

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

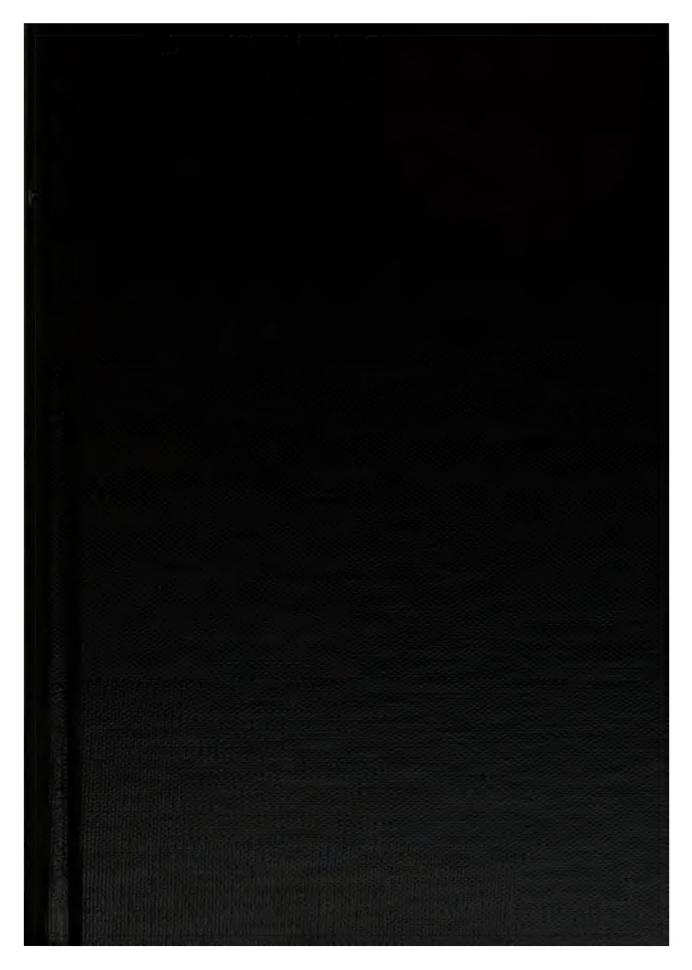
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

į					
,					

• • • •

Polyglotten-Bibel

zum

praktischen Handgebrauch.

Die Heilige Schrift

Alten und Renen Testameuts

in übersichtlicher Nebeneinanderstellung des Urtextes, der Septuaginta, Bulgata und Luther-Uebersetzung, so wie der wichtigsten Varianten der vornehmsten deutschen Uebersetzungen

bearbeitet von

R. Stier, und R. G. B. Theile, weil. Dr. d. Prof. der Theologie in Letylig.

3weiten Bandes erfte Abtheilung:

Die historischen Bücher des Alten Testaments.

Dritte verbefferte Auflage.

Bielefeld.

Berlag von Belhagen & Rlafing.

1864.

נכיאים ראשונים

Die historischen Bücher

Des

Alten Testaments.

In übersichtlicher Rebeneinanderstellung des Urtextes, der Septuaginta, Bulgata und Luther-Uebersetzung, so wie der wichtigsten Barianten der vornehmsten deutschen Uebersetzungen

für den prattifchen Sandgebrauch

bearbeitet bon

M. Stier, und R. G. 28. Theile, weil. Dr. d. Theologie in Leipzig.

Dritte verbefferte Auflage.

Bielefeld.

Berlag von Belhagen & Rlafing. 1864. •

•

BSI 1863 V.2:1 MAIN

Dorrede.

Bur Cinführung des jest vollendet vorliegenden zweiten Bandes ber "Bolyglotten-Bibel jum praftischen Sandgebrauch" haben fich die unterzeichneten Berausgeber einfach auf ihr Borwort jum erften, Die funf Bucher Mofts umfaffenden, Bande des

Alten Teftamente zu beziehen.

Für die dem Unternehmen gestellte Aufgabe, durch übersichtliche Zusammenstellung des Urtextes und alter und neuer lebersetzungen "der heiligen Schrift in ihrer Unmitstelbarkeit gegenüber den vielsachen und vielgestalteten Bermittelungen in immer größeren Kreisen der Theologen sowohl als der Nichttheologen mehr und mehr Bahn und Raum zu bereiten", hat auch dieser zweite Band des Alten Testaments vermöge seines blos historischen Inhalts weniger unmittelbare Bedeutung. Allein auch für ihn gilt, daß ja das in den heiligen Schriften niedergelegte Wort der Offenbarung "eine großartige Reihe der verschiedensten aus dem dunkessten Alterthum bis in die geschichtslichen Jahrhunderte hinüberreichenden Gestaltungen bildet, welche gerade in diesem historischen Zusammenhange und Fortschritte ihrer einzelnen Glieder ihre weltgeschichtsliche Perseutung hat" und der gerade die aus behräftiges Junge auf und gekrachten liche Bedeutung hat", und daß gerade "die aus hebraischer Zunge auf uns gebrachten Urkunden eher mehr als die neutestamentlichen einer möglichsten Zurucksubrung zu ihrer Unmittelbarkeit und Urfprünglichkeit bedürsen", theils weil bei ihnen haussiger eine Berichtigung der lutherischen Uebersetzung nöttig wird, theils weil "dem gesammten hebräischen Gemiths- und Geistesleben und daher der gesammten Denk- und Redeweise der alttestamentichen Geristen eine eigen thum liche Ursprünglichkeit beis wohnt, welche in keiner zweiten Junge vollständig wiedergegeben werden kann." -

Bas nun das Einzelne anlangt, fo hat junachft die von dem herrn Geheimen Rirchenrathe, Generalsuperintendent 2c. Dr. Bodel in Oldenburg beforgte Bearbeitung der Septuaginta durch die in der Zwischenzeit erschienene neue Ausgabe des herrn Profeffor und Ritter 2c. Dr. Tifchenborf) teine Abanderung erfahren. Denn abgefeben davon, daß fie erft fur den letten Theil benutt werden konnte, fo geht die Aufgabe derfelben nur dabin, den Baticanischen Text correct zu geben und diesem die Barianten des alexandrinischen Codex und der zwei neuern vom Herausgeber veröffent

lichten Urfunden beizufügen.

Bur den hebraifchen Tegt ift ftatt der Sahn'ichen Ausgabe der ingwischen erschienene von dem in zweiter Stelle genannten Mitherausgeber besorgte Abdrud's) zum Grunde gelegt worden. Da die von Hahn seiner Arbeit gestellte Ausgabe, den Text der van der Hospit'schen Ausgabe möglichst rein wiederzugeben, namentlich durch die Abanderungen der vierten Recognition (vom J. 1839) verlassen worden war, so bedurfte es zahlreicher Abanderungen, über welche das Borwort zu dem genannten Abdruck Rechenschaft giebt. — Die Bulgata ift auch in diesem Bande einfach nach der Editio Clementina mit den Abweichungen der Editio Sixtina und einigen andern Barianten wiedergegeben worden.

1) H IIAAAIA AIAOHKH KATA TOTE EBAOMHKONTA. Vetus Testamentum graece

juxta LXX interpretes. Textum Vaticanum emendatius edidit Censtantinus Tischendorf. (Scipiig 1850, 2 Banke 8.).

2) באים וכראים וכראים וכראים וכראים וכראים וכראים וכראים של Biblia hebraica ad optimas editiones imprimis Everardi van der Hooght accurate recensa et expressa. Curavit Car. Godoff. Guillelmus Theile. Ed. sterootypa (Leipzig 1849; auch jugleich mit bem neuen Lestamente: Tostamentum utrumque, novum graece, vetus hebraica. Ediderunt Const. Tischendorf et Guil. Theile).

Auch bei ber von dem zuerft unterzeichneten Mitherausgeber beforgten Bearbeitung des deutschen Textes ift eine Menderung nicht eingetreten. An der Spipe erscheinen auch hier zur nachsten Bergleichung, durch fetten Druck ansgezeichnet, die Aenderun= gen der 3. F. von Meyer'ichen Berichtigung Luthere, auf welche dann die Abweichungen der Ueberfetzungen von be Bette, B. ban Gf und Allioli, fowie der Berlen burger Bibel folgen. Ueber die allerdings mehrfach abweichenden Grundfase der Textes= Revision selber, welche neuerlichst von Dr. Wilhelm Sopf in Anwendung gebracht worden find, foll die nothige Rechenschaft erfolgen, sobald das Alte Testament in der neuen Revision erschienen sein wird. Bas der im Jahr 1847 vorangeschickte revidirte Pfalter feben läßt, will viel zu fehr dem antiquarischen Intereffe Dienen anftatt dem jegigen Bedurfnig der Rirche, fo daß fur den Befichtspunkt unferer Bolyglotten Bibel wenig davon zu brauchen ift.

Schleudig und Leipzig, im Marg 1851.

Dr. R. Stier. Dr. Cheile.

Zu der vorliegenden dritt en Auflage ist zu bemerken, daß dieser Theil der Polyglotte in der Septuaginta-Abtheilung dieselbe Beränderung erfahren hat, wie der vorhergehende I. Band. Wir verweisen in dieser Beziehung auf das Borwort zu jenem Bande und haben außerdem nur noch hinzuzufügen, daß auch der vorliegende Theil an der fehr forgfältigen Platten-Revision theilgenommen hat; die über das ganze Wert durch mehrere Jahre hindurch behufs dieser neuen Auflage ergangen ist, und deren Ergebniß uns berechtigt, diese Revisionsarbeit nunmehr als abgefoloffen anzuseben.

Bielefeld, im Juni 1864.

Die Verlagshandlung.

Erklärung der gebrauchten Abbreviaturen und Zeichen.

I. Abbreviaturen.

1. allgemeine.

a. == ante.

Al. al. - Alii, alii ober alibi. alt. = alterum.

c. = contra.

in. = initio.

in f. = in fine.

l. = loco.

p. = post (bei ben bem lat. Terte beigegebenen Citaten p. pp. - bie Barallelftelle, bie Barallelftellen.

pr. = primum. s. ss. = versus sequens u. se-

quentes. ult. = ultimum.

2. jum beutiden Terte. A. = Allioli.

A. A. - anbere Ausgaben (ber

Lutherfiberfetung). B. - Berlenburger Bibel.

vE. = van Ef. U. L. - uriprlinglich Luther. dW. - be Bette.

(Die mit fetter Schrift gebruckten Barianten geboren ber von Mener'schen berichtigten Entherbibel an.)

3. jum lateinischen Terte. B. - Tert ber Antwerpner Bolyglotte (Biblia regia.)

8. = Ed. Sixtina (vom 3. 1590.)

4. jum griechischen Texte.

A. - alexandrinischer Text. A'. = alexanbrinifder Cober

A. = alexandrinifche Ausgabe (Grabe, Breitinger, Reineccius).

B. - vaticanifder Tert

B'. = vaticanischer Cober. B'. = römische Ausgabe (1587). E. = Editio Aldina (1518).

F. = Text ber Complutenfur Polyglotte.

X. = anbere, ungenannte Banbforiften.

II. Zeichen.

i (im griech. Terte) bezeichnet bie eingeschloffenen Börter als

bem Grundtert fremben Bufat, verboppelt (") etwas vom Ueberfeter Uebergangenes.

- bezeichnet im beutschen und lat. Terte ben Bersanfang, bei ben Barallelen ein bie betreffenbe Stelle anfilhrenbes Citat, im griech. Texte eine unrichtige Ueberfetzung, unter bem griech. n. lat. Texte, baß andere Auctoritäten etwas meglaffen.
- bezeichnet, baß anbere Auctoritäten etwas bingufeten.
- bezeichnet bas Rolgenbe als eine abmeichenbe Lesart ober Ueberfetjung.
- ; unb . . bezeichnen bei ben bem lat. Terte beigegebenen (gu ber Beile, bei melder fie beginnen, gehorenben) Barallelen, erfteres, baß eine neue Reihe von Stellen folgt, letteres, baß bie nachweifung aus bem bei ber betreffenben Stelle Angemerften zu erganzen ift.

בכיאים ראשונים PROPHETAE PRIORES.

יהושע Liber Josuae.
ק שופטים "Judicum.
Libri Samuelis.
מלכים "Regum.

ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΥΗ.

יהושע

Καὶ ἐγένετο μετὰ την τελευτην Μωϋση δούλου κυρίου, καὶ είπε κύριος τῷ Ἰησοῦ υίῷ Ναυή τῷ λειτουργῷ Μωϋσῆ, λέγων 2 Μωϋσῆς ό θεράπων μου τετελεύτηκε. νῦν οὐν ἀναστὰς διάβηθι τὸν Ἰορδάνην οὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ούτος είς την γην, ην έγω δίδωμι αὐτοῖς. 3 Πᾶς ό τόπος, έφ' ον αν επιβήτε τῷ ίχνει τῶν ποδων ύμων, ύμιν δώσω αύτόν, ον τρόπον είρηκα τῷ Μωϋσῆ. 4 Τὴν ἔρημον καὶ τὸν Αντιλίβανον έως του ποταμού του μεγάλου ποταμου Ευφράτου, και έως της θαλάσσης της έσχάτης ἀφ' ήλίου δυσμών έσται τὰ δρια ύμων. 5 Ούκ αντιστήσεται ανθρωπος κατενώπιον ύμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ ώςπερ ημην μετά Μωϋση, ούτως έσομαι καὶ μετά σου, καὶ ουκ έγκαταλείψω σε ούδε ύπερόψομαί σε. 6 Ισγυε και άνδρίζου, συ γαρ αποδιελείς τῷ λαῷ τούτφ τὴν γην, ην ώμοσα τοϊ; πατράσω αὐτῶν δοῦναι 7 Ισγυε οὖν καὶ ἀνδρίζου σφόδρα αύτοῖς. φυλάσσεσθαι καὶ ποιείν, καθότι ένετείλατό σοι Μωϋσης ὁ παίς μου, καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς άπ' αύτων είς δεξιά ούδε είς άριστερά, ίνα συνής έν πάσιν οίς έαν πράσσης. 8 Καὶ ούκ άποστήσεται ή βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐχ του στόματός σου, και μελετήσεις έν αυτφ ήμέρας καὶ νυκτός, ίνα συνής ποιείν πάντα τα γεγραμμένα έν αύτῷ. τότε εὐοδώσεις τὰς

Inser. A: Ἰησᾶ νίὸς N. — 1. Α¹Β* δέλε κυς. († A^2 EFX). B^2 (εq.) καὶ († AEFX) ... Ἰησαῖ ... ὑπεργῷ (-σᾶ ... λειτ. iid.). 3s. A^3 B² dist.: Μουῦσῷ τὴν ... ἐσχάτης ἀφὸ. 4. A^2 FX† (p. Εὐφρ.) πάσαν γῆν Εθαίων. 5. B: ἐδ᾽ (ἐδὲ ΛϜΧ). 6. Αλ: ἀποδιαστελεῖς. B: ὑμῶν (αὐτῶν ΛΕΧ). 7. A^1 Β* σφόδρα († A^2 EX). A^2 X† (p. ποιεῖν) κατὰ πάντα τὸν νόμον. AEFX (pro ἐδὲ): ἢ. 8. B: αὐτῷ ... εἰδῷς (αὐτῷ ... συνῷς AEFX). A^1 Β* ἐν αὐτῷ († A^2 FX). AB† (a. ενὸδὸ) εὐοδωθήση καὶ (* A^2 F).

1. B.dW: Und es gefcah nach ... vE: Es gefch. A: Und es begab fich. B.dW: ba fpr. ... und (fagte) fpr. vE: ba rebete ... n. fpr. A: bağ ber h. ... rebete, u. zu ihm fpr.

2. dW.vE.A: M. m. Ru. dW: tobt. dW.vE: gebe? A: geben werbe?

3. B: Orte. dW.A: jegl. (jeben) Ort. B.dW.vE: Ruffohle. B: tr. wirb. dW: tritt. vE: betritt. A:

יוָיְהֹי אַחֲרֵי מִוֹת מֹשֵׁה עֲבֶּד יְהֹוָה. ויאמר יהוה אליהושע בונון משרת 2 משה לאמר: משה עבדי מת ועתה קום עבר את-היירדו הזה אתה וכל־ הַעם הַוֹּה אָל־הַאָּרֵץ אַשֵּׁר אַנֹכֵי נֹתֵן יִשֹרַאַל: כַּל־מַקוֹם אָשִׁר יַרַגְּלְכֵם בּוֹי ועדהפהר -11-1 -פַּרַת כַּל אֵרֵץ הַחָתִּים וְעַדּ־הַיָּם הגדול מבוא השמש נהנה גבולכם: ח לא־יִתיַבָּב אִישׁ לְפָנֵיךּ כְּל יָבֵי חַיֵּיף באשר הניתי עם־משה אהנה עמה לא אַרפּה ולא־אַעוֹבַה: חַוַק וַאֶבִץ פַּי אַמַּה מַנָחִיל אָת־הַעָם הַזֵּה אַת־ אשר־נשבעתי לאַכֹתם לתת רק חוק ואבוץ מאד לשמר לעשות ככל החורה אשר צוד משה עבדי אל-תַסוּר ממנוּ יַמין וּשִּמאול 8 לַמַעַן תַּשִּׂבִּיל בִּלָל אָשֵׁר תַּכַה: לְאֹ־ ימוש ספר התורה הזה מפיה והגית הפתוב בו כי

מ' בפתח . 1. הפטרת שמחת תורה . 2. 6.

werbe ich euch geben?

4. ben gr. Strom, ben Str. Phr. ... bas follen. B.A: Flug. B.dW.A: Untergang ber Sonne. vE: Sonnenuntera.

Sonnenunterg.
5. B: wirb. B.dW.vE: por bir bestehen (mogen).
B.A: alle Tage beines 2. vE: b. gange Zeit. B: fahs ren laffen ... verlaffen. dW.vE: mich bir n. entzies ben ...

Das Buch Josua.

Mach bem Tobe Mofe, bes Rnechts bes Berrn, fprach ber Berr ju Josua, bem 2 Cobn Run, Dofe Diener: *Dein Rnecht Mofe ift geftorben; fo mache bich nun auf und geuch über biefen Jorban, bu und bieg gange Bolt, in bas Land, bas ich ihnen, 3 ben Rinbern Ifrael, gegeben babe. *Alle Statte, barauf eure Fußsohlen treten werben, habe ich euch gegeben, wie ich Dofe 4 gerebet babe. *Bon ber Bufte an und biefem Libanon bis an bas große Waffer Phrath, bas gange Land ber Bethiter bis an bas große Deer gegen ben Abend, 5 follen eure Grengen fein. * Es foll bir niemand wiberfteben bein Lebenlang. Wie ich mit Mofe gewefen bin, alfo will ich auch mit bir fein. 3ch will bich nicht ber-6 laffen, noch bon bir weichen. *Gei getroft und unverzagt, benn bu follft biefem Bolf bas Land austheilen, bas ich ihren Batern gefchworen habe, bag iche ihnen geben 7 wollte. *Sei nur getroft und febr freudig, bağ bu halteft und thuft allerdinge nach bem Befet, bas bir Dofe, mein Rnecht. geboten bat. Beiche nicht bavon, weber gur Rechten noch jur Linten, auf bag bu weislich handeln mogeft in allem, bas bu 8 thun follft. *Und lag bas Buch biefes Befeges nicht von beinem Munbe fommen, fonbern betrachte es Tag und Nacht, auf bag bu halteft und thuft allerbinge nach bem, bas barinnen geschrieben ftebet. Alsbann wird es bir gelingen in allem, bas bu thuft, und wirft weislich hanbeln

4. U.L: Libano ... Grenge.

Et factum est post mortem Moysi I. Dt.34.5. servi Domini, ut loqueretur Dominus Dt. 1,28. Nm. 24,17 ad Josue filium Nun, ministrum Moysi,
13,17. et diceret ei: *Moyses servus meus et diceret ei: *Moyses servus meus mortuus est; surge et transi Jordanem istum, tu et omnis populus tecum, in terram quam ego dabo filiis 14.9. Israel. *Omnem locum, quem cal-De. 11.124. caverit vestigium pedis vestri, vobis tradam, sicut locutus sum Movsi. DL11,24. A deserto et Libano usque ad flu- 4 Ga.15,18 vium magnum Euphraten, omnis terra Hethaeorum usque ad mare magnum contra solis occasum erit terminus 21,44. vester. *Nullus poterit vobis re-Dt. 11,25. sistere cunctis diebus vitae tuae; *Nullus poterit vobis re- 5 3,7; sicut fui cum Moyse, ita ero tecum:
D.31,6.8 non dimittam nec derelinquam te. 13.5; *Confortare et esto robustus! tu 6
11.7.28. enim sorte divides populo huic terram, pro qua juravi patribus suis, ut traderem eam illis. *Confortare 28,6. igitur et esto robustus valde! ut custodias et facias omnem legem, quam praecepit tibi Moyses servus meus; De.5,32. ne declines ab ea ad dexteram vel ad 18g.2.3. sinistram, ut intelligas cuncta quae DL. 21, 26, agis. *Non recedat volumen legis 8 ^{17,18.} hujus ab ore tuo, sed meditaberis Pa-1,2s. in eo diebus ac noctibus, ut custodias et facias omnia quae scripta sunt at.st. in eo; tunc diriges viam tuam et in-

6. S: tuis.

hingehen wirft. dW: wohin bu zieheft. vE: was bu unternimmft.

8. in beinem Bornehmen. B.A: Es foll, dW: weiche nicht. vE: Rie weiche. A: n. wegtommen. dW.vE: bies Gefetbuch. B: barinnen nachftunen. dW: finne barüber. vE: benfe bar. nach. B: in beisnen Wegen. dW.vE: auf beinem B. A: grabe machen beine B. u. bich barauf verfteben.

^{7. 8.} U.L: allerbing. A.A: alle Dinge!

^{6.} B: Starfe bich u. fei tapfer. dW.vE: Sei fest u. ftart. A: muthig u. tapfer. dW.vE.A: wirft. B: erblich austh. A: burche Loos juth. dW: nerth

^{7.} auf allen beinen Schritten. B: bewahreft u. th. dW.vE: barauf achteft (halteft) jn thun. B: nach alle b. G. dW.vE: bem gangen. B: es wohl ausrichten. dW: gludlich feieft? A: weife. B: überall wo bu

όδούς σου, καὶ τότε συνήσεις. ⁹ Ιδοὺ ἐντέταλμαί σοι τοχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσης μηδὲ φοβηθῆς, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα τόπον οὖ ἐὰν πορεύση.

10 Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσί τοῦ λαοῦ, λέγων· 11 Εἰςέλθατε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς 'τοῦ λαοῦ' καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ, λέγοντες· Έτοιμάζεσθε ἐπισιτισμόν, ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι, καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν γῆν ἤν κύριος ὁ θεὸς 'τῶν πατέρων' ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

12 Καὶ τῷ 'Ρουβήν καὶ τῷ Γὰδ καὶ τῷ ημίσει φυλής Μανασσή είπεν Ίησους. 13 Μνήσθητε το όημα 'κυρίου', ο ένετείλατο ύμιν Μωϋσης ὁ παῖς κυρίου, λέγων Κύριος ὁ θεὸς ύμῶν κατέπαυσεν ύμᾶς καὶ ἔδωκεν ύμῖν τὴν γην ταύτην. 14 Αί γυναϊκες ύμων καὶ τὰ παιδία ύμων καὶ τὰ κτήνη ύμων κατοικείτωσαν έν τη γη ή έδωκεν υμίν Μωυσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου ύμεῖς δὲ διαβήσεσθε εύζωνοι, πρότεροι των άδελφων ύμων, πας ο ίσχύων, καὶ συμμαγήσετε αὐτοῖς, 15 ἔως αν καταπαύση κύριος 'ό θεὸς ήμων' τοὺς άδελφοὺς ὑμῶν ώςπερ και ύμας, και κληρονομήσωσι και ούτοι την γην ην κύριος ο θεός ήμων δίδωσιν αύτοις και άπελεύσεσθε έκαστος είς την κληρονομίαν αὐτοῦ, ην έδωκεν ύμω Μωϋσης έν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπὸ άνατολῶν 16 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ ήλίου. είπαν. Πάντα όσα αν έντείλη ήμιν ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόποι, οδ εὰν ἀποστείλης ἡμᾶς, πορευσόμεθα. 17 Κατὰ πάντα ὅσα ἡχούσαμεν Μωϋσή, ακουσόμεθα σου πλην έστω κύριος ὁ θεὸς ήμῶν μετὰ σοῦ, ὅν τρόπον ην μετά Μωϋση. 18 Ο δε άνθρωπος ος αν άπειθήση σοι, και όςτις μη άκούση των δημάτων לכם לרשתה: הְּלָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹנָה אֱלְהֵיכֶּם נֹתֵן הְלָבֶּר יִהְנִים אֲתֶּם לְּבִיתׁ כִּי הְלָבֶר יִהְנִים אֶתִּם לְבִיתׁ לְבֵּי אָת־הָעָם לַאמִר הָכִינוּ לְכֵּם צֵּדְה כִּי בְּעִּוֹד יִ שְׁלָשָׁת יְמִים אֵתֶּם לְבְרִים הְעָרָן נְאָלֶץ אַלְ-הַּעֶרֶכ הַמְּנְה וְצַיְּוּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הָלָבוֹא לְנָהֵיכֶם נֹתֵן הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹנָה אֶלְהֵיכֶם נֹתֵן הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹנָה אֶלְהֵיכֶם נֹתֵן הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹנָה אֶלְהֵיכֶם נֹתֵן

מֻבַנֵים וַכַבַּדֹי וָכָראוּבֵני נו הַמְנַשָּׁה אָמֵר יָהוֹשָׁעַ כֹאמְר: זָכוֹר צוה אתכם מסה את־הדבר אשר 14 הַזְּאֹת: נָשִׁיכֵם טַפָּכֵם וּמָקְנֵיכֵם יַשְׁבֹּוּ ץ אשר נתן לכם משת יהן וַאָתֵּם תּעַבְרוּ חַמְשִׁים כְפַני בבורי ־יִהוַה אֶלְהֵיכֵם נֹתֵו לַהֵם וִשַּׁבַתִּם ץ יַרְשַּׁתָכֶם וַיִּרְשָׁתֵם אוֹתַהּ אָשֵׁרוּ השמש: ויענר את־ תשכחנר. יהוה אַלהיה עפה עם-משה: יַמָרָה אָת־פֿיף וְלְאֹ־יִשְׁמֵע אָת־

^{9.} ΑΕΓΧ: ἐντέλλομαί. ΑΒ* τόπον († ΓΧ) ... πορεύη (-εύση (ΓΧ). 11. ΑΕΧ: διαβήσεσθε ... * (alt.) καί. 13. Β* κυρίε († ΑΕΓΧ). 14. Α¹Β* πέραν τε̄ 'lορδ. († Α²ΓΧ). ΑΧ: πρότερον. 15. ΑΕΧ: κληρονομήσεσι. ΑΓΧ: θ. ὑμῶν δ. ... κληρ. ἐαυτε̄. Β: εἰε τὸ π. (ἐν τῷ π. ΑΧ) ... ἐπ' ἀνατ. (ἀπὸ ἀν. Χ; ΑΓΧ: ἀπ' ἀν.). 16. Β: ἐὰν (ἄν ΑΓΧ). 18. ΑΧ: ἐὰν. Α¹Χ: ἀπειθήσει. ΑΕΓΧ: κ. ὅς ἐὰν (δ. ᾶν) μὴ ἀκ.

^{9.} auf allen beinen Schritten. B.dW.vE: Sabe ich bir (e6) nicht geboten? B: Entf. bich n. u. erfchrid n. dW.vE: Erfchr. n. u. bebe (zage) n.

^{10.} Amtleuten. dW.vE: Borfiehern. A: Fürften. 11. B.dW.vE.A: mitten burd. B.dW.vE: Bes

*Siehe, ich habe bir geboten, 9 fonnen. bağ bu getroft und freudig feieft. Lag bir nicht grauen und entfete bich nicht, benn ber herr, bein Gott, ift mit bir in allem, bas bu thun wirft.

Da gebot Josua ben Sauptleuten bes 11 Bolte und fprach: * Gebet burch bas Lager und gebietet dem Bolk und sprecht: Schaffet euch Borrath, benn über brei Tage werbet ihr über biesen Jordan gehen, daß ihr hinein

fommet und bas Land einnehmet, bas euch ber Berr, euer Bott, geben wirb.

12 Und zu ben Rubenitern, Gabitern und bem halben Stamm Manaffe fprach Jofua:

13 * Gebenket an bas Bort, bas euch Dofe, ber Anecht bes Gerrn, sagte und sprach: Der herr, euer Gott, hat euch zur Rube

14 gebracht und bieg Land gegeben. * Eure Beiber und Rinder und Bieh lagt im Lande bleiben, bas euch Dofe gegeben bat, bieffeit bes Jorbans; ihr aber follt vor euren Brubern bergieben geruftet, mas Areitbare Manner find, und ihnen belfen,

15 bis bag ber Berr eure Bruber auch gur Rube bringet, wie euch, bag fie auch einnehmen bas Land, bas ihnen ber Berr, euer Gott, geben wirb. Alebann fout ibr wieder umfehren in euer Sand, bas euch Mofe, ber Rnecht bes Berrn, eingegeben bat zu befigen, bieffeit bes Jorbans, gegen

16 ber Sonne Aufgang. *Und fie antworteten Jofua und fprachen: Alles, mas bu uns geboten haft, bas wollen wir thun, und wo bu uns hinfenbest, ba wollen wir

17 bingebn. *Wie wir Mofe gehorfam find gewesen, so wollen wir bir auch gehorfam fein; allein, bag ber Berr, bein Gott, nur

18 mit bir fei, wie er mit Mofe war. *Wer beinem Munbe ungehorfam ift und nicht

15. A.A: Sonnen Aufgang.

reitet end Behrung. A: Speife. B: noch über. dW: in noch 3 T

13. vE: fcafft euch R. n. gibt euch b. 2. A: hat

end R. gegeben. 14. dW.vE: u. eure heerben. dW: mogen bl. VE.A: follen. A: bewaffnet. B: in Beeresorbnung binüberg, alle bie tapfere Belben finb. dW.vE: alle ftreitb. DR.

15. in ener eigenthumlich Land, u. es befigen. B: wirb jur Rt. gebracht haben. vE: euren Br. Rt.

telliges eam. *Ecce, praecipio tibi, v.6s.8,1. confortare et esto robustus; noli metuere et noli timere, quoniam tecum est Dominus Deus tuus in omnibus, ad quaecunque perrexeris.

> Praecepitque Josue principibus 10 populi, dicens: *Transite per medium 11 castrorum et imperate populo ac dicite: Praeparate vobis cibaria, quoniam post diem tertium transibitis Jordanem et intrabitis ad possidendam terram, quam Dominus Deus vester daturus est vobis.

Rubenitis quoque et Gaditis et 12 dimidiae tribui Manasse ait: *Me-13 mentote sermonis, quem praecepit Nm. 32,20ss. vobis Moyses famulus Domini, di-22.4. cens: Dominus Deus vester dedit vobis requiem et omnem terram. Nm.32,264 Uxores vestrae et filii ac jumenta 14 manebunt in terra, quam tradidit

vobis Moyses trans Jordanem; vos autem transite armati ante fratres Ez.13,18. vestros, omnes fortes manu, et pugnate pro eis, *donec det Domi-15 nus requiem fratribus vestris, sicut et vobis dedit, et possideant ipsi quoque terram, quam Dominus Deus vester daturus est eis; et sic reverte-

Dt.3,80. mini in terram possessionis vestrae et habitabitis in ea, quam vobis dedit Moyses famulus Domini trans Jorda-*Respon- 16 nem contra solis ortum. deruntque ad Josue atque dixerunt:

8x.19,9. Omnia quae praecepisti nobis, faciemus, et quocunque miseris, ibimus.

*Sicut obedivimus in cunctis Moysi, 17 Nm.27,20 ita obediemus et tibi; tantum sit Do-

minus Deus tuus tecum, sicut fuit cum Moyse. *Qui contradixerit ori 18

15. Al.: revertimini.

fcafft? A: gibt? B: erblich einnehmen. vE: eigenes 2. dW: 2. eures Gigenthums. A: Befiges. B: eurer Erbichaft ..

16. B: überall wo. A: ziehen. 17. dW: Ganz fo. B: Nach Allem. vE: In A. A: Wie wir in A. B.dW: gehorchet (haben). vE: auf

M. hörten. dW.vE: Rur moge ... fein. 18. widerfpenftig. B.dW.vE: Beber(mann) ber. dW: gegen beinen Dunb. vE: Befehl! A: wibers fprict.

σου, καθότι αν έντείλη αὐτῷ, ἀποθανέτω· ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

II. Kai ansoreiler Ingove vide Navn ex Σαττίν δύο νεανίσκους κατασκοπεύσαι, λέγων: Ανάβητε και ίδετε την γην και την Ίεριχώ. Καὶ πορευθέντες 'οἱ δύο νεανίσκοι' εἰςήλθοσαν 'είς Ίεριγώ· καὶ είςήλθοσαν' είς οἰκίαν γυναικὸς πόρτης, ή ὅτομα Ῥαάβ, καὶ κατέλυσαν έκει. 2 Και απηγγέλη τῷ βασιλεί Ίεριγώ, γελομτες. Ίφορ είζυευοδερκιαι φος ακφάες εωκ υίων Ίσραηλ κατασκοπεύσαι την γην. 3 Καί απέστειλεν ὁ βασιλεύς Ίεριχω και είπε πρός Ραάβ, λέγων 'Εξάγαγε τους ανδρας τους είςπεπορευμένους είς την οίκίαν σου 'την νύκτα'. κατασκοπεύσαι γάρ την γην ήκασι. 4 Καί λαβούσα ή γυνή τοὺς δύο ἄνδρας έκρυψεν αὐτούς, καὶ είπεν αὐτοῖς, λέγουσα Εἰχεληλύθασι πρός με οἱ ανδρες, δώς δὲ ή πύλη έκλείετο έν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες έξῆλθον: ούχ επίσταμαι που πεπόρευνται, καταδιώξατε οπίσω αὐτῶν, εἰ καταλήψεσθε αὐτούς. 6 Αὐτη δε ανεβίβασεν αύτους έπι το δωμα, και έκρυψεν αὐτοὺς ἐν τῆ λινοκαλάμη τῆ ἐστοιβασμένη αύτη έπὶ τοῦ δώματος.

⁷ Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐκὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐκὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη. 'Καὶ ἐγένετο', ὡς ἔξήλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν, ἔκαὶ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς, αὕτη δὲ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς ἐκὶ τὸ δῶμα ⁹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς 'Επίσταμαι ὅτι παρέδωκεν ὑμῖν κύριος τὴν γῆν, ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφὶ ἡμᾶς. ¹⁰ Ακηκόαμεν γάρ, ὅτι κατεξήρανε

שֿוַל נֹאָבּגו: בַּבַנִינַ לְלָלְ אֲמָּת-שַׁצַנְּנֵנְ יוּמֶּע בַּל

ית שלח לך . v. 1. ע"ב v. 18.

^{18.} Β: ἐὰν (ἄν ΑΓΧ). — 1. ΑΕΧ: οἱ δ. ν. ἡλθον ... εἰςῆλθον. ΑΧ: εἰς τὴν οἰκ. 2. Α¹ΕΧ* λέγ. Β* 'Ιδὲ († ΑΕΓΧ; iἰd.: ἄνδρες εἰςπεπ. ἀδε). 4. Α¹ΕΧ* δύο. Α† (p. με) ἀδε. Α²ΕΧ† (in f.) καὶ ἐκ ἔγνων πόθεν ἡσαν. 7. ΑΕΓΧ: ἐξῆλθον. ΑΓΧ: καταδιώκ. 8. Β† (p. pr. καὶ) αὐτοὶ δὲ (* F, ΑΕΧ: αὐτοὶ sine δὲ). ΑΕΓΧ: καὶ αὕτη ἀνέβη. 9. ΑΒ: ἐδωκεν (παρεδ. ΓΧ). ΑΧ: κύρ. ὑμῦν ... ὑμ. πρὸς ἡμᾶς. Α²ΕΧ† (in f.) καὶ ὅτι κατέπτησσον παντες οἱ κατοικῶντες τὴν γῆν ἀφ' ὑμῶν.

^{18.} thuen geb. B.A: ihm (gebieten wirft). vE: w. bu geb. B.dW.vE: getöbtet werben. (Wie B. 6.)
1. Lehreten bafelbft ein. B.A: fanbte ... (aus). vE: schicke. B: 3w. Manner 3u R. A: beschauet. vE: sehet. B: eines Beibes so e. h. war. dW.vE.A: blieben, A: bei ihr.

^{2.} B: gefagt, bağ man fprach. A: gemelbet u. gesfagt, vE: Und man fagte, dW.A: erfpahen, vE: ausaufp.

^{3.} B: führe.

^{4.} B.dW.vE.A: nahm bie ... (u.) verb. (einen Jesten). dW: Ja, ce famen ... bie Dt. vE: Ja, b. M. f.

geborchet beinen Worten, in allem, bas bu uns gebieteft, ber foll fterben. Sei nur

Josua aber, ber Sobn Run, batte

getroft und unverzagt.

III.

zween Rundichafter beimlich ausgefanbt von Sittim, und ihnen gefagt: Bebet bin, befebet bas Land und Bericho. Die gingen bin und tamen in bas Baus einer Bure, bie bieg Rabab, und febreten zu ihr ein. 2 Da warb bem Konige ju Jericho gefagt: Siehe, es find in biefer Racht Danner berein gefommen von ben Rinbern Ifrael, 3 bas Land ju erfundigen. *Da fanbte ber Ronig zu Jericho zu Rahab und ließ ihr fagen: Gieb bie Danner beraus, bie gu bir in bein Baus gekommen finb, benn fie find gefommen, bas gange Land zu erfun-4 bigen. *Aber bas Beib verbarg bie zween Manner und fprach alfo: Es find ja Manner zu mir berein gefommen, aber ich 5 wußte nicht, von wannen fie waren. * Und ba man die Thore wollte jufchließen, ba es finfter war, gingen fie binaus, bag ich nicht weiß, wo fie bingegangen finb. Jaget ihnen eilend nach, benn ihr werbet fie er-6 greifen. *Sie aber ließ fle auf bas Dach fteigen und verbectte fie unter bie Flachsftengel, bie fle fich auf bem Dache ausgebreitet batte. Aber bie Manner jagten ihnen nach auf bem Wege jum Jorban bis an bie Furt. Und man schloß bas Thor ju, ba bie binaus maren, bie ihnen nachjagten. 8 "Und ebe benn bie Manner fich fchlafen legten, flieg fie ju ihnen binauf auf bas 9 Dach "und fprach ju ihnen: 3ch weiß,

bağ ber Berr euch bas Land gegeben bat, benn ein Schreden ift über uns gefallen

por euch, und alle Ginwohner bes Lanbes

find por eurer Butunft feige geworben. 10 *Denn wir haben gebort, wie ber Berr

B: Es ift alfo, es find D.

hingelegt. B: v. ihr jurechtgel. maren.

tuo et non obedierit cunctis sermo-Dt. 17, 12. nibus, quos praeceperis ei, moriatur; tu tantum confortare et viriliter age!

Misit igitur Josue filius Nun III. Nm. 25,1. de Setim duos viros exploratores in abscondito, et dixit eis: Ite et considerate terram urbemque Jericho. Oui pergentes ingressi sunt domum 6,28. Ebr. mulieris meretricis, nomine Rahab, 11,31. mulieris meretricis, nomine Rahab, Jac.2,25. et quieverunt apud eam. Nuncia- 2 tumque est regi Jericho et dictum: Ecce, viri ingressi sunt huc per noctem de filiis Israel, ut explorarent terram. *Misitoue rex Jericho ad 3 Rahab, dicens: Educ viros, qui venerunt ad te et ingressi sunt domum tuam; exploratores quippe sunt et omnem terram considerare venerunt. *Tollensque mulier viros abscondit (28m. et ait: Fateor, venerunt ad me, sed nesciebam unde essent; *cumque 5 porta clauderetur in tenebris, et illi pariter exierunt; nescio quo abierunt; persequimini cito et comprehendetis *Ipsa autem fecit ascendere 6 viros in solarium domus suae, operuitque eos stipula lini, quae ibi erat.

Hi autem, qui missi fuerant, 7 secuti sunt eos per viam, quae Jud.8,88. ducit ad vadum Jordanis; illisque egressis statim porta clausa est. *Necdum obdormierant, qui latebant, et ecce, mulier ascendit ad eos *et ait: Novi quod Dominus tradi-DL11,88, derit vobis terram; etenim irruit in Bx.23,27,nos terror vester et elanguerunt Ex.15,15. omnes habitatores terrae. *Audivi-10 Br.14.81 mus quod siccaverit Dominus aquas

7. dW.vE: (bis) an bie gurthen. B: gu ben lebers

^{2. 3.} U.L: erfunben. 5. A.A: eilenbe. 6. U.L: bie fie ihr.

^{5.} B.dW.vE.A: bas Thor. A: folog. dW.vE: ges fcl. werben follte. A: f. warb. B: bei b. Finfternig. dW.vE: beim Dunfelwerden, vE: Sest ihnen ... B.dW: erreichen. vE.A: (benn ihr fonnt f. noch) einholen. 6. unter ber Baumwolle. vE: Baumw,:St. dW:

^{7.} Al.: vada. 9. Al. †istam.

fahrten gu. A: B. ber gur &. bee 3. führt. 8. fie fic. B.vE: (nieber)legten. dW: Sie aber

hatten fich noch n. fcl. gel. 9. dW.A: bie Furcht v. ench (uns überfallen). vE.A: benn ... ? B.dW.vE: vor euch (zagen). A: wurben muthlos.

χύριος 'ὁ θεὸς' την θάλασσαν την έρυθραν από προςώπου ύμων, ότε έξεπορεύεσθε έξ Αίγύπτου, καὶ όσα ἐποίησε τοῦς δυσὶ βασιλευσι των Αμορβαίων, οι ήσαν πέραν του Ιορδάνου, τῷ Σηών και τῷ 'Ωγ, οὖς έξωλοθρεύσατε αὐτούς. 11 Καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς έξέστημεν τη καρδία ήμων, και ούκ έστη έτι πνευμα έν ούδενι από προςώπου ύμων ότι χύριος ο θεός υμών θεός έν ουρανώ άνω καί έπὶ τῆς γῆς κάτω. 12 Καὶ τῦν ὀμόσατέ μοι κύριον τον θεον υμών. ότι ποιώ υμίν έλεος. καὶ ποιήσατε καὶ ύμεῖς έλεος ἐν τῷ οἴκφ τοῦ πατρός μου, και δώσετε μου σημείον άληθινόν, 13 και ζωγρήσατε τὸν οίκον τοῦ πατρός μου καὶ τὴν μητέρα μου καὶ τοὺς άδελφούς μου καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα τὸν οίκον αύτων και πάντα όσα έστιν αύτοις, και έξελεῖσθε τὰς ψυχὰς ἡμῶν έκ θανάτου. 14 Καὶ είπαν αύτη οι ανδρες. Ή ψυγή ήμων ανθ' ύμων είς θάνατον. 'Καὶ αὐτη είπεν'. 'Ως αν παραδφ κύριος ύμιν την πόλιν, ποιήσατε είς έμε έλεος και άλήθειαν. 15 Και κατεγάλασεν αύτοὺς διὰ τῆς θυρίδος 16 καὶ είπεν αὐτοῖς. Είς την όρεινην απέλθατε, μη συναντήσωσιν ύμιν οι καταδιώκοντες, και κρυβήσεσθε έκει τρείς ήμέρας. έως αν αποστρέψωσιν οί καταδιώκοντες οπίσω ύμων, καὶ μετά ταῦτα ἀπελεύσεσθε είς την όδον ύμων. 17 Καὶ είπαν οί ανδρες πρός αύτην. Αθωοί έσμεν τω όρκω σου τούτφ. 18 ίδου ήμεζι είςπορευόμεθα είς μέρος της πόλεως, και θήσεις το σημείον, το σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα, δι' ής κατεβίβασας ήμας δι' αὐτῆς, καὶ τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ

אַת אַשָּׁר־הוֹבִישׁ יְהוֹה אַת־מֵי יַם־ בָּצֵאתְכֵם מִמְּצַרִים מפניכם ואַשר עשיתם לשני מַלְכַּי הַאֵּמֹרִי אַשָּׁר בָּעַבֵּר הַיַּרְהַוֹּ לְסִיחַוֹן וּלְעוֹג אֲשֵׁר וכא־סמה עוד יהוה הים בשמים ממעל 12 מְתַּחַת: וְעַתַּה הָשָּׁבְעוּ־נָא כִי בִּיהוָה עשיתי עפכם חסד ועשיתם גם-אַתֵּם עַם־בַּית אָבִי חֲסֶד וּנְתַתָּם כֵי 13 אַוֹת אָמַת: וָהַחַיָּתֵם אַת־אַכֵּי וָאַת־ אָפָּי וָאָת־אָחֵוֹ וָאָת־אַחוֹוֹתוֹ וָאַת כּל־־ אַשׁר לַהָם וָהַצַּלְתַּם אַת־נַפְּשׁׁתֵינוּ 14 ממות: ויאמרו לה האנשים נפשנו תַתְתַּיכֶם לַמוּת אָם לֹא תַנִּידוּ את־ דָּבָרֵנוּ זֶה וְהַיַּה בָּתַת יְהוַה כַּנוּ אַת־ עמר חמר הַאָרֶץ וְעָשִׂינוּ שו וַתּוֹרָדֵם בַּחֲבֵל בָּעַד הַחַלְּוֹן כַּי בֵיתַה בַּקֵיר הַחוֹמָה וּבַחֹמָה הֵיא יוֹשָׁבֶת: כהם ההרה פכו פוריפגעו 16 ותאמר בַכֶם הַרְדָפֵים וְנַחְבֵּתֵם שׁמַה שׁלשׁת ימים עד שב הרדפים ואחר הככו 17 כדרפכם: ויאמרו נקים אנתנו משבעתה הזה אשר 18 הָשָׁבַּעִתַּנוּ: הָנֵּה אֲנַחָנוּ בַאֵּים בַּאָרֶץ הַקוֹת חום הַשַּׁנִי הַוֹּה הַקּשׁרִי אַשר הורַדְתַּנוּ בוֹ וָאָת־אַבִּיהְ

יות' בצרי .13. אחרותי ק' .13. דת'

Muth v. euch. vE: es erhebt fich ber Geift in feinem Manne mehr. dW.A: ift ber Gott. vE: ift G.
12. dW: Liebe geth. B: bie L. bewiesen. vE: B. ges übt. A: zuverläffig 3. B: wahres. dW.vE: 3. ber

13. dW.vE: am Leben erhalten wollet (werbet).

^{10.} B: τὴν ἐρ. ઝάλ. (c. AFX) ... ἐκ γῆς Αἰγ. (ἐξ Αἰγ. ΑΕΓΧ). AB* (alt.) τῷ († ΕΧ). 11. B† (p. ἐδ.) ἡμῶν (* ΑΕΓΧ). 12. AB* ὑμῶν († FΧ). Λ¹Β* καὶ δ. - ἀλη β. († Α²FΧ). 13. B* (alt.) καὶ σὶ κ. τὰς ἀδ. με († ΑΕΓΧ). Λ¹ΕΧ* κ. π. τ. οἰκ. αὐτ. Λ²Βε) οἰκ. με (a. αὐτῶν FΧ). AB: τὴν ψυχήν με (τὰς ψ. Χ, ἡμῶν FΧ). Β: ποιήσετε (-ατε ΑΕΧ). ΑΧ: μετ ἐμῦ 16. Β: ἀπέλθετε (-ατε ΑΕΧ). 17. ΑΒ: πρ. αὐτὴν οἱ ἄνδρ. (inv. ord. FΧ). Β: τὸν ἀὲ πατ. (καὶ τ. π. ΑΓΧ).

^{10.} A: bes rothen M. ... bei eurem Eingang in baffelbe. vE: ber gottverschwornen Bertilgung preisgegeben! A: getobtet?

^{11.} B.dW: ba (als) wir (es hörten). A: weil. dW: ba vergagte u. . vE: zerfloß! B: vor euch gesblieben. dW: nicht mehr bestehet in einem Menschen

bat bas Baffer im Schilfmeer ausgetrodnet vor euch ber, ba ihr aus Egypten goget, und mas ihr ben gween Ronigen ber Amoriter, Sibon und Dg, jenseit bes Jordans gethan habt, wie ihr fie verbannet 11 habt. "Und feit bem wir folches gehöret ha= ben, ift unfer Berg verzagt und ift fein Muth mehr in jemand bor eurer Bufunft, benn ber Berr, euer Bott, ift ein Gott beibes oben im himmel und unten auf Erben. 12 * Co fcworet mir nun bei bem Berrn, bag, weil ich an euch Barmbergigfeit gethan habe, bag ihr auch an meines Baters Saufe Barmbergigfeit thut, und gebt mir 13 ein gewiffes Beichen, *bag ihr leben laffet meinen Bater, meine Mutter, meine Bruber und meine Schwestern, und alles, mas fie haben, und errettet unfere Seelen von 14 bem Tobe. *Die Manner fprachen zu ihr: .Thun wir nicht Barmbergigfeit und Treue an bir, wenn uns ber Berr bas Land gibt, fo foll unfere Seele fur euch bes Tobes fein, fo fern bu unfer Befchafte nicht ver-15 rathft. *Da ließ fle biefelben am Seil burche Fenfter hernieber, benn ihr Baus war an ber Stabtmauer und fie wohnete 16 auch auf ber Dauer. * Und fie fprach gu ihnen: Bebet auf bas Bebirge, bag euch nicht begegnen, bie euch nachjagen, und verberget euch bafelbft brei Tage, bis baß bie wiedertommen, bie euch nachjagen, bar-17 nach gebet eure Strafe. *Die Manner aber fprachen zu ihr: Wir wollen aber bes Eibes los fein, ben bu von uns genommen 18 haft, *wenn wir fommen ins Land unb bu nicht bieg rothe Geil in bas Fenfter Inupfeft, bamit bu une hernieber gelaffen haft, und zu bir ins Saus versammleft beinen Bater, beine Mutter, beine Braber

10. U.L. jenfeit bem Jorban.

maris rubri ad vestrum introitum, quando egressi estis ex Aegypto; et quae feceritis duobus Amorrhaeorum Nm. quae receitus aassa. 21,2450 regibus, qui erant trans Jordanem, Schon et Og, quos interfecistis. *Et 11 haec audientes pertimuimus, et elan-5,1. guit cor nostrum, nec remansit in nobis spiritus ad introitum vestrum; Dominus enim Deus vester ipse est De.4,39. Deus in coelo sursum et in terra 6,82. deorsum. *Nunc ergo jurate mihi 12 per Dominum, ut quomodo ego misericordiam feci vobiscum, ita et vos 6,23.25. faciatis cum domo patris mei; detisque mihi verum signum, *ut salvetis 13 patrem meum et matrem, fratres ac sorores meas, et omnia quae illorum sunt, et eruatis animas nostras a morte. "Qui responderunt ei: Anima 14 nostra sit pro vobis in mortem, si tamen non prodideris nos; cumque tradiderit nobis Dominus terram, faciemus in te misericordiam et veritatem. *Demisit ergo eos per funem 15 19,12. de fenestra; domus enim ejus haere-11,33. bat muro. *Dixitque ad eos: Ad 16 montana conscendite, ne forte occurrant vobis revertentes, ibique latitate tribus diebus, donec redeant, et sic ibitis per viam vestram. *Qui dixe-17 v.20. runt ad eam: Innoxii erimus a jura-(Gn. mento hoc quo adjurasti nos, *si 18 ingredientibus nobis terram signum fuerit funiculus iste coccineus et ligaveris eum in fenestra, per quam demisisti nos, et patrem tuum ac ma-

folger auf euch ftogen. B: möget ihr ... gehen. B.dW.vE.A: eures Weges.

trem fratresque et omnem cognatio-

^{11.} U.L. fint wir. A.A. feit wir. U.L. beibe. 14. A.A. unfre Gefcafte. U.L. unfer Gefcaft.

A: rettet. dW: Alle welche ihnen angehören. A: un: fer Leben.

^{14.} Unfre &. foll ... fofern ihr biefes ... berrathet. Gibt uns ... fo wollen wir ... thuu. dW.vE: unfre Sache. B: anzeigen werbet, vE: anzgeigt. B.dW: Liebe n. Er.

^{15.} dW.A: an einem G. B.dW.vE: (fanb) auf b. Stabtm.

^{16.} dW: b. Rachjagenben euch treffen. VE: Ber-

^{13.} Al.: et (pro ut). 18. S†(p. signum) non.

^{17.} dW: Quitt find wir. vE: 28. werben frei fein von beinem G. B: wollen unschulbig f. au biefem bein. G. B.dW.vE: ben bu uns haft fcworen laffen. A: womit bu uns befchworen.

^{18.} baburch bu und. B.dW.vE: Siehe (nehms lich), wenn ... fo (follft bu ... anbinden). dW.vE: binbe. B: bas S., biefe r. Schnnr. vE: biefes S. mit b. r. Faben. dW: bas S. m. b. Rarmefin-F. woran.

πατρός σου συνάξεις πρός σεαυτήν είς τήν οίκιαν σου, 19 καὶ έσται, πας ος αν έξελθη τήν θύραν τῆς οίκιας σου έξω, ένοχος έαυτῷ έσται, ήμεῖς δὲ ἀθῶοι 'τῷ ὅρκφ σου τούτο,', καὶ ὅσοι ἐὰν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῷ οἰκια σου, ήμεῖς ένοχοι ἐσόμεθα. 20 Έαν δέ τις 'ήμᾶς ἀδικήση ἢ καὶ' ἀποκαλύψη τοὺς λόγους ήμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῶοι τῷ ὅρκφ σου τούτφ. 21 Καὶ είπεν 'αὐτοῖς'. Κατὰ τὸ ὑῆμα ὑμῶν οὔτως ἔστω. Καὶ ἔξαπέστειλεν αὐτούς.

22 Καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν ὀρεινήν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς ὁδούς, καὶ οὐχ εὕροσαν. 23 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὁρους, καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἰὸν Ναυή, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς. 24 Καὶ εἶπαν πρὸς Ἰησοῦν ' Ότι παραδέδωκε κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν, καὶ κατέπτηχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ ἡμῶν.

ΑΙΙ. Καὶ Φρθρισεν Ἰησοῦς τὸ πρωὶ καὶ ἀπῆρεν ἐκ Σαττίν, καὶ ἤλθοσαν ἴως τοῦ Ἰορδάνου αὐτὸς καὶ πάντες οἱ υἰοὶ Ἰσραήλ, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι. ² Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς ³ καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ, λέγοντες. Όταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν 'καὶ' τοὺς Λευίτας αἴροντας αὐτήν, ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν, καὶ πορεύεσθε ὁπίσω αὐτῆς. ⁴ Λλλὰ μακρὰν ἔστω ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον διςγιλίους πήχεις στήσεσθε. μὴ προςεγγίσητε αὐτῆν. ἵνα ἐπίστησθε τὴν ὁδὸν ῆν πορεύεσθε αὐτήν.

שׁלֹנֵע הַשָּׁבֵּי בַּעַלְּנִוּ: הַיִּא זַשִּׁמִּלְּעֵם זַיִּלְכוּ זַשִּׁלְּשָׁר אָער זְּבִי וְהָיִּינוּ וְלִּלִּים מִשְּׁבְּעָתֵּךְ אֲשָׁר בּ גֵּר שְׁהַיִּרנּ וְלִלִּים מִשְּׁבְעָתֵּךְ אֲשָׁר בּ גֵּר שְׁהַיִּר בְּנִי וְלִּאָם בַּעָּינִי בִּרְעִּהְ אַמִּר בְּמִּי בְרִאִּשִׁי וְאַנַּחִנוּ וְלִּיֶּי בִרְעִּהְ הַבְּרָנוּ בְּמִּי בְרִאִּשִׁי וְאַנַּחִנוּ וְלִּיֶּי בִרְעִּהְ הַבְּיִנִּי אָמַר בְּמִי בִּרְאַשִׁי וְבִּצְּאַ מִבַּלְתֵּי בִּרְאָבָּי הָבְּיִּנְהָ אָּמָּר בּלְיִבְּ שְּׁאַסְפִּי אֵלָיִבְ הַבְּנִיתְּהְ הַבְּיִנְתָה: וְנְיִּלְיה בּלְיבְ הְאַשָּׁר־יִבֵּאַ מִבַּלְתֵּי בִּיתְּבְּ הַבְּנִיתְה: וְנְלִּיְתָּה:

בּלְרִישָׁבֵי הָאָרֵץ מִפְּנֵינוּ: יְהֹנָה בִּיִדֵנוּ אֶת־בָּל־הָאָנִץ וְנַם־נָמְּה בּןרְנִּוּן וַיְּסַפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלִ-הַנְּאָרֵ בּןרְנִּוּן וַיְּסַפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלִ-הַנְּאָרֵ בּןרְנִּוּן וַיְּסַפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלִ-הַוּשְׁעַ בּןרְנִוּן וַיִּסַפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלִ-הַוּשְׁעַ בּןרְנִוּן וַיְּסַפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלִ-הַוּשְׁעַ בּוֹרְנִוּן וַיְּסַפְּרוּ-לוּ אֵת כְּלִ-הַוּשְׁעַ בּוֹרְנִוּן וַיְּסַפְּרוּ-לוּ אֵל־יִהוּשְׁעַ בּוֹרְנִוּן וַנְּסַבְּנִנוּ אָרִייהוּ אָלִייהוּ וְעָלִא בִּיְרְנִוּ

^{19.} A'X (pro Φ. τῆς οίκ.) οίκίαν. A²X+ (in f.) ἐἀν χεἰο ἄψηται αὐτφ. 20. AΕΓΧ* ἢ. A²X+ (in f.) ψ ὤρμισας ἡμᾶς. 21. Β* ὅτος († ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐσται. Α²ΕΓΧ+ (in f.) καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον κόκκινον ἐν τῆ θυρίδι. 22. ΑΧ: ἦλθον. Α²ΓΧ+ (p. ἡμ.) ἔως ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες. ΑΕΓΧ: εὖρον. 23. Α²ΓΧ+ (p. διέβ.) καὶ ἦλθον. 24. ΑΧ: παρέδωκε ... κατέπτηκε. — 1. ΑΧ: ἀπῆρον. ΑΕΓΧ: ηλθον. A¹Β* αὐτὸς κ.- Ἰσρ. († Α²ΕΓΧ). 2. ΑΕΓΧ: ἐγενήθη. Α¹Β* (sq.) καὶ († Α²ΓΧ). 3. ΕΧ (bis): ὑμῶν. Δ²Β (eti. 4): πορεύσεσθε (πορεύεσθε Α¹ΓΧ).

^{19.} mie bir im D. dW: fomme auf f. S. vE: f. über unf. S. dW: wenn S. an ihn g. w. vE: man S. an ihn legt. B: fo eine S. wiber ihn fein wirb.

^{20.} Bie B. 14. 17

^{21.} B.dW: nach euren Borten. vE: Es bleibe bei e. B. dW: fnupfte [nachher] b. farmef. G.

^{22.} Die umgekehret waren. dW.vE.A: Begen. B: auf bem gangen Beg ... nichte gef.

^{23.} Riegen ... w. herab v. G. ... was fie getroffen

Die Rudtebr.

19 und beines Baters ganges Baus. wer zur Thur beines Saufes beraus gebet, beg Blut fei auf feinem Saupt, und wir unschuldig, aber alle, die in beinem Saufe find, fo eine Band an fie gelegt wirb, fo 20 foll ihr Blut auf unferm Saupt fein. *Und fo bu etwas von biefem unferm Befchaft wirft nachfagen, fo wollen wir bes Gibes los fein, ben bu von uns genommen haft. 21 "Sie fprach: Es fei, wie ihr fagt, und ließ fle geben. Und fle gingen bin. Und fle fnupfte bas rothe Geil ins genfter.

Sie aber gingen bin und famen aufs Bebirge, und blieben brei Tage baselbft, bis baf bie wieberfamen, bie ibnen nachjagten. Denn fie hatten fle gefucht auf allen Stra-23 fen, und boch nicht gefunden. * Alfo febreten bie zween Manner wieber, und gingen bom Bebirge und fuhren über, und famen zu Josua, bem Sohn Run, und erzähleten 24 ihm alles, wie fie es gefunden hatten, "und fpracen zu Jofua: Der Berr hat uns alles Land in unsere Hande gegeben, auch so find alle Ginwohner bes Landes feige

por uns.

III. Und Josua machte fich frube auf, und fle zogen aus Sittim und famen an ben Jordan, er und alle Rinder Ifrael, und blieben bafelbft über Racht, ebe fie 2 binuber gogen. * Rach breien Tagen aber 3 gingen bie Sauptleute burche Lager, *unb geboten bem Bolf und fprachen: Wenn ihr feben werbet die Labe bes Bunbes bes Berrn, eures Gottes, und bie Briefter aus ben Leviten fie tragen, fo giebet aus von 4 eurem Ort und folget ihr nach, *boch bag zwischen euch und ihr Raum fei bei zwei taufend Ellen. Ihr follt nicht zu ihr naben, auf bag ihr wiffet, auf welchem Wege ibr nem tuam congregaveris in domum tuam. *Qui ostium domus tuae egres- 19 sus fuerit, sanguis ipsius erit in caput ejus, et nos erimus alieni; cunctorum autem sanguis, qui tecum in domo fuerint, redundabit in caput nostrum, si eos aliquis tetigerit. *Ouod si nos prodere volueris et 20 sermonem istum proferre in medium, erimus mundi ab hoc juramento quo adjurasti nos. *Et illa respondit: 21 Sicut locuti estis, ita fiat, dimittensque eos ut pergerent, appendit funiculum coccineum in fenestra.

Illi vero ambulantes pervenerunt 22 ad montana et manserunt ibi tres dies, donec reverterentur qui fuerant persecuti; quaerentes enim omnem viam non repererunt eos. *Quibus urbem ingressis reversi sunt 23 et descenderunt exploratores de monte, et transmisso Jordane venerunt ad Josue filium Nun narraveruntque ei omnia, quae acciderant sibi, *atque dixerunt: Tradidit Dominus 24 omnem terram hanc in manus nostras et timore prostrati sunt cuncti habitatores eius.

Igitur Josue de nocte consurgens movit castra, egredientesque de 21.1.Nm. Setim venerunt ad Jordanem ipse et omnes filii Israel, et morati sunt ibi tres dies. *Quibus evolutis trans- 2 ierunt praecones per castrorum medium *et clamare coeperunt: Quando 3 Ast. 7,45, videritis arcam foederis Domini Dei vestri et sacerdotes stirpis Leviticae portantes eam, vos quoque consurgite et sequimini praecedentes. *Sitque 4 inter vos et arcam spatium cubitorum duûm millium, ut procul videre Nm.10.33 possitis et nosse, per quam viam ingrediamini, quia prius non ambu-

hatte. dW.vE: festen über. B: ihnen wiberfahren

war. dW.vE.A: begegnet.
24. B: hat gewißlich. B.dW.A: bas (bies) gange 2. B.dW.vE.A: Sand. vE: Bahrlich! in u. S. hat ... B: feige worden. dW.vE: n. (ja) es gagen.
1. B: an einem Morgen fr. auf. dW.vE: bes Mors

gens. A: b. Rachts? dW.vE: übernachteten ... über: festen.

19. Al.: innoxii. 1. S+(p. ibi) per.

2. Amtleute. dW.vE: Borfteber. A: Berolbe?

B.dW.A: mitten b. b. E. (hin). 3. B.vE: bie Br. bie E. dW: unb. A: vom Stamme Levi. B.dW.vE.A: bie (welche) f. tr. dW.vE: bres det auf v. eurer Statte.

4. ein gemeffener R. dW.vE: eine Entfernung. B.dW: gw. G. (in bem) Daag. dW: Rabert end ihr n. vE: Raber tretet n. ju ihr ... fennen lernet? οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας. ⁵ Καὶ είπεν Ἰησοῦς τῷ λαῷ · ᾿Αγνίσασθε 'εἰς τὴν αῦριον', ὅτι αῦριον ποιήσει κύριος ἐν ὑμῶν θαωμάσια. ⁶ Καὶ είπεν Ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν - Ἦρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης 'κυρίου' καὶ προπορεύεσθε ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἤραν οἱ ἰερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης 'κυρίου' καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ.

7 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν· Ἐν τῆ ήμέρα ταύτη άργομαι ύψωσαί σε κατενώπιον πάντων των υίων Ίσραήλ, ένα γνώσεν ότι καθότι ήμην μετά Μωϋσή, ουτως έσομαι καί μετά σου. 8 Καὶ νυν έντειλαι τοῦς ἱερευσι τοῖς αίρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, λέγων ΄Ως αν είςέλθητε έπι μέρους τοῦ υδατος τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνη στήσεσθε. 9 Καὶ είπεν Ίησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. Προςαγάγετε ώδε και ακούσατε τὸ όημα κυρίου τοῦ θεοῦ ήμων. 10 Καὶ είπεν Ἰησοῦς. Ἐν τούτω γνώσεσθε, ότι θεός ζών έν ύμιν καὶ όλοθρεύων όλοθρεύσει από προςώπου ήμων τον Χανανοίον και τον Χετταίον και τον Εύαίον και τον Φερεζαΐον και τον Αμοβραΐον και τον Γεργεσαΐον καὶ τὸν Ἰεβουσαΐον. 11 ίδου ή κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει έμπροσθεν ύμων τὸν Ἰορδάνην. 12 Καὶ νῦν προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἰῶν Ἰσραήλ, ἔνα ἀφ' ἐκάστης φυλης. 13 Καὶ ἔσται, ώς αν καταπαύσωσιν οί πόδες τῶν ἰερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν 'τῆς διαθήκης' κυρίου πάσης τῆς γῆς ἐν τῷ ι ύδατι τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὖδωρ τοῦ Ἰορδάνου έκλείψει, τὸ δὲ υδωρ τὸ καταβαίνον στήσεται.

14 Καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, οἱ δὲ ἰερεῖς ῆροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης 'κυρίου' πρότεροι τοῦ λαοῦ. 15 Ως δὲ εἰςεπορεύοντο

אָשֶׁרֵּ:
אַשֶּׁרֵּ:
שִׁמִּים שִּיְּרָבִים מִלְמֻׁעֹּלְכָּנִ וֹיְבַּמְּעַוּ זֵדְ:
שִׁמִּים שִּיְּרָבִים מִלְמֻעֹּלְכָּנִ וֹיְבַמְעַוּ וֹבְּבַּתְּיוֹ וֹשְּׁכִּם וֹיִבְּרָם מִלְמֻעֹּלְכָּנִ וֹיְבַּמְּנִוֹ וְפַּרִּים שִּצְיֹנִ מַּיִּבְוֹ וְמַיִּ שִּׁנִּיְוֹ וְפַּרִּים מִלְמֻעֹּלְכָּנִ וֹיְבַּנְּוֹ וְפַּבְּתִּיוֹ פַּמִּים וֹּשְׁבִּים וְשָׁבֵּי שִׁבְּנִים וְשָׁבֵּי שְׁבֵּי שְׁבַּיִּי שְׁבְּעֵּי וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִי וֹ שִּבְּעִי וֹ שִּׁבְּעִי וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִי וֹ שִּׁבְּעִּיוֹ וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִּי וֹ שִּׁבְּעִּי וְשִּׁבִּייִם וְשִׁבְּיִי וְשִּׁבִּעִּי וְשִּׁבְּעִּיוֹ וְשִּׁבְּעִּיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשָּׁבְּעִי וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשָּׁבְּעִייְ וְשִּׁבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִוֹן שִּבְּבְּיִי וְשִּבְּעִיוֹ שִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִייוֹ שִׁבְּיוֹ שִּבְּבְּעִי וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּבְּיִוֹ שְּׁבְּעִיעִי וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִייוֹ וְשִּבְּעִייִי וְשִּבְּעִייִי וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִייוֹ שִּבְּעִייוֹ שִּבְּעִייוֹ שִּבְּעִייִי וְשִּבְּעִיוֹ וְשִּבְּעִייִוֹ שְּבְּבְעִי וְשִּבְּעִיוֹ שִּבְּעִייוֹ שִּבְּעִייִי שְּבְעִיעוֹ וְשִּבְּעִייוֹ שְּבְּעִיעוֹ וְשְּבְּעִייִי וְשְּבְּעִייִי שְּבְּעִיעוֹי וְשִּבְּעִייִישְּבְּעִייִי וְשְּבְּעִייוֹ שִּבְּעִייוֹ שִּבְּעִייוֹ שְּבְּעִיעוֹ שְּבְּעִיתְיוּ שְּבְּבְעִייוֹ בְּבְּיתְּבְּיתְישְׁי בְּעִיתְי בְּבְּעִיתְיוּ בְּבְּיבִּיתְי בְּבְּעִיתְיוּ בְּבְּבְּעִייוֹ בְּבְּעִיתְיוּ בְּבְּעִיתְיוֹ בְּבְּעִיבְּיוֹ בְּבְּעִיתְיוּ בְּבְּעִיבְּיוֹ בְּבְּעִיתְיוּ בְּבְּבְּעִייוֹ בְּבְּבְּבְּיתְיוּ בְּבְּבְּבְּעִּיתְיוֹ בְּבְּעִיבְייִּבְּיתְּבְּיִיתְ

יו הַיְהִּי בּנְּסָע הָעָם מֵאֲהַלֵּיהֶּם לְעַבִּר אֶת־הַיַּרְגִּן וְהַּפְּּהַנִּים נְשִׁאֵּי הָאָרוֹן יו הַבְּרָית לִפְנֵי הָעֶם: וּכְבוֹא נְשְׁאֵי

לְפָּנֵי הָאֶם: הָאֵהָ אָת-אָרָוּן הַבְּּרִית וַגְּלְכִּרּ יְהִאָּמֶר יְהוֹשָׁלֵ אָל-הַפְּהְנִים לֵאְמִר יִנְּאָמֶר יְהוֹשָׁלֵ אָל-הַפְּהְנִים לֵאְמִר יִנְּשָׁהַ יִּהוְהַ בְּּלִרְבְּכֶם נִפְּלְאִוּת: יִנְשָׁהַ הָּהוֹשָׁלַ אָל-הַפְּהְנִים לֵאְמִר יִנְשָׁהָ אָל-הָמֶם הִתְּלַהָּה כִּי בְּאָר: יְצְשָׁהַ יִּיהְנָה מִתְּלִוּל שִׁלְשִׁם: וַיְּאָמֶר

^{5.} Β* τὴν († ΑΕΓΧ)... θαυμαστα (-άσια iid.).
6. ΑΒ* (pr.) βμπρ. († FX). 7. Α: ἡμ. αὐτῆ. Β* τῶν († ΑΓΧ). Α'Χ* ὅτι. 10. Δ'Β* Κ. εἰπ. Ί. († Α² ΓΧ). Α: ὅτι ἐγὼ κύριος ζ. Β: τ. Φερ. κ. τ. Εὐαῖον (contra ΑΓΧ). ΑΕΧ: τ. Γεργ. κ. τ. λμμ. 11. Β* τῆς († ΑΕΓΧ). Α'Β* ἐμπρ. ὑμ. († Α² ΓΧ). 12. Α'Β* ἐμπρ. ὑμ. († Α² ΓΧ). ΑΧ: ἐφὸ ἐκ. 13. Α'Χ+ (in f.) σωρὸς εἰε. 14. Α² ΕΓΧ: Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆρεν. ΑΕΓΧ: ῆραν.

^{4.} B: auf bem B. weber gestern noch ehegestern geg. dW: nicht gezogen seit g. und eheg. vE: nie zuvor feib ihr ...

geben follet, benn ihr feib ben Beg vorbin 5 nicht gegangen. * Und Jofua fprach gum Bolf: Beiliget euch, benn morgen wird ber 6 Berr ein Bunber unter euch thun. *Und gu ben Brieftern fprach er: Tragt bie Labe bes Bunbes und gebet vor bem Bolt ber. Da trugen fie bie Labe bes Bunbes unb gingen bor bem Bolf ber.

Und ber Berr fprach ju Josua: Beute will ich anfangen bich groß zu machen vor bem gangen Ifrael, bag fie wiffen, wie ich mit Dofe gemefen bin, alfo auch mit bir 8 fei. *Und bu gebeut ben Prieftern, bie bie Labe bes Bunbes tragen, und fprich:

Benn ihr fommet vorn ins Baffer bes *Und Josua 9 Jordans, fo ftebet ftille. fprach zu ben Rinbern Ifrael: Gerzu, unb boret bie Borte bes Berrn, eures Gottes!

10 *Und fprach: Dabei follt ihr merten, bag ein lebendiger Gott unter euch ift, und bag er vor euch austreiben wird bie Cananiter, Bethiter, Beviter, Bherefiter, Bergofiter,

11 Amoriter und Jebufiter. *Siebe, Die Labe bes Bunbes, bes Berrichers über alle Welt, wirb vor euch hergeben in ben Jorban.

12 *So nehmet nun gwölf Danner aus ben Stämmen Ifrael, aus jeglichem Stamm "Benn bann bie Fußsohlen ber Briefter, bie bes Berrn Labe, bes Berrfchere über alle Belt, tragen, in bes 3orbans Baffer fich laffen, fo wird fich bas Baffer, bas von oben berab fließt im 3or= ban, abreigen, bag es über Ginem Baufen

Da nun bas Bolt auszog aus feinen Butten, bag fle über ben Jordan gingen, und die Briefter bie Labe bes Bunbes vor 15 bem Bolt ber trugen, *und an ben 3or-

lastis per eam, et cavete ne appropinquetis ad arcam. *Dixitque Josue 5 7,13...Br. ad populum: Sanctificamini! cras 19,10.14s enim faciet Dominus inter vos mirabilia. *Et ait ad sacerdotes: Tollite 6 Dt. 10,8. arcam foederis et praecedite populum. Qui jussa complentes tulerunt et ambulaverunt ante eos.

Dixitque Dominus ad Josue: Hodie 7 4.14. incipiam exaltare te coram omni Is-1,5.17. rael, ut sciant quod sicut cum Movse fui, ita et tecum sim. *Tu autem 8 praecipe sacerdotibus, qui portant arcam foederis, et dic eis: Cum ingressi fueritis partem aquae Jordanis, state in ea. *Dixitque Josue ad filios 9 Israel: Accedite huc et audite verbum Domini Dei vestri. *Et rursum: In 10 Nm.16,28 hoc, inquit, scietis quod Dominus Bz.17.7. Deus vivens in medio vestri est et Dt.7,1. disperdet in conspectu vestro Chana-Ez.23,23-naeum et Hethaeum, Hevaeum et

15,200. Pherezaeum, Gergesaeum quoque et Jebusaeum et Amorrhaeum. *Ecce, 11 arca foederis Domini omnis terrae v.6.8. antecedet vos per Jordanem. *Parate 12

duodecim viros de tribubus Israel, singulos per singulas tribus. *Et 13

4.3.10 cum posuerint vestigia pedum suorum sacerdotes, qui portant arcam Domini Dei universae terrae, in aquis Jordanis, aquae quae inferiores sunt, decurrent atque deficient, quae au-(Ez.15,8.tem desuper veniunt, in una mole consistent.

Igitur egressus est populus de 14 tabernaculis suis, ut transiret Jordanem, et sacerdotes, qui portabant arcam foederis, pergebant ante eum. *Ingressisque eis Jordanem et pedi- 15

fteben bleibe.

^{5.} b. 4. 28. th. unter euch. B: mitten u. e. dW.vE: in eurer Ditte.

^{6.} por b. B. hinaber.

^{7.} bamit f. w. bağ wie ... ich alfo. A: gu erhe: ben! B.dW.vE: vor ben Augen. B.vE: fie erfennen. dW: erfahren. vE: mit bir bin. B.dW: fein werbe.

^{8.} B: and Meugerfte vom B. dW: an ben Anfang bes 28. vE: Sebald ihr bie gn b. 28. ... gefommen feib. B: follt ihr in b. 3. ftehen bleiben. dW.vE: bleibet ft. (vB: am Borban?)

^{9.} B.dW. VE.A: Tretet (hier) hergu.

^{9.}Al.: verba. 12. Al. + duodecim. 13. Al. + foederis.

^{10.} B.dW.vE.A: erfennen.

^{11.} B.dW.vE.A: bes herrn ber gangen Erbe. B: gehet vor ench binuber. B.vE.A: burch ben 3. (dW: uber?)

^{12.} B.dW.vE: nehmet (3u) ench.
13. in b. 3. 28. ruben. B: fo foll b. 2B. bee 3. abgeriffen werben, nehml. bas 2B. bas ... u. es foll auf ... dW: wirb ... fich fcheiben, b. 2B. vE: werben fich bie Gemaffer. dW.vE: fleben als (ft. bleiben wie) ein Damm. A: fich zu einem D. gufammenftellen.

^{14.} dW.vE.(A.): aufbrach aus f. Belten.

οι ιερείς οι αίροντες την κιβωτόν της διαθήκης έπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τών αιρόντων την κιβωτόν της διαθήκης έβάφησαν είς το μέρος τοῦ υδατος 'τοῦ Ἰορδάνου' (ὁ δὲ Ἰορδάνης ἐπληροῦτο καθ' ὅλην τῆν κρηπίδα αύτου ώς ελ εν ημέραις θερισμού 'πυρών'), 16 και έστη τα ύδατα τα καταβαίνοντα άνωθεν, έστη είς πηγμα έν άφεστηκός μακράν σφόδρα σφοδρώς έως μέρους Καριαθιαρείμ. τὸ δὲ καταβαίνον κατέβη είς τὴν θάλασσαν "Αραβα θάλασσαν των άλων, έως είς τέλος εξέλιπε. Καὶ ὁ λαὸς είστήκει άπέναντι Ίεριγώ. 17 Καλ έστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αῖροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσφ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ πάντες οἱ νίοὶ Ἰσραήλ διέβησαν διὰ ξηρᾶς, ἔως συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς

διαβαίνων τον Ίορδάνην.

ΙΝ. Καὶ έπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν Ἰορδάνην, καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ιησούν, λέγων · 2 Παραλαβών δώδεκα ανδρας από τοῦ λαοῦ, ἔνα ἀφ' ἐκάστης φυλής, 3σύνragor aurois léyor. Arélec de érrev der éx μέσου τοῦ Ἰορδάνου ἐτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες άμα ύμιν αὐτοῖς θέτε αύτους έν τη στρατοπεδεία ύμων, ού έαν παρεμβάλητε έκει την νύκτα. 4 Καὶ άνακαλεσάμενος Ίησους δώδεκα άνδρας των ένδόξων άπὸ τῶν υίῶν Ἰσραήλ, ἔνα ἀφ' ἐκάστης φυλῆς, 5 είπεν αὐτοῖς. Προςαγάγετε 'ἔμπροσθέν μου' πρό προςώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν εἰς μέσον του Ίορδάνου, και άνελόμενος έκειθεν έκαστος λίθον άράτω επί τῶν ώμων αὐτοῦ κατά τὸν άριθμὸν τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ, 6 ένα υπάρχωσιν υμίν ούτοι είς σημείον κείπειοι gιαμαιτός, για οται εδωτά ας ο δίος σου αύριον λέγων. Τι είσιν οι λίθοι ούτοι ύμιν; 7 και * σύ δηλώσεις * τῷ υίῷ σου λέγων. Οτι εξέλιπεν ο Ίορδάνης ποταμός από προςώπου της χιβωτού της διαθήχης χυρίου πάσης της γης', ώς διέβαινεν αὐτόν, καὶ έξελιπε

וָרָגְלֵי עדינירוון הַאַרוֹן נִּטְבָּלֵוּ בִּקַצֵּה הַפֵּיִם וְהַיַּרְהַוֹּן מָלֵאׁ עַל־כַּל־בִּדוֹתַיוּ כֹּל המים מלמעלה קמו נד-אחד הרחק מאד בַאַבָם הָעִיר אַשֶּׁר מִצַּד צַּרְתָּן וְהַּיְּרְדִים הַצַרָבָה יָם־הַמָּכַח תַּמּוּ נִכְרָתוּ ישראל עברים תֹמוֹ כל-הגוֹי לעבור את-הירהן:

וַיִהַיֹּ פַּאֲשֵׁר־תַּמוּ כָל־הַגֹּוֹי לַעֲבְוֹר 2 יהושע לאמר: קחו לכם מו-העם שָׁנֵים עָמָר אָנָשִׁים אִישׁ־אָחָד אַישׁ צ אָחַד מִשַּׁבָם: וָצַוּוּ אוֹתַם כַאמר שִׁאִר־ לַכָּם מַנָּה מַתְּוֹךְ הַיַּרְהַוֹ מִמַּצַב רַגְּלֵי הַבְּהַנִים הָכֵין שָׁתֵּים־צַשְּׂרֵה אָבַנים והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם בַּמָּלוֹן אֲשָׁר־תַּלֵינוּ בִוֹ הַלַּיִלָה: וַיָּקרָא יָהוֹשָׁעַ אַל־שָׁנֵים הַעַשַּׁרֹ אִישׁ 4 אָשֵר הַכֶּין מִבְּנֵי יִשֹּׁרָאֵל אַישׁ־אַחד לַהָּם אֶּלֶהֵיכֵם אֶל־תִּוֹךְ הַיַּרְהַוֹ וְהָרִימוּ לָכֵם איש אָבו אַחַתֹּ עַל־שָׁכָמוֹ לְמַסְפַּר 6 שָׁבְמֵי בְנֵי־יִשִּׂרָאֵל: לְמַעַן תַּהְיֵה זָאת מַחַרֹּ לַאמֹר מַה הַאַבְנֵים הַאֶּלֵה לַכֵּם: אשר כהם הַיַּרָהַן מִפָּנֵי אַרְוֹן בִּרִית־יִהוָּה בִּעָבְרוֹ

^{15.} A* (alt.) οί. AFX* (alt.) τῆς διαθ. (B† κυρίε, * AFX). B* τὸ († AEFX). AB: ημέραι (ἐν ἡμ. FX). AX: ἐπλήρε. 16. A¹FX* (alt.) τὰ. AB* (pr.) εἰς († X). A¹X* σφοδρῶς. A¹* θάλ. Αρ. B: θάλ. ἀὸς (ϑ. τῶν ἐλ. ΑΕΓΧ). AB: τὸ τέλος (* τὸ ΕΧ). 3. A²FX (p. ¹loρδ.) ότοίμως. AB: διέβαινον (-βη-σαν FX). — 1. B: τῷ ¹lησοί (προς ¹lησῦν AFX). 2. B* δώδ. († AEFX). AX: ἐρ΄ ἐκ. 3. B: καὶ ἀνελ. (λέγων· Δν. AEFX) * ἐντεῦθ. († AFX). AEX: θησετε. 5. AFX † (p. αὐτοῖς) ¹lησῶς. A¹B* τῷ θ. ψμῶν Δν. ΔΕΧ (p. αὐτοῖς) ¹lησῶς. Α¹B* τῷ θ. ψμῶν (+AFX). AFX+ (p. λίθ.) δνα. Β+ (s. φυλ.) δωδεκα (*AEFX). AB: κείμενον ... ήμῖν (-οι ... ύμ. FX). 7. AΒ* (bis) τῆς (+ FX). Α¹Β* κ. ἐξέλ. - Ἰορδ. (+ Α²ΕΓΧ).

v. 16. 'p מאדם ע. ו. ססקא באמצע פסרק

ban kamen, und ihre Füße vorn ins Wasser tunkten (ber Jordan aber war voll an allen seinen Ufern die ganze Zeit der Erndte):
16 ba stand das Wasser, das von oben hernieder kam, aufgerichtet über Einem Haufen, sehr ferne von den Leuten der Stadt, die zur Seite Zarthans liegt; aber das Wasser, das zum Meer hinunter lief, zum Salzmeer, das nahm ab und versloß. Also ging das Volk hinüber gegen Jericho.
17 und die Briefter, die die Lade des Bundes des Gerrn trugen, standen also im Trocknen, mitten im Jordan. Und ganz Jirael ging trocken durch, bis das ganze Volk alles über den Jordan kam.

Und ber herr iprach ju Josua: 2 * Rehmet euch zwölf Manner, aus jeglichem 3 Stamm einen, *und gebietet ihnen und sprecht: Gebet auf aus bem Jorban zwölf Steine von bem Ort, ba bie Fuge ber Briefter alfo fteben, und bringet fie mit euch hinuber, bag ihr fie in ber Berberge laffet, ba ihr biefe Nacht berbergen werbet. 4 *Da rief Josua zwölf Manner, bie verordnet waren von ben Rinbern Ifrael, aus 5 jeglichem Stamm einen, *und fprach zu ihnen: Behet hinuber vor bie Labe bes Berrn, eures Gottes, mitten in ben 3orban, und hebe ein jeglicher einen Stein auf feine Achfel, nach ber Bahl ber Stamme 6 ber Rinber Ifrael, *bag fie ein Beichen Wenn eure Rinber berfeien unter euch. nachmals ihre Bater fragen werben und 7 fprechen: Bas thun biefe Steine ba? *bag ihr bann ihnen faget, wie bas Baffer bes Jordans abgeriffen sei vor ber Labe bes Bunbes bes Berrn, ba fie burch ben 3or-

v.8.18. bus eorum in parte aquae tinctis (Jordanis autem ripas alvei sui tem-4,19.1Ch pore messis impleverat) *steterunt 16 13,15. Porto in 15,15. Porto i 2,8.14. rebant procul ab urbe, quae vocatur 1Bs.7,46.Adom, usque ad locum Sarthan; quae autem inferiores erant, in mare solitudinis (quod nunc vocatur mortuum) (Ga.8,3. descenderunt, usquequo omnino deficerent. Populus autem incedebat contra Jericho, *et sacerdotes, qui 17 portabant arcam foederis Domini, stabant super siccam humum in medio Jordanis accincti, omnisque po-(82. pulus per arentem alveum transibat. Ouibus transgressis dixit Domi- TV. 3.12. nus ad Josue: *Elige duodecim vi- 2 ros, singulos per singulas tribus, *et praecipe eis, ut tollant de medio 3 3.17. Jordanis alveo, ubi steterunt pedes sacerdotum, duodecim durissimos lapides, quos ponetis in loco castrorum, ubi fixeritis hac nocte tentoria. *Vocavitque Josue duodecim viros, quos elegerat de filiis Israel, singulos de singulis tribubus, *et ait ad 5 eos: Ite ante arcam Domini Dei vestri ad Jordanis medium et portate inde singuli singulos lapides in humeris vestris, juxta numerum filiorum Israel, *ut sit signum inter vos; et 6

(gr. quando interrogaverint vos filii vestri
13,8,14. cras, dicentes: Quid sibi volunt isti
lapides? *respondebitis eis: Defece3,16,18. runt aquae Jordanis ante arcam foederis Domini, cum transiret eum,

2. M. vom Bolt. dW.vE: ans b. B.

^{4.} U.L: awolf Mannern.

^{15.} und die Träger ber Labe, die Priefter, au ... B: ins Meußerste bes B. eingetaucht waren. dW: in ben Anfang b. B. tauchten. vE: in bas Borberwaffer. dW: ift voll in ... E. hindurch. vE: füllt nehml. f. aanzes Ufer bie a. E.-A.

ganges Ufer bie g. E.-3.

16. D. ber St. Abam ... jum M. ber Ebene. B. vE: ba blieb ... ftehen. B.dW.vE: es (u.) richtete sich auf. dW.vE: als ein (zu einem) Damm. dW.vE: in bas M. B: bes flachen felbes ... wurde alles abger riften. vE: verler sich gang. dW: nahm ab u. versichwand.

^{17.} ft. im Er feftes Infes. B: blieben auf b. Er ... gang fteif fieben, dW.vE: ftanben ... ficher.

^{16.} Al.: Edom s. Adam et: latus.

^{17.} S: contra Jordanem.

^{3.} hier mitten aus ... Pr. fteben, jw. St. in Berreitschaft. dW: ficher ftanben? B: u. bereitet zw. St. (A: ber harteften Steinel?) dW.A: leget fie nieber in ... B.dW: Rachtlager. A: am Lagerorte. vE: festet f. an b. Ort, wo ihr b. Racht euch lagert. 4. ben zw. Mannern, b. er verorb. hatte. B.dW: bestellt. vE: bestimmt.

^{6.} foldes ein 3. fei ... heru. fr. vE.A: Dents zeichen. dW: in Jutunft. vE: funftig. B.A: mors gen. B: Bogn find euch, dW.vE: was follen euch. A: w. bebeuten.

^{7.} B: ba er über b. 3.

τὸ ύδως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ έσονται 'ύμῖν' οί! λίθοι ούτοι μνημόσυνον τοϊς υίοϊς Ίσραὴλ έως του αίωνος. 8 Καὶ ἐποίησαν ούτως οἱ νίοὶ 'Ισραήλ, καθότι ένετείλατο *κύριος τῷ Ίησοῦ, και λαβόντες δώδεκα λίθους έκ μέσου τοῦ Ίορδάνου, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῦ 🕇 έν τῆ συντελεία τῆς διαβάσεως τῶν υίῶν 'Ισραήλ, καὶ διεκόμισαν αμα έαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολήν καὶ απέθηκαν αύτοὺς έκεῖ. 9 Έστησε δε Ίησοῦς 'καὶ άλλους' δώδεκα λίθους εν αυτφ τῷ Ἰορδάνη, εν τῷ γενομένφ τόπφ ύπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων την κιβωτόν της διαθήκης 'κυρίου', καὶ είσιν έκει έως της σήμερον ήμερας. 10 Είστήκεισαν δε οι ίερεις οι αίροντες την κιβωτόν της διαθήκης εν τῷ Ἰορδάνη, ἔως οὐ συνετέλεσεν Ίησους πάντα όσα ένετείλατο κύριος αναγγείλαι τῷ λαῷ καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς καὶ διέβησαν. 11 Καὶ εγένετο ώς συνετέλεσε πας ο λαός διαβήναι, και διέβη ή κιβωτός της διαθήκης κυρίου, και τοι λίθοι έμπρο-12 Καὶ διέβησαν οι viol σθεν αύτῶν. 'Ρουβήν καὶ οἱ υίοὶ Γὰδ καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς Μανασσή διεσκευασμένοι έμπροσθεν των υίων Ίσραήλ, καθάπερ ένετείλατο αὐτοῖς Μωϋσῆς. 13 Τετρακιςμύριοι εύζωνοι είς μάχην διέβησαν έναντι χυρίου είς πόλεμον πρός την Ίεριγώ πόλιν.

14 Έν ἐκείνη τῆ ἡμέρα ηύξησε κύριος τὸν Ἰησοῦν ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους Ἰσραήλ, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ὥςπερ Μωϋσῆν, ὄσον χρόνον ἔζη. 15 Καὶ εἰπε κύριος τῷ Ἰησοῦ, λέγων 16 Εντειλαι τοῦς ἰερεῦσι τοῦς αἰρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου ἐκ-βῆναι ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. 17 Καὶ ἐνετείλατο Ἰησοῦς τοῦς ἱερεῦσι, λέγων Εκβητε ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. 18 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐξέβησαν οἱ ἰερεῖς οἱ αἰροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ μέσου τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας οἱ ἰερεῖς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ὧρ-

בַּיַרְהַוֹ נִכְרָתַוּ מֵי הַיַּרְהַוֹ וְהָיוּ הַאֲבָנִים הָאֵבֶּה כָזָכָּרַוֹן כִּבְנֵי 8 עולם: ויצטורבו בני־ישראל יהושע יָהוָה אֶל־יָהוֹשִׁעַ לְמַסְפּר שׁבִטי בְני־ עמם אכרהמלוו 9 וַיַּנְתַוּם שַׁם: וּשָׁתֵּים עשַׁרה אַבנים בּעוּל בּינֹרבוּן פּטת יהושע מַצַב רַגָּכֵי הַכָּהַנִים נִשְאֵי אַרְוֹן הַבָּרֵית היו שם עד היום הזה: והכהנים למדים בתוך הירדן ראובן ובני־גד וחצי שבט המנשה 13 דַבַּר אַלֵיהֶם משַׁה: פָאַרבָּעִים אֵלֵף חלוצי הצבא עברו לַמְּלְתָנָה אֱל עַרְבָוֹת יִרִיחְוֹ: בַּיִּוֹם הַהֹּוֹא גָּדֵל יָהוֹה אָת־יָהוֹשְׁעַ בַּצִינֵי כָּל־יִשָּׂרָאֵל וַיְּרְאַוּ אֹתוֹ בַּאֲשֶׁר טו יַרָאָר אָת־שֹׁשֵׁה כַּל־יִמֵי חַיֵּיו: וַיִּאֹמֵר ייהושע כאמר:

^{7.} B: of λ. έτοι ύμ. (c. ΑΕΧ). 8. AB (bis): Ἰησοῖ (-σῦ ΕΓΧ). B: ἀναλαβ. (λαβ. ΑΓΧ). ΑΧ: αὐτοῖς. B* αὐτὸς († ΑΕΓΧ). 9. Α: Ἐστηκεν ... τῷ Ἰορδανῷ. 10. ΑΕΧ* ἔ. Β: ἀ ισα ΑΕΧ). ΑΕΓΧ† (p. κυρ.) τῷ Ἰησοῖ (s.-σῦ). ΑΕΧ: διέβη. 11. ΓΧ (pτο λίθοι έμπρ.) ἰερεῖς πρότεροι. 13. ΑΒ: ἐναντίον (ἐναντι ΕΓΧ). 14. Β: τἔ παντὸς (π. τἔ ΑΧ). ΑΕΓΧ† (p. ισεπερ) ἐφοβῦντο. 15. ΑΒ: Ἰησοῖ (-σῦ ΕΓΧ). 16. ΑΒ† (p. μαρτ.) κυρίε (* ΕΓΧ). 18. Β* μέσε († ΑΕΓΧ). Λ¹Β* οἱ ἰερ. († Λ²ΓΧ). Β: γῆς, ῶρμ. (ἔηρᾶς, καὶ ῶρμ. ΑΕΓΧ).

ban ging, bag biefe Steine ben Rinbern 8 Ifrael ein ewiges Gebachtniß feien. *Da thaten bie Rinber Ifrael, wie ihnen Jofua geboten batte, und trugen zwölf Steine mitten aus bem Jorban, wie ber Berr gu Jojua gefagt hatte, nach ber Bahl ber Stamme ber Rinber Ifrael, und brachten fie mit fich binuber in die Berberge, und 9 ließen fie bafelbft. *Und Jofua richtete awolf Steine auf, mitten im Jorban, ba bie Buge ber Briefter geftanben maren, Die die Labe bes Bunbes trugen, und find 10 noch bafelbft bis auf biefen Sag; "benn bie Briefter, bie bie Labe trugen, ftanben mitten im Jorban, bis bag alles ausgerichtet marb, bas ber Berr Jojua geboten hatte bem Bolf gu fagen, wie benn Dofe Jofua geboten hatte. Und bas Bolt eilete und ging 11 binuber. *Da nun bas Bolf gang binuber gegangen mar, ba ging bie Labe bes Gerrn auch binuber, und bie Briefter vor bem "Und bie Rubeniter und 12 Bolf ber. Babiter und ber halbe Stamm Manaffe gingen geruftet bor ben Rinbern Ifrael ber, 13 wie Dofe zu ihnen gerebet hatte: "bei vierzig taufenb, geruftet jum Beer, gingen por bem herrn jum Streit auf bas Befilbe Berico.

An bem Tage machte ber Berr Jofua groß vor bem gangen Ifrael, und fürchteten ibn, wie fie Dofe fürchteten, fein Leben-15 lang. *Und ber Berr fprach zu Jofua: 16 "Gebeut ben Prieftern, bie bie Labe bes Beugniffes tragen, bag fie aus bem Jordan berauf fteigen. *Alfo gebot Josua ben 17 herauf fteigen. Prieftern und fprach: Steiget berauf aus 18 bem Jordan. "Und ba bie Briefter, bie bie Labe bes Bunbes bes herrn trugen, aus bem Jorban herauf fliegen und mit ihren Fußsohlen aufe Trodne traten, tam

idcirco positi sunt lapides isti in (Bx.24,4.monumentum filiorum Israel usque in aeternum. *Fecerunt ergo filii 8 Israel, sicut praecepit eis Josue, portantes de medio Jordanis alveo duodecim lapides, ut Dominus ei imperarat, juxta numerum filiorum Israel, usque ad locum in quo castrametati sunt, ibique posuerunt eos. *Alios 9 quoque duodecim lapides posuit Josue in medio Jordanis alveo, ubi steterunt sacerdotes, qui portabant arcam foederis; et sunt ibi usque in praesentem diem. *Sacerdotes autem, qui 10 portabant arcam, stabant in Jordanis medio, donec omnia complerentur, quae Josue ut loqueretur ad populum praeceperat Dominus et dixerat Di.31,7. ei Moyses. Festinavitque populus et

transiit; *cumque transissent omnes, 11 transivit et arca Domini sacerdotesque pergebant ante populum. *Filii 12 quoque Ruben et Gad et dimidia tribus Manasse armati praecedebant filios Israel, sicut eis praeceperat

38,200s. Moyses. *Et quadraginta pugnato-13 rum millia per turmas et cuneos incedebant per plana atque campestria urbis Jericho.

In die illo magnificavit Dominus 14 237. In the mo magnification of the common strain. Bx.14,31. rent eum sicut timuerant Moysen, dum adviveret. *Dixitque ad eum: 15 Praecipe sacerdotibus, qui portant 16 (Ex. arcam foederis, ut ascendant de Jor-

*Qui praecepit eis dicens: 17 dane. Ascendite de Jordane. *Cumque 18 ascendissent portantes arcam foederis Domini et siccam humum calcare

^{7.} dW: gum Beb. ... in Ewigf. B: gu einem Bebenfzeichen. vB: jum em. Denfmal bienen.

^{8.} Bie B. 3.

^{10.} ausger. mar. B: alles Befcafte. dW: volls enbet. A: vollzogen. B.dW: ju b. B. ju reben. vB: an bas B. B: nach Allem wie. dW.vE: gang (fc) wie.

^{12.} B: in Beerdorbnung. A: gewaffnet. Bolpglotten . Bibel. A. E. 2. Bbs 1. Abth.

^{9.} S†(p. foed.) Domini. 10. Al.: ut dix.

^{12.} S†(p. praeced.) fratres suos.

^{14.} S: adhue viveret.

^{13.} dW.vE: in bie Chene. B: auf b. flachen Rels bern.

^{14. (}Bgl. Rap. 3,7.) dW: ganges & lang. B: alle

Tage f. Lebens. (A: ba er noch lebte?)
16. dW: Gefetes. A: Bunbes? vE: ber Berorbs nungen ?

^{18.} B: ba fich ber Br. Fußsohle auf b. Er. abgeriffen hatte. dW: b. Fußsohlen ... herausgehoben waren. vE: ... famen.

μησε τὸ νόωρ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ - בתנוךלέπορεύετο, καθά έχθες καὶ τρίτην ήμέραν, δι'

όλης της κρηπίδος αὐτοῦ.

19 Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ Ἰορδάνου δεκάτη του μηνός του πρώτου, και κατεστρατοπέδευσαν 'οἱ νίοὶ Ίσραὴλ' & Γαλγάλοις κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολάς ἀπὸ τῆς Ιεριγώ. 20 Καὶ τους δώδεκα λίθους τούτους. ους έλαβον έχ του Ίορδάτου, έστησεν Ίησους έν Γαλγάλοις, 21 λέγων. "Όταν έρωτωσιν ύμᾶς οί υίοι υμών λέγοντες. Τί είσιν οι λίθοι ουτοι; 22 ἀναγγείλατε τοῖς υίοῖς ὑμῶν. "Οτι ἐπί! ξηράς διέβη Ίσραηλ τον Ίορδάνην τούτον, 23 αποξηραναντος χυρίου του θεού ήμων τὸ ύδωρ του Ἰορδάνου έκ του έμπροσθεν *αὐτών, μέχρις οδ διέβησαν, καθάπερ εποίησε χύριος ὁ θεὸς ήμῶν τὴν θάλασσαν τὴν έρυθράν, ην απεξήρανε χύριος ο θεός ημών έμπροσθεν ήμων, έως παρήλθαμεν 24 οπως γρώσι πάντα τα έθνη της γης, ότι ή δύναμις τοῦ χυρίου ἰσχυρά έστι, καὶ ίνα ὑμεῖς σέβησθε χύριος τὸς θεὸς ύμως ἐς παςτὶ γρόςφ.

Καὶ έγένετο, ώς ηκουσαν οί βασιλείς των Αμορραίων οι ήσαν πέραν του Ίορδάνου, καί οι βασιλείς της Φοινίκης οι παρά την θάλασσαν, ότι απεξήρανε χύριος 'ό θεός' τὸν 'Ιορδάνην ποταμόν κα τοῦ ἔμπροσθεν τῶν υίῶν Ισραήλ εν τῷ διαβαίνειν αὐτούς, καὶ κατετάκησαν αύτων αι διάνοιαι, 'καὶ κατεπλάγησαν', καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προςώπου των υίων Ίσραήλ.

2 Υπό δε τουτον τον καιρόν είπε κύριος τῷ Ἰησοῦ. Ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας 'έχ πέτρας άχροτόμους', χαὶ *χαθίσας περίτεμε τους υίους Ισραήλ έκ δευτέρου. 3 Καί έποίησεν Ίησους μαγαίρας πετρίνας 'άκροτόμους', και περιέτεμε τους υίους Ισραήλ έπι τοῦ καλουμένου τόπου βουνός τῶν ἀκροβυστιών. 4°Ον δε τρόπον περιεκάθαρεν Ιησούς

למקומם הירדו שלשום על-פל-גדותיו:

והעם עלו מו-היירהו בעשור לחבש הַרָאשָׁוֹן וַיַּחֲנוּ בַּגָּלְבָּל בִּקְצֵה מִזְרַח ב יְרִיקוֹי: יְאֵתֹ שְׁמֵּים עֶשְׂרֵת מָאַבָנִים הַאַּבֶּה אַשֵּׁר לַקּחָר מִן־הַיַּרְהַן הַקִּים ריאמר בַּנְּלְבַּל : ישראל לאמר אשר ישאלון בניכם מַחַר את־אָבוֹתם לאמר מה האָבנים 22 הַאָּלֶה: וְהִוֹדַעָתֵם אָת־בְּנֵיכֵם לֵאמִר בַּנַבְּשָׁהֹ עַבַר יִשְּׁרָאֵל אָת־הַיַּרְהַן הַזָּה: 23 אַשֶּׁר־הוֹבִישׁׁ יִהוָה אֵלְהַיבֶׁם אַת־מֵי הַיַּרְהַן מִפּנֵיכֵם עַד־עָבְרָכֵם כַּאַמֵּר עשה יהוָה אֵלְהֵיכֵם לְיַם־סִוּף אֲשֵׁר בּישׁ מִפָּנֵינוּ עַד־עָבְרֵנוּ : לְמַעַן דַּיְעַת הארל ארנייד חַוָקה היא לְמַען יְרַאתֵם אַת־יָהוֹה אַל הַיכַם כַּל־היַמַים:

וַיָהַי כִשִּׁמִעַ כַּל־מַלְכֵי הַאָּמֹרִי אָשׁרֹ Ⅴ. בְּצֶבֶר הַיַּרְהֵוֹ יָפָה וְכָל־מַלְכֵי הַבְּנַצַוְיֹ אַשֶּׁר עַלְ־הַיַּם אָת אָשָׁר־הוֹבִישׁ יְהוֹה אָת־מֵי הַיַּרְהֵן מִפְנֵי בְנֵי־יִשִּׂרָאֵל עַד־ עָבָרֶנוֹ וַיִּמֵּס לְבָבָם וִלְאֹ־הַוֹּיָה בֵּם עוֹד

רות מפני בני־ישקראל:

•בַּעַת הַהִּיא אָמַר יְהוָהֹ אָל־יִהוֹשׁׁע צַשַּׂה לָהָ חַרְבָּוֹת צָּרָים וְשִׁיּב מָל 3 את־בּנֵי־יִסֹרָאַל מנית:

יהושע הרבות צרים ווימל את-בני אַל־גַּבְעת ימל יהושע פל-העם הַיֹּצֵא מִמָּצְרַיִם הַזְּכַרִים פֿל י אַנְשׁי

^{18.} Β: χθες (έχθ. ΑΓΧ). Α¹Β* αυτε († Α²ΓΧ). 19. ΑΒ* (pr.) το. 20. Α¹Χ: τέτες. ΑΒ: έλαβεν (-βου Χ). 21. Α²Χ: Καὶ εἶπε πρὸς τὸς υίος Ἰσραήλ, λέγ. 22. A'EX* τέτον. 23. B: ἐκ τῶν ἔ. (contra ΛΕΓΧ). 22. Α-ΕΔ- Τστυν. 20. Β: επτων ε. (consis AEFA). ΑΕΧ: μέχοςε ε. ΑΒ: την έρ. θάλ. (τ. θ. τ. έρ. FX)... παρήλθομεν (-αμεν Χ). 24. Β: ήμων (ύμ. ΑΕΧ)... έργφ (χρόνφ ΑΕΕΧ). — 1. ΑΒ: τῶν ε. (τῦ ἔμπρ. FX). ΑΕΓΧ: διαβήναι. Β: ἐτἀκησαν (κατετ. ΑΕΧ). 2. ΑΒ: Τησοξ (-σε ΕΓΧ). ΑΧ* πετρ. ΑΒ: ἀκροτόμε (-ες Χ). 3. ΑΧ+ (p. πετρ.) έαντῷ. 4. ΑΕΧ: περιεκάθηρεν.

עברם ק' . ז. י ע. משטרת יום ראשון של פסת . ₹.

^{18.} dW: an feinen Ort. vE: bie Bemaffer ... ihre Stelle. B.dW: wie geftern u. eheg. 19. B: am Meugerften gegen Anfgang v. 3.

bas Baffer bes Jorbans wieber an feine Stätte, und floß, wie vorhin, an allen feinen Ufern.

19 Es war aber ber zehnte Tag bes erften Monats, ba bas Bolf aus bem Jordan herauf flieg, und lagerten fich in Gilgal, gegen ben Morgen ber Stabt Jericho.

20 Und bie zwölf Steine, bie fle aus bem Jorban genommen hatten, richtete Josua

21 auf zu Gilgal, *und fprach zu ben Rinbern Ifrael: Wenn eure Kinber hernachmals ihre Bater fragen werben und jagen:

22 Bas follen biefe Steine? *fo follt ihre ihnen tunb thun und fagen: Ifrael ging

23 troden burch ben Jorban, *ba ber herr, euer Gott, bas Baffer bes Jorbans vertrodnete vor euch, bis ihr hinüber ginget, gleichwie ber herr, euer Gott, that in bem Schilfmeer, bas er vor uns vertrodnete,

24 bis wir hindurch gingen, *auf bag alle Bolter auf Erben bie Sand bes Gerrn ertennen, wie machtig fie ift, bag ihr ben herrn, euren Gott, fürchtet allezeit.

V. Da nun alle Könige ber Amoriter, bie jenfeit bes Jorbans gegen Abend wohneten, und alle Könige ber Cananiter am Meer höreten, wie ber herr bas Waffer bes Jordans hatte ausgetrocknet vor ben Kinbern Ifrael, bis baß fle hinüber gingen, verzagte ihr herz, und war kein Muth mehr in ihnen vor ben Kinbern Ifrael.

2 Bu ber Beit sprach ber herr zu Josua: Mache bir fteinerne Meffer und beschneibe wieber bie Kinder Ifrael zum andern Mal.

3*Da machte fich Josua steinerne Meffer und beschnitt die Kinder Israel auf bem

4 Sugel Araloth. *Und bas ift bie Sache, barum Josua befchnitt alles Bolf, bas aus Egypten gezogen war, Mannsbilber; benn

19. U.L: Monden. A.A: gegen bem Morgen.
3. U.L: Da machte ihm. 4. U.L: Manusbilbe.

coepissent, reversae sunt aquae in a,15. alveum suum et fluebant sicut ante consueverant.

Populus autem ascendit de Jor-19
dane decimo die mensis primi, et

5,9. castrametati sunt in Galgalis contra
orientalem plagam urbis Jericho.
*Duodecim quoque lapides, quos de 20
Jordanis alveo sumpserant, posuit
Josue in Galgalis, *et dixit ad filios 21

v.6. Israel: Quando interrogaverint filii
vestri cras patres suos et dixerint
eis: Quid sibi volunt lapides isti?
*docebitis eos atque dicetis: Per 22

arentem alveum transivit Israel Jordanem istum, *siccante Domino Deo 23 vestro aquas ejus in conspectu vestro

Ex.14,21 donec transiretis, sicut fecerat prius in mari rubro, quod siccavit donec transiremus, aut discant omnes ter-24

Bx.14,81.rarum populi fortissimam Domini manum, ut et vos timeatis Dominum Deum vestrum omni tempore.

Postquam ergo audierunt omnes V.
reges Amorrhaeorum, qui habitabant
trans Jordanem ad occidentalem plagam, et cuncti reges Chanaan, qui
propinqua possidebant magni maris
3,16a. loca, quod siccasset Dominus fluenta
Jordanis coram filiis Israel, donec
7.5. transirent: dissolutum est cor eorum,
2,11.24. et non remansit in eis spiritus, ti-

Eo tempore ait Dominus ad Josue: 2

Bx.4,25. Fac tibi cultros lapideos et circum17,160a.
Lv.12,2. cide secundo filios Israel. Fecit 3

10,16. quod jusserat Dominus, et circumcidit filios Israel in colle praeputiorum. Haec autem causa est secundae circumcisionis: Omnis populus
qui egressus est de Aegypto generis

mentium introitum filiorum Israel.

dW.vB.A: an (auf) ber oftl. Geite.

^{20.} jene jm. Gt. B: biefelben.

^{21.} Bie B. 6.

^{22.} Diefen 3. B: auf b. Trodenen. dW: tr. Bosben. vE: im Tr.

^{23.} mit bem Gd. vE: mit ... machte. B: an.

^{24.} B.dW.A: B. ber E. B: erf. muffen ... baß f. m. ift. dW.vE: wie ftarf f. fet.

^{23.} S: Deo nostro. Al.: consp. nostro et: transiremus. 3. Al.: Fecitque s. Fecit quoque.

^{1.} dW: geg. Beften. vE.A: zerfloß ihnen b. S. ... (blieb) f. Geift (mehr).

^{2.} vE: D. von Stein. B.dW: fcarfe? dW: von

neuem. vE: fange wieder an ... ju beschneiben.
3. B.A: Süg. der Borhaute. dW.vE: Ar. [ber B.]
4. b. sie 3. beschnitt: alles männl. B. ... war,
alle Rr. dW.vE. A: Ursache. dW.vE: bas ganze B.
... bie Männlichen.

τούς υίους Ισραήλ, δόσοι ποτλ έγένοντο έν τῆ όδφ, και όσοι ποτε άπερίτμητοι ήσαν των έξεληλυθότων έξ Αίγύπτου, 'πάντας τούτους περιέτεμεν Ίησους'. 6 Τεσσαράκοντα γάρ 'καὶ δύο έτη ανέστραπται Ισραήλ έν τη έρήμο τη Μαδβαρίτιδι'. *Διὸ ἀπερίτμητοι ήσαν οί πλείστοι αὐτῶν τῶν μαγίμων τῶν έξεληλυθότων έχ γης Αιγύπτου, οι απειθήσαντες των έντολών του θεου, οίς και διώρισε μη ίδειν αύτους την γην, ην ώμοσε κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. 7 Αντί δε τούτων άντικατέστησε τούς υίους αὐτῶν, ους Ίησους περιέτεμε, διά τὸ αὐτοὺς γεγεννήσθαι κατά τὴν όδὸν ἀπεριτμήτους. 8 Περιτμηθέντες δε 'ήσυγίαν είγον' αυτόθι καθήμενοι έν τη παρεμβολή έως ύγιά-9 Καὶ είπε χύριος τῷ Ἰησοῦ · Ἐν τη σήμερον ήμερα άφειλον τον όνειδισμον Αίγύπτου ἀΦ' ύμῶν καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα του τόπου έκείνου Γάλγαλα, έως της ημέρας ταύτης.

10 Καὶ παρενέβαλον οι υιοι Ἰσραϊλ ἐν Γαλγάλοις, καὶ ἐποίησαν τὸ πάσχα τῆ τεσσαρες-καιδεκάτη ἡμέρα τοῦ μηνὸς ἀφ ἐσπέρας, ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὰ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίφ!. 11 Καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς άζυμα καὶ νέα. Ἐν αὐτῆ τῆ ἡμέρα 12 ἐξέλιπε τὸ μάννα, μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἰοῖς Ἰσραὴλ μάννα, ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν Φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

13 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἦν Ἰησοῦς εἰς Ἱεριχώ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἰδεν ἄνθρωπον ἐστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ

הַמְּלַחֲמָה מַתוּ בַמִּדְבַּרֹ בַּלָּרֶךְ בְּצאתם פי-מלים היו פל-העם העם הילדים במדבר בצאתם ממצרים המכחמה היצאים ממצרים שמער בקול יחוה אשר נשבע לבלתי הראותם את־ כהם ץ אַשֶׁר נִשְׁבַּע יָהוָה לַאְבוֹתם אַרֶץ זָבֶת חַלֶּב וּדְבַשׁ: ז ואָת־בָּנֵיהֶם הָקֵים פַּחָמָם אֹתַם מַל יְהוֹשֶׁעַ פִּי־עַרֻלִים הַיֹּוּ פֵּי לא־מֵלוּ 8 אותם בַּהַרָה: וַיָהֵי כּאַשָׁר־תִּמּוּ כל־ הַנְּוֹי לָהַמּוֹל וַיִּשָׁבוּ תחַתם במחנה 9 עד חַיוֹתָם: וַיָּאמֵר יִהוָה אֱל־יִהוֹשׁעַ היום גלותי את-חרפת מעליכם ויקרא שם המקום ההוא בּלַבַּל עַד הַיִּים הַזָּה:

מִינִין נַיִּלָא וְהִפּּט-אִישׁ אַמַּד לְּגִּיּהִיּ זִיְהִיּ בְּהִיוֹת יְהִוֹשׁׁעַ בְּיִרִיחוֹ וַיִּשְּׁאַ מִּמְבוּאַת אָּרָץ פִּנְּמִן בַּשְׁנָה הַאָּרָץ וְלְאִר מִמְּבוּת בְּאִכְלָם מַעֲבוּת הַשָּׁמו נִיִּאְכְלָּה מִמְּבוּת בְּאָכְלָם מַעֲבוּת הַשָּׁמו נִיִּאְכְלָּה מִמְּבוּת בְּאָכָלִם מַעֲבוּת הַשְּׁמו וַיִּאְכְלָּה מִמְּבוּת בְּאָכָלִם מַעֲבוּת הָשְּׁמו וַיִּאְכְלָּה מִבְּנִת בְּאָבָלִם מַעֲבוּת הָשְּׁמו וְיִשְׁבָּתוּ מִבְּנִת בְּאָבָלִם מַעֲבוּת הָשְּׁמו וְיִשְׁבָּתוּ מִבְּיִר בְּאָבָלִם מַעֲבוּת הָשְּׁמוּ מִבְּיר הְבָּבְירִי יִשְׁרָאֵל בַּנִּלְנָּל וַיִּבְּמָשׁוּ בִּינְחָנָה בְּנִירִישְׁרָאֵל בַּנִּלְנָּל וַיִּבְּמָשׁוּ

v. 5. בנ"א חל' דגושה

^{4.} X† (p. 'Ισο.) πᾶς ὁ λαὸς οῖ ἐξεπορεύοντο ἐξ Αἰγύπτε, τὸ ἀρσενικόν, λαὸς μάχιμος, ἀπέθανον ἐν τῷ ἐρήμφ ἐν τῷ ὁδῷ (sim. Λ²ΕΧ). 5. Χ: Καὶ περιτετμημένοι ἡσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθὰν ἐξ Αἰγύπτε ἀλλὰ πᾶς ὁ λαὸς οῖ ἐγεννήθησαν ἐν τῷ ἐρήμφ ἐν τῷ ὁδῷ, ὅτε ἐξῆλθον ἐξ Αἰγύπτε, ὰ περιτετμημένοι ἡσαν (sim. Λ²ΕΧ). 6. ΛΕΓΧ† (p. διώρ.) κύριος αὐτοῖς. Β* αὐτοῖς († Χ; ΑΓΧ: ἡμῖν). 7. Λ²ΕΓΧ† (a. διὰ) ὅτι ἀκρόβυστοι ἡσαν. ΑΧ: γεγενῆσθαι. 8. Λ¹Χ: αὐτοὶ καθ. 9. ΑΒ (saepe): Ἰησοῖ (-σῦ ΕΓΧ; Β† νἰῷ Νανή, * ΛΕΓΧ). Λ! Β* ἐως τ. ἡμ. τ. († Λ²ΕΓΧ). 10. Λ¹ Β* Καὶ - Γαλγ. († Λ²ΕΓΧ). ΑΒ† (p. ἐπ.) οἱ νὶοὶ Ἰσραὴλ. Λ* τῷ. ΑΧ: ἀφ' ἐσπέρε. Β† (in f.) ἐν τῷ πέραν τῦ Ἰορδάνε (* ΛΕΓΧ). 11. ΛΕΓΧ: ἔφαγον. ΑΒ: Ἐν ταὐτῆ (Ἐν αὐτῆ Χ). 13. ΑΒ: ἐν Ἰ. (εἰς Ἰ. Χ). Β* αὐτῦ († ΛΕΓΧ).

^{6.} B: bis baß ein Eube hatte. vE: ausgestorben war, B.dW: bas von M. u. G. fl.

^{7.} die er ... lieft aufkommen. B: erweitet hatte. vE: erweite. dW: Und ihre Sohne ließ er auff. an ihr. Stelle, diese ... dW.vE: benn man hatte f. n. beschn. B: weil f. bieselbe ... hatten.

alle Rriegeleute waren geftorben in ber Bufte auf bem Bege, ba fie aus Egy-5 pten gogen. *Denn alles Bolt, bas ausjog, mar beschnitten, aber alles Bolf, bas in ber Bufte geboren war auf bem Bege, ba fle aus Egopten jogen, bas war nicht 6 beschnitten. *Denn bie Rinder Ifrael manbelten vierzig Jahre in ber Bufte, bis bag bas gange Bolf ber Rriegemanner, bie aus Egypten gezogen waren, umfamen, barum, bag fie ber Stimme bes Berrn nicht geborcht hatten, wie benn ber Berr ihnen geschworen batte, bag fle bas Land nicht feben follten, welches ber Berr ihren Batern gefchworen hatte uns zu geben, ein Land, ba Dilch und Sonig innen fliegt. 7 Derfelben Rinber, Die an ihrer Statt waren aufgetommen, beschnitt Josua, benn fle hatten Borhaut und waren auf bem 8 Bege nicht beschnitten. "Und ba bas gange Bolt beschnitten mar, blieben fie an ihrem Ort im Lager, bis fle beil wur-"Und ber Berr fprach ju Jofua: Beute habe ich bie Schanbe Egpptens von euch gewenbet. Und biefelbe Statte marb Bilgal genannt bis auf biefen Tag.

Und als bie Rinder Ifrael alfo in Bilgal bas Lager hatten, hielten fle Baffah, am vierzehnten Tage bes Monats am 11 Abend auf bem Befilbe Bericho, "und affen vom Getreibe bes Lanbes am anbern Tage bes Baffah, nemlich ungefäuertes Brot und Sangen, eben beffelben Tages. 12 Und bas Dan horete auf bes anbern Tages, ba fie bes Landes Getreibe agen,

bag bie Rinber Ifrael tein Dan mehr hatten, fonbern fle agen bes Betreibes vom Lande Canaan von bemfelben Jahr.

Und es begab fich, ba Josua bei Jericho war, bag er feine Augen aufhob, und ward gewahr, bag ein Dann gegen ihm ftanb, und hatte ein bloges Schwert

> 6. A.A: barinnen M. u. S. fließt. 7. U.L. ihre Statt. 13. U.L. gegen ihn?

masculini, universi bellatores viri, mortui sunt in deserto per longissimos viae circuitus, #qui omnes cir- 5 cumcisi erant; populus autem, qui natus est in deserto *per quadra- 6 Nm.14,28 ginta annos itineris latissimae solitudinis, incircumcisus fuit, donec consumerentur qui non audierant vocem Nm.14.22 Domini, et quibus ante juraverat, ut Bx.3.8. non ostenderet eis terram lacte et *Horum filii in 7 melle manantem. locum successerunt patrum, et circumcisi sunt a Josue, quia, sicut nati fuerant, in praeputio erant, nec eos in via aliquis circumciderat. *Postquam autem omnes circumcisi 8 sunt, manserunt in eodem castrorum Ga.34,25.loco, donec sanarentur. *Dixit- 9 que Dominus ad Josue: Hodie abstuli opprobrium Aegypti a vobis.

Manseruntque filii Israel in Galga- 10 lis, et secerunt Phase quartadecima 12,6.48. die mensis ad vesperum in campestribus Jericho, *et comederunt de fru-11 gibus terrae die altero azymos pa-22,6.14. nes et polentam ejusdem anni. *De-12 Ex.16,35. fecitque manna, postquam comederunt de frugibus terrae, nec usi sunt ultra cibo illo filii Israel, sed comederunt de frugibus praesentis anni terrae Chanaan.

tumque est nomen loci illius Galgala

usque in praesentem diem.

Cum autem esset Josue in agro 13 urbis Jericho, levavit oculos et vidit virum stantem contra se, evagina-

^{8.} dW.vE: geheilt maren.

^{9.} B: Schmach. B.dW.vE: abgewälzet. A: hins weggenommen. dW.vE: [Abwalzung].
10. B: fich gelagert h. dW.vE: waren gel. A: blies

ben. B.dW.vE: bas \$.

^{11.} B: firnen Getr. A: v. b. Fruchten. B.dW.vE: nach bem B. vE: Ungefauertes. dW.vE.A: u. Ge: roftetes. B: geborrte grucht.

^{6.} Al. * (alt.) non.

^{12,} in bemfelbigen 3. dW: erhielten f. DR. m. B: haben alfo ... gehabt. vE: es murbe ben ... ju Theil. B: von bem Gintommen. dW: Erzeugniffe. vE: ben Grzengniffen.

^{13.} B.dW.vE: u. fabe (au) (fcanete), u. fiebe, ein D. B: mit feinem ausgezogenen Schw. dW: u. fein Com. gegudt. vE.A: hatte (hielt) e. gezogenes

δομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προςελθών Ἰησούς είπεν αὐτῷς Ἡμέτερος el, η των υπεναντίων ημών; 14 O de elner αὐτῷ. "Οτι έγω ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου νυνὶ παραγέγονα. Καὶ Ἰησοῦς έπεσεν έπὶ προςωπον αύτοῦ έπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεχύνησε καὶ είπεν αὐτῷ. Δέσποτα, τί προςτάσσεις τῷ σῷ οἰκέτη; 15 Καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου προς Ίησοῦν Αῦσαι τὸ ὑπόδημά σου ἐκ τῶν ποδῶν σου, ὁ γὰρ τόστράτηγος κυρίου πρός Ίησοῦν πος, έφ' ου νυν έστηκας έπ' αυτου, άγιος έστι. Καὶ ἐποίησεν Ἰησοῦς οὖτως.

Καί Ίεριγώ συγκεκλεισμένη και ώχυρωμένη από προςώπου των υίων Ίσραήλ, καλ ούδεις έξεπορεύετο έξ αύτης ούδε είςεπορεύετο. 2 Καὶ είπε κύριος προς Ίησοῦν. Ίδου παραδίδωμι υποχείριον σοι την Ιεριχώ και τον βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῆ καὶ τοὺς δυνατοὺς έν ίσχύι. 3 Καὶ κυκλώσατε την πόλιν, πάντες ανδρες πολέμου, κύκλφ της πόλεως απαξ ούτω ποιήσετε έξ ήμέρας. * Καὶ έπτα ίερεῖς λήψονται έπτα κερατίνας του ιωβάλ ενώπιον τῆς χιβωτοῦ, καὶ τῆ ἡμέρα τῆ έβδόμη κυκλώσατε την πόλιν έπτάκις, και οι ίερεις σαλ-πιούσι ταις κερατίναις. 5 Και έσται, ως αν σαλπίσηται τη σάλπιγγι τοῦ ἰωβήλ, ἐν τῷ άκουσαι υμάς την φωνήν της κερατίνης, άνακραγέτωσαν πας ὁ λαὸς αμα, καὶ 'άνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τείχη της πόλεως υποκάτω αυτών, και είζελεύσεται πας ὁ λαὸς 'ὁρμήσας' έκαστος κατὰ πρόςωπον είς την πόλιν.

6 Καλ *εἰςηλθεν Ίησοῦς νίὸς Ναυή πρὸς τούς ίερεις και είπε πρός αὐτούς. Λάβετε την χιβωτόν της διαθήκης 'κυρίου', καὶ έπτὰ ίερεῖς λήψονται έπτὰ σάλπιγγας τοῦ ἰωβὴλ κατὰ πρόςωπον κιβωτοῦ κυρίου. 7 Καὶ είπεν αὐτοῖς Παραγγείλατε τῷ λαῷ παρελθεῖν καὶ κυκλώσατε την πόλιν, και οι μάγιμοι παραπορευέσθωσαν 'ένωπλισμένοι' έναντι της κιβωτού του κυρίου.

13. A¹B* (pr.) αὐτᾶ et ἡμῶν († A²FX). 14. A¹B* τοτ et ἀντᾶ et κ. προς εκ. († A²FX). 15. AB: ἐρ' ῷ (ἐρ' ε ΕΧ). A¹B* Καὶ ἐπ. Ἰησ. ἔτ. († A²FX). AEFX (pro νῦν) σὐ. — 1. A¹B* ἀπο -Ἰσο. († A²EFX). ΔΕΓΧ (Σ. AB† (p. Ἰδ.) ἐγὼ (* FX)... * κ. τὸς († F). B† (p. δυν.) ὄντας. 3. AB: Σὺ δὲ περίστησον αὐτῆ τὸς μαχίμες (ΑΧ: πάντας τ. μαχητὰς) κύκλω (Καὶ κυκλ. κτλ. F, sim. A²X). 4. tot. νε. * AB († Α²FX). 5. AB: αιλπίσητε (στη. ΕΧ). Α¹Β* τῷ εἰρε σνεσστ. ΑΒ: σαλπίσητε (-ται FX). Α' Β* τε ίωβ. - κερατ. ΑΒ: ἀνακραγέτω (-έτωσαν ΕFX). Α' Β* υποκ. αυτ. 6.Β: ο το (vios AEFX). Λ^1 B: αὐτοῖς (πρ. αὐτος Λ^2 FX) + λέγων (* iid.)... * Λάβ. - αὐτοῖς († iid.). 7. AB: κυκλῶσα (-ατε FX). Β: ἐναντίον. Λ^1 B* τ. κιβ. το.

ותורבו שלופה בידו הללה יהושע אַלִיוֹ וַיָּאמֶר לוֹ הַלַנוּ אַמָּה אָם־ 14 לַצַרַינר: וַיָּאמָר י לֹא כֵּי אָנֵי שַׂר־ צבא־יַהוֹה עתה באתי ויפּל' יַהוֹשׁׁע אָל־פַּנֵיו אַרְצַהֹ וַיִּשְׁהַּוֹתוּ וַיִּאמר לֹוֹ סו מה אדני מדבר אל־עבהו: ויאמר יצָבָא יִהוָּה אֶל־יִהוֹשְׁעַ שָׁל־נַעַלְהָּ מעל רגלה כי המלום אשר אתה למד עליו לדש הוא ויעש יהושע פון: ער ויריחו סגרת ומסגרת מפני בני **עד.** 2 יִסִּרָאֵל אֵין יוֹצֵא וָאֵין בָּא: וַיָּאֹמֶר יָהוָה אֵל־יָהוֹשָׁעַ רָאֵה נָתַמִּי בְיָדְהְ אָת־יִרִיתְוֹ וְאָת־מַלְכָּה גִּבּוֹרֵי הָחֵיִל: 3 וְסַבֹּתֵם אָת־הַעִּיר כַּל אַנְשֵׁי הַמַּלְחָמָה הַקֵּיף אָתהַעֵיר פַּעַם אָחָת כָּה תַעַשֵּה 4 שַשָּׁת יַמִים: וְשָׁבַעַה כְהַנַים יְשָׁאוּ שַׁבְעָה שִׁוֹפָרוֹת הַיַּוֹבְלֵים לַפְנֵי הַאֵּרוֹן וביום השבילי תסבו את־העיר שבע פּעָמֵים וְהַכְּהַנִים יִתִקעו בַּשְׁוֹפָרוֹת: ח וְהָיָה בִּמְשַּׁהְ ּבְּקַרֶן הַיּוֹבֵל בִּשְׁמִצֵבֵם אַת־קוֹל הַשׁוֹפֵּר יַרֵיעוּ כַל־הַעַם תרוצה גדולה ונפלה חומת הציר מַחָהֵּיהָ וְעָלִוּ הָעֵם אֵישׁ נַגְּדְּוֹ:

וַיָּקרָא יְהוֹשָׁעַ בַּוְ־נוּוֹ אֶל־הַכְּהַנִים וַיָּאמֶר אַכֹהָם שָאָרּ אַת־אַרוֹן הַבְּרֵית וְשָׁבְעַה כִּהֲנִים יִשְּׂאוּ שָׁבְעַה שִׁוֹפַרוֹת ז יובלים לפני אַרון יהוָה: וַיּאֹמֵרֹני ומבר

> v. 14. p"סמץ בז v. 5. 'p בשמעכם ייאמר ק' . v. ז.

15. B: beinen Schuh ... beinem Fuß.

^{13.} dW.vE: gu une. A: Bift bu von une. 14. ber gurft. (vE: ein g. bes heeres? dW: ein heer Dberfter?) vE: bin fo eben gef. dW.A: u, fomme nun. B.dW.vE.A: B, rebet ... ju f. R.

in feiner hand. Und Josua ging zu ihm und sprach zu ihm: Gehörst bu uns an, 14 ober unsern Feinden? "Er sprach: Rein, sondern ich bin ein Fürst über das heer des herrn, und bin ist gekommen. Da siel Josua auf sein Angesicht zur Erde, und betete an und sprach zu ihm: Was 15 saget mein herr seinem Knecht? "Und ber Kürst über das heer des herrn sprach zu Josua: Biehe beine Schuhe aus von deinen Küßen, denn die Stätte, darauf du steheft, ist heilig. Und Josua that also.

VI. Bericho aber mar verschloffen und vermabret bor ben Rinbern Ifrael, bag nie-2 manb aus- ober einfommen fonnte. *Aber ber Berr fprach ju Jofua: Siehe ba, ich habe Jericho fammt ihrem Ronige und 3 Rriegsleuten in beine Band gegeben. * Lafi alle Rriegemanner um bie Stabt ber geben 4 einmal, und thue feche Tage alfo. *Am flebenten Tage aber lag die Briefter fleben Bofaunen bes Salljahre nehmen vor ber. Labe ber, und gebet beffelben fiebenten Tages flebenmal um die Stadt, und laß 5 bie Briefter bie Bofaunen blafen. *Unb wenn man bes Salljahre Born blafet, und tonet, bag ibr bie Bofaunen boret, fo foll bas gange Bolt ein großes Felbgefchrei machen, fo werben ber Stabt Mauern umfallen, und bas Bolt foll hinein fallen, ein jeglicher ftrade vor fic.

Da rief Josua, ber Sohn Run, die Priefter und sprach zu ihnen: Traget die Labe
bes Bundes, und sieben Briefter lasset sieben
Halljahrsposaunen tragen vor der Labe des
Ferrn. *Jum Bolk aber sprach er: Ziehet
hin, und gehet um die Stadt, und wer
gerüftet ift, gehe vor der Labe des Gerrn
ber.

5. A.A: hineinfallen! 6. U.L: ben Brieftern.

2N.m.
22,23.81. tum tenentem gladium, perrexitque ad
eum et ait: Noster es, an adversariorum? *Qui respondit: Nequaquam, 14

Ez.12,41. sed sum princeps exercitus Domini,

7,4? et nunc venio. Cecidit Josue pronus
in terram, et adorans ait: Quid Dominus meus loquitur ad servum suum?

Ez.3,5. *Solve, inquit, calceamentum tuum 15
de pedibus tuis; locus enim, in quo
stas, sanctus est. Fecitque Josue,
ut sibi fuerat imperatum.

Jericho autem clausa erat at- WI.

que munita, timore filiorum Israel, et nullus egredi audebat aut ingredi. 5,147 *Dixitque Dominus ad Josue: Ecce, 2 (8,1. dedi in manu tua Jericho et regem ejus omnesque fortes viros. *Cir- 3 cuite urbem cuncti bellatores semel per diem; sic facietis sex diebus. *Septimo autem die sacerdotes tollant 4 Ap.8,2.6. septem buccinas, quarum usus est in Lv.25,90 iubilaeo, et praecedant arcam foederis, septiesque circuibitis civitatem et Jul. 7, 16; sacerdotes clangent buccinis. * Cumque insonuerit vox tubae longior atque concisior et in auribus vestris increpuerit, conclamabit omnis populus vociferatione maxima, et muri funditus corruent civitatis, ingredienturque singuli per locum, contra quem steterint.

Vocavit ergo Josue filius Nun sacer- 6
3,4. dotes, et dixit ad eos: Tollite arcam
Dulio,8. foederis! et septem alii sacerdotes
tollant septem jubilaeorum buccinas
et incedant ante arcam Domini. *Ad 7
populum quoque ait: Ite et circuite
civitatem armati, praecedentes arcam
Domini.

^{1.} B: verichlof fich u. wurde eingeschl. dW: hatte fich geschl. u. war verschl. vE: h. zugeschl. u. es war v. B: es war Riem. ber auss noch b. einging. dW: R. g. aus u. R. g. ein. vE: R. g. heraus ... fam hincin. 2. B: welches taufere Gelben find. vE: bie tauf. Ranner. dW: ftreitbaren. (A: u. alle t. M.)

^{3.} B: Und ihr follt ... alles was Rr. find, so bag ihr die St. umringet zu einemmal. dW: so umziehet die St., alle Kriegsleute. vE: fammtliche Kr. A: alle ihr Krieasm.

^{4.} Und lag fieben Dr. fieb. B. b. D. tragen ... n.

^{2.} S: in manus tuas. 4. S: tollent.

des f. T. gebet fieb. ... in die B. Rogen. dW: Jobels B. vE: 3.: Trompeten. A: Tr. die man am Subeljahre gebraucht. (B: B. von Wibberhörneru??)

^{5.} ben Lon ber Pofanne ... hinein fteigen. (B: mit bem Bibberhorn langfam tonen?) dW.vE: das Jobels Sorn ... ein gr. Gefchr. etheben. A: fehr gr. B: so wird die Stadtmaner auf ihrer Stelle niederfallen. dW.vE: bie M. der St. einftürzen (umft.) an i. St. d.: von Grund aus zusammenst. B.vE: hinanfteisgen ... A: hineinft. dW:fte erft. dW.vE: vor fich hin. 7. dW: n. die Gerüsteten sollen, vE: Bewafineten,

8 Καλ εγένετο, ώς είπεν Ίησους πρός τὸν λαόν, και έπτα ίερεις έγοντες έπτα σάλπιγγας ίερας παρελθέτωσαν 'ώς αύτως' έναντίον τοῦ χυρίου, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως, καὶ ή κιβωτός της διαθήκης κυρίου έπακολουθείτω αύτοῦ;, 9 οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν έμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω της κιβωτού 'της διαθήκης κυρίου', πορευόμενοι και σαλπίζοντες ταϊς κερατίναις. 10 Τώ δε λαφ ένετείλατο Ίησους, λέγων Μή βοατε μηδε ακουσατω μηδείς την φωνην ύμων, έως αν ήμεραν διαγγείλη αύτος άναβοήσαι, και τότε άναβοήσετε. 11 Καὶ περιελθούσα ή κιβωτός 'της διαθήκης' του θεού την πόλιν 'εὐθέως' απηλθεν είς την παρεμβολήν, και έκοιμήθη έχοι. 12 Καὶ τῆ ἡμέρα τῆ δευτέρα ανέστη Ίησοῦς τὸ πρωί, καὶ ήραν οι ίερεῖς τὴν κιβωτὸν 'τῆς διαθήκης' κυρίου. 13 Καὶ οι ἐπτὰ ίερεῖς οἱ φέροντες τὰς ἐπτὰ σάλπιγγας προεπορεύοντο έναντι χυρίου, καὶ μετά ταῦτα είςεπορεύοντο οἱ μάχιμοι, καὶ ὁ λοιπὸς ὅχλος οπισθεν της χιβωτού της διαθήχης χυρίου. Καὶ οἱ ἰερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξι, 14 καὶ ό λοιπός όγλος απας περιεχύχλωσε την πόλιν τη ημέρα τη δευτέρα απαξ έγγύθεν, καὶ απηλθον πάλιν είς την παρεμβολήν. Ούτως έποιει έφ' έξ ήμέρας.

15 Καὶ τῷ ἡμέρα τῷ ἐβδόμη ἀνέστησαν ἐν τῷ ἀναβάσει τοῦ ὁρθρου, καὶ περιήλθοσαν τὴν πόλιν ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ἐπτάκις. 16 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ περιόδφ τῷ ἐβδόμη ἐσάλπισαν οἱ ἰεμεῖ; ταῖ; σάλπιγξιν, καὶ εἰπεν Ἰησοῦς τοῖς νἱοῖς Ἰσραήλ· Κεκράξατε, παρέδωκε γὰρ κύμος ὑμῖν τὴν πόλιν. 17 Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα, αὐτὴ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῷ, τῷ κυρίφ Σαβαώθ· πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτήν. καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν

ποιήσασθε αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα ἐστιν ἐν $8. A^1 B^* Kal-λαόν et αὐτοῖς († A²FX). 9. A²EFX† (p. iερ.) σαλπίζοντες τοῖς κερατίναις καl. <math>B^*$ ποπενόμ. κ. († AEFX). $A^1 B^*$ ταῖς κερ. († A²FX). 10. A: βοάτω καl μὴ ἀκ. μηθείς. A²FX† (p. ὑμῶν) καl ἐ διελεύσεται ἐκ τῦ στόματος ὑμῶν λόγος. AEFX: ἀναβοήσατε. 11. B^* τὴν πόλιν († AEFX). 12. AFX^* τ. διαθ. 13. AX: ἱερεῖς οἱ ἐπτὰ αῖροντες. B: τὰς σάλπ. τὰς ἐπτὰ (τὰς ἐ. σ. AEFX). AB: ἐναντίον (ἔναντι EFX). 14. B^* (p. πόλιν) ἐξάκις (* AFX). $A^1 B^*$ τῇ ἡμ. τῇ δ. ἀπαξ († A²EFX). B: ἀπῆλθεν (-ον AEFX). AB: ἐπὶ ἔς (ἐρὸ ἔς FX). 15. $A^1 B^*$ ἐν τῇ ἀναβ. τῷ († A²EFX). AX: περεῆλθον. 16. A^1X^* ἐγένετο. AB^* ἐν († FX). A^1B^* ταῖς σάλπ. († A^2EFX). AX: παραδέδωκε. 17. B^* τῷ († AEFX). AEFX (pro $E\alpha\beta$) τῶν δυνάμεων.

יָהוֹשׁעַ אַל־העם באמר הכהנים נשאים ושבעה שופרות היובלים לפני יהוה עברו וָתַקעוּ בַּשִּׁוֹפַרוֹת וַאָרוֹוֹ בָּרִית יְהוַה • הֹכֵרְ אַתַרִיהֶם: וְהָחָלִּיץ הֹכֵּרְ לִפְּנֵיׁ הַבְּהַנִים תִּקְעֵוֹ הַשִּׁוֹפָרִוֹת וְהַמְאַפֹּף הַאַרוו הָלִוּה וְתָקוֹעַ י בַּשִּׁוֹפַרְוֹת: וָאָת־הַעַם צַּוֹּה יָהוֹשָׁעַ לֵאמֹר לָא תָרִיעוּ וְלְאִ־תַשְׁמֵיעוּ אֶת־ קוֹלְכֵּם וָלָא־יֵצֵא מִפּיכֵם דָבֵר עַׁד יום אַמְרֵי אַלַיכם הַרִיעוּ והַרִיעֹתם: ווֹ וַיַּפַּב אָרוֹן־יִהוֹה אַת־הַעִּיר 11 וַיַּבַּ פַּעָם אֶחֶת וַיָּבֹאוֹ הַמַּחֲנֶה וַיָּלֵינוּ יהושע וַיִּשָׁכֵּם יהוַה: הַכָּהָנִים אַת־אַרִוֹן נשאים הכהנים הַ אַתַרָי אַרוו יָהנָה הַוֹלָה וְתָּקוֹעַ 14 בַּשִּׁוֹפַרוֹת: וַיַּסֹבּוּ את־הַעיר בַּיּוֹם הַשָּׁנִי פַּעַם אַחַת וַיַּשֵׁבוּ הַמֵּחַנֵה כָּה עשור ששת ימים:

מו ניְתְיֹי בּיִּיִם הַשְּׁבִילִּי נַיַּשְׁכָּמוּ בְּמִלְוֹת הַשַּׁחַר נִיָּסְבּוּ אָת־הָעָי בּמִּשְׁפָּט הַאָּה שֶׁבַע פְּעָעִים רַק בַּיִּים בּמִשְׁפָּעִה הַשְּׁבִילִית מְּקְעִּי הַבְּיִנִם הַהִּיא סְבְּבִוּ אָת־הָעִיר שְּׁקְעִי הַלְּבִיּים בְּשְׁיִפְּעִ הַאָּה שְׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיִּים הַהִּיא מְכָל־אָשֶׁר יְהוֹשֶׁעַ אָל־הָעָט הַיִּיעוּ פִּי־נְתַן יְהֹנְה לָכֶם אָת־הָעִים: בְּשְׁיִבְּיִלוֹת הַשְּׁבִיעוֹן יְהְנָה לָכֶם אָת־הָעִים: בַּמְשְׁפָּט הַאָּשְׁר אִתִּה מְּקְעִי הַבְּיִּוֹם הַיִּינִת פִּי עִּנִים הַשְּׁבִיעוֹם בַּלְּבִים בִּיּינוֹם הַיִּבְיוֹם הַשְּׁבִיעוֹם בְּיִּבְּיִם בְּיִּבְּיִם הַיִּבְּיִם בְּיִּבְּיִם בְּיִּבְיִם בְּיִּבְּים הַיִּבְּיִם בְּיִּבְּים בִּיּבְּיִם בְּיִּבְּים הַיִּבְּים בִּיּבְּים בִּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בִּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בִּיִּבְּים בְּיִבְּים בִּיִּבְּים בְּיִבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בִּיבְּבְּים בְּיִבְּים בִּיבְּים בִיבְּים בִּיבְּים בִּיבְּים בְּיִבְּים בִּיבְּבִּים בִּיבְּבִּים בְּבִּבְּים בִּיבְּבְּים בִּיִּבְּים בִּיבְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבּים בְּבִּים בְּיִּים בְּבִּים בְּיִבּים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּים בְּבָּיִים בְּיִישְׁבִּים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְיִיבְּיִים בְּיוֹם בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִּבְּים בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּבְּיִים בְּבְּים בְּיוֹבְּים בְּיבְּיִים בְּיִּבְּים בְּיבְּבְּיוֹם בְּבְּיִים בְּיִיםּבְּים בְּיִיםּים בְּיִּבְּים בְּיִיםּים בְּבְּיוֹבְּים בּיוּבְּים בְּיבְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּיבּים בְּיִים בְּיבִּים בְּיּבְים בְּיוֹבְים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹיבּים בְּיוֹים בְּיִּבְּיםוּיוֹים בְּיִיםּיוֹים בְּיִּבְּים בְּבְּבְּיוֹם בְּיּבְּיוֹם בְּיבְּיוֹם בְּיִיםּים בְּיִיבְּים ב

Da Josua folches bem Bolf gefagt batte, trugen bie fieben Priefter fieben Galljahreposaunen vor ber Labe bes Gerrn ber, und gingen und bliefen bie Bofaunen, und bie Labe bes Bunbes bes herrn folgte ihnen 9 nach. "Und wer geruftet war, ging vor ben Prieftern ber, die bie Bofaunen bliefen, und ber Baufe folgete ber Labe nach 10 und blies Pofaunen. *Jofua aber gebot bem Bolt und fprach: 3hr follt fein Felbgefdrei machen, noch eure Stimme boren laffen, noch ein Wort aus eurem Dunbe geben, bis auf ben Tag, wenn ich zu euch fagen werbe: Dachet ein Felbgefchrei; fo 11 machet bann ein Felbgefdrei. * Alfo ging bie Labe bes herrn rings um bie Stabt einmal, und famen in bas Lager unb 12 blieben barinnen. *Denn Josua pflegte fic bes Morgens fruhe aufzumachen, und Die Briefter trugen Die Labe bes Berrn. 13 *So trugen bie fieben Briefter bie fieben Salljahrepofaunen vor ber Labe bes Berrn ber, und gingen und bliefen Bofaunen, und wer geruftet war, ging vor ihnen ber, und ber Baufe folgete ber Labe bes Berrn 14 und blies Bofaunen. *Des anbern Tages gingen fle auch einmal um bie Stabt, unb famen wieber ins Lager. Alfo thaten fie feche Tage. Am flebenten Tage aber, ba bie Morgenrothe aufging, machten fle fich frube auf und gingen nach berfelben Beife ftebenmal um bie Stabt, baß fle beffelben einigen Tages fiebenmal um bie Stabt famen. 16 "Und am fiebenten Dal, ba bie Priefter bie Bofaunen bliefen, fprach Jofua gum Bolf: Machet ein Felbgeschrei, benn ber 17 herr hat euch bie Stadt gegeben. *Aber biefe Stadt und alles, was barinnen ift, foll bem Berrn verbannet fein; allein bie Bure Rahab foll leben bleiben, und alle,

Cumque Josue verba finisset, et 8 septem sacerdotes septem buccinis clangerent ante arcam foederis Domini, *omnisque praecederet armatus 9 exercitus: reliquum vulgus arcam sequebatur ac buccinis omnia concrepabant. *Praeceperat autem Josue 10 Ea.30,157 populo, dicens: Non clamabitis. nec audietur vox vestra, neque ullus sermo ex ore vestro egredietur, donec veniat dies in quo dicam vobis: Clamate et vociferamini! *Circuivit ergo 11 arca Domini civitatem semel per diem, et reversa in castra mansit *Igitur Josue de nocte con-12 surgente tulerunt sacerdotes arcam Domini, *et septem ex eis septem 13 buccinas, quarum in jubilaeo usus est, praecedebantque arcam Domini ambulantes atque clangentes, et armatus populus ibat ante eos, vulgus autem reliquum sequebatur arcam et buccinis personabat. *Circuierunt-14

Die autem septimo, diluculo con-15

v.12.3.1 surgentes, circuierunt urbem, sicut
dispositum erat, septies. **Cumque 16
septimo circuitu clangerent buccinis
sacerdotes, dixit Josue ad omnem
v.10. Israel: Vociferamini! tradidit enim
vobis Dominus civitatem, **sitque ci-17

v.24.21...vitas haec anathema, et omnia, quae
2.12.s.. in ea sunt, Domino; sola Rahab meBor.11.31 retrix vivat cum universis, qui cum

que civitatem secundo die semel, et

reversi sunt in castra. Sic fecerunt

sex diebus.

^{9.} A.A: blies bie Bofannen. 10. U.L: fo macht benn.

^{8.} por bem &. her.

^{9.} und gingen alfo, n. bliefen P. B: ber hinterfte O. ... hinten uach, ba man immerfort mit b. B. bl. dW: n. bie ben Jug Befchließenden zogen hinter b. E. ber, indem ... in die B. fließ. vE: ber hintere S. ... wahrend

^{10.} dW.vE.A: fein Gefchr. erheben.

^{11.} barinnen fiber Racht.

^{12.} Und 3. machte.

^{13.} gingen immerfort. Bgl. B. 9.

^{14.} Und jogen b. a. Tages anch.

^{15.} nur beff. E. fiebenmal. dW.vE: beim (mit bem) Aufgange ber D. dW: nach biefer B. vE: gang auf biefelbe Bb.

^{17.} B: jum Bann werben für ben . vE: jur gotts verfchwornen Bertilgung. A: fei ein Fluch!

τῷ οἵκφ αὐτῆς, ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους ους απεστειλάμην. 18 Αλλά ύμεῖς φυλάξασθε από τοῦ ἀναθέματος, μήποτε ἐνθυμηθέντες ὑμεῖς λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ποιήσητε τὴν παρεμβολήν των υίων Ίσραήλ ανάθεμα, καί 19 Καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ έχτρίψητε ήμᾶς. χουσίον και χαλκός και πᾶς σίδηρος άγιον έσται τφ κυρίφ, είς θησαυρόν κυρίου είζενεγθήσεται. 20 Καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγξιν οί ίερεῖς. 'Ως δὲ ήκουσεν ὁ λαὸς την φωνήν τῶν σαλπίγγων, ήλάλαξε πᾶς ὁ λαὸς άλαλαγμφ μεγάλφ 'καὶ ἰσχυρῷ', καὶ ἔπεσεν ἄπαν τὸ τεῖγος κύκλφ, και άνέβη ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν έκαστος έξ έναντίας αύτοῦ, καὶ κατελάβοντο την πόλιν. 21 Καὶ άνεθεμάτισαν αὐτην καὶ οσα ήν εν τῆ πόλει, ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἔως γυναικός, από νεανίσκου και έως πρεσβυτέρου καὶ έως μόσχου καὶ προβάτου καὶ ὑποζυγίου, έν στόματι δομφαίας.

22 Καὶ τοῖς δυσὶ νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασι την γην είπεν Ίησους. Είζελθετε είς την οικίαν της γυναικός και έξαγάγετε αυτήν έχετθεν, και πάντα όσα έστιν αὐτῆ, καθώς ώμόσατε αὐτῆ. ²³Καὶ εἰςῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἰ κατασκοπεύσαντες 'την πόλιν είς την οίκίαν της γυναικός', καὶ ἔξηγάγοσαν Ραὰβ'τὴν πόρνην' καὶ τον πατέρα αύτης και την μητέρα αύτης και τους άδελφους αυτής και πάντα όσα ήν αυτή καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς, καὶ κατέστησαν αὐτὴν έξω τῆς παρεμβολῆς Ισραήλ. 24 Και ή πόλις ένεπυρίοθη έν πυρί σύν πασι τοῖς έν αὐτῆ, πλην άργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήοου έδωκαν είς θησαυρόν κυρίου είςενεςθηναι. 25 Καὶ Ραὰβ την πόρνην και πάντα τον οίκον τὸν πατρικόν αὐτῆς εζώγρησεν Ίησοῦς καὶ κατφκισεν έν τῷ Ἰσραηλ έως τῆς σήμερον ἡμέρας, ότι έχρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας, οῦς ἀπέστειλεν Ίησους κατασκοπεύσαι την Ίεριχώ.

אַת־הַפַּלְאַכִים אשר החבאתה 18 שַׁלַתְנוּ: וָרֶק־אָתֵם שָׁמִרוּ מִוּ־הַחָרֵם וּלְקַחָתֵם מְן־הַחֵרֵם וְשַּׂמְהָם אֶת-מַחֲנֵה יִשֹּׁרַאֵל לְחַׁרִם 19 וַעַבַרְהָּם אוֹתוֹ: וְלָלֹי בֵּסֶף וְזָהָבׁ וּכְלֵי נָהֹשָׁתֹ וּכַרְזֵׁל קֹדֵשׁ הוּא ליהוֹה יַבְוֹא: יהוה וַיָּתַקְעַר בַּשִּׁוֹפַרָוֹת ויָהָיֹ כִשָּׁמֹע העם אַת־קוֹל הַשּׁוֹפָּר וַיַּרֵיעוּ הַעַם תִּרוּעַה גַדוֹלֶה וַתִּפָּל הָחוֹמָה תַּחָתִּיה וַיַּעַל הַעַם הַעַּירַה אַישׁ נַגְּהֹוֹ וַיְּלְכָּדָוּ אָת־ 21 הַעָּיר: וַיַּחֲרִימוּ אָת־פַּל־אָשֶׁר בַּעִּיר מאישׁ ועד אשׁה מנער ועד־זַקן וער שור ושה וחמור לפייחרב:

הַמַּלְאָלִים אֲשָׁרִשָׁלֵח יְהוּשָׁעַ לְרַצֵּל הַאָּרֶץ אָמֵר יְהוּשָׁעַ בָּאוּ בִּיתרהָאשָׁה הַזּוֹנֶה יְהוּצִּיאוּ מִשְּׁם אָתרהָאשָׁה יְאָתרְכְּלִיאִשְּׁתרְלָה בִּנְּעָרִם אָתרהָאשָׁה יְאָתרבְּלִיאִשְּׁתרּלָה בִּנְּעָרִם הָתְרַבְּאשָׁר יְאָתרבְּלִיאִנְ הַנְּעָרִם הָאָתרּבְּלִים הָתְרַבְּאשָׁר יְאָתרבְּלִי הַנְּעִישְׁפְּחוֹתֵיהְ הוּצִיאוּ וַיִּנְּנִיחִם יְאָתרבְּלִי הַנְּעִיהְ וְאָתרבְּלִי הַבְּעָרִם הַיְּבְּלִי יְאָתרבְּלִי הִנְּעִהְ וְאָתרבְּלִי הַנְּעִרְ יְאָתרבְּלִי הְנְּתִּשְׁפְחוֹתֵיהְ הוֹצְיאוּ וַיַּנְּנִים הָּתר יְאָתרבְּלִי הְנְּחִשָּׁת וְיִבְּנִים הָּעִרבְּלְ יְאָתרבְּלִי הְנְּחִשְׁרבּוֹ הְיִּבְּיִתְּיִ יְבְּאָשׁרבְּלִה יְבְּנְיִם הְּעָּלְיִי הַנְּחְשָׁת וְהַבְּלִיאָ יְבְּאָשׁ וְכְלִי אֲשָׁרְבְּהָה וְאָתרבְּלִי וְהָבְּיִלְ יְבְאָשׁרבְּלִי שְׁרָּבִי הְנְּחְשָׁר בְּהִי הְנְּלִים הָּתְרַבְּיִּ הְאָבֵי וְבִּיְּהָׁבְּי הְנְּבְּיִהְיִי וְשָּׁרְאֵבָּי וְבְּבְּרִים הָּיִרְ יְבְּאָשׁרבְּלִי שְׁבְּיִים הְּאָשָׁר בְּהִי הְיִבְּיִים הְּעִּירְ הְאָבֵר וְבְּלִי הְבְּיִבְיה וְשְּבְּיתֹי וְבְּבְּיתִי שְּׁרְבִּיי וְבְּיִּבְיִי הְּבְּיתִי הְבְּיִבְּיתוּ הְבָּבְיתוּ וְבְּבָּיתוֹי בְּבְּיתִי הְּבְּיתִי הְיִבְּיתְייִ הְּנְּעִייְ הְּבְּיתִי הְבִּבְּיתוּ הְאָבִיר וְבִיּבְּיתוֹי בְּבִּיתִי בְּבִּיתִי הְבְּבִייתוּ בְּבְּיתִי בְּבִּיתוּ הְבְּבִּים הָּבִיי וְבִייִי בְּבִּיתִי בְּבִּיתִי בְּבִּיתִי בְּבִּיתִי בְּבְּיתוּי בְּבִיי בְּבִּית בְּבִּיתוּי בְּבִּית בְּבִיים בְּבִּית בְּבִּיתוּי בְּבִּיתוֹי בְּבִּיתוּי בְּבִּיתוּי בְּבִּית בְּבִּיתוּי בְּבִּית בְּבִיי בְּבִּיתוּי בְּבִּיתוּי בְּבִּית בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבְּבִּים בְּבִּיבְּיבְּיוֹיוּבְייִי בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיבְּבְּים בְּבִּיבְּיבְּיוּבְּבְּיוּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּיים בְּבְּבְּבְיים בְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבִייִייְיבְּים בְּבְּבִייְיבְּבְּים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְים בְּבְּבְּבְיי

19. unb. B.dW.vE: beilig.

^{17.} A^1B^* $\tilde{\sigma}\tau\iota$ - $\tilde{\sigma}ne\sigma\tau$. († A^2 EFX). 18. B: $gv\lambda\dot{\alpha}$ $\tilde{\xi}e\sigma\partial s$ (- $a\sigma\partial s$ FX; A: $gv\lambda\dot{\alpha}\tilde{\xi}e\tau s$) + $\sigma\phi\dot{\sigma}\partial \varphi a$ et (p. $\tilde{v}\mu\dot{s}i\varepsilon$) α $\tilde{v}\tau\dot{o}i$ (* A EFX). 19. B (tet) $\tilde{\eta}$ (pro smi A EFX). A B (tet) $\tilde{\eta}$ (pro smi A EFX). A B (tet) $\tilde{\eta}$ (pro smi A EFX). A B (tet) $\tilde{\eta}\mu\dot{\alpha}$ (* $\tilde{\Lambda}^2$ $\tilde{\sigma}n\mu\dot{\alpha}$ (* $\tilde{\Lambda}^2$ $\tilde{\sigma}n\mu\dot{\alpha}$ (* $\tilde{\Lambda}^2$ $\tilde{\sigma}n\mu\dot{\alpha}$) $\tilde{\Lambda}^2$ $\tilde{\sigma}n\mu\dot{\alpha}$ (* $\tilde{\Lambda}^2$ $\tilde{\sigma}n\mu\dot{\alpha}$) 21. B: $\tilde{\sigma}v\sigma\dot{\alpha}\mu\dot{\alpha}$ $\tilde{\sigma}u\dot{\alpha}\dot{\gamma}\dot{\gamma}$ ' $\tilde{\tau}\eta\dot{\sigma}s$ (c. $\tilde{\Lambda}$ FX). $\tilde{\tau}\eta\dot{\alpha}$ $\tilde{\tau}\eta\dot{\alpha}$ (* $\tilde{\tau}$ EFX). $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ (* $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$) $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ (* $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$) $\tilde{\tau}\dot{\alpha}$ \tilde

^{18.} B: bewahret. vE: Rur hutet ihr felbst. (B: bag ihr nicht etwa, so ihr es verb., u. von bem ... in Bann setet.) dW: verb. werbet ... jum Berb. machet. B: es beunrubiget?

bie mit ihr im Saufe find; benn fie hat bie Boten verborgen, bie wir ausfandten. 18 Mulein butet euch bor bem Berbanneten, baß ihr euch nicht verbannet, fo ihr bes Berbanneten etwas nehmet, und machet bas Lager Ifraels verbannet und bringets 19 in Unglud. * Aber alles Gilber und Golb fammt bem ehernen und eifernen Berathe foll bem Berrn geheiligt fein, bag es gu 20 bes herrn Schat fomme. *Da machte bas Bolf ein Felbgeschrei und bliefen bie Bo-Denn ale bas Bolf ben Sall ber Bofaunen borete, machte es ein großes Felbgeschrei. Und bie Mauern fielen um, und bas Bolf erflieg bie Stabt, ein jeglicher ftrade vor fic. Alfo gewannen fie bie 21 Stabt, *und verhanneten alles, mas in ber Stadt mar, mit ber Scharfe bes Schwerts, beibe Dann und Beib, jung und alt, Doffen, Schafe und Gfel.

Aber Josua sprach zu ben zween Mannern, bie bas Land verfundschaftet hatten: Bebet in bas Saus ber Gure und führet bas Beib von bannen beraus mit allem, 23 bas fie hat, wie ihr geschworen habt. *Da gingen bie Junglinge, bie Runbichafter, binein und führeten Rahab beraus, fammt ibrem Bater und Mutter und Brubern, alles, mas fle hatte, und alle ihr Befchlecht, und ließen fie braugen, außer bem Lager 24 Ifraels. *Aber bie Stadt verbrannten fie mit Feuer, und alles, mas barinnen mar. Allein bas Silber und Gold und eberne und eiferne Berathe thaten fle gum Schat 25 in bas Baus bes Berrn. *Rahab aber, bie hure, fammt bem Saufe ibres Baters, und alles, mas fie hatte, ließ Jofua leben. Und fie wohnet in Ifrael bis auf Diefen Tag, barum, baß fle bie Boten verborgen batte, bie Jofua zu verfunbichaften gefanbt hatte gen Jerico.

19. U.L: bag ju bem. 22. 25. A.A: erfunbich.

ea in domo sunt; abscondit enim nuncios, quos direximus. *Vos au-18 Dt.13,17. Lv.27,28 tem cavete, ne de his, quae praecepta sunt, quidpiam contingatis, et sitis praevaricationis rei, et omnia castra Israel sub peccato sint atque Na. turbentur. *Quidquid autem auri et 19 31,222.54 argenti fuerit et vasorum aeneorum Bs. 23,18, ac ferri, Domino consecretur, repo-Mich. 4,13 situm in thesauris ejus. *Igitur *Igitur 20 omni populo vociferante et clangentibus tubis, postquam in aures multitudinis vox sonitusque increpuit, 2M. muri illico corruerunt, et ascendit 12,13.20 unusquisque per locum, qui contra 10,4. se erat, ceperuntque civitatem. *Et 21 pt. 17.34 interfecerunt omnia, quae erant in Nm.21,2 ea, a viro usque ad mulierem, ab 18m.15,3 infante usque ad senem; boves quoque et oves et asinos in ore gladii percusserunt. Duobus autem viris, qui explora-22 2.1. tores missi fuerant, dixit Josue: Ingredimini domum mulieris meretricis et producite eam et omnia, quae 2,14. illius sunt, sicut illi juramento firmastis. *Ingressique juvenes eduxerunt 23 v.17.8br. Rahab et parentes ejus, fratres quoque et cunctam supellectilem ac coxm.31.19gnationem illius, et extra castra Is-

s.2. rael manere fecerunt. *Urbem au-24 tem et omnia, quae erant in ea, v.19.. succenderunt; absque auro et argento et vasis aeneis ac ferro, quae in Ex. 23,19; aerarium Domini consecrarunt. *Ra- 25 (Jud.1,25hab vero meretricem et domum patris ejus et omnia, quae habebat, Buth. fecit Josue vivere, et habitaverunt in

4,21.00ll. medio Israel usque in praesentem diem, eo quod absconderit nuncios, quos miserat ut explorarent Jericho.

^{23.} U.L: liegen fie haußen. 25. U.L: wohnete.

^{20.} Und es gefchab, als b. B. ... ba fielen. (Bgl. B. 5.) dW.vE.A: n. f. nahmen b. St. ein.

^{21.} B: von ben Mannern bie gu ben. dW: vom Manne au bis gum. vE: Mann u. 28., Knabe n. Greis, Brogvieh u. Rleinv. A: Rind n. Gr.

^{22.} dW: erfundet, vE: quegefundic.

^{18.} Al. + (p. sunt) vobis.

^{19.} S: aut arg.

^{24.} Al.: fuerunt (8: inventa sunt).

^{23.} ihre Gefchlechter. dW: ihr ganges Gefchl. A: fammt allem hausrath u. ihrer Familie, u. gaben ihr Aufenthalt.

^{24.} B.dW.vE: legten (gaben) f. in b. Sch. B: im S. dW.vE: bes S.

^{25.} gef. hatte, Jer. ju vert. dW: erfpaben.

26 Καὶ ὅρκισεν Ἰησοῦς ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη ἐκαντίον κυρίου, λέγων. Ἐπικατάρατος ὁ ἄνΘρωπος ὅς ἀναστήσει καὶ οἰκοδομησει τὴν πόλιν ἐκείνην. Ἐν τῷ πρωτοτόκφ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῷ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς. 'Καὶ οῦτως ἐποίησεν 'Οζῶν ὁ ἐκ Βαιθήλ' ἐν τῷ ᾿Αβιρῶν τῷ πρωτοτόκφ ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῷ διασωθέντι ἐπέστησε τὰς πύλας αὐτῆς.' ²⁷ Καὶ ἢν κύριος μετὰ Ἰησοῦ, καὶ ἢν τὸ ὅνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

VIII. Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ νίοὶ Ίσραἡλ 'πλημμέλειαν μεγάλην, καὶ ἐνοσφίσαντο' ἀπὸ του αναθέματος. Καὶ έλαβεν Αγαρ υίὸς Χαρμὶ νίοῦ Ζαμβοὶ νίοῦ Ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς Ιούδα από τοῦ αναθέματος. Καὶ έθυμώθη όργη κύριος τοϊς υίοις Ισραήλ. 2 Καὶ ἀπέστειλεν Ίησους ανδρας από Ίεριγω είς Γαί, η έστι κατά Βαιθήλ, λέγων Κατασκέψασθε την γην. Καὶ ἀνέβησαν οι ανδρες καὶ κατεσκέψαντο την Γαί. 3 Καὶ ἀνέστρεψαν πρός Ίησοῦν καὶ είπαν πρὸς αὐτόν Μὴ ἀναβήτω πας ὁ λαός, άλλ' ὡς διςγίλιοι ἢ τριςγίλιοι ανδρες αναβήτωσαν και έκπολιορκησάτωσαν την πόλιν. Μη άναγάγης έκει τον λαον άπαντα. ολίγοι γάρ είσι. 4 Καὶ ἀνέβησαν έκει ἀπὸ τοῦ λαού ώς τριςγίλιοι ανδρες, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου ανδρών Γαί. 5 Και απέπτειναν απ' αύτων οι άνδρες Γαὶ ώς τριάκοντα καὶ έξ ανδρας, και κατεδίωξαν αύτους από της πύλης και έως συνέτριψαν αύτους και έπληξαν αύτους έπι του καταφερούς. Και έπτοήθη ή καρδία του λαού, και έγένετο ώς περ ύδωρ.

6 Καὶ διέψηξεν Ίησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔπεσὲν Ἰησοῦς ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἔναντι κυρίου ἔως ἐσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ, καὶ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. 7 Καὶ εἰπεν Ἰησοῦς:

יַנְשְׁבֶּע יְהוּשְׁעַ בְּעַת הַהָּיא לֵאמְר הַאָּישׁ לְפָנֵי יְהוּה אֲשָׁר יְקוּם אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוּה אֲשָׁר יְקוּם וּכְלָה אֶת־הְיִרוּה הַדְּאֹת אֶת־יְרִיחוֹוּ בְּבְּירוּ יִצְיִירוֹוּ בְּבְירוּ יִצְיִכ בּיְלְהָאְרֶץ בִּירוּ יִצְיִכ בּיִלְהָי יְהוּה אֶת־יְהוּשִׁעַ בַּיְלְתָיהוּ אֶת־יִהוּשִׁעַ בְּכִל־הָאֶרֶץ:

וַיִּמְעַלְוּ בְנֵי־יִשִׂרָאֵל מֵעַל בַּחֵרֶם VII. וַיִּפַַּׂח עָבָן בֶּוֹ־פַּרְמִי בֵו־זַכִּהִי בֵוּ־ זבח למסה יהודה מו־החבם ויחר 2 אַת יָהוָה בָּבָנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁלַחֹ יָהוֹשָׁעַ אֲנָשִׁים מֵירִיחוֹ הַעַּי אַשׁר עם־בַּית אַוּן מַקָּדָם לְבַית־אֵל וַיָּאמֵר אַלֵיהָם לַאמֹר צַלְּוּ וְרַנִּלְוּ אָת־הָאָרֶץ וַיּעַלוּ הַאָנָשִׁים וַיִרַבְּלַוּ אָת־הַעֵי: 3 רישבר אל־יַהוֹשׁע וַיַּאִמרר אליוֹ אל־ כַל־הַעַם כָּאַלְפַּיִם אִישׁ בשלשת אלפים איש יעלף אָת־הָצֵי אַל־הִיַגַע שָּׁמַה אָת־כַּל־ 4 הַצָּב כֵּי מִעָם הַמָּה: וַיַּצַלָּוּ מִן־הָעָם שַּׁמָה כָּשָׁלָשָׁת אַלְפָּים אֵישׁ וַיַּלָּסוּ רַיַּכּר מהם אנטי ח לפני אַנְשֵׁי הַצֵּי: העי כשלשים נששה איש וירדפום עד-המברים במורד וימס לבב-העם ויהי למים: שמלתיו יהושע עַל־פַּנִיו אַרִּבָּה לְפָנֵי אַרָוֹן יִהֹנָה הַעָרֵב הָוּא וְזָקְנֵי יִשִּׂרָאֵל וַיּצַלוּ

^{26.} AEFX* έναντ. κυρ. Β* ἀνοστ. κ. († Α²ΕΧ). — 1. AFX* μεγάλην ... (eti. in seqq.) Άχαν. Β: κύρ. ὀργῆ (ὁ. κύρ. AFX). 2. AΒ* ἀπὸ Ἰερ. († EFX). Β: την Γαι (τ. γῆν ΑΕΓΧ). ΑΕΧ: Βηθαῦν. 3. Β (eti. 4): ωٰξεὶ (ώς ΑΧ). 4. Β* ἐκεῖ ἀπὸ τ. λ. († Α²ΕΓΧ). 5. ΑΒ* οί († ΕΧ). Β: εἰς (ώς ΕΓΧ, Α¹Χ*, Α²Χ: ωٰςεὶ τριανονταὲξ (c. AFX)... * ἐως († ΑΕΓΧ). Α¹Β* κ. ἔπλ. αὐτες († ϜΧ). Β: ἀπὸ (ἐπὶ ΑΕΓΧ). 6. ΑΒ: ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρός. * αὐτες (c. FΧ). Β: ἐναντίον (ἐναντι ΑΕΓΧ). Α¹ΕΧ: ἐπέβαλον τον χ. ΑΓΧ: την κεφ.

^{26.} ber ba aufftebt u. b. St. 3. bauet ... fetet, f. i. dW: fich aufmacht. B: aufmachen wird. dW.vE: Um feinen Erfigebornen. B: Für. (A: Auf?) B: muffe er ihr. G. legen ... einsehen. dW: lege er ... fielle ... auf. vE: mag er fie grunden ... eins. 27. B: f. Berucht erging. dW.vE: f. Ruf war.

26 Bu ber Zeit schwur Josua und sprach: Berflucht sei ber Mann vor bem Herrn, ber diese Stadt Jericho aufrichtet und bauet; wenn er ihren Grund legt, das koste ihm seinen ersten Sohn, und wenn er ihre Thore setzt, das koste ihm seinen 27 jüngsten Sohn. *Also war der Herr mit Josua, daß man von ihm sagte in allen Landen.

VII. Aber die Kinder Ifrael vergriffen fich an bem Berbanneten, benn Achan, ber Sohn Charmi, bes Sohnes Sabbi, bes Sohnes Serah, vom Stamm Juba, nahm bes Berbanneten etwas. Da ergrimmete ber Born bes Gerrn über bie Rinber Ifrael. 2 Da nun Jofua Mauner ausfandte von Bericho gen Ai, Die bei Beth Aven liegt, gegen ben Morgen vor Beth El, und fprach gu ihnen: Bebet binauf und verfunbichaf= tet bas Land; und ba fie hinauf gegangen waren und Mi verfundichaftet hatten: 3 Famen fie wieber zu Josua und fprachen ju ihm: Lag nicht bas gange Bolf binauf gieben, fonbern bei zwei ober brei taufenb Dann, bag fle binauf ziehen und ichlagen Mi, bag nicht bas gange Bolt fich bafelbft *Also 30= 4 bemube, benn ihrer ift wenig. gen binauf bes Bolts bei brei taufenb Mann, und fie floben bor ben Dannern 5 gu Ai. *Und bie von Ai fchlugen ihrer bei feche und breißig Dann, und jagten fle vor bem Thor bis gen Sabarim, und fclugen fle ben Weg berab. Da warb bem Bolf bas Berg verzagt und ward zu Baffer.

6 Josua aber zerriß seine Rleider und fiel auf sein Angesicht zur Erbe vor ber Labe bes Geren, bis auf ben Abend, sammt ben Aelteften Ifraels, und warfen Staub auf 7 ihre Saupter. *Und Josua sprach: Ach

26. U.L: foste ihn. 2. A.A: erfundschaftet. 3. A.A: find wenig. 4. U.L: und die flohen.

A: f. Rame ward fund. B.dW.vE.A: im gangen

In tempore illo imprecatus est 26
Josue, dicens: Maledictus vir coram Domino, qui suscitaverit et
aedificaverit civitatem Jericho; in pri16,54: mogenito suo fundamenta illius jaciat,
et in novissimo liberorum ponat por1,9. tas ejus. *Fuit ergo Dominus cum 27
(1Ch. Josue, et nomen ejus vulgatum est
14,17: in omni terra.

Filii autem Israel praevari- VIII. cati sunt mandatum et usurpaverunt 22,20. de anathemate. Nam Achan filius 1^{CL.2,7}. Charmi, filii Zabdi filii Zare de tribu 6,18. Juda, tulit aliquid de anathemate, Lv.27,28-iratusque est Dominus contra filios Israel. *Cumque mitteret Josue de 2 Jericho viros contra Hai, quae est 18,12. juxta Bethaven, ad orientalem plagam (2,1. oppidi Bethel, dixit eis: Ascendite et explorate terram. Qui praecepta complentes exploraverunt Hai, *et re- 3 versi dixerunt ei: Non ascendat omnis populus, sed duo vel tria millia virorum pergant et deleant civitatem; quare omnis populus frustra vexabitur contra hostes paucissimos? *Ascenderunt ergo tria millia pugna- 4 torum. Qui statim terga vertentes *percussi sunt a viris urbis Hai, et 5 corruerunt ex eis triginta sex homines, persecutique sunt eos adversarii de porta usque ad Sabarim, et ceciderunt per prona fugientes. Per-8,1.2,11 timuitque cor populi et instar aquae

Nm. 14,6. Josue vero scidit vestimenta sua 6
30,6. et pronus cecidit in terram coram
arca Domini usque ad vesperam, tam
ipse quam omnes senes Israel, miJob. 2,12. seruntque pulverem super capita sua;
et dixit Josue: Heu, Domine Deus! 7

5. S: ct sex et: ad instar.

liquefactum est.

fonnen (mögen) hinaufg. vE: ungefahr ... mögen ausg., bie werben Mi fol., mube ... babin ab.

^{1.} dW.vE: vergingen fic. B: begingen eine Treus loeheit an. (A: abertraten bas Gebot u. vergr. fic.) vE: an b. gottverfcworn. Bertilgungsface! A: bem Fluce. B.dW.vE: entbrannte.

^{2.} B.A: (fo) fprach er. dW.vE: Unb 3. fanbte ... n. fpr. vE: tunbichaftet ... ans. dW.A: erfunbet.
3. bemühe n. d. g. B. dabin. B.dW: bei am. ...

^{4.} dW.vE: aber f. ft.
5. B.dW.vE.A: jagten (festen) ihnen nach. B: vor bas Th. A: vom Th. an. B: fcl. f. in bem hinabsfteigen. dW: am Abhange. vE: anf b. Anhöhe. A: ba fte abwärts flohen. B: zerschmolz. dW.vE: zers floß b. d. bes B. dW: wie B.
6. dW.vE.A: ftreueten. B: thr Haupt.

Δέομαι, κύριε, κύριε ' ίνατί διεβίβασεν ' ὁ παζ σου' τὸν λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην, παραδούναι αὐτὸν τῷ Αμορραίο, ἀπολέσαι ἡμᾶς: Καὶ εί κατεμείναμεν καὶ κατφκίσθημεν παρά τον Ιορδάνην. 8 Καὶ τι έρω, έπεὶ μετέβαλεν 'Ισραήλ αθχένα άπέναντι τοῦ έγθροῦ αθτοῦ; 9 Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οί κατοικούντες την γην περικυκλώσουσιν ήμας καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ τί ποιήσεις τὸ ὅνομά σου τὸ μέγα; 10 Κὰὶ είπε κύριος πρός Ίησοῦν . Ανάστηθι . ίνατί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόςωπόν σου; 11 Ημάρτηκεν ό λαός και παρέβη την διαθήκην μου, ην διεθέμην πρός αὐτούς. κλέψαντες ἀπὸ τοῦ άναθέματος ένέβαλον είς τὰ σκεύη αὐτῶν. 12 Ου μη δύνωνται οι νίοι Ίσραηλ υποστηναι κατά πρόςωπον των έχθρων αὐτών, αὐχένα έπιστράψουσιν ένώπιον των έχθρων αὐτων, ότι έγενήθησαν ανάθεμα ού προςθήσω έτι είναι μεθ' υμών, εάν μη εξάρητε το άνάθεμα 13 Αναστάς άγίασον τὸν έξ ύμων αύτων. λαόν και είπον άγιασθηναι είς αύριον. "Οτι τάδε λέγει χύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ Τὸ ἀνάθεμά έστιν ἐν ὑμῖν οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι απέναντι των έγθρων ύμων, έως αν έξάρητε τὸ ἀνάθεμα έξ ὑμῶν αὐτῶν. 14 Καὶ συναγθήσεσθε πάντες τὸ πρωί κατὰ φυλάς ύμῶν, καὶ έσται, ή φυλή ην αν δείξη κύριος, προςάξετε αὐτὴν κατὰ δήμους, καὶ τὸν δῆμον, ὅν ἄν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' οίκους, καὶ τὸν οίκον, ὂν ᾶν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' ανδρα. 18 Καὶ δς αν ένδειχθη έν τῷ αναθέματι, κατακαυθήσεται έν πυρί αὐτὸς καί

העברת למה יהוה אַדֹנֵי את־העם ופשב בעבר היירהו: י ומה-תעשה לשמה הגדול: ויאמר 11 אַתה לפל על־פּניה: וגם שמר בכליהם: בַּנְבַר וְגַם כַּחִשׁר רתעם קם וָאָמַרְתָּ הָתִקַהִּשִׁוּ לִמַחַר כִּי כֹה אַמֹר ישראל חרם בקרבה מַקּרָבָּכֵם: לשבמיכם בַּבָּקֵר אשר־יַּלְפַּדָנוּי כמשפחות והמשפחה אשו כבתים הַנָּלְכֵּר בַּחָרֶם יִשְּׂרֶף בָּאָשׁ אֹתְוֹ וְאָת־

^{7.} B* (alt.) κύριε († ΛΕΓΧ). Λ: διατί. 8. Λ² ΓΧ† (in.) Ἐν έμοί, κύριε. 11. Β* με († ΛΕΓΧ). ΛΕΧ† (a. κλέψ.) και. 12. Λ² Β: Και ἐ (Οὐ Λ¹Χ). Β: ὑποστρέψ. (ἐπιστρ. ΛΕΓΧ) ἔναντι (ἐνώπ. ΕΓΧ; Α: κατὰ πρόεωπον). 13. ΑΒ* ὅτι († ΕΓΧ) et αὐτῶν († ΕΧ). 14. ΑΒ* ὑμῶν († ΓΧ) et αὐτῆν († Χ). ΛΕΧ (alt. et tert. l.): ἐνδείξη. Β: κατ' οἰκον (κατ' οἴκες ΑΧ). 15. Α¹ Β* ἐν τῷ ἀναθ. et αὐτὸς († Α² ΓΧ).

v. 7. ל"ל כצרי v. 9. מצ"ל

^{7.} wir uns begnüget hatten u. waren ... gebl. B: allerdings ... geben laffen. dW: herübergießen I. vE: herübergef. B.dW.vE: Sand. vE.A. ju vertilegen. dW: ju Grunde zu richten. B: waren zufrieden gewefen. dW: hatt. w. es uns gefallen laffen. vE: uns boch entschloffen? A: wie wir begonnen.

8. Mch. D. ... nachbem. dW.vE: gefehret (bat).

Berr, Berr, warum haft bu bieg Bolf über ben Jordan geführt, bag bu uns in bie Banbe ber Amoriter gabeft, une umgubringen? D bag wir waren jenfeit bes Jordans geblieben, wie wir angefangen 8 hatten! *Ach, mein Berr, was foll ich fagen, weil Ifrael feinen Feinben ben 9 Ruden febret? "Benn bas bie Cananiter und alle Ginwohner bes Lanbes boren, fo werben fie uns umgeben und auch unfern Ramen ausrotten von ber Erbe. willft bu benn bei beinem großen Ramen 10 thun? *Da fprach ber herr ju Josua: Stehe auf! warum liegft bu alfd auf bei-11 nem Angeficht? *3frael bat fich verfun= biget, und baben meinen Bund übergangen, ben ich ihnen geboten babe; bazu baben fle bes Berbanneten genommen und gestohlen und verleugnet und unter ihre Berathe ge-Die Rinber Ifrael mogen nicht fteben por ibren Reinden, sondern muffen ibren Feinden ben Ruden febren, benn fie find im Bann. 3ch werbe hinfort nicht mit euch fein, wo ihr nicht ben Bann aus euch 13 vertilget. * Stebe auf und beilige bas Bolf, und fprich: Beiligt euch auf morgen. Denn alfo fagt ber Berr, ber Bott Ifraels: Es ift ein Bann unter bir, Ifrael, barum tannft bu nicht fleben bor beinen Feinben, bis bag ihr ben Bann von euch thut. 14 "Und follt euch fruh bergu machen, ein Stamm nach bem anbern, und welchen Stamm ber Berr treffen wirb, ber foll fich bergu machen; ein Befdlecht nach bem anbern, und welches Beichlecht ber Berr treffen wirb, bas foll fich herzu machen; ein Saus nach bem anbern, und welches Baus ber Berr treffen wirb, bas foll fich bergu machen; ein Sauswirth nach bem 15 andern. *Und welcher erfunden wird im Bann, ben foll man mit Feuer verbrennen,

12. U.L: werbe fort.

in manus Amorrhaei et perderes? Utinam, ut coepimus, mansissemus trans Jordanem! *Mi Domine Deus! 8 quid dicam, videns Israelem hostibus suis terga vertentem? *Audient Cha- 9 Bz.32,13. Nm.14,13nanaei et omnes habitatores terrae, et pariter conglobati circumdabunt nos atque delebunt nomen nostrum de terra; et quid facies magno nomini tuo? *Dixitque Dominus ad 10 Josue: Surge, cur jaces pronus in terra? *Peccavit Israel et praevari- 11 catus est pactum meum, tuleruntque de anathemate et furati sunt atque mentiti, et absconderunt inter vasa sua. *Nec poterit Israel stare ante 12 hostes suos, eosque fugiet, quia pollutus est anathemate; non ero ultra vobiscum, donec conteratis eum, qui hujus sceleris reus est. *Surge, 13

quid voluisti traducere populum istum

Jordanem fluvium, ut traderes nos

3,5.Nm. sanctifica populum et dic eis: Sancti11,18.
Lv. 20,7. ficamini in crastinum! haec enim di15m.16,5 cit Dominus Deus Israel: Anathema in medio tui est, Israel; non poteris stare coram hostibus tuis, donec deleatur ex te, qui hoc contaminatus *Accedetisque mane 14 est scelere. singuli per tribus vestras, et quam-18m; cunque tribum sors invenerit, acce-

Pr.16,33. det per cognationes suas, et cognatio per domos, domusque per viros.

Dt. 13,17. *Et quicunque ille in hoc facinore 15 v.25. fuerit deprehensus, comburetur igni

^{9.} mmringen n. unf. R. ... Und w. w. bn beis nem ... ? vE: Und es werben es h. A: fich juf. rotten. dW.vE.A: vertilgen. vE.A: für beinen gr. R. dW:f. b. R., ben gr.

^{10.} dW: fallft bu a. bein A.

^{11.} n. haben. B.dW.vE.A: h. gefunb. ... (über: treten). B: es and gelengn. dW.vE: (es) verheim=

^{12.} dW: Und barum fonnen. B: barum werben ...

^{15.} Al.: ille est qui.

n. vermogen. vE: Unb ... w. n. im Stanbe fein. B: jum B. worben. dW: verbannet ... bas Berbannte. B: ans eurem Dittel. dW.vE: eurer Ditte (ichaffet).

^{13.} dW: Berbannetes ift in b. Ditte.

^{14.} ein Mann nach b. anb. vE: vortreten. dW: tretet herzu. B.dW.vE: am Morgen, nach eur. Stams men ... nach ben (feinen) Gefchl. zc. A: Familien. dW.vE.A: einzelnen Dannern.

^{15.} dW: beim Berb.

Δέομαι, κύριε, κύριε ' ίνατί διεβίβασεν ' ο παζ σου' τὸν λαὸν τοῦτον τὸν Ἰορδάνην, παραδουναι αὐτὸν τῷ 'Αμορφαίφ, ἀπολέσαι ἡμᾶς; Καὶ εί κατεμείναμεν καὶ κατφκίσθημεν παρά τον Ἰορδάνην. 8 Καὶ τι έρω, έπεὶ μετέβαλεν 'Ισραήλ αθχένα απέναντι του έχθρου αθτου; 9 Καὶ ἀκούσας ὁ Χαναναῖος καὶ πάντες οί κατοικούντες την γην περικυκλώσουσιν ήμας καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ τί ποιήσεις τὸ ὅνομά σου τὸ μέγα; 10 Καὶ εἶπε κύριος πρός Ίησοῦν · Ανάστηθι · ίνατί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόςωπόν σου; 11 Ημάρτηκεν ό λαός και παρέβη την διαθήκην μου, ην διεθέμην πρός αὐτούς κλέψαντες ἀπό τοῦ αναθέματος ένέβαλον είς τὰ σκεύη αὐτών. 12 Ού μη δύνωνται οι υίοι Ίσραηλ ύποστηναι κατά πρόςωπον των έγθρων αὐτων, αὐγένα έπιστρέψουσιν ένώπιον των έχθρων αὐτων, ότι έγενήθησαν ανάθεμα ου προςθήσω έτι είναι μεθ' ύμεον, εαν μή εξάρητε το ανάθεμα έξ ύμῶν αὐτῶν. 13 Αναστάς άγίασον τὸν λαόν και είπον άγιασθήναι είς αύριον. "Οτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ· 'Τὸ' ἀνάθεμά έστιν 👣 ύμιν ου δυνήσεσθε άντιστηναι άπέναντι των έχθρων ύμων, έως αν έξάρητε τὸ ἀνάθεμα έξ ύμων αὐτων. 14 Καὶ συναγθήσεσθε πάντες τὸ πρωί κατὰ φυλάς ύμῶν, καὶ έσται, ή φυλή ην αν δείξη κύριος, προςάξετε αὐτὴν κατὰ δήμους, καὶ τὸν δῆμον, ὅν ἄν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' οίκους, καὶ τὸν οίκον, ον αν δείξη κύριος, προςάξετε κατ' ανδρα. 15 Καὶ ος αν ένδειχθη έν τῷ ἀναθέματι, κατακαυθήσεται έν πυρί αὐτὸς καί

למה יהוה אַהַה י אַלני את־העם הזה לתת אתנו ביד האמרי ונישב בעבר 8 בַּי אַדֹנִי מַת אֹמֵר אַחַרִי לפני איב ישבי עלינו וַהַכַרִיתוּ אֵת־שָׁמֵנוּ מִן־הָאָרֶץ י ומה-תעשה לשמה הגדול: ויאמר 11 אַתַּה נַפֶּל עַל־פַנִיה: חַטַאֹּ יִשְּׂרַאַל עברו את־בריתי בָּנְבוּ וְנָם כָּחֲשׁוּ וְנֵם שַּׁמוּ בִכְלֵיהם: יִשַּׁרָאֵל לַקוּם לְפַנֵי יפנר לפני כא אוסית קדש קם וָאֶמֵרָתַ הָתָקַדָּשׁוּ לִמָחַר כַּי כֹה אַמַׁר יָהוֹה אֵלהֵי יִשְּׁרָאֵל חַרֶם בְּקַרְבָּהְ ישראל לא תוכל לקום לפני איביה החרם לשבטיבם כפדפר אשר למשפחות והמשפחה אשר

^{7.} B^* (alt.) niq_{is} († AEFX). A: $\delta ia\tau t$. 8. A^2FX † (in.) $E\nu$ $\delta \mu ot$, niq_{is} . 11. B^* μs († AEFX). AEX† (a. $nliq_{ij}$) nat. 12. A^2B : Kat \dot{s} ($O\dot{v}$ A^*X). B: $\dot{v}\pi o$ - $\sigma \tau o\dot{s}\psi$. ($\dot{\tau}\pi i \sigma \tau o$, AEFX) $\dot{s}\nu a\nu \tau t$ ($\dot{v}\nu o\dot{v}\pi$. EFX; \dot{a} : $\kappa \tau a$ - $\sigma o\dot{s}\omega \pi o \nu$). 13. AB^* $\dot{\sigma}\tau s$ († EFX) et $a\dot{v}\tau \ddot{v}\nu$ († EX). 14. AB^* $\dot{v}\mu o\dot{v}\nu$ († FX) et $a\dot{v}\tau \dot{v}\nu$ († X). AEX (alt. et tert. 1.): $\dot{s}\nu \dot{v}\dot{s}\dot{t}\dot{t}\dot{\tau}$, B: $\kappa a\tau'$ obsov ($\kappa a\tau'$ oines AX). 15. A^*B^* $\dot{s}\nu$ $\tau \dot{q}$ $\dot{a}\nu a\dot{\sigma}$. et $a\dot{v}\dot{\tau}\dot{o}s$ († A^2FX).

יוש' בצרי .9. v.9 כצ"ל

^{7.} wir und begnüget hatten n. waren ... gebl. B: allerbings ... geben laffen. dW: herüberziehen I. vE: herübergef. B.dW.vE: Sanb. vE.A: zu vertitzgen. dW: zu Grunbe zu richten. B: waren zufrieben gewefen. dW:hatt. w.es uns gefallen laffen. vE: uns boch entichloffen? A: wie wir begonnen.

8. Ach D. ... nachbem. dW.vE: gefehret (hat).

herr, herr, warum haft bu bieg Bolf über ben Jorban geführt, bag bu uns in bie Banbe ber Amoriter gabeft, uns umgubringen? D bag wir maren jenseit bes Jordans geblieben, wie wir angefangen 8 batten! * Ach, mein Berr, was foll ich fagen, weil Ifrael feinen Beinben ben 9 Ruden febret? *Wenn bas bie Cananiter und alle Ginwohner bes Lanbes boren, fo werben fie une umgeben und auch unfern Ramen ausrotten von ber Erbe. willft bu benn bei beinem großen Ramen 10 thun? *Da fprach ber Berr ju Josua: Stehe auf! warum liegft bu alfd auf bei-11 nem Angeficht? *3frael hat fich verfun= biget, und baben meinen Bund übergangen, ben ich ihnen geboten habe; bagu haben fle bes Berbanneten genommen und geftohlen und verleugnet und unter ihre Berathe ge-Die Rinber Ifrael mogen nicht fteben vor ihren Feinben, fonbern muffen ibren Keinben ben Ruden febren, benn fie find im Bann. 3ch werbe hinfort nicht mit euch fein, wo ihr nicht ben Bann aus euch 13 vertilget. * Stebe auf und beilige bas Bolt, und fprich: Beiligt euch auf morgen. Denn alfo fagt ber Berr, ber Gott Ifraels: Es ift ein Bann unter bir, Ifrael, barum fannft bu nicht fteben vor beinen geinben, bis bag ibr ben Bann von euch thut. 14 "Und follt euch fruh herzu machen, ein Stamm nach bem anbern, und welchen Stamm ber Berr treffen wirb, ber foll fich bergu machen; ein Beichlecht nach bem anbern, und welches Beichlecht ber Berr treffen wirb, bas foll fich herzu machen; ein Baus nach bem anbern, und welches Saus ber Berr treffen wirb, bas foll fich bergu machen; ein Sauswirth nach bem 15 andern. *Und welcher erfunden wird im Bann, ben foll man mit Feuer verbrennen,

in manus Amorrhaei et perderes? Utinam, ut coepimus, mansissemus trans Jordanem! *Mi Domine Deus! 8 quid dicam, videns Israelem hostibus suis terga vertentem? *Audient Cha- 9 Bz.32,12;nanaei et omnes habitatores terrae, et pariter conglobati circumdabunt nos atque delebunt nomen nostrum de terra; et quid facies magno nomini tuo? *Dixitque Dominus ad 10 Josue: Surge, cur jaces pronus in terra? *Peccavit Israel et praevari- 11 catus est pactum meum, tuleruntque de anathemate et furati sunt atque mentiti, et absconderunt inter vasa sua. *Nec poterit Israel stare ante 12 hostes suos, eosque fugiet, quia pollutus est anathemate; non ero ultra vobiscum, donec conteratis eum, qui hujus sceleris reus est. *Surge, 13

quid voluisti traducere populum istum

Jordanem fluvium, ut traderes nos

3,3.Nm. sanctifica populum et dic eis: Sancti11,18.
Lv. 20,7. ficamini in crastinum! haec enim di15m.16,5
cit Dominus Deus Israel: Anathema
in medio tui est, Israel; non poteris
stare coram hostibus tuis, donec deleatur ex te, qui hoc contaminatus
est scelere. *Accedetisque mane 14
singuli per tribus vestras, et quam18m. cunque tribum sors invenerit, acce-

Pr.16,33. det per cognationes suas, et cognatio per domos, domusque per viros. Dt.13,17. Et quicunque ille in hoc facinore 15

^{12.} U.L: werbe fort.

^{9.} umringen n. unf. R. ... Und w. w. bu beis mem ...? vB: Und es werben es h. A: fich juf. rotten. dW.vE.A: vertilgen, vE.A: für beinen gr. R. dW: f. b. R., ben ar.

b. R., ben gr. 10. dW: fallft bu a. bein A.

^{11.} n. haben. B.dW.vE.A: h. gefünd. ... (überstreten). B: es auch gelengn. dW.vE: (es) verheim: licht

^{12.} dW: Und barum tonnen. B: barum werben ...

^{15.} Al.: ille est qui.

n. vermögen. vE: Unb ... w. n. im Stanbe fein. B: gum B. worben. dW: verbannet... bas Berbannte. B: aus eurem Mittel. dW.vE: eurer Mitte (fchaffet).

^{13.} dW: Berbannetes ift in b. Mitte.

^{14.} ein Mann nach b. and. vE: portreten. dW: tretet bergu. B.dW.vE: am Morgen, nach eur. Stammen ... nach ben (feinen) Gefchl. 2c. A: Familien. dW.vE.A: einzelnen Mannern.

^{15.} dW: beim Berb.

πάντα όσα έστιν αὐτῷ, ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου, καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ.

16 Καὶ ὅρθρισεν Ἰησοῦς τὸ πρωὶ καὶ προςήγαγε τὸν λαὸν κατὰ φυλὰς αὐτοῦ. Καὶ ἀνεδείχθη ἡ φυλὴ Ἰούδα. ¹⁷ Καὶ προςήχθη κατὰ δήμους Ἰούδα, καὶ ἀνεδείχθη δῆμος ὁ Ζαρά· ¹⁸ καὶ προςήχθη κατὶ ἄνδρα, καὶ ἀνεδείχθη Ἅχαρ υἰὸς Ζαμβρὶ υἰοῦ Ζαρὰ τῆς φυλῆς Ἰούδα.

19 Καὶ είπεν Ἰησούς τῷ "Αγαρ. Δὸς δόξαν σήμερον τῷ χυρίφ θεῷ Ἰσραήλ, καὶ δὸς αὐτῷ την έξομολόγησιν, καὶ ἀνάγγειλόν μοι τι πεποίηκας, και μη κρύψης απ' έμου. 20 Και απεκρίθη "Αγαρ τω Ίησου καὶ είπεν 'Αληθώς έγο ημαρτον έναντίον κυρίου του θεου Ίσραήλ. ούτως καὶ ούτως ἐποίησα. 21 Είδον ἐν τῆ προνομή ψιλήν ποικίλην μίαν καλήν καὶ διαχόσια δίδραγμα άργυρίου χαὶ γλώσσαν μίαν γρυσην πεντήκοντα διδράγμων, καλ ένθυμηθελς αύτων έλαβον και ίδου αύτα κέκρυπται έν τῆ γῆ ἐν τῆ σκηνῆ μου, καὶ τὸ ἀργύριον 'κέκρυπται' ύποκάτω αὐτῶν. 22 Καὶ ἀπέστειλεν Ιησούς άγγελους και έδραμον είς την σκηνήν 'είς τὴν παρεμβολήν', καὶ ταῦτα ἦν κεκρυμμένα είς την σκηνήν αύτοῦ, και τὸ ἀργύριον ύποκάτω αὐτῶν. 28 Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ έκ τῆς σκηνής, καὶ ήνεγκαν αύτὰ πρὸς Ἰησοῦν καὶ τους *πρεσβυτέρους Ισραήλ, και έθηκαν αυτά έναντι κυρίου. 24 Καὶ έλαβεν Ίησους τον Άγαρ υίον Ζαρά και το άργύριον και την στολήν καὶ τὴν γλώσσαν τὴν γρυσῆν, 'καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα 'Αχώρ', καὶ τοὺς υίοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ τοὺς μόσγους αὐτοῦ καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, 'καὶ πᾶς

פָל־אֲשֶׁר־לֵוֹ פֵּי עָבַרֹ אֶת־בְּרֵיתׁ יְהוְּה וְכִי־עָשָּׂה וְבָלֵה בְּיִשִּׁרָאֵל:

זַרַח לַמְּשָׁה יִהּיִּה: זַרַח לַמְשָׁה יִהּיִּשִׁיּ בָּן־זַּבְּדִּי בָּן־זַּבְּדִּי בָּן־זַּבְּדִי בָּן־זַּבְּדִי בָּן־זַבְּדִי בָּן־זַּבְּדִי בָּן־זַּבְּדִי בָּן־זַּבְּדִי בַּּוּבְּרִים וַיִּלְּכֵּד אָת־בֵּיתִוּ לַנְּבְּרִים וַיִּלְּכֵּד אָת־בִּיתִוּ לַנְּבְּרִים וַיִּלְּכֵּד אָת־בִּיתִוּ לַנְּבְּרִים וַיִּלְּכֵּד אָת־בִּישְׁפַחַת הַזַּרְתִי וַיִּלְּכֵּד אָת־בִּישְׁבַּחַת הַזַּרְתִי לַנְּבְּרִים וַיִּלְּכֵּד אָת־בִּישְׁבַּחַת הַזַּרְתִי לַנְּבְּרִים וַיִּלְּכֵּד אָת־בִּישְׁבַּיּ אָת־בִּישְׁבַּיּ אָתּר בִּישְׁבַּי אָת־בִּישְׁבַּי אָת־בִּישְׁבַּי אָת־בִּישְׁבַּי אָרִים וַיִּלְּבִּר אָת־בּיתִוּ לַנְּבְּרִים וּיִּלְּבָּר אָת־בּישְׁבַּיּ בְּּבְּרִים וּיִּלְּבִּי אָרִים וּיִּלְּבִּי אָרִים וּיִּלְבִּים אָרִים וּיִּלְּבִּי אָרִים וּיִּלְּבִּי אָרִים וּיִּלְבִּים אָרִים וּיִּלְּבִּים אָרִים וּיִּלְּבִּים וּיִּלְּבִים אָרִים וּיִּלְבִּים אָרִים וּיִּלְּבִים אָרִים וּיִּלְּבִּים וּיִילְבִים אָרִים וּיִּלְּבִּים וּיִּלְבִּים וּיִּלְבִים אָרִים וּיִּלְבִּב אָרִים וּיִּלְבִּים וּבְּשְׁבִּים וּיִּבְּלְבִים אָרִים וּיִּלְּבִּים וּיִבְּלְבִים אָרוּים וּיִּלְּבִּים וּיִּלְּבִּים וּיִּלְבִים אָרִים וּיִּלְּבְּבְּיִים וּיִּלְּבִים אָּבִּים וּיִּבְּיִים בּּבִּיים וּיִּלְּבְּבְּיִים וּיִילְּבִּבּים יִּיִילְּבִים בּּיִילִים וּיִּילְּבִּבְּרִים וּיִּלְּבִּים בּיּילִים וּיִּבְּבְּיִים בּּבְּבִּים וּיִּילְּבִּים וּיִּילְיִים וּיִּלְּבִּים וּיִילְּבִּים וּיִילְייִים וּבְּבְּבְיִים בּיּבְּבִים וּבִּילְים בְּבִּים וּיִּילְיִים בְּבִּים בּיּבּילְייִים וּבְּיִילְייִים בּיּבְּיִים בּיִילְיִים בּיּבּילְייִים בּיּבּילְייִים וּיִּילְבְּבְיּים בּּיִּילִיים בּיּבּילְיים בּיּבּילִים בּיּבּילִים בּיּבְּייִים בּיּילְייִים בּּיִילְייִים בּיּילְייִים בּיּילְייִים בּּילִייים בּיּילְייִים בּיּבְייִייִים בּיּבְייים בּיּילִיים בּיּבּיליים בּיילְייִיים בּיילִייִייּיים בּיּילִייִיים בּיּילִיים בּייִייִילְייִים בּיּילִיים בּיוּילִיים בּיּילִייִיים בּייִּילְיים בּייִילְייִים בּּייִייְיִייִיים בּיּבּייִיים בּיּילִייים בּיוּילְייים בּיּילְייִים בּיּילִייִיים בּיוּילִיים בּיּילִייִייִים בּיּילִיים בּיּיִייִייְיִייִייִּייִייְיִייִייְיִייּיִייִּיִייִיּיִייְיִ

ויאמר יהושע אל־עַכֿן בְּני שים־ נא כבוד ליהוה אלהי ישראל ותו־ וָדַּוּבֶּדִ־נַא ממפי: יָהוֹשָׁעַ וַיּאמר אַמְנַה אַנֹכֵי חֲטַאתִיּ ליהוה אלהי ישראל וכזאת וכזאת 21 עִשִּׂיתִי: וָאַרֶאה בַשִּׁלֶל אַדֵּרֶת שִׁנִעַר אַחת טובה ומאתים שַקַלים בַּסַף תַמְשֵׁים מִמְנֵים בָּאָרֶץ בִּתוֹדְ הַאָּהָכֶי וַהַבְּּכֶּף וישלח יהושע מלאלים 22 תחתיה: וַיָּרֶצוּ הַאְהֵּלֶה וַהַבָּה טְמוּנַה בִּאַהַלוֹי ויפחום מתוה 23 והכסת החתיה: הַאָּהֶל וַיָבָאוּם אַל־יָהוֹשָׁעַ וְאֵל כַּל־ ישראל ויצקם 24 וַיָּפֶּח יָהוֹשֶׁעַ אֶת־עָכֵן בֵּן־זֶרַח וָאֶת־ הַבֶּּסֶף וְאֶת־הַאַדֵּרֵת וָאֵת־לִשִּׁוֹן הַזַּהַב

v. 21. 'ס ארא

^{16.} A^1B^* τὸ πρωί et πύτῦ († A^2FX). AB (eti.17): ἐνεδείχθη (ἀνεδ. FX). 17. A^1B^* 'iέδα († A^2X). B^* ό († AEFX). BFX: Zοροῖ (Zοροῖ X; A: Zοροῖ (18. AEFX† (P). προσήχθη) δῆμος ο Zορ. (cf. 17) κατ' ἄνδρας (A^2FX † etiam: καὶ ἀνεδείχθη ο Zορδί. Καὶ προσήχθη ὁ οἰωος αὐτῦ κατ' ἄνδρα). A^1B^* τῆς φ. '(† FX). 19. A^1B^* αὐτῷ († A^2FX). AFX^* τῦ. 21. A: 'δον. A^1B^* μίαν καλῆν († A^2FX). B: ἐγκέκρυπται (κέκρ. FX; AX: ἐνέκρυπται) * ἐν τῆ γῆ († AEFX). 22. A^1B^* αὐτῷ († A^2X). 23. A^1B^* (alt.) αὐτὰ († A^2FX). 24. AB^* κ. τὸ ἀργ. – χρυσῆν († X).

^{15.} B: übergangen. dW.vB.A: übertreten. A: ein Lafter. dW: eine Schandthat geubt. 16. dW: ließ herzutreten. vE: vortr.

mit allem, bas er bat, barum, bag er ben Bund bes Berrn überfahren und eine Thorbeit in Ifrael begangen bat.

Da machte fich Jofua bes Morgens frube auf und brachte Ifrael bergu, einen Stamm nach bem anbern, und warb ge-17 troffen ber Stamm Juba. *Und ba er bie Beidlechter in Juba bergu brachte, ward getroffen bas Befdlecht ber Gerahiter. Und ba er bas Befchlecht ber Serabiter herzu brachte, einen Sauswirth nach 18 bem anbern, ward Sabbi getroffen. *Unb ba er fein Baus bergu brachte, einen Birth nach bem andern, warb getroffen Uchan, ber Sohn Charmi, bes Sohnes Sabbi, bes Sohnes Serah, aus bem Stamm Juba. Und Josua sprach zu Achan: Mein Sohn, gib bem Berrn, bem Gott Ifraels, die Chre, und gib ihm bas Lob und fage mir an, mas haft bu gethan? und leugne 20 mir nichts. *Da antwortete Achan 30fua und fprach: Babrlich, ich habe mich verfundiget an bem Berrn, bem Gott Ifraels, also und also habe ich gethan. 21 *36 fabe unter bem Raub einen foftlichen babplonischen Mantel und zwei hunbert Setel Silber und eine golbene Bunge, funfzig Setel werth am Gewichte, beg geluftete mich, und nahm es. Und fiehe, es ift verscharret in bie Erbe in meiner Butte, 22 und bas Gilber barunter. *Da fanbte Josua Boten hin, die liefen zur Gütte, und fiebe, es war verscharret in feiner Butte, 23 und bas Gilber barunter. *Und fie nabmens aus ber Gutte und brachtens gu Josua und zu allen Rinbern Ifrael, und 24 fcuttetens vor ben Berrn. *Da nahm Josua, und bas ganze Ifrael mit ibm, Achan, ben Sohn Serah, fammt bem Silber, Mantel und golbener Bunge, feine Sohne und Tochter, feine Dofen und Gfel

und Schafe, feine Butte und alles, mas er 21. U.L: Silbere ... gulbene ... verfcorren.

20. vE: 3a wirflich ... bies n. bas. Polyglotten . Bibel. A. S. 2, Bbs 1, Abth.

cum omni substantia sua, quoniam praevaricatus est pactum Domini et (Dt. fecit nefas in Israel.

Surgens itaque Josue mane appli- 16 6,12.al. cuit Israel per tribus suas, et inventa est tribus Juda. *Ouae cum 17 juxta familias suas esset oblata, in-Nm.26,30venta est familia Zare. Illam quoque 1Ch.2,60. per domos offerens reperit Zabdi. *Cujus domum in singulos dividens 18 viros invenit Achan, filium Charmi

filii Zabdi filii Zare de tribu Juda.

Et ait Josue ad Achan: Fili mi. 19 (Jo. 9,24. da gloriam Domino Deo Israel, et 15m., confitere atque indica mihi, quid
Pr. 29,12.
feceris; ne abscondas! *Respondit-20 que Achan Josue et dixit ei: Vere! ego peccavi Domino Deo Israel, et sic et sic feci. *Vidi enim inter spo-21 lia pallium coccineum valde bonum et ducentos siclos argenti regulamque auream quinquaginta siclorum, et concupiscens abstuli et abscondi in terra contra medium tabernaculi mei, argentumque fossa humo operui. *Misit ergo Josue ministros, qui cur- 22 rentes ad tabernaculum illius repererunt cuncta abscondita in eodem loco, et argentum simul. *Auferentesque 23 de tentorio tulerunt ea ad Josue et ad omnes filios Israel, projeceruntque ante Dominum. *Tollens itaque 24 Josue Achan, filium Zare, argentumque et pallium et auream regulam, filios quoque et filias ejus, boves et asinos et oves, ipsumque tabernacu-

21. Get. am G. dW.vE.A: (bet) b. Beute. dW.vE: iconen finearifchen. A: febr ich. rothen. dW.vE.A: Golbftange. B.vE: fie finb. dW: verbor= gen. vE: verftedt.

lum et cunctam supellectilem, et

23. B: nahmen bie Sachen ... fc, fie aus. dW: lege

ten es nieber. vE: warfen es bin.
24. B.dW: u. (zwar bas gange) gang 3fr. mit ihm. vE: [u. g. 3. war bei ihm].

^{17.} bas Gefdlecht 3.

^{18.} einen Mann. 19. B.dW: thue ihm Befenntniß. vE: bas Ges fanbnif. A: betenne. B.A: zeige mir (boch) an. dW: berichte mir. B.dW.vE.A: w. bu geth. (haft). B.dW: I. (verhehle) es nicht vor mir. vE: verh. nichts. A: verheimliche.

ό λαὸς Ἰσραήλ μετ' αὐτοῦ'. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς εἰς "Εμεκ ᾿Αχώρ. 25 Καὶ εἰπεν Ἰησοῦς Ἰσῷ "Αχαρ'. Τι ἀλόθρευσας ήμᾶς; Ἐξολοθεύσαι σε κύριος καθὰ καὶ σήμερον. Καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ λίθοις, 26 καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ "Εμεκ ᾿Αχῶρ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

VIII. Καὶ είπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν. Μὴ φορηθῆς μηθὲ δειλιάσης. Λάβε μετὰ σεαυτοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστὰς καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθε εἰς Γαί: ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα Γαὶ καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. ² Καὶ ποιήσεις τῆ Γαὶ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὅν τρόπον ἐποίησας τῆ Ἰεριχώ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, καὶ τὴν προνομὴν τῶν κτηνῶν αὐτῆς προνομεύσεις σεαυτῷ. Κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῆ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῆς.

3 Καὶ ἀνέστη Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστής ώςτε άναβήναι είς Γαί· ἐπέλεξε δε Ίησους τριάχοντα χιλιάδας άνδρών δυνατούς έν ίσχύι, και απέστειλεν αύτους νυκτός. 4 Καί ένετείλατο αὐτοίς, λέγων 'Τμείς ένεδρεύετε την πόλιν όπίσω της πόλεως μη μακράν γίνεσθε σφόδρα της πόλεως, και έσεσθε πάντες έτοιμοι. 5 Καὶ έγω καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' έμου προςάξωμεν πρός την πόλιν και έσται, ώς αν έξελθωσιν οι κατοικούντες Γαί είς συνάντησιν ήμεν καθάπες καὶ πρώην, καὶ φευξώμεθα από προςώπου αὐτών. 6 Καὶ ώς αν εξέλθωσιν όπισω ήμων, αποσπάσωμεν αὐτους από της πόλεως, και έρουσι. Φεύγουσιν 'ούτοι' ἀπὸ προςώπου ήμῶν, ὃν τρόπον καὶ έμπροσθεν καὶ φευξόμεθα ἀπ' αὐτῶν.

24. B* Igo. († AEFX, sed * à laòs). AX: dryy. aὐτὸν. 25. AFX* τῷ Aχ. B: λίθοις πᾶς Igo. (π. I. λ. FX; A: π. I. ŝν λ.). 26. A¹ B* (pr.) δως - ταύτης et αὐτᾶ († A³ FX). — 1. B: σε (σεαντᾶ ΑΕΓΧ). Λ^1 B* π. τὸν - πόλ. αὐτᾶ († A³ FX). A: Γαΐ (semper). 2. B: τὴν Γ. (τῆ Γ. ΛΕΧ). Λ^1 B* π. τῷ βασ. αὐτῆς († A² FX). B: τὴν ἱ. π. τὸν βασ. αὐτ. (c. AΕΓΧ). Λ^1 B* αὐτῆς († A² FX). 3. ΑΕΧ: καὶ ἐπελ. Λ . Δ² FX: Tồετε ὅτε ὑμεῖς. B: ἐνεδρεύσατε (-εύετε FX; AX: -εύσετε). Λ^1 B* τῷν πόλιν et σφόδρα († Λ^2 FX). Λ^2 B† (p. σφ.) ἀπὸ (* Λ^1 EX). 5. B: πάντες οἱ (πᾶς ὁ λ. ὁ ΛΕΧ). AB: προσεάξομεν (-ωμεν X). AB: φευξόμεθα (-ξώμ. X). 6. B: ἀποσπάσομεν (-ωμεν FX; AX: ἀποστήσομεν). Λ^1 B* π. φευξ. ἀπὸ αὐτ. († FX).

בינים ביניא צמל מכור מד בינים יהוֹנים מַנְוֹרוּן אַפִּוּ בֹּלְ־בִּוֹ לַלָּא שֵׁם אָבּנִים בִּנִּוֹל אַב בּנִּוֹם בּנִּים בּנָּים אָבּוֹנִם בַּצִּאבׁנִים: וַנִּלְּימוּ בֹּלְּיוּ בַּלְ-אָבּוֹנִם בַּצָּאבׁנִים: וַנִּלְּימוּ בְּלְּיוּ בַּלְ-בַּנִּוֹם בַּצָּאבׁנִים: וַנִּלְּימוּ בְּלְּיוּ בַּלְ-בַּנִּוֹם בַּצָּאבׁנִים: וַנִּלְּימוּ בְּלְּיוּ בִּלְ-בַּנִים בַּצָּאבׁנִים: בַנִּלְימוּ בְּלִּאבׁר בּנִים בַנִּים בַנְיִּמוּ אַבָּם בַּנְיּמוּ בִּיבְּנָה בּנִים בַנִּים בַּנְּים בַּנְּים בַּנְּים בּנִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בַּנִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִּים בּיִּיִים בּיִּיִּים בּיִּים בּיִּיִּים בּיִּיִּים בּיִים בּיִּים בּיִּלִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּיִּים בּייִּים בּיים בּיִּים בּיוֹים בּיִּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּייִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בְּיִים בְּיִים בּיִּים בְּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיים בּיִים בּיִּים בּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בְּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּייִים בּיים בּיים בּייִים בּייִים בּייִים בּייים בּייים בּייים בּייִים בּיים בּיים בּיים בּיִים בּיִים בּייִים בּייִים בּייִים בּיים בּייִים בּיים בּייִים בּייים בּייִים בּייִים בּייִים בּיִיים בּייִים בּייִים בּייִים בּיִּים בְּיִים בּיִּים בּיִּים בְּיִים בּיִיים בּיִיים בּייִים בּיִים בּיִּים בּייִים בּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים

רַיָּאמֶר יָהוָה אָל־יִהוֹשָׁלַ אַל־ VIII. תִּירֵא וָאַל־תַּחָת קַח עִפָּה אָת כַּל־ עם הַמָּלְחַמָּה וְקִוּם עַלֵה הַעֵּי רְאָהוּ נַתַתִּי בְיַדָּה אָת־מַלֶּהְ הַעֵּי זָישָׂירָ וָאָת־אַרָאוֹ: וָאָת־אַרָאוֹ: וָעָשִׁירָ 2 לעי ולמלפה פאשר עשית ליריחו ולמלפה בקישללה ובהמחה חבור לָכֵם שִּׁים־לָךָּ אַרַב לַעֵיר מַאַחַרִיה: לצלות הצי ויִבחר יהושע שלשים איט גבורי החיכ ויצר אתם לאמר ראף אתם ח כּּלְכֵם נִכֹנִים: וַאֲנִי וְכַל־הַעַם אֲשֵׁר ויצאו אחרינו עד התיקנו כפניהם: רָנַסִנוּ בראשנה

עמין בו"ק פסיף

^{25.} Und warfen Steine auf fie. B: Die haft ... beunruhigt? b. h. wirb ... beunr. dW.vB. ins Unglud gebracht! Ins U. bringe ... w. St. barüber B: bew. fie mit St.

^{26.} und m. über ihm. B:richteten ... auf. dW.vE

hatte, und führeten fie hinauf ins Thal Achor.
25 *Und Josua sprach: Weil du uns betrübt haft, so betrübe bich ber herr an diesem Tage. Und das ganze Ifrael fteinigten ihn, und verbrannten fie mit Feuer. Und 26 da fie fie gesteinigt hatten, *machten fie über

fie einen großen Steinhaufen, ber bleibet bis auf biefen Tag. Alfo fehrete fich ber Gerr von bem Grimm feines Jorns. Das her heißt berfelbe Ort bas Thal Achor bis auf biefen Tag.

VIII. Und ber herr sprach zu Josua: Fürchte bich nicht und zage nicht. Rimm mit dir alles Kriegsvolk, und mache dich auf und ziehe hinauf gen Ai. Siehe ba, ich habe ben König Ai sammt seinem Bolk in seiner Stadt und Land in deine hände 2 gegeben, *und sollst mit Ai und ihrem Könige thun, wie du mit Jericho und ihrem Könige gethan haft, ohne daß ihr ihren Raub und ihr Bieh unter euch theilen sollt. Aber bestelle einen hinterhalt hinter der Stadt.

3 Da machte fich Josua auf und alles Rriegsvolf, hinauf zu ziehen gen Ai. Und Josua erwählte breißig taufend streitbare Ranner und fandte fie aus bei ber Racht,

4 und gebot ihnen und fprach: Sebet gu, ihr follt ber hinterhalt fein hinter ber Stabt, machet euch aber nicht allgu ferne von ber Stabt, und feid allesammt bereit.

5 Tch aber und alles Bolf, bas mit mir ift, wollen uns zu ber Stadt machen. Und wenn fle uns entgegen heraus fahren, wie vorbin, fo wollen wir vor ihnen flieben.

6 bag fie uns nachfolgen heraus, bis bag wir fie heraus von ber Stabt reigen. Denn fie werden gebenten, wir flieben vor ihnen wie vorbin. Und weil wir vor ihnen flie-

omnis Israel cum eo duxerunt eos ad vallem Achor. *Ubi dixit Josue: 25 Quia turbasti nos, exturbet te Dominus in die hac. Lapidavitque eum omnis Israel, et cuncta, quae illius erant, igne consumpta sunt. *Con-26 gregaveruntque super eum acervum magnum lapidum, qui permanet usque in praesentem diem. Et aversus est furor Domini ab eis, vocatumque

Has. 2,15, est nomen loci illius Vallis Achor Es. 65,100 usque hodie.
1Ch. 2,7.

Dixit autem Dominus ad VIII

7.6.1,6. Josue: Ne timeas neque formides!

81,7. tolle tecum omnem multitudinem pugnatorum et consurgens ascende in oppidum Hai. Ecce, tradidi in manu tua regem ejus et populum urbemque et terram. *Faciesque urbi Hai 2

6,21,24, et regi ejus, sicut fecisti Jericho et De.20,14, regi illius; praedam vero et omnia animantia diripietis vobis. Pone inJud.9,25, sidias urbi post eam.

Surrexitque Josue et omnis exercitus bellatorum cum eo, ut ascenderent in Hai, et electa triginta millia virorum fortium misit nocte praecepitque eis, dicens: Ponite insidias post civitatem, nec longius recedatis, et eritis omnes parati. Ego autem et reliqua multitudo, quae mecum est, accedemus ex adverso contra urbem, cumque exierint contra nos, sicut ante fecimus, sugiemus et terga vertemus, donec persequentes ab fud.20,332 urbe longius protrahantur; putabunt enim nos sugere, sicut prius. Nobis ergo sugientibus et illis persequenti-

errichfeten. A: trugen zusammen. vE: febrte gurud. dW: ließ ab v. b. Gluth. vE: hipe. dW.vE: [bes Unglude6].

1. f. B., f. Ot. u. feinem E. B: etfcprede n. vE.A: bebe.

2. jedoch dan. dW.vE.A: ihre (bie) Bente ... mösget (burfet) ihr ench plunbern (erbeuten). B: unter ench erb. B: Stelle bir. dW.vB.A: lege. B: gegen bie St. hinter berfelben. dW: h. ihrem Rüden. A: ber St. hn R. vE: hinter ihr.

3. vB: tapfere. A: ber tapfetften. dW: Dann,

ftr. Manner. B: tapf. Gelben.

4. vE: ein S. dW: im. B: bag ihr ... ber, feib. 5. ber Gt. nabern. B: heraustommen. dW: hers

5. der Gt. nabern. B: heraustommen. dW: hers ansziehen. A: ausfallen wider uns. vE: einen Ausfall auf uns machen. dW.vE: wie bas erfte Mal.

^{1.} S: in manum tuam.

^{5.} S: ascendemus.

^{6.} v. d. Et. abreifien. B: hinter und herausgehen. dW: u. f. werben herausg, hint. u. her. vE: bann w. f. und nachfeben. dW: lostrennen. vE: abges ichnitten haben. B.dW.vE: f. w. fprechen (fagen): Sie fl. vor und. (B: Denn w. wollen v. ihn. fl. dW: Und w. werben.) vE: indem wir.

VIII.

Expugnatio Ajac.

Τ' Τμεῖς δὲ έξαναστήπεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν. ⁸Καὶ ἔσται, ὡς ἄν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσατε αὐτὴν πυρί. Κατὰ τὸ ἡῆμα τοῦτο ποιήσατε ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν.

9 Καλ απέστειλεν αὐτοὺς Ίησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν είς την ένεδραν, και ένεκάθισαν άνὰ μέσον Βαιθήλ καὶ άνὰ μέσον Γαί, ἀπὸ θαλάσσης της Γαί, καὶ ηὐλίσθη Ἰησούς την νύκτα έκείνην έν μέσφ τοῦ λαοῦ. 10 Kal όρθρίσας Ίησους τὸ πρωὶ ἐπεσκέψατο τὸν λαόν, και ανέβησαν αύτος και οι πρεσβύτεροι Ισραήλ κατά πρόςωπον του λαού έπι την Γαί. 11 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστής ὁ μετ αύτου ανέβησαν και πορευόμενοι ήλθον έξ έναντίας τῆς πόλεως 'ἀπὸ ἀνατολών, καὶ τὰ ένεδρα της πόλεως από θαλάσσης. Καλ παρενέβαλον από βορρά της Γαί, και ή κοιλάς άνα μέσον αύτου και άνα μέσον της Γαί. 12 Καὶ έλαβεν ώς πέντε γιλιάδας άνδρων καὶ έθετο αὐτοὺς ἔνεδραν ἀνὰ μέσον τῆς Βαιθηλ καὶ τῆς Γαί, θάλασσαν τῆς Γαί. 13 Καὶ έταξεν *ό λαός πάσαν την παρεμβολήν, η ήν από βορρα τη πόλει, και τα έσχατα αὐτοῦ θάλασσαν της πόλεως. Καλ επορεύθη Ἰησοῦς την νύκτα έκείνην έν μέσφ της κοιλάδος.

14 Καὶ ἐγένετο, ὡς εἰδεν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαι, καὶ ἔσπευσε καὶ ὡρθρισε καὶ ἔξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς 'ἐπ' εὐθείας' εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς σὐκ ἥδει, ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἐστὶν ὁπίσω τῆς πόλεως. 15 Καὶ εἰδεν Ἰησοῦς καὶ ἀνεχώρησεν αὐτὸς καὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, καὶ ἔφυγεν ὁδὸν τῆς ἐρήμου. 16 Καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Γαὶ τοῦ καταδιῶξαι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω *τῶν νίῶν Ἰσραήλ, καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως. 17 Καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῆ

מהאורב ראתם תלמו לפניהם: והורשתם את־העיר אַת־הַעִיר בַּאֹשׁ הנצביתור פַּדָבַר יָהוָה תַּעָשָׂוּ רָאָוּ צָנֵיתִי אַתְכַם: רַיַּשָׁבֹרּ בֵּין בִּית־אֵל רּבֵין י הַהָּוֹא בִּתְוֹךְ הָצֶם: וַיַּשְׁבָּם יְהוֹשְׁצַ בַּבַּקר וַיִּפַּקֹד אָת־הַעַם וו רוקני ישראל לפני העם העי: וכל־ הַעָּם הַמַּלְחַמָּה אָמֵיר אַתּוֹ עַלוֹּ וַיְּגָּשׁוּ ויבאר נגד העיר ויחנו מאפון לעי 12 וָהַבַּי בִּינֵו וּבֵין הָעֵי: וַיִּפַּח בַּחַבֵּשׁת אַלַפּים אַישׁ וַיָּשֵׂם אוֹתִם אוֹרֶב בֵּין 13 וַיַּשִּׁימוּ הַעָּם אָת־כַּל־הַמַּחָנָה אָשֶׁרֹ מִצָּפוֹן לַעִּיר וָאָת־עַקַבְוֹ מִיָּם לַעָיר וַיַּלַה יָהוֹשָׁעַ בַּלַיָלָה הַהִּוּא בְּתִוֹהְ

12 יִשִּוּשָׁלֵ וֹיִפְּעָלֵנִ מִן-שָׁמִיר: וֹלְאִ-נִשְׁאַר בְּבֶּיר לִרְעָּם אַחָרִימִם וֹיִּרְנִּפּנּ אָחָרֵי הוּ בִּירָבְ לְנִי תַּאַחְרֵי הָנִיר: וַיִּפְּנְ מוּ בִּיראוֹרֵב לְנִ תִאַּחְרֵי הָמִיר: וַיִּפְּנְענּ מוּ בִּיראוֹרֵב לְנִ תִאַּחְרֵי הָמִיר: לְקְלִאתוּ בְּיִבְּיִּלִי בַּנְיִאוֹתְ מֵעֶלְהְ־הָעִּי וַנְיִבְּעִּנְּ בְּיִבְּיִּלִי בִּיִּאְנִי מִּלְּחִמְה בְּיִּצִּי וַנְיִבְּמְּוֹי בּיִבְּיִּי בִּיִּאְנִוֹת מֵעֶלְהְ־הָעֵּי וַנְיִבְּיִבְּי

^{7.} A^1B^* Kal dwssi- $\dot{\nu}\mu\alpha\ddot{\nu}$ († A^2FX). 8. A^1B^* Kal- $\pi\nu\rho\dot{\ell}$ († A^2FX). A^2B : $\pi\rho\dot{\nu}\rho\dot{\ell}$ († A^2FX). 9. A^1B^* sal $\dot{\nu}\dot{\nu}\dot{\ell}$ ($\partial \gamma - \lambda \alpha\ddot{\kappa}$ († A^2FX). 10. B^* $^{\prime}$ Iso. († AEFX). 4. AB^* $^{\prime}$ $^{\prime}$

צני ק' . 10. לעי ק' . 13. צרניו ק' . 11. בעי ק'

^{7.} vE: in Beffs nehmen. (A: gerftoren!) 8. erobert ... Sebet. dW: angunben. vE: in Brand fteden. dW: gebiete es euch.

fteden. dW: gebiete es euch.

9. dW: gogen in ben S. B: blieben. vE: festen fich. B: ubernachtete in berfelben R. mitten ... dW.A: blieb in felb. (biefe) R. vE: brachte biefe R. m. ... an.

7 ben, "follt ihr euch aufmachen aus bem hinterhalt und bie Stadt einnehmen, benn ber Berr, euer Bott, wird fie in eure Banbe "Wenn ibr aber bie Stabt eingenommen habt, fo ftedt fle an mit Feuer, und thut nach bem Bort bes Berrn. Siebe, ich habe es euch geboten.

Alfo fandte fle Josua bin, und fle gingen bin auf ben hinterhalt und hielten gwifchen Beth El und Mi, gegen abenbmarts an Ai. Josua aber blieb bie Nacht unter

10 bem Bolf, "und machte fich bes Morgens frube auf und orbnete bas Bolt, und gog binauf mit ben Aelteften Ifraels vor bem

11 Bolt ber gen Mi. *Und alles Rriegevolt, bas bei ihm war, zog hinauf und traten bergu, und famen gegen bie Stabt, und lagerten fich gegen Mitternacht vor Ai, bag nur ein Thal war zwischen ibm und

12 Mi. * Er hatte aber bei funf taufenb Mann genommen und auf ben Sinterhalt geftellet zwischen Beth El und Ai gegen

13 abenbmarte ber Stabt. *Und fie ftelleten bas Bolt bes gangen Lagers, bas gegen Mitternacht ber Stadt war, bag fein Lettes reichte gegen ben Abend ber Stadt. Alfo ging Josua bin in berfelbigen Nacht mitten

in bas Thal.

Als aber ber Ronig zu Ai bas fabe, eileten fie, und machten fich fruhe auf, und bie Manner ber Stabt beraus, Ifrael gu begegnen zum Streit, mit alle seinem Bolf, an einem bestimmten Ort vor bem Befilbe. Denn er wußte nicht, bag ein hinterhalt

15 auf ihn mar hinter ber Stadt. *Josua aber und gang Ifrael ftelleten fich, ale wurden fle geschlagen vor ihnen, und floben

16 auf bem Bege gur Bufte. *Da fchrie bas gange Bolt in ber Stabt, bag man ihnen follte nachjagen. Und fie jagten auch Josua nach und riffen fich von ber 17 Stabt heraus, *bag nicht ein Dann

10. B.dW.vE.A: mufterte.

11. m. rudten an ... bag ein Th. w. vE: tudte vor. B: naheten hingu. dW: fam ber St. gegenüber. vE: bie vor bie St. B.dW.vE: bas Th.

12. nahm ... ftellete fie. B: gum &. dW.vE: legte f. ale (in ben) S.

13. Mifo ft. fie ... bağ es ... u. f. E. g. Ab. b. St. B.dW.vE: bas B., bas g. L. B: f. hinterfies. dW: beffen hintertheil. vE: b. hintern Th. beffelben.

bus, *consurgetis de insidiis et vasta- 7 bitis civitatem, tradetque eam Dominus Deus vester in manus vestras. *Cumque ceperitis, succendite eam, 8 et sic omnia facietis ut jussi.

Dimisitque eos, et perrexerunt ad 9 locum insidiarum sederuntque inter Bethel et Hai, ad occidentalem plagam urbis Hai; Josue autem nocte illa in 6,12.al. medio mansit populi. *Surgensque 10 diluculo recensuit socios et ascendit cum Senioribus in fronte exercitus, *vallatus auxilio pugnatorum. Cum-11 que venissent et ascendissent ex adverso civitatis, steterunt ad septentrionalem urbis plagam, inter quam 18m. et eos erat vallis media. *Quinque 12 autem millia viros elegerat et posuerat in insidiis inter Bethel et Hai, ex occidentali parte ejusdem civitatis; *omnis vero reliquus exercitus ad 13 aquilonem aciem dirigebat, ita ut novissimi illius multitudinis occidentalem plagam urbis attingerent. Abiit ergo Josue nocte illa et stetit in vallis

> Quod cum vidisset rex Hai, festi-14 navit mane et egressus est cum omni exercitu civitatis, direxitque aciem contra desertum, ignorans quod post tergum laterent insidiae. *Josue vero 15 et omnis Israel cesserunt loco, simulantes metum et fugientes per solitudinis viam; *at illi vociferantes 16 pariter et se mutuo cohortantes persecuti sunt eos. Cumque recessissent

Jud. 20,82 a civitate *et ne unus quidem in 17

^{8.} Al. † (p. cep.) urbem.

^{12.} Al.: Bethaven.

^{14.} eil. b. Manner ber Gtabt ... n. 3. berand ... er mit. B.dW.vE: entgegen g. Str. dW.vE: an ben beft. D. vor b. Gbene. B: auf b. beft. Beit? dW.vE: gegen ihn. B: bag er einen . hatte.

^{15.} liefen fich folagen. vE: ft. fich gefchl.

^{16.} fcbr. man ... jufammen, ihnen nachjuj. ... hinweg. B.dW: wurde ... herbei (guf.) gerufen. vE: rief m. gnf. ... nachzuseten. B: ab. dW: murben ... losgetrennt. vE: abgefchnitten.

VIII.

Expugnatio Ajac.

Γαί, ος οὐ κατεδίωξεν όπίσω Ίσραήλ. Καλ κατέλιπον την πόλιν ηνεωγμένην, και κατεδίωξαν όπίσω Ίσραήλ. 18 Καὶ είπε κύριος πρὸς Ἰησοῦν. Εκτεινον την χείρα σου εν τῷ γαισφ τφ εν τη γειρί σου έπι την πόλιν. είς γαρ τας γετράς σου παραδέδωκα αυτήν. Καί τα ένεδρα έξαναστήσονται έν τάγει έχ τοῦ τόπου αὐτῶν.' Καὶ έξέτεινεν Ἰρσοῦς τὴν γεῖρα αὐτοῦ καὶ τὸν γαισὸν ἐπὶ τὴν πόλιν. ¹⁹ Καὶ τὰ ἔνεδρα έξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αύτων και έξηλθοσαν, ότε έξετεινε την γείρα, και είψηλθοσαν είς την πάλιν και κατελάβοντο αντήν, και σπεύσαντες ένέπρησαν την πόλιν εν πυρί. 20 Καὶ περιβλέψαντες οί κάτοικοι Γαλ είς τὰ ὁπίσω αὐτῶν, καὶ ἐώρων άναβαίνοντα τὸν μαπνόν τῆς πόλεως εἰς τὸν ούρανόν. και οψκ έτι είγον που Φύγωσιν ωδε η ώδε, και ό λαός ό φεύγων είς την έρημον έστράφησαν έπὶ τους διώκοντας. 21 Kal Inσούς και πας Ισραήλ είδον, ότι έλαβον τά ένεδρα την πόλιν και ότι ανέβη ό καπνός της πόλεως 'είς τον ουρανόν', και μεταβαλλόμενοι επάταξαν τούς ανδρας της Γαι. 22 Καὶ ούται έξήλθοσαν έκ της πάλεως είς συνάντησιν αύτων, και έγενήθησαν άνα μέσον της παρεμβολής, ούται έντευθεν και ούτοι έντευθεν, και हैं र वंदबह्म वंद्र विष्टु र विष्टु र विष्टु मा सबदा का किन् ναι έξ αὐτῶν σεσωσμέτον καὶ διαπεφευγότα. 24 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ συτέλαβον ζώντα, καὶ προςήγαγον αυτόν πρὸς Ίησοῦν.

24 Και έγένετο, ώς επαύσαντο οι νίοι Ίσραηλ ἀποκτέννοντες πάντας τοὺς ἐν τῷ Γαι, τοὺς ἐν τοῷς πεδίοις καὶ ἐν τῷ ὑρει τῆς καπαβάσεως, οῦ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἐπ αὐτῆς εἰς τέλος, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαι, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στύματι ἐρομφαίας. ²⁵ Καὶ ἐγενήθησαν πάντες οὶ πεσόντες ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἔως γυναικὸς δώδεκα γιλιάδες, πάντες οἱ κατοικοῦντες Γαι. ²⁶ Καὶ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε γεῦρα αὐτοῦ, ἢν ἔξ-

17. AB* (pr.) Kal († X). 18. AX: ὅτι εἰς τὴν χεῖρά. B* (ult.) καl († AFX). 19. AFX: εἰςῆλθον. B: ἐπὶ τὴν π. (εἰς τ. π. AΕFX). 20. AΕΧ: οἱ κατοικεντες... * (εq.) καl. B: ἐθεώρεν (ἐοέρ. ΑΕΧ) κάπνον (* τὸν) ἀναβ. (ἀν. τὸν κάπν. ΑΧ) ἐκ (* ἐκ AFX). A¹ B* κ. ὁ λ. - διωκοντας († Α² ΕΓΧ). 22. A¹ B* αὐτῶν († Α² ΕΓΧ). AB* ἐξ († X). 24. A¹ B* ἐγάνετο († Α² ΕΓΧ). ΑΧ: τες ἐκ τῆς Γ. (B† καὶ, * ΑΧ). B† (p. δρ.) ἐπὶ (* ΑΕΓΧ). Λ² ΕΓΧ† (p. αὐτὰς) καὶ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ὁρμφαίας. B: ἀπ' αὐτῆς (ἐπ' αὐτ. Α² FX, Α¹ X*). ΑΧ: ἐως εἰς τἐλ. Α (pro 'ἰησ.) αὐτές. AB* τῆν († Χ). 25. Α¹ B* πάντες († Α² ΕΓΧ). AB: πάντας τὲς κατικεντες (πάντες οἱ κατ. ΕΧ). 26. Τοτ. νs. * Λ¹ B († Λ² ΕΓΧ).

אָישׁ בַּעַי וּבֵיתּ אֵל אַשָּׁר לָאדיַצָאָוּ רַיִּעוֹכָר אחרי רירדפר 18 רַיּאמֵר יָהוָה אֶל־יִהוֹשָׂעַ יְנְמָה בַּבִּידְוֹן יבְּיֵדָה אֶל־תָעַי פֵּי בִיַדָּה אֶתְנֵנָּה" ַוַיַּט יָהוֹשָׁעַ בַּכִּידִוֹן אַשָּׁר־בְּיַדִוֹ אֵל־-יו הַעִּיר: וָתַאוֹרֶב קַבֹּ בְתַרָּה בְּמִּקוֹמֵוֹ פַנְטָוֹת יַלוֹ וַיַּבָאוּ הַעֵיר וַיְּכְכִּדְוּהַ וַיְבֵּהַרוּ וַיַּצִּיתוּ אָת־הַעִיר כ בַּאַשׁ: וַיִּפִנוּ אַנִשֵׁי הָעָּׁי אָחָרֵיהָם הַשָּׁמַיִמָה וְלָאִ־הַיָּה בַהֵם יַדֵיִם לְנִיס תַנָּה וַהַנָּה וָהַעָם הַנָּס הַמַּדְבַּר נַהְפַּהְ ויהושע וכל־ישראל 21 אַל־הַרוֹדַם: בּי־לָבֵד הַאֹּרֵבֹ אַת־הָלִיר וְבֵי עָלֶה צָשַׁן הָעֵיר וַיָּשָׁבוּ וַיַּכָּוּ אָת־ 22 אַנְשָׁר תַּעֵי: וְאָׁמֶּה נַבָּאָה מִרהַעִיר לַקראמם וַיַּהִינִּי לְיִשִּׂרָאֵל בַּמִּוֶה אֵלֵּח מָהַה וָאֵלֶה מָהָה וַיַּכִּוּ אוֹהָם עַד־בָּלְתֵּי 23 השאיר-להם שריד ופלים: ואת-בַנַלֵה הָעֵי הַפְּשׁוּ חָי וַיַּקְרָבוּ אֹתְוֹ אַב־יִהוֹשַׁעַ:

\$\frac{1}{2} \frac{1}{2} \fr

V. 24. סוסם שבאת אססם

^{18.} Und 3. redte. dW: ben Burffpicg. vE: Schwing beinen B. (A: hebe ben Schilb?)
19. fobalb er.

^{20.} Denn bas B. ... gegen bie Berfolgenben.

überblieb in Mi und Beth El, ber nicht ausgezogen mare, Ifrael nachzujagen, und liegen bie Stadt offen fteben, bag fie Ifrael 18 nachjagten. *Da fprach ber Berr gu 30= fua: Rede aus bie Lange in beiner Sand gegen Mi, benn ich will fie in beine Banb geben. Und ba Jofua bie Lange in feiner 19 Sand gegen bie Stadt ausredte, *ba brach ber hinterhalt auf, eilend aus feinem Ort, und liefen, nachbem er feine Band ausredte, und tamen in bie Stadt und ge= wannen fle, und eileten und ftedten fle 20 mit Reuer an. *Und die Manner von Ai wandten fich und faben binter fich, und faben ben Rauch ber Stabt aufgeben gen Simmel, und batten nicht Raum gu flieben, weber bin noch ber. Und bas Bolf, bas gur Bufte flobe, febrete fich um, ihnen 21 nachzujagen. *Denn ba Jofua und bas gange Ifrael fabe, bag ber hinterhalt bie Stadt gewonnen batte, weil ber Stadt Rauch aufging, fehreten fie wieber um 22 und ichlugen bie Danner von Ai, *und bie in ber Stadt famen auch beraus ihnen entgegen, bag fie mitten unter Ifrael famen, von borther und von hieber, und folugen fie, bis bag niemand unter ihnen 23 überblieb, noch entrinnen fonnte. *Und griffen ben Ronig ju Ai lebendig, und brachten ibn ju Jofua.

brachten ihn zu Josua.

24 Und ba Ifrael alle Einwohner zu Ai hatte erwürget auf bem Felbe und in der Bufte, die ihnen nachgejagt hatten, und fielen alle durch die Schärfe des Schwerts, die daß fle alle umfamen, da kehrete sich ganz Ifrael zu Ai und schlugen sie mit 25 der Schärfe des Schwerts. ** Und alle, die des Tages sielen, beide Männer und Weiber, deren waren zwölf tausend, alles 26 Leute von Ai. ** Josua aber zog nicht

urbe Hai et Bethel remansisset, qui non persequeretur Israel (sicut eruperant aperta oppida relinquentes), *dixit Dominus ad Josue: Leva clypeum, qui in manu tua est, contra

*dixit Dominus ad Josue: Leva cly-18 urbem Hai, quoniam tibi tradam eam. Cumque elevasset clypeum ex adverso civitatis, *insidiae, quae latebant, 19 surrexerunt confestim, et pergentes ad civitatem ceperunt et succenderunt eam. *Viri autem civitatis, qui per-20 sequebantur Josue, respicientes et videntes fumum urbis ad coelum usque conscendere, non potuerunt ultra huc illucque diffugere, praesertim cum hi, qui simulaverant fugam et tendebant ad solitudinem, contra persequentes fortissime restitissent. *Vidensque Josue et omnis Israel, 21 quod capta esset civitas et fumus urbis ascenderet, reversus percussit viros Hai, *siquidem et illi, qui 22 ceperant et succenderant civitatem, egressi ex urbe contra suos, medios hostium ferire coeperunt. Cum ergo ex utraque parte adversarii caederen-

15m. dine salvaretur, Tregem quoque ur-23
15m. bis Hai apprehenderunt viventem et obtulerunt Josue.

dW.vE: fiebe, ber R. ... flieg (auf) g. S. B: es war fein Fliebens für fie zu beiben Seiten, w. hierwarts n. barw. dW: unter ihnen f. Plat zu fl. babin ober borthin. vE: zu entfl. hin noch her.

21. mantten fie um.

ber erhalten o. entr. mare.

23. dW.A: fingen. vE: befamen. A: führten ihn por 3.

24, wo fie ihn. nachg. h. ... fol. f. auch. B: bie bag f. alle maren. dW: bas Burgen aller Bew. ... geendigt. vE: fertig maren mit b. B.

25. alle 2. dW: es waren alle Gefallenen. vE: bie gef. waren. B: v. Dauneru u. bis zu M. dW.vE: alle Manner v. Ai.

26. A: lieg n. finten.

^{17. 22.} A.A: fibrig blieb. 25. U.L: Mann und Weiber.

^{22.} dW.vK: die Einen von (waren auf) biefer Seite, (und) die And. von (auf) jener (Seite). dW: von ihnen nicht überbl. ein Entfommener u. Entronnener. vE: ihnen n. Ein Entr. ober Geretteter übr. bl. B: man gar Reinen v. j. übr, gelaffen hatte,

έτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἔως ἀνεθεμάτισε σύμπαντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῷ Γαί. 27 Πλὴν τῶν κτήνων καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῷ πόλει πάντα ἃ ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πρόςταγμα κυρίου, ὂν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Ἰησοῦ. 28 Καὶ ἐνεπύρισεν Ἰησοῦς τὴν πόλιν 'ἐν πυρί', καὶ ἔθηκεν αὐτὴν χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα, ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. 29 Καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου 'διδύμου, καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου' ἔως ἐσπέρας καὶ ἐπιδύνοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν Ἰησοῦς, καὶ καθείλοσαν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔψριψαν αὐτὸν εἰς τὸν βόθρον πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν, ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

30 Τύτε φαοδόμησεν Ίησους θυσιαστήγιον κυρίφ τῷ θεῷ Ἰσραήλ ἐν όρει Γαιβάλ, 31 καθότι ένετείλατο Μωϋσής ό θεράπων κυρίου τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ, καθά γέγραπται ἐν τῷ νόμφ Μωϋσή, θυσιαστήριον λίθων όλοκλήρων, έφ' ους ούκ επεβλήθη έπ' αύτους σίδηρος. και ανεβίβασεν έκει όλοκαυτώματα τῷ κυρίφ καὶ θυσίαν σωτηρίου. 82 Καὶ έγραψεν Ίησοῦς έπλ των λίθων το δευτερονόμιον, νόμον Μωϋσή ον έγραψεν ενώπιον των υίων Ίσραήλ. 33 Kal πᾶς Ίσραὴλ καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν καὶ οἰ δικασταί καί οί γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ένθεν καὶ ένθεν της κιβωτοῦ ἀπέναντι, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, και ό προςήλυτος και ό αὐτόγθων, οι ήσαν ήμισυ πλησίον όρους Γαριζιν και οι ήσαν ημισυ πλησίον δρους Γαιβάλ, καθότι ένετείλατο Μωϋσης ο θεράπων κυρίου εύλογησαι τὸν λαὸν ἐν πρώτοις. 34 Καὶ μετά ταυτα ανέγνω πάντα τὰ δήματα του νόμου τούτου, τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμφ Μωϋσηί.

פֿלָראָבָנִים נְּלִוֹל עֵד הַיָּוֹם הַזֵּה: אָל־פָּּתַּחָ שָׁצֵר הְלִּר וַיָּלָּרִמּי עְלָּרָ אָל־פָּּתַחָ שָׁצֵר הְלִּרְ וַיְשָׁלֵּי הְּלְּרָ אַל־פָּּתַחָ שָׁצֵר הְלִּים הַזְּה: וְאָת־מֶלֶרְ בְּבְרִא הָשֶׁעַ אָרְ־הָעֶץ וַיִּשְׁלָע הַּלְּלְ הָעִית אָל־פָּּתַחָ שָׁצִר הָיְּיִם הַזְּה: וְאָת־מֶלֶרְ בְּבְרִא הָלֶּה צַלְּ־הָעֶץ וַיִּשְׁלָּה תַּלִּר הְנִירִי בְּבְּרִא הָלָּה צַלְּ־הָּמֶץ וַיִּשְׁלָּה הַלִּי בְּבְּרִא הָלָּה עַלְּהָי וַיְשִׂרָּה הַלָּי אָל־פָּּתַחָ שָׁעַר הָלִיר וַיָּלְּיִם אָת פָּלִי בְּבִּיִלְוֹן עַבּי אִּשָּׁער הְנִינִים אֵת פָּלִי בַּבְּיִלְוֹן עַבּי אִּשָּׁער הָנְיִים אֵת פָּלִי

ל אָז יִבְנָה יְהוֹשָׁעַ מִזְבֵּח לְיהוֹה גְּמִרְאֵל בָּכָל־הַפַּתִּוּב בַּסֵפֵר הַמּוֹרָה: גִּמְרָאֵל בָּרָר מִשָּׁה מִבְּלִי פִּאֲשֵׁר בְּיִבְּרָה מִשָּׁה מֶבֶלי פִּאָשֵׁר בְּיִבְּרָ מִשְׁה מִבְּלִי בְּיִלִּה מִשְׁה מִבְּלִי בְּיִלִּה מִשְׁה מִבְּרִי מִשְׁה מִבְּרָי מִשְׁר לִאֹ־הַנִיף בְּלֵי שִׁרְאַל בְּרָבְ מִשְׁה מִיְבַּה מִשְׁר לְאִ־הַנִיף בְּלֵי מִשְׁרָאֵל בְּרָבְ מִשְׁר בְּאַרוֹן נָנֶר הַבְּבְּיִים מְּלֵמִים: וַיִּכְמְּב־שֶׁם עַלִּר מְשָׁרְאֵל וְנְכָל־יִשְּׂרָאֵל בְּרָבְ מִּעְּרִים מְשָׁרְאֵל הַרְבִּיְהְוֹ בְּנִים מְּעַבְּיים מְּעָבְיים יְנְשִׁרְאֵל וְנְכָל־יִשְּׁרָאֵל בְּרָבְ מִּעְּרִים יְנְשִׁבְּעֹל בְּרָבְ מָבְּיִים עַּבְּיִים מְּעָבִיים יְנְשִּׁרְאֵל בְּרָבְ מִּעְּבִים מְּעָבִיים מְּעָבִיים יְנִשְּׁרְאֵל הַרְבִּיבְּעָם עַלִּים וְשְּבְּיִים מְּעָבִיים וְשְּבְּעִים וְנְשִּׁבְּעִים בְּלִּים בְּעִּבְ בְּעִּבְי מִּבְּיִים בְּעִּבְי בְּעִים וְשְּבְּעִים בְּעִים בְּלִיתְ בְּבְיִים בְּעִּבְי בְּנִיי בְּעִירִוֹן בָּרִית-יְהוֹּוֹלְת בְּבְּיִים בְּעִּבְייִ בְּנִים בְּעִבְּים בְּעִּבְי בְּעִיל הִיוֹלְה בְּרִית-יְהוֹּוֹן בָּנִילְ הַבְּרִים בְּעְבִּים בְּעִּבְייִ בְּעִיל בְּרְבְּיִים בְּעִבְּים בְּעִים בְּעִּים וְשְּבְּעִים בְּעִים בְּעִּבְי בְּבְיִים בְּעִּבְישִׁר בְּבְּיִים בְּעִּבְיים בְּעִּבְייִים בְּעִבְּיים בְּעִּבְייִ בְּעִיים וְשִּבְּיוֹ בְּבְּיִים בְּעִבְּיים בְּעִּבְיים בְּעִּבְיים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְייִים בְּעִּבְייִים בְּעִבְּיים בְּעִּבְייִים בְּעִּבְייִם בְּעִּבְייִים בְּעִּבְייִים בְּעִּבְייִים בְּעִּבְייִים בְּעִבְּיים בְּעִּבְייִים בְּעִבְּיים בְּעִּבְייִים בְּעִּבְייִ בְּעִייִים בְּעִּבְייִים בְּעִּבְּיִים בְּעִבְּיים בְּעִבְּיִים בְּעִבְּייִים בְּעִיים בְּעִבְּיים בְּעִבְּיים בְּעִבְּיים בְּעִּבְּיים בְּעִבְּיים בְּעִבְייִים בְּעִּבְייִים בְּעִבְּיים בְּעִּבְיים בְּעִּבְּיים בְּעִבּיים בְּבְּיבְיים בְּעִבּיים בְּעִבְּיים בְּיוֹבְיים בְּעִבּיים בְּעבּיים בְּעִבְיים בְּבְּבִייים בְּעִבּיים בְּיבְיים בְּעִבְיים בְּבְיים בְּעִבְּיים בְּבְּבְייִים בְּעִ

^{27.} Β* τῶν κτήνων καὶ († ΑΕΓΧ). Α²ΕΓΧ† (p. πόλ.) ἐκαίνη. ΑΓΚ* πάντα ἃ. ΑΒ: 'ήγοῦ (-σẽ ΕΓΧ). 28. ΑΒ: χῶμα ἀοίκ. εἰς τ. αἰ. ἔθ. (inv. ord. ΓΧ). 29. ΑΕΓΚ: καθείλον. Α²Β: αὐτὸ (αὐτὸν Α¹ΓΚ). Α¹Β* πρὸς τ. π. τῆς πόλ. et μέγαν († Α²ΕΓΧ). 30-35 Β post 9, 2 habet. 31. Α¹Β* ἐπ' αὐτὸς († Α²ΕΓΧ). 33. ΑΕΧ† (p. δικ.) αὐτῶν. Β† (a. οἰ Λ.) καὶ (* ΑΓΧ). Α (bis) * σῖ. ΑΓΧ (bis): οἱ ἡμίσεις (alt. l. † αὐτῶν). ΑΕΓΚ: καθὰ ἐνέτ... τὸν λ. Ἰσραὴλ. 34. Β† (p. ταῦτα) ἔτως et (p. ἀνέγνω) Ἰησῶς (* ΑΧ).

^{26.} verb. waren. B.dW.vE: n. (wieber) gurud. B.dW: bie er mit b. 2. (Burffp.) ausger. hatte. vE: ausgeftr. B.dW: er (man) ... verb. hatte. 27. Rue. dW.vE: bie Beute ... plunberte. B: ers

bentete.
28. Schutthaufen. B. dW. vE. A: verbrannte.

wieber ab feine Banb, bamit er bie Lange ausredte, bis bag verbannet murben alle *Ohne bas Bieh unb 27 Einwohner Ai. ben Raub ber Stabt theilete Ifrael aus unter fich, nach bem Bort bes Berrn, bas 28 er Josua geboten hatte. "Und Josua brannte Ai aus, und machte einen Saufen baraus 29 ewiglich, ber noch heute ba liegt, *unb ließ ben Ronig zu Al an einen Baum bangen bis an ben Abend. Da aber bie Sonne war untergegangen, gebot er, baß man feinen Leichnam vom Baum thate, und warfen ihn unter ber Stadt Thor, und machten einen großen Steinhaufen auf ibn, ber bis auf biefen Tag ba ift. Da bauete Josua bem Berrn, bem Gott Ifraels, einen Altar auf bem Berge Cbal 31 * (wie Mofe, ber Rnecht bes Berrn, ge= boten hatte ben Rinbern Ifrael, als gefdrieben ftebet im Gefenbuch Dofe), einen Altar von gangen Steinen, bie nut feinem Gifen behauen maren, und opferte bem herrn barauf Branbopfer und Dankopfer. 32 Und fchrieb bafelbft auf bie Steine bas andere Gefet, bas Mofe ben Rinbern Ifrael 33 vorgeschrieben batte. *Und bas gange

Chal, wie Mose, ber Anecht bes Gerrn, vorhin geboten hatte, ju fegnen bas Bolt 34 Ifrael. *Darnach ließ er ausrufen alle Borte bes Gefetes vom Segen und Fluch, wie es gefdrieben ftebet im Befegbuch.

Ifrael mit feinen Melteften und Amtleuten

und Richtern ftanben ju beiben Seiten ber

Labe, gegen ben Prieftern aus Levi, bie

bie Labe bes Bunbes bes Berrn trugen, die Fremdlinge fowohl als die Einheimi=

fchen, eine Balfte neben bem Berge Briffm

und bie andere Galfte neben bem Berge

33. A.A: Brieftern und Leviten.

sublime porrexerat, tenens clypeum, donec interficerentur omnes habitatores Hai. *Jumenta autem et prae- 27 dam civitatis diviserunt sibi filii Israel, sicut praeceperat Dominus Josue. *Oui succendit urbem et fecit eam 28 Dt.13,16. tumulum sempiternum; *regem quo- 29 que ejus suspendit in patibulo usque 10,27, ad vesperam et solis occasum. Prae-De.21,23. cepitque Josue et deposuerunt cadaver ejus de cruce, projeceruntque in ipso introitu civitatis, congesto super eum magno acervo lapidum, qui per-

manet usque in praesentem diem.

• Tunc aedificavit Josue altare Do-30 mino Deo Israel in monte Hebal, *sicut praeceperat Moyses famulus 31 Dt. 27.444 Domini filiis Israel et scriptum est in volumine legis Moysi, altare vero de De. 27,5. lapidibus impolitis, quos ferrum non Ex. 20,25 tetigit, et obtulit super eo holocausta Domino immolavitque pacificas Dt. 27,2c. victimas. *Et scripsit super la- 32 pides Deuteronomium legis Moysi, quod ille digesserat coram filiis Israel. "Omnis autem populus et 33 majores natu ducesque ac judices stabant ex utraque parte arcae in conspectu sacerdotum, qui portabant arcam foederis Domini, ut advena ita et indigena, media pars eorum juxta montem Garizim et media Dt. 27,12. juxta montem Hebal, sicut praecepe11,29. rat Moyses famulus Domini. Et primum quidem benedixit populo Israel. *Post haec legit omnia verba bene- 34 27,15.5. dictionis et maledictionis, et cuncta

29. Al. *Josue. 33. S†omnes (a. maj.).

B.dW.vE: m. fie au einem (es jum) ewigen (Schutt:) S. ber Bermuftung bis auf biefen Tag.

D. ver verwunung die auf viejen Lag.

29. dW.ve: hangte er. ve: an einem B. auf.
(A: einem Galgen!) B.dW: b. an bie (zur) Abendzieit. B: herabthate. dW: herabnahm. B: an bie Thur ves Stadtihors? dW.ve.A: (an) vor d. Einzgang. B: richteten ... auf. dW.ve: (man) errichtete.

30. B: Dazumal. dW.ve: Damals. A: Darnach.

31. opferten ... fclachteten D. (G. 2Dof. 20,25.)

32. eine Copen bes Gef. B.dW.vE: (bie) eine

Abfchrift. B.vE: vor ben ... gefchr. dW: vor ben Augen ber.

quae scripta erant in legis volumine.

33. dW.vE.A: Melt. u. bie Borfteber. B: por ben Br., ben Leviten her. dW.vE: ben ... gegenüber ? A: im Angefichte ber ... vE: ber Frembling ... dW: wie b. Fr. fo ber Gingeborne. dW: geb., bas ... fegnen, fruberbin? B: fure erfte gu f. vE: um querft

34. ben C. u. ben Bl., gang wie. dW.vE.A: las er ... (vor)?

35 Ούκ ήν φημα από πάντων ών ένετείλατο Μωϋσης 'τῷ Ίησοῦ', ο οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ώτα πάσης τῆς ἐκκλησίας Ἰσραήλ, 'τοῦς άνδράσι' καὶ ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς παιδίοις καί τοῖς προςηλύτοις τοῖς προςπορευομένοις *τῷ Ἰσραήλ.

'Ωc δε ηκουσαν πάντες οι βασιλείς 'τῶν 'Αμοροαίων' οι ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, οί εν τη όρεινη και οί εν τη πεδινή και οί ἐν πάση τῆ παραλία τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης και οι πρός τῷ Αντιλιβάνφ, και οι Χετταίοι και οι Χαναναίοι και οι Φερεζαίοι καλ οί Εύαΐοι 'καλ οί 'Αμοφφαΐοι καλ οί Γεργεσαΐοι και οι Ιεβουσαΐοι, 2 συνήλθοσαν έπι τὸ αὐτὸ ἐκπολεμῆσαι Ἰησοῦν καὶ Ἰσραὴλ ἄμα πάντες.

3 Καὶ οἱ κατοικούντες Γαβαών ήκουσαν 'πάντα' όσα ἐποίησε κύριος τῆ 'Ιεριχώ καὶ τῆ Γαί. 4 Καὶ ἐποίησαν καίγε αὐτοὶ μετά πανουργίας, καὶ ελθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ ήτομμάσαντο, καὶ λαβόντες σάκκους παλαιούς έπὶ τῶν ὄνων αὐτῶν, καὶ ἀσκοὺς οίνου παλαιούς και κατεφρωγότας αποδεδεμένους, 5 και τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν καὶ τὰ σανδάλια 'αὐτῶν' παλαιὰ καὶ καταπεπελματωμένα έν τοῖς ποσίν αὐτῶν, καὶ τὰ Ιμάτια 'αὐτών πεπαλαιωμένα έπ' αυτών, καὶ οι άρτοι του έπισιτισμού αντών έγένοντο ξηροί και εύρωτιώντες 'καλ βεβρωμένοι'. 6 Καλ ήλθοσαν πρός Ίησουν είς την παρεμβολήν "Ισραήλ' είς Γάλγαλα, και είπαν προς Ίησοῦν και προς πάντα Ίσραψλ Έκ γῆς μακρόθεν ήκαμεν, και νῦν διάθεσθε ήμεν διαθήκην. 7 Καλ είπαν οί υίοι Ίσραήλ πρός τον Χοβόαιον. "Όρα μή έν ξμοί κατοικείς, και μως σοι διαθωπαι διαθήμην; 8 Καὶ είπαν πρός Ίησοῦν. Οἰκέται σαν έσμέν. Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς. Πόθες έστε και πόθες παραγεγόνατε; 9 Καί είπαι πρός αὐτόν 'Εκ γης μακρόθει σφόδρα ηκασιν οι παιδές σου, έν ονόματι κυρίου του θεού σου άκηκόαμεν γάρ τὸ ὅνομα αὐτοῦ,

לח לא־הַיָּה דָבֶּר מַכָּל אַשֶּׁר־צַּיָּה משֵׁח אַשַּׁר לָא־קַרַא יָהוֹשָׁעַ נַבֶּד כָּל־קָהָל ישַּׁרַאָּל וְהַנַּשִׁים וְהַשַּׁף וְהַגֵּר הָחֹלֵה

בּיְהֵי כִשְׁמִׂעַ כָּל־הַמִּלֶלִים אֲשֵׁרֹ 环. בָּצָבֶר הַיַּרְהַּן בַּהַר וּבַשָּׁפֵּלָה וּבִכֹל חוֹת הַיִם הַבּּדוֹל אַל־מִיּל הַלְּבְנִוֹן החַמִּי וָהַאֲמֹרִי הכָּנעָנוֹ הַפְּרַזִּי החָנֵּי 2 וְהַיָּכוּסָי: וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדַּוֹּ לְהַלְּחֵם 2 עם־יַהוֹשֶׁע וַעם־ישראל פַה אָחֵד: 4 עַמָּוֹה יָהוֹשָׁעַ לֵירִיחָוֹ וָלַעֵיי; וַיַּעַשַׂוּ וילכר ויצטירו נם המה בערמה לחמוריתם שקים וָנֹאָדָוֹת וַיִּוֹן בַּלִּים וּמִבְפַּעֵים וּמְצְּרָרִים: ח ונעלות בַּלוֹת וּמִטְלּאוֹת בַּרָגַיהַם ושל בות בלות עליהם וכל לחם 6 בידָם יַבֶּשׁ הַיַה נָקּדִים: וַיַּלְכַּוּ אֵל־ יהושע אל־המחנה הגלגל אַלָּיוֹ וָאֵל־אִישׁ יִשִּׁרָאֵל מַאָרֶץ רְחוֹקָהֹ ז בָּאנוּ וְעַתָּה פִּרְתוּ־בֶנוּ בְרֵית: וַיָּאמֶרּוּ בָּ אַישׁ־יָשַׂרָאָל אַל־החָוִּי אוּלֵי בַּקּרְבַּיּ אַתָּת יוֹשָׁב וָאֵיךְ אֵכְרַותַ-לָּךְ בְרַית: עַבָּדֵיה 8 ויאמרו אַל־יִהוֹשֶׁעַ רַיּאמֶר אָבֶיהֶם יְהוֹשֶׁעַ מֵי אַתֵּם וּמֵאֵין 9 תָּבָאוּ: וַיְּאֹמִרוּ אֱלֵיו מֵאֵרֶץ רְחוֹקֵה מאד בַאר צַבָּדִיף לְשֵׁם יְהוַה אֵלהֵיף פַר־שַׁמַדִנוּ שַׁבִּעוֹ וַאָת כַּל׳

יתיר ו' ibid. ויאמר ס' .7.

^{35.} AB: Ἰησοῖ (-σῦ ΕΓΧ). AB* τῆς († ΕΧ). B† (a. Ἰσφ.) νίῶν (* AFΧ). — 1. B* πάντες († AΕΓΧ). ΑΕΓΧ p. κ. οἱ Δμ. κ. οἱ Γεφγ. post Χεττ. 2. ΑΓΧ: συνῆλθον. 3. ΑΓΧ: ἐπ. Ἰησῶς. Α (semper): Γαῖ. 4. B: ώμων (ὄνων ΑΕΧ). 5. B: ἐπάνω (ἐπ' ΑΓΧ) ... ό άστος αὐτών τὰ έπισ. ξηρός καὶ εὐρωτιών κ. βε-βρωμένος (οἱ ἄστοι κτλ. ΑΕΓΧ; * ἐγέν. Α¹Β, †Δ²ΓΧ; ΑΓΧ* κ. εὐρ., †ΕΧ). 6. ΑΕΧ: ἦλθον. Α (pro Ἰσρ.) αὐτών. Β* πρ. πάντα († ΑΕΓΧ). 7. Α: κατώκεις. 9. Β* πρὸς αὐτ. '+ AEFX).

^{35.} F. S. von Muem. B.dW: Berfammlung. 1. und n. d. Lib. B.dW.vE.A: (anf) bieffeit. ... bem Gebirge. A: n. b. platten Lanbe. dW.vE: in b. Rieberung. B: an ber gangen Rufte. dW: am g. Ges ftabe. vE: Ufer. dW.vE: gegen ben 2. B: g. bem 2. über. 2. B: mit einanber, ... einmuthigl. ju ftreiten.

35 *Es war fein Wort, bas Dofe geboten hatte, bas Jofua nicht hatte laffen ausrufen por ber gangen Bemeine Ifrael, und por ben Beibern und Rinbern und Fremblingen, bie unter ihnen manbelten.

IX. Da nun bas höreten alle Ronige, bie jenfeit bes Jorbans maren, auf ben Bebirgen und in ben Grunden und an allen Anfurten bes großen Deers, auch bie neben bem Berge Libanon waren, nemlich bie Bethiter, Amoriter, Cananiter, Bhere-2 fiter, Beviter und Jebufiter, *fammleten fie fich eintrachtiglich gubauf, bag fie wiber Josua und wiber Ifrael ftritten.

Aber bie Burger ju Gibeon, ba fie boreten, was Jofua mit Bericho und Mi 4 gethan batte, "erbachten fie eine Lift, gingen bin und fchicten eine Botfchaft, und nabmen alte Sade auf ihre Efel, und alte 5 gerriffene geflicte Beinschlauche, *und alte geflicte Schube an ihre guge, und zogen alte Rleiber an, und alles Brot, bas fie mit fich nahmen, war hart und schimm= 6 licht; "und gingen ju Josua ins Lager gen Bilgal, und fprachen ju ihm und jum gangen Ifrael: Wir tommen aus fernen Lanben, fo macht nun einen Bund mit 7 uns. *Da fprach bas gange Ifrael gu bem Beviter: Bielleicht möchteft bu unter und wohnend werben; wie konnte ich bann 8 einen Bund mit bir machen? *Gie aber forachen zu Jofua: Bir find beine Rnechte. Josua sprach zu ihnen: Wer feid ihr und 9 von mannen tommt ihr? *Gie fprachen: Deine Rnechte find aus fehr fernen Landen gefommen, um bes Ramens willen bes Berrn, beines Gottes. Denn wir haben fein Gerucht gehöret, und alles, mas er

dW: allgumal ... gu ftr. einmuthig. vE: fammtlich ... einftimmig.

3. B.vE: Ginmohner. dW: Bew.

*Nihil ex his, quae Moyses jusserat, 35 reliquit intactum, sed universa replicavit coram omni multitudine Israel. mulieribus ac parvulis et advenis, qui inter eos morabantur.

Quibus auditis cuncti reges IX. trans Jordanem, qui versabantur in Nm.13,30 montanis et campestribus, in maritimis ac littore magni maris, hi quoque qui habitabant juxta Libanum, 3,10.De. Hethaeus et Amorrhaeus, Chananaeus, ^{3,10,157}, Hethaeus et Amorrhaeus, Chananaeus, ^{23,23,0a}.Pherezaeus et Hevaeus et Jebusaeus, Re. 8,9, * congregati sunt pariter, ut pugna- 2 Pr. 48,5. rent contra Josue et Israel uno animo

eademque sententia. At hi, qui habitabant in Gabaon, 3 audientes cuncta, quae fecerat Josue 6,20,24 Jericho et Hai, *et callide cogi- 4 (L.16,8 tantes, tulerunt sibi cibaria, saccos veteres asinis imponentes et utres vinario scissos atque consutos, *cal- 5 ceamentaque perantiqua, quae ad indicium vetustatis pittaciis consuta erant, induti veteribus vestimentis; panes quoque, quos portabant ob viaticum, duri erant et in frusta comminuti. *Perrexeruntque ad Josue, 6 qui tunc morabatur in castris Galga-Israeli: De terra longinqua venimus, pacem vobiscum facere cupientes. (11,19, *Responderuntque viri Israel ad eos 7 atque dixerunt: Ne forte in terra, quae nobis sorte debetur, habitetis, Dt.7,2. et non possimus foedus inire vobiscum! *At illi ad Josue: Servi, in- 8 quiunt, tui sumus. Onibus Josue ait: Quinam estis vos et unde venistis? *Responderunt: De terra longinqua 9 valde venerunt servi tui in nomine (2.10e., Domini Dei tui. Audivimus enim fa-

mam potentiae eius, cuncta quae fecit

^{2.} A.A: zu Saufen, zu Saufe. U.L: zu Sauf. 5. A.A: fcimmelig.

^{7.} U.L. benn.

^{4.} gebranchten f. auch einer &. ... fc. fic als Bot: fcafter an. dW.vE: ba handelten (auch) fie mit 2. B: fellten f. an Gefanbte ju fein? vE: machten f. anf b. Beg? dW: perfahen fich mit Behrung. A: nahmen an f. Speifeverrath.

^{4. 8*(}pr.) et. 8. 8: aut unde.

^{5.} jufammengebundene 28 ... Sr. ihrer Behrung. B: hatten a. Rl. an. vE: waren mit ... angethan. dW: u. a. R. auf ben Leib. vE: ju ihrer Behr. B.dW.vE: troden. vE.A: u. ge(ger)brodelt?

^{6.} B.dW.vE: u. gu b. Dannern 3fr. dW.vE: aus fernem Laube. B: einem fernen. dW.vE: foliefet.

^{7.} B. mohneft bu in meiner Mitte.

^{9.} aus f. 2. dW.vE: feinen Ruf.

καὶ πάντα όσα ἐποίησεν ἐν Αἰγύπτφ, 10 καὶ οσα εποίησε τοῖς δυσί βασιλεύσι τῶν 'Αμοόδαίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηων βασιλεί Έσεβων και τῷ "Ωγ βασιλεί τῆς Βασάν, ος κατώκει έν Ασταρώθ 'καὶ έν Έδραϊν'. 11 Καὶ είπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες. Δάβετε έαυτοῖς ἐπισιτισμον εἰς τὴν όδον και πορεύθητε είς συνάντησιν αὐτών, καὶ έρεῖτε προς αὐτούς. Οἰκέται ὑμῶν ἐσμέν, καὶ νῦν διάθεσθε ήμεν διαθήκην. 12 Ούτοι οί άρτοι ήμων - θερμούς έφωδιάσθημεν αντους απο οίκων ήμων έν τη ήμερα ή έξήλθομεν παραγενέσθαι πρός ύμας, νῦν δὲ έξηράνθησαν καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι, 13 καὶ οὖτοι οί ασχοί τοῦ οίνου ους επλήσαμεν καινούς, καὶ ούτοι ἐρρώγασι, καὶ ταῦτα τὰ ἰμάτια ήμων και τα ύποδήματα ήμων πεπαλαίωται απὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδοα. 14 Καὶ ελαβον οί *άργοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ κύριον ούκ έπηρώτησαν. 15 Καλ έποίησεν Ίησοῦς πρός αύτους είρήνην, και διέθετο πρός αύτους διαθήκην του διασώσαι αύτούς καὶ ώμοσαν αύτοζε οἱ άρχοντες τῆς συναγωγῆς.

 16 Kαὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι πρός αύτους διαθήκην, ήκουσαν ઉંરા દેપુર્વિસ્થ વર્ષરાજ્ય કોર્નો પ્રવો ઉંદા ક્રેમ વર્ષે રહોદ κατοικούσι. 17 Καὶ ἀπῆραν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ και ήλθον είς τας πόλεις αύτων τη ήμέρα τη τρίτη αί δε πόλεις αὐτῶν Γαβαών καὶ Κεφιρά καὶ Βηρώθ καὶ πόλεις Ἰαρείμ. 18 Καὶ οὐκ έπολέμησαν αύτοις οι νίοι Ίσραήλ, ὅτι ὅμοσαν αύτοις πάντες οι άρχοντες της συναγωγης κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραήλ· καὶ διεγόγγυσαν πασα ή συναγωγή επί τοῖς άρχουσι. 19 Καί είπαν πάντες οι άρχοντες πάση τη συναγωγή. Ήμεις ωμόσαμεν αύτοις κύριον τον θεον Ισραήλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἄψασθαι αύτων. 20 Τουτο ποιήσωμεν αύτοις : Ζωγρήσωμεν αὐτοὺς 'καὶ περιποιησώμεθα' αὐτούς,

בָּמִצְרֵיִם: וָאֵת ּ כַּל־אַשֵׁר עַשַּׁה לשׁני חשבון לאמר קחו בודכם צידה לדרה ולכו לקראתם ואמרתם אליהם עבדיכם 12 אַנַֿחָנוּ וָעַתַּה פַּרְתוּ־כֵנוּ כַרִית: זָה י לחמנו חם הצטידנו אתו מבתינו לַלְכֶת אָלֵיכֵם וְעַתַּה ביום צאתנו 13 הַבֶּה יָבֶשׁ וְתָיֵה נִקְּדֵים: וְאַבֶּה נאַדְוֹת אשר מכאנו חדשים התבקער ואַבה שַׁלְמוֹנִינוֹ וּנִעְבֵּינוּ 14 בַּלֹוּ מֵרָב הַהָּרֶהְ מִאְּד: וַיִּּקְתוּ הַאַנָשִׁים ידַם וָאַת־פַּי יָהוֹה スン יהושל שלום ויכרת פו ריעם להם להם ברית לחיותם וישבעו להם נשיאי העדה:

^{9.} A^1B^* πάντα († FX). 10. B^* δυσί († AEFX) ... βασ. τῶν Ἀμρδραίον (β. Ἐσεβ. iid.). 11. B^* (p. Kai) ἀιάσαντες (* AFX) ... σε (ὑμῶν iid.) ... † (ε. διαδ.) τὴν (* AFX). 12. A^1B^* ἡμῶν et ἀπὸ οἴκ. ἡμ. († A^2FX). 13. A^1B^* ταῦτα († A^2EFX). 14. A^1EFX : τès -σμῶς. 15. B^* τάντο (-θετο AEFX). 17. A^1B^* τῆ ἡμ. τῆ τρ. († A^2EFX). B: Βηρῶν (-θ ΑΓX). B: ἔαρίν (-ρείμ AEX). 18. AB: δμαχέσαντο (έπολ. EFX). B^* τῆς συναγ. († AEFX). 19. B^* πάντες († AFX). 20. AB: ποιήσομεν (-ωμεν FX). A^1B^* αὐτοῖς († A^2FX). AB: ζωγρῆσας (c. X) ... περιποιησόμεθα (c. FX).

^{11.} Lanbes zu und ... Behrung. B: in eure Ganb. vE.A: Sanbe. B.dW.vE: auf b. Beg.

^{12.} nahmen w. warm aus u. P. jur Behr. mit ... u. wird ich. B: war w., womit w. nus 3. 3. versehen haben. dW.vE: heiß nahmen w. es. B.dW.vE: am

10 in Egypten gethan hat, *und alles, mas er ben zween Ronigen ber Amoriter jenfeit bes Jorbans gethan hat, Sibon bem Ronige ju Besbon, und Dg bem Ronige gu Bafan, ber ju Uftharoth mobnete. 11 *Darum fprachen unfere Melteften und alle Einwohner unferes Lanbes: Rehmet Speife mit euch auf bie Reife, und gehet bin ihnen entgegen, und fprecht ju ihnen: Wir find eure Knechte, so macht nun 12 einen Bund mit uns. *Dieg unfer Brot, bas wir aus unfern Baufern gu unferer Speife nahmen, war noch frifch, ba wir auszogen zu euch, nun aber, fiebe, ift es 13 hart und ichimmlicht; *und biefe Beinfchlauche fulleten wir neu, und fiehe, fie find gerriffen; und biefe unfere Rleiber und Schuhe find alt geworben über ber fehr 14 langen Reife. *Da nahmen bie Bauptleute ihre Speise an und fragten ben Mund 15 bes Berrn nicht. "Und Josua machte Frieben mit ihnen, und richtete einen Bund mit ihnen auf, bag fie leben bleiben follten. Und bie Oberften ber Bemeine fchwuren ibnen. Aber über brei Tage, nachbem fie mit ihnen einen Bund gemacht hatten, tam es por fle, bag jene nabe bei ihnen maren 17 und murben unter ihnen wohnen. *Denn ba bie Rinder Ifrael fort zogen, tamen fie bes britten Tags zu ihren Stäbten, bie hießen Gibeon, Caphira, Beeroth und 18 Ririath Jearim, *und fchlugen fie nicht, barum, daß ihnen die Oberften ber Bemeine geschworen hatten bei bem Berrn, bem Bott Ifraele. Da aber bie gange Be-19 meine wiber bie Oberften murrete, "fprachen alle Oberften ber gangen Gemeine: Bir haben ihnen gefchworen bei bem Berrn, bem Gott Ifraels, barum fonnen wir fie 20 nicht antaften. * Aber bas wollen wir thun: Lagt fle leben, bag nicht ein Born

an wegen ihr. 3.?) vE: hatten ben Ausspruch ... n. gefragt.

21,321sz; nem, Sehon regi Hesebon et Og 21,33ss: regi Basan, qui erat in Astaroth; *dixeruntque nobis Seniores et omnes 11 habitatores terrae nostrae: Tollite in manibus cibaria ob longissimam viam. et occurrite eis et dicite: Servi vestri sumus, foedus inite nobiscum. *En 12 panes, quando egressi sumus de domibus nostris, ut veniremus ad vos. calidos sumpsimus, nunc sicci facti sunt et vetustate nimia comminuti; *utres vini novos implevimus, nunc 13 rupti sunt et soluti; vestes et calceamenta, quibus induimur et quae habemus in pedibus, ob longitudinem longioris viae trita sunt et pene consumpta. *Susceperunt igitur de ci-14 Nm.27,21 bariis eorum, et os Domini non in-15m. terrogaverunt. *Fecitque Josue cum 15 25m.21,2 eis pacem, et inito foedere pollicitus

est, quod non occiderentur; prin-

cipes quoque multitudinis jurave-

in Aegypto *et duobus regibus Amor- 10

rhaeorum, qui fuerunt trans Jorda-

runt eis. Post dies autem tres initi foederis 16 audierunt, quod in vicino habitarent et inter eos futuri essent. *Moverunt- 17 que castra filii Israel et venerunt in civitates eorum die tertio, quarum haec vocabula sunt: Gabaon et Ca-Bar.2,25. phira et Beroth et Cariathiarim. *Et 18 non percusserunt eos, eo quod jurassent eis principes multitudinis in nomine Domini Dei Israel. Murmuravit itaque omne vulgus contra prin-*Qui responderunt eis: Ju-19 ravimus illis in nomine Domini Dei Israel, et idcirco non possumus eos contingere; *sed hoc faciemus eis: 20 Reserventur quidem, ut vivant, ne

^{10.} U.L: jenfeit bem Jorban. 12. A.A: fcimmelig.

Tage ba wir auszogen (ausgingen). B.dW: fc, ge-

worden. (Bgl. B. 5.)

13. da w. fie f., waren neu. B.dW: bie w. neu f., fiehe bie find. vE: dies find die W. die ... dW: von d. großen Länge d. Weges. vE: v. dem fo gar weiten B. 14. n. d. Männer von ihrer Zehrung. (B: n. fle an wegen ihr. 3. ?) vE: hatten ben Ausibruch ... n.

^{10. 8:} erant (pro erat).11. Al. † (p. manib.) vestris.

^{15.} B: er fie beim Leben erhalten wollte. dW.vE: f. leb. zu laffen. dW.vE.A: Fürften.

^{16.} u. mitten n. ihn. wohneten. B.dW.vE.A: horsten. dW: ihnen nahe. vE.A: in ihrer (ber) Rabe.

^{17.} dW.vE.A: ... brachen auf u. famen.

^{19.} an b. g. Gem.

^{20.} ihnen th., bağ wir f. I. laffen, n. nicht ... B: großer 3. vE: ber 3.

και ούκ έσται καθ' ήμων όργη διά τὸν δρχον ον ωμόσαμεν αύτοις. 21 Καὶ είπαν αύτοις οί άργοντες - Ζήσονται καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ υδροφόροι πάση τη συναγωγή, καθάπερ είπαν αὐτοῖς οἱ ἄργοντες. 22 Καὶ συνεκάλεσεν αύτους Ίησους και είπεν αυτοίς, λέγων Διατί παρελογίσασθέ με λέγοντες. Μακράν έσμεν από σου σφόδρα, ύμεις δε εγγώριοι έστε των κατοικούντων εν ήμως; 23 Καὶ νῦν επικατάρατοί έστε οὐ μή ἐκλείκη ἐξ ὑμῶν δοῦλος οὐδὲ ξυλοκόπος οὐδὸ ὑδροφόρος, ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου. 24 Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες. Ότι άγγελία άνηγγέλη ημίν όσα συνέταξε κύριος ὁ θεός σου Μωϋση τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δούναι ύμιν πάσαν ταύτην την γην καὶ έξολοθρεύσαι 'ήμας καί' πάντας τούς κατοικούντας επε αύτης από προςώπου ύμων και εφοβήθημεν σφόδρα περί τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προςώπου ύμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τούτο. 25 Καὶ νῦν ἰδού ήμεις ὑπογείριοι ὑμίν. ώς αρέσκει ύμεν και ώς δοκεί ψμεν ποιήσαι ήμεν, ποιήσατε.

26 Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οῦτως, καὶ ἔξείλετο αὐτοὺς Ἰησοῦς 'ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη' ἐκ χειρῶν υἰῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς. ²⁷ Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους πάση τῷ συναγωγῷ καὶ τῷ θυσιαστηρίφ τοῦ θεοῦ. 'Διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες Γαβαῶν ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ' ἔως τῆς σήμερον ἡμέρας 'καὶ' εἰς τὸν τόπον ον ἀν ἐκλέξηται κύριος.

Χ. Ως δὲ ἦκουσεν Αδωνισέδεκ βασιλεύς Γερουσαλήμ, ὅτι Ελαβεν Ἰησοῦς τὴν Γαλ καλ ἐξωλόθρευσεν αὐτήν, ὅν τρόπον ἐποίησε τὴν Γεριχώ καλ τὸν βασιλέα αὐτῆς, οῦτως ἐποίησε καλ τὴν Γαλ καλ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καλ ὅτι ηὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες Γαβαών Ἰπρὸς Ἰησοῦν καλ πρὸς Ἰτοὺς υἰοὺς Ἰσραὴλ καλ ἐγένοντο ἐν μέσω αὐτῶν, ² καὶ ἐφοβήθησαν ἀπ' αὐτῶν σφόδρα ἡδεισαν γὰρ ὅτι πόλις יַהְוָה עַלַּינוּ לֻּצָּף עַלְ־הַשָּׁבוּעה אָשׁר־ ריאמרו לַהַם: הַנְּשָׁיאֵים יַחָיוּ וֹיַהָיוּ חַשְבֹּי עצים יבום לכל־העדה פאשר דברו 22 להם הנשיאים: ויקרא להם יהושע אַליהַם לַאמָר לַמָּה רָמִיהָם רחוקים אנחנר מכם 23 בַאָּד וָאָתָם בָּקַרְבֵּנוּ יְשָׁבִים: וְעַתּה וְלָאֹ־יִפְּרָת מַכָּם עַבר 24 אל היו ויענו את־יהושע ויאמרו פי את הַנָה: וְצָתָה הָנָנוּ בְיַדָה כַּטּוֹב וְבַיָּשָׁר בְּצִינָיָה בַּצְשָׁוֹת כֵנוּ צַשַּׂה: ההוא חטבי אַל־דִּיפַקוֹם אשר

לְּבִוּלָהָ בִּּלְּבָּוּ בְּאַחָת שָׁרֵי הַפַּמִּלְכָּתְּ זְּיִהְיִּהְ בְּּלִרְבְּם: זִיִּירְאַנִּ מְאָד פֵּי מַיר הְּמְלִימִּ וְשָׁבֵי נִבְעוֹן אֶת־יִשְּׂרָאֵר הַּמְׁלַכָּהְ פִּוּ־בְּשָׁה לְאֵי וּלְמַלְּכָּהְ וְכִי זִיְּהְשָׁלֵם כִּי־לָכַּד יְהוּשְׁעַ אֶת־יִשְׁלֵּ זְיְהִשְּׁלֵם כִּי־לָכַּד יְהוּשְׁעַ אֶת־הָעֵּי בִּיְחָרִימָה בְּשְׁמַעַ אָדְנִי־צָּדֶק מֵלֶהְ

^{21.} A^1B^* Kal- (pr.) $\tilde{a}\varrho\chi$. (+ A^2EFX). 22. A^1B^* $\lambda \dot{\epsilon} \gamma \omega \nu$ (+ A^2EFX). B: $\dot{\epsilon} \pi \dot{\nu} \dot{\sigma} \sigma \ddot{\sigma} \dot{\epsilon} \delta \mu \nu \nu$ (contra AFX). 23. A^1EX^* (pr.) $\dot{\epsilon} \dot{\delta} \dot{\epsilon}$. 24. AB: Ingo ($-\sigma \ddot{\sigma} EFX$). A^1B^* Ot $\dot{\epsilon} \dot{\gamma} \gamma$. (+ A^2FX). AX: $\dot{\epsilon} \pi \eta \gamma \gamma \dot{\epsilon} \dot{\lambda} \eta$... * $\tau \ddot{\varphi}$. A^1B rell. * $\pi \ddot{\alpha} \sigma \alpha \nu$ (+ A^2). AB: $\tau \dot{\gamma} \nu \gamma \ddot{\gamma} \nu \tau \alpha \dot{\nu} \tau \gamma \eta \nu$ ($\tau \dot{\sigma} \dot{\nu} \dot{\tau}$... γ . FX.). 25. A^1B^* $\pi o \iota \ddot{\eta} \sigma \alpha \iota$ (+ A^2FX). AB^* $\dot{\eta} \iota \ddot{\iota} \dot{\nu}$

^{(†} F). AX (pro ποιήσατε) ποίησαι. AB† (in f.) ἡμῖν (* FX). 26. AB: ἐξείλατο (-ετο ΕΧ). ΔΕΧ: χευρὸς. 27. Α¹FΚ* Διὰ - θεδ. — 1. Α: Γιὰ (semper). B (bis): ἐποίησαν (-εν ΑΕΓΧ). AB* τὸς υίὸς († Χ). Α¹ Β* κ. ἐγ. – αὐτῶν († Α²FΧ). 2. Β: ἤδει (ἤδεισαν ΑΕΧ).

über uns fomme, um bes Eides willen, 21 ben wir ihnen gethan haben. *Und bie Oberften sprachen zu ihnen: Last fie Ieben, baß fie Golzhauer und Wafferträger feien ber ganzen Gemeine, wie ihnen bie 22 Oberften gesagt haben. *Da rief fie Josua, und redete mit ihnen und sprach: Warum habt ihr uns betrogen und ge-

fagt, ihr felb fehr ferne von uns, fo ihr 23 boch unter uns wohnet? *Darum follt ihr verflucht fein, bag unter euch nicht aufhören Rnechte, bie Golz hauen und

- Baffer tragen zum Hause meines Gottes.
 24 Sie antworteten Josua und sprachen: Es ist beinen Knechten angesagt, baß ber Herr, bein Gott, Mose, seinem Knechte, geboten habe, baß er euch bas ganze Land geben und vor euch her alle Einwohner bes Landes vertilgen wolle. Da fürchteten wir unseres Lebens vor euch sehr, und
- 25 haben foldes gethan. "Run aber, fiehe, wir find in beinen Sanden; was bich gut und recht buntet, und zu thun, bas thue.
- 26 Und er that ihnen also, und errettete fie von der Rinder Ifrael Hand, daß fie fie 27 nicht erwurgeten. * Also machte fie Josua beffelben Tags zu Golzhauern und Wafferträgern der Gemeine und zum Altar bes Herrn, bis auf diesen Tag, an dem Ort, den er erwählen wurde.
- Sa aber Aboni Zebef, ber König zu Jerusalem, hörete, baß Josua Ai gewonnen und sie verbannet hatte, und Ai sammt ihrem Könige gethan hatte, gleichwie er Jericho und ihrem Könige gethan hatte, und baß sie zu Gibeon Frieden mit Ifrael gemacht hatten und unter sie gekommen wa2 ren: *fürchteten sie sich sehr; benn Gibeon

22. U.L: rief ihnen.

20. gefchworen haben.

24. dW: Berichtet wurde b. Rn. vR: Es w. b. R. wohl befannt. B: Dieweil ... für gewiß ift angef.

285,16. contra nos ira Domini concitetur, si
pejeraverimus; **sed sic vivant, ut 21
(DE. 29,11. caedant aquasque comportent. Quibus
haec loquentibus **vocavit Gabaoni-22
tas Josue et dixit eis: Cur nos decipere fraude voluistis, ut diceretis:
Procul valde habitamus a vobis, cum
in medio nostri sitis? **Itaque sub 23
Ga.9,25. maledictione eritis et non deficiet de

stirpe vestra ligna caedens aquasque comportans in domum Dei mei. *Qui 24 responderunt: Nunciatum est nobis servis tuis, quod promisisset Dominus Deus tuus Moysi servo suo, ut traderet vobis omnem terram et disperderet cunctos habitatores ejus.

10,2. Timuimus igitur valde et providimus animabus nostris, vestro terrore compulsi, et hoc consilium inivimus.

*Nunc autem in manu tua sumus; 25 quod tibi bonum et rectum videtur, fac nobis.

Fecit ergo Josue, ut dizerat, et 26 liberavit eos de manu filiorum Israel, ut non occiderentur. *Decrevitque 27 in illo die, eos esse in ministerio cuncti populi et altaris Domini, caev.21. dentes ligna et aquas comportantes usque in praesens tempus, in loco quem Dominus elegisset.

Quae cum audisset Adonisedec X.

(6.8.) rex Jerusalem, quod scilicet cepisset

14.8. Josue Hai et subvertisset eam (sicut
6,100.24. enim fecerat Jericho et regi ejus,
8,100.280. sic fecit Hai et regi illius), et quod
9,800.15. transfugissent Gabaonitae ad Israel
et essent foederati eorum: *timuit 2

valde. Urbs enim magna erat Gabaon

worben. dW.vE: furcht. w. une f. für unfer 2. B: unfere Geele halber.

^{21.} vE: aber fie follen ... fein. dW: ab. f. wurben. B: Baffericoppfer. dW.vE: für bie g. G.

^{22.} Wir find f. f. v. euch. vE: getaufcht. dW.vE. Ar febr weit.

^{23.} B: fein Anecht unter ench aufhore, nehml. bie ... fcopfen. dW: n. ihr follt n. aufh. Ru. zu fein, beizhauer. vE: nie follt ... Stlaven ... n. h. dW.vE: fur bas h.

^{20.} Al. † (in f.) eis.

^{25.} B.dW.vE.A: Sanb. B: wie es g. u. w. es r. ift in beinen Augen. dW: es bir g. u. r. baucht. vE: bu es für g. u. für r. haltft.

^{26.} dW: umbrachten. vE: u. fie erw. f. nicht.

^{27.} für ben M. B: ftellete fie. vE: bestimmte. B. dW.vE: fur bie G.

^{1.} dW.vE.A: eingenommen. B.vE: u. mitten uns ter ihnen waren (waren). dW: in ihrer Mitte.

μεγάλη Γαβαών, ώςεὶ καὶ μία τῶν μητροπόλεων των βασιλέων, ότι αὐτή μεγάλη ὑπὲρ την Γαλ καλ πάντες οι άνδρες αὐτης ἰσγυροί. 3 Καλ απέστειλεν Αδωνισέδεκ βασιλεύς Ίερουσαλημ πρός Αίλαμ βασιλέα Χεβρών, και πρός Φεράμ βασιλέα Ίεριμούθ, καὶ πρὸς Ἰαφιέ βασιλέα Λαχίς, καὶ πρὸς Δαβὶρ βασιλέα 'Οδολλάμ, λέγων • 4 Δεύτε άνάβητε πρός με καί βοηθήσατέ μοι, καὶ ἐκπολεμήσωμεν τὴν Γαβαών ηὐτομόλησαν γὰρ πρὸς Ἰησοῦν καὶ πρός τούς υίους Ίσραήλ. 5 Και συνήγθησαν καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν Αμοζορίων, βασιλεύς Ίερουσαλημ και βασιλεύς Χεβρών καί βασιλεύς Ίεριμούθ καί βασιλεύς Δαγίς καί βασιλεύς 'Οδολλάμ, αύτοι και πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν, καὶ περιεκάθισαν την Γαβαών καὶ έξεπολιόρχουν αὐτήν.

6 Καλ απέστειλαν οι κατοικούντες Γαβαών προς Ίησουν είς την παρεμβολήν 'Ίσραηλ' είς Γάλγαλα, λέγοντες Μή έκλύσης τὰς γεῖφάς σου από των παίδων σου, ανάβηθι πρός ήμας τὸ τάχος καὶ έξελοῦ ήμᾶς καὶ βοήθησον ήμιν, ότι επισυνηγμένοι είσλν εφ' ήμας πάντες οί βασιλείς των Αμοφραίων οι κατοικούντες την ορεινήν. 7 Καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς ἐκ Γαλγάλων, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστής μετ 8 Kal elne αύτου, πας δυνατός έν ισγύι. κύριος πρός Ίησοῦν Μη φοβηθης αὐτούς, εἰς γάρ τὰς γετράς σου παρέδωκα αὐτούς ούγ ύποστήσεται έξ αὐτῶν οὐδεὶς κατενώπιον ύμων. 9 Καὶ παρεγένετο Ίησους έπ' αὐτους άσνω. όλην την νύκτα έπορεύθη έκ Γαλγάλων. 10 Καὶ έξέστησεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προςώπου 'Ισραήλ, καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς 'κύριος' συντρίψει μεγάλη έν Γαβαών, καὶ κατεδίωξαν αύτους όδον αναβάσεως Βηθωρών, και κατέκοπτον αὐτοὺς ἔως Αζηκὰ καὶ ἔως Μακηδά. 11 Καὶ ἐγένετο έν τῷ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου τῶν υίων Ίσραήλ έπὶ της καταβάσεως Βηθωρών, καὶ κύριος ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους 'γαλάζης' ἐκ יּבֹבְּנִוֹ נִיּלְּםֹׁמִׁנִּ בֹּבְּנִנִּ נִיּלְּבִּ מִּלְכֵּנִוֹ נִיּלְּםֹׁמִּנִּ מַּלְבִּילִם נַיִּנְּחַכִּנִּ מַלְבִּ מִלְכֹּי נֵיּאָמִנִּי מָלְצִׁ יְרִנִּשְׁכֵּי מַלְצִׁר מִלְכֹּי נֵיּאָמִנִּי מָלְצִׁ יְרִנִּשְׁכֵּי מַלְצִׁר מִלְכִּי נֵיִּאָלִנִּ וְנִבּּצִּי וְיִנִּשְׁכֵּי נִיּבְּלְנִוֹ מַלְצִר שִׁלְכִּשׁ וְאָלִבִּיר מֵלְצִּבּמִּלְנוֹ כְאִתְּבּבֹּעוֹ לִבָּרִ מִלְבִּשׁ נַאָּלִבִּיר מֵלְצִּבּמִּלְנוֹ כְאִתְרבּנִּי מְלְבִּשׁ נְאָלִבּיִנְ נִמְּלְבִּי וְנַפֵּּנִּי אָתִבּּבְּעִוֹ וְ נָאָר בְּלָבִישׁ וְאָלְבַּינִי מַלְבִּית נִאֶּלָר מַלְבַּי מַלְבִּילִ נְלִנִּי נִיּיִא דְּנִלְנִי מַוֹבְּעַנִּי וְנִבְּלֵנִי מַלְבִּי נִבְּיִּ

גבעון אל־יהושע רישלחו אנשי המחנה הגלגלה לאמר אל-תרף והושיעה לנו ישבי ההרי אַבּינוּ פָּל־בַּלְבֵי הָאָמֹרֵי יהושש מורהגלגל הוא וכליעם גבורי החיל: 8 ויאמר יהוה אל־יהושל אל־תירא מהם כי בנדיה נתתים לא־יצמד איש 9 מָהֶם בָּפָנֵיה: וַיָּבָא אֵלֵיהֵם יְהוֹשֶׁעַ פַּתְאָם כַּל־הַכַּילָה עָלֵה מִן־הַגּּלְנֵּל: מפה-גדולה בגבעון וירדפם מַצַלַה בַית־חוֹרוֹ וַיַּכֵּם עַד וו מַקּרָה: וַיָּהִי בִּנוּסָם ו מִפְּנֵי יִשְּׂרַאַׁל הם במורד בית-חורו ויחוה השליה צַלַיתָּם אֲבַנִּים בִּדֹלָות מִן־הַשָּׁמֵיִם עַד

^{2.} B* (pr.) καὶ († ΑΕΓΧ). Α¹ Β* τῶν βασ. - Γαὶ († Α² ΓΧ). 3. Β: Εἰὰμ (Αἰλ. ΑΧ) ... Φιδων (Φερὰμ ΓΧ) ... Ἰεφθὰ (Ἰαφιὰ ΑΧ) ... Δαβὶν (-ἰφ Χ). 4. Α¹ Β* τῆν († Α² ΕΓΧ). 5. Α¹ Β* συνήχ. καὶ († Α² ΕΓΧ). ΑΒ: τῶν Ἰεβεσαίων (τ. Ἰμ. ΓΧ). 6. Β: κ. βοήθ. ἡμ. κ. ἐξ. ἡμ. (c. ΑΓΧ). ΑΒ: συνηγμ. (ἐπισ. Χ). 8. ΑΒ: παραδέδωκα (παρέδ. ΓΧ). Β: ὑπολειφθήσεται (ὑποστ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐνώπ. (κατ. Χ). 9. ΑΒ† (p. Κ.) ἐπεὶ (* Χ). Β: ἐιἐπορ. (ἐπορ. ΑΧ). 10. Β† (α. Ἰσρ.) τῶν νίῶν (* ΑΕΓΧ) ... (ετὶ. 11) Ὠρωνίν (Β. iid.). 11. Β: Ἐν δὲ τῷ (Κ. ἐγ. ἐν τῷ Χ).

ע. 8. יי דור ר

^{2.} B: eine von ben fon. Stabten. dW.vE: Ros nigeftabten. dW: Bewohner. vE: Manner waren taufer. B: M. Gelben.

^{3.} Und M. S., ber R. gu Jer., faubte. dW.vE:A: u. fprach.

^{5.} B.dW.vE.A: (ver)fammelten fich. dW: gogen beran ... u. alle ihre Lager. vE: ihr ganges. A: fie u.

war eine große Stabt, wie eine fonigliche Stadt, und größer benn Mi, und alle ihre 3 Burger ftreitbar. *Und er fanbte gu Soham, bem Ronige ju Bebron, und gu Piream, bem Ronige ju Jarmuth, und gu Saphia, bem Ronige ju Lachis, und ju Debir, bem Ronige ju Eglon, und ließ 4 ihnen fagen: *Rommt berauf gu mir und belft mir, bag wir Gibeon ichlagen, benn fle bat mit Jofua und ben Rinbern 5 Ifrael Frieden gemacht. *Da famen guhauf und zogen hinauf bie funf Ronige ber Amoriter, ber Ronig gu Jerufalem, ber Ronig ju Bebron, ber Ronig jur Jarmuth, ber Ronig ju Lachis, ber Ronig ju Eglon, mit alle ihrem Beerlager, und belagerten Gibeon und ftritten wiber fie. Aber bie ju Gibeon fandten zu Jofua ine Lager gen Gilgal, und liegen ibm fagen: Biebe beine Sand nicht ab von beinen Rnechten, fomm gu uns herauf eilend, rette und hilf uns, benn es haben fich wiber uns jufammen gefchlagen alle Ronige ber Amoriter, Die auf bem Bebirge 7 wohnen. *Josua gog binauf von Gilgal, und alles Rriegsvolf mit ihm, und alle 8 ftreitbare Manner. *Und ber Berr fprach gu Jofua: Burchte bich nicht vor ihnen, benn ich habe fie in beine Banbe gegeben, niemand unter ihnen wird vor bir fteben 9 fonnen. "Alfo tam Jofua ploplich über fie, benn bie gange Nacht jog er berauf 10 von Bilgal. *Aber ber Berr fcpredte fie vor Mrael, baf fie eine große Schlacht folugen gu Gibeon, und jagten ihnen nach ben Weg hinan zu Beth Goron, und fchlu-11 gen fie bis gen Afeta und Dateba. "Und

5. A.A: an Baufen, au Baufe. U.L: au Bauf. ihre heere. dW.vE.A: lagerten fich wiber (vor) &. 6. B.dW.vE: b. Manner gu (von) &. dW.vE.A: n. fprachen. B: erlofe uns. A: errette uns u. bring uns Guife. B.dW.vE.A: fich verfammelt.

ba fie vor Ifrael flohen ben Weg berab

gu Beth Boron, lieg ber Berr einen aro=

Ben Bagel vom Simmel auf fle fallen, bis

7. B: tapfere Belben. vE: t. Streiter. 8. B.dW.vE: Sanb. A: bir wiberfiehen. vE: Reis mer v. ihn. foll v. b. beft. dW: fein Mann v. i. w. ft. por bir.

9. dW: überfiel f. pl. vE: fiel pl. über f. ber. Bolvglotten Bibel. A. E 2. 2068 1. Abth.

et una civitatum regalium et major oppido Hai, omnesque bellatores ejus fortissimi. *Misit ergo Adonisedec 3 rex Jerusalem ad Oham regem Hebron et ad Pharam regem Jerimoth, ad Japhia quoque regem Lachis et ad Dabir regem Eglon, dicens: *Ad 4 me ascendite et ferte praesidium, ut expugnemus Gabaon, quare transfugerit ad Josue et ad filios Israel. *Congregati igitur ascenderunt quin- 5 (Ga.14,9, que reges Amorrhaeorum, rex Jerusalem, rex Hebron, rex Jerimoth, rex Lachis, rex Eglon, simul cum exercitibus suis, et castrametati sunt circa Gabaon, oppugnantes eam.

Habitatores autem Gabaon urbis 6 obsessae miserunt ad Josue, qui tune morabatur in castris apud Gal-(De. 81, 6. galam, et dixerunt ei: Ne retrahas manus tuas ab auxilio servorum tuorum; ascende cito et libera nos ferque praesidium! convenerunt enim adversum nos omnes reges Amorrhaeorum, qui habitant in montanis. *Ascenditque Josue de Galgalis et 7 omnis exercitus bellatorum cum eo, viri fortissimi. *Dixitque Dominus 8 11,6. ad Josue: Ne timeas eos; in manus 8,1-al. enim tuas tradidi illos, nullus ex De. 11, 25. eis tibi resistere poterit. *Irruit 9 11,7. itaque Josue super eos repente, tota nocte ascendens de Galgalis, *et 10 Bx.99,97 conturbavit eos Dominus a facie Israel, contrivitque plaga magna in Gabaon ac persecutus est eos per viam ascensus Beth-horon, et percussit usque Azera et Maceda. *Cum- 11 que fugerent filios Israel et essent in descensu Beth-horon, Dominus misit super eos lapides magnos de

7. Al.: virique.

dW: heran. B.vE: er war b. g. N. (hindurch) v. G.

heraufgezogen (gez. v. . . ans). 10. B: cricht. dW.A: verwirrte. VE: brachte f. in Berwirrung. B: er folug f. mit e. gr. Solag. dW: richtete e. gr. Nieberlage unter ihnen an. vE: f. brach: ten ihnen ... bei.

11. ben Abhang. B: ba f. im Berabfteigen v. B. waren. B.vE: warf. A: fanbte uber fie. dW: ließ herabf. B.dW.vE.A: große Steine.

τοῦ οὐρανοῦ ἔως Αζηκά, καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης, ἢ οὖς ἀπέκτειναν οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ μαχαίρα ἐν τῷ πολέμος.

12 Τότε διάλησεν Ἰησοῦς πρὸς κύριον, ἡ ἡμέρα παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν Ἀμορὸαϊον ὑπογείριον Ἰσραήλ, 'ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν Γαβαῶν καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προςώπου υίῶν Ἰσραήλ', καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Στήτω ὁ ἡλιος κατὰ Γαβαών, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλών. ¹³ Καὶ ἔστη ὁ ἡλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἔως ἡμύνατο τὸ ἔθνος τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς; Καὶ ἔστη ὁ ἡλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ· οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς. ¹⁴ Καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ὡςτε ἐπακοῦσαι θεὸν 'φωνῆς' ἀνθρώπου, ὅτι κύριος συνεπολέμησε τῷ Ἰσραήλ.

15 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. 16 Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὖτοι, καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν Μακηδά. 17 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες · Βυρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίφ τῷ ἐν Μακηδά. 18 Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς · Κυλίσατε λίθους μεγάλους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου, καὶ καταστήσατε ἀνδρας τοῦ φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς. 19 'Τμεῖς δὲ μὴ ἐστήκατε καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε αὐτοὺς εἰςελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν παραδέδωκε γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς γεῖρας ἡμῶν.

26 Καὶ ἐγένετο, ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἔως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι διεσώθησαν ἀπ' αὐτῶν καὶ εἰςῆλθον εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς, 21 καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ

פַחַרֵב: הַבָּלָּד מִאְשָׁת הְרָגִּיּ בְּנֵי יִשְּׂרָאֵל אַזַּקָה וַיְּמֶתוּ רַבִּים אֲשֶׁר־מֵתוּ בְּאַרְנֵי

אָרִשׁ פּֿר וֹבְּנְיִנִי נֹלְחֵׁם לִּיִשִּׁנִאֵּלְ: לִפָּנָיוּ נִאְּחַבְּיִּוּ לִשְׁמִּעֹ וִבְּנָיִם בַּנִּיִם נִּלְּאַ־אָּלְ לָכִּיִאִּ בַּיִּנְם בּנִיְ אִיֹבְיִּוּ דִּיִּבְּמִּלְ אִבְּלִּוּן: זֹינִּיְם בַּנִּיּבְּלֵּוּן נִינִּשְׁבַ בַּנִּי בַּנִּי בַּנִּי בַּנִּינִ בַּבְּרֵנְוּן בִּיּשְׁבָּעִּן בַּבְּרֵנְוּן בִּיּבְּעִּוּן נִינִּשְׁבַ יִּשְׁנְאַלְ אַמָּמָם בִּיּשְׁכָּמִּם בִּיּבְּלֵּוּן נִינְּשְׁבַ יְנִינְּוֹ בַּבְּרִוּן בַּבְּרִנְּוּן נִישְּׁבְּעִּוּן בְּבַּרִּין בְּבַּרִּוּן בְּבַּרִין בְּעַבְּעוּן בְּבַּרִין נִשְּׁבְעֵּוּן בְּבַּר יִבְּוּנְם בְּעִּוּן בְּבַּר יִשְּׁנְּשֵׁלְ לִיבְּוָּוּ בְּבִּרוּן בַּבְּר יִשְּׁבְּבְּרוּן בְּבַּר יִשְּׁבְּבְּרוּן בְּבִּר יִשְּׁבְּבְּרוּן בְּבִּר יִשְּׁבְּבְּרוּן בִּבְּר בְּבְּרוּן בְּבִּר יִבְּוּלְוּן בְּבַּר יְנִיּוּלְם בַּּרְיוּן בְּבַּר יִבְּיִּלְם בְּבְּרוּן בְּבֵּר יִבְּנִים בְּבְּרוּן בְּבְּרִין בְּבָּבר יְהוּנְשְׁעַ לִיכְּוּלְיִי בְּבְּבְּרוֹן בְּבָּר יִיִּתְּוּם בְּבִּים בְּבִּר יִשְּׁבְּבְּיוֹם בְּבִּר יִשְּבְבּר יִבְּבְּעוֹן בְּבְּבְּרוּן בְּבְּבְּרוּן בְּבְּבְּרוּן בְּבְּרְיוּם בְּבִּים בְּבִּר יִּשְּבְּבְּעוּוּן בְּבַּר יִּשְּבְּבּר יִבְּבְּבוּוּוּן בְּבְּר בְּבְּרוּוּם בְּבּר בְּבִּיוּם בְּבּבּר בְּבִּיוּם בְּבּבּר בְּבְּוּוּם בְּבְּרְיוּם בְּבְּרִים בְּבְּרִים בְּבְּרִים בְּבְּרִים בְּבְיוֹם בְּבְּרִים בְּבְּרִים בְּבְּרִים בְּבְּרְוּוּם בְּבִּים בְּיִבְּיִים בְּבְּבְּרְוּבְּבְיוּם בְּבְּבְּרִים בְּיִים בְּבִּים בְּבְּבְּרִים בְּבִּים בְּבִּבּר בְּבִּיבְּבְּרוּוּם בְּבְּרִים בְּבְּבְּבְּיוּם בְּבְּבְּבְּרוּם בְּבְּבּר בְּבְּבְּרְיוּם בְּבּבּר בְּבְּבְּבְּרוּוּם בְּבְּבְּרוּם בְּבְּבְּרוּם בְּבְּרְיוּם בְּבְּרְבּבּרְיוּם בְּבְּבְּוּבְּבְּרוּם בְּבְּבְּרוּם בְּבּבּרְיוּם בְּבְּרְוּבְּבְיוּם בְּבְּבְּרוּם בְּבִּיבְּיוּם בְּבִּיבְיוּבְּבְיוּים בְּבְּבְיוּבְיבְיוּים בְּבְּבְּבְיוּבְיבְיוּבְיבְיוּבְבְיוּבְבְּיוּבְיבְיוּבְיבְיוּבְבְּיוּבְיבְיוּבְיבְיוּבְיבְיוּ

יְהֹנָה אֵלְהִיכֵם בּיָדְכֵם: אַל-תִּתְּנִּה לְבִיאׁ אָל-עַרִיהָם בִּי נְתָנֵם

16 אָל-תִּתְּנִּה לְבִיאׁ אָל-עַרִיהָם בִּי נְתָּנֵם

17 בְּמַפֵּדְה: וַיְּאָנֶר יְחוֹשְׁעַ נְּלְּרְ אַבְנִים בִּמְעָרֵה וַמַפְּעָירוּ עָלֶיהְ בִּמְעָרֵה וְהַפְּעָירוּ עָלֶיהְ בִּמְעָרֵה וְהַפְּעָירוּ עָלֶיהְ בִּמְעָרֵה וְהַפְּעָירוּ עָלֶיהְ בִּמְעָרֵה וְהַפְּעָירוּ עָלֶיהְ בִּמְעָרֵה וְהַפְּעָרִה עַלְּבִּים נְּחְבְּאִים בַּמְעָרֵה וְהַבְּעִּעָר וֹמִצְאוּ בַּמְעָרֵה וְהַבְּעָּעָר וְהַבְּעָרָה וְהַבְּעָרָה וְהַבְּעָרָה וְהַבְּעָּיִם הְאָלֶה וְהִיּשְׁרָ וִיחִּיְשְׁעַ בְּעִּרְה עִנְיִבְּאוּ בִּמְעָרָה וְהַבְּעִּעָר וְהַבְּעִּים הְאָלֶה וְהַיִּעְּתְ וְהַבְּעִּים הְאָלֶה וְבִּיִּעְּים בְּמְעָרָה וְהַבְּעִּעָר וְהַבְּעִים וְהָאַעָּי וְכְּלִים וְהָאָעַי וְכְּלִים וְהַעָּעָר וְהַבְּעִים בְּאַרָה וּהַיִּעְּיִם בְּיִישְׁרִאוּ וְבִּיּים וּהְאָלֵי וְכִּים וְהָבְּעִים וּהְאָבְי וְבְּיִבְּים וּהְאָבִיים וּהְאָבִיים וּהְאָבִיים וּהְאָבִיים וּהְאָבִיים וּהְבִּים וּהְיִבְּים וּהְיִבְּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבּיִים וּהְיִּבְּים וּהְיִּמְּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּים וּהְבִּבְּים וּהְבִּים וּבְּיִים וּבְיִים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּהְבִּים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִבְּים וּבִּיִים וּבִּיִים וּבִּיִים וּבִּיִים וּבִּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבִּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּבִּים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבִּיים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְיִים וּבְּיִבְּים וּבְּיִים וּבִּיּבְייִם וּבְּיִבְּיִם וּבְּיִים וּבְּיִבְּיִים וּבּיּים וּבְּיִבּים וּבְּייִבְיים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּייִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּייִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּייִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּייִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְיוּים וּבְּייִים וּבְּיִים וּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּיִייִים וּבְּיִים וּבְּיִי

גלר נימלבגר: וֹהְשׁׁבּוּ כֹל-נימָם אָלְ
וְנִיּשְּׂנִיתִּים מֻּלְּנוֹּ מֹנִים וֹהְצֹאוּ אָלְ
לְנִיּשְּׁנִיתִים מֻּלְנוֹי גֹוּיְשֻׁבּ וּלֹנִי מֹבּוּשְׁמֹּם כֹּלְנִים מַלְּנִי נְיוּוְשֻׁבּ וּלְנֵי יִשְׂנִאַל כַּרַנְּיִת יְחוּשְׁשֻׁבּ וּלְנֵי יִשְׂנִאַל כַּבַּנְּיִת יְחוּשְׁשֻׁבּ וּלְנֵי יִשְׂנִאַל כַּבַנְּיִת יְחוּשְׁשֻׁבּ וּלְנֵי יִשְּׁנִאֵל

v. 13. כולו סמץ

^{12.} ΛΕΧ: κύριος ὁ ϑ. ... * νίαν. 13. Λ¹Β: ὁ ϑεὸς τὸς ἐχθρὸς αὐτῶν (τὸ ἔθνος τ. ἐ. α. Χ) * Οὐχὶ - εὐ-ϑῶς († Λ²ΕΓΧ). 14. Λ¹Β* φωνῆς († Λ²ΕΓΧ). Β: συνεξεπολ. (συνεπολ. ΑΓΧ). 15. Λ¹Β* tot. νε. († Λ²ΕΓΧ). 16. Χ† (p. ἔτοι) τῶν Ἰεβεσαίων. 17. Λ: Ἰτροῦ. 18. Λ¹Β* μεγάλες († Λ²ΕΓΧ). Λ¹Χ: καταστήσετε. ΑΧ† (p. καταστ.) ἐπ' αὐτῶ (ΕΓΧ: ἐπ' αὐτῶς). Λ¹Β* τῶ († Λ²ΕΓΧ). 19. Β* αὐτῶς († ΑΕΓΧ). ΛΒ: παρέθωνε (παραδέδ Χ). 20. Β† (a. Ἰσρ.) νίως (* ΕΧ; Λ²ΓΧ: οἱ νίοὶ, Λ¹Χ: πάντες οἱ νίοὶ). Λ¹Β* απ' αὐτῶν οἱ καὶ εἰςῆλϑ. († Λ²ΕΓΧ). 21. Λ¹: ἐπεστράφη.

^{11.} B.A: v. ben hagelsteinen. dW.vE: burch bie h.
12. Damais. B: bahingab. dW: preis gab. vE: pr. gegeb. hatte. A: überlieferte. B.dW.vE: vor b. Rugen Ifr. dW.vE: S. zu G., st. stille! (A: bewege bich nicht von ...!)

gen Afeta, daß fie starben. Und viel mehr starben ihrer von dem Sagel, denn die Kinder Frael mit dem Schwert erwürs geten.

12 Da rebete Josua mit bem Geren bes Xages, ba ber herr bie Amoriter übergab vor ben Kindern Ifrael, und sprach vor gegenwärtigem Ifrael: Sonne, stehe fille zu Gibeon, und Mond, im Thal

13 Ajalon! *Da stand die Sonne und der Mond stille, die daß sich das Bolf an seinen Feinden rächete. Ist dieß nicht geschrieben im Buch des Frommen? Also stand die Sonne mitten am himmel, und verzog unterzugehen, beinahe einen ganzen

14 Tag; *und war tein Tag biefem gleich, weber zuvor noch barnach, ba ber herr ber Stimme eines Mannes gehorchte; benn ber herr ftritt für Irael.

15 Jofua aber zog wieber ins Lager gen Gilgal, und bas ganze Ifrael mit ihm.

16 Moer biefe funf Roulge waren gefloben und hatten fich verftedt in die Goble gu

17 Makeba. *Da warb Jofua angefagt: Bir baben bie funf Ronige gefunden, verborgen

18 in ber Sohle zu Mateba. *Josua sprach: So malzet große Steine vor bas Loch ber Sohle, und bestellet Manner bavor, bie

19 ihrer huten. "Ihr aber flehet nicht ftille, fonbern jaget euren Feinben nach und schlaget ihre Sinterften, und lagt fle nicht in ihre Stabte tommen, benn ber Gerr, euer Gott, hat fle in eure Sanbe gegeben.

20 Und ba Josua und die Kinder Ifrael wollendet hatten biese sehr große Schlacht an ihnen, und sie gar geschlagen: was überblieb von ihnen, das fam in die festen 21 Städte. *Also kam alles Bolk wieder ins

8ir.48.6. coelo usque ad Azeca, et mortui 8i.88.71 coelo usque ad Azeca, et mortui (30.10 coelo usque ad Azeca, et mortui (

Tunc locutus est Josue Domino, 12
in die qua tradidit Amorrhaeum in
conspectu filiorum Israel, dixitque
coram eis: Sol contra Gabaon ne
21,24. movearis, et luna contra vallem Aja8ir.46,5. lon! *Steteruntque sol et luna, 13
Hab.3,11. donec ulcisceretur se gens de inimi63,16. cis suis. Nonne scriptum est hoc in
210,11; libro justorum? Stetit itaque sol in
(Nm: medio coeli, et non festinavit occumbere spatio unius diei. *Non fuit 14
antea nec postea tam longa dies,
Jac.5,146. obediente Domino voci hominis et
v.42. (Ex. pugnante pro Israel.
14,24.

Reversusque est Josue cum omni 15
v.7.9,6. Israel in castra Galgalae. "Fugerant 16
(Es.2,10. enim quinque reges et se absconderant in spelunca urbis Maceda.
"Nunciatumque est Josue, quod in-17
v.5. venti essent quinque reges latentes in spelunca urbis Maceda. "Qui 18 praecepit sociis et ait: Volvite saxa ingentia ad os speluncae, et ponite viros industrios, qui clausos custodiant; "vos autem nolite stare, sed 19
De.25,16. persequimini hostes et extremos quosque fugientium caedite, nec dimittatis eos urbium suarum intrare prae-

sidia, quos tradidit Dominus Deus in manus vestras. Caesis ergo adversariis plaga magna 20 et usque ad internecionem pene con-

sumptis hi, qui Israel effugere potuerunt, ingressi sunt civitates munitas. *Reversusque est omnis exercitus ad 21

17. Al. * urbis.

^{13.} g. Rille ble E., n. d. M. hielt ein. B.dW.vE: blieb fiehen. B: bes Rechtschaffenen. dW: ber Rebs lichen. A: Gerechten. B.dW.vE.A: eilete (fich) nicht. dW.vE: vollen T.

^{14.} dW.vE: horte auf bie St. e. Menfchen. A: ber

^{...} Gehor gab. 16. dW.vE: Unb (es) floben.

^{17.} Die 5 R. find gef. vE: Dan hat gef.

^{18.} dW.vE: bie Deffinnng. A: ben Gingang. dW.vE: ftellet leute ... fie ju bewachen. B: vermahren.

^{19.} Sand. dW.vE: bleibet n. fteben. A: verweis let n. dW: Rachhut. vE: Rachtrab.

^{20.} B: fie vollends geschlagen h. mit e. sehr gr. Schlag, bis daß f. alle waren. dW: ihre f. gr. Niesberlage geenbigt, bis f. a. umgekommen waren. B: u. die Uebrigen fo v. ihnen übrig gebl. ... bineingekoms men waren. dW: es entrannen aber Etliche v. ihnen u. kamen. vE: so daß Einige ...

^{21,} B: Da fehrte ... wieber um.

λαός είς την παρεμβολήν πρός Ίησοῦν είς Μακηδά ύγιεις, 'καί' οὐκ ἔγρυξε τῶν υίῶν Ισραήλ ούδεις τη γλώσση αύτου. 22 Και είπεν 'Ιησους. 'Ανοίξατε τὸ σπήλαιον καὶ εξαγάγετε πρός με τους πέντε βασιλείς τούτους έχ του σπηλαίου. 23 Καὶ εξηγάγοσαν τοὺς πέντε βασιλείς έχ του σπηλαίου, τὸν βασιλέα Ίερουσαλήμ καὶ τὸν βασιλέα Χεβρών καὶ τὸν βασιλέα Γεριμούθ και τον βασιλέα Λαγίς και τον βασιλέα 'Οδολλάμ. 24 Καὶ έπεὶ έξήγαγον αὐτοὺς πρός Ίησουν, και συνεκάλεσεν Ίησους πάντα Ισραήλ και είπε πρός τους άρχηγους των ανδρών του πολέμου τους συμπορευομένους αύτῷ, λέγων αὐτοίς. Προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τούς πόδας ύμων έπὶ τούς τραγήλους αύτων. Καὶ προςελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. 25 Καὶ είπεν Ίησοῦς πρὸς αὐτούς. Μη φοβηθήτε αὐτούς μηδε δειλιάσητε, άνδρίζεσθε και ίσχύετε. ότι ούτω ποιήσει κύριος πάσι τοϊς έχθροϊς ύμων, ους ύμεις καταπολεμείτε αύτούς. 26 Καί άπέκτεινεν αύτους Ίησους και έκρεμασεν αυτούς επί πέντε ξύλων, καὶ ἦσαν κρεμάμενοι επὶ τῶν ξύλων έως ἐσπέρας. 27 Καὶ ἐγενήθη πρός ηλίου δυσμάς, και ένετείλατο Ίησοῦς καὶ καθείλον αύτους ἀπὸ των ξύλων, καὶ ερρίψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον, εἰς ο̈ κατεφύγοσαν έχει, και έπεχύλισαν λίθους μεγάλους έπὶ τὸ σπήλαιον έως τῆς σήμερον ήμέρας.

28 Καὶ τὴν Μακηδὰ ἐλάβοσαν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν καὶ πᾶν ἐμπνέον ὅ ἦν ἐν αὐτῆ, καὶ οὐ κατελείφθη οὐθεὶς ἐν αὐτῆ 'διασεσωσμένος καὶ διαπεφευγώς' · καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεὶ Μακηδά, ὅν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεὶ Ἰεριχώ. 29 Καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ Μακηδὰ εἰς Δεβνά, καὶ ἐπολιόρκει Δεβνά. 30 Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ, 'καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ, 'καὶ

הַמַּחַנֵה אַל־יִהוֹשָׁעַ מַקַּדָה בִּשְׁלוֹם לא-חַלַץ לָבְנֵי יִשְּׁרָאֵל לָאֵישׁ אֶת־ 22 לשנו: וַיָּאמֵר יִהוֹשִׁע פִּתְחַוּ אֵת־פֵּי הַמְעָרֶה וְהוֹצֵיאוּ אֵלֵי אַת־חַמְשָׁת 23 הַמְּלֶכֵים הָאֱלֶה מִן־הַמְּעֵרֵה: וַיִּצְשׁוּ בָן וַיּוֹצַיאוּ אֵלָיוּ אָת־חֲמֵשָׁת הַמְּלַכֵּים האלה מדהמערה את מלה ירושלם חַבְרוֹן אֵת־מֵלֶהְ אַת־מַלָּהְ לַכִּישׁ אָת־מֵלֶהְ עַגְלָוֹן: וְיָהִי בְּהְוֹצִיאָׂם אֶת־הַמְּלֵכֵים הָאֵלֵה אֵל־ יָהוֹשָׁעַ וַיְּקַרֹא יָהוֹשָׁע אַל־כּל־אישׁ אַל־קּבִינִי ויאמר הַפָּלְתָעָה הַהַלְכִרָּא אָתֹּוֹ קַרְבֹוּ שָּׁימוּ על־צַנְארֵי אַת־רַגְלֵיכֶם האַבָּה וַיִּקרבוּ וַיִּשִּׁיבוּ אַת־רַגְּלֵיהֵם כחעל־בואריהם: וַיָּאמֵר אַלִיהַם יהוֹשְׁעַ יתַּירָאָר וָאַל־תַּחָתר חָזָקר וָאַנְצֹר פַּי כָּכָה וַצַּשָּׁה יָהוָהֹ לְכָל־אָיִבֵּיכָם 26 אַמֶּר אָתֵּם נָלְחָמֵים אוֹתָם: וַיַּבֶּבׁם יְהוֹשָׁעַ אַחֲרֵי־כֵּוֹ וַיִּמִיתֵּם וַיִּתְלֵּם עֵל חַמְשַׁה עַבֵּים וַיַּהָיִר תְּלְרֵים 27 הַנֶּצֵים עַד־הַעַרֵב: וַיָּהַי לְעֵת ּ בִּוֹא הַשַּּׁמָשׁ צָּוָה יְהוֹשְׁעַ וַיְּרִידוּם מֵעַל הַנֶצִים רַיִּשְׁלִיכִם אֱל־הַפְּעָרֵה אֲשֵׁר ַנַּחָבָּאוּ־שָׁם וַיַּשָּׁמוּ אָבַנַים גִּדֹלוֹת עַל־

 לַנִּשׁלְ נְבִּנְעַ כַּם-אִנִּעַשִּ פַּנַגַ נִשְּׂבָאֵלֵ
 מִמַּפַּנֵעַ לְבָּנֵעַ נַּם-אִנִּעַשִּ פַּנַגַ נִשְּׂבָאַלַ אַמֶּנַ מַפּּנְּגַעַ לְאָצִעַ הְשָּׁאִיר שְּׁלֵיגַ נַעַּלְצֵּעַ לְמֵּלֵצְ בְּשֵּׁלָאַ נִיּשְׁאִיר שְּׁלֵיגַ נַעַּלְצֵּעַ לְמֵּלֵצְ בְּשִׁ לָאַ נִיּשְׁאִיר שְׁלֵיגַ נַעַּעַלָּ יְנִיחִוּיִ בְּשִׁ לָאַ נִיּמְשָׁאִיר שְׁלֵיגַ נַעָּעַלָּהְ לְמֵּלֶנְ בְּנִוֹם מִעְּמֵלְ לְפִּים נְעָּלִבְ וְיִנְוֹשְׁעַ בְּנִינִם בְּנִוֹם נַעִּלָּבְּ
 בְּנִים נַיִּנְים נַיִּנְים בַּנִינִם בַּנִים

^{21.} Α¹ Β* είς τ. παρεμβ. († Α² ΕΓΧ). Α² ΕΧ: ὑγεῆς. ΑΒ: ἐδεἰς τ. νίοὖν Ἰσρ. (inv. ord. FX). 22. Α: ἐξενέγκατε. Α¹ Β* πρός με († Α² FΧ). 23. ΑΕΓΧ† (p. βασιλεῖς) τότες. 24. ΑΒ* εἶπε πρὸς († Χ)... ἐναρχομένες (ἀρχ. τ. ἀνδρ. Χ). Α† (p. πολ.) καὶ. ΑΧ: Προςπορ. 25. ΑΓΧ: πρὸς αὐτ. Ἰσρ. 26. Α² FX† (p. Ἰησ.) μετὰ τότο καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸς. 27. Β* (alt.) καὶ († ΑΕΓΧ). ΑΕΧ: κατέφυγον. Α¹ Β* μεγάλες († Α² ΕΓΧ). 28. Α² FX: δλαβεν Ἰησός... ἐφόνευσεν. Β* αὐτὴν καὶ († ΕΧ; ΑΓΧ: αὐτὸς καὶ). 30. Β: είς χεῖρας (ἐν χειρὶ ΛΕΓΧ).

Die fünf Ronige aus ber Boble.

Lager zu Josua gen Mateba mit Friebe, und burfte niemand vor ben Rinbern Ifrael 22 feine Bunge regen. *Jofua aber fprach: Macht auf bas Loch ber Goble, und bringet 23 bervor bie funf Ronige gu mir. * Sie tha= ten alfo, und brachten bie funf Ronige gu ibm aus ber Boble, ben Ronig ju Berufalem, ben Ronig ju Bebron, ben Ronig gu Sarmuth, ben Ronig gu Lachis, ben 24 Ronig zu Eglon. *Da aber bie funf Ronige ju ihm berausgebracht maren, rief Josua bem gangen Ifrael und sprach ju ben Oberften bes Rriegsvolfs, bie mit ibm gogen: Rommt bergu und tretet biefen Ronigen mit Fugen auf die Balfe! Und fie famen bergu und traten mit gugen 25 auf ihre Balfe. "Und Jojua iprach ju ihnen: Furchtet euch nicht und erschreckt nicht, feib getroft und unverzagt, benn alfo wird ber Berr allen euren Feinben 26 thun, wiber bie ihr ftreitet. *Und 30= fua folug fie barnach und tobtete fie, und bing fie an funf Baume, und fie bingen an ben Baumen bis jum Abend. 27 *Da aber bie Sonne war untergegangen, gebot er, bag man fie von ben Baumen nahme und murfe fle in die Boble, barin fle fich vertrochen hatten, und legten große Steine vor ber Boble Loch. Die find noch ba auf biefen Tag.

28 Deffelben Tages gewann Josua auch Makeba, und schlug sie mit ber Schärse bes Schwerts, bazu ihren König, und verbannete sie und alle Seelen, bie barinnen waren, und ließ niemand überbleiben, und that dem Könige zu Makeba, wie er dem 29 Könige zu Jericho gethan hatte. *Da zog Josua und bas ganze Ifrael mit ihm von Makeba gen Libna und stritt wider 30 sie. *Und der Herr gab dieselbige auch

24. A.A: bas gange Ifrael. 26. U.L: auf funf Baume ... bis gu Abenb.

21. dW.vE: gludlich jurud. A: unverfehrt u. volls jablig? dW: es fpiste gegen ... N. f. 3. vE: R. fp. ..., gegen Reinen. A: wagte zu muchfen! (B: hatte f. 3. wiber Jemanb von ... gereget?)

22. Diefe 5 R. dW: Thut bie Deffnung ... auf. vE.A: Deffnet b. Gingang.

Josue in Maceda, ubi tunc erant castra, sani et integro numero; nullus-(Ex.11.7. que contra filios Israel mutire ausus est. *Praecepitque Josue, dicens: 22 Aperite os speluncae et producite ad me quinque reges, qui in ea latitant. *Feceruntque ministri, ut sibi suerat 23 imperatum, et eduxerunt ad eum quinque reges de spelunca, regem Jerusalem, regem Hebron, regem Jerimoth, regem Lachis, regem Eglon. *Cumque educti essent ad eum, vo- 24 cavit omnes viros Israel et ait ad principes exercitus, qui secum erant: Bar. 4.25. Ite et ponite pedes super colla regum Ps. 110, 1. istorum! Qui cum perrexissent et subjectorum colla pedibus calcarent, *rursum ait ad eos: Nolite timere 25 nec paveatis, confortamini et estote robusti! sic enim faciet Dominus cunctis hostibus vestris, adversum quos dimicatis. *Percussitque Josue 26 De.7,34. et interfecit eos atque suspendit super quinque stipites, fueruntque suspensi usque ad vesperum. *Cumque oc- 27 B.29. cumberet sol, praecepit sociis, ut deponerent eos de patibulis. Qui depositos projecerunt in speluncam, in qua latuerant, et posuerunt super os ejus saxa ingentia, quae permanent usque in praesens.

v.10.16e. Eodem quoque die Macedam cepit 28
Josue, et percussit eam in ore gladii
regemque illius interfecit et omnes
habitatores ejus; non dimisit in ea
saltem parvas reliquias. Pecitque
v.1.6,1as.regi Maceda, sicut fecerat regi Je-

richo. Transivit autem cum 29
12,15. omni Israel de Maceda in Lebna et
15,42. pugnabat contra eam. Quam tra-30

21,13. pugnabat contra eam. Quam tra-36 28,8.3. didit Dominus cum rege suo in ma-

24. diefe R. ... mit den J. B.dW.vE.A: (ftellet) fetet eure F. auf die S. diefer R.

^{22.} S: adducite.
23. Al.: adduxerunt.

Of C. address

^{24. 8:} adducti.

^{25. (}Die Rap. 1,6.) dW: mit all. e. g. A: an. vE: ftreiten werbet.

^{27.} unterging. B.d W vE: verftedt.

^{28.} dW.vE.A: nahni .. ein. B.dW: verb. feinen (ibren) R., fie n. ale @

έλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ έφονευσαν αυτήν έν στοματι ξίφους, καλ παν έμπνέον ο ήν εν αυτή, και ου κατελείφθη εν αύτη ούδε είς διασεσωσμένος και διαπεφευγώς. καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὂν τρόπον έποίησαν τῷ βασιλεί Ίεριχώ. απηλθεν Ίησους και πας Ισραήλ μετ' αυτού έχ Λεβνά είς Λαγίς, και περιεκάθισεν αύτην και επολιόρκει αυτήν. 32 Και παρέδωκε κύριος την Λαγίς είς τας γείρας Ισραήλ, καί έλαβεν αὐτὴν ἐν τῆ ἡμέρις τῆ δευτέρα, καὶ εφόνευσαν αὐτην έν στόματι ξίφους, 'καὶ έξωλόθρευσαν αὐτην' ον τρόπον εποίησαν την

Δεβνά.

33 Τότε ἀνέβη Ωραμ βασιλεύς Γάζερ βοηθησαι τη Λαγίς και επάταξεν αὐτὸν Ιησούς 'έν στόματι ζίφους', αύτον καὶ τον λαόν αὐτοῦ, ἔως τοῦ μή καταλειφθήναι αὐτων σεσωσμένον 'καλ διαπεφευγότα'. 34 Kal απηλθεν Ίησους και πας Ίσραηλ μετ' αυτου έκ Δαχίς είς 'Οδολλάμ, καὶ περιεκάθισεν αὐτην και έξεπολιόρκησεν αὐτήν. 35 Και παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ Ἰσραήλ', καὶ έλαβεν αὐτὴν ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἐφόνευσεν αύτην έν στόματι ξίφους, και παν έμπνέον έν αὐτῆ έν τῆ ἡμέρα ἐκείνη ἐφόνευσαν, ὅν 36 Kal ann loer τρόπον ἐποίησαν τῆ Λαγίς. Ίησους καὶ πᾶς Ίσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς Χεβρών, καὶ περιεκάθισεν αυτήν 37 καὶ έλαβεν αυτήν, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι Είφους καὶ παν τὸ έμπνέον ἐν αὐτῆ. Οὐκ ἦν διασεσωσμένος · ον τρόπον έποίησαν την Οδολλάμ, έξωλό-38 Kai θρευσαν αύτην καὶ όσα ήν έν αύτη. απέστρεψεν Ίησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραήλ μετ' αὐτοῦ είς Δαβίο, καὶ περικαθίσαντες αὐτὴν 39 ελαβον αύτην και τον βασιλέα αύτης και πάσας τας κώμας αυτής. Και επάταξεν αυτην έν στόματι ξίφους, και έξωλόθρευσαν αὐτην και παν έμπνέον έν αύτη, και ού κατέλιπον ούδένα διασεσωσμένον. Θν τρόπον έποίησαν τή Χεβρών καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τη Δαβίο και τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.

יאת־מַלְכַּה וַיבָּה לְפִי־חַוֹרֵב וְאֵת־ יהנפש אשר-בה לא-השאיר בה אשר־בה

אַז עַלָּה הֹרֶם מֵלֶה אַת־לְכִישׁ וַיַּבֶּהוּ יְהוֹשׁׁעַ וְאָת־עַמּוֹ לו שורתו וייצבר בכתי השאיר נַה וַיַּחַנָּר עַלֵיהַ וַיִּלַחַמִּר עַלִיהָ: לח וַיִּלְפָּרוּהַ בַּיַּוֹם הַהוּא וַיַּכִּוּהַ לְפִּי־ חרב ואת כל-תנפש אשרובה ביום ויעל יהושע וכל בָדִרהַ וַיַּכִּרהַ־כִּפִי בינפש. רה ויכחם עליה: וַכַאָשֵׁר עַשַּה לְלָבְנָה וּלְמַלְפָּה:

τα τὰ ἐμπνέοντα (ΑΒ† ὄσα ἢν, * Χ). ΑΧ: τῆ Όδ. 38. Α¹Β* μετ' αὐτὰ († Α²ΕΓΧ). ΑΕΧ (eti. 39): Δα-βείο. 39. Β* πάσας († ΓΧ; ΑΕ: τὰς πάσας κώμ.).

^{30.} ΑΧ: δλαβεν. Α¹Β* δ ην (+ FX; Α²Χ: δ sine ην). Β* εδὲ εἰς (+ ΑFX). ΑΕΓΧ (bis): ἐποίησεν. 31. Α¹ΕΧ: περιεκάθισαν. 32. ΑΕΓΧ: ἐφόνευσεν... 31. Α Ε.Σ. περιεκάν ισαν. 32. ΑΕΓΑ: εφυνευσεν ... ἐξωλέθ ρευσεν ... ἐποίησεν τῆ Α. 33. Β: Ἑλὰμ (Ὠρ. ΕΧ; ΑΧ: Αἰλὰμ). ΑΒ: βοηθήσων (-ῆσαι ϜΧ)... * (alt.) αὐτὸν († Χ). ΑΕΧ (pro αὐτῶν): αὐτῷ. 34. ΑΧ: ἐπολιόρκει. 35. Α¹Β* (alt.) ἐν τῆ ἡμ. ἐκ. († Α²ϜΧ). 36. ΑΕΓΧ: περιεκάθισαν. 37. ŹΒ* ἐλαβεν αὐτῆν καὶ († X; A²FX: κατελάβοντο αὐτ. κ.). ΑΕΓΧ: πάν-

in die hand Ifraels, mit ihrem Könige, und er schlug fie mit der Schärfe des Schwerts, und alle Seelen, die darinnen waren, und ließ niemand darinnen überbleiben, und that ihrem Könige, wie er dem 31 Könige zu Jericho gethan hatte. *Darnach zog Josua und das ganze Ifrael mit ihm von Libna gen Lachis, und belegten 32 und bestritten sie. *Und der Herr gab Lachis auch in die Hände Ifraels, daß sie sie des andern Tages gewannen, und schlugen sie mit der Schärfe des Schwerts, und alle Seelen, die darinnen waren, allerdinge, wie er Libna gethan hatte.

Bu berfelbigen Beit jog horam, ber Ronig gu Gefer, binauf, Lachis gu belfen, aber Jofua folug ibn mit alle feinem Bolf, bis bag niemand barinnen über-34 blieb. "Und Josua zog von Lachis fammt bem gangen Ifrael gen Eglon, unb 35 belegte und beftritt fie, "und gewann fie beffelbigen Tages, und ichlug fie mit ber Schärfe bes Schwerts, und verbannete alle Seelen, bie barinnen maren, beffelben Iages, allerbinge, wie er Lachis gethan "Darnach jog Josua hinauf 36 batte. fammt bem gangen Ifrael, von Eglon gen 37 Sebron, und bestritt fle, *und gewann fie, und ichlug fie mit ber Scharfe bes Schwerts, und ihren Ronig mit allen ihren Stabten, und alle Geelen, die barinnen maren, und ließ niemand überbleiben, allerbinge, wie er Eglon gethan hatte, und perbannete fle und alle Geelen, bie ba= *Da fehrete Josua 38 rinnen maren. wieber um fammt bem gangen Ifrael gen 39 Debir, und beftritt fle, *und gewann fle fammt ihrem Ronige, und alle ihre Stäbte, und ichlugen fie mit ber Scharfe bes Schwerts, und verbanneten alle Geelen,

31. 34. A.A: belagerten ... belagerte.

than hatte.

ΑΡΧ: ἐπάταξαν. ΑΧ: κατίλειπον (Β† αὐτῆ, *ΑΕΓΧ). ΑΡΧ* (pr.) κ. τῷ βαφ. αὐτῆς. ΑΕΓΧ† (in f.) καθάπερ ἐποίησαν τῆ Λεβνᾶ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.

bie barinnen waren, und ließ niemand

überbleiben. Bie er Bebron gethan hatte,

fo that er auch Debir und ihrem Ronige,

und wie er Libna und ihrem Ronige ge-

nus Israel, percusseruntque urbem in ore gladii et omnes habitatores ejus; non dimiserunt in ea ullas reliquias, feceruntque regi Lebna, sicut v.38.1. fecerant regi Jericho. De Lebna 31 11,30. transivit in Lachis cum omni Israel, 20h.11,9. et exercitu per gyrum disposito op-18,14. Mieh.1,13 pugnabat eam. Tradiditque Domi-32 Neh. 11,30. nus Lachis in manus Israel, et cepit eam die altero atque percussit in ore gladii, omnemque animam quae fuerat v.30. in ea, sicut fecerat Lebna.

Eo tempore ascendit Horam rex 33 12,12, Gazer, ut auxiliaretur Lachis; quem 186.7,14. percussit Josue cum omni populo ejus usque ad internecionem. *Trans- 34 15.30, ivitque de Lachis in Eglon et circumdedit *atque expugnavit eam eadem 35 die, percussitque in ore gladii omnes animas, quae erant in ea, juxta omnia *Ascendit 36 quae fecerat Lachis. quoque cum omni Israel de Eglon in Gal3,18...Hebron et pugnavit contra eam; 11.3,6. *cepit eam et percussit in ore gladii, 37 regem quoque ejus et omnia oppida regionis illius universasque animas, quae in ea fuerant commoratae; non reliquit in ea ullas reliquias: sicut v.35. fecerat Eglon, sic fecit et Hebron, cuncta, quae in ea reperit, consumens gladio. *Inde reversus in 38 15,15.49. Dabir *cepit eam atque vastavit; 39 Jud.1,111. 102.0,58.regem quoque ejus atque omnia per circuitum oppida percussit in ore gladii; non dimisit in ea ullas rev.27. liquias: sicut fecerat Hebron et

v.30. Lebna et regibus earum, sic fecit

Dabir et regi illius.

33. Riem. pon ibm.

^{31.} belagerten. dW: lagerte fich wiber fie, vE: por ihr.
32. dW.vE: am zweiten I. B: nach allem wie. dW.vE: gang fo wie.

40 Καὶ ἐπάταξεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ορειτῆς καὶ τὴν Νάγεβ καὶ τὴν πεδιτὴν καὶ τὴν Ασηδώθ καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς καὶ σὸ κατέλιπον αὐτῶν διασεσωσμένον, καὶ πᾶν ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλόθρευσεν, ον τρόπον ἐνετεί-

εμπνεον ζωης εξωλου ρευσεν, ον τροπον ενετειλατο κύριος ὁ θεὸς Ίσραήλ. 41 Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ καὶ ἔως Γάζης, πᾶσαν την γῆν Γοσὸμ ἔως τῆς Γαβαών. 42 Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τούτους καὶ τὴν

** Και παντας τους ρασιλεις τουτους και την γην αύτων δλαβεν Ίησοῦς εἰςάπαξ, ὅτι κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ συνεπολέμει τῷ Ἰσραήλ. 48 Καὶ

ο θεός Ίσραηλ συνεπολέμει τῷ Ίσραηλ. 48 Κα ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γάλγαλα.

' Ως δε ήχουσεν Ιαβίν βασιλεύς Ασώρ, απέστειλε πρὸς Ἰωβάβ βασιλέα Mador καὶ πρός βασιλέα Σομερών και πρός βασιλέα Αχασὰφ 2 καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς κατὰ Σιδώνα την μεγάλην, είς την όρεινην και είς την Αραβα, απέναντι Χενερώθ, καὶ είς τὸ πεδίον καὶ είς Ναφεδδώρ, 3 καὶ είς τοὺς παραλίους Χαναναίους άπο άνατολών, και είς τους παραλίους 'Αμοβόαίους και τους Χετταίους και Φερεζαίους και Ίεβουσαίους τούς έν τῷ ὅρει καὶ τοὺς Εὐαίους καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν Αερμών είς γην Μασσηφά. 4 Καὶ έξηλθον αυτοί καὶ οί βασιλείς αὐτῶν μετ' αὐτῶν, ώςπερ ή ἄμμος ή επί τὸ χείλος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει, καὶ ίπποι καὶ ἄρματα πολλὰ σφόδρα. συνέβαλον πάντες οἱ βασιλείς ούτοι καὶ παρεγένοντο καὶ παρενέβαλον έπὶ τὸ αὐτό, ἐπὶ του ύδατος Μερώμ, πολεμήσαι τον Ισραήλ. 6Καὶ είπε χύριος πρὸς Ίησοῦν. Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προςώπου αὐτῶν, ὅτι αὖριον τὴν ῶραν ταύτην έγω παραδίδωμι τετρωμένους αύτους έναντίον υίων Ίσραήλ τους ιππους αὐτων νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν κατακαύσεις πυρί.

7 Καὶ ἡλθεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦς ἐπὶ τὸ ὕδωρ 40. ΑΒ* (a. ἐ) καὶ († Χ). Β: σεσωσμ. (διασεσ. ΑΕΧ). 41. Β* Καὶ - Ἰησ. († Χ: ΑΕΓΧ: Κ. ἀπέκτεινεν αὐτὲς Ἰησῖς). ΑΒ* (εq.) καὶ († Χ). Β* γῆν († ΑΕΓΧ). 42. Β: αὐτῶν (τέτες Α²ΕΓΧ)... ἐπάταξεν (δλαβεν ΑΕΓΧ). 43. Λ¹Β* tot. νε. († Α²ΓΧ). — 1. Β: Ἰαβὶς (-ἰν ΓΧ; Α: -εἰς)... Μαρὰν... Συμοὰν (-δὰν... Σομερὰν ΑΕΧ)... λ'ζφ (λχασάφ?). 2. Β* (pr.) τὲς εἰ (tert.) τὴν († ΑΓΧ). Β: Κενερώθ... Φενναεδδώρ. 3. Β: Μασαύμα (Μασσηφά ΕΓΧ, ΑΧ: -ά). 4. Β* ἡ ἐπὶ τὸ χ. († ΕΓΧ; ΑΧ: ἡ παρὰ τὸ χ.). 5. ΑΒ: συτῆλθον (συνέβαλον ΓΧ). Β: αὐτοὶ (ἔτοι ΑΕΓΧ)... ἐπὶ τὸ αὐτὸ κ. παρενέβ. (inv. ord. iid.)... Μαρούν (Μερώμ ΓΧ). 6. Β: ταὐτ. τ. ἄρ. (τ. ἄρ. τ. ΑΓΧ). Λ¹Β: τετροπωμένες (τετρωμ. Α²ΕΓΧ). Β: τὲ Ἰσρ. (νίῶν Ἰ. ΑΓΧ). Α²Β: ἐν πυρί (* ἐν Α¹ΓΧ). 7. Λ¹Β* μετ' αὐτῖ.

בּ וַיַּפֶּה יְהוּשָׁעַ אֶת־פְּל־הָאְּלֶץ הָהְּרֹּ וְהַנָּטֶב וְהַשְּׁפֵלָה וְהְאֲשׁדֹּוֹת וְאֵתֹ כְּל־ מַלְכֵיהָם לָא הִשְׁאִיר שְׁרִיד וְאֵת כְּל־ הַּנְּשְׁמָהֹ הַחֲלִים כַּאֲשֶׁר צִּוֹּה יְהוֹה אַלהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּכֵּם יְהוֹשֶׁעַ מִקְּדֵשׁ גּּלְהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּכֵּם יְהוֹשֶׁעַ מִקְּדֵשׁ גַּלְתַד בְּרְבָּע וְעַד־בָּיָה וְאֵת כְּל־הַמְּלְכִים הָאֵבֶּה וְאָת־אַרְצָּם לְכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אָחָת בּי יִהוְהֹ אֶלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְלְחָם בּמֹּן אַל־הִפּחנה הַבּלֹבּלה:

מים: הפנעני ממזרח ימים והאמרי לגב פַנַּרְוֹת וּבַשְּׁמַלֶּה יְבְנָפְוֹת דְּוֹר מַבְּפֹּוֹן בְּהָר יְבְנָפְוֹת דְּוֹר מַבְּפֹּוֹן בְּהָר יְבְנָפְוֹת דְּוֹר מַבְּפֹּוֹן בְּהָר יְבְנִפְוֹת דְּוֹר מַבְּפֹּוֹן בְּהָר יְבְנִפְוֹת דְּוֹר מַבְּפֹּוֹן בְּהָר יְבְנִים אָטְר יִבְיִם מַמְּזְרח וּמִים וְהאָמֹרִי בְּיִבְיוֹ מֵלֶבְּר הַבְּעַרְבְּה מַבְּיִם וְהַאָּמֹרִי בְּיִבְיוֹן מֵלֶבְּר הְבִּעִּלְהַ מַנְעוֹי מִמְיֹם וְהאָמֹרִי בְּיִבְיוֹן מֵלֶבְּר הְאָמֹרִי בְּיִבְיוֹן מֵלְבְּים בְּיִבְיוֹן מִלְּבְּר הְאָמֹרִי בְּיִבְיוֹן מֵלְבְּר הְאָמֹרְיִים בּיִבְיוֹן מִבְּיִוֹם בְּיִבְיוֹן מֵלְבְּר הְאָמִירְיִם בְּיִבְיוֹן מִבְּיִם בְּיִבְיוֹן מַלְבְּיִם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹן מִבְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּיִם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְיבְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּבְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּבִיןּם בְּבִּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיוֹם בְּיִים בְּיִבְיוֹם בְּיִים בְּיִבְיוֹם בְּיִים בְּיוֹם בְּיבְּיוֹם בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹם בְּיבְּיוֹם בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיוֹם בְּיבְיבְיים בְּיִים בְּיוֹם בְּיבְּיוֹם בְּיבְּיוֹם בְּיבְּיוֹם בְּיבְּים בְּיבְּיוֹם בְּיבְּיבְים בְּיבְּיוֹם בְּיבְּיבְים בּיבְּים בּיבְּיוֹם בְּיִים בְּבְיבְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְּי

ע וֹסׁנִס וֹנֹבֹכִב בֹבּבּמִאָּב: דִּנִּנְּמַבְנִּ כִּלְּכִ פַּטוּנְלְ אָאָמֹּׁרְ מֹלְבִּמְׁפַּעִ-נִּנִּם לְּלִב דַּיִם וֹכֹלְ-מִנְוֹנִינִיםְ מֹפְּעִם מֹם-נִּר יַשְׁנִע טִוֹלְתָּנִוֹ לַאָּבׁנִּאְ נִּמִּבְּׁפְּׁנֵּי: זְּיִּבְּאַנּ יְשְׁנִע טִוֹלְתָּנִוֹ לְבַּנְּלֵי, נְבַנְּבְנַּסְׁ, בְּעֵּׁר וְּנְּיִנְּיִּנְ

נִלֵּן אָת-פָּלֵּם חֲלָלִים לִפְנֵי יִשְׁרָאֵל אַל-מֵּר יְהוֹה אֶל-יְהוּשְׁעַ אַל-תִּירָא יַוּאָמֶר יְהוֹה אֶל-יְהוּשְׁעַ אַל-תִּירָא הַפְּנֵיהָם כַּי מָלִּה כָּעַר הַוּאָת אֵנֹלי הַפְּלָכִים הָאֶלֶּה וַיְּבָאוּ וַיְּחְדָּוֹּ

ַ שַׁמָּלָּע בַּאָּש: אָת-לּנּסִינוֹם שַּׁמַּפֶּׁר וֹאָת-מַּוֹבְּנְתִינוֹם

אָם עַלְיבָא יְהוּשְׂשׁ וְכָל־עֵי מֵרָוֹם פּּתְאָם ז יַיִּיבָא יְהוּשְׂשׁ וְכָל־עֵי מֵרָוֹם פּּתְאָם

דר' בקמץ . 4.

^{40.} an ben Abhangen. B: bas gange 2., bas Beb. n. bie Dittagsfeite, n. bie Granbe u. b. Feleflippen. dW: n. bas mittagl. Lanb u. bie Rieberung n. tie

40 Alfo schlug Josua alles Land auf dem Gebirge und gegen Mittag und in den Gründen und an den Bächen, mit allen ihren Königen, und ließ niemand überbleiben, und verbannete alles, was Odem hatte; wie der Herr, der Gott Israels, gesuch boten hatte. Und schlug sie von Kades Barnea an dis gen Gasa, und das ganze Land Gosen bis gen Gibeon; und gewann alle diese Könige mit ihrem Lande auf einmal, denn der Herr, der Gott Israels, kritt für Israel. Und Issua zog wieder ins Lager gen Gilgal mit dem ganzen Israel.

Da aber Jabin, ber Konig gu Bagor, folches borete, fanbte er gu Jobab, bem Ronige ju Mabon, und jum Ronige ju Simron und jum Ronige ju Achfaph, 2 und ju ben Ronigen, bie gegen Mitternacht auf bem Bebirge und auf bem Befilbe gegen Mittag Cinnereth und in ben Grunben und in Raphoth Dor am Deer 3 mobnten, "bie Cananiter gegen ben Morgen und Abend, bie Amoriter, Bethiter, Pherefiter und Jebufiter auf bem Bebirge, bagu bie Beviter unten am Berge Bermon 4 im ganbe Digpa. "Diefe gogen aus mit alle ihrem Beer, ein großes Bolt, fo viel als bes Sanbes am Meer, und fehr viele 5 Roffe und Bagen. *Alle biefe Ronige versammleten fich und famen und lagerten fich zuhauf an bas Baffer Derom, gu '6 ftreiten mit Ifrael. "Und ber Berr fprach ju Jofua: Fürchte bich nicht vor ihnen, benn morgen um diese Beit will ich fle alle erschlagen geben vor ben Rinbern Ifrael; ihre Roffe follft bu verlähmen und ihre Bagen mit Feuer verbrennen.

7 Und Jofua fam ploglich über fie, und alles Rriegsvolf mit ihm am Baffer De-

Percussit itaque Josne omnem ter-40

(Jar. az,44: ram montanam et meridianam atque campestrem et Asedoth, cum regibus suis; non dimisit in ea ullas reliquias, sed omne, quod spirare poterat, interfecit, sicut praeceperat ei Domizo, nus Deus Israel. A Cadesbarne 41

11,16. usque Gazam, omnem terram Gosen usque Gabaon, universosque reges 42 et regiones eorum uno impetu cepit regiones eorum uno impetu cepit atque vastavit; Dominus enim Deus 23,32. Israel pugnavit pro eo. Reversus-43

3,22. que est cum omni Israel ad locum v.15,7. castrorum in Galgala.

Quae cum audisset Jabin rex XI.

Asor, misit ad Jobab regem Madon

et ad regem Semeron atque ad re-

gem Achsaph; *ad reges quoque 2 aquilonis, qui habitabant in montanis et in planitie contra meridiem Cene-Mm24,11. roth, in campestribus quoque et in regionibus Dor juxta mare; *Chananaeum quoque ab oriente et occidente et Amorrhaeum atque Hethaeum ac Pherezaeum et Jebusaeum in montav.19.. nis; Hevaeum quoque qui habitabat ad radices Hermon in terra Maspha. 1Rg.9, 10.4 Egressique sunt omnes cum turmis 4 suis, populus multus nimis, sicut Jud.7,12: arena quae est in littore maris, De. 20,1. equi quoque et currus immensae multitudinis. *Conveneruntque omnes 5 9.2. reges isti in unum ad aquas Merom, ut pugnarent contra Israel. *Dixit-10,8. que Dominus ad Josue: Ne timeas eos: cras enim hac eadem hora ego tradam omnes istos vulnerandos in 25m.8,4,conspectu Israel; equos eorum sub-

Venitque Josue et omnis exercitus 7 cum eo adversus illos ad aquas Me-

Ps.46,10, nervabis et currus igne combures.

^{3.} U.L: Migpe.

^{5.} U.L. ju Baufe. A.A. ju Baufen.

Abh. vE: Subgegend ... Rieberungen. vE: alles Les benbige. A: was athmen fonnte.

^{42.} A: auf Ginen Ueberfall.

^{2.} B: auf b. flachen Felbe. dW.vE.A: (in) ber Ebene. dW.vE: in ber Rieberung. B: in b. Lands fricen von Dor gegen Abend. A: Gegenben v. D. am R. vE: gegen bas R. dW: weftlich.

^{3.} dW.A: gufe bes o. vE: unter bem o.

^{41.} S: Gessen.

^{2. 8*(}ult.) in.

^{4.} am Meernfer. B.dW: n. alle ihre (heer:) Lager mit ihnen. vE: ihr ganges 2. B.dW: wie ber S. (fo) am Ufer bes M. (ift) in ber Menge (an M.). vE: fo gabireich.

^{5.} B: vereinigten fich. B.dW.vE: lag. f. gufam: men. dW.vE.A: an bem 2B.

^{6.} vor Ifr. B: bahingeben. dW.vE: gebe ich ... bin. dW.A: lahmen.

Μερώμ εξάπινα, καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς 'έν τῷ ὀρειτὴ'. 8 Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους τῷ Ἰσραήλ, καὶ κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον αὐτοὺς ἔως Σιδώνος τῆς μεγάλης καὶ ἔως Μασρεφώθ Μάὶν καὶ ἔως τῶν πεδίων Μασσηφὰ κατ ἀνατολάς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἔως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασεσωσμένον. 9 Καὶ ἐποίησεν αὐτοῦς Ἰησοῦς, καθότι ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος τοὺς ἔππους αὐτῶν ἐνενοριόπησε καὶ τὰ ἄρματα αὐτῶν ἀντῶν

ένέπρησε πυρί.

10 Καὶ ἀπεστράφη Ίησοῦς ἐν τῷ καιρῷ έκείνο, και κατελάβετο την Ασώρ και τον βασιλέα αυτής. ην δε Ασώρ το πρότερον άρχουσα πασών τών βασιλειών τούτων. 11 Kal απέκτειναν παν έμπνέον έν αὐτῆ έν στόματι ξίφους, καὶ ἔξωλόθρευσαν πάντας, καὶ οὐ κατελείφθη έν αὐτῆ ἐμπνέον· καὶ τὴν Ασώρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί. 12 Καὶ πάσας τὰς πόλεις των βασιλειών τούτων και πάντας τους βασιλείς αὐτῶν έλαβεν Ίησοῦς, καὶ ἀνείλεν αὐτοὺς έν στόματι ξίφους, 'καί' έξωλόθρευσεν αὐτούς, ον τρόπον συνέταζε Μωϋσής ο παίς κυρίου. 13 Αλλά πάσας τὰς πόλεις τὰς κεγωματισμένας αύτων ούχ ένέπρησεν Ισραήλ· πλην την Ασώρ μόνην Ανέπρησεν Ίησους. 14 Καὶ πάντα τὰ σχυλα αὐτῆς καὶ τὰ κτήνη ἐπρονόμευσαν ἑαυτοις οι νίοι Ίσραήλ αύτους δε πάντας έξωλόθρευσαν έν στόματι ξίφους, έως απώλεσεν αύτούς οὐ κατέλιπον έξ αύτων οὐδεν έμπνέον. 15 Ον τρόπον συνέταξε χύριος τῷ Μωϋσῆ τῷ παιδί αύτου, και Μωυσής ώς αύτως ένετείλατο τῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐτως ἐποίησεν Ἰησοῦς. ου παρέβη ουδε εν όημα από παντων ών συνέταξεν αὐτῷ Μωῦσῆς.

¹⁶ Καὶ δλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Νάγεβ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Γόσομ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν πρὸς מִרְפָּבְתִּיחֵם שָּׁרֵּשׁ פָּאָשׁ: אָמֵר-לְּיִ יְהֹּנֶׁה אָת-סִיכִּיחֵם צִּפְּׁר וְאָתר מִזְרָחָה וַיַּבְּם עַד-בִּלְתִּי הִשְׁאִיר-לְהֶם מִזְרָחָה וַיַּבְּם עַד-בִּלְתִּי הִשְׁאִיר-לְהֶם מִזְרָחָה וַיִּבְּם עַד-בִּלְתִּי הִשְׁאִיר-לְהֶם מִזְרָחָה וַיִּבְּם עַד-בִּינְוֹן וַבְּבָּה וְעַדּ מִמְרַחָּה וַיִּבְּם עַד-בִּינְוֹן וַבְּבָּה וְעַבּ מִמְרַחָּה בַּנְים וְיִרְהְּפֹּים עַד-בִּינְוֹן וַבְּבָּה וְעַבּ מִיִּבְיִשְּׁרָאוֹל

וַיַּשָׁב יָהוֹשָׁעַ בַּעַת הַהָּיאֹ וַיַּלְכָּד אַת־חָצוֹר וָאָת־מַלְכָּה הָכָּה בָחָרֶב פי-חצור לפנים היא ראש כל-11 הַמַּמְלַכִּוֹת הַאֵּלָה: וַיַּפּוּ אָת־כַּל־ הַנָּפָשׁ אֲשָׁר־בָּהּ לְפִי־חָרֶבֹ הַחָרֶם לא נותר פַל־נִשָּׁמָה וָאַת־חָצְוֹר שָּׂרַף 12 בַּאָשׁ: וָאָת־בַּל־עָרֵי הַמְּלַכִים הַאָּלָה ואת־כָּל־מַלְכֵיהַם לַכֵּד יְהוֹשָׁעַ וַיַּבֶּם לפי-חֶרֶב הַחֲרִים אוֹתָם פַּאֲשֵׁר צִּוָּה 13 משֶׁה עֲבֶד יָהוָֹה: רַק כָּל־הַעָּרִים הַנְמִדוֹת עַל־תִּלָּם לְאִ־שִּׂרָפָם יִשְּׂרָאֵל זְוּלַתֵּי אֵת־חָבִוֹר לָבַדָּה שָׁרֶף יְהוֹשֶׁעַ: 14 וֹכֹל שׁלֵל הַעָּרִים הָאֵּכֵּה וְהַבְּהָמָה בַּזָזָרּ לַתָּם בָּנֵי יִשִּׂרָאֵל רַק אַת־בָּל־ הַאַלָּם הַכִּּוּ לְפִּי־חֵוֹרֵב עַד־הַשְּׁבְּדָם פו אוֹתָּם לָא הִשְּׁאָירוּ כָּל־יִנְשָׁמֶה: כַּאֲשׁׁר צוָה יהוָה אֶת-משָׁה עַבִּהוֹ כֵּן-צְוָה משָׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְכֵן עְשָּׂה יְהוֹשְׁעַ לְאַ־הֵּסְיר דָּבֶּר מִפָּל אֲשֶׁר־צָּהָה יְהֹוָה אתרמשה:

יַנְפָּלְחְיְהוּשְׁעַ אֶת־פָּל־הָאֶרֶץ הַוּאֹת הָהָר וְאָת־כָּל־הַנָּגָב וְאֵת כָּל־אֲרֶץ הַנָּטָן וְאָת־הַשְּׁפֵלֶה וְאָת־הָּאַרֶץ

^{7.} dW.vE: (fie) fielen über fie (her). 8. dW: bis nach 3. ber hauptstabt, vE: ber h. 3. A.vE: an bas Baff. (ben Gemaffern) Misrephoth, dW: bis M. Maim. (B: an bic Salz Soben?)

- 8 rom, und überstelen sie. "Und ber Gerr gab sie in die Sande Israels, und schlugen sie und jagten sie bis gen großen Zidon und dis an die warmen Wasser, und bis an die Breite zu Mizba gegen den Morgen, und schlugen sie, bis daß niemand unter ihnen überblieb. Da that ihnen Iosua, wie der Gerr ihm gesagt hatte, und verlähmete ihre Rosse und verbrannte ihre Bagen.
- 10 Und tehrete um zu berfelbigen Beit, und gewann Sazor und ichlug ihren König mit bem Schwert (benn Sazor war vorhin bie Sauptftabt aller biefer Königreiche), 11 *und ichlugen alle Seelen, bie barinnen

waren, mit ber Schärfe bes Schwerts, und verbannten fle, und ließ nichts überbleiben, bas ben Obem hatte, und verbrannte ha-

12 gor mit Feuer. *Dazu alle Stäbte biefer Rönige gewann Josua mit ihren Rönigen, und schlug fie mit ber Schärfe bes Schwerts, und verbannete fie, wie Mose, ber Anecht

13 bes herrn, geboten hatte. *Doch verbrannten bie Rinber Ifrael feine Stabte, bie auf Sugeln ftanben, fonbern hagor

- 14 allein verbrannte Josua. "Und allen Raub biefer Städte und bas Bieh theileten bie Rinder Ifrael unter sich, aber alle Menschen schlugen sie mit der Schärfe bes Schwerts, bis fie die vertilgeten, und ließen nichts überbleiben, bas ben Odem hatte.
- 15 "Bie ber Gerr Mofe, seinem Knechte, und Mose Josua geboten hatte, so that Josua, bag nichts fehlete an allem, bas ber Gerr Mose geboten hatte.
- 16 Also nahm Josua alle bieß Land ein auf bem Gebirge, und alles, was gegen Mittag liegt, und alles Land Gosen, und bie Gründe und Felber, und das Gebirge

8. A.A: Groß . Bibon. U.L: Migpe.

B.dW.vE: Thal Digpe. A: Chene.

9. B.dW.Ev.A: mit Reuer.

10. dW.A: por Beiten. vE.A: bas Baupt.

11. Bie Rap. 10,40.

12. allen ibr. R.

13. verbrannte Ifr. E. ber St., bie noch auf ihren D. fteben. B: was anlangt alle bie St. die in ihrem Stand waren ft. geblieben? dW.vE: bie auf ihren D. (ihrem D.) ftanden? A: auf D. n. Anhöhen lagen?

**tradidique illos Dominus in manus 8
Israel, qui percusserunt eos et per
19,28; secuti sunt usque ad Sidonem ma
30-10,18; gnam et aquas Maserephoth cam
30-10,17 pumque Masphe, qui est ad orienta
11,11 pumque Masphe, qui est ad orienta
11,11 lem illius partem. Ita percussit omnes,

ut nullas dimitteret ex eis reliquias,

v.s. **fecitque sicut praeceperat ei Dominus: equos eorum subnervavit cur-

rusque combussit igni.

regem ejus percussit gladio; Asor enim antiquitus inter omnia regua haec principatum tenebat. *Percus-11 sitque omnes animas, quae ibidem v.12. morabantur; non dimisit in ea ullas reliquias, sed usque ad internecionem universa vasta ipsamque urbem peremit incendio. *Et omnes 12

hem peremit incendio. Et omnes 12
per circuitum civitates regesque earum cepit percussit atque delevit,
7,1ss.Ma, sicut praeceperat ei Moyses famulus

33,311.33. Domini. Absque urbibus, quae 13
erant in collibus et in tumulis sitae,
caeteras succendit Israel; unam tantum Asor munitissimam flamma cons,e. sumpsit. Omnemque praedam ista-14
rum urbium ac jumenta diviserunt
sibi filii Israel, cunctis hominibus

interfectis. *Sicut praeceperat Do-15
minus Moysi servo suo, ita praecepit
(Sas. Moyses Josue, et ille universa com12,127 plevit; non praeteriit de universis
mandatis nec unum quidem verbum,
quod jusserat Dominus Moysi.

Cepit itaque Josue omnem terram 16 montanam et meridianam, terram-15,51: que Gosen et planitiem et occidenta-12,21. lem plagam, montemque Israel et

8. S: Itsque. 11. Al.: combussit. 12. S: reges quoque. 16. S: Gessen.

14. Bgl. 8,2. n. 10,40.

15. B.dW.A: gebot M. (bem) 3. u. also ... vE: so batte ... geboten. B: er that nicht ein Wort baren. dW: ließ nichts fehlen. vE: wich in feinem Dinge ab.

16. 2. ein, bas Geb. vE: bies gange 2. dW: alle bieje Lanber. (A: bas g. Gebirgeland?) dW.A. b. (gange) mittägl. 2. vE: Subgegenb. B: Gr. u. b. flache Felb. dW.vE: bie Nieberung u. b. Ebene.

δυσμαῖς καὶ τὸ ὅρος Ἰσραὴλ καὶ τὰ πεδικά, 17τὰ πρὸς τῷ ὕρει ᾿Αλὰκ καὶ ὅ προςαναβαίνει εἰς Σηεὶρ καὶ ἔως Βααλγάδ, καὶ τὸ πεδίον τοῦ Διβάνου ὑπὸ τὸ ὅρος τὸ ᾿Αερμών καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς. 18 Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν Ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον. 19 Καὶ οὐκ ἢν πόλις, ἢν οὐ παρέδωκε τοῖς νίοῖς Ἰσραήλ πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμφ. 20 °Οτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισγῦσαι αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾶν εἰς πόλεμυν πρὸς Ἰσραήλ, ἴνα ἔξολοθρευθῶσιν, ὅπως μὴ δοθῆ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλὶ ἵνα ἔξολοθρευθῶσιν ὄν τρόπον εἶπε κύριος πρὸς Μωῦσῆν.

21 Καὶ ἦλθεν Ἰησοῦς ἐν τῷ παιρῷ ἐκεἰνῷ καὶ ἔξωλόθρευσε τοὺς Ἐνακὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ Χεβρών καὶ ἐκ Δαβίρ καὶ ἐξ ᾿Ανώβ καὶ ἐκ παντὸς ὅρους Ἰσραἢλ ἀλλὰ πλὴν ἐν Γάζη 'καὶ ἐν Γὲθ καὶ ἐν ᾿Ασεδώδ κατελείφθη. 23 Καὶ ἔλαβεν Ἰησοῦς πᾶσαν τὴν ῆῆν, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῆ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἰησοῦς ἐν κληρονομία Ἰσραἢλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν. Καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμέτη.

ΑΠ. Καὶ οὐτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οὐς ἀνεῖλον οἱ νἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀφ ἡλίου ἀνατολῶν, ἀπὸ φάραγγος Αρνῶν ἔως τοῦ ὅρους ᾿Αερμών, καὶ πᾶσαν τὴν Ἅραβα ἀπὰ ἀνατολῶν. ² Σηῶν τὸν βασιλέα τῶν ᾿Αμορραίων, ὅς κατώκει ἐν Ἐσεβών, κυριεύων ἀπὸ Ἦρωής, ἢ ἐστιν ἐν τῆ φάραγγι Αρνῶν, κατὰ 16. Β: ταπεινά (πεδινα ΑΕΧ). 17. Β+ (p. ôρ.) ἀπὸ ὅρος (* ΑΕΧ): Χελχά (λλακ iἰd.)... Βαλαγάδ (c. Α²ΕΧ). Β: τὰ πεδία ... * (pr.) αὐτὸς (c. ΑΕΓΧ). Α¹Β* (alt.) αὐτὸς (+ Α²ΕΧ). 19. Β: ἐκ ἔλαβεν (ἐπαρέδωκε ΑΕΓΧ) * τοῖς νίοῖς († iἰd.). ΑΕΓΧ: παντας ὅλαβεν. 20. Β: ἀναβώδ ... γενες ἀνώβ... ὄρος ΛΕΓΧ). 22. Α (bis): καλελείφο ησαν. Β: ἀπὸ τῶν (ἐν γῆ Χ; ΑΕΧ: ὑπὸ τῶν) ... ᾿Ασελδώ (ἀσεδώδ Χ). 23. Β: αὐτὸς (αὐτὴν Α¹Χ). — 1. ΑΕΧ: ἀνείλεν Μοῦσῆς καὶ νίοὶ. Β+ (p. πᾶσ. τ.) γῆν (* ΑΓΧ). 2. Β: Αρνῶν (Ἀροήρ ΑΕΓΧ). Α¹Β* ἀρνῶν († Α²ΕΓΧ).

זו ואת־הר ישראל ושפלתה: מו־ההר החלל העלה שליר ועד בעל קעת הַלְבנוֹן תחת הר־חַרְמוֹן וָאת יהושע את־כלי 19 הַמַּלְכִים הַאִּלָה מלְחַמה: לָאִ־הַיְתַה בַּמַּלְחַמֵּה: הַמַּלְחַמַה אתישראל הַנוֹת לַהָם תַּחַנַּה כֵּי לַמַעַן וַיָּבֹא יָהוֹשָׁעַ בַּעֵת הַהִּיא וַיַּכְרֵת אֶת־הַצַנָקִים מִן־הַהַר מִן־חֵבִרוֹן מִן עלב ומפל הר יהודה ומפל עם־עריהם החרימם בעזה בגת 23 נשאַרוּ : וַיִּפָּח יָהוֹשָׁעַ אָת־כָּל־ יהושע לנחלה לישראל פמחללתם ואקהי מלכי יִשֹּרַאָל וַיַּרִשׁוּ אַת־אַרָּצָם בְּעֵבֶר הירדו מזרחה השמש מנחל ארנון מַלָּהְ הַאַמֹרִי הַיּשָׁב בְּחַשְׁבּוֹן

ישפלתו כ' v. 16.

16. dW.vE: u. f. Nieberung(en).
17. Tahlen Berge an, ber hinaufgehet gen S. dW.vE: fahlen Geb. dW: aufftelgt. vE: fich bei S. erheht. B.dW.vE.A: Thal bes Lib. unter b. (Gesbirge) b. dW.vE: nahm er (gefangen). A: warb machtig aller ihr. R.

17 Ifrael mit feinen Brunben. "von bem Bebirge an, bas bas Lanb binauf gen Geir fcheibet, bis gen Baal Bab, in ber Breite bes Berges Libanon, unten am Berge Alle ihre Ronige gewann er Bermon. 18 und folug fie und tobtete fie. * Er ftritt aber eine lange Beit mit biefen Ronigen. 19 - Es war aber feine Stabt, bie fich mit Frieden ergab ben Rindern Ifrael (ausgenommen bie Beviter, bie gu Bibeon mobneten), sonbern fie gewannen fie alle mit "Und bas geschah alfo von bem Beren, bağ ihr Berg verftodt murbe, mit Streit zu begegnen ben Rinbern Ifrael, auf baß fie verbannet wurben, und ihnen feine Onabe wiberführe, fonbern vertilget murben, wie ber Berr Dofe geboten batte. Bu ber Beit tam Jofua und rottete aus bie Enafim von bem Bebirge, von Bebron, von Debir, von Anab, von allem Bebirge Juba und von allem Gebirge Iftael, und 22 verbannete fie mit ihren Stabten. ließ teine Enatim überbleiben im Lanbe ber Rinder Ifrael, ohne ju Gafa, ju Gath, 23 ju Asbod, ba blieben ihrer übrig. *Alfo nahm Jojua alles Land ein, allerdinge, wie ber Berr ju Dofe gerebet batte, und gab fle Ifrael jum Erbe, einem jeglichen Stamm sein Theil. Und bas Land hörete auf zu friegen. XII.

Dieß find bie Könige bes Lanbes, bie die Kinder Ifrael schlugen, und nahmen ihr Land ein jenseit des Jordans gegen der Sonne Aufgang, von dem Wasser bei Arnon an bis an den Berg Hermon, und das ganze Gefilde gegen dem Morgen:

2 Sihon, der König der Amoriter, der zu Hesbon wohnete und herrschete von Aroer an, die am Ufer liegt des Wassers bei Ar-

22. U.L: ba blieben ihr über.
1. A.A: Sonnen Aufgang. U.L: ben Morgen.

quae ascendit Seir usque Baalgad,
per planitiem Libani subter montem
Hermon; omnes reges eorum cepit,
10,26;
22,3.
14,7,10.
12,1.
De.7,22.
Non fuit civitas, quae se traderet 19
18,1.
19,7,15.
habitabat in Gabaon; omnes enim
bellando cepit.
Domini enim sen-20
pt.2,30.
pt.18,18.
eorum, et pugnarent contra Israel
et caderent, et non mererentur ullam
clementiam, ac perirent, sicut praev.12..
ceperat Dominus Moysi.

In illo tempore venit Josue et 21

Mm.13,32 interfecit Enacim de montanis, He14,14e.* bron et Dabir et Anab, et de omni
21,11.* monte Juda et Israel, urbesque eo22m.23,12.* monte Juda et Israel, urbesque eo25m.25.* rum delevit. **Non reliquit ullum de 22

**stirpe Enacim in terra filiorum Israel,
15m.17,4 absque civitatibus Gaza et Geth et

Azoto, in quibus solis relicti sunt.

**Cepit ergo Josue omnem terram, 23

**sicut locutus est Dominus ad Moysen,
et tradidit eam in possessionem filiis
12,7. Israel secundum partes et tribus
14,15. suas, quievitque terra a praeliis.

Hi sunt reges, quos percus-XII.

serunt filii Israel, et possederunt
terram eorum trans Jordanem ad

Nom. solis ortum, a torrente Arnon usque
21,18.Jedad montem Hermon et omnem orientalem plagam, quae respicit solitudiNom. nem: *Sehon rex Amorrhaeorum, 2
21,2121. qui habitavit in Hesebon, dominatus
13,9.16. est ab Aroer, quae sita est super
28m. 84,5.

^{18.} allen biefen. B.dW.vE: führete ... Rrieg mit ...

mit ...
19. dW.vE: friedlich erg. an bie. A: fich ben ... übergab. B: Fr. machte mit.

^{20.} Denn. dW.vE: burch Jehova. B: fie ihr h. verftocten. dW: jum Str. mit 3. vE: nm 3. mit Str. entgegen zu treten. dW.vE: fein Erbarmen (gegen fie fei). A: feine Gn. verdienten n. zu Grunde gingen. vE: ansgerottet w.

^{21.} dW.vE: Gnafiter.

^{19.} S†(p. se) non. 22. S: solum. 2. Al.: habitabat.

^{22.} B.dW.vE: Ce blieb feiner von (blieben feine) ... ubr.

^{23.} gab es. B: nach Allem wie. dW.vE: ganz (fo) wie. B: z. Erbtheil. dW: zur Befigung. A: z. Bezsite. vE: als Eigenthum. B.dW.vE: nach ihren Abztheilungen in (nach) ihren Stämmen. A: Einth. u. St. B.dW: befam (hatte) Ruhe vom Krieg. vE.A: rub. v. Kr. (Streite).

^{1.} Bach Men. B: flache Felb. dW.vE: Gbene.

^{2.} bes 23. M.

XII.

Reges Cananaci devicti.

μέσον της φάραγγος, και το ημισυ της Γαλαάδ έως τοῦ γειμάρψου Ἰαβόκ, όρια υίων 'Αμμών, 3 καὶ "Αραβα έως τῆς θαλάσσης Χενέρεθ κατ' άνατολάς, καὶ ἔως τῆς θαλάσσης Αραβα, θαλάσσης των άλων, από ανατολών, όδον την κατά 'Ασειμώθ, και άπο Θαιμάν την ύπο Ασηδώθ Φασγά. 4 Καὶ ὅρια Ὠγ βασιλέως Βασάν, δς υπελείφθη έχ των Γιγάντων, ό κατοικών εν 'Ασταρώθ και εν 'Εδραείν, 5 άρχων από όρους Αερμών και από Σελγά, και πασαν την Βασάν, έως όρων Γεσουρί, και την Μαγαθί και τὸ ημισυ Γαλαάδ, ἔως ὁρίων Σηών βασιλέως Έσεβών. 6 Μωνσης ὁ παῖς κυρίου και οι υίοι Ίσραηλ επάταξαν αὐτούς, και έδωκεν αὐτην Μωϋσης ὁ παῖς κυρίου ἐν κληρονομία Ρουβήν και Γάδ και τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ.

7 Καὶ οὖτοι οἱ βασιλεῖς 'τῶν 'Αμοδόαἰων', οὖς ἀνεῖλεν 'Ιησοῦς καὶ οἱ νίοὶ 'Ισραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ 'Ιορδάνου, παρὰ θάλασσαν, Βααλ-γὰδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Λιβάνου καὶ ἔως ὅρους τοῦ 'Αλὰκ ἀναβαινόντων εἰς Σηείρ. Καὶ ἔδωκεν αὐτὴν 'Ιησοῦς ταῖς φυλαῖ; 'Ισραὴλ κλη-ρονομίαν κατὰ κλῆρον αὐτῶν, 8 ἐν τῷ ὅρει καὶ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐν 'Αραβα καὶ ἐν 'Ασηδῶθ καὶ ἐν τῷ ἔρήμφ καὶ ἐν 'Αραβα καὶ ἐν 'Ασηδῶθ καὶ ἐν τῷ ἐρήμφ καὶ ἐν Νάγεβ, τὸν Χετταῖον καὶ τὸν 'Αμοδόαῖον καὶ τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Φερεζαῖον καὶ τὸν Εὐαῖον καὶ τὸν 'Ιεβουσαῖον'.

9 Τον βασιλέα 'Ιεριχώ ένα, και τον βασιλέα της Γαί, η έστι πλησίον Βαιθήλ, ένα, 10 βασιλέα 'Ιερουσαλημ ένα, βασιλέα Χεβρών ένα, 11 βασιλέα 'Ιερουσαλη ένα, βασιλέα Λαχίς ένα, 12 βασιλέα 'Εγλών ένα, βασιλέα Γάζερ ένα, 13 βασιλέα Δαβίρ ένα, βασιλέα Γάδερ ένα, 14 βασιλέα 'Βρμὰ ένα, βασιλέα 'Αδερ ένα, 15 βασιλέα 'Αδερ ένα, βασιλέα 'Αδερ ένα, 15 βασιλέα Αεβνὰ ένα, βασιλέα 'Οδολλὰμ ένα,

לביבים.:

בּאָמִרָּ, וֹבִּפִּלֹבֹּרִ, נִשׁפֹּרִי, נִינִיםׁ.

בּאָמִרָּ, וֹבִּפַּלֹבֹּרִ, נִשׁפֹּרִי, נִינִיםׁ.

בּאָמִרָּ, וֹבִּפַּלֹבֹּרִ, נִשֹפֹּרִי, נִינִיםׁ.

בּלֹמִוֹלְלָשׁם: פַּנֵּר וּכֹּשִׁפֹּלָט וּלֹמֹר בִּפְּרָיוּן וֹבֹּרַבִּיִּ

בְּעֹנִילְּשׁב: פַּנִיר וּכִשְּׁכֹּרְ וּכִּשְׁכֹּרְ וּלִבְּיִּ

בּעֹנִילְּשׁב: פַּנִיר וּכִשְּׁכֹּרִ וּכִּשְׁכֹּרְ וּלִבְּיִּ

בְּעַבְרְ נִינִילְּשׁב מִּלְכֵּי וִשְּׂרָצִי וּלְנִינִ וֹלְנִייִ וְלְנִוֹבֵּי וִשְּׁכִּי וּלִבְּיִּיוֹ וֹבַּמַּבִּי וּלִבְּיִּוֹ וֹבַּבּּיּעוֹ וּבְּכֹּלְנִי וִּשְּׁבִּי, וַלְּשָׁבּי מִּלְּבִי וּבְּכֹּלְייִ וּלִּבְּיִּ וֹבְּעָּבִּי וּבְּכִּרְ וֹנִינִּנְּיִ וֹלְנִינִי וִשְׁרָשִׁי בִּבְּיִי וִשְּׁבִּי וִשְּׁבִּיי וִשְּׁבִּיּי וִשְּׁבִּיי וִשְּׁבִּיי וִשְּׁבִּיי וִשְּׁבִּיי וִשְּׁבִּיי וִשְּׁבִּיי וֹלִבְּיִ וִּשְׁבִּי וִשְּׁבִּי וִבְּעִּבְּיִ וְעִבְּיִי וְעַבְּשִׁוֹ וּבְסֹלְּבִי וִשְּׁבִּיי וְשִׁבְּעִּי וּבְּבִּיי וְלִנְשִׁי וּבְּבִּיי וְלְּעִבִּי וְשִׁבְּיִי וְלִבְּיִי וְלִבְּיִּי וְלְנִתְּעִ שִּׁבְּיִי וְעִבְּיִי וְעִבְּיִי וְלִבְּיִי וְלִבְּיִי וְלִבְּיִי וְלִבְּיִי וְבִּבְּיִי וְבִּבְּיִי וְנִבְּעִּי וְנִבְּיִי וְלִבְּיִי וְלְנִיתְּי וְנִבְּיִי וְלְנִבְּיוֹ וִבְּבִּייִ וְלִבְּיִי וְלְנִבְּיוֹ וְלְנִבְּיי וְלְלְחַבָּי שִׁבְּיי וְנִבְּלְּיוֹ וִנְבִּיי וְנִבְּיִי וְלִבְּיִי וְנִבְּיִי וְנִבְּיִי וְנִבְּיִי וְנִבְּיִי וְנִבְּיִי וְשִׁבִּי וְבִּבִּי וְנִבְּיִי וְבִבִּיי וְבִּבְּיִי וְבִּבִּיי וְבִּבִּיי וְבִּבְּיִי וְבִּבְּיִי וְבְּבִּיי וְבִּבְּיִי וְבִּבְּיִי וְבִּבְּיִי וְבְּבִּיי וְבִּבּיי וְשִּבּיי וְבִּבְּיי וְבִּבְּיי וְבִּבְּיי וְבִּבִּיי וְבִּבּיי וְבִּבּיי וְבִּיי וְבִּבִּי וְבִּיי וְבִּיי וְבִּבּיי וְבִּבּיי וְבִּבִּי וְבִּיי וְבִּבְּיי וְבְּבִּיי וְבִּבְּיי וְבִּיי וְבְּבִּיי וְבִּבּיי וְבִּבּיי וְיִבְּבִּיי וְבְּיי וְבְּבִּיי וְבְּבִּיי וְבִּבּיי וְבְּבִּיי וְבְּבִּיי וְבְּבִּיי וּיִבְּיי וְבְּבִּיי וְבְּבִּיי וְבְּבִּיי וְבְּבִּיי וְּבְּיי וְבְּבִּיי וְבְּיִיי וְבִּבְּיי וּבְּבִּיי וּבְּבִּיי וּבְּבִּיי וּבְּבִּיי וּבְּיִיי וְּבִּייִי וְבִּייִּייִיוּי וְּבִּייִיי וְּבִּייִיוּיוּייִיוּ וּבְּייִיוּיוּיוּ וְבְּיִּיייִיוּי וְבְּיִּייִיוּי וְּבְּב

ס מֹלֵלֵׁ בַּבָּרָ אָלִוּג: מֹלֵּצֵׁ לִבֹּנִי אָּנִוִּג 11 מֹלֵּבׁ בַּּבָּר אָלוּג: מֹלֶּבְ טִּלְמִּנְּ אָּנִוִּג 12 אָלְוּ מֹלֶּבְ בַּּצִּר אָלוּג: מֹלֶּבְ וּבֹּרְ אָנִוְג 13 אִלְּב מֹלֶּב לָכִּיִם אָלוּג: מֹלֶּב בּּיּלְוּן 14 אִלְּב מֹלֶּב טִּבְיִן אָלוּג: מֹלֶּב וּיְנִמְּנְוּ

^{2.} A'B: μέρος (μέσον A*FX)...* τἔχ. († iid.).
8. AB: θάλασσαν τῶν άλ. (c. FX). A'B* (ult.) καὶ († A*EFX). 4. A'B* δρια... βασιλεὺς...* δς (c. A*FX). B: Ἐδραῖν (-siν AΕΧ). 5ss. Nom. propr. in codd. valde var. 5. B† (a. B.) γῆν (* AFX). A'B* δως († A*FX). 6. A'B* ὁ παῖς κυρ. († A*EFX). 7. B* (alt.) οί († ΑΧ)... κληρονομεῖν (-ἀν ΑΕΓΧ). 8. B* (a. Nαγ.) ἐν († AFX). 9ss. A'B* ἕνα († A*FX).

^{2.} n. m. im B. ... ben B. Jab. dW. vE: in b. Mitte bes B. A: von b. M. beffelben im Thale?

^{3.} im Mittag unten an ben Abhangen. dW: am Abhange. vE: unten am Fufe. B: unter b. Steinflipspen ... her.

^{4.} B: v. ben ubr. R. war. dW.vE: v. Refte ber R. 5. n. über bas halbe G. da bie Gr. war. dW.vE: bis an bie Gr.

non, und mitten im Waffer, und über bas halbe Gileab bis an bas Baffer Jabot, ber bie Grenze ift ber Rinber Ammon, 3 und über bas Befilbe bis an bas Deer Cinnereth gegen Morgen, und bis an bas Meer im Gefilbe, nemlich bas Salzmeer gegen Morgen, bes Weges gen Beth Jefimoth, und von Mittag unten an ben Ba-4 den bes Bebirges Bisga. Dazu bie Grenze bes Roniges Da ju Bafan, ber noch von ben Riefen übrig mar, und moh-5 nete zu Aftharoth und Ebrei, *und herrfchete über ben Berg Bermon, über Salcha und über gang Bafan bis an bie Grenze Beffuri und Maachathi und bes halben Bileabs, welches bie Grenze mar Sihons, *Mofe, ber 6 bes Roniges ju Besbon. Rnecht bes Gerrn, und bie Rinber Ifrael folugen fie. Und Dofe, ber Rnecht bes Berrn, gab fie einzunehmen ben Rubenis tern, Babitern und bem balben Stamm Manaffe.

Dieß find die Könige bes Landes, die Josia schlug und die Kinder Ifrael, diesseit bes Jordans gegen den Abend, von Baal Gad an auf der Breite des Berges Libanon bis an den Berg, der das Land hinauf gen Seir scheibet, und das Josia den Stämmen Ifrael einzunehmen gab, einem Sjeglichen sein Theil; *was auf den Gebirgen, Gründen, Gefilden, an Bächen, in der Wüste und gegen Mittag war: die Hethiter, Amoriter, Cananiter, Pherester, Geviter und Jeduster:

9 Der Rönig zu Jericho, ber Rönig zu Ai, 10 bie zur Seite an Beth El liegt, "ber Rönig zu Jerusalem, ber Rönig zu Gebron, 11 "ber Rönig zu Jarmuth, ber Rönig zu 12 Lachis, "ber Rönig zu Eglon, ber Rönig 13 zu Geser, "ber Rönig zu Debir, ber Rönig 14 zu Geber, "ber Rönig zu Harma, ber Rö-15 nig zu Arab, "ber Rönig zu Libna, ber

terminus filiorum Ammon. *Et a 3 11,2. solitudine usque ad mare Ceneroth contra orientem, et usque ad mare De. 4,40. deserti, quod est mare salsissimum, ad orientalem plagam, per viam quae Mm. 83,49 ducit Bethsimoth, et ab australi parte, quae subjacet Asedoth Phasga. *Ter-De.S,11. minus Og regis Basan, de reliquiis 18,19. Raphaim, qui habitavit in Astaroth 13.18,16...et in Edrai, *et dominatus est in 5,18.22. monte Hermon, et in Salecha atque 21,16. in universa Basan, usque ad termi-Dt.3,14. nos Gessuri et Machati et dimidiae partis Galaad, terminos Sehon regis Hesebon. *Moyses, famulus 6 Domini, et filii Israel percusserunt eos, tradiditque terram eorum Moymm.32. ses in possessionem Rubenitis et Gaditis et dimidiae tribui Manasse. Hi sunt reges terrae, quos per- 7 Dt.7,24. cussit Josue et filii Israel, trans Jordanem ad occidentalem plagam, a Baalgad in campo Libani usque ad 11,17. montem, cujus pars ascendit in Seir; tradiditque eam Josue in possessio-11,23. nem tribubus Israel, singulis partes suas. * tam in montanis quam in planis atque campestribus (in Asedoth et in solitudine ac in meridie He-Jude. 6, 18 thaeus fuit et Amorrhaeus, Chana-11,3.19. naeus et Pherezaeus, Hevaeus et Jebusaeus):

ripam torrentis Arnon, et mediae

partis in valle dimidiaeque Galaad, Nm.21,24 usque ad torrentem Jaboc, qui est

2. S: Jeboc. 3. Al.: occidentalem.

8. S: Aseroth. 15. S: Adullam.

10,8; 10,8. Rex Jericho unus, rex Hai, quae 9

est ex latere Bethel, unus, *rex 10

*rex Jerimoth unus, rex Lachis unus, 11

Jerusalem unus, rex Hebron unus,

10.31 *rex Jermon unus, rex Lacins unus, 11
10.32 *rex Eglon unus, rex Gazer unus, 12
10.38.Jud.*rex Dabir unus, rex Gader unus, 13
15.36.Jud.*rex Herma unus, rex Hered unus, 14
15.36.Jud.*rex Herma unus, rex Odullam unus, 15
15.35.

5. Al.: terminum. 7. Al. + (p. mont.) Libant.

^{6.} B: hatten fie gefchl. ... hatte es zur Erbschaft gegeben. dW.vE.A: gab es (ihr Lant) z. Befit. 7. Und Died ... in d. Br. des L. (wie Rap. 11,17). B: zur Erbsch. dW.vE.A: z. Befit. B.dW.vE: nach ihren Abtheilungen.

^{8,} in Gr. ... an Abhangen (vgl. B. 3).

^{9.} B: Gin Ronig ac. dW.vE.A: Der R. von 3., einer ac. B.vE.A: gur S. Bethele (von B.). dW: auf b. S.

16 βασιλέα Μακηδὰ ἔνα, βασιλέα Βαιθὴλ ἔνα, 17 βασιλέα Θαπφουὰ ἔνα, βασιλέα Έφες ἔνα, 18 βασιλέα 'Αφὲκ ἔνα, βασιλέα Αεσαςὼν ἔνα, 19 βασιλέα Μαδὼν ἔνα, βασιλέα 'Ασὰς ἔνα, 20 βασιλέα 'Αμαςὼν ἔνα, βασιλέα 'Αγασὰς ἔνα, 21 βασιλέα Θανὰς ἔνα, βασιλέα Μαγεδδὼ ἔνα, 22 βασιλέα Κέδες ἔνα, βασιλέα Λὸς τοῦ Ναφαθδώς, ἔνα, βασιλέα Γωεὶμ τῆς Γιλγάλ, ἔνα, 24 βασιλέα Θεςσὰ ἔνα·πάντες οὐτοι βασιλείς τριάκοντα καὶ είς.

ΧΙΙΙ. Καὶ Ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκώς ήμερων, και είπε κύριος πρός Ίησοῦν. Συ γεγήρακας προβεβηκώς ήμερων, και ή γη ύπολέλειπται πολλή είς κληρονομίαν. 2 Καὶ αύτη ή γη ή καταλελειμμένη. δρια Φυλιστιείμ, ό Γεσουρί καὶ ό Χαναναῖος, 3 ἀπὸ * τῆς ἀοικήτου της κατά πρόςωπον Αίγύπτου έως των όριων Άκκαρών έξ εύωνύμων των Χαναναίων προςλογίζεται *ταῖς πέντε σατραπείαις τῶν Φυλιστιείμ, τῷ Γαζαίφ καὶ τῷ Άζωτίφ καὶ τῷ 'Ασκαλωνίτη καὶ τῷ Γετθαίω καὶ τῷ 'Ακκαρωνίτη καὶ τῷ Εὐαίφ, 4 ἐκ Θαιμὰν 'καί' πάση τη γη Χαναάν άπο Γάζης, καὶ οἱ Σιδώνιοι έως 'Αφέκ έως των ορίων των Αμοόόαλων, 5 καὶ 'πᾶσαν' την γην Γαβλὶ 'Φυλιστιείμ', καὶ πάντα τὸν Λίβανον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου, από Βααλγάδ ύπο το δρος το 'Αερμών έως της ειςόδου Εμάθ, 6 πας ο κατοικών την όρεινην από του Λιβάνου έως της Μασρεφώθ Μαίμ πάντας τούς Σιδωνίους εγώ αὐτούς έξολοθρεύσω από προςώπου Ισραήλ, άλλα διάδος αὐτὴν ἐν κλήρω τῷ Ἰσραήλ, ῧν τρόπον σολ ένετειλάμην. 7 Καλ νῦν διαμέρισον της γην ταύτην έν κληρονομία ταῖς έννέα φυλαῖς ^{24.} B: εἰκοσιεννέα (τριακ. κ. εἰς Α² FX). — 1. AB (bis) + (a. $\dot{\eta}\mu$.) τῶν (* EX). A¹ B* γεγήρ. (+ A² FX). AB: προβέβηκας (-κως FX). 2. B* (alt.) $\dot{\eta}$ (+ AFX). B: Γεσιρί (-sρί ΑΕΓΧ). 4. B* τῆ (+ AΕΓΧ). AB: έναντίον (ἀπὸ FX). 5. Β: Γαλιαλ (Γαβλί ΑΧ). Α¹Β: Γαλγάλ (Βααλγ. Α² X). 6. Β: Μασερέδ Μευφωνιαμ (c. ΑΕΓΧ). 7. ΔΒ: μέρισον (διαμ. \dot{X}).

v. 20. 'לא קרר א

^{23.} vE.A: Bölfer. dW: Gojiten.
24. find gufammen. B: Aller Könige find 31.
dW.vE.A: Alle R. (find) (guf.) 31.
1. febr viel. B: 3. nun wurde alt. dW: 3. aber

16 König zu Abullam, *ber König zu Ma17 feba, ber König zu Beth El, *ber König
18 zu Tapuah, ber König zu Hepher, *ber
König zu Aphek, ber König zu Lafaron,
19 *ber König zu Mabon, ber König zu Ha20 zor, *ber König zu Simron Meron, ber
21 König zu Achfaph, *ber König zu Thae22 nach, ber König zu Megibbo, *ber König
zu Kebes, ber König zu Jakneam am
23 Charmel, *ber König zu Jakneam am
23 Charmel, *ber König zu Gilgal, *ber
König zu Thirza. Das find ein und
breißig Könige.

XIII. Da nun Josua alt war und wohl betagt, fprach ber Gerr ju ihm: Du bift alt geworben und wohl betagt, und bes Landes ift noch faft viel übrig einzuneh-2 men: *nemlich bas gange Galilaa ber Phi-3 lifter und gang Geffuri, * vom Sibor an, ber por Egppten fließt, bis an bie Grenze Etron gegen Mitternacht, bie ben Cananitern zugerechnet wirb, funf Berren ber Philifter, nemlich ber Gaffter, ber Asbobiter, ber Astloniter, ber Gethiter, ber Efro-4 niter, und bie Aviter. *Bon Mittag an aber ift bas gange Land ber Cananiter, und Meara ber Bibonier bis gen Uphet, 5 bis an bie Grenze ber Amoriter; * bagu bas Land ber Gibliter, und ber gange Libanon, gegen ber Sonne Aufgang, von Baal Bab an, unter bem Berge Bermon, bis 6 man fommt gen Samath. * Alle, Die auf bem Gebirge wohnen, vom Libanon an bis an die warmen Baffer, und alle Bibonier; ich will fie vertreiben vor ben Rinbern Ifrael, loofe nur barum, fie auszutheilen unter Ifrael, wie ich bir geboten 7 babe. * So theile nun bieg Land gum Erbe unter bie neun Stamme und unter

10,22; *rex Maceda unus, rex Bethel unus, 16
11,53; *rex Taphua unus, rex Opher unus, 17
13,53; *rex Aphec unus, rex Saron unus, 18
13,150; *rex Madon unus, rex Asor unus, 19
11,1; *rex Semeron unus, rex Achsaph 20
11,1; *rex Semeron unus, rex Achsaph 20
11,1; *rex Semeron unus, rex Cades unus, 22
23,29,100; Mageddo unus, *rex Cades unus, 22
23,29,100; Mageddo unus, *rex Cades unus, 27
11,2; Dor et provinciae Dor unus, rex
5,9,1ud., por et provinciae Dor unus, rex
5,9,1ud., por et provinciae Dor unus, rex
5,9,1ud., por et provinciae Dor unus, rex
17,0, gentium Galgal unus, *rex Thersa 24
17,1, unus: omnes reges triginta unus.

Josue senex provectaeque XIII. aetatis erat, et dixit Dominus ad eum: 11.18. Senuisti et longaevus es, terraque latissima derelicta est, quae necdum sorte divisa est: *omnis videlicet 2 12.5. Galilaea Philisthiim et universa Ges-21.53.1Ch.suri, a fluvio turbido, qui irrigat 3 13.5. Aegyptum, usque ad terminos Acca-Jor. 2,18. ron contra aquilonem: terra Chanaan 18m.6,4. quae in quinque regulos Philisthiim Jud.3,3. dividitur, Gazaeos et Azotios, Ascalonitas, Gethaeos et Accaronitas. 11.19.8. Ad meridiem vero sunt Hevaei, 4 omnis terra Chanaan, et Maara Sidoniorum usque Apheca et terminos (Pr.83,8) Amorrhaei * ejusque confinia. Libani quoque regio contra orientem, a Baalgad sub monte Hermon, donec in-Jud. 3,8. grediaris Emath: *omnium qui habitant in monte, a Libano usque ad 11,8. aquas Maserephoth, universique Sidonii. Ego sum qui delebo eos a 1.6.14.2 facie filiorum Israel, veniat ergo in partem haereditatis Israel, sicut praecepi tibi. *Et nunc divide terram 7 in possessionem novem tribubus et

^{1.} A.A: febr viel. A.A: faft noch viel.

^{5.} A.A. Connen Aufgang.

^{17.} Al.: Hepher.

^{18.} Al.: Lazaron.

^{20.} Al. † (p. Sem.) Moron.

war. vE: Und 3. war. B: er war zu ben Jahren ges fommen. dW: in bie 3.

^{2.} ape Grangen b. Bb. B: Dies ift b. Lanb, b. übr. geblieben. dW.vE: bas (noch) übrige 2. ... Ges genben.

^{3.} ift ben Ran. juger. (dW: pom Ril an?) A: v. truben Fluffe, ber Eg. befpulet. B.dW.vE.A: Furs flen.

^{4. 3}m M. aber b. gange. dW.vE.A: gegen Gus Bolyglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

ben. B: fo ber 3. ift. dW.vE: bas ben 3. gerftort.
5. dW.vE: am Fuße bes Gebirg. S. dW: bis nach S. bin.

^{6. (}Bgl. Rap. 11,8.) dW.vE: Gebirgebewohner. A: 3ch bin es, ber f. vertilgen wird. vE: durch die S. 3fr.? B: Laf daffelbe nur ins Loos fommen vor 3. 3um Erbtheil. dW: nur verloofe es 3. 3. Befigung. vE: baber verl. es unter 3. 3. Erbeigenth.

^{7.} dW.vE: Und nun (ver)theile.

XIII.

Distributto torrae.

8 Tols µet και τω ήμίσει φυλής Μανασσή. αὐτῶν, τῷ Ρουβὴν καὶ τῷ Γὰδ ἔδωκε Μωΰσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατ' ἀνατολάς ήλίου δέδωκεν αὐτήν Μωϋσής ὁ παις κυρίου, 9 απο Αροήρ, η έστιν έπὶ τοῦ γείλους γειμάρρου Αρνών, και την πόλιν την έν μέσφ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν * Μισώρ ἀπὸ Μαιδαβά έως Διβών, 10 καὶ πάσας τὰς πόλεις Σηών βασιλέως Αμοζύμίων, ος έβασίλευσεν έν Έσεβών, έως των όριων υίων Αμμών, 11 καὶ την Γαλααδίτιδα και τα όρια Γεσουρί και τούς Μαγαθί, παν όρος 'Αερμών, καὶ πασαν την Βασανίτιν έως Σελγά, 12 πάσαν την βασιλείαν "Ωγ έν τη Βασανίτιδι, ος έβασίλευσεν έν 'Ασταρώθ καὶ έν 'Εδραείν. (Ούτος κατελείωθη από τοῦ λείμματος τῶν Γιγάντων, και επάταξεν αυτόν Μωυσής και έξωλόθρευσε· 13 καλ ούκ έξωλόθρευσαν οι υίοί Ισραήλ τὸν Γεσουρί και τὸν Μαγαθί, και κατώκει βασιλεύς Γεσουρί και ὁ Μαγαθί έν τοῖς νίοῖς Ἰσραήλ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.) 14 Πλήν τη φυλη Λευί ούκ έδόθη κληρονομία. *χύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, οὖτος χληρονομία αὐτών, καθά είπεν αὐτοῖς κύριος.

16 Καὶ ἔδωκε Μοϋσῆς τῆ φυλῆ νἰῶτ 'Ρουβὴτ κατὰ δήμους αὐτῶτ. 16 Καὶ ἐγετήθη αὐτῶτ τὰ δρια ἀπὸ ᾿Αροήρ, ῆ ἐστι κατὰ πρόςωπον φάραγγος ᾿Αρτῶν, καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν τῆ
φάραγγι ᾿Αρτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν *Μισῶρ καὶ
Μαιδαβά, ¹⁷ ἔως ᾿Εσεβών, καὶ πάσας τὰς
πόλεις τὰς οὕσας ἐν τῆ *Μισώρ, καὶ Διβῶν
καὶ Βαμῶθ Βάιλ καὶ οἴκους Βεελμῶν ¹⁸ καὶ
Ἰασαὰ καὶ Κεδημῶθ καὶ Μηφάαθ ¹⁹ καὶ
Καριαθάϊμ καὶ Σεβαμὰ καὶ Σὰρθ Σιῶρ ἐν
τῷ ὅρει Αἴμακ ²⁰ καὶ Βηθφογῶρ καὶ ᾿Ασηδῶθ
Φασγὰ καὶ Βηθαισιμώθ, ²¹ καὶ πάσας τὰς
πόλεις τοῦ *Μισώρ, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν

השבט המנשה: רדוצי השבטים 8 עמוֹ הַרְאוּבֵנִי וְהַבָּוֹי לֶקְחָוּ נַחֲלֶתֶם אשר נתו להם משה בעבר הירהו תה כאשר נתן להם משה עבד מַצַרוֹעֵר אַשֵּׁרֹ עַל־שִּׁפַת־נַחַל נון וְהַעִּיר אֲשָׁר בִּתוֹה־הַנַּחַל וְכל־־ ידיבון: וכל ערי דבא עד האמרי 11 בַּחֶשִׁבְּוֹן עַד־בִּבְוּל בָנֵי עַמְוֹן: וְדַבְּּלְעַׁד וּגַבַוּל הַנְּשׁוּרֵי וְהַמַּצֶבַתִּי 12 חַרְמַוֹן וְכַלְ־הַבַּשׁוֹ עַז בֿבֿמַו מיתר הרפאים ויַכֵּם משה וַיִּרְשֵׁם: 13 וַכָא הורישוּ בַני יִשְׂרַאֹּכ אִת־ לא ישראל דורא

^{7.} ABEX† (p. Mav.) ἀπὸ τᾶ Ἰορδάνα ἔως τῆς ϑαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλία δώσεις αὐτήν ἡϑάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ (ταῖς ΑΕΧ† δὲ) δυσὶ (ΑΧ: δύο) φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσῆ (* F). 8. Β* Τοῖς μετ' αὐτ. († FX). Β: αὐτῷ (αὐτῆν Α¹Χ). 9. Α¹Β* ἔως Δ. 10. Α¹Β* καὶ. 11. Β: ⋊χά (Σ. Α²ΓΧ). 12. Α¹ Β* τᾶ λείμα. 13. ΑΒ† (p. Maχ.) κοὶ τὸν Χαναναῖον (* FX). Β: σήμερον ἡμ. (ἡμ. ταύτ. ΑΕΓΧ). 14. Βὶ τῆς φυλῆς (τῆ φ. ΕΓΧ). ΑΒ† (in f.) Καὶ ἔτος ὁ καταμερισμός, ὄν κατεμέρισε Μωϋσῆς τοῖς υίοῖς Ἱσραῆλ ἐν Λραβώθ Μωὰβ ἐν τῷ πέραν τὰ Ἰορδάνα κατὰ Ἱεριχώ (* F). 15. Α¹ Β* υίων. 16. Β* κ. Μαιδ. († FX; Α: κατὰ Μ.). 17. Β: οῶκε (-ες ΑΕΓΧ).

^{8.} B.vE: Mit welchem bie R. u. b. G. ihr ... haben (erhielten). dW: Dit ihm haben ... A: Denn mit biefem.

^{9. (}Die Rap. 12,2.) Stene Mebba. B.dW.vE: bie gange G. A: alle Gefilbe.

8 ben halben Stamm Manaffe. * Denn bie Rubeniter und Gabiter haben mit bem anbern halben Danaffe ihr Erbtheil empfangen, bas ihnen Dofe gab jenfeit bes 3orbans gegen ben Aufgang, wie ihnen baffelbe Dofe, ber Rnecht bes Gerrn, ge-9 geben bat: * von Aroer an, bie am Ufer bes Baffere bei Arnon liegt, und von ber Stadt mitten im Waffer, und alle Begenb 10 Debba, bis gen Dibon, * und alle Stabte Sibons, bes Roniges ber Amoriter, ber ju Besbon faß, bis an bie Grenze ber 11 Rinder Ammon; * bagu Bileab und bie Grenze an Geffuri und Maachathi, und ben gangen Berg Bermon und bas gange 12 Bafan bis gen Galcha, * bas gange Reich Dg ju Bafan, ber ju Aftharoth und Gbrei faß, welcher noch ein Uebriger mar von ben Riefen. (Dofe aber fchlug fie unb 13 vertrieb fie.) *Die Rinder Ifrael vertrieben aber bie ju Beffur und ju Maachath nicht, fonbern es wohnet beibe Beffur unb Maachath unter ben Rinbern Ifrael bis * Aber bem Stamm 14 auf biefen Tag. ber Leviten gab er fein Erbtheil, benn bas Opfer bes Berrn, bes Gottes Ifraels, ift ihr Erbtheil, wie er ihnen gerebet hat. Alfo gab Mofe bem Stamm ber Rinber 16 Ruben nach ihren Gefchlechtern, * bag ibre Grengen maren von Aroer, bie am Ufer bes Baffers bei Arnon liegt und bie Stadt mitten im Baffer, mit allem ebenen 17 Felbe bis gen Debba, * Besbon und alle ibre Stabte, bie im ebenen Relbe liegen, Dibon, Bamoth Baal und Beth Baal 18 Meon, * Jahga, Rebemoth, Mephaath, 19 * Ririathaim, Sibma, Bereth Sahar, auf 20 bem Bebirge im Thal, "Beth Beor, bie Bache an Bisga, und Beth Jefimoth, 21 "und alle Stabte auf ber Cbene, und bas

dimidiae tribui Manasse, "cum qua 8 Ruben et Gad possederunt terram, Nm. quam tradidit eis Moyses famulus Domini trans' fluenta Jordanis ad 13,2., orientalem plagam; * ab Aroer, quae 9 sita est in ripa torrentis Arnon et in vallis medio, universaque campestria Medaba usque Dibon, *et 10 cunctas civitates Sehon regis Amorrhaei, qui regnavit in Hesebon, usque ad terminos filiorum Ammon, v.2.12,5. et Galaad ac terminum Gessuri et 11 Machati, et omnem montem Hermon, De. 3, 10. et universam Basan usque ad Salecha, omne regnum Og in Basan, qui 12 regnavit in Astaroth et Edrai (ipse nt. 11. fuit de reliquiis Raphaim, percussit-2,11. que eos Moyses atque delevit). *No-13 lueruntque disperdere filii Israel Gessuri et Machati; et habitaverunt in medio Israel usque in praesentem

*Tribui autem Levi non 14 18,7 De dedit possessionem, sed sacrificia et 8,1...Nm victimae Domini Dei Israel ipsa est ejus haereditas, sicut locutus est

v.8. Dedit ergo Moyses possessionem 15 tribui filiorum Ruben juxta cognationes suas. Fuitque terminus eorum 16 ab Aroer, quae sita est in ripa torrentis Arnon et in valle ejusdem torrentis media, universam planitiem Nm.21,30 quae ducit Medaba, *et Hesebon 17 cunctosque viculos earum, qui sunt in campestribus; Dibon quoque et Nm.21,19Bamothbaal, et oppidum Baalmaon *et Jassa et Cedimoth et Mephaath 18 *et Cariathaim et Sabama et Sarath-19 asar in monte convallis; *Beth-20 phogor et Asedoth, Phasga et Bethjesimoth *et omnes urbes cam-21 pestres, universaque regna Sehon

^{8.} U.L: jenfeit bem Jorban. 13. A.A: es mohnen. U.L: mohnete.

^{10.} B.dW: regierte. vE.A: herrichte.

^{11.} dW: bas Gebiet ber Beffuriter.

^{· 12. (}Bie Rap. 12,4.) vE: welche D. gefchl. u. vertr. hatte.

^{13.} unter 3fe. B: mitten u. dW.vE: in b. Mitte. 14. Die D. ... Anb. B.dW.vE: Rur (allein) b. St. Levi. dW.A: Befigung. vE: Erbeigenthum.

^{17.} Al. * et et: ejus. 18. Al.: Lassa.

B: bie Feueropfer. B.dW: bas ift ihr(e) ...

^{15.} vE: Und M. hatte ... gegeben. 16. (Bie 12,2.) Felbe bei D. Bgl. B. 9. 17. B.vE: in b. Cbene (finb). dW: auf.

^{19.} B.vE: (einem) Berge bes Th. dW: Thal-B. 20. Abhange bes D. dW: ber Abhang. vE: gug. B: bie Steinflippen.

XIII.

Distributio terrae.

τοῦ Σηών βασιλέως τῶν ᾿Αμορραίων, ος εβασίλευσεν έν Έσεβών, ον επάταξε Μωϋσης αυτον και τους ήγουμένους Μαδιάμ, τον Εύι και τὸν 'Ροκόμ και τὸν Σούρ και τὸν Ούρ καὶ τὸν 'Ροβέ, ἄρχοντας παρὰ Σηών, τοὺς κατοικούντας την γην Σηών. 22 Καὶ τὸν Βαλαάμ τὸν τοῦ Βεώς τὸν μάντιν ἀπέκτειναν έν φομφαία έν τη τροπη. 23 Εγένετο δε τα όρια 'Ρουβήν ὁ Ἰορδάνης όριον. Αύτη ή κληρονομία υίων Ρουβήν κατά δήμους αὐτων,

αί πόλεις καὶ αί ἐπαύλεις αὐτῶν.

24 Εδωκε δε Μωυσής τοις νίοις Γάδ κατά δήμους αὐτῶν. 25 Καὶ έγένετο τὰ δρια αὐτῶν Ίαζής, πασαι αι πόλεις Γαλαάδ και τὸ ήμισυ γης νίων 'Αμμών εως 'Αροήρ, η εστι κατά πρόςωπον 'Ραββά, 26 καὶ ἀπὸ 'Εσεβών εως 'Ράμεθ κατά την Μασσηφά καί Βοτανίμ καί Μαανάϊμ έως των όριων Δεβίο 27 καί "Εννεμεκ Βηθαρά *καὶ Βηθναμρά καὶ Σοκχώθ καὶ Σαφών και την λοιπην βασιλείαν Σηών βασιλέως Έσεβών ὁ Ἰορδάνης όριει έως μέρους της θαλάσσης Χενέρεθ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἀπ' άνατολών. 28 Αυτη ή κληρονομία υίων Γάδ κατά δήμους αὐτών, αἱ πόλεις αὐτών καὶ αἰ έπαύλεις αύτῶν.

29 Καὶ έδωκε Μωϋσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασσή, και έγενήθη τῷ ήμίσει φυλής 'υίῶν' Μανασσή κατά δήμους αὐτών. 30 Καὶ έγένετο τὰ όρια αὐτῶν ἀπὸ Μαανάϊμ, καὶ πᾶσα βασιλεία Βασάν, και πᾶσα ή βασιλεία "Ωγ βασιλέως της Βασάν, και πάσαι αι κώμαι Ίατο, αι είσιν έν τη Βασανίτιδι, έξήκοντα πόλεις, 31 καὶ τὸ ημισυ τῆς Γαλαάδ, καὶ Άσταρώθ καὶ Ἐδραείν πόλεις βασιλείας "Ωγ έν τῆ Βασανίτιδι, τοῦς υίοῦς Μάγιο υίοῦ Μανασσή, καὶ τοις ήμίσεσιν υίοις Μαγίο κατά δήμους αὐτων. 32 Ούτοι ους κατεκληρονόμησε Μωυσης έν 'Αραβώθ Μωὰβ έν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου

21ss. Nomina propr. maxime variant. 21. A¹B* δ; έβασ. έν Έσ. († A²FX). AB† (p. Mαδ.) καὶ (* X). B: ἄρχοντα (-ας ΛΕΓΧ). ΛΕΓΧ* παρά († Χ; Β: ἔναρα). Β: καὶ τὸς ... * τ. γῆν (c. ΛΕΓΧ). 22. Α¹Β* έν δομφ. ΑΒ: δοπῆ (τροπῆ ΕΓΧ). 23. Α¹Β* ό. Β (p. πόλ.): αὐτῶν. 25. Β* αί. 27. Β (bis) + (p. Έν. et a. ό) και. 28. Β+ (p. δήμ. αὐτ.) και κατὰ πόλεις αὐτῶν κατά δήμες αὐτῶν αὐχένα έπιστρέψυσιν έναντίον τῶν έχθοῶν αὐτῶν, ὅτι έγενη-θη κατὰ δήμυς αὐτῶν (* ΑΕΓΧ). 29. Α\ Β* καὶ έγ. -Μαν. († Χ). 30. ΑΧ* (pr.) βασιλ. ΑΒ* ή († Χ). ΑΕΧ* τῆς. ΑΒ: πάσας τὰς κώμας (πᾶσαι αί κ. Χ). 31. ΑΒ+ (a. Αστ. et Εδρ.) ἐν (* Χ). ΑΕΧ+ (p. Βασ.) καὶ ἐδόθησαν. Β: νίοῖς (νέδ ΑΕΓΧ)... † (p. alt. Maχ.) νίοῖς Μανασσῆ (* ΕΧ; ΑΓΧ: νίε Μ). 32. Α²Β† (p. Μανϋσ.) πέραν τε Ἰορδάνε (* ΓΧ).

אַשָּׁר נְילֵהְ מלה האמרי אַשֶׁרֹ הַכָּה משֶׁה אֹתוֹי וָאַת־נְשׁיאֵי ואתרבלעם ברבעור הַקּוֹסֵם הַרְגִוּ בְנֵי־יִשְׁרָאֵל בַּחַרֵב אַל־ וידור בברכ הַיַּרְהַן וּנְבַוּל זָאת נחַלת בְּנֵי לַמַשָּׁפַּחוֹתָם הַעָרֵים וְחַצְּרֵיהַן:

וַיִּתַן משָׁה לְמַשֵּה נָד לִבְנֵי כח למשפחותם: יִעזַר וכל־ערי הַגּּלְעַׁד וַחַצִּי אֱרֶץ עַמָּוֹן עַד־עַרוֹעָר 26 רַבַּה: וּמֵחָשְׁבָּוֹן עַד־רַמֵּת הַמְּצְּפָּה וּבִטֹנֵים וּמִמַּחָנֵים עַד־גִּבִוּל לִדְבַר:• זיבעמק בית הרם ובית נמרה וספות וְצָפּוֹן וֶתֶר מַמְלֵכֹוּת סִיחוֹן מֵלֶהְ חַשָּׁבּוֹן הַיַּרְהַן וּגְבֶל עַד־קַצָּהֹ יֵם־ עבר הירבו מורחה: למשפחתם 77-ַנַחֲלֵת בָּנֵי

ויתו משה כחצי ממה ווהי גבולם ממחנים ל כמשפחתם: משה בערבות מואב

v. 26. דצר חספר

^{21.} ben Gew. (wie B. 10). dW.vE.A: Gurften Sib. 22. von ihnen Gricht. dW: BBahrfager. B.dW: neben (nebft) ihren Erfchl. A: mit b. ubr. E.

gange Reich Sibons, bes Ronigs ber Amoriter, ber zu Besbon faß, ben Dofe fchlug, fammt ben gurften Dibian, Gvi, Refem, Bur, Bur und Reba, bie Gewaltigen bes Roniges Sibons, bie im Lanbe wohneten. 22 * Dazu Bileam, ben Gohn Beors, ben Beiffager, ermurgeten bie Rinber Ifrael mit bem Schwert, fammt ben Erfchlagenen. 23 * Und die Grenze ber Rinber Ruben mar ber Jorban. Das ift bas Erbtheil ber Rinber Ruben unter ihren Beschlechtern, Stabten und Dorfern.

Dem Stamm ber Rinber Bab unter 25 ihren Befchlechtern gab Dofe, * bag ihre Grengen waren Jaefer unb alle Stabte in Gilead und bas halbe Land ber Rinber Ammon bis gen Aroer, welche liegt vor 26 Rabba, *und von Besbon bis gen Ramath Digpe und Betonim, und von Dahanaim 27 bis an bie Grenge Debir; *im Thal aber Beth Baram, Beth Rimra, Suchoth und Baphon, bie übrig mar von bem Reich Sibons, bes Roniges zu Besbon, bag ber Jorban bie Grenze war, bis ans Enbe bes Meers Cinnereth, bieffeit bes, Jorbans ge-28 gen bem Aufgang. * Das ift bas Erb= theil bet Rinber Bab in ihren Gefchlechtern, Stäbten und Dörfern.

Dem halben Stamm ber Rinber Danaffe nach ihren Gefchlechtern gab Dofe, 30 bag ihre Grengen waren von Dahanaim an, bas gange Bafan, bas gange Reich Dg, bes Roniges ju Bafan, und alle Fleden Jair, bie in Bafan liegen, nemlich 31 fechzia Stabte. * Und bas balbe Gileab, Aftharoth, Ebrei, bie Stabte bes Ronigreichs Dg ju Bafan, gab er ben Rinbern Machir, bes Sohns Manaffe, bas ift ber Balfte ber Rinber Machir, nach ihren Be-32 fcblechtern. *Das ifts, bas Dofe ausge= theilet hat in bem Befilbe Moab, jenfeit

27. A.A: übrig maren. U.L: ben Aufgang.

vE: fammt b. Betobteten.

23. bie Stabte u. ihre D. B: ber 3. u. b. Gr. ba: von. dW.vE: welcher b. Gr. ift. B.dW.vE.A: nach

ihren G. A. an St. u. Dorfern. 24. B.dW.vE: bem St. G. ... ben R. (Sohnen) 3. nach i. 3.

25. dW.vE: bie Balfte bes &.

regis Amorrhaei, qui regnavit in He-Nm.31.8. sebon, quem percussit Moyses cum principibus Madian: Hevaeum et Recem et Sur et Hur et Rebe, duces Sehon, habitatores terrae. *Et Ba-22 Nm. 22,5. laam filium Beor ariolum occiderunt filii Israel gladio cum caeteris inter-Nm.34,12 fectis. Factusque est terminus filio-23 rum Ruben Jordanis fluvius. Haec est possessio Rubenitarum per cognationes suas urbium et viculorum.

Deditque Moyses tribui Gad et filiis 24

ejus per cognationes suas possessionem, *cujus haec divisio est: Ter- 25 minus Jaser et omnes civitates Galaad, et dimidiam partem terrae filio-Jud.11,15rum Ammon, usque ad Aroer quae
25m.11,1cest contra Rabba; *et ab Hesebon 26 usque Ramoth, Masphe et Betonim, et a Manaim usque ad terminos Dabir; *in valle quoque Betharam et 27 Bethnemra et Socoth et Saphon, reliquam partem regni Sehon regis Hesebon; hujus quoque finis Jordanis est, usque ad extremam partem

nt.3,17. maris Cenereth trans Jordanem ad 11Me. ariset plagam. *Haec est pos-28 Mt.14,34 sessio filiorum Gad per familias suas, civitates et villae earum.

Dedit et dimidiae tribui Manasse 29

filiisque ejus juxta cognationes suas possessionem, *cujus hoc principium 30 est: a Manaim universam Basan et cuncta regna Og regis Basan, omnes-De.3,14. que vicos Jair, qui sunt in Basan, ^{1ng.4,13} sexaginta oppida, *et dimidiam par- 31 tem Galaad, et Astaroth et Edrai Nm.26,29 urbes regni Og in Basan; filiis Machir filii Manasse, dimidiae parti filiorum Machir, juxta cognationes suas. *Hanc possessionem divisit Moyses 32 in campestribus Moab trans Jorda-

^{21.} Al.: Reba. 26. Al.: Ramath.

Reft. B: bas Uebrige. B.vE.A: bes R.

^{28.} Die B. 23.

^{30.} dW.A: Dorfer 3. vE: Birtenborfer.

^{31.} foldes gab ... nehmlich ber S. B: wurbe ben

R. Dt. vE: maren fur. dW.A: [gab er].

^{32.} B: Dies find biejenigen, welchen M. b. Grbe jugeth. hat. dW.vE: Das ... (als Erbeigenth.) ver-27. was abr. w. ... jenfeit. dW.vE.A: ber (ben) theilte. B: in b. flachen Felbern DR, dW.vE.A: Cbenen.

XIII.

Distributio terrae.

κατὰ Ἱεριχώ ἀπ' ἀνατολών. 33 Καὶ τῆ φυλῆ Λευὶ οὐκ ἔδωκε Μωῦσῆς κληρονομίαν κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, καθῶς ἐλάλησεν αὐτοῦς.

XIV. Καὶ ούτοι *οί κατακληρονομήσαντες των υίων Ισραήλ έν γη Χαναάν, οίς κατεκληρονόμησαν αύτοῖς Ἐλεάζαρ ὁ ίερεὺς καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυή καὶ οἱ ἄργοντες πατριών πυλών τών υίων Ισραήλ. 2 κατά κλήρους εκληρονόμησαν, ον τρόπον ενετείλατο κύριος έν γειρί Μωϋση ταϊς έννέα φυλαίς καί τῷ ἡμίσει φυλῆς. 3 Εδωκε γὰρ Μωϋσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς άπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ τοῖς Λευίταις ούκ έδωκε κλήρον έν αύτοις. 4"Οτι ήσαν οί νίοι Ίωσηφ δύο φυλαί, Μανασση και Έφραίμ. και οὐκ έδόθη μερίς έν τη γη τοις Λευίταις, άλλ' η πόλεις κατοικείν και τὰ ἀφωρισμένα αύτών τοῖς κτήνεσι καὶ τὰ κτήνη αύτών. 5 Ον τρόπον ένετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῆ, ούτως εποίησαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ καὶ εμερίσαντο την γην.

⁶ Καὶ προςήλθοσαν οἱ νίοὶ Ἰούδα πρὸς ἀντὸν Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφονῆ ὁ Κενεζαῖος· Σὰ ἐπίστη τὸ ἡῆμα ὁ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μαϋσῆν ἀνθαρασν τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐν Κάθης Βαρνῆ. ⁷ Τεσσαράκοντα γὰρ ἐτῶν ἤμην, ὅτε ἀπέστειλέ με Μαϋσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ Κάθης Βαρνῆ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν, καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν αὐτῶν· ⁸οἱ ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέστησαν τὴν διάνοιαν τοῦ λαοῦ, ἐγὸ δὲ προςετέθην ἐπακολουθῆσαι κυρίφ τῷ θεῷ μου. ⁹ Καὶ ἄμοσε Μαϋσῆς ἐν ἐκείνη τῆ ἡμέρα, λέγων· 'Η γῆ, ἐφ' ἢν ἐπέβης, σοὶ

יִּשְׂרָאֵל הָּיִּא נְחֲלָתֹם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְאִ־נָתֵן משֶׁה נְחֲלָה יְהֹוֹה אֶלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָּיִּא נְחֲלָתֹם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לֹהם:

בּיֹנִם בַּבּנִאַ כְּאִמָּרָ אִּם-כָאִ בִּאָּבֹּעָ אַבֹּנִה יִבּנִּנִי אָרְבַּיִּ : זִּיִּשָּׁבַּת מִמָּנִי אַבֹּלֹי יִבְּנִי אָרָבִּ יַבְּמֹּב וְאָבָּרִ מִמָּנִי אַב-לְּבַבֹּי: וְאַבֹּי אַמָּב הְּלָנִי בִּשְּׁבָּ בּלְנִּ בּמִּי אַב-לְבַבִּי: וְאַבַּי אַמָּב הְּלָב בּלְבַבָּעַ אַב-לְבַבְּי בְּעָבׁ מָּנִי אַמָּב אַנִעוֹ נְבְּרָ בִּאָּמֵּר בּפִּרְנְּבָּר יְּבִּעָּת מָּבְי אַנִּי בְּלַבַּ בְּלְבַבָּּלְ בּפָּר יְבִּנְּי אַמָּר יִדְּבְּעִ אָרבּבְּבָּר אָמָב בְּלַבַּבּי בּפָּר יְבִּנְּי אַמָּר יִדְּבְּעִּ אָרבּבּנְבָּי אָמָב בְּלַבָּבּי בּבְּנְבְּּלְ וְנִאָּמֵר אַבְּרְנִינְ אַמִּב בְּלְבַבָּי בּבְּילְבָּלְ וְנִאָּמֵר אַלְּבִי אַמָּר בְּבַּר יְשִׁבְּיִּלְ בּבְּר יְבִּנְּיִ אַמָּנ יִבְּנִילְ אַבְּבִּיר אָמָּב בּּרְנְמֵּי בּנִּלְנְּבְּל וַנִּאָמָר אַלְּבִי הִשְּׁבְּעַ בְּנִבְּיִם בְּבִּיר יִשְּׁבָּר בְּבִּבְּיים בְּבִּר יִבְּיִבְּעָּי

v 2 mmhn 'n

^{32.} B+ (a. κατὰ) τῦ (* AFX). 33. A¹ B* tot. vs. († A²FX). — 1. AB* τῶν († X). B+ (a. γῆ) τῆ (* AEFX). 2. A¹ B: Ἰησῦ (M. A²FX). 3. A¹ B* Ἑδ. – φυλῆς († A²FX). 4. B: ἐμεῖρισαν (-ἰσαντο AEFX). 6. B: Γαλγάλ (-λοις AEFX). AB¹ EX (eti. in sqq.): Ἰεροννῆ (-ονῆ Β²). 7. Α²Β: ἀπεκρίθην (-ησαν Α¹ΕΓΧ). AB: αὐτῦ (αὐτῶν ΕΧ). 8. ΑΕΧ: συναβάντες. Β: καρδίαν (διάνοιαν ΑΕΓΧ). 9. ΑΕΧ: ἐφ' ῆς.

^{32.} dW.vE: bei Ber. A: gegenüber.

^{33.} Bgl. B. 14.
1. B: Diefe finde, welche von ben R. J. geerbet h. dW: Das ... 3. Befigung erhielten. vE: 3. Erb= eigenth. erhalten haben. B: Saupter ber B. vE: va-

bes Jorbans vor Jericho gegen bem Auf-33 gang. *Aber bem Stamm Levi gab Mofe tein Erbtheil, benn ber herr, ber Gott Ifraels, ift ihr Erbtheil, wie er ihnen gerebet hat.

XIV. Dief ift es aber, bas bie Rinber Ifrael eingenommen baben im Lande Canaan, bas unter fie ausgetheilet haben ber Briefter Eleafar, und Jofua, ber Cobn Run, und bie oberften Bater unter ben 2 Stämmen ber Rinber Ifrael. * Gie theileten es aber burche Loos unter ffe, wie ber Berr burch Dofe geboten batte, ju 3 geben ben gebntebalb Stammen. ben zweien und bem halben Stamm hatte Pofe Erbtheil gegeben jenfeit bes Jordans. Den Leviten aber batte er fein Erbtheil 4 unter ihnen gegeben. *Denn ber Rinber Joseph wurben zween Stamme, Danaffe und Ephraim, barum gaben fie ben Leviten fein Theil im Lanbe, sonbern Stabte, barinnen zu wohnen, und Borftabte für 5 ibr Bieb und Sabe. *Wie ber Berr Dofe geboten hatte, fo thaten bie Rinber Ifrael und theileten bas Land.

Da traten herzu vie Kinder Juda zu Josua zu Gilgal, und Caleb, der Sohn Jephunne, der Kenister, sprach zu ihm: Du weißest, was der herr zu Mose, dem Mann Gottes, sagte von meinet- und deinetwegen 7 in Rades Barnea. *Ich war vierzig Jahre alt, da mich Mose, der Knecht des herrn, aussandte von Kades Barnea, das Land zu verkundschaften, und ich ihm wieder 8 sagte nach meinem Gewissen. *Aber meine Brüder, die mit mir hinauf gegangen waren, machten dem Wolf das herz verzagt, ich aber folgete dem herrn, meinem 9 Gott, treulich. *Da schwur Mose desseben Lages und sprach: Das Land, darauf du

32. U.L. ben Aufg. 1. U.L. ift aber. 3. U.L. jens feit bem Sordan. 6. U.L. meinen: u. beinenwegen. 7. U.L. bag mich Mofe. A.A. erfunbichaften.

terl. O. dW: Stammbaupter. A: Fürften ber Ge: folechter.

nem contra Jericho ad orientalem
v.14. plagam. Tribui autem Levi non 33

19,7. Mm. dedit possessionem, quoniam Domi18,10,10, nus Deus Israel ipse est possessio

18,1.al. ejus, ut locutus est illi.

Hoc est quod possederunt XIV. filii Israel in terra Chanaan, quam 17,4. dederunt eis Eleazar sacerdos et Jo-Nm. 34,17a. sue filius Nun et principes familiarum Nm.33,54per tribus Israel, *sorte omnia divi-26,56. dentes, sicut praeceperat Dominus 12,7. in manu Moysi, novem tribubus et dimidiae tribui *(duabus enim tribu- 3 18.8. bus et dimidiae dederat Moyses trans 12,33. Jordanem possessionem), absque Levitis, qui nihil terrae acceperunt inter fratres suos, *sed in eorum succes- 4 serunt locum filii Joseph in duas divisi tribus, Manasse et Ephraim; nec acceperunt Levitae aliam in terra par-Nm.33.34 tem, nisi urbes ad habitandum et suburbana earum ad alenda jumenta et pecora sua. *Sicut praeceperat 5 rael et diviserunt terram.

2. Al. † (in f.) Manasse.

Beerben.

5. vE: th. ... aus. dW.A: vertheilten.

6. B.dW.vE: bas Wort, bas ... gerebet. A: von nir u. bir.

8. B: vollig. dW.vE: vollfommen.

^{2.} B: Durchs & ihres Erbth., gleichw. dW: D. E. als ihre Befigung. vE: geschah ihre Erbtheilung. B: burch b. Dienft M. B.dW.vE: (unter) ben 9 St. n. b. halben St.

^{4.} nur Ct. ... berfelbigen Borft. B: waren gw. St. dW.vE: es w. bie ... 2 St. ... Antheil. dW: gum Bohnen. vE: gur Bohnung. dW.vE: Begirte ...

^{7.} dW.A: erfunben. vE: auszuspaben. dW.vE: brachte ihm Rachricht (gurud). B.vE: (gleich)wie es in meinem Bergen war. dW: so wie es mir ums B. war? (A: zeigte ihm an, was mir wahr fcien.)

XIV.

Distributio terrae.

έσται έν κλήρφ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αλώνα, ότι προςετέθης έπακολουθήσαι οπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 10 Καὶ νῦν διέθρεψέ με χύριος, όν τρόπον είπε, τουτο τεσσαρακοστον και πέμπτον έτος, άφ' οδ έλάλησε κύριος τὸ ἡῆμα τοῦτο πρὸς Μωϋσῆν καὶ έπορεύθη Ίσραὴλ έν τη έρήμφ. Καὶ νῦν ίδοὺ έγω σήμερον ογδοήκοντα και πέντε έτων. 11 ετι είμι σήμερον ισχύων, ώς ει ότε απέστειλέ με Μωϋσης, ώς αύτως ίσγύω τῦν έξελθείν καὶ είκελθείν είς τὸν πόλεμον. 12 Καλ νῦν αἰτοῦμαί σε τὸ όρος τούτο, καθὰ είπε κύριος έν τῆ ἡμέρα ἐκείνη. ὅτι σὸ ἀκήκοας 'τὸ ῥῆμα τοῦτο έν τη ήμερα εκείνη. Νῦν δε οί Ενακίμ έχει είσι πόλεις όχυραι και μεγάλαι εάν ούν κύριος μετ' έμου ή, έξολοθρεύσω αὐτοὺς ὅν τρόπον είπε 'μοι' κύριος. 13 Και εὐλόγησεν αὐτὸν Ἰησοῦς, καὶ ἔδωκε τὴν Χεβρών τῷ Χάλεβ υίφ Ίεφονη 'υίφ Κενέζ' εν κλήρφ. 14 Διὰ τοῦτο έγενήθη ή Χεβρών τῷ Χάλεβ τῷ τοῦ Ἰεφονή τοῦ Κενεζαίου ἐν κλήρφ ἔως της σήμερον ήμερας, διά τὸ αύτὸν ἐπαχολουθησαι τῷ προςτάγματι κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. 15.Τὸ δὲ ὅνομα τῆς Χεβρων ἦν τὸ πρότερον πόλις 'Αρβόκ. * μητρόπολις των Ένακλμ αυτη. Καὶ ή γη εκόπασε τοῦ πολέμου.

ΧV. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἰῶν Ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἰδουμαίας, ἀπὸ τῆς ἐρήμου Σίν, εῶς Κάδης πρὸς λίβα. ² Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἔως μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἀλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα. ³ Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προςαναβάσεως ᾿Ακραβίν, καὶ ἐκπεριπορεύεται Σενά, καὶ

דַרָבָה רַגָּלָה בַּה לָה -עולם פי מלאת היום בו־חמש ושמונים 11 שנה: עוֹדֹפּי הַיּוֹם הַזֶּק פּאשׁר בִּיוֹם אותי משה ככחי אז וככחי 12 ועמָה מִנָה־לָּי אַת־הַהַר הַזָּה אֵטָׁר־ ההוא ביום שמעת ביום ההיא כי גדכות בצרות אוכי אותי והורשתים פאשר דבר יהוה: יהושע -יפנה מיתח-מברון לכצב פו היום לְפָנִים קרַיַת שו ושב הברון הַאַבֶם הַנָּדֵוֹל בַּעַנָקִים הִוּא וְהָאֵרֵ שַׁקְטַה מִמְּלְחַמָה:

בְּלְרָבִּים יְעֲבֵר בִּבְּּרָּה וְעָלֵה תְּבֶּנְה בְּנְרִּה תְּבֶּרָה תְּבֶּרָה תְּבֶּרָה תְּבֶּרָה תִּבְּרִה בְּנִבְּיה תִיבְּרּ בְּנִבְּיה תִיבְּרִה בְּנְהִי לְהָבִּיה בְּנְבִּיה בִּנְבִּיה בְּנְבִּיה בְּנְבִּיה בְּנְבִּיה בְּנְבִּיה בִּנְבִּיה בִּנְבִּיה בִּנְבִּיה בִּיְבִיה בִּנְבִּיה בְּנְבִּיה בִּיְבִּיה בִּיְבִּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְיה בִּיבְיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּבְּיה בְּבְּיה בִּיבְּיה בְּבִּיה בְּבִיה בְּבִּיה בְּבְּיה בִּבְּיה בְּבְּיה בִּבְּיה בִּבְּיה בִּבְּיה בִּבְּיה בִּבְּיה בִּבְּיה בִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִיה בְּבִּיה בְּבִיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּייה בְּבִּיה בְּבִיה בְּבּיה בְּבִּיי בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיבְיה בְיבִּיה בְּבִּיבְיה בְּבִּייה בְּבְּבְיה בְּבְּיה בְּבְּיבְיה בְּבְיה בְּבְּיה בּבְּיה בְּבְּבְיה בְּבְיבְיה בְּבְּבְיה בְּבְיבְּיה בְּבְּיה בְּבְּבּיה בְּבְּבּיה בְּבְּיבְיבְיה בְּבְּבּיה בְּבּיה בּבְייב בְּבִייה בְּבְּיה בְּבִייה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְיב בְּבְּיה בּבְּיבּיה בּבְייב בְּבּיה בּבְייב בְּבִייה בְּבְיבּיה בּבְּייה בּבְּיב בְּבִיי בְּבִּיה בּבְייבְיה בּבְּיבּיה בּבְייבּבּיה בּבְייב בְּבּיה בּבְיבּיים בּבְיבְבּיה בּבְיבּבּיה בּבְּיה בְּבְבְּבּיה בּבְיבּבּיים בְּבְבְּבְיה בּבְּבּיה בּבְיבּבּיה בּב

^{9.} AX: $\pi \rho o c s \tau \acute{e} \partial \eta \nu$. 12. B* (pr.) $\acute{e} \nu$ († AEFX). AX: $\acute{v} \nu \nu i$. 13. B* $\tau \dot{\eta} \nu$ († AEFX). AX: \acute{l} . $\tau \ddot{\phi}$ Kevetai ω . 14. B: $\tau \ddot{\eta} \dot{\epsilon}$ $\dot{\eta} \mu$. $\tau \alpha \dot{\nu} \tau \eta \dot{\epsilon}$ (τ . $\sigma \dot{\eta} \dot{\mu}$. $\dot{\eta} \dot{\mu}$. AFX) ... * (ult.) $\tau \ddot{s}$ († AEFX). 15. AEFX* $\tau \ddot{\eta} \dot{\epsilon}$ c $\dot{\eta} \dot{\nu}$. B: $\dot{\lambda} \dot{\varrho} \dot{\rho} \dot{\phi}$ ($\dot{\lambda} \dot{\rho} \dot{\rho} \dot{\phi} \dot{\epsilon}$ FX; AEX: $\dot{\lambda} \dot{\rho} \dot{\rho} \dot{\phi} \dot{\epsilon}$) .— 1. A 1B* $\dot{\nu} \dot{\epsilon} \dot{\omega} \dot{\nu}$ († A 2FX). AX: $\tau \dot{\rho} \dot{\epsilon}$ võ $\tau \dot{\epsilon} \dot{\tau}$... võ $\tau \dot{\epsilon} \dot{\tau}$ võ $\tau \dot{\epsilon} \dot{\tau}$ (et. in seqq.). AB* (pr.) $\tau \ddot{\eta} \dot{\epsilon}$ († X). 3. AEX: $\dot{\lambda} \dot{\epsilon} \dot{\rho} \dot{\rho} \dot{\epsilon} \dot{\mu}$.

^{9.} dW: bir fein 3. Befigung. vE: gehoren ale Erbe eigenth.

^{10.} ger. hat, biefe 45 3. feltbem ... mabrend. B: beim Leben erhalten.

^{11.} dW.vE: gum Streite. dW: aus: u. einzugiehen.

vE: jum Aus: u. Gingehen.
12. Denn bu b. geb. ... baft E. br. finb, u. gr.
B: Bielleicht wirb ... dW.vE.A: B. ift.

^{13.} dW: Befigung. A: Befige. vE: Erbeigenth. 14. Bie B. 8.

mit beinem Fuß getreten haft, foll bein und beiner Rinder Erbtheil fein ewiglich, barum, bag bu bem Berrn, meinem Bott, 10 treulich gefolget haft. * Und nun fiebe, ber Berr hat mich leben laffen, wie er gerebet bat. Es find nun funf und vierzig Jahre, bag ber herr folches ju Dofe fagte, bie Ifrael in ber Bufte gewandelt hat. Und nun fiehe, ich bin beute funf 11 und achtzig Jahre alt, *und bin noch heutiges Tages fo ftart, als ich mar bes Tages, ba mich Dofe aussandte; wie meine Rraft war bagumal, also ift fie auch ist, ju ftreiten und aus- und einzugeben. 12 *Go gib mir nun bieg Bebirge, bavon ber Berr gerebet bat an jenem Tage, benn bu haft es gebort an bemfelben Tage. es wohnen bie Enafim broben, und find große und fefte Stabte; ob ber Berr mit mir fein wollte, bag ich fle vertriebe, wie 13 ber Berr gerebet hat. *Da fegnete ibn Jofua, und gab alfo Bebron Caleb, bem 14 Cohn Jephunne, jum Erbtheil. * Daber ward Bebron Calebe, bes Sohnes Jephunne, bes Renifitere, Erbtheil bis auf biefen Tag, barum, bag er bem Berrn, bem Gott Ifraels, treulich gefolget hatte. 15 * Aber Bebron bieg vorzeiten Ririath Arba, ber ein großer Menich mar unter ben Und bas Land batte aufgeboret Enafim. mit friegen.

XV. Das Loos bes Stammes ber Kinber Juba unter ihren Geschlechtern war bie Grenze Ebom an ber Bufte Zin, bie gegen Mittag ftößt, an ber Ede ber Mittags=2 länber, baß ihre Mittagsgrenzen waren von ber Ede an bent Salzmeer, bas ift von ber Zunge, bie gegen mittagwärts zehet, bund kommt hinaus von bannen hinauf zu Akrabbim, und gehet burch Zin, und gehet aber hinauf von mittagwärts

De 11.34. calcavit pes tuus, erit possessio tua et filiorum tuorum in aeternum, quia secutus es Dominum Deum meum. *Concessit ergo Dominus vitam mihi, 10 sicut pollicitus est, usque in praesentem diem. Quadraginta et quinque anni sunt, ex quo locutus est Dominus verbum istud ad Moysen, D4.2,14. quando ambulabat Israel per solitudinem; hodie octoginta quinque annorum sum, "sic valens ut eo valebam 11 tempore, quando ad explorandum missus sum: illius in me temporis Sir.46,11. fortitudo usque hodie perseverat, 31,2. Bs. 40,30stam ad bellandum quam ad gradiendum. *Da ergo mihi montem istum, 12 quem pollicitus est Dominus, te quo-Nm. que audiente, in quo Enacim sunt 13,23.34 et urbes magnae atque munitae; si forte sit Dominus mecum et potuero delere eos, sicut promisit mihi. *Be- 13 nedixitque ei Josue et tradidit ei 15,13. Hebron in possessionem. Atque 14 ex eo fuit Hebron Caleb filio Jephone Cenezaeo usque in praesentem diem, quia secutus est Dominum Deum Isga.23,2, rael. *Nomen Hebron ante voca- 15 (15,18. batur Cariath Arbe; Adam maximus ibi inter Enacim situs est. Et terra

Igitur sors filiorum Judae per XV.
cognationes suas ista fuit: A termino
Nm.34,3. Edom desertum Sin, contra meridiem
et usque ad extremam partem australis plagae: *initium ejus a sum18,19. mitate maris salsissimi, et a lingua
ejus quae respicit meridiem, *egrediturque contra ascensum scorpionis
et pertransit in Sina, ascenditque in

11,23. cessavit a praeliis.

Aeußersten ber Mittagefeite ber. dW: am auf. Sus ben. vE: Enbe ber Subgegenb.

^{12.} U.L: am felben Tage.

^{15.} A.A: mit Rriegen.
3. A.A: abermal hinauf.

^{15.} rubete v. Kriegen. B.dW.vE: ber Name S. war. B: vor biefem. vE: vorher. dW.vE: Stadt Arba's. dW:ber gr. Mann ... Enafitern. vE:größte Renfch. B.dW: hatte Ruhe vom Kriege. vE.A: ruh. v. (Streit).

^{1.} bei ber Gr. ... 3. g. Mitt., am fübl. Ende. B.dW.vE: nach ihr. Gefchl. ... bie 28. 3. B: vom

^{9.} Al.: tuum.

^{1.} S+(p. Edom) usque ad.

^{2.} Mittagsgrause war ... bes Galim. B: Meers bufen, ber nach M. hin fiehet. dW.vE: 3. bie g. M. (Guben) fich wenbet.

^{3.} hinans an ber Mittagsfeite ber Bobe Ar. ... weiter hinanf. dW: lauft mittagl, vE: fich fubl. forts gieht. dW: Sforpionenbobe.

άναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ Κάδης Βαρνή, καὶ έκπορεύεται Έσρών, καλ προςαναβαίνει είς Αδδαρά, καὶ έκπεριπορεύεται την κατά δυσμάς Κάδης, 4 και πορεύεται έπι 'Ασεμωνά, και διεκβάλλει έως φάραγγος Αίγύπτου, καὶ έσται αὐτου ή διέξοδος των όρίων έπι την θάλασσαν. Ταυτά έστιν αὐτῶν ὅρια ἀπὸ λιβός. 5 Καὶ τὰ όρια από ανατολών πάσα ή θάλασσα ή άλυκή έως μέρους τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ τὰ ὅρια αὐτων έπι βορράν, 'και' από της λοφιάς της θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ἰορδάνου 6 έπιβαίνει τὰ όρια έπὶ Βηθαγλά, καὶ παραπορεύεται από βοδόᾶ έπὶ Βηθάραβα, καὶ προςαναβαίνει 'τὰ δρια' ἐπὶ λίθον Βαιών νίοῦ 'Ρουβήν. 7 Καλ προςαναβαίνει τὰ όρια ἐπλ *τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος Αγώρ, καὶ καταβαίνει έπὶ Γαλγάλων, η έστιν ἀπέναντι τῆς προςβάσεως Αδαμμίν, η έστι κατά λίβα τη ωάραγγι, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς πηγής ήλίου, και έσται αύτου ή διέξοδος πηγή 'Ρωγήλ. 8 Καὶ ἀναβαίνει τὰ όρια εἰς φάραγγα Έννομ επί νώτου τοῦ Ἰεβοῦς ἀπὸ λιβός (αὐτη έστλη Ίερουσαλήμ), καλ διεκβάλλει τὰ ὅρια έπὶ κορυφήν όρους, η έστι κατά πρόςωπον φάραγγος Έννομ προς θαλάσσης, ή έστιν έκ μέρους γης Ραφαείν έπὶ βοβρά. 9 Καὶ διεκβάλλει τὸ όριον ἀπὸ κορυφής τοῦ όρους έπὶ πηγήν τοῦ υδατος Ναφθώ, καὶ διεκβάλλει είς τὸ όρος Έφρων, και έξάξει τὸ όριον είς Βααλάθ (αὐτη ἐστὶ πόλις Ἰαρείμ). περιελεύσεται όριον από Βααλάθ έπὶ θάλασσαν είς όρος Σηείρ, καὶ παρελεύσεται έπὶ νώτου πόλιν Ίαρεὶμ ἀπὸ βορψά (αὖτη ἐστὶ Χασαλών), καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου. καὶ παρελεύσεται έπὶ λίβα. 11 Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον κατὰ νώτου Ακκαρών ἐπὶ βοζόαν, καὶ διεκβαλεί τὰ δρια είς Σακγαρωνά, καὶ παρελεύσεται όρος γης Βααλάθ, καιδιεκβαλεί έπι Ίαβνήλ, και έσται ή διέξοδος των όριων

3. B: 'Ασωρών (Έσρων Α² ΕΓΧ) ... Σάραδα ('Αδδ. ΑΕΓΧ). Β: ἐκπορεύεται (ἐκπεριπ. ΕΓΧ; ΑΧ: περιπορεύεται). 4. Β: ἐκπορεύεται (πορ. ΑΕΓΧ) ... Σελμωνιάν ('Ασ. iid.) ... Τέτο (Ταῦτά ... τὰ δρ. ΑΕΧ). 5. Α¹Β* μέρες († Α²ΓΧ). Β: ἀπὸ βορόρὰ (ἐπὶ β. ΑΕΓΧ). 6εε. Nomina propr. variant. 7. ΑΒ: Γαλγάλ (-λων Χ). Β† (ε. ήλ.) τἔ. 8. ΑΧ* τἔ et ἀπὸ λιβὸς ... ἐπὶ κορυφῆς ... ἐπὶ βορόρὰν. 9. Β* (alt.) τἔ. ... ἀξει (c. ΑΧ). ΑΒ (eti. 10): Βάαλ (-λὰθ Χ). 10. Β* εἰς δρ. Σ. († ΑΧ) ... † (p. παρελ.) εἰς δρος Δσσὰρ (* ΑΧ). 11. Β: ὄρια ἐπὶ λίβα (ὄρ. γῆς Β. ΕΓΧ).

חַצָּרוֹן וְעַלֵּה לַלַבָּשׁ בַּרְנֵעַ ה וַנַסֵב הַקַּרָ מצרים הים מי מנגב היא עסרוו צפונה ותאר הגבול שפרונה הַבַּעַלָה וְיַצַא וַבְנָאֵל וְהַיֵּוּ

v. 4. 'p ודור מ'

^{3.} dW.vE: wenbet fich gen (nach) Rarfa. 4. vE: wo bie Gr. ans M. ausläuft. dW.A: n. l. aus an b. M. B: ba follen bie Ausgange ber Gr. nach b. M. fein.

^{5.} Ende des 3. ift. B.dW.vE: Und bie Gr. geg. M. (D.). B: foll b. S. fein. dW.vE: (ift) b. S. ... (fangt an) von b. Meerzunge (an) vom E. b. 3. (an).

gegen Rabes Barnea, und gehet burch Begron, und gehet binauf gen Abar und 4 lentet fich um Rartaa, "und gebet burch Azmon, und fommt binaus an ben Bach Egyptens, bag bas Enbe ber Grenze bas Deer wirb. Das fei eure Grenze gegen *Aber bie Morgengrenze ift 5 Mittaa. von bem Salzmeer an bis an bes Jorbans Enbe. Die Grenze gegen Mitternacht ift von ber Bunge bes Meers, bie am Ort 6 bes Jorbans ift, "und gebet berauf gen Beth Sagla, und giebet fich von mitternachtwärts gen Beth Araba, und fommt berauf gum Stein Boben, bes Sobns 7 Ruben, *und gehet herauf gen Debir vom Thal Achor und von bem Mitternachteort, ber gegen Gilgal fiebet, welche liegt gegenüber ju Abumim binauf, bie von mittagwarts am Baffer liegt. Darnach gebet fie zu bem Baffer En Semes, und fommt binaus jum Brunnen Rogel. 8 Darnach gebet fie berauf zum Thal bes Sobnes hinnom an ber Seite ber bes Bebufiters, ber von mittagmarts mobnet, bas ift Jerufalem, und tommt berauf auf bie Spipe bes Berges, ber vor bem Thal Sinnom liegt von abendmarte, welcher ftogt an bie Ede bes Thale Raphaim 9 gegen Mitternacht zu. * Darnach fommt fie von beffelben Berges Spige gu bem Bafferbrunnen Rephthoa, und fommt beraus zu ben Stabten bes Gebirges Ephron, und neiget fich gen Baala, bas 10 ift Ririath Jearim, *und lentet fich herum von Baala gegen Abend jum Bebirge Seir, und gebet an ber Seite ber bes Bebirges Zearim von mitternachtwärts, bas ift Cheffalon, und fommt berab gen Beth 11 Semes, und gehet burch Thimna, *und bricht heraus an ber Seite Efron ber gegen mitternachtwärts, und ziehet fich gen Sichron, und gebet über ben Berg Baala, und tommt heraus gen Jabneel, bag ihr

7. U.L: Brunn. (Ebenfo B. 9.)

6. dW: fteiget.

Cadesbarne et pervenit in Esron, ascendens ad Addar et circuiens Carcaa, *atque inde pertransiens in Ase- 4 18.8. mona et perveniens ad torrentem Aegypti; eruntque termini eius mare magnum. Hic erit finis meridianae plagae. *Ab oriente vero erit initium mare salsissimum, usque ad extrema Jordanis. Et ea quae respiciunt ad aquilonem, a lingua maris usque ad eundem Jordanis fluvium: *ascenditque terminus in Bethhagla 6 et transit ab aquilone in Betharaba, 18,17. ascendens ad lapidem Boen filii Ruben, *et tendens usque ad terminos 7 Debera de valle Achor, contra aquilonem respiciens Galgala, quae est ex adverso ascensionis Adommim, ab australi parte torrentis; transitque aquas, quae vocantur fons solis, et 18,16. erunt exitus ejus ad fontem Rogel; ^{1Rg. 1,9; *} ascenditque per convallem filii En- 8 23,10. som ex latere Jebusaei ad meridiem, Jer. 7,41; hace est Jerusalem, et inde se eriJud. 19,10 gens ad verticem montis, qui est contra Geennom ad occidentem in 18,16. summitate vallis Raphaim contra aqui-5,114,22. 23,13. lonem; * pertransitque a vertice mon-21,16. tis usque ad fontem aquae Nephthoa 1616. us usque at vicos montis 1616. et pervenit usque ad vicos montis De.2, ii... Ephron, inclinaturque in Baala, quae est Cariathiarim, id est urbs silvarum, et circuit de Baala contra 10 occidentem usque ad montem Seir; transitque juxta latus montis Jarim ad aquilonem in Cheslon, et descendit in Bethsames; transitque in Thamna, *et pervenit contra aqui-11 lonem partis Accaron ex latere inclinaturque Sechrona, et transit montem Baala pervenitque in Jebneel, et v.47. magni meris contra occidentem fine

^{7.} n. richtet fich mitternachtwärts gegen G. ... ber pobe Ab. ... Bach. dW. vom B. B. nach b. B. bin? vE: anf b. Subfeite bes B. B: B. bes Sonnensbrunnens. dW: B. Sonnenquelle. vE: Onelle Rog. dW: Balter-On.

^{3.} Al.: Cariathaa.

^{8.} Al.: vallem.

^{8.} an d. M. &. ber Jeb. dW.vE.A: Gipfel bes B. ... am (außerften) Enbe bes Th. B: Neuß. bes Riefen: Th.

^{9.} seucht fie. dW.vE: erftredet fich ... Quelle R. 10. dW.vE: wenbet fich.

^{11.} Bie B. 4.

XV.

Distributio terras.

έπὶ θάλασσαν. 12 Καὶ τὰ όρια αὐτῶν άπὸ θαλάσσης· ή θάλασσα ή μεγάλη όριεί. Ταῦτα τὰ όρια υίῶν Ἰούδα κύκλφ κατὰ δή-

μους αύτων.

13 Καλ τῷ Χάλεβ νίῷ Ἰεφονῆ έδωκε μερίδα έν μέσφ νίων Ιούδα διά προςτάγματος τοῦ θεοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἰησοῦς τὴν πόλιν Αρβοκ * μητρόπολιν Ένακ (αύτη ἐστὶ Χεβρών). 14 Καὶ ἔξωλόθρευσεν ἐκεῖθεν Χάλεβ ὑιὸς Ίεφονή τούς τρεῖς υίους Ἐνάκ, τὸν Σεσσί καὶ 'Αχιμάν καὶ Θολαμί, γεννήματα τοῦ 'Ενάκ. 15 Καὶ ἀνέβη ἐκείθεν Χάλεβ ἐπὶ τοὺς κατοικούντας Δαβίρ το δε όνομα Δαβίρ το πρότεοον πόλις γραμμάτων. 16 Καὶ είπε Χάλεβ· *Ος έὰν λάβη τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ κυριεύση αὐτῆς, δώσω αὐτῷ τὴν Ασχὰν θυγατέρα μου εἰς γυναϊκα. 17 Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν Γοθονιήλ υίος Κενέζ άδελφοῦ Χάλεβ, καὶ έδωκεν αύτῷ τὴν Ασχάν θυγατέρα αύτοῦ είς γυναϊκα. 18 Καὶ έγένετο έν τῷ εἰςπορεύεσθαι αύτήν, καὶ συνεβουλεύσατο αὐτῷ, λέγουσα. * Αλτήσομαι τον πατέρα μου άγρόν. Καλ * έβόησεν έκ τοῦ ὅνου. Καὶ είπεν αὐτῷ Χάλεβ· Τί 'έστί' σοι; 19 Καὶ είπεν 'αντῷ'. Δός μοι εύλογίαν ὅτι *εἰς γῆν Νάγεβ δέδωκάς με, δός μοι την Γωλαθμάϊμ. Καὶ έδωκεν αυτή την Γωλάθ την άνω και την Γωλάθ την κάτω.

20 Αυτη ή κληρονομία φυλής υίων Ιούδα 2 ατα δήμους αυτών. 21 Εγενήθησαν δε αί πόλεις αὐτῶν πόλεις πρὸς τῆ φυλῆ υἰῶν Ἰούδα έφ ορίων Έδωμ έπι της έρημου. Καβσεήλ και Εδερ καὶ Ίαγούρ 22 καὶ Κινά καὶ Διμωνά καὶ 'Adadà 23 xal Kédes xal 'Aoùo xal 'Idrar 24 xal Zlop xal Téleu xal Baaloot, 25 xal al κώμαι αυτών, και αι πόλεις Ασερών (αυτη έστὶ 'Ασώρ) ²⁶ 'καὶ' 'Αμάμ καὶ Σαμὰ καὶ Μωλαδά ²⁷ καὶ 'Ασεργαδδά καὶ 'Ασεμών καὶ Βηθφέλεθ ²⁸ καὶ Ασαρσουλά και Βηρσαβεὲ καὶ Βιζιωθία, ²⁹ Βααλάθ καὶ Αιείμ καὶ "Ασεμ 30 καὶ Ἐλθωδάδ καὶ Χεσίλ καὶ Ερμά 31 καὶ Σικελέγ και Μεδεμηνά και Σανσαννά 32 και Λαβαώθ καὶ Σελεείμ καὶ 'Αϊν καὶ 'Ρεμμών'

13ss. Nomm. propr. valde variant. 14. AB+ (a. $A\chi$.) $\tau \dot{o} \nu$ (AX eti. a. Θ .). A B* yevv. τ . $E\nu$. (+A2FX). 15. B† (a. $\tau o \pi \rho$.) $\hat{\eta} \nu$ (* FX; AX† p. $\pi \rho$.). 16. AB: $\hat{\alpha} \nu$ ($\hat{\epsilon} \alpha \nu$ FX). B† (p. $\hat{\lambda} \alpha \beta$.) xal $\hat{\epsilon} \kappa \kappa o \nu \eta$ (* AEFX). 17. B* $\hat{\epsilon} i \varepsilon$ († AEX). 18. B: $\hat{\epsilon} \kappa \pi o \rho$. ($\hat{\epsilon} i \varepsilon \pi o \rho$. AX). 19. B: Βοτθανίς (c. ΑΕΓΧ) ... (bis) Γοναιθλάν (c. ΑΧ et Α²ΕΓΧ). 20. Α¹Β* κατὰ δ. αὐτ. († Α²ΓΧ). 21. Β* ai († AEX). 21-44 et 50-62 textus editionis hujus mixtus, inprimis ad F conformatus. 25. A1Bo écri († A²FX). 28. AB† (in f.) καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ αί επαύλεις αὐτῶν (* Λ²FX).

วา⊐วา 12 הצאות הגבול ימה: תימה הגדול וגבול זה גבול בניי יהודה סביב למשפחתם:

וּלְכָלֵב בּּוֹ-יִפְבָּה נְתַוּ חַלֶּלְ בִּתִּוּה יְהוּדָה אֶל־פֵּי יִהוָה לֵיהוֹשֵׁעַ אֵת־ קרות אַרבַּע אָבֵי הַעַנַסְ הֵיא חַבְרוֹן: 14 וַיַּרָשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אָת־שָׁלוֹשָׁה בְּנֵי ואת־אַחימו ואת־ אתרששי טו תַּלְמַר יִלִידֵי הַעַעַק: וַיַּעַל מִשַּׁם אֵל־ דבר ושם וַיִּאמֵר כָּלֵב אֲשָׁר־יַכֵּה אָת־ קרנת בפפר ולכנה ונתפי 17 עַרְסֵה בָתֵּי לִאָשֵׁה: וַיִּלְכְּדֵה עַתְנִיאֵל בּּן־קָנַז אֲחֵי כָלֵב וַיִּתֵּוּ 18 בַתָּוֹ לָאָשֵׁה: וַיָּהָי וּבָּבוֹאַה וַתִּסִיתֵהוּ מאת־אַבִּיהַ שַׁרָּה וַתְּצָנַח מעל החמור וַיִּאמֵר דכה ככב מהדכה: 19 ותאמר תנה־כי ברכה כי אֶרֶ אַת בָּלָת עַלְיוֹת וָאֵת בָּלָת תַּחָתִּיְוֹת: יהודה הַיִּיתְבָוּ: זִיף וָשֵׁכֶּם וּבְעָּלְוֹת: וְחָצְּוֹר יּ חַבַתַּה וּקַרַיּוֹת חַבְּרָוֹן הֵיא 28 רַחֲשָׁמִרוֹן וּבֵית פַּלֵט:

12. (Bgl. B. 5.) dW: b. M., bas große. 13. nach bes D. Befehl an 3. B.dW.vE: gab er ein(en) Th. (Anth.). A: feinen Anth. dW.vE: Stabt A. 12 Lettes ift bas Meer. Die Grenze aber gegen Abend ift bas große Meer. Das ift die Grenze ber Kinder Juda umber in ihren Geschlechtern.

13 Caleb aber, bem Sohn Jephunne, warb fein Theil gegeben unter ben Kinbern Juda, nach bem ber Herr Josua befahl, nemlich bie Kiriath Arba, bes Baters Enaks, bas

14 ift Gebron. *Und Caleb vertrieb von bannen bie brei Gohne Enafe: Sefai, Uhiman und Thalmai, geboren von Enaf,

15 und gog von bannen binauf zu ben Gin= wohnern Debire. Debir aber bieg vor=

16 zeiten Kiriath Sepher. * Und Caleb iprach: Wer Kiriath Sepher schlägt und gewinnet, bem will ich meine Tochter Achsa zum

17 Beibe geben. *Da gewann fie Athniel, ber Sohn Renas, bes Bruders Calebs, und er gab ihm feine Tochter Achfa zum

18 Weibe. * Und es begab fich, ba fie eingog, warb ihr gerathen, einen Ader zu forbern von ihrem Bater. Und fie fiel vom Efel. Da fprach Caleb zu ihr: Was ift

19 bir? * Sie sprach: Gib mir einen Segen, benn bu haft mir ein Mittagsland gegeben, gib mir auch Wasserquellen. Da gab er ihr Quellen oben und unten.

20 Dieß ift bas Erbtheil bes Stammes ber Kinder Juda unter ihren Geschlechtern.
21 *Und bie Stäbte bes Stammes ber Kinder Juda von einer Ede zu ber andern, an der Grenze ber Edomiter gegen Mittag,
22 waren diese: Kabzeel, Eder, Jagur, *Kina,
23 Dimona, Ab Ada, *Kebes, Hazor, Ithnan,
24 *Siph, Telem, Bealoth, *Hazor, Hamam,
26 Kirioth, Hezron, das ift Hazor, *Amam,
27 Sema, Molada, *Hazar Gadda, Hesmon,
28 Beth Palet, *Hazar Sual, Beer Seba,
28 Bisjoth Ja, *Baela, Jjim, Azem, *El
31 Tholad, Chefil, Harma, *Jiflag, Mad32 manna, San Sanna, *Lebaoth, Silhim,

12. 20. U.L: Befdlechten.

14,6es.. Caleb vero filio Jephone dedit 13 partem in medio filiorum Juda, sicut praeceperat ei Dominus: Cariath Arbe patris Enac, ipsa est Hebron. *De-14 Nm.13,22 levitque ex ea Caleb tres filios Enac, 1,10.20. Sesai et Ahiman et Tholmai de stirpe Di.1,48. Enac. *Atque inde conscendens venit 15 10,38. ad habitatores Dabir, quae prius vocabatur Cariath Sepher, id est civitas Jud.1,12 litterarum. *Dixitque Caleb: Qui 16 (15m. percusserit Cariath Sepher et ceperit eam, dabo ei Axam filiam meam uxo-Jud.1,13, rem. *Cepitque eam Othoniel filius 17 Cenez frater Caleb junior, deditque Jud.1,14. ei Axam filiam suam uxorem. *Ouae 18 cum pergerent simul, suasa est a viro suo, ut peteret a patre suo agrum. Suspiravitque, ut sedebat (Gn. in asino. Cui Caleb: Quid habes? Jud.1,15. inquit. *At illa respondit: Da mihi 19

(Gn. in asino. Cui Caleb: Quid habes?
Jud.1,15. inquit. *At illa respondit: Da mihi 19
benedictionem! terram australem et
arentem dedisti mihi, junge et irriguam. Dedit itaque ei Caleb irriguum
superius et inferius.

Haec est possessio tribus filiorum 20 Juda per cognationes suas. *Erant-21 que civitates ab extremis partibus filiorum Juda juxta terminos Edom a meridie: Cabseel et Eder et Jagur et Cina et Dimona et Adada 22 et Cades et Asor et Jethnam, 23 *Ziph et Telem et Baloth, *Asor 24 nova et Carioth, Hesron (haec est Asor), *Amam, Sama et Molada 26 *et Asergadda et Hassemon et Beth- 27 phelet *et Hasersual et Bersabee et 28 Baziothia *et Baala et lim et Esem 29 et Eltholad et Cesil et Harma 30 18m.87,6 4 et Siceleg et Medemena et Sensenna, 31 *Lebaoth et Selim et Aen et Remon. 32

29. S: Im.

^{15.} vE: vorher. (A:b. i. Stadt ber Biffenschaften?)
16. dW.vE.A: u. (es) etnnimmt. dW: gebe ich.
18. beredere se ihn ... se fant. B.dW: reizte (trieb) f. ihn an. B.dW.vE: Felb. B: begehren.
A: verlangen. vE: erbitten. B: (prang herab. dW: flieg. vE: ließ sich herunter.

^{19.} dW: ein Gefchent? A: ein wafferreiches bagu! B: Qu. an hohen u. Qu. an nieb. Dertern,

^{20.} vE: Erbeigenthum. dW.A: Befitung. 21. an bem Enbe bes St. dW: vom. B: v. Aenger: ften an. A: die an b. auß. E. bes Antheiles ... lagen. vE: die Grangs St. für b. St.

33'E πόλεις είχοσιεγγέα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶγ. τῆ πεδινή 'Ασθαώλ καὶ Σαραά καὶ 'Ασνά 34 καί Ζανώ και Ήνγονείμ, Θαπφουέ και Ήναϊμ, 35 Ίεριμούθ καὶ 'Οδολλάμ 'καὶ' Σωχώ καὶ 'Αζηκὰ 36 καὶ Σααρὶμ καὶ Άδιαθάϊμ καὶ Γάδηρα· πόλεις τέσσαρες καὶ δέκα καὶ αἰ κῶμαι αὐτῶν. 37 Σεννὰν καὶ Άδασὰ καὶ Μαγδαλγάδ 38 καὶ Δαλαάτ καὶ Μασσηφά καὶ Ίεχθαήλ, 39 Λαγίς καὶ Βασεκάθ καὶ Ἐγλών 40 καὶ Χαββών καὶ Δαμάς καὶ Χαθαλείς 41 καὶ Γαδηρώθ, Βηθδαγών και Νααμά και Μακηδά· πόλεις έξ καὶ δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτων, 42 Λεβνα καί Αθερ 43 καί Ίεφθα καί Άσνα καὶ Νεσείβ 44 καὶ Κείλα καὶ Άγζείβ καὶ Μαρησά· πόλεις έγγέα και αι κωμαι αυτώγ. 45 Ακκαρών και αι κώμαι αὐτῆς και αι έπαύλεις αὐτῆς. 46' Απὸ 'Ακκαρών και είς θάλασσαν πάσαι όσαι είσι πλησίον Ασηδώδ καί αί κῶμαι αὐτῶν. 47 Ασιεδώδ και αί κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, Γάζα καὶ αί κώμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἔως τοῦ γειμάζιου Αίγυπτου και ή θάλασσα ή με-48 Καλ έν τη όρεινη Σαμίρ γάλη διορίζει. καὶ Ίεθέρ καὶ Σωγώ 49 καὶ Ρεννά καὶ πόλις γραμμάτων (αυτη Δαβίρ) 50 και Ανάβ και Εσθεμώ και Αείμ 51 και Γόσομ και Ήλών καὶ Γιλώ. πόλεις ένδεκα καὶ αὶ κῶμαι αὐτων. 52 Ερέβ και Ρουμά και Έσαν 53 και Ίατούμ καὶ Βηθθαπφουέ καὶ Αφακά 54 καὶ 'Αμματὰ καὶ πόλις Αρβόκ (αΰτη ἐστὶ Χεβρών) καί Σειώρ πόλεις έγγεα καί αι κώμαι αὐτών. 55 Μαών 'καί' Χερμέλ και Ζίφ και Ίεττά 56 καὶ Ίεζοεὴλ καὶ Ἰεκδαὰμ καὶ Ζανώ, 57 ᾿Ακείν, Γαβαά καὶ Θαμνά· πόλεις δέκα καὶ αἱ κῶμαι αυτών. 58 Αλούλ, Βηθσούς και Γεδώς 59 καί Μααρώθ καὶ Βηθανώθ καὶ Έλθεκούν πόλεις εξ και αι κωμαι αυτών. 60 Καριαθβάαλ (αύτη ή πόλις Ίαρείμ) και Άρεββά πόλεις δύο και αι έπαύλεις αὐτών. 61 Εν τη έρήμο Βηθάραβα, Μαδδίν καὶ Σχαχὰ 62 καὶ Νεβσάν και ή πόλις των άλων και Ήνγαδδί πόλεις

36. AB+ (p. Γάδ.) καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς (* FX) ... δεκατέσσαρες (τ.κ. δ. FX). 44. Β: δέκα (ἐννέα ΑΕΓΧ). 45. Β: ἐπ. αὐτῶν (ἐπ. αὐτῆς ΑΕΓΧ). 46. AB (pro κ. εἰς ởάλ. FX): Γεμνά (ε. Ἰεμναί) καὶ. 47. Β* (ult.) καὶ (ἐΑΓΧ). 54. Β: ἐπαύλεις (κῶμαι ΑΕΧ). 57. Α¹Β: ἐννέα (δέκα Α²ΕΓΧ). 59. ΑΒΕΧ+ (in f.) Θεκωὲ καὶ Ἐφραθά (αὕτη ἐστὶ Βηθλεὲμ) καὶ Φαγὰρ καὶ Αἰτὰν καὶ Κελὸν καὶ Τατάμ καὶ Θωβής καὶ Καρὲμ καὶ Γαλὲμ καὶ Θθθης καὶ καρὲμ καὶ Γαλὲμ καὶ Θθθης καὶ σὰντῶν (* FX). 61. ΑΒ (pro Ἐν τῆ ἐρ. ΕΓΧ): (Καὶ) Βαδδαργεὶς καὶ ... + (p. Βηθ.) καὶ.

וְאָלְתֵים וְעַיִן וִרְמִּוֹן כָּל־עָרֵים עַמִּבִים 33 וְתַּשֵׁע וְחַבָּרִיהֵן: בַּשִּׁפֵלֵה אֲשִׁתַּאִוֹל 34 וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה: וְזָנוֹיוֹ וְצֵין בַּנִּים לח תַּפְּוּחַ וְהָעֵינָם: יַרְמוּת וַצַרְצֵׁם שׁוֹכֹה 36 וַצַוֹקָת: וְשַׁצַרַיִם וַצַיִיתַּיִם וְהַבְּּדֵרָת וּבַרַתַיִם עַרֵים אַרַבַּע־עַשׂרֵה וְחַצְּרֵיהֵן: וחוקשה וי קרואל: 39 והמצפה וַלַתָּמַם וָבַבְּוֹן 41 וּבָרוֹת בֵּית־דָּבְוֹן וְנַצַבָּמָה וּמַקּדָה עָרֵים יי וּקִנִילָה וָאַכְזֵיב וּמֶרֵאשָׁה עָרֵים תַּשַׁע 44 מו וַחַבְּרֵיהָן: עָקּרָוֹן וּבְנֹתֵיהָ וַחַבְּרֵיהָ: 46 בַּעַקרוון וַיָּמָּה כָּל אֲשֶׁר־עַל־יֵד אֲשִׁדּוֹד ⁴⁷ וְחַצְרֵיהַן: אַשִּׁהוֹד בִּנוֹתֵיהָ וַחַצֵּרֵיהָ שַנָּה בָּנוֹתֵיהָ וַחֲצֵרֵיהָ עַד־נַחַל מִצְרֵים 48 וְהַיָּם הַבַּבְּוֹל וּגָבָוּל: וּבָדָּר 49 וְיַתֵּיר וְשׂוֹרְהֹ : וְדַנָּה וְקַרְיַת-סַנָּה הֵיא ייי בבר: וַעַנֵב וַאֲשִׁתְּלָה. 53 וְחַצְרֵיהֶן: אֲרָב וְדוּמָה וְאֶשְׁצֵן: וְיַנִיּם 24 וַבַּית־תַּפָּוּחַ וַאֲפֵבֶה: וְחָמְטָה וְקּרָיֵת אַרַבַּע הֵיא חֶבְרָוֹן וִצִּילִר עָרֵים הֵּשַׁע יח וְחַצְּרֵיהֵן: מָעוֹן י פַּרְמֵל וְזִיף וְיוּטְה: זְיַזְרְעָאל וְיָקְדְעָם וְזְנְוֹתַ: הַקַּיון בִּבְעָה 57 58 וְתִּבְנָה עָרֵים עֻשָּׁר וְחַצְּרֵיהֵן: חַלְּחִוּל 59 בַּית־צָּוּר וּגִּדְוֹר: וּמַצְעַרָת וּבִית־עָנַוֹת ס וָאֶלִתְּלוֹ עָרֵים שָׁשׁ וְחַבְּרֵיהַוֹ : קריַת־ בַּצַל הַיא קּרְיַת יְשָׁרֶים וְהֵרַבָּה עָרִים 61 שְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֵן: בַּמִּדְבָּר גֵּית הַעַרָבָׁת 62 מַדֵּין וּסָכָבָה: וְהַנָּבִשַׁן וְעִיר-הַנֵּבַל

יהגדול ק' . 47. ישוכו ק' . 48. ישוכו ק' . 48. יונום ק' . 53.

Min. Rimon. Das find neun und awangig 33 Stabte und ihre Dorfer. Grunben aber mar Efthaol, Barea, Afna, 34 * Sannoah, Thapuah, En Gannim, 35 Enam, "Jarmuth, Abullam, Socho, Afeta, 36 * Saaraim, Abithaim, Bebera, Bebero-Das find vierzehn Stabte und 37 ibre Dorfer. Benan, Sabafa, Migbal Bab, "Dilean, Digpe, Jatthiel, "Lachis, 40 Bagefath, Eglon, * Chabon, Lahmam, 41 Cithlis, "Geberoth, Beth Dagon, Raema, Mafeba. Das finb fechzehn Stabte und * Libna, Ether, Afan, 42 ibre Dorfer. # Bephthah, Afna, Regib, * Regila, Achfib, Marefa. Da find neun Stabte und ihre 45 Dorfer. * Efron mit ihren Tochtern und 46 Dorfern. * Bon Efron und ans Meer alles, was an Asbod langet, und ihre 47 Dorfer. * Asbob mit ihren Tochtern und Dorfern, Gafa mit ihren Abchtern unb Dorfern bis an bas Waffer Egyptens. Unb 48 bas große Deer ift feine Brenge. bem Gebirge aber war Samir, Jathir, 49 Socho, Danna, Kiriath Sanna, bas ift Debir, *Anab, Efthemo, Anim, *Gofen, Bolon, Bilo. Das find eilf Stabte unb tibre Dorfer. *Arab, Duma, Efean, *3a-54 num, Beth Thapuab, Apbeta, "Sumta, Ririath Arba bas ift Bebron, Bior. Das 55 find neun Stabte und ihre Dorfer. "Maon, 56 Carmel, Siph, Juta, "Jefreel, Jatbeam, 57 Sanoah, *Rain, Gibea, Thimna. Das 58 find gehn Stabte und ihre Dorfer. "Bal-59 bul, Bethjur, Gebor, "Maarath, Beth Anoth, Elthefon. Das find feche Stabte 60 und ihre Dorfer. * Ririath Baal, bas ift Ririath Zearim, Barabba, zwo Stabte 61 und ibre Dorfer. "In ber Bufte aber 62 war Beth Araba, Mibbin, Sechacha, *Nibfan, und bie Salgstabt und Engebbi. Das

Omnes civitates viginti novem, et villae earum. *In campestribus 33 Jud.13,95 vero: Estaol et Sarea et Asena *et 34 Zanoe et Aengannim et Taphua et Enaim *et Jerimoth et Adullam, 35 18m.17,1 Socho et Azeca *et Saraim et Adi-36 thaim et Gedera et Gederothaim: urbes quatuordecim, et villae earum. *Sanan et Hadassa et Magdalgad, 37 *Delean et Masepha et Jecthel, 38 *Lachis et Bascath et Eglon, 39 *Chebbon et Leheman et Cethlis 40 *et Gideroth et Bethdagon et Naama 41 et Maceda; civitates sedecim, et villae earum. *Labana et Ether et Asan, 42 *Jephtha et Esna et Nesib *et Ce- 44 Josty, isla et Achzib et Maresa; civitates 18m.5,10 novem, et villae earum. Accaron 45 (Nm. cum vicis et villulis suis. *Ab Acca-46 ron usque ad mare omnia, quae vergunt ad Azotum, et viculos ejus. *Azotus cum vicis et villulis suis, 47 Jud.16,1. Gaza cum vicis et villulis suis usque v.11. ad torrentem Aegypti, et mare ma-Nm.54,6 gnum terminus ejus. *Et in *Et in 48 monte: Samir et Jether et Socoth et Danna et Cariathsenna (haec est 49 Dabir), *Anab et Istemo et Anim, 50 *Gosen et Olon et Gilo; civitates 51 15,12. undecim, et villae earum. *Arab 52 et Ruma et Esaan *et Janum et Beth- 53 18m.4,1.thaphua et Apheca, *Athmatha et 54 14,15. Cariatharbe (haec est Hebron), et Sior; civitates novem, et villae ea-18m. 25,3 rum. *Maon et Carmel et Ziph et 55 L.1,397 Jota, "Jezrael et Jucadam et Zanoel, 56 *Accain, Gabaa et Thamna; civitates 57 decem, et villae earum. *Halhul et 58 Bessur et Gedor, Mareth et Beth- 59 anoth et Eltecon; civitates sex, et 18,14. villae earum. Cariathbaal (haec est 60 Cariathiarim, urbs silvarum) et Arebba; civitates duae, et villae ea-"In deserto Betharaba, 61 Meddin et Sachacha et Nebsan et 62

32. B.dW: alle (aller) St. (finb). vE.A: (alle) aufammen 29. A: Gofe. B: mit ihren D. vE: nebft.

civitas salis et Engaddi; civitates sex,

^{33.} dW.vE: Rieberung. A: auf b. Ebene. 45. vE: Töchterftabten. A: Dorf. n. Fleden.

^{46.} B: an ber Seite v. A. ift. dW.vE: auf ... liegt. [Salg:St.]

A: gegen M. ... I. 47. bie Gr. B: n, bie Gr. bavon. dW.vE: welches b. Gr. (ift).
62. A: u. Galgft, dW.vE: 3r-Samelach. dW:

Distributio terrae.

έξ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 63 Καὶ ὁ Ίεβουσαῖος κατώκει ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν οἱ υἰοὶ Ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς· καὶ κατώκησεν ὁ Ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰούδα ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

* XVI. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια νίῶν Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνον κατὰ Ἱεριχὸ ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῶν κατὰ Ἱεριχὸ ἀπὸ ἀνατολῶν τὴν ἔρημον, 'καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ Ἱεριχὸ εἰς τὴν ὁρεινὴν εἰς Βηθήλ, ² καὶ ἔξελεύσεται ἀπὸ Βηθήλ εἰς Λουζά, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ ᾿Αρχιαταρώθ, ³ καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια Ἰεφαλτί, ἔως τῶν ὁρίων Βηθωρὸν τὴν κάτω καὶ ἔως Γάζερ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ⁴ Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ νίοὶ Ἰωσὴφ Ἐφραὶμ καὶ Μανασσῆ.

5 Καὶ έγενήθη τὰ όρια υίῶν Ἐφραίμ κατὰ δήμους αὐτῶν. καὶ έγενήθη τὰ ὅρια της κληρονομίας αὐτῶν ἀπ' ἀνατολῶν 'Αταρώθ 'Αδάρ έως Βηθωρών την άνω. 6 Καί διελεύσεται τὰ όρια έπὶ τὴν θάλασσαν εἰς Μαγθώθ ἀπὸ βορρά, περιελεύσεται ἐπ' ἀνατολάς είς Θηναθασελώ, και παρελεύσεται άπ' άνατολών είς Ιανωγά, 7 και καταβήσεται άπὸ Ἰανωχὰ εἰς Αταρώθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ έλεύσεται έπὶ Ίεριγώ, καὶ διεκβαλεῖ έπὶ τον Ιορδάνην. 8 Καὶ ἀπο Θαπφουε πορεύσεται τὰ όρια ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ γειμάρρουν Κανά, και έσται ή διέξοδος αυτών έπι θάλασσαν. Αυτη ή κληρονομία φυλης Έφραζη κατά δήμους αὐτῶν. 9 Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υίοις Έφραϊμ άνα μέσον της κληρονομίας υίων Μανασσή, πάσαι αι πόλεις και αι κώμαι αὐτων. 10 Και ούκ απώλεσεν 'Εφραίμ' τον Χαναναίον τὸν κατοικούντα ἐν Γάζερ, καὶ κατώκει ὁ Χαναναίος ἐν τῷ Ἐφραίμ ἔως τῆς ήμέρας ταύτης, καὶ ἐγένοντο ὑπόφοροι 'δοῦλοι'.

62. AB: αἱ πόλεις (ἡ πόλις A²X) Σαδῶν (τ. άλ. AΕΓΧ, ΑΧ sine τῶν). A¹B: ἐπτὰ (ἔξ Α²ΕΓΧ). 63. Β: ἠδυνάσθησαν (ἠδυνήθ. ΑΓΧ). ΑΒ: μετὰ υἰ. Ἰ. († Α²ΕΧ). Αλ εκτὰ τὰ (ἔξ Α²ΕΓΧ). Αλ εκτὰ τὰ (ἔξ Α²ΕΓΧ). Αλ εκτὰ τὰ (ἔς Α²ΕΓΧ). Αλ εκτὰ τὰ (ἔς Α²ΕΓΧ). Αλ εκτὰ τὰ (ἔς Α΄ΕΧ). Βὰ τὴν ἔςημ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ (p. ὀορ.) τὴν ἔςημον (* FΧ). Βὰ (in f.) Διζά (* ΑΕΓΧ). 288. Nomina propr. variant. 2. Β: εἰς Β. (ἀπὸ Β. ΑΕΓΧ) * εἰς Λ. († iid., ΑΧ sine εἰς). 3. Α¹Β* κ. ἔως Γ. († Α²ΕΧ). 5. Β* (pr.) τὰ († ΑΕΧ). ΑΒ† (p. Δτ.) καὶ et (in f.) καὶ Γυζαρά (* FΧ). 6. Β: ἐλεύσετος διελ. ΑΕΓΧ). 7. Α¹Β* καταβ. ἀπὸ Ἰαν. εἰς († Α²ΕΧ). ΑΕΧ† (p. Δτ.) καὶ Νααραθά. 8. Β: Χελκανά (χειρ. Κανά ΑΕΓΧ).

הַנֵּה: אָת-בְּנַרְ יְהוּדָה בִּירְוּשְׁלֵּם עֵד הַיְּוּם בְנַיִּיְהוּדֶה לְהְוּרִישָׁם וַיָּשָׁב הַיְבוּסִי בַּנִיּיִהוּדֶה לְהְוּרִישָׁם וַיָּשָׁב הַיְבוּסִי בּנִיבוּסִי וְוִשְׁבֵּי יִרְוּשְׁלֵם לְאַ־יֵּנְכְלְּוּ בּנִיבוּסִי וְנִשְׁבַי יִישְׁשׁ וְחַצְּבִיהָן: וְאָת־ בּנִים שָׁשׁ וְחַצְּבִיהָן: וְאָתּדּי

בּיבִייוֹמֶלְ הַבִּייוֹמֶלְ הְבָיִי יוֹמֵלְ הַבִּייוֹמֵלְ בִייִּבְּלְ בִּיִייוֹמֵלְ בִּיִּרִיתְוֹ בְּיָרִ בִּית־אַל; וְיָבְּלְ בִּיִּרִ אֵל; וְיָבְּלְ מִיְרְיָּוֹ מִזְרָחָה הַמִּדְבָּי בִּיִר־אַל; וְיָבְּלְ מִיִּרְבָּי בִּית־אַל; וְיָבְּלְ מִיִּרְבָּי בְּיִת־אַל; וְיָבְּלְ מִיִּרְבָּי בְּיִת־אַל; וְיָבְּר בְּיִת־אַל; וְיָבְּל בִּיִרְ בְּיִר בִּית־אַל; וְיָבְי לְּמָה אֶל־בְּבְוּל הַאַּרְבָּי לְ הַאַּרְבָּי בְּיִר בְּיִרוֹמְן וְעִד־בָּיֶּי בְּיִרְ בְּיִרוֹמְן וְעִד־בָּיֶי בְּיִרְ בְּיִרְיוֹמִן בְּיִי וְיִבְּלְ בְּיִבְיוֹלְוֹ בְּבִייוֹמֵלְ בְּיִרְיוֹמֵן בְּיִי וְמַלְ בְּיִבְיוֹם בְּיִי וְמַלְ בְּיִבְיוֹם בְּיִי וְמַלְ בְּיִבְיוֹם בְּיִי וּמַלְ בְּיִבְיוֹם בְּמִי בְּיִבְּוֹלְ בְּבִייוֹמֵלְ בְּבִייוֹמֵלְ בְּיִבְיוֹם בְּמִי בְּבִּיוֹלְ בְּבִייוֹם בְּעִי בְּיִבְּיוֹלְ בְּבְיִים בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹלְ בְּבִייוֹם בְּיִבְּיוֹלְ בְּבִייוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּבִּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיוֹם בְּיִבְּיוֹם בְּיוֹבְיוֹלְים בְּבִייוֹם בְּיוֹים בְּיוֹם בְּיִבְייִּבְּיוֹם בְּיוֹים בְּבִייוֹם בְּיִים בְּבִייוֹם בְּבִייוֹם בְּבִייוֹם בְּיוֹים בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְיִים בְּיוֹבְיוֹים בְּבִייוּם בְּבִייוֹם בְּיִבְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְּיִים בְּבִּייִינְבְּיִים בְּבְּבִייוֹם בְּבִּייִים בְּבִּייוֹם בְּיִבְּים בְּבְּייִים בְּבְּיִים בְּבִייִיוֹם בְּיִים בְּבִּייִים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבְּיִים בְּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִיםּים בְּיבְּיים בְּבִייוֹם בְּיִים בְּבִּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיים בְּיבְייוֹם בְּיִיבְים בְּיִים בְּיבְיים בְּיִים בְּבִיייוֹם בְּיִים בְּיבְים בְּייבְים בְּבִייוּבְיבְיים בְּיבְיים בְּיבְּייוּבְייוֹם בְּיִיבְיים בְּיִיבְיים בְּיִים בְּיבְייוּבְיבִייוֹם בְּבִיייוּבְיבְייוּבְייוֹם בְּיִיים בְּבְייבִים בְּבִייוּבְבְייוּבְייוּבְיוּבְיים בְּיִיבְייוּבְיים בְּיִיבְייוּבְיים בְּבִייוּבְיים בְיבִייוּבְים בְּבִיייוּבְים בְּיבִיייוּבְייוּבְים בְּבְיייוּבְיוֹי

> יתיר ו' .63. תוצאתיו ס' .8.

ΑΕΓΧ+ (p. φυλ.) νίου. 10. Α¹Β* κ. έγ. ύπόφ. δ. († Α²ΓΧ). ΑΒΕΧ+ (in f.) δως ἀνέβη Φαραώ βασιλεύς Λίγύπτε, καὶ έλαβεν αὐτην (ΑΕΧ: τὴν πόλεν) καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ τοὺς Χαναναίες καὶ τὸς Φερεζαίες καὶ τὸς κατοικόντας ἐν Γάζερ ἐξεκέντησαν (ΑΕΧ: ἐξεκέντησεν), καὶ ἐδωκεν αὐτὴν Φαραώ ἐν φερνή τῆ θυγατρὶ αὐτῆ (* F).

63 find sechs Städte und ihre Börfer. * Die Zebuster aber wohneten zu Zerusalem, und die Kinder Juda konnten sie nicht vertreiben. Also blieben die Zebuster mit den Kindern Juda zu Zerusalem bis auf diesen Tag.

**VI. Und das Loos stel den Kindern Joseph vom Jordan gegen Zericho bis zum Wasser bei Zericho von aufgangwärts, und die Wüste, die herauf gehet von Zezicho durch das Gebirge Beth El, * und kommt von Beth El heraus gen Lus, und gehet durch die Grenze Archi Atharoth,

3 und ziehet fich bernieber gegen abendwarts zu ber Grenze Japhleti, bis an die Grenze bes niebern Beth horon und bis gen Gafer, und bas Enbe ift am Meer.

4 Das haben zum Erbtheil genommen bie Kinder Josephs, Manaffe und Ephraim. 5 Die Grenze ber Kinder Ephraim unter

ihren Gefchlechtern, ihres Erbtheils von aufgangwärts, war Atharoth Abar bis 6 gen obern Beth Horon; *und gehet aus gegen Abend bei Michmethath, die gegen Mitternacht liegt, daselbst lenkt sie sich herum gegen den Aufgang der Stadt Thaenath Silo, und gehet da durch von auf-7 gangwärts gen Janoha, *und kommt herab

7 gangwärts gen Sanoha, "und kommt herab von Janoha gen Atharoth und Naaratha, und stößet an Jericho, und gehet aus am 8 Jordan. "Bon Thapuah gehet sie gegen abendwärts gen Nahal Kana, und ihr

Enbe ift am Meer. Das ift das Erbtheil bes Stamms ber Kinder Ephraim unter gipren Geschlechtern. *Und alle Grenzsftäbte sammt ihren Borfern ber Kinder Ephraim waren gemenget unter bem Erbtheil ber

10 Rinber Manaffe. *Und fie vertrieben bie Cananiter nicht, bie zu Gafer wohneten. Also blieben die Cananiter unter Ephraim bis auf biefen Lag, und wurden ginsbar.

5. 8. U.L: Wefchlechten.

63. B: Bas ab. die 3. betrifft, die ..., die founten. dW.vE: aber ... founten. B: bei b. R.

1. 25. Jer. gegen Aufg., Die 28. B: fam b. E. far bie.

2. B.dW: ber Architer gen (nach) A.

3. vE: untern. dW: B. S., b. untern. A: Unters. B. B: ihre Ausgange find am M. dW.vE: lauft aus (bis) an.

4. B: Alfo ... ihr E. befommen. Bgl. Rap. 15,20. Bolhglotten Bibel. A. L. 2. 8be 1. Abth. et villae earum. *Jebusaeum autem 63

19,26; habitatorem Jerusalem non potuerunt
1,8,21; filii Juda delere, habitavitque Jebu2,600; saeus cum filiis Juda in Jerusalem
usque in praesentem diem.

Cecidit quoque sors filiorum XVI.

Joseph ab Jordane contra Jericho et

286.

aquas ejus ab oriente; solitudo quae
ascendit de Jericho ad montem Bethel.

Et egreditur de Bethel Luza, transitque terminum Archi Ataroth, et 3
descendit ad occidentem juxta termi18,13, num Jephleti usque ad terminos Beth186.9,17 horon inferioris et Gazer, finiuntur-

que regiones ejus mari magno. *Pos- 4 (Gn.46,8-)sederuntque filii Joseph Manasses et Ephraim.

Et factus est terminus filiorum 5
Ephraim per cognationes suas et
possessio eorum contra orientem
Ataroth Addar usque Bethhoron superiorem. *Egrediunturque confinia
in mare; Machmethath vero aquilonem respicit et circuit terminos contra orientem in Thanathselo, et pertransit ab oriente Janoe, *descenditque de Janoe in Ataroth et Naaratha,
et pervenit in Jericho, egrediturque

ad Jordanem. *De Taphua pertransit 8 contra mare in vallem arundineti, suntque egressus ejus in mare salsissimum. Haec est possessio tribus filiorum Ephraim per familias suas. *Urbesque separatae sunt filiis 9 17.9. Ephraim in medio possessionis filio-

rum Manasse, et villae earum. *Et 10 non interfecerunt filii Ephraim Chaing. 9, 14, nanaeum, qui habitabat in Gazer; 17,13, habitavitque Chananaeus in medio

17,18. habitavitque Chananaeus in medio Jud. 1,89. Ephraim usque in diem hanc tribu-

10. B: zineb. bie ba bienen mußten. dW: frohns

6

^{62.} Al. † (in f.) fiunt simul centum quindecim. 2. S: Luzam.

^{5.} in ihr. G.

^{6.} Aufg. gen Th.

^{9.} Dain alle b. ausgesonberten St. ber R. E., mitten im E. ... sammt ihr. D. B: Und die St. bie fur ... abgef. waren, waren m. unter. vE: abg. wursben ben den ... dW: Es hatten aber ... auch abges. St. unter b. Befigung.

XVII.

Distributio terrae.

XVII. Καὶ έγένετο τὰ ὅρια φυλῆς Μανασοή (ότι ούτος ὁ πρωτότοχος τῷ Ἰωσήφ), τῷ Μαγείο πρωτοτόκφ Μανασσή πατρί Γαλαάδ (άνηρ γάρ πολεμιστής ήν) έν τη Γαλααδίτιδι και έν τῆ Βασανίτιδι. 2 Και έγενήθη τοϊς υίοϊς Μανασσή τοϊς λοιποίς κατά δήμους αύτων, τοῖς υίοις Αβιέζερ καὶ τοῖς υίοις Χελέκ και τοῦς νίοῖς Εσφιήλ και τοῖς νίοῦς Συχέμ καί τοις υίοις Συμαρίμ καί τοις υίοις "Οφερ. ούτοι νίοι Μανασσή νίου Ίωσήφ οι άρσενες κατά δήμους αὐτών. ³ Και τῷ Σαλπαὰδ νίῷ Όφες νίου Γαλαάδ νίου Μαγείς νίου Μανασσῆ ούκ ήσαν αύτῷ νίοὶ άλλ' ἢ θυγατέρες καὶ ταύτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων Σαλπαάδ. Μααλά και Νουά και Έγλα και Μελγά και Θερσά. 4 Καὶ έστησαν έναντίον Ἐλεάζαρ τοῦ ίερέως και έναντίον Ίησοῦ υίοῦ Ναυή και έναντίον των άρχόντων, λέγουσαι. Ο θεός ένετείλατο διά γειρός Μωϋσή δούναι ήμην κληρονομίαν έν μέσο των άδελφων ήμων. Καί έδόθη αύταὶς κληρονομία διὰ προςτάγματος κυρίου έν τοῖς άδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν. 5 Καὶ έπεσεν ὁ σχοινισμὸς Μανασσῆ πεδίον Δαβέκ έκ τῆς γῆς Γαλαάδ καὶ τῆς Βασάν, ἥ έστι πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 6 "Οτι θυγατέρες υίωτι Μανασσή έκληρονόμησαν κλήρον έν μέσφ των άδελφων αυτών. ή δε γη Γαλαάδ έγενήθη τοῖς υίοῖς Μανασσή τοῖς κατα-7 Καὶ έγενήθη τὰ ὅρια λελειμμένοις. Μανασση ἀπὸ ᾿Ασὴρ τῆς Μαχθώθ, η ἐστι κατά πρόςωπον Συχέμ, και πορεύεται έπι τά όρια *έπι Ίαμιν είς Ίασηβ έπι την πηγήν Θαπφουέ. 8 Τῷ Μανασσῆ ἔσται ἡ γῆ Θαπφουέ, και Θαπφουέ έπι τών όριων Μανασσή τοῦς υίοις Έφραϊμ. ⁹ Καὶ καταβήσεται τὰ όρια επί φάραγγα Κανά, επί λίβα κατά την φάραγγα *Ίαριήλ, *τερέβινθος τῷ Ἐφραίμ ἀνὰ μέσον των πόλεων Μανασσή · καὶ δρια Μανασση έπι τον βορράν είς τον χειμάρρουν, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα 10 ἀπὸ λιβός τῷ Ἐφραὶμ καὶ ἐπὶ βορράν τῷ Μανασσῆ,

1. AB† (p. φυλ.) υίῶν (* FX) ... * ὁ († X). B: Mazlo (-slo AEFX). 2ss. Nomm. propr. variant. 2. A¹B* υίοι-οί († A²FX). 3. A¹B* υίε Μαν. († A²FX). 4. B* υίε Ν († AEFX) et κληφονομία († EFX; ΑΧ: κλῆρος)... † (p. κυρίε) κλῆρος (* AEFX). 5. Β: αὐτῶν ἀπὸ ἀνασσὰ και (pro Μανασσῆ ΑΕΓΧ). ΑΧ* (pr.) τῆς. B* κ. τ. Βασ. († AEFX). 7. AB* τὰ († X) ... † (s. Μαν.) υίῶν (* FX). Β: Δηλανὰθ ἀπο Ασ. Μαχθ. ΑΕΓΧ; τῆς † ΕΧ)... υίῶν ἀνάθ (Συ-χέμ ΑΕΧ)... και (εἰς FX; Α: και εἰς). Δ²Β* τὴν († Α¹X). 8. Δ¹Β* ἡ γῆ θ. (†?). 9. B* τὴν († ΑΧ)... τερέμινθος (τερέβ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: πόλεως (τῶν πόλ. X). 10. B* (alt.) τῷ († ΑΕΧ).

ריהי הגורל למטה מנשה פי-הָרָא בָּכְוֹר יוֹפֵף לַמַכִירֹ בַּכֹוֹר מִנְשֵׁה אָבִי הַבּּלְעַד כִּי הַרָּא הַיָה אִישׁ מִלְחַמָּה ילו הַבּּלְעֵר וְהַבָּשֵׁן: וַיִּהִי לְבְנֵי מנשה הנותרים למשפחתם לבני -הַלֶּק וְלָבְנֵי אַסוֹריאל 3 הַזְּכַרֵים לֶמִשָּׁפְּחֹתַם: וַלַּצְּלַפְּחַדֹּ בֵּן־ בֶּן־מָכִיר הַירּ לָוֹ בָּנֵים כִּי אִם־בָּנִוֹת וַאֵּבֵה שמות בנתיו מחלה וַתִּּלַרַבְנָה אָלְעָוֹר הַפֹּהֵוֹ וְלְפָנֵי י יְהוֹשָׁעַ בִּוּ־נֹוּן ולפני הנשיאים לאמר בתת-בנוי את־משה אַחֵינוּ וַיָּמֵן לָהָם אֶל־פַּי יִהוַה נַחַלֵּה אַבִיהַן: עשרה 6 וַהַבְּשׁׁן אַשֵּׁר מַתֶבר לַיַּרְדַּן: כֵּי בְּנִוֹת מִנַשָּׁה נַחַלִּי נַחַלָה בּתִּוֹהְ בָּנֵיו וָאֵרֵץ הַבָּלְעָׂד הַיִּתָה לְבְנֵי־מִנַמֵּׁשָה הַבְּוֹתָרֵים: ז וַיָּהָי גָבוּלִ־מְנַשָּׁהֹ מֵאֲשָׁר המַכְמְתֹת אַמַר עַל־פָּנֵי שָׁכֵם וְהָלֵךְ הַבִּבוּלֹ אֵל־-8 הַיָּנִין אָל־יִשְׁבֵי צֵין תַּפְּוּחַ: לִמְנַשָּׁה הַיָּתָה אֶרֶץ תַּפְּוּחַ וָתַפִּוּחַ אֵל־נִּבִוּל 9 מָנַשָּׁה לָבְנֵי אָפְרֵיִם: קָנָה נֶגְבָּה לַנַּחַל עַרֵים הַאֵּבְה מָלַמָּיה מִצָּפוֹן לַנַּחַל וַיָהֵי תִּצְאֹתֵיו וצפונה

2. fibrigen ... bie manil. R. ... in ihr. G. B: übergebl. vE: bie Cohne ... bie Mannl.

^{1. (}Bie16,1.) B: ob er icon ... war? B.dW.vE. A: b. Erfigeborne. vE: friegerifcher.

XVII. Und bas Loos fiel bem Stamm Manaffe, benn es ift Josephe erfter Sohn, und fiel auf Dachir, ben erften Sohn Manaffe, ben Bater Gileabs, benn er mar ein ftreitbarer Mann, barum ward ibm 2 Bilead und Bafan. * Den andern Rinbern aber Manaffe unter ihren Befchlechtern fiel es auch, nemlich ben Rinbern Abiefers, ben Rinbern Belete, ben Rinbern Afriels, ben Rinbern Sechems, ben Rinbern Bebbers, und ben Rinbern Gemiba. Das find bie Rinber Danaffe, bes Sohns Joseph, Mannsbilber unter ihren 3 Gefchlechtern. * Aber Belaphebab, ber Sohn Bephers, bes Cobns Gileabs, bes Sohns Machire, bes Cobne Manaffe, hatte feine Sohne, fonbern Tochter, und ihre Ramen find biefe: Mahela, 4 Noa, Sagla, Milca, Thirga; "und traten por ben Priefter Eleafar und vor Jofua, ben Cohn-Run, und vor die Oberften, und fprachen: Der Berr bat Dofe geboten, bag er une foll Erbtheil geben unter unfern Brubern. Und man gab ihnen Erbtheil unter ben Brubern ibres Baters nach bem 5 Befehl bes Berrn. *Es fielen aber auf Manaffe gebn Schnure außer bem Lanbe Gileab und Bafan, bas jenfeit bes 3or-6 bans liegt. * Denn bie Tochter Manaffe nahmen Erbtheil unter feinen Gohnen, und bas Land Gileab ward ben andern 7 Rinbern Manaffe. * Und bie Grenze Manaffe mar von Affer an gen Dichmethath, bie vor Sechem liegt, und langet gur Rechten an bie von En Thapuah. 8 Denn bas Land Thavuah ward Manaffe. und ift bie Grenze Manaffe an die Rinber 9 Ephraim. *Darnach fommt fie herab gen Nahal Rana, gegen mittagwärts zu ben Bachftabten, bie Ephraims find, unter ben Stabten Manaffe, aber von Mitternacht ift bie Grenze Manaffe am Bach, und 10 enbet fich am Deer, "bem Ephraim gegen

2. U.L: Befdlechten. 5. U.L: jeuf. bem Jorban.

Cecidit autem sors tribui Manasse (ipse enim est primogenitus 13,31. Joseph), Machir primogenito Manasse, Nm26,329; patri Galaad, qui fuit vir pugnator habuitque possessionem Galaad et Basan, *et reliquis filiorum Manasse 2 Nm. juxta familias suas, filiis Abiezer et 26,304s. filiis Helec et filiis Esriel et filiis
8,8. Sachem et filiis Henher et filiis Sachem Sechem et filiis Hepher et filiis Semida. Isti sunt filii Manasse, filii Joseph, mares, per cognationes suas. Nm.26,33# Salphaad vero, filio Hepher filii 3 Galaad filii Machir filii Manasse, non erant filii, sed solae filiae, quarum Nm.27,1. ista sunt nomina: Maala et Noa et Hegla et Melcha et Thersa. *Vene- 4 14,1. runtque in conspectu Eleazari sacerdotis et Josue filii Nun et principum, Mm.27,7. dicentes: Dominus praecepit per manum Moysi, ut daretur nobis possessio in medio fratrum nostrorum. Deditque eis juxta imperium Domini possessionem in medio fratrum patris (v.14. earum. *Et ceciderunt funiculi Ma-na.32,9. nasse decem, absque terra Galaad et Basan trans Jordanem. *Filiae enim Manasse possederunt haereditatem in medio filiorum ejus. Terra autem Galaad cecidit in sortem filiorum Manasse, qui reliqui erant. que terminus Manasse ab Aser Machmethath, quae respicit Sichem, et egreditur ad dexteram juxta habita-16,8. tores fontis Taphuae. *Etenim in 8 21.12. sorte Manasse ceciderat terra Taphuae, quae est juxta terminos Manasse filiorum Ephraim. *Descenditque termi- 9 16,8. nus vallis arundineti in meridiem torrentis civitatum Ephraim, quae in 16,9. medio sunt urbium Manasse; terminus Manasse ab aquilone torrentis, et exitus ejus pergit ad mare, "ita 10

ut possessio Ephraim sit ab austro

^{3.} B.vE.A: nur Tochter.

^{4.} man und follte. dW.vE.A: Fürften. B.dW.vE. A: Unb er gab. vE: Ausfpruche.

^{5.} dW.vE: Theile.

^{6.} B.vE: befamen (ein) bas E. dW.A: erhielten. 7. Die Sinwohner v. G. dW.vE.A: bis zu ben (Bew.).

^{7.} S: Machmathath.

^{8.} aber Th. an ber Gr. IR. warb ben R. C.

^{9.} an beffen M. Deite; felbige Städte find E., mitten ... auch läuft b. Gr. M. zu mitternachtwärts bes B. Bach Rana. A: Rohrthal. dW: [Rohr: bach]. B: biefe St. E. waren mitten ... dW: famen an E. vE: gehören E. ju.

^{10.} Dem G. warbs ...

XVII.

Distributio terrae.

καὶ ἔσται ή θάλασσα όρια αὐτοῖς· καὶ ἐπὶ Ασήρ συνάψουσιν έπὶ βορράν, καὶ τῷ Ἰσσάγαρ ἀπὸ ἀνατολών. 11 Καὶ ἔσται Μανασσή ἐν Ἰσσάχαρ καὶ ἐν Ασὴρ Βηθσὰν καὶ αἰ κῶμαι αὐτῶν, καὶ Ἰαβλαὰμ καὶ αἰ κῶμαι αὐτῆς, καὶ έπὶ τοὺς κατοικούντας Δώρ καὶ τὰς κώμας αύτης, και έπι τους κατοικούντας Θαανάγ και τας κώμας αυτής, και έπι τους κατοικούντας Ενδώρ και τας κώμας αὐτῆς, και τοὺς κατοικούττας Μαγεδδώ και τας κώμας αὐτῆς, και τὸ τρίτον τῆς *Νόφεθ και τὰς κώμας 12 Και ουκ ήδυνήθησαν οι νίοι Μανασσή έξολοθρεύσαι τας πόλεις ταύτας, καί ήρξατο ο Χαναναίος κατοικείν έν τη γη ταύτη. 18 Καὶ έγενήθη καὶ έπεὶ κατίσγυσαν οί νίοι Ίσραήλ, και έποίησαν τούς Χαναναίους ύπηχόους : έξολοθρεύσει δε αύτους ούχ έξωλόθρευσαν.

14 Αντείπαν δε οι νίοι Ἰωσήφ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες. Διατί εκληφονόμησας ήμας κλήφον ένα καὶ σχοίνισμα έν; έγο δε λαὸς πολύς, καὶ ὁ θεὸς εὐλόγησε με. 15 Καὶ είπεν αὐτοῖς Ίησους. Εί λαὸς πολὸς εί σύ, ἀνάβηθι είς τον δουμον και εκκάθαρον σεαυτφ έκει έν τη γη του Φερεζαίου και του Ραφαίμ, εί στενογωρεί σε τὸ όρος τὸ Έφραϊμ. 16 Καὶ είπαν οί νίοι Ίωσήφ. Ούκ άρκέσει ήμιν το όρος. *καὶ ιππος ἐπίλεκτος καὶ σίδηρος τῷ Χαναναίφ τῷ κατοικούντι ἐν τῆ γῆ Εμεκ, ἐν Βηθοὰν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς ἐν τῆ κοιλάδι Ἰεζραήλ. 17 Καὶ είπεν Ίησοῦς τοῖς νίοῖς Ἰωσὴφ τῷ Ἐφραίμ καὶ τῷ Μανασσή 'Εί' λαὸς πολύς εί καὶ ἰσγύν μεγάλην έγεις, οὐκ έσται σοι κλῆρος είς. 18'Ο γάρ δρυμός έσται σοι, ότι δρυμός έστι, καὶ έκκαθαριείς αὐτόν καὶ ἔσται σοι ἡ έξοδία αὐτοῦ, οταν έξολοθρεύσης τον Χαναναίον, ότι ιππος έπίλεκτος αὐτῷ ἐστί * σὰ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ.

11. A¹ B* καὶ Ἰ. κ. αἱ κ. αὐτῆς et καὶ ἐ. τ. κ. Ἐνδ.

11. A B* mai I. κ. ai κ. αὐτης δὶ καὶ δ. τ. κ. Ἐνδ.
κ. τ. κ. αὐτης († A²F). B* κ. δ. τ. κ. Θ. κ. τ. κ. α.
(† AFX). AB (ter) * ἐπὶ († F). 12. Β: ἡδυνάσθησαν
… ἡροςτο (ἡδυνήθ.... ἡρξ. ΑΕΓΧ). 13. Β: ἐξολοθοςῖο σαι (¬σει ΑΕΓΧ). 14. ΑΒ: Ἰησοῦ (¬ἔ ΕΓΧ)... † (p.
πολ.) εἰμι (* FΧ). 15. Β* σὺ († ΑΕΓΧ). Α¹ Β* ἐκεῖ'Ραφ. († F). 16. Β* οἱ νἱοὶ Ἰ. († ΑΕΓΧ)... ἀρέσκει
(ἀρικσει Α²FΧ). Α² Β† (p. ὄρ.) τὸ Ἰσροαῖμ (* Α'Χ).
17. Α¹ Β* τῷ ἸΕ κ. τῷ Μ. († Α²FΧ). 18. Δ¹ Β (pro
ἐιδε κἰτῷ Α²ΕΓΧ) καὶ.

ή έξ. αὐτε A²EFX) καὶ.

יוֹסָת אָת־יָהוֹשֶׁצֵ לאמר מַדּוּעַ נַתַּתָּה לִּי נַחֲלָה גּוֹבֶל עם רב עד אַחַר וַחַבֶּל אַחַר וַאַנִּי טיאַשר־עַד־פָּה בַּרַכַנִי אַלהם יהושע אם־עם־רב אַתַּה עלה הַיָּצַרָה וּבַרָאת לָךּ שָׁם בָּאֵרֶץ 16 אַפְרַיָם: רַיָּאמָרוּ בָּנֵי יוֹמֶׁף לְאֹ־יִמֵּצֵא הַישָׁב בָּאָרֶץ־הַעָּמֶק כַאַשֶּׁר בְּבֵית־ שָׁאָן וּבְנוֹתֵיהָ וָכֵאֲשֵׁר בְּצֵמֵק יִזִרצַאל: 17 וַיָּאמֶר יָהוֹשָׁעַ אֵל־בֵּית יוֹמַף לְאַפְּרֵיִם וַלְמָנשׁה לַאִּמִר עַם־רַב אַמַּה וָכַחַ בּרוֹל כָּהְ לְאֹ־יַהְיָה לְהַ בּוֹרֵל אָחֵד: 18 כֵּי תַר יָהְיָה־לָּהְ כִּי־יֵעֵר הֹוּא וּבֵרֵאתׁוֹ וָהָיָה לָדָ מְּצָאֹתֵיו פַּי־תוֹרֵישׁ אַת־ הַפָּנַעַנִי בֵּי רֶכֶב בַּרְזֵל לוֹ בֵּי חָזַק הִוּא:

וַיְהֵי הַיֶּם נְּבוּלֵוֹ וּבְאָשׁׁרֹ נון מַצַּפון וּבִישָּשׁבֵר מִמְזָרַח: למנשה ביששכר וּבאשר בית־ וָאָת־יִשָּׁבֵי דָאר וּבְנוֹתֵיהַ וְיִשְׁבֵי עֵין וּבְנוֹתֵיתַ וְיִשְׁבֵי וישבי מגדו ובנותיה שלשת הנפתו יַכְלוּ בָּנֵי מִנַשָּׁה לְהוֹרֵישׁ את־ הערים האלה ויואל הפנעני לשבת רייהולכני וַהוֹרֵשׁ כָאׁ הַוֹּרִישִׁוֹ :

^{10.} u. ftofen. B.dW.vE: Unb an A. ft. (fliefen) fie. 11. Und es empfing ... brei Lanbftriche, dW: Lanb:

fcaften. B: Theile bes Lanbftrichs. 12. dW.vE: erobern. A: gerftoren? B: fie aus ... vertreiben. B.dW.vE: (unterftanben fich) begans nen gu bleiben. 13. vE: ftarf. dW: ftarfer ... frohupflichtig, aber

vertreiben thaten f. fle nicht. B: n. ganglich. 14. dW. vE: Ginen Theil. B: ba ich dW.vE: fo (ba) ich boch ein (fo) zahlreiches B. bin.
15. Wenn bu ... bir um. dW.vE: haue bir (ba)

aus. A: h. bir Raum. B: raume bafelbft fur bic aus. dW: u. b. Rephaer. A: Raphaim.

^{16.} und fo find ... bei benen au B. u. ihren Z. u.

Mittag und bem Manaffe gegen Mitternacht, und bas Deer ift feine Brenge, und foll ftogen an Uffer von Mitternacht und 11 an Ifafchar von Morgen. * So hatte nun Manaffe unter Ifaichar und Affer Beth Sean und ihre Tochter, Jeblaam und ihre Töchter, und bie ju Dor und ihre Tochter, und bie ju Enbor und ibre Tochter, und bie zu Thaanach und ihre Tochter, und die ju Megiddo und ihre Tochter, und 12 bas britte Theil Raphet. "Und bie Rinber Manaffe konnten biefe Stabte nicht einnehmen, sonbern bie Cananiter fingen 13 an zu wohnen in bemfelbigen ganbe. *Da aber bie Rinber Ifrael machtig wurben, machten fie bie Cananiter ginsbar, und pertrieben fie nicht.

Da rebeten bie Rinber Joseph mit 30fug, und fprachen: Warum baft bu mir nur Ein Loos und Gine Schnur bes Erbtheils gegeben? Und ich bin boch ein großes Bolt, wie mich ber Berr fo gefegnet 15 hat. *Da fprach Josua zu ihnen: Beil bu ein großes Bolt bift, fo gehe binauf in ben Balb, und haue um bafelbft im Lande ber Pherefiter und Riefen, weil bir bas 16 Gebirge Ephraim ju enge ift. *Da fprachen bie Rinber Joseph: Das Bebirge werben wir nicht erlangen, benn es finb eiferne Bagen bei allen Cananitern, Die im Thal des Landes wohnen, bei welchem liegt Beth Sean und ihre Tochter, und 17 Jefreel im Thal. * Josua sprach zum Saufe Joseph, ju Ephraim und Manaffe: Du bift ein großes Bolt, und weil bu fo groß bift, mußt bu nicht Gin Loos haben, 18 fonbern bas Bebirge foll bein fein, ba ber Balb ift, ben haue um, fo wird er beines Loofes Ende fein, wenn bu bie Cananiter vertreibft, Die eiferne Bagen

haben und mächtig find.

13. U.L: mächtig worben.

et ab aquilone Manasse, et utramque claudat mare, et conjungantur sibi in tribu Aser ab aquilone, et in tribu Issachar ab oriente. *Fuitque haere- 11 ditas Manasse in Issachar et in Aser Jud.1,27. Bethsan et viculi ejus, et Jeblaam cum viculis suis, et habitatores Dor cum oppidis suis, habitatores quoque 15m.28,7 Endor cum viculis suis, similiterque habitatores Thenac cum viculis suis. et habitatores Mageddo cum viculis suis, et tertia pars urbis No-15,68. pheth. *Nec potuerunt filii Ma- 12 nasse has civitates subvertere, sed coepit Chananaeus habitare in terra Jud. 1.28. sua. * Postquam autem convaluerunt 13 (Ga.9,26 filii Israel, subjecerunt Chananaeos et secerunt sibi tributarios, nec interfecerunt eos. Locutique sunt filii Joseph ad Josue 14 et dixerunt: Quare dedisti mihi posv.5., sessionem sortis et funiculi unius, De.33,17. cum sim tantae multitudinis et benedixerit mihi Dominus? *Ad quos 15 Josue ait: Si populus multus es, v.18. ascende in silvam et succide tibi spatia in terra Pherezaei et Raphaim, quia angusta est tibi possessio montis Ephraim. *Cui responderunt filii 16 Joseph: Non poterimus ad montana Jad. 1.19. conscendere, cum ferreis curribus utantur Chananaei, qui habitant in terra campestri, in qua sitae sunt Bethsan cum viculis suis et Jesrael mediam possidens vallem. *Dixitque 17 Josue ad domum Joseph, Ephraim et Manasse: Populus multus es et magnae fortitudinis, non habebis sortem unam, *sed transibis ad mon-18 v.15. tem, et succides tibi atque purgabis ad habitandum spatia, et poteris ul-

currus et esse fortissimum.

tra procedere, cum subverteris Chav.16. nanaeum, quem dicis ferreos habere

^{12.} S: ipsa (Al.: ista). 14. Al. † terram io. 17. Al. † (p. Jos.) et.

bei denen im Th. J. B: wird fur une n. genug fein? vE: unerreichbar. 17. n. baft grofe Brache, barum. dW: von gr. M.

^{17.} n. haft große Macht, darum. dW: von gr. M. 18. bağ er bein fei bis an fein G., fo and wirft bu die Ran. vertreiben, obidon fie e. 28. h. n. obid.

f. m. find. B: bieweil es ein B. ift u. bu ihn umshauen tannft? vE: wenn biefes auch eine Balbung ift, so h. s. um. dW: es ift B., h. ihn aus. B: er foll bein sein, so weit er hinausgehet. dW.vE: bir f. s. außersten Enben (Granzen) gehören.

XVIII.

Distributio terrae.

XVIII. Καὶ έξεκκλησιάσθη πάσα ή συναγωγή υίων Ισραήλ είς Σιλώ, και έπηξαν έκει τήν σκηνήν του μαρτυρίου, και ή $\eta \bar{\eta}$ έκρατήθη $\dot{\eta}$ $\dot{\eta}$ αὐτῶν. 2 Καὶ κατελείφθησαν οί υίοι Ίσραήλ, οι ούκ εκληρονόμησαν, έπτα φυλαί. 3 Και είπεν Ίησους τοῦς νίοῦς Ἰσραήλ. Έως τίνος ύμεις έκλυθήσεσθε είζελθειν κληρονομήσαι την γην, ην έδωκεν ύμιν κύριος ό θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν; 4 Δότε έξ ὑμῶν τρεῖς άνδρας έχ φυλής, και άποστελώ αύτούς, και άναστάντες διελθέτωσαν την γην, και διαγραψάτωσαν αὐτὴν έναντίον μου, *καθὰ δεήσει διελείν αὐτήν. Καὶ "ήλθον πρός αὐτόν 5 καὶ *διείλεν αὐτοῖς έπτὰ μερίδας. Ἰούδα στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ λιβός, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰωσήφ στήσονται αύτοις από βοροά. 6 Υμείς δε μερίσατε την γην είς έπτα μερίδας και ένέγκατε πρός με ώδε, και έξοίσω ύμιν κλήρον ώδε έναντι κυρίου του θεου ήμων. 7 Ου γάρ έστι μερίς τοῖς υίοῖς Λευί ἐν ὑμῖν ἱερατεία γὰρ κυρίου μερίς αὐτῶν. Καὶ Γὰδ καὶ Ρουβήν καὶ τὸ ημισυ φυλης Μανασση ελάβοσαν την κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐπ ανατολής, ήν έδωκεν αυτοϊς Μωυσής ο παίς χυρίου. 8 Και αναστάντες οι ανδρες επορεύθησαν. Καὶ ένετείλατο Ίησοῦς 'τοῦς ἀνδράσι' τοίς πορευομένοις γωροβατήσαι την γήν, λέγων Πορεύεσθε καὶ γωροβατήσατε την γην, καὶ παραγενήθητε πρός με, καὶ ώδε έξοίσω ύμῖν κλήρον έναντι κυρίου έν Σιλώ. επορεύθησαν 'οι ανδυες και διηλθον την γην', καὶ έχωροβάτησαν την γην 'καὶ είδοσαν αὐτήν', καὶ έγραψαν αυτήν κατά πόλεις 'αυτής' έπτά μερίδας είς βιβλίον, καὶ ήνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν. 10 Καὶ έβαλεν αὐτοῖς Ἰησοῦς κλῆρον ἐν Σιλώ έναντι χυρίου.

וַיַּלְהַלִּוּ כַּלִ־עַדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵלְ XVIII. שלה וישפינו שם את-אחל מועד נכבשה ישראל אשר יהושע אל-בני ישראל עז כבוא נתן ככם יהוה אכהי אבותיכם: おはつは אותה כפי : וָהַתִּקַלְּהָי אֹתַה לְשָׁבְעַה חַלַקִים ־בַּברּכם מצפון: וְאַתַּם וָהֲבָאתֶם אֵלֵי הֵנָּה וְיָרִיתִי לַכֵּם גּוֹרַלֹ לפני יהוה אלהינוי פי אין־חלק בר-וַחַצַּי ורָאוּבו נום מַצַבֶר לַיַּרְהַּוֹּ יהוה: וַיַּקַמוּ הַאַנְשִׁים וַיַּלֵכוּ וַיִּצַוּ האַרץ לאמר לכו והתהַלְכוּ בַאָּרֵץ וְכַתְבַוּ אוֹתַהֹּ וְשִׁוּבוּ אֲלֵי וֹפֹה אֲשִׁלִיהְ יהושע גורל ישם יהושע את־ ץ לַבְנֵי יִשְּׁרָאֵל כְּמַחְלְּקֹתָם:

2. 3fr. fibrig ... Erbe.
3. B: nachlaffig, baß ihr hinginget. dW.vE: wollt ihr laffig fein hingugeben.
4. B: Gebet her v. euch. dW: Bestellet euch. vE.A:

^{1.} AB^* ή († EX). A^2B : Σηλώ (Σιλώ X). 2. AEFX: ἐ κατεκλ. 3. A^1B^* ύμεῖς et εἰςελθεῖν († A^2FX). B^* ύμῖν († A^2X ; A^1FX : ἡμῖν) et τῶν πατέρων († AEFX). 4. B: ἀνδρ. τρεῖς (τρ. α. AFX). A^1B^* κ. ἀποστ. αὐτές († A^2FX). B: διήλθοσαν (ἤλθον AEFX). AX: διελθάτωσαι ... έμᾶ, 5. AB: Ἰέδας (-δαFX). B. AB^* εἰς († X). B: ώδε πρός με (πρ. με ώδε AFX). T. AEX: ὅτι ἡ ἰερ. κυρίε. A^2B : αὐτᾶ (αὐτῶν A^1EX). AEFX: ἐπὰ ἀνατολάς. AX: Πορεύθητε. AB: Σηλώ (Σιλω X). A^1B^* ο i α. κ. διήλθον τ. γ. († A^2FX). AX: ἴδον. B^* αὐτήν († AEFX). AEFX† (in f.) εἰς Σηλώ. 10. AB: ἐνέβαλεν (ἔβαλεν X). A^2FX † (in f.) καὶ ἐμέρισεν ἐκεῖ Ἰησῶς τὴν γῆν τοῖς νίοῖς Ἰσραὴλ κατὰ μερισμὲς αὐτῶν.

^{1.} dW: fiellten b. auf. A: fclugen. B: ber Susfammentunft. dW.vE: bas Berfammlungszelt. A: 3. bes Zeugniffes. B: nachbem b. E. vor ihnen her untersthan gemacht war.

XVIII. Und es versammlete fich bie gange Bemeine ber Rinber Ifrael gen Gilo, und richteten bafelbft auf bie Butte bes Stifte, und bas Land war ihnen unterworfen. 2 "Und waren noch fleben Stamme ber Rinber Ifrael, benen fie ihr Erbtheil nicht aus-3 getheilet batten. * Und Jofua fprach gu ben Rinbern Ifrael: Wie lange feib ibr fo lag, bag ibr nicht bingebet, bas Land eingunehmen, bas euch ber Berr, eurer Bater 4 Gott, gegeben bat? *Schafft euch aus jeglichem Stamm brei Manner, bag ich fie fenbe, und fie fich aufmachen und burchs Land geben, und beschreibens nach ihren 5 Erbtheilen, und fommen gu mir. *Theilet bas Land in fieben Theile. Juba foll bleiben auf feiner Grenze von Mittag ber, und bas Saus Joseph foll bleiben auf 6 feiner Grenze von Mitternacht ber. * 3br aber beschreibt bas Land ber fleben Theile, und bringet fle zu mir bieber, fo will ich euch bas 2008 werfen vor bem Gerrn, un-"Denn bie Leviten haben 7 ferm Gott. fein Theil unter euch, fonbern bas Briefterthum bes herrn ift ihr Erbtheil. Bab aber und Ruben und ber halbe Stamm Danaffe haben ihr Theil genommen jenfeit bes Jorbans gegen bem Morgen, bas ihnen Dofe, ber Rnecht bes Berrn, ge-8 geben bat. *Da machten fich bie Manner auf, baß fie bingingen, und Jojua gebot ihnen, ba fie bin wollten geben, bas Land gu befdreiben, und fprach: Behet hin und burchwandelt bas Land, und befdreibet es, und fommt wieder zu mir, bag ich euch hier bas Loos werfe vor bem Berrn gu 9 Gilo. * Alfo gingen bie Manner bin und burchzogen bas Land, und befchrieben es auf einen Brief nach ben Stabten in fieben Theile, und tamen zu Josua ins 10 Lager gen Gilo. *Da warf Jofua bas Loos über fie ju Gilo vor bem Berrn, und theilete bafelbft bas Land aus unter die Rinder Ifrael, einem jeglichen fein Theil.

Congregatique sunt omnes XVIII. 19,51. filii Israel in Silo, ibique fixerunt Jud. 21,19 18m., 1,3. tabernaculum testimonii, et fuit eis Ps. 75,60, terra subjecta. *Remanserant autem 2 (Gs. filiorum Israel septem tribus, quae necdum acceperant possessiones suas. Jud.18.9. *Ad quos Josue ait: Usquequo marcetis ignavia et non intratis ad possidendam terram, quam Dominus Deus patrum vestrorum dedit vobis? *Eligite de singulis tribubus ternos viros. ut mittam eos, et pergant atque cirv.v. cumeant terram, et describant eam juxta numerum uniuscujusque multitudinis, referantque ad me, quod descripserint. *Dividite vobis terram 5 in septem partes: Judas sit in terminis suis ab australi plaga, et do-17,17. mus Joseph ab aquilone. *Mediam 6 inter hos terram in septem partes describite, et huc venietis ad me, ut coram Domino Deo vestro mittam vobis hic sortem; "quia non est inter 13,33.14 vos pars Levitarum, sed sacerdotium. 18,20. Domini est eorum haereditas. Gad autem et Ruben et dimidia tribus Manasse jam acceperant possessiones suas trans Jordanem ad orientalem Nm.32.33 plagam, quas dedit eis Moyses famulus Domini. *Cumque surrexissent 8 viri, ut pergerent ad describendam terram, praecepit eis Josue, dicens: (2,1. Circuite terram et describite eam, ac revertimini ad me, ut hic coram v.1. Domino in Silo mittam vobis sor-*Itaque perrexerunt, et 9 lustrantes eam in septem partes diviserunt, scribentes in volumine, reversique sunt ad Josue in castra Silo. *Qui misit sortes coram Domino in 10 Silo, divisitque terram filiis Israel in septem partes.

- 7. B: empfangen. dW.vE: erhalten.
- 8. B.dW: geb. benen, bie bing. (vgl. B. 4).
- 9. B.dW.vE.A: in ein Buch.
- 10. ihnen bas 2. B.dW: nach ihren Abtheilungen. vE: ihrer Gintheilung.

^{3.} A.A: fo lagig. 7. U.L: jenf. bem Jorban.

Bablet (euch). dW.vE: bie will ich ansfenben, bag (unb) ... B.vE: im &. umbergeben. dW: umb. mans beln. A: bas &. umgehen. dW: auffchreiben? vE: auf= nehmen. B.dW.vE: u. bann (follen f.) gu mir f. 5. Und fie follen theilen. dW: bei f. Gr.

^{6.} Dier bas 2. B.dW.vE: gu (in) 7 Th.

^{2.} S: Remanserunt.

^{4.} Al.: terminum (pro num.).

XVIII.

Distributio terrae.

11 Καὶ εξηλθεν ο κληρος φυλης υίουν Βενιαμὶν 'πρώτος' κατὰ δήμους αὐτών, καὶ ἔξῆλθεν ορια του κλήρου αὐτῶν ἀνὰ μέσον υἰῶν Ἰούδα καὶ ἀνὰ μέσον υίῶν Ἰοισήφ. 12 Καὶ έγενήθη αὐτῶν τὰ ὄρια ἀπὸ βοβόᾶ ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ προςαταβήσεται τὰ ὅρια κατὰ νώτου Ίεριχω έπὶ βοδόᾶν, καὶ ἀναβήσεται έπὶ τὸ ὅρος έπι την θάλασσαν, και έσται αύτοῦ ή διέξοδος ή Μαβδαρίτις Βηθαύν, 18 καὶ διελεύσεται έκεῖθεν τὰ ὅρια Λουζὰ ἀπὸ λιβός (αυτη ἐστὶ Βηθήλ), καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ ᾿Αταρώθ Αδδάρ έπὶ τὴν ὀρεινήν, ἥ έστι πρὸς λίβα Βηθωρών ή κάτω. 14 Καὶ διελεύσεται τὰ όρια καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος 'τὸ βλέπον' πρὸς θάλασσαν ἀπὸ λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὅρους έπὶ πρόςωπον Βηθωρών λίβα, καὶ ἔσται αὐτοῦ ή διέξοδος είς Καριαθβάαλ (αὖτη ἐστὶ Καριαθιαρείμ πόλις υίων Ιούδα). Τουτό έστι τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν. 15 Καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους Καριαθβάαλ, καὶ διελεύσεται όρια είς * Γασίν, καὶ έξελεύσεται έπι πηγήν υδατος Ναφθώ, 16 και καταβήσεται τὰ ὄρια ἐπὶ μέρους τοῦ ὄρους, ὄ ἐστι κατὰ πρόςωπον νάπης υίοῦ Έννόμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους Εμεκ Ραφαείν από βοδόᾶ, και καταβήσεται είς Γηεννόμ έπὶ νῶτον Ἰεβουσαὶ ἀπὸ λιβός, καταβήσεται έπὶ πηγήν Ρωγήλ, 17 καὶ διελεύσεται दंत्रो βοδόαν, και διελεύσεται दंत्रो πηγήν Σάμες, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ Γαλιλώθ, ή έστιν απέναντι πρός ανάβασιν Άδαμμίν, καί καταβήσεται έπὶ λίθον Βάαν υίοῦ 'Ρουβήν, 18 και διελεύσεται κατά νώτου Βηθάραβα άπο βοδύα, και καταβήσεται έπι Αραβα, 19 και παρελεύσεται έπὶ τὰ όρια έπὶ νώτου Βηθαγλά από βορρά και έσται ή διέξοδος των όριων έπὶ λοφιὰν τῆς θαλάσσης τῶν άλῶν ἀπὸ βορίεα, είς μέρος του Ιορδάτου ἀπὸ λιβός. Ταῦτα τὰ ὄριά ἐστιν ἀπὸ λιβός. 20 Καὶ ὁ Ίορδάνης όριεῖ αὐτὸ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν αὕτη ή κληρονομία υίων Βενιαμίν, τὰ ὅρια αὐτῆς

בורל ריעל מטה 11 למשפחתם ויצא גבול גורלם בַנֵי 12 בני יהודה ובין להם הנבול לפאת צפונה מו-הירדו אל-פתח יריחו מצפוו פַרָה בֵּית אַוָן: וַעַבַר משׁם הגּבוּל לוזה אל-פתח לוזה נגבה היא בית וירד הַנָּבוּל עַטְרוֹת אַזַּר עַל 14 אשר מַנַּנָב לְבֵית־חֹרָוֹן תַּחָתּוֹן: וָתָאֵר ונסב לפאתרים נגבה מן ההר אשר על-פני בית-חרון נגבה יה תַּצָאתַיו אֵל־קריַת־בַּעַל יים עיר מו פַאַת-יַם: וּפָאַת-וֻנִבָּה מִקּצֵה קרִיַת יַעַרִים וָיָצָא הַנָּבוּל וַּמָּה וִיָּבָא אֵל־ וורד הגבול אל־ מי נפתוח: קצה הָהָר אַשׁר עַל־פָּנֵי בַּי בַּוְ־הָנֹּם בַעַמַק רפאים צפונה וירד גי הנם אַל־כַּתַת הַיִברּסי תאר מצפון ויצא עין שמש אַל־גָּלִילוֹת אָשׁר־נִבַח מַצַבֹּה 18 ועבר אל־פתח מול־הערבה צפונה הַעַרֶבַתָה: וְעַבַּר הַנְּבֹוּל אָל־בַּתָּתּ בֵּית-חַגָּלָהֿ צַפוֹנַהֹ וְהַיַּה וּ הִוֹּצַאִּוֹתֿיו קצָה הַיַּרְהֵן עָנְבָּה זֶה נְּבְוּל נַגַב: כ וְהַיַּרָהֵן יָגִבָּוֹלְ־אֹתִוֹ לְפְאַת־קַדְּעָה זֹאת נַחַכַת בּנֵי בֹּנִימֵן לִּיִבִּוּלְתֵיה סַבַּיב

> יהיו ק' . 12. 14. 19. 'P עוצאות ק' . 19. 'P

14. an ber Ab.: Ede geg. M. dW: nach b. Wefts

^{11.} A¹B*(pr.) νίῶν. B†(a. tert. νίῶν) τῶν. 12. AB* (alt.) καὶ († X). A²B: ἀπὸ βοξὸα (ἐπὶ βοξόᾶν F). 13. AB† (p. Δεζὰ) ἐπὶ νούτε Δεζὰ. B† (p. λιβός) αὐτῆς. BFX* (alt.) ἀπὸ. B: Μααταρῶβ Όρὲχ (Δτ. Δδὸ. ΑΧ). 14. B: παρὰ θάλ. (πρὸς θ. X). 15. A¹B* κ. ἐξελ. 16. B: τἔτό (pro τἔ ὁρες δ)...* νίδ. 16ss. Nomm. propr. variant. 17. A¹B* κ. διελ. ἐπὶ β. B: νίῶν (-ἔ ΑΧ). 18. A¹B* έπὶ Δρ. († Α≅ΓΧ). 19. A¹B* κ. παρελὶ Β: νῶτον (νούτε ΑΧ) θάλασσαν (Βηθαγλὰ ἘΧ)... ἐπὶ βοξὸᾶν (ἀπὸ β. ΑΕΓΧ). 20. Α¹Β* αὐτὸ.

^{11.} Und es tam beraus. B: herauf? A: querft?
13. an b. G. Lus. (Bgl. Rap. 16,3.) dW.vE: über ben B.

Und bas Loos bes Stammes ber Rinber 11 Benjamin fiel nach ihren Befchlechtern, und bie Grenze ihres Loofes ging aus zwischen ben Rinbern Juba und ben Rinbern Joseph. 12 "Und ibre Grenze war an ber Ede gegen Mitternacht vom Jordan an, und gebet berauf an ber Seite Berico von mitternachtwärts, und fommt aufe Bebirge gegen abendmärte, und gehet aus an ber 13 Bufte Beth Aven, *und gebet von bannen gen Que, an ber Seite ber an Que gegen mittagmarte, bas ift Beth El, und fommt binab gen Atharoth Abar, an bem Berge, ber vom Mittag liegt an bem niebern Beth 14 Boron. *Darnach neiget fie fich unb lenfet fich um gur Ede bes Abenbs gegen Mittag von bem Berge, ber vor Beth Soron gegen mittagmarte liegt, und enbet fich an Ririath Baal, bas ift Ririath Zearim, die Stabt der Kinder Juda, bas 15 ift bie Ede gegen Abend. *Aber bie Ede gegen Mittag ift von Ririath Jearim an, und gehet aus gegen Abend, und fommt binaus zum Bafferbrunnen Rephthoa, 16 " und gehet berab an bes Berges Enbe, ber vor bem Thal bes Sohnes hinnom liegt, welches im Grunde Raphaim gegen Mitternacht liegt, und gehet berab burchs Thal hinnom an ber Seite ber Jebufiter am Mittag, und tommt binab gum Brun-17 nen Rogel, *und giehet fich von mitternachtwarts, und fommt binaus gen En Semes, und tommt binaus zu ben Saufen, bie gegen Abumim binauf liegen, und fommt herab zum Stein Boben, bes Sohnes 18 Ruben, *und gehet gur Seite bin neben bem Gefilbe, bas gegen Mitternacht liegt, 19 und fommt binab aufe Gefilbe, *und gehet an ber Seite Beth Sagla, die gegen Mitternacht liegt, und ift fein Ende an ber Bunge bes Salzmeers gegen Mitternacht, an bem Ort bes Jorbans gegen Mittag; 20 bas ift bie Mittagegrenze. * Aber bie Ede gegen Morgen foll ber Jorban enben. Das ift bas Erbtheil ber Rinder Benjamin in ihren Grengen umber, unter ihren Be-

11. U.L: Befchlechten. 16. U.L: Brunn.

Et ascendit sors prima filiorum 11 Benjamin per familias suas, ut possiderent terram inter filios Juda et filios Joseph. "Fuitque terminus eo- 12 rum contra aquilonem a Jordane. pergens juxta latus Jericho septentrionalis plagae, et inde contra occidentem ad montana conscendens, et 7,2. perveniens ad solitudinem Bethaven. Ga.28.19. *atque pertransiens juxta Luzam ad 13 meridiem (ipsa est Bethel), descenditque in Atarothaddar in montem. qui est ad meridiem Bethhoron in-18,3, qui est su meritare. 18g.5,17-ferioris, *et inclinatur circuiens con-14 tra mare ad meridiem montis, qui respicit Bethhoron contra Africum. 15.9.60. suntque exitus ejus in Cariathbaal, quae vocatur et Cariathiarim, urbem filiorum Juda. Haec est plaga contra *A meridie 15 mare ad occidentem. autem ex parte Cariathiarim egreditur terminus contra mare, et pervenit 15,9. usque ad fontem aquarum Nephthoa, *descenditque in partem montis, qui 16 5.8..Jer.respicit vallem filiorum Ennom, et 223,10 est contra septentrionalem plagam in 15,8., extrema parte value augustion (id est vallem extrema parte vallis Raphaim. De-Ennom) juxta latus Jebusaei ad austrum, et pervenit ad fontem Rogel, 18,1,9. transiens ad aquilonem et egre- 17 diens ad Ensemes, id est fontem solis, et pertransit usque ad tumulos, qui 15.7. sunt e regione ascensus Adommim. descenditque ad Abemboen, id est 15,6. lapidem Boen, filii Ruben, *et per-18 transit ex latere aquilonis ad campestria, descenditque in planitiem et praetergreditur contra aquilonem 19 Bethhagla, suntque exitus ejus contra linguam maris salsissimi ab aquilone in fine Jordanis ad australem

plagam, *qui est terminus illius ab 20 oriente. Haec est possessio filiorum

Benjamin per terminos suos in cir-

feite bin, mittagl. v. b. Berge. vE: bis an bie Ede bes Meeres, fubl. v. b. Gebirge. dW.vE: Das ift bie Beffeite.

^{15.} u. b. Granje gehet aus.

^{14.} Al.: et (pro ult. ad).

^{16.} melder. B: im Riefengrunbe. (Bgl. 15.7.)

^{17.} gen Geliloth, fo gegenüber ber Bobe Mb. 19. Enbe bes 3. (Bgl. 15,2,)

^{20,} begranget ber 3.

XVIII.

Distributio terrae.

κύκλφ κατὰ δήμους αὐτῶν. 21 Καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἰῶν Βενιαμὶν κατὰ
δήμους αὐτῶν Ἱεριχὼ καὶ Βηθαγλὰ καὶ 'Αμεκκασὶς 22 καὶ Βηθαβαρὰ καὶ Σαμαρὶν καὶ
Βηθηλ 23 καὶ Αὐὶμ καὶ Ψαρὰ καὶ 'Αφαρὰ
24 καὶ Καφαραμμονὰ καὶ 'Αφνὶ καὶ Γαβαά·
πόλεις δώδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. 25 Γαβαὼν καὶ 'Ραμὰ καὶ Βηρὼθ 26 καὶ Μασσηφὰ
καὶ Κεφιρὰ καὶ Μωσὰ 27 καὶ 'Ρέκεμ καὶ
'Ιερφαὴλ καὶ Θαραλὰ 28 καὶ Σελὰ καὶ 'Ελὰφ
καὶ 'Ιεβοῦς (αὕτη ἐστὶν 'Ιερουσαλήμ) καὶ Γαβαὰθ καὶ πόλις 'Ιαρείμ' πόλεις τέσσαρες δέκα
καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. Αὕτη ἡ κληρονομία
υίῶν Βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν.

ΧΙΧ. Καὶ έξηλθεν ὁ δεύτερος κληρος τφ Συμεών, τη φυλη υίων Συμεών κατά δήμους αύτῶν, καὶ έγενήθη ή κληρονομία αὐτῶν ἀνὰ μέσον κλήρων υίων Ἰούδα. 2 Και έγενήθη ό κλήρος αυτών Βηρσαβεί και Σαβεί και Μωλαδὰ ³καὶ 'Ασαρσουλά καὶ Βαλὰ καὶ 'Άσεμ 4 καὶ Ἐλθωλὰδ καὶ Βαθούλ καὶ Έρμὰ 5 καὶ Σικελάγ καί Βηθαμερχαβώθ καί Ασερσουσίμ 6 και Βηθλεβαώθ και *οι άγροι αὐτών πόλεις δεκατρείς και αι κώμαι αυτών. 7 Αιν καί 'Ρεμμών καί 'Αθες καί 'Ασάν' πόλεις τίσσαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, 8 καὶ πᾶσαι αἰ έπαύλεις περικύκλο των πόλεων τούτων έως Βααλάθ πορευομένων Βηβραμώθ κατά λίβα. Αύτη ή κληρονομία φυλής υίων Συμεών κατά δήμους αὐτῶν. 9 Απὸ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰούδα η κληρονομία φυλης υίων Συμεών, ότι έγενηθη ή μερίς υίων Ιούδα μείζων της αὐτών, καί έκληρονόμησαν οι υίοι Συμεών έν μέσω τοῦ κλήρου αὐτῶν.

10 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ Ζα-βουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἔως Σαρίδ. 11 Καὶ προςαναβαίνει τὰ ὅρια αὐτῶν εἰς θάλασσαν καὶ Μαραλά, καὶ συνάψει ἐπὶ Δαβασθέ, καὶ ἀπαντήσει εἰς τὴν φάραγγα, ἢ ἐστι κατὰ πρόςωπον Ἰεκονάμ, 12 καὶ ἀναστρέψει ἀπὸ 20. Β* αὐτῶν. 21ss. Nomina prr. variant. 28. ΑΒΕΧ: δεκατρεῖς (τέσσαρες δέκα?). — 1. Β* τῷ Συμ. τ. φυλῆ († Α²ΕΧ) † τῶν (* iid.). Α¹Β* κατὰ δ. αὐτ. 8. Α¹Β* καὶ π. αί ἐπ. Β: κύκλω τῶν π. αὐτῶν (contra ΑΕΕΧ). 10s. Β: Ἐσεδεκγωλὰ ὅρια αὐτῶν ἡ θάλασσα κτλ. (ἔως Σ. κτλ. ΑΕΕΧ). 11. Α¹Β* Κ. προςαν. ΑΒ: ἡ θάλασσα (εἰς Φ. ΕΧ). Α¹Β* κ. ἀπαντ. 12. Β: ἀνόστρεφεν (-έφει ΑΕΧ).

נְלְמִשְׁפְּחֹתֵם: וְהָינּ הֲעָרִים לְמַשֵּׁה בְּנִי בְּנְיֶמֶן לְמִשִׁפְּחוֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבִית־22 בּנְיֶמֶן לְמִשְׁפְחוֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבִית־22 בּי עָלִים שְׁתֵּים־עָשְׁרֵה וְחַבְּבִיהְן: וּבְּעִרְבֵּה בּי עָלִים שְׁתֵּים־עָשְׁרָה וְחַבְּבִיהְן: בּּנְעוֹ בּי עָלִים שְׁתֵּים־עָשְׁרֵה וְחַבְּבִיהְן: בִּנְעוֹ בּי עָלִים שְׁתֵּים־עָשְׁרָה וְחַבְּבִיהְן: בִּנְעוֹ בּי עָלִים שְׁתָּים־עָשְׂרָה וְחַבְּבִּיקׁוֹ בּי עָבְע הָאֶלֶם וְהַבְּפִי וְיִרְפְּאֵל וְתַרְאֵלֶה: בִּבְעַת קִיְבוּלִי וְיָרָפְּאֵל וְתַרְאֵלֶה: בִּבְעַת קִיִּם אָרִים אַרְבִּע־עָשְׂרָה לְמִשְׁפִּחֹתֵם:

בּעִינִּ נֹחַלָּשׁם: יִשִּינִנִּ נֹחַלְשׁם: נְחַלֵּע בִּנֹ, שִׁמְׁאָו בִּי-נִיוֹעְי בֹנִּר-שִׁמְּאַוּ הִשְׁמְאַוּ לְמִשָּׁשִׁשְׁשִׁם: מִעְׁבֹּעְ בִּנֹּי יִשִּׁנְ הִשֹׁמְאַוּ לְמִשָּׁשִׁשְׁם: מִעָּלֵּע בַּנַּי, יִשִּינִּ הַמַּע נֵצִי בַּנִּי יִשְׁעַ כַּחַבְּעַע מַשֵּׁע בַּנַי, יִשִּינִ אַ מִיּע נֵצִי זְאָע נַחַלְּע בַּבּבְּלְע בַּצִּי בַּנִי, יִשִּׁע הַלְּעַבְּע וְנִבְּעַ יִנְשָׁבְּע וְמָבָּע וְמַבָּע וְמָבָּע וְמָבָּע וְמַבְּעוּ הַנְּעִיּעְ וְעִוֹלָת בָּלִי וְמָבָּע וְמָבָּע וְמָבָּע וְמַבְּעוּ הַנְיֹעְלְעִם בַּאִּר-שָׁכַּע וְמָבְּעוּ הַנְיבָּעְ וְמִבְּע וְנִבְּעְ וְמָבְּע וְמָבְּעוּ הַנְיבַעְלְעִם בְּאִר-שָׁבַע וְמָבְּע וְמָבָּע וְמָבָּע וְמָבָּע וּמְּנִילִּ הַנְיבָּעְלְעִם בְּאִר-שָׁבַע וְמָבְּע וְמָבָּע וְמָבָּע וְמָבָּע וּמְבָּע וּמְבָּע וּמְבָּע וּמִבְּע וּמְבָּע וּמְּבָּע וּמִבְּע וּמִבְּע וּמִבְּע וּמְבָּע וּמְבִּע וּמְבִּע וּמִבְּע וּמִבְּע וּמִבְּעוּ וּנְיִבְּע וּבִּער בְּעִבּע וּמְבִּע וּנְבִּע וּמִבְּע וּבְּעוּלְיִם בְּעוֹין לְמִשְׁבְּעוֹל לְמִבְּע וְנִבְּע וְנִבְּע וְנִבְּע וְנִבְּע וְנִבְּע וּבְּער וּבִיתוּ בְּנִייוֹ לְנְמִישְׁה בִּיריוּ הְשִׁנִי לְשִׁמְעוֹן לְמִמְשְׁה בִּינִים וּבְּער וְנִבְּע וּבִּית וְנִבְּע וּבְּער וּבִּית וּבִּית וּבִּער וּבִּער וּבִּער וּבִיתר בְּבִּיי בִּבּער וְבִּעְּים בְּיִייִהוּ לְנִבְּע וּבְּער וּבִּער וּבִּער וּבִּער וּבִּער וּבִּער וּבִּער וּבִּער וּבִּער וּבִּית וּבִּער וּבִּית בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבִּיי בִּיִּבּי בּיִּי בִּיי בִּיי בִּיִיי בְּבִּיי בִּייִבְּייִי בְּבִּיים בְּיִיים בְּער בְּיִיים בְּעִיבְּייִים מִּבְּיים בְּבְּיבְּיבְּייִים בְּעִיים בְּיִיים בְּעִיבְּייִים בְּיבְּיבְּייִיים בְּיִייִים בְּעְיבְּייִים בְּיִייִים בְּעִייְּיִים בְּיִייִים בְּעִיבְּייִים בְּייִייִים בְּייִיים בְּעִייִּים בּיִּייִים בְּעִיבְּייִים בְּבְּייִייִים בְּעִייִים בְּייִייִים בְּעִייִים בְּעִייִּיבְּייִייים בְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִייִייִיים בְּייִיים בְּיבְייִיים בְ

12 בֹלִבִּפִּנִי יִקְּבָב מִשְּׂיִיד קַדְּבָּהְ 13 שִּׂרִיד: וְצָלָה גְבוּלֶם ׁ לַנְּאָה וּמַרְעָם עַדּ 14 שָּׂרִיד: וְצָלָה גְבוּלֶם ׁ לַנְּאָה וּמַרְעָם עַדּ 15 שָׁלִישׁי לְבִּנְּלָם יַלְיָאָה וּמַרְעָלֵם עַדּ בּיבּנְעָם יִבְּיּלָן הַאָּלִישִׁי לִבְנֵי זְבוּלֶן

v. 24. 'p העמונה

Loos ber Ctamme Cimeon und Cebulon.

XVIII.

21 schlechtern. *Die Stäbte aber bes Stammes ber Kinder Benjamin unter ihren Geschlechtern find diese: Jericho, Beth 22 hagla, Emek Reziz, *Beth Araba, Jema=23 raim, Beth El, *Avim, Hapara, Ophra, 24 *Caphar Amonai, Aphni, Gaba. Das 25 sind zwölf Städte und ihre Dörfer. *Gi=26 beon, Rama, Beeroth, *Mizpe, Caphira, I Moza, *Retem, Jerpeel, Thareala, *Jela, Eleph, und die Jebustter, das ist Jerusalem, Gibeath, Kiriath: vierzehn Städte und ihre Dörfer. Das ist das Erbtheil der Kinder Benjamin in ihren Geschlechtern.

MIX. Darnach fiel bas andere Loos bes Stammes ber Rinber Simeon nach ihren Beichlechtern, und ihr Erbtheil mar unter 2 bem Erbtheil ber Rinber Juba. *Und es marb ihnen zum Erbtheil Beer Geba, Geba, 3 Molaba, *Gazar Gual, Bala, Azem, * *El Tholab, Bethul, Sarma, * Biflag, 6 Beth Marcaboth, Bagar Guffa, * Beth Lebaoth, Saruhen. Das find breizehn 7 Stabte und ihre Dorfer. * Min, Rimon, Ether, Mfan. Das find vier Stabte und 8 ibre Dorfer. * Dazu alle Dorfer, bie um biefe Stabte liegen, bis gen Baglath Beet, Ramath gegen Mittag. Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Simeon in 9 ihren Befchlechtern. * Denn ber Rinber Simeon Erbtbeil ift unter ber Schnur ber Rinber Juda. Beil bas Erbtheil der Rinber Juba ihnen zu groß mar, barum erbeten die Rinder Simeon unter ihrem Erbtbeil.

10 Das britte Loos fiel auf bie Rinber Sebulon nach ihren Geschlechtern, und bie Grenze ihres Erbtheils war bis gen Sarid, 11 und gehet hinauf zu abendwärts gen Mareala, und ftoget an Dabaseth, und ftoget an ben Bach, ber vor Jakneam fließt, 12 und wendet fich von Sarid gegen ber

20. 21. 28. 1. 8. 10. U.L: Gefchlechten.

cuitu et familias suas. Fuerunt-21
15,6. que civitates ejus Jericho et Bethhagla
et vallis Casis, Betharaba et Sa-22
maraim et Bethel et Avim et Aphara 23
et Ophera, villa Emona et Ophni 24
et Gabee; civitates duodecim, et villae
earum. Gabaon et Rama et Be-25
roth et Mesphe et Caphara et 26
Amosa et Recem, Jarephel et Tha-27
15,9. rela et Sela, Eleph et Jebus, quae 28
Jad.1,21. est Jerusalem, Gabaath et Cariath;
civitates quatuordecim, et villae earum. Haec est possessio filiorum
Benjamin juxta familias suas.

Et egressa est sors secunda XIX. filiorum Simeon per cognationes suas, Ga.49,7. fuitque haereditas eorum in medio 1Ch.4.38 possessionis filiorum Juda: *Bersabce 2 et Sabee et Molada *et Hasersual. Judt. 6.6. Bala et Asem "et Eltholad, Bethul et Harma * et Siceleg et Bethmarchaboth 5 et Hasersusa *et Bethlebaoth et Sarohen; civitates tredecim, et villae earum. *Ain et Remmon et Athar et 7 Asan; civitates quatuor, et villae earum. *Omnes viculi per circuitum 8 urbium istarum usque ad Baalath-Beerramath contra australem plagam. Haec est haereditas filiorum Simeon juxta cognationes suas *in 9 17.14.5. possessione et funiculo filiorum Juda. quia major erat, et idcirco filii Simeon possederunt in medio haereditatis eorum.

Ceciditque sors tertia filiorum Za-10 bulon per cognationes suas, et factus est terminus possessionis eorum usque Sarid. *Ascenditque de mari et 11 Merala, et pervenit in Debbaseth usque ad torrentem, qui est contra Jeconam. *Et revertitur de Sarid 12

^{28.} Al. † (p. earum) Fueruntque omnes civitates viginti sex. 8. Al. † (p. plag.) Fueruntque omnes civitates decem et septem. 11. 8: Medalaa.

^{24.} Bie Rap. 15,32.

^{2.} vB: in ihrem E. B: fie hatten in ihr. G. dW: es fam auf fie in ihr. Befigung.

^{8.} vE.A: ringe um. B: um ... umber. dW: im Umfreise biefer St.

^{9.} B: Aus ber Schu. dW.vE: von b. (Anr) Theile. A: innerhalb bes Erbth.

XIX.

Distributio terrae.

Σαρίδ έξ έναντίας ἀπὸ ἀνατολών Σάμες ἐπὶ τὰ όρια Χασαλωθθαβώς, καὶ διελεύσεται ἐπὶ Δαβράθ, καὶ προςαναβήσεται ἐπὶ Ἰαφιέ, ¹³ καὶ ἐκεὶθεν παρελεύσεται ἐξ ἐναντίας ἐπὶ ἀνατολὰς ἐπὶ Γεθαέφερ * ἐπὶ πόλιν Κασίμ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ Ἡνμωὸν ᾿Αμαθὰρ ᾿Ανονά. ¹⁴ Καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ βοὐράν ἐπὶ ᾿Ανναθών, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ Γαὶ Ἰεφθαὴλ ¹⁵ καὶ Καττὰθ καὶ Νααλὼλ καὶ Σεμρὼν καὶ Ἰαδηλὰ καὶ Βηθλέεμ πόλεις δώδεκα καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν. ¹⁶ Αὐτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υὶῶν Ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, πόλεις καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν.

17 Καὶ τῷ Ἰσσάχαρ ἔξηλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος, τοῖς νίοῖς Ἰσσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν. 18 Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν Ἰεζρεὴλ καὶ Χασελώθ καὶ Σουνεὶμ 19 καὶ ᾿Αφεραὶμ καὶ Σιὰν καὶ ᾿Αναγερὲθ 20 καὶ Ἡραβώθ καὶ Ἡνουνεὶμ καὶ Ἡναθδὰ καὶ Ἡρθφασής. 22 Καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ Θαβώρ καὶ ἔπὶ Σασιμὰ καὶ Βηθσάμες, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων αὐτῶν ὁ Ἰορδάνης πόλεις ἐκκαίδεκα καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν. 23 Αὐτη ἡ κληρονομία φυλῆς νίῶν Ἰσσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν.

24 Καὶ ἔξηλθεν ὁ κληρος ὁ πέμπτος τῆ φυλή υίων Ασήρ, κατά δήμους αὐτων. 25 Καί έγενήθη τὰ όρια αὐτῶν Χελκάθ καὶ Άλὶ καὶ $m{B}$ é $m{\vartheta}$ er xaì $m{A}$ χασὰ $m{\phi}$ $m{26}$ xaὶ $m{E}$ λμέλεχ xaὶ Αμαάθ και Μισαλά, και συνάψει τῷ Καρμήλφ κατά θάλασσαν καὶ τῷ Σιώρ καὶ Λαβανάθ, 27 καὶ επιστρέψει από ανατολών ήλιου 1 κα 1 $B\eta agtheta \delta$ α γ ών, καὶ συνάψει τῷ Zαetaουλ $\grave{\mathrm{o}}$ ν καὶ Γατ Ίεφθαὴλ κατά βορορία, καὶ εἰςελεύσεται όρια Βηθαέμεκ και Ναιήλ, και διελεύσεται είς Χαβώλ ἀπὸ ἀριστερών 28 καὶ Έβρων καὶ Ροώβ καὶ Άμων καὶ Κανὰ ἔως Σιδώνος τῆς μεγάλης, 29 καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς Ραμά και έπι πόλεως όχυρωματος των Τυρίων, και αναστρέψει τα δρια έπι 'Ωσά, και έσται ή διέξοδος αὐτοῦ ή θάλασσα ἀπὸ τοῦ σγοινίσματος Άτζειβ 30 και Άμμα και Άφεκ

ישברים: בּלֵר-זִבּילֵן לְמִשְׁפְּחוּתֵּם בֵּלְרִים הָאֵפֶּׁה וְשְׁמִּים־כָּשְׁכִּר וְחַבְּרִילֵּם בַּלְּרִים הָאֵלָּת וֹשְׁמִּים־כָּשְׁכִּר וְחַבְּלֵי וְנְבְּיִל מִבְּשְׁר וְנְהַלְּלְ וֹנְמַבְ אָתוֹ הַּנְּבִּיּל מִבְּשְׁוֹ חַפְּּתְ וְנְהַיִּלְ אַבְיוֹ וְיָבֵּא רָפִוֹן הַפְּתֹּא הַפָּר נְמָהֵ בְּבִר מַוְיִבְא הְפָּוֹן הַפְּתֹּא הַפָּר נְמָהְ בְּבַר אַתוֹ הַנְּבְיּל מִבְּפְוֹן חַפְּתֹן וְנְהָיִּ בְּבַר אַנִין וְיָבְּא רָפִּוֹן הַפְּמַלוֹן חָפָּתוֹן וְהִיּנְ בְּבַר אַנְיִי הַבְּּבְיּל מִבְּפְוֹן הַפְּתֹּן וְהָיִּנְ בְּבְרִים הַשָּׁמָשׁ צַּלִּבְּנִילִּ פִּסְלָת הָּבְּרֵי מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ צַּלְבְּנְבִּיּלִ

וְחַבְּרִיהֵוּ: בְּנִי-יִשָּׁשׁבֶּר לְמִשְׁפְּחוֹתֵם הֵעְּרִים בְּעִרִים הְּעָרִים הְּעָרִים הְּעָרִים הְּעָרִים הְּעָרִים הְשִׁבּיּ בְּנִייִ יִשָּׂשׁבֶּר וְשִׁבְּנִים וְתַּבְּיִ בְּנִית שָׁמָשׁ וְהִיִּי בְּבִּיּלָם הַיִּיְרְהֵוֹ עְבִּיִּ שְׁשִׁבּי וְבִית שָׁמָשׁ וְהִיִּי בְּבִּיּלִם וְתִּיְבִּים שְׁשִׁבְּי וְבִית שָׁמָשׁ וְהִיִּי שְׁמִּבְי וְבִיּתְ שְׁמָשׁ וְהִיִּי בְּבִּיּלִם וְתִּיְבִּי וְתֵּבְּיִם שְׁשִׁבְּי וְבִיתְ שָּׁמְשׁ וְהִיִּי וְמִינְם הְּבִיּי וְבִיוֹ וְעָבִי שְׁשִׁבּי וְבִייִ וְבְּבִיים וְשִׁיוֹ וְבְּבִּים וְמִיי וְבִייִ וְבְּבִיים וְמִיי וְבִייִ בְּבִיים וְמִייִ וְבְּבִיים וְמִיי וְבְּבִיים וְמִיי וְבְּבִּים וְמִיים בְּשִׁשְׁבִּים וְבִייִ וְבְּבִּים וְמִיוֹ וְבְּבִּים וְבִייִ וְבְּבִּבְים וְבִיוּ וְבְּבִים וְבִיוּ וְבְּבִּים וְבִייִ וְבִּבְּבִים וְבִייִ וְבִּבְּבִים וְבִייִם שְׁשִׁבּים וְבִייִם וְבִּיים וְבִייִּבְים וְבִּיים וְבִּיים וְבִּיים וְבִּיִים וְבִּיִים וְבִּים וְבִייִּם וְבִּיִים וְבִייִם וְבִּיִים וְבִּיִים וְבִּיִּם וְבִּיִים וְבִּיִים וְבִּיים וְבִּיִים וְבִּיים וְבִּבְּבִים וְבִּיִים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּיִּבְים וְבִּבְּים וְבִּבְּבִיים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִים וְבִּבְּבִיים וְבִּבְּבִיים וְבִּבְיבִּים וְבִּבְּבִיים וְבִּבְּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וְבִּבְּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּיים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְּבִּייִים וְּשִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּיִּבְיִים וְּבִּיים וְבִּייִּבְייִים וְּבִּייִים וְּבִּייִים וְּבִּבְּיים וְבִּיּבְייִּבְּיים וּבְּבְּיים וּבְּבִּיים וּבְּבְּבִּיים וּבְּבְּיבְּיים וּבְּיבּים וּבְּבְּיים וּבְּבְּיים וּבְּבּיים וּבְּבּיים וּבְּבּבּיים וּבְּבּיים וּבְּיבְּיבְּיים וּבְּיבְּיים וּבְּבְּיבְּיבְיים וּבְּבּים וּבְּיבּבְּיים וּבְּבְּים בְּבִּיבְּים וּבְּבְּים בְּבִּים בְּבְּבּים בְּבִּים בְּבִּבְּיבְּיבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבְּיבְּיבְּיים בְּבְּבִּים בְּיבְּבִּים בְּב

למולל אלזיבני: וֹמֹשׁׁׁׁ וֹאֲפֹשׁׁ וֹלְשֹׁׁׁׁם וֹעוֹבֹּל אַלִזּיבני: וֹמְשֹׁר בַּבְּבוּלְ עִבֹאַנֵיו עַנְאָבּילִ עַבְאַרַ בַּבְּבוּלְ עַבְּאַרַ בַּבְּבוּלְ וַלְּבַּי וַשְׁׁבּ בַּבְּרַלְ וַלְּבַי וַשְׁבּ בּבְּרַלְ וַלְּבָּי וַשְׁבּ בּבְּלֵי בְּבְּילְ וּלְבָּי וַשְׁבּ בִּבְּרָן וּלְבָּי וַשְׁבּ בִּבְּרָן וּלְבָּי וַשְׁבּ בִּבְּרָן וּלְבָּי וַשְׁבּ וַשְׁבִּי לְנִבְּיִלְ וּלְבָּי בִּית עָבְּעָל וּלְבִי וֹלְבִי וַשְׁבִּי וְשָׁבִי לְנִבְּעָל וְיִבְּיִ וְשְׁבִּי וְשְׁבִּי וְלְבָּי וְבְּעָלוֹ וּלְבִי וִלְּבִי בִּיְים בּּבְּרַלְ וּלְבִי וְלְבָּי וַבְּעָלוֹ וּלְבָּי וְלְבָּי וַבְּעָלוֹ וַלְבָּי וְבְּטָׁוֹ וְצִּלְשְׁבִּי וְלְבָּי וַבְּעָלוֹ וְבְּבִילוֹ וַיְבְּעִי וַלְּבִי וַבְּבִּילוֹ וְבְּבִיי וְשְׁבִּוֹי וְלְבָּי וְבְּעָלוֹ וְבִבְּעוֹ וְבִּיְשְׁבִּי וְלְבָּי וְבְּעָלוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעִלְ וְבְבִּי וְבְּבִילְוֹ וְבְבִּי וְבְּבִּעוֹ וְבִילְם וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעִי וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְּעוֹ וְבִּבְעוֹ וְבִּבְעוֹ וְבִּבְעוֹ וְבְּבְּעוֹ וְבְּבְעוֹי וְבְּבִייִ וְשְׁבִּוֹי וְבְּבִיי וְבְּבִי וְבְבִיי וְבְּבִי וְבְּבִיי וְבְּבִי וְבְּבִייִי וְבְּבִּי וְבְּבְעוֹי וְבְבִּיְ וְבְבִייִי וְבְּבִּיי וְבְבִיי וְבְּבִיי וְבְבִיי וְבְבִּיי וְבְבִיי וְבְבִּילְ וְבְבִּיי וְבְבִיי וְבְבִּיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְּבִּיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְבִּיי וְבְבִּיי וְבְּבִיי וְבְבִּיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְבִיי וְבְּבְּיי וְבְבִיי וְבְבִּיי וְבְבִיי וְבְּבְייִי בְּיִי בְּיִי וְבִי וְבְבֵּיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְבִּיי וְבִיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבְבִיי וְבְּבִיי וְבְּבִיי וְבִּבְייִי בְּבִייים בְּיִיבְייִי וְשְׁבִּי וְבְבֵּיי וְבְבִיי וְבְבְּייִבְייִיבְיי וְבְבִּיי וְבְבִיי וְבְבְייִי בְּבִיי וְבְבִיי וְבְבָּיי וְבְבָּיי וְבְבִיי וְבְבִּיי וְבְבִיי וְבְבְּיי וְבְבְייי וְבְבְיייבְיי וְבְּבְייי וְבְבְייי וְבְּבְייי וְבְּבִיי וְבְבְייי וּבְבְייי וְבְּבְייי וְבְּבְייי וְבְבְייִייבְייי וְבְּבְייִי וְבְבְייי וְבְּבְייי וְבְבְייִיים בְּבּיי וְבְבְייי וְבְבְּיי וְבְבְייים בְּיִייבְיי וְבְייִיבְייי וְבְּייִים בְּיִייבְבְיי וְבְבְּיי וְבְבְּיי וְבְבְּיי בְּבְיים בְּבְיים בְּיִילְיים בְּייִילּיים

v. 22. 'p ישתצימת (ס. 29. 'p ידור (

Cisloth Thabor, und kommt hinaus gen Dabrath, und langet hinauf gen Japhia. 13 - Und von bannen gebet fie gegen ben Aufgang burch Githa Bepher, 3tha, Ragin, und fommt hinaus gen Rimon, Mithoar 14 und Rea, * und lentet fich berum von Mitternacht gen Rathon, und enbet fich im 15 Thal Zephthah El, * Ratath, Nahalal, Simron, Jedeala und Bethlehem. Das 16 find awolf Stabte und ihre Dorfer. *Das ift bas Erbtheil ber Rinber Sebulon in ihren Geschlechtern, bas find ihre Stäbte und Dörfer. Das vierte Loos fiel auf bie Rinber 3fa-18 fcar nach ihren Gefchlechtern. * Und ihre Grenze war Befreel, Chefulloth, Sunem, Sapharaim, Sion, Anaharat, & Rabith. 21 Rifeon, Abez, "Remeth, Engannim, En-22 haba, Beth Bazez. *Und ftoget an Thabor, Sahazima, Beth Semes, und ihr Ende ift am Jorban. Sechszehn Stäbte 23 und ihre Dorfer. * Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber 3fafchar in ihren

Sonnen Aufgang bis an bie Grenze

Das fünfte Loos fiel auf ben Stamm ber Rinber Affer nach ihren Befdlechtern. 25 *Und ihre Grenze mar Gelfath, Bali, Be-26 ten, Achfaph, "Ala Melech, Amead, Mifeal, und ftoget an ben Carmel am Meer, und 27 an Sihor Libnath, *und wendet fich gegen ber Sonnen Aufgang gen Beth Dagon, und flößet an Sebulon und an bas Thal Jephthah El, an die Mitternacht Beth Emet, Regiel, und tommt hinaus zu Ca-28 bul gur Linten, "Ebron, Rehob, Bamon, 29 Rana, bis an groß Bibon, * und wendet fich gen Rama bis zu ber feften Stabt Bor, und wendet fich gen Soffa, und endet fich am Meer ber Schnur nach gen Achfib, 30 "Uma, Aphet, Rebob. 3wei und zwanzig

Beichlechtern, Stabten und Dorfern.

16.17.23.24. U.L: Gefchlechten. 27. A.A: ges gen Mitternacht an Bethe Emel. 28. A.A: Großs Bibon. 30. U.L: 3wo und zwanzig.

contra orientem in fines Ceseleththabor, et egreditur ad Dabereth,
ascenditque contra Japhie. *Et inde 13
pertransit usque ad orientalem plagam Gethhepher et Thacasin, et egreditur in Remmon, Amthar et Noa.
*Et circuit ad aquilonem Hanathon, 14
suntque egressus ejus vallis Jephtahel

Jedala et Catheth et Naalol et Semeron et 15
Jedala et Bethlehem; civitates duodecim, et villae earum. *Haec est 16
haereditas tribus filiorum Zabulon
per cognationes suas, urbes et viculi
earum.

Ceciditque sors quinta tribui filio-24
rum Aser per cognationes suas,
*fuitque terminus eorum Halcath et 25
Chali et Beten et Axaph *et Elmelech 26
et Amaad et Messal, et pervenit usque ad Garmelum maris et Sihor et
Labanath, *ac revertitur contra orien-27
tem Bethdagon, et pertransit usque
Zabulon et vallem Jephtahel contra
aquilonem in Bethemec et Nehiel.
Egrediturque ad laevam Cabul *et 28
Abran et Rohob et Hamon et Cana,

11,9.6a. usque ad Sidonem magnam. *Re-29 vertiturque in Horma usque ad civi25m24,7. tatem munitissimam Tyrum, et usque
Hosa, eruntque exitus ejus in mare
Jack, 31. de funiculo Achziba *et Amma et 30

^{13.} gen Githa: D., 3tha: R.

^{14.} Sannathon ... ihr C. ift bas Th.

^{26.} B: an C. gegen Abenb. dW.vE: an ben C. wefl.

^{15.} Al.: Jedaba s. Jerala.

^{19.} Al.: Senon.

^{28.} dW: Bib, bie Sauptftabt.

^{29.} in der Gegend gen A. B.dW.yE.A: Tyrus. B: von b. Canbtheil gen A. bin. dW: ans b. Striche v. A.

καὶ Ροώβ. 31 Αυτη ή κληρονομια φυλης υίων Ασήρ κατά δήμους αύτων, πόλεις καὶ αί κῶμαι αὐτῶν.

32 Καὶ τῷ Νεφθαλεὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ έκτος. 33 Καὶ έγενήθη τὰ όρια αὐτών Μεέλεφ καὶ Μαηλών καὶ Σεεννανίμ καὶ 'Αδεμμί καὶ Νάκεβ καὶ Ἰαβνήλ έως Λακούμ, καὶ έγενήθησαν αι διέξοδοι αυτών Ιορδάνης. 34 Καί έπιστρέψει τὰ όρια ἐπὶ θάλασσαν ἐν Αζνωθθαβώρ, και διελεύσεται έκειθεν είς Ίκώκ, καί συνάψει τῷ Ζαβουλών ἀπὸ νότου, καὶ τῷ Ασήρ συνάψει κατά θάλασσαν, καὶ ὁ Ἰορδάτης από ανατολών ήλίου. 35 Καλ αι πόλεις τειχήρεις των Τυρίων, Τύρος καὶ Αμάθ καὶ 'Ρακάθ καὶ Χενέρεθ 36 καὶ Αδαμὶ καὶ 'Ραμα καὶ 'Ασώρ 37 καὶ Κέδες καὶ 'Εδραείν καὶ πηγή 'Ασώρ 38 καὶ 'Ιερών καὶ Μαγδαλιήλ, Οράμ και Βηθανάθ και Βηθσάμες πόλεις δέκα έννέα και αι έπαύλεις αυτών. 39 Αυτη

ή κληρονομία φυλής υίων Νεφθαλεί.

40 Καὶ τῆ φυλη υίων Δὰν κατὰ δήμους αὐτων εξηλθεν ο κληρος ο εβδομος. 41 Και έγενήθη τὰ όρια αὐτῶν Σαραὰ καὶ Ἐσθαώλ καὶ πόλις Σάμες 42 καὶ Σααλαβίν καὶ Αίλών καὶ 'Ιεθλά ⁴³ καὶ 'Ελών καὶ Θαμνά καὶ 'Ακκαρών 44 καὶ Ἐλθεκὸ καὶ Γεβεθὸν καὶ Βααλὰθ 45 καὶ Ἰοὺδ καὶ Βανηβαράκ καὶ Γεθρεμμών, 46 και από θαλάσσης Ιαρακών και Ήρεκκών, οριον πλησίον Ιόππης. 47 Καὶ εξηλθε τὸ όριον υίων Δαν απ' αυτών. Και επορεύθησαν οι υίοι Δάν και έπολέμησαν την Λέσεμ, καὶ κατελάβοντο αὐτην καὶ ἐπάταξαν αὐτην έν στόματι μαγαίρας, και κατώκησαν αυτήν καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὅνομα αὐτῆς Λασενδάν. Καὶ ὁ Αμοβραίος υπέμεινε του κατοικείν έν Έλωμ καὶ ἐν Σαλαμίν, καὶ ἐβαρύνθη ἡ γείρ τοῦ Εφραίμ ἐπ' αὐτούς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς είς φόρον. 48 Αυτη ή κληρονομία φυλής υίων Δαν κατά δήμους αὐτων, αἱ πόλεις καὶ αί κῶμαι αὐτῶν. 'Καὶ οὐκ έξέθλημαν οί υίοι Δαν τον Αμορφαΐον τον θλίβοντα αυτούς έν τῷ όρει, καὶ οὐκ είων αὐτούς οἱ Αμορύαῖοι καταβήναι είς την κοιλάδα, καὶ έθλημαν απ' αύτων τὸ όριον τῆς μερίδος αὐτων.

31 עַרַים עָשָׂרֵים וּשָׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֵן: זֹאת נַחֲלַת מַשַּה בנֵי־אָשֵׁר לְמִשִּׁפּחֹתָם

הַנָרֵים הָאֱלֶה וְחַצְרֵיהַוְּוּ לַבְנַי נַפְּתָּלִי יָצֵא הַגּוֹרֱל הַשִּּשִׁי 33 לְבָנֵי נַפְּתָּלֶי לְמִשְׁפְּחֹתֶם: וַיְדְיִי נְבוּלְםׁ מַהַלָּף מַאַלוו בְּצַעַנִנִּים וַאַדְמֵי הַנַּקַב בַד־לַקּוּם 34 הַיַּרְבַּן: וְשָׁב הַגָּבִוּל וְמֵּה אַזָנוֹת חַבּוֹר וִיצָא מִשֵּׁם חָלְּכָה וּסָבַע בּוָבוּלֵן מִנֵּבֵב וּבְאָשׁׁר פַּגַע מִיַּם וּבֵיהוּדָה הַיַּרְהֵן לה מורח השמש: וערי מבצר הצדים 36 צַר וְחַמֵּת רַפַּת וְכַנַּרֵת: 37 וָהֶרָמָה וָחָצְוֹר: וָקַדָשׁ וָאֶדְרֵצִי וִעֵין 38 תַּצְוֹר : וִיִרָאוֹן וּמִגְדַּל־אֵל חָרֵם וּבֵית־ ענת ובית שמש ערים תשע-עשרה ינּ וְתַצְּרֵיהָן: זֹאת נַחֲלַת מַשַּה בְנֵי־ נַפִּתַּלֵי לִמְשָׁפָּחֹתֵם הַעַרֵים וְחַצְּרֵיהֵן: לְמַמֵּט בַנִּיבוּן לְמִשָּׁפְּׁחְעֵׂם יִבָּא 41 הַגּוֹרֵל הַשִּׁבִיעִי: וַיְהֵי גִּבְוּל נַחֲלֶתָם יאַ וָתִּמְנַתָּה וָעֵקּרְוֹן: וָאֶכְתִּקַּה וִגִּבְּתְוֹן מתובשבת: ויתד ובני-בנק ובת-רקון: 46 וּבֵי הַיַּרְקוֹן וְהֶרַקוֹן עִם־הַגּּבְוּל מִוּל 47 יפו: רַיַּצֵא בָּבִוּל בְּנֵידַן מֵהָם רַיַּעַלוּ וילחמר עם לשם וילפדר אותה: וַיַּכָּוּ אוֹתַה לִפִי־חֵרֶב וַיַּרְשַׁוּ וַיִּקראַר לְלֵשֵׁם רישבר 48 לַּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהַם: זאת־נַחַלַת מַשַּה בו למהפחמם בגר נִתַּצְרֵיהַן **:**

(πόλις AFX). 47 et 48 invertunt A¹B (c. A²FX). 47. A¹B* K. έξ. - ἀπ' αὐτ. († Α²FX). Β: Λαμίς (Λεσεμ ΛΕΧ). Λ: μαχαίρης κ. κατετάτησαν. 48. Βτ (p. πόλ.) αυτών (* ΛΕΧ). ΑΕΧ: καταβαίνειν...

^{30.} ΛΕΓΧ+ (in f.) πόλεις είκοσι δύο. 33ss. Nomm. pr. variant. 33. ΑΕΧ: έγένετο. Β: δ. αὐτῦ (δ. αὐτῶν AEFX). 34. Β* είς († AEFX) ... νώτε (νότε iid.) ... * (8q.) τῷ († AEX). 35. AEX* αί. 38. Β* πόλ. -αὐτοῦν († AEFX). 39. Α*FX† (in f.) κατὰ συγγένειαν αὐτοῦν, καὶ αί πόλεις καὶ αί ἐπαύλεις αὐτοῦν. 40. A1B: τῷ Δὰν (τῆ - αὐτῶν A2FX). 41. B: πόλεις

31 Stabte und ihre Dorfer. *Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Affer in ibren Beichlechtern, Stabten und Dorfern.

Das fechfte Loos fiel auf bie Rinber 33 Raphthali in ihren Gefchlechtern. * Und ibre Grengen maren von Belebb, Elon burd Baenannim, Abami Defeb, Jahneel bis gen Lafum, und enbet fich am Jorban,

34 " und wendet fich jum Abend gen Afnoth Thabor, und fommt von bannen binaus gen butot, und ftoget an Gebulon gegen Mittag, und an Affer gegen Abend, und an Juba am Jordan, gegen ber Sonnen

35 Aufgang, *und bat fefte Stabte, Bibim,

36 Ber, Samath, Rafath, Cinnereth, "Abama,

37 Rama, Bagor, *Rebes, Ebrei, Enbagor. 38 * Jereon, Migbal El, Barem, Beth Anath.

Beth Sames. Neunzehn Stabte und ihre

39 Dorfer. *Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Raphthali in ihren Befclechtern, Stabten und Dorfern.

Das fiebente Loos fiel auf ben Stamm ber Rinber Dan nach ihren Beichlechtern.

41 "Und bie Grenze ihres Erbtheils maren

42 Barea, Efthaol, Irfames, * Saelabin,

43 Ajalon, Jethla, *Glon, Thimnatha, Efron,

Elthete, Bibethon, Baalath, " Jebub, 46 Bne Barat, Gab Rimon, * De Jarton,

Rafon, mit ben Grengen neben Japho.

47 " Und an benfelben enbet fich bie Grenze ber Rinber Dan. Und bie Rinber Dan jogen binauf und ftritten wiber Lefem, und gewannen und ichlugen fie mit ber Scharfe bes Schwerts, und nahmen fle ein und wohneten barinnen, und nannten

48 fie Dan nach ihres Batere Ramen. *Das ift bas Erbtheil bes Stammes ber Rinber Dan in ihren Befchlechtern, Stabten unb Dorfern.

31. 32. 39. 40. 48. U.L: Wefchlechten.

Aphec et Rohob; civitates viginti duae, et villae earum. *Baec est possessio 31 filiorum Aser per cognationes suas, urbesque et viculi earum.

Filiorum Nephthali sexta sors ce- 32 cidit per familias suas, *et coepit 33 terminus de Heleph et Elon in Saananim et Adami, quae est Neceb, et Jebnael usque Lecum, et egressus eorum usque ad Jordanem, *rever-34 titurque terminus contra occidentem in Azanoththabor, atque inde egreditur in Hucuca, et pertransit in Zabulon contra meridiem, et in Aser contra occidentem, et in Juda ad Jordanem contra ortum solis: #civitates muni- 35 Nm.13.22 tissimae Assedim, Ser et Emath et Reccath et Cenereth *et Edema et 36 Arama, Asor *et Cedes et Edrai, 37 Enhasor *et Jeron et Magdalel, Ho-38 rem et Bethanath et Bethsames; civitates decem et novem, et villae ea-*Haec est possessio tribus 39 filiorum Nephthali per cognationes suas, urbes et viculi earum.

Tribui filiorum Dan per familias 40 suas egressa est sors septima, *et 41 fuit terminus possessionis ejus Saraa 13,9.25. et Esthaol et Hirsemes, id est civitas solis, *Selebin et Ajalon et Je- 42 thela, *Elon et Themna et Acron, 43 *Elthece, Gebbethon et Balaath 44 *et Jud et Bane et Barach et Geth- 45 remmon *et Mejarcon et Arecon, 46 2Ch.2,16.cum termino, qui respicit Joppen Jon.1,8. et ipso fine concluditur. Ascende-47 Jud. runtque filii Dan et pugnaverunt contra Lesem, ceperuntque eam et percusserunt eam in ore gladii, et possederimt et habitaverunt in ea, vo-Jud.18,29 Cantes nomen ejus Lesem Dan, ex nomine Dan patris sui. *Haec est 48 possessio tribus filiorum Dan per cognationes suas, urbes et viculi

46. Al.: aquae (Al.: atque) Hiercon.

earum.

46. gegen 3.
47. B: bie Gr. b. R.D. war ihnen zu flein beraus: ihnen aus. vE: lief noch barüber hinaus.

XIX.

Distributio terrae.

49 Καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὅριον αὐτῶν. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἰοὶ Ἰσραὴλ κλῆρον τῷ Ἰησοῦ τῷ υἰῷ Ναυὴ ἐν αὐτοῖς 50 διὰ προςτάγματος κυρίου. 'Καὶ' ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ῆν ἤτήσατο, Θαμνασαράχ, ἢ ἐστιν ἐν τῷ ὅρει Ἐφραίμ, καὶ ψκοδύμησε τὴν πόλιν καὶ ῷκει ἐν αὐτῆ.

51 Αύται αι διαιρέσεις, ας κατεκληρονόμησαν Έλεάζαρ ὁ ίερεὺς και Ίησοῦς ὁ τοῦ Ναυὴ καὶ οι άρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ κλήρους ἐν Σιλώ, ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.

ΧΧ. Καὶ έλάλησε κύριος τῷ Ἰησοῦ, λέγων 2 Λάλησον τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ, λέγων Δότε ύμιτ τας πόλεις των φυγαδευτηρίων, ας είπα πρός ύμᾶς διὰ Μωϋση, 3 φυγαδευτήριον τῷ φονευτή τῷ πατάξαντι ψυγήν ἀκουσίως ανευ προνοίας, και έσονται υμίν 'αι πόλεις' συγαδευτήριος 'καὶ ούκ άποθαγετται ὁ φογευτης από τοῦ άγχιστεύοντος τὸ αίμα. 4 Καὶ φεύξεται είς μίαν των πόλεων τούτων καὶ στήσεται έπὶ τὴν θύραν τῆς πόλεως, καὶ λαλήσει έν τοῦς ώσι τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως έχείνης τους λόγους αύτου, και έπιστρέψουσιν αὐτὸν ή συναγωγή πρὸς αὐτούς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον καὶ κατοικήσει μες αὐτῶν. 5Καὶ ὅτε διώξει ὁ ἀγγιστεύων τὸ αίμα όπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσιν τὸν φονεύσαντα έν χειρί αὐτοῦ, ὅτι οὐκ είδως ἐπάταξε τον πλησίον αύτοῦ καὶ οὐ μισῶν αὐτος αὐτον ἀπ ἐχθὲς καὶ τῆς τρίτης. ⁶Καὶ κατοικήσει ἐν τη πόλει έκείνη, έως στη κατά πρός υπον της συναγωγής είς κρίσιν, έως αποθάνη ό ίερεὺς ό méyas, os égrai ér rais huégais exeivais rote έπιστρέψει ο φονεύς και έλεύσεται πρός την πόλιν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν οίκον αὐτοῦ, καὶ πρός την πόλιν όθεν έφυγεν έκειθεν.

יַּיְכַלָּיּ לִנְתִּל אָת־הָאֶרֶץ לִנְבִּיּלתֵּיה יַּיְכַלָּיּ בְנִי־יִשְּׂרָאֵל נְחֲלֵה לִיהוֹשָׁצַ לוֹ אָת־הָעִיר אֲשֵׁר שָׁאָל אֶת־הִּעְנַתּ לוֹ אָת־הָעִיר אֲשֵׁר שָׁאָל אֶת־הִּעְנַתּ סַרַח בְּהַר אֶפְרָיִם וַיִּבְנָה אָת־הָעִיר וַיְּכַלָּיּ לִנְתִּל אָת־הָאֶרֶץ לִנְהִיּלְתַּיִּה

מַחַלֵּץ אָת-הָאָרֵץ: לְמַשּׁוֹת בְּנֵיר-יִשְׁרָאֵל י בְּגוֹרְל י בְּשִׁלְהׁ לְמַשּׁוֹת בְּנֵיר-יִשְׁרָאֵל י בְּגוֹרְל י בְּשִׁלְהֹ הַפָּתֵן יִרְהוֹשְׁצַ בִּן -נִוּן וְרָאשִׁי הְאָבְוֹת אָבָּל מִיּבְּיִר יִּהְיִּשְׁרָאֵל י בְּגוֹרְל י בְּשִׁלְהֹ מַחַלֵּץ אָתָרייִשְׁצַ בִּן -נִיןּלִּוּ אָלְצְזֶר

ניְדַבַּר יְהֹוֹה אֶל־יִהוֹשְׁעַ לַאִּמְר: 2 דַבַּר אֵל־בָּנֵי יִשִּׁרָאֵל לַאִּמָר תִּנַוּ לַכָּם אָת־עָרֵי הַמִּקְלָט אַשָּׁר־דִּבַּרְתִּי אַלֵיכֵם 3 בַּיַד־משָׁה: לַנִּיס שַּׁמַהֹ רוֹצַח מכּה־ נַפָּשׁ בִּשִּׁנָנָה בָּבְלִי־דָעַת וְהָיַוּ לַכֵּםׂ + למקלט מומל הדם: ונס אל־אחתי מהערים האלה ועמד פתח שער הַלָּיר וְדָבֵּר בְּאָזָנֵי זְקַנֵי הַעִּיר־הַהֵיא אָת־דָּבֶרָיוֹ וְאֵסְפֹּיּ אֹתָוֹ הָלִירָהֹ אַכִּיהַם ח ונתנו לו בקום וישב עבם: וכי ירדה באַל הַדָּם אָחֲרַיוּ וְלָאִ־יַסְבֵּרוּ אָת־ הַרצֵחַ בִּיִדָוֹ כַּי בִבְלִי־דַעַתֹּ הַכַּה אֵת־ רַלָּהוּ וָלָאִ־שֹּׁנֵא הָוּא לְוֹ מִתְּמִוֹל 6 שׁלִשׁוֹם: וְיָשַׁבּי בַּעֵיר הַהִּיא עַד־עַמְדוֹ לַפְנֵי הַעֶּרָה לַמִּשָׁפָּט עַר־מוֹת הַכּהַן הַנַּדוֹל אַשֵּׁר יָהָיֵה בַּיַמֵים הָהֶם אָזי יַשִׁיב הַרוֹצֵׁחַ וּבָא אֵל־עִירוֹ וְאֵל־בֵּיתוֹ אַל־הָעֵיר אַשַׁר־נַס מִשַּׁם:

עמץ בז"ק .50.

^{49.} A^* (bis) $\tau \tilde{\varphi}$. AB: $\[I\eta \sigma \tilde{o} \]$ ($\[\tilde{c} \]$ EFX). 50. B: $\tau \tilde{s}$ 3 s ($\[\kappa v \varrho \]$. AEFX). 51. B: $\[\kappa \alpha \tau \varepsilon \kappa l \eta \varrho \sigma \nu \acute{\varrho} \mu \eta \sigma \varepsilon \nu \]$ ($\[-\sigma \alpha \nu \]$ AX). A^* $\tau \tilde{\omega} \nu$. B^* (alt.) $\tau \tilde{s}$ ($\[\dot{\tau} \]$ AEFX). -1. AB: $\[\dot{\eta} \eta \sigma \tilde{o} \]$ ($\[\tilde{c} \]$ EFX). 2. $A^1 B^*$ $\[\dot{\nu} \mu \tilde{\nu} \nu \]$ ($\[A^1 FX \]$). 3. $A^1 B^*$ $\[\dot{\omega} \nu \sigma \rho \sigma \nu \nu \]$ ($\[A^2 FX \]$). B: $\[\dot{\psi} \pi \tilde{o} \]$ ($\[\dot{\alpha} \pi \tilde{o} \]$ AEX). 4-6 * B ($\[\dot{\tau} \]$ AEX: $\[\dot{\varphi} \sigma \nu \varepsilon \nu \tau \tilde{\eta} \tilde{s} \]$... * (ult.) $\[\tau \tilde{\eta} \nu \]$.

^{49.} nach ihren Gr. B: vollenbet h. b. 2. ausguth. dW: b. Bertheilung bes 2. geenbigt. vE: fertig was ren mit b. Austheilung.
50.B: begehrte. dW.vE.A: verlanget.

Und ba fie bas Land gar ausgetheilet batten mit feinen Grengen, gaben bie Rinber Ifrael Josua, bem Sohne Mun, 50 ein Erbtheil unter ihnen, *und gaben ihm nach bem Befehl bes herrn bie Stabt, bie er forberte, nemlich Thimnath Gerah auf

bem Bebirge Epbraim. Da bauete er bie Stadt und wohnete barinnen.

Das find die Erbtheile, Die Eleafar, ber Priefter, und Jofua, ber Sohn Mun, und bie Dberften ber Bater unter ben Befdlechtern burche Loos ben Rinbern Ifrael austheileten ju Gilo por bem Berrn, por ber Thur ber Butte bee Stifte, und vollenbeten alfo bas Austheilen bes Lanbes.

MRb ber Berr rebete mit Josua unb 2 fprach: * Sage ben Rinbern Ifrael: Bebet unter euch Freiftabte, bavon ich burch Dofe 3 euch gefagt babe, "babin flieben moge ein Tobtidlager, ber eine Geele unverfebens und unwiffend ichlagt, baß fle unter euch Afrei feien por bem Blutracher. * Und ber ba fliehet zu ber Stabte einer, foll fteben aufen por ber Stabt Thor, und vor ben Aelteften ber Stadt feine Sache anfagen, fo follen fie ihn ju fich in bie Stabt nehmen und ihm Raum geben, bag er bei 5 ihnen mobne. Blutracher ihm nachjaget, follen fie ben Tobtichlager nicht in feine Banbe übergeben, weil er unwiffend feinen Nachften gefchlagen bat, und ift ihm zuvor nicht feind gemefen. 6 - So foll er in ber Stadt wohnen, bis baß er ftehe vor ber Bemeine vor Bericht, bis bag ber Sobepriefter fterbe, ber gur felben Beit fein wird. Alebann foll ber Tobtschla-

51. U.L: Befchlechten.

51. ber B. ben Stammen ber R. 3. b. 2. austh. B: Sampter ber B. vE: vaterl. S. dW: Stamm: haupter. A: Fürften ber Gefchl. (vgl. 18, 1). B: madten ein Enbe vom A. dW: Und fo enbigten f. b. Bertheilung. vE: Somit befchloffen f. bas A.

ger wieber tommen in feine Stadt und in

fein Baus, gur Stadt, bavon er gefloben ift.

2. B: Gebt her ... bie Fr. dW.vE: Beftimmet euch bie Bufinchtft. A: Sondert ab b. St. fur bie Blucht-

linge.
3. fie ench Freiorte. dW.vE: ber E. B: aus 3rrs thum unm. dW.vE: aus Berfeben (u.) ohne Biffen. B.d W.vE: (bei) euch gur Influcht feien (bienen). 4. fteben vor. dW: Und fl. er. vE: Wenn er nun fl.

Bolinglotten - Bibel. A. E. 2. Bbs 1. Abth.

Cumque complesset sorte dividere 49 terram singulis per tribus suas, dederunt filii Israel possessionem Josue filio Nun in medio sui *juxta prae- 50 ceptum Domini, urbem quam postu-24,30. lavit, Thamnath Saraa in monte Ephraim, et aedificavit civitatem habitavitque in ea.

Hae sunt possessiones, quas sorte 51 diviserunt Eleazar sacerdos et Josue filius Nun et principes samiliarum ac 18,10.1. tribuum filiorum Israel in Silo coram Domino ad ostium tabernaculi testimonii, partitique sunt terram.

Et locutus est Dominus ad XX. Josue, dicens: *Loquere filiis Israel 2 et dic eis: Separate urbes fugitivo-Na. rum, de quibus locutus sum ad vos Dt. 19, 200 per manum Moysi, *ut confugiat ad 3 eas, quicunque animam percusserit nescius, et possit evadere iram proximi, qui ultor est sanguinis. *Cum 4 ad unam harum confugerit civitatum, stabit ante portam civitatis et loquetur Senioribus urbis illius ea, quae se comprobent innocentem, sicque suscipient eum et dabunt ei locum ad habitandum. *Cumque ultor san- 5 guinis eum fuerit persecutus, non tradent in manus ejus, quia ignorans percussit proximum ejus nec ante biduum triduumve ejus probatur inimicus. *Et habitabit in civitate illa, 6 Nm.35,12 donec stet ante judicium causam Nm.35,25reddens facti sui et moriatur sacer-9,11.15. dos magnus, qui fuerit in illo tempore; tunc revertetur homicida et ingredietur civitatem et domum suam,

A: fich geffüchtet. dW: fo trete er. vE.A: foll er fich ftellen. B: vor b. Thur ber St. Th. dW.vE: vor bie Deffinnng (ben Gingang) bee Stabtth. B.dW.vE: vor (ju) b. Ohren ber Aelt. B.vE: f. Sachen reben. dW: ergable f. Sache. B: einnehmen. dW.vE: aufn. ... einen Ort (Blat). 5. Sand. dW: ansliefern. B: von gestern u. vorg.

de qua fugerat.

her n. gehaffet hat. dW: feit g. u. cheg. vE: ihn gu= vor n. hafte. (A: es ift n. erwiefen, bag er vor 2 ober

3 Tagen fein Feinb mar?)
6. B.dW.vE: geftanben (jum Ger.). A: jur Rebe geft. B.A: geftorben. dW.vE: bis 3. Tobe bes.

7 Kai diécreilar the Kédes er th Faliλαία εν τῷ ὄρει τῷ Νεφθαλεί, καὶ Συγέμ εν τῷ όρει τῷ Εφραίμ, και τὴν πόλιν Αρβὸκ (αύτη έστι Χεβρών) έν τῷ ὅρει τῷ Ἰουδα. 8 Και εν τῷ πέραν τοῦ Ιορδάνου και την 'Ιεριγώ ἀπὸ ἀνατολών έδωκαν Βοσόρ ἐν τῆ έρημφ εν τῷ πεδίφ τῆς φυλῆς Ρουβήν, καὶ την 'Ραμώθ έν τη Γαλαάδ έκ της φυλής Γάδ, nal the Twhae is the Basastudi in the quλης Μανασση. 9 Αθται αι πόλεις αι έπικλητοι πάσι τοις υίοις Ίσραηλ καλ τφ προςηλύτφ τῷ προςκειμένο έν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ παντί παίοντι ψυχήν άκουσίως, ίνα μή άποθάτη ετ γειρί του άγχιστεύοντος το αίμα, έως αν καταστή έναντι τής συναγωγής 'είς nolow'.

ΧΧΙ. Καὶ προςήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριώται τῶν νἱῶν Λευὶ πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ναυὴ καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν νἱῶν Ἰσραήλ, ² καὶ εἰπον πρὸς αὐτοὺς ἐν Σιλὰ ἐν γῆ Χαναάν, λέγοντες Κύριος ἐνετείλατο ἐν γειρὶ Μωϋσῆ, δοῦναι ἡμῶν πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν. ⁸ Καὶ ἔδωκαν οἱ νἱοὶ Ἰσραήλ τοῖς Δενίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν αὐτοὺς διὰ προςτάγματος κυρίου τὰς πόλεις ταὐτας καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.

4 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμφ Καάθ, καὶ ἐγένετο τοῦς νίοῦς ᾿Ααρῶν *τοῦς ἰερεῦσι τοῦς Αυνίταις ἀπὸ φυλῆς Ἰούδα καὶ ἀπὸ φυλῆς Συμεῶν καὶ ἀπὸ φυλῆς Βενιαμὶν κληρωτὶ πόλεις δέκα τρεῷ. 5 Καὶ τοῦς νίοὺς Καὰθ τοῦς καταλελειμμένοις ἐκ τῆς συγγενείας φυλῆς Ἐφραίμ καὶ ἐκ φυλῆς Δάν καὶ ἀπὸ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ κληρωνὶ πόλεις δέκα. 6 Καὶ τοῦς υἰοῦς Γηρσῶν ἀπὸ τῆς φυλῆς Ἰσσάχαρ καὶ ἀπὸ τῆς συγγενείας φυλῆς ᾿Ασὴρ καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς Νεφθαλεὶ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς Μανασσῆ ἐν τῆ Βασὰν πόλεις δέκα τρεῷ. 7 Καὶ τοῦς νἰοῦς Μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς ᾿Ρου-

7ss. Nomm. pyr. variant. 7. B. dissteller (contra AEX). 8. B* s. $\tau \dot{\gamma} \nu$ I. et and aver. († AEFX). BFX: thense (thense $\tau \dot{\gamma} \nu$ AEX). ABX* (alt.) $\tau \dot{\gamma} \nu$ († EFX). 9. $\Lambda^1 B^* \pi \ddot{\alpha} \iota$ († $\Lambda^2 FX$). — 1. AX: $\pi \rho o s - \dot{\gamma} \lambda \dot{\gamma} \rho \nu$. B* (alt.) $\pi \dot{\rho} \dot{\sigma}$ († $\Lambda^2 FX$). ... $g \nu \lambda \ddot{\sigma} \dot{\sigma}$ (id.). 2. AB: $\Sigma \dot{\gamma} \lambda \dot{\sigma}$... Ever. $\pi \dot{\nu} \rho$. (c. FX). A B* extrav († $\Lambda^2 FX$). 3. B* extras († AEFX). $\Lambda^1 B^* \tau \dot{\sigma} \dot{\sigma} \dot{\sigma}$ († A²FX). 5. $\Lambda^1 B^*$ (eti. 6.) $\sigma \nu \dot{\gamma} \dot{\sigma}$ († $\Lambda^2 FX$). AB† (a. $\dot{\gamma} \mu \iota \sigma$.) $\tau \ddot{\sigma}$ (* FX). 6. B: Iddaw (Information A^2 EX). AEFX† (p. Bas.) $\iota \lambda \eta \rho \sigma \dot{\sigma} \dot{\sigma}$.

לאַל תּוֹּם עַד־שְּמְדוֹן לִפְנִי הְמֵדְהוּ בְּּלִיל בְּהַר נְפְּתְּלִי וְאָת־שְׁמָלוֹ לְפְנִי הְּמְרִים וְאָת־ קריַת אַרְבֵּע הִיא חָבְרוֹן בְּהַר יְהוּדְתוּ אַת־בְּצֶר בַּמִּישְׁן מִמְּמֵה מְנַשְׁה בְּלָל אָת־בְּצֶר בַּמִּישְׁן מִמְּמֵה מְנַשְׁה נִמְּמֵה בְּל יִאֹרבְלוֹן בַּבְּשֶׁן מִמְּמֵה מְנִשְׁה נִמְּשָׁה מִמְּמֵה בְּל יִאַרבּלְוֹן בַּבְּשֶׁן מִמְּמֵה מְלָנִים שְׁמָּה נִמְּמֵה בְּל יִאַרבּלְוֹן בַּבְּשֶׁן מִמְּמֵה מְלָנִים שְׁמָה נִמְּשָׁה בְּלָה בָּנִי יִשְּׂרָאֵל יִאָּר בְּנִי הַאָּרָ בְּמִי לְנִים שְׁמָּה בְּלִי יִשְּׂרָאֵל יִבְּלִי וְאָת־בְּעָבְי בְּמִים בְּנִים עְנִים שְׁמָּה בְּלֵי בְּבָּי מִיּמְה בְּיִר בַּמִי מְבִּי בְּמִים בְּבִּי בְּמִים בְּבִּי מִמְּמָה בְּלָּה בְּבִּי בְּבִּי בְּיִבְּי מְיִבְּים וְאָר בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּמִים בְּבִּי מְבִּים בְּבָּי מִבְּים בְּבָּי בְּבָּי בְּבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְּי בְּבִּי בְּבְּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבְּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְי בְּבִי בְּבִים בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּבְּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בִּבְּבִי בְּבִּים בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בִּיים בְּבִּי בִּבְּי בְּבִּי בְּבִי בְיִים בְּבְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבָּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִיי בְּבְּבִי בְּבִּי בְּבִיי בְּבְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבָּבְי בִּבְּבִּי בְּבְּבִי בְּבְּיים בְּבִיי בְּבְּבִי בְּבְייִים בְּבְּבִים בְּבִיים בְּבִּבְיי בְּבְּי בְּבִּי בְּבָּבְי בְּבְּבִיי בְּבְּבִיי בְּבְּבִיי בְּבְּבִיי בְּבְּבְיי בְּבִיי בְּבְיי בְּבְּבְייִים בְּבָּבְי בְּבְיי בְּבְּבְיים בְּבִיי בְּבְיים בְּבּביי בְּבְיים בְּבִּיים בְּבּיים בְּבּיי בְּבִּיי בְּבְיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּבְיי בְּבְיים בְּבִיים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִיי בְּבְיי בְּבְיים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבּיים בְּבִיי בְּבִיי בְּבְיים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּיים בְּבִ

הִאַּלָּה וָאָת-מִּגִּרְשִׁיהַוֹּ: מִּלְּהָלְּתֵּם אָלִ-פִּי יְהֹנֶּה אָתּ-הְאָלִ לְלְנִיָּם בְּלָהָהְלְּתֵּם אָלִ-פִּי יְהֹנָה בְּמִּלְה בְּעָרִ בְּלַבָּרְ לֵּאמֵר יְהֹנָה בְּנֵּיִה בְּמַשְׁיִת הְבְּעָה בְּלַעַן לֵאמֵר יְהֹנָה בְּעָּהָה בְּמִּשְׁיִ לִלְנִיָּם בְּלַעַן לֵאמֵר יְהֹנָה בְּנִיִּה בְּעָּהָה בְּעָּרִי בְּלַעַן לֵאמֵר יְהֹנָה בְּעָּרֶת הַפְּמֵּר וֹלְנִים אָלִר בְּלַבְיִּוֹ הַאָּבִיוֹן וְאָלִ-יְיהוּשִׁעַ בִּוֹרְשִׁיחָן בְּבְּבָּיִי הַבְּּבֵּרוּ אֲבָוֹת הְלְּנִיִם אָלר בְּבְּנִין הַבְּבְּרוּ אָמֵר יְהִנָּה בְּעָרִים הְאֹמֵי בְּוֹבְיּה בְּעָּרִים בְּבִּיוֹת הְלְּנִיִּם אָלרי בְּבְּבָּיתוֹ הָאִמֵּי וְאָבוֹית הְלְּבִּים אָלרים בְּבִּירִים בְּאִמֵּי וְבְּבְּרוּ בְּבָּבְיוֹת הְלְּנִים אָלרים בְּבִּים בְּאַנִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבִים בְּבְּבְּבְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבְבְּבְּבְּבְים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבְיבִים בְּבְּבְיבִים בְּבִיים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּיבְים בְּבְּבְיבְּיבְּבְיבְּבְיבְיבְים בְּבִיים בְּבְּבְיבְּבְּבְיבְיבִים בְּבִיים בְּבְיבִים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיים בְּבְּבְבּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִיים בְּבְּבְבִּים בְּבְיבִים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיבְים בְּבִיים בְּבִים בְּבִים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִים בְּבְיבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִיבְים בְּבִים בְב

7. A: bestimmten!

צולן ס' 8. ע

^{8.} bei Ber. dW.vB.A: beftimmten.

^{9.} vE: bie Fremben. B.dW: ben Frembling.

Da beiligten fie Rebes in Galilaa auf bem Gebirge Naphthali, und Sechem auf bem Gebirge Ephraim, und Ririath Arba, bas ift Bebron, auf bem Bebirge Juba; 8 *und jenfeit bes Jorbans, ba Jericho liegt gegen bem Aufgang, gaben fie Beger in ber Bufte auf ber Ebene aus bem Stamm Ruben, und Ramoth in Gileab aus bem Stamm Gab, und Golan in Bafan aus 9 bem Stamm Manaffe. *Das maren bie Stäbte, beftimmt allen Rindern Ifrael und ben Fremblingen, bie unter ihnen wohneten, daß babin fliebe, wer eine Geele unverfebens ichlägt, bag er nicht fterbe burch ben Blutracher, bis bag er vor ber Bemeine geftanben fei.

unter den Leviten zu dem Priefter Bater unter den Leviten zu dem Priefter Cleafar und Josua, dem Sohne Nun, und zu den oberften Batern unter den Stämmen der Zkinder Ifrael, * und redeten mit ihnen zu Silo im Lande Canaan, und sprachen: Der Herr hat geboten durch Mose, daß man und Städte geben solle zu wohnen, und berselben Borstädte zu unserm Bieh. 3 Da gaben die Kinder Israel den Leviten von ihren Erbtheilen nach dem Befehl des herrn diese Städte und ihre Borstädte.

Und bas Loos fiel auf bas Gefchlecht ber Rabatbiter, und murben ben Rinbern Marons, bes Priefters, aus ben Leviten burchs Loos breigebn Stabte, von bem Stamm Juba, von bem Stamm Simeon und von bem 5 Stamm Benjamin. * Den anbern Rinbern aber Rahath, beffelben Befdlechte, murben burche Loos gehn Stabte, von bem Stamm Ephraim, von bem Stanim Dan und von * Aber 6 bem halben Stamm Manaffe. ben Rinbern Berfon, beffelben Befchlechts, murben burche Loos breigehn Stabte, von bem Stamm 3fafchar, bon bem Stamm Affer und von bem Stamm Raphthali und von bem balben Stamm Danaffe gu * Den Rinbern Merari, ihres 7 Bafan. Beichlechts, murben zwölf Stabte, von

21,82. Decreveruntque Cedes in Galilaea 7 21,21, montis Nephthali, et Sichem in monte 21,18.11. Ephraim, et Cariatharbe (ipsa est Hebron) in monte Juda. *Et trans Dt.4,48. Jordanem contra orientalem plagam 21.26 Jericho statuerunt Bosor, quae sita est in campestri solitudine, de tribu 21,28. Ruben, et Ramoth in Galaad de tribu 21.27. Gad, et Gaulon in Basan de tribu Manasse. * Hae civitates constitutae 9 sunt cunctis filiis Israel et advenis, qui habitabant inter eos, ut fugeret ad eas, qui animam nescius percussisset, et non moreretur in manu proximi effusum sanguinem vindicare cupientis, donec staret ante populum expositurus causam suam.

17,6. Accesseruntque principes XXI17,6. familiarum Levi ad Eleazarum sacerdotem et Josue filium Nun et ad
duces cognationum per singulas tribus filiorum Israel, locutique sunt 2
ad eos in Silo terrae Chanaan atque
dixerunt: Dominus praecepit per manum Moysi, ut darentur nobis urbes
ad habitandum et suburbana earum
ad alenda jumenta. Dederuntque
filii Israel de possessionibus suis juxta

1Ch. imperium Domini civitates et sub60,000.

Egressaque est sors in familiam
Caath filiorum Aaron sacerdotis, de

1Ch.7,65-tribubus Juda et Simeon et Benjamin,
civitates tredecim; *et reliquis filiorum Caath, id est Levitis qui super1Ch.7,66-fuerant, de tribubus Ephraim et Dan
et dimidia tribu Manasse, civitates
decem. *Porro filiis Gerson 6

1Ch. egressa est sors, ut acciperent de
7,71-6tribubus Issachar et Aser et Nephthali
dimidiaque tribu Manasse, in Basan,
civitates numero tredecim. *Et 7
1Ch. 717-6filiis Merari per cognationes suas, de

B.dW.vE: burch b. Danb bee Bl.

^{1.} Bie Rap. 19,51.

^{2.} dW.vE.A: Begirte.

^{3.} B: ihrem G. vE: Erbeigenth. dW: Befigung

^{4.} es tam heraus b. 2. ber Gefchlechter. B.dW. vE: für bie G.

^{5.} Rah. wurden ... D. ben Gefdi, bes Ot.

^{7.} in ihren Gefchl.

βὴν καὶ ἀπὸ φυλῆς Γὰδ καὶ ἀπὸ φυλῆς Ζαβουλῶν 'κληρωτί' πόλεις δώδεκα. ⁸Καὶ ἔδωκαν οι υἰοὶ Ἰσραὴλ τοῖ; Λευίταις τὰς πόλεις ταύτας καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν, ὂν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωῦσῆ, κληρωτί.

9 Καὶ έδωκεν ή φυλή υίῶν Ἰούδα καὶ ή συλή υίων Συμεών και από της συλης υίων Βενιαμίν' τὰς πόλεις ταύτας. Καὶ ἐπεκλήθησαν εν ονόματι. 10 Καὶ εγένοντο τοις νίοις 'Ααρών από του δήμου του Καάθ των υίων Λευί (ότι τούτοις έγενήθη ὁ κλήρος πρώτος), 11 καὶ έδωκαν αὐτοῖς την Καριαθαρβὸκ * μητρόπολιν των Ένακ. αύτη έστι Χεβρών έν τῷ όρει Ἰούδα. *Τὰ δὲ περισπόρια αὐτῆς κύκλω αὐτῆς 12 καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ τὰς κώμας αὐτῆς έδωκεν 'Ιησοῦς' τῷ Χάλεβ υίφ 'Ιεφοννή εν κατασχέσει αὐτοῦ. 13 Καὶ τοῦς νίοις Ααρών τοῦ ἰερέως ἔδωκε την πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεύσαντι την Χεβρών και τα άφωρισμένα τα σύν αὐτῆ, και την Δεβνά και τα άφωρισμένα τα πρός αὐτῆ, 14 και την Ιέθερ και τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Ἐσθεμώ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, 15 καὶ την Ήλων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, και την Δαβίο και τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, 16 καὶ την "Αίν καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ την Ίεττα και τα άφωρισμένα αύτη, και την Βηθσάμες και τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις 17 Kai έννέα παρά των δύο φυλών τούτων. παρά της φυλης Βενιαμίν την Γαβαών καί τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Γαβαὰ καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, 18 καὶ τὴν 'Αναθώθ καὶ τα αφωρισμένα αύτη, και την Έλμων και τα άφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις τέσσαρες. 19 Πᾶσαι αί πόλεις υίων Ααρών των Ιερέων δέκα τρείς καὶ τὰ περισπόρια αύτῶν.

20 Καὶ τοῖς δήμοις νίῶν Καὰθ τοῖς Λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν νίῶν Καάθ, καὶ έγενήθη ἡ πόλι; τῶν ὁρίων αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς Ἐφραίμ. ²¹ Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ φονεύσαντος, τὴν Συγὲμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα

פֿיִד-משָׁה בַּגּוּרֵל: יִשְׂרָאֵל לְלְוִיִם אֶת-תֶּעָר צִוּה יְהוֹנְה זִבּוּלְן עָרָים שָׁתִּים עָשְׁלֵּים הָאֶלָּה מִמַּמָּה רְאוּבֵן וּמִמַּמְּר: וַיִּתְּנִּיּ כְּנִי־ מִמַּמָּה רְאוּבֵן וּמִמַּמְּה־בֶּל וּמִמַּמָּה

רַיִּמְנֹר מִמַּמֵּה בְּנֵי יְהרּדָה וּמִמַּמֵּה בַני שׁמִעוֹן אַת הערים הַאַּלַה אָשׁר־ י יַקרָא אָתָהֶן בָּשָׁם: וַיִּהָיֹ לַבְנֵי אַהַרֹוּ מִמְשִׁפְּחָת הַקּהַתֵּי מִבְּנֵי נו הנה הגורל ראישנה: את־קרות ארבע ואת שבה הע אַת־חַבְרָוֹן מָגָרָשָׁיהַ וָאָת־לָבָנה וָאָת־מִגָּרַשִּׁיהַ: 14 ואת־יַתְּרֹ וָאת־מִגַרְשָׁהַ וָאָת־אַשְׁתְּמוֹעַ פו וָאָת־מַגַרַשָּהַ: וָאָת־חֹלוֹן וָאָת־מַגַרַשָּהַ ואת־מגרשה ואת־ישה ואת-מגרשה אַת־בַּית שַמֵשׁ וָאָת־מִגְרַשֵּהָ תשע מאת שני 18 מַנַרְשֵׁהָ אֵת־נֵבַע וָאֶת־מִנְרָשֶׁהָ: אֶת־ ואת-מגרשה מגרשה ערים ארבע: הַכְּהַנִים

מִלְלֵט הֶרֹצֵחַ אָת־שָׁכֵם וְאָת־מִגְרָשֶׁהְ בּנְּוֹתְרֶים מִבְּנֵי לְהָתֹּ לְיָם אֶת־מִּיר בּנְוֹתְרֶים מִבְּנֵי לְהָתֹּ וַיְיִהְיֹ עָרֵי גְוֹרְלֶם בֹּיִם הָלְנִים:

^{8.} A¹B* ταύτος († A²FX). 9. A¹EX* ταύτας.
A¹B* ἐν ὀνόμ. († A²FX). 10. A¹B* Καὶ ἐγ. et πρῶτος († A²FX). 11. B: ἐδωκεν (-αν ΑΓΧ). Α¹B† (pr.) αὐτῆς. 12. B: τοῖς υἰοῖς Χ. υἰᾶ (τῷ Χ. υἰῷ ΑΕΓΧ).
A¹B* αὐτᾶ. 13. B* τᾶ ἰςρ. († ΑΕΓΧ). 16. A¹B* (ter) τὴν. 17. ΑΒΕΓΧ* (alt.) τὴν († Χ). 18. B (bis) * την. 19. B* καὶ- αὐτᾶν († ΑΕΓΧ). 20. B: υἰοῖς (-οῦν ΑΕΓΧ)... ἰσρέων (ὁρ. iid.).

v. 10. 'p ראשנה

bem Stamm Ruben, von bem Stamm Gab 8 und von bem Stamm Sebulon. * Alfo gaben bie Kinder Ifrael ben Leviten burchs Loos biefe Stabte und ihre Borftabte, wie ber herr burch Mose geboten hatte.

9 Bon bem Stamm ber Kinder Juda und von bem Stamm der Kinder Simeon gaben fie biefe Stadte, die fie mit ihren Namen

10 nannten, * ben Rinbern Maron, bes Ge-

11 Levi; benn bas erfte Loos war ihr. * So gaben fie ihnen nun Kiriath Arba, bie bes Baters Enats war, bas ift Gebron auf bem Gebirge Juba, und ihre Borftabte um

12 fie ber. * Aber ben Ader ber Stadt und ihre Dorfer gaben fie Caleb, bem Sohn

13 Jephunne, zu feinem Erbe. * Alfo gaben fie ben Kinbern Aarons, bes Briefters, bie Freiftabt ber Tobtichlager Bebron und ibre Borftabte, Libna und ibre Borftabte,

14 "Jathir und ihre Borftabte, Efthemoah und

15 ihre Borftabte, * Golon und ihre Borftabte,

16 Debir und ihre Borftabte, * Ain und ihre Borftabte, Juta und ihre Borftabte, Beth Semes und ihre Borftabte; neun Stäbte

17 von biefen zween Stammen. * Bon bem Stamm Benjamin aber gaben fie vier Stabte: Gibeon und ihre Borftabte, Geba

18 und ihre Borftabte, * Anathoth und ihre Borftabte, Almon und ihre Borftabte;

19 *baß alle Stabte ber Rinber Aarons, bes Briefters, waren breigebn, mit ihren Borftabten.

20 Den Geschlechtern aber ber anbern Rinber Rahath, ben Leviten, wurden burch ihr Loos vier Stabte von bem Stamm

21 Ephraim, * und gaben ihnen bie Freiftabt ber Tobtfcläger Sechem und ihre Bor-

9. mit i. R. genaunt finb. B.dW.vE: man m. R. nannte? A: beren R. folgen.

10. und wurden. A: fiel für fie. dW: für fie war b. erfte L. vE: ihnen gehörte. B: bieweil f. ... bes tamen.

tribubus Ruben et Gad et Zabulon, urbes duodecim. * Dederuntque filii 8 Israel Levitis civitates et suburbana earum, sicut praecepit Dominus per manum Moysi, singulis sorte tribuentes.

De tribubus filiorum Juda et Si- 9
meon dedit Josue civitates, quarum
ista sunt nomina: *filiis Aaron per 10
familias Caath Levitici generis (prima
enim sors illis egressa est) *Cariath-11

15,13.
14,142. arbe patris Enac, quae vocatur Hebron, in monte Juda, et suburbana

17,8. ejus per circuitum; *agros vero et 12
villas ejus dederat Caleb filio Jephone
ad possidendum. *Dedit ergo filiis 13

v.11. Aaron sacerdotis Hebron confugii 20,7: 1^{Ch.7,67}·civitatem, ac suburbana ejus, et Lobnam cum suburbanis suis, *et Jether 14

7,50;59. et Estemo et Holon et Dabir et Ain 16

18m. et Jeta et Bethsames, cum suburbans 6,12.15. 28g. 14,11. suis; civitates novem de tribubus, ut

dictum est, duabus. *De tribu 17 ^{1Ch.7,80}-autem filiorum Benjamin Gabaon et

18a-11.4 Gabas et Anathoth et Almon, cum 18 18.5; ng. Gabas et Anathoth et Almon, cum 18 198-1,10 suburbanis suis; civitates quatuor.

*Omnes simul civitates filiorum Aaron 19 sacerdotis tredecim, cum suburbanis suis.

Caath Levitici generis haec est data
possessio: de tribu Ephraim *urbes 21

100.7,47. confugii Sichem cum suburbanis suis,

^{14.} Al.: Esthemoa. 21. Al.: urbs.

^{11.} Borftabe. dW.A: ihre Begirfe? vE: mit ihrem B. B.dW.vE.A: ringe um (f. ber).

^{12.} B.dW.vE: bas Felb. A: thre Aeder u. D. 13. Bockabe. B: eines Tobtichl, dW.vE: St. ber Influcht (Juffuchtft.) für T.

αὐτη, καὶ τὴν Γάζερ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, 22 καὶ τὴν Καβσαΐμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῆ, καὶ τὴν Βηθωρών καὶ τὰ $23 K\alpha l$ άφωρισμένα αὐτῆ πόλεις τέσσαρες. έκ τῆς φυλῆς Δὰν τὴν Ἐλθεκώ καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Γεβεθών καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, 24 καὶ τὴν Αίλων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Γεθρεμμών καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῷ. πόλεις τέσσαρες. 25 Kai από τοῦ ἡμίσους φυλής Μανασσή την Θαναγ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Ἰεβαθὰ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις δύο. ²⁶ Πᾶσαι πόλεις δέκα καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δήμοις υἰῶν Καὰθ τοῖς ນໍກວໄຊໄຊເມມຊ່າວເວ.

27 Καὶ τοῖς υίοῖς Γηρσών τοῖς συγγένεσι τοις Λευίταις έκ του ημίσους φυλής Μανασσή τας πόλεις τας αφωρισμένας τοῖς φονεύσασι, την Γωλάν έν τη Βασανίτιδι και τα άφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Βεεσθερὰ καὶ τὰ ἀφω-28 Kal éx τῆς ρισμένα αὐτῆ· πόλεις δύο. φυλής Ίσσάγαρ την Κεσιών καλ τα άφωρισμένα αύτῆ, καὶ τὴν Δαβραθὰ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αυτή, 29 και την Ιεριμούθ και τά άφωρισμένα αὐτῷ, καὶ Πηγὴν *γραμμάτων καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ. πόλεις τέσσα-30 Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς Ασής τὴν Μισαλά καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν Αβδών και τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ, 31 και την Χελκάθ καὶ τὰ άφωρισμένα αὐτῆ, καὶ τὴν 'Ροώβ καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐτῆ· πόλεις τέσσαρες. 32 Καὶ έκ τῆς φυλῆς Neφθαλεί τὴν πόλιν την άφωρισμένην τῷ φονεύσαντι, την Κάδες έν τη Γαλιλαία και τὰ άφωρισμένα αύτη, και την Αμαθδώρ και τα άφωρισμένα αύτη, και την Καρθάν και τα άφωρισμένα αύτη πόλεις τρείς. 33 Πάσαι αι πόλεις τοῦ Γηρσών κατά δήμους αὐτῶν πόλεις δέκα τρεῖς.

84 Καὶ τῷ δήμφ νίῶν Μεραρὶ τοῖς Λενίταις τοῖς λοιποῖς έκ τῆς φυλῆς Ζαβουλών τὴν Ίεκνὰμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Καρθά και τα περισπόρια αὐτῆς, 85και τὴν Δεμνά και τὰ περισπόρια αὐτῆς, και τὴν 21. Λ² FX+ (p. pr. αὐτῆ) ἐν τῷ ὄρει Ἐρραῖμ. B+ (p. Γ. κ.) τὰ πρὸς αὐτῆ καὶ (* ΑϜΧ). BFX* (quart.) τὴν. 22. B* κ. τ. Καβσ. - πρ. αὐτῆ († ΑΕΓΧ)... * (alt.) τὴν († ΑΕΧ). 24. ΑΒ* (pr.) τὴν († ΕΓΧ). 26. B+ (p. ἀφ.) αὐτῆ (* ΑΕΓΧ). 27. B (eti. 33): Γεδσών (Γηροών ΑΓΧ). Α¹ Β* τ. συγγ. († Α² FΧ). 31. ΑΒΕΓΧ* (pr.) τὴν († Χ). 35. ΑΒ* (pr.) τὴν († ΕΓΧ). Β* κ. τὴν Ν.-αὐτῆς († ΑΕΓΧ).

(† EFX). Β* κ. την Ν. - αὐτῆς († ΑΕΓΧ).

בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת־גֵּזֵר וְאֵת־מִגּרָשֵׁהַ: 22 וָאָת־קַבְצַיִם וָאָת־מִנְרַשֵּׁהַ וָאָת־בֵּית ואת־מגרשה יני וּמִשַּׁמֶּה־דָּוֹן אֶת־אֶלְתְּכֵּא וְאָת־מִגֹּרָשֵׁהָ יּ 24 אַת־נָּבָּתוֹן וָאַת־מַנְרָשָׁהַ: אַת־אַיַלוֹן ואת־מגרשה את־בת־רַמְּוֹן כח מִגְרָשֵׁהָ עַרֵים אַרְבַּע: וּמְמֵּחַצִּיתֹ מַשֵּה מָנַשָּׁה אָת־תַּעְנַךְ וָאָת־מַגָּרַשָּׁהַ וָאָת־ בת רפון ואת־מגרשה ערים שתים: מבליערים עשר ומגרשיהן למשפחת -קהַת הַנְּוֹתַרֵים:

ולבנו בנחון מממשטע בקוים מחצי משה מנשה את-עיר מקלט הַרֹצָׁחַ אָת־בּּלֵוֹן בַּבַּשׁוֹ וָאָת־מִגְרַשָּׁהַ וָאָת־מִגְרַמָּהַ עַרִים ואת־בעשתרה ובפשה יששכר את-קשיון יאַרימִגרַשָּׁהַ אַרדַבָּרָת וָאַרימִגרַשַּׁהַ: 29 אַת־יַרִמוּת וָאֶת־מִגֹּרָשָׂהָ אָת־בֵין בַּנֵּים ל ואַת־מִגַרָשֵׁהָ עָרֵים אַרְבַּע: וּמִמְּמֵה אַשַּׁר אָת־מִשְׁאֵל וָאָת־מִנְרַשָּׁהָ אָת־ ונעַבִּוּוֹן וָאֶת־מִגְּרָשֵׁהָ: אָת־חֵלְקָת וָאֵת־ מָגָרָשֶׁהָ וָאֶת־רִחְב וָאֶת־מִגְרָשֵׁהָ עָרֵים 32 אַרְבַּע: וּמִמְמֵּה נַפְתַּלֵי אַת־עִירי 32 מַקַלָם הַרֹצַח אַת־לָּדָשׁ בַּנַּלֵיל וָאַת־ מגרשה ואת־חמת דאר ואת־מגרשה וָאָת־קַרָתָן וָאָת־מִגְרַשָּׁהַ עַרֵים שׁלשׁ: 33 פַּל־עַרֵי הַבַּרִשָּׁבִּי לְמִשָּׁפִּחֹתֵם שָׁלְשׁ עשרה עיר ומגרשיהו:

הַנּוֹתַרִים מֵאֵת מַשֵּה זְבוּלֻן אֶת־יָקְנְעֶם וָאָת־מָגַרְשֵׁהַ אָת־קַרְתַּה וָאָת־מִגַרְשֵׁהַ: ואת־מגרשה

צולן ס' . 27. Y

städte auf bem Gebirge Ephraim, Geser 22 und ihre Borstädte, *Ribzaim und ihre Borstädte, Beth horon und ihre Bors23 kabte. *Bon bem Stamm Dan vier Städte: Eltheke und ihre Borstädte, Gibs24 thon und ihre Borstädte, *Ajalon und ihre Borkabte, Gath Rimon und ihre Bors25 kabte. *Bon bem halben Stamm Manasse zwo Städte: Thaenach und ihre Bors26 städte, Gad Rimon und ihre Borstädte, Gath Rimon und ihre Bors26 städte, Gad Rimon und ihre Borstädte. *Daß alle Städte ber andern Kinder bes Geschlechts Lahath waren zehn mit ihren Borstädten.

Den Rinbern aber Berfon aus ben Befolechtern ber Leviten wurden gegeben von bem halben Stamm Manaffe amo Stabte: bie Freiftabt für bie Tobtichläger Golan in Bafan und ihre Borftabte, Beefthra und ihre 28 Borftabte. "Bon bem Stamm 3fafchar vier Stabte: Ris Jon und ibre Borftabte. 29 Dabrath und ihre Borftabte, "Jarmuth und ihre Borftabte, En Bannim und ihre 30 Borftabte. "Bon bem Stamm Affer vier Stabte: Mifeal und ihre Borftabte. 31 Abbon und ihre Borftabte, * Gelfath unb ihre Borftabte, Rehob und ihre Borftabte. 32 Bon bem Stamm Naphthali brei Stabte: bie Freiftabt Rebes fur bie Tobtichlager in Galilaa, und ihre Borftabte, Bamoth Dor und ihre Borftabte, Rarthan und ihre 33 Borftabte. *Dag alle Stabte bes Befchlechts ber Gersoniter waren breigebn, mit ihren Borftabten.

34 Den Gefchlechtern aber ber Rinber Merari, ben anbern Leviten, wurden gegeben von bem Stamm Sebulon vier Stabte: Jakneam und ihre Borftabte, Kartha und 35 ihre Borftabte, Dimna und ihre Borftabte,

27. 34. U.L. Gefclechten. 34. Abeigen Lev. (A: minbern Ranges.) in monte Ephraim, et Gazer; *et Cib- 22

1°Ch-7,48. saim et Bethhoron, cum suburbanis
suis, civitates quatuor. *De tribu 23
quoque Dan Eltheco et Gabathon *et 24

1°Ch-7,48. Ajalon et Gethremmon, cum suburba1°Ch-7,68.

nis suis, civitates quatuor. *Porro 25
de dimidia tribu Manasse Thanach et
Gethremmon cum suburbanis suis,
civitates duae. *Omnes civitates de- 26
cem, et suburbana earum, datae sunt
filiis Caath inferioris gradus.

1Ch.7,68. Filiis quoque Gerson Levitici ge- 27 neris dedit de dimidia tribu Manasse 20, q. confugii civitates, Gaulon in Basan, 10a.7,71. et Bosram, cum suburbanis suis, civitates duas. *Porro de tribu Issa-28 7.72;73. char Cesion et Dabereth * et Jaramoth 29 et Engannim, cum suburbanis suis, civitates quatuor. *De tribu autem 30 1Ch.7,74. Aser Masal et Abdon *et Helcath et 31 1Ch.7,78 Rohob, cum suburbanis suis, civitates quatuor. *De tribu quoque Neph- 32 20,7. thali civitates confugii, Cedes in Ga-1Ch.7,76. lilaea, et Hamoth Dor, et Carthan. cum suburbanis suis, civitates tres. *Omnes urbes familiarum Gerson tre- 33 decim, cum suburbanis suis.

ris gradus per familias suas data est de tribu Zabulon Jecnam et Cartha et Damna et Naalol, civitates quatuor 35

^{27.} Al.: civitatem.

^{30.} Al.: Messal s. Masan,

Νααλώλ και τὰ περισπόρια αὐτῆς πόλεις 36 Καὶ 'πέραν τοῦ 'Ιορδάνου τοῦ κατὰ Ἱεριχοι έκ τῆς φυλῆς Ῥουβὴν 'τὴν πόλιν τὸ φυγαθευτήριον τοῦ φονεύσαντος' την Βόσορ 'ἐν τῆ ἐρήμω' καὶ τὰ περισπόρια αὐτης, καὶ την Ίασσα καὶ τὰ περισπόρια αὐτης, ³⁷ καὶ την Κεδημώθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτης, και την Μηφάαθ και τα περισπόρια αυ-38 Kal ἀπὸ τῆς τῆς πόλεις τέσσαρες. φυλής Γάδ την πόλιν το φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος την Ραμώθ έν τη Γαλαάδ καί τὰ περισπόρια αὐτῆς, τὴν Μαανάϊμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, 39 καὶ τὴν Εσβών καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν Ἰαζὴρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πασαι αι πόλεις τέσσαρες. 40 Πασαι πόλεις τοῦς υίοῖς Μεραρί κατὰ δήμους αψτών τών καταλελειμμένων άπὸ τῆς συλής της Λευί και έγενήθη τὰ όρια αι πόλεις δώδεκα. 41 Πᾶσαι πόλεις των Λευιτών έν μέσφ κατασχέσεως υίων Ισραήλ τεσσαράκοντα όκτω πόλεις και τα περισπόρια αὐτών κύκλφ 'των πόλεων τούτων'. 42 Πόλεις καλ τὰ περισπόρια κύκλω τῶν πόλεων οῦτω πάσαις ταίς πόλεσι ταύταις. 'Καὶ συνετέλεσεν Ίησους διαμερίσας την γην έν τοις όρίοις αὐτων, και έδωκαν οι υίοι Ισραήλ μερίδα τώ Ίησοῦ διὰ πρόςταγμα κυρίου· ἔδωκαν αὐτῷ την πόλιν ην ητήσατο, την Θαμνασαράχ έδωκαν αύτῷ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ, καὶ ῷκοδόμησεν Ίησους την πόλιν και φκησεν έν αυτή. Καὶ έλαβεν Ίησους τὰς μαγαίρας τὰς πετρίνας, εν αίς περιέτεμε τούς νίους Ισραήλ τούς γενομένους εν τη οδφ έν τη έρημφ, και έθηκεν αυτάς έν Θαμνασαράγ.

43 Καὶ έδωκε κύριος τῷ Ἰσραηλ πάσαν την γην ην ώμοσε δούναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κατεκληροφόμησαν αύτην καὶ κατώκησαν έν αὐτῆ. 44 Καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν, καθότι ώμοσε τοῦς πατράσιν αὐτων. Ούκ ανέστη ούθελς κατενώπιον αύτων άπὸ πάντων των έγθοων αὐτων πάντας τούς έγθρούς αὐτῶν παρέδωκε κύριος εἰς τὰς γείοας αὐτών. 45 Οὐ διέπεσε ἡῆμα ἀπὸ πάντων των ύηματων των καλών ων ελάλησε κύριος τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ· πάντα παρεγένετο. ΧΧΙΙ. Τότε συνεκάλεσεν Ιησούς τούς υίους Ρουβήν και τους υίους Γάδ και τὸ ημισυ φυλής Μανασσή, 2 και είπεν αυτοίς:

יוּמִמַּמָה עָרָים אַרְבָּע: יּוּמִמַּמַה 36 וְאָת־מִנְרָשֶׁהָ עָרֵים אַרְבָּע: מגרשה את־נעזר ואת־מגרשה כּל־ בְּוֹרֵלֵם עַרים עבי הלוים בּתוֹדְ אֲחְזֵת בָּנֵי־יִשִּׁרָאֵל עָרֵים אַרְבַּעִים וּשׁמֹנה 42 ומגרשיהן: תַּהְיִינָה הַעָרֵים הָאָבֶה שַיר עַיר וּמִגָּרָשֵׁיהָ סִבְיבֹתֵיהָ כֵּן לְכָל־ הערים האלה:

ַרַיָּתַו יָהוַה לַיִשִּׁרָאֵל אֵת־כָּל־הָאָּרֶץ אַשֵר נִשָּבֵע לָתֵת לַאָבוּתָם נַיַּרָשִׁוּהָ אַ וַיִּשָׁבוּ בַהּ: וַיָּנָח יְהוֹה לָהֶם מְפַּבִּיב פּכָל אַשֶּׁר־נִשָּׁבַע לַאֲבוֹתָם וַלֹא־עַמד אַישׁ בַּפָנֵיהָםֹ מִכָּל־אָיִבֵיהָם אַת כַּל־ מחאיביהם נתן יהוה בידם: לא-נפל דָּבֶּר מָפֹל הַדָּבֶר הַטּוֹב אֲשֶׁר־דָּבֵּר יָהוָה אֶל־בֵּית יִשִּׂרָאֵל הַכְּּל בָּא:

אָז יִקרָא יָהוֹשִּׂעַ לַרְאוּבֵנֵי וְלַבַּדֵי 🎞 🛣 🎞. 2 וַלַתַצֵּי בַּמֵּה מְנַשָּׁה: וַיְאׁמֵר אָלֵיהָם

v. 36. 37. אין השסוקים האלה (interpolati ex 1 Ch. 6,63. 64. [7,78.79]). nal (* AEFX). 40. AB+ al (* FX). B: donadio (doid. ΑΕΓΧ). 42. AB: Πόλις ... της πόλεως. Α' Β* έτω. AB: Ἰησοῖ. 44. B: ἀντέστη. 45. A¹ B* ὁῆμα.

^{35.} B: τρεῖε (τέσσ. AEFX). 36. B† (p. ἐρήμφ) την Μισώ (* F; ΔΕΧ: τῆ Μισώς). 38 B+ (a. τ. P.)

36 Nahalal und ibre Borftabte. * Bon bem Stamm Ruben vier Stabte: Bezer und ibre Borftabte. Jaza und ibre Bor-37 ftabte, * Rebemoth und ihre Borftabte, 38 Mephaat und ihre Borftabte. * Bon bem Stamm Bab vier Stabte: Die Freiftabt fur bie Tobtfcblager Ramoth in Gileab. und ibre Borftabte. Mabanaim und ibre 39 Borftabte, "Besbon und ihre Borftabte, 40 Jaefer und ibre Borftabte. *Dag aller Stabte ber Rinber Merari unter ihren Befclechtern, ber anbern Leviten, nach ihrem 41 Loos waren awolfe. * Aller Stabte ber Leviten unter bem Erbe ber Kinder Ifrael waren acht und vierzig mit ihren Bor-42 ftabten. * Und eine jegliche biefer Stabte hatte ihre Borftabt um fich ber, eine wie bie anbere.

43 Alfo gab ber herr bem Ifrael alles Land, bas es geschworen hatte ihren Batern zu geben, und fie nahmen es ein und 44 wohneten barinnen. * Und ber herr gab ihnen Ruhe von allen umher, wie er ihren Batern geschworen hatte, und stand ihrer Feinde keiner wider fie, sondern alle ihre Feinde gab er in ihre hande. * Und es fehlte nichts an allem Guten, das der herr dem hause Ifrael geredet hatte. Es kam alles.

Satte. Da rief Josua bie Rubeniter und Gabiter und ben halben Stamm Manaffe, 2 *und sprach zu ihnen: Ihr habt alles ge-

40. U.L: Gefchlechten.
1. U.L: ben Rubenitern u. Gabitern u. bem.

cum suburbanis suis. *De tribu Ru-36 De. 4,43. ben ultra Jordanem contra Jericho 20,5 civitates refugii. Bosor in solitu-1Ch.7.79 dine, Misor et Jaser et Jethson *et 37 Mephaath, civitates quatuor cum suburbanis suis. *De tribu Gad civitates 38 1Ch.7.80. confugii, Ramoth in Galaad, et Manaim 1Ch.7,81.# et Hesebon et Jaser, civitates qua-39 tuor cum suburbanis suis. *Omnes 40 urbes filiorum Merari per familias et cognationes suas duodecim. *Itaque 41 Nm.35,7. civitates universae Levitarum in medio possessionis filiorum Israel fuerunt quadraginta octo, cum suburbanis suis, *singulae per familias 42 distributae.

Deditque Dominus Deus Israeli 43
omnem terram, quam traditurum se

12,7.al. patribus eorum juraverat, et possederunt illam atque habitaverunt in ea.

22,4. **Dataque est ab eo pax in omnes 44
10th. per circuitum nationes, nullusque eis
11,25. hostium resistere ausus est, sed cuncti
in eorum ditionem redacti sunt. *Ne 45
23,14. unum quidem verbum, quod illis
praestiturum se esse promiserat, irritum fuit, sed rebus expleta sunt
omnia.

Eodem tempore vocavit Jo-XXII.
sue Rubenitas et Gaditas et dimidiam
tribum Manasse, *dixitque ad eos: Fe- 2

³⁶s. Al. * (8 pon. p. v. 38s.).
38. Al.: civitatem s. civitas.

^{42.} B: Es waren biese St. eine jede St. mit ihr. B. tings um dieselbe her. dW: jede St. u. ihr Bez. vE: Dies sind die St., ... hatte ihr. B. r. um sich her. B.dW.vE: Also (so) war es an (bet) allen diesen St. 43. B.dW.vE: d, gange L. B: erblich ein. dW.vE:

in Befig.
44. allen Orten. dW: fchaffte. vE: verfch. A: Friesben v. allen Bolfern. B.dW.vE.A: ringbum(her).

B: nach Allem wie. dW.vE: gang (so) wie. B: es bestanb von allen i. F. feiner vor ihnen. dW.vE: Reiner (Niemanb) beft. vor ihnen ... B.dW: Sanb.

^{45.} B: Da fiel n. ein Bort babin. dW: Es f. fein B. aus. vE: Es f. Richts. B: guten Bort. dW: g. Borten. B: bas A. fam. dW.vE.A: traf ein.

^{1.} B: Dazumal. dW.vE: Damale. A: Bu bers felben Beit,

'Τμεϊς άκηκό ατε πάντα όσα έτετείλατο ύμιν Μούσης ὁ παϊς χυρίου, καὶ ὑπηχούσατε τῆς φωνής μου κατά πάντα όσα ένετειλάμης ύμιν. 3 Ούχ έγχαταλελοίπατε τούς άδελφούς ύμων ταύτας τὰς ἡμέρας 'καί' πλείους, ἔως τῆς σήμερον ήμέρας έφυλάξατε την έντολήν κυρίου του θεου ύμων. 4 Νυν δε κατέπαυσε κύριος ό θεὸς ύμων τοὺς ἀδελφοὺς ύμων, ον τρόπον είπεν αύτοις νύν ούν αποστραφέντες απέλθατε είς τοὺς οίκους ύμῶν 'καί' εἰς τὴν γῆν της κατασγέσεως ύμων, ην έδωκεν ύμιν Μωΰσης εν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 5 Άλλὰ φυλάξασθε σφόδρα ποιείν τὰς έντολας καὶ τὸν νόμον, ον ένετείλατο ύμιν ποιείν Μωϋσης ό παζ, κυρίου, άγαπαν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, πορεύεσθαι πάσαις ταῖς όδοῖς αὐτοῦ, φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ προςκεῖσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ έξ όλης τῆς διανοίας ύμῶν καὶ ἔξ ὅλης τῆς ψυγῆς ὑμῶν. 6 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Ίησοῦς καὶ έξαπέστειλεν αύτούς, και έπορεύθησαν είς τούς οίκους 7 Καὶ τοῖς ἡμίσεσι Φυλῆς Μαavror. νασση έδωκε Μωϋσης έν τη Βασανίτιδι, καί τοῖς ἡμίσεσι έδωκεν Ίησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν. Καὶ ήνίκα έξαπέστειλεν αὐτούς Ίησούς είς τους οίκους αυτών και ευλόγησεν αὐτούς, δλέγων. Έν χρήμασι πολλοῖς ἀπέλθατε είς τους οίκους αύτων και έν κτήνεσι πολλοίς σφόδρα, καλ άργύριον και γρυσίον και γαλκόν και σίδηρον και ίματισμόν πολύν σφόδρα, καὶ διείλαντο τὴν προνομὴν τῶν έχθρων αὐτων μετά των άδελφων αὐτων.

9 Καὶ ἀπέστρειμαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ νίοὶ 'Ρουβήν καὶ οἱ νίοὶ Γὰδ καὶ τὸ ἤμισυ φυλῆς Μανασσῆ ἀπὸ τῶν νίῶν Ἰσραὴλ ἐκ Σιλώ ἐν γῆ Χαναάν, ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ, εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἢν ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προςτάγματος κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋ-

שמרתם את פל-אשר צוה אָתָכֶם משָׁה עַבֵּד יָהוָה וַתִּשְׁמִעוּ 3 בקולי ככל אשר-צויתי אתכם: כא-עזבתם את־אַחִיכם זה יַמִים רַבִּים עַר היָוֹם הַזָּה וּשְׁמַרְתֵּם אֶת־מִשְׁמֵרֶת 4 מצות יהוה אלהיכם: ועתה הנים יהוה אלהיכם לאחילם פאשר לַהֶם וְעַתַּה פָּנוּ וּלְכֹוּ לַכֵּם לְאֲהַלֵּיכֵם אַל־אָרֶץ אַתזַּתְכֹם אַשׁרי ח משה עבר יהוה בעבר הירדו: רקי שמרו מאד לעשות את-המצוה ואת-התורה אשר צוה אתכם משה עבד-נפשכם: וישכחם ויככו אכאהכיהם: וכחציי יַפַּה וְגַם כֵּי 8 יהושעאל־אַהַליהם וַיְבַרַכַם: וַיֹּאמֵר אַלִיהַם לַאמר בּנְכַסִים רַבִּים שַׁוּבוּ -אַהַלִיכֵם וּבִמְקנָה רַב־מִאֹד בְּכֵּסֶף וּבְזַהָב וּבִנְחָשֵׁת וּבְבַרְזֵל וּבְשָּׁלַמִוֹת הַרְבָּה מָאָד חָלְקַוּ שָׁלֵל אָיָבֵיבֵם עִם־

נאָהַזּוּ־בָּה עַל־פּּי יִהנָה בְּיַד־משָׁה: אָרֶץ הַנִּלְגָּר אָל־אֶרֶץ בְּנֵיֵן לְלֶכֶת אָל־ וְחָצִּי ּ שַׁבָּט הַמְנַשָּׁה מֵאֵת בְּנֵי יִשְּׁרָאֵל יַהַאָּטָבוּ וַיִּלְלֹבּי בְּנֵי־יִרְאוּבֵּן וּבְנֵי־גְּדּ

v. 7. 'p בעבר

^{2.} B (bis): ἐνετείλατο (-άμην ΛΕΓΧ). 3. B* καὶ († ΑΕΓΧ). 4. B (bis): ἡμῶν (ὑμ. ΛΕΧ). 5. B: ἡμῶν ... ἡμῶν (ὑμῖν ... ὑμῶν ΔΕΓΧ). ΑΕΓΧ* (alt.) ποιεῖν. ΑΕΧ (pro διαν.) καρδίας. 7. B (bis): τῷ ἡμίσει (τοῖε ἡμ. ΑΕΓΧ)... αὐτᾶ (-τῶν iid.). 8. B: καὶ (λέγων ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἀπήλθοσαν ... κτήνη πολλὰ (ἀπέλθατε ... ἐν κτ. π. Χ). Α¹Χ* κ. χαἰκ. Β* σφοδρα et αὐτῶν († ΑΕΓΧ). 9. Α¹ Β* ἀπέστρ. κ. ΒΕ: ἐν Σ. (ἐκ Σ. ΑΓΧ). Β* γῆν († ΑΕΓΧ).

^{2.} dW: beobachtet.

^{3.} biefe lange S. B: wahrgenommen ber hut bes Geb. dW.vE: beobachtet, was zu beob. war, bas

halten, mas euch Mofe, ber Rnecht bes Berrn, geboten bat, und geborchet meiner Stimme in allem, bas ich euch geboten habe. 3 * 3br babt eure Bruber nicht verlaffen eine lange Beit ber bis auf biefen Tag, unb habt gehalten an bem Bebot bes Berrn, 4 eures Gottes. * Weil nun ber Berr, euer Bott, hat eure Bruber gur Rube gebracht, wie er ihnen gerebet hat, so wendet euch nun, und giebet bin in eure Gutten im Lande eures Erbes, bas euch Dofe, ber Rnecht bes Berrn, gegeben bat, jenseit bes 5 3orbans. * Saltet aber nur an mit Fleig bag ihr thut nach bem Bebot und Befes, bas euch Mofe, ber Rnecht bes Gerrn, geboten bat, bag ibr ben Berrn, euren Bott, liebet, und wandelt auf allen feinen Wegen, und feine Bebote haltet, und ihm anhanget, und ihm bienet von gangem Bergen und 6 von ganger Seele. * Alfo fegnete fle Jofua und ließ fle geben, und fle gingen gu ihren 7 Sutten. *Dem halben Stammi Danaffe hatte Dofe gegeben zu Bafan, ber anbern Galfte gab Jofua unter ihren Brubern bieffeit bes Jorbans gegen Abenb. Und ba er fie ließ geben zu ihren Gatten 8 und fie gefegnet hatte, *fprach er zu ihnen: 3hr tommt wieber beim mit großem Gut ju euren Gutten, mit fchr viel Bieb, Gilber, Golb, Erz, Gifen und Rleibern: fo theilet nun ben Raub eurer Feinde aus unter eure Bruber.

9 Alfo kehreten um die Rubeniter, Gabiter und ber halbe Stamm Manaffe, und gingen von den Kindern Ifrael aus Silo, die im Lande Canaan liegt, daß fie ins Land Gilead zogen, zum Lande ihres Erbes, bas fie erbten aus Befehl des herrn burch

G. (nach bem G.).
4. ind P. B: Run aber, ba. vE: euren B. R. ver:

7. fegnete er fie. dW.vE: auch fle.

D4.8,19 cistis omnia, quae praecepit vobis Nm.32,20 Moyses famulus Domini; mihi quoque in omnibus obedistis, *nec re-11,18. liquistis fratres vestros longo tempore usque in praesentem diem, custodientes imperium Domini Dei vestri. *Quia igitur dedit Dominus Deus 21,44, vester fratribus vestris quietem et pt. 12,9. pacem, sicut pollicitus est: rever-Bbr. timini et ite in tabernacula vestra et 11,90.130 in terram possessionis, quam tradidit 12,8. vobis Moyses famulus Domini trans Nm.32,33 Jordanem; *ita dumtaxat, ut custo-Dt.R.6. diatis attente et opere compleatis mandatum et legem, quam praecepit vobis Moyses famulus Domini, ut di-Dt. 10,12 ligatis Dominum Deum vestrum, et ambuletis in omnibus viis eius, et observetis mandata illius, adhaereatis-Dt. 6.5. que ei ac serviatis in omni corde et in omni anima vestra. *Benedizitque eis Josue et dimisit eos. Oui reversi sunt in tabernacula sua. diae autem tribui Manasse possessio-Nm.32,83 nem Moyses dederat in Basan; et idcirco mediae, quae superfuit, dedit Josue sortem inter caeteros fratres suos trans Jordanem ad occidentalem plagam. Cumque dimitteret eos in tabernacula sua et benedixisset eis, *dixit ad eos: In multa substantia

dam hostium cum fratribus vestris.

Reversique sunt et abierunt filii 9
Ruben et filii Gad et dimidia tribus
Manasse a filiis Israel de Silo, quae
sita est in Chanaan, ut intrarent Galaad terram possessionis suae, quam
obtinuerant juxta imperium Domini

atque divitiis revertimini ad sedes vestras, cum argento et auro, aere ac Nm.31.37ferro et veste multiplici; dividite prae-

7. Al. + (p. occid.) ejus.

8. nnb fpr. gu ihnen: Rehret beim ... mit euren Br. B: m. bem gr. Gut. dW.vE: m. gr. (vielen) Reichthumern. B: fehr vielen Rl. A: vielerlet? dW.vE: Rl. in gr. Menge ... bie Beute.

9. ins Land. B: jum E. ihrer Befigung, worin f. Befig empfangen hatten. dW: Eigenthums, bas ihnen ju cigen gegeben worben. vE: Befigth., welches f. in Bef. genommen h.

^{4. 7.} U.L. jenfeit, bieffeit bem Jorban.

^{8.} U.L: viel Biehe.

icaft? dW.vE: zu (nach) euren Zelten.

5. B: nehmete wohl in Acht. dW: achtet w. barauf.
vE: haltet fehr. dW.vE: zu thun bas G. B: einhersgehet. B.dW.A: in all. f. B. B: mit eurem g. h.
A: aus g. h. — 6. dW.vE.A: entließ.

XXII.

Tribuum irans Jordanem ara

ση. 10 Καὶ ήλθοσαν είς Γαληλώθ τοῦ Ἰορδάνου, η έστιν έν γη Χαναάν, καὶ ψκοδόμησαν οι υίοι Ρουβήν και οι υίοι Γάδ και το ημισυ φυλής Μανασσή έκει βωμόν έπι του Ίορδάνου, βωμόν μέγαν τοῦ ίδεῖν.

11 Καὶ ήκουσαν οι υίοι Ίσραήλ λεγόντων Ιδού φκοδομήκασιν οι νίοι Ρουβήν και οι νίοι Γάδ καὶ τὸ ημισυ φυλης Μανασση βωμόν έφ δρίων της Χαναάν έπὶ τοῦ Γαληλώθ τοῦ Ιορδάνου εν τῷ πέραν υίων Ισραήλ. 12 Καλ ηκουσαν οι υίοι Ίσραηλ και συνηθροίσθησαν πάντες οι νίοι Ίσραήλ είς Σιλώ, ώςτε άναβάντες εκπολεμησαι αυτούς. 13 Καὶ ἀπέστειλαν οι υίοι Ίσραήλ πρός τους υίους 'Ρουβήν καὶ πρὸς τοὺς νίοὺς Γὰδ καὶ πρὸς τὸ ημισυ φυλής Μανασσή είς την γην Γαλαάδ τόν τε Φινεές υίον Έλεάζαρ υίου 'Απρών του ίερέως 14 καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ (ἄρχων είς από οίχου πατριάς) από πασών τών φυλών Ίσραήλ (ἄνδρες ἄρχοντες οίκων πατριών είσὶ γιλίαργοι Ἰσραήλ).

15 Καλ παρεγένοντο πρός τους υίους 'Povβήν και πρός τους υίους Γάδ και πρός τους ήμίσεις φυλής Μανασσή είς γην Γαλαάδ, καὶ ελάλησαν πρός αὐτοὺς λέγοντες. 16 Τάδε λέγει πάσα ή συναγωγή κυρίου. Τίς ή πλημμέλεια αυτη, ην επλημμελήσατε έναντι τοῦ θεού Ισραήλ, αποστραφήναι σήμερον από κυρίου, οίκοδομήσαντες υμίν ξαυτοίς βωμόν, άποστάτας γενέσθαι ύμᾶς σήμερον άπο τοῦ κυρίου; 17 Μη μικρον ήμιν το αμάρτημα Φογώρ, ο τι ούκ έκαθαρίσθημεν απ' αύτοῦ έως της ημέρας ταύτης, και έγενήθη πληγή έν τη συναγωγή κυρίου; 18 Καὶ ύμεζς άπεστράφητε σήμερον από χυρίου, καὶ έσται, εαν αποστήτε σήμερον από χυρίου και αυριον, έπι πάντα Ίσραηλ έσται ή όργη. 19 Καὶ τῦν εἰ μιαρά ή γη ύμων της κατασχέσεως ύμων, διάβητε είς την γην της κατασγέσεως κυρίου, ού κατασκησοί έκει ή σκησή κυρίου, και κατακληρονομήσατε έν ήμω, καὶ μὴ ἀπὸ κυρίου ἀπο-

י רַיַּבֹאוֹ אַל־בָּלִילִוֹת הַיַּרְהֵּוֹ אֲשָׁר בְּאֱרֶץ פְּגֶעַן וַיִּבְנָר בְנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־נְּד וַחֲצֵי שבם המנשה שם מובח על־הירדו מְזָבֵּח בַּדוֹל לְמַרַאָה:

וַיִּשְׁמְעִרּ בְנֵי־יִשִּׂרָאֵל לֵאמִר הַנַּה־ בָנָה בְנֵי־רָאהּבֵן וּבְנֵי־גַֹד וחַצִּי שׁבט המנשה את-המובח אל-מול ארץ בַּנַעו אַל־בָּלִילוֹת הַיַּרְהַוֹ אַל־עַבֶּר בְּנֵי 12 ישראל : וַיִּשׁמִעה בַּנֵי ישׂראל וַיּפָּהלה צַרָת בָּנֵי־יִשְּׂרָאֵל שָׁלֹה לַצַלְוֹת 13 עליהם לצבא: וישלחו בני־ישראל שַבַט־מִנַשָּׁה אָל־אָרֶץ הַגּּלְצָד נסאים עמו נסיא אחד נסיא אחד לָבֵית אָב לָכָל מַשִּוֹת יִשִּׁרָאֵל וְאִּישׁ בית-אכותם

וַיָּבֹאוּ אֵל־כִּנֵי־רָאוּבֵן וָאֶל־בְּנֵי־בָּד שבם - מנשה צָד וַיִּדַבְּרָוּ אָתַם לֵאמִר: כָּה אמרו פל י עדת יהוה מה-המעל הוה אַשָּׁר מִעַלְתֵּם בַּאלְהֵי יִשְּׁרָאֵל לַשִׁוּב הַיוֹם מאחָרֵי יָהוָה בָּבְנִוֹתְכֵם כָכֵם 17 מַזְבַּחַ לַמְרַדְכֵם הַיִּוֹם בַּיהוֹה: הַמְעַט־ לַנוֹ אַת־עַוֹן פִּעוֹר אֲשֵׁר כְאֹ־הַשַּהַרנוּ ממפר עד היום הזה ויהי הפגם בעדת 18 יהוה: וַאָּתָם מַשָּׁבוּ הַיּוֹם מַאַחַרֵי יָהוָה וְהַיָּה אָתֵּם תַּמְרְדֵי הַיּוֹם בַּיהוֹה פָּל־עֲדֵת יִשִּׁרָאֵל 19 וַאַרְ אָם־טְמֵאָה אֶרֶץ אַחְזַתְכֵּם עָבִרוּ ץ אַחָזָת יָהוָה אַשָּׁר שַׁכַּןי שָׁם מִשְׁבַּן יְהֹיָה וְהַאֶּחֲזָר בְּתוֹכֵנר

10. in bie Gegenben. dW: gu ben G. bee 3. B: an bie Grangen. B: e. Alt. am J., e. gr. Alt. bem Ans

^{10.} Β: $\tilde{\eta}\lambda\partial\sigma\nu$ (-σσαν ΑΕΓΧ) ... (eti. 11) Γαλαὰδ (Γαληλώθ F; ΑΕΧ: Γαλιλώθ). 12. Α¹Β* Κ. $\tilde{\eta}$ ×. οἱ νἱοὶ Ἰσρ. († Α²ΓΧ). ΑΒ: Σηλώ. 13. Β: τὸς νἱςς $\tilde{\eta}$ μισν (τὸ $\tilde{\eta}$ μ. ΑΕΓΧ). ΑΒ* τὴν († ΓΧ) ... ἀρχιερείως (ἰερ. ΕΓΧ). 14. Β* (alt.) τῶν († ΑΕΓΧ). Α¹Β* ἄνδρες († Α²ΕΓΧ). 16. Β: ἐναντίον (ἐναντι ΑΓΧ). ΑΕΓΧ* ὑμῖν. ΑΒΕΧ: ὑμᾶς γεν. (γεν. ὑμ. ΓΧ). Α'Β* σήμ. ΑΕΓΧ* (ult.) τδ. 17. Β: ὑμῖν (ἡμῖν ΑΧ). 18. ΑΓΧ* ή. 19. Α'Β rell.: μικρά (μιαρά Α²). Β: πυρ. κατασχ. (κατ. κυρ. ΑΓΧ) ... κατακληρονομήσετε (-ατε ΑΕΓΧ) ... ἀπὸ ϑεῖ (ἀπὸ κυρ. ΑΕΓΧ).

"Und ba fle tamen an bie Saufen am Jorban, die im Lande Canaan liegen, baueten biefelben Rubeniter, Babiter und ber halbe Stamm Manaffe bafelbft am Jordan einen großen ichonen Altar.

11 Da aber bie Rinber Ifrael boreten fagen: Siebe, bie Rinder Ruben, die Rinber Bab und ber halbe Stamm Danaffe baben einen Altar gebauet gegen bas Land Canaan an ben Saufen am Jorban bieffeit ber Rin-

12 ber Ifrael: * ba versammleten fie fich mit ber gangen Gemeine zu Gilo, bag fle wiber

13 fie binauf gogen mit einem Beer, * unb fandten zu ihnen ins Land Gilead Pinehas,

14 ben Sohn Gleafars, bes Briefters, "und mit ibm gebn oberfte gurften, unter ben Baufern ihrer Bater, aus jeglichem Stamm 3fraele einen.

Und ba fie zu ihnen tamen ins Land Bilead, rebeten fie mit ihnen und fprachen:

16 * So läßt euch fagen bie gange Bemeine bes berrn: Wie verfundigt ihr euch alfo an bem Gott Ifraels, dag ihr euch fehret von bem Berrn, bamit, bag ihr euch einen Attar bauet, bag ibr abfallet von bem

17 Berrn? *3fte une zu wenig an ber Diffethat Beors, von welcher wir noch auf biefen Tag nicht gereiniget finb, und fam eine

18 Blage unter bie Bemeine bes Berrn? *Unb ibr wendet euch beute von bem Berrn weg, und feib beute abtrunnig geworben von bem herrn, bag er heute ober morgen über bie gange Bemeine Ifrael ergurne.

19 * Duntet euch bas Land eures Erbes unrein, fo fommt berüber ins ganb, bas ber Berr hat, ba bie Wohnung bes Berrn ftebet, und erbet unter une, und werbet

in manu Moysi. *Cumque venissent 10 18,17. ad tumulos Jordanis in terram Chanaan, aedificaverunt juxta Jordanem v. es. altare infinitae magnitudinis.

Quod cum audissent filii Israel et 11 ad eos certi nuncii detulissent, aedificasse filios Ruben et Gad et dimidiae tribus Manasse altare in terra Chanaan super Jordanis tumulos contra filios Israel: *convenerunt omnes 12 in Silo, ut ascenderent et dimicarent contra eos. *Et interim miserunt 13 Nm.25,7 ad illos in terram Galaad Phinees filium Eleazarı sacerdotis *et decem 14 principes cum eo, singulos de singulis tribubus.

Oui venerunt ad filios Ruben et 15 Gad et dimidiae tribus Manasse in terram Galaad, dixeruntque ad eos: *Haec mandat omnis populus Domini: 16 De. 12, 13. Quae est ista transgressio? Cur reliquistis Dominum Deum Israel, aedificantes altare sacrilegum et a cultu illius recedentes? *An parum vobis 17 pt.4.2. est, quod peccastis in Beelphegor et hujus sceleris in nobis permanet, multique de populo corruerunt? *Et 18 vos hodie reliquistis Dominum, et cras in universum Israel ira ejus de-*Quod si putatis immun-19 dam esse terram possessionis vestrae, 18.1. transite ad terram, in qua tabernaculum Domini est, et habitate inter

13. S: sacerdotem.

feben nach. dW.A: groß von A. vE: jum Seben?
11. tu ben Geg. B.dW.vE: gegenüber bem & R.
12. B.dW.vE: versammelte f. bie g. Gem. ber ... dW.vB: um gegen f. ju giehen. dW: m. bem D. vB: in ben Rrieg.
14. 3. B. nach ben D. ... and ..., beren jeglicher

war bas Banpt eines Baterhanfes unter ben Taufen: Den 3fr. dW: je einen g. vom Stammhaufe. vE: Ginen g. ans jebem Baterh. B.dW.vE: von (nach) allen St. dW: alle waren f. Stammhaupter. dW.vE: unter b. Befchl. 3fr.

16. hente abf. B.dW.vE: Go fpricht. A: entbietet end. B: Bas ift bies für e. Treulosheit, womit ihr ... treulos gehandelt habt. dW: Bergeben, woburch ihr end vergehet an. vE: Belder Frevel ift bas, ben ihr

begangen. dW: abwenbet. vE: weggefehrt habt. B: hinter b. D. abfehret ... euch b. wiber b. D. emporet. vE: fo bag ihr h. abtrunnig wurbet. 17. B: mit b. M. vE: 3ft für uns noch zu flein bie

Schulb B. B.dW.vE: uns n. gereiniget (haben). dW: wegihalb bie Bl. f. über. vE: R. nicht ...?

18. feib ibr ... fo wird er morg. ... jurnen. (Bgl. B. 16.) B: So wirbs geschehen, wenn ihr. dW: u. es gefchieht, ihr fallet h. ab ... u. m. wirb er. vE: Fur: mahr, es wird geichehen.

19. b. S. inne hat... aber werbet. B.dW.vE: 3e: boch (aber, fo) wenn b. ganb ... unr. ift (fein follte). B: b. h. befibet. dW: Gigenthum: ganb Jehovas. vE: 2. bes Befisth. 3. ... aufgeschlagen ift. B: fich niebergelaffen bat.

^{17.} Al.: vobis (bis). S: multi enim de.

XXII.

Tribuum trans Jordanem ara.

στάται γενήθητε, καὶ ἀπὸ ήμῶν μὴ ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου, διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 20 Οὐκ ἰδοὺ ᾿Αχὰν ὁ τοῦ Ζάρα πλημμελεία ἐπλημμελησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν Ἰσραὴλ ἐγενήθη ὀργή; Καὶ οῦτος εἰς μόνος ἦν· μὴ οῦτος μόνος ἀπέθανεν ἐν τῆ ἐαυτοῦ ἀμαρτία;

21 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ νίοὶ 'Ρουβὴν καὶ οἰ νίοι Γάδ και το ημισυ φυλής Μανασσή, και έλάλησαν τοῦς χιλιάρχοις Ἰσραήλ 'λέγοντες': 22'Ο θεός θεός κύριός 'έστι καί' ὁ θεός θεός αύτος οίδε, και Ίσραήλ αύτος γνώσεται εί έν αποστασία επλημμελήσαμεν έναντι του κυρίου, μη δύσεται ημάς εν τη ημέρα ταύτη. 23 Καὶ εἰ ψχοδομήσαμεν έαυτοῖς βωμόν, ώςτε αποστήναι από κυρίου τοῦ θεοῦ ήμῶν, η ώςτε άναβιβάσαι έπ' αὐτὸν θυσίαν όλοκαυτωμάτων, η ώςτε ποιήσαι επ' αύτου θυσίαν σωτηρίου, χύριος αὐτὸς ἐκζητήσει. 24 'Αλλ' ένεκεν εύλαβείας φήματος έποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες. Ίνα μη είπωσιν αύριον τὰ τέκνα ύμων τοις τέκνοις ήμων λέγοντες. Τί ύμιν καὶ κυρίφ τῷ θεῷ Ἰσρικήλ; 25 καὶ ὅρια έθηκε κύριος ανά μέσον ήμων και ύμων την 'Ιορδάνην, και ούκ έστιν ύμιν μερίς κυρίου, καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οι υίοὶ ὑμῶν τοὺς υίους ήμων, ίνα μη σέβωνται κύριον. 26 Καὶ είπαμεν ποιήσαι ούτω τοῦ οἰκοδομήσαι τὸν βωμόν τούτον, ούγ ένεκεν καρπωμάτων οὐδε ένεκεν θυσιών, ²⁷άλλ' ένα ή μαρτύριον τουτο άνὰ μέσον ήμῶν καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τών γενεών ήμών μεθ' ήμας, του λατρεύειν λατρείαν χυρίου έναντίον αὐτοῦ ἐν τοῖς χαρπώμασιν ήμων και έν ταῖς θυσίαις ήμων και έν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ οὐκ έρουσι τὰ τέκνα ύμων τοῖς τέκνοις ήμων αυ-

19. Β: ὑμεῖς μηδ' (απὸ ἡμ. μὴ ΛΕΧ). ΑΕΕΧ* ἀπὸ κυο. 20. Β: ἀχαρ (-αν ΑΧ)... * τὴν († ΛΕΕΧ)... αὐτὸς (μόνος -μόνος ΛΕΕΧ). Λ¹ Β* ἐν († Λ² ΕΧ). 22. ΛΕΧ: ἀποστάσει. ΑΒ: ῥύσαιτο (ῥύσεται ΕΧ). 23. ΑΒΕΧ* (pr.) ἢ († ΕΧ). Β* (alt.) ἢ et αὐτὸς († ΛΕΕΧ). 24. Β* λέγοντες († ΛΕΕΧ). 25. Β: νίῶν (νίὲς ΑΧ). 27. Β: τὲτο μαρτ. (μ. τ. ΛΕΕΧ). Λ¹ ΕΧ (pro γεν.) τέκνων.

לָא גָוָע בַּאֲרָנִי: יִשְּׂרָאֵל הָיָה לָצָּף וְהוּאֹ אֵישׁ אֶּחָׁד פֹמְזְבָּח מְשַׁל מַעַל בַּחַיני: חֲלָוֹא עָכֵּן בָּךְ כֹמְזְבָּח יְהוְיָה אֶלְהִיני: חֲלָוֹא עָכֵן בָּךְ יִמְלָבָּח יִהּוְיָה אֶלְהִיני: חֲלָוֹא עָכֵן בָּךְ מִיְם אָל־הִּיני: וְאוֹתָנוּ אַלֹּדְ מִבְּילְבִּיִּה בִּעְלִיהְיני: וְאוֹתְנוּ אֵלִר

יבּיֹבָבׁתִינִּ וּבִשׁלְמֵינוּ וְלָאִ-יִּאִמְרוּ מָּבְיבָרָת יְהִשָּׁלְמֵינוּ וְלָאִ-יִּאִמְרוּ מָּבְיבָיָת יְהִיָּה הְּהָּאִלְבִּי אָת־הָמִּוֹבַּי הְּרִּא בַּיְנִינּ לְבִּלְתִּים וְהִוֹּה תְּלָּבִי וְאָם־בְּמִבְּעֹי בְּעְלוֹתִינוּ מְלָבִי וְאָם־בְּמִבִּי אַת־בְּאִבְּי וּ אָלְהִים הַזְּהִי בְּנִיכָם לְבָנִינוּ לְלָבִי וְאָם־בְּמִבִּי הַיְּהִי וְהִיּשְׁבֵּינוּ וְהִיּשְׁבֵּינוּ וְלָאִלְוֹת עְלָיוֹ עִלְּיוֹ עִלְּהִי בְּנִיכָם הְבִּיִר וְאִם־בְּמַעַלְ בְּיִבְּיִּת עְלְהִי עִלְיוֹ עִלְּיִ עִּלְּהִי בְּנִיכָּם וְבִיִּיְ וְאִם־בְּעְבְּעִי וְיִהְיִּה בְּנִיכָם לְבָּנִינוּ לְאִבְּיוֹ וְיִהְיָה וְיִהְיִה בְּנִיכָּם לְבָנִינוּ וְבְּעַיִּר עִבְּיִרְ עִּמְרִי וְיִהְיְהָ אָת־בְּיִבְּוֹן אִיךְלְכֵם בְּנִייִ בְּעְלְּתִּי בְּנִיכָּם לְּבְיִי וְיִאֹּעְהַ בְּעָבִיוֹ וְלְאַבְּיוֹ בְּעְלוֹת עְלָיוֹ עִבְּתְוֹ וְבְּתִּי וְיִהְיִה וְנִיהְיְהְ בְּנִינִי וְיִבְּעְׁיִ וְיִבְּעִּיוֹ וְבְּעְבִי וְבְּיִבְּי וְיִהְיְהְ בְּנִינִי וְבְּבְּעִי וְרָאִי אָתִרְיְהְוֹבְי וְיִבְּיְלִי בְּלְנִיתוּ עְלְּיוֹ עְבְּבְיי וְשִּבְּעִי וְיִהְאָׁ אָת־בְּיִבְּלְ עָּבְּיִי וְיִהְיְּבְּי וְיְהִיְּהְ בְּעְלוֹתִינּה לְבְּלְנִיתוּ נְיִבְּיוֹת וְלְבִּיתוֹ וְבְּבְּתוֹ וְלְּבְּתוֹ וְלְיִבְּתוֹ וְבְּיִרְיה בְּנִינִה וְלְבָּבְיוֹ וְהְוֹבְּעִי וְיִבְּתוֹ וְבְּבְּתוֹינּה וְבְבְעְבִיי וְהְוֹבְעוֹי וְיִבְּתוֹ וְבְּעִיתוּ וְבְּבְּתוֹינּה וְבְּבְעוֹיתוּ וְבְּבְּתוֹינִה וְּבְּבְעוֹיוֹ וְבְּבְתוֹינִה וְּבְּבְּתוֹינִה וְּבְּבְעוֹיתוּ וְבְּבְעוֹינה וְלְבִּיתוֹינִה וְּבְּבְּעוֹינה וְלְבִּיתוֹינּה וְבְּבְעוֹינה וְבְּבְעוֹינה וְבְּבְייִינה וְבְּבְּעוֹינה וְבְּבְּיוֹים וְבְּבִיינה וְבְּבְעוֹיה וְיִבְּיִינה וְבְּיִבְּתוּ וְנִיהְיְבְּתוֹינה וֹלְּבְחוּינִה וְּבְּיוֹבְחוּ וְבִּירְבִּילְ וְבְּבִיינה וְלְלִאִיינה וְּבְּבְעוֹינה וְלְלִיתוּילּהְיוֹתוּ בְּיִבְּתוֹינה וְלְלִיתוּילוּ בְּבְייִבְּיבְיוֹ בְּיוֹבְיוֹת וְלְבִייְנְיְיְיְבְּבְיוֹינְה וְבְּבְיוֹיה וְבְיִבְּיוֹבְיוֹ בְּיוֹבְיוֹ בְּיוֹבְיוֹ בְּיוֹבְיוֹי בְּיוֹבְיוֹ בְּיוֹבְיוֹ בְּיוֹבְיוֹ וְבְיבְּבְיוֹ בְּבְיוֹתְיוֹ בְּיוֹבְיוֹ וְבְיוֹבְיוֹ בְּיבְּיוֹם וְיוֹבְיוֹ בְּבְּיוֹי בְּיוֹבְיוֹ בְּבְּבְיוֹי בְּבְּיוֹבְיוֹ בְּיוֹבְיוֹ בְּבְּיוּ

^{20.} Beging n. ... eine Trenlosheit. dW: Berging fich. vE: Sat n. ... einen Frevel begangen. dW: ein 3. B: ber Grimm. vE: ausbrach. B: berfelbe Mann gab n. ben Geift allein auf. dW.vE: er war n. ber einzige (M.), welcher umfam.

^{21.} B.dW.vE: u. rebeten mit (an). dW.vE: 6. ber Gefchlechter.

^{22.} weißt es, fo wiffe es ...: gefchah es aus Abfall ober Hebertretung ... B: ber ft. G., G. ber Derr.

Bertheibigung. Der Altar blos jum Beugnif.

XXII.

nicht aberunnig von bem Gerrn und von uns, bag ihr euch einen Altar bauet außer bem Altar bes Gerrn, unfere Gottes.

20 *Berfündigte fich nicht Achan, ber Sohn Serah, am Berbanneten, und ber Born kam über die ganze Gemeine Ifrael, und er ging nicht allein unter über seiner Miffetbat?

21 Da antworteten bie Rinber Ruben und bie Rinber Gab und ber halbe Stamm Manaffe, und fagten zu ben Saubtern und

Manaffe, und fagten zu ben hauptern und 22 Fürften Ifraels: *Der ftarte Gott, ber herr, ber ftarte Gott, ber herr, weiß, so weiß Ifrael auch; fallen wir ab ober funbigen wiber ben herrn, so helfe er uns

23 heute nicht! *Und fo wir barum ben Altar gebauet haben, baß wir uns von bem Gerrn wenden wollten, Brandopfer ober Speisopfer barauf opfern, ober Dantopfer barauf

24 thun bem herrn, fo forbere er es! *Unb fo wirs nicht vielmehr aus Sorge bes Dings gethan haben, und fprachen: heute ober morgen möchten eure Kinder ju unfern Kindern fagen: Bas gebet euch ber

25 Gerr, ber Gott Ifraels, an? ber Gerr bat ben Jordan zur Grenze gesetzt zwischen uns und euch Kindern Ruben und Gab, ihr habt tein Theil am Gerrn. Damit wurben eure Kinder unfere Kinder von der

26 Furcht bes herrn weisen. * Darum fprachen wir: Last und einen Altar bauen, nicht jum Opfer noch jum Branbopfer,

27 fonbern bağ er ein Zeuge sei zwischen und und euch und unsern Rachkommen, bağ wir bem herrn Dienst thun mögen vor ihm mit unsern Brandopfern, Danksopfern und andern Opfern, und eure Kinber heute ober morgen nicht sagen durfen

nos; tantum ut a Domino et a nostro consortio non recedatis, aedificato altari praeter altare Domini Dei nostri.

7,144 *Nonne Achan filius Zare praeteriit 20 mandatum Domini et super omnem

mandatum Domini et super omnem
7,5.113- populum Israel ira ejus incubuit? Et
ille erat unus homo, atque utinam
solus periisset in scelere suo!

Responderuntque filii Ruben et 21
Gad et dimidia tribus Manasse principibus legationis Israel: *Fortissi-22
Pa. 50,11. 86. mus Deus Dominus, fortissimus Deus
De. 10,17. Dominus ipse novit, et Israel simul

Ba. 1,13: intelliget; si praevaricationis animo hoc altare construximus, non custodiat nos, sed puniat nos in praesenti!

*et si ea mente fecimus, ut holo-23 causta et sacrificium et pacificas victimas super eo imponeremus, ipse quaerat et judicet! *et non ea magis 24 cogitatione atque tractatu, ut diceremus: Cras dicent filii vestri filiis no-

stris: Quid vobis et Domino Deo Israel? *terminum posuit Dominus 25 inter nos et vos, o filii Ruben et filii Gad, Jordanem fluvium, et idcirco partem non habetis in Domino. Et per hanc occasionem avertent filii vestri filios nostros a timore Domini. Putavimus itaque melius *et diximus: 26

Exstruamus nobis altare, non in holocausta neque ad victimas offerendas,

et sobolem nostram vestramque progeniem, ut serviamus Domino et juris nostri sit, offerre et holocausta et victimas et pacificas hostias, et nequaquam dicant cras filii vestri filiis

22. 8 * (alt.) fortiss. D. Dom.

dW: Gott b. S. Jehova. vE: Der G. ber Gotter? B.dW.vE.A: u. Ifr. foll es (auch) wiffen. B: wenn es aus Empor. ... Treulosh, gefchiehet, dW: gefchah mit Abf. u. Bergehung. vE: ans Abtrunnigt. ... Frevel. B: so wollest du une diefen Zag n. erlöfen. vB: folift du u. hente u. helfen. dW: [mogest du u. n. h. au diefem Tage!]

23. wir und einen A. ... thun, fo f. ed ber D. B: wolle er, b. D., es suchen. dW.vE: moge (mag) Jeh. es ahnben.

24. dW: aus Beforguis, mit Grund. vE: fürmahr, aus B. wegen b. Sache. vE: Mergen werben ...

dW: In Bufunft. B: B. habt ihr mit ... ju thun? dW: gemein mit. vE: hat ... mit euch ju fchaffen.

25. B: So warben e. R. machen, bag u. R. anfs horeten, bag f. gar nicht b. h. fürchteten. dW.vE: So werben (fonnten) ... abhalten (Jeh. ju f.).

26. bas für uns thun, bag wir e. A. bauen ... Brandopfer ... Schlachtopfer. dW: Bir wollen es th., ben A. zu erb. vE: E. es uns fo machen! w. w. einen ...

27. vor f. Angeficht ... u. Schlachtopfern. B.dW: Gefchlechtern nach uns.

XXII.

Tribuum trans Jordanem ara.

οιον· Ουκ έστιν υμίν μερίς κυρίου. ²³ Καὶ εἰπαμεν· Ἑὰν γένηται ποτε καὶ λαλήσωσι πρὸς ήμῶς ἢ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αυριον, καὶ ἐροῦμαῖς ἡ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αυριον, καὶ ἐροῦμαῖν ὅ ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐχ ἔνεκεν καρπωμάτων οὐθὲ ἔνεκεν θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριον τοῦτό ἐστιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῆν υἰῶν ἡμῶν. ²⁹ Μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου, ῶςτε ἀποστραφῆναι ἐν τῆ σήμερον ἡμέρα ἀπὸ κυρίον, ῶςτε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσίας καὶ τῆ θυσία τοῦ καρπώμασι καὶ ταῖς θυσίας καὶ τῆ θυσία τοῦ σωτηρίου, πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὅ ἐστιν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

30 Καὶ ήχουσε Φινεὲς ὁ ἰερεὺς καὶ 'πάντες' οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς καὶ οἱ χιλίαρχοι 'Ισραήλ, οἱ ἡσαν μετ' αὐτοῦ, τοὺς λόγους οῦς ἐλάλησαν οἱ νίοὶ 'Ρουβὴν καὶ οἱ νίοὶ Γὰδ καὶ οἱ νίοὶ Μανασσῆ, καὶ ἥρεσεν αὐτοῦς. 31 Καὶ εἶπε Φινεὲς ὁ ἰερεὺς νίὸς 'Ελεάζαρ τοῖς νίοῖς 'Ρουβὴν καὶ τοῖς νίοῖς Γὰδ καὶ τοῖς νίοῖς Μανασσῆ. Σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου πλημμέλειαν ταύτην, ὅτι ἐὐρύσασθε τοὺς νίοὺς 'Ισραὴλ ἐκ χειρὸς κυ

glov.

32 Καὶ ἀπέστρεψε Φινεές νίος Έλεάζαρ ο ίερευς και οι άρχοντες 'πατριών' ἀπό τών υίων Ρουβήν και άπὸ των υίων Γὰδ και άπὸ τοῦ ἡμίσους φυλής Μανασσή' ἐκ γής Γαλαὰδ είς γην Χαναάν πυὸς τοὺς υίοὺς Ισραήλ, καλ άπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους. 33 Καὶ ήρεσεν ο λόγος τοῖς υίοῖς Ισραήλ, καὶ ἐλάλησαν πρός τους υίους Ίσραηλ' και ευλόγησαν τον θεον υίων Ισραήλ, και είπαν μηκέτι άναβήναι πρός αύτους είς πόλεμον, έξολοθρευσαι την γην των υίων Ρουβήν και των υίων Γάδ ην κατώκησαν. 34 Καλ έπωνόμασαν τον βωμον *τοῦ 'Ρουβήν και τοῦ Γὰδ 'και τοῦ ἡμίσους φυλής Μανασσή και είπαν "Οτι μαρτύριόν έστιν άνα μέσον αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς 'αὐτῶν' ἐστί.

אָלְהֵינוּ אָשָׁר לִפֹנוּ מִשְׁפִּנִּוּ: מִאְחַבִּי יִּהְנָּשׁ מִלְּבַּׁי מִזְּפַּׁחְ יִהְנָּה מִאְחַבִי יִהְּיָׁה לִבְנִית מִזְּפַּׁחְ יְהֹנָּה מִפְּנּי לִמְלִד בִּיהוָּה וְלָאִלְיָבׁח כִּיבִּע אַכוּתִינוּ לִאָּ לְמוּלְתִּ וְלָאִלְיֻבַּח כִּיבִּע אַכוּתִינוּ לִאָּ לְמוּלְתִּ וְלָאִלְיֻבַּח בִּיבִּע אַכוּתִינוּ לִאָּ לְמוּלְתִּ וְלָאִלְיָבַח בִּיבִּע הַבְנִיתְ מִזְבַּח יְהֹּנְה אֲשָׁר-עָּשָׁר הַבְנִיתָ מִזְינוּ מִחְר וְלָבְנִינִם מִייִּאֹמְרוּ אַמִּרְנּי בִּיהוֹ בְנִיכֵם מְחָה לְבְנִינוּ אַיִּרְלַבְּ

בני ישראל מיד יהוה: בני ישראל מיד יהוה: בני ישראל מיד ישים הבלתם או הבלתם בני בני בפתו אל-בני יהים אשר הבירה בני בני בפתו אל-בני ידיא ביני מנשה ניישר במו אל את-הידי וראובן ואל-בני בני במו אל את-הידי וראובן ואל-בני בני במו את-הידי וראובן ואל-בני בני ביישר ישראל מיד יהוה:

יבּוֹר בּאַלְבֵּים:

מָר לַמִּוְבֵּח פִּיבֹר הוּאַ בִּינִתִּינוּ פִּי אָת-בִּאָרָץ אַמָּר בְּנִי-רְאוּבֵן וּכְּנִי-אָת-בִּאָרָץ אַמָּר בְּנִי-רְאוּבֵן וּכְּנִי אָל-בְּנַי אָלְהִים בְּנֵי כְּנִי יִשְׂרָאֵל וְלָאַ אָל-בְּנַי יִשְּׂרָאֵל וַיִּשִׁים לַצָּבָא לְשַׁחֵת אָל-בְּנַי יִשְּׂרָאֵל וַיִּשִׁים לַצָּבָא לְשַׁחֵת אָל-בְּנַי יִשְּׂרָאֵל וַיִּשִׁים בְּנַיִי יִשְׂרָאֵל וְלָאַ אָל-בְּנַי יִשְּׂרָאֵל וַיִּשִׁים בְּנַיּר בְּנֵיי בְּנֵי יִשְּׁרָאֵל וְלָאַ אָל-בְּנֵי יִשְּׂרָאֵל וַיִּשִּׁים לַצָּבָר בְּעִינוּ בְּנַיִי יִשְּׂרָאַ אָל-בְּנֵי יִשְּׂרָאֵל וַיִּשִּׁים בְּעַבּוּי הִּבְּרָי בְּנִיים בְּעִבְּיוֹ בִּיִּבְּיִים בְּעִבּיוּ אַלִּישִׁים וְבִּבְּיוּ

M. (τ. νίοῖς Μ. FX). 32. Β: πατριών († AEFX). 33. Λ^1 Β* ὁ λόγος. Λ Β† (ρ. Γάδ) και τε ημίσες φυλῆς Μανασσῆ (* FX): και κατώκησεν ἐπ' αὐτῆς (ῆν κατ. FX). 34. Λ Β: ἐπωνόμασεν Ἰησῆς (σ σν FX). σ (τῆς σ Λ). σ (σ Λ): εἰπον (εἰπαν X).

^{28.} AB: έρδοι (έρδμεν FX) ... * τότο († X). AEX (pro νίων) τέκνων. 29. B: ἀποστραφήναι ἀπὸ κυρ. έν τῆ σήμ. ἡμέρα ἀποστῆναι (textus ex Λ²ΕΓΧ). AB† (p. ϑνοίαιε) Σαλαμίν (* FX). AΕΧ: τών σωτηριών. AB* (tort.) τἔ († F). B* τἔ ϑ. ἡμών († AΕΚ). 30. B: ἀκόσας (ῆκοσε FX; ΑΕΧ: ἀκόσαντες). A¹Β* κ. οί χ. († Λ²ΓΧ). B: καὶ τὸ ἡμιου φυλῆς Μ. (κ. οί νίοὶ Μ. FX; ΑΧ: κ. οί ἡμίσεις φ. Μ.). 31. Λ¹Β* νί. Έλ. et ταύτην († Λ²ΓΧ). AB: τῷ ἡμίσει φυλῆς

gu unfern Rinbern: Ihr babt fein Theil 28 an bem Berrn. * Wenn fie aber alfo gu une fagen murben ober ju unfern Rachfommen beute ober morgen, fo fonnten fie fagen: Sebet bas Bleichniß bes Altars bes Berrn, ben unfere Bater gemacht haben, nicht jum Opfer noch jum Brandopfer, fonbern jum Beugen zwischen uns und 29 euch. *Das fei ferne von uns, bag mir abtrunnig werben von bem Berrn, bag wir uns beute wollten von ihm wenben und einen Altar bauen gum Brandopfer und jum Speisopfer und anbern Opfern, außer bem Altar bes Berrn, unfere Bottes,

Da aber Binehas, ber Briefter, und bie Oberften ber Gemeine, die Fürften Ifraels, bie mit ihm waren, horeten biefe Borte,

ber vor feiner Bohnung ftebet.

bie bie Rinber Ruben, Bab und Manaffe 31 fagten, gefielen fie ihnen wohl. * Unb Binehas, ber Sohn Eleafars, bes Priefters, fprach ju ben Rinbern Ruben, Bab und Danaffe: Beute erfennen wir, bag ber berr unter une ift, bag ibr euch nicht an bem herrn verfundigt habt in biefer That. Run habt ihr bie Rinder Ifrael

errettet aus ber Band bes Berrn. Da jog Pinehas, ber Sohn Eleafars, bes Briefters, und bie Oberften aus bem Lanbe Gileab von ben Rinbern Ruben und Bab wieber ins Land Canaan ju ben Rindern Ifrael, und fagtens ibnen an.

33 *Das gefiel ben Rinbern Ifrael wohl, und lobten ben Gott ber Rinder Ifrael, und fagten nicht mehr, bag fle binauf wollten gieben mit einem Beer wiber fie, gu verberben bas Land, ba die Rinder Ruben

34 und Bab innen wohneten. "Und bie Rinber Ruben und Sab hießen den Altar: Dag er Beuge fei zwischen une, und bag ber Berr Gott fei.

> 28. U.L: bie Gleichniß. 33. A.A: barinnen ... wohneten.

nostris: Non est vobis pars in Domino. *Quod si voluerint dicere, re-28 spondebunt eis: Ecce, altare Domini, quod fecerunt patres nostri, non in holocausta neque in sacrificium, sed in testimonium nostrum ac vestrum. (24,16. *Absit a nobis hoc scelus, ut re-29 cedamus a Domino et ejus vestigia relinguamus, exstructo altari ad holocausta et sacrificia et victimas offeren-

Dt. 12.54 das, praeter altare Domini Dei nostri. Lv.17,4s. quod exstructum est ante taberna-20,24. culum ejus.

> Quibus auditis Phinees sacerdos 30 et principes legationis Israel, qui erant cum eo, placati sunt et verba filiorum Ruben et Gad et dimidiae tribus Manasse libentissime susceperunt. *Dixitque Phinees filius Elea-31 zari sacerdos ad eos: Nunc scimus quod nobiscum sit Dominus, quoniam alieni estis a praevaricatione hac, et liberastis filios Israel de manu Domini.

Reversusque est cum principibus 32 a filiis Ruben et Gad de terra Galaad. finium Chanaan, ad filios Israel, et retulit eis. *Placuitque sermo cunctis 33 audientibus. Et laudaverunt Deum filii Israel, et nequaquam ultra dixerunt, ut ascenderent contra eos, atque pugnarent et delerent terram possessionis eorum. *Vocaverunt-34 que filii Ruben et filii Gad altare. quod exstruxerant, Testimonium noquod Dominus ipse sit strum Deus.

32. Al.: in terram (pro finium).

^{28.} fo tounten wir ... Brandopfer ... Ochlachtopf. B.dW: Darum (Und fo) fprachen wir. vE: Und wir for. B: fo wollten wir fagen. dW: fpr. wir. vE: banu f. wir. B: bae Rufter. vE: Abbilb. dW: ben Bau? dW.vE: fonb. (ein) Beuge ift er.

^{29.} n. j. Echlachtopf.

^{30.} Fürften ber G., bie Baupter ber Taufenbe 3fr. dW.B: gefiel es (wohl), vE: mar es gut. B.vE: in ihren Augen.

Polyglotten . Bibel. A. T. 2. 206 1. 2bth.

^{31.} ba ibr. B: biefe Treulosh. an b. G. n. begangen. dW: end n. vergangen ... burch e. foldes Bergeben vE: Jest wiffen ... biefen Frevel n. begangen.

^{32.} Fürften ... brachten ihnen Antwort. dW: Nachricht.

^{33.} n. bie R. J. lobten G. B: Und bas Bort. dW.vE: bie Sache. A: Rebe. (Bgl. B. 30.) dW: mit bem S. vE: in b. Rrieg. dW.A: vermuften. 34. uns, baf. dW: 3. ift er. vE: Er ift 3.

XXIII.

Josuae res ultimae.

ΧΧΙΙΙ. Καὶ έγέτετο μεθ' ἡμέρας πλείους μετά τὸ καταπαῦσαι κύριον τὸν Ἰσραήλ ἀπὸ πάντων των έχθρων αυτών κυκλόθεν, και Ίησούς πρεσβύτερος προβεβηκώς ταις ήμέραις. 2 Καὶ συνεκάλεσεν Ίησοῦς πάντας τοὺς υίοὺς Ισραήλ καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς άργοντας αύτων καὶ τούς δικαστάς αύτων καὶ τους γραμματείς αυτών, και είπε πρός αυτούς Έγω γεγήρακα και προβέβηκα ταις ήμέραις. 3 ύμεῖς δε έωράκατε σύμπαντα όσα εποίησε χύριος ο θεος ύμων πασι τοῖς έθνεσι τούτοις από προςώπου ύμῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός ύμων ο έκπολεμήσας ύμιν. 🛂 Ιδετε ότι επερρίωα ύμιν τὰ έθνη τὰ καταλελειμμένα 'ύμῖν' ταῦτα έν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλὰς ύμων, ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, πάντα τὰ έθνη ἃ έξωλόθρευσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης 'ήτις όριεῖ' ἐπὶ δυσμὰς ἡλίου. 5 Κύριος δε ό θεός ήμων αύτὸς εξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου ύμῶν, ἔως ἂν ἀπόλωνται, 'καὶ ἀποστελεῖ αύτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια, ἔως αν εξολοθρεύση αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προςώπου ὑμῶν, καὶ κατακληρονομήσετε την γην αύτων, καθά ελάλησε κύριος ό θεός υμών υμίν. 6 Κατισχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καλ ποιείν πάντα τὰ γεγραμμένα έν τῷ βιβλίφ τοῦ νόμου Μωϋσῆ, ἴνα μὴ έκκλίνητε απ' αὐτοῦ είς δεξια η είς εὐώνυμα, ⁷ οπως μη εἰςέλθητε εἰς τὰ έθνη τὰ καταλελειμμένα ταύτα, καὶ τὰ ὀγόματα τῶν θεῶν αύτων ούκ όνομασθήσεται εν ύμεν, και ούκ ομήσθε ούδε μη λατρεύσητε αύτοις ούδε μη προςκυνήσητε αύτοις, 8 άλλα κυρίω τῷ θεῷ ύμων προςκολληθήσεσθε, καθάπερ εποιήσατε έως της ημέρας ταύτης. 9 Καὶ έξωλόθρευσε κύριος 'αυτούς' από προςώπου υμών, έθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά, καὶ οὐδεὶς ἀντέστη κατενώπιον υμών έως της ημέρας ταύτης. 10 Ανήρ είς υμών έδίωξε γιλίους. ὅτι χύριος ὁ θεός ήμων αὐτὸς έξεπολέμησεν ὑμίν, καθάπερ είπεν υμίν. 11 Καὶ φυλάξασθε σφόδρα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν τοῦ ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν.

ויהו מימים רבים. אחרי אַטר־הַנִּיחַ יְהֹוָה אָיָבֶיהָם מִפֶּבֵיב וְיהוֹשָׁעֵ 2 בַּיַּמֶים: וַיִּקְרֵא יָהוֹשׁעַ לְכַל־יִשְּׁרָאֹל לַזָּקַנָּיוֹ וּלָרֵאשִׁיוּ וּלִשִּׁפְּטִיוּ וּלָשִׁקּבִיוּ 3 בַּיַּטִים: וָאַתַּם רָאִיתַם אֵתֹּ כַּל־אַטֵּר אַלְהִיכִם האַלָה מִפְּנֵיכֵם כַּי יִהוֹה אַלהיכם 4 הַּוֹּא הַנָּלְחֵם לַכֵּם: רָאוֹּ הַפַּּלְתִּי לַכֵּם אַת־הַּנּוֹיִם הַנַּשְׁאַרֵים הַאַלָּה בְּנַחַכַה מו-הירהו והים הבדול ח הַשַּׁמָשׁ: וַיהוַה אָלְהֵיכֵם הַוּא יַהְדֵּפֵּם אתם מַלְּפְנֵיכֵם והוריש וַירִשָׁתֵם אַת־אַרָצִים כַּאֲשֵׁר דְבֵּר יִהוָה 6 אַלְהַיבֶם לֶבֶם: וַחֲזַקְתַּם מָאֹד לְשִׁמְיר ולצמות את פל-הפתוב בספר תורת משה לבלמי סור מפנו יבין ושמאול: 7 לְבָּלִתִּי־בוֹא בַּגּוֹיָם הָאָׁלֶה הַנִּשְׁאָרֵים הַאַּכָּה אַתְּבָב וּבְשָׁם אַלְהַיֹּהַם לא־ תַזְבָּירוֹ וְכָא תַשְׁבִּיעוּ וְכָא תַעַבְדוּם 8 וַלָא תַשָּׁתַחֲוָוּ לַהַם: כֵּי אִם־בֵּיהוָה אַלְהֵיכֶם תִּדְבָּקוּ בַּאֲשֶׁר עֲשִׁיתִם עֵד 9 הַּוֹּם הַזָּה: וַיַּוֹרָשׁ יִהוֹה מִפְּנֵיכֵם גּוֹיֵם בָּלֹכִים וַעַצוּמֵים וָאַתִּם כְאֹ־עַמַד י אָישׁׁ בָּפָנֵיכֵּם עֵד הַיִּוֹם הַזַּה: אִישׁר הוא הנכחם ככם לכם: וָנִשְׁמֵרְתֵּם מָאָד לְנַפְשָׁתִיכֵם

αὐτὸς κύρ. (contra AEX). B: ἡμῶν (ὑμ. AEFX). 10. $Λ^1B^*$ Ανὴρ († $Λ^2FX$). AB: ὁτος (αὐτὸς FX): ἐξεπολέμει (-ησεν X). B: εἶπ. ἡμῖν (εἶπ..ὑμῖν ΛFX). $11.Λ^1B^*\tau$. ψ. ὑμ.(† $Λ^2FX$). B(in f.): ἡμῶν (ὑμ.ΛEFX).

^{1.} A: $\mu s r \alpha$ $\acute{\eta} \mu$. AEFX \dagger (p. $r \delta r$) $\vartheta s \delta v$. B: $\alpha \vartheta r \delta$ (- $\alpha \vartheta r$). A* $\tau \alpha I s$. 2. AEX: $s \ell r s v$ $\alpha \vartheta r \delta i s$. 3. B* $\sigma \psi \mu \pi$. († EFX; AX: $\pi \alpha v \tau \alpha$) ... (bis) $\acute{\eta} \mu \alpha v$ ($\acute{\psi} \mu$. AEX) ... $\acute{\eta} \mu \delta v$ ($\acute{\psi} \mu$. AX). AFX \dagger (p. tert. $\acute{v} \mu \alpha v$) $\alpha \vartheta r \delta s$. 4. EFX* $\acute{\alpha}$ († AX; B: $s \alpha \delta l$). AB al. * $\acute{\eta} \tau \iota s$ († X). 5. AEFX: $\acute{\nu} \mu \alpha \delta v$ $\acute{\nu} \mu \delta v$ $\acute{\nu} \mu \alpha \delta v$ $\acute{\nu} \mu \delta v$

Ermahnungerede gur Treue an Gott.

XXIII.

XXIII. Und nach langer Beit, ba ber Berr hatte Ifrael zur Rube gebracht vor allen ihren Feinden umber, und Jofua nun 2 alt und wohl betaget mar, * berief er bas gange Ifrael und ihre Melteften, Baupter, Richter und Amtleute, und fprach zu ihnen: 33ch bin alt und wohl betaget, * und ibr habt gefehen alles, mas ber Berr, euer Bott, gethan hat an allen biefen Bolfern por euch ber, benn ber Berr, euer Bott, 4 hat felber für euch geftritten. * Sebet, ich babe euch bie übrigen Bolfer burche Loos jugetheilet, einem jeglichen Stamm fein Erbtheil, vom Jorban an, und alle Bolfer, bie ich ausgerottet habe, und am großen 5 Meer gegen ber Sonnen Untergang. *Und ber berr, euer Gott, wird fie ausftogen por euch, und von euch vertreiben, bag ibr ibr Land einnehmet, wie euch ber Berr, 6 euer Bott, gerebet bat. * So feib nun febr getroft, bag ibr haltet und thut alles, mas gefdrieben ftebet im Befegbuch Dofe, bag ihr nicht bavon weichet, weber gur 7 Rechten noch gur Linten, * auf bag ihr nicht unter biefe übrigen Bolfer tommt, bie mit euch find, und nicht gebenft noch fcworet bei bem Ramen ihrer Gotter, noch Sibnen bienet, noch fie anbetet, * fonbern bem Berrn, eurem Bott, anhanget, wie 9 ihr bis auf biefen Tag gethan habt. * Go wird ber Berr vor euch her vertreiben große und machtige Bolfer, und niemanb bat euch wiberftanden bis auf biefen Tag. 10 " Guer Giner wird taufend jagen, benn ber herr, euer Gott, ftreitet fur euch, wie er 11 euch gerebet hat. *Darum fo behutet aufs fleißigfte eure Seelen, bag ibr ben Berrn, euren Bott, lieb habet.

Evoluto autem multo 21,44. tempore, postquam pacem dederat Dominus Israeli, subjectis in gyro nationibus universis, et Josue jam longaevo et persenilis aetatis, "vocavit 2 24.1. Josue omnem Israelem majoresque natu et principes ac duces et magistros, dixitque ad eos: Ego senui et progressioris aetatis sum, *vosque 3 cernitis omnia, quae fecerit Dominus Deus vester cunctis per circuitum 10,24. nationibus, quo modo pro vobis ipse De 1,20. pugnaverit. *Et nunc, quia vobis sorte divisit omnem terram, ab orientali parte Jordanis usque ad mare magnum, multaeque adhuc supersunt nationes: *Dominus Deus vester disperdet eas et auferet a facie vestra. 13,6. et possidebitis terram, sicut vobis Dt.7,1ss. pollicitus est. *Tantum confortamini 6 et estote solliciti, ut custodiatis cuncta, quae scripta sunt in volumine Dt. 28, 14. legis Moysi, et non declinetis ab eis (rBg. neque ad dexteram neque ad sinistram. *Ne postquam intraveritis ad 7 gentes, quae inter vos futurae sunt, 23,13.24 juretis in nomine deorum earum et Zeph. 1,8 serviatis eis et adoretis illos, *sed 8 adhaereatis Domino Deo vestro, quod 24,31. fecistis usque in diem hanc. *Et 9 Dt. 28,7. tunc auferet Dominus Deus in conspectu vestro gentes magnas et robustissimas, et nullus vobis resistere De.32,30. poterit. *Unus e vobis persequetur 10 36,8.36. hostium mille viros, quia Dominus Deus vester pro vobis ipse pugnabit, sicut pollicitus est. "Hoc tantum 11 Dt.4.15 diligentissime praecavete, ut diligatis Dominum Deum vestrum.

^{1.} U.L. ju Rube.

^{1.} Bgl. Rap. 22,4. 13,1. 2. dW.vE: Borfteber (A: Fürften ... Oberften ... Lehrer?)

^{3.} B.dW: ift es, ber ... geftr. (hat).

^{4.} biefe übr ... jum Erbth. unter eure Stamme ... fammt allen B. ... bis jum gr. 20. dW.vE: jufallen laffen (3. Befigung) für. B: u. zwar alle bie B. vE: nehml. alle B. dW.vE: u. bas gr. M. 6. febr ftare. dW.vE: (schr) fest. B: startet euch

wohl ... bewahret u. thut. dW: ju beobachten u. ju th.

^{2.} R: judices (pro duces). Al.: magistratus. 4. Al.: divisi.

^{7.} bie bei ench abr. finb. B: übr. geblieben. dW: b. Ramen ... preifet?

^{8.} B.dW: follt ihr anhangen.

^{9.} Darum ber ... vertrieben bat. dW.vE: u. farte. B.vE: vor ench bestanben. dW: bestanb v. euch.

^{10.} B.dW.vE: Gin (einziger) Mann von ench. vE: verfolgen. dW: jaget.

^{11.} B.dW: bewahret (hatet) ench wohl für e. S. vE: Ont. euch alfo febr.

XXIII.

Josuae res ultimae.

12' Εὰν γὰρ ἀποστραφῆτε καὶ προςτεθῆτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι τούτοις μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγαμίας ποιήσησθε πρὸς αὐτοὺς καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ὑμῖν, 13 γνώσει γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προςθῆ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἔτι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προςώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλα καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ἔως ἄν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης ῆς ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

14 Έγω δε αποτρέχω σήμερον την όδόν, καθά καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ γνώσεσθε εν όλη τη καρδία ύμων και εν όλη τη ψυχή ύμῶν, διότι οὐ διέπεσε λόγος εἶς ἀπὸ πάντων των λόγων ων είπε χύριος 'ό θεός ήμων πρός ύμας, πάντα τα ανήχοντα ήμων ου διεφώνησεν έξ αυτών έν όημα. 15 Kai έσται, ον τρόπον ήχει έφ' ύμας πάντα τὰ **ρήματα τὰ καλά, ἃ ἐλάλησε κύριος ὁ Θεὸς** ύμων έφ' ύμας, ούτως έπάξει χύριος έφ' ύμας πάντα τὰ ὑήματα τὰ πονηρά, ἔως ἂν έξολοθρεύση ύμας από της γης της αγαθης ταύτης ης έδωκε ύμιν κύριος ὁ θεὸς ύμων 16 έν τῷ παραβήναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεού ύμων, ην ένετείλατο ύμιν, και πορευθέντες λατρεύσητε θεοίς έτέροις καὶ προςκυνήσητε αὐτοῖς, καὶ ὀργισθήσεται θυμφ κύριος έν ύμιν, και απολείσθε το τάχος από της γης της αγαθης ης έδωκεν υμίν κύριος.

ΧΧΙ V. Καὶ συτήγαγεν Ἰησοῦς πάσας τὰς φυλὰς Ἰσραὴλ εἰς Σιλώ, και συτεκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἄργοττας αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεϊς αὐτῶν, καὶ ἔστησαν ἀπέναντι τοῦ θεοῦ. ² Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ·Πέραν τοῦ ποταμοῦ κατόκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπὶ ἀρχῆς, Θάξὸα ὁ πατήρ Αβραὰμ

12. Β: προεθήσθε (-τεθήτε Α²ΕΕΧ). Α³Β† (p. τέτ.) τοῖε (* Α¹ΕΧ). ΑΒ: ποιήσητε (-ησθε ΕΧ). 13. Β* γνωίσει († ΑΕΕΧ). Α'Β* ὁ ϑ. ὑμῶν († Α²ΕΧ). ΑΒ* έτι († Χ). Β: ἡν (ῆς ΑΕΕΧ). 14. Α'Β* σήμ, et (bis) ἐν ὅλη († Α²ΕΚ). ΑΒ: ἐκ πεσεν (ἐ διέπ. ΕΕΧ). Β: εἰς λόγ. (λ. εἰς ΑΕΕΧ). ...* ὑμᾶς († ΑΕΧ). Α¹Β* εν ὁ. († Α²ΕΧ). 15. Β: ἤκ. πρὸς ἡμᾶς (ἤκ. ἐφ' ὑμ. ΑΕΓΧ). Α¹Β* ὁ ϑ. ὑμῶν († Α²ΕΧ). Β† (p. alt. κύρ.) ὁ ϑεὸς ...: ἔδ. κυριος ὑμῖν ... * ὁ ϑ. ὑμ. (c. ΑΕΕΧ). 16. Β: ἡμῶν ... ἡμῖν (c. ΑΕΕΧ). Α¹Β* κόργ. ὑμῖν κύρ. († Α²ΕΚ). ΑΒ: χος. († ΑΕΕΧ). ΑΒ: Σηλώ. ΒΕΧ* Ἰσρ. († ΑΕΧ). Β* κ. τὲς ἄρχ. († ΑΕΕΧ). ΑΒ: γραμμ. ... δικαστ. (δ. ... γρ. ΕΧ). Β: ἔστησεν αὐτὲς (ἔστησαν ΑΕΕΧ). 2. ΑΒ: παροίκ. (κατ. ΕΧ).

וָהְנָּה אַנֹכֵי הוֹלֵה הַיֹּוֹם בְּדֵרֶה כָּל־ הַאָרֵץ וַידַעָּתִּם בָּכָל־לְבַבָּכֵם וּבָכָל־ נַפִּשָׁבֶּב בַּי לָאִ־נָפַל דָבָר אֶדָוד מִפְּלוּ הַדְּבַרִים הַשּוֹבִים אֲשֵׁר דָבֵּר יָהֹוָה אָלְהֵיכָם עֲלֵילָם הַפֹּלֹ בַּאוּ לָלֵם לְאֹ־ פו נָפַל מִפֶּנוּ דָבָר אֶדֶר: וְדָיָה כַּאֲשֶׁר בָּא צַלַיכֶם כָּל־הַדָּבֵר הַשוֹב אֲשֵׁר דָבֵּר יָהוָה אֶלְהֵיכֶם אֲלֵיכֶם כֵּן יָבִיא יְהוָה אַת כַּל־הַּדְבַר הַשְּׁמִידָוֹ אָוֹתְכֻּם מֻׁעֵל הַאַדָּמָה הַפּוֹבַה הַוֹּאַת אֲשֶׁרֹ נָתַן לָכָּם יִהוָה אֶּלְהֵיכֶם: 16 בַּעַבָרָכֶם אָת־בָּרִית יָהוֹנָה אֶלְהֵיכֶם אַשָּׁר צָּנָה אָתְכָם וָהַלַכְהָּם וַצַבַּדְּתָּם אַלהִים אַחַרִים וָהָשָׁתַּחַוִיתֵם לַהַם וְחָרֶה אַפִּייִהוְהֹ בָּכֶּם וַאֲבַדְתֵם מְהַרָה בַעַל הָאָרֶץ הַפוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָכֶב: יהושע ישראל שבמה ניקרא לזקני יָשָׂרָאֵל וּלָרָאשָׁיו וּלְשְׂפִטִיוֹ וּלְשְׁטִרָּיוּ יָהוֹשָׁעַ אָל־כַּל־הַעַם כָּה־אַמֵּר אַבוֹתֵיכֶם מַעוֹכָם תַּרַח אַבֵּי אַבְרָהַם

Ermahnungerebe jur Treue an Gott.

XXIII.

12 Bo ihr euch aber umwendet und blefen übrigen Bolfern anhanget, und euch mit ihnen verheirathet, bag ihr unter fie und

13 fie unter euch tommen: * so wiffet, baß ber Herr, euer Gott, wird nicht mehr alle biese Bolfer vor euch vertreiben, sondern fie werben euch zum Strick und Ret und zur Geißel in euren Seiten werden, und zum Stachel in euren Augen, bis daß er euch umbringe von dem guten Lande, das euch ber herr, euer Gott, gegeben hat.

14 Siehe, ich gehe heute bahin, wie alle Belt, und ihr follt wiffen von ganzem Gerzen und von ganzer Seele, baß nicht Ein Wort gefehlet hat an alle bem Guten, bas ber herr, euer Gott, euch gerebet hat, es ift alles gekommen, und keins verblieben.

15 * Gleichwie nun alles Gute gefommen ift, bas ber herr, euer Gott, euch gerebet hat, also wird ber herr auch über euch kommen laffen alles Bose, bis er euch vertilge von biefem guten Lande, bas euch ber herr,

biefem guten Lande, bab euch ort Detr,
16 euer Gott, gegeben hat, wenn ihr übertretet ben Bund des herrn, eures Gottes,
ben er euch geboten hat und hingehet und
andern Göttern bienet und fie anbetet, daß
ber Born bes herrn über euch ergrimmet
und euch bald umbringet von dem guten
Lande, das er euch gegeben hat.

STATV. Josua versammlete alle Stämme Ifraels gen Sichem, und berief die Aeltesten von Ifrael, die häupter, Richter und Amtleute. Und da sie vor Gott getreten 2 waren, *sprach er zum ganzen Bolf: So sagt ber herr, der Gott Ifraels: Eure Bater wohneten vorzeiten jenseit des Wafeers, Tharah, Abrahams und Rahors Ba-

Quod si volueritis gentium harum, 12
quae inter vos habitant, erroribus
adhaerere, et cum eis miscere connubia atque amicitias copulare: *jam 13
nunc scitote, quod Dominus Deus
vester non eas deleat ante faciem
vestram, sed sint vobis in foveam ac

Dt. 7,16Nam.
1 laqueum et offendiculum ex latere
Nam.
23,32vestro, et sudes in oculis vestris,
donec vos auferat atque disperdat
de terra hac optima, quam tradidit
vobis.

En, ego hodie ingredior viam uni- 14 118,2,2. Ell, ego noule angle. Gallé,2 versae terrae, et toto animo cogno-21,45. scetis, quod de omnibus verbis, quae 18g.5,54.se Dominus praestiturum vobis esse (Mr. pollicitus est, unum non praeterierit *Sicut ergo implevit 15 opere, quod promisit, et prospera cuncta venerunt: sic adducet super Dt. vos, quidquid malorum comminatus 28,1850...est, donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima, quam tra-24,70. didit vobis; *eo quod praeterieritis 16 pigit vobiscum, et servieritis diis alienis et adoraveritis eos, cito atque pt. 11.17, velociter consurget in vos furor Domini, et auferemini ab hac terra optima, quam tradidit vobis.

Congregavitque Josue XXIV.

omnes tribus Israel in Sichem, et

22,2.
(18m. vocavit majores natu ac principes et
io,17. judices et magistros. Steteruntque
in conspectu Domini, *et ad populum sic locutus est: Haec dicit DomiJudt.
1,3as. nus Deus Israel: Trans fluvium habita
Act. 7,2as. verunt patres vestri ab initio, Thare
11,26s. pater Abraham et Nachor, servierunt-

12. Die bei ench find. (Bie B. 7.) dW.vE: bem Refte biefer B. B.dW.vE: verschwägert. B: zu ihnen

13. w. gewiß ... b. daß ihr umtommet. dW.vE: Fallftrid ... Schlinge. (A: Grube ... Fallftr. ... Ans floß an enr. Seite?) B.dW.vE: zu Dornen. A: zum Pfahl! vE: vergehet. dW.vE: aus biefem g. 2.

14. Aber euch ger. ... ansgeblieben. B: auf bem

B. ber gangen Erbe. dW.vE.A: g. jest (nun) b. 20. alles Irbifchen. (Bgl. 21,45.)

15. über euch get.

16. ibr balb umtommet. B.dW.vE: fo (bann) wird ... entbrennen. dW.vE: fonell (vergehen).

1. (Bgl. Rap. 23,2.) dW: n. fie traten. B.vE: ftellten fic. A: ftanben. B: vor bas Angesicht Gottes.
2. ienf. d. Gtroms.

^{14.} A.A: ausgeblieben. 2. U.L: jenfeit bem Baffer.

^{13.} Al.: erunt.

^{1.} Al.: Dei.

XXIV.

Josuae res ultimae.

καὶ ὁ πατήρ Ναγώρ, καὶ ελάτρευσαν θεοῖς έτεροις. 3 Καὶ έλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν Αβραάμ έχ του πέραν του ποταμού, και ώδήγησα αὐτὸν ἐν πάση τῆ γῆ Χαναάν, καὶ έπλήθυνα το σπέρμα αύτου, και έδωκα αύτῷ τὸν Ἰσαὰκ 4 καὶ τῷ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ, καὶ ἔδοικα τῷ Ἡσαῦ τὸ ὅρος τὸ Σηείο κληφονομήσαι αὐτῷ, καὶ Ἰακώβ καὶ οί υίοι αύτοῦ κατέβησαν είς Αίγυπτον, καί εγένοντο έκει είς έθνος μέγα καὶ πολύ καὶ κραταιόν, καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι. 5 Καὶ ἐπάταξα την Αίγυπτον ἐν * σημείοις οἶς έποίησα έν αὐτοῖς, καὶ μετά ταῦτα έξήγαγον 6 τους πατέρας υμών έξ Αίγυπτου, και είςήλθετε είς την θάλασσαν την έρυθράν, καὶ κατεδίωξαν οι Αιγύπτιοι οπίσω των πατέρων ύμων εν άρμασι καί εν ίπποις είς την θάλασσαν την έρυθράν. 7 Καὶ έβοήσαμεν πρός κύριον, καὶ έδωκε 'νεφέλην καὶ' γνόφον ανα μέσον ύμων και άνα μέσον των Αίγυπτίων, και έπήγαγεν έπ' αύτοὺς τὴν Θάλασσαν καὶ εκάλυψεν αὐτούς, καὶ είδοσαν οἱ όφθαλμοὶ ὑμῶν όσα εποίησε * κύριος εν γῆ Αἰγύπτω, καὶ ήτε έν τη ερήμφ ήμερας πλείους. 8 Καὶ ήγαγεν ύμας είς γην 'Αμορψαίων των κατοικούντων πέραν του Ἰορδάνου, καὶ παρετάξαντο ύμιν, καί παρέδωκεν αύτους κύριος είς τας γείρας ύμῶν, καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, και έξωλοθρεύσατε αύτους από προςώπου ύμῶν. 9 Καὶ ἀνέστη Βαλὰκ ὁ τοῦ Σεπφώρ, βασιλεύς Μωάβ, καὶ παρετάξατο τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἀποστείλας έκάλεσε τὸν Βαλαὰμ υίὸν Βεώρ ἀρᾶσθαι ύμιτ. 10 Καὶ οὐκ *ήθέλησε χύριος ο θεός σου άπολέσαι σε, και εύλογίαις εὐλόγησεν ὑμᾶς, καὶ έξείλατο ὑμᾶς ἐκ γειρῶν αὐτῶν. 11 Καὶ διέβητε τὸν Ἰορδάνην καὶ παρεγενήθητε εἰς Ἱεριχώ, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ὑμᾶς οἱ κατοικοῦντες Ἱεριχώ, ὁ Αμορύαιος και ο Φερεζαίος και ο Χαναναίος και ο Χετταΐος καὶ ὁ Γεργεσαΐος καὶ ὁ Εὐαΐος καὶ ό Ίεβουσαΐος, και παρέδωκεν αύτους *κύριος είς τας χείρας ύμων. 12 Καὶ * έξαπέστειλε

נַאַבִי נָתָוֹר וַיַּעַבְדָוּ אֱלֹהֵים אַחַרִים: וָאֶפַּח אָת־אָבִיכֵם אָת־אַבְרָהָם מֵעַבֵּר הַנָּהָר נֵאוֹלֵהְ אוֹתִוֹ בִּכָל־אֵרֵץ כִּנַעַן נאַרָבָּ אָת־זַרְעוֹ וַאָתּוֹרְלוֹ אָת־יַצְחַק: ליִצְּחַק אָת־יַעַקֹב וְאָת־עַשֵּׁוּ לעשו אתרהר ח וַאָשַׁכַח אָת־משֶׁה וָאָת־אָהַרֹּן וַאָּבְּׁתְּ את-מצרים באשר 6 ואחר הוצאתי אתכם: ואוציא את־ אַבוֹתִיכִם מִמְצַרַיִם 7 וּבְפַרְטִים ים-סות: יהוה וישם מאפל אתכם אל־ארץ הַיּוֹשָׁבֹ בָּעָבֶר הַיַּרְדֵּוֹן וַיְּלֵחֲמִי אָתְּכֵם ַוְאָתֵּוֹ אוֹתֵם בָּיָדָכֵם וַתִּירִשְׁוּ ואשמידם מפניכם: בַּלֵק בַּרְצָפּוֹר מֵלֶהְ מוֹאָב וַיְּצַחֶם בּושׂראַל וַיִּשׁלַת וַיִּקרַא לְבִלְעָם בֶּן־ י בַּעוֹר לַקַבֵּל אָתַכֶם: לשמע לבלעם ווברה ברוה אתכם אתכם מידו: ותבאו אל 12 וַהַיִבוּסֵי וַאָּמֵן אוֹתֵם בִּיֶדְכֵם: וַאָּשְׁכַח

^{3.} A¹B* Χαν. († A²EFX). Β: αὐτἔ σπέρμα (τὸ σπ αὐτἔ ΑΕΓΧ). 4. ΑΕΓΧ: κληρονομίαν. 5. ΑΒ: ἐξηγαγεν (-ον ΕΧ). 6. Β (bis): ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: εἰςἡλθατε (-θετε ΕΓΧ). ΑΕΓΧ* την έρ. 7. ΑΒ: αἰτβοησαμεν (έβ. ΓΧ) Β: μέσον ἡμῶν (μ. ὑμῶν ΑΓ). 8. Β: ἡν ἡμᾶς... * κ. παρετ. ὑμῖν ...: χ. ημῶν (c. ΑΕΓΧ). 9. Λ¹Β* νίον Β. († Α²ΓΧ). ΑΒ: αρασσαν (ἀρᾶσθαι ΓΧ). Β: ἡμῖν (ὑμ. ΑΕΓΧ). 10. Β: (bis) ἡμᾶς (ὑμ. ΑΕΓΧ). 11. Β: ἡμᾶς... ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). αντές (* ΑΓΧ). 11. Β: ἡμᾶς... ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). Β: Χαν. Φ. Ε. Τ. Χεττ. Γ. (c. ΑΕΓΧ).

יארבה ק' . 8. v. 8. 'p יאביא

Neberfictliche Erinnerung an den Bund Gottes mit Afrael.

XXIV.

3 ter, und bieneten anbern Bottern. * Da nabm ich euren Bater Abraham jenfeit bes Baffers und ließ ibn manbern im gangen Land Cangan, und mehrete ibm 4 feinen Samen und gab ibm Ifaat. *Und Rigat agb ich Satob und Gfau, und gab Efau bas Bebirge Seir zu befigen. Jafob aber und feine Rinder zogen binab in "Da fanbte ich Dofen und 5 Egopten. Maron, und plagte Egypten, wie ich unter ibnen gethan babe. Darnach führete ich 6 euch Bund eure Bater aus Egypten. Und ba ibr ans Meer tamet, und bie Egypter euren Batern nachjagten mit Bagen unb 7 Reutern ans Schilfmeer, "ba fchrieen fle jum herrn; ber feste eine Finfternig gwis fchen euch und ben Egpptern, und führete bas Deer über fie und bebedte fie. Unb eure Augen baben gefeben, mas ich in Egypten gethan habe. Und ihr habt gewohnet in ber Bufte eine lange Beit. 8 " Und ich habe euch gebracht in bas Lanb ber Amoriter, bie jenfeit bes Jorbans wohneten, und ba fie wiber euch ftritten, gab ich fie in eure Banbe, bag ihr ihr Land befaget, und vertilgete fle vor euch 9 ber. * Da machte fich auf Balat, ber Sobn Bipore, ber Moabiter Ronig, und ftritt wiber Ifrael, und fandte bin und ließ rufen Bileam, ben Gobn Beore, bag 10 er euch verfluchte. * Aber ich wollte ibn nicht boren. Und er fegnete euch, und ich 11 errettete euch aus feinen Banben. * Unb ba ihr über ben Jorban ginget und gen Bericho tamet, ftritten wiber euch bie Burger von Bericho, bie Amoriter, Bherefiter, Cananiter, Bethiter, Birgefiter, Beviter und Jebufiter, aber ich gab fie in eure 12 Sanbe. * Und fanbte Borniffen vor euch

8. U.L. jenfeit bem Jorban.

Jadt.5,7. Ga.31,19. que diis alienis. *Tuli ergo patrem 3 ^{35,2.} vestrum Abraham de Mesopotamiae Gn.11,31 finibus et adduxi eum in terram Cha-18.1.15.7 man, multiplicavique semen ejus Renti, r. naan, multiplicavique semen ejus Berti, et dedi ei Isaac, *illique rursum 93,21st. dedi Jacob et Esau. E quibus Esau Ga.32,2 dedi montem Seir ad possidendum; Ga.46.1a. Jacob vero et filii ejus descenderunt Bx.3,10. in Aegyptum. *Misique Moysen et 5 Pa.108,304 Aaron et percussi Aegyptum multis
Act.7,36; signis atque portentis, eduxique vos *et patres vestros de Aegypto; et 6 12,31 se. venistis ad mare, persecutique sunt Br. Aegyptii patres vestros cum curribus et equitatu usque ad mare rubrum. Ex. *Clamaverunt autem ad Dominum 7 filii Israel; qui posuit tenebras inter gr, Illi Israel, qui possili super Ex. eos mare et operuit eos. Viderunt oculi vestri cuncta, quae in Aegypto fecerim, et habitastis in solitudine 15,2210 multo tempore, *et introduxi vos Mm. 21, x100. in terram Amorrhaei, qui habitabat Ga. 48, x2. trans Jordanem. Cumque pugnarent Nm: contra vos, tradidi eos in manus 21,28.31 vestras, et possedistis terram eorum atque interfecistis eos. *Surrexit 9 Nm. autem Balac filius Sephor, rex Moab, et pugnavit contra Israelem, misit-Nm. 22,5. que et vocavit Balaam filium Beor, Mm.23,5. ut malediceret vobis; *et ego nolui 10 benedixi vobis, et liberavi vos de 3.14. manu ejus. *Transistisque Jorda- 11 nem et venistis ad Jericho, pugna-6,100. veruntque contra vos viri civitatis Dt.7,1.. ejus, Amorrhaeus et Pherezaeus et Chananaeus et Hethaeus et Gergesaeus et Hevaeus et Jebusaeus, et tradidi illos in manus vestras. *Misi- 12

^{2.} A: fremben?

^{3.} von jenf. dW: ziehen burch bas. vE.A: führte ibn in ...?

^{5.} darinnen geth. habe. Darnach führete ich end and. vE: in f. Mitte. dW: burch bas was ich that in f. M.

^{6.} und f. eure B. B: Als ich nun ... ba famet ihr. dW.vE.A: n. ihr f.

^{7.} dW.vE: f. Finft. B: eine Duntelheit ... brachte b. Dt. ... bliebet. vE: weiltet.

^{8.} einnahmet. dW.vE.A: u. ihr nahmet ihr &. ein (in Befig).

^{9.} Be ench fluchen follte. A: fluche. vE: ju fluchen. 10. Bileam nicht b. dW.vE: auf B. B.vE: u. (fonbern) er mußte ench (ftets) fegnen.

^{11.} vE: Bewohner. B.dW.vE: Sanb. 12. Bgl. 2 Dof. 23,28.

XXIV.

Josuae res ultimae.

πρότερον ύμων την σφηκιάν, και έξέβαλεν αύτους από προςώπου ύμων, δώδεκα βασιλείς των Αμοβραίων, ούκ έν τη ρομφαία σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξφ σου. 13 Καὶ *έδωκεν ὑμῖν γην, εφ ην ουκ εκοπιάσατε επ αυτήν, καί πόλεις ας ούκ φκοδομήσατε, και κατφκίσθητε έν αὐταῖς, 'καί' άμπελώνας καὶ έλαιώνας, οῦς ούχ έφυτεύσατε ύμεζ, έδεσθε. 14 Kal vvv φηβί, θητε τὸν κύριον καὶ λατρεύσατε αὐτῷ έν εύθύτητι καὶ έν δικαιοσύνη, καὶ περιέλεσθε τούς θεούς 'τούς άλλοτρίους', οίς έλάτρευσαν οί πατέρες ύμων έν τω πέραν του ποταμού καλ έν Αιγύπτφ, καλ λατρεύσατε τῷ κυρίφ. 45 Εί δε μη άρεσκει ύμιν λατρεύειν κυρίφ, έλεσθε ύμιν αὐτοῖς σήμερον, τίνι λατρεύσητε, είτε τοῦς θεοῦς τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέραν του ποταμού, είτε τοις θεοίς των Αμοβύαίων εν οίς ύμεις κατοικείτε έπι της γης αύτων είγω δε και ο οίκος μου λατρεύσωμεν πυρίφ, 'ότι άγιός έστι'.

16 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε Μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν τὸν κύριον, ὅςτε λατρεύειν θεοῖς ἐτέροις. ¹⁷ Κύριος γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν 'αὐτὸς θεός' ἐστιν αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα, καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν 'πάση' τῆ ὁδῷ ἡ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῆ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οῦς παρήλθομεν δι' αὐτῶν. ¹⁸ Καὶ ἔξέβαλε κύριος τὸν 'Αμορψαῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προςώπου ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς λατρεύσωμεν κυρίω, οὖτος γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐστί.

19 Καὶ είπεν Ίησοῦς πρός τὸν λαόν. Οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν τῷ κυρίω, ὅτι θεὸς ἄγιὸς ἐστι, καὶ ζηλώσας οὐτος οὐκ ἀνήσει τὰ ἀμαρτήματα ὑμῶν καὶ τὰ ἀνομήματα ὑμῶν. 20 Ἡνίκα ἃν ἐγκαταλίπητε τὸν κύριον καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ ἐπελθὼν

לְּפְנֵיכֶם אֶת־הַצִּרְלָּה וַהְּגֵּרָשׁ אוֹתְם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הְאָמֹרִי לְאׁ מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי הְאָמֹרִי לְאׁ גַּיְרִי בְּשָׁרְ לְאִרְנִעְיְּ בְּּהּ וְעִרִים אָשָׁר גַּיִרִים אָשֶׁר לְאִרְנִעְיְּ בְּּהּ וְעִרִים אָשָׁר בְּיִנִים וְעָבְדִּוּ אָת־יְהוֹה וְעִבְדִּוּ אֹתוֹ גַּיְנִיכֶם לְעַבָּד אָת־יְהוֹה וְעִבְדִּוּ אֹתוֹ גַּיְנִיכֶם לְעַבָּד אָת־יְהוֹה וְעִבְדִּוּ אֹתוֹ בְּעָמֵים וּבְאָבֶר אָת־יְהוֹה וְעִבְדִּוּ אֹתוֹ בְּעָבִי בְּנִיכֶם לְעַבָּד אָת־יְהוֹה בְּעָבר הַפְּתִּר בְּעָבִר אָת־יְהוֹה וְאַם בְּעַבר הַפְּתִּר בְּעָבָר אָת־עִרְוּ אָבְרוֹתִיכֶם בְּעֵבר הַפְּתָּר בְּעָבָר אָת־יִהוֹה וְּאָם הַעְּבָר הַפְּתָּר בְּעָבָר אָת־יִהוֹה וְּהַבְּרִוּ אַרְיִבְיִה וְעִבְּדִוּ אַתְרִי בְּעָבָר אָת־יִהוֹה בְּעִבְּר אָת־יִהוֹה בְּעַבר הַבְּנָה בְּעָבר הַבְּנָר אָתִרְיִי בְּעָבר הַבְּנָר בְּעָר בְּבְּיִבְי בְּעַבְר אָת־יִהוֹּה וְיִבְּלָּה בַּבְּר הַבְּנִילִי בְעֵבְר אָת־יִהוֹה בְּעִבְּר אָת־יִהוֹה וֹבְּי בְּעַבְּר הַבְּנִילִי בְּעָבר הַבְּנָר בְּנִילִם בְּעַבר הָבְּיִבְייִּבְּי בְּעִרְיִי בְּעָבר הָבְּיִבְיי בְּעַבְרוֹ בְּיִּבְיִי בְּעָבְיוֹ בְּיִבְיי בְּיִבְּיִבְי בְּיִבְייִי בְּעָבְיוֹ בְּיִבְּיים וְעִבְּרִי אָת־יִיהוֹיוֹ בְּבְּבְיי בְּיִבְּיי בְּיִבְּיי בְּבְּר בְּיִבְיי בְּבְּבִיי בְּיִבְייִי בְּיִבְייִי בְּעָבְרוּ הְיִבְּיִי בְּיִבְיי בְּבְּבִיי בְּבְּייִי בְּיִבְּיִי בְּבִיי בְּבְּיִבְיי בְּבְבִיי בְּיִבְייִי בְּיִבְּיי בְּבִּייִים וְעִבְּרִי אָר בְּיִי בְּבְּבְּר בְּיִיים וְעִבְּרִי בְּיִר בְּיִיים בְּבְבִיים בְּבְיבְיי בְּבְּיִי בְּבְייִים בְּבְבְיי בְּבְייִים בְּבְבִיים בְּבְבִיים בְּבְּבְיי בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּיים בְּבְּבִיים בְּבְיבִיי בְּבְּייִים בְּבְבְייִים בְּבְבִיי בְּבְייִי בְּבְייִיה בְּיִבְייִים בְּבְבִיי בְּבְייִבְיי בְּבִיים בְּבְיבְיי בְּבְּיים בְּבְּיים בְּבְיבִיי בְּיִי בְּבְייִים בְּבְבְיי בְּבְייִים בְּבְבְיי בְּבִייתוֹי בְּבִייים בְּבְיבְיי בְּבִייים בְּבְבִיי בְּיִים בְּבְּבְיי בְּבְייִים בְּבְבִיי בְּבְייִים בְּיִבְייִים בְּבְּיים בְּבְייִים בְּבִיים בְּבְיִים בְּבְייִים בְּבְּבְיים בְיבִּיים בְּבְיים בְּבְּבִיים בְּבִיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיבִי

יהוה פרדיא אלהיני: האלץ מפּלֵיני פַּם־אַנִּחְניּ נְאַבָּר אָתר אַת-פָּל-הְפָּמִים וְאָת-הְאָמַרִי יוּשִׁב אַת-פָּל-הָפָמִים וְאָת-הָפָלְּכָני בְּה וּבְכֹל הַעַּמִים הַאָּלֶת הַּצִּלְנִיני בְּשִׁרְ הָשִׁמְרִים אַתּני הַאָּלֶת הַבְּּלְנִי בְּשִׁר עָשָׁה לְצִינִינוּ אָתר הַאָּלֶת הַבְּּלְנִי בְּשָׁר עָשֶׁר וְיִשְׁמְרֵנִי בְּכָל הַבְּלִים וְאַשֶּׁר עָשֶׁר וְיִשְׁמְרֵנִי הָּבְּל הַבְּלִים וְאָשֶׁר עָשֶׁר וְיִשְׁמְרֵנִי אָתר הַבְּלִים וְאָשֶׁר עָשֶׁר הָבְּלּה הְנִינוּ אָתר הַבְּלָר הָבְּלִת הַבְּבְּלִינוּ הַבְּלְרִים וְאָבִינִינוּ אֶתר הַבְּלָר הָבְּלְהִינוּ בִּיבְּלְהִינוּ וּיִשְׁמְר הַבְּלִים בְּבִּינוּ אָתר הַבְּלָר הָבְּלִי וְיִבְּעָּר הָבְּלִיתוּ הַבְּבְּלְרוּ הַבְּלְרוּ הַבְּלְרוּ הַבְּבְּל הַבְּלּי הַבְּלֵים וְאָבְים וְאָבְּים וְיִבְּבְּים בְּבָּבְים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבְּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבְּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבִים בְּבָּבְים בְּבָּים בְּבְּבִים בְּבָּבְים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבָּבְים בְּבִּיבְים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבָּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְיִבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּבְים בְּבִּים בְּבִים בְּבָּבְים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִים בְּבִים בְּבָּבְים בְּבְּבְּבִים בְּבָּבְים בְּבִּים בְּבְבְּבָּבְים בְּבִּבְּבְּבְים בְּבִּבְים בְּבִים בְּבִּבְּבָּבְים בְּבְּבְּבָּבְים בְּבְּבְּבְּבִים בְּבִים בְּבָּבְים בּבּבּים בּיוּבְבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְבְּבְים בְּבִים בְּבָּבְיבְּבְים בְּבָּבְים בְּבְבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְבְּבְבְּבְּבְים בְּבְּבְבְּבְּבְיבְּבְּבְים בְּבְּבְבְּבְיבְים בְּבָּבְים בְּבְּבִּבְים בְּבִּבְּבְים בְּבְבְּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבִים בְּבְּבְים בּבּבּיים בְּבְּבְּב

וְצַבַּדְתֵּם אֶלִתַּי נַכֵּר וְשָׁב וְתַּרָע לְכָם הִּלְּתַּהְאוֹתֵיכֶם: כֵּי תְעַזְּבֹּי אָת־יְיִם קְדִּשְׁים הִּוּא אֵלַלַנִּוּא הִּוּא לְאִישָּׁא לְפִשְׁעַכֶּם לְצַבָּד אֶת־יְהוּה כִּי־אֶלְהִים קְדִּשְׁים לְצַבָּד אֶת־יְהוּהְ כִּי־אֶלְהִים לְאֹתִּיְכָם בּי־אֶלְתִּים קְדִּשְׁים בּי־אֶלְתִּים לְאַתְּיִם לָכָּלוֹ

^{12.} AB: προτέραν (πρότερον X). B: ἐξαπέστειλεν ... ἡμῶν (ἐξέβαλεν ... ὑμῶν ΑΕΓΧ). ΕΓΧ: ὄύο. 13. B: ἐπ αὐτῆς (ἐπ' αὐτῆν ΑΕΓΧ) ... φὶκοδομῆκατε (σατε iid.). ΑΕΓΧ: ἐ κατερυτ. 14. Β* τὸν († ΑΕΧ) ...: ἡμῶν (ὑμ. ΑΕΓΧ). Α¹Β* τῷ († Α²ΕΓΧ). 15. B: ἐκλέξασθε (ἔλεθθε ΑΓΧ) ... ἡ οἰκὶκ (ὁ οἰκὸς ΑΕΓΧ). ΑΒ (eti. 18): λατρεύσομεν (σωρυν ΓΧ). 16. ΑΒ* τὸν († ΓΧ). 17. Β* γὰρ († ΑΕΧ) ... ἐξ Αἰγ. (ἐκ γ. Α. ΑΕΓΧ). ΑΓΧ* αὐτος θ. Λ¹Β* ἐξ οίκυ-ταῦτα († Α²ΕΧ). 18. ΑΕΓΧ+ ὁ (a. θεὸς). 19. Α¹Β* τῷ († Α²ΕΧ). ΑΕΧ+ (ρ. κυρ.) τῷ θεῷ. Β† (a. θ.) ὁ (* ΑΧ). 20. Β* τὸν († ΑΕΧ) ... ἐτέροις (ἀλλοτρ. ΑΕΓΧ).

עבר ק' . 15.

ber, bie trieben fie aus vor euch ber, bie zween Ronige ber Amoriter, nicht burch bein Schwert noch burch beinen Bogen. 13 "Und habe euch ein Land gegeben, baran ihr nicht gearbeitet habt, und Stabte, bie ihr nicht gebauet habt, bag ihr barinnen wohnet, und effet von Beinbergen und Delbergen, bie ihr nicht gepflanget * Go fürchtet nun ben Berrn, und bienet ibm treulich und rechtschaffen, und lagt fahren bie Gotter, benen eure Bater gebienet haben jenfeit bes Baffers und in Egypten, und bienet bem Berrn. 15 " Gefällt es euch aber nicht, bag ihr bem Berrn bienet, fo ermablet euch beute, meldem ibr bienen wollet: bem Bott, bem eure Bater gebienet haben jenfeit bes Baffers, ober ben Gottern ber Amoriter, in welcher Lande ihr wohnet. 3ch aber und mein Saus wollen bem Berrn bienen.

Da antwortete bas Bolf und fprach:
Das fei ferne von uns, bag wir ben Geren
verlaffen und andern Göttern bienen!
17 *Denn ber Gerr, unser Gott, hat uns
und unsere Bater aus Egyptenland geführt, aus bem Diensthause, und hat vor
unsern Augen solche große Zeichen gethan,
und uns behütet auf bem ganzen Wege,
ben wir gezogen find, und unter allen Bol18 tern, durch welche wir gegangen sind; *und

hat ausgestoßen vor uns her alle Bölfer der Amoriter, die im Lande wohneten. Darum wollen wir auch dem Gerrn bienen, benn er ift unser Gott.

19 Josua fprach zum Bolf: 3hr könnt bem Gerrn nicht bienen, benn er ift ein heiliger Gott, ein eifriger Gott, ber eurer Uebertretung und Sunde nicht schonen wird. 20 * Wenn ihr aber ben herrn verlaffet und

20 " Wenn ihr aber ben herrn verlaffet und einem fremben Gott bienet, fo wird er fich

Dt.7.20. que ante vos crabrones et ejeci eos 12,2ss.; de locis suis, duos reges Amorrhaeo-Pa. 44,622. rum, non in gladio nec in arcu tuo.

Judi. 5,14. Dedique vobis terram, in qua non 13

Ga. 48,72 | laborastis, et urbes, quas non aedificastis, ut habitaretis in eis, vineas et *Nunc 14 oliveta, quae non plantastis. Coh.12,13 ergo timete Dominum et servite ei 14,10. 18m.7,3. perfecto corde atque verissimo, et ... auferte deos, quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia et in Es.23,3. Aegypto, ac servite Domino. *Sin 15 Ast. autem malum vobis videtur, ut Do-8x.82. mino serviatis, optio vobis datur: Mt. 6,24. eligite hodie quod placet, cui servire 16,21. potissimum debeatis, utrum diis, quibus servierunt patres vestri in Mesopotamia, an diis Amorrhaeorum, in quorum terra habitatis; ego autem et

Ga.18,18. domus mea serviemus Domino.

Responditque populus et ait: Ab-16

(22,58. sit a nobis, ut relinquamus Dominum
et serviamus diis alienis! Dominus 17

Ex.13,14. Deus noster ipse eduxit nos et patres

Ex.13,2. nostros de terra Aegypti, de domo
y.70. servitutis, fecitque videntibus nobis

Dt.5,28. signa ingentia, et custodivit nos in
omni via, per quam ambulavimus, et

pe. 29,16. in cunctis populis, per quos transivimus. Et ejecit universas gen- 18
v.s. tes, Amorrhaeum habitatorem terrae,
quam nos intravimus; serviemus igitur Domino, quia ipse est Deus
noster!

Dixitque Josue ad populum: Non 19
Da. 5,290. poteritis servire Domino; Deus enim
Lv. 19,2; sanctus et fortis aemulator est, nec
23,21. ignoscet sceleribus vestris atque peccatis. *Si dimiseritis Dominum et 20
22,152. servieritis diis alienis, convertet se

^{14. 15.} U.L. jenfeit bem BBaffer.

^{13.} dW: welches bu nicht bearb. vE: um bas bu bich n. bemahet hatteft. dW: Beinberge ... genießet ihr. vE: von B. ... effet ihr.

^{14.} B: in Bollfommenheit u. in Bahrheit. dW: mit Aufrichtigf. n. Trene. vE: vollf. n. tren. B.A: thut (hin)weg. dW.vE: entfernet.

^{15.} wem thr ... ben Söttern, benen. B.vE: Ift es aber ubel (bofe) in euren Augen ... ju bienen. A: Benn es aber euch übel buntet. B: es fei ben G. dW.vE: entweber (bie Götter).

^{16.} B.dW: ju verl. B: bag wir ... b. follten. dW.

vE: (um) gu bienen.

^{17.} B: ber ift es, ber. dW.vE: ift unser G., er (ifts), ber uns. B.vE: S. (Lanbe) ber Ruechte. dW.A: ber Anechtschaft. B.dW.vE: herausgef. dW.vE: biese (jene) gr. 3. vE: bewahret. B.vE: burch beren Ditte. B. hindunggegangen. vE.A. (ge) gogen.

^{18.} B. n. die Am. ... auch wir. vE.A: vertrieben. dW: vertrieb.

^{19.} eure Meb. ... vergeben. dW.vE: eifernber. dW: Bergehungen u. Berfunb. vE: bulben eure Uurtreue n. e. Sanben. — 20, ihr b. S. ... fr. Gottern.

κακώσει ὑμᾶς καὶ ἔξαναλώσει ὑμᾶς, ἀνθ' ὧν εὐ ἐποίησεν ὑμῖν. 21 Καὶ εἰπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν' Οὐχί, ἀλλὰ τῷ κυρίφ λατρεύσωμεν. 22 Καὶ εἰπεν Ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν Μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς ἔξελέξασθε κυρίφ λατρεύειν αὐτῷ. Καὶ εἰπαν' Μάρτυρες. 23 Καὶ νῦν περιελεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν Ἰσραήλ. 24 Καὶ εἰπεν ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν' Κυρίφ τῷ θεῷ ἡμῶν λατρεύσωμεν καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσώμεθα.

25 Καὶ διέθετο Ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν Συγὲμ 'ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ'. ²8 Καὶ ἔγραψεν Ἰησοῦς τὰ ὑἡματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμων τοῦ θεοῦ, καὶ ἔλαβε λίθον μέγαν καὶ ἔστησεν αὐτὸν Ἰησοῦς ὑπὸ τὴν τερέβινθον ἀπέναντι κυρίου. ²7 Καὶ εἰπεν Ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν Ἰδοὺ ὁ λίθος οὐτος ἔσται ὑμῖν εἰς μαρτύριον, ὅτι αὐτὸς ἀκήκοε πάντα τὰ λεγθέντα ὑπὸ κυρίου, ὅσα ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς 'σήμερον', καὶ ἔσται οὖτος ὑμῖν εἰς μαρτύριον 'ἐπ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν', ἡνίκα ᾶν ψεύσησθε κυρίφ τῷ θεῷ ὑμῶν. ²8 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς τὸν λαόν, ἔκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

29 Καὶ έγένετο μετ ἐκεῖνα, καὶ ἀπέθανεν Ἰησοῦς νίὸς Ναυὴ ἀσῦλος κυρίου, ἐκατὸν ἀέκα ἐτῶν. 30 Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν Θαμναθσάραχ ἐν τῷ ὅρει τῷ Ἐφραϊμ ἀπὸ βορίὰ τοῦ ὅρους τοῦ Γαλαάδ. 'Έκεὶ ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ μτῆμα, εἰς ὅ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεὶ, τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας, ἐν αἰς περιέτεμε τοὺς νίοὺς Ἰσραλλ ἐν Γαλγάλοις, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου, καθὰ συνέταξε κύριος· καὶ ἐκαῖ εἰσὶν ἔως τῆς σήμερον ἡμέρας.' δ¹ Καὶ ἐλάτρευσεν Ἰσραηλ τῷ κυρίφ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰσροῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσθυτέρων, 'ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν γρόνον μετὰ

וְכְלֵּה אֶתְּכֶּׁם אֲחֲרֵי אֲשֶׁר־הַיִּמִיב לְכֵּם: 12 וַיִּאָמֶר חָּעֶם אֶל־יִחוֹשֻׁעַ לֹא פִּי אֶתר 22 יְהוֹה נְעֲבְר: וַיּאּמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָּנְם עַנִים אַתָּםֹ בְּכֶּם פִּי־אַתָּם בְּחַרְתָּם 23 עִנִים אַתָּםֹ בְּכֶם פִּי־אַתָּם בְּחַרְתָּם 24 יְהוֹה אֶלֹהֵי יִשְּׂרָאֵל: וַיְאֹמְרִי הָבֵּבֶר 24 יְהוֹה אֶלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְאֹמְרִי הָעֵם 34 יְהוֹשֶׁעַ אָת־יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ נְעָבֵר 34 יְהוֹשֶׁעַ אָת־יְהוֹה אֱלֹהִינוּ נְעֲבַר 35 יִבְּלוֹלוֹ נִשׁעֵנ:

יָמִים אָחֲרֵי יְהוֹשִׁעַ וַאֲשֶׁר וַיְּמֶּת יְהוֹשֶׁעַ בּּן־נִּין בִּיְּכָרֵים הָאֵלֶּה וַיְּמֶת יְשְׂרָאֵל אָת־יִהוֹה פָּל יְמֵי הָּהֹשֶּׁר נְחֲלָתוֹ בְּתִּמְנִת־סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר־ לְתָשֶׂר שָׁנִים: וַיִּקְבְּרִי אֹתוֹ בּּגְּבְיּל אַפְּרִיִם מִצְּפְוֹן לְהַר־גְּעַשׁ: וַיִּעְבָּר לְנָשֶׂר שָׁנִים: וַיִּקְבְּרִי אָתוֹ בּּגְבַיּל יִמְלֹּיִם מִצְּפְוֹן לְהַר־גְּעַשׁ: וַיִּעְבָּר יִמְיִלְּה בָּוֹלִים אָחָרֵי יִהוֹשָׁעַ לְנִמָּת אָחֲרֵי יִהוֹשְׁעַ וַאָּשֶׁר הָאָּתִרֹנּת יִמִּים אָחֲרֵי יִהוֹשְׁעַ

χέμ ΕΓΧ). 26. $Λ^1 B^* Τησ. († Λ^2 ΓΧ). Β: τέρμινθον (τερέβινθον ΛΕΓΧ). 27. <math>Λ^1 B^* πάντα († Λ^2 ΓΧ).$ $Λ^2 B^† (ε. pr. ὑμῖν) ἐν (* Λ^1 ΕΓΧ). ΑΧ: ἐτος ἀπήπ. <math>B^† (p. λεχθ). αὐτῷ (* ΛΕΓΧ)... ὅτ. (ὅσα iid). ΑΒ: ἑτος ἐστ. (ἔστ. ἑτ. ΓΧ) ἐν (* Χ). <math>B: με (ὑμῶν ΛΓΚ)$ 28. $B: ἐπαστος (-ον ΛΕΓΧ). [31. 29. 30 Λ^1 <math>B: 29. 30.$ $Λ^1 B: 29. 30.$ $Λ^2 ΓΧ). 30. ΛΒ: τἕ πλήρε (τῆς πλ. ΓΧ). ΛΕΧ: μνημεῖον ἐν ῷ ἔθ. <math>B^* (p. συνέτ.)$ αὐτοῖς (* ΛΕΧ),

^{20.} B (in f.): ὑμᾶς (ὑμῖν ΑΕΓΧ). 21. B* τῷ († ΑΕΓΧ). AB (eti. 24): λατρεύσομεν (-ωμεν ΓΧ). 22. ΑΕΓΧ: δξελ. τὸν κύριον. A^1B^* Κ. εlπαν Μαρτ. († A^2 ΓΧ). 24. A^1B^* τῷ ϑ . ἡμ. († A^2 ΓΧ). AB: ἀκεσόμε ϑ α (-ωμε ϑ α ΓΧ, cf. 21). 25. AB: Σηλω (Συ-

wenben und euch plagen und euch umbringen, nachdem er euch Butes gethan 21 bat. * Das Bolt aber fprach ju Jofua: Richt alfo, fondern wir wollen bem Berrn 22 bienen. * Da fprach Josua jum Bolf: 3hr feib Beugen über euch, bag ihr ben Berrn euch ermablet habt, bag ihr ihm bienet. 23 Und fie fprachen: 3a. * Go thut nun von euch die fremben Götter, bie unter euch finb. und neiget euer Berg zu bem Berrn, bem 24 Gott Ifraels. * Und bas Bolf fprach ju Jofua: Wir wollen bem Berrn, unferm Bott, bienen, und feiner Stimme geborden. Alfo machte Jofua beffelben Tages einen Bund mit bem Bolt, und legte ihnen Be-

26 fege und Rechte vor ju Gichem. * Und Jofua fchrieb bieg alles ins Befegbuch Gottes, und nahm einen großen Stein und richtete ibn auf bafelbft unter einer Eiche, die bei bem Beiligthum bes Berrn 27 war, "und fprach jum gangen Bolf: Giebe, biefer Stein foll Beuge fein zwischen uns, benn er hat geboret alle Rebe bes Berrn, bie er mit une gerebet bat, und foll ein Beuge über euch fein, bag ihr euren Gott 28 nicht verleugnet. * Alfo ließ Josua bas Bolt, einen jeglichen in fein Erbtbeil.

Und es begab fich nach biefen Beschichten, bag Jofua, ber Sohn Run, ber Rnecht bes Berrn, ftarb, ba er hundert und gehn 30 Jahre alt mar. "Und man begrub ihn in ber Grenze feines Erbtheils, ju Thimnath Serah, die auf bem Bebirge Ephraim liegt, von mitternachtwarte, am Berge Baas. 31 " Und Ifrael bienete bem Berrn, fo lange Jofua lebte und bie Aelteften, welche lange Beit lebten nach Josua, die alle Werfe bes

et affliget vos atque subvertet, post-DL.28,63. quam vobis praestiterit bona. *Dixit-21 que populus ad Josue: Nequaquam ita, ut loqueris, erit, sed Domino serviemus. *Et Josue ad populum: 22 Testes, inquit, vos estis, quia ipsi elegeritis vobis Dominum, ut serviatis ei. Responderuntque: Testes! *Nunc 23 15m.7.3. ergo, ait, auferte deos alienos de Gn.25,26; medio vestri, et inclinate corda vestra ad Dominum Deum Israel. *Dixitque populus ad Josue: Domino 24 Deo nostro serviemus et obedientes erimus praeceptis ejus. Percussit ergo Josue in die illo 25

23,3,26. Percussit ergo Josue in die mo 18,25. atque judicia in Sichem. *Scripsit 26 quoque omnia verba haec in volu-21,8. mine legis Domini, et tulit lapidem pergrandem posuitque eum subter Jud. 9,6: quercum, quae erat in Sanctuario 12,6.7. Domini, *et dixit ad omnem popu-27 22,27. lum: En, lapis iste erit vobis in Gn. 31,48. testimonium, quod audierit omnia verba Domini, quae locutus est vobis, ne forte postea negare velitis et Jud. 2.6. mentiri Domino Deo vestro. *Dimisit- 28 21,43. que populum, singulos in possessionem suam.

Et post haec mortuus est Josue 29 22,4.2. filius Nun servus Domini, centum 8,31. 1,7.1.(Ga et decem annorum, *sepelierunt-30 50,38. que eum in finibus possessionis 19,50. suae in Thamnathsare, quae est sita in monte Ephraim, a septentrionali Jud. 2,7, parte montis Gaas. *Servivitque Is- 31 rael Domino cunctis diebus Josue et Seniorum, qui longo vixerunt tempore post Josue, et qui noverunt

20. B: fich umfehren n. ench Uebele thun u. ench vergebren. dW: wenbet er f. v. euch n. thut ... vertils get. vE: wird ... Bofes ... aufreiben.

21. B: Dit nichten. dW.vE: Rein.

23, unn binweg. dW.vE: entfernet. dW: in eur. Mitte.

24. dW.vE: auf f. St. horen.

27. S: audieritis.

por) Befet u. R. 26. B.dW.A: ber G. vE: Terebinthe. dW.vE: (am) \$. ... ftanb. (A: im ...?)

27. aber end. B: unter uns. dW.vE: gegen. B.A: jum Beugnif. B: Reben. dW.vE: Borte. B: baß ihr n. etwa ... moget. A: barnach leugnen wollet?

28. entl. vE: Erbeigenth. dW.A: Befigung. 29. biefer Gefchichte. dW.vE: gefcah n. b. Dins gen (Borfallen), ba ft.

30. B.dW.vE.A: fie begruben. 31. noch länger. B.vE.A: alle (bic) Tage Jof.

^{22.} ihm ju bienen. dW.vE: 3hr (felbft) ... gegen ench (felbft). B.vE: Bir finb Bengen. dW.A: Bengen (find wir).

^{25.} dW.vE.A: fchlog ... (ben) B. B: ftellete ihm 31. noch langer. B.vE.A: alle (bic) Tage 3 bas jur Ginfehung n. Recht. dW.vE: ft. ihm (l. ihm B: die Tage verlangerten! B: Bert. vE: Thaten.

XXIV.

Josuae res ultimae.

'Ιησού και' όσοι είδοσαν πάντα τὰ έργα κυρίου όσα ἐποίησε τῷ 'Ισραήλ.

32 Καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ ἀνήγαγον οἱ υἰοὶ Ἰσραὴλ ἔξ Αἰγύπτου, καὶ κατώρυξαν αὐτὰ ἐν Σικίμοις ἐν τἢ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οῦ ἐκτήσατο Ἰακώβ παρὰ τῶν ᾿Αμορφαίων τῶν κατοικούντων ἐν Σικίμοις ἐκατὸν ἀμνάδων, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἰωσὴφ ἐν μερίδι.

33 Καὶ 'ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ' Ἐλεάζαρ ὁ νίὸς 'Λαρῶν 'ὁ ἀρχιερεὺς' ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν Γαβαὰθ Φινεὲς τοῦ νίοῦ αὐτοῦ, ἢν ἔθωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὅρει τῷ Ἐφραίμ. 'Ἐν ἐκείνη τῷ ἡμέρα λαβόντες οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ περιεφέροσαν ἐν ἐαυτοῖς, καὶ Φινεὲς ἰεράτευσεν ἀντὶ Ἑλεάζαρ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔως ἀπέθανε, καὶ κατωρύγη ἐν Γαβαὰθ τῷ ἐαυτοῦ. Οἱ δὶ νίοὶ Ἰσραὴλ ἀπήλθοσαν ἔκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἐαυτῶν πόλεν. Καὶ ἐσέβοντο οἱ νίοὶ

בּנִי-וַלְּמִׁר יִּאַבִּי-שָׁכֵּם בִּמִאָּה מְּמִימֵׁה בַּטֵלְלַת הַשָּׁנִּה אֲשָׁר לַנֵּה יְגַּלָּב מִאָּת בֹנִי-יִשְּׁרָאֵל יִ מִמִּצְרַיִם לַבְרַנּ כִּשְׁכֵּם נצי-יִשְּׂרָאֵל יִ מִמִּצְרַיִם לַבְרַנּ כִּשְׁכֵם הְאָת-בּגְּמִוּת יִוֹסֵף אְשָׁת-בּגְּעָנִי

33 וָאֶלְעָזֶרְ כָּן־אָהַלוּ מֵת וַיִּקְבְּרָוּ אֹתוֹ בְּגִרְעַתֹּ פִּינְחֶס בְּנֹו אֲשֵׁר וִתַּּן־לְוּ בהר אפרים:

'Ισραήλ την 'Αστάρτην καὶ 'Ασταρώθ καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῷ αὐτῶν. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς χεῖρας 'Εγλῶν βασιλέως Μωαβιτῶν, καὶ κατεκυρίευσεν αὐτῶν ἔτη δέκα ὀκτώ.'

32. Β* αὐτὰ († ΛΕΧ). ΛΒ: ἀμν. ἐκατ. (ἐκατ. ἀμν. FX) ... * τῷ († FX). 33. Β* (pr.) ὁ († ΑΓΧ). ΛΕΧ: ἐερεὺς. Β: Γαβαὰρ (-ἀθ ΑΕΓΧ). ΛΕΧ: κιβ. τῆς τθήκης τὰ θεὰ περιέφερον. Α: κατωρύχθη. ΑΧ:

τόπον έαυτών. ΑΕΧ: κ. τὴν Άσταρωθ. ΑΒ: τῷ βασιλεῖ Μωάβ (βασιλείως Μωαβιτῶν Χ). Β: έκυρ. (κατεκυρ. ΑΕΧ). Subscr. Α: Ἰησῶς νίὸς Νανή.

Josephs Gebeine. Gleafars Tob.

XXIV.

herrn wußten, bie er an Ifrael gethan hatte.

Die Gebeine Josephs, welche bie Rinber Ifrael hatten aus Egypten gebracht, begruben fle zu Sichem in bem Stud Felbes, bas Jakob kaufte von ben Kinbern Hemors, bes Baters Sichems, um hundert Groschen, und ward der Kinder Joseph Erbtheil.

33 Cleafar, der Sohn Aarons, ftarb auch, und fie begruben ihn zu Gibea feines Sohns Binehas, die ihm gegeben war auf dem Gebirge Ephraim.

omnia opera Domini quae fecerat in Israel.

Ex. 13.19. Ossa quoque Joseph, quae tule- 32
Ga. 10,25. Tant filii Israel de Aegypto, sepelierunt in Sichem in parte agri, quem
Ga. 23,19. emerat Jacob a filiis Hemor patris
Sichem centum novellis ovibus, et
fuit in possessionem filiorum Joseph.

Eleazar quoque filius Aaron mor-33 tuus est, et sepelierunt eum in Gabaath Phinees filii ejus, quae data est ei in monte Ephraim.

31. dW.vE: fanuten. B: bas er.
32. Und d. Geb. ... hund. Refits, u. wurden.
vE: Felbftude. B: Stud Gelbes. (A: junge Schafe.)
B: benn fie waren ben ... jum E. worben. vE: u. f.

wurden ... Erbeigenth. dW: bie ... erhielten es 3. Bes fibung. A: es war eine B. ber ...

33. Und C. ... auf einem Sugel ... ber ... B: bem h. dW: in G. [ber Stabt].

KPITAI. שופטים

I. Καὶ εγένετο μετά την τελευτήν Ίησοῦ, και έπηρώτων οι νίοι Ίσραηλ έν κυρίφ, λέγοντες. Τίς αναβήσεται ήμιν πρός τον Χαναναΐον άφηγούμενος, του πολεμήσαι έν αύτῷ; 2 Καὶ είπε κύριος Ἰούδα ἀναβήσεται, ίδου δέδωκα την γην έν τη γειρί αυτού. 3 Καὶ είπεν Ἰούδας πρός Συμεών άδελφόν αὐτοῦ ' Ανάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρω μου, καὶ παραταξώμεθα πρός τὸν Χαναναῖον, καὶ πορεύσομαι κάγὰ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρφ σου. Καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ Συμεών. 4 Καὶ ανέβη Ιούδα. Καὶ έδωκε κύριος τὸν Χαναναΐον και τὸν Φερεζαῖον ἐν τῆ γειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν Βέζεκ δέκα γιλιάδας άνδρων. 5 Καλ εύρον τον 'Αδωνιβέζεκ έν Βέζεχ, καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξαν τον Χαναναΐον καὶ τον Φερεζαΐον. 6 Καὶ έφυγεν Αδωνιβέζεκ, καὶ κατεδίωξαν οπίσω αύτοῦ, καὶ ἐλάβοσαν αὐτόν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν γειρῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 7 Καὶ είπεν 'Αδωνιβέζεκ' Έβδομήκοντα βασιλείς τὰ άκρα τῶν γειρῶν αὐτῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου. καθώς οὐν ἐποίησα, οὖτως ἀνταπέδωκέ μοι ὁ θεός. Καὶ ηγαγον αὐτὸν εἰς Ίερουσαλήμ, त्रको वेत्रहरीकाश्य हेम्हा.

8 Καὶ ἐπολέμησαν οἱ υίοὶ Ἰούδα ἐν Ίερουσαλήμ, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ ἐπάταξαν αὐτήν ἐν στόματι ψυμφαίας, καὶ τὴν πόλιν ένέπρησαν έν πυρί. 9 Καὶ μετὰ ταῦτα κατέβησαν οι υίοι Ιούδα πολεμήσαι πρός τον Χαναναϊον τον κατοικούντα την ορεινην καί

יהודה וַיָּלְפָּדָר אוֹתָה וַיַּפַּוּה לְפִּי יָהוּדַׂה לֶהַלָּחֵם בַּכָּנֵצַנֵי יוֹשֵׁב הָהָר

κατέλαβον (εύρον ΑΕΓΧ). ΑΒ+ (a. B.) τη (* FX). Β: παρετάξαντο προς αὐτον (ἐπολ. ἐν αὐτῷ ΔΕΓΧ) .. έκοψαν (έπάτ. Α²Χ; Α¹Χ: -ξεν) ... * (alt.) τον. 6. AB: κατέδραμον (κατεδίωξαν FX). AX: ελαβον. AB (eti. 7) + (a. τ. πόδ.) τὰ ἄκρα (* FX). 7. AB: ἄγεσιν (ην. FX). 8. AB: ἐπολέμεν (-ησαν FX). Β* οί AFX: ἐπαταξεν) ... † (a. δέκα) είς (* ΑΕΓΧ). 5 Β: († ΑΓΧ). Α¹Β: τὴν Ί. (ἐν Ί. Α²ΕΓΧ). 9. ΑΧ: τῦ πολ.

ווהי אחרי מות יהושע ב. בני ישראל ביהוה לאמר מי־יעכה־ 2 בוֹּג וַיָּאמֶר יִהוֹה יִהוּדָה וַצַּלֵה הַבָּה ץ בַּיָדְוֹ זְיַאמֵר יַהוּדַה 3 נתתי את־האר ַנַיַעַל יִהוּדָה וַיִּתָּן יִהוָה אֶת־הַכְּנַעַנֵי 4 והפרני בידם ויפום בבוק עשרת ח אַלַפִּים אַישׁ: וַיִּמְצָאוּ אָת־אָלנֵי בָּזֶק בָּבַוֶק וַיִּלַחֲמָר בִּוֹ וַיַּכֹּר אָת־הַכְּנַעֵנִי 6 וַאַת־הַפּּרָזֵי: וַיַּנַסׁ אֲלְנִי בָּזֵק וַיְּרְדְּפִּוּ אתו ווקבצר את-7 בַּהֹנוֹת יַדֵיו וְרַגְלֵיו: וַיִּאמֵר אַדְנִי־ בַזֶק שָבְעֵים: מָלֶכִים בַּהֹנוֹת יִדִיהַם תַחַת שָׁלְחָלִי כַּאָשֶׁר עָשִּׁיתִי כֵּן שָׁלַם־ אָלהַים וַיִבִיאַהוּ יִרְוּשָׁלֵם וַיַּטָת

^{1.} B: δεὰ τἔ κυρίε ... τος Χ. (ἐν κυρ. ... τὸν Χ. ΑΕΓΧ) ... πρὸς αὐτὸς (ἐν αὐτῷ ΑΓΧ; ΕΧ: ἐν αὐτοῖς). 2. ΑΒ* τῆ († Χ). 3. Β: τῷ Σ. ἀδελφῷ (ο. ΑΕΓΧ) ... τὸς Χαναναίες (τὸν Χ. Χ; ΑΕΓΧ: ἐν τῷ Χαναναίφ). ΑΕΧ: καίγε έγω. 4. Β: παρέδωκε ... εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν (c. ΑΕΓΧ) (eti. 5) δκοψαν (ἐπάταξαν ΕΧ;

Das Buch der Michter.

L. Rach bem Tobe Josua fragten bie Rinber Afrael ben Berrn, und fprachen: Wer foll unter uns ben Rrieg führen wiber bie 2 Cananiter? *Der Berr fprach: Juba foll ibn fubren. Siebe, ich habe bas Land in 3 feine Sand gegeben. *Da fprach Juba gu feinem Bruber Simeon: Biebe mit mir binauf in meinem Loos, und lag uns wiber bie Cananiter ftreiten, fo will ich wieber mit bir gieben in beinem Loos. Alfo 4 zog Simeon mit ihm. *Da nun Juba binauf jog, gab ibm ber Berr bie Cananiter und Bherefiter in ihre Banbe, unb ichlugen zu Befet gebn taufend Dann. 5 "Und fanden ben Aboni Befet zu Befet, und ftritten wiber ibn, und ichlugen bie 6 Cananiter und Pherefiter. *Aber Aboni Befet flobe, und fie jagten ihm nach, und ba fie ihn ergriffen, verhieben fie ihm bie Daumen an feinen Ganben und Fugen. 7 Da fprach Aboni Befef: Siebengig Ronige mit verhauenen Daumen ihrer Ganbe und Fuße lafen auf unter meinem Tifch; wie ich nun gethan habe, fo hat mir Gott wieber vergolten. Und man brachte ibn gen Jerufalem, bafelbft ftarb er.

8 Aber bie Kinder Juda stritten wider Jerusalem, und gewannen fie, und schlugen fie mit der Schärfe des Schwerts, und Jundeten die Stadt an. Darnach zogen die Kinder Juda herab zu streiten wider die Cananiter, die auf dem Gebirge und gegen Mittag und in den Gründen woh-

Nm.27,81 Post mortem Josue consuluerunt I.
filii Israel Dominum, dicentes: Quis
**0,18. ascendet ante nos contra Chananaeum, et erit dux belli? **Dixitque 2

Be.33,7. Dominus: Judas ascendet; ecce, tradidi terram in manus ejus. *Et ait 3 Judas Simeoni fratri suo: Ascende

Joseph Game Joseph

abiit cum eo Simeon. *Ascenditque 4

Jos. Judas et tradidit Dominus Chana17,15s. naeum ac Pherezaeum in manus

cem millia virorum. Inveneruntque 5
Adonibesec in Bezec, et pugnaverunt contra eum ac percusserunt Chananaeum et Pherezaeum. Fugit autem Adonibesec; quem persecuti comprehenderunt, caesis summitatibus manuum ejus ac pedum. Dixitque Adonibesec: Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum sum
15,77, mitatibus colligebant sub mensa mea

9,56. ciborum reliquias; sicut feci, ita 8x.21,26. reddidit mihi Deus. Adduxeruntque eum in Jerusalem et ibi mortuus est. V.21. Oppugnantes ergo filii Juda Jeru-

salem ceperunt eam, et percusserunt in ore gladii, tradentes cunctam incendio civitatem. Et postea de
Jec. 9,1. scendentes pugnaverunt contra Cha10,40. nanaeum, qui habitabat in montanis et ad meridiem et in campestribus.

^{9. 8*(}ult.) et.

^{1.} querft hinaufziehen ben Ar. ju f. B.dW.vE: (Unb) es geichah. dW.vE: 3. ausziehen. B.dW.vE: wiber (gegen) ... fie ju ftreiten.

^{2.} f. binaufs.

^{3.} B.dW.A: in mein &. vE: Grbtheil.

^{4.} gab b. D. ... fclugen ihrer.

^{5.} B: trafen ... an.

^{6.} B: hinter ihm her. dW.vB.A: n. ergr. ihn, B.dW.vE.A: hieben (ihm) ... ab. A: bie Spigen?
7. vE: fammelten was ... lag. A: lafen ben Abfall ber Speifen ...!

^{8.} dW.vE: nahmen fie (es) ein. dW.vE.A: fted's ten ... in Brand.

^{9.} dW: ber Rieberung. A: ben Ebenen. vE: bas Geb. n. b. Subgegend n. b. Nieb. bewohnten.

τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν. 10 Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδα πρὸς τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Χεβρών, 'καὶ ἐξῆλθε Χεβρών ἐξ ἐναντίας' (τὸ δὲ ὅνομα Χεβρών ἢν ἔμπροσθεν Καριαθαρόκ), καὶ ἐπάταξαν τὸν Σεσσὶ καὶ ᾿Αχιμὰν καὶ Θολμί, 'γεννήματα τοῦ ᾿Ενάκ'. 11 Καὶ ἐπορεύθησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Δαβίρ (τὸ δὲ ὅνομα τῆς Δαβίρ ἦν

έμπροσθεν πόλις γραμμάτων).

12 Καὶ είπε Χάλεβ· Ος αν πατάξη την πόλιν τών γραμμάτων καὶ προκαταλάβηται αὐτήν, δώσω αὐτῷ τὴν Αχσὰ θυγατέρα μου είς γυναϊκα. 13 Καὶ προκατελάβετο αὐτήν Γοθονιηλ υίος Κενέζ άδελφος Χάλεβ ο νεώτερος, καὶ έδωκεν αύτῷ Χάλεβ την Αχσά θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναϊκα. 14 Καὶ ἐγένετο έν τῆ εἰζόδφ αὐτῆς, καὶ ἐπέσεισεν αὐτὴν Γοθονιήλ τοῦ αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αύτης άγρον και εγόγγυζεν επάνω τοῦ ύποζυγίου καὶ *έκραζεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου. Καὶ είπεν αὐτῆ Χάλεβ. Τί ἔστι σοι; 15 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Αχσά'. Δός μοι εὐλογίαν, ότι είς γην νότου εκδέδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ύδατος. Καὶ έδωκεν αὐτῆ Χάλεβ 'κατά την καρδίαν αὐτης' λύτρωσιν μετεώρων καί λύτρωσιν ταπεινών.

16 Καὶ οἱ νίοὶ Ἰοθὸρὶ τοῦ Κιναίου τοῦ πενθεροῦ Μωϋσῆ ἀνέβησαν ἐκ τῆς πόλεως τῶν φοινίκων μετὰ τῶν νίῶν Ἰούδα εἰς τὴν ἔρημον Ἰούδα τὴν οὐσαν ἐν τῷ νότῳ, ἐπὶ καταβάσεως ᾿Αράδ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ

κατώκησαν μετά τοῦ λαοῦ.

17 Καὶ ἐπορεύθη Ἰούδα μετὰ Συμεων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα Σεφέθ, καὶ ἔξωλόθρευσαν αὐτήν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὅνομα τῆς πόλεως ἔξολόθρευσις. 18 Καὶ *οὐκ ἐκληρονόμησεν Ἰούδα τὴν Γάζαν οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν ᾿Ακαρων οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν ᾿Ακαρων οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ τὴν ᾿Ακαρων οὐδὲ τὰ ὅρια αὐτῆς. ¹9 Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰούδα καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὅρος, ὅτι οὐκ ἡδυνάσθησαν ἔξολοθρεῦσαι τοὺς

לַרְיַת-סֵפֶר: אֶל-יוּשָׁבֵּי דְּבָיר וְשֵׁם-דְּבִיר לְפָּנִים לְפָנִים לִרְיַת אַרְבָּע וַיַּכֶּוּ אֶת-שִׁשְׁי הְפָּנִים לִרְיַת אַרְבָּע וַיַּכֶּוּ אֶת-שִׁשְׁי י וְהַנָּגִי וְהַשְּׁפֵלֵה: וַיַּלֶּד וְהוּיִּה אֶל-

לְּיִ צְּלֵּת מִיִם וֹיִּשֵּׁן-לֵּה פָּלֵב אֵת צְּלֵּת לִי צְּלָת מִיִם וֹיִּשּׁן-לֵה פָּלֶב אָת צְּלָּת בּרָכָּנ פַּי מַב-לֵּף: וַשְּׁאָמָר לֵּוְ שְׁבִּי וֹנְתַשְּׁה וּשִּׁלֶב מַב-לֵּף: וַשְּׁאָמָר לֵוְ שְׁבִּילִי הַשְּׁבָּר בּרָכָּנ מַב-לֵּף: וַיִּאָשׁה: וַיִּיהִי בְּבוּאָה בְּרָכָנ מַבּלְל הַלְּמִי לְּוֹ אָמֵר-לְהְּ לְנֵי אָתר-לִהְ בַּשְׁלֵּל מֵאֶת-אִבִּיהָ הַשְּׁבֶּר לְנֵי אָתר-לִהְ הַשְּׁלֵּל הַלְּבְיה לְנִיאָמָר בָּוֹּ לְנֵי אָתר-לְהְ בִּקְב הַשְּׁלֵּל מָאֶת-אִבִּיהָ הַשְּׁבֶּר לְנֵי אָתר-לְהְ בִּיּלְּבָר וְיִּשְׁלֵּל בָּוֹר לְנִי אָמֶר בְּלֶב אָמִיר יַבְּּלְבוּ אַמִּר בָּבְּיאָה בְּלְבְיתִה לְּאָמֶר פְּלֵב אָמִיר בְּבָּב אָמִיר יַבְּיּה אָתר-לְרְיִּר בְּיִי

אָת-הַצָּם: יְהוּלָה אָשֶׁר בְּנָגָב שַׁרֵד וַיֵּלֶךְ וַיִּשֶׁב הַתְּעָרִים אָת-בְּנַי יְהוּלָה מִדְבַּר וּבְנַי פִינִי חוֹנֵן משָׁה עָלֵּוּ מִעַּיר

וּיָּרֶשׁ אֶת-הָהֶר פִּי לְא לְהוֹרִישׁ אֶת-זְיָרֶשׁ אֶת-הָבְּלְּהוֹ וְיָאֶת-בְּבוּלְהּ וְאֶת-בְּלְרְוֹן זוֹיִלְפָּׁד יְתּהִּדְהׁ אֶת-שֵׁצֵה וְאֶת-בְּלְּהוֹן זוֹיִלְפָּׁד יְתּהִּדְהׁ אֶת-שֵׁצֵה וְאֶת-בְּלְּהוֹן זוֹיָלֶהְ יְתּהִיְהׁ אֶת-בְּצֵה וְאֶת-בְּלְּהוֹן זוֹיָלֶהְ יְתּהִיְהׁ אֶת-בְּצֵה וְאֶת-בְּלְּהוֹן זוֹיַלֶה יְהֹהִיְהׁ אֶת-שִׁצְיִה וְאָת-בְּלְּהוֹן זוֹיַלֶה יְהֹהִיְהׁ אֶת-שִׁצְיִה וְאָת-בְּלְּהוֹן אָתִוֹיוֹ זוֹיָלֶה יְהֹהִיְה בִּיִלְה יְהִוּיְה אָת-שִׁבְּיִלוֹן אָתִוֹיוֹ זוֹיָלֶה יְהִהְּיָר פִי לְא לְהוֹרִישׁ אֶת-בִּילִה אָת-בִּילִה אָת-בִּילִר בְּי לְא לְהוֹרִישׁ אֶת-בִּילְרוֹן

> פתח באתנח .10. קמץ בז"ק .15.

^{1088.} Nomm. prr. variant. 10. Α* ἐν Χερο.-Χερο. Β: καὶ τὸ ὄν. ἡν τὸ πρότερον (c. ΛΕΓΧ). 11. Β: ἀνέβησαν (ἐπορεύθ. ΑΓΧ) ... † (p. ἔμπο.) Καριαθσέφερ (* ΑΕΓΧ). 12. Β (eti. in seqq.): Ἀσχὰ (ΑΕΧ: Ἀσχὰν, F: Αχσὰν). 13. Β: ἀδελφᾶ (-ὸς ΑΓ). ΑΓΧ* (alt.) Χάλ. 14. ΑΕΓΧ: ἐν τῷ εἰςπορ. αὐτήν. ΑΓΧ* Γοθον. ... † (a. ἀγο.) τὸν. Β* ἐπ. τὰ ὑποζ. († ΑΕΧ). ΑΒ rell. † (p. alt. ὑποζ.) εἰς γῆν νότε ἐκδέδοσαί με (* F). 15. Β† (p. Δ.) δὴ (* ΑΧ). 16. ΑΕΓΧ* (alt.) τὰ. Β: ναμβρᾶ (πενθ. ΑΕΓΧ) ... * τῆς († iid.).

ΑΕΓΧ: πρὸς τὸς υίες. Β: ἔρημον τὴν ἔσαν ἐν τῷ νότῷ Ἰ., ἡ ἐστιν ἐπὶ (c. ΑΓΧ) ... * κ. ἐπορ. († ΕΧ; ΑΓΧ: κ. ἐπορεύθη). Α: κατῷκησεν. 17. Β: ἔκουρε (ἐπάταξαν ΑΓΧ). ΑΕΓΧ† (a. ἐξωλ.) ἀναθεμάτισαν αὐτὴν καὶ. Β. ἐκάλεσε ... ἀνάθεμα (σαν ... ἐξολ. ΑΕΓΧ). 18. Α*ΕΓΧ* ἐκ. ΑΕΧ (sexies): καὶ (pro ἐδὸ)... (ter) τό ὅριον. Β* (ult.) καὶ († ΑΕΧ). 19. ΑΓΧ: ἐδύνατο. ΑΕΓΧ (pro ἐξολ.) κληρονομήσαι.

10 neten. "Und Juba gog bin wiber bie Cananiter, bie ju Bebron mobneten (Bebron aber hieß vorgeiten Ririath Arba), und ichlugen ben Sefai und Abiman und 11 Thalmai. *Und jog von bannen wiber Die Einwohner ju Debir (Debir aber hieß porzeiten Ririath Gebber).

Und Caleb fprach: Wer Ririgth Sepher folagt und gewinnet, bem will ich meine 13 Tochter Achia jum Beibe geben. *Da gewann fie Athniel, ber Cobn Renge. bes Calebs jungften Brubers. Und er gab ihm feine Tochter Achfa gum Beibe. 14 "Und es begab fich, ba fie einzog, warb ihr gerathen, daß fle forbern follte einen Ader von ihrem Bater, und fiel vom Gfel. Da fprach Caleb ju ihr: Bas ift bir? 15 *Sie fprach: Bib mir einen Segen, benn bu haft mir ein Mittagsland gegeben, gib mir auch ein mafferiges. Da gab er ibr ein mafferiges oben und unten.

Und die Rinber bes Reniters, Dofe Schwagers, jogen berauf aus ber Balmenftabt mit ben Rinbern Juba in bie Bufte Juda, die ba liegt gegen Mittag ber Stadt Arab, und gingen bin und wohneten unter bem Bolf.

Und Juba jog bin mit feinem Bruber Simeon, und ichlugen bie Cananiter gu Bephath, und verbanneten fie, und nann-

18 ten bie Stabt Barma. *Dazu gemann Juba Gaza mit ihrer Bugebor, und Astion mit ihrer Bugebor, und Efron mit ihrer

19 Bugebor. "Und ber Berr war mit Juba, baß er bas Bebirge einnahm, benn er tonnte die Einwohner im Grunde nicht einnehmen, barum, baß fie eiferne Wagen

*Pergensque Judas contra Chana-10 Jee 15.13 naeum, qui habitabat in Hebron (cujus nomen fuit antiquitus Cariath-Jos. 15,16 arbe), percussit Sesai et Ahiman et Jos. 13,15 Tholmai, *atque inde profectus abiit 11 ad habitatores Dabir (cuius nomen vetus erat Cariathsepher, id est civitas litterarum). Jos. 15, 16

Dixitque Caleb: Qui percusserit 12 Cariathsepher et vastaverit eam, dabo ei Axam filiam meam uxorem.

Jos. 15, 17 * Cumque cepisset eam Othoniel fi- 13 lius Cenez frater Caleb minor, dedit ei Axam filiam suam conjugem. *Quam pergentem in itinere monuit 14 Jos. 15, 18 vir suus, ut peteret a patre suo

agrum. Quae cum suspirasset sedens in asino, dixit ei Caleb: Quid habes? Jes. 15,19 * At illa respondit: Da mihi bene- 15 dictionem: quia terram arentem de-

disti mihi, da et irriguam aquis. Dedit ergo ei Caleb irriguum superius et irriguum inferius.

4,11.17. Nm.10.29 Filii autem Cinaei cognati Moysi 16 24,21; pt.34,3, ascenderunt de civitate palmarum cum filiis Juda in desertum sortis Jos. 18.14 ejus, quod est ad meridiem Arad. et habitaverunt cum eo.

Abiit autem Judas cum Simeone 17 fratre suo et percusserunt simul Chananaeum, qui habitabat in Sephaath, et interfecerunt eum. Vo-Jes. 12.14 catumque est nomen urbis Horma, Nm.21,3 id est anathema. *Cepitque Judas 18 Jos. 13,3. Gazam cum finibus suis et Ascalonem atque Accaron cum terminis suis. Fuitque Dominus cum Juda, 19 Josi 1,21; et montana possedit, nec potuit de-4,3.18. lere habitatores vallis, quia falcatis

18. B: Grange. vE.A: fammt ihrem Gebiete. dW: u. ihr G.

19. aber er t. dW.vE.A: in Befit nahm. B: bie auf bem . vertrieb ... im Thal. dW.A: (Bem.) bes Th. vE: Thalbem. A: Sichelmagen!

^{10.} B: juvor. vE: vorher. dW: Stabt Arba's.

^{11-15.} Bie Jos. 15,15-19. 16. dW: Schwiegervatere? B: Denn er war hins gezogen u. mobnete.

^{17.} vE: gaben fie ber gottverfcwornen Bertilgung bin. A: tobteten?

Polyglotten . Bibel. A. T. 2. Bbs 1, 216tb.

κατοικούντας την κοιλάδα, δτι 'Ρηχάβ διεστείλατο αὐτοῦς. 20 Καὶ ἔδωκαν τῷ Χάλεβ την Χεβρών, καθὰ ἐλάλησε Μωϋσῆς, καὶ ἐξῆρεν ἐκεὶ τοὺς τρεῖς υἰοὺς Ἐνάκ. 21 Καὶ τὸν 'Ιεβουσαἴον τὸν κατοικοῦντα ἐν 'Ιερουσαλημ οὐκ ἔξῆραν οἱ υἰοὶ Βενιαμίν, καὶ κατώκησεν ὁ 'Ιεβουσαἴος μετὰ τῶν υἰῶν Βενιαμίν ἐν

Ίερουσαλημ έως της ημέρας ταύτης.

22 Καὶ ἀνέβησαν οἱ υίοὶ Ἰωσήφ καίγε αὐτοι είς Βηθήλ, και κύριος ήν μετ' αὐτῶν. 23 Καὶ παρετέβαλον καὶ κατεσκέψαντο οίκος * Ισραήλ κατά Βηθήλ (το δε όνομα της πόλεως ην έμπροσθεν Λουζά), 24 καὶ είδον οί φυλάσσοντες καὶ 'ίδοὺ' άνηρ έξεπορεύετο έχ τῆς πόλεως, 'χαὶ έλαβον αὐτὸν' χαὶ είπον αύτο Δείξον ήμεν της πόλεως την είςοδον, καὶ ποιήσομεν μετά σοῦ έλεος. 25 Καὶ έδειξεν αύτοις την είζοδον της πόλεως. Καί επάταξαν την πόλιν έν στόματι φομφαίας, τον δε ανδρα και την συγγένειαν αύτοῦ έξαπέστειλαν. 26 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν Χεττίν, καὶ φαοδόμησεν έκει πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ όνομα αὐτῆς Λουζά. (Τοῦτο όνομα αύτης έως της ημέρας ταύτης.)

²⁷ Καὶ ουκ εκληρονόμησε Μανασσή την Βηθσάτ, 'ἦ ἐστι Σκυθῶτ πόλις', οὐδὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς 'οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς', ουδε την Θανάχ ουδε τάς θυγατέρας αυτής, ούδε τους κατοικούντας Δώρ ούδε τας θυγατέρας αύτης, ούδε τον κατοικούντα Ίεβλαάμ 'ούδε τὰ περίοικα αὐτῆς' οὐδε τὰς θυγατέρας αύτης, ούδε τους κατοικούντας Μαγεδώ 'ούδε τα περίοικα αυτής και τας θυγατέρας αυτής. καὶ ήρξατο ὁ Χαναναίος κατοικείν ἐν τῆ γῆ ταύτη. 28 Καὶ έγένετο ότε ένίσχυσεν Ίσραήλ, nal Etreso vor Xavaraior els popor, nal igal-29 Kal Eggatu ρων ούκ έξηρεν αύτόν. ούκ έξηρε τον Χαναναΐον τον κατοικούντα έν Γάζερ, και κατφκησεν ο Χαναναίος έν μέσφ αύτου έν Γάζες και έγένετο αυτώ είς φό-30 Καὶ Ζαβουλών ούκ έξηρε τους κατοικούντας Κετρών ούδε τούς κατοικούντας Νααλώλ, καὶ κατφκησεν ὁ Χαναναίος έν μέσφ αὐτοῦ καὶ έγένετο αὐτῷ εἰς φόρον. שִּׁעִבּבָּרִ בִּנְיִמִן בִּירִנְּשִׁלֵּם מֵּד חַיִּנִם אָעבּבָּרִ בִּנְיִמִן בִּירִנְשְׁלֵּם מֵד חַיִּבּר יִּמְשׁׁ בִּנִיבִּנְסִי יִשֵּׁב יְּרְנּשְׁלֵּם מִשָּׁה וַנְּוָרָשׁ מִשָּׁם אָעבּשְׁלְשָׁׁה בְּבֵּר בּנִיּשְׂנִּנִּ לְּכָלֵבָ אָעבּחָבְּרְוּוֹ בִּאָשָׁר וַבְּּבִּר בּנִישְׁנַנִּי לְכָלֵבָ אֶעבּחָבְרְוּוֹ בִּאָשׁׁר וַבְּבּר

בישלים דַיָּכָן פִיר דַיִּלְּבָא שִׁמָהּ לָהִז בְּחָתְּתִּים דַיָּכָן פִיר דַיִּלְּבָא שִׁמָהּ לָהִז בּבְיתּדְאָל הַשָּׁמְיני שִּלְּה דְטָבִי דְיִּלְבָּא שִׁר־הְּבָּל־ בּבְיתּדְאָל הַשָּמְיני שִּלְּה דְטָבִי נַיִּלְאִישׁ וְאָת־בְּלִּר בּבְיתּדְאָל הַשָּׁמְיני שִּלְּה דְיִבָּא שִׁר־הְעִיר בּבְיתּדְאָל וְשָׁמִדְהָעִיר נְשָׁכָּים לְהִז: בּבְיתּדְאָל וְשָׁמִדְהָעִיר נְשָׁכָּי שִּרְהְעִיר בּבְיתּדְאָל וְשָׁמִדְהִנִּי נְאָ אָת־בְּנְיִאַ בּבְיתּדְאָל וְשָׁמִדְּהִי עִנְּי בִּיתּדִיוֹסֵף בַּנִים בְּיִּהִי

ווּשׁבֹּ לְּעַׁלְ וַיִּשָׁבִ הְפִּלְצֵּי בְּלֹרְבִּוּ לְּאָ שִוּרִישׁ אָת-וִּיִשְׁבִּי לְּמִּלְנִי בְּלַרְבִּוּ לְאַ שִוּרִישׁ אָת-וִּיִשְׁבִּי לִמְּלִייִ בְּנִעִּייִ וְשִׁבּ כְּלְאָבִי וְלָאָבִי וְיִּשְׁבִּי לְאָרּבְּנִוּעִייִ וְבִּיְלִּיּ כְּלְאָבוֹ וְלָאָב וְנִישָׁ לְאִרבְּנִוּעִייִ וְבִּילִייִ וְבִּילְיוּ כְּלְאָב וְנִיְשָׁב יְבִּלְעָם לְאִרבְּנִוּעִייִ וְבִּילִייִ וְבִּילִייִ בְּבְּלְעָם וְהִּוְרִישׁ אָת-בְּנִוּעִייִ וְיִשְׁב בְּנִינִייִ וְשִׁבְּינִי בְּלְאָם וְהִוּבְישׁ לְאִרבְּנִינִישְׁוּ וְאָת-בְּנִוּעִייִ וְבִּילְיִי בְּלְאָם וְהִיִּשׁ לְאִרבְּנִיעִיין וְאָת-בְּנִוּעִייִ וְשִׁבְּינִייִ וְשָּׁבֵּי וְשָּׁבְּי וְאָת־בְּנִוּעִייִ וְשִּׁבְּי וְשָׁבֵּי וְשָׁבְּי וְשָׁבְּי וְשָׁבְּיוֹ וְאָת-בְּנִוּעִייִ וְשְׁבִּי וְשָׁבְּי וְשְׁבִּי וְשְׁבִּי וְשְׁבְּיוֹ וְשְּׁבִּי וְבִּיְשְׁבְּי וְשְׁבִּי וְיִשְׁבֵּי וְבִּשְׁבְּי וְשְׁבִּי וְיִשְׁבֵּי וְבְּעְבִּי וְשְׁבִּי וְשְׁבִּי וְשָׁבְּי וְשְׁבִּי וְשְׁבְּיוֹ וְשְׁבִּי וְיִבְּעְבִי וְשְׁבִּי וְשְׁבִּי וְיִבְּעְבִּי וְשְׁבִּי וְבִּישְׁבְּיִי וְּשְׁבְּבְּיוֹ וְשְׁבִּי וְיִשְׁבֵּי וְיִשְׁבִּי וְיִשְׁבְּיִי וְּשְׁבִּי וְיִבְּישְׁבִּי וְיִישְׁבִּי וְיִישְׁבִּי וְיִישְׁבִּי וְּשְׁבִּי וְיִישְׁבִּי וְיִישְׁבִּי וְיִישְׁבִּי וְיִישְׁבִּי וְּשְׁבִּי וְיִּלְּיִי וְּבִּיוֹי וְיִּשְׁבִּי וְנִישְׁבִּי וְנִישְׁיִּי וְּבְּיִייִּייִי וְּבְּיִי וְּבִּיתִייִישְׁ בְּבִּינִייִי וְּבְּיִייִייִּי וְּבְּיִּי וְּבְּיִי וְבִּישְׁבִּי וְנִישְׁבִּי וְבִּישְׁבּיי וְבִּישְׁבִּיוּ וְּבְּיִייִי וְּבִּיְיִייִי וְּבְּיִייִי בְּיִייִייִּי וְּבְּיִי בְּיִּבְּיִי בְּיִבְּיִי שְׁבִּייִי בְּיִישְׁבִּיי בְּנְבִּייִי בְּיִּבְיִּייִי בְּיִּבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִּבְּיִי בְּיִּבְּיִי בְּבְּיִייִיי בְּיִּבְּיִּיי בְּיִבְּייִי בְּבִּייִּיי בְּבְּיבְּיי בְּבְּיבְּייִי בְּבְּיִייִייְיִים בְּבְּבִייי בְּיבְּבְּייִייִייְיִייִּייִּייְּבְּייִייִי בְּיבְּייִייִי בְּבְּייִים בְּבְּיבְייי בְּבּייִּבְייים בְּבְּבְּייִי בְּיבְבְּייִייִישְׁיוּבְיייִישְׁיוּיוּי וְישְׁבְּיי בְּבְּבְּייִים בְּיבְּייִים בְּיבְּיבְּיים בְּבּיבְּיבְּייי בְּבְּבְּיבּייִיים בְּבְּבְּייִּבְייִייִישְׁיבְּיי בְּבְּבְּיבְּייוּישְׁייוּים בְּבְי

^{20.} Δ'X: ἐδωκεν. Β: καθὼς (-θὰ ΑΓΧ). ΑΒΕΧ† (p. Μ) καὶ ἐκληρονόμησαν ἐκιὖθεν τὰς τρεῖς πόλεις [Β†τῶν υίῶν Ἐνώκ] (*F). Β* κ. ἐξηρ. -fin. († ΑΕΓΧ). 21. Β: ἐκληρονόμησαν (ἐξῆραν ΑΕΓΧ). 23. ΑΕΓΧ* κ. κετεσκ. Β* οἰκ. Ἰσρ. κατά († ΑΕΓΧ). 26. Β: ἐπορενύθη (ἀπῆλθεν ΑΕΓΧ). 27. Β: ἐξῆρα (ἐκληρον. ΑΕΓΧ). 28. Β: ἐποίησε (ἐθετο ΑΕΓΧ). 29. ΑΒ* αὐτῷ (†ΓΧ). 30. Β: αὐτῶν (-ῦ ΑΕΓΧ).

ישביי ק' . 27. v. 28. פרות באחכת 88. v. 38. פרות בס"פ v. 30.

20 hatten. "Und fie gaben bem Caleb Hebron, wie Mose gesagt hatte, und er vertrieb 21 baraus die drei Sohne des Enak. "Aber die Kinder Benjamin vertrieben die Jebufiter nicht, die zu Jerusalem wohneten, sondern die Jebufiter wohneten bei den Kindern Benjamin zu Jerusalem bis auf diesen Tag.

Deffelben gleichen zogen auch die Kinder Joseph hinauf gen Beth El, und ber Herr 23 war mit ihnen. *Und bas haus Joseph verkundschaftete Beth El (bie vorhin Lus 24 hieß). *Und die Wächter sahen einen Mann aus der Stadt gehen, und sprachen zu ihm: Weise uns, wo wir in die Stadt kommen, so wollen wir Barmherzigkeit an 25 dir thun. *Und da er ihnen zeigte, wo sie in die Stadt kamen, schlugen sie die Stadt mit der Schärfe des Schwerts, aber den Mann und alle sein Geschlecht ließen 26 sie gehen. *Da zog derselbe Mann ins

26 fie gehen. *Da zog berfelbe Mann ins Land ber Gethiter, und bauete eine Stadt und hieß fie Lus, die heißt noch heutiges Lags also.

Und Manaffe vertrieb nicht Beth Sean mit ihren Tochtern, noch Thaenach mit ihren Tochtern, noch bie Einwohner gu Dor mit ihren Tochtern, noch bie Ginwohner zu Jebleam mit ihren Tochtern, noch bie Einwohner ju Megibbo mit ihren Tochtern, und bie Cananiter fingen an gu 28 wohnen in bemfelben Lanbe. *Da aber Ifrael mächtig warb, machte er bie ginsbar, und vertrieb fie Cananiter 29 nicht. *Desgleichen vertrieb auch Cobraim die Cananiter nicht, die ju Gafer wohneten, fonbern bie Cananiter woh-30 neten unter ihnen gu Bafer. * Sebulon vertrieb auch nicht die Einwohner zu Ritron und Rahalol, fondern die Cananiter wohneten unter ihnen, und waren ginsbar.

Jos. 15,13 curribus abundabant. *Dederuntque 20

14,13.6; Caleb Hebron, sicut dixerat Moyv.10. ses, qui delevit ex ea tres filios
Enac. *Jebusaeum autem habi-21

15,10.12. tatorem Jerusalem non deleverunt

Joil 13,28; filii Benjamin, habitavitque Jebusaeus

28m.5,6. cum filiis Benjamin in Jerusalem
usque in praesentem diem.

Domus quoque Joseph ascendit 22 in Bethel, fuitaue Dominus cum eis. *Nam cum obsiderent urbem, quae 23 Jos. 18, 12 prius Luza vocabatur, *viderunt ho- 24 minem egredientem de civitate, dixeruntque ad eum: Ostende nobis introitum civitatis, et faciemus tecum misericordiam. *Qui cum ostendis- 25 set eis, percusserunt urbem in ore (Jos.6,25 gladii, hominem autem illum et omnem cognationem ejus dimiserunt. *Qui dimissus abiit in terram Het- 26 thim, et aedificavit ibi civitatem vocavitque eam Luzam; quae ita appellatur usque in praesentem diem.

Manasses quoque non delevit Beth-27

17,112. san et Thanac cum viculis suis, et
habitatores Dor, et Jeblaam et Mageddo cum viculis suis, coepitque
Chananaeus habitare cum eis. *Post-28

Jee.17,118 quam autem confortatus est Israel,
fecit eos tributarios et delere noJee.16,10 luit. *Ephraim etiam non inter-29
fecit Chananaeum, qui habitabat in
Gazer, sed habitavit cum eo. *Za-30
bulon non delevit habitatores Cetron

Jee.19,126 et Naalol, sed habitavit Chananaeus
in medio ejus factusque est ei tributarius.

26. S: Hethim. 30. Al.: Thetron. S: Naalon.

^{28.} A.A: machte es.

^{20.} A: vertilgte. B.dW: von bannen.

^{21.} mit b. R.

^{23.} dW: erfunbete, vE: Und als ... erfunbicaftete.
24. dW.A: fam. vE: geben. dW: Zeige uns ben Gingang ber St. A: einen E. in die St. vE: ben 3us gang ju. dW: Liebe. A: Gnabe ... üben.

^{25.} B.dW.vE.A: f. ganges G. A: entfommen.

dW.vE: frei.

^{26.} B.dW.vE: bas ift ihr Rame bis auf biefen

Tag.
27. vE: Töchterftabten. A: Dorfern. (Bgl. 3of. 17,12.)

^{28.} machte es. Bie 3of. 17,13.

^{29.} dW: in ihrer Mitte.

31 Καὶ Ασήρ οὐκ Εξήρε τοὺς κατοικοῦντας Ακγώ καὶ τους κατοικούντας Σιδώνα καὶ 'τους κατοικούντας 'Αγλάβ, τὸν 'Αγζείβ καὶ τὸν Ἐλβὰ καὶ τὸν ᾿Αφεκὰ καὶ τὸν Ῥοώβ. 32 Καὶ κατώκησεν ὁ Ασήρ ἐν μέσφ τοῦ Χαναναίου του κατοικούντος την γην, ότι ούκ 33 Καὶ Νεφθαλὶ *ήδυνήθη έξαραι αύτόν. ούκ έξηρε τους κατοικούντας Βηθσάμες καί τούς κατοικούντας Βηθανάθ, και κατώκησε 'Νεφθαλί' εν μέσφ του Χαναναίου του κατοικούντος την γην. οί δε κατοικούντες Βηθσάμες και Βηθανάθ έγένοντο αύτοῖς είς φόρον. 34 Και εξέθλημεν ο Αμορύαιος τους νίους

Δαν είς το όρος ότι ούκ αφήκεν αύτούς καταβήναι είς την κοιλάδα. 35 Καὶ ήρξατο ο Αμορραίος κατοικείν έν τῷ όρει τῷ * όστρακώδει εν ώ αί άρκοι καί εν ώ αί άλώπεκες, και έβαφύνθη ή χείφ οίκου Ιωσήφ 'έπι τον 'Αμοβόατον', και εγενήθη 'αὐτφ' είς φόρον. 36 Καὶ τὸ όριον τοῦ Αμορραίου ἀπὸ τῆς άναβάσεως * Ακραβίν από της πέτρας καί žπάνω.

ΙΙ. Καὶ ἀνέβη ἄγγελος πυρίου ἀπὸ Γαλγάλ έπὶ τὸν *Κλαυθμώνα 'καὶ ἐπὶ Βηθήλ καὶ έπι τὸν οίκον Ἰσραήλ', και είπε 'προς αὐτούς. Τάδε λέγει κύριος': Ανεβίβασα ὑμᾶς έξ Αίγύπτου καὶ εἰζήγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν, ἡν ομοσα τοις πατράσιν ύμων, καὶ είπα. Οὐ διασκεδάσω την διαθήκην μου μεθ' ύμων είς τον αίωνα, 2 και ύμεις ου διαθήσεσθε διαθήκην τοξς έγκαθημένοις έν τη γη ταύτη, ούδε τους θεούς αύτων προςκυνήσετε, άλλα τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε', τὰ θυσιαστήρια αθτών κατασκάψατε. Καλ οθκ είζηκούσατε της φωνης μου, ότι ταύτα εποιήσατε, δ κάγὼ είπον. Ου μη έξαρω αυτούς έκ προςώπου ύμων, καὶ Ισονται ύμιν είς συνοχάς, καὶ οί θεοί αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδα-♣ Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υίους Ισραήλ, και επήραν ό λαός την φωνήν

31ss. Nomm. prr. variant. 31. AB+ (p. 2/20) καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τὸς κατοικῶντας Δῶρ (*F). 33 B: ἐδὲ τες (κ. τὸς ΑΧ). 34. Β: ἀφῆκαν (-εν ΑΕΓΧ). ΑΒ: αὐτὸν (αὐτὸς ΕΧ). 35. ΛΕΧ (pro τῷ ὀστρ. - ἀλώπ.) τὸ Μυρσινῶνος ὁ αἱ ἄρκοι κ. αἱ ἀλώπ. Β† (p. ἀλώπ.) ἐν τῷ Μυρσινῶνι καὶ ἐν Θαλαβίν (* ΑΓΧ). ΑΓΧ* ἡ. Β: αὐτοῖς (αὐτῷ ΕΧ; ΑΓΧ*). ΑΕΓΧ: ἐγένετο. 36. ΑΧ† (p. Αμ.) ὁ Ἰδεμασος ΑΕΥ (p. κ. ἀμ.) ἐν τῷ κ. ἀμ. β ἐν τῷς ΑΓΧ). μαΐος. ΑΕΧ (pro ἀπὸ τ. ἀναβ.) ἐπάνω. — 1. ΔΕΧ: (* Τάδε λέγ.) Κύριος (ΑΧ+ κύριος) ἀνεβίβασεν ...

אָשַׁר לָא הוֹרִישׁ אַת־יִשְׁבֵּי עַכּוֹ ואַת־יִוֹשָׁבֵי בָּידָוֹן וָאַת־אַחְלֶב וָאָת־ אַכִזִיבֹ וָאֶת־חֶלְנָּה וְאֶת־אֲפָּיק וְאֶת־ 22 רַחָב: וַלַּשָׁבֹ הָאַשֵּׁרִי בָּקַרָב הַכְּנַצְנֵי 33 יָוֹשָׁבֵי הַאַרֶץ כֵּי לָא הָוֹרִישָׁוֹ: נַפְּתַּלָּי וְשָׁבֵּי הָאֶרֵץ וִישָׁבַּי בֵית־ שָׁמֶשׁ וּבֵית צַנָּת הִיִּוּ לָהֶם לַמַׁס:

וַיָּלְחַצַּוּ הָאָמֹרֵי אָת־בְּנֵי־דֵן הָהָרָה קה בּי־לֹא נִתְנִוֹ לַרֶדֶת לַעֲמֶק: ־חַרֵס בָּאַיַּלְוֹן לשבת בהר וּבְשָׁעַלְבֵים וַתִּכְבַּדֹ , דר ה 36 וַיַּהָיָר לַמַס: רְּנָבוּל הַאָּמֹרָי מִפּעַלַה עַקרַבִּים מַהַפַּלַע וַמַּעַלָה:

-11 וַיַעַל מַלְאַה־יִהוַה מִוּ־הַגָּלְגַּל אֵל־ וַיאמֶר אַעַלָּה אָתְכָּם מִמְבַיִם וָאָבַיא אַתְכֵם אֵל־תַאַרֵץ אַשֶּׁר נִשָּׁבַּעָתִּי לַאָבְתַיבִם וַאֹמַר לָאִ־ בָּרִיתֵי אָתָכֵם לְעוֹלֵם: וְאַתֵּם כא-תכרתו הַוֹּאַת מָזְבָּחָוֹתֵיהֵם מִתֹּצִּוּן שָׁמֶעָתֵם בָּקוֹלֵי מַה־זָאֹת צָשִּׁיתֵם: 3 וְגַם אַמַּרָתִּי לָאַ־אָגָרֵשׁ אוֹתַם מִפּנֵיכֵם לַבַּהִים וַאַלְהַיהַם יְהַיְוּ יָהוָה אַת־הַּדְּכַרִים הַאֹּלֶה אָל־כַּל־ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׂאוּ הַעַם אַת־קוֹלִם

> v. 33. 35. ב"ל בחת בל" V. 1. סוסם אמצע אססב

τε δεναι ύμιν. AB+ (a. μεθ') την (* FX). 2. AB: είς την γην ταύτην (έντη γ. τ. Χ). ΑΕΓΧ † (a. προςκ.) ε μη et (p. συντρ.) και. Β: καθείετε (κατασκ. Α²ΕΓΧ). ΑΧ: στε. 3. ΑΓΧ: και έγω. ΑΕΓΧ (pro Οὐ μὴ - ἐκ πρ. ὑμ.): Οὐ προςθήσω τε μετοικήσαι (ΑΧ: μετοικίσαι) τον λαον, ον είπα εξολεθρεῦείς ήγαγεν ... ωμοσεν ... είπεν. ΑΕΓΧ † (p. ύμων) σαι αύτες έκ προςώπε ύμων. Β2: έξάρω (-αρώ Χ).

Affer vertrieb bie Einwohner ju Afo nicht, noch bie Einwohner ju Bibon, ju Abelab, ju Achfib, ju Belba, ju Aphif 32 und ju Rehob; *fonbern bie Afferiter wohneten unter ben Cananitern, bie im Lande wohneten, benn fie vertrieben fie "Maphthali vertrieb bie Ginwohner nicht zu Beth Semes, noch gu Beth Anath, fonbern wohnete unter ben Cananitern, Die im Lanbe wohneten. Aber bie ju Beth Gemes und ju Beth Anath murben ginebar.

34 Und bie Amoriter brangen bie Rinber Dan aufs Gebirge, und ließen nicht gu, bag fie herunter in ben Grund famen. 35 "Und bie Amoriter fingen an ju wohnen auf bem Gebirge Beres, ju Ajalon und gu Saalbim. Doch ward ihnen bie Banb bes Saufes Jofeph ju ichwer, und murben 36 ginebar. *Und bie Grenze ber Amoriter war, ba man gen Afrabbim binauf gebet, und von bem Rels und von ber Gobe.

II. Es fam aber ber Engel bes Berrn berauf von Gilgal gen Bochim, und fprach: 36 habe euch aus Egypten herauf geführet und ins Land gebracht, bas ich euren Batern gefdworen habe, und fprach, ich wollte meinen Bund mit euch nicht 2 nachlaffen ewiglich, "bag ihr nicht folltet einen Bund machen mit ben Ginwohnern biefes Landes, und ihre Altare gerbrechen. Aber ihr habt meiner Stimme nicht geborchet. Warum habt ihr bas gethan? 3*Da fprach ich auch: 3ch will fie nicht vertreiben vor euch, bag fie euch gum Strid werben unb ihre Götter jum "Und ba ber Engel bes Berrn 4 Rebe. folche Borte gerebet hatte zu allen Rinbern Ifrael, bob bas Bolf feine Stimme

Aser quoque non delevit habita-31 Jos. 19,28 tores Accho et Sidonis, Ahalab et 19.29:30. Achazib et Helba et Aphec et Rohob, *habitavitque in medio Chananaei 32 habitatoris illius terrae, nec interfe-*Nephthali quoque non 33 cit eum. Jos. 19,28 delevit habitatores Bethsames et Bethanath, et habitavit inter Chananaeum habitatorem terrae, fueruntque ei Bethsamitae et Bethanitae tributarii.

Arctavitque Amorrhaeus filios Dan 34 18.1. v.19. in monte, nec dedit eis locum, ut ad planiora descenderent; *habita-35 vitque in monte Hares (quod inter-Jos. 19,42 pretatur testaceo), in Ajalon et Sale-3,10. bim. Et aggravata est manus domus Joseph, factusque est ei tributarius. *Fuit autem terminus Amorrhaei ab 36 Ascensu scorpionis, petra et superiora loca.

Jes.5,13s. Ascenditque Angelus Domini de III. 10,48. Galgalis ad Locum flentium, et ait: 8,30,2 Eduxi vos de Aegypto et introduxi 78,5/13 in terram, pro qua juravi patribus De.34,6... vestris, et pollicitus sum, ut non Lv.26,9. facerem irritum pactum meum vobiscum in sempiternum, *ita dum- 2 Br. 22.22 taxat, ut non feriretis foedus cum Dt.7,5. habitatoribus terrae hujus, sed aras Nm.55,55eorum subverteretis. Et noluistis audire vocem meam; cur hoc fe-Jos. 23,13 cistis? *Quam ob rem nolui delere 3 eos a facie vestra, ut habeatis hostes et dii eorum sint vobis in *Cumque loqueretur 4 Angelus Domini haec verba ad omnes 21,2. filios Israel, elevaverunt ipsi vocem

33. Al. *quoque. 35. S: testatio.

32. VE: ben Ginwohnern bes 2. dW: in ber Mitte ber R., ber Bew.

34. brangeten. B: verftatteten ihnen n. dW.vE: geftatt. ... herabzuf. A: ließen ihnen u. Ranm. B.dW.vE: Thal. A: Gbene.

35. (Bie B. 27. 28.) dW.vE: wurbe (ihnen) fcm. A: war fcw. auf ihnen.

36. von d. Bobe M. an, v. b. F. n. aufw. dW: Storpionenhohe. A: Anh. bes St. dW.vE: v. Sela an. A: Betra.

1. brechen. dW.vE: ein Engel? vE.A: jugefchm. B.dW: ich will. vE.A: werbe. A: ju nichte machen.

2. ihr aber folltet feinen ... nieberreifen. B.dW. vE: follt, dW: gertrummern, vE: n. gehort auf m. St.

3. B: So fage ich auch. vE: Darum. dW: D. fpreche ich. B: fonbern f. follen euch zu ber Seiten fein. dW.vE: bag f. euch zu Biberfachern werben. A: fo bag ihr geinbe habet? B: Strid. dW: Fallftr. vE: Schlinge. A: Falle. 4. B.dW.vE: erhob.

αύτων καὶ ἔκλαυσαν. 5 Καλ έπωνδμασαν το ονομα του τόπου έκείνου Κλαυθμώνες. Καί

έθυπαν έχει τῷ χυρίφ.

6 Καὶ έξαπέστειλεν Ιησούς τον λαόν, καὶ ηλθεν ανήρ είς την κληρονομίαν αύτου κατακληρονομήσαι την γην. 7 Και έδούλευσεν ό λαός τῷ κυρίω πάσας τὰς ἡμέρας Ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων, ὅσοι έμακροημέρευσαν μετά Ίησοῦ, ὅσοι έγνωσαν παν τὸ ἔργον χυρίου τὸ μέγα ο ἐποίησε τῷ Ίσραήλ. 8 Καὶ έτελεύτησεν Ίησοῦς υίος Ναυή δούλος κυρίου υίδς έκατδη δέκα έτων. 9 Καί έθαψαν αὐτὸν ἐν ὁρίφ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν Θαμναθσάραγ, ἐν όρει Εφραίμ ἀπὸ 10 Καλ πᾶσα ή βορρά του δρους Γάας. γενεά έκείνη προςετέθησαν πρός τους πατέρας αύτων, καὶ άνέστη γενεά έτέρα μετ αύτούς, οί ούκ έγνωσαν τὸν κύριον καίγε τὸ έργον, δ ἐποίησε τῷ Ἰσραήλ.

11 Καὶ ἐποίησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ τὸ πονηρον ένωπιον κυρίου καὶ ελάτρευσαν τοῖς Βααλίμ. 12 Καὶ έγκατέλιπον κύριον τον θεον τών πατέρων αὐτών τὸν έξαγαγόντα αὐτοὺς έκ γης Αιγύπτου, και έπορεύθησαν όπίσω θεών έτερων από των θεών των έθνων των περικύκλο αὐτῶν, καὶ προςεκύνησαν αὐτοῖς καί παρώργισαν τον κύριον. 13 Καὶ έγκατέλιπον αύτον καὶ ἐλάτρευσαν τῆ Βάαλ καὶ ταῖς Αστάρταις, 14 καὶ ώργίσθη θυμφ κύριος Ισραήλ, και παρέδωκεν αύτους έν γειρί προνομευόντων, καὶ κατεπρονόμευσαν αύτούς. Καὶ ἀπέδοτο αύτοὺς ἐν γειρί τῶν

σαν έτι άντιστηναι κατά πρόςωπον τών έγθρων αυτών 15 έν πασιν οίς έπορεύοντο, και γείρ κυρίου ην επ' αὐτοὺς εἰς κακά, καθώς ελάλησε χύριος χαὶ καθώς ώμοσε χύριος αὐτοῖς,

έχθοων αύτων κυκλόθεν, καλ ούκ ήδυνήθη-

 ΛΕΓΧ: Διὰ τἔτο ἐκλήθη. ΑΓΧ: Κλαυθμών. Β: έθυσίασαν (έθυσαν ΛΕΓΧ). 6. ΛΕΓΧ: ἀπῆλθον (A: $-\Im \alpha \nu$) of viol Topath Exactor sistor of nor arts and sis the alone, 7. B: $\Im \alpha$ (\Im AEFX) ... + (a. $\tau \varphi$) by (*iid.). 10. AX: $\Im \alpha$ of sec. AEFX* -ys. B+ (a. $\tau \varphi$) έν (* AEFX). X† (in f.) και οι υίοι Ἰσραηλ κατώκυν μετά των Χαναναίων και των Χετταίων και των Ευαίων και των Φερεζαίου και των Αμοβραίων καὶ τῶν Ἰεβεσαίων καὶ τῶν Γεργεσαίων, καὶ έλαβον τας θυγατέρας αὐτῶν γυναϊκάς και τας θυγατέρας αὐτῶν ἐξέδοντο τοῖς υίοῖς αὐτῶν. 11. ΑΓΧ: ἐλάτρευον. 12. AB+ (a. κύρ.) τον (* ΕΓΧ). 13. ΑΓΧ: τον κύριον. Β: τοῦ Β. (τῆ Β. ΑΕΓΧ). 14. ΑΕΓΧ* (pr.) ev. B: sie zeigas ... ev zegol (bis ev zeigl AEFX). 15. Δ1 FX: ἐπόρνευον.

ח בַיִּבְבְּר: נַיִּקְרָאַר שָׁם־הַבָּנְקוֹם הַהְרא בּכָים וַיִּזְבָּחוּ־שָׁם ליהוֹה:

וַיִשַׁכִּח יָהוֹשֶׁעַ אָת־הַעָם ל: ריע יָהוֹשָׁעַ וְכְלוּ יָבֵי הַזְּקַנִים אשר האריכו ימים אחרי יהושוע 9 וַעַשָּׁר שַׁנַים: וּיִּקְבַּרְוּ אוֹתוֹ בּנבוּנ נחלתו בתמנת-חרס אחר אחריהם אשר

וַיַּצַשָּׂוּ בְנֵי־יִשִּׂרָאֵל אַת־הָרֵע בְּעֵינֵי 12 יְהֹנָה וַנַּעַבִּדְרּ אֶת־הַבְּעָלְים: וַנַּעַזְבֹרּ אַבוֹתֵם הַמוֹצִיא הוָהי אַלהֵי אַלהים אַחרים מַאֵלהַי הַעַמִּים אַשׁר סביבותיהם נישתחור להם ניכעסו 13 אַת־יִהוַה: וַיַּעַזְבִר אָת־יִהוַה וַיַּעַבְדִר וּיַתר־אַף יִהוָה יַנּתַרוֹת: וַיַּתַר־אַף יִהוָה וּ יאל ויתנם ביד שסים וישסר אוֹתֶם וַיִּמַכְּרָם בִּיֵד אָוֹיִביהם מַסְּבִיב ולא־יכלר עוד לעמד לסני אויביהם: טו בַּכֹל י אַטַר יַצָאר יַד עָה פַאַשָּׁר דָבֶּר יִהוֹיָה וְכַאֲשֵׁר

^{6.} Und als. dW: Und 3. entließ. vE: Rachbem ... entlaffen, dW: in f. Befigung. vE.A: in Befit gu nehmen. B: erbl. zu befigen. 7. an 3fr. (Bie 30f. 24,31.)

5 auf und weineten, *und hießen bie Statte Bochim, und opferten bafelbft bem Gerrn.

Denn ale Josua bas Bolf von fich gelaffen hatte, und bie Rinber Ifrael bingezogen maren, ein jeglicher in fein Erb-7 theil, bas Land einzunehmen, *bienete bas Bolf bem Berrn, fo lange Jojua lebte und bie Melteften, bie lange nach Jofua lebten und alle bie großen Berte bes Berrn gefeben batten, bie er Ifrael gethan 8 batte. *Da nun Jofua, ber Sohn Run, geftorben war, ber Rnecht bes Berrn, als er hundert und gehn Jahre alt mar. 9 begruben fie ibn in ben Grengen feines Erbtheils zu Thimnath Beres, auf bem Gebirge Ephraim, von mitternachtwarts 10 am Berge Gaas. *Da auch alle, bie gu ber Beit gelebt hatten, ju ihren Batern versammlet worben, tam nach ihnen ein anderes Befchlecht auf, bas ben Berrn nicht fannte, noch bie Werfe, bie er an Ifrael gethan hatte.

11 Da thaten die Rinder Ifrael übel vor 12 bem herrn und bieneten Baalim, "und verließen ben herrn, ihrer Bater Gott, ber fie aus Egyptenland geführet hatte, und folgeten andern Göttern nach, auch ben Göttern ber Bölfer, die um fie her wohneten, und beteten fie an, und erzurneten 13 ben herrn. "Denn fie verließen je und je ben herrn, und bieneten Baal und 14 Aftharoth. "So ergrimmete bann ber

4 Aftharoth. *So ergrimmete bann ber Born bes herrn über Ifrael, und gab fie in die Sand berer, die fie raubeten, daß fie fie beraubeten, und verkaufte fie in die Sande ihrer Feinde umher. Und fie konnten nicht mehr ihren Feinden widerstehen, 5 *fondern wo fie hingus wollten fo mar

15 fondern wo fie hinaus wollten, fo mar bes herrn hand wider fie gum Unglud, wie benn ber herr ihnen gefagt und gesuam et fleverunt. *Et vocatum est 5 nomen loci illius Locus flentium sive lacrymarum; immolaveruntque ibi hostias Domino.

Jes.24.28 Dimisit ergo Josue populum, et 6 abierunt filii Israel unusquisque in Jos. 21,43 possessionem suam, ut obtinerent Jas.24.31 eam, *servieruntque Domino cunctis diebus ejus et Seniorum, qui longo post eum vixerunt tempore et noverant omnia opera Domini, quae Jas. 24. 29 fecerat cum Israel. * Mortuus est 8 autem Josue filius Nun, famulus Domini, centum et decem annorum. Jos.24,30 tet sepelierunt eum in sinibus pos- 9 Jee, 19,50 sessionis suae in Thamnatsare in monte Ephraim, a septentrionali plaga montis Gaas. *Omnisque illa 10 (Gn. generatio congregata est ad patres az, ni. suos, et surrexerunt alii, qui non 3.1. noverant Dominum et opera, quae fecerat cum Israel.

Feceruntque filii Israel malum in 11 v.13.3,7. conspectu Domini et servierunt Baa-8,33. lim. *Ac dimiserunt Dominum Deum 12 v.t.. patrum suorum, qui eduxerat eos de terra Aegypti, et secuti sunt deos alienos deosque populorum, qui habitabant in circuitu eorum, et adora-De. 6.15. verunt eos, et ad iracundiam con-10,6,13, citaverunt Dominum, *dimittentes 13 v.11.3,7..eum et servientes Baal et Astaroth. 11,5.33. *Iratusque Dominus contra Israel 14 3,8. tradidit eos in manus diripientium, pe. 34,80. qui ceperunt eos et vendiderunt hostibus, qui habitabant per gyrum; nec potuerunt resistere adversariis suis, *sed quocunque pergere vo-15 luissent, manus Domini super eos 14m.Dt. erat, sicut locutus est et juravit eis, 28,15.25.

10. Al.: noverunt.

10. B: alle baffelbe Gefdlecht. dW: b. gange felsbige. vE.A: jenes gange. dW.vE.A: gefammelt. vE: ftanb auf. dW.vE: bie Thaten. B: bas Werf.

11. ben 3. B.A: Bofes. dW.vE: was bofe mar. B.dW.vE.A: in (vor) ben Augen.

12. and ben G. dW.vE.A: gingen ... nach. dW vE: von b. G. B.dW.vE.A: reigten (jum Borne).

13. Mife verl. f. je b. D. (B: Ale f. nun ... verl. hatten.)

14. berauben wollten. B.dW.vE: entbrannte. B: ber Ranber. dW.vE: Blunberer, welche fie plunsberten. B.dW.vE: vermochten n. m. vor ... ju (bes) fteben.

15. B.dW.vE: Ueberall wo(bin) f. anszogen. A: wo f. hinwollten. vE: 3. Bofen.

καὶ ἔξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα. 16 Καὶ ἡγειρε κύριος κριτάς, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς. 17 Καίγε τῶν κριτῶν οὺχ ὑπήκουσαν, ὅτι ἔξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἐτέρων, καὶ προςεκύνησαν αὐτοῦς, 'καὶ παρώργισαν τὸν κύριον', καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἡς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰςακούειν τῶν λόγων κυρίου' οὐκ ἐποίησαν οὖτως.

18 Καὶ ότε ήγειρε χύριος αὐτοῖς χριτάς, καὶ ην κύριος μετά τοῦ κριτοῦ καὶ έσωσεν αύτους έκ γειρός έγθρων αύτων πάσας τας ήμέρας του κριτού, ότι παρεκλήθη κύριος από τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπό προςώπου τών πολιορκούντων αύτούς καὶ κακούντων αὐτούς. 19 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπέθνησκεν ὁ κριτής, και απέστρεφον και πάλιν διέφθειραν ύπερ τούς πατέρας αὐτών, πορευθήναι όπίσω θεων έτέρων, λατρεύειν αύτοῖς καλ προςκυνείν αύτοις ούκ απέρριψαν τα έπετηδεύματα αύτῶν καὶ τὰς όδοὺς αὐτῶν τὰς σκληράς. 20 Καὶ ώργίσθη θυμφ κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ είπεν 'Ανθ' ών όσα έγκατέλιπον τὸ έθνος τούτο την διαθήκην μου, ην ένετειλάμην τοίς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰςήκουσαν της φωνής μου, 21 καλ έγω ού προςθήσω τοῦ έξαραι ανδρα έκ προςώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν έθνων ών κατέλιπεν Ίησους. Καὶ *άφηκε 22 τοῦ πειράσαι έν αὐτοῖς τὸν Ἰσραήλ, εί φυλάσσονται αύτοι την όδον χυρίου, πορεύεσθαι έν αὐτῆ, ὂν τρόπον ἐφύλαξαν οἱ πατέρες αὐτῶν, η οῦ. 23 Καὶ ἀφηκε κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα, τοῦ μὴ ἔξᾶραι αὐτὰ τὸ τάγος, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν γειρὶ Ἰησοῦ.

ΙΙΙ. Καὶ ταῦτα τὰ έθτη ἃ ἀφῆκε κύριος αὐτά, ὅςτε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραήλ,

לִמּה כֵּוֹ: אָבוּעִם כִּהְשִׁלִּה מִצְּוּת-וִהנְּה לִאִּר לַכֵּם כֵּרוּ מִהֵּר מִוֹּדְה אֲבִּתּר פַּי זְנִי אֲחַבִּי אֶלְהַיִם אֲחַיִּים לָא שִׁמַעוּ 11 שָׁפִיהֶם: וְצִם אֶלִבְשִׁפְּמֵיהָם לָא שָׁמֵעוּ 12 שְׁפִיבְם יִהנָּה שְׁפְּמִים וַיִּצֶּר לְשָׁפְּתִים מִיִּד נִשְׁבַּע יְהנְיָה לְתָּם וַיִּצֶּר לְהָשִׁם מִאָּד:

הקים יָהוָהוּ לַהָּם שִׁפְשִׁים עם-השפט והושיעם ינחם יהוה מנאקתם מפני לחציהם - מִמַּעַלָּכֵיהָם וּמִדַּרְכֵּם הַקּשָׁה: וַיַּחַר־ ויאמר יעו אמר אַת יהוה בּישׁרָאכ הַבּוֹי הַזָּה אָת־בָּרִיתִי אַשׁר צַוּיתִי אָת־אָבוֹתִם וְכָא שׁמִעוּ כְקוֹכֵי: לא אוסיף להוריש איש מָפָּנֵיהֶם מָן־הַגּּוֹיָם אֲשֶׁר־עַזַב יְהוֹשֶׁעַ 22 וַיַּמְת: לָמֵעוֹ נַסִּוֹת בַּם אַת־יִשֹּׁראַל 22 השמרים הם את-הרד יהוה לככת אבותם אם־כא: שמרו 23 וַיַּנּת יָהוֹה את-הנוֹים האלה לבלתי

וְאֵלֶה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-הִנְּיחַ יְהוְּה בְּנוֹת בְּם אָת-יִשְׂרָאֵל אָת כְּל־אֲשֵׁר לְנַפּוֹת בֶּם אֶת-יִשְׂרָאֵל אָת כְּל־אֲשֵׁר

^{16.} ΛX^* (alt.) πύριος. 17. ΛEX : ἐπήκεσαν. B^* κ. παρ. τ. κύρ. († ΛEFX). ΛEFX (pro τῶν λ .): (τὰς) ἐντολὰς. 18. $\Lambda^1 B$: ὅτι ὅτε $\Lambda^2 FX$). B: ἐκθλιβόντων (κακ. $\Lambda^2 EFX$). 19. ΛB : ἀπέστρεψαν (ἀπέστρεφον EFX). B: πορεύεσθαι (πορευθήναι ΛEFX). ΛEFX (pro τὰς ὁδ. κτλ.) ἐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδὲ αὐτῶν τῆς σὰς ΛEX) ἐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδὲ αὐτῶν τῆς σὰς ΛEX : ἐχ ὑπήκεσαν. 21. ΛEX (p. 'L.) νίὸς ΛEX) ἐν τῆς ΛEX). 22. $\Lambda^1 B^*$ αὐτοὶ († $\Lambda^2 FX$). Λ : ἐφυλάξαντο οἱ π. 23. ΛEX : ἀρήσει (ἀρῆκε ΛEFX). — 1. ΛEX (pro κύρ.): Ἰησῶς.

^{15.} dW.vE: waren fehr bebr. B: es war ihnen f. bange.

^{16.} ihrer R. dW: Da erw. vE: ließ aufflehen. A: erw. bie R. B: fie erlöseten. dW.A: erretteten. vE: bie rett. fie.

^{17.} ihren R barauf ... nicht gleich alfo. vE: gar balb ab. dW: fcnell. B: eilenbe. dW.vE.A: ger

fcmoren hatte, und wurben hart gebran-16 get. "Wenn benn ber Berr Richter auferwedte, bie ihnen halfen aus ber Rauber 17 Sand, "fo geborchten fie ben Richtern auch nicht, fonbern hureten anbern Bottern nach, und beteten fle an, und wichen balb von bem Bege, ba ihre Bater auf gegangen maren, bes Berrn Beboten gu gehorchen, und thaten nicht wie biefelben. Benn aber ber Gerr ihnen Richter erwedte, fo mar ber herr mit bem Richter, und half ihnen aus ihrer Feinde Banb, fo lange ber Richter lebte. Denn es jammerte ben Berrn ibr Webflagen über bie, 19 fo fie gwangen und brangeten. *Benn aber ber Richter ftarb, fo wandten fle fich und verberbten es mehr benn ihre Bater, baß fie anbern Gottern folgeten, ihnen gu bienen und fie angubeten; fie fielen nicht von ihrem Bornehmen noch von ihrem *Darum ergrim= 20 halsftarrigen Befen. mete bann bes Berrn Born über Ifrael, bag er fprach: Beil bieg Bolf meinen Bund übergangen hat, ben ich ihren Batern geboten habe, und gehorchen meiner 21 Stimme nicht: "fo will ich auch binfort bie Beiben nicht vertreiben, die Jofua hat 22 gelaffen, ba er ftarb; *bag ich Ifrael an ihnen versuche, ob fie auf bem Bege bes herrn bleiben, bag fie barinnen manbeln, wie ihre Bater geblieben find, ober 23 nicht. *Alfo ließ ber Berr biefe Beiben, daß er fle nicht balb vertrieb, die er nicht hatte in Josua Band übergeben.

Dieg find bie Beiben, die ber Berr lieg bleiben, bag er an ihnen Ifrael ver-

16. A.A: erwedte. 17. A.A: barauf ... gegans gen. 22. U.L: auf ben Begen.

wandelt (hatten). dW: bie ... gehorchten. (vE: obsicon fie die ... hörten, fo handelten ... ? A: wenn f. auch hörten ... in Allem das Gegentheil!?)

18. (Bie B. 16.) B: alle bie Tage bes R. vE: bie ganze Zeit. B: renete b. S. wegen ihres Seufzens. dW: hatte Mitfeib mit ihrer Wehflage. vE: erbarmte fich ihrer wegen ihrer Wehflagen. B: fie brang. u. f. brudten. dW.vE: über ihre Bebrüder (Unterbr.) u. ihre Dranger.

19. liegen nicht. vE: hanbelten verberbter. dW: abler. A: thaten noch viel Uebleres. dW.A: l. n. ab. B: nichts hinfallen. B.vE: ihren Werfen. A: Anschlägen. dW: ihrem Thun ... hartnach. Wanbel. vE: unsbiegsamen. B.A: harten Wege.

et vehementer afflicti sunt. *Sus-16
3,9.15; citavitque Dominus judices, qui liDt.17; berarent eos de vastantium manibus;
9.18;

*sed nec eos audire voluerunt, for-17
Ba.34,16.nicantes cum diis alienis et adoranBa.34,10.nicantes cum diis alienis et adoranquam ingressi fuerant patres eorum,
et audientes mandata Domini, omnia
fecere contraria.

Cumque Dominus judices susci-18

10,16. taret, in diebus eorum flectebatur
misericordia, et audiebat afflictorum
gemitus, et liberabat eos de caede
vastantium. *Postquam autem mor-19
tuus esset judex, revertebantur et

**Ex.82,7.9*multo faciebant pejora, quam fecerant patres eorum, sequentes deos
alienos, servientes eis et adorantes
illos. Non dimiserunt adinventiones
suas et viam durissimam, per quam
ambulare consueverunt. *Iratusque 20
est furor Domini in Israel, et ait:

Joa.23,16*Onia irritum fecit gens ista pactum

3,1.4. utrum custodiant viam Domini et ambulent in ea, sicut custodierunt D4.7,22. patres eorum, an non. *Dimisit 23 ergo Dominus omnes nationes has

ergo Dominus omnes nationes has et cito subvertere noluit, nec tradidit in manus Josue.

Hae sunt gentes, quas Domi-

19. Al.: majora.

20. B.dW.vE.A: entbrannte. B.vE: übertreten. dW: übertritt. A: ju nichte macht. vB: n. gehort haben auf m. St.

21. Teine ber D. vor ihnen. B: Riemand mehr ... von b. S. dW.vE: feinen Mann ... Bolfern. B: nachs gel. dW.vE.A: übrig gel.

22. B.dW.vE: burch biefelben (fie). A: prufe. dW.vE: ben 28. ... beobachten. A: in Acht haben. B: bewahren wollen ... einhergehen. dW.vE.A: u. barauf w.

23. noch fie hatte in ... dW: I. ... zurud. vE.A: nbrig. B: eilenbs. dW.A: fchnell. vE: u. fo balb ... u. er gab f. n. dW: u. f. n. gab,

πάντας τους μη έγνωκότας πάντας τους πολέμους Χαναάν, 2 πλην διὰ τὰς γενεάς υίων Ισραήλ, τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον, πλήν οι έμπροσθεν αὐτῶν οὐκ έγνωσαν αὐτά. 3 τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων καὶ πάντα τὸν Χαναναῖον καὶ τὸν Σιδώνιον καὶ τὸν Εὐαῖον τὸν κατοικούντα τὸν Λίβανον άπὸ τοῦ ὅρους τοῦ 'Αερμών ἔως Λαβωεμάθ. 4 Καὶ εγένετο, ώςτε πειράσαι εν αύτοῖς τον Ισραήλ, γνώναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς χυρίου, ας ενετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν εν 5 Kal of viol Ispand xarγειολ Μωϋσή. φκησαν εν μέσφ τοῦ Χαναναίου καὶ τοῦ Χετταίου καὶ τοῦ Αμοβόαίου καὶ τοῦ Φερεζαίου καὶ τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου, 6 καὶ έλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐαυτοῖς είς γυναϊκας, και τας θυγατέρας αύτων έδωκαν τοῖς υίοῖς αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοίς αὐτών. 7 Καὶ ἐποίησαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν έναντίον κυρίου, καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλίμ καὶ τοῖς άλσεσι.

8 Καὶ ώργίσθη θυμφ χύριος Ισραήλ, και απέδοτο αύτους έν γειρί Χουσανρεσαθαίμ βασιλέως Συρίας ποταμών, καὶ έδούλευσαν οι υίοὶ Ίσραηλ τῶ Χουσανρεσαθαίμ έτη όκτώ. 9 Καὶ έκραξαν οἱ vioì Ισραήλ πρός κύριον, καὶ ήγειρε κύριος σωτήρα τῷ Ἰσραήλ (καὶ ἔσωσεν αὐτούς), τὸν Γοθονιήλ νίον Κενέζ άδελφον Χάλεβ τον νεώτερον ύπερ αὐτόν. 10 Καὶ εγένετο επ αὐτὸν πνεῦμα χυρίου, καὶ ἔχρινε τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἔξηλθεν είς πόλεμον, καὶ παρέδωκε κύριος εν γειρί αύτοῦ τὸν Χουσανρεσαθαίμ βασιλέα Συρίας ποταμών, καὶ έκραταιώθη γείρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Χουσανρεσαθαίμ. 11 Καὶ ήσύχασεν ή γη τεσσαράκοντα έτη, καὶ άπέθανε Γοθονιήλ νίδς Κενέζ.

12 Καὶ προςέθεντο οἱ νίοὶ Ἰσραηλ ποιήσαι τὸ πονηρὸν ένώπιον χυρίου, καὶ ένίσχυσε את כל-מלחמות כנעו: ַדַּעַת דּרִוֹת בַּנִי־יִשִּׂראֹל עום: חמשתי סרני פּלשׁתּים והצידני והחוי ישב הַלְּבַנוֹו מַהַרֹ בַּעַל חַרְמוֹן עד לבוא חמת: ויהיו לנפות בם את-לועת הישמעו את-מצות את־אבותם רַשָּׁבר והאמרי 6 והחני והיבוסי: וַיָּקְחוֹר אָת־בָּנִוֹתֵיתֵם :אַלְהֵיהָם: ז וַיַּצָשׁוּ בְנַי־יִשִּׁרַאַל אַת־הַרַעֹּ יָהוָה וַיִּשְׁכַּחִוּ אָת־יָהוֹה אֵלְהיהָם וַיָּעַבִדִּיּ אָת־הַבְּעַלֵים וָאָת־הַאֲשָׁרָוֹת: יאת יהוה בישראל וימפרם פּ רשָׁעַתיִם שָׁמֹנֵה שָׁנִים: וַיִּזְעֵקַוּ בְנֵי־ יִשִּׁרַאֵל אֱל־יִהוֹה וַיָּקֵם יִהוָה מוֹשֵּׁיעַ לבני ישראל ויושיעם את עתניאל י בּוְ־קַנַז אָחֶי כָלֵב הַקַּטוֹ מִפַּנוּ: וַתִּהִי רְרַחַ־יָהֹוָהֹ וַיִּשְׁפַּוֹט את־ישׂראכ' כַּמְּלָחָמָה וַיְּמֵּן יְהוָה בּיַדֹוֹ אַת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתֵיִם מַכֶּךְ אַרֶם וַתַּעָז פושו רשעתים: והשקט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שַׁנָה וַיַּמַת עַתְנִיאַל בֶּוְ־קָנֵז וּ

יַנְיּסְׁפּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵׁל לְצַשְׁוֹת הָרֵע בְּצִינֵי יְהוָה וַיְחַזֵּק יְהוְה אֶת־שֶּגְלוּוְ בְּצִינֵי יְהוָה וַיְחַזֵּץ יְהוְה אֶת־שֶּגְלוּוְ

^{1.} A^1B^* (alt.) πάντας († A^2EFX). 8. AB: Χυσαρσαθαίμ (c. F). $AEFX^*$ (p. Σ.) Μοσοποταμίας. 9. AB: ἐπέπραξαν (Εκραξαν FX) ... ἀδελφῦ (-ὀν X). AEFX: νεοίτ. αὐτῦ. 10. AEFX: ἐπὶ τον πόλ. B^* (p. πόλ.) πρὸς Χυσαρσαθαίμ (* AFX). $AEFX^*$ ποταμών. 11. A^2B : ἔτη τοσο. (τ. ἔτη FX).

^{1.} Mue b. n. wuften. (Bie 2,22.) B: um alle b. Rr. dW: nichts erfahren v. allen Rr. vE: bie Rr. R. nicht verftanben?

III.

fucte, die nicht wußten um die Rriege 2 Canaans, *und bag bie Gefchlechter ber Rinder Ifrael mußten und lerneten ftreiten, die vorbin nichts barum wußten: 3 nemlich bie funf Furften ber Philifter, und alle Cananiter und Biboniter und Beviter, Die am Berge Libanon wohneten, von bem Berge Baal Bermon an bis 4 man fommt gen Bemath. Diefelben blieben, Ifrael an benfelben zu versuchen, bag es fund murbe, ob fie ben Beboten bes Berrn geborchten, bie er ihren Batern 5 geboten hatte burch Dofen. *Da nun bie Rinder Ifrael alfo wohneten unter ben Cananitern, Betbitern, Amoritern. Bevitern und Bherefitern, Jebufitern, 6 nahmen fie jener Tochter ju Beibern, und gaben ihre Töchter jener Söhnen, und 7 bieneten jener Gottern. *Und thaten übel por bem herrn und vergagen bes herrn, ibres Bottes, und bieneten Baalim unb ben Sainen.

Da ergrimmete ber Jorn bes herrn über Ifrael, und verkaufte sie unter die hand Cusan Risathaims, bes Königs zu Mesopotamia, und bieneten also die Kinder Ifrael bem Gusan Risathaim acht Jahre. "Da schrieen die Kinder Ifrael zu bem herrn, und ber herr erweckte ihnen einen heiland, der sie erlösete, Athniel, den Sohn Kenas, Calebs 10 jüngsten Bruders. "Und der Geist des herrn war in ihm, und ward Richter in Ifrael, und zog aus zum Streit. Und der herr gab den König zu Sprien, Cusan Risathaim, in seine hand, daß seine hand 11 über ihn zu start ward. "Da ward das Land stille vierzig Jahre, und Athniel, der Sohn Kenas, starb.

12 Aber bie Rinder Ifrael thaten forber Uebels vor bem herrn. Da ftartte ber

2. U.L: Gefchlechte. 8. U.L: bem Ronige. 12. U.L: fürber. A.A: ferner. A.A: úbel.

Israelem et omnes, qui non noverant bella Chananaeorum, *ut postea 2 discerent filii eorum certare cum hostibus et habere consuetudinem 16,5; praeliandi: *quinque satrapas Phi-(1,18, listhinorum omnemque Chananaeum et Sidonium atque Hevaeum, qui peas, habitabat in monte Libano, de monte No. 18.22 Baal Hermon usque ad introitum Emath. *Dimisitque eos, ut in 2.21.3. ipsis experiretur Israelem, utrum audiret mandata Domini, quae praeceperat patribus eorum per manum *Itaque filii 5 Moysi, an non. 1,294. Israel habitaverunt in medio Chananaei et Hethaei et Amorrhaei et Phe-1,21; rezaei et Hevaei et Jebusaei, *et 6 Br.36,16.duxerunt uxores filias eorum ipsique filias suas filiis eorum tradiderunt, et servierunt diis eorum. *Fecerunt-De.16,21,0bliti sunt Dei sui, servientes Baa-Jad.2,13. lim et Astaroth. 9,33.10,45 Iratusque con-4-Iratusque contra Israel Dominus 8 6,29.4,2. tradidit eos in manus Chusan-Rasathaim regis Mesopotamiae, servieruntv.15.4,2 que ei octo annis. *Et clamaverunt Es. 19.20. ad Dominum, qui suscitavit eis salva-1,13. torem (et liberavit eos), Othoniel vide-Jee. 15,17 licet filium Cenez fratrem Caleb mino-4.34. rem. *Fuitque in eo Spiritus Domini, 10 15,14. pugnam, et tradidit Dominus in manus ejus Chusan-Rasathaim regem (1,35. Syriae, et oppressit eum. *Quievit-11 7.30.5,31 que terra quadraginta annis, et mor-

4,1.6,1. 10,6.12,1 Addiderunt autem filii Israel facere 12 2,19. malum in conspectu Domini; qui con-

tuus est Othoniel filius Cenez.

^{2.} B: nur bamit. dW: nur auf bag. B: es wiffen möchten, bag er f. ben Streit lehrete, wenigstens ble ... dW: etwas bavon erführen, baß f. b. Rrieg lerneten. vE: nur um ... ju unterrichten u. ... lehren.

^{3.} dW: bis nach S. hin. 4. B.dW: Sie waren (bagu). vE: bienten bagu.

dW.vB: um gn erfahren?
5. dW: @6 w. aber immitten.

^{7.} ben B. (Bgl. 2,11.) dW: n. b. Aftarten. vE: Mferoth. (A: Aftharoth.)

^{3.} Al.: habitabant.

^{8.} B.vE: in b. 6.

^{9.} jungern. vE: ließ ... auffteben für. dW.vE.A: Retter. dW: errettete. vE: rett. A: befreite. B: ber jünger als er war.

^{10.} auf ibm. B: fam über ibn. B.dW.vE.A: richs tete Ifr. dW.vE: f. S. war ft. wiber (auf) C. R. A: er warb feiner machtig.

^{11.} dW.vE.A: hatte Rube.

^{12.} ferner. vE.A: mieber? B.dW: fuhren fort ... an th. vE.A: machte ftart.

Israelis afflictiones et liberationes.

χύριος τὸν Ἐγλών βασιλέα Μωάβ ἐπὶ τὸν Ίσραήλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι αύτοὺς τὸ πονηρον έναντι πυρίου. 13 Καὶ συνήγαγε προς έαυτὸν 'πάντας' τοὺς υίοὺς 'Αμμών καὶ 'Αμαλήκ, και επορεύθη και επάταξε τον Ίσραήλ, και έκληρονόμησε την πόλιν των φοινίκων. 14 Καλ έδούλευσαν οἱ νίοὶ Ίσραηλ τῷ Ἐγλών βασιλεῖ Μωὰβ ἔτη δέκα ὀκτώ. 15 Καὶ ἔκραξαν οι υίοι Ίσραηλ πρός κύριον, και ηγειρεν αύτοις σωτήρα, τὸν Αωδ νίὸν Γηρά *νίὸν τοῦ Ἰεμινί, ἀνδρα ἀμφοτεροδέξιον. Καὶ ἀπέστειλαν οι νίοι Ισραήλ δώρα έν χειρί αὐτοῦ τῷ Ἐγλών βασιλεῖ Μωάβ. 16 Καὶ ἐποίησεν έαυτῷ 'Αωδ μάχαιραν δίστομον σπιθαμής τὸ μηχος αύτης, και περιεζώσατο αύτην ύπο τον μανδύαν έπλ τὸν μηρὸν τὸν δεξιον αὐτοῦ. 17 Καὶ προςήνεγκε τὰ δῶρα τῷ Έγλων βασιλεί Μωάβ· καὶ Ἐγλών ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα. 18 Καὶ ἐγένετο, ώς συνετέλεσεν 'Αώδ' προςφέρων τὰ δῶρα, καὶ ἔξαπέστειλε τοὺς φέροντας τὰ δῶρα. 19 Καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ των γλυπτών των μετά της Γαλγάλ, και είπεν Αώδ' Λόγος μοι χρύφιος πρός σέ, βασιλεύ. Και είπεν Έγλων πρός αὐτόν Σιώπα. Καὶ εξαπέστειλεν ἀφ' ἐαυτοῦ πάντας τοὺς ἐφεστῶτας ἐπ' αὐτόν. 20 Καὶ Αωδ εἰςῆλθε πρός αύτόν· καὶ αύτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερώῷ τῷ θερινῷ τῷ ἐαυτοῦ μονώτατος. Καὶ είπεν Αώδ. Λόγος θεού μοι πρός σέ, βασιλεύ. Καὶ έξανέστη από του θρόνου Έγλων έγγυς αὐτοῦ'. 21 Καὶ 'έγένετο ἄμα τῷ ἀναστήναι αὐτόν, καὶ εξέτεινεν Αωδ την χειρα την άριστεράν αὐτοῦ, καὶ έλαβε την μάγαιραν έπάνωθεν του μηρού αύτου του δεξιού, καί ενέπηξεν αύτην έν τη κοιλία αύτου, 22 καί έπειςήνεγκε καίγε την λαβην όπίσω της φλογός και απέκλεισε το στέαρ κατά της φλογός, ότι οὐκ έξέσπασε τὴν μάχαιραν έκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ. 23 Καὶ ἐξηλθεν 'Αωδ την προστάδα, 'καὶ έξηλθε τους διατεταγμένους'

12. ΑΓΧ: έναντι. ΑΒ (eti. infra): Έγλωμ (-ν F).
13. ΑΓΧ: προςήγαγε. ΑΕΧ: αὐτὸν. 15. ΑΒ: ἐκέκραξαν (ἔκραξαν Χ). ΑΓΧ+ πύριος (a. σωτ.) ... Γ. νὶὲ. Β: ἰεμενί (-ινί ΓΧ) ... ἐξαπέστ. (ἀπέστ. ΑΓΧ).
16. Α¹ΕΧ* αὐτῆς. Α† (p. μανδ.) αὐτὲ. Β: αὐτὲ τ. δεξ. (τ. δ. αὐτὰ ΑΓΧ).
17. Β† (p. Καὶ) ἐπορενθη καὶ (* ΑΓΧ). 18. Β: ἡνίκα (ως ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: αἴροντας. 19. ΑΧ: Κ. Έγλων αὐσότροφεν. Α¹ΓΧ* τῶν. ΑΕΧ: Εγλωμ πᾶσιν ἐκ μέσε καὶ ἐξῆλθον ἀπ αὐτὲ πάντες οἱ παραστήκοντες (s. παρεστηκότες) αὐτῷ. 20. ΑΓΧ: θερ. αὐτὲ μ. 21. ΑΧ: ἄμα τὲ ... * αὐτὸν καὶ ...: τ. μάχ. ἀπὸ τὲ μηρὲ τὲ δεξ. αὐτὲ ... ἐς τὴν κοιλίαν Έγλωμ. 23. ΑΧ* κ. ἐξῆλθε τ. διατ.

מַלֶּדְ־מוֹאָבֹ עַל־יִשִּׂרָאֵל עֵל כִּי־עַשִּׁוּ 13 את־הרע בַּעינֵי יָהוֹה: וַיַּאֵסֹף אַלִיו אַת־בָּנֵי־עַמִּוֹן ועַמַכַק וַיַּכַדְ וַיַּדְ אָת־ ישראל ויירשו את רישראל אתרעגלון מ סי מואב שמונה עשבה שנה: וַיִּזְעַקוּ להם מושיע את־אַהוּד בּוְ־גַּרָא בּוְ הַיְּמִינִי אָישׁ אִשֵּׁר יַד־יְמִינִוֹ וַיִּשְׁלְחֹרּ 16 מֱלֶךְ מוֹאֲב: וַיַּעֲשׁ' לוֹ אַחוּד חֹרב וַלַה שָׁנֵי פַּיִּוֹת נְּנָיֵד אָרְכָּה וַיַּיְחְנְּר אתה מתחת למדיו על יר זו וַיַּקרבֹ אָת־הַמְּנְחָה 18 מוֹאַב וַעֵגְלֿוֹן אֵישׁ בָּרֵיא מִאְד: וַיְהִיֹּ פאשר פלה להקריב את הפנחה כשאי וַיִשַׁכַּח אָת־הַעָּם 19 והוא שב מו-הפסילים אשר אתר הַלְמָדֵים עַלֵיו: וָאהַוּדי בַּא אלֵיו וְהַוֹּא ישֵׁב בַּצַלְיַת הַפַּקַרָה אַשׁר־לוֹי כבדו ויאמר אהוד דבר וַיַּקָם מֵעֵל הַכְּפַא: וַיִּשָׁלַח שמאכו יִמִינִר ויבא גם־הנצב אחר הלהב ת החרב מבטנו ויצא הפרשדנה: 23 וַיָּבֵא אֶהָוּד הַמְּסְדָּרְוֹנָה וַיִּסְנֹּר דַּלְתְוֹת

v. 16. דום' בצרי

^{15.} bed Benjaminiten. (Bie B. 9.) B: einen Benj. einen Mann, ber l. w. dW: ber b. rechte hand n. brauchen fonnte. vE: an f. r. h. gelahmt war. (A: beibe hanbe wie b. r. gebrauchte.)

Herr Eglon, den König der Moabiter, wiber Ifrael, barum, baß fie Uebels tha-13 ten vor bem Berrn, "und fammlete gu ibm die Rinber Ammon und die Amalefiter, und er jog bin und fcblug Ifrael, 14 und nahm ein bie Balmenftabt. *Unb bie Rinber Ifrael bieneten Eglon, ber 15 Moabiter Ronige, achtzehn Jahre. *Da fcrieen fie ju bem Berrn; und ber Berr erwedte ihnen einen Beilanb, Chub, ben Sohn Gera, bes Sohns Jemini, ber war lints. Und ba bie Rinber Ifrael burch benfelben Gefchent fanbten Eglon, ber 16 Moabiter Ronige, *machte fich Chub ein zweischneibig Schwert eine Elle lang, und gurtete es unter fein Rleib auf feine 17 rechte Bufte, *und brachte bas Gefchent bem Eglon, ber Moabiter Könige. Eglon 18 aber mar ein febr fetter Dann. *Und ba er bas Beichent hatte überantwortet, ließ er bas Bolt, bie bas Beichent getragen 19 hatten, *und febrete um von ben Goben ju Gilgal, und ließ anfagen: 3ch habe, o Ronig, bir mas Beimliches zu fagen. Er aber hieß ichweigen, und gingen aus 20 von ihm alle, bie um ihn ftanben. *Und Chub fam zu ihm binein. Er aber faß in ber Sommerlaube, bie für ihn allein war. Und Chub fprach: 3ch habe Gottes Wort an bich. Da ftanb er auf von fei-21 nem Stubl. * Chub aber redte feine linte Band aus, und nahm bas Schwert von feiner rechten Bufte, und fließ es ihm in 22 feinen Bauch, *bag auch bas Beft ber Schneibe nach hinein fuhr und bas Fett bas Beft verfchloß (benn er gog bas Schwert nicht aus feinem Bauch), bag ber 23 Dift von ihm ging. "Aber Chub ging ben Saal binaus, und that bie Thur bin-

fortavit adversum eos Eglon regem Moab, quia fecerunt malum in conspectu ejus. *Et copulavit ei filios 13 Ammon et Amalec, abiitque et per-1,16. cussit Israel atque possedit urbem
Da. 34,2. palmarum. *Servieruntque filii Is- 14 rael Eglon regi Moab decem et octo ** et postea clamaverunt ad 15 Dominum, qui suscitavit eis salva-Ga.46,21, torem vocabulo Aod, filium Gera v.21. filii Jemini, qui utraque manu pro 20,16. dextera utebatur. Miseruntque filii 25m.8,2. Israel per illum munera Eglon regi (Ebr.4,13 Moab; *qui fecit sibi gladium an-16 cipitem, habentem in medio capulum longitudinis palmae manus, et accinctus est eo subter sagum in dextro femore. *Obtulitque munera 17 Eglon regi Moab; erat autem Eglon crassus nimis. *Cumque obtulisset 18 ei munera, prosecutus est socios, qui cum eo venerant; *et reversus 19 Hos. 4, 15, de Galgalis, ubi erant idola, dixit ad regem: Verbum secretum habeo ad te, o Rex! Et ille imperavit silentium, egressisque omnibus, qui circa eum erant, *ingressus est Aod ad eum; 20 sedebat autem in aestivo coenaculo solus. Dixitque: Verbum Dei habeo ad te; qui statim surrexit de throno. *Extenditque Aod sinistram manum 21 et tulit sicam de dextro femore suo, infixitque eam in ventre ejus *tam 22 valide, ut capulus sequeretur ferrum in vulnere ac pinguissimo adipe stringeretur, nec eduxit gladium, sed ita, ut percusserat, reliquit in corpore, statimque per secreta naturae alvi stercora proruperunt. *Aod 23 autem clausis diligentissime ostiis

^{15.} U.L: war linf. 16. U.L: einer Ellen.

^{19.} A.A: etwas.

^{16.} feine Rleiber. B: Es hatte f. aber ... machen laffen, bas zwei Schneiben hatte. dW.vE: baran waren zw. Schn.

^{18.} entließ. B: vollends herbeigebracht. vE: hin gebr. dW: bas Darbringen bes G. geenbigt. dW.vE: bie Lente.

^{19.} dW.vE: Gogenbilbern. B: geschnisten B. B.dW.vE.A: ein geheimes (heiml.) Bort an bich. B: Da sprach er: Schweige! dW.vE: Stille! B.dW: bei ihm. vE: vor.

^{20.} bem Commergemach ... vom St. B.dW.yE.A:

^{21. 8:} ventrem.

ging. B: einem fühlen Obersaal. vE: bem k. Obers zimmer. dW: Obergemache ber Kühlung. A: Som: merzimmer. dW.vE.A: ein B. Gottes. (A: Throne.)
21. B.vE.A: strectte.

^{22.} bie Schu. verfchl.... u. fie hinausging nach bem After. B: ber Griff. dW: nach b. Rlinge hineinsbrang. vE: hinter ... fuhr. B.dW.vE: hinter ber (Rl.) (fich) zuschloß. B: zum hintern aus. dW: es g. b. Roth ab.

^{23.} auf b. Borfaal ... bie Th. bes Gemachs. B: gum Borgemach. vE: aus b. Saale ? dW: ber Saulenhalle?

III.

Israelis afflictiones et liberationes.

καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερώου κατ' αὐτοῦ καὶ ἐσφήνωσε. 24 Καὶ αὐτὸς ἔξηλθε, και οι παίδες αυτού είςηλθον και είδον, και ίδου αι θύραι του υπερώου έσφηνωμέναι. Καὶ είπαν Μήποτε αποκενοί τοὺς πόδας αθτοῦ ἐν τῷ ταμείφ τῷ θερινῷ; 25 Καὶ ύπεμειναν έως ήσχύνοντο, καὶ ίδου ούκ ήν ό ανοίγων τας θύρας τοῦ υπερώου. Καὶ έλαβον την κλείδα και ήνοιζαν, και ίδου ο κύριος αυτών πεπτωκώς έπὶ τὴν γῆν τεθνη-26 Καὶ 'Αὼδ διεσώθη, έως έθορυβούντο 'καὶ οὐκ ἦν ὁ προςνοῶν αὐτῷ'· καὶ αύτος παρήλθε τὰ γλυπτά καὶ διεσώθη είς Σείρωθά. 27 Καὶ έγένετο, ήνίκα ήλθεν 'Aùδ είς γῆν Ἰσραήλ, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνη ἐν όρει Έφραίμ, καὶ κατέβησαν σύν αὐτῷ οἱ νίοὶ Ισραήλ από του δρους, και αυτός έμπροσθεν αύτων. 28 Καὶ είπε πρός αύτούς. Κατάβητε όπίσω μου, ότι παρέδωκε κύριος ό θεός τούς έχθοους ήμων την Μωάβ έν χειοι ήμων. Καί κατέβησαν όπίσω αὐτοῦ, και προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς Μωὰβ καὶ οὐκ ἀφήκαν ἄνδρα διαβήναι, 29 καὶ έπαταξαν την Μωάβ τῷ καιρῷ έκείνο ώςεὶ δέκα γιλιάδας ἀνδρών, πάντας τοὺς μαχητάς καὶ πάντας ἄνδρας δυνάμεως, και οὐ διεσώθη ανήρ. 30 Καὶ ἐταπεινώθη Μωὰβ ἐν τῆ ημέρα έκείση υπό την χείρα Ισραήλ, και ήσυχασεν ή γη όγδοήκοντα έτη, και έκρινεν αυτούς 'Αωθ έως ου απέθανε'.

31 Καὶ μετ' αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγὰρ υἰὸς 'Ανὰθ καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἐξακοσίους ἄνθρας ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν, καὶ ἔσωσε καίγε αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

IV. Καὶ προςέθεντο οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· καὶ ᾿Αὸιδ ἀπέθανε. ² Καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Ἰαβιν βασιλέως Χαναάν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ᾿Ασώρ καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισάρα, καὶ αὐτὸς κατώκει ἐν

וָנַעַל רַיראַר נעלות ויאמרו יבוש והנה איננו פתח מיה ויקתו את־הַפַּתְּתַּחַ ויִפְתַּחוּ וָהַנָּה אָדְנִיהַם נפַל אַרְצַה 26 מת: ואָהִרּד נִמְלֵם עַד הַתְּמַהְמָהָם אַת־הַפּסיכים רַיִּתְקַע 27 השעירתה: אָפַרֵים בני־יִשְּׁרָאֵל מִן־הַהַר וְהַוּא לְפָנֵיהַם: 28 וַיָּאמֶר אַלָהֶם רְדָפִּוּ אַחֲרֵי יָהוָה אָת־אִּיבֶיכֵם אַת־מוֹאָב בְּוָדָכֵם וַיַּרְדָּוּ אָתַרָּיוּ וַיִּלְכָּדוּ אֶת־מַּעְבָּרָוֹת הַיַּרְהַן לְמוֹאָב וְלְאֹ־נַתְנִיּ אֵישׁ לַצַבְר: 29 ויפו את-מואב בעת ההיא פעשרת אַלַפִּים אִישׁ כָּל־שָׁמֵן וְכָל־אִישׁ חָיִל ל וַלָּא נַמְלֵם אֵישׁ: וַתִּכָּנַע מוֹאַבֹ בַּיִּוֹם תַתת יד ישַּׁרָאָל וַתְּשָׁלִט ההוא הָאֶרֶץ שְׁמוֹנֵים שָׁנֵה:

בּטֹבֵּוּר וֹמִּר-אַבֹּאוּ, סֹסְבָּא וֹבּוּא יִׁבּנְיִּה בַּתַּ יִבֹּרוֹ מֵלְּצִּ-בִּנְקוֹ אְׁמִּׁר מַלֵּצְ בּבֹּתֹנֹ יִבְּנִי יִשְׂנִאְל לְנְּמְׁעִוּ יִּבֹרׁ בּבֹּתֹנֹ יִבְּנְתִּי וֹמִּבְאֵל לְנְּמְעִוּע יִּבֹרְ בּבְּלֵב וַנִּנְשָׁת פַּסִ-טִּיִּא אָתִּבִּיתְּלֵּל: אָתּפּׁלְשְׁשִׁנִם מְּמָבּמִעוֹ אִיִּמְ בִּמַלְמֻׁת אָתּפְּלְשְׁשִׁנִם מְּמְבֵּר בְּּוֹבְיִּע בְּמַלְמֵּע

^{24.} Β: ἐπῆλθον (εἰςῆλθ. ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ἀποκεκλεισμέναι. ΑΕΓΧ: Μήπ. πρὸς δίφρες κάθηται ἐν τῆ αποχωρήσει τε κοιτώνος: κ. προεέμειναν αἰσχυνόμενοι. 25. Β: ἔστιν (ἢν ΑΕΓΧ). 27. ΑΓΧ* Μ. εἰς γ. Ἰσρ. ΑΒ+ (a. ὁρ.) τῷ (*FX). 28. Α (bis): ὑμοῦν. Β: ἀφῆκε (-αν ΑΕΓΧ). 29. Β: τῆ ἡμέρς ἐκείνη (ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνφ ΑΓΧ) ... πᾶν λιπαρὸν καὶ πάντα ἀνδρα δυν. (παντας τ. μαχ. κτλ. Α) ... ὁ ἀνήρ (* ὁ ΑΕΓΧ). 30. ΑΒ: ἐνετράπη (ἐταπ. Χ). Β* τὴν († ΑΕΓΧ). 31. Λ: μετὰ τἔτον ... ἀρ. ἐκτὸς μόσχων βοῶν ... * καίγε. — 2. Β: τὰς Ἰσρ. (κὐτὰς ΑΕΓΧ).

^{23.} B: riegelte ju. dW.vE.A: verrieg. fie. 24. bes Gemachs ... bedet viell. f. Fife ... Commergemach. B: fuhlen R. dW.vE: R. (Gem.) ber Rublung.

^{25.} n. Riem. b. Eb. bes Gem. aufthat. dW: lange, lange. vE: warteten bis g. Befchamung. B: benn fiebe, er th. ... n. auf.

^{26.} dW.vE: janberten. A: in b. Beftürjung waren. (Bgl. B. 19.)

Chubs Giea über Moab. Gamgar.

24 ter ihm zu, und verschloß fie. *Da er nun hinaus war, kamen seine Rnechte hinein und sahen, daß die Thur ber Sommerlaube verschloffen war, und sprachen: Er ift vielleicht zu Stuhl gegangen in ber 25 Rammer an ber Sommerlaube. *Da fie aber so lange harreten, bis fie fich schämeten (benn niemand that die Thur ber Laube auf), nahmen fie den Schluffel und schlossen auf; fiehe, da lag ihr herr auf

26 ber Erbe tobt. * Chub aber mar entronnen, bieweil fie verzogen, und ging vor ben Gogen über und entrann bis gen

27 Seirath. *Und ba er hinein kam, blies er die Bosaunen auf dem Gebirge Ephraim. Und die Kinder Ifrael gogen mit ihm vom

28 Gebirge, und er vor ihnen her, *und fprach ju ihnen: Jaget mir nach, benn ber herr hat euch bie Moabiter, eure Feinde, in eure Sanbe gegeben. Und fle jagten ihm nach und gewannen die Furt am Jordan ein, die gen Moab gehet, und

29 liegen niemand hinüber geben, *und ichlugen bie Moabiter zu ber Beit bei gebn taufend Mann, allzumal bie beften und ftreitbaren Manner, bag nicht einer ent-

30 rann. *Alfo wurden die Moabiter zu ber Beit unter die Hand der Kinder Israel gebämpft. Und das Land war stille achtzig Jahre.

31 Darnach war Samgar, ber Sohn Anath, ber schlug sechs hunbert Philister mit einem Ochsensteden, und erlösete auch Ifrael.

IV. Uber die Rinder Ifrael thaten förder übel vor bem herrn, ba Chub geftorben 2 mar. Und ber herr vertaufte fie in die Sand Jabins, der Cananiter Rönigs, ber zu hazor faß, und fein Feldhauptmann mar Giffera, und er wohnete gu

29. A.A: freitbarften.

coenaculi et obfirmatis sera per posticum egressus est, *servique 24 regis ingressi viderunt clausas fores coenaculi atque dixerunt: Forsitan purgat alvum in aestivo cubiculo.

Expectantesque diu, donec erube-25

2.17. scerent, et videntes quod nullus aperiret, tulerunt clavem, et aperientes invenerunt dominum suum in terra jacentem mortuum. *Aod 26 autem, dum illi turbarentur, effugit v.19. et pertransiit locum idolorum, unde reversus fuerat. Venitque in Seïrath,

**et statim insonuit buccina in monte 27
Ephraim, descenderuntque cum eo
filii Israel, ipso in fronte gradiente.

**Qui dixit ad eos: Sequimini me! 28
tradidit enim Dominus inimicos nostros Moabitas in manus nostras.

Descenderuntque post eum et oc-

mittunt in Moab, et non dimiserunt transire quemquam, *sed percus-29 serunt Moabitas in tempore illo circiter decem millia, omnes robustos et fortes viros: nullus corum eva-

4,16. et fortes viros; nullus eorum eva
Jos. 8,22. dere potuit. Humiliatusque est 30

Moab in die illo sub manu Israel;

*.11.5,31 et quievit terra octoginta annis.

Post hunc fuit Samgar filius Anath, 31
qui percussit de Philisthiim sexcen(15,15. tos viros vomere; et ipse quoque
15m2. defendit Israel.

6,1,10,4. Addideruntque filii Israel fa-IV.
13,1,13,12 cere malum in conspectu Domini
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15.
2,15

^{1.} U.L. fürber. A.A. ferner. A.A. Uebele.

^{2.} A.A: bes Cananiter : Ronigs.

^{27.} dW.vE: fließ er in b. B.

^{28.} B: hinter mir her. dW: Gilet m. nach. vE: Folget. A: Biebet. B: Ueberfahrten.

^{29.} B: die allzumal ftarf n. alle tapf. M. waren. dW: alle ruftigen n. ftr. vE: lauter ftarfe n. l. frufstige. B.dW: nicht ein Mann. vE: fein M.

^{30.} Dand 3fr. B.dW: an bemfelben (felbigem)

^{24. 8:} coenaculo.

^{30.} Al. † (in f.) a praeliis.

Tage. vE: biefem. A: jenem. B.A: gebemuthigt. dW.vE: gebengt. (Bgl. B. 11.)

^{31.} dem O. B.vE: Und nach ihm war. dW.vE:

^{1.} ferner. (Bie 2,11.)

^{2.} B.dW.A: regierte. vE: herrichte. B: Geeresfürft. dW: Geer. Dberfter. vE.A: Geerführer.

'Αρισώθ των έθνων. ³ Καὶ εκραξαν οι νιοι 'Ισραήλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἄρματα σιδηρά ἦν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς εθλιψε τὸν 'Ισραήλ κατὰ κράτος είκοσιν ἔτη.

4 Καλ Δεβόδοα γυνή προφήτις γυνή Δαφιδώθ, αύτη έκρινε τὸν Ἰσραηλ ἐν τῷ καιρῷ έκείνο. 5 Καὶ αὐτή ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα Δεβόρδα ανα μέσον της Ραμά και ανα μέσον της Βηθηλ εν τω όρει Έφραίμα και ανέβαινον πρός αύτην οι υίοι Ίσραηλ είς κρίσεν. 6 Καὶ ἀπέστειλε Δεβόρφα καὶ ἐκάλεσε τὸν Βαράκ υίὸν 'Αβινεὲμ ἐκ Κάδης Νεφθαλί, και είπε πρός αὐτόν. Οὐχὶ ένετειλατο κύριος ό θεὸς Ίσραήλ σοι Καὶ ἀπελεύση εἰς ὅρος Θαβώρ και λήψη μετά σεπυτοῦ δέκα γιλιάδας ανδρών έχ των υίων Νεφθαλί και έχ τών υίων Ζαβουλών, 7 και ἐπάξω πρός σε είς τὸν γειμάρδουν Κισών ἐπὶ τὸν Σισάρα άρχοντα της δυνάμεως Ίαβίν, καὶ τὰ άρματα αὐτοῦ καὶ τὸ πληθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αύτον είς γειφάς σου; 8 Και είπε πρός αύτην Βαράκ 'Εάν πορευθης μετ' έμου, πορεύσομαι, καὶ ἐὰν μὴ πορευθῆς, οὐ πορεύσομαι. ότι ούκ οίδα την ημέραν έν ή εύοδοι κύριος τον άγγελον μετ' έμοῦ'. 9 Καὶ είπε 'προς αὐτὸν Δεβόρὸα'. Πορευομένη πορεύσομαι μετά σού πλην 'γίνωσκε' ότι ούκ έσται τὸ προτέρημά σου είς την όδόν, ην σὸ πορεύη, ότι εν γειρί γυναικός άποδώσεται κύριος τόν Σισάρα. Καὶ ἀνέστη Δεβόρψα καὶ ἐπορεύθη μετά τοῦ Βαράκ εἰς Κέδες. 10 Καὶ έβόησε Βαράκ τῷ Ζαβουλών καὶ τῷ Νεφθαλὶ εἰς Κέδες, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα γιλιάδες ανδρών, και ανέβη Δεβόδοα μετ' αὐτοῦ. 11 (Καὶ Χάβερ ὁ Κιναῖος ἐγωρίσθη ἀπὸ Κενᾶ, ἀπὸ κῶν νίῶν Όβὰβ γαμβροῦ Μουσή, και έπηξε την σκηνήν αύτου έως δουός πλεονεκτούντων, ή έστιν έγόμενα Κέδες.) 12 Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σισάρα, ὅτι ἀνέβη Βαρὰκ יוּשָׁב בְּחַרָשֶׁת הַגּוֹיְם: וַיִּצְצְקּוּ בְנֵי־ יִשְׂרָאֵל אֶל־יִהוָה בִּי הְשַׁע מִאִּוֹת רֵכֶב־בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא לְחַץ אֶת־בְּנֵי יִשְׁרָאֵל בְּחַזְקה עַשְׂרִים שָׁנַה:

וּדָבוֹרָה אָשָׁה נָבִיאָה אֵשָׁת לַפּידוֹת הַיא שַׁפְטַה אַת־יִשְׂרָאֵל בַּעַת הַהִיא: ח וָהַיא יוֹשֹׁבת תחת־מֹּמר דְבוֹרֹה בֵּין בַהר אַפַריִם ויעלר אליה בני ישראל למשפט: 6 וַתִּשָׁלַח וַתִּקרָא לִבָרַק בֶּן־אֲבִינֹעַם 6 מָפַדָּשׁ נַפָּתָּלִי רַתֹּאמֵר אֶלָיו הַלָּאֹ־ צוהי יהוה אלהי־ישראל לה ומשכה ון: וּמַשַׁכְּחִי אֵלֵיך אֵל־נַחַל קישון אָת־סָיסְרָאֹ שַּׁר־צָבָא יָבִין וָאָת־רָכָבָּוֹ 8 ואָת־הַמוֹנִוֹ וּנְתַהֵּיהוּ בִּיַדְה: וַיָּאֹמֵר הַ בַּרָק אָם־תַּלְכֵי עָמֵי וְהַלַכְתִּי 9 ואם־לא תַלְכֵי עִפֵּי לָא אֵלֵך: וַתּאֹמֵר ד אַלַד עִמַּד אַפָּס כִּיֹ לֹא תַהִיתׁ יהַנֶּרֶהְ אֲשָׁר־אַתַּה הוֹלֹה בָּי בְּיַד אִשָּׁה יִמְכִּר יְהֹנָה אָת־סִיסִרֵא וַתַּקָם דָבוֹרָה וַתֵּלֶהְ אִם־בָּרֵק קַדְשָׁה: וַיַּזְעַׂק בַּרַק אָת־זְבוּכֵן וָאָת־נַפְתַּלִי עמו נַפְרַד מִפַּיון מִבְּנֵי חבַב חתו משח ויט אהלו עד־אלון בצענים 12 אַשֶׁר אָת־קַדָשׁ: וַיַּבַּדוּ לְסִיסְרֵא כֵּי

^{3.} AB: ἐκέκραξαν (ἔκραξαν Χ). 4. AB (eti. infra): deββώρα (deββόρα ΕΧ). 5. AX (bis) * τῆς et τῷ. ΑΕΓΧ: Ἰσρ. ἐκεῖ τẽ κρίνεσθαι. 6. ΑΕΓΧ (bis): ἀπὸ (pro ἐκ). 7. A: ἀπάξω σε πρὸς τὸν ... ἐν χειρί. 8. Α† (p. μη πορ.) μετ' ἐμῦ. 9. Β* πρὸς αὐτ. d. († ΑΕΓΧ: ... ἐκὶ τ. ὁδ. (εἰς τ. όδ. ΑΓΧ). ΑΕΧ: ἐκ Κ. 10. ΑΕΓΧ: παρήγγειλε. Β: (bis) τὸν ... ἐν Κ. (τῷ ... εἰς Κ. ΑΕΓΧ: Καὶ οἱ πλησίον τẽ Κεναίε ἐχωρίο θησαν. 12. ΑΓΧ: ἀνήγγειλαν. Β* τῷ († ΑΕΓΧ). Β.dW: richtete βſτ. 18. dW: richtete βſτ.

הפטרת בשלח ויש מתחילין וחשר דבורת . v. 11. חר' בקמץ . 11. בצענים ק' . v. 12.

^{2.} vE.A: S. ber Boller. dW: S. Gojim, 3. B: unterbrudte. dW: bebr. A: brudte fie hart. vE: hatte ... hart gebr. 4. dW: eine Br. B. vE: ein Beib, (fo) e. Br. (war). B.dW: richtete fir

Jabin ju Bazor. Die Richterin Debora und Barat.

3 Sarofeth ber Beiben. *Und bie Rinber Ifrael fdrieen jum Beren, benn er hatte neun hundert eiferne Wagen und zwang bie Rinber Ifrael mit Gewalt zwanzig Rabre. Bu berfelbigen Beit mar Richterin in Ifrael bie Prophetin Debora, ein Cheweib 5 bes Lapiboth. "Und fie wohnete unter ber Balme Debora, zwischen Rama und Beth

El, auf bem Bebirge Ephraim. Und bie Rinder Ifrael famen ju ihr hinauf vor 6 Bericht. *Diefelbige fanbte bin und ließ rufen Barat, ben Cobn Abinoams von Rebes Naphthali, und ließ ihm fagen: Bat bir nicht ber Berr, ber Gott Ifraels, geboten: Bebe bin und giebe auf ben Berg Thabor, und nimm gebn taufend

Mann mit bir von ben Rinbern Raphthali 7 und Sebulon, *benn ich will Siffera, ben Felbhauptmann Jabins, ju bir gieben an bas Baffer Rifon mit feinen Bagen und mit feiner Menge, und will ihn in 8 beine Banbe geben? "Barat fprach ju ihr:

Wenn bu mit mir giebft, fo will ich gieben; giebft bu aber nicht mit mir, fo will ich 9 nicht ziehen. "Gie fprach: 3ch will mit

bir gieben, aber ber Breis wirb nicht bein fein auf biefer Reife, bie bu thuft, fonbern ber Berr wird Siffera in eines Beibes Band übergeben. Alfo machte fich Debora auf und zog mit Barat gen

*Da rief Barat Sebulon und 10 Rebes. Raphthali gen Rebes, und jog ju Bug mit zehntaufenb Dann. Debora jog auch

"Beber aber, ber Reniter, mar 11 mit ibm. von ben Renitern, von ben Rinbern Bobabs, Dofes Schwagers, gezogen, unb hatte feine Butte aufgeschlagen bei ben

12 Gichen Baanaim neben Rebes. "Da marb Siffera angesagt, bag Barat, ber Sobn

6. U.L: bem Cohn.

5. (B: fie, bie D. w. u. einem Balmbaum?) dW: unter b. Deb. Balme, A: fag u. b. B. bie v. ihr b. Ramen hatte. B.dW.vE: gingen ... (jum) Ber.

6. dW.vE.A: rief. dW.A: (Siehe) ... gebietet bir. B: glebe bich ... hin. vE: breite bich aus auf bem B. dW: befege ben B. A: fuhre e. Rriegsheer auf.

7. Den Bach R. vE: f. Deere, dW: u. feine B. n. feinen Baufen.

8. B: werbe ich n. vE.A: giebe ich (anch) n. Belinglotten - Bibel. A. E. 2. Bbs 1. Abth.

6,7.10,10 Haroseth gentium. *Clamaveruntque
3,9,15; filii Israel ad Dominum; nongentos
4,13;
1,15;
1,15; enim habebat falcatos currus, et per
2Ma.13,2 viginti annos vehementer oppresserat eos.

Ex.15,20. Erat autem Debbora prophetis 28.14 uxor Lapidoth, quae judicabat populum in illo tempore. *Et sede- 5 bat sub palma, quae nomine illius vocabatur, inter Rama et Bethel in (Dt. 17,8 monte Ephraim, ascendebantque ad eam filii Israel in omne judicium. Bbr. 11.32 Quae misit et vocavit Barac filium 6

Jos. 20,7. Abinoem de Cedes Nephthali, dixitque ad eum: Praecepit tibi Dominus Deus Israel: Vade et duc exercitum Ps. 89,18 in montem Thabor, tollesque tecum decem millia pugnatorum de filiis Nephthali et de filiis Zabulon, *ego

autem adducam ad te in loco tor-5,21;6,2. rentis Cison Sisaram principem exercitus Jabin et currus ejus atque omnem multitudinem, et tradam eos in manu tua. "Dixitque ad eam 8 Barac: Si venis mecum, vadam; si nolueris venire mecum, non pergam. *Quae dixit ad eum: Ibo quidem 9 tecum, sed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu mu-Iieris tradetur Sisara. Surrexit itaque Debbora et perrexit cum Barac

millibus pugnatorum, habens Debbov.17.1,16 ram in comitatu suo. *Haber au- 11 tem Cinaeus recesserat quondam a caeteris Cinaeis fratribus suis filiis Hobab, cognati Moysi, et tetenderat tabernacula usque ad vallem, quae vocatur Sennim, et erat juxta Cedes. *Nunciatumque est Sisarae, quod 12

et Nephthali, ascendit cum decem

8. Al. * (alt.) mecum.

in Cedes.

dW: geheft ... gehen ... gehe. 9. dW: wirft feinen Ruhm haben. vE: f. Chre. B.dW.vE: auf bem Weg, ben bu gebeft ... verfanfen.

10. B: r. gufammen. dW: berief. B: u. es gogen hinauf, bie ihm folgten. dW: 3. ihm nach. vE: mit ihm hinauf.

11. hatte fich ... gefonbert ... fclug f. B. auf bis jur Giche bei 3. B: abgef. dW.vE.A: (einft) getrennt. dW: Schwiegervatere? vE: Terebinthe.

*Qui, accitis Zabulon 10

υίος Αβωνελμ είς όρος Θαβώρ. 13 Καὶ ἐκάλεσε Σισάρα πάντα τὰ άρματα αὐτοῦ, έννακόσια αρματα σιδηρά, καὶ πάντα τὸν λαὸν τον μετ' αύτου, από Αρισώθ των έθνων είς 14 Kal elne deτον γειμάρδουν Κισών. βόροα προς Βαράκ 'Ανάστηθι, ότι αυτη ή ημέρα, έν ή παρέδωκε κύριος τον Σισάρα έν τη γειρί σου. Ούκ ίδου κύριος έλευσεται έμπροσθέν σου; Καὶ κατέβη Βαράκ ἀπὸ τοῦ ουους Θαβώρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν οπίσω αὐτοῦ. 15 Καὶ ἐξέστησε κύριος τὸν Σισάρα καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ καὶ πάσαν την παρεμβολήν αύτου έν στόματι φομφαίας ενώπιον Βαράκ, και κατέβη Σισάρα από τοῦ αρματος αὐτοῦ καὶ ἔφυγε τοῖς ποσίν αὐτοῦ. 16 Καὶ Βαρὰκ διώκων ὀπίσω τῶν άρμάτων και όπίσω της παρεμβολής έως Αρισώθ των έθνων, καί έπεσε πάσα ή παρεμβολή Σισάρα έν στόματι ύομφαίας οὐ κατελείωθη έως ένός. ¹⁷ Καὶ Σισάρα ανεγώρησεν τοις ποσίν αύτου είς σχηνήν Ιαήλ γυναικός Χάβερ του Κιναίου, ότι είρήνη ήνα ανα μέσον Ίαβιν βασιλέως Ασώρ και ανα μέσον τοῦ οίκου Χάβερ τοῦ Κιναίου. 18 Kal έξηλθεν Ιαήλ είς απάντησιν Σισάρα καὶ είπεν αυτῷ Εκνευσον, κυριέ μου, έκνευσον πρός με, μη φοβου. Και έξένευσε πρός αὐτην είς την σκηνήν, και συνεκάλυψεν αυτόν έν τη δέρρει αὐτης. 19 Καὶ είπε 'Σισάρα' πρός αὐτήν Πότισόν με δή μικρόν ύδωρ, ότι εδώψησα. Καὶ ήνοιξε την άσκον τοῦ γάλακτος καὶ ἐπότισεν αὐτόν, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ. 20 Καὶ είπε πρὸς αὐτην 'Σισάρα'. Στηθι δή έπι την θύραν της σκηνής, και έσται, έαν ανήρ έλθη πρός σε καὶ έρωτήση σε καὶ είπη. Εί έστιν ώδε άνήρ; καὶ ἐρεῖς. Οὐκ ἔστι. 21 Καὶ έλαβεν Ἰαηλ γυνή Χάβες τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς, καὶ έθηκε την σφύραν έν τη χειρί αύτης, καί είςηλθε πρός αψτόν έν κρυφή, και έπηξε τον πάσσαλον έν τῷ κροτάφφ αὐτοῦ, καὶ διήλαעַלַה בָּרֵק בַּן־אַבִילִעַם הַר־תָּבְוֹר: 13 וַיַּזָעַׂק סִיסְרָא אֵת־כָּלֹ־רָכִבוֹ הִשָּׁע מַאוֹתֹ רֵכֶב בַּרָזֵל וְאַת־כָּל־הָעַם אֲשֵׁר אָתִּוֹ מַחַרָשָׁת הַגּוֹיֵם אָל־נַחַל קִישִׁוֹן: 14 ותאמל דברה אל הַיּוֹם אָטָר כֿעו בְּיָרֶהְ הַלָּא יְהוֹה יָצָא לְפָנֵיהְ וַיַּרֵד בַּרָל מַהַר תַּבוֹר וַעָשַׂרָת אַלְפַים אֵישׁ פו אָדְרֵיוֹ: ויהם חַרֶב לִפִנֵי בָרֶק וַנֵּיֶד סִיסְרֵא 16 מַעַל הַמָּרַכָּבָה וַיַּנָס בְּרַגְלֵיו: וּבָרַק חרשת הגוים ויפל כל-מחנה חרב לא נשאר עד־אחד: قر הַפַּינִי מַלֶּהְ־חַצֹּוֹר וּבֵּיוְ 18 הַפֵּינִי: וַתַּצֵא יָעֵל לְקְרָאת סִיסְרָא וַתְּאַמֶר אָלֵיו סוּרָה אֲדֹנֵי סוּרָה אַלֵי 19 והכסהו בשמיכה: ויאמר מעט-מים וַתְּפָתַּח אָת־נָאוֹד הַתַּכֶב וַתְּשָׁקַהוּ כ וַתַּכפתוּ: וַיָּאמֵר אַלִיהַ עַמֹּד פַּתח הַאָּהֵל וָהַיַה אָם־אִישׁ יַבֹא וּשָׁאֵלֵהְ וָאָמֵר הַיַשׁ־פָּה אֵישׁ וָאַמַרַתּ אַין: אשת-חבר את־ בַּבָּאט וַתּתַקע אָת־ היתר בַּרַפַּתוֹ וַתַּצְנֵח בַּאֵרֵ

v. 18. מלרע v. 19. 'א דוסר ib. 'ירציר ו'

^{13.} AX+ (a. ένν.) ὅτι et (p. σιδ.) ἡν αὐτῷ. 14. Β: "Ότι (Οὐκ Α² FX; Α¹ X: Οὐς ἰδέ) Β: ἐξελ (έλ. ΑΓΧ) ... κατὰ (ἀπὸ ΛΕΓΧ). 15. Β: ἐπάνωθεν (ἀπὸ ΛΓΧ). 16. AEFX (pro Αρ.) δουμέ. Β* η († ΑΕΓΧ). 17.Β: Εφυγεν (άνεχ. ΑΕΓΧ)... † (p. Χ.) έταίρε († ΑΕΓΧ). ΑΣ* ην et (alt.) τέ. 18.Β: συνάντ. (ἀπάντ. ΑΕΓΧ). ΑΓΧ. πρὸς αὐτόν. Β: Εκκλινον... ἐξάκλινε (Εκν..... έξεν. ΑΕΓΧ) ... περιέβαλεν αὐτὸν ἐπιβολαίφ (c. ΑΕΓΧ). 19. Β: περιέβαλεν αὐτόν (c. ΑΕΓΧ). 20 ΑΓΧ* Σισ.... (* δη) δυ τη θτίρα ... δάν τις ... είπη σοι 14. zencht aus v. d. her. B.vE.A: Mache bich auf! Έστιν δυταθθα άν. 21. ΔΕΓΧ: δυ τη γνάθφ. Β: dW.vE: 3. nicht ... ? B: 3ft n. ... vor beinem Anges διεξήλθεν (διήλασεν ΛΕFX).

^{14.} zeucht aus v. b. ber. B.vE.A: Mache bich auf! ficht ber ausgezogen?

Mbinoams, auf ben Berg Thabor gezogen 13 mare. - Und er rief alle feine Bagen gufammen, neun bunbert eiferne Wagen, unb alles Bolf, bas mit ibm war, von Barofeth 14 ber Beiben an bas Baffer Rifon. *De= bora aber fprach ju Barat: Auf, bas ift ber Tag, ba bir ber herr Siffera hat in beine Sand gegeben, benn ber Gerr wird vor bir ber ausziehen! Alfo gog Barat von bem Berge Thabor berab, und bie gebntaufend Dann ibm nach. 15 Mber ber Berr erichredte ben Giffera. fammt allen feinen Bagen und gangem heer, bor ber Scharfe bes Schwerts Barafe, bag Giffera von fetnem Bagen leiprang und flobe ju Ruf. Barat aber jagte nach ben Wagen und bem Beer bis gen Barofeth ber Beiben, und alles Beer Siffera fiel por ber Scharfe bes Schmerts. 17 bağ nicht Einer überblieb. *Siffera aber flobe gu Fuß in die Butte Jaels, bes Beibes Bebers bes Reniters. Denn ber Konig Jabin ju Bagor und bas Baus hebers, bes Reniters, ftanben mit einanber 18 im Frieben. "Jael aber ging heraus, Siffera entgegen, und fprach zu ihm: Beiche, mein Berr, weiche gu mir, und fürchte bich nicht. Und er wich zu ihr ein in ihre Butte, und fie bedte ihn gu 19 mit einem Mantel. *Er aber fprach gu ihr: Lieber, gib mir ein wenig Baffer gu trinten, benn mich burftet. Da that fie auf einen Milchtopf und gab ihm gu 20 minten, und bedte ibn gu. "Und er fprach ju ihr: Tritt in ber Gutte Thur, und wenn jemand fommt und fragt, ob jemanb 21 bier fei, fo fprich: Diemand. *Da nahm Jael, bas Beib Bebers, einen Magel von ber butte, und einen Sammer in ihre Band, und ging leife zu ihm binein, und folug ihm ben Nagel burch feinen Schlaf,

clavum, percussumque malleo defixit

^{13.} U.L: rief allen feinen ... und allem.

^{15.} A.A: Suge. U.L: Sugen.

^{19.} A.A: Liebe. U.L: Baffere.

ascendisset Barac filius Abinoem in montem Thabor; *et congregavit 13 v.z.. nongentos falcatos currus et omnem v.a.. exercitum de Haroseth gentium adp. 33.10 torrentem Cison. *Dixitque Deb- 14 bora ad Barac: Surge! haec est enim dies, in qua tradidit Dominus (Br. 23,22 Sisaram in manus tuas; en, ipse ductor est tuus. Descendit itaque Barac de monte Thabor, et decem 5,4s.20. millia pugnatorum cum eo. *Per-15 Br. 14, 24; terruitque Dominus Sisaram et omnes currus ejus universamque multitudinem in ore gladii ad conspectum Barac, in tantum ut Sisara de curru desiliens pedibus fugeret, #et Barac 16 persequeretur fugientes currus et v.13.2, exercitum usque ad Haroseth gentium, et omnis hostium multi-3,29. tudo usque ad internecionem ca-*Sisara autem fugiens 17 deret. pervenit ad tentorium Jahel uxoris *.11.. Haber Cinaei. Erat enim pax inter Jabin regem Azor et domum Haber Cinaei. * Egressa igitur Jahel in oc- 18 cursum Sisarae dixit ad eum: Intra ad me, domine mi! intra, ne timeas! Oui ingressus tabernaculum ejus et opertus ab ea pallio, "dixit ad eam: 19 Da mihi, obsecro, paululum aquae, 5,25. quia sitio valde. Quae aperuit utrem lactis, et dedit ei bibere, et operuit *Dixitque Sisara ad eam: 20 Sta ante ostium tabernaculi, et cum venerit aliquis interrogans te et dicens: Numquid hic est aliquis? respondebis: Nullus est. *Tulit ita-21 que Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens pariter et malleum, et ingressa abscondite et cum silentio posuit supra tempus capitis ejus

^{17.} S: autem (pro enim).

^{18.} Al. * (alt.) intra.

^{15.} Und. dW: verwirrte. vE: brachte in Bermir: tung. B.dW.vE: burch bie Sch. bes Schw. (von) vor 8. (ber).

^{16.} B.dW.vE: burch bie €ch.

^{17.} B.dW.vB.A: es war Gr. gwifden ...

dW.vR: Teppid, B: Dede. 19. Gib mir bod ... Mildfdlaud. dW.vE.A: öffnete f. ben Milchichl.

^{20.} bich fragt. vE: Rein!

^{21.} dW.vE: Beltpflod. B.vE: faßte e. S. dW: that. 18. in bie D. B.dW.vE.A: Rehre ein ... (bei mir). A: ergriff auch. B.dW.vE: feine Schlafe.

σεν έν τῆ γῆ· καὶ αὐτὸς ἔξεστὰς ἐσκοτώθη καὶ ἀπέθανε. 22 Καὶ ἰδοὺ Βαρὰκ διώκων τὸν Σισάρα, καὶ ἔξῆλθεν Ἰαὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ καὶ εἰςῆλθεν Ἰαὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἰδοὺ Σισάρα πεπτωκὸς νεκρός, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῷ κροτάφφ αὐτοῦ. 23 Καὶ ἐταπείνωσεν ὁ θεὸς τὸν Ἰαβὰν βασιλέα Χαναὰν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη ἐνώπιον νίῶν Ἰσραὴλ. 24 Καὶ ἐπορεύετο χεὶς τῶν υίῶν Ἰσραὴλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ Ἰαβὰν βασιλέα Χαναάν, ἔως οὖ ἔξωλόθρευσαν αὐτὸν.

V. Καὶ ήσε Δεβόβέα καὶ Βαρακ viòς Αβινεὲμ ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη καὶ είπεν

2 Έν τφ ἄξξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν Ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
δ Ακούσατε, βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε, σατράπαι ἐγὼ τῷ κυρίω ἄσομαι, καὶ ψαλῶ τῷ κυρίω τῷ Οὲῷ Ἰσραήλ.

* Κύριε, έν τη εξόδφ σου έκ Σηείο, έν τῷ ἀπαίρειν σε εξ ἀγροῦ Ἐδώμ, γῆ ἐσείσθη, καίγε ὁ οὐρανὸς ἔσταξε δρόσους, καὶ αὶ νεφελαι ἱσταξαν ὕδωρ. 5"Ορη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προςώπου κυρίου, τοῦτο Σινὰ ἀπὸ προςώπου κυρίου τοῦ Ἱσραήλ.

δ'Εν ήμεραις Σαμεγάο νίοῦ Άνάθ, ἐν ήμεραις Ἰαλλ ἔξελιπον όδοὺς καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπούς, ἐπορεύθησαν όδοὺς διεστραμμένας. ΤΕξελιπον δυνατολ ἐν τῷ Ἰσραήλ, ἐξελιπον ἔως οῦ ἀνέστη μήτηρ ἐν τῷ Ἰσραήλ. δ'Εξελίξαντο θεοὺς καινούς τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀργόντων.

21. Α: κ. αύτος ἀπεσκάρισεν ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς καὶ ἐξέψυξεν κ. ἀπέθ. (εim. ΕΓΧ).
22. Β: συνάντ. (ἀπάντ. αὐτε ΑΕΓΧ)... ἐξόμιρος (πεπτ. ΑΓΧ). ΑΓΧ: ἐν τῷ γνάθφ. 23. Β: ἐτράπωσεν ... ἔμπροσθεν (ἐταπ. [ΑΓΧ] κύριος] ... ἐνώπ. ΑΕΓΧ). 24. ΑΧ: ἐπορεύθη. Α† (p. χ.) κυρίς. ΑΓΧ' ἐν τῷ τρὰ βασιλέα Χαναάν (αὐτόν ΑΕΓΧ). — 1. Βι ἤσαν ... λέγοντες (-εν ... κ. εἰπεν ΑΕΓΧ [Α† ἐν τῷ ἀβἔ]). 2. Β: ἀπεκαλύφθη ἀποκάλυμμα ἐν ἰσρ. ἐν τῷ ἐκεσιασθῆναι λαόν (c. ΑΕΓΧ)... * τὸν ἀτος ἐν τῷ ἐκεσιασθῆναι λαόν (c. ΑΕΓΧ)... * τὸν νατοί. Β: ἀσομαι ἐγώ εἰμι τῷ πυρ., ἐγώ εἰμι (c. ΑΕΓΧ). ΑΒ* (alt.) καὶ († ΕΓΧ). ΑΕΓΧ* (alt.) τῷ κυρ. 4. Βι ἐν Σ. (ἐκ Σ. ΑΕΓΧ). ΑΒ* γε († ΓΧ). Α: ἐρ. ἐξεστάθη. ΑΕΓΧ* θρόσες. δ. Β† (p. pr. κυρ.) Ελω΄ (* ΑΓΧ). ΑΒ* τὲ († Χ.). 6. ΑΓΧ (pro ἀτρ.) τρίβες. Τ. λ: Ἐξέλειπεν φράζων ἐν Ἰσρ., ἐξέλειπεν. ΑΒ* (pr.) τῷ († ΓΧ). ΑΧ: ἐξενέστη λ. ΑΓ (pro ἔνς.) ότε. Β* (alt.) τῷ († ΑΕΓΧ). 8. ΑΕΧ: Ηἰρέτεσαν ... (pro τότε - ἀρχ.) ακ ἄρτον κρίθενον.

אָת יָבִין מַלָּהַ-פָּנָצֵן: יָבִין מַלָּהַ-פִּנָצֵן עַד אָשֶׁר הִּלְּיִתוּ אָמָר-אַמָּה מְבַלְּשׁ וַיְּבָּא אָלֶיה וְהַאָּישׁ אָשֶׁר-אַמָּה מְבַלְּשׁ וַיְּבָּא אָלֶיה וְהַאָּישׁ אַשָּר-אַמָּה מְבַלְּשׁ וַיְּבָּא אָלֶיה וְהַבָּּי אַשָּר-אַמָּה מְבַלְּשׁ וַיְּבָּא אָלֶיה וְהַבָּּי אַשָּר-אַמָּה מְבַלְּשׁ וַיְּבָּא אָלֶיה וְהַבָּּי מָלְהְדְּפָנָצֵן לִפְנֵי בְּיִם הַהֹּיּא אֵת יְבִין מָלְהָר בְּנַעְ אָלְהִים בַּיִּמְם הַיְּבָּא אָלֶיה וְהַבָּּהְ מָלְהָבְּיִם וַיָּצֵּף וַיִּמְתוּ וְנִבְּיִם הַהֹּיִא אַת יְבִין אַת יְבִין מָלֶה־פָּנָצֵן:

יַהְשֵׁר דְּבוֹרָה וּבְרֶק בֶּן־אָבִיגְעַם עַּ בּיוֹם ההוא לַאמִר:

> ג בְּקּרְעַ פְּרָעוֹתֹ בְּיִשְׂרָאֵׁל בְּתִּתְנַבִּב עֵם בַּרָכִּוּ יְחֹוֵה:

שִׁמְעַּוּ מְלְלִּים ֹתְאַזִינוּ רְזְנִים אֵנֹבְי לִיהוָה אֵנֹבְי אָשִּׁירָה אֵנֹבְי אָשִּׁירָה אַנֹבְי אָשִּׁירָה אַנַבְי אָשִּׁירָה אַנַבְי אָשִּׁירָה

יָהֹנְה בְּצֵאתְןּךְ מִשֵּׂמִיר בְצַעְדְּךְ מִשְּׁדֵה אֶלוֹם אָרֶץ רָלְשָׁה נַּם־שָׁמֵיִם נָטֵפּוּ נַם־עָבֵים נַטִפּוּ מֵיִם:

זָה סִינֵי מִפְּנֵי יְהוֶה אֶלֹהֵי יִשְּׂרָאֵל: תּ הָרֵים נְזְלֹּי מִפְּנֵי יְהוֹה אֶלֹהֵי יִשְּׂרָאֵל:

מַפַלפֿלּוִת: נְהִלְּכֵּי נְתִּיבוּת יַלְכֵּנִּ אֵּרָחִוּת פּימִי יִפְל חֵדְלִּי אָרָחִית 6 פּימִי שַּׁמְבַּר בּּן־בַּנְתֹּ

הַּפֿלּטִּי אָם בּיִּהָּרֵאַל : הַּ הַּפָּלִטִּי, נְּכִוּלָינ הַ בְּלֵּי פַּלּטִיּי, נְּכִוּלָינּ הַ בְּלֵי פַּלּטִיּין בִּישִּׁרָאֵל טְבַלְיּ

יְבְחַרֹ אֶלְהַים חֲדָשִׁׁים אָז לְחֲם שְׁעָרֵים

v. 7. המשם 'שוח

bağ er zur Erbe fank. Er aber entschlum22 merte, ward ohnmächtig und starb. *Da
aber Barak Sissera nachjagte, ging ihm
Jael entgegen heraus, und sprach zu ihm:
Eehe her, ich will bir ben Mann zeigen,
ben du suchest. Und da er zu ihr hinein
kam, lag Sissera todt, und der Nagel stak
23 in seinem Schlaf. *Also dämpste Gott
zu der Zeit Jabin, der Cananiter König,
24 vor den Kindern Israel. *Und die Hand
der Kinder Israel suhr fort und ward
kark wider Jabin, der Cananiter König,
bis sie ihn ausrotteten.

V. Da sang Debora und Barat, ber Sohn Abinoams, zu ber Zeit, und sprachen:

2 Lobet ben Geren, baß Ifrael wieber frei ift geworben, und bas Bolt willig bagu gewesen ift! "Höret zu, ihr Rönige, und merket auf, ihr Fürsten! Ich will, bem herrn will ich fingen, bem herrn, bem Gott Ifraels, will ich fpielen.

4 herr, da bu von Seir auszogest und einher gingest vom Felde Ebom, da erzittette die Erbe, der himmel troff, und die 5 Bolken troffen mit Wasser. *Die Berge ergossen sich vor dem herrn, der Sinai vor dem herrn, der Sinai vor dem herrn, dem Gott Israels.

6 Bu ben Zeiten Samgars, bes Sohns Anaths, zu ben Zeiten Jaels, waren versgangen die Wege, und die da auf Pfaben geben sollten, die wandelten durch frumme 7 Bege. *Es gebrach, an Bauern gebrachs in Ifrael, bis daß ich Debora auftam, bis ich 8 auftam, eine Mutter in Ifrael. *Ein Neues hat Gott erwählet, er hat die Abore bestritten.

die illo Jabin regem Chanaan coram filiis Israel; *qui crescebant quotidie 24 et forti manu opprimebant Jabin regem Chanaan, donec delerent eum.

(Judi.16,1. Cecineruntque Debbora et Barac V. filius Abinoem in illo die, dicentes:

Qui sponte obtulistis de Israel 2

v.o.18. animas vestras ad periculum, benedicite Domino! Audite reges, auribus percipite principes: Ego sum,

Ex.15,2. ego sum, quae Domino canam, psallam Domino Deo Israel.

ps. 35,2. Domine, cum exires de Seir et 4 transires per regiones Edom, terra ps. 46,9. mota est coelique ac nubes distilla-ps. 45,5,5, verunt aquis. Montes fluxerunt a 5 as. 45,1. facie Domini, et Sinai a facie Domini Dei Israel.

3,81. In diebus Samgar filii Anath, in 6
4,17. diebus Jahel quieverunt semitae, et
qui ingrediebantur per eas, ambulaverunt per calles devios. *Cessaverunt fortes in Israel et quieverunt, donec surgeret Debbora,

Nova bella 8

Jad. 15. elegit Dominus, et portas hostium
23.17.

21. in die C. brang. Er aber war entschlummert under, u. a. alfo. vE: ble in b. E. B: fuhr. B: w. 6) in einem tiefen Schlaf. dW: lag im t. Schl. u. ber ermattet. vE: eben ale er ...

22. ftebe ba lag. dW.vE.A: Komm. A: zeige bir. 23. Bie Rap. 3,30.

24. B: hart. dW.vE: warb immer fdwerer. vE: Cigrottet hatten.

1. vB.A: Und es fangen. B.dW: an bemfelben (febigem) Tage. vE.A: biefem.

2. Freiheit in Ifr. worden ... fic will. erzeigt bat. eW. RE. Daß (bie) Führer führten in Ifr., baß w. sieges ... preifet Jeh. (B: Rachbem man gewaltige Rache ausgeübet hat ... fich b. B. ganz w. bargeftellet it!)

3. vR: horchet auf. A: neiget bas Dhr.

21. 8: socians. 22. 8: et dix. 8. R: Deus.

4. da bu einb. B: einber trateft. dW.vE: fcritteft. vE: bebte. dW.vE: tr. Baffer.

5. biefer G. B.vE: gerfloffen. dW: erbebten.

6. B.dW.vE.A: In ben Lagen. dW: verlaffen b. Strafen. vE: feierten. A: rubten bie B. B: hatten b. B. anfgehört. dW: bie Banberer gebahnter Bege g. frumme Bf. vE: wer auf Strafen wanb. follte, g. auf fr. B.

7. Sahrern ... anftand. dW: fehlten Farften. vE: Richt gabe Sahr. mehr. (A: hielten inne b. Starfen.) dW: auftrat, vE: mich erhob, B.dW.vE: ale (eine) DR. dW: far 3. vE: Sfraele.

8. Es erwählete nene Sötter; ba war Arieg an den Th. dW: Man hatte ... erwählt. B: Da man ... bazumal bestritt er bie Th. vE: ba war Belagerung ber Th. dW: barum Streit an ...

Θυρεός εὰν ὀφθῦ καὶ λόγγη ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἐν Ἰσραήλ, ⁹ ἡ καρδία μου
ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ Ἰσραήλ· οἱ ἐκουσιαζόμενοι τοῦ λαοῦ, εὐλογεῖτε τὸν κύριον. ¹⁰ Ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὅνους θηλείας
μεσημβρίας, καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου καὶ
πορευόμενοι ἐπὶ ὁδοὺς συνέδρων ἐφὶ ὁδῷ,
διηγεῖσθε ¹¹ φωνὴν ἀνακρουομένων ἀνὰ μέσον
ὑδρευομένων ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνας κυρίφ·
δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν Ἰσραήλ· τότε κατέβη εἰς
τὰς πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς κυρίου.

12 Εξεγείρου, έξεγείρου, Δεβόρρα εξεγείρου, έξεγείρου, λάλησον φδήν ἀνάστα, Βαράκ, καὶ αίχμαλώτιζε αίχμαλωσίαν σου, υίος 'Αβινεέμ.

18 Τότε έμεγαλύνθη ή ίσχὺς αὐτοῦ· κύριε, ταπείτωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου. 14 Εφραλμ εξεφρίζωσεν αὐτοὺς ἐν τῷ Αμαλήκ, ὁπίσω σου Βενιαμὶν ἐν τοῖς λαοῖς σου, ἐξ ἐμοῦ Μαχεὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες, καὶ ἀπὸ Ζαβουλὼν ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρω γραμματέως. 15 Καὶ ἀρχηγοὶ ἐν Ἰσσάχαρ μετὰ Δεβόρρας οῦτως Βαρὰκ ἐν κοιλάσιν ἀπέστειλεν ἐν ποσὶν αὐτοῦ εἰς τὰς μερίδας Ρουβήν, μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας. 16 Εἰς τί ἐκάθισαν ἀνὰ μέσον τῶν μοσφαθαίμ, τοῦ εἰς ακούειν συριγμοὺς ἔξεγειρόντων τοῦ διελθεῖν

מָגָן אָם־יֵרָאָה וַרְמָת בַּאַרַבָּעִים אֵלֶתְּ בִּיִשִׂרָאֵלֹ: 9 לַבּי לְחִוֹקְקִי יִשִּׁראֵל הַמָּתְנַדְּבֵים בָּצָם בַּרַכִּוּ יְחֹוָהְ: י רַכְבֵי אַתֹנוֹת צחרות ישבי על-מדין והלכי על-הרה שיחו: וו מִקּוֹל מְחֶצִּצִּים בֵּין מַשְׁאַבּים משם יתפו צדקות יהוה צַדְּלָת פַּרְזוֹנִוֹ בַּיְשַׂרָאֵל אַז וַרְדָּר לַשִּׁעָרֵים עַם־יִהוַה: עורי עורי דבורה עורי עורי דַבְּרָי־שִׁיר קום בַּבַק וְשָׁבֵה שָׁבִיהַ בֵּן־אַבִילִעַם: אָז יָרֶד שָּׂרִיד לְאַדִּירֵים עַם יהוַדה ירַד־לֵי בַּגּבּוֹרִים: אַנְבָיִם שָׁרִשָּׁם בַּעַמְלֵּק אַחַביה בִנִימֵין בַּצַמָּמֵיה מַבֵּר מָכִיר וַרָדוּ מִדְוֹקְקֹים וּמִיּוֹבוּלֵוֹ מִשָּׁבֵים בִּמָּבִם ספר: פי וְשָׂרֵי בִּיִשָּׁשׁכָר עִם־דָּבֹרְה וְיִשָּׁשׁכָרֹ כֵּן בָּרָק בַצַמַק שַׁלַּח בַּרַגַלֵיו בַפַלצּוֹת רַאוּבון בּדֹלֵים חַקַקי־לַב: 16 למה ישבת בין המשפתים לשמע שרקות עדרים

v. 12. צלרע

^{8.} ΑΕΓΧ: Σκέπη νεανίδων σειφομαστών (pro Θυρεὸς) εt (pro λόγχη) σειφομάστης. 9. ΑΒ: είς τὰ δ. (έπὶ τὰ δ. ΕΓΧ). ΑΕΓΧ: δυνάσται. Β: ἐν λαῷ (τῦ λ. ΑΕΓΧ). "* τὸν († iid.). 10. Β: ὄνε (ὄνες ΓΧ). Α: Ἐπιβεβ. ἐπὶ ὑποζυγίων (Δ²† μεσημβρίας), καθήμενοι ἐπὶ λαμπηνών (Δ²† κ. πορευόμενοι ἐφ' ὁδῷ), φθέγξασθε. 11. Β: ἀπὸ φωνῆς (φωνὴν ΑΓΧ). ΑΕΓΧ (pro ὑδρ.): εὐφραινομένων. Β: δικαισσύνας. Κύριε, δικαισσύνας αὐξησον (c. ΑΕΓΧ, modo ΑΧ. δικαισσύνας ένίσχ.). ΑΕΓΧ: ἐν τῷ Ίσρ. Β* αὐτὰ ὁ († ΑΕΓΧ). 12. ΑΧ† (p. Δεβ.) ἐξεγείρε μυριάδας μετὰ λαδ. ΑΕΓΧ: λάλει μετ' φίδης. Β: αἰχμαλωτισον (-ώτιζε ΕΓΧ: Α: -ἀτευσον). 13. Β: κατέβη κατάλειμμα τοῖς ἰσχυροῖς λαὸς κυρίε κατέβη αὐτὰ ὁν τοῖς κραταιοῖς ἐξ ἐμῦ (c. ΑΕΓΧ). 14. ΑΕΓΧ: Λαὸς Ἐφραῖμ ἐτιμωρήσατο αὐτὰς ἐν κοιλάδι, ἀδελφὸς (Λ: ἀδελφὰ) σε Βενιαμίν ἐν λαῦς σε. Β: ἐν ἐμοὶ (ἐξ ἐμῦ ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: ἐκ Ζ. (ΑΧ+ κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθν). Β: ἐλκοντες (ἐνισχ. ΕΓΧ) ... ῥάβδφ διηγήσεως (σκήπτρφ ΑΕΓΧ, ΑΕΧ† διηγήσ.). Α* γραμμ. 15. Β† (p. Δ) καὶ Βαράκ (* ΑΧ)... ἐξικνεμενοι καθδίαν (ἀκρ. καρδίας ΑΓΧ). 16. ΑΕΓΧ: Ινατί μοι κάθτραι (ε. κάθησθε). Β: τῆς διρμίας τὰ ἀκῶσαι συρισμῶ (ε. κάθησθε). Β: τῆς διρμίας τὰ ἀκῶσαι συρισμῶ (ε. συρισμες) ἀγγέλων είς διαιρέσεις 'Ρ. (τῶν μοσφ. κτλ. ΑΕΓΧ)

^{8.} Wo war Sch. ober Sp. ... ? B: Murbe auch wohl ... gefehen? dW: War w. ... zu f. vE: Sah man ...

^{9.} ift mit ben ... ben Freiw. dW: D. D. ben Sebietern. vE: gehort ben Fuhrern. A: liebet bie Furften.

^{10.} fchimmernben ... auf Teppichen f. u. bie ... ftimmet an. B.dW: weißen. A: weißglangenben. vE: fchedigen? dW: auf Deden. A: ftimmet ein. (B: betrachtet es.)

^{11.} Bo ... Coopfrinnen, ba wirb man preifen bie

Es war kein Schilb noch Spieß unter vierzig tausenb in Ifrael zu sehen.

9 Mein herz ift wohl an ben Regenten
Ifraels, die freiwillig sind unter dem Bolk.

10 Lobt den herrn, die ihr auf schönen
Eselinnen reitet, die ihr am Gericht sitz,
und singet, die ihr auf dem Bege gehet!

11 Da die Schützen schrieen zwischen den
Schöpfern, da sage man von der Gerechtigkeit des herrn, von der Gerechtigkeit bes herrn, von der Gerechtigkeit seiner Bauern in Irael, da zog des herrn
Bolk berab zu den Thoren.

12 Bohlauf, wohlauf, Debora, wohlauf, wohlauf, und finge ein Lieblein! Mache bich auf, Barat, und fange beine Fanger, bu Cobn Abinoams!

13 Da herricheten bie Berlaffenen über bie machtigen Leute, ber herr hat geherrschet

14 burch mich über die Gewaltigen. *Aus Ephraim war ihre Wurzel wider Amalet, und nach dir, Benjamin, in beinem Bolt. Bon Machir find Regenten gekommen, und von Sebulon find Regierer geworden burch

15 bie Schreibseber. *Und Fürsten zu Isaschar waren mit Debora. Und Isaschar war wie Barat im Grunde, gefandt mit seinem Fugvolt. Ruben hielt hoch von fich, und

16 fonberte fich von und. Barum bleibft bu zwifden ben Gurben, zu horen bas Bloten ber Geerbe, und haltft groß von

11. U.L: Schopferinnen (Schopfrinnen?) A.A: fagte man.

6. ... Deerfibrer ... bann fteigt. dW: Db bem Insbel ber Bentetheilenben jw. b. Tranfr. vE: Bei ... berer bie b. B. theilen. (B: Rachbem man wieber horet bie so zw. b. Tranftrögen gahlen.) dW: bort preise m. vE: ba mögen f. pr. B: so ergählet baselbit. dW: Bohlthaten ... gegen bie Fürsten? vE: Siege? dW: Dann ziehe herab in ... vE: mag herunterfommen.

12. beginne e. Lieb ... beinen Bang. dW.vE: Auf! B: Bache auf! dW: finge. vE: ftimme an. B.dW.A: fabre beine Gefangenen (weg). vE: mache bir Gef.

13. lieft er herrichen b. Berbliebenen. B: hat er unterworfen ben, ber übergebl. war, ben herrlichen im Bolt; ... mir unterw. ben fo v. ben helben war. dW: Damals [fprach ich]: Biebe hinab, Reft ber Rächtigen bes B., Jeh. 3. h. mit b. helben! vE: Dann 3. h. Reft! gegen bes B. Starfe ... mit mir ... gegen b. 5.

14. . C. Führer b. Feldherrnftabs. B. B. G. an. vE: Es jog hinab v. G. beffen D. in A. dW: B. G.

ipse subvertit. Clypeus et hasta si apparuerint in quadraginta millibus Israel, *cor meum diligit principes Isvael; qui propria voluntate obtulistis vos discrimini, benedicite Domino!

10,4. *Qui ascenditis super nitentes asinos, 10

12,14. et sedetis in judicio, et ambulatis in via, loquimini. *Ubi collisi sunt 11

[Ex.2,14. currus et hostium suffocatus est exercitus, ibi narrentur justitiae Domini et clementia in fortes Israel; tunc descendit populus Domini ad v.8. portas et obtinuit principatum.

Surge, surge, Debbora! surge, 12
6,16. surge et loquere canticum! surge,
Barac, et apprehende captivos tuos,
fili Abinoem!

Salvatae sunt reliquiae populi; 13

4,8. Dominus in fortibus dimicavit. *Ex 14

12,15,15. Ephraim delevit eos in Amalec, et

2,15. post eum ex Benjamin in populos

Jos. 13,31 tuos, o Amalec! de Machir principes

4,10. descenderunt, et de Zabulon, qui

(ICh. 2,35. exercitum ducerent ad bellandum.

*Duces Issachar fuere cum Debbora, 15

et Barac vestigia sunt secuti, qui
quasi in praeceps ac barathrum se

4,10.14. discrimini dedit; diviso contra se
Ruben magnanimorum reperta est
contentio. *Quare habitas inter duos 16

Ga. 49,14; terminos, ut audias sibilos gregum?
diviso contra se Ruben magnanimo-

[famen], beren Sis unter A. B.vE: hinter bir (her war) B. unter b. Nölfern. dW: nach ihm B. mit f. Bolf. B. find bie Gefetgeber herabget. dW: kamen h. b. Gebieter, vE: zogen Heeresführer hinab. dW: bie ba führten ben Fürften: St. vE: hielten bes Fühstere St. (B: ben Schrelbgriffel führen?)

15. wie B.; er elite ins Thal f. Fügen nach. An R. Bachen ift großes Bebenken b. Berzens. (B: wurbe also w. B. auf f. F. in b. Th. gesanbt?) dW: wie J. so B.; ins Th. breiteten f. fich aus ihm auf b. Kuße. vE: J. war wo B. ftanb, ins Th. ward er ihm nachgef. dW: A. R. B. war gr. Beschließung? vE: herzeusberathung. (B: In b. Theilen R. w. b. Einsbilbungen b. H. gr.)

16. Das Gefibre b. heerben? An ... Befinnen b. Dergens. B: bliebeft bu fiben gw. b. Stallungen. dW: fageft bn gw. b. Biehftallen. vE: In was ... Tranfrinnen. A: gwo Grangen? vE: gr. Muthesbesfragung.

^{10.} Al.: asinas et: super judicium. 11. Al.*(alt.) et et: in portis.

είς τὰ τοῦ 'Ρουβήν; μεγάλοι έξιχνιασμοί καρ-17 Γαλαάδ έν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατεσκήνωσε καὶ Δάν, ίνατί παροικεῖς πλοίοις; 'Ασήρ παρφκησε παρ' αίγιαλὸν θαλασσών, καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσε. 18 Ζαβουλών λαός όνειδίσας ψυγην αύτοῦ είς θάνατον, καὶ Νεφθαλὶ έπὶ ύψη άγρου. 197 Ηλθον βασιλείς καὶ παρετάξαντο, τότε έπολέμησαν βασιλεῖς Χαναὰν έν Θανὰχ έπὶ ΰδατος Μαγεδδώ, πλεονεξίαν άργυρίου 20 Έξ οὐρανοῦ ἐπολεμήθησαν ούκ έλαβον. οί αστέρες, έκ της τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετά Σισάρα. 21 Χειμάβύους Κισών έξέβαλεν αὐτούς, χειμάρους άρχαίων, χειμάρους Κισων καταπατήσει αὐτοὺς ψυχή μου δυνατή. 22 Τότε ένεποδίσθησαν πτέρναι ίππων, σπουδή έσπευσαν ίσγυροὶ αὐτῶν.

28 Καταράσθε Μηρώζ, είπεν ὁ ἄγγελος κυρίου, καταράσει καταράσασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς, ὅτι οὐκ ῆλθυσαν είς βοήθειαν κυρίου,

είς βοήθειαν έν δυνατοῖς.

2½ Εὐλογηθείη ἐκ γυναικῶν Ἰαὴλ γυνὴ Χάβες τοῦ Κιναίου, ἐκ γυναικῶν ἐν σκηναῖς εὐλογηθείη. 25 Τδως ἢτησεν αὐτήν, καὶ γάλα
ἔδωκεν αὐτῷ· ἐν λεκάνη δυναστῶν προςήγγισε
βούτυρον. 28 Τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν
εἰς πάσσαλον ἔξέτεινε, καὶ τὴν δεξιὰν αὐτῆς
εἰς ἀποτομὰς κατακοπτόντων, καὶ ἀπέτειμε
Σισάρα ἀπέτριψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ
συνέθλασε καὶ διήλασε τὴν γνάθον αὐτοῦ.

לפּלְבּוֹת רָאוּבֵוֹ בִּדוֹלֵים חַקְרֵי־לֵב: וּבְּלָעָר בִּעֲבֵר הַיַּרְהֵן שָׁבֵּן 17 וְדָּוֹן לֶנְיָה יָנְיִּר אָנִיִּוֹת אָשֵׁר יַשָׁבֹ לְחִוֹתְ יַשְׂים וְעַל־מִפְרָצֵיר יִשְׁכְּוֹן: 18 זְבָלוּן עַם חֵבֵף נַפְשׁוֹ לַמִּוּת רַנַפְתַּלֵי עַל מִרוֹמֵי שֹׁדָה: 19 בַּאר מַלַכים נלַחֹמר אָז נָלְחֵמוּ מֵלְכֵי כְנֵיצֵן בָּתָעַנָרְ עַל־מֵי מִנְהוֹ בַצַע בַּסָף לָא לַקַחר: < מָן־שַׁמֵיִם נַלְחָמוּ הַבּוֹכַבִים מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמִר סיסרא: 21 נַחַל קישון גּרַפַּם נַחַל קדוּמֵים נַחַל קישון תַּדְרָכֵי נַפְטָׁי עִוּ: 22 אַז הַלְמָר עִקְבֵי־סָרִּם בַּהַהַרִוֹת הַהַרוֹת אַבִּירֵיו: אורר מֵרוֹז אָמֵר מַלְאָדְ יְהוְיֹה אָרוּ אָרָוֹר וְשְׁבֶּיהָ פַּי לא־בָאוּ לְעָזְרֵת יְהוָיה לעזרת יהוה בּנבורים: הכרה מנשים יעל אַשָּׁת חֱבֶר הַקֵּינֵי מִנָּשִׁים בָּאָהֵל תִּבֹרֵה: כח מֵים שָׁאֵל חַלֶב נְתַנָה בָּכֵפֶל אַדִּירָים הִקְרֵיבָה חֶמְאֵה: 26 ידה ליתד תשלחנה וְימִינָה לְהַלְמְוּת צַמֵּלֵים וְהֶלְמֶה סִיסְרָאֹ מֶחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמֶחַצָּה וְחֵלְפָה רַפְּתְוֹי

17. wohnt ... wellet ... rubet in f. Buchten. B.vE: blieb (rubig über b. 3.). dW.A: rubete. B: hielt fich auf. B.dW.vE: bei b. Sch. B.vE.A: blieb (figen,

^{16.} Β: έξετασμοὶ (ἐξιχν. ΑΕΓΧ). 17. Β: ἔ ἐσκήνωσε ... εἰς τί (κατεσκ.... ἰνατί ΑΕΓΧ). ΑΒ: παροικεῖ (-εῖς ΕΓΧ). Β: ἐκάθισεν παραλίαν θ. καὶ ἐπὶ διεξόδοις αὐτᾶ σκηνώσει (c. ΑΕΓΧ). 18ε. Β: ἀνείδισε (ὀνειδίσας ΑΕΓΧ) ... ἀγρᾶ ἢλθον αὐτῶν. Βασ. (c. ΑΕΓΧ). 19. Β* καὶ († ΑΕΓΧ)... ὕδατι (-ος ἰἰα). ... ὁῶρον (πλ. iἰα). 20. ΑΓΧ: Ἐκ τᾶ ἐρ. Β: παρεταξαντο (ἐπολ. ΑΕΧ). ΑΧ* οί. Β: τρίβων ... παρεταξαντο (τῆς τάξεως ... ἐπολ. ΑΕΓΧ). 21. Β: ἐξέσυρεν (ἐξέβαλεν ΑΕΓΧ). ΑΒ: αὐτὸν (-ἐς ΓΧ). 22ε. Β: Ότε (Τὸτε ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ἀπεκότησαν. ΑΒ: ίππε (-ων ΕΓΧ). ΑΓΧ (ρτο σπεδῆ ἔσπ. ίσχ.): ἀμαδαρωθ δυνατῶν. ΑΒ: αὐτὸ (-ῶν ΕΧ). Β: αὐτὰ κατ. (c. ΑΕΓΧ). 23. Β* ὁ εἰ καταράσει ...: καταράσθε ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κατοικῶν αὐτήν (c. ΑΓΧ). ΑΕΓΧ: βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατος ε. δυνατοῖς (ρτο εἰς β. ἐν δυν.). 24. Β: ἐν γυναιξίν ... ἀπὸ γυν. (ἐκ γ. ... ἐκ γ. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: σκηνῆ. 25. Β* αὐτὴν κ. εὶ αὐτῷ († ΑΕΓΧ)... ὑπερεχόντων (δυν. ΕΧ; ΑΓΧ: ἰσχυρῶν) προςήνεγκε (προςήγγ. ΑΓΧ). 26. Β* (ἐτ) τὴν ... εἰς σφυραν κοπιωντων (εἰς αποτομάς ΑΕΓΧ); κατακοπτόντων Γ. Α: κατακοπαῶν) κ. ἐσφυροκόπησεν (ἀπέτεμε ΑΕΓΧ) ... διῆλωσεν κρότασον αὐτᾶ (c. ΑΓΧ).

- 17 bir, und sonberft bich von und? *Gileab blieb jenfeit bes Jorbans. Und warum wohnet Dan unter ben Schiffen? Uffer faß an ber Anfurt bes Meers, und blieb in 18 feinen gerriffenen Fleden. * Sebulone Bolf aber maate feine Seele in ben Tob, Maph-19 thali auch, in ber Gobe bes Felbes. *Die Ronige tamen und ftritten, ba ftritten bie Ronige ber Cananiter ju Thaanach am Baffer Megibbo, aber fie brachten feinen 20 Bewinn bavon. *Bom Simmel marb miber fle gestritten, bie Sterne in ihren gauften 21 ftritten wiber Siffera. *Der Bach Rifon malgte fie, ber Bach Rebumim, ber Bach Rifon. Tritt, meine Seele, auf bie Star-22 ten. *Da raffelten ber Pferbe Guße vor bem Bagen ihrer machtigen Reuter.
 - 23 Fluchet ber Stabt Meros, sprach ber Engel bes herrn, fluchet ihren Burgern, bag fie nicht kamen bem herrn zu Gulfe, zu Gulfe bem herrn zu ben belben!
- 24 Gefegnet sei unter ben Beibern Jael, bas Weib hebers bes Keniters, gefegnet sei fie in der hutte unter den Beibern!
 25 Milch gab fie, ba er Baffer forberte, und Butter brachte fie dar in einer 26 herrlichen Schale. Seie griff mit ihrer hand ben Nagel, und mit ihrer Rechten ben Schmiebehammer, und schlug Siffera durch sein haupt, und zerquetschte und burchbohrte seinen Schlaf.

20. A.A: in ihrem ganfe.

ruhig). B: an b. Meerhafen, dW.vE: am Geftabe bes R. A: Ufer. (B: nieberger. Dertern?)

18. B.dW: ift ein B. (gewesen), bas. vE: Doch S., ein B. wie R., warf bin bem T. f. Leben. B: f. Seele verschmabet hat jum Sterben ju. dW: f. 2. verachtet 3. T.

19. f. nahmen nicht Gilbers Gew. B: brachten f. Gelb. Gew. bavon. dW.vE: f. (n. ein) Studchen Silb. befamen f.

20. B: ftritte man? dW.vE: ftritten fie ... aus (von) ihren Bahnen.

21. b. nraite B. B.dW.vE: schwemmte (spulte) fie (hin)weg. dW: ein B. ber Schlachten ift ...? vE: Tr. auf ... mit Rraft! B: Du haft ... bie Starfe untertresten? dW: trateft ... Starfen?

rum reperta est contentio. "Galaad 17 trans Jordanem quiescebat, et Dan vacabat navibus; Aser habitabat in 19,44.29. littore maris, et in portubus mora-Ga.49,13. littore maris, et in portubus morabatur. *Zabulon vero et Nephthali 18 obtulerunt animas suas morti in regione Merome. *Venerunt reges 19 et pugnaverunt, pugnaverunt reges Jos. 17,11 Chanaan in Thanach juxta aquas Ma-(Bz. dantes. *De coelo dimicatum est 20

18,29; contra eos; stellae manentes in orgeddo, et tamen nihil tulere praedine et cursu suo adversus Sisaram 4,13.7. pugnaverunt. *Torrens Cison traxit 21 Pa.53,10. cadavera eorum, torrens Cadumim, torrens Cison; conculca, anima mea, robustos! *Ungulae equorum ceci-22 derunt, fugientibus impetu et per praeceps ruentibus fortissimis hostinm.

**... Maledicite terrae Meroz, dixit An-23 gelus Domini, maledicite habitatoribus ejus, quia non venerunt ad auxilium Domini, in adjutorium fortissimorum ejus.

(L.1,42. Benedicta inter mulieres Ja-24 4,11.17ac hel, uxor Haber Cinaei, et benedicatur

4,19. in tabernaculo suo. *Aquam petenti 25 lac dedit, et in phiala principum obtulit butyrum. *Sinistram manum 26 misit ad clavum, et dexteram ad fabrorum malleos, percussitque Sisaram, quaerens in capite vulneri locum, et tempus valide perforans.

19. Al.: Thane. 24. Al. *suo.

22, Sufe ... Sagen, bem Sagen. B: wurben ... gerichlagen v. bem Rennen? dW.vE: Da ftampften ... wegen b. Gilens (vor bem Jagen).

23. nuter ben o. dW: Berfl. D. dW.vE: fpricht. vE: Behovahe Bote? B: Ginwohnern. dW.A: Bew. B: gar hulfe bes o. dW: mit ben o. vE: gegen bie ...?

24. unter b. 28. in Butten gefegnet. dW.vE: Bespriefen. dW: vor allen 2B.

25. Rahm ... in herrlicher Sch. B: Er forb. B., ba g. f. dW.vE: B. verlangte (Um B. bat) er, D. g. fie. vE: foftbarfter Sch. A: fürftlicher.

26. fchl. pochend. B: Es griffen zu, ihre eine G.

26. fchl. pochend. B: Es griffen zu, ihre eine D. zum ... dW.vE: Ihre D. ftrecte f. aus nach b. Bflod. B: Arbeits: H. dW.vE: fclug S., zerschmetterte f. D., zermalmte (zerschl.) u. b. f. Schläfe.

27' Ανὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν, ἐκοιμήθη μεταξύ ποδῶν αὐτῆς : ἔκαμψεν, ἔπεσεν : ἐν ῷ ἔκαμψεν, ἐκεῖ ἔπεσε ταλαίπωρος.

28 Διὰ τῆς θυρίδος διέχυπτε καὶ κατεμάνθανεν ἡ μήτης Σισάρα διὰ τῆς δικτυωτῆς.
Διατί ἠσχάτισε τὸ ἄρμα αὐτοῦ; διατί ἐχρόνισαν ἵχνη ἀρμάτων αὐτοῦ; ²⁹ Σοφαὶ ἀρχουσῶν
αὐτῆς ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς. ⁸⁰ Οὐχὶ εὐρήσουσιν
αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα, φιλιάζοντα φίλοις
σάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας βαφῆ, βάμματα ποικιλτῶν τῷ τραχήλφ αὐτοῦ σκῦλα;

81 Ούτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου, κύριε καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν, καθώς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστεία αὐτοῦ.

Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα έτη.

VI. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἰοὶ Ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου, καὶ παρεδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν γειρὶ Μαδιὰμ ἐπτὰ ἔτη. ² Καὶ κατίσχυσε χεὶρ Μαδιὰμ ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐποίησαν ἐαυτοῖς οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ προςώπου
Μαδιὰμ μάνδρας ἐν τοῖς ὅρεσι καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς ὀχυρώμασι. ⁸ Καὶ ἐγένετο,
ὅτε ἔσπειρεν ἀνὴρ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβαινε
Μαδιὰμ καὶ ᾿Αμαλὴκ καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν,
καὶ ἀνέβαινον ἐπ αὐτὸν ⁴καὶ παρενέβαλον
ἐπ ἀὐτούς, καὶ διέφθειρον τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἔως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Γάζαν, καὶ οὐχ ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν τῷ γῷ Ἰσραὴλ
καὶ ποιμνίον καὶ μόσχον καὶ ὄνον. ⁵Ότι

בין רגלית פרע נפל שכב 27 בַּין רַגְלֶיהָ כַּרַע נַפָּל בַּאַשֶׁר כְּרֶע שַׁם נַפַּל שִׁדִּיּד: בְּעַדֹ הַחַלּוֹן נִשְׁקְפֵה וַתִּיבֵּב אָם סִיסְרָא בִּעַד הַאַשְׁנַב מַדּוּצַ בּשָׁשׁ רְכִבּוֹ לַבּוֹא מַדִּוּעַ אָחָרוּ פּעמֵי מַרְכָּבוֹתִיו: 29 תכמות שרותיה העננה אתרהיא תשיב אמריה לה: ל הַלֹא יִמִצָּאֹר יַחַלְּקר שַׁלָּל רַחַם רַחַמָּתֹים לִרָאשׁ בַּבר שַׁלֵל צָבַעִים לְסִיסְרָא שׁלֵל צָבַעֵים רַקְמֵה בַבע רַקמָתַיָם לַצַּוּאַרֵי שַׁלַל: פו יאבדו כל־אויביה יהוה וְאָהַבָּיו בְּצֵאת הַשֵּׁמֵשׁ בִּנְבַרְתִוּ וַתִּשָׁקִט הַאָּרֶץ אַרְבָּעִים שַׁנַה: הָרֶע בְּצִינֵי ויעשה בני־ישראל יָהוָה וַיִּהְנֵם יְהוֹיָה בְּיַד־מִדְיָן שֶׁבַע 2 שׁנִים: וַתֵּעָז יַד־מִדְיַן מִפְּנֵי מִדְיָן עַמִּוּ־כְהַםוּ בְּנִי אַת־הַמִּנָהַרוֹת אַשֵּׁר 3 הַפַּעַרָוֹת וָאָת־הַפַּצַדְוֹת: וְהַיַה אָם־ ועלה

י וֹמִּט וֹמִׁט וֹמִלּה וֹחַמְּוֹר: כִּי נִיםְ וּמִלְּהִינִים בּנִּט וֹלְאִבֹּהְשׁאִּירוּ מֹחֹינִי בִּימִּלְּאִב זַהְּשִׁנְיעוּ אָעבּוֹלְנִי מֹחְיִנִי בְּיִמְּנִי מֹבְּיוֹ וֹלְבֹּעִלֵּל זְבֹּת יִמְּנִאֹלְ וֹבֹּלְיוּ בּלְיוּ: זְיִּיְנוֹנְי הַּלִינִים זְבֹת יִמְּלִאֹלְ וֹבֹּלְיוּ בּלְיוּ: תִּבְיוֹ וֹנְינִיי שִׁכְּיִּ

ν. 27. ρ' το γορ στείαις). — 1. Β: ενώπιον ... εδωπεν (έναντι ... παρέδ. ΑΕΓΧ). 2. Β: ἴσχυσε ... τὰς τρυμαλιάς ... τὰ σπήλαια καὶ τα κρεμαστά (κατίσχ. ... μάνδρας ... κτλ. ΑΕΓΧ). 3. Β: ἐὰν (ὅτε ΕΓΧ; ΑΧ: ὅταν) ἐσπειραν οἱ υἰοὶ ... ἀνέβαινον ... συνέβαινον αὐτοῖς (c. ΑΕΓΧ). 4. Β: εἰς (ἐπ' ΑΕΓΧ). Β* τἔ ... ἐ κατελείπ. .. ἐδὲ ἐν τοῖς ποιμνίοις ταῦρον κ. ὄν. (c. ΑΕΓΧ· iid. * τῆ γῆ).

^{27.} Β: ἀνὰ μ. τ. π. α. κατεκυλίσθη, Επεσε καὶ ἐκοιμήθη ἀνὰ μ. τ. π. αὐτῆς κατακλιθεὶς Επεσεν, καθώς κατεκλίθη ὁκεῖ Επεσεν ἐξοδευθείς (c. ΛΕΓΧ, modo ΛΕΧ* Εκαμψ. Επεσ.). 28. Β: παρέκυψε (διέκυπτε ΛΕΓΧ)* κ. κατεμ. ή († ΛΕΧ)... ἐκτὸς τὰ τοξικῦ (διὰ τῆς δικτ. ΛΕΓΧ; 'ΑΧ† ἐπιβλέπεσα ἐπὶ τὸς μεταστρέφοντας [ἀπὸ] Σισάφα). Β: Διότι ἢσχύνθη ἄρμα αὐτῦ (c. ΛΕΓΧ, qui † παραγενέσθαι). ΒΕΧ: διότι (διατί ΛΕΧ). Β: πόδες (ίχνη ΛΕΓΧ). ΘΕΧ: διότι (διατί ΛΕΧ). Β: πόδες (ίχνη ΛΕΓΧ). ΘΟ: Α΄ σοφαὶ ἀρχεσαι (c. ΛΕΓΧ). ΑΓΧ: ἀνταπεκρίναντο. Β: ἀπέστρεψεν λόγες αὐτῆς ἐαὐτῆ (c. Λ.) 30. Β: Οὐχ (Οὐχὶ ΛΕΧ)... οἰκτίρμων οἰκτειρήσει εἰς κεφαλην ανδρός (φιλ. κτλ. ΛΕΓΧ, sed ΛΕΧ: φιλιάζων). Α* βαρῆ († ΕΓ). Β† (p. ποικίλτ.) αὐτὰ (* ΛΕΧ). Λ: περὶ τραχηλον ... σκύλον. 31. Β: ὡς ἔξοδος ηλ. (c. ΛΕΓΧ)... δυνάμει (δυναστεία ΕΓΧ; ΑΧ: δυνα-

27 *Bu ihren Fugen frummete er fich, fiel nieber und legte fich, er frummete fich und fiel nieber zu ihren Fugen, wie er fich frummete, so lag er verberbet.

28 Die Mutter Siffera fahe zum Fenfter aus, und heulete burchs Gitter: Warum verziehet fein Wagen, daß er nicht kommt? Wie bleiben die Raber feiner Wagen so 29 dahinten? *Die weisesten unter feinen Frauen antworteten, da fie ihre Klageworte 30 immer wiederholte: *Sollen sie benn nicht finden und austheilen den Raub, einem

jeglichen Mann eine Mete ober zwo zur Ausbeute, und Siffera bunte gestickte Kleiber zur Ausbeute, gestickte bunte Kleiber um ben Hals zur Ausbeute?

31 Also muffen umkommen, herr, alle beine Feinde! Die ihn aber lieb haben, muffen sein, wie die Sonne aufgehet in ihrer Macht!
Und das Land war stille vierzig Jahre.

VI. Und da die Kinder Ifrael Uebels thaten vor dem Gerrn, gab fie der Herr unter die hand der Midianiter fieben Jahre.

2 "Und da der Midianiter hand zu ftark ward über Ifrael, machten die Kinder Ifrael für fich Klüfte in den Gebirgen,

3 und höhlen und Festungen. "Und wenn Ifrael etwas fäete, so kamen die Midianiter und Amalekiter und die aus dem 4 Morgenland herauf über sie, "und lagerten sich wider sie, und verberbten das Gewächs auf dem Lande bis hinan gen Gaza, und ließen nichts übriges von Rahrung in Ifrael, weder Schaf noch 5 Ochsen noch Esel. "Denn sie kamen her-

27. wo er ... ba lag. B.dW.vE.A: Zwifchen ihr. F. B: fr. ... bahin u. l. ba. vE: fturzte hin, l. ba. dW: fant er, fiel, lag. B: bafelbft fiel er hin, ganz barniebergeschlagen. dW.vE: erwurgt!

28. wehltagete. dW: fcauet ... rufet. vE: fcaute ... rief laut. dW: gaubert. A: gogert. vE: faumt. A: Streitwagen. dW. A: gurudjut. dW. vE: gogern. B: bie Spuren. dW: Schritte?

29. ihrer Fr. ... auch fle gab Antwort fich felbft. vE: Beifen. dW: Rlugen. B: Fürftinnen. dW: fle felbft erwiebert fich ihre Rebe. vE: f. wieberholte es felbft.

30. Muffen ... Diene ... jwo; bunte Rleider jur Bente für G., b. gewirkte Rl. 3. B., b. boppelt gew. um b. Balfe ber B. B: Sollten ... einen R. gefunden u. ausgeth. haben. vE: finden, th. die Bente. dW:

*Inter pedes ejus ruit, defecit et 27 mortuus est; volvebatur ante pedes ejus, et jacebat exanimis et miserabilis.

(Gn.26,8). Per fenestram respiciens ululabat 28
mater ejus, et de coenaculo loquebatur: Cur moratur regredi currus
ejus? quare tardaverunt pedes quadrigarum illius? *Una sapientior 29
caeteris uxoribus ejus haec socrui
verba respondit: *Forsitan nunc di30
vidit spolia, et pulcherrima feminarum eligitur ei; vestes diversorum
colorum Sisarae traduntur in praedam, et supellex varia ad ornanda
colla congeritur.

Sic pereant omnes inimici tui, 31

Pr. 4, 18.
Domine; qui autem diligunt te, sicut

Pr. 19, 6.
Ap. 1, 16.
B, 24.
Quievitque terra per quadraginta
3, 30.11.
annos.

10,6.13,1
3,12.4,1.

Fecerunt autem filii Israel ma-VI.
2,19. lum in conspectu Domini, qui tradidit illos in manu Madian septem
annis. Et oppressi sunt valde ab 2
15m.13,6 eis, feceruntque sibi antra et speluncas in montibus, et munitissima
Dt.28,33,ad repugnandum loca. Cumque seLv.28,16. visset Israel, ascendebat Madian et
Job.1,3. Amalec caeterique orientalium na-

tionum, *et apud eos figentes tentoria, sicut erant in herbis, cuncta vastabant usque ad introitum Gazae, **Butb.1,1-nihilque omnino ad vitam pertinens Dt.29,31, relinquebant in Israel, non oves,

non boves, non asinos. *Ipsi enim 5

Berben. (B: ein Beibebild, ja ein paar B. auf eines M. Saupt.) dW: ein, zw. Mabchen auf jeben Kopf. vE: ... für j. helben. dW: B. gefarbter Rl. vE: um ben Sals ber Erbeuteten. (dW: bes Erbeuters?)
31. dW: untergehen. vE: wenn f. aufg. B: bers

31. dW: untergehen. vE: wenn f. aufg. B: hers vorg. dW: wie Aufgang ber S. dW.vE: Rraft ... hatte Ruhe. A: ruhete.

1. (Bie Rap. 2,11.) B.dW.vE.A: in b. S. Misbiane.

2. machten fich ihretwegen. dW.vE: in (auf) ben Bergen. A: in bie B. dW.vE: Bergfeften.
3. B.vE.A: 3fr. gefäet hatte. dW.vE: bie Sohne

bes Oftens (Morgenlanbes).

4. ilbrig ... noch &ch. vE: verheerten ben Ertrag. B.dW.vE: bes Lanbes. dW.vE.A: Lebensmittel. vE: Rleinvieh ... Großv.

αύτοι και τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον, και τὰς σκηνὰς αὐτῶν 'έφερον, και παρεγένοντο' καθώς ἀκρίς εἰς πλῆθος, και αὐτοῖς και ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἢν ἀριθμός και ἤρχοντο ἐἰς τὴν γῆν 'Ισραὴλ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν. '

καὶ ἐπτώχευσεν 'Ισραὴλ σφόδρα ἀπὸ προςώπου Μαδιάμ, και ἐκέκραξαν οὶ υἰοὶ 'Ισραὴλ πρὸς κύριον 'ἀπὸ προςώπου Μαδιάμ'.

7 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐκέκραξαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον περὶ Μαδιάμ, 8 καὶ ἔξαπέστειλε κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς νίοὺς Ἰσραὴλ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ Ἐκό εἰμι ὅς ἀνήγαγον ὑμᾶς ἔξ οἶκου δουλείας, 9 καὶ ἔξήγαγον ὑμᾶς ἔκ χειρὸς Αἰγύπτου καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἔξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προςώπου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν 10 καὶ εἰπα ὑμῖν Ἐκό εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ ᾿Αμοξξαίου, ἐν οῖς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐν τῆ γῆ αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰςηκούσατε τῆς φωνῆς μου.

11 Καὶ ἢλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν ἐν Ἐξρά, ἐν γῷ Ἰωὰς κατρὸς τοῦ Ἐξρί, καὶ Γεδεών ὁ νίὸς αὐτοῦ ἐράβδιζε σῖτον ἐν ληνῷ τοῦ ἐκφυγεῖν ἀπὸ προςώπου τοῦ Μαδιάμ. 12 Καὶ ώφθη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου καὶ εἰπε πρὸς αὐτόν Κύριος μετὰ σοῦ, δυνατὸς τῆ ἰσχύι. 13 Καὶ εἰπε πρὸς αὐτὸν Γεδεών Ἐν ἐμοί, κύριε μου καὶ εἰ ἔστι κύριος μεθ' ἡμῶν, ἱνατί εὐρεν ἡμᾶς κάντα 'τὰ κακὰ' ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ὅσα διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν, λέγοντες Οὐχὶ ἐξ Αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς κυριος; Καὶ νῦν ἀπώσατο ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ Μαδιάμ. 14 Καὶ ἐπέβλεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ Πορεύου ἐν τῷ ἰσγύῖ

5. B: αὶ πτήσεις ... αἱ σκηναὶ (c. ΑΕΓΧ) ... * έφερον καὶ († Χ; ΑΕΓΧ: παρέφερον κ.). ΒΕΧ: παρεγίνοντο (-γάν. ΓΧ; ΑΧ: -γείν). Β: καὶ διέφθειραν (c. ΑΕΓΧ). 6. Β: ἐβόησαν (ἐκάκρ. ΑΕΓΧ). 7. Β* tot. νε. († ΑΕΓΧ). 8. Β: ἐκ τῆς Αἰγ. (ἐξ Αἰγ. ΑΕΓΧ). -† (in f.) ὑμῶν (* Α³ΕΓΧ). 9. Β: ἐβἡνσάμην (ἐξειλάμην γελ. 10. ΑΒ* εἰμι († ΕΓΧ). Β: καθῆσθε (κατοικ. ΕΓΧ; ΑΧ: ἐνοικ.). 11. Β: τερέμινθον (ΑΕΓΧ: δρῦν). Β: ἑαπτίζων σῖτ... εἰς ἐκφ. (ἐράβδιζε πυρὰς ... τὰ ἐκφ. ΑΕΓΧ). 12. Β† (ε. ἀγγ.) ὁ (* ΑΕΓΧ). ... ἰσχυρὸς τῶν δυνάμεων (c. Α¹ΕΓΧ). 13. Β: εἰς τὶ (ἰνατί ΑΕΓΧ)... * (pr.) πάντα ... α᾽ ιῷσα ἰἰλ.)... Μὴ εχὶ (* Μὴ iἰλ.). Β: ἐξέφἡνρεν ... ἔδωκεν (ἀπώσ. ... παρέδ. ΑΕΓΧ). 14. Β: ἐπέστρεγρε... *αὐτῷ (c. ΑΕΓΧ).

אָל-יִהּלָה: מָאָר מִפְּנֵי מִדְּיֵן וֹיִזְעַקּי בְנֵי-יִשִּׁרְאֵל 1 וַיָּכָאוּ בָאֶרֶץ לְשַׁחֲתֶה: וַיִּגַּל יִשְּׂרָאֵל 2 בִּיְכִאוּ בָאֶרֶץ לְשַׁחֲתֶה: וַיִּגַּל יִשְּׂרָאֵל 3 בַּיִּכִּאוּ בָאֶרֶץ לְשַׁחֲתֶה:

וְלָא שָׁמַלְתָּם בְּקוֹלִי: הְאָלְהִיכָּם לָא תִּירָאוּ אָתְרָם הְאָלְהִילָם לָא תִּירְאוּ אָת־אַלְהִילָם הָאָלְהִי אָלְרַבִּי הָאָלְרָי אָלְהֵילָם לָא תִּירָאוּ עִּלְּרִם וְמִיָּדְ בְּלִ-לְּחַצִּיכֵם אָלְכָם בְּחִ-אָמֶרְ הִבְּיִם וְמִיָּדְ בְּלִ-לְּחַצִּיכִם אָלְכָם מִיִּדְ מִצְּרַיִם וְמִיָּדְ בְּלִ-לְּחַצִּיכִם אָלְכָם מִיִּדְ מִצְּרַיִם וְמִיָּדְ בְּלִ-לְּחַצִּיכִם אָלְכָם מִנִּיִדְ מִצְּרַיִם וְמִיָּדְ בְּלִ-לְחָצִיכִם אָלְכָם מִנִּיִדְ מִצְּרַיִם וְמִיִּדְ בְּלִ-לְחַצִּיכִם אָלְכָם מִנִּיִדְ מִצְּרַיִם וְמִיּיָר בְּלִידְ וְשִּׁבְּיִם אָלְכָם מִנִּיִדְ מִצְּלֵיתִי אָּתְּכָם מִמִּצְּרִים: וְאַצָּל אָלְכָם מִנִּיִדְ מִצְּלֵיתִי אָלְרָב וְיִשְׂנְאֵל וְיִהְנָה לָכֵם אָלְכָם מִנִּיִּדְ מִצְּבִּים וְמִיּיִר אָּלְרָה לָכֵם מִנְּיִּים וְּמִיּבְּים וְמִיּבְּים וְמִיּבְים וְנִישְׁרָים וְמִּבְּילֵם מִּבְּיִים וּמִיִּים בְּאָּבְיִים וְּמִּבְיִים וְמִּבְּיִם וְּמִּבְיים וְמִּבְּילֵם מִבְּיִבְּים וְמִבְּיִּים וְּמִיבְּים וְנִיבְּיִם וְּמִבְּיִם וְּמִבְּיִם וְּמִבְּיִם וְּמִים בְּבִּים וְּמִּבְּיִם וְּמִיבְים וְּמִבְּיִם וְּמִיבְים וְּמִבְּיִים וְּמִבְּיִים וְּמִבְּים וְנִיבְּיִים וְּמִבְּיִבְים וְנִיבְּיִים וְּמִבְּיִים וְּמִבְיִים וְּמִבְּיִים וְּבְּבְּיִים וְּמִבְּיִים וְּבְּבְּיִים וְּבְיבִים וְּבְּלִיתִי יְבִּיבְּיִים וְּבְּבִיים וְּבְּבִיים וְּבְּיבְּים וְּבְּבִּיים וְּבְּבִּיים וְּבְּבִיים וְּבִּיבִים וְּבִּיבְייִם וְּבִּיבְיִים וְּבְּיבִּים וְּבְּיבִים וְּבִּיבִים וְּבְּבְּיִים וְּבְּבִיים וְּבִּיבְיִים וְּבִּיבִים וְּבִּיִים וְּבִּיבְיִים וְּבְּיבִים וְּבִּיבִים וְּבְּיבִּים וְּבְּיִבְּיִבְּים וְּבְּיִבְיִים וְּבְּיבִים וְּבְּיבְּיִים וְּבְּיִיבְיִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּיִּבְיִים וְּבְּיבְיִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיבִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיִים וְּבְּיבְיים וְּבְּיִים בְּבִּיים וְּבְּיים וְּבְּיים וְּבְּיִים וּבְּים וְּבְּיִים וְּבִּים וְּבְּיים וְּבְּיִים וּבְּבְיים וּבְּבִּים וּבְּיִים וּבְּבְּיים וּבְּבִּיים וְּבִּים וּבְּים וְּבְּיים וּבְּבִּיים וּבְּבְיים וְּבְּיבְיים וּבְּבִּים וּבְּבִיים וּבְּבִיים

יְהְנָה וַיִּאָמֶר לֵבְ בְּלְחַךְ זֶה וְהִוֹשֵׁלְתְּ אַבֶּי הְצָּלְהֹ אֲשֵׁר בְּעְפְּרָה אֲשֶׁר לִיוֹאֶשׁ אַבֶּי הְצָּיְרִי וְגִּדְעֵּוֹן בְּנֹוֹ חֹבֵט חִשִּיםׂ בּוֹ בַּבַּת לְהָנִי מִבְּיֹרִי וְנִּיְעָוֹן בְּנֹוֹ חֹבֵט חִשִּיםׂ בּוְאַבְּיִם הַבְּלְנוּ יְהַנְיה עֲבְּיוֹ וְבִּיָּה אֵבְיוּ וְהַנְּה בְּבְּתְלְהָיִם מִפְּנֵי מִדְיֵן: וַיִּגָּא אֵבֶיוּ וְבְּנָה וְבָּעָּה אֵבְיוּ מִבְּיוֹן בְּנֹוֹ חֹבֵט חִשִּיםׂ בְּבְּבִּרְ לְבִּיְּעִר אֲבִוֹּתְינוּ לֵאמֹר וְלָפְּה בְּבְּבִּרְ הְבָּוֹנִי יְבָשׁ יְהֹּיָה נְשְׁבִּוֹ וְלָפְּה אֲשֶׁה מִפְּבְּרִילְנוּ אֲבַוֹנִי וְיִבְּעָּוֹן בְּנִוֹ חַבֵּט חִשִּיםׂ בְּבְּבָּר הְבָּלְנוּ יְהִנְּה וְעַמָּה וְעָמֶה וְנְמָּבָּה וְבְּלָאוֹ בְּבְּבְּרִי הְנִישְׁרָה וְנִבְּעָּוֹן בְּנִוֹ חַבְּשׁׁר וְיִהְנָּה וְנִישְׁרִי בְּבְּבְּרִי הְנִיבְּנִי וְבָּבָּוֹן בְּנִי וְבִּשְׁר בְּבְּבְוֹן בְּנִי וְבִּעָּה וְבְּבָּיוֹת וְבִּעָּה וְבִּבְּיוֹ הִינְיִם מִבְּבְּבְּיוֹן בְּנִוֹי וְבַּשְׁר וְיִהְנָה וְבְּבָּיוֹ בְּבְבָּת הְבָּבְיוֹ הְבָּבְּיוֹ בְּבָּבְיוֹ בִּיבְּעוֹן בְּנִוֹי חַבָּשׁר וְהִנְשְׁר וְבִּלְיוֹ בְּבָּיוֹ וְבְּבָּיוֹ הְוֹבְיִם מִבְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ הְנִבְּיוֹ הְנִים בְּבְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבִיוֹ בְּבְּבִיוֹ הְנִבְּבָּיוֹ הְנִבְּבָּיוֹ הְבְּבָּיוֹ הְבָּבְיוֹ הְנִיבְּבִיוֹן בְּנִיוֹ הְנָבְיּה וְבִּבְּיוֹ בִּיִבְּבְּיוֹ הְנִבְּיוֹ הְבָּבָּיוֹת וְבִּבּיוֹ הִינְּבְּבְיוֹ הְנִישְׁיִבּיוֹ בְּבִיבְּיוֹ בְּבִּבּיוֹ הְנִבְּבְּיוֹ הְנִיבְּבָּיוֹ הְיִבְּבָּיוֹ הְבִּבּיוֹ בְּבִּבּיוֹ הְנִבְּיוֹם בְּבִּבְּיוֹם בְּבִּיבְּיוֹ הְבִּבּיוֹ הְבִייִים בְּבִּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹם בְּבִּבּיוֹ הִיבְּבִיוֹ הְבִּבּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבִיבּים בְּבְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְיוֹם בְּבִבּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבִים בְּבְבִּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבִּבְּבְּיוֹם בְּבִּבְּבְּבְּבְּבְּיוֹם בְּבִּבְּבְיוֹם בְּבּיוֹם בְּבִים בְּבִיבְּבְיוֹם בְּבּבּבְיוֹם בְּבִּבּי בְּבִּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹי הְיוֹבְיבְבְיוֹי בְּבְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְּבְיוֹם בְּבְיוֹבְבְיוֹי בְּבְּבְּבְיוֹי בְבְיוֹי בְּבְיוֹבְיוֹי בְּבְּבְּבְיוֹם בְּבְבְיוֹם בְּבְבְּבְיוֹם בְּבְבְּבְיוֹם בְּבְבְיוֹים בְּבְּבְבְיוֹם בְּבְבְבְּבְיוֹי בְבְ

ובאו ק' .5. י

^{5.} dW.vE: heerben ... wie h. (ben h. gleich) an M. dW: ihrer u. ... war f. Jahl. vE: fie ... hatten f. J. dW.vE: (um) es zu verheeren.
6. dW: war f. geschwächt. vE: erschopft.

auf mit ihrem Wieh und Gutten, wie eine große Menge Seufchreden, baß weber fie noch ihre Rameele zu gahlen waren, und fielen ins Land, daß fie es verberbeten. 6 Alfo ward Ifrael fehr geringe vor ben Mibianitern. Da fchrieen bie Kinder Ifrael zu bem Gerrn.

7 Als sie aber zu bem herrn schrieen um 8 ber Mibianiter willen, "sandte ber herr einen Bropheten zu ihnen, ber sprach zu ihnen: So spricht ber herr, ber Gott Israels: Ich habe euch aus Egypten geführet und aus bem Diensthause gebracht, 9 und habe euch errettet von ber Egypter hand, und von aller hand, bie euch brangeten, und habe sie vor euch her ausgestoftogen und ihr Land euch gegeben, und sprach zu euch: Ich bin ber herr, euer Gott, fürchtet nicht ber Amoriter Götter, in welcher Land ihr wohnet. Und ihr habt meiner Stimme nicht geborchet.

Und ein Engel bes herrn fam und

fette fich unter eine Eiche zu Ophra, Die war Joas, bes Baters ber Efriter, unb fein Sohn Gibeon brafch Beigen an ber Relter, bag er flohe vor ben Dibianitern. 12 Da erschien ihm ber Engel bes Berrn und fprach zu ihm: Der Berr mit bir, bu 13 ftreitbarer Belb! * Gibeon aber fprach ju ibm: Dein Berr, ift ber Berr mit une. warum ift uns benn foldes alles wiberfahren? Und wo find alle feine Bunber, bie uns unfere Bater ergableten unb fprachen: Der Berr bat uns aus Egypten geführt? Run aber hat une ber Gerr verlaffen und unter ber Mibianiter Sanbe 14 gegeben. *Der Berr aber manbte fich ju ihm und fprach: Bebe bin in biefer beiet universi greges eorum veniebant 7,12. cum tabernaculis suis, et instar lo-8x.10,44. custarum universa complebant, innumera multitudo hominum et camelorum, quidquid tetigerant devastantes. *Humiliatusque est Israel 6 valde in conspectu Madian.

Et clamavit ad Dominum postu- 7

Der Engel an Gibeon.

lans auxilium contra Madianitas. *Qui misit ad eos virum Prophetam. 8 et locutus est: Haec dicit Dominus Deus Israel: Ego vos feci conscendere de Aegypto, et eduxi vos de domo servitutis, *et liberavi de manu Aegyptiorum et omnium inimicorum, qui affligebant vos, ejecique eos ad introitum vestrum et tradidi vobis terram eorum, *et dixi: Ego 10 ^{Jos. 22}, Dominus Deus vester, ne timeatis ²⁸, 14. Dominus Deus vester, ne timeatis ²⁸, 17,35ss. deos Amorrhaeorum, in quorum 2.2. terra habitatis. Et noluistis audire vocem meam. Venit autem Angelus Domini et 11 Bz.a.s. sedit sub quercu, quae erat in Ephra et pertinebat ad Joas patrem familiae Joe. 17,2. Ezri. Cumque Gedeon filius ejus excuteret atque purgaret frumenta in torculari, ut fugeret Madian: *ap-12 paruit ei Angelus Domini et ait: (Ruth.2,4Dominus tecum, virorum fortissime! *Dixitque ei Gedeon: Obsecro, mi 13 De. 31, 17, domine! si Dominus nobiscum est, cur apprehenderunt nos haec omnia? ubi sunt mirabilia ejus, quae narraverunt patres nostri atque dixerunt: De Aegypto eduxit nos Dominus? Nunc autem dereliquit nos Dominus et tradidit in manu Madian. *Re- 14 spexitque ad eum Dominus et ait: Vade in hac fortitudine tua, et li-

ner Rraft, bu follft Ifrael erlofen aus ber

^{13. 8:} in manus.

^{8.} dW.A: Saufe ber Anechticaft. vE: Anechte.
9. B: unterbrudten. dW: eurer Bebruder. vE: Dranger. B.dW.vE: vertrieben.

^{10.} vE: gehört auf m. St.

^{11.} ber Engel ... bom Sefchlecht Abiefer ... in b. R. ... es flachtere. B.A: bie Eiche. dW.vE: Teresbinthe. dW.vE: flopfte B. ans. B: bei b. R. dW: in b. Relterinfe. vE: in einer Aufe.

^{12.} B.dW: tapferer. vE.A: ftarfer.

^{13.} B.vE: Ach m. S. dW: Bitte ... A: M. S., ich bitte. B: hat ... betroffen. dW: getr. vE: trifft. B.dW.vE: hat (une) nicht ... heraufgeführet? B: fabren laffen.

^{14.} bliette ihn an. vE: bl. auf ihn. dW: u. rette. A: bu wirft retten. (vE: in beiner Dacht ift es, gu retten ...?)

σου ταύτη, καὶ σώσεις τὸν Ἰσραὴλ έκ γειρὸς Μαδιάμ ίδου έξαπέστειλά σε. 15 Καὶ είπε πρός αὐτὸν 'Γεδεών'. Έν έμοι, κύριέ μου έν τίνι σώσω τὸν Ἰσραήλ; ἰδοὺ ή γιλιάς μου ταπεινοτέρα έν Μανασσή, καὶ έγώ είμι μικρότερος έτ τῷ οίκφ τοῦ πατρός μου. 16 Καὶ είπε πρός αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου. Κύριος έσται μετά σού, καὶ πατάξεις την Μαδιάμ ώς εὶ ἄνδρα ένα. 17 Καὶ είπε πρός αὐτὸν 'Γεδεών'. Καὶ εί εύρον γάριν εν όφθαλμοίς σου καί ποιήσης μοι σήμερον παν ο τι έλάλησας μετ' έμου, 18 μη γωρισθής έντευθεν έως ελθείν με πρός σε, καὶ οίσω την θυσίαν μου καὶ θύσω ἐνώπιόν σου. Καὶ είπεν Ἐγώ είμι καθίσομαι έως τοῦ ἐπιστρέψαι σε.

19 Καὶ Γεδεών εἰςῆλθε καὶ ἐποίησεν ἔριφον αίγων και οίφι άλεύρου άζυμα, και τὰ κρέα έθηκεν έπὶ τὸ κανοῦν καὶ τὸν ζωμὸν έξέγεεν είς γύτραν, καὶ έξήνεγκε πρός αύτὸν ὑπὸ τὴν τερέβινθον, καὶ προςεκύνησε. 20 Καὶ είπε πρός αὐτὸν ὁ άγγελος κυρίου. Λάβε τὰ κρέα και τὰ ἄζυμα και θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν ζωμὸν έκχεε. Καὶ ἐποίησεν ουτως. 21 Καὶ έξέτεινεν ὁ άγγελος κυρίου τὸ ακρον της φάβδου της έν τη γειρί αὐτοῦ, καὶ ηψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἀζύμων, καὶ ἀνήφθη πυρ έκ της πέτρας, και κατέφαγε τα κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους. Καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου έπορεύθη έξ όφθαλμῶν αὐτοῦ. 22 Καὶ είδε Γεδεών, ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστί. Καὶ είπε Γεδεών 🔏 ἄ κύριέ μου, κύριε, ὅτι ἐπὶ τοῦτο είδον άγγελον χυρίου πρόςωπον πρός πρόςωπον; 23 Καὶ είπεν αὐτῷ κύριος· Εἰρήτη σοι, μη φοβου ου μη αποθάνης. 24 Καί φκοδόμησεν έκει Γεδεών θυσιαστήριον το

אָתִישִׂרָאֶל מִפַּף מִדְיָן הַלֹא שְׁלַחְתִּיף: טוריאמר אליו בי אדני במה אושיע את־ישראל הנה אלפי הדל במנשה יַן כָּאָישׁ אָחַד: וַיִּאֹמֵר אָלֵיר אם־נא מַצַאתִי חֵן 18 לי אות שאתה מדבר עפר: אל־נא תַמָשׁ מְזָה עַד־בֹּאי אַלֵּיהְ וְהַוֹּצָאתיּ וְהַבַּחְתֵּי לְפַנֵיה וַיּאמר את־מנחתי אַנֹבֵי אָשֶׁב עַד־שׁוּבַה:

וָגִדְעָוֹן בָּא וַיִּעֲשׁ בִּדִי־עִזִּים וָאֵיפַת־ קמח מצות הבשור שם בפל והמרק שָׁם בַּפָּרָוּר וַיּוֹצֵא אַלִיו אל־תּחת כ האלה וַיַּגּשׁ: וַיֹּאמר אַכִּיו מַלָאַהְ הַאֶּלְהִים לַח אַת־הַבְּשֵׁר וָאת־המצוֹת ריעש : 13 יָהוָה אֶת־קצה הַמְשָׁענת אַשׁר בּידֹוֹ בַבַּשַר ובמצות ותעל מורהצור וַתָּאכַל אַת־הַבְּשׁר הַמַּצֹוֹת וּמַלָּאַה יָהוָה הַלַּהְ מַעינֵיו: פַּי־שַל־פַּן רַאַּיתִי מַלאַךְ יִהוָה פָּנִים 23 אַל־פַּנִים: וַיּאמֵר יתירא לא תמות: וַיְּבֶּן שָׁם בִּדְעַוֹן מִזְבֵּׁחַ לֵיהוָיֹה וַיִּקְרָא־לְוֹ יִהוָה

v. 17. בקמץ עתח בס"ם .19.

Β: ησθένησεν (ταπ. ΑΕΓΧ) ... * τῷ († ΑΓΧ). 17. B: Ei đề ... Éleos (Kai ei ... χάριν ΛΕΓΧ). ΑΒ: ποιήσεις (-σης Γ). ΑΓΧ (pro σ. παν) σημείον. 18. ΔΒ+ (p. lωs) τε (* FX). Β: εξοίσω (οΐσω ΑΕΓΧ) ... * με (†iid.). ΑΕΧ: θήσω. 19. ΑΓΧ: επέθηκεν. Β: έν τῷ κοφίνφ ... έβαλεν έν τῆ χ.... έξήν. αὐτὰ (ἐπὶ τὸ καν.... έξήν. αὐτὰ (ἐπὶ τὸ καν.... έξήν. αὐτὰ (ἐπὶ τὸ καν.... έξήν. αὐτὰ (ΑΕΓΧ).... τε- ρέμινθον (ΑΕΓΧ: δρῦν)... προςήγγισεν (προςεκ. ΑΕΓΧ). 20. Β: τε θεε (πυρίε ΑΓΧ). Β† (p. ζ.) έχόμενα (* ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: έκχεον. 21. Β: ἀνέβη (ανήφθη ΛΕΓΧ). ΛΕΓΧ: απήλθεν. Β: απ' οφθ. (\$\$ 099. AFX). 22. B+ (a. \$000) \$100 (* AEFX; iid. * με). AB* έπὶ τέτο ... † (a. άγγ.) τὸν (c. FX).

^{14.} dW: Siehe ich fenbe bich. B.vE: Sabe ich b. nicht gefanbt?

^{15.} Md m. S. (Bie B. 13.) B: mein Zaufenb. A: Familie. dW.vE: Gefchlecht ... fcmachfte. 16. B: Dieweil ich ... will, fo. vE.A: 3ch werbe. dW.vE.A: bu wirft. dW.vE: wie Einen M.

Mibianiter Sanben. Siehe, ich habe bich 15 gefandt. *Er aber fprach ju ihm: Dein Berr, womit foll ich Ifrael erlofen? Siebe, meine Freundschaft ift bie geringfte in Manaffe, und ich bin ber fleinfte in mei-16 nes Baters Saufe. *Der Berr aber fprach zu ihm: 3ch will mit bir fein, bag bu bie Dibianiter Schlagen follft wie einen ein-17 gelnen Dann. "Er aber fprach zu ihm: Lieber, habe ich Onabe vor bir gefunben. fo mache mir ein Beichen, bag bu es feieft, 18 ber mit mir rebet. * Weiche nicht, bis ich ju bir tomme und bringe mein Speisopfer, bas ich por bir laffe. Er fprach: 36 will bleiben, bis bag bu wiebertommeft. Und Gibeon fam und ichlachtete ein Biegenbodlein, und [nabm] ein Epha ungefauertes Debl, und legte Fleifch in einen Rorb, und that die Brube in einen Topf, und brachte es zu ihm heraus unter bie 20 Giche, und trat bergu. *Aber ber Engel Bottes fprach ju ihm: Rimm bas Fleisch und bas Ungefauerte, und lag es auf bem Fele, ber hier ift, und gieße bie Brube 21 aus. Und er that alfo. "Da redte ber Engel bes Geren ben Steden aus, ben er in ber Band hatte, und ruhrete mit ber Spite bas Fleisch und bas ungefäuerte Mehl an. Und bas Feuer fuhr aus bem Fels, und verzehrete bas Fleisch und bas ungefauerte Debl. Und ber Engel bes 22 Geren verschwand aus feinen Augen. *Da nun Gibeon fahe, bag es ein Engel bes Berrn war, fprach er: D Gerr, Berr, habe ich alfo einen Engel bes Berrn von Unge-23 ficht gefeben? * Aber ber Berr fprach gu ibm: Friebe fei mit bir! Fürchte bich nicht, 24 bu wirft nicht fterben. "Da bauete Bibeon bafelbft bem Berrn einen Altar,

19. U.L: und ein Cpha ungefauerten Dehle ... in ein Topfen.

18m. berabis Israel de manu Madian; scito Bbr. 11,32 quod miserim te. *Qui respondens 15 Bz.3,11. ait: Obsecro, mi domine! in quo in agradi. Bg30,14 liberabo Israel? ecce, familia mea 18m.9,21 infima est in Manasse, et ego mini-8,19.9,5 mus in domo patris mei. *Dixitque 16 Ex.3,12 ei Dominus: Ego ero tecum, et per-Nm.16.16 cuties Madian quasi unum virum. Ga.18.3. *Et ille: Si inveni, inquit, gratiam 17 Br. 33,13. coram te, da mihi signum, quod tu sis qui loqueris ad me, *nec re-18 18,15. cedas hinc, donec revertar ad te, portans sacrificium et offerens tibi. Qui respondit: Ego praestolabor adventum tuum.

Ingressus est itaque Gedeon et 19 Ga.18,54-coxit hoedum et de farinae modio azymos panes, carnesque ponens in canistro et jus carnium mittens in ollam, tulit omnia sub quercu et obtulit ei. *Cui dixit Angelus Do-20 mini: Tolle carnes et azymos panes et pone supra petram illam, et jus ing desuper funde. Cumque fecisset ita, *extendit Angelus Domini summita-21 tem virgae, quam tenebat in manu, et tetigit carnes et panes azymos; Lv.9,24 ascenditque ignis de petra et carnes azvmosque panes consumpsit, Angelus autem Domini evanuit ex oculis ejus. *Vidensque Gedeon quod esset 22 13,22. Angelus Domini, ait: Heu, mi Do-Ga. 17,30. mine Deus! quia vidi Angelum Domini facie ad faciem. *Dixitque ei 23 Da. 10.19. Dominus: Pax tecum! ne timeas, 14.47. non morieris. *Aedificavit ergo ibi 24 (Ex17,18 Gedeon altare Domino, vocavitque

17. S: loquaris. 20. R: Dei.

^{17.} ju ibm: Dabe ... D. beinen Angen. B.dW.vE: in b. M. dW.vE.A: gib mir (bod) ... bift.

^{18.} nicht v. hinnen ... u. fege es bir por. dW.vE. berausbringe.

^{19.} ging u. bereitete ... eines G. Deble ungefanerte Ruchen ... bas gl. ... u. trug es bar. dW.vE: ging hinein. B.vE: machte ... jurecht. A: fochte ... ung. Brote. dW: Ungefauertes. B: ben Rorb. vE.A: gog. B: u. feste es bar. dW: reichte. A: brachte es ihm bar. vE: nahete fich ihm?

^{20.} bie Ruchen u. lege es auf ben &. B.dW.vE.A: biefen &. (hier).

^{21.} Gtab ... bie Ruchen ... bie ung. R. B.vE.A: ftredte. B: bas Meugerfie bes St. dW.vE.A: bie Sp. dW: Da fuhr &. vE: Und es flieg. B: ans b. F. auf. dW.vE: empor. A: hervor.

^{22.} ber E. ... D webe &. S., benn ich habe ben G. B.dW: Ach. vE.A: Webe (mir). B: Barum h. ich boch mohl ... ? dW: h. ich beghalb ... ? B.dW.vE.A: v. Ang. ju A.
23. dW: Geil bir! vE: follft n.

κυρίφ, και έκάλεσεν αὐτὸ Εἰρήνη κυρίου, ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης έτι αὐτοῦ ὅντος ἐν Ἐφρὰ

πατρός τοῦ Ἐζρί.

25 Kal eyéveto er tỹ runtl exelvy, xal elπεν αὐτῷ κύριος. Λάβε τὸν μόσχοκ τὸν σιτευτόν τοῦ πατρός σου, καὶ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον τον έπταετή, και καθελείς το θυσιαστήριον του Βάαλ, ο έστι του πατρός σου, καὶ τὸ άλσος τὸ ἐπ' αὐτὸ ἐκκόψεις. 26 Καὶ οίκοδομήσεις θυσιαστήριον κυρίφ τῷ θεῷ σου έπὶ κορυφήν Μαώζ τούτου έν τῆ παρατάξει, καὶ λήψη τὸν μόσγον καὶ ἀνοίσεις ὁλοκαύτωμα έν τοῖς ξύλοις τοῦ άλσους οἱ ἐκκόψεις. 27 Καὶ έλαβε Γεδεών δέκα ανδρας ἀπὸ τῶν δούλων αύτοῦ, καὶ ἐποίησε καθὰ ἐλάλησε κύριος. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐφοβήθη τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως, τοῦ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ ἐποίησε νυκτός. 28 Καὶ ώρθρισαν οἱ άνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ τὸ πρωί, καὶ ίδοὺ κατεσκαμμένον τὸ θυσιαστήριον του Βάαλ, και τὸ άλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ έχχεχομμένον, καὶ ὁ μόσγος ὁ σιτευτὸς ἀνηνηγμένος είς όλοκαύτωμα έπὶ τὸ θυσιαστήριον το ωκοδομημένον. 29 Καὶ είπεν ανήρ προς τὸν πλησίον αὐτοῦ. Τίς ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τούτο; Καὶ ἀνήταζον καὶ έξεζήτουν καὶ είπαν Γεδεών νίὸς Ιωάς ἐποίησε τὸ πράγμα τούτο. 30 Καὶ είπαν οι άνδρες τῆς πόλεως προς Ίωας Εξάγαγε τον υίον σου, και αποθανέτω, ὅτι κατέσκαψε τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βάαλ καὶ ότι έκοψε τὸ άλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ. 31 Καὶ είπεν Ἰωὰς τοῖς ἀνδράσι πᾶσιν, οἱ ἐπανέστησαν αὐτῷ. Μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε περί του Βάαλ; η ύμεις σώζετε αὐτόν; "Ος άντεδίκασεν αὐτόν, θανατωθήτω έως πρωί· εί θεός έστι, δικαζέσθω αύτῷ, ὅτι καθείλε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ. 32 Καὶ ἐπεκάλεσεν αὐτὸν

שָׁלֶוֹם עַד הַיָּוֹם הַזֶּה עוֹדֶׂנוּ בְּעָפְּרֵת אבי העזרי:

ויהי בלילה ההוא ויאמר לו השור אשר לאביה יהוה כח את־פר השני שבע שנים והרסת את־ とほぞ הַכְרָת: וּבַנִית זי האשרה אשר תכרת: ויפת בדעון עשרה אַנשום מעבדיו וַיַּעשׁ כּאָשׁר אביר העיר 28 מַצַשָּוֹת יוֹמֵם וַיַּצָשׁ לֵיַלָה: וַיַּשִׁפְּׁימוּ אַנשׁי הַעִיר בַּבּבור וְהַנַּה נְתַּץ מִוְבָּח והאשרה אשר וַאַת הַפַּר הַשָּׁנִי הִעָלֵה עַל־הַמִּזְבֵּח ע2 הבנרי: וַיּאִמְרר אַישׁ אָל־רֶעָהרּ מֵי עשה הדבר הגה וידרשו ויבקשו רַיָּאמִרֹר בִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ עָשָּׁה הַדָּבֵר ל הַזָּה: וַיֹּאמָרוּ אַנְשֵׁי הַעִירֹ אָל־יוֹאַשׁ וַנְמָת כֵּי נַתַעֹּ אַתר בֿנע עַלֵיר: וַיִּאמֶר יוֹאָשׁ לְכֹל אֲשֶׁר עמדה עליו האתם הריבהן אם־אתם תושיעון אתו אשר לו יומת עד־הַבַּקר אָם־אֵלהֵים הוּאֹ 32 יַרֶב לֹּוֹ פֵּי נָתָץ אֶת־בִוֹנִבְּחְוֹ: וַיִּקְרַא־

νεγκεν (κατεσκ... έκκκ.... ό μόσχ. κτλ. ΑΕΓΧ). 29. Β: τὸ ἡῆμα... ἐπεζήτησαν καὶ ἢρεύνησαν καὶ ἔγνωσαν, ὅτι (τὸ πρ.... ἐπεζήτ. κτλ. ΑΕΓΧ). 30. Β: Ἐξένεγκε... καθεϊλε... ώλόθρευσε (Ἐξάγ.... καστέσκ... ἔκωψε ΑΕΓΧ). 31. Β: Γεδεών νίὸς Ἰωὰς (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: πρὸς τὸς ἄνδρας τὸς ἐπανισταμένες ἐπ' αὐτόν. Β: ὑπὲρ τὸ Β.... σώσετε... δς ἑὰν δικάσηται αὐτῷ (c. ΑΕΓΧ). 32. ΑΒ: ἐκάλ. αὐτὸ (ἐπεκ. αὐτὸν ΕΓΧ).

^{24.}Β: ἐπεκάλ. αὐτῷ (o.AEFX). 25.Β: τὸν μ.τ.ταῦρον, ὅς ἐστιτῷ πατρί...*(ter) τὸν... τῷ πατρί (τἔ π.
ΑΕΓΧ)... ὁλοῦρεὐσεις (ἐκκόψεις ΕΓΧ; Λ: ἐκκόψεις ε]
26. Β+ (a. κυρ.) τῷ (* ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: τῷ ὀφθέντι
σοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῷ ἔρος. ΑΒ+ (p. τ. μ.) τὸν
δεύτερον (* ΕΧ). Β: ὁλοκαντώματα (-καύτωμα
ΑΓΧ)... ἐξολοῦρεὐσεις (ἐκκόψεις ΑΕΓΧ; Α praem.
δ). 27. ΑΧ: τριεκαίδεκα. Β: ἐαυτῷ... ὁν τρόπον
(ἀντῷ... καθὰ ΑΕΓΧ). ΑΒ+ (p. ἐλάλ.) πρὸς αὐτὸν
(* Χ). Β: ἐγενήθη (ἐγένετο ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: μὴ
ποιῆσαι. 28. ΑΒ* αὐτῷ († Χ). Β: καθῆρητο... ἀλόβρευτο... εἰδον τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, ὄν ἀνή-

und hieß ihn: Der Gerr bes Friebens. Der ftehet noch bis auf ben heutigen Sag zu Ophra bes Baters ber Efriter.

25 Und in berfelben Nacht fprach ber Gerr zu ihm: Rimm einen Farren unter ben Ochsen, die beines Baters find, und einen andern Farren, der flebenjährig ift, und zerbrich ben Altar Baals, der beines Baters ift, und haue ab ben hain, der babel

26 ftehet; "und baue bem Gerrn, beinem Gott, oben auf ber Gobe biefes Felfen einen Altar, und rufte ihn gu, und nimm ben anbern Farren und opfere ein Brandopfer mit bem holz bes hains, ben bu

27 abgehauen haft. *Da nahm Gibeon zehn Manner aus feinen Knechten, und that, wie ihm ber herr gefagt hatte. Aber er fürchtete fich folches zu thun bes Lages por feines Baters Saufe und ben Leuten in ber Stabt, und thats bei ber Nacht.

28 Da nun die Leute in der Stadt bes Morgens fruhe aufftanden, fiehe, ba war der Altar Baals gerbrochen und der hain babei abgehauen, und der andere Farren ein Brandopfer auf dem Altar, der gebauet

29 war. *Und einer fprach zu bem anbern: Wer hat bas gethan? Und ba fie suchten und nachfragten, warb gesagt: Gibeon,

30 ber Sohn Joas, hat bas gethan. *Da fprachen bie Leute ber Stadt zu Joas: Gib beinen Sohn heraus, er muß fterben, bag er ben Altar Baals zerbrochen unb

31 ben Sain babei abgehauen hat. "Joas aber sprach zu allen, die bei ihm ftanden: Wollt ihr um Baal habern? Wollt ihr ihm helfen? Wer um ihn habert, ber soll bieses Morgens sterben; ift er Gott, so rechte er um sich selbst, daß sein Altar zer- 32 brochen ift. "Bon bem Tage an hieß

24. O. der Ablefriter. (B: u. b. herr h. ihn: Friede?) dW.vE: Jehova Schalom. dW: [3eh. hell.] vE: [b. i. 3. Friede.] A: der Fr. des h.

25. dW: ben jungen Stier, ben b. Bater hat. vB: einen ... ber beinem B. gehört. A: einen St. beis nes B. B: nehmlich ben zweiten? dW.vE: zerftore. B: reiße nieber. dW: bie Aftarte auf bemfelben?

26. dW.A: auf b. Gipfel. vE: b. Spite biefer Befte. B: Beftung, auf einem bequemen Ort? vE: auf ber Opferftatte? dW: mit b. gurechigelegten Solze? A: worauf bu ebevor b. Speisopfer gelegt haft.

27. B.vE: Und es geschah als (weil) er fich ... fatcht. ... fo that. dW: Und ba er.

Bologlatten Bibel. A. T. 2. 206 1. Abth.

illud Domini pax usque in praesentem diem.

Cumque adhuc esset in Ephra. quae est familiae Ezri, *nocte illa 25 dixit Dominus ad eum: Tolle taurum patris tui et alterum taurum nemus, quod circa aram est, succide; *et aedificabis altare Domino 26 Deo tuo in summitate petrae hujus, super quam ante sacrificium posuisti, tollesque taurum secundum et offeres holocaustum super struem lignorum, quae de nemore succideris. *Assumptis ergo Gedeon de-27 cem viris de servis suis fecit, sicut praeceperat ei Dominus. Timens autem domum patris sui et homines illius civitatis, per diem noluit id facere, sed omnia nocte complevit. *Cumque surrexissent viri oppidi 28 eius mane, viderunt destructam aram Baal lucumque succisum et taurum alterum impositum super altare, quod tunc aedificatum erat. *Dixeruntque 29 ad invicem: Quis hoc fecit? Cumque perquirerent auctorem facti, dictum est: Gedeon filius Joas fecit haec *Et dixerunt ad Joas: Pro- 30 due filium tuum huc, ut moristur, quia destruxit aram Baal et succidit nemus. *Quibus ille respondit: Num- 31 quid ultores estis Baal, ut pugnetis pro eo? Qui adversarius est ejus, moriatur, antequam lux crastina veniat; si Deus est, vindicet se de eo, 18,21.27 qui suffodit aram ejus. *Ex illo 32

28. dW: zertrammert. vE: niebergeriffen. dW: lag als Br. auf b. erbaneten A. vE: war als Br. bargebracht ... ber [neu] erb. w. war. B: war geopf. worben.

29. B: bies Ding. dW: Und f. forfcten n. fuchten. vE: f. u. f. dW.vE: n. fprachen. B: ba fagten fie.

30. B.vE.A: Tuhre ... (hieher). B.dW.vE.A: bag er fterbe.

31. noch b. Dr. B: neben ihm. B.dW.vE: für B. ftreiten. dW.vE: ihn retten. B.dW.vE: getöbtet werben. B.dW: bis an ben (zum) M. B.dW: baß (weil) man ... hat. (vE: so mag er mit ihm ftreiten, baß er ...?)

32. B.dW.vE: an felbigem (biefem) T.

έν τῆ ἡμέρα ἐκείνη Ἱεροβάαλ, λέγων Δικαζέσθω ἐν αὐτῷ ὁ Βάαλ, ὅτι κατέσκαψε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

88 Καὶ πᾶσα Μαδιάμ καὶ Άμαλὴκ καὶ οἱ νίοὶ άνατολών συνήγθησαν έπὶ τὸ αὐτό, καὶ παρήλθον καὶ παρενέβαλον έν τῆ κοιλάδι Ίεζραήλ. 84 Καὶ πνεύμα κυρίου ἐνέδυσε τὸν Γεδεών, καὶ έσάλπισεν έν κερατίνη, καὶ έβόησεν Αβιέζερ όπίσω αὐτοῦ. 35 Καὶ ἀγγέλους έξαπέστειλεν έν παντί Μανασσή, και έβόησε και αὐτὸς ὀπίσω αύτου, και έξαπέστειλεν άγγελους έν Ασήρ και er Zabovkor nai ér Newbakei, nai arébyoar eig απάντησιν αύτων. 86 Καλ είπε Γεδεών πρός τον θεόν Εί σὺ σώζεις ἐν τῆ γειρί μου τὸν Ισραήλ, ον τρόπον ελάλησας, 37 ίδου έγω απερείδομαι τὸν πόχον τῶν ἐρίων ἐν τῆ ἄλωνι, καὶ ἐὰν δρόσος γένγται έπὶ τὸν πόχον μόνον, καὶ ἐπὶ πασαν την γην ξηρασία, και γνώσομαι ότι σώσεις έν γειρί μου τὸν Ἰσραήλ, ον τρόπον ελάλησας. 38 Καὶ έγένετο ούτως. Καὶ ώρθρισε 'Γεδεών' τη έπαύριον, καὶ άπεπίασε τὸν πόκον, καλ απεφούη δρόσος έκ του πόκου πλήρης λεκάνη ύδατος. 39 Καὶ είπε Γεδεών πρός τὸν θεόν Μή δργισθήτω δ θυμός σου έν έμοι, καὶ λαλήσω έτι απαξ. Πειράσω δή καίγε έτι απαξ έν τῷ πόκφ, καὶ γενέσθω ή ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, έπὶ δὲ πᾶσαν την γῆν γενηθήτω δρόσος. 40 Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς οὖτως ἐν τῷ મુખરો દેમકાંમા, મનો દેવદંપકર દુવાવાંન હેતા રહેમ સર્વમાન μόνον, επί δε κάσαν την γην έγενήθη δρόσος.

VII. Καὶ ἄρθρισεν Ἱεροβάαλ (αὐτός ἐστι Γεδεών) καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ πηγὴν Ἀράδ· καὶ παρεμβολὴ Μαδιὰμ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βοξὸᾶ ἀπὸ βοννοῦ τοῦ ἀμορὲ τοῦ ἐν κοιλάδι. ²Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών· Πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ὡςτε

לו ביום־הַהָּוּא יִרְבַּעַל לֵאמִר יֵרָב בוֹ הַבַּעַל כִּי נַתַץ אַת־מִזְבָּחִוֹ: וְכַל־מָדִין וִעָמַלַק וּבְנֵי־מָדָם נַאָּסְפוּ יַחָבָּר רַיַּעַבָרָר רַיַּחַנָר בַּעַמֵּק יַזְרְעַאל: 34 וְרָוּתַ יָהוָה לַבְשָׁה אָת־בִּּדְעוֹן וַיָּתְקַעׁ לחומלאכים שלח בכל-מנשה ניזקק בַּם־דָּוּא אָדֵרָיו וּמַלְאַכֵּים שַׁלַת בָּאַשֵׁר ובזבלוו ובנפתלי ביעלו לקראתם: -36 וַיּאמר בַּדְעוֹן אַל־האַלהים אם הנה אנכי מציג את־נזת חצמר בגרו אם טל" יהיה על-הגות יהאָרֶל חֹרֵב וידעתי לבוה ועל פל ־בַּגן וַיַּשָׁכַּם מַמַּחַרת ויזר את־תַּבַּיָּה וַיִּבִּע טַל מוַ־הַבָּנַיָּה מַלִוֹא מים: הים אל־יחר אפה בי ואדברה אך הפעם אנסה-נא רס-הפעם בנוה לא חורב אל־הגזה לבהה ועל-הארץ יהיה־של: ויעם אלהים פו בַּכַּילָה הַהוּא וַיָהִי־חַרֶב אַל־הּנּזָה לַבַּוֹּה וְעַל־בָּל־הַאַרֵץ הֵיָה טַל:

נְּלְשׁׁרָ אָתְּרְ מִתְּעָן רָּבְּעָל הָרָא מִדְעוֹן וְכְל־ הַמְחַנָּה מִדְיָן הָיָה־לְּוֹ מִצְּפֹוֹן מִנְּבְעַת הַמְחַנָּה מִדְיָן הָיָה־לְוֹ מִצְּפֹוֹן מִנְּבְעַת הַמְחַנָּה מִדְיָן הָיָה־לְוֹ מִצְּפֹוֹן מִנְּבְעַת הַמְחַנָּה מִדְיָן הָיָה־לְוֹ מִצְּפֹוֹן מִנְּבְעַת הַמְחַנָּה הָעָם אֲשָׁר אִתְּרְ מִחִּמִּי אָת־

V. 36. 37. D"03 HTD

^{32.} ΑΕΧ (pro 'Isροβ.) δικαστήριος τε Βάαλ. Β: καθηρέθη (κατέσκ. ΑΕΓΧ). 33. ΑΒ* οί († ΑΕΓΧ). Β* κ. παρηλθ. († ΕΧ; ΑΓΧ: κ. διέβησαν). 34. ΑΕΓΧ: θεδ... ἐνεδυνάμωσε. 35. Β: εἰς πάντα (ἐν παντὶ ΑΕΓΧ)... * κ. ἐβ. - κ. ἐξαπ. ἀγγ. († iid.)... ἀνέβη ... συνάντησιν. 36. ΑΕΓΧ σὺ. Β* τῷ ... (eti. 37) καθος (ὸν τρ. ΑΓΧ). 37. Β: τίθημι... τε ἐρἰς (ἀπεφείδ.... τῶν ἐρ. ΑΕΓΧ)... * (pr. et tert.) καὶ († iid.). 38. Β* Γεδ. († ΑΓΧ)... ἐξεπίασε ... ἔσταζε ... ἀπὸ (ἀπεπ.... ἀπερξ.... ἐκ ΑΕΧ). 39. Β† (p. Μὴ) δὴ (* ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: καὶ πειράσω ἔτι... γενηθήτω ξ. Β (eti. 40): καὶ ἐπὶ (ἐπὶ δὲ ΑΕΓΧ). — 1. Β* (alt.) ὁ († ΑΕΓΧ). Β: ἀπὸ Γμβααθαμωραὶ ἐν.

^{32.} indem m. fpr. ... r. mit ihm, baf er ... hat. 33. Und alle ... verf. fich ... u. fenten berüber. (Bgl. B. 3.) B.dW.vE.A: im Thal.

^{34.} Da jog ... nachfolg. dW: erfüllete? vE: ruftete. A: umfleibete! B. ba murben bie Abiefriter hinter ihm

man ihn Berub Baal, und fprach: Baal rechte um fich felbft, baß fein Altar gerbrochen ift.

brochen ift. Da nun alle Dibianiter und Amglefiter und die aus bem Morgenlande fich gu= hauf versammlet hatten, und zogen berburch 34 und lagerten fich im Grunbe Jefreel, "gog ber Beift bes Berrn Bibeon an, und er ließ die Bofaunen blafen, und rief Abiefer, baß 35 fie ihm folgeten, Bunb fanbte Botichaft in gang Manaffe, und rief ihn an, bag fle ihm auch nachfolgeten. Er fanbte auch Botichaft zu Affer und Sebulon und Maphthali, die famen berauf ihm entgegen. 36 Und Gibeon fprach ju Gott: Willft bu Ifrael burch meine Band erlofen, wie bu 37 gerebet haft, *fo will ich ein Rell mit ber Bolle auf die Tenne legen. Wird ber Than auf bem Bell allein fein, und auf ber gangen Erbe troden, fo will ich merten, bag bu Ifrael erlofen wirft burch meine 38 Sand, wie bu gerebet haft. *Und es gefchab alfo. Und ba er bes anbern Morgens früh aufftand, brudte er ben Thau aus vom Fell, und füllete eine Schaale voll bes 39 Baffere. *Und Gibeon fprach ju Gott: Dein Born ergrimme nicht wiber mich, bag

einmal versuchen mit bem Fell: Es fei allein auf bem Fell troden, und Thau auf ber 40 ganzen Erbe. *Und Gott that also bieselbe Nacht, daß troden war allein auf bem Fell, und Thau auf ber ganzen Erbe.

ich noch einmal rebe. Ich wills nur noch

VII. Da machte sich Jerub Baal (bas ift Gibeon) fruhe auf, und alles Bolk, bas mit ihm war, und lagerten sich an den Brunnen Harod, daß er das heer der Mibianiter hatte gegen Mitternacht, hinter ben Zhugeln der Warte im Grunde. Der herr aber sprach zu Gibeon: Des Bolks ift zu viel, das mit dir ift, daß ich sollte

33. U.L: zu Baufe. A.A: zu Baufen. 1. U.L: Brunn.

her bernfen. vE: n. A. wurde gufammen ger. ihm nach, dW: bag b. A. fich verfammelten ihm u.

35. ihnen eneg. B.dW.vE.A: Boten. dW.vE: burch g. DR.

36. dW: erretten. vE.A: retten.

37. A: biefes F. dW.vE: Siehe ich lege abges fcorne Bolle. dW.A: auf b. g. Boben (aber) Eroschenheit. vE: Erodene. B.A: (baran) ertennen. dW: erfenne ich. vE: weiß.

7,1. die vocatus est Gedeon Jerobaal, eo
18m; quod dixisset Joas: Ulciscatur se de
eo Baal, qui suffodit aram ejus.

Igitur omnis Madian et Amalec et 33 orientales populi congregati sunt simul, et transeuntes Jordanem castra Hes. 1,5- metati sunt in valle Jezrael. *Spiri- 34 3,10. tus autem Domini induit Gedeon, 13,18. qui clangens buccina convocavit do-Jud. 3,27. mum Abiezer, ut sequeretur se. *Misitque nuncios in universum Manas- 35 sen, qui et ipse secutus est eum, et alios nuncios in Aser et Zabulon et Nephthali, qui occurrerunt ei. Dixit- 36 que Gedeon ad Deum: Si salvum facis per manum meam Israel, sicut locutus es, *ponam hoc vellus lanae 37 in area; si ros in solo vellere fuerit, et in omni terra siccitas, sciam quod per manum meam, sicut locutus es, liberabis Israel. *Factumque est ita, 38 et de nocte consurgens expresso vellere concham rore implevit. *Dixit-39 Gen.18,30 que rursus ad Deum: Ne irascatur furor tuus contra me, si adhuc semel tentavero, signum quaerens in vellere; oro ut solum vellus siccum sit, et omnis terra rore madens. *Fe- 40 citque Deus nocte illa, ut postulaverat, et fuit siccitas in solo vellere, et ros

1831. Igitur Jerobaal, qui et Ge-VII.
12,11. deon, de nocte consurgens et omnis
populus cum eo venit ad fontem, qui
vocatur Harad. Erant autem castra
6,22. Madian in valle ad septentrionalem
plagam collis excelsi. *Dixitque 2
Dominus ad Gedeon: Multus tecum

in omni terra.

^{36. 39. 8:} Dominum.

^{40.} S: Dominus.

^{38.} B.A: Denn als (ba) er. B: br. er b. Fell ans, n. er rung von b. Th. aus b. F. e. Sch. v. B. dW.vE: br. er bie Wolle aus (zusammen), n. preste Th.

^{39.} B.dW.vE: entbrenne. B: nur noch biesmal r. 40. vE: machte es fo. B.dW.vE.A: (unb) es war.

^{1.} vom Bagel More an. dW: Quelle G. (Unb) bas Lager M. mar ihm gegen Rorben.

^{2.} vE: ju jahlreich.

μή παραδοῦναί με τήν Μαδιὰμ ἐν χειρὶ αὐτῶν, μήποτε καυχήσηται Ἰσραὴλ ἐπ' ἐμέ, λέγων Ἡ χείρ μου ἔσωσέ με. ³ Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν ᾿ Λάλησον δὴ εἰς τὰ ἀντα τοῦ λαοῦ, λέγων Τίς φοβούμενος καὶ δειλός; ὰποστραφήτω καὶ ἐκχωρείτω ἀπὸ ὁρους Γαλαάδ. Καὶ ἀπεστράφησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν. ⁴ Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Γεδεών Ἦπι ὁ λαὸς πολύς κατάγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ, καὶ ἔσται ὅν ᾶν εἴπω πρός σε· Οὐτος πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς σο πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ, αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ.

5 Καὶ κατήγαγε τὸν λαὸν είς τὸ ύδωρ. Καὶ είπε κύριος πρός Γεδεών. Πᾶς ος αν λάψη τη γλώσση αύτοῦ ἀπὸ τοῦ ύδατος ὡς ἐὰν λάψη ο χύων, στήσεις αὐτον κατά μόνας, καὶ πᾶς ος έαν χάμψη έπὶ τα γόνατα αὐτοῦ πιεῖν, μεταστήσεις αυτον καθ' αυτόν. 6 Καὶ έγένετο πας ο αριθμός των λαψάντων έν χειρί αὐτων πρός το στόμα αύτων τριακόσιοι ανδρες, καὶ πας ο ἐπίλοιπος τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν τοῦ πιεῖν ὕδωρ. 7 Και εἰπε κύριος πρός Γεδεών 'Εν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσι τοῖς λάψασι σώσω ύμᾶς, καὶ παραδώσω την Μαδιάμ έν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀποτρεχέτω ἀνὴρ είς τον τόπον αὐτοῦ. 8 Καὶ έλαβε τον ἐπισιτισμόν τοῦ λαοῦ ἐν τῆ χειρὶ αὐτῶν, καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν καὶ πάντα ἄνδρα Ἰσραὴλ ἐξαπέστειλεν ανδρα είς τὸ σχήνωμα αὐτοῦ, τῶν δὲ τριακοσίων άνδρων έκράτησε. Η δε παρεμβολή Μαδιάμ ήν αὐτοῦ ὑποκάτω ἐν τῆ κοιλάδι.

⁹ Καὶ έγενήθη ἐν τῷ νυκτὶ ἐκείνη καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος 'Ανάστα, κατάβηθι εἰς τὴν παρεμβολήν, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῷ χειρί σου. ¹⁰ Εἰ δὲ φοβῷ σὰ καταβῆναι, κατάβηθι σὰ καὶ Φαρὰ τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμ-

מִשַּחַת בַּבְּמָץ:
 הִשִּׁחַת בַּבְּמָץ:
 הְשִׁיִם הְחָיֵגִץ שִׁבְּיִלְ שִּׁבְּיִלְ מִדְּיַלֵ הִיּשִׁלְשׁבִּאִים הְשִׁיִם הְשִׁיִם הְשִּׁרָם הְשִּׁלְשׁבִאִּוּת מִיְּיִן הָיִּהְ לְשִׁבְּיִלִּה מִאִּית הִיּבְּיִם בְּיִּאִישׁ וְהַלָּ אֲשָׁר־יִּלְץ בִּשְׁלְשׁבֹאִית אִישׁ וְכֹל בִּיְּיְם אִיּעִים הְשִּׁלְשׁ מֵאִית אִישׁ וְכֹל בִּיְּהָה אִישׁ וְכֹל בִיְּהָר אִישׁרִייִכְבִע עַלִּבְּיְבְיִּהְ הְּשְׁלְשׁ מֵאִית אִישׁ וְכֹל בִיְּהָר אִישׁ וְכֹל בִּיְּהָר הִיּאִישׁ וְכֹל בִּיְּהָר הִשְּׁלִשׁ מֵאִית אִישׁ וְכֹל בִיְּתָּר אִישׁ וְכֹל בִיְּהָר הִיּשְׁלְשׁ מֵאִית אִישׁ וְכֹל בִיְּהָר אִישׁ וְכֹל בִּיְהָר הִבְּיְבְיוֹן בִּשְׁלִשׁ מֵאִית אִישׁ וְכֹל בִיְתָּר זְּבְּיִבְּיוֹן בִּשְׁלִשׁ מֵאִית בְּיִבְּיִים בְּיִּבְיִים אִשְׁלְשׁ מֵאִית בְּיִבְּיִבְּין בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיוֹ אִישִׁי וְבִּלְּלְיִם בְּיִּדְיִם בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִם אִשְׁיִב אָּתְבִּיְבְיִים וְבִּיְּיִם בִּיְּבִיים בְּיִּבְים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּבְיוֹ בִּיְּעִיוֹן בִּשְׁלְשִׁי מֵאִנִּים וְבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיוֹם בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְייִּבְּיוֹ בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיים בְּבִּיוֹם בְּיִּבְּיים בְּבִּיִּים בְּבִּיוּ בְּיִּבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּיוֹם בְּיִּבְּיִים בְּבִּיוּם בְּיִּבְּיִים בְּבִּיִּים בְּיִבְּיוֹם בְּיִּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּבִּיוֹם בְּבִּיִּים בְּיִּים בְּבִּיים בְּבִּיוֹם בְּיִּיִים בְּיִּים בְּיִיּיִם בְּיִיּיִם בְּיִיבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּיִים בְּיִים בְּיִיִּים בְּיִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִיּבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּיוֹם בְּיִּישְׁיוֹים בְּיִּבְּיים בְּיוֹיוֹם בְּיִים בְּיבְּיוּבְיים בְּיוּבְייִים בְּיוֹם בְּיוּבְּיוֹם בְּיוֹם בְּיִּבְּיוּם בְּיוּבְּיוּם בְּיוֹבְיוֹם בְּיוּבְּיוּבְּיוֹם בְּיוֹבְיוֹם בְּיוֹבְיוּים בְּיוּבְיוּם בְּיוּבְיוֹם בְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּיוֹם בְּיִים בְּיוּבְיוֹם בְּיוּבְיוֹים בְּיוֹם בְּיוֹבְיוֹיוֹיוֹיוֹיוֹיוֹי

י וְאָם־יָרֵא אַמָּה לָרֶדָת רַד אַמָּה וּפְּרָה יְהוְּה קִּים רַד בְּמְּדְתַנֶּה כִּי יְתַשִּיו בִּיְדָה: י וְאָם־יָרֵא אַמָּה לָרֶדָת רַד אַתְּה וּפְּרָה

ΑΕΓΧ) ... * (alt.) το († iid.). 7. Β: δώσω ... πορεύσονται (παραδ. ... ἀποτρ. ΑΕΧ). 8. ΑΒ: Γλαβον (-εν ΓΧ). Β* τῆ († ΕΓΧ) ... † (ε. πάντα) τον ... εἰς κπινην ... καὶ τὸς τριακοσίες ἀνδρας κατίσχυσεν ... Καὶ η παρ. ... ἡσαν (ο. ΑΕΓΧ). 9. Β: ἐν τῆ παρεμβολῆ (εἰς τ. π. ΑΕΓΧ). 10. Β: Καὶ εἰ (Εἰ δὲ ΑΕΓΧ).

ילה עשׁר היא לא ילה: אַמָּר אַלֵּיף זָה יבֹלְה אָמָר זְּיָלְּא הַמְּׁר אַלֵּיף זָה יבֹלְה אָמָר יְהנְיָה אָשֶׁר הַמְּׁכ נְאָאָרוּ: וַיְּאָמֶר יְהנְיָה אָשֶׁר הַמְּׁכ נִאָּאָרוּ: וַיִּאָמֶר יְהנְיָה אָשֶׁר אַמָר אַלָּיף זָה יבֹלְה אָמֶר יְהנְיָה אָשֶׁר אַמָר אַלָּיף זָה יבֹלָה אָמָר יְהנְיה אָלֵּר בְּמִּלְים נִאָּאָרוּ: וַיִּאָמֶר יְהנְיה אָלֶר הַמְּלְם נִשְּׁאֵרוּ: וַיִּאָמֶר יְהנָה אָלֶר בְּמִּלְים נִשְּׁאֵרוּ: וַיִּאָמֶר יְהנָה אָלָר הַמְּבְיָן בְּיִדֶם פּּרִיתִּפְּאֵר עָלִי יִשְׂרָאֵל בּוֹדְיֶן בְּיִדֶם פּּרִיתִפְּאֵר עָלֵי יִשְׂרָאֵל בִּוֹרְיָן בְּיְדֶם פּּרִיתִפְּאַר עָבִי יִשְׂרָאוֹל

קמץ בז"ק .5.ץ

^{8.} Β: νῦν ... ἐν ἀσὶ ... ὁ φοβ. ... ἐπιστραφήτα (εἶπε-αὐτόν ... εἰς τὰ εἶτα ... * ὁ ... ἀποστρ. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: ἐξάρμησεν ε. -σαν. Β: ἐπέστρεψεν (ἀπεστραφ. ΑΕΓΧ). 4. Β: πολύς ἐστι ... κατένεμον ... πρὸς τὸ ... ἐκαθαρῶ σοι αὐτὸν (* ἐστι ... κατάν. ... εἰς τὸ ... ἐσαθαρῶ σοι αὐτὸν (* ἐστι ... κατάν. ... εἰς τὸ ... ἐσαθαρῶ σὸι ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐκεῖθεν. ΑΒ: ἐὰν (ἀν ΓΧ). Β (pr. et alt. l.): σὺν σοι (μετὰ σε ΛΕΓΧ). 5. Β: κατήνεγμε (κατήγαγε Χ; ΑΕΓΧ: κατεβίβασε) ... πρὸς (εἰς ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ἐπ τε τὸ. Β: κλίνη (κάμψη ΑΕΓΧ; ΑΧ* ἐπὶ) ... * μεταστ. αὐτον († iἰd.). 6. Β* πᾶς († ΑΕΓΧ). ΑΓΧ (prο ἐν τ. χ.) ἐν τῆ γλώσση ... * πρὸς τὸ στ. αὐτῶν. Β: πῶν τὸ κατάλοιπον ... ἐκλεναν (πᾶς ὁ ἐπίλ. ... ἑκαμψαν

Mibian in ihre Banbe geben; Ifrael mochte fich ruhmen wiber mich, und fagen: Meine 3 hand hat mich erlofet. *So lag nun ausforeien vor ben Ohren bee Bolfe, und fagen: Wer blobe und verzagt ift, ber febre um und bebe balb fich vom Bebirge Bileab! Da fehrete bes Bolfe um zwei unb zwanzia taufend, daß nur zebntaufend über-*Und ber Berr fprach gu Gi-4 blieben. beon: Des Bolfe ift noch zu viel. Führe fle binab ans Waffer, bafelbft will ich fle bir prufen, und von welchem ich bir fagen werbe, bag er mit bir gieben foll, ber foll mit bir gieben; von welchem aber ich fagen werbe, bag er nicht mit bir gieben foll, ber foll nicht zieben. Und er führete bas Bolf hinab ans Baffer. Und ber Berr fprach zu Gibeon: Belder mit feiner Bunge bes Baffere ledet, wie ein Sund ledet, ben ftelle besonbers, beffelben gleichen, welcher auf feine 6 Rnie fallt, zu trinten. *Da war bie Babl berer, bie geledt hatten aus ber Sand gum Munbe, breihundert Mann, bas andere *Unb 7 Bolf alles batte fnieend getrunfen. ber herr fprach zu Gibeon: Durch bie breihundert Mann, bie geledt haben, will ich euch erlofen und die Midianiter in beine Banbe geben, aber bas anbere Bolf lag 8 alles geben an feinen Ort. *Und fie nahmen Futterung für bas Bolt mit fich, und ihre Bosaunen; aber die andern Ifraeliten ließ er alle geben, einen jeglichen in feine Butte, er aber ftartte fich mit breihundert Mann. Und bas heer ber Mibianiter lag brunten vor ihm im Grunde. Und ber Berr fprach in berfelben Racht gu ihm: Stehe auf und gehe hinab gum Lager, benn ich habe es in beine Ganbe 10 gegeben. *Fürchteft bu bich aber hinab gu geben, fo lag beinen Rnaben Bura mit

est populus, nec tradetur Madian in manus ejus, ne glorietur contra De.8,17. me Israel et dicat: Meis viribus liberatus sum. *Loquere ad populum et cunctis audientibus praedica: Qui D1.20,5. formidolosus et timidus est, revertatur. Recesseruntque de monte Galaad et reversi sunt de populo viginti duo millia virorum, et tantum decem millia remanserunt. *Dixitque Dominus ad Gedeon: Adhuc populus

multus est, duc eos ad aquas, et ibi probabo illos; et de quo dixero tibi, ut tecum vadat, ipse pergat, quem ire prohibuero, revertatur.

Cumque descendisset populus ad aquas, dixit Dominus ad Gedeon:
Qui lingua lambuerint aquas, sicut solent canes lambere, separabis eos seorsum; qui autem curvatis genibus biberint, in altera parte erunt. *Fuit 6 itaque numerus eorum, qui manu ad os projiciente lambuerant aquas, trecenti viri; omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat. *Et 7 ait Dominus ad Gedeon: In trecentis viris, qui lambuerunt aquas, liberato popular para quas, liberato popular para quas, liberato popular para quas, liberato popular para quas, liberato popular para quas para qua para quas para qua para quas para qua para quas para quas para qua pa

14,6. viris, qui lambuerunt aquas, libe16,11. rabo vos et tradam in manu tua Ma16,11. dian; omnis autem reliqua multitudo
revertatur in locum suum. *Sumptis
itaque pro numero cibariis et tubis,
omnem reliquam multitudinem abire
praecepit ad tabernacula sua; et ipse
cum trecentis viris se certamini dedit. Castra autem Madian erant subv.1.6,33. ter in valle.

Eadem nocte dixit Dominus ad 9 eum: Surge et descende in castra, quia tradidi eos in manu tua. *Sin 10 autem solus ire formidas, descendat

^{5.} A.A: bas BBaffer.

^{2.} B.dW.vE.A: bamit fic 3. n. ruhme.

^{3.} B.dW.vE: rufe nun aus. B.A: furchtfam u. (jaghaft). dW: u. bange. vE: fich fürchtet u. bebet. dW: wende fich u.f. um nach bem ...? vE: entferne fich vom.

^{4.} vE: will ... lautern? dW: baß ich ... lautere baf.?
5. B: von b. B. dW.vE.A: (bae) D. dW.A: wie bie Sunbe (3u) I. (pflegen). vE: fich ... nieberbeugt, dW: nieberlaffen.

^{3.} S: ex pop.

^{4.} Al. † (a. revert.) ipse.

^{5.} Al.: lamberint (sim. vv. 6. 7).

^{7.} alles anb. B. ... Jeglichen an f. Ort. dW.vE.A: (er)retten.

^{8.} unten. B.dW.vE: Zehrung. B.dW: es nahm bas B. B.vE: in ihre hand. A: f. nahmen, so viel ihrer waren, Speise. B.dW: Manner (von) Ifr. B.dW.vE: behielt (bie) 300 M.

^{9.} B.dW.vE.A: Dache bich auf.

^{10.} B.dW.vE: fo gehe (bu) mit dW: Rnappen. vE.A: Diener.

VII.

Israelis liberatio a Midianitis.

11 καὶ ἀκούση τί λαλοῦσι, καὶ μετὰ Βολήν. τουτο ίσχύσουσαν αί γείρες σου, και καταβήση είς την παρεμβολήν. Καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ Φαρά τὸ παιδάριον αὐτοῦ εἰς μέρος τῶν πεν-12 Kal Maτήκοντα τών έν τη παρεμβολή. διάμ καὶ Αμαλήκ καὶ πάντες οἱ νίοὶ ἀνατολών παρεμβεβλήκεισαν έν τη κοιλάδι, ώς άκρὶς εἰς πλήθος, καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός, άλλ' ήσαν ώς περ ή άμμος ή έπὶ τὸ χεῖλος της θαλάσσης είς πληθος. 13 Καλ είςηλθε Γεδεών, και ίδου άνηρ έξηγεῖτο τῷ πλησίον αύτοῦ ἐνύπνιον καὶ είπεν. Ίδοὺ τὸ ἐνύπνιον ο ένυπνιασάμην, καὶ ίδου μαγίς άρτου κριθίνου κυλιομένη έν τη παρεμβολή Μαδιάμ, καὶ ήλθεν έως της σκηνης 'Μαδιάμ', και έπαταξεν αυτήν, καὶ ἔπεσεν, καὶ κατέστρεψεν αὐτήν, καὶ ἔπεσεν ή σκηνή. 14 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ είπεν. Οὐχ ἔστιν αυτη άλλ' ἢ ἡομφαία Γεδεών υίου Ἰωας ανδρός Ἰσραήλ. παρέδωκεν ό θεός έν τῆ γειρὶ αὐτοῦ τὴν Μαδιὰμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν. 15 Καὶ έγένετο, ώς ήχουσε Γεδεών την διήγησιν τοῦ ένυπνίου και την σύγκρισιν αύτου, και προςεκύνησε κυρίφ, και έπέστρεψεν είς την παρεμβολην Ισραήλ και είπεν Ανάστητε, ότι παρέδωκε κύριος έν χειρί ήμων την παρεμβολήν Μαδιάμ. 16 Καὶ διείλε τοὺς τριακοσίους ανδρας είς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἔδωκε περατίνας έν γερσίν αὐτῶν, καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμπάδας έν μέσφ των ύδριων, ¹⁷ καὶ εἶπε πρός αὐτούς. Απ' έμοῦ όψεσθε, καὶ οὖτω ποιήσετε, καὶ ίδοὺ έγὰ εἰςπορεύομαι έν μέσφ της παρεμβολης, καὶ έσται καθώς αν ποιήσω, ούτω ποιήσετε. 18 Καὶ σαλπίσω εν τῆ κερατίνη έγω και πάντες οι μετ' έμου, σαλπιείτε έν ταίς κερατίσαις καὶ ύμεῖς κύκλφ όλης τῆς παρεμβολής, καὶ έρειτε· Τῷ κυρίφ καὶ τῷ Γεδεών.

19 Καὶ εἰςῆλθε Γεδεών και έκατὸν ἄνδρες

ושמעת וו נַעַרְהָ אֵל־הַמַּחְנה: תחוקנה בַּמַחַנָה רַיַּרֶד הוּא וּפַרָה נָצֵרוֹ אֵל־ 12 קבה החמשים אשר במחנה: ומדין וַצְמַלֵּק וְכַל־בָּנֵי־קָדֶם נִפְּלִים בַּלֹמֵק בָּאַרְבֶּה לָרָב וָלָגִמֵלֵיהֵם אֵין מִסְפּּר 13 פַּחָוֹל שַׁעַל־שִׁפֵּת הַיָּם לָרָב: וַיָּבָא בִדְעוֹן וְהָנֵּת־אִּישׁ מְסַפֵּר לְרֻצֵחוּ חֲלְוֹם ויאמר הנה חלום חלמתי והנה צלול לחם שלרים מתהפה במחגה מדון וַיַבא עַד־הַאֹהֶל וַיַּכֵּהוּ וַיִּפָּל וַיהַפְּכֵהוּ 14 למעלה ונפל האהל: וַיֹּאמֵר אֵין זֹאת בָּלְתִּי אָם־חֲרֶב בִּדְעָוֹן בּו־יוֹאַשׁ אִישׁ יִשִּׁרָאֵל נָתַן הָאֵלֹהִים בְּיָדֹוֹ אֶתַרִמְדְיָן וְאֶתַ־כְּלַרַהַפַּּלְתַוֹּ פי וַיִהִי כִשָּׁמִע בִּדְעוֹן אָת־מִסְפֵּר הַחֲלְוֹם ואת-שברו וישתחו וישב אל-מחנה ישראל ויאמר לומו פיינתן יהוה 16 בַּנֶדְכֶם אָת-מַחֲנֵה מִדְנֵן: וַנַּחֵץ אֶת-שָׁלְשַׁר מָאָוֹת הַאַישׁ שָׁלְשָׁה רַאִּשִׁים וַיָּהֵוֹ שִׁוֹפַרָוֹת בַּיַד־בָּלָם וְכַדִּים רֵילִים 17 וַלַפַּדֵים בַּתְוֹהְ הַבַּדִּים: וַיִּאמֵר אֲלֵיהֵם מִפֶּנִי תִרְאָר וָכֵן תַּעֲשִׂרּ וִתְנַּה אַנֹכֵי בָאֹ בַּקצָה הַמֶּחַנָה וְהָנָה בַּאַשֶׁר אֲנַשֵּׁה 18 בו הצשון: ותקעתי יאשר אתי ותקעתם בשופרות צַּם־אַתֵּם סְבִיבוֹת בַּל הַמַּחֵנָה וַאַמַרְתֵּם כיהוה ולבדעון:

19 רַיָּבָא בְּדְערון וּמֵאָה־אִּישׁ אֲשֶׁר־אִתּוֹי

v. 13. 'ס

^{11.} Β: λαλήσεσι (λαλέσι ΑΓΧ). ΑΒ: φν τῆ παρεμβολῆ (εἰε τ. π. Χ). Β: πρὸς ἀρχὴν ... οῖ ἡσαν (εἰς μ. ... τῶν ΑΕΓΧ). 12. ΑΧ* οἰ. Β: βεβλημένοι ... ὡς (παρεμβ. ... ὡςπερ ΑΕΓΧ) ... χείλες (τὸ χεὶλ. ΑΓΧ). 18. Β: ἡλθε ... ἑξηγέμενος (εἰςῆλθεν ... ἑξηγεῖτο s. -εῖται ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: τὸ ἐνύπν. Β: ἐνιπνιασάμην ἐνύπνιον (c. ΑΓΧ) ... στρεφομένη (κυλ. ΑΕΓΧ)...* (alt.) Μαδ. († iid.) ... ἀνέστρεψεν (κατέστρ. iid.). ΑΒ† (p. αὐτὴν) ἀνω (* ΕΓΧ). 14. Β: εἰ μὴ (ἀλλ' ἢ ΑΕΓΧ). ΑΧ (pro ϑ.) κύριος. ΑΒ* τῆ († ΕΓΧ). 15. Β: ἐξήγησιν (διῆγ. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: πρ. κύριον. Β: ὑπέστρ. (ἐπέστρ. ΑΓΧ). ΑΕΓΧ: χ.

χεοσίν. 16. Α* sis. AB: χειοὶ πάντων (χεοσίν αὐτών). B: έν ταῖς ὑδρίαις (c. ΑΕΓΧ). 17. B: έν ἀρχῆ (έν μέσφ ΑΕΓΧ). 18. Χ: Καὶ ἐν. ΑΒ: σαλπεώ (σαλπίσω ΓΧ). Α¹ ΓΧ* (pr.) ἐν (alt. * ΑΕΓΧ). B* οἰ et καὶ ὑμεῖς († ΑΓΧ). ΑΕΓΧ† (p. ἐμε) καὶ. Δ¹ ΕΧ* ὅλης. 19. Β: οἰ ἐκ. (* οἰ ΑΓΧ).

11 bir binab geben zum Lager, *bag bu boreft, mas fie reben. Darnach follft bu mit ber Dacht binab gieben jum Lager. Da ging Gibeon mit feinem Anaben Bura binab an ben Ort ber Schilbmachter, bie im 12 Lager maren. *Und bie Mibianiter unb Amalefiter und alle aus bem Morgenlande hatten fich niebergelegt im Grunde, wie eine Denge Beufdreden, und ihre Rameele waren nicht zu gablen vor ber Menge, wie ber Sand am Ufer bes Deers. 13 * Da nun Gibeon fam, fiehe, ba erzählete einer einem anbern einen Traum unb fprach: Siebe, mir hat getraumet, mich bauchte, ein geröftet Gerftenbrot malate fich gum heer ber Mibianiter, und ba es fam an bie Bezelte, schlug es biefelbigen und warf fie nieber, und fehrete fie um, bas 14 oberfte gu unterft, bağ bas Gegelt lag. *Da antwortete ber anbere: Das ift nichts anbers benn bas Schwert Gibeons, bes Sobne Joge, bes Ifraeliten. Bott hat bie Midianiter in feine Banbe gegeben mit bem *Da Gibeon ben borete 15 gangen Deet. folden Traum ergablen, und feine Auslegung, betete er an, und fam wieber ins Deer Ifrael und fprach: Dacht euch auf, benn ber herr hat bas heer ber Dibianiter 16 in eure Sanbe gegeben. *Und er theilete bie breibunbert Mann in brei Baufen, und gab einem jeglichen eine Bofaune in feine Sand, und lebige Rruge und Fadeln 17 barinnen. *Und fprach ju ihnen: Gehet auf mich und thut auch alfo, und fiebe, wenn ich an ben Ort bes Beers fomme, 18 wie ich thue, fo thut ihr auch. * Benn ich bie Bofaune blafe, und alle, bie mit mir find, fo follt ihr auch die Bofaunen blafen ums gange Beer und fprechen: Bier

Also tam Gibeon und hundert Mann

Berr und Gibeon!

11. dW: ba wirft bn boren. B: lag fich beine Ganbe Rarten, bag bu binabgeheft. vE: werben b. G. feft merben n. bu wirft b. dW: wirft bu Muth befommen bag du binabgiebeft. B: an bas Mengerfte ber Geere-Ordnungen. vB.dW: jur auf. Stelle (Enbe) ber Berus

12. (Bgl. Rap. 6, 3, 5.) B.dW.vE: lagen im Thale.
13. B.vE: ein Mann. B.dW: bem Anb. B: ich habe einen Traum gehabt. dW: traumte einen Tr. B.dW. vB: und fiche, ein. dW: Gerftenbr.-Ruchen. B.dW. vB.A: ine Lager. B.dW: fcl. f. (um) baf f. (bin) fles

tecum Phara puer tuus. *Et cum 11 audieris, quid loquantur, tunc confortabuntur manus tuae et securior ad hostium castra descendes. Descendit ergo ipse et Phara puer ejus in partem castrorum, ubi erant armatorum vigiliae. *Madian autem et Ama- 12 lec et omnes orientales populi fusi jacebant in valle, ut locustarum mul-Ex. 10,40. titudo; cameli quoque innumerabi-18m.13.5.les erant, sicut arena quae jacet in littore maris. *Cumque venisset Ge- 13 deon, narrabat aliquis somnium proximo suo, et in hunc modum referebat, quod viderat: Vidi somnium, et videbatur mihi quasi subcinericius panis ex hordeo volvi et in castra Madian descendere, cumque pervenisset ad tabernaculum, percussit illud atw.st. ad tapernaculum, policies coaequavit. *Respondit is, cui loqueba- 14 tur: Non est hoc aliud nisi gladius Gedeonis filii Joas viri Israelitae: tradidit enim Dominus in manus eius Madian et omnia castra ejus. *Cum- 15 que audisset Gedeon somnium et interpretationem ejus, adoravit; et reversus est ad castra Israel et ait: *Surgite, tradidit enim Dominus in Ps. 83, 10 manus nostras castra Madian. *Divi- 16 9,43. sitque trecentos viros in tres partes. et dedit tubas in manibus eorum, Job. 1,17 lagenasque vacuas ac lampades in medio lagenarum. * Et dixit ad eos: 17 9.48. Quod me facere videritis, hoc facite: ingrediar partem castrorum, et quod fecero, sectamini. "Quando personu- 18 erit tuba in manu mea, vos quoque

5,4.10. conclamate Domino et Gedeoni. Ingressusque est Gedeon et tre-19

per castrorum circuitum clangite et

len. vE: bas Belt ... es umfiel. B.dW: f. f. gu oberft (um). vB: nach oben.

14. dW: bes Mannes v. 3fr. (vB: eines ifr. St.?) 15. B.dW.vE: bie Ergablung bes Er. dW: Auflos fung.

16. F. in bie Rr. vE. Trommeten, dW.yE.A: leere.

17. bes Lagers. B.dW.vE: Bon mir febet es ab. B: bas Aengerfte. vE: auf. Stelle. dW: Enbe.

18. Lager. dW.vE: in ... Rofe. B.vE: um ... ber (sum). B.dW.vE.A: Für (Jehovah) und (für) Gtb. μετ' αύτου έν μέρει της παρεμβολης, άρχομένης της φυλακής της μεσούσης πλην έγέρσει ήγειραν τούς φυλάσσοντας, και έσάλπισαν έν ταϊς κερατίναις, καὶ έξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς έν ταῖς γερσίν αὐτῶν. 20 Καὶ ἐσάλπισαν αί τρείς άργαί έν ταίς κερατίναις, καί συνέτριψαν τας ύδρίας, καὶ ελάβοντο εν τῆ γειρὶ τῆ ἀριστερά αὐτών των λαμπάδων, καὶ ἐν τῆ δεξιά αὐτών αί κερατίναι του σαλπίζειν, και άνέκραξαν 'Ρομφαία τῷ κυρίφ καὶ τῷ Γεδεών. 21 Καὶ έστησαν έκαστος καθ' έαυτὸν κύκλφ τῆς παρεμβολής, καὶ έδραμον πᾶσα ή παρεμβολή καὶ ἐσήμαναν καὶ ἔφυγον. 22 Καὶ ἐσάλπισαν έν ταϊς τριακοσίαις κερατίναις, καλ έθηκε κύριος την φομφαίαν ανδρός έπι τον πλησίον αύτοῦ ἐν ὅλη τῆ παρεμβολῆ, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολή έως Βηθασεττά, καὶ συνήγαγεν έως γείλους 'Αβελμεουλά καὶ ἐπὶ Ταβάθ. 23 Καὶ έβόησαν ανήρ Ίσραήλ από Νεφθαλεί και από Ασήο καὶ ἀπὸ παντὸς Μανασσῆ, καὶ κατεδίωξαν οπίσω Μαδιάμ.

24 Καὶ άγγελους έξαπέστειλε Γεδεών έν παντὶ όρει Ἐφραίμ, λέγων Κατάβητε είς συνάντησιν Μαδιάμ καὶ καταλάβετε έαυτοῖς τὸ ύδωρ έως Βηθβηρά και τον Ίορδάνην. Και έβόησε πᾶς ανήρ Έφραζη και κατελάβοντο έαυτοῖς τὸ ύδωρ έως Βηθβηρά καὶ τὸν Ἰορδάνην. 25 Καὶ συνέλαβον τοὺς δύο ἄρχοντας Μαδιάμ, τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ, καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ὠρὴβ ἐν Σούς 'Ωρήβ, και τον Ζήβ απέκτειναν εν Ίακέβ Ζήβ. Καὶ κατεδίωξαν Μαδιάμ, καὶ την κεφαλήν 'Ωρήβ καὶ Ζήβ ήνεγκαν πρός Γεδεών VIII. ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. είπαν πρός αὐτὸν ἀνηρ Ἐφραίμ. Τι τὸ ἡημα τοῦτο, 'δ' ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς, ότε έξεπορεύου πολεμήσαι έν τη Μαδιάμ. Καί έκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταίως. 2 Καὶ εἶπε πρὸς האשמרת ראש המחנה בַקצַה הקם 78 הַשָּׁמָרִים וַיָּתָקעוֹ בַשׁוֹפַרוֹת ונפוֹץ כ הַבַּדִים אַשֵּׁר בִּידַם: וַיִּתְקעוּ שִׁלשׁת הראשים בשופרות וישברו הפדים ויחזיקו בידישמאולם בַּלַפּדִים וּבִיַד־ ימינם השופרות 21 חרב ליהוה ולגדעון: ויעמדו אים בינליםר: שלשרמאות השופרות וישם יהוה אַת־חַרָב אַישׁ בָּרעהוּ וּבַכַּל־המחַנה יבית השטה צררתה מחוכה 23 וַיּצָּעֵק אַישׁיִשְּׁרָאֵל מִנַּסְתַּלֵי וּמִרְאַשֵּׁר וּמִו־כַּל־מִנַשָּׁה וַיִּרְדִּפִּוּ אָחֲרֵי מִדְיֵן: וּמלאַבֿים שַׁלַח בּּדְעוֹן בָּכָּל־הַוֹר אָפָרֵיָם לַאמֹר רָדֹוּ לַקַרָאת מַדְיַוֹ וְלַכְדָוּ לחם את־הפים עד בית ברה ואת־ הַיַּרָהַן וַיִּצַעָק כַּל־אִישׁ אִפְּרַיָם וַיִּלְכַּדְוּ אַת־הַפַּוֹיִם עַד בֵּית בָּרָה וְאֶת־הַיַּיְרָדֵן: כחונילפדו שני־שבי מדין את־עבב ואת-וַיֵּהַרְגֹּוּ אָת־עוֹרֵב בַּצוּר־עוֹרַב ואת־זאב הרגו ביקב־זאב אָל־מִדְיָן וָראש־עֹרֵב וּזָאֵב הַבֹּיאוּ אַל־ ו בדעון מעבר כירדן: אים

ירנוסר ק'. 21. יחויר ו' . 20. ירור ו' . 20. ירור ו' . 20. ירור ו' . 10.

^{19.} A*B+ (a. μετ') οί. Β: ἐν ἀρχῆ ... ἐν ἀρχῆ τῆς φυλ. μέσης καὶ ἐγείροντες (ἐν μέρει ... ἀρχ. κτλ. ΑΕΓΧ). 20. Β: ἐνράτησαν ἐν χερσὶν ἀριστεραῖς αὐτῶν τὰς λαμπάδας, καὶ ἐν χερσὶ δεξιαῖς αὐτῶν τὰς κερατίνας. 21. ΑΒ: ἔστησεν (-σαν ΓΧ). Β: ἀνης ἐφ' ἐντῷ (ἔκ. καθ' ἔ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἔδραμεν. 22. ΑΒ: ἐν τῷ πλ. (ἐπὶ τ. π. Χ). Β: πάση (ὅλη ΑΕΓΧ). Β: Ταγαραγαθὰ (κ. συνήγ. ἔως χ. ΕΧ) ... * (ἐq.) καὶ. 23. Β: ἐδίωξαν. 24. Β: ἀπέστειλε. ΑΒ: προκατελάβοντο * ἐαντοῖς. 25. Β: συνελάβοντο ... * ὄύο ... † (p. pr. Μαδ.) καὶ et (æ. alt. Μαδ.) τὴν. — 1. Β: Γεδεων (αὐτὸν ΑΓΧ). ΑΒ* δ. Β: ἐπορεύθης παρατάξασθαι .. * τἤ ... καὶ διελέξαντο πρὸς αὐτὸν ἰσχυρῶς.

^{19.} Lagers, am Anfange ber mittelften Rachts wache, ba man tanm b. Bachter geftellt hatte, n. bl. B: ale f. fo eben b. B. allerwegen geft. hatten. dW.

mit ibm an ben Ort bes Beers, an bie erften Bachter, bie ba verorbnet waren, und wedten fie auf und bliefen mit Bofaunen und gerichlugen bie Rruge in ihren Ban-20 ben. *Alfo bliefen alle brei Baufen mit Bojaunen, und gerbrachen bie Rruge. Sie bielten aber die Facteln in ihrer linten Sand, und bie Bofaunen in ihrer rechten Sand, daß fie bliefen und riefen: Bier 21 Schwert bes herrn und Gibeon! *Und ein jeglicher ftand auf feinem Ort um bas Geer

her. Da warb bas ganze heer laufenb, 22 und ichrieen und floben. *Und inbem bie breibundert Mann bliefen bie Bofaunen, fcaffte ber Berr, bag im gangen Beer eines jeglichen Schwert wiber ben anbern war. Und bas heer flohe bis gen Beth Sitta Bereratha, bis an bie Grenge ber Breite

23 Mehola, bei Sabath. *Und die Manner Ifrael von Maphthali, von Affer und vom gangen Danaffe fchrieen und jagten ben Mibianitern nach.

Und Gibeon fanbte Botschaft auf bas gange Bebirge Ephraim, und ließ fagen: Rommt berab, ben Dibianitern entgegen, und verlauft ihnen bas Waffer bis gen Beth Bara und ben Jorban. Da fcbrieen alle, bie von Ephraim waren, und verliefen ihnen bas Baffer bis gen Beth Bara und ben Jordan.

25 *Und fingen zween Fürften ber Mibianiter, Dreb und Geb, und erwürgeten Dreb auf bem Fels Dreb, und Geb in ber Relter Seb, und jagten bie Mibianiter, und brachten bie Baupter Drebs und Gebs gu

*Unb VIII. Gibeon über ben Jordan. bie Danner von Ephraim fprachen gu ihm: Warum haft bu une bas gethan, bag bu uns nicht riefeft, ba bu in Streit zogeft wiber bie Dibianiter? Und 2 gantten fich mit ibm beftiglich. *Er aber fprach zu ihnen: Bas habe ich ist gethan,

centi viri, qui erant cum eo, in par-Br. 14,24, tem castrorum, incipientibus vigiliis noctis mediae, et custodibus suscitatis coeperunt buccinis clangere et complodere inter se lagenas. *Cum-20 que per gyrum castrorum in tribus personarent locis et hydrias confregissent, tenuerunt sinistris manibus lampades et dextris sonantes tubas. clamaveruntque: Gladius Domini et Gedeonis! *stantes singuli in loco 21 suo per circuitum castrorum hostili-Omnia itaque castra turbata sunt, et vociferantes ululantesque fugerunt, *et nihilominus insistebant 22 trecenti viri buccinis personantes.

15m. Immisitque Dominus gladium in omni-Pr. 55,10. bus castris, et mutua se caede truncabant, fugientes usque ad Bethsetta et crepidinem Abelmehula in Teb-* Conclamantes autem viri 23

Israel de Nephthali et Aser et omni Manasse persequebantur Madian.

Misitque Gedeon nuncios in omnem 24 montem Ephraim, dicens: Descendite in occursum Madian et occu-12,5. pate aquas usque Bethbera atque Jordanem. Clamavitque omnis Ephraim et praeoccupavit aquas atque Jordanem usque Bethbera. *Appre-25

Ps. 83,12 hensosque duos viros Madian, Oreb E. 10,26, et Zeb, interfecit Oreb in petra Oreb. Zeb vero in torculari Zeb. Et persecuti sunt Madian, capita Oreb et Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta *Dixeruntque VIII. Jordanis.

ad eum viri Ephraim: Quid est hoc quod facere voluisti, ut nos non vocares, cum ad pugnam pergeres con-

Re. 11,13, tra Madian? jurgantes fortiter et prope vim inferentes. *Quibus ille 2 respondit: Quid enim tale facere

20. Al.: sonabant (pro sonantes).

^{22.} Al.: Bethseta (S: Bethseca). S: Tabbath.

murben guf. gerufen. B: w. ber. (A: erhoben ein Felb: gefdrei?)

^{24.} Da eileten guf. B.dW.vE.A: Boten. B: neb:

met ... ein. dW.vE: meg. A: befesct. 25. dW.A: an b. F. B.dW.vE.A: bei b. R. B.vE: bas Saupt.

^{1.} in ben Gtr. ... j. mit ihm b. dW.vE: haberten. B.dW: gewaltig. (A: u. übten faft Gewalt.)

vB: eben hatten f. b. Bache aufgeft. (A: u. wedten b. 28. auf??)

^{20.} jum Blafen. B.dW.vE.A: (Das) Com.

^{21.} feiner Stelle. B.dW.vE: Da lief ... (bavon). 22. bis B. G. gen Bererath ... bas Ufer. B.dW. vB: (ba) richtete b. S. bes Einen Schw. ... (u. bas)

^{23.} liefen aufammen. dW: verfammelten fich. vE:

VIII.

Israelis liberatio a Midianitis.

αὐτούς. Τι ἐποίησα νῦν καθῶς ὑμεῖς; Οὐχὶ κρείττων ἐπιφυλλὶς Ἐφραὶμ ἢ τρυγητὸς ᾿Αβιέζες; δ΄ Εν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκε κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ τὸν Ὠρὴβ καὶ τὸν Ζήβ·
καὶ τι ἠδυνήθην ποιῆσαι καθῶς ὑμεῖς; Τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὶ αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.

4 Καὶ ήλθε Γεδεών έπὶ τὸν Ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αθτού όλιγοψυγούντες καὶ πεινώντες. είπε τοις ανδράσι Σοκγώθ. Δότε δή αρτους είς τροφήν τῷ λαῷ τῷ μετ' έμοῦ, ὅτι πεινῶσιν' έγω δε διώκω όπίσω του Ζεβεε και Σαλμανά βασιλέων Μαδιάμ. 6 Καὶ είπαν οι άρχοντες Σοχχώθ Μή γείο Ζεβεέ και Σαλμανά νῦν έν τη γειρί σου, ότι δώσομεν τη στρατιά σου άρτους; 7 Καὶ είπε Γεδεών. Ούχ ούτως έν τώ δούναι κύριον τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά έν γειρί μου, καὶ καταξανώ τὰς σάρκας ὑμῶν έν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ἐν ταῖς βαρκηνίμ. 8 Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς Φανουήλ, καὶ έλάλησε πρός αύτους κατά ταύτα. Καὶ άπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Φανουήλ, ὂν τρόπον άπεκρίθησαν άνδρες Σοκγώθ. 9 Kal είπε τοῖ; άνδράσι Φανουήλ, λέγων Εν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' είρήτης κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον.

10 Καὶ Ζεβεὲ καὶ Σαλμανὰ ἐν Καρκάρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡςεὶ δέκα πέντε χιλιάδες, πάντες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάση τῷ παρεμβολῷ νἱοὶ ἀνατολῶν καὶ οἱ πεπτωκότες ἦσαν ἐκατὸν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων ψομφαίαν. ¹¹ Καὶ ἀνέβη Γεδεῶν ὀδὸν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Νάβε 'ἔξ ἐναντίας' Ἰεγεβαά, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολήν, ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα.

רוּחִם מַעָּלִיוּ בִּינְבּרִוּ הַזְּבֵּר הְּזָּה הַ גמה־יָלְלְתִּי עֲמָוֹת בְּכֵם אָז רְפְתֵּה גמה־יָלְלְתִּי עֲמָוֹת בְּכֵם אָז רְפְתֵּה גמה־יָלְלְתִּי עֲמָוֹת בְּכֵם אָז רְפְתֵּה בְּתָּה בְּצָיר אֲבִיעֵנִי בְּיִדְּבָּר הְזָּה:

עִּפִּלְּנִלְ נִהְיֵּהׁ; הַפִּלְּנִלְ נִהְיִּהׁ; הַפִּנְתוּ: זַיִּאָמֵר פַּם-לְאַנִּמִּי פִּנּיאֵל הַפְּנִתוּ: זַיִּאָמֵר פַּם-לְאַנִּמִי פְּנִיאֵל אַעוּ אַנְּמֵּי פִּנּיאֵל פֹּאָמֵר הֹנִיּ אַנִּמִּי פְּנִיאֵל זַיְּדַבֵּר אֲלִינִּם כֹּאָע זֹיְּבֹל פְּנִיאָל זַיְּדַבֵּר אֲלִינִּם נְאַנִּמִּר הַנֵּשׁ אַנִּער הַנִּי הַנִּיּלְמָנֵּת תַּלְכֵּי מִדְיוֹ: זַיִּאָמֶר פִּיֹּבְוּ פְּנִּרְוּת לְּבֵבֹאֲנֵּ לְחֵם: זַנִּאָמֶר פִּיֹּבְרְ פְּנִינִּ לִבְּנִים זִיּשְׁיִּי אָת-בְּפַּבְּיְנִם נְּאָמֶר בְּּנִּבְּי פְּנְרִוּת לְּבֵב אָנֵב לְמִנֵּנִ מִלְּכֵי מִדְיוֹן: זַיִּאָמֶר פִּיְּבְּי פְּנְרוּת לְּבֵבְאָנֵּ לְמִבְּי מִלְּכֵי מִדְיוֹן: זַיִּאָמֶר פִּיְּבְּיוּ פְּנְרוּת לְּבֵב מִלְּכֵּ מִלְּכֵּ מִבְּיִנְ בִּיִּבְּר הַנְּבָּי מְּבְּרִינִת לְּבָּב מִּלְּכֵּי מִלְּכֵּי הַבְּיוֹן: זַיִּאָמֶר פְּיִבְּרְי עִבְּרוּ פְּנְרוּת לְּבָם וְאֵלֵּכְ מִבְּלְנֵבְּי מִנְּלְנֵּנְ מִּיְרִי וְבִּבְּעוֹּ מִבְּרוֹת בְּבְּעוֹת הָאָּיִם אֲשְׁר אַמְּיִבְּי בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיים בִּי וְבִּילִּי בְּיִבְּיִּה בְּבְּרִין בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִּבְיים בְּבִּים בְּבְּיִבְּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּיִם בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְיים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּיִּם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיוּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבְּבְּים בְּבִּים בְּיִּבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּיוּבְיִים בְּיִּבְּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבּים בְּבִים בּינִישִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בּבִּיבְּבִים בְּבִּבְים בּבְּים בְּבִים בְּבִּבְים בּבְּבְ

אַת-הַמְּחַלָּה וְהַמְּחַלָּה הָיָה בַּטַח: גַּמְּהָלִּים מִצְּלָה נְּקְבַּח וְיִגְּבְּתָּה אָלָּף בְּלִּר הַנְּנְּתְּלִים מֵאָה וְעָשְׁרִים אָלֶף אִישׁ הַנְּנְתְּלִים מֵאָה וְעָשְׁרִים אָלֶף אִישׁ הַנְּנְתְּלִים מֵאָה וְעָשְׁרִים אָלֶף אִישׁ הַנְּנְתְּלִים מֵאָה וְעָשְׁרִים אָלֶף בָּלִר בְּאָהְלִים מָאָה וְנְשְּׁתְים אָלֶף בַּלָּר וּמְחֲנִיהָם בְּאָהְלִים וְצִּלְּמְנִים לְנָבַח וְיִגְבְּהָה בַּטְּח:

> בנ"א ב' דגוש .v. 2. בנ"א ב' דגוש בנ"א כדברו כ' בדברו ק'.s.

^{2.} Β: "Η έχι (Οὐχὶ ΑΕΓΧ). 3. ΑΧ: ἡδυνάσθην. Β: ώς (καθώς ΑΕΓΧ). ΑΧ† (p. ύμ.) καὶ κατέπαυσαν. Β: ἀνέθη (ἀνῆκα ΑΕΓΧ). 4. Β: πεινώντες καὶ διώκοντες (ὀλ. κ. πειν. ΑΕΓΧ). 5. ΑΧ* εἰς τροφ. Β: τέτφ τῷ ἐν ποσίν με, ὅτι ἐκλείπεσιν καὶ ἰδὰ ἐγώ εἰμι διώκων (c. ΑΕΓΧ). 6. Β: εἰπον (-αν ΑΕΧ)... * τῷ († iἰd.)... δυνάμει (στρατιῷ ΕΓΧ; ΑΧ: στρατείρ). 7. Β: Διὰ τέτο ... ἐγὼ ἀλοήσω (Οὐχ ἔτως ... κατάξανῶ ΑΕΓΧ). 8. Β: ὡς αυτως (κατὰ ταῦτα ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ† (p. alt. ἀπεκρ.) αὐτῷ οί. 9. Β: εἶπε Γεδεων πρὸς ἀνδρας ... * λέγων) Ἐν ἐπιστροφῷ με (c. ΑΕΓΧ). 10. Β: καταλελειμμένοι ἀπὸ πάσης παρεμβολῆς ἀλλοφύλων ... * ἦσαν ... σπωμένων (c. ΕΓΧ, εἰm. Α). 11. Β: σκηνέντων (κατοικ. ΑΕΓΧ). Β: καὶ (ἐξ ἐναντ. Δ) .. καὶ ἡ (ἡ δὲ ΑΕΓΧ).

^{2.} die Rachlefe C. ... die B. B.dW.vE: geth. wie ihr ... Beinlefe.

^{3.} B.vE: Die hatte (Bas habe) ich vermocht zu th. wie ihr. dW: Bas fonute. B: Jornmuth. vE: lits nach ... über ihn.

^{4.} dW: ermattet vom Nachjagen. vE: f. w. ermus bet, da f. verfolget hatten. 5. Gebet boch. A: ich bitte. B.dW.vE: bas mir

bas eurer That gleich fei? Ift nicht eine Rebe Ephraims beffer, benn bie gange 3 Beinernote Abi Efere? * Bott bat bie Fürften ber Mibianiter Dreb und Geb in eure Banbe gegeben. Wie batte ich tonnen bas thun, bas ihr gethan babt? Da er folches rebete, ließ ihr Born von ibm ab.

Da nun Gibeon an ben Jorban fam, ging er binuber mit ben brei bunbert Mann, bie bei ibm maren, und maren 5 mube und jagten nach. *Und er fprach gu ben Leuten gu Suchoth: Lieber, gebt bem Bolt, bas unter mir ift, etliche Brote, benn fie find mube, bag ich nachjage ben Ronigen ber Mibianiter Gebah und 6 Balmuna. *Aber bie Oberften gu Gu-

doth fprachen: Sind Die Faufte Gebah und Balmuna icon in beinen Banben, bağ wir beinem Beer follen Brot geben? 7 * Gibeon fprach: Wohlan, wenn ber Berr Sebah und Balmuna in meine Band gibt,

will ich euer Fleisch mit Dornen aus ber 8 Bufte und mit Beden gerbreichen. *Und er jog von bannen binauf gen Bnuel, und rebete auch alfo zu ihnen. Und bie Leute

zu Bnuel antworteten ihm, gleichwie bie 9 ju Suchoth. *Und er fprach auch ju ben Leuten zu Bnuel: Romme ich mit Frieben wieber, so will ich biefen Thurm gerbrechen.

Sebah aber und Balmuna maren gu Rartor, und ihr Geer mit ihnen, bei funfgebn taufend, die alle übergeblieben maren vom gangen Beer berer aus Morgenlanb. Denn hundert und zwanzig taufend maren gefallen, bie bas Schwert ausziehen tonn-

11 ten. *Und Gibeon jog hinauf auf ber Strafe, ba man in Gutten wohnet, gegen Morgen, gen Robah und Jagbeha, und folug bas Beer, benn bas Berr mar ficher.

> 5. 6. 8. U.L: Sucoth. 5. A.A: Liebe. 9. U.L: Thurn. 10. U.L: beren.

folget. A: mit mir ift. B: einige Laibe Brot. dW: Beb. boch Br. vE: Brotfuchen. dW: u. ich jage ... nach. vB: verfolge.
6. B: 3ft b. b. Fauft ... Sanb. vE: bie Sanbess

flace!! dW: Saltft bn ... Sanb?
7. B: Darum, dW: Defhalb. vE: Bahrlich! dW: enren Leib ... D. ber 2B. B.A: n. (m.) Difteln. dW: Drefchidlitten. vE: Drefcmagen breichen.

potui, quale vos fecistis? Nonne melior 7,24; est racemus Ephraim vindemiis Abiezer? *In manus vestras Dominus 7.25. tradidit principes Madian Oreb et Zeb; quid tale facere potui, quale vos fecistis? Quod cum locutus esset, requievit spiritus eorum, quo tumebant contra eum.

Cumque venisset Gedeon ad Jor- 4 danem, transivit eum cum trecentis viris, qui secum erant, et prae lassitudine fugientes persegui non pot-Jos. 13, 27 erant. * Dixitque ad viros Soccoth: 5 Gen. 33, 17 Date, obsecro, panes populo, qui mecum est, quia valde defecerunt, Ps. 33, 18. ut possimus persequi Zebee et Sal-

mana reges Madian. *Responderunt 6 principes Soccoth: Forsitan palmae manuum Zebee et Salmana in manu tua sunt, et idcirco postulas, ut de-(15m. mus exercitui tuo panes? *Quibus ille 7

ait: Cum ergo tradiderit Dominus Zebee et Salmana in manus meas, v.16. conteram carnes vestras cum spinis

tribulisque deserti. *Et inde conscen- 8 1Bg.12,25 dens venit in Phanuel, locutusque est ad viros loci illius similia. Cui et illi responderunt, sicut responderant viri Soccoth. Dixit itaque et 9 eis: Cum reversus fuero victor in

v.17. pace, destruam turrim hanc.

Zebee autem et Salmana requiesce- 10 bant cum omni exercitu suo. Ouindecim enim millia viri remanserant ex omnibus turmis orientalium populorum, caesis centum viginti millibus

^{v.201}, bellatorum educentium gladium. *A-11 ^{25m.24,9} scendensque Gedeon per viam eorum, qui in tabernaculis morabantur, ad Nm.32, orientalem partem Nobe et Jegbaa, percussit castra hostium, qui securi erant et nihil adversi suspicabantur.

7. Al. † (p. meas) et cum reversus fuero victor in pace. 10. Al. † (p. bell.) et.

9. dW.vE: gludlich. B: abbr. vE: nieberreißen. dW: gerftoren.

10, alle Hebergebl. ... gieben. dW: ber Befall. aber maren. dW: n. bie . B.dW.A: (aus) jogen. vE: gezogen.

11. Gtr. ber Dattenbewohner, g. SR. von. dW. vE: ben Beg ber Beltbem. B: bes Beges nach benen, bie

VIII.

Israelis liberatio a Midianitis.

12 Καὶ έφυγε Ζεβεδ καὶ Σαλμανά, καὶ ἐδίωξεν οπίσω αυτών, και έκράτησε τους δύο βασιλείς Μαδιάμ τὸν Ζεβεὲ καὶ τὸν Σαλμανά, καὶ πᾶσαν την παρεμβολην αυτών έξέτριψεν. ανέστρεψε Γεδεών υίὸς Ἰωὰς έκ τοῦ πολέμου άπὸ ἀναβάσεως Αρες. 14 Καὶ συνέλαβε παιδάριον έκ των άνδρων Σοκγώθ και έπηρώτησεν αὐτόν καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν τοὺς άρχοντας Σοκχώθ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς έβδομήκοντα έπτα ανδρας. 15 Και παρεγένετο 'Γεδεών' πρός τους άρχοντας Σοχχώθ καί είπεν αὐτοῖς Ἰδού Ζεβεε καὶ Σαλμανά, δί ους ώνειδίσατέ με, λέγοντες. Μή γείο Ζεβεί καί Σαλμανά νύν έν τη γειρί σου, ότι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλυομένοις ἄρτους; 16 Καὶ έλαβε 'τοὺς ἄρχοντας καὶ' τοὺς πρεσβυτέρους της πόλεως 'και κατέξανεν αυτούς' έν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου και ταῖς βαρκηνίμ, καὶ κατέξανεν έν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας 17 Καὶ τὸν πύργον Φανουήλ κατ-Σοκγώθ. καὶ απέκτεινε τους ανδρας της έσκαψε, πόλεως. 18 Καὶ είπε πρὸς Ζεβεὲ και Σαλμανά Τίνες οἱ ἄνδρες, οθς ἀπεκτείνατε ἐν Θαβώς; Καὶ είπαν 'Ως σὰ ῶς αὐτοί, είς ὡς είδος νίων βασιλέων. 19 Και είπε 'Γεδεών'. Αδελφοί μου καὶ υίοὶ τῆς μητρός μου είσίν. Ζῆ χύριος, εί έζωογονήσατε αὐτούς, ούκ ἂν ἀπέκτεινα ύμας. 20 Καὶ είπε τῷ Ἰέθερ τῷ πρωτοτόκφ αύτου 'Αναστάς απόκτεινον αύτούς. Καὶ ούκ έσπασε τὸ παιδάριον τὴν μάγαιραν αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη, ὅτι ἔτι νεώτερος ήν. 21 Καὶ είπε Ζεβες καὶ Σαλμανά 'Ανάστα δη σύ καὶ ἀπάντησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτου. Και άνέστη Γεδεών και άνειλε τον Ζεβεέ καὶ τὸν Σαλμανά, καὶ έλαβε τοὺς μηνίσκους τούς έν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.

22 Καὶ είπεν άνης Ισραήλ πρός Γεδεών

12 וַיָּנָסוּ זֶבַח וָצַּלְמִנָּע וַיִּרְדִּׁף אָחַרֵיהֵם וַיִּלְפֹּר אָת־שָׁבֵי וּ מַלְכֵי מִדְיָן אֶת־זָּבַחֹ יָאֶת־צַּלְמִנָּע וְכָל־הַמֶּחֲנֵה הַחֲרִיד: 13 וַנָּשָׁב בִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ מִן־הַפִּלְחָמֵה 14 מְלְמַנֻבֶּה הָחֲרֶס: וַיִּלְכָּד־נַצַר מֵאַנְּמֵי סְכָּוֹת וַיִּשָׁאַלֶּהוּ וַיִּכָּתֹּב אָלֶיוּ אָת־ ואת־זַקְנִיהַ סכות פו וְשָׁבָעֵה אַישׁ: וַיָּבאֹ אָל־אַנִשֵׁי סְפּוֹת הפה זבח וצלמפע חַרַפָּתֵּם אֹתִי לַאמֹר הַבַּף זֵבַח וָצַלְמִנַּע עַתָּהֹ בִּיָּדָהְ כֵּי נָתֵן לַאֲנָשֵׁיהְ הַיִּעֶפֵּים 16 לַחֶם: וַיִּפַּחֹ אָת־זָקנֵי הַעִּיה וָאָת־ ַ הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבּּרְקַנִים וַיִּּדַע 17 בַהָּם אַת אַנִשִׁי סִכּוֹת: וָאַת־מִנְהַל פַנוּאֵל נַתַץ וַיַּהַרָג אָת־אַנְשֵׁי הָעִיר: 18 וַיּאמר אַל־זָבַח וָאַל־צַּלְמִנַּע אֵיפֹה אשר הרגמם רַיִּאמַרוּ כַּמִוֹך כָמוֹהֵוֹם אֶחָוֹר כְּתְאַר 19 בְּנֵי הַמֵּלֶהְ: רֵיּאֹמֵּר אַחֵי בְּנֵי־אָמֵי הַם חַי־יָהוָה לָוּ הָחֵיָתֵם אוֹתַּם לָא הַרֶגְתִּי ב אָתָכֶם: וַיּאֹמֶרֹ לְיֵתֶר בְּכוֹרוֹ קִים הַרָג אותם ולאישלת הנער חרבו בי ילא 21 פֵּי עוֹדֵנוּ נַעַר: וַיֹּאֹמֶר זֶבַח וְצַּלְמְנָּע קַוּם אַתָּה וּפָּבַע־בָּנוּ בֵּי כָאֵישׁ נִּבְוּרַתְוֹ <u>ויקם בַּדְעוֹן וַיְהַרֹגֹ אֵת־זָבַח וְאֵת</u> צַּלְמִנָּע וַיָּפָּח אָת־הַשַּׁהַרֹנִים אֲשֶׁר

22 וַיְּאֹמְרָר אִישׁ־יִשְּׂרָאֵל אֶל־בִּדְעֹוֹן

^{12.} Β: ἔφυγον ... * (alt.) αὐτῶν (c. AEFX) ... ἐξέστησε (ἐξέτο. ΑΧ). 13. Β: ἐπέστοεψε ... ἀπὸ τῆς παρατάξεως ἀπὸ ἐπάνωθεν τῆς παρατάξεως (c. AEFX). 14. Β: ἀπὸ τῶν ἀ. ... ἔγοαψε ... ἀνόματα τῶν ἀρχόντων ... τῶν πρεσβυτέρων ... αὐτῶν ἑβδ. καὶ (c. AEFX). 15. Β* αὐτοῖς ... ἐν οἰς ών ... * τῆ (c. AEFX) ... ἐκλελυμένοις ... ἐκλελυμένοις ... ἐκλελυμένοις ... 16. Β* τὸς ἄρχουτας καὶ et κ. κατόξ. αὐτὸς et Σοκχώθ († AΕΓΧ) ... ἡλόησεν ἐν (κατέξ. ἐν ἰἰd.). 17. Β: κατέστρεψε (κατέσκ. AEFX). 18. ΑΒ: Ποῦ (Υίνες Χ). Α¹Β rell. * εἰς († Α²). Β: εἰς ὁμοίωμα νίᾶ βασιλέως (ώς εἰδος [Λ† μορφή] νίῶν βασιλέων ΑΕΓΧ). 19. Β: ἡσαν ... ἐζωογονήκειτε (εἰσίν ... ἐζωογονήσατε). 20. Β* (pr.) τῷ († ΑΓΧ) ... ἐρυμαῖαν (μάχ. ΑΕΓΧ). 21. Β* δὴ ... συνάντησον ... ἐς ἀνδρος ἡ δύναμίς σε ... ἀπέκτεινε τ. Ζ. 22. Β: εἰπον ... † (p. Γ.) Κύριε (c. ΑΕΓΧ).

^{12.} B.dW: erfchr. vE: feste in Schreden. A: brachte in Berwirrung.

^{13.} B.dW.A: (noch) vor ber S. Aufgang. vE: von ber Sobe Sares.

^{15.} B: berentwegen, vE: wegen welcher. dW: wo: mit? B: höhnetet. A: meiner fpottetet. dW: mich verfp. habt. vE: gefchmaht. (Bgl. B. 6.)

12 *Und Sebah und Balmuna flohen; aber er jagte ihnen nach, und fing bie zween Ronige ber Mibianiter, Sebah und Balmuna, 13 und gerichredte bas gange Beer. nun Bibeon, ber Sohn Joas, wieberfam vom Streit, ebe bie Sonne beraufge-14 tommen war, *fing er einen Rnaben aus ben Leuten ju Suchoth, und fragte ihn: ber fchrieb ihm auf bie Dberften ju Gucoth und ihre Melteften, fleben und fleben-15 gig Mann. *Und er fam gu ben Leuten ju Suchoth und fprach: Siehe, hier ift Sebah und Balmuna, über welchen ihr mich fpottetet und fprachet: 3ft benn Gebah und Balmuna Fauft ichon in beinen Banben, bag wir beinen Leuten, bie mu-16 be find, Brot geben follen? *Und er nahm die Melteften ber Stadt und Dornen aus ber Bufte und Beden, und ließ es bie 17 Leute zu Suchoth fühlen. *Und ben Thurm Bnuel gerbrach er, und ermurgete bie Leute "Und er fprach ju Gebah 18 ber Stabt. und Balmuna: Wie waren bie Danner, bie ihr erwürgtet ju Thabor? Gie fpraden: Sie waren wie bu, und ein jeglicher 19 fcon, wie eines Ronigs Rinber. *Er aber fprach: Es find meine Bruber, meiner Mutter Sohne, gewesen. So mahr ber Berr lebt, wo ihr fie hattet leben laffen, 20 wollte ich euch nicht erwurgen. *Und fprach gu feinem erftgebornen Cobn Bether: Stebe auf und erwurge fie. Aber ber Rnabe gog fein Schwert nicht aus, benn er fürchtete fich, weil er noch ein Rnabe 21 war. *Sebah aber und Balmuna fprachen: Stehe bu auf und mache bich an uns, benn barnach ber Mann ift, ift auch feine Rraft. Alfo fant Gibeon auf und erwurgete Sebah und Balmuna, und nahm bie Spangen, die an ihrer Rameele Balfen maren.

v.s.. *Fugeruntque Zebee et Salmana, 12 quos persequens Gedeon comprehendit, turbato omni exercitu eo-*Revertensque de bello ante 13 solis ortum *apprehendit puerum de 14 viris Soccoth interrogavitque eum nomina principum et seniorum Soccoth, et descripsit septuaginta septem viros. *Venitque ad Soccoth et dixit eis: 15 En, Zebee et Salmana, super quibus exprobrastis mihi, dicentes: Forsitan manus Zebee et Salmana in manibus tuis sunt et idcirco postulas, ut demus viris, qui lassi sunt et desecerunt, panes? *Tulit ergo seniores 16 civitatis et spinas deserti ac tribulos. et contrivit cum eis atque comminuit *Turrim quoque 17 viros Soccoth. Phanuel subvertit, occisis habitatoribus civitatis. *Dixitque ad Zebee 18 et Salmana: Quales fuerunt viri, quos occidistis in Thabor? Qui responderunt: Similes tui, et unus ex eis quasi filius regis. * Quibus ille 19 respondit: Fratres mei fuerunt, filii matris meae. Vivit Dominus, quia si servassetis eos, non vos occiderem. *Dixitque Jether primogenito 20 suo: Surge et interfice eos! Qui non eduxit gladium; timebat enim, quia adhuc puer erat. *Dixeruntque 21 Zebee et Salmana: Tu surge et irrue in nos, quia juxta aetatem robur est hominis. Surrexit Gedeon et interfecit Zebee et Salmana, et tulit ornamenta ac bullas, quibus colla re-

Dixeruntque omnes viri Israel ad Ge- 22

galium camelorum decorari solent.

²² Da sprachen zu Gibeon etliche in Ifrael:

^{14. 15. 16.} U.L: Sucoth.

^{15.} A.A: über welche.

^{17.} U.L: Thurn. 19. U.L: geweft.

^{16. (}Bie B. 7.) B: gab es ben Mannern ... bamit zu erfennen. dW.vE: ftrafte bamit. (A: zerbrafch u. zerrieb bamit!)

^{17.} Bie B. 9.

^{18.} dW.vE.A: (n.) einer (v. ihnen)? B: nach ber Geftalt v. R.: Rindern. dW: von d. G. ber R.: Sohne. vR: wie die G. von

^{19.} dW: Beim Leben Behovahs! dW.vE.A: wurbe.

^{20.} dW.vE: Auf!

^{21.} dW: falle bu über nne her! vE: u. erichlage uns. dW: Monbonen! vE: fleinen Monbe.

^{22,} Die Lente in 3. B.dW.vE.A: Manner (von) Sfr.

VIII.

Enhod ex incuribus ejusque idololatria.

Αρχε ήμων και σύ και ό υίος σου και ό υίος τοῦ υίου σου, ότι συ σέσωκας ήμας έκ γειρός Μαδιάμ. 28 Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς Γεδεών Οὐκ αρξω εγώ ύμων, καὶ οὐκ αρξει ὁ υίός μου ὑμῶν. κύριος άρξει ύμων. 24 Καὶ είπε πρός αὐτούς Γεδεών Αιτήσομαι παρ' ύμῶν αίτησιν, καὶ δότε μοι άνηρ ένωτιον έκ σκύλων αὐτοῦ. Ότι ενώτια χρυσα ήν αύτοις, ότι Ίσμαηλίται ήσαν. 25 Καὶ είπαν Διδόντες δώσομεν. Καὶ ἀνέπτυζε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔρὸιψεν έκει άνηρ ένωτιον χρυσούν των σκύλων αύτου. 26 Καὶ έγενήθη ὁ σταθμὸς τῶν ένωτίων τῶν γρυσών, ών ήτήσατο, σίκλοι χίλιοι καὶ έπτακόσιοι χρυσού, πλήν των σιρώνων και των όρμίσκον καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν τῶν ἐπὶ τοὺς βασιλεῦσι Μαδιάμ, καὶ πλὴν τῶν κλοιών των έν τοῖς τραγήλοις των καμήλων αύτων. 27 Καὶ εποίησεν αύτο Γεδεών είς έφωδ, και έστησεν αὐτὸ ἐν τῆ πόλει αὐτοῦ έν Έφρά. Καὶ έξεπόρνευσε πᾶς Ισραήλ οπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐγένετο τῷ Γεδεών καὶ τῷ οἴκφ αὐτοῦ εἰς σκάνδαλον. 28 Καὶ ἐνετράπη Μαδιάμ ένωπιον των υίων Ισραήλ, και ού προςέθεντο άραι κεφαλήν αὐτών. Καὶ ήσύγασεν ή γη τεσσαράκοντα έτη εν ήμεραις Γεδεών.

29 Καὶ ἐπορεύθη Ἱεροβάαλ νίὸς Ἰωὰς καὶ κατφκησεν έν τῷ οἴκφ αὐτοῦ. 30 Καὶ τῷ Γεδεών ήσαν υίοι έβδομήκοντα έκπορευόμενοι έκ μηρών αυτού, ότι γυναίκες πολλαί ήσαν αυτώ. 81 Καὶ ή παλλακή αὐτοῦ ή ἐν Συχὲμ και ἔτεκεν αὐτῷ καίγε αὐτὴ υἰόν, καὶ ἐπέθηκε τὸ ὅνομα Αβιμελεχ. 32 Καὶ ἀπέθανε Γεδεών νίὸς Ἰωὰς έν πολια αγαθή, και έταφη έν τφ τάφφ Ίωας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Ἐφρὰ ᾿Αβὶ Ἐζρί.

88 Καί έγενήθη, ώς απέθανε Γεδεών, καί απεστράφησαν οι νιοί Ίσραήλ, και έξεπόρνευσαν οπίσω των Βααλίμ, καὶ έθεντο έαυτοῖς

מָשַׁלַ-בַּנוּ נַם־אַמָּה נַם־בִּנְהָ נַם בּוֹ־ 23 בַּנַה בֵּי הוֹשַׁעְחַנוּ מִיַּד מִדְנַן: וַיָּאֹמֵר אַלְהַם בַּדְעוֹן לְאַ־אַטְשׁל 4 בַּכֵם: וַיֹּאמֵר אַלֵהַם נְּדַעוֹן אַשְּׁאַלַה מכם שאלה ותנורלי איש נום שללו פַּי־נוַמי זַהַבֹ לַהַם פֵּי יִשִּׁמְעֵאלֵים כח הַם: וַיִּאמִרְוּ נָתְוֹן נְתֵּוֹ וַיִּפִּרְשׁוּ אֵת־ השמלה וַיַּשְׁלִיכוּ שַׁמַה אֵישׁ נַזָם 26 שללו: ויהי משלל נזמי הזהב אשר שַאַל אֵלֶת וּשָׁבַע־מֵאָוֹת זְהָב לָבַד מִן־ הַשֶּׂהַרֹנִים וְהַנְּטִיפוֹת וּבִנְדֵי הַאֵּרַנְּעַוֹן שַׁצֵל מַלְכֵי מִדְיַן וּלְבַדׁ מִן־הַצַּנָלְוֹת 27 אַשֵׁר בָּצַרָּארֵי גִּמַלֵּיהַם: וַיַּעַשׂ אֹתוֹוּ בַדְעוֹן לָאָפוֹד וַיַּצֵגאֹתוֹ בִעִירוֹ בַּעַפְרָה ויזנה כל־ישראל אחריו שם ויהי 28 לקדעון ולביתו למופש: וַיִּפְנַע מִדְיַן לְפָנֵי בָּנֵי יִשִּׂרָאֵל וְלָא יַסְפִּוּ לְשֵּׂאת ראשם וַתִּשׁׁקֹט הַאָּרֶץ אַרְבָּצִים שְׁנָה

וַיַּלֶהְ יִרְבַּעַל בַּרִיוֹאֵשׁ וַיֵּשָׁב בִּבִיתִוֹ: ל וּלָמָדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעֵים בָּנִים וְצְאֵי יְרֵכְוֹ ינָשֵׁים רַבָּוֹת הֵיוּ לִוֹּ: וּפִּילַגִּשׁוֹ בַּשַׁבֶּם יַלְדָה־לָּוֹ גַּם־הֵיא בַּוּ 32 וַיַּשָׁם אָת־שָׁמָוֹ אֲבִימֵלֶה: וַיַּנָת בִּדְעוֹן בורואש בשיבה טובה ויקבר בשבו יואָשׁ אַבִּיוּ בַּעַפַּרָה אַבֵּי הַנָּזְרַי :

וַיָּהָי פַּאֲשֶׁר מֵת בִּדְעוֹן וַיַּשׁוּבוּ בִּנֵי יָשָׁרַאֵּל רַיָּזְנָהּ אָחֲרֵי הַבִּעָלַים רַיָּשְׂימהּ

v. 26. סמץ בז"ק

dW.A: Mantel.

^{22.} B: Άρξον ... ἐσωσας (c. ΑΕΓΧ). 23. Β* (pr.) ὑμῶν († ΑΕΓΧ) ... ἐν ὑμῖν (alt. ὑμῶν ΑΓΧ). 24. Β: αἴτημα... * ἢν ... ἦσαν Ἰσμ. (c. ΑΕΓΧ). 25. Β: ἐβασεν (ἐψὸ, ΑΕΓΧ). * χρ. τῶν († ΑΓΧ). 26. Β: ἐγἐνετο ** (δόρ. ΑΕΓΧ) ...* χρ. τῶν († ΑΓΧ). 26. Β: ἐγένετο ... ἢτησε, * σίκλοι ... χρυσοῖ (-σε ΑΧ), παρεξ τῶν μηνισκῶν καὶ τῶν στραγγαλίδων καὶ τῶν ἰματίων καὶ τῶν πορφυρίδων τῶν ἐπὶ βασιλεῦσι Μ., καὶ ἐπιὸς τῶν περιδεμάτων, ἃ ἢν (c. ΑΕΓΧ). 27. ΑΒ* τῆ († ΕΓΧ). Β: σκῶλον (σκάνδ. ΑΕΓΧ). 28. Β: συνεστάλη ... * τῶν (Α: ἀπὸ προςωπε Ἰσρ.) ... προςεθηκών (c. ΑΕΓΧ). 29. Β: ἐκάθυσεν (κατώκ. ΑΕΓΧ) ... * τῷ († iid). 31. Β* ἡ ... ἡν (pro alt. ἡ) ... ἐθηκε (c. ΑΕΓΧ). 32. Β: πόλει αὐτε (πολιὰ ἀγαθῆ ΑΕΓΧ). 33. Β: ἐπέστοσων ... ἔθηκαν (c. ΑΕΓΧ). 33. Β: ἐπέστρεψαν ... Εθημαν (c. ΛΕΓΧ).

^{22.} B.dW.vE.A: Berriche. 24. Ohrringe. B: 3d will eine Bitte v. end bes gebren. vE: G. B. w. ich an euch thun. dW: thue ich. A: ftelle. vE: Die Dhrr. feiner Beute. dW: Den Dhr= ring? B: ein Stirnb. v. f. Raub? 25. B: B. wollen es gerne g. vE: Gerne g. w. fie.

Die Stirnbander und ber Leibrod. Gibeons Cobne und Tob.

VIII

Sei herr über uns, bu und bein Sohn und beines Sohnes Sohn, weil bu uns von ber Mibianiter hand erlöfet haft. 23 Mber Gibeon fprach zu ihnen: Ich will nicht herr sein über euch, und mein Sohn soll auch nicht herr über euch sein, sondern

24 ber Gerr foll herr über euch fein. Bibeon aber fprach zu ihnen: Eins begehre ich von euch: ein jeglicher gebe mir die Stirnsbänber, die er geraubt hat. Denn weil es Ifmaeliter waren, hatten fie goldene Stirns

25 banber. *Sie fprachen: Die wollen wir geben. Und breiteten ein Rleib aus, und ein jeglicher warf die Stirnbanber barauf,

26 bie er geraubt hatte. *Und bie golbenen Stirnbanber, die er forberte, machten am Gewicht taufend fieben hundert Sekel Gold, ohne die Spangen und Retten, und scharlakene Rleiber, die der Midianiter Könige tragen, und ohne die Halsbander ihrer

27 Rameele. *Und Gibeon machte einen Leibrod baraus, und feste es in feine Stadt zu Ophra. Und gang Ifrael verhurete fich baran bafelbft, und gerieth Gibeon und

28 feinem Saufe zum Aergerniß. Allo wurben die Midianiter gebemuthiget vor ben Kindern Ifrael, und hoben ihren Kopf nicht mehr empor. Und bas Land war stille vierzig Jahre, fo lange Gibeon lebete.

29 Und Jerub Baal, ber Sohn Joas, ging 30 hin und wohnete in feinem Saufe. * Und Gibeon hatte flebengig Sohne, bie aus feiner Sufte gekommen waren, benn er

31 hatte viele Weiber. *Und fein Rebsweib, bas er zu Sichem hatte, gebar ihm auch einen Sohn, ben nannte er Abi Melech.

32 *Und Gibeon, ber Sohn Joas, ftarb in gutem Alter, und ward begraben in feines Baters Joas Grab, zu Ophra bes Baters ber Efriter.

33 Da aber Gibeon gestorben mar, fehreten fich die Rinber Ifrael um und hureten ben Baalim nach, und machten ihnen

24 - 26. U.L. Stirnbanbe - Dalsbanbe. 26. U.L. Sefel Golbe. 27. A.A. und brachte ihn! 33. A.A. machten fich.

26. u. Perlen u. purpurnen ... trugen.
27. Abgott ... Fallftrick. dW: überzogenes Bilb.
vE.A: Ephob. dW: brachte. A: that. vE: ftellte es
auf. B.dW.vE: hur. ihm nach. A: bamit. dW.A: es
war. vE: wurde. B: Strick. A: Falle.

28. dW:gebeugt. B.dW.vE: Saupt. (Bgl. 3, 11.)

deon: Dominare nostri, tu et filius tuus et filius filii tui, quia liberasti nos de manu Madian. *Ouibus ille 23 ait: Non dominabor vestri, nec dominabitur in vos filius meus, sed do-18.12. minabitur vobis Dominus. *Dixitque 24 ad eos: Unam petitionem postulo a Gos. 33,4. vobis: Date mihi inaures ex praeda vestra! Inaures enim aureas Ismaelitae habere consueverant. responderunt: Libentissime dabimus. Expandentesque super terram pallium projecerunt in eo inaures de praeda; *et fuit pondus postulatarum inauri-26 um mille septingenti auri sicli, absque ornamentis et monilibus et veste purpurea, quibus reges Madian uti soliti erant, et praeter torques aureas camelorum. *Fecitque ex eo Gedeon 27 17,8.3. Ephod et posuit illud in civitate sua Ephra; fornicatusque est omnis Israel in eo, et factum est Gedeoni et omni 8x.28,83 domui ejus in ruinam. 4,23. liatus est autem Madian coram filiis Pa.83.3. Israel, nec potuerunt ultra cervices 3,11.30. elevare, sed quievit terra per qua-5,31. draginta annos, quibus Gedeon prae-

7,1.6,32. Abiit itaque Jerobaal filius Joas 29
7.23; et habitavit in domo sua, *habuitque 30
(284.10,15 septuaginta filios, qui egressi sunt de
femore ejus, eo quod plures haberet
uxores. *Concubina autem illius, 31
quam habebat in Sichem, genuit ei

9,100 filium nomine Abimelech. *Mortuus-32
que est Gedeon filius Joas in senectute bona, et sepultus est in sepul6,11. chro Joas patris sui in Ephra de familia Ezri.

Postquam autem mortuus est Ge-33 deon, aversi sunt filii Israel et forni-2,11... cati sunt cum Baalim, percusserunt-

B: gub. Beiten G. dW: gur Beit. vE: in b. Tagen.

30. dW: hervorgegangen aus f. Lenbe. vE: bie ... entfproffen w. A: aus f. Leuben famen.

31. vE: Rebenweib.

32. O. ber Mbiefriter, dW: gludlichen. A: hoben?

Abimelechi flagitia et i**nteri**lus.

τον Βααλβερίθ είς διαθήκην τοῦ είναι αὐτοῖς αὐτὸν είς θεόν. 84 Και οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ὑυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. 85 Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἱεροβάαλ ('αὐτός ἐστι Γεδεών') κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθοσύνην ῆν ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ,

ΙΧ. Καὶ ἐπορεύθη 'Αβιμέλες ὁ νίὸς 'Ιεροβάαλ είς Συγέμ πρός τους άδελφους της μητρός αύτου, και ελάλησε πρός αύτους και πρός πάσαν την συγγένειαν οίκου πατρός της μη-τρός αὐτοῦ, λέγων · 2 Λαλήσατε δη εν τοῖς ώσι πάντων των άνδρων Συγέμ. Ποίον βέλτιον ύμιν, τὸ ἄρχειν ύμῶν έβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υίους Ιεροβάαλ, η χυριεύειν ύμων άνδρα ένα; Καὶ μνήσθητε, ὅτι ὀστοῦν ὑμών καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμὶ ἐγώ. 3 Καὶ ἐλάλησαν περί αύτου οι άδελφοί της μητρός αύτου έν τοις ώσι πάντων των άνδρων Συχέμ πάντας τους λόγους τούτους. Καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν οπίσω Αβιμέλεγ, ότι είπαν Αδελφός ήμων έστί. 4 Καὶ έδωκαν αὐτῷ έβδομήκοντα ἀργυρίου έκ τοῦ οίκου Βααλβερίθ. Καὶ έμισθώσατο έν αὐτοὶς Άβιμέλεχ άνδρας κενούς καὶ θαμβουμένους, και έπορεύθησαν οπίσω αύτοῦ. δ Καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ είς Έφρά, και άπέκτεινε τους άδελφους αύτου, υίους Ίεροβάαλ, έβδομήκοντα ανδρας έπι λίθον ένα. Καὶ ὑπελείφθη Ἰωάθαμ, νίὸς Ἱεροβάαλ ό γεώτερος, ότι έχρύβη.

6 Καὶ συνήχθησαν πάντες οι άνδρες Συχέμ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Μααλώ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασιλευσαν τὸν ᾿Αβιμέλες βασιλέα πρὸς τῆ βαλάνφ τῆς στάσεως τῆς ἐν Συχέμ. ⁷ Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐν τῆ κορυφῆ ὄρους Γαριζίν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὰ αὐτοῦς καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν αὐτοῦς ᾿Ακούσατε μου, ἄνδρες Συχέμ, καὶ ἀκούσαι ὑμῶν ὁ θεός. ⁶ Πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ γρῦσαι ἐφ ἐαυτῶν βασιλέα, καὶ εἶπον

33. B: τῷ (τὸν ΑΧ) Βάαλ (-λβερίθ FX) * εἰς († ΑΕΧ). 34. B* αὐτῶν († ΑΕΚ). 35. B: πάντα τὰ ἀγαθὰ ᾶ (c. ΑΕΚΧ). — 1. ΑΒ* ὁ (FX). Β* τὸς et (bis) τῆς et τὴν († ΑΕΚΧ). 2. B: Τὶ τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν, κυριεῦσαι ... ἐγὰ (c. Α*ΕΓΧ). 4. B: ἐξ οἰκο ... ἐαντῷ (pro ἐν αὐτ.) ... (pro θαμβ.) δειλὸς (c. ΑΕΓΧ). 5. κατελείφθη (ὑπ. ΕΓΧ). 6. B* οἱ et ὁ et βασιλ. ... † (p. βαλ.) τῆ εὐρετῆ (c. ΑΓΧ). 7. B: ἀνηγγέλη (c. ΑΓΧ) ... ἐπὶ κορυφὴν (ἐν τῆ κ. ΕΓΧ). Α¹Β: ἐκλαυσς (ἐκάλεσς Α*ΕΓΧ). Β: ἀκοσεται (ἀκοσαι ΑΓΧ). 8. B: ἐπορεύθη (-θησαν ΑΕΓΧ) ... ἑαντὰ (-τῶν ΕΧ).

יְרָבֵּעַל בְּּלָית לֵאלֹהִים: וְלָאׁ זְכְרוּ הַנַּעַל בִּּדְעוֹן כְּלָל־תַּמוּ דְׁטָד עִם־בֵּית הַנַּצַיל אוֹתָם מִיַּד פָּל־אִיבֵיהֶם הַנַּצַיל אוֹתָם מִיַּד פָּל־אִיבֵיהֶם תם־ישׂראל: עם־ישׂראל:

וּוֹלֶךְ אַבִימֵלֶךְ בֶּן־יִרְבַּעַל שְׁבָּעָת בּוֹיַרָבַּעַל שְׁבָּעָת. אָל־אָחֵי אִפָּוֹ וַיִּדַבֵּר אַלֵיהַם וִאָל־כָּל־ 2 מִשְׁפַחַת בּית־אָבֵי אָמַוֹ לַאמָר: דַּבָּרוּ־ בּאַזְגֵי כָל־בַּצֵלֵי שָׁכֶם מַה־שִּוֹב לכם המשל בַּכָם שַׁבַעים אִישׁ כַּל יָרָבַּעַל אָם־מִשָּׁל בַּכֵב אִישׁ אָחֵד צַבְּמְכֵם וּבְשַּׁרְכֵם אַנִי: 3 וַיִּדַבָּרוּ אֲחֵי־אַמּוֹ בַעַלֵי שָׁלֵם אַת כַּל־הַדְּבַרֵים הַאַלַּה וַנַּט לָבָּם אַתַרֵי אַבִימֵלֶךְ כֵּי אַמְרָוּ אַקינוּ הָוּא: וַיָּתְּנוּ־לוֹ שָׁבָעִים בָּסֵף 4 אחריו: עַפְּרַתָּה וַיַּדְהַרֹג אָת־אָחָיו בְּנֵי עַל־אָבֶן אָחָת וַיִּוֹתֵר שַׁבְעֵים אֵישׁ יוֹתָם כּּן־יָרָבַּעַל הַקּסְוֹ כִּי נָחְבָּא:

1. vE: vateri. D. f. DR. A: ganzen Berwanbtichaft b. Baterhaufes:

^{35.} B: bewiefen f. Liebe, dW: thaten. vE: übten f. B. A: übt, n. L. B. vE: nach allem bem G. dW.A: für all das (alles) G.

34 Baal Berith zum Gott. *Und bie Kinder Ifrael gedachten nicht an ben herrn, ihren Gott, ber fie errettet hatte von ber hand 35 aller ihrer Feinde umher, *und thaten nicht Barmherzigkeit an dem hause Jerub

Baal Gibeons, wie er alles Gutes an

Ifrael getban batte.

Abi Melech aber, ber Sohn Jerub Baals, ging bin gen Sichem zu ben Brubern feiner Mutter, und rebete mit ihnen und mit bem gangen Befchlecht bes Baufes 2 feiner Mutter Baters, und fprach: "Lieber, rebet vor ben Ohren aller Manner gu Sichem: Bas ift euch beffer, daß flebengig Manner, alle Rinber Jerub Baals, über euch Berren feien, ober bag Gin Dann über euch Berr fei? Bebentt auch babei, 3 bag ich euer Gebein und Fleisch bin. *Da rebeten bie Bruber feiner Mutter von ibm alle biefe Worte por ben Obren aller Manner zu Sichem, und ihr Berg neigete fich Abi Delech nach, benn fle gebachten: 4 Er ift unfer Bruber. *Und gaben ihm flebenzig Silberlinge aus bem Bause Baal Berithe. Und Abi Delech bestellete bamit lofe leichtfertige Manner, die ihm nachfol-*Und er fam in feines Baters 5 geten. Saus gen Ophra, und ermurgete feine Bruber, Die Rinber Berub Baale, fiebengig Mann, auf Ginem Stein. Es blieb aber über Jotham, ber jungfte Sohn Jerub Baals, benn er marb verftedt.

6 Und es versammleten sich alle Manner von Sichem und bas ganze haus Millo, gingen hin und machten Abi Melech zum Könige bei der hohen Eiche, die zu Sichem 7 stehet. *Da bas angesagt ward dem Jotham, ging er hin und trat auf die Höhe des Berges Grifim, und hob auf seine Stimme, rief und sprach zu ihnen: Hörer mich, ihr Manner zu Sichem, daß euch 8 Gott auch höre! *Die Baume gingen hin, daß sie einen König über sich salbeten,

odeum. Nec recordati sunt Domini 34
Dei sui, qui eruit eos de manibus
inimicorum suorum omnium per cir-

9,5.16.19 cuitum, *nec fecerunt misericordi-35 am cum domo Jerobaal Gedeon juxta omnia bona, quae fecerat Israeli.

Abiit autem Abimelech filius .

8,31. Jerobaal in Sichem ad fratres matris suae, et locutus est ad eos et ad omnem cognationem domus patris matris suae, dicens: Loquimini ad 2 omnes viros Sichem: Quid vobis est melius, ut dominentur vestri septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut dominetur unus vir? Simulque congressiderate, quod os vestrum et caro 25,11. vestra sum. Locutique sunt fra-3

29,16. vestra sum. *Locutique sunt fra-25m.5,1. vestra sum. *Locutique sunt fra-25m.5,20. tres matris ejus de eo ad omnes viros Sichem universos sermones istos, et inclinaverunt cor eorum post Abimelech, dicentes: Frater noster est. *Dederuntque illi septuaginta pondo 4

6,33. argenti de fano Baalberit. Qui con11,3. duxit sibi ex eo viros inopes et va2Chr.
12,7: gos, secutique sunt eum. *Et venit 5
in domum patris sui in Ephra, et

v.18. septuaginta viros super lapidem unum, remansitque Joatham filius Jerobaal minimus et absconditus est.

Congregati sunt autem omnes viri Sichem et universae familiae urbis 25m.3,9 Mello, abieruntque et constituerunt Jos.24,25 regem Abimelech juxta quercum, Gen.35,4 quae stabat in Sichem. *Quod 7 v.5. cum nunciatum esset Joatham, ivit Jos.8,33. et stetit in vertice montis Garizim, Da.27,12 elevataque voce clamavit et dixit: Audite me, viri Sichem, ita audiat vos Deus! *Ierunt ligna, ut ungerent super se regem, dixeruntque

^{2.} A.A .: Liebe.

^{2.} Rebet doch. vE: in bie D. B.dW: Burger (von) 6. vE: Ginwohner. B.dW. vE.A: herrichen. vE: Und beb. daß ich eures Gebeins

^{3.} B.dW.A: benn (inbem) f. fprachen. vE: fagten.
4. bingete. dW.vE.A: 70 Sefel (Pfunb) Silbers aus b. Tempel. vE: faufte bafür. dW: fclechte, muthwillige Lente. vE: fchl. u. freche. A: arme lofe.
Bolyglotten. Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{7: 8:} ita ut.

^{5.} benn er war. B.dW: hatte fich verft. vE.A: weil er f. v. h.

^{6. (}Bie B. 2.) dW: n. alle Bewohner ber Burg. B: Eiche bes aufgerichteten Males, bas gu G. ift? dW: bie bei G. gepfiangt ift?

^{7.} dW.vE.A: ftellte fich auf b. Gipfel (b. Spike). B: Gott anhore. dW: auf euch horc. vE: fo wi

Abimelechi Aagitia et interitus.

τον Βααλβερίθ είς διαθήκην τοῦ είναι αὐτοῖς 84 Και οὐκ ἐμνήσθησαν οἰ αὐτὸν είς θεόν. υίοὶ Ίσραηλ χυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ρυσαμένου αὐτοὺς έκ χειρὸς πάντων τῶν θλι-βόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. ⁸⁵ Καὶ οὐκ ἐποίησαν έλεος μετά τοῦ οἶκου Ἱεροβάαλ ('αὐτός ἐστι Γεδεών') κατά πασαν την αγαθοσύνην ην έποίησε μετά Ίσραήλ.

ΙΧ. Καὶ ἐπορεύθη Αβιμέλες ὁ νίὸς Ίεροβάαλ είς Συγέμ πρός τους άδελφους της μητρός αύτοῦ, καὶ ελάλησε πρὸς αύτοὺς καὶ πρὸς πάσαν την συγγένειαν οίκου πατρός της μη-τρός αὐτοῦ, λέγων: 2 Λαλήσατε δή έν τοῖς ώσι πάντων των άνδρων Συγέμ. Ποΐον βέλτιον ύμιν, τὸ ἄρχειν ύμων έβδομήκοντα ανδρας πάντας υίους Ίεροβάαλ, η κυριεύειν ύμων άνδρα ένα; Καὶ μνήσθητε, ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰοξ ύμων είμὶ έγω. 3 Καὶ ελάλησαν περί αύτου οι άδελφοι της μητρός αύτου έν τοις ώσὶ πάντων των άνδρων Συχέμ πάντας τους λόγους τούτους. Καὶ έκλινεν ή καρδία αὐτῶν οπίσω Αβιμέλεγ, ότι είπαν Αδελφός ήμων έστί. 4 Καὶ έδωκαν αὐτῷ έβδομήκοντα ἀργυρίου έκ τοῦ οίκου Βααλβερίθ. Καὶ εμισθώσατο εν αυτοίς Αβιμελεγ ανδρας κενούς και θαμβουμένους, και έπορεύθησαν οπίσω αὐτοῦ. 5 Καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ είς Εφρά, και απέκτεινε τους άδελφους αυτου, υίους Ιεροβάαλ, έβδομήχοντα ανδρας έπι λίθον ένα. Καὶ ὑπελείφθη Ἰωάθαμ, νίὸς Ἱεροβάαλ ο νεώτερος, ότι έκρύβη.

6 Καὶ συνήχθησαν πάντες οι άνδρες Συχέμ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Μααλώ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ εβασίλευσαν τὸν Αβιμέλες βασιλέα πρὸς τη βαλάνφ της στάσεως της έν Συγέμ. 7 Καί ανήγγειλαν τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη έν τη κορυφή όρους Γαριζίν, και έπηρε την φωνην αύτου, και έκάλεσε και είπεν αύτοις. Ακούσατέ μου, ανδρες Συγέμ, καὶ άκούσαι ύμών δ Πορευόμενα επορεύθησαν τὰ ò Đước. ξύλα του χρίσαι εφ' έαυτών βασιλέα, καὶ είπον

33. B: τῷ (τὸν ΑΧ) Βάαλ (-λβερίθ FX) * εἰς († ΑΕΥ). 34. B* αὐτῶν († ΑΕΓΧ). 35. B: πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ (c. ΛΕΓΧ). — 1. ΑΒ* ὁ (FX). Β* τὲς et (bis) τῆς et τὴν († ΑΕΓΧ). 2. B: Τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν, κυριεῦσαι ... ἐγὰ (c. Λ²ΕΓΧ). 4. B: ἐξ οίκε ... υμιν, πυρισυσα ... εγω (c. Α΄ Επ΄). Ε. Ε. Ε΄ ΕΙΚΕ ... έαντῷ (pro ἐν αὐτ.) ... (pro ðαμβ.) δειλες (c. ΑΕΤΧ). 5. κατελείφθη (ψπ. ΕΕΤΧ). 6. Β* οἰ et ὁ et βασιλ. ... † (p. βαλ.) τἢ εὐφετῇ (c. ΑΕΧ). 7. Β: ἀνηγγέλη (c. ΑΕΧ) ... ἐπὶ κορυφὴν (ἐν τῇ κ. ΕΕΧ). Α΄ Β: ἔκλαυσε (ἐκάλεσε Α'ΕΕΤΧ). Β: ἀκέσεται (ἀκεσαι ΑΕΧ). 8. Β: ἐπορεύθη (-θησαν ΑΕΓΧ) ... έαυτὰ (-τῶν ΕΧ).

34 להם פַעַל פָּרֵית לַאלהִים: וַלָּא זַכְרוּ אַת־יִהוַה א-עשור חסד עם-עַל גַּדְעָוֹן כָּלֶל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עַשָּה עם־ישראַל:

וַיַּלֶהְ אֲבִימֶלֶהְ בֶּן־יִרְבַּצַל שְׁבַּׁמָה בּוֹבִירָבַ שְׁבַּׁמָה בּוֹבִירָבַ שְׁבַּׁמָה אֶל־אֲחֵי אִפְּוֹ וַיִּדַבָּר אֲלֵיהָם וָאֶל־פָּל־ 2 מִשְׁפַּחַת בַּית-אֲבֵי אָמָוֹ לֵאמְר: דָבָּרוּ־ בּאַזְנֵי כַל־בַּצַלֵי שָׁכֵבֹ מַה־שִּוֹב לכם המשל בכם שבעים איש פל בָּנֵי יִרְבַּעַל אָם־מִשָּׁל בַּכֵב אֵישׁ אָחֲד וּזְכַרְתֵּם כִּי־עַבָּמְכֵם וּבְשַׂרְכֵם אַנִי: 3 רַיִדַבְּרֹר אֲחֵי־אִמֹּוֹ עַלַיוּ בָּאַזְנֵיּ כּל־ שבם את כל־הַדְּבַרִים הַאלַה וַיַּט לָבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֵלֶךְ כֵּי אַמְרִוּ 4 אַחֵינוּ הָוּא: וַיָּתִנוּ־לוֹ שָׁבְעֵים כָּסֵף אנשים עַפָּלַתָּה וַיַּהֲרֹג אָת־אָחֶיו בְּנֵי עַל־אָבֶן אָהָת וַיִּינַתִּר שַׁבְעִים אֵישׁ יוֹתֵם בַּן־יִרְבַּעַל תַּקּטִוֹ בִּי נָחְבָּא:

וַיָּאַסְפֹּרּ פַּל־בַּצַלֵי שָׁכָם וְכַל־בֵּית מלוא ויללו וימליכו את־אבימלה למלה עם־אלון מצב אשר בשכם: ריעמד 7 רַיַּבּידה לְיוֹתַם הרדברו וישא קולו ויקרא ויאמר כהם שמער אכי

35. B: bewiefen f. Liebe. dW: thaten. vari f. B. A: ubt. n. 2. B.vE: nach allem bem G. für all bas (alles) 3.

1. vE: vaterl. &. f. DR. A: gangen f

34 Baal Berith sum Gott. *Und die Kinder Israel gebachten nicht an ben herrn, ihren Gott, der sie erreitet hatte von der hand siere Beinde umber, *und ihaten batten Besser Einer als sebenzig. nicht Barmherzigkeit an dem hause Jeruh Baal Gibeons, wie er alles Gules an Ifrael gethan hatte. 21 bi Melech aber, ber Sohn Jerub

Baals, ging hin gen Sichem du ben Brubern seiner Mutter, und rebete mit ihnen und mit dem ganzen Geschlecht des Sauses feiner Mutter Baters, und fprach: Rieber, feiner Weussel Oussel, and Iteration Cieves, and Ager Manner du and Kastan Kast Sichem: Bas ift euch besser, daß stebenzig Manner, alle Kinder Jetub Baals, über Weanner, auf veiner veine vanie, uver euch Gerr seien, ober bag Ein Mann makain werter auch babei, baß ich euer Gebein und Fleisch bin. Da redeten die Brüder seiner Mutter von ihm alle biese Borte por ben Ohren aller aue diese worte det den der der uner fich Abi Melech nach, denn fie gedachten: Er ift unfer Bruber. Und gaben ihm fies bendig Gilberlinge aus dem Baufe Baal

lose leichtsertige Manner, die ihm nachsol= Und Abi Melech bestellete bamit "Und er kam in seines Baters Saus gen Ophra, und erwurgete seine Bruder, die Kinder Jernb Baals, fiebendig Mann, auf Einem Stein. Es blieb aber über Jotham, ber jungfte Cohn Jerub Baals, benn er marb verfledt. und es versammleten sich alle Manner von Sichen und das ganze Hay une wernen.

gingen bin und machten Abi Melech zum Rönige bei ber hoben Eiche, bie zu Gichem tebet. Da das angesagt ward den 30x tham, ging er hin und trat auf die Göhe bes Berges Griffin, und dens und vie woods Stimme, rief und fprach ju ihnen, home sinme, rief und ipracy du conen vores bott auch höre! du Sichem, bag euch bagen dans alle gingen tin, daß fie einen König über fic falbeien,

Debel doch, Blin bie D. B.dw. Barnet (von) and ich enre Gebelind

que cum Baal foedus, ut esset eis in deum. Nec recordati sunt Domini 34 Dei sui, qui eruit eos de manibus inimicorum suorum omnium per cir-9,5.16.19Cuitum, and subjum vinuium per cir. am cum domo Jerobaal Gedeon jurta omnia bona, quae fecerat Israeli. 8,81.

Abiit autem Abimelech filius IX. Jerobaal in Sichem ad fratres matris suae, et locutus est ad eos et ad omnem cognationem domus patris matris suae, dicens: Loquimini ad 2 omnes viros Sichem: Quid vobis est s, es. melius, ut dominentur vestri septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut dominetur unus vir? Simulque con-

Gen. 2, 23, Siderate, quod os vestrum et caro G.s., 2.2, sucrate, quou os vestrum et caro sont fres matris ejus de eo ad omnes viros Sichem Universos sermones istos, et inclinaverunt cor eorum post Abimelech, dicentes: Frater noster est. *Dederuntque illi septuaginta pondo 4

8,83. argenti de fano Baalberit. Qui con-8,88, at Seuli de lano Daamerii. Vui con-11,28, duxit sibi ex eo viros inopes et va-18,5, gos, secutique sunt eum. Et venit 5 in domum patris sui in Ephra, et ane.10,7 in domum patris sur in spinis, sur in spin occion tratres suos mos Jerobaal viros super lapidem nnum, remansilque Joatham filius Jerobaal minimus et absconditus

Congregati sum autem omnes viri 6 Sichem et universae familiae urbis 23m.5,9 Mello, abierunique et constitueruni Jones sa Ahmelech juxta quereum que stahat in Sicham r.s. cum nunciatum esset Joatham, ivil Joseph et stellt in vertice montis Garizin, n.e. voce clamavit et dixit: *Quod 7 Audita me, viri Sichem, ita audiat *lerunt ligna, ut unge- 8 se regem, dixerunique

H.dW: talle & sort, VE.A.

OW: R. all graduet ber Warg. Herichtern der tot ju S. 1818 ME S SI Pull (B. Swipe) 12 iE fo with

τη ελαία. Βασίλευσον εφ' ήμων. 9 Καὶ είπεν αύτοις ή έλαία 'Αφείσα την πιότητά μου, ην έν έμοι έδόξασεν ο θεός και άνθυοποι, πορεύσομαι κινείσθαι έπὶ τών ξύλων; 10 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τῆ συκῆ. Δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. 11 Καὶ είπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ. ᾿Αφεῖσα τὴν γλυκύτητά μου καὶ τὸ γέννημά μου τὸ αγαθόν πορευθώ άργειν των ξύλων: 12 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τη άμπελφ. Δεύρο βασίλευσον έφ' ήμων. 18 Καὶ είπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος. Αφεῖσα τὸν ολνόν μου, την εύφροσύνην του θεού και των ανθρώπων, πορεύσομαι άρχειν των ξύλων; 14 Καὶ είπαν πάντα τὰ ξύλα πρὸς τὴν ὁάμνον Δεύρο σὰ βασίλευσον έφ' ήμῶν. 15 Καὶ είπεν ή βάμνος πρός τὰ ξύλα Εὶ ἐν άληθεία ὑμεῖς γρίετε με του βασιλεύειν εφ ύμας, δευτε πεποίθατε εν τη σκέπη μου και ει μή, εξελθοι πύρ έκ τῆς ράμνου καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους 16 Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθεία και τοῦ Διβάνου. έν τελειότητι έποιήσατε καὶ έβασιλεύσατε τὸν 'Αβιμέλες, καὶ εἰ καλῶς ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ και μετά τοῦ οίκου αύτοῦ, και εί κατά τὸ άνταπόδομα της γειρός αύτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, 17 ώς ἐπολέμησεν ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ έββιψε την ψυχην αὐτοῦ ἐξ έναντίας καὶ έξειλατο ύμας εκ γειρός Μαδιάμ, ¹⁸καὶ ύμεις επανέστητε έπὶ τὸν οίκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ απεκτείνατε τοὺς υίοὺς αὐτοῦ έβδομήκοντα ανδρας έπὶ λίθον ένα, καὶ έβασιλεύσατε τὸν Άβιμελεχ υίὸν τῆς παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Συγέμ, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστί. 19 Καὶ εἰ ἐν ἀληθεία και έν τελειότητι έποιήσατε μετά Ίεροβάαλ καὶ τοῦ οίκου αὐτοῦ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, εὐφρανθείητε έν Αβιμέλες και εύφρανθείη καίγε

עלינו: ויאמר להם הזית את־מתקי רַיָּאמְרָרּ הַעָּצֵים לַבְּפָּוּ לְכִי־ הגַּפון הַחַדַּלְתִּי אַת-תִירוֹשׁי המשמח אַלהַים ואָנָשׁים וְהַלְכִתִּי לַנַוּעַ עַל־-רַיִּאֹבָוֹרָוּ סי האטר כד אתה מלד־עלינו: ויאמר הַאָּטַד אַל־הַעָבִים אַם בַּאָמַת אַמַם מִשְׁתִּים אֹתַי לְמֵלֶךְ צֵלֵיכָם בִּאוּ חֲסִוּ בָבַּלֵּי וָאָם־אַיוָ תַּבָּא אֲשׁ מִוּ־הַאָּטַׁד 16 וְתֹּאכֵל אָת־אַרְזֵי הַלְּבְנוֹן: ועתה אָם־בַּאָמֶת וּבְתַּמִים צַשִּיתֵם וַתַּמַלֵּיכוּ אָת־אַבִּימֵלֶהְ וָאָם־טוֹבָה צַשִּׂיתֵם עִם־ יָרְבַּעַל וְעִם־בֵּיתֹוֹ וְאִם־כִּגִמִוּל יַדַיוּ 17 עַשִּיתֵם לְוֹ: אֲשָׁר־נִלְחַם אָבֶּי עֲלֵיכֶם וַיַּשֶּׁלֶהְ אָת־נַפְשׁוֹ מִנְּגַד וַיַּצַּל אָתְכֵם מִדְיָן: וְאָהֵים קַמְהֵּם עַל־בּית אָבִי הַיּוֹם וַתַּהַּרְגַּי אָת־בְּנֵיִי שִׁבְעֵים איש על־אבן אָחת וַתּמַלִיכוּ את־ בוראַמָתוֹ 19 כַּי אַחִיכֵם הָוּא: וְאָם־בַּאָמֵת וּכְתַמֵים

מלכי ק' . 12. 'ע מלכה ק' . 8. מלכה

11. dW: foftl. Fr.

^{9.} B (eti. 11 et 13): Μη ἀπολείψασα (Ἀφεῖσα ΑΕΧ) ... έν η δοξάσεσι τὸν θεὸν ἄνδρες (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: πορευθα άρχειν * έπὶ. 10. B: εἰπον (-αν ΑΓΧ). 11. B+ (a. την) έγὰ ... τὰ γεννηματά με τα ἀγ. ... πορευθομαι κινεῖσθαι έπὶ (c. ΑΕΓΧ). 12. B: πρὸς τὴν ἄμπελον (τῆ ἀμπ. ΑΓΧ). 13. B: τὸν εὐφαίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπες ... κινεῖσθαι έπὶ τ. ξ. ΑΕΓΧ: πορευθῶ. 14. B: τῆ ὁαμνφ (πρὸς τὴν ὁ ΑΕΓΧ). 15. B: χρίετε με ὑμ. (c. ΑΓΧ). ΑΧ: εἰς βασιλέα ἐφ' ὑμῶν. B: ὑπόστητε ἐν τῆ σκιὰ με (c. ΑΕΓΧ) ... ἀπ' ἐμε (ἐκ τῆς ὁ. iid.). 16. B* (alt.) ἐν († ΑΕΓΧ) ... ἀγαθωσύνην (καλῶς Α²Γ; Α¹ΕΧ: καθώς) ... ώς ἀνταπόδοσις χειρὸς (c. ΑΕΓΧ). 17. B: παρεταξατο ... ἐξείριψε ... ἐξρύσατο (ἐπολ. ... ἔξὸ. ... ἐξείλατο ΑΓΧ). 18. B* τῆς († ΑΕΓΧ). 19. ΑΒ* (alt.) ἐν († ΕΧ). Β+ (a. τẽ) μετὰ (* ΑΕΓΧ).

^{8.} B.d W.vE: Sei (bu) R. über uns.
9. B: von m. F. ablaffen. dW.vE: abstehen. A: anfgeben. dW: rühmen. (A: ble ben G. bient. B: ba man burch mich beibes Gott n. M. ehret?) A: um besfördert zu werben unter b. Baumen!

und fprachen jum Delbaum: Gei unfer #Aber ber Delbaum antwortete ihnen: Goll ich meine Fettigfeit laffen, bie beibe Botter und Menfchen an mir preifen, und hingeben, bag ich fcmebe über ben 10 Baumen? *Da fprachen bie Baume gum Feigenbaum: Romm bu und fei unfer 11 Ronig. *Aber ber Feigenbaum fprach gu ihnen: Soll ich meine Gugigfeit und meine gute Frucht laffen, und bingeben, bag ich 12 über ben Baumen ichwebe? *Da fprachen bie Baume jum Weinftod: Romm bu "Aber ber Wein-13 und fei unfer Ronig. ftod fprach zu ihnen: Soll ich meinen Moft laffen, ber Götter und Menschen frohlich macht, und hingehen, bag ich über 14 ben Baumen ichwebe? "Da fprachen alle Baume jum Dornbuich: Romm bu und *Und ber Dornbusch 15 fei unfer Ronig. fprach ju ben Baumen: Ifte mahr, bag ibr mich jum Ronige falbet über euch, fo fommt und vertrauet euch unter meinen Schatten, wo nicht, fo gehe Feuer aus bem Dornbufch und vergebre bie Cebern *Sabt ihr nun recht und 16 Libanons. redlich gethan, bag ihr Abi Delech gum Ronige gemacht habt? und habt ihr mohlgethan an Berub Baal und an feinem Saufe, und habt ibm gethan, wie er um 17 euch verbienet hat, *bag mein Bater um enret willen geftritten bat und feine Seele babin geworfen von fich, bag er euch er-18 rettete von ber Mibianiter Band? *Unb ibr lebnet euch auf heute wiber meines Batete Baus, und ermurget feine Rinber, fiebengig Mann auf Ginem Stein, unb machet euch einen König, Abi Delech, feiner Magb Sohn, über bie Männer zu 19 Sichem, weil er euer Bruber ift. * Babt ihr nun recht und reblich gehandelt an Berub Baal und an feinem Saufe an biefem Tage, fo feid froblich über bem Abi Melech, und er fei frohlich über

tanini in Abineteeli et inc la

13. dW.vE.A: erfreuet. B.A: Gott?

17 U.L .: eurer willen.

15. Al. * vultis. 19. S: laetemini. seiner Hande. dW: n. ber Wohlthat. vK: ben Wohlsthaten.

17. da ... hinweggew. dW: f. Leben v. fich gew.

vE: preis gegeben.
18. B: feib h. aufgestanben ... u. habt. dW.vE. habt euch (jest) erhoben.

19. dW.vE.A: freuet euch Abimeleche.

12*

guedinem meam, qua et dii utuntur et homines, et venire, ut inter ligna promovear? *Dixeruntque ligna ad 10 arborem ficum: Veni et super nos regnum accipe! *Quae respondit 11 eis: Numquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos, et ire, ut inter caetera ligna promovear? *Locutaque sunt ligna 12 ad vitem: Veni et impera nobis! *Quae respondit eis: Numquid pos-13 *Quae respondit eis: Numquid eis: Numquid eis: Numquid eis: Numquid eis: Numquid ei

olivae: Impera nobis! *Quae respon- 9

dit: Numquid possum deserere pin-

que omnia ligna ad rhamnum: Veni
14,5. et impera super nos! *Quae re-15
spondit eis: Si vere me regem vobis
constituitis, venite et sub umbra
mea requiescite; si autem non vultis,

Zan. egrediatur ignis de rhamno et devo11.1. egrediatur ignis de rhamno et devoEn.19,14 ret cedros Libani. Nunc igitur, 16
si recte et absque peccato constituistis super vos regem Abimelech, et

bene egistis cum Jerobaal et cum domo ejus, et reddidistis vicem beneficiis ejus, *qui pugnavit pro vobis 17

(5,18.2. et animam suam dedit periculis, ut erueret vos de manu Madian, *qui 18 nunc surrexistis contra domum pa-

v.s.s,ao.tris mei, et interfecistis filios ejus (2RG: septuaginta viros super unum lapidem, et constituistis regem Abimelech filium ancillae ejus super habitatores Sichem, eo quod frater vester sit.

v.16.8,38. Si ergo recte et absque vitio egistis 19 cum Jerobaal et domo ejus, hodie laetamini in Abimelech et ille laetetur in

^{15.} B: in Bahrheit fo. dW: Bollt ihr in B. mich falben. A: wahrhaft. vE: Benn ihr ... wollt. dW. vE: meinem Sch. B: nehmet Juflucht gu.

^{16.} wahrhaftig n. r. dW.vE: tren ... (gehanbelt). B: in b. Bahrh. u. in b. Anfrichtigf. geh. dW: gut geth. vE: Gutes. B: G. bewiefen ... nach b. Berbleuft

αὐτὸς ἐν ὑμῖν. 20 Καὶ εἰ μή, ἔξείθοι πῦρ ἐξ ᾿Αβιμείλες καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνθρας Συχὲμ καὶ τὸν οἶκον Μααλώ, καὶ ἔξείθοι πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Συγὲμ καὶ ἐκ τοῦ οἴκον Μααλώ καὶ καταφάγοι τὸν ᾿Αβιμείλες. 21 Καὶ ἀπέδρα Ἰωάθαμ καὶ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη ἔως Βαιἡρα καὶ κατώκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προςώπου Ἦβιμείλες τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22 Καὶ ἦρξεν ᾿Αβιμέλεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη. 23 Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς πετύμα ποτηρὸν ἀνὰ μέσον ᾿Αβιμέλεχ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀνθρῶν Συχέμ, καὶ ἢθέτησαν οἱ ἀνδρες Συχὲμ ἐν τῷ οἴκῷ ᾿Αβιμέλεχ, 24 τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἐβδομήκοντα υίῶν Ἱεροβάαλ καὶ τὸ αἰμα αὐτῶν, τοῦ ἐπιθεῖναι ἐπὶ ᾿Αβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας Συχὲμ τοὺς κατισχύσαντας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὧστε ἀποκτείναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. 25 Καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἀνδρες Συχὲμ ἕνεδρα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὸρέων, καὶ ἀνήρπαζον πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπὶ αὐτοὺς ἐν τῷ ὁδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ ᾿Αβιμέλεχ.

26 Καὶ ἡλθε Γάαλ νίὸς ᾿Αβὲδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον εἰς Συχέμ. Καὶ ἐπεποίθησαν αὐτοῦ οἱ ἄνδρες Συχέμ, ² καὶ ἡλθον εἰς ἀγρόν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐπάτουν, καὶ ἐποίησαν χορούς, καὶ εἰςῆλθον εἰς οἰκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηρῶντο τὸν ᾿Αβιμέλεχ. ²8 Καὶ εἰπε Γάαλ νίὸς ᾿Αβὲδ Τίς ἐστιν ᾿Αβιμέλεχ καὶ τὶς ἐστιν νίὸς Συχέμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτοῦ οὐλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμικὸρ πατρὸς Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς; ²9 Καὶ τίς δῷη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν τῆ χειρί μου, καὶ μεταστήσω τὸν ᾿Αβιμέλεχ, καὶ ἐρῶ πρὸς τὸν ᾿Αβιμέλεχ. Πλήθυνον τὴν

בּנֵבֵרֵבִ נִיּאָבִימֹלָבֵּ: הַּבָּם מִאֹרָבִים אַכִּן בִּאָבִימַלָּבִּ: הַּבָּם מִאֹרָבִים אַכִּן בִאַּבִּימַלָּבִּ הַלְבַּׁלִגִ אָעִבּאָם אַמָּבִּים לְּמָבִּם לְּבָּבִּי הַלְבַּלִגְ אַעַבּאָם אַמָּבִּים אַמָּבּי הָנְיִם לְשִׁבִּים לְּבָּבִּי בּבֹּלִבְיבִּמָלֵב אַבֹּילִלְּבְּ הַלְּבִּים לְמָבִּים לְּבִּיִּם לְּבָּיִּה אָנְם אַבּימֵלָב בְּעַבִּים לְנִים לְהַבִּים לִּבְּיִּא הָּבֹּלִּבְּ אַבְּיִבְּעַלֵּבְ בְּעַבִּים לְּבָּיִּה הָּבָּי בּבֹּלִבְּיבִּתְּבָּים בַּאָּבִים הַּבְּבֹּלִ הְּבָּלֵב לְבְּיָּא וְתִּאְכֹּל אָבִילָּבְּ בְּעַלִּבְ בְּעַבְּים לְּבָּבִּי הַבְּבְּעַרִּ הַּבְּבִּית מִפְּנִי אַכְּים לִנְּיִם לִנִּים לְּבָּבִּעְרָ בְּבִּלֵּבְ הַבְּעַלֵּב בְּעַבְּים הַבְּבַּעִר בְּבְּבִּעְר בְּבִּבְּעִר הְבָּבְּעַלְ בְּבְּעַלֵּב בְּעַבְים לִּבְּבִּעְ הַבְּעַלֵּב בְּעַבְּים הָּבָּבְּעִ הְּבָּבְּעַלִי אַלְבִּים לְּבָּבְּעַלִּ אָּבְיתְּבָּעָלִי בְּעַבְּים בְּעַבְּי בְּעַלֵּב בְּעַבְית מִבְּנִי אָבְיתְבָּעְלָּי בְּעַבְּית מִבְּנִיע בְּבְּעַלִי אָבְיתְּבָּעְלִי בְּעַבְּית מִבְּנִים בְּבִּבְית מִבְּבְּעִבְּי הְּבָּבְית מִבְּנִים בְּבִּית מִבְּבְּעַלִי אְבִּיבְית מִבְּנִים בְּיבְּבִית מִבְּבִּעִי הְּבְּבִּבְית מִבְּבִּית מִבְּבְּעִבְי הְּבְבִּבִית מִבְּבִּית מִבְּבְּעִי הְּבִּבְּית מִבְּבִּית מִבְּבּית בְּבְבֵּבִי וְ הִאִבּבית מִבְּבִּבְיוּ בְּבִּבְּיוּ בְּבִבְּיי הְבִּבְּבִית מִבְּבִּית בְּבְבֵּבִי וְ וְאִם־בּאַב בְּעַבְּי הְבִּבְּבִיי בְּבִּבְיי בְּבִּבְיי וְיִבְּבְּבִּים בְּבִּבְּיי בְּבְּבְּים בְּבִּבְּיי בְּבִּבְיים בְּבִּבְּבִּים בְּבִּבּבּים בְּבִּבְיי בְּבִּבְיים בְּבִּבְיוּ בְּבִּבְיים בְּבִּבְיים בְּבִּבְיים בְּבִּבְיים בְּבְּבִים בְּבִּבְים בְּבִּבְּי בְּבִּבְּבִים בְּבְּבִּבְּים בְּבִּבְיים בְּבִּבְים בְּבִּבְים בְּבְּבְּבִּבְיי בְּבִּבְּים בְּבּבּבְיים בְּבִּבְּבִּים בְּבְּבִּבְיבּים בְּבּבְּבִּבּים בְּבִּבְּבְיבּים בְּבִּבְּבִיבְּבְים בְּבִּבְּבִים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְיבּיבְּבְיבְּבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְיבְיבְיבְּבְבּבְּיב בְּבְּבְיבְיבְּבְיבְיבּבּיבּבְיבּים בְּבּבּבְיי בְּבּבּבְיים בְּבּבּבּים בּבּבּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּבּבּים בּבּבּבּבּים

לַאַבִּימָלָהְ רַפֵּה צְּבֵאָה וָצָאָה וּ בְּיִזִּי וְאָסִירָה אָת־אַבִימֵלָה וַיִּאָמָר בּיִזִּי וְאָסִירָה אָת־אַבִימֶלֶה וַיִּלְאָרְ צְּבִימֵלֶה חַמִּוּר אַבִּי שְׁכֶּם יִמִּהְיּעַ נִעַּבְּרָנִּי אָת־בּּרְנִיּ אָת־בּּרְנִי אָתִּי וַיִּאַמֶּר וּבְּעַלְי אָת־בּּרְנִי אַמְרִי וַיִּעְאָרְי וּבְּעַלְי אָת־בּּרְנִי אָמָרְ וּבְּעַלְי אָת־בּינִמֶלֶּה וְיִבְּעָר וְּבָּעַלְי אָת־בּינְמֶלֶּה וְיִּילְי אָתִר וּבְּעַלְי אָת־בּינִמֶלֶּה וְיִנְיִּילְה וּבְּעַרְי אָתִר וּבְּעַלְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְּעַלְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְיּעְנִי וְנִילְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְּעָלִי אָר וּבְּעָּרְי אָתִר וּבְּעָלִי אָר וּבְּעָרְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְּעָלְי אָתִר וּבְּעָלִי אָר וּבְּעָּבְי אָתְר וּבְּעָּלִי אָתְר וּבְּעָלִי אָתִי וּבִיעְלְיי אָנִי וּבְּעָּלִי בְּיִּעְי אָלִיי אָר וּבְּעָּלְי בְּיִּבְּיי אָנִיי וְיִי בְּיִּעְלְיי בִּיי בְּבְּעִיי בְּיִּעְנִיי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִּבְּיי אָרִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיי בְּיִי בִּייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּיִי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִי בְּיִיי בְּיִיי בִּיי בְּיִבְּיי בְּיִי בְּיִיי בְּייִי בְּייִי בְּיִיי בְּי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִי בְּייִי בְּיִיי בְּיִי בְּיִיי בְּיִיי בְּיי בְּיִייְיי בְּיִיי בְּיִיי בְּייִי בְּיי בְּיִיי בְּייי בְּיי בְּייִיי בְּייִי בְּייִיי בְּייִיי בְּיי בְּייִיי בְּייי בְייי בְּייי בְּייי בְּיִייי בְייִיי בְּייי בְּיי בְּיִיי בְּייִיי בְייי בְּיִיי בְּיי בְּייי בְיִיי בְּיי בְּיִיי בְּיי בְּייִי בְּיי בְּיי בְייִי בְּיי בְּייִי בְּיי בְּיי בְּיי בְּיִיי בְּיי בְייִיי בְּייי בְּיי בְּיִיייים בְּיי בְייִיי בְייִי בְּיי בְּיי בְ

^{19.} Β: ἐφ' ὑμῖν (ἐν ὑμ. ΑΧ). 20. Β: Εἰ δὲ οὐ (Kal si μὴ ΑΕΧ) ... ἀπὸ Αβ. (c. ΑΕΓΧ). 21. Β: ἔφυγεν 7. κ. ἀπέδρα ... ψκησεν ... * τἔ (c. ΑΕΓΧ). 28. Β* οἱ († ΑΕΓΧ). 24. Β: τὰ αἷματα ... 9εῖναι ... δε ἀπέκτεινεν ... * (pr.) τἐς ... ὅτι κατίσχυσαν ... * ὅς ἀπέκτεινεν ... * (pr.) τἐς ... ὅτι κατίσχυσαν ... * ὅςτε (c. ΑΓΚ). 25. Β: ἐδηπαν ... ἐνεδρεύοντες ... διήφαλον πάντα δε παρεπορεύετο ... † (p. τῷ) βασιλεῖ (c. ΑΕΓΧ). 26. Β: (eti. infra) Ἰωβήλ ... ἐν Σ. ... ἡλπισαν ἐν αὐτῷ (Αβέδ ... εἰς Σ. ... ἐπεπ. αὐτῷ ΑΓΧ). 27. Β: ἐξῆλθον ... ἐπάτησαν ... ἐλλελμ ... εἰςῆνεγκαν ... κατηφάσαντο (c. ΑΕΓΧ). 29. ΑΒ* τῷ († ϜΧ). Β: αὐτον (τὸν Αβ. Χ; ΑΕΓΧ: [* πρὸς] τῷ Ͻβ.).

^{20.} Bgl. B. 6. 21. dW: entfernt von A. B: von wegen. (A: aus Furcht vor.) vE: blieb bafelbst wegen.

^{22.} dW.vE: Und A. herrichte. A: regierte.
23. daß die ... abfielen bon A. B.dW.vE.A: Geift.
B: treulos wurben an A. vE: u. ... w. tr. gegen A.
dW: es machten ... eine Reuterei wiber A.

20 euch. * Bo nicht, fo gebe Feuer aus von Abi Melech und verzehre die Manner zu Sichem und bas Saus Dillo, und gebe auch Feuer aus von ben Dannern gu Gichem unb vom Saufe Millo, und verzehre Abi Me-21 lech. "Und Jotham flohe und entwich, und ging gen Ber und wohnete bafelbft vor feinem Bruber Abi Delech.

Als nun Abi Melech brei Jahre' über 23 Ifrael geherrichet hatte, * fanbte Gott einen bofen Willen zwifchen Abi Delech und ben Mannern zu Sichem. Denn bie Manner zu Sichem verfprachen Abi Melech

24 "und zogen an ben Frevel, an ben fiebengia Sohnen Jerub Baals begangen, und legten berfelben Blut auf Abi Delech, ihren Bruber, ber fie ermurget batte, und auf bie Manner zu Sichem, die ihm feine Band bagu geftartet hatten, bag er feine Bruber 25 erwurgete. *Und bie Manner gu Sichem bestelleten einen Sinterhalt auf ben Spigen ber Berge, und raubten alle, bie auf ber Strafe zu ihnen manbelten. Und es marb

Abi Delech angefagt.

Es tam aber Gaal, ber Sohn Cbebe, und feine Bruber, und gingen ju Sichem ein. Und bie Manner zu Sichem verließen 27 fich auf ihn *und jogen heraus aufs Belb, und lafen ab ihre Beinberge und telterten, und machten einen Tang, und gingen in ihres Gottes Baus, und agen und tranten, und fluchten bem Abi Delech. 28 "Und Gaal ber Sohn Chebs fprach: Wer und was ift Sichem, ift Abi Melech bag wir ihm bienen follten? Ift er nicht Jerub Baals Sohn, und hat Sebul, seinen Rnecht, bergefest über die Leute Bemore, bes Baters Sichems? Warum follten wir 29 ibm bienen? "Bollte Gott, bas Bolt mare unter meiner Sanb, bag ich ben Abi Melech vertriebe. Und es ward Abi Delech gefagt: Dehre bein Gerr und giebe aus.

29. U.L. geuch.

24. auf baf ba tame ber gr.... gelegt wurde. dW: bie Gewaltthat. vE: bas ... verübte Unrecht. dW: Bl. fiele. vE: jurudfehrte?

25. beft. wiber ihn ... beranbten ... bei ihnen vor-6. vE. l. ihm S.

26. fam and ... jogen fiber nach E. dW: jogen ein. (vE: 3. burd G.) dW.vE: (ver)traueten ihm.

27. gingen ... hielten Freudenfeft. B: machten

vobis; *sin autem perverse, egre-20 diatur ignis ex eo, et consumat hav.6; bitatores Sichem et oppidum Mello, cgrediaturque ignis de viris Sichem ct de oppido Mello, et devoret Abi-*Quae cum dixisset, 21 fugit et abiit in Bera, habitavitque ibi ob metum Abimelech fratris sui.

Regnavit itaque Abimelech super 22 Israel tribus annis. *Misitque Domi-23 nus spiritum pessimum inter Abimelech et habitatores Sichem, qui coeperunt eum detestari *et scelus in-24 terfectionis septuaginta filiorum Jero-(Me.23,35baal, et essusionem sanguinis eorum

conferre in Abimelech fratrem suum et in caeteros Sichimorum principes. v.32.43. qui eum adjuverant. *Posueruntque 25
Jos.8,2. insidias adversus eum in summitate montium; et dum illius praestolabantur adventum, exercebant latrocinia, agentes praedas de praeter-

euntibus, nunciatumque est Abime-

lech.

Venit autem Gaal filius Obed cum 26 fratribus suis et transivit in Sichimam. Ad cujus adventum erecti habitatores Sichem *egressi sunt in 27 (Ra.15.9. agros, vastantes vineas uvasque calcantes, et factis cantantium choris v.4. ingressi sunt fanum Dei sui, et inter epulas et pocula maledicebant Abimelech, *clamante Gaal filio Obed: 28 Ouis est Abimelech et quae est Sichem, ut serviamus ei? Numquid non est filius Jerobaal et constituit principem Zebul servum suum super

Gon.34,2.viros Emor patris Sichem? Cur ergo serviemus ei? *Utinam daret aliquis 29 populum istum sub manu mea, ut auferrem de medio Abimelech. Dictumque est Abimelech: Congrega ex-

20. Al. *ex eo. 23. Al.: Deus.

Loblieber? A: hielten Sang u. Tangreigen. vE: vermunichten.

28, n. Gebul fein Boigt? Dienet ben Mannern 4. ... ! B: Befehlehaber. dW: Statthalter.

29. Bunfdite ich boch, bies Und fprach ju M. vE: Satte ich boch. dW: D gabe man. A: Gabe boch Bemanb. B.dW.vE: fo wollte (wurbe) ich Al. weg. fchaffen. A: aus b. Weg fch. B.vE: Bermehre. A: Sammle bir Rriegevolf u. fomm!

Abimelechi flagitia et interitus.

δύναμίν σου καὶ έξελθε. 30 Καὶ ήκουσε Ζεβοὺλ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γάαλ υίοῦ "Αβεδ, καὶ ἐθυμώθη ὀργῷ. 31 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς 'Αβιμέλες μετὰ δώρων, λέγων 'Ιδοὺ Γάαλ υἰὸς 'Αβεδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παραγεγόνασων εἰς Συχέμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πολιορχοῦσι τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. 32 Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτός, σὰ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ ' 33 καὶ ἔσται τὸ πρωὶ ἄμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ηλιον, καὶ ὀρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρός σε, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθάπερ ἄν εῦρη ἡ γείρ σου.

³⁴ Καὶ ἀνέστη 'Αβιμέλεγ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αύτοῦ νυκτός, και ένήδρευσαν έπι Συχέμ είς τέσσαρας άρχάς. 35 Καὶ έγένετο πρωί, καὶ έξηλθε Γάαλ υίὸς Αβέδ, καὶ έστη πρὸς την θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως. Καὶ ἀνέστη Αβιμέλες καὶ 'πᾶς' ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ των ενέδρων. 36 Καὶ είδε Γάαλ 'viòς 'Αβεδ' τον λαόν και είπε πρός Ζεβούλ. Ίδου λαός καταβαίνων από κεφαλών των όρέων. Καί είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Την σκιὰν τῶν ὀρέων σύ όρᾶς ώς ανδρας. 37 Και προςέθετο έτι Γάαλ τοῦ λαλησαι, καὶ είπεν 'Ιδού λαὸς καταβαίνων 'κατὰ θάλασσαν' ἀπὸ τοῦ ἐγόμενα τοῦ όμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ έτέρα ἔρχεται δι όδου δρυός αποβλεπόντων. 35 Και είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Ποῦ ἐστὶ νῦν τὸ στόμα σου το λέγον. Τίς έστιν Αβιμέλες, ότι δουλεύσομεν αὐτῷ; Μὴ οὐχὶ οὖτός ἐστιν ὁ λαὸς Εν έξουδένωσας; Έξελθε δή νῦν καὶ πολέμει αὐτῷ. 39 Καὶ έξηλθε Γάαλ ενώπιον άνδρών Συχέμ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν Αβιμέλες. 40 Καὶ κατεδίωξεν αύτον Αβιμέλες, και έφυγεν από προςώπου αύτοῦ, καὶ ἐπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἔως τῶν θυρών της πύλης. 41 Και έκάθισεν Αβιμέλες έν Αρημά, και έξέβαλε Ζεβούλ τον Γάαλ και τούς αδελφούς αύτοῦ τοῦ μη οίκειν έν Συγέμ.

30. AB* ὁ († EFX). Β: ἀφγίσθη θυμῷ αὐτός (c. AFX). 31. Β: ἐν κρυφῷ ... ἔρχονται (μ. δώρ. ... παρ. AEFX) ... περικάθηνται (πολ. iid.). 32. Β* σὐ († AFX). 33. Β* (alt.) καὶ († AFX) ... ὅσα (καθάπερ ΑΕΓΧ). 34. Β* (alt.) ὁ ... τέτρασιν ἀρχαῖς (c. AEX). 35. Β* ἐγ. πρ. κ. († AFX). ΑΒ: τῷ θυρᾳ (τὴν θ. FX). ... * πᾶς († FX). Β: τῷ ἐνέδρς (ἐκ τ. ἐν. ΑΕΓΧ). 36. Β: καταβαίνει. ΑΒ rell. † (a. κφ.) τῶν (* X). Β: βλέπεις (ὀρ. ΑΕΓΧ). 37. Β* (tert.) τῷ († ΑΓΧ) ... Ηλωνμαωνενίμ (δρ. ἀπ. Α¹ ΕΓΧ). 38. Β: Καὶ πῷ ἐστὶ τὸ στ. σε ὡς ἐλάλησας (Πῷ -λέγον ΑΕΓΧ) ... * (alt.) ἐστιν ... παράταξαι (π. πρ. αὐτόν iid.). 39. Β: παρεταξατο προς ⋊β. 40. Β: ἐδίωξεν ... τῷς θύρας (c. ΑΕΓΧ). 41. Β: εἰςῆλθεν (ἐκ. ΑΕΓΧ) ... * τῷ († ΑΓΧ).

לְּיִשְׁמֵׁע זְּבֶלֹ שֵׁר הְּלִּיר אֶתְּדְּהָעִּר הְּנְשָׁמִר הִּמְצֵא יַדְה:

מִּשְׁכֵּים אֶתּרְאִתּוֹ יְצָאִים אֶלֶיהְ וְצְשָׂרִ הִנָּהְ נְצְשִׂיהְ

מִשְׁכֵּים אֶתּרְהָעִי בְּבֵּלֶרְ כִּזְרְתֵ הַשָּׁמְשׁ

בְּיְלָה אֵתָּר וְהָעֵם אֲשֶׁר־אִתֵּר וְנִשְׁכֵּים בְּצְלִים אֶלֶיר הְנִּהְ נִישְׁלֵח הַשְּׁלְּהִי נִישְׁכִּים אֶתּרְהְעִּיר עְלֵיף: וְיִשְׁהָר וְהִנָּם בַּבְּעָר הְנִּהְ נִישְׁרִ הְנִּהְ נִישְׁרִ הְנִּהְ וְנְשִׁמְּים אֶלֶיר הִנְּהְ וְנְשְׁמִים אֶלֶיר הְנִּהְ וְנְשִׁמִּים אֶלִיף וְנְשְׁבֵּים אֶתְרְבְּיִבְים אָתִרְהִיּבְים אָמִר הְנִּבְּים אָתִרְיִּבְים אָתִרְיִבְיִים אָתְרִים אָתְרִים אָתִרְיִים אָתְרִים אָתִּרְיִים אָתִרְיִבְּים אָתִּרְיִבְּים אָתִּרְיִבְּים אָתִּיְר בְּבְּיִבְים אָתִּרְבְּים אָתִּיר אָתְּבְּים וְנִיבְּים אָתִרְיִבְּים אָתִרְיִבְּים אָתִּרְיִבְּים אָתִּרְיִבְּים אָתִּרְיִים אָתְרִים אָתִּרְיִי בְּבְּעִים אָלִיף וְנִיבְּים אָתִרְיִבְּים אָתִּר וְבְּעָבִים הְּבְּים הְּבְּבְּים הְבִּבְּים אָתִּיר אָתְרִיבְּים אָּתְרִים אָתִּרְיבִּים אָתִּיר אָתְרִיבְּים אָּתְרִיבְּים הְּבִּבְים הְּבִּבְים הְיִּבְּים הְיִבְּבְים הְּבִּבְים הְיִּבְּים הְבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְיִּבְּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבְּיִים הְּבְּיִים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּבְּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְּיִים הְבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְּיִיבְּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְבִּיבְּים הְּבִּים הְּבְּבְּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְּבִּים הְבִּים הְּבְּים הְבּיבְּים הְבִּיבְּים הְּבְּיבְּים הְבִּיבְּים הְבִּיבְּים הְבִּיבְּים הְּבְּבְּים הְבְּבְּים הְּבְּבְּים הְבְּבְּבְּים הְבְּבְּבְּים הְבִּיבְּים הְבִּיבְּים הְבְּבְּבְּים הְבְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים ה

וַיָּקָם אָבִימֵלֶךְ וָכַל־דָּעָם אַשָּׁר אָמָוֹ כֵּיָכָה וַיֵּאָרְבִוּ עַל־שָׁבָם אַרְבַּעַה לח ראשים: ויצא בעל בן הָעֵיר -36 וָהַעֶם אֲשֶׁר־אָתִּוֹ מָן־הַמַּאָרֵב: וַיַּרָא־ בַּעַלֹ אַת־הַעָם נַיָּאמֵר אֵל־זְבַּל הַכָּה־ מראשי אליוֹ זַבַּל אַת־צֵּל הַהַרַים אַתָּה רֹאָה 37 פאַנשַׁים: רַיּּסָף עוֹד גַּעַלֹ לְדַבֵּרֹ רַיּאׁמֶר הַנַּה־עַם וֹרָדִּים מֵעֵם טַבְּוּר הָאָרֶץ יָראש־אַתַד בָּא מִדֵּרֶךְ אֵלְוֹן מִעְוֹנְנֵים: 38 וַיֹּאמֶר אֲלֵיו זְבָל אֲיָּה אֵיפִוֹא פִידְּ אַשַׁר תּאַבַּר בֵּי אַבִימֵלֶךְ כַּי נַעַבְדֵנּוּ הַלֹא זֶה הַעָם אַשָּׁר־מַאַסְתַּה בּוֹ 30 צארנא עַתַּה וָהָלַחֶם בּוֹ וַיַּצֵא גַעַל לפני בעלי שכם וילחם באבימלה: דְּפָּהוּ אֲבִינֶוּכֶךְ וַיַּנָס מִפָּנֵיו וַיִּפָּלוּ מכה בארומה ווגרש זבל את־ ואת־אַחַיו מִשְּׁבֶת בִּשְׁכַם:

v. 33. א' בחטת פתח v. 35. אל אל v. 35.

30. Da nun G., b. Befehlshaber b. Ct. B.dW.A: Dberfte. vE: Furft.

^{31.} B.dW.vE.A: Boten. B: mit hinterlift. dW. vE: mit (burch) Lift. B: handeln feindl. mit b. St. wiber bich. dW.vE: wiegeln b. St. auf gegen b.

30 Denn Sebul, ber Dberfte in ber Stabt, ba er bie Borte Gaale, bes Sohnes Chebs, 31 borete, ergrimmete er in feinem Born, *und fandte Botichaft zu Abi Delech beimlich, und ließ ihm fagen: Siebe, Baal, ber Sohn Cbebs, und feine Bruber, find gen Sichem gekommen und machen bir bie 32 Stadt wibermartig. *So mache bich nun auf bei ber Nacht, bu und bein Bolf, bas bei bir ift, und mache einen hinterhalt auf fie im 33 Welbe. *Und bes Morgens, wenn bie Sonne aufgehet, fo mache bich fruhe auf und überfalle bie Stadt. Und wo er und bas Bolt, bas bei ibm ift, ju bir binaus gieht, fo thue mit ihm, wie es beine Sanb finbet. Abi Delech ftanb auf bei ber Racht, und alles Bolf, bas bei ibm mar, und bielt 35 auf Sichem mit vier Saufen. * Und Baal, ber Sohn Cbebs, jog heraus und trat vor die Thur an ber Stadt Thor. Aber Abi Melech machte fich auf aus bem hinterhalt fammt bem Bolt, bas mit ihm war. 36 "Da nun Gaal bas Bolf fabe, fprach er zu Sebul: Siebe, ba kommt ein Bolt von ber Bobe bes Bebirges bernieber. Gebul aber fprach zu ihm: Du fieheft bie Schatten 37 ber Berge fur Leute an. "Gaal rebete noch mehr, und fprach: Siehe, ein Bolt fommt bernieber aus bem Mittel bes Lanbes, und ein Saufe tommt auf bem Bege gur 38 Baubereiche. *Da fprach Sebul ju ihm: Bo ift nun bier bein Maul, bas ba fagte: Ber ift Abi Delech, bag wir ihm bienen follten? Ift bas nicht bas Bolf, bas bu verachtet haft? Biebe nun aus und ftreite 39 mit ibm. * Saal jog aus vor ben Mannern zu Sichem ber, und ftritt mit Abi 40 Delech. * Aber Abi Delech jagte ibn,

41. AA: burften bleiben.

32. bas B. ... lege e. D. im F. B:ftelle. vE: mache.

fle ju Sichem nicht mußten bleiben.

baß er flohe vor ihm, und fielen viele Er-

Abi Melech blieb zu Aruma. Sebul aber

verjagte ben Gaal und feine Bruber, bag

41 fclagene bis an die Thur bes Thors. *Und

dW: lege bich in G. A: halte bich verborgen.
33. vE: falle uber b. St. her. B: fo magft bu ihm thun. dW: was bir vor bie S. fommt? vE: w. beine D. vermag. A: was bu fannft.

34. hielten. B.dW.vE: machten einen (legten fich

in) hinterh. gegen S.
36. dW.vE: es fleigt (ba fommt) B. herab v. b.

ercitus multitudinem et veni! *Zebul 30 enim princeps civitatis, auditis sermonibus Gaal filii Obed, iratus est valde et misit clam ad Abimelech nuncios, 31 dicens: Ecce, Gaal filius Obed venit in Sichimam cum fratribus suis et oppugnat adversum te civitatem: *surge itaque nocte cum populo, qui 32 v.25.43. tecum est, et latita in agro, *et primo 33 mane oriente sole irrue super civitatem; illo autem egrediente adversum te cum populo suo, fac ei quod potueris.

Surrexit itaque Abimelech cum 34

omni exercitu suo nocte, et tetendit

insidias juxta Sichimam in quatuor *Egressusque est Gaal filius 35 Obed et stetit in introitu portae civi-Surrexit autem Abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco, *cumque vidissit populum Gaal, 36 dixit ad Zebul: Ecce, de montibus multitudo descendit. Cui ille respondit: Umbras montium vides quasi capita hominum, et hoc errore deciperis. *Rursumque Gaal ait: Ecce, 37 Es.38,12, populus de umbilico terrae descendit et unus cuneus venit per viam, quae respicit quercum. *Cui dixit Zebul: 38 11.12. Ubi est nunc os tuum, quo loquebaris: Quis est Abimelech, ut serviamus ei? Nonne hic populus est quem despiciebas? Egredere et pugna contra eum! *Abiit ergo Gaal, spectante 39 Sichimorum populo, et pugnavit contra Abimelech. *Qui persecutus est 40 eum fugientem et in urbem compulit, cecideruntque ex parte ejus plurimi usque ad portam civitatis. Abimelech sedit in Ruma: Zebul autem Gaal et socios ejus expulit de urbe nec in ea passus est commorari.

^{39.} Al.: expectante.

Spigen ber Berge. B.dW.vE: ben So. vE: fur Menfchen. B: wie Manner.

^{37.} noch weiter ... es t. B. B: mitten aus b. 2. dW.vE: v. b. Sohe bes 2. vE: Terebinthe ber Sans berer. B: G. ber Tagemabler.

^{38.} dW.A: womit bu fprachft.

^{40.} dW: ben Gingang

^{41.} n. fonnten. B.dW.vE: (wohnen) burften,

τον Βααλβερίθ είς διαθήκην τοῦ είναι αὐτοῖς αὐτὸν είς θεόν. 84 Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ρυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων αὐτοὺς κυκλόθεν. 85 Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἱεροβάαλ ('αὐτός ἐστι Γεδεών') κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθοσύνην ῆν ἐποίησε μετὰ Ἰσραήλ,

ΙΧ. Καὶ ἐπορεύθη Αβιμέλες ὁ νίὸς Ίεροβάαλ είς Συγέμ πρός τους άδελφους της μητρός αύτοῦ, καὶ ελάλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πάσαν την συγγένειαν οίκου πατρός της μητρός αὐτοῦ, λέγων 2 Λαλήσατε δη έν τοῖς ώσι πάντων των άνδρων Συχέμ. Ποῖον βέλτιον ύμιν, τὸ άργειν ύμων έβδομήχοντα άνδρας πάντας υίους Ιεροβάαλ, η κυριεύειν ύμων άνδρα ένα; Καὶ μνήσθητε, ὅτι ὀστοῦν ὑμών καὶ σὰρξ ύμῶν εἰμὶ έγώ. 3 Καὶ ἐλάλησαν περί αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ώσὶ πάντων των άνδρων Συγέμ πάντας τους λόγους τούτους. Καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν οπίσω Αβιμέλεχ, ότι είπαν Αδελφός ήμων έστι. 4 Καὶ έδωκαν αὐτῷ έβδομήκοντα άργυρίου έχ τοῦ οίκου Βααλβερίθ. Καὶ έμισθώσατο εν αυτοίς Αβιμέλες ανδρας κενούς και θαμβουμένους, και έπορεύθησαν οπίσω αύτοῦ. 5 Καὶ εἰςηλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ είς Εφρά, και απέκτεινε τούς αδελφούς αὐτοῦ, υίους Ίεροβάαλ, έβδομήκοντα ανδρας έπι λίθον ένα. Καὶ ὑπελείφθη Ἰωάθαμ, νίὸς Ἱεροβάαλ ο γεώτερος, ότι έχρυβη.

6 Καὶ συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες Συχὲμ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Μααλώ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασίλευσαν τὸν 'Αβιμέλεχ βασιλέα πρὸς τῆ βαλάνφ τῆς στάσεως τῆς ἐν Συχέμ. ⁷ Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Ἰωάθαμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐν τῆ κορυφῆ ὁρους Γαριζίν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὰν αὐτοῦς καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν αὐτοῦς 'Ακούσατε μου, ἄνδρες Συχέμ, καὶ ἀκούσαι ὑμῶν ὁ θεός. ⁶ Πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ χρᾶσαι ἐφ ἐαυτῶν βασιλέα, καὶ εἶπον

83. Β: τῷ (τὸν ΑΧ) Βάαλ (-λβερίθ FX) * εἰς (†
ΑΓΧ). 34. Β* αὐτῶν († ΑΕΓΧ). 35. Β: πάντα τὰ
ἀγαθὰ ᾶ (c. ΑΕΓΧ). — 1. ΑΒ* ὁ (ΓΧ). Β* τὲς et
(bis) τῆς et τὴν († ΑΕΓΧ). 2. Β: Τὶ τὸ ἀγαθὸν
ὑμῖν, κυριεῦσαι ... ἐγαὸ (c. Α²ΕΓΧ). 4. Β: ἐξ οἵκε ...
ἐαντῷ (pro ἐν αὐτ.) ... (pro θαμβ.) δειλὲς (c. ΑΕΓΧ).
5. κατελείφθη (ὑπ. ΕΓΧ). 6. Β* οἱ et ὁ et βασιλ. ...
† (p. βαλ.) τῆ εὐρετῆ (c. ΑΓΧ). 7. Β: ἀνηγγέλη (c.
ΑΓΧ). ... ἐπὶ κορυφὴν (ἐν τῆ κ. ΕΓΧ). Λ¹Β: ἔκλαυσε
⟨ἐκάλεσε Λ²ΕΓΧ). Β: ἀκοσται (ἀκοσαι ΑΓΧ). 8. Β:
ἐπορενύθη (-θησαν ΑΕΓΧ) ... ἐαντὰ (-τῶν ΕΧ).

גנּ לְתֵּם בַּעַל בְּרָית לָאלְהִים: וְלָאׁ זְכְרוּ בְּנֵי יִשִּׂרְאֵל אָת־יְהוֹה אֶלְהֵיתֶם הַפַּצִּיל אוֹתֶם מִיִּד בְּל־אִיבֵיתֶם מִּ מִפְּבִיב: וְלְאֹ־עֲשׁוּ חָטָד עִם־בִּית יְרְבָּעַל גִּדְעָוֹן בְּלָל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשֶׂה עם־ישׂראל:

למקר בח-איני מבר משר בשכם: מפוא וֹנֹלְכִנּ וֹנִּמֹלְנִנּ אָער שִׁמִּר בּשִׁבּׁנִמְלְּנֵ מְפָנִא וֹנֹלְכִנּ וֹנִּמֹלְנִנּ אָעראָנִוּ אַבּרְשֹׁכֵּם וֹכֹּלְ-בּּנִע הַבְּבֹּתִם פַּרְ-נִבֹּמַלְ שָׁכֹם וֹכֹּלְ-בּּנִע שְׁבְבֹּתִם פָּרְ-נִבְּמַלְ שַׁכֹּם וֹכֹלְ-בּּנִע שְׁבְבֹּתִם אָנִם בּּלְ-בִּנְמַלֵּ שָׁבֹתִם וֹלְּכָבּ אַנִּערּ בִּאָנִנִּי בְּעָבּ שְׁבְבֹּתִם אָשׁבְּבַּעְ שִׁבְעָמָלְ בָּנִים וֹשְׁבָּתִם וּפְּטַׁוֹים שְׁבְבֹּתִם אָשׁבְּעַבְ שִׁבְּמֵלֵ שִּׁבְּתֵם פָּלֵּבּ שְׁבְּבֹּתִ בְּבָּעַ שִׁבְּעֵבׁ וּבְּשִׁנְיִ בָּעָּבּ שְׁבְּבֹּתִ וּבְּעָּנִי שִּׁבְּעֵב בִּיִּע בִּיִּבְּעָב בִּיִּים וְשִׁבְּעֵּנִי בְּעָּבְּ שְׁבְבֹּעִ שְּבְבָּעִ אַבִּימָלֶּנְ בָּלִב שִּׁבְּעֵים וְשִׁבְּעֵים בָּעָבְּ שְׁבְבַּעִר שִׁבְּעִר בְּעָבְעִ שִּבְּעֵב בִּיִּבְּעִב בְּבָּעִים אָּעָב בְּלֵבְיָם שְׁבְּעֵב שִּבְעַבְים הָבְּבָּעִר בְּאָוֹנִי בָּלְבּ בְּלֵבְי וְבְּבָּעָר שִּׁבְעַלִּ שִּבְּעָבׁ בְּבְּבְי שְׁכִּעִים וֹשְׁבְעִר בְּאָוֹנִי בְּעָבּי בְּלֵבְי וְבְבָּעָר שִּׁבְעַלִּ שְׁבִּעְנִי בְּבְּבְּעֵב בְּבְּעִב בְּבְּעִב בְּבְּבְיים בְּבְּבְּעִר בְּבְּעִבְי שִּבְּעִב בְּבְּבְּעִי שִּבְּעִב בְּבְּבְּעִי בְּבְּבְּעִר בְּאָבְנִי בְּעָבְּי בְּבְּבְּעִי שִּבְּעִי בְּבְּבְּעִי שִּבְּעִבּי בְּבְּעִבְּי שִּבְּעִי בְּבִּיבְּי בְּבָּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בִּיִבְּבְּר בְּבְּעִבְּי שִּבְּעִבּי בְּבִּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בִּיבְּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בְּבִּבְּעִי בְּבִּבְיּבְייִי בְּבְּבְּיבְּיִי בְּבִּבְּיִי בְּיִבְּיִּי בְּבִּיבְּיי בְּבְּבְּבְּיִי בְּבִּבְּייִי בְּבְּבְּיבְּיִי בְּבִּיבְּיים בְּיבִּיבְּייִי בְּבִּיבּיבְּיי בְּבִּיבְּיי בְּבִּבְיים בּּבְּיבְיים בְּיבִּיבְּיי בְּבִּיבְּיבְיים בְּבְּבְיי בְּבִּיבְיי בִּבְּיבְיים בְּבִּיבְיי בְּבִּבְּיבּיי בְּבִּיבּיבְּיבּי בְּבִּבּיי בְּבִּבּיי בְּיבּיבְּיי בְּבִּיבּיי בְּיבּבְּיבּיי בְּבִּבּיי בְּבּבְּיי בּיבּיבּיי בְּבִּיבְּיבּיי בְּבִּיבְּבְּיי בְּבִּיבְּיים בְּבִּיי בְּבִּיבְּיבְּיים בּּבְּבְּיבְיים בּּבּיבּיים בּבּיבּיים בּבּיבּיים בְּבִּיבּיים בּּבּבּים בּיּבּיבּיבּים בּּבּבּים בּבּבּבּים בּיבּבּבּים בּּבּים בּבּבּבּים בּּבּבּים בּּבּבּים בּּבּ

לִמֹמִם הֹלִיבִם מֵלֵנִׁ וֹיִּאִמֹרִי לְזִּיִׁת אָלִיכֶּם אָלִיבִם: בַּלְּוֹנִ בְּיִּאַלִּרִי לְזִּיִם לְנִיִם שִׁמְלֵּיִ אַלְיִ בַּנְאַלֵּי שִׁלְיִ בִּיּאַלִּי הַבְּּרִאָּתִּ בּרַבּּנִינִים שִׁמְלֵּי אַלְיִ בַּנְאַלֵּי וְיִּלְּבֹא וֹיִשְׁמִת גַּיִּנְיִבוּ לְיִוְנִים וֹיִּלֶנִי וֹיִּלְבֹּא בְּנִאָמִר בְּהַבּּים גַמָּלֵנִּ בִּבּאַר אָשִּר בִּשְׁלָּוּן בַּבּּאַר בִּשְׁכֵּם:

1. vE: vateri, o. f. M. A: gangen Bermanbtichaft b. Baterhaufes:

^{35.} B: bewiefen f. Liebe. dW: thaten. vE: ubten f. B. A: ubt. n. L. B. vE: nach allem bem G. dW.A: für all bas (alles) G.

34 Baal Berith jum Gott. *Und bie Rinber Ifrael gebachten nicht an ben herrn, ihren Bott, ber fie erreitet hatte von ber Banb 35 aller ihrer Feinde umber, *und thaten nicht Barmherzigfeit an bem Saufe Jerub Baal Gibeons, wie er alles Gutes an

Birael gethan batte.

Ubi Melech aber, ber Sohn Jerub IX. Baals, ging bin gen Sichem gu ben Brubern feiner Dutter, und rebete mit ihnen und mit bem gangen Gefchlecht bes Saufes 2 feiner Mutter Baters, und fprach: "Lieber, rebet vor ben Ohren aller Manner gu Sichem: Bas ift euch beffer, bag flebengig Danner, alle Rinber Jerub Baals, über euch herren feien, ober bag Gin Dann uber euch Berr fei? Bebenft auch babei, 3 bağ ich euer Gebein und Fleisch bin. *Da rebeten bie Bruber feiner Mutter von ihm alle biefe Borte vor ben Ohren aller Manner zu Sichem, und ihr Berg neigete fich Abi Delech nach, benn fle gebachten: Er ift unfer Bruber. *Und gaben ihm flebengig Silberlinge aus bem Saufe Baal Berithe. Und Abi Delech bestellete bamit lofe leichtfertige Manner, die ihm nachfol-*Und er fam in feines Baters 5 geten. Baus gen Ophra, und ermurgete feine Bruder, Die Rinder Jerub Baale, fiebengig Mann, auf Einem Stein. Es blieb aber über Jotham, ber jungfte Sohn Jerub Baals, benn er warb verftedt.

Und es versammleten fich alle Manner von Sichem und bas gange Baus Dillo, gingen bin und machten Abi Delech gum Ronige bei ber boben Giche, bie zu Sichem 7 ftebet. *Da bas angefagt warb bem 30tham, ging er bin und trat auf bie Bobe bes Berges Griffim, und bob auf feine Stimme, rief und fprach ju ihnen: Goret mich, ihr Danner zu Gichem, bag euch 8 Gott auch bore! *Die Baume gingen bin, daß fie einen Konig über fich falbeten,

2. A.A .: Liebe.

que cum Baal foedus, ut esset eis in deum. *Nec recordati sunt Domini 34 Dei sui, qui eruit eos de manibus inimicorum suorum omnium per cir-9,5.16.19 cuitum, *nec fecerunt misericordi- 35 am cum domo Jerobaal Gedeon juxta omnia bona, quae fecerat Israeli.

Abiit autem Abimelech filius IX. 8,81. Jerobaal in Sichem ad fratres matris suae, et locutus est ad eos et ad omnem cognationem domus patris matris suae, dicens: *Loquimini ad 2 omnes viros Sichem: Quid vobis est 8.42. melius, ut dominentur vestri septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut dominetur unus vir? Simulque con-Gen. 2,23, siderate, quod os vestrum et caro 29,14. vestra sum. Locutique sunt fra-Bph.5,30 tres matris ejus de eo ad omnes viros Sichem universos sermones istos, et inclinaverunt cor eorum post Abimelech, dicentes: Frater noster est. *Dederuntque illi septuaginta pondo 4 8.23. argenti de fano Baalberit. Qui con-11,3. duxit sibi ex eo viros inopes et va-PChr. gos, secutique sunt eum. *Et venit 5 in domum patris sui in Ephra, et ^{2Rg.10,7}·occidit fratres suos filios Jerobaal v.18. septuaginta viros super lapidem unum, remansitque Joatham filius Jerobaal minimus et absconditus est.

Congregati sunt autem omnes viri Sichem et universae familiae urbis 25m.5,9. Mello, abieruntque et constituerunt Jos.24.26 regem Abimelech juxta quercum, 12,6s. quae stabat in Sichem. *Ouod 7 v.s. cum nunciatum esset Joatham, ivit Jos. 8,38. et stetit in vertice montis Garizim, De. 27,12. elevataque voce clamavit et dixit: Audite me, viri Sichem, ita audiat vos Deus! *Ierunt ligna, ut unge- 8 rent super se regem, dixeruntque

7: 8: ita ut.

^{2.} Rebet boch. vE:in bie D. B.dW: Barger (von) S. vE: Ginmobuer. B.dW.vE.A: berrichen. vE: Und beb. baß ich eures Bebeine

^{3.} B.dW.A: benn (inbem) f. fprachen. vE: fagten. 4. Dingete. dW.vE.A: 70 Sefel (Bfund) Silbers aus b. Tempel. vE: faufte bafur. dW: fchlechte, muthwillige Lente. vE: fcl. u. freche. A: arme lofe. Bolyglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{5,} benn er war. B.dW: hatte fich verft. vE.A: meil er f. v. h.

^{6. (}Die B. 2.) dW: u. alle Bewohner ber Burg. B: Giche bes aufgerichteten Males, bas ju G. ift? dW: bie bei G. gevflangt ift?

^{7.} dW.vE.A: ftellte fich auf b. Gipfel (b. Spite). B: Gott anhore. dW: auf euch hore. vE: fo wirb

τη ελαία. Βασίλευσον εω ήμων. 9 Καὶ είπεν αύτοις ή έλαία. Αφείσα την πιότητά μου, ην έν έμοι εδόξασεν ο θεός και άνθροποι, πορεύσομαι κινείσθαι έπὶ τῶν ξύλων; 10 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τῆ συκῆ. Δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. 11 Καὶ είπεν αὐτοῖς ή συκή. 'Αφείσα την γλυκύτητά μου καὶ τὸ γέννημά μου τὸ άγαθὸν πορευθώ άργειν των ξύλων; 12 Καὶ είπαν τὰ ξύλα τη αμπέλφ. Δεύρο βασίλευσον έφ' ήμων. 18 Καὶ είπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος 'Αφεῖσα τὸν ολνόν μου, την εύφροσύνην του θεού καλ των ανθρώπων, πορεύσομαι άργειν των ξύλων; 14 Καὶ είπαν πάντα τὰ ξύλα πρὸς τὴν ἡάμνον. Δεύρο σὺ βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν. 15 Καὶ είπεν ή ράμνος πρός τὰ ξύλα Εὶ ἐν άληθεία ὑμεῖς γρίετε με του βασιλεύειν εφ ύμας, δευτε πεποίθατε εν τη σκέπη μου καὶ εί μή, εξελθοι πυρ έκ της ράμνου και καταφάγοι τὰς κέδρους 16 Καὶ νῦν εί ἐν ἀληθεία και τοῦ Διβάνου. έν τελειότητι έποιήσατε καὶ έβασιλεύσατε τὸν 'Αβιμέλες, καὶ εἰ καλώς ἐποιήσατε μετὰ Ἱεροβάαλ καὶ μετὰ τοῦ οίκου αὐτοῦ, καὶ εἰ κατὰ τὸ άνταπόδομα τῆς γειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, 17 ώς επολέμησεν ο πατήρ μου ύπερ ύμῶν καὶ έβριψε την ψυχην αύτοῦ έξ έναντίας καὶ έξειλατο ύμας έκ χειρός Μαδιάμ, ¹⁸καὶ ύμεῖς έπανέστητε έπὶ τὸν οίκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ απεκτείσατε τους υίους αυτοῦ έβδομήκοντα ανδρας έπι λίθον ένα, και έβασιλεύσατε τον Άβιμελεγ υίὸν της παιδίσκης αύτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Συγέμ, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστί. 19 Kal εί ἐν άληθεία και έν τελειότητι έποιήσατε μετά Ίεροβάαλ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, εὐφρανθείητε έν Άβιμέλες και εύφρανθείη καίγε

ריאמר עכינו: אַלהֵים וַאַנִשׁים וַהַּלְכָתִּי סי הַאַטַר כָּךְ אַתַּה מִלָּךְ־עָלֵינוּ: וַיִּאֹמֵר דַתַצַים אָם בַּאָמֵת אַתֵּם מִשָּׁחִים אֹתֵי לִמֵּלֶהְ צֵלֵיכָּם בָּאוּ חַסְוּ כבלי ואס אין הבא אם מו-האמר 16 וָתאַכַל אַת־אַרְזֵי הַלְּבַנִוֹן: ועתה אם־באמת ובתמים עשיתם ותמליכו אָת־אָבִימֵלֶהְ וָאָם־טוֹבָה צַשִּׁיתָם עִם־ יָרְבַּעַל וְעִם־בֵּיתֹוֹ וְאָם־בִּגְמִוּל 17 עשיתם לו: אַשָּׁר־נָלְחָם אָבֵי עַלַיבֵם רַיַּשָׁלַךְ אָת־נַפְשׁוֹ מַנָּגַד וַיַּצַל אָתָכֵם ואַתִּם קַמְתָּם עַל־בּית בַּדְיַן: אַבִּי הַיּוֹם וַתַּהַרְגִּוּ אָת־בַּנֵיו שִׁבָעֵים אַישׁ עַל־אָבֶן אָחַת וַתַּמְלִיכוּ אָת־ בו־אַמַתוֹ 19 כֵּי אַחִיכֵם הָוּא: וָאִם־בַּאָמֻת וּכְתַמֵים

עלפר ק' . 12. 'p מלכדו ק'

11. dW: foftl. Fr.

^{9.} B (eti. 11 et 13): Μη ἀπολείψασα (Ἀφεῖσα ΑΕΧ) ... ἐν η δοξάσεσε τον θεὸν ἄνδρες (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: πορευθῶ ἄρχειν * ἐπὶ. 10. Β: εἰπον (-αν ΑΓΧ). 11. Β† (a. την) ἐγῶ ... τὰ γεννήματὰ με τα ἀγ. ... πορεύσομαι κινεῖσθαι ἐπὶ (c. ΑΕΓΧ). 12. Β: πρὸς τὴν ἄμπελον (τῆ ἀμπ. ΑΓΧ). 13. Β: τὸν εὐφαίνοντα θεὸν καὶ ἀνθρώπες ... κινεῖσθαι ἐπὶ τ. ξ. ΑΕΓΧ: πορευθῶ. 14. Β: τῆ ῥάμνον (πρὸς τὴν ὁ ΑΕΓΧ). 15. Β: χρίετε με ὑμ. (c. ΑΓΧ). ΑΧ: εἰς βασειλέα ἐφ' ὑμῶν. Β: ὑπόστητε ἐν τῆ σκιὰ με (c. ΑΕΓΧ) ... ἀπ ἐμᾶ (ἐκ τῆς ὁ. iid.). 16. Β* (alt.) ἐν († ΑΕΓΧ) ... ἀγαθωσύνην (καλῶς Α²Γ; Λ¹ΕΧ: καθῶς) ... ὡς ἀνταπόδοσιε χειρὸς (c. ΑΕΓΧ). 17. Β: παρετάξατο ... ἐξέζοιψε ... ἐξόνοστο (ἐπολ. ... ἄρὸ. ... ἔξείλατο ΑΓΧ). 18. Β* τῆς († ΑΕΓΧ). 19. ΑΒ* (alt.) ἐν († ΕΧ). Β† (a. τὲ) μετὰ (* ΑΕΓΧ).

^{8.} B.d W.vE: Sei (bu) R. über uns.
9. B: von m. F. ablaffen. dW.vE: abftehen. A: aufgeben. dW: rühmen. (A: ble ben G. bient. B: ba man burch mich beibes Gott n. M. ehret?) A: um besfördert zu werben unter b. Baumen!

und fprachen jum Delbaum: Gei unfer 9 Ronig. *Aber ber Delbaum antwortete ihnen: Soll ich meine Fettigkeit laffen, Die beibe Gotter und Menfchen an mir preisen, und hingeben, bag ich fcwebe über ben 10 Baumen? *Da fprachen bie Baume gum Feigenbaum: Romm bu und fei unfer 11 Ronig. "Aber ber Feigenbaum fprach gu ihnen: Soll ich meine Sugigfeit und meine gute Frucht laffen, und hingehen, daß ich 12 über ben Baumen ichwebe? *Da fprachen bie Baume gum Beinftod: Romm bu 13 und fei unfer Ronig. *Aber ber Wein= ftod fprach ju ihnen: Soll ich meinen Doft laffen, ber Gotter und Menschen frohlich macht, und hingehen, bag ich über 14 ben Baumen ichwebe? *Da iprachen alle Baume jum Dornbufch: Romm bu und 15 fei unfer Ronig. *Und ber Dornbufch fprach ju ben Baumen: 3fts mabr, bag ihr mich jum RInige falbet über euch, fo fommt und vertrauet euch unter meinen Schatten, wo nicht, fo gebe Feuer aus bem Dornbusch und verzehre bie Cebern 16 Libanons. "Sabt ibr nun recht und redlich gethan, bag ihr Abi Delech jum Ronige gemacht habt? und habt ihr mohlgethan an Berub Baal und an feinem Baufe, und habt ihm gethan, wie er um 17 euch verbienet bat, *bag mein Bater um euret willen geftritten hat und feine Seele babin geworfen von fich, bag er euch er-18 rettete von ber Mibianiter Sanb? "Unb ibr lehnet euch auf heute wiber meines Batete Baus, und erwurget feine Rinder, ftebengig Mann auf Ginem Stein, und machet euch einen Ronig, Abi Melech, feiner Magb Sohn, über bie Manner gu 19 Sichem, weil er euer Bruber ift. * Sabt ihr nun recht und redlich gehandelt an Berub Baal und an feinem Baufe an biefem Tage, fo feid frohlich über bem Abi Delech, und er fei froblich über

17. U.L .: eurer willen.

13. dW.vE.A: erfreuet. B.A: Gott?

olivae: Impera nobis! *Quae respon- 9 dit: Numquid possum deserere pinguedinem meam, qua et dii utuntur et homines, et venire, ut inter ligna promovear? *Dixeruntque ligna ad 10 arborem ficum: Veni et super nos regnum accipe! *Ouae respondit 11 eis: Numquid possum deserere dulcedinem meam fructusque suavissimos, et ire, ut inter caetera ligna promovear? *Locutaque sunt ligna 12 ad vitem: Veni et impera nobis! *Quae respondit eis: Numquid pos-13 Ps. 104,15 sum deserere vinum meum, quod Coh.10,19 Sir.31,32 laetificat Deum et homines, et inter ligna caetera promoveri? *Dixerunt- 14 que omnia ligna ad rhamnum: Veni et impera super nos! *Quae re-15 spondit eis: Si vere me regem vobis constituitis, venite et sub umbra mea requiescite; si autem non vultis, Zach: egrediatur ignis de rhamno et devo-Es. 19,14. ret cedros Libani. *Nunc igitur, 16 si recte et absque peccato constituistis super vos regem Abimelech, et 8,35. bene egistis cum Jerobaal et cum domo ejus, et reddidistis vicem beneficiis ejus, *qui pugnavit pro vobis 17 (5,18.2. et animam suam dedit periculis, ut erueret vos de manu Madian, "qui 18 nunc surrexistis contra domum pav.s.s,30.tris mei, et interfecistis filios ejus (2Rg. septuaginta viros super unum lapidem, et constituistis regem Abimelech filium ancillae eius super habitatores Sichem, eo quod frater vester sit. v.16.8,34. *Si ergo recte et absque vitio egistis 19 cum Jerobaal et domo ejus, hodie lue-

feiner Sanbe. dW: n. ber Bohlthat. vK: ben Bohle thaten.

tamini in Abimelech et ille laetetur in

^{15.} B: in Bahrheit fo. dW: Bollt ihr in B. mich falben. A: mabrhaft. vB: Benn ihr ... wollt. dW. vB: meinem Sch. B: nehmet Buffucht gu.

^{16.} mahrhaftig m. r. dW.vE: tren ... (gehanbelt). B: in b. Bahrh. u. in b. Anfrichtigf. geh. dW: gut geth. vE: Ontes. B: S. bewiefen ... nach b. Berbienft

^{15.} Al. * vultis. 19. S: leetemini.

^{17.} da ... hinweggew. dW: f. Leben v. fich gew.

vE: preis gegeben. 18. B: feib h. aufgestanden ... u. habt. dW.vE. habt euch (jest) erhoben. 19. dW.vE.A: freuet euch Abimeleche.

αὐτὸς ἐν ὑμῖν. 20 Καὶ εἰ μή, ἔξείθοι πῦρ ἔξ ᾿Αβιμείλες καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνθρας Συγὲμ καὶ τὸν οἶκον Μααλώ, καὶ ἔξείθοι πῦρ ἀπὸ ἀνθρῶν Συγὲμ καὶ ἐκ τοῦ οἴκου Μααλώ καὶ καταφάγοι τὸν ᾿Αβιμείλες. 21 Καὶ ἀπέδρα Ἰωάθαμ καὶ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη ἔως Βαιἡρα καὶ κατψκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προςώπου Ἦβιμείλες τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22 Καὶ ἦρξεν ᾿Αβιμέλεχ ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη.
23 Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον ᾿Αβιμέλεχ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀνδρῶν Συχέμ, καὶ ἡθέτησαν οἱ ἀνδρες Συχὲμ ἐν τῷ οἴκῷ ᾿Αβιμέλεχ, ²² τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἐβδομήκοντα υίῶν Ἱεροβάαλ καὶ τὸ αἴμα αὐτῶν, τοῦ ἐπιθεῖναι ἐπὶ ᾿Αβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνδρας Συχὲμ τοὺς κατισχύσαντας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὡστε ἀποκτείναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.
25 Καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες Συχὲμ ἔνεδρα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων, καὶ ἀνήρπαζον πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπὶ αὐτοὺς ἐν τῷ ὀδῷ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ ᾿Αβιμέλεχ.

26 Καὶ ἦλθε Γάαλ νίὸς ᾿Αβὲδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον εἰς Συχέμ. Καὶ ἐπεποίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Συχέμ, ²7 καὶ ἦλθον εἰς ἀγρόν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν καὶ ἐπάτουν, καὶ ἐποίησαν γορούς, καὶ εἰςῆλθον εἰς οἰκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ κατηρῶντο τὸν ᾿Αβιμέλεχ. ²8 Καὶ εἶπε Γάαλ νίὸς ᾿Αβὲδ Τίς ἐστιν ᾿Αβιμέλεχ καὶ τἰς ἐστιν νίὸς Συχέμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; Οὐχ νίὸς Ἱεροβάαλ καὶ Ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν Ἐμμῶρ πατρὸς Συχέμ; Καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεὰς; ²9 Καὶ τίς δῷη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν τῆ χειρί μου, καὶ μεταστήσω τὸν ᾿Αβιμέλεχ, καὶ ἐρῷ πρὸς τὸν ᾿Αβιμέλεχ. Πλήθυνον τὴν

ראם־אין בַכם : כ הוא ותאכל את־בעלי ותצא אש מבעלי מְלוֹא וְתֹאכֵל שכם ומבית 21 אַבִּימַלֶה: וַיַּנָס יוֹתַם וַיִּבְרֵח וַיֵּלַהְ בַּאַרָה וַיַּשָׁב שָׁם מִפְּנֵי אַבִּימֵלֶךְ אַחִיוּ: על־ישראל שלש 23 שַׁנִים: וִיּשָׁלַח אַלְהִים רַוּח רַעָה בין אַבִּימַלֶה וּבֵין בַּצַלֵי שָׁכֵם וַיִּבְגִּדִוּ לבוא חמס ישׁכֵם בַּאַבִימַלֶּך: וְדָמָם לַפּוּם עַל־ מִבְעֵים בְּנֵי־יְרָבָּעַל אַבִּימַלָהְ אַחִיהָם אַשׁר ועל בַּעַבִּי שָׁבֶם אֲשֵׁר־תְזָּקוּ אָת־נַדֵיוּ כח להרג את־אחיו: סָכֶם מְאֶרְבִים עַל כַל־אַטָּר־יַעַבִּר

לֹאֹבִימָלֶּבׁ נַבֵּׁשׁ בַּבְּאֵׁבׁ נִבְּאָמָּי בַּגִּיִּגִי נִאָּמִירָנִי אָתּ-אַבִּימֵלֶנֵּ נִיְאָמָי 5. אַכְּשׁי נִשִּׁין אָתּ-שָׁבֶּשׁ נַמַבְּינִּ נַתְּלְנִּיּ אַלְשֵׁי נִשְׁיִּי נִיּשִׁין אַתּ-שָׁבֶּשׁ נַמַבְּינִּ נְתַּבְּנִיּ אַלְשֵׁי נִשְׁיִרְ נִיּשְׁיִי נִבּּתְ בּּוֹ מַבְּנִי נִתְּלָא אַלְשִׁי נִשְׁיָבׁוּ נִיּיִשְׁישִׁי נִיּלְשִׁי נִילְּלְנִי שָׁרֵּבּי נִתְּלָא אַלְשִׁי נִשְּׁיבָׁוּ נִיּיִשְׁישִׁי נִיּלְשְׁיִי נִילְּלְנִי שָׁרֵבּי נִייִבְּעִּי בִּיִּנִי עַּבְּרָּי נִיּּבְּעִי נִּיִּבְּעִי בַּוֹּבְּעָי בַּיּנִי עַּבְּבְּנִי נִיּבְּעָי נִיּיִבְּעִי נִיּבְּעַי נִיּיִבְּעָּי נִיּיִבְּעָּי נִיּיִבְּעָּי נִיּבְּעָי נִיּיִבְּעָּי נִייִּבְּעָּי נִיּיִבְּעָּי נִיּיִבְּעָּי נִיּנִבְּעָי נִיּבְּעָּי נִיּבְּעָּי נִינִּבְּעָּי נִיּבְּעָּי נִיּבְּעָּי נִיבְּעָּי נִינִּבְּעָי נִינִּבְּעָי נִינִּבְּעָּי נִיִּבְּעָּי נִייִּבְּעִי נִייִּבְּעִי נִיִּבְּעִי נִינִּבְּעִי נִיּבְּעָּי נִיִּבְּעִי נִיִּבְּעִי נִּיִּבְּעִי נִּיִּבְּעִי נִינִּבְּעִי נִינִּבְּעָּי נִינִּבְּעָּי נִבְּעָּבְי נִינִּבְּעָּי נִבְּעִּבְּי נְּבִּבְּעִי נְבִּבְּעִי נְבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נִינְבְּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נִּבְּבְּעִי נְּבִּבְּעִי נְּבִּבְּיי נְּבִּבְּעִי נִּבְּבְּעִי נִּבְּבְּעִי נִּבְּבְּעִי נְבִּבְּעִי נְבִּבְּעִי נְבִּבְּעִיי נִבְּבְּבְּעִי נִבְּבְּבְּיִי נִּבְּבְּבְּעִיי נִּבְּבְּבְּבְּבְּבְּיִי נְבְּבְּבְיִי נִּיִּבְּבְּיִי נִּבְּבְּבְּיבְיי נִּבְּבְּיי נִבְּבְּייִי נִּבְּבְּיי נִּבְּבְיי נִּבְּבְּיי נִּבּיבְּיי נִּבְּבְּיי נִיבְּיבּיי נְיּייִּיי נְייי נְּבְיּבְייִי נְּיּבְייִּי נְּבְיבְייִּבְּייִי נְּבְּיבְיי נְּיּבְיּבְיי נְבְּיבְּיבְּייי נְבְּיבְייִּבּייי נְבְּבְּיבְייִיי נְּיּבְיי נְּבְּיבְּיי נְבְּיבְּיי נְבְּיבְּיי נְבְּיבְּיבְיי נְיּבְּיבְיי נְיּייּייי נְייּיי נְיבְּייינְיי נְיּיייי נְּייייי נְבְּיייי נְבְּייִּיי נְיּבְּיי נְבְּייייי נְבְּיבְּייי נְבְּיוּי

^{19.} Β: ἐφ' ὑμῖν (ἐν ὑμ. ΑΧ). 20. Β: Εἰ δὲ οὐ (Καὶ εἰ μη ΑΕΧ) ... ἀπὸ Αβ. (c. ΑΕΓΧ). 21. Β: ἔφυγεν Ἰ. κ. ἀπέδρα ... ἀπόσεν ... * τẽ (c. ΑΕΓΧ). 23. Β* οἱ († ΑΕΓΧ). 24. Β: τὰ αἵματα ... θεῖναι ... ὃς ἀπέπετεινεν ... * (pr.) τὸς ... ὅτι κατίσχυσαν ... * ἀστε (c. ΑΓΧ). 26. Β: ἔθηκαν ... ἐνεδρεύοντες ... ἀιήρπαζον πάντα δς παρεπορεύετο ... † (p. τῷ) βασιλεῖ (c. ΑΕΓΧ). 26. Β: (eti. infra) Ἰωβήλ ... ἐν Σ. ... ἡλπισαν ἐν αὐτῷ (Αβέδ ... εἰς Σ. ... ἐπεπ. αὐτῷ ΑΓΧ). 27. Β: ἐξῆλθον ... ἐπάτησαν ... ἐλλελίμ ... εἰςήνεγκαν ... κατηράσαντο (c. ΑΕΓΧ). 29. ΑΒ* τῷ ᾿Αβ.). Β: αὐτον (τὸν ᾿Αβ. Χ; ΑΕΓΧ: [* πρὸς] τῷ ʹΑβ.).

^{20.} Bgl. B. 6.
21. dW: entfernt von A. B: von wegen. (A: aus Furcht vor.) vE: blieb baselbst wegen.

^{22.} dW.vE: Und A. herrichte. A: regierte.
23. daß die ... abfielen von A. B.dW.vE.A: Geift.
B: treulos wurden an A. vE: u. ... w. tr. gegen A.
dW: es machten ... eine Meuterei wiber A.

20 euch. *Wo nicht, fo gehe Feueraus von Abi Melech und verzehre die Manner zu Sichem und bas haus Millo, und gehe auch Feuer aus von ben Mannern zu Sichem und vom hause Millo, und verzehre Abi Mesellech. *Und Jotham flohe und entwich, und ging gen Ber und wohnete baselbst vor feinem Bruder Abi Melech.

22 Ale nun Abi Melech brei Jahre über 23 Ifrael geherrichet hatte, * fanbte Sott einen bofen Willen zwischen Abi Melech und ben Mannern zu Sichem. Denn bie Ranner zu Sichem versprachen Abi Melech

24 "und zogen an ben Frevel, an ben flebenzig Söhnen Jerub Baals begangen, und legten berfelben Blut auf Abi Melech, ihren Bruder, ber fle erwürget hatte, und auf die Männer zu Sichem, die ihm seine hand dazu gestärket hatten, daß er seine Brüber

25 erwurgete. "Und die Manner zu Sichem bestelleten einen hinterhalt auf ben Spigen ber Berge, und raubten alle, die auf ber Strafe zu ihnen wandelten. Und es ward Abi Melech angefagt.

26 Es fam aber Gaal, ber Sohn Chebe, und feine Brüber, und gingen zu Sichem ein. Und die Männer zu Sichem verließen

27 fich auf ihn "und zogen heraus aufs Belb, und lafen ab ihre Weinberge und telterten, und machten einen Tang, und gingen in ihres Gottes haus, und agen und tranken, und fluchten bem Abi Melech.

28*Und Gaal ber Sohn Ebeds fprach: Ber ift Abi Melech und was ift Sichem, bag wir ihm bienen follten? Ift er nicht Jerub Baals Sohn, und hat Sebul, feinen Knecht, hergesetzt über die Leute hemors, bes Baters Sichems? Warum follten wir

29 ihm bienen? *Wollte Gott, bas Bolt ware unter meiner hand, bag ich ben Abi Melech vertriebe. Und es warb Abi Melech gesagt: Mehre bein herr und ziehe aus.

29. U.L. geuch.

24. auf bag ba tame ber Fr... gelegt würbe. dW: bie Bewaltthat. vE: bas ... verübte Unrecht. dW: Bl. fiele. vE: jurudfehrte?

25. beft. wiber ihn ... beraubten ... bei ihnen vorther w. B: auf ihn. dW: legten wib. ihu Leute in h. vE: l. ihm h.

26. tam auch ... jogen über nach E. dW: jogen ein. (vE: 3. burch S.) dW.vE: (ver)traueten ibm, 27. gingen ... hielten Frenbenfeft. B: machten

vobis; *sin autem perverse, egre-20
diatur ignis ex eo, et consumat hav.15.15.7, bitatores Sichem et oppidum Mello,
cgrediaturque ignis de viris Sichem
et de oppido Mello, et devoret Abimelech. *Quae cum dixisset, 21
fugit et abiit in Bera, habitavitque
ibi ob metum Abimelech fratris sui.

Regnavit itaque Abimelech super 22 Israel tribus annis. *Misitque Domi-23 nus spiritum pessimum inter Abimelech et habitatores Sichem, qui coeperunt eum detestari *et scelus in-24 terfectionis septuaginta filiorum Jero-

(Ma. 23, 35) baal, et effusionem sanguinis eorum 27, 23. conferre in Abimelech fratrem suum et in caeteros Sichimorum principes,

v.32.43. qui eum adjuverant. *Posueruntque 25
Jos.8,2. insidias adversus eum in summitate
montium; et dum illius praestolabantur adventum, exercebant latrocinia, agentes praedas de praetereuntibus, nunciatumque est Abimelech.

Venit autem Gaal filius Obed cum 26 fratribus suis et transivit in Sichimam. Ad cujus adventum erecti habitatores Sichem *egressi sunt in 27 (E. 18.20 agros, vastantes vineas uvasque cal-

cantes, et factis cantantium choris
ingressi sunt fanum Dei sui, et inter
epulas et pocula maledicebant Abimelech, **clamante Gaal filio Obed: 28
Quis est Abimelech et quae est
Sichem, ut serviamus ei? Numquid
6,15.
non est filius Jerobaal et constituit

principem Zebul servum suum super Gen.34,2: viros Emor patris Sichem? Cur ergo serviemus ei? *Utinam daret aliquis 29 populum istum sub manu mea, ut auferrem de medio Abimelech. Dictumque est Abimelech: Congrega ex-

20. Al. *ex eo. 23. Al.: Deus.

Loblieber? A: hielten Sang n. Tangreigen. vE: vers munichten.

28. u. Gebul fein Boigt? Dienet ben Manuern D. ...! B: Befehlehaber. dW: Statthalter.

^{29.} Bunfchie ich boch, bies ... Und fprach jn A. vE: Satte ich boch. dW: D gabe man. A: Gabe boch Jemanb. B.dW.vE: so wollte (wurde) ich A. wegeschaffen. A: aus b. Beg fch. B.vE: Bermehre. A: Sammle bir Ariegevolf u. fomm!

TX.

δύναμίν σου καὶ ἔξειθε. 30 Καὶ ἥκουσε Ζεβοὺλ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους Γάαλ υίοῦ "Αβεδ, καὶ ἐθυμώθη ὀργῷ. 31 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς 'Αβιμέλεχ μετὰ δώρων, λέγων 'Ιδοὺ Γάαλ υίὸς 'Αβεδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς Συχέμ, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ πολιορκοῦσι τὴν πόλιν ἐπὶ σέ. 32 Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτός, σὰ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευσον ἐν τῷ ἀγρῷ. 33 καὶ ἔσται τὸ πρωὶ ἄμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, καὶ ὀρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὰ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρός σε, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθάπερ ἄν εὕρη ἡ γείρ σου.

34 Καὶ ἀνέστη 'Αβιμέλεγ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αύτοῦ νυκτός, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ Συγὲμ είς τέσσαρας άρχάς. 35 Καὶ έγένετο πρωί, καὶ έξηλθε Γάαλ νίὸς Αβέδ, καὶ έστη πρὸς την θύραν της πύλης της πόλεως. Καὶ ἀνέστη 'Αβιμέλες και 'πας' ό λαός ό μετ' αὐτοῦ ἀπό των ενέδρων. 36 Καὶ είδε Γάαλ 'υίος 'Αβεδ' τον λαόν και είπε πρός Ζεβούλ. Ίδου λαός καταβαίνων από κεφαλών των όρίων. Καί είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Την σκιὰν τῶν ὀρέων οὺ ὁρᾶς ὡς ἄνδρας. 37 Καὶ προςέθετο ἔτι Γάαλ τοῦ λαλησαι, καὶ είπεν 'Ιδού λαὸς καταβαίνων 'κατὰ θάλασσαν' ἀπὸ τοῦ ἐγόμενα τοῦ όμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ ἐτέρα ἔρχεται δι όδου δουός αποβλεπόντων. 36 Καί είπε πρός αὐτὸν Ζεβούλ. Ποῦ ἐστὶ νῦν τὸ στόμα σου το λέγον. Τίς έστιν 'Αβιμέλεγ, ότι δουλεύσομεν αὐτῷ; Μὴ οὐχὶ οὐτός ἐστιν ὁ λαὸς εν έξουδένωσας; Έξελθε δή νύν και πολέμει αὐτῷ. 39 Καὶ έξηλθε Γάαλ ενώπιον ἀνδρών Συχέμ, καὶ ἐπολέμησεν ἐν ᾿Αβιμέλες. 40 Καὶ κατεδίωξεν αυτόν Αβιμέλες, καὶ έφυγεν από προςώπου αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ ἔως τῶν θυρών της πύλης. 41 Και εκάθισεν Αβιμέλεγ έν Αρημά, και έξέβαλε Ζεβούλ τον Γάαλ και τούς αδελφούς αύτου του μή οίκειν εν Συγέμ.

30. AB* ό († EFX). Β: ἀργίσθη θυμῷ αὐτός (c. AFX). 31. Β: ἐν κρυφῷ ... ἔρχονται (μ. δώρ. ... παρ. ΑΕFX) ... περικάθηνται (πολ. iid.). 32. Β* σὐ († AFX). 33. Β* (alt.) καὶ († AFX) ... ὅσα (καθάπερ ΑΕΓΧ). 34. Β* (alt.) ό ... τέτρασιν ἀρχαῖς (c. AΕΧ). 35. Β* έν. πρ. κ. († AFX). ΑΒ: τῷ θυρᾳ (τὴν θ. FX). ... * πᾶς († FX). Β: τῦ ἐνέθρε (ἐκ τ. ἐν. ΑΕΓΧ). 36. Β: καταβαίνει. ΑΒ rell. † (a. κεφ.) τῶν (* X). Β: βλέπεις (ὀρ. ΑΕΓΧ). 87. Β* (tert.) τῷ († ΑΓΧ) ... Ήλωνμαωνενίμ (δρ. ἀπ. Α¹ ΕΓΧ). 88. Β: Καὶ πῷ ἐστὶ τὸ στ. σε ὡς ἐλάλησας (Πῷ -λέγον ΑΕΓΧ) ... * (alt.) ἐστιν ... παράταξαι (π. πρ. αὐτόν iid.). 39. Β: παρετάξατο προς Μβ. 40. Β: ἐδίωξεν ... τῆς θυρας (c. ΑΕΓΧ). 41. Β: εἰςῆλθεν (ἐκ. ΑΕΓΧ) ... * τῷ († ΑΓΧ).

לו בַּאָשֵׁר הַּמָצֵא יַדְה:

נְּיִשְׁמֵּע זְּבֶל שֵּׁר הְּצִּׁיר אֶתּדְּהִבְּרֶי בַּעַל

נִּישְׁמֵּים יִּשְּׁמֵּים אֵפֶּר: וַיִּשְׁלֵח מַלְאָכִים

גַּילְהְאַבִים אֶתּדְּהְעִּר עְּלֵיף: וְיִּשְׁלֵח מַלְאָכִים

גַּילְהְ אַתָּה וְהָעֶם אֲשֶׁר־אִתֵּך וְהָנֵּה וְהִנָּם

גַּילְה אַתָּה וְהָעֶם אֲשֶׁר־אִתֵּך וְתָּבָּה וְיִבְּנָם

גַּילְה אַתָּה וְהָעֶם אֲשֶׁר הִנָּהְה וְהַנָּם

גַּילְה אַתָּה וְהָעֶם אֲשֶׁר הִנְּהְנָה וְהַנָּם הַּעְּיִם אֵלֶּיר וְהַנָּה וְהָנָם אֵשֶׁר־אִתֹּוֹ וְהָעֵּם אֲשֶׁר־אִתִּוֹ וְבְּעָּים הַבְּבֶּית וְהְנָּהֵם אֵשֶׁרְ הִנְּהְנָה וְבְּבֶּית וְהְנָבְּה וְנְהְעָם אֵלֶּיף וְבְּבְּיתְיִם אָתִּה וְבְּבָּתְיִם אָּתְּר הְנָבְיה וְבְּעֵּים הַבְּבְּיה וְבְּעֵּים הַבְּבְּיה וְבְּבֶּיתְ וּבְּבָּם אַתְּר הִבְּבְּיה וְבָּעֵּים הַבְּבְּיה וְבָּעֵים אַנְיה וְבְּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבִּבְּיה וְבְּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבִּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבָּבְיה וְבִּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבְּבָּיה וְבִּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבְּיה וְבְּבְּיה וְבְּבְּיה וְבְּבְּיה וְבְּבְּבְיה וְבְּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבְּיה וְבְּבְּיה וְבִּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבְּיה וְבְּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיה וְבְּבְּיה וְבְּבְּיה וְבִיּשְׁיִים אָּבְיה וְבְּבְּבְּיה וְבְּבְּיה וְבִּבְּיה וְבְּבָּיה וְבְּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיה וְבִּבְּיִים אָּיִים אֵבְּיה וְבְּבְּיה וְבִּיּבְיּיה וְבִּיּבְיּיה וְבִּיּבְיּיה וְבִּיּיִים אָּיִים וּבְּיִים וְבִּיּים וְבִּיּיִים וְבִּיּבְיּיִים וְבְּיִים וְבִּיּבְּיִים וְבִיּבְּיִים וְבִּיִים וְבְּיִים וְבְּיִים וּבְּיִים וְבִּיּים וְבִּיּים וְבִּיּים וּבְּיִים וּבְּיִים וְבִיּיִים וְיִיבְּיִים וּבְּיים וּבְּיִים וּבְּיים וּבְּיִים וּבְּיִים וְיִיבְּיים וּבְּיִים וּבְּיִים וְבְּיִים וּבְּיִים וְבִּיּים וּבְּבְּיל בְּבְּיִים וְבְּיבְּים וְבְּבְּיבְיּים וּבְּיִיבְיוֹים וּבְּיִים וְבְּיִים וְבְּיבְּיוֹם וּבְּיִים וְבְּבְּיִים וְבְּיִים וְבְּבְּים וְבְּבְּבְּיִים וְבְּבְּיִים וְבְּיִים וְבְּבְּיבְיה וְבְּבְּבְיּים וּבְּיִים וְבְּיִיבְיים וּבְּיִים וְבְּבְּבְּיבְייִים ו

ויקם אבימכה אָבְּוֹ לֵיָלָה וַיֵּאֶרְבְוּ עַל־שָׁבָׂם אַרְבָּעָה ריצא בעל בן יאַתּוֹ מִן־הַמַּאַרֵב: בַּעַל אַת־הַעָם וַיִּאמר אַלי מראשי ההרים אַלַיוֹ זָבַל אַת־צֵּל הַהָרֵים אַתַּה רֹאֵה 37 פאַנשׁים: רַיּּסָף עוֹד גַּעַל לְדַבֵּר רַיּאמֵר הנהדעם ירדים מיצם שבור וָראִשׁדאָחַד בָּא מִהֶּרֶךְ אֵלְוֹן מִעְוֹנְנִים: 38 וַיֹּאֹמֶר אֵלֶיו זְבָל אַיָּה אֵיפִוֹא פִיהְ אַשַׁר תּאַבַּוֹר מִי אָבִימֵלֶךְ פֵּי נַעַבְדֵנוּוּ זָה הַעָּם אָשֶׁר־מַאָסְתַּה בּוֹ 39 צארנא עתה והלחם בו: ויצא געל לפני בעלי שכם ויילחם באבימלה: דְּפֶרוּ אַבִּימֵלֶךְ וַיַּנָס מִפָּנֵיו וַיִּפְּלִוּ ימלה בארומה ויגוש זבל אתי ואת־אחיו משבת בשכם:

v. 33. א' בחטק פתח v. 35. ילמר' אל

^{30.} Da nun G., b. Befehlehaber b. Ct. B.dW.A: Dberfte. vE: Furft.

^{31.} B.dW.vE.A: Boten. B: mit hinterlift. dW. vE: mit (burch) Lift. B: handeln feindl. mit b. St. wiber bich. dW.vE: wiegeln b. St. auf gegen b.

١

30 Denn Sebul, ber Oberfte in ber Stabt, ba er bie Borte Baale, bes Sohnes Cbebs, 31 borete, ergrimmete er in feinem Born, *unb fandte Botichaft ju Abi Delech heimlich, und ließ ihm fagen: Siehe, Baal, ber Sohn Chebs, und feine Bruber, find gen

Sichem getommen und machen bir bie 32 Stabt wiberwartig. *So mache bich nun

auf bei ber Nacht, bu und bein Bolt, bas bei bir ift, und mache einen hinterhalt auf fie im 33 Welbe. *Und bes Morgens, wenn bie Sonne aufgebet, fo mache bich frube auf und überfalle bie Stadt. Und wo er und bas Bolt, bas bei ibm ift, zu bir binaus zieht, fo

thue mit ibm, wie es beine Sand finbet. Abi Melech ftanb auf bei ber Racht, und alles Bolt, bas bei ibm mar, und hielt 35 auf Sichem mit vier Baufen. * Und Baal, ber Sohn Cbebs, jog heraus und trat por bie Thur an ber Stadt Thor. Aber Abi Delech machte fich auf aus bem Ginterbalt sammt bem Bolk, bas mit ibm war.

36 *Da nun Gaal bas Bolf fabe, fprach er ju Gebul: Siebe, ba fommt ein Boll von ber Bobe bes Bebirges hernieber. Sebul aber fprach zu ihm: Du fleheft bie Schatten

37 ber Berge fur Leute an. * Gaal rebete noch mehr, und fprach: Siehe, ein Bolt fommt bernieber aus bem Mittel bes Lanbes, und ein Saufe tommt auf bem Wege gur

38 Baubereiche. *Da fprach Sebul zu ihm: Bo ift nun bier bein Daul, bas ba fagte: Ber ift Abi Delech, bag wir ihm bienen follten? 3ft bas nicht bas Bolf, bas bu verachtet haft? Biebe nun aus und ftreite 39 mit ihm. * Gaal jog aus vor ben Man-

nern ju Sichem ber, und ftritt mit Abi 40 Delech. * Aber Abi Delech jagte ibn,

baf er flobe vor ibm, und fielen viele Er-41 fchlagene bis an die Thur bes Thors. *Und

Abi Melech blieb ju Aruma. Sebul aber verjagte ben Gaal und feine Bruber, bag fle ju Sichem nicht mußten bleiben.

41. AA: burften bleiben.

32. bas B. ... lege e. D. im F. B:ftelle. vE:mache.

34. hielton. B.dW.vE: machten einen (legten fich

in) hinterh. gegen S.

36. dW.vK: es fleigt (ba fommt) B. herab v. b.

ercitus multitudinem et veni! *Zebul 30 enim princeps civitatis, auditis sermonibus Gaal filii Obed, iratus est valde et misit clam ad Abimelech nuncios, 31 dicens: Ecce, Gaal filius Obed venit in Sichimam cum fratribus suis et oppugnat adversum te civitatem; surge itaque nocte cum populo, qui 32 v.23.43 tecum est, et latita in agro, *et primo 33 mane oriente sole irrue super civitatem; illo autem egrediente adversum te cum populo suo, fac ei quod potueris.

Surrexit itaque Abimelech cum 34

omni exercitu suo nocte, et tetendit

insidias juxta Sichimam in quatuor *Egressusque est Gaal filius 35 Obed et stetit in introitu portae civitatis. Surrexit autem Abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco, *cumque vidissit populum Gaal, 36 dixit ad Zebul: Ecce, de montibus multitudo descendit. Cui ille respondit: Umbras montium vides quasi capita hominum, et hoc errore deciperis. *Rursumque Gaal ait: Ecce, 37 Es.28,12 populus de umbilico terrae descendit et unus cuneus venit per viam, quae respicit quercum. *Cui dixit Zebul: 38 11.18. Ubi est nunc os tuum, quo loquebaris: Quis est Abimelech, ut serviamus ei? Nonne hic populus est quem despiciebas? Egredere et pugna contra eum! *Abiit ergo Gaal, spectante 39 Sichimorum populo, et pugnavit contra Abimelech. *Qui persecutus est 40 eum fugientem et in urbem compulit. cecideruntque ex parte eius plurimi usque ad portam civitatis. Abimelech sedit in Ruma; Zebul autem Gaal et socios eius expulit de urbe nec in ea passus est commorari.

dW: lege bich in G. A: halte bich verborgen. 33. vE: falle uber b. St. her. B: fo magft bu ihm thun. dW: mas bir vor bie G. fommt? vE: w. beine 6. vermag. A: was bu fannft.

^{39.} Al.: expectante.

Spigen ber Berge. B.dW.vE: ben Go. vE: fur Menichen. B: wie Manner.

^{37.} noch weiter ... es t. B. B: mitten aus b. 2. dW.vE: v. b. Gobe bes &. vE: Terebinthe ber Sans berer. B: G. ber Tagemahler.

^{38.} dW.A: womit bu fprachft.

^{40.} dW: ben Eingang. 41. n. tonnten. B.dW.vE: (wohnen) burften.

42 Καὶ ἐγενήθη τῷ ἐπαύριον, καὶ ἔξηλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἀβιμέλεγ. 43 Καὶ παρέλαβε τὸν λαόν, καὶ διεῖλεν αὐτὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν ἀγρῷ καὶ εἰδε, καὶ ἰδοὺ ὁ λαὸς ἔξηλθεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐπανέστη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς καὶ ἀρχαὶ αὶ μετ' αὐτοῦ ἔξετάθησαν καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ αὶ δύο ἀρχαὶ ἔξεχύθησαν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἐπάταξαν αὐτούς. 45 Καὶ Ἀβιμέλεγ ἐπολέμει ἐν τῷ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβετο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ ἀπέκτεινε, καὶ τὴν πόλιν καθείλε καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἄλας.

46 Καὶ ήχουσαν πάντες οι άνδρες πύργου Συγέμ και είςηλθον είς το ογύρωμα οίκου Βαιθηλβερίθ. 47 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Αβιμέλεγ, ότι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πύργου Συγέμ. 48 Καὶ ἀνέβη Άβιμέλες εἰς ὅρος Σελμών, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. Καὶ έλαβεν 'Αβιμέλεγ την άξίνην έν τη γειρί αύτοῦ, καὶ ἔκοψε φορτίον ξύλου, καὶ ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ώμους αὐτου, καὶ είπε πρός τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. "Ο είδετέ με ποιούντα, ταγέως ποιήσατε ώς καὶ εγώ. 49 Καὶ έκοψαν καίγε πάντες αὐτοί έκαστος φορτίον, και ήραν, και έπορεύθησαν όπίσω Αβιμέλεγ καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀγύρωμα, καὶ ἐνεπύρισαν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ὀχύρωμα έν πυρί, και απέθανον καίγε πάντες οι άνδρες πύργου Σικίμων ώςει γίλιοι ανδρες καί yvraixec.

50 Καὶ ἐπορεύθη ᾿Αβιμέλες εἰς Θηβής, καὶ περιεκάθισεν ἐπ' αὐτήν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν. 51 Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἢν ἐν μέσφ τῆς πόλεως, καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἀνδρες καὶ αὶ γυναϊκες καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως, καὶ ἀπέκλεισαν ἔξωθεν αὐτῶν, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ πύργου. 52 Καὶ ἤλθεν

את-הַלָּר וְיָּזְרְעֵהַ מַלַח: אַלְּיִר וְאָת-הָעָם אָשָׁר-בָּה הָרֶג וַיִּהִּץְ הָּלְּר בַּשְּׁיָה וְיִצְאַ הְלָכְּ בִּשְּׂיָה הָּעָּם הָאָשִׁים בַּשְּׁשָׁר וְיִבְּלָּח אַ בַּיִּילְ בִּשְּׁיִה בְּשִּׁיִה שָּׁשְׁר וְיִבְּלִּח אַ בְּיִּר וְיִבְּלָּח הַבְּיר וְשְׁנֵי הָרְאשִׁים בְּשִּׁשְׁר וְיִבְּלָח שִׁעַר וְשְׁנֵי הָבְּיר וְשְׁנֵי הָרְאשִׁים בְּשִׁשְׁר וְהָלְפֹּל שָׁר וְשִׁנֵי וְיִבְּלְיה וְשְׁנֵי הָבְּיר וְשְׁנֵי הָבְּיר וְשְׁנֵי הְנִיכְּם וְתְּבִּי מְּשְׁתְּי עִבְּילְפִּל וְהָרְאשִׁים בְּשִּׁשְׁר וְהְבָּית עַלְּכִּל שָּׁתְ וְהָבְּית וְיִבְּלְכִּה וְשְׁנֵי הְנִינְם הַהְּיִּשְׁל בְּבִּינְ הְבָּית וְיָזְרְעֵהְ מַלְח:

אַת-הָלְּיר וְיָּזְרְעֵהְ מַלְּחְי בִּיבְּית מְלְבִּי הְנִילְפִּה בְּשְּׁתְה וְיִבְּלְבִי בְּשִּׁיתוּ בְּשִּׁיתוּ בְּשִּׁתְּה וְיִבְּלְבִי בְּשִּׁתְּה וְיִבְּלְבִי בְּשְּׁתְּה וְיִבְּיִבְיִם הַשְּׁתְּה בִּשְּׁתְה וְיִבְּיִם הַבְּשְׁתְּה בְּשְּׁתְּה וְיִבְּיִם הַשְּׁתְּה וְיִבְּיִם הַשְּׁתְּה בְּשְׁרִבְּי בְנְאָבִיעְלְּה וְיִבְּבְיתְ מְבְּבִּים בְּשְּׁתְּה וּיִבְּיִבְים בְּשִּׁתְה בִּשְּׁתְּה וְיִבְּבְיתְ הַבְּבְּית בְּבִּים הְעָּבְיתְ הַבְּיִבְּים בְּשִּית בְּבִּים בְּשְּׁתְּה וְיִבְּבְית בְּשִׁלְּבִי בְּיִבְּים הְבִיבְּים בְּבִּים בְּשִׁלְּה וּבְּים בְּשִּׁתְּה בְּשְּבִּים בְּבִים בְּשִּׁתְּבְי בְּבְּיִים בְּבִּים בְּשִּׁתְּה בְּשְּׁתְּה בְּבְּיוֹ בְּבְּיִבְים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּשִּבְּים בּישְּׁבְּיִב בְּשְּבְּיה בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְיִים בְּבִּים בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבּים בְּשִּׁבְּיִם בְּיִבּיים בְּיִבּיים בְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּיִבּיים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּעִים בְּבְּיִבּיים בְּיִבּיים בְּבְּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיִם בְּבְּבְּים בְּבְּיִבְים בְּיִבּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּבְּים בּיבְּים בְּיִיבְייִים בְּיִבּים בְּיבּבּים בְּבְּבְּיִים בְּיִבּים בְּיִבּים בְּיִיבְייִבּיים בְיבְּיבְיים בְּיִים בְּבְּיבּים בְּיִבְּיִים בְּבְּיבְיבְּיבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּיבְיוּבְייִים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּיִבְיים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּיִבְיבְּיִים בְּבְּיִבְיִים בְּבְּבְּיִבְיבְּיִים בְּבְּבְיבְם בְּבְּיבְיבְיבְּיבְיבְיבְיבְּים בְּבְּבְּבְ

פַאָּלָּשׁ אִיִם נֹאִשֵּׁטֵּ: נִגְּאָׁתֵּנִ פַּם פּֿלָ-אַנִּשָּׁ, מִנְּנַּלָ-שָׁמֵּ נִגְּאָׁתֵנִּ פַּם פֿלָ-אַנִּשָּׁ, מִנְּנַלִ-שָׁכֵּ אַנְבֹּענִּ שִׁנְכֹּע נִיּשִׁימִּ מַנְּבִּע נַּלְּבָּי אַנְבֹּענִּ שִׁנְכֹּע מִבְּים אַנִּ שִּׁנְכִּע נִּעּ בְּלְכָּנִוּ שִׁנְכַע מִּבְּים אַנִּ שִׁנְּכָּע נִּעָּ בְּלְמָנִּוּ בִּיּאַמָר אָלְ-שָׁמָּם אַּשִּׁ בְּלְמָנִּוּ בִּיּ שִׁנְכֹע מִבְּים נִיּשִּׁאָּטְ וֹיִּשָּׁ בְּלְמָנִּוּ בִּי שִׁנְכֹע אַלִּ-שָׁמָּ בְּלְמָנִּוּ בִּי עִעְּלַנִּבְּי שִׁנִּ כְּאָבִימֵלָנְ בַּנִי עִעְּלַנִּבְּי שִׁנִּ כְּאָבִימֵלָנְ בַּי עִעְּלַנִּבְּי בִּנִּ כְּאָבִימֵלָנְ בָּנִי עִיּעְלַנְי בָּי תִּעְלַנִּבְּי בַּנִּי כְּאָבִימֵּלָנִ בִּי עִּעְלַבְּ בִּיר יִּעִּלַי בְּעִּיתוּ בַּיְעִּי כְּאָבִימֵּלָנִ בִּי עִּעְּבָּי בַּיּי עִּעְבַּיִּבְּי בַּיִּיתוּ בַּיִּיתוּ בִּיעוּ בִּיְנִיתוּ בַּיִּיתוּ בִּיִבּיתוּ בָּעִים בַּיְּבִּיתוּ בָּיִבּי עִּבְּבָּית בִּיּבְּיתוּ בָּיתוּ בִּינִים בִּיבְּבְּיתוּ בִּיִּבְּיתוּ בִּיִּבְּיתוּ בִּיִבְּיתוּ בַּיִּבְיתוּ בַּיִּבְּיתוּ בִּיבְּיתוּ בִּיבְּיתוּ בַּנִי עִּבְּבִּים בְּבָּבְּיתוּ בִּיבְּיתוּ בִּבְּית בִּבְּבְּיתוּ בִּיבְּיתוּ בִּינִי מִּבְּיבּים בְּבָּבְיתוּ בִּבְּיתוּ בִּבְּים בִּבְּבְּיתוּ בִּבְּיתוּ בִּבְּיִיתוּ בִּיתוּ בִּבְּים בִּבְּבִּים בְּבִּבְּיִים בְּבִּבְּים בִּבְּבִּים בְּבָּבְיִּים בִּבְּיִים בִּבְּים בִּבְּיבּים בְּבָּבְּים בִּבְּבִּים בְּבִּבְּים בִּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בִּבְּבְּיִים בְּבִּים בִּבְּיִּבְּיִים בְּבִּבְים בִּבְּבְּיִים בְּבִּבְיִים בְּבָּבְּיִּבְים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּיִים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבּים בְּבִּבּים בִּיבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בּּבְּים בְּבִּיבְּים בְּיבּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּיבְּים בְּיִים בְּבְּיבְּים בְּיִּיבְּיים בְּבְּבְּיבּים בְּבִּיבְּיים בּּבְּיבִּים בְּבְּבְּיים בְּבִּיבְּיים בְּבְּבְּיבְּיבְּים בְּיִים בְּבְּעִים בְּבְּבְּיבְּיים בּּבְּבְּיבְּיים בְּבְּבְּיים בְּבִּיבְּיבְּיים בְּבְּבְּיבּים בְּבְּיבְיבִּיים בּּבְּבְּיבִּים בְּבְּבְּבְּיבְּיבְּיבְּיוּ

יוֹבָּאָ הַלָּבְּעָ הַלְּבֹּלֵי הַמִּלְבֵּלֵי וַיִּבְּאָ יְהַפָּאָים וְכָלֵ בַּבְּלֵי הָאָה בְּלִבְּיִהְ בּלוּוּדִּילִי וְיִּלְפְּדֵה : יִּמִּלְּבַּלְ בָּלְּבִּיִּ בּלֵינִבְּץ וְיִּלְפְּדֵה : יִּמִּלְּבַּלְ הָּלִיה בְּלִיהְוֹ בְּלֵבֶלְ בְּלִבְּדָה : יִּמִּלְהַ הָּיָה בּלִיתוֹ בּתַבֶּץ בִּינֵלֶךְ בִּינִמֶּלֶךְ אֶלְ-מִבֹּץ וַיִּתוֹן

ξύλ. (AFX: ξύλων) ... ἡρεν καὶ έθηκεν επὶ ὤμων ... τῷ λαῷ τῷ ... * (ult.) καὶ (c. AEFX; AFX* alt. αὐτὸ). 49. Β: καίγε ἀνηᾳ κλάδον πᾶς ἀνηᾳ καὶ ... (bis) τὴν συνέλευσιν (c. AEFX). 50. Β: έκ Βαιθηλβερίθ (pro εἰς Θ.) ... παρενέβαλεν έν Θηβής ... κατέλαβεν (c. AEFX). 51. Λ^1 . π. ἡν ὑψηλὸς (Λ^2 FX: ὁχνρος). Π^* κ. π. οἱ ἡγέμ. ... ἔκλεισαν (c. AEFX). 52. FX* Κ. ἡλθεν –πύργε.

^{42.} Β: έγένετο ... τὸν ἀγρόν ... ἀνήγγειλε (έγενήθη ... τὸ πεδ. ... ἀπηγγέλη ΑΕΓΧ). 43. Β: ελαβε (παφέλ. ΑΕΓΧ). Α² Β: αὐτὸς (αὐτὸν Α¹ ΕΓΧ). ΑΒ* ὁ († Χ). Β: ἀνέστη (έπαν. ΑΓΧ). 44. Β: οἱ ἀρχηγοὶ οἱ (αὶ ἀρχαὶ αὶ ΑΓΧ) ... (bis) ἐξέτειναν (ἐξετάθ. ... ἐξεχ. ΑΕΓΧ). Α¹ ΕΓΧ: ἐπάταξεν. 45. Β: παρετάσστο (ἐπολ. ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἀνεῖλε (pro ἀπέκτ.). 46. Β: ἡλθον εἰς συνέλευσιν (εἰςῆλθ. -οῦκε ΑΕΓΧ). Α: τῦ Βὰαλ διαθήκης. 47. Β: ἀνηγγέλη (ἀπ. ΑΕΓΧ) ... * εῦ († ΑΓΧ). 48. Β* αὐτὸς ... τὰς ἀξίνας ... κλάδον

42 Auf bem Morgen aber ging bas Bolt heraus aufs Felb. Da bas Abi Melech 43 warb angesagt, *nahm er bas Bolf und theilete es in brei haufen, und machte einen hinterhalt auf sie im Felbe. Als er nun sahe, baß bas Bolf aus ber Stadt ging, 44 erhob er sich über sie und schlug sie. *Abi

Melech aber und bie haufen, die bei ihm waren, überfielen fie, und traten an die Thur ber Stadt Thor, und zween ber Saufen überfielen alle, die auf dem Felde

45 waren, und schlugen fie. *Da stritt Abi Melech wiber die Stadt benfelben ganzen Tag und gewann fie, und erwurgete das Bolf, das barinnen war, und zerbrach die Stadt und faete Salz barauf.

46 Da das höreten alle Manner des Thurms zu Sichem, gingen fie in die Festung des 47 Saufes bes Gottes Berith. *Da das Abi

Melech horete, bag fich alle Manner bes Thurms zu Sichem versammlet batten,

48 ging er auf ben Berg Jalmon mit all seinem Bolk, bas bei ihm war, und nahm eine Art in seine Hand und hieb einen Aft von Bäumen, und hob ihn auf und legte ihn auf seine Achsel, und sprach zu allem Bolk, bas mit ihm war: Was ihr gesehen habt, bas ich thue, bas thut auch ihr eilend,

49 wie ich. *Da hieb alles Bolt ein jeglicher einen Aft ab, und folgten Abi Melech nach, und legten fle an die Festung und steckten sie mit Feuer an, daß auch alle Manner des Thurms zu Sichem starben, bei tausend, Mann und Weib.

50 Abi Melech aber zog gen Thebez und 51 belegte sie, und gewann fie. *Es war aber ein starker Thurm mitten in der Stadt, auf welchen flohen alle Manner und Weisber und alle Burger der Stadt, und schlossen hinter sich zu, und stiegen auf das 52 Dach des Thurms. *Da kam Abi Melech

42. A.A: Auf ben Morgen. 46. 47. 49. 51. U.L: Thurne-Thurn. 48. A.A: von einem Banm. 49. U.L: ftedtens an mit Feuer. 50. AA: belagerte.

42. dW.vE: am anbern Morgen. A: Tage. B: bee anb. Lages.

44. ber Saufe, ber. B: fielen ein. dW.vE: brachen bervor.

45. gerftorete. B: brach b. St. ab. vE: riß ... nies ber. dW.vE.A: ftreuete. B: befaete fie mit S.

46. B: Burger. dW: Leute. vE: Bewohner. dW:

Sequenti ergo die egressus est 42
populus in campum. Quod cum
nunciatum esset Abimelech, *tulit 43
exercitum suum et divisit in tres
turmas, tendens insidias in agris.
11,117. Vidensque quod egrederetur populus
de civitate, surrexit et irruit in eos
*cum cuneo, oppugnans et obsidens 44
civitatem; duae autem turmae palantes per campum adversarios persequebantur. *Porro Abimelech omni 45
die illo oppugnabat urbem, quam
cepit, interfectis habitatoribus ejus
ps. 19,221 ipsaque destructa ita, ut sal in ea
ps. 107,34 dispergeret.

Quod cum audissent, qui habita- 46 bant in turre Sichimorum, ingressi v. 27.4. sunt fanum dei sui Berith, ubi foedus cum eo pepigerant, et ex eo locus nomen acceperat, qui erat munitus valde. *Abimelech quoque, audiens 47 viros turris Sichimorum pariter conglobatos, *ascendit in montem Sel- 48 mon cum omni populo suo, et arrepta securi praecidit arboris ramum, impositumque ferens humero dixit ad socios: Quod me videtis facere, cito facite! *Igitur certatim ramos de 49 arboribus praecidentes sequebantur Qui circumdantes praesidium succenderunt; atque ita factum est, ut fumo et igne mille homines necarentur, viri pariter et mulieres habitatorum turris Sichem.

Abimelech autem inde proficiscens 50

11,21.
venit ad oppidum Thebes, quod circumdans obsidebat exercitu. *Erat 51
autem turris excelsa in media civitate, ad quam confugerant simul
viri ac mulieres et omnes principes
civitatis, clausa firmissime janua, et
super turris tectum stantes per propugnacula. *Accedensque Abimelech 52

Befte. vE: auf b. Thurm.

47. erfuhr.

48. dW.vE.A: einen Banmaft ab. B.dW.vE: Schulter.

49. fteetten f. über ihnen. B.dW.vE: feinen Aft. B. ft. mit bemfelben? vE: um fie herum.

50. B.dW.vE: lagerte fich vor (wiber) Th.

Αβιμέλες έως του πύργου, και έξεπολέμησαν αὐτόν, καὶ ήγγισεν Αβιμέλεγ ἔως τῆς θύρας τοῦ πύργου του έμπρησαι αὐτὸν έν πυρί. 53 Καὶ έβρητε γυνή μία κλάσμα επιμυλίου επί την κεφαλήν 'Αβιμέλεγ, καὶ συνέκλασε τὸ κρανίον αὐτοῦ. 54 Καὶ ἐβόησε τὸ τάγος πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αίρον τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ είπεν αὐτῷ. Σπάσον τὴν ψομφαίαν μου καὶ θανάτωσόν με, μήποτε είπωσι. Γυνή απέκτεινεν αύτόν. Καὶ έξεκέντησεν αύτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε. 55 Καὶ είδεν ἀνηρ Ἰσραήλ, ότι απέθανεν Αβιμέλεν, και απήλθον ανήρ είς τὸν τόπον αὐτοῦ. 56 Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ θεὸς την κακίαν 'Αβιμέλες ην έποίησε τῷ πατρί αύτοῦ, ἀποκτεϊναι τοὺς έβδομήκοντα ἀδελφοὺς αὐτοῦ. 57 Καὶ πᾶσαν τὴν κακίαν ἀνδρῶν Συγέμ έπέστρεψεν ὁ θεὸς είς την κεφαλήν αὐτῶν, και ἐπηλθεν ἐπ' αὐτούς ή κατάρα Ἰωάθαμ νίοῦ Ἱεροβάαλ.

Χ. Καὶ ἀνέστη μετὰ Αβιμέλες, τοῦ σῶσαι τὸν Ἰσραήλ, Θωλὰ νίὸς Φονὰ νίὸς πατραδέλφον αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσάχαρ. Καὶ αὐτὸς κατφκει ἐν Σαμὶρ ἐν ὅρει Ἐρραίμ, ² καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ είκοσι τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάρη ἐν Σαμίρ.

3 Καὶ ἀνέστη μετ' αὐτὸν Ἰαὶρ ὁ Γαλααδίτης, καὶ ἔκρισε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη.
⁴ Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα 'καὶ δύο' νίοὶ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ τριάκοντα 'καὶ δύο' πώλους, καὶ τριάκοντα 'δύο' πόλεις αὐτοῖς, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς ἐπαύλεις Ἰαὶρ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν γῷ Γαλαάδ. ⁵ Καὶ ἀπέθανεν Ἰαὶρ καὶ ἐτάση ἐν Καμών.

6 Καί προςέθεντο οι νιοι Ίσραηλ ποιήσαι το πονηρον έναντίον κυρίου, και ελάτρευσαν τοι; Βακλίμ και ταις Άσταρουθ και τοις θεοις Άραμ και τοις θεοις Σιδώνος και τοις θεοις Μωάβ και τοις θεοις νίων Άμμων και τοις θεοις τών έγκατέλιπον τον κύρον και οὐκ έδούλευσαν αὐτῷ. 7 Και

אבימלה עד הפנדל וילחם בו ויבש לְשַׂרְפוֹ המגדל עד־פתח 53 וַתַּשָׁלָהָ אָשָׁה אַחָת פַּלַח הַכָּב עַל־ רָאשׁ אֲבִימֵלֶךְ וַתַּרִץ אַת־בְּלַבַּלְתִּוֹ: 15 וַיַּקַרָא מָהַרָה אָל־הַנּעַר י נשא כַלִּיוּ וַיָּאמֶר לוֹ שָׁלָת חַרְבָּהֹ וּמִוֹתְתַּנִי פַּּךְ יאמרו לי אשה הרגתהו וידקהו מונערו וַיַּמָת: וַיִּרָאוּ אֵישׁ־יִשְׂרָאֵל כַּי־ מת אבימלה וילכי איש למקמו: 56 וַיַּשָׁב אַלהים את רַעת אבימלה אשר עשַה לַאַבִּיו להרָג אַת־שָׁבְעֵים אַחַיו: 57 ואת כל־רעת אנשי שכם השיב אַלהים בּראשם ותַבא אַלְיהַם קּלְלַת יוֹתָם בּוֹדְיָרְבֵּעַל:

גַּלַעָּדִי וַיִּשְׁפֹּסָ וְשָׁלָשׁ שָׁנָה וַיִּמְת וַיִּפְּלַעַדִי וַיִּשְׁפֹסָ אָישׁ יִשְּׁלָה בָּיָבְתְּה בִּיִּשְׁב בְּשְׁמִיר בְּהַר אָישׁ יִשְּׁשׁכֵר וְהוּא־ישֵׁב בְּשְׁמִיר בְּהַר אָישׁ יִשְּׁשׁכֵר וְהוּא־ישֵׁב בְּשְׁמֶיר בְּהַר אָישׁ יִשְּׁשׁכֵר וְהוּא־ישֵׁב בְּשְׁמֶיר בְּהַר אָרִים יִּיִּקְם אָחָרִיוּ וְאָיר הַבּּלְעַדִי נְיִשְׁפֹּסֹ אָחָרִיוּ וְאָרִי בְּיִּרְבּיֹדִי וְיִשְׁיבּי אָחָרִיוּ וְאָביעָלֶךְ כְּהוּשִׁיבּ

נְיָּפֶבֶר בְּקְמְּוֹן: אַת־יִשְּׁרָאֵּל ׁ עָשְׂרִים וּשְׁלְשֵּׁים עָּיָרִים לְהָם שְׁלְשִׁים עֲיָרִים וּשְׁלְשֵּׁים עֲיָרִים לְהָם לְהָם יִקְרָאוּ וּ חַוֹּת יָאִיר עַד הַיְּוֹם הַלְשָׁים יִקְרָאוּ וּ חַוֹּת יָאִיר עַד הַיְּוֹם הַלְּשָׁים בְּיִרִים וּשְׁלֹשֵׁים עַיָּרִים לְהָם הַלְּשָׁר בְּקְמְוֹן:

הַרַע בְּעֵים וּ בְּנֵי יִשְּׂרָאֵל לְעַשְּׂוֹת הָרָעַל לְעַשְּׂוֹת הָרַעַ בְּעֵינִי יְהֹוָה וַיִּעַבְרָוּ אֶת־ הַבְּעָלִים וְאֶת־הְעַשְׁתְּוֹיֹת וְאֶת־אָלֹהַי הַבְּעָלִים וְאֶת־הְעַלֹהֵי בִּנִי־עַפּוֹן וְאֶת מוֹאָב וְאֵת־אֶלֹהֵי בְנִי־עַפּוֹן וְאֵת אֶלֹהֵי פְּלִשְׁתִּים וַיְעַזְבָּוּ אֶת־יְהוֹּה קַלְהַי פְּלִשְׁתִּים וַיִּעַזְבָוּ אֶת־יְהוֹּה ז וְלָאׁ עַבְרְוּהוּ : וַיִּחָר־־אַת יְהוֹה (Kauoiv A*EFX). 6. B: ז מוֹלַסְבּנוֹ (מאנה מוֹלֹם). (Kauoiv A*EFX). Φυλιστιϊμ (τῶν ἀλλ. iid.).

^{52.} Β: παρετάξαντο αὐτῷ (ἐξεπ. αὐτόν ΑΕΓΧ).
53. Β: ἐπιμύλιον (μύλε ΑΕΓΧ)... * τὴν († iid.)...
ἔκλασε (συνέκλ. ΕΓΧ; ΑΧ: συνέθλασε). 54. Β: ταχὰ (τὸ τάχ. ΑΕΓΧ). 55. Β: ἐπορεύθησαν (ἀπῆλθον ΑΓΧ). 56. Β: ἐπόσιρεψεν ... πονηρίαν (ἀπ. ... κακίαν ΑΕΓΧ). 57. Β: τὴν πᾶσαν πονηρίαν (πᾶσ. [τὴν] κακ. ΑΕΓΧ). ... * (alt.) τὴν († iid.). — 1. Β: ῷπει (κατῷκ. ΑΕΓΧ). 3. Β: Γμλαάδ (-διτης ΑΕΓΧ).... * (ult.) καὶ († iid.). 4. Β: ἦσαν ... ἐπιβαίνοντες ... * (εq.) καὶ ... ἐκάλεν (ἐγένοντο ... κτλ. ΑΕΓΧ). 5. Β: Γαμνών

zum Thurm und stritt bawiber, und nahete fich zur Thur des Thurms, daß er ihn mit 53 Feuer verbrennete. * Aber ein Weib marf ein Stud von einem Dublftein Abi Delech auf ben Ropf und gerbrach ihm ben *Da rief Abi Melech eilend bem Rnaben, ber feine Baffen trug, und fprach gu ihm: Biebe bein Schwert aus und tobte mich, bag man nicht von mir fage: Ein Beib bat ibn erwurget. Da burch= 55 ftach ihn fein Rnabe, und er ftarb. *Da aber bie Ifraeliten, bie mit ihm waren, faben, daß Abi Delech todt war, ging ein jeg-56 licher an feinen Ort. "Alfo bezahlete Gott Abi Delech bas Uebel, bas er an feinem Bater gethan batte, ba er feine flebengig *Deffelben gleichen 57 Bruber ermurgete. alles Uebel ber Manner Sichems vergalt ihnen Gott auf ihren Ropf, und tam über fle ber Fluch Jothams, bes Sohns Jerub Baals.

** Nach Abi Melech machte sich auf zu helsen Israel Thola, ein Mann von Isaschar, ein Sohn Bua, des Sohnes Dobo. Und er wohnete zu Samir auf dem Gesbirge Ephraim, sund richtete Israel drei und zwanzig Jahre, und starb und ward begraben zu Samir.

3 Rach ihm machte fich auf Jair, ein Gileaditer, und richtete Ifrael zwei und zwanzig 4 Jahre, *und hatte breißig Söhne auf breißig Efelsfüllen reiten, und hatte breißig Städte, die heißen Dörfer Jairs, bis auf biefen

5 Tag, und liegen in Gileab. "Und Jair ftarb und warb begraben ju Ramon.

6 Aber die Kinder Ifrael thaten förder übel vor dem Geren, und bieneten Baalim und Aftharoth, und den Göttern zu Sprien, und den Göttern zu Siden, und den Göttern Moabs, und den Göttern der Kinder Ammon, und den Göttern der Philister, und verließen den Gerrn und dieneten ihm 7 nicht. *Da ergrimmte der Jorn des Geren

juxta turrim pugnabat fortiter, et appropinquans ostio ignem supponere *Et ecce, una mulier 53 nitebatur. ^{25m.} fragmen molae desuper jaciens illisit capiti Abimelech et confregit cerebrum ejus. *Oui vocavit cito armi- 54 gerum suum et ait ad eum: Evagina gladium tuum et percute me, ne sorte dicatur, quod a femina interfectus sim. Qui jussa perficiens interfecit eum. *Illoque mortuo omnes, qui 55 cum eo erant de Israel, reversi sunt in sedes suas. *Et reddidit Deus ma- 56 Jar. 50,29 lum, quod fecerat Abimelech contra patrem suum, interfectis septuaginta fratribus suis. *Sichimitis quoque, 57 quod operati erant, retributum est, v.20. et venit super eos maledictio Joatham

Post Abimelech surrexit dux in X.

(Gen. 46,18. Israel Thola filius Phua patrui Abi10k.7,1. melech, vir de Issachar, qui habitavit
(Jon. 1b,48. in Samir montis Ephraim, *et judicavit Israelem viginti et tribus annis,
mortuusque est ac sepultus in Samir.

filii Jerobaal.

Huic successit Jair Galaadites, qui judicavit Israelem per viginti et duos annos, *habens triginta filios seden
5,10. tes super triginta pullos asinarum et principes triginta civitatum, quae ex

Dt. 3,14. nomine ejus sunt appellatae Havoth

Num.

32,41. Jair, id est oppida Jair, usque in

1Ch.

3,22. praesentem diem in terra Galaad.

*Mortuusque est Jair ac sepultus in 5
loco, cui est vocabulum Camon.

Filii autem Israel, peccatis veteri
13,1,2,19 bus jungentes nova, fecerunt malum
6,1 in conspectu Domini, et servierunt
2,13,18,5 idolis, Baalim et Astaroth et diis Sy285, riae ac Sidonis et Moab et filiorum
Ammon et Philisthiim, dimiseruntque
Dominum et non coluerunt eum.
3,8,2,14. **Contra quos Dominus iratus tradidit 7

^{52.} U.L: Thurn-Thurns. 54. U.L: zeuch. 6. Wie Rap. 4, 1. U.L: Spria.

^{52.} B: bağ er fie. dW.vE: um fie ... zu verbr.
53. einen obern manten. dW: zerichlug f. Sch.
vE: zerichmetterte. A: f. hirnschale. B: zerquetschte ibm bie D.

^{54.} dW: Rnappen. vE: Diener ... getöbtet ... burdbohrte.

^{56.} dW: Und fo brachte. vE: Go vergalt. dW. vE.A: das Bofe.

^{1.} Al.: monte. 4. S: Avoth.

^{57.} dW.vE: brachte G. jurud ... (Saupt). dW: fo traf fie.

^{1.} dW.vE: fand auf retten ... ber Sohn.

^{3.} dW.vE.A: ber Gil.

^{4.} bie hatten 30 St. B.dW.vE.A: bie ... ritten. dW.vE: Efeln. A: Hullen von Efelinnen. vE: bie hirtenborfer 3. — 6. ferner Nebeld. Bgl. 3,12.2,11. 7. B.dW.vE: entbrannte.

έθυμώθη όργη κύριος έν Ισραήλ, και απέδοτο αύτούς εν γειρί άλλοφύλων καί εν γειρί υίων 'Αμμών. 8 Καὶ ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υίους Ισραήλ έν τῷ ένιαυτῷ έκείνο όκτὸ καί δέκα έτη, πάντας τους υίους Ισραήλ τους έν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῆ τοῦ Ἀμοβραίου τοῦ ἐν τῆ Γαλααδίτιδι. 9 Καὶ διέβησαν οί υίοι 'Αμμών τον 'Ιορδάνην, έκπολεμησαι πρός Ιούδαν καί Βενιαμίν και πρός Έφραζα, και έθλίβησαν οι νίοι Ίσραήλ σφόδρα. 10 Kai έκέκραξαν οι υίοι Ίσραήλ πρός κύριον, λέγοντες. Ήμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν θεὸν ήμων καὶ ελατρεύσαμεν τῷ Βααλίμ. είπε χύριος πρός τους υίους Ισραήλ. Ουχί οί Αλγύπτιοι καὶ οἱ Αμορραῖοι καὶ οἱ νίοὶ Αμμών 'καὶ Μωὰβ' καὶ οἱ ἀλλόφυλοι '12 καὶ Σιδώνιοι καὶ Άμαληκ καὶ Χαναὰν ἐξέθλιψαν ὑμᾶς, καὶ ἐκεκράξατε πρός με, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ γειρός αὐτῶν: 13 Καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με και έλατρεύσατε θεοίς έτέροις διά τούτο ού προςθήσω του σώσαι ύμας. 14 Βαδίζετε καί βοάτε πρός τούς θεούς ούς έξελέξασθε έαυτοις, καλ αύτολ σωσάτωσαν ύμᾶς έν καιρῷ θλίψεως 15 Καὶ είπαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ πρὸς χύριος 'Ημάρτομες ποίησος σύ ήμις κατά πάντα όσα αν αρέσκη ένωπιόν σου, πλην έξελοῦ ημας εν τη ημέρα ταύτη. 16 Καὶ μετέστησαν τους θεους τους άλλοτρίους έχ μέσου αυτών, καὶ ελάτρευσαν τῷ κυρίφ. Καὶ οὐκ εὐηρέστησε χύρως εν τφ λαφ, και ωλιγοψύχησεν εν τφ κόπφ Ίσραήλ.

17 Καὶ ἀνέβησαν οἱ νίοὶ 'Αμμών καὶ παρενέβαλον ἐν Γαλαάδ, καὶ ἔξῆλθον οἱ νίοὶ 'Ισραὴλ
καὶ παρενέβαλον ἐν τῆ Μασσηφά. 18 Καὶ εἰπον
οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ Γαλαάδ ἀνὴρ πρὸς τὸν
πλησίον αὐτοῦ· Τίς ὁ ἀνὴρ ὅςτις ἀν ἄρξεται
πολεμῆσαι ἐν τοῦς νίοῖς 'Αμμών; καὶ ἔσται
εἰς κεφαλὴν πᾶσι τοῦς κατοικοῦσι Γαλαάδ.

בַּיִשָּׂרָאֵל וַיִּמְכָּרֵם בִּיד פּלשׁתֹּים וּביד עַמָּוֹן: וַיִּרְעָצַוּ וַיִּרְצָצוּ אַת־בָּנִי ישראל בשנה ההיא שמנה עשלה כל-בני ישראל אשר בעבר לישראל מאד: עזבנו את־אלהינו וַנּעַבְּד אַת־ וַיָּאמֶר יָהוָה אֶל־בָּנֵי הלא ממצרים ומן 12 מְן־בָּנֵי עַמְּוֹן וּמִן־פָּלָשׁתַּים: וַצֵּידוֹנים וַעַמַכַל וּמַעון כַּחַבִּוּ אַתַכֵּם וַתַּבַּעַקוּ 13 אַלֵּי רַאוֹשִׁיעָה אֵתְכֶם מִיָּדֶם: עזכתם אותי ותעבדו אלהים אחרים 14 לַכֵּן לָאִ־אוֹסֶית לְהוֹשִׁיעַ אָתְכֵם: לְכֹוּ רזעקו אל־הַאָלהִים אַשֵּׁר בְּחַרְתֵּם בָּם הַמָּה יוֹשִׁיעוּ לָכֵם בַּעַת צַרַתְכם: ים וַיָּאמָרֹרּ בָנָי־יִשֹּׁרָאֵל אֵל־יִהוַהֹ חֲטֹאנרּ בשהראַתַה לַנוּ כְּכַל־הַשָּוֹב בְּעִינֵיה 16 אַךְ הַבָּילֵנוּ נֵא הַוְּוֹם הַזֵּה: וַיַּסִירוּ את־אכ'הי הנכר מקרבם ויעבדו את-וַתַּקצֵר נַפְשוֹ בּעַמַל יִשִּׁראל: בָּנֵי עַמּוֹן וַיַּחַנִּר בַּגַּלְעַד ויאספו בני ישראל 18 רַיָּאמְרֹר הַעָּם שַרֵי גַּלְעַד אִישׁ אַלְי רלהו מי האיש אשר יחל להלחם

Α). 13. Β: ἐδολεύσατε (ἐλατρ. ΑΓΧ). 14. Β: Πορεύεσθε κ. βοήσατε (c. ΑΕΓΧ). 15. Β: πᾶν τὸ ἀγαθὸν
ἐν ὀφθαλμοῖε (c. ΑΕΓΧ). 16. Β: ἐξέκλιναν ... ἐδὲλευσαν τῷ κυρ. μόνῳ et * Καὶ ἐκ-λαῷ ... ἀλιγώθη
ἡ ψυχὴ αὐτῦ (c. ΑΕΓΧ). ΒΕΧ* τῷ († ΑΓΧ). 17. Β:
συνήχθησαν ... σκοπιῷ (ἐξήλθ. ... Μασσ. ΑΕΓΧ).
18. Β: ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες (c. ΑΧ). Β: παρατάξασθας
πρὸς υἰὸς ... ἄρχοντα (πολ. ἐν τ. νίοῖς ... κεφ. ΑΕΓΧ).

^{7.} Β: ωργίοθη θυμφ ... Φυλιστίμ (έθ. δ. ... άλλοφ. ΑΕΓΧ). 8. Β: Εθλιναν ... καιρφ ... τες πάντας νίες ... έν Γαλαάδ (έσάθρ. ... ένιαυτφ ... κτλ. ΑΓΧ). 9. Β: παρατάξασθαι (έκπολ. ΑΕΓΧ). 10. ΑΒ: έβόησαν (έκάκρ. ΕΧ). Β* ήμων ... έδελεύσμεν (c. ΑΕΓΧ). 11. Β: Μὴ έχὶ ἐξ Αἰγύπτε καὶ ἀπὸ τε Αμοφόαίου καὶ ἀπὸ τών Αμων καὶ ἀπὸ Φυλιστίμ (c. ΑΕΓΧ). 12. Β: καὶ Σιδωνίων καὶ Αμαλήκ καὶ Μαδιάμ, οῦ Εθλιφαν ὑμᾶς, καὶ ἐβοήσατε πρός με (c. ΕΓΧ; εἰm.

über Ifrael, und vertaufte fie unter bie Sand ber Philifter und ber Rinber Um-*Und fle gertraten und gerschlugen die Rinder Ifrael von bem Jahr an wohl achtzehn Jahre, nemlich alle Rinber Ifrael jenfeit bes Jorbans, im Lanbe ber Amori-9 ter, bas in Gileab liegt. *Dagu gogen bie Rinder Ammon über ben Jordan, und ftritten wiber Juba und wiber Benjamin und wiber bas Baus Ephraim, alfo, bag 10 Ifrael febr geangftet warb. *Da fdrieen bie Rinder Ifrael ju bem herrn, und fbrachen: Wir haben an bir gefündiget, benn wir haben unfern Bott verlaffen *Aber ber Berr 11 und Baalim gebienet. fprach zu ben Rinbern Ifrael: Baben euch nicht auch gezwungen bie Egypter, bie Amoriter, bie Rinber Ammon, Die Philifter, 12 "bie Bibonier, bie Amalefiter und Maoniter, und ich half euch aus ihren Banben, 13 ba ihr gu mir fchrieet? *Doch habt ihr mich verlaffen und andern Göttern gebienet, barum will ich euch nicht mehr helfen. 14 * Beht bin und ichreiet bie Botter an, Die ihr ermahlet habt, lagt euch biefelben helfen 15 gur Beit eurer Trubfal. *Aber bie Rinber Ifrael fprachen zu bem Berrn: Wir haben gefündigt, mache es nur bu mit uns, wie bire gefällt, allein errette une gu biefer 16 Beit. *Und fie thaten von fich bie fremben Botter, und bieneten bem Berrn. Und es jammerte ihn, bag Ifrael fo geplagt warb. Und bie Rinder Ammon fchrieen und lagerten fich in Gileab; aber bie Rinber Ifrael versammleten fich und lagerten fich 18 ju Migpa. *Und bas Bolf ber Oberften ju Gileab fprachen unter einander: Belcher anfängt ju ftreiten wiber bie Rinber Ummon, ber foll bas Baupt fein über alle, bie in Gileab wohnen.

eos in manus Philisthiim et filio-(L.21,24, rum Ammon. *Afflictique sunt et 8 vehementer oppressi per annos decem et octo, omnes qui habitabant trans Jordanem in terra Amorrhaei, qui est in Galaad, *in tantum ut filii Ammon, Jordane transmisso, vastarent Judam et Benjamin et Ephraim; afflictusque est Israel nimis. *Et clamantes ad 10 6,7.4,3. est islant inimio. 3,13.9. Dominum dixerunt: Peccavimus tibi, quia dereliquimus Dominum Deum nostrum et servivimus Baalim. *Oui- 11 bus locutus est Dominus: Numquid non Aegyptii et Amorrhaei filiique Ammon et Philisthiim, *Sidonii quo-12 que et Amalec et Chanaan oppresserunt vos, et clamastis ad me, et erui vos de manu eorum? *Et tamen 13 reliquistis me et coluistis deos alienos; idcirco non addam, ut ultra vos Jer. 11,11 liberem. *Ite et invocate deos, quos 14 Dt. elegistis; ipsi vos liberent in tempore 32,87s. angustiae! *Dixeruntque filii Is- 15 rael ad Dominum: Peccavimus, redde 25.14. tu nobis, quidquid tibi placet! tantum nunc libera nos. *Quae dicentes, 16 omnia de finibus suis alienorum deorum idola projecerunt et servierunt

Domino Deo; qui doluit super mise-2,18.

riis eorum.

Itaque filii Ammon conclamantes in 17 Galaad fixere tentoria; contra quos congregati filii Israel in Maspba castrametati sunt. *Dixeruntque prin-18 cipes Galaad singuli ad proximos suos: Qui primus ex nobis contra 11,6.8. filios Ammon coeperit dimicare, erit dux populi Galaad.

^{8.} U.L: jenfeit bem Jorban. 14. U.L. eures Trubfale.

^{7.} B.dW.vE: in bie Ganb.

^{8.} B: gericht, u. nutertr. dW: bebrudten u. plag= ten. vE: bebrangten u. bebr.

^{9.} dW.vE.A: bebranget. B: angft.

^{11. 12.} end n. b. Eg. . . . gezwungen, u. ich. B.dW: Sabe ich n. von ben . . ? B: bie euch unterbrudten, ba ihr ... , u. bas aus ihrer Sand, euch erlofet? dW: u. von ben Bhil., n. ale die ... euch bedr. n. ihr ..., euch errettet aus ihr. Banb?

^{14.} dW.vE: ju ben fie (biefe) mogen euch

^{8.} S: quae est. 10. Al. *(alt.) Dominum.

⁽er)retten jur (in ber) 3. eurer Bebrangnig. B:

^{15.} dW: anjest. vE: boch heute. A: biesmal. 16. dW.vE: entferneten ... aus ihrer Mitte. dW:

Da bulbete feine Seele nicht mehr bas Duhfal 3f: raele. vE: murbe ungebulbig über das Ungemach. B: überbruffig der Muhfeligt.

^{17.} liefen gufammen. (Bgl. 7, 23.) 18. dW: bas B., bie Db. vE:u.b. Fürften. B.dW. vE: Ber ift b. Mann, ber (anf. will).

ΧΙ. Καὶ Ἰεφθὰ ὁ Γαλααδίτης ἦν δυνατός ἐν ἰσχύϊ, καὶ αὐτὸς υίὸς γυναικὸς πόρνης, ἢ ἔτεκε τῷ Γαλαὰδ τὸν Ἰεφθά. ² Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ Γαλαὰδ αὐτῷ υίούς, καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υίοὶ τῆς γυναικός, καὶ ἔξέβαλον τὸν Ἰεφθὰ καὶ εἶπαν αὐτῷ. Οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἵκφ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι υίὸς γυναικὸς ἐταίρας σὺ εἰ. ³ Καὶ ἀπέδρα Ἰεφθὰ ἐκ προςώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ κατώκησεν ἐν γῆ Τώβ. Καὶ συνελέγοντο πρὸς Ἰεφθὰ ἄνδρες λιτοί, καὶ συνεξεπορεύοντο μετ αὐτοῦ.

4 Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐπολέμησαν οί νίοι 'Αμμών μετά Ίσραήλ. 5 Και έγενήθη, ήνίκα επολέμησαν οἱ νίοὶ 'Αμμών μετὰ Ίσραήλ, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαὰδ παραλαβεῖν τὸν Ἰεφθὰ ἀπὸ τῆς γῆς Τώβ, 6 καὶ είπαν πρός Ίεφθά. Δεύρο και έση ήμιν είς ήγούμενον, καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υίοῖς 'Αμμών. 7 Καὶ είπεν Ίεφθα τοῖς πρεσβυτέροις Γαλαάδ Ούχ ύμεζε έμισήσατέ με καὶ έξεβάλετέ με έχ τοῦ οίκου τοῦ πατρός μου καὶ έξαπεστείλατέ με ἀφ' ύμων'; Και διατί ήλθατε πρός με νύν, ήνίκα έθλίβητε; 8 Καὶ είπαν οί πρεσβύτεροι Γαλαάδ πρὸς Ίεφθά. Οὐγ οῦτως. νῦν ήλθομεν πρός σε καὶ συμπορεύση ἡμῖν, καὶ πολεμήσομεν έν τοῖς νίοῖς Άμμών, καὶ ἔση ήμιν είς κεφαλήν πάσι τοις κατοικούσι Γαλαάδ. 9 Καὶ είπεν Ίεφθά πρός τοὺς πρεσβυτέρους Γαλαάδ Εί έπιστρέφετέ με ύμεῖς πολεμήσαι έν τοῖς υίοῖς Αμμών καὶ παραδῷ αὐτοὺς κύριος ενώπιον έμοῦ, έγω ἔσομαι ὑμῖν εἰς κεφαλήν; 10 Καὶ είπαν οἱ πρεσβύτεροι Γαλαάδ πρός Ίεφθά. Κύριος έστω ακούων ανα μέσον ήμων, εί μη κατά τὸ ὁημά σου ούτως ποιήσομεν.

11 Καὶ ἐπορεύθη Ἰεφθὰ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων Γαλαάδ, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐπ αὐτῶν εἰς κεφαλὴν καὶ εἰς ἡγούμενον. Καὶ ἐλάλησεν Ἰεφθὰ πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ וֹיִתְלַפְּטִּה אָל־יִפְּתָּחֹ אֲנָשִׁים הֵילִים וִיּתְלַפְּטָה אָל־יִפְּתָּחֹ אֲנָשִׁים הֵילִים בּי בָּן־אִשְּׁה אַחֶרֶת אֲתָּה: וַיִּלְּבָי לִּי בְּנִים וַיִּגְּדְלֹּה בְנִי־הָאשָׁה וַיְגְרְשׁׁה אָת־יִפְּתְּח בִיּבְלָת לְּאֹ־תִנְהַל בְּבֵית־אָכִינּ בִיּבְתְחוֹ מִפְּנֵי אָחָרוּ אַשָּׁת־וּּלְעֵד לְוֹ בְּנִים וַיִּגְּדְלֹּהְ בְנִי־הָאשָׁה וַיְּגְרְשׁׁה אָת־יִפְּתְּחׁ בִּיִּבְּתְחוֹ בִּבִּּלְעִדׁי הְנִיה בְּצְרֶעְ לִוֹ בְּנִים וַיִּבְּתְחוֹ בִּבְּלְעִד אָשָׁת־וּנְלְעֵד לִוֹ בְּנִים וְיִפְּתְּחוֹ בִּבְּלְעִד הְיִנְם הָּוֹיִל הְנִים הֵילִים וְיִבְּבְּאָה עַפְּה:

יִנּיִּהָׁ שִּׁמֵּלֵּ בֹּתִּנְתִּנִּתְ אִם-לָא כֹּנְבֹּרָנְ יִנִּיְהָ שִׁמֵּלֵּ בֹּתִנְתִּנִּתְ אִם-לָא כֹּנְבֹּרָנְ יְנִּלְּטֵׁ בִּבְּרָנִ אֲשִׁרִּ אָלְ-יִפְּׁתֵּח יִנִּיְּ יְלְפָׁנֵּ אִׂכְּי אַנְבֵּר אָלְבִּר אָלְ-יִפְּעֵּח יִבּיְּ יִלְּבָּר יִּבְּבָּר אַפִּרְ אַלְ-יִפְּעָּח יִבְּיָּ יִלְּבָּר יִבְּלְבִּר יִבְּלְבִּר יִבְּלָא אַשֵּׁם שִׁנִּא עָרְ יִלְּבְּר יִבְּלְבִּר יִבְּלְבִּר יִבְּלָא אַשָּׁם שִׁנִּא עָרְ יִלְּבְּר יִבְּלְבִּר יִבְּלְבִּר יִבְּלָּא אַשָּׁם שִׁנִּא עָרְ יִבְּשְׁר יִבְּלְבִּר יִבְּלְּבִּר יִבְּלָא אַשָּׁם שִׁנִּאע בְּנִּ יִבְּשְׁת בְּבִּנִי צִּלְּבְּר יִבְּלָא שִּׁכִּי שִּׁנְּיוֹ בְּנִּיְּ יִבְּשְׁת לְּזִלְנִי יִבְּלְבִּר יִבְּלָּא שִׁכְּיִ שִּׁנְּיוֹ בְּבְּּיִר יִבְּלָּעוֹ יִבְּלָּע יִבְּלָּעִי יִבְּבְּעִים שִּׁנִּשְׁר בְּרְּלִּעִּים בְּבְּנִי בְּשִּׁוֹן וְיִבִּיתִּה לְּבָּר יִבְּלָּעוֹ בְּבְּנִים וְנִבְּלְּבִּי יִבְּלְּעִים בְּבְּבְּיִים שִּׁנִּשְׁר בְּרִּי וּבְּלָּיוֹ עָבְּר יִבְּלָּא שִׁכְּילִ יִבְּלָּעוֹ בְּבְּיִּים וְנִבְּלְּבִּים בְּבְּיִּבְּעוֹ בְּבְּיִּים וְנִבְּלְּבִּים בְּבְּיִּים וְנִבְּלְּבִּים בְּבְּיִּבְּיוֹ בְּבְּיִּיוֹ וְנִבְּיִם בְּבְּבִּים בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּיִם בְּבְּבִּים בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּיִיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִייוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְיִבְּבְּיוֹ בְּבִּבְּיוֹ בְּבְּיוֹ בְּבְּבִייוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹ בְּבְּבִּיוֹבְייוֹ בְּבְּבְייִים בְּבְּבִייוּ בְּבְּבְּיוֹיוּ בְּבִּיים בְּבְּבִייוּ בְּבְּבִיים בְּבְּבִייוּ בִּבְּיוּבְייִים בְּבִּבְּיוּ בְּבְּבְּיוֹיוֹ בְּבְּבִיים בְּבְּבִייוּ בְּבְּבִייוּ בְּבְּבִייוֹ בְּבְּבִיים בְּבְּבִייוּ בְּבְּבִיים בְּבְּבּיוּ בְּבְּבִּיוּיוֹ בְּבְּבִיים בְּבְּבִייוּ בְּבִּייוּ בְּבְּבִייוֹים בּבְּבּיוּ בְּבְבּיוּבְיוּבְּיי בְּבְייוּי בְּבְּבִייוּבְייוּבְייוּבְייִיים בְּבְּבִּייוּ בְּבְּבִייוּי

^{1.} AB rell. (eti.infra): Ἰεφθάε (Ἰεφθά?). Β: ἐπηρμένος δυνάμει (c. AEFX; $A^1BX^*ην, + A^2EFX)$... έγέννησε (ἔτεκε AEFX). 2. A^+ (a. νίες) δύο ... ἐτέρας. B^* σύ († AEFX). 3. B^* έφυγεν ... ἀπό πρ. ... ἀπόπεν ... συνεστράφησαν ... κενοί, κ. ἐξῆλθον (c. AEFX). 4. B^* tot. νε. († AEFX). 5. B^* έγένετο ... παρετάξαντο (pro ἐπολ.) ... λαβεῖν (c. AEFX). AEFX: ἐν γῆ T^* . 6. B^* ττῷ Ἰ. ... εἰς ἀρχηγόν, καὶ παραταξόμεθα πρὸς νίους A. (c. AEFX). T^* . T^* Θύχὶ. AEFX: T^* ὅτι ἤλθ. T^* T^* ν. T^* T^* εις άθλιβ. T^* T^*

άρχοντα π. (Οὐχ ἔτως ... πτλ. ΑΕΓΧ). 9. Β: παρατάξασθαι * τοῖς ... καὶ έγω ... εἰς άρχοντα (πολ. ... πτλ. ΑΕΓΧ). 10. ΑΕΓΧ: έσται ὁ ἀκ. 11. Β: έθηκαν ... ἐπ' αὐτὸς ... (pro ἡγ.) ἀρχηγόν (c. ΑΕΓΧ).

Bephthab, ein Gileabiter, mar ein XI. ftreitbarer Belb, aber ein Burenfind. Bi-2 leab aber batte Bepbtbab gezeuget. *Da aber bas Beib Bileabs ibm Rinber gebar, und beffelben Weibes Rinber groß murben, fliegen fle Jephthab aus und fprachen gu ibm: Du fouft nicht erben in unfere Batere Saufe, benn bu bift eines anbern 3 Beibes Cobn. *Da flobe er vor feinen Brubern und wohnete im Lande Tob, und es sammleten fich zu ihm lofe Leute und gogen aus mit ibm. Und über etliche Beit bernach ftritten bie 5 Rinber Ammon mit Ifrael. "Da nun bie Rinber Ammon alfo ftritten mit Ifrael, gingen bie Melteften von Gileab bin, baß fle Bephthab boleten aus bem Lande Tob, 6 und fprachen zu ibm: Romm und fei unfer Bauptmann, bag wir ftreiten wiber 7 bie Rinber Ammon. * Aber Jephthah fprach zu ben Melteften von Gileab: Seib ibr es nicht, die mich baffen und aus meines Baters Saufe geftogen habt? Und nun tommt ibr zu mir, weil ihr in Trub-8 fal feib? *Die Aelteften von Gileab fprachen ju Bephthab: Darum fommen wir nun wieber ju bir, bag bu mit uns giebeft, und belfeft une ftreiten wider Die Rinder Ammon, und feieft unfer Saupt 9 uber alle, bie in Gilead mohnen. *Jeph= thah fprach zu ben Melteften von Gileab: So ihr mich wieder holet zu ftreiten wider bie Rinder Ammon, und ber Berr fie bor mir geben wird, foll ich bann euer Saupt 10 fein? *Die Melteften von Gilead fprachen gu Jephthah: Der Berr fei Buborer gwifchen uns, wo wir nicht thun, wie bu gefagt haft. Alfo ging Jephthah mit ben Aelteften von Gileab, und bas Bolf feste ibn gum Baupt und Oberften über fich. Und Jeph-

thab rebete foldes alles vor bem Berrn gu 1. U.L: Gurfinb. 7. U.L: Seib ihr nicht.

Ebr.11,32 Fuit illo tempore Jephte Galaa- XI. dites vir fortissimus atque pugnator, Dt. 23,2, filius mulieris meretricis, qui natus est de Galaad. *Habuit autem Ga. 2 laad uxorem, de qua suscepit filios; qui postquam creverant, ejecerunt Jephte, dicentes: Haeres in domo pa-(Gon. tris nostri esse non poteris, quia de altera matre natus es. "Quos ille 3 fugiens atque devitans habitavit in 25m, terra Tob, congregatique sunt ad eum 9,4.2Ch. viri inopes et latrocinantes, et quasi 13.7. principem sequebantur. In illis diebus pugnabant filii Am- 4 mon contra Israel. *Quibus acriter 5 instantibus perrexerunt majores natu de Galaad, ut tollerent in auxilium sui Jephte de terra Tob. *Dixerunt- 6 10,18. que ad eum: Veni et esto princeps noster, et pugna contra filios Ammon! *Quibus ille respondit: Nonne vos estis, qui odistis me et ejecistis de domo patris mei, et nunc venistis ad me necessitate compulsi? *Dixerunt-8 que principes Galaad ad Jephte: Ob hanc igitur causam nunc ad te veni-

mus, ut proficiscaris nobiscum et pu-10,18. gnes contra filios Ammon, sisque dux omnium qui habitant in Galaad. *Jephte quoque dixit eis: Si vere venistis ad me, ut pugnem pro vobis contra filios Ammon, tradideritque eos Dominus in manus meas, ego

ero vester princeps? "Qui respon- 10 derunt ei: Dominus, qui haec audit, ipse mediator ac testis est, quod nostra promissa faciemus.

Abiit itaque Jephte cum principibus 11 Galaad, fecitque eum omnis populus principem sui. Locutusque est Jephte 20,1. omnes sermones suos coram Domino

1. S: Fuit itaque illo in t.

Bebranguig. vE: ihr bebrangt feib. B: nachbem end

augft ift. 8. n. ftreiteft. dW.vE: fo giebe benn (gebe alfo) mit une u. ftreite. vE: fei une bas b.

9. B: übergeben. vE: hingibt. dW: Breis gibt. (dW.vE: fo will ... fein.)

10. dW.vE: Jehova hore (hort) was zw. une vor-gehet (gefchiehet). dW: nach beinem Borte, alfo wol-len w. th. vE: wahrlich! wie bu gerebet, fo

11. B.dW.vE: alle feine Borte.

^{1.} dW.vE.A: ber Gil. B.dW.vE: tapferer. dW. vE.A: ber Cohn einer Oure.

^{2.} dW.vE: Sohne ... vertrieben. vE.A: faunft nicht Erbe fein.

^{3.} dW.vE: folechte Leute.

^{4.} vE: hatten Rrieg mit 3fr.

^{6.} B: Oberfter. dW.vE: Anführer. A: gurft?

^{7.} Barum F. ihr ... ba ... Roth feib? dW: Dabt ihr m. n. gehaßt. vE: n. Bag gegen mich. dW: in

12 Kal anενώπιον κυρίου εν Μασσηφά. έστειλεν Ίεφθα άγγέλους πρός τον βασιλέα υίων Αμμών, λέγων Τί έμοι και σοί, ότι ήκεις πρός με σύ πολεμήσαι με έν τη γι μου; 13 Καὶ είπεν ο βασιλεύς των υίων Αμμών πρός τους άγγελους Ίεφθά. Διότι έλαβεν Ισραήλ την γην μου έν τη αναβάσει αύτου έξ Αίγύπτου, από Αονών εως Ιαβόκ και εως του Ιορδάνου. καί νυν επίστρεψον αυτήν μετ είρήνης, 'καί πορεύσομαι. 14 Καὶ προςέθετο έτι Ίεφθα καὶ απέστειλεν αγγέλους πρός τον βασιλέα υίων Αμμών, 15 καὶ είπεν αὐτῷ. Τάδε λέγει Ίεφθά. Ούκ έλαβεν Ίσραηλ την γην Μωάβ καὶ την γην υίων Αμμών. 16" Οτι έν τη αναβάσει αὐτων έξ Αίγύπτου έπορεύθη Ισραήλ έν τη έρήμο έως θαλάσσης έρυθρας, και ήλθεν έως Κάδης, 17 και έξαπέστειλεν Ισραήλ άγγελους πρός τον βασιλέα Έδωμ, λέγων Παρελεύσομαι δια της γης σου. Καὶ οὐκ ήκουσε βασιλεὺς Ἐδώμ. Καίγε πρός βασιλέα Μωάβ ἀπέστειλε, καὶ ούκ ήθέλησε. Καὶ ἐκάθισεν Ἰσραήλ ἐν Κάδης, 18 και διηλθεν διά της έρημου, και εκύκλωσε την γην Έδωμ και την γην Μωάβ, και παρεγένετο κατ' άνατολάς ήλίου τῆς γῆς Μωάβ, καὶ παρενέβαλον έν τῷ πέραν Αρνών, καὶ οὐκ είςηλθον είς τὸ ὅριον Μωάβ, ὅτι ᾿Αρνών ὅριον Μωάβ. 19 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραηλ ἀγγέλους πρός Σηών βασιλέα τοῦ Αμορδαίου, βασιλέα Έσεβών, και είπεν αὐτῷ Ίσραήλ· Παρελεύσομαι δια της γης σου έως του τόπου μου. 20 Καὶ ούκ ήθέλησε Σηών τὸν Ισραήλ διελθείν δια των όριων αύτου, και συνήγαγε Σηών πάντα τον λαόν αύτου, και παρενέβαλεν είς Ίασσά, καὶ ἐπολέμησε μετὰ Ίσραήλ. 21 Καὶ παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ τὸν Σηών καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν γειρὶ Ισραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ ἐκληρονόμησεν Ἰσραὴλ πασαν την γην του Αμορραίου του κατοικούντος έν τη γη έκεινη, 22 και έκληρονόμησε πων τὸ όριον τοῦ 'Αμορραίου ἀπὸ 'Αρνών καὶ ἔως τοῦ Ίαβόκ,

12. AB* τὸν († X). B: ἦλθες ... * σὺ ... τὲ παρατάξασθας * με (c. AFX). 18. AB* ὁ et τῶν († X). B: Ὅτι ... ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν (c. AFX). AB: αὐτὰς (αὐτὴν ΕΧ). B: ἐν εἰσῆνη (μετ' ε. ΛΕΓΧ). 14. Β: προςέθηκε ... τὸν (c. ΛΕΓΧ). 15. Β: Οντω (Τάδε ΑΕΓΧ). 16. Β: τῷ ἀναβαίνειν αὐτὰς ... (pro ἐρυθρ.) Σἰφ ... εἰς Κ. (c. ΛΕΓΧ). 17. Β: ἀπέστειλεν (c. ΑΓΧ). AB* τὸν (†, X). B: δὴ ἐν τῷ γῷ ... εὐδόκησεν (δ. ΛΕΓΧ). Τ΄, ... ἀνδόκησεν (δ. ΑΕΓΧ). ΑΒ. ἐν τῷ ἐρῆμφ (δια τ. ἐρ. Χ). Β: ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ... τῷ γῷ Μ. ... παρενέβαλεν ... * τῷ ... εἰς-ῆλθεν ἐν ορίοις Μ. (c. ΛΕΓΧ). 19. Β: Παρείλθωμεν ὅἡ ἐν τῷ γῷ ... τόπ. ἡμῶν (c. ΛΕΓΧ). 20. Β: ἐνενσίστενοῦ ν Σ. τῷ Ἰ. παρελθεῖν ἐν τῷ ὁρίφ ... συν-

יפתח במצפה: מַלְאַכִּים אָל־מֵלֶהְ בְּנֵי פַר־בַאת אַלֵּי צי: וַיּאמֵר מֵכֶך בְּנֵי לקה ישראל את־ ממצר וַישׁלַח מַלַאַכִּים אַל־מֵלֶהְ בָּנֵי עַפְּוֹן: טוריאמר לו כה אמר יפתח לאי יִשָּׁראַל אַת־אַרֶץ מוֹאָב וָאָת־אָרֶץ כָּנֵי פֵּי בַּעַלוֹתֵם מִמִּצְרֵיִם וַיַּכֹּהְ ישראל מלאכים י אדום צַבר וַלָא שָׁמַע מֵלֶך אֶדוֹם וְגַם אַל־מֵלֶה מוֹאָב שָׁלַח וַלָא אַבָה וַיַּשָׁב 18 וְשַּׁרָאֵל בִּקַדַשׁ: וַיֵּלֵדְ בַּמִּדְבַּר וַיַּסְב ץ אָדוֹם וָאֶת־אֶרֶץ מוֹאָב וַיַּבָא לארץ מואב ויחנון ממזרח־שמש בְּצֵבֶר אַרְנִון וְלְאֹ־בָּאוּ בִּגְבוּל מוֹאַב 19 כֵּי אַרָנוֹן גָּבָוּל מוֹאֵב: וַיִּשָׁלַח ישראַל בַּלְאַכִּים אָל־סִיחִוֹן בַּלֶהְ־הָאָמֹרֵי בֵּלֶהְ חשבון וַיּאמר לוֹ יִשֹׁרָאֹל נעברה־נּא וכארהאמין -מקומי: סיחוו אַת־יִשֹּרָאֵל עַבַּר בַּנָבְלוּ וַיַּאֵסַתְּ אָת־סִיתְוֹן עַפָּוֹ בָּיֵד יִשְּׁרָאֵל וַיַּכִּוּם וַיִּירָשׁ יִשְּׁרָאֵל אָרֶץ הָאָמֹרִי יוֹשֵׁב הָאַרֶי 22 ההיא: וַיִּירְשׁוּ את כַּלִי מַאַרנוֹן ועַד־הַיַּבֹּק וּמִן־הַמִּדְבֶּר וְעַד ήξε ... παρενέβαλον ... παρετάξατο πρός Ί. (c. AEFX). 21. Β: έπατ. αὐτόν ... την γην έκείνην (c. AEFX). 22. Β* καὶ - Αμοφό. († ΑΕΓΧ).

in Maspha. *Et misit nuncios ad 12

*Da fandte Jephthah Botichaft 12 Mizba. jum Konige ber Rinder Ammon und ließ ibm sagen: Was baft bu mit mir zu schaffen, bağ bu fommft zu mir, wiber mein 13 Land ju ftreiten? *Der Ronig ber Rinder Ammon antwortete ben Boten Jephthah: Darum, bag Ifrael mein gand genommen bat, ba fie aus Egypten jogen, von Arnon an bis an Jabot und bis an ben Jorban, fo gib mire nun wieber mit Frieben. 14 Bephthah aber fanbte noch mehr Boten 15 jum Ronige ber Rinber Ammon, *bie sprachen zu ihm: So spricht Zephthah: Ifrael bat tein Land genommen, weber ben Moabitern noch ben Rinbern Amnion. 16 "Denn ba fie aus Egypten zogen, manbelte Ifrael burch bie Bufte bis ans Schilfmeer, 17 und tam gen Rabes, *und fanbte Boten jum Rönige ber Ebomiter und sprach: Lag mich burch bein Land gieben. ber Chomiter Ronig erhorete fie nicht. Auch fandten fie jum Ronige ber Moabiter; ber wollte auch nicht. Alfo blieb Ifrael 18 in Rabes, *und manbelte in ber Bufte, und umzogen bas Land ber Ebomiter und Moabiter, und famen von ber Sonnen Aufgang an ber Moabiter Land, und lagerten fich jenfeit bes Arnon, und tamen nicht in die Grenze ber Moabiter, benn *Unb 19 Arnon ift ber Moabiter Grenze. Ifrael fandte Boten ju Sibon, ber Amoriter Ronige ju Besbon, und ließ ihm fagen: Lag une burch bein Land gieben bis 20 an meinen Ort. *Aber Gibon vertrauete Ifrael nicht burch feine Grenze zu ziehen, fondern versammlete alle fein Bolf, und lagerte fich zu Jahza, und ftritt mit Ifrael. 21 *Der Berr aber, ber Gott Ifraels, gab ben Sibon mit all feinem Bolf in bie Banbe Ifraels, bag fie fie fclugen. Alfo nahm Ifrael ein alles Land ber Amoriter, bie in bemfelben Lande wohneten, 22 und nahmen alle Grenze ber Amoriter

regem filiorum Ammon, qui ex per-(25m. sona sua dicerent: Quid mihi et tibi 16,10. 19,22 est, quia venisti contra me, ut va-Mate, 39. stares terram meam? *Quibus ille 13 respondit: Quia tulit Israel terram meam, quando ascendit de Aegypto. V.18. a finibus Arnon usque salla sa de mihi eam. *Per quos rursum 14 mandavit Jephte et imperavit eis, ut dicerent regi Ammon: "Haec dicit 15 D1.2,9.19 Jephte: Non tulit Israel terram Moab
Jos.18,85 nec terram filiorum Ammon, *sed 16 quando de Aegypto conscenderunt, ambulavit per solitudinem usque ad Num. mare rubrum, et venit in Cades, *misitque nuncios ad regem Edom, 17 dicens: Dimitte me, ut transeam per terram tuam. Qui noluit acquiescere precibus ejus. Misit quoque ad regem Moab, qui et ipse transitum praebere contempsit. Mansit itaque in Cades, "et circuivit ex latere ter- 18 20,21; ram Edom et terram Moab, venitque contra orientalem plagam terrae Moab, et castrametatus est trans Arnon. nec voluit intrare terminos Moab; Num. Arnon quippe confinium est terrae Num. Moab. *Misit itaque Israel nuncios 19 21,21ss. ad Sehon regem Amorrhaeorum, qui habitabat in Hesebon, et dixerunt ei: Dimitte, ut transeam per terram tuam usque ad fluvium. Oui et ipse Is- 20 rael verba despiciens, non dimisit eum transire per terminos suos, sed infinita multitudine congregata egressus est contra eum in Jasa et fortiter resistebat. *Tradiditque eum Do-21 minus in manus Israel cum omni exercitu suo, qui percussit eum et possedit omnem terram Amorrhaei, habitatoris regionis illius, *et univer- 22 v.13. sos fines ejus de Arnon usque Jaboc,

ein, von Arnon an bis an Jabot,

^{12.} B.dW.vE.A: Boten. B: habe ich mit bir. dW: baben wir mit einanber.

^{13.} jum Jab. B.dW.vE.A: (im) in Fr.

^{14.} dW: abermale. vE: wieber. B: fuhr ferner fort u. fanbte.

^{15.} dW.vE: Ifr. h. nicht (Nicht h. 3.) gen. bas &. Bolbalotten Bibel. A. Z. 2. 806 1. Abth.

^{13. 22. 8:} Jeboc.

^{16.} dW.A: manberte.

^{17.} dW: horete nicht. B.vE: gab fein Behor.

^{18.} dW.vE: umging ... in bas Bebiet DR.

^{20.} B.dW.vE: trauete. dW.vE: es ... gieben gu laffen.

^{22.} dW.vE: bas gange Bebiet.

Jephtha Israelis ab Ammonitis liberator.

καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἔως τοῦ Ἰορδάνου. 23 Καὶ νῦν κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἔξῆρε τον Αμορμαίον έχ προςώπου λαού αύτου 'Ισραήλ, καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτὸν ἐπὶ σοί; 24 Ουχί όσα κατεκληρονόμησε σοι Χαμώς ό θεός σου, αύτὰ κληρονομήσεις; Καὶ πάντα όσα κατεκληρονόμησε ύμζη κύριος ὁ θεὸς ήμῶν 'ἀπὸ προςώπου ὑμῶν', αὐτὰ κληρονομήσομεν. 25 Καὶ τῦν μη κρείσσων εί σὰ Βαλάκ τοῦ υίοῦ Σεπφώρ βασιλέως Μωάβ; Μή μάχη έμαγέσατο μετά Ισραήλ η πολεμών επολέμησεν αὐτόν, 26 έν τῷ οἰκῆσαι τὸν Ἰσραήλ ἐν Ἐσεβών καὶ έν ταϊς θυγατράσιν αὐτῆς καὶ έν γῆ Αροήρ καί έν ταζ θυγατράσιν αύτης καί έν πάσαις ταϊς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν Ἰορδάνην τριακόσια έτη; Τί ότι ούκ ερψύσαντο αύτους έν τφ καιρφ έκείνω; 27 Κάγω ούν ημαρτόν σοι, καί ov กอเยัง แลร ลินอบ กองทอในง, รอบ กอมลุนที่ ou έν έμοι. Κρίναι κύριος ὁ κρίνων σήμερον ανα μέσον τών νίων Ισραήλ και ανα μέσον των 28 Καὶ οὐκ εἰζήκουσε βαυίων 'Αμμών. σιλεύς τίων 'Αμμών των λόγων Ίεφθα ών απέστειλε πρός αὐτόν.

29 Καὶ ἐγετήθη ἐπὶ Ἰεφθὰ πτεῦμα κυρίου, καὶ διέβη τὴν Γαλαὰδ καὶ τὸν Μανασσῆ, καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν Γαλαὰδ καὶ ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς Γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υίῶν ᾿Αμμών. ⁸⁰ Καὶ ηὕξατο Ἰεφθὰ εὐχὴν τῷ κυρίφ καὶ εἶπεν ᾿Εὰν παραδώσει παραδῷς μοι τοὺς υἰοὺς ᾿Αμμών ἐν χειρί μου, ⁸¹ καὶ ὅσται ὁ ἐκπορευόμενος ος ἀν ἔξέλθη ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ οίκου μου εἰς ἀπάττησίν μου ἐν τῷ ἐπιστρίψαι με ἐν εἰρήνη ἀπὸ τῶν υἰῶν ᾿Αμμών, καὶ ἔσται τῷ κυρίφ, ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα. ⁸² Καὶ διβη Ἱεφθὰ πρὸς κοὺς υἰοὺς ᾿Αμμὰν τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτοῦς. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ⁸⁸ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ᾿Αροὴρ ἔως τοῦ ἔλθεῖν εἰς Μενίθ,

22. Β: τε έρ. (τῆς έρ. καὶ ΑΓΧ). 23. Β: ἀπο (ἐκ ΑΕΓΧ) ... * ἐπὶ σοί. 24. Β: ᾶ ἐὰν κληρονομήσει σε ... τὸς πάντας ὡς ἐξῆρε ὑμ. κύρ. ... αὐτὸς κλ. 25. Β: ἐν ἀγαθῷ ἀγαθώτερος σὰ ὑπὸρ Β. νίὸν Σ. ... μα-χεσομενος έμαχ. 26. Β* τὸν Ἰσρ. († ΑΕΓΧ). καὶ διατί (Τν ὅτι ΑΞΕΓΧ) ... ἐρἐνῶν (-αντο ΑΕΓΧ). 27. Β: Καὶ νῦν ἐγω εἰμι ἐχ (c. ΑΕΓΧ) ... παρατάξασθαι (πολεμῆσαι iid.) ... * (bis) τῶν († Α). 28. Β: ἡκυσε. 29. Β: ἐγένετο ... (bis) παρῆλθε (διέβη ΑΕΓΧ) τὸν Γ. (τὴν [γῆν] Γ. iid.) ... * κ. ἀπὸ τ. σκ. Γ. († iid.). 30. Β: διόδες διδῆς (c. ΑΧ) ... † (p. ἐν) τῆ (* ΑΓΧ). 31. Β: ἀπὸ τῆς δύρως ... «τον ενκυτησιν ... ἐπιοτρόφοιν ... ἐπιοτρόφοιν ... * τῶν (c. ΑΕΓΧ). 32. Β: παρῆλθεν (διέβη ΑΕΓΧ) ... * Τὸς et τε († iid.): παρατάξασθαι (πολ. iid.). 33. Β* τε († ΑΕΓΧ) ... ἀχρις Αρνῶν (εἰς? Μενίθ Γ)

23 הַיַּרְדָּן: וְעַהָּת יְהוֹה י אֵלֹהֵי יִשִּׂרָאֵל הוֹרִים אַת־הַאָּמֹרִי מִפְּנֵי עַמִּוֹ יִשֹּׁרָאֵל הכא את אשר 24 רַאַתה תַּירָשׁנּר: יורישה בְּמִוֹשׁ אֶלֹהֵיך אוֹתוֹ תִירָשׁ ואת כל־אשר הוריש יהוה אלהינו כיו מַפַּנֵינוּ אוֹתוֹ נִירֵשׁ: וְעַתַּה הַטְוֹב סוֹבֹ אַתַּה מִבָּלֵק בַּן־צָּפּוֹר מואב הרב רב עם־ישראל אם־נלחם 26 נַלְחֶם בַּם: בָּשָׁבַת יְשִׁרָאֵל בַּחָשָׁבּוֹן וּבָבָנוֹתֵּיהַ וּבְעַרְעוֹר וּבַבְנוֹתֵיהַ וּבָכֵלי הערים אשר עליידי אַרנוון שׁלִשׁ מֵאוֹת שַׁנַה וּמַדִּוּעַ לָאֹ־הָצַלְתֵּם בָּעֵת הַהִיא: 27 וַאַנֹכִי לָא־חַטַאתִי לֵךְ וְאַתִּה עשָׁה אָפִי רָעָה לָהַלָּחָם בֵּי יִשׁפּׁם יְהֹוָה הַשַּׁמָם הַיּוֹם בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין ולא שמע מלה בני עפון 28 בְּנֵי עַמְּוֹן: אַל־דָּבָרַי יָפַתָּח אַשֶּׁר שַׁלַח אַלַירוּ וַתָּהֵי עַל־יִפְתָּח רוּחַ יְהוָה וַיָּעַבְר אַת־דַאָּלעד וָאָת־מִנַשָּׁה וַיִּעַבר אַת־ מִצְפֵּה נָלֶעָד וּמִמְּצְפֵּה גָלָעָד עָבֵר בְּנֵי ל עַמְּוֹן: וַיְּזָר יִפְתַח בַרֵר כִיהוָה וַיּאֹמֵר אָם־נָתוֹן תָּתַן אֵת־בָּנֵי עַמְּוֹן בְּיִדִי: בֵיתִי לַקַרָאתִי בְּשׁוּבֵי בִשְׁלִוֹם מִבְּנֵי וַיַּעַבָּר יִפְתַּח אָל־בָּנֵי עַפְּוֹן 33 לַהַלַּחֶם בַּם וַיִּהְנַם יְהוַה בִּיִדְוֹּ : וַיַּבֶּם

25. B.dW.vE: (Und unn) bift bu viel (beun) beffer. A: Ober b. bu ctwa. B: eine Streitsache mit Sfr. gesbabt o. w. fie gefrieget.

^{·23,} es einu. vE: vertreiben? dW.A: ihr Lanb.
24. B: Burbest bu nicht ...? So auch alles ... bafe selbe wollen wir einn. dW: Richt wahr, was ... in Besth gibt, bas nimmst bn ein? Und so, was ... vE: Rimmst bn n. in Besth ...? Also nehmen auch wir.

und bon ber Bufte an bis an ben 3or-23 ban. "Go bat nun ber Berr, ber Bott Ifraels, die Amoriter vertrieben vor feinem Bolf Ifrael, und bu willft fie ein-24 nehmen? *Du follteft bie einnehmen, bie bein Gott Camos vertriebe, und uns laffen einnehmen alle, bie ber Berr, unfer 25 Gott, vor uns vertrieben hat. *Deinft bu, bag bu beffer Recht habeft benn Balat, ber Sohn Zipors, ber Moabiter Ronia? Sat berfelbe auch je gerechtet 26 ober geftritten wiber Ifrael, "ob mohl Ifrael nun brei bunbert Jahre gewohnet hat in Besbon und ihren Tochtern, in Aroer und ihren Tochtern und allen Städten, die am Arnon liegen? Warum 27 errettetet ihre nicht zu berfelben Beit? *3ch habe nichts an bir gefündigt, und bu thuft so übel an mir, daß du wider mich streitest. Der Berr fälle heute ein Urtheil zwischen * Alber 28 Ifrael und ben Rinbern Ammon. ber König ber Rinber Ammon erhörete bie Rede Jephthah nicht, die er zu ihm fanbte.

Da fam ber Beift bes Berrn auf Bephthah, und jog burch Gilead und Manaffe, und burch Migpa, bas in Gilead liegt, 30 auf bie Rinder Ammon. *Und Jephthah gelobte bem Gerrn ein Gelübbe, und fprach: Gibft bu bie Rinber Ammon in meine 31 Band, *was zu meiner Sausthur heraus mir entgegen gebet, wenn ich mit Frieben wieberkomme von ben Rinbern Ammon, bas foll bes herrn fein, und wills gum 32 Brandopfer opfern. *Alfo gog Jephthah auf die Rinder Ammon, wider fle zu ftreiten. Und ber herr gab fie in feine Banbe, 33 *und er fcblug fle von Aroer an bis man fommt gen Minnith, zwanzig Stabte, und

24. A.A: vertrieb.

26. Dieweil 3fr. ... entriffet ... in berf. 3. B: in: bem ... innerhalb biefer 3. dW.vE: ju felb. (jener) 3.
27. Der D., ber Richter, f. B.dW.A: thuft ubel. vE: hanbelft bofe gegen mich. B.dW.vE.A: richte. 28. B: gab f. Gebor ben Borten. dW.vE: horete nicht auf bie B. A: wollte n. horen. dW: ihm entbot.

vE.A: (burch b. Boten) ihm fagen ließ.

29. er jog. vE: über 3.

et de solitudine usque ad Jordanem. *Dominus ergo Deus Israel subvertit 23 Amorrhaeum, pugnante contra illum populo suo Israel, et tu nunc vis possidere terram ejus? "Nonne ea, 24 Num. 21,39. quae possidet Chamos Deus tuus, tibi
185. jure debentur? Quae autem Dominus
286. 23,13. Deus noster victor obtinuit, in noJon. 43,46 stram cedent possessionem! *Nisi 25 Num.22,4 forte melior es Balac filio Sephor rege Moab, aut docere potes, quod jurgatus sit contra Israel et pugnaverit contra eum, * quando habita- 26 Num. vit in Hesebon et viculis ejus, et in Aroer et villis illius, vel in cunctis civitatibus juxta Jordanem per trecentos annos? Quare tanto tempore nihil super hac repetitione tentastis? *Igitur non ego pecco in te, sed tu 27 contra me male agis, indicens mihi bella non justa. Judicet Dominus arbiter hujus diei inter Israel et in-*Noluitque 28 ter filios Ammon. acquiescere rex filiorum Ammon verbis Jephte, quae per nuncios man-

Factus est ergo super Jephte Spi- 29 14,6. Factus est ergo super Jephte Spi15,14.
3,10.6,34 ritus Domini, et circuiens Galaad et Manasse, Maspha quoque Galaad, et inde transiens ad filios Ammon, *vo- 30 (Coh. 5,1. tum vovit Domino, dicens: Si tradideris filios Ammon in manus meas. *quicumque primus fuerit egressus 31 de foribus domus meae mihique occurrerit revertenti cum pace a filiis Ammon, eum holocaustum offeram *Transivitque Jephte ad 32 Domino. filios Ammon, ut pugnaret contra eos. Quos tradidit Dominus in manus ejus, *percussitque ab Aroer usque 33 dum venias in Mennith viginti civita-

26. Al.: Arnon (pro Jord.).

30. vE: that.

querft ... 3. Br. bem D. opfern.)
32. dW.vE.A: (hinuber) gegen. B: ju ben ... hins über.

^{29.} A.A. wiber bie Rinber.

^{32.} A.A: gegen bie R.

^{31.} B: So foll bas herausgebenbe, bas ... geben wirb ... bem h. fein. dW.vE: glüctlich. dW: so soll es Jeh. geweihet sein. vE: So gehore bas, was ... so geb. bas 3eh. ... als Br. (A: so will ich, wer immer

έν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις, καὶ ἔως Ἀβὲλ ἀμπελώνων πληγήν μεγάλην σφόδρα, καὶ συνεστάλησαν οὶ viοὶ Ἀμμών ἀπὸ προςώπου τῶν νίῶν

'Ισραήλ.

34 Kai nider leada eic Magonaa eic vor οίκον αύτου, και ίδου ή θυγάτηρ αύτου έξεπορεύετο είς απάντησιν αὐτοῦ ἐν τυμπάνοις καὶ γοροίς καὶ αὖτη μονογενής αὐτῷ, και ούκ έστιν αὐτῷ πλην αὐτῆς υίὸς η θυγάτης. 35 Καὶ έγετήθη, ήνίκα είδεν αὐτήν, καὶ διέρρηξε τὰ ἰμάτια αὐτοῦ καὶ είπεν Οίμοι, θύγατέρ μου, ταραχή ετάραξάς με, καὶ σὸ ής εν τῷ ταράγο μου. Ἐγεὸ δὲ ἢνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου πρός χύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι. 36 Καὶ είπε πρός αυτόν. Πάτερ, εί έν έμοι ήνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς τὸν χύριον, ποίησόν μοι ον τρόπον έξηλθεν έκ του στόματός σου, ανθ' ών έποίησε σοι κύριος εκδικήσεις εκ των εγθρών σου εκ των υίων Αμμών. 37 Καί είπε πρός τον πατέρα αὐτῆς. Καὶ ποίησόν μοι τὸ όῆμα τοῦτο. "Εασόν με δύο μῆνας, καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὅρη καὶ κλαύσομαι έπὶ τὰ παρθένιά μου έγο καὶ αί συνεταιρίδες μου. 38 Καὶ είπεν 'αὐτη'. Πορεύου, καὶ έξαπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας. Καὶ ἐπορεύθη αὐτή καὶ αι συνεταιρίδες αὐτῆς καὶ έκλαυσαν έπὶ τὰ καρθένια αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὀρέων. 39 Καὶ έγένετο μετά τὸ τέλος δύο μηνών, καὶ άνέκαμψε πρός τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν εν αύτη την εύχην αύτοῦ ην ηυξατο. καὶ αύτη ούκ έγνω ανδρα. Καὶ έγένετο είς πρόςταγμα έν Ισραήλ. 40 έξ ήμερων είς ήμέρας συνεπορεύοντο αί θυγατέρες Ίσραήλ θρηνείν την θυγατέρα Ίεφθα του Γαλααδίτου τέσσαρας ήμέρας έν τῷ ένιαυτῷ.

ΧΙΙ. Καὶ συνήχθησαν οἱ νίοὶ Ἐφραίμ καὶ παρῆλθαν εἰς βοββάν, καὶ εἶπαν πρὸς Ἰεφθά·

33. ΑΕΓΧ: ἐν ἀρ. Β: Ἐβὰλ χαρμὶμ (Αβ. ἀμπ. ΑΓΧ). ΑΒ* τῶν († Χ). 34. Β: υπάντησιν (* αὐτῶ) ... αὐτῷ (ΛΕΧ† ἀγαπητη), ἐκ ἡν αὐτῷ ἔτερος νῶς (c. ΑΕΓΧ). 35. Β: ἐγἐνετο ὡς εἰδ. αὐτήν, αὐτὸς διεβὸ. (c. ΑΕΧ) ... Α ἄ (Οἵμοι ΕΓΧ; ΑΧ: Οἵμωι). ΒϜ: Ͽυγάτηρ (Ͽύγατερ ΑΕΧ). Β: καὶ ἐγω είμι ῆν. (Εγώ δὲ ἡν. ΑΕΓΧ). 36. Β: Ἡδὲ εἰπε (Κ. εἰπε ΑΓΧ). ... * εἰ ἐν ἐμοὶ († ΑΕΓΧ). ΑΒ* τὸν εὰ τἔ († ΕΓΧ). Β: ἐν τῷ ποιῆσαί σοι κύριον ἐκδίκησιν τῶν δ. σε ἀπὸ τῶν ν. λ. (contra ΑΕΓΧ). 37. Β† (p. Καὶ) ἥδε ...: Ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ με τὸν λό-

וְצֵל אָבֵל פָּרָמִים מַכַּה גִּדוֹלָה מָאָד יַּיַבַּנָעוֹ בָּנֵי עַמּוֹן מִפָּנֵי בָּנֵי יִשִּׂרָאֵל : • ויבא יפתח המצפה אל-ביתו והנה בתו יצאת לקראתו בתפים וּבַמָּחֹלוֹת וָרֵלְ הִיא יַחִידָה אַיוּ־לְוֹ לח מַמַפּר בַּן אוֹדבַת: וַיְהָיֹ כָרָאוֹתוֹ אוֹתַה ויקרע את־בגדיו ויאמר וָאַתְּ הַיִּית בַּעְּכַרי ואנכי פציתי פי אל־יהוה ולא אוכל 36 לשוב: ותאמר אליו אבי פציתה ממני ואַלְכָה וַיַבְדָתִּי עַלְ־הַהָּוֹים וָאֵבְכָּה 38 עַל־בָּתוּלֵי אַנֹכֵי וְרֵעֹיתִי: וַיִּאמֵר לֵכִי וַנְשָׁכֹח אוֹתה שָׁנֵי חַדְשִׁים וַתְּכֹךְ הִיא על-בתוליה ים: וַיָּהַי מִפֵּץ וּ שָׁנַיִם הַדְשִׁים וַתְּשָׁבֹ אֱל־אֲבָּיהַ וַיַּעֲשׁ לֵה אֵת־נִדְרִוּ וַהִיאֹ לָאַ־יֵדְעָה אִישׁ וַתְּהִי־ ם חק בישראל: מימים ימימה תלכנה לתנות

וַיִּצְעֵלְר אָישׁ אֶפְּרַיִם וַיִּיְעַלִר XII. אָמוֹנָה וַיִּאמְרֹוּ לְיִפְאָׁח מַקּוּעַ ּעָבַרְהָּוּ,

γον τότον ... † (p. έγω) είμε (c. ΑΕΓΧ). 38. ΑΒΦ αὐτῆ († X). Β: ἀπέστειλεν (έξαπ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: Εκλανσεν (σαν ΕΧ) ... τα ὅρη (τῶν ὁρ. Χ). 39. Β: ἐν τέλει τῶν δ. (μετὰ τὸ τ. δ. ΕΓΧ; Α: μ. τέλ. δ.) ... ἐπέστρεψε (ἀνέκ. ΑΕΓΧ). 40. Β: ἀπὸ ημ. ... ἐπορεύοντο Φ αἰ ... † (a. τέσσ.) ἐπὶ (c. ΑΕΓΧ). — 1. Β: Κ. ἐβόησεν ἀνὴρ Ἐφρ. ΑΕΓΧ (pro βοφό.) Σεφεινά.

ער כאן . 33. ער כאן . 4. 37. 'ס ירעותר ק' . 37. (cf. v. 38. Ex. 11, 2).

bis an ben Blan ber Weinberge, eine febr große Schlacht. Und murben also bie Rinder Ammon gedemuthigt vor ben Rinbern Ifrael.

Da nun Jephthah tam gen Migpa gu feinem Baufe, flebe, ba gebet feine Tochter heraus ihm entgegen mit Pauten und Reigen; und fie mar ein einiges Rind, und er hatte fonft keinen Sohn noch Tochter.

35 "Und ba er fle fahe, gerriß er feine Rleiber und fprach: Ach meine Tochter, wie beugeft bu mich und betrübeft mich! benn ich habe meinen Dund aufgethan gegen ben Berrn,

36 und fanns nicht wiberrufen. *Gie aber fprach: Mein Bater, haft bu beinen Munb aufgethan gegen ben herrn, fo thue mir, wie es aus beinem Munbe gegangen ift, nachbem ber Berr bich gerochen hat an beinen Feinben, ben Rinbern Ammon.

37 *Und fie fprach zu ihrem Bater: Du wollteft mir bas thun, bag bu mich laffeft zween Monate, bag ich von hinnen hinab gebe auf bie Berge und meine Jungfrauschaft

38 beweine mit meinen Befpielen. * Er fprach: Bebe bin! und ließ fie zween Monate geben. Da ging fle bin mit ihren Gefpielen,

und beweinete ihre Jungfrauschaft auf ben *Und nach zween Monaten kam fle wieber zu ihrem Bater. Und er that ibr, wie er gelobet hatte, und fle war nie feines Mannes foulbig geworben.

40 warb eine Bewohnheit in Ifrael, *baß bie Tochter Ifraels jährlich hingehen, zu flagen die Tochter Jephthah, bes Gileabitere, bes Jahrs vier Tage.

XII. Und bie von Ephraim ichrieen und gingen gur mitternachtwärts, und fprachen

> 37. 38. 39. U.L: Monben. 1. A.A: gingen mitternachtw.

33. B: Abel an ben 20. A: bas ringenm in 20. liegt. dW.vE: Abel : Reramim. B.dW.vE: in einer

f. gr. Soft. A: mit ... Nieberlage. dW: gebengt. 34. B.dW.vE: ging. vE: Reigentang. dW.vE: unr bie einzige ... außer ihr. (B: hatte von fich?)

35. B: bu haft mich fehr geb. n. bn bift unter benen bie m. betr. dW.vE: tief b. bu m. u. (bn) bringeft m. ine Unglud ... gurudnehmen. B: werbe u. fonnen gus rudgeben. 36. B.dW: bir (vollfommene) Rache verlieben.

VE: ausgeübt.

37. wolleft. B: Diefes muffe mir gefchehen; laß

ab won mir. dW.vE: Ge gefchehe mir nur biefes: 1. (von m.) mich. B: daß ich bingiebe n. auf ben B. auf guf. be(ge)rufen. dW: verfammelten fic.

tes, et usque ad Abel, quae est vi-Cism. neis consita, plaga magna nimis, hu-(8,28, miliatique sunt filii Ammon a filiis

Revertente autem Jephte in Maspha 34 v.11. domum suam, occurrit ei unigenita 18m.18.6 filia sua cum tympanis et choris; non enim habebat alios liberos. "Qua 35

37,34. visa scidit vestimenta sua et ait: Heu me, filia mea! decepisti me et ipsa decepta es; aperui enim os meum ad

Dominum, et aliud facere non potero. *Cui illa respondit: Pater mi! si ape- 36 ruisti os tuum ad Dominum, fac mihi quodcumque pollicitus es, concessa tibi ultione atque victoria de hostibus tuis. *Dixitque ad patrem: Hoc so- 37 lum mihi praesta, quod deprecor: Dimitte me, ut duobus mensibus cir-

Dt.21,13 cumeam montes et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis. *Cui ille respondit: Vade! Et dimisit 38 eam duobus mensibus. Cumque abiisset cum sociis ac sodalibus suis. flebat virginitatem suam in montibus. *Expletisque duobus mensibus re-39

Ex.88,8, versa est ad patrem suum, et fecit 15m; ei, sicut voverat; quae ignorabat (Gen. virum. Exinde mos increbruit in L.1,24. Israel et consuetudo servata est, *ut post anni circulum conveniant 40 in unum filiae Israel et plangant filiam Jephte Galaaditae diebus qua-

8,1. Ecce autem in Ephraim orta est seditio. Nam transeuntes contra

u. ab gehe? A: hernmwandle ... dW: weine über m. 3. A: Befpielinnen. B.dW.vE: ich u. meine Befp. (Freundinnen)

38. dW.vE.A: entließ f. auf am. DR.

39. u. fle erkannte nie einen DR. B: verrichtete an ihr fein Gelübbe, bas er gel. h. dW: that ... bas G. vE: vollzog ... f. G. dW: Sie aber hatte von f. D. gewußt? A: [an thr] bie um f. Dt. mußte? B: es ift e. Sahung worben. dW: marb gur Sitte. vE: baher entstand bie S.

40. ju lobpreifen. dW.vE: preifen. B: fich ju un: terreben mit ...?

1. liefen gufammen, n. g. über m. B.vE: murben

XII.

Jephika Israelis ab Ammoniiis iiberaior.

Τί ότι έπορεύθης πολεμείν έν τοῖς υίοῖς Αμμών, και ήμας ού κέκληκας πορευθήναι μετά σοῦ; Τὸν οἶκόν σου ἐμπρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρί. 2 Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς Ἰεφθά. ᾿Ανὴρ ἀντιδικών ήμην έγω και ο λαός μου και οι υίοι Αμμών σφόδρα, καὶ έβόησα ύμᾶς, καὶ οὐκ έσωσατέ με έχ γειρός αὐτῶν. 3 Καὶ είδον, ότι ούκ ήν ὁ σώζων, και έθεμην την ψυγήν μου έν τῆ χειρί μου, καὶ διέβην πρὸς τοὺς υίοὺς 'Αμμών, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν γειρί μου. Καὶ εἰς τί ἀνέβητε πρός με τῆ ἡμέρα ταύτη πολεμείν έν έμοί; 4 Καλ συνήθροισεν Ίεφθα πάντας τοὺς ανδρας Γαλαάδ, καὶ ἐπολέμει τον Έφραίμ, και επάταξαν άνδρες Γαλαάδ τον Έφραίμ, ότι είπαν. Οι διασεσωσμένοι τοῦ Ἐφραζα ύμες Γαλαάδ έν μέσω τοῦ Έφραὶμ καὶ ἐν μέσφ τοῦ Μανασσῆ. 5 Καὶ προκατελάβετο Γαλαάδ τὰς διαβάσεις τοῦ Ιορδάνου τοῦ Ἐφραίμ. Καὶ ἐγενήθη, ότι είπαν αὐτοῖς οἱ διασεσωσμένοι Ἐφραίμ. Διαβώμεν δή, και είπαν αύτοῖς οι ανδρες Γαλαάδ Μη ύμεϊ, έκ τοῦ Ἐφραίμ; Καὶ είπαν Ούκ έσμεν. 6 Καὶ είπαν αὐτοῖς. Είπατε δη σύνθημα, καὶ οὐ κατηύθυναν τοῦ λαλησαι οὐτως, καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν, καὶ ἔθυσαν αὐτοὺς πρός τας διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ ἔπεσαν έν τῷ καιρῷ ἐκείνφ έξ Ἐφραίμ τεσσαράκοντα καὶ δύο γιλιάδες.

7 Καὶ ἔκρινεν Ἰεφθὰ τὸν Ἰσραήλ εξ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Ἰεφθὰ ὁ Γαλααδίτης καὶ ἐτάφη ἐν τῆ πόλει αὐτοῦ Γαλαάδ.

8 Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ίσραὴλ Ἐβεσὰν ἐκ Βηθλεέμ. 9 Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα νίοὶ καὶ τριάκοντα θυγατέρες ἔξαπεσταλμέναι ἔξω, καὶ τριάκοντα γυναϊκας εἰζήγαγε τοῖς υἰοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσ-

להלחם בבני־עפון ולנו לא קראה לַלַבֶת עַמַּה בַּיתָה נָשִּׁרָת עַלֵיה בַּאַשׁ: 2 וַיָּאמר יִפַתַּחֹ אַלִיהַם אִישׁ רִיב הַיֵיתִי ם ולא-הושעתם אותי מושיע וַיַּתְנֵם יָהוָה בִּיָדִי וְלָמָה צַלִיתֵם אֵלֵי 4 הַיּוֹם הַזָּה לַהַלַּחָם בַּי : וַיִּקבַּץ יִפְתַּחֹ אפרים ויכּוּ אנשי גלעד את־אפרים כי אמרו פליטי אפרים אתם גלעד ה אַפַרים בְּתוֹה מַנַשׁה: ריאמרו האפרתי אתה ויאמר לא: ויאמרו ־נא שבלת ויאמר סבלת וַיָּשָׁחֲשָוּהוּ אֵל־מַעַבְּרוֹת הַיַּרְהֵן וַיָּפּׁל בַּעַת הַהִיאֹ מֵאָפְרַיִם אַרְבָּעֵים וּשְׁנֵיִם : ASK

שָׁנִים וַיָּּשָׁת יִפְתָּח הַגּּלְעָדִי וַיִּקְבֶּר שָׁנִים וַיָּּטָת יִפְתָּח הַגּּלְעָדִי וַיִּקְבֵּר בַּעַרִי גַלַעָד:

צַיִּשְׁפְּׂט אָחֲרָיוֹ אֶת־יִשְׂרָאֵל אִבְצֶּן
 מְבֵּית לְחָם: וְיְהִי־לֹוֹ שְׁלשִׁים בְּנִים וּשְׁלשִׁים בְּנִים בְּנִבְּים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּיִבְּים בְּעִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּיִם בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּיִם בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּיִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּיִּים בְּיבְּים בְּנִים בְּנִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיבְיים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּים בְּים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים

ואטימה ק' . ז.

^{1.} Β: Διατί παρῆλθες παρατάξασθαι έν (c. ΛΕΓΧ).
2. Β: μαχητης (ἀντιδικῶν ΛΕΓΧ).
3. Β: ἐκ εἰ σωτήρ
... ἔθηκα ... * τῆ ... παρῆλθον ... * τὲς ... ἔθωκεν
... ὅκ ἐμὲ ἐν τῆ ... παρᾶτάξασθαι (c. ΛΕΓΧ).
4. Β:
συνέστρεψεν ... παρετάξατο τῷ Ἐ ... διασωζόμενοι
(c. ΛΕΓΧ).
5. Β* ἐγενήθη ὅτι ...: διασωζόμενοι ...
* τἔ (c. ΛΕΓΧ). ΑΒ* δή († ΕΓΧ). Β: Μή Ἐρρατίτης εἰ; Καὶ εἰπαν Οὐ (c. ΛΕΓΧ).
6. Β: αὐτῷ Εἰπαν Θύ (c. ΛΕΓΧ).
εθ. αὐτὸν ... ἀπὸ Ἐρρ. (c. ΛΕΓΧ), sed iid. σφάζεσιν ε. ἔσραζον ρτο ἔδυσαν).
7. Β* τῆ († ΛΕΓΧ).
8. Β (eti. 10): Αβαισσὰν (Ἑβεσὰν Ϝ; ΛΕΧ: Ἐσεβῶν)
απὸ (ἐκ ΛΕΓΧ).
9. Β: Κ. ησαν ... ᾶς ἐξαπέστειλεν
... θυγατέρας εἰςήνεγκε (c. ΛΕΓΧ).

^{1.} B: gezogen maren. B.dW.vE: über bir.

^{2.} einen gr. Bant. B: Streitsache. vE: Streit. dW: 3m Str. war ich febr, ich und ... und ... dW.vE: rief. B: lief euch berufen.

^{3.} heute ju mir. vE: legte ich m. Leben. dW: feste ich m. L. aufs Spiel. A: wagte. B: biefen Tag. dW: an biefem T.

ju Bephthab: Warum bift bu in ben Streit gezogen wiber bie Rinber Ammon, unb baft uns nicht gerufen, bag wir mit bir gogen? Bir wollen bein Baus fammt bir 2 mit Reuer verbrennen. "Bebbtbab fprach gu ihnen: 3ch und mein Bolf hatten eine große Sache mit ben Rinbern Ammon, und ich fchrie euch an, aber ihr halft mir 3 nicht aus ihren Ganben. *Da ich nun fabe, bag ibr nicht belfen wolltet, ftellete ich meine Seele in meine Sand, und gog bin wiber bie Rinber Ammon, und ber Berr gab fle in meine Sand. Warum fommt ibr nun gu mir berauf, wiber mich gu ftreiten? 4 *Und Beubthab fammlete alle Danner in Gileab, und ftritt wider Ephraim. Und bie Manner in Gileab ichlugen Ephraim, barum, bağ fie fagten: Seib boch ihr Bileabiter unter Ephraim und Manaffe als bie Fluch-5 tigen gu Ephraim. *Und bie Gileabiter nahmen ein die Furt bes Jordans vor Ephraim. Benn nun fprachen bie Flüchtigen Ephraims: Lag mich binuber geben, fo ibrachen bie Danner von Gileab gu ibm: Bift bu ein Ephraiter? Benn er bann ant-6 mortete: Rein, "fo biegen fie ibn fprechen: Schiboleth, fo iprach er Siboleth, und fonnte es nicht recht reben, fo griffen fie ihn und folngen ihn an ber gurt bes Jorbans. bag zu ber Beit von Ephraim fielen zwei und vierzig taufenb.

7 Sephthah aber richtete Ifrael feche Jahre. Und Bephthah, ber Gileabiter, ftarb, und marb begraben in ben Stabten gu Bileab.

8 Rach biesem richtete Ifrael Ebzan von 9 Bethlehem. *Der hatte breißig Söhne, und breißig Töchter sette er aus, und breißig Töchter nahm er von aufsen seinen Söhnen, und richtete Ifrael

vadens ad pugnam contra filios Ammon, vocare nos noluisti, ut perge-14,15, remus tecum? Igitur incendemus domum tuam. *Quibus ille respondit: 2 Disceptatio erat mihi et populo meo contra filios Ammon vehemens, vocavique vos, ut praeberetis mihi auxilium, et facere neluistis. *Ouod 3 9,17. a,1a. cernens posui animam meam in ma-13,14.nibus meis, transivique ad filios Am-19,5. mon, et tradidit eos Dominus in manus meas. Quid commerui, ut adversum me consurgatis in praelium? *Vocatis itaque ad se cunctis viris 4 Galaad, pugnabat contra Ephraim, percusseruntque viri Galaad Ephraim, quia dixerat: Fugitivus est Galaad de Ephraim et habitat in medio Ephraim *Occupaveruntque Ga- 5 et Manasse. 3.23.7.34 laaditae vada Jordanis, per quae Ephraim reversurus erat. Cumque venisset ad ea de Ephraim numero fugiens atque dixisset: Obsecro ut me transire permittatis, dicebant ei Galaaditae: Numquid Ephrathaeus es? Quo dicente: Non sum, *interroga- 6 bant eum: Dic ergo Scibboleth! quod interpretatur spica. Qui respondebat: Sibboleth, eadem litera spicam exprimere non valens. Statimque apprehensum jugulabant in ipso Jordanis transitu. Et ceciderunt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo millia.

aquilonem dixerunt ad Jephte: Ouare

Judicavit itaque Jephte Galaadites 7
Israel sex annis, et mortuus est ac
18,14. sepultus in civitate sua Galaad.

Post hunc judicavit Israel Abesan 8
(10,4. de Bethlehem, *qui habuit triginta 9
filios et totidem filias, quas emittens
foras maritis dedit, et ejusdem numeri
filiis suis accepit uxores, introducens
in domum suam. Qui septem annis

^{5.} A.A. Ephraimiter.

^{4.} als b. 31. Ephr., zwifden E. n. zw. M. B.vE: verf. dW.vE: Flüchtlinge (von) E. seib ihr G. unter A: G. ift flüchtig geworben v. E. n. wohnet zw. (B: 3hr seib Entronnene v. E., G. aber ift in b. Mitte von ...?)

^{5.} B: bie Ueberfahrten ... gegen G. dW: nach G. gn. vE: G. nahm G. bie guhrten.

^{6.} erfcbingen ibn. B.dW.vE.A: fprachen f. gu ihm: Sprich boch: S. B:u. fo er fpr. dW.A: fpr.

^{1.} Al. † (p. incend.) te et.

er (nun). B: fich n. f. fciden es recht ju r. vE: benn er f. es n. anssprechen. B.dW.vE: fchlachteten. A: ers morbeten.

^{7.} Gt. G. dW.vE: einer ber Stabte.

^{9.} gaberbinand. B: bicerhinansfenbete, n. brachte v. a. für f. S. ... hinein. dW: entließ er ans b. haufe ... br. er f. f. S. ins h. vE: eutl. er hinaus ... feinen S. herein.

ραήλ έπτὰ έτη, 10 καὶ ἀπέθανεν Ἐβεσὰν καὶ ἐτάρη ἐν Βηθλεέμ.

11 Καὶ έκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Αιλών ὁ Ζαβουλωνίτης, καὶ έκρινε τὸν Ἰσραὴλ δέκα έτη. 12 Καὶ ἀπέθανεν Αιλών ὁ Ζαβουλωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν Αιλών ἐν τῷ Ζαβουλών.

13 Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ Αβδών νίὸς Ἐλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης. 14 Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τεσσαράκοντα νίοὶ καὶ τριάκοντα νίῶν νίοὶ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἐβδομήκοντα πώλους, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ὀκτώ ἔτη. 15 Καὶ ἀπέθανεν ᾿Αβδών νίὸς Ἑλλὴλ ὁ Φαραθωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν Φαραθών ἐν γῆ Ἐφραὶμ ἐν ὅρει τοῦ ᾿Αμαλήκ.

ΧΙΙΙ. Και προςέθεντο οι νίοι Ίσραὴλ ποιήσαι τὸ πονηρὸν έναντίον κυρίου, και παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος έν χειρι άλλοφύλων τεσσαράκοντα έτη.

 2 Kaì η v ἀν η ρ εἶς ἀπὸ Σ αρα \dot{lpha} ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Δάν, καὶ όνομα αὐτῷ Μανωέ, καὶ ἡ γυνή αὐτοῦ στεῖρα, καὶ ούκ έτικτε. 3 Καὶ ώφθη άγγελος χυρίου πρός την γυναϊκα καί είπε πρός αὐτήν. Ίδου δη συ στείρα και ού τέτοκας, καὶ ἐν γαστρὶ έξεις καὶ τέξη υίόν. 4 Καὶ νῦν φύλαξαι, καὶ μὴ πίης olvor καὶ σίκερα, καὶ μὴ φάγης πᾶν ἀκάθαρτον. δότι દેઉં૦૫ ૭૫ દેષ પુલહરણે કૈફદાદ મલો વર્દદેશ પાર્રાળ, મલો હાંδηρος ούκ άναβήσεται έπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, ότι Ναζιραϊον τφ θεφ έσται το παιδάριον έχ της γαστρός, και αυτός άρξεται σώζειν τον Ίσραήλ έκ γειρός άλλοφύλων. 6 Καὶ ήλθεν ή γυνή και είπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα. "Οτι ανθρωπος του θεου ήλθε πρός με, και είδος αὐτοῦ ὡς είδος ἀγγέλου θεοῦ, φοβερὸν σφόδρα, καὶ οὐκ ήρώτων αὐτὸν πόθεν ἐστί, καὶ τὸ ὅνομα αύτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι. 7 Καὶ εἶπέ μοι: 'Ιδού σύ έν γαστρί έξεις καί τέξη υίόν, καί νύν μη πίης οίνον και σίκερα, και μη φάγης י אָת־יִשְּׂרָאֵל שֶׁבַע שְׁנִים: וַיְּמָת אִבְצְּׁן וַיָּפֶבֵר בָּבֵית כַּחֵם:

נו נְיִשְׁפָּט אָתַרִיוֹ אָת־יִשְׂרָאֵל אֵילְוֹן אַנְים: וַיָּשְׁפָּט אָת־יִשְׂרָאֵל עֶשֶׁר אַלְיִם: וַיָּשְׁפָט אָת־יִשְׂרָאֵל עֵשֶׁר אַתְרִילֹי וַיִּשְּׁפָט אָת־יִשְׂרָאֵל אֵילְוֹן בַּזְּבְוּלֹנִי וַיִּשְּׁבֵּר אַתְרִילֹי אָתִריִשְׁרָאֵל אֵילְוֹן

אַפָּרָיִם בָּהַר הַעַּמַלָּפִי: הּיִּשְׁלִּים הְשָׁלִים: וַיִּמְת עַבְּדִּוֹן בָּן־הִמֶּל הִיְשְׁלְעִים עֲעִירִם: וַיִּשְׁפִּם אָת־יִשְּׁרָאֵל הִיּשְׁלְעִים הְשָׁלְשִׁים בְּנֵי בְנִים וְלְכָבִים עַלִּר הַבְּיִים וְשָׁלְשִׁים בְּנֵי בְנִים וְלְכָבִים עַלִּר הַבְּעָרוֹן בָּיִים וְלְבָּעוֹן בְּעָרוֹן בְּעָרוֹן בְּרָדִּוֹן בָּן בַּנִין הַבְּעָרוֹן הָעַמַלָּקִי:

ַנִיּסִׂיפּוּ בְּנֵי יִשְּׁרָאֵל לַעֲשִׂוֹת בְּיַרִּ בְּנִי יִהְוָֹה בְּיַרִּ בְּנִי יִהוָֹה בְּיַרִּ בְּיַרִי הָרֶע בְּעִינִי יְהוָֹה וַיִּפְּגֵים יְהוֹּה בְּיַרִּ בְּלַשְׁתִּים אַרְבָּצִים שְׁנֵה:

וַיָּהָיֹ אִישׁ אָחֵד מַצַּרְעַה מִמְּשָׁפַּחַת הַדָּנֵי וּשָׁמִוֹ מָנִוֹחַ וָאִשָּׁתִּוֹ צַקַרָה וָלָא 3 וַלֵּדָה זּ וַיִּרֶא מַלְאַרְ־יִהוַה אֶל־הָאִשָּׁה וַיָּאמֶר אַלֵּיהַ הָפָּה־נַא אַתִּ־עַקרה וְלַא • וָלַדְתָּ וְהָרָית וְיָלֵדְתִּ בֵּן: וְעַתָּה הִשְּׁמְרִי נָא וָאַל־הִּשְׁתֵּי יַיָן וְשֵׁכֶר וְאַל־הְאֹכְלֵי ח כל-טמא: כּי הַנַּה הַרָּה וִילַדְהְ בֵּן ומורה לאינעלה על־ראשו אַלהַים יַהָיֵה הַנַּעַר מִן־הַבַּטֵן וְהוּא את-6 פַּלְשַׁתַּים: וַתַּבָא הַאָשָׁה וַתְּאמֵר לאישה לאמר איש האלהים בא אלי מַלְאַרְ הַאֵּלְהֵים ומראהו פמראה נורא מאד וכא שאלתיהו אי־מוה הוא ואתרשמו לא-הביד לי: ויאמר הַבָּה הָרָה וִילַדִּתּ בֵּן וִעַתָּה אַל־־ וָשֶׁכָּר וָאַל־הְאַכְלַיּ כַּל־

^{11.} Β* καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσρ. († ΑΓΧ). 14. Β: ἦσαν (ἐγέν. ΑΕΓΧ). — 1. Β: προςἐθηκαν ἔτι ... ἐνώπιον ... Φυλιστιῖμ (c. ΑΕΓΧ). 2. Β: ἀπὸ δημε συγγενείας τε Δανί... * ἡ ... ἔτεκε (c. ΑΕΓΧ). 3. Β* δὴ († ΑΕΓΧ). συλλήψη (ἐν γ. - τέξη iid.). 4. Β† (p. φυλ.) δὴ (* ΑΕΓΧ). ... μέθυσμα (σίκ. ΑΕΧ). 5. Β: ἔχεις (ἔξ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: τὴν κεφαλὴν (τῆς κ. ΓΧ). Β: Ναζὶο Θεῷ ... ἀπὸ τῆς κοιλίας ... σῶσαι (c. ΑΕΓΧ). 6. Β: εἰςῆλθεν ... * Ότι εt τῦ (c. ΑΕΓΧ). Β: ἡρώτηση (ἡρώτων sine ἐκ ΑΕΓΧ). 7. Β: ἔχεις ... μέθυσμα.

v. 2. אשטרת מא

10 fieben Sabre, *und ftarb und marb begraben ju Bethlehem.

11 Rach biefem richtete Ifrael Elon, ein Sebuloniter, und richtete Ifrael zehn Jahre, 12 und ftarb und warb begraben zu Ajalon im Lande Sebulon.

13 Nach biefem richtete Ifrael Abbon, ein 14 Sohn Sillel, ein Bireathoniter. *Der hatte vierzig Söhne und breißig Neffen, die auf fiebenzig Efelsfüllen ritten, und richtete

15 3frael acht Sahre, *und ftarb und warb begraben zu Bireathon im Lanbe Ephraim auf bem Gebirge ber Amalefiter.

WITE. Und die Rinder Ifrael thaten förber übel vor bem Gerrn, und ber Gerr gab fie in bie Sanbe ber Philifter vierzig Jahre.

Es war aber ein Mann ju Barea von einem Geschlecht ber Daniter, mit Ramen Manoah, und fein Beib mar unfruchtbar 3 und gebar nichts. *Und ber Engel bes Berrn ericbien bem Beibe und fprach ju ibr: Siebe, bu bift unfruchtbar und gebiereft nichts, aber bu wirft ichwanger * 60 4 werben und einen Gobn gebaren. bute bich nun, bag bu nicht Bein noch ftart Betrante trinteft, und nichts Unreines 5 effeft. *Denn bu wirft fdwanger werben und einen Sohn gebaren, bem fein Schermeffer foll aufe Baupt tommen. ber Rnabe wird ein Berlobter Gottes fein von Mutterleibe, und er wird anfangen Afrael zu erlofen aus ber Philifter Banb. 6 Da fam bas Beib und fagte es ihrem Mann an, und fprach: Es fam ein Mann Gottes zu mir, und feine Beftalt mar anauseben wie ein Engel Gottes, faft erforedlich, bag ich ihn nicht fragte, woher ober mobin? und er fagte mir nicht, wie er *Er fprach aber ju mir: Siehe, bu wirft schwanger werben und einen

Sohn gebaren, fo trinte nun feinen

Bein noch ftart Getrante, und if nichts

judicavit Israel, *mortuusque est ac 10 sepultus in Bethlehem.

Cui successit Ahialon Zabulonites, 11 et judicavit Israel decem annis, *mor-12 tuusque est ac sepultus in Zabulon.

Post hunc judicavit Israel Abdon, 13 25.30: filius Illel Pharathonites. *Qui habuit 14 quadraginta filios et triginta ex eis nepotes, ascendentes super septua-

10,4. ginta pullos asinarum, et judicavit
Israel octo annis, *mortuusque est 15
ac sepultus in Pharathon terrae
Ephraim in monte Amalech.

10,8.4.1.
4,13,12.
Rursumque filii Israel fece- XIII.
2,18. runt malum in conspectu Domini;
qui tradidit eos in manus Philisthinorum quadraginta annis.

Erat autem quidam vir de Saraa 2 et de stirpe Dan, nomine Manue, habens uxorem sterilem. *Cui ap- 3 v.6.9.13. 6.11.14: paruit Angelus Domini et dixit ad ½2.8x. 3,2.4. eam: Sterilis es et absque liberis, (Gen. sed concipies et paries filium; *cave 4 13m. ergo, ne bibas vinum ac siceram nec 1,31;Nm. 6,3a;Lev.immundum quidquam comedas, • quia 5 Num.6,5. concipies et paries filium, cujus non 18m.1,11 tanget caput novacula: erit enim Na-^{Nm.6,2} zaraeus Dei ab infantia sua et ex L.1,15. matris utero, et ipse incipiet liberare Israel de manu Philisthinorum. *Quae 6 cum venisset ad maritum suum, dixit 18m.2,27ei: Vir Dei venit ad me, habens vul-Act. 10,30 tum angelicum, terribilis nimis; quem L.1,12. cum interrogassem, quis esset et unde venisset et quo nomine vocaretur, noluit mihi dicere, *sed 7 hoc respondit: Ecce, concipies et paries filium; cave, ne vinum bibas

ter. vE: Rafiraer. A: Ragaraer. dW: erretten. vE: beginnen ju retten.

nec siceram, et ne aliquo vescaris

^{1.} U.L: fürber.

^{4. 7.} A.A: ftartes Getr.

^{11.} B.dW.vE.A: ber Geb.

^{14.} br. Entel. dW.vE: Gfeln.

^{1.} Bie Rap. 3, 12. 2, 11.

^{2.} pom Gefchi. B. vE.A: von 3. dW: aus. dW. vE: geb nicht. B: baß f. nicht geb.

vE: geb. nicht. B: baf f. nicht geb.
3. dW.vE: ein Engel? vE. follft. A: empfangen. bar. B: zeigte mir auch f. Ramen u. a
5. Denn fiebe. B: Abgefonberter, dW: Geweihe- fagte er m. n. vE: hat er m. u. gefagt.

^{11.} Al.: Elon.

^{13.} S: Elel.

^{5.} S * concipies et.

^{6.} febr erfor. ... wober er ware. vE: war wie bie Beft. eines E. B.dW: f. Anfehen war wie b. Anfehen. (A: mit bem Angefichte eines E.!) dW.vE.A: furchts bar. B: zeigte mir auch f. Ramen n. an. dW: f. R. fagte er m. n. vE: hat er m. n. gefagt.

XIII.

Simson Israells contra Philisthaces vindex.

πάσαν άκαθαρσίαν, ότι Ναζιραΐον θεού ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἔως ἡμέρας Θανάτου αὐτοῦ.

8 Και έδεήθη Μανωέ του κυρίου και είπεν. ΄ Έν έμοι, χύριε, ανθρωπος τοῦ θεοῦ, ὅν ἀπέστειλας, έλθέτω δή έτι πρός ήμας καί φωτισάτω ήμᾶς, τι ποιήσωμεν τῷ παιδαρίο τῷ τικτομένο. 9 Και ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνης Μανωέ, και παρεγένετο ο άγγελος του θεου έτι πρός την γυναϊκα, αύτης καθημένης έν τῷ ἀγρῷ, καὶ Μανως ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἡν μετ' αυτής. 10 Καλ ετάχυνεν ή γυνή και έξέδραμε, και απήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ είπε πρός αψτόν. Ίδου ώπται μοι ο άνηρ ο έλθων πρός με εν τη ήμερα έκείνη. 11 Καὶ ἀνέστη Μανωέ και έπορεύθη οπίσω της γυναικός αὐτου, και ήλθε πρός τον άνδρα και είπεν αυτώ. Εί σύ εί ὁ ἀνήρ ὁ λαλήσας πρὸς την γυναϊκα; Kal elner 'o ayyelog'. Eyo. 12 Kal elne Maνωέ. Νύν δε ελθόντος του ψήματός σου, τί έσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου καὶ τὰ έργα αὐτοῦ; 13 Καὶ είπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανωέ 'Απὸ, πάντων ων είπα πρὸς την γυ-14 από παντός ο έχπογαίκα Φυλαξάσθω, ρεύεται έξ άμπελου οὐ φάγεται, καὶ οίνον καὶ σίκερα μη πιέτω, καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μη φαγέτω, πάντα όσα ένετειλάμην αὐτῆ φυλαξάσθω. 15 Καὶ είπε Μανωέ πρός τον άγγελον κυρίου · Βιασώμεθα δή σε καὶ ποιήσωμεν ένώπιόν σου έριφον αίγων. 16 Και είπεν ὁ άγγελος κυρίου πρός Μανωέ 'Εὰν βιάση με, οὐ φάγομαι των άρτων σου, καὶ ἐὰν ποιήσης Ott όλοκαύτωμα, τῷ κυρίφ ἀνοίσεις αὐτό. ούκ έγνω Μανωέ, ότι άγγελος χυρίου έστί. 17 Και είπε Μανωέ πρός τον άγγελον χυρίου. Τί ονομά σοι, ένα όταν έλθη το όημα σου, καὶ δοξάσωμέν σε; 18 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ άγμου; καὶ αὐτό ἐστι θαυμαστόν. 19 Καὶ ελαβε

טְמְאָׂה פִּי־נְזֵיר אֶלהִיםֹ וְהְיֶה הַפַּּצֵר מִן-הַבֵּטֵן עַד-וָוֹם מוֹתָוֹ:

וַיַּעָתַר מַנוֹתַ אַל־יִהוֹת וַיּאמַר בִּי אַדוֹנִי אִישׁ הַאָּלְהִים אֲשֵׁר שָׁלַחְתַּ יבוא־נא עוד אַלַינוּ וְיוֹרֶנוּ מַה־נַּצְמֵיה לפער היולד: וישמע האלהים בּקוֹל מנות ויבא מלאה האלהים עוד אל־ האשה והיא יושבת בשדה ומנוח ר אַישַׁה אֵין עָמַהּוּ וַהְּמַהָּר הַאִּשָּׁה וַתַּבֵּד לַאִישָׁה וַתְּאֹמֵר אֲלֵיוּ הַנֹּה נַרָאָה אַלוֹ האַישׁ אַשׁר־בָּא בַיַּוֹם וו אַלֵי: וַיַּכָם וַיֵּלֶהְ מַנִּוֹחַ אַחֲרֵי אַשְׁתּוֹ וַיבֹא אַל־הַאִּישׁ וַיִּאַמֵר כוֹ האַתּה דָּבַּרָתַ אָל־הַאָשָׁה וַיִּאֹמֵר 12 אַני: וַיִּאמֶר מַנוֹחַ עַתַּה יָבְא דְבָרֵיף מהדיהיה משפט הנער ומעשהו: 13 וַיָּאמֶר מַלְאָך יְהוֹה אֶל־מִנוֹחַ מַכָּל אַל־הַאָשַׁה תִּשַּׁמֵר: אשר־אמרתי ריצא מונפן היין לא תאכל רַיִּין וְשַׁכַר אַל־תַּשָׁתִּ וְכַל־טִמְאָה אַל־ אשר־צויתיה טו וַיּאמר מַנוֹחַ אָל־מַלאָה יָהוֹה נַעַבְּרָה: פַא אוֹתַדְ וְנַעַמַּה לְפָנֵיה בְּדֵי עָזִים: תעשה עלה ליהוה העלנה פי לא־

^{7.} Β: πᾶν ἀκάθαρτον ... ὅτι θεἔ ἄγιον ... * τῆς (c. ΑΕΓΧ). 8. Β: προςηύξατο Μ. πρὸς κύριον ... † (p. κύρ.) Αδωναϊέ ... τον ἄνθρωπον ... συμβιβασάτω ... παιδίφ (c. ΑΕΓΧ). 9. Β: εἰςἡκουσεν ... † ἤλθεν ... καὶ αὕτη ἐκάθητο ... * τῷ (c. ΑΕΓΧ). 10. Β: ἐδραμε ... ἀνήγγειλε ... ἀνται πρός με ... ὁς ἦλθεν ... * τῷ et ἐκείνη (c. ΑΕΓΧ, sed ΑΓΧ* ἐν). 11. Β: ἀνέστη κ. ἐπορ. Μαν. (c. ΑΧ). 12. Β: Νῦν ἐλεύσεται ὁ λόγος, τίς ἔσται κρίσιε τἔ παιδίε ... ποσήματα (c. ΑΕΓΧ). 13. Β: εἰσηκα ... φυλάξεται. 14. ΑΒ† (p. ἀμπ.) [τἔ] οἵνε (* ΕΓΧ). Β: (pro σίκ.) μέθυσμα ... φυλάξεται. 15. Β: Κατάσχωμεν ἀδε. 16. Β: κατάσχης (pro ξιάση με) ... † (a. τοῦν) ἀπό ... αὐτός (pro ἐστίν). 17. Β† (a. ὄν.) τὸ ... (* ἔνα) ὅτε ἐλθο... δοξάσομαι. 18. Β: Κῖς τι (pro Ἱνατί).

יתיר י' למע' דברך .17. חל' ברגש .8. v. 17. יתיר א' .18. v

^{7.} bis au. B: ben Tag feines T. dW.vE.A: gum T. 8. dW.vE.A: betete D. gu ... B: nochmals. vE.A: noch einmal. — 9. vE.A: ale (ba) f. ... faß.

Unreines, benn ber Rnabe foll ein Berlobter Gottes fein, von Mutterleibe an bis in feinen Tob.

Da bat Manoah ben Berrn und fprach: Ach Berr, lag ben Mann Gottes wieber gu und tommen, ben bu gefandt haft, bag er uns lebre, mas wir mit bem Anaben thun 9 follen, ber geboren foll werben. *Und Bott erborete bie Stimme Manoah, und ber Engel Gottes fam wieber aum Weibe. Gie faß aber auf bem Felbe, und ihr Mann Danoah

10 war nicht bei ibr. *Da lief fie eilend und fagte es ihrem Mann an, und fprach ju ibm: Siebe, ber Mann ift mir erschienen, ber beut

11 gu mir fam. * Manoah machte fich auf und ging feinem Beibe nach, und fam gu bem Manne, und fprach ju ibm: Bift bu ber Mann, ber mit bem Beibe gerebet bat? Er

12 fprach: Ja. *Und Manoah fprach: Benn nun fommen wirb, bas bu gerebet haft, welches foll bes Rnaben Weife und Wert fein?

13 *Der Engel bes Berrn fprach ju Manoah: Er foll fich buten vor allem, bas ich bem

14 Beibe gefagt habe. *Er foll nicht effen, bas aus bem Beinftod fommt, und foll feinen Wein noch ftart Getrante trinten, und nichts Unreines effen; alles, mas ich

15 ihr geboten habe, foll er halten. *Manoah fprach jum Engel bes Berrn: Lieber, lag bich halten, wir wollen bir ein Biegenbod-

*Alber ber Engel bes 16 lein gurichten. herrn antwortete Manoah: Wenn bu gleich mich hier hielteft, fo effe ich boch beiner Speife nicht. Billft bu aber bem Berrn ein Brandopfer thun, fo magft bu es opfern. Denn Manoah mußte nicht, bag es ein

17 Engel bes Berrn war. *Und Danoah fprach zum Engel bes Berrn: Bie beigeft bu? bag wir bich preisen, wenn nun fom-

18 met, was bu gerebet haft. *Aber ber Engel bes Berrn fprach ju ihm: Barum fragft bu nach meinem Namen, ber boch 19 wundersam ift? *Da nahm Manoah ein

14. A.A: ftarfce Betr. 15. U.L: vor (ftatt: bir).

Num. immundo: erit enim puer Nazaraeus 15,250, 11Dei ab infantia sua, ex utero matris suae usque ad diem mortis suae.

Oravit itaque Manue Dominum et 8 ait: Obsecro, Domine! ut vir Dei, quem misisti, veniat iterum et doceat nos, quid debeamus facere de puero, qui nasciturus est. *Exaudivitque 9 Dominus deprecantem Manue, et apparuit rursum Angelus Dei uxori ejus sedenti in agro; Manue autem maritus ejus non erat cum ea. Quae cum vidisset Angelum, *festinavit et 10 cucurrit ad virum suum, nunciavitque ei, dicens: Ecce, apparuit mihi vir, quem ante videram. *Qui surrexit 11 et secutus est uxorem suam, veniensque ad virum dixit ei: Tu es, qui locutus es mulieri? Et ille respondit: Ego sum. *Cui Manue: Quando, 12 inquit, sermo tuus fuerit expletus, quid vis ut faciat puer? aut a quo se observare debebit? *Dixitque Ange- 13 lus Domini ad Manue: Ab omnibus, quae locutus sum uxori tuae, abstineat se, * et quidquid ex vinea 14 nascitur, non comedat; vinum et siceram non bibat, nullo vescatur immundo, et quod ei praecepi, impleat atque custodiat. *Dixitque 15 Manue ad Angelum Domini: Obsecro 6,16. te, ut acquiescas precibus meis et fa-Gen. 18,5 ciamus tibi hoedum de capris. *Cui 16 respondit Angelus: Si me cogis, non Tob. comedam panes tuos, si autem vis holocaustum facere, offer illud Do-Et nesciebat Manue, quod mino. Angelus Domini esset. *Dixitque ad 17 Ges. 32, 29 eum: Quod est tibi nomen, ut, si Tob. 5, 170 sermo tuus fuerit expletus, honore-

Ba. 3,6. quaeris nomen meum? quod est Pr. 30,4. mirabile. * Tulit itaque Manue

mus te? *Cui ille respondit: Cur 18

* Tulit itaque Manue 19

^{10.} ber jenes Tages. vE: neulich.

^{11.} B.dW.vE.A: 36 bine.

^{12.} dW.vE: bein Bort eintrifft. vE: bie Richt= fonur bes Rn. dW.vE: u. (welches) fein Thun.

^{13.} Bor Muem ... foll fie fich b.

^{14.} Gie f. nichts ... fle halten. dW: beobachten. 15. B: Lag une boch bich aufhalten. dW: E. bich boch b. bei und. (vE: wir mochten b. gerne gurudh.)

^{9.} Al.: Deus. 7. S†(a. ex ut.) et.

B.dW.vE.A: (au)bereiten.

^{16.} aber ein Br. ... bem &. opf. ... ber C. B.vE: fo werbe ich boch n. effen von b. Sp. dW: warbe. (A: Benn bu m. auch awangeft!) 17. B.dW.vE.A: (Bie) Beldes ift bein Rame?

B.A: ehren. vE: ruhmen fonnen. B: bein Bort fommen wirb. dW.vE: eintrifft.

^{18.} B.dW.A: wunderbar, vE: Der ift Bunberbar .

XIII.

Simson Israelis contra Philisthaeos vindex.

Μανωδ τον έριφον των αίγων καλ την θυσίαν. καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ κυρίφ τῷ θαυμαστά ποιούντι, καὶ Μανως καὶ ή γυνή αύτοῦ εθεώρουν. 20 Καὶ εγένετο εν τῷ αναβηναι την φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου είς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου έν τη φλογί του θυσιαστηρίου. Και Μανωί και ή γυνή αύτοῦ έθεωρουν και έπεσυν έπί πρόςωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν. 21 Καὶ οὐ προςέθηκεν έτι ὁ άγγελος κυρίου ὀφθήναι πρὸς Μανωε και πρός την γυναϊκα αύτου. Τότε έγνω Μανωέ, ότι άγγελος κυρίου έστί. 22 Καλ είπε Μανωέ πρός την γυναϊκα αύτοῦ · Θανάτφ αποθανούμεθα, ότι θεον έωρακαμεν. 23 Καί είπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. Εἰ ἐβούλετο ὁ χύριος θανατώσαι ήμας, ούκ αν εδέξατο εκ της χειρός ήμων όλοκαύτωμα και θυσίαν, καὶ ούκ αν εφώτισεν ήμας πάντα ταῦτα, καὶ καθώς ὁ καιρὸς οὐκ αν άκουστὰ ἐποίησεν ήμῶν ταῦτα.

24 Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υίόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Σαμψών. Καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν κύριος. 25 Καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου συμπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῷ Δὰν καὶ ἀνὰ μέσον Σαραὰ καὶ ἀνὰ μέσον ᾿Ασθαόλ.

ΧΙΥ. Καὶ κατέβη Σαμψών είς Θαμναθά, καὶ είδε γυναϊκα έν Θαμναθά έκ των θυγατέρων των αλλοφύλων, και ήρεσεν ένωπιον αὐτοῦ. 2 Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αύτου και τη μητρί αύτου, και είπε Γυναϊκα έφρακα έν Θαμναθά έκ των θυγατέρων των άλλοφύλων, καὶ νῦν λάβετε αὐτήν μοι εἰς γυναϊκα. 3 Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ή μήτης αύτοῦ. Μή ούχ έστιν ἀπό τών θυγατέρων των άδελφων σου καί έν πανεί τω λαφ μου γυνή, ότι σύ πορεύη λαβείν γυναϊκα από των αλλοφύλων των απεριτμήτων; Καί είπε Σαμψών πρός τον πατέρα αὐτοῦ. Ταύτην λάβε μοι, ότι αυτη ήρεσεν εν όφθαλμοις μου. 4 Καὶ ὁ πατής αὐτοῦ καὶ ἡ μήτης αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν, ὅτι παρὰ κυρίου ἐστίν, οτι άνταπόδομα αύτὸς εκζητεῖ έκ τῶν άλλο-

מַנֹוֹת אָת־גָּדֵי העזים וְאַת־הַמְּנָחָה וַיַּעַל עַל־הַצָּוּר לַיהוָה וּמַפְלֵא לַעַשׁוֹת כ וּמֵנוֹתַ וָאִשָּׁתוֹ רֹאִים: וַיְהֵיֹּ בַעַלוֹת הַלַּהַב מִעל הַמַּוֹבַּחַ השׁמַיִּמָה וַיִּעַל אַד־יָהוָה בָּלֶהַב הַמְּזָבֵּח וּמְנָוֹחַ ראים ויפלף על־פניהם 21 אַרְצָה: וְלָאֹ־יַסַתְּ עוֹדֹ מַלְאַהְ יְהוֹה להראה אל-מנוח ואל-אשחו אז יַדַע מַנֹות כַּי־מַלְאַך יִהוַה הִרּא: 22 וַיַּאמַר מנוח אל־אשׁתוֹ מות נמות 23 כֵּי אֶלֹהֵים רַאַינוּ : וַתּאֹמֵר לַוֹ אַשְׁתּוֹי לוֹ חַפַּץ יָהוָה לַהַּמִיתִּנוּ לָאִ־לַפַח מְיַלֵנוּ עֹלֶה וּמִנְחָה וְלָא הֵרְאֵנוּ אָתּ־ פָל־אֵלֶה וְכָעַת לָא הְשָׁמִיעַנוּ פָּזָאת: וַתַּלֵד הַאִּשָּׁה בַּן וַתִּקרֵא אֶת־שְׁמִוֹּ שִׁמְשָׁוֹן וַיִּגְדָּל הַנַַּּעַר וַיִבֶּרְכֵהוּ יְהוַהּ: סיומתל רוח יהות לפעמו במחגה-דן בִין צָרְעָה וּבֵין אָשִׁתַּאָל: •

לָא יַזְּעִר פִּי מֵיְהּוָֹה הִיא פִּיר אִשְּׁה יִבְּלִלְתַת אִשְּׁה מִפְּלִשׁמִים: וַיַּצֵּל אִשְּׁה לָקְתַת אִשְּׁה מִפְּלִשְׁמִים הְנְצֵלִים לָקְתַת אִשְּׁה יִבְּלִית בְּיִלְיִם הִּבְּלִוֹת אַתָּה לִי לְאִשְׁה: וַיֹּאָמֶר אִשְּׁה וֹיִבְּלִים הְּבְּלִית אִשְׁה מִפְּלִשְׁמִים הְּנְצֵלִים לֹּי אָשְׁה פִי־אַמָּה הוֹלֵדְּ לֹי אָבֶיר אִשְּׁה וֹיִבְלִים הְּבְּלִית אִשְׁה מִפְּלִשְׁמִים הְנְצֵלִים אַתְּה הוֹלֵדְּ לִי אָמֶר אִשְּׁה הוֹלֵדְּ לִי אִמֶּר אִשְּׁה הוֹלְדְּ לִי אִמֶּר אִמְּה הוֹלְדְּ בִּינִין אִנְּה בְּיִר אִמְה בִּייִן אִנְה בִּיר וְאִבִּין וְאִבִּיו וְאִבִּיו וְאִבִּיו וְאִבִּיו וְאָבִין וְאִבּיו וְאָבִין וְאִבּיו וְאָבִין וְאִבּיו וְאָבִין וְאִבּין בְּעִים בְּבִּינִין אִיִּבְּים בְּיִבְיוּ אִיִּבְּה בְּצִינְי אִיִּבְיוּ וְאָבִין וְאִבִּין וְאִבִּין בִּיִּין אִיִּים בְּיִבְיוּ וּאָבִין וְאָבִין וְאָבִין וְאָבִּין וְאָבִין וְאָבִין וְאָבִין וְאָבִין וְאָבִין וְאָבִין וְאָבִין וְאָבִין וּאָבִין וְאָבִין וּאָבִין וְאָבִין וּאָבִין וּאָבִין וּאָבִין אִייִּים בְּיִינְיִים בְּיִיבְיים בְּיִבְּיִים בְּעִינְה בְּעִים בְּיִבְּיִים בְּעִּיבְיים בְּעִיבְים בְּיִבְּיִים בְּעִים בְּייִים בְּעִים בְּיים בְּיִיבְיים בְּעִים בְּעִים בְּיִים בְּעִים בְּיִים בְּעִים בְּיִּים בְּעִים בְּיִּים בְּיים בְּיִים בְּעִים בְּעִים בְּיִים בְּיִּבְּעִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּעִים בְּיִבְּיִים בְּעִים בְּיִים בְּיִּבְייִי וְאָבִין וּאָבְייוּ וְאָבִיים בּיִיבְיי וְיִּבְּעִים בְּיִים בְּעִיבְיי בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיים בְּיִבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיים בְּיִים בְּיים בְּיבְיים בְּיים בְייִים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּייִים בְּייִים בְּיבְיים בְּיים בְּיים בְּיבְיבְיים בְּיבּים בְּיִים בְּייבְיים בְּייִים בְּיבְיים בְּיים בְּיים בְּיבְיים בְּיִים בְּיים בְּיבְיים בְּיִים בְּיים בְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְייִים בְּיִים בְּיבְייִים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְיים בְּיבְּיים בְּיבְיים ב

ער כאן . 25. ער

αὐτὸ (ηὐξ. ... αὐτὸν ΑΕΓΧ). 25. Β: συνεκπορ. (συμπορ. ΑΕΓΧ). -1. Β: ἀπὸ (ἐκ ΑΓΧ)... * κ. ἡρ. ἐνώπ. αὐτὰ († ΑΕΧ). 2. ΑΒ: ἀπὸ τ. \mathfrak{I} . (ἐκ τ. \mathfrak{I} . \mathfrak{I}). Β: Φυλιστιῆμ (τῶν ἀλλ. ΑΕΓΧ). 3. Β: εἰσὶ \mathfrak{I} υγατέρες ... ἐκ παντὸς τὰ λαϊ ... εὐ \mathfrak{I} εῖ εἰ οἰ \mathfrak{I} 0. (c. ΑΕΓΧ). 4. Β: ἐκδίκησιν ... ζητεῖ (ἀνταπ. ... ἐκζ. ΑΕΓΧ).

^{19.} Β: καὶ διεχώρισε ποιῆσαι ... βλέποντες (τῷ ઝ. π. ... ἐϑ. ΑΕΓΧ). 20. Β: ἐπάνω ... ἔως τε ἐρανε ... * τε θνωιαστ. (ΑΧ† είς τον ἐρανόν) ... βλέποντες (c. ΑΕΓΧ). 21. Β: ἔτος (ἐστί ΑΕΓΧ). 22. Β: εἴδομεν (ἐωρ. ΑΕΓΧ). 23. Β: ῆθελεν (ἐβέλ. ΕΓΧ; Α: ἐν βέλεται * ὁ) ... ἔλαβεν (ἐδέξ. ΑΕΓΧ) ... * τῆς († ΕΓΧ; Α: τῶν χειρῶν) ... ἔδειξεν ἡμῖν (ἐφῶτ. ἡμᾶς ΑΕΓΧ). ΒΕΧ: ταῦτα πάντα (π. τ. ΑΓΧ). Β* ὁ ... ἡκότισεν ἡμᾶς (c. ΑΕΓΧ). 24. Β: ἡδούνθη ...

Biegenbodlein und Speisopfer, und opferte es auf einem Fels bem Berrn. Und er machte es wunderbarlich. Danoah aber 20 und fein Beib faben gu. *Und ba bie Lobe auffuhr vom Altar gen himmel, fuhr ber Engel bes Berrn in ber Lobe bes Altars binauf. Da bas Manoah unb fein Weib saben, fielen fie zur Erbe auf 21 ihre Ungefichter. "Und ber Engel bes herrn erichien nicht mehr Danoah unb

feinem Beibe. Da erfannte Manoab, 22 bağ es ein Engel bes Gerrn war, *unb fprach zu feinem Beibe: Bir muffen bes Tobes fterben, bag wir Gott gefehen haben.

23 * Aber fein Weib antwortete ibm: Wenn ber Berr Luft hatte uns ju tobten, fo batte er bas Branbopfer und Speisopfer nicht genommen von unfern Sanben, er batte uns auch nicht foldes alles erzeiget, noch uns foldes boren laffen, wie ist gefcheben ift.

Und bas Beib gebar einen Sohn, und hieß ihn Simfon. Und ber Anabe wuche, 25 und ber Berr fegnete ibn. *Und ber Beift

bes Berrn fing an ihn zu treiben im Lager

Dan zwifden Barea und Efthaol.

XIV. Simfon ging hinab gen Thimnath, und fabe ein Beib zu Thimnath unter ben 2 Tochtern ber Bbilifter. *Und ba er berauf tam, fagte ers an feinem Bater und feiner Mutter, und fprach: 3ch habe ein Beib gesehen zu Thimnath unter ben Tochtern ber Bhilifter, gebt mir nun biefelbige gum *Sein Bater und feine Mutter fprachen zu ibm: 3ft benn nun fein Beib unter ben Tochtern beiner Bruber und in all beinem Bolt, bag bu bingeheft und nimmft ein Belb bei ben Philiftern, bie unbeschnitten find? Simfon fprach zu feinem Bater: Bib mir biefe, benn fle gefällt 4 meinen Augen. *Aber fein Bater und feine Mutter wußten nicht, bag es von bem Gerrn ware, benn er fuchte Urfach an bie Phi-

hoedum de capris et libamenta, et po-6,30. suit super petram, offerens Domino, y.16; qui facit mirabilia; ipse autem et uxor ejus intuebantur. *Cumque ascen-20 Lov. 9,24 deret flamma altaris in coelum, Angelus Domini pariter in flamma ascendit. Quod cum vidissent Manue et uxor ejus, proni ceciderunt in terram, *et ultra eis non apparuit 21 Angelus Domini. Statimque intellexit Manue, Angelum Domini esse, *et 22 6,22a. dixit ad uxorem suam: Morte mori-bi.5,24. emur, quia vidimus Deum. *Cui Ez.23,20. respondit mulier: Si Dominus nos

Gas. 32,30 vellet occidere, de manibus nostris holocaustum et libamenta non suscepisset, nec ostendisset nobis haec omnia, neque ea, quae sunt ventura. dixisset.

Peperit itaque filium, et vocavit 24 Ew.11,82 nomen ejus Samson. Crevitque puer (L.1,80. et benedixit ei Dominus. * Coepitque 25 14.6... Spiritus Domini esse cum eo in castris 18,12.1; Dan inter Saraa et Esthaol.

Descendit ergo Samson in XIV. Jos. 19,48 Thamnatha, vidensque ibi mulierem 38,12. de filiabus Philisthiim, *ascendit et 2 nunciavit patri suo et matri suae, dicens: Vidi mulierem in Thamnatha de filiabus Philisthinorum, quam Gen.34,4 quaeso ut mihi accipiatis uxorem! *Cui dixerunt pater et mater sua: 3 Numquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum et in omni populo meo, quia vis accipere uxorem de 15,18. Philisthiim, qui incircumcisi sunt? 15m.31,4 Dixitque Samson ad patrem suum: Hanc mihi accipe, quia placuit oculis meis. *Parentes autem ejus nesciebant, quod res a Domino fieret, et quaereret occasionem contra Philis-

22. S: Dominum. 3. S: tuo.

^{19.} B: bas 3. u. bas Sp. dW: Er aber that ein Bunber! vE: Und jener th. etwas Bunberbares. (A: bem Berrn, welcher wund. Dinge thut.)

^{20.} B.dW.vE.A: Flamme (aufflieg). 23. gezeiget. dW.A: angenommen. dW.vE.A: feben laffen. dW: verfünbigt.

^{24.} vE: wurde groß.

^{25.} B: je u. je gu tr. A: mit ihm gu fein!

^{1.} B.dW.vE.A: pon ben 2.

^{2.} B.dW.vE.A: nehmt.

^{3.} unferm B von ben Pb. B.dW.vE.A: in meis nem gangen B. ... ben Unbefchnittenen. B.dW.vE: ein 2B. gu nehmen. B.vE: ift recht in m. A.

^{4.} dW.vE.A: (eine) Belegenheit fuchte an ben (ges gen bie) Bh.

XIV.

Simson Israelis contra Philisthaeos vindex.

φύλων. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνφ οι ἀλλόφυλοι ἐκυρίευον τῶν υίῶν Ἰσραήλ.

5 Καὶ κατέβη Σαμψών καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμναθά. Καὶ έξέκλινεν είς άμπελώνας Θαμναθά, και ίδου σκύμνος λέοντος ώρυόμενος είς απάντησιν αύτοῦ. 6 Καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ διέσπασεν αὐτὸν ώς έριφον 'αίγῶν', καὶ ούδεν ήν έν τη χειρί αυτού. Και ούκ απήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ τῆ μητρὶ αὐτοῦ α ἐποίησε. 7 Καὶ κατέβησαν καὶ ελάλησαν τῆ γυναικί, καὶ ήρεσεν ένωπιον Σαμψών. 8 Καὶ έπέστρεψε μεθ' ἡμέρας λαβείν αὐτήν, και έξέκλινεν ίδείν τὸ πτώμα τοῦ λέοντος, καὶ ίδοὺ συστροφή μελισσών έν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι. 9 Καλ έξετλεν αὐτὸ εἰς χείρας αὐτοῦ, καλ έπορεύθη πορευόμενος καὶ ἔσθων. Καὶ ἐπορεύθη πρός τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αύτου, καὶ ἔδωκεν αύτοις καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ άπηγγειλεν αὐτοῖς, ὅτι ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ λέοντος έξειλε τὸ μέλι.

10 Καὶ κατέβη ὁ πατήρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναϊκα, και έποίησεν έκει Σαμψών πότον έπτὰ ἡμέρας'. "Οτι ούτως ἐποίουν οί νεανίσκοι. 11 Καὶ έγένετο έν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτόν, προςκατέστησαν αὐτῷ έταίρους τριάκοντα, καὶ ήσαν μετ' αύτου. 12 Kal elner αύτοις Σαμψών Προβαλώ δη ύμεν πρόβλημα, και έαν απαγγέλλοντες απαγγείλητε μοι αυτό έν ταϊς έπτα ήμέραις του πότου και ευρητε, δώσω ύμιν τριάχοντα σινδόνας καὶ τριάχοντα στολάς iuarleor. 13 Kal έαν μη δυνηθητε απαγγετλαί μοι, και δώσετε ύμεις έμοι τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολάς ίματίων. Καὶ είπαν αὐτῷ. Προβάλου τὸ πρόβλημά σου καὶ ἀκουσόμεθα αύτου. 14 Καλ είπεν αύτοις 'Εκ του έσθοντος έξηλθε βρώσις, και έξ ισχυρού έξηλθε γλυκύ. Καὶ ούκ ήδύναντο ἀπαγγετλαι τὸ πρόβλημα έπι τρεῖς ήμέρας.

4. AFX* οί. Β: πυρισύοντες έν Ί. (c. AEFX). 5. Β: ηλθεν εως τε άμπελώνος (ἐξέκλινεν ε. -αν εἰς άμπελώνος (ἐξέκλινεν ε. -αν εἰς άμπελώνα ε. -ας ΑΕΓΧ). ΑΧ: λεόντων. Β: συνάντησιν (c. AEFX). 6. Β: ηλατο ... συνέτριψεν (κατηύθ. ε. -εύθ. ... διέσπ. ΑΕΓΧ) ... ώςεὶ συντρίψει ερ. (ώς ερ. ΕΓΧ; Α: ώςεὶ διασπάσαι) ... ταῖς χερσὶν (τῆ χειρὶ ΑΕΓΧ) ... καὶ (ἐδὶ ΑΕΧ) ... δ (ᾶ ΑΓΧ). 7. Β: ηὐθύνθη ἐν ὀφθαλμοῖς (c. ΑΕΓΧ). 8. Β: ὑπέστρεψε ... συναγωγή (c. ΑΕΓΧ). Α²: σώματι. Α† (in f.) ην. 9. ΑΕΓΧ: εἰς το στόμα αὐτῦ. Β: ἐπορεύετο ... ἐσθαν τήγγ. (c. ΑΓΧ) ... * (pr.) τὸ († Χ; ΑΕΓΧ: ἐν τῆς εξεως). 10. ΑΒ: ημ. ἐνττα (ἐ. ἡμ., ΓΧ). Β: ποιδευν (ἐποίεν ΑΕΓΧ). 11. Β: ὅτε εξεν αὐτόν, καὶ ἐλαβον τριάκοντα κλητούς (c. ΑΓΚ)... 12. Β: Πρόβλημα

פַּלְשָׁמֵּים מִשְּׁלִים בִּיִשְׁרָאֵל: הָרָאַרְמָבַ מִשְּׁלִים בִּיִשִׁרָאֵל:

לְנָהְ הַּבְּהֵה: הְלָּאִיהִּנְ הַבְּבָּה: פָּפָּיִר וְהָּלָּהְ הִּיבְּהָה: וַיִּמְּלְ לָהֶם וַיִּאַכְלְּהְ פַּפָּיר וְהַלָּהְ הִּוֹבְּשׁ: וַיִּלְּאָ הִבִּידׁ לְאָבִיר הַמְּפָּלֶת הֵאַרְיֻׁה וּוְבַשׁ: וַיִּלְאָ הִבִּידׁ לְאָבִיר פּפָּיר וְהַלָּהְ הִּלְהָ וְהָבָּה וְלָא הִבִּידׁ לְאָבִיר הְלָאִפֶּׁוֹ אֵת אֲשֶׁר בְּמֵינִי שִׁמְשׁוּן: וַיִּשְׁכ בּפָּיר וְהָלָהְ אָרְיִה וְיִבְּשׁׁר בְּמֵינִי שִׁמְשׁוּן: וַיִּשְׁכ בְּפָּיר וְהָלָהְ אָרְיִה וְּהָבָּה וְלָא הִבִּידׁ לְאָבִיר בְּפָּיר וְהָלָהְ הָלִוֹדְ וְאָבֶׁר לְלָאִרְיִה אָר בְּפָּיר וְהָלָה הְלִוֹדְ וְאָבֶּר וְיִמְּשְׁר בְּמָּיר וְהָבָּה בְּלְיִית הַבְּיִיר וְהָבָּה בְּיִיר וְיִבְּבָּר בִּיִּלְהוּ בְּיִבְּיר וְהָבָּה בְּיִרְיוּ וְהָבְּיר וְהָבָּיר וְהָבָּיר וְבִּלְּהְ אָל־ בְּבְּיוֹ וְהָבְּהְ הִבְּיִבְּיוֹ וְהָבְּבְּיר וְהָבְּיִי וְתְבָּבְיוֹ וְבְּבְּיר וְבִּבְיִי וְבְּבְּיר וְבִּבְּיר וְבִּבְּיר וְבְּבָּיר וְבְּבָּר בִּיִי וְבְּבְּיר וְבִּבְּיר וְבִּבְּיר וְבִּבְּיר וְבְּבָּיר וְבְּבָּיר וְבְּבָּיר וְבְּבָּיר וְבִּבְּיר הִבְּיר וְבִּבְּיר וְבִּבְּיר וְבִּבְּיר וְבִּבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּלִייִית הְבִּיר וְבְּבָּיר וְבְבָּיר וְבְּבְּיר וְבִּיר הְבִּיר וְבְּבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּבִייר וְבְּבְּיר הִבְּיר וּבְּבְּיר וּבְּבִיר וְבִּבְּיר וּבְּבִּיר וְבִּבְיר וְבִּבְּיר הִבְּבִיר וְבִּבְּיר וְבִּבְּיר הִיבְּבְּיר וּבְּבְיר וּבְּבִיר וְבְּבִיר וְבְּבִיר וְבְּבְּבִיר וְבְּבִיר וּבְיִיים בְּבִיר בְּבִייר בְּבִּיר בְּבִּיבְייִים בְּיִיר וְבְּבִיר בְּבִּיר בְּבִייר בְּבִּיב בְּיִיר בְּבִּיר בְּבִייר בְּבִּבְיִים בְּבִייר בְּבִייר בְּבִּייר בְּבִּיר בְּבְּבִייר בְּבְּבְּייר בְּבְּבְייר בְּבְּבְייר בִּבְּיִים בְּבִייר בְּבְּבִייר בְּבְייִים בְּבִייר בְּבְּבְייר בְּבְּבְייר בְּבְּבְּבְייר בּבְּבְּייר בְּבְּבְייר בְּבְּבְייר בְּבְּבְּייר בְּבְּבְיר בְּבְּבְּייר בְּבְּבְייר בּבְּבְייר בּבְּבִייים בּייוּבְבְייוּ בְּבִּבְייִים בְּבִייר בְּבְּבְייר בְּבְּבְייִים בְּיִיבְבְּייִים בְּבִּייִים בְּבְּבּייר בְּבְּבְּייִים בְּבִּבְּייִים בְּבִּייִים בְּבִּייִים בְּבְּבּייר בְּבְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִּבְייִים בְּבְּבְיִים

ויַרַד אַבֵּיהוּ אַל־הַאָשׁהּ וַיִּעשׁ שָׁם שָׁמִשׁוֹן מִשְׁתֵּוֹה כֵּי כֵּן יַצְשִׁוּ הַבַּחוּרִים: 11 וַיָּהֶר בָּרָאוֹתֵם אוֹתָוֹ וַיָּקַחוּ שָׁלְשֵׁים 12 מַרְעִׁים וַיַּהְיִוּ אָתְּוֹ: וַיִּאמֵר לָהָםֹ שמשון אַחָּרָה־נַא לַכֵם חִידֵה אַם־ הַבּידוּ אוֹתַה כי שִׁבְעַׁת וּמָצַאַתִּם לַכִּם ונתתי המשתה סָדִינִים וּשְׁלְשֵׁים 13 בַּגַדֵים: וָאָם־לָאׁ תָוּכָלוּ לַהַבּיד לִיּ שכשים לי יצא מאַכל ומעז יצא שלשת ימים:

ύμιν προβάλλομαι ... * (sq.) και et μοι (c. AFX).

13. Β: δύνησθε (δυνηθήτε X; AX: δυνάσθητε) ...
* (sq.) και († AEFX) ... όθόνια (σινδ. iid.) ... † (s. στολ.) άλλασσομένας (* iid.). Α²Β: αὐτό (αὐτῦ FX; Αλ: σε). 14. Β: Τὶ βρωτὸν ἐξῆλθεν ἐκ βεβρώσκοντος και ἀπὸ ἰσχυρῦ γλυκύ (c. AEFX).

lifter. Die Philifter aber herrscheten gu ber Beit über Ifrael.

Alfo ging Simfon hinab mit feinem Bater und feiner Mutter gen Thimnath. Und als fle tamen an bie Beinberge ju Thimnath, flehe, ba tam ein junger Lowe brullend ihm 6 entaegen. * Und ber Beift bes Berrn gerieth über ibn, und gerriß ibn, wie man ein Bod-Iein gerreißet, und hatte boch gar nichts in feiner banb. Und fagte es nicht an feinem Bater noch feiner Mutter, mas er gethan 7 hatte. *Da er nun hinab fam, rebete er mit bem Beibe, und fie gefiel Simfon in feinen 8 Mugen. "Und nach etlichen Tagen fam er wieber, bag er fie nahme, und trat aus bem Wege, bag er bas Mas bes Lowen befahe. Siehe, ba war ein Bienenschwarm 9 in bem Mas bes Lowen, und Sonig. "Und er nahm ihn in feine Sand, und ag bavon unterweges, und ging gu feinem Bater und zu feiner Mutter und gab ihnen, bag fie auch agen. Er fagte ihnen aber nicht an, bag er ben Bonig von bes Lowen Mas genommen hatte.

Nas genommen hatte.

10 Und da fein Bater hinab kam zu bem Beibe, machte Simson baselbst eine Hochzeit,

11 wie die Jünglinge zu thun pflegen. *Und da sie ihn sahen, gaben sie ihm breißig Gesellen zu, die bei ihm sein sollten.

12 *Simson aber sprach zu ihnen: Ich will euch ein Räthsel aufgeben. Wenn ihr mir das errathet und tresst diese sieben Tage der Hochzeit, so will ich euch dreißig hemden

13 geben und dreißig Feierkleider. *Rönnt ihrs aber nicht errathen, so sollt ihr mir dreißig hemden und dreißig Feierkleider geben. Und sie sprachen zu ihm: Gib bein

14 Räthsel auf, laß uns hören. *Er sprach

au ihnen: Speise ging von dem Fresser, und Süßigkeit von dem Starken. Und fie konnten in dreien Tagen das Rathsel nicht errathen.

6. A.A: und er gerriß.

9. U.L: Und nahme ... unterwegen... \as Honig.

thiim; eo enim tempore Philisthiim dominabantur Israeli.

Descendit itaque Samson cum patre 5 suo et matre in Thamnatha. Cumque venissent ad vineas oppidi, apparuit catulus leonis saevus et rugiens et occurrit ei. *Irruit autem Spiritus Domini in Samson, et dilaceravit leo-11.29 nem, quasi hoedum in frusta discerpens, nihil omnino habens in manu; et hoc patri et matri noluit indicare. *Descenditque et locutus est mulieri, v.1s. quae placuerat oculis ejus. post aliquot dies revertens, ut acciperet eam, declinavit ut videret cadaver leonis, et ecce, examen apum in ore leonis erat ac favus mellis. *Quem cum sumpsisset in manibus, comedebat in via, veniensque ad patrem suum et matrem dedit eis partem, qui et ipsi comederunt; nec tamen eis voluit indicare, quod mel de corpore leonis assumpserat.

Descendit itaque pater ejus ad mu-10
y-1.2.18. lierem et fecit filio suo Samson conMt.
227.28. vivium. Sic enim juvenes facere
consueverant. *Cum ergo cives loci 11
illius vidissent eum, dederunt ei
y-3.03.39. sodales triginta, ut essent cum eo.
Mt. 9,15. *Quibus locutus est Samson: Propo-12
nam vobis problema, quod si solve-

v.17. Tob.

11.31. ritis mihi intra septem dies convivii,

Gen.
29.27, dabo vobis triginta sindones et toti46.22.
28.28.

5.22. tis solvere, vos dabitis mihi triginta
sindones et ejusdem numeri tunicas. Qui responderunt ei: Propone
problema, ut audiamus. Dixitque 14
eis: De comedente exivit cibus et
de forti egressa est dulcedo. Nec
potuerunt per tres dies propositionem
solvere.

^{5.} dW.vE: brullte ... ihm entg. 6. er gere. vE: fam. dW: nichte war in f. G.

^{8.} etlicher Seit ... in bem Rorper. B: wich abfeit. vB: ging er bei Seite. dW: bog er ab.

^{9.} aus bes 2. Leib. B: nahm bavon herans. dW: mahm es ans. B.dW: Sanbe. A: auf b. Wege. B: ging immerfort n. ag. dW.vE: ging n. ag im Geben.

^{9.} Al.: ore leonis.

^{11. 8:} qui essent.

^{10.} B: Mahlzett. dW.vE: (bereitete) ... ein Mahl. B.vE.A: benn alfo (fo) pflegten. dW: alfo thun.

^{11.} B.dW.vE: nahmen. B.vE: baß f. ... (waren). dW: bie waren bei ihm.

^{13.} ihr mire. B.dW.A: fo wollen (bag) wir es h. 14. vE: Bom Speifenben! dW.vE: fam. B: ans geigen. dW: fagen. vE.A: logen.

XIV.

Simson Israelis contra Philisthaces vindex.

¹⁵ Καλ έγέ**νετο έν τ**ῆ ἡμέρα τῆ *τετάρτη, καλ είπαν τη γυναικί Σαμψών Απάτησον δή τὸν ανδρα σου και απαγγειλάτω σοι το πρόβλημα, μήποτε έμπυρίσωμέν σε και τον οίκον τοῦ πατρός σου ή πτωχεύσαι έκαλέσατε ήμας; 16 Και έκλαυσεν ή γυνή Σαμψών πρός αύτον καὶ είπεν. Πλην έμισησάς με καὶ οὐκ ήγάπησάς με, ότι τὸ πρόβλημα, ο προεβάλου τοῖς υίοις του λαού μου, ούχ απήγγειλάς μοι αὐτό. Καὶ είπεν αὐτῆ 'Σαμψών' 'Ιδού τῷ πατρί μου καὶ τῆ μητρί μου ούκ ἀπήγγειλα, καὶ σοὶ απαγγείλω; 17 Καὶ έκλαυσε πρός αὐτὸν έπὶ τας έπτα ήμέρας, ἐν αίς ἦν ἐν αὖταῖς ὁ πότος. Καὶ εγένετο εν τη ημέρα τη εβδόμη, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῆ, ὅτι παρηνόχλησεν αὐτόν, καὶ αύτη απήγγειλε τοις υίοις του λαού αυτής. 18 Καὶ είπον αὐτῷ οἱ άνδρες τῆς πόλεως έν τι ήμέρα τη έβδόμη πρίν δύναι τον ήλιον: Τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος; Καὶ είπεν αὐτοῖς 'Σαμψών'. Εί μή κατεδαμάσατέ μου την δάμαλιν, οὐκ ἂν ἔγνωτε τὸ πρόβλημά μου.

19 Καλ κατεύθυνεν έπ' αὐτὸν πνευμα κυρίου, καὶ κατέβη εἰς Ασκάλωνα, καὶ ἔπαισεν έχειθεν τριάκοντα άνδρας, καὶ έλαβε τὰς στολάς αύτῶν καὶ έδωκε τοῖς ἀπαγγείλασι τὸ πρόβλημα. Καὶ εθυμώθη ὀργή Σαμψών, καὶ ἀνέβη είς τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 20 Καὶ συνφκησεν ή γυνή 'Σαμψων' τῷ νυμφαγωγφ αύτου, ος ήν εταιρος αύτου.

🗶 🗸 Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, ἐν ἡμέραις θερισμού πυρών, και έπεσκέψατο Σαμψών την γυναϊκα αύτου, φέρων έριφον αίγων, καὶ είπεν Είςελεύσομαι πρός την γυναϊκά μου είς τον κοιτώνα. Καὶ οὐκ ἀφηκεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτης εἰςελθείν. 2 Καὶ είπεν ὁ πατήρ αὐτῆς, λέγων Είπας είπα, ότι μισών εμίσησας αθτήν, και έδωκα αύτην τῷ συνεταίρφ σου. Ούκ ίδου ή άδελφη

ויאמרה ויהי ביום השביעי לָאֲשֶׁת־שָׁמָשׁוֹן פַּתִּי אֵת־אִישֵּׁךְ וְיַבֵּד לַנוֹ אָת־הַתִּידָה פַּן־נִשִּׂרָם אוֹתַהְ וָאָת־ בֵּית אָבֵיךְ בָּאֵשׁ הַלָּיָרְשֵׁנוּ קַרַאתַם 16 לַנוּ הַלָּאוּ וַתֵּבָהָ אֵשׁת שִׁמְשׁוֹן עַלֵּיוּ והאמר רקשנאתני נלא אהבהני הַחִידָה חַדְּתָּהֹ לַבְנֵי עַפִּי וַלֵּי לָא הַבַּדְתַּה וַיָּאמר לָה הַנַּה לָאַבֵּי וּלָאַמֵּי וָכֶךְ אַנִּיד: וַתַּבְּדָּ עָלִיוֹ לַהֵם הַמְשָׁתֵּה וַיָּהֵי וּ בַּיִּוֹם הַשָּׁבִיעַי וַיַּבֵּד כה כֵּי הַבִּיפֹתָהוּ וַמַּגֵּד הַתִּידַתּ כְּבְנֵי 18 עמַה: רַיָּאמָרוּ לוֹ אַנְשֵׁי הַעִּיר בַּיְוֹם השכיעי בטרם יבא החרסה מה מַתוֹק מִדְבַשׁ וּמֵה עֵז מַאַרָי וַיִּאמֵר חַרַשָּׁתֵּם בְּעָנְכְתִי נְצַאתֵם חַידַתִי וּ

וַתְּבָלֵח עָלָיוּ רְוּחַ יְהֹוָה וַיַּבְּר אַשָּקלון וַיַּךְ מֵהַם י שָׁלשׁים אִישׁ וַיָּפֶּחֹ אֶת־חַלֶּיצוֹתַם וַיָּתֵּן הַחַלִּיפוֹת לְמַבָּידֵי הַתִּידָה וַיָּחַר אַפּוֹ וַיַּעַל בֵּית ב אָבִיהוּ: וַתְּהֵי אֲשֶׁתּ שִׁמְשִׁוֹן לְמֵרֵעָהוּ אשר בעה כו:

וַיָּהִי מְיָּמִים בִּימֵי קַצַיר־חַשִּׁים 🛣 🕻 🛣 ויַפַּקר שמשון את־אשתוֹ בַּמִי עוֹים וַיֹּאמֵר אַבֹאָה 2 וַלָארנְתַנָוֹ אֲבֵיהַ לַבָּוֹא: וַיִּאֹמֵר אֲבִיהַ אַמר אַמֹרִתּי פַּר־שַׁנָא שִׂנאתה וַאַתְּנַנָּה למרצה הלא אחותה הקסנה טובה

16. B: neben. dW: an ihm! B.dW: haffeft mich

nur. vE: Gewiß! bu h. m.

^{15.} Β: κατακαύσωμεν (έμπ. ΑΕΓΧ). ΑΒ+ (р. σε) έν πυρί (* EX). Β: η έκβιασαι ήμας κεκλήκατε; (c. ΑΕΓΧ). 16. ΑΒ: μεμίσηκας (έμίσησας ΕΧ). Β: Εἰ ... ἀπήγγελια (18ε ... ἀπήγγειλα αὐτό ΑΕΓΧ) * καὶ († iid.). 17. B: as ήν αυτοίς ... αυτοί (έν αίς ήν έν αυταίς ... αυτόν ΑΕΓΧ). 18. AB: είπαν (-ον FX). Β: πρὸ τἔ ἀνατείλαι ... ἡροτριάσατε ἐν τἢ δαμάλει με (πρὶν [ΕΧ† ἢ] δῦναι ... κατεδ. κτλ. ΛΕΓΧ). 19. Β: ἤλατο ... ἐπάταξεν ἐξ αὐτῶν ... τὰ ἰμάτια ... +(p. έδωκε) τὰς στολὰς ... ωργίσθη θυμῷ (κατεύθ. κτλ. ΑΕΓΧ). 20. Β: δγένετο ... ένι τῶν φίλων αὐτἔ ῶν ἐφελίασε (συνούκ. ... τῷ νυμφ. κτλ. ΑΕΓΧ). —
1. Β: ἐν ἐρίφφ (φέρων ἔρ. ΑΕΓΧ). ΒΕ† (a. εἰς) καὶ (* AFX). B: ταμεῖον... έδωκεν (τὸν κοετ.... ἀφῆκ.AEFX). 2. B* Eίπας († AF)... ένὶ τῶν ἐκ τῶν φίλων σε (τῷ σ. σε AFX). Μη έχὶ (Θύκ [s. Ούχ AX] ίδὲ ΑΕΓΧ).

^{15.} vE: Berebe. A: Someichle beinem D. dWfonft verbr. wir. vE: werben wir ... B: bag wir nicht vielleicht ... bas Unfrige erblich einzunehmen? vE: euch unfres Befithums ju bemachtigen? 3fts nicht fo? dW: nicht mabr?

15 Am fiebenten Tage sprachen fie zu Simsons Weibe: Ueberrebe beinen Mann, bag er uns sage bas Rathsel, ober wir werben bich und beines Vaters haus mit Feuer verbrennen. Sabt ihr uns hieher gelaben, bag ihr uns arm machet, ober

16 nicht? Da weinete Simsons Weib vor ihm, und sprach: Du bift mir gram und haft mich nicht lieb. Du haft ben Kindern meines Bolts ein Rathsel aufgegeben, und haft mirs nicht gesagt. Er aber sprach zu ihr: Siehe, ich habe es meinem Bater und meiner Mutter nicht gesagt, und sollte

17 birs fagen? *Und fle weinete bie fleben Tage vor ihm, weil fle hochzeit hatten, aber am flebenten Tage fagte ers ihr, benn fle trieb ihn ein. Und fle fagte bas

18 Rathfelihres Bolks Kinbern. *Da fprachen bie Manner ber Stadt zu ihm am flebenten Tage, ehe bie Sonne unterging: Was ift füger benn Honig, was ift ftarker benn ber Löwe? Aber er fprach zu ihnen: Wenn ihr nicht hattet mit meinem Kalbe gepflüget, ihr hattet mein Rathsel nicht getroffen.

19 Und ber Seift bes herrn gerieth über ihn, und ging hinab gen Astalon und schlug breißig Mann unter ihnen, und nahm ihr Gewand und gab Feierkleiber benen, die das Rathfel errathen hatten. Und ergrimmete in seinem Zorn, und ging

20 berauf in feines Baters Saus, * aber Simfons Beib ward einem feiner Befellen gegeben, ber ibm zugeborte.

XV. Es begab fich aber nach etlichen Tagen, um die Beizenernbte, daß Simson sein Beib besuchte mit einem Ziegenbocklein. Und als er gedachte, ich will zu meinem Beibe gehen in die Kammer, wollte ihn

2 ihr Bater nicht hinein laffen, "und fprach: Ich meinte, bu wareft ihr gram geworben, und habe fie beinem Freunde gegeben. Sie hat aber eine jungere Schwefter, die

19. A.A: Unb er ergrimmete.

Cumque adesset dies septimus, 15
dixerunt ad uxorem Samson: Blandire
viro tuo et suade ei, ut indicet tibi,
quid significet problema. Quod
12,1. si facere nolueris, incendemus te
et domum patris tui; an idcirco
vocastis nos ad nuptias, ut spoliaretis? *Quae fundebat apud Samson 16
lacrymas et querebatur, dicens: Odisti me et non diligis, idcirco problema, quod proposuisti filiis populi
mei, non vis mihi exponere. At ille
respondit: Patri meo et matri nolui
dicere, et tibi indicare potero?

v.12. Septem igitur diebus convivii flebat 17
ante eum, tandemque die septimo,

16,16. cum ei esset molesta, exposuit; quae
statim indicavit civibus suis. Et 18

illi dixerunt ei die septimo ante solis occubitum: Quid dulcius melle Pr. 30,30 et quid fortius leone? Qui ait ad eos: Si non arassetis in vitula

ad eos: Si non arassetis in vitula mea, non invenissetis propositionem meam.

v.s.. Irruit itaque in eum Spiritus Domini, 19
descenditque Ascalonem et percussit
ibi triginta viros. Quorum ablatas
vestes dedit iis, qui problema solverant. Iratusque nimis ascendit in
domum patris sui; *uxor autem 20
11. eius accepit maritum unum de amicis

v.11. ejus accepit maritum unum de am

Post aliquantulum autem temporis, cum dies triticeae messis instarent, venit Samson, invisere volens
Gen.38,17UXOrem suam, et attulit ei hoedum
de capris. Cumque cubiculum ejus
solito vellet intrare, prohibuit eum
pater illius, *dicens: Putavi quod 2
14,20.11. odisses eam, et ideo tradidi illam
amico tuo; sed habet sororem, quae

gu bem er fich gef. hatte. vE: ben er fich ale B. ers wahlt hatte.

1. eelicher Seit ... ber Bater. B: gur Beit ber B. dW.vE: iu ben Tagen. dW: fuchte ... beim. dW.vE: n. foraco.

2. dW: bachte. B: habe ganglich gebacht. vE: ims mer gefagt. dW.vE: haffeteft fie. B.dW.vE: Gefels len. Sit nicht ihre (Schw., bie jungere) ...?

14

^{17.} brangete ibn. dW: brang in ihn. vE: weil f. febr in ihn br. B: angftigte ihn?

^{18.} dW: Cente. B.A: ein Come. vE: meiner juns gen Rub.

^{19.} B ihre ausgezognen Rleiber, n. g. fie ju F. dW: ihnen ihre Gemanber, n. g. bie F.

^{20.} dW: welche man ihm jugefellt. B: feinem Gef., Bologlotten. Bibel. A T. 2. Bbs 1. Abib.

αύτης ή νεωτέρα κρείσσων αὐτης; "Εστω δή σοι άντι αὐτῆς. 8 Και είπον αὐτῶ Σαμψών 'Αθώός είμι τὸ ἄπαξ ἀπὸ τών άλλοφύλων, ότι ποιώ έγω μετ' αὐτών κακά. 4 Καὶ έπορεύθη Σαμψών και συνέλαβε τριακοσίας άλώπεκας, και έλαβε λαμπάδας, και συνέδησε κέρχον πρός κέρκον, καὶ ἔθηκε λαμπάδα μίαν άτὰ μέσον τῶν δύο κέρκων. 5 Καὶ έξηψε πύρ έν ταϊς λαμπάσι, καὶ έξαπέστειλεν είς τὰ δράγματα των άλλοφύλων, καὶ ένεπύρισε τοὺς στάχυας και τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στυβῆς καὶ ἔως έστωτος καὶ ἔως άμπελώνος καὶ έλαίας. 6 Καὶ είπαν οἱ ἀλλόφυλοι. Τίς ἐποίησε ταῦτα; Καὶ είπαν Σαμψών ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναθαίου, ότι έλαβε την γυναϊκα αύτοῦ καὶ έδωκεν αὐτὴν τῷ συνεταίρω αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν οί άλλόφυλοι καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρί. 7 Καὶ είπεν αὐτοῖς Σαμψών Έαν ποιήσητε ούτως, ούκ εὐδοκήσω, άλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἔξ ἐνὸς ἐκάστου ύμων ποιήσομαι, 8 καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην έπὶ μηρὸν πληγήν μεγάλην. Καὶ κατέβη και έκάθισεν έν τρυμαλιά της πέτρας Ήτάμ.

9 Καὶ ἀνέβησαν οι ἀλλόφυλοι καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ ἔξειξιίφησαν ἐν Λεχί. 10 Καὶ εἰπαν ἀνὴρ Ἰούδα· Ἰνατι ἀνέβητε ἐφ΄ ἡμᾶς; Καὶ εἰπαν 'οι ἀλλόφυλοι'· Δῆσαι τὸν Σαμψών ἀνέβημεν καὶ ποιήσαι αὐτῷ, ὅν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν. 11 Καὶ κατέβησαν τριςχίλιοι ἄνδρες ἐξ Ἰούδα ἐπὶ τρυμαλιὰν πέτρας Ἡτὰμ καὶ εἰπαν πρὸς Σαμψών· Οὐκ οἰδας, ὅτι ἄρχουσιν ἡμῶν οι ἀλλόφυλοι; καὶ ἰνατί ταῦτα ἐποίησας ἡμῖν; Καὶ εἰπεν αὐτοῖς ὑΣαμψών· Καθώς ἐποίησάν μοι, οὐτως ἐποίησα αὐτοῖς. 12 Καὶ εἰπαν αὐτῷ· Δῆσαί σε κατέβημεν καὶ παραδοῦναί σε εἰς χείρας ἀλλοφύ-

ז מַמַּנָת תַּהָר־נָא לְהָ תַּחְתַּיהַ: וַיָּאמֵר לַהֵם שָׁמִשׁוֹן נָקַיתִי הַפָּעָם מִפְּלֶשְׁתֵּים עשה אני עמם רעה: ויכה שמשון וילפד שלש-מאות שועלים זַנַב MC כַפָּיד אָחֶד בֻּין-שָׁנֵי הַזְּנָבְוֹת בַּחַּוַהְּוּ ח ויבער־אש בלפידים וישלח בקמות פַּלִשָּׁתִּים וַיַּבָער מַגַּדִישׁ יפַרֶם זַיַת: וַיִּאמִרוּ פַּלְשָׁתִּים מֵי זאת ויאמרו שמשוו הַתְּמִנִּי כֵּי כַקַח אָת־אָשָׁתוֹ וַיַּתְּנַה פַּלְשָׁתִּים וַיִּשָּׁרפּוּ 7 אותה ואת־אָבֵיהָ בָּאַשׁ: וַיָּאֹמֵר לָהָםׂ שַׁמְשׁוֹן אָם־תִּעשוּן כַּזֹאַת כַּי אם־ 8 נַפַּמִתִּי בָבֶם וַאֲחֵר אָחַדֵּל וּ וַיַּׂדְ אוֹתֵם שוֹם עַל־יַרֶך מַפָּה גִדוֹלֵה וַיַּרֶד וַיַּשֶׁב בַּסְעֵיף מֻלַע עֵיטֵם:

יֹרַבְּרָנּ לָעִשִּׁם בַּרַב-פּׁלְשִׁעַּים וֹיִּאָמֵר זִ בֹּשִׁינִי לָעָפֹ: וֹיִּאִמֹר לְנִ כְּאָפֹרָה לִנִּ לֵאָפֹרָה לִנִּ בִּיִּב-פּּלְשִׁעִּים בַּיֹּב-פּּלְשִׁינִי לְנִים בְּעַבּילִים בְּעַבּילִים בְּעַבּילִים בְּעַבּילִים בְּעַבּילִים בְּעַבּילִים בְּעַבּילִים בְּעַבּילִים בְּעַבְּילִים בְּעַבְּילִים בְּעַבְּילִים בְּעַבְּילִים בְּעַבְּילִים בְּעַבְּילִים בְּעַבְּילִים בְּעַבְּיִם וֹנִיּאַמִרוּ לֵנִי בֹּעִּמִּים בִּילִיה לְאַלִּים בְּעַבּים בִּיִּשִׁים בְּעָבִים בְּעָבִים בְּעָבִים בְּעָבִים בִּיִּשִׁים בַּעָּשִׁים בִּיִּשְׁים בִּיִּשְׁים בִּיִּשְׁים בִּיִּבְּיִם בְּעִבּים בִּיִּעִם בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבִּים בִּיִּשְׁים בִּיִּשְׁים בִּיִּשְׁים בִּיִּבְּים בְּעִבּים בִּיִּעִם בְּעִבּים בְּעִבּים בִּיִּשְׁים בּּעִּשִׁים בּּעִּים בּּעִּשִׁים בּּעִּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בִּיִּעְם בִּעִים בִּיִּעְם בְּעִבְּים בְּעִבְּים בִּיִּים בִּיִּים בִּיִּעְבִּם בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בִּיִּים בִּיִּים בִּיִּעְם בִּיִּים בְּיִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּים בִּיִּים בִּיִּים בִּיִּשְׁיִּם בְּיִבְּים בְּעִבּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּיִים בְּעִּים בְּעִבְּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִיבְּים בְּעִּים בְּעִים בְּעִּים בְּיִים בְּעִּים בְּיִּבְּים בְּעִּים בְּיבּים בְּיִים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּעִים בְּעִּים בְּיִים בְּעִּים בְּעִּים בְּיִים בְּיִים בְּעִים בְּיבּעְיִּים בְּעִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיבּים בְּיִּבְּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיִים בְּיבּים בְּיִים בְּיִים בְּיבִּים בְּיִים בְּיבּים בְּיבְּיבְּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבְּיבּים בְּיבּים בּיים בּיִּים בּיים בּיִּים בּיים בּיִּים בּיים בּיִּבְּים בְּיבּים בְּיבְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּיבְּיים בְּיבְּיבּים בְּיבְּיבְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְּיִים בְּב

B: übel mit ihnen umgehen werbe.

4. Facein. vE: Schafale. dW.vE: fehr. Schw. gegen Schw. A: banb ben Schw. bes Ginen an b. S. bes Anb. B.dW.vE: in ber (bie) Mitte.

^{2.} Β: ἀγαθωτέρα ὑπλο αὐτήν (μο. αὐτής ἐστίν ΑΕΓΧ). 3. Β: αὐτοῖς... Ἡθώωμας καὶ ... *τῶν ... πονηρίαν (c. ΛΕΓΧ; iid.: μεθ' ὑμῶν). 4. Β: ἐπόστρεψε (συνέδ. ΛΕΓΧ)... † (in f.) καὶ ἔδησε (ΑΓΧ† ἐν τῷ μέσῳ). 5. Β: ἐξέκαυσε ... ἐν τοῖς στάχυσι ... (pro ἐνεπ.- ἐστ.) ἐκάησαν ἀπὸ ἄλωνος καὶ ἔως σταχύων ὀρθῶν (c. ΛΕΓΧ). 6. Β: νυμφίος τῷ Θαμνί ... τῷ ἐκ τῶν φυλῶν (γ. τῷ Θ. ... τῷ συνεταίρω ΑΕΓΧ). ΒΕ: ἐνέπρησαν. Β: τὸν οἰκον τῷ πατρος (τὸν πατέρα ΑΧ). 7. Β: ἔτως ταύτην, ὅτι ἡ μὴν ἐκδικήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσχατον κοπάσω. 9. Β: ἐν ἱἐδᾳ. 10. Β: Εἰς τὶ... εἰπον. 11. Β: τρες, ἀπὸ Ἰ. ἄνδρες (Α: ἐπὶ τρὶ κλὶ ἀδς ἀνδρῶν ἐξ Ἰ.) εἰς (ἐπὶ ΑΓΧ; Α. ἐπὶ τὴν ὁπὴν τῆς π.) ... κυριεύεσεν ... τί τἔτο ... "Ον τρόπον (c. ΑΓΧ). 12. Β: τῷ δῷναί σε ἐν χειρὶ (c. ΑΕΓΧ).

^{2.} B: an ihrer Statt. dW.vE.A: (au)ft. ihrer.
3. Diesmal bin ich unschnibig an ben Ph., wenn ich ihnen Co. thue. vE: verschulbe ich mich nicht. dW. thue ich n. Unrecht. dW.vE: (an) ihnen Uebels.

^{5.} die Factein. vE: entl. fie. dW. I. f. laufen. dW.vE: in bas (ftehenbe) Getraibe. B: unter bie ft.

ift fooner benn fie, bie lag bein fein für 3 biefe. *Da fprach Simfon zu ihnen: 3ch babe einmal eine rechte Sache wiber bie Bbilifter, ich will euch Schaben thun. 4 *Und Simfon ging bin und fing breibunbert guchfe, und nahm Branbe, und tehrete ie einen Somang gum anbern, und that einen Brand je zwiften zween Schmange, 5 "und gunbete bie an mit Reuer, und ließ fle unter bas Rorn ber Philifter, und gunbete alfo an bie Manbeln fammt bem ftebenden Rorn, und Weinberge und Delbaume. 6 *Da fprachen bie Bhilifter: Wer hat bas gethan? Da fagte man: Simfon, ber Gibam bes Thimniters, barum, bag er ihm fein Beib genommen und feinem Freunde gegeben bat. Da gogen bie Bbilifter binauf und verbrannten fie fammt ihrem Bater 7 mit Reuer. * Simfon aber fprach zu ibnen : Db ihr icon bas gethan habt, boch will ich mich an euch felbft rachen, und bar-8 nach aufhören, *und folug fie bart, beibes an Schultern und Lenben, und gog hinab und wohnete in ber Steinfluft gu

Da zogen die Philifter binauf und belagerten Juba, und ließen fich nieber ju 10 Lebi. *Aber bie von Juba fprachen; Barum feid ibr wiber uns berauf gezogen? Sie antworteten: Wir find herauf getommen, Simfon zu binben, bag wir ihm 11 thun, wie er uns gethan hat. *Da gogen breitausend Mann von Juba binab in bie Steinfluft ju Etham, und fprachen ju Simfon: Beigt bu nicht, bag bie Philifter über uns berrichen? warum haft bu benn bas an une gethan? Er fprach ju ihnen: Bie fie mir gethan haben, fo habe ich 12 ihnen wieber gethan. *Sie fprachen gu ibm: Wir find berab gefommen, bich ju binben und in ber Philifter Ganbe ju geben.

> 5. A.A: gunbete fle an. U.L: bie Manbel. 8. U.L. beibe.

Frucht. A: in bie Saaten. B.vB. bie Barben fowohl ale (b. ft. Fr.). dW: Garbenhaufen. 6. vE: Tochtermann.

junior et pulchrior illa est, sit tibi pro ea uxor. *Cui Samson respondit: 3 14.4. Ab hac die non erit culpa in me contra Philisthaeos; faciam enim vobis mala. *Perrexitque et cepit trecen- 4 tas vulpes, caudasque earum junxit ad caudas et faces ligavit in medio: * quas igne succendens dimisit, ut huc 5 illucque discurrerent. Quae statim perrexerunt in segetes Philisthinorum, quibus succensis et comportatae jam fruges et adhuc stantes in stipula concrematae sunt, in tantum ut vineas quoque et oliveta flamma consumeret. *Dixeruntque Philisthiim: Quis fecit 6 hanc rem? Ouibus dictumest: Samson 14,1ss. gener Thamnathaei, quia tulit uxorem

v.2.14,20 ejus et alteri tradidit, haec operatus est. Ascenderuntque Philisthiim et 14,15. Gen. 28, 34 combusserunt tam mulierem quam *Quibus ait Samson: 7 patrem ejus. Licet haec feceritis, tamen adhuc ex vobis expetam ultionem, et tunc quiescam, * percussitque eos ingenti 8 plaga, ita ut stupentes suram femori imponerent. Et descendens habitav.11.12. 1Ch.4.32.vit in spelunca petrae Etam. 2Ch.11,6. Igitur ascendentes Philist

Igitur ascendentes Philisthiim in 9 terram Juda, castrametati sunt in loco, qui postea vocatus est Lechi, id est maxilla, ubi eorum essus est exercitus. *Dixeruntque ad eos de 10 tribu Juda: Cur ascendistis adversum nos? Qui responderunt: Ut ligemus Samson, venimus, et reddamus ei quae in nos operatus est. *Descen- 11 derunt ergo tria millia virorum de v.S..12. Juda ad specum silicis Etam, dixerunt-

que ad Samson: Nescis quod Phi-14,4. listhiim imperent nobis? quare hoc (Gon.20,9 facere voluisti? Quibus ille ait: Sicut

fecerunt mihi, sic feci eis. *Ligare, in- 12 quiunt, te venimus et tradere in Phi-

^{7.} B: bergleichen. vE: habt ihr es fo gemacht? Furmahr! ich rache ... ruben. dW: Benn ihr folches thut ... wo ich mich nicht r. an ench! ... abfteben.

^{9.} S: fasus.

^{11.} Al.: quare ergo.

^{8.} B: an b. Schenfeln nebft b. Buften, mit einer großen Schlacht. dW.vE: an Schenfel n. Lenbe m. gr. Schlägen (gr. Schlage) ... Feleft Eth.

^{9.} lag. fich in 3 Lechi. B: wiber 3. B.dW.vE: breiteten fich aus.

^{10.} B.dW.vE.A: Manner v. 3.

Simson Israelis contra Philisthaeos vindex.

λων. Καὶ είπεν αὐτοῖς Σαμψών 'Ομόσατέ μοι μὴ ἀποχτείναι με ὑμεῖς, 'καὶ παράδοτέ με αὐτοῖς, μήποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς'. 13 Καὶ ὤμοσαν αὐτῷ, λέγοντες 'Οὐχί, ἀλλὰ δεσμῷ δήσομέν σε καὶ παραδώσωμέν σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, θανάτω δὲ οὐ θανατώσωμέν σε. Καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς πέτρας.

14 Καὶ αὐτὸς ήλθεν έως Σιαγόνος, καὶ οί άλλόφυλοι ήλάλαξαν είς άπάντησιν αὐτοῦ. Καὶ κατεύθυνεν έπ αύτον πνεύμα κυρίου. καλ έγένετο τὰ καλώδια τὰ έν τοῖς βραγίοσιν αύτου ώς εί στυππείον, ήνίκα αν όσφρανθή πυρός, και διελύθησαν οι δεσμοί άπὸ τῶν βραγιόνων αὐτοῦ. 15 Καὶ εύρε σιαγόνα όνου ερριμμένην, και έξέτεινε την χείρα αύτοῦ καὶ έλαβεν αὐτήν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῆ γιλίους ἄνδρας. 16 Καὶ είπε Σαμψών 'Εν σιαγόνι όνου έξαλείφων έξήλειψα αὐτούς, ότι έν σιαγόνι τοῦ όνου ἐπάταξα γιλίους άν-17 Καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσε λαλών, καὶ ἔρριψε την σιαγόνα ἀπὸ τῆς γειρὸς αὐτου και εκάλεσε τον τόπον εκείνον Αναίρεσις σιαγόνος. 18 Καὶ εδίψησε σφόδρα, καὶ εβόησε πρός κύριον και είπε. Σύ έδωκας έν τη γειρί τοῦ δούλου σου την σωτηρίαν την μεγάλην ταύτην, και νύν άποθανούμαι έν δίψει καί έμπεσούμαι έν γειρί των απεριτμήτων; 19 Καί ήνοιξεν ό θεός το τραθμα το έν σιαγόνι, καὶ έξηλθεν έξ αὐτοῦ ύδατα, καὶ έπιε, καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνευμα αύτου καὶ έζησε. Διὰ τούτο εκλήθη τὸ όνομα αὐτῆς Πηγή τοῦ επικαλουμένου, η έστιν έν σιαγόνι, έως της ήμέ-20 Καὶ έκρυνε τὸν Ἰσραὴλ ἐν ρας ταύτης. ήμεραις άλλοφύλων είκοσιν έτη.

XVI. Καὶ ἐπορεύθη Σαμφών εἰς Γάζαν, καὶ εἰδεν ἐκεῖ γυναϊκα πόρνην καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτήν. ² 'Καὶ ἀπηγγέλη' τοῖς Γαζαίοις, λέγοντες.
"Ηκει Σαμφών ἐνταῦθα, καὶ ἐκύκλωσαν καὶ ἐν-

12. B^* μη - αὐτοῖς († AFX, F sine x. π. μ. αὐτ.). BFX: συναντήσητε (ἀπαντ. AEX). 13. B: εἰπον ... Οὐχὶ ὅτι ἀλλὶ ἢ ... ἐν χειρὶ ... καὶ ϑανάτφ ... ἀνηνεγκαν ... ἀπὸ τ. π. ... † (in f.) ἐκείνης (ώμοσ. κτλ. AEFX). 14. B: K. ἤλθον (c. AEFX) ... † (p. ἠλαλ.) καὶ ἔδραμον (Δ † κ . ἔδρ. εἰς συνάντησιν αὐτἒ p. pr. αὐτἒ) ... ἡλατο (κατεύθ. σ . κατηύθ. ΑΕΓΧ) ... ἐγενηθη (ἐγένετο ΕΓΧ; σ . Χ.: ἐγένοντο) ... ἐπὶ βραχίσοιν (ἐντοῖ: βρ. ΑΕΓΧ) ... στυππίον (στυππεῖον σ . ΑΣ:

חַדִּשִּׁים וַיִּבְּלָּיהוּ מִן־הַפְּלַע: לָא נְמִיתֶּה וַיִּאַמְרוּ לָוֹ לֵאמֹר לָא פְּיד אָסְר נֵאֶסְרְהְּ וּנִתַנִּיה בְּיִּדְם וְהָמֵת בּזבָי אַמְם: וַיְּאַמְרוּ לָוֹ לֵאמֹר לָא פִּיד לָהָם שִׁמְשׁוּן הִשְּׁבְעוּ לֵּי פָּן־תִּפְּנִּים לָהָם שִׁמְשׁוּן הִשְּׁבְעוּ לֵּי פָּן־תִּפְּנְעוּן

הַרָּא־בא עד-לַחי וּפַלשׁתִּים הריעוּ לַקרָאתוֹ וַתְּצָלֵת עַלֵיו רְוּתַ יְהוֹה וַתַּהַנִּינָה הַעבֹּתִים אִשֶּׁר־עַל־זָּרְעוֹתֵיו כפשתים אשר בערו באש וימסו פו אַסוּרֵיו מַעַל יַדֵיו: וַיִּמִצֵא לְחִי טריה וישכח ידו שַׁמָשׁוֹן בַּלְחֵי 16 אלת אים: ויאמר החמור חמור חמרתים בּלחי החמור 17 הפיתי אלת אים: לְדָבֵּר וַיִּשְׁלַהְ הַלְּחֵי מִיָּדִוֹ וַיִּקְרֵא 18 לַמַּקוֹם הַהָּוּא רָמַת לַחִי: וַיִּצָּמַא מָאֹדּ וַיִּקרָא אָל־יִהוָֹהֹ וַיּאֹמַר אַתַּהֹ נַתַתַּ אָת־הַתִּשׁוּצֵה הַבְּּדֹכֵה הַזּאָת וַעַתַּה אַמִּוּת בַּבָּמָא וְנַפַּלְתֵּי הערלים: ויבלע אלהים את־ המכתש אשר-בלחי ויצאר ממנר מים וישת ותשב רוחו ויחי על־פון קרא שָׁמַה עִין הַפּוֹרָא אַשׁר בּלּחי עד < הַיָּוֹם הַזָּה: וַיִּשָׁפִּם אַת־יִשָּׁרָאַל בּימֵי פלשתים עשרים שנה:

Simfon fprach zu ihnen: Go fcworet mir, 13 bag ibr mir nicht wehren wollt. *Sie antworteten ibm: Bir wollen bir nicht wehren, fonbern wollen bich nur binben und in ihre Banbe geben, und wollen bich Und fle banben ibn mit nicht tobten. aween neuen Striden und führeten ibn berauf vom Rels.

Und ba er tam bis gen Lehi, jauchzeten bie Philifter ju ihm gu. Aber ber Geift bes Berrn gerieth über ihn, und bie Strice an feinen Armen murben wie Faben, bie bas Feuer verfenget bat, bag bie Banbe

15 an feinen Ganben gerschmolzen. *Und er fand einen faulen Gfeletinnbaden, ba redte er feine Band aus und nahm ihn, und

16 folug bamit taufenb Dann. *Und Simfon fprach: Da liegen fie bei Baufen, burch eines Efels Rinnbaden habe ich taufenb

*Und ba er bas 17 Dann gefchlagen. ausgerebet hatte, marf er ben Rinnbaden aus seiner Band, und hieß bie Statte

*Da ihn aber fehr 18 Ramath Lebi. burftete, rief er ben Berrn an und fprach: Du haft folch großes Beil gegeben burch bie Band beines Rnechtes, nun aber muß ich Durftes fterben und in ber Unbe-

19 fcnittenen Banbe fallen. *Da spaltete Bott einen Badengabn in bem Rinnbaden, bag Baffer beraus ging. Und als er trant, tam fein Beift wieber und marb erquidet. Darum beißt er noch heutiges Tages bes Unrufers Brunnen, ber im

20 Rinnbaden warb. *Unb er richtete Ifrael zu ber Philifter Beit zwanzig Jahre.

XVI. Simfon ging bin gen Bafa, und fabe bafelbft eine Bure, und lag bei ihr. 2 Da ward ben Gafitern gefagt: Simson ift berein getommen. Und fie umgaben ibn,

14. A.A: Bhilifter ibm gu. 19. U.L: Brnnn.

listhinorum. Quibus Samson: Jurate, ait, et spondete mihi, quod non occidatis me. *Dixerunt: Non te occi- 13 demus, sed vinctum trademus. Ligaveruntque eum duobus novis funibus et tulerunt eum de petra Etam.

Oui cum venisset ad locum Maxillae 14 et Philisthiim vociferantes occurris-14,6.11, sent ei, irruit Spiritus Domini in eum, 3,10; et sicut solent ad odorem ignis lina consumi, ita vincula, quibus ligatus erat, dissipata sunt et soluta, *in-15 ventamque maxillam id est mandibulam asini, quae jacebat, arripiens,

interfecit in ea mille viros. *Et ait: 16 asinarum delevi eos et percussi mille *Cumque haec verba ca-17 nens complesset, project mandibulam de manu, et vocavit nomen loci illius Ramathlechi, quod interpretatur Elevatio maxillae. * Sitiensque valde 18 clamavit ad Dominum et ait: Tu dedisti in manu servi tui salutem hanc maximam atque victoriam; en, siti

14,3. morior incidamque in manus incir-18m.31,4cumcisorum! *Aperuit itaque Domi-19 v.17; nus molarem dentem in maxilla asini, Bx.17,6. et egressae sunt ex eo aquae; qui-18m. bus haustis refocillavit spiritum et vires recepit. Idcirco appellatum est nomen loci illius Fons invocantis de

v.11.13,1 "Judicavitque Israel in diebus Phi- 20

maxilla usque in praesentem diem.

16,31; listhiim viginti annis.
18,31; Abiit quoque in Gazam, et XVI.
18m.6.17 Abiit quoque meretricem ingres-*Quod cum 2 susque est ad eam. audissent Philisthiim et percrebruis-115m. set apud eos, intrasse urbem Samson,

14. Al.: ardorem. S: ligna. 19. Al.: Deus.

18. dW.vE: biefen gr. Sieg.

20, vE.A: in b. Tagen b. Bb.

^{12.} mich nicht morben. dW: tobten. vE: erfclas gen. B: auf mich aufallen.

^{13.} Rein, fonbern wir w. ... aber tobt. w. wir

^{14.} ihm entgegen ... gaben Blachs. vE: jubelten. dW.vR: bie am (burch) &. verbrannt find. B: in bem F. brennen? dW: fielen ab. vE.A: lofeten fic.

^{15.} frifden.

^{16.} dW.vE: Dit b. R. eines (bee) E. einen O.,

zween S., mit bem ... follug ...! 17. dW: [Rinnb.-Bobe.] A: welches man bolmetfchet Aufheben bes R.

^{19.} dW: eine Bahnhoble, welche im R. mar. B.vE: ben hohlen Blat, ber (eine Sohlung, bie) in Lechi war. (A: einen Stockahn im R. bes Gfele?) dW: Quelle bes Rufers, welche im R. ift. vE: Enfore [b.i. Du. b. Rufenben]. vE.B: welche(r) gu Lechi ift. A. bes Betenben Du. aus b. R.

^{1.} B.A: ein Beib (io) eine &. (war). B.vE: ging ju ihr (ein). dW: wohnete ihr bei. A: fehrte ein bei ihr. 2. B.dW.vE: hieher get. B: nmgaben ee? dW:

gingen umber. vE: ba gingen f. berum.

ήδρευσαν દેશે αύτον όλην την νύκτα έπὶ την πύλην της πόλεως, και έκωφευσαν όλην την νύκτα, λέγοντες. Έως φωτός πρωί μείνωμεν καί άποκτείνωμεν αὐτόν. 3 Καὶ ἐκοιμήθη Σαμψών έως του μεσονυκτίου, και άνέστη περί τὸ μεσονύκτιον, καὶ ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης της πόλεως καὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ άνεβάστασεν αὐτὰς σύν τῷ μογλῷ, καὶ ἐπέθηκεν έπὶ τῷ ώμφ αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ έπὶ την κορυφήν τοῦ όρους ο έστιν έπὶ προςώπου τοῦ Χεβρών, 'καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ'.

4 Καὶ έγένετο μετά ταῦτα, καὶ ἡγάπησε γυναϊκα έπλ του γειμάρφου Σωρήγ, καλ όνομα αὐτῆ Δαλιλά. 5 Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οί σατράπαι τών άλλοφύλων καὶ είπαν αὐτῆ. 'Απάτησον αὐτὸν καὶ ίδε, ἐν τίνι ἡ ἰσγὺς αύτοῦ έστιν ή μεγάλη, καὶ έν τίνι δυνησόμεθα πρός αὐτὸν καὶ δήσομεν αὐτὸν ώςτε ταπεινώσαι αὐτόν, καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους κιεί έκατον άργυρίου. 6 Καὶ είπε Δαλιλά πρὸς Σαμψών Απάγγειλον δή μοι έν τίνι ή ίσχύς σου η μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δεθήση τοῦ ταπεινωθήναι σε. 7 Καὶ είπε πρός αύτην Σαμψών 'Εὰν δήσωσί με ἐν ἐπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μη διεφθαρμέναις, και ασθενήσω και έσομαι ώς είς των ανθρώπων. 8 Καὶ ανήνεγκαν αυτή οί σατράπαι των άλλοφύλων έπτὰ νευράς ύγρας μη διεφθαρμένας, και έδησεν αύτον έν αύταις 9 (καὶ τὸ ἔνεδρον αὐτῆ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείφ), και είπε πρός αύτόν 'Αλλόφυλοι έπὶ σέ, Σαμψών. Καὶ διέρδηξεν τὰς νευράς, δν τρόπον διασπάται κλώσμα στυππίου έν τῷ ὀσφρανθηναι αυτό πυρός, και ούκ έγνώσθη ή ίσχυς 10 Καὶ είπε Δαλιλά πρός Σαμψών 'Ιδού παρελογίσω με και ελάλησας πρός με ψευδή · νύν ουν ανάγγειλον δή μοι, έν τίνι δεθήση. 11 Καὶ είπε πρός αντήν 'Εὰν δεσμεύοντες δήσωσί με έν καλωδίοις καινοῖς, έν

2 AFX* έπ'. Β: έν τῆ πύλη (έπὶ τὴν π. X; AEX: ξπί τῆς π.) ... ξως διαφαύση ὁ ορθρος, καὶ φονεύσωμεν (c. ΑΕΓΧ). 3. AB^* τε († FX). B: εν ημίσει τής νυκτός ... σύν τοις δυσί σταθμοίς, κ. άνεβάσταζεν ... έθημεν έπὶ ὅμων ... ἀνηνεγιεν αὐτάς ... ὅρ, τὰ ἐπὶ (περὶ τὸ μεσ. κτλ. ΑΕΧ). ΑΕΧ* (ult.) τἔ. 4. Β: τἔτο ... ἐν Ἀλσωρὴχ (ταῦτα ... ἐπὶ τ. χ. Σ. ΑΕΧ). Α¹Β: Δαλιδά (Δαλιλά Α²ΕΧ). 5. Β (eti. 8): αρχοντες (σατρ. AFX) ... * έστὶν ... δυνησόμεθα αυτώ ... (pro ώςτε) τε (c. AEFX). 6. ΑΧ: Ανάγγ. 7. ΑΧ: ηρημωμέναις (-νας eti. 8). 9. Α: αὐτῦ ἐκάθ. αυτϋ. Β: αυτῷ ... διέσπασεν ... ωςεί τις ἀποσπάσοι στρέμμα (πρ. αὐτόν επλ. ΑΓΧ). 10. Β: ἐπλάνησας (παρελογ. ΑΓΧ). ΒΓΧ* δὴ († ΔΧ). 11. Β* (alt.) έν.

ויארבוילו כל-הלילה בשער העיר וַיִּתְחָרִשַׁוּ כֶּלִּ־הַלַּיְלָהֹ לָאמֹר עַד־אָוֹר 3 הַבַּקר וְהַרְגִנָהוּ: וַישִׁפב שׁמְשׁוֹן עד־ הַלַּיַלָה וַיַּקִם ו בּחצי וַיַּאָלוֹז בָּדַלְתִוֹת שער-הַעיר וּבשׁתּי המזויות וַיִּפַעם עם־הַבְּרִיחַ וַיָּשֵׂם עַל־פָּתָפֵיו וַיּעַלם אל־ראש ההר אשר על־פָּנֵי חַבְרוּן:

וַנְהַיֹּ אַחַרְיַ־בַּוֹ וִיאַהב אשׁה בּנהל ח שורק ושמה דלילה: ויעלו אליה סַרְנֵּי פָּלְשָׁתִּים רַיּּאמָרוּ לַה פַּתִּי אוֹתוֹי וּרָאַיֹּ בַּמָּה פֿחוֹ בַּדוֹל וּבמה נוכל לוֹי רָאַכַרְנִיהוּ לְעַפּוֹתוֹ רָאַנַּחָנוּ נַתּוֹן־לֶּהְ 6 אִישׁ אֵלֵף וּמֵאָה כָּסֵף: וַתְּאֹמֶר דְּלִילֵה אַל־שִׁמִשׁוֹן הַאַידָה־נַא לִי בַּמֵּה פֹּחַהַ

אליה שמשון אם־יאסרני בשבעה וָתָרֵים לַחֵים אֲשֵׁר לָאַ־חֹרֵבוּ וְחֲלֵיתִי האדם: כאחד סַרָנֵי פָּלִשָׁתִּים שָׁבָעֵה יָתַרֵים לַחֵים אשר לא-חרבו ותאסרהו

ז בַּדִוֹל וּבַמֵּה תַאַמֵר לַעַנּוֹתֵה: וַיָּאמֵר

9 וְהַאֹּרֶב ישָׁב לָהֹ בַּחֵׂדֵר וַתְּאַמֵר אֵלָיו פָּלִשְׁתֵּים עָלֵיךּ שִׁמִשִׁוֹן וַיִּנַתֵּלְ אֵת־ הַנְתַרִים בַּאֲשֵׁר נְנָתֵק פַּתִיל־הַנְּעָרָת בהַרִיחוֹ אַשׁ וַלָא נוֹדע פֿחוֹ:

דַּלִילָה אַל־שָׁמְשׁוֹן הַנָּה הַתַּלָתַ בָּי וַתִּדבּר אלי כּזבים עתה 11 הַבּידַה־נַא לִי בַּמָה תַאָסר: וַיִּאמר

דת' בפתח .5.

dW.vE: mit bem Riegel. B: nahm f. weg m. b. Schlag:

baum. dW.vE.A: Gipfel.

^{2.} B.dW.vE: lauerten auf ihn. B.dW: hielten fich ft. B: Bis an bes Morg. Licht, fo dW.vE: B. jum Anbruche bes D., ba ... 3. dW: bie glugel bes Stadtth. vE: rif f. aus.

und ließen auf ihn lauren die ganze Racht in der Stadt Thor, und waren die ganze Nacht ftille und sprachen: Harre, morgen, wenn es licht wird, wollen wir ihn er-3 würgen. *Simson aber lag dis Mitternacht. Da stand er auf zur Mitternacht, und ergriff beide Thüren an der Stadt Thor, sammt den beiden Pfosten, und hob sie aus mit den Riegeln, und legte sie auf seine Schultern, und trug sie hinauf auf die Höhe des Berges vor Hebron.

Schultern, und trug fle binauf auf bie Darnach gewann er ein Weib lieb am 5 Bach Soret, Die bieg Delila. *Bu ber tamen ber Philifter Fürften binauf und iprachen zu ibr: Ueberrebe ibn und beffebe, worinnen er folche große Rraft bat, und womit wir ibn übermogen, bag wir ibn binben und zwingen, fo wollen wir bir geben ein jeglicher taufenb und hunbert 6 Silberlinge. *Und Delila fprach ju Simfon: Lieber, fage mir, worin beine große Rraft fei, und womit man bich binben 7 moge, bag man bich zwinge? *Simfon fprach zu ihr: Wenn man mich banbe mit fleben Seilen von frifchem Baft, bie noch nicht verborret find, fo murbe ich fdmach 8 und mare wie ein anderer Menich. *Da brachten ber Philifter Fürften zu ihr hinauf fleben Seile von frifchem Baft, Die noch nicht verborret maren, und fie band ibn 9 bamit. *(Dan bielt aber auf ihn bei ihr in ber Rammer.) Und fie fprach zu ihm: Die Philifter über bir, Simfon! Er aber gerriß die Seile, wie eine flachfene Schnur gerreißt, wenn fle ans Feuer riecht, und ward 10 nicht fund, wo feine Rraft mare. fprach Delila ju Simfon: Siehe, bu haft mich getäuscht und mir gelogen, nun fo fage mir boch, womit fann man bich bin-11 ben? *Er antwortete ibr: Wenn fie mich

circumdederunt eum, positis in porta civitatis custodibus, et ibi tota nocte cum silentio praestolantes, ut facto mane exeuntem occiderent. *Dormivit autem Samson usque ad medium noctis, et inde consurgens apprehendit ambas portae fores cum postibus suis et sera, impositasque humeris suis portavit ad verticem montis, qui respicit Hebron.

Posthaec amavit mulierem, quae 4 habitabat in valle Sorec et vocabatur Dalila. *Veneruntque ad eam princi- 5 pes Philisthinorum atque dixerunt: Decipe eum et disce ab illo, in quo habeat tantam fortitudinem, et quo modo eum superare valeamus et vinctum affligere. Quod si feceris, dabimus tibi singuli mille et centum argenteos. *Locuta est ergo Dalila 6 ad Samson: Dic mihi, obsecro, in quo sit tua maxima fortitudo, et quid sit quo ligatus erumpere nequeas? *Cui respondit Samson: Si septem nerviceis funibus necdum siccis et adhuc humentibus ligatus fuero, infirmus ero ut caeteri homines. *Attuleruntque ad eam satrapae Philisthinorum septem funes, ut dixerat. Quibus vinxit eum, *latentibus apud se insidiis et in cubiculo finem rei expectantibus, clamavitque ad eum: Philisthiim superte, Samson! Qui rupit vincula, quo modo si v.12. rumpat quis filum de stupae tortum 15.14. putamine, cum odoremignis acceperit. et non est cognitum, in quo esset fortitudo ejus. *Dixitque ad eum 10 Dalila: Ecce, illusisti mihi et falsum locutus es; saltem nunc indica mihi, quo ligari debeas. *Cui ille respon- 11 dit: Si ligatus fuero novis funibus,

banben mit neuen Striden, bamit nie feine

^{9.} U.L: reucht und war.

^{4.} dW.vE: Und es geschah hernachmals (nach biefem), ba liebte ... im Thale S.

^{5,} dW.vE: Berebe. A: hintergebe. B.dW.vE: u. fiebe. (A: hore v. ihm.) B.dW.vE.A: wor. feine gr. Rr. (Starte) bestebet (lieget). dW.A: ihn überwalstigen fonnen. vE: seiner machtig werben f. B: ihm überlegen seinmögen. vE: u. bezw. dW: u. banbigen. A: zächtigen? B: ihn zu schwachen. dW.vE: Sefel Silbere.

^{7.} B: frifden G. dW.vE: Gehnen, bie n. ausge-

^{9.} S: stupa tortum sputamine. Al: ardorem.

trofinet f.

9. Gs waren aber Anflanrer. dW: fagen aber Laurer. A: lagen bei ihr Einige im hinterhalte versborgen. vE: es lauerte Einer, ber ... faß? B: Be Sch ofinterh, aber blieb b. ihr in einer R. ... wergene Schu. dW. vE: wie man e. Faben v. Merg gerr. B.dW: bas F. r. B: Alfo wurde f. Rr. n. erfannt. dW. vE: Und es w. f. Starte n. fund (befannt).

^{10.} vE: hintergangen. B.dW.vE: ju mir Lugen gerebet. A. m. 2. gefagt.

XVI.

Simson Israelis contra Philisthacos vindex.

οίς ούκ έγενήθη έν αὐτοῖς έργον, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἐσομαι ὡς εἰς τῶν ἀνθρώπων. 12 Καὶ έλαβε Δαλιλά καλώδια καινά καὶ έδησεν αὐτον έν αύτοις. 'και τὰ ένεδρα έξηλθεν έκ τοῦ ταμείου. Καὶ είπε προς αὐτός Οἱ άλλόφυλοι έπὶ σέ, Σαμψών (καὶ τὸ ένεδρον έκάθητο έν τῷ ταμείφ), καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ 13 Kai τών βραγιόνων αύτου ώς δάμμα. είπε Δαλιλά πρός Σαμψών: 'Ιδού έως νύν παρελογίσω με και ελάλησας πρός με ψευδή. απάγγειλον δή μοι, έν τίνι δεθήση. Καὶ είπε πρός αὐτήν 'Εὰν ὑφάνης τὰς ἐπτὰ σειράς της κεφαλής μου μετά τοῦ διάσματος καί έγκρούσης έν τῷ πασσάλφ είς τὸν τοῖγον, καὶ έσομαι ώς είς των άνθρώπων άσθενής. 14 Καί έγένετο έν τῷ κοιμᾶσθαι αὐτόν, καὶ έλαβε Δαλιλά τὰς έπτὰ σειράς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ υφανεν έν τῷ διάσματι, καὶ ἔπηξε τῷ πασσάλφ 'είς τὸν τοῖχον', καὶ είπε πρὸς αὐτόν. Αλλόφυλοι επί σε, Σαμψών. Καὶ έξηγερθη έκ του υπνου αύτου, και έξηρε τους πασσάλους σύν τῷ ὑφάσματι ἐκ τοῦ τοίχου καὶ τὸ 15 Καὶ είπε πρὸς αὐτὸν Δαλιλά. διάσμα. Πῶς ἐρεῖς 'Ηγάπηκά σε, καὶ ἡ καρδία σου ούκ έστι μετ' έμου; Τουτο τρίτον παρελογίσω με, και οὐκ ἀπήγγειλάς μοι, ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ή μεγάλη. 18 Καὶ έγένετο, ότε κατειργάσατο αύτὸν εν λόγοις αύτῆς ὅλην τὴν νύκτα καί παρενώχλησεν αύτόν, και ώλιγοψύχησεν είς θάνατον. 17 Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ άπο καρδίας αὐτοῦ, καὶ είπεν αὐτῆ· Ξυρον οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, ὅτι Ναζιραΐος θεού έγω είμι έκ κοιλίας μητρός μου έὰν ούν ζυρήσωμαι, ἀποστήσεται ἀπ' έμοῦ ἡ ίσχύς μου, καὶ ἀσθενήσω καὶ ἔσομαι κατά 18 Kai είδε Δαπάντας τους άνθρώπους. λιλά, ότι ἀπήγγειλεν αὐτῆ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αύτου, και άπεστειλε και έκάλεσε τούς σατράπας των άλλοφύλων, λέγουσα 'Ανάβητε έτι τὸ ἄπαξ, ὅτι ἀπήγγειλέ μοι πᾶσαν τὴν καυδίαν αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν πᾶσαι αί σατραπείαι τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἥνεγκαν τὸ ἀρמערביותר הַאָּרֵג וֹאָת-בַּמּשֵׁכָּת: בּלֶּרֵב הָשִׁלְּצִוּ וֹהִילֵלְ תִּשְׁלָּעוּ וַיִּפַּׁע הַלֶּרֵב הָשִׁלְּפִוּת רִאְשִׁר אַלְּיוּ פִּלְשׁנִּים הַשְׁלֵב מִשְׁלְפִוּת רִאְשִׁר אַלְיוּ פִּלְשׁנִּים בּנִּמְּטַ בּיִנִים דַנּאָמָר אַלְינִ פִּלְשׁנִים לִנְּאַכֹּר הַלְּלָבְ אָלִרְּשָׁלְשְׁוּוֹ הַדּבִינִּנִם לַנִּאַכֹּר בּעָב וֹנִּאָמָר אַלִּינִ פַּעוֹנּם: וַשִּׁאַלִּיּ הַלְּאַלָּר הַפָּׁעוֹנִי וַבְּאַכֵּר וַבְּעָּבְּ הַלְּלָבְ אָלִרְּ הָּלִּיִּ הַבְּּעִר וַבְּעִּבְּ הַבְּלִלְּעָ וְלְּמָלֵיוֹ בַּעְּעִם וְעַבְּיִּ הַלְּלָב וְלְּמָבְיוֹ בְּלֵּבְי הַבְּּנִים בַּנְּעִינִי וַנְּאַלֵּם בְּנִים וַשְּׁאָמֵר אַלְּינִ פְּטְּבוּ הַלְּעָב וְלִּבְּיִלְהִי וְלִּלְּעִיוֹ בְּעִבְּיִּ הַבְּיִם וְעַבְּעָּים וְאָבָּיִם וְעַבְּיִּים בְּנָּעִים בְּנָּלִיבְּ הַבְּיִם וְנִּאָּאָר אָלִיוֹ בְּשִׁרִּים בְּנִבְּעָּים בְּלָּעִים בְּלָּעִּים בְּלָּעִים בְּנִבְּיִּ

שׁלֶּינִי ְ סַרְנֵי שְׁלָינֵ שִׁלָּיִהְ הַפָּפָּׁרְ שִׁלֶּיִהְ סַרְנֵי שְׁלִינֵ שִׁתְּבְּלִי הַפָּּפָּׁרְ לְּבָּרְ שִׁלְיִהְ שָׁלִינֵ שִׁתְּבְּלְרִלְבָּוֹ וְתִּשְׁלֵּח וַתִּפְּלְת 10 לְהַ שִׁת-פָּלְ-לְבֵּנֵ וַשִּׁלְשִׁ פְּעָבִים הַעְּלְּהָ 11 לְמִית: וַיִּבָּּרְ לְּבֵנֵ וַתִּשְׁלֵּצִר נִישְׁבָּר בְּלְרִי הַפָּּעָם לְהַ מִוֹרָנִ לְּאִ-בְּלֶה בְּלִרְאִשִׁי וְהִיּשְׁלֵּת בְּלִרְלְבָּוֹ וְתִּשְׁלֵּע בִּרְרִאְשִׁי בְּירִנְיִּי בְּכָּלְר לְהֵּ מִוֹרָנִ לְאִבְּלְרִלְּהָ עְּלִרְלִּהְ נְּיִבְּיִרְ בִּיְּבְּרְיִּבְּיִּי בְּיִבְּיִּי בְּלָּבְּי וַנְּפְּעָׁיוֹ לְהַּ מִוֹרָה לְאִבְּלְנִה בְּלֶבְי וְתִּבְּלְבִּי וַנְּבְּלִיהְ בְּלְּבִּי וְשְׁלָצִיר נִשְּׁבְּיִר בְּבְּרִיתְּי בְּנְלִיהְ בְּבְּלִיהְ בְּבְּיִבְיִי בְּבְּבְּיִי בְּבְּבְּיִר בְּבְּרִבְיִי בְּבְּבְּי בְּבְּרִילְבִּי וְנִישְׁלְבִּי בְּבְּבְּיִי בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּבְייִר בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּרִי בְּבְּרִייִה בְּבְּיִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִר בְּבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְּיִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִי בְּבְבְייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִייי בְּבְּבִּייִי בְּבְּבִּייִי בְּבְּבְּבִייי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִּייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִייי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִייי בְּבְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּיִייִי בְּבִייִי בְּבְּבִיי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּייִי בְּבְּייִייִי בְּבְּייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּייִי בְּבְּייִייְבְּבְּבְיייוּ בְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִייְבְּבְיייוּ בְּבְּבְּייִייוּ בְּבְּבְּבְייִי בְּבְּבְּייִיבְּבְיייוּ בְּבְּבְייִי בְּבְּבִייים בְּבְּבְייוּ בְּבְּבְייִי בְבְּבְייִים בְּבִּבְייוּ בְּבְּייִים בְּבְּייִבְייִייְבְייוּ בְּבְייִים בְּבְּבְייִבְייִייְיוּבְייִיבְייִים בְּבְּבִייִי בְבְייִייְבְייוּ בְּבִיים בְּבְּבְייוּבְייִייְבְייִיבְּיייִים בְּבְּבְיי

לי כן . 18. אל רפה . 18. על

σματος (σὺν τῷ ὑφ. ΑΧ; ΕΓΧ: ἐν τῷ ὑφ.)...* κ τὸ δίασμα († ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ† καὶ ἐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὸς αὐτἔ. 15. Β: πρ. Σαμψὼν Δ. Π. λέγεις ... ἐπλάνησάς με (c. ΑΓΧ). Α. Τ τὸ τρ. 16. Β: ἐξεθλένρο καὶ καὶ ἐστενοχώρησεν ... ἔως τἔ ἀποθανεῖν (c. ΑΕΓΧ; ΑΓΧ non *ἔως). 17. Β: ἀνήγγειλεν ... πᾶσαν τὴν καρδίαν ... σίδηρος ἐκ ἀνέβη ... ἄγιος θεῦ ... ἀπὸ κ. ... ὡς πάντες οἱ ἄνθρωποι (c. ΑΕΓΧ). 18. Α: ἴδεν ... ἀνήγγ. Β: πᾶσαν την καρδίαν ... ἀρχοντας ... † (p. ἀπ.) τἔτο ... πρ. αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τ. ἀλλ. κ. ἀνήνεγκαν.

^{11.} Β: έγένετο (έγενήθη sine έν αὐτ. ΑΕΧ). 12. Β* πρὸς αὐτόν et Oi et καὶ-ταμείφ et τῶν... ὡςεὶ σπαρτίον (c. ΑΕΕΧ). 13. ΑΕΓΧ* 'Ιδὲ. Β* έως νῦν († ΑΕΕΧ): ἐπλάνησας (παρελ. iid.). ΑΒ: ἀνάγγ. (ἀπάγγ. Χ). Β: σὑν τῷ διασματι...* ἐν (c. ΑΕΚ). 14. Α sl.: Καὶ ἐκόμισεν αὐτόν Δαλιδὰ καὶ ἐδιάσατο τὲς ἐπτὰ βοστρύχες τῆς κεφαλῆς αὐτῦ μετὰ τῆς ἐκστασεως καὶ κατέκρεσεν ἐν τοῖς πασσάλοις εἰς... Β* πρὸς αὐτὸν († ΑΕΧ). ΑΧ: Οἱ ἀλλοφ. Β: ἐξυπνίσθη ἀπὸ (ἐξηγ. ΕΕΧ; Α: ηγέρθη; ἐκ ΑΕΧ). ΑΕΧ: ἐξέσπασε. Β: τον πάσσαλον (τὸς π ΑΕΕΧ) τῦ ὑφά-

Arbeit geschehen ift, so wurde ich schwach 12 und wie ein anberer Menfc. *Da nahm Delila neue Stride und band ibn bamit, und fprach: Bhilifter über bir, Simfon! (man hielt aber auf ihn in ber Rammer), und er gerriß fle von feinen Armen wie *Delila aber fprach gu 13 einen Raben. ibm: Noch haft bu mich getauscht und mir Lieber, fage mir boch, womit gelogen. fann man bich binben? Er antwortete ibr: Benn bu fieben Loden meines Saupte floch-14 teft mit einem Blechtbanbe, *und hefteteft fle mit einem Ragel ein. Und fle fprach ju ihm: Philifter über bir, Simfon! Er aber machte auf von feinem Schlaf, und gog bie geflochtenen Loden mit Ragel unb *Da fprach fie gu 15 Flechtband beraus. ihm: Wie fannft bu fagen, bu habeft mich lieb, fo bein Berg boch nicht mit mir ift? Dreimal baft bu mich getäuscht, und mir nicht gefagt, worinnen beine große Rraft Da fie ibn aber trieb mit ihren Worten alle Tage und zerplagte ihn, ward 17 feine Seele matt bis an ben Tob, *unb fagte ihr fein ganges Berg, und fprach gu ibr: Es ift nie tein Scheermeffer auf mein Saupt gekommen, benn ich bin ein Berlobter Gottes von Mutterleib an; wenn bu mich beschöreft, so wiche meine Rraft von mir, bag ich fcmach murbe und wie * Da nun 18 alle anbere Menfchen. Delila fabe, bag er ihr alle fein Berg geoffenbaret hatte, fandte fle bin und ließ ber Philifter Fürften rufen und fagen: Rommt noch einmal herauf, benn er hat mir alle fein Berg geoffenbaret. Da famen ber Philifter Furften zu ihr berauf, und brachten bas Gelb mit fich in ihrer

18. U.L: offenbaret.

qui numquam fuerunt in opere, infirmus ero et aliorum hominum si-*Quibus rursum Dalila vin- 12 xit eum et clamavit: Philisthiim super te, Samson! in cubiculo insidiis praeparatis. Qui ita rupit vincula, quasi fila telarum. *Dixitque Dalila rur- 13 sum ad eum: Usquequo decipis me et falsum loqueris? ostende, quo vinciri debeas. Cui respondit Samv.19. son: Si septem crines capitis mei cum licio plexueris et clavum his circumligatum terrae fixeris, infirmus *Ouod cum fecisset Dalila, 14 dixit ad eum: Philisthiim super te, Samson! Qui consurgens de somno extraxit clavum cum crinibus et licio. *Dixitque ad eum Dalila: 15 Quo modo dicis, quod amas me, cum animus tuus non sit mecum? Per tres vices mentitus es mihi, et noluisti dicere, in quo sit maxima 14,17. fortitudo tua. *Cumque molesta 16 esset ei et per multos dies jugiter adhaereret, spatium ad quietem non tribuens, defecit anima ejus et ad mortem usque lassata est. * Tunc 17 aperiens veritatem rei, dixit ad eam: 13,5.7. Ferrum numquam ascendit super Nm. 8,244. caput meum, quia Nazaraeus id est 15m. 1,11. consecratus Deo sum de utero matris meae; si rasum fuerit caput meum. recedet a me fortitudo mea, et deficiam eroque sicut caeteri homines. *Vi- 18 densque illa, quod confessus ei esset omnem animum suum, misit ad principes Philisthinorum ac mandavit: Ascendite adhuc semel, quia nunc mihi aperuit cor suum. Oui ascenderunt, assumpta pecunia, quam pro-

^{13.} Die 72. B: Bie hieher. dW: Bieher. vE: Bie jest. B: bu.7 Jopfe m. S. an einen Weberbaum wurs beft flechten? dW: bie ... flochteft mit Garnfaben. vE: bie 7 haarschleifen.

^{16.} B: Und f. heftete es mit e. Nagel an. dW: fclug fte m. e. N. [an bie Band]. vE: u. m. e. N. anschlüsgest. B: nahm b. N. mit b. Geslocht. u. sammt b. B. weg. dW: riß b. N. bes Geslechtes u. bie Garnf. los. vE: sammt bem Gest. u. b. Flechtb.

^{13.} Al. * Cui resp. S.

^{15.} dW: Run breim. B: Diefe 3 male. vE: Schon bas brittemal.

^{16. (}Bgl. Rap. 14, 17.) dW.vE: Reben. B: alle bie Tage. dW: plagte. vE:ihm zufeste ... ungebulbig bis zum Sterben. B: verbroffen. dW: u. f. S. ungeb. w. bis auf b. T.

^{17.} dW: entbedte. vE: eröffnete. B: zeigte ... an. (Die Rap. 13,5.) B: wennich beschoren murbe. dW. vE: gesch.

^{18.} vE: bas Silber.

XVI.

Simson Israelis contra Philisthaeos vindex.

γύριον εν ταῖς χεροίν αὐτῶν. 19 Καὶ ἐκοίμισε Δαλιλὰ αὐτὸν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς, καὶ ἐκάλεσε τὸν κουρέα, καὶ ἔξύρισε τὰς ἐπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ταπεινοῦσθαι αὐτόν, καὶ ἀπέστη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπὰ αὐτοῦ. 20 Καὶ εἶπεν 'αὐτῷ' Οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ, Σαμψών. Καὶ ἔξηγέρθη ἐκ τοῦ ὅπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν 'Εξελεύσομαι ὡς ἄπαξ καὶ ἄπαξ καὶ ἐκτιναχθήσομαι, καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω, ὅτι ὁ κύριος ἀπέστη ἀπὰ αὐτὸῦ. 21 Καὶ ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἔξωρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ κατήνεγκαν αὐτὸν εἰς Γάζαν, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς, καὶ ἢν ἀλήθων ἐν οἵκφ

τοῦ δεσμωτηρίου.

22 Καὶ ήρξατο ή θρίξ τῆς κοφαλῆς αὐτοῦ ανατέλλειν, ήνίκα έξυρήθη. 23 Καὶ οἱ σατράπαι των άλλοφύλων συνήχθησαν του θυσαι θυσίαν μεγάλην τῷ Δαγών θεῷ αὐτών και τοῦ εὐφρανθήναι, καὶ είπαν Παρέδωκεν ὁ θεὸς ήμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν τὸν Σαμψών τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν. 24 Καὶ είδεν αὐτὸν ὁ λαὸς καὶ ήνεσαν τούς θεούς αύτων, ότι είπαν Παρέδωκεν ό θεός ήμων έν χειρί ήμων τον έχθρον ήμων και τὸν έρημοῦντα τὴν γῆν ήμων, ὅςτις έπλήθυνε τους τραυματίας ήμων. 25 Καλ έγένετο, ότε ήγαθύνθη ή καρδία αὐτών, καὶ είπαν Καλέσατε τὸν Σαμψών έξ οίκου τῆς φυλακῆς, καλ παιξάτω ενώπιον ημών. Και εκάλεσαν τὸν Σαμψών ἔξ οίκου τῆς φυλακῆς, καὶ ἔπαιζεν ενώπιον αὐτῶν, 'καὶ εξιράπιζον αὐτόν', καὶ έστησαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν δύο στύλων. 26 Kαὶ εἶπε Σ αμψών πρὸς τὸ παιδάριον τὸ γειραγωγούν αὐτόν Επανάπαυσόν με δή καὶ ποίησον ψηλαφήσαι με έπι τους στύλους, έφ ών ὁ οίκος εστήρικτο επ' αὐτών, καὶ επιστη-ρίσομαι επ' αὐτούς. ²⁷'Ο δε οίκος ην πληρης ἀνδρών καὶ γυναικών, καὶ ἐκεῖ πάντες οί σατράπαι των άλλοφύλων, και έπι τοῦ δώματος ώςεὶ τριςχίλιοι άνδρες καὶ γυναϊκες

18. Β* ταῖς († ΑΕΓΧ). 19. Β: τὸν Σαμψων (αὐτὸν ΑΕΓΧ; iid. * Δαλ.). Β: ἀνδρα (τὸν καρέα ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐξύρησε (c. FX). Β: ταπεινῶσαι (c. ΑΕΓΧ). 20. Α¹Β† (p. αὐτῷ) Δαλιδά (* X). Β* αὐτῷ et δί († ΑΧ)... ἐξυπνίοθη (ἐξηγ. ΑΕΓΧ). Β: ἀπὰνωθεν αὐτῷ (c. ΑΓΧ). 21. Β: ἐξέκοψαν ... ἐπόθησαν ... χαλκείαις (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: τῆς φυλακῆς. 22. Β* ἡ († ΑΕΓΧ)... βλαστάνειν (ἀνατέλλειν FX; ΑΧ: ἀνατείλαι), καθώς ἐξυφήσατο (c. ΑΕΓΧ). 23. Β: ἄρχοντες ... (* bis τῷ) θνσιάσαι θυσίασμα μέγα ... Ἑδοκεν ... * (pr.) ἡμῶν (c. ΑΓΧ). 24. Β: είδον (-εν Α¹ΓΧ)... ὑμνησαν τὸν θεὸν ... * είπαν et (εq.) καὶ ... (pro ὅςτις) καὶ δς (c. ΑΓΧ). ΑΒ: τὸν ἐχθρ. ἡμῶν ἐν χ. ἡμ. (c. ΕΓΧ). 25. Β* ἐγένετο († ΑΕΓΧ). ΑΒ* τῆς

בּבֿיע בַּאָסיָּבִים: וֹלְאַסְׁרָנִענִּ בַּנְּטִׁשְׁעַּיִם וַוְיָשִׁי מוְעוֹן אָע - בֿינֹיו וְיִּנְעִינִּ פַּנְשִׁעִּים וַוְיַנֵּע אָע - בֿינֹיו וְיִּצְא פַפַּבּם בּפָּבַּם נְאַבָּּבָּר וְנִיּאָמֵׁר אָצָּא פַפַּבּם בּפָּבַּם כ וְשְּאָמֵר פִּלְשִׁנִיו צִּיְאַכָּר פִּעוּ מֹבּלְינִי כ וְשְּאָמֵר פִּלְשִׁנִיו אָע־, שָׁבַּא פַפַּבּם בּפָּבַּבּ כ וְשְּאָמֵר פִּלְשִׁנִין וְיִּכָּר פִּעוּ מַבְּלֵיוּ נְשִׁלְּעָוּ וַנִּיּבָּר פִּעוּ מַבְּלִּיוּ אָער־, שָּבַּבּע מַעוּלְפּוּנּ נְשִׁלְבָּינִי וַנִּיּבְּר בִּירְ פַּעוּנִינִי וַנִּיּבַּר בִּעוּ וַנִּבּּלְיוּ

רַיַּחֶל שִּׁעַר־ראַשִּׁוֹ לְצַמֵּחַ כַּאַשֵּׁר 23 בַּלַח: וְסַרְנֵי פִּלְשִׁתִּים נַאַסְפוּ לְזָבַּחַ זַבַח־בָּדָוֹל לְדָגוֹן אֱלְהֵיהֵם וּלְשִּׂמְחָה רַיָּאמְרֹר נְתַן אֶלֹהֵינוּ בְּיָבֵינוּ אֵת שִׁנִשְׁוֹן אַנְיָבֵנהּ: וַיִּרְאַה אֹתוֹ הַעָּׁם וַיִהַלְלְּרְּ אָת־אֶלְהֵיהֵם פִּי אַמְרֹוּ נָתַוֹן אֵלֹהַינוּ בָיַבַנוּ אֶת־אִוֹיבֵנוּ וָאֵתֹ מַחֲבִיב אַרַבֵּנוּ פח וֹאַשֶׁר הָּרְבֶּה אָת־חֲלְלֵינוּ זְיְהִיּ בּיטוֹב לַבָּם וַיּאֹמְרֹי קראָוּ לְשִׁמְשִׁוֹן וְישַׂחֶק־לֵנוּ וַיִּקְרָאֹוּ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית האסירים ויצחל לפניהם ויעמידו 26 אוֹרְוֹ בֵּין הַעַמּוּדִים: וַיֹּאֹמֵר שִׁמְשׁוֹן אָל־דַּנַּנַעַר הַפֵּּוֹחֲזִיק בְּיָדוֹ הַנַּיּחָה אוֹתִי רהימשני את-העמדים אשר הבית 27 נַכָּוֹן צַלֵיהֶם וְאֵשָׁצֵן צַלֵיהַם: וְהַבַּיִת הַאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְשַׁמַה כִּל סַרְנֵי פָּלָשָׁתֵּים וְעַל־הַנַּג כִּשָׁלְשׁת אַלְפִים אִישׁ וְאִשָּׁה הַרֹאֵים בִּשְּׁחוֹק

יטב ק'. 21. האסורים ק'. 25. ק' ib. אסורים ק'. 26. יהמישני ק'

(† FX). B: (pro alt. τῆς φ.) δεσμωτηρίε ... (pro τ. δύο στ.) τῶν κιόνων (c. AFX). AFX: ἐνέπαιζον αὐτῷ ... * κ. ἐξξάπ. αὐτόν. 26. B: τὸν νεανίαν τὸν κρατέντα τῆν χεῖρα αὐτἔ 'Αφες με, καὶ ψηλαφήσω τὲς κίονας ... ἐφ' οἰς ὁ οἰκος ἐπ' αὐτές ... ἐπιστηριχ-Τήσομαι (c. A al.). AΕΧ† (in f.) ὁ δὲ παῖς ἐποίησεν οὖτως. 27. B: Καὶ ὁ ... * ἦν ... † (bis) τῶν ... ἀρχοντες ... ἐπὶ τὸ δῶμα ωςεὶ (c. AFX).

molere fecerunt.

19 Sand. * Und fie ließ ibn entichlafen auf ibrem Schoof, und rief einem, ber ihm bie fieben Loden feines Saupts abichore. Und fie fing an ihn zu zwingen. Da war feine Rraft

20 von ihm gewichen. *Und fle fprach zu ihm: Philifter über bir, Simfon! Da er nun von feinem Schlaf erwachte, gebachte er: 3ch will ausgeben, wie ich mehrmal gethan babe, ich will mich ausreißen, und mußte nicht, bag ber herr von ihm gewichen mar.

21 "Aber die Philifter griffen ibn, und ftachen ihm die Augen aus, und führeten ihn hinab gen Bafa, und banden ihn mit zwo ebernen Retten, und er mußte mablen im

Befangniß.

Aber bas Baar feines Baupte fing wieber an zu machfen, mo es beschoren mar. 23 *Da aber ber Philifter Furften fich verfammleten, ihrem Dagon ein großes Opfer

gu thun und fich ju freuen, fprachen fie: Unfer Gott bat uns unfern Reind Simfon

24 in unfere Banbe gegeben. Deffelben gleichen, als ibn bas Bolf fabe, lobten fie ihren Gott, benn fle fprachen: Unfer Bott bat uns unfern Reind in unfere Banbe acgeben, ber unfer Land verberbete und unfer

25 viele erichlug. *Da nun ihr Berg guter Dinge war, fprachen fle: Lagt Simfon holen, bag er vor uns fpiele. Da holeten fie Simfon aus bem Befangnig, und er fpielete por ihnen, und fie ftelleten ibn

*Simfon aber 26 amifden amo Gaulen. fprach zu bem Anaben, ber ihn bei ber Hand leitete: Lag mich, bag ich bie Gaulen tafte, auf welchen bas Saus ftehet, bag ich mich

27 baran lebne. *Das Saus aber war voll Manner und Beiber. Es waren auch ber Philifter Fürften alle ba, und auf bem Dach bei brei taufend, Mann und Beib,

19. B.dW.A: einschl. vE: fcblaferte ihn ein. B.A: ihren Anicen. B.dW: rief einem (einen) Dann. vE: bem Dt. A: einen Scherer. B: ließ ihm ... abich. dW. vB: fcor. B.dW: Bopfe. vE: Daarflechten ... bezw. dW: banbigen. B: fcmachen. B.dW: wich. 20. vE: hinausgehen. A: bavontommen. dW: 3ch

gehe bavon. B: mich abichutteln. vE: herausich. B:

Da mußte er nicht.

21. B: Gefangen : baus. 22. wie es. dW.vE.B: nachbem es (er). dW: abs gefch. vE: abgefchnitten.

miserant. *At illa dormire eum fecit 19 super genua sua et in sinu suo reclinare caput, vocavitque tonsorem et rasit septem crines ejus, et coepit abigere eum et a se repellere (statim enim ab eo fortitudo discessit), *dixit-20 que: Philisthiim super te, Samson! Qui de somno consurgens dixit in animo suo: Egrediar, sicut ante feci, et me excutiam, nesciens quod recessis-16,14.
Pr. 6,3a. set ab eo Dominus. *Quem cum ap-21
23,14. prehendissent Philisthiim statim erue. prehendissent Philisthiim, statim erue-Rg. 25,7. runt oculos ejus, et duxerunt Gazam vinctum catenis, et clausum in carcere

Jamque capilli ejus renasci coepe-22 rant, et principes Philisthinorum 23 convenerunt in unum, ut immolarent hostias magnificas Dagon, deo suo, et epularentur, dicentes: Tradidit Deus noster inimicum nostrum Samson in manus nostras. *Ouod etiam 24 populus videns laudabat deum suum eademque dicebat: Tradidit Deus noster adversarium nostrum in ma-

nus nostras, qui delevit terram no-

stram et occidit plurimos. *Lae-25 19,6. Buth.3,7. tantesque per convivia, sumptis jam epulis, praeceperunt, ut vocaretur Samson et ante eos luderet. Qui adductus de carcere ludebat ante eos, feceruntque eum stare inter duas columnas. *Qui dixit puero regenti 26 gressus suos: Dimitte me, ut tangam columnas, quibus omnis imminet domus, et recliner super eas et paulu-Domus autem 27 lum requiescam. erat plena virorum ac mulierum, et erant ibi omnes principes Philisthinorum, ac de tecto et solario circiter tria millia utriusque sexus spectantes

23. dW.vE: ju opfern, B.vE: u. jur Freube. dW: au einem Freubenfeft.

24. dW.vE: priefen. B: nehmlich ber. dW.vE: unt (ben) ber. B.dW.vE: permuftete, B: ber Gr= schlagenen unter une viel machte.

25. am. bie &. dW.vE: froblid. B.dW.vE: Rufet S. daß er uns (tanze).

26. dW: Rnappen. B.vE: (an) b. S. hielt. dW: feine G. B: 2. m. geben u. mache bag ... betafte. vE: faffe. B: befestiget ift. dW: errichtet. vE.A: rubet.

XVI.

Simson. Michae idolum.

εμβλέποντες έμπαιζόμενον τον Σαμψών. 28 Καὶ έκλαυσε Σαμψών πρός κύριον καὶ είπε. Κύριε, χύριε, μνήσθητι δή μου, καὶ ἐνίσχυσόν με δή πλήν έτι τὸ ἄπαξ τοῦτο, Θεέ, καὶ ἀνταποδώσω ανταπόδοσιν μίαν άντι των δύο όφθαλμων μου τοῖς άλλοφύλοις. 29 Καλ περιέλαβε Σαμψών τοὺς δύο κίονας τοῦ οίκου, ἐφ' οὓς ὁ οίκος είστή κει καὶ επεστηρίγθη επ' αὐτούς, 'καὶ έκράτησεν' ένα τη δεξιά αύτου και ένα τη αριστερά αὐτοῦ. 30 Καὶ είπε Σαμψών Αποθανέτω ή ψυγή μου μετά των άλλοφύλων. Καὶ έκλινεν έν ζογύτ, και έπεσεν ο οίκος έπι τούς σατράπας καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ, καὶ έγένοντο οι τεθνηχότες, ους έθανάτωσε Σαμψων έν τῷ θανάτφ αὐτοῦ, πλείους ἢ ους ἐθανάτωσεν έν τη ζωή αὐτοῦ. 31 Καὶ κατέβησαν οί άδελφοί αύτοῦ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αύτου και έλαβον αύτόν, και άνέβησαν καί έθαψαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον Σαραά καὶ ἀνὰ μέσον Εσθαώλ έν τῷ τάφφ Μανωέ τοῦ πα-Καὶ αύτὸς έκρινε τὸν Ἰσραηλ τρὸς αύτοῦ. είχοσιν έτη.

ΧVIII. Καὶ έγένετο άνηρ άπο ορους Έφραϊμ, και όνομα αὐτῷ Μιχά. 2 Καὶ είπε τη μητρί αὐτοῦ. Χιλίους καὶ έκατὸν άργυρίου τους ληφθέντας σοι και έξωρκισας και είπας εν τοῖς ἀσί μου, ἰδού τὸ ἀργύριον παρ έμοι, έγω έλαβον αυτό. Και είπεν ή μήτης αὐτοῦ. Εὐλογημένος ὁ υίός μου τῷ κυρίφ. 3 Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλίους καὶ έκατὸν τοῦ αργυρίου τη μητρί αὐτοῦ. Και είπεν ή μήτηρ αύτοῦ · Αγιασμῷ ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίφ έκ της χειρός μου τῷ υίῷ μου κατὰ μόνας, του ποιήσαι γλυπτόν καὶ χωνευτόν, καὶ νῦν άποδώσω αὐτό σοι. 4 Καὶ ἀπέδωκε τὸ ἀργύριον τη μητρί αὐτοῦ. Καὶ έλαβεν ή μήτηρ αύτοῦ διακοσίους τοῦ άργυρίου, καὶ έδωκεν αὐτὸ τῷ χωνευτῆ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ γωνευτόν, καὶ έγένετο έν οἵκφ Μιγά.

27. Β: οἱ δεωρῶντες ἐν παιγνίαις Σ. (c. ΑΕΓΧ).
28. ΑΕΓΧ: ἐβόησε. Β: Αδωναϊὰ κύριε ... * δὴ πλὴν (c. ΛΕΧ). ΑΧ: ὁ δεόε. ΑΕΓΧ: ἐκδικήσω ἐκδίκησεν. Β: περί (ἀντί ΑΕΓΧ). ΑΓΧ: ὀφθ. με ἐκ τῶν ἀλιοφύλων. 29. ΑΕΓΧ: δνό στύλες τὰς μέσες. ΑΓΧ: ἐφ' ὧν. Α al.: ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν ε. ἐπιστηρίσατο ἐπ' αὐτοῖς ... (bìs) ἐν τῆ. 30. Β* ἡ ... (pro ἔκλ.) ἐβάσταξεν ... ἄρχοντας ... ἡσαν (c. ΑΓΧ). ΑΕΧ: ὑπὲρ οῦς. 31. Β* πᾶς. ΕΧ† (in fin.) Καὶ ἀνέστη μετὰ τὸν Σαμψων Ἐμεγὰρ υίὸς Ἐνὰν καὶ ἐκουρεν ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐξακοσίες ἀνδρας ἐκτὸς τῶν κτηνῶν, καὶ ἔσωσε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

וַיִּקרָא שִׁמִשׁוֹן אַל־ : 114444 28 יָהוָה וַיּאֹמֶר אַדֹנֵי וָהוֹיָה זַכְרֵנִי נַאֹּ וְחַזְּלֵנִי נָא אַךְ הַפַּעַם הַזָּה הַאָּלְהִים משתי וְאַנַּקְמֵה נְקַם־אַחַת 29 מַשָּלֶשׁתִּים: וַיָּלָפֹּת שַׁמְשׁוֹן אַת־שָׁנֵיוּ עמודי התוך אשר הבית נכון עליהם רַיִּפְּמֵךְ צַלֵּיהָם אֶחֶד בְּיִמִינִוֹ וָאֶחֶד ל בַּשָּׂמֹאלֵוֹ: וַיָּאמֵר שַׁמִשׁוֹן תַּמַת נַפָּשִׁיּ עם־פּלשׁתים ויִט בכח ויפל הבּית הַפְּרַנִים וְעַל־כַּל־הַעַם אַשָּׁר־בּוֹ 31 רַבָּים מַאֲשֵׁר הַמֵּית בְּחַיַיו: וַיַּרְדֹּוּ אָחַיו וָכַל־בּית אַביהוּ וַיּשָׂאוּ אֹתוֹ וַיַּעַלָּרוּ וַיִּקבָּרוּ אותוֹ בַּין צָּרְעָה וּבֵין אַשָּׁתָּאוֹל בָּקַבֵּר מַנִוֹחַ אַבֵּיו שַׁפָט אָת־יִשִּׂרָאֵל עַשִּׁרִים שָׁנַה:

פֿסֹל נּמֹפֹלָט וֹוֹנִי, פַּבֹּת מִיכֹּוֹטִּי, מָאַעָּיִם כָּסֹל וֹשִׁפֹּלָט וֹוֹנִי, פַּבֹּת מִיכֹּוֹטִי, בֹּיִּשֶׁכ אַעִּיִם כָּסֵל לִאמֹן וֹשֹׁלֵט וֹשִׁלֵּט אַמּוְ אַעַבּנּפָט לְּעִינָּט מֹיִּיִּי לְבִּנִּי לְבַּשְׁתִּי פְּסֵל נִמַפֹּלָט וֹנִשְּמֵר אִמֵּן נַלְּבָּהָ נִלְּבַּשְׁתִּי בְּלָאמִׁן וֹעֹאָמֵר אִמֵן נַלְּבָּהָ נִצְּאָׁט יַכְּפָּטְ נְדָּטְ אָמֹּוֹ וַנִּאָמֶר אַמַן נַלְּבָּהָ וֹאָשְׁי נְבָּסָ אְשִׁי בְּעָבְיִּהְ נִבְּאָמֵר לְאָמֵן אָלֶלְּע נִמֹאָה נִבְּסָׁט אְמַלְנִי בְּפָּטר לְבָּעוֹבְיָּלְ וְאַמִּי בְּלָנִי לְאַמִּי נִבְּטָּט אְמַיְנִי בְּפָּטְרּ לְּאַמִּן לְּאָמֵּן אַלְּעָּ נִּמְּיִּ נְיִנִיבּי אְמַּיְנִי בְּפָּער לְנִאָּמֵר לְאָמִּן אָלָנְי וְאַמִּיּ נְיְנִינִי בְּלָּטְתְּיִי לְנְאַמִּי לְנִאָּמִי לְאָמִּי אָלֶנְ וּמִאָּה בּבְּטָׁט אְמַיְנִי בְּשָּׁתְיּי בְּאָנִי לְּאַמִּי אָלָנִי נִינְיִי בְּיִּבְּיִים בְּעִּבְיִים בְּעָּבְיִים בְּעָּבִייִּים בְּעָּבִיים בְּעָּבְיִים בְּעָּבְיִים בְּעָּבְיִם בְּעָּבְייִם בְּעָּבְיִים בְּעָּבְיִים בְּעָּבִיים בְּעָּבִיים בְּעָּבִיים בְּעִבְּיִם בְּעִבְּיִם בְּעִּבְּיִם בְּעִּבְּים בְּעִבְּיִם בְּעִבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּעִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּעִבְּיִם בְּעִבְּיִם בְּעִּבְּיִים בְּעִּיִּים בְּבָּיִים בְּעִבְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִּבְּיִּם בְּיִבְּיִּבְּיִּבְּיִים בְּעִּיִּים בְּעָּבְיוֹים בְּעִּים בְּיִבְּיִּם בְּעִּבְּים בְּיִבְּיִּם בְּעִבְּיִּבְיִים בְּעָּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִייִים בְּיִים בְּיִּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיים בּיּבְּיים בְּיִים בְּיִים בְּבְּייִים בְּיִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְיי בְּבְּיִיבְּיים בְּיִבְּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּייִי בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִי בְּבְּייִים בְּיִיבְּי בְּיבְּיִיבְייִי בְּבְּבְּייִי בְּיִבְּיבְּיים בְּבְּי

> דת' רפה 28. דת' רפה קמץ בטרחא . 1 ואת פ 2. 'p

1. Α: ἐγενήθη. Β (etl. in seqq.): Μιχαίας (Μιχά ΑΕΓΧ). 2. Β: Οἱ χίλιοι καὶ ἐκ. εκ ἐλαβες ἀργυρίε σεαυτή, καὶ με ἡράσω καὶ προςεῖπας ... * κοῖς ... Εὐλογητὸς (c. ΑΕΓΧ). 3. Β: Μικάζεσα ... * κατὰ μόνας (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ* τῷ νίῷ με. ΑΧ† (p. νῦν) ἐπιστρέψω αὐτά σοι καὶ. 4. Β* τὲ ... ἀργυροκόπφ ... ἐγενήθη (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ† (p. ἐν) τῷ.

28 bie zusaben, wie Simson spielete. fon aber rief ben herrn an und fprach: Berr, Berr, gebente mein, und ftarte mich boch, Gott, biegmal, bag ich fur meine beide Augen mich einft rache an ben Phi-29 liftern. * Und er faffete bie gwo Mittelfaulen, auf welchen bas Baus gefest mar und barauf fich bielt, eine in feine rechte 30 und bie andere in feine linte Band, "und fprach: Meine Seele fterbe mit ben Philiftern, und neigte fich fraftiglich. Da fiel bas Baus auf bie Kurften und auf alles Bolt, bas barinnen war, bag ber Tobten mehr waren, die in feinem Tobe ftarben, 31 benn bie bei feinem Leben ftarben. famen feine Bruber bernieber, und feines Baters ganges Saus, und hoben ihn auf, und trugen ibn binauf, und begruben ibn in feines Baters Manoah Grab, amifchen

Barea und Eftbaol.

Ifrael zwanzig Jahre. XVII. Es mar aber ein Mann auf bem Gebirge Ephraim, mit Ramen Dicha 2 * Der fprach gu feiner Mutter: Die taufenb und hunbert Silberlinge, bie bu ju bir genommen haft, und gefdworen und gefagt vor meinen Dhren, fiebe, baffelbe Gelb ift bei mir, ich babe es zu mir genommen. Da fprach feine Mutter: Ge-3 fegnet fei mein Sohn bem Berrn. *Alfo gab er feiner Mutter bie taufenb und bunbert Silberlinge wieber. Und feine Mutter fprach: 3ch habe bas Gelb bem Berrn gebeiliget von meiner Band fur meinen Sohn, bağ man ein Bilbnig und Abgott machen foll, barum fo gebe ichs bir nun "Aber er gab feiner Mutter bas 4 wieder. Belb wieber. Da nahm feine Mutter zwei hundert Gilberlinge, und that fle ju bem Goldschmid, ber machte ihr ein Bild und Abgott, bas war barnach im Saufe Dicha.

Er richtete aber

28. A.A: mich einmal rache. 30. U.L: neigte fie.

ludentem Samson. *At ille in- 28 Judt. vocato Domino ait: Domine Deus! memento mei, et redde mihi nunc fortitudinem pristinam, Deus meus, B.12,19. ut ulciscar me de hostibus meis et pro amissione duorum luminum unam ultionem recipiam. *Et apprehen-29 dens ambas columnas, quibus innitebatur domus, alteramque earum dextera et alteram laeva tenens, ait: 30 Moriatur anima mea cum Philisthiim! Concussisque fortiter columnis cecidit domus super omnes principes et caeteram multitudinem, quae ibi erat, multoque plures interfecit moriens, quam ante vivus occiderat. *Descen- 31 dentes autem fratres ejus et universa cognatio tulerunt corpus ejus et se-18,25. pelierunt inter Saraa et Esthaol in 18,11. sepulchro patris sui Manue. Judi-15,20. cavitque Israel viginti annis.

Fuit eo tempore vir qui-XVII. dam de monte Ephraim, nomine 16.5. Michas, *qui dixit matri suae: Mille 2 et centum argenteos, quos separa-Lov. 5,1. veras tibi et super quibus me audiente juraveras, ecce, ego habeo et apud me sunt. Cui illa respondit: (Ruth. Benedictus filius meus Domino. Red-3.10.15m. didit ergo eos matri suae, quae dixerat ei: Consecravi et vovi hoc argentum Domino, ut de manu mea suscipiat filius meus et faciat sculptile atque con-5.5.. filius meus et faciat sculptile atque con-8.27. a., flatile, et nunc trado illud tibi. *Red- 4 didit igitur eos matri suae, quae tulit ducentos argenteos et dediteos argen-Ke. 40, 19. tario, ut faceret ex eis sculptile atque conflatile, quod fuit in domo Michae.

^{27.} vE: fich an bem Tangen Simfons ergosten.

^{28.} unr biesm. B: nur noch, dW: eine einzige Rache nehme. vE: Gine R. nehmen fann. (B: auf einige Beife?)

^{29.} mit f. rechten ... m. f. linten D. dW: bog? vE: Saulen in b. Mitte. (BieB. 26.) B.dW:n. wors auf es fich (fich baranf) finnte. vE: geftüht mar.

auf es fich (fich barauf) ftuste. vE: geftust war. 30. mehr w. von ibm, bie. dW.vE: bog (fie um)? A: fchattelte fraftig bie Saulen? dW.vE: mit Rraft. B: Macht. B.dW.vE: bie er bei (in) f. E. töbtete ...

^{1.} S: Fuitque. 2. S: a Dom.

^{3.} S*Redd. - ei. † (p. Consecr.) enim.

bei (in) f. E. getobtet hatte.

^{31.} vE: nahmen ihn ... in bas Grab. B.vE.A:

hatte gerichtet.
1. B.dW.A: vom Geb.

^{2.} die bir find genommen worden, barauf bn eis men gluch geleget haft, n. auch gef. ... habe es gen. dW.vE: Sefel Silbers. dW: woruber bu e. Fl. ges than. B: begwegen bu geflucht.

^{3.} ein gefdnistes u. gegoff. Bilbnig m.

^{4.} B.dW.vE.A: gab f. bem &.

XVII.

Michae idelum.

5 Καὶ ὁ ἀτὴρ Μιχά, αὐτῷ οἰκος θεοῦ, καὶ ἐποίησεν Ἐφωδ καὶ Θεραφίν, καὶ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα ἐνὸς τῶν υἰῶν αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς ἰερέα.

6 Έν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς έν Ισραήλ· ανήρ το εύθες έν όφθαλμοῖς αὐτοῦ ênolei. 7 Kai eyernon veariac ex Bnoleeu 'Ιούδα έκ της συγγενείας Ιούδα, καὶ αὐτὸς Λευίτης, καὶ ούτος παρφκει έκει. 8 Kal έπορεύθη ὁ ἀνήρ ἐκ τῆς πόλεως Ἰούδα Βηθλεὲμ παροικείν εν ο έαν ευρη τόπφ. Και ήλθεν είς όρος Έφραζμ έως οίκου Μιγά, του ποιήσαι την όδον αύτου. 9 Και είπεν αύτφ Μιγά. Πόθεν έρχη; Καὶ είπε πρὸς αὐτόν Λευίτης έγω είμι έκ Βηθλεέμ Ιούδα, και έγω πορεύομαι παροικείν έν $\tilde{\phi}$ έαν εύρω τόπ ϕ . $^{10}K_{lpha}$ λ είπεν αὐτῷ Μιγά. Κάθου μετ ἐμοῦ καὶ τίνου μοι είς πατέρα καὶ είς ίερέα, καὶ έγο δώσο σοι δέκα άργυρίου είς ήμέρας, καὶ στολήν ίματίων και τὰ πρὸς ζωήν σου. Και ἐπορεύθη ὁ Λευίτης 11 καὶ ήρξατο παροικείν παρά τῶ ανδρί, και έγενήθη ο νεανίας αὐτῷ ώς είς τῶν 12 Καὶ ἐπλήρωσε Μιχὰ τὴν υίῶν αὐτοῦ. γείρα του Δευίτου, και έγένετο αὐτῷ εἰς ἱερέα, καὶ ην εν τῷ οἴκφ Μιχά. 13 Καὶ είπε Μιχά· Νύν έγνων ότι ήγαθοποίησέν με κύριος, ότι έγενήθη μοι ὁ Λευίτης εἰς ίερέα.

XVIII. 'Βν ταις ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ. Καὶ ἐν ταις ἡμέραις ἐκείναις ἡ φυλὴ τοῦ Δὰν ἔζήτει ἐαυτῆ κληρονομίαν τοῦ κατοικεῖν, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῆ ἔως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν μέσφ φυλῶν Ἰσραὴλ κληρονομία. ² Καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ νίοὶ Δὰν ἐκ τῶν συγγενειῶν αὐτῶν πέντε ἄνδρας ἀπὸ μέρους αὐτῶν, νίοὺς δυνάμεως, ἀπὸ Σαραὰ καὶ

5. Β: οἶκος (ἀνηρ ΑΧ). Β: ἀπὸ ἐνὴς ... * τῶν ... ἐγένετο (c. ΑΕΓΧ). 6. Β: Ἐν δὲ (* δὲ ΑΕΓΧ). 7. ΑΒ† (p. Β.) δήμε (* ϜΧ). Β* ἐκ τ. σ. Ἰ. († ΑΕΓΧ). 8. Β: ἀπὸ δ. τ. π. Ἰεδα παροικήσαι ... ἔως ὄρες ... καὶ ἔως ... * τὴν (c. ΑΓΧ). 9. Β* (pr.) ἐγώ ... παροικήσαι (φ. ΑΕΓΧ). Α: ἐκ Β. δήμε Ἰεδα, ἐκ τῆς συγγενείας Ἰεδα. ΑΕΓΧ: ἐ ἐαν εὐρω (* τόπ.). 10. ΑΧ: γένε Β: ἡμέραν (-ας ΑΕΓΧ). 11. ΑΓΧ: ἀντῷ τὸ παιδάριον. Β: ἀπὸ (τῶν ΑΕΓΧ). 12. ΑΕΓΧ: ἐνέπλησε ... ἐγενήθη ἀντῷ τὸ παιδάριον. Β: ἐγένετο (τὴν ΑΕΓΧ). 13. Β: ἀγαθννεῖ μοι ... ἐγένετο (c. ΑΕΓΧ). -- 1. Β* (bis) τἔ ... κατοικήσαι (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: ἔως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Β† (p. φ.) υἰῶν (* ΑΓΧ). 2. Β: απέστειλαν ... Δ. ἀπὸ δήμων ... * ἀπὸ μ. αὐτ. (c. ΑΓΧ).

מָבָּנִיר וַיִהִי־לִּוֹ לְכֹהֵן: אַפּוֹדֹ וּתְרָפִּים וַיְמֵצֵׂא אָת־יֵד אַחַדֹּ תּ וְהָאֵישׁ נִילָּה לָוֹ בַּיִת אֶלֹהִים וַיַּצַשׂ

נו מִיכֹּנִי יִנִישִׁ עַׁי פֵּי תֵּיִשִּׁ לִּיבִּ תַּבְּנִי נו מִיכֹנִי יִנִּשְׁר מִיכִּנִּ תַּבְּי תַּיָּבּר לְּכִנִּוֹ וַיִּשִׁ תִּיבִּי שַׁבּּי יִנְּאַמִּר לִיבִּנִּ וַיִּשִׁ תִּבְּי תַּבְּי מִבְּי מַבְּי תַּבְּי מִבְּי מְּבִּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִּבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מְּבִּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מְבִּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מְבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מִבְּי מְבְּי מְבְּי מְבְּי מְבְּי מִבְּי מְבְּי מְבְּי מְבְּי מְבְּי מְבִיי מְבְּי מִבְּי מְבְּי מְבְיי מְבְּי מִבְּי מְבִּי מְי מִבְּי מְיבְּי מְבְּי מִבְּי מְבְּי מְיבְ מִבְּי מְיִבְיי מְבְּי מְיבְּי מְבְּי מְיבְיי מְבְּיִי מְבְי מְבְיי מְבְּי מְבְּי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְּי מְבְיי מְבְייִּי מְיבְּי מְבְּיי מְבְּיי מְבְּיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְּי מִבְּי מִבְּי מְבְּי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְיי מְבְי מִבְּי מְבְיי מְבְּי מְבְּי מְבְיי מְבְיי מְבְּי מְבְיי מְבְיי מְבְּי מְבְיי מְבְּיי מְבְי מְבְּי מְבְיי מְבְּי מְבְיי מְבְ

אָלָּשָׁים פֿלִּי-טַּיִּלְ מִצִּּלְּמֵּים מִלְּצִּיֹעָם מִּמִּשְׁפַּטִּיִּם חַׁמִשָּׁה אַּלָּשָּׁים מִלְצִּיִעָם ג ישָׁרָאֵלְ פַּלְּטִלְּה: זִּיִּשְׁלְּטוּ בְּלִּיִבְ עָּ לְּנִּ תַּבְּ-עַּיּנִם עַּבָּע פִּיְ לְאִ-נְּמַלְּה לְנִּ נְּטַׁלְהִ לְשָׁבָּע פִּיְ לְאִ-נְמַלְּה הַבַּיְמֵים הְּנִים שֵׁבֶּט תַּיִּנִּי מְבַּפְּשׁר הַבְּיִמִּים הְנִים שָׁבָט תַּיִּנִּי מְבַפְּשׁר הַבְּיִמִים הְנִים תְּנִים מִּין מֶלֶּךְ בִּיִשְׂרָאֵלְ

^{5.} ein Bruftfeid. vE: machte fich ein Gottesh, B: Leibrod u. Gobenbilber. dW: überzogenes Bilb u. Theraphim. vE.A: Ephobu. Th. dW: weiheteeinen. 6. B.vE: recht war in f. Augen.

^{7.} B.dW: hielt fich b. ale (ein) Frembling auf. vE.A: wohnte b. (ale Fr.).

^{8.} B: bağ er fich aufhielte, mo er es antreffen marbe.

5*Und ber Mann Micha hatte also ein Gotteshaus, und machte einen Leibrock und Gelligthum, und füllete seiner Sohne einem bie hand, bag er sein Priester warb.

6 Bu ber Beit war fein Ronig in Ifrael, und ein jeglicher that, mas ihm recht 7 bauchte. *Es war aber ein Jüngling von Bethlebem Juba, unter bem Befdlecht Juba, und er war ein Levit, und war Sfremb bafelbft. *Er jog aber aus ber Stadt Bethlehem Juba, zu manbern, wo er bin fonnte. Und ba er aufs Bebirge Ephraim fam jum Baufe Dicha, bag er 9 feinen Weg ginge, *fragte ihn Dicha: Bo tommft bu ber? Er antwortete ibm: 3ch bin ein Levit von Betblebem Juba, unb 10 manbere, wo ich bin fann. * Dicha fprach gu ihm: Bleibe bei mir, bu follft mein Bater und mein Briefter fein, ich will bir jabrlich gebn Silberlinge und benannte Rleiber und beine Rahrung geben. Und 11 ber Levit ging bin. "Der Levit trat an, gu bleiben bei bem Dann, und er hielt 12 ben Rnaben gleichwie einen Gobn. *Und Dicha fullete bem Leviten bie Sanb, bag er fein Priefter warb, und war alfo im 13 Baufe Dicha. *Und Dicha fbrach: Run weiß ich, bag mir ber Berr wird wohl thun, weil ich einen Leviten gum Priefter babe.

XVIII. Bu ber Beit war kein König in Ifrael, und ber Stamm ber Daniter fuchte ihm ein Erbtheil, ba fie wohnen möchten, benn es war bis auf ben Tag noch kein Erbe für fie gefallen unter ben 2 Stämmen Ifraels. *Und bie Kinder Dan fandten aus ihren Geschlechtern von ihren Enden funf ftreitbare Manner, von Barea

dW: um fich anfgub. wo er [einen Ort] faube. vE: ale Fr. gu m. wo er e. D. f. wurbe. B: vollbrachte. dW: inbem er f. B. machte. vE: als er f. Reife m.

*Qui aediculam quoque in ea Deo 5
Gen. separavit, et fecit Ephod et The31,19,4 raphim, id est vestem sacerdota8x,20,6 lem et idola, implevitque unius filio8x,28,41.rum suorum manum, et factus est ei
8acerdos.

16,1.19,1 In diebus illis non erat rex in Is6

Pa. 13,45. In the bus him accurately rectum videbatur, hoc faciebat. *Fuit 7 quoque alter adolescens de Bethlehem Juda, ex cognatione ejus, eratque ipse 18,3.30. Levites, et habitabat ibi. *Egressusque de civitate Bethlehem peregrinari voluit, ubicumque sibi com[23,61. modum reperisset. Cumque venisset 23,13. in montem Ephraim, iter faciens, et declinasset parumper in do-

et declinasset parumper in dov.1. mum Michae: *interrogatus est ab 9
eo, unde venisset. Qui respondit:
Levita sum de Bethlehem Juda, et
vado, ut habitem, ubi potuero et utile
mihi esse perspexero. *Dixitque 10
Michas: Mane apud me et esto mihi

18,19. parens ac sacerdos, daboque tibi per 285; annos singulos decem argenteos ac 13,16. vestem duplicem et quae ad victum sunt necessaria. Acquievit et mansit 11 apud hominem, fuitque illi quasi unus de filiis. Implevitque Michas manum 12

v.5. de filiis. *Implevitque Michas manum 12
Lev.21,10 ejus, et habuit puerum sacerdotem
apud se: *Nunc scio, dicens, quod 13
Nm. benefaciet mihi Deus habenti Levitici
1,4944. generis sacerdotem.

17,4.19,1 In diebus illis non erat XVIII.

1,34. rex in Israel, et tribus Dan quae13,45. rebat possessionem sibi, ut habitaret
19,40.47 in ea; usque ad illum enim diem inter caeteras tribus sortem non acceperat. *Miserunt ergo filii Dan stirpis et familiae suae quinque viros

13,45. fortissimos de Saraa et Esthaol, ut

^{5.} U.L: Leibrod und bas Beilige. 1. A.A: fuchte fic. 2. U.L: Befchlechten.

^{10.} genngfame Rl. B: n. fei mein B, dW.vB.A: mir B. B: die verordneten Rl. dW.vE: (eine) volls ftandige Rleibung. B: Lebensnnterhalt. (vE: Das ging b. L. ein?)

^{11.} ben Jüngling. B.A: willigte ein. dW.vE: Ließ fichs gefallen. B: wie einen v. f. Sohnen. dW.

^{13.} Al.: Dominus.

^{1. 8:} necdum erat.

vE: ber 3. war (ibm) wie einer feiner G.

^{12.} dW: weihete ben &. ein.

^{13.} vE: Gutes ih. dW: ber 2. mein Br. ift. 1. fuchte ihm bajumal. dW.vE: eine Befigung jum Bohnen. A: für fich eine B. um barin gn w. B.

dW: nichts jum Erbtheil (feine Bef.) jugefallen.
2. ihrem Gefchlechte 5 ftr. Mr. aus ihnen Allen.
dW.vE: v. ihrer (gangen) Angahl. B: v. ihren Borsnehmften? vE: tapfere M. dW: wadere,

άπὸ Ἐσθαώλ, τοῦ κατασκέψασθαι την γην καλ έξιγνιάσαι αὐτήν, καλ ελπαν πρός αὐτούς. Πορεύεσθε καὶ έξιγνιάσατε την γην. Καὶ παρεγένοντο είς όρος Έφρατμ έως οίκου Μιχά, καὶ ηὐλίσθησαν αὐτοὶ ἐκεῖ. 8 Αὐτῶν ὅντων παρά τῷ οἶκφ Μεγά καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνήν του νεανίσκου του Λευίτου, καὶ έξέκλισαν έκει, καὶ είπαν αὐτῷ Τίς ήνεγκέ σε ώδε; καὶ σὺ τί ποιεῖς ἐν τῷ τόπφ τούτφ, καὶ τί σοι ἐστὶν ώδε; 4 Καὶ είπε πρὸς αὐτούς. Ούτω και ούτως ἐποίησέ μοι Μιχά, καὶ έμισθώσατό με, και έγενήθην αὐτῷ εἰς ἱερέα. 5 Καὶ είπαν αὐτῷ. Ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ εὐοδωθήσεται ή ὁδὸς ἡμῶν, έν ή ήμεις πορευόμεθα έν αὐτη. 6 Καὶ είπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς. Πορεύεσθε εἰς εἰρήτητ, ἐνώπιον κυρίου ή όδος ύμων, καθ' ην πορεύεσθε έν αὐτῆ.

7 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες, καὶ παρεγένοντο είς Λαισά. Καὶ είδον τὸν λαὸν τον εν μέσφ αυτής καθήμενον εν ελπίδι ώς κρίσις Σιδωνίων ήσυχάζουσα, καὶ οὐκ ἔστι διατρέπων η καταισχύνων λόγον έν τη γη, κληρονόμος έκπιέζων θησαυρούς, καὶ μακράν είσι Σιδωνίων, καὶ λόγον οὐκ έχουσι πρὸς ἄνθρωπον. 8 Καὶ ήλθον 'οἱ πέντε ἄνδρες' πρὸς τοὺς άδελφούς αύτῶν εἰς Σαραά καὶ Ἐσθαώλ, καὶ έλεγον αύτοις οι άδελφοι αυτών. Τι ύμεις κάθησθε; 9 Καὶ είπαν 'Ανάστητε καὶ ἀναβώμεν έπ' αὐτούς, ότι είδομεν την γην, καὶ ἰδοὺ άγαθη σφόδρα, καὶ ὑμεῖς ήσυχάζετε· μη ὀκνήσητε του πορευθήναι και είζελθείν του κατακληρονομήσαι την γην. 10 Καὶ ήνίκα εαν έλθητε, ήξετε πρός λαόν ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἡ γῆ πλατεΐα (ότι παρέδωκεν αύτην ό θεός έν γειρί ύμῶν), τόπος οῦ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς δήματος τῶν ἐν τῆ γῆ.

28. ΑΓΧ* ἀπὸ. Α: ἐξεραυνήσατε. Β: ἤλθον δως ὅρες (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: κατέπαυσαν ... * αὐτοὶ. Β: ἐκεῖ ἐν οὕκφ (* Αὐτῶν - τῷ Β, † ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: παιδαρίε ... ἤγαγέν ... ἐνταῦθα (ρτο ἐν τ. τ. τ.). Β* ἐστὶν († ΑΕΓΧ). 4. Β: ἐγενομην (c. ΑΕΓΧ). 5. ΑΓΧ: κατευδοῦ ... ἢν ἡμ. 6. Β: ἐν εἰρήνη ... ἐν ἢ. 7. Β: ἤλθον (παρεγ. ΑΕΓΧ). ΑΧ: τ. λ. τὸν κατοικῶντα, καθημ. Β: ἐπ ἐλπ. (ἐν ἐ. ΑΓΧ). ΑΓΧ: κατὰ τὴν σύγκρισιν ... ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ δυναμένες λαλῆσαι ὑῆμα ἐν τῆ γῆ κληρονόμος θησαυρἔ, ὅτι ... ἀπὸ Σιδῶνος, καὶ λὸγος εκ ἢν αὐτοῖς μετὰ Συρίας (Α¹ΕΧ). ἐληρ. θησ.). 8. ΑΕΓΧ: παρεγένοντο. Β: εἰπον τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν (c. ΑΕΓΧ). 9. Α† (p.

לָרַבֵּל אָת-תָאָרֵל וּלְתַקּרָה וַיִּאֹמְרִוּ אַלהֶם לֹכִר חִקְרְרּ אָת־הָאָרֶץ וַיּּבְאוּ הר-אַפַּרַיָם עַד־בֵּית מִיכָה וַיַּלֵינוּ שֵׁם: 3 הַמָּה עִם־בֵּית מִיכָה וְהַמָּה הִכִּירוּ אָת־קוֹל הַנַּעַר הַלְּנֵי וַיַּסִוּרוּ שַׁם ויאמרו לו מי-הביאה הלם ומה-4 אַתָּה עשַׁה בָּזָה וּמַה־כָּהְ פֹה: וַיִּאמֵר אַלַהָם כָּוָה וְכָוָה עַשַּׂה לֵי מִיכַה ח רַיִּשִּׁבְּרָנִי רַאָּהִי־לִוֹ לְכֹהֵוֹ: רַיִּאֹמִרוּ לִוֹ שַאַל־נַא בַאלהֵים וְנַדְעַה הַתַּצְלֹחַ אשר אנחנו הככים עליה: 6 וַיָּאמֶר לָהֵם הַפֹּהֵן לְכִּוּ לִשְׁלִוֹם נְכַח יהוה הרפכם אשר תלכויבה: חַמַשָׁת הַאַנִשִׁים וַיִּבְאוּ לַיִשָׁה וַיִּרְאָוּ אֵת־הָעַם אֲשֵׁר־בָּקַרבַּה יושבת לבטח במשפט צידנים שפטי וּבֹמַת וְאֵין־מַכְלֹים וָּבֶר בָּאַרֵץ יוֹרֵשׁ לַצֵּר וּרָחוֹפֵים הַשָּׁהֹ מְצַּילנִים וַדַבֵּר

אָשֶׁר בּאָרֶץ: אָשֶׁר בּאָרֶץ: אָשֶׁר בּאָרֶץ: אָשֶׁר בּאָרֶץ: אַשֶׁר אִין־שֶׁם מַחְשִׁים אַל־הַּצְּלּר לְלֶכֶת לָבָא לְרָשֶׁת אָת־הָאָרֶץ וְהִבְּּר לְלֶכֶת לָבָא לְרָשֶׁת אָת־הָאָרֶץ וְהִבְּּר י בְּבְאָלֶכֶם הְּבָאוֹ לְרָשֶׁת אָת־הָאָרֶץ וְהִבְּּר לְלֶכֶת לָבָא לְרָשֶׁת אָת־הָאָרֶץ וְהִבְּּרָ י בְּבְאָלֶכֶם הְּבָאוֹ לְרָשֶׁת אָת־הָאָרֶץ: י בְּבְאָלֶם הְּלָאָרְץ: אַמָּרָץ: אַשֶׁרָץ: אַשֶׁרָץ: בּאָרְצָה מּעֹרָזֹי, סְּרִ צּוֹנְאָמְעָרָץ וְהַבְּּבָּר בּאַרָּצִיים בּיִידְבָּה בּאַרָּץ:

להם עם־אַדָם: וַיַבֹאוֹ אַל־אַחֵיהַם

αναβ.) δη αύτην, ότι εἰσήλθαμεν καὶ ένεπεριεπατήσαμεν έν τῆ γῆ δως σιγῆσαι, καὶ εἴδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα έν αὐτῆ ἐν ἐλπίδι κατὰ σύγκριμα Σιδωνίων καὶ μακρὰν ἀπέχοντες ἐκ Σιδῶνος, καὶ λόγος ἐκ ἡν αὐτοῖς μετὰ Συρίας, ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβαμεν (εἰm. Χ)... (pro εἴδ.) εὐρήκαμεν ... σιωπάτε ... πορ. τἔ ἐλθεῖν καὶ (* εq. τὰ). Βι κληρονομῆσαι (c. ΑΓΧ). 10. ΑΓΧ* Καὶ ... ἄν εἰςἐλθητε. Β: εἰςελεὐσεσθε (ῆξ. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: λ. πεποιθότα, κ. ἡ γῆ εὐρύχωρος. Β: ἔδωκεν ... ὅπε (c. ΑΕΓΧ; ε ΑΧ). ΑΓΧ (pro τῶν): ὅσα.

und Eftbaol, bas Land zu erfundigen und ju erforichen, und fprachen ju ihnen: Biebet bin und erforschet bas Land. Und fle tamen auf bas Gebirge Ephraim an bas Baus Dicha, und blieben über Nacht 3 bafelbft. *Und weil fie ba bei bem Befinde Dicha waren, tannten fie bie Stimme bes Rnaben, bes Leviten, und fle wichen babin und fprachen ju ihm: Wer hat bich bieber gebracht? mas machft bu ba. Aund mas haft bu bier? "Er antwortete ibnen: So und fo bat Dicha an mir gethan, und hat mich gebinget, bag ich fein 5 Briefter fei. *Sie fprachen zu ihm: Lieber, frage Bott, bag wir erfahren, ob unfer Beg, ben wir manbeln, auch mohl gerathen 6 merbe? *Der Priefter antwortete ihnen: Biebet bin mit Frieben, euer Weg ift recht bor bem Berrn, ben ihr giebet. Da gingen bie funf Manner bin unb famen gen Lais, und faben bas Bolt, bas barinnen war, ficher wohnen, auf bie Beife, wie die Bidonier, ftill und ficher, und war niemand, ber ihnen Leib that im Lanbe, ober Berr über fie mare, und maren ferne von ben Biboniern, und hatten nichts 8 mit Leuten gu thun. *Und fie tamen gu ibren Brubern gen Barea und Efthaol, und ihre Bruber fprachen zu ihnen: Bie 9 ftebets mit euch? *Gie fprachen: Auf, laßt uns zu ihnen hinauf ziehen, benn wir baben bas Land befeben, bas ift faft gut. Darum eilet und feib nicht faul zu gieben, bag ihr fommt, bas Land einzunehmen. 10 Benn ihr fommt, werbet ihr ju einem fichern Bolt tommen, und bas Land ift weit und breit, benn Gott hats in eure

nichts gebricht, alles, bas auf Erben ift. 2: U.L. ju erfunden. 9. A.A: febr gut.

Banbe gegeben, einen folden Drt, ba

explorarent terram et diligenter inspicerent, dixeruntque eis: Ite et (Jos. 7,2. considerate terram! Qui cum pergentes venissent in montem Ephraim et v.13. intrassent domum Michae, requieve-18,6; runt ibi. Et agnoscentes vocem
17,11.7. adolescentis Levitae utentesque illius diversorio, dixerunt ad eum: Quis te huc adduxit? quid hic agis? quam ob causam huc venire voluisti? *Oui 4 respondit eis: Haec et haec praestitit mihi Michas, et me mercede conduxit. ut sim ei sacerdos. *Rogaverunt 5 17.5. autem eum, ut consuleret Dominum. ut scire possent, an prospero itinere pergerent et res haberet effectum. *Qui respondit eis: Ite in pace; Do- 6 (1Rg. "Qui respondit eis: Ite in pace; Do-22,15; minus respicit viam vestram et iter, quo pergitis.

Buntes igitur quinque viri vene- 7 v.29. runt Lais, videruntque populum ha-19,47. bitantem in ea absque ullo timore, juxta consuetudinem Sidoniorum, securum et quietum, nullo ei penitus resistente, magnarumque opum et v.28. procul a Sidone atque a cunctis hominibus separatum. *Reversique ad fratres suos in Saraa et Esthaol et quid egissent sciscitantibus * responderunt: Surgite, ascendamus ad eos! vidimus enim terram valde opu-Jee.18,3, lentam et uberem; nolite negligere. nolite cessare! Eamus et possideamus eam, nullus erit labor. *Intrabimus 10 ad securos, in regionem latissimam, tradetque nobis Dominus locum, in quo nullius rei est penuria eorum, quae gignuntur in terra.

^{2.} dW: erfpaben. vE: ausgufunbichaften u. ans. auforichen.

^{3.} ertannten ... Jünglings ... traten bin. B.dW: bei b. Daufe? vE: im D. ... bes jungen E., u. gingen bafelbft bei Seite. dW: bogen b. ab. vE.A: mas

^{4.} dW: u. ich warb f. Br. 5. vE: gewahren. B: worauf wir gehen. dW: gieben. B.dW: gelingen. vE: es une gel. w. anf unf. 2B. ben w. gehen.

^{6. 28.,} b. ibr a., ift vor b. D. dW.vE: gefällt? 7. dW.vB: bag ... (in Sicherheit) mohnete. A: furchtios. B.dW.vE.A: nach b. 2B. ber 3. dW.vE: Bolyglotten Bibel. M. E. 2. Bbs 1. Abth.

^{5.} Al.: Deum. 8. 8: Reversi itaque. 10. Al.: Deus.

ruhig u. f. dW: bağ D. [ihnen] etwas ju Leibe th. ... ber Berrichaft befaß. vE: Dt. ba mar, welcher im & Unbill verübt u. b. D. fich angemaßt hatte. (B: Da befdamte R. einen in einer Sache ... ber eine Bewalt geerbt b.) dW: Denfchen. B.vE: m. feinem Dt. etwas.

^{8.} B.dW.vE: Bas bringt ibr?

^{9.} febr gnt. B.dW: 3hr aber figet fill! dW: Saumet nicht ju geben, hinzufommen, b. &. cing. vE: Schweiget u. gogert n.

^{10.} einen D. ba n. gebr. an Mdem. B: weit genug? dW.vE: geraumig (auf allen Seiten). B.dW.vE.A: fein Maugel ift (an einigem Ding).

XVIII.

Michae idolum et sacerdos.

11 Καὶ ἀπήραν έκειθεν έκ συγγενείας τοῦ Δαν έχ Σαραά και Έσθαώλ έξακόσιοι ανδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά, 12 καὶ ἀνέβησαν και παρενέβαλον έν Καριαθιαρείμ έν Ιούδα. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη ἐν τῷ τόπφ ἐκείνφ Παρεμβολή Δαν έως της ήμέρας ταύτης, ίδου κατόπισθεν Καριαθιαρείμ. 13 Καλ παρήλθον έχειθεν έως του όρους Έφραίμ, και ήλθον έως οίκου Μιγά. 14 Και απεκρίθησαν οι πέντε ανδρες οι πορευθέντες κατασκέψασθαι την γην Δαισά, καὶ είπαν πρός τούς άδελφούς αὐτῶν: Βί οίδατε ότι έστιν έν τοζε οίκοις τούτοις Έφωδ καὶ Θεραφίν καὶ γλυπτόν καὶ χωνευτόν; καλ τύτ γνώτε τί ποιήσετε. 15 Καλ εξέκλιναν έκει και είςηλθον είς τον οίκον του νεανίσκου του Λευίτου, είς τον οίκον Μιχά, και ήρώτησαν αύτον είς είρηνην. 16 Καὶ οἱ έξακόσιοι ανδρες οί περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά αψτών έστηλωμένοι παρά την θύραν του πυλώνος, οἱ ἐκ 17 Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε αντῶν νἰῶν Δάν. δρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν έπελθόντες έκει έλαβον το γλυστόν και το γωνευτόν και το Έφωδ και το Θεραφίν, και ό ίερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ τη θύρα τοῦ πυλώτος, καὶ οἱ έξακόσιοι ανδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά. 18 Καὶ ούτοι εἰζηλθον έκεῖ είς οίκον Μιχά, καὶ έλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ Εφώδ και το Θεραφίν και το χωνευτόν, και είπε πρός αυτούς ο ίερευς. Τι ύμεις ποιείτε; 19 Καὶ είπαν πρός αὐτόν Κώφευσον καὶ ἐπίθες την γεϊρά σου έπι το στόμα σου, και δευρο μεθ' ήμου, και έση ήμιν είς πατέρα και είς ίερέα. Μή βέλτιον είναι σε ίερέα οίκου άνδρός ένος, η γενέσθαι σε ίερέα φυλης καὶ οίκου 'είς δημον 'Ισραήλ'; 20 Καὶ ήγαθύνθη ή καρδία του Ιερέως, καὶ έλαβε το Έφωδ καὶ τὸ Θεραφίν και το γλυπτον και το χωνευτόν, και είςηλθεν έν μέσφ τοῦ λαοῦ.

ර්ත්ත ממשפחת ריסער מַבָּרְעַה וּמֵאָשָׁתָאל שש־מאות איש 12 חַגָּרר פָּלֵי מְלְחַמֵה: וַיַּצֵלֹר וַיִּחַנִרּ ית יערים ביהודה על־בון קראו -13 רַיַּעַבְרָוּ מִשַּׁם תַּר־אָפְרֵיִם וַיַּבָאוּ עַד־ 14 בית מיבה: וַיַּעַנֹר חַמֵשָׁת הָאַנָשִׁים לְרַבּכֹ את־הארץ רַיָּאמָרוֹ אֶל־אַחֵיהַם הַיִדַעָהַם פֿי יָשׁ בַבַּתִּים הַאֹּלָה אפוד וּתרפֿים וּפסל ש ושפבה ועתה דעו מה-תעשו: ויסורו שַׁמַּח וַיַבָאוּ אָל־בַּית־הַנַּעַר הַלּוִי בַּית 16 בִּיכֵה וַיִּשָׁאֵלוּ־לִוֹ מאות איש חגירים נצבים פתח השער אשר מבני דן: לָרָבֵּל אָת־הָאָרֶץ בַּאוּ שִׁפָּה לַקְחוֹוּ אַת־ ואת-האפוד נצב והַכּהֵוּ ואת־המסכה הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ־מֵאְוֹת הָאִישׁ הַחָגוּר כְּלֵי 18 הַמְּלֶחְמַה: וָאֻבֶּה בָּאוּ בֵּית מִיכָה רַיָּקָרוּי אָת־פַּסֶל הַאָּפוֹד וְאַת־הַתִּרַפֵּים וָאָת־הַמַּפַּכָה וַיָּאמֶר אֲלֵיהֵם הַכֹּהֵוֹ 19 מַה אַתָּם עֹשָׁים: וַיִּאֹמָרוּ לֹוֹ הַחרשׁ סים-וַדָּהָ עַל-פִּיהֹ וְלֵהְ עָפָּנוּ וַהִיה־ לַנוּ לָאַב וּלְכֹהֶן הַטִּוֹב ו הַיְוֹתְהָ כֹהַן לבית איש אחד או היותה כהו לשבם ולמשפחה בּישׂראל: וַיִּישַבׁ הַכּהָן וַיִּפַח אַת־הַאֵּפוֹד וְאַת־ וָאֶת-הַפָּּסֶל

έστως (* AFX). 19. B: αὐτῷ (πρὸς αὐτόν ΑΕFX). AB* (pr.) και († X). AEFX (pro δεῦρο) thời. B: γείνε ... ἀγαθὸν (tơμ ... βείλτ. ΑΕFX). ΑΕΓΧ: φυλ. και συγγενείας εν Ίσρ. 20. B: ἦλθεν (εἰςῆλθ. ΑΕΓΧ)

^{11.} Β: ἀπὸ δήμων ... ἀπὸ Σ. (ἐκ συγγ. ... ἐκ Σ. ΑΓΧ) κ. ἀπὸ (* ἀπὸ ΑΧ) ... ἐζωσμένοι σκ. παρατάξεως (c. ΑΓΧ). 12. Β (eti. in sqq.): Καριαθιαρίμ (-είμ ΑΕΧ) ... ἐκ. τῷ τόπῳ ... ὁπίσω (c. ΑΚΓΧ). 18. Α* Καὶ ... † (p. ἐκεῖθ.) καὶ ἡλθαν. Β: ὄρος (ἐως τ.ὅρ. ΑΕΓΧ). 14. ΑΒ: πορενόμενοι (-ευθέντες ΕΓΧ). Β* αὐτῶν ... Έγνωτε ... ἐν τῷ οἴκῳ τέτῳ ... ὅ τι (c. ΑΕΓΧ). 15. Α εἰ.: εἰςἡλθοσαν ... παιδαρίε ... κ. ἡσπάσαντο. 16. ΑΕΓΧ* (εἰτ.) οἰ. Β: ἀνεζωσμένοι τὰ σκεύη τῆς παρατάξεως αὐτῶν ἐστῶτες παρὰθυρις τὰς πτίλης (c. ΑΕΓΧ). 17. ΑΕΧ: πορενόμενοι. Β* ἐπελθόντες -πολεμικά († ΑΓΧ). 18. Β* ἔτοι († ΑΓΧ). ΑΓΧ* ἐκεῖ. Β† (p. Μιχ.) καὶ ὁ ἰερεὺς

Da gogen von bannen aus ben Befclechtern Dan, von Barea und Efthaol, feche hundert Mann geruftet mit ihren 12 Baffen gum Streit, *und gogen binauf und lagerten fich ju Ririath Jearim in Daber nannten fie bie Stätte Zuba. bas Lager Dan bis auf biefen Tag, bas 13 hinter Ririath Jearim ift. "Und von bannen gingen fie auf bas Bebirge Ephraim, und tamen jum Saufe Dicha. 14 *Da antworteten bie funf Manner, bie ausgegangen maren, bas Land Lais gu erfundigen, und fprachen ju ibren Brubern: Biffet ibr auch, bag in biefen Baufern ein Leibrod, Beiligthum, Bilbnig und Abgott find? Run moget ihr benten, mas euch gu 15 thun ift. *Gie febreten ba ein, und famen an bas Baus bes Rnaben, bes Leviten, in Dica Baufe, und grugten ibn freundlich. 16 * Aber Die feche bunbert Berufteten mit ihrem Barnifch, bie von ben Rinbern Dan 17 waren, ftanben vor bem Thor. *Und bie funf Manner, bie bas Land ju erfundigen ausgezogen waren, gingen hinauf und famen babin, und nahmen bas Bild, ben Leibrod, bas Beiligthum und Abgott. Dieweil stand ber Briefter vor dem Thor. bet ben feche bunbert Berufteten mit ihrem 18 Barnifch. *Als nun jene in bas Baus Dicha getommen waren und nahmen bas Bild, ben Leibrod, bas Beiligthum und Abgott, fprach ber Priefter zu ihnen: Bas 19 macht ihr? * Sie antworteten ihm: Schweig und halte bas Maul zu, und giebe mit uns, baß bu unfer Bater und Briefter feieft. 3ft birs beffer, bag bu in bes einigen Dannes Saufe Briefter feieft, ober unter einem gangen Stamm und Befchlecht in 20 Ifrael? *Das gefiel bem Briefter wohl, und nahm beibes, ben Leibrod, bas Beiligthum und Bild, und fam mit unter bas Bolt.

Profecti igitur sunt de cognatione 11 v.8.2. Dan, id est de Saraa et Esthaol. sexcenti viri accincti armis bellicis. *Ascendentesque manserunt in Cari-12 athiarim Judae; qui locus ex eo tempore Castrorum Dan nomen accepit, et est post tergum Cariathiarim. v.2.17,1. *Inde transierunt in montem Ephraim. 13 Cumque venissent ad domum Michae, *dixerunt quinque viri, qui prius 14 missi fuerant ad considerandam terram Lais, caeteris fratribus suis: Nostis quod in domibus istis sit Ephod et Theraphim et sculptile atque conflatile? Videte quid vobis placeat. *Et cum paululum declinassent, in-15 gressi sunt domum adolescentis Levitae, qui erat in domo Michae, salutaveruntque eum verbis pacificis; *sexcenti autem viri ita ut erant, 16 armati, stabant ante ostium. 7.14.2. illi, qui ingressi fuerant domum juvenis, sculptile et Ephod et Theraphim atque conflatile tollere nitebantur, et sacerdos stabat ante ostium, sexcentis viris fortissimis haud procul expectantibus. *Tulerunt igitur, qui in- 18 traverant, sculptile, Ephod et idola atque conflatile. Quibus dixit sacerdos: Quid facitis? *Cui responderunt: 19 Tace et pone digitum super os tuum, venique nobiscum, ut habeamus te patrem ac sacerdotem; quid tibi melius est, ut sis sacerdos in domo unius viri, an in una tribu et familia in Israel? * Quod cum audisset, acquie- 20 vit sermonibus eorum, et tulit Ephod et idola ac sculptile, et profectus est cum eis.

^{11.} U.L: Gefchlechten. 12. U.L: nennen fie.

^{14. 17.} U.L: erfunben.

^{19.} A.A: einzelnen Mannes.

^{11.} B.dW: (umgurtet) ger. mit Rriegewaffen. vE: Rriegegerathen.

^{14.} ein Bruftrod n. D. n. ein gefchn. n. geg. Bilb ift (wie Rap. 17, 4. 5). B: Da fingen an. dW.vE: hoben an. B: So erfennetnnn, w. ihrth. wollt. dW: Und nun fehet w. ihr thuet. vE: Ueberleget baher ... follt.

^{11.} Al.* id est.

^{13:} Al.: Et inde.

^{15.} B: fragten ihn um b. Frieden. dW: nach feinem Bohlfein. vE: Boblbefinden.

^{16.} Bie B. 11.

^{19.} B.dW.vE: lege beine Band auf beinen Mund. (A: ben Finger!)

^{20.} B: Da wurbe bes Br. Berg guter Dinge. dW. vE: war ... frob.

XVIII.

Michae idolum et sacerdos.

21 Καλ επέστρεψαν καλ άπηλθον, καλ έθηκαν την πανοικίαν και την κτησιν αύτων την ένδοξον ξμπροσθεν αὐτών. 22 Αὐτοὶ έμακρυναν από oixov Mirá, xal ol ardges ol orres er rais οίκίαις ταϊς μετά οίκου Μιχά έκραζον καί κατέλαβον τοὺς νίοὺς Δάν. ²³ Καὶ ἐπέστρεψαν οί νίοι Δαν τα πρόςωπα αύνων, και είπαν πρός Μιγά. Τί έστι σοι, ότι έκραξας; 24 Καί είπε 'Μιγά'. Τοὺς θεούς μου οῧς ἐποίησα 'έμαυτῷ' ἐλάβετε, καὶ τὸν ἱερέα, καὶ ἀπήλθατε, καὶ τί μοι έτι; Καὶ τί τοῦτο λέγετε μοι Τί τοῦτο κράζεις; 25 Καὶ είπαν πρός αὐτόν οι viol Δάν Μη άκουσθήτω ή φωνή σου μεθ' ήμων, μήποτε απαντήσωσιν ύμιν ανδρες πικροί ψυχή, καί προςθήσεις ψυγήν σου καί την ψυγήν τοῦ οίκου σου. 26 Καὶ ἐπορεύθησαν οι υίοι Δὰν είς την οδόν αὐτών, και είδε Μιχά, ότι ίσχυρότεροί είσιν ύπλρ αύτόν, και ανέστρεψεν είς τὸν οίκον αὐτοῦ.

27 Καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὁ ἐποίησε Μιχά, καὶ τὸν ἰερέα ος ἢν αὐτῷ, καὶ ἢλθον ἔως Δαισά επί λαόν ήσυχάζοντα και πεποιθότα, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ἐομφαίας, καὶ την πόλιν ενέπρησαν. 28 Καὶ οὐκ έστιν ὁ ουόμενος, ότι μακράν έστιν άπο Σιδωνίων, καί λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπου, καὶ αὐτη ἐν τῆ κοιλάδι τοῦ οίκου Ροώβ. Καὶ φχοδόμησαν την πόλιν και κατφκησαν έν αὐτῆ, 29 καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὅνομα τῆς πόλεως Δάν, κατά τὸ όνομα Δάν τοῦ πατρὸς αὐτών, ός έτέχθη τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἦν Λαισὰ ὅνομα τῷ πόλει το πρότερον. 30 Καὶ ανέστησαν έαυτοις οι νίοι Δαν το γλυπτόν, και Ιωνάθαν νίος Γηρσών υίου Μανασσή αύτος και οι υίοι αύτου ήσαν ίερεις τη φυλή Δαν έως της ημέρας της μετοικεσίας της γης. 31 Καὶ έταξαν έαυτοῦς τὸ

21. Β: τὰ τέκνα καὶ τὴν κτ. καὶ τὸ βάρος (c. ΑΕΓΧ). 22. ΑΒ+ (p. pr. M) καὶ ἰδὸ Μιχαίας (* ΕΧ). Β: δβόησαν (Ειραζον ΑΕΓΧ) ... κατελάβοντο (-ελαβον ΕΓΧ). 23. Β: τὸ πρόςωπον (τὰ πρ. ΕΓΧ) ... το Μιχαία (πρ. Μ. ΑΕΓΧ). ΑΒ: έβόησας (έκρα-ξας ΕΓΧ). 24. ΑΒ: Ότι τὸ γλυπτόν με δ (Τ. Θεός εας ΕΓΑ). ΔΕΓΑΝ* έμαντῷ († ΕΧ). Β: ἐπορεύ ³ γτε...λέγ. πρός με (c. ΑΧ)...* (ult.) τέτο († ΑΕΓΧ).
 25. Β: δη (ή ΓΧ; ΑΕΧ: δη ή)... συναντήσωσιν (c. ΑΕΓΧ). Α¹(?)Β: ἡμῖν (ὑμῖν Α²). Β: προςθήσεσι (σεις ΑΕΓΧ).
 26. Β* την ... δυνατώτεροι ... ἐπεροςθήσεσι (σεις ΑΕΓΧ). στρεφεν (c. AEFX). 27. Β: οί νίοι Δαν (αὐτοι ΛΕΓΧ). BE: έπὶ Λ. (ἐως Λ. ΑΧ.). Β† (p. πεπ.) ἐπ ἐλπίδι (* ΑΓΧ.). Α² Β† (in f.) ἐν πυρί (* Λ¹Χ.). 28. Β: ἡν (ἐστιν ΑΕΓΧ.)... Ραάβ (Ροώβ Α² ΕΧ.)... κατεσκήνωσαν (κατώκ. ΑΕΓΧ.). 29. Β: ἐν ὀνόματι * τε νωσαν (κατώκ. ΑΕΓΧ). 29. Β: εν ονοματι ... - τε νΕ: bie Roftbarfeiten. A: Alles von wertig νΕ: bie Roftbarfeit

ריפנה ניככה נישימה את־השת ואת-המקנה ואת-הפבונה לפניהם: 22 הַמָּה הָרְחֵיקוּ מָבֵּית מִיכָה וְהַאֲנָשׁים אשר בבתים אשר עם-בית מיכה 23 נַזָּעַקֿוּ וַיַּדְבֵּיקוּ אָת־בָּנֵי אָל־בָּנִי־דַּוֹן וַיַּפַּבוּ פְּנֵיהֵם וַיִּאמִרְוּ 24 לְמִיבָה מַה־לָּהָ כֵּי נִזְעֵקּתַּ: וַיֹּאמֵר את־אַלהַי' אַשָּׁריצָשָּׁיתִי לְקַחָתֵּם וְאָת־ הַפֹּהֵן וַתַּלְכִוּ וּמַה־פֹּי עוֹד וּמה־זּה בו הַאַמָרוּ אַלִּי מַה־כַּהְ: וַיָּאִמְרוּ אַלִיוֹ בַנֵי־דָון אַל־תַשְׁמֵע קוֹלָהָ עָפֵנוּ פּוּך יַפָּגָעוּ בַבָּם אַנָשִׁים מַרֵי נַפָשׁ וַאַסְפְתָּה 26 נַפִּשׁה וִנֵפָשׁ בֵּיתַה: וַיַּלְכָּרּ בְנֵי־דֵן לְדַרְפֵּם וַיַּרָא מִיכָּת כִּי־חַזָקִים הַפְּּמֹה מַמַּפֹר רַיַּפֵּן רַיַּשָׁב אָל־בֵּיתִוֹ:

וָהַמָּה כַּקְחוֹ אָת אָשֶׁר־עַשָּׁה מִיכָה רָאָת־הַפֹּהַן אָשָׁר הַיָה־לוֹ וַיַּבְאוּ עַל־ לַיִּשׁ עַל־עַם שֹׁקֵט וּבֹטֵח וַיַּכְּוּ אוֹתָם לפייתרב ואתיהעיר שרפו באש: יַבּידֿון מַבִּיל פֵּי רְחְוֹקַה־הֵיא מִבִּידֿון 28 ַרָבֶר אֵין־לָהָם עָם־אַנָם וָהַיא בַּעָמַק אָשֶׁר לָבֵית־רָחָוֹב וַיִּבְנִוּ אֵת־הַצֵיר 29 וַיַּשָׁבוּ בַהּ: וַיָּקַרְאַוּ שַׁמַ־הַעִיר הַּוֹ בְּשֵׁם דֶּן אֲבִיהֵם אֲשֵׁר יוּלֹד לישׂראל ליש שם-העיר כַרָאשׁנַה: וִיהָוֹנָתַן בּוּ־בַּרָשׁׁם בּוּ וּבַנִיו הַיַּוּ לְהַנִים לְשֵׁבֶם הַדְּנִי עַד

> דול בדגש 29. א יהר' ברגש . v. 21. צ' תלויה 30. נ'

^{21.} B.dW: ftellien ... (voran). vR.A: liegen vor fich ber geben. B: u. mas fle aufgelaben batten ? dW. vE: Die Roftbarfeiten. A: Alles von Berth. 22. liefen gufammen. (Bgl. Rap. 12, 1.) B: holten

Und ba fle fich wandten und bingogen, ichidten fie bie Rindlein und bas Bieb. und mas fie Roftliches batten, vor ihnen 22 ber. Da fie nun fern von Dicha's Saus tamen, ichrieen bie Danner, fo in ben Baufern maren bei Micha's Baufe, und 23 folgeten ben Rinbern Dan nach *und riefen ben Rinbern Dan. Gie aber manbten ihr Antlit um und fprachen ju Dicha: Bas ift bir, bag bu alfo ein Befchrei macheft? 24 * Er antwortete: 3br babt meine Gotter genommen, bie ich gemacht hatte, und ben Briefter, und giebet bin, und mas habe ich nun mehr? und ihr fraget noch, was mir 25 feble? *Aber bie Rinber Dan fprachen ju ihm: Lag beine Stimme nicht boren bei uns, bag nicht auf bich ftogen gornige Leute, und beine Seele und beines Baufes 26 Seele nicht aufgeraumt werbe. gingen bie Rinber Dan ihres Wegs. Und Micha, ba er fabe, bag fie ihm ju ftart waren, wandte er fich und fam wieber gu feinem Baufe. Sie aber nahmen, bas Dicha gemacht hatte, und ben Briefter, ben er hatte, und tamen an Lais, an ein ftilles ficheres Bolt, und ichlugen fie mit ber Scharfe bes Sowerts, und verbrannten bie Stabt mit 28 Reuer. *Und war niemand, ber fie errettete, benn fie lag ferne von Bibon, unb batten mit ben Leuten nichts zu ichaffen; und fie lag im Grunde, welcher an Beth Rehob liegt. Da baueten fie bie Stabt 29 und wohneten barinnen, *und nannten fle Dan nach bem Ramen ibres Baters Dan, ber von Ifrael geboren mar. Und die 30 Stabt bieg vor Beiten Lais. *Und bie Rinber Dan richteten fur fich auf bas Bilb. Und Jonathan, ber Sohn Berfons, bes Sohnes Manaffe, und feine Sohne waren Briefter unter bem Stamm ber Daniter, bis an bie Beit, ba fle aus bem 31 Lanbe gefangen geführet worden. *Und

Qui cum pergerent et ante se ire 21 fecissent parvulos ac jumenta et omne quod erat pretiosum, *et jam a domo 22 Michae essent procul, viri, qui habitabant in aedibus Michae, conclamantes secuti sunt *et post tergum 23 clamare coeperunt. Oui cum respexissent, dixerunt ad Micham: Quid tibi vis? cur clamas? *Qui respondit: 24 Deos meos, quos mihi feci, tulistis, Gn.31,30. et sacerdotem et omnia quae habeo, et dicitis: Quid tibi est? *Dixeruntque 25 ei filii Dan: Cave ne ultra loquaris ad nos, et veniant ad te viri animo concitati, et ipse cum omni domo tua pereas. *Et sic coepto itinere 26 perrexerunt. Videns autem Michas, quod fortiores se essent, reversus est in domum suam. Sexcenti autem viri tulerunt sacer- 27 dotem et quae supra diximus, vene-

runtque in Lais ad populum quiescentem atque securum, et percusserunt eos in ore gladii, urbemque incendio tradiderunt, *nullo penitus serente 28 praesidium, eo quod procul habitav.7. rent a Sidone et cum nullo hominum haberent quidquam societatis ac negotii. Erat autem civitas sita in regione Rohob; quam rursum exstruentes habitaverunt in ea, *vocato 29 Jos. 19,47 nomine civitatis Dan, juxta vocabulum 14,14. patris sui, quem genuerat Israel, quae 184. prius Lais dicebatur. Posuerunt-30 ^{Bx.2,22.} Gersam filii **M**oysi, ac filios ejus sacerdotes in tribu Dan, usque ad diem captivitatis suae. * Mansitque apud 31

^{30.} A.A: geführet wurben.

^{23.} B: bag bu bich versammelt haft! dW: bich verfammelft! vE: mit einem gesummelten Saufen

^{25.} B: auf ench ft. dW.vE: über ench herfallen. B: Manner von erbittertem Gemathe. vE: bie erb. M. (dW: etliche erbittert?) B: bu bein Leben ... wegnehs men laffeft. dW: verberbeft. vE: vernichteft.

^{30.} Al.: Gersom.

^{31.} S: nec erat.

^{26.} dW.vE.A: ftarfer w. ale er.

^{27.} dW: jo überfielen f. 2.

^{28.} mit Lenten. dW: fein Retter. (Bgl. B. 7.) B. dW.vE: im Thale.

^{29.} B.dW: (bem) Ifr. geb. (vE: in Ifr.?) 30. bas Land gef. gef. wurde. dW: weggef. vE: in die Gefangenich, gef.

XIX.

Flagitium Gibeonitarum.

γλυπτόν, ο εποίησε Μιγά, πάσας τὰς ἡμέρας ας ην ο οίκος του θεού έν Σιλώ.

XIX. Καὶ εγένετο εν ταις ήμεραις εκείναις, καὶ βασιλεύς οὐκ ην έν Ίσραήλ. Καὶ έγένετο άνηο Λευίτης παροικών έν μηροίς όρους Έφραίμ, καὶ έλαβεν αὐτῷ γυναϊκα παλλακήν έκ Βηθλελμ Ιούδα. 2 Και επορεύθη απ' αύτοῦ ή παλλακή αύτου, και απήλθεν απ' αύτου είς τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς είς Βηθλεξμ Ἰούδα, καὶ εγένετο εκεί ημέρας μηνών τεσσάρων. 3 Καί ανέστη ὁ ανήρ αυτής, και επορεύθη κατόπισθεν αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς, τοῦ ἐπιστρέψαι αὐτὴν αὐτῷ. και νεανίας αὐτοῦ μετ' αύτου και ζεύγος όνων. 'Η δε είςήνεγκεν αύτὸν είς οίχον πατρός αὐτῆς, καὶ είδεν αὐτὸν ό πατήρ της νεάνιδος, και ηύφράνθη είς απάντησιν αὐτοῦ. 4 Καὶ κατέσχεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αύτου, ο πατήρ της νεάνιδος, και έκάθισε μετ αύτοῦ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ηθλίσθησαν έχει. 5 Καλ έγενήθη τη ήμερα τη τετάρτη, και ώρθρισαν το πρωί, και ανέστη του απελθείν, και είπεν ο πατήρ της νεάνιδος πρός τον γαμβρόν αὐτοῦ. Στήρισον την καρδίαν σου κλάσματι άρτου, καὶ μετὰ τοῦτο πορεύεσθε. 6 Καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον άμφότεροι έπλ το αὐτό, καὶ έπιον. Καλ είπεν ο πατήρ της νεάνιδος πρός τον άνδρα. 'Αρξάμενος δή αὐλίσθητι καὶ άγαθυνθήτω ή καρδία 7 Καὶ άνέστη ὁ άνηρ τοῦ πορεύεσθαι, καὶ έβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισε καὶ ηὐλίσθη έκετ. 8 Καὶ ώρθρισε τὸ πρωί τη ήμέρα τη πέμπτη του πορευθήναι. Καὶ είπεν ο πατήρ της νεάνιδος. Στήρισον δή την καρδίαν σου άρτω, και στρατεύθητι έως κλίνη ή ήμέρα, καὶ έφαγον άμφότεροι. 9 Καλ ανέστη ο ανήρ του πορευθήναι, αύτος καὶ ή παλλακή αὐτοῦ καὶ ὁ γεαγίας αὐτοῦ. Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος. Ιδού δή, κέκλικεν ή ήμέρα είς έσπέ-

פַסָל מִיכָה אַשַׁר עשה כַּל־יִמֵי הַיִּוֹת בַּית־הָאֵלֹהַים בַּשָׁלָה:

וַיָּהוֹי בַּיַמִים הַהָּם וּמַלַךְ אֵין 💌 🛣. בַּיִשְׂרָאֶל וַיָּהוּי אִישׁ לוֹי בַּר בַּיַרְכְּתִי אשה פילגש הר-אפרים ויפח-לו 2 מבית לחם יהודה: וַתּזְנַה עַלִיוֹ פִּילַנִשׁוֹ וַתַּלֶּךְ מַאָתוֹ אַל־בֵּית אַבֹּיה אַל־בַּית לֵחֶם יָהוּדָה וַתִּהִי־שָׁם יַמֵים 3 אַרַבַּעה חַדַשִּׁים: וַיִּׁלְם אִישׁהּ וַיִּלַהְ עכ וְנַצַרָוֹ עִמָּוֹ וְצֵּמֵד חֲמֹרֵים וַתִּבִיאֵהוֹּ ריראדה 4 וַיִּשָׁנֵח לִקּרָאתוֹ: וַיַּחַזֶּק־בַּוֹ חֹתנוֹ אָבי הַנַּעַרָה וַיִּשֶׁב אָתִּוֹ שָׁלְשָׁת יְמִים ח בַיָּאַכָלָה רַיִּשָׁתָּה רַיַּלַינה שַׁם: רַיָּדָה בַּיִּוֹם הַרְבִילִי וַיַּשָׁפֵּימוּ בַבְּקר וַיַּקם לַלֵּכָת רַיּאַמַר אַבִּי הַפַּעַרָה אַל־חַתְנוֹ סְעַד לַבָּהָ פַּת־לַחָם וָאַחֵר תַּלַכוּ: וַיַּשְׁבֿוּ רַיָּאכָלָר שָׁנַיהַם יַחָדר וַיִּשָׁתּר וַיִּאַמַר אָבֵי הַנַּצַרָה אֵל־הַאִּישׁ הָוֹאֵל־נַא וְלֵין ויקם דְתַּנוֹ וַיַּשָׁב וַיַּלֵן שָׁם: 8 וַיַּשָׁפֿם בַּבַּקר בּיִּוֹם החַמישׁי כלכת וַיָּאמֶר י אָבֵי הַנַּצַרָה סְעַד־נַאֹ לְבַרָה והתמהמהו עד-נטות היום ויאכלו דותנו הַנָּה־נַא רַפַּה היום

> להשיבה ק' . v. 3. יחצ' בקמץ . v. 5.

3. dW: ihr fr. gugureben. vE: and herz gur. dW. fein Anappe. vE: Diener. B: freuete er fich, ba er ihm

^{31.} Β: Σηλώμ (Σιλώ X; ΑΧ: Σηλώ). — 1. Β: bestναις έκ ήν βασ. (c. AFX) ... ἀπὸ Β. (ἐκ Β. ΑΕΓΧ). 2. Β: ἀπ. παρ' (ἀπ. ἀπ' AFX) ... * τὸν et τῦ ... ἡν (c. AEFX). 3. Β: ὀπίσω ... * την (c. AEFX). ΑΕΓΧ (pro έπιστο.): διαλλάξαι ... † (p. αυτώ) και άπαγα-γειν αυτήν πάλιν πρός αυτόν ... το παιδάριον ... ζ. ύποζυγίων ... και έπορεύθη έως οίκε. Β: συνόντηυποςυγίων ... και επορεύνη εως οίκε. Β: συνοντησεν (άπ. AEFX). 4. B + (a. τρεῖς) έπὶ (* AEFX). 5. AB: έγένετο (-ηθη FX). Β: πορευθήγωι ... νυμφίον ... ψωμῷ (άπ. ... γ. ... κλ. AFX). $Λ^2Β$: πορεύσεσθε (-εὐεσθε Λ¹EFX). 6. B: οἱ δύο ... Λγε ... άγαθυνθήσεται (αμφ. ... Λρξ. κπλ. AEX). 7. B + (p. πορ.) αὐτὸς (* AEFX). 8. Β* άρτφ ... στράτευσται (αμφ. ... Λρξ. κπλ. AEX). 1. Β + (αμφ. ... Λρξ. κπλ. AEX). 1. Θ + σον ... χλίναι τὴν ἡμέραν ... οἱ δύο (c. ΑΕΓΧ). 9. Β: ἡσθένησεν ἡμ. εἰς τὴν έσπ. (c. ΕΓΧ, sim. A).

^{31.} dW.vE: ftelleten fich ... auf. B: Alfo hatten fie ... unter f. geftellt.

^{1.} Und es begab fich ju b. S., ba ... war, bag ... hinten im Geb. ... Rebew. gen. dW: im Innern bee Beb. vE: an ben Brangen? B: Seiten? vE: Debenweib.

festen alfo unter fic bas Bilb Dicha. bas er gemacht batte, fo lange, als bas Saus Bottes war zu Gilo.

XIX. Bu ber Beit war tein Ronig in If-Und ein levitischer Mann mar Frembling an ber Seite bes Bebirges Epbraim, und batte ibm ein Rebeweib zum Beibe genommen von Bethlebem Juba. 2*Und ba fie hatte neben ihm gehuret, lief fie von ihm gu ihres Baters Baufe gen Bethlebem Juba, und mar bafelbft vier Monate lang. *Und ihr Mann machte 3 Monate lang. fich auf und jog ihr nach, bag er freundlich mit ihr rebete und fie wieber ju fich holete, und hatte einen Rnaben und ein Baar Efel mit fic. Und fie führete ibn in ihres Baters Saus. Da ihn aber ber Dirne Bater fabe, warb er froh und empfing *Und fein Schwäher, ber Dirne Bater, hielt ihn, bag er brei Tage bei ihm blieb, affen und tranten, und blieben bes 5 Racte ba. "Des vierten Tages machten fle fich bes Morgens frube auf, und er ftanb auf und wollte gieben. Da fprach ber Dirne Bater ju feinem Gibam: Labe bein Berg gupor mit einem Biffen Brot, barnach 6 fout ibr gieben. *Und fie festen fich, und affen beibe mit einander und tranten. Da fprach ber Dirne Bater ju bem Mann: Lieber, bleibe uber Racht, und lag bein berg guter Dinge fein. *Da aber ber 7 Berg guter Dinge fein. Dann aufftand und wollte ziehen, nothigte ibn fein Schwäher, bag er über Racht ba 8 blieb. *Des Morgens am funften Tage machte er fich fruh auf, und wollte gieben. Da fprach ber Dirne Bater: Lieber, labe bein Berg, und lag uns vergieben, bis fich ber Tag neiget. Und agen alfo bie beiben *Und ber Mann machte 9 mit einander. fich auf und wollte gieben mit feinem Rebeweibe und mit feinem Anaben. Aber fein Schwäher, ber Dirne Bater, fprach au ihm: Siehe, ber Tag läßt ab und

eos idolum Michae omni tempore. Jos. 18,1 quo fuit domus Dei in Silo.
18m. 19m. Pa. 78,100.
To dishus illis non crat.

In diebus illis non erat rex XIX. 18,1: in Israel. Fuit quidam vir Levites 21,25; habitans in latere montis Ephraim, (Buth. qui accepit uxorem de Bethlehem Juda; "quae reliquit eum et reversa 2 est in domum patris sui in Bethlehem, mansitque apud eum quatuor mensibus. *Secutusque est eam vir suus, 3 volens reconciliari ei atque blandiri et secum reducere, habens in comitatu puerum et duos asinos; quae suscepit eum et introduxit in domum patris sui. Quod cum audisset socer ejus eumque vidisset, occurrit ei laetus et amplexatus est hominem, mansitque gener in domo soceri tribus diebus, comedens cum eo et bibens familiariter. *Die autem quarto de nocte consurgens proficisci voluit; quem tenuit socer et ait ad eum: Gen.18,5. Gusta prius pauxillum panis et conforta stomachum, et sic proficisceris. *Sederuntque simul ac comederunt 6 et biberunt, dixitque pater puellae ad generum suum: Quaeso te, ut v.9.22 hodie hic maneas pariterque laete-(16,25, mur! *At ille consurgens coepit velle 7 25m. proficisci; et nihilominus obnixe eum socer tenuit, at apud se fecit manere. *Mane autem facto parabat Levites 8 iter. Cui socer rursum: Oro te, *.5. inquit, ut paululum cibi capias, et assumptis viribus, donec increscat dies, postea proficiscaris. derunt ergo simul, *surrexitque 9 adolescens, ut pergeret cum uxore sua et puero. Cui rursum locutus Jos. 6,4. est socer: Considera, quod dies ad L.24,29. occasum declivior sit et propinquat

^{1.} A.A: hatte fic. 2. U.L: Monben.

^{5.} U.L. bein Berg vor ... Brote.

begegnete. dW.vE.A: (fam) ging er ihm frenbig (froblich) entgegen. 4. B.dW.vE: Schwiegervater. B: behielt. vE:

bielt ibn auf.

^{6.} B.dW.vE: Lag birs boch gefallen u. bl. dW: froblich fein. vE: frob.

^{5. 8:} pusillum.

^{7.} wieberum fiber R. vE: brang in ihn, bag er noch einmal bafelbft übernachtete. B: ub. D. bliebe. dW: u. er blieb.

^{8.} u. fle verzogen ... neigete. vE: gogerten.

^{9.} B: b. T. hat abgenommen, bag es w. A. w. vE: finfet, u. es ... dW: fenfet fich jum A.

ραν αὐλίσθητι ώδε καὶ ἀγαθυνθήτω ή καρδία σου, καὶ ὀρθριεῖτε αὐριον εἰς τὴν ὁδὸν
ὑμῶν, καὶ ἀπελεύση εἰς τὸ σκήνωμά σου. 10 Καὶ
οὐκ ἡθέλησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, καὶ ἀνέστη
καὶ ἀπῆλθε, καὶ παρεγένετο ἔως κατέναντι
Ἰεβούς (αὐτη ἐστὶν Ἱερουσαλήμ), καὶ μετ'
αὐτοῦ ζεῦγος ὑποζυγίων ἐπισεσαγμένων, καὶ
ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

11 Καὶ ήλθοσαν έως Ἰεβούς, καὶ ή ήμέρα κεκλικυΐα σφόδρα, καί είπεν ό νεανίας πρός τον κύριον αύτοῦ. Δεῦρο δή και ἐκκλίνωμεν είς την πόλιν του Ίεβουσαίου ταύτην, καλ αύλισθώμεν έν αὐτῆ. 12 Καὶ είπε πρὸς αὐτὸν ό κύριος αύτου. Ού μη έκκλινουμεν είς πόλιν άλλοτρίου, έν ή οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υίῶν Ἰσραήλ, καὶ παρελευσόμεθα ἔως Γαβαά. 13 Καὶ είπε τῷ νεανία αὐτοῦ: Δεῦρο καὶ ἐγγίσωμεν ἐνὶ τῷν τόπων, καὶ αὐλισθῶμεν ἐν Γαβαῷ ἢ 14 Καὶ παρηλθον καὶ έποėr Pauã. ρεύθησαν, καὶ ἔδυ αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐγόμενα της Γαβαά, η έστιν έν τῷ Βενιαμίν. 15 Καὶ દેર્દે મોામવા દેમ કરે વર્ષ કોડકો છે કાંપ્ર વર્ષો હજા મામ કર્ય Γαβαζ. Και είςηλθον, και έκάθισαν έν τη πλατεία της πόλεως, και ούκ έστιν άνηρ ο συνάγων αύτους είς οίκίαν αύλισθηναι. ίδου άνης πρεσβύτης ήρχετο έξ έργων αυτου έξ αγρού έσπερας, και ο ανήρ ήν εξ όρους Έφραίμ, καὶ αὐτὸς παρφκει ἐν Γαβαᾶ, καὶ οι ανδρες του τόπου νίοι Βενιαμίν. 17 Καὶ ήρε τούς όφθαλμούς αύτοῦ, καὶ είδε τὸν όδοιπόρον ανδρα έν τη πλατεία της πόλεως, καί είπεν ὁ ἀνήρ ὁ πρεσβύτης. Ποῦ πορεύη καὶ πόθεν έργη; 18 Καὶ είπε πρός αὐτόν. Διαβαίνομεν ήμεις ἀπὸ Βηθλεέμ Ιούδα έως μηρών όρους του Έφραίμ εκείθεν έγω είμι, καί έπορεύθην έως Βηθλεέμ Ιούδα, και είς τον ολκόν *μου έγω άποτρέχω, καὶ οὐκ έστιν άνηρ συνάγων με είς οίκίαν. 19 καίγε άγυρα καλ χορτάσματα υπάρχει τοις όνοις ήμιον, καί

לצַרֹוָב לַינוּ־נָא הבּה חַנוֹת הַיּוֹם לֵין פות וייטב לבבה והשפמתם מחר י לְדַרְכְּכֶם וְהָלַרָתַ לְאִהָלֶה: וְלְאֹ־אָבֶה הָאִישׁ לַלֹּוּן וַיַּקָם וַיַּלֵהְ וַיָּבאֹ עַד־ נַכַת יָבוּס הֵיא יָרְוּשָׁלֵם וְעַמּוֹ צַמֵּד חמורים חבושים ופילגשו עמו: הם עם יבוס והיום רד מאד ויאמר הַנַּעַר אֶל־אַדֹנִיו לְכָה־נַּא וְנַסִוּרֵה אֵל־ יהַיְבוּסֵי הַזְּאַת וְנָלֵין בֶּה: וַיָּאַמֵּר אליו אדניו לא נסור אַל־עֵיר נַכְרִי אשר לא-מבני ישראל הנה ועברנו יּנְבְצָה: וַיַּאמֶר לְנַעֲרוֹ לְקּ וְנִקְרְבָה רַכפּר ויעברו ויככו ותבא להם השמש אצל הנכעה אשר לבנימן: פו וַיַּסֶרוּ שָׁם לַבִוֹא לַלְוּן בַּגָּבְעֵה וַיַּבֹא <u>רַי</u>ּשֵׁבֹ בַּרְחָב הָעִיר וָאֵין אַישׁ מָאַפַּף־ 16 אותם הַבַּיִתה לַלְּוּן: זַפַן בַּא מִן־מַצַשַּׁהוּ מִן־הַשַּּׁדֵה בַּצַרֵב וָהַאִּישׁ מַהַר אָפָרִים וְהָוּא־גַר בַּגָּבְעַה 17 ואנשי המקום בני עיניו וירא את־האיש הארח ברחוב הַעִיר וַיּאֹמֵר הַאֵּישׁ הַזָּקוֹ אָנָה תַּלֶךְ 18 וּמֵאָין תַּבְוֹא: וַיָּאֹמֵר אַלֵיו לִבְרִים אַנַחנוּ מִבֵּית־לֵחֵם יִהוּדָה עַד־יַרְכָּחֵי הַר־אֶפְרַיִם מִשַּׁם אָנֹכִי וַאֶּכֵּךְ עַד־ בַּית־כֵּחֶם יָהוּדָה וָאֶת־בֵּית יָהוָהׁ אַנֵי הֹלֶךְ וָאֵין אִישׁ מָאָפֶּף אוֹתֵי הַבַּיִתַה: 19 וָנֶם־תֵּבֶן נַּם־מָסְפּוֹאׁ יֵשׁ לַחֲמוֹרֵינוּ

^{9.}Β: ἀγαθυνθήσεται ...*τὴν ...πορεύση (c.AEFX). 10.Β: εὐδόκησεν ... ἤλθεν ἔως ἀπέναντι ... ζ. ὅνων (c. ΑΕΓΧ). 11. Β: προβεβήκει ... * τὴν ... Ἰεβεσὶ (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: τὸ παιδάριον. 12. Β: Οὺκ ἐκκλ. ... ἀλλοτρίαν ... ἀπὸ ὑίῶν Ἰ. ὡδε (c. ΑΓΧ). 13. ΑΕΓΧ: παιδαρίω. Β: αὐλισθησόμεθα (c. ΑΕΓΧ). 15. ΑΕΧ (bis): καταλύσαι. Β: ἐκ ἡν ... * ὁ (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ: εἰς τὸν οἰκον (ΑΧ* τε). 16. ΑΓΧ: εἰςῆλθεν απὸ τῶν Ε΄ α. ἐκ τε ἀ. Β: ἐν ἐσπέρα (c. ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ* ἦν. 17. ΑΕΓΧ: ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς ... * (εq.) καὶ ... τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον. 18. Β: Παφαπορενόμεθα ... * τε ... (pro ἀποτρ.) πορεύομας (c. ΑΓΧ). ΑΒ† τὴν (* ΕΓΧ). 19. Β: χορτ. ἐστι.

^{9.} Giebe ber Tag gebet nieber, bleibe ... B: legt fich. dW.vE: neigt fich.

^{10.} dW: mit ihm aber war ein Baar gegürteter G. vE: u. bei ... gefatt. G.

^{11.} dW: war ... fehr hinabgefunken. vE: hatte fich f. geneiget.

^{12.} fremben. B.dW.vE: in eine frembe (einer fr.) St. dW.vE: worin feine Soone 3. finb.
13, einen ber Derter. dW: une nabern einem,

will Abend werben, bleibe über Racht. Siehe, hier ift Gerberge noch diesen Tag, bleibe hier über Nacht und laß bein Gerz guter Dinge sein; morgen so ftehet ihr früh auf und ziehet eures Weges zu beiner 10 hutte. *Aber ber Mann wollte nicht über Nacht bleiben, sonbern machte fich auf und zog hin, und kam bis vor Jebus, bas ift Jerusalem, und sein Baar Esel belaben, und sein Rebsweib mit ihm.

11 Da fie nun bei Jebus kamen, fiel ber Tag fast bahin. Und ber Anabe sprach zu seinem Gerrn: Lieber, ziehe, und laß uns in diese Stadt der Jebustter einkehren 12 und über Nacht darinnen bleiben. *Aber sein herr sprach zu ihm: Wir wollen nicht in ber Kremben Stadt einkehren, die nicht

find von ben Kindern Ifrael, sonbern wol-13 len binuber gen Gibea. *Und fprach gu feinem Knaben: Gebe fort, daß wir hingu

tommen an einen Ort, und über Nacht 14 zu Gibea ober zu Rama bleiben. "Und fle zogen fort und wandelten, und die Sonne ging ihnen unter, hart bei Gibea,

15 bie ba liegt unter Benjamin. *Und fie tehreten bafelbft ein, bag fie hinein tamen und über Nacht zu Gibea blieben. Da er aber hinein tam, feste er fich in ber Stadt Gaffe, benn es war niemand, ber fie bie

16 Nacht im Saufe herbergen wollte. *Und fiehe, ba fam ein alter Mann von feiner Arbeit vom Felbe am Abend, und er war auch vom Gebirge Ephraim und ein Frembling zu Gibea, aber bie Leute bes

17 Orts waren Kinder Jemini. *Und ba er feine Augen aufhob und fahe den Gaft auf ber Gaffe, sprach er zu ihm: Bo willft bu hin, und wo kommft bu ber?

18 *Er aber antwortete ihm: Bir reifen von Bethlebem Juba, bis wir tommen an bie Seite bes Gebirges Ephraim, baber ich bin, und bin gen Bethlehem Juba gezogen, und ziehe ist zum hause bes herrn, und

19 niemand will mich herbergen; "wir haben Stroh und Butter fur unfere Gel, und

VE: einen jener Orte noch erreichen. 14. B: 3. vorbei. dW.vE.A: vorüber. dW: neben

G. B: bie bem B. jufieht. dW.vE: gehört.

15. daß f. Tamen. B.dW.vE: blieb er auf b. (Straße). B: ins h. einnehmen w. ju übernachten. vE: aufnehmen. dW:aufnahm. dW.vE: jum llebern. A: in bie herberge.

ad vesperum; mane apud me etiam hodie, et duc laetum diem, et cras proficisceris, ut vadas in domum tuam. *Noluit gener acquiescere 10 sermonibus ejus, sed statim perrexit Jec. 15,622 et venit contra Jebus, quae altero nomine vocatur Jerusalem, ducens secum duos asinos onustos et concubinam.

Jamque erant juxta Jebus et dies 11 mutabatur in noctem; dixitque puer ad dominum suum: Veni, obsecro, 1,21. declinemus ad urbem Jebusaeorum. et maneamus in ea. *Cui respondit 12 dominus: Non ingrediar oppidum gentis alienae, quae non est de filiis 18m. Israel, sed transibo usque Gabaa, *et 13 10,36. John 18,28 cum illuc pervenero, manebimus in Ra.10,29, ea aut certe in urbe Rama. *Trans- 14 ierunt ergo Jebus et coeptum carpebant iter, occubuitque eis sol juxta 15m.13,2 Gabaa, quae est in tribu Benjamin, 28m.21,6* diverteruntque ad eam, ut manerent 15 Hos. 5,8. ibi. Ouo cum intrassent, sedebant Gen. 19,2; in platea civitatis, et nullus eos re-Ber. 13,8: cipere voluit hospitio. Et ecce, *Et ecce, 16 apparuit homo senex, revertens de agro et de opere suo vesperi, qui et ipse de monte erat Ephraim et peregrinus habitabat in Gabaa; homines autem regionis illius erant filii Jemini. *Elevatisque oculis vidit senex se-17 dentem hominem cum sarcinulis suis in platea civitatis, et dixit ad eum: Gen. 16,8. Unde venis et quo vadis? *Qui re-18 spondit ei: Profecti sumus de Bethlehem Juda et pergimus ad locum nostrum, qui est in latere montis Ephraim, unde ieramus in Bethlehem; et nunc vadimus ad domum Dei, nullusque sub tectum suum nos vult recipere, *habentes paleas et foenum 19 in asinorum pabulum, et panem ac

^{10.} Al: surrexit. 11. S: aderant. 18. Al.: Domini.

^{16.} Benjaminiter. vE: v. f. Geschafte ... wohnte ale Frember. B.dW: hielt fich auf.

^{17.} B: reifenden Mann. vE: Reif. dW: Banberes mann. B.dW.vE.A: (Strafe) ber Stabt.

^{18.} hinter ind Geb. ... u. gehe jum D. (vgl. B.1.). B: ind hand einnehmen. dW.vE: Riem. ift, ber mich in fein h. aufnehmen (will).

άρτος και οΙνός έστιν έμοι και τῆ παιδισκη σου και τῷ νεανίσκο μετὰ τῶν παίδων σου· οὐκ έστιν ὑστέρημα παντὸς πράγματος. 20 Καὶ εἰπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης· Βἰρήνη σοι· πλὴν πῶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμέ, πλὴν ἐν τῆ πλατεία μὴ καταλύσης. 21 Καὶ εἰςήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκιαν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλε τοῦς ὑποζυγίοις αὐτοῦ, καὶ ἔνιψαν τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔνιον.

22 Αὐτών δὲ ἀγαθυνόντων τῆ καρδία αὐτών, καὶ ίδου οι ανδρες της πόλεως νίοι παρανόμων περιεχύχλωσαν την οίχίαν, χαὶ έχρουσαν την θύραν, καὶ είπον πρός τὸν ἄνδρα τὸν κύριον της οίκίας τὸν πρεσβύτην, λέγοντες 'Εξάγαγε τον ανδρα τον είζελθόντα είς την οίκίαν σου, ένα γνώμεν αὐτόν. 23 Καὶ εξηλθε πρός αὐτοὺς ό άνης ό κύριος της οικίας και είπε. Μηδαμως, άδελφοί, μη πονηρεύσησθε δη μετά τὸ είςελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον είς τὴν οἰκίαν μου, μη ποιήσητε την άφροσύνην ταύτην. 24 Ιδου ή θυγάτης μου ή παρθένος καὶ ή παλλακή αὐτοῦ εξάξω δὴ αὐτάς, καὶ ταπεινώσατε αὐτάς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ άγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ τῷ ἀνδοὶ τούτφ μη ποιήσητε το έπμα της άφροσύνης ταύτης. 25 Καὶ οὐκ ἡθέλησαν οἱ ανδρες τοῦ είςακουσαι αύτου. Και επελάβετο ο άνηρ της παλλακής αύτου, καλ έξήγαγεν αύτην πρός αύτους έξω, και έγνωσαν αυτήν, και ένέπαιζον εν αὐτῆ ὅλην τὴν νύκτα ἔως τὸ πρωί, καὶ έξαπέστειλαν αὐτὴν ἄμα τῷ ἀναβαίνειν τον ορθρον. 26 Καὶ ήλθεν ή γυνή το πρωί, καὶ έπεσε παρά την θύραν τοῦ πυλώνος τοῦ οίκου τοῦ ἀρδρός, οδ ηρ ο κύριος αὐτῆς ἐκεῖ, έως ου διέφαυσεν.

27 Καὶ ἀνέστη ὁ κύριος αὐτῆς τὸ πρωί, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἔξῆλθε τοῦ πορευθῆναι εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ πεπτωκυῖα παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου, καὶ αἰ γεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον. 28 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν 'Ανά-

זַיִּרִחִצוּ רַנְּלֵיהָם וַיִּאַכְנּי וּיִּשָׁמִּוּ: בּלִּרִמִּחְסִוּרְהָּ בְּלֵיתִוּ וַיִּבְּנְלְ לְחֲמוֹרִים בּלִּרִמִּחְסִוּרְהָּ בְּלֵי בִקְ בְּלְחִמוֹרִם בְּלֵּרְ בִקּ בּוֹיּאָמֶר הָאַיִּשׁ הַּיָּבּן שָׁלְנִם לְּדְּ בִקּ בּוֹיּאָמֶר הָאַיִּשׁ הַיִּיִּן שָׁלְנִם לְּדְּ בִקּ וְצִם לֵחָם וְיַיִּין יָשׁרֹלִי וְלַאֲמְהָה וְלַנְּשִׁרִּים

חפה מיטיבים את-לכם והנה אַנָשׁׁי הַעִּיר אַנָשִׁי בני־בַלֹּיַעל נַסַׂבּוֹּ מתדפקים וַיָּאמָרוּ אָל־הָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הַזָּקוֹ לאמר הוצא את-האיש אשר-בא אַל־ תַהַ וְנַדְעַנּוּ: וַיַּצֵא אַלִּיהַם האַישׁ בעל הַבּּוָת וַיָּאמֵר אַלַהָם אַל־אַחַי אַל־תַּרֵעוּ נָא אַחָרֵי אַשֶׁר־בָּא הָאַישׁ תזה אל-ביתי אל-תעשר את-הנבלה אַ הַוּאָת: הָבָּה בִּתִּי הַבָּתוּלָה וּפֵּילַגְשָׁהוּ אוציאָה־נָא אוֹתַם וְעַנָּוּ אוֹתָם וַעַסִּוּ להם השוב בעיניכם ולאיש הזה כחלא תַּצַשׁוּ דָּבֵר הַנָּבָלֵה הַוֹּאֹת: וְלְאֹ־ לשמע האנשים הַאִּישׁׁ בָּפֵּילַנָשׁוֹ וַיֹּצֵא אֲלֵיהֵם הַחְרּץ וידער אותה ויתעללרבה כלהלילה צַר־הַבּּבֶּר וַיָשׁבְּחָוּהַ בַּצַלִוֹת הַשַּׁחַר: 26 וַתַּבָא הַאִּשָׁה לִפְנִוֹת הַבְּקַר וַתְּפֹּל פַתַת בַּית־הָאֵישׁ אַשֵּׁוּ עד האור:

28 לִינֹהִים בֹּלְ-שִּׁפֵּׁׁן: וֹיָּאִמֵּר אֵלֵיהַ קּלְּהִי הַצְּּיִת וַיִּצֵּא לְלֵכָת לְדַרְכִּי וְהִבּּיִת הַבָּית וַיִּצֵּא לְלֵכָת לְדַרְכִּי וְהִבּּיִת בַּבְּיִת וַיִּצָּא לְלֵכָת לְדַרְכִּי וְהִבּּיִת

> ייבל ק' . 21. 'P כעלות ק' . 25. 'v.

^{19.} B* (pr.) σε. 20. B* (alt.) ό ... ἐ μὴ αὐλισθήση (c. AFX). 21. Β: εἰεήνεγκεν ... τὸν οἰκον ... τόπον ἐποίησε τοἰε ὁνοις, καὶ αὐτοὶ ἐνίψαντο (c. AΕΓΧ; A: ἐνιψεν). 22. Β: Αὐτοὶ δὲ ἀγαθύνοντες καρδίαν αὐτῶν ... * οἰ ... ἐκύκλωσαν ... κρέοντες ἐπὶ ... τῦ οἴκε ... Ἐξένεγκε ... ὁς εἰεῆλθεν (c. AΕΓΧ; A: ἐλθόντα). 23. Β: τῦ οἴκε ... Μή ... κακοποιήσητε (c. AFX). 24. Β: Τδε ... * δὴ (c. AΕΓΧ). 25. Β: εὐδόκησαν ... ὡς ἀνέβη τὸ πρωί (c. AΕΓΧ). 26. Β: προς τὸν ὄρθρον ... * τῦ πυλ. et τῦ ἀνδρ: ἔ ἦν αὐτῆς ἐκεῖ ὁ ἀνηρ (c. A al.). 27. Β: ἀνηρ (κυρ. ΑΕΓΧ). ΑΒ* sis († ΕΓΧ). Β: τὰς θύρας (c. AΓΧ; iid. * τῦ οῖκε).

^{19.} B.dW: bei beinen Rnechten. B: ba ift fein Mangel an einigem Ding. dW.vE: es ift M. (mansgelt une) an nichts.
20. B: Laß nur allen beinen Mangel auf mich ans

Brot und Wein fur mich und beine Magd, und fur ben Anaben, ber mit beinem Anecht 20 ift, bag und nichts gebricht. *Der alte Mann fprach: Friede fei mit bir! Alles, was bir mangelt, findest bu bei mir, bleib 21 nur über Nacht nicht auf ber Gasse; *und führete ihn in sein Saus, und gab ben Efeln Futter, und sie wuschen ihre Füße und agen und tranken.

Und ba ibr Berg nun auter Dinge mar, flebe, ba famen bie Leute ber Stabt, bofe Buben, und umgaben bas haus, und pochten an bie Thur, und fprachen zu bem alten Mann, bem Sauswirth: Bringe ben Mann heraus, ber in bein Haus gekommen 23 ift, bag wir ihn erfennen. * Aber ber Dann, ber Sauswirth, ging zu ihnen heraus, und fprach zu ihnen: Nicht, meine Bruber, thut nicht fo übel, nachbem biefer Mann in mein haus gekommen ift; thut nicht eine solche 24 Thorheit. * Siehe, ich habe eine Tochter, noch eine Jungfrau, und biefer ein Rebeweib, bie will ich euch herausbringen, die möget ihr ju Schanben machen, und thut mit ihnen, mas euch gefällt, aber an biefem Manne 25 thut nicht eine folde Thorbeit. bie Leute wollten ibm nicht geborchen. Da faffete ber Dann fein Rebeweib und brachte fie zu ihnen binaus. Die erfannten fie, und gerarbeiteten fich die gange Nacht bis an ben Morgen, und ba bie

26 Da kam bas Weib hart vor Morgens, und fiel nieber vor ber Thur am hause bes Mannes, ba ihr herr innen war, und lag ba, bis es licht warb.

27 Da nun ihr herr bes Morgens aufstand

Morgenröthe anbrach, ließen fie fie gehen.

und die Thur aufthat am Hause, und heraus ging, daß er seines Weges zöge, siehe, da lag sein Kebsweib vor der Thur bes Hauses, und ihre Hande auf der Schwelle. 28*Er aber sprach zu ihr: Stehe auf, laß

fommen. dW: Wenigftens Alles ... nehme ich auf mich. vE: überlaffe mir.

22. tamen 2. B.vE: (bie) Manner b. St. dW. vE: nichtswarbige B. (Lente). B: M. nehml. fo Rin-ber Belials waren. vE: umringten. dW: flopfend? B: flopfen farf. vE: fließen. dW.vE.A: bem herrn bes haufes. A: thn migbrauchen!

23. B: Nicht fo. dW.vE.A: Nicht boch. dW: th. boch n. übel. A: biefes Uebel n. vE: bas Bofe. B:

vinum in meos et ancillae tuae usus
et pueri, qui mecum est; nulla re
indigemus nisi hospitio. "Cui re-20
18-25,6 spondit senex: Pax tecum sit! ego
praebebo omnia, quae necessaria
sunt; tantum, quaeso, ne in platea
81.58,7 maneas. "Introduxitque eum in do-21
6-21.32 mum suam, et pabulum asinis praebuit, ac postquam laverunt pedes
suos, recepit eos in convivium.

Illis epulantibus et post laborem 22 itineris cibo et potu reficientibus corpora, venerunt viri civitatis illius, filii Belial (id est absque jugo), et circumdantes domum senis fores pulsare coeperunt, clamantes ad dominum domus atque dicentes: Educ virum, qui ingressus est domum tuam, ut abutamur eo. *Egressus-23 que est ad eos senex et ait: Nolite, 20,6.6 an fratres, nolite facere malum hoc, 19,7 a. quia ingressus est homo hospitium Gon. 34,7 meum, et cessate ab hac stultitia! Dt. 32,21. ** Habeo filiam virginem, et hic homo 24 13,13. habet concubinam: educam eas ad vos, ut humilietis eas et vestram libidinem compleatis; tantum, obsecro, ne scelus hoc contra naturam operemini in virum. *Nolebant acquiescere 25 sermonibus illius. Ouod cernens homo eduxit ad eos concubinam suam et eis tradidit illudendam; qua cum tota nocte abusi essent, dimiserunt eam mane. *At mulier recedentibus 26 tenebris venit ad ostium domus, ubi manebat dominus suus, et ibi cor-

Mane facto surrexit homo et ape-27 ruit ostium, ut coeptam expleret viam, et ecce, concubina ejus jacebat ante ostium sparsis in limine manibus.

*Cui ille, putans eam quiescere, lo-28 quebatur: Surge et ambulemus! Qua

nichte Uebles. dW: biefe Schanbthat.

ruit.

24. B.dW.vE: Siehe, (ba ifi) meine T. ... u. sein R. (Rebenw.). vE: T., eine J. dW: bie. B: baß ihr sie schwächet. dW.vE: bie schw.

25. u. mighandelten fie. B: triebene mit ihr. dW: fuhlten ihren Duth anihr. dW.vE: entließen. dW: aufging. vE: aufftieg.

26. B: bet anbrechenbem D. dW: beim Anbruche bes D. vE: als b. D. anbrach, dW.vE: helle w.

١

Bellum contra Benjaminitas.

στηθι καλ ἀπέλθωμεν. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη 'αὐτῷ, ὅτι ἢν νεκρά'. Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον, καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 29 Καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰς ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ. 30 Καὶ ἐγένετο, πᾶς ὁ ὁρῶν ἔλεγεν. Οὕτε ἐγενήθη οῦτε ὡρθη οῦτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υίῶν Ἰσραήλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἔως τῆς ἡμέρας ταὐτης. Θέσθε δὴ ἐαυτοῖς περὶ αὐτῆς βουλὴν καὶ λαλήσατε.

ΧΧ. Καὶ ἔξῆλθον πάντες οἱ νίοὶ Ἰσραήλ, καὶ έξεκκλησιάσθη 'πᾶσα' ή συναγωγή ώς άνήρ είς, ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηρσαβεὲ καὶ ἡ γῆ Γαλαάδ, πρός κύριον είς Μασσηφά. 2 Καὶ έστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ, πᾶσαι αἱ φυλαὶ 'Ισραήλ, ἐν τῷ ἐχχλησία τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ, τετραχόσιαι γιλιάδες άνδρων πεζών σπωμένων φομφαίαν. 3 Καὶ ήκουσαν οι νίοι Βενιαμίν, ότι ανέβησαν οί νίοι Ίσραήλ είς Μασσηφά, καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. Λαλήσατε, ποῦ ἐγέτετο ή κακία αύτη; 4 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνήρ ό Δευίτης, ό άνηρ της γυναικός της πεφονευμένης, καὶ είπεν Είς Γαβαὰ τῆς Βενιαμίν ήλθον έγω καὶ ή παλλακή μου καταλύσαι, 5 καλ ανέστησαν επ' εμε οι ανδρες οι παρά της Γαβαά, καὶ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν οίκίαν νυκτός και έμε ή θελησαν άποκτείναι, και την παλλακήν μου έταπείνωσαν και απέθανε. 6 Καὶ ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς μου, καὶ ἐμέλισα αυτήν και έξαπέστειλα έν παντι όρίω πληρονομίας Ισραήλ, δτι εποίησαν ζέμμα καὶ απόπτωμα εν Ίσραήλ. ⁷ Ιδού πάντες ύμεῖς οί υίοι Ίσραήλ, δότε έαυτοῖς λόγον και βουλήν

28. Β: -στα ... * αὐτῷ (c. ΛΕΓΧ). ΛΕΓΧ: ἀλλὰ τεθνήκει ... ἀνέλαβεν. Β: τὸν ὅνον ... * ἀνέστηὁ ά. καὶ ... ἐπορεύθη (c. ΛΕΓΧ). 29. Β* εἰςῆλθ.- αὐτῆ, καὶ ... ὁρωφαίαν ... ἐκοάτησε τὴν παλλακήν ... * κατὰ τ. Θ. αὐτῆς ... μέλὴ ... αὐτᾶ (c. ΛΕΓΧ). Λ κιὶ: ἐξαπέστειλεν ... εἰς πάσας τὰς φυλὰς τὰ Ἰσρ. 30. Β: βλέπων ... Οὐκ ἐγένετο καὶ ἐχ ἐωραται ἀπὸ... * ἔτως et (pr.) τῆς ... † (p. ταὐτ.) ως αὐτή (c. ΛΕΓΧ; ΛΕΧ†Καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν, οἰς ἐξαπέστειλεν, λέγων Ττίδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἀνδρα Ἰσραῆλ: Εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ὁῆμα τῆτο ἀπὸ τὴς ἡμέρας ἀναβάσεως νίων Ἰσραῆλ ἐξ Αἰγύπτε δως τῆς ἡμέρας ταύ-

וְדַבּרוּ: הְנִים הַזָּה שִׁימוּ-לָכֵם עָלֶיהָ עַצִּרִים עָּיבּ אָל־בִּיתוּ וַיִּפַח אָת־הַבּּאַלֶּל נִיְּלָּב לְיִשְׁרָאַל: וְיָהְיָה כָל־הָרְאָה וְאָמֵר לְמִינִם לְיִשְׁרָאַל: וְיָהְיָה כָל־הָרְאָה וְאָמֵר לְאִר לְיִינְתְה וְלְאֹ־נִיְאָתָה בְּלְבְּצְּעָיהָ לִשְׁנִים לְיִינְתְה וְלְאִ־נִיְאָתָה בְּלְבְּעָּיה בְּלָל וְּנְבִּוּל לְיִינְתְה וְלְאִ־נִיְאָתָה בְּלְבְּעָּיה לְשָׁבִים לְיִינְתְה וְלָאִ־נִיְאָתָה בְּלִבְּיל לְאַר לְיִינְתְה וְלָאִר וְיְהְנִיה כָל־הְרָּאָתָה בְּלִבְיים עָּד הַנְיִם הַזָּה וְלָאִר וַיְבָּרוּיה בְּבִירוּ הַנְיִם הַזָּה שִׁימוּ-לָבֶם עָלֶיה עַצִּיּים עָּד הַנְינִם הַזָּה שִּימוּ-לָבֶם עָּבֶּיה עַבְּיוּ

ישראל ותקהל וַיִּבְאוֹ פָּל־בְּנֵיַ 🗶. למָדֶּוֹ וְעַדּבְּאֵר העדה כאים אחד שבע וארץ הגלעד אלייהוה המצפה: גוַיָּתַיַבָּבֹר פָּנִוֹת כֵּל־הַעַם כַּל שבטי האלהים ארבע ישראל בקהל עם מַאָוֹת אכָת אִישׁ רַגַלי שׁלת חרב: יִשֹּׁרַאֵל הַפִּּגַפָּה וַיִּאמרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּבַרוֹ אֵיכָה נָהִיְתָה הַרָעה הַוֹּאת: 4 וַיַּעַן הַאִישׁ הַכּוֹי אַישׁ הַאִּשׁה הכּרַצחה וַיּאמַר הַבָּבְעַתָה אֲשֵׁר לְבנִימַן בַּאתִי ח אֲנֵי וּפִילַנִּשִׁי לָלְוּן: וַיַּקִּמוּ עַלַיּ בַּעַלֵי הַנְּבָעָה וַיָּסָבּוּ עַלי אַת־הַבּיִת ליָלה להרג ואת־פּילגשי ואשלחה בכל-שבה נחלת ישראל ישראל

της) ... * δη ... ὑμῖν αὐτοῖς ... βελην ἐπ' αὐτην (c. AEFX; περὶ αὐτ. β. EFX; Λ : β. π. αὐτῆς). — 1. Β* πᾶσα († ΑΕΧ). ΑΒ: μ. γῆ τῦ (* τῦ ΑΕΓΧ) Γ. (ἡ γῆ ΕΧ; F: γῆς). 2. Β: ἐστάθησαν κατὰ πρόςωπον κυρίε ... τῦ Ἰσρ. ... * τῆ ... ἐλκοντες (c. ΑΓΧ). 8. Β† (a. εἰπ.) ἐλθόντες ... πονηρία (c. ΑΕΓΧ). 4. Β: φονευθείσης ... τῦ αὐλισθηναι (c. ΑΕΓΧ). 4. Κι ἡ γυνη). δ . δ * οἱ παρὰ ... ἐκύκλωσαν ... * (tert.) καὶ ... φονευθαι (c. δ al.). δ * ΑΓΧ * ἐπὶ ... † (p. ἑταπ.) καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῆ. 6. δ : ἐκράτησα τὴν παλλακήν ... κλ. νίῶν Ἰ. (c. δ * ΑΕΓΧ). 7. δ * οἱ († δ * ΔΕΓΧ).

uns giebn. Aber fie antwortete nicht. Da nahm er fle auf ben Gfel, machte fich 29 auf, und jog an feinen Ort. *218 er nun beim tam, nahm er ein Deffer, und faßte fein Rebeweib, und ftudte fie, mit Bein und mit allem, in gwölf Stude, unb 30 fandte fie in alle Grenzen Ifraels. *Ber bas fabe, ber fprach: Solches ift nicht gefchehen noch gefeben, feit ber Beit bie Rinder Ifrael aus Egyptenland gezogen find, bis auf biefen Tag. Run bebentt euch über bem, und gebet Rath und faget an. Da jogen bie Rinber Ifrael aus, und versammleten fich zuhauf wie Gin Mann, von Dan bis gen Ber Seba, und vom Sanbe Gileab, zu bem Berrn gen 2 Migpa, *und traten guhauf die Oberften bes gangen Bolfs aller Stamme Ifraels, in ber Gemeine Bottes, vier hundert taufend Mann gu Fuß, bie bas Schwert aus-3 jogen. *Aber bie Rinber Benjamin boreten, bag bie Rinder Ifrael binauf gen Migpa gezogen maren. Und bie Rinber Ifrael fprachen: Saget, wie ift bas Uebel 4 zugegangen? *Da antwortete ber Levit, bes Beibes Dann, bie ermurget mar, und fprach: 3ch fam gen Gibea in Benjamin mit meinem Rebeweibe, über Racht ba gu *Da machten fich wiber mich auf die Burger ju Gibea, und umgaben mich im Baufe bes Rachts, und gebachten mich zu erwurgen, und haben mein Rebeweib geschändet, bag fle geftorben ift. 6 Da faffete ich mein Rebeweib und gerftudte fie, und fanbte es in alle Felber bes Erbes Ifraels, benn fie haben einen Duthwillen und Thorheit gethan in Ifrael. 7 Siebe, ba feib ibr Rinber Ifrael alle,

nihil respondente, intelligens quod erat mortua, tulit eam et imposuit asino, reversusque est in domum suam. *Quam cum esset ingressus, 29 arripuit gladium, et cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes (18m. ac frusta concidens, misit in omnes terminos Israel. *Quod cum vidis-30 sent singuli, conclamabant: Num-Hos. 9,9 quam res talis facta est in Israel ex eo die, quo ascenderunt patres nostri de Aegypto, usque in praesens tempus; ferte sententiam et in commune 18,14. decernite, quid facto opus sit. Egressi itaque sunt omnes filii Israel et pariter congregati quasi 18,884... 18m.3,80; vir unus, de Dan usque Bersa-Jee.15,88 bee et terra Galaad, ad Dominum in 11,11. Maspha. *Omnesque anguli populo- 2 rum et cunctae tribus Israel in ecclesiam populi Dei convenerunt, quadrinv.17.46. genta millia peditum pugnatorum. * (Nec latuit filios Benjamin, quod 3 ascendissent filii Israel in Maspha.) Interrogatusque Levita, maritus mulieris interfectae, quomodo tantum scelus 19.14. perpetratum esset, *respondit: Veni in Gabaa Benjamin cum uxore mea, illucque diverti, *et ecce, homines 5 19,22. civitatis illius circumdederunt nocte domum, in qua manebam, volentes 19.45, me occidere, et uxorem meam incredibili furore libidinis vexantes, denique mortua est. "Quam arreptam in 6 19,29s. frusta concidi, misique partes in omnes terminos possessionis vestrae, 19,30,234 quia numquam tantum nefas et tam grande piaculum factum est in Israel'. *Adestis omnes filii Israel, decernite 7

30. U.L: fint ber Beit. AA .: feit b. 3. baf. 1. 2. U.L: ju Bauf. A.A: ju Baufe ob .: ju Baufen.

28. vE: gab feine Antwort. dW: Riemanb ant-

29. B: bas M. A: ein Schwert? B.dW: gerftudte. vE: gerichnitt. B.dW.vE: nach ihren Gebeinen. dW: bas gange Bebiet 3.

30. B.dW: von b. Tage an. vB.A: feit b. T. B: Ueberlegt es nun bei ench. dW: Rehmet es ju her-gen. vE: Merfet barauf! dW.vE: rathet u. fprechet.

1. alle R. 3. B.dW.vE: u. bie Gemeinbeverf, fic. A: u. thaten f. gufammen? B: wie ein einziger Dt. A: einzelner!

2. traten bar. B.dW.vE: ftelleten fich (ein). B:

b. Bornehmften. vE: Anführer. dW: Baupter. A: Fürften. B.dW.vE.A: (gur) Berfammlung bes Bol-

fes G. dW: gogen. vE: gieben fonnten.
3. B: Saget an. dW: Rebet. B: biefes Uebel. dW: vE: bies Bofe (biefe b. That) gefchehen.

4. dW.vE: bes getöbteten 2B. (vgl. auch Rap.

19,14.).
5. dW: erhoben fich. vE: Ginwohner. B: umg. meinetwegen bas D. dW.vE: (umringten) gegen mich. dW: umgubringen. vE: ju tobten.

6. ein Lafter u. Th. B.vE: eine Schandthat u. (eine) Th. begangen. dW. ein Berbrechen u. eine Sch. geubt.

Bellum contra Benjaminitas.

οδε. ⁸ Καὶ ἀνέστη πῶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴς εἰς, λέγων. Οὐκ εἰςελευσόμεθα ἀνὴς εἰς τὸ σκήνων οὐκοῦ, καὶ οὐκ ἐκκλινοῦμεν ἀνὴς εἰς τὸν οἰκον αὐτοῦ. ⁹ καὶ νῦν τοῦτο τὸ ἔῆμα ὁ ποιήσομεν τῷ Γαβαῷ. ᾿Αναβησόμεθα ἐπὰ αὐτὴν ἐν κλήρω, ¹⁰ καὶ ληψώμεθα δέκα ἄνδρας τοῦς ἐκατὸν εἰς πάσας φυλὰς Ἰσραήλ, καὶ ἐκατὸν τοῦς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῦς μυρίοις, λαβεῖν ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ, ἐπιτελέσαι τοῦς εἰςπορευομένοις τῷ Γαβαῷ τοῦ Βενιαμὶν κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ἣν ἐποίησεν ἐν Ἰσραήλ. ¹¹ Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴς Ἰσραήλ εἰς τὴν πόλιν ὡς ἀνὴς εἰς.

12 Και έξαπέστειλαν αί φυλαί Ίσραηλ ανδρας έν πάση φυλή Βενιαμίν, λέγοντες Τίς ή κακία αὖτη ή γενομένη έν ύμῖν; 13 Καὶ νῦν δότε τους άνδρας τους άσεβείς τους έν Γαβαζ, καὶ θανατώσομεν αὐτούς, καὶ ἔξαροῦμεν πονηρίων από Ίσραήλ. Και ούκ ήθελησαν οί υίοι Βενιαμίν είςακοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν άδελφῶν αὐτῶν υίῶν Ἰσραήλ. 14 Καὶ συνήγθησαν οί νίοι Βενιαμίν έκ των πόλεων αυτών είς Γαβαά, έξελθεῖν είς παράταξιν πρός υίους Ίσραήλ. 15 Καὶ ἐπεσκέπησαν οι viol Βενιαμίν έν τῆ ἡμέρα έκείνη έκ τῶν πόλεων, είκοσι καὶ πέντε χιλιάδες άνδρῶν σπωμένων ψομφαίαν, γωρίς των κατοικούντων την Γαβαά, οι επεσχέπησαν έπταχόσιοι άνδρες εκλεκτοί 16 έχ παντός του λαού άμφοτεροδέξιοι πάντες ούτοι σφενδονήται, βάλλοντες λίθους πρός την τρίγα και ού διαμαρτάνοντες. 17 Καὶ 'πάς' ανήρ Ίσραηλ επεσκέπησαν, χωρίς των υίων Βενιαμίν, τετρακόσιαι χιλιάδες ανδρών σπωμένων δομφαίαν πάντες ούτοι ἄνδρες πολεμισταί.

18 Και ανέστησαν και ανέβησαν είς Βαιθήλ, και έπηρώτησαν έν τῷ θεῷ, και είπαν οί νίοὶ

שברים: אִישִׁ יִשִּׁרָאֵלָ אָלִּדְּנִיִּר פְּאִישׁ אָחָד אִישִׁ יִשִּׁרָאֵלָ אָלִּדְּנִיִּר פְּאִישׁ אָחָד לְבוּאָלַ לְצָבַע בּנִיְּמִן פִּלְּטִ לְצִׁלְּוֹ הָלְבָלָה לְצָבַע בּנִיְמִן פְּלֶּי לְצָׁלֵּוֹ הְלַכְּרִי יִמְּאָה לְצָבָעה עְלֶּיָלוֹ וְאָלֵּוּ הְלָלַחְנוּ צַׁשִּׁרָה לְצִׁנְשִׁים לְּמֵּאָה לְלָנִ ה וְלְלַחְנוּ צַשְּׁיָרָ לְאִ וֹלֵדְ אִיִשׁ לְאֵנֶּלוֹ וְלָאִ ה וְלְלַחְנוּ צַשְׁיָרָה לְצִּבְעָה עְלֶּיִה בְּנִירְל: ה וְלְלַחְנוּ צַשְׁיָרָה לְאַנִילְה עְּיִבְּיִּה בְּנִירְל: ה בְּטִּיר אִישׁ לְבִיתִּוּ וְלַאָּה בְּלִּרִי ה וְלְלַחְנוּ וְשִׁשְּׁים לְצִישִׁים לְמֵּאִים לְבָּיִּלְה וְלָא ה וְלֵבְּה וְבְּלָם: וַלָּלְם בְּלִם בְּלִים בְּאִישׁ אָחָד לֵאנִוּ לְנִי צִּשְׁיָרָה וְנִיְּיִם בְּבְּיִים בְּעִּים בְּאִישׁ אָחָד לֵאנִר לָא וֹלָא וֹלָה בְּיִי

וַיָּשֶׁלֶחוֹר שַׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אַנשׁים בְּכָל־שִׁבְשֵי בִנִימֶן לֵאמִר מָה הַרַעַה 13 הַזֹּאֹת אֲשֵׁר נָהִיתָה בָּכֵם: וְעַתָּה חָנוּ אָת־הָאַנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה ונמיתם ונבערה רעה מישראל ולא אַבוֹ 🥷 בָנִימָן לְשָׁמֹעַ בָּקוֹל אַחֵיהָם 14 בַּנֵי־יִשִּׂרָאֵלֹ: וַיֵּאֶסִפְּוּ בִנֵי־בִנְיַמֵּן מִן־ הַעַרֵים הַגָּבִעַתָה לָצֵאת לַמְּלְחַמָה טו עם־בני ישראל: ויתפקדו בני בנימן ביום ההוא מהעלים עטלים וששה אַלַת אַישׁ שַּׁלַת חַרֵב לְבַד מִיּשָׁבֵי הַגָּבְעָהֹ הָתְפַּקְלוּ שָׁבֵע מֵאָוֹת אֵישׁ 16 בַּחָוּר: מַכָּל י הַעַם הַוֹּה שָׁבַע מֵאוֹת אַישׁ בָּדוֹוּר אָמֵּר יַד־יְמִינָוֹ כְּל־זָה קֹלֵעַ 17 בַאַבֵן אָל־הַשַּׂצַרָה וְלָא יַחֲטְא: וְאִישׁ יִשַּׂרָאֵל הִתְפָּקִדוּ לְבָדֹ מִבְּנִיַמִּוֹ אַרְבַּע מאות אַלָף אִישׁ שׁלֵף חַרֶב כַּל־זֵה

ַנְיָּלְמוּ וַיִּצְלָוּ בֵית־אֵל וַיִּשְׁאַלָּוּ בַאלהִים וַיְּאֹמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵי בַאלהִים וַיִּאֹמְרוּ

^{7.} Β: ἐνεῖ (ὧδε ΑΓΧ). 8. Β: λέγοντες ... ἀπελευσόμεθα ... * τὸ ... ἐπιστρέψομεν (c. ΑΓΧ). 9. Β: ποιηθήσεται (c. ΑΕΓΧ). 10. Β: Πλην (καὶ ΑΓΧ). ΑΒ: ληψόμεθα (ληψώμ. ΓΧ). Β: τε ποιῆσαι ἐλθεῖν αὐτὲς εἰς Γ. Β. ποιῆσαι αὐτῆ κατὰ πὰν τὸ ἀπόπτωμα δ (c. ΑΕΓΧ). 12. Β: ἀπέστειλαν ... πονηρία (c. ΑΕΓΧ). 18. Β: νίὲς παρανόμων ... ἐκαθαριξμεν (τ. ἀσ. ... ἐξαρ. ΑΕΓΧ; ἰά. p. Γαβ. † τὲς νίὲς Βελιάμ [-λ]). Β: εὐδόκησαν (ηθεί. Α²ΕΓΧ; Α¹Χ: ἡκεσαν) ... ἀκεσαι (c. ΑΕΧ). 14. Β (eti. 15): ἀπὸ (ἐκ ΑΕΓΧ). 15. Β: εἴκοσι τρεῖς ... ἀνὴρ ἐλκων ... ἐκτὸς τὰν οἰκέντων (c. ΑΕΓΧ). 16. Β* τẽ († Α²ΕΓΧ) ... σφ. ἐν λίθοις πρὸς τρίχα καὶ ἐκ ἐξαμαρτάνοντες (c. ΑΕΓΧ). 17. Β* πὰς ... ἐκτὸς τὰ Β... ἐλκόντων ... ἄνδο, παρατάξεως (c. ΑΕΓΧ). 18. Β: ἡρώτησαν... ἄνδο, παρατάξεως (c. ΑΕΓΧ). 18. Β: ἡρώτησαν...

צני פרי ולא כחיב עלי

^{7.} gebet Rebe u. Rath allhier. B: eure Meinung n. R. vE: euer Wort u. e. R. 8. ftand a. B. auf. dW.vE.A: erhob fic. (Wie B.1.)

8 fcaffet euch Rath und thut biegu. *Da machte fich alles Bolf auf wie Gin Mann, und fprach: Es foll niemand in feine Butte 9 geben, noch in fein Baus febren, *fonbern bas wollen wir ist thun wiber Bibea:

10 Lagt une loofen *und nehmen gebn Mann von hundert, und hundert von taufend, und taufend von gehntaufend, aus allen Stämmen Ifraels, daß fle Speife nehmen für bas Bolt, bag fie tommen und thun mit Gibea Benjamin nach aller ihrer Thor-

11 beit, die fie in Ifrael gethan haben. * Allo versammleten fich zu ber Stadt alle Manner Ifrael wie Gin Mann, und verban= ben fic.

Und bie Stamme Ifraels fanbten Danner zu allen Geichlechtern Benjamins, und ließen ihnen fagen: Bas ift bas fur eine

13 Bosheit, Die bei euch gefchehen ift? *So gebt nun ber bie Manner, die bofen Buben gu Gibea, bag wir fle tobten und bas Uebel aus Ifrael thun. Aber bie Rinber Benjamin wollten nicht gehorchen ber Stimme ihrer Bruber, ber Rinber Ifrael,

14 fonbern fie versammleten fich aus ben Stabten gen Bibea, auszugieben in ben

15 Streit wiber bie Rinber Ifrael. *Und wurden bes Tages gegablet bie Rinber Benjamin aus ben Stabten feche unb zwanzig taufend Mann, bie bas Schwert auszogen, ohne bie Burger ju Bibea, berer wurden fleben hundert gegahlet, aus-

16 erlefene Manner. "Und unter alle biefem Bolt maren fieben hundert Dann auserlefen, bie links maren, und fonnten mit ber Schleuber ein Baar treffen, bag fie nicht

17 fehleten. "Aber berer von Ifrael (ohne bie von Benjamin) wurden gegablet vier hundert taufend Mann, Die bas Schwert führeten, und alle ftreitbare Danner.

Die machten fich auf, und zogen hinauf jum Baufe Gottes, und fragten Gott,

12. U.L. Beidlechten. 16. U.L. linf maren.

9. dW: Und nun, bas ift es, was w. th. w. mit .. wir w. über baffelbe bas Loos werfen. vB: Laffet uns über fie loofen. (B: Das ift bann jest b. Sache, was w. an ., burche &. wiber fie, th. wollen.)

10. bağ es fomme u. thue ... geth. hat. B.dW. vE: Behrung. dW.vE.A: holen. B: baß f. thun mogen, wenn f. nach G. fommen. dW: um, wenn f. t., mit G. ju thun. vE: gang nach. dW: gang gemaß.
11. verbunden w. E. DR. dW: beib. St. vE: vor.

*Stansque 8 quid facere debeatis. omnis populus quasi unius hominis sermone respondit: Non recedemus in tabernacula nostra nec suam quisquam intrabit domum, *sed hoc 9 contra Gabaa in commune faciamus: *Decem viri eligantur e centum ex 10 omnibus tribubus Israel, et centum de mille, et mille de decem millibus, ut comportent exercitui cibaria et possimus pugnare contra Gabaa Benv.6.. jamin, et reddere ei pro scelere, quod *Convenitque universus 11 meretur.

v.14; Israel ad civitatem quasi homo unus, eadem mente unoque consilio.

Et miserunt nuncios ad omnem 12 tribum Benjamin, qui dicerent: Cur tantum nefas in vobis repertum est? *Tradite homines de Gabaa, qui hoc 13 19,22. flagitium perpetrarunt, ut moriantur

De. 17,7. et auferatur malum de Israel. Qui noluerunt fratrum suorum filiorum Israel audire mandatum, *sed ex 14 cunctis urbibus, quae sortis suae erant, convenerunt in Gabaa, ut illis ferrent auxilium et contra universum populum Israel dimicarent. *Inven-15

(L.14,31 tique sunt viginti quinque millia de *.25.35 Benjamin educentium gladium, praeter habitatores Gabaa, oqui septingenti 16

3,15,21. erant viri fortissimi, ita sinistra ut dextra praeliantes, et sic fundis lapides ad certum jacientes, ut capillum quoque possent percutere et nequaquam in alteram partem ictus lapidis deferretur. "Virorum quo- 17 que Israel, absque filiis Benjamin,

inventa sunt quadringenta millia educentium gladios et paratorum ad pugnam.

v.26.21.2. Qui surgentes venerunt in domum 18 201.1.7 Dei, hoc est in Silo, consulueruntque 18 20.1.1.7 Dei,

12. dW: bofe That. vE: Bofes. B: unter euch. 13. (Bie Rap. 19,22.) dW.vE: bas Bofe. B: wegsthun, dW.vE: (weg)fchaffen. vE: horen auf bie St. 15. ber R. B. dW: gemuftert. vE: Und bie ... lies

ßen sich mustern.

16. (Bgl. Rap. 3, 15.) B: fcblenberten mit einem Stein auf ein b., bağ es nicht fehlete. dW.vE: fcl. Steine (aufe) D. u. fehleten n.

18. dW: gen Bethel? (Bgl. Rap. 1, 1.)

XX.

Bellum contra Benjaminitas.

Ισραήλ· Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμήσαι μετά υίων Βενιαμίν; Καλ είπε κύοιος 'Ιούδας άναβήσεται άφηγούμενος. 19 Καί ανέστησαν οι νίοι Ίσραήλ το πρωί και παρενέβαλον έπὶ Γαβαά. 20 Καὶ έξηλθε 'πᾶς' ἀνήρ Ίσραὴλ είς πόλεμον μετά Βενιαμίν, καὶ παρετάξατο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ εἰς πόλεμον προς την Γαβαά. 21 Καλ έξηλθον οι viol Berιαμίν έχ της πόλεως, καὶ διέφθειραν έν Ισραήλ έν τη ήμέρα έκείνη δύο και είκοσι γιλιάδας 22 Kal erloguoer o ανδρών έπι την γην. λαός, άνηρ Ἰσραήλ, και προςέθεντο παρατάξασθαι πόλεμον έν τῷ τόπῳ ῷ παρετάξαντο έν τη ημέρα τη πρώτη. 23 Καὶ ἀνέβησαν οι viol Ισραήλ, καὶ έκλαυσαν ένώπιον κυρίου έως έσπέρας, καὶ έπηρώτησαν έν κυρίφ, λέγοντες. Εί προςθώ προςεγγίσαι είς πόλεμον μετά υίων Βενιαμίν τοῦ άδελφοῦ μου; Καὶ είπε κύριος: Ανάβητε πρός αὐτούς.

²⁴ Καὶ προςήλθοσαν οι υίοι Ἰσραηλ πρὸς υίους Βενιαμίν έν τη ημέρα τη δευτέρα. 25 Καί έξηλθον οι υίοι Βενιαμίν είς απάντησιν αύτοις έχ της Γαβαά εν τη ημέρα τη δευτέρα, και διέφθειραν έτι έκ του λαού οκτώ και δέκα χιλιάδας άνδρών έπι την γην πάντες ούτοι έσπασμένοι φομφαίαν. 26 Καὶ ανέβησαν πάντες οἱ νὶοὶ Ἰσραήλ και πας ο λαός, και ήλθοσαν είς Βαιθήλ, καὶ ἔκλαυσαν καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἔναντι κυρίου, -કેમાં કેમાં જ કેમ જો માર્ક માર્ક માર્ક જ કે જ કે જ કે જ કે જ ρας, καλ ανήνεγκαν όλοκαυτώματα καλ τελείας ένωπιον χυρίου. 27 Καὶ ἐπηρώτησαν οι viol Ισραήλ εν κυρίφ (ότι έκες κιβωτός διαθήκης υρίου του θεου έν ταις ημέραις έκείναις, 28 καὶ Φινεές νίος Ελεάζαρ νίοῦ Ααρών παρεστηχώς ενώπιον αὐτῆς εν ταῖς ἡμέραις έχείναις), λέγοντες. Εί προςθήσω έτι έξελθεῖν είς πόλεμον μετα υίων Βενιαμίν του άδελφου

יִשִּיָּנִי הֹלִנִּ אָלֵנִי הִשְּׁבְּי הַלִּנִּ אָלֵנִי הִשְּׁבְּי הַבְּבֵּי בִנִּימָן אָשֹׁי הַיִּאָמָר הִשְּׁבְּי בִבִּי בִּינִם חֲיִאשׁוּן: הַּבְּבַּי בַּבִּי הַשְּׁבָּי לִבִּבָּי לִפְּבִי הַשְּׁבִּוֹ הַּבְּבַּי בּבְּנִם הַבְּיִּשׁ הַּנִּים הָבִּאָּוֹן: הַבְּבַּעָּ בּבְּנִם הַבְּיִּשׁ הַבְּנִים וְמִשְׁרִים אָמֶּלְם אָמָּ בּבְּנִם הַבְּיִּשׁ הַבְּנִים וְמִשְׁרִים בַּפְּקְנִם אָמֶּ בּבְּנִם הַבְּיִּשׁ הַלְּבַבְּבֵּי וְנִבְּבַּעָּה בַּפְּקְנִם אָמֶּ בּבְּנִם הַבְּיִּשׁ הַלְּבַבְּבֵּי וְנִישְׁרִבּי אָשִׁ בּבְּנִם הַבְּנִים וְנִיבְּלָה אִמָּם אִישִּׁ הַשְּׁבְּעֵּ בּבְּנִם הַבְּנִים וְנִבְּבָּבְי וִבְּבָּבְּים וְמִשְׁרָשׁׁ בְּבָּלֵּ בּבְּנִם הַבְּנִים וְנִבְּבָּבְי וְבִּבְּבְּים וְמְשְׁרָשֵׁ בּבְּנִם הַבְּנִים הַבְּנִים וְנִשְּׁבְּבְּים אִמָּלְם אִישׁ בּבְּנִם הַבְּנִים הַבְּנִים וְנִשְּׁבְּבְּים וְנִשְּׁבְּים אִישִּׁרְאַלֵּ בּבְּנִים הַבְּנִים הַבְּנִים וְנִיבְּבְּבְים וְנִשְּׁבְּעָּה בַּבְּבְּבְּים וְבְּבָּבְים וְבְּבָּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבִּיבְישֵׁ בְּנְימָלוֹ בִּוֹבְיבִּים הַבְּבְּבְיבִי וְנִבְּבְּבְים וְנִישְׁבְּבְּים בְּבְּבִּים וְנִישְׁבְּבְּיבִי בְּנְימָלוֹ בִּבְּבִיי בִּנְּבְּבְיבִי בִּנְימָן בִּבְּבִּים בְּבִּבְּים וְבְּבָּבְיבִי בְּנְימָלוֹ בִּבְּבִּי בְּנִי בִּבְּבְּבִּים וְבִּבְּיבִי בִּיִּבְּבָּים בְּבִּבְיים בְּבִּבְּים בְּבִּבְיבוּ בְּנְימָלוֹ בִּבְּבִי בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּבְים בְּבִּבְים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְיים בְּבִּיבִים בְּבִּבְים בְּבִּיבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְים בְּבִּיבִּים בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּי בְּבְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְי בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּי בְּבִּבְּים בְּבִּיבְים בְּבִיים בְּבְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּבְּים בְּבָּבְּי בְּבְּבְּבְּבִים

לִמֹלְטִמָּשׁ מִם-פְּלֵּי-בֹּנִימֵׁן אָטֹּי אִם הָשִׁכְּטִׁמָשׁ מִם-פְּלֵּי-בַנִּימִׁן אָטִי אִם הַשְׁלְצִיִּר פָּוֹ-אִבֹּיוִן מִמֹד ּיִפְׁפִּיר פַּיּמִים בּנְּיבִיִּשׁׁרָאֵל פִּיבִּיי וְשָׁם אֹרוּן בִּרִּינ בּנְיבִּישׁׁרָאֵל פִּיבִינִּשׁׁם; שִׁכְּוֹן בִּנִּים בּלְּיִּע נְשִׁלְמִים לְפְּנֵי וְשָׁבַּיִּ בְּעָבׁי וְלָפְּנִיר בַּיִּמְׁם בּלְּיִע נְשִׁלְמִים לְפְּנֵי וְשָׁבַּי שְׁכָבּי וְנִישְׁאַלִּי בְּלְיבְּנִי וַשְּׁלְמִים לְפְּנֵי וְיִשְׁבָּי בְּיִבְּיִ וְיִשְׁלֵּי אָל וַנִּלְּנִי בַּיְּמִים לְפְּנֵי וְנִישְׁבִּי בְּיִבְּיִ וְיִשְׁלִּי בְּלְנִת נְשִׁלְמִים לְפְּנֵי וְנִישְׁבִּי בְּנִינִי וְיִשְׁלִּי בְּלְרַבְּי וַבְּלָבְי שָׁלְשֵׁי אָטְרָבְּי וְבִּיְבְּיִבְּי וְנִישְׁרָאֵנִם בְּשִׁנִי וְנִישְׁרִאֵּל מְּלִבּי בְּנִילִּי בְּלִבְּבִּי וִשְּׁלְאֵל וְבְלִבְיבִּי בְּעָּבְי בְּנִיבְוּ וְיִבְּלֵּי בִּיְּבְּי בְּנִילִּוּ בְּשְׁבִּי בְּיבְּיִבְּי וְבְּבְּנִי וְבִּבְּנִי וְבִּבְּלֵּי בְּיִבְּי וְבִּיְבְּבִּי בְּנִבְיּי בְּיִבְּיִבְּי בְּיִבְּיִבְּי בְּיִבְּי וְבִּיִּבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּנִבְייִ בְּיִבְּי בְּיִבְייִם בְּשִּבְּי בְּנִיבְוֹ בְּנִבְּי בְּנִיבְּוֹ בְּנִיבְיִי בְּיִבְּי בְּנִיבְיִי בְּבִּי בִּנְיִבְן בִּיּבְיי בְּיִבְּבְי בְּנִיבְיִי בְּיִבְּיִם בְּבִּבְיי בְּנִיבְיִם בְּבִּיבִי בִּנְנִים בְּבִּיי בְּיִבְּעוֹ בְּבִּייִי שְּׁרְצֵּבְ בְּבִיי בְּנִיבְּוֹ בְּנִינִים בְּבִּיבְּי בְּנִיבְיִי בְּיִבְּעוֹ בְּבִּיי בְּנִינְם בְּבִּיבְיי בְּנִיבְּוֹ בְּבִייִים בְּבְּבִיי בְּנִיבְיִי בְּבְּיִבְּי בְּנִייִם בְּיִבְּיִים בְּבְּיבִיי בְּבְיִים בְּבְּיבִיי בְּנִים בְּיבִּייִי בְּיִבְּים בְּבְּיבִּים בְּבְּבִיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבְיבִים בְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְּים בְּבְּבְּים בְּבִיים בְּבְּיבְּים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִם בְּבְּבְּיבְּים בְּבְּיבְיבְּים בְּבְּיבְּים בְּבְּיבְּיבְּים בְּבְיבְּים בְּבְּבְיבְּים בְּיבְּבְּיִים בְּבְּיבְּבְּיבְיבְּיִים בְּבְּבְּיבְּיבְּבְּיִים בְּבְּבְּבְּייִים בְּבְּיבְּבְּיִים בְּבְּבְּבְּיבְּים בְּבִּיבְיבְּים בְּבְּבְּבְיִים בְּבְּבְייִבְּייִבְּיבְּבִיים בְּבְּבְּבְּבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְּבְייִבְּים בְּבְי

^{18.} Β: ἐν ἀρχῆ εἰς παράταξιν πρὸς υἰς Β. ... †
(p. Ἰεδ.) ἐν ἀρχῆ (c. ΑΕΓΧ). 20. Β: ἐξῆλθον ... εἰς
παράταξιν πρὸς Β. κ. συνῆψαν αὐτοῖς ἐπὶ Γ. 21. Β:
ἀπὸ τῆς Γαβαὰ (c. ΑΕΓΧ). 22. ΒΓ: ἐνίσχυσαν (-σεν
ΑΧ). Α¹ Β* ὁ λαὸς († Χ² ΓΧ). Β: προςέθηκαν συνάψαι παράταξιν ... ὁπε συνῆψαν. 23. Β: ηρωίτησαν
... προςθαμεν ἐγγίσαι εἰς παράταξιν προς υἰς Β.
ἀδελφὲς ἡμῶν (c. ΑΕΓΧ). 24. Β: προςῆλθον (-λθοσαν ΑΕΓΧ). 25. Β: συνάντησιν ... ἀπὸ τ. Γ. ... ἀπὸ
υἰῶν Ἰαραηλ... ἐλκοντες (c. ΑΕΓΧ). 26-28. Β: ἤλδεν ... ἐκεῖ ἐνώπιον ... ὁλοκαντώσεις ... κυρίε, ὅτἐκεῖ ... καὶ Φ. ... ἐκείναις. Καὶ ἐττρώτ... λὲγ. (c.
ΑΓΧ). Β: προςθαμεν (-θήσω ΓΧ) ... εἰς παράταξιν πρὸς υἰὲς Β. ἀδελφὲς ἡμῶν (c. ΑΕΓΧ).

^{19.} B: bağ f. G. belagerten. 20. fcb. f. mit ihnen ju ftr. bei G. B.dW.vE: bie

Manner (von) 3fr. gogen aus. 21. tauf. Mann. dW.vE: firedten ... ju B. B: verberbten ... in ben Grund hinein.

^{22.} alles B. v. 3. B.dW: bas B., bie Manner (v.) 3. vE: Bolt ber Manner 3. B: ftartten fich u.

und fprachen: Wer foll vor uns binauf gieben, ben Streit angufangen mit ben Rinbern Benjamin? Der Berr fprach: Juba 19 foll anfangen. *Alfo machten fich bie Rinber Ifrael bes Morgens auf, und la-20 gerten fich vor Gibea. *Und ein jeber Mann von Ifrael ging beraus zu ftreiten mit Benjamin, und ichidten fich zu ftreiten 21 wiber Gibea. *Da fielen bie Rinber Benjamin beraus aus Gibea, und folugen bes Tages unter Israel zwei und zwanzig tau-22 fend ju Boben. *Aber bas Bolf, ber Mann von Ifrael, ermannete fich, unb rufteten fich noch weiter zu ftreiten an bemselben Ort, ba fie fich bes vorigen Tages 23 geruftet batten. "Und bie Rinber Ifrael jogen binauf und weineten vor bem Berrn bis an ben Abend, und fragten ben Berrn und fbrachen: Sollen wir mehr naben gu ftreiten mit ben Rinbern Benjamin, unfern Brubern? Der Berr fprach: Biebet binauf gu ihnen. 24 Und ba bie Rinber Ifrael fich machten an bie Rinber Benjamin bes andern Tages, 25 *fielen bie Benjaminiter heraus aus Gibea ibnen entgegen beffelben Tages, und schlugen von ben Rinbern Ifrael noch achtzehn taufend zu Boben, bie alle bas Schwert 26 führeten. *Da gogen alle Rinber Ifrael hinauf und alles Bolt, und kamen zum Hause Gottes, und weineten, und blieben bafelbft vor bem Berrn, und fafteten ben Tag bis gu Abend, und opferten Brandopfer und Dantopfer vor bem Berrn. 27 "Und bie Rinder Ifrael fragten ben Berrn (es war aber bafelbft bie Labe bes Bunbes 28 Gottes zu berfelbigen Beit, *und Binehas, ber Sohn Eleafars, Aarons Sohn, ftanb

ober foll ich ablaffen? Der Berr fprach: 22. A.A: Bolf ber Danner, U.L: am felben Drt. 26. A.A: bie gum Abenb.

bor ihm zu berfelbigen Beit), und fprachen:

Sollen wir mehr ausziehen zu ftreiten mit ben Rindern Benjamin, unfern Brubern,

28. A.A. ober follen mir.

fuhren fort fich 3. Streit ju ruften. dW.vE: ftellten fich wieber in Schlachtorbnung.

23. B: Soll ich ferner nahen 3. Str. wiber b. R. 8. meines Brubers. dW.vE: S. wir wieber anruden (bingiehen)

24. B: fic naheten. dW: Und fo n. f. vB: Darade

Polyglotten - Bibel. A. S. 2, 206 1, Abib.

1.1. Deum atque dixerunt: Quis erit in exercitu nostro princeps certaminis contra filios Benjamin? Quibus respondit Dominus: Judas sit dux vester. 1,2. spondit Dominus: Judas sit dux vester.

Gan. *Statimque filii Israel surgentes mane 19 castrametati sunt juxta Gabaa, *et 20 inde procedentes ad pugnam contra Benjamin, urbem oppugnare coeperunt. *Egressique filii Benjamin de 21 Gabaa occiderunt de filiis Israel die illo viginti duo millia virorum. sum filii Israel, et fortitudine et numero confidentes, in eodem loco, in quo prius certaverant, aciem direxerunt, *ita tamen, ut prius ascende-23 v.18.26 rent et flerent coram Domino usque ad noctem, consulerentque eum et dicerent: Debeo ultra procedere ad dimicandum contra filios Benjamin fratres meos, an non? Ouibus ille respondit: Ascendite ad eos et inite certamen. Cumque filii Israel altera die contra 24

filios Benjamin ad praelium processis-Gon. sent, eruperunt filii Benjamin de por- 25 tis Gabaa, et occurrentes eis tanta in illos caede bacchati sunt, ut decem 7.35. et octo millia virorum educentium *Quamob- 26 gladium prosternerent. rem omnes filii Israel venerunt in v.18..23. domum Dei, et sedentes flebant coram Domino, jejunaveruntque die illo usque ad vesperam, et obtulerunt Lev.1,3; ei holocausta atque pacificas victimas, et super statu suo interrogaverunt, 27 Eo tempore ibi erat arca foederis Jan. 22, 13 Dei *et Phinees, filius Eleazari filii 28 25,7.11; Aaron, praepositus domus. Consuluerunt igitur Dominum atque dixerunt: Exire ultra debemus ad pugnam contra filios Benjamin fratres nostros, an quiescere? Onibus ait

^{18.} S: Dominum.

^{27.} S: Domini.

^{25.} auch diefes zweiten I. ... tauf. Mann. (题ie B.21.)

^{26,} dW: gen Bethel?

^{27.} benn es w. baf. vE: Bunbeel. @.

^{28.} sber abl. (Bie B. 23.) dW: abftehen. A: aufboren.

מחר

כי

μου; Καὶ είπε χύριος 'Ανάβητε, ότι αύριον παραδώσω αύτον εν χειρί σου.

29 Καὶ έθηκαν οἱ υίοὶ Ἰσοαηλ ένεδρα τῆ Γαβαά κύκλφ, 30 και άνέβησαν οι viol 'Ισραήλ πρός υίους Βενιαμίν έν τη ήμέρα τη τρίτη, καὶ παρετάξαντο πρὸς τὴν Γαβαά, καθώς απαξ και απαξ. 31 Και εξήλθον oi υίοι Βενιαμίν είς απάντησιν του λαού, καί έξειλκύσθησαν έκ τῆς πόλεως, καὶ ἦρξαντο τύπτειν έχ τοῦ λαοῦ τραυματίας καθώς απαξ καὶ ἄπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἢ ἐστι μία ἀναβαίνουσα είς Βαιθήλ καλ μία άναβαίνουσα είς Γαβαά έν άγρφ, ώς εί τριάκοντα άνδρας έν τῷ Ἰσραήλ. 82 Καὶ είπαν οι vioi Beriauly. Προςκόπτουσιν ενώπιον ήμῶν, καθώς έμπροσθεν. Kal oi viol Topanl είπαν Φύγωμεν και έκσπάσωμεν αὐτοὺς έκ τῆς πόλεως εἰς τὰς όδούς. 83 Καλ πᾶς ἀνής Ίσραήλ ἀνέστη έκ του τόπου αύτου, καὶ παρετάξαντο ἐν Βάαλ Θαμάρ, καὶ τὸ ἔνεδρον Ίσραὴλ ἐπάλαιεν ἐκ του τόπου αὐτοῦ ἀπὸ Μαρααγαβέ. 34 Καὶ παρεγένοντο έξ έναντίας Γαβαά δέκα γελιάδες άνδρών έκλεκτών έκ παντός Ίσραήλ, καὶ ὁ πόλεμος έβαρύνθη, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν, ότι άφηπται αὐτῶν ή κακία. 85 Καὶ ἐτρόπωσε κύριος τον Βενιαμίν κατά πρόςωπον υίων Ἰσραήλ, καὶ διέφθειραν οἱ υἰοὶ Ἰσραήλ εν τῷ Βενιαμίν εν τῆ ἡμέρα εκείνη είκοσι καὶ πέντε γιλιάδας καὶ έκατὸν ἄνδρας. πάντες ούτοι σπώμενοι δομφαίαν. 86 Kal είδον οι νίοι Βενιαμίν δει εετρόπωνται, καί έδωκεν ανήρ Ίσραήλ τόπον τφ Βενιαμίν, ότι ηλπισαν έπὶ τὸ ένεδρον δ έταξαν πρὸς την Γαβαά. 37 Καὶ τὸ ένεδρον ωρμησε, καὶ έξεχύθησαν πρός τη Γαβαά, και επορεύετο τό

28. ΑΕΓΧ+ (p. μs) η ποπάσω. Β* ὅτι ... δώσω αὐτὲς εἰς χεῖρας ὑμῶν (c. Α al.). 30. Β: συνήψαν ... ως (c. ΑΓΧ). 81. Β: συνάντησιν ... ἐξεκενώθησαν ... πατάσειν ἀπό τ. λ. ... ως ... * (alt.) ἀναβ. εὶ τῷ ... ως το κρώτον ... ἐς κανώθησαν ... ἀπό τ. π. ... + (inf.) Καὶ ἐποίησαν οὕτω (c. ΑΕΓΧ). 82. Β: Πίπτεσιν ... ὑς τὸ κρώτον ... ἐκανώσωμεν ... ἀπὸ τ. π. ... + (inf.) Καὶ ἐποίησαν οὕτω (c. ΑΕΓΧ). 83. Β* Ἰσραηλ ... αὐτῶν ... συνήψαν ... ἐπήρχετο (c. ΑΕΓΧ). 34. Β: ἡλῆον ... παραταξις βαρεία ... φθάνει ἐπ΄ αὐτὲς (c. ΑΕΓΧ). 85. Β: ἐπάταξε ... Β. ἐνώπιον [ΑΕΓΧ] ... ὑίῶν] ... ἐπ τὲ Β. ... εἰλωον (c. ΑΕΓΧ). 36. Β: ἐπλήγησαν (τετρόπωνται ΓΧ). ΑΒ: τῷ Β. τόπ. (c. ΓΧ). Β: πρὸς τὸ ἔν... ἐθημαν ἐπὶ τῆ Γ. (c. ΑΕΓΧ). 37. Β: Καὶἐντῷ αὐτὲς ὑπομορῆσαι, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκινήθη, καὶ ἐξέτειναν ἐπὶ την Γ., καὶ ἐξεχύθη τὸ (c. ΑΕΓΧ).

וישם ישראל ארבים אל בנייישראל ביום הַשָּׁלִישֵׁי 31 הנבעה כפעם בפעם: וַיַּצָאָר בְנֵי בנימו לפראת הלם הנתקף מך ויחלו להכות מהלם חללים פפעםי בפעם במסלות אשר אחת עלה בית-אַל וָאַחֶת גַּבְעַׁתַה בַּשַּׂוֹה כִּשׁלשׁים 22 איש בישראל: ריאמרו בני בנימן נגפים הם לפנינו פבראשנה ורגי ישראל אמרף ננוסה ונתפנוהו מך 33 העיר אל־המספות: ישראל קמו מִמְּקוֹמוֹ וַיַּעַרְכִוּ בִּבַעַל 34 ממערה-גבע: ויבאף אכפים אים והמלחמה פבדה והם כא לחידעה פוינגעת צליהם הרצה: וַיִּבּׁת יהוה ואת־בנימו

אַחָהֶל וַיָּאמֵר יְחוֹה צַלֹּוּ

v. 31. דומ' דגרשה v. 32. דומ' דגרשה 29. Und 3. beftellete. B: ftellete. dW.vB.A: legte (hinterhalte).

ַרָּיִּפְׁשְׁׁמִׁנְּ אָלִ-דַיּנִּרְצֵׁטִּ רַּיִּמְשׁׁלֵּ בַאָרֵרְ אַשָּׁמֵּרְ שָּׁמִנְּ גַּלְרַבִּיּנְרְצֵה : וְנְאָלֵרְ דֵּנִיְמְשּׁׁיּ

וישחיתו בני ישראל בּבנימו בּיִים

תהוא עשרים וחמשה אלף ומאה

30. eben wie anvor. B: wie gu bem einen u. anb. mal. dW. vE: (bies Mal) wie b. vorigen Dale.

^{31.} eben wie zuvor ... auf ben Laubstraften. B: ließen sich abreißen. dW: treunten sich los. vR: wurzben abgeschritten. B: einige Berwundete vom B. zu erschlagen ... gebahnten Straßen ... hinaufgeht... gen G. auf bas Felb. dW: hinaufführet ... burch b. F. vE: führte auf bem F.

Biebet hinauf, morgen will ich fie in eure banbe geben.

Und bie Rinber Ifrael bestelleten einen 30 Sinterhalt auf Gibea umber, "und gogen alfo bie Rinber Ifrael binauf bes britten Tags an bie Rinder Benjamin, und rufteten fich an Gibea, wie zuvor zweimal. 31 * Da fubren bie Rinber Benjamin beraus bem Bolt entgegen, und riffen fich von ber Stabt, und fingen an ju ichlagen und gu vermunden bom Bolf, wie gubor zweimal, im Belbe auf zwo Stragen, beren eine gen Beth El, bie anbere gen Gibea 32 gebet, bei breißig Dann in Ifrael. *Da gebachten bie Rinber Benjamin: Sie finb gefchlagen vor une, wie vorbinbie Rinber Ifrael fprachen: Lagt uns flieben, bag wir fie von ber Stadt reigen *Da machten fich auf . 33 auf bie Strafe. alle Manner von Ifrael von ihrem Ort, und rufteten fich ju Baal Thamar. Und ber Binterhalt Ifraels brach hervor an 34 feinem Ort von ber Boble Baba, *unb tamen gegen Gibea gebn taufenb Mann, auserlefen aus bem gangen Ifrael, bag ber Streit bart marb, fle mußten aber nicht, 35 bağ fle bas Unglud treffen murbe. *Alfo folug ber herr Benjamin bor ben Rinbern Ifrael, bag bie Rinber Ifrael auf ben Tag verberbeten funf und zwanzig taufend und hundert Mann in Benjamin, bie alle bas 36 Schwert führeten. *Denn ba bie Rinber Benjamin faben, baß fle gefchlagen waren, gaben ihnen bie Manner Ifrael Raum, benn fie verliegen fich auf ben Ginterbalt, ben fie bei Gibea bestellet batten.

30. 31. U.L: wie vor zweimals. 34. U.L: aus gangem 3fr.

37 "Und ber Sinterhalt eilete auch und brach

hervor zu Gibea gu, und jog fich binan,

Ps.60,11. Dominus: Ascendite, cras enim tradam eos in manus vestras.

Posueruntque filii Israel insidias 29 9,25.Jos. 8,8.18. per circuitum urbis Gabaa, "et tertia 30 vice, sicut semel et bis, contra Benjamin exercitum produxerunt. *Sed 31 et filii Benjamin andacter eruperunt de civitate, et fugientes adversarios longius persecuti sunt, ita ut vulnerarent ex eis, sicut primo die et secundo, et caederent per duas semitas vertentes terga, quarum una ferebatur in Bethel et altera in Gabaa, atque prosternerent triginta circiter Jes. 8.5s. viros; *putaverunt enim solito eos 32 more cedere. Qui fugam arte simulantes inierunt consilium, ut abstraherent eos de civitate et quasi fugientes ad supradictas semitas per-Omnes itaque filii 33 ducerent. Israel surgentes de sedibus suis, tetenderunt aciem in loco, qui vocatur Jos. 8, 19. Baalthamar. Insidiae quoque, quae circa urbem erant, paulatim se aperire coeperunt *et ab occidentali ur- 34 bis parte procedere. Sed et alia decem millia virorum de universo Israel habitatores urbis ad certamina provocabant, ingravatumque est bellum contra filios Benjamin, et non intellexerunt, quod ex omni parte v.41. illis instaret interitus. *Percussitque 35 eos Dominus in conspectu filiorum Israel, et interfecerunt ex eis in illo die viginti quinque millia et centum •.25.15, viros, omnes bellatores et educentes *Filii autem Benjamin, 36 gladium. cum se inferiores esse vidissent, coeperunt fugere. Quod cernentes filii Israel dederunt eis ad fugiendum locum, ut ad praeparatas insidias devenirent, quas juxta urbem posuerant. Oui cum repente de latibulis sur-37 rexissent et Benjamin terga caedenti-

^{37.} A.A: hervor Gibea gu.

^{32.} Strafen. B.dW.vE: fprachen. B: abreißen auf b. gebahnten Str. dW: lostrennen ... auf b. Lanbstr. bin. vE: abfchneiben,

^{33.} v. dem Umtreis Sibea. dW: v. ber Plane v. G. B: nachbem G. fich entblößt hatte?

^{34.} Bene mußten. vE: Rampf. B.vE: murbe ichwer. B: bas Uebel an f. gelangen w. dW.vE:b. Berberben

^{32.} Al.: caedere.

fie erreichte. — 35. dW.vE: firedten nieber.
36. Denn die R. B. ... die Männer Ifrael gefchl. wären, weil ste B. R. g. dW: Da jahrn ... fie geschl. waren, n. daß b. Göhen B. gewichen waren vor B., weil f. f. verl. — 37. eilete, u. fiel an G. ein, u. a. hindurch. dW: Die im h. ... brachen hervor gegen G., u. ber h. befehte. vE: breitete sich aus.

Bellum contra Benjaminitas.

ένεδρον, και ἐπάταξαν όλην την πόλιν ἐν στόματι φομφαίας. 88 Καὶ ή συνταγή ην ανδρί Ισραήλ πρός το ένεθρον μάγαιρα, του άνενέγκαι αύτούς πυρόν του καπνού από της πόλεως. ³⁹ Καὶ ἀνέστρεψεν ἀνηρ Ἰσραηλ ἐν τῷ πολέμφ, καὶ Βενιαμίν ήρκται τοῦ τύπτειν τραυματίας έν τῷ ἀνδρὶ Ἰσραηλ ώς εὶ τριάκοντα ἄνδρας, ότι είπαν. Πλήν τροπούμενος τροπούται αὐτός έναντίον ήμων, καθώς ὁ πόλεμος ὁ έμπροσθεν. 40 Καὶ ὁ πύρσος ήρξατο ἀναβαίνειν έκ τῆς πόλεως, στύλος καπνού, και ἐπέβλεψε Βενιαμίν οπίσω αυτου, καὶ ίδου ἀνέβη συντελεια της πόλεως είς τον ουρανόν. 41 Καὶ ἀνηρ Ίσραήλ απέστρεψε, καλ έσπευσεν ανήρ Βενιαμίν, και είδεν ότι ήπται αύτοῦ ή κακία. 42 Καί δαλιναν ενώπιον άνδρὸς Ισραήλ είς την όδὸν τῆς έρήμου, 'καὶ έφυγον', καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν αυτόν, και οι από των πόλεων διέφθειραν αύτὸν ἐν μέσφ αὐτῶν. 43 Καὶ κατέκοψαν τον Βενιαμίν, καταπαύσαι αὐτον κατάπαυσιν. καὶ κατεπάτησαν αὐτὸν ἔως έξ ἐναντίας Γαβαά απο ανατολών ήλίου. 44 Καὶ έπεσαν απο Berεαμίν όπτω και δέκα γιλιάδες ανδρών οι πάντες ούτοι άνδρες δυνατοί.

45 Καὶ έξέκλιναν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔφημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν Ρεμμών, καὶ ἐκαλαμήσαντο αὐτὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν, καὶ κατέβησαν ὁπίσω αὐτοῦ ἔως Γεδᾶν, καὶ ἐπάταξαν έξ αὐτοῦ διςχιλίους ἄνδρας. 46 Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες ἐν τῷ Βενιαμὶν εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ὁριφαίαν ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη, οἱ πάντες οὐτοι ἄνδρες δυνατοί. 47 Καὶ ἔξέκλιναν

38 וַיַּךְ אָת־בֶּל־הַעֵּיר לְפִי־חַוּרֶב: וְהַמּוֹעֵּד קיה לאיש ישראל עם־הארב הרב להבלותם משאת העשו מו-העיר: אַיש־יִשֹרָאֵל ובנימו החל להפות חללים באישר יִשְׂרָאֵל כִּשָׁלשִׁים אִישׁ כֵּי אַמְרֹוּ אַהְ נגות נבת הרא לפנינו בפלחמה ם הראשנה: והמשאת החלה לעלות -הַצֵיר עַמִּיד עָשֵׁן וַיַּפֵן בִּנִימִן כליל-העיר ישראל ו השמימה: ואים רַיִּבַּהַל אַישׁ בִּנִימַן כֵּי רָאָה כַּי־נַגִּעַה רַיִּפְנֹר לפני יו הַרַעָה: ישראל אַל־דֶּרֶהְ הַמִּדְבָּר וְהַמִּלְחָמֵה הָּדְבָּיקַתָּהוּ וַאָּשָׁרֹ מֲהַעָּרִים מַשִּׁחִיתִים 43 אותו בתוכו: הַרְדִיפָּהוּ מִנוּחָה הַדְרִיכָהוּ עֵד נְכַח <u> 44 הַבָּבְעֵה מִמְּזְרַח־שַּׁמֵשׁ: רַיִּפְּלוֹ מִבְּנִימִׁן</u> שָׁמְנָה־עַשָּׁר אֵלֶף אִישׁ אַת־כָּל־אֵלֶה

אַלָּה אָנְשֵׁי־חַיִלּי נַיְּפְּנִה נַיְּפְּנֵה הַמִּדְבְּּרְהֹ אֶל־בֶּסְכֹּע אָלָף אִישׁ שְׁלֵף חֶרֶב בַּיְיֹם הִהְּהִּא אֶת־ אַלָּפִים אִישׁ וַיִּדְבִּיקּה אִקְפִּים אִישׁ: וַיְהִהֹּ אַלְפִים אִישׁ וַיִּדְבִּיקׁה אִקְרִה הַתְּדְרָה אַלֶּפִים אִישׁ וַיִּדְבִּיקׁה אִקְרָה הַתְּדְרָה אַלֶּפְים אִישׁ שְׁלֵף חֶרֶב בַּיְיִם הַהְּהָא אֶת־ אַלֶּף אִישׁ שְׁלֵף חָיָּבְּים הַמִּיִּה בִיִּיִם הַתְּבָּרִה הַיִּבְּנְים הַתְּבְּרָה הַמִּיבּים הַ

41, m. b. MR. B. wurden beftargt. B: erfchrafen.

^{37.} Β* όλην († ΑΕΓΧ). 38. Β: Καὶ σημαῖον ην τοῖς νίοῖς Ἰσραηλ μετὰ τε ἐνέδρε τῆς μάχης ἀνενέγκαι αὐτ. σύσσημον καπν. 39. Β: Καὶ εἰδον οἱ νίοὶ Ἰσραηλ, ὅτι προκατελάβετο τὸ ἔνεδρον τὴν Γιαβαά, καὶ ἔστησαν ἐν τῆ παρατάξει, κ. Β. ηξέατο πατάσειν ... ἐν ἀνδράσιν ... ὡς ... Πάλιν πτώσει πίπτεσιν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἡ παράταξις ἡ πρώτη. 40. Β: Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπὶ πλεῖον ἐπὶ τ. π. ὡς στ. ... ἔως ἀρανε. 41. Β: ἐπέστρεψε ... ἔσκεσσαν ἄνδρες ... ὅτι εἰδον ὅτι συνήντησεν ἐπὶ αὐτὰς ἡ πονηρία. 42. Β: ἐπέβλεψαν (ἔκλιναν Α²ΕΧ) ... νίῶν (ἀνδρ. ΑΕΓΧ) ... ἡ παράταξις ἔφθασεν ἐπὶ αὐτὰς ... διέφθειραν αὐτὰν ἀπὸ Νονὰ κατὰ πόδα αὐτὰ εῶς ἀπέναντι Γ. πρὸς ἀνατολὰς ἡλία. 44. Β: ἔπεσον (c. ΑΓΧ) ... ὁ δυνάμεως (c. ΑΕΓΧ). 45. Β: Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοικοὶ καὶ ἔφευγον ... τε ἢρ. κ. ἐξ ἀὐτῶν οἱ νίοὶ Ἰσραηλ εως ... ἐξ αὐτῶν (c. ΑΓΧ). 46. Β: ἀπὸ Β. ... * (εq.) καὶ ... ἐλκόρλεψαν οἱ λοιποὶ (c. ΑΓΧ).

^{38.} der D., daß f. follten einen farten R. v. b. St. auffteigen laffen. Bihatten bie Zeit bestimmt mit b. H. dw: bas verabredete Zeichen. vE: h. dem h. diefes J. gegeben. B: eine große Flamme mit R.... aufgehen dw: "Rache, daß f. eine gr. R. Dolfe emporft. I. aus b. St." (vE: Laß, wenn man sie hinaufgelodt hat ...?)
39. ju fchl. n. verwunden.

^{40.} ju erh. ftract aufwärts v. b. St. eine Canle Rauche. B: bie Flamme f. an aufjuft. ... als eine S. v. R. dW: bie Bolte ... eine R. Saule. vE: ber Brand? dW: [in Fener] auf.

und ichlug die gange Stadt mit ber Scharfe 38 bes Schwerts. *Sie hatten aber eine Loofung mit einander, die Manner von Ifrael und ber hinterhalt, mit bem Schwert über fle zu fallen, wenn ber Rauch von ber Stabt 39 fic erbobe. *Da nun bie Danner von Ifrael fich wanbten im Streit und Benjamin anfing ju ichlagen, und verwundeten in Ifrael bei breifig Dann, und gebachten: Sie find vor uns gefchlagen, wie im vorigen 40 Streit; "ba fing an fich ju erheben von ber Stabt ein Rauch, ftrade über fic. Und Benjamin wandte fich binter fich, und flebe, ba ging bie Stabt gang auf gen 41 Simmel. *Und bie Danner von Ifrael wanbten fich auch um, und erschreckten bie Danner Benjamin, benn fle faben, bag 42 fie bas Unglud treffen wollte, *und wanbten fich vor ben Mannern Ifrael auf ben Weg gur Bufte. Aber ber Streit folgte ihnen nach, bagu, bie von ben Stabten binein gefommen waren, bie verberbeten fie barin-"Und fie umringeten Benjamin, und jagten ibm nach bis gen Menuah, und gertraten fie bis vor Gibea, gegen ber 44 Sonnen Aufgang. *Und es fielen von Benjamin achtzehn taufend Dann, bie alle ftreitbare Danner maren.

45 Da wandten fie fich und flohen zu ber Bufte an den Fels Rimmon; aber auf berfelben Straße schlugen fie fünf tausend Mann, und folgeten ihnen hinten nach bis gen Gibeom, und schlugen ihrer zwei 46 tausend. * Und also fielen des Tages von Benjamin fünf und zwanzig tausend Mann, die das Schwert führeten und alle streitbare 47 Männer waren. * Rur sechs hundert Mann

Jos. 8,19. bus daret, ingressi sunt civitatem et percusserunt eam in ore gladii. gnum autem dederant filii Israel his. quos in insidiis collocaverant, ut postquam urbem cepissent, ignem accenderent, ut ascendente in altum fumo captam urbem demonstrarent. *Ouod cum cernerent filii Israel in 39 ipso certamine positi (putaverunt enim filii Benjamin eos fugere et instantius persequebantur, caesis de exercitu eorum triginta viris) *et 40 viderent quasi columnam fumi de civitate conscendere; Benjamin quoque aspiciens retro, cum captam cerneret civitatem et flammas in sublime ferri: qui prius simulaverant fugam, versa 41 facie fortius resistebant. Quod cum vidissent filii Benjamin, in fugam versi sunt *et ad viam deserti ire coepe- 42 runt, illuc quoque eos adversariis persequentibus. Sed et hi, qui urbem suc-J. cenderant, occurrerunt eis. *At- 43 que ita factum est, ut ex utraque parte ab hostibus caederentur, nec 'erat ulla requies morientium. Ceciderunt atque prostrati sunt ad orientalem plagam urbis Gabaa. * Fuerunt 44 autem, qui in eodem loco interfecti sunt, decem et octo millia virorum. omnes robustissimi pugnatores.

Quod cum vidissent, qui remanse-45
rant de Benjamin, fugerunt in solitudinem et pergebant ad petram, cujus
vocabulum est Remmon. In illa quoque fuga palantes et in diversa tendentes occiderunt quinque millia virorum; et cum ultra tenderent, persecuti sunt eos et interfecerunt etiam
alia duo millia. *Et sic factum est, 46
ut omnes, qui ceciderant de Benjamin
in diversis locis, essent viginti quin*.17.2. que millia, pugnatores ad bella promptissimi. *Remanserunt itaque de 47

40. S: viderunt.

40. A.A: bie gange Stabt auf.

vE: geriethen in Berwirrung. (Bgl. 20. 34.)
42. v. d. St. Tamen, die fielen unter fie u. verb.
fie. dW: f. ihnen auf b. Tuße nach. B: holte fie ein.
vE: b. Rampf verfolgte fie. dW: [benachbarten] St.
machten f. bei fich nieder. vE: in ihrer Mitte. B: verb.
f. mitten unter fic.

^{43.} ihm nach, u. gertr. f. gang gemächlich. dW: in Rube erreichten f. fie. vE: traten ihn nieber ohne Dube.

^{45.} auf ben Straften ... noch fünft. B.vR: hielten (noch) eine Rachlefe v. ihnen ... (v.) 5000 M. dW: erfchl. v. ihnen jur R.

καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν Ρεμμών έξακόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῷ πέτρα Ρεμμών τετράμηνον. 48 Καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπέκλεισαν τοὺς υίοὺς Βενιαμίν, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ἐρμφαίας ἀπὸ πόλεως ἐξῆς καὶ ἔως κτήνους καὶ ἔως παντὸς τοῦ εὐρηθέντος εἰς πάσας τὰς πόλεις, καὶ τὰς πόλεις τὰς εὐρεθείσας ἔξαπέστειλαν ἐν πυρί.

XXI. Kai arno Isquit augorer er Masσηφά, λέγοντες. Ανήρ έξ ήμων ού δώσει την θυγατέρα αύτου τφ Βενιαμίν είς γυναίκα. 2 Καὶ παρεγένετο ὁ λαὸς εἰς Βαιθήλ, καὶ έκαθισαν έκει έως έσπέρας ένώπιον του θεού, καί επήραν την φωνήν αύτων και έκλαυσαν κλαυθμόν μέγαν, ³ καὶ εἶπαν 'Ινατί, πύριε ό θεός Ισραήλ, έγενήθη αυτη έν τῷ Ισραήλ, του επισκεπήναι σήμερον έν τῷ Ισραήλ φυλήν μίαν; 4 Καὶ έγένετο τῆ ἐπαύριον, καὶ ώρ-Φρισεν ὁ λαός, καὶ ἀκοδόμησαν έκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου. 5 Καὶ είπαν οἱ νὶοὶ Ἰσραήλ Τίς ὁ μη αναβάς έν τη έκκλησία έκ πασών φυλών 'Ισραήλ πρός κύριον; "Οτι δρκος μέγας ήν τφ μη αναβάντι πρός κύριον είς Μασσηφά, λέγοντες· Θανάτφ ἀποθανείται. 6 Καὶ παρεκλήθησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ πρὸς Βενιαμίν άδελφὸν αὐτῶν, καὶ εΙπαν ᾿Αφήρηται σήμερον φυλή μία έξ Ίσραήλ. 7 εί ποιήσωμεν τοῖς ύπηλειφθείσεν είς γυναϊκας; Καὶ ἡμεῖς ώμόσαμεν εν κυρίφ, του μή δουναι αύτοις άπο των θυγατέρων ήμων είς γυναϊκας. 8 Kal είπαν Τίς μία των φυλών Ίσραήλ, ήτις ούκ ανέβη πρός κύριον είς Μασσηφά; Καὶ ίδοὺ ούχ ήλθεν άνηρ είς την παρεμβολήν από Ιαβείς

הַעָּרֵים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחִי בָאֵשׁ: עַד־בְּהַמְּׁת עֵד כְּל־הַנִּמְצֵא גַּם כְּל־ בְּנְיָמִן וַיַּכִּים לְפִי־חָרֶב מֵעַיר מְתֹם איש וַיִּשְּׁהם לְפִי־חָרֶב מֵעַיר מְתֹם אָרבּנְיִמוֹ וַיִּבְּיִם לְפִי־חָרֶב מֵעַיר מְתֹם עַד־בְּהָמָן וַיַּבְּיִם לְפִי־חָרֶב מֵעַיר מְתֹם אָרבּנְיִמוֹ וַיִּבְּיִם לָפִי־חָרֶב מֵעַיר מְתֹם אָרבּנֶלִת הְנִיּמְבָּאוֹת שִׁלְּחַיּ בָאֵשׁ:

נשבע במצפה ואיש ישראל אבד. לאמר איש מפפף לאיתו בתו לבנימו 2 לאשה: ויבא העם בית־אל וישבו שם עדהערב לפני האלהים וישאו למה יהוה אלהי זאת בישראל להפקד היום מישראל 4 שכם אחד: ויחי מפחרת וישפימו הַנָּם וַיָּבְנוּ־שָׁם מָזָבַּת וַיִּצְלָוּ עלות ה ושלמים: ויאמרו בני ישראל מי לאיעלה בפהל מכלישבטי יִשְׂרָאֵל אָלִייָהוָה כִּיֹ הַשָּׁבוּעָה הַגִּּדוֹלֵה 6 המצפה לאמר מות יומת: ויכחמו בני יְשַׂרָאָל אָל־בּנִיַמון אחיו וַיְּאֹמַרֹוּ ואַנַחַנוּ נִשְׁבַּענוּ בִיחוֹה לבלתי -המחנה מיבש גלעד אל

^{41.} B: τε P. ... * τη ... τέσσαρας μήνας (c. ΑΕΓΧ).

48. B: οἱ νἱοὶ Ἰ. ἐπέστραψαν πρός νἰ. ... (pro ἐξῆς)

Μεθλά ... ενρισκομένε ... ἐνέπρησαν (c. ΑΧ al.).

1. B: οἱ νἱοὶ Ἰ. ... ἀμοσαν ... (eti. in seqq.) Μασσηφάθ ... * τὴν (c. ΑΓΧ). 2. B: ἦλθεν (παρεγένετο Χ; ΑΕΓΧ: -γάνοντο) ... ἦραν * τὴν (c. ΑΓΧ). 3. B: Εἰς τί, κύρ. θεὰ Ἰ. ... * (pr.) ἐν τῷ Ἰ. ... απὸ Ἰ. (c. ΑΕΓΧ).

6. Β: Τἰς ἐκ ἀνέβη ... ἀπὸ πασῶν ... ὁ ἔρκ. ... τοῖς ἐκ ἀναβεβηκός ... θ. θανατωθήσεται (c. ΑΕΓΧ).

6. Β: Ἐξεκόπη ... ἀπὸ Ἰσρ. (c. ΑΕΓΧ).

7. Β + (p. ποιήσ.) αὐτοῖς τοῖς περισσοῖς (* ΑΕΓΧ).

8. Β: Τἰς ἐκ ἀνός τοῖς περισσοῖς (* ΑΕΓΧ).

8. Β: Τἰς ἐκ ἀκὸς (c. ΑΕΓΧ).

^{47.} dW.vE: bl. auf bem F.
48. Lente in Stabten n. B. B: sowohl bie St. mit ben L. ale auch dW: von St. mit Menfchen bis jum B. vE: in ben St., M., B. u. Alles w. fich fanb. dW: vorfanb. B: ja A. w. angetroffen wurbe ... seten f. in Feuer! dW.vE: stedten fie in Brand.

wandten fich und floben gur Bufte, gum Rele Rimmon, und blieben im Rele Rim-48 mon vier Monate. * Und bie Manner Ifrael tamen wieber ju ben Rinbern Benjamin, und ichlugen mit ber Scharfe bes Sowerts bie in ber Stabt, beibes Leute und Bieb, und alles was man fand, und alle Stabte, bie man fand, verbrannte man mit Reuer.

XXI. Die Manner aber Ifrael hatten gu Migpa gefchworen und gefagt: Niemand foll feine Tochter ben Benjaminitern gum 2 Beibe geben. *Und bas Bolt fam ju bem Baufe Gottes, und blieb ba bis gu Abend bor Gott, und hoben auf ihre 3 Stimme und weineten febr, *und fbrachen: D Berr, Gott von Sfrael, warum ift bas gefcheben in Ifrael, bag beute eines Stammes von Ifrael weniger geworben ift? 4 Des anbern Morgens machte fich bas Wolf frube auf und bauete ba einen Altar, und opferten Brandopfer und Danfopfer. 5 * Und bie Rinber Ifrael fprachen: Wer ift irgend von ben Stammen Ifrgel, ber nicht mit ber Gemeine ift berauf gefommen gum Berrn? Denn es war ein großer Gib gefcheben, baß, wer nicht hinauf fame gum Berrn gen Digpa, ber follte bes Tobes 6 fterben. *Und es reuete bie Rinder Ifrael über Benjamin, ihre Bruber, und fprachen: Beute ift ein Stamm von Ifrael abgebrochen. 7 *Bie wollen wir ihnen thun, daß bie Uebrigen Beiber friegen? Denn wir haben geschworen bei bem Berrn, bag wir ihnen von unfern Tochtern nicht Beiber geben. 8 "Und fbrachen: Wer ift irgend von ben Stämmen Ifraels, die nicht hinauf getommen find jum herrn gen Digpa? Und fiebe, ba war Riemand gewesen im Lager

47. U.L: Monben. 1. A.A: Die Manner Ifraels aber. 2. A.A: jnm Abend.

omni numero Benjamin, qui evadere et fugere in solitudinem potuerunt, 21.13. sexcenti viri, sederuntque in petra Remmon mensibus quatuor. * Re- 48 gressi autem filii Israel omnes reliquias civitatis, a viris usque ad ju-Jos. 8,26. menta, gladio percusserunt, cunctasque urbes et viculos Benjamin vorax flamma consumpsit.

Juraverunt quoque filii Israel 1,11; in Maspha et dixerunt: Nullus nostrum 21,7:16 dabit filiis Benjamin de filiabus suis uxorem. *Veneruntque omnes ad 2 Jes. 18.1. domum Dei, in Silo, et in conspectu ejus sedentes usque ad vesperam levaverunt vocem et magno ululatu 30,26.32. coeperunt flere, *dicentes: Quare, Domine Deus Israel, factum est hoc malum in populo tuo, ut hodie una tribus auferretur ex nobis? * Altera 4 autem die diluculo consurgentes ex-

20,26., struxerunt altare, obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas, et 5 dixerunt: Quis non ascendit in exercitu Domini de universis tribubus Israel? Grandi enim juramento se constrinxerant, cum essent in Maspha, interfici eos qui defuissent. * Ductique 6 poenitentia filii Israel super fratre suo Benjamin coeperunt dicere: Ablata est tribus una de Israel; * unde 7

uxores accipient? omnes enim in v.1.18. commune juravimus, non daturos nos his filias nostras. * Idcirco 8 dixerunt: Quis est de universis tribubus Israel, qui non ascendit ad Dominum in Maspha? Et ecce, inventi sunt habitatores Jabes Galaad in illo

5. Al.: in exercitum.

6. dW: betrübfen fic. B.dW: ihren Bruber. vE: batten Reue megen B. ihres Br. B: abgehauen. dW.vE: ausgerottet (aus) 3. A: hinweggenoms

^{1.} Riem. von und. vE: Rein Mann ... einem Benfaminiter.

^{2.} vE: ging. dW: gen Bethel?
3. B: ein St. aus 3. gemiffet wirb. dW.vE: von 3. vermißt w. e. (ganger) St.

^{5.} B: ift es, ber in ber Berfamml. v. allen dW.vE: in bieB. vE: Schwur. dW:ber große Schw. war gethan. B: über ben(jenigen) ber nicht. vE: bem, welcher ... war. B: bag fie gesprochen. dW: man fprach. vE: inbem m. gefagt hatte. B.dW.vE: er foll (allerbings) getöbtet werben.

^{7.} B: Bas werben w. ihnen th., bie noch übrig finb, ber 2B. halber? dW: follen w. th. mit ben Uebrigs gebliebenen wegen ...? vE: mit beneu machen, b. noch åbr. find, rūckfichtl. ...?

^{8.} ber nicht ... ift ... Riem. jum Lager. B.dW: ins Deer (jum Deere) ... vE: jum Lager.

XXI.

Benjaminitarum raptus virginum.

Γαλαάδ είς την εκκλησίαν. ⁹ Καὶ επεσκέπη ὁ λαός, καὶ ίδοὺ οὐκ έστιν έκεῖ ἀνηρ ἀπὸ τών κατοικούντων Ἰαβείς Γαλαάδ.

10 Καὶ ἀπέστειλαν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα γιλιάδας ανδρών από των υίων της δυνάμεως. καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς, λέγοντες. Πορεύθητε καὶ πατάξατε 'πάντας' τοὺς κατοικοῦντας Ίαβεϊς Γαλαὰδ έν στόματι φομφαίας, και τάς γυναϊκας καὶ τὸν λαόν. 11 Καὶ ούτος ὁ λόγος οι ποιήσετε. Παν άρσενικόν και πασαν γυναϊκα γινώσχουσαν χυίτην άρσενος αναθεματιείτε, τας δε παρθένους περιποιήσεσθε. Και εποίησαν ούτως, 12 και εύρον από των κατοικούντων Ίαβεῖς Γαλαάδ τετρακοσίας νεάνιδας παρθέτους, αι ούκ έγνωσαν άνδρα είς κοίτην άρσενος, καί ήγαγον αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν είς Σιλώ η έστιν έν γη Χαναάν. 18 Kal απέστειλε 'πᾶσα' ή συναγωγή καὶ ελάλησεν πρὸς τούς υίους Βενιαμίν τους έν τῆ πέτρα 'Ρεμμών, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. 14 Καὶ ἀπέστρεψε Βενιαμίν πρός τούς υίους Ίσραήλ έν τῷ καιρφ έκείνφ, καὶ έδωκαν αὐτοῖς τὰς γυναῖκας ας έζωοποίησαν από των θυγατέρων Ίαβεις Γαλαάδ, καλ ούκ ήρκέσθησαν αύτοζς. ό λαός παρεκλήθη τῷ Βενιαμίν, ὅτι ἐποίησε κύριος διακοπήν έν ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ.

16 Καὶ εἶπαν οι πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς Τί ποιήσωμεν τοῖς ἐπιλοίποις εἰς γυναϊκας; ὅτι ἡφάνισται ἀπὸ Βενιαμὶν γυνή. 17 Καὶ εἰπαν Κληφονομία διασεσωσμένητῶν Βενιαμίν, καὶ οὐ μὴ ἔξαλειφθήσεται φυλὴ ἔξ Ἰσραήλ, 18 καὶ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναϊκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ἀμόσαμεν οἱ υίοὶ Ἰσραήλ, λέγοντες Ἐπικατάρατος ὁ διδοὺς γυναϊκα τῷ Βενιαμίν. 19 Καὶ εἶπαν Ἰδοὺ ἐορτὴ τῷ κυρίφ ἐν Σιλῶ ἀφὶ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἢ ἐστιν ἀπὸ βορὰᾶ τῆς Βαιθήλ, κατ ἀνατολὰς ἡλίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀναβαινούσης ἀπὸ Βαιθήλ εἰς Συχεμ, καὶ ἀπὸ νότου τῆς

הַּפְּהֵל: וַיִּתְּפָּקֵד הָעֵם וְהִנַּה אֵין־שְׁםֹ
 אַישׁ מיִּוֹשְׁבִי יַבשׁ נַּלְשֵד:

וֹיְאֹמְרוּ זִקְנֵי הֵעֵּדְה מַה־נְּצְשָׁה לַּנְּיִּתְרִים לְנִשְׁים כַּירִשְׁתְּה מַה־נְּצְשָׁה 17 אִשְׁה: וַיִּאִמְרוּ יִּיְשָׁת פְּלֵישָׁה לְבִנְיתִוּ 18 וְלָאִ־יִּמְתֹּה שָׁבֶט מִישְׁרָאֵל: וְאָנַחְנוּ פִי־נִּשְּׁבְעוּ בְנִי־יִשְׁרָאֵל לֵאִמֹר אָרְוּר 19 לֹאִ־נּיְּכֵל לֵתְתּ־לָתֶם נָשִׁים מִבְּנוֹתֵינוּ בְּיִבְנִים לְבָיִימוּ וֹיִאִמְרֹוּ הִנֵּה חַבר יְהֹוֹה בְּשִׁבְּעוּ בְנִיִּייִשְׁרָאֵל לֵאִמֹר אָרְוּר יְהֹוֹה בְּשִׁלוּ מִיְנִימוּ וְיִּאֹמְרֹוּ הִנֵּה חַבר יְהֹוֹה בְּשִׁנְה לְבִית־אֵל מִוְרְחֵה הַשָּּמָשׁ לַמְסִפְּׁה הֵעלֵה מִבִּית־אֵל שְׁכֶּמָה לַמְסִפְּּׁה הֵעלֵה מִבִּית־אֵל שְׁכֶּמָה לַמְסִפְּּׁה הֵעלֵה מִבְּיתֹם בְּיִבְּיתוֹ

^{9.} Β* iδè ... ην ... ἀπὸ οἰκέντων. 10. Β: ἀπείστει λεν ... * τῶν ... Πορεύεσθε ... * πάντας ... οἰκέντας ... ἀκοιστει ... * κ. τ. γ. κ. τ. λ. 11. Β: Καὶ τῦτο ποιήσετε ... ἄρσεν ... εἰδυίαν. 12. Β: ἀπὸ οἰκέντων ... αἴτινες ... ηνεγκαν ... (ρτο ῆ ἐστιν) τὴν. ΑΒ (eti. al.): Σηλὼμ. 13. Α² Β: ἀπόστειλαν (-λεν Α¹ ΕΧ). ΑΒ: ἐλάλησαν (-σε ΕΧ). Β* (alt.) τὸς († Α² ΓΧ). ΑΒ: ἐκάλεσαν (-σν Χ). 14. Β: ἐπόστρεψε ... † (ρ. αὐτοῖς) οἱ υἰοὶ Ἰσραηλ. ΑΒ rell.: καὶ ῆρεσεν αὐτοῖς ἐτως. 15. Β † (α. τῷ) ἐπὶ (* ΑΓ). 16. Β: εἰπον ... περισσοῖς ... ἡφανίοθη. 17. Β: διασωζομένων ... κ. ἐκ ἐζ... ἀπὸ Ἰ. (ο. ΑΓΧ). 18. Β: ὅτι (pro καὶ) ... ἐν υἰοῖς Ἰ. 19. Βὶ Ἰδὲ δη ἐ. κυρίν.

^{8.} der G. getommen v. 3. B.dW: aus 3. in G. gur Berfammlung. vE: in die B.

^{9.} B: U. b. B. wurde gezählet. dW: gemuftert. vE: man mufterte.

^{10.} B.dW: auch (und) bie Beiber n. (bie) R.
11. dW.vE: alle Mannlichen. vE: u. a. Beiblichen!
B: bie eines Mannes Beischlaf erfannt. dW.vE: mannl. B. erfahren haben. vE: ber gottverschwornen Bertilgung hingeben.

9 ber Bemeine von Jabes in Bileab. *Denn fle gableten bas Bolt, und fiebe, ba mar fein Burger ba von Jabes in Bileab.

Da fandte bie Bemeine awolf taufenb Dann babin von ftreitbaren Dannern, und geboten ihnen und fprachen: Bebet bin, und ichlaget mit ber Scharfe bes Schwerts bie Burger ju Jabes in Gileab, mit Beib

11 und Rinb. *Doch alfo follt ihr thun: Alles, mas mannlich ift, und alle Beiber, bie beim Manne gelegen finb, verbannet.

12 "Und fie fanben bei ben Burgern ju Jabes in Bilead vierbundert Dirnen, Die Jungfrauen und bei teinem Manne gelegen waren; bie brachten fie ins Lager gen Silo, bie ba liegt im Lanbe Canaan.

13 *Da fanbte bie gange Bemeine bin, und lieg reben mit ben Rinbern Benjamin, bie im Fels Rimmon waren, und riefen fie

14 friedlich. "Mfo tamen bie Rinber Benjamin wieber zu berfelbigen Beit, und fie gaben ihnen bie Beiber, bie fie hatten erbalten von ben Beibern ju Jabes in Gileab,

- *Da 15 und fanben teine mehr alfo. reuete es bas Bolt über Benjamin, bag ber Berr einen Rig gemacht hatte in ben Stämmen Ifraels.

Und bie Welteften ber Gemeine fprachen: Bas wollen wir thun, dag bie Uebrigen auch Beiber friegen? benn bie Beiber in

17 Benjamin find vertilget. *Und fprachen: Die Uebrigen von Benjamin muffen ja ihr Erbe behalten, bag nicht ein Stamm aus-

18 getilget werbe von Ifrael. *Und wir tonnen ihnen unfere Tochter nicht zu Beibern geben, benn bie Rinder Ifrael haben gefcworen und gefagt: Berflucht fei, ber

19 ben Benjaminitern ein Beib gibt. *Unb fie fprachen: Siehe, es ift ein Jahresfeft bes herrn zu Silo, bie zu mitternachtmarts liegt gegen Beth El, gegen ber Sonnen Aufgang, auf ber Strafe, ba man hinauf gebet von Beth El gen Sichem,

exercitu non fuisse. * (Eo quoque 9 20.12 tempore, cum essent in Silo, nullus ex eis ibi repertus est.)

Miserunt itaque decem millia, viros 10 robustissimos, et praeceperunt eis: Dt. 13, 15. Ite et percutite habitatores Jabes Galaad in ore gladii, tam uxores quam parvulos eorum. *Et hoc erit 11 quod observare debebitis: Omne generis masculini et mulieres, quae cognoverunt viros, interficite, virgines autem reservate. * Inventaeque 12 sunt de Jabes Galaad quadringentae virgines, quae nescierunt viri thorum. v.19.. et adduxerunt eas ad castra in Silo in terram Chanaan. * Miseruntque 13 nuncios ad filios Benjamin, qui erant 30,47. in petra Remmon, et praeceperunt eis, ut eos susciperent in pace. *Ve- 14 neruntque filii Benjamin in illo tempore, et datae sunt eis uxores de filiabus Jabes Galaad; alias autem non repererunt, quas simili modo traderent. * Universusque Israel 15 valde doluit et egit poenitentiam super interfectione unius tribus ex

Dixeruntque majores natu: Quid 16 faciemus reliquis, qui non acceperunt uxores? omnes in Benjamin feminae conciderunt, * et magna nobis cura 17 ingentique studio providendum est, ne una tribus deleatur ex Israel. * Filias enim nostras eis dare non 18 possumus, constricti juramento et maledictione, qua diximus: Maledictus qui dederit de filiabus suis uxorem Benjamin. * Ceperuntque consilium 19 atque dixerunt: Ecce, solemnitas

19,31... Domini est in Silo anniversaria, quae et ad orientalem plagam viae, quae de Bethel tendit ad Sichimam, et ad

Israel.

^{13.} U.L: riefen ihnen. 14. U.L: von ben Beis 19. U.L. Jahrfeft. bern Jabes.

^{12.} dW.vE.A: 400 3nngfr.

^{13.} dW.vE: verfünbigte(n) ihnen Frieben.

^{14.} bei Leben erh fanben ihnen t. dW.vE: am E. gelaffen. vE: aber fle f. für fle nicht eben fo viel. dW: reichten für f. n. hin. B:es war ihrer alfo n. genug für fie. - - 15. Bgl. B. 6. 16. (Bgl. B. 7.) B.dW: aus B. vE: von.

^{13:} S: ut eas.

^{17.} Die Entrouuenen. B: Der Entr. Erbichaft gehort bem B. dW: Das Gigenthum ift ber Geret: teten v. B. vE: Das Erbtheil b. Entr. geb. B., u. es barf n. ausget. werben. dW: nicht barf ... erlofchen.

^{18.} B: Und was uns anlangt, wir ... B.dW.vE: feine B. g. von unf. Töchtern. vE: einem Benj. 19. B.dW.vE: Feftbes D. (Jehovas) ... v. Jahrgu 3.

XXI.

Benjaminitarum raptus virginum.

Αεβωνά. 20 Καὶ ἐνετείλαιτο τοῦς νίοῦς Βενιαμίν, λέγοντες Πορεύεσθε καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῦς ἀμπελῶσι, 21 καὶ όψεσθε, καὶ ἰδοὺ ὡς ἄν ἔξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν κατοικούντων Σιλὼ χορεύουσαι ἐν χοροῖς, καὶ ἔξελεύσεσθε ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἀρπάσατε ὑμῖν ἀνὴρ γυναῖκα ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων Σιλώ, καὶ ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν Βενιαμίν. 22 Καὶ ἔσται, ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐροῦμεν ἀνὴς Ἐλεήσατε ἡμῶν αὐτάς, ὅτι οὐκ ἐλάβομεν ἀνὴς γυναῖκα αὐτοῦς κατὰ τὸν καιρὸν ὅν ἐπλημμελήσατε.

28 Καὶ ἐποίησαν οῦτως οἱ νίοὶ Βενιαμίν, καὶ ἔλαβον γυναϊκας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορενουσῶν ὧν διήρπασαν, καὶ ἀπῆλθον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, καὶ ἀκάθισαν ἐν αὐταῖς. 24 Καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ νίοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνος ἀνὴρ εἰς τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἔξῆλθον ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 25 Εν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἡν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ ἀνηρ τὸ εὐθὲς ἐν ὁφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

30. A: Δείλθατε. 21. Β: ἐὰν (ἀς ἄν ΑΕΓΧ)... οἰμέντων (c. ΑΓΧ). ΑΧ: Δηλὰ ἐν Σηλά. Β: χο- ρεύειν (-ευσσαι ΕΓΧ; Α: χορεύσαι) ἐν τοῖε χ. (ἐν χ. ΑΓΧ). ΑΓΧ. ἀπό τ. ἀμπ. ΑΧ: ἀπάσετε. Β: αὐτοῖε ἀν. (ὑμῖν ἀν. ΓΧ; Α: ἀν. ἑαντοῖε). ΑΒ rell. * ἐαντοῖε († F). Β: πορεύεσθε (ἀπελ. ΑΓΧ). ΑΒ * τὴν († ΓΧ). 22. (Α¹?)Χ: πρὸς ὑμᾶς. ΑΕΓΧ: ἐρἔμεν πρὸς αὐτές. Β: "Ελεος ποιήσατε (Ἐλεήσατε ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ (pro ἡμ. αὐτάς): αὐτές. Β: ἐν τῆ παραταξει (ἐν τῷ π. ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐ γὰρ ὑμ. ΑΒ: ἐδῶνατε (ἐσοίν. ΓΧ). Β: ἀν κλῆρος (κατὰ τον καιρὸν ὂν ΑΓΧ, Α sine δν). ΑΒ: πλημμελήσατε (ἐπλ. ΕΓΧ). 23. Β: εἰς ἀριθμον (κατὰ τ. ἀρ. ΑΕΓΧ). ΑΧ (pro ἀν): ᾶς. Β: ῆρπασαν (ἀτήρπ. ΑΕΓΧ)... ἐπορεύθησαν (ἀπῆλθον Α²ΕΓΧ)... ὑπέστρεψαν (ἐπέστρ. ΓΧ; ΑΧ: ἀπέστρ.). ΑΕΓΧ: ἐπὶ τὴν κλ. Β: τὰς (ἐαντεῖε ΑΕΓΧ). ΑΕΓΧ (pro

- רמנגב ללבונה: וַיַבר את־בַּנֵי בַנְיָמֵן וארבתם 21 רְרָאִיתֵם רְהָנָּה אַס־יַבָּאַוּ בְנוֹת־שׁילוֹ לַחוּל בַּמָּחֹלוֹת וַיַּצָאחָם מוְ־הַכְּרַמִּים לכם איש אשתו מבנות 22 שילו והלכתם ארץ בּנִימְן: וְהָיָה פי־יבאו אבותם או אחיתם לרובי אַלינוּ וָאַמַרָנוּ אָלֵיהָם הַנּוּנוּ אוֹתַם פי לא לַמַחָנוּ אָישׁ אָשְׁתִּוֹ בַּפַּלַחַמה פי לא אַתַּם נְתַתָּם לָהַם פעת תַּאָשׁמר: וַיַּצָשׁרַכֵּן בָּנֵי בַנַיַמַן וַיִּשָּׁאָר נַשִׁים למספרם מו-המחללות אשר בזלר וילכו וישובו אל-נחלתם ויבנו 24 את־העלים וַיַּשָׁבָּוּ בּהם: וַיּתָהכָּכֹוּ משם בני־ישראל בעת ההיא איש לשבטו ולמשפחתו

> v. 20. 'p ייצוו v. 22. 'p לריב

20. B: lauert auf. A: haltet ench verborgen.

21. n. raube. B.dW.vE: n. febet ju (fchanet), n. fiebe, wenn B: werden herausgegangen fein ju tangen in ben R. dW.vE: heraus gieben (geben) jum E. in R. B: gehet hervor. dW.vE: fommet. A: bres

έκαθ.) κατφίκησαν. 24. Β* (pr. et alt.) τὴν († ΛΕΓΧ). ΑΧ: ἀπῆλθεν. 25. Β† (p. Εν) δὲ (* ΑΕΓΧ). ΑΧ† (p. ἀνὴρ) διαστος. Β: ἐνώπιον (ἐν ὀφθ. ΛΕΓΧ). Bubsr. Α: Κρεταί (Β: Τέλος τῶν κρετῶν). und von mittagwärts liegt fie gegen Libona.
20 * Und fie geboten ben Kindern Benjamin und sprachen: Gehet hin und lauert in
21 den Weinbergen. * Wenn ihr dann sehet, daß die Töchter Silo heraus mit Reigen zum Tanz gehen, so fahret hervor aus den Weinbergen, und nehme ein Jeglicher ihm ein Weib von den Töchtern Silo, und
22 gehet hin ins Land Benjamin. * Wenn aber ihre Bäter oder Brüder kommen mit uns zu rechten, wollen wir zu ihnen sagen: Seid ihnen gnäbig, denn wir haben sie nicht genommen mit Streit, sondern ihr wolltet sie ihnen nicht geben, die Schuld

ift ist euer.

Die Kinder Benjamin thaten also, und nahmen Weiber nach ihrer Bahl, von ben Reigen, die fie raubten, und zogen hin

und wohneten in ihrem Erbtheil, und baue-24 ten Städte und wohnten barinnen. "Auch die Kinder Ifrael machten fich von dannen zu der Beit, ein Jeglicher zu seinem Stamm und zu seinem Geschlecht, und zogen von dannen aus, ein Jeglicher zu seinem Erb-

25 theil. *Bu ber Beit war tein König in Ifrael, ein Jeglicher that, was ihm recht bauchte.

21. A.A: ein Beglicher fic.

det fonell. dW.vE.A: ranbet eud. B: erhafdet für eud. B.dW.vE: ein Jegl. (Jeber) fein 2B.

22. Geib unferthalben ihnen gin ... uicht für jeben Maun f. 28. gen. im Rriege; fo habt ihr fie ihnen nicht gegeben, daß ihr nunmehr muftet Sch, tragen. B: bei une gur. v. v. vor une. dw: Schenfet fie une? v. v. Sabt unfertwegen Erbarmen mit ihnen. dW.v. benn wir erhielten (befamen) n. für einen Begl. (dW: nicht ihr habt f. ihnen an biefer Beit geg., daß ihr Sch.

meridiem oppidi Lebona. Praece-20
peruntque filiis Benjamin atque dixerunt: Ite et latitate in vineis! *cum-21

9,385.
que videritis filias Silo ad ducendos
(11,34.
Ex. 14,30.
choros ex more procedere, exite repeate de vineis, et rapite ex eis singuli uxores singulas, et pergite in terram Benjamin; *cumque venerint 22
patres éamum ac fratres et adversum vos queri coeperint atque jurgari, dicemus eis: Miseremini eorum! non enim rapuerunt eas jure bellantium atque victorum, sed rogantibus, ut acciperent, non dedistis, et a vestra parte peccatum est.

Feceruntque filii Benjamin, ut sibi 23

v.12.

fuerat imperatum, et juxta numerum
suum rapuerunt sibi de his, quae ducebant choros, uxores singulas, abieruntque in possessionem suam, aedificantes urbes et habitantes in eis.

Filii quoque Israel reversi sunt 24
per tribus et familias in tabernacula

17,4,18,18,18,18,18,18

rex in Israel, sed unusquisque, quod sibi videbatur, hoc faciebat.

25. S: nec erat.

hattet?) vE: fonft h. ihr ench verschulbet? B: bag ihr, wie es jest stehet, schulbig sein folitet.

23. febreten wieber ju ... die Gt. B: v. benen bie bg tangten. dW.vE: ben Tangerinnen.

24. dW: jogen v. bannen ... gingen v. b. ... in f. Befibung. vE: gingen.

25. B.vE: In benfelben (jenen) Zagen ... w. recht war in feinen Augen.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α. 😸 🥍 ነጋ Ψ

Ανθρωπός τις ήν έξ Αρμαθαίμ Σοφίμ, έξ όρους Έφραϊμ, καὶ όνομα αὐτῷ Ελκανά, υίὸς 'Ιερεμεήλ υίοῦ 'Ηλιοὺ υίοῦ Θωε ἐν Νασίβ Έφραϊμ. 2 Καὶ τούτφ δύο γυναϊκές. ὅνομα τῆ μιᾶ Αννα, καὶ ὅνομα τῆ δευτέρα Φεννάνα. Καλ ήν τη Φεννάνα παιδία, και τη Αννα ούκ ην παιδίον. 3 Καὶ ἀνέβαινεν ὁ ἄνθρωπος έχεϊνος . έξ ήμερών είς ήμέρας έχ πόλεως αύτοῦ, 'έξ 'Αρμαθαίμ', προςχυνεῖν καὶ θύειν κυρίφ 'τῷ θεῷ' Σαβαώθ εἰς Σιλώ. ην έκει Ήλι και οι δύο υίοι αὐτοῦ 'Οφνί και Φινεές ίερείς του χυρίου. 4 Καλ έγένετο ήμέρα, καὶ έθυσεν Έλκανά, καὶ έδωκε τῆ Φεννάνα γυναικί αύτοῦ καὶ τοῖς υἱοῖς καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς μερίδας. 5 Καὶ τῆ Άννα έδωκε μερίδα μίαν, 'ότι οὐκ ήν αὐτῆ παιδίον', πλήν ὅτι τήν "Ανναν ήγάπα Έλκανὰ 'ύπὲρ ταύτην', καὶ κύριος απέκλεισε 'τα περί' την μήτραν αὐτης. 6 Kal παρώργιζεν αὐτήν ή ἀντίζηλος αὐτῆς καίγε παροργισμο δια το έξουθενείν αυτήν, ότι συνέκλεισε κύριος 'τὰ περί' την μήτραν αὐτῆς 'τοῦ μη δοῦναι αὐτῆ παιδίον'. ⁷ Οῦτως ἐποίει ένιαυτον κατ' ένιαυτόν, έν τῷ ἀναβαίνειν αὐτην είς οίκον πυρίου και ήθύμει και έπλαιε και ούκ ήσθιε. 8 Καὶ είπεν αὐτῆ Έλκανα ὁ ἀνήρ αὐτῆς 'Αννα. 'Καὶ είπεν αὐτῷ 'Ιδοὺ έγώ, κύριε. Καὶ είπεν αὐτῆ¹· Τί ἐστί σοι ὅτι κλαίεις; nal irati oun todieis; nal irati tuntes de j καρδία σου; Ούκ αγαθός έγω σοι υπέρ δέκα τέχγα;

⁹ Καὶ ἀνέστη "Αννα, μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν Σιλώ καὶ μετὰ τὸ πιεῖν, 'καὶ κατέστη

1. B * τις († X; AEFX: Καὶ έγένετο ἄνθο. εἶς)... Σιφά (Σοφίμ F)... Θοκέ (Θωὲ X). 3. B * έκεῖνος († AFX). ΒΕΧ (εἰι. in seqq.): Σηλώμ (Σιλώ ? ΑΧ: Σηλώ). Β * ἦν († FX). 4. ΑΒ: έγενήθη (έγένετο FX). Β * κ.τ. θυγ. († ΑΕΓΧ). 6. ΑΒ: στι έκ έδωκεν αυτή κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλῖψιν αὐτῆς καὶ κατα τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς. Καὶ ἡθύμαι διὰ τέτο, ὅτι (Καὶ παρώργ. κτλ. FX). 8. ΑΧ* αὐτῷ et κύρ. 9. B * κ. μ. τὸ πιεῖν († ΑΧ).

יַנְיָהָי אִישׁ אָתַד מְן־הָרֶמְתַיִם צוֹפִים • בּוּ מהר אפרים ושמו אלקנה בודירחם בּראַלִיתִוּא בּּרתִּחוּ בּוֹ־צִוּת אֶפְרָתִי: 2 ולו שתי נשים שם אחת חודה ושם לפננה השנית פנפה ויהי 3 פּלַחַנּה אִין יַלַדִים: וַעַלַה הַאִּישׁ הַהָּוּא מעירו מימים ימימה ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם חַפני ופנחס פֿהנים ויהי היום ויובח אלקנה לפננה אשתו ה ובנותיה מנות: וכחובה יתן מנה אחת אַפּיִם כַּי אָת־חַנָּה אָהַב וַיהוָה רַחָמַה: וָכָצַסַתַּה צַּרַתַּה גַּם־ הַרְעָמַה כֵּי ז בַּער רַחָמֵה: וָכֵּן יַעָמֵה שׁנַה בְשׁנָה מַדַּי עַלְתַהֹּ בָּבֵית יְהֹוָה בֵּן חַכִּעְמֻנָּה 8 וַתְּבַפַּה וַלָא תאכל: וַיּאמֵר לַה אַלְקַנַה אַישַׁה חַנָּה לַמֵּה תַבְנָּי וַלַמַה לָא תאכלי ולשה ירע לכבה הלוא אוכי סוב לה מעשרה בנים:

יְאַחֲרֵי שָׁתָּה וְעֵלֵי הַפֹּהוֹ ישֵׁב עַל־ בְּשָׁלָה וְאַחֲרֵי שָׁתָּה וְעֵלֵי הַפֹּהוֹ ישֵׁב עַל־

ר. 1. הפטרת יום ראשון של ראש חשנה .1 ר' רגושה .v. 6.

^{1.} ein Sphrafter. B.dW: Unb es war. B.dW. vE.A: (nnb) fein Rame (mar).

vE.A: (unb) fein Rame (war). 2. B.dW.vE.A: ber Rame ber einen ac.

^{3.} aujähelid. B.dW.vE: von Sahr ju S. A: ar

Das 1. Buch Samuelis.

I. Es war ein Mann von Ramathaim Bopbim, vom Bebirge Ephraim, ber biefi El Rana, ein Sohn Jerohams, bes Sohnes Elihu, bes Sohnes Thohu, bes Sohnes 2 Buph, welcher von Ephrath mar. *Unb er hatte zwei Beiber, eine bieg Sanna, bie andere Beninna. Beninna aber batte Rinber, und Banna hatte feine Rinber. 3 "Und berfelbe Mann ging binauf von feiner Stabt gu feiner Beit, bag er anbetete und opferte bem Berrn Bebaoth ju Silo. Dafelbft maren aber Priefter bes Berrn, Dophni und Pinehas, bie zween Gohne 4 Eli. *Da es nun eines Tags tam, bag El Rana opferte, gab er feinem Beibe Beninna und allen ihren Gobnen und 5 Tochtern Stude; *aber Banna gab er Ein Stud traurig, benn er batte Banna lieb, aber ber Berr hatte ihren Leib ber-6 foloffen. *Und ihre Bibermartige betrubte fie und tropte ihr fehr, bag ber Berr 7 ihren Leib verschloffen hatte. *Alfo gings alle Jahre, wenn fie binauf jog ju bes Berrn Baufe, und betrubte fich alfo; fo 8 weinete fie bann, und ag nichts. Rana aber, ihr Mann, fprach ju ihr: Sanna, warum weineft bu, und warum iffeft bu nichts? und warum gehabt fich bein Berg fo übel? Bin ich bir nicht beffer benn gebn Gobne?

Da ftand Banna auf, nachbem fie gegeffen hatte zu Silo und getrunten; Eli aber,

6. U.L: tropte fie febr.

ben bestimmten Sagen. . B.A: bem Berrn ber Beers fcaren. vE: Behova, bes Beltalle Gott!

4. B: ber Tag fam. A: Und es f. b. T. dW: es ge-

fcah bes Tages, ba opf.

5. ein amiefach St. B: noch eine fo anfehnlich. dW: für zwei Berfonen. vE: boppelten Theil. dW. VE.A: MRtterleib.

6. mit ftetem Berbruf, um fie ju argern. B: reigte f. and ftete jum Born, bag fie f. jur Entruftung

Fuit vir unus de Ramathaim-I. 9,5. sophim, de monte Ephraim, et nomen 6,12,000, ejus Elcana, filius Jeroham filii Eliu Jud. 12,5. filii Thohu filii Suph, Ephrathaeus. *Et habuit duas uxores, nomen uni 2 fueruntque Phenennae filii, Annae autem non erant liberi. *Et ascen- 3 debat vir ille de civitate sua statutis Ex.23,17 diebus, ut adoraret et sacrificaret Do-3.v.1.4., mino exercituum in Silo. Erant au-18.1.. tem ibi duo filii Heli, Ophni et Phi-18.1.. nees, sacerdotes Domini. Venit ergo 4 Jar.7,12. dies, et immolavit Elcana deditque Phenennae uxori suae et cunctis filiis Dt. 12,7.12, ejus et filiabus partes; *Annae autem 5 dedit partem unam tristis, quia An-29,30,31. nam diligebat, Dominus autem con-30,18. cluserat vulvam ejus. *Affligebat *Affligebat 6 quoque eam aemula ejus et vehementer angebat, in tantum, ut exprobraret, quod Dominus conclusisset vulvam ejus. *Sicque faciebat per singulos 7 annos, cum redeunte tempore ascenderent ad templum Domini, et sic provocabat eam. Porro illa flebat et non capiebat cibum. *Dixit ergo 8 ei Elcana vir suus: Anna, cur sles, et quare non comedis, et quam ob rem affligitur cor tuum? numquid non Rath: ego melior tibi sum quam decem filii? Surrexit autem Anna, postquam 9

bringen möchte. dW.vE: es franfte f. ihre Rebenbuhs lerin mit frantenden Reben (gar febr), um fie aufaus bringen (gu reigen).

comederat et biberat in Silo. Et Heli

7. fo ofe. B: Unb ale er fo v. 3. gu 3. that ... fo ...? vE.A: fie that fo? dW: alfo gefcab es 3. ans 3. ein. dW.vE: af nicht.

8. dW.A: iftb. O. betrubt. vE: befummert? Bin ... lieber ... ?

9. dW.vE: nach bem Effen ... Trinfen.

T.

ένωπιον χυρίου, και 'Ηλι ο lepeus έπι του δίφρου έπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου. 10 Καὶ αὐτή κατώδυνος ψυχή, και προςηύξατο πρός κύριον, καὶ κλαίουσα έκλαυσε 11 καὶ ηθέατο ευχήτ 'πυρίφ', λέγουσα ' Αδωναί 'πύριε 'Βλωέ' Σαβαώθ, έαν επιβλέπων επιβλέψης έπὶ την ταπείσωσιο της δούλης σου, και μοησθής μου, και μή επιλάθης της δούλης σου, και δώς τη δούλη σου σπέρμα άνδρός, και δώσω αὐεὸν ἐνώπιὸν σου δοτόν έως ημέρας θανάτου αύτοῦ, καὶ οίνον και μέθυσμα ου πίεται, και σίδηρος ούκ αναβήσεται έπὶ την κεφαλήν αὐτοῦ. 12 Καὶ έγένετο, ότε ἐπλήθυνε προςευχομένη ἐνώπιον χυρίου, καὶ 'Ηλὶ 'ὁ ἰερεὺς' ἐφύλαξε τὸ στόμα αὐτῆς. 13 Καὶ αὐτη ἐλάλει ἐν τῆ καρδία αὐτῆς, και τα γείλη αυτής έκατείτο, και φωνή αυτής ούκ ηκούετο. Καὶ έλογίσατο αυτήν Ήλὶ είς μεθύουσαν. 14 Καλ είπεν αὐτῆ 'τὸ παιδάριον' Ηλί· Εως πότε μεθυσθήση; περιελού τὸν οίνον από σοῦ 'καὶ πορεύου έκ προςώπου κυ-15 Kal anenglon "Arra nai elner. olov'. Ούχί, κύριε γυνή έν σκληρά ήμέρα έγώ είμι, και οίνον και μέθυσμα ου πέπωκα, και έκχεω την ψυχήν μου ενώπιον κυρίου. 16 Μή δώς την δούλην σου είς θυγατέρα λοιμήν, ὅτι έκ πλήθους άδολεσχίας μου καὶ άθυμίας μου έκτέτηκα έως νύν. 17 Και απεκρίθη 'Ηλί και είπε 'πρός αὐτήν' . Πορεύου εν ειρήνη, ὁ θεός Ίσραηλ δώη σοι καν αίτημά σου ὃ ήτήσω παρ' αὐτοῦ. 18 Καὶ εἶπεν 'Αννα · Εὐροι ἡ δούλη σου χάριν έν όφθαλμοϊς σου. Καὶ έπορεύθη ή γυνή είς την όδον αύτης, και είςηλθεν είς τὸ κατάλυμα αθτῆς', καὶ ἔφαγε 'μετὰ τοῦ ἀνδρός αὐτῆς καὶ ἔπιε, καὶ τὸ πρόςωπον αὐτῆς อง องระสะธระร อัน.

19' Ορθρίσαντες δε το πρωί προς εκύνησαν τῷ κυρίφ, καὶ ἐπορεύθησαν τὴν ὁδὸν αὐτῶν. Καὶ εἰςῆλθεν Ελκανὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Αρμαθαίμ, καὶ ἔγνω Ελκανὰ τὴν "Ανναν γυναϊκα αὐτοῦ, καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς κύριος. 20 Καὶ ἐγενήθη ἐντῷ καιρῷ τῶν ἡμερῶν, καὶ συνελαβεν

י הפפא על-מזויות היכל יהוה: והיא מרת נפש ותתפלל על־יהוה ובכה 11 תַבְכֵּה: וַמְּדּר נֻּדֵר וַמִּאַמַר יְהוָה צַבָאות אָס־דַאָּה תִראָהּיבָּצָנֵי אֲנָיָתָּ ונתתה לאמתה זרע אושים ונתתיו יימי חייו ומורה לא־יעלה 12 עַלִראשׁוֹ: וָהַיָהֹ כֵּי הַרְבַּתַה לְהַתְּפַּבֵּל שמר את־פּיהוּ 13 וְחַנָּה הֵיא מְדַבּרֵת עַל יוּ וַיַּחִשָּׁבַהַ עֵלֵי לְשִׁפֹּרַה: וַיָּאמֵר אַלֵּיהַ יֹ עַלִּי עַד־מַתַּי תִּשְׁתַּכַּרִין הַסֵירִי אָת־ פוניבה מעליה: וַתַּעוֹ חַבַּה וַתּאמר כֹא אשה קשת-רית וְשַׁכַר כָא שׁתַיתִי וַאֲשָׁפַּה אָת־נַפְשֵׁי 16 לַפְנֵי יָהוָה: אַל־תְּתֵּוֹ אָת־אַמַתְהֹ לפני בתבליצל כי מורב שיתי וכעסי 17 הַבֶּרְתִּי עַד־תַנַּה: וַיַּעַן עַלַי וַיִּאֹמֵר לשלום ואלהי ישראל יהו את־ 18 שַׁלָתַרְ אֲשֵׁר שָׁאָלָתְּ מֵילִמְוֹ: וַתּאֹמֶר שַּלָבָא שִׁפְּטֵתְהָן תַן בְּצִינֵיף בִּלְּאָ הַאִּשָׁה לְדַרְבָּהֹ וַתּאֹבֵל וּפָנֵיהַ לְאֹ־ תירכה עוד:

בּ יְהֹוָה יַ יַיְשְׁפֵּימוּ בַבּּפֶּר יַיִּשְׁמְּחׁוּ לּמְכָּר יְהֹוָה יַיִּשְׁבּיֹמוּ בִּבְּפֶר יַיִּשְׁמְּחׁוּ רִיִּזְפְּרֶה יְהֹוָה יַיִּשְׁבּיֹמוּ בַּבּפֶר יַיִּשְׁמְּחׁוּ רִיִּזְפְּרֶה יִהְוֹה יַיִּשְׁבִּימוּ בַבּפֶּר יַיִּשְׁמְּחֹוּ לִּמְנֵים בּיִנְבְּיה

10. wein. febr. A: im &. dW.vE: befummert (bes trabt) in b. Seele.

12. B: viel. B.vE: gab G. Acht. dW: beobachtete. 13. vE.A: bewegten. dW.vE.A: (achtete) hielt f. für tr. B: fur eine Eruntene.

^{11.} B* κ. μὴ ἐπ. τ. δ. σε († AFX). AB: ἀνδρῶν (-ός ΕFX). 12. AB: ἐγενήθη (ἐγένετο FX). 18. ΑΧ: πλὴν τὰ χ. 14. B* ἀπὸ († AFX). 15. ΑΧ: κύριέ με. AB: ἡ σκληρὰ ἡμέρα (ἐν σκλ. ἡμ. ΕFX). 16. B* κ. ἀθ. με († AΕΓΧ). AB: ἐνεέτακα (-ηκα ΕΓΧ). 17. AB: αὐτή (πρὸς αὐτ. ΕΓΧ). ... εἰς εἰρήψην (ἐν εἰρ. FΧ). 18. AB* Αννα († ΕΧ). Α¹Β: Εὐρεν (-ροι Α²FX). 19. AB: Καὶ ὁρθρίζεσι ... καὶ προσκυνέσι ... πορενόνται ... * (alt.) εἰς (Ορθρίσαντες δὲ ... προσεκύνησαν κτλ. FX). B* (alt.) Εἰκ. († ΑΕΧ). 20. B† (in.) Καὶ συνέλαβε ... * ἐν εὶ κ. συνέλ. Αννα (c. ΑΓΧ).

^{9.} B.dW.vE.A: bem St. vE: bem Thurpfoften. dW.A: an (vor) ben Bf.

^{11.} vE: that ein G. (Bie B. 3.) B: einen manni. Samen. dW.vB: Manne-S. B.vE.A: alle (bie) Tage feines L. vE.A: über f. &.

ber Briefter, fag auf einem Stuhl an ber 10 Pfofte bes Tempels bes Berrn. *Unb fie war von Bergen betrübt, und betete 11 gum Beren und weinete, "und gelobte ein Belübbe und fprach: Gerr Bebaoth, wirft bu beiner Dagb Glend anseben, und an mich gebenten, und beiner Dagb nicht vergeffen, und wirft beiner Dagb einen Sohn geben: fo will ich ihn bem Berrn geben fein Lebenlang, und foll tein Scheer-12 meffer auf fein Saupt tommen. *Und ba fie lange betete vor bem Berrn, hatte Eli 13 Acht auf ihren Dunb. Denn Banna rebete in ihrem Bergen, allein ihre Lippen regten fich, und ihre Stimme borete man nicht. Da meinte Eli, fle mare trunten, 14 und fprach ju ihr: Wie lange willft bu trunten fein? Lag ben Wein von bir fom-15 men, ben bu bei bir haft. "Banna aber antwortete und fprach: Rein, mein Berr, ich bin ein betrübtes Weib; Wein und ftartes Betrante habe ich nicht getrunten, fonbern habe mein Berg vor bem Berrn 16 ausgeschuttet. *Du wolleft beine Dagb nicht achten wie ein lofes Beib, benn ich habe aus meinem großen Rummer und 17 Traurigfeit gerebet bieber. * Gli antwortete und fprach: Bebe bin mit Frieben, ber Gott Ifraels wird bir geben beine Bitte, 18 bie bu von ihm gebeten haft. *Sie fprach: Lag beine Magb Onabe finden vor beinen Augen. Alfo ging bas Weib bin ihres Begs, und ag, und fabe nicht mehr fo trauria. Und bes Morgens frube machten fie fich auf; und ba fle angebetet hatten vor bem Berrn, fehreten fie wieber um, und famen beim gen Ramath. Und El Rana erfannte fein Weib Banna, und ber Berr gebachte an 20 fie. *Und ba etliche Tage um waren,

16. U.L: wollteft.

sacerdote sedente super sellam ante pestes templi Domini, *cum 10 esset Anna amaro animo, oravit ad Ps. 62,6. Dominum, flens largiter, et votum 11 vovit, dicens: Domine exercituum, L.1,25. si respiciens videris afflictionem famulae tuae, et recordatus mei fueris, nec oblitus ancillae tuae, dederisque servae tuae sexum virilem: dabo eum Jud. 13, 5. Domino omnibus diebus vitae ejus, Num. el novacula non ascendet super caput
1.1.1.5. ejus. *Factum est autem, cum illa 12
(Nm. multiplicaret preces coram Domino. multiplicaret preces coram Domino, ut Heli observaret os eius. *Porro 13 1Co. Anna loquebatur in corde suo, tan-14,2, tumque labia illius movebantur, et vox penitus non audiebatur. Aesti-Act. 2,13. mavit ergo eam Heli temulentam.

**Ass.2,13. mavit ergo eam Heli temulentam,

**dixitque ei: Usquequo ebria eris? 14

(25,27. digere paulisper vinum quo mades.

**Respondens Anna: Nequaquam, in-15
quit, domine mi! nam mulier infelix
nimis ego sum, vinumque et omne,
quod inebriare potest, non bibi, sed

**Pa.62,0. effudi animam meam in conspectu

Domini. *Ne reputes ancillam tuam 16 quasi unam de filiabus Belial, quia ex multitudine doloris et moeroris mei locuta sum usque in praesens!

*Tunc Heli ait ei: Vade in pace, et 17

v.27. Deus Israel det tibi petitionem tuam
las, 180. quam rogasti eum. Et illa dixit: 18
(Ruth. Utinam inveniat ancilla tua gratiam
las, 18. dis, 16. et illa dixit: 18
220.16. et illa dixit: 18
220.16

Et surrexerunt mane et adorave-19
runt coram Domino, reversique sunt
et venerunt in domum suam Ramatha.

Gan-4,1; Cognovit autem Elcana Annam uxorem
Gan, suam, et recordatus est ejus Domi21,14: nus. *Et factum est post circulum 20

^{14.} B: bich tr. erzeigen. B.vE: (thue) beinen B. (wieber v. bir). dW: th. beinen Ranfch von bir. (A: verbane ein wenig ben B., bavon bu voll bift!)

^{15.} B.vE: fcmermuthiges. dW: befcmertes Gersgens. B: meine Seele, vE: ausgegoffen !

^{16.} B: halten für eine Beliale: Locter. A: wie eine v. b. Tochtern B. dW.vE: halte... fur e. Richts-wurdige. vE: wegen ber Menge m. R. u. m. Grames. (B: vor Bielheit!)

^{9.} S: domus Domini. 19. S: in Ramatha.

^{17.} B.dW.vE.A: (im) in Fr. dW.vE: gewähren. A: gewähre bir. dW: an ihn gethan. vE.A: um bie ... geb.

^{18.} B: ihr Angeficht f. n. mehr fo ans. dW: hatte n. m. ihr [betrübtes] A. vE: ihr Geficht war n. m. [wie vorbin].

^{20.} B: es gefcah, nachbem bie E. um w. dW.A: nach Umlauf b. Jahres (ber E.). vE: im Laufe

"Αννα, καὶ έτεκεν υίόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Σαμουήλ, 'καὶ εἶπεν'. "Ότι παρὰ κυρίου 'Θεοῦ Σαβαώθ' ήτησάμην αὐτόν.

21 Καὶ ἀνέβη ὁ ἄνθρωπος Ελκανά καὶ πᾶς ό οίχος αύτου, θυσαι 'έν Σιλώ' την θυσίαν των ήμερων και τας εύγας αύτου και πάσας τας δεκάτας της γης αυτού. 22 Και "Αννα ούκ ἀνέβη μετ' αὐτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 'Οὐκ ἀναβήσομαι' ἔως τοῦ ἀναβήναι τὸ παιδάριον μετ' έμου, έαν απογαλακτίσω αύτό, καλ όφθήσεται τῷ προςώπφ κυρίου, καὶ καθήσεται exel ems almros. 23 Kal elner aven 'Elnara ό ανήρ αυτής. Ποίει το αρεστον ενώπιον σου, κάθου έως αν απογαλακτίσης αὐτό πλήν στήσαι χύριος τὸ έξελθὸν ἐχ τοῦ στόματός *σου. Καὶ ἐκάθισεν ή γυνή, καὶ ἐθήλαζε τον υίον αὐτῆς, ἔως ἄν ἀπογαλακτίση αὐτόν. 24 Καὶ ανέβη μετ' αὐτοῦ είς Σιλώ έν μόσχω τριετίζοντι 'καὶ ἄρτοις' καὶ οἰφὶ σεμιδάλεως καὶ νέβελ οίνου, και είςηλθον είς οίκον κυρίου έν Σιλώ, καὶ τὸ παιδάριον μετ' αὐτῶν. 25 Καὶ ἔσφαξαν τον μόσχον, καὶ προςήγαγεν Άννα ἡ μήτης τὸ παιδάριον πρὸς Ἡλί, 26 καὶ είπεν Ἐν έμοι, κύριε ζη ή ψυχή σου, έγω ή γυνή ή καταστάσα ένώπιόν σου έν τούτφ, προςεύξασθαι πρός κύριον. 27 Τπέρ τοῦ παιδαρίου τούτου προςηυξάμην, καὶ ἔδωκέ μοι κύριος τὸ αίτημά μου ο ήτησάμην παρ' αυτού, 28 και έγω κιγρώ αὐτὸν τῷ κυρίφ πάσας τὰς ἡμέρας ἄς ζη αύτός, γρησιν τφ κυρίφ. Και προςεκύνησαν έκει τῷ κυρίφ.

ΕΙ. Καὶ εἶπεν ᾿Εστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίφ, ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου ἐπλατύνθη ἐπὰ ἐχθρούς μου τὸ στόμα μου, εὐφράνθην ἐν σωτηρία σου. 2 Θει οὐκ ἔστιν ἄγιος ὡς ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄγιος πλήν σου.

תַנָּה וַתַּלֶּד בַּן וַתִּקְרָא אֶת־שִׁמוֹ' שמואל פי מיהוה שאלפיו: ויעל האיש אַלְקְנָה לזבח ליהוה את־זכח הימים ואתי עַלַתָה כִּי־אַמְרַה רַדופַה כֹא לאישה עד־יָבַּמל הַפַּער והביאֹתִיוּ וָנָרְאָה אָת־פָּנֵי יָהוֹה וִישׁב שׁם עַדּ כה המוב בעיניה שבי אתו אה יכם יהוה את־דברו ותשב הַאָשָׁה וַהַינִק אַת־בָּנָה עַד־גַּמַלַה 24 אתו: וַתַּעַלַהוּ עַמַה כַּאָשָׁר נִּמַלַתוּ בַּפַרִים שָׁלשָׁהֹ וָאֵיפָּה אַחַת לַמַחֹ יון וַתִּבְאָהוּ בֵית־יהוֹת שׁכוֹ 26 וַיָּבָאוּ אָת־הַנַּעַר אָל־עַלִי: וַתֹּאמֵר 26 בי אַלנִי חֵי נַפִּשָׁהָ אַלנִי אַנִי הַאָּשָּׁה הַנְצָבֶת עִּמְכָה בָּוֶה לְהַתְפַּלֵל אֵל־ יהוָה: אַל־הַנְּעַר הַוָּה הַתְפַּלֻלְתִּי וַיְּמֵׁן יהוה כי את-שאלתי אשר שאלתי 28 מעמו: וָגַם אוֹכֵי הַשָּׁאַלְתִּיהוּ ליהוָה בל־הַנַמִים אַשֵּר הַנָה הַוּא שַאָּוּל ליהוה וישתחו שם ליהוה: וַתְּתַפַּלֵל חַנָּה נַתּאֹמֵר עָלֵץ. בֵּיהוָה רָמָה קַרְנֵי בַּיהוָה רֶחַב פִּי

2 עַל־אָוֹיָבַי כֵּי שַּׂנֵדְתִּי בִּישִׁוּעַתַה: אֵין:

קדוש פַיהוָה כִּי־אֵין בִּלְתֵּדְ וָאֵין צִּוּר

^{22.} AB* Οὐκ ἀναβ. et μετ' έμῦ († FX). B: ἐως αἰῶν. ἐκεῖ (c. AFX). 23. AB: ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ... ἀλλὰ ... ἐθηλασε (ἀρεστὸν ἐνώπ. ... πλην ἐθηλαζες (FX et EX). 24. ΑΧ† (p. pr. Σ.) ἡνίκα ἀπεγαλέπτισεν αὐτόν. AB: εἰςῆλθεν (-ον ΕFX). AB† (in f.) Καὶ προσήγαγον ἐνώπιον κυρὶε, καὶ ἔσφαξεν ὁ πατὴρ αὐτὲ την θυσίαν, ῆν ἐποἰει ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμίρας τῷ κυρἰφ, καὶ προσήγαγε (A: -ον) τὸ παιδάριον (* F). 25. AB: ἔσφαξε (-αν FX). B: τὲ παιδαρίε (τὸ π. ΑΧ). 26. ΑΧ† (p. ψ. σε) κύριε με. B: σε μετὰ σᾶ ἐν τ. ἐν τῷ πρ. (c. ΑFX). 28. AB: καγος ενξατο Μονα. 2. AB* (pr.) ὁ. Α¹Β* (pr.) καὶ κορος ενξατο Μονα. 2. AB* (pr.) ὁ. Α¹Β* (pr.) καὶ.

^{20. (}B: ba &. war fcm. worben, baß fie ...) B.dW.vE.A: erbeten.

^{21.} bas jabri. D. (A: fein feierl. D.)

^{22.} dW.vE.A: entw. ift. B: wirb entw. fein. dW. vE: hinbr. A: hinaufführen. dW.vE.A: auf immer.

^{23.} beft. une. dW: was bir gut baucht. A: fcheint. B.vE: g. ift in beinen Augen. B.vE.A. entw. haft. B: wolle nur f. Bort beftatigen. vE: aber ... moge dW: nur erfulle.

Cammels Geburt und Darbringung.

warb fie schwanger, und gebar einen Sohn, und hieß ihn Samuel; benn ich habe ihn

von bem Berrn gebeten. Und ba ber Mann El Rana binauf gog mit feinem gangen Baufe, bag er bem Berrn opferte bas Opfer gur Beit gewöhn-22 lich, und fein Belubbe, * jog Sanna nicht mit hinauf, fonbern fprach zu ihrem Mann: Bis ber Rnabe entwöhnet werbe, fo will ich ihn bringen, bag er vor bem Berrn 23 ericeine und bleibe bafelbft ewiglich. *El Rana, ihr Mann, sprach zu ihr: So thue, wie bire gefällt, bleibe, bis bu ibn entmöhneft, ber Berr beftatige aber, mas er gerebet bat. Alfo blieb bas Beib und faugete ihren Gobn, bis bag fle ibn ent-24 wöhnete, *und brachte ihn mit ihr hinauf, nachbem fle ibn entwöhnet hatte, mit breien Karren, mit einem Epha Debl und einer Flasche Wein, und brachte ihn in bas Baus bes herrn ju Gilo. Der Rnabe 25 aber war noch jung. *Und fie ichlachteten einen Farren, und brachten ben Rnaben 26 ju Eli. * Und fie fprach: Ach, mein Berr, fo mabr beine Seele lebt, mein Berr, ich bin bas Beib, bas hier bei bir fanb unb

27 bat ben Gerrn, *ba ich um biefen Anaben bat. Nun hat ber herr meine Bitte ge-28 geben, die ich von ihm bat; *barum gebe ich ihn bem herrn wieber sein Lebenlang, weil er vom herrn erbeten ift. Und fie beteten baselbft ben herrn an.

II. Und Sanna betete und fprach: Mein Berg ift frohlich in bem Gerrn, mein Gorn ift erhöhet in bem Gerrn. Dein Mund hat fich weit aufgethan über meine Feinde, 2 benu ich freue mich beines Geils. * Es ift

niemand heilig, wie ber herr, außer bir ift teiner, und ift tein hort, wie unfer Gott ift.

21. A.A: jur gewöhnl. Beit, u. feine Belübbe. 24. A.A: mit fich. U.L: Beine. dierum, concepit Anna et peperit filium, vocavitque nomen ejus Samuel, *.17... eo quod a Domino postulasset eum.

v.3. Ascendit autem vir ejus Elcana et 21
20,6.29. omnis domus ejus, ut immolaret Domino hostiam solemnem et votum
suum. Et Anna non ascendit; dixit 22
enim viro suo: Non vadam, donec
2Mc.7,27. ablactetur infans et ducam eum, ut
v.11... appareat ante conspectum Domini et

maneat ibi jugiter. *Et ait ei Elcana 23 vir suüs: Fac quod bonum tibi videtur, et mane, donec ablactes eum; precorque, ut impleat Dominus verbum suum. Mansit ergo mulier et lactavit filium suum, donec amoveret eum a lacte. *Et adduxit eum secum, 24 postquam ablactaverat, in vitulis tri-

postquam ablactaverat, in vitulis tri-Nm.15,9sbus et tribus modiis farinae et amphora vini, et adduxit eum ad domum Domini

in Silo. Puer autem erat adhuc infantulus. *Et immolaverunt vitulum, et 25 obtulerunt puerum Heli. *Et ait Anna: 26

17,55. Obsecro, mi domine, vivit anima tua, domine! ego sum illa mulier, quae

v.9m. steti coram te hic orans Dominum. v.17. *Pro puero isto oravi, et dedit mihi 27

Dominus petitionem meam quam postulavi eum; * idcirco et ego com-28 modavi eum Domino cunctis diebus, quibus fuerit commodatus Domino. Et adoraverunt ibi Dominum.

L.1,44s. Et oravit Anna et ait: Exultavit II.

cor meum in Domino, et exaltatum

v.10. est cornu meum in Deo meo; dilata-

P. 17, 5s. tum est os meum super inimicos meos, 32, 16, 325, tum est os meum super inimicos meos, 32, 16, 32,

24. Al.: uno modio. 26. Al. * Anna et domine.

1. Al.: Domino (pro Deo meo).

bes &. fein. A: b. er bem &. gewibmet f. w. dW: fo lange als er lebt fei er Gott geliehen! vE: für alle

T., ihn, ber v. Jeh. gewähret worben.

1. vE: froh. B.dW.A: frohlodet. dW: aber Behova? vE: burch? A: es erhobet fich. dW: hebt fich.
vE: hoch ift ... weit ift ... dW.A: es thut f. m. M. auf.
dW-gegen m. F. B.A: in beinem O. (dW.vE: beiner Oulfe?)

2, dW: fo herrlich!? B.dW.vE: Fels. A: Rie-mand ftart.

^{24.} einen Schlauch. dW.vE: Stieren. A: Ralbbern ... Maag. dW.A: Rrug. dW.vE: flein. A: ein Rindlein.

^{25.} vE: ben St. dW: bie Stiere?

^{26.} dW.A: Bitte (3ch b.), m. Gerr? vE.A: fo w. bu lebeft. dW: bei beinem Leben!

^{27.} Um d. Au. b. ich. Run h. mir (Bie B. 17.)
28. B: habe auch ich ... übergeben. vK: So will ...
gewähren. dW: Auch will ich ihn Jehovah leihen ??
B: alle d. Tage d. er fein wird, foll er ein Ergebener
Bolyglotten Bibel. A. T. 2. 8bs 1. Abth.

3 Mà xavyão de xul mà haleite vunhà eic unepογήν, καὶ μη έξελθέτω μεγαλοφόημοσύνη έκ τοῦ στόματος ύμων, ότι θεός γνώσεων κύριος, καί θεός έτσιμάζων ἀπιτηθεύματα αὐτών. For duración novémbre, xal vi doveroveres περιεζώσαντο δάναμιν. 5 Πλήρεις άρτων ήλατrwonser, nat of newwrites naphace yhr ori στείρα έτεκεν έπτά, καὶ ἡ πολλή ἐν τέκνοις ησθένησε. 6 Kuping Daratol und Cooyorei, κατάγει εἰς ἄδου καὶ ἀνάγει. 7 Κύριος πτωγί-Les nal nhouriles, ransiroi nai arupol. 6'Ariστῷ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἀπὸ κοπρίας έγείρει πτωγόν, του καθίσαι αυτόν μετά δυναστών 'λαοῦ', και θρόνον δόξης κατακληρονομών αὐτοῦς. 9 * διδούς εὐχὴν τῷ εὐχομένφ, καὶ εὐλόγησεν έτη δικαίου, ότι ούκ έν ίσχύι δυνατός ανήρ. 10 Κύριος άσθενή ποιήσει τον αντίδικον αύτου, πύρνος άγιος. Μή καυγάσθω ό φρόσιμος 🕯 τη φρονήσει αύτου, και μη καυγάσθω ό δυνατός έν τή δυνάμει αύτου, και μή καυχάσθω ὁ πλούσιος έν τῷ πλούτφ αὐτοῦ · ἀλλ' η έν τούτφ κανγάσθω ό καυγώμενος, έν τῷ συνιείν και γενώσκειν τον κύριον και ποιείν κρίμα καὶ δικαισσύνην ἐν μέσφ εῆς τῆς. Κύριος ανέβη είς ουρανούς και έβρόντησεν αυτός πριτεί Επρα γης 'δίπαιος ών', και δώσει ίσχυν τοις βασιλεύσιν ήμουν, και υψώσει κέρας χριστοῦ αὐ**τοῦ**.

11 Kai 'narehimer auror inel eransor xugiov, nei' anfildor sic Appadalu sic tor οίκον εώτών, και το παιδάριον ήν λειτουργών τῷ κυρίω ἐνώκιον Ἡλὶ τοῦ ispias.

18 Ked of viol Hal 'vou ispens' viol domol, ούκ είδότες τὸν κύριον 18 καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἰερέως παρά παντός τοῦ λαοῦ τοῦ θύοντος. Καὶ ήργετο τὸ παιδάριον τοῦ ἰερέως, ὡς ᾶν

3 פַאלהַינוּ: אַל־תַּוִבְּוּ תְדַבְּרוֹ גְּבֹהָה נְבֹּהָה יַצֵא עָתַכְ מִפִּיבֵם כֵּי אל דַעוֹת יחוֹה וְכָא נִתְפָנִי תַּלְלְוֹת: 4 בּבּרִים חַתִּים וְנָכִשָּׁלֵים אָזְרוּ חֵיִל: ח שָּבֶעִים בַּלֵּחָם נִשְּבָּרוּ וּרְעַבֵים חְדֵלוּ צַקרה נַלְדָה שָׁבְעָה וַרְבַּת בַּנִים יהוָת מַמִית וּמִחיה ז מוֹרֵיד שָׁאָוֹל וַנַּעַל: יְהוָה מוֹרֵישׁ 8 וּמַצַשִּׁיר מַשָּׁפֵּיל אָפִּ־מִרוֹמֵם: מַלִּים מַעָפָּר זָיל מֵאַשָּׁפֹּת יַרֵים אָבְיוֹן לתושיב עם־נדיבים ובפא נַנְתַלֵּם כַּי לֵיהוָה מִצְקֵי אָרֶץ וַיָּשָׁת רַגָּלֵי חָסִידָוֹ יִשְׁמֹר 9 עליתם תבל: וּרְשַׁעָים בַּרְשָׁה יִהָּמוּ פִּי־לָא בִּכְׁתַ אַישׁ: יָהֹוָה יָחַתוּ מִרִיבֵוֹ עַכַּוֹי יהוה ידין אפסי ץ וְיָתֶּרְעוֹ כְמַלְפֹּוֹ

וַיַלַהְ אֶלְקַנַה הַרָבֵיתָה עַל־בִּיתָוֹ וָהַפַּֿעַר חָנָח מִשְׁרֵתֹּ אָת־יִהוֹיָה אָת־ פני עלי הפהן:

וּבְנֵי בֵלֵי בְּנַי בְלִּיֶפַל לָאׁ רֵדְעָּר אֶת־ 13 יָהוֹרָהוּ וּמִשְׁפֵּט הַפְּהַנֵים אָת־הָצָם כָּל־ אַישׁ זֹבֶת זֶבָח וּבָא נַעַר חַפֹּחֵן כְּבַשֵּׁל

> v. 3. 'D ילו חסידיו ק' .9. יי עלרו פנדברו ס' .10 עלרו ib. ער שני

nen (um)garten fich m. Rraft. B: Stranchelnben.

^{3.} B* siç ὑπεροχήν, καὶ († AEFX), A²B: ἀντῷ (αὖτῷν A¹X). 4. AB* οἱ († EX). 8. A¹B* τῷ († A²EFX). B* αὖτὸν († AEFX). 10. B* η († AX). AB* ἐν τῷ et δίκ. ἀν († EX)... δίδωσιν (δώσει FX). 11. B: ἀηηλ-Dev (-ov AEFX) ... * els tor olnor autor (+ AFX). ΑΒ: τῷ προςώπω πυρίε (τῷ πυρ. FX). 13. ΑΒ: τἔ 1. παντ. (π. τ. 1. FX).

^{3.} bas Durte ... u. ber bie Thaten wagt. B: Rebet n. fo vieles über b. Daagen Cobes, bağ etwas bartes ... hervorfommt. dW: Baufet n. Borte b. Stolzes. vE: Grofprahlet n.in ftol; Uebermath. A: D.n. end ruhmend hohe Reben. dW.vE: noch gebe Frechheit (Freches) ... B: bet alles weiß. dW.vE.A: ein G. bes Biffens. B.dW.vE: por (von) ihm werben bie Th. gewogen (erm.).

^{4.} dW.vE: Belben. vE: finb gerbr. (B: Bas an: langet ... fo find f. erfdroden?) dW.vE: bie Gefalles B: wird w. heraufbringen.

^{5.} haben fich mind B. verdinget. B: die des Br. fatt hatten ... um Lohn ...? dW.vE: Satte (Die S.) verd. f. um Br., n. die hungrigen (fie) feiern. dW: Scgar b. Unfr. gebiert. vE: D. Kinderlofe, f. g. fiedens mal. B: fraftlos wurbe. A: fcwach. vE: welfet bin.

dW: ble Rinderreiche trauert.
6. dW.vE.A: u. belebet. dW: in b. Unterwelt hinab. vE: ine Tobtenreich. dW.vE: u. führet berauf.

3 * Lagt euer großes Rubmen und Troben, lagt aus eurem Munbe bas Alte, benn ber Berr ift ein Gott, ber es merft, und läßt 4 fold Bornehmen nicht gelingen. Bogen ber Starten ift gerbrochen, unb bie Comachen find umgurtet mit Starfe. 5 Die ba fatt maren, find ums Brot vertauft worben, und bie Gunger litten, bungert nicht mehr, bis bag bie Unfrucht= bare fieben gebar, und bie viele Rinber *Der Berr tobtet unb 6 batte, abnahm. macht lebendig, fuhret in die Bolle und *Der Berr macht arm, 7 wieber beraus. und machet reich, er erniebriget und er-8 bobet. *Er bebt auf ben Durftigen aus bem Staub, und erhohet ben Armen aus bem Roth, daß er ihn fege unter bie Fürften und ben Stubl ber Ehren erben laffe. Denn ber Belt Enbe find be8 herrn, und er hat ben Erbboben barauf *Er wird bebuten Die Buge 9 gefest. feiner Beiligen, aber bie Bottlofen muffen u nichte werben in Finfterniß, benn viel 10 Bermogen bilft boch niemand. *Die mit bem Berrn habern, muffen gu Grunde geben, über ihnen wird er bonnern im Simmel; ber Berr wird richten ber Welt Enbe, unb wird Macht geben feinem Ronige, und erboben bas Born feines Befalbten.

11 El Rana aber ging bin gen Ramath in fein Saus, und ber Anabe war bes herrn Diener por bem Briefter Eli.

12 Aber die Sohne Eli waren bofe Buben; 13 die fragten nicht nach dem Gerrn, *noch nach dem Recht der Briefter an das Bolf. Wenn jemand etwas opfern wollte, so kam bes Priefters Knabe, weil das Fleisch kochte,

* Nolite multiplicare loqui sublimia 3 (Jud.16. gloriantes; recedant vetera de ore ve-1.6.19, stro, quia Deus scientiarum Dominus Pr. 16, 20; est et ipsi praeparantur cogitatio-Arcus fortium superatus est, 4 pp. 37, 15, nes. Arcus fortium superatus est, 4 pp. 37, 15, nes. Re- 5 Pa.34,11. pleti prius, pro panibus se locaverunt, Ps. 112,9, et famelici saturati sunt, donec sterilis peperit plurimos, et quae multos habe-Dt. 32.39 bat filios, infirmata est. *Domi- 6 *Dominus pau-*Suscitat de pulvere ege- 8 L.1,52; ut sedeat cum principibus et solium gloriae teneat; Domini enim sunt cardines terrae, et posuit super eos Gen.1,1...orbem. *Pedes sanctorum suo- 9 Pr. 2,8; Job. 30,26 rum servabit, et impii in tenebris (Pa. conticescent; quia non in fortitudine Be.45,9. formidabunt adversarii ejus, et super 7,10. ipsos in coelis tonabit; Dominus iu-Pa.11,4. dicabit fines terrae, et dabit imperi-.1..35. um regi suo, et sublimabit cornu 12,3.5; Christi sui. L.1,69.

t,t. Et abiit Elcana Ramatha in do-11 mum suam; puer autem erat mini-1,22.8,t. ster in conspectu Domini ante faciem Heli sacerdotis.

Porro filii Heli filii Belial, nescien- 12.

Ex. tes Dominum *neque officium sacer- 13

20,27- dotum ad populum, sed quicumque

7,31s- immolasset victimam, veniebat puer
sacerdotis, dum coquerentur carnes,

^{7.} U.L: niebriget. 8, 10. A.A: Enben.

^{9.} U.L: im Finfternif.

^{8.} Denn die Grande der Erde. B: richtet auf. dW.vE.A: hebt aus d. St. (empor). B.dW: d. Geringen. vE: Schwachen ... Datbenben. B.A: bei ben K. dW.vE: neben H. B: Phron d. G. zum Erde gebe. vE: Sig... gibt er erblich ihnen. A: St. ber herrlichf. B: Grandvesten. vE.A: Besten. dW: Saulen? dW. vE: (stellte) auf sie d. Welt. A: ben Erdfreis darauf gegrundet.

^{9.} B.dW.vE: bewhhret. dW.vE: Schritte f. Frommen (Treuen). B: werben geschweiget werben. A: verstummen. dW.vE: Frevler fommen um? B: es wird Riemand burch Macht die Dberhand befommen. dW.vE: nicht b. Starfe fleget d. Densch. A: eigne St. ift Karf.

^{5.} Al.: Saturati 9. Al. * sua. 11. S: in Ramatha.

^{10.} jerbrochen werben. B: werten erfa.red n muffen. dW: Diterfacher vergagen. B.d W.A: Gn: ben ber Erre. vE: Grangen. B. E. Starfe. A: bie herricaft.

^{11.} B.dW.vE.A: wart.

^{12.} dW.vE: nichtemurbige. B.A: Rinder Beliale. B: erfannten nicht ben D. A: wußten nichte vom D. vE: wollten ... wiffen. dW: fummerten fich nicht um

^{13.} ein Schlachtopfer brachte ... wenn man b. Fl. dW.vE: gegen b. B. A. Dienft ... beim B. (B: Ge war aber bie Beife ...?) dW.vE: So oft. dW: Opfer opferte. A: schlachtete. dW: Rnappe!? vE.A: Diener.

ήψήθη το κρέας, καὶ κρεάγρα τριόδους ἐν τῷ γειρί αὐτοῦ, 14 καὶ καθηκεν 'αὐτὴν' είς τὸν λέβητα 'τὸν μέγαν' ἢ εἰς τὴν χύτραν ἣ εἰς τὸ γαλκείον, παν ο αν άνέβη έν τη κρεάγρα, ελάμβανεν έαυτῷ ὁ ἱερεύς. Κατὰ τάδε ἐποίουν παντί Ισραήλ τοις έρχομένοις 'θύσαι τῷ κυρίφ' έν Σιλώ. 15 Kal πρίν θυμιαθήναι τὸ στέαρ 'ένωπιον χυρίου', ηργετο τὸ παιδάριον τοῦ ίερέως και έλεγε τῷ ἀνδρί τῷ θύοντι. Δὸς κρέας οπτήσαι τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ * λάβο παρὰ σοῦ κρέας έφθὸν 'έκ τοῦ λέβητος'. 16 Καὶ έλεγεν ὁ ἀνὴρ 'ὁ θύων'. Θυμιαθήτω πρώτον τὸ στέαρ, ώς καθήκει, καὶ τότε λήψη σεαυτῷ έκ πάντων ών έπιθυμεί ή ψυχή σου. Καί είπεν Ούγι άλλ ή νύν δώσεις, και έαν μή, λήψομαι κραταιώς. 17 Καὶ η η άμαρτία τών παιδαρίων ενώπιον κυρίου μεγάλη σφόδρα, ότι ήθέτουν την θυσίαν χυρίου.

18 Καὶ Σαμουήλ ήν λειτουργών ενώπιον κυρίου, παιδάριον περιεζωσμένον Έφουδ βάδ. 19 Καὶ διπλοίδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἔξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν. 20 Καὶ εὐλόγησεν Ἡλὶ τὸν Ἑλκανὰ καὶ τὴν γυναϊκα αὐτοῦ, λέγων ᾿Ανταποδῷ σοι κύριος σπίρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τοῦ γρέους οῦ ἔχρησας τῷ κυρίῳ. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, 21 καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν "Ανταν, καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκε τρεῖς υἰοὺς καὶ δύο θυγατέρας. Καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουήλ ἐνώπιον κυρίου.

22 Καὶ Ἡλὶ πρεσβύτης σφόδρα, καὶ ἤκουσε σύμπαντα α ἐποίουν οἱ υἰοὶ αὐτοῦ τοῖς υἰοῖς Ἰσραήλ, καὶ ὅτι συνεκοιμῶντο 'οἱ υἰοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. 23 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς 'Ινατί ποιεῖτε κατὰ τὰ ἡήματα ταῦτα, α ἐγὰ ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ

v. 16. לא סביר

תַבַּשָּׁר וַהַמַּזְלֵג שָׁלִשׁ הַשָּׁנַיִם בְּיַדְוֹי: 14 וְהַכָּה בַכְּיוֹר אָוֹ בַלֹּוּד אָוֹ בַקַּכַּחַתֹּ אוֹ בפּרוּר כַּל אַשָּׁריַעַלַה הַמַּוָלֵג יְפַח פַבָּה יַצַשוּ לְכַל־יִשִּׁרָאֵל הכהו בו פו הַבָּאֵים שַׁם בִּשָׁלָה: גַּם בִּטֵרָם יַקְטִרִוּן את־החלב ובאינער הפהן ואמר לאיש הזבח תנה בשר לצלות לפתו וְלָאֹריִפֶּח מִמְּהְ בַּשֵּׁר מִבְשָׁל כִּי אם־ 16 חי: וַיֹּאמַר אַלֵּיו הַאַּישׁ קַשַּׁר יַקְּטַרְוּן פַיּוֹם הַחַלֶּב וְלַח לְךֹּ פַּאֲשֵׁר תִּאַנָּה נַפְשָׁה וָאָמֵר ּ לוֹ בָּי עַתַּה תַתַּון וָאָם־ זו לָא לַקַחָתִּי בְתַּזְקַה: וַתִּהִי חַשֵּאת הַנְּעָרֵים בָּדוֹלֵה מָאָד אָת־פָּנֵי יִהוָה כַּי נָאַבוּ הַאָּנָשִׁים אַת מִנְחַת יְהוַה: משתת את־פני יהוה רשמיאכ 19 לַעַר חַנְּוּר אָפוֹד בַּד: וּמִעֵיל קַטֹן תַעשה־לָּוֹ אָפֹוֹ וְהַעַלְתַה לָוֹ מִיָּמֵים י יַמִימָה בַּצַלוֹתָהֹ אָת־אִישָׁהּ לְזָבְּתַ זבח היַמִים: וּברַ נָה וָאָת־אָשָׁתּוֹ וְאַמֵּרֹ יַשֵּׁםֹ יְהוֹה האשה הזאת びをほ שלשה-בנים בנות ויבהל הפער שמואל עם־יהוה: ועלי זקן מאד ושמע את כל־אשר יִשְׁכָּבָן אָת־הַנְּשִׁים הַצַּבָאוֹת פַּתַח

^{14.} AB: ἐπάταξεν (καθῆκ. ΕΧ). A † (p. αὐτὴν) εἰς τὸν ἰστῆςα ἢ. B: τὸ χαὶκ.... τὴν χύτο.... καὶ κὰν. AB: ἐαν... * τῷ. 15. AB * ἐνώπ. κυρ. 16. AB: ὡς καθήκει τὸ στ... (* τότε) ἰάβε. A*B: ὅτι (ἀὶλ ἢ ϜΧ). 17. B pon. ἐνώπ. κ. p. ἀμ., A p. σφ. 20. AB: ἀκοτίσαι (ἀντ. ϜΧ). 21. B* καὶ σ. AB: κ. ἔτ. ἔτι. 22. B* σύμπ. et κ. ὅτι - μαρτ. (†[A] ϜΧ). 23. AB: τὸ ξ. τῶτο δ.

^{13.} B.dW.vE.A: Gabel.

^{14.} Reff. ob. Tieg. dW.vE.A: R. ... Topf ... Das fen ... Tiegel. vE: heraushob. B.A: ber Br. für fic.

^{15. 6.} mir Ft. dW.A: Auch (noch) ebe. vE: Cosgar, dW.vE: jum Br. für b. Br. B: annehmen.

^{16.} B.dW. E: ber Mann. dW: Sie follen ... eben ang. vE: Man wird fogleich.

und hatte eine Rreuel mit brei Baden in 14 feiner Band, *und ftieß in ben Tiegel ober Reffel ober Bfanne ober Topf, unb mas er mit ber Rreuel hervorzog, bas Alfo thaten fle nahm ber Briefter bavon. bem gangen Ifrael, bie bafelbft bintamen 15 gu Silo. *Deffelben gleichen, ehe benn fle bas Bett angunbeten, tam bes Priefters Rnabe und fprach ju bem, ber bas Opfer brachte: Gib mir bas Fleifch, bem Briefter zu braten, benn er will nicht gefochtes Bleifch von bir nehmen, fonbern robes. 16 *Benn bann jemand ju ihm fagte: Lag bas Rett angunden, wie fiche beute gebuhrt, und nimm barnach, was bein Berg begehrt; fo fprach er ju ihm: Du follft mirs ist geben, wo nicht, fo will ichs mit 17 Bewalt nehmen. *Darum war bie Gunbe ber Anaben febr groß vor bem Berrn, benn Die Leute lafterten bas Speisopfer bes Gerrn. Samuel aber war ein Diener vor bem Berrn, und ber Anabe war umgurtet mit *Dazu machte 19 einem leinenen Leibrod. ibm feine Mutter einen fleinen Rod und brachte ibn ihm binauf ju feiner Beit, wenn fle mit ihrem Mann hinauf ging gu 20 opfern die Opfer ju feiner Beit. *Und Eli fegnete El Rang und fein Beib, und fprach: Der Berr gebe bir Samen von Diefem Beibe um die Bitte, bie fie vom Berrn gebeten bat. Und fie gingen an 21 ihren Ort. *Und ber Berr fuchte Banna beim, daß fle ichwanger ward und gebar brei Sohne und zwo Töchter. Aber Gamuel, ber Knabe, nahm zu bei bem Gerrn. Eli aber mar fehr alt, und erfuhr alles, mas feine Gbone thaten bem gangen Ifrael, und daß fie fchliefen bei ben Beibern, die ba dienten vor der Thur ber 23 Butte bes Stifts. *Und er fprach ju ihnen: Barum thut ihr folches? benn ich hore euer bofes Wefen von biefem gangen Bolf.

14. U.L: Topfen.

Ex.27.3, et habebat fuscinulam tridentem in manu sua, *et mittebat eam in lebe-14 tem vel in caldariam aut in ollam sive in cacabum, et omne quod levabat fuscinula, tollebat sacerdos sibi. Sic faciebant universo Israeli venien-1,3.. tium in Silo. *Etiam antequam ado- 15 Lav. lerent adipem, veniebat puer sacer-7.81. dotis et dicebat immolanti: Da mihi carnem, ut coquam sacerdoti; non enim accipiam a te carnem coctam, sed crudam. * Dicebatque illi immo- 16 lans: Incendatur primum juxta morem hodie adeps, et tolle tibi quantumcumque desiderat anima tua. Qui respondens ajebat ei: Nequaquam! nunc enim dabis, alioquin tollam vi. *Erat ergo peccatum puerorum grande 17 nimis coram Domino, quia detrahebant homines a sacrificio Domini.

Samuel autem ministrabat ante 18 v.11.1,92 v.20. faciem Domini, puer accinctus apparatus 25,18. [lineo. *Et tunicam parvam faciebat 19 and an afferebat statutis are ano. ut diebus, ascendens cum viro suo, ut 1,21. immolaret hostiam solemnem. * Et 20 benedixit Heli Elcanae et uxori eius. dixitque ei: Reddat tibi Dominus semen de muliere hac, pro foenore quod 1,28. commodasti Domino. Et abierunt in locum suum. * Visitavit ergo Domi-21 nus Annam, et concepit et peperit tres filios et duas filias. Et magnifica-L.1,50. tus est puer Samuel apud Dominum. Heli autem erat senex valde, et 22

audivit omnia, quae faciebant filii sui universo Israeli, et quomodo dorgr. 38,8 miebant cum mulieribus, quae obser-Nm.31,40 vabant ad ostium tabernaculi. *Et 23 2,12. dixit eis: Quare facitis res hujuscemodi, quas ego audio res pessimas

^{17.} warb. dW.vE: Junglinge. B.dW.vE: Mans

ner. B: verichmabeten. dW.vE: verachteten.
18. Bruftfielb. B.dW.vE.A: bienete. (dW: als Rnappe, nmgurtet ...?) vE.A: Cphob. dW: Schulterfi. 19. ein Pl. Oberfleib ... alljährlich ... bas jahrl. D. B: Dberrod. vE: Mantel? (Bie Rap. 1, 3. 21.)

^{20.} auftatt bes Gefchentes, bas ihr bem D. ge. fcentt habt. vE: für bas B. bas f. ... gemahret hat. dW: anftatt beffen, ben ... geliehen. (A: fur b. Pfanb ... rebe. A: folde D., fo uberbofe D., bie ich b.

^{17. 8:} retrahebant.

^{19.} Al. †(in f.) et votum suum.

anvertraut baft!)

^{21.} dW: muche heran. B.vE.A: murbe groß. 22. B.dW.vE.A: borte. dW.vE: jum Dienfte aufjogen! A: Bache hielten?? B: Butte ber Bufammenstunft. dW.vE: Berfammlungezeltes.

^{23.} B: bergl. Dinge, baß ich biefe eure bofen D. horen muß. dW: nach biefen Reben, benn ich b. biefe b. R. über euch. vE: handelt ihr fo, bag ich ei ib. Bes

λαοῦ 'κυρίου'; 24 Μή, τέκνα, μή, ὅτι οὐκ ἀγαθη ἡ ἀκοὴ ἡν ἐγω ἀκούω, τοῦ μὴ δουλεύειν λαὐν θεῷ. 25 Εὰν ἀμαρτῶν ἀμάρτη ἀνὴρ εἰς ἄνὰρα, καὶ προςεύξονται περὶ αὐτοῦ πρὸς κύριον ἐὰν δὲ νῷ κυρίο ἀμάρτη, τίς προςεύξεται περὶ αὐτοῦ; Καὶ οὐκ ἡκουον τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν 'βουλόμενος' γὰρ ἐβούλετο κύριος διαφθεῦραι αὐτούς. 26 Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο, καὶ ἦν ἀγαθὸν μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων.

27 Καὶ ήλθεν άνθρωπος θεού πρός Ήλὶ nal elne. Tade léges núglog. Anenaluguels άπεκαλύς θην πρός τον οίκον του πωτρός σου, όντων αὐτών ἐν τῆ Αἰγύπτω 'δούλων' τῷ οἴκω Φαραώ, 28 και έξελεξάμην τὸν οίκον τοῦ πατρός σου έχ πάντων των σκήπτρων Ίσραήλ εερατεύειν έμοι, τοῦ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου καί θυμιαν θυμίαμα καί αξρειν Εφουδ ενώπιον μου, και έδωκα τω οίκω τοῦ πατρός σου πάντα τὰ τοῦ πυρὸς τῶν υίων Ίσραηλ 'εἰς βρώσιν'. 29 Καὶ irari έπεβλέψατε έπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου άναιδει όφθαλμώ; καὶ έδόξασας τους υίούς σου ύπερ έμε ένευλογείσθαι απαρχήν πάσης θυσίας Ίσραηλ έμπροσθέν μου; 30 Διά τούτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Είπα. 'Ο ο**ικός σου καὶ ὁ οίκος τοῦ πατρός σου διε**λεύσονται ένώπιόν μου έως αίωνος. Καλ νῦν φησι κύριος. Μηδαμώς έμοι, ότι άλλ' ή τούς δοξάζοντάς με δοξάσω, και οι εξουθενουντές με έξουθενωθήσονται. 31 Ιδου ημέραι έργονται, καὶ έξολοθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα τοῦ οίκου πατρός σου, καὶ ούκ έσται σοι πρεσβύτης έν τῷ οἴκφ *μου 32" πάσας τὰς ἡμέρας. 33 Καὶ ἄνδρα οὐκ ἐξ-

אַפֶּלָה: אַל בְּנֵי פִי לְוֹאִטוֹבֶה הַשְּׁמְעְהֹ וְנְּדֵל וְטִוֹב וְנַם עִם־יְהֹוֹה וְנֵם עִם־ אַשְׁר אֵלכִי שׁמֵע מְעָבִיהם עַם־יְהוֹה: לְוֹ וְלָא יִשְׁמְעוֹ לְקוֹל אֲכִיהֶם כְּי־חְפֵּץ מו אָס־יְחָוֹטְא אִישׁ לְאִישׁ וּפְּלְלוֹ אֶלהִים בי אָס־יְחָוֹלְא אִישׁ לְאִישׁ וּפְּלְלוֹ אֶלהִים מו אָס־יְחָוֹלְא אִישׁ לְאִישׁ וּפְּלְלוֹ אֶלהִים לְוֹ וְלָא יִשְׁמְעוֹ לְקוֹל אֲכִיהֶם עַם־יְהוֹּה וְנֵם עִם־ אַנְשָׁים:

רַיָּבָא אַישׁראַלהַים אַל־עלי ויַאמר אַלִיו כַּה אַמֵּר יָהוָה הַנְגַלָה נָגַלִיתֵי בַּהִיוֹתֵם בַּמַצְריִם אל־בית אַבִיה 28 לבית פרלה: ובחר אתו מכל-שבמי ישראל לי לכהו לעלות על-מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני וַאָּתְנָה לָבֵית אַבִּיך אַת־כַּל־אִשׁי 29 בני ישראל: לפה תבעטר בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון ותכבד אַת־בַּנִיהַ ממני לַהַבְרִיאַכֹם מַראשׁית לעמיו לכן נאם ל כל-מנחת ישראל אַמור אמרתי עד־עוֹלֶם וָעַתַּה נָאִם־יָהוָה חַלִּילָה פַּי־מְכַבָּדֵי אֵכַבֵּד וּבֹזֵי יַכַפֹּוּ: הָנַה יַמֵים בַּאִים וְבַדַעִתִּי אַת־זְרְעַהְּ זַרַעַ בֵּית אַבֵּיה מְהִיוֹת זָקַן בְּבֵיתֵה: מַענון בַּכַּל אַמָּר־יִיטֵיב 33 כַּלַ־הַיַּמִים: וְאִישׁ לָאֹ־אַכָרֵית לָהֹ מֵעָם

24. dW.vE.A: Gerücht, dW: reiget ... gur Ueberstretung. vE: verführet.

25. war Billens. B: w. einen Anbern. vE.A: ein Mensch (gegen) ben Anb. dW: Sunb. M. w. M. dW.vE: so richtet ihn Gott. B: muffen ihn bie Gotter urtheilen. (A: fann G. ihm verzeihen.) dW: wer mag. B: will. A: foll. dW.vE: hatte Luft?

26. B.dW.vE: warb immer größer. dW: u. ausgenehmer. vE: mohlgefällig sowohl vor Gott ac.
27. B.dW.vE: habe ich m. nicht ... (flar) geoffenb.?
A: offen fund gethan.

1

24 "Richt, meine Rinber, bas ift nicht ein gutes Gefchrei, bas ich hore. Ihr macht bes 25 Berrn Bolt übertreten. *Benn jemanb wiber einen Menfchen funbigt, fo tanns ber Richter fcblichten; wenn aber jemanb wiber ben herrn funbiget, wer tann für ibn bitten? Aber fie geborchten ibres Baters Stimme nicht, benn ber Berr hatte willens *Aber ber Rnabe Samuel 26 ffe ju tobten. ging und nahm gu, und war angenebm bei bem Berrn und bei ben Denichen. 27 Gs fam aber ein Dann Gottes ju Gli, und fprach ju ihm: Go fpricht ber Berr: 36 habe mich geoffenbaret beines Baters Baufe, ba fie noch in Eappten maren in 28 Bharao Baufe, "und babe ibn bafelbft mir ermablet vor allen Stammen Ifraels gum Briefterthum, bag er opfern follte auf meinem Altar, und Rauchwerf angunben und ben Leibrod vor mir tragen, und habe beines Baters Baufe gegeben alle Fener 29 ber Rinder Ifrael. *Warum Ibdeft bu benn wiber meine Opfer und Speisopfer, · bie ich geboten habe in ber Bobnung? Und bu ehreft beine Gobne mehr benn mich, bag ibr euch maftet von bem Beften aller Speisopfer meines Bolts Frael! 30 *Darum fpricht ber Berr, ber Gott Ifraels: 3ch habe gerebet, bein Baus und beines Baters Saus follten manbeln vor mir ewialich. Aber nun fpricht ber Berr: Es fei ferne von mir, fonbern wer mich ehret, ben will ich auch ehren, wer aber mich verachtet, ber foll wieber verachtet 31 werben. *Siebe, es wird bie Beit tommen, baß ich will entzwei brechen beinen Arm, und ben Arm beines Baters Baufes, baf 32 fein Alter fei in beinem Saufe, *und wirft feben beinen Bibermartigen in ber Bobnung, in allerlei Gutem, bas Ifrael ge-

fchehen wird, und wird fein Alter fein in 33 beines Baters Saufe ewiglich. *Doch will ab omni populo? Nolite, filii mei! 24
non enim est bona fama, quam ego audio, ut transgredi faciatis populum Domini. Si peccaverit vir in virum, pla-25
v.22.17. cari ei potest Deus; si autem in Dominum peccaverit vir, quis orabit pre
eo? Et non audierunt vocem patris sui;
[En. quia voluit Dominus occidere eos.
v.21. Puer autem Samuel proficiebat atque 26
L.2.52.
pr..1,10. crescebat, et placebat tam Domino
quam bominibus.

9,6.3,1. ad eum: Haec dicit Dominus: Numquid non aperte revelatus sum domui Bz.4,37. patris tui, cum essent in Aegypto in domo Pharaonis? * Et elegi eum ex 28 17,1ss. m. 12,1ss. mnibus tribubus Israel mihi in sacer27,1ss. dotem, ut ascenderet ad altare meum, et adoleret mihi incensum, et por-**.25,6 taret Ephod coram me, et dedi domui De. 18,1. patris tui omnia de sacrificiis filio-10,14. rum Israel. "Quare calce abje-1 Jar. cistis victimam meam et munera mea, *Quare calce abje-29 quae praecepi, ut offerrentur in tem-De. 33,0. plo, et magis honorasti filios tuos, Me. 10,37. quam me, ut comederetis primitias omnis sacrificii Israel populi mei? 186.2,27. Propterea ait Dominus Deus Israel: 30 Kz.26,1:Loquens locutus sum, ut domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu meo usque in sempiternum. Nunc autem dicit Dominus: Absit hoc a me; 10.12,16. sed quicumque glorificaverit me, glo-Pr.4;8; rificabo eum, qui autem contemnunt 2,3.1,4 me, erunt ignobiles. * Ecce, dies 31 $^{92,15m}_{1Rg,2,37}$, veniunt et praecidam brachium tuum p_2,37,17 , et brachium domus patris tui, ut

non sit senex in domo tua. Et 32 videbis semulum tuum in templo, in universis prosperis Israel, et non erit senex in domo tua omnibus diebus.

* Verumtamen non auferam penitus 33

^{25.} A.A: Billens, Billen. U.L: hatte willen. 27. U.L: offenbaret. 29. U.L: ledeft?

^{32.} U.L: allerlei Gut.

^{28,} das Bruftleib. dW: Schulterfl. vE.A: Ephob. B.vE. (Fener:)Opfer. dW: Fenerungen.

^{29.} löder ihr. B.ve: schlaget ihr (hinten) aus (nach ...). dW.A: tretet (tratet) ihr mit gugen? vE: fur bie B. dW.vE: von b. Erftlingen.

^{30.} B.vE: bie mich ehren ... (nichts geachtet w.) A: verächtlich w. dW.vE: zu Schanben.

^{26.} S: Deo.

^{20.} Al.: abjicitis.

^{30.} S: honorificaverit.

^{31.} B.dW.A: abhane(u). dW: våterl. o. vE: Meltefter? dW: Bejahrter. A: Betagter.

^{32.} B: die Bebrangnis ber B. auschauen anstatt alles dW: den Feind sehen in d. B., die gange Zeit da S. Gutes thut ...? vE: einen Wid. ... mahrend er ...? A: beinen Rebenbuhler?

ολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ καταρὰεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ περισσεῦσν τοῦ οἴκου σου πεσεῖται ἐν ὑρμφαία ἀνδρῶν.

¾ Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὁ ἥξει ἐπὶ τοὺς δύο υἰούς σου 'τούτους', 'Οφνὶ καὶ Φινεές' ἡμέρα μιὰ ἀποθανοῦνται ἀμφότεροι.

¾ Καὶ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἰερέα πιστόν, ος πάντα τὰ ἐν τῆ καρδία μου καὶ τὰ ἐν τῆ ψυχῆ μου ποιήσει, καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας.

¾ τῷ οἴκφ σου ἥξει προςκυνῆσαι αὐτῷ ὀβολοῦ ἀργυρίου, λέγων Παράρὸιψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἰερατειῶν σου, τοῦ φαγεῖν ἄρτον.'

ΙΙΙ. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουηλ ήν λειτουργων τῷ κυρίω ἐνώπιον Ἡλὶ 'τοῦ ἰερέως', καὶ όημα χυρίου ην τίμιον έν ταϊς ήμεραις έχείναις. ούκ ην δρασις διαστέλλουσα. 2 Καὶ έγένετο έν τῆ ἡμέρα έκείνη, καὶ Ἡλὶ ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπω αύτου, καὶ οἱ όφθαλμοὶ αὐτου ήρξαντο άμαυροῦσθαι, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπει. 8 Καὶ ό λύγνος του θεου πρίν έπισκευασθήναι, καί Σαμουήλ εκάθευδεν εν τῷ ναῷ κυρίου, ού ήν ή κιβωτός του θεου, 4 και εκάλεσε κύριος. Σαμουήλ, 'Σαμουήλ'. Καὶ είπεν 'Ιδού έγώ, 5 και έδραμε πρὸς Ήλι και είπεν 'Ιδού έγώ, ότι κέκληκάς με. 'Ο δε είπεν' Ου κέκληκά σε, ανάστρεφε, κάθευδε και ανέστρεψε και έκάθευδε. 6 Καὶ προςέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσε Σαμουήλ, 'Σαμουήλ'. Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ήλὶ 'τὸ δεύτερον', καὶ είπεν Ἰδοὺ έγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ είπεν Ου κέκληκά σε, τέκνον ανάστρεφε, κάθευδε. 7 Καὶ Σαμουήλ πρίν ή γνώναι τὸν θεόν και πριν η αποκαλυφθήναι αυτώ όημα לְּפְנֵי עַלֵּי שְׁמֵיּאֵל מְשָׁבְת אָתּ־יְהֹּנֶה לֵּכִי הְבָּר שְׁמִיּאֵל מְשָׁבְת אָתּ־יִהֹנֶה לִּבְי בְּיִבְי יִהְּהָה הִיְהִיּקְּה בִּיִּים לִּבְי שְׁמִיּאֵל מְשָׁבְּר יִּיְהִיּה בְּיִבְּר יִהְּהָה הְיָה יְּיִה יְקָּרְ בַּיִּיִם בּיִבְּלָּה הִיְבְּר שְׁבִיּרְ שִׁבְּר בִּיְּבְר שְׁבִיּרְ שִׁבְּר בִּיְּבְר שְׁבִיּבְי שְׁבִיּ בְּיִבְים בְּיִבְּר שְׁבִיּ בְּיִבְים בְּבְּרְ שְׁבְיּבְי וְיִּאָמֶר הְנְנִי פִיּבְּרְאִתְי שִׁבְּר שְׁבִיּ בְּיִבְלְּהְ אֵלְ-עֵלִי וַיִּאָמֶר הְנְנִי פִיּבְּרָאִתְ כִּי יִבְּאָת בְּיִבְּר שְׁבִיּבְי וַיִּאָמֶר הְנְנִי פִיּבְּרְאִתְ כִּי יִבְּאָת בִּי וְיִאְמֶר הְנְּנִי בְּיבְרְאִתְ כִּי בְּיִבְּרְ שְׁבִיי וְיִאְמֶר הְנְנִי פִיּבְּרְאִתְ כִּי בְּיִבְּרְ אְבִיי וְיִּאְמֶר הְנִינְי בְּיבְרְאִתְ כִּי בְּיִבְּרְ שְׁבִיי וְיִאְמֶר הְנִיְי בְּיִבְּר שְׁבִיי וְיִּאָרְ בִּי יִיִּאְמֶר לְאִ־קְרָאתִי בְּיבְר שְׁבִיי וְיִבְּרְ שִׁבְּיבְי וְיִּאְמֶר הְנִינְ בְּיִבְיְ בְּיִי בְּיִבְּר הְנִיי בְּיִבְּר הְנִינְי בְּיִבְּר הְּנְיִי בְּי בְּיִבְּר הְבְּרְאִים בְּיִי בְּרְי שְׁבִיי בְּלִי שְׁבְּי שְׁבְּיבְי וְיִּאְלָּי שְׁבְּר הְבְּיבְר הְיִבְּר הְיִבְּר בְּיִבְּים שְׁמִיבּב בְּבְּרְבְּיִבְיים בְּעִי בְּלִי הְיִבְּר הְיִבְּר הְיִבְּר הְיִבְּר הְיִבְּיבְר הְיִבְּר הְיִבְּיִבְי בְּיִי בְּיִבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיִבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיִבְּי בְּיבְי הְיִבְּי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיבְר הְיִבְּיב בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּיבְי בְּרְי שְׁנִי בְּבְי בְּיבְיי בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְר הְיבְּיבְי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּיבְים בְּיבְּיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְּיִי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבְיים בְּבְיי בְּיבְיי בְּבְיי בְּבְיים בְיבְּיבְיבְיים בְּיבְיי בְּבְיבְיי בְּבְייבְיבְיים בְּבְיבְיבְיבְיבְיים בְּיבְיבְיבְּבְיבְיבְיים בְּיבְּבְיבְיבְיבְיבְיים בְּיבְּבְיבְיים בְּבִיבְּיבְּבְיבְיבְּיבְיבְּיבְים בְ

ע. 2. יף וערניו

^{33.} ich die nicht Jebermann. vE: Zwar... n. Alle. dW: iche dir an feinem Manne fehlen laffen bei m. A.... fich verzehre. (B: Und so Jemand wäre, den... n. auer. würde ..., der wird d. A. verzehren u. d. S. versschmachten.) dW. vE: aller (der ganze) Anwachs. A: ein großer Theil? dW: ale M. ft. vE: im Mannessalter.

^{34.} B.dW.vE.A: bas 3.

^{35.} B.dW: in m. & ... ift. vE.A: nach ... (hanbeln). yE: festes &. A: treues?

^{36!} mach mich jum Gehülfen bei einem ber

Der treue Priefter. Der Ruf.

ich aus bir niemand von meinem Altar ausrotten, auf bag beine Augen verschmachten und beine Seele fich grame, und alle Menge beines Saufes follen fterben, wenn 34 fie Danner geworben finb. *Und bas foll bir ein Beichen fein, bas über beine zween Sohne, Cophni und Binehas, fommen wird: auf Ginen Tag werben fle beibe 35 fterben. *3c aber will mir einen treuen Briefter erweden, ber foll thun, wie es meinem Bergen und meiner Seele gefällt, bem will ich ein beständiges Saus bauen, bag er por meinem Gefalbten manble im-36 merbar. *Und wer übrig ift von beinem Baufe, ber wird tommen und vor jenem nieberfallen um einen filbernen Pfennig und Stud Brot, und wird fagen: Lieber, lag mich zu einem Brieftertheil, bag ich einen Biffen Brot effe. III. Und ba Samuel, ber Rnabe, bem herrn bienete unter Eli, mar bes herrn Wort theuer zu berfelben Beit, unb mar 2 wenig Beiffagung. *Und es begab fich, gu berfelben Beit lag Eli an feinem Drt, und feine Augen fingen an buntel ju mer-3 ben, bag er nicht feben fonnte. *Unb Samuel hatte fich geleget im Tempel bes Berrn, ba bie Labe Bottes mar, ehe benn 4 bie Lampe Gottes verlofc. * Und ber Berr rief Samuel. Er aber antwortete: Siebe, 5 bier bin ich, *und lief ju Gli und fprach: Siebe, bier bin ich, bu haft mich gerufen. Er aber fprach: 3ch babe bich nicht gerufen, gebe wieder bin und lege bich fclafen. Und er ging bin und legte fich fchlafen. 6 *Der Berr rief abermal: Samuel! Und Samuel ftand auf, und ging zu Eli und fprach: Giebe, bier bin ich, bu haft mich gerufen. Er aber fprach: 3ch habe bich

nicht gerufen, mein Sohn; gebe wieber

fannte ben Berrn noch nicht, und bes Berrn

7 bin und lege bich ichlafen. *Aber Samuel

Priefterämter. vE: sich vor ihm zu beugen. (A: bas mit man für ihn bitte.) B: um ein gering Stück Gelbs. vE: ein St. Silber. dW: einen Pf. B.dW: Laib Br. vE: Rundbr. (A: wird e. Silberft. n. einen Brottnichen opfern.) dW: Setze m. doch in trg. e. Priesterthum. vE: Rimm ... zu einem der Priesters geschäfte.

 $_{1R_c,x,38}^{v.86}$, virum ex te ab altari meo, sed ut $^{(D\bar{c}.28,38)}$ deficiant oculi tui et tabescat anima 22,18, tua, et pars magna domus tuae morietur, cum ad virilem aetatem venerit. * Hoc autem erit tibi signum, quod 34 venturum est duobus filiis tui Ophni 4,11. et Phinees: In die uno morientur 18.2.35. ambo. *Et suscitabo mihi sacerdo-35 101.4.6,12. tem fidelem, qui juxta cor meum Ba.44,14.et animam meam faciet, et aedificabo ^{28m.7,16} ei domum fidelem, et ambulabit coram v.10. Christo meo cunctis diebus. * Futu- 36 rum est autem, ut, quicumque remanserit in domo tua, veniat, ut oretur pro eo, et offerat nummum argenteum et tortam panis, dicatque: Dimitte me, obsecro, ad unam partem sacerdotalem, ut comedam buccellam panis.

2,11.1,22 Puer autem Samuel ministrabat III.

Am.8,112 Domino coram Heli, et sermo Domini
Pr.29,18 erat pretiosus in diebus illis; non erat
visio manifesta. *Factum est ergo, 2
in die quadam Heli jacebat in loco
in die quadam Heli jacebat in loco
4,15.2,29 suo, et oculi ejus caligaverant, nec
(Ga.27,1. poterat videre. *Lucerna Dei ante27,202. quam extingueretur, Samuel dormie1,7.9. bat in templo Domini, ubi erat arca
Dei. *Et vocavit Dominus Samuel. 4

Pa.99,5.... Dei. *Et vocavit Dominus Samuel. 4
Nm.7,89;Qui respondens ait: Ecce ego! *et 5
Gen.22,1;Qui respondens ait: Ecce ego! *et 5
wcasti enim me. Qui dixit: Non
vocavi, revertere et dormi. Et abiit
et dormivit. *Et adjecit Dominus rursum vocare Samuelem. Consurgensque Samuel abiit ad Heli et dixit:
Ecce ego! quia vocasti me. Qui respondit: Non vocavi te, fili mi, revertere et dormi. *Porro Samuel nec7.1.81. dum sciebat Dominum, neque reve-

^{36.} U.L: Stud Brote. 2. A.A: berfelbis gen. U.L: zur felben. 3. U.L: verbunfelte. 5.6. U.L: mir gerufen u.f.w.

²s. Al.: lectulo. S: videre lucernam. †(p. Sam.) autem.

^{5.} Al. † (p. vocavi) te.

^{1.} B: es brach fein Geficht aus. vE.(A): f. G. wurde geoffenb. dW: Gefichte waren n. haufig?
2. dW.vE: blobe.

^{3.} Und b. 2. G. war noch n. verlofchen, n. Cam. B.dW.vE: lag. A: fclief.

^{5.} habe n. ger. B.vE: lege bich wieber (nieber). dW: gehe ... lege bich, A: n. fclaf!

ολοθρεύσω σοι ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείπειν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ καταρὰεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ περισσεῦσν τοῦ οἴκου σου πεσεῖται ἐν ρομφαία ἀνδρῶν.

¾ Καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὁ ηξει ἐπὶ τοὺς δύο υἰούς σου 'τούτους', 'Οφνὶ καὶ Φινεές' ἡμέρα μιὰ ἀποθανοῦνται ἀμφότεροι.

¾ Καὶ τοῦτό ἐμαυτῷ ἰερέα πιστόν, ὁς πάντα τὰ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἰερέα πιστόν, ὁς πάντα τὰ ἐν τῆ καρδία μου καὶ τὰ ἐν τῆ ψυχῆ μου ποιήσει, καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν, καὶ διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας.

¾ τῷ οἴκφ σου ἡξει προςκυνῆσαι αὐτῷ ὀβολοῦ ἀργυρίου, λέγων Παράρριψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἰερατειῶν σου, τοῦ φαγεῖν ἄρτον.

ΙΙΙ. Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουηλ ήν λειτουργων τω κυρίω ενώπιον 'Ηλὶ 'τοῦ ίερέως', καὶ όπμα χυρίου ην τίμιον έν ταῖς ήμέραις έχείναις. ούκ ην δρασις διαστέλλουσα. 2 Καὶ έγένετο έν τη ημέρα έκείνη, και Ήλι έκάθευδεν έν τφ τόπω αὐτοῦ, καὶ οἱ όφθαλμοὶ αὐτοῦ ἦρξαντο άμαυρούσθαι, καὶ οὐκ ήδύνατο βλέπει. 8 Καὶ ό λύγρος του θεού πρίν έπισκευασθήσαι, καί Σαμουήλ εκάθευδεν εν τῷ ναῷ κυρίου, οῦ ήν ή κιβωτός του θεου, 4 και εκάλεσε κύριος. Σαμονήλ, 'Σαμονήλ'. Καὶ είπεν 'Ιδού έγώ, 5 καὶ έδραμε πρὸς Ήλὶ καὶ είπεν 'Ιδού έγώ, ότι κέκληκάς με. 'Ο δε είπεν' Ου κέκληκά σε, ανάστρεφε, κάθευδε καὶ ανέστρεψε καὶ έκάθευδε. 6 Καὶ προςέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσε Σαμουήλ, 'Σαμουήλ'. Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ και έπορεύθη πρός Ήλι 'τὸ δεύτερον', καὶ είπεν 'Ιδου έγω, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ είπεν Ου κέκληκά σε, τέκνον ανάστρεφε, κάθευδε. 7 Καὶ Σαμουήλ πρίν ή γνώναι τὸν θεόν και πρίν η αποκαλυφθήναι αύτφ όημα

אָת-יְהֹנָה וְטֶּרֶם וִפְּלֵה אַלֵּיו זְבַר־ בְּנָי שִׁנְּב שְׁבֵב: וּשְׁמִנּאֵל שֶׁרָם יִדְּע בְּנָי שִׁנְּב שְׁבֵב: וּשְׁמִנּאֵל שָׁרָם יְדָע בְּנָי שִׁנְּ שִׁבְּר שִׁמִּאֵל וְיָאָמֶר לְאִ-קְּרִ בּיִּנִים בְּנִים אָל־שֵלֵי שִׁבַב בִּמְלִּאָוֹ וְצֵינְ הָּבְּר וַיִּאָר בְּנִים אָל־שֵלִי וַיְּאָמֶר הִנְּנִי פְּי־קְרָאוֹ וְצֵינְ הָּבְּרִי בְּיִבְּם שְׁמִרּאֵל וַיִּאָמֶר הִבְּנִי וַיְּאָמֶר הַבְּנִי וַיִּאָרָ בְּיִבְּם שְׁמִרּאֵל וַיִּאָמֶר הִבְּנִי וַיִּאָרָה בְּנִים וְיִבְּרְ בְּיִבְּבְי וַיְּאָמֶר הִנְּנִי בְּיִאָּמֶר הִבְּנִי וַיִּאָרָה בְּנִים וְנִיּאָרָ בִּי בְּלָּה אַל־עַלִּי וַיִּאָמֶר הִבְּנִי וַיִּאָּמֶר הִנְּנִי בְּיִבְּלִי וַיִּאָמֶר הִנְּנִי בְּיִבְּרְ אָמִרְּאַלְּיִם בִּיִלְּהְ שִּׁבְּר וְּשְׁבִּיּלִי וַיְּאָמֶר הִנְּנִי בְּיִ בְּיִאָרְ בְּיִּ בְּיִבְּר שְׁמִרְּאֵל בְּיִּי וְיִּאָרְ בְּיִּבְי וַיְּאָבְר הִבְּנִי וַיְּאָבְר הִנְּנִי בְּיִבְיִים בְּיִי וְיִאָּלִי שִׁבְּי וְיִבְּרְי הְנִינִי בְּיִ בְּיִבְים וְיִּבְּר וְיִבְּרְיוֹ וְיִּלְּיִ הְּבְּיבִים וְּבְּי תְּיִם בְּיִבְּר שְׁמִינִּעְל וְיִבְּיבְים בְּיִבְּר שְׁמִינִּעְל בְּיִבְּר בְּיִבְּר בְּיִבְים בְּיִבְּר בְּיִבְים בְּיִבְּים וִיבְּלָּי שִׁבְּרִי וְנִיּאָבׁי בְּיבְים בְּיבְים בְּבִיים בְּיבְּר שְׁמִרְיּאֵל בְּיִבְּים וְיִנְישְׁבְּר בְּיִבְים וְיִּבְּיִבְּים וְיִבְּלָר שִׁנְבִּים בְּעִר שְׁנִים בְּיִבְּר בְּיִבְים וְיִבּיְר בְּיִבְים וְיִבְּיִבְיִים בְּיִבְּים וְנִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים וְּבְּיִבְיִים בְּיִבְים וְבְּבְּיִים בְּיִבְים וְבְּבְּיִבְיִים בְּבְיִים בְּיִבְּיִים וְּבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּבִּים וְבִּבְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּבְיבְיבְיִים בְּבְיִים בְּבְיבִּים בְּבְיבְיבְּיִים בְּבְיבְים בְּבְּיבְיבְּיבְיבְּיבְיבְּיבְּבְיבְיבְיים בְּבְּיבְיבְיבְיבְיים בְּבְיים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְיים בְּבְיבְיבְיבְּיבְים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְיבְיים בְּבְּיבְיים בְּבְיבְיים בְּבְּבְיבְיים בְּבְּבְיבְיבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְיבְּיִים בְּבְּבְיים בְּבְּבְים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיבְּבְּבְים בְּיבְּבְּיבְּיִים בְּבְּיבְּבְיבְּים בְּבְּבְּבְיבְיבְּיבְּים

AFX, A sine η).

alter.

33, ich bir nicht Jebermann. vE: 3mar ... n. Alle.

dW: iche dir an keinem Manne fehlen laffen bei m. A... fich verzehre. (B: Und fo Jemand ware, den ... n., auer. wurde ..., der wird d. A. verzehren u. d. S. vers schmachten.) dW. v.E. aller (der ganze) Anwachs. A: ein großer Theil? dW: ale M. ft. vE: im Mannes.

פּערַכְּטִם: סִפִּטִנִּי נָא אָלִ-אַטַע צַפּּנְעָּנְעִ לְּאִלְּלָ לִאֹנְתַע פּּסִׁש וֹכּפּּערַלָּטִם וֹאָכָּע בּנְּעָלְ בּּבִּיִעִּ בְּנִעְ לְּנִשְׁשַׁלַּוֹעְעָ לְנִ יַּבּמָער בּבֹּיעף לְנִפְּעִר בּּלְבַבְּי וּבְנַפְּשָׁר פָעַן נֹאָלו פּאָשׁר בּלְבַבְּי וּבְנַפְשָׁר פָעַן נֹאָלו פּאָשׁר בּלְבַבְּי וּבְּלַמִעִּי לְיִ אָלַבְּשָׁרוּ יָבְנִיעׁ בּּלִרבְּיִ וּבְּלְּמִעִּי לִי אָלַבְשָׁרוּ יִבְנִיתִּ בְּלִים אָלַבִּים: וְנִבְּלְּמִעִּי לִי אָלַבְשָׁרוּ יִבְנִּיתְ בְּלִים בְּיִבּי אָלַבְשָׁרוּ יְלְנִבְּיִת בְּיִבּי אָלַבְּעָּים: וְנָתִּיּתְ אָבִיבִּים אָלְבְּעָּים: לְנַלְּנִתְ אָתרַבִּינִילָּר וְלַאֲצֹרִיב מִזְבְּּנִי, לְכָלְּוֹת אָתרַבִּינִיף וְלַבְּאַרִיב מִזְבְּּנִי, לְּכָּלִּית אָבּירִבּי

v. 2. 'רעיניו ק

^{33.} B: $\pi \tilde{\alpha}_S$ $\pi \epsilon \varrho$ ισσεύων ($\pi \tilde{\alpha}_V$ [τὸ] π . AFX). AB *τῶι... $\pi \epsilon \sigma \tilde{\alpha}_V$ ται (c. FX). 34. B*τῶτας ... ἐν μιᾶ ἡμ. (c. AFX). 36. B * $\pi \tilde{\alpha}_S$ († AX). AB: $\pi \epsilon \varrho$ ισσεύων (νπολ. EFX)... *τῷ († iid.). B: $\pi \varrho \sigma_S$ των εἶν (-ῆσαι AFX). AFX † (p. ἀργ.) καὶ ἐν ἄρτω ἑνί. A¹B*τῷ († A²FX). — 2. AB: βαρύνεσθαι (ἀμανρ. FX). B: ἡδύναντο (-ατο AX). 3. B* $\pi \sigma_Q \iota \sigma_S$ († AEFX). AB* $\pi \iota \nu$ (γ) δ εἶπ. FX). 6. AX † (p. ἐνάλ.) ἔτι. B*ανέστη Σ. καὶ († AX) et τέπνον († EFX; AX: ν lễ μψ). 7. B* $\tilde{\eta}$ et τὸν et $\pi \varrho l \nu$ $\tilde{\eta}$ (†

^{34.} B.dW.vE.A: bas 3. 35. B.dW: in m. &. ... ift. vE.A: nach ... (hanbeln). vE: festes &. A: treues?

^{36!} mach mich jum Gehülfen bei einem ber

Der treue Priefter. Der Ruf.

ich aus bir niemand von meinem Altar ausrotten, auf bag beine Augen verschmachten und beine Seele fich grame, und alle Menge beines Baufes follen fterben, wenn 34 fie Danner geworben finb. *Und bas foll bir ein Beichen fein, bas uber beine zween Sohne, Sophni und Binebas, tommen wird: auf Ginen Tag werben fie beibe 35 fterben. *3ch aber will mir einen treuen Briefter erweden, ber foll thun, wie es meinem Bergen und meiner Seele gefällt, bem will ich ein beständiges Saus bauen, bağ er vor meinem Gefalbten wanble im-36 merbar. *Und wer übrig ift von beinem Baufe, ber wird tommen und vor jenem nieberfallen um einen filbernen Pfennig und Stud Brot, und wird fagen: Lieber, lag mich zu einem Prieftertheil, bag ich einen Biffen Brot effe. III. Und ba Samuel, ber Rnabe, bem Berrn bienete unter Gli, mar bes Berrn Wort theuer ju berfelben Beit, und mar 2 wenig Weiffagung. *Und es begab fich, gu berfelben Beit lag Eli an feinem Drt, und feine Augen fingen an buntel zu wer-3 ben, bag er nicht feben fonnte. *Unb Samuel hatte fich geleget im Tempel bes Berrn, ba bie Labe Gottes mar, ebe benn 4 bie Lampe Gottes verlofc. "Und ber Berr rief Samuel. Er aber antwortete: Siebe, 5 hier bin ich, *und lief gu Gli und fprach: Siebe, bier bin ich, bu haft mich gerufen.

fannte ben Gerrn noch nicht, und bes Gerrn

36. U.L: Stud Brote.

2. A.A: berfelbis
gen. U.L: zur felben.

3. U.L: verbunfelte.

5. 6. U.L: mir gerufen u. f. w.

Er aber fprach: 3ch habe bich nicht gerufen,

gebe wieder bin und lege bich fchlafen.

Und er ging bin und legte fich fchlafen.

Samuel stand auf, und ging zu Eli und

fprach: Siebe, bier bin ich, bu haft mich

gerufen. Er aber fprach: 3ch habe bich

nicht gerufen, mein Sohn; gebe wieber

7 hin und lege bich ichlafen. *Aber Samuel

6 Der Berr rief abermal: Samuel! Und

Pelefterdmter. vE: fich vor ihm zu beugen. (A: bas mit man für ihn bitte.) B: um ein gering Stück Gelbe, vE: ein St. Silber, dW: einen Pf. B.dW: Laib Br. vE: Runbbr, (A: wirb e. Silberft. u. einen Brotkuchen opfern.) dW: Sehe m. boch in irg. e. Briefterthum. vE: Rimm ... zu einem ber Priefters geschäfte.

 $_{18c,x,36}^{v,36}$ virum ex te ab altari meo, sed ut $_{(D6.28,32)}^{(D6.28,32)}$ deficiant oculi tui et tabescat anima 22,18, tua, et pars magna domus tuae morietur, cum ad virilem aetatem venerit. * Hoc autem erit tibi signum, quod 34 venturum est duobus filiis tui Ophni 4,11. et Phinees: In die uno morientur 18g. 2,385, ambo. * Et suscitabo mihi sacerdo- 35 10Ch. 6,12. 10 tem fidelem, qui juxta cor meum 25m.7,16 ei domum fidelem, et ambulabit coram v.10. Christo meo cunctis diebus. *Futu-36 rum est autem, ut, quicumque remanserit in domo tua, veniat, ut oretur pro eo, et offerat nummum argenteum et tortam panis,' dicatque: Dimitte me, obsecro, ad unam partem sacerdotalem, ut comedam buccellam panis.

Puer autem Samuel ministrabat 2,11.1,23 Am.8,11s Domino coram Heli, et sermo Domini Pr.39,18. erat pretiosus in diebus illis; non erat visio manifesta. *Factum est ergo, 2 in die quadam Heli jacebat in loco 4,15.2,23 suo, et oculi ejus caligaverant, nec Bx.30,74. poterat videre. *Lucerna Dei ante-27,203. quam extingueretur, Samuel dormie-1,7.9. bat in templo Domini, ubi erat arca Ps.99,560. Dei. *Et vocavit Dominus Samuel.
Nm.7,89;Qui respondens ait: Ecce ego! * et
Ms.21,30 cucurrit ad Heli et dixit: Ecce ego! vocasti enim me. Qui dixit: Non vocavi, revertere et dormi. Et abiit et dormivit. *Et adjecit Dominus rur. 6 sum vocare Samuelem. Consurgensque Samuel abiit ad Heli et dixit: Ecce ego! quia vocasti me. Qui respondit: Non vocavi te, fili mi, revertere et dormi. * Porro Samuel necv.1.31. dum sciebat Dominum, neque reve-

²s. Al.: lectulo. S: videre lucernam. †(p. Sam.) autem.

^{5.} Al. † (p. vocavi) te.

^{1.} B: ce brach tein Geficht aus. vE.(A): f. G. wurde geoffenb. dW: Gefichte waren n. haufig?

^{2.} dW.vE: blobe.

^{3.} Und b. 2. 6. war noch n. verlofchen, n. Cam. B.dW.vE: lag. A: folief.

^{5.} habe n. ger. B.vE: lege bich wieber (nieber). dW: gehe ... lege bich. A: u. fclaf!

κυρίου, ⁸ καὶ προςέθετο κύριος καλέσαι Σαμουηλ ἐν τρίτφ. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἡλί, καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ, ὅτι κέκληκάς με. Καὶ ἐσοφίσατο Ἡλί, ὅτι κύριος κέκληκε τὸ παιδάριον, ⁹ καὶ εἶπεν Ἡλὶ τῷ Σαμουήλ ᾿Ανάστρεφε καὶ κάθευδε, 'τέκνον', καὶ ἔσται ἐὰν καλέση σε, καὶ ἐρεῖς: Αάλει, κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουηλ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπφ αὐτοῦ.

10 Καὶ ηλθε κύριος καὶ κατέστη, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ώς ἄπαξ καὶ ἄπαξ. Σαμουήλ, Σαμουήλ. Και είπε Σαμουήλ Αάλει, ότι ακούει ὁ δοῦλός σου. 11 Καὶ είπε κύριος πρὸς Σαμονήλ. Ίδου έγω ποιώ τὰ δήματα έν Ίσραήλ, ώςτε παντός ακούοντος αὐτα ήγήσει άμφότερα τὰ ώτα αὐτοῦ. 12 Εν τῆ ἡμέρα έκείνη ἐπεγεροῦ ἐπὶ Ἡλὶ πάντα όσα ἐλάλησα είς τὸν οίκον αὐτοῦ· ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω. 13 Καὶ ἀτήγγελκα αὐτῷ, ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ ἐπὶ τον οίκον αύτου έως αίωνος εν άδικίαις υίων αύτοῦ αίς έγνα, ότι κακολογούντες θεόν οί υίολ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς. 14 Καὶ οὐχ ούτως ώμοσα τῷ οἶκφ Ἡλί· Εἰ έξιλασθήσεται ή άδικία οίκου Ήλὶ ἐν θυμιάματι καὶ ἐν θυσίαις έως του αίωνος. 15 Και κοιμάται Σαμουήλ έως πρωί, καὶ 'ωρθρισε τὸ πρωὶ καὶ' ήνοιξε τας θύρας τοῦ οίκου κυρίου. Καὶ Σαμουήλ έφοβήθη ἐπαγγείλαι τὴν ὅρασιν τῷ Ἡλί٠ 16 καὶ είπεν Ήλὶ πρός Σαμουήλ. Σαμουήλ, τέχνον. Καὶ είπεν· Ἰδοὺ έγώ. 17 Καὶ είπε· Τί τὸ όῆμα τὸ λαληθέν πρός σε; μὴ δὴ κρύψης απ' έμου. Τάδε ποιήσαι σοι ο θεος καὶ τάδε προςθείη, ἐὰν κρύψης ἀπὶ ἐμοῦ ἔμμα έκ πάντων των λόγων των λαληθέντων σοι έν τοίς ώσι σου. 18 Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ Σαμουήλ πάντας τους λόγους, και ουκ έκρυψεν

שָׁמִנּאֵל וַיִּשְׁפָּב בִּמְקוֹמִוּ: בּשְׁלִישׁת וַיִּסְׁתּ יִהְנָה מְּמֵעַ עַבְּי, וְיִּאָמָר פּ לְרֵא לַנְּעַר: וַיִּאמָר עֵלֵי לִשְׁמִנּאֵל לֵךְ פּ לְרֵא לַנְּעַר: וַיִּאמָר עֵלֵי לִשְׁמִנּאֵל לֵךְ בּבְּר יְהוָה כִּי יִנְּלֶךְ אָל־עֵלִי כִּי יְהוְה בַּבְּר יְהוָה כִּי שׁמֵעַעַ עַלִי לִיבָּן בֵּלִי כִּי יְהוְה בַּבְּר יְהוָה כִּי שִׁמָעַע עַלִי לִיבָּן בִּילִי כִּי יְהוְה בּבְּר יְהוָה כִּי לְרָאת לִי וַיְּבֶּן עֵלִי כִּי יְהוְה

^{8.} A † (a. Σ.) ἐπλ. 9. B * Ἡ, τῶ Σ. († AFX). AB
*(sq.) καὶ († X). B * κύριε († AEFX). 10. B * Σαμ.
Σαμ. 11. AB † (p. ὅημ.) μθ (* F). B * ῶςτε († AEFX).
13. AX: ἐκδικήσω. B * ἐπὶ († AEX). 14. AB: ἐδ'
ἔτως · ὧμ. (contra FX)... * ἡ et τῷ († F). 15. AB
* τῷ († FX). B * τῷ Ἡλί († AEFX). AFX: ἀναγγεῖλαι. 18. B * ἀντῷ († AFX).

^{7.} B: hatte fich n. n. an ihn geoff. vE: noch war ihm fein B. ...

^{8.} dW.A: wieber. B: fuhr fort zu rufen.
10. dW.vE: trat (fiellte fich) bin. A: ftanb. B: wie zum erften u. and. Mal. dW.vE: (bies Mal) wie bie vorigen M.

^{11.} dW.vE: etwas. A: ein Bort. B.vE: flingen. 12. Alles was. dW: erfüllen. vE: fommen laffen. dW.vE: von (vom) Anfang bis zu(m) Enbe.

ber Berr rief Samuel aber jum britten Mal. Und er ftand auf, und ging zu Eli und fprach: Siebe, hier bin ich, bu haft mich gerufen. Da mertte Gli, bag ber 9 herr ben Rnaben rief, *und fprach gu ibm: Bebe wieber bin und lege bich fclafen, und fo bu gerufen wirft, fo fprich: Rebe, Berr, benn bein Rnecht boret. Samuel ging bin und legte fich an feinen Ort. Da fam ber Berr und trat babin, und rief wie vormale: Samuel, Samuel! Und Camuel iprach: Rebe, benn bein Rnecht 11 boret. *Und ber Berr fprach ju Samuel: Siehe, ich thue ein Ding in Ifrael, bag wer bas horen wirb, bem werben feine bei-12 ben Ohren gellen. *An bem Sage will ich erweden über Eli, mas ich wiber fein Baus gerebet habe, ich wills anfangen 13 und vollenden. "Denn ich habe es ihm angefagt, bag ich Richter fein will über fein baus ewiglich, um ber Diffethat wil-Ien, bag er wußte, wie feine Rinber fich fcanblich bielten, und hatte nicht einmal 14 fauer bagu gefeben. *Darum babe ich bem Baufe Eli gefchworen, bag biefe Diffethat bes Saufes Eli foll nicht verfohnet werben, weber mit Opfer, noch mit Speis-15 opfer, ewiglich. *Und Samuel lag bis an ben Morgen, und that bie Thur auf am Saufe bes Berrn. Samuel aber fürchtete 16 fich, bas Beficht Gli angufagen. rief ibn Eli und fprach: Samuel, mein Sohn! Er antwortete: Siehe, hier bin ich. 17 *Er fprach: Bas ift bas Bort, bas bir gefagt ift? Berichweige mir nichts; Gott thue bir bieg und bas, wo bu mir etwas 18 verichweigeft, bas bir gefagt ift. fagte es ihm Samuel alles an, und verschwieg ihm nichts. Er aber fprach:

8 Bort war ihm noch nicht geoffenbaret. * Und

latus fuerat ei sermo Domini. Et 8 adjecit Dominus et vocavit adhuc Samuelem tertio. Qui consurgens abiit ad Heli et ait: Ecce ego! quia vocasti me. Intellexit ergo Heli, quia Dominus vocaret puerum, et ait ad 9 Samuelem: Vade et dormi, et si deinceps vocaverit te, dices: Loquere, Domine, quia audit servus tuus. Abiit ergo Samuel et dormivit in loco suo.

(Ex.34,8. Et venit Dominus et stetit, et 10 vocavit, sicut vocaverat secundo: Samuel, Samuel! Et ait Samuel: Loquere, Domine, quia audit servus tuus. * Et dixit Dominus ad Samue-11 lem: Ecce, ego facio verbum in Israel,

2Rg.21,12quod quicumque audierit, tinnient
Jer.19,3. ambae aures ejus. *In die illa sus-12
(1Rg.2,4.citabo adversum Heli omnia, quae lo2,270. cutus sum super domum ejus; incipiam et complebo. *Praedixi enim 13
ei, quod judicaturus essem domum
ejus in aeternum propter iniquitatem,

2,12.
pt.17,12.eo quod noverat indigne agere filios
21,18. suos, et non corripuerit eos. * Id-14
(Ex.20,5.circo juravi domui Heli, quod non expietur iniquitas domus ejus victimis
et muneribus usque in aeternum.
*Dormivit autem Samuel usque mane, 15
aperuitque ostia domus Domini. Et
Samuel timebat indicare visionem
Heli. *Vocavit ergo Heli Samuelem, 16
et dixit: Samuel, fili mi! Qui respondens ait: Praesto sum! *Et inter-17
rogavit eum: Quis est sermo, quem
locutus est Dominus ad te? oro te,

14,44. ne celaveris me; haec faciat tibi
18g.2,23. Deus et haec addat, si absconderis
a me sermonem ex omnibus verbis,
quae dicta sunt tibi. *Indicavit ita-18
que ei Samuel universos sermones,
et non abscondit ab eo. Et ille re-

^{8.} A.A: abermal, wieber. U.L: mir gernfen.

^{9.} U.L: bir gernfen wirb.

^{13.} A.A: nnb hatte.

^{14.} U.L: folle. 16. U.L: ihm.

^{13.} richten w. f. Paus... hat u. einmal. B: angegeigt. vE: angefündigt. dW: verf. A. vorbergefags... r. werbe. dW: ftrafe... Bergehung. B: bie er wußte? vE: wie fcantl. ... aufführten. A: Schändliches thas ten. B: fich verächt!, gemacht haben. dW: fich ben Fluch guzogen. B: fie n. f. angesehen. dW.vE: ihnen n. wehrte. A: fie n. ftrafte.

^{10.} Al. * Domine.

^{17.} Al. * Dominus (Al. * quem - Dom.).

^{14.} bie m. ... Schlachtopfer ... vE: fcmore ich. 15. dW.vE.A: Thuren, vE: biefe Ericheinung.

^{17.} dW: Was ifts. vE: ift das. B.dW.vE.(A): er zu dir gerichet hat. dW: Berfchw. es n. vor mir. vE: Berhehle es ja B: Berh. doch nichts. B.dW: So muffe (foll) d. G. thun u. fo ferner. vE: So thue ... abermal fo.

απ' αὐτοῦ. Καὶ είπεν "Ηλί' Κύριος αὐτός,

τὸ άγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει.

19 Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουήλ, καὶ ἦν ὁ κύριος μετ' αύτου, και ούκ έπεσεν από πάντων τών λόγων αὐτοῦ ἐπὶ την γῆν. 20 Καὶ ἔγνωσαν πας Ισραήλ από Δαν και έως Βηρσαβεί, ότι πιστός Σαμουήλ είς προφήτην τῷ χυρίφ. 21 Καὶ προςέθετο κύριος τοῦ δηλωθήναι έν Σιλώ, ότι ἀπεκαλύφθη κύριος πρός Σαμουήλ κατά ξημα κυρίου. Καὶ ἐπιστεύθη Σαμουήλ προφήτης γενέσθαι τῷ χυρίφ εἰς πάντα Ισραήλ ἀπ' ακρων τῆς γῆς καὶ ἔως ακρων, καὶ Ἡλὶ πρεσβύτης σφόδρα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι επορεύοντο, και πονηρά ή όδος αύτων ενώπιον χυρίου'.

ΙΝ. Καὶ ἐγένετο ὑῆμα Σαμουὴλ πρὸς πάντα 'Ισραήλ, 'καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ Ίσραήλ είς πόλεμον', καὶ έξηλθεν Ίσραήλ είς απάντησιν αὐτοῖς είς πόλεμον, καὶ παρεμβάλλουσιν έπι 'Αβενέζερ, και οι άλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν έν Αφέκ. 2 Καὶ παρατάσσονται οί άλλόφυλοι είς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἔκλινεν ο πόλεμος, και έπεσεν ανής Ισραήλ ενώπιον των άλλοφύλων έν τη παρατάξει έν τῷ πεδίφ, τέσσαρες χιλιάδες ανδρών. 3 Kal ήλθεν ό λαός είς την παρεμβολήν, και είπαν οι πρεσβύτεροι Ίσραήλ. Διατί άρα έθραυσεν ήμας κύριος σήμερον ενώπιον αλλοφύλων; Λάβωμεν την κιβωτόν της διαθήκης κυρίου 'του θεού ήμων έχ Σιλώ, και έξελθέτω έν μέσω ήμων, και σώσει ήμας έκ χειρός των έχθρων ημών. 4 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σιλώ, καὶ ήραν έκειθεν την κιβωτόν κυρίου καθημένου Χερουβίμ, και άμφότεροι οι νίοι Ήλι μετά τῆς κιβωτού του θεού, 'Οφνί και Φινεές.

5 Καὶ εγένετο, ώς ηλθεν ή κιβωτός διαθήκης κυρίου είς την παρεμβολήν, και ανέκραξε πας Ίσραηλ φωνή μεγάλη, και ήχησεν ή γη. 6 Καί ήκουσαν οι άλλόφυλοι την φωνήν της κραυγής, καὶ είπον 'οἱ άλλόφυλοι'. Τίς ἡ κραυγὴ ἡ μεγάλη αυτη έν τη παρεμβολή των Εβραίων; Καὶ έγνωσαν, ότι ή κιβωτός του χυρίου ήκει είς την

כָחַד מִמֵּנוּ וַיּאֹמֵר יְהוָה הֹוּא הַשִּוֹב בעינו יעטה:

וַיְּבָהַלְ שָׁמוּאל וַיהוֹה הַיַה עְּמּוֹ בְּלְאֵ־הָפֵּיל מִכֶּל־דְּכָרֵיו אֵרְצָהּ: וַנַּבַעֹ כַּל־יִשִּׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בָּאֵר שָׁבַע כַּיי 21 נאמן שמואל לנביא ליהוה: וַיְּסֶף יָהוָה לָהַרָאה בְשָׁלָה כִּי־נַגְלָה יִהוָה

אַל־שָׁמוּאֵל בִּשָׁלוֹ בִּדְבַר יְהוַה: וַיָהָי דָבַרישִׁמוּאֵל לְכַליִשִׂרָאֵל וַיָּצֵא בּע. לקראת פלשתים למלחמה ויחנו על-האבן העזר ופלשתים חנו רַתמש המלחמה יָשַׁרָאֵל לָפָנֵי פָלָשׁתִּים וַיַּכַּוּ בַמַּעָרֶכָה 3 בַּשַּׂרָה בָּאַרְבַּעַת אַלְפֵים אַישׁ: וַיְבָאׁ הַעַם אָכִיהַמַּחָנָה רַיָּאמִרוּ זְקַנֵי יִשְּׁרָאֵׁכ לַמַּה נָנַפַנוּ יָהוֹה הַיִּוֹם לַפְנֵי פַּלְשָׁתֵּים נַקְחַה אָלֵינוּ מַשָּׁלָה אָת־אַרוֹן בָּרֵית יַהוָה וַיָבָא בְקַרְבָּנוּ וְיִשִׁיעֵנוּ מִבֶּף אַיבֵינוּ: וַיִּשָׁלֵח הַנָּם שָׁלֹה וַיִּשָּׁאַוּ בְשָׁם אֵת אָרָוֹן בָּרִית־יִהוַה בָּבָאוֹת ישֶׁב הַכָּרְבַים וִשָּׁם שָׁנֵי בִנֵי־צֵלֵי עִם־ אַרוֹן בָּרֵית הָאָצְלֹהִים חָפָנֵי וּפִּינָחֶס: וַיָהַי כָּבוֹא אַרַוֹן בָּרִית־יִהוָה אָל־ המחלה וירעה כל־ישראל תרועה פָּלְשָׁתִּים אֶת־קוֹל הַתִּרוּעָה וַיִּאֹמִרוּ לול הַתִּרוּצָה הַנָּדוֹלֵה הַנָּאת בַּמַחֲנָה הַעָּבְרֵים וַיַּדְעוֹי כָּי אַרוֹו יהוָה

^{19.} AB*ό(†FX). 21. AB*τῦ εἰκατὰ δ. κ. (†FX). B:τῦ προφ. γ. (c. AX). AEX:τῷ κνοἰω...* (sq.) καὶ. 1. AB: ἐγενηθη ἔν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθο. (Κ. ἐγέν, κτὶ. F)...* οἱ(†FX). 2. B*οἱ(†AFX). AB: ἔπταισεν...* τῶν... † (p. ἀλλοφ.) καὶ ἐπλήγησαν... ἐν ἀγοῷ (ἔκεσεν...... ἐν τῷ π. FX). 3. AB: Κατὰ τί ἔπταισεν (Διατίᾶρα ἔθο, FX). Β*τῆς διαθ. κνο. († AFX). AFX. A sine χνο... FX sine τ. δ.)... ἐκ μέρη (ἐν.)... ἐκ μέρη (ἐν.).... ἐκ μέρη (ἐν.)....... ἐκ μέρη (ἐν.)................... AFX, A sine wvo., FX sine τ . ϑ .) ... & $\mu \not\in \sigma U$ (& μ . AFX). AB* $\tau \tilde{\omega} v$ († FX). 4. AB: $\alpha \not\in \sigma U$ ($\eta \not\in \sigma U$ FX). B* $\tau \tilde{\omega} \vartheta$. († AFX). 5. AB: & $\eta \not\in \sigma U$ († AFX). 8* σU et $\tau \mathcal{U}$ († AFX). 6. B* τ . $\eta \not\in \sigma U$ et $\tau \mathcal{U}$ († AFX). AB*(tert.) η et $\tau \mathcal{U}$ († EFX).

v. 18. 'p בערנרו

^{19.} lief ... fallen. B.vE: murbe groß. vE.A: wuchs (heran).

^{20.} vE.A: wahrhaftiger. B: ju einem Br. bem S. befeftiget. dW: betraut w. ale Br.

^{21.} fürber. vE: noch mehr. B.dW: fuhr fort an erich. ... offenbarte fich (an) S. 1. Camuels Bort erging fiber g. 3fr. vE: ges

Es ift ber herr, er thue, was ihm wohl- aefallt.

19 Samuel aber nahm zu, und ber herr war mit ihm, und fiel keines unter allen 20 seinen Worten auf die Erbe. **Und ganz Ifrael, von Dan an bis gen Berseba, erfannte, daß Samuel ein treuer Prophet 21 bes herrn war. **Und ber herr war Samuel geoffenbaret worden zu Silo, burch

bas Wort bes Berrn.

IV. Und Samuel fing an zu predigen bem gangen Ifrael. Ifrael aber jog aus, ben Philiftern entgegen, in ben Streit, und lagerten fich bei Eben-Eger. Die Bbilifter 2 aber batten fich gelagert ju Aphet, "und rufteten fich gegen Ifrael. Und ber Streit theilte fich weit, und Ifrael warb vor ben Philiftern gefchlagen, und fclugen in ber Ordnung im Felbe bei vier taufend Dann. 3 "Und ba bas Bolf ins Lager fam, fprachen bie Melteften Ifraels: Warum bat uns ber Berr beute ichlagen laffen vor ben Bhiliftern? Laft uns gu uns nehmen die Labe bes Bunbes bes herrn von Gilo, und laft fie unter uns tommen, bag fie uns helfe von 4 ber Band unferer Reinbe. *Und bas Bolf fanbte gen Gilo, und ließ von bannen holen bie Labe bes Bunbes bes herrn Bebaoth, ber über ben Cherubim fist. Und waren ba bie gween Sohne Eli mit ber Labe bes Bunbes Gottes, Cophni unb Binebas.

5 Und ba bie Labe bes Bundes bes herrn in bas Lager tam, jauchzete bas ganze Ifrael mit einem großen Jauchzen, baß bie Erbe 6 erschallete. *Da aber bie Bhilister höreten bas Geschrei solches Jauchzens, sprachen sie: Bas ift bas Geschrei solches großen Jauchzens in ber hebraer Lager? Und ba fie ersuhren, baß bie Labe bes herrn ins

spondit: Dominus est; quod bonum est in oculis suis, faciat.

2,26.21. Crevit autem Samuel, et Dominus 19
(18g. 8,54erat cum eo, et non cecidit ex omni28g. 10,10 bus verbis ejus in terram. *Et co-20
18g. 4,25.gnovit universus Israel, a Dan usque
Jor. 15,1. Bersabee, quod fidelis Samuel pro2,29,4. epheta esset Domini. *Et addidit Do-21
Act. 3,24; minus, ut appareret in Silo, quoniam
revelatus fuerat Dominus Samueli in
Silo, juxta verbum Domini.

Et evenit sermo Samuelis uni-IV.

verso Israeli. Et factum est in
diebus illis, convenerunt Philisthiim
in pugnam, et egressus est Israel
obviam Philisthiim in praelium, et

7,12... castrametatus est juxta Lapidem adjutorii. Porro Philisthiim venerunt

29,1.Jos. in Aphec *et instruxerunt aciem con115,53. tra Israel; inito autem certamine terga

vertit Israel Philisthaeis, et caesa sunt in illo certamine passim per agros quasi quatuor millia virorum.

*Et reversus est populus ad castra, 3 dixeruntque majores natu de Israel: Quare percussit nos Dominus hodie 14,18... coram Philisthiim? Afferamus ad nos

14,19... coram Philisthiim? Afferamus ad nos 25mm de Silo arcam foederis Domini, et veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum.

^{1,3.} *Misit ergo populus in Silo, et tu-^{25m,6,2} lerunt inde arcam foederis Domini ^{Po. 90,2} exercituum sedentis super Cherubim; ^{25,22} erantque duo filii Heli cum arca foe-^{1,3.}
^{1,3.}
^{1,3.}
deris Dei, Ophni et Phinees.

Cumque venisset arca foederis 5
Domini in castra, vociferatus est
omnis Israel clamore grandi, et personuit terra. *Et audierunt Philisthiim vocem clamoris, dixeruntque:
Quaenam est haec vox clamoris magni
in castris Hebraeorum? Et cognoverunt, quod arca Domini venisset in

in d. Schlacht (Drbnung). dW.vE.A: auf b. F. 3. B.dW.vE: heute geschlagen. A: schlug. dW. vE.A: une (er)rette. B: erlöse.

fcah. A: Rebe ging aus. B.dW.vE.A: an (bas

^{2.} B.dW.vE.A: ftellten fich (in Chlachtordnung).
B.vE: breitete fich aus. dW: verbr. fich. B.dW.vE: in b. Schlacht(+Ordnung). dW.vE.A: auf b. R.

^{1.} Al.* Et-pugnam. S: egressus est namque. 4. S. Domini.

^{4.} B.dW.A: f. brachten (nahmen). vE: man holte. (Bgl. Rap. 1, 3.) dW.vE.A: (auf) b. Cher. thronet. B: zwischen b. Ch. wohnet? dW.vE.A: bei ber 5. brohnete. dW.vE: erhob ... ein gr. (Freudens)

Gefchrei ... (er)bebte. B: erreget wurbe. 6. B: bie Stimme bes J. dW.A: b. Schall bes (Gefchr.). vE: Larm b. Freubengefchr.

παρεμβολήν. 7 Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι σφόδρα', καὶ είπον 'Οὐτοι' οι θεοὶ 'αὐτῶν' ήκασι πρός αύτους είς την παρεμβολήν. Οὐαὶ ήμιν 'έξελοῦ ήμας, κύριε, σήμερον', ότι οὐ γέyour rotaury ey Des nat roitys. 8 Oval huir the έξελείται ήμας έχ γειρός τών θεών των στερεών τούτων; Ούτοι οί θεοί οί πατάξαντες την Αίγυπτον έν πάση πληγή 'και' έν τη έρήμο. 9 Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε είς ἄνδρας, άλλόφυλοι, ὅπως μη δουλεύσητε τοις Εβραίοις, καθώς έδούλευσαν ήμεν, και έσεσθε είς ανδρας και πολεμήσετε 10 Και επολέμησαν οι αλλόφυλοι αὐτούς'. 'πρός αὐτούς', καὶ πταίει ἀτὴρ 'Ισραὴλ 'ἐτώπιον τών άλλοφύλων, και έφυγεν έκαστος είς σκήνωμα αύτου καὶ έγένετο πληγή μεγάλη σφόδρα, καὶ έπεσαν έξ Ίσραηλ τριάκοντα γιλιάδες ταγμάτωτ. 11 Καὶ ή κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη, και άμφότεροι οί νίοι Ήλι 'Οφνί και Φινεές άπέθανον.

12 Καὶ ἔδραμεν ἀνὴρ Ἰεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως, και ήλθεν είς Σιλώ έν τη ήμέρα έχείνη, και τα ιμάτια αύτοῦ διερρωγότα, και γη έπλ της κεφαλής αὐτοῦ. . 13 Καὶ ὅτε ήλθε, καὶ ίδου Ήλὶ έκαθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου παρά την πύλην, σκοπεύων την όδον, ότι ην ή καρδία αύτου έξεστηκυῖα περί τῆς κιβωτού τοῦ θεού και ο άνθρωπος είς ηλθεν είς την πόλιν άναγγείλαι, καὶ άνεβόησεν όλη ή πόλις. 14Καὶ ηχουσεν Ήλὶ την φωνήν της βοής και είπε. Τίς ή φωνή της βοής ταύτης; Καὶ ὁ ανθρωπος σπεύσας είςηλθε και απήγγειλε τῷ Ήλί. 15 Καὶ Ἡλὶ υίος ἐνενήκοντα καὶ ὀκτώ ἐτῶν, και οι οφθαλμοί αὐτοῦ έβαρύνθησαν, και οὐκ έβλεπε. 'Καὶ είπεν Ήλὶ τοῦς ανδράσι τοῦς παρεστηχόσιν αὐτῷ. Τίς ή φωιή τοῦ ήχου τούτου; 16 Καὶ ό ἀνὴρ σπεύσας προςῆλθε πρὸς Ήλι και είπεν αντῷ Ἐγώ είμι ὁ ήκων έκ τῆς παρεμβολής, κάγὸ πέφευγα έκ τής παρατάξεως σήμερον. Καὶ είπεν Ήλί Τί τὸ γεγονὸς ύημα, τέκνον; 17 Καὶ ἀπεκρίθη το παιδάριον καί είπε. Πέφευγεν άνης Ίσραήλ άπο προςώπου των άλλοφύλων, και πληγή μεγάλη γέγονεν εν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἰοί σου

נללם נשׁנִּ לִנִּ בֹנִ בֹּלִי מִענּ חִפּׁנִי נִלְלֵם נִשְׁנִּ לִנִּ בֹנִ בֹלִי מִענּ חִפְּנִי זוּשְׁלְשִׁים אֶלֶם דִּנִלְּה מִאָּד וֹנִפְּלְ מִיִּשִּׁרְמִּ הַשְּׁלְשִׁים אָלֶם תַּאָד וֹנִפְּלְ מִיִּשִּׁרְאַ הַשְּׁלְּשִׁים צִּלְּשִׁים מַאָּד וֹנִפְּלְ מִיִּשִּׁרְאַ הַשְּׁלְשִׁים נִיּצְּלְהִים הַשַּׁבִּים אָתִּבְּנִי מִיּנִּ הִשְּׁלְשִׁים נִּשְּׁלְהִים הַשַּׁבִּים אָתִּבְּנִי מִיּנִּ הְשְׁלְתִּים בְּשִׁנְבְּרִי תִּעְּבְרִים לְאִנִּים לִאְנִים לִאָּלָהִים לְאַלָּהִים בְּאָלָּה מִיּבְּרִים הַשְּׁלְהִים הְשִּׁנִּים הִישְּׁלָּה מִיּנִים לְּצִּלְּהִים לִּצְּיִּ בְּשְׁלְהִים הְשִּׁלָּה מִיִּ בְּנִי בְּשְׁלְהִים הְשָּׁלָּה בְּנִים הְשִּׁלָּה מִיּנִים אָלִּי בְּשְׁלְבִי בְּנִים הְשִּׁלְּהִים בְּשִּׁלְּהִים בְּעִּלְּהִים אָלָּנִי בְּשְׁלְּבְיִ בְּנִבְּי בְּנִילְּהִים בְּעִּבְּרִים בְּעִּבְּרִים בְּעִּבְּרִים בְּעִּבְּיִּים אָלָּה בְּעָּבְּיִים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּבְּרִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּבְּים בְּעִים בְּעִּים בְּעִים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בִּיִּים בְּיִּים בְּעִים בְּעִּים בִּים אִּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּעִים בְּעִּים בְּעִים בְּעִים בְּעִּים בְּעִים בְּעִים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּים בְּעִים בְּבִּים בְּיִים בְּעִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּעִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּים

לבולף שימר למה ולם-שׁנִי לּבָּינּ לבולף שימר למה היהים המפּלּ בס ישָּׁרָשׁׁלָ לִפְּנֹי הַלְּשׁׁשִׁים וְדָּם מִּצִּפֹּ בּנִ ישִׁרָשׁׁלָ לִפְּנִי הַלָּשׁׁיִם וֹיִּשְׁמֵר הַיִּשְׁמֵר בּנִ הְשָׁבֹר בָּנִי הַפָּשׁׁ הַבְּנִי הַיִּיִם וֹיִּשְׁמֵר הַיִּשְׁר בּנִי הְשָׁבֹר בָּנִי הַפָּשׁׁ הַבְּנִי הַלִּי שִׁרָּוֹן הַשְּׂמִר מֵּה בּנִי הְשָׁבֹר לָבִי הַבָּשׁׁ מִוֹ הַבְּּנִי וְבְּנִי בְּּנִי בּנִי הְשָׁבֵר לְבִּי שְׁכִי הַבְּשְׁבִי וְבְּבָּי הְבִּים וְיִּשְׁמֵר מֵּלִי הַבְּעִּים וְיִּשְׁמֵר מֵּלִי הָבְּעִּים וְיִּשְׁמֵר מָלִי הָבְּעִּים וְיִּשְׁמֵר מָלִי שָׁרָוֹן הַשְּׁלְּנִי בָּוֹ בּיִבְּלִי בְּנִי בְּנִי שְׁנִבְּי לְמַלִּי : וְמִּלֵּי בָּּוֹּ בּיִבְּלִי בְּנִיּם וְשִׁמִּוֹנֵה שָׁנֵב לְּמָלִי : וְמִיּלֵי בְּּלְּיִ בּיִבְּלִי בְּנִים הַשְּׁמִוּל מֵלִי שָׁבְּנִילְ מְבַּנְּלִים וְּבְּבְּלְּבִי בְּלִּים בְּיִבְּעִּים בְּלִים בְּנִים בְּלִיתְּים בְּבָּלִים בְּיִּבְּים בְּבִּיִּים בְּעִּים בְּבִּיִּם בְּעִים בְּבִּיִּם בְּעִּבְּים בְּבִּיִּם בְּעִבְּים בְּבִּיִּם בְּעִבְּים בְּבִּיִּם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיִּם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבּים בְּבִּבּים בְּבִּבְּים בְּבִּבּים בְּבִּבּים בְּבִּבְּיים בְּבִּבּים בְּבִּבְּיים בְּבִּיבְּים בְּבִּבּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּייִים בְּבִּים בְּבִּבְּיים בְּבְּבְּיים בְּבִּבְּיים בְּבִּבּים בְּבִּבְיי בְּבְּבְּיים בְּבִּבּים בְּבְּבִּים בְּבִּבְּיים בְּבִּבְּיי בְּבִּים בְּבִבְּיִים בְּבִּבְּיי בִּבְיי בִּבְּבְּבְיי בְּבְּבִּיים בְּבִּבְּיים בְּבְּבְּבּייי בִּבְּב

^{7,} AB* σφόδρα et αὐτῶν († FX). B: τρίτην (¬ης AFX). 9, B: πολεμήσατε (¬σετε AEX). 10, AB* οἱ ἀλλ, πρὸς et ἐνώπ. τ. ἀλλ.... ἔπεσον (c. FX). 11, B * ἡ († ABFX). AB: ἀπέθανον, Ό. π. Φ. (Ό. π. Φ. ἀπ. FX). 13, AB* ὅτε († FX). B* ἐπάθ. et (pr.) ἡ († AEFX). AB: ἀπαγγεὶλαι (ἀναγγ. FX). A¹B * ὅλη († A²EFX). 15, A: υίος ἀν. B* π. όπτω († AEFX). AB: ἐπανέστησαν (ἐβαρ. FX). B: ἐπέβλεπε (ἔβλ. AFX). AB: περιεστηπόσιν (παρ. EFX). 17, AB: ἐπ πρ. * τῶν (c. FX).

v. 13. 'ס"א קמר v. 15. יד ק'

^{7.} B: bergl. ift weber gestern noch ebegest. geschehen. dW: folches war n. g. n. ebeg. vE: fo w. es vorbin n. 8. dW.vE.A: wird (fann) uns retten. B: herrlichen G. A: hohen. dW: bieses macht. Gottes?

7 Lager getommen mare, *fürchteten fie fich und fprachen: Bott ift ine Lager getommen, und sprachen weiter: Webe uns! benn es ift vorbin nicht alfo geftanben. 8 * Bebe und! Ber will und erretten von ber Sand biefer machtigen Gotter? Das find bie Botter, Die Egypten ichlugen mit 9 allerlei Blage in ber Bufte. *Go feib nun getroft und Danner, ihr Philifter, bag ibr nicht bienen muffet ben Bebraern, wie fie euch gebienet haben. Geib Manner 10 und ftreitet! "Da ftritten bie Bhilifter, und Ifrael warb gefchlagen, und ein jeglicher flobe in feine Gutte, und es mar eine febr große Schlacht, bag aus Ifrael fielen 11 breißig taufenb Mann Fugvolt. *Und bie Labe Gottes warb genommen, und bie zween Sohne Eli, Sophni und Binehas, ftarben. Da lief einer von Benjamin aus bem Beer, und tam gen Gilo beffelben Tages, und hatte feine Rleiber gerriffen, und hatte 13 Erbe auf fein Saupt geftreuet. "Und fiehe, als er hinein tam, fag Eli auf bem Stuhl, bag er auf ben Weg fabe, benn fein Berg mar jaghaft über ber Labe Gottes. Und ba ber Mann in bie Stabt fam, fagte ers an, und bie gange Stadt fchrie. 14 Und ba Eli bas laute Schreien borete, fragte er: Bas ift bas fur ein lautes Betummel? Da fam ber Mann eilend, und 15 fagte es Eli an. *Eli aber war acht und 3,2,2,22. *Heli autem erat nonaginta et octo 15 neunzig Jahre alt, und seine Augen waren ing. 16,16,2 annorum, et oculi ejus caligaverant, 16 bunfel, bag er nicht feben fonnte. *Der Mann aber fprach ju Gli: 3ch fomme,

*Timueruntque Philisthiim, dicentes: Venit Deus in castra! Et ingemuerunt, dicentes: Vae nobis! non enim fuit tanta exultatio heri et nudiustertius. * Vae nobis! quis nos 8 salvabit de manu Deorum sublimium istorum? Hi sunt Dii, qui percusse-85.15.14 runt Aegyptum omni plaga in deserto. *Confortamini et estote viri, Philisthiim! ne serviatis Hebraeis, sicut et Jud.13,1-illi servierunt vobis; confortamini et bellate! * Pugnaverunt ergo Philis- 10 thiim, et caesus est Israel, et fugit unusquisque in tabernaculum suum. et facta est plaga magna nimis, et ceciderunt de Israel triginta millia peditum. *Et arca Dei capta est; 11 2,34. duo quoque filii Heli mortui sunt. Ophni et Phinees.

Currens autem vir de Benjamin ex 12 25m.1,2, acie, venit in Silo in die illa, scissa Jos.7,6, veste et conspersus pulvere caput. 37,29. * Cumque ille venisset, Heli sedebat 13 super sellam contra viam spectans. Erat enim cor ejus pavens pro arca Dei. Vir autem ille, postquam ingressus est, nunciavit urbi; et ululavit omnis civitas. * Et audivit Heli 14 sonitum clamoris, dixitque: Quis est hic sonitus tumultus hujus? At ille festinavit et venit et nunciavit Heli.

et videre non poterat. *Et dixit ad 16 Heli: Ego sum, qui veni de praelio, et ego, qui de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actum est, fili mi? *Respondens autem ille, qui nunciabat: 17 Fugit, inquit, Israel coram Philisthiim, et ruina magna facta est in populo; insuper et duo filii tui mortui sunt,

9. haltet end unn tapfer u. feib 192. B: flarfet end. vE: feib ftart. dW: feft.

und bin heute aus bem Beer gefloben. Er

aber fprach: Bie gebet es gu, mein Gobn?

fprach: Ifrael ift gefloben bor ben Bbili-

ftern, und ift eine große Schlacht im Bolf gefchehen, und beine zween Gohne, Cophni

17 Da antwortete ber Verfundiger und

10. B: bie Schl. w. f. groß. dW.vE: bie Riebers lage. A: eine ... R. 11. dW.vE: famen um.

12. B.dW.vE.A: aus ber Schlacht(Drbnung). B.dW: u. f. Rl. (waren) gerr. n. (er hatte) G. auf feinem b. vE: Stanb mar.

13. fcauete. B: jur Seite bes BB. u. fabe fich um. dW: an b. Strafe, anefcauenb. vE: am B., bin8. Al.: servabit. 9. S: nobis. 13. Al.: exspectans.

aussch. A: nach ber Str. binfch. dW: war bange. vE: angfilich. A: bangte. B: gitterte. B.dW.vE: mes gen. dW.A: wehtlagte.

14. B: bie Stimme bes Gefchr. vE: ben garm. A:

Schall.

15. B: erstarret. dW.vE: (fein Auge war) flarr. 16. f. ans d. D., u. b. beute baber geft. (Bgl. B. 12.) dW.vE: Bie ftehet es. A: Das hat fich bes geben. B: ift gefchehen.

17. dW.vE.A: Bote ... (es mar) e. gr. Rieberlage.

παρεμβολήν. 7 Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι 'σφόδρα', καὶ είπον 'Ούτοι' οι θεοὶ 'αὐτῶν' ηκασι πρός αύτους είς την παρεμβολήν. Ουαί ήμιν ' έξελου ήμας, κύριε, σήμερον', ότι ου γέγονε τοιαύτη έγθες καὶ τρίτης. 8 Οὐαὶ ἡμῖν τίς έξελείται ήμας έχ γειρός τών θεών των στερεών τούτων; Ούτοι οί θεοί οί πατάξαντες την Αίγυπτον έν πάση πληγή 'καί' έν τη έρήμο. 9 Κραταιούσθε καὶ γίνεσθε είς άνδρας, άλλόφυλοι, όπως μη δουλεύσητε τοις Εβραίοις, καθώς έδούλευσαν ήμεν, και έσεσθε είς ανδρας και πολεμήσετε αύτούς'. 10 Καὶ ἐπολέμησαν οἱ αλλόφυλοι πρός αὐτούς', και πταίει ἀνήρ Ἰσραήλ 'ἐνώπιον τών άλλοφύλων, και έφυγεν έκαστος είς σκήνωμα αύτου καὶ έγένετο πληγή μεγάλη σφόδρα, καὶ έπεσαν έξ Ίσραηλ τριάκοντα γιλιάδες ταγμάτων. 11 Καὶ ή κιβωτός τοῦ θεοῦ ἐλήφθη, καὶ άμφότεροι οἱ νίοὶ Ἡλὶ Όσνὶ καὶ Φινεές άπέθανον.

12 Καὶ έδραμεν ἀνήρ 'Ιεμιναῖος ἐκ τῆς παρατάξεως, και ήλθεν είς Σιλώ έν τη ήμέρα έκείνη, καὶ τὰ ίμάτια αὐτοῦ διερρογότα, καὶ γη έπὶ της κεφαλης αὐτοῦ. .13 Καὶ ὅτε ηλθε, καὶ ίδου Ήλὶ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου 'παρά την πύλην, σκοπεύων την όδον, ότι ην ή καρδία αύτου έξεστηχυία περί της χιβωτού του θεού και ο άνθρωπος είς ήλθεν είς την πόλιν αναγγείλαι, καὶ ανεβόησεν όλη ή πόλις. 14 Καὶ ηκουσεν Ήλι την φωνήν της βοής και είπε. Τίς ή φωνή της βοής ταύτης; Καὶ ὁ ανθρωπος σπεύσας είςηλθε και απήγγειλε τῷ Ήλί. 15 Καὶ Ἡλὶ υίος ἐνενήκοντα καὶ ὀκτώ ἐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐβαρύνθησαν, καὶ οὐκ έβλεπε. 'Καὶ είπεν Ηλὶ τοῦς ἀνδράσι τοῦς παρεστηκόσιν αὐτῷ. Τίς ή φωιή τοῦ ήχου τούτου; 16 Και ο ανήρ σπεύσας προςήλθε πρός Ήλι και είπεν αυτώ Έγω είμι ο ήκων έκ τῆς παρεμβολής, κάγω πέφευγα έκ τής παρατάξεως σήμερον. Καὶ είπεν Ηλί Τί τὸ γεγονὸς ύημα, τέκνον; ¹⁷ Καὶ ἀπεκρίθη το παιδάριον καὶ είπε. Πέφευγεν άνης Ίσραηλ από προςώπου των άλλοφύλων, και πληγή μεγάλη γέγονεν έν τῷ λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἰοί σου ז בָּא אֶל־הַמַּחֲנֵה: וַיִּרְאוֹ הַפִּלִשְׁתִּים כִּי אַמְלוּ בַּא אֵלהֵים אַל־הַמַּחַנָה וַיָּאמִרוּ אָוֹיִ לֵנוּ כֵּי לָא הַיִּתָה כָּזָאת אָתְמִוֹל 8 שַׁלְשָׁם: אָוֹי לֶנוּ מֵי יַבְּילֵנוּ מִיָּד הַאַדִירֵים האַלְהִים הַפַּפִים אָת־מִצְרֵיִם מַבֶּה בַּמִּדְבָּר: הִתְחַזִּלֹּוּ וַהְיַוּ לאַנָשִׁים פָּלְשָׁתִּים פָּן תַעַבִּדְוּ לַעַבְלִים פַּאַשֶׁר צֶבְדָוּ לַכֵּם וְהָיִיתֵם לַאַנִשׁים י ונלחמתם: וילחמו פלשתים ויבגת וַנָּנָסוֹ אֵישׁ לְאָהַלֵּיוֹ וַתְּהֵי הַמַּכַה בִּדוֹלַה מִאֹד וַיָּפֹּל מִישִׂראֹל 11 שָׁלשֵׁים אֶלֶת רַגְּלִי: וַאֲרָוֹן אֶלְהַים בְנֵי־עֵּלִיּ מתר נלקח ושני

וַנָּרֶץ אִישׁ־בִּנִימִן מֱהַמַּעַרָכָה וַיָּבָא שלה ביום ההיא ימדיו וּנַ וַאַרָמֵת עַל־ראשוֹן וַיָּבוֹא וְהַנַּה עַלי ישֶׁב עַל־הַפְּפָא יֵך הַרֶּה מְצַפָּה בִּי־ הַנָה לַבּוֹ חַלֵּד על אַרָון הַאֵּלהַים רָהָאִישׁ בָּא לְהַבִּיד בַּעִּיר וַתִּזְעֵק כַּל־ 14 הַעִיר: וַיִּשָּׁמֵע עַלִי אַת־קוֹל הַצְּעָלָה ניאמר מה קול ההמון הזה והאיש וַיָּבָא וַיַּבָּד לְעֵלֵי: וְעֵלָי בֶּן־ תִּשְׁעֵים וּשְׁמוֹנֵה שָׁנָה וְעֵינֵיו לְמָהֹ יכול לראות: ויאמר האיש עַלָּי אַנֹכִי הַבָּא מִן הַמַּעַרָבֹה וַאַנֹי הַמָּצֶרָכֶה נַסְתִּי הַיָּוֹם רַיָּאמֵר מֵה־-17 הָיָה הַדָּבֵר בְּנָי: וַיַּצֵן הַמְבַמָּר וַיֹּאמֵר נס ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדובה הותה בעם

^{7,} AB*σφόδρα et αὐτῶν († FX). B: τρίτην (¬ης AFX). 9, B: πολεμήσατε (¬σετε AEX). :0, AB*οί αλλ. πρὸς et ἐνώπ. τ. ἀλλ. ... ἔπεσον (c. FX). 11, B * ή († ABFX). AB: ἀπέθανον, "O. κ. Φ. ("O. κ. Φ. ἀπ. FX). 13. AB*ὅτε († FX). B* ἐκάθ. et (pr.) ή († AEFX). AB: ἀπαγγεῖλαι (ἀναγγ. FX). AB * ὅλη († AEFX). AB: ἀπαγγεῖλαι (ἀναγγ. FX). AB * ὁλη († AEFX). AB: ἐπανέστησαν (ἔβαρ. FX). B: ἐπέβλεπε (ἔβλ. AFX). AB: περιεστηπόσιν (παρ. EFX). 17. AB: ἐκ πρ. * τῶν (c. FX). (A)B: καὶ ἐγένετο πλ. μ. (c. FX).

v. 18. 'ס"א קשר . 15. יד ס"ל. 7. B: bergl. ift weber gestern noch ehegest, geschehen.

W: foldes war n. g. n. ebeg. vB: fo w. es vorhin n. 8. dW. vE.A. wird (fann) unbretten. B: herrlichen G. A: hohen. dW: biefes macht. Gottes?

7 Lager getommen mare, *fürchteten fie fich und fprachen: Bott ift ins Lager gefommen, und sprachen weiter: Webe une! benn es ift vorbin nicht alfo geftanben. 8 * Bebe uns! Ber will uns erretten von ber Sand biefer machtigen Botter? Das find bie Botter, bie Egypten ichlugen mit 9 allerlei Blage in ber Bufte. *So feib nun getroft und Danner, ihr Bhilifter, bag ibr nicht bienen muffet ben Bebraern, wie fle euch gedienet haben. Seib Manner 10 und ftreitet! *Da ftritten bie Philifter, und Ifrael marb gefchlagen, und ein jeglicher flobe in feine Gutte, und es mar eine febr große Schlacht, bag aus Ifrael fielen 11 breißig taufenb Mann Fugvolt. "Und bie Labe Gottes warb genommen, und bie zween Sohne Eli, Cophni und Binebas, ftarben. Da lief einer von Benjamin aus bem Beer, und tam gen Gilo beffelben Tages, und hatte feine Rleiber gerriffen, und hatte 13 Erbe auf fein Baupt geftreuet. *Und fiehe, ale er binein tam, fag Eli auf bem Stubl, bag er auf ben Weg fabe, benn fein Berg mar gaghaft über ber Labe Bottes. Und ba ber Mann in die Stadt fam, fagte ere an, und bie gange Stadt ichrie. 14 * Und ba Eli bas laute Schreien borete, fragte er: Bas ift bas fur ein lautes Betummel? Da fam ber Mann eilend, und 15 fagte es Eli an. *Eli aber mar acht und neunzig Jahre alt, und feine Augen waren 16 bunfel, bag er nicht feben fonnte. *Der Mann aber fprach ju Gli: 3ch tomme, und bin beute aus bem Beer gefloben. Er aber fprach: Bie gebet es zu, mein Cohn? 17 Da antwortete ber Berfunbiger und fprach: Ifrael ift gefloben vor ben Philiftern, und ift eine große Schlacht im Bolf

*Timueruntque Philisthiim, 7 dicentes: Venit Deus in castra! Et ingemuerunt, dicentes: Vae nobis! non enim fuit tanta exultatio heri et nudiustertius. *Vae nobis! quis nos 8 salvabit de manu Deorum sublimium istorum? Hi sunt Dii, qui percusse-82.15.14 runt Aegyptum omni plaga in deserto. *Confortamini et estote viri, Philisthiim! ne serviatis Hebraeis, sicut et Jud.13,1-illi servierunt vobis; confortamini et bellate! * Pugnaverunt ergo Philis- 10 thiim, et caesus est Israel, et fugit unusquisque in tabernaculum suum, et facta est plaga magna nimis, et ceciderunt de Israel triginta millia peditum. *Et arca Dei capta est; 11 2,34, duo quoque filii Heli mortui sunt, Ophni et Phinees.

Currens autem vir de Benjamin ex 12 25m.1,2, acie, venit in Silo in die illa, scissa Jos.7,6, veste et conspersus pulvere caput. 37,29. * Cumque ille venisset, Heli sedebat 13 super sellam contra viam spectans. Erat enim cor ejus pavens pro arca Dei. Vir autem ille, postquam ingressus est, nunciavit urbi; et ululavit omnis civitas. * Et audivit Heli 14 sonitum clamoris, dixitque: Quis est hic sonitus tumultus hujus? At ille festinavit et venit et nunciavit Heli. 3,2.2,22. Heli autem erat nonaginta et octo 15 Gen. 27,1; annorum, et oculi ejus caligaverant, et videre non poterat. *Et dixit ad 16 Heli: Ego sum, qui veni de praelio, et ego, qui de acie fugi hodie. Cui ille ait: Quid actum est, fili mi? Respondens autem ille, qui nunciabat: 17 Fugit, inquit, Israel coram Philisthiim, et ruina magna facta est in populo; insuper et duo filii tui mortui sunt,

9. haltet end nun tapfer u. feib M. B: ftarfet end, vE: feib ftarf. dW: feft.

gefchehen, und beine zween Gohne, Bophni

10. B: bie Col. w. f. groff, dW.vE: bie Riebers lage. A: eine ... R.

11. dW.vE: famen um.

12. B.dW.vE.A: aus der Schlacht(Drbnung). B.dW: u. f. Rl. (waren) zerr. u. (er hatte) E. auf feinem h. vE: Staub war.

13. fcauete. B: jur Geite bes 2B. n. fahe fich um. dW: an b. Strafe, ausschauenb. vE: am 2B., hins

8. Al.: servabit. 9. S: nobis. 13. Al.: exspectans.

ausich. A: nach ber Str. hinfch. dW: war bange. vE: angfilich. A: bangte. B: gitterte. B.dW.vE: wes gen. dW.A: wehflagte.

14. B: bie Stimme bes Gefchr. vE: ben garm. A: Schall.

15. B: erftarret. dW.vE: (fein Auge war) ftarr. 16. P. aus d. P., u. b. heute baber geft. (Bgl. B. 12.) dW.vE: Wie stehet es. A: Was hat sich bes geben. B: ift geschehen.

17. dW.vE.A: Bote ... (es mar) e. gr. Rieberlage.

IV.

Area Dei inter Philisthaces.

Όφει και Φινεές τεθνήκασι, και ή κιβωτός τοῦ θεοῦ ελήφθη. 18 Και έγένετο, ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, και ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὁπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης, και συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ και ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρύς. Και αὐτὸς ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ τεσσαράκοντα ἔτη.

19 Καὶ ἡ τύμφη αὐτοῦ ἡ γυτὴ Φινεὲς συνεληφυῖα τοῦ τεκεῖτ, καὶ ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι τέθτηκεν ὁ πετθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀτὴρ αὐτῆς, καὶ ἐστένωσε καὶ ἔτεκεν, ὅτι ἐστράφησαν ἐπὰ αὐτῆν αὶ ἀδδῖτες αὐτῆς. 20 Καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθτήσκει, καὶ εἶπον αὐτῆ αὶ γυναῖκες αὶ παρεστηκυῖαι αὐτῆ Μὴ φοβοῦ, ὅτι νιὸν τέτοκας. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη, καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς. 21 Καὶ ἐκάλεσε τὸ παιδάριον Οὐαιχαβώθ, ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πετθεροῦ αὐτῆς καὶ ὑπλρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, 'ὅτι ἀπέθανον'. 22 Καὶ εἰπαν 'Απώκισται δόξα ἀπὸ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ληφθῆναι τὴν κιβωτὸν κυρίου.

W. Καὶ 'ol' άλλόφυλοι Ελαβον την κιβωτόν τοῦ θεοῦ, καὶ εἰςήνεγκαν αὐτὴν έξ 'Αβενέζερ είς "Αζωτον. 2 Και έλαβον 'οι άλλόφυλοι την κιβωτόν κυρίου, και είςήνεγκαν αύτην είς οίκον Δαγών, καὶ παρέστησαν αὐτήν παρά Δαγών. 3 Και ώρθρισαν οι Αζώτιοι τῆ επαύριον τὸ πρωί, 'καὶ εἰςῆλθον εἰς οἶκον Δαγών, καὶ εἶδον', καὶ ίδου Δαγών πεπτωκώς έπὶ τὴν γῆν έπὶ πρόςωπον αύτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. Καὶ ηγειραν τὸν Δαγών καὶ κατέστησαν είς τον τόπον αὐτοῦ. Καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ κυρίου έπὶ τοὺς Αζωτίους, καὶ έβασάνισεν αὐτούς και επάταξεν αύτους είς τὰς έδρας αύτών, την 'Αζωτον καὶ τὰ όρια αὐτης.' 4 Kal 'έγένετο, ότε' ώρθρισαν τῷ ἐπαύριον το πρωί, καὶ ίδου Δαγών πεπτωκώς έπὶ την γην έπὶ πρόςωπον αύτοῦ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου, και ή κεφαλή Δαγών και άμφότερα τὰ έχνη τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἀφηρημένα έπὶ τὰ ἐμπρόσθια Αμαφέθ έκαστοι, καὶ άμφότεροι οί καρποί των γειρών αὐτοῦ πεπτωκότες επί τὸ πρόθυρον πλην ή δάχις Δαγών

מַתּר חָפְנִי יּפִינְלָס וְאַרוֹן הְאָלֹהִים נִיְּטֵׁת כִּי־זָפָן הָאָישׁ וְכָבֵּד וְהָרּא שָׁפַט בְּעֶד י יַד הַשַּׁעַר וַתִּשָּׁבַר מַפְּרַקְּתּוֹ בְּעָד י יַד הַשַּׁעַר וַתִּשָּׁבַר מִפְּרַקְתּוֹ נִיְּטֵׁת כִּי־זָפָן הָאָישׁ וְכָבֵּד וְהָרּא שָׁפְּט אָת־יִשְּׂרָאַל אַרְבָּעִים שְׁנַה:

בּי וֹלְלֵח אֲלִוֹן הַאֶּלְהִים:
בּי וִלְלֵח אֲלִוֹן הַאֶּלְהִים וְאֶל-חָמֶיהְ
בִּי וְאִישֶׁה: וַתְּאֹמֶר בְּלָה כְבִוֹד מִישִּׂרָאֵל אֶלְבִּי וְאִישְׁה: וַתְּאֹמֶר בְּלָה כְבִוֹד מִיִשְׂרָאֵל אֶלְבִּי וְלְאִ-שְׁתִּה לִבְּה: וַתִּלְרָת לַנִּעָר אִי בִּינְתְ הִנְּאַל אָלִבִּי וְלְאִ-שְׁתִּה לִבְּה: וַתִּקְרָת עַלֶּיה אָלְ-הִלְּעֵל אֵלְרָה בְּבְוֹת עָלֶיה בְּיִבְן יִלְאִ עְיְרָה;
בְּיִלְאֹר מִיּנְה בִּיבֹן יִלְיְהְים וְאֵל אֵנְתָה כְּבִּיר אָלְיִי בְּיִבְּת עַלֶּיִה וְאִישְׁה כְּבִּיר בְּיִלְה בְּיִלְה בְּנִים וּמֵת חָמֵיה וְאִישְׁה כְּבִיר אִלְי אֵלִים וּמֵת חָמֵיה וְאִישְׁה כְּבִיר אָלִיה בְּיִבְיה בִּיִּלְהִים וּמֵת חָמֵיה וְאִישְׁה בִּילְהִים וּמֵת הְבִּילְהִים: וְבִּלְּתְּלְהִים: וְבָּלְתְּה בְּבָּרִת עִּלְּהִים וּמִל בְּיִים בְּבִיר אַלְיִים וּבְּיִם וּמָל בְּיִים וּבְּיִים בְּבִיר אִישְׁה בִּיִים וּמְלְיִים בְּבִיר אָלִיה בְּיִבְּיִם וּמְלְיִים בְּבִית בִּיִּים בְּבִּים בְּבִיר אָלִיה בְּיִבְּים וּמְלִיה בְּיִבְּים בְּבִיר בְּיִים בּיִבְּים בְּיִבְים בְּבִים בְּבִים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבְים בְּבִים בְּבִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִים בְּיִים בְּבִים בְּיִים בְּיִים בְּבִים בְּבִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִים בְּיִים בְּבִּים בְּבִים בְּיִבְּים בְּיִּבְיִם בְּיִים בְּבִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בּיִים בְּבִּים בְּיִים בִּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְים בְּיבְּבְים בְּיבְּבְּיִים בְּבְּלְם בְּיבְייִים בְּיים בְּיִים בְּיבְים בְּיבְּיבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּים בְּיִיבְּיבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּיִים ב

(c. FX). 21. B: O \dot{v} α \dot{v} α \dot{v} \dot{v}

^{17.} B*'O. x.Φ. († AFX). 18. AB: εἴκοσιν (τεσσ. EFX). 19. AB* (bis) ή († FX). A¹B: ἔκλανσε (ἐστένωσε F; A*: ἄκλασε). AB: ἐκεστράφησαν ... * αί

Eli's Tob. Jeabod. Die Labe im Baufe Dagons.

und Binehas, find gestorben, bazu bie Labe 18 Gottes ift genommen. Da er aber ber Labe Gottes gebachte, siel er zuruck vom Stuhl am Thor, und brach seinen hals entzwei und starb, benn er war alt und ein schwerer Mann. Er richtete aber Israel vierzig Jahre.

19 Seine Schnur aber, Binehas Weib, war schwanger, und sollte schier geliegen. Da sie bas Gerücht hörete, bag die Lade Gottes genommen, und ihr Schwäher und Mann todt wäre, krümmete sie sich und gebar, benn es kam sie ihre Wehe an.

20 Und ba fle ist ftarb, fprachen bie Weiber, bie neben ihr ftanden: Fürchte bich nicht, bu haft einen jungen Sohn. Aber fie antwortete nichts, und nahms auch nicht

21 zu Gerzen. *Und fie hieß ben Anaben Bcabod, und fprach: Die Gerrlichkeit ift bahin von Ifrael, weil die Labe Gottes genommen war, und ihr Schwäher und

22 ihr Mann. "Und fprach abermal: Die herrlichkeit ift bahin von Ifrael, benn bie Labe Gottes ift genommen.

V. Die Philister aber nahmen die Lade Gottes und brachten sie von Eben Ezer gen
2 Asdod *in das Haus Dagons, und stel3 leten sie neben Dagon. *Und da die von
Asdod des andern Morgens frühe aufstanden, fanden sie Dagon auf seinem Antlig
liegen auf der Erde vor der Lade des Herrn.
Aber sie nahmen den Dagon, und sesten
4 ihn wieder an seinen Ort. *Da sie aber
des andern Morgens frühe aufstanden,
fanden sie Dagon abermal auf seinem
Antlig liegen auf der Erde vor der Lade
des herrn, aber sein Haupt und seine beibe

19. A.A: fchier gebaren ... ihr Bebe.

17. dW: umgefommen, vE.A: tobt.

Bolyglotten - Bibel. A. S. 2, Bbs 1, Abth.

Ophni et Phinees, et arca Dei capta
est. *Cumque ille nominasset arcam 18
v.13.1,9. Dei, cecidit de sella retrorsum juxta
ostium, et fractis cervicibus mortuus
v.15.. est. Senex enim erat vir et grandaevus, et ipse judicavit Israel quadraginta annis.

Nurus autem ejus, uxor Phinees, 19
praegnans erat vicinaque partui, et
audito nuncio, quod capta esset arca
Dei et mortuus esset socer suus et
vir suus, incurvavit se et peperit; irruerant enim in eam dolores subiti.

*In ipso autem momento mortis ejus 20
dixerunt ei, quae stabant circa eam:
(Gen:
Ne timeas, quia filium peperisti. Quae
non respondit eis, neque animadvertit. *Et vocavit puerum Ichabod, 21

*Pa.778,600 dicens: Translata est gloria de Israel,
quia capta est arca Dei, et pro socero
suo et pro viro suo. *Et ait: Trans-22
lata est gloria ab Israel, eo quod

capta esset arca Dei. Philisthiim autem tulerunt arcam W. 7,12.4,1. Dei et asportaverunt eam a Lapide ad-* Tuleruntque 2 jutorii in Azotum. 16,47. Philisthiim arcam Dei et intulerunt Jad.16,23 cam in templum Dagon, et statuerunt eam juxta Dagon. * Cumque surre- 3 xissent diluculo Azotii altera die, ecce, Dagon jacebat pronus in terra ante arcam Domini; et tulerunt Dagon et restituerunt eum in locum suum. * Rursumque mane die altera consurgentes invenerunt Dagon jacentem super faciem suam in terra coram arca Domini, caput autem Dagon et duae palmae manuum ejus abscissae erant super limen. Porro Dagon solus

^{18.} dW.vE: (bie) 2. G. ermabnte. A: nannte. dW.vE.A: radlings. B.dW: an ber Seite bes Th. vB: an bie S. dW.vE: br. bas (fein) Genid. B: f. G. wurbe gerbr. ... ein a. u. fcwerer M. dW.vE: ber D. w. a. u. fcwerer M. dW.vE: ber D. w. a. u. fcwer(sfällia). B.vE.A: batte gerichtet.

M. w. a. u. schwer (sfällig). B.vE.A: batte gerichtet.
19. vE: Schwiegertochter. B: daß s. gebären follte.
vR: u. wollte g. dW: jum Geb. A: u. nabe an ber Geburt. dW.vE.A: die Nachricht. vE: hatten s. überfallen. A: überfelen f. plohl.

^{20.} Al.: qui st.
21. Al. † (p. gloria) Domini. 8* quia-Dei et.
22. Al.: Ait.

^{20.} B.vE: fierben wollte. A: im St. war, B.dW. vE.A: einen G. geboren. dW.A: u. gab u. Acht!

^{21.} u. wegen ihres Schw. u. ihres Dr. B: wegges wanbert. dW.vE.A: Beg (hinw.) ift bie Chre ...!
22. dW: Darum fpr. fie.

^{3.} vE: Asbobiter. B: bes aub. Tages. A: am anb. T. B.dW.vE: flebe, ba lag (ber) D. auf f. Angefichte gur G. A: mit f. A. auf. dW.vE.A: ftellten.

A. B: flacen S. dW: abgebrocen. B: bei b. Schw.

^{4.} B: flachen G. dW: abgebrochen. B: bei b. Schw.

ύπελείφθη. 5 Διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίσουσισ οἱ ἰερεῖς Δαγὰν καὶ πᾶς ὁ εἰςπορευόμετος εἰς οἶκον Δαγὰν ἐπὶ βαθμὸν οἵκου Δαγὰν ἐν Αζώτφ, ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ὑπερβαίσοντις ὑπερβαίσοντις ὑπερβαίσοντις ὑπερβαίσοντις καὶ ἐβαρύνθη ἡ γελρ κυρίου ἐπὶ "Αζωτον, 'καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς καὶ ἔξέζεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς, καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες, καὶ ἐγένετο σύγγυσις θανάτου μεγάλη ἐν τἤ πόλει'.

7 Kal sloor of ardges Acoron, or ovens 'γέγονεν αὐτοῖς', καὶ λέγουσιν . "Ότι οὐ καθήσεται κιβωτός του θεου Ίσραήλ μεθ' ήμων, ότι σκληρά ή γείρ αὐτοῦ ἐφὶ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ Δαγών τον θεον ήμων. 8 Καὶ αποστέλλουσι, καὶ συνάγουσι τούς σατράπας τῶν άλλοφύλων πρὸς αύτούς, και λέγουσι. Τι ποιήσωμεν τη κιβωτφ τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ; Καὶ λέγουσιν 'οἱ Γετθαῖοι'. Μετελθέτω ή κιβωτός του θεού πρός ήμας. Καὶ μετήλθεν ή κιβωτός του θεου Ίσραήλ 'είς Γέθ'. 🤊 Καὶ έγενήθη μετά τὸ μετελθεῖν αυτήν, και γίνεται γείο κυρίου εν τη πόλει, τάραχος μέγας σφόδρα, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἄνδρας της πόλεως από μικρού έως μεγάλου, καί έπαταζεν αύτούς είς τὰς έδρας αύτων. 'Καὶ ἐποίησαν οἱ Γετθαῖοι ἐαυτοῖς ἔδρας'. 10 και έξαποστέλλουσι την κιβωτόν του θεου sic Aonalora. Kal eyernon, we elenhoer n πιβωτός του θεου είς Ασκάλωνα, καὶ εβόησαν οί 'Ασχαλωντιαι, λέγοντες. Τι απεστρέψατε πρός ήμας την χιβωτόν του θεου Ίσραήλ, θανατώσαι ήμας και τὸν λαὸν ήμων; 11 Καὶ αποστέλλουσι, καλ συνάγουσι πάντας τούς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπαν Ἐξαποστείλατε τήν χιβωτόν του θεου Ίσραήλ, καλ παθισάτω είς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ θασατώση ήμᾶς καὶ τὸν λαὸν ήμῶν. έγενήθη σύγχυσις θανάτου έν όλη τη πόλει βαρεία σφόδρα, ώς είςηλθεν κιβωτός του θεου 'Ισραήλ έκει. 12 Καὶ οἱ ζώρτες καὶ οὐκ ἀποθαיִּבוּלֵינִי: אִּשָׁמָ בַּגְּמַלִּים אָת -אִשְׁיִּוִד לָאָתּ יַדִּדִינְוֹ בְּאָשְׁדָּוִד עָד הַיִּוֹם הַנֵּה: וַתִּכְּבְּד זְּבִינִוֹ בְּאַשְׁדָּוֹד עָד הַיִּוֹם הַנֵּה: וַתִּכְּבְּד דְּצִוֹן בְּלִבתּהְּאָים בִּיתּ-דְּלִוֹן עַלִּבְּמִפְּמִּוּ ה נִשְׁאַר עָלְיוּ: עַלִּבְּוֹן לְאִבּיִדְּרְכוּ לְבְּהַנִּי

ויַראַר אַנְשׁי־אַשְׁדָּוֹד כִּי לארישב ארון אלהי ישראל עמנר פַי־קשׁתַה יִדוֹ עבינו ועל 8 אַלהִינוּ: וַיִּשְׁלַחוֹוּ וַיּאַסְפוּ אַת־כַּל־ סרני פלשתים אליתם ויאמרו מה-בַּצַשָּׁה לַאַרוֹן אַלהַי יִשְּׁרָאֵל וַיִּאֹמְרֹרּ נַת יַפֿב אַרָון אַלֹחֵי יַשִּׂרָאַל וַיַּפַּבּוּ י אַת־אַרָוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּהִי אַחַרֵי י הַפַּבּוּ אֹתוֹ וַתְּהִי יַדִּיְהוָה בַּעִיר מהומה בדולה מאד ניה את אנשי העיר מפטן ועד־בדול וישתרה להם י עפֿלים: וַיִשְׁלְחַרּ אָת־אַרוֹן הַאֵּלהֵים עקרון ויָתֹי כּבוֹא אַרוֹן האַלחים עקלון וַיַזְעַלָּוּ הַעַקרנִים לַאמֹר הַסַבּוּ אַלַיֹּ אַתאָרוֹן אַלְהֵי יִשְׂרָאַל לַהַּמִיתֵנִי 11 וַאַת־בַּמִּי: וַיִּשְׁלָחֹר וַיַּאֲסָפֿר אַת־כַּל־ סַרָנֵי פַּלָשָׁתִּים וַיִּאמָרוּ שַׁלְחוּ אָת־ אַרון אָלהי ישראַל וַיָשָׁב לַמְקוֹמוֹ ולא־ימית אתי ואת־עמי כי־היתה שם: וְהַאַנְשִׁים אַשֵּׁר

שחרים ק' . 9. ים בשחרים מ' . 9.

6. mit Beigwarzen. dW.vE: lag fow, auf ... n. er verwüftete fie (ihr Lanb). B: machte f. erftannen ? dW.vE: mit Beulen.

7. dW.vE.A: (@4) foll nicht

9. fcafften ... babin ... binfibergebracht hatten ...

^{6.} AX* $\dot{\eta}$...(pro yave) \$\delta\pha\alpha\alpha\$. 7. AB*y\delta\eta\$, a\delta\tau\intercolong{e} t\delta\tau\delta\delta\intercolong{e} (+FX). 8. AX+(p. \tau\delta\eta)\tau\alpha\alpha\tau\alpha\alpha\alpha\intercolong{e} (A^1B^*\tau\delta\alpha\intercolong{e} (+A^*B). AB*(pr.)\delta\delta\tau\intercolong{e} (+FX). B(\text{e}\tau\delta\tau\alpha\intercolong{e} (+FX). AX: nak\delta\tau\intercolong{e} (+AEFX). AX: nak\delta\tau\intercolong{e} (+AEFX). AX: nak\delta\tau\intercolong{e} (0. A^2B^*\delta\tau\intercolong{e} (+FX). \tau\delta\tau\intercolong{e} (+EX). \tau\intercolong{e} \tau\intercolong{e} (+EX). \tau\intercolong{e} \tau\int

^{4.} an ihm abrig war. B: nur allein ber Dagon war auf berfelben übr. geblieben. dW.vB: nur b. Bifdrumpf war noch an ihm übr.

^{8.} Laffet bie 2. ... gen G. hinüber fooffen. dW. vE: Gen (Rad) G. bringe man. B: Es foll ... nach G. umbergeben.

W.

5 ber Rumpf allein barauf lag. *Darum treten bie Priefter Dagons und alle, bie in Dagons haus gehen, nicht auf bie Schwelle Dagons zu Asbob, bis auf biefen 6 Tag. *Aber bie hand bes herrn warb schwer über bie von Asbob, und verberbete sie, und schlug Asbob und alle ihre Grenzen an heimlichen Orten.

Da aber bie Leute zu Asbob faben, bağ es fo juging, fprachen fie: Lagt bie Labe bes Bottes Ifraels nicht bei uns bleiben, benn feine Sand ift gu bart über uns und unfern Gott Dagon. 8 # Und fandten bin und versammleten alle Rurften ber Bhilifter ju fich, und fprachen: Bas follen wir mit ber Labe bes Gottes Ifraels machen? Da antworteten fie: Lagt bie von Gath bie Labe bes Gottes Ifraels umber tragen. Und fie trugen bie Labe 9 bes Gottes Ifraels umber. *Da fie aber biefelbe umber trugen, marb burch bie Band bes Berrn in ber Stadt ein fehr großer Rumor, und folug bie Leute in ber Stabt, beibe flein und groß, und friegten beimliche 10 Blage an beimlichen Orten. *Da fanbten fie bie Labe bes herrn gen Efron. Da aber bie Labe Gottes gen Efron fam, ichrieen bie von Efron: Sie baben bie Labe Gottes umber getragen ju mir, bag fie mich tobte 11 und mein Bolt! *Da fandten fie bin und versammleten alle Fürften ber Philifter, und fprachen: Genbet bie Labe bes Gottes Ifraels wieber an ihren Ort, bag fie mich und mein Bolt nicht tobte. Denn bie Band Gottes machte einen febr großen Rumor 12 mit Burgen in ber gangen Stabt. * Unb

4. A.A. Stumpf. A.A. Strumpf! 7. U.L. baß fo guging. 9. A.A. großer Schrecken ... Plagen. 9. 11. U.L. ein fehr groß Rumor.

Larm... fr. Feigwarzen. B: fam die & ... über bie St. mit e. f. gr. Schreden. dW.vE: (war ... auf ...) f. gr. Befturgung. B.vE: vom Rleinen bis z. Gr. vE: u. es brachen an ihnen Benlen hervor? dW: baß ... auebr. B: Es waren aber bie Feigw. bei ihnen im Ber: borgenen. — 10. bes G. Ifrael herübergeir.

*Propter hanc causam non calcant sacerdotes Dagon et omnes, qui ingrediuntur templum ejus, super limen Dagon in Azeto usque in hodiernum (Sx.0,3. diem. *Aggravata est autem manus Domini super Azotios, et demolitus v.0.12. est eos, et percussit in secretiori parte Pp. 78,56. natium Azotum et fines ejus. Et ebullierunt villae et agri in medio regionis illius, et nati sunt mures, et facta est confusio mortis magnae in civitate.

Videntes autem viri Azotii hujuscemodi plagam, dixerunt: Non maneat arca Dei Israel apud nos, quoniam dura est manus ejus super nos et super Da-6,16s. gon deum nostrum. Et mittentes 8
Jud. 16,5. congregaverunt omnes satrapas Phi-4.2. listhinorum ad se, et dixerunt: Quid faciemus de arca Dei Israel? Responde-1Ch.18,1 runtque Gethaei: Circumducatur arca Déi Israel. Et circumduxerunt arcam Dei Israel. *Illis autem circumducentibus eam, fiebat manus Domini per singulas civitates interfectionis magnae v.s.. nimis, et percutiebat viros uniuscujusque urbis a parvo usque ad maiorem, et computrescebant prominentes extales eorum. Inieruntque Gethaei consilium et fecerunt sibi sedes pelliceas. *Miserunt ergo arcam Dei 10 Jos. 15,45 in Accaron. Cumque venisset arca Dei in Accaron, exclamaverunt Acca-

Joe. 19,45 in Accaron. Cumque venisset arca

Bei in Accaron, exclamaverunt Accaronitae, dicentes: Adduxerunt ad
nos arcam Dei Israel, ut interficiat
nos et populum nostrum. *Mixerunt 11
itaque et congregaverunt omnes satrapas Philisthinorum, qui dixerunt:
Dimittite arcam Dei Israel, et revertatur in locum suum, et non interficiat nos cum populo nostro. Fiebat
enim pavor mortis in singulis urbibus
et gravissima valde manus Dei. *Viri 12

^{6.} Al. *Et eb. - civitate. 9. Al. * Inieruntque Geth. 11. Al.: Dimitte et (bis): ut.

dW: wehflagten. dW.vE.A: gebracht.

11. es war ein Tobeslarm in d. g. St., well d. g. G. gar fcwer bafelbit war. B: weg, baß f. wieder an ihren D. fehre. dW.vE: fort, baß f. guruf f. (fomme). B: ein Schreden bes Tobes. vE.A: war (fam ein) Tobescher. dW: tobtl. Befturzung.

νόντες έπλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας, καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

VI. Καὶ ἦν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν ἀγρῶ τών άλλοφύλων έπτα μηνας, και έξέζεσεν ή γη αὐτῶν μύας'. 2 Καὶ καλοῦσιν 'οί' άλλόφυλοι τους ίερεζς και τους μάντεις και τους έπαοιδους αύτων, λέγοντες Τί ποιήσωμεν τη κιβωτφ του κυρίου; Γνωρίσατε ήμίν, έν τίνι αποστελούμεν αὐτήν είς τὸν τόπον αὐτής. 3 Καὶ είπαν. Ει έξαποστέλλετε ύμεῖς την κιβωτόν 'διαθήκης κυρίου' του θεού Ίσραήλ, μή δή έξαποστείλητε αύτην κενήν, άλλα άποδιδόντες απόδοτε αύτη της βασάνου, καὶ τότε ίαθήσεσθε, καὶ εξιλασθήσεται ύμιν μη ούκ άποστη ή γείρ αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν; 4 Καὶ λέγουσι. Τί τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῆ; Καὶ είπαν Κατά άριθμόν των σατραπειών των άλλοφύλων πέντε έδρας χρυσάς, ότι πταϊσμα ἐν ὑμὰν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ, 5 καὶ μῦς χουσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυών ύμων των διαφθειρόντων την την, καί δώσετε τῷ κυρίφ δόξαν, ὅπως κουφίση τὴν γείρα αύτου ἀφ' ύμων και ἀπό των θεών ύμων καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ύμων. 6 Καὶ ίνατί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐβάρυνεν ΑΪγυπτος καὶ Φαραώ την καρδίαν αὐτών; Ούγί ότε ενέπαιζεν αύτοῖς, εξαπέστειλεν αύτοὺς καὶ ἀπηλθον; 7 Καὶ νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε μίαν αμαξαν καινήν, και δύο βόας πρωτοτοχούσας έφ' ας ούκ έπετέθη ζυγός, 'άνευ των τέχνων, καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῆ άμάξη, καὶ ἀπαγάγετε τὰ τέκνα αὐτῶν άπὸ ὅπισθεν αὐτῶν εἰς οἰκον. ⁸ Καὶ λήψευθε την κιβωτόν κυρίου, και θήσετε αύτησ επί τησ αμαξασ, και τὰ σκεύη τὰ γουσα αποδώσετε αὐτῆ ὑπὲρ τῆς βασάνου, καὶ θήσετε εν θέματι εκ μέρους αυτης. Kal

לְאַ־מֵּתוּ הָפָּוּ בַּעְפֿלְים וַתְּעַל שַׁוְעַת העיר השמים:

תַּי אַרָוּן־יִהוַה בִּשִּׁדֵה פָּלשׁמֵּים חדשים: ויקראו לכהנים ולקסמים לאמר מה-נעשה כאַרון יָהוָה הוֹדִילָנוּ בּמַה נשׁלְחנּוּ ז כמקומו: ויאמרו אם־משלחים את־ ארון אַלהַי ישראל אל־תשלחוּ אתוֹ ם פי־השב תשיבו לו אשם אז ונודע ככם כפה כאדתסור ידו מכם: ויאמרו מה האשם אשר פַלְשָׁמִים חַמשָׁה עַפֿלֵי זָהַב וַחַמְשָׁה ימגפה אחת לכלם ח וּלְסַרְנֵיכַם: וַצַּשִּׂיתֵם צַּלְמֵי עָפָׁלִיכִם עכבריכם הַמַּשְׁחַיתִם את־ ונתתם כאלהי ישראל פבוד הַיכֵם וּמֵעַל אַרָצָכַם: וַלַמָּה תִּכַבְּדוֹי לבם ז התעפל בהם וישקחום וילכוי ועתה ה חדשה אחת ושתי קחור ועשור עגל קַחָתָּם אֶת־אַרַון יִהנָה וּנָתַתַּם אֹתוֹ אשם תשימו בארבו

^{1.} B*τδ θεδ (†X; AEX: πυρίδ). 2. AB*οί (†EFX). B*τδ (†AEFX). 3. AFX: εἰπον. AB*τδ (†FX; iid. *διαθ. πυρ.). ΑΧ: μὴ δὴ ἀποστείλητε...* ἡ. 4. AB: σατράπων (¬πειῶν ΕΓΧ). AFX † (p. χρυσ.) παὶ πέντε μὐας χρυσδς. 5. AEX: ὁμοίωμα τῶν έδρῶν ὑμῶν καὶ ὁμοίωμα τῶν μνῶν ὑμῶν. 6. A¹: ἐβαρύνθη (ἐβαρυνεν Α³B rell.). ΕΓΧ: ἐνέπαιξαν. Α²B: ἐξαπεστειλων (¬leν Α'X). 7. <math>B*μίαν (†AΕΓX). A¹B*ἐρ° ᾶς -ξυγός (†A²FX). AB* (pr.) αὐτῶν (†ΕΧ). 8. <math>B*πυρίδ. AB* ὑπὲρ (†FX). B+(p. θέμ.) Βερσεχθῶν (*F; A: Λργός). F† (p. ἐπ) πλαγίων.

ערורכם ס'. v. נותרי ס'. v. בטחרים ס' v. 12.

^{12.} mit Beigwarzen. B: aufflieg. dW.A: flieg ems por. vE: ft. bis jum b.

^{1.} im Felbe. — 2. dW.vE.A: Bahrfager. B.vE: Thut uns zu wiffen. dW: funb.

^{3.} genefen. B. bringet allerbings für fle ein Sch. bin. dW: fo burft ihr ... entrichten mußt ihr ihm e. Sch. vE: erstattet ihm. (A: zahlet ihr, was ihr fcnl:

welche Leute nicht ftarben, die wurden gefolagen an beimlichen Orten, bag bas Beforei ber Stabt auf gen himmel ging.

VI. Alfo mar bie Labe bes Berrn fleben 2 Monate im Lanbe ber Bbilifter. # Und bie Bbilifter riefen ibre Briefter und Beisfager, und fprachen: Bas follen wir mit ber Labe bes Berrn machen? Lebret uns, womit follen wir fle an ihren Ort fenben? 3 "Sie fprachen: Wollt ihr bie Labe bes Gottes Ifraels fenben, fo fenbet fle nicht leer, fonbern follt ibr vergelten ein Schulbopfer; fo werbet ihr gefund werben, und wird euch fund merben, warum feine Sand nicht von 4 euch läßt. * Sie aber fprachen: Welches ift bas Schulbopfer, bas wir ihm geben follen? Gie antworteten: Funf golbene Merfe und funf golbene Daufe, nach ber Babl ber funf gurften ber Philifter, benn es ift einerlei Blage gewesen über euch 5 alle und über eure Rurften. * So muffet ihr nun machen gleiche Beftalt euren Merfen und euren Daufen, Die euer Land verberbet haben, bag ihr bem Gott Ifraels bie Chre gebt; vielleicht wird feine Band leichter werben über euch und über euren Gott 6 und über euer ganb. * Warum verftodt ihr euer Berg, wie bie Egypter und Bharao ihr Berg verftodten? Ifte nicht alfo, ba er fich an ihnen bewies, liegen fie fie fah-7 ren, bag fie hingingen? * So nehmet nun und macht einen neuen Wagen, und zwo junge fäugenbe Rube, auf bie nie fein Joch getommen ift, und fpannet fie an ben Bagen, und laffet ihre Ralber hinter ihnen S babeim bleiben, *und nehmet bie Labe bes Berrn, und leget fie auf ben Bagen, und die goldenen Rleinobe, die ihr ibm gum Schulbopfer gebet, thut in ein Raftlein

big feib fur b. Sunbe!) vE: geheilt w. u. erfahren. dW.vE.A: ablagt. B: hat meichen wollen.

quoque, qui mortui non fuerant, percutiebantur in secretiori parte natium: et ascendebat ululatus uniuscujusque civitatis in coelum.

Fuit ergo arca Domini in regione VI. Philisthinorum septem mensibus. *Et 2 vocaverunt Philisthiim sacerdotes et 5.8.11. divinos, dicentes: Quid faciemus de arca Domini? indicate nobis, quomodo remittamus eam in locum suum. *Oui S dixerunt: Si remittitis arcam Dei Br. 15, Israel, nolite dimittere eam vacuam, sed quod debetis, reddite ei pro peccato, et tunc curabimini, et scietis, quare non recedat manus ejus a vobis. * Qui dixerunt: Quid est quod 4 pro delicto reddere debeamus ei? Responderuntque illi: Juxta numerum 2.166. provinciarum Philisthinorum quin-5,6.. que anos aureos facietis et quinque mures aureos, quia plaga una fuit omnibus vobis et satrapis vestris. v.15. *Facietisque similitudines anorum ve- 5 strorum et similitudines murium, qui demoliti sunt terram, et dabitis Deo Israel gloriam; si forte relevet manum suam a vobis et a diis vestris et a terra vestra. * Quare aggravatis 6 4.8. corda vestra, sicut aggravavit Aegy-Bz.7,13. ptus et Pharao cor suum? nonne post-8,18; Pous cornaissus est, tunc dimisit eos et abierunt? * Nunc ergo arripite 7 200...6,3. et facite plaustrum novum unum, et duas vaccas foetas, quibus non est impositum jugum, jungite in plaustro, et recludite vitulos earum domi. *Tolletisque arcam Domini et ponetis in plaustro, et vasa aurea, quae exsolvistis ei pro delicto, ponetis in capsel-

megfomme. dW: giebet er f. G. ab von vE: macht

^{1.} U.L: Monben. 2. U.L: riefen ihren n. f. w.

^{4.} A.A: golbene Benlen! U.L: Blage geweft. 5. A.A: eurer Merfe n. eurer DR. A.A: euren Benlen an beimlichen Orten.

^{6.} U.L. beweisete. 8. A.A: Rleinobien.

^{4.} golb. Feigwarzen ... S. ber F. ... Dl. über. A: After. B: für fie hinbringen. dW: ihm entrichten. vE: erftatten. (A: B. follen w. ihr jahlen fur b. S.) dW: über Allen. B:an ihnen A.

^{5.} Chenbilber enrer Feigw. u. Cb. enrer M., bie Das 2. perberben. B.dW: Bilber. vE: Abbilbungen. B: v. bağ er f. S. erleichtere, bağ f. von ... Gottern ..

^{2.} Al. † (p. Et) post haec.

er f. S. leicht auf A: viell. bag ... v. euch aufhebet.
6. B: wollt ihr verftoden. dW.vE: verharten. B: nachbem er wunderbar mit ihnen umgegangen. vE: als er gegen fie Thaten ausführte. dW: er f. Muth

an ihnen gefühlt? A: gefchlagen war? 7. B: bringet ... hinter ihnen weg nach haus dW.vE: führet ... v. ihnen w. (jurud)

^{8.} feget fie. B.dW.vE: Gerathe. A: Sachen.

εξαποστελείτε αυτήν, και άπελάσατε αυτήν, και άπελεύσεται. ⁹ Και όψεσθε εί είς όδον όριων αυτής πορεύσεται μετά Βαιθσαμύς, αυτός πεποίηκεν ήμιν την κακίαν την μεγάλην ταύτην και έάν μή, και γνωσόμεθα ότι ούχ ή χειρ αυτοῦ ήπται ήμων, άλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ήμιν.

10 Καὶ ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι οῦτω, καὶ έλαβον δύο βόας πρωτοτοκούσας, καλ έζευξαν αὐτὰς ἐν τῆ άμάξη, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκώλυσαν είς οίκον. 11 Καὶ έθεντο την κιβωτὸν κυρίου ἐπὶ τὴν ἄμαξαν, καὶ τὸ θέμα καὶ τοὺς μῦς τοὺς χουσοῦς καὶ τὰς εἰκόνας των έδρων αὐτων. 12 Καὶ κατεύθυναν αί βόες έν τη όδφ είς την όδον Βαιθσαμύς, έν τρίβο ένὶ ἐπορεύοντο, καὶ οὐ μεθίσταντο δεξιά οὐδὲ άριστερά· καὶ οἱ σατράπαι τών άλλοφύλων έπορεύοντο οπίσω αὐτῆς ἔως ὁρίων Βαιθσαμύς. 4 Και οι έν Βαιθσαμύς έθέρίζον θερισμόν πυρών έν τῆ κοιλάδι, καί ήραν τούς όφθαλμούς αὐτών, καὶ είδον τὴν κιβωτόν κυρίου, καὶ ηὐφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς. 14 Καὶ ή αμαξα εἰςῆλθεν εἰς άγρον Άσηε του έκ Βαιθσαμύς, και έστη έκει παρά λίθον μέγαν καὶ ἔσχισαν τὰ ξύλα τῆς άμάξης, και τὰς βόας ἀνήνεγκαν όλοκαύτωσιν τῷ χυρίφ. 15 Καὶ οἱ Λευίται ἀνήνεγχαν τὴν κιβωτόν του κυρίου, και τὸ θέμα τὸ μετ' αύτης και τά επ' αύτης σκεύη τά γρυσα, και έθεντο έπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου καὶ οἰ ανδρες Βαιθσαμύς ανήνεγκαν όλοκαυτώσεις καὶ ἔθυσαν θυσίας τῷ κυρίω ἐν τῆ ἡμέρα exelyn.

16 Καὶ οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐώρων, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς ᾿Ασκάλωνα ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη. ¹⁷ Καὶ αὐται αἰ ἔδραι αὶ χρυσαὶ ᾶς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι ὑπὲρ τῆς βασάνου τῷ κυρίφ, τῆς ᾿Αζώτου μίαν, τῆς Γὲθ Γάζης μίαν, τῆς ᾿Ασκάλωνος μίαν, τῆς Γὲθ

מִצְּהָוֹ וְשִׁפַּׂחְתָּם אֹתוֹ וְהָלֵה: וּרְאִיתִּם
 אַם־דָּיָרְדְ נְּבוּלְוֹ יַצְּלֶה בַּית שֶׁכֶשׁ
 הַוּא עֲשָׁה לֶנוּ אֶת־הְרְעָה בַּנְּחוֹלֶה הַוֹּא עֲשֹׁה לֶנוּ אָת־הְרְעָה בַּנְּחוֹלֶה הַוֹּא הַוֹה לֵנוּ:
 בְּאָת וְאִם־לֹא וְיָדַעְנוּ כִּי לָא יְדֹוֹ הַאָּת בְּנִי לָא יְדֹוֹ הַיְאַת בַּנְּחוֹלֶה בַּנְיה לֵנוּ:

וַיִּצְשָׂר הַאָנְשִׁים כֹּן וַיִּקְחֹר שָׁתֵּי פַרוֹת עַלוֹת וַיַּאַכִּרִוּם בַּעַגַלַה וָאָת־ 11 בַּנֵיהֵם כַּלֵּוּ בַבַּיִת: וַיַּשַׂמוּ אָת־אַרְוֹן יהוה אל־העגלה ואת הארנו ואת צַבְבָּרֵי הַזָּהַב וָאֵת צַּלְמֵי טְחַרֵיהַם: 12 וַיִּשֹׁרָנָה הַפְּרוֹתְ בַּהֹרֶךְ עַלְ־הַרְךְ בִּית שמש במסלה אחת הלכו הלה וגלו רשמאול פַּלִשָּׁתִּים הָלְכֵים אָחֲרֵיהֵם עַד־גִּבְוּל 13 בַּית שַׁמֵשׁ: וּבֵית שַּׁמֵשׁ לְצַרֵים קצַיר־ חָשֵּים בָּעָבֶק וַיִּשִׂאָּה אַתעַינִיהָם וַיִּרָאוֹּ 14 אָת־הַאַרוֹן וַיִּשִּׂבְּהַוּ כַרְאִוֹת: וְהַעֲבַכְּה בָאָה אֵל־שָּׁרֶה יָהוֹשֶׁעַ בּית־הַשְּׁמשׁי וַתַּצָמִד שָׁם וְשֵׁם אֵבֵן בִּדוֹלֵה וַיִבַקּעוּ עצי העולה ואת-הפרות העלף עֹלָה לֵיהוָה: וְהלַוְיָּם הוֹרידוּ י את־ יהוה ואת־הַאַרְבַּוֹ אַשֶּׁר־אַתּוֹ כלי־זַהב וַיִּשֹׁמוּ אֶל־הַאָבן הַבְּדוֹלֶה וְאַנְשֵׁי בֵיתֹשֶׁמֶשׁ הַגֵּלוּ עלות זָבַחַים בַּיִּוֹם הַהָּוּא לִיהוֹה: בַּקרוֹן בַּיִּוֹם הַהָּוּא: כאשרוד

^{8.} Β: ἀπελεύσεσθε, θ. Β* είς. ΑΒ: ἐ χελο (ἐχ ἡ χ. ΕΧ). 11. Β+ (p. θ.) Έργαβ (*F; Α: Αργόζ)...* μ. τὰς - αὐτῶν (+ ΑΕΓΧ). 12. ΑΒ* τὴν (+ ΓΧ)...+ (p. ἐνὶ ἐπ.) μαὶ ἐκοπίων (*FΧ). 13. ΑΒ * τῷ et τὸς et τὴν (+ ΕΓΧ). 14. ΑΒ: τὸν ἐκ. Ε. κ. ἔστραν ἐκ. παος ἀ αὐτῆν (s. αὐτῆ) λ. μ. μ. σχίζωσι (c. ΓΧ). Β+ (a. όλ.) εἰς (*AFΧ). 15. (Α)Β (pro alt. τὸ) Έργαβ ... *ἔθυσαν. ΑΒ pon. τῷ κυρ. in f. 16. Α¹Β* ἐν. 17. ΑΒ* ὑπὲρ.

^{8.} dW.vE: treibet (fchidet) ihn fort, baß er gebe?

^{9.} B: Und fo ihr feben werdet, bag B.dW.vE: nicht f. S. dW.vE: gefchlagen. vE: fond. ein Jufall und begegnet ift. B: es ift baffelbe fo ein 3. bei uns gewesen.

neben ihre Soiten, und fendet fie hin und glaßt fie gehen. *Und fehet ihr zu. Gehet fie hin auf bem Wege ihrer Grenze gen Beth Semes, so hat er uns alle das große Uebel gethan. Wo nicht, so werden wir wiffen, daß seine hand und nicht gerührt hat, sondern es ift uns ohngefahr widerfahren.

10 Die Leute thaten alfo, und nahmen zwo junge faugenbe Rube und spanneten fie an einen Bagen, und behielten ihre Ralber 11 babeim, * und legten bie Labe bes Gerrn

auf ben Bagen, und bas Raftlein mit ben aolbenen Maufen und mit ben Bilbern ihrer

12 Aerfe. * Und die Rabe gingen ftracks Beges zu Beth Semes zu auf Einer Straße, und gingen und blöteten, und wichen nicht, weber zur Rechten noch zur Linken, und die Fürsten der Philister gingen ihnen nach bis an die Grenze Beth Semes.

13 * Die BeihGemiter aber fchntten eben in ber Weigenernbte im Grunbe, und hoben ibre Augen auf und faben bie Labe, und

14 freueten fich diefelbe zu feben. *Der Bagen aber kam auf ben Ader Josua, des Bethsemiters, und ftand baselbst ftille. Und war ein großer Stein baselbst. Und sie spalteten das Holz vom Bagen, und opferten die Kube bem herrn zum Brandopfer.

15 Die Leviten aber hoben bie Labe bes herrn herab, und bas Räftlein, bas neben baran war, barinnen bie golbenen Rleinobe waren, und festen fie auf ben großen Stein. Aber bie Leute zu Beth Semes opferten bem herrn beffelben Tags Brandopfer und andere Opfer.

16 Da aber die funf Fürsten der Philister zugesehen hatten, zogen fie wiederum gen 17 Etron besselben Tags. *Dieß find aber die golbenen Aerse, die die Philister dem Herrn zum Schuldopfer gaben: Asbod einen, Gasa einen, Astson einen, Gath

Da. 21,24. lam ad latus ejus, et dimittite eam ut vadat. Et aspicietis, et siquidem per viam finium suorum ascenJos. 21,16 derit contra Bethsames, ipse fecit
16,11. nobis hoc malum grande; sin autem, minime sciemus, quia nequaquam manus eius teligit nos, sed casu accidit.

nus eins tetigit nos, sed casu accidit. Fecerunt ergo illi hoc modo, et 10 tollentes duas vaccas, quae lactabant vitulos, junxerunt ad plaustrum, vitulosque earum concluserunt domi. * Et posuerunt arcam Dei super plau- 11 strum, et capsellam, quae habebat mures aureos et similitudines anorum. *Ibant autem in directum vaccae per 12 v.s., viam, quae ducit Bethsames, et itinere uno gradiebantur pergentes et mugientes, et non declinabant neque ad dexteram neque ad sinistram; sed et satrapae Philisthiim sequebantur usque ad terminos Bethsames. *Porro Bethsamitae metebant triti-13 cum in valle; et elevantes oculos suos viderunt arcam, et gavisi sunt, cum vidissent. *Et plaustrum venit in 14 agrum Josue Bethsamitae, et stetit ibi-Erat autem ibi lapis magnus, et conciderunt ligna plaustri, vaccasque imposuerunt super ea holocaustum Domino. *Levitae autem deposuerunt 15 arcam Dei et capsellam, quae erat juxta eam, in qua erant vasa aurea, et posuerunt super lapidem grandem. Viri autem Bethsamitae obtulerunt holocausta et immolaverunt victimas in die illa Domino.

Et quinque satrapae Philisthinorum 16 viderunt, et reversi sunt in Accaron v.11.b. in die illa. Hi sunt autem ani aurei, 17 5,9.6. quos reddiderunt Philisthiim pro delo. 12.8. licto Domino: Azotus unum, Gaza unum, Ascalon unum, Geth unum,

^{8.} A:A: Seite. 9. A.A: von ohngeführ. 11. A.A: Und es war.

^{15.} A.A: Kleinobien. 17. A.A: Beulen.
10. B.vE.A: ben 29. B.A: verfperreten ihre R. gu

Saufe.
11. fenten ... Mfter. dW. Gefcwulfte.

^{12.} auf B. ju. dW: grabes B. vE: nahmen ben gr. B. dW.vB.A: brulleten.

gr. 28. dw. vs. A: bruteren. 13. dw: ernteten bie 29. vs. A. fon. ben Beigen. B.dw. vs. A: im Thal.

^{9.} S: si. 11. Al.: Domini.

^{14.} dW.vR.A: bas Felb. vR.A: blieb b. fteben. 15. bas babei war ... u. Chlachtopper. B.dW: u. fclachteten Schl. vE.A: opferten.

^{16.} B: Da bas ... fahen. dW.A: Und ... fahen es.

vR: f. gn. 17. Mfter. B: hintern, dW: Gefcwulfte, vE: Beulen.

μίαν, της Ακκαρών μίαν 18 καὶ μύς χρυσοτ κατ άριθμον πασών τών πόλεων τών άλλοφύλων τών πέντε σατραπειών, έκ πόλεως έστερεωμένης καὶ έως κώμης τοῦ Φερεζαίου, καὶ έως λίθου τοῦ μεγάλου οῦ ἐπέθηκαν ἐπ΄ αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, τοῦ ἐν ἀγρῷ βοηὸ τοῦ Βαιθσαμυσίτου.

19 Καὶ ἐπάταξεν άνδρας Βαιθσαμύς, ότι είδαν την χιβωτόν του χυρίου, και επάταξεν έν αύτοζ; έβδομήκοντα άνδρας καὶ πεντήκοντα γιλιάδας άνδρών. Και έπένθησεν ο λαός, ότι επάταξε κύριος έν τῷ λαῷ πληγήν μεγάλην σφόδρα. 20 Kαὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐχ Bαι ϑ σαμύς. Τίς δυνήσεται παραστήναι ένώπιον χυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ άγίου τούτου, καὶ πρὸς τίνα αναβήσεται 'ή κιβωτός τοῦ κυρίου' ἀφ ημών; 21 Και αποστέλλουσιν αγγέλους πρός τούς κατοικούντας Καριαθιαρίμ, λέγοντες. Απεστρόφασιν άλλόφυλοι την κιβωτόν τοῦ κυρίου, κατάβητε καὶ άναγάγετε αύτην πρός 1 Καὶ έργονται οἱ ἄνδρες VII. vuãs. Καριαθιαρίμ, καὶ ἀνάγουσι τὴν κιβωτὸν 'τῆς διαθήκης' κυρίου, καὶ εἰςάγουσεν αὐτὴν εἰς οίκον 'Αμιταδάβ τον έν τῷ βουνῷ, καὶ τον Έλεάζας τὸν νίὸν αὐτοῦ ἡγίασαν φυλάσσειν την κιβωτόν 'διαθήκης' κυρίου.

² Καὶ ἐγενήθη, ἀφ' ῆς ἡμέρας ἢν ἡ κιβωτὸς ἐν Καριαθιαρίμ, ἐπληθύνθησαν αἰ ἡμέραι, καὶ ἐγένετο εἴκοσι ἔτη, καὶ ἐγέβλεψε πᾶς ὁ οἰκος Ἰσραὴλ ὁπίσω κυρίου. ³ Καὶ εἰπε Σαμουὴλ πρὸς πάντα οἰκον Ἰσραήλ, λέγων Εἰ ἐν ὅλη καρδία ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον, περιέλεσθε θεοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ τὰ ἄλση, καὶ ἔτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον, καὶ δεοιμάσατε αὐτῷ μόνφ, καὶ ἔξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων. ⁴ Καὶ ἔξῆραν οἱ υἰοὶ Ἰσραὴλ τὰς Βααλὶμ καὶ τὰ ἄλση Ασταρώθ, καὶ ἐδούλευσαν τῷ κυρίφ μόνφ. ⁵ Καὶ εἶπε Σαμουήλ;

18. $A^*B + (a. \chi_Q.) of (^*FX). B^*(pr.) row (+ AEFX).$ AB: σατραπών (-πειών EFX)... * της (+ FX). AEFX (p. πνο(b) + (πα) έως της ήμέρας ταντης. 19. AB: Καὶ ἐκ ησμένισαν (of) νίοὶ Ἰεχονίδ ἐν τοῖς ἀνδρασι Β. (a. ἐπάτ. πτλ. F). AB * την et τἔ (+ FX). 20. AB: διείδειν ... * ἡ et τἕ (παραστ. πτλ. FX). 21. AB: προς ἐαντὸς (πρ. νμ. FX). - 1. AB * τῆς (+ X). 2. AB: ἐπληθυναν (ἐπληθύνθ. FX). B * ὁ (+ AFX). 3. AB: περιέλετε (-ἐιεσθε EFX). AB * τῶν (+ FX). 4. AB: περιείλο(a)ν (ἐξῆρ. FX). B^* τῷ (+ AEFX).

יהושׁע בית־השׁמִשׁי: יְהֹלָין יְהּלָּה עֲד רְּפֶר הַפְּרְזִי וְעַרִּי אָבַל הַבְּדֹּלְה אֲשֵׁר הִפִּיחוּ עָלֶיהְ אֵת אָבַל הַבְּדֹּלְה אֲשֵׁר הִפִּיחוּ עָלֶיהְ אֵת יְהוֹשׁע בית־השׁמִשׁי:

זְּלָדְן יְהּוְה: זְּלֶבֶא אָתוֹ אֶל־בֵּית אֲבִינְדֵב בּּנִבְעה אָנִשׁים אֶלָף אִישׁ וַיִּתְאַבְּלֵי הְּלָם בּיִתְ-שָׁמֶשׁ בִּי רָאוֹ הַיָּתְה בְּעִבֹּט אַרְיוֹן יְהּוְה הְּעָם מִבְּתִי יִּהְנָה בְּעָם מִבְּת גִּדוֹלְה: זְיִּבְעָה בַּעָלִינִים וַיְּעָלִה בִּעְלִינִים וַיְּעָלִה בִּעְלִינִים וַיִּעְּלְהוֹ בִּיתְדִּשְׁמֶשׁ מֵי יוּכְלְ בִּעְלִינִים וַיְּעָלִה מַעְלִינִי: וַיִּשְׁלְחוֹּ בִּיתְדִּשְׁלִינִי יְהּוְה הְאַלְיִם מַבְּתוֹ יְהּוְּה רְדְּה בִּעְלֵה מַעְלִינִי: וַיִּשְׁלְחוֹּ בִּיתְבְּעָבְים אָלִיוֹם מֵאְלִה מַעְלִינִי: וַיִּשְׁלְחוֹּ בִּיתְבְּעָר מַעְלֵינִים וַיְּאָנְה רְדֹּה בָּעְבְּת מַעְלִינִי: וַיִּשְּׁלְחוֹּ בְּעְבִים אָלִים וַיִּבְּלוּ אִתִּיִיעְרִים לֵאְבִים אַלְּחוֹּ בְּעְבִּי יְעָרְיִם מָאְרוֹן יְהּוְּה רְדֹּה מְּעְבְיִם אָלִיוּ יְהוֹיְה רְדֹּה וְתְּבְּעִים וַבְּעְלִּה אָלִינְם וַיִּבְּלוֹּ יְהוֹּהְיִה רְדֹּה וְּתְּבְּעִים וְעְבָּיִים וַבְּעָבוֹ מִבְּיִים וַיְּבְּלִיה יְהוֹּה וְיִבְּלְהוֹ יְהוֹּה וְּתְּבְּעִים וְעְבְּיִים וְיִבְּלְהוֹ יְהוֹיְה וְיִבְּיִים וְעִיבְיִים וְבְּעִבְּי מְנְיִבְיִים וְּבְּבְּבְּי בְּעִבּים אָלִיים וַיְבְּבְּיה וְיִאוֹיִם וְּתִּבְייִם וְּעִבְּיים וְיִבְּיִה יְבִּייִם וְיִבְּיִים וְבְּבְּבְּים בִּבְּיוֹ יְהּוֹּה וְּבִּייִים וְבִּבְּבִי בְּבִּי וְאוֹיִים וְנִיבְּיים וְיִבְּיִים וְבִּבְּבִי בְּיִבְייִם וְבִּבְּיִים וְבִּבְּבִיי וְאוֹיִים וְּבִּייִם וְּבִּלְיוֹי יְהוֹיָם וְּבִּיים וְבִּיִים וְבִּיִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיִים וְיִבְּיִים וְיִבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּיוֹי יְהוֹהְיִם בְּבִּים בְּיִבּים בְּיִבּייִים בְּבְּבְּבְּים בְּיִבּייִים בְּבִּיִים בְּיִבְישְׁיִים בְּבִּים בְּיִבּיים בְּבְיבְּים בְּיִים בְּבְּיִבְים בְּיִבְייִים בְּבְיבְּיבּים בְּיבְּיבְים בְּבִּים בְּבְּבְיבְּים בְּבִּים בְּבִּבְיבְּים בְּבִּבְּבְּים בְּיבִיים בְּבִּבְּים בְּבְּיבְים בְּיבְּבְּים בְּיבְּיבְיים בְּבִּבְּים בְּיבְים בְּיבְבְּיבְים בְּיבְּבְּים בְּבְיבְּים בְּבּבּבְּים בְּיבְּבְּיבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּבְּיבְּים בְּיבְּבְּים בְּיבְּיבְים בְּבְּיבְיבְיים בְּיבְיבְּים בְּיבּבּבּים בְּיבְבְים בּבּים בְּבְּבְיוּים ו

י הֹלּבֹבׁנּ אָת-יִבּנְּנִי לְבַבִּוּ: הַלְּאָמִר יִשְׁרָאֵלְ אָת-יַבּבְּלְיִם וֹאָת-בְּבַּמִּשְׁ יִשְׁרָאֵלְ אָת-יַבּבְּלְלִים וֹאָת-בְּבַּמְשִׁ יִשְׁרָאֵלְ אָת-יִבּנְּתְ וֹמִלְּבָּרְיִּלְבַבְּנִי וְנִיּצִּלְ בְּבַּבְבָם אָלִ-יִבּוְיִׁ וֹמִלְּבָּרְיּ לְבַבְּוּ וְיִצֵּלְ יִשְׂרָאֵלְ לַאִּמָרָ אִם-בְּכְלְ-לְבַבְּכָּם אַעָּמָם יִשְׂרָאֵלְ לַאִמָּרָ אִם-בְּכְלְ-לְבַבְּכָּם אַעָּמָם יִשְּׁרָאֵלְ לַאִמָּרָ אִם-בְּכְלְ-לְבַבְּכָּם אַעָּמָם יִשְּׁרָאֵלְ לַאִמָּרָ אִם-בְּכְלְ-לְבַבְּכָּם אַעָּמָם יִשְּרָאֵלְ לַאִמָּרָ אִם-בְּכְלְ-לְבַבְּלָבְּבְּלִי יִשְּׁרָאֵלְ לַאְמִרְ אִם־בְּכְּלְ-לְבַבְּלָּבְּיִם אַּעָּם יִשְּׁרָאֵל לַאִמָּרָ שִׁכְּיִבְ הַיִּלְּיִם וַיִּיּלְיִם הַּעָּבִית יִשְּׁרָאֵל אָחְוֹרֵי בְּיִבְיִּה וַיִּנְּהָיִם הַיִּבְּים הַמָּבָּת הָאָרוֹן בְּקּלְיָנִתְ

18. die goldenen Mt. ... von d. feften Gt. bis auf d. Banernbörfer. dW: jn ben Dorfern tes platten' Landes. vE: jum Dorfe bes flachen L. A: ummanerten St. ... D. die ohne Ranern waren. (dW: Und Zenge ift ber gr. Stein?)

18 einen, und Efron einen; "und golbene Maufe, nach ber Bahl aller Stabte ber Philifter unter ben funf Furften, beibes ber gemauerten Stabte und Dorter, und bis an bas große Abel, barauf fie bie Labe bes herrn liegen bis auf biefen Sag, auf bem Ader Jojua bes Beth Semiters.

Und etliche zu Beth Semes wurden gefchlagen, barum, bag fle bie Labe bes Berrn gefehen hatten ; und er folug bes Bolts funfzig taufend und flebengig Dann. Da trug bas Bolf Leib, bag ber Berr fo eine große Schlacht im Bolt gethan hatte. 20 * Und bie Leute ju Beth Semes fprachen: Wer kann fteben vor bem Berrn, folchem beiligen Gott? und zu wem foll er von 21 une gieben? * Und fie fanbten Boten gu ben Burgern Ririath Jearim, und liegen ihnen fagen: Die Philifter haben die Labe bes Berrn wieder gebracht, fommt berab WII. und bolet fle ju euch hinauf. "Alfo tamen bie Leute von Ririath Jearim und

holeten bie Labe bes herrn hinauf, unb brachten fie ins Saus Abi Rababs gu Bibea, und feinen Sohn Eleafar beiligten fie, bag er ber Labe bes Berrn butete.

Und von bem Tage an, ba die Labe bes Berrn gu Ririath Jearim blieb, verzog fich bie Beit fo lange, bis zwanzig Jahre murben, und bas gange Baus Ifrael mei-3 nete por bem Berrn. * Samuel aber fprach jum gangen Baufe Ifrael: Go ihr euch mit gangem Bergen befehret ju bem Berrn, fo thut von euch bie fremben Götter unb Aftharoth, und richtet euer Berg zu bem Berrn und bienet ibm allein, fo wird er euch er-4 retten aus ber Philifter Sanb. *Da thaten bie Rinber Ifrael von fich Baalim und Aftharoth, und bieneten bem Berrn * Samuel aber fprach: Berfamm-5 allein.

Accaron unum; * et mures aureos 18 secundum numerum urbium Philisthiim quinque provinciarum, ab De.3,5. urbe murata usque ad villam, quae erat absque muro, et usque ad Abel (6,146. magnum, super quem posuerunt arcam Domini, quae erat usque in illum diem in agro Josue Bethsamitae.

Percussit autem de viris Bethsa-19 Nm.4,30 milis, eo quod vidissent arcam Domini; et percussit de populo septuaginta viros et quinquaginta millia plebis, luxitque populus eo quod Dominus percussisset plebem plaga magna. Ps. 76,8. Et dixerunt viri Bethsamitae: Quis 20
Rah. 1,6. poterit stare in conspectu Domini
Es. 33,14s Dei sancti hujus, et ad quem ascendet

a nobis? *Miseruntque nuncios ad 21 Jud. 18, 12 habitatores Cariathiarim, dicentes: Reduxerunt Philisthiim arcam Domini, descendite et reducite eam ad vos. *Venerunt ergo viri Cariathiarim VIII. et reduxerunt arcam Domini, et in-

28m.6,8. tulerunt eam in domum Abinadab in
130,500 Gabaa: Eleazarum antem filium eins Gabaa; Eleazarum autem filium ejus sanctificaverunt, ut custodiret arcam Domini.

Et factum est, ex qua die mansit 2 arca Domini in Cariathiarim, multiplicati sunt dies (erat quippe jam an-(Jud. nus vigesimus) et requievit omnis domus Israel post Dominum. autem Samuel ad universam domum Israel, dicens: Si in toto corde vestro Gon. 35, 2; revertimini ad Dominum, auferte deos
Jud. 2, 13, alienos de medio vestri, Baalim et
2Ch
20, 35; Astaroth, et praeparate corda vestra
Da. 0, 13, Domino, et servite ei soli, et eruet
7,52. 201.4,10. vos de manu Philisthiim. *Abstule- 4 runt ergo filii Israel Baalim et Astaroth, et servierunt Domino soli.

^{19.} A.A: eine fo große.

^{19.} befeben. vE: angef. A: gefchaut. dW: ans fcauten. dW.vE.A: trauerte. dW: Dieberlage ans gerichtet. vE: auf bas B. e. fo gr. Schlag gethan 20. dW: vermag zu. A: wird ft. tonnen. B.vE. f. beftehen. (vE: foll fie ... !?)

^{21.} B.vE.A: Ginmohnern. dW: Bem. 1. vE: auf bem Gugel? dW.vE: weiheten. dW. vB.A: (um) bie 2. ju huten. B: bağ ... bewahrete.

^{19.} Al. + (p. autem) Dominus. 21. Al.: ducite. 2. Al. * Domini. 1. Al.: Aminadab.

^{3.} Al. * Baalim.

^{2.} w. nach b. d. dW: verging eine I. 3. vE: ver- floffen viele Tage. B: ba ber E. v. wurben, fo baß dW.vE: flagte (vor) hinter Jehova. B: fchidte eine Behflage nach b. G. (A: war in Ruhe, folgenb bem S.)

^{3.} Die MRh. B: th. aus eurem Mittel weg. dW. vE.A: (entfernet) and e. Mitte. dW: Gotter ber Frembe ... Aftarten. A: bereitet e. D. bem O.

VII.

'Αθροίσατε τον πάντα Ίσραηλ είς Μασσηφά, καὶ προςεύξομαι πρὸς κύριον περὶ ύμῶν. 6 Καὶ συνήγθησαν είς Μασσηφά, καὶ ύδρεύοντο υδωρ, καὶ έξέγεαν ενώπιον κυρίου 'έπὶ την γην', καὶ ἐνήστευσαν έν τῆ ἡμέρα έκείνη, καὶ είπαν 'Ημαρτήκαμεν τῷ κυρίφ. Καὶ ἐδίκασε Σαμουήλ

τούς υίους Ίσραηλ είς Μασσηφά.

7 Καὶ ηκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι, ὅτι συνήγθησαν 'πάντες' οἱ νἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς Μασσηφά, καὶ ἀνέβησαν οί σατράπαι των άλλοφύλων έπὶ Ίσραήλ. καὶ ἀκούουσιν οι υίοὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐφοβήθησαν άπὸ προςώπου τῶν ἀλλοφύλων. 6 Καὶ εἶπαν οί νίοι Ίσραήλ προς Σαμουήλ. Μή παρασιωπήσης ἀφ' ήμων του μη βοαν πρός κύριον τὸν θεόν σου, και σώσει ήμας έκ γειρός άλλοφύλων. 9 Καὶ έλαβε Σαμουήλ άρνα γαλαθηνόν ένα, και ανήνεγκεν αύτον ολοκαύτωσιν σύν παντί τῷ λαῷ' τῷ κυρίφ, καὶ ἐβόησε Σαμουήλ πρός κύριον περί Ισραήλ, και ἐπήκουσεν αὐτοῦ ο πύριος. 10 Καὶ ήν Σαμουήλ αναφέρων την όλοκαύτωσιν, καὶ άλλόφυλοι προςῆγον εἰς πόλεμον έπλ Ίσραήλ. Καλ έβρόντησε κύριος έν φωνή μεγάλη έν τη ήμερα εκείνη επί τους άλλοφύλους, και συνεχύθησαν και έπταισαν 11 Καὶ Εήλθον ανδρες ένωπιον Ισραήλ. 'Ισραήλ έχ Μασσηφά, καὶ κατεδίωξαν τους αλλοφύλους, και έπαταξαν αύτους ξως ύποκάτω του Βαιθχόρ. 12 Καὶ ξλαβε Σαμουήλ λίθου ένα, καὶ ἔστησεν αυτὸν ανὰ μέσον Μασσηφα και ανα μέσον της παλαιάς, και εκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ ᾿Αβενέζεο ἱλίθος τοῦ βοηθοῦ ἱ καὶ είπεν "Εως ένταυθα έβοήθησεν ημίν κύ-QLOS.

13 Καλ έταπείνωσε χύριος τους αλλοφύλους, καί ου προςέθεντο έτι προςελθείν είς οριον Ισραήλ, και έγενήθη γείρ κυρίου έπι τους άλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ Σαμουήλ. 14 Καὶ ἀπεδόθησαν αι πόλεις ας έλαβον οί άλλόφυλοι παρά των υίων Ισραήλ, και ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ ᾿Ακκαρών ἔως

שמואל רישראל את־פלי קבִבּר וָאֶתִפַּלֵּל המצפתה ס יָהוָה: וַיִּפַּבְצוּ הַמְּצִּפְּתָה וַיַּשׁאַבוּ־ רישפכר ו לפני שמואל

מלשתים יִשֹּׁרָאֵל הַמִּבָּפֹּתָה וַיַּעַלָּוּ סַרְנֵי־ פלשתים: ישראל אל-שמואל אל-תחרש מפנר מזלק אל־יהוה אלהינר שִׁמוּאֵל טָלָה חַלָבֹ אֲחַד וַיַּצַלַה עוֹלַה יל ליהוה ויולק שמואל אל־יהוה י בַּער יִשְּׁרָאֵל וַיִּעַנָּהוּ יִהוֹה: וַיְהַי שמואל מעלה העולה ופּלְשָׁתִּים יָנָּשׁוּ לַמִּלְחָמָה בִּיִשֹּׁרָאֵל וַיַּרַעֵם יְהוַהּי בקול-גדול" ביום ההוא על-פלשתים 11 ריהמם ריפגפר לפני ישיראל: רוֹּדאר יִשִּׁרָאֵל מִן־הַמִּצְפָּׁה וַיִּירְדְּסְוּ את־פָּלשָׁתִים וַיַּבּוּם עַד־מתחת לֶבית ריבו שמואל אבן אַחַת וַיְשָׂם הַבְּבָּבָה וּבֵין הַשָּׁוֹ וַיִּקְרֵא אֵת־ אָכֶן הָעֵזֵר עורנו יהוה:

וַיַּפַנעוֹ הַפָּלָשָׁתִּים וְלָא־יַסְפוּ עוֹד לַבְוֹא בָּגָבָוּל יָשִׂרָאֵל וַתִּקֵי יַד־יִהוָהׁ 14 בַּפָּלְשָׁהָּים כִּל יָמֵי שָׁמוּאֵל: וַהָּשְׂבִנָה הַעַרִים אַשֵּׁר לַקְחוּ־פָּלָשִׁתִּים מַאַּת ישראל לישראל בעקרון ועדיבת

^{5.} Β* τὸν († ΑΕΧ). ΑΒ (eti.infra): Μασσηφάθ (-φά Χ) ... περί υμ. πρ. π. (πρ. πύρ. π. υμ. ΓΧ). 6. ΑΒ: υδρεύονται (-το ΕΓΧ) ... ἐνώπιον πυρίκ. Κ. ἐδίπαζε (τῷ πυρ. Κ. ἐδίπασε ΓΧ). 7. Α*(pr.) οί. ΑΒ: συνηθροίσθησαν ...*(tert.) οί et (bis) τῷν (συνηχθ. ππλ. FX). 8. AB*τον (†FX). 9. EX † (in.) Καὶ είπεν Σαμεήλ. Μή μοι γένοιτο άποστηναι από κυρίε θεδ με, τε μή βοαν περί ύμων προς ευχόμενον. ΑΒ* ὁ († FX). 13. ΑΕΓΧ: έτι (τε) ἐπείθεῖν. ΑΓΧ: ἐγένετο. ΑΧ*τε. 14. Β: 'Δοπάλωνος ('Δηπαρών ΑΕΧ).

ייעלרוו ם' .9.

let bas ganze Ifrael gen Mizpa, baß ich 6 für euch bitte zum Gerrn. * Und fie kamen zusammen gen Mizpa, und schöpften Wasser und goffens aus vor bem herrn, und fasteten benselben Tag, und sprachen daselbst: Wir haben bem herrn gesündigt. Also richtete Samuel die Kinder Ifrael zu Mizva.

7 Da aber die Philifter höreten, daß die Rinber Ifrael zusammen gekommen waren gen Migpa, zogen die Fürsten der Philifter hinauf wider Ifrael. Da bas die Kinder Ifrael höreten, fürchteten fie fich vor den Philiftern, 8 und sprachen zu Samuel: Lag nicht ab

8- und ipracen zu Samuet: Rag nicht ab fur uns zu schweien zu bem herrn, unserm Gott, bag er uns helfe aus ber Bhilifter 9 hanb. *Samuel nahm ein Milchlämmlein,

und opferte bem herrn ein ganges Brandopfer, und ichrie jum herrn für Ifrael, 10 und ber Gerr erborete ibn. "Und inbem

Samuel bas Brandopfer opferte, tamen bie Philister herzu, zu ftreiten wider Ifrael. Aber ber Gerr ließ bonnern einen großen Donner über bie Philister beffelben Tages, und ichrectie fte, baß fie vor Ifrael geschla-

11 gen wurden. * Da zogen bie Manner 3fraels aus von Migpa und jagten bie Philifter, und schlugen fie bis unter Beth Car.

12 * Da nahm Samuel einen Stein und feste ihn zwischen Mizpa und Sen, und hieß ihn Eben Ezer, und fprach: Bis hieher hat uns ber herr geholfen.

13 Alfo wurden bie Philifter gebampft, und tamen nicht mehr in die Grenze Ifraels, und die Sand bes Gerrn war wiber die

14 Philister, jo lange Samuel lebte. * Alfo wurden Ifrael bie Stabte wieber, bie bie Bhiliker ihnen genommen hatten, von autem Samuel: Congregate universum

10,17. Israel in Masphath, ut orem pro vobis

11,11. Dominum. Et convenerunt in Mas-

25m. phath, hauseruntque aquam et effude-22,16. Jon. 3,7. runt in conspectu Domini, et jejuna-Thr. 2,19. vèrunt in die illa, atque dixerunt ibi:

12,10. Peccavimus Domino. Judicavitque
Samuel filios Israel in Masphath.

Et audierunt Philisthiim, quod congregati essent filii Israel in Masphath, 15,8,2 et ascenderunt satrapae Philisthinorum ad Israel. Quod cum audissent filii Israel, timuerunt a facie Philisthinorum, dixeruntque ad Samue-8

12,22. lem: Ne cesses pro nobis clamare
Jec. 15,1. ad Dominum Deum nostrum, ut salvet
nos de manu Philisthinorum. Tulit 9

Lev. autem Samuel agnum lactentem unum, 25,27. et obtulit illum holocaustum integrum Sir.44,19. Domino; et clamavit Samuel ad Do-Pa.99,6. minum para Variante de la de l

Pa.99,6 minum pro Israel, et exaudivit eum
Dominus. Factum est autem, cum 10
Samuel offerret holocaustum, Philisthim iniere praelium contra Israel;

a,10.
11,17. intonuit autem Dominus fragore
11,17. intonuit autem Dominus fragore
11,18. intonuit autem Dominus fragore
11,10. intonuit autem Dominus fragore
11,17. intonuit autem Domi

Masphath persecuti sunt Philisthaeos,

Sir.44,21. et percusserunt eos usque ad locum
qui erat subter Bethchar. * Tulit 12
autem Samuel lapidem unum, et posuit eum inter Masphath et inter

Sen. et vocavit nomen loci illius Lapis

5,1.4,1. Sen, et vocavit nomen loci illius Lapis adjutorii, dixitque: Hucusque auxiliatus est nobis Dominus.

apposuerunt ultra, ut venirent in terminos Israel. Facta est itaque manus Domini super Philisthaeos cunctis diebus Samuelis. *Et red-14 ditae sunt urbes, quas tulerant Philisthim ab Israel, Israeli, ab Accaron

^{5.} dW.vE: fo (bann) will ... beten.

^{8.} B: Du wolleft n. fcweigen unfertwegen ... ju fchr. (vE: Schweige n. vor ihm u. fcreie?) A: ju rufen.
9. A: fangenbee gamm. dW.vE: es ale ein ganges.

B.A: gang gum Br.
10. B: mit gr. Donnerichlagen. dW: bonnerte mit gr. Schlägen. vE: gr. Rrachen. A: Getofe. vE. brachte

^{10. 8:} a filiis Isr. 11. Al.: Alli Isr.

^{12.} Al.: nomen ejus.

f. in Berwirrung.
11. B.dW.A: j. ben Bh. nach. vB: verfolgten.

^{13.} B.vE. A: gebemuthigt. dW: gebeugt ... Gesbiet. vE: bie gange Beit Camuele. B.A: alle (bie) Tage.

^{14.} Auch B.dW.vE: famen ... wieber an Ifr. A: wurden gurudgegeben. vE: abgenommen.

Γέθ, καὶ τὸ ὅριον Ἰσραήλ ἀφείλοντο ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἦν εἰρήνη ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραήλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. 16 Καὶ ἐπορεύετο ἐνιαυτὸν κατ ἐνιαυτὸν καὶ ἐκύκλου Βαιθήλ καὶ τὴν Γάλγαλὰ καὶ τὴν Μασσηφά, καὶ ἐδίκαζε τὸν Ἰσραήλ ἐν πᾶσι τοῦς ἡγιασμένοις τούτοις. 17 Ἡ δὲ ἀποστροφή αὐτοῦ εἰς ᾿Αρμαθαίμ, ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἐδίκαζεν ἐκεῖ τὸν Ἰσραήλ, καὶ φκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίφ.

VIII. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἐγήρασε Σαμονήλ, καὶ κατέστησε τοὺς νίοὺς αὐτοῦ δικαστάς τῷ Ἰσραήλ. ² Καὶ ταῦτα τὰ ὀσόματα τῶν νίῶν αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος Ἰωήλ καὶ ὅνομα τοῦ δεντέρου ᾿Αβιά, δικασταὶ ἐν Βηρσαβέε. ⁸ Καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ νίοὶ αὐτοῦ ἐν τῆ ὁδῷ αὐτοῦ, καὶ ἔξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας, καὶ ἐλάμβανον δῶρα, καὶ ἔξέκλινον δικαιώματα.

4 Καὶ συναθροίζονται 'πάντες' * ἄνδρες 'Ισραήλ, και παραγίνονται είς Αρμαθαίμ πρός Σαμουήλ, 5 καὶ είπαν αὐτῷ. Ἰδοὺ σὺ γεγήρακας, καὶ οἱ υἰοί σου οὐ πορεύονται ἐν τῆ όδο σου καὶ νῦν κατάστησον ἐφ' ἡμᾶς βασιλέα, δικάζειν ήμας καθώς καλ τα λοιπά 6 Καὶ ην πονηρόν τὸ όημα εν žθγη. όφθαλμοῖς Σαμουήλ, ὡς εἶπαν. Δὸς ἡμῖν βασιλέα του δικάζειν ήμας, καὶ προςηύξατο Σαμουήλ πρός χύριον. 7 Καὶ είπε χύριος πρός Σαμουήλ. Ακουε της φωνής του λαού, καθά αν λαλωσί σοι. ότι ού σε έξουθενήκασις, άλλ' η έμε έξουθενήκασι του μη βασιλεύειν έπ' αὐτῶν. 8 Κατὰ πάντα τὰ έργα ἃ ἐποίησάν μοι, ἀφ' ής ήμέρας ἀνήγαγον αὐτοὺς έξ Αίγύπτου καὶ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ έγκατέλιπόν με καὶ έδούλευσαν θεοῖς έτέροις, ούτως αύτοι ποιούσι και σοί. 9 Και νύν ακουε της φωνής αύτων πλήν ότι διαμαρτυρόμενος

14. B: 'Λζόβ (Γέθ ΑΕΓΧ). ΑΒ*τῶν († FX) et (pr.) τδ († EX). 16. ΑΒ: κατ ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν ἐν. κατ ἐν. Χ.). — 2. ΑΒ*ὀ(† FX). ΑΧ†(p. δευτ.) αὐτδ. 3. ΑΒ * τῆ († FX). 4. Β * πάντες († ΑΓΧ). 5. ΑΒ: καθα (-ώς FX). 6. Β* ἦν († ΑΕΓΧ). ΑΧ: ἐνώπιον. ΑΒ*τδ († FX). 7. ΑΓΧ: λαλήσωσι. Β(alt.l.): ἐξυθενώπασι (-ήκαιν Α). 8. Α²Β: ποιήματα (ἔγγα FX). Β*(pr.) παὶ († ΑΓΧ). ΑΒ: ἐδύλευον (-ενσαν ΕΓΧ).

וֹלָבּלִבִּשִׁם מֹזִפּּם לֵיִבּנָת: בּיִבִּשִׁם בּיִתוּ וֹמָם שִׁפָּׁם אַת-וִשִּׁרָאֵל זִי בַּשְּׁלִּנְעִוּ בִּאַפָּׁם: יַּעְשְׁבְּעִוּ בַּרְּלָעִהָּ זִי בַּשְּׁלִנִּע בְּשָׁלָּם הָּתִבּאֵל אַע פָּלְ זִי נִשְׁרָאֵל פָּלְ וְמֵּי חֵוֹּיִוּ: וְנִשְׁפָּם שְׁמִנּאֵל אָע בּּלְ סִי וְּבֵין שֵׁאָמָרִי: וַיִּשְׁפָּם שְׁמִנּאֵל אָער סִי וְּבֵין שֵׁאָמָרִי: וַיִּשְׁפָּם שְׁמִנּאֵל אָער נְאָערַבּּרּנְּלָן נִאַבִּיל יִשְּׁלִם בַּין יִשְּׂרָאֵל מִנִּיך נְאָערַבּּרנּלָן נִצְּיל יִמְּיִם

וֹלָלָחוּ-מָּחַד וֹנִּשׁוּ מִשְׁפֵּמ: בּ אָבִינִּה שָׁפָּמִים בּּבִאֵּר שְׁבַּג: וְלְאִּר מִּסִבּבְּנִּוּ הַבְּכוּר יוִאָּל וְשֵׁם מִשְׁנֵהוּ מַסִבּבְנִּוּ הַבְּכוּר יוִאָּל וְשֵׁם מִשְׁנֵהוּ וֹיִנִּי בְּאֲשָׁר זְלֵן שְׁמִּרּאַל: וַיְּמִּם מִשְׁנֵהוּ

וַיָּתַקַבָּצוּ פָּל זָקְנֵי יִשִּׁרָאֵל ח אל־שמראל הרמתה: ויַאמרר אליר הַנָּה אַתַּה זַלַנְתַּ וּכַנִיד מימה - פנר וַיַרַע הַדְּבר לשפטנו פכל בַעִינֵי שָׁמוּאֵל בַּאֲשֵׁר אֲמִרוּ תִּנָה־כֵּנוּ מֵכֶה לְשָׁפְטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵל שַׁמוּאל אל־ ז יַהוַה: רַיָּאמֵר יַהוֹה אל־שׁמוּאל שׁמל אשר בקול העם לכל לָא אָתָה מָאָסוּ פַּר־אֹתֵי 8 ממלה עליהם: ככל העלתי אותם ממצרים אלהים אחרים כו המה עשים גם וְעַתַּה שָׁמַע בָּקוֹכֶם אַךְ כֵּי

v. 17. בדרכיו סילו פמץ . 3. 'p

14. Und 3fr. batte B: auch beren Gr. err. 3. dW.vR: u. (auch) ihr Gebiet rett. (entrif). A: u. er befreite ...? — 15. Wie B, 13.

16. B: gog aus v. 3. gu 3., n. ging umber. vE: g. v. 3. ... umb. dW: g. 3. aus 3. ein umb. B.dW.vE. A:

Efron an bis gen Bath, fammt ihren Grengen: bie errettete Ifrael von ber Banb ber Philifter, benn Ifrael hatte Friebe mit 15 ben Amoritern. * Samuel aber richtete 16 3frael fein Leben lang, * und jog jabrlich umber zu Beth El und Gilgal und Digpa. Und wenn er Ifrael an allen biefen Orten 17 gerichtet batte, * tam er wieber gen Ramath, benn ba war fein Baus, und richtete Birgel bafelbit, und bauete bem herrn bafelbft einen Altar.

WIII. Da aber Samuel alt warb, fette er feine Sobne ju Richtern über Ifrael. 2 * Sein erftgeborener Sohn bieg Joel, unb ber andere Abia, und waren Richter ju 3 Berfeba. * Aber feine Sohne manbelten nicht in feinem Wege, fonbern neigeten fich aum Beig und nahmen Beidente, und beugeten bas Recht.

4 Da versammleten fich alle Aelteften in 3frael und tamen gen Ramath gu Samuel, 5 * und fbrachen zu ibm: Siebe, bu bift alt geworben, und beine Gobne manbeln nicht in beinen Wegen, fo fete nun einen Ronig über uns, ber uns richte, wie alle Beiben *Das geftel Samuel übel, bağ 6 baben. fie fagten: Bib uns einen Ronig, ber uns richte. Und Samuel betete vor bem Berrn. 7 * Der Gerr fprach aber ju Samuel: Beborche ber Stimme bes Bolfe in allem, bas fie ju bir gefagt haben, benn fie haben nicht bich, fonbern mich verworfen, bag 8 ich nicht foll Ronig über fie fein. * Sie thun bir, wie fie immer gethan haben von bem Tage an, ba ich fie aus Egypten fubrete, bis auf biefen Tag, und haben mich perlaffen und anbern Gottern gebienet. 9 * So geborche nun ihrer Stimme. Doc

usque Geth et terminos suos; liberavitque Israel de manu Philisthinorum, Jee.24.18 eratque pax inter Israel et Amor-12,11,23, rhaeum. *Judicabat quoque Samuel 15 Ad-18,50 [sraelem cunctis diebus vitae suae, *et 16 Gm. 85, 8. ibat per singulos annos circuiens Beth-10,8...Joe el et Galgala et Masphath, et ju-5,10,18m dicabat Israelem in supradictis locis. *Revertebaturque in Ramatha; ibi 17 11.19. enim erat domus ejus, et ibi judica-(14.85. bat Israelem; aedificavit etiam ibi altare Domino.

Factum est autem, cum VIII. senuisset Samuel, posuit filios suos De.14,18 judices Israel. *Fuitque nomen filii 2 17.86, ejus primogeniti Joel, et nomen secundi Abia, judicum in Bersabee. *Et non ambulaverunt filii illius in 8 Ds. 16,19. viis ejus, sed declinaverunt post avari-Pr. tiam, acceperuntque munera et per-

verterunt judicium. Congregati ergo universi majores 4 natu Israel venerunt ad Samuelem in 7,17. Ramatha, *dixeruntque ei: Ecce, tu 5 senuisti et filii tui non ambulant in 12,12. viis tuis; constitue nobis regem. ut Dt. judicet nos, sicut et universae habent Hoe. 13, 10 nationes. *Displicuit sermo in 6 oculis Samuelis, eo quod dixissent: Da nobis regem, ut judicet nos; et oravit Samuel ad Dominum. *Dixit 7 autem Dominus ad Samuelem: Audi vocem populi in omnibus, quae loquuntur tibi. Non enim te abjece-10,19. runt, sed me, ne reguem super eos, *juxta omnia opera sua, quae fece- 8 runt a die qua eduxi eos de Aegypto usque ad diem hanc; sicut derelique-Bz.32,1 runt me et servierunt diis alienis, sic faciunt etiam tibi. *Nunc ergo vo-Ps. cem eorum audi! verumtamen con-81,144

15. Al.: Judicavit. 1. Al.: in Isr.

5. dW.A: wie (auch) alle Bolfer (haben). VE: es

bei a. B. if.

6. an b. S. B: U. es gef. b. Bort übel in b. Angen S., als dW: mißf. b. B. S., wie. vE: biefe Rebe war bose in d. A. A. D. B. mißs. in d. A. S., weil ...

7. dW: gu bir fprechen ... verwerfen. A: auf bag ich u. berrfche.

8. B: Rach allen ben Berten ... alfo th. f. auch an bir. dW: Go wie fle ... auch bir. vE. Bemag ihren handlungen. A: Bie alle ihre B. waren.

m. richtete 17. B: Darnach t. dW.vE.A: Dann (Daranf) febs rete er (jurud).

^{1.} war. A: geworben? 3. vE.A: auf ... dW: in feinem Bege. vE.dW: neigten (bogen ans) nach (bem) Gewinn? A: wanbten fich bem Geize gn ... verfehrten b. R.

VIII.

Postulatio regis.

διαμαρτύρη αὐτοῖς, καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, ὅς βασιλεύσει ἐπ' αὐτοῖς.

10 Καὶ είπε Σαμουήλ πᾶν τὸ ὁῆμα τοῦ χυρίου πρός τὸν λαόν, τοὺς αἰτοῦντας παρ αὐτοῦ βασιλέα, 11 καὶ εἶπε· Τοῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, ος βασιλεύσει ἐφ ύμας. Τούς υίους ύμων λήψεται, και θήσεται αύτοὺς ἐν ἄρμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν ἱππεῦσιν αὐτοῦ, καὶ προτρέχοντας τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ, 12 καὶ θέσθαι αὐτοὺς ἐαυτῷ ἐκατοντάρχους καὶ γιλιάργους, καὶ θερίζειν θερισμόν αὐτοῦ καὶ τρυγάν τρυγητόν αύτοῦ, καὶ ποιείν σκεύη πολεμικά αύτου και σκεύη άρμάτων αύτου. 13 Καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήψεται είς μυρεφούς και είς μαγειρίσσας και είς πεσσούσας. 14 Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελονας ύμων και τους ελαιώνας ύμων τους άγαθους λήψεται, και δώσει τοζς δούλοις αὐτοῦ. 15 Καί τὰ σπέρματα ύμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν αποδεκατώσει, και δώσει τοῖς εὐνούγοις αὐτοῦ καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ. 16 Καὶ τοὺς δούλους ύμων και τάς δούλας ύμων και τά βουκόλια ύμων τὰ άγαθὰ καὶ τοὺς ὅνους ὑμων λήψεται καὶ ἀποδεκατώσει είς τὰ ἔργα αὐτοῦ. 17 Καὶ τὰ ποίμνια ύμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ ύμεῖς έσεσθε αὐτῷ εἰς δούλους. 18 Καὶ βοήσεσθε έν τῆ ἡμέρα έκείνη έκ προςώπου τοῦ βασιλέως ύμων οδ έξελέξασθε έαυτοῖς, και οὐκ έπακούσεται χύριος υμών έν ταῖς ήμέραις έχείναις, ότι ύμεζς έξελέξασθε έαυτοζς βασιλέα.

19 Καὶ οὐκ ἔβούλετο ὁ λαὸς ἀκοῦσαι τοῦ Σαμουήλ, καὶ εἶπαν αὐτῷ Οὐχί, ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς, 20 καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς καθὸς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ δικάσει ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ ἔξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν.

21 Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ, καὶ ἔλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὧτα κυρίου.

בָּהֶׂם וְהַבַּּרְתֵּ לָהֶּׁם מִשְׁפַּט הַפֶּּלֶךְ אֲשֵׁר יִמְלָה צֵלִיהַם:

ויאמר שמואל את כל-דברי יהוה אַל־הַלָּם השָּׁאַלים מאחוֹ 11 ניאמר זה יהוה משפט המלך אשר יִמְלֹהְ עַלֵּיכֵם אַת־בְּניכֵם יַפְּח וְשֹם לוֹ בַּמֵרַבַּרִתּוֹ וּבְפַרַשִּׁיו וִרָּצְוּ לִפְּנֵי 12 מַרַכּבְתוֹ: וַלְשׁוּם לוֹ שׁרי אַלפּים ושבי חמשים ולחבש חרישו ולקצר קִבִּירוֹ וָלֵצָשִוֹת כָּלֵי־מִלְחַמִּתּוֹ וּכְלֵי 13 רַכְבָּוֹ: וָאֵת־בָּנִוֹתֵיכֵם יָפֶּח לְרַקּחְוֹת 14 וּלֵטַבַּחוֹת וּלָאֹפוֹת: וָאַת־שִּׁדְוֹתֵיכֵם ואת־כַּרְמִיכַם וְזֵיתִיכַם הַשּוֹבִים יַפַּח לַעַבְדֵיו: וְזַרְעֵיכֵם וְכַרְמֵיכֵם 16 יַבְשָּׁר וָנָתַן לְסַרִיסֵיו וְלֻצַבְדֵיו : וָאָת־ ואת – שפחותיכם בַּחוּרֵיכֵם הַשּוֹבַים וָאֵתּחָמְוֹרֵיכֵם יַפָּח למלאכתו: 18 ואתם תהיו־כו בַּיִּוֹם הַהֹּוֹא מִלְכָּנֵי מַלְכָּכֵם אַמֵּר בַּחַרָשָּם לָכֶם וְלָאֹ־יַצַנָה יְהוֹנָה אֶתְכֵּם ביום ההוא:

יבלר הלם וֹיִדַפָּרֹם בּאֹזִלִּי יִּהוְיִּהּ: זג מִלְנַתּׁנִּהּ: וֹיִּשְׁמַׁת שְׁמִנּאֵׁל אָּע כָּלְ מַלְכָּתִּ וֹיִּבֵא לְפָׁלִיתִּ וֹנִלְחֵם אָּער בּ וְנִיְּאַנְרִּ נִּם-אַׁנֹּוֹתִּ כָּלְכִרַבּנִּיִנִם וְשִׁלְּמֵׁתִּ בּ וְנִיְּאַנְרִּ נִּם-אַנִּעוֹתִּ כְּלְכִלְ-דַבּנִּיִּים וְשִׁפְּמְׁתֵּנּ בּ וְנִיְּאַנְרִּ נַּם-אַנִּעוֹתִּ בְּלְּכִלְיִתְּ וְיִהְיֵּעִ בְּלֹּוֹלְ שְׁמִנּאֵלְ בּ וְנִיְמְאָבִּרְ נִּלְּאַ כִּיִּ אִם־מְּאָלִי בְּלֵּוֹל שְׁמִנּאֵלְ

^{9.} AB: ຄໍສ° αὐτός (ἐπ° αὐτοῖς FX). 10. AEFX
*τδ. 12. AFX: χιλιάοχ. κ. ἐκατοντάοχ. (FX † καὶ
ἀροτριᾶν τὴν ἀροτρίασιν αὐτδ). 14. Β: ἐαυτδ
(αὐτδ FX; A²: αὐτδ). 15. AEX: τὸ σπέρμα.
17. AB: δὅλοι (εἰς δάλης FX). 18. AB*τδ († FX).
19. AEX † (p. λαὸς) τδ. F: ἀκόειν τὴν φωνὴν τδ
Σ. A: Οὕχ. Β*ὅτι († ΑΕΓΧ). 20. Β: καθὰ (καθὰς
FX; ΑΧ: κατὰ). AB*ὁ († ΕΓΧ).

אל' דגרשה .v. 19. אק' בקמץ .v. 11. v

^{9.} B: follft bu ihnen allerbings ernftl. beg. u. ihnen anzeigen. dW: jeb. verwarne f. ernftl. B.vE: bie Beife? dW.vE: h. foll. B: regieren wirb.

^{10.} vE: verlangte. A: begehrt hatte.
11. und fprach: Dab...u. juf. N. m. bie B: n.
n. f. für fich bestellen. dW: n. f. thun ju. (vE.A: auf
f. W. fegen u. zu f. R. machen?) B.dW: (unb) baß
f. ... her laufen. vB: u. f. werben. A: u. zu gaufern.

bezeuge ihnen, und verfünbige ihnen bas Recht bes Ronigs, ber über fie herrichen wirb.

10 Und Samuel fagte alle Worte bes Geren bem Bolf, bas von ihm einen König for-11 berte: *Das wird bes Königs Recht fein, ber über euch herrschen wird: Eure Söhne wird er nehmen zu seinem Wagen und

Reutern, bie vor feinem Wagen hertraben, 12 und zu Sauptleuten über taufend und über funfzig, und zu Ackerleuten, die ihm feinen Acker bauen, und zu Schnittern in feiner Erndte, und baß fie feinen Garnisch, und was zu seinem Wagen gehört, machen.

13 * Gure Töchter aber wirb er nehmen, bag fie Apotheterinnen, Rochinnen unb Bade-

14 tinnen feien. * Eure besten Aeder und Beinberge und Delgarten wird er nehmen 15 und feinen Knechten geben. * Dazu von

eurer Saat und Weinbergen wird er ben Zehnten nehmen und seinen Kammerern 16 und Knechten geben. "Und eure Knechte

und Mägbe, und eure feinsten Jünglinge, und eure Efel wird er nehmen, und seine 17 Geschäfte bamit ausrichten. Bon euren

Seerben wird er ben Behnten nehmen, und 18 ihr muffet seine Rnechte sein. *Wenn ihr bann schreien werbet zu ber Beit über euren König, ben ihr euch erwählet habt, so wird euch ber herr zu berfelben Beit nicht

erhören.

19 Aber bas Boll weigerte fich zu gehorchen ber Stimme Samuels, und fprachen: Mit nichten! fonbern es foll ein König über

20 uns fein, Das wir auch feien wie alle anderen Seiben, daß uns unfer König richte und vor uns her ausziehe, wenn

21 wir unfere Rriege fuhren. *Da gehorchte Samuel alle bem, bas bas Bolf fagte, und fagte es vor ben Ohren bes Gerrn.

11. A.A: gu feinen Bagen. 20. U.L: bas wir fein and.

12. feinen D. B.dW.vB: Oberften. B: n. baß f. f. A. bauen u. f. G. fcueiben, u. b. f. f. Kriegewaffen u. f. Bagenruftung m. dW: A. adern ... G. ernten ... Rriegegerathe ... Bageuger.

13. ju Mp. dW.A: Salbenmifcherinnen, vE: Sals benbereiterinnen.

14. B: von euren ... bie beften. dW.vE.A: Felber ... (bie b.)

15. dW.vE.A: enre (Saaten) ... gehenten. vE: Soflingen. A: Berfchnittenen, dW: Samlingen!

Dt. testare eos et praedic eis jus regis, 17,14ss. qui regnaturus est super eos.

Dixit itaque Samuel omnia verba 10 Domini ad populum, qui petierat a se regem, *et ait: Hoc erit jus regis, 11 qui imperaturus est vobis: Filios vestros tollet et ponet in curribus suis. facietque sibi equites et praecursores 1 Rg. 14,27s. quadrigarum suarum, *et constituet 12 sibi tribunos et centuriones, et aratores agrorum suorum, et messores segetum, et fabros armorum et curruum suorum. *Filias quoque ve-13 stras faciet sibi unguentarias et focarias et panificas. *Agros quoque 14 "s: vestros et vineas et oliveta optima En.46,18. tollet et dabit servis suis. *Sed et 15 segetes vestras et vinearum reditus addecimabit, ut det eunuchis et famulis suis. *Servos etiam vestros 16 et ancillas et juvenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo. * Greges quoque vestros addecimabit, 17 vosque eritis ei servi. *Et clama-18 bitis in die illa a facie regis vestri,

vobis regem.

Noluit autem populus audire vocem 19
Samuelis, sed dixerunt: Nequaquam!
12,12. rex enim erit super nos, et erimus nos 20
D4.17,14. quoque sicut omnes gentes, et judicav.s. bit nos rex noster, et egredietur ante
Nm.27,17
nos, et pugnabit bella nostra pro nobis.
Et audivit Samuel omnia verba populi, 21

quem elegistis vobis; et non exaudiet

vos Dominus in die illa, quia petiistis

17. Al. * quoque. 18. Al. * quia - regem.

16. B.A: beften, dW.vE: fconften. B.dW.A. gu (feinem) (9. (ae)brauchen. vE: vermenben.

et locutus est ea in auribus Domini.

(feinem) G. (ge) brauchen. vB: verwenden. 17. dW.vE.A: Eure (Schafe) w. er gehenten. Bifr aber ... muffen. dW.vE: u. thr felber.

18. B.vE: Da werbet ihr (bann). dW: Und ihr w. A: An bem Tage w. ihr. B: vonwegen enres R.

20. u. unf. Rr. führe. B: alle bie O. dW.vE.A: alle Bolfer. dW: unf. Streite ftreite.

21. Und ba G. alle Borte bes B. geboret hatte, fagte er. dW: Reben. B.dW.vE: rebete fie.

22 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Σαμουήλ. "Ακουσον τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σαμουήλ πρὸς ἄνδρας Ἰσραήλ. 'Αποτρέχετε ἔκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ.

ΤΧ. Καὶ ἦν ἀνὴρ έξ νίῶν Βενιαμίν, καὶ ὅνομα αὐτῷ Κείς, νίὸς ᾿Αβιὴλ νίοῦ Σαρὰρ νίοῦ Βεγωρὰθ νίοῦ ᾿Αφὶγ νίοῦ ἀνθρὸς Ἰεμικαίον, ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύι. ² Καὶ τούτῷ νίός, καὶ ὅνομα αὐτῷ Σαούλ, εὐμεγέθης, ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ οὐκ ἦν ἐν νίοῖς Ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτόν, ὑπὲρ ἀμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πάντα τὸν λαόν.

8 Καὶ ἀπώλοντο αι όνοι τοῦ Κεὶς τοῦ πατρός Σαούλ, και είπε Κείς πρός Σαούλ τόν υίον αυτού. Λάβε μετά σεαυτού έν των παιδαρίων, και ανάστητε και πορεύθητε και ζητήσατε τὰς όνους. 4 Καὶ διηλθον δί όρους Έφραϊμ, και διηλθον διά της γης Σαλισά, και ούχ εύρον και διηλθον διά της γης Σεγαλίμ, και οὐκ ήν και διῆλθον διά τῆς γῆς Ίαμίν, καὶ ούχ εύρον. 5 Αύτων δε έλθόντων είς την γην Σίφ, και Σαούλ είπε τῷ παιδαρίφ αύτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ. Δεῦρο καὶ ἀναστρέψωμεν, μη άνεις ό πατήρ μου τας όνους φροντίζη τὰ περί ήμων. 6 Και είπεν αὐτῷ το παιδάριον. Ίδου δή άνθρωπος του θεου έν τη πόλει ταύτη, και ὁ ανθρωπος ένδοξος. παν δ αν λαλήση, παραγενόμενον παρέσται. Kal vor nopevo auer 'di exei', onas avayγείλη ήμῶν τὴν ὁδὸν ήμῶν ἐφ' ήν πορευθώμεν ἐπὶ αὐτήν. ⁷ Καὶ είπε Σαούλ τῷ παιδαρίω τῷ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ πορευσόμεθα. καὶ el elsolooper em ανθρώπος 'του θεου'; "Οτι οί άρτοι έπλελοίπασιν έκ τών άγγείων ήμών, και πλείον ούκ έστι μεθ' ἡμῶν τοῦ εἰςενεγκεῖν τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν; 8 Καὶ προςέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθήναι τῷ Σαούλ, καὶ είπεν 'Ιδού εύρηται ἐν τῆ χειρί μου τέταρτον σίκλου άργυρίου, καὶ δώσεις .τῷ

22. AB: Anse (Anse or EFX)... Anotoerfer (-τοξ
22. AB: Ανεε (Ανεσον ΕΓΧ)... Αποτοει έτα (-τοξ
22. AB: Ανεε (Ανεσον ΕΓΧ)... Αποτοει έτα (-τοξ
22. AB: Ανεε (ΕΕΧ)... Ανει (ΕΕΚ)... Ε΄ Κες ΑΕΧ)
... Ιαφὲδ (Σαράς Γ; ΑΧ: Λοὲδ)... Βαρὶο (Βεχωράδ

ΑΓΧ)... Αρὲκ (-ὶχ Α). Α¹Β* ἰσχ. († Α²ΓΧ). 2. ΑΒ:

ἐπερωμίαν (ὑπὲρ ἀμ. ΕΧ)... ὑπὲρ πᾶσαν την γῆν

(τ. Χ). 3. ΑΒ* (ρτ.) τδ († ΕΧ; alt. * Β, † ΑΕΓΧ). 4. Β:

Σελχά (Σαλ. ΑΓΧ). 5. Β* γῆν († ΑΓΧ). ΑΒ: ἀπο
στοεψωμεν (ἀνασ. ΓΧ). 6. ΑΒ: ἐαν (ἀν ΓΧ)... * δὴ

(† ΕΧ). Β* ἐκεὶ. ΑΒ: ἀπαγγείλη ... ἐπορεύδωμεν.

7. ΑΒ: παιδ. αὐτδ. Β: οἰσομεν ... * (alt.) τδ.

אָל-אַנְאָה יִשְּׁרָאֵל לְכֹּוּ אִישׁ לְצִילְרִּ וְהִמְלַכְתָּּ לְהָּם מֵלֶךְ וַיִּאָמֶר שִׁמוּאֵל נַנַיּאָמֶר יִהוְיָה אָל-שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּלּוּלְם

וֹמִלְלָּע פָּלִהַ מִפָּלִ-שָׁמֵם: אָיִשׁ מִבְּנִי יִשְּׁרָאֵל מִוָּכ מִמֵּנִּנּ מִשִּׁלְמָנִּ אַיִּשׁ מִבְּנִי יִשְּׁרָאֵל מִוָּכ מִמֵּנִּנּ מִשְׁכְּמָנִּ אַפְּיחַ בּּוֹ-אָיִשׁ יִמִילִי צִּבְּוִר חֵיִל: וְלְנְּב בּוֹ-אֲבִיאֵל בּּוֹ-אַיִּת בּבְּוִר חֵיִל: וְלְנְּב בּוֹ-אֲבִיאֵל בּוֹ-אַיִּת בּבְּוֹר מֵיִלּי וְלְּבִּר בּוֹיִהִי-אָיִשׁ מִבּּוֹ-יָּמִין וּשְׁמוֹ לִּישׁ

וּאָמּר שִׁפָּנִי נִמֹבֵּא בֹיֹנִי בֹבֹּה שֵׁמֵלּל אִלֹנּי: וֹנְסֵׁשׁ נִמֹבָּא בִיֹנִי בֹבֹּה שֵׁמֵלּנִי אִלֹנִי: וֹנְסֵשׁ נִמֹבָּא בִינִי נִמֹבּינִי נִּמְשׁבִּי לְאִישָׁ כִּי נִמְּטֵׁטְ אִזֹלְ מִפֹּצְיִנִי נִּשְׁשִּנְּרִ לְאִישָׁ כִּי נִמְּטֵׁטְ אִזֹלְ מִפֹּצְיִנִי נִּשְׁשִּנְּרִ גַּבְּשָׁה בִּעָּבָרוּ נִישְּׁאִים בֹּלְנִי נִּעְּיִ גַּבְּשָׁה בְּאָבָרוּ נְשָׁאִנְּלְ אַמְּבֵּאִי נִנְּשָׁר גַּבְּשָׁה בְּאָבָרוּ נְבִּאָּנִי נִלְּאַ מִבּצְּאִי נִישְׁבּי גַּבְּשָׁה בִּאָרֶלוּ נְבִּבְּר בְּאָבְירְרְשִׁבְּעִי נְנִיּיּ גַּבְּשָׁה בִּאָרֶלוּ בִּיּשְׁרִ נְמִבְּר בִּאָּר בְּאָרִי בְּנִּתְּי גַּבְּשָׁה בִּאָרֵלוּ בְּעִבְּר בְּאָבְיר בְּאָבְיר בְּאָבּי גַּבְּשְׁה בִּאָּרְלוּ בִּיּשְׁר בְּאָבִי נְנִיּיִּ בְּנִי בְּעָרוּ גַּבְּשְׁה בִּאָרְלוּ בִּיְּעִר בְּאָבְּר בְּאָרְרִבְּשִׁבְּלִים נְלִנְּיִ בְּעָּבְּי גַּבְּשִׁה בְּצְּרָר בְּאָרְרְבִּיִּתְּי בְּעָּבְּר בְּאָרְרְבִּיְעִבְּיִ בְּנִבְּיוּ בְּנִבְּיוּ גַּבְּשִׁה אִעְּנִי בְּלִנִי בְּאָבְר בְּאָבְרְר בְּאֵרְרְבְיִשְׁבִּילִי בְּנִבְּיי בְּנִינִי בְּיִבְּר בְּאָר בְּבִּיי בְּבִּיי גַּבְּשְׁשׁ אִתּרבּינִי לִנִישׁ אָלְרִשְׁנִי בְּנְבְּירִי נְנִבְּיִי בְּבִּיי גַּבְּשְׁשׁ אִתּרבּיִי בְּבְּיר בְּעְרִין בְּבִּירוּ בְּבְּירִי בְּבִּירוּ בְּבְּבִּייִ בְּיִבְּייִם נַנְיִבְּבְּיי בְּבִּייִ בְּעִּבְּיי בְּבִּייִם בְּיִבְּבְּיי בְּבְּבִּיי בְּבְּירִי בְּבִּירוּ בְּבִּבְּייִי בְּבִּיים בְּיִבְּיִבְּיי בְּבִּייִי בְּבִּייִי בְּבִּבְּייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִּייִי בְּבִּייִי בְּבִּבְּיי בְּבִּייִי בְּבִּבְּיי בְּבִּייִי בְּבְּיִבְייִי בְּבִּבְּייִי בְּבִּייִי בְּבִּבְּיי בְּבִּייִי בְּבְּבִּיי בְּבִּייִי בְּבִּבְּייִי בְּבִּייִי בְּיִבְּעִייִי בְּבִּבְיי בְּבִּבְּייִי בְּבְּבְייִי בְּיִבְּעְרִי בְּבְּבְייִי בְּבְּיי בְּבְּבְּיי בְּבִּיים בִּיבְּבְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבִּייִי בְּבְּבְּייִי בְּבְּיבְּי בְּבִּבְייִי בְּבְּבְיי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִייי בְּבְּבְּיי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְּיי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְּיי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְּבְיוּ בְּבִּיי בְּבְּבְּיי בְּבְּבְּיוּ בְּבְּבִייִי בְּבְּבְּבְיוּבְיבְּיי בְּבְיוּבְיבִיי בְּבְּבְיוֹבְייוּ בְיוֹבְיבִייים בְּבִּבְייִי בְּבְי

ע. 1. 'סבנימין ק' . v. 6. בנ"א בוא בוא

2. B: Jungling ber icon war. dW: iconer 3. vE: jung u. ich. A: aueerlefen u. tuchtig? B: v. feiner Schulter an u. bruber war er hober. dW: n. aufwarts b. A: ragte er hinweg über.

^{22.} B: laß e. R. über f. regieren? dW.vE: gib ihnen.
1. Aphlah, des Benjamimirers. dW.vE.A: Sohns eines B. vE: fraftiger. A: rufliger. B: tapferer Geld. dW: ftarf v. Bermögen.

22 Der herr aber sprach zu Samuel: Gehorche ihrer Stimme und mache ihnen einen König. Und Samuel sprach zu ben Männern Ifrael: Gehet hin ein jeglicher in seine Stabt.

IX. Es war aber ein Mann von Benjamin, mit Namen Ris, ein Sohn Abi Els, bes Sohnes Berors, bes Sohnes Bechoraths, bes Sohnes Apiah, bes Sohnes eines Mannes 2 Jemini, ein weiblicher Mann. Der hatte einen Sohn mit Namen Saul, ber war ein junger feiner Mann, und war kein feinerer unter ben Kindern Ifrael, eines

Saupte langer benn alles Bolf. Es hatte aber Ris, ber Bater Sauls, feine Efelinnen verloren, und er fprach gu feinem Sohn Saul: Mimm ber Anaben einen mit bir, mache bich auf, gehe bin 4 und fuche bie Gfelinnen. * Und er ging burch bas Gebirge Ephraim und burch bas Land Salifa, und fanden fie nicht; fle gingen burchs Land Saalim, und fie waren nicht ba; fie gingen burche Land 5 Jemini, und fanden fie nicht. *Da fie aber tamen ins Land Buph, fprach Saul gu bem Anaben, ber mit ibm war: Romm, lag uns wieder beim geben, mein Bater mochte bon ben Gfelinnen laffen und für 6 uns forgen. * Er aber fprach: Siebe, es ift ein berühmter Mann Gottes in Diefer Stabt; alles, mas er fagt, bas gefchieht. Dun lag une babin geben, vielleicht fagt 7 er uns unfern Weg, ben wir geben. * Saul aber fprach zu feinem Rnaben: Wenn wir fcon hingeben, mas bringen mir bem Mann? Denn bas Brot ift babin aus unferm Sad, fo haben wir fonft feine Babe, bie wir bem Mann Gottes bringen. 8 Bas haben wir? * Der Anabe antwortete Saul wieder, und fprach: Siebe, ich habe ein Biertheil eines filbernen Gefels bei

*Dixit autem Dominus ad Samue-22

7.9.7. lem: Audi vocem eorum et constitue
12.11 super eos regem. Et ait Samuel ad
12.11. viros Israel: Vadat unusquisque in
civitatem suam.

Perierant autem asinae Cis patris 3 Saul, et dixit Cis ad Saul filium suum: Tolle tecum unum de pueris, et consurgens vade et quaere asinas. *Qui 4 1,1.Jud. cum transissent per montem Ephraim 17,18: et per terram Salisa, et non invenissent, transierunt etiam per terram Jo.8,28. Salim, et non erant; sed et per terv.16. ram Jemini, et minime repererunt. *Cum autem venissent in terram 5 cal. Suph, dixit Saul ad puerum qui erat cum eo: Veni et revertamur, ne forte 10,2. dimiserit pater meus asinas et sollicitus sit pro nobis! *Qui ait ei: Ecce, 6 (2,27. vir Dei est in civitate hac, vir nobilis; 8,19. omne quod loquitur, sine ambiguitate venit. Nunc ergo eamus illuc, si forte indicet nobis de via nostra, propter quam venimus. *Dixitque 7 Saul ad puerum suum: Ecce, ibimus! 16,20. quid feremus ad virum Dei? panis defecit in sitarciis nostris, et sportulam non habemus, ut demus homini Dei, nec quidquam aliud. *Rursum 8 puer respondit Sauli et ait: Ecce, inventa est in manu mea quarta pars

3. dW: Und es gingen ... G. verl. vE: verirrten fich die E. bes R. dW: Anappen!

4. dW.vE: 2. Benjamin.

5. B: vielleicht ... abl. u. um uns befümmert fein. dW: bag nicht ... abfiehe ... fich fummere. vB: bamit ... abl. ... in Sorgen tomme. A: bie E. aufgebe.

6. B.dW.vE: u. b. M. ift geehrt. B: rebet, bas fommt gewiß. dW.vE: trifft (ficher) ein. B: wirb ... anzeigen. vE: gehen muffen. B.dW: auf bem ... follen. Boltglotten. Bibel. A. T. 2. 8bs 1. Abth.

1. S: Seor. Al. † (p. Bech.) filii Sneth.
5. Al. † (p. Suph) et non invenissent et

5. Al. † (p. Suph) et non invenissent et: p. suum. 7. Al. *Dei. S: sitachiis. Al.: cistartiis.

A: weswegen w, gefommen finb?

7. fo ift fonft ... br. mogen. B.dW.vE.A: (Aber) Siehe. B: weun w. hing. dW.A: gehen w. h. (vE: wir wollen hing., aber) dW.A: ausgegangen. vE: aufgeg. vE.A: (in) u. Reifefaden. B: aus u. Gesfäßen. dW: Gerathen. dW.vE.A: Gefchent. dW.vE: hab. w. bei uns.

8. B.dW.vE: Da (E6) finbet fich in m. Sanb. dW: vE: ein B. Sefel Silbers.

έμπροσθεν ὁ βλέπων.)

10 Καὶ είπε Σαούλ πρός τὸ παιδάριον αὐτοῦ. Άγαθὸν τὸ ἡῆμά σου. δεῦρο καὶ πορευθώμεν. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν, ού ην έκει ὁ ανθρωπος του θεού. 11 Aùτών δε άναβαινόντων είς την άνάβεισεν της πόλεως, καὶ αὐτοὶ εὐρίσκουσι πορώσια έξεληλυθότα ύδρεύεσθαι ύδωρ, καὶ λέγουσιν αὐταίς. Εί έστιν ένταῦθα ὁ βλέπων; 12 Καί άπεκρίθη αύτοις τὰ κοράσια καὶ λέγουσιν αύτοις. Εστιν. ίδου κατά πρόςωπον υμών. Ταγύνατε, ότι νύν ήκει είς την πόλιν διά την ημέραν, ότι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν Βαμᾶ. 13 'Ως αν εἰςελθησε εἰς την πόλιν, ούτως εὐρήσετε αθτόν εν τη πόλει, πρίν αναβήναι αὐτὸν κός Βαμά τοῦ φαγείν. ὅτι οὐ μή φάγη ὁ λαός έως του είςελθειν αύτόν, ότι αύτός εύλογεί την θυσίαν, και μετά ταύτα έσθιουσιν οί ξένοι. Καὶ νον ανάβητε, ότι διὰ την ημέραν εύρησετε αὐτόν.

14 Καὶ ἀναβαίνουσιν εἰς τὴν πόλιν. Αὐτῶν εἰςπορευομένων εἰς μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ Σαμουὴλ έξῆλθεν εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, τοῦ ἀναβῆναι εἰς Βαμᾶ. 15 Καὶ κύριος ἀπεκάλυψε τὸ ἀτίον Σαμουὴλ ἡμέραν μίαν ἔμπροσθεν τοῦ ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Σαούλ, λέγων 16 Ως ὁ καιρὸς οὐτος, αῦριον ἀποστελῶ πρός σε ἄνδρα ἐκ γῆς Βενιαμίν, καὶ γρίσεις αὐτὸν εἰς ἀρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἀποσιν τοῦ λαοῦ μου, ὅτι ἡλθε βοὴ αὐτῶν πρός με. 17 Καὶ Σαμουὴλ εἰδε τὸν Σαούλ, καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὅν εἶπά σοι·

ούτος κατάρξει έν τῷ λαῷ μου.

18 Καὶ προςῆλθε Σαοὺλ πρὸς Σαμουηλ
9. ΑΧ: ἐπερωτῆσαι θεόν. Β: Δεῦρο (Δεὐτε
ΑΓΧ). 10. Α'Β* σἔ († Α²ΓΧ). Β† (α. τδ) ὁ (* ΑΒΧ).
11. ΑΒ * δὲ et εἰς († ΓΧ)... † (α. πορ.) τὰ (* ΓΧ).
ΑΕΓΧ: ὑδρεύσασθαι. 12. ΑΒ: τὰ πορ. αὐτοἰς (αὐτ.
τὰ π. ΓΧ). ΑΓΧ * (αἰτ) αὐτοἰς. Β* Ταχ. ὅτι († ΓΧ).
Α: Τάχονου). ΑΒ: διὰ τὴν ἡμ. ῆπ. εἰς τ. π. (α. ΓΧ).
13. ΑΕ* εἰς. ΑΒ: δτος (αὐτοἰς ΓΧ). 14. ΑΒ* (pτ.) εἰς
(† ΕΓΧ). 15. ΑΒ: ἡμέρα μιὰ (¬ραν μίαν ΓΧ). 16. Β
*δτος († ΑΕΓΧ). ΑΒ * τῶν († Χ). 17. ΑΒ: ἄρξει
(πατ. ΓΧ). 18. ΑΒ: προςῆγαγεν (προςῆλθε ΓΧ).

בַּסֶת וָנַתַתּיֹ לָאִישׁ האָלֹהֹים וָהּנִיד לָפָנֵים וּ בִּיִשֹּׁרַאָּל לַנוּ אָתד־דַּרְפַנוּ: האיש הים לכו ונלכה עדהואה לַנְבָיאֹ הַיֹּוֹם יָקְרָא לַפְנֵים הַרֹאָה: וייאמר שאול לנצרו מוב זיברה לְכָה י נַלֵּכָה וַיַּלְכוּ אֵל־הַעִּיר אַשׁר־ וו שם איש האַלהִים: במעלה העיר והפה מבאו נערות מים ויאמרו 12 הַנָּשׁ בַּוָת הַרֹאַח: וַהַּצְנֵינָה אוֹתָם וַתאמֶרנָה יָשׁ הָנָה לְפָנֵיך מְהַר י צַהָּה פַּי תַיּוֹם בַּא לַלָּיר פִּי זַבַח תַּיָּוֹם לָעֲם 13 בַּבַּמַה: בָּלַאֲכֵם הַלִּיר בֵּן הִּמְצִאְוּן אֹתוֹ בַּטֵרֵם יַצַלֵּח הַבִּטָּתָה לָאָכֹל כִּי לא־יאבל הַעַם עַר־פֹּאוֹ פִּי־הוּאׁ יִבַרָךְ ַחַלָּבַח אָחַרֵי־כֵן יְאַכְלִּי הַפְּרָאַים וְעַתַּה צַלוּ בִּי־אֹתוֹ כְהַיִּוֹם תִּכְצִאִּוּן אֹתוֹ: וַיַעַלָּוּ חַעַיר הַפָּה בַּאִים בּתוּה הַלִּיר נְהַנָּה שִׁמוּאל יצא לַקרַאתם סי לעלות הבמת: ויהוה גלה את־אזו שמואל יום אַחָּד לַפְנֵי בִוֹא־שַׁאִּוּל 10 לַאִּמְר: כָּצֵת ּ מָחַׁר אֲשָׁלַחֹ אֲלֵיה אַישׁ ץ בּנִימָן וּמִשַּׁחַמַּוֹ לֵנַנִיל עַל־ עַפֵּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשֵׁיעַ אֵת־עַפֵּי מִיָּד פּלְשָׁתֵּים כֵּי רָאַיתִי אַת־עַמַּי כֵּי בַּאַה 17 צַעַקַתָּוֹ אַלַי: וּשָׁמוּאֵל רַאַה אָתישַׁאִוּל וַיהוָה עָנָהוּ הָנָה הַאִּישׁ אֲשֶׁר אָמֵרְתִּי אַכיה זָה יַעַבָּר בְּעַמֵּי:

18 רַיִּצָּשׁ שָׁאָוּל אֶת־שְׁמוּאֵל בְּתְוֹהְ

^{8.} B.dW.vE: ben (bas) will ich.
9. dW: Denn Br. hent zu Tage nannte m. vB: was m. jest Br. nennt. A: was h. z. I. Br. heißt. B: ber so h. z. E. ber Br. ift, ber wurde v. J. ber S. genannt.
10. dW.vE.A: Deine Rebe ift (fehr) gut.

mir, ben wollen wir bem Mann Gottes ge-9 ben, bağ er uns unfern Weg fage. * (Bor Beiten in Ifrael, wenn man ging Gott gu fragen, fprach man: Rommt, lagt uns geben ju bem Seber. Denn bie man ist Propheten beißt, bie bieg man vor Beiten Seber.)

Saul fprach ju feinem Anaben: Du haft wohl gerebet, fomm, lag uns geben. Und ba fle hingingen zu ber Stabt, ba ber

11 Mann Gottes war, *unb gur Stadt binauf tamen, fanben fle Dirnen, bie beraus gingen, Baffer ju fcopfen. Bu benfelben fprachen

12 fie: 3ft ber Seber bier? * Sie antworteten ihnen und sprachen: Ja, flebe, Da ift er; eile, benn er ift beute in bie Stabt getommen, weil bas Bolt heute zu opfern

13 hat auf ber Bobe. * Wenn ihr in bie Stadt tommt, fo werbet ihr ihn finden, ebe benn er hinauf gehet auf die Bobe ju effen. Denn bas Bolf wirb nicht effen, bis er tomme, fintemal er fegnet bas Opfer, barnach effen bie, fo gelaben finb. Darum fo gebet hinauf, benn ist werbet ibr ibn antreffen.

14 Und ba fie binauf gur Stabt tamen, und mitten in ber Stadt maren, flebe, ba ging Samuel beraus ihnen entgegen, und

15 wollte auf bie Bobe geben. "Aber ber Bert batte Samuel feinen Ohren geoffenbaret einen Tag zuvor, ehe benn Saul

16 tam, und gefagt: * Morgen um biefe Beit will ich einen Dann zu bir fenben aus bem Sanbe Benjamin, ben follft bu gum Fürften falben über mein Bolt Ifrael, daß er mein Bolt erlofe von ber Philifter Banb. Denn ich habe mein Bolt angefeben, und

17 fein Befdrei ift vor mich gefommen. *Da nun Samuel Saul anfabe, antwortete ibm ber Berr: Siebe, bas ift ber Mann, bavon ich dir gefagt habe, daß er über mein Bolf berriche.

Da trat Saul zu Samuel unter bem

stateris argenti; demus homini Dei, ut indicet nobis viam nostram. *(Olim 9 in Israel sic loquebatur unusquisque vadens consulere Deum: Venite et eamus ad Videntem. Qui enim Pro-27,15. pheta dicitur hodie, vocabatur olim Ex-19,10. Videns.)

Et dixit Saul ad puerum suum: 10 Optimus sermo tuus; veni, eamus! Et ierunt in civitatem, in qua erat vir Dei; *cumque ascenderent clivum 11 civitatis, invenerunt puellas egredientes ad hauriendam aquam, et dixerunt

1Ch. 9.22 eis: Num hic est Videns # Quae re- 12 spondentes dixerunt illis: Hic est, ecce, ante te; festina nunc, hodie enim 1,21.20,6 venit in civitatem, quia sacrificium est

hodie populi in excelso. *Ingredien-13 tes urbem statim invenietis eum, ante-7.17. quam ascendat excelsum ad vescen-

dum; neque enim comesurus est populus, donec ille veniat, quia ipse 1,400. benedicit hostiae, et deinceps com-

edunt qui vocati sunt: nunc ergo conscendite, quia hodie reperietis eum.

Et ascenderunt in civitatem. Cum- 14 que illi ambularent in medio urbis. apparuit Samuel egrediens obviam

v.13.7,17 eis, ut ascenderet in excelsum. *Do- 15 (30,2.12. minus autem revelaverat auriculam Pa.40,7. Samuelis ante unam diem, quam veniret Saul, dicens: "Hac ipsa hora, 16

quae nunc est, cras mittam virum ad Ast.13,81 te de terra Benjamin, et unges eum ducem super populum meum Israel. et salvabit populum meum de manu Philisthinorum; quia respexi populum

meum, venit enim clamor corum ad *Cumque aspexisset Samuel 17

(16,12. Saulem, Dominus dixit ei: Ecce, vir quem dixeram tibi, iste dominabitur populo meo.

Accessit autem Saul ad Samuelem 18

19*

11. bie Wuhshe j. Gt. h. Riegen. dW.vE.A: tras fen. vR: Dabden. A: Dagblein.

12. ba vor bir ... ein Opfer hat.

12. Al.: populo. 13. Al.: benedicet et: comedent.

14. in die Gt. eintraten.

15. au f. O. B: Samuels D. geoffenb. vE: bem Dhre S. dW: S. geoff. A: bas D. geoffnet.

16. dW.vE: fente ich. B.vE.A: ju mir get.

^{13.} eben noch finben. B: fogleich. A: alebalb. dW.vE: So wie ihr B: eben biefen Tag wer: bet vR: bente tonnt ihr ihn finben. dW.A: finbet ibr ibn.

^{17.} B.dW.vE.A: fah. dW: Siehe ba ben DR. dW.vE.A: Der (Diefer) foll herrichen. B: vie Gewalt baben.

είς μέσον της πόλεως, και είπεν 'Απάγγειλον δή μοι ποΐος ὁ οἶκος τοῦ βλέποντος. 19 Καὶ απεκρίθη Σαμουήλ τφ Σαούλ και είπεν. 'Εγώ είμι αὐτός. ἀνάβηθι έμπροσθέν μου είς Βαμά, και φάγε μετ' έμου σήμερος, και έξαποστελώ σε πρωί και πάντα τὰ έν τῆ καρδία σου απαγγελώ σοι. 20 Και περί των όνων σου των απολωλυιών σοι σήμερον τριταίων, μη θης την καρδίαν σου έπ' αύταῖς, ότι εΰρηνται. Καὶ τίνι τὰ ώραζα τοῦ Ἰσραήλ, οὐγί σοι καὶ τῷ οἴκφ τοῦ πατρός σου; 21 Καὶ απεκρίθη Σαούλ και είπεν. Ούγι ανδρός υίος 'Ιεμιναίου έγω είμι, του μικροτέρου σκήπτρου έκ των φυλών του Ίσραήλ, και της φυλής της ελαγίστης εξ όλου σκήπτρου Βενιαμίν; καὶ Ινατί ελάλησας πρός εμε κατά τὸ ἡῆμα τούτο; 22 Καὶ έλαβε Σαμουήλ τὸν Σαούλ καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ εἰςήγαγεν αὐτοὺς είς τὸ κατάλυμα, καὶ ἔταξεν αύτοις τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων ὡςεὶ τριάκοντα ἀνδρών. 23 Καλ είπε Σαμουήλτω μαγείρω · Δός μοι την μερίδα ην έδωκά σοι, ην είπα σοι θείναι αυτήν παρά σοί. 24 Καὶ ήρεν ὁ μάγειρος την κωλέαν καὶ τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ένωπιον Σαούλ, και είπε Σαμουήλ το Σαούλ. Ιδού το υπόλειμμα, παράθες αυτο ένώπιον σου και φάγε, ότι είς μαρτύριον τέθειταί σοι παρά τοὺς ἄλλους, 'ἀπόκνιζε'. Καὶ ἔφαγε Σαούλ μετά Σαμουήλ έν τη ήμέρα έκείνη.

25 Καὶ κατέβη έκ τῆς Βαμά εἰς τὴν πόλιν, καὶ *διέστρωσαν τῷ Σαοὺλ ἐπὶ τῷ δώματι, 26 καὶ ἐκοιμήθη. Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀνέβαινεν ό δρθρος, και εκάλεσε Σαμουήλ τον Σαούλ έπι τῷ δώματι, λίγων 'Ανάστα, καὶ έξαποστελώ σε. Καὶ άνέστη Σαούλ, καὶ έξηλθεν αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἔως έξω. 27 Αὐτῶν καταβαινόντων είς άκρον της πόλεως, και Σαμουήλ είπε τω Σαούλ. Είπον τω νεανίσκω, καί

השער ויאמר הגידה-נא לי אי זה 19 בֵּית הַרֹאַה: רַיַּעו שִׁמוּאׁל את־שָׁאוּל וַיֹּאמֶדֹ אַנֹכֵי הַרֹאָה עַלָה לַפְנֵי הַבַּמָה ואכלתם עמי היום ושלחתיה בבקר אַשַׁר בָּלָבַבָּהָ אַנִּיד לַךְ: וַלֹאַתֹּכֹוֹת לה היום שלשת הימים מַשָּׁם אָת־לָבָּךְ לָהֵם כִּי נִמְצֵאוּ. חמהת ישראל הלוא לה 21 וּלֶכָל בֵּית אַכִיף: וַיֹּצֵן שָׁאוּל וַיֹּאמֵר יבריני אנכי וּמִשָּׁמַחַתּי מִשְׁפַּחָוֹת שָׁבָשֵי בַנִימֵן וַלְמַה דַּבַּרְתַּ 22 אַלֵּי פַּדָבֵר הַזָּה: וַיִּקַח שִׁמוּאֵל אַת־ מאול ואתרנערו לַהַם מַקוֹם בַּרָאשׁ הַקּרוּאִים 23 והמה כשלשם איש: ויאמר שמיאל לַשַּבָּח תִּנָה אָת־הַשָּנָה אַשֵׁר נַתַתִּי לֵךְ אַשָׁרֹ אַבַּרָתִּי אַלֵּיךּ שִׂים אֹתָה עָבַּרְ: יבַשָּבָת אָת־הַשֹּׁוֹסְ וְהַעַלֵּיהַ וַיַּשָּׁם י לַפָּנֵי שַאוּל רַיּאמֵר הַנַּה הַנַּשָאַר שים־ למועד שמורילה לַאמָר הָעָם קָרָאתִי וַיָּאכַל שַׁאִוּל עִם־ שמואל ביום ההוא:

26 שאול על־הגנ: וַיִּשְׁכֹּמוּ וַיְהֹי כּעלוֹת השחר ויקרא שמואל אלישאול הבּגַ קובה ואשלחד ויקם שאול ויצאו שניהם הוא ושמואל החוצה: 27 הַמָּה יָוֹרְדִים בּקצה העיר וּשׁמוּאֹל

v. 26. 'p חננה

bu bein Berg n. richten. dW: aulangenb. vE: mas ... beirifft. dW.vE: fo fumm, b. n. um fle. dW: wem w., alles Bunfchenswerthe in 3. gehoren. (B: wonach gebet a. Berlaugen 3fraels ??)

^{18.} Β*μοι († ΑΕΓΧ). 20. ΑΧ*(pr.) σσ. Β*σοι († Α*ΓΧ; ΑΕΧ: σσ). ΑΒ * ἐπ' († Χ) ... ἐ σοὶ (ἐχί σοι ΕΓΧ). 21. Βι μικοὲ (• στές ΑΕΓΧ). ΑΒ: φυλῆς Ἰσο. (τῶν φ. τὲ Ἰσο. ΓΧ). 22. ΑΒ: ἔθετο (ἔτ. ΓΧ). Β† (α. τοπ.) ἐκεὶ (* ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἔβδομήποντα (τριάκ. ΓΧ). 24. Α¹Β: ἤψησεν (ἤρεν ΕΓΧ), Β* κ. τὸ ἐπ' αυτ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ*τὸ († ΕΓΧ). 27. ΑΒ: μέρος (ἄκρον ΓΧ).

^{19.} vE: entlaffen. dW: entlaffe ich. dW.vE: bu auf bem (beinem) S. baft? A: im Ginne! B: an: zeigen.
20. B: was ... angeht ... auf folche Dinge wolleft

Thor, und sprach: Sage mir, wo ist hier 19 bes Sebers Baus? * Samuel antwortete Saul und fprach: 3ch bin ber Seber, gebe vor mir hinauf auf bie Bobe, benn ibr follt beute mit mir effen, morgen will ich bich laffen geben, und alles, mas in beinem Bergen ift, will ich bir fagen. 20 * Und um bie Gfelinnen, die bu vor breien Tagen verloren haft, befummere bich ist nicht, fie find gefunden. Und weg wird fein alles, mas bas Befte ift in Ifrael? wirbs nicht bein und beines Baters gan-21 gen Baufes fein? * Saul antwortete: Bin ich nicht ein Sohn von Jemini, und von ben geringften Stammen Afraels, und mein Befchlecht bas fleinfte unter allen Beichlechtern ber Stamme Benjamine? Barum 22 fagft bu benn mir folches? * Samuel aber nabm Saul und seinen Anaben, und führete fie in die Eflaube, und feste fie oben an unter bie, fo gelaben maren, berer 23 maren bei breifig Mann. * Und Samuel fprach zu bem Roch: Gib ber bas Stud. bas ich bir gab und befahl, bu follteft es 24 bei bir behalten. *Da trug ber Roch eine Schulter auf, und bas baran bing. Und er legte es Saul vor, und fprach: Siebe, bas ift übergeblieben, lege por bich und ig, benn es ift auf bich behalten, eben auf biefe Beit, ba ich bas Bolt lub. Also af Saul mit Samuel bes Tags. Und ba fie hinab gingen von ber Bohe gur Stabt, rebete er mit Saul auf bem 26 Dache. "Und ftanben frube auf; und ba bie Morgenrothe aufging, rief Samuel ben

21. U.L: Befdlechten.

baß ich bich geben laffe.

21. ein Benjaminiter. B.dW.vE: v. ben (bem) fleinften ber St. A: vom fl. Stamme. B: bas jungfte?
22. in ben Gaal. vE: Speifefaal. dW: Belle. B. vE: gab ihnen ben Plat ju oberft nnter benen. dW.A: einen Pl. oben (an).

Saul auf bem Dache und fprach: Auf,

machte fich auf, und bie beiben gingen

mit einander binaus, er und Samuel.

Enbe, fprach Samuel zu Saul: Sage bem

27 "Und ba fie famen binab an ber Stabt

Und Saul

23. vB: ben Theil. B: wovon ich ju bir fprach: Lege es bei bir bin. dW: bir fagte: Debe es auf. vE: wobei ... fpr. H. ihn auf.

in medio portae, et ait: Indica, oro, v.11.9. mihi, ubi est domus Videntis. *Et 19 respondit Samuel Sauli dicens: Ego sum Videns. Ascende ante me in exv.18. celsum, ut comedatis mecum hodie, et dimittam te mane, et omnia quae (14,7. sunt in corde tuo, indicabo tibi. *Et 20 v.2000 de asinis, quas nudiustertius perdidisti, ne sollicitus sis, quia inventae 8.19.0. sunt. Et cujus erunt optima quaeque Israel? nonne tibi et omni domui patris tui? *Respondens autem Saul 21 ait: Numquid non filius Jemini ego 18,17, sum de minima tribu Israel, et co-194.81,33 gnatio mea novissima inter omnes fa-44.21,3 gnatio de tribu Benjamin? quare ergo locutus es mihi sermonem istum? *Assumens itaque Samuel Saulem et 22 puerum ejus, introduxit eos in triclinium, et dedit eis locum in capite eorum, qui fuerant invitati; erant enim quasi triginta viri. Dixitque 23 (1.4. Samuel coco: Da partem, quam dedi tibi et praecepi, ut reponeres seorsum apud te. *Levavit autem cocus 24 7.82. armum et posuit ante Saul. Dixitque Samuel: Ecce, quod remansit, pone ante te et comede; quia de industria servatum est tibi, quando populum vocavi. Et comedit Saul cum Samuele

Et descenderunt de excelso in op-25
pidum, et locutus est cum Saule in
p-2.28. solario; stravitque Saul in solario
2.15. solario; et dormivit. **Cumque mane sur-26
rexissent, et jam elucesceret, vocavit
Samuel Saulem in solario, dicens:
Surge, et dimittam te. Et surrexit
Saul, egressique sunt ambo, ipse videlicet et Samuel. **Cumque descen-27
derent in extrema parte civitatis,
Samuel dixit ad Saul: Dic puero, ut

in die illa.

^{19.} Al.: comedas. 25. Al. * stravitque - dormivit. 26. Al.: dies lucesceret. 8: ut dim.

^{24.} eben auf d. 3. für dich aufbeh. worden. vE: brachte das Schulterstud. dW: die Kenle. B.vE: dars an (barüber) war. dW: ift. B.vE.A: sette. B: lege dir vor? B.dW.vE: da ich fagte (sprach): 3ch habe b. B. (ein)geladen.

^{26.} Mache bich auf ... entlaffe. dW: Stehe auf ... geleite. vE: ich will b. geleiten.

X.

διελθέτω έμπροσθεν ήμων, και σύ στηθι ώδε σημερον, και ακουσόν σοι έημα θεού.

Χ. Καὶ έλαβε Σαμουήλ τὸν φακὸν τοῦ έλαίου, καὶ κατέγεεν έπὶ την κεφαλήν αύτοῦ. Καὶ έφίλησεν αύτόν, και είπεν αύτῷ. Ούχι κέγρικέ σε κύριος 'είς ἄργοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ Ἰσραήλ; Καὶ σὰ ἄρξεις ἐν λαφ κυρίου, και σύ σώσεις αύτον έκ γειρός έγθρων αύτου. Καὶ τουτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι κέχρικέ σε χύριος' έπι χληρονομίαν αύτοῦ εἰς ἄρχοντα. 2'Ως αν απέλθης σήμερον απ' έμου, και ευρήσεις δύο ανδρας πρός τοις τάφοις Ραγήλ έν τοις όρίοις Βενιαμὶν * άλλομένους μεγάλα, καὶ ἐροῦσί σοι. Ευρηνται αί όνοι ας επορεύθητε ζητείν. καί ίδου ο πατήρ σου αποτετίνακται την φροντίδα τών όνων και μεριμνά περί ύμων, λέγων Τί ποιήσω περί του υίου μου; 3 Και απελεύση έχειθεν, και έπέκεινα ήξεις έως της δουός Θαβώρ, καὶ ευρήσεις έκεῖ τρεῖς ἄνδρας ἀναβαίνοντας πρός τον θεόν είς Βαιθήλ, ένα αίροντα ο τρία αλγίδια, καὶ ένα αίροντα τρία άγγεῖα άρτων, και ένα αίροντα άσκον οίνου. 4 Και έρωτήσουσί σε τὰ είς είρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο άπαρχάς άρτων, καὶ λήψη έκ τῆς γειρός αὐτών. δ Καλ μετά ταῦτα είςελεύση είς τὸν βουνὸν του θεου, ού έστιν έκει το ανάστημα τών άλλοφύλων, καὶ ἔσται, ώς αν εἰζελθης έκεῖ είς την πόλιν, και απαντήσεις χορφ προφητών καταβαινόντων έκ της Βαμά, και έμπροσθεν αύτων νάβλα καὶ τύμπανα καὶ αὐλὸς καὶ κινύρα, καὶ αύτοὶ προφητεύοντες. $^{6}K\alpha i$ sequence αλείται έπί σε πνευμα χυρίου, καὶ προφητεύσεις μετ' αύτῶν, καὶ στραφήση εἰς ἄνδρα ἄλλον. 7 Καὶ ἔσται, ὅταν ηςει τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπί σε, ποίει πάντα ὅσα ἀν εῦρη ἡ χείρ σου, ότι ὁ θεὸς μετά σοῦ. 8 Καὶ καταβήση έμπροσθεν τῆς Γαλγάλ, καὶ ἰδοὺ έγὰ καταβαίνω πρός σε τοῦ ἀνενεγκεῖν ὁλοκαύτωσιν καὶ θῦσαι

לְפָּנֵינוּ רַיַּצְּבֵּר וְאַתָּהֹ צֵּמְּד כַּיְּוֹם וְאַשְׁמִיצְרָ הָּבֶר וְאַתָּהֹ בְּעִּרִים: נִ וּיִּפָׁת שׁמוּאַל את־פּה השׁמוּ וּיִצֹּם

וַיַּפָּח שִׁמוּאָל אַת־פַּהְ הַשְּׁמֵן וַיְצַק . 'אשו וַיִּשַׁקהוּ וּיּאמר הַכּוֹא כֵּי־ 2 בַּלֶכְתִּדָּ הַיּוֹם מֵעִמָּדִי וּמְצַאֹּתַ שָׁנֵי אַנִשִּׁים עַם־קבוּרת רחל בּנְבוּל בּנִימן בח ואַמרוּ אָלֵיהּ נִמְצָאַוּ הַאַתנוֹת תַּלְכָתַּ לְבַפָּשׁ וְהַנָּה נָטַשׁ אַבֹּיה האתנות ודאג לכם לאמר ַרַהַּלְאַת וּבָאתָ עַד־אָלָוּן תַּבוּר וּמְצַאָּוּהָ שם שלשה אנשים עלים אל אחד נשאי שלשה וַאָחַד נשָא שָׁלשׁת כּכּרוֹת לחם ואחד בתם ולפתת מידם: תַבוֹא אֶל־נִּבְעַת הַאֶּלְהִים וּפגעת חבל נבאים ירדים ינָה הַאֹתוֹת הַאֵּכֵּה כַּךְ צַשַּׁה כָדְּ יַדַה פֵּי הַאָּלֹהֵים עִפְּה: לָהַעַלְוֹת עֹלוֹת לְזִבְּתַ זְבְחֵי

> ערות בארוכת . 2. v. 2. ירורי ר' . 7.

dW.vE.A: goß fie (e8). B: 3ft ihm nicht fo, baß ... ? dW: Siehe bich falbet. vE: gef. hat bich. dW: über f. Gigenthum.

^{27.} B: v. n. her fortgehe. A: hergehe. dW.vE: (vor) nne vorausg. B.dW.vE: n. er g. voraus. (A: u. bann weiter?) B: bich bas Bort Gottes horen laffe. vE: ich will b. h. laffen dW: bir ... verfünden. A: auf bağ ... verfände.

^{1.} eine Delfiafde. B: Delfrug. A: Rlafdlein Del.

^{2.} B.A: Wenn bu heute. B. vE.A: (an) treffen. dW: trifft bu. B: bie Sache wegen ber E. fahren laffen. B.vE: ift ... befummert. dW.A: famm. fic.

Rnaben, bag er vor uns bingebe (unb er ging vorbin), bu aber ftebe ist ftille, bag ich bir fund thue, was Gott gefagt bat. X. Da nahm Samuel ein Delglas und gog auf fein Baupt, und fuffete ibn und fprach: Siebeft bu, bağ bich ber Berr gum Fürften 2 aber fein Erbtheil gefalbet bat? "Benn bu ist von mir geheft, fo wirft bu zween Manner finben bei bem Grabe Rabels, in ber Grenge Benjamin, ju Belgab, bie werben zu bir fagen: Die Efelinnen finb gefunden, bie bu ju fuchen bift gegangen, und fiebe, bein Bater hat bie Efel aus ber Acht gelaffen, und forget um euch unb fpricht: Bas foll ich um meinen Gobn 3 thun? * Und wenn bu bich von bannen fürbag wenbeft, fo wirft bu tommen gu ber Eiche Thabor, bajelbft werben bich antreffen brei Manner, bie hinauf geben Giner tragt brei au Gott gen Bethel. Bodlein, ber andere brei Stude Brot, 4 ber britte eine Flafche mit Bein. * Und fle werben bich freundlich grugen, und bir zwei Brote geben. Die follft bu von ihren 5 Banben nebmen. *Darnach wirft bu tommen auf ben Sugel Gottes, ba ber Philifter Lager ift, und wenn bu bafelbft in die Stadt fommeft, wird bir begegnen ein Saufen Bropheten, von ber Bobe herab tommend, und vor ihnen ber ein Bfalter und Bauten und Pfeifen und 6 Barfen, und fie meiffagenb. "Und ber Beift bes Berrn wird über bich gerathen, bağ bu mit ihnen weiffageft; ba wirft bu 7 ein anberer Mann werben. * Wenn bir nun biefe Beichen tommen, fo thue, mas bir unter Sanben fommt, benn Gott ift 8 mit bir. *Du follft aber vor mir hinab geben gen Gilgal, flebe, ba will ich ju bir hinab tommen, ju opfern Brandopfer

antecedat nos et transeat: tu autam subsiste paulisper, ut indicem tibi verbum Domini.

Tulit autem Samuel lenticulam X. olei et effudit super caput eius, et (Pa.2,12. deosculatus est eum et ait: Ecce, Act. 13,81 unxit te Dominus super haereditatem 15.1.25. suam in principem, et liberabis po-Jer. 10,16 pulum suum de manibus inimicorum ejus, qui in circuitu ejus sunt. Et hoc tibi signum, quia unxit te Deus in principem: "Cum abieris hodie a 2 me, invenies duos viros juxta sepulchrum Rachel in finibus Benjamin, in 9.20.34. meridie, dicentque tibi: Inventae sunt asinae, ad quas ieras perquirendas, et intermissis pater tuus asinis sollicitus est pro vobis et dicit: Quid faciam de filio meo? Cumque abieris 3 inde et ultra transieris et veneris ad quercum Thabor, invenient te ibi tres viri ascendentes ad Deum in Bethel, unus portans tres hoedos, et alius tres tortas panis, et alius portans lagenam vini. *Cumque te salutaverint, dabunt tibi duos panes, et accipies de manu eorum. Post 12.2. haec venies in collem Dei, ubi est statio Philisthinorum; et cum ingressus fueris ibi urbem, obvium habebis 19,2000 gregem Prophetarum descendentium 1Ch.25,1,de excelso, et ante eos psalterium et zng.3.15. Hm.11.56tympanum et tibiam et citharam, ipsos-(v.18, que prophetantes. *Et insiliet in 6 te Spiritus Domini, et prophetabis cum eis, et mutaberis in virum alium. *Ouando ergo evenerint signa baec 7 25,8. omnia tibi, fac quaecunque invenerit coh.9,10. manus tua, quia Dominus tecum est. 7,16. *Et descendes ante me in Galgala 8 15,21.35. (ego quippe descendam ad te), ut of-5,10.

^{3.} A.A: von baunen meiter. U.L: Stude Brote. 7. U.L: unter Ganben. A.A: unter bie Sanbe.

^{3.} weiter wend. ... Laib ... einen Colauch. VE: Terebinthe. dW.vE: einer (tragenb) ... n. einer

vE: Rundbrote. dW.A: Krng.
4. dW: fragen nach teinem Boblfein. vE: bich n.

bem Bohlbefinben fr. 5. por ihnen b. Pf. dW: nach Bibea - Globim? B: ber Bh. Befatung. vE: bie Grengwachen. dW: b. Aufftellungen ... fteben. A: Die Bh. Barte halten.

^{1.} Al. * et liberabis - principem. 27. Al.: Del. 2. Al. † (p. merid.) salientes magnes feveas.
3. Al. * ibi. 7. Al.: Deus.

B.vE: wirft bu einem ... begegnen. dW: begegneft bu. dW.vE: Chor. A: Schaar. B.dW: Lauten. vE: Cisthern! dW.wE.A: u. B.u. Floten. A: u. Cith. dW.A: prophezeien? vE: begeifterte Lieder fingen.

^{6.} vE: fommen. dW: es gerath ub. bich ... wirft vermanbelt in einen a. DR. vE.A: ... verm. werben. 7. n. bie Banbe. vE: unternimm! dW.vE: por bie Sand. B: beine D. finben wird.

θυσίας είρητικάς επτὰ ήμέρας διαλείφεις έως τοῦ ἐλθεῖν με πρός σε, καὶ γνωρίσω σοι ἄ

momosis.

9 Καλ εγένετο, ώςτε έπιστραφήναι τῷ ώμφ αύτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουήλ, καὶ μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν άλλην, καὶ ήλθε πάντα τὰ σημεία ταῦτα ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη. 10 Καὶ έργεται έκειθεν είς τον βουνόν, καὶ ίδου γορός προφητών έξ έναντίας αὐτοῦ, καὶ έφήλατο έπ' αὐτὸν πνεύμα τοῦ Θεοῦ, καὶ προεφήτευσεν έν μέσφ αὐτῶν. 11 Καὶ έγένετο, πάντες οι είδότες αύτον έχθες και τρίτης, καί είδον, και ιδού αύτος ην έν μέσω των προσητών προφητεύων, και είπον ὁ λαὸς έκαστος πρός τὸν πλησίον αὐτοῦ. Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἰῷ Κείς; εἰ καὶ Σαούλ ἐν προφήταις; 12 Kai anexplon tig it avtor nal elne Kal τίς ὁ πατήρ αὐτοῦ; Διὰ τοῦτο ἐγένετο εἰς παραβολήν Εί και Σαούλ έν προφήταις; 13 Καὶ συνετείλεσε προφητεύων, καὶ έρχεται eic tor Bourdy.

14 Και είπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτον καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ· Ποῦ ἐπορεύθητε; Καὶ είπαν· Ζητεῖν τὰς ὅνους, καὶ είδαμεν ὅτι οὐκ εἰσί, καὶ εἰςήλθομεν πρὸς Σαμουήλ. ¹⁵ Καὶ είπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς Σαούλ· ᾿Απάγγειλον δή μοι, τὶ είπε σοι Σαμουήλ; ¹⁶ Καὶ ἔίπε Σαοὺλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ· ᾿Απήγγειλεν ἀπαγγελλων μοι, ὅτι εὐρηνται αἰ ὅνοι· τὸ δὲ ἡῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, ὃ είπε Σαμουήλ.

17 Καὶ συνήγαγε Σαμουὴλ πάντα τὸν λαὸν πρὸς κύριον εἰς Μασσηφά, 18 καὶ εἶπε πρὸς τοὺς νίοὺς Ἰσραήλ· Τάδε εἶπε κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, λέγων· Ἐγὼ ἀνήγαγον τὸν Ἰσραὴλ ἔξ Αἰγύπτου, καὶ ἔξειλάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ὑΦαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ ἐκ χειρὸς πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς. 19 Καὶ ὑμεῖς σήμερον ἔξουδενήκατε τὸν θεὸν ὑμῶν,

מִּשִׁלִּפְּנָע וֹנִבֹא שַׁפַּמִּע: זּ לְמִשָּׁלְ נַבִּנִם שָׁאִּנְלְ פַּנְּכִיאִם: וַנְּכַלְ זִ לְמִשָּׁלְ נַבְּנִם שָׁאִנְלְ פַּנְּכִיאִם: וַנְּכַלְ זִ לְמִשָּׁלְ נַבְּנִיאִם: וַנִּבֹּל אִישׁ מִשֵּׁם זִ הָּאִנִּר נִמִּי שָׁלְשֵׁם וֹנִינִּע לְבָּרְלְּיִשׁ צִּלְ זִ נְבָּאִנִּ שָׁלְּנָלְ שִׁלְשִׁם וַנִּיְנִאָּ וְּנִפְּׁ שִׁרְּשִׁ זִ וֹנִיעִּ פַּעְ בַּעִּלְם וֹנִינִּע לְּכָרְ נִינִּפִּ שִׁנִּע גַלְּלָצְעִי וְנִשְּׁבְּלֵם עְּלְיִ נִיּנִּבְּעִי מַבְּם גַּלְּלָצְעִי וְנִיבְּלָם עְּלְיִ נִינִּים לְּבַ אַּיִּ גַּלְּלָבְעִי וְנִיבְּלָם עְּלְיִ נִינִּם עַּבְּיִים לְבַ אַּעִּ גַּלְּלָבְעִי נְנִּבְּבְּעִי וְנִיבְּבְּעִי נְיִנִּים עַּבְּיִים לְּבַ אַּעִּ גַּלְּלָבְעִי וְנִבְּבְּעִי נְנִיבְּעִּים לְּנִי בְּלִּינִים לְּבַּעְּיִם עַּבְּיִּבְּעִים נְּנִבְּעִים עַּבְּבְּעִים לְּבַּעְּיִם עַּבְּבְּעִים לְּבַּעְּעִּים בְּנִיבְּעִים לְּבַּעְּיִם בְּעִּבְּעִים בְּנִיבְּעִים עַּבְּבִּעִּים עַּבְּבִּעִּים בְּנִינִּבְּעִּים בְּנִיבְּעִים עִּבְּבְּעִים עִּבְּעִים עִּבְּבְּעִים בְּנִבְּעִבְּי לְנִי שִׁנְבְּעִים בְּעִבְּעִים עִּבְּבִּעִּיי לְנָּ שָּׁנְבְּעִי נְנְבְּעִבְּי לְנְהְּבִּעִּים בְּנִבְּעִיים בְּנִינִים עִּנִים בְּנִבּיִּייִּים בְּבִּייִבְּעִים בְּנִיבְּעִּיִי לְנָהְ שָּׁבְּבִּייִים בּּנִּבְיִים בְּבִּייִּים בּּבִּייִבְּיִים בְּבִּיבִּייִים בְּבִּיבִּייִים בְּבִּבְּעִים בְּבִּייִים בְּבִּבּייִים בְּבִּייִּבְּבִּייִּי לְּבִּישְׁבִּייִים בְּבִּייִּים בְּבִּייִּים בְּבִּייִּים בְּבִּייִּים בְּבִּייִים בְּיִּבְּיִּים בְּבִּייִּים בְּבִּייִּים בְּבִּיִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּיִּיִּיִים בְּבִּייִּים בְּבִּיִּיִּים בְּבִּייִּים בְּבִּבְיִּיִּים בְּבִּייִּים בְּבִּבּייִּים בְּבִּבּייִים בְּבִּבּייִים בְּיִבְּיִייִים בְּבְּיִייִּים בְּבִּייִּים בְּבִּייִּים בְּיבִּיבּייִים בְּבִּייִּים בְּבִּיבִּייִים בְּבְּבּייִים בְּבִּייִים בְּבְּבְּיבְייִים בְּבְּיבְּיִיים בְּבְּיבְּייִים בְּיִּיבְּיבְייִים בְּיבְּבְּייִיים בְּיבְּייִיבְּיִים בְּבְּבְּיבְּייִים בְּבְּבְיבְּיבְּייִים בְּיבְּיבְּייִים בְּיבְּיבְיבְּיים בְּבְּבְּיבְּיבְּיים בְּבְּבְּבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּים בְּבְּבְּיבְיבְּיבְּיבְּיים בְּבְּבְּיבְּייִים בְּבְּיבְּיבְּיבְי

לו אַשַׁר אַמֵר שָׁאִּרֹל אֵבֶיר וְאֶל־נְפַּרָהׁ אָן הַלַּכְּתָּם וְיִּאֹנֵר הַפְּיִר וְאָל־בְּפַרָהׁ אַן הַלַּכְתָּם וְיִּאֹנֵר הַבְּיִר בְּיִא אָל־שְׁמִרּאַל: אַן הַלַּכְתָּם וְיִּאֹנֵר הַבְּיִר בְּיִא אָל־שְׁמִרּאַל: אַל־תּוֹדוֹ הַבִּּד הִבִּידׁ לְנֵרּ כִּי נְמִצְאַרֹּ אַל־תּוֹדוֹ הַבַּּד הִבִּידׁ לְנֵרּ כִּי נִמְצְאַרּ אָל־תּוֹדוֹ הַבַּּד הִבִּידׁ לְנֵרּ כִּי נִמְדְאָרּ הַבְּאַוֹנִית וְאָמֵר הַבִּידׁ הַבְּידֹּ לְנֵרּ כִּי הַבְּידְ הַבְּאַוֹנְיֹת וְאָמֵר הַבִּיד הַבִּידׁ לְנֵרּ כִּי הַבְּיד הַבְּאַרוֹנִית וְאָמֵר אָמֵר שִׁמוּאַל:

אָת־אָלְהֵיכָּם אֲשָׁר־הֹוּא מוּשִׁיעַ לְכָּם אַתּ־אָלְהֵיכָם אָתְכָם וְיִאָּמָר יִ אֶל־הָּנִי וִשְׂרָאֵל אֵנכִי הָתֶּלֵיתִי אָת־יִשְׁרָאֵל מִמִּצְּרֵים וְאַצִּיל הָתֶלִיתִי אָת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרֵים וְאַצִּיל הַתֶּלִיתִי אָת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרֵים וְאַצִּיל הַתְּלֵיתִי אָת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרֵים וְאַצִּיל הַתְּלָבִיתִי אָת־יִשְׂרָאֵל מִמִּיְדְ הַבְּלְיִהִי אָת־יִשְׂרָאֵל אָתֹ־הָנִים מְאַלִּייִהְוֹּהְ

v. 11. 3"x3

^{9.} AB: ἐγένετο $(-\hat{\eta}\partial\eta \ FX)$. A¹B * (pr.) καὶ et ταῦτα. 10. AB: ἢκενήθησαν κ. ... * ἢν. B * παροφητεύων ... εἶπεν $(-ν \ FX; A: -αν)$. AB: ἢ $(εl\ X)$. 12. AB * ἐξ et ở (+FX). B + (a. Διὰ) Καὶ (*AFX). AB: ἐγενήθη $(-ετο\ FX)$... "Η $(El\ EX)$. 16. B * δ εἶπ. Σ. 17. AB: παρήγγειλε Σ. παντὶ τῷ λαῷ (σννήγ. κτλ. FX). 18. AB * τὰς et ὁ ϑεος et (alt.) χειρὸς (+FX). B: τὰς νιὰς $(vἱον \ AF)$. 19. A¹B * ψμῶν $(+A^2FX)$.

^{8.} dW: warien. vE.A: warte.
9. dW.vE: feinen Rucken. dW: verwandelte ihm G. fein H. vE: das H. in e. anderes. dW.vE: trafen ein (zu).
10. Fam ihnen. Bal. B. 5. 6.

und Dankopfer. Sieben Tage follft bu harren, bis ich zu bir tomme und bir tunb thue, was bu thun follft.

9 Und ba et seine Schultern wandte, daß er von Samuel ginge, gab ihm Gott ein anderes Gerg, und tamen alle biese Beichen

10 auf benfelben Tag. "Und ba fie tamen an ben Sugel, fiehe, ba tam ihm ein Bropheten-Saufe entgegen, und ber Geift Gottes gerieth über ihn, bag er unter ihnen weif-

11 fagete. Da ihn aber sahen alle, die ihn porhin gekannt hatten, daß er mit den Bropheten weiffagete, sprachen sie alle unter einander: Was ift dem Sohn Kis geschehen? Ift Saul auch unter den Pro-

12 pheten? *Und einer baselbst antwortete und sprach: Wer ist ihr Bater? Daher ist bas Sprüchwort gekommen: Ift

13 Saul auch unter ben Bropheten? "Und ba er ausgeweiffaget hatte, tam er auf bie Bobe.

14 Es fprach aber Sauls Better zu ihm und zu feinem Anaben: Bo feib ihr hingegangen? Sie antworteten: Die Efelinnen zu suchen, und ba wir saben, baß fie nicht

15 ba waren, tamen wir zu Samuel. *Da fprach ber Better Sauls: Sage mir, was

16 fagte euch Samuel? Saul antwortete feinem Better: Er fagte uns, bag bie Efelinnen gefunben wären. Aber von bem Ronigreich fagte er ihm nicht, was Samuel gefagt hatte.

17 Samuel aber berief bas Bolf zum 18 herrn gen Mizpa, und fprach zu ben Kindern Ifrael: So fagt ber herr, ber Gott Ifraels: Ich habe Ifrael aus Egypten geführet, und euch von ber Egypter hand erreitet, und von ber hand aller König19 reiche, die euch zwangen. Und ihr habt

19 reiche, die euch zwangen. *Und ihr habt beute euren Gott verworfen, ber euch aus feras oblationem et immoles victimas 18,9. pacificas; septem diebus exspectabis, donec veniam ad te, et ostendam tibi, quid facias.

Itaque cum avertisset humerum 9

suum, ut abiret a Samuele, immutavit ei Deus cor aliud, et venerunt omnia signa baec in die illa.

*Veneruntque ad praedictum collem, 10 et ecce, cuneus Prophetarum obvius

19,22 ei; et insiluit super eum Spiritus

11,6 Domini, et prophetavit in medio eo15,14 mm. 11,85 rum.

*Videntes autem omnes, qui 11 noverant eum heri et nudiustertius, quod esset cum Prophetis et prophetaret, dixerunt ad invicem: Quaenam res accidit filio Cis? num et Saul inter Prophetas?

*Responditque alius ad 12 alterum, dicens: Et quis pater eorum?

Propterea versum est in proverbium:

19,24. Num et Saul inter Prophetas? Ces-13 savit autem prophetare, et venit ad excelsum.

Dixitque patruus Saul ad eum et 14
ad puerum ejus: Quo abiistis? Qui

9,5as. responderunt: Quaerere asinas; quas
9,6as. cum non reperissemus, venimus ad
Samuelem. Et dixit ei patruus 15
suus: Indica mihi, quid dixerit tibi
Samuel. Et ait Saul ad patruum 16
9,20. suum: Indicavit nobis, quia inventae
9,27as. essent asinae. De sermone autem
regni non indicavit ei, quem locutus
fuerat ei Samuel.

Et convocavit Samuel populum 17
ad Dominum in Maspha, et ait ad 18
filios Israel: Haec dicit Dominus Deus
Israel: Ego eduxi Israel de Aegypto,
et erui vos de manu Aegyptiorum,
et de manu omnium regum, qui affligebant vos. Vos autem hodie 19
projecistis Deum vestrum, qui solus

^{10.} Al.: Dei. 12. Al.: Cis (pro quis). S: ejus.

^{11.} fpr. die Lente. B: von gestern u. vorgest. her fannten. dW.A: (feit) g. u. ebeg. B.dW.vE: sprach b. Bolf, einer jum and. A: begegnet?

^{12.} B.dW.A: ift es jum Spr. geworben. vE: wurde ce.

^{13.} B: aufgehort hatte ju m. vE: bie begeifterten Lieber ausgefungen! dW.A: Und er horte auf.

^{14.} dW.vE.A: ber Oheim. dW: nirgenbe waren.

^{15.} B: Beige m. boch an. dW: Berichte m. boch. vE: Ergable.

^{16.} ihm nichts. B: v. ber Sache bes R. zeigte ... au, was dW.A: Das Bort aber vom Ronigthum (berrichtete). vE: bas, w. S. v. b. Konigswurde gerebet h.

^{18.} dW.A: Ronige. B.dW: unterbrucken. vE: bebr. A: br.

^{19.} dW.vE: verwerfet.

ος αύτός έστιν ύμων σωτήρ έχ πάντων των κακών ύμων και των θλίψεων ύμων, καί είπατε Ουχί, αλλ' ή ότι βασιλέα καταστήσεις εφ' ήμων. Και νύν κατάστητε ενώπιον χυρίου κατά τὰς φυλάς ύμῶν καὶ κατά γιλιάδας ψμών.

20 Καὶ προςήγαγε Σαμουήλ πάσας τὰς φυλάς Ισραήλ, καὶ κατακληρούται φυλή Beriauly. 21 Καὶ προςήγαγε την φυλήν Berιαμίτ κατά πατριάτ, και κατακληρούται πατριά Ματταρί, και κατακληρούται Σαούλ υίος Κείς. Καὶ εζήτει αὐτόν, καὶ ούχ εύοίσκετο. 22 Καὶ έρηρώτησε 'Σαμουηλ' έτι έν κυρίω. Εί 'έτι' έργεται ὁ ἀνήρ ένταθθα; Καί είπε κύριος 'Ιδού αὐτὸς κέκρυπται έν τοῖς σκεύεσι. 28 Καὶ έδραμε καὶ έλαβεν αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ κατέστη έν μέσφ τοῦ λαοῦ, καὶ ύψώθη ύπες πάντα τον λαον ύπες ώμιαν καὶ ἐπάνεο. 24 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός πάντα τὸν λαόν. Εἰ ἐφράκατε ον ἐκλέλεκται ἐαυτοῦ κύριος, ότι ούκ έστιν όμοιος αύτφ έν πάσιν ύμιν; Και "έγνω πας ὁ λαὸς και είπαν Ζήτω ό βασιλεύς.

25 Καὶ ἐλάλησε Σαμονήλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως, καὶ ἔγραψεν εἰς βιβλίον και έθηκεν ένώπιον κυρίου. Kαì έξαπέστειλε Σαμουήλ πάντα τὸν λαόν, καὶ απηλθον έκαστος είς τὸν τόπον αὐτοῦ. 26 Καὶ Σαούλ απηλθεν είς τον οίκον αυτού είς Γαβαά, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υίοὶ δυνάμεων, ών ηψατο κύριος καρδίας αὐτών μετά Σαούλ. 27 Καλ οί νίοι λοιμοι είπαν. Τίς σώσει ύμας ούτος; Καὶ ήτιμωσαν αὐτὸν καὶ οὐκ ήνεγκαν αὐτῷ δώρα, καὶ έγενήθη κωφεύων.

XI. Καὶ 'έγενήθη ώς μετά μῆνα, καὶ' άνέβη Νάας ὁ Αμμανίτης, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ Ιαβίς Γαλαάδ. Καὶ είπαν πάντες οι ανδρες Ίαβὶς πρὸς Νάας 'τὸν 'Αμμανίτην'. Διάθου ήμεν διαθήκην, και δουλεύσομέν συι. 2 Καί

19. AB* (alt.) τῶν († FX). AB: σκῆπτοα (φυλὰς FX). Β: φυλὰς (χελιάδας AFX). 20. AB: πάντα τὰ σκήπτρα ... σκήπτρον (πάσας τ. φ. ... φυλή EFX). 21. AB: προςάγει σκήπτρον B. είς φυλάς ... φυλή Μ. † και προςάγει την φυλην Ματταρι είς άν-δρας (c. FX). 22. B * (alt.) ετε. 23. AB: λαμβάνει

ירעותיכם וצרתיכם ותאמרו לו מלה תשים עלינו ועמה התיבבו לפני יהוה לשבטיכם ולאלפיכם: שמראל את וג ישראל וילכד שבם בניבו: ויקרב אַת־שַׁבֶּט בָּנַיִמָן לְמִשָּׁפְּחֹתֵוֹ וַתְּלְבֵד משפחת המטרי וַיַּלְכוֹ שַׁאַוּל בּוַ־ 22 לִישׁ וַיִבַקּשָׁהוּ וְלָאׁ נִמְצֵא: וַיִּשָּׁאַלוּ־ עוד בַּיהוָח הַבַא עוד הַלָּם אֵישׁ וַיָּאמֶר יָהוָה הַפַּה־הָוּא נַחַבַּא אל־ 23 הַמֶּלֵים: וַיַּרָּצוּ וַיְּפֶּתָהוּ מִשָּׁם וַיִּתְיַצֵּב בתוך העם ויגבה מבל-העם משכמו 12 ומעלה: ויאמר שמואל אל-פל-העם הַרָּאִיתָם אַשַׁר בַּתַר־בִּוֹ יִהוֹת כַּי אֵין בַּכַל־הַעַם ויאטרו יחי הפכה:

וַיָּדַבֶּר שִׁמוּאֵל אָל־הַעָם אָת מִשְׁפַּט המלכה ויכחב בספר וינח לפני יהוה וישלח שמואל את־כל-העם 26 איש לביתו: וגַם־שָׁאוּל הָלַךְ לְבֵיתוּ צבעתה וילכו עמו החיל אשר-נגע 27 אַלהים בָּלבַּם: וּבָנֵי בַלַיָּעֵל אַמְרוּ בַרה־יִּשְׁבֵּנוֹ זָה וַיִּבְוָהוּ

ויעל נחם העמוני ויחן על־יביש 🗷.

למשפרערו D למשפרערו V. 22. סוסם ששמאם אססם V. 24. 170737

19. B: allen e. Uebeln u. Mengften. A: ... Ernbe falen. dW: Mothen u. Er. vR: Ungl. ... Bebrang: niffen. dW.vE.A: ftellet euch ... u. Gefchlechtern. B: Taufenben.

Sanl unter ben Raffern. Die lofen Leute.

alle eurem Unglud und Trubfal geholfen bat, und fprechet ju ibm: Sete einen Ronig über uns. Boblan, fo tretet nun vor ben Berrn nach euren Stammen und Freundicaften.

Da nun Samuel alle Stamme Ifraels herzu brachte, marb getroffen ber Stamm 21 Benjamin. *Und ba er ben Stamm Benjamin bergu brachte mit feinen Befchlechtern, warb getroffen bas Gefchlecht Matri, und marb getroffen Saul, ber Sobn Ris. Und fle fuchten ihn, aber fle fanben ihn nicht. 22 Da fragten fie forber ben Berrn: Wirb

er auch noch berfommen? Der Berr antwortete: Siehe, er bat fich unter bie Faffer

23 verftedt. *Da liefen fie bin und holeten Und ba er unter bas ibn von bannen. Bolf trat, mar er eines Baupts langer

24 benn alles Bolf. "Und Samuel fbrach gu allem Bolf: Da febet ihr, welchen ber Berr erwählet hat, benn ihm ift feiner gleich in allem Bolt. Da jauchate alles Bolt und fprach: Blud zu bem Ronige!

Samuel aber fagte bem Bolf alle Rechte bes Ronigreichs, und ichriebs in ein Bud, und legte es vor ben Berrn. Und Samuel ließ alles Bolt geben, einen jeglichen in

26 fein Baus. *Und Saul ging auch beim gen Gibea, und ging mit ihm bes Beers ein Theil, welcher Berg Gott ruhrete.

27 "Aber etliche lofe Leute fprachen: Bas follte uns biefer belfen? Und verachteten ibn und brachten ibm fein Geschenf. Aber er that, als borete ers nicht.

MI. Es jog aber herauf Rahas, ber Ammoniter, und belagerte Jabes in Bileab. Und alle Manner ju Jabes fprachen ju Rabas: Mache einen Bund mit uns, fo 2 wollen wir bir bienen. "Aber Rabas, ber

21. U.L: Befdlechten.

24. U.L: fein gleicher.

salvavit vos de universis malis et tribulationibus vestris, et dixistis: Nequaquam! sed regem constitue super nos. Nunc ergo state coram Domino per tribus vestras et per familias.

Et applicuit Samuel omnes tribus 20 Israel, et cecidit sors tribus Benja-7,14.16 min. *Et applicuit tribum Benjamin 21 et cognationes ejus, et cecidit cognatio Metri, et pervenit usque ad Saul filium Cis. Quaesierunt ergo eum, et non est inventus. *Et con- 22

Jud. 1, 1. suluerunt post haec Dominum, utrum-Nm.27,21 nam venturus esset illuc, responditque Dominus: Ecce, absconditus est domi. *Cucurrerunt itaque et tule-23 runt eum inde, stetitque in medio populi, et altior fuit universo populo ab humero et sursum. Et ait Sa- 24

muel ad omnem populum: Certe vide-De. 17,15. tis, quem elegit Dominus, quoniam non sit similis illi in omni populo.

Et clamavit omnis populus et ait: 1Rg.1,25.Vivat Rex!

Locutus est autem Samuel ad po- 25 8,11ss. pulum legem regni, et scripsit in 17,1444; libro, et reposuit coram Domino; et 16,836. dimisit Samuel omnem populum, singulos in domum suam. *Sed et 26 11,4.18,8 Saul abiit in domum suam in Gabaa;
15,34. et abiit cum eo pars exercitus, quo-20,4.10. rum tetigerat Deus corda. (1,16. vero Belial dizerunt: Num salvare nos 11,12. poterit iste? Et despexerunt eum et 25... non attulerunt ei munera; ille vero Pr.10,11. dissimulabat se audire.

Et factum est quasi post men-12,12. Jud.11,12sem, ascendit Naas Ammonites et 31.11. pugnare coepit adversum Jabes Ga-Jud. 21,2 laad. Dixeruntque omnes viri Jabes ad Naas: Habeto nos foederatos, et serviemus tibi. *Et respondit ad eos 2

21. Al. + (in f.) illic. 1. Al. * factum-mensem.

26. B: bie Tapferften. dW: Tapfern, vE: ein Baufen Leute? B.vE.A: gerühret hatte.

27. dW: Aber uichtemurb. Buben. vE: Richtem. B: etl. Rinber Belials. A: bie B. R. B: foll. dW: wirb. vE: fann. (A: Soll une ber b. fonnen?) dW. vE: ale merfte.

1. dW: zog heran ... lag. fich wiber. dW.vE: Schließe

^{22.} U.L: fürber. A.A: ferner. U.L: unter bie gaf.

dW.vE.A: ift verft. vE: binter b. Gepade. (A: gu

^{23.} dW.vE: u. er ftellete fich. A: ftanb mitten im B. (Bgl. Kap. 9, 2.)

^{24.} Ge lebe ber R. B.dW.vE: Sehet ibr (nun) ... ? dW.vB: Reiner ift wie er.

^{25.} ble R. B: rebete ju b. B. v. ber Beife. dW. vE.A: (verfünbete) b. B. bas Recht b. Ronigthums.

είπε πρός αὐτοὺς Νάας ὁ ᾿Αμμανίτης ᾿Εν τούτο διαθήσομαι διαθήκην ύμιν, ἐν τῷ ἔξορύξαι ύμων πάντα όφθαλμον δεξιόν, και θήσομαι όνειδος επί πάντα Ίσραήλ. 3 Καὶ λέγουσιν αυτώ οἱ ανδρες Ἰαβίς. Ανες ήμας έπτα ήμέρας, και αποστελούμεν αγγέλους είς παν δριον Ίσραήλ· καὶ ἐὰν μὴ ἦ ὁ σώζων ἡμᾶς, καὶ έξελευσόμεθα πρός ύμᾶς. 4 Καὶ ήλθον οί άγγελοι είς Γαβαὰ 'πρὸς' Σαούλ, καὶ ελάλησαν τούς λόγους τούτους είς τὰ ώτα τοῦ λαού · και ήραν πας ό λαός την φωνήν αύτων nal Enlavour.

5 Καὶ ίδου Σαουλ ήρχετο κατόπισθεν τών βοών έξ άγρου. Καὶ είπε Σαούλ Τί ότι κλαίει ὁ λαός; Καὶ διηγούνται αὐτῷ τὰ ἡήματα τῶν ἀνδρῶν Ἰαβίς. 6 Καὶ ἐφήλατο πνεύμα χυρίου έπι Σαυύλ, ώς ήχουσε τά δήματα ταῦτα, καὶ ἐθυμώθη 'ἐπ' αὐτοὺς' όργη αὐτοῦ σφόδρα. 7 Καὶ ἔλαβε δύο βόας, και εμέλισεν αυτάς, και απέστειλεν είς παν οριον Ίσραηλ έν γειρί άγγελων, λέγων Ος ούκ έσται έχπορευόμενος οπίσω Σαούλ και οπίσω Σαμουήλ, κατά τάδε ποιήσουσι ταίς βουσίν αύτου. Καὶ έπεσεν έκστασις κυρίου έπὶ τὸν λαὸν Ἰσραήλ, καὶ εβόησαν ώς άνηρ είς. 8 Καὶ έπισκέπτεται αυτούς 'Σαούλ' έν Βεζέκ 'έν Βαμᾶ', πάντα ἄνδρα Ἰσραήλ τριακοσίας γιλιάδας, καὶ ἄνδρας Ιούδα τριάκοντα γιλιάδας. είπε 'Σαούλ' τοῦς άγγελοις τοῦς έλθοῦσι. Τάδε έρειτε τοις ανδράσιν Ίαβις. Αύριον υμίν ή σωτηρία διαθερμάναντος του ήλίου. Καὶ ηλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπήγγειλαν τοῖς ἀνδράσιν Ἰαβίς, καὶ εὐφράνθησαν. 10 Καὶ είπαν οι ανόρες Ίαβις 'πρός Νάας τον Άμμανίτην'. Αυριον έξελευσόμεθα πρός ύμας, καὶ ποιήσετε ήμιν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν. 11 Καὶ έγένετο μετά την αύριον, και διέταξε Σαούλ τον λαόν είς τρείς άρχάς, και είςπορεύονται είς μέσον της παρεμβολής έν φυλακή τη έωθινή, καὶ ἔπληζαν τοὺς υίοὺς Αμμών ἔως διεθερμάνθη η ημέρα, καὶ έγενήθη, οἱ ὑπολελειμμένοι

אַלָהָם נָחָשׁׁ הַעַמּוֹנִי בִּזֹאת אַכְרוֹת לַכָּם בָּנִקוֹר לַכֵם כָּל־עֵין יַמֵּין וְשַׁׂמְתֵּיהַ 3 חרפה על-פל-ישראל: ויאמרף אלין זַקְנֵי יָבַישׁ הַרַף כַנוּ שבעת וָנִשְׁלְחַה מַלְאַכִּים בַּכֹל וָאָם־אָין מוֹשׁיעַ אֹתַנהּ וְיַבַאנהּ אַלִיהּ: וַיַבאוּ המלאכים גבעת שאול ויִדבּרוּ הַדְּבָרֵים בְּאַזְנֵי הַעֵם וַיִּשְאַוּ כַּלְ־הַעֵם

וָהַנָּה שָׁאוּל בַּא אָחֲרֵי הַבָּקר מְן־ ויאמר שאול מהדלעם פי ויַסֹפּרוּ־כֿוֹ אַת־דָּבְרֵי רוח-אכהים ותצכח בַשַּׁמָעוֹ אַת־הַדְּבַ ז ויחר אפו מאד: ויפה. צמד בקר רינתחהו וישלח בכל-בבול ישראל המלאכים לאמר אשר איננד אחרי שאול ואחר שמואל כה ואים יהודה שכשים וַיָּאמָרוּ לַמַּלָאַכֵּים הַבַּאִים פֿה תַאַמרוּן לַאִישׁ יַבִּישׁ וַּלַעַד מַחֵר תהוה־לכם תשועה וַיַּבְאוּ הַפַּלָאַכִים וַיַּבִּידוּ לָאַנְשׁי יַבִּישׁ י וַיִּשְׁמַחוּ: וַיִּאַמַרוּ אַנְשׁי יַבֹּישׁ מחר נצא אליכם ועסיתם לנו פכל

^{2.} ABEX: ταύτη (τέτφ FX). B*(alt.) πάντα. 3. AB: ήμεν (ήμας FX). AB* (tert.) και († EFX). B* (quart.) και. 4. ΑΒ: ἔφχονται ... λαιδοι ... * τότος. 5. ΑΒ: μετὰ τὸ πρωί (x, τ. βοῶν FX). 7. AB: ἔστιν ... τοῖς βυσίν ... ἐπῆλθεν (c. FX). 8. AB * Σαὰι (†X?). AX * έν ατν...επηλοτεν (c. ΓΑ). δ.ΑΒ* Σασλι (ΤΑ?). ΑΧ*ξεν
Βαμᾶ. ΑΒ: ξξακοσίας ... ξβδομήκοντα. 9. ΑΒ*
Σασλ...ξεχομένοις (c. ΓΑ). ΑΕΕΧ: Ίαβ. Γαλαάδ.
ΑΒ: ἀπαγγέλλσι. 10.Β: εἶπον. 11. ΑΒ: ξγενήθη
... ξθετο Σ. Α¹Β* (alt.) εἰς († Α²ΕΓΧ). ΑΕΧ: φ. τ.
πρωϊνή. Β: ἔτυπτον (ἔπλ. Α²Χ) ... καὶ (οἱ ΑΓΧ).

2. mache eð μιτ & δ. für g. 3fr. dW: Darauf. νΕ:
πρωϊνή. Β: ἔτυπτον (ἔπλ. Α²Χ) ... καὶ (οἱ ΑΓΧ).

Ammoniter, antwortete ibnen: Darin will ich mit euch einen Bund machen, bag ich euch allen bas rechte Muge ausfteche, und mache euch zu Schanden unter bem ganzen 3 Ifrael. *Da fprachen zu ihm bie Aelteften ju Jabes: Gib uns fieben Tage, bag mir Boten fenben in alle Grengen Ifraels; ift bann niemand, ber uns errette, fo wollen 4 wir zu bir binaus geben. "Da tamen bie Boten gen Gibea ju Saul, und rebeten foldes vor ben Obren bes Bolfs. Da bob alles Bolt feine Stimme auf und weinete. Und fiehe, ba tam Saul vom Felbe hinter ben Rinbern ber, und fprach: Bas ift bem Bolt, bag es weinet? Da erzählten fle ibm bie Sache ber Manner von Jabes. 6 Da gerieth ber Beift Gottes über ibn, als er folche Worte borete, und fein Born 7 ergrimmete febr. "Und nahm ein Baar Dofen und gerftudte fie, und fanbte in alle Grengen Ifraels burch bie Boten, und ließ fagen: Ber nicht ausziehet, Saul und Samuel nach, beg Rinbern Du man alfo thun. Da fiel bie Furcht bes Berrn auf bas Bolf, daß fie auszogen gleich als ein *Und man machte bie Beiniger Mann. Ordnung zu Bafet, und ber Rinber Ifrael waren brei hundert mal tausend Mann, und 9 ber Rinber Juba breißig taufenb. fie fagten ben Boten, die getommen waren: Alfo fagt ben Mannern zu Jabes in Gileab: Morgen foll euch Gulfe gefchehen, wenn bie Sonne beginnet beiß zu icheinen. Da bie Boten famen und verfunbigten bas ben Mannern ju Jabes, wurden fie 10 frob. "Und bie Danner Jabes fprachen: Morgen wollen wir zu euch binaus geben, bağ ihr uns thut alles, mas euch gefällt. 11 "Und bes andern Morgens ftellete Saul bas Bolf in brei Saufen, und tamen ins Lager um bie Morgenwache, und ichlugen bie Ammoniter, bis ber Tag beiß marb;

cum foedus, ut eruam omnium ve-Jor. 39,7. strum oculos dextros ponamque vos opprobrium in universo Israel. dixerunt ad eum seniores Jabes: Concede nobis septem dies, ut mittamus nuncios ad universos terminos Israel; et si non fuerit, qui desendat nos, egrediemur ad te. *Venerunt ergo 4 10,26.. nuncii in Gabaa Saulis, et locuti sunt 20,4.10. verba haec audiente populo, et levavit omnis populus vocem suam et flevit. Et ecce, Saul veniebat sequens 5 ing boves de agro, et ait: Quid habet populus, quod plorat? Et narraverunt ei verba virorum Jabes. Jud. 6.34. * Et insilivit Spiritus Domini in Saul, cum audisset verba haec, et iratus est furor ejus nimis. *Et assumens 7 utrumque bovem concidit in frusta, misitque in omnes terminos Israel per manum nunciorum, dicens: Quicumque non exierit et secutus fuerit 7,15. Saul et Samuel, sic fiet bobus ejus! Gen. 35,5. Invasit ergo timor Domini populum, Jud. 201, 1. et egressi sunt quasi vir unus. *Et 8

Naas Ammonites: In hoc feriam vohis-

Jud.1,4. recensuit eos in Bezech; fueruntque filiorum Israel trecenta millia, virorum autem Juda triginta millia. Et 9 dixerunt nunciis, qui venerant: Sic dicetis viris, qui sunt in Jabes Galaad:

Ex.16,21. Cras erit vobis salus, cum incaluerit sol. Venerunt ergo nuncii et annunciaverunt viris Jabes, qui laetati sunt et dixerunt: Mane exibimus 10

ad vos, et facietis nobis omne quod placuerit vobis. Et factum est, 11 cum dies crastinus venisset, consti
12,17, tuit Saul populum in tres patres, et ingressus est media castra in vigilia

Be.14,24 matutina, et percussit Ammon, usque dum incalesceret dies; reliqui autem

^{8.} U.L: Und machte.

vB: biefe Schande auf g. 3. lege. dW: einen Schimpf. 3. G. une Frift. B: Laf v. une ab. dW. vE: L. une.

^{4.} Gib. Canls.

^{5.} B. VE.A: bie Borte ber DR. dW: Rebe.

^{6.} vE: fam. B.dW.vE: entbrannte.

^{7.} dW.vE: ein Joch. A: beibe D. B.vE: Rinber. vE.A: zerschnitt (hieb) f. in Studen n. f. fie. dW: fanbte b. Stude. dW.vE: burch B. B: ben Dienst ber B. B.vE: hinter S. u. h. S. (her). B: foll also

^{4.} Al. *haec. 6. Al.: Dei.

gefchehen. vE: es eben fo gehen. dW.vE: bas (ein) Schreden Behovas. B: ein Schr. vom &.

^{8.} er mufterte fle.

^{9.} dW: Rettung werben. vB: follt ihr R. haben. A: werbet ihr S. h. B.dW.A: helß scheinet. vE: h. wirb. B.dW.vE: n. s. freneten fich. 11. vE: theilte. dW.A: brang(en) in b. L. B.vE:

^{11.} vE: theilte. dW.A: brang(en) in b. 2. B.vE: in ber DR. dW: gur Beit ber DR. ... bie gur heißen Cas geszeit.

Samuelis de munero a se gesto oratio.

διεσπάρησαν, καὶ ούχ ύπελείφθησαν έν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό.

12 Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαμυνήλ· Τίς ό εἰπών· Σαοὺλ 'οὐ' βασιλεύσει ἡμῶν; Παράδος τοὺς ἄνδρας, καὶ θανατώσομεν αὐτούς. 13 Καὶ εἶπε Σαούλ· Οὐκ ἀποθανεῖται οὐδεὶς ἐν τῷ ἡμέρα ταύτη, ὅτι σήμερον ἐποίησε κύριος σωτηρίαν ἐν Ἰσραήλ. 14 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν, λέγων· Δεῦτε, πορευθῶμεν εἰς Γάλγαλα καὶ ἐγκαινίσωμεν ἐκεῖ τὴν βασιλείαν. 15 Καὶ ἐπορεύθη πᾶς ὁ λαὸς εἰς Γάλγαλα, καὶ ἔροισε Σαμουὴλ ἐκεῖ τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγάλοις, καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ θυσίας εἰρηνικὰς ἐνώπιον κυρίου. Καὶ εὐφράνθη Σαμουὴλ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ὡςτε λίαν.

XII. Καὶ είπε Σαμουήλ πρός πάττα 'άτδρα' Ίσραήλ. Ίδου ήκουσα της φωνής υμών είς πάντα όσα είπατε μοι, καὶ έβασίλευσα εφ ύμας βασιλέα. 2 Καὶ τῦν ίδου ὁ βασιλεύς διαπορεύεται ένώπιον ύμῶν, κάγὼ γεγήρακα καὶ καθήσομαι, καὶ οἱ υίοί μου ίδου ἐν ὑμῶν κάγω ίδου διελήλυθα ένωπιον υμών έκ νεότητός μου και έως της ημέρας ταύτης. 3 Ιδού έγω, αποκρίθητε κατ' έμου ένωπιον κυρίου καὶ ἐνώπιον τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ, μόσχον τίνος ύμων είληφα; η όνον τίνος είληφα; η τίνα κατεδυνάστευσα υμών; η τίνα έξεπίασα ύμῶν; ἢ ἐκ γειρὸς τίνος είληφα ἐξίλασμα ἡ υπόδημα'; Αποκρίθητε κατ' έμου, και αποδώσω ύμιν. 4 Καὶ είπαν πρός Σαμουήλ' Ούκ ήδικησας ήμας, και ού κατεδυνάστευσας ήμᾶς, 'καὶ οὐκ ἔθλασας ήμᾶς', καὶ οὐκ είληφας έκ γειρός ούδενός ούδεν. 5 Καὶ είπε Σαμουήλ' πρός τον λαόν. Μάρτυς χύριος έν ύμεν, καὶ μάρτυς ὁ χριστὸς αὐτοῦ σήμερον ἐν ταύτη τῆ ἡμέρα, ὅτι οὐχ εὐρήκατε ἐν τῆ γειρί μου ουδέν. Και είπαν Μάρτυς.

6 Καὶ είπε Σαμουήλ προς τον λαόν, λέγων 'Μάρτυς' χύριος ο ποιήσας τον Μωϋσῆν χαὶ

12. AB: εἴπας ὅτι Σ. (e. FX). 14. AB * Δεῦτε († FX). 15. A¹B: ἐδυσεν (-αν Α²ΕΧ). AB: πᾶς 'Ισο. (e. ΕΓΧ). 1. B * ἀσδεα († AΕΓΧ). AB * τῆς († ΕΓΧ). 2. AΕΧ: καὶ ἐγὰ γ. B * με († AΕΓΧ). 3. AB * τὰ et (pr.) ὑμῶν († FΧ). ΑΧ * (alt.) ὑμῶν. B: ἐξεπέεσα (-ασα ΑΧ)... καὶ ὑπ. (ἢ ὑπ. ĀΓΧ; X † καὶ ἀπέκρυψα τὰς ὀφδαλμάς μὸ ἐν αὐτῷ). 4. ΑΓΧ * κ. ἐκ ἐδλ. ἡμᾶς. 5. ΑΒ Μοσῆν.

שָׁנַיִם יַחַד: שָׁנַיִם יַחַד: שָׁנַיִם יַחַד:

אַנְשָׁי יִשְּׂרָאֵל עַד-מָאָר: לְּפָרֵי יִשְּׂרָאֵל עַד-מָאָר: לְפָרֵי יִהְיָה וַיִּשְׁמֵח שָׁם שָׁאָּוּל וְכָלִי זְּבְּלְנָּל וַיִּוְבָּחוּ־שָׁם זְבָחִים שְׁאָּוּל וְכָלִי זִיְמְלָכוּ שָׁם אָת-שָׁאַוּל לִאִ-יוּמֵר אָלִיהָלְם לְכִי וְנַלְכָה הַנִּיִם עָשָׁהּיל הְנְחַבֵּשׁ אָלִיהָלְם לְכִי וְנַלְכָה הַנִּיְנִם עָשָׂהּיל הְנְחַבִּשׁ אָל־הָּלֶם לְכִי וְנַלְכָה הַנִּיְנִם הָבּּלְנָּל וּנְחַבִּשׁ אָלִיהָלְם לְכִי וְנַלְכָה הַנִּיְנִם עָשְׂהִילְהַל וּנְחַבִּשׁ אָלִיהָלְם לְכִי וְנַלְכָה הַנִּיְנִם עָשְׁהִיּלְּנָּל וּנְחַבִּשׁ אָלִיהָלְם לְכִי וְנַלְכָה הַנָּלְכָה הַנְּלָבְיה הָבּנְּנָל וּנְחַבִּשׁ אָלִי וְמְלָּה עָבְּיִם הַאָּבְר שָׁמִינּאַל מִי הְאָבָּים אָלִי וְנִיְלְבָה הָבְּיִם אָלִים אָלִים בְּיִּבְּלְבָה הַנְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּנָבְיִים הַנָּיִלְרָה בְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּנִבְייִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּבִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְייִים בְּיבִּיים בְּיִיבְּים בְּיִים בְּיבִיים בְּיִים בְּיבִיים בְּיבִּים בּיוּים בּיבּיים בְּיבְייִבְּים בְּיבִיים בְּיבְּיבְייִים בּיוּבְיים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּיבּים בְּיבְיבּיוּים בְּיבּיבְּים בְּיבְייִים בְּיבְייִים בְּיבִּים בְּיבִייִּים בְּיבִּיבְייִּים בְּיבְיבּיּים בְּיבִייִּים בְּיבּיוּים בְּיבְּיבְייִיםּים בְּיבִּיבְייִים בְּיבִּים בְּיבִייִים בְּיבְיבִּים בְּיבִּיבְיוּים בְּיבְיִ

ַנְיָאׁמֶר עֵד: נִיאָמֶר שְׁמִּרּאֵל אֶל־חָעֶם יְהֹוָה אֲשֶׁר עַשִּׂה אַת־משֵׁה וָאַת־אָהַלון וַאֲשֵׁר עַשִּׂה אַת־משֵׁה וָאַת־אָהַלון וַאֲשֵׁר

> יי. 14. אלשטרת קרת יי. 14. איי. ייאמרו סביר יי. 14. איי

^{*}ὁ († FX). B*(alt.) τῷ († ARFX). 6. A (cti. infra) : Μωσῆφ.

Sauls Milbe. Die Rechenschaft.

welche aber überblieben, wurden also gerftreuet, bag ihrer nicht zween mit einanber blieben.

12 Da sprach bas Bolt zu Samuel: Wer find fie, die da fagten: Sollte Saul über uns herrschen? Gebet fie ber, die Manner,

13 baß wir fie tobten. "Saul aber fprach: Es foll auf biefen Sag niemand fterben, benn ber herr hat heute Geil gegeben in

14 Ifrael. *Samuel sprach zum Bolk: Rommt, last uns gen Gilgal gehen und 15 bas Königreich baselbst erneuern. *Da ging alles Wolk gen Gilgal, und machten baselbst Saul zum Könige vor dem Herrn

dafeioft Saut zum Konige vor bem herrn zu Gilgal, und opferten Dankopfer vor bem herrn. Und Saul sammt allen Männern Ifraels freueten fich baselbst fast sehr.

XIII. Da fprach Samuel zum ganzen Ifrael: Siebe, ich habe eurer Stimme geborcht in allem, bas ihr mir gefagt habt, und habe 2 einen Ronig über euch gemacht. nun fiebe, ba giebet euer Ronig por euch ber. 3ch aber bin alt und grau geworben, und meine Sohne find bei euch, und ich bin por euch bergegangen von meiner Jugend 3 auf bis auf biefen Tag. "Siebe, bier bin ich! antwortet wiber mich vor bem Berrn und feinem Befalbten, ob ich jemanbes Dofen ober Efel genommen habe? ob ich jemand habe Bewalt ober Unrecht gethan? ob ich von jemanbes Band ein Befchent genommen babe und mir die Augen blenden laffen? fo will ichs euch wieber geben. 4 Sie fprachen: Du haft uns feine Bewalt noch Unrecht gethan, und von niemanbes 5 Sand etwas genommen. *Er fprach zu ibnen: Der Berr fei Beuge wiber euch, und fein Befalbter beutiges Tages, bag ihr nichts in meiner Sand gefunden habt. Sie fprachen: Ja, Beugen follen fie fein. Und Samuel fprach jum Bolf: 3a, ber Berr, ber Mofe und Aaron gemacht hat,

11. U.L: ihr. 14. U.L: ernenen. 15. A.A: gar febr.

dispersi sunt, ita ut non relinquerentur in eis duo pariter.

Et ait populus ad Samuelem: Quis 12

10,27 est iste qui dixit: Saul num regnabit
super nos? Date viros, et interficiemus eos. *Et ait Saul: Non occi-13

13,22. detur quisquam in die hac, quia ho
14,45. 25m. *Dixit autem Samuel ad populum: 14

23,10. *Dixit autem Samuel ad populum: 14

10,5. Venite et eamus in Galgala, et inno
12,1. ibi reggm Saul coram Domino in

ibi regem Saul coram Domino in Galgala, et immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino. Et laetatus est ibi Saul et cuncti viri Israel nimis.

Dixit autem Samuel ad uni8,22.7. versum Israel: Ecce, audivi vocem
10,34.1. vestram juxta omnia, quae locuti estis
ad me, et constitui super vos regem.
8,20. Et nunc rex graditur ante vos; ego 2

autem senui et incanui; porro filii

8,1. mei vobiscum sunt; itaque conversatus coram vobis ab adolescentia mea
usque ad hanc diem, *ecce, praesto
sum. Loquimini de me coram Do2,10. mino et coram Christo ejus, utrum
Sir.46,21.bovem cujusquam tulerim aut asinum;

si quempiam calumniatus sum, si

8,18,130ppressi aliquem, si de manu cujusDe.16,19 quam munus accepi; et contemnam
illud hodie restituamque vobis. Et 4
dixerunt: Non es calumniatus nos,
neque oppressisti, neque tulisti de
manu alicujus quidpiam. Dixitque 5
ad eos: Testis est Dominus adversum
vos, et testis Christus ejus in die hac,
quia non inveneritis in manu mea
quidpiam. Et dixerunt: Testis!

Et ait Samuel ad populum: Do- 6
Er-2,1000minus qui fecit Moysen et Aaron et

(vE: u. habe graues Baar!)

^{11.} bei einander. dW.vE.A: beifammen.

^{12.} B: Ber ifts, ber ba ...? vE: fprach. B: Ronig fein. vE: biefe Leute!

^{13.} B: ein O. bewiefen. dW: Rettung gethan. vE: an 3. G. geubt. A: gewirfet in 3.

^{14.} dW.vE.A: Ronigthum.

^{15.} gar febr.

^{1.} dW.vE.A: gefest.

^{2.} ba gebet ... einhergeg. dW.vE.A: ber Ronig.

^{3.} B.dW.vE:zenget. (A: Rebet von mir?) B.dW. vE: weffen D. (habe) ich gen. u. f. w. B: Unr. geth. ... unterbrücket ... eine Bergeltung ... baß ich meine A. vor ihm follte verborgen haben. dW: u. m. A. zugesthan feinethalben. vE: baburch m. A. geblenbet. (A: fo will ichs heute verachten u. ench w.)

^{5.} Beuge foll er f.

^{6.} A: beftellt. vEc eingefeget. dW: einfeste.

τον 'Ααρών καὶ ὁ άναγαγών τοὺς πατέρας ήμῶν ἐξ Αἰγύπτου. 7 Καὶ τῦν κατάστητε καὶ δικάσω ύμας ενώπιον κυρίου, καὶ άπαγγελώ υμίν πάσαν την δικαιοσύνην κυρίου ην έποίησεν εν ύμιν και εν τοις πατράσιν ύμων. 8'Ως είςηλθεν Ίακώβ 'καὶ οἱ υίοὶ αὐτοῦ' είς Αίγυπτον, 'καλ έταπείνωσεν αὐτούς Αίγυπτος', καὶ ἐβόησαν οἱ πατέρες ὑμῶν πρὸς κύριον, καὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν 'Ααρών, καὶ έξηγαγε τοὺς πατέρας ὑμῶν έξ Αίγύπτου, και κατφκισεν αύτους έν το τόπο τούτω. 9 Καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αύτων, και απέδοτο αύτους είς γείρας Σισάρα, αργιστρατήγου 'Ιαβίς βασιλέως' Ασώρ, καὶ εἰς γείρας άλλοφύλων καὶ εἰς γείρας βασιλέως Μωάβ, και επολέμησαν εν αυτοίς. 10 Και εβόησαν πρός κύριον καὶ Ελεγον 'Ημάρτομεν, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν κύριον καὶ εδουλεύσαμεν τοῖς Βααλίμ και τοις άλσεσιν. και νύν εξελού ήμας έκ γειρός των έγθρων ήμων, και δουλεύσομέν σοι. 11 Καὶ ἀπέστειλε κύριος τὸν Ίεροβάαλ καὶ τὸν Βαράκ καὶ τὸν Ίεφθά καὶ τὸν Σαμουήλ. καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ γειρὸς ἐγθρῶν ὑμῶν τῶν κυκλόθεν, καὶ κατωκείτε πεποιθότες. 12 Καὶ ίδετε ότι Νάας βασιλεύς υίων Αμμών ηλθεν έφ' ύμας, καὶ είπατε. Ούχι, άλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς Βασιλεύσει έφ' ήμων καὶ κύριος ὁ θεὸς ήμων βασιλεύς ύμῶν. 13 Καὶ νῦν ἰδού ὁ βασιλεύς, ον έξελεξασθε και ον ητήσασθε. Και ίδου δέδωκε κύριος έφ' ύμας βασιλέα. 14 οπως αν φοβησθε τὸν κύριον, καὶ δουλεύσητε αὐτῷ, και άκούσητε της φωνής αύτου, και μη ερίζητε τῷ στόματι κυρίου, καὶ ήτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεύς ὁ βασιλεύων ἐφ' ὑμᾶς ὀπίσω κυρίου πορευόμενοι. 15 Έαν δε μη ακούσητε της φωνής κυρίου, καὶ έρίσητε τῷ στόματι κυρίου, καὶ ἔσται χείο κυρίου ἐφ' ὑμᾶς 'καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα υμών. 16 Καὶ νῦν κατάστητε καὶ

6. Β* παὶ († ΑΕΓΧ). 7. Β: ᾶ (ἡν ΓΧ; ΑΧ: τὰς πάσας διπ. κυρ. ᾶς). 8. (Α¹†) Β (bis): ἡμῶν (ὑμ. Α²Χ)... ἐξήγαγον (-s ΑΕΓΧ). 9. Β: ἀρχιστρατήγω... ἐπολέμησεν (c. ΑΕΓΧ). 10. ΑΒ* τῶν († ΓΧ). 11. Β * κυριος († ΛΕΓΧ). ΑΒ (eti. infra): Ἰεφθάε (-ά?). Β: ἡμᾶς... ἡμᾶν (ὑμ. ΑΧ). 12. Β: ἡμᾶν (ὑμ. Α²Γ). ΑΕΧ * ὅτι. 13. Β*π. δν ἄτ. († [Α]ΕΓΧ). 14. ΑΒ: ἐὰν φοβηθῆτε ... ἐρίσητε ... ἐφ' ὑμᾶν (c. ΓΧ).

העלה את־אבותיכם מארץ מצרים: ז וְעַתַּה הָתְיַבָּבוּ וְאַשׁפְטַה אַתְּכֵם לפני עשה אתכם ואת־אבתיכם: ריוציאר וָאָת־שָׁמוּאֵל וַיַּצַל אָתְכֶם מִיַּד אִיבִיכֵם 12 מסביב ותשבר בטח: ותראו כי נחש 13 אֶלְהֵיכֵם עַלְפָּלֶם: וְצַתָּה הִנֵּה הַמֵּכֶךְ בתרתם אשר בקולו וכא תבר יהוה ומו בָּכֵם וּבַאַבתיכם:

ייאברן ק' .10. v.

^{7.} B: ftellet ench nun bar. (A: bleibet bier.) B. über allen ben gerechten Thaten? dW.vE: Bohlthasten. A: Erbarmungen.

und eure Bater aus Egyptenland geführet 7 bat. *So tretet nun ber, bag ich mit euch rechte vor bem Berrn, über aller Boblthat bes herrn, bie er an euch und euren Ba-8 tern gethan hat. * Als Jatob in Egypten gefommen war, ichrieen eure Bater ju bem Berrn, und er fanbte Mofen und Maron, bag fie eure Bater aus Egppten führeten, und fie an biefem Ort wohnen liegen. 9 Mber ba fle bes Berrn, ibres Gottes, vergagen, vertaufte er fie unter bie Bemalt Siffera, bes Bauptmanns ju Bagor, und unter bie Gewalt ber Philifter, und unter bie Gewalt bes Ronigs ber Moabiter, bie 10 ftritten wiber fie. *Und ichrieen aber gum Berrn, und fprachen: Wir haben gefunbiget, bag wir ben herrn verlaffen und Baalim und Aftharoth gebienet haben; nun aber errette uns von ber Sand unferer Reinbe. 11 fo wollen wir bir bienen. *Da fandte ber Berr Berub Baal, Beban, Jephthab und Samuel, und errettete euch von eurer Feinde Banben umber, und ließ euch ficher 12 wohnen. *Da ihr aber fahet, daß Rahas, ber Ronig ber Rinber Ammon, wiber euch tam, fpracht ihr zu mir: Richt bu, fonbern ein Ronig foll über uns herrichen, fo boch ber Berr, euer Bott, euer Ronig mar. 13 "Run, ba habt ihr euren Ronig, ben ihr ermablet und gebeten habt, benn fiebe, ber Berr bat einen Ronig über euch gefest. 14 "Berbet ihr nun ben Berrn fürchten unb ihm bienen und feiner Stimme gehorchen und bem Munde bes Gerrn nicht ungehorfam fein: fo werbet beibe ihr und euer Ronig, ber uber euch herrschet, bem Berrn, 15 eurem Bott, folgen. "Berbet ibr aber bes herrn Stimme nicht gehorchen, fonbern feinem Munbe ungehorfam fein: fo wirb bie Banb bes Berrn wiber euch und wiber 16 eure Bater fein. *Auch tretet nun ber,

10. A.A: fchrien abermal.

^{Bx.12-14} eduxit patres nostros de terra Aegypti! *Nunc ergo state, ut judicio 7 contendam adversum vos coram Domino de omnibus misericordiis Domini, quas fecit vobiscum et cum pa-Gen.46,6, tribus vestris: * quo modo Jacob Br. 2.22 ingressus est in Aegyptum, et clamaverunt patres vestri ad Dominum. Pa. 105.26 et misit Dominus Moysen et Aaron, et eduxit patres vestros de Aegypto, et collocavit eos in loco hoc. Oui 9 obliti sunt Domini Dei sui, et tradidit Jud.4,2. eos in manu Sisarae magistri militiae 4.1ss. Hasor et in manu Philisthinorum. Jud 10,7 et in manu regis Moab, et pugnaverunt adversum eos. Postea autem 10 Jud. clamaverunt ad Dominum et dixerunt; Peccavimus, quia dereliquimus Do-Jud. 2.12 minum et servivimus Baalim et Astaroth; nunc ergo erue nos de manu inimicorum nostrorum, et serviemus Jud. 6, 140 321(1), 3. 101. (2). 102. (2). 103. (2). 104. (3). 105. (4) Lov. 26,5. per circuitum, et habitastis confiden-11.1. ter. Videntes autem, quod Naas 12 (8,800 rex filiorum Ammon venisset adver-10,19. sum vos, dixistis mihi: Nequaquam! sed rex imperabit nobis: cum Domi-Jud. 8,22. nus Deus vester regnaret in vobis. * Nunc ergo praesto est rex vester, 13 quem elegistis et petiistis; ecce, dedit 13,11. vobis Dominus regem! Si timueritis 14 Dominum et servieritis ei et audie-Dt. 1,26. ritis vocem ejus et non exasperave-7,126. ritis os Domini: eritis et vos et rex, qui imperat vobis, sequentes Dominum Deum vestrum. Si autem non au- 15

6. S † (in f.) adest. 9. Al. † (p. mil.) regis. 11. Al. † (p. Bad.) et Barac (S † et Samson et B.). 15. S † (p. vos) sicut.

Rx. 9,3. Domini super vos et super patres

dieritis vocem Domini, sed exasperane.v,15. veritis sermones ejus: erit manus

vestres.

Sed et nunc state et 16

^{8.} dW: gaben euch Bohnung in biefem Laube.
9. Belbhauptm. von D. A: übergab. B.d W.vE.A: in (unter) bie Sanb. B: Beersfürften. dW: Geersoberften. vE.A: heeriührers.

^{10.} fle fchr. abermal.

^{11.} B.dW.A: bağ ihr f. wohnetet. vE: u. ihr w. f. 12. Rein, fonb. B.dW: ub, euch R. (ift).

Bolyglotten . Bibel. A. S. 2. 206 1. Abth.

^{13.} B.dW: Uub nun fiebe, ba ift ber R. vE: hier ift. vE.A: euch einen R. gegeben.

^{14.} B.dW.vE: wiberspenftig. dW: gegen bae Bort. vE: ben Ausspruch. A: erbittert ben Runb. (dW: u. folget sowohl ...?)

^{15.} dW: wie w. e. Dater?

^{16. (}Bgl. B. 7.)

ίδετε τὸ όῆμα τὸ μέγα τοῦτο, ὁ ὁ κύριος ποιήσει έν όφθαλμοῖς ύμῶν. 17 Οὐχὶ θερισμός πυρών σήμερον; έπικαλέσομαι τον χύριον, καὶ δώσει φωνάς καὶ ὑετόν, καὶ γυώτε και ίδετε, ότι ή κακία ύμων μεγάλη ην έποιήσατε ένώπιον κυρίου, αίτήσαντες έαυ-

τοῖς βασιλέα.

18 Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουήλ τὸν κύριον, καὶ ἔδωκε κύριος φωνάς καὶ ὑετὸν ἐν τῆ ἡμέρα έκείτη. Καὶ ἐφοβήθη πᾶς ὁ λαὸς τὸν κύριον σφόδρα καὶ τὸν Σαμουήλ. 19 Καὶ είπε πᾶς ό λαός ποὸς Σαμουήλ. Πρόςευξαι ύπερ των δούλων σου πρός κύριον θιόν σου, και ού μή αποθάνωμεν, ότι προςτεθείκαμεν πρός πάσας τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν κακίαν, αἰτήσαντες ἐαντοῖς βασιλέα.

. 20 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός τον λαόν Μή Φοβείσθε, έμες πεποώκατε πάσαν την κακίαν ταύτην, πλήν μή έκκλίνητε από δπισθεν κυρίου, και δουλεύσατε τῷ κυρίφ ἐν ὅλη τῆ καρδία ύμων. 21 Καλ μη παραβήτε όπίσω των μηθέν όντων, οι ού περανούσιν ούθέν, uai of ovu exelovrzai, ori ovoér eloi. 22 dióτι ούκ απώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ όνομα αύτοῦ τὸ μέγα, ὅτι ἐπικιῶς κύριος προςελάβετο ύμας έαυτο είς λαόν. 28 Καί ομοί μηδαμώς τοῦ άμαρτεψ τῷ πορίφ, ἀνιέναι του προςεύχεσθαι περί ήμως, και δουλεύσω τῷ κυρίω καὶ δηλώσω ύμὶς τὴν όδὸν τὴν άγαθην καλ την εύθεταν. 24 Πληκ φοβετοθε τον χύριος και δουλεύσατε αύχῷ έκ άληθεία και εν όλη καρδία ύμων, ότι ίδετε α έμεγάλυνε μεθ' ύμων. 25 Καὶ έὰν κακία κακο-ποιήσητε, καὶ ύμες καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν ἀπολεζαθε.

ΧΙΙΙ, Υίὸς ἐγιαντοῦ Σαούλ ἐν τῷ βασιλεύειν ανχόν, και δύο έτη εβασίλευσεν έν Ίσραήλ, Ακαί έξελέξατο έαυσο Σαούλ τρείς

הַבָּדִוֹל הַזָּה אֲשֶׁר יְהוֹיָה עּשָׁה לְעֵינֵיכֵם: 17 הַלָּוֹא קצַיר־חָשִּיםֹ הַיֹּוֹם אֵקרַאֹ אֵל־ יָהוָה וָיִתֵּן לְלִוֹת וּטָטֵר וּדְעָר וּרָאׁוּ בָּי־רָעַתָּכֶם רַבָּה אֲשֶׁר צַשִּׂיתָם בְּעֵינֵי יהוה לשאול לכם מלה:

ויַקרַא שִׁמוּאֵל אַל־יִהוֹיָה וַיְתַּן יָהוָת פַלָת וּמָטֵר בַּיִּוֹם תַּתְוּא וַיִּירַא כַליהַעָם מָאָר אַתיִהוַה וָאַתשִׁמוּאַל: 19 וַיָּאִמָרֹף כַלִיהַעָּם אָלִישִׁמוּאָל הָתְפַּבַּל יעבביה אַל־יִהוֹיַה אַלְהֵיה וָאל־-נמות פיינספנו עליפליחשאתינו רַלָּה לְשָׁאָל לַנוּ מַלֶּה:

וַיּאֹמֵר שָׁמוּאֵל אֵליתַעָם אַליתּירָאוּ אַהַם צַשִּׁיתָם אַת כָּל־הַרַעַה הַזָּאת אַה אַל־תּסוּרוּ בַאַחָרֵי יִהוַה וַעַבַּדְתַּם וג אַתריהוָה בְּכָל־לְבַבְבַם: וַלָא תַּסְוּרוּ התהו תחו הַמַּה: פֿי לא־ ישש יהוה את־עמו הואיכ 23 אַתַבַם לוֹ לַעַם:• גם אנכי חלילה מַחֲטָא לֵיהוָה מֵחֲדָל לִהִּתִפּּלַל בַּעַדְכֵם וְהִוֹרֵיתִי אָתְכָם בְּדֵרֶהְ הַשּוֹבַה אַר י יִראוּ ועבדתם אתו באמת פכל־לבקכם כי כח ראו אַת אָשָׁר־הָּנְדֵּל עָמָכַם: וְאָם־הָרֵעַ הרעו גם־אתם גם־מכככם תַּסְּפוּוּ

בושנה שאול בְּמַלְכוֹ וּשְׁתֵּי . 2 שָׁנִים מָלֵך עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיִּבְחַר־כֹוֹ

v. 22. 5"3

^{17.} B*τον († ARX). 18-έφ' έ. 14,9*A1. 18. A2B: έφοβηθησαν (-ήθη FX). 19. Α³Β: εἴπαν (-εν ΕΓΧ). 20. Α³Β: την πασαν ... *τῆ (c, FX). 21. Α³ΕΧ: α΄ ἐ περ.... *(alt.) of. 22. Β: Ότι (Δ. Α³ΓΧ). 23. Α³Β: δείξω (δηλ. FX). 25. Α²Β: προςτεθήσεσθε (ἀπολ. FX). — 1*Β († Α²FX; Α²X: έπὶ Ισο.). 2. Α²Β: έπλέγεται (έξελέξατο FX).

^{16.} dW: biefes gr. Bunber ... thut? vE: bie gr.

^{17.} vB.A: gu (3ch.) rufen. dW: ich rufe. B.A: (euch) Donner u. Regen geben. B: fo werbet ihr erten: nen u. f. dW.vE: bann erfennet u. (fcauet). A: u. ihr follt wiffen. B.vE: bag euer Uebel gr. fei (ift), bas

ihr ... A: ihr end ein gr. Ueb. gethau? dW: fehr ub.

geth. ... ju forbern. vE: verlangen. 18. dW.vE.A: fürcht. fich ... vor ...? 19. dW.vE.A: Bete ... ju allen u. Gunben noch b. Bofe. B.dW.A: hingugeth. vK: hingugefügt.

^{20.} dW.vE: (aber) w. nus u. von 3.

und fehet bas große Ding, bas ber Berr 17 vor euren Mugen thun wirb. *3ft nicht ist bie Beigenernbte? 3ch will aber ben herrn anrufen, bag er foll bonnern und regnen laffen, bag ibr inne werbet und feben follt bas große Uebel, bas ibr vor bes Berrn Augen gethan babt, bag ibr euch einen Ronig gebeten habt.

Und da Samuel ben herrn anrief, ließ ber Berr bonnern und regnen beffelben Tages. Da fürchtete bas gange Bolf febr

19 ben Berrn und Samuel, *und fbrachen alle gu Samuel: Bitte fur beine Rnechte ben Berrn, beinen Gott, bag wir nicht fterben, benn über alle unfere Sunbe baben wir auch bas Uebel gethan, bağ wir uns einen Ronig gebeten haben.

Samuel aber fprach jum Bolt: Fürchtet euch nicht; ihr habt zwar bas Uebel alles gethan, bod weichet nicht hinter bem Berrn ab, fonbern bienet bem Berrn von gangem

"Und weichet nicht bem Giteln 21 Bergen. nach; benn es nuget nicht, und tann nicht

22 erretten, weil es ein eitel Ding ift. *Aber ber Berr verlägt fein Bolt nicht, um feines großen Ramens willen, benn ber Berr bat angefangen, euch ihm felbft gum Bolt gu

23 machen. * Es fei aber auch ferne von mir, mich alfo an bem herrn zu verfündigen, dag ich follte ablaffen für euch zu beten und euch ju lehren ben guten und richtigen

24 Beg. *Fürchtet nur ben Gerrn und bienet ihm treulich von gangem Bergen, benn ihr habt gesehen, wie große Dinge er mit

25 euch thut. *Werbet ihr aber übel banbeln, fo werbet ihr und euer Ronig verloren fein.

XIII. Saul war ein Jahr Ronig gewesen, und ba er zwei Jahre über Ifrael regiert 2 hatte, * erwählte er ihm brei taufenb

2. A.A: erwählte er fich.

21. B: Ja w. u. ab! fouft werbet ihr ben eit. Din: gen nachgeben, die nichts u. u. n. err., benn f. find eitel. dW.vE: (Ja) w. n. vE: benn ben Richtigen wurdet ihr nachgeben. dW: ben R. nach [wenbet ihr ench]. dW.vE: bie n. helfen u. (n.) retten (fonnen).

22. benn es hat bem D. gefallen. dW.vE.A: mirb ... u. verlaffen. B: fahren laffen.

23. dW.vE.A: u. ich will euch vR: ben guten u. b. rechten 2B. B: fonbern ich w. euch weisen auf 24. benn febet, ... gethan bat. B.A: in (ber)

videte rem istam grandem, quam facturus est Dominus in conspectu vestro. *Numquid non messis tritici 17 est hodie? invocabo Dominum, et Pr. 16. i dabit voces et pluvias, et scietis et v.12. videbitis, quia grande malum feceritis vobis in conspectu Domini, petentes super vos regem.

Et clamavit Samuel ad Dominum, 18 et dedit Dominus voces et pluvias Ex.14,31 in illa die. Et timuit omnis popu-

lus nimis Dominum et Samuelem, et 19 dixit universus populus ad Samuelem:

7,5.8. Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum, ut non moriamur; addidimus enim universis peccatis nostris malum, ut peteremus nobis regem.

Dixit autem Samuel ad populum: 20 Nolite timere: vos fecistis universum 15.11. malum hoc, verumtamen nolite recedere a tergo Domini, sed servite Do-

mino in omni corde vestro. *Et no-21 29.21.27.elite declinare post vana, quae non gas, elite declinare post vana, quae non gas, elite gas, elite declinare post vana, quae non gas, elite gas,

quet Dominus populum saum propter Jos. 7,9... nomen suum magnum, quia juravit

Dominus facere vos sibi populum. *Absit autem a me hoc peccatum 23

.18. in Dominum, ut cessem orare pro 7,5.5; vobis, et docebo vos viam bonam et rectam. * Igitur timete Dominum 24

et servite ei in veritate et ex toto corde vestro; vidistis enim magnifica quae in vobis gesserit. Quod 25

Jos. 26,70 si perseveraveritis in malitia, et vos et rex vester pariter peribitis.

XIII. Filius unius anni erat Saul, cum 1 regnare coepisset, duobus autem annis regnavit super Israel. * Et elegit 2

23. 8: in Domino. 24. Al.* (alt.) et + (in f.) Dominus.

Bahrheit. B: bei euch. vE: mas er an euch Großes

geth. b. dW: wie groß ... geth. (A: unter ench?)
25. beibe ibr. B.vE: (fernerhin) Bofes thun.
dW: Benn ... bofe hanbelt. B.dW.A: umfommen. vE: ju Grunde geben.

1. B: Es war ein J. als S, war R. geworben, n. im zweiten J. regierte er über 3. A: bas zweite 3. (vE: Gin 3. w. S. alt, ale er R. wurte?? d.W .--- 3. alt war S.

2. B.dW.vE.A: Und es (ba) erm. (m) fich Saul.

20*

χιλιάδας ἀνδοῶν ἐκ τῶν ἀνδοῶν Ἰσοαήλ· καὶ ἡσαν μετὰ Σαοὺλ δις χίλιοι ἐν Μαχμὰς καὶ ἐν τῷ ὅρει Βαιθήλ, καὶ χίλιοι ἦσαν μετὰ Ἰωνάσαν ἐν Γαβαὰ τοῦ Βενιαμίν, καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἐξαπέστειλεν ἔκαστον εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. ³ Καὶ ἐπάταξεν Ἰωνάθαν τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων τὸ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ ἡκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ Σαοὺλ ἐσάλπισε σάλπιγγι εἰς πᾶσαν τὴν γῆν, λέγων· * ἸΗθετήκασιν οἱ δοῦλοι. * Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἥκουσε λεγόντων· * Ότι πέπαικε Σαοὺλ τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλοις, καὶ ἀνέβησαν ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. Καὶ ἀνέβησαν ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὀπίσω Σαοὺλ εἰς Γάλγαλα.

5 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συτάγοτται εἰς πόλεμον πρὸς τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀνάβαίνουσι ἐπὶ Ἰσραήλ τριάκοντα χιλιάδες ἁρμάτων καὶ ξὲ χιλιάδες ἱππέων καὶ λὲς χιλιάδες ἱππέων καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χείλος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει. Καὶ ἀναβαίνουσι καὶ παρεμβάλλουσιν ἐν Μαχμὰς ἐξ ἐναντίας Βαιθάθεν κατὰ τότου. 6 Καὶ ἀτὴρ Ἰσραήλ είδεν, ὅτι ἐκθλίβοτται, καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαίοις καὶ ἐν ταῖς μάνδραις καὶ ἐν ταῖς πέτραις καὶ ἐν τοῖς βόθροις καὶ ἐν τοῖς λάκκοις. 7 Καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν τῆν Γὰδ καὶ Γαλαάδ· καὶ Σαοὺλ ἔτι ἦν ἐν Γαλγάλοις, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔξέστησαν ὁπίσω αὐτοῦ.

8 Καὶ διέλειπεν έπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίφ ώς είπε Σαμουήλ, καὶ οὐ παρεγένετο Σαμουήλ εἰς Γάλγαλα, καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ὰπ αὐτοῦ. 9 Καὶ είπε Σαούλ Προςαγάγετε ὅπως ποιήσω ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς. Καὶ ἀνήνεγκε τὴν ὁλοκαύτωσιν.

10 Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσεν ἀναφέρων τὴν ὁλοκαύτωσεν, καὶ Σαμουὴλ παραγίνεται, καὶ ἔξῆλθε Σαοὺλ εἰς ἀπάντησεν αὐτῷ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτόν. 11 Καὶ εἰπε Σαμουήλ Τί ἐποίησας; Καὶ εἰπε Σαοὺλ Ὁτι εἰδον ὡς διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ ἐμοῦ, καὶ σὸ οὐ παρ-

הַּבְּאָת אַהְּגָל הַפְּלְפָּלְ
 הַבָּאָת וֹשְּׂנְלְּ הַבְּּלְפָּלְ
 הַבָּאָת וֹשְּׂנִלְ הַפְּלְשָׁעִים וֹיִּצְּבֹּלֹנְ
 הַבְּאָת וֹשְּׁלְעֵל פַפְלְשָׁעִם וֹהָאַנְל לֵאמָר וִשְׁמְעִּלְ
 הַבְּלְנִים: וֹכֹלְבִישִׁלְעֻׁלְ לֵאמָר וִשְׁמְעִּלְ
 הַבְּלְנִים: וְבָּלְרִם: בְּלִבְּיִלְ שֵׁלְעַתְּ וִשְׁלְעַלְּ וֹבְעַר וִשְׁמִעִּלְ
 בְּנִלְנִוֹן אַע וֹבְּבִרב פְּלְשְׁעִים וְשָׁאִנְל שִׁלְּעַלְ
 בְּנִילְן אָע וֹבְּבִרב פְּלְשְׁעִים וְשָׁאַנִּלְ שִּׁלְשִׁים וְנִילָּוֹן בִּנִלְעוֹ שִּלְשִׁים בְּנִלְשְׁעִּים וְשָׁלְשָׁע וֹבְּעָר וֹבְּיִלְם בְּנִלְבְּעָת וֹבְּעָר וֹבְּיִלְם בְּנִלְבְּעָת וֹבְּעָר וֹבְּעִּלְם בְּנִלְשְׁתִּים וְנִישְׁלְשִׁלְּעִים וֹבְּעָבְעֵּע וֹבְּבְּעַת בְּנִיבְם עִנִישְׁרָאֵל וְבָּלְשָׁת וְצְלְפִים עִיִּשְׁרָאֵל וֹבְּלְשָׁת וְצְלְפִים עִיִּשְׁרָאֵל וֹבְּלְשָׁת וְצְלְפִים עִיִּשְׁרָאֵל וֹבְּעָבְעֵּע וֹבְּעָר בִּבְּעָת בְּעִבְּעִם בְּעִבְּעָשׁ וֹבְּבְעָּת וֹבְּבְּעַר בְּעִבְּעָם בְּעִבְּעִם עִיִּשְׁרָאֵל וֹבְּלְשָׁת וְצְלְפִים עִיִּשְׁרָאֵב עִיִּשְׁרָשֵׁל וַיְיִבְּעָם בְּעִבְּעִים עִיִּשְׁרָב בְּעַבְעָשׁ וּבְּבְּעָם בְּעִבְּעִב עִיִּשְׁרָב בְּעִבְּעִם בְּעִבְּעָם בְּעִבְּעִבּעוֹ וַיְיִבְּוֹוֹ בְּעַבְּעִב עִיבְּעִבּעוֹם בְּעִבְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִם בְּעִבְּעִב בִּיִבְּעִבּעוֹ בִּיבְּעִב בְּיִבְּעִים בְּעִבְּעִבּים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים וֹיִיבְּעִיבּעוֹי וַיְיִבְּיִיוֹיוֹי בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִבּעוֹים בְּעִבְּעִבְּעוֹב בְּעִבְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִבְּעוֹים בְּעִבְּעִבְּעוֹיוֹיוֹיוֹיוֹיוֹי בְּעִבְּעוֹם בְּעִבְּעִבְּבְּעִבְּעוֹים בְּעִבְּעִבְּעוֹב בְּעִבְּעִבְּעוֹים בְּעִבְּעוֹבְיוֹבְיוֹיוֹיוֹיוֹיוֹיוֹים בְּעִבְּעוֹבְיבְּים בְּעִבְּעוֹים בְּיִבְּבְּיִבְּעוֹיבְּיִיבְּיוֹים בְּיִבְּעוֹים בְּיִבְּעוֹבְּיים בְּיִבְּיבְיוֹים בְּיִבְּעְבְּעוֹים בְּיִבְּיבְּיבְּיוֹים בְּיִבְּיוֹים בְּיוֹים בְּעִבְּיבְּיבְּעִים בְּיִיבְּיִים בְּיִבְּיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיבְּיִים בְּיִיבְּיוֹים בְּיִבְּעִיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְּיבְים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּעְיבְּבְּיבְיוֹיבְיבְּבְּעְבְי

וּפַלְשָׁתִּים נַאָּסְפִוּ לְהַלְּחֵם עִם־ יַשְּׂרָאֵל שָׁלשׁים אֵלַתְּ רַבַבֹּ וְשִׁשֵׁת אַלַפִּים פַּרָשִׁים וָעָّם כַּחָוֹל אַשֶׁר עַל־-שפתרהים לרב ויצלו ויחנו במכמש 6 קדמת בית־אַון: וְאִישׁ יְשִׂרָאַל רָאוּוֹ נגם העם ויתחבאו הַנָּם בַּמִּעָרָוֹת וּבַחֲוַחִים וּבַסְּלָעִים ? וּבַבּרְחֵים וּבַבּרות: בד עודפר בַבּּלְבָּל וְכַל־תָּעֵם חַרְדָר אָחַרֵיו: וַיָּיהֶל י שָׁבְעַת יַמִּים לַמּוֹעֵד אֲשֵׁר שמראל ולא־בא שמראל הגלגל ויפץ • העם מעליו: ויאמר שארל הבשר אלי העלה והשלמים ויעל העלה: ויתי ככלתו להצלות העלה והנה ריצא שארכ וו לברכו: ויאמר שמואל מה עשית

ירותל ס' .8. v. ני דגרשת אתרי 'v. 11. v. 11.

^{3,} bie woften ber wh. fo ju G. ftanben. B.A: Ber fagung. dW: Aufftellung. vE: Grenzwache.

^{4.} Poften gefchl., n. J. ift fintend worden ... bas B. lief jufammen. dW: flintet. vE: ift in üblem Gerruche. dW.vE: bei b. Bh. B.dW.vE: wurde jufams men berufen (ger.).

Mann aus Ifrael. 3mei taufenb maren mit Saul ju Michmas und auf bem Bebirge Beth El, und ein taufend mit Jonathan ju Bibea Benjamin, bas andere Bolf aber ließ er geben, einen jeglichen in feine 3 Butte. *3onathan aber fclug bie Bhilifter in ihrem Lager, bas zu Gibea war; bas tam por bie Philifter. Und Saul ließ bie Bofaune blafen im gangen Lanbe, und 4 fagen: Das laft bie Bebraer boren. *Und ganz Ifrael borete fagen: Saul hat ber Bbilifter Lager geschlagen, benn Ifrael ftant vor ben Philiftern. Und alles Bolf forie Saul nach gen Bilgal.

5 Da versammleten fich bie Bhilifter gu ftreiten mit Ifrael, breißig taufenb Bagen, feche taufend Reuter, und fonft Bolt, fo viel wie Sand am Ranbe bes Meers, und jogen berauf und lagerten fich ju Dichmas, 6 gegen Morgen vor Beth Aven. *Da bas faben die Manner Ifrael, bag fie in Rothen waren (benn bem Bolf war bange), vertrochen fie fich in bie Boblen und Rlufte und Relfen und Loder und Gruben. 7 Die Bebraer aber gingen über ben Jorban ins ganb Gab und Gileab. aber war noch zu Gilgal, und alles Bolt ward hinter ibm jag.

Da harrete er fieben Tage auf bie Beit von Samuel bestimmt. Und ba Samuel nicht fam gen Gilgal, gerftreuete fich bas 9 Bolf von ihm. *Da fprach Saul: Bringet mir her Brandopfer und Dantopfer. Und er opferte Branbopfer.

Als er aber bas Branbopfer vollenbet hatte, fiebe, ba tam Samuel. Da ging Saul hinaus ihm entgegen, ihn zu fegnen.

11 * Samuel aber fprach: Bas baft bu gemacht? Saul antwortete: 3ch fabe, bag bas Bolf fich von mir gerftreuete, und bu fameft

sibi Saul tria millia de Israel; et 14.5. erant cum Saul duo millia in Machmas et in monte Bethel, mille autem cum v.16. Jonatha in Gabaa Benjamin. Porro 19.14. caeterum populum remisit unum-* Et 3 quemque in tabernacula sua. percussit Jonathas stationem Philisthi-10,5. norum, quae erat in Gabaa. Quod cum Jud. 3, 27, audissent Philisthiim, Saul cecinit buccina in omni terra, dicens: Audiant Hebraei! *Et universus Israel audivit 4 hujuscemodi famam: Percussit Saul

stationem Philisthinorum et erexit se Gea. Israel adversus Philisthiim. vit ergo populus post Saul in Galgala. Et Philisthiim congregati sunt ad 5

praeliandum contra Israel, triginta millia curruum et sex millia equitum. Jud. 7, 12, et reliquum vulgus sicut arena quae Jeani ja est in littore maris plurima. Et ascendentes castrametati sunt in

w.s..ti; Machmas ad orientem Bethaven. in arcto positos (afflictus enim erat Jal.6.2. populus), absconderunt se in spelun-

cis et in abditis, in petris quoque et in antris et in cisternis. * Hebraei 7 autem transierunt Jordanem in terram 11,146. Gad et Galaad. Cumque adhuc esset Saul in Galgala, universus populus

perterritus est, qui sequebatur eum. Et expectavit septem diebus juxta, 8 placitum Samuelis, et non venit Samuel in Galgala, dilapsusque est populus ab eo. Ait ergo Saul: 9 Afferte mihi holocaustum et pacifica: et obtulit holocaustum.

Cumque complesset offerens holo- 10 caustum, ecce, Samuel veniebat, et (15,13, egressus est Saul obviam ei, ut salutaret eum. *Locutusque est ad eum 11 Samuel: Ouid fecisti Respondit Saul: Quia vidi, quod populus dilaberetur

^{5.} dW.vE: am Ufer ... an Menge.

^{6.} n. Gebafche u. B. n. Burgen. dW.vE: in Roth. A: in ber Enge feien. B.vE: bas B. murbe (mar) gebrangt. dW.A: war bebr. dW: verfroch f. bae B. B.vB: verftedte. A: verbargen f. fic. B: Beden, dW.vE: Dorn(ge)bufche. A: Rlaften n. heimlichen Orten! B: Felfen ... Feftungen. dW.vE: (Feles

^{4.} Al.: autem (pro ergo). 7. Al. * (pr.) in. 8. Al.: pactum.

flufte) ... Tharme. A: Belfen ... Soblen ... Cifternen. 7. dW: U. es gingen &. B: gitterteh. ihm. dW.vE: folgte ihm gitternb. A: erichraf a. D. bas ihm folgte? 9. B.dW: bas Br. u. bie D. vE: bie Br.s u. D.

^{10.} dW.vE.A: ju grußen.

^{11.} B.dW.vE.A: gethan. B.A: Beilich fabe. dW. vB: Da ich.

XIII.

Sauli et Jonathanis res contra Philisthacos gestac.

εγένου έν τῷ * μαυτυρίω τῶν ἡμερῶν ὡς διέταξας, και οι άλλοφυλοι συνήχθησαν είς Μαχμάς, 12 και είπα. Νύν καταβήσονται οι άλλόφυλοι πρός με είς Γάλγαλα, καὶ τοῦ προςώπου κυρίου ούκ έδεή θην, καὶ ένεκρατευσάμην καὶ άνήνεγκα την όλοκαύτωσιν. 13 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Μεματαίωταί σοι, ότι οὐκ ἐφύλαξας την έντολην μου, ην ένετείλατό σοι χύριος, ώς ήτοίμασεν αν χύριος την βασιλείαν σου έως αλώνος έπλ Ίσραήλ. 14 Καὶ νῦν ή βασιλεία σου ού στήσεται, καὶ ζητήσει κύριος έαυτφ ανθρωπον κατά την καρδίαν αύτου, και έντελείται κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αύτου, ότι ούκ εφύλαξας όσα ενετείλατό σοι ό κύριος. 15 Καὶ ἀνέστη Σαμουήλ, καὶ ἀπῆλθεν έχ Γαλγάλων 'είς όδον αύτου, και το κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω Σαούλ εἰς απάντησιν όπίσω του λαού του πολεμιστου, αυτών παραγενομένων έκ Γαλγάλων είς Γαβαά Βενιαμίν, και έπεσκέψατο Σαούλ τον λαόν τον

εύρεθέντα μετ αὐτοῦ ὡς έξακοσίους ἄνδρας.
16 Καὶ Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἰὸς αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εύρεθέντες μετ' αὐτοῦ ἐκάθισαν έν Γαβαά Βενιαμίν, και οι άλλόφυλοι παρεμβεβλήχεισαν έν Μαγμάς. 17 Και έξηλθε δια-Φιτείρων έξ άγρου άλλοφύλων έν τρισίν άρχαῖς. ή ἀρχὴ ή μία ἐπιβλέπουσα εἰς ὁδὸν Γοφερὰ έπὶ γῆν Σωγάλ, 18 καὶ ή ἀρχὴ ἡ μία ἐπιβλέπουσα είς όδον Βαιθωρων, και ή άρχη ή μία επιβλέπουσα είς όδον Γαβελ την είςκυπτουσαν έπὶ Γαὶ την Σαβαίν την έρημον. 19 Καὶ τέκτων σιδήρου ούχ εύρίσκετο έν πάση τη γη Ισραήλ. ότι είπον οι αλλόφυλοι. Μήποτε ποιήσωσιν οι Εβραίοι δομφαίαν καί δόρυ. 20 Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραήλ εἰς γῆν αλλοφύλων, χαλκεύειν έκαστος το θεριστήριον αύτου και το σκεύος αύτου και έκαστος την άξίνην αύτου και το δρέπανον αύτου.

11. A²B: ὡς διετάξω ἐν τῷ μ. τ. ἡμ. 12. A²B † (a. χυρ.) τῷ. 13. A²B † (p. ὡς) νὸν ... * ἀν ... ἐκὶ 'I. ἔ. αἰ. 14. A²B † (p. στ.) σοι ..., * ὁ. 15. A²B * εἰς ὁδ. αὐτᾶ. 16. A*B * (pr.) δ... μ. αὐτῶν ... † (p. B.) καὶ ἔκλαιον. 17. A*B * ἐν et εἰς. 18. A*B: Γαβαὲ. Β: Σαβὶμ ... *τὴν ἰο.. 19. A*B * τῷ ... Μὴπ. 20. Β: Θέοιστρον.

12. A: gefühnet. dW: noch nicht au Jeh. gefiebet. vE: angefl. (B: Und ba ich mich enthalten, opferte ich enblich ... ? A: Da brachte ich, burch b. Roth ge-

13. jest batte er. dW.vE.A: thoricht (gehanbelt). B: bewahret. dW: beobachtet. vE: befolget. dW.A: b. Ronigthum. vE. Berrichaft ... befestiget ewiglich. A: bereitet jest icon ... ? B.dW: (bis) in Emigfeit. 14. (A: furberbin nimmermehr auferfiehen?!)

מַעַלֵּי וָאַתַּה לָאִדבָאהַ לְמוֹעֵד הַיַּמִים 12 וּפָלָשָׁתֵּים נַאָּסְפַים מכמש: ואמר עתה ירדף פלשתים אלי הגלגל ופני יהוה לא חליתי ואתאפק ואעלה שמואל אל-שאול נסכלת לא שמרת את-מצות יהוה אַלֹהַיה אַשַׁר בַּוֹּה כֵּי עַתַּה הַכִּין יְהוָה אַת־מַמְלַכִתְהַ אֵל־יִשֹּׁרָאֵל עַד־עוֹלַם: 14 וַעַתַּה מַמִּלַכְתָּהְ לָאֹ־תָקִים בָּקֵשׁ יִהוָה לו איש פּלְבָבוֹ וַיְצַוֹּחוּ יְהוֹה לְנֵגיוֹ עַל־עַמוֹ בָּי לָא שָׁמַׂרָתִּ אֵת אַשֶּׁר־צִּוְהָ שי יהוָה: וַיַּקם שִׁמוּאֵל וַיַּעַל מַן־הַבּּלְבַּל בָּבְעַת בִּנִימָן וַיִּפְּלָד שָׁאוּל אֵת־הַעַם הנמצאים עמו כשש מאות איש:

ושאול ויונתו בנו והעם הנמצא עפום ושבים בגבע בונמו ופלשתים 17 חַנָּר בִמְכַמְשׁ: וַיַּצֵא הַמַּשְׁחַית מִמַּחַנֵה פַלְשָׁתֵּים שָׁלשה רָאשׁים הַרֹאשׁ אחד יִפְנֵה אֶל־דֵּרֶךְ עָפָרֵה אַל־אַרֵע שׁוּעַל : 18 וַהַרָאשׁ אָחַדֹּ יִפְּנָה הַרֶּךְ בֵּית חֹרְוֹן הַנְּשָׁקַף עַל־בֵּי הַצָּבֹעֵים הַפְּּדְבֵּרָה: בּי־אַמְרָ פָּלְשָׁתִּים פֵּן יַצַשִּׁוּ הַעָבַרִּים וירדו ככיישראל הַפָּלִשְׁתִּים לָלָטוֹשׁ אִישׁ אַתּימֵחָרֶשְׁתִּוֹ יאָראָתוֹ וְאָתיקַרְיָּפֹוֹ וְאֵת בַּיְדְרַשָּׁתוֹי

v. 19. 'p' אמרו

dW: einen anbern D. nach f. Sinne gefucht. B.vE:

ausges. dW.vE: ihn geordnet jum &.
15. B.dW.vE.A: muflerte. dW: fich bei ihm befand. vE.A: (noch) ... fanb. B: eingefunden hatte.

16. ju Gibea Benj. dW.vE: lagen. 17. B: bie verheerenden Rotten zogen aus ... in brei &. dW: es ging ein Berheerungejug ans vom ...

vEr es jogen bie Berheerer.

18. nach ber Grenze, bie ba I. dW.vE: nach bem

nicht au bestimmter Beit, und Die Bbilifter 12 maren versammlet zu Dichmas. fprach ich: Mun werben bie Bbilifter au mir berab tommen gen Bilgal, und ich babe bas Angeficht bes herrn nicht erbeten; ba wagte iche und opferte Branbopfer. 13 "Samuel aber fprach ju Saul: Du haft thorlich gethan, und nicht gehalten bes herrn, beines Bottes, Bebot, bas er bir geboten bat; benn er batte bein Reich be-14 ftatiget über Afrael für und für. * Aber nun wird bein Reich nicht besteben. Der Bert bat ibm einen Mann ersucht nach feinem Bergen, bem bat ber Berr geboten, Barft gu fein aber fein Bolt, benn bu baft 15 bes Beren Gebot nicht gehalten. Samuel machte fich auf, und ging von Gilgal gen Gibea Benjamin. Aber Saul zählete bas Bolk, bas bei ihm war, bei feche bunbert Mann.

16 Saul aber und fein Sohn Jonathan, und bas Bolt, bas bei ibm mar, blieben auf bem Sugel Benjamin. Die Philifter aber batten fich gelagert ju Dichmas. 17 Und aus bem Lager ber Philifter gogen brei Saufen, bas Lanb ju verheeren. Giner manbte fich auf die Strafe gen Ophra 18 ins Land Gual, *ber anbere manbte fich auf bie Strafe Beth horon, ber britte manbte fic auf bie Strafe, Die ba langet an bas Thal Beboim, an ber 19 Bufte. *Es warb aber tein Schmib im aangen ganbe Ifrael erfunben, benn bie Philifter gebachten, bie Bebraer möchten 20 Schwert und Spieg machen. "Und mußte gang Ifrael binab gieben gu ben Bbiliftern, wenn jemand batte eine Bflugfchar, Saue, Beil ober Senfe gu icarfen.

tos dies, porro Philisthiim congregati v.5.2. fuerant in Machmas, * dixi: Nunc 12 descendent Philisthiim ad me in Galgala, et faciem Domini non placavi. Necessitate compulsus obtali-holo-Loy. Necessitate companion.

17,100. caustum. Dixitque Samuel ad Saul: 13 Stulte egisti, nec custodisti mandata 15,22. Domini Dei tui, quae praecepit tibi. Quod si non fecisses, jam nunc praeparasset Dominus regnum tuum super Israel in sempiternum. Sed negua- 14 quam regnum tuum ultra consurget; quaesivit Dominus sibi virum juxta cor suum, et praecepit ei Dominus, ut esset dux super populum suum. eo quod non servaveris quae praecepit Dominus. *Surrexit autem Sa- 15 v.2.. muel et ascendit de Galgalis in Gabaa Benjamin. Et reliqui populi ascenderunt post Saul obviam populo, qui expugnabant eos venientes de Galgala in Gabaa, in colle Benjamin. Et recensuit Saul populum, qui inventi suerant cum eo, quasi sexcentos viros. Et Saul et Jonathas filius ejus 16 populusque, qui inventus fuerat cum eis, erat in Gabaa Benjamin; porro Philisthiim consederant in Machmas. *Et egressi sunt ad praedandum de 17 11.11 castris Philisthinorum tres cunei. Unus cuneus pergebat contra viam 16,23. Ephra ad terram Sual; * porro alius 18 ingrediebatur per viam Bethhoron; Neh: termini imminentis valli Seboim contra desertum. Porro faber ferra- 19 (Jud. 5, 6 rius non inveniebatur in omni terra Caverant enim Philisthiim, Israel. ne forte facerent Hebraei gladium aut lanceam. Descendebat ergo 20 omnis Israel ad Philisthiim, ut ex-

a me, et tu non veneras juxta placi-

15. Al. "Et-Benjamin. 17. Al.: praeliandum et: Ephraim et: Saul. 18. 8† (p. term.) In terra Sabaa. 20. Al. † (p. secur.) et tridentem.

acueret unusquisque vomerem suum

et ligonem et securim et sarculum.

baf Einer seine ... fc, liefe. vE: wenn Jem. ... wollte ich, laffen. A: auf baß ein Zegl. fich schrete. B: Pfl. ... Spate ... Axt ... Sade. dW.vE.A: Sade (hane) ... Beil ... Spaten.

^{11.} A.A: gur beftimmten. 14. A.A: Berr bat fic.

⁽gegen bas) Th. 3. hinfiehet. B: über ... hinansf. 19. dW.vE.A: war ... zu finden. B: anzutreffen: B.vE: fprachen: Daß (fich) nicht (etwa) die ... machen. 20. oder Gichel. dW: nm ein Jegl. ... zu fich. B:

XIII.

Nauli et Jonathanis res contra Phillethaces gestac.

21 * Καὶ ἦν ὁ τρυγητὸς ἔτοιμος τοῦ θερίζειν, τὰ δὲ σκεύη ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα, καὶ τῆ ἀξίτη καὶ τῷ δρεπάνφ ὑπόστασις ἦν ἡ αὐτή.

22 Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου 'Μαχμάς', καὶ οὐχ εὐρέθη ἰρμφαία καὶ δόρυ ἐν χειρὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν, καὶ εὐρέθη τῷ Σαοὺλ καὶ τῷ Ἰωνάθαν υἰῷ αὐτοῦ.

23 Καὶ ἔξῆλθεν ἔξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν Μαχμάς.

ΧΙΥ. Καὶ γίνεται ἡμέρα, καὶ είπεν Ιωνάθαν υίος Σαούλ τῷ παιδαρίω τῷ αίροντι τὰ σκεύη αύτου. Δεύρο και διαβώμεν είς την υπόστασιν των αγγοφήγων των έν τω πέραν έκείνω. και τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλε. 2 Καὶ Σαοὺλ έκάθητο έπ' ακρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥοὰν την εν Μαγδών, και ο λαός ο μετ' αύτου ώς έξακόσιοι άνδρες. 3 Καὶ Αγιὰ νίὸς Αγιτώβ άδελφου Ίωχαβήδ υίου Φινεές υίου Ήλι ίερευς τοῦ θεοῦ ἐν Σιλώ αίρων Ἐφούδ. Καὶ ὁ λαὸς ούκ ήδει ότι πεπόρευται Ιωνάθαν. ανα μέσον της διαβάσεως, ου έζητει Ιωνάθαν διαβήναι είς την υπόστασιν τών άλλοφύλων, καὶ όδοὺς πέτρας ην έκ τούτου καὶ όδοὺς πέτρας έκ τούτου . ὅνομα τῷ ένὶ Βωσής, καὶ όνομα τω άλλω Σένα. 5 Το ακροτήριον το εν από βορρά εχόμενον Μαγμάς, και το άκροτήριον τὸ άλλο ἀπὸ νότου εχόμενον Γαβαά. 6 Καὶ είπεν Ιωνάθαν πρός το παιδάριον το αίρον τὰ σκεύη αύτοῦ. Δεύρο καὶ διαβώμεν είς την υπόστασιν των απεριτμήτων τουτων, είπως ποιήσει τι χύριος ήμιν ότι ούκ έστι τῷ χυρίφ συνεγόμενον σώζειν ἐν πολλοῖς ἢ έν όλίγοις. ⁷ Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ αίρων τὰ σκεύη αύτοῦ· Ποίει πᾶν ο αν ή καρδία σου έκκλίση ιδού έγω μετά σοῦ είμί, ώς ή καρδία σου καρδία μου. 8 Καὶ είπεν Ἰωνάθαν

בּלִשְׁהָּים אַל-מעבר מכִמִשׁ: יְלְאֵאִּיל יּלְיִיִּנְתָּן בְּנְוֹ: וַיִּצֵאׁ מַצַּב יְלְאַלִּי נִמְצָׁא חֶרֶב וְחֲנִיתׁ בְּיִם מִלְּחָמֶת יְלָא נִמְצָׁא חֶרֶב וְחֲנִיתׁ בְּיִם מִלְחָמֶת יְלָא נִמְצָׁא חֶרֶב וְחֲנִיתׁ בְּיִם מִלְחָמֶת יְלָא נִמְצָׁא חֶרֶב וְחֲנִיתׁ בְּיִוֹם מִלְחָמֶת יְלָאֵתִּים וְלִשְׁאִיּל וְאֶת־יִיוֹנְתָּתְן וּלְהַבּּלְרָהְמֶּם בְּלְשָׁהִּים אַל-מעבר מכִמְשׁ:

ווָהִי הַיּוֹם וַיֹּאמֵר וְוֹנְתָן בַּן־ XIV. שארל אל-הַנַּער כשא וָנַעָבַרָה אָל-מצב פַּלשׁמִים אִשׁר 2 מַעַבֶּר הַלַּז וּלָאַבִיוּ לָא הַנִּיד: וְשַׁאוּל יושב בקצה הגבלה תחת הרפון אַשֶּׁר בָּמִגְרָוֹן וָהֻעָם אַשֶּׁר עַמּוֹ כְּשֵׁשׁ 3 בַאוֹת אַישׁ: וַאַחִיַה בַן־אַחַמֿוּב אַתִּי כַבַּוֹד וּ בּּוֹבַפּּינְיָוֹס בּּוֹבּגַיִּי יחוח בשלה נשא אפוד והעם לא אַטָר בָּקַשׁ יִוֹנַתְוֹ פָּלְשָׁתִּּים שַׁן־הַפֶּלֵע מַהַעָּבֵר ושורהפלע בהעבר בונה ושם האחד ח בוצץ ושם האחר סנה: השו האחר מַצוּק מַצַּפוּן מוּל מכמש וַהאַחד 6 מַנַנַב מִוּל גַּבַע: וַיֹּאמֵר יִהְוֹנַתְוּ אָל־ הַנַּעַר וּ נֹשֵׁא כַלֵּיו לְכַהֹ וְנַעָּבְּרַה אָל־ הערלים האלה אולי יעשה ז להושיע ברב או במעט: ויאמר לו

^{22.} A^*B : ἐγενήθη ... † (p. Σ. κ.) μετὰ (c. FX). — 1. A^2B † (a. ήμ.) ή ... εἰς (eti. 6. 11 s. 15) Μεσσὰβ τῶν ἀλλ. την (c. FX). 3. A^2B : Σηλώμ. 4. A^2B^* ήν ... Βασές ... Σεννά (c. EX et X et EFX). 5. A^2B : Ἡ όδος ἡ μία ... (bis) ἐργομένω ... ἡ όδος ἡ ἄλλη ... Γαβαέ (c. FX). 6. A^4B * καὶ ... εἰ τι π. κύρ. (c. FX). 7. A^2B : ἐὰν ... * εἰμί (c. FX).

^{21.} an b. Sicheln ... waren ft. worden, u. die St. einzusenen. dW: wenn nehml. die Schu. an b. Spasten ... Saden ... abgeftumpft waren, u. um die Spigen zu richten. vE: wenn ihre Schn. ft. w. an ... A: Denn die Schn. der Rluchsch. ... wurden ft, n. and die Ochsenstauch brauchten bas Zuspigen. (B: Sie hatten aber Fellen zu ben Hanken ... Sp. ... B. ... Mexten, um b. St. wieder zu spigen?)

^{22.} n.f. Sohn Jonathan. B.dW: aber bei ... wurs ben fie gefunden. vE: fanb fic ... fanben fie fic. 23. Poften zogen b. an ben Wag bei M. (Bgl. B. 3.) vE: Borbut.

^{1.} Poften, ber dW: Rnappen, ber f. Baffen trug. vE: gegenbie Borbut. A: Jungling ... Befahung.
2. am G. von G., unter b. Gr. ju Migron. dW: lag. vE: faß.

21 *Und die Soneiben an ben Gensen und Sauen und Babeln und Beilen maren abgearbeitet, und bie Stacheln flumpf ge-22 worben. *Da nun ber Streittag fam, ward tein Schwert noch Spieg gefunden in bes gangen Bolts Banb, bas mit Saul und Jonathan war; ohne Saul 23 und fein Gobn batten Baffen. *Und ber Bhilifter Lager jog beraus vor Dichmas über.

XIV. Es begab fich eines Tages, daß 30nathan, ber Sobn Saule, fprach ju feinem Rnaben, ber fein Baffentrager war: Romm, lag uns binuber geben ju ber Philifter Lager, bas ba bruben ift. Und 2 fagte es feinem Bater nicht an. *Saul aber blieb ju Gibea am Ende unter einem Granatenbaum, ber in ber Borftabt war; und bes Bolfs, bas bei ihm mar, war bei *Und Abia, ber 3 feche bunbert Dann. Sohn Ahitobs, Bcabobs Bruber, Binehas Sohn, bes Sohnes Eli, war Priefter bes Berrn ju Silo, und trug ben Leibrod an. Das Bolt mußte auch nicht, bag Jonathan 4 mar bingegangen. *@ waren aber an bem Wege, ba Jonathan fuchte binuber ju geben ju ber Philifter Lager, zween fpitige Felfen, einer bieffeit, ber anbere jenfeit, ber eine bieg Bogeg, ber anbere 5 Genne. *Und einer fabe von Mitternacht gegen Dichmas, und ber andere von Dit-6 tag gegen Gaba. *Und Jonathan fprach gu feinem Baffentrager: Romm, lag uns binuber geben zu bem Lager biefer Unbefcnittenen, vielleicht wird ber Berr etwas burch uns ausrichten, benn es ift bem herrn nicht fdwer, burch viel ober wenig 7 belfen. *Da antwortete ihm fein Baffentrager: Thue alles, was in beinem Bergen ift; fahre bin, flebe, ich bin mit bir, wie * Jonathan fprach : 8 bein Berg will.

*Retusae itaque erant acies vomerum 21 et ligonum et tridentum et securium usque ad stimulum corrigendum. * Cumque venisset dies praelii, non 22 v.19. est inventus ensis et lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule et Jonatha, excepto Saul et Jonatha v.3.14.1. filio ejus. * Egressa est autem statio 23 v.s. Philisthiim, ut transcenderet in Mach-

Et accidit quadam die, ut diceret Jonathas filius Saul ad adolescentem armigerum suum: Veni et trans-13,28.8. eamus ad stationem Philisthinorum, quae est trans locum illum. Patri autem suo hoc ipsum non indicavit. 22.6. *Porro Saul morabatur in extrema 2 parte Gabaa, sub malograpato quae Jose erat in Magron; et erat populus cum 13.15. eo quasi sexcentorum virorum. * Et 3 4.19ss. Achias filius Achitob fratris Ichabod filii Phinees, qui ortus fuerat ex Heli sacerdote Domini in Silo, portabat Ephod. Sed et populus ignorabat, quo isset Jonathas. * Erant autem inter ascensus, per quos nitebatur Jonathas transire ad stationem Philisthinorum. eminentes petrae ex utraque parte et quasi in modum dentium scopuli hinc et inde praerupti, nomen uni Boses et nomen alteri Sene. * Unus scopulus & prominens ad aquilonem ex adverso 18,33.2. Machmas, et alter ad meridiem contra Gabaa. * Dixit autem Jonathas ad adolescentem armigerum suum: 17.26. Veni, transcamus ad stationem incir-Jud. 14.2. cumcisorum horum, si forte faciat 1Me.8,18, Dominus pro nobis; quia non est Tach: Domino difficile salvare vel in multis
Jade. 9,73
vel in paucis. Dixitque ei armiger Jad. 7,7; vei in paucis.
28m. 7,5 suus: Fac omnia quae placent animo tuo; perge, quo cupis, et ero tecum,

ubicumque volueris. * Et ait Jonathas: 8

^{3.} bes Br. 3., bes G. B. ... tr. bas Bruftfleib. dW: Schulterfl. vE.A: Ephob.

^{4.} zwifchen ben Paffen ... Woften. B: ein fp. F. auf b. Seite v. hieher, n. ein fp. g. ... dW.vE: eine Felsflippe.

^{5.} B. war gelegen, vE: erhob fich fteil. A: ftanb ver. dW: [bilbet] eine Ganle.

^{2.} S: in agro Gabaa. 7. Al. * et.

^{6.} B: viell. will. B.dW: für uns. dW.A: wirfen. vE: wirbs ... uns gelingen laffen? B: es fteht bem G. nichts entgegen ... ju erlofen. dW. VE: hindert nichts. vE.A. retten. dW: Sieg zu schaffen.
7. vE: nach beinem S.? A: b. D. gefällig? dW: bir im Sinn. B: wende bich hin. dW.vE: gehe hin. vE:

wohin b. S. will. dW: folge bir, nach beinem Sinne!

Baull of Jonathanis res contra Philisthacos pestas.

Ίδου ήμεις διαβαίνομεν πρός τους άνδρας, καί κατακυλισθησόμεθα πρός αὐτούς. 9 Εὰν τάδε είπωσι πρός ήμας 'Απόστητε έκει εως αν άπαγγείλωμεν ύμιτ, καὶ στησώμεθα ἐφ' ἑαυτοὺς καλ ού μη άναβώμεν έπ' αὐτούς. 10 Καὶ έαν τάδε είπωσι πρός ήμας. Ανάβητε πρός ήμας. καὶ ἀναβησόμεθα, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς κύοιος είς τὰς γείρας ήμων. Τούτο ήμίν τὸ 11 Καὶ εἰςῆλθον ἀμφότεροι είς **ชทุนสโดง**. την υπόστασιν των άλλοφύλων, και λέγουσιν οἱ άλλόφυλοι· Ἰδοὺ οἱ Ἑβραῖοι ἐκπυρεύονται έκ τών τρωγλών ου έκρυβησαν έκει. 12 Καί άπεκρίθησαν οι άνδρες της υποστάσεως των άλλοφύλων πρὸς Ιωνάθαν καὶ πρὸς τὸν αϊροντα τὰ σκεύη αύτοῦ, καὶ λέγουσιν Ανάβητε πρὸς ήμας και γνωριούμεν ύμιν ύημα. Και είπεν 'Ιωνάθαν πρός τον αίροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ· Ανάβηθι οπίσω μου, ότι παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος είς τὰς γείρας Ἰσραήλ. 13 Καὶ ἀνέβη Lovádas ini rac ysigas aurou nal ini rous πόδας αύτου, και ὁ αίρων τὰ σκεύη αύτου όπίσω αύτου, και * ἐπέβλεψαν κατὰ πρόςωπον Iwriedar, nal ináražer ir airois, nal ó alpar τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπεδίδου ὀπίσω αὐτοῦ. 14 Καὶ έγένετο ή πληγή ή πρώτη ην ἐπάταξεν Ἰωνάθαν καὶ ὁ αίρων τὰ σκεύη αύτοῦ, ώς είκοσιν άνδρες 'έν βολίσι καὶ έν πετροβόλοις καὶ' έν κόχλαξι του πεδίου. 15 Καὶ έγενήθη έκστασις έν τη παρεμβολή καὶ έν τῷ πεδίφ, καὶ πᾶς ό λαός ό έν τη υποστάσει και οι διαφθείροντες έξέστησαν, 'καὶ αὐτοὶ ούκ ήθελον ποιείν. καὶ έθαμβήθη ή γή, καὶ έγενήθη έκστασις 16 Καλ είδον οι σχοπολ τοῦ παρά πυρίου. Σαούλ έν Γαβαά Βενιαμίν, καλ ίδου ή παρεμβολή τεταραγμένη ένθεν και ένθεν.

17 Και είπε Σαούλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ· Επισκέψασθε δή και ίδετε, τίς πεπόρευται έξ ήμῶτ. Και ἐπεσκέψαστο, και ίδού οὐχ εύρί-

אַנחנו לְבְרֵים אֵל־חאַנשׁים אָם־כָּה יִאמרוֹ אליהם: אלינו דמו עד הגיענו אליכם ועמדנו י תַחָמִינוּ וְלָאׁ נַעַלָה אֲלֵיהַם: וְאָם־פֹּה יאמרו עלו עלינו וע 11 יהוה בידנו וזה־כנו הַאוֹת: שניהם אל-מצב פלשתים ויאמרו אכינה ריאמר וַנִּעל יִוֹנָתַוֹ עַל רנשא 14 אַחַרֵיוּ : וְתָּהֻי הַמַּבְּה הַרֵאשׁנָה אַשֵּׁר רנשא דה במחנה בשרה ובכל-הַמָּה וַתְּרָנֵּז וָהָנֶה הַהָּמוֹן נִמוֹג

נֵא וּרְאֹּר מָי הָלַךְ מִצְפָּנֵנוּ וַיִּפְּקְדוּ וְהִּפַּנְהּ זו רֵיִאֹנֶר שָׁאוּל לָעָם אֲשֶׁר אִהֹּוֹ פִּקְרוּי

9. dW.vE: Saltet. A: Bartet. dW.vE.A: ... gu euch (hin)fommen.

10. dW.vE.A: (fel une) bas 3.
11. Boften. dW.vE.A: fommen hervor, vE: Grusben. B.vE.A: verftedt (waren).

12. auf bem Boften ... wir end was lehren. B. weifen was bie Sache ift. vE: etwas fund tfun, A:

^{9.} A*B: στησόμεθα ἐφ' ἐαυτοῖς (c. FX). 10. B
* Καὶ († AFX). AB: παραδέδωπεν ... * τὰς (c. FX).
11. AB: Μεσσὰβ (τὴν ὑπόστ. FX). B* (alt.) of (†
AFX). ABX † (p. τρωγλ.) αὐτῶν (*F). 12. AB: (A:
τῆς) Μεσσὰβ (τῆς ὑποστ. τῶν ἀλλ. FX), B * τὰς (†
AFX). 13. AB: μετ' (ὀπίσω ΕFX)... αὐτός (ἐν αὐτοῖς
FX). 14. AB: ἐγενήθη (ἐγένετο FX). A: ἄνδρας...
πο χλάσι. 15. AB: ἐν ἀγρῷ ... Μεσσὰβ... ἐθάμβησεν
(ἐν τῷ πεδ.... τῆ ὑποστ. ... ἐθαμβήθη FX). AΕΧ:
ἤθ. πονεῖν. 16. A: ἐδον. ΑΕΧ (plerumque): Βενιαμείν. 17. AB: ὑμῶν (ἡμῶν FX). A: εὐςίσμεται.

^{8.} B.d W.vB.A: Siehe wir geben hinkber. d W.A: gu ben (biefen) Mannern. vE: gegen bie M. B: werben ihnen zu Gef. f. dW.vE: u. wollen uns ihnen zeigen. A: wenn f. uns feben.

Boblan, menn wir hinüber kommen zu ben Leuten und ihnen ins Weficht fommen, 9 werben fie bann jagen: Stehet fille, bis wir an euch gelangen! jo wollen wir an unferm Dri fteben bleiben, und nicht zu ihnen *Berben fie aber fagen: 10 binauf geben. Rommt zu uns berauf! fo wollen wir gu ihnen hinauf fteigen, fo hat fie uns ber Berr in unfere Banbe gegeben. Und bas *Da fie nun 11 foll uns jum Beichen fein. ber Bhilifter Lager beibe ins Geficht famen, fprachen die Bhilifter: Giebe, Die Bebrder find aus ben Löchern gegangen, barin fie 12 fich verfrochen hatten. "Und bie Danner im Lager antworteten Jonathan und feinem Baffentrager, und fprachen: Rommt berauf zu uns, fo wollen wirs euch mobl lehren. Da fprach Jonathan ju feinem Baffentrager: Steige mir nach, ber Berr hat fie gegeben in bie Banbe Ifraels. 13 "Und Jonathan Metterte mit Banben und mit Fugen binauf, und fein Baffentrager ibm nach. Da fielen fie vor Jonathan barnieber, und fein Baffentrager murgete 14 ihm immer nach, "alfo, bag bie erfte Schlacht, bie Jonathan und fein Baffentrager that, war bei zwanzig Mann; beinabe eine halbe Gufe Ader, bie ein Joch 15 treibet. *Und es fam ein Schreden ins Lager auf bem Felbe und im gangen Bolf bes Lagers, und bie ftreifenben Rotten erfcraten auch, alfo bag bas Land erbebete. 16 benn es war ein Schreden von Bott. *Unb bie Bachter Sauls ju Gibea Benjamin

Saul fprach zu bem Bolt, bas bei ihm war: Bablet und befehet, wer von une fei weggegangen. Und ba fie gableten, fiebe,

fich, und ward zerichmiffen.

faben, bağ ber Baufe gerrann, und verlief

geigen. dW: mit ench reben? B: St. hinter mir ber. 13. warg. ibm nach. B.dW. flieg auf (feinen) &. dW: tobtete. B.dW.vE: hinter ihm ber.

15. unter bas g. B.; bie Woften n. bie ... u. warb

Ecce, nos transimus ad viros istos. Cumque apparuerimus eis, *si taliter locuti fuerint ad nos: Manete. 9 donec veniamus ad vos! stemus in loco nostro, nec ascendamus ad eos. * Si autem dixerint: Ascendite 10 ad nos! ascendamus, quia tradidit eos Dominus in manibus nostris;

gen. hoc erit nobis signum. * Appa- 11 ruit igitur uterque stationi Philisthinorum, dixeruntque Philisthiim: En.

Hebraei egrediuntur de cavernis, in quibus absconditi suerant. *Et locuti 12 sunt viri de statione ad Jonatham et ad armigerum ejus, dixeruntque: Ascendite ad nos et ostendemus vobis rem. Et ait Jonathas ad armigerum suum: Ascendamus, sequere me! tra-

1Ma.4,30 didit enim Dominus eos in manus Israel. * Ascendit autem Jonathas 13 manibus et pedibus reptans, et armiger ejus post eum. Itaque alii

26.78. cadebant ante Jonatham, alios armiger ejus interficiebat sequens eum. * Et 14 facta est plaga prima, qua percussit Jonathas et armiger ejus, quasi viginti virorum, in media parte jugeri, quam par boum in die arare consuevit.

*Et factum est miraculum in castris 15 per agros; sed et omnis populus stationis corum, qui ierant ad praedandum, obstupuit, et conturbata est

terra, et accidit quasi miraculum a *Et respexerunt speculato-16 res Saul, qui erant in Gabaa Benjamia, et ecce multitudo prostrata et huc illucque diffugiens.

> Et ait Saul populo, qui erat cum 17 eo: Requirite et videte, quis abierit ex nobis. Cumque requisissent,

^{14.} U.L. in halber Sufe Adere. A.A. ein halber Bufen!

^{14.} ungefahr auf einer b. D. Lanbes. dW: es waren ber Erichlagenen ... juerft erichlug. dW.vE: Sufe Belbes. B: von einem Joch eines Acers. (A: fo viel man an einem Tage mit einem 3. Dofen gu pflus gen pflegt.)

^{10.} Al.: et hoc. 13. Al. + (p. Itaque) cum vidissent faciem Jonathae. 14.8: jugeris. 15.8 † et (a. per). S: sunt castra.

ein Gor. Gottes. dW.vE: entftanb (war) ein Schr. im 2. B: fam e. Schr. auf bas Geer. (A: gefchah ein Bunber!) B: b. verheerenben R. dW: ber Berbeerungezug. vE: bie Berheerer gitterten, u. b. Erbe bebte.

^{16.} verlief u. jerfding fic. dW.vE: bie Menge. B: bağ er burchging u. gefchlagen murbe, dW: u. lief [her] u. hin. vE: ging hierhin u. borthin.
17. B.dW.vE.A: fehet (au).

Bauli et Jonathanis res contra Philisthacos gestac.

σκετο Ίωνάθαν καὶ ὁ αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ. 18 Καὶ είπε Σαούλ τῷ Αγιᾶ. Προςάγαγε τὸ Έφούδ, ότι αὐτὸς ήρεν τὸ Εφούδ ἐν τῆ ημέρα έκείνη ένώπιον Ισυαήλ. 19 Και έγένετο, ώς έλάλησεν Σαούλ πρός τον ίερεα, και ό ήχος έν τη παρεμβολή των άλλοφύλων πορευόμενος έπορεύετο και έπληθύνετο. Και είπε Σαούλ πρός τὸν ίερέα. Συνάγαγε τὰς γείράς σου. 20 Καὶ ἀνέβη Σαούλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἔως τοῦ πολέμου, καὶ ίδοὺ ἐγένετο φομφαία άνδρος έπι τον πλησίον αύτου καί συγχυσις μεγάλη σφόδρα. 21 Καὶ *οί δοῦλοι οί όντες έχθες και τρίτην ήμέραν μετά τῶν άλλοφύλων, οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολήν, έπεστράφησαν και αύτοι είναι μετά Ισραήλ τών μετά Σαούλ καὶ Ίωνάθαν. 22 Καὶ πᾶς άνηρ Ίσραήλ, οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὅρει Ἐφραίμ, ηχουσαν ότι πεφεύγασιν οἱ άλλόφυλοι, καὶ συνάπτουσι και αύτοι όπισω αύτων είς πόλεμον. 28 Καὶ έσωσε κύριος έν τῆ ἡμέρα ἐκείνη τὸν Ἰσραήλ, και ὁ πόλεμος διῆλθε τὴν Βαιθαύν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ Σαούλ ώς δέκα χιλιάδες άνδρών, καὶ ήν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος είς όλην πόλιν έν τῷ όρει Έφοαίμ'.

24 Καὶ Σαοὺὶ τηνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀρᾶται τῷ λαῷ, λέγων Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ος φάγεται ἄρτον ἔως ἐσπέρας, καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐγθρόν μου. Καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου, 'καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἡρίστα'. 25 Καὶ ὁ δρυμὸς ἢν μελισσῶνος κατὰ πρόςωπον τοῦ ἀγροῦ. 26 Καὶ εἰςῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα, καὶ ἰδοὺ διεπορεύετο μέλι. Καὶ ἰδοὺ οὐκ ἢν ὁ ἐπιστρέφων τὴν γεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὅρκον 'κυρίου'. 27 Καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὁρκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν, καὶ ἐξέτεινε τὸ ἄκρον τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ γειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλετος,

18. AEFX: ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τῷ θεῷ. 19. AB: ἐγενήθη. Β: λαἰεῖ. AB: ἐπ.πορενόμ. κ. ἐπλήθυνε.
20. AB* (ult.) καὶ. 22. B* ἀνῆς. AB† (a.ἤκ.) καὶ.
23. B: Βαμώθ. 25. (A)B: (Ἰα[α]ς) Ἰάαλ (ὁ FX).
26. AB: ἐπορενετο λαλῶν (διεπ. μ. FX) ... * ὁ.

18. Bringet.

19. B: nahmb. Get. welches in ... immer zu u. warb gr. dW.vE: wurde ... immer gr. u. gr. vE: hand zurud. dW: Lag ab!

20. war, tamen. B: wurde gusammen berufen. dW.vE: versammelte fic. B: Enmult. dW.vE: Ber: wirrung. A: Morben?

18 אֵין יָוֹנְתֵן וִנשָּׁא כֵלַיוּ: וַיַּאמֵר שַׁאוּל לַאַחָיָה הַבּּישָׁה אַרִוֹן הַאֵּלֹהֵים כֵּי־ הַנָּה אַרָוֹן הַאֵּלְהֵים בַּיָּוֹם הַהַּוּא וּבְנִי יַנְיָהָי עַד דְּבֵּר שַׁאוּל אַל־ הַפֿהַן וְהַהַמֹּוֹן אֲשָׁרֹ בְּמַחֲנֵה פְּלְשִׁתִּים אַסָּת יַדָה: אמר אתו והפה הותה חוב עָהוּ מָהוּמָה גָּדוֹלֵה מָאָד: וְהַעְבָרִים לַפָּלְשָׁתִּים כָּאָתִמָוֹל שָׁלְשׁוֹם אֲשֵׁר עמם במחנה סביב ונם-המה לַהִּיוֹתֹ עִם־יִשָּׂרָאֹל אָשׁר עם־שַׁאָּוּל 22 וְיִוּנְתֵן: וְכֹל אִישׁ יְשִׁרָאֵל המַתְחַבָּאִים בְּהַר־אֶפְרַיִם שֶׁמְעֹר בְּי־נָסוּ פְּלִשְׁתִּים וַיַּדְבָּקָוּ גַּם־הַמָּה אָחֲרֵיהֵם בַּמִּלְחַמֵּה: 23 וַיָּוֹשַׁע יִהוָה בַּיִּוֹם הַהִּוֹא אַת־יִשְּׂרָאל 23 וְהַפְּלְחַמָּה עַבְרֵה אָת־בֵּית אַוּן:

עסקא באמצע פסוק. 19.

22. B: bangten fich binterihnen an. dW.vE: festen ihnen nach.

23. B: erlofte. vE.A: rettete. dW: fcaffte Sieg.

^{21.} ju ben Ifraeliten. B: Es waren auch von ben Hebr. ben Ph. jugethan, wie von gestern u. vorgest. her ... aber auch biefe. dW.vE: w. D. bei ben Ph., wie vorbem (vorher) ... fclugen sich ju Ifr.

ba war Jonathan und fein Baffentrager 18 nicht ba. *Da sprach Saul zu Abia: Bringe bergu bie Labe Gottes (benn bie Labe Bottes mar zu ber Beit bei ben Rin-19 bern Ifrael). "Und ba Saul noch rebete mit bem Briefter, ba warb bas Betummel und bas Laufen in ber Bhilifter Lager größer. Und Saul fprach gum Briefter: 20 Biebe beine Sand ab. *Und Saul rief und alles Bolt, bas mit ihm mar, und famen zum Streit, und flebe, ba ging eines jeglichen Schwert wiber ben anbern, und 21 war ein febr großes Getummel. *Auch bie Bebraer, bie vorbin bei ben Bhiliftern gemefen maren, und mit ihnen im Lager binauf gezogen waren umber, thaten fich ju Ifrael, die mit Saul und Jonathan "Und alle Manner von Ifrael, 22 maren. bie fich auf bem Gebirge Epbraim vertrochen hatten, ba fie boreten, bag bie Bbilifter floben, ftricen binter ibnen ber im *Alfo half ber Berr ju ber Beit Afrael. Und ber Streit mabrete bis gen Beth Aben. 24 Und ba bie Manner Ifrael matt maren beffelben Tages, beschwur Saul bas Bolt und fprach: Berflucht fei jebermann, wer etwas iffet bis ju Abend, bag ich mich an

beffelben Tages, beschwur Saul bas Bolk und sprach: Berflucht sei jebermann, wer etwas iffet bis zu Abend, daß ich mich an meinen Feinden räche. Da aß bas ganze 25 Bolk nichts. *Und bas ganze Land kam in den Bald. Es war aber Honig im 26 Felde. *Und da bas Bolk hinein kam in den Bald, siehe, da floß der Honig. Aber niemand that desselben mit der Hand zu seinem Munde, denn das Bolk fürchtete 27 sich vor dem Eide. *Jonathan aber hatte nicht gehört, daß sein Bater das Bolk be-

fcworen hatte, und redte feinen Stab

aus, ben er in feiner Banb hatte, unb

tuntte mit ber Spige in ben Bonigfeim,

repertum est, non adesse Jonatham et armigerum ejus. * Et ait Saul ad 18 4,3.6,1. Achiam: Applica arcam Dei! (Erat enim ibi arca Dei in die illa cum filiis Israel.) * Cumque loqueretur Saul 19 ad sacerdotem, tumultus magnus exortus est in castris Philisthinorum, crescebatque paulatim et clarius resonabat. Et ait Saul ad sacerdotem: Contrahe manum tuam! Conclamavit 20 ergo Saul et omnis populus, qui erat cum eo, et venerunt usque ad locum Jud. 7,22 certaminis. Et ecce, versus fuerat 20h. gladius uniuscujusque ad proximum suum, et caedes magna nimis. *Sed 21 13.80. et Hebraei, qui fuerant cum Philisthiim heri et nudiustertius ascenderantque cum eis in castris, reversi sunt, ut essent cum Israel, qui erant cum Saul et Jonatha. *Omnes quo- 22 13.6. que Israelitae, qui se absconderant in monte Ephraim, audientes quod fugissent Philisthaei, sociaverunt se cum suis in praelio. Et erant cum Saul. quasi decem millia virorum. *Et sal- 23 vavit Dominus in die illa Israel. Pugna 13.5.. autem pervenit usque ad Bethaven. Et viri Israel sociati sunt sibi in 24

ciscar de inimicis meis. Et non manducavit universus populus panem;

**omneque terrae vulgus venit in sal-25
tum, in quo erat mel super faciem
agri. **Ingressus est itaque populus 26
**Ex.3,8.* saltum, et apparuit fluens mel, nullusque applicuit manum ad os suum.
Timebat enim populus juramentum.

**Porro Jonathas non audierat, cum 27
adjuraret pater ejus populum, extenditque summitatem virgae, quam
habebat in manu, et intinxit in favum

die illa: adjuravit autem Saul popu-

lum, dicens: Maledictus vir qui com-

ederit panem ad vesperam, donec ul-

^{22.} U.L: alle Mann. 26. U.L: bas Sonig.

B.A: zog fich (hinuber). dW.vE: verbreitete fich.
24. dW: ermübet. B.vE: wurden gebranget? A: hielten fich zusammen? B.vE: benn S. hatte beschwosten zc. B.dW: Brot (effen wirb). A: Speise. B.dW. vE: fostete (nichts). A: nahm feine Sp.

^{25.} dW.A: Bolf (bes Lanbes). dW.vE.A: einen

^{18.} Al.: Domini (pro pr. Dei). 19. Al.: reboabat. 21. Al. † (p. Isr.) et iis. Al.: erat. 22. Al. * Et - virorum.

M. dW.A: auf d. Erbboben. vE: Oberfläche bes F.
26. dW.vE: fl. D. B: war ein Honigstuß. dW.vE.
A: that die Hozum (zu f.) M.... fürchtete ben Schwur.
27. B.vE.A: streckte. B: bas Aeußerste des St.
dW.vE.A: die Spige des St. (Spießes, f. Murfsp.).
vE: in den wilden Honig.

Sauli et Jonathanis res contra Philisthaeos gestae.

καὶ ἐπέστρεψε τὴν γεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. 28 Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ εἰπεν 'Ορκίσας ὅρκισεν ὁ πατήρ σου τὸν λαόν, λέγων 'Επικατάρατος ὁ ἀνθρωπος ὅς φάγεται ἄρτον σήμερον. Καὶ ἐξελύθη ὁ λαός. 29 Καὶ 'ἔγνω' Ἰωνάθαν 'καὶ' εἰπεν 'Απήλλαχεν ὁ πατήρ μου τὴν τῆν 'ἰδε διότι εἰδον οἱ ὀφθαλμοί μου, ὅτι ἐγευσάμην βραχύ τι τοῦ μέλιτος τούτου. 30 'Αλλ' ὅτι εἰ καὶ ἔφαγεν ἐσθίων σήμερον ὁ λαὸς τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὧν εὐρεν ὅτι νῦν ἀν μείζων ἐγεγόνει ἡ πλητὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις. 81 Καὶ ἐπάταξεν ἐν τῷ ἡμέρα ἐκείνη ἐκ τῶν ἀλλοφύλων πλείους ἢ ἐν Μαχμάς. Καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα.

82 Καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκῦλα, καὶ ἔλαβεν ό λαός ποίμνια καί βουκόλια καί τέκνα βοών, και έσφαξεν έπι την γην, και ήσθιεν ό λαὸς σύν τῷ αἴματι. 33 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαούλ λέγοντες 'Ημάρτηκεν ὁ λαός τῷ κυρίφ, του φαγείν σύν τῷ αίματι. Καὶ είπε Σαούλ. Έκ Γεθθαίμ κυλίσατέ μοι ένταῦθα λίθον μέγαν. 34 Καὶ είπε Σαούλ· Διασπάρητε έν τῷ λαῷ καὶ είπατε αὐτοῖς. Προςαγάγετε ένταῦθα έκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ καὶ έκαστος το πρόβατον αύτου, και σφάζετε έπί τούτου, καὶ οὐ μὴ άμάρτητε τῷ κυρίφ τοῦ έσθίει σύν τῷ αίματι. Καὶ προςήγαγε πᾶς ό λαός έκαστος τό έντη γειρί αύτου την νύκτα, καὶ έσφαζον έκες. 85 Καὶ φκοδόμησε Σαούλ θυσιαστήριον τῷ κυρίω· τοῦτο ἤρξατο Σαούλ οίκοδομήσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίφ.

36 Και είπε Σαούλ · Καταβώμεν οπίσω τῶν άλλοφύλων τὴν νύκτα, καὶ διαφπάσωμεν αὐτοὺς ἔως διαφαύση ἡμέρα, καὶ μὴ ὑπολείπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα. Καὶ είπον · Πῶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. Καὶ είπεν ὁ ἱερεύς · Προς-

זוּ וֹיִּפְּׁנִּ נַיִּגֹּע נַיּגַע מִאָּר: זוּ וֹיִּפָּנִּ כַּיִּנִם הַהָּנִּעְ מַפָּה מַפָּרְשָׁמִּים מִמִּלְמֶשׁ לְּבְּשׁ הַיִּנְם הַשְּׁלֵל אִיְבֵּיו אֲשֵׁר מָצֵּא

יִ נְּבִּשְׁ הַיִּנְם מִשְּׁלֵל אִיְבֵּיו אֲשָׁר מָצֵּא

יִ נְּבִּשְׁ הַיִּנְם מִשְׁלֵל אִיְבֵּיו אֲשָׁר מָצֵּא

יִ נְּבַשׁ הַזְּהֵּי מִשְׁלֵל אִיְבֵיו אֲשָׁר מָצֵּא

יִ נְּבַשׁ הַזְּהָּם הַיִּיִּנְם הַיִּנְם וַנְּעַׁם הָאָרָר הָאָיִם

צִּיְדְנָּ אֶלַ־פְּּיוֹ וַתְּלְאְנָה עֵיכֵּי אָבִי אָּת־הָאָרֶץ

אָבִיף הְיִּנְלְן עָבַרְ אְבָּי הָשְׁבְּיִ הְּעָבִי הְּעָבִּי אָבִּי אָתַר־הָאָרֶץ

אָבִיף אָל־פִּיוֹ וְיִנְּלָן עָבַרְ אְבָּי הָשְׁבִּיִּ הְּשָׁבִּי הְאָבִּי אָרִיך הָאָיִשׁ

אָבִיף אָל־פִּיוֹ וַתְּלְּעָם הַיִּיְם וַנְיָּבַּוּ הָשְׁבִּייִ מְעֵבִּים הַיִּיּבְּעוֹ בְּיִבְּעִּם וְיִבְּבָּוּ הִּבְּיִים הַיִּבְּיִבְּי אָבִין הַיִּבְּיִם הַיִּיִבְּעָּ

ַנִּיּאָמֶר בְּעֵינֵיהְ עֲשָׁרּ ׁ וַיִּאַמֶּר הַפּבֵּוּן 'וְלְאִ־נַשְׁאַר בְּתָּם אִישׁ וַיִּאִמְרֹּ בְּלִּ 'וֹלְאִ־נַשְׁאַר בְּתָּם אִישׁ וַיִּאִמְרֹּ הַבּּקֵר 'וֹלְאִ־נַשְׁאַרֹּ נַרְדֵה אִחְרֵיּ פְּלִשְׁתִּׁים ''

ורארנה ק' . 27. ייעט ק' . 28. ייעט ק' . 32. ייעט ק' . 38. ייעט ק' . 36. ייעט ק' . 36. ייעט

^{30.} AB*el nal († FX). AB: ἔσθων ... ἐχθ. αὐτῶν.... μ. ἢν ἡ (c. FX). B† (a. ἐν) ἡ (* AFX). 31. AB *πλείσς ἡ. 33. AB: ἀπηγγέλη (ἀπὴγγειλαν FX). B* (pr.) τῶ († AEFX). AB: φαγων τὰ φ. FX). B: λίθ. ἐντ. (ἐντ. λ. AFX). 34. AB: προςαγαγεῖν (Προςαγάγ. FX). X (bis): ἔκαστον. Β: σφαξέτω (σφάξετε Χ; ΑΕΧ: σφαξάτω, F: σφάξατε). ΑΕΓΧ † (p. τότθ) καὶ φάγετε (αὐτά). B: προςῆγεν ... *πας ει την νύκτα (c. AFX). 35. AB† (p. ἀκοδ.) ἐκεῖ (*FX). 36. AB: ἐν αὐτοῖς (αὐτὰς FX). Α²Β: εἰκαν (εἰκον FX). FX: τὸ ἀρεστὸν.

^{27.} B.dW.vB.A: helle.

^{28.} B: fing ... an. dW.vE: hob ... an. B: Darum ift b. B. fo m. worben. dW: n. fo ermattet b. B.
29. betrabet. B: benuruhigt. dW.vE: bringt ins Unglud?

^{30. 3}a, batto uur b. B. b. gegeffen ... bat! B:

und wandte feine Band ju feinem Munde, 28 ba murben feine Augen mader. antwortete einer bes Bolts unb fprach: Dein Bater bat bas Bolf befdworen und gefagt: Berflucht fei jebermann, ber beute etwas iffet. Und bas Bolf mar matt gewor-

*Da fprach Jonathan: Mein Bater hat bas Land geirret, febet, wie mader find meine Augen geworben, bag ich ein wenig

30 biefes Conigs getoftet babe. * Beil aber bas Bolt beute nicht bat muffen effen von ber Beute feiner Beinbe, bie es gefunben hat, fo hat auch nun bie Schlacht nicht größer werben konnen wiber bie Bhilifter.

31 *Gie folugen aber bie Philifter bes Tages von Michmas bis gen Ajalon. Und bas

Bolt warb febr matt.

Und bas Bolf richtete bie Ausbeute gu, und nahmen Schafe und Rinbet und Ralber, und ichlachteten es auf ber Erbe, und

33 affen es fo blutig. *Da verfunbigte man Saul: Siebe, bas Bolt verfunbigt fich am Berrn, bag es Blut iffet. Er fprach: Ihr habt übel gethan, malget ber ju mir

- 34 ist einen großen Stein. * Und Saul fbrach weiter: Berftreuet euch unter bas Bolt und faget ihnen, baß ein jeglicher feinen Dofen und feine Schafe ju mir bringe, und folachtet es allbier, bag ihre effet, und euch nicht verfundiget an bem Berrn mit bem Bluteffen. Da brachte alles Bolt ein jeglicher feinen Doffen mit feiner Sanb bergu bes Nachts, und ichlachteten es ba-
- 35 felbft. *Und Saul bauete bem Berrn einen Altar. Das ift ber erfte Altar, ben er bem Berrn bauete.
- Und Saul sprach: Lagt uns hinab gieben ben Philiftern nach bei ber Racht und fie berauben, bis bag licht Morgen wird, bag wir niemand von ihnen über-Gie antworteten: Thue alles, was bir gefällt. Aber ber Briefter fprach:

34. A.A: und ichlachtet fie ... ichlachteten fie. 36. A.A: lichter Morgen. U.L: über laffen. A.A: übriglaffen.

Bie viel mehr, wenn ... frei hatte e. mogen ... ? dW. vE.A: b. gegeffen. dW.vE: Denn nun ift bie Rieber: lage ... nicht groß gewefen.

32. fairgte auf D. Bente gu. dW.vE: flel über ... her. B.A: machte fich über b. Ranb (an b. B.). dW. vB: auf die G. bin. B.dW.vE.A: mit b. Blute.

33. mit b. Bl. B: treules gehandelt. vE: handelt

mellis, et convertit manum suam ad os suum, et illuminati sunt oculi eius. *Respondensque unus de populo ait: 28 Jurejurando constrinxit pater tuus v.24. populum, dicens: Maledictus vir qui comederit panem hodie. Desecerat autem populus. *Dixitque Jonathas: 29 Turbavit pater meus terram. Vidistis ipsi, quia illuminati sunt oculi mei eo quod gustaverim paululum de melle isto; "quanto magis, si comedisset 30 populus de praeda inimicorum suorum quam reperit? nonne major plaga facta fuisset in Philisthiim? *Percus- 31 serunt ergo in die illa Philisthaeos a 13,23.2; Machmis usque in Ahialon. Defati-

10,12. gatus est autem populus nimis.

Et versus ad praedam tulit oves 32 et boves et vitulos (et mactaverunt in terra) comeditque populus cum sanguine. *Nunciaverunt autem Sauli, 33

Lev. 2, 17. dicentes quod populus peccasset Domino, comedens cum sanguine. Qui ait: Praevaricati estis; volvite ad me jam nunc saxum grande. *Et dixit 84 Saul: Dispergimini in vulgus et dicite eis, ut adducat ad me unusquisque bovem suum et arietem, et occidite super istud et vescimini, et non peccabitis Domino comedentes cum sanguine. Adduxit itaque omnis populus unusquisque bovem in manu sua usque ad noctem, et occiderunt ibi.
7,17. *Aedificavit autem Saul altare Do-35

mino; tuncque primum coepit aedificare altare Domino. Et dixit Saul: Irruamus super Phi- 36

listhaeos nocte, et vastemus eos usquedum illucescat mane, nec relinquamus ex eis virum. Dixitque populus: Omne quod bonum videtur in oculis tuis, fac! Et ait sacerdos: Accedamus

tr. dW: frevelt. A: habt gefündigt. dW.vE: Balget (fo)gleich.

34. u. fein Chaf ... baburd , bağ ibre mit b. Bl. effet. B: fein flein Bich.

36. vE: Beute machen unter ihnen bis jum Morgens licht. dW: Anbruch bes DR. B. vE.A: w. gnt ift (fceinet) in beinen Augen. dW: bir gut bancht.

Sauli et Jonathanis res contra Phillethaeos gestae.

έλθωμεν ένταύθα πρός τον θεόν. 87 Καὶ έπηρώτησε Σαούλ τον θεόν. Εί καταβώ οπίσω τών άλλοφύλων; καὶ εί παραδώσεις αὐτούς είς γείρας Ίσραήλ; Καλ ούκ απεκρίθη αὐτῷ εν τη ημέρα εκείνη. 88 Καὶ είπε Σαούλ· Προςαγάγετε ένταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ λαού, και γνώτε και ίδετε, έν τίνι γέγονεν ή άμαρτία αυτη σήμερον. 39 Ότι ζη χύριος δ σώσας τὸν Ἰσραήλ, ότι ἐὰν ἀποκριθή κατὰ 'Ιωνάθαν τοῦ υίοῦ μου, θανάτω ἀποθανείται. Καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ 40 Και είπε παντί ανδοί Ίσραήλ. Tueig eoeove eig doudelar, nat éyo nat lo**νάθαν** ὁ νίός μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν. Καὶ είπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ. Τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποίει. 41 Καὶ είπε Σαούλ. Κύριε ὁ θεὸς Ίσραήλ, 'τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλφ σου σήμερον; εί έν έμοι η εν Ιωνάθαν τω νίω μου ή άδικία; Κύριε ὁ θεὸς Ισραήλ', δὸς δήλους. Καὶ ἐὰν τάδε είπη, δὸς δὴ τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, δὸς δὴ ὁσιότητα. Καὶ κληροῦται Ἰωνάθαν καὶ Σαούλ, καὶ ἔξηλθεν ὁ λαός. 42 Καὶ είπε Σαούλ. Βάλλετε ανα μέσον έμου και ανα μέσον Ιωνάθαν τοῦ υίου μου. "Ον αν κατακληρώσηται κύριος, αποθανέτω. Καὶ εlner ό λαός πρός Σαούλ. Ούκ έστι τὸ όημα τούτο. Καὶ κατεκράτησε Σαούλ τοῦ λαοῦ, καὶ βάλλουσιν ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον Ἰωνάθαν του νίου αύτου, και κατακληρούται Ίωνάθαν.

48 Καὶ εἶπε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν ᾿Απάγγειλόν μοι τι πεποίηκας. Καὶ ἀπήγγειλεν
αὐτῷ Ἰωνάθαν καὶ εἶπε Γευσάμενος ἐγευσάμην ἐπ΄ ἀκρω τῷ σκήπτρω τῷ ἐν τῷ χειρί μου
βραχὺ μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω. ⁴⁴ Καὶ
εἶπεν αὐτῷ Σαούλ Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς
καὶ τάδε προςθείη, ὅτι θανάτω ἀποθανῆ
'σήμερον'. ⁴⁵ Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς Σαούλ Էἰ 'σήμερον' θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν
σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην ἐν Ἰσραήλ; Ζῆ
κύριος, εἰ πεσεῖται τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι ὁ ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησε τὴν ἡμέραν ταύτην. Καὶ προςηύξατο ὁ

ליאָמֶר שָׁאוּל אֶלּרְיוֹים הַאָּה הַיְּוֹם הַאָּה וַיִּפְּהְּיּ יְהֹוְלְהָ הְּיִּבְּה הְשָׁאוּל אָלֶרִים הַנְּיִם הַאָּל חְלִילָה חַיִּר שִּי שְׁמִּיּת יְוֹנְתֵן: וַיֹּאמֶר הְשְׁמִּר הְשְׁאוּל שִּי שְׁמִּיּת יְוֹנְתֵן: וַיֹּאמֶר הְשְׁמִּיּל הְעָׁם אָל־שְׁאוּל בְּבְּרִלְה הַזּאִת בְּיִשְּׁרָת יְנְלָה חַיִּר שִי שְׁמִיּת יְוֹנְתֵן: וַיֹּאמֶר הְשְׁאוּל בְּבְּרִלְה הַזּאִת בְּיִשְׁרְאֵל הְלָכְה חַיִּר הַבְּלְהָה הַזּאִת בְּיִשְׁרָת רְאְמֵּר שְׁאוּל בְּבְּרִלְה הַזּאִת בְּיִשְׁרָת רְאְמֵּר הְעָּהְיּ

^{גַּלְרְבֵה הַלָּם אֶל־הְאֶלְהִים: וַיִּשְׁאֵל הַפְּילוּ בֵּינִי הַעָּמְר שְׁאִּל הַפְּילוּ בִּינִי הְעָמָר שְׁאִל הַפְּילוּ בִּינִי הְעָמָר שְׁאִל הַפְּילוּ בִּינִי הְעָמָר שְׁאִל הַשְּׁר הְלָא בְּיִה בְּיִלְם פָּל הְנִים הְאֵבר אָחָר וְשָׁאִל הַפְּיר הְיִּתְם בְּיִלְם בְּל הְעָם הִיּעָם וְיִלְּמֵר שְׁאִל הְשִׁי הְבִּיל הְבָּים הְעָבר שָׁאִל הַשְּׁר הְבָּיִם הְעָבר שְׁהָר הְבִּיִּם הְעָבר שְׁהָר הְבִּיּה הְעָבר בְּיִבְיוֹת וְמִיּת וְאֵין עֹנְהוּ בְּיִנְיתְ בְּנִי הִיּהְיָּה לְעַבֶּר אָחֶד וְיִאְנְרִי הְעָבר שְּׁאִל בִּיִּי וְיִיּוֹנְה הְעָבר שְׁבִּי וְיִיִּהְה הְעָבר שְׁבִּי וְיִבְּעָן לְנָהוּ בְּיִי תִּיִּה לְעַבֶּר שָּהְיִלְ בְּיִ הִייְהְיָה הְעָבר שְׁבִּי וְיִנְעָם בְּיִבְיהְ הְעָבר שְׁבִּי וְיִנְעָם בְּיִבְיה הְעָבר שְׁבִּי וְיִנְעָם בְּיִבְיהְ הְעָבר שְׁבִּי וְיִנְעָה בְּעִיבר הְבִּילוֹ בְּיִבְיה הְעָבר שְׁבִּי וְיִבְּעָם בְּיִבְיה הְעָבר הְבִּית וְבִייִבְּיה הְעָבר שְׁבִּי וְיִבְּעָם בְּיִבְיה וְיִבְּעָם בְּיִבְיה הְעָבר שְׁבִּיים בְּעִבר שְׁבִּיל וְבְּיבְר הְבְּיבר שְׁבִי וְיִינְתְּן בְּנִי וְיִיְנְתְּן בְּנִי בְּיִבְיה לְעָבר שְׁבִּיל בְּבְיבר שְׁבִּיל בְּבְּיבְ בְּיבְּיב בְּיבְּיבְ בְּבְיבר שְׁבִּיל בְּבְיבר שְׁבִּיל בְּבְּבְיב בְּיבְּיבְ בְּבִיבְיב בְּיבְּבְיב בְּיִבְּעם בְּבִיבְיבּיי וְיִבְּעָם בְּבִיב וְיִבְּעָב בְּבִי בְּיִבְיבְ בְּבִיב בְיִיבְּעב בְּבִי בְּיִבְּעִים בְּבִייְבְיִי בְּבִיבְיוֹ וְיִנְּעָם בְּבִי בְּיִבְּיִים בְּיִבְּעִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְּבְּב בְּבִיל בְּבְיבְים בְּיִבְּעִים בְּבִיי בְּיִבְּבְי בְּבִילְ בְּבְּבְי בְיִיבְּבְיוֹ בְּבְּבְיב בְּיִבְּבְּי בְּבִיבְיי בְיִבְּבְּב בְּבִי בְיִבְּבְבְי בְיִבְּבְּבְי בְּבְּבְּבְיב בְּיוֹבְיּבְיוֹ בְּבְּבְיב בְיוֹבְּבְּב בְיוֹבְּבְּבְי בְיִבְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְבְיבְיבְּי בְּבְיבְּבְיבְיוּבְיוּ בְּבִיבְיוּבְיוּבְיוּבְיוּבְּבְיוּבְיוּבְייוֹב בְּבְיבְּבְיוֹים בְּבִיבְיבְיים בְּבִיבְיבְבְיוּבְיבְיבְיוּבְבּי בְּיבְּבְּבְיבְיבְיוּבְּבְיוּבְיבְיבְיבְּבְיוּבְיבְּבְּבְ}

^{37.} AB*(alt.) καὶ (†FX). 38. AB: Ἰσραήὶ (λαδ F). 40. F (bis): εἰς τν μέρος. 41. F*(pr.) Κύριε - ἀδικία. Α¹Χ*τί. ΑΧ (pro εἰ) η. Α: τάδε εἶπης τῷ λ. σε Ἰσρ., δὸς δὴ ὁσ. ΑΒ: ὁ λαὸς ἐξ. (ἐξ. ὁ λ. FX). 42. EFX † (p. B.) κλῆρον. F*Κ. εἶπεν-λαδ. EFX † (p. βάλλ.) κλῆρος. 43. B: Γενόμενος (c. ΑΕΓΧ). ΑΧ* (ult.) καὶ. 45. ΑΕΓΧ: Ἰλεως, ξῆ. Β* (pr.) τῆς († FX; ΑΧ: ἀπὸ τῆς). EFX: (pro ὁ λαὸς) ἔλεος.

^{36.} vE.A: vor (gu) G. treten.
37. B.dW: an felbigem Tage. vE: jonem. A: biefem.

^{38.} B: Tretet hier herbei alle Bornehmften b. B. dW.vE: hieher alle Saupter. (A: führet ... Eden!) dW.vE.A: forfchet. dW.vE: woburch biele S. hen te geschehen ift. A: burch wen. B: woriuncu?

37 Lagt uns bieber zu Gott naben. Saul fraate Bott: Soll ich binab gieben. ben Bhiliftern nach? und willft bu fie geben in Ifraels Banbe? Aber er antwortete ibm

38 gu ber Beit nicht. *Da fprach Saul: Lagt bergu treten alle Baufen bes Bolfs, und erfahret und febet, an welchem bie

39 Gunbe fei ju biefer Beit. *Denn fo mabr ber Berr lebt, ber Beiland Ifraele, und ob fie gleich an meinem Sohn Jonathan ware, fo foll er fterben. Und niemanb antwortete ibm aus bem gangen Bolf.

40 *Und er fprach ju bem gangen Ifrael: Seib ibr auf jener Seite, ich und mein Sobn Jonathan wollen fein auf biefer Seite. Das Boll fprach zu Saul: Thue,

41 was bir gefällt. *Und Saul fprach zu bem Berrn, bem Gott Ifraele: Schaffe Da ward Jonathan und Saul getroffen, aber bas Bolt ging frei aus.

42 * Saul fbrach: Werfet über mich und meinen Sohn Jonathan. Da warb Jonathan getroffen.

Und Saul fprach ju Jonathan: Sage mir, was haft bu gethan? Jonathan fagte es ihm und fprach: 3ch habe ein wenig Bonig gefoftet mit bem Stabe, ben ich in meiner Sand hatte, und fiebe, ich muß

44 barum fterben. *Da fprach Saul: Gott thue mir bieg und bad. Jonathan, bu

45 mußt bes Tobes fterben. *Aber bas Bolt fprach zu Saul: Sollte Jonathan fterben, ber ein folch großes Beil in Ifrael gethan bat? Das fei ferne. Co mahr ber Berr lebt, es foll fein Baar von feinem Baupt auf bie Erbe fallen; benn Bott bat es heute burch ihn gethan. Alfo erlöfete

43. U.L. Sonige.

v.18. huc ad Deum! *Et consuluit Saul 37 Dominum: Num persequar Philisthim? si trades eos in manus Israel?

Et non respondit ei in die illa. *Dixit-38 que Saul: Applicate huc universos angulos populi, et scitote et videte, per quem acciderit peccatum hoc hodie. *Vivit Dominus salvator Is-39 22.3. rael, quia, si per Jonatham filium 16,3. rael, quia, si per Jonatham filium
16,3. meum factum est, absque retracta11,16. tione morietur. Ad quod nullus con10,2. tradixit ei de omni populo. Et ait 40 86.1. ad universum Israel: Separamini vos 45,15,21 in partem unam, et ego cum Jonatha 60,46. filio meo ero in parte altera. Respon-Be. 15,16 ditque populus ad Saul: Quod bonum
Rest. 15,4
Zuph. videtur in oculis tuis, fac! Et dixit 41 Sap. 18, 8. Saul ad Dominum Deum Israel: Do-Bar 4,422 mine Deus Israel, da indicium! quid L1,47. Act. 13,23 est quod non responderis servo tuo 17m. hodie? Si in me aut in source. 4,10., Jud. 45. meo est iniquitas haec, da ostensio-

Nm. pulo tuo, da sanctitatem. Et depre-10,22,20, hensus est Jonathas et Saul, populus Joi. 7,16 autem exivit. *Et ait Saul: Mittite 42 sortem inter me et inter Jonatham filium meum. Et captus est Jonathas.

Dixit autem Saul ad Jonatham: In- 43 Jas.7,19. dica mihi quid feceris. Et indicavit ei Jonathas et ail: Gustans gustavi in summitate virgae, quae erat in manu mea, paululum mellis, et ecce, ego morior. *Et ait Saul: Haec faciat 44

18,2,28 mihi Deus et haec addat, quia morte morieris, Jonatha! "Dixitque popu- 45 lus ad Saul: Ergone Jonathas morie-

v8m. tur, qui fecit salutem hanc magnam in Israel? hoe nefas est; viv t Domi-

nus! si ceciderit capitlus de capite Lal. 16. ejus in terram, quia cum Deo operatus est hodie. Liberavit ergo populus

^{39.} B: ber 3. erlofet hat. dW: beim Leben ... ben Sieg gegeben. vE: rettete. dW.vE: auf (m. S.) 3on. A: widerfprach ihm beghalb. 40. Bie B. 36.

^{41.} dW.vE: gib Bahrheit. 42. B: 2B. es amifchen vE: 2B. am bas 2006. Bolyglotten - Bibel. M. S. 2. Bbs 1. Abth.

^{37.} Al.: Deum. 39. Al. + (p. est) hoc. 41. Al. * Domine - pop. tuo.

^{43.} m. ber Spige bes St. ... muß ft. (Bgl. 2. 27.) B: follte ich ft. ?

^{44.} Die Rap. 3, 17.

^{45.} mit G. hat ers b. geth. vE: bies gr. S. dW: biefen gr. Gieg geschaffet. vE: befreiete.

λαός περί Ιωνάθαν εν τη ημέρα έκείνη, καὶ οὐκ ἀπέθανε. 46 Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ ἀπὸ ὅπισθεν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπηλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν.

47 Καὶ Σαοὺλ κατακληροῦται τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐπολέμει κύκλφ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν Μωὰβ καὶ εἰς τοὺς υἰοὺς Ἀμμών καὶ εἰς τοὺς υἰοὺς Ἐδῶμ καὶ εἰς βασιλέα Σουβὰ καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους οῦ ἄν ἐστράφη, ἐσώζετο. 48 Καὶ ἐποίησε δύναμιν καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀμαλήκ, καὶ ἔξειλετο τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντον αὐτόν.

49 Καὶ ήσαν οι νίοι Σαούλ Ἰωνάθαν καὶ Ἰεσσονὶ καὶ Μελχισονέ, καὶ ὀνόματα τῶν σύο θυγατέρων αὐτοῦ, ὅνομα τῷ πρωτοτόκω Μερόβ, καὶ ὄνομα τῷ ἀεντέρα Μεγόλ. 50 Καὶ ὄνομα τῷ γυναικὶ αὐτοῦ ᾿Αχινοόμ, θυγάτης ᾿Αχιμάας. Καὶ ὅνομα τῷ ἀρχιστρατήγω αὐτοῦ ᾿Αβεννήρ, νίὸς Νήρ, οἰκείου Σαούλ. 51 Καὶ Κεὶς πατὴρ Σαούλ, καὶ Νὴρ πατὴρ ᾿Αβεννήρ, νίοῦ ᾿Αβιήλ.

52 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος πραταιὸς ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας Σαούλ, καὶ ἰδῶν Σαοὺλ ἄπαντα ἄνδρα δυνατὸν καὶ πάντα ἄνδρα συνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν.

Χν. Καὶ είπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ· Ἐμὲ ἀπέστειλε κύριος τοῦ χρῖσαί σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ τῦν ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ ἡήματος κυρίου. ² Τάθε είπε κύριος Σαβαώθ· Νῦν ἐκδικήσω ἄ ἐποίησεν Αμαλὴκ τῷ Ἰσραήλ, ὡς ἀπήντησεν κὐτῷ ἐν τῷ ὁδῷ ἀναβαίνοντι ἐξ Αἰγύπτου. ⁸ Καὶ τῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν ᾿Αμαλήκ, καὶ ἀναθματιεῖς πάντα τὰ αὐτοῦ, καὶ οὺ φείση ἀπὶ αὐτοῦ, καὶ ἀποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἔως γυναικός, καὶ ἀπὸ νηπίου καὶ ἔως θηλάζοντος, καὶ ἀπὸ μόσχου καὶ ἔως προβάτου, καὶ ἀπὸ καμήλου καὶ ἔως δου. ⁴ Καὶ παρήγγειλε

46. B: ὅπισθε. 47. ABEX: ἔλαχε (παταπλ. FX). BX + (p. τε β.) παταπληρόται ἔργον. AB + (p. Ἐδ.) παλ εἰς τεν Βαυθαιώς ε. Βεθώς (*F). 49. Β: Ἰεσσιε ... Μελχισά. AB: Μελχιδί (c. F). 50. AB † (a. οἰπ.) νίξ (*FX). 51. AB † (p. Αβ.) νίδς Ἰαμίν (*F). 52. AB: πάντα (ἄπ. FX). — 1. AB * (pr.) τὲ (†FX). B * τὲ λ. αὐτὰ ει τὲ ὁἡμ. († [AE]FX). 2. AB: ἀναβαίνοντος αὐτὸ (c. FX). 3. AB † (p. Ἰμαλ.) παὶ Ἱερὶμ παὶ πάντα τὰ αὐτᾶ, παὶ ἐπεριποιήσχ ἐξ αὐτὸ, παὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτὸν (*?) et (p. ἀναθ.) αὐτὸν παὶ (*X?)...*(ter a. ἔως) παὶ (†F).

לַמְלְּנֵם: מֵאְחֲבֵרִי פְּלִשְׁתִּים וּפְּלִשְׁתִּים הֵלְכִּוּ מַאְחֲבֵרִי פְּלִשְׁתִּים וּפְּלִשְׁתִּים הֵלְכִּוּ בַּמְלְנִבֵּם אָתִּיְוֹנְתָּן וְלָאִמְתוּ: וַיַּבַּל שְׁאִוּלּ

אָלָּרִּ-אַלָּרָר פּּוּ-אַׂלִּיאַלְ: אַלִּרִּ-אַלָּרָר פּּוּ-אַׂלִּיִּאַ אַׁלִּרִּ-אָּאָנְלְ נְדֵּר אַעִּילִאַלְ וְּאָּם מִּעָּבְלִאוּ אַׁלִּרְכִּרְ פּּוּבֹּר פּּלְמִיׁם אָמָּע הָאַנּילְ אַׁדִּיִּלְבֹּם פּּעּר פּּלְכִילָּעָ מִּלָּב וְהָּמֹם הַּפְּמֹנָ בְּנְלְּנִי מִיכֹלְ: פּמֹלְפִּיְשִׁנִּבְ וְהָּמַן הְּשִּׁכִּי בְּנְלָּנִוּ וְנִאָּלִי פּמֹלְפִּיְשִׁנִּבְ וְמִּם שְׁאַנִּלְ וְנְּנָתְּוֹ וְנִאֲּנִי

אמטרת זכור .1.

^{45.} dW.A: nicht flarb. vE: durfte.
46. dW: von der Berfolgung der Bh. A: n. versfolgte die Bh. nicht.
47. Und. dW: nahm das Königthum, vE: die

bas Bolk Jonathan, daß er nicht sterben 46 mußte. *Da zog Saul herauf von ben Philistern, und bie Philister zogen an ihren Ort.

47 Aber ba Saul bas Reich über Ifrael eingenommen hatte, stritt er wider alle seine Feinde umber, wider die Moabiter, wider die Kinder Ammon, wider die Comiter, wider die Könige Zoba, wider die Philister, und wo er sich hinwandte, da

48 ubte er Strafe. * Und machte ein Geer und ichlug bie Amalefiter, und errettete Ifrael von ber hand aller, bie fie zwadten.

49 Saul aber hatte Sohne: Jonathan, Ifwi, Malchifua. Und seine zwo Töchter hießen also: die erstgeborne Merob, und die jüngste

50 Michal. Und bas Weib Sauls hieß Ahinoam, eine Tochter Ahimaaz. Und fein Felbhauptmann hieß Abner, ein Sohn

51 Der, Sauls Better. Ris aber war Sauls Bater. Rer aber, Abners Bater, war ein Sohn Abi Els.

52 Es war aber ein harter Streit wiber bie Philister, so lange Saul lebte. Und wo Saul sabe einen starten und rustigen Mann, ben nahm er zu sich.

KV. Samuel aber sprach zu Saul: Der Herr hat mich gefandt, daß ich dich zum König falbete über sein Bolk Ifrael; so höre nun die Stimme der Borte des Zherrn. So spricht der herr Zebaoth: Ich habe bedacht, was Amalek Ifrael that, und wie er ihm den Weg verlegte, da er aus Egypten zog. So ziehe nun hin, und schlage die Amalektier, und verbanne sie mit allem, das sie haben. Schone seiner nicht, sondern tödte beide Mann und Weib, Kinder und Säuglinge, Ochsen Aund Schase, Kameele und Esel. Saul

Jonatham, ut non moreretur. *Re-46 cessitque Saul, nec persecutus est Philisthiim; porro Philisthiim abierunt in loca sua.

Et Saul, confirmato regno super 47
Israel, pugnabat per circuitum adver
Di. 2, 9; sum omnes inimicos ejus, contra Mo2, 19; sum omnes inimicos ejus, contra Mo2, 40; ab et filios Ammon et Edom et re20m. ges Soba et Philisthaeos; et quocumque se verterat, superabat. ** Con- 48

15,2... gregatoque exercitu percussit Amalec,
Gen. et eruit Israel de manu vastatorum
ejus.

et Jessui et Melchisua, et nomina

18,17.80 duarum filiarum ejus, nomen primogenitae Merob, et nomen minoris
Michol. *Et nomen uxoris Saul 50
Achinoam filia Achimaas, et nomen

17,554 principis militiae ejus Abner filius Ner

10,14 patruelis Saul. *Porro Cis fuit pater 51

9,1 Saul, et Ner pater Abner filius Abiel.

Erat autem bellum potens adver- 52

17,1,1,28,1 sum Philisthaeos omnibus diebus
Saul; nam quemcumque viderat Saul
virum fortem et aptum ad praelium,
8,11 sociabat eum sibi.

Et dixit Samuel ad Saul: Me XV.

10,1. misit Dominus, ut ungerem te in regem
super populum ejus Israel; nunc ergo
audi vocem Domini. "Haec dicit Dominus exercituum: Recensui quae
14,48. cumque fecit Amalec Israeli, quomodo
30,18. restitit ei in via, cum ascenderet de
Nm. restitit ei in via, cum ascenderet de
pt. 13,17. Aegypto. "Nunc ergo vade et per1,42,513. cute Amalec, et demolire universa
6,3,25m. c

Serrichaft. A: befestigte f. R. dW.vE.A: (ba) flegte

^{48.} derer, die f. pifinberten. B: hanbelte tapfer. dW: ubte Tapferteit. vE: that machtige Thaten.

^{49.} B.dW.(vE.)A: Unb b. Sobne S. waren. 50. Betters. B: ber Name feines heerfürften. dW: heeroberften. vE.A: heerführers.

^{52.} B.dW: Und ber Rrieg (Str.) war heftig. vE: es w. ein ftarfer Rr. A: machtiger Str. B.vE.A:

^{3.} Al. * et non - aliquid.

alle (bie) Tage S. B.vE: ftarfen n.tapfern. dW: ft. Dt. n. irg. einen Tapf. A: ber tuchtig war 3. Streite.

^{1.} B.dW: ub. f. B., ub. 3fr. vE: auf b. St. dW: gehorche ben Borten.

^{2,} wider Ife. B.dW.A: der heerschaaren. vk. des Beltalls Gott. A: erwogen. vk. gefeben. B: will heimfuchen. dW: abuden, w. die Umalekiter ... fie fich ihm in B. ftelleten. vk.A: es f. (ihnen) in d. B. ftellte. B: was er ihm ... gelegt?

Σαούλ τῷ λαῷ, καὶ ἐπισκέπτεται αὐτούς ἐν Γαλγάλοις, διακοσίας γιλιάδας ταγμάτων, καὶ δέκα γιλιάδας ταγμάτων Ἰούδα.

5 Καὶ ήλθε Σαούλ έως τῆς πόλεως Άμαλήκ, καὶ ἐνήδρευσεν ἐν τῷ γειμάρρο. 6 Καὶ είπε Σαούλ πρός τον Κιναΐον Απελθε καλ έχκλισον έκ μέσου τοῦ Αμαλήκ, μη προςθά σε μετ' αύτου. και σο εποίησας έλεος μετά σών υίων Ίσραηλ έν τῷ ἀναβαίνειν αὐσοὺς έξ Αίγύπτου. Και έξέκιλινεν ο Κιναΐος έχ μέσου τοῦ 'Αμαλήκ. 7 Καὶ ἐπάταξε Σαούλ τὸν Αμαλήχ ἀπὸ Εὐιλὰ ἔως Σούο της ἐπὶ προςώπου Αλγύπτου. 8 Καὶ συνέλαβε τὸν 'Αγάγ βασιλέα τοῦ Αμαλήκ ζώντα, καὶ πάντα τὸν λαόν απέκτεινεν έν στόματι φομφαίας. 9 Καί περιεποιήσατο Σαούλ καὶ ὁ λαὸς τὸν Αγάγ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων καὶ τῶν βουκολίων και των έδεσμάτων και των άμπελώνων καὶ πάντων τών άγαθών, καὶ οὐκ έβούλοντο έξολοθρεύσαι αὐτά. Καὶ πᾶν έργον ήτιμωμέσος καὶ έξουδενωμένος έξωλόθρευσας.

10 Καὶ εγενήθη όημα κυρίου πρὸς Σαμουήλ, 11 Μεταμεμέλημαι ότι έβασίλευσα τον Σαούλ είς βασιλέα, ότι απέστρεψεν από οπισθέν μου, και τους λόγους μου ούκ ετήοησε. Καὶ ήθύμησε Σαμουήλ καὶ εβόησε πρός κύριον όλην την νύκτα.

12 Καλ ώρθρισε Σαμουήλ καλ έπορεύθη τῷ Σαούλ εἰς ἀπάντησιν τὸ πρωί. Καὶ απηγγέλη τῷ Σαμουήλ, λέγοντες. Ήχει Σαούλ είς Κάρμηλον, καὶ ίδου ανέστακεν αυτώ γείρα. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ ἄρμα, καὶ κατέβη είς Γάλγαλα ¹³ πρός Σαούλ, καὶ ίδοὺ αὐτὸς ἀνέφερεν ὁλοκαύτωσιν τῷ κυρίφ, τὰ πρώτα των σκύλων ών ήνεγκεν & Άμαλήκ'. Καὶ παρεγένετο Σαμουήλ πρός Σαούλ, καὶ είπεν αὐτῷ Σαούλ Εὐλογημένος συ τῷ κυοίφ· έστησα πάντα όσα ελάλησε κύριος. 14 Καὶ είπε Σαμουήλ· Καὶ τίς ἡ φωνή αὐτη הַלָם וַיִּפָקְדֵם בַּשָּׁלָאִים מַאַתִּים אֵלָף רגלי ועשרת אלפים אתיאיש יהודה: וַיַּבָא מֹאַוּל עַד־עִיר עָמַלֶּק וַיַּרֶב סרו רדו מתוה ואתה בני ישראל בעלותם ממצרים יני מתּוֹה עַמַלֶּס: וַיַּה שַׁאָוּל צַמָבֶק מֶחַוִילָה בּוֹאַהְ שׁוּר אַשׁר צַבַּלַק חֵי וָאָת־בָּל־הַצֵּם הַחַרִים חרב: ויחמל שאול והעם על־ עלימיטַב הַצאוֹ וְהַבָּלֵר וְהַמְּשָׁנִים יפליהשוב ולא אבו ימם וכל הפלאכה נמבוה ונמס

וַיָהַיֹּ דָּבֶר יַהוָֹה אֱלִשְׁמוּאֵל לַאמרי 11 נַדַוֹמְחָי בְּרַהָּמְלֵכְחִי אֶתישָׁאוּל לְמֵּלֵה שָׁבֹ מַאֲחַבִּי וָאָת־דָּבָרֵי לָא הַקִּים וַיַּחַר לשִׁמוּאֵל וַיַּזְעַק אַל־יִהוָה כַּל־

וישבם שמואל בבקר ריגד לשמיאל לאמר באישאיל ימלת והנה מציב לו יד ויסב אתה ליהוה הקימתי את דבר יחוה: 14 וַיָּאמר שִׁמוּאָל וּמה קוֹל־הַצֹאו הַוָּה

^{4.} Β: τετρακοσίας (διακ. Α*ΕΓΧ) ... τὸν Ἰέδαν 4. Β: τετραποσίας (διακ. Α*ΕΓΧ) ... τόν Ίδδαν τριάκ. χιλ. ταγμ. (c. Α). 5. ΑΒ: των πόλεων (τῆς π. Γ). 6. ΑΒ: ¼μαληκίτβ (-λήκ ΓΧ). ΛΕΧ † (p. μετὰ πάντων. ΑΒ* (alt.) τδ († ΓΧ). 7. Β: Εὐιλάτ (c. Α)... * τῆς († ΓΧ). Α*Β † (p. λαόν) καὶ Ίεριμ. 9. ΑΒ † (a. ἀ) πᾶς et (p. ¼γ.) ζώντα (* Γ). 11. ΑΒ: Παραπίπλημαι (Μετ. ΓΧ). Β: ὅπισθέ (-ἐν ΑΓΧ). 12. Β* (pr.) τῷ († ΑΓΧ). ΑΒ rell. * (pr.) Σαὰλ († ?) et † (p. ἀπάντ.) Ίσραὴλ (* ?). Β: Σαὰλ ... Σαμτήλ ... * ἐδὰ (c. ΑΕΓΧ). 13. ΑΒ: Εὐιογητός (-νημένος ΓΧ). 14. Β* αῦτη († ΓΧ): Α ηνο χάτλ). (-γημένος FX). 14. Β* αντη (+FX; A pro τότυ). | genbt. B.dW: Liebe (bemiefen).

^{4.} B: ließ es bem B. gu Dhren t. dW: verfunbigte. vE: rief jufammen. A: botanf. dW.vE,A: mufterte. (A: wie Sammer!)

^{5.} dW.vE: fam bie an bie St. A: bie gur, dW. A: legte (einen) O. dW: in bas Thal. vE: ftritt? B.vE: in dem Th.

^{6.} ben Renitern ... Alfo widen. dW.vE.A: fbrach gu b. R. dW.vE: wegraume. A: verwidle? vE: 20.

ließ foldes vor bas Boll tommen; und er gablete fle gu Thelaim, zwei hundert taufend Fugvolte, und gehn taufenb Mann aus Juba.

Und ba Saul tam ju ber Amaletiter Stadt, machte er einen Binterhalt am 6 Bach. *Und ließ bem Reniter fagen: Bebet bin, weichet und giebet berab von ben Amalekitern, bag ich euch nicht mit ihnen aufraume, benn ihr thatet Barmbergigfeit an allen Rinbern Ifrael, ba fie aus Egypten jogen. Alfo machten fich bie Reniter 7 von ben Amalekitern. Da ichlug Saul bie Amalekiter von Bevila an bis gen 8 Gur, bie'vor Egypten liegt. *Und griff Maag, ber Ameletiter Ronig, lebenbig, und alles Bolt verbannete er mit bes Schwertes *Aber Saul und bas Bolf iconete bes Agag und mas gute Schafe und Rinber und gemäftet mar und ber Lanmer und alles was gut war und wollten es nicht verbannen; mas aber fonobe und untuchtig mar, bas verbanneten fie.

10 Da gefcah bes Berrn Bort zu Samuel, 11 und fprach: "Es reuet mich, bag ich Saul gum Ronige gemacht habe, benn er hat fich hinter mir abgewandt und meine Borte nicht erfüllet. Deg warb Samuel gornig, und forie ju bem Berrn bie gange Nacht.

Und Samuel machte fich fruhe auf, bag er Saul am Morgen begegnete. Und ihm ' ward angefagt, baß Saul gen Carmel gekommen ware und hatte ihm ein Siegeszeichen aufgerichtet, und mare herum gejogen und gen Gilgal binab getommen.

13 Mls nun Gamuel zu Saul fam, iprach Saul zu ihm: Befegnet feift bu bem Berrn!

14 36 babe bes Berrn Bort erfüllet. *Samuel antwortete: Bas ift benn bas für

cepit itaque Saul populo, et recensuit eos quasi agnos, ducenta millia peditum et decem millia virorum Juda.

Cumque venisset Saul usque ad 5 civitatem Amalec, tetendit insidias Jud. 6,11. in torrente. *Dixitque Saul Cinaeo: 6 Abite, recedite atque descendite ab Amalec, ne forte involvam te cum eo; tu enim fecisti misericordiam cum 18,12ss. omnibus filiis Israel, cum ascenderent de Aegypto. Et recessit Cinaeus de medio Amalec. Percussitque Saul 7 Amalec ab Hevila donec venias ad 27,8. Sur, quae est e regione Aegypti. *Et 8 25,18; apprehendit Agag regem Amalec vi-1Ch.4.43. vum, omne autem vulgus interfecit v.a.Lev. in ore gladii. Et pepercit Saul et 9
27, 29. populus Agag et optimis gregibus
13,15se. ovium et armentorum, et vestibus et arietibus, et universis quae pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea; quidquid vero vile fuit et reprobum, hoc demoliti sunt.

Factum est autem verbum Domini 10 Gen. 6,6. quod constituerim Saul regem, quia 12,20. dereliquit me et verba mea opere Contristatusque est uon implevit. Samuel et clamavit ad Dominum tota

Cumque de nocte surrexisset Sa-12 muel, ut iret ad Saul mane, nunciatum est Samueli, eo quod venisset 25,2; Saul in Carmelum et erexisset sibi 18.18. fornicem triumphalem, et reversus v.21. transisset descendissetque in Galgala. Venit ergo Samuel ad Saul, et Saul offerebat holocaustum Domino, de initiis praedarum quae attulerat ex Amalec. *Et cum venisset Samuel 13 18,10. ad Saul, dixit ei Saul: Benedictus tu 7.2.Domino, implevi verbum Domini. *Dixitque Samuel: Et quae est haec 14

^{12.} A.A: batte fic.

^{7.} vE.A: bis man fommt nach S. B: ba m. gen 6. gehet. — — 8. A: fing.

^{9.} dW: vericonte. B: bes Beften von ben Sch. dW.vE: bie b. ber (ber b.) Sch. A: b. Ocerben ber Sch. vE: bes Mafiviehes. (A: u. b. Rleiber u. b. Bibber.) B: bes Rachbeften! dW: u. bie v. zweiter Gute. B: Alle Sachen aber, bie nichts werth waren n. d. fich verzehren. vE: was fchlecht u. n. w. war. A:

¹²s. Al. * Saul off. - ad Saul.

u. verachtlich. dW: verachtl. u. ranbig?

^{10.} dW: erging ... an G. vE: ber Ausspruch. 11. dW.vE: von mir. A: mich verlaffen, vE: volle gogen. B: beftatiget? dW: entbrannte. A: warb

traurig. B: unmuthig.
12. dW: S. entgegen, bes D. vE: um ... entg. ju

geben. A: Siegesbogen. vE: Denfmal errichtet.

^{13.} Bie B. 11.

του ποιμνίου τούτου έν τοις ώσι μου, καὶ φωνή των βοων ων έγω ακούω; 15 Και είπε Σαούλ Έξ Αμαλήκ ήνεγκα αὐτὰ ἃ περιεποιήσατο ο λαός τα κράτιστα των ποιμνίων καὶ τῶν βουκολίων, ὅπως τυθῷ κυρίφ τῷ θεφ σου, τὰ δὲ λοιπά έξωλόθρευσα.

16 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Άνες, καὶ ἀπαγγελοῦ σοι οσα ελάλησε κύριος πρός με την νύκτα. Καὶ είπεν αὐτῷ. Λάλησον. 17 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Οὐχὶ μιχοὸς εί σὺ ένώπιον σεαυτοῦ είς ήγούμενον σκήπτρου φυλών Ισραήλ, και έχρισε σε κύριος είς βασιλέα έπι Ισραήλ; 18 Και απέστειλέ σε κύριος εν όδφ και είπε σοι. Πορεύθητι και έξολόθρευσον άνελείς τοὺς άμαρτάνοντας είς έμέ, τον Αμαλήκ, και πολεμήσεις αύτους έως αν συντελέσης αὐτούς. 19 Καὶ ίνατί οὐκ ήκουσας της φωνης χυρίου, άλλα δομησας έπι τα σκύλα καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου; 20 Καὶ είπε Σαούλ προς Σαμονήλ. Διά τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπορεύθην έν τη όδφ έν ή απέστειλέ με χύριος, καὶ ήγαγον τὸν 'Αγάγ βασιλέα 'Αμαλήκ καὶ τον Αμαλήκ έξωλόθρευσα. 21 Καὶ έλαβεν ο λαὸς τῶν σκύλων, ποίμνια καὶ βουκόλια, τὰς απαρχάς τοῦ αναθέματος, τοῦ θύσαι ένώπιον χυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐν Γαλγάλοις. 22 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Εί θελητόν τῷ χυρίφ όλοκαυτώματα καὶ θυσίας ώς τὸ ἀκοῦσαι της φωνής κυρίου; Ίδου άκοη ύπερ θυσίαν αγαθήν, και ή ακρόασις ύπερ στέαρ κριών. 23 Ότι άμαρτία οἰώνισμά ἐστι παραπικρασμός, άδικία και θεραφίν όδύνην και πόνους επάγουσιν. "Οτι εξουδένωσας τὸ ύῆμα χυρίου, και έξουδενώσει σε κύριος, τοῦ μὴ είναι βασιλέα έν Ίσραήλ.

24 Καὶ είπε Σαούλ πρός Σαμουήλ 'Ημάρ-

בּאַזְנֵי וְקוֹל הַבַּלֵר אָשֵׁר אנכי שמע: פו רַיּאַמֶּר שָׁאוּל מַעַעָמַלֵקי הָבִיאוּם אֲשֶׁר חַמַל הַעָּם עַל־מֵיטֵב הַצֵּאֹן וְהַבָּלֶּר לַמֶּעַן זָבְתַ לֵיהוָה אֵלהֵיךּ וָאֶתהַיוֹתֵר

רַיָּאמֶר שָׁמוּאָל אל־שׁאוּל ואנידה לַדְּ אַתֹּ אֲשֵׁר דָבֵּר יְהוָה אֵלֵי 17 הַלַּיַלָה וַיָּאמֶרוּ לִוֹ דַבַּר: וַיִּאמֵר שׁמוֹאֵל הַלוֹא אִם־קִטָן אַתָּה בְּנֵינֶיהָ ראש שבשי ישראל אַתָּה וַיִּמְשֶׁחַהְ 18 יהוה למלה על־ישראל: וישלחה יהוָה בַּדֵרָה וַיּאמֵר אָת־הַחַשָּאִים אַת־עֲמָלֵק וְנַלְחַמְתַּ בֹּוֹ יול פר בפלותם אתם: ולפה לא-פוניקה בְּקוֹל יָהוָה וַמִּעָם אַל־הַשָּׁלֵל וַתּעם ב הָרֶע בָּעֵינֵי יִהוָה: וַיּאמֵר שַאוּל אַל־ שמראל אשר שמעתי ואַכַה בַּהַרָה אָשׁרישָׁלחני יָהוֹה ואביא עמלק 21 הַהֶּלֶבְמָתִי: וַיִּפַּח הָצֶם מֶהַשָּׁכֵל צָאון וּבָקַר רָאשׁית הַחֲרָם לְזִבָּחַ לֵיהוֹה 22 אל היה בגלגל: ויאמר שמיאל החפץ לַיהוָהֹ בִּעלִות וּזָבַחִים כַּשִּׁמֵע בַּקוֹל יהוה הנה שמע מזבח טוב להקשיב 23 מחלב אילים: כי חשאת-לסם מרי וָאָרֶן וּתְרַפָּים הַפָּצֵר יַּעַן מַאַּסְתּׁ אָת־ דַבר יָהוָה וַיִּמָאַסְהַ מִּמֶּלֶה:

ריאמר שאול אל-שמואל חמאתי

ערות כס"ם . 15. ערות ייאמר ק' . 16. ייאמר עתח בס"מ . 20. מ

^{14.} B: ην (ών ΑΕΓΧ). 15. AB: τε ποιμνίε... βοῶν... καὶ τὰ λοιπὰ (c. FΧ). 16. AB: ὰ (ὅσα FΧ). 17. AB: ἐν. αὐτο ἡγόμενος (c. FX). 18. ΑΧ * ἀνελ. AB * ἀν († FX). 19. Β * τῆς ... ἀλλ' ὡρμ. (c. AFX; AB † τὸ θέσθαι, * FX). 20. Β * (pr.) ἐν († ΑΕFX; alt. * AB, † ΕΓΧ). 21. ΑΒ: τὰ πρῶτα τὸ ἐξολοθρεύματος *(bis) τδ (c. FX). 22. AB * προς Σ. et τῆς ... ἐπακρόασις (c. FX). 23. AB * παραπ. - Θεραφίν (sed + θεραφ. p. πόν.) et τδ (c. EFX) ... έπλ (εν X).

^{14.} B: biefer Sch. dW.vE.A: von Schafen (Seer: ben) ... Rindern.

^{15.} um O. ju bringen bem S. B.dW.vE.A: um (fie) ju opfern.

^{16.} Dait, lag bir. B: Saltein. B.dW.vE: bagich bir fage (anzeige, verfundige). dW.vE.A: Rebe!

^{17.} dW: Richt mabr. B.dW.vE.A: in b. A. (vE: Bift bu nicht, obichon bu ... geworben ?)

^{18.} dW: aufreibeft. vE: gang aufger. haft. B: bis fie diefelben werben aufg. haben. A: b. gn ihrer Bers nichtung. 19. B: bift auf b. R. jugefallen, vE: auf b. Beute

Das Bloten und Brullen. Behorfam beffer benn Dufer.

vox gregum, quae resonat in auribus

und ein Brullen ber Rinber, bie ich bore? 15 * Saul fprach: Bon ben Amelekitern baben fie fie gebracht, benn bas Bolt verschonete ber beften Schafe und Rinber, um bes

ein Bloten ber Schafe in meinen Ohren,

Opfere willen bes Berrn, beines Gottes: bas anbere baben wir verbannet.

Samuel aber antwortete Saul: Laf bir fagen, mas ber Berr mit mir gerebet bat 17 biefe Racht. Er fprach: Sage ber. *Samuel fprach: 3fte nicht alfo, ba bu flein wareft vor beinen Augen, murbeft bu bas Saupt unter ben Stammen Ifraels, und

ber Berr falbete bich jum Ronig über 18 Ifrael? *Und ber Berr fanbte bich auf ben Beg und fprach : Biebe bin und verbanne bie Sunber, bie Amalefiter, und ftreite

19 wiber fle, bie bu fle vertilgeft. #Barum baft bu nicht geborchet bes Berrn Stimme, fonbern haft bich zum Raube gewandt und übel gehandelt vor ben Mugen bes

20 Berrn ? * Saul antwortete Samuel: Babe ich boch ber Stimme bes Berrn gehorchet, und bin bingezogen bes Beges, ben mich ber Berr fanbte, und babe Mgag, ber

Amalefiter Ronig, gebracht, und bie Ama-21 lefiter verbannet; *aber bas Bolf hat bes Raubes genommen, Schafe und Rinber, bas Befte unter bem Berbannten, bem Berrn, beinem Gott, ju opfern in Gilgal.

22 * Samuel aber fprach: Meineft bu, bag ber Berr Luft habe am Opfer und Brandopfer als am Beborfam ber Stimme bes Berrn? Siehe, Beborfam ift beffer benn Opfer, und Aufmerten beffer benn bas

23 Fett von Bibbern. * Denn Ungehorfam ift eine Bauberei-Sunbe, und Biberftreben ift Abgotterei und Gobenbienft; weil bu nun bes herrn Wort verworfen haft, hat er bich auch verworfen, bag bu nicht Ronig

24 Da fprach Caul zu Samuel: 3ch habe

22. A.A: mehr Enft. A.A: fo wie am Gehorfam.

gef. dW: über b. B. hergef. A: haft bich üb. b. R. gemacht. B.vE: gethan was bofeift (war) in dW. A: fibel geth.

20. B.dW.vE.A: 36 habe ja. B.A: hergebracht. dW: mitgebr. vE: mitgenommen.

21. B: Bornehmfte, dW: Borgugliche.

22. mehr Luft. B.dW.vE: Sat (benn) ... Br. n. Schlachtopfern, (fo, gleich) wie B: am Gehors meis, et armentorum, quam ego audio? *Et ait Saul: De Amalec ad-15 duxerunt ea: pepercit enim populus melioribus ovibus et armentis, ut immolarentur Domino Deo tuo, reliqua vero occidimus.

Ait autem Samuel ad Saul: Sine 16 me, et indicabo tibi, quae locutus sit Dominus ad me nocte. Dixitque ei: Loquere. *Et ait Samuel: Nonne 17 0,221. cum parvulus esses in oculis tuis, Job. caput in tribubus Israel factus es,
Jac. 6,6. unxitque te Dominus in regem super Israel? * Et misit te Dominus in viam, 18 *. et ait: Vade et interfice peccatores Amalec, et pugnabis contra eos usque 29,18, ad internecionem corum. *Quare 19 ergo non audisti vocem Domini, sed Jee.7,1. versus ad praedam es et fecisti malum in oculis Domini? Et ait Saul 20 ad Samuelem: Immo audivi vocem Domini, et ambulavi in via, per quam misit me Dominus, et adduxi Agag regem Amalec, et Amalec interfeci; *tulit autem de praeda populus oves 21 et boves, primitias eorum, quae caesa sunt, ut immolet Domino Deo suo Ps.40,7. in Galgalis. ** Et ait Samuel: Num-22 81,186. quid vult Dominus holocausta et vi-0.0.4,17.ctimas, et non potius ut obediatur Me.9,18. voci Domini? Melior est enim obedientia quam victimae, et auscul-Ex.29,22 tare magis quam offerre adipem 28.7se. arietum. *Quoniam quasi peccatum 23 ariolandi est repugnare, et quasi scelus idololatriae nolle acquiescere; pro eo ergo, quod abjecisti sermo-13,14. nem Domini, abject te Dominus, ne 28m.7,15 sis rex.

Dixitque Saul ad Samuelem: Pec-24

21. Al.: tuo. 22. S: veci ejus. 23. Al. * Dominus.

chen. vE: baran, baf man hore auf bie St. A: Mill etwa ... u. nicht vielmehr, bag m. gehorche. B: Ge-horchen ... bas D., u. bas A. ... ben 2B.

23. dW.vE: wie Sunde ber Bahrfagerei, ift (bie) Biberfpenftigfeit, u. wie Abg. n. G., Gigenfinn (ift Unfolgfamt.). A: wiberfp. fein, ift wie bie ..., u. nicht gehorchen wollen, w. bas Lafter bet M. B: ein ungerechter &. dW.vE: nicht mehr R. (fein follft).

τηκα ότι παρέβην τὸν λόγον κυρίου καὶ τὸ ρημά σου, ότι εφοβήθην τον λαόν και ήκουσα της φωνής αὐτών. 25 Καὶ νῦν ἄρον δη τὸ άμαρτημά μου καὶ ἀνάστρεψον μετ' έμοῦ, καὶ προςκυνήσω κυρίω 'τῷ θεῷ σου'. 26 Καὶ είπε Σαμουήλ πρός Σαούλ. Ούκ αναστρέψω μετά σοῦ . ὅτι ἔξουδένωσας τὸ ὁῆμα κυρίου, καὶ έξουδενώσει σε κύριος, τοῦ μὴ είναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. 27 Καὶ ἀπέστρεψε Σαμουήλ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ ἐκράτησε Σαούλ του πτερυγίου της διπλοίδος αύτοῦ, και διέρρηξεν αύτό. 28 Και είπε πρός αύτὸν Σαμουήλ. Διέβρηξε κύριος την βασιλείαν σου ἀπὸ Ἰσραήλ ἐκ γειρός σου σήμερον, και δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ύπέρ σε. 29 Καὶ διαιρεθήσεται Ίσραήλ είς δύο, και ούκ αποστρέψει ούδε μετανοήσει, ότι ούγ ώς ανθρωπός έστι του μετανοήσαι. 30 Καλ είπε Σαούλ. Ήμαρτηκα άλλα δόξασόν με δή ένωπιον των πρεσβυτέρων Ισραήλ και ένωπιον τοῦ λαοῦ μου, καὶ ἀνάστρεψον μετ' έμοῦ, καὶ προςχυνήσω χυρίφ τῷ θεῷ σου.

31 Καὶ ἀνέστρεψε Σαμουὴλ ὁπίσω Σαούλ, καὶ προςεκύνησε τῷ κυρίφ. 32 Καὶ είπε Σαμουήλ. Προςαγάγετε μοι τὸν Αγάγ βασιλέα Αμαλήκ. Καὶ προςηλθε πρός αὐτὸν Αγάγ τρέμων, καὶ είπεν Αγάγ Εἰ ούτω πικρὸς ὁ θάνατος; 33 Καὶ είπε Σαμουήλ 'πρὸς 'Αγάγ'. Καθότι ήτέκνωσε γυναϊκας ή φομφαία σου, ούτως ατεκνωθήσεται έκ γυναικών ή μήτης σου. Καὶ έσφαξε Σαμουήλ τὸν Αγάγ ἐνώπιον πυρίου εν Γαλγάλοις. 34 Και απήλθε Σαμουήλ είς 'Αρμαθαίμ, και Σαούλ ανέβη είς τὸν οίκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά. 85 Kai ov προςέθετο έτι Σαμουήλ ίδειν τον Σαούλ έως ήμέρας θανάτου αύτου, ότι επένθει Σαμουήλ έπὶ Σαούλ, καὶ κύριος μετεμελήθη ότι έβασίλευσε τὸν Σαούλ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.

שאול שמואל רישב אדורי שארל רַיָּאמֶר 32 רישתחר שמראל הבישר אלי בַּמְכֵּק וַיַּכָהְ אָכִיו אַגג מַצַדְנָּת וַיִּאמֵר סר מר-המות: שמראל פאשר שפלה נשים חרבה מנשים אמה שָׁמוּאֵל אָת־אָנֵג לְפָנֵי יִהוֹה בַּגָּלְנַּל : בּוַלֵה שׁמוּאֵל הַרָמָתָה וְשִׁאָוּל עָלָה 34 לחאל־ביתו בבעת שאול: יַסָף שַׁמוּאָל לָרָאוֹת אַתּשָׁאוּל עַד־יִוֹם מותו פייהתאבל שמואל אלישאול ויהוה נחם פי-המליה

(Oberrode). vE: hielt ihn beim 3. b. M. ... rif ab. 28. dW: So reißet vE: Abger. hat heute. dW: Ronigthum, A: Reld, vE: bie herrschaft. dW: einem Anbern?

^{25.} A*τῶ. 26. B: ἀναστρέφω (-ψω ΑΕΓΧ). AB †(a. Ἰσρ.) τὸν (* ΕΓΧ). 27. B: ἐπέστρεψε (ἀπ. ΑΓΧ). 29. AB† (in f.) αὐτός (* ΓΧ). 30. AB*τῶν et τῶ († ΓΧ). 31. AX † (p. πρ.) Σαὰλ. 33. AB: Γαλγάλ (-άλοις ΕΓΧ). 35. AB*(ult.) τὸν († ΕΧ).

^{24.} feiner Ct. dW: bas Bort ... Rebe. dW.vE. (Oberrode). vE: hielt ihn beim 3. b. R. ... rif ab. A: übertreten. 28. dW: So reifet vE: Abaer. bat beute

^{25.} B.dW.vE.A: meine S.

^{27.} Mantels. B.A: ergr. er einen (ben) 3. f. einem Anbern?

Der Rif vom Rod. Agags Berftudung.

gefündiget, baf ich bes Berrn Befehl und beine Borte übergangen habe, benn ich fürchtete bas Bolt, und gehorchte ihrer 25 Stimme. *Und nun vergib mir bie Gunbe, und tehre mit mir um, bag ich ben Berrn 26 anbete. * Samuel fprach zu Saul: 3ch will nicht mit bir umtehren, benn bu haft bes Berrn Bort verworfen, und ber Berr hat bich auch verworfen, bag bu nicht 27 Ronig feieft über Ifrael. "Und als fich Samuel umwanbte, baf er wegginge, ergriff er ibn bei einem Bipfel feines Rocks, 28 und er gerriß. *Da fprach Samuel zu ihm: Der Berr hat bas Königreich Ifrael beute von bir geriffen und beinem Nachften 29 gegeben, ber beffer ift benn bu. * Auch lugt ber Belb in Ifrael nicht, und gereuet ibn nicht, benn er ift nicht ein Denfch, 30 bağ ihn etwas gereuen follte. *Er aber fprach: Ich habe gefündiget, aber ehre mich boch ist vor ben Aelteften meines Bolte und vor Ifrael, und febre mit mir um, bag ich ben Berrn, beinen Gott, anbete. Alfo kebrete Samuel um und folgte Saul nach, bag Saul ben Berrn anbetete. 32 "Samuel aber fprach: Lagt ber gu mir bringen Agag, ber Amaletiter Ronig. Und Agag ging zu ihm getroft und fprach: Alfo muß man bes Tobes Bitterfeit ver-33 treiben. * Samuel fprach : Wie bein Schwert Weiber ihrer Rinder beraubt bat, alfo foll auch beine Mutter ihrer Rinber beraubet fein unter ben Beibern. Alfo zerhieb Samuel ben Agag gu Studen vor bem 34 herrn in Gilgal. *Und Samuel ging bin gen Ramath; Saul aber jog binauf ju 35 feinem Baufe ju Bibea Saul. Samuel fabe Saul forber nicht mehr, bis an ben Tag feines Tobes. boch trug Samuel Leib um Saul, bag ben Berrn gereuet hatte, bag er Saul gum

35. U.L: fürber. A.A: forthin, U.L: Leibe.

Ronige über Ifrael gemacht hatte.

26.21. cavi, quia praevaricatus sum sormo-12,13. nem Domini et verba tua, timens populum et obediens voci eorum. *Sed 25 nunc porta, quaeso, peccatum meum. et revertere mecum, ut adorem Do *Et ait Samuel ad Saul: 26 minum. v.23. Non revertar tecum, quia projecisti sermonem Domini et projecit te Dominus, ne sis rex super Israel. Et 27 conversus est Samuel, ut abiret; ille autem apprehendit summitatem pallii ejus, quae et scissa est. *Et ait 28 ad eum Samuel: Scidit Dominus re-11,11.30 gnum Israel a te hodie et tradidit illud proximo tuo meliori te. Porro 29 triumphator in Israel non parcet. et poenitudine non flectetur; neque 23,19. et pourraisse. Mal. 3,6. enim homo est, ut agat poenitentiam. *At ille ait: Peccavi, sed nunc ho-30 (Jo.12,43 nora me coram senioribus populi mei et coram Israel, et revertere mecum, ut adorem Dominum Deum tuum.

Reversus ergo Samuel secutus est 31 , Saulem; et adoravit Saul Dominum. *Dixitque Samuel: Adducite ad me 32 Agag regem Amalec. Et oblatus est 21,13; ei Agag pinguissimus et tremens. Et dixit Agag: Siccine separat amara Jud.1, ess. mors? Et ait Samuel: Sicut fecit 33 Jer.17,10 absque liberis mulieres gladius tuus. sic absque liberis erit inter mulieres 18.40. mater tua. Et in frusta concidit eum 11,15. Samuel coram Domino in Galgalis. 7,17.. *Abiit autem Samuel in Ramatha; 34 Saul vero ascendit in domum suam 11,4.. in Gabaa. *Et non vidit Samuel 35 19,24 ultra Saul usque ad diem mortis suae; verumtamen lugebat Samuel v.29.11. Saulem, quoniam Dominum poenitebat, quod constituisset eum regem super Israel.

29. der Beftändige. dW: das Bertrauen Ifraels ?? vE: die Bahrheit. (A: der Sieger ... wird nicht schosnen! B: der die Ueberwindung Ifr. ift.)

31. dW: mit S. vE: S. nach. B: hinter S. her. B.dW.vE.A: u. S. betete ... an.

32. dW: fam ... in Euftigfeit. vE: frohen Muthes.

B: gang froblich ... Ge ift fürwahr ... gewichen! vE: Burm., weg ift ...! dW: Traun, vorüber ...!

33. dW.v.E.A: bie B. finberlos gemacht (machte), fo fei find. B: muffe ... b. R. ber. werben. dW.vE.A: bieb. B.dW.vE: in St.

35. dW.vE: Denn S.trauerte ... u. Beb. (be)renete es.

^{32.} Al. *et (Al. *et trem.). S†(p. dixit) Samuel. 33. S*(pr.) Samuel. 34. Al. †(in f.) Saulis.

XVI.

Davidis unotio et apud Saulum commoratio.

ΧVI. Καὶ είπε κύριος πρὸς Σαμουήλ. Έως πότε συ πενθείς επί Σαούλ; κάγω έξουδένωκα αὐτόν, τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπὶ Ισραήλ. Πλησον τὸ κέρας σου έλαίου, καὶ δεύρο αποστελώ σε προς Ίεσσαὶ έως Βηθλεέμ, ότι έώρακα έν τοις υίοις αύτου έμοι βασιλέα. 2 Καί είπε Σαμονήλ. Πώς πορευθώ; και άκούσεται Σαούλ καὶ άποκτενεί με. Καὶ είπε κύριος: Λάβε εἰς τὴν γεῖρά σου δάμαλιν βοών, καὶ έρεις. Θύσαι τῷ κυρίφ ήκω. 3Καὶ καλέσεις τον Ίεσσαὶ 'καὶ τοὺς υίοὺς αὐτοῦ' είς την θυσίαν, καὶ γνωριώ σοι α ποιήσεις, καὶ χρίσεις μοι ον αν είπω πρός σε. 4 Και εποίησε Σαμουήλ πάντα α ελάλησεν αὐτῷ κύριος, καὶ ηλθεν είς Βηθλεέμ, καὶ έξέστησαν οι πρεσβύτεροι της πόλεως τη απαντήσει αύτου, καί alπαν Ελρήνη ή εξςοδός σου, 'ό βλέπων'; 5 Καὶ είπεν Είρήνη θυσαι τῷ χυρίφ ήχω, άγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ' έμοῦ είς την θυσίαν σήμερον. Καὶ ήγίασε τὸν Ἰεσσαὶ καὶ τούς υίους αύτοῦ και ἐκάλεσεν αύτους είς την θυσίαν.

6 Καὶ έγένετο έν τῷ είςιέναι αὐτούς, καὶ είδε τὸν Ἐλιὰβ καὶ είπεν : Αλλά καὶ ἐνώπιον κυρίου ὁ γριστὸς αὐτοῦ. 7 Καὶ είπε κύριος πρός Σαμουήλ. Μή ἐπιβλέψης ἐπὶ τὴν όψιν αύτοῦ μηδε είς την έξιν μεγέθους αύτοῦ, ὅτι εξουδένωκα αὐτόν. ότι οὐχ ώς εμβλέψεται ανθροπος, 'όψεται ὁ θεός', ότι ὁ άνθρωπος όψεται είς πρόςωπον, ό δε θεός όψεται είς καρδίαν. 8 Καλ έκάλεσεν Ίεσσαλ τον Άμιναδάβ, και παρήλθε κατά πρόςωπον Σαμουήλ. Καὶ είπεν Ούδε τοῦτον εξελέξατο ὁ κύριος. 9 Καὶ παρήγαγεν Ίεσσαὶ τὸν Σαμά. Καὶ είπε. Καὶ έν τούτφ ουκ έξελέξατο ὁ κύριος. 10 Καὶ παρήγαγεν Ιεσσαὶ τοὺς έπτὰ υίοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον Σαμουήλ. Καὶ είπε Σαμουήλ. Ούκ έξελέξατο κύριος έν τούτοις. 11 Καλ είπε Σαμουήλ πρὸς Ἰεσσαί· Ἐκλελοίπασι τὰ παι-

זו זיִּאָמֶר שְׁמִנּאֵל אָלִיִשֵׁ זְּנַתְּמֵּנ שַּנְּאַלִים מְּבַּאַלָּה:
זְּמָמֵר שְׁמִנּאֵל אָלִיִשֵׁ לְּאַבְּחַר יְהּנְיה בְּאַלֶּה:
זְּמָמֵר אַרְ בַּחַר יְהּנְה: זַיְּאַמֵר יִנְשֵׁי שְׁמֵּנִאֵל זַיְּאָמֶר יִנְשִׁי שְׁמֵנִאֵל זַיְּאָמֶר יִנְאָבְר יִשֵּׁי שְׁמֵּנִאֵל זְיִּאָבְר יִשֵּׁי שְׁמְּנִאָל זַיְּאָמֶר יִנְאָמֶר בַּחַבְּזֶה לְאַבְּחַרְהּ לִפְבֵּי וַיִּאָבר יִשְׁי שְׁמָּנִאל זַיְּאָמֶר יִנְאָמֶר בַּחַבְּזֶה לְאַבְּחָרְהּ לִפְבֵּי יִשִּׁי שְׁמְּנִי זְיִּאָבר יִשְׁי שְׁמָנִי זְיִּאָבר יִשְׁי שְׁמְנִי זְיִאָבר יִשְׁי שְׁמְרִּאָל זִיְּאָבר יִשְׁי שְׁמְרִאָל זִיִּאָבר יִשְׁי שְׁמְּבְּיִלְ זְיִּאָבר יִשְׁי לְאַבְּרָבוּ לִאְבְּרְבּי וְיִאָּבר יִנְשִׁי לְאַבְּרָה וְיִּצְבְּר יִשְׁי אָלִרְיִּבְּנְי לְיִבְּלְרְא בְּחַר יִיְיְאָבר יִשְׁי שְׁמְּבְּי לְיִבְּלְרְא אָל זְיִבְּבְּר יִשְׁי שְׁנְבְּיִי וְיִּאָבר יִיְשִׁי שְׁבְּבְּי לְיִבְּעָר יִרְאָה הְצִּיְיִי בְּיִבְּי לְיִבְּעָר יִרְאָה הְצִּיְיִי בְּיִבְּי לְיִבְּעָר יִרְאָה הְצִּיְיִי בְּיִי מְיִבְּיִבְּי לְיִבְּעָר יִרְאָה הְצִּייִי יְבְּעָּר יִרְאָה הְצִיי וְיִיְבְּי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִיְבְּי בְּיִייְם וְיִיִּאָם בְּיִי מְשְׁבְּבִי בְּיִבְּי בְּיִבְיּבְי בְּיִבְּי בְּיִיבְּי בְּיִיבְּבְי בְּיִיבְיִי בְּיִי בְּיִבְּבְי בְּיִבְּי בְּבִיבְּי בְּיִיבְּי בְּיִבְּי בְּיִים וְיִיבְאָה בְיִיים בְּיִים בְּיִבְּי בְּבִיבְּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִּבְייִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִבְּיבְיים בְּיִים בְּיִבְיים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיבְיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְייִים בְּיִבְּיים בְּיִבְּיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיבְיים בְּיִבּיבְּיים בְּיִים בְּיבְּיבְיים בְּבְּיבְייִים בְּיבְּיִים בְּבְּיי בְּיבְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְייִים בְּיבְייִים בְּיבְּייִים בְּבְּיבְיי בְּיבְייִיבְּיים בְּבְיים בְי

3. B.dW.vE: funb thun, vE: nennen merbe.

^{1.} AEX: καὶ ἐγὸ. AB*τἔ ... ἀποστείλο (c. FX).
2. AB: Δάμαλιν βοῶν λάβε ἐν τῆ χειρί σε (c. FX).
3. AB*καὶ τ. νιὰς αὐτὰ ει μοι († FX). 4. B: "H εἰρ. (* "H ΑΕΓΧ).. 5. AB* εἰς τὴν θυσίαν († FX). 6. AB: ἐγενήθη (ἐγένετο FX)... * ὁ († ΕFX).. 7. Α¹ΕΧ: ἐπιστρέψης. ΑΧ: εἰς τὸ πρόςαπον... (*ὁ) θεὸς δὲ. 8. ΑΕΧ*ό. Β: θεός (κύρ. ΑΕΓΧ). 9. AB*ὁ († FX).
10. ΑΕΓΧ † (p. alt. Σ.) πρὸς Ἰεσσαί.

v.2. PIOD FROM APOD v.7. INDE 'TI 1. (Wie Rap. 15, 35.) B.dW: ba ich ihn (boch) verw. (habe). vE: anserfehen. B: ansgef.

^{2.} ein Auhrind. dW.vE: Bie fann. vE: wurde. dW: morden. A: tobten. dW.vE: Rinbfalb! B.A. ju beiner (an beine) Gand.

XVI. Und ber Berr fprach zu Samuel: Bie lange trägft bu Leib um Saul, ben ich verworfen babe, bag er nicht Ronig fei über Ifrael? Fulle bein forn mit Del und gebe bin, ich will bich fenben gu bem Betblebemiter 3fai; benn unter feinen Gobnen habe ich mir einen Ronig erfeben. 2 * Samuel aber fprach: Bie foll ich bingeben? Saul wirbs erfahren und mich erwürgen. Der herr fprach: Rimm ein Ralb von ben Rinbern zu bir, und fprich: 3ch bin gefommen, bem Berrn gu opfern. 3 "Und follft Ifai jum Opfer laben; ba will ich bir weisen, mas bu thun follft, bag bu mir falbeft, welchen ich bir fagen *Samuel that, wie ihm ber Berr gefagt hatte, und tam gen Bethlebem. Da entfetten fich bie Melteften ber Stabt, und gingen ihm entgegen und fprachen: 5 3fte Friebe, bag bu tommeft? * Er fprach: Ja, ich bin getommen, bem Gerrn ju opfern; beiliget euch, und fommt mit mir gum Opfer. Und er beiligte ben Isai und feine Sohne, und lub fie jum Opfer. Da fie nun berein famen, fabe er ben Eliab an, und gebachte, ob ber vor bem 7 Berrn fei fein Befalbter. *Aber ber Berr fprach zu Samuel: Siehe nicht an feine Beftalt, noch feine große Person, ich habe ibn verworfen. Denn es gehet nicht, wie ein Menfch fiebet: ein Denfch fiebet, mas vor Augen ift, ber Berr aber fiehet 8 bas Berg an. *Da rief Sfai ben Abinabab und ließ ihn vor Samuel übergeben. Und er fprach: Diefen hat ber Berr auch 9 nicht ermablet. *Da ließ Ifai vorüber geben Samma. Er aber fprach: Diefen 10 hat ber Berr auch nicht ermablet. *Da ließ Isai feine fleben Gobne vor Samuel übergehen. Aber Samuel sprach zu Isai:

11 Der Berr hat berer feinen ermählet. *Unb

Samuel sprach zu Isal: Sind bas bie

Dixitque Dominus ad Sa- XVI. muelem: Usquequo tu luges Saul, 15,26.22 cum ego projecerim eum, ne regnet 10,1. super Israel? Imple cornu tuum oleo. Ruth. et veni, ut mittam te ad Isai Bethle-4,17.22 hemitem; providi enim in filiis ejus 13,14. mihi regem. *Et ait Samuel: Quo 2 modo vadam? audiet enim Saul et interficiet me. Et ait Dominus: Vitulum de armento tolles in manu tua, et dices: Ad immolandum Domino 9.12. veni. *Et vocabis Isai ad victimam, 3 et ego ostendam tibi, quid facias, et unges quemcumque monstravero tibi. *Fecit ergo Samuel, sicut locutus est ei Dominus, venitque in Bethlehem. Et admirati sunt seniores civitatis occurrentes ei, dixeruntque: Pacificusne est ingressus tuus? *Et ait: Pacificus; ad immolandum Do-Ex.19,10, mino veni; sanctificamini et venite mecum, ut immelem. Sanctificavit ergo Isai et filios ejus, et vocavit eos ad sacrificium. Cumque ingressi essent, vidit Eliab et ait: Num coram Domino est Christus ejus? *Et dixit Dominus ad Samuelem: Ne respicias vultum ejus neque altitudinem staturae ejus, quo-Job. 10,4. niam abjeci sum nec juxta intuitum Br. 11,3. Act. 10,34hominis ego judico; homo enim videt 1Rg.8,39 ea quae parent, Dominus autem in-17,13. tuetur cor. *Et vocavit Isai Abinadab, et adduxit eum coram Samuele. Qui dixit: Nec hunc elegit Dominus. *Ad-

18,3.

ait: Etiam hunc non elegit Dominus.

ad Isai: Non elegit Dominus ex istis.

*Dixitque Samuel ad Isai: Numquid 11

17,12. *Adduxit itaque Isai septem filios 10
10h.
2,13ss. suos coram Samuele, et ait Samuel

De quo

17,13. duxit autem Isai Samma.

^{1.} U.L: Leibe. 6. U.L: ob vor bem Berrn. 58. U.L: bem Abin. 8. 10. A.A: vorübergeben.

^{4.} dW: Da eileten ... ihm entgegen. vE: gitternb entg.? B: ein jeber fprach. A: 3ft friedlich bein Einstritt? dW: Bebeutet b. Kommen Geil? vE: Beb. b. Anfunft etwas Gutes?

^{5.} B: Es ift Friede; ich bin dW: Seil! vE: Et= was Gutes! A: Friedlich!

^{6.} Sa! ba Rebet vor ... ! B.vE.A: u. fprach. B.vE: Gewiß ift ber (biefer) dW: Sicherlich ift es.

^{7.} S: apparent.

^{7.} nach bem w. vor A. B.dW.vE.A: (Schane) n. auf. A: f. Angeficht? B: hohe Leibesgröße. dW: Sohe feiner Leibeslänge. vE: f. Buchfes. A: feiner Geft. dW: [ich febe] nicht, worauf.... B: bas ifts u. was. vE: nicht wie. B.dW.vE: ber M. dW: fiehet auf bas Ausfehen. A: bas was erscheint. vE: auf bie Anaen?!

^{10.} Mifo lieft. B.dW: biefe nicht.

Davidis unotio et apud Saulum commoratio.

δάρια; Καὶ είπεν "Ιεσσαί" Ετι ὁ μικρός, καὶ ίδου ποιμαίνει έν τῷ ποιμνίφ. Καὶ εἶπε Σαμουήλ 'πρός 'Ιεσσαί' 'Απόστειλον και λάβε αὐτόν, ὅτι οὺ μὴ κατακλιθῶμεν ἔως τοῦ έλθεῖν αὐτὸν ένταῦθα. 12 Καὶ ἀπέστειλε καὶ εἰζήγαγεν αὐτὸν 'ένώπιον Σαμουήλ', καὶ αὐτὸς ήν πυβύάκης μετά κάλλους όφθαλμών καί άγαθὸς τῆ ὁράσει. Καὶ είπε χύριος πρὸς Σαμουήλ 'Ανάστα καὶ χρίσον αὐτόν, ότι οὐτός 13 Καὶ έλαβε Σαμουήλ τὸ έστιν άγαθός. κέρας του έλαίου, καὶ έχρισεν αὐτὸν έν μέσφ των άδελφων αύτου. Και έφήλατο πνευμα κυρίου επί Δαυίδ από της ημέρας έκείνης καί έπάνω. Καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ καὶ ἀπῆλθεν

είς 'Αρμαθαίμ.

14 Καὶ πνεύμα χυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαούλ, καὶ έπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν παρά κυoiov. 15 Kai elnar ol naides Zaoul noos αὐτόν 'Ιδοὺ δὴ πνεῦμα πονηρόν παρά κυρίου πνίγει σε· 16 εἰπάτωσαν δή, 'κύριε', οἱ δοῦλοί σου ενώπιον σου και ζητησάτωσαν τῷ κυρίφ ήμων' ανδρα είδότα ψάλλειν εν κινύρα, καὶ ર્દૈતરલા દેજ રણે કરિયલા રહે તજકરેંમલ ત્રાભગાણ છેજ દેત્રો હાં, καί ψαλεί έν τη κινύρα αύτου, και άγαθόν σοι έσται, 'καὶ άναπαύσει σε'. 17 Καὶ είπε Σαούλ πρός τούς παίδας αύτοῦ. Ίδετε δή μοι άνδρα άγαθώς ψάλλοντα καὶ εἰςαγάγετε αὐτον πρός με. 18 Καὶ ἀπεκρίθη είς τῶν παίδων αύτου και είπεν 'Ιδού έωρακα υίον του Ίεσσαὶ Βηθλεεμίτην καὶ αὐτὸν εἰδότα ψάλλειν, καὶ ὁ ἀνήρ συνετὸς καὶ 'πολεμιστής' δυνατὸς ἶσχύι καὶ σοφὸς λόγφ καὶ ἀγαθὸς τῷ εἴδει, καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ. 19 Καὶ ἀπέστειλε Σαούλ άγγέλους πρός Ίεσσαί, λέγων 'Εξαπόστειλον πρός με Δαυίδ τον υίον σου τον έν τῷ ποιμνίο 'σου'. 20 Καὶ έλαβεν 'Ιεσσαὶ όνον καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ γόμος ἄςτων καὶ ἀσκὸν οίνου καλ έριφον αίγων ένα, καλ έξαπέστειλεν έν χειρί Δαυίδ τοῦ υίοῦ αύτοῦ πρὸς Σαούλ. 21 Καί εἰςῆλθε Δανίδ πρὸς Σαούλ, καὶ παρειστήκει ένώπιον αὐτοῦ, καὶ ἡγάπησεν αὐτὸν σφόδρα, καὶ έγενήθη αὐτῷ αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ.

11. AB* (pr.) 'Ιεσσαί († ΕΓΧ). Β* ἐνταῦθα († ΑΕΓΧ). 12. ΑΒ* ἐνώπ. Σαμ. et ην et τῆ ... † (p. ὁράσ.) κυρίω ... (ΑΓΧ*καὶ) χρῖσ. τὸν Δανίδ (c. οδάδ., κυδιά ... (ΑΓΧ και) χριδ. τον Σανίο (c. FX). 15. ΑΒ: πνεύμα πυρία πονηρόν πν. (c. EFX). 16. ΑΒ* πύριε († FX). ΑΒΓΧ *τό († EX). Α²Β: ψαλῆ (-λεῖ FX). 17. ΑΒ: ὀρθῶς (ἀγαθῶς FX). 18. ΑΒ: παιδαρίων ... τῶ Ἰεσσ. (c. FX). Β: ψαλμόν (ψάλλειν ΑΕΧ). ΑΒ* δυν. ἰσχ. († FX) ... (a. ἀγ.) † (ό) ἀνῆρ (* ΕΓΧ). 19. ΑΒ: ἀπόστειλον (Έξαπ. ΕΓΧ). Β: τὸν κίση ἀναλέ (ΑΥΕΥ). vlov σε Δαυίδ (c. AEFX). 20. AB + ονον - αυτώ Ansehens, u. sch. Angesichts. (+ FX). AX: ξο. έξ αίγ.

וַיֹּאמֵר עוֹד שָאַר הַקּמוֹן וְהַנָּה רֹעָה בצאן ויאמר שמואל אלישי שלחה רלא נסב עז 12 וַיִּשָׁכֶרו וַיִבִיאָהוּ וְהַוּא אַדְמוֹנִי עִם־ יפה עינים ושוב ראי ויאמר יהוה 13 קום משחחו כי שמואל את־קרן השמן ויִמשח אתו בַּקַרֶב אָתִיוֹ וַתִּצָּלֵח רָוּחֶ־יָהוֹה אַל־

שארל יהוַה: טו ויאמרף עבדי־מאול 16 רוּתַ־אָלהִים רַעַה מִבַעַהַה: יִאמֵר 17 כַּדְ: וַיָּאמֶר שַׁאָוּל אָל־עבַדִיר רָאוּ־נַא איש מיטיב לנגן והביאתם אלי: מַהַנְּצֶרִים בית הַכַּחִמי צַבּן וְגַבּוֹר חַׁיָל וָאֵישׁ מִלְחָמֵה וּנִבִּוֹן 19 הבר ואים תאר ויהוה עמו: וַיְּשָׁכֹח שַׁאָוּל מַלָאַכִים אַלִּישִׁי וַיּאמר שׁלְחַה אָת־דָּנֶד בָּנָדָ אֲשֶׁר בַּצְאוֹ: וַיִּפֶּח חַמָּוֹר לֵּחֵם וְנָאִד יַּיָן וּבְדֵי עַזֵּים דַרד בַּנוֹ אַל־שַׁאָוּל: וַיִּשָׁכַח בַּיַד אל - שארל וַיָּאָהָבֶתוּ מְאֹד וַיִהִי־לְוֹ נשֵׁא כַלִּים:

v. 12. ססקא באמצע פסוק

11. ju Tifche fegen. dW.vE: Jungfte. A: Rleine.

vE: weibet bie Sch. ... nicht legen. 12. röthlich. dW: roth [von Saaren]? B: u. v. gutem Ansehen. dW: babei icon v. Augen u. v. g. Auss. vE: hatte ich. A. u. e. ich. Auss. A: n. feinen

Rnaben alle? Er aber fprach: Es ift noch übrig ber fleinfte, und fiebe, er butet ber Schafe. Da fprach Samuel ju Isai: Senbe hin und lag ihn holen, benn wir werben 12 uns nicht fegen, bis er bieber tomme. *Da fandte er bin und ließ ibn bolen. Und er war braunlicht, mit ichonen Augen und guter Geftalt. Und ber Berr fbrach: Auf! *Da nahm 13 und falbe ibn, benn ber ifts. Samuel fein Delhorn, und falbete ihn mitten unter feinen Brubern. Und ber Beift bes herrn gerieth über David von bem Sage an und forber. Samuel aber machte fich auf und ging gen Rama. Der Beift aber bes Gerrn wich von Saul, und ein bofer Beift vom herrn machte ibn 15 febr unrubig. *Da fpracen bie Rnechte Sauls zu ihm: Siebe, ein bofer Beift von 16 Bott macht bich febr unruhig. * Unfer Berr fage feinen Rnechten, bie vor ihm fteben, bag fie einen Mann fuchen, ber auf ber Barfe mohl fpielen tonne, auf bag, wenn ber bofe Beift Bottes über bich fommt, er mit feiner Banb fpiele, bag es beffer mit 17 bir werbe. *Da fprach Saul gu feinen Rnechten: Sebet nach einem Mann, ber es wohl fann auf Saitenspiel, und bringet 18 ibn ju mir. *Da antwortete ber Rnaben einer, und fprach: Siehe, ich habe gefeben einen Sohn 3fai, bes Bethlehemiten, ber tann wohl auf Saitenspiel: ein ruftiger Mann und ftreitbar und verftanbig in Sachen, und ichon, und ber Gerr ift mit 19 ibm. * Da fandte Gaul Boten ju Ifai und ließ ihm fagen: Sende beinen Sohn David zu mir, ber bei ben Schafen ift. 20 *Da nahm Isai einen Efel mit Brot, und ein Legel Wein und ein Biegenbocklein, und fanbte es Saul burch feinen Sohn Da-21 vib. * Alfo fam David zu Saul, und bienete bor ibm, und er gewann ibn febr

12. A.A. brannlich. 13. U.L. fürber, A.A. fers nerhin. 16. U.L. baß beffer. 20. A.A. Lägel. U.L. Beins.

lieb, und er warb fein Baffentrager.

16. B: beinen An. so vor beinem Angeficht ft. dW. vB: Es gebiete boch ... (Moge boch ... befehlen), beine An. ft. vor bir, fie werben A: u. b. An. so v. bir finb, werben. B. vE. zn sp. weiß (verfteht). dW.A: Innbig bes h.: Spieles.

17. B.dW: w. fpielen t. vE.A: gut fpielt!

jam completi sunt filii? Qui respondit:

17,14.
160.3,15. Adhuc reliquus est parvulus et parcit
oves. Et ait Samuel ad Isai: Mitte

P2.25,70s et adduc eum; nec enim discumbemus,
priusquam huc ille veniat. Misit 12
ergo et adduxit eum. Erat autem

17,42.
rufus et pulcher aspectu decoraque
facie. Et ait Dominus: Surge, unge
(9,17.
eum; ipse est enim. Tulit ergo 13

P2.09,31. Samuel cornu olei, et unxit eum in
18,3.4.6. medio fratrum ejus, et directus est
13,32. Spiritus Domini a die illa in David et
10,10.
deinceps; surgensque Samuel abiit in
15,34. Ramatha.

15,84. Ramatha. Spiritus autem Domini recessit a 14 28,18. Saul', et exagitabat eum spiritus nequam a Domino. *Dixeruntque servi 15 Bo. 17,81. Saul ad eum: Ecce, spiritus Dei malus exagitat te. *Jubeat Dominus noster, 16 et servi tui, qui coram te sunt, quae-28g. 3,15, rent hominem scientem psallere cithara, ut quando arripuerit te spiritus Domini malus, psallat manu sua et levius feras., *Et ait Saul ad servos 17 suos: Providete ergo mihi aliquem bene psallentem et adducite eum ad me. *Et respondens unus de pueris 18 ait: Ecce, vidi filium Isai Bethlehe-Am.6,5. mitem scientem psallere et fortissimum robore et virum bellicosum, et prudentem in verbis et virum pulchrum; et Dominus est cum eo. Misit ergo Saul nuncios ad Isai, di-19 8,11. cens: Mitte ad me David filium tuum, qui est in pascuis. * Tulit itaque 20 Isai asinum plenum panibus et lagenam vini et hoedum de capris unum, et misit per manum David filii sui Sauli. *Et venit David ad Saul, et 21 16,1s.9. stetit coram eo; at ille dilexit eum nimis, et factus est ejus armiger.

tapf. Belb n. (ein) Kriegemann. A: ftart v. Kraft u. e. ftreitb. M. B: verft. in Reben. A: flug in Borten. dW.vE: berebt. B: u. e. wohlgeftalter R. vR.A: fchoner. dW: fcon v. Beftalt. — 19. A. auf ber Beibe!

^{18.} tfichtiger D. dW.A: Dienern. B.dW.vE: ein ner]. B.A: hatte ... lieb?

^{12.} S: et unge. 16. Al. † (p. noster) rex. Al.: Dei.

^{20.} einen Schlauch. A: m. Br. beladen ... Krug. 21. B.dW.vE.A: ftanb por ihm. dW: [ale Dies ner]. B.A: hatte ... lieb?

XVI.

Davidis cum Philisthaeo pugna.

22 Καὶ ἀπέστειλε Σαούλ πρὸς Ἰεσσαί, λέγων Παριστάσθω δὴ Δαυλδ ἐνώπιόν μου, ὅτι εύρε χάρι ἐν ὁ ἀφθαλμοῖς μου. 23 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ είναι πνεῦμα 'πονηρὸν' ἐπὶ Σαούλ, καὶ ἐλάμβανε Δαυίδ τὴν κινύραν καὶ ἔψαλλεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνέψυχε Σαούλ καὶ ἀγαθὸν ἢν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

XVII. Και συνάγουσιν οι άλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον, και συνάγονται εἰς Συκχὼθ τῆς Ἰουδαίας, και παρεμβάλλουσιν ἀνὰ μέσον Σοκχὼθ καὶ ἀνὰ μέσον ᾿Αξηκὰ ἐν ᾿Αφεςδομίν. ² Καὶ Σαοὺλ καὶ οι ἄνδρες Ἰσραὴλ συνήχθησαν, και παρενέβαλον ἐν τῆ κοιλάδι τῆς δρυός, και παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξ ἐναντίας τῶν ἀλλοφύλων. ³ Και οι ἀλλόφυλοι ἴστανται ἐπὶ τοῦ ὅρους ἐνταῦθα, καὶ Ἰσραὴλ ἴστανται ἐπὶ τοῦ ὅρους ἐνταῦθα, καὶ ὁ αὐλὼν ἀνὰ μέσον αὐτῶν.

4 Καὶ έξηλθεν άνηρ δυνατός έκ της παρατάξεως των άλλοφύλων, Γολιάθ όνομα αὐτῷ, έκ Γέθ, υψος αυτού τεσσάρων πήγεων καί σπιθαμής. 5 Καὶ περικεφαλαΐα γαλκή έπὶ της κεφαλής αύτου, και θώρακα άλυσιδωτός αυτός ενδεδυχώς, και ήν ο σταθμός του θώρακος αυτού πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκού καὶ σιδήρου. 6 Καὶ αι κνημίδες γαλκαι αι έπι τών σκελών αὐτοῦ, και ἀσπίς χαλκῆ ἀνὰ μέσον των ώμων αὐτοῦ. 7 Καὶ ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ώςεὶ μεσάντιον ὑφαινόντων, · καὶ ή λόγγη αὐτοῦ έξακοσίων σίκλων σιδήρου. Καὶ ὁ αίρων τὰ ὅπλα αὐτοῦ προεπορεύετο εμπροσθεν αὐτοῦ. ⁸ Καὶ έστη καὶ ἐβόησεν είς την παράταξιν Ισραήλ, και είπεν αὐτοῖς: Τί έκπορεύεσθε παρατάξασθαι είς πόλεμον έξ έναντίας ήμων'; Ούκ έγω είμι άλλοφυλος, καὶ ύμεῖς * Εβραῖοι τοῦ Σαούλ; Ἐκλέξασθε έαυτοῖς ἄνδρα, καὶ καταβήτω πρός με. 🤏 Καὶ έὰν δυνηθῆ πολεμῆσαι μετ' έμοῦ, καὶ έὰν πατάξη με, ἐσόμεθα ύμιν είς δούλους · ἐὰν δὲ ἐγώ

וֹמָוִם לֵוּ וֹמָרָט מֹֹגלְהֵי לִינִח בִּילִבְּה בָּנָר אָתִּשִּׁפִּנִּיר וְנִדּּן בִּיֹגֹוּ וְלִנַח לְּשִׁאוּלְ בַּנְיִּוִת לִּיּתִד-אֶלְנִיִם אֶלְ-שָׁאִיּלְ וְלְלֵח צּ לֹא בִׁוֹדְ לְשָׁבִּׁי פָּרלִאָא טֵּן בְּצִילִּי: וְנִּבְּיָּה גּ דֹיִּשְׁלָח שָׁאִיּלְ אֶלְ-יִשָּׁי לֵאלִיר וְדֹּמְתַר

אָל-נַינָּי נִינִּיׁ בִּינִינִּם: בּמְלָחָמָּׁ לְּלָּבָּׁ בִּינִינִּם: בּמְלְחָמָּׁ לְּלָבָּׁ מִּיְם וְיִשְּׁלָּהְ לְּמָבִים בּמְלְחָמָּה לַלְּבָּאת פִּלְּשְׁמִּים: יִפְּלְשְׁנִּים בּצְאָפֶס דַּמִּים: וְשָׁאַוּל וְאִישִּ־יִשְׁינִצְּל לְּמִלְחָמָּה וַיִּאַסְפָּוּ פְּלְשְׁמֵּים אָנִיבְּיוֹ יִבְּיוֹרְבְּזַלָּה בַּמְלְחָמָה וַיִּאַסְפָּוּ פּוֹלְשְׁמֵּים אָנִבְּיוֹרְבָּזַלָּה בִּיּאַסְפָּוּ פְּלְשְׁמֵּים אָנִבְּיוֹרְבָּזַלָּה בִּיּאַסְפָּוּ פְּלְשְׁמֵּים אָנִבְּיוֹרָהָם

אַשִּׁי ְ וֹעִּפְּנִּי וִשִּׁהִינִּ לְכֵּם לֵאֵבִּנִים וֹאָם פַּבֶּם אִישִׁ וְתַּבְּנִי וְשִּׁהִינִּ לְכֵּם לֵאֵבִּוֹם לִאָּטִם הַשְּׁלִּשִׁיִּ וְאַשָּׁטִ אֲבִּיִם לְשָׁיִּ לִבְּיִם לְשָׁיִּ מַבְּלְשָׁיִּ לִּבְּרָב מִלְטִמֵּה הַלְּנִא אֵכִּי מַבְּלְתָּי יִשִּׁלְיִם בַּיֹּלֵל וְנִשָּׁא שִּׁצְּנֵּי הַשְּׁלִין לִשְּׁלְשִׁים הִיּא לְבִיּשִׁ הַּלְּיִם לְשָׁיִּ הַשְּׁלִין נְטְשָׁת בִּין בְּנִאמֶר לְנִשְׁא שִּצְּנֵּה הַשְּׁלִין לְשָּׁלִים בַּיְלֵל וְנִשָּׁא שִּצְּנֵּה הַשְּׁלִיוֹ הַשְּׁלִים בִּיְלֵל וְנִשָּׁא שִּצְּנֵּה הַשְּׁלִיוֹ הַשְּׁלִים בִּיְלֵל וְנִשָּׁא שִּצְּנֵּה הַשְּׁלִיוֹ הַשְּׁלִים בִּיְלִל וְנִשְּׁא שִּצְּנָּה הַשְּׁלִיוֹ וְנִשְׁשִׁת בִּילְּבָּי וְנִשְּׁא שִּצְּנָּה הַבְּיִּלִיוֹ לְשְׁבָּרִוּ אִּלְּבִּי וְנִשְּׁעְ הַשְּׁלִּשְׁתִּים בְּלְנִת שְׁמִּים בְּנִים הָּבְּלִים שְׁלְּלֵים לְּבָּיִּה וְיִבְּעְּבִּי הְיִבְּעֵּלֵי הְשִּׁלְשִׁתִּים בְּלְיִת שְׁמִּים בְּנִים בְּלִנִּת בְּבְּיִם שְׁלֵּלִים בְּלְבִּים הָּבְּלִית בְּבְּבִּים הִּבְּלִית בְּבְּבָּים הַיִּבְּלֵּים בְּבְּבִּים הָּבְּבָּים הַבְּבְּלִים בְּבְּבִּים הְבִּבְּים הַבְּבָּים הְבִּבְּים הְּבָּבְּים הְּבָּבְּים הְּבָּבְּים הְּבָּים בְּבְּבִּים הְּבִּים בְּבְּבִּים הְּבִּים בְּבִּבְּים הְּבִּבְּים הְּבְּבִּים הְּבִּים בְּבְּבִּים הְּבִּים הְבִּבְּים הְבִּבְּיִם בְּבְּבְּבִּים הְבִּבְּבִּים הְּבָּבְיִם בְּבְּבִים הְבִּבְּבִּים הְבִּבְּיִם מִּשְׁבִּים הְּבָּבְיִם בְּבְּבִים בְּבְּבִּים הְבְּבְּבִּים הְבָּבְּים הְּבְּבְּים הְּבִּבְּים הְּבְּבְּיִם בְּבְּבְּים הְּבִּבְּים הְבִּבְּים הְבִּבְּים הְּבִּבְּים הְבִּבְּים הְבִּבְּים הְבִּים הְּבְּבְּיִם הְבְּבְּים הְּבִּבְּים הְבְּבְּים בְּבִּים הְּבִּים בְּבְּבִּים הְבִּבְּים הְבִּבּים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּים הְבְּבָּים בְּבְּבִּים הְיִשְׁבּים בְּבְּבִּים הְבִּבּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּבּים בְּיִים בְּבְּבְים בְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבָּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בּיִּבְּבְּים בְּבְּבּים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבָּים בְּבְּבְים בְּבְבּבּים בּבְּבִּבּים בְּבְּבִּים בְּבְבְּבּים בּבְּבְּבּבְּים בְּבְבּים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּבּבּבְּבְּבְּבְבִּבְ

> ועץ ק' .7. י קמץ בז"ק .9. יי

^{22.} AB: ἐμδ (μυ FX). 23. AB: ἐγενήθη ... * ἦν (c. EFX). — 1. AB * οἱ († EFX). B * ἐν († AEFX): Ἐφεφέν (Ἰφεςδ. AEFX). 2. AB: συνάγονται καὶ καρεμβάλλυσι ἐν τ. κοιλ. (* τ. δρ.) αὐτοί (c. FX). AX * (sq.) καὶ εἰ τῶν. 3. AX * οἱ. 4. AEX: Ἐξ πῆχ. 5. AB * χαὶκῆ εἰ ἦν († FX). 6. AB * (bis) αἱ († FX). AX (pro ἐπὶ) ἐπάνω. 7. AB: μέσακλον (μεσάντ. EFX)... * ἔμπρ. († FX). AEX: μ. ὑφαίνοντος. 8. AB: ἀνεβόησεν (ἐβ. FX). AX (pro εἰς) πρὸς. AB: πολέμφ (εἰς π. EFX). 9. ABX: πρός με (μετ' ἐμδ FX)... † (a, ἐσόμ.) καὶ (* FX). A * δλ.

^{22.} dW.vE.A: fteben.

^{23.} B: G. von Gott. A: über S. fiel. vE: S. überfiel. B: befam S. Luft. dW.vE: wurde es S. leichter.

1. ju Cpbes Dammim. B.dW: u. (fie) verfam:

1. ju Cpbes Dammim.

melten fich. vE: 30gen fich jufammen.
2. B: Gichthal. dW.vE.A: Terebinthen: Ih. dW: ftellten f. 3. Str. vB.A: in Schlachtorbuung.

22 *Und Saul fanbte zu Ifai und ließ ihm fagen: Laß David vor mir bleiben, benn er hat Gnabe gefunden vor meinen Augen.
23 *Benn nun ber Geist Gottes über Saul

23 Benn nun ber Geift Gottes über Saul tam, fo nahm David bie Sarfe und fpieslete mit feiner Gand, fo erquidte fich Saul und ward beffer mit ihm, und ber bofe Geift wich von ihm.

XVII. Die Philifter sammleten ihre Heere zum Streit, und kamen zusammen zu Socho in Juda, und lagerten sich zwischen Socho 2 und Afeka am Ende Damim. * Aber Saul und die Männer Israels kamen zusammen und lagerten sich im Eichgrunde, und rüfteten sich zum Streit gegen die Phis 3 lifter. * Und die Philister standen auf einem Berge jenseits und die Israeliten auf einem Berge diesseits, daß ein Thal zwischen übnen war.

Da trat bervor aus ben Lagern ber Philifter ein Riefe mit Ramen Goliath, von Bath, feche Ellen und eine Band breit boch, 5 und hatte einen ebernen Belm auf feinem Baupt und einen fouppichten Panger an, und bas Bewicht feines Pangers war funf 6 taufend Setel Erg, * und hatte eherne Beinharnifche an feinen Schenkeln, und einen ehernen Schilb auf feinen Schultern. 7 "Und ber Schaft feines Spieges mar wie ein Beberhaum, und bas Gifen feines Spieges batte feche bunbert Setel Gifen, unb fein 8 Schildträger ging vor ihm ber. * Und er ftanb und rief zu bem Beuge Ifraels und fprach ju ihnen: Bas feib ihr ausgezogen euch zu ruften in einen Streit? Bin ich nicht ein Philifter, und ihr Sauls Anechte? Ermablet einen unter euch, ber gu mir 9 berab tomme! *Bermag er wiber mich gu ftreiten und schlägt mich, fo wollen wir eure Rnechte fein; vermag ich aber wiber *Misitque Saul ad Isai dicens: Stet 22
17,15. David in conspectu meo; invenit
enim gratiam in oculis meis. *Igitur 23
v.14. quandocumque spiritus Domini malus
arripiebat Saul, David tollebat citharam et percutiebat manu sua, et refocillabatur Saul et levius habebat.
Recedebat enim ab eo spiritus malus.

Congregantes autem Phi-XVII.

listhiim agmina sua in praelium, convenerunt in Socho Judae, et castra
Jos. 15,38 metati sunt inter Socho et Azeca in

1Ch. finibus Dommim. Porro Saul et 2

filii Israel congregati venerunt in vallem terebinthi, et direxerunt aciem
ad pugnandum contra Philisthiim.

Et Philisthiim stabant super montem ex parte hac, et Israel stabat
supra montem ex altera parte, val
Jos. 8,11. lisque erat inter eos.

Et egressus est vir spurius de 4 castris Philisthinorum nomine Go-Jos. 11,92 liath, de Geth, altitudinis sex cubito-Dt.3,11. rum et palmi. *Et cassis aerea super 5 caput ejus, et lorica squamata induebatur; porro pondus loricae ejus quinque millia siclorum aeris erat, et ocreas aereas habebat in cruribus, et clypeus aereus tegebat humeros ejus. *Hastile autem hastae ejus 7 erat quasi liciatorium texentium, ipsum autem ferrum hastae ejus sexcentos siclos habebat ferri, et armiger ejus antecedebat eum. *Stansque 8 clamabat adversum phalangas Israel et dicebat eis: Quare venistis parati ad praelium? Numquid ego non sum Philisthaeus, et vos servi Saul? Eligite ex vobis virum, et descendat ad *Si quiverit 9 singulare certamen. pugnare mecum et percusserit me. erimus vobis servi; si autem ego

^{4.} U.L. einer Sanb. A.A. Sanbbreit.

^{5.} A.A. fcuppigen. U.L. Grzes.

^{7.} U.L. Gifens. 8. A.A. bem Beere 3fr.

^{3.} B.vE: auf (an) bem B. B.dW.vE: (u.) bas The (war) zw. ihnen.

^{4.} ein Sweitampfer ... u. eine Spanne. B: Rams pfer. (A: Baftarb!) - 5. dW.vE: Schuppen: B.

^{6.} jwifden f. Co. dW.vE.A: Schienen. B.dW: an f. Fugen. vE.A: Beinen. B: u. e.eh. Lange. dW.vE: Burffpieg.

^{7.} n. die Rlinge. v.E: bie Stange. dW: Speeres.

^{23.} Al.: Dei. Al. * maius.

^{1.} Al.: Sochoth. 5. S: hamata.

dW.vE: bie Spige. B: bas blinkenbe E. 8. vE: ftellte fich., dW: trat hin. B: rief ben Schlachtorbungen Ifr. gu. vE: ber Schl. dW. bem heere. A: vor ben Reihen. B: Barum wollt ihr ansgleben. dW: ziehetihrans. A: famet ihr her. B: ber Phil, B.dW.vE: Bahlet (Erw.) ench einen Mann.

^{9.} dW.vE: wenu ... ihn überminbe. B: werbe ... übermogen.

XVII.

Davidis cum Philisthace pugna.

καταδυναστεύσω αὐτοῦ καὶ πατάξω αὐτόν, δοεσθε ἡμῖν εἰς δούλους καὶ δουλεύσετε ἡμῖν. 10 Καὶ εἰπεν ὁ ἀλλόφυλος. Ἰδοὰ ἐγὰ ἀνείστα τὴν παράταξιν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἡμέρα ταύτη. δότε οὖν μοι ἄνδρα, καὶ μονομαχήσομεν ἀμφότεροι. 11 Καὶ ἤκουσαν Σαοὺλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ὑήματα τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

12 Καὶ ἦν Δαυίδ υίὸς ἀνθρώπου Έφραθαίου ούτος έκ Βηθλεέμ Ιούδα, καὶ ὅνομα αὐτῷ Ίεσσαί, καὶ αὐτῷ όκτὸ υίοί, καὶ ὁ ἀνὴρ έν ταις ήμέραις Σαούλ πρεσβύτερος έληλυθώς έν *έτεσι. 13 Καὶ επορεύθησαν οι τρεῖς viol 'Ιεσσαί οι μείζονες όπίσω Σαούλ είς πόλεμον. καὶ όνομα τῶν υίῶν τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον Ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος, και ὁ δεύτερος Αμιναδάβ, καὶ ὁ τρίτος Σαμμά. 14 Καὶ Δανίδ αύτος ο τεώτερος, και οι τρείς οι μείζονες έπορεύθησαν οπίσω Σαούλ. 15 Καὶ Δαυίδ απηλθε και ανέστρεψεν από του Σαούλ. ποιμαίνειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Bndlséu. 16 Καλ προςήγεν ὁ άλλόφυλος όρθρίζων καλ όψίζων, και έστηλώθη τεσσαράκοντα ήμέρας.

17 Καὶ εἶπεν Ἰεσσαὶ πρὸς Δαυὶδ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. Δάβε δὴ τοῖς ἀδελφοῖς σου τὸ οἰφὶ τοῦ ἀλφιτοῦ τοῦ τοῦ τοῦ τοῦς ἀδελφοῖς σου τὸ οἰφὶ τοῦ ἀλφιτοῦ τοῦτους καὶ τοὺς δέκα ἄρτους τοῦτους, καὶ δράμε εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. 18 Καὶ τὰς δέκα τρυφαλίδας τοῦ γάλαπτος ταῦτας εἰςοίσεις τῷ χιλιάρχω, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἐπισκέψη εἰς εἰρήνην καὶ ὅσα ἄν χρήξωσι γνώση. 19 Καὶ Σαοὺλ αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῷ κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. 20 Καὶ ἄρθρισε Δαυὶδ τὸ πρωί, καὶ ἀρῆκε τὰ πρόβατα φύλακι, καὶ ἔλαβε καὶ ἀπὴλθε καθῶς ἐνετείλατο αὐτῷ Ἰεσσαί καὶ ἦλθεν εἰς τὴν στρογγύλωσιν καὶ εἰς τὴν δύναμιν τὴν ἐκπορευομένην εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἦλάλαξαν

וֹהַלַשׁנּ וֹנִּלִּאַנִּ מִאָּב: יִשְּׁלָשֵׁלִ הָּנִּוֹם הַנָּאָם שְׁלָנִּיּ הָּאָכָּנִּ יִשְּׁלָשֵׁלָ הַנִּוִם הַנָּצִׁה שְׁנִנּי בָּלְּכְּלִי הַפְּלְשִׁׁעִּי אֲנִי הַנַּפְּטִי אָתּבּלֵּלְרָלִי הַפְּלִשְׁעִּי אֲנִי הַנַפְּטִי אָתּבּי בַּעַּרְכָּוִת הַפְּלִשְׁעִּי אָנִי הַנַּפְּטִי אָתְנִּיּ בַּיִּאָמֶר הַלְּבָּבְיִים וְצְּבַּיְהָשֶׁם אִתְנִיּ : וַיִּאָמֶר הַבְּלְבָּיִים וְצְבַיְיִם אָתִנּיּ : וַיִּאָמֶר

ַבּמַּעָּבָּלָה וְשַּׁחַיִל תַּיִּצֵא אָלִהַפַּּעַּרָּכְה בַּמַּעָר וְיִּשָׁשׁ אָת־הַצּאוֹ עַלִּשְׁיִּה יְשָׁי וַיְּשָׁ בּבַּמֶּר וַיִּשָּׁשׁ אָת־הַצּאוֹ עַלִּשְׁיִּה יִּשָׁי וַיְּשָׁבּ נְלְחָמִים עִם־פְּלְשְׁתִים: וַנְשְׁאִּרֹ וְהָשְׁבֵּ נְלְתָּלְר וְיִּאָּמֶר וִשִּׁיִל בְּצָמֶק הָאָנָה לְּאַלֵּה נְלְתַּר בְּעָבָּתָם תִּמְּחֵי: וְשָׁאִּוּל וְהַבְּּעָה נְלְתַּר בְּעָבָר בְּיָשָׁמַן וְאָתאַחָיהְ תִּפְּלֵּד לְשָׁלִוּם נְלְתַר הָאָלָם וְאָתאַחָיהְ תִּפְלֵּד לְשָׁלִוּם נְלְתַר הָאָלָם וְאָתאַחָר: וְשָׁאִּיל וְנִבְּבָּי נְלְנִר הָאָנָה וְהָבִיץ הַּבְּנִב בְּנִי מַחִּיבָּא לְאַלָּהַיּ נְלְנְרָ בְּנִבְּי בְּיִבְּיִּ בְּנִים בְּנִים בְּנִים בְּבָּי נְלְנְרָ בְּנִבְּי בְּנִים בְּבָּים בְּבְּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבְּים בְּבָּים בְּבָּבְים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבָּבְים בְּבְּבָּים בְּבָּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבָּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִים בְּעִבְּים בְּבָּבְים בְּבִּבְּים בְּבָּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבָּבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבָּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּבְּבְיבְיבְּבִים בְּבִּבְים בְּבְּבְּבְים בְּבִּבְּבְּבְיבְבְּבָּבְיבְּבְּבִים בְּבִּבְּבְיבְיבְיבְיבּים בְּבִּבְיבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְבְּבְיבְבָּבְיבְיבְבּיבְּבְיבְיבְיבְיבְיבְּבּבְּבְיבְיבְּבְּבְבִים בְּבְבְיבְבָּבְיבְיבְבּבּבְיבְיבְּבְיבְבְּבְבּבְים בְּבִים בְּבִיבְיבְיבְיבְיבְּיבְיבְי

^{9,} AB: δυνηθῶ*αὐτᾶ. 10. AB † (p. Ἰσρ.) σήμερον ...* ἐν. 11. Β: ἡκβσε. [12—31*Β¹Χ († AΒ²ΕΓΧ).] 12. AB²: ἀνδρασιν (ἔτ. ΓΧ). 13. AB² † (p. μ.) ἐπορεύθησαν εt (p. υἰῶν, πρ., δ., τρ.) αὐτᾶ. 14. AB² † (p. αὐτ.) ἐστιν. 15. AB²: ποιμαίνων. 16. AΒ²: πορηγεν. 17. AΒ²*τὸν υίὸν αὐτ. εt τὸ: οἰφεὶ ... *τὸς ... διάδραμε (c. ΓΧ). 18. A¹Χ: στρυφ. (τρυφ. A²Β²Χ). A²Β: τότὸ (ταύτας ΓΧ). 20. AΒ²: καθὰ (-ἀς Γ)... *(alt.) εἰς τὴν († Χ).

י. 12. הב' בפרות 'v. 12.

^{10. (}Bie B. 8.) dW: heute will ich ... einen Schimpf anthun. vE: beschimpfen.
11. B.dW.A: Reben. vE: Borte. dW.vB: jagten. A: waren betroffen!

ihn und schlage ibn, so follt ihr unfere 10 Rnechte fein, bag ihr uns bienet. ber Phillifter fprach: 3ch habe heutiges Tages bem Beuge Ifraels Cobn gefbrochen, gebt mir einen, und lagt uns mit * Da Saul unb 11 einanber ftreiten! gang Ifrael biefe Rebe bes Philifters boreten, entfesten fie fich und fürchteten fich

David aber war eines ephratifchen Dannes Cobn, von Betblebem Juba, ber bieß Isai: der hatte acht Söhne und war ein alter Mann zu Sauls Beiten, und war betaget

13 unter ben Mannern. *Und bie brei größten Sobne Mai maren mit Saul in ben Streit gezogen, und biegen mit Ramen: Gliab, ber erftgeborne, Abinabab, ber andere, und

14 Samma, ber britte. * Davib aber mar ber jungfte. Da aber bie brei alteften mit

15 Saul in ben Rrieg gogen, * ging David wieberum von Saul, bağ er ber Schafe feis

16 nes Baters butete zu Bethlebem. ber Philifter trat bergu fruh Morgens und Abende, und ftellete fich bar vierzig Tage.

Isai aber fprach zu seinem Sohn Davib: Rimm für beine Bruber biefe Cha Sangen und biefe gehn Brote, und lauf in bas

18 Geer gu beinen Brubern, * und biefe gehn frifche Rafe, und bringe fie bem Bauptmann, und besuche beine Bruber, obs ibnen wohl gebe, und nimm, was fie bir be-

19 feblen. * Saul aber, und fie und alle Manner Ifrael waren im Gichgrunde, und

20 ftritten wiber bie Bbilifter. *Da machte fich Davib bes Morgens fruhe auf, und ließ bie Schafe bem Guter, und trug und ging bin, wie ibm Ifai geboten batte, und fam gur Bagenburg. Und bas Geer war ausgezogen und hatte fich geruftet, und

> 10. A.A: bem Geere 3fr. 14. U.L: in Rrieg. 17. A.A: biefes @. 18. A.A: Rafe bringe bem.

12. B: jenes ephr. M. dW: jenes Cobratiters ... u. [in bie Jahre] gefommen. A: hochbetagt.

14. mit G. jogen.

15. B: war wieber weggegangen. dW: ging bin n. wieber? vE: ab u. ju?

16. A: ft. fic bin.

17. biefen G. B: ein G. blefer geroft. Mehren. dW. VE: geroft. Rorn. A: Geröftetes. B.dW: bringe es gefdwind (fie fdnett) in b. Lager. VE: eilenbe.

Bologlotten Bibel. M. T. 2. Bbs 1. Mbth.

praevaluero et percussero eum, vos servi eritis et servietis nobis. *Et 10 v.26,45, ajebat Philisthaeus: Ego exprobravi 18.4.16. agminibus Israel hodie; date mihi virum, et ineat mecum singulare cer-*Audiens autem Saul et 11 tamen. omnes Israelitae sermones Philisthaei huiuscemodi stupebant et metuebant

16,1. David autem erat filius viri Ephra-12 taei, de quo supra dictum est, de Mish.5, L. Bethlehem Juda, cui nomen erat Isai,
10h. 12h. qui habebat octo filios, et erat vir in diebus Saul senex et grandaevus *Abierunt autem tres 13 inter vires. filii ejus majores post Saul in praelium, et nomina trium filiorum ejus, y.70. qui perrexerunt ad bellum: Eliab primogenitus, et secundus Abinadab, tertiusque Samma. *David autem 14 16,11. erat minimus. Tribus ergo majoribus secutis Saulem *abiit David et re- 15 16,28. versus est a Saul, ut pasceret gregem *Pro- 16 patris sui in Bethlehem. cedebat vero Philisthaeus mane et vespere, et stabat quadraginta diebus. Dixit autem Isai ad David filium 17

suum: Accipe fratribus tuis ephi polentae et decem panes istos, et curre in castra ad fratres tuos, "et decem 18 formellas casei has deferes ad tribu-37.18. num, et fratres tuos visitabis, si recte agant, et cum quibus ordinati sunt. disce. *Saul autem et illi et omnes 19 filii Israel in valle terebinthi pugnabant adversum Philisthlim. Surrexit 20 itaque David mane et commendavit gregem custodi, et onustus abiit, sieut (2018, praeceperat ei Isai. Et venit ad lo-

> cum Magala, et ad exercitum, qui egressus ad pugnam vociferatus erat

13. S: tertius guoque.

18. p. über bie Zaufenb. B.dW.vE: (Schnitte) Dildfafe. A: Rafcfuchen. dW: follft bich erfundigen nach b. Boblfein beiver Br. vE: frage b. Br. u. b. Bohlbefinden. A: fich nach ... wie es ihnen gebe. B: nimm ein Mertmal v. ihnen mit. vE.(dW:) bringe e. Bfand. - - 19. Bgl. B. 2. 20. b. D. jog aus jur Babiftatt. B.dW.vE: über-

Itef. A: befahl. B: einem O. B.dW.vE: gur

Schlachtorbnung.

XVII.

Duvidis oun Philisthaco mamu.

έν τω πολέμω. ²¹ Kal παρεταξαντο οί υξοί Ίσρεήλ και οι αλλόφυλοι παράταξου έξ έναντίας

παραγάξεως.

22 Καὶ ἀφήμε Δανίδ τὰ σκεύη αυτοῦ ἀφ έαυτοῦ ἐπὶ γεῖρα φύλακος, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παράταξιν, και ήλθε και ήρώτησε τους άδελφούς αὐτοῦ τὰ εἰς εἰρήνην. 28 Καὶ αὐτοῦ λαλούντος μετ' αὐτῶν, ίδοὺ ὁ ἀνήρ ὁ μεσαίος ανέβαινεν, όνομα αὐτῶ Γολιάθ, ὁ Φιλισταίος έκ Γέθ, έκ τῆς παρατάξεως τῶν άλλοφύλων, καὶ ἐλάλησε κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ήκουσε Δανίδ. 24 Καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσμαήλ, ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προςώπου αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 25 Καὶ είπεν ανήρ Ισραήλ. Εί έωρακατε τον ανδρα τον αναβαίνοντα τουτον; "Οτι ονειδίσαι τον Ισραήλ ἀνέβη· καὶ έσται ὁ ἀνήρ, ος ᾶν κατάξη αὐτόν, πλουτιεί αὐτὸν ὁ βασιλεὸς πλούτφ μεγάλω, και την θυγατέρα αύτου δώσει αύτω, καὶ τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ποιήσει έλεύ-Vepov er z\vep 'Ispan'a. 26 Kai elne Auvid πρός τους ανδρας τους συνεστηκότας μετ' αύτου. λέγων Τί ποιηθήσεται τῷ ἀνδρί, ος αν πατάξη τον άλλοφυλον έκεϊνον καὶ άφελῆ ονειδος ἀπὸ Ἰσραήλ; "Θει είς ὁ ἀλλόφυλος ὁ anspiruntos autós, oti aveldias maparatir θεού ζώντος; ²⁷Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ λαὸς πατά τὸ ὁῆμα τοῦτο, λέγων Οὖτως ποιηθήσεται τῷ ἀνδρί, ος ἃν πατάξη αὐτόν. 28 Καὶ ήχουσεν Έλιάβ ο άδελφος αυτού ο μείζων έν τῷ λαλεῖν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ώργίσθη θυμφ Ελιάβ έν τῷ Δανίδ καὶ elner 'leari routo natibys; nal int the άφημας τὰ μικρά πρόβακα έκετα έν τῆ έρημας; Έγω olda κην υπερηφανίαν σου καί eny namian eng xapbias don ou snamen του έδειν τον πόλεμαν κατέβης. 29 Καλ είπε Δαυίδ' Τί ἐποίησα νύν; ουχὶ όῆμά ἐστι; 12 והרשו בַּמִּלְחַמַה: וַתַּעַיה יְשִּׁרָאֵל וּפָּלְשָׁתִּׁים מַעַרָכָה לַקְרָאת מעַרכַה: רישש דוד את־הַכּלים מַעַלַיו עַל־ יד שומר הַכַּלִים וַיַּרַץ הַמְּצַרָכָה 23 רַיּבֹא רִישָׁאל לַאָּחיר לַשׁלוֹם: רָהרָאִי מדבר עפום והנה אים הבלים עולה ה הפלשהי שמי מגה ממערות בראותם את-האיש כה וייראו מאד: ויאמר י אים ישראל הרָאיתם הַאִּישׁ הַעֹלֵה הַוֹּה כֵּי לְחַרֵף את-ישראל עלה וחיה האיש אשר-יַנְשָׁרַנּוּ וּ הַמַּלַהְ וּ עָשׁר האַנִשִּׁים הַלְמִדים עמוֹ לאמר לאים אשר יכה את-אַל כִּי מִי הַפַּלְשַׁתִּי הַעַרל הוֹה 27 וַיָּאמֶר כוֹ הַעַם כּדָבר הזה כַאמר 26 פה יעשה לאיש אשר יפנר: וישמע 29 ראות הַפַּלְחַמֵּה יַרַ מה עשיתי עתה הלוא דבר הוא:

> v. 23. 'p 240000 ד' דנושרו . 36. ד

ber anb. über.

^{21.} AB²* of viol († X). 22. AB²*τα († FX). 23. AB²
*(pr.) ο († EX). A¹EX: ἀμεσαιτος (μεσ. A²B²). AB²:
Γολ. ὁ Φιλ. ὄνομα αὐτῶ ἐκ Γέθ (c, FX)... τῶν παρατάξεων (τῆς π. ΕΧ)... *τὰ († ΕΓΧ). 25. AB²
*(γι.) ἐἰ ΤΥΥ... *Τὰ († ΕΓΧ). * (pr.) ο († ΕΧ) ...πλυτίσει ...πλύτον μέγαν (c. FX).
26. AΒ²: Η (Τί ΕΓΧ) ...πατάξει ... άφελεί όνειδι-σμον ...* (pr.) ο (c. FX).
27. AΒ²: πατάξει (c. ΕΓΧ).

^{20.} jum Streit. B.A: (machten) ein Felbgefchrei. dW: erhob b. Rriegegefor. vE: b. Gefor. im Str.

^{21.} fammt ben Phil., Colacterbung gegen Gol. dW.vE: ftellten fic. B: es mar eine Sol. g.

^{32.} B: ihat D. bie G. von fic, unter bie Sanb bes S. vE: bas Gepade v. f. in b. Sanb. dW: überließ D. bas Gerath ber S. B.dW.vE. gu ber (in bie)

21 fdrieen im Streit. * Denn Afrael batte fich geruftet, fo maren bie Philifter wiber ihren Beug auch geruftet.

Da lieg Davib bas Befag, bas er trug, unter bem Buter ber Befage, und lief gu bem Beuge, und ging binein und 23 grußte feine Bruber. * Und ba er noch mit ihnen rebete, flebe, ba trat berauf ber Riefe, mit Ramen Goliath, ber Philifter von Bath, aus ber Philifter Beug, und rebete wie vorbin, und David borete es. 24 Mber jebermann in Ifrael, wenn er ben

Mann fabe, flohe er vor ihm und fürch-25 tete fich febr. * Und jebermann in Ifrael fprach: Babt ihr ben Mann gefeben berauf treten? benn er ift beranf getreten, Ifrael Gobn ju fprechen. Und wer ibn fclägt, ben will ber Ronig febr reich machen, und ihm feine Tochter geben, und will feines Baters Baus frei machen in

26 Ifrael. *Da fprach David zu ben Dannern, bie bei ibm ftanben: Bas wirb man bem thun, ber biefen Philifter ichlägt und bie Schande von Ifrael wendet? benn wer ift ber Philifter, blefer Unbeschnittene, ber ben Beug bes lebenbigen Gottes höhnet?

27 *Da fagte ibm bas Bolt wie vorbin: So 28 wird man thun bem, ber ihn schlägt. *Und Eliab, fein größter Bruber, borete ibn reben mit ben Mannern, und ergrimmete mit Born wiber David; und fprach: Barum bift bu herab getommen? und warum haft bu die wenigen Schafe bort in ber Bufte verlaffen? 3ch fenne beine Bermeffenheit wohl, und beines Bergens Bosheit. Denn bu bift herab gefommen, bag bu ben Streit 29 febeft. * Davib antwortete: Bas babe ich

21. 22. 23. 26. A.A: Deer (fatt: Beug).

benn nun gethan? ift mire nicht befohlen?

Schlachtorbu. B: fragte f. Br. um b. Bobiftanb!! dW: nach ihrem Boblfein. vE: Bohlbefinben. A: ob Alles gut ftebe mit f. Br.

23. Sweitampfer. B: nach eben benfelben Borten. dW: gleich biefen. vE: fprach jene B. A: biefelben. 24. dW.vE: alle Danner.

25. dW.vE: biefen DR., ber heran (ba heranf) tommt, gefeben. A: ber hervortrat. dW: gn befchime pfen. vE: fcmaben. A: bobnen. B.dW: mit großem Reichth. bereichern. A: laftenfrei.

26. B.vE: Bas foll bem Dr. gefchehen. dW: ge:

*Direxerat enim aciem 21 in certamine. Israel, sed et Philisthiim ex adverso fuerant praeparati.

Derelinguens ergo David vasa, quae 22 attulerat, sub manu custodis ad sarcinas, cucurrit ad locum certaminis, et interrogabat, si omnia recte agerentur erga fratres suos. *Cumque 23 adhuc ille loqueretur eis, apparuit vir ille spurius ascendens, Goliath nomine, Philisthaeus de Geth, de castris Philisthinorum, et loquente eo haec eadem verba audivit David. *Omnes autem Israelitae, cum vidis-24 sent virum, fugerunt a facie ejus, timentes eum valde. *Et dixit unus 25 quispiam de Israel: Num vidistis virum v.10. hunc qui ascendit? ad exprobrandum enim Israeli ascendit. Virum ergo, qui percusserit eum, ditabit rex divitiis magnis, et filiam suam dabit ei, et domum patris ejus faciet absque tributo in Israel. *Et ait Bavid ad 26 viros, qui stabant secum, dicens: Quid dabitur viro, qui percusserit Philisthaeum hunc et tulerit opprobrium de Israel? quis enim est hic 14,4. Philisthaeus incircumcisus, qui expro-Jon 3, 10, bravit acies Dei viventis? * Referebat 27 autem ei populus eumdem sermonem dicens: Haec dabuntur viro, qui percusserit eum. *Quod cum audisset 28 Eliab frater ejus major, loquente eo cum aliis, iratus est contra David et ait: Quare venisti et quare dereliquisti pauculas oves illas in deserto? ego ~ novi superbiam tuam et nequitiam cordis tui, quia ut videres praelium, descendisti. *Et dixit David: Quid 29 *0,t. feci? numquid non verbum est?

26. Al.: aciem.

fchiehet. A: gibt man. B.vE: Schmach. dW.A: ben Schimpf. vE.A: (hinweg)nimmt. B: biefer unb. Ph. baf er follte ber Schlachtorbn. ... Bohn fprechen. vE: bie Sol. fcmabet. dW: befchimpfet bae Beer.

27. B: nacheben bemfelben Bort. dW: gleich biefem.

vE: jene Borte. A: biefelbe Rebe.

28. gelaffen. B: entbrannte im 3. dW.vE: es entbr. ber 3. Gliabs. B.dW.vE: mem ... aberlaffen. A: Soffart ... Schalfheit.

29. dW.vE: war es nicht Befehl? (B: bat bas n. feine Urfache? A: ifte mehr als ein Wort??)

XVII.

Davidis cum Philisthaco pugna.

30 Καὶ ἐπέστρεψε παρ' αὐτοῦ εἰς ἐναντίον ἐτέρου καὶ εἶπε κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦτο, καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῦ ὁ λαὸς κατὰ τὸ ὑῆμα τὸ πρότερου.

31 Καὶ ήχούσθησαν οἱ λόγοι Δαυίδ ους ελάλησε, και άνηγγέλησαν ένώπιον Σαούλ, καὶ παρέλαβεν αὐτόν. 32 Kal είπε Δαυίδ πρός Σαούλ. Μή συμπεσέτω ή καρδία τοῦ κυρίου μου έπ' αὐτόν ο δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει μετά τοῦ άλλοφύλου τούsov. 33 Καὶ είπε Σαούλ πρὸς Δανίδ. Ού μη δυνήση πυρευθήναι πρός τον άλλοφυλον τουτον, του πολεμείν μετ' αύτου, ότι ού παιδάριον εί, αὐτὸς δε ἀνήρ ἐστι πολεμιστής ἐκ νεότητος αὐτοῦ. 34 Καὶ είπε Δαυίδ πρός Σαούλ· Ποιμαίνων ήν ὁ δοῦλός σου τῷ πατρὶ αὐτοῦ έν τῷ ποιμνίφ, καὶ ὅταν ἥρχετο λέων ἢ ἄρκος και ελάμβανε πρόβατον έκ τῆς άγελης, 35 και έξεπορευόμην όπίσω αύτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτόν, και εξέσπασα έκ του στόματος αύτου. Καλ εί έπανίστατο έπ' έμε, και έκράτησα τοῦ φάρυγγος αύτου, καὶ ἐπάταξα καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν. 38 Καὶ τὸν λέοντα καὶ τὴν ἄρκον έτυπτεν ὁ δοῦλός σου, καὶ έσται ὁ άλλόφυλος ο απερίτμητος ώς εν τούτων. 'ούχι πορεύσομαι καὶ πατάξω αὐτόν, καὶ ἀφελῶ σήμερον όνειδος έξ Ίσραήλ; Διότι τίς ὁ απερίτμητος ούτος', ος ωνείδισε παράταξιν θεού ζώντος; 87 "Κύριος ος έξείλατό με έκ γειρός του λέον-TOG Rai ex yeigog The agrou, autog Eteletral με έχ γειρός τοῦ άλλοφύλου τοῦ άπεριτμήτου Καλ είπε Σαούλ πρός Δαυίδ. Πορεύου, καὶ έσται ὁ κύριος μετά σοῦ. 38 Καὶ ένέδυσε Σαούλ τον Δαυίδ τον μανδύαν αύτου, καὶ τὴν περικεφαλαίαν χαλκῆν ἐπέθηκεν ἐπὶ την κεφαλήν αύτου, και ενέδυσεν αύτον θώρακα. 39 Καὶ εζώσατο Δαυίδ την μάχαιραν αὐτοῦ ἐπάνο τοῦ μανδύου αὐτοῦ, καὶ ἐκοπίασε περιπατήσας απαξ καί δίς. Και είπε Δαυίδ

30. AB²: τἔ πρώτε (τὸ πρ. FX). 31. AB²: λόγ. Βς ἐλάλ. Δ.... ὁπίσω Σ. (c. FX). 32. AB † (p. Mħ) ởῆ (*FX). B*ἤ († AEFX). 33. B† (a. Δ.) τὸν (*AFX). A: ὁννηθήση. AB * τἔτον († FX). ΑΧ: πολ. πρὸς αὐτόν ... παιδίον. ΑΒ: ὅτι παιδ. εἰ σύ... καὶ αὐτος ἀγ. π. (c. FX). 34. AB: ὁ λέων καὶ ῆ ἀρκος (c. FX). 37. AEFX † (ab in.) Καὶ εἰπεν Δαυίδ. FX: ἐκ στόματος τὰ λ. B: ἄρκτὰ (ἄρκὰ ΑΧ). ΑΧ (pro αὐτὸς) ởτος. AB*ὁ († FX). 38. B*(alt) τὸν εὶ αὐτὰ († AFX). AFX* (pr.) τὴν. AB

πρός Σαούλ. Οὐ μη δύνωμαι πορευθήναι έν

τούτοις, ότι ου πεπείραμαι. Καὶ άφαιρούσιν

תַּרָאשִׁוֹן: פַּדְּבֶּר תַּזֶּה וַיְשִׁבְּהוּ הָעָם דְּבְּר פַּדְּבֵּר ל וַיִּפָּב מֵאֶצְלוֹ אֶל־מְוּל אַחֵּר וַיִּאמֶר

<u>וַיִּשׁמַעוּ הַדְּבַרְים אֲמֵיר דְּבֵּר דְּוָד</u> 32 וַיַּבָּדוּ לָפְנֵי־שָׁאָוּל וַיִּפְחַהוּ: וַיִּאֹמֵר דַּוָדֹ אַל־שָׁאוּל אַל־יַפִּל לַב־אָדֶם עַלִיוּ צַבְּדְּךָ יָלֶךְ וְנִלְחֵם עִםיהַפִּלְשָׁתֵּי הַזָּה. 33 וַיּאמֵר שַאוּל אַל־דַּוִֹד לַא תוּכַל לַלַכַּתֹ אָל־הַפְּלִשְׁתִּי הַזָּה לָהָלָחֵם עִמִּוֹ כִּי־ נַער אַתָּה וְהָוּא אֵישׁ מִלְחַמֵה מִנְּעָרֵיוּ: זַרָיָאמֶר דָּוָל אַלּישָׁאוּל רֹצֶה הָיָה עַבְדְּהָ לָאָבֶיו בַּאָאן וּבָא הַאָרִי וָאַת־הַּוֹבׁ לּתונַשַּׂא זֵה מַהָעַדֵר: וִיָבָאתִי אֲחֲרֵיו וְהַכְּתֵיו וָהְצַּלְתִּי מִפְּיו וַיַּקִם עַלֵי וָהַהַוֹלֶקתּיֹ בָּזָקנוֹ וְהַכְּתֵיוֹ וַהֲמִיתִּיוֹ: 36 בַּם אַת-הַאָרֵי בַּם-הַדְּוֹב הַכַּה עַבְהַדְּ וְהֵיָה הַפָּלִשָּׁמִּי הַעָרֵל הַזָּה בְּאַחֶד מַהַם כֵּי חַרָּף מֲעַרִלָת אָלהֵים חַיִּים: זו רַיּאמֶר דָּרָד יִהּוָּה אֲשֵׁר הַבְּּלֵנִי מִיֵּדְ 37 הַאַרִי וּמְיַד הַוֹּב הָוּא יַבִּילֵנֵי מְיַד הַפָּלִשְׁתֵּי הַתָּה O רַיֹּאמֵר שַׁאַוּל אָל־ 38 דַּוָר כֶּהְ וַיהוָה יָהיָה עִּמָּה: את-נינל בַּדָּיר וְנַתַוּ קוֹבַע נחשת על ראשו וילבש אתו שריון: דָּרָד אָת־דָּוֹרָבּוֹ מַעֵּל לְמַדִּיוּ ויאל ללכת פי לא־נסת ויאמר דרד אַל־שַׁאוּל לא־אוּכַל לַלֶּכָת בַּאֵלָה כִּי

> שהו ק'. 34. 'פ הרויו בדגש . 35. ע פסקא באמצע פסוק . 37. יי

^{*} έπέθηκεν († FX). B: περὶ (ἐπὶ AFX). AB * π. ἐνέδ. αὐτ. Φώρ. († FX). 30. B: ἔζωσε τὸν Δ. (ἐζωσατο Δ. FX; ΑΕΧ: ἔζωσε Δ. Φώρακα [A^1 : Φώρακαν] καὶ περιεζώσατο Δανὶδ). AB: ξομφαίαν (μάχ. FX). A: περιπατῆσαι.

30 "und wandte fich von ihm gegen einen andern, und fprach, wie er vorhin gefagt hatte. Da antwortete ihm das Volk wie vorhin.

31 Und ba fie die Worte höreten, die David fagte, verkündigten fie es vor Saul,
32 und er ließ ihn holen. Und David sprach
zu Saul: Es entfalle keinem Menschen das
herz um beswillen, dein Anecht soll hingehen und mit dem Philifter streiten.

33 *Saul aber fprach zu Davio: Du kannft nicht hingeben wiber biefen Philifter, mit ihm zu ftreiten, benn bu bift ein Knabe, biefer aber ift ein Kriegsmann von feiner

34 Jugend auf. *David aber fprach zu Caul: Dein Anecht butete ber Schafe feines Baters, und es fam ein Lowe und ein Bar, und trug ein Schaf weg von ber Beerbe,

35 *und ich lief ihm nach und fchlug ibn, und errettete es aus feinem Maul. Und ba er fich über mich machte, ergriff ich ihn bei feinem Bart, und fchlug ibn und tobtete

36 ihn. *Alfo hat bein Anecht geschlagen beibe ben Lowen und ben Baren. Go foll nun biefer Philifter, ber Unbeschnittene, fein gleich wie beren einer; benn er hat geschändet ben Beug bes lebenbigen Gottes.

37 *Und David sprach: Der herr, ber mich von bem Lowen und Baren errettet hat, ber wird mich auch erretten von biesem Bhilister. Und Saul sprach zu Da-

38 vib: Gehe bin, ber Berr fei mit bir! *Unb Saul gog Davib feine Rleiber an, und feste ihm einen ebernen Belm auf fein Saupt, unb

39 legte ihm einen Banger an. * Und David gurtete fein Schwert über feine Rleiber, und fing an zu geben, benn er hatte es nie versucht. Da fprach David zu Saul: 3ch kann nicht alfo geben, benn ich bins nicht

36. A.A: bas Seer.

32. dW: Niemandem falle ber Muth. vE: Laffe unr Reiner ... ben M. finten. A: entfinte b. herz. dW. vE.A: um seinetwillen. B: seinetwegen. vE: wirdhing. dW.A: will (hin)gehen.

33. B: wirft n. vermogen.

35. dW.A: (ent)rif es. B.dW.vE.A. Rachen. vB.A: faste. A: beim Rinne!

36. Bgl. B. 26.

*Et declinavit paululum ab eo ad 30 alium, dixitque eumdem sermonem, et respondit ei populus verbum sicut prius.

Audita sunt autem verba, quae 31 locutus est David, et annunciata in conspectu Saul. Ad quem cum fuisset adductus, *locutus est ei: Non 32 concidat cor cujusquam in eo; ego servus tuus vadam et pugnabo adversus Philisthaeum. *Et ait Saul 33 ad David: Non vales resistere Philisthaeo isti, nec pugnare adversus eum, Jud. 8, 200. quia puer es, hic autem vir bellator

est ab adolescentia sua. *Dixitque 34
David ad Saul: Pascebat servus tuus
sic.47,8. patris sui gregem, et veniebat leo
vel ursus, et tollebat arietem de medio

(Jo.10,12) gregis, *et persequebar eos, et per-35
cutiebam eruebamque de ore eorum.
Et illi consurgebant adversum me,
et apprehendebam mentum eorum,
et suffocabam interficiebamque eos.
*Nam et leonem et ursum interfeci ego 36
servus tuus; erit igitur et Philisthaeus
hic incircumcisus quasi unus ex eis.
Nunc vadam et auferam opprobrium
populi; quoniam quis est iste Phiv.**... listhaeus incircumcisus, qui ausus est
maledicere exercitui Dei viventis? *Et 37

ait David: Dominus, qui eripuit me de manu leonis et de manu ursi, ipse me liberabit de manu Philisthaei hujus. Dixit autem Saul ad David: Vade et Dominus tecum sit. *Et 38 induit Saul David vestimentis suis, et, imposuit galeam aeream super caput ejus, et vestivit eum lorica. *Accinctus 39 ergo David gladio ejus super vestem suam, coepit tentare, si armatus posset incedere; non enim habebat consuetudinem. Dixitque David ad Saul: Non possum sic incedere, quia non

36. Al. * Nunc - incircumc. Al.: quia.

^{37.} B.vE: aus b. Gewalt bes ... ans ber (Banb), A: mich entriffen ber &. ... err. ans b. G.

^{38.} dW: gog ... an. A: that. vE: befleibete ihn mit e. Banger.

^{39,} vE: um f. Rl. B: unterftant fich ju g. dW.vE: noch nicht verf. B.dW: barin geben. vE: in biefem. B.dW.(vE.): benn ich habe es nie (noch nicht) verfucht.

XVII.

Davidis oum Philisthaco puona.

αὐτὰ ἀπ' αὐτοῦ. 40 Καὶ έλαβε 'Δαυὶδ' τὴν βακτηρίαν αύτοῦ ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξελέξατο έαυτφ πέντε λίθους λείους έκ του γειμάρρου, και έθετο αὐτοὺς ἐν τῷ καδίφ τῷ ποιμενικώ τω όντι αυτώ είς συλλογήν, και ή σφενδόνη αὐτοῦ έν τῆ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ προς-41 Kai ηλθε πρός τον ανδρα τον αλλόφυλον. έπορεύθη ὁ ἀλλόφυλος πορεύόμενος καὶ ἐγγίζων πρός Δαυίδ, και ό άνηρ ό αίρων τον θυρεόν αύτοῦ έμπροσθεν αύτοῦ.

42 Καὶ είδε Γολιάθ τὸν Δανίδ καὶ έξουδένωσεν αύτόν, ότι ήν παιδάριον καὶ αύτὸς πυβράκης μετά κάλλους δωθαλμών. 43 Καλ είπεν ὁ άλλόφυλος πρὸς Δαυίδ. Μὴ κύων έγώ είμι, ότι συ έρχη επ' έμε εν ψάβδφ 'και λίθοις; Kal eine david. Ovyi, all n yelowr nuros'. Καὶ κατηράσατο ὁ άλλόσυλος τὸν Δαυίδ έν τοίς θεοίς αὐτοῦ. 44 Καὶ είπεν ὁ άλλόφυλος πρός Δανίδ Δεύρο πρός με, καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοίς πετεινοίς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοίς θηρίοις της γης. 46 Και είπε Δαυίδ πρός τον άλλοφυλον. Σύ έρχη πρός με έν δομφαίς καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι, ἐγὰ δὲ ἔρχομαι πρός σε έν δνόματι χυρίου θεοῦ Σαβαώθ παρατάξεως Ισραήλ, ην ωνείδισας σήμερον. 46 Καὶ συγκλείσει σε κύριος σήμερον είς τὰς χετράς μου, καὶ ἀποκτενώ σε, καὶ ἀφελώ τὴν κεφαλήν σου από σου, και δώσω τα κωλά σου καί τὰ κῶλα τῆς παρεμβολῆς ἀλλοφύλων έν ταύτη τῆ ήμέρα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καί τοις θηρίοις της γής, και γνώσεται πάσα ή γη, ότι έστι θεός έν Ισραήλ, 47 καὶ γνώσεται πάσα ή έχχλησία αύτη, ότι ούχ έν ρομφαία και δόρατι σώζει κύριος. ότι του κυρίου δ πόλεμος, καλ παραδώσει ύμᾶς εἰς γείρας ήμῶτ.

⁴⁸ Καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπο**ρεύθη κα**ὶ ηγγισεν είς συνάντησιν τῷ Δαυίδ, ⁴⁹ καὶ ἐξέτεινε Δαυίδ την χείρα αυτού είς το κάδιον, καί 40. AB* Δανίδ († FX). AB* ή. 41 tot.* B¹(† AB² EFX). AB²*(pr.) ὁ AB² rell.*(pr.) αὐτδ († X). AB² al. † (in f.) καὶ ἐπέβλεψεν ὁ ἀλλόφυλος (*?). 42. Βι ἐξετίμασεν (ἐξυδ. FX). AB † (a. ήν) αὐτὸς (* FX). 43. AB: Δςεὶ (Μή FX). AFX* Κ. εἶπε Δ.-κυνος. 44. Β: πτήνεσι (δηρ. ΑΕΓΧ). 45. ΑΒ: πάγω πο-φεύομαι (έγω δὲ ἔρχ. ΓΧ). 46. ΑΒ: ἀποπλείσει (συγπλ. ΓΧ). Β: τὴν χεῖρα. ΑΒ*(pr.) τῆς. 47. ΑΒ † (p.παφ.) πύφιος. 48. Β* π. ῆγγ. ΑΒ* τῷ († ΕΓΧ).

40. in bas Birtengerathe, bas er h., in bie Tafche. dW: Steden! (A: ben er immer in b. O. hatte?) vE: suchte fich. dW.vE: ging auf den Bh. in.

ב לא נפיתי ויסבם דוד מעליו: ויבח מקלו בידו ויבחר-לו חמשה חלקי אַבנים : מו־הַנַּחל וַיִּשָׂם אֹתַם בַּכְלֵי הַרְעַים אַמֵּר־לָוֹ וּבַיַלְקוּם וְקַלְעָוֹ בְיָדֶוֹ יהפַלשׁתֵּי: לאַ בַיּבּשׁ אַכ הַפְּלִשָּׁתִּי הֹלֶהְ וְקָרֵב אֶלדָּוָד וְהָאֵישׁ

ויַבַּט הַפָּלִשְׁתֵּי וַיִּרְאָה דהיה נער ואדמני עסדיפה 43 מַרָאַה: וַיָּאמֵר הַפַּלְשָׁתִּי אֵל־ הכלב אנכי פראתה באאלי במקלות רַיַקַלַל תַפָּלִשׁתַי אַת־דָּוָד בַּאלֹתַיו: 44 וַיָּאמֶר הַפְּלשַׁתִּי אֶל־דָּוַד לְבָה אַלַׁי לעוף השמים ואתנה את־בשרה בחולבהבת השובה: וַיָּאמֵר וַוְּלֹ אֵל־ אתה וּבַחֲנֵית וּבִכִּידָוֹן וָאַנֹבֵי בָאיאָלֵיךּ בִּשָׁםׂ יְהֹוָהַ צְּבָאוֹת אֶלֹהֵי מֵעַרְכָוֹת יִשְׂרָאֵל חַרַפָּתַ: היום הוה והבתיה והסרתי פַּלְשָׁתִּים הַיִּוֹם הַהָּה לְעִוֹף הַשָּׁמֵיִם וּלְחַיַּת הָאָרֶץ וְיַדְעוּ כָּלְהָאָרֶץ כַּי יֵשׁ 47 אַלהִים לַיִּשִׂרָאַל: וְיַדְעוֹּ כַּלְ־הַקּהַל פִּי־כָא בְּחֲרֵב וּבַחֲנֵית יְהוֹשִׁיצַ יָהוָה כַּי לַיהוָה הַפִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בַיַבַנוּ זּ

וָהַיָה בִּרַקִם הַפִּלְשָׁתִּי וַיַּלֵהְ וַיִּקְרָב 49 הַפַּצַרַכָּה לִקרָאת הַפּּלִשׁתִּי: וַיִּשְׁלַחֹ דַּוֹר אַת־יַדוֹ אָל־הַכָּלִי וַיָּפָּת מְשֵׁם

naherte f. immer mehr u. m. B.dW: ber Dann, ber b. Sch. trug.

v. 45. ס"סם הרש

42. anfichauete ... rothlid u. fd. B.dW: hinid. 41. nabete fic. B.dW: tam immer naber. vE: vE: hinblidte. A: fcauete. (Bgl. Rap. 16, 12.)

40 gewohnt, und legte es von fich, "und nahm feinen Stab in feine Gand, und ermählete funf glatte Steine aus bem Bach, und that fie in die Sietentasche, die er hatte, und in den Sach, und nahm die Schleuber in feine Sand, und machte fich zu bem 41 Philifter. "Und ber Philifter ging auch einher, und machte fich zu David, und fein Schlbträger vor ihm her.

Da nun ber Philifter fabe und ichauete David an, verachtete er ihn. Denn er war 43 eine Rnabe, braunlicht und fcon. * Und ber Bhilifter fprach ju David: Bin ich benn ein Bund, bag bu mit Steden zu mir tommft? und fluchte bem David bei feinem 44 Bott. "Und fprach ju David: Romm ber au mir, ich will bein Bleifch geben ben Bogoln unter bom himmel, und ben Thie-45 ren auf bem Felbe. * David aber fprach zu bem Philifter: Du fommft ju mir mit Sowert, Spieg und Schilb; ich aber tomme ju bir im Ramen bes Gerrn Bebaoth, bes Gottes bes Beuges Ifraels, ben bu 46 gebobnet baft. * Beutiges Tages wird bich ber herr in meine Sand überantworten, daß ich bich folage, und nehme bein Saubt von bir, und gebe ben Leichnam bes Deers ber Philifter beute ben Bogeln unter bem Simmel und bem Bilb auf Erben, bag alles Land inne werbe, bag Ifrael einen 47 Bott hat, * und bag alle biefe Bemeine inne werbe, bag ber Berr nicht burch Schwert noch Spieß hilft; benn ber Streit ift bes Gerrn, und wird euch geben in un-

fere Sanbe.

48 Da fich nun der Philister aufmachte, ging baber, und nabete fich gegen David, eilete David und lief vom Beuge gegen ben 49 Philister. * Und David that feine Sand in die Tasche, und nahm einen Stein bar-

42. Die Rap. 16, 12. 45. 48. A.A. Geeres ac. 45. U.L. bie bu gehöhnet? 46. 47. U.L. funen.

usum habee. Et deposuit ea, et tulit 40

1Ch.
baculum suum, quem semper habebat
in manibus, et elegit sibi quinque limpidissimos lapides de torrente, et misit
eos in peram pastoralem, quam habebat secum, et fundam manu tulit,
et processit adversum Philisthaeum.

Bat autem Philisthaeus incedens et 41
appropinquans adversum David, et
armiger ejus ante eum.

Cumque inspexisset Philisthaeus et 42 vidisset David, despexit eum. Erat 16,12, enim adolescens, rufus et pulcher aspectu. *Et dixit Philisthaeus ad 42 David: Numquid ego canis sum, quod tu venis ad me cum baculo? Et ma-5.2. ledixit Philisthaeus David in diis suis. *dixitque ad David: Veni ad me et 44 Ba. 29.5. dabo carnes tuas volatilibus coeli et Ta. 35, 5. bestiis terrae. Dixit autem David 45 Pa.20.8. ad Philisthaeum: Tu venis ad me cum gladio et hasta et clypeo, ego autem venio ad te in nomine Domini erercituum, Dei agminum Israel, quibus v.26.10. exprobrasti *hodie, et dabit te Do-46 minus in manu mea, et percutiam te et auseram caput tuum a te, et 18,7. dabo cadavera castrorum Philisthiim hodie volatilibus coeli et bestiis terrae, ut sciat omnis terra, quia est Deus in Israel, * et noverit universa 47 14,84s. ecolesia haec, quia non in gladio nec Fa.44,840 in hasta salvat Dominus; ipsius enim est bellum, et tradet vos in manus nestras.

Cum ergo surrexisset Philisthaeus 48 et veniret et appropinquaret contra David, festinavit David et cucurrit ad pugnam ex adverso Philisthaei. *Et misit manum suam in peram, 49 tulitque unum lapidem, et funda je-

^{43.} dW: mit bem Ct. A: einem. vE: m. Stoden? A: lafterte. vE: fl. úber D. vE.A: bei feinen Göttern? 44. n. dem Bieb. B.dW.vE: B. bes S. ... Th. bee A. der Erbe.

^{45.} B: n. m. Langen. dW.vE: Speer (Lange) ... Burffpieg. (Bgl. 20. 26. u. Rap. 15, 2.)

^{46.} B: übergeben. dW.vE: llefern. dW.vE.A: n. ich werbe, vE:b. Ropf! dW.A: bir bas (bein) S. ab-hanen. vE: bie Leiche. dW: Leichen? A: Leichname?

^{42. 8:} autem. 46. Al.: Hodie dabit.

^{48.} Al.: occurrit.

B.A: bes Lagers! B.vE.A: (wilben) Thieren. B.dW. vE: bes Belbes. A: ber Grbe. B: erfahre. A: wife. dW.vE: es foll erfahren. vE: bie gange Erbe.

^{47.} B.dW: Berfammlung. vE: verfammelte heer. dW: Sieg fcaffet. vE.A: rettet.

^{48.} lief jur Babiftatt. B: Schlachtorbnung, dW: nach b. Schl. ju. vE: auf b. Rampfplat.

^{49.} dW: ftredte. vE: ftedte.

TVIE

Davido cum Philisthere pugna.

Duber exerter Moor eva, nat covercornes nat έπαταξε τὸν άλλόφυλον εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ διέδυ ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας ἐπὶ το μέτωπον αύτου, και έπεσεν έπι το πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 60 Καὶ ἐκραταιώθη Δαυίδ ὑπὲρ τὸν ἀλλόφυλον ἐν τῆ σφενδόνη καὶ έν τῷ λίθω, καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ εθανάτωσεν αὐτόν, καὶ δομφαία οὐκ ην ἐν τῆ γειρί Δαυίδ. 51 Καὶ ἔδραμε Δαυίδ καὶ ἐπέστη ἐπ΄ αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν βομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐξέσπασεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ κολεοῦ αὐτῆς, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ ἀφείλεν ἐν αὐτῆ τὴν κεφαλὴν αθτού. Καὶ είδον οι άλλόφυλοι, ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατός αὐτῶν, καὶ ἔφυγον. 52 Καὶ ἀνέστησαν ανδρες Ίσραήλ και Ἰούδα, και ήλάλαξαν, καί κατεδίωξαν όπίσω τῶν ἀλλοφύλων ἔως τῆς εἰςόδου Γεθ καί ξως της πύλης Ακκαρών, καί ξπεσον τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῆ ὁδῷ τῷν πυλών και έως Γεθ και έως 'Aκκαρών. 53 Kal ανέσερεψαν ανδρες Ισραήλ εκκλίνοντες όπίσω των αλλοφύλων, και κατεπάτουν τὰς παρεμ-Bolag avrov. 54 Kai Elass david the neφαλήν του άλλοφύλου, και άνήνεγκεν αὐτήν είς Γερουσαλήμ, και τὰ σκεύη αυτοῦ έθετο ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ.

55 Καὶ ὡς είδε Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ ἐκπορευόμενον εἰς συνάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου, εἶπε
πρὸς ᾿Αβεντὴρ τὸν ἀρχοντα τῆς δυνάμεως: Τἰὸς
τίνος ὁ νεανίσκος οὖτος; Καὶ εἶπεν ᾿Αβεντὴρ:
Ζἤ ἡ ψυχή σου, βασιλεῦ, εἰ οἰδα.
δδ Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς: Ἐπερώτησον το, υἰὸς τίνος ὁ
νεανίας οὖτος.
57 Καὶ ὡς ἐπέστρεψε Δαυὶδ
πατάξας τὸν ἀλλόφυλον, παρέλαβεν αὐτὸν
᾿Αβεντὴρ καὶ εἰςἡγαγεν αὐτὸν ἐνώπιον Σαούλ,
καὶ ἡ κεφπλὴ τοῦ ἀλλοφύλου ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ.
δδ Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαούλ. Τίὸς
τίνος εἶ, νεανία; Καὶ εἶπε Δαυίδ. Τίὸς τοῦ
δούλου σου Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμίτου.

ΧVIII. Καὶ έγένετο ώς συνετίλεσε λαλῶν πρὸς Σαούλ, καὶ ἡ ψυχὴ Ιωνάθαν συνאָבֶן וַיִּכְעַּׁע וַיַּדְ אָתּ־הַפּּלְשׁתֵּי אָלִ־ מִבְּחָוֹ וַתִּּשְבַע הָאָבֶן בִּמִבְּחוֹ וַיִּפֹּל יפניו ארצה: בקלע ובאבו הפלשתי וימתהו וחרב וז דָרָד: וַיַּרַץ דָּרָד וַיַּעַמֹּד אַל־הפּלשׁתִּי רַיַּפָּח אָת־חַרָבוֹ וַיִּשָׁלְפָה מְתַּעָרַה וַיָּכְרַת־בַּה אַת־ראשו הפכשתים בשר הנסו: ויקמו אנשי ישראל ויהודה עד וירדפו את-הפלשתים עדי בּוֹאַהָ בַּיא וְעֵד שָׁעַרֵי עַקרָוו וַיִּפּּלֹנּ תַלְלֵי פִּלְשָׁתִּים בַּדֵרָה שׁצַרַיִם וְעַדּבּת 53 וַעַר־עַקרון: וַיָּשָׁבוּ בָּנֵי יִשִּׂרָאֵל מִדְּלְק אחרי פלשתים וַיַּשׁפוּ אַת־מחניהם: יַּבָּאָתוּ הַנָל אַתררָאשׁ הַפָּלַשְׁתִּׁי וַנְבָאָתוּ 54 יָרְרַשָּׁלַם וְאָתַרַפּלִיוּ שׁם בַּאַהַלוֹ: שארל את דרד יצא לקראת הַפּּלשׁתִּי אַמַּר אָל־אַבְנֵר שָׂר הַצַבָא בַּן־מִי־זָה הַנַּער אַבָנר וַיּאׁמר אַבָנֹר חֵי־נַפִּשָׁהָ הַמֵּלַהְ אַם־יַדעתִי: 56 וַיָּאמר הַמַּלה שָאל אמה בו־מי־זה 57 הַעַּלֶם: וּכְשׁוּב דַּוֹד מַהַכּוֹת אַת־ הַפַּלְשָׁתִּי וַיִּפָּח אֹתוֹ אבנר ויִבאהוּ לִפְנֵי שַׁאַרֹּל וְרָאשׁ הַפָּלִשְׁתֵּי בְּיָדְוּ:

וְנָפָשׁ יְתְּוֹינְתָּוֹ נִקְשְׁרֶה בְּנֵפָשׁ דְּתְּד וַנְּפָשׁ יְתְּוֹינְתָּוֹ נִקְשְׁרֶה בְּנֵפָשׁ דְּתְד

58 רַיָּאמֵר אַלַיוֹ שָׁאוּל בֶּן־מֵי אַתָּה

הַנָּעַר וַיְּאמֶר דָּוָּד בֵּן־עַבְדָּהָ יָשֵׁי בֵּית

^{49.} AB: ἐπὶ (εἰς FX). B: εἰς τ. μ. (ἐπὶ τ. μ. AFX) ...

*(ult.) τὸ. 50 tot. * B¹ († AB²EFX). AB²: ἐκραταίωσσεν. 51. B * κ. ἐξέσπ. - αὐτῆς ει ἐν αὐτῆ. 52. AB: ἀνίστανται ... ὀπ. αὐτῶν ἔ. ... * (pr.) τῆς ... πύλ. Δακάλωνος. 54. AB: ἤνεγκεν ... ἔθηκεν. [55–18, 6²*Β¹ († AΒ²ΕFX).] 55. AΒ²: ἀπάντησιν ... Δβενὴς. 56. AΒ²: νεανίσκος. 57. AΒ²: τἔ πατάξαι τ. ἀλλ. καὶ π. 58 AΒ²: παιδάριον: ... * (pr.) τἔ († ΕΓΧ).

^{50.} B.vE: überwältigte. A: warb D. machtig bes Bb. mit Sol. u. St.

Ασκάλωνος. 54. ΑΒ: ήνεγκεν ... ἔδηκεν. [55–18, 62*Β¹ († ΑΒ*ΕΓΧ).] 55. ΑΒ²: ἀπάντησιν ... Αβενής. 52. dem Wege Carraim bis. B: n. jauchzeten. 56. ΑΒ²: νεανίσκος. 57. ΑΒ²: τῦ πατάξαι τ. άλλ. dW.νΕ. Α: ethoben ein Gefchrei. dW: es fielen die καλ π. 58 ΑΒ²: παιδάφιον; ... *(pr.) τὖ († ΕΓΧ). Grichl. der βh. Α: Berwundeten. νΕ: die erichl. ¾5. f.

- ans, und ichleuberte, und traf ben Bhillfter an feine Stirn, bag ber Stein in feine Stirn fuhr, und er gur Erbe fiel auf fein 50 Angeficht. * Alfo überwand David ben Bhilifter mit ber Schleuber und mit bem Stein, und ichlug ibn, und tobtete ibn. Und ba David fein Sowert in seiner Band 51 hatte, * lief er und trat ju bem Philifter, und nahm fein Schwert, und gogs aus ber Scheibe, und tobtete ibn, und bieb ibm ben Ropf bamit ab. Da aber bie Philifter faben, bag ihr Stärffter tobt mar, floben 52 ffe. * Und bie Manner Ifrael und Juda machten fich auf, und riefen und jagten ben Philiftern nach, bis man fommt ins Thal, und bis an bie Thore Efrons. Und bie Bhilifter fielen erichlagen auf bem Wege zu ben Thoren, bis gen Gath und gen 53 Efron. * Und die Rinber Ifrael fehreten um von bem Nachjagen ber Philifter, und 54 beraubten ihr Lager. *David aber nahm bes Philifters Saupt und brachte es gen Berufalem, feine Baffen aber legte er in feine Butte.

Da aber Saul David fahe ausgehen wider ben Bhilifter, fprach er zu Abner, feinem Welbhauptmann: Weg Sohn ift ber Rnabe? Abner aber fprach: Go mahr beine

56 Seele lebet, Konig, ich weiß nicht. *Der Ronig fprach: Go frage barnach, weg 57 Sohn ber Jungling fei. *Da nun Davib wiedertam von ber Schlacht bes Phi-

lifters, nahm ibn Abner und brachte ibn por Saul, und er hatte bes Philifters 58 Saupt in feiner Sanb. * Und Saul fprach

ju ihm: Beg Gohn bift bu, Rnabe? Davib fprach: 3ch bin ein Sohn beines Rnechtes Ifai, bes Bethlebemiten.

XVIII. Und ba er hatte ausgerebet mit Saul, verband fich bas Berg Jonathans

cit, et circumducens percussit Philis thaeum in fronte, et infixus est lapis in fronte ejus, et cecidit in faciem 136.4,30 suam super terram. *Praevaluitque 50

Sir. David adversum Philisthaeum in funda et lapide, percussumque Philisthaeum interfecit. Cumque gladium non haberet in manu David, *cucurrit et 51 stetit super Philisthaeum, et tulit gladium ejus et eduxit eum de vagina sua, et interfecit eum praeciditque caput ejus. Videntes autem Philisthiim, quod mortuus esset fortissimus corum, fugerant. *Et consur-52 gentes viri Israel et Juda vociferati sunt et persecuti sunt Philisthaeos. usque dum venirent in vallem, et usque ad portas Accaron, cecideruntque vulnerati de Philisthiim in via Jos. 15,34 Saraim et usque ad Geth et usque

*Et revertentes filii 53 ad Accaron. Israel, postquam persecuti fuerant Philisthaeos, invaserunt castra eorum. *Assumens autem David caput 54 Philisthaei, attulit illud in Jerusalem; arma vero ejus posuit in taberna-

culo suo.

Eo autem tempore, quo viderat 55 Saul David egredientem contra Philisthaeum, ait ad Abner principem militiae: De qua stirpe descendit hic 18,18. adolescens, Abner? Dixitque Abner: (1,26. Vivit anima tua, rex, si novi. *Et 56 ait rex: Interroga tu, cujus filius sit iste puer. *Cumque regressus esset 57 David, percusso Philisthaeo, tulit eum Abner et introduxit coram Saule,

caput Philisthaei habentem in manu. v.31m. *Et ait ad eum Saul: De qua progenie 58. es, o adolescens? Dixitque David: v.12. Filius servi tui Isai Bethlehemitae ego sum.

> Et factum est, cum com- XVIII. plesset loqui ad Saul, anima Jonathae

^{53.} B: higigen M. dW.vE: Berfolgen. B.dW.vE:

plunberten. — — 54. vE: ben Ropf! 55. (S. Rap. 14, 50.) B.dW.vE: bem Ph. ents gegen. dW.vE: Bei beinem Leben.

^{56.} dW: junge Mann. vE: biefer j. Menfc!

^{49.} Al. * circumducens. 52. S*(p. Saraim) et. 55. S*(alt.) Abner. 57. Al. † (in f.) sua.

^{57.} dW: vom Erichlagen. vE: nachbem er ... erichl. hatte.

^{58.} dW.vE.A: fprach: (3d bin) ber Cohn. 1. dW: f. Reden m. S. geenbigt, ba feitete fich .. an ... B.dW.vE.A: bie Grele.

XVIII.

Erga Davidom Jonathanis amor, Spuli odium.

εδέθη τῆ ψυχή Δαυίδ, καὶ ήγάσησεν αὐτὸν Ιωνάθαν κατά την ψυχήν αὐτοῦ. 2 Καὶ έλαβεν αὐτὸν Σαούλ ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ οὐκ άφηκεν αθτόν έπιστρέψαι είς τόν οίκον τοῦ πατρός αὐτοῦ. 3 Καὶ διέθετο Ίωτάθαν καὶ Δαυίδ διαθήκην, ότι ήγάπησεν αὐτὸν κατά την ψυγήν αὐτοῦ. 4 Καὶ ἔξεδύσατο Ἰωνάθαν รอิ๋ง ลักลงอีบ์รทุง รอ๋ง ลัก สบรตุ, หลุโ ล็อัดหลุง สบรอ๋ง τῷ Δαυίδ, καὶ τὸν μανδύαν αὐτοῦ καὶ ἔως της φομφαίας αύτου και έως του τόξου αύτου καὶ έως της ζώνης αὐτοῦ. 5 Καὶ εξειτορεύετο Δαυίδ : εν πάσεν οξε απέστειλεν αθτόν Σαρύλ. συνήμεν. Καὶ κατέστησεν αὐτὸν Σαούλ έπὶ τους ἄνδρας τοῦ πολέμου, καὶ ἥρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ, καίγε ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν δούλων Σαούλ.

⁶ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι αὐτοὺς ὅτε ἀπέστρεψε Δανὶδ πατάξας τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐξῆλθον αὶ χορεύουσαι καὶ ἄδουσαι εἰς συνάντησιν Δανὶδ ἐκ πασῶν πόλεων Ἰσραὴλ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύνη καὶ ἐν κυμβάλοις. ⁷ Καὶ ἐξήρχοντο αὶ γυναίκες καὶ ἔλεγον αὶ παίζουσαι· Ἐπάταξε Σαοὸλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ Δανὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. ⁸ Καὶ ἀργίσθη Σαούλ, καὶ ἐφάνη πονηρὸν τὸ ὑῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ περὶ τοῦ λόγου τοὐτου, καὶ ἐἰπε· Τῷ Δανὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάσας καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας· καὶ τὶ αὐτῷ πλὴν ἡ βασιλεία; ⁹ Καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δανὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα.

10 Καὶ ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἐπαύριον, καὶ ἔπεσε πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ Σαούλ, καὶ προεφήτευσεν ἐν μέσφ τοῦ οἔκου αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ ἔψαλλεν ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ ὡς καθ' ἐκάστην ἡμέραν· καὶ τὸ δόρυ ἐν τῆ χειρὶ Σαούλ. ¹¹ Καὶ ἡρε Σαοὺλ τὸ δόρυ καὶ εἶπε· Πατάξω ἐν Δαυὶδ

לקביקם וִנִּם בּהֹנֹה הַבֹּהׁ שִׁאִּנְל: הַשְׁלְּחֵפִּ שִׁאַבּּיְ הַשִּׁפִּיִל וֹיִשִׁמֵּבִּי שִׁאַנְּיל הַשְׁלְּחֵפִּ שִׁאַבּיְ וֹהַבְּבּיוֹ וֹהָבְּבּקׁ הְשְׁלְּנִי וּמִבְּיוֹ וְהַבִּבּיוֹ וְהַבִּבְּקׁ הְבָּלְנִר וּמַבְּיוֹ וְהַבִּבְיוֹ וְהָבְּבּלְ הְבְּלְנְנִוֹ אָתִּי נְהַבְּיוֹ וְהִוֹּלְנִי וְשִׁבְּיוֹ וְהִבְּבּקׁ בְּבְּינִר אָלִי וֹ וְהַלְּנִי וְשְׁבִּיּיִ הַּבְּיִּיוֹ וְנִיּלְנִי וְשִׁבִּיוּ בְּבִּינִ הְשִׁבְּיוֹ וִבְּלִר בְּנִיוֹם הַנִּינִי וְלְאֵי וְלָנִי בְּבְּיִית בְּבְּיִנִם הַנִּינִוֹן פְּנַפְּשְׁוֹ: וַיִּלְּמַבְּיּ בְּיִבְּיִם הַנִּינִוֹן פְּנַפְּשְׁוֹ: וַיִּלְּמְוֹבּיּ

שָׁאַנְלָ אָעַבּילְּטַלְּיִע זַּיְאָמֶר אַפּׂעִּ כִּבְּנָע לַבְּעַבְּעַלְיִע זַּיְאָמֶר אַפּּעִּ כִּבְּנָע לַבְּעַבְּעַיִּט וְדִּאָמֶר אַפּּעַ כֹּבְּעַ לַבְּעַרְיִ זַיְּמֶלְ בַּעַיִּט וְדִּבְּעַ לַבְּעַרְיִ נִיּעְפִּיִּ בַּיִּעְפִּע זְּיִּאָנְ בַּיִּנְם וְדִּבְּעַ לְבָּעַרְיִם וֹשִּאַלְיִם וֹנִיּצְלְשׁיִ בַּעַּעְנִים וֹנִיּצְלְשׁיִ נִוֹעֹרְ עַבְּעַרִּע וֹלִי נִעֹלִי נִיּעְלִי עַנְּבֵּע וֹנִי נִינְינִ עַבְּעַרִּע וֹלִי נַעֹנִי עַנְּבַע עִיּיִ נַעְּיִי עַעַּבְּעַע וֹנִי עַנְּינְ עַבְּעַלְּשִׁי וַנִּעְּע וְעַבְּעַע עַנְּעָבְע וֹנִי עַנְינְי עַנְּבַע עַנְּעָע נַעְּעָי עַנְּבַע עַנְּעָע עַעְּעָבְע בַּעְּעִין וַנִּעְּע עַנְּבְּע עַעְּעָע עַנְּעַבְע בַּעְּעִין נִיעְנִי עַנְּבְּע עַעְּעַע בַּעְּעִין נִיּעְנִי עַנְּבְּעַ עַעַּעְעַע בַּעְּעָבְע בַּעַּעִין וְנִיעָּע עַעְּעָבְע בַּעְּעָּע בַּעְּעָבְע בַּעְּעָע עַעְּעַע בַּעְּעָבְע בַּעִּעְעַ עַעְּעַע בַּעְּעָע בַּעְּעָע בַּעְּעַיע בַּעְּעַע בַּעְּעָבְע בַּעְּעָּעִין וְנִעְּעַ עַעְּעָבְע בַּעְּעָבְע בַּעְּעָּעִים בְּעָּעִים בְּעַבְּעִים בְּעַּעָּע בַּעְּעָבְע בְּעַּעְּעַים בְּעָּעִים בְּעַבְּעִים בְּעָּעִים בְּעַבְּעִים בְּעָּעִים בְּעַבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעָבְּעִים בְּעָּעִים בְּעִּעְּעִים בְּעִּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִּעִּע בְּעִּעִים בְּעִבְּעִים בְּעָּעִים בְּעָּעִים בְּעִּבְּעִים בְּעָּעִים בְּעִּבְּעִים בְּעִּבְּעִים בְּעָּעִים בְּעִּבְּעִים בְּעָּעִים בְּעִּבְּעִים בְּעָּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבּעְיִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִּעְיִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבּע בְּעִבְיִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִיבְּעִים בְּעִבְּעִים בְּעִיבְעוּע בְּעִיבְּע בְּבּעּעְעִים בְּעִיעְעִים בְּעִיבְּעִיים בְּעִיעְייִים בְּעִיבְעוּע בְּעִבּעְעִיים בְּעִיבְעיִים בְּעִיעְעְעְעְעְעְעְעִים בְּעִיעְעְעְעְעְעְעְעְעְעְּעִים בְּעִיבְעְעְעְעְעִיעְעְעְעְעְעְּעְעִים בְּעִיבְעוּע בְּעִבּעְעְעְעְעָּעְעּבְּעִיעְעְעָּע בְּעִבְּעְעּעְעָּעְעּעְעִּיְעּבּע בְּעִּיּעְעִיעְעְעְיּעְעּעְייִים בּיּעְעַיּעְעּעְעְעְעְעְּעְעִיים בּיּעְעִיי

^{2.} AB^2 : §δωνεν ... §ν τῷ οἶνφ (ἀφῆνεν ... εἰς τὸν οἶνον FX). 3. AB^2 : (* διαθ.) ἐν τῷ ἀγαπᾶν (c. FX). 4. AB^2 : ἐπάνω (ἐπ' αὐτῷ EFX). 5. AB^2 * τῷν († FX). 6. AB^2 : ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ἀπὸ τῷ πατάξαι (ὅτε κτλ. FX). AB^2 κ. ἄδ. († FX). AEFX (p. Ἰσρ.) † (ἄθυσαι) καὶ χορεύνσαι εἰς ἀπάντησιν Σαἐλ τῷ βασιλέως. 7. B: ἐξῆρχον (-οντο FX; A: ἐξῆλθον) ... * αἷ παίζ. († AEFX). 8. AB: (* ὀργ. Σ. καὶ) πον. ἐφ. (c. FX). B^2 καὶ τί- βασ. († AEFX). [9-11* B^1 († AB^2 EFX).] 10. AB^2 * τῷ et τῷ († FX).

לשיר ק' . 0 . 1. ויאחבחו ק' . 1 . 1 עוין ק' . 9 באלפרו ק' . 7 . 1

^{1.} B.dW.vB.A: liebte ihn. B: wie f. Seele. dW. vE: eigene S. A: wie fich felbft.

^{2.} B.vE: (gurud)fehren. dW.A: geftattete ibm u. (wieber) gurudauf.

^{4.} Mantel ... feine anbern Rleiber, bis anf B: Dberrod. dW.A: übrigen Rl. vE: felbft auch f. Schw. A.: fogar.

^{2.} και) που. εφ. (c. FA). Β*και τί-βασ. († AEFX). 5. B: nberall, wo ... hin f., hanbelte er fl. dW.vE: [9-11*B¹(† AB²EFX).] 10. AB²*τδ et τῆ(† FX). (üb.) wohin ... hatte er Glüd. B: war angenehm in

Aonathans Bund mit David.

mit bem Bergen Davibs, und Jonathan gewann ibn lieb wie fein eigen Berg. 2 * Und Saul nahm ihn bes Tages, und ließ ibn nicht wieber ju feines Baters Saus 3 fommen. # Und Jonathan und David machten einen Bund mit einanber, benn er hatte 4 ibn lieb wie fein eigen Berg. * Und 30nathan ava aus feinen Rod, ben er anbatte, und gab ibn David, bazu feinen Mantel, fein Schwert, feinen Bogen unb "Und David gog aus, 5 feinen Burtel. wohin ihn Saul fanbte, und bielt fich Müglich. Und Saul fette ihn über bie Rriegeleute, und er gefiel mobl allem Bolf. que ben Rnechten Sauls.

Es begab fich aber, ba er wieber gefommen war von bes Philifters Schlacht, bag bie Beiber aus allen Stabten Ifraels maren gegangen mit Gefang und Reigen, bem Ronige Saul entgegen, mit Baufen, mit 7 Freuben und mit Beigen. * Und bie Beiber fangen gegen einanber, und fbieleten und fprachen: Saul bat taufenb ge-8 ichlagen, aber David gehn taufenb. *Da ergrimmete Saul febr und gefiel ibm bas Bort Mbel, und fbrach: Gie baben David zehn taufend gegeben, und mir taufend, bas Ronigreich will noch fein werben. 9 "Und Saul fabe David fauer an von bem Tage und fortan.

10 Des anbern Tages gerieth ber bofe Beift von Gott über Saul, und weiffagete babeim im Saufe; Davib aber fpielete auf ben Saiten mit feiner Ganb, wie er taglich pflegte. Und Saul batte einen Spieß 11 in ber Sand "und ichog ibn, und gebachte: 3d will David an bie Band fpiegen. Da-

20,17. dilexit eum Jonathas quasi animam suam. *Tulitque eum Saul in die 2 16,21. illa, et non concessit ei, ut reverte17,15. retur in domum patris sui. * Inierunt 3 20,8.16. autem David et Jonathas foedus; di-25,18. ligebat enim eum quasi animam suam. *Nam exspoliavit se Jonathas tunica, qua erat indutus, et dedit eam David, et reliqua vestimenta sua, usque ad gladium et arcum suum et usque ad

Com conglutinata est animae David, et

balteum. *Egrediebatur quoque Da- 5 vid ad omnia quaecumque misisset v.14. eum Saul, et prudenter se agebat; (VMg. posuitque eum Saul super viros belli, eum Saul, et prudenter se agebat; et acceptus erat in oculis universi (Gen. Popun, ______ e1,87. mulorum Saul. populi, maximeque in conspectu fa-

Porro cum reverteretur percusso 6 Philisthaeo David, egressae sunt mu-Philistane varia, 55. 11,34. lieres de universis urbibus Israel, cantantes chorosque ducentes in oc-Ex.15.20 cursum Saul regis, in tympanis laetitiae et in sistris. *Et praecinebant 7 mulieres ludentes atque dicentes: 21,11. Percussit Saul mille, et David decem 29,42. Percussit Saul mine, et David decem 17,51.44. millia. *Iratus est autem Saul nimis, 8 Sir.47,7. et displicuit in oculis ejus sermo iste, dixitque: Dederunt David decem millia, et mihi mille dederunt; quid 15,29. ei superest nisi solum regnum? *Non 9 rectis ergo oculis Saul aspiciebat 16,21. David a die illa et deinceps.

Post diem autem alteram invasit 10 spiritus Dei malus Saul, et prophe-186. tabet in medio domus suae. David Jer. 29,26 autem psallebat mamı sue, sicut per 16,23; singulos dies. Tenebatque Saul lan-28,6; ceam *et misit eam, putans quod 11 configere posset David cum pariete;

b. Augen bes gangen B. A: beliebt, vK: gut. dW: beliebt bei a. Bolt.

6. ba fie wiebertamen, als D. jurfielgetehrt war ... gingen ... n. m. Eriangein. B.dW.vE: als f. ein: gogen (vgl. Rap. 17, 57). vE: u. mit Tang. B: gu fine gen, u. zwar im R. vE: m. Freudengeschrei u. m. Cymbeln. (B: mufifal. Infirmmenten!!)
7. dW: fangen ... tangenb. vE: b. fpielenben 28.

fangen cormeife. A: fangen vor. B.dW.vE: feine

8. B: entbrannte. vE.A: (er)gurute, dW.A: miß:

6. S † (p. Dav.) et ferret caput ejus in Jerusalem.

fiel. vE: es war bofe in f. Augen biefe Sache. dW: Ihm wird noch felbft b. Konigthum. vE: Am Enbe w. ibm n. b. Ronigr.

9. B: hatte ein Auge auf D. dW: fahe D. mit icheelen A. an. A: nicht mit rechten ...! vE: f. fceel auf D.

10. B.dW.vE: ein bofer G. dW.vE: rafete. B: wie er v. Tag gu T. pfl. dW: biefen T. w. alle T. vE: wie gewöhnlich.

11. B.dW.vE: marf ben Sp. (Speet). A: w. ihn.

dW: will D. u. die BB. burchftogen.

XVIII.

Erga Davidem Jonathanis amor, Sauli odium.

καὶ ἐν τῷ τοίχω. Καὶ ἔξέκλιτε Δαυίδ ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ δίς. 12 Καὶ ἐφοβήθη Σαοὺλ ἀπὸ προςώπου Δαυίδ, ὅτι ἢν κύριος μετ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ Σαοὺλ ἀπέστη. 13 Καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν Σαοὺλ ἀφὶ ἐαυτοῦ, καὶ κατείστησεν αὐτὸν ἐαυτῷ χιλίαρχον, καὶ ἔξεπορεύετο καὶ εἰςεπορεύετο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ. 14 Καὶ ἢν Δαυίδ συνιῶν ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ κύριος μετ αὐτοῦ. 15 Καὶ είδε Σαοὺλ ὡς αὐτὸς συνιεῖ σφόδρα, καὶ εὐλαβεῖτο ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ. 16 Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα ἢγάπα τὸν Δαυίδ, ὅτι αὐτὸς ἔξεπορεύετο καὶ εἰςεπορεύετο πρὸ προςώπου τοῦ λαοῦ.

17 Καὶ είπε Σαούλ πρός Δανίδ. Ἰδού ή θυγάτηρ μου ή μείζων Μερώβ, δώσω σοι αὐτην είς γιναϊκα πλην γίνου μοι είς υίον δυνάμεως και πολέμει τους πολέμους κυρίου. Και Σαούλ είπε Μή έστω ή γείρ μου έπ' αὐτῷ, άλλ έστω έν αὐτῷ ἡ γείο τῶν άλλοφύλων. 18 Καλ είπε Δαυλό πρός Σαούλ. Τίς είμι έγω καὶ τίς ή ζωή της συγγενείας τοῦ πατμός μου έν Ισραήλ, ότι έσομαι γαμβρός τοῦ βασιλέως; 19 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τοῦ δοθῆναι τὴν Μερώβ θυγατέρα Σαούλ τῷ Δαυίδ, καὶ αύτη έδοθη τῷ Αδριήλ τῷ Μαουλαθίτη εἰς γυναϊκα. 20 Καὶ ήγάπησε Μεγόλ ή θυγάτης Σαούλ τός Δανίδ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, καὶ ηὐθύνθη τὸ όημα έν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 21 Καὶ είπε Σαούλ. Δώσω αὐτήν αὐτῷ, καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς σκάνδαλον. Καὶ ην ἐπὶ Σαούλ γείρ άλλοφύλων.

22 Καὶ ἐνετείλατο Σαούλ τοῖς παισὰν αὐτοῦ, λέγων · Δαλήσατε ὑμεῖς λάθρα τῷ Δανίδ, λέγοντες 'Ιδού θέλει ἐν σοὶ ὁ βασιλεύς, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσί σε, καὶ σὰ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ. 23 Καὶ ἐλάλησαν οἱ παῖδες Σαούλ εἰς τὰ ἀτα Δανίδ τὰ ὑήματα ταῦτα. Καὶ εἶπε Δανίδ 'Ἡ κοῦφόν ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ; κἀγὰ

וּבַקּיר וַיִּפָּב דָּרָד מָפָנִיר פּּצַבֵים: 12 וַיָּרֵא שָׁאִוּל מִלְּפָנֵי דְרֵר בֶּרהַיַה יְהוֹהֹ 13 עפור ומעם שאול סר: ויסרחו שאול מעמר וישמהו לו 14 וַיַּבָא לִפְנֵי הַעָם: טי דַרכו משפיל ויהוה עמו: וירא שׁאוּל אַשַׁר־הַוּא מַשִּׂכּיל מָאָד וַיַּבֵּר וכל-ישראל ויהודה אהב אָת־נְיַד פִּי־הָוּא יוֹצֵא וַבא לפניהם: רַיּאמר שארל אל־דַרָּד הַכָּה בַתִּי הַנְּדוֹלָה מַרֶבֹ אֹתָהֹ אָתֵּוֹ־לָהְ לַאָּשָּׁה אַך הַנֶּהֹלָי לְבֶּרְחֵׂיָל וְהַלְּחֵם מִלְחַמִּוֹת יָהוָה וְשַׁאָוּל אַמַּר אַל־תַּהֵי יַדִי בּוֹי 18 התהייבו נדיפלשתים: ניאמר הוד ישארל מי אַנכי ומי חיי משפחת אָבֵי בִּיִשִׂרָאֵל בִּי־אַהָיֵה חָתַן לַפַּלְדְּ: 19 ויהי בעת תת את-מרב בת-שאול לדוד והיא נתנה לעדריאל הפחלתי < לִאִשָּׁה: וַתַּאֶהַב מִיכל בּת־שׁאוּל אַת־דָּרָד וַיַּבּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשׁר הדבר 12 בעיניו: ויאמר שאול אתנפה פו ותהילו למולש ותהיבו נדפלשתים וַנָּאמֶר שָׁאוּל אֵל־דָּוָד בָשְׁמֵיִם מִתְחַמֵּן

בּנְלַבֵּׁה בְעִינֵיכָם הִתְּחַתַּן בַּנָּלֹּךְ דְּתַׁד בַּלָּטֹ לֵאמֹר הִנֵּה חָפַּץ בְּהָּ הַנָּּלֹךְ גַּבַּבְּלָה זִיְדַבְּרוּ עַכְדֵי שָׁאוּל בְּאָזְנֵי בּבְּלֶּךְ: זַיְדַבְּרוּ עַכְדֵי שָׁאוּל בְּאָזְנֵי הַנְּלַבָּר זִיְדַבְּרוּ עַכְדֵי שָׁאוּל בְּאָזְנֵי הַנְּלַבָּׁה בִּיִּלִים הָאֵלָה וַיָּאמֶר בְּהְּחַתַּוּן הַנְלַבָּׁר בְּלָטֹ לֵאמֹר הָנָּה חָפַּץ בְּּהָּים הָּתְּ

> ירכיו ס' . 14. 'p עבדיו ס' . 22. 'p

machte. B.dW.vE.A: Dberften.

^{12.} Β* δτι - ἀπέστη († ΑΕΓΧ). 13. Β* Σαὸλ. Α¹Β: ἀπ αὐτῦ. 14. ΑΒροη, συνιῶν ρ. οδ. αὐτῦ. Β(ρ. κύρ.) † ήν. 16. Β: εἰςεπ. κ. ἐξεπ. [17—19*Β¹(† ΑΒ²ΕΓΧ).] 17. ΑΒ²: αὐτὴν δ. σοι ... † (α. πλὴν) καὶ ... * (bis) ἡ ει τῶν: καὶ ἔσται ἐπ αυτὸν χ. ἀλλ. 18. ΑΒ²: σω π. 19. ΑΒ: ἐγενήθη. Α²Β²: αὐτὴ ἐδ. ΑΒ: Μοθυλαθίτη. 20. ΑΒ: Μελχολ. Β* τὸ ὅῆμα. 21. ΑΕΓΧ † (in f.) Καὶ εἰπε Σ. πρὸς Δ. Ἐν ταῖς δυοὶν ἐπιγαμβορεύσεις μοι σήμερον. 23. ΑΒ: Εἰ κἔφ. *ἐστιν.

^{11.} vE: wich ihm zweimal aus. A: w. zum zweitenm. aus f. Augen?
13. vor b. B. ber. dW.vE: entfernte, dW.A:

vid aber wandte sich zweimal von ihm.

12 *Und Saul fürchtete sich vor David, benn ber herr war mit ihm, und war von Saul

13 gewichen. *Da that ihn Saul von sich und setze ihn zum Fürsten über tausend Mann, und er zog aus und ein vor dem

14 Bolt. * Und David hielt sich klüglich in alle seinem Thun, und der herr war mit

15 ihm. *Da nun Saul sahe, daß er sich so klüglich hielt, scheuete er sich vor ihm.

16 *Aber ganz Ifrael und Juda hatte David lieb, benn er zog aus und ein vor ihnen her.

17 Und Saul sprach zu David: Siehe, meine größeste Tochter Merob will ich dir zum Weibe geben, sei nur freudig und sähre des herrn Kriege. Denn Saul gebachte: Meine hand soll nicht an ihm sein, 18 sondern die hand ber Philister. *David aber antwortete Saul: Wer bin ich, und was ist mein Leben und Geschlecht meines Baters in Israel, daß ich des Königs Eist mein Leben und Geschlecht meines Baters in Israel, daß ich des Königs Eist Mam werden soll? *Da aber die Zeit kam, daß Merob, die Tochter Sauls, sollte Das vid gegeben werden, ward sie Abriel, dem 20 Meholathiter, zum Weibe gegeben. *Aber Michal, Sauls Tochter, hatte den David

lieb. Da bas Saul angesagt warb, sprach 21 er: Das ift recht. "Ich will fie ihm geben, bag fie ihm zum Kall gerathe und ber Philifter Sanbe über ihn kommen. Und sprach zu Davib: Du sollt heute mit ber anbern mein Eibam werben.

22 Und Saul gebot seinen Rnechten: Rebet mit David heimlich und sprecht: Siehe, ber König hat Luft zu dir, und alle seine Knechte lieben dich, so sei nun des Königs 23 Eidam. * Und die Knechte Sauls redeten solche Worte vor den Ohren Davids. David aber sprach: Dünkt euch das ein Geringes sein, des Königs Eidam zu sein?

23. A.A: ein Geringes, bes Ronigs.

et declinavit David a facie ejus secundo. Et timuit Saul David, eo 12 quod Dominus esset cum eo et a se recessisset. Amovit ergo eum Saul 13 a se et fecit eum tribunum super mille viros, et egrediebatur et intrabat in conspectu populi. In om-14 nibus quoque viis suis David pru7.5. denter agebat, et Dominus erat cum eo. Vidit itaque Saul, quod pru-15 dens esset nimis, et coepit cavere eum. Omnis autem Israel et Juda 16 diligebat David; ipse enim ingrediebatur et egrediebatur ante eos.

Dixitque Saul ad David: Ecce, filia 17 14,40. mea major Merob, ipsam dabo tibi 17,25. uxorem: tantummodo esto vir fortis et praeliare bella Domini. Saul autem reputabat, dicens: Non sit manus mea v.21. in eum, sed sit super eum manus Philisthinorum. *Ait autem David 18 25m.7.18 ad Saul: Quis ego sum, aut quae est vita mea aut cognatio patris mei in Israel, ut fiam gener regis? *Factum 19 (Jud.15,2 est autem tempus, cum deberet dari 25m.21,8 Merob filia Saul David, data est Ha-Jud.7,22. drieli Molathitae uxor. *Dilexit au-20 14,49, tem David Michol filia Saul altera. Et nunciatum est Saul et placuit ei. *dixitque Saul: Dabo eam illi, ut fiat 21 ei in scandalum et sit super eum (Ps. 27, 3, manus Philisthinorum. Dixitque Saul ad David: In duabus rebus gener meus eris hodie.

et mandavit Saul servis suis: Lo-22
quimini ad David clam me, dicentes:
Ecce, places regi et omnes servi
ejus diligunt te; nunc ergo esto gener
regis! Et locuti sunt servi Saul in 23
auribus David omnia verba haec. Et

v.18.
ait David: Num parum videtur vobis,
generum esse regis? ego autem sum

17. S: in eo. 20. S: filiam Saul alteram.

gerfohn.
19. dW.vE: ju ber 3.

^{14.} B: handelte fl. dW.vE: hatte Glud. B.dW. vE.A: (in) auf allen f. Wegen.
15. dW.vE: fehr viel Glud hatte, vE: fürchtete.

^{17.} fei mir nur tapfer. dW.vE.A. altefte. B: halte bich nur t. bei mir. dW: ftreite bie Str. Jehovas. B: wiber ihn. A: gegen. dW.vE: 3ch will nicht (feine) D. an ihn legen.

^{18.} das Gefdl. A: ober b. G, vE: ein Schwies

^{20.} gefiel es ihm wohl. B: war d. Sache recht in f. Augen, vE: u. d. S. war ... dW: ihm r.

^{21.} Denn er gedachte: 3ch ... Sweiten. B: 3. Strick werbe, dW: Fallftr. fei. vE: u. f. foll ihm 3. Fallftr. w. A: Anftoß! ... Um zwei Dinge follft ...?
22. fo werbe nun. dW.vE: ift bir geneigt.

XVIII.

Erga Davidem Jonathanis amor, Sauli odium.

άνηρ ταπεινός και ούγι έντιμος. 24 Και άπήγγειλαν οί παίδες Σαούλ αύτῷ κατὰ πάντα τὰ δήματα ταῦτα ἃ ελάλησε Δανίδ. 25 Καὶ εΙπε Σαούλ Τάδε έρεῖτε τῷ Δανίδ Οὐ βούλεται ό βασιλεύς εν δόματι, άλλ' η έν έκατον άκροβυστίαις άλλοφύλων, έκδικήσαι είς έγθρούς του βασιλέως. Καλ Σαούλ ελογίσατο έμβαλείν τον Δαυίδ είς γείρας των άλλοφύλων. 26 Καί ἀπήγγειλαν οι παίδες Σαούλ τῷ Δαυίδ τὰ φήματα ταύτα, καὶ ηὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοίς Δαυίδ, έπιγαμβρεύσαι τῷ βασιλεί, καλ ούκ επληρώθησαν αι ήμεραι. 27 Και ανέστη Δαυίδ, και έπορεύθη αύτος και οι άνδρες αύτου, και επάταξεν έν τοῦς άλλοφύλοις έκατὸν άνδρας, και ήνεγκε τὰς ἀκροβυστίας αὐτών και έπλήρωσεν αὐτάς τῷ βασιλεῖ. Και έπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεί, καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν Μεγολ θυνατέρα αὐτοῦ αὐτοῦ εἰς νυναῖκα.

28 Καὶ είδε Σαούλ καὶ έγρο, ότι κύριος μετὰ Δαυίδ καὶ Μεχόλ ή θυγάτης αὐτοῦ 'καὶ πᾶς 'Ισραήλ' ἀγαπῆ αὐτόν. 29 Καὶ Σαούλ προςέθετο φοβεῖσθαι ἀπὸ προςώπου Δαυίδ ἔτι, καὶ ἐγένετο Σαούλ ἐγθραίνων τῷ Δαυίδ πάσας τὰς ἡμέρας. 39 Καὶ ἔξήλθον οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐγένετο ἀφ' ἰκανοῦ τῆς ἔξοδίας αὐτῶν, καὶ Δαυίδ συνῆκε παρὰ πάστας τοὺς δούλους Σαούλ, καὶ ἐτιμήθη τὸ ὅτομα αὐτοῦ σφόδρα.

ΧΙΧ. Καὶ ἐλάλησε Σαοὺλ πρὸς Ἰωνάθαν τὸν νίὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς πάττας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, τοῦ θανατῶσαι τὸν Δανίδ· καὶ Ἰωνάθαν ὁ νίὸς Σαοὺλ ὑρεῖτο τὸν Δανίδ σφόδρα.
² Καὶ ἀπήγγειλεν Ἰωνάθαν τῷ Δανίδ, λέγων Σαοὺλ ὁ πατής μου ζητεῖ θανατῶσαὶ σε φύλαξαι οὖν αὖριον πρωὶ καὶ κρύβηθι καὶ κάθισον κρυφῷ.
³ Καὶ ἐγὼ ἔξελεύσομαι καὶ στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πατρός μου ἐν ἀγρῷ, οὖ ἐὰν ῆς ἐκεῖ, καὶ ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ὅψομαι

n. erfallet. dW: Und noch ... voll.

^{23.} AB: ἐνδοξος (ἐντ. FX). 24. AB*πάντα († FX). 25. A*ἐκδικ.-fn. B*εἰς († ΕFX) ... αὐτὸν (τὸν Δ. iid.). 26. AB: ἀπαγγέλλισεν (c. FX). B*κ. δκ.-ήμ. († AEFX). 27. A*ἐκ. B: ἀνήνεγκεν (ἤν. AFX) ... *κ. ἐπλήρ. αὐτὰς τ. β. († AEFX). 28. B*κ. ἤνών († AEFX). AB*κ. Μ. ἡ θ. αὐτὸ († FX). ... ἡγάπα (ἀγαπὰ ΕΧ). 29s. AB: εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ Δ. (φοβ. ἀκὸ πρ. Δ. FX). B*κ. ἔγέν. Σ.-fin, 30 († AEFX). A: ἐχθρεύων τὸν Δ. (c. F). AEX *τῆς († FX). A*(sq.) καὶ († EFX). — 1. AB*τδ († EFX). 2, B*ὁ πατήρ μ8 († AEFX).

^{25.} dW: f. Ranfpreis, vE: verlanget f. heirathsgeschenk. A: hat f. Brautgabe nöthig. B.dW.vE.A:
fondern (nur) 100 B. der Bh. vE: damit Rache genbt
werbe. A: geschehe. B.dW.A: gedachte. dW: fallen
zu machen. vE: f. zu laffen in b. h. A: zu überliefern.
26. (Bgl. B. 20.) B: es waren aber die Tage noch

ich aber bin ein armer geringer Mann. 24 "Und bie Rnechte Sauls faaten ibm wieber und fprachen: Golde Worte bat Da-

25 vib gerebet. * Saul fbrath: Go fagt gu David: Der Ronig begehret feine Morgengabe, obne bunbert Borbaute von ben Philiftern, bag man fich rache an bes Ronigs Reinben. Denn Saul trachtete David zu fällen burch ber Bhilifter Banb.

26 Da fagten feine Rnechte Davib an folche Worte, und bauchte David bie Sache gut fein, bag er bes Ronige Gibam murbe.

27 Und bie Beit war noch nicht aus. *Da machte fich Davib auf und gog bin mit feinen Dannern, und folug unter ben Philiftern zweihundert Dann. Und David brachte ihre Borbaute und veranuate bem Ronige bie Bahl, bag er bes Ronigs Etbam wurde. Da gab ihm Saul feine Tochter Michal gum Weibe.

Und Saul fabe und mertte, bag ber herr mit Dauth war. Und Michal, Gauls

29 Tochter, batte ibn lieb. *Da fürchtete fic Saul noch mehr vor David, und ward

30 fein Reint fein Lebenfang. * Und ba ber Philifter Fürften auszogen, hanbelte David Auglicher benn alle Rnechte Saule, wenn fte auszogen, bag fein Rame bochgepriefen marb.

Saul aber rebete mit feinem Sohn Jongthan und mit allen feinen Rnechten, bag fie Davib follten tobten. Aber Jonathan, Sauls Cohn, hatte David 2 febr lieb, "und verfundigte es ibm und fprach: Dein Bater Gaul trachtet barnach, bag er bich töbte. Run, fo bewahre bich morgen und bleibe verborgen, 3 und verftede bich. * 3ch aber will heraus geben und neben metnem Bater fteben auf bem Felbe, ba bu bift, und von bir mit meinem Bater reben, und was ich febe,

2. U.L: morgens. A.A: Morgens.

vir pauper et tenuis. *Et renuncia- 24 verunt servi Saul, dicentes: Hujuscemodi verba locutus est David. *Dixit autem Saul: Sie loquimini ad 25 David: Non habet rex sponsalia necesse, nisi tantum centum praepu-17,26.. tia Philisthinorum, ut fiat ultio de inimicis regis. Porro Saul cogitabat tradere David in manus Philisthinorum. *Cumque renunciassent servi 26 ejus David verba, quae dixerat Saul, placuit sermo in oculis David, ut fieret gener regis. Et post paucos dies * surgens David abiit cum viris, 27 qui sub eo erant, et percussit ex Philisthiim ducentos viros, et attulit eorum praeputia et annumeravit ea regi, ut esset gener ejus. Dedit itaque Saul ei Michol filiam suam uxorem.

Et vidit Saul et intellexit, quod 28 Dominus esset cum David; Michol v.30. autem filia Saul diligebat eum. *Et 29 v.15.12.8 Saul magis coepit timere David, factusque est Saul inimicus David cunetis diebus. *Et egressi sunt principes 30 Philisthinorum; a principio autem egressionis eorum prudentius se gerebat David quam omnes servi Saul, et celebre factum est nomen ejus nimis.

Locatus est autem Saul ad XIX. Jonathan filium suum et ad omnes servos suos, ut occiderent David. 18,1.3. Perro Jonathas filius Saul diligebat 0,17 David valde, et indicavit Jonathas David, 'dicens: Quaerit Saul pater meus occidere te; quapropter observa te, quaeso, mane, et manebis clam et absconderis. *Ego autem egre- 3 diens stabo juxta patrem meum in agro, ubicumque fueris, et ego loquar de te ad patrem meum; et quodcum-

^{27.} B: man lieferte fie bem R. völlig. dW.vE: n. (man) legte fle vollgahlig ... vor. A: gahlte f. ... vor. 28. vE: u. erfannte es

^{29.} dW: bofeinbete D. vB: alle Bett. B: alle bie

Tage. A: a. T. f. Lebens. 30. b. D., fo oft f. ausg., 21. B: war D. fluger.

VE: gladicher. dW: hatte mehr Glud. B: hechgeachs tet. DE: hodgefdast. dW: febr werth geachtet.

^{27.} Al. † (p. abiit) in Accaron. 30. Al.: viri (pro servi). " 3. S: fuerit.

^{1.} B.dW.vE: ju f. Sohn. B: großen Bohlgefallen an D. dW. E: mar D. febr geneigt.

^{2.} morgen frah. B: nimm bod nun beiner zeitlich wahr. dW.vB: hute bich. A: fei auf beiner Gut. vE:

in b. Fruhe. 3. B: meinem B. gur Seite. dW.vE: (an bie 6.) ... treten. B.dW.vE: (will) feben mas es fei (ift), und ic.

XIX.

Erga Davidem Jonathanis amor, Sauli edium.

ο τι αν ή, και απαγγελώ σοι. 4 Και ελάλησεν Ίωνάθαν περί Δαυίδ άγαθά πρός Σαούλ τον πατέρα αύτοῦ, καὶ είπε προς αύτον Μή άμαρτησάτω ό βασιλεύς είς τὸν δοῦλον αὐτοῦ Δανίδ, ὅτι οὐχ ημαρτεν εἰς σέ, καὶ τὰ έργα αὐτοῦ καλὰ σφόδρα. 5Καὶ έθετο την ψυγήν αύτου έν ταις γερσίν αύτου, καί έπάταξε τὸν αλλόφυλον, καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην, και πας Ίσραηλ είδον καί εχάρησαν· καὶ ίνατί άμαρτάνεις εἰς αἷμα άθῶον, θανατώσαι τὸν Δαυίδ δωρεάν; 6 Καὶ ηκουσε Σαούλ τῆς φωνῆς Ἰωνάθαν, καὶ ώμοσε Σαούλ, λέγων Ζη χύριος, εί αποθανείται. 7 Καί έκάλεσεν Ίωνάθαν τὸν Δανίδ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ ἡήματα ταῦτα· καὶ εἰςήγαγες Ιωνάθας τὸς Δαυίδ πρὸς Σαούλ, καὶ ην ένωπιον αύτοῦ καθώς έγθες καλ τρίτην ἡμέραν.

8 Καὶ προςετέθη γενέσθαι πόλεμος, καὶ κατίσχυσε Δαυίδ και έπολέμησε τους άλλοφύλους, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῦς πληγήν μεγάλην σφόδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ προςώπου αὐτοῦ. 9 Καὶ έγένετο πνεύμα πονηφον έπὶ Σαούλ, καὶ αὐτὸς έν οίκφ αύτοῦ καθεύδων, καὶ δόρυ έν τῆ γειρί avrov. xal savid smaller er rais yeggir αὐτοῦ. 10 Καὶ εξήτει Σαούλ πατάξαι έν δόρατι τον Δαυίδ, και απέστη Δαυίδ έκ προςώπου Σαούλ καὶ ἐπάταξε τὸ δόρυ είς τὸν τοξίον, και Δαυίδ άνεγώρησε και διεσώθη έν runti ensiry. 11 Kal 'eyerithy nai' aneoteile Σαούλ άγγελους είς τὸν οίνον Δαυίδ, φυλάξαι αύτὸν τοῦ θανατώσαι αὐτὸν πρωί καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυίδ Μεχόλ ή γυσή αὐτοῦ, λέγουσα. Εάν μη συ σώσεις την ψυχήν σου την νύκτα ταύτην, αύριον σύ θανατωθήση. 12 Καὶ κατάγει ή Μεγόλ τὸν Δανίδ διὰ τῆς θυρίδος. καὶ απηλθε καὶ έφυγε καὶ σώζεται. 13 Καὶ έλαβεν ή Μεχόλ τὰ κενοτάφια, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ την κλίνην, και στρογγύλωμα τριχών αίγών έθηκεν πρός κεφαλής αύσου, και έκαλυψεν

3. AB: ἐων (ἀν ΓΧ), 4. AB: δῶλ, σε Δ..., ἡμάρτηκεν ... ποι ἡματα αὐτῷ ἀγαθὰ (AEX † σολ) c. F. 5. AB: τῷ χειρὶ. 7. AB: ὡς (καθὡς ΓΧ). 8. AB: προς ἐθετο ὁ πόλ. γεν. 8. γίνεσθαι (c. FX) † πρὸς Σακὶ B (* AFX). 9. B † (p. πν.) θεῷ (* FX; AEX: κνριν). AB* (pr.) αὐτῷ († EFX). B* (nit.) ἐν. 10. AB: τὸ δόρυ εἰς Δ. (ἐν δὸρ. τὸν Δ. FX; ΛΧ † καὶ ἐν τῷ τοίχω). AB * ἐν ν. ἐκ. 11. AB † (p. ἐγ.) ἐν τῷ τυπὶ ἐκείνῃ (* FX et * ἐγ. καὶ)... * τὸν. Α²Β: σώσης (σεις A·F). (A)Β: σ(ε) αντῷ (σε ΕFX). AB * (nit.) σν († FX). 13. B (bis): ἔθετο. AB: ἡπαρ τῶν (στρ. τριχ, ΓΧ),

וַמִּיֹסֶף הַמְּלָחֲמָה לַתִּיוֹת וַיָּבֹא דַוֹר וַיִּלַחֶם בַּפּּלִשׁתִּים וַיַּהְ בָּהֵם מַכַּה ים ברובה וינכסו מפנירו ותקל לות יהוהי רַעַה אל־שַאוּל וָהוּא בְּבוּתוֹ יוֹשֹׁב י וַחֲנִיתִוּ בִּידָוּ וְדָנֵד מְנַבֵּן בִּיֵד: וַיְבַּפְּשׁ שָׁאוּל לְהַפָּוֹת בַּחֲנִיתֹ בְּדָרֵד וּבַּקּׂיר ויָפָטַר מִפָּנֵי שָאוּל וַיַּך אָת־הַּחֲנִית בַּפֵּיר וְדָנֵד בַּס וַיִּמֶּלֵט בַּלֵּיָלָה הָוּא: 11 וַיִּשָׁלַחֹ שָׁאֹוּל עַלְאַכִים אַל־בַּית זְּיִדֹּ לשׁמָלוֹ וַלֻהֲמִיתִוֹ בַּבִּקר וַתַּבֵּד לְדְוֹּד מיכל אשחו לאמר אם־אינה ממלט אַתינַפְשָׁה הַלַּיָלָה מַחַר אַתַּה מוּמַת: 12 וַאַּרָד מִיכַל אַת־דַּרָד 13 וַיַּכֶּךְ וַיִּבָרָח וַיִּמְּלֵם: וַתְּלֵּח מִיבֵּל את-התרפים ותשם אל-המשה ואת פָבֵיר הַעִּוֹים שַּׁמָה מִרָאַשׁׁתָיו וַהְּכֵס

^{4.} B.dW.vE.A: Gutes. B: fich nicht an bir vers fünbigt. dW.vE.A: nicht gegen bich gef. dW.vE: feine Thaten. A: Werte. B: ja f. Thun ift bir gewiß febr gut.

^{3.} B: f. Seele. vR: gelegt. dW: aufs Spiel gesett. A: freiwillig ausges. dW: schaffete ... e. gr. Sieg.

Isnathans Fürfprace. Die Flucht burds Fenfter.

XIX

4 will ich bir kund thun. "Und Jonathan rebete bas Befte von David mit feinem Bater Saul, und fprach ju ihm: Es verfundige fich ber Ronig nicht an feinem Rnechte Davib, benn er bat feine Gunbe wiber bich gethan, und fein Thun ift bir 5 febr nune, * und er bat fein Leben in feine Sanb gefett und ichlug ben Philifter, und ber Berr that ein großes Beil bem gangen Ifrael. Das haft bu gefehen und bich beg gefreuet; warum willft bu bich benn an unschuldigem Blut verfundigen, bag bu 6 David ohne Urfach tobteft? *Da gehorchte Saul ber Stimme Jonathans, und ichmur: So mahr ber Berr lebt, er foll nicht fter-7 ben! "Da rief Jonathan David und fagte ihm alle biefe Borte, und brachte ibn ju Caul, bag er vor ibm mar wie vorbin. Es erhob fich aber wieber ein Streit, und David jog aus und ftritt wiber bie Philifter, und that eine große Schlacht, 9 bağ fie por ibm floben. * Aber ber bofe Beift bom Berrn fam über Saul, und er faß in feinem Saufe und batte einen Spiek in feiner Band; David aber fvielete auf 10 ben Saiten mit ber Sanb. * Und Saul trachtete, David mit bem Spieg an bie Band ju fpiegen. Er aber rif fich von Saul, und ber Spieg fuhr in die Band. Davib aber floh und entrann biefelbige 11 Nacht. * Saul aber fanbte Boten ju Davibs Baus, bag fie ibn bemabreten, und tobteten am Morgen. Das verfünbigte bem David fein Beib Michal, und fprach:

est ergo Jonathas de David bona ad Saul patrem suum, dixitque ad eum: Ne pecces, rex, in servum tuum Da-22,14. vid, quia non peccavit tibi, et opera (28.21. ejus bona sunt tibi valde. *Et po 5 17,500; percussit Philisthaeum, et fecit Do-18,60; percussit Philisthaeum, et fecit Do-17,500; minus salutem magnam universo Isracli. Vidisti et lactatus es; quare (Ma. ergo peccas in sanguine innoxio. interficiens David, qui est absque culpa? *Quod cum audisset Saul, placatus (16,45. voce Jonathae juravit: Vivit Dominus! quia non occidetur. *Vocavit itaque 7 Jonathas David, et indicavit ei omnia verba haec; et introduxit Jonathas David ad Saul, et fuit ante eum sicut 16,2. David ad Saul, 5. 16,21. fuerat heri et nudiustertius. Motum est autem rursum bellum, 8 et egressus David pugnavit adversum 23,5. Philisthiim percussitque eos plaga magna, et fugerunt a facie ejus. 18,10. *Et factus est spiritus Domini malus 9 16,14. in Saul; sedebat autem in domo sua et tenebat lanceam; porro David psallebat manu sua. *Nisusque est 10 Saul configere David lancea in pariete, et declinavit David a facie Saul; lancea autem casso vulnere perlata est in parietem, et David fugit et salvatus est Ps. 50,1, nocte illa. *Misit ergo Saul satellites 11

que videro, nunciabo tibi. Locutus

suos in domum David, ut custodirent eum et interficeretur mane. Quod cum annunciasset David Michol uxor sua, dicens: Nisi salvaveris te nocte bac, (Jan. 2,16 cras morieris! *deposuiteum per fene- 12 Ast. 9,25. stram. Porro ille abiit et aufugit, atque salvatus est. *Tulit autem Michol 13

statuam et posuit eam super lectum,
31,19-- et pellem pilosam caprarum posuit
ad caput ejus, et operuit eam vesti-

Wirft du nicht biese Nacht beine Geele er-

ließ ihn Mical burche Fenfter hernieber, bag er hinging, entfloh und entrann.

feinen Baupten und bedte es mit Rleis

12 retten, jo mußt bu morgen fterben. *Da

13 "Und Michal nahm ein Bilb und legte es ins Bette, und legte ein Ziegenfell gu

^{6.} dW: beim Leben Behovas.

^{7.} dW: um ihu. B.dW.A: wie geftern u. vor(ebe)s geftern.

^{8.} B.dW.vE.A: (ber) Rrieg. B: that unter ihnen. dW.vE: richtete u. ihnen e. gr. Rieberlage an.

^{9.} dW: ein bofer G. B.vE: feinen Sp. dW: Speer. dW.vE: fp. mit ber (feiner) S.

^{10.} dW: D. u. die B. gu burchftoffen. B: machte Bolbglotten. Bibel. A. L. 2. Bbe 1, 216tb.

^{4.} Al.: peccet rex. 11. Al. † (p. suos) nocte.

fic los. dW.vE.A: wic aus vor C. B: er fcof ben Sp. dW: ftieß. vE: warf.

^{11.} ihn bewachten. dW.vE: Wenn bu ... bein Les ben retteft.

^{13.} Repon Siegenhaar ... mieber Dede. dW.vE: nahm ben Theraphim. B: Riffen v. Jiegenf. dW.vE: Geflecht v. Jiegenhaaren. Arthate. haariges Jiegenf. um f. hapt?

αὐτὰ Ιματίο. 14 Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέloug lufter vor david, nat eine Merol eroyleiodai avróv. 15 Kal antoreiler int ròv Δαυίδ, λέγων 'Αγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρός με του θανατώσαι αυτόν. 16 Καὶ έργονται οἱ άγγελοι, καὶ ίδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ της κλίτης, και στρογγύλωμα τριχών αίγών πρός κεφαλής αὐτού. 17 Καὶ είπε Σαούλ τή Meyod. Irari ovrus napedorism ue, xal exαπέστειλας τον έχθρον μου, και διεσώθη; Καί elne Meyod to Σαούλ. Autog elner. Έξαπόστειλόν με, εί δὲ μή, Φανατώσω σε. 18 Καὶ Δαυίδ έφυγε καί διεσώθη, και καραγίνεται πρός Σαμουήλ είς Αρμαθαίμ, και απαγγέλλει αύτφ πάνια δσα έποίησεν αύτφ Σαούλ καί έπορεύθη Σαμουήλ καὶ Δαυίδ, καὶ έκάθισαν ir Navàt 'èr 'Paug'.

19 Καὶ ἀπηγγελη τῷ Σαούλ, λεγόντων 'Ιδού Auvid & Navad & Paug. 20 Kai antoreile Σαούλ άγγελους λαβείν τον Δαυίδ, καὶ έλθόντες είδον την εκκλησίαν των προφητών τών προφητευόντων, και Σαμουήλ είστήκει καθεστηκώς επ' αὐτών. Καὶ έγένετο ἐπὶ τοὺς άγγέλους του Σαούλ πνεύμα θεού, και προεφήτευσαν και αύτοι. 21 Και άπηγγέλη τώ Σαούλ, και απέστειλεν άγγέλους ετέρους, και προεφήτευσαν καὶ αὐτοί. Καὶ προςέθετο Σαούλ αποστείλαι άγγελους τρίτους, και προεφήτευσαν καλ αύτοί. 22 Καλ έθυμώθη όργη Σαούλ, και έπορεύθη και αὐτὸς είς Αρμαθαίμ, παι έργεται έως του φρέατος του άλω του έν τφ Σεφί, και ήρωτησε και είπε. Που Σαμουήλ και Δαυίδ; Και είπαν 'Ιδού έν Ναυάθ είς Ραμά. 23 Καλ έπορεύθη έκειθεν είς Navào etc 'Papa, nal eyerhon nal en' αύτῷ πνεδμα θεού, καὶ ἐπορεύετο προφη-TRUMP रिक्ट राजि दी. प्रश्लेष कोर्टिंग बीट Navad बांद Papă. 🌂 Kul Budiouro rà ipária adros, και προεφήτευσεν ένωπου Σαμουήλ, και έπεσε

בּנַבָּנִר: רַיִּשָׁלַח שַׁאַרּל מַלְאָכֵים לַקַחָת פי אַת־דָּנָד וַהָּאמֶר חֹלֵה הָוּא: וַיִּשְׁלַח שאול אַתיהַפַּלאַבִים לַרְאָוֹת אַתיהָנֵד לאמר הצלו אתו במשה אלי להמיתו: אַל־הַמְּשָׁה וּכְבֵיר הַעַנֵים מְראִשׁתֵיו: 17 רֹיּאמר שארל אַל־מִיכַל לַמָּה פְּכָהוֹ רַפִּיתִׂנִי וַתִּשַׁלְּחֵי אֶת־אְיְבֶי וַיִּפְּלֵם ותאמר מיכל אַל-שַאוּל הוא־אָמֵר 18 אַלִּי שַׁלָּחַנִּי לַמַה אַמִּיתַהְ: וְדַוֹּד בַּרֹח רַיִּמַלִט רַיָּבָא אַל־שִׁמוּאַל רַנַּד־לוֹ אַתּ כָּל־אֲשֵׁר צַשְּׁה־לְוֹ שִׁאִּיּל וַיַלֶּהְ הוּא וּשִׁמוּאֵל וַיַשְׁבִּוּ בִּנַוְית: וַיָּבֶּד לְשַׁאָרָל לָאמָר הַּנָּה דֵיִיד בְּנַיְיוֹת - בַּרַמַה: רַיִּשָׁלֵח שָׁאִוּל מַלָּאַכִים לַקַחַת אַת־נְרָף וַיִּרָא אַת־לֶהָקת הַנְּבִיאִים נבאים ושמואל למד נצב צליהם ותהי על-עלאבי שאיל ריח אלהים וּנַ רַיִּתְנַבָּאָר בַּם־תַּפָּתוּ וַיַּבַּדר כְשָׁאוּל וַיִּשְׁלַח בַּלְאַכֵּים אָחֵרִים וַיִּתְנַבְּאָוּ גַּם־ הַמָּה וַיָּסָף שָׁאוּל וַיִּשְׁלַח מַלְאַכים בשלשים וַיִּתְנָבָאוּ גַּם־הַמָּה: וַיַּלָה גַּם־ הוא הַרַמַּתָה וַיָּבֹא עַר־בָּוֹר הַגַּדוֹל אַשֶּׁר בַּשָּׁכר רַיִּשָׁאַל רַיּאַמֶּר אַיִּפְה וְדַרֵר וַיֹּאמֶר תְּמָּח בְּנַוֹּיות 22 בַּרַמַה: וַיַּלַהְ שָׁם אַל־נַנִית בַּרַמַה וַתְּהַיֹּ עַלְיוֹ גַּם־הוֹא רְוּחַ אֵלְהִים וילה הלוה ויתנבא עדבאו בנוית וים מם נם הוא רַיִּתְנַבַּא גַם־הוּאֹ לִפְנֵי שִׁמוּאֵל רַיִּפּל

^{14.} AB: λέγυσιν (εἶπε Μ. FX). 15. AB: ἀποστέλλει (ἀπ. Σαὐλ ἀγγέλυς FX). 16. AB: ἡπαο τῶν (στο.
το. FX). 19. AB: λέγοντες (-όντων FX). 20. AB 'ἐλθ.
(† ΕΓΧ). Β* τ. ποροφητενόντ. († ΑΓΧ). AB: ἐγενήθη
... προφητεύδοιν (c. FX). Β* κ. αὐτόν († (A]EFX).
21. B (bis): ἐπροφήτενσαν (c. AEFX; eti. 24). 22s.
AB (ter): ἐν Ῥαμφ. 24. AB: αὐτῶν (Σαμ. FX).

^{14.} dW.vB: (Unb) ale S. (bie) B. sc. A: bie Garider ... greifen.

^{15.} Die B. dW.vE.A; feben ... im Bette, B: bağ wir ihn tobten. dW.vE: ich.

v. 18. 19. 22. 28. 'p במיות ע. 23. 'p מית

^{16.} das Siegennes. Wie B. 13.
17. alfo betr. vE: hintergangen. dW.(vE.A.): entrinnen laffen. B.dW.vE: Warum foll(te) ich bich töbten? — 18. dW: wohneten?

14 bern gu. "Da fambte Gaul Beten, baß fie David boleten. Gie aber fprach: Er ift 15 frant. * Saul aber fanbte Boten, David zu befeben, und fbrach: Bringet ibn berauf ju mir mit bem Bette, bag er getobtet 16 werbe. *Da nun bie Boten tamen, flebe, ba lag bas Bilb im Bette und ein Biegen-17 fell zu feinen Baupten. * Da fprach Saul au Dical: Warum baft bu mich betrogen, und meinen Weind gelaffen, bag er entrinne? Dichal fprach ju Saul: Er fprach ju mir: Lag mich geben, ober ich tobte bich. 18 *David aber entfloh und entrann, und fam ju Samuel gen Rama, und fagte ibm an alles, was ihm Saul gethan hatte. Und er aina bin mit Samuel, und blieben gu Rajoth. 19 Und es marb Saul angesagt; Siebe, 20 David ift zu Rajoth in Rama. fandte Saul Boten, bag fie Davib boleten. · Und fie faben zween Chore Propheten weisfagen, und Samuel war ihr Auffeber. Da fam ber Beift Gottes auf bie Boten 21 Sauls, bag fie auch weiffageten. *Da bas Saul warb angefagt, fanbte er anbere Boten, bie weiffageten auch. Da fanbte er bie britten Boten, bie weiffageten auch. 22 Da ging er felbit auch gen Rama, und ba er tam jum großen Brunnen, ber gu Setu ift, fragte er und fprach: Wo ift Samuel und David? Da ward ihm gefagt: 28 Siebe, ju Majoth in Rama. "Und er ging bafelbft bin gen Rajoth in Rama. Und ber Beift Bottes fam auch auf ibn, und ging einher und weiffagte, bis er 24 fam gen Rejoth in Rama. "Und er jog auch feine Rleiber aus, und weiffagte auch vor Samuel, und fiel bloß nieber

18. AA: unb fe blieben.

23. B: ging immerfort. dW.vE: im Geben. 24. dW.vE: lag nadet ba.

24, S: cecinit.

17. Al. † (p. mibi) dicens.

cios Saul (pro in illis). 23. Al.: Dei. 24. S: ce

21. B: fuhr G. fort u. fanbte. dW.vE.A: f. (wies ber) gum brittenmal B. 22. dW.vE: tie gr. Grube. A: Cifterne.

*Cumque venissent 16 ut occidatur. ____ nuncii, inventum est simulachrum super lectum et pellis caprarum ad caput ejus. *Dixitque Saul ad Michol: 17 Quare sic illusisti mihi, et dimisisti inimicum menm, ut sugeret? Et respondit Michol ad Saul: Quia ipse locutus est mihi: Dimitte me, alioquin interficiam te. *David autem fugiens 18 salvatus est, et venit ad Samuel in 16,34. Ramatha, et nunciavit ei omnia quae fecerat sibi Saul; et abierunt ipse et Samuel et morati sunt in Najoth. Nunciatum est autem Sauli a dicen- 19

mentis. "Misit autem Saul apparitores, 14 qui raperent David; et responsum est

quod aegrotaret. *Rursumque misit 15

Saul nuncios, ut viderent David,

dicens: Afferte eum ad me in lecto.

tibus: Ecce, David in Najoth in Ramatha. "Misit ergo Saul lictores, 20 ut raperent David; qui cum vidissent 10,5.10. cuneum Prophetarum vaticinantium et Samuelem stantem super eos, factus est etiam Spiritus Domini in illis, et prophetare coeperunt etiam ipsi. *Ouod cum nunciatum esset Sauli. 21 misit et alios nuncios; prophetaverunt autem et illi. Et rursum misit Saul terties nuncios; qui et ipsi prophetaverunt. *Et iratus iracundia 22 Saul abiit etiam ipse in Ramatha, et venit usque ad cisternam magnam, quae est in Socho, et interrogavit et dixit: In quo loco sunt Samuel et David? Dictumque est ei: Ecce, in Najoth sunt in Ramatha. *Et abiit 28 in Najoth in Ramatha, et factus est etiam super oum Spiritus Domini, et ambulabat ingrediens, et prophetabat usque dum veniret in Najoth in Ra-

.6,30 matha. *Et exspoliavit etiam ipse 24 se vestimentis suis, et prophetavit cum caeteris coram Samuele, et cecidit

20. Al.: super nun-

22. Al. * Et ir. irac. S.

^{20.} Die Berfammlung ber De. ... Boofteber. B:

eine B. von. vE: ben Chor. A: ble Schaar. vE: bes geifterte Lieber fingen. dW: bie ba vrophezeieten. B: tunb ba u. war. dW: ber baftanb ale. vR: n. ben G. am fhrer Spige ftehen.

γυμοός όλην την ήμεραν έκεινην και όλην την νύκτα. Διά τούτο έλεγον Εί και Σαούλ έν προαήταις:

XX. Kal anidoa Aavid in Navat ir Paμά, καὶ ἔργεται ἐνώπιον Ἰωνάθαν, καὶ είπε Τί πεποίηκα καὶ τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί ημάρτηκα ενώπιον του πατρός σου, ότι επίζητεί την ψυγήν μου; 2 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Ιωνάθαν' Μηδαμώς 'σοι', οὐ μὴ ἀποθάνης. Ίδοὺ ού μη ποιήση ὁ πατήρ μου όημα μέγα η μεκρόν, και οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ώτιον μου και τί ότι αποκρύψει ὁ πατήρ μου απ' έμοῦ τὸ όημα τούτο; Ούκ έστι τούτο. ³ Καὶ ἀπεκρίθη Δαυίδ τῷ Ἰωνάθαν καὶ είπε. Γινώσκων οίδεν ο πατήρ σου, ότι εύρον γάριν έν όφθαλμοίς σου, καὶ είπε. Μὴ γνώτω ταθτα Ίωνάθαν, μη οὐ βούληται. Πλην ζη κύριος καὶ ζη ή ψυγή σου, ότι καθώς είπον, πεπλήρωται άτὰ μέσον έμοῦ καὶ ἀτὰ μέσον τοῦ πατρός σου έως θανάτου.

4 Καὶ είπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δανίδ· Τί ἐπιθυμει ή ψυγή σου, καὶ ποιήσω σοι. 5 Καὶ είπε Δανίδ πρός Ίωνάθαν 'Ιδού δή νουμηνία αύριον, καλ έγω καθίσας ού καθήσομαι μετά του βασιλέως φαγείν, και έξαποστελείς με, καί κρυβήσομαι έν τῷ πεδίφ ἔως δείλης τῆς τρίτης. 6 Εαν επισκεπτόμενος επισκέψηται με ο πατής σου, έρεις. Παραιτούμενος παρήτηται παρ έμου Δαυίδ δραμείν είς Βηθλεέμ την πόλιν αύτου, ότι θυσία τών ήμερών έκει όλη τη φυλή. 7 Έαν τάδε είπη Αγαθώς, είρηνη τῷ δούλφ σου και έαν σκληρά άποκριθή σοι, γνώθι ότι συγτετέλεσται ή κακία παρ' αύτου. 8 Καὶ ποιήσεις έλεος μετά του δούλου σου, ότι εἰςήγαγες είς διαθήκην κυρίου τὸν δοῦλόν σου μετά σεαυτού· καὶ εἰ έστιν άδικία ἐν τῷ δούλφ σου,

מניות ק'.1. v. t. לא יעשה ק'. v. z.

^{..} A (eti, alibi): Navlωθ... κ. εἶπεν ἐνωπ. Των.
2. Α¹ΕΧ (eti, θ): Μηθ. σύ, ΑΧ † (p. η) ὅημα. ΑΒ:
κρύψει (ἀκουφ. FX). 3. ΑΒ: εὕρημα (εὐρον FX).
Α: χ. ἐνώπιόν σδ. Β: γνῶναι (γνῶτω ΑΓΧ). ΑΒ:
τδτο ... ἀλλὰ (ταῦτα ... Πλην FX). Β: ἐμπέπλησται ἀνὰ μέσον ἐμῶ καὶ τὸ θανάτε (c. ΑΓΚ).
4. Β† (p. καὶ) τί (* ΑΓΧ). 5. ΑΒ: νεομηνία (κδμηνία FX). Β * μετὰ τὸ β. († ΑΕΓΧ) et τῆς τφ.
(† ΑΧ). 6. Β † (in.) Καὶ (* ΑΓΧ). ΑΒ; ἀκ (παφ
FX). Β: ἔως εἰς (* ἔως Α; ΕΓΧ* εἰς), 7. Α † (p.
ἐἀν) δὲ. ΑΒ: σκληφῶς (σκληφὰ FX),

^{1.} B: welches ift meine Miffethat ... Sanbe. dW: Bergehen zc. vE: Berbrechen. A: Unrecht. B.dW.A: trachtet. vE: mir n. b. 2. ftrebt!

trachtet. vE: mir n. b. L. ftrebt!

2. B: wirft nicht. dW: er offenbare es mir benn.

B.dW: Dem (G6) ift n. fo. vE: Das fann n. fein.

3. vE: recht gut. B: Gunft. B.dW.vE.A: in b. A.

B.dW.A: baßer fich n. (etwa bef.) betrabe. vE: bars

ben ganzen Tag und bie ganze Racht. Daher fpricht man: Ift Saul auch unter ben Bropheten?

XX. David aber flob von Rajoth zu Rama, und kam und rebete vor Jonathan: Bas habe ich gethan? mas habe ich miggehandelt? mas habe ich gefündiget vor beinem Bater, bag er nach meinem Leben 2 ftebet? * Er aber fprach ju ihm: Das fei ferne, bu fouft nicht fterben. Siehe, mein Bater thut nichts, weber Großes noch Rleines, bas er nicht meinen Obren offenbare; warum follte benn mein Bater bieg vor mir verbergen? Es wirb nicht fo fein. 3 *Da fdmur Davib weiter und fprach: Dein Bater weiß wohl, bag ich Onabe vor beinen Augen gefunden habe, barum wird er benten: Jonathan foll foldes nicht wiffen, es mochte ibn befummern. Wahrlich, fo mabr ber Berr lebt und fo mabr beine Seele lebt, es ift nur ein Schritt zwischen mir und bem Tobe.

Jonathan fprach ju David: 3ch will an 5 bir thun, mas bein Berg begehrt. *Davib fprach ju ihm: Siehe, morgen ift ber Reumond, ba ich mit bem Ronige zu Tifche figen follte, fo lag mich, bag ich mich auf bem Felbe verberge bis an ben Abend bes 6 britten Tages. * Wirb bein Bater nach mir fragen, fo fprich: David bat mich, bag er gen Bethlehem, ju feiner Stabt, laufen mochte, benn es ift ein jahrlich Opfer ba-* Wirb er 7 felbft bem gangen Befchlechte. fagen: Es ift gut, fo ftebet es mohl um beinen Rnecht; wird er aber ergrimmen, fo wirft bu merten, bag Bofes bei ihm be-8 foloffen ift. * So thue nun Barmbergigfeit an beinem Rnecht, benn bu haft mit mir, beinem Rnechte, einen Bund im Berrn gemacht. Ift aber eine Diffethat in mir,

1. U.L: miehanbelt.

nber grame. B.dW.vE: (Doch) aber. dW.vE: und bei beinem (teben). dW: nur e. Schr. war. vE:... w., mur noch e. Schr.

4. B: Bas beine Seele mag gebenten, bas ac. vE: ... fagt ... far bich th. dW: W. wunschet b. Seele? ich w. es bir th.

5. B: allerdings bei b. R. f. mußte zu effen. dW: entlaffe mich. B: fo wollest bu m. gehen laffen. dW. VE: bie jum (an ben) br. A.

6. B: meiner ja miffen. dW.vE: Benn ... mich

nudus tota die illa et nocte. Unde 10,11s. et exivit proverbium: Num et Saul inter Prophetas?

Fugit autem David de Najoth, XX. quae est in Ramatha, veniensque locutus est coram Jonatha: Quid feci? 26,18. quae est iniquitas mea et quod peccatum meum in patrem tuum, quia quaerit animam meam? * Qui dixit ei: 2 Absit! non morieris; neque enim fa-22,18, ciet pater meus quidquam grande (Rank. vel parvum, nisi prius indicaverit mihi; hunc ergo celavit me pater meus sermonem tantummodo? neguaguam erit istud. *Et juravit rursum Da- 3 vidi. Et ille ait: Scit profecto pater tuus, quia inveni gratiam in oculis tuis, et dicet: Nesciat hoc Jonathas. ne forte tristetur. Quin immo vi-28,26. vit Dominus et vivit anima tua! quia uno tantum (ut ita dicam) gradu ego morsque dividimur.

Et ait Jonathas ad David: Quod- 4 cumque dixerit mihi anima tua, faciam tibi. *Dixit autem David ad 5 10210 Jonathan: Ecce, calendae sunt crastino, et ego ex more sedere soleo juxta regem ad vescendum; dimitte ergo me, ut abscondar in agro usque ad vesperam diei tertiae. *Si re- 6 spiciens requisierit me pater tuus, respondebis ei: Rogavit me David, ut 16.1. iret celeriter in Bethlehem civitatem 9,12. suam, quia victimae solemnes ibi sunt universis contribulibus suis. * Si 7 dixerit: Bene, pax erit servo tuo; si autem fuerit iratus, scito quia completa est malitia ejus. Fac ergo misericordiam in servum tuum, quia foedus Domini me famulum tuum tecum inire fecisti. Si autem est iniquitas

6. Al. * respiciens.

vermiffet. B: bat fiche ernftl. v. mir ans. dW: erbat fiche. vE: l. burfte. A: eilenbe ... gehen. B.vE: bas g. G. hatb. (fein) j. D. dW: eiu Jahres: D. hat feinze. 7. A: so ift Friebe mit b. A. B: fehr entbrennen. vE: in Jorn gerath, B.dW.vE.A: so wife. B: bag bas

Unglud. vK: von ihm U. bereitet ift. 8. B: wolleft bu bie Gute beweifen ... beinen An, mit bir in e. B. bes h. treten laffen. dW: thue Liebe. dW.vE:in e. B. 3eh. ... aufgenommen. B.dW.vE.A: an mir. (Bgl. B. 1.)

Erya Davidem Jonathanis amor, Sauli odium.

θανάτωσόν με σύ, παὶ έως τοῦ πατρός σου ίνατί οὖτως εἰςαγάγης με;

9 Kal elner Imrádar. Madauss coi, ori έὰν γινώσκων γνώ, ότι συντετέλεσται ή κακία παρά του πατρός μου του έλθειν έπί σε, έγω άπαγγελώ σοι. 10 Καὶ είπε Δαυίδ πρὸς Ἰωνάθαν Τίς ἀπαγγελεί μοι, έὰν ἀποκριθή ὁ πατήρ σου σκληρά: 11 Καὶ είπεν Ἰωνάθαν πρός Δαυίδ. Πορεύου, και έξέλθωμεν είς άγρόν. Καὶ επορεύοντο άμφότεροι είς άγρόν. 12 Καὶ είπεν Ἰωνάθαν πρὸς Δαυίδ. Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ οίδεν, ὅτι ἐὰν ἀναχρινῶ τὸν πατέρα μου ώς αν ό παιρός τρισσώς, και ίδού άγαθὸν ή περί Δεωίδ, καὶ οὐ μὴ άποστελώ πρός σε είς τὸ πεδίον. 18 Καὶ ἐὰν κακὸν ή, τάδε ποιήσαι ο θεός τῷ Ἰωνάθαν καὶ τάδε mpoctely. Özi ávolge zá naná énl ge, nal άποχαλύψω τὸ ώτίον σου, και έξαποστελώ σε, και ἀπελεύση εἰς εἰρήσην, και ἔσται κύριος μετά σού, καθώς ήν μετά τού πατρός μου. 14 Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι μου ζώντος, ποιήσεις έλεος μετ' έμου. και έαν θανάτο αποθάνω, 15 ούκ έξαρεῖς έλεός σου ἀπὸ τοῦ οίκου μου έως τοῦ αίωνος, και έν τῷ έξαίρειν κύριον τοὺς έγθροὺς Δαυίδ έκαστον από προςώπου της γης, 16 εύρεθήναι τὸ ὅνομα τοῦ Ἰωνάθαν ἀπὸ τοῦ οίκου Δαυίδ και έκζητησαι κύριον έκ γειρών ένθρών Δανίδ. 17 Kal προςέθετο Ίανάθαν ομόσαι τῷ Δαυίδ, ότι ήγάπησε ψυχήν άγαπώντος αυτόν.

18 Καὶ εἶπεν αὐνῷ Ἰονάθαν Αὐριον νουμηνία, καὶ ἐπισκοπῷ ἐπισκεφθήσεται ἢ καθέδρα σου. 19 Καὶ τρισσεύσεις καὶ

הַבִּיאָנִי: הַבִּיאָנִי:

ה ולא אתה אביד כה: אכידוד יהוה אכהי ישראל פייאחקר יאבי פעת מחר השלשית והנה-ליהונתו וכה יסית פי־ניטב אל-אבי תַתַּיד וְתַלַכְתַּ כְשַׁכוֹם ויהי יהוֹה את בית דוד ובפש באהבתו אתו פ

יתפטרה כשחל ר''ת ביום א' .18.

^{8.} AB: εἰςάγεις (c.F). 9. ABEX + (p. se) καὶ ἐὰν μὴ ἢ εἰς τὰς πόλεις σε (*F). 10. AB: ἀπωγγείλη... σκληρῶς (c.FX). 11. AB: μένε (ἐξέλθ. FX)... ἐκποσεύνται (e.E). 12. AB* ἐὰν († FX). Βι ἀπωτείλω (-στελῶ Α³FX). AB: εἰς ἀγφόν (εἰς τ.π. FX). 13. AB al. * Κ. ἐὰν κακ. ἢ († X). 14. A¹X * (pr.) ἐὰν. AB + (a. ποι.) καὶ (* FX). AFX + (p. δλ.) κυφίε. 15. AB + (p. καὶ) εἰ μὴ (* X). B+ (a. πρ.) τῦ (* AFX). 16. AX (pro εὐρ.): ἐξαφθηναι... ἐκιζητήσει. AB: κύριος (-ον X) Β: ἐχθοὰς τὰ Δ. (c. F; λ. ἐκι ζειφὸς ἐχθοῷ τὰ Δ.). 17. AB + (a. ΄Ι.) ἔχι (* FX). AX + (p. Δ.) ἐν τῶ ἡγαπηπέναι ενένον. 18. Β* αὐτῷ († AEFX). AB: νεομ. (κύμ. FX). AB: ἐπισκεκήση, ὅτι ἐπικεκηήσεωμ καθ.

^{9.} Bie B. 7. B.dW.vE: (bag es) aber bich (fommen follte).

^{12.} nicht alebalb. B.dW.vE: um biefe Belt morgen ober übermorgen. dW: meinen B. erforiche. vE. ausf. B: n. fiehe er mare gutig gegen D. vE.A: es gut fieht (etwas Gutes ift) für D.

^{13.} B: fo muffe b. O. fo bem 3. thun u. fo forts fahren. dW: foll... fo th. u. fo ferner. vR: fo u. abers mal fc.

fo tobte bu mich, benn warum wollteft bu mich ju beinem Bater bringen?

9 Jonathan fprach: Das fei ferne von bir, bag ich follte merten, bag Bofes bei metnem Bater beschloffen mare über bich zu
bringen, und sollte es bir nicht ansagen.

16 David aber fprach: Wer will mirs anfagen, fo bir bein Bater etwas Bartes ant-

11 wortet? * Jonathan fprach zu Davib: Romm, lag uns hinaus aufs Felb geben.

12 Und gingen beibe hinaus aufs Belb. "Und Sonathan fprach zu David: Gerr, Gott Ifraels, wenn ich erforsche an meinem Bater morgen und am britten Tage, baß es wohl ftehet mit David, und nicht hinfende zu bir und vor beinen Ohren offenbare:

13 ° so thue ber Herr Jonathan bieß und jenes. Wenn aber bas Bose meinem Bater gefällt wiber bich, so will ichs auch vor beinen Ohren offenbaren, und bich lassen, baß bu mit Frieden weggeheft. Und ber herr sei mit bir, wie er mit meinem Bater

14 gewesen ift. *Thue ichs nicht, so thue teine Barmbergigkeit bes herrn an mir,

15 weil ich lebe, auch nicht fo ich fterbe. "Und wenn ber herr bie Feinde Davids ausrotten wird, einen jeglichen aus bem Lande, fo reiße bu beine Barmbergigfeit nicht von

16 meinem Saufe ewiglich. * Alfo machte Jonathan einen Bund mit bem Saufe Davibs und fprach; Der Berr forbere es von

17 ber Pand ber Feinde Davids. * Und Jonathan fuhr weiter und schwur David, so lieb hatte er ihn, benn er hatte ihn so lieb als seine Seele.

18 Und Jonathan fprach zu thm: Morgen ift ber Neumond, so wird man nach dir fragen, benn man wird beiner vermiffen, 19 ba du zu figen pflegeft. "Des britten Tages

18. U.L: bein vermiffen. A.A: bich.

14. On aber follft nicht nur, bieweil ich noch I., die B. d. d. an mir thun, daß ich nicht ft. miffe. vE: n. allein, fo lange ich I. B: Wight bun, and ... wirft ... fage ich ... beweifen ...? dW: Aber nicht [fei er mit bir], wenn ich noch I. n. bn nicht ic. (A: Und wenn ich noch I. fo thue ... bin ich aber gestorben ...)

15. Du follft auch, wenn ... nicht reifen. B: Du wirft ja b. Gutigfeit n. abreißen ... Auch nicht, wenner. d.W: n. bu u. b. Liebe abzieheft. vE: nicht wegnehmen,

aliqua in me, tu me interfice, et ad patrem tuum ne introducas me.

Et ait Jonathas: Absit hoc a te! 9
neque enim fieri potest, ut si certe
cognovero completam esse patris mei
malitiam contra te, non annunciem
tibi. Responditque David ad Jona-10
than: Quis renunciabit mihi, si quid
forte responderit tibi pater tuus dure
de me? Et ait Jonathas ad David: 11
Veni et egrediamur foras in agrum.
Cumque exissent ambo in agrum,
ait Jonathas ad David: Domine Deus 12
Israel, si investigavero sententiam
patris mei crastino vel perendie, et
aliquid boni fuerit super David, et
non statim misero ad te et notum

14,44. tibi fecero: *haec faciat Dominus 13
18,27. Jonathae, et haec addat. Si autem
perseveraverit patris mei malitia adversum te, revelabo aurem tuam et
dimittam te, ut vadas in pace, et
10,7. sit Dominus tecum, sicut fuit cum
patre meo. *Et si vixero, facies 14

21,7. mihi misericordiam Domini; si vero mortuus fuero, *non auferes mise-15
24,22. ricordiam tuam a domo mea usque in sempiternum, quando eradicaverit Dominus inimicos David, unumquemque de terra; auferat Jonathan de

domo sua, et requirat Dominus de v.S.25,18 manu inimicorum David. Pepigit 16 25m.21,7 ergo Jonathas foedus cum domo David, et requisivit Dominus de manu inimicorum David. Et addidit Jo-17 nathas dejerare David, eo quod dili-

18,1. geret illum; sicut enim animam suam, 16,11 ita diligebat eum.

Dixitque ad eum Jonathas: Cras 18
v.s.. calendae sunt et requireris; requireg
tur enim sessio tua *usque perendie. 19

^{9.} S: a me. 10. Al. * de me: 11. Al. * foras. 13. Al.: augeat. 15. Al. * auferat - David.

and bann nicht sc.

^{16.} B: bağ b. O. es forbern follte. dW: Doge Jeb. Rache nehmen an.

^{17.} fuhr fort D. ju beschwören, bieweiler ... hatte. dW.A: beschwor D. nochmale. vR: Auch hieß 3. noch ben D. fcworen ... wie fich felbft.

^{18.} B: fo wirft bu gemißt werben, benn bein Blat wird lebig fteben. dW.vE: (Gib) w. leer ge-funben w.

έπισκέψη καὶ ήξεις εἰς τὸν τόπον σου, οῦ κρυβῆς ἐν τῆ ἡμέρα τῆς ἐργασίας, καὶ καθήση παρὰ τῷ λίθφ ἐκείνφ. 20 καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ἐν ταῖ; σχίζαις ἀκοντίζων καὶ ἐκπέμπων εἰς τὴν 'Αματταρί, 21 καὶ ἰδοὺ ἀποστελῶ τὸ παιδάριον, λέγων τῷ παιδαρίφ. 'Ωδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὁδε, λάβε αὐτήν παραγίνου, ὅτι εἰρήνη σοι, καὶ οὺκ ἔστι λόγος, ζῆ κύριος. 22' Εὰν τάδε εἴπω τῷ νεανίσκφ. 'Ωδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα' πορεύου, ὅτι ἐξαπέσταλκέ σε κύριος. 28 Καὶ τὸ ἡῆμα ὅ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σύ, ἰδοὺ κύριος.

24 Καὶ κέκρυπται Δαυίδ ἐν τῷ πεδίφ. Καὶ παραγίνεται ὁ μήν, καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεύς έπι την τράπεζαν του φαγείν. 25 Καί έκάθισεν ο βασιλεύς έπὶ την καθέδραν αὐτοῦ, ώς απαξ καὶ απαξ έπὶ τῆς καθέδρας παρά τον τοίγον, και προέφθασε τον Ιωνάθαν, και έκάθισεν 'Αβεννής έκ πλαγίων Σαούλ, καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ. 26 Kal οὐκ έλάλησε Σαούλ ούδεν έν τη ήμέρα έκείνη, ότι είρηκε. Σύμπτωμά τι φαίσεται, μή καθαρός είναι, διότι οὐ κεκάθαρται. 27 Καὶ έγενήθη τῆ έπαύριον του μηνός τη ήμερα τη δευτέρα, καί έπεσκέπη ὁ τόπος Δαυίδ, και είπε Σαούλ πρός Ίωνάθαν τὸν υίὸν αὐτοῦ. Τί ὅτι οὐ · παραγέγονεν ὁ υίὸς Ίεσσαὶ καὶ έχθες καὶ σήμερον έπι την τράπεζαν; 28 Και απεκρίθη 'Ιωνάθαν τῷ Σαοὺλ καὶ εἶπεν αὐτῷ · Παρήτηται παο' έμου Δαυίδ έως είς Βηθλεέμ την πόλεν αυτού πορευθήναι, 29 και είπε μοι 'Εξαπόστειλον δή με, ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῶν ἐν τη πόλει, και ένετείλατο πρός με δ αδελφός μου, καί νῦν εί εῦρηκα χάριν εν ὀφθαλμοῖς σου, תַרַד מָאָד וּבאַתָּ אַל־הַמַּלְוֹם אַשָּׁר־ נסתרת שם ביום המעשה ך מָצֵא אָת־הַחָצִים אם־אמר אמר אמר החצים ממ בפֿעם אַל-מוֹשֵׁבֹ הַפִּיר וַיַּכָם יִהְוֹנָתָן וַיִּשָׁב אַבָנר מצד שַאוּל וַיִּפַּקַד מְקוֹם 26 דָרָד: וְלָאִ־דָבֵּר שַׁאָוּל מָאִוּמָה בּיוֹם אַמַר מִקרַה הֹוּא בַּלְתֵּי ילא מַהור: ממתרת החדש השני ויפקד מקום דרד ויאמר שאול אַל־יִהוֹנַתוּ בְּנֹוּ מַדֹּוּעַ לֹא־בָא בָן־יִשַּׁי גַּם־תִּמִוֹל גַּם־ 28 הַיּוֹם אֶל־הַלַּחָם: וַיֵּעַן יִהְוֹנָתַן אָל־ שאול נשאל נשאל דוד מעפודי עד

v. 24. 'p 3%

ich mich u. b. 3. ju fchleffen. 21. A: einen Ru, dW: ben Anabben! dW.vE.A:

^{19.} AEFX: ἐκρύβης. AB: τῆ ἐργασίμη ... παρὰ τὸ Ἐργὰβ ἐκείνω (c. FX). 20. AB* ἐν et (alt.) καὶ († FX). 21. AB: ἀποστέλλω (-στελῶ FX). 22. A: Ἰδε ἡ σχίζα ἐκεῖ. 24. AB: κρύπτεται (κέκρ. FX). B: ἐν ἀγρῷ (ἐν τῷ π. FX). 25. B* ὁ βασ. († AEFX). AB *τι († F) ... ὅτι ὁ κεκαθάρισται (c. FX). 27. AX *τῆ ἡμ. AB†(α. Δ.) τῷ (* FX). 29. AB*μοι († FX). ... ἡμῖν (ἡμῶν ΕΧ). B: ἐνετείλαντο π. μ. οἱ ἀδελφοί (c. AX).

^{19.} an ben D.... verbargeft am Berttage. B: wenp bu nun brei Tage wirft hingebracht haben. dW.vE: übermorgen. B: am Tage biefer Sanblung? dW: ber [beabfichtigten] Unthat. B.dW.vE: n. bleibe. 20. B.dW.vE: (fur mich) nach b. Siel. A: als übete

aber fomm balb bernieber und gebe an einen Ort, ba bu bich verbergeft am Berteltage, und fete bich bei bem Stein 20 Afel. *So will ich ju feiner Seite brei Pfeile schießen, als ich zum fichern Maal 21 fcoffe. * Und fiebe, ich will ben Rnaben fenben: Bebe bin, fuche bie Afeile. Werbe ich jum Rnaben fagen: Siebe, Die Bfeile liegen biermarts binter bir, hole fie; fo tomm, benn es ift Friebe und bat feine 22 Befahr, fo mabr ber Berr lebt. * Sage ich aber jum Jungling: Siebe, bie Pfeile liegen bortwarts vor bir; fo gebe bin, benn 23 ber Berr hat bich laffen geben. "Bas aber bu und ich mit einander gerebet haben, ba ift ber berr zwischen mir und bir ewialich. David verbarg fich im Felbe. Und ba ber Neumond tam, feste fich ber Ronig gu 25 Tifche ju effen. *Da fich aber ber Ronig gefest hatte an feinen Ort, wie er vorhin gewohnt mar, an ber Wand, ftanb Jonathan auf, Abner aber feste fich an bie Seite Sauls. Und man vermiffete David 26 an feinem Ort. "Und Saul rebete bes Tages nichts, benn er gebachte: Es ift ibm etwas wiberfahren, bag er nicht rein ift. 27 *Des anbern Tage bes Reumonben, ba man David vermiffete an feinem Ort, fprach Saul zu feinem Sohn Jonathan: Warum ift ber Cohn Isai nicht zu Tisch gekom-28 men, weber geftern noch beute? * Jongthan antwortete Saul: Er bat mich, bag

19. A.A: Berfetage. 20. A.A: ale wenn ... ale ob ... Sichermaal. 25. U.L: Davibe.

bole (mir) b. Bf. dW: bieffeits von bir. vE: v. b. berwarte. B: find v.b. abgelegen hierw. ju (fo nimm ihn mit u. fomme ?) ... Fr. für bich n. hat nichts ju fagen. dW.vE: flehet wohl um (gut fur) bich n. es ift nichts. 22. dW.A: jenseits. vE: hinwarts. dW: laffet bich entflieben. vE: wirb b. entfommen I.

29 er gen Betblebem ginge. * Und fbrach:

Lag mich geben, benn unfer Gefchlecht bat

ju opfern in ber Stabt, und mein Bru-

ber hat mire felbft geboten; habe ich

nun Onabe vor beinen Augen gefunden,

23. A: barüber fei Benge.

24. dW.vE: u. es war (warb) R. B: bas Brot gu

25. auf f. Gis. B: wie ehemals fo biesmals. dW: dies Mal wie alle M. vE.A: wie gewöhnlich. B: Das

Descendes ergo festinus, et venies in locum, ubi celandus es in die, qua Ea.46,1. operari licet, et sedebis juxta lapidem, cui nomen est Ezel. *Et ego tres 20 sagittas mittam juxta eum, et jaciam quasi exercens me ad signum. *Mit-21 v.35. tam quoque et puerum, dicens ei: Vade et affer mihi sagittas. Si dixero puero: Ecce, sagittae intra te sunt, tolle eas; tu veni ad me, quia pax tibi est et nihil mali; vivit Dominus! *Si autem sic locutus fuero puero: 22 Ecce, sagittae ultra te sunt; vade in pace, quia dimisit te Dominus. *De verbo autem, quod locuti sumus 23 ego et tu, sit Dominus inter me et te usque in sempiternum.

Absconditus est ergo David in agro, 24 v.18.5. et venerunt calendae, et sedit rex ad 10,10. comedendum panem. *Cumque se- 25 disset rex super cathedram suam (secundum consuctudinem), quae erat juxta parietem, surrexit Jonathas, 14,50s. et sedit Abner ex latere Saul, vacuusque apparuit locus David. "Et non 26 est locutus Saul quidquam in die illa; cogitabat enim, quod forte eve-Lev. 15. nisset ei, ut non esset mundus nec De. 23, 10. purificatus. Cumque illuxisset dies 27 secunda post calendas, rursus apparuit vacuus locus David, dixitque Saul ad Jonathan filium suum: Cur 22,7.9. non venit filius Isai, nec heri nec hodie, ad vescendum? *Responditque 28 Jonathas Sauli: Rogavit me obnixe, ut iret in Bethlehem, *et ait: Di-29 mitte me, quoniam sacrificium sov.6.9,12. lemne est in civitate; unus de fratribus meis accersivit me, nunc ergo si inveni gratiam in oculis tuis,

22. S: citra te. 29. Al.: in civ. mea.

vibe D. warb gemiffet. vE: Blat blieb leer. A: b. Sit D. war l.

26. B.dW: fagte nicht bas Beringfte (nichts) ... es

ift ein Jufall, er ift n. r., gewiß ift er ic. 27. dW.A: nach bem R. B.vE: ben (am) zweiten bee R. dW: jum Effen. vE.A: Mahle. B: Brot.

28. B: bat fiche gar fehr v. mir aus. dW: erbat fiche. vE: hat fich v.m. erbeten. A: mich inftanbig geb. 29. B: wir haben ein Opfer für b. Gefcl. dW.vE: ein Gefchlechte. D. vE.A: mich (felbft bagu ein)ges laben?

άπελεύσομαι δή καλ όψομαι τοὺς άδελφούς μου. Διὰ τούτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. 30 Καὶ έθυμώθη Σαούλ έπὶ Ιωνάθαν σφόδρα, καὶ είπεν αὐτῷ. Τίὲ κορασίων αὐτομολούντων οὐ γὰρ οἶδα ὅτι σὺ μέτοτος εί τω υίω Ίεσσαι είς αισνύνην σου και είς αλοχύνην ἀποκαλύψεως μητρός σου; 31 Οτι πάσας τὰς ἡμέρας, ας ὁ νίὸς Ίνσσαὶ ζῆ ἐπὶ της γύς, ούχ έτοιμασθήση σὸ οὐδὸ ή βασιλεία σον. Νύν οὐν ἀποστείλας λάβε τὸν νεανίας, ότι υίὸς θανάτου οὐτος. 32 Καὶ ἀπ επρίθη Ιωνάθαν τῷ Σαούλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ual elner Irael anovrhouer; el necolquer; 33 Και έπηρε Σαούλ το δόρυ έπι Ίωνάθαν, του θανατώσαι αὐτόν, καὶ έγνω Ιωνάθαν ὅτι συντετέλεσται 'ή κακία' αύτη παρά τοῦ πατρός αὐτοῦ, θανατώσαι τὸν Δαυίδ. 34 Καὶ ἀπεπήδησεν Ίωνάθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῆ θυμού, καὶ οὐκ ἔφαγεν ἐν τῆ δευτέρα τοῦ μηνός άρτον, ότι έθραύσθη έπὶ τον Δαυίδ, ότι συνετέλεσεν έπ' αντόν ὁ παπηρ αντού.

35 Καὶ ἐγένετο πρωί, καὶ ἐξηλθεν Ἰωνάθαν είς τὸ πεδίον, καθώς ετάξατο είς τὸ μαρτύριοτ τῷ Δαυίδ, καὶ παιδάριοτ μικρὸτ μετ αὐτου, 36 και είπε τῷ παιδαρίφ. Δράμε σὰ καί εύρε μοι τὰς σχίζας ἐν αίς ἐγὰ ἀκοντίζω. Καὶ τὸ παιδάριον έδραμε, καὶ αὐτὸς ἡκόντισε τὰ βελη καὶ παρήγαγεν αὐτά. 37 Καὶ ήλθε τὸ παιδάριον έως του τόπου των βέλων ών ηκόντεζεν Ιωνάθαν. Καὶ ἀνεβόησεν Ιωνάθαν όπίσω τοῦ παιδαρίου καὶ είπεν Έκει ἡ σχίζα άπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα. 86 Καὶ ἀνεβόησεν *Ιωνάθαν όπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, λέγων • Ταχύνας σπεύσον καὶ μή στης, καὶ άνέλεξε τὸ παιδάριον Ιωνάθαν τὰς σχίζας καὶ ήνεγκε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ. 89 Καὶ τὸ παιδάριον οὐκ έγνω οὐδέν, πλην Ίωνάθαν 40 Kal inκαὶ Δανίδ ήδεισαν τὸ ἡῆμα. έθηκε τὰ σκεύη αύτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αύτοῦ καί είπεν αὐτῷ. Πορεύου είς την πόλιν. 41 Καὶ εἰςηλθε το παιδάριον εἰς την πόλιν,

29. Β: διαβήσομαι (άπελ. FX; ΑΧ: διασωθήσο-24. D: σιαρησοραι (απει. F A; AA: σιασωσησομαι). 30. AB † (p. ἐδ.) ὀργῆ...μέτοχος εἰ σὐ (c. F X). 31. AB: έτοιμασθήσεται ή βασ. 32. Β*τῶπ. αὐτδ. κ. εἶπεν. 34. Β: ἀνεπήδησεν (ἀπεπ. ΑΧ). 35. AB: ἐγενήδη... εἰς ἀγρόν...*τῶ. 36. AB* σὰπ....ήπόντ. τῆ σχίζη π.π. αὐτήν. 37. AB: τῆς σχίζης ἐ...νεανίδ (τ. βἰ. ἀν...παιδ. F X). 38. AB † (p. ἤν.) τὰς σχίζη... 30. AB. ἀν... αὐτλον... ΑΒ. αὐτλον... Τὰς σχίζης ἐ...νεανίδος το Δ. Δ. ἐν... αὐτλον... ΑΒ. αὐτλον... Τὰς ΕΥΧ ΝΑΝ ΕΥΧ ΝΑΝ ΕΥΧ ΝΑΝ ΕΥΧ ΝΑΝ ΕΥΧ ΝΑΝ ΕΥΧ ΝΑΝ ΕΧΝ ΕΧΧ ΝΑΝ ΕΧ sta (τ. pex. 48... AB: Ade; AB: πάρεξ (πλήν FX) ...
*ήδ. τό δ. 40. A'B: δινάθαν έδωπε (έπέθ. F).
AB: τῷ παιδαρίω κότδ (κύτῷ F). AB+ (p. Πος.)
[παλ] είζελθε. 41. BEX+(p. K.) ως. AB*είς τ. π.

βρεηξίξις τ. κ. (A: S. eines mannschiftigen Weis

אָפֵּוּלְטָה כַּא וְאַרְאַה אַת־אָחֵי עַל־בַּן ל לאַ־בָּא אָל־שָׁלְחֵן הַמַּלַהְּ: וַיַּחַר־אַתּ שאול ביהונתו ויאמר לו ברנעות דָּוּת הַלָּוֹא יַדַעַתִּי כִּי־בֹחֵר אַתַּה ישר לַבַּשָׁתַּה וּלבשת ערות אפה: כָל־הַיָּמִים אַשָּׁר בֵּן־יִשַׁיֹ חֵי עַל־ לא תַּבְּוֹן אַתַּה וּמַלְכוּתַה וְעַמַּה שָׁלָת וָפַח אֹתוֹ אֵלֵי כֵּי בַן־ 32 מות הרא: ויען יהונתן את־שארל אָבֶיוֹ וַיָּאמֵר אַלַיוֹ לַמָּה יוּמֵת מֵה נג עשה: וַיִּשֵל שַׁאַוּל אַת־הַחֲנֵית עָלֵיו לָהַפֹּתִּוֹ וַיַּבַעֹּ יִהְוֹנַתָּוֹ כְּי־כֵּלָה הַיא לַהַמֵּית אַת־דַּוַד: וַיַּקַם יָהְוֹנָתָן מַעָם הַשָּׁלְחַן בַּחַרִי־אָף וַלְאֹ־ אַכֹל בּיוֹם הַחָּוָשׁ הַשָּׁנִי בַּחָם בִּי נַּעַבַבֹּ אַל־דָּוָד כֵּי הָכָלְמִוֹ אַבִיר: וַיָהָי בַבֹּקר וַיָּבָא יָהוֹנַתַן הַשְּּדָה 36 לְמוֹעֵד דַּרָד וְנַעָר קַטְן עִמְּוֹ: וַיְּאמֶר לְנַעֵּרוֹ רִץ מָבָא־נָאֹ אָת־הַוּחָבּים אָשׁר מורה הנער זג החצי להעברו: וַיָבָא הַנַּעַר עַדּמְקוֹם יבה יהונתו יָהָוֹנְתַּן אַחָרֵי הַפַּער וַיֹּאמֶר הַכְּוֹא 38 הַחֶבִי מִפְּהָ וָהֶלְאָה: וַיִּקְרָא יִהוֹנָתְוֹ אחרי הפצר מהרה חושה אל-תעמד ַנְיָלַפֶּט נַעַר יִהְוֹנָתוֹ אֶת־הַחָצִּי וַיַּבּא אָדֹנֵיר: וְהַפַּעַר כְאֹ־יַדַע מִאִּוּמַה אָדְ ער אַתרהַדַּבַר נ יָהְוֹנָתָן אֵת־בֶּלַיוּ אֵל־הַנַּעַר אַשׁוּ וּ וַיָּאּמֵר לֹוֹ לֵהְ תָבֵיא הָעִיר: הַנַּעַרֹ בָּאֹ

יתוצים ק' . 38. v.

so will ich hinweg, und meine Brüber feben. Darum ift er nicht gefommen gu 30 bes Ronigs Tifc. "Da ergrimmete ber Born Sauls wiber Jonathan, und fprach ju ihm: Du ungehorfamer Bofewicht! 3ch weiß mohl, dag bu ben Sohn Isai auserforen haft, bir und beiner ungrtigen 31 Mutter gur Schanbe. *Denn fo lange ber Sohn Ifai lebt auf Erben, wirft bu, bagn auch bein Ronigreich, nicht bestehen. Go fenbe nun bin und lag ibn berholen gu 32 mir, benn er muß fterben. * Jonathan antwortete feinem Bater Saul und fprach ju thm: Barum foll er fterben? was bat 23 er gethan? * Da fchof Saul ben Spieß nach ibm, bag er ibn fpiegete. Da mertte Jonathan, bag bei feinem Bater ganglich 34 befchloffen war, David ju tobten, "und Rand auf vom Tifc mit grimmigem Born, und ag beffelben andern Tages bes Reumonben fein Brot; benn er war befummert um David, bag ibn fein Bater alfo Berbammete. Des Morgens ging Jonathan binaus aufe Feld, bahin er David bestimmt hatte, 36 und ein fleiner Rnabe mit ibm, *und fprach zu bem Rnaben: Lauf und fuche

aufs Feld, dahin er David bestimmt hatte,
36 und ein kleiner Knabe mit ihm, "und
sprach zu dem Knaben: Lauf und suche
mir die Pfeile, die ich schieße. Da aber
der Knabe lief, schoß er einen Pfeil über
37 ihn hin. "Und als der Knabe kam an
den Ort, dahin Ionathan den Pfeil geschossen hatte, rief ihm Ionathan nach und
sprach: Der Pfeil liegt dortwärts vor dir.
38 "Und rief abermal ihm nach: Eile risch,
und stehe nicht still! Da las der Knabe
Ionathans die Pfeile auf, und brachte sie
39 zu seinem Herrn. "Und der Knabe wußte
nichts darum, allein Ionathan und David
40 wußten um die Sache. "Da gab Ionathan seine Wassen seinem Knaben und
sprach zu ihm: Gehe hin und trage es in
41 die Stadt. "Da der Knabe hineln kam,

30. U.L: ju Schanden. 38. A.A: frifch. A.A: fchnell.

vadam cito et videbo fratres meos. Ob hanc causam non venit ad mensam regis. Tratus autem Saul adversum 30 Jonathan dixit ei: Fili mulieris virum ultro rapientis, numquid ignoro, quia diligis filium Isai, in confusionem tuam et in consusionem ignominiosae matris tuae? *Omnibus enim diebus, 31 quibus filius Isai vixerit super terram, non stabilieris tu neque regnum tuum! Itaque jam nunc mitte et adduc eum ad me, quia filius mortis est. *Re- 32 spondens autem Jonathas Sauli patri suo ait: Quare morietur? quid fecit? 19,99. *Et arripuit Saul lanceam, ut percu- 33 teret eum, et intellexit Jonathas, quod definitum esset a patre suo, ut interficeret David. * Surrexit ergo 34 Jonathas a mensa in ira furoris, et non comedit in die calendarum se-

non comedit in die calendarum sema. cunda panem. Contristatus est enim super David, eo quod confudisset eum pater suus.

Cumque illuxisset mane, venit Jo- 35 nathas in agrum juxta placitum David, et puer parvulus cum eo, "et ait ad 36 puerum suum: Vade et affer mihi sagittas, quas ego jacio. Cumque puer cucurrisset, jecit aliam sagittam trans puerum. *Venit itaque puer ad lo-37 cum jaculi, quod miserat Jonathas, et clamavit Jonathas post tergum pueri et ait: Ecce, ibi est sagitta porro ultra te. "Clamavitque iterum 38 Jonathas post tergum pueri, dicens: Festina velociter, ne steteris! Collegit autem puer Jonathae sagittas et attulit ad dominum suum. *Et quid 39. ageretur, penitus ignorabat, tantummodo enim Jonathas et David rem no-*Dedit ergo Jonathas arma 40 sua puero et dixit ei: Vade et defer in civitatem. * Cumque abiisset puer, 41

34. alfo fomabete. B: brennenbem 3. dW: ents branntes Jornes. vE: in Jarnes. Gluth ... gramte fic.

bes!) dW.vE.A: Beiß ich (benn) nicht. vE:fo liebges wonnen haft. A: liebeft. B: zu beiner Sch. n. zur Sch. teiner M. Bloge. dW.vE: Sch. ber Scham b. M.

^{31.} du und b. R. dW: Ronigthum. B: befeftigt werben. dW: ficher fein. vE: bu n. feftieben, noch b. Reich. B.dW.vE.A: ift ein Rind bes Lobes.

^{33.} B.dW.vE: warf. dW: ihn zu burchflogen. vE: um ihn zu burchbohren.

fich.
35. B: nm bie Zeit bie er 2c. dW.vE: ju ber mit D. verabrebeten 3.

^{37.} B: von bir bortmartebin. dW.vE. Bie B. 22. 38. u. Pam bamit. dW: Finge eile. vE: hartig.

^{41.} hingegangen war.

Davidis profugi fata et res gestae.

καὶ Δαυίδ ἀνέστησε ἀπὸ τοῦ ᾿Αργάβ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρός απον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προς εκύνησεκ αὐτῷ τρίς, καὶ κατεφίλησεν ἔκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσεν ἔκαστος ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἔως συντελείας. * Δ² Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν τῷ Δαυίδ· Πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ ὡς ὀμωμόκαμεν ἡμεῖς ἀμφότεροι ἐν ὀνόματι κυρίου, λέγοντες Κύριος ἄσται μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου ἔως αἰῶνος.

ΧΧΙ.*) Καὶ ἀνέστη Δαυίδ και ἀπῆλθε, καί Ιωνάθαν εἰςῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. 2 Καὶ ἔρχεται Δαυὶδ εἰς Νόβα πρὸς Αχιμέλες τὸν ίερέα. Καὶ έξέστη Αγιμέλες τῆ ἀπαντήσει αὐτοῦ καὶ είπε. Τί ὅτι σὰ μόνος, καὶ οὐδεὶς μετά σου; 8 Και είπε Δαυίδ τω ίερει. Ο βασιλεύς έντεταλταί μοι σήμερον όημα καί είπε πρός με • Μηδείς γνώτω τὸ όῆμα, ὑπὲρ οῦ ἐγώ έξαπέστειλά σε, καὶ περὶ οὖ ἐγοὸ ἐντέταλμαί σοι, καὶ τοῖς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι έν τῷ τόπω τῷ λεγομένω θεοῦ πίστις Φελλανί Μαεμωνί. 4 Καὶ νῦν εὶ είσὸν ὑπὸ τὴν γεῖρά σου πέντε άρτοι, δός είς την γετρά μου, η ο αν εύρης. 5 Καὶ απεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ Δανίδ καὶ είπεν. Ούκ είσιν άρτοι βέβηλοι ύπὸ τὴν γείρα μου, εί μη ὁ άρτος ὁ άγιος εί πεφυλαγμένα τὰ παιδάρια ἐστὶ ἀπὸ γυναικός, 'καὶ φάγεται'. 6 Και άπεκρίθη Δαυίδ τῷ ίερεῖ καὶ είπεν αὐτῷ. 'Αλλά καὶ ἀπὸ γυναικὸς ἀπεσχήμεθα έχθες και τρίτην ήμέραν έν τῷ έξελθεῖν με είς όδον γέγονε πάντα τὰ παιδάρια ήγνισμένα, καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος, διότι άγιασθήσεται σήμερον διά τά σκεύη μου. 7 Καί έδωκεν αὐτῷ 'Αχιμελεγ' ὁ ἰερεὺς άρτους προθέσεως, ότι οὐκ ήν έκει άρτος έτερος άλλ η οί άρτοι του προςώπου οἱ άφηρημένοι ἐκ προς-

41. AB: ανέστη (-ησε F). B*έπὶ την γῆν († ΑΕΧ). AB* (alt.) ἐπὶ († FΧ). B: τῷ (τὸν ΑΕΧ). AB † (in f.) μεγάλης. — 2. B (eti. infra): Νομβά (c. ΑΕΧ). AB (eti. infra): ἀβιμ. ... † (p. εἶπεν) αντῷ (c. FΧ). B: δθεἰς (ἐδ. ΑΕΧ). AB: ὁῆμα σημ. (σ. ὁ. ΑΕΧ). AB: μοι ... περὶ (πρὸς με ... ὑπὲς ΕΧ). Β: ἀποστέλλω (ἐξαπέστ. ΕΧ). AB: ὑπὲς (περὶ ΕΧ). 4. B* (alt.) τὴν († FX; ΑΕΧ: εἰς χεῖράς). AB: τὸ εὐρεθέν (ἢ πτλ. ΕΧ). 5. Β: ὅτι ἀλὶ ἢ (εἰ μὴ ΕΧ). AB † (αὶ ἀπὸ λὴν (* FX). 6. AB * (p. 'Δ.) παὶ († ΕΕΤΧ). Β: παιδία (-δάρ. ΑΕΧ). 7. ΑΒ† τὸς et τὴς (* FX). Β: ἐπειδία (-δάρ. ΑΕΧ). 7. ΑΒ† τὸς et τὴς (* FX). Β: ἐκειδπ ἡν ᾶςτοι ἀλὶ ἢ ᾶρτοι τῷ πρ. (c. FX).

עולם:. אַרְצָּה וְנִישָׁתְּה וְנִילָי וּבִיוּ זַרְצָּי וּבִיוּ זַרְצָּה וְיִשְׁקְּוּ אַרְצָּה וַיִּשְׁתָּה וְיִּבְכּוּ אִישׁ אָרִּדְרֵצְהוּ אַישׁ אָתררֵצִיהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אָרִּדְרֵצְהוּ אַלַדְ לְשָׁלֵוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנִינוּ אַנְדְיָר וְשָׁלֵוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנִינוּ בִּינִי וּבִינָּה וְבִילָּה וְבִין זַרְצָי וּבִיוּ זְרְצָּה עְּבִיר.

בינִי וּבִינָה וּבִין זַרְצִי וּבִין זַרְצָי וּבִין זַרְצָּה עַבִּינוּ בינִי וּבִינָּה וּבִיין זַרְצִי וּבִין זַרְצָּה עַבּיי.

בּהִאִםלֵּטִם עַפּׂנִים עַפּּנִים מִפְּׁפֹנִּ בִּהִאִםלֵּטִם עַפּׂנִים עַפּּנִּסִינִם מִפְּׁפֹנִּ בִּפְּעֵוֹ לְנָהָ בִּי לְאַבְּנִינִ הָּשְׁם צָּבֵאנִי, וֹנְיּמִוֹ לְנָהַ בִּכְּעִוֹ לִנְהָ בִּנְּמִר מִלְּהָשׁ בַּבּעִי, וֹנְיּמִוֹ עָּרָ בְּלֵּי-עַפְּמִלְ מִשְׁבִּשׁ בַּבּעִי, וֹנְיּמִוֹ עַנְ בְּלֵי-עַפְּמִן וְנִּאָמָר מָנִהְ מִּשְׁבּי בַּבְּעִי וֹנְיּמֵוֹ בְּעַבּי בִּבְּעָר בִּנְּמָב מְּלְהָשׁ וְמֵּ אִם-אִמְּשׁׁנִ בַּצְּעִי בִּבְּנִי בִּנְּעָל מִּלְּהָ מִלְּמָשׁ וְּמֵא אִם-נִּשְׁמְרְּ בְּבְּנִי בַּנִי אֵלְמִנְּי וְנִּמְּ בְּעָב מִּנִּי שִׁלְּנִי בִּנִּי אֵלְמִנְּי וְנִמְּעַ מְּבִּנִּעְ בְּנִּי אֵלְמִנְּי וְנִימִּלְ שִׁבְּנִּעְ מִבְּנִּעְ בִּנִּעָם בְּלָנִי אַלְמִנְּי וְנִבְּעָע מִּבְּנִי בְּנִי וְנִישְׁבְּנִי מִּלְנִי בְּנִי עַלְּבְּ בִּנְּעִר אַנְיִי מִּבְּנִי מְּבְּנִי בְּנִי בְּנִי בְּנִי שְׁלְבִּנִּי וְנִישְׁבְּנִי מְּבְּנִי בְּנִי בְּנִי שְׁלְבִּנִּי וְנִישְׁבְּעִּע מִּער בְּנִי בְּנִי בִּלְּנִי שְׁלְבִּנִּי וְנִישְׁבְּעִי שִּׁבְּנִי בְּנִי בְּנִי שְׁלְבִּנִּי וְנִישְׁבְּנִי שְׁבְּנִי בְּנִי בְּנִי בְּנִי שְׁלְבִּנִי וְנִישְׁבְּנִי שְׁלְּבִּע שְׁבְּנִי שְׁלְבִּי בְּנִי שְׁלְבִּיּנִ וְנִישְׁ שִּבְּבִּי בְּבִי וְנִי בְּנִי בְּבְּי שְׁלְבִּיוּ בְּבְּעִי שְׁבְּבִּעוֹ בְּבִּי בְּנִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּנִי בְּבְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִּי בְּבְּיִים בְּבִּעְ בְּבִּעִּים בְּבְּבְּעִים בְּנִים בְּבְּבְים בְּבִּבְּעִים בְּבִּים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּעִים בְּבְּעִים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְּים בְּבְּיבְיי בְּבְּיי בְּבְּבְּיים בְּבְּבְּיי בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְּבְּיי בְּיבְּבְּייִים בְּבְּבְּיבּים בְּבְּבְּבְּעִים בְּבְּבְיוּ בְּבְּבְיבְיי בְּבְּבְיבְיים בְּבִּבּעוּ בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְייים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְּיבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיי

ער כאן . 42

^{41.} dW.vR: n. D. fam von ber Mittags:Seite ber(vor). B: budte fic br. dW.A: neigete. vE: bengte. B: fo baß es D. übermachte. dW: bis baß D. laut weinete.

^{42.} B.vE.A: beinem Samen (bis) in Ewigfeit. dW: [babei bleibt es] in Ew.

^{1.} II. fie machten f. auf n. gingen, n. J. Pam. B.dW.vB: er machte ... 3. aber (n. 3.).
2. B.dW: ging gitternb D. entg. (dW: eilete D.

stand David auf vom Ort gegen Mittag, und stel auf sein Antlit zur Erbe und betete breimal an, und kusseten sich mit einander und weineten mit einander, David 42 aber am allermeisten. Und Jonathan sprach zu David: Gehe hin mit Frieden. Was wir beibe geschworen haben im Namen des herrn und gesagt: Der herr sei zwischen mir und dir, zwischen meinem Samen und beinem Samen, das bleibe ewiglich.

XXI.*) Und Jonathan machte fich auf, und 2 fam in bie Stadt. * David aber tam gen Robe jum Briefter Abimelech. Und Abimelech entfette fich, ba er Davib entgegen ging, und fprach ju ihm: Barum fommft bu allein, und ift tein Mann mit bir? 3 "David forach zu Abimelech, bem Briefter: Der Ronig hat mir eine Sache befohlen und fprach zu mir: Lag niemand wiffen, warum ich bich gefandt habe, und was ich bir befohlen babe. Denn ich babe auch meinen Knaben etwa bier- ober baber be-4 fcbieben. * Saft bu nun etwas unter beiner Banb, ein Brot ober funfe, bie gib mir in meine Sand, ober was bu finbeft. 5 Der Priefter antwortete David und fprach: 3ch habe tein gemeines Brot unter meiner Banb, fonbern beiliges Brot; wenn fic nur bie Knaben von Beibern enthal-6 ten Batten. * David antwortete bem Briefter und fprach zu ihm: Es find bie Beiber brei Tage uns versperret gewesen, ba ich auszog, und ber Anaben Zeug war heilig; ift aber biefer Weg unheilig, so wird er heute geheiligt werben an bem Beuge. 7 *Da gab ihm ber Priefter bes Beiligen, weil fein anber Brot ba war benn bie Schaubrote, bie man vor bem Gerrn aufhob, surrexit David de loco, qui vergebat
ad austrum, et cadens pronus in
terram adoravit tertio, et osculantes
se alterutrum fleverunt pariter, David
autem amplius. *Dixit ergo Jonathas 42
ad David: Vade in pace! quaecumque
juravimus ambo in nomine Domini,
dicentes: Dominus sit inter me et
te et inter semen meum et semen
tuum usque in sempiternum.

Et surrexit David et abiit; XXI.*)

sed et Jonathas ingressus est civita-

*Venit autem David in Nobe 2 11,82; ad Achimelech sacerdotem. Et obstupuit Achimelech, eo quod venisset David, et dixit ei: Quare tu solus, et nullus est tecum? *Et ait David ad Achimelech sacerdotem: Rex praecepit mihi sermonem et dixit: Nemo sciat rem, propter quam missus es a me, et cujusmodi praecepta tibi dederim; nam et pueris condixi in illum et illum locum. *Nunc ergo, si quid habes ad manum, vel quinque panes, da mihi, aut quidquid inveneris. *Et respondens sacerdos ad 5 David ait illi: Non habeo laicos panes ad manum, sed tantum panem san-Lov. 24,9; ctum; si mundi sunt pueri maxime a mulieribus. *Et respondit David sacerdoti et dixit ei: Equidem, si de mulieribus agitur; continuimus nos ab heri et nudiustertius, quando 1Th.4,4...egrediebamur, et fuerunt vasa puerorum sancta. Porto via haec polluta est, sed et ipsa hodie sanctifica-*Dedit ergo ei sa- 7 bitur in vasis. cerdos sanctificatum panem. Neque enim erat ibi panis, nisi tantum pa-Ez.25,80 nes propositionis, qui sublati fuerant

^{3.} A.A. meine Rnaben.

^{6.} A.A: ber Rnaben Berathe.

^{7.} A.A: bes beiligen.

^{*)} Gewöhnlich (ft. 21, 1—16): 20, 43. u. 21, 1—15.

entg.) B.dW.vE.A: bift bu all. dW.A: f. Denfc bei bir. vE: Riemanb.

^{3. 3}ch h. a. meine An. ba n. bahin beich. dW: entbot mich ... was ich bir auftrage n. wozu ich bich entbiete. vE: mir etwas geboten. B.(vE.): Die An. aber ... nach einem gewiffen Ort. dW: und bie Leute ... an benjenigen D.

^{4.} B: Und was haft ... ? dW.vE: U. nun, w. h. du bet der hand ? A: jur h. B.dW.vE.A: (etwa) fünf Brote. B.dW: was fich (vor)findet.

^{42.} S: semen tuum et s. meum.

^{5.} Al.: a mulieribus, manducent.

^{5.} B: von ben 2B. dW: vom Beibe.

^{6.} boch heute. dW: Rein! fonbern ... verfagt feit gestern u. ebeg. vB: Allerbinge! bie ... vorenthalten icon ic. B.A: bie Gefäße. dW.vE: Gerathe. vB.A: waren (rein). dW.vB.A: geheil. burch bie Gerathe (Gefäße)?

^{7.} dW.vB: heiliges Brot. A: geheiligtes. B: bie von b. Angefichte bes h. weggethan waren. dW: bas man weggeth. vE.A: weggenommen.

XXL

Davidis profitgi fata et res gestas.

ώπου πυρέού, παρατεθήναι άρτους θερμούς ή ήμερα έλαβεν αὐτούς. ⁸ Καὶ ήν τις έκες τῶν δούλων Σαοὺλ ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη συνεχόμενος * Νεεσσαρὰν ἐνώπιον πυρίου, καὶ ὅνομα ἀὐτῷ Δωὴγ ὁ Ἰδουμαίος νέμων τὰς ἡμιόνους Σαούλ.

9 Καὶ είπε Δαυίδ πρός 'Αγιμέλεγ' 'Ιδε εί έστω ένταθθα ύπο την χεῖρά σου δόρυ ή μάχαιρα, ότι την μάχαιράν μου καὶ τὰ σκεύη μου ούχ είληφα έν τη γειρί μου, διότι το ύημα του βασιλέως ην κατά σπουδήν. 10 Kal elner ό ίερεύς. Ίδου ή ρομφαία Γολιάθ του άλλοφύλου, ὄν ἐπάταξας ἐν τῆ κοιλάδι Ἡλᾶ, (καὶ αυτη ένειλημένη ήν έν ίματίω). εί ταύτην λήψη, σεαυτφ λάβε δη αυτήν, ότι οθα έστιν έτέρα πάρεξ ταύτης ώδε. Και είπε Δαυίδ. 'Ιδού ούκ έστιν ώς περ αύτη δός μοι αύτήν. 'Καὶ έδω-κεν αυτήν αυτώ.' 11 Καὶ άνέστη Δαυίδ καὶ έφυγεν έν τη ήμερα εκείνη έκ προςώπου Σαούλ. Καὶ ήλθε Δανίδ προς Ακχίς βασιλέα Γέθ. 12 Καὶ είπον οι παίδες 'Ακχίς πρός αὐτόν' Ούχὶ ούτός έστι Δαυίδ ο βασιλεύς τῆς γῆς; ούχι τούτφ έξηρχον αι γορεύουσαι, λέγουσαι. Επάταξε Σαούλ ἐν χιλιάσεν αὐτοῦ καὶ Δαυίδ εν μυριάσεν αὐτοῦ; 13 Καὶ έθετο Δαυίδ τὰ φήματα ταύτα èν τη καρδία αύτου, καὶ èφοβήθη σφόδρα από προςώπου Ακγίς βασιλέως Γέθ. 14 Καὶ ήλλοίωσε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ένώπιον αὐτών, καὶ προςεποιήσατο έν τῆ ἡμέρα έκείνη, και έτυμπανίζεν έπι ταις θύραις της πόλους, και παρεφέρετο έν ταζς γερσίν αὐτοῦ, καί έπιπτω έπί τὰς θύρας τῆς πύλης, καὶ τὰ σίελα αύτοῦ κατέρρει έπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ. 18 Καὶ είπεν Απτίς πρός τοὺς παίδας αὐτοῦ. 'Ιδού ίδετε άνδοα έπίληπτον, και ίνατί είςηγάγετε αύτον πρός με; 16 "Η έλαττουμαι έπιλήπτων έγω, ότι είςαγηόχατε αὐτὸν έπιλήπτεσθαι πρός με; Ούτος ούκ είςελεύσεται είς oixlaw.

7. A^2B^+ (a. παφ.) τδ (* A^1X). AB: ἄφτον θεφμὸν (c. FX). 8. AB: Καὶ ἐκεῖ ἡν ἕν τῶν παιδαφίων τἕ Σ. (o. FX)... (eti. infra) Δωηκ (e. f. 22, 9)... Σνοςος (Ιθυμ. FX). 9. AB: ξομφαία (μάχ. FX). ΑΧ: δομφαίαν. Β* (alt.) μυ († ΑΕΓΧ). ΑΒ: ὅτι ἡν τὸ ξ.τ. β. (διότι πτλ. FX). ΑΧ: ἡν κατασκεῦδον. 10. ΑΓΧ † (p. ſp.) ὀπίσω τῆς ἐκωμίδος. ΑΧ* δη αὐτήν. ΑΒ: ἐνταῦνα (ἀδε FX). A^2B^2 : αὐτή (αῦτη FX). 11. AB (eti. infra): Δγχῶς (Δηχὶς F). 12. ΑΧ: εἶπαν. ΑΒ* ἐστι († FX). ΑΧ: ἡγρον. 13. ΑΧ: ἔθηκε. ΑΒ*ταῦτα († FX). 14. Α: τὸν τρόπον αὐτῦ. ΑΒ: αὐτῦ (αὐτῶν FX). F*καὶ προςεπ. πόὶεως. 15. ΑΒ* (ult.) καὶ († FX). 16. Β: Μὴ ("Η ΑΓΧ; Χ: "Η ἀκ). FX: εἰςενέγνατε. ΑΒ: ἐπιληπτεύσεθαι (-λήπτεσθαι FX). ΑΓΧ † (in f.) με.

אַפֿיר שֿרִגֿים אַאָּה לְאָאוּלְ: נְאַבּע לָפִנֹּה יִהוָּה וּאָאוּלְ פּּוּוִם שׁנִּיא אַ לְאָם אִישָּ מִתֹּבְנָּה אָאוּלְ פּּוּוִם שׁנְּיִא יִשְנָּה לָמִּיּם לֶּטָם חָם בּיוִם שׁפְּלְחִוּ:

וַיָּאמֵר דָּוָדֹ לַאַחִימֵלֵהְ וְאֵין יָשׁיפֹּה תַחַת-יַדָּהָ חֲנָית אוֹ־חַרֵב כֵּי נַם־חַרַבַּי כא־כַקַחָתִּי בְיָדִי פִּי־הַיָה ריאמר י דַבַר־הַמֵּלֵהְ נָתְוּץ: חַרֶבֹ גַּלְיַת חַפְּלִשְׁתִּי אַשֵּׁר־הכּית י בעמק האָלָה הָנַה הִיא לוּטָה בַשָּּמְלַה אחרי האפוד אם־אתה הפחילה לח פי אין אַחַרֶת זִוּלְתָה בַּנַּה ֹ וִיִּאמֵר זו דָרָר אַין בָּבְיוֹה הַנֵנָה לִיוּ וַיָּלֵם דִּוֹר וַיִּבְרֵח בַּיִּוֹם הַהָּוּא מִפְּנֵי שָׁאִוּל וַיִּבֹא 12 אל-אכיש מלה בתו ויאמרה עבדי אַכישׁ אַלַּיו הָלִוּאתָה דָרֶד מֵלֶהְ הַאָּרֶץ חלוא לוֹח יַצְנַרּ בַמְּחלוֹת לַאמֹר הַכָּה נו שָׁאוּלָ בַּאַלְפַׁוּ וְדָרָד בְּרִבְבֹתְּוּ: רַיְּשָׁם זְּרָר אַתהַדְּבָרֵים הָאֵצֶה בִּלְבָבְוֹ וַיְּרֵא 14 מְאָּר מִפָּנֵר אָכֵישׁ מֵלֶךְ־בָּּת: רַיִּשְׁנְּוֹ את-טעמו בעיניהם ויתהכל ביהם וַיָתוֹ עַל־דֵּלְתוֹת הַשַּׁעַר וַיִּוֹרֶד רִירִוֹ טו אַל־זָקַנוֹ: וַיָּאֹמֵר אַכֵּישׁ אַל־צַבַּדיו הנה תראו איש משתונע למה תביאו 16 אתו אלי: חסר משבעים אני פי הַבַאתַם אַת־וָה לָהִשְׁתַּצֵע עַלֵּי הָוָה

> יתב' בשרה. ib. קמיץ בז' ק. v. 10. p פסקא באמצע פסוק .ib נ''א בקמץ .11 v. ברבבתרו el באלפרו ק' v. 12. 'y נ''א בקמץ .13

^{7.} bağ man fr. Br. auflegte bes I., ba man. dW: nm warmes Br. aufgul. vB.A: warme Brote (wieber) hingul.

hingul. 8. der oberfte. B: ber fich vor b. S. einhielt, dW: hielt fich ... inne ... Auffeher. vE: Borfleher.

bag man anberes frifches Brot auflegen follte bes Tages, ba er bie megge-Es mar aber bes 8 nommen batte. Sages ein Maun brinnen versberret vor bem Berrn aus ben Rnechten Sauls mit Ramen Doeg, ein Chomiter, ber machtigfte unter ben Birten Sauls.

Und David fprach ju Ahimelech: 3ft nicht bier unter beiner Sand ein Spieg ober Schwert? 3ch habe mein Schwert und Baffen nicht mit mir genommen, benn bie

10 Sache bes Ronigs mar eilenb. Briefter fprach: Das Schwert bes Philiftere Goliath, ben bu ichlugeft im Gichgrunde, bas ift bier, gewidelt in einen Mantel hinter bem Leibrod. Willft bu baffelbige, fo nimms bin, benn es ift bier fein anberes benn bas. Davib fprach: Es ift feines Gleichen nicht, gib mire.

11 "Und David machte fich auf und flob vor Saul, und tam ju Achis, bem Ronige 12 gu Gath. * Aber bie Rnechte Achis fpra-

den zu ihm: Das ift ber David, bes Lanbes Ronig, von bem fle fangen am Reigen und sprachen: Saul folug taufenb, Davib

13 aber gebn taufenb. "Und David nabm bie Rebe gu Bergen, und fürchtete fich febr bor

14 Achis, bem Ronige gu Gath, "und verftellete feine Beberbe vor ihnen, und tollerte unter ihren Banben, und fließ fich an bie Thur am Thor, und fein Beifer floß ibm

15 in ben Bart. * Da fprach Achis zu feinen Anechten: Siebe, ihr fehet, bag ber Mann unfinnig ift, warum habt ihr ihn zu mir

16 gebracht? * Sabe ich ber Unfinnigen gu wenig, bag ihr biefen herbrachtet, bag er neben mir rasete? Sollte ber in mein Saus fommen?

14. U.L. fein Beberbe.

9. B.dW.vE. weber m. Som. noch (auch) m. (an: bern) 28.

a facie Domini, ut ponerentur panes calidi. *Erat autem ibi vir qui- 8 dam de servis Saul in die illa, intus in tabernaculo Domini, et nomen eius Passa. Doeg Idumaeus, potentissimus pastorum Saul.

Dixit autem David ad Achimelech: 9 Si habes hic ad manum hastam aut gladium? quia gladium meum et arma mea non tuli mecum; sermo enim regis urgebat. *Et dixit sacerdos: 10 17,44a Ecce, hic gladius Goliath Philisthaei, quem percussisti in valle terebinthi, est involutus pallio post Ephod. Si istum vis tollere, tolle; neque enim hic est alius absque eo. Et ait David:

Non est huic alter similis, da mihi eum. *Surrexit itaque David et fugit 11 in die illa a facie Saul, et venit ad Pr.66.1. Achis regem Geth. *Dixeruntque servi 12

Achis ad eum, cum vidissent David: Numquid non iste est David rex terrae? nonne huic cantabant per cho-Sir. 47,7. ros, dicentes: Percussit Saul mille

et David decem millia? *Posuit autem 13 David sermones istos in corde suo. et extimuit valde a facie Achis regis Pa.24.1. Geth. *Et immutavit os suum co-14

ram eis, et collabebatur inter manus eorum, et impingebat in ostia portae, defluebantque salivae ejus in barbam. *Et ait Achis ad servos suos: Vidistis 15 hominem insanum; quare adduxistis eum ad me? An desunt nobis furi- 16 osi, quod introduxistis istum, ut fureret me praesente? Hiccine ingredietur domum meam?

^{10.} binter bem Bruftleib. B: Gichthal. dW.vE.A: Terebinthen-Th. B.dW:vE: in e. Gewand (gehullt). A: End. vE.A: hinter b. Ephob. (dW: hinter b. nbergogenen Bilbe ??)

^{11.} flobe beffelbigen Tages.

^{12.} B.dW.vE.A: 3ft bas nicht ... ? vE: cormeife im Reigentang. Bgl. auch 18, 7.

^{13.} B.vE: biefe Reben. dW: Borte.

^{14,} n, rafete ... fragte an ben Thorflügeln. B:

^{8.} Al. † (in f.) hie pascebat mulas Saul.

^{9.} Al. † da mihi (a. quia). 10. Al. * hic. 12. Al. * cum vid. Dav.

^{14.} Al.: pingebat in ostiis.

^{16.} Al.: Dimittke illum hinc, ne ingrediatur.

veranberte fich in f. Beberben! dW.vE: verftellte fei= nen Berftand. (A: fein Angeficht?) B: ftellte fich ras fenb. vE: wahnfinnig. dW: that narrifch bei ihnen. (A: fiel hin.) B: geichnete an bie Thuren bes Thors. dW.vE: frigelte an b. (Flugel). B.dW: ließ (ben) G. fliegen. vE: Speichel ... herabfl.

^{15.} dW.A: wahnfinnig. vR: rafend. B: wollt ihr ibn gu m. bringen.

^{16.} B: Mangelte mir an. dW.vE.A: gehlt es (une). B.dW.vE: bei mir. A: vor. (B: ein folcher.)

XXII.

Davidis profugi fata et res gestae.

XXII. Kal annliter execter david nal διεσώθη, καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ 'Οδολλάμ· καλ άκούουσεν οι άδελφοι αύτοῦ και πᾶς ό οίχος του πατρός αύτου, και καταβαίνουσι πρός αὐτὸν έκει. 2 Καὶ συνήγοντο πρός αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκη καὶ πᾶς ὑπόχρεως καὶ πᾶς κατώδυνος ψυγή, και ήν έπ' αὐτών ήγούμενος. καὶ ήσαν μετ' αὐτοῦ ώςεὶ τετρακόσιοι ανδρες. 8 Καὶ ἀπηλθε Δαυίδ έκειθεν είς Μασσηφάθ της Μωάβ, καὶ είπε πρὸς τὸν βασιλέα Μωάβ. Γινέσθωσαν δή ὁ πατήρ μου καὶ ή μητήρ μου παρά σοί, έως ότου γνώ τί ποιήσει μοι ό θεός. 4 Καλ παρεκάλεσεν αὐτὸν τῷ προςώπφ τοῦ βασιλέως Μωάβ, και κατώκουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, ὅντος Δανίδ ἐν τῷ περιοχῷ. 5 Καὶ είπε Γὰδ ὁ προφήτης πρὸς Δαυίδ. Μὴ κάθου έν τη περιογή. πορεύου, και ήξεις είς γην Ίουδα. Καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ, καὶ ήλθε καὶ ἐκάθισεν ἐν πόλει Χαρήθ.

6 Καὶ ήκουσε Σαούλ, ότι έγνωσται Δαυίδ καὶ οι άνδρες οι μετ' αυτού. Καὶ Σαηυλ έκάθητο έν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν έν 'Ραμά, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῆ γειρὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ παίδες αὐτοῦ παρειστήμεισαν αὐτῷ. 7 Καὶ είπε Σαούλ πρὸς τοὺς παίδας αὐτοῦ τούς παρεστηκότας αὐτῷ. Ακούσατε δή, υίολ Βενιαμίν, εἰ άληθώς πᾶσιν ύμεν δώσει ὁ νίὸς Ίεσσαὶ άγροὺς καὶ άμπελώνας, καὶ πάντας ύμας τάξει έκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους; 6 Ότι σύγκεισθε πάντες ύμεις επ' έμέ, και ούκ έστιν ο αποχαλύπτων το ώτίον μου, έν τῷ διαθέσθαι τὸν υίόν μου διαθήχην μετά τοῦ υίοῦ Ίεσσαί, και ούκ έστι πονών περί έμου έξ ύμων και αποκαλύπτων τὸ ώτίον μου, ὅτι έπήγειρεν ὁ υίος μου τον δοῦλόν μου ἐπ' ἐμὸ είς έχθρόν, ώς ή ήμέρα αύτη. ⁹ Καὶ ἀπεχρίνετο Δωήγ ὁ Ιδουμαΐος ὁ καθεστηκώς έπὶ τας ημιόνους Σαούλ, και είπεν Εώρακα τον υίον Ίεσσαὶ παραγενόμενον είς Νόβα προς

נְיִּאָמֶׁר נַאִּינִי אָעִבּפּרִיִּשָׂי פַּא נְפָּנֵי
נִיִּאָמֶׁר נַאִּינִי וֹנְיִּיִּא נִצָּב כַּלְ-מֹּבְנֵי בַּאַרְבּנִי שָׁאַיּלִ
מְלֵּי לְאָנֵר פַּיִּיִם נַצְּב כַּלְ-מֹּבְנֵי בִּלְּיִ אָעַבּבּנִי שָׁאַיּל
מְלֵי לְאָנֵר פֹּיִם נַצְּנֵי נַכְּלֵּכ מְנַלֵּי מָכֵּם מְלֵי וֹנִילִּי שָׁעִר-מִּלְי מַלְּכֵי מַלֵּי נַבְּלְי מָעַר פַּנְּי מָעַר פֹּבְּלִי מַלְּיוֹ מִשְּׁרַ פַּנְּלָם מְלֵי וֹנִי נַבְּלְּבָּים בַּלְּיִ שִׁלְּבִים מְּלֵי בִּלְּנִי מִּלְּיִ שִּׁלְּבִים בְּלְּיִ שִׁלְּבִי שִׁלְּבִי שְׁלֵּים בַּנְּלִי שָׁלְתּבּנִי מִּלְּבִים בְּלְיִי שִׁלְתִּיבְּעָ שְׁלֵּבִי שְׁלְּבִים לְּלְּלָכִי וֹשֵּׁלְ פַּבְּלִיוֹ שִׁלְתִּיבְּעָּשְׁ שְׁנִיּעִ בְּלְּבְּלִי מִּלְּוֹ בְּבְּלְיִתְ שָׁלְתִּי בְּלְּבִיּנִי עַּבְּבְּים בְּלְּנִי בִּנְיוֹ שָּׁלְתִּיבְּלָּי מְּלֵּבְ מְלֵּבְים בְּלְּיִי שָּׁבְּעִים בְּנְלְבְּלְיִ מְשְׁלֵב בְּנִלְיִם בְּלְּבְלִים בְּלֵּים בְּנִבְי בְּבְּרְעִי שִׁלְּעִים לְּלְבְּלְכִם יִשֵּׁן פּּוֹרִישִׁי שְּׁנְעִי בְּלְבְיִי שְׁלְתִי בְּלְבְּלְיִי וְ שִׁלְּעִי שְׁלְתִּי בְּלִילִי וְ נִבְּבְּלְיִי וְשִׁבְּעִים בְּנְבְלְּבְי וְשִׁבְּעִי בְּבְּלִייוֹ שִׁבְּעִים בְּנְבְּלְיכִים עְלֵּבִי נִשְׁן בּּיִי נִיוֹבְעּבְייִי בְּיִי נִּעְבְּבְיִיוֹ שְׁבְּבְיִי בְּבְּבְיִי תְּבְּבְיִיוֹ שְׁבְּבְּיִי בְּיִי נִינְעַם בְּנְבְיְעִי בְּבְּבְיְעִי בְּנְיִיוֹ שְׁבְּבְּבְיִי בְּבְּבְעְבִּי נְנִינְ בְּבְּבְיְעִי בְּנִי נִוֹנְעִבְּיוֹ בְּבְּבְיבְעִיה וְחָבְּבְיּים בְּבְּיִי בְּבְּבְעִיה וְחִבּבּיוּ בְּבְּבְעִיה וְּבְּבּבְיִים בְּבְּבְיְיבְיוֹ בְּיִבְּיִים בְּבְּבְיְעִיה וְנִישְׁים בְּבְּבְיְעִיה וְבְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיבְיים בְּבְּיִים בְּבְּיבְיים בְּבְייִים בְּבְּבְיְים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְיים בְּבִּיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיים בְּבּיים בְּבְייִים בְּבְיים בְּבְייִים בְּבְיבְיים בְּבְיים בְּבְּיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְּיִים בְּבְיִים בְּבְּים בְּבְיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְיוּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְיים בְּבְּיים בְּב

v. 9. אל מ"ט

dW: bis bag ich febe. vE.A: meiß.

^{1.} A: ἀπηλλάγη. Β*πᾶς († AFX). 2. AB: ὡς (ὡςεὶ FX). 3. ΑΧ: γνῶ ὅ τι. 4. ΑΒ: (*αὐτὸν) τὸ πρόςωπον...† (a. Δ.) τδ (c. X). 5. Β: Σαρία (Χα-ρήθ F). 7. ΑΓΧ: χιλ. π. έπ. 8. Α*ὁ (ὑis). 9. ΑΒ: ἀποπρίνεται (ἀπεπρίνατο FX). Β: Δωήπ (-γ ΑΓ). ΑΒ: Σύρος (Ἰθ. FX) ... παραγίν. (c. FX).

^{2.} Schulben. B: u. jebermann ber in Sch. mar. dW.vE: alle Bebrangten. dW: n. mer Glaubiger hatte. vE: n. Alle bie Sch. hatten. B.dW.vE.A: wurbe (warb) ihr Cb. (Anführer).

^{3.} B: bet euch ausg. dW.vE: ju ench auswanbern.

^{4.} auf der Bergfeste. B.dW. E: führte (brachte) f. vor den R. dW: Berghobe. B.vE: in d. Festung? A: auf b. Feste.
6. ed vernahm 6.... waren tund worden ... faß

Die Sohle Abulam. David bei ben Moabitern ze. Doeg.

XXII.

XXII. David ging von bannen, und entrann in die Boble Abullam. Da bas feine Bruber boreten und bas gange Baus feines Batere, tamen fie zu ibm binab bafelbft * Und es versammleten fich zu ihm allerlei Danner, bie in Roth und Schuld und betrübtes Bergens maren, und er mar ihr Oberfter, bag bei vierhundert Mann 3 bei ihm waren. * Und David ging von bannen gen Digpa in ber Moabiter Land, und fprach ju ber Moabiter Ronige: Lag meinen Bater und meine Mutter bei euch aus = und eingehen, bis ich erfahre, mas 4 Bott mit mir thun wirb. * Und er ließ fle por bem Ronige ber Moabiter, bag fle bei ihm blieben, fo lange David in ber "Aber ber Brophet Bab 5 Burg war. fprach ju Davib: Bleibe nicht in ber Burg, fonbern gebe bin unb tomm ins Land Da ging David bin und kam in ben Balb Bareth.

Und es tam vor Saul, bag Davib und bie Manner, bie bei ibm waren, maren hervor getommen. Ale nun Saul wohnete gu Gibea unter einem Bain in Rama, hatte er feinen Spieg in ber Banb, unb 7 alle feine Rnechte ftanben neben ibm. *Da fprach Saul ju feinen Rnechten, Die neben ihm ftanben: Goret, ihr Rinber Jemini, wird auch ber Sohn Ifai euch allen Aeder und Weinberge geben, und euch alle über taufend und über hundert ju Oberften ma-8 chen? * bag ihr euch alle verbunden habt wiber mich, und ift niemanb, ber es meinen Ohren offenbarete, weil auch mein Sohn einen Bund gemacht hat mit bem Sohne Ifai! Ift niemand unter euch, ben es frante meinethalben, und meinen Ohren offenbare? benn mein Sohn bat meinen Rnecht wiber mich auferwedet, bag er mir nachftellet, * Da antwortete 9 wie es am Tage ift. Doeg ber Comiter, ber neben ben Rnechten Sauls ftanb, und fprach: 3ch fabe ben . Sohn Isai, bag er gen Robe fam zu Abi-

2. A.A: betrübten S. 8. A.A: anfgewedet.

an G. nuter bem D. auf der Bobe, n. batte. B: ware erfundigt w. A: gesehen warb. dW.vE: man um D. wußte (wifie). B: auf einem Bugel unter b. Busch ju Rama? dW: unter ber Tamariefe. vE: einem T.eBaume.

7. ihr Benjaminiter.

Bolyglotten . Bibel. M. T. 2. Bbs 1. Abth.

Abiit ergo David inde et XXII. Ps.57,1. fugit in speluncam Odollam. Quod 25.18. cum audissent fratres ejus et omnis domus patris ejus, descenderunt ad eum illuc. *Et convenerunt ad eum 2 Jud.11,3.0mnes, qui erant in angustia constituti et oppressi aere alieno et amaro animo, et sactus est eorum princeps, fueruntque cum eo quasi quadringenti viri. *Et profectus est David inde 3 in Maspha, quae est Moab, et dixit 16,1.. ad regem Moab: Maneat, oro, pater meus et mater mea vobiscum, donec sciam quid faciat mihi Deus. *Et 4 reliquit eos ante faciem regis Moab, manseruntque apud eum cunctis diebus, quibus David fuit in praesidio. 25m. *Dixitque Gad Propheta ad David: 5 29,26; Noli manere in praesidio, proficiscere P. 63,1: et vade in terram Juda. Et profectus est David et venit in saltum Haret. Et audivit Saul, quod apparuisset 6 David et viri, qui erant cum eo. 14.2. Saul autem, cum maneret in Gabaa et esset in nemore, quod est in Rama, ^{18,10.} hastam manu tenens, cunctique servi ejus circumstarent eum, *ait ad ser- 7 vos suos, qui assistebant ei: Audite nunc, filii Jemini! numquid omnibus ^{8,14.18.} vobis dabit filius Isai agros et vineas 16,14. et universos vos faciet tribunos et centuriones? *quoniam conjurastis omnes adversum me, et non est qui mihi renunciet, maxime cum et filius 30,16.8. meus foedus inierit cum filio Isai! Non est qui vicem meam doleat ex vobis, nec qui annunciet mihi. eo quod suscitaverit filius meus servum meum adversum me, insidiantem mihi Respondens autem usque hodie? Ps.52,2. Doeg Idumaeus, qui assistebat et erat primus inter servos Saul: Vidi, inquit,

7. S†(p. Aud.) me.

8, da m. Cobn ... aufgewecket. dW.vE.A: versichworen. dW.vE: bag m. S. dW: Reiner ... fich fr. meineth. vE: bekammert ift um mich. B: gemacht, bag m. Rn. wider m. aufgestanben. dW.vE.A: aufs (ge)wiegelt.

9. bei b. An.

filium Isai in Nobe apud Achimelech

XXII.

Davidis profugi faia et res gestae.

Αχιμέλες υίδν Αχιτώβ τόν ίερέα, 10 καὶ ἐπηρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπισιτισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ τὴν ἡομφαίαν Γολιὰθ τοῦ ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ.

11 Καλ απέστειλεν ο βασιλεύς καλέσαι τον Αγιμέλες υίὸν Αγετώβ καὶ πάντας τοὺς υίοὺς τοῦ πατρός αὐτοῦ τοὺς Ιερεῖς τοὺς ἐν Νόβα, καὶ παρεγένοντο πάντες πρός τὸν βασιλέα. 12 Καὶ είπε Σαούλ. Ακουε δή, υίε Αχιτώβ. Καὶ είπεν 'Ιδου εγώ, 'λάλει', κύριε. 13 Καὶ είπεν αυτώ Σαούλ. Ίνατι συνέθου κατ' έμοῦ σὺ καὶ ὁ υίὸς Ἰεσσαί, δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ρομφαίαν καὶ έρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ, θέσθαι αὐτὸν ἐπὶ ἐμὰ εἰς ἐγθρόν, ὡς ἡ ἡμέρα αύτη; 14 Και απεκρίθη 'Αγιμέλεγ' τῷ βασιλεί nal elms. Kal tle en naoi tole doulois con πιστός ώς Δαυίδ, και γαμβρός του βασιλέως, καὶ ἄρχων παντὸς παραγγέλμανός σου, καὶ ένδοξος έν τῷ οἴκω σου; 15°H σήμερον ήργμαι έρωταν αύτφ διά του θεου; Μηδαμώς, μή δότω ό βασιλεύς κατά τοῦ δούλου σου λόγον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οίκον τοῦ πατρός μου, ὅτι ούχ ήδει ὁ δοῦλός σου 🚁 πᾶσι τούτοις ύημα μικοὸν ἢ μέγα. 16 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς Σαούλ Θανάτφ ἀποθανῷ, Αχιμέλες, σὰ καὶ πᾶς ὁ οίκος τοῦ πατρός σου. 17 Και είπεν ό βασιλεύς τοῖς παρατρέγουσι τοῖς ἐφεστηκόσι πρός αὐτόν. Προςαγάγετε καὶ θανατώσατε τούς ίερεις του κυρίου, ότι ή χείρ αύτών μετά Δαυίδ, καὶ ότι έγνωσαν ότι φεύγει αὐτός, καὶ ούκ άπεκάλυψαν τὸ ώτίον μου. Καὶ ούκ έβουλήθησαν οί παιδες του βασιλέως έπενεγκείν τας γείρας αὐτῶν ἀπαντήσαι είς τοὺς ἱερείς 18 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς τῷ Δονήγο Επιστρέφου σὺ καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς. Καὶ έπέστρεψε Δωήγ ο Ίδουμαΐος, και έθανάτωσε τους έερεις του χυρίου έν τη ήμέρα έκείνη, καί απέχτεινεν ογδοήκοντα καὶ πέντε ανδρας, πάντας αίροντας Έφούδ. 19 Καλ την Νόβα την πόλιν των ίερέων επάταξεν εν στόματι

הַפָּלִשָּׁפֵּי נַתָּו לְוֹי בִּיהוָה וְצִּידָה נַתַּו לֵוֹ וְצֵּׁת חֶרֶב נְּלְיֵת י אֶלַ־אֲּחָיםֻלֶּךְ בָּן־אֲחִטְיב: וַיִּשְׁאַל־לוֹי

רישלח הפלה לקרא אתאחימלה בוראַחִיטוּב הַכּהוֹ וְאָת כַּל־בֵּית אַכִיו בְּנָב וַיָּבָאוּ כְלֵּם אֵל־ 12 הַמַּלַה: וַיָּאמֵר שָאוּל שָׁמַע־נַא בַּן־ וּוּ אָחִיטִוּב רַיָּאמֵר הָנְנֵי אֲדֹנִי: רַיָּאמֵר שאול למה קשרתם עלי אתה יִשַּׁי בַּתִּחָּה לֹוֹ לֵחֶם וְחֶרֶב וְשָׁאִוֹל באלהים לקום אלי לארב כיום 14 הַזַּהוּ רַיַּען אָחִימַלֶּה אָת־הַפַּלָּה רַיאׁמַר אכ תה: היום החלתי לשאול-לו 11 אַתימֵלֶךְ אַתַּת וְכַלְבֵּית אָבִיהּ : הַיֹּאמֵר וָהַמֵּיתוּ ּ כָּהָנֵי יִהוָֹהּ כֵּי גַּם־יַדָּם עִם־ וָכַי יַדָעוּ כִּי־בֹדֵיתַ הוּא וַלָּא גַלַוּ וַיָּאמֶר חַמָּלֶה לְדוֹיֵג סְב אַתֹּה וּפָגע בַּבָּהַנִים וַיִּסֹב דּוֹנֵג הַאֲדֹמִי ריספע הוא פפהנים וימתיביום החוא

B.dW.vE: geehret.

^{10.} AB: ἡρώτα (ἐπης. FX), B: Ἀβιμ. (Ἀχ. AFX).
14. Β*ἀχιμ. († AEFX), AB: ὡς Δ. πιστὸς (π. ὡς Δ. FX), 15. AB: δίλε αὐτῦ (δ. σε FX), 17. AB: δανατῶτε (-τώσατε FX), 18. Α*Β: ἐπεστράφη (-έστρεψε FX), AB: Σύρος (pro Ἰδ.) ... * π. απέπτ. ... (pro δγδ.) τριαχοσίες (c. FX), AX † (in f.) λίνον.

^{10.} B.dW.vE: Behrung.

^{13.} baft er gegen mich auffichet. dW.vE.A: euch ... verfcworen, B: verbunben. vE: fich ems poret.

v. 13. 'p אלרי מ' v. 15. 'ז ירודר ו' אלרי מ' אלרי מ' v. 15. 'מ אלרי מ' v. 15. 'מ בנ"א בשרות ולה וואג מ' יו וו

10 melech, bem Sobn Abitobs. * Der fragte ben herrn fur ihn, und gab ihm Speise und bas Schwert Goliaths, bes Bhilifters.

Da fandte ber Ronig bin und ließ rufen Ahimelech, ben Briefter, ben Gohn Abitobs, und feines Baters ganges Saus, bie Priefter, Die zu Robe maren. Und fie 12 tamen alle jum Ronige. * Und Saul

fprach: Bore, bu Gobn Abitobs. Er 13 fprach: Sier bin ich, mein herr. * Und Saul fprach zu ibm: Warum babt ibr einen Bund wiber mich gemacht, bu und ber Sohn Isai, bag bu ihm Brot und Schwert gegeben, und Gott für ihn gefragt haft,

bag bu ihn erwedeft, bag er mir nachftelle, 14 wie es am Tage ift? " Uhimelech antwortete bem Ronige und fprach: Und wer ift unter allen beinen Rnechten ale David, ber getreu ift, und bes Ronigs Eibam, und gebet in beinem Geborfam, und ift berrlich

15 gehalten in beinem Baufe? "Sabe ich benn heute erft angefangen, Gott für ibn gu fragen? Das fei ferne von mir. Der Ronig lege folches feinem Anechte nicht auf in meines Baters gangem Saufe, benn bein Rnecht hat von alle biefem nichts gewußt,

16 weber Rleines noch Großes. * Aber ber Ronig fprach: Ahimelech, bu mußt bes Tobes fterben, bu und beines Baters gan-

17 ges Baus. *Und ber Ronig fprach gu feinen Trabanten, bie neben ihm ftanben: Wenbet euch und tobtet bes Berrn Briefter, benn ihre Band ift auch mit David, und ba fie wußten, baß er floh, haben fle mire nicht eröffnet. Aber bie Rnechte bes Ronigs wollten ihre Banbe nicht an bie Briefter

18 bes Berrn legen, fie ju erfclagen. fprach ber Konig zu Doeg: Wenbe bu bich und erfchlage bie Briefter. Doeg ber Ebomiter wandte fich und erschlug die Briefter, daß bes Tages ftarben funf und achtzig Manner, ble leinene Leibroce tru-

19 gen. Mund bie Stabt ber Briefter, Robe, folug er mit ber Scharfe bes Schwerts,

> 11. U.L: bem Br., bem S. ... gangem Baufe. 14. A.A: wie David.

15. dW.vE: lege ... jur Laft. B: wolle ... uichts aufburben.

17. dW.vE: gu ben Laufern ... Tretet bingn (bergu). dW: fie haltene auch mit D. B: ihre f. n. an-

* Qui 10 filium Achitob sacerdotem. Ps.52,48 consuluit pro eo Dominum et ciba-21,6;9. ria dedit ei; sed et gladium Goliath Philisthaei dedit illi.

Misit ergo rex ad accersendum 11 Achimelech sacerdotem, filium Achitob, et omnem domum patris ejus, sacerdotum qui erant in Nobe; qui universi venerunt ad regem. *Et ait 12 Saul ad Achimelech: Audi, fili Achitob! Qui respondit: Praesto sum, domine! *Dixitque ad eum Saul: Quare 13 conjurastis adversum me, tu et filius Isai, et dedisti ei panes et gladium, et consuluisti pro eo Deum, ut consurgeret adversum me, insidiator usque hodie permanens? *Respon-14 densque Achimelech regi ait: Et quis in omnibus servis tuis sicut David 18,27; fidelis, et gener regis, et pergens ad imperium tuum, et gloriosus in domo tua? "Num hodie coepi pro 15 eo consulere Deum? absit hoc a me. Ne suspicetur rex adversus servum suum rem hujuscemodi in universa domo patris mei; non enim scivit servus tuus quidquam super hoc (25,26 negotio vel modicum vel grande. *Dixitque rex: Morte morieris, Achi- 16 melech, tu et omnis domus patris tui! *Et ait rex emissariis qui cir-17 cumstabant eum: Convertimini et interficite sacerdotes Domini! nam manus eorum cum David est; scientes quod fugisset, et non indicaverunt. mihi. Noluerunt autem servi regis extendere manus suas in sacerdotes *Et ait rex ad Doeg: 18 Domini. Convertere tu et irrue in sacerdotes! Conversusque Doeg Idumaeus irruit in sacerdotes, et trucidavit in die 21,1. Ephod lineo. *Nobe autem civitatem 19

9. Al. * sacerdotem. 12. Al. * ad Achim. 17. Al. * (ult.) et. 13. 15. S: Dominum. 18. Al. + Domini (a. Convers.).

legen, baß f. auf bie ... angefallen maren. dW.vE.A: ibre Dand n. ausftreden (bie .. erfchl.).

sacerdotum percussit in ore gladii,

18. n. tobtete b. Tages ... bas leinene Bruftfleib tr. dW: Schulterti, vE.A: Cphob.

ύομφαίας ἀπὸ ἀνδρὸς ἔως γυναικός, ἀπὸ νηπίου ἔως θηλάζοντος καὶ μόσχου καὶ ὅνου καὶ προβάτου.

20 Καὶ διασώζεται νίὸς εἶς τοῦ Αχιμέλες τοῦ νίοῦ Αχιτώβ, ὅτομα αὐτῷ Αβιάθαρ, καὶ ἔφυγεν ὀπίσω Δαυίδ. 21 Καὶ ἀπήγγειλεν Αβιάθαρ τῷ Δαυίδ, ὅτι ἐθανάτωσε Σαοὺλ πάντας τοὺς ἰερεῖς τοῦ κυρίου. 22 Καὶ εἶπε Δαυίδ τῷ Αβιάθαρ "Ηιδειν ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, ὅτι ἐκεῖ ἦν Δωὴγ ὁ Ἰδουμαῖος καὶ ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ Σαούλ ἐγώ εἰμι αἴτιος τῶν ψυχῶν ὅλου τοῦ οἵκου τοῦ πατρός σου. 23 Κάθου μετ ἐμοῦ καὶ μὴ φοβοῦ, ὅτι οῦ ἐὰν ζητῶ τῷ ψυχῷ μου τόπον, ζητήσω καὶ τῷ ψυχῷ σου, ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ ἐμοί.

ΧΧΙΙΙ. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες. Ίδου οι άλλοφυλοι πολεμούσιν έν τη Κεϊλά και αύτοι διαρπάζουσι τους άλω. 2 Καί έπηρώτησε Δαυίδ δια του κυρίου, λέγων Εί πορευθώ και πατάξω τοὺς άλλοφύλους τούτους; Καὶ είπε κύριος πρός Δανίδ. Πορεύου, καὶ πατάξεις έν τοῖς άλλοφύλοις τούτοις καὶ σώσεις την Κείλα. 3 Και είπον οι ανδρες του Δαυίδ πρός αὐτόν 'Ιδού ήμεις ένταῦθα όντες έν τη Ἰουδαία φοβούμεθα, καὶ πῶς ἔσται ἐαν πορευθώμεν είς την Κείλα είς τας κοιλάδας των άλλοφύλων; 4 Και προςέθετο έτι Δαυίδ έπερωτήσαι διά του χυρίου, και απεχρίθη αυτφ χύριος και είπεν αυτφ· 'Ανάστηθι . και κατάβηθι είς Κεϊλά, ότι έγω παραδίδωμι τους άλλοφύλους είς τὰς γεῖράς σου. 5 Καὶ έπορεύθη Δαυίδ καὶ οἱ ανδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς την Κεϊλά, και επολέμησε έν τοῖς άλλοφύλοις, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ, καὶ ἀπηγαγε τα κτήση αυτών, και επάταξεν έν αυτοίς πληγην μεγάλην, καὶ έσωσε Δαυίδ τους κατοικούντας Κείλα. 6 Καὶ έγένετο έν τῷ φεύγειν Αβιάθαρ τὸν νίὸν Αγιμέλει πρὸς Δανίδ εἰς Κείλα, κατέβη έχων Έφουδ έν τη χειοι αυτού. 7 Και απήγγειλαν τῷ Σαούλ, λέγοντες ότι

ηπει ο Δανίδ εἰς Κεὶλᾶ, καὶ εἶπε Σαούλ·

19. Α¹ΕΧ † (in f.) ἐν στόματι δομφαίας. 20. ΑΒ:
τῷ Δχ. νίῷ (τὰ Δχ. νίῷ ΕΧ). Β: Δβιμέλες (Δχ. ΑΕΧ).
ΑΒ † (a. ὁν.) καὶ. 22. Β † (a. ἐν) ὅτι (* ΑΕΧ). ΑΒ
* ἐκεῖ ἡν († ΕΕΧ)... Σύρος (Ἰδ. ΕΧ). Α²Β: ὅτι (καὶ
ΕΧ: Α¹Χ*). ΑΒ* ὁλβ τῷ († ΕΧ). 23. ΑΒ* (ρτ.) καὶ
(† ΕΧ)... 1. ΑΒ (εἰι. γ): ἀπηγγέλη (-ήγγειλαν ΕΧ).
ΒΕΧ † (ρ. διαφπ.) καταπατῶσι (* ΑΕΧ). 2. Β*πφ.
Δ. 3. ΑΒ * ὅντες ει τὴν ... τὰ σκῦλα (τὰς κ. ΕΧ).
(Α)Β † (in f.) εἰςποφενσόμεθα. 4. Β: Δ. ἔτι. ΑΒ
* τὰς. 5. ΑΒ*την. Β* (ρτ.) ἐν. ΑΒ: ἔφ. ἐκπφ. 6. ΑΒ
* τὸν ... † (ρ. Δ.) καὶ αὐτὸς μετὰ Δανὶδ. 7. ΑΒ * ½γ.)

וְשִׁיר וַחֲמָיר נְשָּׁה לְפִי־חֵרֶב: דֶּוֹרֶב מֵאִישׁ וְעַּדּאִשָּׁה מֵעוֹלֵל וְעַדּיוֹנֵק

לאמר XXIII. רַיַּבֶּדה לְדֵיָד פַלְשָׁתִּים נָלָחָמֵים בַּקְעִילָה וְהַמַּה 2 שפים את־הַגְּרָנוֹת: בַּפָּלְשָׁתֵּים הָאֵלֶה ס וַיֹּאׁמֵר יִהוֹת והכית 72 3 וְהְוֹשֵׁעָתָּ אֶת־קָעִילֶה: וַיֹּאֹמְרֹוּ אֵנְשֵׁי דָרָד אֵלֶיו הָנָּה אַנַחָנוּ פֹת בַּיהוּדה יָרָאַים וָאַף כַּרנַלַה קעלה אַל־מעַרְכוֹת 4 פָּלִשְׁתִּים: וַיּוֹטֵף עַוֹד דַּרָד לִשִׁאוֹל בַיהוָה וַיַּעָנָהוּ יִהוָה וַיֹּאמֵר קוּם רֵד ראַני נֿתַן אַת־פּּלְשָׁתֵּים ואנשו וַיַּכַּחָם בַּפָּלִשְׁתִּים וַיִּנָהַגֹּ אָתִימְקַנֵיהָם וַיַּהְ בָּהֵם מַבָּה נְדוֹלֵה וַיִּשֶׁע דְּוָד אֵת וַנְהַּי בַּבְרֹתַ אֵבְיַתֵּר

נַיֻּבָּר לְשָׁאֹוּל פִּי־בָא דָרֶד קְּעִילֶה

דוב' בצרד .0. 20 דואג ק' .22 ' פסקא באמצע פסוק .2 .9 ואנשיו ק' .5 .

Ab Jathar. David befreiet Regila.

XXII

beibe Mann und Beib, Rinber und Sauglinge, Dofen und Efel und Schafe.

20 Es entrann aber ein Sohn Ahimelechs, bes Sohns Ahitobs, ber hieß Ab Jathar, 21 und floh David nach, "und verkündigte ihm, daß Saul die Priester des herrn er-22 würget hätte. "David aber sprach zu Ab Jathar: Ich wußte es wohl an dem Tage, da der Edomiter Doeg da war, daß ers würde Saul ansagen; ich bin schuldig an 23 allen Seelen deines Baters hauses. "Bleibe bei mit und fürchte dich nicht; wer nach meinem Leben stehet, der soll auch nach deinem Leben stehen, und sollst mit mir behalten werden.

XXIII. Und es warb David angefagt: Siehe, bie Philifter ftreiten wider Regila, * Da fragte 2 und berauben bie Tenne. David ben Berrn und fprach: Soll ich hingeben und biefe Philifter ichlagen? Und ber Berr fprach ju David: Behe bin, bu wirft bie Philifter ichlagen und Regila 3 erretten. * Aber bie Manner bei Davib fpracen zu ibm: Siebe, wir fürchten uns bier in Juba, und wollen bingeben gen 4 Regila ju ber Philifter Beug? "Da fragte David wieber ben Berrn, und ber Berr antwortete ihm und fprach: Auf, giebe hinab gen Regila, benn ich will bie Phili-5fter in beine Sanbe geben. *Also zoa Davib fammt feinen Mannern gen Regila, und ftritt wiber bie Philifter, und trieb ihnen ihr Bieh weg, und that eine große Schlacht an ihnen. Alfo errettete David 6 bie zu Regila. Denn ba Ab Jathar, ber Sohn Ahimelechs, flobe zu David gen Regila, trug er ben Leibrod mit fich binab.

7 Da ward Saul angesagt, daß David gen Kegila gekommen wäre, und sprach: De.24,16. viros et mulieres et parvulos et lactentes, bovemque et asinum et ovem in ore gladii.

Evadens autem unus filius Achime 20 lech filii Achitob, cujus nomen erat

128m.8,17. Abiathar, fugit ad David et annun 21 ciavit ei, quod occidisset Saul sacerdotes Domini. Et ait David ad 22 Abiathar: Sciebam in die illa, quod 21,7. cum ibi esset Doeg Idumaeus, procul dubio annunciaret Sauli; ego sum

21,2.8. reus omnium animarum patris tui.

*Mane mecum, ne timeas; si quis 23 quaesierit animam meam, quaeret et animam tuam, mecumque serva-

beris. Et annunciaverunt David, dicentes: Ecce, Philisthiim oppugnant Jos. 15,44 Ceilam et diripiunt areas. *Consu- 2 v.6.9. luit ergo David Dominum, dicens: 14,4788. Num vadam et percutiam Philisthaeos istos? Et ait Dominus ad David: Vade. et percuties Philisthaeos et Ceilam salvabis. *Et dixerunt viri, qui erant 3 cum David, ad eum: Ecce, nos hic in Judaea consistentes timemus; quanto magis si ierimus in Cellam adversum agmina Philisthinorum? *Rursum ergo David consuluit Do- 4 minum. Qui respondens ait ei: Surge et vade in Cellam! ego enim tradam Philisthaeos in manu tua. *Abiit ergo David et viri eius in 5 Ceilam, et pugnavit adversum Philisthaeos, et abegit jumenta eorum, et percussit eos plaga magna; et salvavit David habitatores Ceilae. Porro 6 22,20. eo tempore, quo fugiebat Abiathar filius Achimelech ad David in Cellam. 22,18.. Ephod secum habens descenderat.

Nunciatum est autem Sauli, quod 7
venisset David in Cellam, et ait Saul:

22. Al.: Sc. enim. + (p. anim.) domus.

^{3.} A.A: ber Bhil, Seer.

^{21.} vE: Ale nun Abjathar ac. dW: gemorbet. A: getöbtet.

^{22.} vE: Sch. am Tobe bes S. B: habe es an alle ... gebracht.

^{23.} Bei mir wohl beb. dW.vE: wohl vermahrt bift bu ... B: in Berwahrung fein.

^{1.} B.dW.vE: plunbern.

^{2.} B: erlofen. A: befreien. dW.vE: u. fclage ... u. errette (befreie) R.

^{3.} B.dW.vE.A: wie vielmehr (nun) wenn wir 2c. B: gu b. Bh. Schlachtorbunngen. vE: gegen bie Schlachtorbnung. dW: bas heer. A: bie heere.

^{5.} Die B. 2. n. Rap. 19, 8.

^{6.} Da aber ... bas Bruftl. (wie Rap. 21, 9).

XXIII.

Davidis profugi faia et res gestae.

Πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς τὰς γεῖράς μου, ότι αποπέκλεισται είζελθών είς πόλιν θυρών καὶ μογλών. 8 Καὶ παραγγέλλει Σαούλ παντὶ τῷ λαῷ εἰς πόλεμον καταβαίνειν ἐπὶ Κετλᾶ, τοῦ συνέγειν τὸν Δαυίδ καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς μετ' αὐτοῦ. 9 Καὶ έγνω Δαυίδ, ότι παρασιωπά Σαούλ περί αύτου την κακίαν, καί είπε Δαυίδ πρός 'Αβιάθαρ τον ίερεα' Προςάγατε τὸ Ἐφούδ κυρίου. 10 Καὶ είπε Δαυίδ· Κύριε ό θεός Ίσραήλ, ακούων ακήκοεν ό δοῦλός σου, ὅτι ζητεῖ Σαούλ έλθεῖν ἐπ' ἐμὲ εἰς Κείλα, διαφθείραι την πόλιν δι' έμέ. 11 εί αποκλεισθήσεται; Καὶ νῦν εί καταβήσεται Σαουλ καθώς ήκουσεν ὁ δοῦλός σου; Κύριε ὁ θεὸς 'Ισραήλ, ἀπάγγειλον τῷ δούλω σου. Καὶ είπε κύριος· Καταβήσεται. 12 Καὶ είπε Δαυίδ· Εί παραδώσουσιν οί ἀπὸ τῆς Κείλα ἐμὲ καὶ τοὺς ανδρας μου είς γειρας Σαούλ; Καὶ είπε κύριος Παραδώσουσι.

13 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τος ἐξακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ Κεξλᾶ, καὶ ἐπορεύοντο οῦ αν ἐπορεύοντο. Καὶ τῷ Σαοὺλ ἀπηγγέλη, ὅτι διασέσωσται Δαυὶδ ἐκ Κεξλᾶ, καὶ ἀνῆκε τοῦ ἔξελθνῖν. 14 Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῆ ἐρἡμῳ ἐν τοῦ; στενοῖς, καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῆ ἐρἡμῳ ἐν τῷ ὅρει Ζίφ. Καὶ ἐζήτει Σαοὺλ πάσας τὰς ἡμέρας τὸν Δαυίδ, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεὶρας αὐτοῦ. 15 Καὶ εἶδε Δαυίδ, ὅτι ἐξέρχεται Σαοὺλ τοῦ ζητεῖν αὐτόν καὶ Δαυὶδ ἢν ἐν τῷ ὅρει τῷ αὐχμώδει ἐν τῆ Καινῆ Ζίφ.

ἐπορεύθη πρὸς Δανὶδ εἰς τὴν Καινήν, καὶ ἐκρατιιίωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν τῷ κυρίφ, 17 καὶ εἰπε πρὸς αὐτόν Μὴ φοβοῦ, ὅτι οὐ μὴ σὰ εὕρη ἡ χεῖρ Σαοὺλ τοῦ πατρός μου, καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ τὸν Ισραήλ, καὶ ἐγὰ ὅσομαί σοι εἰς δεύτερον, $\overline{8}$, ΑΒιπαρήγγειλε (c. FX). Βι καταβ. εἰς πόλ. (εἰς πόλ. κατ. ΑFX). ΑΒι εἰς Κ....* τῦ ειτὰς μετ' (c. FX). 9. ΑΒΧ † (a. παφ.) ὁ (* FX), FX * κυφ. 10. ΑΒ * έπὶ ἐπὶ Κ. (c. FX). 11. ΑΒι ἀποκλεισθήσεται (Καταβ. ΕFX). 12 ιι. *Β († ΑΕΓΧ). 13. ΑΒ † (p. ἄνδφ.) οἱ μετ' ... ὡς τετραπόσιοι (c. FX). Βι ἑμν... ἐλθεῖν (c. ΑFX). 14. Β * (pr.) Δ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (p. ἐλθεῖν (c. ΑFX). 14. Β * (pr.) Δ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (p. ἐλθεῖν (τ. ΑΓΧ). 14. Β * (pr.) Δ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (p. ἐλθεῖν (τ. ΑΓΧ). 14. Β * (pr.) Δ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (p. ἐξ.) αὐτὸν ... * τὸν Δ. (c. FX). 15. ΑΒι αὐτὸν (τὸν Δ. ΕΓΧ). 16. ΑΒ * τὴν ει τῷ. 17. ΑΒι εῦρη σε ... * τὸν.

16 Καὶ ἀνέστη Ἰωνάθαν νίὸς Σαούλ καὶ

דֹּגִּאָמָר זְיִנִינִי זִסְבָּירוּ: מּיִלָּטִר זִינִינִי זִסְבָּירוּ: מִּלְבַנָּטִ שָּׁמִר זְּנִינִינִי בְּיִבְ שָׁמָּכִ בְּיַב שָׁאִנּלְ מִּלְבַנִּי שְׁמִּת בּבְּנָּשׁ בְּבְּנִי בְּיִבְוֹ וְשִׁאָנּלְ מִּלְבַנִּת לְמִילְ בְּנִי בְּנִידְ וְבִיּסִכְּּנִוּ פַּבְּבְּנִי בְּבְּמָת שָׁמָת בְּבְּנָה וְשִׁלְבַּ הִינִינִ שָּׁמָל שָׁמַל שָׁמַל בְּבְּיּרִ בְּבְּמָר שָׁמָת שָׁאָנּל לְבֹּא אָל-אָלִינִ שָּׁמָר בְּנִינִי שָּׁמָל בְּבְּירִ יִי בְּיִבְּנִי שָּׁמָר בְּבְּיִּרְ וְיִינִינִ שְּׁמָר בְּנִינִי בְּיִבְיוֹ הְשִׁמְּל בְּבְּירִ הְּיִבְּירִ בְּבְּבְּרִי יִי בְּנִבְּעִר בְּבְּבְּרִי יִ בְּיִבְּעָּר בְּבְּבְּרִי יִ בְּנִבְּינִי בְּבְּבְּרִי בְּיִבְּעְ בְּבְּיִרְ שִׁמְבְּ בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּרְ שִׁמְבְּ בְּבְּבְּרִי בְּיִבְּעִי בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְייִר שְׁמִבְּעְ בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּבְּרִי בְּבְּבְיִי בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְּיִי בְּבְּבְּבְייִ בְּבְּבְּרִי בְּבְּבְיִי בְּבְּבְיוֹ בְּבְּבְּבְרִי בְּבְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבְּבְייִי בְּבְּבְבּיי בְּבְּבְּבְייִי בְּבְּבְּבְייִבְיי בְּבְּבְּבְיּיִי בְּבְּבְּבְייִי בְּבְּבְּבְייִי בְּיִי בְּבְּבְּבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּיִי בְּיִייִי בְּבְּבְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבְּבְבְיי בְּבְּבְּבְיי בְּבְּבְּבְיי בְּבְּבְיבְיי בְּבְּבְּבְיי בְּיבְיבְיי בְּבְּבְיבְיי בְּיִי בְּבְּבְיבְיי בְּבְּבְיבְיי בְּבְּבְבְּיבְיבְיי בְּבְּבְּבְיבְייִי בְּבְּבְּבְיבְיי בְּבְּבְּבְיבְיבְיבְיבְיי בְּבְבְיבְיבְיי בְּבְּבְּיבְייִי בְּבְיבְיבְיי בְּבְּבְבְיבְיי בְּבְּבְבְיבְיי בְּבְיבְיבְיי בְּבְבְיבְייִבְיי בְּבְּבְיבְיי בְּיבְיבְיבְיי בְּבְיבְיבְיי בְּיבְיבְיי בְּבְיבְּיבְיי בְּבְיבְּיבְיי בְּבְּבְיבְיבְיבְיבְיי בְּבְּבְיב

בּתִּבֹבּר-זִיםׁ בּּטִרְּשִׁני הֹצֹא שָׁאִּרְ לְכַבֹּמִׁשׁ אָעַבּנֹפְׁשֵׁנִ וֹנְעֹר זֹים וֹיִבֹּלִשְׁנִים בֹּלִּנְיִ: וֹהַּלְא בִּוֹרְ בֹּר זִים וֹיִבְּלִשְׁנִי שָׁאַנְלְ בִּלְ-דִיּיִמִים וֹלְאָר בּמֹּלְבּּעְ כַּמְּצִׁבְּוַע וֹיִּשְׁב בּּטִּר בִּמֹלִם וֹלְאַר זִים כֹּמֹלְבּעְ וַלְּאָאַנְלְ עִׁצִּׁב בֹּּי-נִמְלָם בַּעַר זִים בַּמֹלְבּעוּ וַלְאָאַנְלְ עִבְּנִי בִּי-נִמְלָם בַּעָּר אָיִשׁ וֹיִּבְאנִ מִפְּמִילָם וַנִּיְּעָם בַּוֹּנְר זִינִם בְּעַב בְּעַרִּי

ישׁרָאָל וֹאָנֹכֹּ אִנִּינִי-לִּצַ לִנִּאָּנָי זַר-שָׁאַנּלְ אָבִּי וֹאַמָּנְ שַׁמְלֵּצְׁ הַלְּ זִּ וֹבִּאָמָר אָלָיוּ אַלִּינִילָּא פִּי לְאָ נִימִּלֵּאׁנִּ בַּנִר עִוֹּלְשָׁי וֹיִּנִתֹּן אָת-נֹגוּ בּאְלְנִים: בַּנִר עִוֹּלְשָׁי וֹיִּינִנֹן בּּוֹ-שִׁאָנִל וַדְּלֶּעׁ אָלִר

v. 11. סססא באמצע פסוק

8. belagerten. B: berufen. dW: gufammenr,

^{7.} bingegeben. dW: überläßt ihn meiner &. vE: Berworfen hat ihn Gott u. in m. G. geliefert. (B: benn er ift gezwungen worden fich zu begeben in e. St. m. Thuren u. A.)

Saul riebt gegen Regila. David entkommt in die Wüfte Sivb.

XXIII.

Bott bat ibn in meine Banbe übergeben, bag er verschloffen ift, nun er in eine Stabt getommen ift, mit Thoren und Riegeln 8 verwahret. * Und Saul ließ alles Bolf rufen gum Streit, binnieber gen Regila, baß fie David und feine Danner belegten. 9 Da aber David merfte, bag Saul Bofes über ihn gebachte, fprach er zu bem Priefter Ab Jathar: Lange ben Leibrod ber. 10 "Und David fprach: Berr, Gott 3fraels, bein Rnecht bat geboret, bag Saul barnach trachte, bag er gen Regila tomme, bie Stabt 11 gu verberben um meinetwillen; * werben mich auch bie Burger gu Regila überantworten in feine Banbe? und mirb auch Saul herab tommen, wie bein Rnecht geboret bat? Das verfundige, Berr, Gott

Ifraels, beinem Ruechte. Und ber herr 12 fprach: Er wird herab kommen. David fprach: Werben aber die Burger zu Regila mich und meine Manner überantworten in bie Sande Sauls? Der herr fprach: Ja.

Da machte sich David auf fammt seinen Männern, beren bei sechs hundert waren, und zogen aus von Kegila, und wandelten, wo sie hin konnten. Da nun Saul angesagt ward, daß David von Kegila entronnen war, ließ er sein Ausziehen anstehen.

14 David aber blieb in der Bufte, in ber Burg, und blieb auf bem Berge in ber Bufte Siph. Saul aber suchte ihn fein Leben lang, aber Gott gab ihn nicht in feine

15 Sanbe. *Und David sabe, daß Saul ausgezogen war, sein Leben zu suchen. Aber David war in der Bufte Siph in der Geide.

16 Da machte fich Jonathau auf, ber Sohn Sauls, und ging hin ju David in die Heibe, und ftartte feine Hand in Gott,

17 und fprach zu ihm: Furchte bich nicht, meines Baters Sauls Sand wird bich nicht finden, und bu wirft Konig werden über 3fraci, fo will ich ber Rächfte um bich fein;

conclususque est introgressus urbem, in qua portae et serae sunt. *Et prae- 8 cepit Saul omni populo, ut ad pugnam descenderet in Ceilam et obsideret David et viros ejus. *Quod 9 cum David rescisset, quia praepararet ei Saul clam malum, dixit ad Abiathar sacerdotem: Applica Ephod! Nm.27,21 Et ait David: Domine Deus Israel, 10 Ex.25,20 Sir.25,3. audivit famam servus tuus, quod disponat Saul venire in Ceilam, ut evertat urbem propter me; *si tradent me 11 viri Ceilae in manus ejus? et si descendet Saul, sicut audivit servus tuns? Domine Deus Israel, indica servo tuo. Et ait Dominus: Descendet. *Dixit-12 que Bavid: Si tradent me viri Ceïlae et viros, qui sunt mecum, in manus Saul? Et dixit Dominus: Tradent.

Tradidit eum Deus in manus meas,

Jac. Saulf Et dixit Dominus: Tradent.

Surrexit ergo David et viri ejus 13

22,7.

quasi sexcenti, et egressi de Cella

17,8a. huc atque illuc vagabantur incerti,

25m.

nunciatumque est Sauli, quod fugisset

David de Cella et salvatus esset; quam

ob rem dissimulavit exire. *Mora-14

v.25. 24.15. batur autem David in deserto in locis Bbr. 11,38. firmissimis, mansitque in monte soli-Jos. 15,24 tudinis Ziph, in monte opaco. Quaere-Ps. 53,1. bat eum tamen Saul cunctis diebus, et

***. non tradidit eum Deus in manus ejus.

**Et vidit David quod egressus esset 15
Saul, ut quaereret animam ejus;
porro David erat in deserto Ziph in silva.

Et surrexit Jonathas filius Saul, 16
et abiit ad David in silvam, et

So.6., confortavit manus ejus in Deo,

**dixitque ei: Ne timeas! neque 17
enim inveniet te manus Saul
patris mei, et tu regnabis super Is
**Esth.10,8*rael, et ego ero tibi secundus; sed

^{8.} U.L.: allem. A.A.: hienieber. 10. U.L.: meimenwillen. 11. U.L.: Und wird aber S. 13. U.L.: ber.

^{9.} B.dW.vE.A: wiber (gegen) ihn. dW: vorhatte. A: heimlich ... vorhabe. B.vE: im Sinn hatte.

^{10.} vE: vermuften.

^{11.} dW.vE.A: (que)liefern.

^{13.} B: immerfart mobin f.f. dW.vE: gingen (bin) wohin f. geben t. (A: fcweiften unficher hernm, babin n. borthin.) dW: ftanb er ab vom Juge. B.vE: ließ

^{7.} S: Dominus. 12: Al.: Dix. rursum. 14. Al. * in m. op. S: Dominus.

ab (unterl. er es) auszugieben.

^{14.} in ben Bergfeften ... fuchte ihn immerbar, (22,4.) B: bie gange Beit. vE: alle Zage.

^{15.} im Balbe. dW: mußte.

^{16.} vE: burch Gott! dW: feinen Ruth mit Gott!

^{17.} dW: erreichen. B: ber Anbere bei bir. dW. vB.A: ich will (moge) ber 3weite nach bir fein.

XXIII.

Davidis profugi fata et res gestae.

καὶ Σαούλ ὁ πατής μου έγνω οὖτως. 18 Καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ένώπιον κυρίου καὶ ἐκάθητο Δαυίδ ἐν τῷ Καινῷ, καὶ Ἰωνάθαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

19 Καὶ ἀνέβησαν οἱ Ζιφαῖοι πρὸς Σαοὺλ έπὶ τὸν βουνόν, λέγοντες. Οὐκ ίδου Δαυίδ κέκρυπται παρ' ήμιν έν τοις στενοίς έν τη Καινή εν τῷ βουνῷ τοῦ Ἐγελᾶ τοῦ έκ δεξιῶν τοῦ Ἰεσσεμοῦν; 20 Καὶ τῦν πᾶν τὸ πρὸς τὴν ψυγήν τοῦ βασιλέως είς κατάβασιν καταβαινέτω πρός ήμας· αποκεκλεισμένοι γαρ είσιν έν ταῖς γεροίν τοῦ βασιλέως. 21 Καὶ είπεν αύτοις Σαούλ. Εύλογημένοι ύμεις τῷ χυρίω, ότι ἐπονέσατε περί έμου. 22 Πορεύθητε δή καί έτοιμάσατε έτι, καί γνώτε καί ίδετε τόν τόπον αύτου, ού έσται ό πούς αύτου * ἐν τάχει έκει ού είπατε, ότι είπεν ό Σαούλ, μήποτε πανουργευσάμενος ούτος πανουργεύσηται. 23 Καί ίδετε καλ γνώτε έκ πάντων τών τόπων, όπου αύτὸς χρύπτεται έχει, καὶ ἐπιστρέψατε πρός με είς ετοιμον, και πορεύσομαι μεθ' ύμον. Καὶ έσται εί έστιν έπὶ τῆς γῆς, καὶ έξερευνήσω αύτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν Ἰούδα. 24 Καὶ ἀνέστησαν οί Ζιφαίοι καὶ ἐπυρεύθησαν έμπροσθεν Σαούλ και Δαυίδ και οι ανδρες αύτου έν τη έρημο τη Μαών καθ' δοπέραν έκ δεξιών του Ίεσσεμούν.

25 Καὶ ἐπορεύθη Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν τὸν Δαυίδ· καὶ ἀπηγγελη τῷ Δαυίδ καὶ ἀπηγγελη τῷ Δαυίδ καὶ κατεβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῷ ἐρήμφ Μαών, καὶ ἤκουσε Σαοὺλ καὶ κατεδίωξεν ὁπίσω Δαυίδ εἰς τὴν ἔρημον Μαών. 26 Καὶ πορεύεται Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὅρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ καὶ οἱ ἀνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὅρους ἐκ τούτου, καὶ ἦν Δαυὶδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προςώπου Σαούλ. Καὶ Σαοὺλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρενίβαλον ἐπὶ Δαυὶδ καὶ τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ, συλλαβεῖν αὐτούς. 27 Καὶ πρὸς Σαοὺλ παρεγένετο ἄγγελος, λέγων Σπεῦδε καὶ

17. AB: οἰδεν (ἔγνω FX). 18. AB* τῷ εἰτον (†FX). 19. AB † (p. Z.) ἐκ τῆς αὐχμώδες εἰ (p. ἡμῖν) ἐν Μασσαρὰ ... (εἰι. 24) Ιεσσαιμῶ (c. FX). 20. AB: (A † καὶ) κεκλείκασιν αὐτον εἰς τὰς χεῖρας (c. FX). 22. B* κ. ἔδετε († AFX). AB*ὅτι εἰπεν ὁ Σ. εἰ πανεργευσάμ. ὅτος († FX). 23. B* ἐκ πάντων - ἔτοιμον († AFX; A: ὅπο κορύβηται ἐκεῖ). Αἰ FX: πὰσιν χ. 25. AB: αὐτόν (τὸν Δ. ΕFX). Β: ἀπήγγειλαν (¬ηγγέλη ΑFX). 26. AB: πορεύονται (-εται FX). A: (pro alt. ἦν) ἐγένετο. 27. ABX: ἦλθεν (παρεγ. FX).

בּחִרְשָׁה וִיהִוֹנָתֶן הְלַךְ לְבֵיתְוֹ: שְׁנִיתָּם בְּלִית לִפְנִי יְתַלֵּ לְבֵיתוֹ: שְׁנִיתָּם בְּלִית לִפְנִי יְתַלֵּ לְבִיתוֹ: 18 וְצִם־שָׁאִּגְל אָבִי יִתַּעַ פַּן: וַיִּכְּרְתְּוֹּ

רַיָּצַלָּר זְפִים אָל־שָׁאֹיל הַנָּבְעַתָה הַלוֹא דַׁוַד מַסְתַּתֵּר בַמְצַדוֹת בּחֹרָשָה בגבעת החכילה - אַשֵּר מִימֵין הַיִּשִׁימִוֹן: וְעַתַּה לְכַל־ אַנַּת נַפִּשָׁהָ הַמֵּלֵהְ לַרֵדֶת רֵד וְלַנוּ 21 הַסְבִּירָוֹ בָּיֵד הַפֵּלֶה: וַיִּאמֵר שַׁאוּל בּוֹבִים אַתֵּם לֵיהוָה בִּי חֲמַלְתָּם עָלֵי: 22 לְכוּ־נָא הָכֵינוּ עוֹד וּדְעַוּ וּרָאוּ אָת־ מָקוֹמוֹ אֲשֵׁר תַּהָיֵה רַגְלֹוֹ מֵי רַאהוּ שָׁם כַּי אָמַר אֵלֵי עָרָם וַעָרֶם הָוּא: 23 וּרָאָר וּדְעוּ מִכָּל הַמּחַבֹאִים אַשׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וְשַׁבְתֵּם אַלֵּי אַל־נַכֹּוּן וָהַלַכְתֵּי אָתָּכֵם וָהָיַהֹ אָם־יָשְׁנָוֹ בָאָּרֶץ וְחָפַּשְׂתַּי אֹתוֹ בָּלָל אַלְפֵי יִהוּדַה: זַיָּקרמוּ וַיֵּלְכָוּ זִיפָּה לִפְנֵי שָׁאָוּל וְדָוֹר וַאַנִשִּׁיו בִּמִדבֵּר מִעוֹן בַּעַרַבָּה אֵל יָמֶין הַיִּשִׁימִין:

גַלִּעִּפִּמִּם: נִמֹּלָאֵנֵ בָּא אָלִּמִּאִנּלְ לֵאֹלָה וֹאַנְמָּיוּ בְּמִלָּאֵנֵ מִפְּנֹי מִאָּיִלְ וֹמִּאַנּלְ לְמִאָּנִּלְ בֹּנִדְ נָּנִוּפּׁזִ לְּלָכָעַ מִפְּנֹי מִּאִיּלְ וֹמִּאַנּלְ בַּנִלְנוֹ הַאָּנְלְ וֹאַנְמָוּלְ מִצְּדֵּ בְּטִבְּיָלְ מִמָּיִי בִּמְלְנוֹ : וַזְּלֶנֵ הָשִׁיּלְ נִיּמָּב בְּמִבְּנַ מִמָּיִּי בִּמְלְנוֹ : וַזְּלֶנֵ הָאִנִּלְ וֹיִּמָּב בְּמִבְּנַר מִנְּיִּי לְנִנִּן : נַיֵּלֶנֵ הָאִנִּלְ וֹיִּמָּב בְּמִבְּנִר מִנְּיִּי בְּנִנְנוֹ וַנִּנֵּר הַפְּלֵנוֹ וֹיִנְנִי וְנִינְיוֹ בְּנִּבְּיוּ

בנ"א ברוכים .21

^{19.} in ben Bergf. im B. ... Einbbe. B: hat fich n. D. verb. B.dW.vE: (füblich von ber) Bilbnif.
20. B: fomm nun, o.R., herab n. aller Begierbe, bie beine Seele hat herab utommen. dW.(vE.): Und nun, n. a. Luft beiner S., o.R., f. herab. A: wie b. S. ber gehret hat herab uf. B: So ift es an uns ... zu übers antw. dW.vE.A: (unb) uufre Sache foll (wird) es fein.

18 auch weiß folches mein Bater wohl. *Unb fie machten beibe einen Bund mit einander vor bem herrn; und David blieb in ber Beibe, aber Jonathan jog wieber beim.

19 Aber bie Siphiter zogen hinauf zu Saul gen Bibea, und fprachen: 3ft nicht Davib bei une verborgen in ber Burg in ber Beibe auf bem Gugel Bachila, ber gur 20 Rechten liegt an ber Bufte? * So fomme

nun ber Ronig bernieber, nach alle feines Bergens Begehr, fo wollen wir ihn über-21 antworten in bes Ronigs Banbe. *Da

fprach Saul: Befegnet feib ihr bem Berrn, 22 bağ ibr euch mein erbarmet babt. * Go gebet nun bin und werbet es noch gewiffer, bag ihr miffet und fehet, an welchem Ort feine guge gewesen find, und wer ihn ba-

felbft gefeben habe, benn mir ift gefagt, 23 bag er liftig ift. *Befebet und ertundet alle Derter, ba er fich verfriecht, und fommet wieber ju mir, wenn ihre gewiß feib, fo will ich mit euch gieben. Ift er im Lanbe, fo will ich nach ihm forfchen unter

24 allen Taufenben in Juba. *Da machten fie fich auf und gingen gen Siph vor Saul bin. David aber und feine Manner waren in ber Bufte Maon, auf bem Be-

filbe gur Rechten ber Bufte.

25 Da nun Saul bingog mit feinen Dannern zu fuchen, marb es David angefagt, und er machte fich binab in ben Fels, und blieb in ber Bufte Maon. Da bas Saul borete, jagte er Davib nach in ber Bufte

26 Maon. * Und Saul mit feinen Mannern ging an einer Seite bes Berges, David mit feinen Männern an ber anbern Seite bes Berges. Da Davib aber eilete, bem Saul zu entgeben, ba umringete Saul fammt feinen Mannern David und feine 27 Danner, bag er fie griffe. * Aber es tam ein Bote ju Saul und fprach: Gile und

23. A.A: erfunbiget. U.L: verfreucht.

21. vE: 3hr habt noch Mitleib mit mir!

23. Schlupfwintel ... ihn ansforfchen. dW.vE:

24,21. 13,23. et Saul pater meus scit hoc. *Percus-18 20,301s; sit ergo uterque foedus coram Domino, mansitque David in silva; Jonathas autem reversus est in domum suam.

Ascenderunt autem Ziphaei ad Saul 19 26.1. in Gabaa, dicentes. Accurain Gabaa, dicentes: Nonne ecce David vae, in colle Hachila, quae est ad dexteram deserti? *Nunc ergo, sicut 20 desideravit anima tua, ut descenderes, descende; nostrum autem erit, ut tradamus eum in manus regis. *Dixit-21

que Saul: Benedicti vos a Domino, quia doluistis vicem meam. *Abite 22 ergo, oro, et diligentius praeparate, et curiosius agite, et considerate locum, ubi sit pes ejus, vel quis viderit eum ibi; recogitat enim de me, quod callide insidier ei. *Considerate et 23 videte omnia latibula ejus, in quibus absconditur, et revertimini ad me ad rem certam, ut vadam vobiscum. Ouodsi etiam in terram se abstruserit.

Mich. 5, 1. perscrutabor eum in cunctis millibus Juda. *At illi surgentes abierunt in 24 Ziph ante Saul; David autem et viri 15.55. ejus erant in deserto Maon, in campestribus ad dexteram Jesimon.

Ivit ergo Saul et socii ejus ad 25 quaerendum eum, et nunciatum est v.14. David, statimque descendit ad petram et versabatur in deserto Maon. Quod cum audisset Saul, persecutus est David in deserto Maon. *Et ibat Saul 26 ad latus montis ex parte una, David autem et viri ejus erant in latere montis ex parte altera; porro David desperabat, se posse evadere a facie Saul. Itaque Saul et viri ejus in modum coronae cingebant David et viros eius, ut caperent eos. *Et nuncius 27 venit ad Saul, dicens: Festina et

^{22.} gar liftig. B: machet fernere Bubereitung u. erfundiget euch, bag ihr fehet feinen Ort, wo f. Bug gu fein pflegt. dW: gebt ferner Acht u. merket u. fehet. vE: bag ihr erfennet u. f. ben D. wo f. F. ift. dW: f. D. wo f. F. hinfommt.

^{19.} Al. * ecce.

^{22.} Al. † (p. ejus) velociter et (p. ibi) ubi dixistis.
23. S: obstruxerit. 26. Al. † (p. 8.) et viri ejus.

febet u. merfet. A: u. befchauet. B: fommt gu mir aufe Gewiffe. dW.vE: wieber ju mir mit Gewißh. (jurud), vE: nach ihm fpahen laffen. dW.vE: Befolechtern Juba's. (A: u. wenn er fich auch in bie Erbe verfroche!)

^{24.} B: flachen Belbe. dW.vE.A: Cbene.

^{26.} vE: umgingelten.

XXIII.

Dagidis profugi fata et res gestac.

ήκε, ότι αλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ την γῆν. 28 Καὶ ἀνέστρεψε Σαούλ τοῦ μη καταδιώκειν ὁπίσω Δαυίδ, καλ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων. Δια τοῦτο ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος Πέτρα ἡ μερισθεῖσα.

ΧΧΙ V. Καὶ ἀνέβη Δαυίδ ἐκεῖθεν, καὶ ἐκά-Dicer er rois crevois Erraddi. ? Kal ererero, ώς ανέστρεψε Σαούλ από όπισθεν των αλλοφύλων, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες 'Ιδοὺ Δαυίδ εν τῆ ερήμω Ένγαδδί. 3 Καὶ Ελαβε μεθ έαυτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῷν ἐκλεμτῷν ἐκ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν Δαυίδ καὶ τους ανδοας αυτού κατά πρόςωπον Σαδδαιίμ. 4 Καὶ ήλθεν έπι τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων τῶν έπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦν ἐκεῖ σπήλαιον καὶ Σαοὺλ είςηλθε παρασκευάσασθαι, και Δαυίδ και οί ανδρες αὐτοῦ ἐσφτεφοχ ἐν τῷ σπηλαίφ ἐκάθηντο. 5 Καὶ είπον οἱ ανδρες Δαυὶδ πρὸς αὐτόν 'Ιδού ή ήμερα αύτη ήν είπε κύριος πρός σε, παραδούναι τὸν έχθρόν σου είς τὰς γείρας σου, και ποιήσεις αὐτῷ ως άγαθὸν έν τοις όφθαλμοις σου. Και ανίστη Δαυίδ και άφείλε το πτερύγιον της διαλυίδος Σαούλ λαθραίως. 6 Καὶ έγενήθη μετά ταῦτα, καὶ έπαταξε τον Δαύλο ή καρόλα αύτου, ότι άφείλετο τὸ πτερύγιον τῆς διπλοίδος αὐτοῦ. ⁷Καὶ είπε πρός τους άνδρας αυτοῦ. Μηδαμῶς έμοι παρά κυρίου, εί ποιήσω τὸ ζημα τοῦτο τῷ χυρίφ μου τῷ χριστῷ χυρίου, ἐπενεγχείν χεῖρά ποο ξει αφεόν. ότι λόιακός πηθίου έσειν ορεος. 8 Καὶ έπεισε Δανίδ τους άνδρας αύτου έν λόγοις, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῆς ἀναστῆναι καὶ θανατώσαι τὸν Σαούλ.

Καὶ ἀνέστη Σαυθλ καὶ ἔξηλθεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκ τοῦ σπηλαίου· Θκαὶ ἔξηλθε Δαυλδ ὁπίσω

27. AB: ἀεῦρο (ἡκε FX). 28. AB*τδ...: ἐπεκλήθη (c. FX).—1. Α'Β. ἀνέστη (ἀνέβη Α'Ψ΄Χ). 2. AB: ἐγενήθη ... ἀπηγγέλη (c. FX). Β: λεγόντων (λέγοντες ΕΥΧ; Α:λέγων). ΑΒ: ὅτι (Ἰδὰ FX). 3. AB: ἐκλεκτὸς ... ἐπὶ πρόςωπον (c. FX). 4. AB: εἰς τὰς (ἔπὶ τὰς ΕΥΧ). τὰς ἐπὶ (τῶν ἐπὶ FΧ)... ἐσώτ. τὰ σπηλαίδ (ἐν τῷ σπ, ἐσ. FX). 5. AB*τοῖς († FX). B† (a. Z.) τῷ (* FX; ΑΧ: τῆς). 6. AB: καρδία Δ. αὐτόν... ἀφελλε (τὸν Δ. ἢ κ. αὐτό... ἀφελλετο FX). 7. AB † (p: εἶπε) Δαὐλό (* Χ)... μοι (ἐμοὶ FX). Β: ἐπενέγκαι (-εγκεὐν ΑΕΥΧ). 8. ABΕΧ: ἀναστάντας (ἀναστ. παὶ FX). Β: θυσαι (θανατ. ΑΕΓΧ). AB: κατέβη (ἐξῆλθ. FX). Β*εἰς εἰ ἐπ τὸ σπ. († ΑΓΧ). 9. AB: ἀνέστη (ἔξ. FX).

מהַרָה וָלֶכָה כּייפשׁטוּ פּלשׁתים על־ וישב שאול מרוח לקראת פלשתים על־בו קראו למקום ההוא סלע המחלקות: וַיַעַל דַּרָד מִשָּׁם וַיּשׁבּ בּמּצדוֹה פַּלִטְתַים רַיּבּדרּ כֹוֹ א האנשיר על-פני צפרי היעלים: 'ריכא שַׁאָּרַל לְהַכֵּה אַתּ־רַגְּלֵיוּ וַדַּוֹדֹ ת ויאמרל אנשר דוד אליו הנת היום אַשֶּׁר-אַמַר יָהוָה אָלֵיה הָנָּה אַנֹלי כתן אָת־אִיכִיה בִּיַלָּה וִעְשִׂית כוֹ כּאשׁר יַטַב בְּעֵינֵיהְ וַיַּפֶם דַּוְּד וַיְּכַרְת אַת־ פַנַת־הַפַּעֵיל אָשָׁר־לְשָׁאוּל בַּלַט: וַיִּהַיּ בו ריה לב-דוד אתו על אשר ז כַּרַת אַת־כַּנת אַשׁר לשארל: וּיֹאמר לְאַנְשָׂיו חָלֵילָה לֵי מֵיִהוֹה אִםאַעִשה אַתהַדָּבֶר הַזָּה לַאדֹנִי לִמְשִׁיחַ יְהוֹה ימשיח יהוה הוא: לשלח ידי בו כי 8 וַיִשׁפֹּע דָּוָד אָת־אַנְשִׁיוֹ בַּדְּבָרִים וַלָּא נתנם לקום אל־שאול

פּ רַיָּלֶם דְּיָר אָתְרֵי־בָּן רַיִּצֵא מֵרְ־הַמְּעָרָה יְשָׁאָיל אָתַרִי־בַּן רַיִּצֵא מֵרְ־הַמְּעָרָה

v. 5. 'ר יתיר י v. 9. 'ם

27. A: haben fich ine &. ergoffen.

28. B: einen Felfen ber Bertheilungen. dW: [Fels bes Entichläpfens?] vE: ber Entichläpfung? A: ben icheibenben Felfen.

1. in ben Bergfeften C. - 2. B: vom Rachjagen ber Bb. dW: Juge gegen bie Bb.

3. B: auserlefene Mann. dW.vE.A: Mann Anserlefene. dW.vE: Steinbode.

4. dW: Biehhurben. (A: barauf ihn ber Beg

fomm, benn die Philifter find ins Land 28 gefallen. & Da febrete fich Saul von bem Rachjagen Davibe, und jog bin, ben Philiftern entgegen. Daber beißt man ben Drt Sela Mabelfoth.

XXIV. Und David zog von bannen, und 2 blieb in ber Burg ju Engebi. *Da nun Saul wieber fam von ben Philiftern, warb ihm gefagt: Siehe, David ift in ber Bufte 3 Engebi. * Und Saul nahm brei taufenb junger Mannichaft aus gang Ifrael, unb jog bin, David fammt feinen Mannern ju 4 fuchen, auf ben Felfen ber Gemfen. * Und ba er fam ju ben Schafburben am Bege. war bafelbft eine Boble, und Saul ging hinein feine Fuge zu beden. Davib aber und feine Manner fagen binten in ber 5 Boble. * Da fprachen bie Manner Davibs gu ihm: Siebe, bas ift ber Tag, bavon , ber herr bir gefagt hat: Siehe, ich will beinen Seind in beine Banbe geben, bag ' bu mit ihm thuft, was bir gefällt. Unb David ftand auf und schnitt leise einen 6 Bipfel vom Rod Sauls. * Aber barnach folug ihn fein Berg, bag er ben Bipfel 7 Saule hatte abgeschnitten, * und fprach ju feinen Dannern: Das laffe ber Berr ferne von mir fein, baf ich bas thun follte und meine Sand legen an meinen Berrn, ben Befalbten bes Berrn; benn er ift ber 8 Gefalbte bes Berrn. * Und David wies feine Manner von fich mit Worten, und ließ fle nicht fich wiber Saul auflehnen.

Da aber Saul fich aufmachte aus ber 9 Boble, und ging auf bem Wege, * machte fich barnach David auch auf, und ging

4. U.L. Schafehurben.

führte ... feiner Rothburft gu pflegen.) B: an ben Seiten ber Bohle? vE: im Innern. A: innern Theile. dWt Innerften.

5. dW.vE: so thue ihm (benn). B: gleichwie es in beinen Augen wirb gut fein. A: wie es g. icheint in b. A. vB: was g.ift. dW: wie es bir g. baucht. dW.A: beimlich. vE: in ber Stille. dW.vE: ben 3. A: ein 'A: brachte jum Schweigen m. Jureben.

veni, quoniam infuderunt se Philisthiim super terram. *Reversus est 28 ergo Saul desistens persequi David, et perrexit in occursum Philisthinorum. Propter hoc vocaverunt locum illum Petram dividentem.

Ascendit ergo David inde, XXIV. 23,14. Joe. 15,62 et habitavit in locis tutissimis Engaddi. *Cumque reversus esset Saul, post- 2 quam persecutus est Philisthaeos, nunciaverunt ei dicentes: Ecce, David in deserto est Engaddi. *Assumens ergo Saul tria millia electorum virorum ex omni Israel, perrexit ad investigandum David et viros ejus, Ps. 104, 18etiam super abruptissimas petras, quae solis ibicibus perviae sunt. *Et 4 venit ad caulas ovium, quae se offerebant vianti. Eratque ibi spelunca, Jad.3,24. quam ingressus est Saul, ut purgaret ventrem; porro David et viri ejus in interiore parte speluncae latebant. Pr. 148,1. ** Et dixerunt servi David ad eum: 5 Ecce dies, de qua locutus est Do-26,8, minus ad te: Ego tradam tibi inimicum v.11. tuum, ut facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo David et 15,27s. praecidit oram chlamydis Saul silen-(28m. ter. *Post baec percussit cor suum David, eo quod abscidisset oram chlamydis Saul. *Dixitque ad viros suos: 7 Propitius sit mihi Dominus, ne faciam hanc rem domino meo Christo Domini, ut mittam manum meam in eum, quia ^{28m.1,14}Christus Domini est. *Et confregit Da- 8

misit eos, ut consurgerent in Saul. Porro Saul exsurgens de spelunca pergebat coepto itinere. "Sur- 9 rexit autem et David post eum, et

105,15. vid viros suos sermonibus, et non per-

^{6.} U.L. Aber ba er ben 3. S. hatte abgefch.,

⁻ foling er in fich. 8. U.L. weisete.

^{7.} S† (in f.) Vivit Dominus, quia nisi Dominus percusserit eum, aut dies ejus venerit ut moriatur, aut descendens in praelium perierit, propitius mihi sit Dominus, ut non mittam manum meam in Christum Domini (ex 26, 10s.).

^{9.} S* (pr.) et. 8. Al. † istis.

Stud. B: Oberrod. dW: Oberfleib. vE.A: Mantel. 6. A: Aber bennoch fol. Davite S.

^{7.} th. follte an m. S., bem G. b. S., n. m. Banb an ihn legen, benn ...

^{8.} f. DR. ab mit folden 28. B: rif f. DR. ab. dW: wehrete ... mit Reben ab. vE: fchalt f. Leute m. 2B.

Davidis profugi fata et res gestae.

αύτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαίου, καὶ ἐβόησεν ὀπίσω Σαούλ, λέγων Κύριε βασιλεύ. Καὶ ἐπέβλεψε Σαούλ όπίσω αύτοῦ, καὶ έκυψε Δαυίδ ἐπὶ πρόςωπον αύτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αύτφ. 10 Καὶ είπε Δανίδ πρός Σαούλ. 'Ινατί ἀχούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ, λεγόντων· 'Ιδού Δαυίδ ζητεί την ψυγήν σου; 11'Ιδού έν τη ημέρα ταύτη έωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, ώς παρέδωκέ σε κύριος σήμερον είς τὰς γετράς μου εν τῷ σπηλαίφ, καὶ οὐκ ήβουλήθην αποκτείναι σε, καλ εφεισάμην σου καλ είπα. Ούχ εποίσω γειρά μου έπι τον χύριόν μου, ότι χριστός κυρίου οδτός έστι. 12 Καλ ίδου το πτερύγιον της διπλοίδος σου έν τη γειρί μου το άφειλον το πτερύγιον και ούκ απέκτεινά σε. Καὶ γνώθι καὶ ίδε σήμερον, ότι ούκ έστιν έν τη γειρί μου κακία ούδε άθέτησις οὐδὲ ἀσέβεια, καὶ οὐχ ήμαρτον εἰς σέ· καὶ σὺ δεσμεύεις την ψυγήν μου τοῦ λαβείν αὐτήν; ¹⁸ Κρίναι χύριος άνὰ μέσον έμοῦ καὶ άνὰ μέσον σοῦ, καὶ ἐκδικήσαι μοι κύριος ἐκ σοῦ, ἡ δε γείρ μου οὐκ έσται ἐπὶ σέ· 14 καθώς λέγεται έν παραβολή άργαία. Έξ άνόμων έξελεύσεται πλημμέλεια. Καὶ ή χείο μου οὐκ έσται έπὶ σέ. 15 Καὶ νῦν ὁπίσω τίνος σὰ ἐκπορεύη, βασιλεύ του Ίσραήλ; οπίσω τίνος καταδιώκεις σύ; 'Οπίσω κυνός τεθνηκότος και όπίσω ψύλλου ένός. 16 Γένοιτο κύριος είς κριτήν καλ δικαστήν ἀνὰ μέσον έμοῦ καὶ σοῦ, ίδοι κύριος καὶ κρίναι την δίκην μου καὶ δικάσαι μοι έκ χειρός σου.

¹⁷ Καὶ ἐγένετο, ὡς συνετέλεσε Δαυίδ λαλῶν τὰ ἡήματα ταῦτα πρὸς Σαούλ, καὶ εἶπε Σαούλ 'Η φωνή σου αὐτη, τέκνον Δαυίδ; Καὶ ἐπῆρε Σαούλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσε. ¹⁸ Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς Δαυίδ 'Δίκαιος σὸ ὑπὲρ ἐμέ, ὅτι σὸ μὲν ἀνταπέδωκάς μοι ἀγαθά, ἐγὸ δὲ ἀνταπέδωκά σοι κακά.

לאמר אלני אַחַרִי־שׁאַוּכֹ הַמַּלֵה וַיַּבַּט שַאוּל אחריו וִיפּד דור י אפים ארצה וַיִּשְׁתַּחוּ: הנה דוד מבקש ר הזה ראף יהות היום י באדני פי ראה בם ופשע כך וְאַתַּה בֹדֵה אַת־נַפְּשׁי 13 ישפט יהוה ביני ובינה ונקמני וְיָדֵי כֹא תַהַּיָה יאַמַר מִשַּׁל הַפַּדִמֹנִי מֵרְשָׁעֵים וַצֵּא ונדי לא תהנה־בה: אחלי מי פַּכָב מַת אַחַרֵי פַּרְעָשׁ 16 אַתַדוּ וְהָנָה יְהֹוָה לְדֵיּוֹ וְשְׁפֵּט בֵּינֵי ובינה וורא וורכ את-ריבי וישפטני

נו נְיָהֵי וּ פְּכַפְּוֹת דָּוְד לְדַבֵּר אֶת־ שָׁאִּל לְלָוֹ זֶיִבְהְּ זֶּת בְּנִי דָגִד וַיִּאָּמֶר שְׁאִּל לְלָוֹ זַיִּבְהְּ זְ רַיִּאָמֶר אֶל־דָּוְד שְׁאִּל לְלָוֹ זַיִּבְהְּ זְ רַיִּאָמֶר אֶל־דָּוְד שְׁאָנִל לְלָוֹ זַיִּבְהְּ זְ רַיִּאָמֶר אֶל־דָּוְד אַנְי דְנִי הָנְיִבְי אֶלִד בְיִאָּמֶר הַבְּלְתְּיִר הְּבָלְתִּיהְ הָּבְּלְתְּיִר הָּבְּיִלְתְּיִּר הָּבְּלְתְּיִר בְּיִ

^{9.} AB†(p. ἐβ.) Δανὶδ. B†(p. alt. Σ.) εἰς τὰ. 11. AB
* τὰς et τὸν. 12. AB: ἀφήρηκα ... ἀπέκταγκά ...
ἡμάρτηκα ... * τδ. Β: ὅτι ἐκ ἔστι κακ. ἐν τῆ χ. με ἀδὲ
ἀσ. καὶ ἀδέτ.. 13. AB: Δικάσαι κ.... * (alt.) ἀνὰ μέσ.
Β: σοι (μοι FX). AB: καὶ ἡ χ. 14. AB: λ. ἡ παιρ. ἡ αξο.
χαία. 15. AB*τδ. 16. AB†(a. σδ) ἀγὰ μέσον ... τ. κρίσινμε. 17. Β: τὰ ξ. τ. λαλῶν. AB: ἡρε. 18. AB*μὲν.

^{10.} dW: boreft bu auf b. Reben ber D., wie fie fprechen: (vE: auf b. B. ber Leute, bie fpr. A: ber L. Reben, bie ba fagen.)

^{11.} dW: faben. B.vE: haben gefehen. B.dW.vE: u. man fprach. (A: u. es fam mir ber Gebante.) dW: vE: ich ich onte beiner. A: mein Ange ich.

^{12.} flebe, ja flebe boch ... Daran, das ich ... abe schnitt u. dich u. erwürgete, erf. B.dW: Denn ba ich ... habe ich b. u. erw. (getöbtet). vE: baß ich, als ich ... bich u. babe erw. wollen. dW: noch Berbrechen. vE: u. feine Emporung. B.dW.vE: u. baß ich nicht gef. A: noch baß ich. vE: bu aber ftellest meinem Leben

aus ber Boble, und rief Saul binten nach und fprach: Mein herr Ronig! Saul fabe binter fich. Und David neigete fein Antlis 10 gur Erbe und betete an, "und fprach gu Saul: Warum gehorcheft bu Menichen Bort, bie ba fagen: Davib fucht bein Un-11 glud? * Siebe, heutiges Tage feben beine Mugen, bag bich ber herr beute hat in meine Sand gegeben in ber Boble, und es ward gefagt, bag ich bich follte ermurgen. Aber es ward beiner verschonet, benn ich fprach: 3ch will meine Sand nicht an meinen Berrn legen, benn er ift ber Befalbte 12 bes Berrn. * Mein Bater, fiehe boch ben Bipfel von beinem Rode in meiner Sand. bag ich bich nicht erwurgen wollte, ba ich ben Bipfel von beinem Rock ichnitt. Ertenne und fiebe, bag nichts Bofes in meiner Band ift, noch feine Uebertretung. 3ch habe auch an bir nicht gefündiget, und bu jageft meine Seele, dag bu fie wegnehmeft. 13 Der Berr wird Richter fein gwischen mir und bir, und mich an bir rachen, aber meine 14 Ganb foll nicht über bir fein; * wie man fagt nach bem alten Spruchwort: Bon Gottlofen fommt Untugenb. Aber meine 15 Sand foll nicht über bir fein. giebeft bu nach, Ronig von Ifrael? wem jagft bu nach? Ginem tobten Bund, einem 16 einigen Blob. * Der Berr fei Richter und richte zwischen mir und bir, und febe brein,

Als nun David folche Worte zu Saul hatte ausgerebet, fprach Saul: 3ft bas nicht beine Stimme, mein Sohn Davib? Und Saul bob auf feine Stimme und 18 weinete * und fprach zu David: Du bift gerechter benn ich. Du haft mir Gutes bewiefen, ich aber habe bir Bofes bewiefen.

und führe meine Sache aus und rette mich

von beiner Banb.

nach, um es zu nehmen. dW: trachteft n. m. 2. um mich ju fangen.

15. dW: 2B. giebet nach ber R. vE: Wegen wen g.

egressus de spelunca clamavit post tergum Saul, dicens: Domine mi rex! 20,41. Et respexit Saul post se; et inclinans se David pronus in terram adoravit, *dixitque ad Saul: Quare audis ver- 10

^{86,19.} ba hominum loquentium: David quaerit malum adversum te? * Ecce, hodie 11

viderunt oculi tui, quod tradiderit te Dominus in manu mea in spelunca; et cogitavi ut occiderem te, sed pepercit tibi oculus meus. Dixi enim:

Non extendam manum meam in dominum meum, quia Christus Domini est. *Quin potius, pater mi! vide 12 et cognosce oram chlamydis tuae in manu mea, quoniam cum praescin-

derem summitatem chlamydis tuac, nolui extendere manum meam in te. Animadverte et vide, quoniam non

26,18. est in manu mea malum neque ini-19,4: quitas, neque peccavi in te; tu autem insidiaris animae meae, ut auferas *Judicet Dominus inter me 13

B.12,19,et te, et ulciscatur me Dominus ex v.7. te, manus autem mea non sit in te;

*sicut et in proverbio antiquo dici-14 tur: Ab impiis egredietur impietas.

(26,22. Manus ergo mea non sit in te. *Quem 15 persequeris, rex Israel? quem per-28m.9,8. sequeris? Canem mortuum perseque-

26,80; ris et pulicem unum. *Sit Dominus 16

11,27. judex et judicet inter me et te, et Ps.17,8. videat et judicet causam meam, et eruat me de manu tua.

Cum autem complesset David 17 loquens sermones hujuscemodi ad 96,17. Saul, dixit Saul: Numquid vox haec tua est, fili mi David? Et levavit Saul vocem suam, et flevit (Gon. *dixitque ad David: Justior tu es 18 25,21. quam ego; tu enim tribuisti mihi

bona, ego autem reddidi tibi mala.

b. R. v. 3. aus. B: hinter wem ift ... ausgezogen. vE: Ben verfolgeft bu.

16. B: aber wirb R. fein. vE: er wirb m. G. feben u. fuhren. B.vE: mir Recht (ver)fchaffen von (ans)

b. &. dW: fchaffe m. R. gegen bich. 17. dW: gerebet gleich biefen D. dW.vE.A: Sft

bas beine St.

18. dW: erwiesen. B: vergolten. vE: erwiesen ... mit Bofem vergolten. A: gethan ... Bofes verg.

^{10.} A.A: Borten ... Menfchenworten ... fuche. 14. U.L: Bom Gottl. 15. A.A: einzigen.

^{18.} U.L. beweiset.

^{13.} B: wirb richten. vE: richte. dW.A: fei Rich= ter. B.vE: n. wiber (gegen) bich. dW: lege ich n. an

bid. A: will ich n. 2c.
14. dW.vE: bas alte Spr. fagt. B: fommt Gottlofigfeit her. A: geht gottlos Befen ans. vE: B. b. Bofen f. Bofes. dW: Bom Frevler f. Frevel.

19 Καὶ σὸ ἀπήγγειλας σήμερον α ἐποίησάς μοι άναθά, ώς άπέχλεισέ με χύριος σήμερον είς γειράς σου, και ούκ απέκτεινάς με. 20 Καί ότι εί ευροι τις τον έγθρον αυτού 'έν θλίψει', καὶ ἐκπέμψοι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῆ; Καὶ κύριος άνταποδώσει σοι άγαθά, καθώς πεποίηκας σύ σήμερον. 21 Καὶ τῦν ίδου έγαι γινώσχω, ότι βασιλεύων βασιλεύσεις, και στήσεται έν τη γειρί σου ή βασιλεία Ισραήλ. 22 και νύν ομοσόν μοι κατά τοῦ κυρίου, δτι οὖκ ἐξολοθρεύσεις τὸ σπέρμα μου όπίσω μου, καὶ οὐκ άφανιεῖς τὸ ὅνομά μου ἐκ τοῦ οίκου τοῦ πατρός μου. 23 Καὶ ώμοσε Δαυίδ τῷ Σαούλ, και απήλθε Σαούλ είς τον τόπον αύτου, καί Δαυίδ και οι ανδρες αύτου ανέβησαν είς την Μεσσερά στενήν.

ΧΧV. Καὶ Σαμουηλ ἀπέθανε, καὶ συναθροίζεται πᾶς Ἰσραήλ, καὶ κόπτονται αὐτόν, καὶ θάπτουσιν αὐτόν ἐν τῷ οίκφ αὐτοῦ ἐν Αρμαθαίμ. Καὶ ἀνέστη Δαυλό καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον Φαράν.

 2 Kal η , \tilde{a} , \tilde{a} , \tilde{b} μνια αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλω, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα. καὶ τούτφ πρόβατα τριςγίλια καὶ αίγες γίλιαι, καὶ έγενήθη έν τῷ κείρειν τὰ ποίμνια αύτου έν τῷ Καρμήλφ. 3Καὶ όνομα τῷ ἀνθρώπφ Ναβάλ, καὶ ὅνομα τῆ γυναικὶ αύτοῦ 'Αβιγάϊλ. Καὶ ἦν ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ τη συνέσει και καλή τω είδει σφόδρα, και ο ανθρωπος σκληρός και πονηρός έν έπετηδεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος κυνικός. 4 Καὶ ήκουσε Δαυίδ εν τη ερήμφ, ότι κείρει Ναβάλ ὁ Καρμήλιος τὰ ποίμνια αὐτοῦ, 5 καὶ ἀπέστειλε Δαυίδ δέκα παιδάρια καὶ είπε τοῦς παιδαρίοις . Ανάβητε είς Κάρμηλον και απέλθατε πρός Ναβάλ, καὶ έρωτήσατε αὐτὸν έπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς είρήνην, 6 καὶ έρείτε τάδε. Είς ώρας καὶ σὺ ύγιαίνων και ο ολκός σου, και πάντα τὰ באלו בפֿרמלן ושאשׁ מוכע שכל לשמ לאלפים וֹאֹלשׁ בֹּלמלן וֹהֹם הַאֹמְ נָבֹל וֹשֵׁם הַאֹמָ נָבֹל וֹשֵׁם הַאֹנְ בַּבַּלְמֹל וֹשֵׁם הַאִּיִם נַבְּלְ וֹשֵׁם בֹּאָרוֹ בַּבַּרמֹלן וֹאַלשׁ בּמֹתוֹ וֹמֹלֹמֹשׁנוּ בַפַּרמֹלן בּמֹלְמֹשׁנוּ בַפַּלְמֹלְ וֹהֹלְשׁרוּ בֹּמֹלְמֹן וִמֹלְמֹשׁנוּ בַפַּלְמֹן בִּצְּאוֹ שִׁלְשָׁתוּ בַּמֹלְנוֹ וִמֹלְמֹשׁנוּ בַפַּלְמֹן וִמֹלְמֹשׁנוּ בַפַּרְמֹלְ בַּבְּלְנִי בַּמְּלְוֹן וִמֹלְמֹשׁנוּ בַבּּלְנִי שָׁלְבִּי בַבְּעִרְ שִׁלְשֵׁרוּ בַבֹּלְנִי וֹלְבְּעִר בַּבִּעְרֵי בַּבְּעָר בַּמְעַרוֹן בִּעָלְ שִׁמְבַּעְ בַּבְּעָר בַּמְעַלְ אַכִּינִין וֹמְלְנִי וֹלְמָע בִּינִוֹל אַכִּי בַּנִינִין בּיִינִים בַּיֹּי בִּינִין בּיִינְם שֵׁלִי בִּנְבְּעָ שִׁאַרְ בִּינִילְבּ שִׁלְּעִי בַּנְבְּעָ בִּעְרִ בִּעְבִּי בִּבְּעִי בִּינִין וֹמְעָלִוּ וֹלְמָעִי בִּנִינִי בְּעִבְּיוֹ בִּינִים בַּיְּיִם בַּיְּבִי בִּינִיְיִם בַּיִּים בַּיְבִּים בַּיְבִּים בַּיִּים בַּמִים בַּיִּים בַּיִּים בַּיִּים בַּיִּים בַּעִּים בַּיִּים בַּיִּם בִּיִּם בַּיִּם בַּיִּים בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּים בַּיִּם בַּיִּם בִּיִּם בִּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בִּיִּם בִּיִּם בַּיִּם בַּיִם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּים בַּיִּם בַּיִּם בִּיִּם בִּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בִּיִּם בִּיִים בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בִּיְּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּיִּם בַּבְּים בַּבְּים בַּבְּבְּם בּבְּבִּים בִּיבְּבּם בַּבְּים בַּבְּים בַּבְּבְיבִּים בַּבְּים בַּבְּבְּים בַּבְּבִּים בְּעִבְּים בַּבְּבְּים בְּבִּבְּים בַּבְּבְּבְּיבִּים בַּבְּעִבּים בִּיְבִּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבִים בְּבִּים בְּבְּבְּבְּיבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבְּבְּיבְּבְיבְּיבְּבְּים בְּבִּבְּיוּם בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּבְּיבְּבְּבְּיוּם בְּבִּבְּבְּיבְּבְּיוּבְם בּבְּיבְבּיבְּבְּיוּ בְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבִּים בְּבִּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְ

פלבר ק' . 3. יאחה ק' . 9. יאחה

כרמכה ובאתם

ויפת האר והאיש קשה ורע מעללים

4 והוא כלבו: וישמע דוד במדבר כיי

ח גוו נַבַל אַת־צאנו: וַיִּשְׁלֵח דַּוֶּד צַשְּׁרָה

בשמי לשלום: וַאֲמַרְתֵּם כָּה לָחֵי

וְאַתֵּרו שָׁלוֹם ובֵיתִהְ שָׁלוֹם וַכִּל אַשִׁר

^{19.} AB + (p. ἀπήγγ.) μοι (*FX). Β: εἰς χ. σε σήμ. (c. AFX). 20. Β: ἀποτίσει (ἀνταπ. AFX). AB: αὐτῶ (σοι?)...* σὐ († EFX). 21. ABFX * τῷ († X). 22. AB: ἐν πυρίω (πατὰ τῷ π. FX). Β* (alt.) παὶ († AFX). — 1. AB: ἀπέθ. Σ. π. συναθορίζονται...* τῷ (c. FX). A: ἐν Ὑραμᾶ. Β: Μαών (Φαράν AF). 2. AB: Μαών (ἐρήμω FX)... ποίμνια (πρόβ. ΕFX). Β: τὸ ποίμνιον (τὰ π. AFX). 3. AB (eti. infra): Λβιγαία (-ἀίλ F)...* ἦν († FX). Β*τῷ († AFX)... ἀγαθὴ (παλὴ AFX). 4. AB: τὸ ποίμνιον (τὰ π. FX).

^{19.} B.dW.vE.A: haft (es) heute (an)gezeigt. 20. dW.vE: Benn J. f. g. trifft, wird er ihn ziehen I. auf g. Bege? A: Denn wer findet ... im Guten? B: wie du an m. geth.

^{21.} vE: Und jest, fiehe, erfenne ichs. A: Und nun, weil ich weißie. dW: in b. H. das Königthum 3. bestiehet. vE: daß durch b. H. das Reich 3. feststehen wird. B: wird in d. H. best.

^{22.} dW: vertilgeft. vE: auslöschen wolleft. A: wegnehmeft.
23. Bergfefte. B.dW: gogen hinauf. vE.A: gins

19 "Und bu haft mir beute angezeigt, wie bu Butes an mir gethan baft, bag mich ber Berr hatte in beine Banbe befchloffen, und bu mich boch nicht ermurget haft. 20 * Bie follte jemant feinen Beind finden, und ihn laffen einen guten Weg geben? Der Berr vergelte bir Gutes für biefen 21 Tag, bas bu an mir gethan baft. * Mun flebe, ich weiß, daß bu Ronig werben wirft, und bas Ronigreich Ifrael flebet in beiner 22 Sand. * So fcmore mir nun bei bem Berrn, bag bu nicht ausrotteft meinen Samen nach mir, und meinen Ramen nicht 23 austilgeft von meines Baters Baufe. *Und David schwur Saul. Da zog Saul heim; David aber mit feinen Dannern machten fich binauf auf die Burg.

XXV. Und Samuel ftarb, und bas gange Ifrael versammlete fich, trugen Leib um ibn und begruben ibn in feinem Baufe ju Rama. David aber machte fich auf und jog binat in bie Bufte Baran.

Und es war ein Mann zu Masn und fein Wefen zu Carmel, und ber Mann mar faft großes Bermogens, und hatte brei taufend Schafe und taufend Biegen. Und es begab fich eben, bag er feine Schafe 3 befchor zu Carmel. * Und er hieß Rabal, fein Weth aber hieß Abigail und war ein Beib guter Bernunft und ichon von Angeficht; ber Dann aber mar hart und boshaftig in feinem Thun, und mar einer 4 von Caleb. * Da nun David in ber Bufte borete, bag Rabal feine Schafe befchor, 5 fandte er aus gehn Jünglinge und fprach zu ihnen: Bebet binauf gen Carmel, und wenn thr zu Rabal tommt, fo grußet 6 ibn von meinetwegen freundlich, * und fprecht: Glud gu, Friebe fei mit bir und beinem Saufe und mit allem bas

22. U.L. fow. nun mir. 1. U.L. Leibe. ' 2. A.A: fehr großen Berm. 5. U.L: meinenwegen.

gen. B: auf eine Feftung. dW: gur Berghohe. vE: an ben feften Drt.

1. B: beflagten ihn. dW: betranerten. A: beweins

ten. vE: trauerte um ibn, u. man begrub. 2. B: f. Gefchaft. dW: Bieb. vE: Sabe. A: ber hatte ein Befigthum. B: war fehr groß. dW.vE.A: reich. dW: u. er war auf ber Schaffchur. vE: bei b. Sour feiner So. A: beg. fic, bag bei ihm Schaffd. gehalten murbe.

3. fcon v. Geftalt. B: v. autem Briffanb. vE:

*Et tu indicasti hodie, quae fe-19 ceris mihi bona, quomodo tradiderit me Dominus in manum tunm et non occideris me. *Ouis enim 20 Pr. 20, 22, cum invenerit inimicum suum, di-25, 21, n. 12, 19, mittet eum in via bona? Sed Dominus reddat tibi vicissitudinem hanc pro eo, quod hodie operatus es in *Et nunc, quia scio quod 21 certissime regnaturus sis et habiturus in manu tua regnum Israel: *jura 22 mihi in Domino, ne deleas semen meum post me, neque auferas nomen meum de domo patris mei. Et 23 juravit David Sauli. Abiit ergo Saul in domum suam, et David et viri ejus ascenderunt ad tutiora loca.

Mortuus est autem Samuel, XXV. et congregatus est universus Israel, et planzerunt eum et sepelierunt eum 7,17... in domo sua in Ramatha. Consurgensque David descendit in desertum Km.10,12 Pharan.

Erat autem vir quispiam in soli- 2 28,25. tudine Maon, et possessio ejus in Carmelo, et homo ille magnus nimis, erantque ei oves tria millia et mille caprae; et accidit, ut tonderetur grex ejus in Carmelo. *Nomen autem viri 3 illius erat Nabal, et nomen uxoris eius Abigail; eratque mulier illa prudentissima et speciosa; porro vir ejus durus et pessimus et malitiosus, 30,14. erat autem de genere Caleb. *Cum 15,13... ergo audisset David in deserto, quod tonderet Nabal gregem suum, *misit decem juvenes et dixit eis: Ascendite in Carmelum, et venietis ad Nabal et salutabitis eum ex nomine meo pacifice. *Et dicetis: Sit fra- 6 19.00 tribus meis et tibi pax, et domui tuae pax et omnibus quaecumque

hatte guten. dW: war flug v. B. vE: fcon geftaltet. dW: hart u. bosartig. vE: u. hanbelte bofe. dW. vE: ein Ralebiter.

4. A: Beerbe. vB: fcheren ließ.

5. B.dW.vE.A: in meinem Ramen. A: friedlich. dW.vE: fraget ihn ... nach f. Bohlfein (Bohlbes finben).

6. B: Es gehe jum Leben! und es fei Fr. (dW: fpr. fo gu bem Bohllebenben: Beil bir. A: mit meinen Brubern n. mit bir ??)

XXV.

σὰ ὑγιαΙτοττα. ⁷ Καὶ τῦν ἀχήχοα ὅτι κείρουσι σοι τῦν οἱ ποιμένες σου, οὶ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῆ ἐρήμῷ, καὶ οὺκ ἀπεκωλύσαμεν αὐτούς, καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα αὐτοῦς οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας, ὅντων αὐτῶν ἐν Καρμήλῳ. ⁸ Ερώτησον τὰ παιδάριά σου, καὶ ἀπαγγελοῦσι σοι καὶ εὐρέτωσαν τὰ παιδάριά σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἡχομεν. Δὸς δὴ ὁ ἃν εὖρη ἡ χείρ σου τοῖ; παισί σου καὶ τῷ υἰῷ σου τῷ Δανίδ.

9 Καὶ ἔργονται τὰ παιδάρια Δαυίδ καὶ λαλούσι τους λόγους τούτους πρός Ναβάλ κατά πάντα τὰ ψήματα ταῦτα ἐπὶ τῷ ὀνόματι Δαυίδ. Καὶ ἀνεπήδησε. 10 Καὶ ἀπεκρίθη Ναβάλ τοῦς παισί Δανίδ καὶ είπε. Τίς Δαυίδ και τίς ὁ υίὸς Ἰεσσαί; σήμερον πεπληθυμμένοι είσιν οί δούλοι άταγωρούντες έκαστος έκ προςώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 11 Καὶ λήψομαι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸν οίνόν μου καὶ τὰ θύματά μου, ἃ τέθυκα τοῖς κείρουσί μου τὰ πρόβατα, καὶ δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν οἶς οὐκ οίδα πόθεν εἰσί; 12 Καὶ ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια Δαυίδ είς την όδον αύτων, και άνέστρεψαν, καὶ ήλθον καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Δαυίδ κατά πάντα τὰ ἐήματα ταῦτα. 13 Καὶ είπε Δαυίδ τοῦς ἀνδράσιν αὐτοῦ. Ζώσασθε έκαστος την φομφαίαν αύτου. Και άνέβησαν όπίσω Δαυίδ ώς τετρακόσιοι άνδρες, καὶ οί διακόσιοι έκάθισαν έπὶ τῶν σκευῶν.

14 Καὶ τῆ 'Αβιγάῖλ γυναικὶ Ναβὰλ ἀπήγγειλεν ἐν ἀπὸ τῶν παιδαρίων, λέγων ' Ιδοὺ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν, καὶ ἔξέκλινεν ἀπὰ αὐτῶν. 15 Καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα, καὶ οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς, οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ᾶς ἤμεν παρὰ αὐτοῖς. Καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ,

ילְבִנָה לְּדָרִי: יְלְבִנָה לְדָרִי: יְלְבִנָה לְדִּרִי: יְלְבִנִיה הְּתִּבְים אָשָׁר-לְהְ הְנִיּ בְּשְׁלֵּנִים יְלְא הָבְלַבְנִים וְלְאִינִּפְּקַד לְהָם בְאֹּיִּטְה פְלִייְמֵי הָיִּוֹתְם בַּפַּרְמֵל: שְׁאַל אֶתּר יְנְאָרִיה לְהְ וְיִפְּיִדוּ לָבְ וְיִמְבְאֹיּ הַנְּעְּרִים אַלְיוֹם וְלְאִינִּפְּקַד לְהָם בְּעָּרִים בְּנִיּתְ אַלְיִם: וְעַבְּיִים אָשָׁרִים וְלְאִינִּפְּקַד לְהָם בְּעָּרִים בְּנֵירִים אַנִּיּי בְּיִּי בְּיִּנְיִם בְּנִירִים אָנִיים בְּעָּרִים בְּנִים בְּעָּרִים בְּנִים בְּעָּרִים בְּנִים בְּעָּרִים בְּנִים בְּעָּבְיִים בְּעַרִּים בְּעָּבְּיִים בְּעַבְּיִים בְּעַבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעַבְּיִים בְּעָבְּיִים בְּעָבְיִים בְּעָבְּיִים בְּעָבְיִים בְּעָבְּיִים בְּעַבְּיִים בְּעָבְיִים בְּעַבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעָבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעָּבְּיִים בְּעִיבְּיִם בְּעִּבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעָבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעָבְייִם בְּעִבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִבְיים בְּעִבְּיִים בְּעִבְּיִם בְּעִּבְּיִבְיִם בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִם בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעָּבְּיִם בְּיִּבְּיִם בְּעִּבְּיִים בְּיִים בְּעִּבְּיִבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִיבְּיִים בְּעִיבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעָּיִים בְּעִיבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִיבְּיִים בְּעִּיִּים בְּעִיבְּיִים בְּעִּיִּים בְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּיִּים בְּעִיבְּיִיים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּבְּיִים בְּיִּים בְּיִיבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּים בְּיִיבְּים בְּיִּבְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִיים בְּיוּבְּים בְּיבְּבְּיבְים בְּיִיבּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְּיים בְּיוּים בְּיִּבְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְּבְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיבְיִים בְּיוּבְּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיוּבְיבּיים בְּיוּבְיים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיוּבְיבּים בְּיוּבְּיבּיים בְּיבּיבְּיוּים בְּיבּיבְּיוּים בְּ

יֹמֵת שׁעַינַלְּכָנוּ אִשְׁם בּּנּיִוּעֵנוּ בּּשָּׁבֵּשּ וֹלֵא שִׁלְבַלְנוּ וְלְאַפַּמֹּנוּ מְשִׁימִה פָּלִי מוֹנְאַלִים בּשָׁם: וְעַאֲנִשִׁים מַכֵּים לְנוּ מְאַׁג מַלְאָלִים מְשִׁעַר הִפָּר לְבְנִדְ אָת־אַדנֹינוּ מַלְאָלִים מְשִׁעַר הִפָּר שְׁלָתוּ שִׁלְּתוּ מְשָׁלַאָלִים לַאְמָר הִנִּיל הִפְּיד נְתַר־אָחָד

ער אלק .8. א

^{7.} AB † (p. νῦν) ἰδὰ (*X) ... ἀδὰν (ἀδὰν FX).
8. B: ἐἀν (ἀν AFX) ... *τοῖς π. σ. καὶ († AEFX).
9. B* Δ. († AEFX). AB: ἐν (ἐπὶ FX). AFX *τ. λόν.
τότ. 10. B† (a. Δ.) ὁ (* AFX). AFX *δ. 12. AFX
† (p. αὐτᾶ) καὶ περιεζώσαντο ἀνῆρ τὴν μάχαιραν αὐτᾶ, καὶ περιεζώσαντο καὶ Δανὶδ τὴν μάχαιραν αὐτᾶ. AB: μετὰ (ἐπὶ EFX). 14. AB*ἀπὸ
(† FX). B: Δ. ἀπεστ. (ἀπ. Δ. AFX). 15. AB*(alt.)
καὶ († FX).

^{7.} vE: Schafichur haltft. dW.vE: ihnen feine Schmach angethan. B: ift nicht bas Geringfte bei ihnen vermißt worben. dW.vE: fie baben nichts v.

^{8.} vE: Anaben. A: Anechte. dW: Lente. vE: ba wir...gef. finb. B:bağ. dW:w. bir vor bie G. fommt.

Die Abweifung.

7 bu haft! *3ch habe geboret, bag bu Schaffcerer baft. Mun beine Sirten, Die bu baft, find mit uns gewesen, wir haben fie nicht verhöhnet, und hat ihnen nichts gefehlet an ber Bahl, fo lange fie gu Carmel gewefen " Frage beine Junglinge barum, Die werbens bir fagen, und lag bie Junglinge Onabe finden por beinen Augen, benn wir find auf einen guten Sag gefommen. Bib beinen Rnechten und beinem Sobn David, mas beine Band finbet.

Und ba bie Junglinge Davibs binkamen und von Davibs wegen alle biefe Borte mit Nabal gerebet hatten, horeten fie auf. 10 "Aber Rabal antwortete ben Rnechten Davide und fprach: Wer ift ber David und wer ift ber Cobn Ifai? Es werben ist ber Rnechte viel, die fich von ihren 11 herren reißen. * Sollte ich mein Brot, Baffer und Bleisch nehmen, bas ich für meine Scherer gefchlachtet habe, und ben

Leuten geben, die ich nicht kenne, wo fie 12 ber find? *Da febreten fich bie Junglinge Davide wieber auf ihren Weg, und ba fie wieder zu ihm tamen, fagten fie ihm folches 13 alles. * Da fprach Davib zu feinen Man-

nern: Burte ein jeglicher fein Schwert um fich. Und ein jeglicher gurtete fein Schwert um fich, und David gurtete fein Schwert auch um fich, und zogen ibm nach binauf bei vier bunbert Mann, aber zwei bunbert

blieben bei bem Gerathe.

Aber ber Abigail, Rabale Beibe, fagte an ber Junglinge einer und fbrach: Siebe, David bat Boten gefandt aus ber Bufte, unfern Berrn gu fegnen, er aber ichnaubete 15 fle an. * Und fle find une boch fehr nut-

liche Leute gewesen, und haben uns nicht verhöhnet, und bat une nichts gefehlet an ber Babl, fo lange wir bei ihnen gewandelt baben, wenn wir auf bem Relbe maren,

9. B.dW.vE.A: in D. Namen. dW.vE.A: n. fcwiegen. (B: ließen fie fich nieber?)

habes, sit pax. Audivi quod tonde- 7 rent pastores tui, qui erant nobiscum in deserto: numquam eis molesti fuiv.15. mus, nec aliquando defuit quidquam eis de grege omni tempore, quo fuerunt nobiscum in Carmelo. *Inter- 8 roga pueros tuos, et indicabunt tibi. Nunc ergo inveniant pueri tui gratiam in oculis tuis; in die enim Jud. 9,32, bona venimus; quodeumque invenerit Ga. 38,12; manus tua, da servis tuis et filio tuo 16,7: David.

Cumque venissent pueri David, lo- 9 cuti sunt ad Nabal omnia verba haec ex nomine David, et siluerunt. * Re- 10 spondens autem Nabal pueris David ait: Quis est David et quis est filius Isai? hodie increverunt servi qui fugiunt dominos suos. *Tollam ergo 11 panes meos et aquas meas et carnes pecorum, quae occidi tonsoribus meis, et dabo viris quos nescio unde sint? *Regressi sunt itaque pueri David 12 per viam suam, et reversi venerunt et nunciaverunt ei omnia verba, quae

Pr. 15, 1. dixerat. * Tunc ait David pueris suis: 13 Et accincti sunt singuli gladiis suis, accinctusque est et David ense suo, et 28,18. secuti sunt David quasi quadringenti 10,32. viri; porro ducenti remanserunt ad sarcinas.

Abigail autem uxori Nabal nunci-14 avit unus de pueris suis, dicens: Ecce, David misit nuncios de deserto, ut benedicerent domino nostro, et aversatus est eos. "Homines 15 isti boni satis fuerunt nobis, et non www. molesti, nec quidquam aliquando periit omni tempore, quo suimus conversati cum eis in deserto.

^{10.} U.L: ihrem Berru.

^{15.} U.L: nune Leute.

^{10.} B: find jest. dW: Anjest gibt es viele Rn. A: Beut ju Lage. vE: Es g. heutiges Lages. B: fich lost. ein jeber v. feinem S. dW.vE: ihren S. ausr. A: entlaufen.

^{11.} n. mein 28. n. mein Fl. dW.vE.A: Soll ich (benn). B: Geichlachtetes. vE: Schlachtthiere. A: r. Bolyglotten Bibel. A. E. 2. 206 1. Abis.

^{6.} S† ex multis annis salvos faciens tuos et omnia tua. 7. Al. † (p. tui) greges tuos. 8. Al. * tui. 12. 8: annunciaverunt. 13. Al.: viris.

Fl. bes Schlachtviehes. dW.A: Mannern. B: ben &. 13. dW.A: f. Schw. um. B: an. vE: Umgurtet euch ein Jeber mit f. Schw. vE.A: Gepade.

^{14.} ber Anaben. vE: ju begrußen. dW: Glud au wunichen. B.vE: hat f. (hart) angefahren. dW: juhr f. an. A: wies f. ab

^{15.} B: une iehr gut. dW: f. g. gegen une ... um: herzogen. vE: bei ihnen herumgezogen.

Nabal et Abigail.

16 ώς τείγος ήσαν περί ήμας και την ήμέραν καλ την νύκτα πάσας τας ήμέρας, δντων ήμων μετ' αὐτών καὶ ποιμαινόντων τὰ ποίμιια. 17 Καλ νών γνώθι καλ ίδε σύ τί ποιήσεις. ότι συντετέλεσται ή κακία είς τὸν κύριον ήμῶν καὶ είς τὸν οίχον αὐτοῦ, καὶ οὖτος υίὸς λοιμὸς καὶ οὐκ ἔστι λαλῆσαι ποὸς αὐτόν. έσπευσεν Αβιγάϊλ καὶ έλαβε διακοσίους αξοτους και δύο άγγεία οίνου και πέντε πρόβατα πεποιημένα καὶ πέντε οἰφὶ άλφίτων καὶ γόμορ εν σταφίδων και διακοσίας παλάθας, καὶ έθετο έπὶ τοὺς ὅνους, 19 καὶ είπε τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς. Πορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ ίδου έγο όπίσο ύμων παραγίνομαι. Καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς Ναβάλ οὐκ ἀπήγγειλε.

20 Καλ εγένετο, αυτής επιβεβηχυίας επλ την όνον καὶ καταβαινούσης ἐν σκέπη τοῦ ὅρους, καλ ίδού Δαυίδ καλ οί ανδρες αύτου κατέβαινον રાંદ્ર ત્રુપાર્થા કરણતામ લાગે રાષ્ટ્રિક, મલ્લો ઇક્સ મુખરામુનામ લાગે રાષ્ટ્રિક. 21 Kal Amid elner. Ious eis adinor equilaga πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῆ ἐρήμφ, καὶ οὐκ ένετειλάμεθα λαβείν έχ πάντων τών αὐτοθ οὐθέν, και άνταπέδωκέ μοι πονηρά άντι άγαθών. 22 τάζε ποιήσαι ο θεός τοῖς έγθροῖς Δανίδ και τάθε προςθείη, εί υπολείψομαι έκ πάντων τών του Ναβάλ έως πρωί ούρουντα πρός τοί-23 Kal elder 'Aβιγάιλ τον Δαυίδ, καί σπεύσασα κατέβη από της όνου, καὶ έπεσεν ένώπιον Δαυίδ έπι πρόςωπον αὐτής, και προςεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ᆇ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἐν ἐμοί, κύριέ μου, ἡ άδικία· λαλησάτω δή ή δούλη σου είς τὰ ώτά σου, καὶ ἄκουσον τὸν λόγον τῆς δούλης σου. ²⁵ Μη δη θέσθω ο κύριος μου την καρδίαν αύτου επί τὸν άνδρα τὸν λοιμὸν τουτον, δει κιιτά τὸ ὅνομα αὐτοῦ οὖτός ἐστι. Ναβάλ ονομα αυτώ, και άφροσύνη μες αυτού,

16 חומה היו עלינו גם־לילה בם־יומם יָמֵי הֵיוֹתֵנוּ עָפַּם רֹעִים הַבָּאו: 17 ועתה דעי וראי מהיתצמי פיכלתה הרעה אָל־אָדנִינוּ וְעַל־כּל־בּיתוֹ וְהוּאֹ 18 בַּרַבּלַיַּעל מִדָּבֵּר אָלֵיר: אַבוֹגוּיַל וַתּפָּחֹ מַאָּתִים לֵחם וּשׁנים נבלי־יַין וְחַמַשׁ צָאוֹ עַשׂוּוֹת וְחַמשׁ סָאִים קַלָּי וּמָאָה צַּמְּקִים וּמָאַתִיִם 19 הבלים ותשם על־החמרים: ותאמר לפני הנני אחריכם לנעריה עברו באה וכאישה נבל לא הגידה:

וְיֹרֶדֶת בְּסֵתֵר הַהָּר וְהַנָּה דְרָד ואַנְשׁיוּ 21 וַרָדִים כָּקָרַאתַה וַהַּסָּגִּשׁ אֹתַם: וְדֵּוֹד אמר אה לשקר שמרתי את־כל־אשר לזה במדבר ולא־נפקד מכלי עה תחת טובה: 22 פהדיעשה אלהים יסית אם־אַשָּאַיר מִכּּל 23 אַוֹר הַבָּקר מַשְׁתֵּין בָּקיר: אָבִיבַּיִל אָת־דַּוָּד וַתְּמְהֵר וַתֵּרֶד מֵעַל לאפי דוד על־פּניה 24 ותשתחו או אַכֵּי אַלכִי הַעַּלוֹ וּתְדַבּוּן: רשמע כא ישים אַלני י אַת־כְבּוֹי אל-אים הבליעל הזה על-נבל פי כשמו כורהוא נבל שמו ונבלה עמו

עשורות ק' . ib. אברגיל ק' .v. ז

^{16.} ΑΒ: νύπτα ... ήμέραν ... ας ήμεν (Α: ήμεθα) παρ' αυτοίς ποιμαίνοντες το ποίμνιον (ήμ. ... νύκτα ... ὄντων ήμων πτλ. FX). 17. ΑΧ: τί σὺ. A + (a. τ. οίκ.) πάντα. 18. ΑΒ: άλφίτε... σταφί-δος (c. FX). 19. ΑΒ: Ποοπορεύεσθε (Πορ. FX). B^* Ναβ. (†ΑΓΧ). 20. AB: έγενήθη ... έπιβεβη-πυίης ... απήντησεν (c. FΧ). 21. AB: πεφύλακα (έφυλ. FX). 22. AB: 8. τω Δ. (8. τοίς έχθο. Δ.

^{16.} B.vE: eine Mauer (fur uns). dW: Sousm. A: wie e. M. waren f. und. vE.A: (bie Gerebe) meis beten. dW: bas Bieb weibenb.

^{17.} dW: bebenfe. vE: überlege. B.dW: u. fiebe an. dW.A: Bofes. B.dW.A: befchieffen. vE:bas lingl. ift bereitet. dW.vE: ein (an) tofer M. A: Gohn FX). 23. AB: ἔσπευσε καὶ κατεπήδησεν (σπ. κατ. Βelials, mit b. N. reben fann. B: Belialsfind, daß FX). 24. AB† (p.ἀδικ.) με (*ΕΓΧ). Β:λόγων (τὸν man nicht in ihm r. darf. dW: daß m. mit ... fann. λόγ. Α¹FX). 25. AB*την... ἐκὶ τ. ἀνθοωπου (c. FX). γκ: als daß ... fönnte.

16 * fonbern find unfere Mauern gewesen Tag und Racht, fo lange wir ber Schafe bei 17 ihnen gehutet haben. * So merte nun, und flehe, mas bu thuft, benn es ift gewiß ein Unglud vorbanden über unfern herrn und über fein ganges Baus, und er ift ein beillofer Mann, bem niemanb 18 etwas fagen barf. *Da eilete Abiggil, und nahm zwei hundert Brote und zwei Legel Bein und funf getochte Schafe und funf Scheffel Debl und bunbert Stud Roffnen und zwei hunbert Stud Feigen, 19 und lub es auf Gfel *und fprach gu ibren Junglingen: Gebet vor mir bin, fiebe, ich will tommen bernach. Und fie fagte ihrem Manne Rabal nichts bavon. Und ale fie auf bem Efel ritt und bingb jog im Duntel bes Berges, fiebe, ba begegnete ihr David und feine Manner binab, *David aber hatte 21 baß fie auf fie fließ. gerebet: Boblan, ich babe umfonft bebutet alles. bas biefer bat in ber Bufte, bag nichts gefehlet hat an allem, mas er bat, und er bezahlt mir Gutes mit Bofem; 22 Bott thue bieg und noch mehr ben Reinben Davids, mo ich biefem bis licht Morgen überlaffe einen, ber an bie Band piffet, 23 aus allem, bas er hat. *Da nun Abigail David fabe, flieg fle eilend vom Gfel und fiel vor David auf ihr Antlig, und 24 betete an jur Erbe *und fiel ju feinen Bugen und fprach: Ach, mein Berr, mein fei biefe Diffethat, und lag beine Dagb reben por beinen Ohren und bore bie 25 Borte beiner Dagb. * Dein Berr fege nicht fein Berg wiber biefen Rabal, ben beillofen Dann, benn er ift ein Rarr, wie

18. A.A: Lägel. U.L: Beins. 22. A.A: bis jum lichten D.

18. zween Schlände ... zubereitete Sch... Sch. Sangen ... Rofintuchen ... Feigent. dW: Rruge. B: geborrte Aehren. dW.A: Maag Geröftetes. vE: ger. Rorn. B: Rlumpen Rof. vE: Eranbentuchen. A: Bunblein R.... Raffen F.

fein Rame beißt, und Narrheit ift bei ibm;

19. tomme binter end brein. B.dW.vE: ber.

20. fam... hernieber ihr entgegen. vB: im Didicht vom Berge. dW: an e. verborgene Stelle bes B. B: m. f. begegnete thnen.

31. B: boch nur vergebl, bewahret, vE.A: gehntet. B.4W.vE: vergilt. A: hat vergolten. B.A: Bofes

7.21. Pro muro crant nobis, tam in nocte 16 ax,30. quam in die, omnibus diebus quibus pavimus apud eos greges. *Quam ob 17 rem considera et recogita, quid facias, quoniam completa est malitia adversum virum tuum et adversum domum tuam, et ipse est filius Belial, ita ut nemo possit ei loqui. *Festinavit igitur 18 Abigail, et tulit ducentos panes et duos utres vini et quinque arietes coctos et quinque sala polentae et centum Bat.2;16, et quinque ou Processione et ducentas mas-30,14. sas caricarum, et posuit super asinos (Gen. *dixitque pueris suis: Praecedite me! 19 ecce ego post tergum sequar vos; viro autem suo Nabal non indicavit. Cum ergo ascendisset asinum et 20 descenderet ad radices montis, David et viri ejus descendebant in occursum ejus; quibus et illa occurrit. v.154.7. ait David: Vere frustra servavi omnia. quae hujus erant in deserto, et non periit quidquam de cunctis, quae ad 24.18. eum pertinebant, et reddidit mihi malum pro bono; * haec faciat Deus 22 inimicis David et haec addat, si reliquero de omnibus, quae ad ipsum 18g. pertinent, usque mane mingentem *Cum autem vidisset 23 ad parietem. Abigail David, festinavit et descendit de asino, et procidit coram David super faciem suam, et adoravit super terram, et cecidit ad pedes ejus et 24 dixit: In me sit, domine mi, haec v.29, dixit: in me or, ------, ancilla ^{28m.16,9}iniquitas; loquatur, obsecto, ancilla tua in auribus tuis, et audi verba *Ne ponat, oro, 25 famulae tuae. dominus meus rex cor suum super virum istum iniquum Nabal, quoniam secundum nomen suum

får Ø.

22. (Bgl. 20,13.) B: bis an ben lichten D. dW. vR: jum Anbruche bes Dr. ... was an b. B. p. (A: v. Allem w. fein gehöret und an ... eins.)

stultus est et stultitia est cum eo:

24. Die DR. dW: auf mir, m. O., fei b. Schulb.

vE: auf mich ... lege.

25. B: richte boch ... auf. dW.vE: Es achte boch ... B: Mann Beliols. dW.vE: bofen M. A: schlechs ten. B.dW: wie f. R. ift, fo (ift) er. R. ift fein R. vE: er ift wie ... Thorheit. A: feinem R. nach ift er ein Rarr. dW.A: in ibm.

Nabal et Abigail.

καὶ ἐγὸ ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ παιδάρια τοῦ χυρίου μου α απέστειλας. 26 Καὶ νῦν, χύρις μου. ζη κύριος καὶ ζη ή ψυγή σου, καθώς ἐκώλυσέ σε χύριος του μή έλθειν είς αίμα άθώον, χαί σώζειν την γειφά σου σόι. Και νύν γένοιντο ώς Ναβάλ οἱ ἐγθροί σου καὶ οἱ ζητοῦντες τῷ πυρίφ μου κακά. 27 Καὶ τῦν λάβε τὴν εὐλογίαν ταύτην, ην ενήνογεν ή δούλη σου τώ κυρίφ μου, καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηχόσι τῷ χυρίφ μου. 28 Αρον δή τὸ ανόμημα της δούλης σου, ότι ποιών ποιήσει χύριος τῷ χυρίφ μου οίχον πιστόν, ὅτι πόλεμον κυρίου μου ὁ κύριος πολεμεί, καὶ κακία ούν εύρεθήσεται έν σοί πώπητε. 29 Καί έὰν άναστη άνθρωπος καταδιώκων σε καί ζητών την ψυγήν σου, καὶ ἔσται ή ψυγή τοῦ κυρίου μου ένδεδεμένη έν δεσμφ της ζωής παρά χυρίφ τῷ θεῷ, καὶ ψυγήν ἐγθρῶν σου σφενδονήσει εν μέσφ της σφενδόνης. 30 Καὶ έσται, όταν ποιήση κύριος τῷ κυρίφ μου κατὰ πάντα α ελάλησεν αγαθά επί σε, και εντελείται σοι κύριος είς ήγούμενον επί Ισραήλ, ⁸¹ και ούκ έσται σοι τούτο βδελυγμός καὶ σκάνδαλον καρδίας τῷ κυρίφ μου, ἐκχέαι αἶμα ἀθῶον δωρεάν, και σώσαι γείρα κυρίφ μου αὐτῷ. καὶ άγαθώσει κύριος τῷ κυρίφ μου, καὶ μνησθήση της δούλης σου άγαθωσαι αὐτη.

32 Καὶ εἶπε Δανὶδ τῷ ᾿Αβιγάϊλ · Βὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ος ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτη εἰς ἀπάστησίν μου, 38 καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου, καὶ εὐλογημένη σὰ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα, καὶ σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί. 34 Πλὴν ζῆ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ος ἀπεκώλυσε με 'σήμερον'

27. dW.vB: ein (bas) Gefchent ... bringet. B: baß

גנּ ' וְיָּאׁמֶר דְּוְד לְאַבִיגֵל בְּרַיּהְ יְהּוְהֹ אֶלְתַיִּ יִשְּׁרָאֵל אֲשֶׁר שְׁלְתַךְ הַיִּיוֹם אָהְּ אֲשָׁר בְּלִתִּיִי הַיְּיֹם הַיָּהָ מִבְּיוֹם גַּהְאָה לִקְרָאתִיי וּבְרִיּהְ טֵשְּׁמֶךְ וּבְרוּבֵה בְּרָמִים וְהּוֹשֵׁעַ יְדִי לְיי וְאוּלָם תַוִּר בְּרָמִים וְהּוֹשֵׁעַ יְדִי לְיי וְאוּלָם תַוִּר יְהוֹה אָלתַי יִשְׂרָאֵל אֲשֵׁר מְנָבּוֹי יְהוֹה אָלתַי יִשְׂרָאֵל אֲשֵׁר מְנָבּוֹי

er b. 3. gegeben werbe. vE: es moge ... geg. werben. dW: laf es geben. B: meinem G. auf b. Fuß nache wanbeln. dW: im Gefolge meines G. gieben. vE.A. meinem G. folgen.

28. n. wird ... gef. b. L. dW.vE: bas Bergehen. A: Rimm hinweg b. Sunbe. dW: benn geben wirb. vE: fest wirb Zeh. bas h. meines h. machen. B: m. herr führet. vE: Ar. Jeh. f. m. h. dW: weil m. h. bie Streite J. ftreitet. A: bu, m. h., fampfest b. Rampfe.

^{26.} ΑΧ* με. 27. ΑΒ: Καὶ ἀναστήσεται α. (c. FX). Β* ή (†ΑΕΓΧ). ΑΒ* τε (†ΕΓΧ)... σφενδονήσεις (c. X). 30. Α¹Β: ὅτε (ὅταν ΓΧ). ΑΒ* κατὰ ... ὅσα ἐλ. (c. FX). Β* κύρ. 31. Β* καρδ. ΑΒ: ἀγαθῶσαι (σει Χ). 32. Β: μοι (με Χ; Α: ἐμοὶ). 33. ΑΒ† (p. σήμ.) ἐν ταύτη. 34. ΑΒ† (p. Πλ.) ὅτι (*FX)

^{26.} Fameft in Blutfonlden n. d. D. dir felbst balfe. B: mit Blutvergießen, daß dir d. D. geholfen batte. dW: abgebalten auf Blut ansguziehen w. dich zu rachen. vE: auszugehen u. mit d. D. dir bulfe zu ichaffen. (A: herfamest auf Bl. u. hat dir bewahret b. Sand?) dW.vE: möge es gehen w. R. beinen F. B: über m. H. Unglud luchen. vE: das U. meines S. dW: Boses finnen gegen. A: B. wollen meinem S.

ich aber, beine Magt, habe bie Junglinge meines Berrn nicht gefeben, bie bu gefanbt 26 baft. *Run aber, mein Berr, fo mahr ber herr lebt und fo mahr beine Seele lebt, ber Berr hat bich verhindert, daß bu nicht fameft wiber bas Blut, und bat bir beine Band erlofet. Co muffen nun werben wie Nabal beine Keinbe und bie meinem 27 Berrn übel wollen. * Bier ift ber Segen, ben beine Dagb meinem Berrn bergebracht bat, ben gib ben Junglingen, bie unter meinem 28 Berrn manbeln. * Bergib beiner Dagb bie Uebertretung. Denn ber Berr wirb meinem Berrn ein beftanbiges Baus machen, benn bu führeft bes Berrn Rriege, und lag fein Bofes an bir gefunden werben *Und wenn fich ein 29 bein Lebenlang. Menfch erheben wirb, bich zu verfolgen, und nach beiner Seele ftebet, fo wird bie Seele meines herrn eingebunden fein im Bunblein ber Lebenbigen bei bem Berrn, beinem Bott; aber bie Seele beiner Feinbe wird geschleubert werden mit ber Schleuber. 30 * Wenn bann ber herr alles bas Gute meinem Berrn thun wirb, bas er bir gerebet hat, und gebieten, bag bu ein Bergog 31 feieft uber Ifrael: * fo mirb es bem herzen meines herrn nicht ein Stoß noch Aergerniß sein, daß bu nicht Blut vergoffen haft ohne Urfach, und bir felbft geholfen; fo wirb ber Berr meinem Berrn wohlthun, und wirft an beine Magb gebenfen. Da fprach Davib zu Abigail: Gelobt fei ber Berr, ber Bott Ifraele, ber bich heutiges Tages hat mir entgegen gefandt, 33 *und gefegnet fei beine Rebe, und gefegnet feift bu, bag bu mir heute erwehret haft, bag ich nicht wiber Blut gefommen bin, und mich mit eigener Sand erlofet habe. 34 "Wahrlich, fo mabr ber Berr, ber Bott Ifraels, lebet, ber mich verhindert hat,

31. A.A: bağ bu Blut v.

29. w. er fclendern in ber Colenberfchale. dW: anfftande. vE: auftrate. A: einft 3. aufftehet. dW: bas Leben ... verwahret f. im Beutel bes Lebens! A: wie in ein Bunbl. ber L. B: mitten aus ber hohlen Schl. herausichl. dW: wegichl. aus b. Bfanne ber Schl. vE: wie aus b. boblung.

Schl. vE: wie ans b. Soblung.
30. B: über bich ger. dW.vE: ihm (bir) verheißen.
A: gesprochen von bir. B: bir geb. w. gu fein e. Fürft.
dW.vE.A: bich orbnet (febet) jum F.

31. bağ bu Bl. B: bir meinem f. n. gur Strauche:

ego autem ancilla tua non vidi pueros tuos, domine mi, quos misisti. *Nunc 26 20,2. ergo, comme m., Jer. 39,16 vivit anima tua! qui prohibuit te, ne ergo, domine mi, vivit Dominus et v.31.32. venires in sanguinem, et salvavit ma-B.12,19.num tuam tibi; et nunc fiant sicut Nabal inimici tui et qui quaerunt Ouapropter 27 domino meo malum. (Gen. suscipe benedictionem hanc, quam attulit ancilla tua tibi domino meo, et da pueris, qui sequuntur te dominum meum. *Aufer iniquitatem 28 famulae tuae; faciens enim faciet Do-^{28m.7,11} minus tibi domino meo domum fide-18,17. lem, quia praelia Domini, domine 24,12. mi, tu praeliaris; malitia ergo non inveniatur in te omnibus diebus vitae tuae. *Si enim surrexerit aliquando 29 homo persequens te et quaerens ani-26,24, mam tuam, erit anima domini mei custodita quasi in fasciculo viventium apud Dominum Deum tuum; porro inimicorum tuorum anima rotabitur 17,50. quasi in impetu et circulo fundae. *Cum ergo fecerit Dominus tibi do-30 mino meo omnia quae locutus est 25m.5.2 bona de te, et constituerit te ducem super Israel: *non erit tibi hoc in 31 singultum et in scrupulum cordis Ps. 35.7. domino meo, quod effuderis sanguiv.26. nem innoxium, aut ipse te ultus fueris; et cum benefecerit Dominus domino meo, recordaberis ancillae tuae. Et ait David ad Abigail: Benedictus 32 Dominus Deus Israel, qui misit hodie te in occursum meum, • et bene- 33 dictum eloquium tuum, et benedicta tu, quae prohibuisti me hodie, ne irem ad sanguinem et ulciscerer me manu mea. Alioquin, vivit Domi- 34 nus Deus Israel, qui prohibuit me

31. Al. † (in f.) et tu benefacies ei.

Inng noch 3. Anftof bes herzens. dW: bir n. 3. A. n. 3. Derzensvorwurf meinem h. vE: 3. A. n. 3. Nergernif bes h. werben. vE: Gutes erweifen. dW.A. wenn aber (n. w.)... wohlthut, fo gebente (wirft bn aeb.).

33. fei deine Alugheit ... gewehret ... in Bluts schulben ... mir ... geholfen. B:Meinung? dW.vE: Berftanb. B: mich jurudgehalten. vE: abgeh. dW. A: gehindert. (Bie B. 26.)

του κακοποιήσαί σε, ότι εί μη έσπευσας καλ παρεγένου είς απάντησίν μου, ούκ αν ύπολειωθήσεται τῷ Ναβάλ έως φωτός τοῦ πρωί ούρῶν πρὸς τοίγον. 35 Καὶ έλαβε Δανίδ πάντα τὰ έκ γειρός αὐτῆς α ήνεγκεν αὐτῷ, καὶ είπεν αύτη. 'Ανάβηθι είς είρήνην είς τὸν οΙκόν συν. βλέπε, ήχουσα της φωνής σου καλ ήρετισα τὸ 86 Καὶ παρεγένετο 'Αβιγάϊλ πρόςωπόν σου. πρός Ναβάλ, καὶ ίδου αὐτῷ πότος ἐν οίκο αύτου ώς ελ πότος βασιλέως, και ή καρδία Ναβάλ άγαθή ἐπ΄ αὐτόν, καὶ αὐτὸς μεθύων σφόδρα και ούκ απήγγειλεν αὐτῷ ἡῆμα μικρον η μέγα έως φωτός του πρωί. 37 Καὶ έγέτετο πρωί, καὶ ώς εξέτηψεν από τοῦ οίνου Ναβάλ, απήγγειλεν αύτῷ ή γυνή αὐτοῦ τὰ ρήματα ταύτα, και έναπέθανεν ή καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς γίνεται ὡς λίθος. 38 Καὶ έγένοντο ώς εὶ δέκα ἡμέραι, καὶ ἐπάταξε χύριος τὸν Ναβάλ, καὶ ἀπέθανε.

⁸⁹ Καὶ ήχουσε Δαυίδ, ότι ἀπέθανε Ναβάλ, καὶ είπεν. Εύλογητὸς κύριος ος έκρινε τὴν κρίσιν του όνειδισμού μου έκ γειρός Ναβάλ, καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιεποιήσατο έκ γειρὸς κακών και την κακίαν Ναβάλ έπεστρεψε κύριος είς την κεφαλήν αύτου. Καλ απέστειλε Δαυίδ καὶ ελάλησε περί 'Αβιγάϊλ, λαβείν αὐτήν έαυτφ είς γυναϊκα. 40 Καλ ηλθον οί παϊδες Δαυίδ προς Αβιγάιλ είς Κάρμηλον, και ελάλησαν αυτή λέγοντες. Δαυίδ απέστειλεν ήμας πρός σε, λαβείν σε αὐτῷ εἰς γυναϊκα. 41 Καὶ άναστάσα προςεκύνησεν έπὶ τὴν τῆν έπὶ πρόςωπον, καὶ είπεν 'Ιδού ή δούλη σου είς παιδίσκην, νίψαι πόδας των παίδων σου. 42 Καλ έταγυνε και ανέστη 'Αβιγάλλ, και έπεβη έπι την όνον, και πέντε κοράσια αὐτῆς ἡκολούθησαν αὐτῆ, καὶ ἐπορεύθη ὁπίσω τῶν παίδων Δαυίδ, καὶ γίνεται αυτώ είς γυναϊκα. Αχιτάαμ έλαβε Δαυίδ έξ Ίεζραήλ, καὶ άμφότεραι ήσαν αὐτῷ γυναὰιες. 44 Καὶ Σαοὺλ ἔδωκε

מַהָרֶע אֹתָה פֵּי ּ לוּלֵי מִהַּרְתִּ וַמְבֹאתּי לַקרָאתִׁי כִּי אם־נוֹתֵר לַנָבֵל עַד־אָוֹר בַקיר: משתין ה את אשר-הביאה לו ולה אמר רַתַבא 36 בקוכה נאשא והנח-לו' משתה אבגיל י אל־נבל בְּבֵיתוֹ בִּמִשְׁתֵּה הַמֵּלֶה וְלֵב נָבָל סוֹב עַלֵיו וְהָוּא שָׁפָּר עַד־מָאָד וְלָאִ־הָבּּידָה דָבֶר קַטָּן וְבָּדִוֹל עַדְ־אָוֹר הַבְּקַר: 37 וַיְהֵי בַבּֿקֵר בָּצָאת הַיַּיוֹ מִנְּבַּל וַהַּנְּדִלְוֹ אָשָׁמֹּוֹ אֶת־הַדְּכָרֵים הָאֵלֵּה וַיַּמָת לַבּוֹּ 38 בַּקַרַבּוֹ וְהַוּא הַיָה לָאֲבֵן: וַיְהֵי בַּעַשֵּׂרָת הַּיָּמֶים וַיִּגָּף יְהוֹה אֵת־נַבַל וַיַּמִתוּ רַיִּשְׁמַע הַּרָד פֵּי מֵת נָבַל רַיּאמֵר בַּרוּה יָהוָה אָשֵׁר רָב' אַת־רִיב חַרְפַּתִּי מיַד נַבַּל וָאָת־עַבַהוֹ חַשֹּׁה מַרֶעָה וָאָתֹ רעת נבל השיב יהוה בראשו וישלח ם לִאִשַּׁה: וַיַּבֹאוּ עַבְדֵי דְוָד אֵל־אַבִּיגֵיל הַבּּרְמֶלָה וַיְדַבְּרַוּ אֵלֶיהָ לֵאמֹר הַּוַדֹ שָׁלְחֶנוּ אֵלַיִדְ לְלַחְתַּדְ לֹוֹ לְאִשַּׁהּי 14 וַהָּקָם וַהְשָׁהַחוּ אַפֵּים אַרְצָה וַהֹּאמֵר לשפחה לרחץ בגבי 42 עַכְדֵי אָלנִי: וַהְּמֶהֶר וַתְּקָם אָבִינִּיִל וַתַּרְבָּבֹ עַלְ־הַחָמֹוּר וְחַמֵשׁ נַעַרֹתֵיהַ הַהֹלַכָּת לָרַגָּלָה וַתִּּלֶךְ אָחַרֵי מַלְאַבֵּי אַחִילַעָם לַקח דָּרָד מִיזַרְעָאל רַתַּהְיֵין לנשים: ושאול נתו

v. 34. יף התכחו

^{34.} B: μοι (με ΑΕΓΧ; Α: ἀπαντήν). AB: τότε εἰπα' Εἰ (ἀπαν ΓΧ). 35. ΑΒ*πάντα τὰ ... † (p. αὐτῆς) πάντα ... ἔφερεν ... *τὸν (c. ΓΧ). 36. ΑΒ: παρεγενήθη ... ως πότ. ... † (a. σφ.) ἔως (c. ΓΧ). 37. ΑΒ* (pr.) παὶ ct αὐτῷ(†ΓΧ). 38. ΑΒ: ἐγένετο (c. ΕΓΧ). 39. Β* ὅτι ἀπ. Ν. († ΑΓΧ). ΑΒ: ἀπέστος εξΧ). 41. ΑΒ: ἀνέστη παὶ (ἀναστὰς ΓΧ). 42. Β* ἐτάχυνὲ παὶ († ΑΓΧ). ΑΒ* αὐτῆς... ἤπολέθεν (c. ΓΧ).

^{34.} auf den I. M. (wie B. 22).
35. B: bich angef. dW: Rüdficht auf bich genoms men? A: bein Antlit geehret.
36. und er war f. tr. dW: e. M. in f. h. v. A.

bağ ich nicht übel an bir thate, wareft bu nicht eilend mir begegnet, fo mare bem Rabal nicht übergeblieben auf diefen lichten Mor-35 gen einer, ber an bie Wand piffet. * Alfo nahm David von ihrer Band, was fie ihm gebracht hatte, und fprach zu ihr: Biebe mit Wrieben binauf in bein Baus; fiebe, ich habe beiner Stimme gehorchet und beine *Da aber Abigail 36 Berfon angefeben. gu Rabal fam, flehe, ba hatte er ein Dahl jugerichtet in feinem Baufe wie eines Ronige Dabl, und fein Berg war guter Dinge bei ibm felbft, benn er mar febr trunten. Sie aber fagte ihm nichts, weber Rleines noch Großes, bis an ben lichten Morgen. 37 * Da es aber Morgen ward und ber Bein von Nabal gefommen mar, fagte ibm fein Beib foldes. Da erftarb fein Berg in feinem Leibe, bag er ward wie ein Stein; 38 * und über zehn Tage schlug ihn ber Herr, bağ er ftarb. Da bas David horete, bag Rabal tobt mar, fprach er: Gelobt fei ber herr, ber meine Schmach gerochen hat an bem Nabal, und feinen Rnecht enthalten hat vor, bem Uebel, und ber Berr hat bem Nabal bas Uebel auf feinen Ropf vergolten. Unb David fandte bin und ließ mit Abigail 40 reben, bag er fie gum Beibe nahme. *Unb ba bie Rnechte Davids zu Abigail famen gen Carmel, redeten fie mit ihr und fprachen: Davib bat une ju bir gefandt, bag er bich 41 gum Beibe nehme. * Sie ftanb auf und betete an auf ihr Angeficht gur Erbe, und fprach: Siehe, bier ift beine Dagb, bag fie diene ben Knechten meines herrn und 42 ihre Buge mafche. * Und Abigail eilete und machte fich auf und ritt auf einem Efel, und funf Dirnen, die unter ihr waren, und jog ben Boten Davide nach, 43 und warb fein Beib. * Auch nahm David Ahinoam von Jefreel, und waren 44 beibe feine Beiber. * Saul aber gab

ne malum facerem tibi, nisi cito venisses in occursum mihi, non remansisset v.22. Nabal usque ad lucem matutinam min-. gens ad parietem. *Suscepit ergo 85 David de manu ejus omnia, quae attulerat ei, dixitque ei: Vade pacifice in domum tuam; ecce, audivi vocem tuam 19,21. et honoravi faciem tuam. *Venit 36 autem Abigail ad Nabal, et ecce, erat ei convivium in domo ejus quasi convivium regis, et cor Nabal jucundum; 13,28. erat enim ebrius nimis. Et non indicavit ei verbum pusillum aut grande usque mane. *Diluculo autem, cum 37 1,14. digessisset vinum Nabal, indicavit ei uxor sua verba haec, et emortuum est cor ejus intrinsecus, et factus est quasi lapis. *Cumque pertrans- 38 issent decem dies, percussit Domi-26,10. issent uecem day, p. Gen. 38,7 nus Nabal, et mortuus est.

Quod cum audisset David mortuum 39 55,11s. Nabal, ait: Benedictus Dominus qui 64,8.10. judicavit causam opprobrii mei de v.33. manu Nabal, et servum suum custo-31.36; Pa.7,17. divit a malo, et malitiam Nabal reddidit Dominus in caput ejus. Misit ergo David et locutus est ad Abigail, ut sumeret eam sibi in uxorem. *Et 40 venerunt pueri David ad Abigail in Carmelum, et locuti sunt ad eam, dicentes: David misit nos ad te, ut accipiat te sibi in uxorem. *Quae 41 *23.24.0 consurgens adoravit prona in terram et ait: Ecce, famula tua sit in ancil-Je. 13,8. lam, ut lavet pedes servorum domini mei. *Et sestinavit et surrexit Abi- 42 gail, et ascendit super asinum, et quinque puellae ierunt cum ea, pedissequae ejus, et secuta est nuncios David, et facta est illi uxor. *Sed et Achi- 43 noam accepit David de Jezrael, et fuit 27,3.30,5 utraque uxor ejus. *Saul autem dedit 44 10a.3,1.

Boeheit R. ... (gefehret). vE: bas Bofe ... haupt ges wenbet. A: jurudgew. vE.A: ließ (A. fagen) baß ... nehmen wolle.

41. B: gur Dienerin, bag f. ben ... bie g. w. dW: beine D. ift beine D., bie g. ber ... ju mafchen. E: gur D. bereit. (A: beine D. foll gur D. werben?)
42. dW: auf bem G. A: flieg auf einen.

43. dW.vE: wurden. B: Alfo waren auch biefe Beite.

war in f. G. e. Gaftm. B: in ihm. dW.vE.A: froblic

(bei fich). vE: betrunfen.

37. B.vE: (weg)gegangen. A: R. feinen M. versbaut hatte! dW: ber Raufch R. vergangen. B: in f. Inmenbigen. vE: Innern. dW.vE: warb (wie) gu (einem) St.

39. B: Die Streitsache meiner Schm. v. b. Sanb R. ausgeführt. A: meine Som. gerichtet. B.dW. vE: von bem (Bofen) abgeh. A: bewahret. B.dW: bie

XXVI.

Davidis profugi pietas.

Μεγόλ την θυγατέρα αύτοῦ την γυναϊκα Δανίδ τῷ Φαλτί νίῷ Δάζς τῷ ἐκ Γαλλείμ.

ΧΧΥΙ. Καὶ έργονται οι Ζιφαΐοι έκ τῆς αύγμώδους πρός τον Σαούλ είς τον βουνόν, λέγοντες: 'Ιδού Δαυὶδ σκεπάζεται 'μεθ' ἡμῶν' έν τῷ βουνῷ τῷ Ἐγελά, κατὰ πρόςωπον τοῦ Ίεσσεμοῦν. 2 Καὶ ἀνέστη Σαούλ καὶ κατέβη είς την έρημον Ζίφ, και μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἔξ Ἰσραήλ, τοῦ ζητεῖν τον Δαυίδ έν τη ξρήμο Ζίο. 3 Καὶ παρενέβαλε Σαούλ έν τῷ βουνῷ τῷ Έχελὰ ἐπὶ προςώπου τοῦ Ἰεσσεμοῦν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ Δαυίδ έκάθητο έν τη έρήμο. Καὶ είδε Δαυίδ, ότι ηκει Σαούλ οπίσω αύτου είς την έρημον, 4 καί απέστειλε Δαυίδ κατασκόπους, καί έγνω ὅτι ηκει Σαυύλ έτοιμος έκει. 5 Καὶ ανέστη Δαυίδ 'λάθρα', και επορεύθη είς τον τόπον ου εκάθευδεν έχει Σαούλ, και είδε Δαυίδ τον τόπον ού έποιμήθη έπει Σαούλ και 'Αβεννής υίος Νήρ αργιστράτηγος αύτου και Σαούλ έχάθευδεν έν λαπήνη, καί ὁ λαὸς παρεμβεβληκώς κύ-6.Καὶ απεκρίθη Δαυίδ καὶ εἶπε πλφ αύτοῦ. προς 'Αγιμέλεγ τον Χετταΐον και προς 'Αβεσσά νίον Σαρονίας άδελφον Ίωάβ, λέγων Τίς είςελεύσεται μετ' έμου πρός Σαούλ είς την παρεμβολήν; Καὶ είπεν Αβεσσά Έγω είζελεύσομαι μετά σοῦ.

⁷ Καὶ εἰςποφεύονται Δαυλδ καλ 'Αβεσσά εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα. Καὶ ἰδού Σαούλ καθεύδων υποφ έν λαπήνη, καὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ έμπεπηγός είς την γην πρός κεφαλής αύτου, και Άβεννής και ο λαός αύτου έκάθευδε κύκλφ αὐτοῦ. 8 Καὶ είπεν Αβεσσά πρὸς Δανίδ. Απέχλεισε χύριος τὸν εχθρόν σου σήμερον είς τας γετράς σου, και νύν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι είς την γην απαξ, και ού δευτερώσω αύτω. 9 Καὶ είπε Δανίδ προς 'Αβεσσά Μή διαφθείρης αὐτόν. ὅτι τίς ἐποίσει γεῖρα αὐτοῦ έπὶ χριστόν κυρίου καὶ άθωωθήσεται; 10 Καὶ είπε Δανίδ. Ζη χύριος, ότι έαν μη χύριος

44. ABEX: Melzòl. B: Aμlς τ. έπ Ρομμα. — 2. B: ἐπλεπτοl. AB* τδ. 3. B + (a. έπλ) τῶ. AB: ἐπάθισεν. 4. AB: ἐπ Κεειλά ε. Κειλά (ἐπεὶ ἙΓΧ). 5. B: εἰςπορεύεται. AB* κ. είδε — Σ.... † (a. 'Αβ.) έκει ... (eti. 7) λαμπήνη. 7. ΑΒ: εἰςπορεύεται. 8. ΑΒ: σήμ. τ. εξθο. σε... *τὰς. 9. Β: Μὴ ταπεινώσης. 10. Β*ὅτι. אָת־מִיכַל בָּתִּוֹ אֲשֶׁת זְּיָד לְפַלְטֵי בֶּן־ לים אשר מנלים:

הזפים ריבאר אאעו. הגבעתה לאמר הלוא דוד מסתתר בּנַבְעַת החַכּילָה על פָּנֵי הַיְשִׁימִוֹן: שארל שכשת-אכפים יִשֹׂרָאֶל לָבַפַשׁ אָת־דַּוָד בְּבִּדְבַּרי 3 ויחן שאול בגבעת החכילה אשר יפָּנֵי הַיְשִׁימִּן עַל־הַהַּרֵהְ וַדַּוַל ישָׁב בפדבר וירא כי בא שאול אחריו הַמִּדְבַּרָה: וַיִּשָׁלֵח דְּרֵד מְרַגְּלֵים וַיַּדַע בא שאיל אַל־נַכְוֹן: רַיָּבאֹ אָל־הַמָּקוֹם אָשֵׁר חֲנָת־שַׁם שָׁאוּלֹ וַיָּרָא דָּוָד אָת־הַמַּקוֹם אָשָׁר שַׁכַב־שַׁם שָאוּל וְאַבְנֵר בַּן־נֵר שַר־צָבַאוֹ וְשַׁאוּל שַּׁבֶב בַּמֵּענָּל וְהָעֵם חֹנֵים סְבֵיבֹתֵוֹ: וַיַּעַן דָוָד וַיִּאמֶר אַל־אָחִימֵּלֶהְ הַחְתִּי אַכִּישִׁי בָּן לאמר מי־ירד אתי אל הַמַּחַנָה וַיָּאמר אַבִּישׁי אַנֵי אָרֶד עַמַּך: וַיַּבאֹ דוֹד ואבישי אל־הַעַם ל ץ פעם אחת ולא אטנה תשחיתהף כי מי שכח ידו במשיח י יָהוָה וְנַפַה: וַיָּאמֶר דָּוָדׁ חֵי

סברבתיו ק' . v. 5. עראשתיו ק' v. 7. ib. 'סביבחיו סבירוי ק'

^{1.} Ginobe. (23,19.) 2. B: Mann v. ben Muserlefenften. (24,3.)

^{3.} lagerten. dW.vE.A: hielt fich in b. B. auf. B:

binter ihm ber fam. dW.A: ihm nacht. vE: nachjog 4. dW: mit Gewißh. vE: wirflich. 5. dW: gelagert mar. B.vE:fich gel. hatte. B.dW:

Die von Siph. Saul in ber Bagenburg.

XXVI

Michal, feine Tochter, Davide Beib, Phalti, bem Sohn Lais von Gallim.

XXVI. Die aber von Siph famen gu Saul gen Gibea, und fprachen: 3ft nicht David verborgen auf bem Bugel Bachila 2 por ber Bufte? * Da machte fich Saul auf, und zog herab zur Bufte Siph, und mit ibm brei taufend junger Mannschaft in Ifrael, bag er David fuchte in ber Bufte 3 Siph; * und lagerte fich auf bem Bugel Sachila, ber vor ber Bufte liegt am Bege. David aber blieb in ber Bufte. Und ba er fabe, bag Saul fam ihm nach in bie * fanbte er Runbichafter aus, und erfuhr, bag Saul gewißlich gefommen *Und David machte fich auf und tam an ben Ort, ba Saul fein Lager hielt, und fabe bie Statte, ba Saul lag mit feinem Felbhauptmann Abner, bem Cohn Rer; benn Saul lag in ber Bagenburg, und *Da ant= 6 bas Beervolf um ihn ber. wortete David und fprach ju Abimelech, bem Bethiter, und ju Abifai, bem Sohn Beru Ja, bem Bruber Joabs: Wer will mit mir binab zu Caul ine Lager? Abifai fprach: 3d will mit bir binab. Also fam David und Abisat zum Bolf

7 Also kam David und Abisat zum Bolk bes Nachts. Und siehe, Saul lag und schlief in der Wagendurg, und sein Spieß stedte in der Erde zu seinen Häupten, Ubner aber und das Bolk lag um ihn her. 8*Da sprach Abisat zu David: Gott hat deinen Feind heute in deine Hand beschlossen, so will ich ihn nun mit dem Spieß stechen in die Erde einmal, daß ers nicht mehr 9 bedarf. *David aber sprach zu Abisai: Berderbe ihn nicht, denn wer will die Hand an den Gesalbten des Herrn legen und 10 ungestraft bleiben? *Weiter sprach David: So wahr der Herr lebt, wo der Herr nicht

18,27; Michol filiam suam, uxorem David, ^{28m.3,15} Phalti filio Lais, qui erat de Gallim.

Et venerunt Ziphaei ad XXVI. Saul in Gabaa, dicentes: Ecce. David absconditus est in colle Hachila, quae est ex adverso solitudinis. *Et 2 Surrexit Saul et descendit in desertum 24.3. Ziph, et cum eo tria millia virorum de electis Israel, ut quaereret David in deserto Ziph. *Et castrametatus 3 est Saul in Gabaa Hachila, quae erat ex adverso solitudinis in via: David autem habitabat in deserto. Videns autem, quod venisset Saul post se in desertum, *misit exploratores et 4 didicit, quod illuc venisset certissime. *Et_surrexit David clam, et venit ad 5 locum, ubi erat Saul; cumque vidisset locum, in quo dormiebat Saul et 14,50. Abner filius Ner, princeps militiae 17,20. ejus, et Saulem dormientem in tentorio, et reliquum vulgus per circuitum ejus, "ait David ad Achi- 6 21,8; melech Hethaeum et Abisai filium 11.3: 1ch.2,16. Sarviae, fratrem Joab, dicens: Quis descendet mecum ad Saul in castra? Dixitque Abisai: Ego descendam tecum.

Venerunt ergo David et Abisai ad 7
populum nocte, et invenerunt Saul
jacentem et dormientem in tentorio, et
hastam fixam in terra ad caputejus, Abner autem et populum dormientes in
circuitu ejus. *Dixitque Abisai ad Da24,5.
vid: Conclusit Deus inimicum tuum hodie in manus tuas; nunc ergo perfodiam eum lancea in terra semel, et
secundo opus non erit. *Et dixit David ad Abisai: Ne interficias eum! quis
enim extendet manum suam in Christum Domini et innocens erit? *Et di-10
xit David: Vivit Dominus! quia nisi Do-

4. Al. * illuc. 5. Al. * clam.

heeroberften. vE: Felbherr. A: fchlief in f. Belte? B.dW.vE: bas Bolt war (hatte fich) um ihn her (um) gelagert. — 6. B.vE: fing D. an. dW: hob an. 7. dW.vE: lag fchlafenb. dW: Speer.

8. dW.vE.A: (bir in bie S.) geliefert. B: fo lag mich ihn boch jest ... auf einm. zur E. schlagen, baß tose an ihm n. wiederholen barf. dW: mit b. Sp. burchstoßen in b. E. mit Einem Stofe. vE: ich will ihn alfo ... bie in ... A: mit b. Lange Eines Stoßes in b. G. bohren. dW.vE: u. (ich werbe) ihm feinen ameiten geben.

zweiten geben.
9. dW: Bringe ihn n. um. vE: Du follft ihn n. tobten. A: wer ftredet f. S. nach ... aus u. bleibt ohne Schuld. dW: legte an ... bliebe ungeftr. B.vE: hat ... (einen) G. ... gelegt.

10. dW.vE: Dein! (fonbern) Jeh. wirb ...

XXVI.

Davidis profugi pictas.

παίση κὐτόν, ἢ ἡ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθη καὶ ἀποθάνη, ἢ εἰς πόλεμον καταβῆ καὶ προςτεθῷ 11 ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο παρὰ κυρίου ἐπεντκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου. Καὶ τῦν λάβε δὴ τὸ δόρυ ἀπο προςκεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπελθωμεν ἡμεῖς. 12 Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ προςκεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον καθ' ἐαυτούς. Καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων, καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἔξεγειρόμενος πάντες ὑπνοῦντες, ὅτι θάμβος κυρίου ἔπεσεν ἐπὶ αὐτούς.

13 Καὶ διέβη Δανίδ είς τὸ πέραν, καὶ ἔστη έπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ έρους μακρόθεν, καὶ πολλή ή όδος ανα μέσον αύτων. 14 Καὶ προςεκαλέσατο Δαυίδ τον λαόν, και τω 'Αβεννήρ υίφ Νηρ ελάλησε, λέγων· Ούκ άποκριθήση, Αβεννής; Καὶ ἀπεκρίθη Αβεννής καὶ είπε· Tic el où ò xalor us; 15 Kal elne Aavid προς Άβεννήρ. Ούκ ανήρ σύ, και τίς ώς σύ έν Ισραήλ; καὶ ίνατι οὐ φυλώσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; "Οτι εἰςῷλθεν εἰς ἐκ τοῦ λαοτ, διαφθείραι τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα. 16 Καλ ούκ άγαθὸν τὸ ὑῆμα τοῦτο, ὁ πεποίηκας. ζη κύριος, ότι υίοι θανάτου δμείς οι μή φυλάσσοντες τον βασιλέα, τον πύριον ύμων τον χριστόν κυρίου. Καὶ νῦν ίδε ποῦ ἐστὶ τὸ δόρυ του βασιλέως και ὁ φακὸς τοῦ υδατος τὰ πρὸς 17 Καὶ ἐπέγνω Σαούλ τὴν κεφαλής αύτοῦ. φωνήν Δαυίδ και είπε 'Η φωνή σου αυτη, τέκτον Δαυίδ; Καὶ είπε Δαυίδ. Φωνή μου, δοῦλός σου, κύριε βασιλεῦ. 18 Καὶ είπεν 'Ινατί τούτο καταδιώκει ό κύριός μου όπείσω τοῦ δούλου αύτοῦ; ότι τί ημοφτον ή τίς ἐν έμοὶ κακία ευρέθη; 19 Καὶ νῦν ακουσάνω δή ό χύριός μου ὁ βασιλεὺς τὰ ἐήματα τοῦ θούλου αύτοθ. Εί ὁ θεὸς Επεισέ σε ἐπ' ἐμέ, όσφρανθείη ή θυσία σου εί δε νίοι άνθρώπων, έπικατάρατοι ούτοι ένώπιον κυρίου,

10. $AB*\hat{\eta}$. 11. A^2B : μηδαμῶς μοι π.π. (έμοὶ δὲ μὴ γέν. π. κ. FX). $AB\dagger$ (in f.) καδ* ἐαντάς. 12. B: ἐπέπεσεν. 13. AB: τὴν κοσψοὴν. 14. $AB*et\~{o}$ N. B*με. 15. AB: διατί (ἱνατί FX). 16. AB: Θανετώσεως... *μἡ... \dagger (p. iδε) δὴ et pon. πδ ἐντὶ p. ξδ. (c. FX). 17. AB*Φ. με (+FX). 18. AB*με με ... ημαρτηκα ... (pro η) καί ... τί ενοέδη ἐν ὁμοὶ ἀδίπμα; (c. FX). 19. B*δη (+AEFX). AB: τὸ δημα ... ἐπισείει σε ... *η ... καὶ εἰ νἱοὶ κ. (ε. FX).

נפלט הלינים: לַנֵּים וֹאָּהֹן הִאָּי וֹאָהוֹ וּוִדֻּהַ וֹאָּהוֹ מִלְּהַלְּ בַּפַּׁטַׁת טַפָּּיִם מַלאָׁמִתֹּי מָּאִיּל וֹהַלְּכֹּ בּפַּטַת טַפָּיִם מַלאָׁמִתֹי מָּאִיּל וֹהַלְּכֹּ בּבּפּׁטַת טַפָּיִם מַלאָּמִת הָשָׁיִּל וֹאָר. בְּפַּׁטַּה בַּפִּלְתַ הַּלָּה שָׁלִים וְנַלְכָּנוּ הַלְאַמּעָר וֹאָר בִּפַּשׁׁת הַפָּיִם וְנַלְכָנוּ הַלְיִשְׁים וֹאָר בִּפְּעָּים יִנְרָ בִּעְמָּים יִנְלְכָנוּ מַיִּטְרָי וֹלְי בִּעְ אִם-וְהַנְּיִנְ וֹבְּעָּנִי אִּיִר וֹנְסְפָּנוּ יִבְּעִּ וֹבְּעִר וֹבְּעִּ

ריעבר דָּרָד הַעָּבר וַיַּעַמַּד עַל־רָאשׁר הָהַר מַרָחָק רֵב הָמָּקוֹם בַּינֵיהַם: 14 רַיִּקְרָא דָוִׁד אָל־הָנִים וְאָל־אַבְנֵר בּּוֹ־נֵר לַאמר הַלוֹא תַעַנֵת אַבְנֵר וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מֵי אַתָּה קַרָאת אַל־הַמַּלֶּה: פו וַיּאמֶר הַרָּד אָל־אַבנֻר הַלוֹא־אִישׁ אַתַּה ומי במוה בּיִשִּׁרָאֵל וְלָמָה לְא שָׁמַּרְתָּ אַל־אַדֹנֵיהְ הַמֵּלֵהְ כִּי־בָאֹ אַחַד הַלָּם 16 לָהַשָּׁחֵית אֵת־הַפַּלֶּהְ אַדֹנֵיהְ: לֹא־טוֹב הַבָּבר הָזָה אָשֶׁר עַשִּׁיתַ הַי־יִהוָה כֵּי מָנֶת אַהָּם אַשֵּׁר לְאִ־שִׁמַרְתֵּם עַלִּ־ משיח יהוה ועתה ראה חנית המלה ואת־צפחת המים 17 אשר מראשתו: סול דַוֹּד וַיּאמָר הַקּוֹלָהַ זֵה בְּנֵי דָנָד 18 רַיָּאמֶר דַּרָּד קוֹלֵי אֲדֹנֵי הַמֵּלֶה: רַיּּאמֶר לַמַּה זַּהָ אֲלֹנֵי רֹדַף אַחָרֵי עַבְדִּוֹ כֵּי מֵה נָא אֲדֹנֵי הַפָּּלֶה אַת דִּבְרֵי עַבִּדְּוֹ אִם־ ירח מנחה ואםי יהוה הסיתה בי הַאַדָּם אַרוּרֵים הַם כַּפְנֵי יִהוְה

V. 11. 16. 'D אראשורדן

^{10.} dW.vE: wird ifin fol., entweber f. (w. foms men) ... ober ic. B.dW.vE: fein Tag. vE: n. wegs gerafft werben.

Cauls Cpief und Bafferbecher.

ibn folagt, ober feine Beit tommt, bag er fterbe, ober in einen Streit ziehe, und fomme 11 um: * fo laffe ber Berr ferne von mir fein, bag ich meine Banb follte an ben Befalbten bes Berrn legen. So nimm nun ben Spieg ju feinen Baupten, und ben 12 Bafferbecher, und lag uns geben. *Allio nahm David ben Spief und ben Wafferbecher zu ben Baupten Sauls, und ging bin, und war niemanb, ber es fabe noch mertte, noch erwachte, fonbern fle fchliefen Denn es war ein tiefer Schlaf vom alle. Berrn auf fle gefallen. Da nun David binüber auf jenfeit gefommen war, trat er auf bes Berges Spige von ferne, bag ein weiter Raum mar gwischen 14 ihnen, *und ichrie bas Bolf an, und Abner, ben Cohn Ner, und fprach: Boreft bu nicht, Abner? Und Abner antwortete und fprach: Wer bift bu, bag bu fo fchreieft 15 gegen ben Ronig? * Und David fprach zu Abner: Bift bu nicht ein Dann? und wer ift beines gleichen in Ifrael? Warum haft bu benn nicht bebutet beinen Berrn, ben Ronig? benn es ift bes Bolfs einer binein getommen, beinen herrn, ben Ronig, gu * Es ift aber nicht fein, bas 16 verberben. bu gethan haft. Go mahr ber Berr lebt, ihr feib Rinder bes Tobes, bag ihr euren Berrn, ben Befalbten bes Berrn, nicht behütet habt. Nun fiebe, bier ift ber Spieg bes Ronigs und ber Bafferbecher, 17 bie gu feinen Baupten maren. erfannte Saul bie Stimme Davids, und fprach: 3ft bas nicht beine Stimme, mein Sohn David? David sprach: Es ift meine 18 Stimme, mein herr Ronig. * Und fprach weiter: Warum verfolget mein Berr alfo feinen Rnecht? Bas habe ich gethan? und mas Uebels ift in meiner Banb? 19*Sobore boch nun mein Berr, ber Ronig, Die Worte feines Knechts: Reiget bich ber Berr wiber mich, fo laffe man ein Speisopfer riechen; thun es aber Menschenkinder,

11. B: Bafferfrug. dW.vE: Baffericale. 12. n. gingen. vE: tiefer Schl. Behovas!

14. B.dW.A: rief bem B. gu. vE: gub. B. B.dW. vE.A: Antworteft bu n. B. ben R. anschreieft. dW: vE: ber bem R. gurufet.

fo feien fie verflucht vor bem Beren,

15. dir gleich. dW.vE: wie du. B: bewahret. dW.vE.A: bewachet. dW.vB: umanbringen. A: qu

25,39, eminus percusserit eum, aut dies 3,60,14,5, ejus venerit, ut moriatur, aut în 7,60,14,5, ejus venerit, ut moriatur, aut în 7,60,12, praelium descendens perierit: *pro-11 pitius sit mihi Dominus, ne extendam manum meam in Christum Domini! Nunc igitur tolle hastam, quae est ad caput ejus, et scyphum aquae, et abeamus. *Tulit igitur David ha-12 stam et scyphum aquae, qui erat ad caput Saul, et abierunt; et non erat quisquam, qui videret et intelligeret, et evigilaret, sed omnes dormiebant, (Gen. quia sopor Domini irruerat super eos.

Cumque transisset David exadverso 13 et stetisset in vertice montis de longe. et esset grande intervallum inter eos: *clamavit David ad populum et ad 14 v.s.. Abner filium Ner, dicens: Nonne respondebis, Abner? Et respondens Abner ait: Quis es tu qui clamas et inquietas regem? *Et ait David 15 ad Abner: Numquid non vir tu es? et quis alius similis tui in Israel? Quare ergo non custodisti dominum tuum regem? ingressus est enim unus de turba, ut interficeret regem dominum tuum. *Non est bonum 16 hoc quod fecisti; vivit Dominus! quoniam filii mortis estis vos, qui non Pa.102,21 custodistis dominum vestrum Chri-

stum Domini. Nunc ergo vide, ubi sit hasta regis, et ubi sit scyphus aquae, qui erat ad caput ejus. *Co-17 gnovit autem Saul vocem David et dixit: Numquid vox haec tua, fili mi David? Et ait David: Vox mes, domine mi rex! *Et ait: Quam ob causam do-18 minus meus persequitur servum su-

**, :: um? quid feci aut quod est malum in

***, :: manu mea? **Nunc ergo audi, oro, do- 19

mine mi rex, verba servi tui: Si Domi-

sacrificium; si autem Alli hominum,

24,10.
Sir. 23,13 maledicti sunt in conspectu Domini,

ermorben.

16. ift nicht ... wo ift ... ? dW.vE.A: nicht gut ... fiebe (nach), wo ber ... ift.

17. Bie 24, 17. — 18. B.dW.vE: Bbfes.
19. dW: fo laf ihn Sp. r. B.vE: wolle (moge) et (bas) Sp. A: fleige ber Gernch eines Sp. empor. vE: Renfchen. Sohne! dW.A: Renfchen.

XXVI.

Davidis profugi pietas.

ότι έξέβαλόν με σήμερον, μὴ ἐστηρίχθαι ἐν κληρονομία κυρίου, λέγοντες Πορεύου, δούλευε
θεοῖς ἐτέροις. 20 Καὶ νῦν μὴ πέσοι τὸ αἷμά
μου ἐπὶ τὴν γῆν ἔξ ἐναντίας προςώπου κυρίου,
ότι ἔξελήλυθε ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ζητεῖν ψύλλον ἕνα, καθώς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν
τοῖς ὅρεσι.

21 Καλ είπε Σαούλ· "Ημαρτον· έπίστρεφε, τέχνον Δαυίδ, ότι οὐ χαχοποιήσω σε έτι άνθ' ών έντιμος γεγένηται η ψυγή μου έν δοθαλμοίς σου εν τη ήμερα ταύτη μεματαίωμαι καί 22 Καὶ ἀπεκρίθη ηγνόηκα πολλά σφόδοα. Δυνίδ καὶ είπεν 'Ιδού τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, διελθέτω εν των παιδαρίων και λαβέτω αὐτό: 23 καὶ κύριος επιστρέψει έκάστω τὰς δικαιοσύνας αύτου και την πίστιν αύτου, ώς παρέδωκέ σε κύριος σήμερον είς γεϊράς μου, καὶ ούκ ήθέλησα έπενεγκεῖν γεῖρά μου έπὶ γριστόν κυρίου. 24 Καὶ ίδου καθώς έμεγαλύνθη έν τῆ ἡμέρα ταύτη ἡ ψυχή σου ἐν ὀφθαλμοῖς μου, ούτως μεγαλυνθείη ή ψυχή μου ένώπιον κυρίου, και σκεπάσαι με, και έξελοπό με έκ πάσης θλίψεως. 25 Και είπε Σαούλ πρός Δαυίδ∙ Εὐλογημένος σύ, τέχνον, καὶ ποιών ποιήσεις καὶ δυνάμενος δυνήση. Καὶ ἀπῆλθε Δαυίδ είς την όδον αύτου, καί Σαούλ έπέστρεψεν είς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΧΧ VII. Καὶ εἶπε Δανὶδ ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ, λέγων Νῦν προςτεθήσομαι ἐν ἡμέρα μιᾶ εἰς γεῖρας Σαούλ, καὶ οὐκ ἔστι μοι ἀγαθόν, ἐὰν μὴ διασωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων, καὶ ἀνῆ ἀπὶ ἐμοῦ Σαούλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραήλ, καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. ² Καὶ ἀνέστη Δανὶδ καὶ οὶ ἔξακύσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἀκγὶς νίὸν ᾿Αμμὰχ βασιλέα Γέθ. ³ Καὶ ἐκάθισε Δανὶδ μετὰ ᾿Ακχὶς αὐτὸς καὶ οἱ ἀνδρες αὐτοῦ, ἔκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ Δανὶδ ②0. ΑΒΕΧ: (τὴν) ψυχήν με (ψ. ἔνα ΓΧ). 21. ΑΒ: Ἡμάρτηκα (c. FX). Β* ἔτι (†ΑΓΧ). ΑΒ* γεγένηται et ἡ (†ΓΧ). Β† (p. ὁφθ. σε) καὶ (*ΑΕΓΧ). ΑΒ: σήμερον (ἡμ. ταὐτη ΓΧ). 22. ΑΒ: εἰς (ἔν ΕΓΧ). 23. Β† (α. τὰς) κατὰ (*ΑΓΧ). 24. ΑΒ: ἡ ψυχή σε σήμερον ἐν ταὐτη (c. ΓΧ). 25. ΑΓΧ† (ρ. τέκν.) Δανίδ. ΑΒ: ἀπέστρεψεν (ἐπ. ΓΧ). — 1. ΑΒ: σωθῶ (διασ. ΕΓΧ). 2. ΑΒ (τὶ. infra): Δγχῶς (ἀκχὶς Γ). 3. ΑΓΧ † ρ. (ἀκχ.) ἐν Γὲθ.

19. dW.A: vertreiben. A: hinaustrieben. B: mich n. herzuhalten fann zum E. dW: anschließen barf bem Eigenthum, vE: aus Erblanb.

20. dW.vE: fern vom Angef.

פּר־בֵרְשָׁוּנִי הַיּוֹם מְהִסְתַּפּׁתַ בְּלְתָּ יְהֹוָה פִּי־יָבְּא מֵלֶהְ יִשְׁרָצָה מִנָּגֵד פְּנֵי יְהֹוָה פִּי־יָבְּא מֵלֶהְ יִשְׁרָצָה מִנָּגֵד פְּנֵי כ וְעַהָּה אֵל־יִפְּל דְּמִי אַרְצָה מִנָּגֵד פְּנֵי ב וְעַהָּה אֵל־יִפְּל דְמִי אַרְצָה מִנָּגָד פְּנֵי בהרִים:

שָׁב לִּמִּלִּנִי: נְצָם יָכָל תּוּכֵל וַנִּלָּהְ דִּוֹדְ לְּדַרְפִּוֹ וְשָׁאִוּל בּעִּהְ שִׁנִּי לִאִּאָרִ הַּנָּה שִׁיִּדְ לְבַּרְפִּוֹ וְשָׁאִוּל בּעִבְּרָ בִּעְשִׁי בְּנֵי דָּוֹדְ בִּי שִׁמְּיל שָׁלִּרְ וְיִבְּעָׁי בּעְבְּרָה: וַנִּאָמֶר שִׁמְּיל בְּעִינִי הַמָּלְ וְיִבְּלְנִי בּלְּאִישׁ אֶת־בִּצְלְתִוֹ וְאָתִר שִׁאִּיל אֶלִר וְיִבְּלְנִי בּלְאִישׁ אֶת־בִּצְלְתְוֹ וְאֶתִר שִׁאִּיל אֶלִר וְיִבְּלְנִי בְּעִבְּלָּהְ וִבְּלָּה נִפְּשִׁי בְּצִינֵי יְהוֹיְה וְיִבְּּלְנִי בְּעִבְּלְ וְהֹנָה יְבִּיִם וְיִאֶּחֶה: וְיִהוֹה וְבָּעְּי בְּעִבְּלְ וִבְּלָּה בְּעִבְּים וְיִּאֶּחֶה: וְיִהוֹה וְצִּעְּי בְּעִבְּלְ וְהִנְּה יִבְּיִבְ בְּעִים וְיִאֶּחֶה: וְיִהוֹיְה יְשִׁיב בְּעִבְּלְ וְהִנְּה וְבִּבְּיִם וְיִאֶּחָה: וְהִנָּה וְנִבְּעָּי בְּעִבְּלְ וְהִנְּבְּיִ וְבְּבְּיִם וְיִאֶּחָה בְּיִרְ שִׁאִּיל אָלִינְיה וְיִבְּבָּי בְּעִבְּיִם וְיִבְּבְּיִם וְיִאָּמֶר הָּמָּיִם וְיִאָּמֶר הְיִבְּיִבְּי בְּעִבְּלְ וִיבְּלָב וְבִּבְּיִים וְיִאָּמֶר הְיִבְּיִּי בְּעִבְּיִי וְבְּאָשׁר בְּּוְלְּהְיִבְּלְיוֹ וְבְּבְּיִבְיי בְּבְיִבְּים וְבְּבְּבְּיים וְיִאָּמֶר הְּמָּבְיים וְיִבְּבְּים וְיִבְּבְּיים וְיִבְּבְּיי וְבְּבָּיית וְבְּבָּבְּיים וְיִבְּבְּיוֹה הַבְּיִי וְיִבְּבְּיי בְּבְּים בְּבִּבְּיים וְבְּשְׁתִּי וְבָּשְׁתִּי וְבָּבְּיִים וְיִבְּבְּיים וְיִבְּבְּיִי וְבִּבְּי וְבִּבְּיִי וְבְּבְּיִי וְבְּבִּייִי וְבְּבְּיִי וְבְּבְּיִי בְיִיבְּיוֹ בְּבִּיִי וְבְּבְּיִי וְבְּבְּיִי בְּיִיבְּיִי וְבְּבְיִים וְבְּבִּבְּיִי וְבְּבָּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּבִּיִים וְבִּבְּיִי בְּיִים בְּיִים בְּבִּיִבְייִי בְּיִיבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִים בְּבְּבְּיִילּיוֹ בְּבְּבְּיוֹבְייִים בְּיִבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּבְּיוֹייִייּי בְּיִבְּיבְּיוּיוֹבְייִייִייְיִייּי בְּיִבְּבְּיוֹבְייִייִּיי בְּיִבְּיוֹייִייִּייִי בְּיִבְּבְּיוּי בְבְּבְּיוֹי בְּבְּבְּיוֹייִיי בְּיִבְּיוּייִי בְּיִבְּיִּייוּי בְּבְּבְייִייִייי בְּיִבְּבְּיוּיוּי בְּבְּיִי בְּיִבְּיי בְּיִבְּייִי בְּיִבְּיִּי בְּבְבְּבְּיוֹבְייִבְייִי בְּבְבּיוֹי וְבְשְׁבְּיבְּייִבְייִי בְּבְבְּבְיבְיוּי בְּבְּבְבְי

> ע. 22. 'p חנית ע. 2. פתח בס"פ

^{21.} n. gar febr irrig. dW.vE.A: nichte mehr zu Leibe. dW.vE: mein Leben. B: gar febr geirret. vE: mich f. — 23. B: feine G. u. feine Treue. dW.vE: nach f. G. u. Reblichfeit?

baß fie mich beute verftogen, bag ich nicht hafte in bes Berrn Erbtheil, und fprechen: 20 Bebe bin, biene anbern Gottern. *So verfalle nun mein Blut nicht auf bie Erbe von bem Angefichte bes Berrn. Denn ber Ronia Ifraels ift ausgezogen, ju fuchen einen Floh, wie man ein Rebhuhn jagt auf ben Bergen.

Und Saul fprach: 3ch babe gefündiget, tomm wieber, mein Sohn David; ich will bir fein Leib forber thun, barum, bag meine Seele beutiges Tages theuer gewesen ift in beinen Augen. Siehe, ich habe thorlich

22 und febr unweislich gethan .- * David antwortete und fprach: Siehe, bier ift ber Spieß bes Königs, es gehe ber Jünglinge

23 einer herüber und hole ibn. *Der Berr aber wird einem jeglichen vergelten nach feiner Gerechtigfeit und Glauben. Denn ber Berr bat bich beute in meine Sand gegeben, ich aber wollte meine Sand nicht

24 an ben Befalbten bes Berrn legen. # Und wie beute beine Seele in meinen Augen ift groß geachtet gewesen, fo werbe meine Seele groß geachtet vor ben Augen bes Berrn,

25 und errette mich von aller Trubfal. * Saul fprach ju Davib: Befegnet feift bu, mein Sohn David, bu wirft es thun und binque führen. David aber ging feine Strafe, und Saul fehrete wieber an feinen Drt.

XXVII. Davib aber gebachte in feinem Bergen: 3ch werbe ber Tage einen Saul in die Gande fallen, es ist mir nichts Befferes, benn bag ich entrinne in ber Philifter Land, bag Saul von mir ablaffe, mich forber zu fuchen in allen Grengen Ifrael; fo werbe ich feinen Ganden ent-"Und machte fich auf, ging bin= 2 rinnen. über fammt ben feche bunbert Dann, bie bei ihm waren, zu Achis, bem Sohn 3 Maochs, Konige zu Gath. * Alfo blieb David bei Achis zu Gath mit feinen Dannern, ein jeglicher mit feinem Saufe, Davib

qui ejecerunt me hodie, ut non 27.1 habitem in haereditate Domini, di-22,24. centes: Vade, servi diis alienis! *Et 20 Job. 16,18 nunc non effundatur sanguis meus in terram coram Domino; quia egres-24.15. sus est rex Israel, ut quaerat pulicem unum, sicut persequitur perdix in montibus.

Et ait Saul: Peccavi, revertere, 21 fili mi David! nequaquam enim ultra 2Rg.1,18 tibi malefaciam, eo quod pretiosa Pa.72,14 fuerit anima mea in oculis tuis hodie; apparet enim, quod stulte egerim et ignoraverim multa nimis. *Et re-22 spondens David ait: Ecce, hasta regis! transeat unus de pueris regis et tol-24,16.20. lat eam. *Dominus autem retribuet 23

•-3,89 unicuique secundum justitiam suam et fidem; tradidit enim te Dominus hodie in manum meam, et nolui exv.11.9. tendere manum meam in Christum Domini. *Et sicut magnificata est 24

anima tua hodie in oculis meis, sic magnificetur anima mea in oculis

25m.4.9. Domini, et liberet me de omni angustia. *Ait ergo Saul ad David: 25 Benedictus tu, fili mi David! et qui-

24,21. dem saciens facies et potens poteris. Abiit autem David in viam suam, et Saul reversus est in locum suum.

Et ait David in corde suo: Aliquando incidam una die in manus Saul; nonne melius est, ut Pr. Manus Saut, 2022.
28,24a fugiam et salver in terra Philisthinorum, ut desperet Saul cessetque me quaerere in cunctis finibus Israel? fugiam ergo manus ejus. *Et sur- 2 23,12; rexit David et abiit ipse et sex-21,11s; centi viri cum eo ad Achis, filium Maoch regem Geth. *Et habitavit Da- 3 vid cum Achis in Geth, ipse et viri ^{30,3.} ejus, vir et domus ejus, et David

^{21.} U.L. farber. A.A. ferner.

^{24.} U.L. moge m. S. gr. g. werben ... allem Er. 1. Bie Rap. 26, 21.

^{24.} er errette. dW: hochgeachtet. B: Angft. dW.A: Bebraugnif. vE: jeber Roth.

^{25.} B: gewißl. beibes ausrichten u. auch gewiß bie Dberhand behalten. vE: gewiß, bn w. obfiegen. B.dW.vE.A: feines Beges.

^{19.} Al.: quia (pro qui).

^{1.} Al.: et (pro ut).

^{3. 8*} vir.

^{1.} B.dW: eines Tages burch b. hand S. umfoms men. vE: boch einmal weggerafft werben. B: baß S. bie hoffnung von mir entfalle! A: bamit S. nimmer hoffe. dW.vE: fo (bann) wirb ... ablaffen. 3. vE: Unb D. wohnte.

XXVII.

Davidis inter Philisthaces perfugium.

καὶ ἀμφότεραι αὶ γυναϊκες αὐτοῦ, 'Αχινάαμ Ἰεζραηλίτις καὶ 'Αβιγάιλ ἡ γυνὴ Ναβὰλ τοῦ Καρμηλίου. ⁴ Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαούλ, ὅτι πέφευγε Δαυὶδ εἰς Γέθ, καὶ οὐ προςέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν.

δ Καὶ είπε Δανίδ πρὸς 'Αχίς. Εἰ δὴ εὐρηκε χάριν ὁ δοῦλός σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου,
δότωσαν δή μοι τόπον ἐν μιῷ τῶν πόλεων τῶν
κατ ἀγρόν, καὶ καθίσομαι ἐκεῖ, καὶ ἰνατί κάθηται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένη μετὰ
σοῦ; ὁ Καὶ ἔδωκεν 'Ακχίς αὐτῷ ἐν τῷ ἡμέρᾳ
ἐκείνη τὴν Σικελάγ. Διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ
Σικελὰγ τῷ βασιλεῖ τῆς 'Ιουδαίας ἔως τῆ; ἡμέρας ταύτης. ⁷ Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν
ἡμερῶν, ὧν ἐκάθισε Δαυίδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, τέσσαρας μῆνας.

8 Καὶ ἀνέβαινε Δαυίδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ έπετίθεντο έπὶ τὸν Γεσσουραίον καὶ τὸν Ίεζραϊον καὶ έπὶ τὸν Άμαληκίτην. ὅτι κατωκείτο ή γη ή από Γεσσούρ και έως γης Αἰγύπτου. 9 Καὶ έτυπτε Δαυίδ την γην, καὶ ούκ έζωογόνει ανδρα η γυναίκα, και έλαμβανε ποίμεια καὶ βουκόλια καὶ ότους καὶ καμήλους καὶ ἱματισμόν, καὶ ἀτέστρεφον καὶ ἤρχοντο προς 'Axyle. 10 Kal elner 'Axyle προς Δανίδο Έπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον; Καὶ είπε Δαυίδ πρός 'Ακχίς. Κατά τότον της Ιουδαίας και κατά νότον Γεραμιήλ και κατά νότον τοῦ Κενί. 11 Καὶ ανδρα καὶ γυναϊκα ούχ έζωογόνησα του είζαγαγείν είς Γέθ, λέγων. Μήποτε αναγγείλωσεν καθ' ήμων, λέγοντες. Τάδε ποιεί Δανίδ. Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ౘς ἐκάθητο ἐν ἀγρῷ των άλλοφύλων. 12 Καλ έπιστεύθη 'Ακγίς έν τῷ Δανίδ, λέγων. "Ηισχυνται αἰσχυνόμενος έν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἔσται μοι δούλος είς τὸν αίῶνα.

4. AB: ἀνηγγ. 5. AB: ὁ δἔλ. σε χάρ. A³B: καθήσομαι. 6. Β*Ακχ. ... (ετί. infra) Σεκελάκ. AB* ή. 7. AB: ἐγενήθη. 8. AB† (p. ἐκλ) πάντα (*F). B: Γεσιρί (Γεσσεραῖον FX)*π. τὸν Ί. (†AFX; A: Γ.) ... καὶ ἰδὰ ἡ γὴ κατωκεῖτο ἀπὸ ἀνηκοντων ἡ ἀπὸ Γελαμψὰς τετειχισμένων καὶ (sim. A, c. FX). 9. B*Δ. (†AX)... ἐλαμβανον ... ἀνέστρεψαν. 10. B: Ἰεσμεγὰ (Ἰεραμ. F) ... Κενεζί (Κενί? A: Κηνεί). 11. AB· Μὴ ἀν... † (a. καθ') εἰς Γὲθ. Β: Δ. π. Κ. τόδε. AB† (p. ἐκαθ.) Δανὶδ (*X). 12. B: Δ. ἐν εῷ Ἰκχ. AB† (a. λέγ.) σφόδρα (*F).

אָזִד לְבַלִּשִׁיּוּ: לְשָׁאִּיּלְ פִּי-בָרֵח נִּוֹד דְּּׁע וְלְאִ-יִּיְכֵּלְּ זֹאָבִיזֹּיל אָשָׁעּ-לָבֶלְ נַיּפַּלְתַלְּית: וֹיְּבַּד יִּשְׁמַּי נְשָּׁיִר אֲחִינָמַם נַיּיּזְרְבּאַלְית

לי לְמֵבֵר מִוּלָם: מִשְׁפְּטִּר בִּיִּאָשׁ בַּעַפָּוּ בִיִשְּׁרָאֵל וְעֵּיִה מִשְׁפְּטִּר בִּיִּאָשׁ בַּעַפָּוּ בִיִשְּׁרָאֵל וְעֵּיִה מִשְׁפְּטִּר בִּיִּאָשׁר מִשְׁר יָשֶׁב בּשְׁבֵּר מִשְׁפְּטִּר בְּעַבִּיא זַעַ כֵּאשָׁר מָעוֹלָם בִּוּאַר מִשְׁפְּטִּר בְּעָבר הַעָּבָר הַוְּדָּאָה לִאָר בְּיִבְּיִם וְנִאְּשָׁר בְּעָבר הַוְּדַחְמְאֵלִי מִשְׁבְּיִת בַּאָר בְּנִבְּי וְאָשָׁר מַעוֹלָם בִּוֹצְעָר בִּיִּבְיִם וְנִאְשָׁר בְּעָבר הַוְּדָחְמְאֵלִי מְלִינִּה בְּאַלְר נְּבָּר וְחָמָרִים וּנְאָשָׁר בִּיִּבְיי וְאָבְּעָּר בְּיִבְּיִם וְנִאְּשָׁר בְּיִבְּיִּ מְלִינֵּה בְּאָבר וְנִיּשְׁב וַנִּלְּע יְחַיָּה מִעְּלִים: וְּנִאְמָר בְּּוֹבְייִ מְלִינֵּה בְּאָבר וְנִיְּשָׁב וַיְּבְּלִי וְחָמֵּרִים וְנִאְשָׁר בְּיִבְּיִ מְלִינֵּה בְּאָבר וְנִיּבְּיִ וְנְאִישׁׁר מֵעוֹלָם בּּוֹּצְּלְּ מְלִינֵּה בְּאָבר וְנִבְּיִי וְנְאִנְּיִים וְנִיּשְׁבּייִ וְנְבִּבְּיִים וְנִיּשְׁב וְנִינִּי וְנִיבְּעְבְּעְר וְחַמְּרִים וּנְאָשָׁר בְּיִבְּיִּלְ מְבִּיבְים וְנִּשְׁב בִּיְלִין מְבְּבְּיִים וְנִיּשְׁבּיים וְנִיּשְׁב בִּיִּבְיִי וְנְבְּבְּיִים וְנִישְׁבְּיִי וְנִבְּיִבְּיִים וְנִישְׁבְּיִי וְנִיבְּיִּים וְנִישְׁבְּיִים וְנִישְׁבְּיִים וְנִישְׁבְּיים וְנִישְׁבְּיִי וְנִבְּיִּבְיים וְנִישְׁבְּיִים וְנִישְׁבּיים וְנִישְׁבְּיִי וְנִבְּיִים וְנִישְׁבְּיִי וְנִבְּבְּיִים וְנִישְׁבִּייִי וְנִבְּיִים וְנִישְׁבְּיִי וְנִיבְּי בְּבִּיִים וְנִישְׁבְּיִי וְיִבְּיִי וְיִבְּיִים וְנִישְׁבְּיִּי וְנִיבְּי בְּבִּייִי וְנִיבְּי בְּיִבְּיִי וְבְּבִּייִי וְנִיבְּיִי וְבְּיִבְּיִי וְנִיבְּיִי וְנִיבְּיִי וְנִיבְּיִי וְבְּיִי וְבְּיִבְּיִי וְיִּבְּיִי וְבְיִי וְבִּיּבְּיִי וְיִבְּבְּיִי וְבִּיְיִי וְבְּבְּיִי וְיִבְּבְייִים וְנִיּשְׁבְּיוֹי וְבְּיִבְּיי וְבִּיבְּייִי וְבְּבְּבְייִים וְנִיּשְׁבְּיִיים בְּיבְּבְּיי בְּבְּבְּיבְיי בְּבְּבְּיי בְּבּבְּיי בְּיִבְּבְיי בְּבְּבְּיים בְּיִבְּבְּיי בְּבְּבְּיי בְּבְיבְּיי בְּיִבְּיִים בְּיִבְּבְּייִים וְנִיבְּיִּבְיי בְּבְּבְייִים וְיִבְּיִּבְייִי וְיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְּבְיבְּיִים בְּיבְּבְּיים בְּיִבְּיבְּיים בְּיבְּבְּבְּיבְּיים בְּבְּבְּבְּיים בְּיבְּבְיבְּיבְּבְּיים בְּיִבְּבְים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּיִי

יסק כ' . ib. מתח באחנח . v. 4. הגזרי כ' . v. 8.

^{-5.} B.dW.vE.A: gebe man mir einen Ort. dW: Land: St. vE: St. bes L. A: biefes. 6. B: an bie R. 3. gefommen. dW.vE.A: gehört(e)

auch mit feinen zweien Belbern, Ahinoam ber Jefreelitin, und Abigail, bes Nabal 4 Beib, ber Carmelitin. *11nb ba Saul angefagt warb, baß David gen Gath geflohen ware, suchte er ihn nicht mehr.

5 Und David fprach zu Achts: Habe ich Gnade vor beinen Augen gefunden, so laß mir geben einen Raum in der Städte einer auf dem Lande, daß ich brinnen wohne; was soll bein Knecht in der königlichen 6 Stadt bei dir wohnen? *Da gab ihm Achts des Tags Ziflag. Daher ist Ziflag der Könige Juda bis auf diesen Tag. 7*Die Zeit aber, die David in der Philister Lande wohnete, ist ein Jahr und vier Monate.

8 David aber zog hinauf sammt seinen Mannern, und fiel ins Land ber Geffuriter und Girster und Amaletiter, benn biese waren die Einwohner von Alters her dieses Landes, als man kommt gen Gur bis an Eghtenland. Da aber David das Landschlug, ließ er weber Mann noch Weib leben, und nahm Schafe, Rinber, Esel,

Rameele und Rleiber, und kehrete wieder 10 und kam zu Achis. * Benn bann Achis fprach: Seid ihr heute nicht eingefallen? fo fprach David: Gegen den Mittag Juda und gegen ben Mittag ber Jerahmeeliter

und gegen ben Wittag ber Jeraymeeliter 11 und gegen ben Mittag ber Keniter. *David aber ließ weber Mann noch Weib lebendig gen Gath kommen, und gedachte: Sie möchten wider uns reben und schwatzen. Also that David, und das war seine Weise, so lange er wohnete in der Philister Lande.

12 *Darum glaubte Achis David, und gebachte: Er hat fich ftinkend gemacht vor feinem Bolt Ifrael, barum foll er immer mein Rnecht fein.

> 7. U.L: Monben. 11. U.L: fdmagen.

9. B: Weun nnn. dW.vE: Und D. fol. 10. dW: In bas Mittagliche von 3. vE: bie Gaba gegenb. 25,42c. et duae uxores ejus, Achinoam Jezraelitis et Abigail uxor Nabal Carmeli. Et nunciatum est Sauli, quod fugisset David in Geth, et non addidit ultra quaerere eum.

Dixit autem David ad Achis: Si 5 inveni gratiam in oculis tuis, detur mihi locus in una urbium regionis hujus, ut habitem ibi; cur enim manet servus tuus in civitate regis tecum? *Dedit itaque ei Achis in die 6

Jos. 15,81 illa Siceleg; propter quam causam
11,88. facta est Siceleg regum Juda usque
in diem hanc. Fuit autem numerus 7

29,2. dierum, quibus habitavit David in regione Philisthinorum, quatuor mensium.

1Ch.12,1. Et ascendit David et viri ejus, et 8
Jee.13,2 agebant praedas de Gessuri et de
Gerzi et de Amalecitis; hi enim pagi
habitabantur in terra antiquitus, eun-

*Et percutiebat David omnem terram, 9

*D4.25,19*nec relinquebat viventem virum et
mulierem; tollensque oves et hoves
et asinos et camelos et vestes revertebatur et veniebat ad Achis. *Di-10
cebat autem ei Achis: In quem irruisti hodie? Respondebat David:

30,14. Contra meridiem Judae et contra
30,38. meridiem Jerameel et contra meridiem Ceni, *Virum et mulierem non 11
vivificabat David, nec adducebat in
Geth, dicens: Ne forte loquantur adversum nos: Haec fecit David; et hoc
erat decretum illi omnibus diebus,
quibus habitavit in regione Philisthinorum. *Credidit ergo Achis David, 12
(13.4. dicens: Multa mala operatus est

contra populum suum Israel, erit igitur mihi servus sempiternus.

9. Al.: terram illorum.

^{7.} dW.vE.A: Jahl ber Tage. B: Angahl.
8. B.dW.vE: überfielen bie G. A: beraubten. B: bie Einw. bes L. bie V. A. h. gewesen. ve: vor Zeiten bie Bew. dW: bewohnten b. L. v. A. h. B: ba man f. vE: bie. dW: bie nach S. hin.
9. B: Beun nnn, dW.vE: Und D. fcbl.

^{8.} Al.: pagi (s.: vagi) babitabant.

^{11.} n. fagen: Mifo ... ift f. 38. B: lebenbig, baß f. was nach G. hinbrachten. dW: leben, baß f. n. gen G. famen? vE: am Leben, um f. n. G. ju führen. dW: f. Gebranch, A: bei ihm befchloffen?

^{12.} wird er immer. dW: vertrauete. vE: feste Bertrauen auf ... ift im ublen Geruche bet f. B., bei 3.

ΧΧΥΙΙΙ. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συναθροίζουσιν ἀλλόφυλοι ἐν ταῖ; παρεμβολαῖς αὐτῶν ἔξελθεῖν πολεμεῖν μετὰ Ἰσραήλ. Καὶ είπεν ᾿Ακχὶς πρὸς Δαυίδ Γινώσκων γνώση, ὅτι μετὶ ἐμοῦ ἔξελεύση εἰς πόλεμον, σὰ καὶ οἱ ἄνδρες σου. ² Καὶ είπε Δαυίδ πρὸς ᾿Ακχίς Οὐτω νῦν γνώση ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ είπεν ᾿Ακχὶς πρὸς Δαυίδ. Οὐτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαί σε πάσας τὰς ἡμέρας.

3 Καὶ Σαμουὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραήλ, καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν ᾿Αρμαθαὶμ ἐν τῷ πόλει αὐτοῦ. Καὶ Σαοὺλ ἔξῆρε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς. 4 Καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Σουνάμ. Καὶ συναθροίζει Σαοὺλ πάντα ἄνδοα Ἰσραήλ, καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς Γελβουέ. 5 Καὶ εἰδε Σαοὺλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐφοβήθη καὶ ἔξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα. 6 Καὶ ἐπηρώτησε Σαοὺλ διὰ τοῦ κυρίου, καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος καὶ ἐν τοῦς ἐνυπνέοις καὶ ἐν τοῦς δήλοις καὶ ἐν τοῦς προφήταις.

7 Και είπε Σαούλ τοις παισίν αὐτοῦ · Ζητήσατέ μοι γυναϊκα έγγαστρίμυθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκζητήσω ἐν αὐτῆς Καὶ είπαν οἱ παίδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν · 'Ιδού γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν Ένδωρ. ⁸ Καὶ ἡλλοιώθη Σαούλ, καὶ περιεβάλετο ἰμάτια ἔτερα, καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡλθον πρὸς τὴν γυναϊκα νυκτός, καὶ είπεν αὐτῆ 'Σαούλ' · Μάντενσον δή μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθω, καὶ ἀνάγαγέ μοι δ ἐὰν είπω σοι. ⁹ Καὶ είπεν ἡ γυνὴ αὐτῷ · 'Ιδού σὺ οίδας ᾶ ἐποίησε Σαούλ, ὡς ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς · καὶ ἰνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν μου, θανατωσσαι αὐτήν; 10 Καὶ ώμοσεν αὐτῆ Σαούλ

לָרִאִשָׁי אֲשִׁימִהָ פָּלִרהַיָּמִים: עַּלְשָׁי אֲשִׁימִה אָלִ־דִּיְּדְ לְבַּן שׁמֵּר אַמָּה תִּלִּע אָת אָמָר יְנְשָׁה עַבְּהָּ לְהַלָּהֵם בְּיִשְּׂרָאֵל וַיְּאִמֶר דְּיִדְ אָלִ־אָּלְהִּלְּישׁ לְבַן מַּנְע פֵּי אִתּי תַּצְא בַמְּוְתֵּיה אַמָּה בְּיִשְׂרָאֵל וַיְּאִמֶר דְּיִדֹּע אָל־דְּיִּדְ יְדָעַ בִּיְמִים הָּהָּבְּישׁ לְבַן בִּיְהָי בִּיְמֵים הָהַּבְּים וַיִּקְבְּבּיׁ בִיְהִי בַּיְמֵים הָהַבָּים וַיִּקְבְּבּבּיּ

v. 8. 'ז איזיי

^{1.} Β: ἐγενήθη. ΑΒ: συναθοοίζονται. 3. ΑΒ* τῷ († FX) ... περιείλε (ἐξῆρε FX). 4. Α²Β: Σωνάμ. 6. ΑΒ* τῷ et (p. κύρ.) καὶ. 7. ΑΒ: ζητήσω (ἐκζ. FX) ... (eti. 29, 1) ᾿Αενδώρ (Ἐνδ. F). 8. ΒΑ: συν-(ε. περι-)εκαἰνύματο ... ἔρχονται ... Σαὲλ. ... Μάντευσαι (ήλλ. ... ήλθον κτλ. FX). ΑΒΕΧ: ὅν (ὁ Χ). 9. Β: αὐτῷ ἡ γῆ. ΑΒ† (p. Ἰδ.) δη ... ὅσα ἐπ.

^{1.} dW.vE.A: ihre Geere. B: Geerlager. vE: ba zogen ... zusammen zum Felbzug. B: z. Streit, Krieg zu führen. dW: z. Kriegezuge, zu fireiten. vE.A: Du mußt (nun) w. dW.vE.A: bag bu ... mußt.

Beit, daß die Bhilister ihr Geer versammleten, in den Streit zu ziehen wider Ifrael.
Und Achis sprach zu David: Du sollst wiffen, daß du und beine Männer sollt mit
mir ausziehen ins Geer. *David sprach zu Achis: Wohlan, du sollst erfahren, was dein Knecht thun wird. Achis sprach zu David: Darum will ich dich zum hüter meines haupts sehen mein Lebenlang.

Samuel war geftorben, und gang Ifrael hatte Leib um ihn getragen und ihn begraben in feiner Stadt Rama. Go batte Saul aus bem Lande vertrieben bie Babrfager und 4 Beidenbeuter. * Da nun bie Bhilifter fich versammleten, und famen und lagerten fich zu Sunem, versammlete Saul auch bas gange 5 Ifrael, und lagerten fich zu Gilboa. *Da aber Saul ber Philifter Beer fabe, fürchtete 6 er fich, und fein Berg verzagte febr. *Und er rathfragte ben Berrn, aber ber Bert antwortete ibm nicht, weber burch Traume, noch burche Licht, noch burch Bropheten. Da fprach Saul zu feinen Rnechten: Suchet mir ein Beib, bie' einen Bahrfagergeift hat, daß ich ju ihr gebe und fie Seine Rnechte fprachen gu ihm:

Siehe, zu Endor ift ein Weib, die hat seinen Wahrsagergeift. * Und Saul wechfelte seine Rleider und zog andere an, und ging hin und zween andere mit ihm, und kamen bei der Nacht zum Weibe, und sprach: Lieber, weissage mir durch den Wahrsagergeist, und bringe mir herauf, den ich vir sage. * Das Weib sprach zu ihm: Siehe, du weißest wohl, was Saul gethan hat, wie er die Wahrsager und Zeichendeuter ausgerottet hat vom Lande, warum willst du benn meine Seele in das Netz führen, daß ich 10 ertödtet werde? * Saul aber schwur ihr

3. U.L. Leibe. 8. A.A: Liche.

Factum est autem in XXVIII.

diebus illis, congregaverunt Philisthiim agmina sua, ut praepararentur ad bellum contra Israel. Dixitque Achis ad David: Sciens nunc scito, quoniam mecum egredieris in castris, tu et viri tui. *Dixitque David ad 2 Achis: Nunc scies, quae facturus est servus tuus. Et ait Achis ad David: Et ego custodem capitis mei ponam te cunctis diebus.

te cunctis diebus. 25,1. Samuel autem mortuus est, plan- 3 xitque eum omnis Israel et sepelierunt 7,17.. eum in Ramatha urbe sua. Et Saul Lev. abstulit magos et hariolos de terra. 20,27. * Congregatique sunt Philisthiim, et 4 venerunt et castrametati sunt in Jos. 19,18 Sunam; congregavit autem et Saul 31.1. universum Israel, et venit in Gelboe. *Et vidit Saul castra Philisthiim, et 5 timuit et expavit cor ejus nimis. 14,37; *Consuluitque Dominum, et non re- 6 Nm.12,6 spondit ei neque per somnia neque 23,6.9.. per sacerdotes, neque per Prophetas. 22,5. per saccitudes, neque per riopnetas.
Pr. 1, ve. Dixitque Saul servis suls: Quaerite 7
Jer. 23, 135, mihi mulierem habentem pythonem,
22, 23, 27
24, 25, 26
24, 25, 25
25, 25
26, 27
26, 27
26, 26, 26, 26
26, 26, 26, 26
27
28, 27
28, 27
28, 27
28, 27
28, 27
28, 27
28, 27
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28
28, 28 Es.S, 19. illam. Et dixerunt servi ejus ad eum: Jos. 17,11 Est mulier pythonem habens in En-1Rg. dor. *Mutavit ergo habitum suum, 22,300. vestitusque est aliis vestimentis, et *Mutavit ergo habitum suum, 8 abiit ipse et duo viri cum eo, veneruntque ad mulierem nocte, et De. 18.11. ait illi: Divina mihi in pythone, et suscita mihi, quem dixero tibi. *Et 9 ait mulier ad eum: Ecce, tu nosti, v.s. quanta fecerit Saul et quomodo eraserit magos et hariolos de terra; Ez.92,18 quare ergo insidiaris animae meae, ut occidar? *Et juravit ei Saul 10

gum Fallftrid.

^{2.} vE: Furmahr! dW: Go follft bu benn. B: Dars um f. bu. B.vE: alle (bie) Tage.

^{3. (}Bgl. 25, 1.) B.A: Sauberer u. Bahrf. dW.vE: Tobtenbeichwörer (innen) u. B. B.dW.A: (weg)ges ichafft. vE: entfernt.

^{4.} vE: Ale nun ... u. einrudten.

^{5.} B.dW.vE: (er)gitterte.

^{6.} B.dW.vE.A: fragte. vE: Traumgefichte. B.vE: bas Urim. (A: Priefter!) B.vE: bie Bropheten?
Bolbelotten. Biel. A. Z. 2. Bbs 1, Abis.

^{3.} S + (in f.) et interfecit eos qui pythones habebant in ventre.

^{7.} B: Janbergeift. dW: Tobtenbefcworer: G. (A: Buthone: G.) vE: bas ber Tobtenbeschworung funs big ift.

big ift.
8. verstellete sich ... zw. Manner ... fagen werbe.
B.d W.vE.A: wahrfage. dW: burch Tobtenbeschwöserung, vE:burchs Tobtenbeschwören. A:wede mir auf.
9. (20gl. B. 3.) vE: meinem Leben eine Schlinge legen. dW: legst bu. B: stellest bu bich wiber m. S.

XXVIII.

Smill extreme fate.

κατά του κυρίου, λέγων . Ζη κύριος, εί άπαντήσει σοι άδικία έν τῷ λόγφ τούτφ. είπεν ή γυνή 'το Σαούλ'. Τίνα αναγάγω σοι; Καὶ είπε Τὸν Σαμουηλ ἀνάγαγε μοι. 12 Kal είδεν ή γυνή τὸν Σαμουήλ, καὶ άνεβόησε φωνή μεγάλη, καὶ είπεν ή γυνή πρὸς Σαούλ. Ίνατί παρελογίσω με; καὶ σὰ εἶ Σαούλ. 13 Καὶ είπεν αὐτῆ ὁ βασιλεύς. Μὴ φοβοῦ. τίνα εώρακας, είπε. Και είπεν αὐτῷ ἡ γυτή. Θεούς έφρακα αναβαίνοντας έκ της yng. 14 Kal elner aven. Ti erroc; Kal είπεν αὐτῷ. Γέροντα ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γης, αναβεβλημένον διπλοίδα. Καὶ έγνω Σαούλ ότι Σαμουήλ ούτος, και έκυψεν έπί πρόςωπον αύτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ.

15 Καλ είπε Σαμουήλ. Ίνατί παρηνώχλησάς μοι του άναβηναί με; Καὶ είπε Σαούλ. Θλίβομαι πφόδρα, και οι άλλόφυλοι πολεμοῦσον εν εμοί, και ὁ θεὸς ἀφεστηκον ἀπ' εμοῦ, καὶ οὐκ ἐπακήκοέ μου ἔτι οὖτε ἐν γειρὶ τῶν προφητών ούτε έν τοίς ένυπνίοις, καὶ νῦν κέκληκά σε του γρωρίσαι μοι τί ποιήσω. 16 Kal είπε Σαμουήλ 'Ινατί έπερωτάς με, και κύριος άφέστηκεν άπὸ σοῦ καὶ γέγονε μετά τοῦ πλησίον σου; 17 Καλ πεποίηκε χύριός σοι, καθώς έλάλησεν έν γειρί μου, και διαρρήζει κύριος την βασιλείαν έκ χειρός σου, και δώσει αύτην τῷ πλησίον σου τῷ Δαυίδ. 18 Διότι οὐχ ὑπήκουσας της φωνής χυρίου καὶ ούκ έπλησας θυμόν όργης αὐτοῦ ἐν τῷ Δμαλήκ, διὰ τὸ ἡημα τούτο ἐποίησέ σοι κύριος οὖτως τἢ ἡμέρα ταύτη, 19 και παραδώσει κύριος του Ισραήλ μετά συῦ εἰς τεῖρας ἀλλοφύλων. Καὶ αῦριον σύ καὶ οί υίοι σου μετά σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὴν παρεμβολήν Ισραήλ δώσει κύριος είς χείρας αλλοφύλων. 20 Καὶ ἔσπουσο Σωσύλ καὶ ἔπεσον έστηκὸς έπὶ την γην, καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων Σαμουήλ, καὶ οὐκ ήν ἐν αὐτῷ ἔτι ἰσχύς,

700 2 αμουτή, και τον την εν αυτώ ετε τοχος, 10. B^* α. εε ανο. (†X; AX: ἐν ανομόν. AB: ἀπαντήσεται. <math>11. AB*τῶΣ. 13. B: ἐπὸν τίνα ἑων. (ΑX: εἰπέ, τ. ξ.). <math>14. BA: Ἰνδοα ὄοδιον ε. ὄοδομον (Γέροντα F) ... ααὶ δτος διπλ. ἀναβεβλημένος (ἀν. διπλ. FX). <math>15. AX+ (p. Σαμ.) πρὸς Σαάλ ... (prο μοι) με. <math>AB*(pr.) τἔ (†FX). B: μοι (με ΑΕΓΧ). AB (bis): ααὶ (ἔτε FX) ... *τᾶ (†FX). 17. AB†(p. ἐλάλ.) ανόμος et <math>(p. βασ.) συ (*FX). 18. AB: †πεσας (νπήμ. <math>FX). B*τῆς (†AFX). AB: ἐποίησας (ἔπλ. <math>EFX) ... *τᾶ ... †τα τέτο τὸ ξ. (c. FX). B: πνόμος σοι (σοι ανόμ. <math>AFX). AB*ἔτως (†FX) et A*B†έν (*A*FX). 20. B: π. ἐν αὐτῷ ἐπ <math>ίνεις εξ.

יום' רגושהו .10 .

10. B: um biefer Sache willen feine Strafe wibers fahren. vB: befihalb nichts Leibes. A: barum n. Bofes

bei bem herrn, und fprach: Go mabr ber Berr lebt, es foll bir bieg nicht gur 11 Diffethat getathen!. * Da fprach bas Beib: Ben foll ich bir benn herauf bringen? Er fprach: Bringe mir Samuel * Da nun bas Weib Samuel fabe, fdrie fie laut und fprach ju Saul: Barum haft bu mich betrogen? Du bift 13 Saul. * Und ber Ronig fprach ju ihr: Furchte bich nicht, was fieheft bu? Das Weib sprach zu Saul: Ich febe Gotter 14 berauf fteigen aus ber Erbe. * Er fbrach: Bie ift er gestaltet? Sie fbrach: Es tommt ein alter Mann herauf, und ift befleibet mit einem feibenen Rod. Da vernahm Saul, bag es Samuel mar, und neigte fich mit feinem Untlit gur Erbe und betete an. Samuel aber fprach ju Squl: Warum baft bu mich unrubig gemacht, bag bu mich berauf bringen laffeft? Saul fprach: 3ch bin febr geangstet, bie Philister ftreiten wiber mich, und Gott ift von mir gewichen und antwortet mir nicht, meber burch Bropheten, noch burch Traume; barum habe ich dich laffen rufen, daß du mir weiseft, 16 was ich thun foll. " Samuel fprach: Bas willft bu mich fragen, weil ber herr von bir gewichen und bein Feind geworben ift? 17 Der Berr wird bir thun, wie er burch mich geredet hat, und wird bas Reich von beiner Banb reigen, und Davib, beinem 18 Rächften, geben. *Darum, bag bu ber Stimme bes herrn nicht geborchet und ben Grimm feines Borns nicht ausgerichtet haft wiber Amalet, barum bat bir 19 ber Berr folches ist gethan; "bagu mirb ber Berr Ifrael mit bir auch geben in ber Bbilifter Sanbe. Morgen wirft bu und beine Sohne mit mir fein; auch wirb ber Herr bas Beer Ifraels in ber Philifter Banbe *Da fiel Saul jur Erbe, fo lang er war, und erschraf febr vor ben Borten Samuels, bag feine Rraft mehr in ihm war,

Hea.4,15 in Domine, dicens: Vivit Dominus! 15,22. quia non eveniet tibi quidquam mali
10,120. propter hanc rem. Dixitque ei mu-11 lier: Quem suscitabo tibi? Qui ait: *Cum 12 Samuelem mihi suscita. autem vidisset mulier Samuelem, exclamavit voce magna et dixit ad Saul: Quare imposuisti mihi? Tu es enim Saul. *Dixitque ei rex: Noli timere! 13 Ouid vidisti? Et ait mulier ad Saul: Deos vidi ascendentes de terra. *Di-14 Re. 29.4. xitque ei: Qualis est forma ejus? Quae ait: Vir senex ascendit, et ipse amictus est pallio. Et intellexit Saul quod Samuel esset, et inclinavit se super faciem suam in terra et adoravit. Sir.46,92. Dixit autem Samuel ad Saul: Quare 15 inquietasti me, ut suscitarer? Et ait Saul: Coarctor nimis, siquidem Philisthiim pugnant adversum me, et 16,14. Deus recessit a me, et exaudire me noluit, neque in manu Prophetarum neque per somnia; vocavi ergo te, ut ostenderes mihi, quid faciam. *Et ait Samuel: Quid interrogas me, 16 cum Dominus recesserit a te et transierit ad aemulum tuum? *Faciet 17 15,1600. enim tibi Dominus, sicut locutus est

in manu mea, et scindet regnum tuum de manu tua, et dabit illud proximo tuo David. *Quia non obe- 18 15,180. disti voci Domini neque fecisti iram furoris eius in Amalec, idcirco, quod pateris, fecit tibi Dominus hodie, et dabit Dominus etiam Israel tecum 19 st.s. in manus Philisthiim. Cras autem tu et filii tui mecum eritis; sed et castra Israel tradet Dominus in manus Philis-*Statimque Saul cecidit por- 20 rectus in terram; extimuerat enim verba Samuelis, et robur non erat in eo.

20. Al. † (p. enim) valde.

17. hat ihm gethau ... hat ... geriffen ... gegeben. dW: bas Ronigth. b. S. entreißen u. es einem Anbern. 18. B: Gleichwie bu. vE: bie Gluth f. 3. n. genbet. A: f. grimmigen 3. ... im Berte vollzogen. dW: Grimm u. 3.

19. and bas Lager 3. wirb. B.dW.vE.A: bei mir. 20. plöglich s. Grbe. dW: bie Bange lang. A: ber 2. nach. B.dW.A: es war auch (a. w.) f. Rr. (mehr) in ihm. vE: hatte er f. Rr.

gefchehen. dW: bich f. Schulb treffen bei b. G.

13. dW.vE: Ginen Gott!

14. gehüllet in einen Mantel. B: angethan mit e.

15. vE.A: benurnhiget. dW: bennrnhigeft bu. dW.A: bebranget. vE: in ber Enge. B: Ge ift mir f. Angst.

16. B.dW.vE: Barum. dW.vE.A: frageft. dW:

b. F. ift.

XXVIII.

Souli extrema fata.

ότι ουχ έφαγεν άφτον όλην τὴν ἡμέφαν ἐκείνην καὶ όλην τὴν νύκτα.

²¹ Καὶ εἰςῆλθεν ή γυνή πρός Σαούλ, καὶ elder ότι έσπευσε 'Σαούλ' σφόδρα, καὶ είπε πρός αὐτόν 'Ιδού ηκουσεν ή δούλη σου της σωνής σου, καὶ έθέμην την ψυγήν μου έν τή γειρί μου, καὶ ήκουσα τοὺς λόγους σου οῦς ἐλάλησάς μοι. 22 Καὶ νῦν ἄχουσον δη της φωνης της δούλης σου, και παραθήσω ένώπιον σου ψωμόν άρτου, και φάγε, και έσται έν σοι ίσχύς ότι πορεύη εν όδφ. 23 Καὶ ηπείθησε και ούκ έβουλήθη φαγείν καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν οί παϊδες αύτου καὶ ή γυνή, καὶ ήκουσε τῆς q ωνής αὐτών, καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ έκάθισεν έπὶ τὸν δίφρον. 24 Tỹ δὲ γυναικὶ ήν μοσχάριον γαλαθινόν έν τῆ οἰκία, καὶ έσπευσε καὶ έθυσεν αὐτό, καὶ έλαβεν άλευρα καὶ εφύρασε καὶ έπεψεν άζυμα, 25 καὶ προςήνεγκεν ένώπιον Σαούλ καὶ ένώπιον των παίδων αύτοῦ. Καὶ ἔφαγον καὶ ἀναστάντες απηλθον την νύκτα έκείνην.

ΧΧΙΧ. Καὶ συναθροίζουσιν οι άλλόφυλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς Αφέκ, καὶ 'Ισραϊλ παρενέβαλεν έν Ένδώρ τη έν Ίεζραέλ. 2 Καλ οι σατράπαι των άλλοφύλων παρεπορεύοντο είς έκατοντάδας καὶ χιλιάδας, καὶ Δαυίδ και οι ανδρες αυτού παρεπορεύοντο έπ' έσχάτων μετά Ακχίς. 3 Καὶ είπον οἱ σατράπαι των άλληφύλων. Τίνες οι παραπορευόμενοι ούτοι; Καὶ είπεν 'Ακγίς πρός τούς σατράπας των άλλοφύλων. Ούχ ούτος Δαυίδ ο δούλος Σαούλ του βασιλέως Ίσραήλ, ος γέγοτε μετ έμου ήδη δεύτερον έτος σήμερον, καλ ούχ εύρον έν αύτφ ούδεν άφ' ής ήμερας είςηλθε πρός με έως της ημέρας ταύτης; ΑΚαί έθυμώθησαν έπ' αὐτῷ οἱ σατράπαι τῶν άλλοφύλων, καὶ λέγουσιν αὐτῷ · Απόστρεψον τὸν άνδρα, καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, ού κατέστησας αὐτὸν έκεῖ, καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ήμῶν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ μὴ γινέσθο ἐπίβουλος

וּיִּאַכֵּלָנִ וֹיָּצְׁמִּנִ וֹיִּלְּכִנִּ בַּקִּיִּלָּנִי תַּנְנִּיִּ בּי וֹשִׁלְּשׁ לִפְּנִי-שָׁאָנִלְ וֹלִפְנִּי תַּבְּנִיִּנִי וַשִּׁלְשׁרַ-מַּלְמַּת וַשְּׁמָּנִי תַּלְּשׁרִ וַשְּׁבָּנִי תַּלְּצִּי וַשְּׁצִּיר וַנִּשִּׁבָּוּ וַשִּׁלְשׁרַ-מַנְבָּלָּשְׁרַ וַיִּשְׁמָר עָלָּעָ וַנִּפְּעָר וַיִּפְּנִי תַּלְּצִּי וַנִּשְּׁאָר וַיִּבְּיִּר בְּנִיּשְׁרִּי וְנִישָׁיִלְּעְ וַיִּשְּׁכֵּר עָלִּא אָכַּלְ וַיִּפְּרְצִּיּ-בֹּנִי עַבְּעָבְי וְנִּשְּׁמֵע עְלְּלֶכִּם וַיִּלְּשְׁר בְּבַּלְּעָר וַיִּשְּׁכֵע לְּלְצְׁם וַיִּלְּשְׁר בְּבַּיְיִנְ וְנִשְּׁבִּי וְצִּשְׁתַר בְּעָ עַבְּילִ וְשִׁכְּע בְּבְּירְ וְצִּשְׁרִּי וְנִשְּׁמֵע עִּלְּבְּ בְּעִיבְּיוֹ בְּבָּרְנִּי וְצִּשְׁתָּר בְּעָּ אָתִּידְּבְּלְ עָאָין וַנִּשְּׁעִי בְּעָבְּיוֹ וְצִּשְׁתִּע בְּעָּלְעָם וַנִּלְּעָם וַיִּלְּעָם וַנִּלְּעָם וַנִּעְּבְּר בְּבִּרְנִּי בְּבָּרְנִּי וְצִשְּׁתְּע וְנִישְּׁתְע לְּעָב בְּעְּלָּעוֹ בְּבָּרְנִּי בְּבְּיִנְּי בְּבְּיִינִי בְּבָּיְנִי בְּבָּיְנִי בְּבְּיִנְ וְצִּשְׁתְּע בְּעָבְיל וְיִבְּי בְּעְבְּיוֹ בְּעְבְּיוֹ בְּעְבְּיוֹ בְּעְבְּיוֹ בְּעְבְּיוֹ בְּעְבְּיוֹ בְּבְּעִי וְיִבְּעִי בְּבְּיִינִי בְּבְּיִי בְּבְּיִינִי בְּבְּיִים בְּעִבְּעִי בְּבְּיִים בְּעִבְּי בְּבְּיִים בְּבְּיִי בְּבְּיִים בְּעִבְּיוֹ בְּבְּעִים וְיִבְּעִי בְּבְּיִים בְּבְּעִים בְּיִּבְּעִים וְיִבְּעְבִּי בְּבְּעִבְּיוֹ בְּבְּעִים בְּבְּעִייִי בְּבְּיִיי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִיי בְּבְּיִיי בְּבְּיִיי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבִיייִי בְּבְיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבִּייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִיי בְּבְיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּבִּייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּיִיי בְּבְּיִיי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִייי בְּבְּבְייִיי בְּבְּבִּיי בְּבְּבְייי בְּבְּבְייי בְּבְּבְייי בְּבְּבְּייִי בְּבְּבְייִיי בְּבְּבְיִיי בְּבְּבְייִייְיבְיי בְּבְּבְייי בְּבְּבְייִיי בְּבְּבְּיִייִיי בְּבְּיִייִייְיבְּי בְּבְייִייְיְבְּבּבּייי בְּבְבּבְייִיי בְבּבּייִיי בְבּבּיייי בְבְּבְייִיי בְּבּבּיייִי בְּבְבּייִייִיייי בְּבְּבּייייים בְּבְבּייִייי בְּבּבּיייִייּבְייייי בְּבּבּייִייים בְּבּבּבּייִיים בְּבְּיִיי

עַלָּהָי בַּמִּלְחָמָה וְלָא־יִהְיָה־לָּנוּ לְשִׂמֵן בְּלְּהִי בְּמִּלְחָמָה וְלִא־יִהְיָה שָׁם וְלָא־יַרִר בְּלִרִים בְּמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים וְדְרַד וְאַנְשִׁים בּלְּשִׁתִּים הָשֵׁב אֶת־שְּׁלִי בְּלִשְׁתִּים בְּלִישׁ בְּלִיי שָׁרָי בְּלִישׁ אֶל־שְׂרֵי בְּלִשְׁתִּים הָאֵלָה בְּלִיים נְפְּלְוֹ עֵד־הַיִּוֹם הַאָּרִי בוֹ מְאִינְה בְּלִיוֹ שָׁרִי בְּלִישׁ אֶל־שְׁרֵי בוֹ מְאִינְה בְּלִיוֹ שָׁרִים וְלָא־מְצֵאתִי בוֹ מְאִינְה בְּלִיוֹ שָׁרָי בְּיִה אִמִּי זְה יִיְמִים אוֹד בְּלִיוֹ שָׁלִי עִדְּיה אָבְיִ בְּלִים הָאָרִי בוֹ מְאִינְה בְּלִיוֹ שָׁלִי בְּיִים וְלָא־יִהְיִה בוֹ מְאִינְה אוֹד בְּלִיוֹ שָּׁלִי בְּיִרְים הָאָנְה הָיִה אִמִּי בוֹ מְאִינְה אוֹד בְּלִיוֹ שָׁלִי בְּיִים וְלָא־יִהְיִה בִּיִּ מְשָׁר הָבְי מִבְּיוֹ בְּלִיוֹ שָׁלִי בְּלִים וְלָא־יִהְיִה בִּיִּים הְאָבר לִי בְּלִיה אָרָי בְּלִיוֹ שְׁלָה וְלָא־יִהְיִה בְּלִי בְּיִר בְּלִי בְּיִר בְּיִבְים בְּעָּבְר הִים בְּנִיה בְּיִים בְּעָבוּים וְלָאִרְיִה בְּיִים בְּעָבוּים וְלָא־יִבְיוֹ בִּיִּים בְּעָּבְיים וְלָא־יִבְיים בְּיִּבְּים וְלָאִר בְּיִר שְׁנִיים וְלָאִריִים בְּעָּבוּיוֹ בְּיִבְּבְיים בְּלָּשִׁתִּים בְּלִיה בְּיִבְים בְּיִּוֹ בְּבִים בְּלָּבְיִים וְלְלִי בְּיִים בְּיִוֹן בְּיִים בְּעָבוֹים וְלְאִיתִּים בְּיִבּיים בְּיִּוֹם בְּיִבְים בְּיִישְׁ בִּיים בְּלִּבְיים בְּיוֹן בְּיִים בְּעָּבְיוֹ בְּיוֹים בְּנִיוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹן בְּיִים בְּבְּיוֹן בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבִיוֹם בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּיוֹם בְּבִייוֹ בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבִּיוֹם בְּיִים בְּיִים בְּבִּיוֹם בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבְיוֹם בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּיִים בְּיִים בְּבְּיוֹם בְּבְּבְּים בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּים בְּבְּיוֹם בְּבִיים בְּבְּיִים בְּבְּיוֹבְים בְּבְּבְּיוֹם בְּבִיים בְּיִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּיוֹם בְּבִיים בְּבְבְּבְּיוֹם בְּבְּבְיוֹם בְּבָּבְּיוֹים בְּבְבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבְבְּיוֹים בְּבִיוּים

Bolfter. A: Lager.

^{20.} A3: δ γὰρ (ὅτι ἐκ ΕΓΧ). B pon. ἐκείνην in f. (c. AFX). 21. AB* Σαἐλ ... † (p. '1ð.) δὴ ... * (ult.) σε (c. FX). 22. B* (pr.) τῆς et (pr.) ἐν. 23. AB* ἡκείθ. καὶ ... παρεβιάζοντο. 24. AB: Καὶ τῆ ... δάμαλις νομάς. Α²Β: αὐτήν. 25. AB: προςήγαγεν ... ἀνέστησαν καὶ ἀπ. — 1. AB* οί... τὴν ἐν. 3. AB: διαπορενόμενοι ... στρατηγὸς ... * τἔ. B * ος. AB: γὲγ, μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τὖτο δεὐτερον ἔτος, κ. δχ εὐρηκα (c. FX). B: ἐὐθὲν (ἐδὲν ΑΓΧ). AB: ἐνέπεσε πρ. με καὶ ξως (c. FX). 4. AB: ἐλυπήθησαν ... στρατηγοὶ (ἐθυμ. ... σατρ. FX).

^{21.} tam ju G. (wie 19, 5).
22. dW: benn bu wirft beines Weges gehen. vE: haft eine Reise zu machen. B: wenn bu bich auf ben Weg macheft. A: u. b. Weges g. fonnest.
23. vE: mag nicht. dW.A: effe n. dW.vE: aufs

Die Philister verwerfen David.

XXVIII.

benn er hatte nichts gegrffen ben gangen Tag und bie gange Racht.

21 Und bas Weib ging hinein zu Saul, und fahe, baß er fehr erschroden war, und sprach zu ihm: Siehe, beine Magd hat beiner Stimme gehorcht, und habe meine Seele in meine Sand gefett, daß ich beinen Worten gehorchte, die du zu mir sagtest.

22 So gehorche auch nun du beiner Magd

22 So gehorche auch nun bu beiner Dagb Stimme. Ich will bir einen Biffen Brot vorfeben, bag bu effeft, bag bu gu Rraften

23 kommest und beine Strafe geheft. * Er aber weigerte fich und sprach: 3ch will nicht effen. Da nothigten ihn feine Knechte und bas Weib, bag er ihrer Stimme geborchte. Und er ftand auf von ber Erbe,

24 und feste fich aufs Bette. * Das Beib aber hatte babeim ein gemäftetes Kalb, ba eilete fle und schlachtete es, und nahm Dehl und

25 knetete es und but es ungefauert, "und brachte es herzu vor Saul und vor feine Knechte. Und ba fie gegeffen hatten, ftanden fie auf und gingen die Nacht.

Die Philister aber versammleten alle ihre Geere zu Aphek, und Ifrael lagerte 2 fich zu Ain in Jesteel. * Und die Kürsten der Philister gingen daher mit hunderten und mit tausenden; David aber und seine Männer gingen hinten nach bei Achis.

3.Da sprachen die Fürsten der Philister: Bas sollen dies Gebräer? Achis sprach zu

ihnen: Ift nicht bas David, ber Anecht Sauls, bes Königs Ifraels, ber nun bei mir gewesen ist Jahr und Tag, und habe nichts an ihm gefunden, seit ber Zeit er ab-

4 gefallen ift, bisher? * Aber bie Fürsten ber Bhilister wurden zornig auf ihn und sprachen zu ihm: Lag ben Mann umkehren und an seinem Ort bleiben, ba bu ihn hin bestellet haft, daß er nicht mit uns hinab ziehe zum Streit, und unser Widersacher werbe

quia non comederat panem tota die illa.

Ingressa est itaque mulier illa ad 21

Saul (conturbatus enim erat valde), dixitque ad eum: Ecce, obedivit anv.v.y.a. cilla tua voci tuae, et posui animam
19,5. meam in manu mea, et audivi sermones tuos quos locutus es ad me;
nunc igitur audi et tu vocem ancillae 22
tuae, et ponam coram te buccellam
panis, ut comedens convalescas et
possis iter agere. "Qui renuit et 23
ait: Non comedam. Coegerunt autem
eum servi sui et mulier, et tandem
audita voce eorum surrexit de terra
et sedit super lectum. "Mulier autem 24

ct sent super lectum. Anther autem 24

(L.15,25.illa habebat vitulum pascualem in domo, et festinavit et occidit eum; tollensque farinam miscuit eam et coxit azyma, et posuit ante Saul et 25 ante servos ejus. Qui cum comedissent, surrexerunt et ambulaverunt per totam noctem illam.

Congregata sunt ergo AAAAA.
4,1.28,4. Philisthiim universa agmina in Aphec;
sed et Israel castrametatus est super
s,s. fontem, qui erat in Jezrael. *Et sa-

Jad. 16,55. Jos. 13,5. trapae quidem Philisthilm incede-22,7. bant in centuriis et millibus; David

autem et viri ejus erant in novissimo agmine cum Achis. *Dixeruntque principes Philisthiim ad Achis: Quid sibi volunt Hebraei isti? Et ait Achis ad principes Philisthiim: Num ignoratis David, qui fuit servus Saul regis 27,7. Israel, et est apud me multis diebus vel annie et pen inveni in ce guid.

vel annis, et non inveni in eo quidquam ex die, qua transfugit ad me, usque ad diem hanc? *Irati sunt autem adversus eum principes Philisthiim, et dixerunt ei: Revertatur vir iste et sedeat in loco suo, in quo constituisti eum, et non descendat nobiscum in praelium, ne fiat nobis adversarius,

^{22.} U.L. Brots. 3. U.L. fint.

^{24.} B.dW.vE.A: im Sanfe. A: but Ungefauertes. B: ungef. Ruchen barans.

^{25.} biefelbige R. (A: biefelbe ganze R.) B.dW. vB: zogen (gingen) fort in berfelben (felbiger) R. 1. Bie 28. 1.

^{21.} S: in m. tua.

^{3.} Al. * ad Achis. † (p. quidq.) mali.

^{2.} B: gogen baher gu &. dW.vB.A: gogen (einher) mit (ihren) &. dW: gogen einher gulest, vE: famen gul. A: waren im lesten Juge, B.dW.vE.A: mit A. 4. dW.vE.A: gurneten, vE: gefesthaft, A: geftellt. dW.vE: une gum Bib.

XXIX.

Sauli fata extrema.

τῆς παρεμβολῆς. Καὶ ἐν τίνι διαλλαγήσεται οὐτος τῷ κυρίφ αὐτοῦ; ἢ οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων; δ Οὐχ οὕτός ἐστι Δαυίδ, ῷ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς, λέγοντες Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ Δαυίδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ;

6 Καὶ ἐκάλεσεν Άκγὶς τὸν Δαυίδ καὶ είπεν αὐτῷ. Ζῆ κύριος, ὅτι εὐθὺς σὺ καὶ ἀγαθὸς έν όφθαλμοῖς μου, καὶ ή έξοδός σου καὶ ή είςοδός σου μετ' έμου έν τη παρεμβολή, καί ότι ούχ εύρον κατά σοῦ κακίαν ἀφ' ής ήμερας ηκεις πρός με έως της ημέρας ταύτης και έν όφθαλμοίς των σατραπών ούκ άγαθός σύ. 7 Καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, και ού μη ποιήσης κακίαν έν όωθαλμοίς των σατραπών των άλλοφύλων. 8 Και είπε Δαυίδ προς 'Αχής. Τι εποίησά σοι η τι ευρες εν τῷ δούλφ σου, ἀφ΄ ής ἡμέρας ήμην ἐνώπιόν σου καὶ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης, ότι οὐ μὴ έλθω πολεμῆσαι τους έχθρους τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως; ⁹ Καὶ ἀπεκρίθη 'Ακχίς καὶ είπε πρός Δαυίδ. Οίδα ότι άγαθός σύ έν όφθαλμοὶς μου καθώς ἄγγελος θεοῦ, ἀλλ' ἢ οί σατράπαι των άλλοφύλων λέγουσιν. Ούχ ήξει μεθ ήμων είς πόλεμον. 10 Καὶ νῦν ορθρισον τὸ πρωί σὺ καὶ οἱ παίδες τοῦ κυρίου σου οἱ ηκοντες μετά σοῦ, καί πορεύεσθε είς τὸν τόπον ού κατέστησα ύμᾶς έκει, και λόγον λοιμον μη θης έν τη καρδία σου, ότι άγαθός σὺ ἐνώπιόν μου, καὶ ὀρθρίσατε ἐν τῷ ὀδῷ καὶ φωτισάτω υμίν και πορεύθητε. 11 Και ωρθρισε Δαυίδ αὐτὸς καὶ οἱ άνδρες αὐτοῦ τοῦ απελθείν το πρωί και φυλάσσειν την γην τών άλλοφύλων, και οι άλλόφυλοι ανέβησαν πολεμείν έπι Ίεζραήλ.

ΧΧ. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ παραγενέσθαι Δαυίδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ εἰς Σικελὰν τῆ ἡμέρα τῷ τρίτη, καὶ Δμαλὴκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἐπὶ Σικελάν, καὶ ἐπάταξαν τὴν Σικελάν καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν ἐν πυρί, ² καὶ τὰς γυναϊκις καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῆ, ἀπὸ μικροῦ ἔως μεγάλου, οὐκ ἐθανάτωσαν ἄνδρα οὐδὲ

בַּמַּלְחַמה וּבמֹה יַתַרצה זָהֹ אַל־אָדֹנִיוּ ת הלוא בּרַאשׁי הַאַנשׁים הַהַם: הַלוֹא־ דַרָד אַשָּׁר יַצָנוּ־כוֹ בַּמָּחלות לאמר הפה שאול באַלפור ודוד בּרִבבתוֹי וַיִּקָרָא אַכִּישׁ אֵלְ־דַּוֹד וַיִּאמֵר אַלִיוּ חַי־יִהוָה בָּי־יָשָׁר אַתַּה וְטִוֹב בְּצֵינֵי צאתה וכאה אתי הַיִּוֹם הַזָּת וּבְעֵינֵי הַפַּרַנֵים לֹאַ־ 7 סוב אַתַּה: וִעַתָּה שִׁוּב וְלֵהְ בַּשַׁלִוֹם ַּוְלְאַתַּצָשָׂה רָעבִּצֵינֵי סַרָנֵי פִּלְשָׁתִּים: 8 וַיֹּאמֵר דָּוָד אָל־אַכִּישׁ כֵּי מֵה עַשִּׁיתִיׁ וּמַה־פָּצָאתָ בִעַבִּדְהֹ מִיּוֹם אַמֵּר הַיִיתִי יה ער היום הוה חַמְתִּי בָּאִיבֵי אַלנִי הַפַּלְה: וַיַּצַן אַכִּישׁ וַיִּאמֶר אָל־דַּוָר יַדַּעִתִּי כֵּי טִוֹב אַתַּה בְּעֵינֵי כְּמַלְאַה אֵלֹהֵים אַה שַׂרֵי י בַּמַלַתמה: יוַעַמָּה הַשָּׁבֶּם בַּבּּקַר וְעַבְדֵי פלשתים ופלשתים

בַּהָ מִפְּטָן וְעַדּבְּנְוֹל לָא הַמָּיתוּ אָישׁ אָתֶהּ בָּאָשׁ: וַיִּשְׁבֹּוּ אֶת־הַבְּשִׁים אֲשָׁר־ וָאֶל-צַּמְלֵג וַיִּשְׁרְפִּוּ אָתָהּ בְּאָשׁ: וַיִּשְׁבֹּוּ אֶת־בַּבְּשָׁים אָלּינָנֶב וַאָל-צַמְלֵג וַיִּשְׁרְפִּוּ בַּיִּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְבְּמָלֵמֵי מְשְׁיִם אָל־נָנֶב בַּיִּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְבְּמָלֵמֵי מְשְׁיִם אַל־נָנֶב בַּיִּנִם הַשְּׁלִישִׁי וְבְּמָלֵמֵי מְשִׁים אָל־נָנֶב

v. 5. 'p באלפרו et ברבבתרו

^{4.} B: womit f. fich biefer angenehm machen bei f. S. dW.vE: gefällig. A: wie andere f. er feinen S. verfohnen.

^{5.} Bgl. 21, 11. 6. dW.vE: bu bift rebl. B: gewifil. aufrichtig. A: aufr. u. gut in m. Augen. B.dW.vE.A: (mit) bei mir

im Streit. Denn woran könnte er seinem Gerrn besser Gefallen thun benn an ben 5 Röpfen biefer Manner? * Ift er nicht ber Daviv, von bem fie fangen am Reigen: Saul hat tausenb geschlagen, David aber zehn tausenb?

Da rief Achis David und fprach zu ihm: So mahr ber Berr lebt, ich halte bich für reblich, und bein Ausgang und Gingang mit mir im Beer gefällt mir mobl, und habe nichts Arges an bir gespürt, seit ber Beit bu ju mir gefommen bift, bisber, 7 aber bu gefäuft ben gurften nicht. * Go febre nun um und gebe bin mit Frieben, auf bag bu nicht übel thuft vor ben Augen 8 ber Fürften ber Philifter. * David aber fprach ju Achis: Bas habe ich gethan, und was haft bu gefpuret an beinem Rnechte, feit ber Beit ich vor bir gewesen bin, bieber, bag ich nicht follte fommen und ftreiten wiber bie Feinbe meines Berrn, bes 9 Ronigs? * Achis antwortete und fprach ju Danto: 3ch weiß mobl, benn bu gefällft meinen Augen als ein Engel Bottes. Aber ber Philifter Fürften haben gefagt: | Lag ihn nicht mit uns hinauf in den Streit 10 gieben. "Go mache bich nun morgen frube auf, und bie Rnechte beines Berrn, bie mit bir gefommen find, und wenn ihr euch morgen fruhe aufgemacht habt, bag licht 11 ift, fo gebet bin. * Alfo machten fich Davib und feine Manner frube auf, bag fie bes Morgens bingingen und wieber in ber Philifter Land famen. Die Philifter aber

AXX. Da nun David des dritten Tages kam gen Ziklag mit feinen Mannern, waren die Amalefiter herein gefallen zum Mittag und zu Ziklag, und hatten Ziklag geschlagen und mit Fener verbrannt, und hatten die Weiber daraus weggeführt, beide klein und groß, sie hatten aber niemand getödtet,

im Lager ... (Bofes) an dir gefunden. vE: bift nicht gut in d. Augen d. F. dW: in ... wirst du n. g. geachtet. 8. vE: um dich gew. dW: vor d, gekommen. A: vor dir gewandelt.

9. B.dW.vE.A: Er foll nicht.

jogen binauf gen Jefreel.

cum praeliari coeperimus; quomodo
enim aliter poterit placare dominum
12,19.
suum nisi in capitibus nostris?
*Nonne iste est David, cui canta18,7. bant in choris, dicentes: Percussit

,, bant in choris, dicentes: Percussit Saul in millibus suis et David in decem millibus suis?

Vocavit ergo Achis David et ait ei: 6 Vivit Dominus! quia rectus es tu et bonus in conspectu meo, et exitus tuus et introitus tuus mecum est in castris, et non inveni in te guidguam mali ex die, qua venisti ad me, usque in diem hanc. Sed satrapis non places; *revertere ergo et vade in 7 pace, et non offendas oculos satraparum Philisthiim. *Dixitque David 8 (20,1. ad Achis: Quid enim feci et quid invenisti in me servo tuo a die, qua fui in conspectu tuo, usque in diem hanc, ut non veniam et pugnem contra inimicos domini mei regis? *Respondens autem Achis locutus 9 est ad David: Scio quia bonus es tu in oculis meis, sicut Angelus Dei; 19,17. 14,17.20. sed principes Philisthinorum dixerunt: Gal.4,14. Non ascendet nobiscum in praelium. *Igitur consurge mane tu et servi 10 domini tui, qui venerunt tecum, et cum de nocte surrexeritis et coeperit dilucescere, pergite. *Surrexit ita-11 que de nocte David ipse et viri ejus, ut proficiscerentur mane et reverterentur ad terram Philisthiim; Philisthiim autem ascenderunt in Jezrael.

Cumque venissent David et 27,6; viri ejus in Siceleg die tertia, Ama27,8; lecitae impetum fecerant ex parte
australi in Siceleg, et percusserant Siceleg et succenderant eam
igni et captivas duxerant mulieres
ex ea, a minimo usque ad magnum,
et non interfecerant quemquam,

10. B: bağ es bei euch licht ift. dW: wenn es licht wirb. vE: helle. A: anfängt zu tagen.

1. dW: in bas mittagl, Lanb. vE: bie Sabgegenb. 2. B.dW.vE: bie barin maren. B: gefängl, weggef. dW: gefangen gef. vE: gef. genommen.

^{4.} A.A: beffern Gef. U.L: baß. 6. 8. U.L: fint, 10. A.A: baß es kicht.

γυναϊκα, άλλ' ήγμαλώτευσαν και άπηλθον την όδον αύτων. 3 Καὶ ήλθε Δαυίδ και οί ανδρες αύτοῦ είς την πόλιν, καὶ ίδου ένεπύοιστο έν πυρί, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αυτών και οι υιοι αυτών ήγμαλωτευμένοι. 4 Καὶ ἐπῆρε Δαυίδ καὶ οἱ ανδρες αίτου την φωνήν αύτων και έκλαυσαν έως ότου ούκ ήν έν αύτοις ίσγυς έτι του κλαίειν. δ Καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναίκες Δαυὶδ ἠγμαλωτεύθησαν, 'Αχινάαμ ή 'Ιεζραηλετις καὶ 'Αβιγάλλ ή γυνή Ναβάλ τοῦ Καρμηλίου. έθλ/βη Δαυίδ σφόδρα, ότι είπεν ο λαός λιθοβολήσαι αὐτόν, διότι κατώδυνος ψυχή παντός τοῦ λαοῦ, ἐκάστου ἐπὶ τοῖς υίοῖς αὐτοῦ καὶ έπλ ταϊς θυγατράσιν αύτοῦ καλ έκραταιώθη Δανίδ έν κυρίφ θεφ αύτου. 7 Και είπε Δαυίδ πρός 'Αβιάθαρ τον ίερεα υίον 'Αχιμέλες. Προςάγαγε τὸ Έφούδ. Καὶ προςήγαγεν Αβιάθας τὸ Ἐφοὺδ πρὸς Δανίδ. 8 Καὶ ἐπηρώτησε Δαυίδ διὰ τοῦ κυρίου, λέγων Εἰ καταδιώξω οπίσω του στρατεύματος τούτου, καλ εί καταλήψομαι αὐτούς; Καὶ είπεν αὐτῷ · Καταδίωχε, ότι καταλαμβάνων καταλήψη καὶ έξαι-9 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ ρούμενος έξαρη. αὐτὸς καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται ἔως τοῦ γειμάρδου τοῦ Βοσόρ, καὶ καταλείπει έκεῖ διακοσίους ἄνδρας. 10 Καὶ κατεδίωξε Δαυίδ έν τετρακοσίοις άνδράσιν. Υπέστησαν δε διακόσιοι οι άνδρες οίτινες έκάθισαν πέραν τοῦ χειμάζδου τοῦ Βοσόρ.

τὸν πρὸς Δανίδ, καὶ διδόασιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγε, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ, 12 καὶ ἔδωκαν αὐτῷ κλάσμα παλάθης καὶ δύο σταφίδας καὶ ἔφαγε, καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, διότι οὐ βεβρώκει ἄρτον καὶ οὐ πεπώκει ὕδωρ τριοὶν ἡμέραις καὶ τριοὶν νυξίν, 13 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανίδ· Πόθεν εἶ καὶ τίνος εἶ σύ; 3. ΑΒ: ἐμπεπύρισται ... νίοὶ ... δυγ. 4. ΑΒ: ἡρε ἐπ. Κλ. 6. ΑΒ: ὅτι κατώδ. ... τὰς νίὰς ... τὰς δυγατέρας 7. Β* Καὶ πρ. -πρὸς Δ. 8. ΑΒ (eti. 15 bis et 23): Γεδδὰρ (στρατεύμ. FX). Α²Β* (εq.) καὶ. Β † (p. καταλήψη) αὐτὰς. ΑΒ: ἐξεἰῆ (-αρῆ FX). 9. ΑΒ * (alt.) οἱ et (alt.) τὰ ... καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν. 10. ΑΒ* Δ. († X) et οἱ († FX). 12. ΑΒ: διδόασιν [ἐδωπαν FX). Β* κ. δύο στ. ΑΒ: ὅτι ... τρεἰς ἡμέφας κ. τρεὶς νύπτας (διότι ... τρειοὶν κτλ. FX). 13. ΑΒ: Τίνος σὰ εἶ καὶ πόθεν εἶ;

11 Καὶ εύρίσκουσιν ἄνδρα Αίγύπτιον ἐν

άγρφ, καὶ λαμβάνουσιν αύτὸν καὶ ἄγουσιν αὐ-

מֹלֹבֹר אָעַבֹנֹחֵל נַיּבֹּמִוָּר: נְּמִלֵּבׁר אָעַבֹּנֹחֵל נַיּבִּמוּר: נְּמִלְּבָר אָעַבֹּנֹחַל נַיּבִּעוּנִי.

נְּמִלְּבַר אָעַבּינִי וְנִבְּעַ מַבִּּרְ נִיּבָּעוּ אִיִּשׁ נִּיּבְּנְעִנִּ נַמְּמִר עִּיִּשְׁעִּ אִּתָּ אִמָּה אִשִּׁוּ דִנִּיְלָשׁ נִּיּבְנְּתַלְ נַבְּבְּעוֹר וְנִבְּנִּוְלָיִים בֹּמִצְּוֹע אִיִּשׁ נִּיּבְּנְעִנִ נַּמְּמֵר עִּיִּבְּעִ נִּבְּרְנִי וְנִבְּעָּר נִיּבְּעָּנִי נִבְּעָּנִי נִבְּעָּנִי וְבַּנְּעָנִי נִיּבְּעָּנִ וְּבִּנְּעָי וְנִבְּעָּנִי וְנִבְּעָּנִ נַבְּעָּנִי וְנִבְּעָּנִי וְנִבְּעָּנִ וְּבִּנְּעָי וְנִבְּעָּנִי וְנִבְּעָּנִי וְבִּבְּעִי וְנִבְּעָּעִי וְנִיבְּעָּע עִבְּעָּעִי וְנִיבְּעָּע עִבְּעָבְיוֹ וְנִבְּעָּע עִּבְּעָּעִי וְנִיּבְעָּע עִבְּינְעִי וְנִבְּעָּע עִּבְּינְעוֹ נִיּשְׁעַע וְנִינִּעְ עִּעְּיִ וְנִיבְּעָּע עִבְּינְעִי וְנִיבְּעָּע עִּבְּינְוֹי וְנִבְּעָּע עִבְּינְעִי וְנִבְּעָּע עִבְּעָּע עִבְּינְעִי וְנִבְּעָּע עִבְּינִי וְנִבְּעָּע וְנִבְּעָּע עִּבְּינִי וְנִבְּעָּע עִּבְּינִי וְנִבְּעָּע עִּיִּבְּע עִּבְּינִי וְנִבְּעָּע עִּבְינִי וְנִבְּעָּע עִּיִי וְנִבְּעָּע עִבְּינִי וְנִבְּנִיע וְנִבְּעָּע עִבְּינִי וְנִבְּעָּע וְנִיבְּעָּע וְנִיבְּעִי וְנִבְּעָּע וְנִבְּבְּע וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִּע וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּבְּע וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִּע וְּבְּבְּע וְּבְּבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּיִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִי וְנִבְּיִי וְנִבְּעִי וְנִיבְּיִי וְנִבְּיִי וְנִבְּיִי וּבְּיִי וְנִבְּיִי וְנִבְּעִי וּבְּיִים בְּיִבְּעִי וְנִיבְּיִים בְּיִבְּיי וְנִבְּיִים בְּיִייִים בְּעִייִי וְבְּיִים בְּיִבְּעִי וְנִבְּיִים בְּיִיבְּייִי וְנִייְיִים בְּעִבְּיוּי וְנִייְיִים בְּיוּיִייִי וְיִּבְּייִים בְּיוּייִיי וְיִּייִייְ וְּעִּבְּיי וְיִּייִייְ וְיִּבְּייִייִייְ וּעְייִייְ וְּעִייְייִייְ וְיִבְּייִיייִייִי בְּעִייִּייִייְ וְּעִייְייִייְ בְּיִּייִייִייְיְיִייִייְייִייְיִייְ וְּעִּייְיִייְיייִּיְייִייְייִייְייִייְייִייְייִייְייִּייְייִייְייִייְייִייְייִייייִייְיייִייְייִיְיייִייְיייִייְייִּיייְייִייְייִייְייִייְייִּיי

לְּוֹ דְּוֹתִ לְמִי-אֲשָׁה וְאֵי מִזֶּה אָתָה אָתִּוֹ אֶלִירְפִּי לְמִי-אַתָּה נִילְּוֹת: וַיִּאָמָר אַלִין בִּי לְאִ-אֲכֵל לֶּטָׁם וְלְאִ-שָּׁתָה בְּיִם וֹ וַיַּשְׁקְהוּ מִיִם: וַיִּשְׁכִל וַשְּׁשָׁב רוּחָוּ אַלִין בִּי לְאִ-אֲכֵל לֶטָׁם וְלְאִ-שַּׁתְה בַּלְּה אַלִין בִּי לְאִ-אֲכֵל לֶטָּחָם וְלְאִ-שַּׁתְה בְּיִם וֹ וַיַּשְׁקְהוּ מִיִם: וַיִּשְׁתוּרלוּ לָּלֶּחם וַבִּלְה אַלִין בִּילְאָה מִּיִם בִּיִּלְהוֹ בַּשְּׁלָה וַיִּלְחִוּ אַלְיוֹ בְּיִלְאָה אָיִשׁ־מִצְּרִי בַּשְּׁלָה וַיִּלְחִוּ

צנדו ס' . 8.

^{2.} B.dW.vE: ihres B. gezogen.
4. B.vE: bie fie f. Kraft mehr zu w. hatten. dW: f. Rr. m. in ihnen war.

^{6.} dW: in großer Bebrangnifi. A: überans betras bet? vE: fam fehr in bie Enge. B: bem D. war fehr Angft. B.dW.vE: (ge)bachte ihn ju ft. B: Seele w. betrubt. dW.vE: bas gange B. w. fehr betr. A: weil

4 Sohne und Tochter gefangen waren, "hob David und bas Bolt, bas bei ihm mar, ibre Stimme auf und weineten, bis fie nicht 5 mehr weinen tonnten. *Denn Davibs zwei Beiber waren auch gefangen, Abinoam, die Jefreelitin, und Abigail, Nabale Beib, bes "Und David mar fehr ge-6 Carmeliten. ängftet, benn bas Bolf wollte ibn fteinigen; benn bes gangen Bolfs Seele mar unwillig, ein jeglicher über feine Gobne und Tochter. David aber ftartte fich in bem Berrn, fei-7 nem Gott, *und fprach zu Ab Jathar, bem Priefter, Abimelechs Cobn: Bringe mir ber ben Leibrod. Und ba Ab Jathar ben Leibrod zu David gebracht hatte, 8 fragte David ben herrn und fprach: Soll ich ben Rriegsleuten nachjagen, und werbe ich fie ergreifen? Er fprach: Jage ihnen nach, bu wirft fie ergreifen und 9 Rettung thun. * Da jog David bin, und bie feche bunbert Dann, bie bei ihm maren; und ba fle tamen an ben Bach Befor, 10 blieben etliche fteben. *David aber und bie vier hundert Mann jagten nach; die amei hundert Mann aber, die fteben blieben, maren zu mube, über ben Bach Befor gu geben. Und fie fanben einen egyptischen Mann auf bem Belbe, ben führeten fle gu Davib, und gaben ibm Brot, bag er ag, und 12 trantten ibn mit Baffer, * und gaben ibm ein Stud Feigen und zwei Stude Rofinen. Und ba er gegeffen hatte, tam fein Beift wieber ju ibm, benn er hatte in breien Sagen und breien Nachten nichts gegeffen

fonbern weggetrieben, und waren babin ih-

Mannern gur Stadt famen, und fabe, bag fie

mit Reuer verbrannt mar, und ibre Beiber,

3 res Wegs. *Da nun Davib fammt feinen

sed secum duxerant et pergebant itinere suo. *Cum ergo venissent David & et viri ejus ad civitatem, et invenissent eam succensam igni, et uxores suas et filios suos et filias ductas esse captivas: "levaverunt David et popu- 4 lus, qui erat cum eo, voces suas et planzerunt, donec deficerent in eis 27.2. lacrymae. *Siquidem et duae uxores 5 David captivae ductae fuerant. Achinoam Jezraelites et Abigail uxor Nabal Carmeli *Et contristatus 6 Nm.14.10 est David valde; volebat enim eum populus lapidare, quia amara erat anima uniuscujusque viri super filiis 23,16, suis et filiabus. Confortatus est autem Pa. 16,4. David in Domino Deo suo, *et ait 7 27,20. ad Abiathar sacerdotem filium Achi-²³. melech: Applica ad me Ephod! Et Nm. melecul Applica Ephod ad David-*Et consuluit David Dominum, di-25m.5,19cens: Persequar latrunculos hos et comprehendam eos, an non? Dixitque ei Dominus: Persequere! absque duv.19. bio enim comprehendes eos et excuties praedam. *Abiit ergo David 9 ^{27,2}. ipse et sexcenti viri, qui erant cum eo, et venerunt usque ad torrentem v.21. Besor, et lassi quidam substiterunt. *Persecutus est autem David ipse 10 25,13. et quadringenti viri; substiterant enim ducenti, qui lassi transire non poterant torrentem Besor.

Et invenerunt virum Aegyptium in 11
agro, et adduxerunt eum ad David, dederuntque ei panem, ut comederet et biberet aquam, *sed et fragmen mas-12
sac caricarum et duas ligaturas uvae passae. Quae cum comedisset, reversus est spiritus ejus, et refocillatus est; non enim comederat panem neque biberat aquam tribus diebus et tribus noctibus. *Dixitque itaque ei David: 13
Cujus es tu, vel unde? et quo pergis?

13 und tein Waffer getrunfen. *David fprach

gu ibm: Weg bift bu? und woher bift bu?

Bebermanne S. erbittert w. ... ermannte fic.

^{7.} Bgl. 21, 9.
8. Diefem Rriegshaufen. B: hinter biefem Rriegestrupp her ... ihn erreichen. dW: biefer Schaar ... ereellen. vE: Rriegeb. nachfegen ... einholen. dW: entreißen wirft bu. vE: u. befreien.

^{8.} Al. * Dominus. 10. Al.: viri cum eo. 13. Al. * et quo p.

^{9.} blieb ein Theil ft. B.dW: bie Uefrigen. 10. und vier ... jw. h. M. aber bl. ft., welche ze. dW.A: weil fie.

^{11.} B.vE: nahmen ihn mit. 12. Jeigenkuchen. (25, 18.) B: einen halben Klumpen? dW.A: einen Schnitt.

Καὶ εἶπε τὸ παιδάριον τὸ Αἰγύπτιον. Δοῦλός εἰμι ἐγεὰ ἀνδρὸς ᾿Αμαληκίτου, καὶ ἐγκατέλιπε με ὁ κύριός μου, ὅτι ἡτωχλήθην ἐγεὰ σήμερον τοῦ Χορεθὶ καὶ ἐπὶ τὰ τῆς Ἰονδαίας μέρη καὶ ἐπὶ νότον Χαλέβ, καὶ τὴν Σικελὰγ ἐπεπρήσαμεν ἐν πυρί. ¹⁵ Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Δαυίδ. Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὸ στράτευμα τοῦτο; Καὶ εἶπεν. "Ομοσον δή μοι κατὰ τοῦ θεοῦ, μὴ θανιτῶσιί με καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου μου, καὶ κατάξοι σε ἐπὶ τὸ στράτευμα τοῦτο.

16 Καὶ κατήγαγεν αύτους έκει, καὶ ἰδού ούτοι διακεγυμένοι έπλ πρόςωπον πάσης τῆς γης, έσθίστες και πίνοντες και έσρτάζοντες ἐπὶ πᾶσι τοῖς σχύλοις τοῖς μεγάλοις oἰς ἔλαβου έκ γης άλλοφύλων και έκ γης Ἰούδα. 17 Καὶ ηλθεν ἐπ' αυτούς Δαυίδ, καὶ ἐπάταξεν αύτους από έωςφόρου έως δείλης καὶ τη έπαύριον, και οὐ διεσώθη έξ αὐτῶν ἀνήρ, άλλ ή τετρακόσια παιδάρια α ἐπέβη ἐπὶ καμήλων καὶ έσυγε. 18 Καὶ ἀφείλετο Δανίδ πάντα όσα έλαβον οί 'Αμαληκίται, καὶ άμφοτέρας τας γυναίκας αυτού έξειλετο. 19 Καί ού διεφώνησεν αύτοις άπο μικρού και έως μεγάλου και έως υίων και θυγατέρων, και άπὸ των σκύλων και έως πάντων ών έλαβον αὐτων, τὰ πάντα ἀπέστρεψε Δαυίδ. 20 Καλ έλαβε Δαυίδ πάντα τὰ ποίμνια αὐτῶν καὶ τὰ βουκόλια, και απήγαγεν έμπροσθεν των σκύλων καὶ τοῦς σχύλοις έχείνοις έλέγετο. Ταῦτα σχύλα Δαυίδ.

21 Καὶ παραγίτεται Δαυίδ προς τους διακοσίους άνδρας τους υπολειφθέντας του πορευθήναι όπισω Δαυίδ, ους έκάθισεν έν τφ
γειμάρψφ Βοσόρ, καὶ έξηλθον εἰς ἀπάντησιν
Δαυίδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαρῦ τοῦ μεν
αὐτοῦ, καὶ προςῆλθε Δαυίδ ἔως τοῦ λαοῦ, καὶ
ἡρώτησεν αὐτοὺς τὰ εἰς εἰρήνη». ²² Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς καὶ πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν

ראם-שלפּרָניִ פּנִד-אַנִי וֹאִנְנִי וֹאִנְנִים אָלִ-הִאָּבְּתִּי כִּי בֹאַלְנִי וֹאִנְנִי וֹאִנְנִי וֹאִנְנִי אָ בּיִּנִּ בַּעִּרִנִי כָּיִר־אַנְיִם אִם-שִׁמִינִינִי פּיִּצְלְלֵי שָׁבְלִּנִי שָׁלְבִּיּנִם בָּאָשׁ: וֹיִּאָמֶׁר אֵלְיִי בּיִּלְלֵי שָׁבְלִּנִי שָׁבְּלִנִי בְּאָשׁ: וֹיִּאָמֶׁר אֵלְיִי בּיְלְלֵי שָׁבְלִי בִּאָשׁ: אַנְיִנִּ פִּשְׁמִׁנִי נָיָּר בִּפְּרֵנִי בּיִּאָמֶּר בַּעַר מִצְּבִי אָנִי פִּי חָלֵיתִי בַּיּנִים וֹיִאְמֶּר נַבְּר מִצְּבִי אָנִי פִּי חָלֵיתִי בַּיּנִים

וַיַּרְדָהוּ וְהַנָּה נָטְשׁים עַל־פָּנֵי כַל־ ץ אָבְכֵים וָשׁתִים וְחַגְגִים בּכֹל אַשַר לַקַּחַוּ מַאֶּרֶץ 17 פָּלשְׁתָּים וּמֵאֶרֶץ יְהוּדֶה: וַיַּבֵּם דְּרַד בַבַּנָּשָׁף וְעַדּיהָעֶרָב לְמָחָרָתָם וְלְאֹּ־ נמלם מהם איש כי אם־ארבע מאות איש־נער אשר־רכבוּ על־הגמלים 18 וינסף: ויצל דוד את כל-אשר לקהף עמלק ואת־שמי נשיו הציל 19 וַלֹא נַצְדֵּר־כָּהָם מַן־הַפְּסֹן וְעֵד וְעַדַבָּנִים וּבָנוֹתֹ וּמִשָּׁלֵל וְעֵדַ כַּלֹאַשֵׁר - לַקַחַוּ לָהֵם הַכָּל הָשִׁיב דָּוַד: וַיַּקַח דָּוָד אָת־כָּל־הַבָּאוֹ וְהַבָּקַר נַהַגֹּוּ לְסִניׁ הַמַּקְנַה הַהֹּרָא רַיָּאִמְרֹרְ זָה שׁלֹל דּרְד: ויבא דוד אל־מאתים האנשים אשר - פגרו ו מככת ו אחרי רַיִּשִׁיבִם בַּנָחַל הַבְּשׁוֹר וַיַּצָאוּ לְקרָאת דַּרָד וַלְקָרֵאת הַעַם אַשַּׁר־אַתּוֹ ויּבּשׁ דוד את-העם וישאל להם לשלום: אישורע ובליעל מהאנשים

^{13.} AB: Έγω εἰμι δῶλ. A¹B: πατέλιπε. 14. AB: Καὶ ἡμεῖς ἐπ. B † (α. νότ.) τὸν ... Χελεθὶ ... Χελέβ. AB: ἐνεπνοζόαμεν. 15. Β: εἰπεν αὐτῷ Δ. AB: θανατόσειν. 16. AB: αὐτὸν (-τὸς Χ) ... ἐν π. (ἐπὶ π. FX). 17. B: ἐκ ἐσώθη. AB † (α. ἀλλ') ὅτι ... ἀ ἡν ἐπιβεβημότα ἐπὶ τὰς καμήλες π. ἔφυγον. 18. AB: ἀφείλατο ... ὰ ἔλ. ... ἐξείλατο. 19. AB* (p. μιπρ.) καλ. Β: καὶ ἀπὸ τῶν σκύλον καὶ ἔως νίῶν καὶ θυγ. A²B: καὶ (τὰ ΕΓΧ). AB: ἐπέστρεψε. 20. Β* (pr.) Δ. AB* αὐτῶν. Β † (α. σκ.) τὰ. 21. AB: πορεύεσθαι ... καὶ ἐκάθισεν αὐτὸς. BE † (α. Β.) τῷ. AB: προςήγαγε ... ἡρώτησαν αὐτὸς.

^{13.} dW.A: (Anappe) ... gurudgelaffen. vE: liegen laffen.

^{14.} n. ju bem von 3. (B. 1). B: gegen bas fo nach 3. gehört. dW.vE: in bas was 3. geh.
15. biefem Kriegshaufen (B. 8). vE: ansliefern.

dW: noch mich auslieferft.
16. ibn binab. dW: auf b. a. Welbe. vE: maren

Er fprach: 3d bin ein eapptischer Rnabe. eines Amalefiters Anecht, und mein Berr hat mich verlaffen, benn ich warb frant 14 vor breien Tagen. * Wir find berein gefallen zu Mittag Creti und auf Juda und ju Mittag Caleb, und baben Biflag mit 15 Feuer verbrannt. * David fprach ju ihm: Billft du mich binab führen zu biesen Rriegsleuten? Er fprach: Schwore mir bei Bott, bağ bu mich nicht tobteft, noch in meines herrn band überantworteft, fo will ich bich binab führen zu biefen Rriegsleuten. 16 Und er führete fle binab. Und fiebe, fie batten fich gerftreuet auf ber gangen Erbe, agen und tranten und feierten über alle bem großen Raub, ben fie genommen batten aus ber Bhilifter und Juda Lanbe. 17 *Und David folug fie von bem Morgen an bis an ben Abend, gegen ben anbern Tag, bag ihrer teiner entrann, ohne vier hundert Junglinge, Die fielen auf die Ra-18 meele und floben. * Alfo errettete David alles, was die Amalefiter genommen bat-19 ten, und feine zwei Beiber, * und fehlete an feinem, weber flein noch groß, noch Sohne, noch Tochter, noch Raub, noch alles, bas fie genommen batten; David 20 brachte es alles wieber. *Und David nahm bie Schafe und Rinber, und trieb bas Bieb vor ibm ber, und fie fprachen: Das ift ; Davids Raub. Und ba David zu ben zwei hundert Mannern tam, bie zu mube gewesen, Da-

14. U.L: Chreti.

weit u. breit auf b. F. gerfir. A: ba lagen f. alle auf ebener E. herum! B: hielten ein Fest. dW: effenb u. tr. u. felernb. (vR: u. tangten!?) dW.vE: wegen all b. ar. Beute.

vib nachzufolgen, und am Bach Befor ge-

blieben waren, gingen fie beraus David

entgegen und bem Bolf, bas mit ibm mar.

Und David trat jum Bolt und grußte

22 fie freundlich. *Da antworteten, mas

b. gr. Bente.
17. v. ber Dammerung ... Ab. bes anb. Lageb ...
Riegen auf b. R. B.dW.vE: Morgenbammerung?
Avom Abend an? dW: außer 400 Leuten. B.vE:
junge Manner. B.dW.vE.A: bie fich auf (bie) R.
fehten.

Qui ait: Puer Aegyptius ego sum, servus viri Amalecitae; dereliquit autem me dominus meus, quia aegrotare coepi nudiustertius. *Siquidem nos 14 Ra. 25,14. erupimus ad australem plagam Ce-Zeph. 3,5. rethi et contra Judam et ad meri-25,8. diem Caleb, et Siceleg succendimus igni. *Dixitque ei David: Potes me 15 ducere ad cuneum istum? Qui ait: Jura mihi per Deum, quod non occi10.22,15. das me et non tradas me in manus domini mei, et ego ducam te ad cuneum istum. Et juravit ei David.

Qui cum duxisset eum, ecce, illi 16

discumbebant super faciem universae

terrae, comedentes et bibentes et quasi festum celebrantes diem, pro cuncta praeda et spoliis, quae ceperant de terra Philisthiim et de terra Juda. *Et percussit eos David a vespere 17 Dan.8,14-usque ad vesperam alterius diei, et non evasit ex eis quisquam, nisi quadringenti viri adolescentes, qui ascenderant camelos et fugerant. *Eruit ergo David omnia quae tu- 18 lerant Amalecitae, et duas uxores suas eruit. *Nec defuit quidquam a 19 parvo usque ad magnum, tam de filiis quam de filiabus et de spoliis, et quaecumque rapuerant, omnia reduxit David. *Et tulit universos 20 greges et armenta, et minavit ante faciem suam, dixeruntque: Haec est praeda David!

Venit autem David ad ducentos 21 viros, qui lassi substiterant nec sequi potuerant David, et residere eos jusserat in torrente Besor; qui egressi sunt obviam David et populo, qui erat cum eo. Accedens autem David ad popolum salutavit eos pacifice.

*Respondensque omnis vir pessimus 22

^{15.} Al. * Et jur. ei D. 19. S: quisquam.

^{19.} B.dW: wurde nichts (Riemand) v. ihnen vers miffet. A: es ging nichts ab.

^{20.} alle Cd....fle jogen vor biefem B. her u. fpr. dW.vE.A: Beute.

^{21.} gelaffen waren. B: bie f. hatten fiben laffen. dW.vE: (er) gurudgel. A: fo bag er f. bleiben hieß. A: friedlich. dW: fragte f. nach ihrem Bohlfein.

^{22.} B.dW.vE: Und es (fingen) hoben an.

Souli fata extrema.

πορευθέντων μετά τῶν πολεμιστ**ῶν τῶν** Δαυίδ, καὶ είπον· Διότι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ήμου, ου δώσομεν αύτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ών έξηρήμεθα, άλλὰ έκαστος την γυναϊκα αύτοῦ και τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπαγαγέσθωσαν καὶ ἀποστραφέτωσαν. 23 Καὶ είπε Δανίδ· Ού ποιήσετε ούτως, άδελφοί μου, μετά τὸ παραδούναι τὸν κύριον ήμεν καὶ φυλάξαι ήμᾶς, καὶ παρέδωκε κύριος τὸ στράτευμα τὸ ἐπελθὸν έφ ήμας είς χείρας ήμων. 24 Καί τίς ακούσεται ύμων των λόγων τούτων; ότι ουχ ήττον ύμων είσι, διότι κατά την μερίδα του καταβάντος είς τον πόλεμον ούτως έσται ή μερίς του καθημένου επί τὰ σχεύη, κατὰ τὸ αὐτὸ μεριοῦνται. ²⁵ Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ έπέκεινα, και έγενήθη είς πρόςταγμα και είς δικαίωμα τῷ Ἰσραηλ έως τῆς ἡμέρας ταύτης. 26 Kai hl 9 e 2 avið eig 2 ixellphay, xai lphanέστειλε τοῖς πρεσβυτέροις τῶν σκύλων Ἰούδα καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ, λέγων 'Ιδοὺ εὐλογία ύμῶν ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν κυρίου, 27 τοῖς ἐν Βαιθήλ, καὶ τοῖς ἐν Ῥαμῷ νότου, καὶ τοῖς ἐν Ἰέθερ, 28 καὶ τοῖς ἐν Ἰροήρ, καὶ τοις εν Σιφαμώθ, και τοις εν Εσθιέ, 29 και τοις εν Ραγάλ, και τοις εν ταις πόλεσι του Ίεραμιήλ, καὶ τοϊς έν ταϊς πόλεσι τοῦ Κενί, 30 και τοῖς εν Έρμφ, και τοῖς έν Βαρασάν, και τοῦς ἐν 'Αθάχ, 31 και τοῦς ἐν Χεβρών, καὶ είς πάντας τους τόπους ους διηλθε Δαυίδ

ΧΑΣ. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ἰσραήλ ἐκ προςείπου τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πίπτουσι τραυμαείαι ἐν τῷ ὅρει τῷ Γελβουέ. ² Καὶ συνάπτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τῷ Σαοὺλ καὶ τοῖς υἰοῖς
αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Ἰωκάθαν καὶ τὸν Ἰμιναδάβ καὶ τὸν Μελχισουὲ
υἰοὺς Σαούλ. ³ Καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ

દેમના લાગ્રે લેટ સાર્થા અં લેંગ્રેટ્સ લાગ્રેન્ટર્

22. Β: Ότι (Διότι ΑΓΧ) ... έξειλόμεθα (-ηςήμεθα ΓΧ). ΑΒ: ὅτι ἀλλ' ἡ (ἀλλά ΓΧ). ΑΔΒ: ἀπαγέσθωσαν κ. ἀποστρεφέτωσαν. 23. Β* αἄ. με. ΑΒ: τὸν Γεδδὲς τὸν ἐπερτόμενον (τὸ σύστις. τὸ ἐπ.Κ. Κ. (τ. 8). 24. ΑΒ: ἐπακισσεται. ΒΓΧ: ἡμῶν (ὑμ. ΑΧ). ΑΒ: παταβαίνοντος. 25. ΑΒ: ἐγενηθη ... ἐπάνω, κ. ἐγένετο ... ἔως τῆς σήμερον. 26. Β* εὐλογ. ὑμ. 27. Β: Βαιθσές (Βηθήλ ΑΓΧ) ... *(sq.) ἐν ... Γεσός. 28. ΒΕΧ † (μ. ἀρ.) παὶ τοῖς ἐν Ἰρμαδί. Β: Σαφί (c. Γ). 20. Β: παὶ τοῖς ἐν Ἰρμαδί Β: Κιμάθ καὶ τοῖς ἐν Σαφὲκ καὶ τοῖς ἐν Θημάθ καὶ τοῖς ἐν Καρμήλω (κ. τοῖς ἐν Ἰρ ΑΓΧ)... Ἰεςεμεήλ ... Κενεξί (c. Γ). 30. Β: καὶ τοῖς ἐν Ἰρμάθ καὶ τοῖς ἐν Βησαβελαιὶ τοῖς ἐν Νομβέ. 31. Β* εἰς. — 1. ΑΒ: ἐν Βησαβελαιὶ τοῖς ἐν Νομβέ. 31. Β* εἰς. — 1. ΑΒ: ἐκὶ Ἰ. (ἐν Ἰ. ΓΧ). 2. ΑΒ* (αἰι.) οῦ. Β: Μελχισᾶ νίὸν.

עינִם שׁנִּע: בּוֹשָׁמָטִ לְנִשׁ נּלְמִשָּׁפֹּמִ לְּיִשִּׁנְצִּעְ בֹּג בּינִשְׁלָפִי נִישִׁ בּעַלָּפִי בִּעְבַּינִ לִּישׁ נְּכְּשֵׁלֶלְ בִּינִשְׁ בַּעַלֶּלִי בַּנִּעָּינִ בַּפּלְטִבְּי לְּצָבְרְ נַיּצָּעִ בִּינִנִּ : נִּמִּי וְשִׁלֵּכִי : וַנִּאָמֹר לְכָּם לְאָבְעְּבָּבְ בַּצָּעִ בִּינִנִּ : נִימִּין אָתַבּבּנְּעָּי בַּפּלְטִבְּי לְאָבְעְבְּבָּנִי בַּיְ אָתִי אָשׁבּיִּתְ אָתִר בִּפְּלָוּ וְנִינְוּ לְאָבְעְבְּבָּנִי בַּי אִם־אָתִם אָתבּאִּשִׁעוּ לְאָבְעַלְנִי בַּי אִם־אָּתִם אָתבּאִּשְׁעוּ לְאָבְעְּבְּנִי בַּי אִם־אָּתִם אָתבּאִשְׁעוּ לְאָבְרְנִי בִּי אִם־אַתִּ אָת בְּעִּבְּיִּ בְּעָּבְר בִּנְּנִי בַּי אִם־אִּתִּים אָתבּאִשְׁעוּ לְאָבְרְנִי בְּנִי בִּי אִם־אִּיִם אַתִּבּאָּטְר בְּוְּנִי בְּעָּבְר בִּנְּנִי בִּי אִם־אָּנִי לְּיִבְּי בְּי

> שתה באתנה .22. זרורד ס' .24.

22. B: alle bie fo b. n. Beliale: Lente waren. dW: alle b. u. nichtewurb. L. vE: u. fclechten. A: fo arg u. b. waren. B.dW.A: wollen wir ihnen. vE: follen. B.dW: ale nur (außer) einem Jeglichen ... bie mögen fie ac. vE: ... n. f. trieben weiter u. gingen.

bose und lose Leute waren unter benen, bie mit David gezogen waren, und fprachen: Beil fie nicht mit uns gezogen find, foll man ihnen nichts geben von bem Raube, ben wir errettet haben, fonbern ein jeglicher führe fein Beib und feine Rinber, und 23 gebe bin. *Da fprach David: 3hr follt nicht fo thun, meine Bruber, mit bem, bas uns ber Berr gegeben bat, und bat uns behutet und biefe Rriegsleute, bie wiber uns getommen maren, in unfere Banbe 24 gegeben. * Wer follte euch barin geborden? Wie bas Theil berjenigen, Die in ben Streit hinab gezogen finb, fo foll auch fein bas Theil berjenigen, bie bei bem Gerathe geblieben find, und foll gleich getheilet 25 metben. *Das ift feit ber Beit und fortbin in Ifrael eine Sitte und Recht geworben bis auf biefen Tag.

26 Und ba David gen Biflag fam, fandte er bes Raubes ben Aelteften in Juba, feinen Freunden, und fprach: Siehe, ba habt ihr ben Segen aus bem Raub ber Feinbe 27 bes Berrn; * nemlich benen zu Beth El, benen zu Ramoth am Mittag, benen zu 28 Jathir, * benen ju Aroer, benen zu Gipha-29 moth, benen ju Efthemoa, "benen ju Rachal, benen in Stabten ber Jerahmeeliter, 30 benen in Stabten ber Reniter, * benen gu Sarma, benen zu Bor Afan, benen zu 31 Athach, "benen zu hebron, und allen Orten, ba Davib gewandelt hatte mit feinen Männern.

MAMI. Die Philifter aber ftritten wiber Ifrael, und die Manner Ifrael floben vor ben Philiftern, und fielen erschlagen auf 2 bem Gebirge Gilboa. * Und bie Philifter hingen fich an Saul und feine Sohne, und schlugen Jonathan und Abi Rabab und 3 Malchifua, die Sohne Sauls. * Und ber et iniquus de viris, qui ierant cum David, dixit: Quia non venerunt nobiscum, non dabimus eis quidquam de praeda, quam eruimus, sed sufficiat unicuique uxor sua et filii; quos cum acceperint, recedant. *Dixit 23 autem David: Non sic facietis, fratres mei, de his quae tradidit nobis Dominus, et custodivit nos, et dedit latrunculos, qui eruperant adversum nos, in manus nostras. *Nec audiet 24 vos quisquam super sermone hoc;

Nm.31,87 aequa enim pars erit descendentis ad 25.12. praelium et remanentis ad sarcinas. et similiter divident. *Et factum 25 est hoc ex die illa, et deinceps constitutum et praefinitum et quasi lex in Israel usque in diem hanc. Venit ergo David in Siceleg, et 26

misit dona de praeda senioribus Juda, 25.27. proximis suis, dicens: Accipite bene-18,17. dictionem de praeda hostium Domini! *His qui erant in Bethel, et qui in 27 Jos. 11,6. Ramoth ad meridiem, et qui in Jether, *et qui in Aroër, et qui in Sephamoth, 28 et qui in Esthamo, et qui in Rachal, 29 27,10. et qui in urbibus Jerameel, et qui 15.6. in urbibus Ceni, *et qui in Arama, 30 et qui in lacu Asan, et qui in Athach, *et qui in Hebron, et re- 31 liquis qui erant in his locis, in quibus commoratus fuerat David ipse

Philisthiim autem pugnabant adversum Israel, et fugerunt viri Israel ante faciem Philisthiim, 29,4. et ceciderunt interfecti in monte Gelboe. *Irrueruntque Philisthiim in 2 Saul et in filios ejus, et percusserunt 14,49. Jonathan et Abinadab et Melchisua 1Ch.10,3 filios Saul. *Totumque pondus 3

27. S: Geter. 30. S: Harama.

25. U.L: fint.

23. Diefen Ariegshaufen. dW.vE.A: Thutu.alfo. 24. vE: Und wer fann auf end boren in biefer Sade. vE.A: Gepade. B: fie follen gugleich theilen. dW: jufammen follen f. th. vE: gleich.

25. B.dW.A: von bem(felbigen) Tage an. vE: u. in ber Folge. B: Und bas ift ... geschehen, bag man baffelbe zu e. Sanng u. zu e. R. gesenet hat. dW: U. so geschah es. vE: So blieb es. dW.vE. u. er machte es jur Cat. u. z. Gebrauch (R.). A: U. alfo ... ges

halten worben, u. ift furberhin verorbn. u. befchloffen m. wie e. Sagung.

26. ihr Gegen. (25, 27.)

et viri ejus.

27. im DR. dW: Ramoth-Regeb.

29. B.dW.vE.A: in ben St.

31. dW.vE: umbergezogen war.

1. B: es fielen bie Erfchlagenen.

2. B: hingen fich an ... an. dW: festen ... nach. A: brangen auf ... ein. vE: verfolgten.

XXXI.

Nauli fata extrema.

Σαούλ, καὶ ευρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισταὶ άνδρες τοξόται, καὶ έτραυμάτισαν αὐτὸν εἰς τὰ ὑπογόνδρια. 4 Καὶ είπε Σαούλ πρὸς τὸν αίροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. Σπάσαι τὴν μάχαιράν σου καὶ ἀποκέντησόν με έν αὐτῆ, μήποτε έλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὐτοι καὶ αποκεντήσωσί με καὶ έμπαιξωσιν έμοι. Καὶ οὐκ έβούλετο ο αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ, διότι ἐφοβήθη σφόδρα. Καὶ έλαβε Σαούλ την μάγαιραν, και επέπεσεν επ' αυτήν. 5 Και είδεν ο αίψων τα σκεύη αύτοῦ ότι τέθτηκε Σιιούλ, καὶ έπεσε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν μάγαιραν αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε μετ' αὐτοῦ. 6 Καὶ ἀπέθανε Σαούλ καὶ οί τρείς υίοι αύτου και ο αίρων τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἀνδρες αὐτοῦ ἐν τῷ ημέρα exeiry xarà tò auto. 7 Kai eldor of ardoes 'Ισραήλ οἱ ἐν τῷ πέραν τῆς χοιλάδος χαὶ οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτι ἔφυγον οἱ ἄνδρες Ισραήλ και ότι τέθνηκε Σαούλ και οί υίοι αύτου, και καταλείπουσι τας πόλεις αύτών και φεύγουσι. Και έρχονται οι άλλόσωλοι καλ κατοικούσιο έο αύταζς.

8 Καὶ έγετήθη τῆ έπαύριον, καὶ έργονται οί άλλή τολοι έκδυσαι τούς τραυματίας, καὶ εύρίσχουσι τον Σαούλ χαι τούς τρείς υίους αύτοῦ πεπτωκότας επί τὰ όρη Γελβουέ. 9 Καὶ αποκεφαλίζουσιν αυτόν, και έξέδυσαν τα σκεύη αύτου, και έξαποστελλουσιν αύτα είς γην άλλοφύλων, πύκλφ εθαγγελιζόμενοι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτῶν, 10 καὶ ἀνέθηκαν τα σχεύη αύτου είς το Ασταρτείον, καὶ τὸ σώμα αὐτοῦ κατέπηξαν ἐν τῷ τείχει Βαιθσάν. 11 Καὶ ἀκούουσιν περὶ αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες Ίαβις της Γαλααδίτιδος, όσα ἐποίησαν οι άλλόφυλοι τῷ Σαούλ, 12 καὶ ἀνέστησαν πάντες οί ανδρες δυνάμεως, και έπορεύθησαν όλην την νύκτα, και έλαβον το σώμα Σαούλ καί τὸ σῶμα τῶν υἰῶν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τείχους Βαιθσάν, καὶ φέρουσιν αὐτρὸς εἰς Ἰαβίς, καὶ κατέκαυσαν αὐτοὺς έκει. 18 Καὶ έλαβον τὰ όστα αυτών και έθαψαν ύπο την άρουμαν έν Ίαβίς, καὶ ἐνήστευσαν ἐπτὰ ἡμέρας.

8 AB: ἐτρανματίσθη εἰς. 4. AB (bis et 5): ρομφαίαν ... μὴ ... ὅτι (μάχ.... μήπ.... ὅτοτι FX). 5. AB: ἐπέπεσε. 6. B* π. πάντ. οἱ ἄνδρ. αὐτδ. 8. B* (alt.) καὶ. AB: ἐπδιδύσκειν τ. νευρός. 9. AB: ἀποστελίβσιν ... ἐὐαγγελίζοντες (ἀποκεφ. κτλ. FX). B* (ult.) αὐτῶν. 10. B (eti. 12): Βαιδσαμ. 11. B* περὶ αὐτδ. AB: ἀ ιὅσα FX). 12. AB: πὰς ἀνὴφ. ... Ἰανάθαν τδ υίδ... κατακαίβσιν (π. οἱ ἄνδρ... τὰν νίῶν... κατέκ. FX). 13. AB: λυμβάνυσι... δάντυσι... † (p. ἀρ.) τὴν ... γηστεύθσιν.

をかりをあり רימצאהר המורים אַנְשִׁים בַּפַשֵׁת וַיַּחַל מְאַד 4 מהמורים: ויָאמר שַאוּל לְנשָׁא כַלִיוּ שָׁלְתַּדַוּרְבָּהְ יוֹדָקְרֵנִי בָה פֵּוּ־יַבוֹאוּ הַצַרֶלִים הַאֵּלֵה וּדְקַרְנִי וְהָתְעַלְּלִוּ־בִּי וַלָא אַבָּה נשָא כַלֵּיו כֵּי יָרֵא מְאָד וַיָּפָּח שַׁאוּל אַת־הַהַוֹרֶב וַיִּפָּל עָלֵיהָ: ח וַיֵּרָא נשַא־כֵלֵיו כִּי־מֵת שָׁאִוּל וַיִּפְּל 6 בַּם־הָרָא עַל־חַרְבָּוֹ וַיַּמַת עָמָּוֹ: וַיַּמת שַׁאַרֶּל וּשָׁלְשָׁת בַּנֵיוֹ וָנִשָּׁא כֵלְיוּ בַּּם אַנַשַׁיו בַּיִּוֹם הַהָּוּא יַחְדַּוּ : וַיִּרְאִוּ אַשָּר־בְּעַבֶר וַאֲשֶׁר י בְּעֵבֶר הַיַּרְהַוֹן בִּי־נָסוּ אַנִשְׁי יָשִׂרָאֵל וְכָי־מֵתוּ שָׁאִוּל וּבְנֵיו וַיַּצַזְבַוּ אַת־הַעָרִים וַיָּלָסוּ וַיָּבְאוּ וישבר בהן:

נוֹלְּשׁהָ בִּיבֹּשִׁי נִגְּבֵׁשׁי שִׁבֹּבֹע יִמִּשׁׁי בִּיבַשׁׁי יִנִּיִּבְּעוּ שִׁבַבּע יִבֹּבִּע יִבִּיבּע יִבִּבְּעוּ יִבְּבַע יִבִּעַם בִּיִּלְפַּעִּי יִבְּעַם יִבִּילְפַע יִבֹּעַם יִיּלְפַּעִי יִבְּעַם יִבִּילְפַע יִבֹּעַם שֵׁם:
שִׁבְּעַ וְצִּעְ יִּבְּעָּע יִבִּעְּע בִּנְיִע בְּנִינִ מַטוּמֹע בּּנִי
בּנִינִ בַּנְּלְכֵּנְ כֹּעִבּפַּנְלְטָ זַיּּעְּטִׁם שָׁבּע בּעוּמִע בּנִי עַבְּעַבּע שִׁנִּעִ בּעַיִּשׁׁיִם בְּעָבּע שִׁנִּעְ בִּעְנִי בַּעִּע שִׁנְּעָבּע בְּעַבִּע שִׁנִּעְ בִּעִּע בִּעִּע שִׁנִּע בִּעְנִי בְּעַבְּעִי בִּעְּע שִׁנִּע בִּעִּע שִׁנְּעִי וְשִּׁבִּע בַּעִּע בִּעִּע בִּעִּע בִּעִּע בִּעְע שִּׁנִי בְּעַבְּע בִּעְּע בִּעְּע בִּעוּ בִּעְּע בִּעוּ בִּעְּע בִּעְּע בִּעִּע בִּעְּע בִּעְּע בִּעִּע בִּעִּע בִּע בְּעִּע בִּעְּע בִּעִּע בַּעִּע בִּעִים וְשִּעְנִים בְּעַבְּע בִּעִּע בִּעִּע בִּעִּע בַּעִּע בִּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בִּע בַּעִיע בַּעְּע בִּעִּע בַּעִיע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִיע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִּע בַּעִיע בַּעְיִים בּע בַּעִּע בַּעִיע בַּעִיע בַּעִּע בַּעִיע בַּעִים בַּעִיע בַּעִיע בּע בִּעִים בּעִיע בַּעִּע בַּעִים בַּעִיע בַּעִים בַּעִּע בַּעִים בּּעִיע בַּעִּע בַּעִּע בַּע בַּעִּע בִּע בַּעִּים בּּעִיע בַּע בַּעִּים בּּעִים בּּעִיע בַּעִּים בּּעִּע בַּעִיים בּּעִיע בַּעִּיִּים בּּעִּיִּים בּּעִיע בִּיִּיִים בּּעִים בּּעִיע בִּיִּים בּּעִים בּּעִים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִישְׁם בּּעִים בּּעִים בּּעִּים בּּעִיע בִּיִּע בְּעִּיִּים בּּעִּים בּּעִּים בּּעִּע בִּעִּים בּּעִּע בִּיִּע בְּעִּיִּע בִּיִּע בִּיִּע בִּעִּים בּּעִּים בּּעִּע בִּיִּע בְּעִּעִּים בּּעִּים בּּעִיע בּּעִּע בִּעִּים בּּעִּע בִּע בְּעִּעִּים בּּעִיע בִּעִּים בּעִּיע בּּעִּים בּּעִּע בּע בּעִּעִים בּעִּע בּע בְּעִּע בּע בְּעִייִּע בְּעִיים בּעִּע בּע בּעִּע בּע בְּעִּיבּע בִּע בִּעִּיים בּע בִּעְיע בְּעִיע בְּעִיע בְּעִיים בּעְּע בּע בְּעִּע בְּעִּיים בּעּע בְּעִיע בּע בְּעִיים בּעְע בְּעִּע בְּעִיים בּעיּע בְּעִיים בּעּע בְּע בְּעִּע בְּע בִּעּע בְּע בְּעִייִּע בְּעִּע בְּעִיים בּעּע בּע בְּעִּיים בּעְּע בְּעִייִּיים בּעְּעִּיים בּעְּעִּי

^{3.} B.dW: es tr. ihn (an) b. Sch., (ble) Manner (fo) mit (bem) B. (umgehen). vEi die M. bie m. b. B. fchoffen. B: er-fchraf fehr vor b. Sch. dW: es wart ihm fehr bange 4. tr. Sp. mit mir. dW.A: meiner fpotten. vE: ftargte fich barein.

Streit warb bart wiber Saul, und bie Schuten trafen auf ibn mit Bogen, und warb fehr verwundet von ben Schuten. 4 * Da fprach Saul ju feinem Waffentrager: Biebe bein Schwert aus und erftich mich bamit, bag nicht biefe Unbeschnittenen fommen und mich erftechen, und treiben einen Spott aus mir. Aber fein Baffentrager wollte nicht, benn er furchtete fich febr. Da nahm Saul bas Schwert und fiel 5 barein. *Da nun fein Baffentrager fabe, bag Saul tobt war, fiel er auch in fein 6 Somert und ftarb mit ibm. * Alfo ftarb Saul und feine brei Sobne, und fein Baffentrager, und alle feine Manner gugleich 7 auf Diefen Tag. + Da aber bie Danner Ifrael, die jenfeit bes Grunbes und jenfeit bes Jordans maren, faben, bag bie Danner Ifrael gefloben waren, und bag Saul und feine Gobne tobt maren, verliegen fie bie Stabte und floben auch, fo famen bie Philifter und wohneten barinnen.

Des anbern Tages tamen bie Philifter, bie Erichlagenen auszuziehen, und fanden Saul und feine brei Sohne liegen auf bem 9 Gebirge Gilboa, * und hieben ihm fein Saupt ab, und zogen ihm feine Baffen ab, und fandten fle in ber Bhilifter Land umber, zu verfündigen im Baufe ihrer 10 Gogen und unter bem Bolt, * und legten feinen Barnifch in bas Saus Aftharothe, aber feinen Leichnam bingen fie auf die 11 Mauern ju Bethfan. * Da bie ju Jabes in Gileab boreten, was bie Philister Saul 12 gethan hatten, * machten fie fich auf, mas ftreithare Danner maren, und gingen bie gange Nacht, und nahmen bie Leichname Sauls und feiner Gobne von ber Mauer gu Bethfan, und brachten fle gen Jabes 13 und verbrannten fle bafelbft. * Und nahmen ihre Bebeine und begruben fle unter bem Baum ju Jabes, und fafteten fieben Tage.

Botfchaft ju vert.

praelii versum est in Saul, et consecuti sunt eum viri sagittarii, et vulneratus est vehementer a sagit-1Ch.10.4 tariis. *Dixitque Saul ad armigerum Jad. 9.54. suum: Evagina gladium tuum et per-14,6. cute me! ne forte veniant incircum-Jud. cisi isti et interficiant me, illudentes mihi. Et noluit armiger ejus; fuerat 25,m.1,14 enim nimio terrore perterritus. Arripuit itaque Saul gladium et irruit 1ch.10,8.super eum. *Quod cum vidisset 5 armiger ejus, videlicet quod mortuus esset Saul, irruit etiam ipse super gladium suum et mortuus est cum eo. *Mortuus est ergo Saul et tres 10,6.18- filii ejus, et armiger illius, et universi viri ejus in die illa pariter. *Viden- 7 1Ch.10,7 tes autem viri Israel, qui erant trans vallem et trans Jordanem, quod fugissent viri Israelitae, et quod mortuus esset Saul et filii ejus, reliquerunt civitates suas et fugerunt, veneruntque Philisthiim et habitaverunt ibi. 1Ch.10,8. Facta autem die altera venerunt 8 Philisthiim, ut spoliarent interfectos, et invenerunt Saul et tres filios ejus v.1.28,4; acentes in monte Gelboe. *Et 17.51. praeciderunt caput Saul, et spoliaverunt eum armis, et miserunt in terram Philisthinorum per circuitum, ut annunciaretur in templo idolorum et ich. in populis. Et posuerunt arma 10 Jud.2,13 ejus in templo Astaroth, corpus vero Jes. 17,11 ejus suspenderunt in muro Bethsan. 1Ch. #Quod cum audissent habitatores 11 11,1.9. Jabes Galaad, quaecumque fecerant 2,4; Philisthiim Saul, Surrexerunt omnes 12 10,12. viri fortissimi, et ambulaverunt tota nocte, et tulerunt cadaver Saul et cadavera filiorum ejus de muro Bethsan, 2Ch. veneruntque Jabes Galaad et combusserunt ea ibi. *Et tulerunt ossa eorum 13

22,6. 184.....et sepelierunt in nemore Jabes, et

12;3,24s. kn.3,1s. jejunaverunt septem diebus. Gon.50,8.

^{7.} U.L: jenfeit bem Grunbe ... bem Jorban. 12. U.L. berancherten fie.

^{7.} am Grunde her u. am Ufer bed 3. wohneten. B: auf bieffeit bes Thole u. a. b. bes 3. waren. dW: bieff. ber bene. — — 8. dW: gefallen. 9. in ihren Gögenhäufern. vB: f. Rüftung. dW: bie

^{4.} S† (p. glad.) suum. 7. S: aut. filii. 9. Al.: idel. suorum. 12. Al.: viri Jabes. S† (in f.) igni.

^{10.} Mauer. B.dW.A: f. Baffen. vE: Ruftung. vE.A: Tempel. dW: ber Aftarte. dW.vE: auf an ber D. A: an bie D. 11. B.vB: an Gaul.

^{12.} n. tamen bamit gen 3. B.dW.vB.A: tapfere. 13. unter b. Dain. B: Bufd. dW.vE: Tamariffe.

Ι. Και έγένετο μετά τὸ άποθανεῖν Σαούλ, καὶ Δαυίδ ἀτέστρεψε τύπτων τὸν Αμαλήκ, καὶ ἐκάθισε Δαυίδ ἐν Σικελάγ ἡμέρας δύο. 2 Καὶ εγένετο εν τῆ ἡμέρα τῆ τρίτη, καὶ ίδοὺ άνηρ ήλθεν έκ της παρεμβολής έκ του λαού Σαούλ, και τα ιμάτια αύτου διεβόηγότα, και γη έπι της κεφαλής αὐτοῦ και έγένετο έν τφ είζελθεῖν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ την γην και προςεκύνησεν 'αὐτω'. 8 Και είπε πρός αὐτὸν Δαυίδ. Πόθεν ου παρεγένου; Καλ είπε πρός αὐτόν 'Εκ της παρεμβολης 'Ισραήλ 'έγω' διασέσωσμαι. 4 Καὶ είπεν αὐτῷ Δαυίδ. Τίς ὁ λόγος ούτος; ἀπάγγειλόν μοι. Καὶ είπεν· "Ότι πέφευγεν ό λαός έκ τοῦ πολέμου, και έπεσον πολλοί έχ τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπέθανε, καὶ Σαούλ καὶ Ίωνάθαν ὁ υίὸς αὐτοῦ τεθνή-5 Καὶ είπε Δανίδ τῷ παιδαρίφ τῷ απαγγείλαντι αὐτώ. Πώς οίδας ότι τέθνηκε Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν ὁ νίὸς αὐτοῦ: 6 Καὶ είπε τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγείλαν αὐτῷ. Περιπτώματι περιέπεσον έν τῷ ὅρει Γελβουέ, καὶ ἰδοὺ Σαούλ επεστήρικτο επί τὸ δόρυ αύτοῦ, καί ίδου τὰ ἄρματα καὶ οἱ ἴππαργοι συνήψαν αὐτῷ. 7 Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ είδε με καὶ ἐκάλεσε με, καὶ είπα· Ἰδοὸ έγω. 8 Καὶ είπε μοι· Τίς εί σύ; Καὶ είπα· 'Αμαληκίτης έγω είμι. ⁹ Καὶ είπε πρός με· Επίστηθι δή επάνω μου καὶ θανάτωσόν με, ότι κατέσχε με σκότος δεινόν, ότι πάσα ή ψυγή μου εν εμοί. 10 Καλ επέστησα επ' αὐτὸν και έθανάτωσα αυτόν, ότι ήδειν ότι ου ζήσεται μετά τὸ πεσεν αὐτόν και έλαβον τὸ διάδημα τὸ

1. Β: Σεπελάπ (Σιπελάγ ΑΧ). 2. ΑΒ: ἐγενήθη. Β* ἐν († ΑΓΧ)... διεδόωγότα (-όηγ. Α). 3. ΑΒ: αὐτῷ (πρ. αὐτόν ΓΧ). Α²Β: παραγίνη (-εγένε ΓΧ). 4. Α²Β: ἔφυγεν (πέφ. ΕΓΧ). ΑΒ: πεπτώπασιν (ἔπεσον ΓΧ). Α²Β: ἀπέθανον (-νε Α¹Χ). ΑΒ: ἀπέθανο (τεθνήπ. ΓΧ). 5. ΑΒ: ἀπαγγέλλοντι (-γείλαντι Χ). 6. ΑΒ: ἀπαγγέλλον (c.Χ)...† (α. Γ.) τῷ (* ΓΧ). Β: ἐππάρχαι (c. ΑΓΧ). 9. ΑΒ: Στῆθι (Ěπ. ΕΓΧ). 10. ΑΒ: ἐπόστην... βασίλειον ε. -λιον.

ריתי אחרי מית שאול ב הַשָּׁלִישִׁי וְהַנַּהֹ אִישׁ בַּא מִן מעם שאול ובגדיו בבאו אל 3 אַרַצַה וַיִּשְׁתַּחוּ: וַיַּאַמֵר יהַנַער הַמַּגִּיד כְּוֹ מת שאול ויהונתו בנו: ויאמר הַפָּעַר הַפַּגּיד לוֹ נַקְרָא נַקּרָ הַדְבָּיקַהוּ: וַיָּפָן אַחֲרֵיוֹ וַיִּרְאֵנִי וַיִּקּרַא אַלֵּי וַאֹמֵר הַנַּנִי: וַיָּאמֵר לֵי מִי ראפת הנזרי אשר

> י אומר ק' . 8 . י הל' בקמץ . 1 v. 1. ען בחירק . ii ו' פתרות . 10 v. 10

^{1.} B.dW: Und es geschab. vE.A: Es gesch. (aber). dW:A: Rieberlage. dW.vE: ba blieb D. 2. B: budte sich. dW.vE: beugte.

Das 2. Buch Samuelis.

L. Nach bem Tobe Sauls, ba David von ber Amalefiter Schlacht wieber gefommen und zween Tage zu Biflag geblieben mar, 2 flebe, ba tam am britten Tage ein Mann aus bem Beer von Saul mit gerriffenen Rleibern und Erbe auf feinem Saupt. Und ba er ju David fam, fiel er gur Erbe Bund betete an. *Davib aber fprach ju ibm: Wo tommft bu ber? Er fprach ju ibm: Aus bem Beer Ifrael bin ich ent-Aronnen. *David fprach zu ihm: Sage mir, wie gebet es ju? Er fprach: Das Bolt ift geflohen vom Streit, und ift viel Bolts gefallen, bagu ift auch Saul tobt 5 und fein Cobn Jonathan. * David fprach gu bem Jungling, ber ihm folches fagte: Bober weißest bu, bag Saul und sein Sohn 6 Jonathan tobt find? * Der Jungling, ber ihm folches fagte, fprach: 3ch fam ohngefahr aufs Bebirge Gilbog, und fiebe, Saul lebnete fich auf feinen Spieß, und bie Bagen und Reuter jagten binter ihm ber, 7 und er wandte fich um und fahe mich, und rief mich. Und ich fprach: Bier bin 8 ich. * Und er fbrach zu mir: Wer bift bu? 3ch fprach zu ihm: 3ch bin ein Amalekiter. 9 "Und er fprach ju mir: Tritt ju mir und tobte mich, benn ich bin bebranget umber, und mein Leben ift noch gang in mir. 10 *Da trat ich zu ihm und tobtete ihn, benn ich wußte wohl, bag er nicht leben tonnte nach feinem Kall, und nahm bie

7. U.L: rief mir.

3. B.vR.A: (Geers) Lager.

Factum est autem, postquam mor- I. 18m. Pattum est dation, p. 181,4. tuus est Saul, ut David reverteretur 18m. a caede Amalec et maneret in Siceleg duos dies. "In die autem tertia 2 apparuit homo veniens de castris Saul, veste conscissa et pulvere con-(15m. cecidit super faciem suam et adora25,92. vit. *Dixitque ad eum David: Unde 3 venis? Qui ait ad eum: De castris Israel fugi. *Et dixit ad eum David: 4 Quod est verbum quod factum est? indica mihi. Qui ait: Fugit populus ex praelio et multi corruentes e populo mortui sunt; sed et Saul et Jonathas filius eius interierunt. *Dixitque David ad adolescentem, qui nunciabat ei: Unde scis quia mortuus est Saul et Jonathas filius ejus? *Et ait adolescens, qui nunciabat ei: 6 15m. Casu veni in montem Gelboe, et Saul incumbebat super hastam suam; porro currus et equites appropinquabant ei. et conversus post tergum suum vidensque me vocavit. Cui cum respondissem: Adsum! * dixit mihi: 8 Quisnam es tu? Et ajo ad eum: Amalecites ego sum. *Et locutus est 9 mihi: Sta super me et interfice me, quoniam tenent me angustiae et adhuc tota anima mea in me est. *Stansque super eum occidi illum; 10 sciebam enim, quod vivere non poterat post ruinam; et tuli diadema quod

beran.

10. B: bieweil ich merite ... wurde I. bleiben, nachbem er gefallen mar. vE: nacho. er fich bineingenurat

^{4.} gef. n. umgekommen. dW.vE: Bie ftehet es? Berichte (fage es) mir boch. A: Bas ifts bas gesches hen ift? B: Bie ift die Sache jugegangen? ... gef. u. gestorben. dW: getobtet. vE.A: tobt. 5. dW.vE: Bie w. bu.

^{6.} dW: Bon Dhug, gerieth ich ... ba ftanb S., gel. B: hatte fich gel. vE: ftuste fich. dW: Speer ... festen ihm nach. vB: verfolgten ihn. A: brangen gu ihm Bolhglotten . Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{7.} B: fich binter fich. A: rudlinge. vE: fab f. um. 9, benn bie Sterbensangft hat mich ergriffen. dW: ber Schwindel. vE: Rrampf. A: Mengften faffen mid. (B: bas geftidte Roller bat mich aufgehalten?) vE: m. ganges &. dW.A: m. Seele.

έπὶ της κεφαλής αὐτοῦ, καὶ τὸν γλιδώνα τον έπλ του βραγίονος αυτου, καλ ένήνογα 11 Καὶ ἐκράτησε αὐτὰ τῷ κυρίφ μου ὧδε. Δαυίδ των ίματίων αύτου και διέρδηξεν αύτά, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ διέξψηξαν τὰ Ιμάτια αὐτῶν, 12 καὶ ἐκόψαντο καὶ ἔκλανσαν και ενήστευσαν έως δείλης έπι Σαούλ και देता Ιονάθαν τον υίον αύτου και देता τον λαὸν Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραήλ, ὅτι હેત્રλήγησαν έν δομφαία.

18 Kai είπε Δανίδ τῷ παιδαρίφ τῷ ἀπαγyelları abro. Hover el ov: Kal elner Tiòc άνδρος παροίκου Αμαληκίτου έγω είμι. 14 Καί είπεν αὐτῷ Δαυίδ. Πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγπείν την γειρά σου διαφθείραι τον γριστον nuplou; 15 Kai exalece david er tor natδαρίων αύτου και είπε. Προςελθών άπάντησον Καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανε. 16 Καὶ είπε Δανίδ πρὸς αὐτόν. Τὸ αίμά σου હેતારે કર્ષેત્ર ×સ્જીલર્રેજ્ σου, હૈદા તાં στόμα σου απεκρίθη κατά σου, λέγον ^{*}Οτι ενώ τεθανάτωκα τον γοιστόν χυρίου.

17 Καλ έθρήσησε Δαυίδ τον θρήνον τουτον έπὶ Σαούλ και έπι Ιωνάθαν τὸν νίὸν αὐτοῦ, 18 και είπε του διδάξαι τους νίους Ιούδα. ίδου γέγρασται έπι βιβλίου του εύθους.

19 Στήλωσον Ισραήλ ύπες των τεθνηκότων σου τραυματιών. Πώς ἐπεσον δυνατοί. 20 Μή άναγγείλητε εἰς Γέθ, μηδε εὐαγγελίσησθε ἐν ταῖς όδοις Ασκάλωνος, όπως μή εύφρανθώσε θυγατέρες άλλυφύλων, μηδέ γαυριάσωσε θυγατέρες 21 Όρη τὰ ἐν Γελβουέ, μὴ soo an entuntor. πέσοι ἐφὶ ὑμᾶς μήτε δρόσος μήτε ὑετός, καὶ άγροι απαρχών, ότι προςωχθίσθη θυρεός δυναros, und dupeog Daoud oux explody er elalo.

10. AB: την πεφαλήν (τῆς πεφ. ΕΓΧ). Β: χλε-δόνα (-ῶνα ΑΧ). 11. ΑΓΧ * διέδδ. τὰ ξμ. αὐτ. 13. ΑΒ: απαγγέλλοντι (c. FΧ). 14. ΑΒ*την († FΧ). 16. ΑΒ: πρὸς αὐτ. Δ.... ἐθανάτωσα (c. FΧ). 18. ΑΧ † (p. 'I.) τόξον. 19. ΒΑ † (p. τεθν. s. p. 'Ισρ.) ἐπλ τὰ ψψη (Α † σδ) ... ἔπεσαν (c. FΧ). 20. ΑΒ: ἐν Γ., παὶ μη ... τ. έξοδοις Ασπ., μηποτε ... μηποτε άγαλ-λιάσωνται (c. FX). 21. Β: καταβάτω (πέσοι FX). AB pon. ἐφ' τμ. p. ver. et *(pr.)μήτε (c. FX). B:
παὶ μὴ νετ. (μήτε FX; ΑΧ: μηδέ). AB † (p. ὅτε)
ἐπεῖ (* F) . . . * (ult.) παὶ († FX).

על-ראשו ואדעדה אשר על-זרעו 11 ואָביאם אַל־אַדֹנֵי הַנַּה: בָּבְנָדֵוֹ וַיִּקְרָעָם וָנֵם כָּלֹ־הָאֲנָשֵׁים אֲשֵׁר 12 אַתְּוֹ: וַיִּסְפָּדוֹּ וַיִּבְפֿוּ וַיַּגָּמוּ עַד־הַעֵּרָב שַל־שַׁאוּל וְעַל־יִהוֹנָתַן בְּנוֹ וְעַל־עַם יָהוָה וְעֵל־בֵּית יִשֹּׁרָאֹל : コブガダ

וַיָּאמֶר דָּוָד אֵל־תַוֹּנַעַר תַּמַבִּיד כוֹ אי מַתָּח אָתַּח וַיֹּאמֶר בּוְ־אַישׁ בַּר צַמַלְמֵי יַרָאת לְשָׁלֹת יַדְהֹ לְשָׁחָת אַת־מִשׁיחַ ש יהוה: ויפרא דהד לאחד מהפערים נש פנעיבו ויבהו ויכתו דַרד דּמִיֹתָ עַל־ראשׁה בי פֿיה ענה כָהָ לָאמֹר אַנֹבֶי מֹתְתִּי

דָּוֹד אָת־הַפֶּינַה הַוּאת עַל־ יָהָוֹנַתָּן בְּנִוֹּ וַיֹּאֹמֵר ללמד בניייהודה קשת הנה כמובה עלי ספר הישר:

ישהאל על-במותיה חלל נבורים: אַל־תַּבְשּׂרָוּ בחוצות תשמחנת בנות פלשתים

יאיר ל' . 16. 'שבנדיו כ' . 16. יי

11. besgleichen ulle.

amal. Frembl. vE: e. Frembl., ein Amalefitet.
14. B.dW.A: Wie haft bu (bich). vE: Wie! haft bu. B: angulegen, ben ... gn n dW.vE.A: ansynftre-

^{10.} dW.A: bie Armfpange(n). vB: bus Armbanb. dW: u. Bringe fie.

^{12.} B: führten Bebflage. dW.A: flagten, vR: tranerten.

^{13.} B: e. fremben Amalefitifchen Mannet. dW:

Davibs Rlage. Der Bogen.

gefchmeibe von feinem Urm, und habe es 11 bergebracht zu bir, meinem Berrn. faffete David feine Rleiber und gerriß fie, 12 und alle Dlanner, die bei ihm maren, *und trugen Leib und weineten, und fafteten bis an ben Abend über Saul und Jonathan, feinen Sohn, und über bas Bolf bes Berrn, und über bas Baus Ifrael, daß fie burchs

Arone von feinem Baupt. And bas Arm-

Schwert gefallen maren.

13 Und David fprach ju bem Jungling, ber es ihm ansagte: Wo bift bu ber? Er fprach: 3ch bin eines Fremblings, eines Amaleti-

14 ters, Sohn. *David fprach zu ihm: Bie, bağ bu bich nicht gefürchtet baft, beine Banb an legen an ben Gefalbten bes Berrn, ibn

15 au verberben? *Und David fprach gu feiner Janglinge einem: Berzu, und schlage ihn.

16 Und er foling ibn, daß er farb. *Da fprach David zu ihm: Dein Blut sei über beinem Ropf, benn bein Dund hat wiber bich felbst gerebet und gesprochen: 3ch habe ben Befalbten bes Berrn getöbtet.

17 - Und David Klagte biefe Rlage über Saul 18 und Jonathan, feinen Sohn, * und befahl, man follte bie Rinber Juba ben Bogen lehren. Siehe, es ftehet geschrieben im Buch ber Reblichen:

Die Ebelften in Ifrael find auf beiner Bobe erfchlagen. Wie find bie Belben ge-

20 fallen! * Saget es nicht an gu Gath, berfunbiget es nicht auf ber Baffe zu Asfalon. baß fich nicht freuen die Tochter ber Philifter, bag nicht frohloden bie Tochter ber

*3br Berge ju Gil-21 Unbeschnittenen. boa, es muffe weber thauen noch regnen auf euch, noch Meder fein, ba Bebopfer von tommen, benn bafelbft ift ben Belben ihr Schilb abgeschlagen, ber Schilb Saule, ale mare er nicht gefalbet mit Del.

> 20. U.L: verfünbei's. 21. A.A: bavon Gebopfer.

den und (um) ... umgubringen (an tobten).

15, rief f. 3. einem n. fpr. ... erfchlage. dW: Gi: nem ber Leute. vE:v. ben 2. B.A: u. falle (auf) ihn an. 16. B.dW: auf. dW.A. Saupte. B.dW.vE: w. bich gezeuget. dW.vE: ba bu fprachft. A: fagteft. 17. B: machte bies Rlaglieb. dW: fang. vE: fol-

genbes Trauerlieb.

18. bes Redl. dW: es bie Gobne 3. au l., bas Lieb vom B. B: bee Aufrichtigen. vE: Frommen. A: ber Berechten.

erat in capite ejus, et armillam de brachio illius, et attuli ad te domi-* Apprehendens 11 num meum huc. 3,31,Gen autem David vestimenta sua scidit, omnesque viri qui crant cum eo, #et 12 planxerunt et fleverunt et jejunaverunt usque ad vesperam super Saul et super Jonathan filium ejus et super populum Domini et super domum Israel, eo quod corruissent gladio. Dixitque David ad juvenem, qui 13

nunciaverat ei: Unde es tu? Qui re-Spondit: Filius hominis advenae Amalecitae ego sum. *Et ait ad eum 14 David: Quare non timuisti mittere 180.24.7 manum tuam, ut occideres christum 106.15. Domini? *Vocansque David unum de 15 4.12. pueris suis ait: Accedens irrue in eum. Qui percussit illum, et mortuus est. *Et ait ad eum David: 16 Lev.20,9.4 Sanguis tuus super caput tuum! os 18g.2233 enim tuum locutum est adversum te, dicens: Ego interfeci christum Domini.

Planxit autem David planctum hu- 17 juscemodi super Saul et super Jonapt. 51, 19 than filium ejus, *et praecepit, ut 18 (v.22; docerent filios Juda arcum, sicut scri-Joe-10,18 ptum est in libro justorum, et ait: 21,14.

Considera, Israel, pro his, qui 19 mortui sunt super excelsa tua vulne-7.21.6. rati. Inclyti Israel super montes tuos v.25.27, intersecti sunt; quo modo ceciderunt Mich. fortes! * Nolite annunciare in Geth, 20 1,10. neque annuncietis in compitis Asca-17,2.17,6 lonis, ne forte laetentur filiae Phi-18,96. listhiim, ne exultent filiae incircumcisorum. *Montes Gelboe, nec 21 ros nec pluvia veniant super vos. Nm. neque sint agri primitiarum! quia ibi abjectus est clypeus fortium, clypeus 2.21.5. Saul, quasi non esset unctus oleò.

18s. Al. * et ait - vulnerati.

19. D. Bierbe 3. ift a, beinen Soben, dW: D. S. o 3. A: D. herrlichen, o 3. vE: Stolg Ifraele! ... ift er erichi. dW: Ach! gef. finb.
20. ben Gaffen. dW.vE: Berichtet es ... verfunbet.

dW.vE.A: in b. &

21. dW.vE: nicht Than, n. R. (fein Th. ...) fei auf end. A: falle forber a. end. dW.vE: noch Befilbe (f. Felb) ber Erftlingeopfer. A: follt ihr Aeder mit Erftlingen haben. dW.vE.A: weggeworfen. (B: jum Etel worben?)

22'Αφ' αξματος τραυματιών και από στέατος δυνατών τόξον Ίωνάθαν ούκ ανέστρεψε κενόν είς τὰ ὀπίσω, καὶ δομφαία Σαούλ ούκ άνέκαμψε κενή. 23 Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν οί ήγαπημένοι καὶ ώραῖοι οὐ διακεγωρισμένοι έν τη ζωή αὐτων, καὶ ἐν τῷ θανάτφ αὐτών οὐ διεγωρίσθησαν. Υπέρ άετούς κούφοι, ύπέρ 24 Θυγατέρες Ίσραήλ, λέοντας δυνατοί. κλαύσατε έπὶ Σαούλ τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετά κόσμου ύμων, τὸν ἀναφέροντα κόσμον χουσούν ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν. 25 Πῶς έπεσον δυνατοί έν μέσφ πολέμων Ίωνάθαν είς τὰ ύψη σου έτραυματίσθης. 26 Αλγώ έπὶ σοί, αδελφέ μου Ιωνάθαν, ώραιώθης μοι σφόδρα, έθαυμαστώθη ή άγάπησίς σου έμοὶ ὑπὲρ ανάπησιν γυναικών. 27 Πως ξπεσον δυνατοί, καὶ ἀπώλοντο σκεύη πολεμικά.

ΙΙ. Και έγένετο μετά ταύτα και έπηρώτησε Acwid er nuolo, leyor. Ei arabo eis ular των πόλεων της Ιουδαίας; Και είπε κύριος πρός αὐτόν 'Ανάβηθι. Καὶ είπε Δαυίδ. Ποῦ άναβώ; Καὶ είπεν Είς Χεβρών. 2 Καὶ ἀνέβη έκει Δαυίδ είς Χεβρών, και αμφότεραι αί γυναϊκές αύτοῦ, Αγινάαμ ή Ίεζραηλιτις καλ Αβιγάτλ ή γυνή Ναβάλ τοῦ Καρμηλίου, 3 καὶ οί ανδρες αὐτοῦ οί μετ' αὐτοῦ, ἔκαστος καὶ ὁ οίκος αύτου, και κατώκουν έν ταίς πόλεσι Χεβρών. 4 Καὶ έργονται οι άνδρες τῆς 'Ιουδαίας, καὶ χρίουσι τὸν Δαυίδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν έπὶ τὸν οίκον Ἰούδα. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες. "Ότι οἱ ἄνδρες Ἰαβίς τῆς Γαλααδίτιδος αὐτοὶ έθαψαν τὸν Σαούλ. 5 Καὶ ἀπέστειλε Δαυίδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ήγουμένους Ίαβίς τῆς Γαλααδίτιδος, καὶ είπε πρός αύτους 'Δαυίδ'. Εύλογημένοι ύμεις τῷ xuela, oti enoineate to eleog touto ent top κύριον ύμων έπί Σαούλ, και έθαψατε αὐ-6 Καὶ νῦν ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν

מַבָּכִים מַלָּלִים מַחַלָּבֹי בְּבּוֹרִים קַשָּׁת יַהוֹנַתֹּנָ לֹא נשוֹג אחור וחרב שאול תשוב ריקם: שאול הַנַּאֵהַבִּים וְהַנָּעִימָם בַּחַיֵּיהַם וּבִמוֹתם נפרדה מנשרים ספר כח המעלה עדי זהב על לבושבן: איך נַפְּלָוּ נַבּרִים וְיָאבדוּ כּלי מלחמה: לה וימשחרשם את-דור

דוא' בפרוח .26

^{22.} AB: ἀπεστράφη (ἀνέστ. FX). 23. AB \dagger (p. διακ.) εὐπρεπεῖς et (p. κδφ.) καὶ ... (pro δυν.) ἑκρατακοθησαν (c. FX). 24. AB: ἐπὶ Σ. κλαύσ. (κλ. ἐπὶ Σ. FX). 25. AB (eti. 27): ἔπεσαν (-0ν FX). AB: ἐπὶ ξείς Fλ. B: τραυματίαι (ὁτρ. FX). -1. AB: Τὐδα (τῆς ΓΧ). B: τραυματίαι (ὁτρ. FX). -1. AB: Τὐδα (τῆς ΓΧ). 2. AB: Αβιγαία (-άιλ F). 3. B * (pr.) αὐτδ. 4. AB* (pr.) οἱ èt αὐτοὶ. 5. B \dagger (p. Σ.) τον χριστον κυρίζε et (in f.) καὶ Ἰανάθαν τὸν νἱὸν αὐτδ.

^{22.} wich nie suract. vE: Ohne Bl. ... ohne Fett.
23. liebreich u. h. ... fie waren leichter. B: bie bes liebt n. anmuthig gewefen. dW: bie liebenswürdigen n. holben. vE: b. Geliebten, b. S. B.dW.vE.A: fchneller.
24. Foftich. B: in Scharlafen. dW.vE.A: mit

Die Manner von Jabes.

Die Galbung ju Bebron.

und bas Schwert Sauls ift nie leer wieber gefommen von bem Blut ber Erichlagenen, 23 und vom gett ber Belben. * Saul und Bonathan, holbfelig und lieblich in ihrem Leben, find auch im Tobe nicht gefchieben; leichter benn bie Abler, und ftarter benn 24 bie Lowen. *3br Töchter 3fraels, weinet über Saul, ber euch fleibete mit Rofinfarbe fauberlich, und fcmudte euch mit golbenen Rleinoben an euren Rleibern. 25 * Wie find bie Belben fo gefallen im Streit! Jonathan ift auf beinen Göhen erschlagen. 26 * Es ift mir leib um bich, mein Bruber Jonathan; ich habe große Freude und Bonne an bir gehabt, beine Liebe ift mir sonberlicher gewesen, benn Frauenliebe ift. 27 Bie find bie Belben gefallen, und bie Streitbaren umgefommen! II. Rad biefer Gefdichte fragte David ben Berrn, und fprach: Goll ich hinauf in ber Stabte Juba eine gieben? Und ber Berr fprach zu ihm: Biebe binauf. David fprach: 2 Bobin? Er fprach: Gen Bebron. * Alfo zog David babin mit feinen zweien Beibern, Ahinoam, ber Jefreelitin, und mit Abigail, Rabals bes Carmeliten Beib. 3 Dazu bie Manner, bie bei ibm maren, führete David hinauf, einen jeglichen mit feinem Saufe, und wohneten in ben 4 Stabten Bebrons. * Und bie Danner Buba famen und falbeten bafelbft Davib

22 Der Bogen Jonathans hat nie gefehlet,

23. U.L: an ihrem Leben ... am Tobe.

gum Rönige über bas Saus Juba. Und

ba es Davib warb angefagt, bag bie von

Jabes in Gileab Saul begraben hatten,

ihnen fagen: Gefegnet feib ihr bem Gerrn, bag ihr folche Barmbergigfeit an eurem

Berrn Saul gethan, und ihn begraben

6 habt. Go thue nun an euch ber Berr

5 fandte er Boten ju ihnen und ließ

(in) Burpur. dW: lieblich. vE: mit Lieblicht. A: wonniglich. B: ließ ench eure Rl. m. g. Jierath übers giehen. dW: g. Schmud gab auf euer Gewand. vE: Golbschm. sehte a. e. Rl.

26. Mir ift meb ... gar wonnig warft bu mir. dW.A: Leib. B: Du bift m. fehr anmuthig gewesen. dW.rE: hold w. bu m. fehr. (A: gar schon?) dW: theurer. A: lieblicher. vE: viel mehr ... Liebe ber Relber

27. B:b. Rriegewaffen verloren gegangen. A: ver-

*A sanguine interfectorum, ab adipe 22 fortium sagitta Jonathae nunquam rediit retrorsum, et gladius Saul non est reversus inanis. *Saul et Jona-23 18m.20,2 thas amabiles et decori in vita sua. in Jac. 4.13. morte quoque non sunt divisi: aqui-17,10. lis velociores, leonibus fortio-Jud. res! *Filiae Israel, super Saul 24 flete, qui vestiebat vos coccino in deliciis, qui praebebat ornamenta aurea cultui vestro. *Quomodo ce-25 ciderunt fortes in praelio! Jonathas v.19. in excelsis tuis occisus est. *Doleo 26 super te, frater mi Jonatha, decore 18m.19,1 nimis et amabilis super amorem 18,1.78; nulierum! Sicut mater unicum amat filium suum, ita ego te diligebam. *Ouo modo ceciderunt robusti et 27 perierunt arma bellica! -Igitur post baec consuluit David III.

15m. Agitur post sauce commander in 30,73. Dominum, dicens: Num ascendam in 15m. unam de civitatibus Juda? Et ait Dominus ad eum: Ascende. Dixitque David: Quo ascendam? Et respondit Jos. 21,11 ei: In Hebron. *Ascendit ergo Da-1Ch.3,1: vid et duae uxores ejus, Achinoam 25,40es. Iezraelites et Abigail uxor Nabal Car-18m. meli. *Sed et viros, qui erant cum 3 sa is. eo, duxit David singulos cum domo sua, et manserunt in oppidis Hebron. 5.3.18m. Veneruntque viri Juda et unxerunt ibi David, ut regnaret super domum Juda. Et nunciatum est David, quod 15m. viri Jabes Galaad sepelissent Saul. 11,1.9. Misit ergo David nuncios ad viros Jabes Galaad dixitque ad eos: Bene-33,21.
Siz. 7,32. dicti vos Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro (Ruth Saul et sepelistis eum. Et nunc re- 6

1.8. Co. 24,12. tribuet vobis quidem Dominus

26. Al. * Sicut – diligebam. 5. S: a Domino.

tommen. dW: verl. ift b. Baffenruftung. vE: Dabin flub b. Rriegegerathe.

1. B.vE: (Unb) es geschah nach biefem. dW: hers

3. B.dW: feine D. vB: Leute ... nahm D. mit binauf.

4. B: Es find bie ... bie S. begr. haben. dW: Die ... find es.

5. B: biefe Gutthatigt, bewiefen. dW.vE: Liebe (geubt).

έλεος καὶ ἀλήθειαν, καίγε έγο κοιήσο μεθ' ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ὅτι ἐποιήσατε τὸ ὑῆμα τοῦτο. ⁷ Καὶ νῦν κραταιούσθοσαν αὶ χεῖρες ὑμῶν, καὶ γίνεσθε εἰς νίοὺς δυνατούς ὅτι τέθνηκε Σαοὺλ ὁ κύριος ὑμῶν, καίγε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος Ἰούδα ἐφ' ἐαυτοὺς εἰς βασιλέα.

8 Καὶ 'Αβετνης νέος Νης ἀρχιστράτηγος Σαούλ ελαβε τὸν Ιςβόσεθ νέον τοῦ Σαούλ, καὶ διεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς Μαναέμ, 9 καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλααδείν καὶ ἐπὶ τὸν 'Ασερὶ καὶ ἐπὶ τὸν 'Ιεζραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν 'Βφραίμ καὶ ἐπὶ τὸν Βενιαμὶν καὶ ἐπὶ πάντα 'Ισραήλ. 10 Τεσσαράκοντα ἐτῶν 'Ιςβόσεθ νέὸς Σαούλ, ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ 'Ισραήλ, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσε, πλὴν τοῦ οίκου 'Ιούδα, οῖ ἢσαν ὀπίσω Δανίδ. 11 Καὶ ἐγένοντο αὶ ἡμέραι, ας Δανίδ ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρών ἐπὶ τὸν οίκον 'Ιούδα, ἐπτὰ ἔτη καὶ μῆνες ἔξ.

12 Καὶ ἔξηλθεν 'Αβεννής viòs Nής καὶ οἱ παίδες Ίςβόσεθ νίου Σαούλ έκ Μαναέμ είς Γαβαών. 18 Καὶ Ἰωὰβ νίὸς Σαρονία καὶ οί παίδες Δαυίδ έξηλθον έκ Χεβρών, καὶ συναντώσιν άλλήλοις έπι την κρήνην την Γαβαών, καὶ ἐκάθισαν ούτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν καὶ ούτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν. 14 Καὶ είπεν 'Αβετνήρ πρός Ίωάβ. 'Αναστήτωσαν δή τὰ παιδάρια ἐνώπιον ἡμῶν καὶ παιξάτωσαν ένωπιον ήμων. Καλ είπεν Ιωάβ. Άναστήτω-15 Και ανέστησαν και παρηλθον έν άριθμῷ τῶν παίδων Βετιαμίν δώδεκα τῶν 'Κβόσεθ νίου Σαούλ, και δώδεκα των παίδων Δανίδ. 16 Καλ έκράτησαν έκαστος τῆς κεφαλης του πλησίον αὐτου, καὶ ή μάχαιρα αὐτου είς πλευράν του πλησίον αυτού, και πίπτουσι κατά τὸ αὐτό. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὅνομα τοῦ τόπου έκείνου Μερίς των έπιβούλων, η έστιν έν Γαβαών. 17 Και έγένετο ο πόλεμος σκληρός ώςτε λίαν έν τη ήμερα έκείνη, και έπεσεν Αβεννής και οι άνδρες Ισραήλ ένώπιον των naldor Auvid.

חַסֶּד וַאָמֶת וְגַם אַנֹכִי אַבֶּשַּׁה אִתְּכֵם הַפוֹבָה הַוֹּאֹת אֲשֶׁר צַשִּׂיתֵם הַדָּבֵר ז הַנָּה: וְשַׁתָּהוּ הַּוָּחֲזָקְנָה יְדֵיכָׂם וְהִיוֹּ דָוֹיַל כִּי־מֵת אַלְנֵיכֵם שָׁאִוּל וְגַם אֹתִי מֵשְׁחָוּ בַיתיִהוּדֵה לְמֵלֵךְ צַלֵיהֵם: שר דבא אשר לָשָׁאָוּל לַלַּח אֲתראַישׁרבּשׁׁתֹ בּוֹרשׁאַוּל מחנים: האשורי וַעַל־אָפְרַיִם וַעַל־בַּנִימִן וַעַל־יִשִּׂרַאֵל ה: בּוַ־אַרְבָּעִים שַׁנַה אֵישׁ־בִּשׁת בָּן־שָׁאַּרָל בְּמָלְכוֹ עַלֹּ־יִשִּׁרָאֵל וּשִׁתַּיִם שנים מַלַך אַך בַּית יהוּדָה הַיִּוּ 11 אַחֲרֵי דָוָד: וַיִּהֵיּ מַסְפֵּר הַיַּמִים אִשׁרֹּ חָיָה דָרֶד מֵכֶה בָּתַבְרָוֹן עַל־בֵּית יְהוּדַה שַבַע שַׁנֵים וְשִׁשָּׁת חָדָשִׁים:

ַרַבָּר אַרָבֵר אַישׁר וַעַרָבֵי אִישׁר בְּשָׁת בֶּן־שָׁאִוּל מְמֵּחֲנֵים נְּבְעִוֹנַה: נו ויואַב בּו־צָרוּיַה ועַבְדֵי דָוָד וֹיִּפִנְּשַׁוּם עַל־בַּרֶכֵת נִּבְעִוֹן וַנִּשָׁבֹרּ אֲלֶה עַל־תַבְּרֶבָה מְזָּה וְאֵלֶּה 14 עַל־הַבְּרֵכָה מְזַּה: רַיָּאמֵר אַכִנֵר אַל־ יַקוּמוּ נָאֹ הַנְּעָרִים וִישַּׂחַקוּ ש לפנינה וַיָּאמֶר יוֹאָב יָקַמה: וַיָּקמה ניַעַברו בִמָסְפֵּר שָׁנֵים עַשֵּׁר לְבִנְיַמְוֹן וּלָאִישׁ־בּשׁׁתֹ בֵּן־שָׁאוֹל וּשָׁנֵים עַשֵּׂר ויחוקר אים בראם ו מעבדי דור: רַעָּהוּ וְחַרָפוֹ בָּצָד רַעָּהוּ וַיִּפָּלִוּ יַחְהֵּוּ וַיִּקרָא לַמַּקוֹם הַהֹוּא חַלְקַת הַצְּרֵים זו אַשֶׁר פָּגַבְעוֹן: וַתְּהֵי הַמְּלֶחְמֵה קשׁה ההרא וּאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לָפְנֵי עַבְדֵי דָוָד:

^{0.} AB: τὸ ἀγαθὸν τἔτο. 7. AB: ὁ κύο. ὑμ. Σ. B: ἑαντὸν (-τὰς ΑΕΓΧ). 8. AB+ (a, Σ.) τᾶ... Ἰεβοσθὲ... * τᾶ... ἀνεβίβασεν. 9. B: Θασιρὶ (Λοερὶ Ϝ). 10. AB+ (a. Ισρ., τὸν... 11. AB: μῆνας (-ες Ϝ). 13. AB: αντοῖς (ἀλληλ. ΓΧ)... + (p. Γ.) ἐπὶ τὸ αντοῦ (*Ελληλ. ΓΧ)... + (p. Γ.) ἐπὶ τὸ αντοῦ (*Ελληλ. ΓΧ)... + (p. Γ.) ἐναπιον ἡμῶν († Χ). 15. AB † (p. alt. δῶδ.) ἐπ. 16. AB: ἔπ. τῆ χειρὶ τὴν πεφαλην... * ἡ. 17. AB: ἔπταισεν (ἔπεσεν ΓΧ)... *οἷ (†ΕΓΧ). Β*τῶν.

^{6.} Gutes bafür. B: Gute u. Er. ... biefes Gute. dW.vE: fold Gutes.
7. feib mader. B: laffet nun e. o. ftart fein. dW:

Barmbergigkeit und Treue, und ich will euch auch Butes thun, bag ibr folches 7 gethan babt. * Go feien nun eure Banbe getroft, und feib freudig, benn euer Berr Saul ift tobt, fo bat mich bas Baus Juba jum Ronige gefalbet über fic.

Abner aber, ber Sohn Rer, ber Sauls Felbhauptmann war, nahm 38bofeth, Sauls Sobn, und führete ihn gen Daba-9 naim, "und machte ibn jum Ronige über Gileab, Affuri, Befreel, Ephraim, Benja-10 min und über gang Ifrael. "Und 38bofeth, Sauls Sohn, war vierzig Jahre alt, ba er Ronig warb über Ifrael, und regierte zwei Sahre. Aber bas Saus Juba 11 bielt es mit David. * Die Beit aber, bie David Ranig mar ju Bebron aber bas Saus Juba, mar fieben Jahre und feche Monate.

12 Und Abner, ber Sohn Ner, jog aus, fammt ben Rnechten 36bofethe, bes Cohns 13 Sauls, aus bem Deer gen Gibeon. +Unb Joab, ber Sohn Bern Ja, jog aus, fammt ben Rnechten Davibs, und fliegen auf einander am Teich ju Gibeon, und legten fich biefe auf biefer Seite bes Teichs, jene auf 14 jener Geite. * Und Abner fprach ju Joab: Lag fich bie Rnaben aufmachen und vor uns fpielen. Joab fprach: Es gilt mohl. 15 *Da machten fich auf und gingen bin an ber Babl amblf aus Benjamin, auf 38bofeth, Sauls Sohns, Theil, und zwölf von "Und ein jeglicher 16 ben Rnechten Davibs. ergriff ben anbern bei bem Ropf und fließ ibm fein Schwert in feine Seite, und fielen mit einander. Daber ber Ort genannt wirb: Belfath Bagurim, ber gu Gibeon 17 ift. * Und es erhob fich ein febr barter Streit bes Tags. Abner aber und bie Manner Ifrael wurden gefdlagen vor ben Rnechten Davibs.

11. U.L: Monben.

Rartet. vE: feien feft. A: ftart. B.vE.A: feib tapfer(e Manner). dW: madere.

8. B: Deersfürft. dW: Deerpberfte. vB: Selbberr.

A: Deerführer. 10. B: Aur allein ... folgete D. nach.

11. B.dW.A: Die Bahl ber Tage. vE: Sobre.

12. von Mahanaim gen G.

misericordiam et veritatem; sed et ego reddam gratiam, eo quod fecistis verbum istud. * Confortentur manus 7 vestrae et estote filii fortitudinis! licet enim mortuus sit dominus vester Saul, tamen me unxit domus Juda in regem sibi.

18m. 14,50., Abner autem, filius Ner, prin- 8 4,7ss. ceps exercitus Saul, tulit Isboseth filium Saul et circumduxit eum per (Ga.38,2 castra, *regemque constituit super 9 Jud.1,32 Galaad et super Gessuri et super 18m. Jezrael et super Ephraim et super Benjamin et super Israel universum. *Ouadraginta annorum erat Isboseth, 10 filius Saul, cum regnare coepisset super Israel, et duobus annis regnavit; sola autem domus Juda sequebatur David. *Et fuit numerus die- 11 ,rum, quos commoratus est David imperans in Hebron super domum Juda, s,s. septem annorum et sex mensium. Egressusque est Abner, filius Ner, 12 14,40... et pueri Isboseth, filii Saul, de castris

17,25. in Gabaon. *Porre Joab, filius Sar- 13 18,12. viae, et pueri David egressi sunt et occurrerunt eis juxta piscinam Gabaon. Et cum in unum convenissent. e regione sederunt, hi ex una parte piscinae, et illi ex altera. Dixitque 14 Abner ad Joab: Surgant pueri et ludant coram nobis! Et respondit Joab: Surgant! *Surrexerunt ergo et trans- 15 ierunt numero duodecim de Benjamin, ex parte Isboseth filii Saul, et duodecim de pueris David. *Apprehenso- 16 que unusquisque capite comparis sui, defixit gladium in latus contrarii, et ceciderunt simul; vocatumque est nomen loci illius Ager robustorum in Gabaon. * Et ortum est bellum du- 17 rum satis in die illa, fugatusque est Abner et viri Israel a pueris David.

^{13.} S: bi in una.

^{13.} vB: ft. gufammen. vE.A: lagerten fic.
14. dW: bie Bente. vE: Laf einige &. auftreten.
dW.vE: fich (herum)tummein. B.dW.A: Sie mogen fic aufm. vB: auftr.

^{15.} B.dW.A: gingen binuber. 16. pas. bei G. vE: faffete ber Eine ben Anbern. 17. vR: begann. dW: mar ber Str. f. bart.

18 Καλ εγένοντο έχει τρείς νίολ Σαρονία, . Ίροὰβ καὶ ᾿ΑβισαΙ καὶ ᾿Ασαήλ · καὶ ᾿Ασαήλ κοῦφος τοῦς ποσίν αὐτοῦ ώς εὶ μία δορκάς τῶν ἐν 19 Καὶ κατεδίωξεν Ασαήλ οπίσω ἀγρῷ. 'Αβεννήρ, και ούκ έξεκλινε του πορευθήναι είς τὰ δεξιὰ οὐδὸ εἰς τὰ ἀριστερὰ κατόπισθεν 'Αβεννήρ. 20 Καὶ ἐπέβλεψεν 'Αβεννήρ εἰς τὰ όπίσω αὐτοῦ καὶ είπεν. Εἰ σὰ εί αὐτὸς 'Ασαήλ; Καὶ είπεν 'Εγώ είμι. 21 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Αβεννήρ' "Εκκλινον σὰ εἰς τὰ δεξιὰ ἢ είς τὰ άριστερά καὶ κάτασγε σεαυτῷ έν τῶν παιδαρίων, και λάβε σεαυτώ την πανοπλίαν αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἡθέλησεν Ασαὴλ ἐκκλῖναι ἀπὸ των οπισθεν αὐτοῦ. 22 Καὶ προςέθετο Αβεννήρ έτι είπειν τῷ Ασαήλ. Απόστηθι οὺ ἀπ έμου, ενα μή πατάξω σε είς την γην και πώς άρω τὸ πρόςωπόν μου πρὸς Ιωάβ τὸν άδελφόν σου; 28 Καὶ οὐκ εβούλετο ἀποστηναι. Καλ τύπτει αὐτὸν 'Αβεννής ἐν τῷ ὁπίσω τοῦ δόρατος έπὶ την ψόαν, καὶ διεξηλθε τὸ δόρυ έκ τών ὀπίσω αύτοῦ, καὶ πίπτει έκεῖ καὶ αποθνήσκει υποκάτω αυτου. Και εγένετο, πας ό έργόμενος έως του τόπου, ού έπεσεν έχεῖ Ασαήλ και άπέθων, και ύσίστατο.

24 Καὶ κατεδίωξεν Ἰωὰβ καὶ ᾿Αβισαὶ ὀπίσω ᾿Αβεντήρ, καὶ ὁ ἥλιος ἔδυτε καὶ αὐτοὶ εἰςῆλθον ἔως τοῦ βουνοῦ ᾿Αμμά, ὁ ἐστιν ἐπὶ προςώπου Γιέ, ὁδὸν ἔρήμον Γαβαών. 25 Καὶ συναθροίζονται οἱ υἰοὶ Βενιαμὶν ὀπίσω ᾿Αβεντήρ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἐνός. 26 Καὶ ἐκάλεσεν ᾿Αβεντὴρ τὸν Ἰωὰβ καὶ εἰπε Μὴ εἰς τῦκος καταφάγεται ἡ ὁρμφαία, ἡ οὐκ οἰδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα; καὶ ἔως πότε οὐ μὴ εἰπης τῷ λαῷ ἀποστρέφων ἀπὸ ὅπισθε τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν; 27 Καὶ εἰπεν Ἰωάβ. Ζῆ κύριος, ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας, διότι τότε ἐκ

ויהיף שם שלשה בני צרונה יואב 18 בְּרַגְּלָיו כְּאַחֵד הַבָּבָיֵם אֲשֵׁר בַּשָּׂדַח: זת עשהאל אחרי אבנר ולא-נטה ללכת עליהימין ועליהשמאל מאחרי וַיָּפֶן אַבְנרֹ וג ויאמר לו אבנר נטה לה על־ימינה בַנהַנְּעָרִים וָקַת-לָךָ אֵת־תַלַצַתוֹ וָלָאׁ־ אבה עשהאל לסור מאחביו: ניסף אל־עשהאל מאחרי למה אַבּבה אַרצה ואיה 23 אפוא סני אלי החמש ותצא החנית מאחריו וימת תחתו אל-המקום עשהאל וישת ויעמדו:

דו דֵּאֹלְנִים פּֿ קנִלְא נִצְּׂנִיםׁ פּֿ אָז גַלְשׁנִּר מֹאִׂדֹלִי אַדֹּרִשׁׁם: זֹיּאָמֹר וִאָּר בּאִּדֹרוִמֵּי וֹהַבּמֹנִי לְאִרִאִּמֹר לְמָׁם בַּאֹּדִרוּמִי וֹהַבּמֹנִי לְאִרִּעִּי לֹאַרִּנִי עַנִּילָ אַלְרוּאָשׁ נִּלְמִי אָדֶּנִי נְנִאַלָּצִי נִּאָלֵר עָּאָר אַלְרוּאָשׁ נִּלְמִי אָדְנִי אָדֶנִי אָדֶּנִי אַבּנְר וֹיִּשְׁלִי אַלְנִי אַבּנְר אַבְּלְרוּ וֹיִּשְׁמָה בָּאָר בְנִי-בֹּנְיִלְ אַדְּבֹר אַבְּלְרוּ וַיִּשְׁמָה בָּאָר בְּלֵבּי בְנִי-בֹּנְיְלִן אַנְּעָר עַבְּבְּר אַבְּלְוּ זִיִּעְלַבְּצִּי בְנִי-בְּנְיִלֵּ אַבְּלֵּר עַבְּבְּר בְּבְּלִין: זִיּנְלַבְּצִּי בְּנִי-בְּיִנִּ אָּעָר וֹיִבְּלִּעְ בְּבְּרוּ וְיִּשְׁמָּה בְּאָב וְנִי בְּלֵבְיּים אָבְּרָר עַלְּבַּר וְיִבְּיִלוּ אַבְּלֵר עַבְּבְּר בְּנִיים בְּיִבְּיוֹ אַבְּבְר וְיִבְּבְּר בְּנִיים בְּלִּים אַבְּבְּר בְּנִים בְּבְּרִי בְּנִיבְּר בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבְּר בְּנִים בְּבְּרִי בִּיִּבְּבְּר בְּנִים בְּבְּבְּר בְּנִיר בְּיִבְּבְּר בְּבְּרִי בְּיִבְּבְּר בְּנִים בְּבְּר בְּבְּבְּר בְּבְּבְּר בְּבְּבְים בְּבְּר בְּנִים בְּבְּרְים בְּבְּבְּר בְּבְּבִים בְּבְּבְּר בְּבְּבִים בְּיִבְּים בְּבְּבְּר בְּנִים בְּבְּבְּר בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּיִבְּים בְּבִּבְּר בְּבְּבִּר בְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּר בְּבְּבְּר בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִיבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבִּבְּים בְּבִיבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּיִבְּיִים בְּבְּיִבְּיִים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבְּים בְּיִבְּיִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּבְּים בְּבִיבְּים בְּבִים בְּבְּיבְּים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְיבְּיוּבְיבְּיוּבְיבְּיבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְיבְּיבְּבְּיִים בְּבְּבְּבְּיִים בְּבְּבְיּבְיבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבְּים בְּבְייוּבְיבְיוּבְיבְּיִים בְּבְייִים בְּבְייִים בְּבְייִים בְּיִיים בְּבְּבְיבְיבְיבְיוּבְיבְיים בְּבְּבְּבְיה בְ

^{18.} B (eti. infra): Αβεσσα (-ισαΐ ΑΧ). AB * τῶν († FX). 19. ΑΒ: πορεύεσθαι (-θῆναι ΕΧ). Β* (bis) τὰ († ΑΚΧ). 20. ΑΧ * εἶ. 21. ΑΒ: ἐκ (ἀπὸ FΧ). 22. ΑΒ: ἔτι ἐΛβ. ἰέγων (Αβ. ἔτι εἰπεῖν ΓΧ)... * σὑ et τὸν ἀδ.συ († ΓΧ). 23. ΑΒ † (ab in.) καὶ πῶ ἐστὶ ταῦτα; ἐπίστρεφε (Α. ἀπόστρεφε) πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδεἰφον συ et (a. ἀποστ.) τῷ (* ΓΧ). 24. Β: ᾿Αμμάν (-μά ΑΓΧ). ΑΒ: Γαῖ (Γιἐ Γ). 25. ΑΧ * οἰ. ΑΒ † α. ὁπ.) οῖ ... ἐγ. εἰς συνάντησιν (c. FX). 26. ΑΒ * τὸν.

ע. 23. 'ם תחתיו ס' . 27. מחתיו ס'

^{18.} B.dW.vE: fchnell auf f. &. B: wie eine v. ben Reben. vE: gleich einem ber R. dW: w. eine ber Gas

^{19.} dW: wandte fic nicht. dW.vE: hinter A. weg (ber).

18 Es waren aber brei Gobne Beru Ja bafelbft: Roab, Abifai und Afabel. Afabel aber war von leichten gugen, wie ein Reb 19 auf bem gelbe, "und jagte Abner nach,

und wich nicht, weber gur Rechten noch gur 20 Linken von Abner. *Da wandte fic Ab-

- ner um und fprach: Bift bu Afabel? 21 Er fprach: 3a. * Abner fprach ju ihm: Bebe bich entweber gur Rechten ober gur Linten, und nimm fur bich ber Rnaben einen, und nimm ihm feinen Barnifc. Aber Afahel wollte nicht von ihm ab-
- * Da fprach Abner weiter gu Afabel: Sebe bich von mir! Barum willft bu, bağ ich bich ju Boben fclage? Unb wie burfte ich mein Antlig aufheben vor
- 23 beinem Bruber Joab? * Aber er weigerte fich zu weichen. Da ftach ihn Abner binter fich mit einem Spieg in feinen Wanft, bag ber Spieg binten ausging, und er fiel baselbst und starb vor ihm. Und wer an ben Ort fam, ba Afabel tobt lag, ber ftanb fille.
- 24 Aber Joab und Abifai jagten Abner nach, bis bie Sonne unterging. Und ba fie famen auf ben Bugel Amma, ber vor Siah liegt, auf bem Wege gur Bufte Bi-
- 25 beon, "versammleten fich bie Rinder Benjamin binter Abner ber, und wurden ein Bauflein, und traten auf eines Bugels
- 26 Spige. * Und Abner rief ju Joab und fprach: Soll benn bas Schwert ohne Enbe freffen? Beigeft bu nicht, bag bernach mochte mehr Jammers werben? Wie lange willft bu bem Bolt nicht fagen, bag es
- 27 ablaffe von feinen Brubern? * Joab fprach : Co mabr Bott lebt, batteft

26. A.A: Sammer.

20. dW.vE: fab fic.

21. B.dW.A: Benbe bich. vE: Benge ab. B: er: greife einen v. ben Jungl. dW: greife bir e. ber Leute. B.dW.vE: Ruftung ... weichen hinter ihm weg. 22. hinter mir weg. B.dW: War. foll ich bich. dW: founte. dW.vE: Angeficht erheben zu (gegen).

23, mit b. Dintertheil b. Spiefes ... fiel baf. auf b. Gtelle. dW: in b. Leib. vE.A: Unterl. (B: an bie fünfte Rippe!) vE: fturgte baf. bin. B: auf f. Blate. B.d W.vE.A: A. gefallen (hingeft.) u. geftorben mar.

15m.26,6 Grant autem ibi ures nin 2007. Asael 15m.26,6 Joab et Abisai et Asael; porro Asael fuit, quasi unus Erant autem ibi tres filii Sarviae, 18 ^{1Ch.12,8}.de capreis quae morantur in silvis.

*Persequebatur autem Asael Abner, et 19 non declinavit ad dexteram neque ad sinistram, omittens persequi Abner. Respexit itaque Abner post tergum 20 suum et ait: Tune es Asael? Oui respondit: Ego sum. * Dixitane ei 21 Abner: Vade ad dextram sive ad sinistram, et apprehende unum de adolescentibus, et tolle tibi spolia ejus. Noluit autem Asael omittere, quin urgeret eum. *Rursumque locutus 22 est Abner ad Asael: Recede, noli me sequi! ne compellar confodere te in terram, et levare non potero faciem meam ad Joab fratrem tuum. *Qui 23 audire contempsit et noluit declinare:

percussit ergo eum Abner aversa hasta in inguine, et transfodit, et mortuus est in eodem loco; omnesque qui transibant per locum illum, in quo ceciderat Asael et mortuus

erat, subsistebant.

Persequentibus autem Joab et Abi- 24 sai fugientem Abner sol occubuit, et venerunt usque ad collem aquaeductus, qui est ex adverso vallis itineris deserti in Gabaon. *Congregatique 25 sunt filii Benjamin ad Abner, et conglobati in unum cuneum steterunt in summitate tumuli unius. *Et excla- 26 mavit Abner ad Joab et ait: Num usque ad internecionem tuus mucro desaeviet? an ignoras, quod periculosa sit desperatio? usquequo non dicis

populo, ut omittat persequi fratres suos? *Et ait Joabs Vivit Dominus! 27

si locutus fuisses, mane recessisset

24. u. ba b. G. n., famen f.

^{22.} S: et noli. 24. S: et itineris.

^{25.} Da verf. ... Gin Banft. dW.vE: (u. w.) gu einem Saufen. A: thaten fich zusammen gu e. D. vE.A: ftellten fich (auf ber ... auf). dW: ftanben fille.

^{26.} B.dW: immerfort. vE: immerhin. B: Grfen: neft bu n., bag es am letten eine bittere Sache w. m. dW: Erbitterung entftehet gulest. vE: Billft bu u. erf. bağ gul. Rummer erfolge. dW.vE: v. ber Ber: folgung feiner Br. A: feine Br. ju verf.

πρωίθεν ανέβη αν ο λαός, εκαστος κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ σήτοῦ. ²⁸ Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ τῷ σάλπιγη, καὶ ἀπόστησε κῶς ὁ λαός, καὶ κατεδίωκεν οὐκ ἔτι κατόπισθεν τοῦ Ἰσορήλ, καὶ οὐ προςέθεντο ἔτι τοῦ πολεμείν.

²⁹ Καὶ 'Αβεννήρ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ άπηλθος είς δυσμάς όλης της τύκτα εκείτης, καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν παρεμβολάς. 30 Καὶ Ἰωὰβ ἀνέστρεψεν ὁπισθεν άπὸ τοῦ Αβεννήρ, καὶ συνήθροισε πάντα εὸν λαόν, καὶ ἐπεσκέπησαν τῶν παίδων Δανίδ έννεα καὶ δέκα άνδρες. 31 Καὶ ''Ασαήλ καί' οί παϊδες Δαυίδ έπαταξαν τουν γίου Βενιαμίν των ανδρών Αβεννήρ τριακοσίους και έξήκοντα ανδρας παρ' αύτου. 32 Καὶ αίρουσι τὸν Ασαήλ ત્રલો सिक्टर ουσιφ αυτόφ જે το σέσου σου πατρός αὐτοῦ ἐκ Βηθλεέμ. Καλ ἐπορεύθησαν όλην την τύκτα Ιωάβ και οι ανδρος αύτου, και διεσω-ΙΙΙ. τίσθη αὐτοῖς εἰς Χοβρών. *Kal éyéνετο ο πόλεμος έπι πολύ ανα μέσον τοῦ οίκου Σαούλ και ανα μέσον του οίκου Δαυίδ, και ό οίκος Δαυίδ έπορεύετο και έκραταιούτο, και ά οίκος Σαούλ έπορεύετο και ήσθέτει.

² Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Δαυίὰ υἰοὶ ἐτ Χεβοών, καὶ ἢν ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ Αμηών τῆς Αχινάμ τῆς Ἰεξραηλίτιδος, ¾ καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Κελεὰβ τῆς ᾿Αβεσακλώμ υἰὸς Μααχὰ θυγατρὸς Θολμὶ βασιλέως Γεσουρί, ¾ καὶ ὁ τέταρτος ᾿Αβεσακλώμ υἰὸς Μακχὰ θυγατρὸς Θολμὶ βασιλέως Γεσουρί, ¾ καὶ ὁ τέταρτος ᾿Αβενία υἰὸς ᾿Αγτίθ, καὶ ὁ πέμπτος Σαφατία τῆς ᾿Αβιτάλ, ¾ καὶ ὁ ἔκτος Ἰεθεραὰμ τῆς Αἰγὰλ γυναικὸς Δανίδ · οὐτοι ἔτίχθησαν τῷ Δανίδ ἐν Χεβρών. ⑥ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι τὸν πόλεμον ἀνὰ μέσον τοῦ οίκου Σαρώλ. ἀνὰ μέρον τοῦ οίκου Δανίδ, καὶ ᾿Αβεννήρ ὖν κρατῶν τοῦ οίκου Σαρώλ.

⁷ Καὶ τῷ Σαοὺλ ἦν παλλακή, καὶ ὅνομα αὐτῆ Ῥεσφὰ θυγάτης Αϊά. Καὶ εἶπεν ¹Ιςβόσεθ υίὸς Σαοὺλ' πρὸς ᾿Αβεντής · Τί ὅτι εἰςῆλθες

בְּלַתְּבֶּׁלֶרְ נְצְּלֵה הָלֶּם אָישׁ מֵאְחָרֵי גאָחִיר: וַיִּיְתְפַע יוֹאָבָ בַּשׁוֹפֶּׁר וַיְּעַקְּדֹּוֹ אָחִיר: וַיִּיְתְפַע יוֹאָבָ בַּשׁוֹפֶּׁר וַיְּעַקְדוֹּ ישׂראל ולאַ-יספּי עוֹד להפֿחם:

• בֿע—שَלָמָּג מָלָּע נִּשְּׁנִי: וֹבִּלְבִיאַ • נִּמִשְׁנַּעוּ כִּלְּשָׁכ לְשִׁבִּיקְּלָ שִׁשָּׁע נִבְּלְ • נִמִשְׁנַעוּ כִּלְּשָׁכ לְשִׁבִּיקְּלָ שִׁשָּׁע נִבְּלְ • נִמִשְׁנַעוּ כִּלְּשָׁכ לְשִׁבִּיקְּלָ שִׁשָּׁע נִבְּלְ • בּנִירוּ שִׁמְנִוּן לְאֲנִינִּעָם בִּיּוֹלְבּאַלִית: • בּנִירוּ בְּנִתִּי בְּנָים בְּנִיבְּלִי נִינִי

ביינים שמכשמש ביו בית שאנק וכיו זְיִנִי אַלָּנִי יְלְנִי לְנִיִר בְּעָבְרָוֹן: וַיִּנִי אַ אַבִּימֵל: וְתַּאָּשִּׁי יִתְּוֹלְיִם לְמִּלְנָה אַשְׁתּ אַבְּינִינִי בּוֹתַלִּית וְתַּוֹתִישִׁי שְׁפַּטְיָנִי בָּוֹ

שאול: בֿיע בָּנֹר וֹאַלְנֹר שָׁנִה מִעְחַזֵּל בְּבֹּיע בְּנִיּטוּתְ שַׁמִּלְשִׁמְּילִ שְׁנִית שָׁאִיּל יִבֹין

אַיָה וֹיאָמָר אָל־אַבְנֵר מַדְּוּעַ בָּאתָה אַיָה וִיאָמָר אָל־אַבְנֵר מַדְּוּעַ בָּאתָה

יי. שולדו מ' . 3. 'p אולדו מ'

^{27.} AB: πρωιόθεν. 28. AB: ἀπέστησαν ... π. ἐ πατεδίωξων ὁπίσω. 29. AB: διέβαινον. Β: τὴν (τὰς X; AFX*). AB: παρεμβολήν. 31. AB*(ult.) παλ. 32. AB: ἐπορενθη ... † (p. ἀνδφ.) οί μετ ... διέφαισεν ... ἐν Χ. ... 2. Β: ἀχινόομ. 3. AB: Δαλεία τ. ἀβιγραίας (Κελ. τ. Δβ. Γ)... Γεσσίρ (Γεσερίγ). 4. AB: 'Ορνία s. -ας (ἀδωνία F). 7. AB* ἡν et π. ὄν. αἀτῆ († FX)... Γάλ s. Ἰόλ (ἀΙά FX).

^{27.} bu nicht gezedet, hos B. b. fchan nom Mangem an e. j. 28. dW.xS.A: fief in hie (Troumele).

bu beute morgen fo gejagt, bas Bolf batte ein jeglicher von feinem Bruber abgelaffen. 28 *Und Joab blies bie Pofaune, und alles Bolf ftand ftille, und jagten nicht mehr Ifrael nach, und ftritten auch nicht mehr.

Abner aber und feine Manner gingen biefelbe gange Nacht über bas Blachfelb, und gingen über ben Jorban, und manbelten burche gange Bithron, und famen ine Lager.

30 * Joab aber mandte fich von Abner und verfammelte bas gange Bolf, und es febleten an ben Rnechten Davids neunzehn Mann

31 und Afabel. * Aber bie Rnechte Davibs . batten geschlagen unter Benjamin und bie Danner Abners, bag brei hunbert und

32 fechzig Mann maren tobt geblieben. * Und fie hoben Asahel auf, und begruben ihn in feines Baters Grab zu Bethlehem. Und Joab mit feinen Männern gingen bie gange Nacht, bag ihnen bas Licht anbrach ju

· Und es war ein langer III. Debron. Streit zwischen bem Baufe Sauls und bem Saufe Davide; David aber ging und nehm zu, und bas Baus Sauls ging und

nahm ab. Und es wurden David Rinder geboren zu Bebron: fein erftgeborner Cohn Amnon 3 von Abinoam, ber Jefreelitin, *ber anbere, Chileab, von Abigail, Nabale Weib, bes Carmeliten, ber britte, Abfalom, ber Gobn Maacha, ber Tochter Thalmai, bes Ronigs 4 gu Befur, * ber vierte, Abonia, ber Cobn Bagith, ber fünfte, Saphat Ja, ber Sohn

5 Abital, * ber fechfte, Bethream, von Egla, bem Weibe Davibs. Diese find David 6 geboren ju Bebron. * Als nun ber

Streit mar zwifden bem Baufe Saule und bem Saufe Davids, ftartte Abner bas Saus Gaule.

Und Saul hatte ein Rebeweib, Die bieg Rigpa, eine Tochter Uja. Und 36bofeth fprach ju Abner : fchlafft bu bei meines Baters Rebsweib? populus persequens fratrem suum.

*** Insonuit ergo Joab buccina, et stétit 28** omnis exercitus, nec persecuti sunt ultra Israel neque iniere certamen.

Abner autem et viri ejus abierunt 29 per campestria tota nocte illa, et transierunt Jordanem, et lustrata omni Bethoron venerunt ad castra. *Porro Joab reversus, omisso Abner. 30 congregavit omnem populum, et defuerunt de pueris David decem et novem viri, excepto Asaele. *Servi 31 autem David percusseruht de Benjamin et de viris, qui erant cum Abner, trecentos sexaginta, qui et mortui sunt. *Tuleruntque Asael et sepelierunt 32 eum in sepulchro patris sui in Bethlehem. Et ambulaverunt tota nocte Joab et viri, qui erant cum eo, et in v.11.1. ipso crepusculo pervenerunt in He-*Facta est ergo longa IIII. bron.

concertatio inter domum Saul et inter 5,10.1Ch.domum David: David proficiscens et semper se ipso robustior, domus autem Saul decreseens quotidie.

Natique sunt filii David in Hebron, 2 2,11.1; Natique sunt filii David in Hebron,
1Ch. s,1ss. fuitque primogenitus ejus Amnon de Achinoam Jezraelitide, *et post eum 3 Cheleab de Abigail uxore Nabal Carmeli, porro tertius Absalon filius

18,87. Maacha filiae Tholmai regis Gessur. Jos. 12,5;* quartus autem Adonias filius Haggith, et quintus Saphathia filius Abital, *sextus quoque Jethraam de Egla

uxore David; hi nati sunt David in *Cum ergo esset praelium inter domum Saul et domum

David, Abner filius Ner regebat domum Saul.

Fuerat autem Sauli concubina no- 7 mine Respha, filia Aja. Dixitque Isboseth ad Abner: Ouare ingressus es

31. Al.: sexag. viros. 1. 8: inter d. D. et i. d. 7. Al. † (a. Dixitque) Ingressusque est Sanlis. ad eam Abner.

29. festen fiber b. 3. ... gen Mahanaim. dW. vE. A: burch tie @bene.

30. B: wurden gemiffet. dW.vE: verm.

31. u. ben Mannern.

32. vE.A: nahmen. dW: im Begrabnig. vE: in bie Gruft. dW.vE: n. ber Morgen (Tag) br. ihnen an.

1. dW.vB: ber Str. war lang(wierig). B.dW.

vE: wurde immer ftarfer ... (geringer) fcmacher.

2. B.dW.vE.A: Cohne ... f. Erfigeb. war.

6. machte fich M. ftart im D. G. B: ftarfete fic. (dW: hielt M. feft am. vE: fchlog fich f. an.)

7. vE: Debenw. gehabt. dW.vE: haft bu bem ... beigewohnet. A: mit ... ju thun gehabt. B: bift bu gu ... eingegangen.

προς την παλλακήν του πατρός μου; 8 Καλ έθυμώθη σφόδρα 'Αβεννήρ περί τοῦ λόγου 'τούτου' τῷ 'Ιςβόσεθ', καὶ είπεν 'Αβεννήρ πρός αὐτόν. Μή κεφαλή κυνός έγω είμι: 'Εποίησα σήμερον έλεος μετά τοῦ οίκου Σαούλ του πατρός σου και περί άδελφων και περί γνωρίμων, και ούκ ηύτομόλησα είς τον οίκον Δαυίδ, καὶ ἐπιζητεῖς ἐπὶ ἐμὲ σὸ περὶ ἀδικίας γυναικός σήμερον; 9 Τάδε ποιήσαι ο θεός τῷ 'Aβετνήρ καὶ τάδε προςθείη αὐτῷ, ότι καθώς ώμοσε κύριος τῷ Δαυίδ, ούτως ποιήσω αὐτῷ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, 10 περιελείν τὴν βασιλείαν από τοῦ οίχου Σαούλ καὶ άναστῆσαι τον Θρόνον Δαυίδ έπι Ισραήλ και έπι τον Ἰούδαν ἀπὸ Δὰν ἔως Βηρσαβεέ. 11 Καὶ οὐκ ήδυνήθη έτι Ιςβόσεθ άνταποκριθήναι τώ 'Αβεννής όημα, ἀπὸ τοῦ φοβηθηναι αὐτόν.

12 Καὶ ἀπέστειλεν 'Αβεννήρ ἀγγέλους πρὸς Δαυίδ 'είς Θαιλάμ οδ ήρ' παραχρημα, λέγων Διάθου διαθήκην σου μετ' έμου, και ίδου ή γείρ μου μετά σου, του επιστρέψαι πρός σε πάντα τὸν Ἰσραήλ. 13 Καὶ είπε Δανίδ Καλώς, έγω διαθήσομαι πρός σε διαθήκην· πλήν λόγον ένα έγω αίτουμαι παρά σου, 'λέγων'. Ούχ όψει το πρόςωπόν μου, έαν μη αγάγης την Μεγολ θυγατέρα Σαούλ παραγινομένου σου ίδεζν τὸ πρόςωπόν μου. 14 Καὶ έξαπέστειλε Δαυίδ άγγελους πρός Ιςβόσεθ υίον Σαούλ, λέγων Απόδος μοι την γυναϊκά μου την Μεγόλ, ην έλαβον έν έχατὸν ἀχροβυστίαις ἀλλοφύλων. 15 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰςβόσεθ καὶ Ελαβεν αὐτὴν παρά του άνδρος αύτης παρά Φαλτιήλ υίου 16 Καλ έπορεύετο μετ' αὐτῆς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πορενόμενος καὶ κλαίων ὀπίσω αὐτῆς έως Βαγουρίμ, και είπε πρός αὐτὸν 'Αβεννήρ' Πορεύου, ἀνάστρεφε, καὶ ἀνέστρεψε.

17 Καὶ λόγος Αβεννής ἐγένετο πρὸς τοὺς πρεσφυτέρους Ἰσραήλ καὶ εἶπε· Χθὸς καὶ τρίτην
8. ΑΧ *τέτε τῷ. ΑΓΧ * σὐ. ΑΒ: ὑπὸς (περὶ ΓΧ).
9. ΑΒ † (α. ὅτι. Α * ἐν τῆ ἡμ. τ. 10. ΑΒ † (α. ἀναστ.) τἔ (* ΓΧ). 11. ΑΒ: ἐ(s. ἡ) ἀννάσθη... ἀποκριθήναι ... φοβεῖαθαι (c. ΓΧ). 12. Β * τἔ († ΑΕΓΧ). ΑΒ † (ρ. τὸν) οἶκον (* ΓΧ). 14. Β pon. ἀγγ. p. Σ. (c. ΑΓΧ). 15. Β: Σελλῆς (Λαῖς Γ).
16. ΑΒ: ὁ ἀνὴς αὐτῆς μετ' αὐτῆς ... * πος. καὶ

זַבֶּר מִיָּרָאָתִּי אֹתִּי: זַי שֶׁבַּר מִיָּרָאָתִּי אָתִּי: יִשְׂרָאֵל וְעַלִּיִים אָת־פָּשָׁת וַיִּאָמֶר הַבְּיִר יִשְׁרָאֵל וְלָאִלִּים אָת־פִּשַּׁת וַיִּאָמֶר הַבְּיִר יִשְׁמָּשׁר נִשְׁבַּע יְהוּיְה הַיִּים אֶנָשׁר יִשְׁמָּה יִּלְיִם לָאִרָּ הִיּנְה עָלִיד פִּירבּן יְשַׁשָּׁה אָלְהִים לְאַבְּיר וְלָה יִכְיּה אָל־אָר וֹ יְשַׁשָּׁה אָלִהִים לְאַבְיר וְלָה יִלְיִד פִּירבּן יְשַׁשָּׁה אָלִהִים לְאַבְיר וְלָה יִלְיִד פִּירבּן יְשַשָּׁה אָלִהִים לְאַבְיר וְלָה יִלְים אָר בְּיִּר וְלָה יִּים בְּיִּר וְּלָה יִּיִּם אָנְיִי בְּלִּר יְנִים אָנְיִי בְּלִּר יְבִּיִּתְּה בְּיִר וְּלָה יִּלְים אָנִי בְּלִּר וְלָּה יִּלְים אָר וֹיִם בְּלִים אָר וּבִּית וְשִׁבְּיר וְלָה יִּלְים אָר וּבְּיִר וְלָה יִּלְים אָר וּבְּיִר וְלָה יִּלְים אָר וּבִּים בְּיִבּים בְּיִב וְּלִּה יִּלְים אָּבִיר וְלִיה יִּיִם בְּיִבּים בְּיִב וְּלִייִּים בְּיִב וְּלִּיִּים אָר יִבְּיִבְיר וְלָּא בִּיִר וְּלָה יִּבְּים בְּיִר וְּלָה יִּבְּים בְּיִב וְּלִיבְיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְייִם בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּית וְיִּשְׁי בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִר וְּבִּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִם בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִבּייִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבּייִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּייִים בְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִּיבְיי בְּיִירְיִים בְּיִּיִּים בְּיִּים בְּיִּיבְיִים בְּיִּירְיבְּיִים בְּיִּיְיִים בְּיִּיְיִים בְּיִּיִים בְּיִּירְיִים בְּיִּיִּים בְּיִירְים בְּיִּבְייִים בְּיִּירְיִים בְּיִּיִּים בְּיִּיִּים בְּיִּבְיים בְּיִּיִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּיִּים בְּיִּיִּיִים בְּיִּים בְּיִּיִּים בְּיִּיִּים בְּיִּיבְּיִים בְּיִּבְייִים ב

לאמר בּמ־אַבְנֵר הִיָּה עִּם־זְקְנֵי יִשְּׂרָאֵל לַ לַאמר בַּמ־אַבְנֵר הִיָּה עִּם־זִקְנֵי יִשְּׂרָאֵל

> ערתרו (v. 12. 'p ליש (v. 15. 'p

(c. FX). B: Baqanip (Bayepip F). 17. AB: Kal elnev $A\beta$. $\pi \rho \delta \varsigma$ rès $\pi \rho \epsilon \sigma \beta$. Isq. légar (c. FX).

8 Da ward Abner sehr zornig über diese Worte Isboseths, und sprach: Bin ich benn ein Hundstopf, der ich wider Juda an dem Hause Sauls, beines Baters, und an seinen Brüdern und Freunden Barmherzigkeit thue, und habe dich nicht in Davids Hande gegeben? und du rechnest heute mir eine Missethat zu um sein Weib? Bott thue Abner dies und das, wenn ich nicht thue, wie der Herr 10 David geschworen hat, daß das Königreich vom Hause Sauls genommen werde, und der Stuhl Davids aufgerichtet werde über Israel und Juda, von Dan dis gen

er fich vor ihm.

12 Und Abner sanbte Boten zu David für fich, und ließ ihm sagen: Weß ift das Land? und sprach: Mache beinen Bund mit mir; fiehe, meine hand soll mit dir sein, daß ich zu

tein Bort mehr antworten, fo fürchtete

18 bir kehre bas ganze Ifrael. * Er fprach: Wohl, ich will einen Bund mit bir machen; aber eins bitte ich von bir, bag bu mein Angesticht nicht sehest, bu bringest benn zuvor zu mir Michal, Sauls Tochter, wenn bu

14 fommft, mein Angeficht zu feben. Auch fanbte David Boten zu Isbofeth, bem Sohne Sauls, und ließ ihm fagen: Gib mir mein Weib Michal, die ich mir vertrauet habe mit hundert Borbauten ber Philifter.

15 * Isbofeth fanbte bin und ließ fie nehmen von bem Dann Baltiel, bem Sohn Lais.

16 " Und ihr Mann ging mit ihr, und weinete hinter ihr bis gen Bahurim. Da sprach Abner zu ihm: Rehre um und gehe hin, und er kehrete um.

17 Und Abner hatte eine Rebe mit ben Aeltesten in Ifrael, und fprach: 3hr habt

11. U.L: fürber. A.A: ferner.

8. B: entbraunte. dW.A: ergrimmete. (B: bag ich wiber 3. bin? Sollte ich heute ... haben.) vE: bag ich gegen 3. jeht B. übe. A: heute w. 3., ba ich B. gestham. (dW: ber es mit 3. halt? Bis jeht thue ich B: wollteft mich h. um einer M. au e. B. heimsuden! dW: u. boch rügest bu an mir bas Bergehen mit b. B. aujest. vE: bu ahnbest ... einem B.

9. (Bgl. 1 Sam. 20, 13.) dW: also will ich ihm

10. B: bağ ich ... überbringe, u. beftatige ben St. dW: abbringe u. d. Thron D. befestige. vB: bie Ros

(18,8. ad concubinam patris mei? *Qui ira18,31s. ad concubinam patris mei? *Qui ira18,31s. Numquid caput canis ego sum adver17,43. Numquid caput canis ego sum adver28,11s. sum Judam hodie, qui fecerim misericordiam super domum Saul patris
tui et super fratres et proximos ejus,
et non tradidi te in manus David, et
tu requisisti in me, quod argueres
(18m. pro muliere hodie? *Haec faciat Deus 9
3,17. Abnorationer

3,17. Abner et haec addat ei, nisi quomodo
15m; juravit Dominus David, sic faciam cum
15,28; eo, *ut transferatur regnum de domo 10
Saul et elevetur thronus David super

Jud. 20,1. Israel et super Judam, a Dan usque Bersabee. Et non potuit respon-11 dere ei quidquam, quia metuebat illum.

> Misit ergo Abner nuncios ad David 12 pro se dicentes: Cujus est terra? et ut loquerentur: Fac mecum amicitias, et erit manus mea tecum, et reducam ad te universum Israel. *Qui ait: 13 Optime! ego faciam tecum amicitias; sed unam rem peto a te, dicens: Non

Gen.43,h videbis faciem meam, antequam adv.14. duxeris Michol filiam Saul, et sic venies et videbis me. *Misit autem 14 David nuncios ad Isboseth filium Saul,

dicens: Redde uxorem meam Michol,
18,2544 quam despondi mihi centum praeputiis Philisthiim. "Misit ergo Isbo-15
18m. seth et tulit eam a viro suo Phaltiel,

^{28,44} filio Lais. *Sequebaturque eam vir 16

16,5 suus plorans usque Bahurim, et dixit
ad eum Abner: Vade et revertere!

Oui reversus est.

Sermonem quoque intulit Abner 17 ad seniores Israel, dicens: Tam heri

12. Al. † (p. Dav.) in Hebron.

nigewarbe ... abbr. u. aufrichte.
11. bem Abner ... entgegnen. dW.vE: aus Furcht

11. bem Abner ... entgegnen. dW.vE: aus Furcht v. ihm. 12. B: von seinem Ort? dW.vE: ftatt feiner ...

foliege einen B.
13. begebre ic. dW.A: forbere. vE: verlange.

14. verlobt. dW: gefreiet um. vE: erfauft?

15. B.dW: ließ f. holen. A: v. ihrem Manne? 16. Geh, T. um. B: immer h. ihr her. dW.vE: im Gehen h. ihr h.

17. dW: unterrebete fich. vE.A: rebete (aud).

ζητούστες ήτε Δαυίδ βασιλεύσαι έφ' ύμας. 16 και τύν ποιήσατε, ότι πύριος έλάλησε περί Δαυίδ, λέγων Έν γειρί τοῦ δούλου μου Δαυίδ σώσω τον λαόν μου Ισφαήλ έκ γειρός άλλοφύλων και έκ γειρός πάντων των έχθρων αύτων. 19 Καὶ έλάλησον Αβεννήρ έν τοῖς ώσὶ Βενιαμίν, και επορεύθη Αβεννήρ του λαλήσαι είς τὰ ώτα τοῦ Δαυίδ είς Χεβρών πάντα όσα ήρεσκεν έν όφθαλμοϊς Ίσραήλ και έν όφθαλμοίς παντός οίκου Βενιαμίν. 20 Καὶ ηλθεν Αβεννήρ πρός Δαυὶδ εἰς Χεβρών καί μετ' αὐτοῦ είκοσι ανόρες, καὶ έποίησε Δαυίδ τῷ 'Αβεννήρ καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον. 21 Καὶ είπεν 'Αβεννής πρός Δαυίδ. 'Αναστήσομαι δή καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω πρός τὸν χύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα 'Ισραήλ, καὶ διαθήσομαι μετὰ σοῦ διαθήκην, καὶ βασιλεύσεις ἐν πᾶσιν οίς ἐπιθυμεὶ ἡ ψυχή σου.

Καὶ έξαπέστειλε Δαυίδ τὸν 'Αβεννής, καὶ έπορεύθη έν εἰρήνη. 22 Καὶ ίδου οι παίδες Δαυίδ καὶ Ιωάβ παρεγένοντο ἀπὸ τῆς έξοδίας, καὶ σχύλα πολλά έφερον μεθ' παυτών και Αβεννήρ ούκ ήν μετά Δαυίδ έν Χεβρών, ότι άπεστάλκει αὐτὸν καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνη. 28 Καϊ Ἰωὰβ και πάσα ή στρατιά ή μες αύτου ήλθοσαν, ' Αβεννής νίος Νής πρός Δαυίδ, και απέστειλεν αύτον και απηλθεν έν είρηνη. 24 Και είςηλθεν Ιωάβ πρός τον βασιλέα και είπε. Τί τούτο ἐποίησας; Ίδοὺ ήλθεν Άβεννής πρός σε, καὶ ίνατι έξαπέστειλας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν έν εἰρήνη; 25 H ούκ οίδας 'εὴν πακίαν 'Αβεννής υίου Νής, ότι απατήσαι σε παρεγένετο και γνώναι την έξοδόν σου και την

ἐπέστειλεν ἀγγέλους ὀπίσω Αβεννής, καὶ ἐπιστρέφουσι» αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σειρά, καὶ Δανὶδ οὐκ ἤδει. 27 Καὶ ἐπέστρειρε τὸν Αβεννής εἰς Χεβρὰν καὶ ἔξέκλινεν αὐτὸν Ἰωὰβ

17. ΑΒ: ἐξητεῖτε τὸν Δ. βασιλεύει» (c. FX).
18. ΑΒ * λαόν μβ († FX). 19. ΑΒ: ἤρεσεν (-σιεν FX). Β * παντὸς († ΑΕΓΧ). 21. Β * (pr.) τὸν († ΑΕΓΧ). ΑΒ: μετ αὐτῦ ... ἐπὶ ... ἀπέστειλε (μετα δ... ἐν ... ἐξαπ. FX). Α'Χ: ἐπορεύθησαν. 22. ΑΧ: παρεγίνοντο. ΑΒ: ἐκι (ἀπὸ FX). ... *πολλὰ († FX). Β: εἰς Χ. (ἐν Χ. ΑΓΧ). 23. ΑΒ * ἡ μετ ... ἀπηγγίλη ... Ἡκει ... ἀπέσταλιεν (c. FX). 24. ΑΒ: ἐξαπέσταλιας (c. FX). ΑΧ: ἀπῆλθεν. 25. Α * Ἡ ... παραγέγονεν. 26. ΑΒ: ἀνέστρεψεν (ἐξῆλθεν FX). Β: πρὸς ᾿Αβ. ὁπίσω (ὁπ. Αβ. ΑΓΧ). ΑΒ Σεειράμ (Σειρά FX).

26 Kal εξήλθεν Ιωάβ άπο του Δαυίδ καί

מְבַקְשַׁים אָת־דָּוַד לְמֵלֶה צַלֵּיכַם: 18 וְעַתָּה עֲשָׂוּ כֵּי יְהוָֹה אָמֵר אֶל־דָּוִל לאמר בַּיִדוּ דַּוֹד עַבְדִּי הוֹשׁיע את־ עַבָּי יִשִּׂרָאָל מִיָּד פָּלְשִׁתִּים וּמִיַּד כֵּל־ וַיִּדְבַּר 19 אַיָבֵיתָם: בְנְיָמֵין וַיֵּלֶךְ בַּם־אַבנֵר לְדַבֵּר בִּאָזְנֵי דַרָּל בָּחֶבְרוֹן אַת כַּל־אָשֶׁר־טוֹב בְּעִינֵי כ נְשִּׁרָאֵל וּבְעֵינֵי כָּל־בֵּית בְּנִימֵן: וַיָּבֹא אַבְנַר אָל־דַּוְדֹ חֶבְרוֹן וְאָתִּוֹ עֵשְׂרֵים אַנָשִׁים וַיַּּעַשׁ דָּוָד לָאַבְנֵר וְלֵאָנָשִׁים 21 אַשֶּׁר־אָתִּוֹ מִשְׁתַּה: וַיָּאׁמֵר אַכָנַר אָל־ דַּוֹד אַקוּמָה וּ וָאַלֻכָּה וָאָקבּצָה אַל־ אַדֹנַי הַפַּׁלָה אַת־כַּל־יִשְׂרָאַל וַיָּכָרְתַוּ אַתַה בָּרִית וּמַלַכְתַּ בָּכָל אֲשֶׁר־תָאַוֶּה וַיִשַׁלַח דַּיֵד אָת־אַבְנֵר וַיַּכֹּהְ 22 בַּשֶׁלָוֹם: וְהַנַּתֹּ עַבְדֵי דְרָד וְיוֹאָב בַּא מַהַבִּרוּד וְשָׁלֵל רֵב עִמָּם הַבְיאוּ וְאַבְנֵר אַינַפּוּ עִם־דַּוָד בְּחַבְרוֹן בֵּי שִׁפְּחָוֹ וַיַּלְהְ 23 בַּשָׁלְוֹם: וִיוֹאֵב וְכַל־הַצָּבֵא אֲשֶׁר־אָתִוֹ באו ויודו ליואב לאמר בא־אבנר בורנד אליתפולה נישקחה נילה אַ בַּשַׁלַוֹם: וַיַבָא יוֹאָבֹ אֵל־הַמָּלֶהְ וַיִּאֹמֶר בָה עָשָּׁיתָה הָנַּח־בַא אַבְנַר כת בַּמַח־תַה שַׁכַּחָתִּוֹ וַיַּבֶּהְ הַכְּוֹהְ וּ יַבְּעָתִּ ולדכת את־מוצאה ואת וָלֶדַעָת אָת כָּל־אַשֶׁר אַתַּה עשׁה:

אַלכֹנָ װִלֹבְנָוּ וֹהַמֹּטִנּ יִוּאָׁכָ אָּלְ-שִּׁנִּנְ עּ מִצּׁיִּנִ װִפֹּנִנִּנִ וְנֹהָשָׁכֵּ מַלְאָׁכִּיִם אַֹּנְוֹנֵּג אַבְׁכֵּנְ וֹהָשָׁכֵּנְ אַ נִּיּאָבִׁים אַנְּיִּנְ מַמֹּם נְּנְיְב וֹהְשָׁכֵּׁ יִּיּנְאַלְ נִבּי אַנִּיְּבְּ מַמֵּנִי

v. 25. 'p מובאקר

^{17.} B: von geftern u. vorg. ber D. gefuchet. dW: Soon feit g. u. ebeg. ... begehret.

sorbin langft nach David getrachtet, bag 18 er Ronig mare über euch. * Go thut es nun, benn ber Berr hat von David gefagt: Ich will mein Wolf Ifrael erretten burch bie Banb Davibs, meines Rnechts, von ber Philifter Sand und von aller ihrer 19 Beinbe Banb. * Much rebete Abner vor ben Ohren Benjamins, und ging auch bin gu teben vor ben Obren Davibs zu Bebron alles, was Iftael und bem gangen Saufe 20 Benjamin wohl gefiel. *Da nun Abner gen Bebton ju David fam, und mit ihm gwangig Mann, machte ibnen Davib ein 21 Dabl. * Und Abner fprach ju David: 3d will mich aufmachen und hingeben, bağ ich bas gange Ifrael ju meinem Gerrn, bem Ronige, fammle, und bag fie einen Bund mit bir machen, auf bag bu Ronig feieft, wie es beine Grele begehrt.

Alfo ließ David Abner von fich, bag 22 er hinginge mit Atieben. "Und flebe, bie Anechte Davids und 38abs tamen bon ben Rriegsleuten und brachten mit fich Abner aber mar einen großen Raub. nun nicht bet David ju Bebron, fonbern er hatte ibn von fich gelaffen, bag er mit 23 Frieben weggegangen war. Da aber Joab und das ganze Geer mit ihm war gekommen, warb ihm angefagt, bag Abner, ber Sohn Ret, jum Ronige getommen war, und er batte ibn von fich gelaffen, bag er 24 mit Krieben mar weggegangen. * Da ging Joab jum Ronige Pinein und fprach: Was haft bu gethan? Stebe, Abner ift gu bir gefommen, warum baft bu ihn von bir

25 gelaffen, bag et ift weggegangen? * Renneft bu Abner, ben Gobn Rer, nicht? benn er ift getommen, bich ju überreben, bag er ettennete beinen Ausgang und Gingang, und erführe alles, mas bu thuft.

26 Und ba Joab von David ausging, fandte er Boten Abner nach, baß fie ihn wieberum holeten von Borhaffra, und David wußte "Als nun Abner wie-27 nichts barum. ber gen Bebron tam, führete ihn Joab

18. B: exlofen.

ad David, dicens: In manu servi mei . David salvabo populum meum Israel de manu Philisthiim et omnium inimicorum ejus. *Locutus est autem 19 1ch. Abner etiam ad Benjamin, et abiit. ut loqueretur ad David in Hebron omnia, quae placuerant Israeli et universo Benjamin. * Venitque ad 20 David in Hebron cum viginti viris, et

18m. quam nudiustertius quaerebatis David, 188.16. ut regnaret super vos. "Nunc ergo 18

facite; quoniam Dominus locutus est

fecit David Abner et viris ejus, qui venerant cum eo, convivium. *Et 21 dixit Abner ad David: Surgam, ut congregem ad te dominum meum regem omnem Israel, et ineam tecum foedus, et imperes omnibus, sicut

desiderat anima tua.

Cum ergo deduxisset David Abner et ille isset in pace, "statim pueri 22 David et Joab venerunt caesis latronibus cum praeda magna nimis; Abner autem non erat cum David in Hebron, quia jam dimiserat eum et profectus fuerat in pace. * Et 28 Joab et omnis exercitus, qui erat cum eo, postea venerunt: nunciatum est itaque Joab a narrantibus: Venit Abner filius Ner ad regem, et dimisit eum, et abiit in pace. *Et ingressus 24 est Joab ad regem et ait: Ouid fecisti? ecce, venit Abner ad te; quare dimisisti eum et abiit et recessit? *Igno- 25 ras Abner filium Ner, quoniam ad hoc venit ad te. ut deciperet te et sciret exitum tuum et introitum tuum, et nosset omnia quae agis?

Egressus itaque Joab a David misit 26 nuncios post Abner, et reduxit eum a cisterna Sira ignorante David. *Cumque rediisset Abner in Hebron, 27 seorsum adduxit eum Joab ad medium

^{20.} S: viri ejus. 23. 6: qui erent. Al.: nuncia-tumque. 25. Al. 2 ad te.

^{19.} B.vB: gut mar in b. Augen. 20. B.vE: (bereitete) ... Gaftm. 21. dW: fo wie es bein Berg wunfchet. vB: gang nach b. Enft beiner G. dW.vE.A: n. er ging (hin).
22. v. einem Streifing. dW: ber Streificat.

vE: bem Rriegehaufen. B: einem Rriegetrapp.

^{25.} Renneft bu bod ...! dW: bid au beliften. vE: Aberliften. A: bintergeben. 26. dW.vE: n. fie brachten (fahrten) ibn jurud.

A: n. brachte. B: v. bem Brunnen Stra. dW.vE.A: (Baffer:)Grube.

έκ πλαγίων τῆς πύλης, λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν έν παραλογισμώ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ έπὶ τὴν ψόαν, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἴματι 'Ασαήλ τοῦ άδελφοῦ 'Ιωάβ. 28 Καὶ ήκουσε Δαυίδ μετά ταῦτα καὶ εἶπεν· ᾿Αθ∞ός εἰμι έγω και ή βασιλεία μου από κυρίου και έως αίωτος από των αίματων Αβεννήο υίου Νήο. 29 καταντησάτωσαν έπι κεφαλήν Ίωὰβ καί έπὶ πάντα τὸν οίκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μη εκλίποι έκ τοῦ οίκου Ἰωὰβ γονοβουής καὶ λεπρός και κρατών σκυτάλην και πίπτων έν φομφαία και έλαττονούμενος άρτοις. 30 Ιωάβ δε καὶ Αβισαί ὁ άδελφὸς αὐτοῦ διετηρούντο τον Αβεννής άνθ' ών έθανάτωσε τον Ασαήλ τον άδελφον αυτών έν Γαβαών έν τῷ πολέμφ.

31 Καὶ είπε Δαυίδ πρός Ιωάβ και πρός πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ αὐτοῦ. Διαζέήξατε τα ίματια ύμων και περιζώσασθε σάκκους, και χόπτεσθε έμπροσθεν Αβεννής και ὁ βασιλεύς Δαυὶδ ἐπορεύετο ἕμπροσθεν τῆς κλίνης. ³² Καὶ θάπτουσι τὸν 'Αβεννήρ ἐν Χεβρών, και επήρεν ο βασιλεύς την φωνην αυτού και έχλαυσεν έπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, καὶ έχλαυσε πας ὁ λαὸς ἐπὶ 'Αβεννήρ. 33 Καὶ ἐθρήνησεν ό βασιλεύς έπι Αβεννής και είπεν. κατά θάνατον Ναβάλ αποθανείται Αβεννής; 84 Αί γειρές σου ούκ έδέθησαν, οί πόδες σου ούκ έν πέδαις. Ού προςήγαγες ώς Ναβάλ, ένώπιον υίοῦ ἀδικίας ἔπεσας. Καὶ συνήλθε πας ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν. 35 Καὶ ἦλθε πας ο λαός περιδειπνήσαι τον Δαυίδ αρτοις έτι ούσης ήμέρας, καὶ ώμοσε Δανίδ, λέγων Τάδε ποιήσαι μοι ο θεός και τάδε προςθείη, ότι έαν μή δύνη ο ήλιος, ου μή γεύσομαι άρτου ουδε παντός τινός. 36 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς έγνω, καὶ ήρεσεν ένώπιον αθτών πάντα όσα έποίησεν ο βασιλεύς ένωπιον τοῦ λαοῦ. 37 Καὶ ἐπέγνωσαν

הששער לדבר אחו בשלי ויבהו שם הַחֹמַשׁ וַנְּמַת בָּדָם צַשָּׁהאֵל אַחַיר: אַ וַיִּשָׁמַע דַּוָּדֹ מֵאֲחֲרֵי כֵּן רַיֹּאמֶר נָקִי 28 אַנֹבֵי וּמַמְלַכְתַּי מֵעֵם יָהוָה עַד־עוֹלם מבית יוֹאָב זָב וּמִצֹרַע וּמַחַזֵיק בַּפֵּכֶך וַאַבִּישׁי אַתִּיוּ הַרְגִּוּ לָאַבְּנֵר עַל אַשָּׁר המית את-עשהאל אחיהם בגבעון במלחמה:

וַיֹּאמֵר דַּוָּד אֵל־יוֹאָב וָאַל אַתוֹ קרעה בגדיכם וְחַגְרָה שַׁקּים וספדו כפני אַרְנֵר וַהַפֵּבֶה 32 אחרי הַמְּמַה: בחברוו וישא המלה את־קולו ויבה 34 יַמוּת אַבָנרוּ יַדֵיה כָאוּאַסְרוֹת וְרַנְּכֹיהׁ נחשתים הבשי לח כבפות עביו: וַיָּבָא כַל־הַעָם כַּהַברוֹת ידור כתם בעוד היום וישבע

ע"א בקמץ .34. ד.

tomme auf (bas baupt). B: ausgerottet werben vom 6. dW.A: fehle n. im. vE: Rie foll es ... an Leuten fehlen. B: eiterfluffig u. ausf. fei. dW: an Fluffigen u. Auss. A: Samenfl. vB: bie an Samenfl. leiben. B: fic am Stock halte. dW: fic ftugen am Stabe. 29. B: muffe bleiben auf bem R. dW.vR.A: vE: an ber Rrude! (A: fo bie Spinbel fuhren?)

^{27.} AB: ἐνεδρεύων (ἐν παραλ. FX). B: εἰς (ἐπ) AFX). 29. B: Éxleínoi. B: σκυτάλης. AB: έλασσύμενος. 30. Β: Αβεσσὰ (-ισαὶ Α*Χ). ΑΒ: διαπαρε-τηρόντο. 31. Β: ενάπιον (έμπρ. ΑΕΕΧ). ΑΒ: οπίσω (έμπο. FX). 32. AB: ήρεν (έπ. FX). 33. AB (a. θαν.) τον. 34. AB: προςήγαγεν ... νίῶν ... συνήχθη. 35. AB: δύη... γεύσωμαι... (pro άδὲ) ἢἀπὸ (c. FX). 36. B: Κ. έγνω π. ὁ Ι. 37. AB: ἔγνω (c. F).

^{27.} unter bem Th. abfeite. B: gur Seite mitten in bas Th. dW.vE: bei S. unter. B.dW: in ber Stille. vE: als wolle er m. ihm heiml. r. A: betrüglich abs feite ... ale w. er m. ihm r. (Bgl. 2, 23.) vE: wegen bes Bl. dW: fur bas Bl.

Ases ermorbet Abner. Davide Trauer.

mitten unter bas Thor, bag er beimlich mit ibm rebete, und ftach ibn bafelbft in ben Banft, bag er ftarb, um feines Brubers 28 Afabel Blute willen. *Da bas David bernach erfuhr, fprach er: 3ch bin unschulbig und mein Ronigreich vor bem Berrn ewiglich an bem Blut Abners, bes Sohns Ner. 29 "Es falle aber auf ben Ropf Joabs und auf feines Baters ganges Saus, und muffe nicht aufhören im Saufe Joabs, ber einen Eiterfluß und Aussatz babe und am Stabe gebe und burche Schwert falle und am 30 Brot mangele. *Alfo erwurgeten Joab und fein Bruber Abifai Abner, barum, bag er ibren Bruber Afabel getobtet batte im Streit zu Gibeon.

David aber fprach ju Joab und allem Bolf, bas mit ibm war: Berreifet eure Rleiber und gurtet Gade um euch und traget Leib um Abner. Und ber Ronig 32 ging bem Sarge nad. * Und ba fie Abner begruben zu Bebron, bob ber Ronig feine Stimme auf und weinete bei bem Grabe Abners, und weinete auch alles Bolt. 33 "Und ber König flagte Abner und Abner ift nicht gestorben, wie 34 ein Thor ftirbt. * Deine Banbe find nicht gebunben, beine Buge nicht in Seffeln gefest, bu bift gefallen, wie man vor bofen Buben fällt. Da beweinete ibn 35 alles Bolf noch mehr. * Da nun alles Bolt binein tam mit David zu effen, ba es noch boch Tag war, schwur David und fbrach: Gott thue mir biek unb bas, mo ich Brot ober etwas fofte, ebe 36 bie Sonne untergehet. *Und alles Bolt erkannte es, und gefiel ihnen auch wohl alles Gute, was ber Ronig that vor ben 37 Augen bes gangen Bolfs. * Und alles

31. U.L: Leibe.

30. vE: hatten A. erwürgt.

portae, ut loqueretur ei in dolo; et 20,10. percussit illum ibi in inguine, et mor-2.22. tuus est in ultionem sanguinis Asael fratris ejus. *Quod cum audisset 28 David rem jam gestam, ait: Mundus ego sum et regnum meum apud Dominum usque in sempiternum a sanguine Abner, filii Ner, et veniat 29 super caput Joab et super omnem domum patris ejus, nec deficiat de domo Joab fluxum seminis sustinens et leprosus et tenens fusum et cadens gladio et indigens pane. * Igitur Joab 30 v.ar. et Abisai frater ejus interfecerunt Abner, eo quod occidisset Asael fratrem corum in Gabaon in praelio. Dixit autem David ad Joah et ad 31 omnem populum, qui erat cum eo: (1,11. Scindite vestimenta vestra et accingimini saccis, et plangite ante exequias Abner. Porro rex David sequebatur feretrum. *Cumque sepelissent 32 Abner in Hebron, levavit rex David 1,12. vocem suam et flevit super tumu-4,12. lum Abner; flevit autem et omnis populus. *Plangensque rex et lugens 33 Nequaquam, ut mori Abner ait: solent ignavi, mortuus est Abner. *Manus tuae ligatae non sunt, et 34 pedes tui non sunt compedibus aggravati, sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis, sic corruisti. geminansque omnis populus flevit super eum. Cumque venisset universa 35 multitudo cibum capere cum David clara adhuc die, juravit David, dicens: v.s.. Haec faciat mihi Deus et haec addat, Jer. 16.7. si ante occasum solis gustavero panem vel aliud quidquam. "Omnisque 36 populus audivit, et placuerunt eis cuncta quae fecit rex in conspectu totius populi. *Et cognovit omne 37

^{31.} ber Bahre. A: Reißet ein. dW: leget Sactuch an. vB: umgartet euch m. Tranerfleibern. (Bie 1, 12.) B.dW.vE: vor A. her. A: vor b. Leiche Abuers h. ... hinter (b. S.) her.

^{32.} B.dW: Alfo (Und fo) begr. fie. vE: manbegr. A: ale ... begr. hatten.

^{33.} B: machte e. Rlage über. dW.vK: fang e. recht war. Bolbalotten-Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abib.

^{28.} S: ap. Deum. 29. Al.: deficiet. 32. Al. * Dav. 33. At. * et lugens.

Rlaglieb. B: Ift wohl ... Narr ftirbt? vE: Wie ... follte A. fterben? dW: Mußte, wie ein Gottlofer ...?

34. (dW: waren nie ... nie in F. gelegt.) vE: in F. gelchlagen. B: vor ungerechten Menschen. dW: Unger. vE: Frevlern.,

^{35.} D. jn effen ju geben.

^{36.} es gef. ihuen wohl, gleichwie Alles was ...

πῶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως τοῦ θανατῶσαι τὸν ᾿Αβεννὴρ υἰὸν Νήρ. ³⁸ Καὶ εἰπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ · Οὐκ οίδατε ὅτι ἡγούμενος καὶ μέγας πέπτωκεν ἐν τῆ ἡμέρα ταὐτη ἐν τῷ Ἰσραήλ; ³⁹ καὶ ὅτι ἐγώ εἰμι σήμερον συγγενὴς καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως; Καὶ οἱ ἀνδρες οῦτοι υἰοὶ Σαρουτας σκληρότεροὶ μου εἰσίν ἀνταποδῷ κύριος τῷ ποιοῦντι πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

ΙΝ. Καὶ ήκουσεν 'Ιςβόσεθ' υίος Σαούλ, ότι τέθνηκεν 'Αβεννής 'υίος Νής' ἐν Χεβρών, καὶ έξελύθησαν αί γεῖρες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες Ίσραηλ έταράνθησαν. 2 Καλ δύο άνδρες ήγούμενοι συστρεμμάτων τῷ 'Ίςβόσεθ' υἰῷ $oldsymbol{\Sigma}$ αούλ \cdot όγομα τ $oldsymbol{\omega}$ έγ $oldsymbol{\omega}$ Βααγ $oldsymbol{\dot{lpha}}$ καὶ όγομα τ $oldsymbol{arphi}$ δευτέρφ 'Ρηχάβ, οἱ υἰοὶ 'Ρεμμών τοῦ Βηρωθαίου ex ror vior Bereautr. (Or: Byood thorizero τοù viois Beriaule, 3 και ἀπέδρασαν οί Βηρωθαίοι είς Γεθαίμ, καὶ ήσαν έκει παροικούντες έως της ημέρας ταύτης. 4 Καὶ τῷ Ἰωνάθαν υίῷ Σαούλ υίδε πεπληγώς τούς πόδας, υίδε έτων πέντε, καὶ ούτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν . Σαούλ καὶ Ίωνάθαν 'τοῦ υίοῦ αὐτοῦ' ἐξ Ίεζραήλ, καὶ ήρεν αὐτὸν ή τιθηνὸς αὐτοῦ καὶ έφυγε, καὶ έγένετο έν τῷ σπεύδειν αὐτήν καὶ άναχωρείν, έπεσε καὶ έχωλάνθη καὶ ὅνομα αὐτῷ Μεφιβόσεθ.) 5 Καὶ ἐπορεύθησας οι νίοὶ 'Ρεμμών τοῦ Βηρωθαίου, 'Ρηχάβ καὶ Βαανά, καὶ εἰ, ῆλθον ἐν τῷ κα ὑματι τῆς ἡμέρας εἰς τον οίκον Ίςβόσεθ, και αυτός έκάθευδεν έν τη κοίτη της μεσημβρίας. 6 Καὶ «ίδοὺ ή θυρορός τοῦ οίκου εκάθαιρε πυρούς καὶ ἐνύσταξε καὶ έκάθευδε, καὶ Ρηγάβ καὶ Βαανὰ οἱ άδελφοὶ διέλαθον, 7 καλ είς επορεύθησαν είς τον οίκον. Καὶ Ἰςβόσεθ ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτώνι αὐτοῦ, καὶ τύπτουσιν αὐτὸν καὶ θαγατούσιν αὐτόν, καὶ ἀφαιρούσι τὴν κεφαλήν αὐτου, και έλαβον την κεφαλήν αύτου και άπηλθον פרתת: מָשָׁים מִשָּׂנִּי וְשִׁלָּם יְהְנָה לְתִּשִׁׁה הֵלְּהְ מָלֶב וְהִאָּנְשִׁים הָאֵּלָּם בַּנִּ בְּנִי בִּינִם מִּלְבּ וְהִאָּלֵי וְאָנָכִי הַיָּנִם בַּנִּ וּמִשְׁנִת פּנּבְיִשְׁרָאַלִי וְאָנָכִי הַיָּנִם בַּנִּי וּמִשְׁרָאַל פּנּבְיבְּרִי וַלָּאָת הַשְּׁלֶב לְנִבְּיִם הַיָּה בְּלִיהְבָּבְיוֹ וַנְּאָמֶר הַשְּׁלֶב לְנִבְיוֹ הַלָּוְא בְּלִיהְבָּב וְנְכָלִייִשְׁרָאֵל בַּיִנִם הַאַּהּ בְּלִיהְבָּם וְכָלִייִשְׁרָאֵל בַּיִנִם הַאַּהּא בַּי

וַיִּשְׁמִע בּון־שָאוּל דייִשְׁמִע בּון־שָאוּל בַּתָבִרוֹן וַיִּרָפַּוּ ידיר 2 נבתלו: ושני אַנשים שבי־בְדוּדֵים תנו בּן־שָׁאוּל שָׁם תַאָּחָד בַּעַלַה וְשֵׁם תשני רבב בני רפון הבארתי מבני גם־בארות תחשב על • בּנִימו: וַיִּבְרִחוּ הַבְּאֵרֹתֵים גַּתַּיִמָה גרים עד י וליהונתו ברשאול בו וכה רגלים בומה הונים נינט ברא המגען האור, ויהונתו מיזרעאל ותשאהו אמנתו ותנס ויהי בחפוה לנים ויפל ויפסח וַיַּלְכֹּוּ בְּנֵי־רְמַּוֹן מפיבשת: הַבְּאַרֹתִי רָכַב וּבַעַנָה וַיָּבֹאוּ כְּחָם הַוֹּוֹם אֵלִ־בֵּית אֵישׁ בְּשֵׁת וְהַוּא שׁכֹב 6 אָת מִשְׁפַב הַאָּהֶרֵיִם: וְהַנַּה בָּאוּ עַר תור הבית לעתי חשים ניבחו אל־ הַחָמֵשׁ וְרֶכֵב וּבָצֵנָה אָחֵיוּ נִמְלֵטוּ: ז וַיָּבָאוּ הַבַּיִת וְהָוּא־שׁכֵב עַל־מִשְּתוּ מַחָבֶר מִשָּׁבָבוֹ וַיַבְּהוֹּ וַיִּמְתָּהוּ וַיַּסֵירוּ את-ראשו ויקחו את-ראשו וילכו

1. vE: geftorben. dW: umgefommen. A: gefallen ... fraftlos. vB: fanten. dW: fant ihm ber Muth ...

^{37.} B* (alt.) τδ († AEFX). 38. AB* (ult.) και († FX). 39. B: συγγ. σήμ. (σήμ. συγγ. ΑΓΧ). AB: ΟΙ δὶ (Και οι FX). B: ἀποδῶ (c. Α*ΕFΧ)... † (a. πον.) τὰ (* ΑΧ)... − 1. ΑΓΧ * τίδς Ν. ΑΒ: παρείθησαν (ἐταρ. FX). 2. ΑΒ * οί († FX). 4. ΑΒ: αὐτὸν (-ὴν ΕΓΧ)... † (a. ἔπ.) και (*FX). Α²B (eti. infra): Μεμφιβοσθὲ (Μεφιβόσεθ F). 5. Β * οί († ΑΕΓΧ). ΑΒ* τὸν († FX). 7. ΑΒ: εἰςῆιθον (εἰςεπ. FX).

^{37.} B: v. A. gewesen. dW: geschen. vE: fam.
38. dW: Dberfter. vE: Felvherr. (A: ber Größte?)
39. mir ju macheig. B: hente zart n. jum R. gefalbet. dW. vE: noch (hente) fcwach n. exft gef. B: ju hart? A: heftig?

Abner, ber Sohn Der, getobtet warb. 38 "Und ber König sprach zu seinen Knechten: Biffet ihr nicht, daß auf diefen Tag ein Fürft 39 und Großer gefallen ift in Ifrael? * 3ch aber bin noch gart und ein gefalbter Ronig. Aber die Manner, die Rinber Beru Ja, find mir verbrieflich. Der Berr vergelte bem, ber Bofes thut, nach feiner Bosbeit. IV. Da aber ber Sohn Sauls borete, bag Abner ju Bebron tobt mare, murben feine Banbe lag, und gang Ifrael erichraf. 2 * Es waren aber zween Manner, Sauptleute über die Rrieger, unter bem Sohn Sauls: einer bief Baena, ber anbere Rechob, Gobne Rimmons, bes Berothiters, aus ben Rinbern Benjamin. Denn Beroth warb auch unter 3 Benjamin gerechnet, * und bie Berothiter waren gefloben gen Gethaim, und bafelbft Fremdlinge geworben bis auf ben beutigen 4 Tag. * Auch hatte Jonathan, ber Sohn Sauls, einen Sohn, ber mar lahm an ben Bugen, und mar funf Jahre alt, ba bas Befdrei von Saul und Jonathan aus Befreel fam, und feine Amme ibn aufbob und flobe, und indem fle eilete und flob. fiel er und warb hintenb, und er hieß 5 Dephibofeth. * So gingen nun bin bie Sobne Rimmons, bes Berothiters, Rechob und Baena, und famen jum Baufe 3860=

Bolf und gang Ifrael merkten bes Ta-

ges, bag es nicht vom Ronige mar, bag

feths, ba ber Tag am beigeften mar, unb

fie tamen ins Saus, Beigen gu bolen, und

ftachen ihn in ben Banft, und entrannen.

feinem Bette in feiner Schlaffammer, und

fachen ibn tobt und hieben ibm benRopf

ab, und nahmen feinen Ropf und gingen

7 Denn ba fie ins Baus famen, lag er auf

6 er lag auf feinem Lager im Mittage. *Unb

war befturat. vE: gerieth in Berwirrung.

vulgus et universus Israel in die illa, quoniam non actum fuisset a rege, ut occideretur Abner silius Ner. Dixit quoque rex ad servos suos: 38 Num ignoratis, quoniam princeps et maximus cecidit hodie in Israel? *Ego autem adhuc delicatus et unctus 39 rex, porro viri isti filii Sarviae duri 18m. sunt mihi; retribuat Dominus facienti

2,8. Audivit autem Isboseth filius IV. a, er. Saul, quod cecidisset Abner in Hebron, Es. 18,7. et dissolutae sunt manus ejus, omnisque Israel perturbatus est. Duo 2 autem viri principes latronum erant filio Saul, nomen uni Baana et nomen alteri Rechab, filii Remmon Berothitae de filiis Benjamin; siquidem et

18g.2,5s. malum juxta malitiam suam.

Jos. 18,25 Beroth reputata est in Benjamin, *et 3 fugerunt Berothitae in Gethaim fueruntque ibi advenae usque ad tempus illud. *Erat autem Jonathae filio Saul 4

filius debilis pedibus. Quinquennis 1,2ss. enim fuit, quando venit nuncius de 18ms. Saul et Jonatha ex Jezrael; tollens itaque eum nutrix sua, fugit, cumque festinaret, ut fugeret, cecidit, et clau-

dus effectus est; habuitque vocabulum Miphiboseth. *Venientes igitur filii 5 Remmon Berothitae, Rechab et Baana, ingressi sunt fervente die domum

Isboseth: qui dormiebat super stratum suum meridie, et ostiaria domus purgans triticum obdormivit. *In- 6 gressi sunt autem domum latenter

(3,57. assumentes spicas tritici et percusserunt eum in inguine Rechab et Baana frater ejus, et fugerunt. * Cum autem 7 ingressi fuissent domum, ille dormiebat super lectum suum in conclavi, et percutientes interfecerunt eum, sublatoque capite ejus abierunt

^{37.} U.L: bağ nicht vom R.

^{3.} U.L: und mobneten bafelbft gaftweife.

^{4.} U.L: labm an Rufen.

^{2.} aber bie Deerhanfen. B.vE: Ge hatte aber S. Sohn ac. dW: Schaaroberfte bes S. S. vE: Anführer b. Rriegehaufen. dW: wird ger.
3. dW.vE: hielten fich auf ale Fr.

i. vE: an beiben F. dW.vE.A: bas Gerücht. dW.vE.A: ba (fo) nahm ibn. B.vE: f. Barterin.

^{1.} Al. * Isboseth. 5. Al. * ct - obdormivit. 6. Al. * latenter.

B.dW.vE.A: eilte (um) ju flieben. dW.vE:A: marb lahm.

^{5.} hielt f. Mittagsfolaf. dW: jur heißen Tagess zeit ... bie D. . Rube. vE: lag auf d. D. . Lager.

^{6.} B: gingen bis mitten ins & hinein. vE: bis in b. Mitte bee &. dW: hieher f. f. bis in b. Innere. B: als wollten f. B. h. A: als ob ... holeten. (2, 23.)

την όδον την κατά δυσμάς όλην την νύκτα. 8 Καὶ ήνεγκαν την κεφαλην Ίςβόσεθ τῷ Δαυίδ είς Χεβρών, και είπον πρός τον βασιλέα: 'Ιδού ή κεφαλή 'Ιςβόσεθ νίου Σαούλ του έχθροῦ σου, ος έζήτει την ψυγήν σου, καὶ έδωκε κύριος τῷ κυρίφ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ ἐκδίxngir 'รณีร เ่าชอดัร สบรอบั', พ่ร ที่ ทุนเอส สบัรทุ έκ Σαούλ 'τοῦ έγθροῦ σου' καὶ έκ τοῦ σπέρ-

ματος αύτοῦ.

9 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυίδ τῷ Ρηγὰβ καὶ τῷ Βαατά άδελφῷ αὐτοῦ, υίοις 'Ρεμμών τοῦ Βηρωθαίου, και είπεν αύτοις. Ζη κύριος ος έλυτρώσατο την ψυχήν μου έχ πάσης θλίψεως, 10 οτι ο απαγγείλας μοι λέγων. "Οτι τέθνηκε Σαούλ 'καὶ 'Ιωνάθαν', καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμετος ενώπιόν μου, και κατέσγον αὐτὸν καὶ απέκτεινα αὐτὸν ἐν Σικελάγ, ορ έδει με δούναι εὐαγγέλια. 11 άλλὰ καὶ νύν άνδοες πονηροί απέχτειναν ανδρα δίχαιον έν τῷ οίκφ αύτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αύτοῦ, καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αίμα αύτοῦ ἐκ τῆς γειρὸς ὑμῶν, καὶ έξ-12 Kal èrολοθρεύσω ύμας έκ της γης. ετείλατο Δαυίδ τοις παιδαρίοις 'αὐτοῦ', καὶ απέκτειναν αὐτούς, καὶ ἐκολόβωσαν τὰς γείρας αὐτών καὶ τοὺς πόδας αὐτών, καὶ ἐκρέμασαν αύτους έπι της κρήνης έν Χεβρών, και την κεφαλην Ιωβόσεθ έθαψαν έν τῷ τάφο Αβενrho vioù Nho.

V. Καὶ παραγίνονται πᾶσαι αι φυλαί Ίσραήλ πρός Δαυίδ έν Χεβρών, και λέγουσιν αὐεῷ. 'Ιδού όστα σου και σάρκες σου ήμεις. 2 και έχθες και τρίτης, όντος Σαούλ βασιλέως εφ' ήμιν, σὸ ἦσθα ὁ έξαγαγών καὶ είςαγαγών τὸν 'Ισραήλ, καλ είπε κύριος πρός σε· Συ ποιμανείς τον λαόν μου τον Ισραήλ, και σύ έση είς ήγούμενον έπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 3 Καὶ έργονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ πρὸς τον βασιλέα είς Χεβρών, και διέθετο αύτοις 🧯 βασιλεύς Δαυίδ διαθήκην έν Χεβρών ένώπιον κυρίου, καὶ γρίουσι τὸν Δαυίδ εἰς βασιλέα ἐπὶ 'πάντα' Ίσραήλ. 4 Υίος τριάκοντα έτων Δαυίδ

דֶּרֶךְ הֶעָרָבָה כָּל־הַלֵּילָה: וֹיַבִאוּ אֵת־ ראש איש-בשת אל-דרד חברוו רַיָּאמָרוּ אַל־הַמַּלָהְ הַנָּה־רָאשׁ אַישׁ־ בַּשָׁתֹ בּרַשׁאִרּל אִיבַהְ אשׁר בּקּשׁ את־ לאדני הפלה יהוה נַקמות הַיִּוֹם הַזָּה מִשָּׁאוּל וּמַזַּרעוֹ: וַנַּעַן דַּוֹד אתרכבי וַאתיבּענה אחיו בָּנֵי רָפָּוֹן הַבָּאֵרֹתֵי וַיִּאׁמֵר לָהֵם חֵי־ יהוה אשר-פדה את-נפשי מכל-י צרה: פי הפגיל לי לאמר הנה-מת 11 לתתי-לו בשרה: אַף בִּי-אַנְשִׁים רָשָׁעַים הַרְגַוּ אָת־אַישׁ צַדַּיק בְּבִיתְוֹ על-משפבו ועתה הלוא אבקש את-ובערתי וַיִצַּוֹ דַּוָּד אָת־הַנְּעַרִים וַיָּהַרְגוּם וַיִּקַבְּבָּוּ אָת־יִדֵיהֵם וָאָת־י רַגְּלֵיהֵם וַיִּתְלָּרּ עַל־הַבְּרֵכֵה בְּחַבְרִוֹן ואת ראש אַיש־בּשׁתֹ לַלָּחוּ וַיִּקְבָּרְוּ בַּקַבֶּר־אַבְנֵר בַּתַּבְרוֹן:

רַיַבאר בּל־שִׁבְמֵי יִשְׂרָאֵל אַל־דַּוָד • הַבְרוֹנָה וַיְּאֹמָרָוּ לֵאמֹר הִנְנָוּ עַבְּמְהָ אנחנה: גם־אתמול גם־ שַׁלְשׁוֹם בַּהַיֹּוֹת שׁאוּל אַתַּה הַיִּיתָה פוֹצִיא וַיֹּאמֶר יִהוֹוֹה לַהְּ אַמַּה תרעה את-עמי את-ישראל שׁלשׁים שׁנַה דָּוָד

> יית המוציא והמביא ק'.v. ib. פסקא באמצע פסוק

^{7.} AB*(pr.) την († FX). 8. Β* ημών τῶ († EFX; A: μν). 10. AB* λέγων ει κ. Ιων. († FX). 11. AB* ἀλλά ... ἀπεκτάγκασιν ... * (alt.) τῆς (c. FX). 12. Β: ἀποκτέννυσιν (ἀπέκτ. FX). AB: κολοβόσι (έκολ. ΕΧ). — 1. AB: εἰς (ἐν FX)... εἶπων (λέγ. FX). 2. AB: τοίτην (-ης FX). Β: έξαγών π. είςάγων (c. F).

bin, bes Beges auf bem Blachfelbe, bie 8 gange Racht. * Und brachten bas Saupt Isbofeths zu David gen Bebron, und fprachen jum Ronige: Siehe, ba ift bas Baupt 38bofethe. Saule Cobne, beines Reinbes, ber nach beiner Seele ftanb; ber Berr bat beute meinen Berrn, ben Ronig, gerochen an Saul und an feinem Samen. 9 Da antwortete ibnen David: Go mabr ber Berr lebet, ber meine Geele aus aller 10 Erubfal erlofet hat, *ich griff ben, ber mir verfündigte und fprach: Saul ift tobt, und meinete, er mare ein guter Bote, und erwurgete ihn ju Biflag, bem ich follte 11 Botenlohn geben. * Und biefe gottlofen Leute baben einen gerechten Dann in feinem Baufe auf feinem Lager ermurget! Ja, follte ich bas Blut nicht forbern von euren Ganben, * 11nb 12 und euch von ber Erbe thun? David gebot feinen Junglingen, Die ermurgeten fle, und hieben ihnen Banbe und Fuße ab, und hingen fie auf am Teich ju Bebron. Aber bas Saupt 36bofethe nahmen fie, und begruben es in Abners Grab ju Bebron.

W. Und es tamen alle Stamme Ifrael zu David gen Bebron, und fprachen: Siebe, wir find beines Bebeins und beines Fleifches. 2 Dazu auch vorbin, ba Saul über uns Ronig war, führteft bu Ifrael aus und ein. So hat ber herr bir gefagt: Du follft meines Bolts Ifrael huten, und follft ein S Bergog fein über Ifrael. "Und es famen alle Welteften in Ifrael gum Ronige gen Bebron, und ber Ronig David machte mit ihnen einen Bund gu Bebron vor bem Berrn, und fie falbeten David gum Ronige 4 über Ifrael. * Dreißig Jahre mar David

9. U.L: allem Trubfal.

per viam deserti tota nocte, "et attu- 8 lerunt caput Isboseth ad David in Hebron, dixeruntque ad regem: Ecce, 2.3. caput Isboseth filii Saul inimici tui, qui quaerebat animam tuam! et dedit Dominus domino meo regi ultionem hodie de Saul et de semine ejus.

Respondens autem David Rechab 9

et Baana fratri ejus, filiis Remmon Berothitae, dixit ad eos: Vivit Domi-15m. 20,34. nus qui eruit animam meam de omni 65,14. angustia, #quoniam eum, qui annun-10 nus qui eruit animam meam de omni 1,200, ciaverat mihi et dixerat: Mortuus est Saul, qui putabat se prospera nunciare, tenui et occidi eum in Siceleg, cui oportebat mercedem dare pro

nuncio; "quanto magis nunc, cum 11 homines impii interfecerunt virum innoxium in domo sua super lectum 19.12.11. suum, non quaeram sanguinem ejus

de manu vestra et auferam vos de Praecepit itaque David 12 1,18. pueris suis, et intersecerunt eos, praecidentesque manus et pedes eorum

suspenderunt eos super piscinam in. Hebron; caput autem Isboseth tule-8.32. runt et sepelierunt in sepulchro Abner in Hebron.

tch. 11,100. Et venerunt universae tribus 1914 to 11,1300; 12,1300; 13,1300 29,14. et heri et nudiustertius, cum esset Saul rex super nos, tu eras educens 18,18.16.et reducens Israel; dixit autem Do-7,7.18m minus ad te: Tu pasces populum
25,30 minus ad te: Tu pasces populum
13,16 pa.75,70 meum Israel et tu eris dux super
Bs.34,22 Israel. *Venerunt quoque et senio- 3 res Israel ad regem in Hebron, et percussit cum eis rex David foedus 2,4. in Hebron coram Domino, unxeruntque David in regem super Israel. 16,12; que pavid in 10,000 erat David, 4

11. fein Bl. B: Bie viel mehr ba gottlofe &. dW: frevelnbe Manner. vE: wenn Bofewichter. A: Unb nun, ba Gottl. einen Unschnlbigen. B: binmegthun. dW: wegichaffen. A: binwegraumen. vE: vertilgen. 12. B: ben Jungl. dW.vE: ben Leuten.

^{7.} dW: ben Beg ber Cbene. A: Bufte. vE: burch

^{8.} dW.A: b. Leben trachtete. vE: ftrebte. B: Rache verfcaft. dW: verliehen. vE: gegeben.
9. B: Angft. dW.vE.A: gerettet (befreiet) a. a.

Bebranguif.

^{10.} ben, ber ... geiff ich. dW: fich ... ju fein bunfte. vE: fur einen g. B. hielt. (dW.vE: um ibm b. Botenl. ju geben?)

^{1.} dW: bein G. u. Fl. find wir. vE.A: w. f. bein

Bein (Geb.) u. b. Fl. 2. B:v. geftern u. vorg. ber. dW.A: auch g. n. ebeg. B.dW.vE.A: weiben ... (ber) fürft.

έν τῷ βασιλεύει αὐτόν, καὶ τεσσαράκοντα ἔτη εβασίλευσεν ⁵ έπτὰ ἔτη καὶ μῆνας εξ εβασίλευσεν ἐν Χεβρὰν ἐπὶ τὸν Ἰούδαν, καὶ τριάκοντα τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα

Ίσραηλ καὶ Ἰούδαν ἐν Ἱερουσαλήμ.

6 Καὶ ἀπηλθε Δαυίδ ὁ βασιλεύς καὶ πάντες' οὶ ἄνδρες αὐτοῦ είς Ίερουσαλημ πρός τὸν 'Ιεβουσαΐον τον κατοικούντα την γην. Καί έδδεθη τῷ Δανίδ. Οὐκ είζελεύση ώδε, διότι αντέστησαν οί γωλοί καὶ οί τυφλοί, λέγοντες. Ότι ούκ εἰςελεύσεται Δαυίδ ώδε. 7 Καὶ κατελάβετο Δαυίδ την περιοχήν Σιών αύτη ή πόλις Δαυίδ. 8 Καὶ είπε Δαυίδ έν τῆ ημέρα έκείνη. Πάς τύπτων Ίεβουσαίον άπτέσθω έν παραξιφίδι καὶ τοὺς γωλοὺς καὶ τυφλοὺς τους μισυύντας την ψυχην Δαυίδ. Δια τουτο έρουσι. Τυφλός και χωλός ούκ είςελεύσεται είς olxov χυρίου. 9 Καὶ ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῆ περιοχή, και έκλήθη αυτη ή πόλις του Δαυίδ. καλ φκοδόμησεν αύτην πόλιν κύκλο άπο της ακρας καὶ τὸν οίκον αὐτοῦ. 10 Καὶ ἐπορεύετο Δαυίδ πορευόμενος μεγαλυνόμενος, καὶ κύριος ό θεός παντοκράτωρ μετ αὐτοῦ.

11 Καὶ ἀπέστειλε Χειρὰμ βασιλεὺς Τύρον ἀγγέλους πιὸς Δαυὶδ καὶ ξύλα κέδρινα καὶ τέκτονας τοίχου λίθων, καὶ ἀκοδόμησαν οίκον τῷ Δαυίδ. 12 Καὶ ἔγνω Δαυίδ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ.

13 Καὶ έλαβε Δανίδ έτι γυναϊκας καὶ παλλακὰς έξ 'Ιερουσαλημ μετά τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν έκ Χεβρών, καὶ ἐγένοντο τῷ Δανίδ έτι νίοὶ καὶ θυγατέρες. 14 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν 'Ιερουσαλήμ' Σαμμουὲ καὶ Σωβαβ καὶ Ναθὰν καὶ Σαλομών 15 καὶ 'Εβεὰρ καὶ 'Ελισουὲ καὶ Ναφὲκ καὶ 'Ιεφιὲ 16 καὶ 'Ελισαμὰ καὶ 'Ελισαλάθ.

מ בִּמָלְכָוֹ אַרְבָּצִים שָׁנַה מָלַךְ : בְּחֵבְרוֹן מַלָה עַל־יָהוּדָה שׁבע שׁנים וששה ובירושכם וְשַׁלשׁ שַׁנָה על כּל־ישָׂראל וַיהוּדה: רַיָּכֶדְ הַמְּכֶּדְ וְאַנָשִׁיוֹ יִרוּשׁכֹם אל־ לאמר לא-תבוא הנה כי אם-הסירה הַגִּוְרֵים וְהַפָּסְחִים לֵאמֹר לֹא־יִבוֹא וַיָּלְכִּד דָּוָד אָת מִצִּדת 8 צַּיָּוֹן הֵיא עֵיר דָּוַד: וַיֹּאמֶר דָּוִֹד בּיִּוֹם ההוא כל-מפה יבוסי ויגע בצפור וָאֶת־הַפָּסְתִיםֹ וָאֶת־הַעַוְרִים שִּׁנָאֵוֹ נַפָּשׁ דָּוָד עַל־בָּוֹ יָאִמָרוּ עָנֵּר וּפְפָּחַ לָא יבוא אַל־הַבַּוּת: וַיַּשָׁב דְּוָד בַּמְצְדָה 9 וַיִּקרַא־לַה עֵיר דָּרָד וַיַּבֶן דַּיְדֹ סַבְּיב י מָרַהַמִּפְוֹא נָבָיתָה: וַיֵּכֶרְ דָּנֵר הַכְּוֹדְ וְגַדָוֹל וַיהוָה אֱלְהֵי צָבַאוֹת עַמִּוֹ:

ישָּׂרִאָל וְכִי נִשֵּׂא מַמְלַכְּתְּוֹ בְּעֲבָּרִּר ישִׂרָאָל וְכִי נִשֵּׂא מַמְלַכְּתְּוֹ בְּעֲלָהְ גּוּ דִינַדֵּע דְּנִדְ בִּידְהָכִינְוֹ יִהְנְיִם לְּמֶלֶהְ בֵּלִר אָלִרּנִי וְצְּצִּי אֲנִיִּים וְחֵנָּשׁי בִּּץְ אָלִרּנִי וְצְּצִּי אֲנִיִּים וְחָרָשֵׁי בִּץְ מִּי בִּיִּשְׁלַח הִינִּם מֶלֶּהְבָּר מַלְאָכִים עמּוּ יִמִּרְאָלִי

13 בְּיַפְלִישׁ בְּיִר עוֹד פִּפַּגְּשֵׁים וְנְשִׁיםׁ בּירָישָׁלֵם אָחֲרֶי בּאוֹ מַחֶבְרָוֹן וַיִּיְּנְלֵדוּ בּירָישׁלֵם אַחֲרֶי בּאוֹ מַחֶבְרִוֹן וַיִּיְּנְלִדוּ בּיִלְים לְּוֹ בִּירִישׁלֵם שַׁמִּיּעַ וְשׁוֹלֵב בּיִלְים לְוֹ בִּירִישְׁלֵם שַׁמִּיּעַ וְשׁוֹלְב וְתָּבְּיִת וְאֶלִישְּׁנְע וְעָוֹלְבּי בּיִלְים לְוֹ בִּירִישְׁלֵת וְאֶלִידֶע וְאֶלִישְׁנִע וְאָלִיםְלָם: בּירִישְׁלֵים וְיִבְּחָר עוֹדְּיִבְּתְר וְאֶלִידֶע וְאֶלִישְׁלֵם וְנְשִׁים וְנְשִׁים וֹנְשִׁים וֹנִשְּׁלֵם:

ענואר ק' . 8. י

7. dW.vE.A: nahm (ein). B: Beftung. 8. die Rinne. B: Ber nur b. 3. fclagen u. an ben Mafferguß gelangen möchte, u. bas bei ben g. dW: an b. Bafferleitung bringet. vE: 3eber der ... b. B. erreicht. B.vE: die der S. D. verhaßt finb. dW: D. im Gergen verb. B: Es foll fein zc. dW: Blinde n. g. f.

^{4.} Β: βασιλεῦσαι. 6. ΑΒ * ὁ βασ. et πάντες... ὅτι ἀντ. (c. FX)... τυφλ... χωλ. (χ... τ. FX). 7. Β: προκατελ. ΑΒ † (a. Δ.) τδ. 8. ΑΒ * ἐν... τὸς τυφλός καὶ ... Τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ὅκ ἐἰενόσονται. 9. ΑΒ * τδ. 10. Β: διεπορεύετο (ἐπ. ΑΕΓΧ). ΑΒ † (a. μεγ.) καὶ (* F). Β * ὁ θ. († ΑΧ). 11. Β * τοίχο († ΑΓΧ). 14. Β: Σαμμός (- ἐὲ Α). 15. ἴεφιές (- ἐ ΕΧ). Β† (in f.) Σαμαέ, ἴεσσιβάθ, Ναθάν, Γαλαμαάν, ἴεραάφ, Θεησῶς, Ἑλφαλάτ, Ναγέδ, Ναφέκ, Ἰωνάθαν, Λεασαμυς, Βααλιμάθ, Ἑλιφαάθ (* ΑΓΧ).

^{6.} gen Jer ... die Blinden ... abtreiben; meineten, bat. dW: abhalten. B: wo bu nicht wirft ... weggesthan haben. vB: wenn bu n. weggenommen haft. A: es sei beun bu schaffest ... weg. B: Als sprächen sie: D. wirb. dW: S. wollten nehml. sagen. (vE: indem sie sagen? A: die da fagen?)

- alt, ba er König warb, und regierete vierzig 5 Jahre. Bu Gebron regierete er fleben Jahre und sechs Monate über Inda, aber zu Jerufalem regierete er vrei und dreißig Jahre über ganz Israel und Juda.
- 6 Und ber König zog bin mit seinen Mannern gu Berufalem wider bie Sebufiter. bie im Lanbe wohneten. Sie aber fprachen au David: Du wirft nicht bier berein fommen, fonbern Blinbe und Labme werben bich abtreiben. (Das meineten fie aber, bag David nicht wurde ba binein fommen.) 7 * Aber David gewann die Burg Bion, bas 8 ift Davids Stadt. * Da fprach David beffelben Tage: Wer bie Jebufiter ichlagt und erlanget bie Dadrinnen, bie Labmen und Blinden, benen bie Seele Davids feind ift. Daber fpricht man: Lag feinen Blinden und Lahmen ins Baus tommen. 9 "Alfo mobnete David auf ber Burg, und hieß fle Davids Stabt. Und David bauete 10 umber von Millo, und inwendig. "Und David ging und nahm ju, und ber Berr, ber Bott Bebaoth, war mit ibm.
- 11 Und hiram, ber König zu Tyrus, fandte Boten zu Davib, und Cebernbaume zur Banb, und Bimmerleute und Steinmeten,
- 12 baß fie David ein Saus baueten. *Und David merkte, baß ihn ber Gerr zum Ronige über Ifrael bestätiget hatte, und fein Königreich erhöhet um feines Bolks Ifrael willen.
- 13 Und David nahm noch mehr Weiber und Kebsweiber zu Jerusalem, nachdem er von Gebron gekommen war, und wurden ihm noch mehr Sohne und Töchter geboren.
- 14 "Und bas find die Ramen berer, die ihm zu Jerusalem geboren find: Sammua, Sobab, 15 Rathan, Salomo, "Jebehar, Elisua, Re-16 pheg, Japhia, "Elisama, Eliada, Eliphelet.

1Ch.11,4. Et abiit rex et omnes viri, qui 6
15,63. erant cum eo, in Jerusalem ad Jebusaeum habitatorem terrae, dictumque
est David ab eis: Non ingredieris
v.21.Ps. huc, nisi abstuleris caecos et claudos,
118,5.7. dicentes: Non ingredietur David huc!

*Cepit autem David arcem Sion, haec 7

1Ch.11,7 est civitas David. *Proposuerat enim 8

1Ch.11,6 David in die illa praemium, qui percussisset Jebusaeum, et tetigisset domatum fistulas, et abstulisset caecos

et claudos odientes animam David.

Pa-118,84 Idcirco dicitur in proverbio: Caecus
et claudus non intrabunt in templum.

*Habitavit autem David in arce, et 9
v.7. vocavit eam civitatem David; et aedi(ach.)* ficavit per gyrum a Mello et intrin32, 5.Jud. secus. *Et ingrediebatur proficiens 10
3,1... atque succrescens, et Dominus Deus
exercituum erat cum eo.

1Ch.14,1. Misit quoque Hiram rex Tyri mun-11 cios ad David, et ligna cedrina, et artifices lignorum artificesque lapidum ad parietes, et aedificaverunt domum Da-

francis, et acuncaverunt domum bapa.su.i.j.vid. Et cognovit David, quoniam con-12
firmasset eum Dominus regem super
Israel, et quoniam exaltasset regnum
ejus super populum suum Israel.

8. Al. * abstulisset. 9. Al. † Sien.

^{5.} U.L.: Monden. 9. U.L.: von Millo an? 12. A.A.: befidt, hatte.

n. in b. hand? vE: barfen n. f. (A: ber ... foll n. in b. Tempel f.)

^{9.} B: ringeumher an b. Bestungewerten, u. von innenwärte. dW.vE:ringeum v. M. on n. (hin)einw. 10. B.dW.vE: (fuhr fort u.) wurde immer größer. A: ging einher u. n. zu u. wuche. B.dW.A: Gott ber heerschaaren. (vE: bes Bestalle!!)

^{11.} Ceberub. n. Simm. dW.vE.A: Geberuholg. B: Steinm. zu ben Manern. A: Banben. dW: Mauerleute. dW.vE.A: bie (u. fie) baueten.

^{12.} dW.vE.A: erfanute. B: beveftiget. (A: über fein B.)

^{13.} Rebew. n. 28. ans 3. vE: Rebenm. n. Franen.

17 Καλ ήχουσαν οἱ άλλόφυλοι ότι κέχρισται Δαυίδ βασιλεύς έπὶ Ισραήλ, καὶ ἀνέβησαν πάντες οι άλλόφυλοι ζητείν τὸν Δαυίδ. Και ήκουσε Δανίδ καὶ κατέβη είς την περιοχήν. 18 Καὶ οί άλλοφυλοι παρεγένοντο καὶ συνέπεσαν είς την κοιλάδα των Τιτάνων. 19 Καὶ ήρωτησε Δαυίδ τον χύριον, λέγων Εί αναβώ πρός τους άλλοφύλους καὶ παραδώσεις αύτους είς τὰς γειράς μου; Καὶ είπε χύριος πρός Δαυίδ Ανάβαινε, ότι παραδιδούς παραδώσω τούς άλλοφύλους είς τὰς γεῖράς σου. 20 Καὶ ήλθε Δαυίδ έκ των Επάνω διακοπών, καὶ έκοψε τους άλλοφύλους έχει. Καὶ είπε Δανίδ. Διέχοψε χύριος τους έχθρους μου ένωπιον μου, ώς διακόπτεται τὰ ύδατα. Διὰ τουτο ἐκλήθη τὸ ονομα του τόπου εκείνου Επάνω διακοπών. 21 Καὶ καταλείπουσιν έχει οι αλλόφυλοι τούς θεούς αύτων, και λαμβάνουσην αύτούς Δαυίδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ.

22 Καὶ προςέθεντο έτι οἱ αλλόφυλοι τοῦ αναβήναι, και συνέπεσον έν τη κοιλάδι των Τιτάνων. 23 Και επηρώτησε Δαυίδ διά κυοίου, καὶ είπεν αὐτῷ κύριος. Οὐκ ἂν ἀναβήση είς συνάντησιν αύτων, άποστρέφου απ' αύτων, καί παρέση αύτοῖς πλησίον τοῦ κλαυθμώνος. 24 Καὶ έσται έν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ σεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλσους τοῦ κλαυθμῶνος, τότε καταβήση πρός αὐτούς, ὅτι τότε έξελεύσεται χύριος έμπροσθέν σου τύπτειν έν τῷ πολέμφ τῶν αλλοφύλων. 25 Καὶ ἐποίησε Δαυίδ ούτως καθώς ένετείλατο αύτῷ κύριος, καὶ ἐπάταξε τοὺς άλλοφύλους ἀπὸ Γεβαὰ ἔως Γάζερ.

VI. Καὶ συνήγαγεν έτι Δαυίδ πάντα νεανίαν έξ Ισραήλ, ώς τριάκοντα γιλιάδας. άνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αύτου και άπο των άργόντων Ιούδα έν άναβάσει του άναγαγείν έχειθεν την χιβοσόν του θεου, έφ ην επεκλήθη τὸ όνομα του κυρίου

רישמער פלשתים פרמשחר אתר דור למלה על־ישוראל ויעלה פַּלְשָׁתֵּים לְבַקִּשׁ אָת־דָּתָד וַיִּשְׁמַע דָּוָד 18 וַיַּרֶד אֶלְ־הַמְּצוּדֵה: וּפְלִשׁתֵּים בַּאוּ 19 וַיַּפּטִשׁר בַּעַמק רְפָאַים: וַיִּשְׁאַל דַּוָד ביהוה לאמר האגלה אל-פּלשׁמִּים הַתִּתַּכֶם בִּידֵי 🔾 וַיֹּאמֶר יִהוְה אֶלִי הַרָדֹ צַלָּה כִּי־נַתָּן אָתֵן אֶת־הַפְּּלְשְׁתִּים כ בּיַדַה: וַיָּבֹא דָרֵד בְּבֵעַל־פִּרָצִים וַיַּכֵּם כ שַׁם דַּוָדֹ רַיֹּאמֶר פָּרַץ יִהוָה אֵת־אִּיבֵי לפני פפרא מים על-פו כרא שם 21 הַמַּקוֹם הַהָּוּא בַּעַל פִּרָצִים: וַיַּעַזָבוּי שם אתעצביהם וישאם דוד ואנשיו: עוד 23 וַיַּבֶּטְשַׁר בַּעֲמֵק רָפָאִים: וַיִּשָּׁאָל דָּוַרֹ בַּיהוָה וַיָּאמֵר כָא תַעַלֵה הַסֶב אֵל־ אַחַרֵיהַם וּבַאתַ לָהֵם מַמַּוּל בָּכָאִים: אַ וִיהִי בָּשָׁמִצֵה אֶת־קוֹל צִעָדָה בְּרָאשֵׁי 4 הַבְּכַאֵים אַז תַּחָרֶץ כִּי אָז נָצָא יְהוָה לפניה להפות במחנה פלשתים: סתויבש דוד פון פאשר אנחו יחוח ויה אַת־פָּלֶשׁתִּים מְנָבַע עַד־בְּאָדָ בָּזֶר: עוד 2 בַּיִשְׂרָאֵל שָׁלשֵׁים אַלֶּף: וַיַּקְם י וַיֵּלֵהְ

משם את ארון הַאֶּלֹהִים אֲשֶׁר־נִקְרָא שֵׁם שֵׁם יִהוֹה

> V. 19. סוסם אמצע אססם ע. 24. 'סשמעך כ v. 1. חפטרת שמיני

^{17.} AX*(pr.) of. 18. AB: παραγίνονται (παρεγ. FX). 19. AB: διὰ κυρίε (τὸν κύρ. FX). 20. AX: κ. διέκοψε. AB: ἐχθοὺς (A + με τὸς) ἀλλοφύλες ἐνώπιον ἐμῦ (c. FX)... * τὰ († FX). 21. AB: καταλιμπάνεσιν... * οἱ ἀλλ. (c. FX). B: ἐλάβοσαν (λαμβ. FX; AEX: ἔλαβεν). AB + (p. ἄνδο.) οἱ μετ (* FX). 22. AB * οἱ († EFX)... συνέπεσαν (σογ FX). 23. AB*αὐτῷ εἰ ἄν († FX). 24. AEFX *ἀπὸ. 25. AB*ἀτος († FX)... Γαβαών (Γεβαὰ?). Α²Β + (p. ἔως) τῆς γῆς (* FX). AB: Γαζηρά (Γάζερ?)... (p. ξως) τῆς γῆς (* FX). AB: Γαζηρά (Γάζερ ?).—
1. AB: ἐβδομήποντα (τριάκ. F). 2. AFX * καὶ (a, ázò).

^{17.} dW.vE.A: aufgufuchen. B.A: gur (in bie) geftung. dW.vE: jur (in bie) B.
18. B.dW.vE: (breiteten) behuten fich aus im

Thale R. A: verbr. fic.

^{20.} B: ift gegen m. &. vor mir ber burchgebrochen. dW: hat m. B gerriffen v. m. gleich einem Baffer: Rif. vE: burchbrochen ... gl. e. Durchbruche bes B. A: geretheilet, wie fich bie B. theilen.

Swei Siege über die Philifter.

Und ba bie Bbilifter boreten, dag man David zum Ronige über Ifrael gefalbt hatte, zogen fle alle berauf, David zu fuchen. Da bas David erfubr, zog er binab in eine 18 Burg. * Aber bie Philifter famen und ließen fich nieber im Grunde Rephaim. 19 " Und David fragte ben Berrn, und fprach: Soll ich binauf gieben wiber bie Philifter? und willft bu fie in meine band geben? Der Berr fprach ju David: Biebe binauf, ich will bie Bbilifter in beine Sanbe geben. 20 " Und David tam gen Bagl Brazim, und fclug fle bafelbft, und fprach: Der Bert hat meine Seinbe por mir von einander geriffen, wie bie Baffer reigen. bieg man benfelben Ort Baal Bragim. 21 * Und fie ließen ihre Gogen bafelbft. David aber und feine Danner boben fie auf.

22 Die Philister aber zogen abermal herauf und ließen sich nieder im Grunde Rephaim.
23 * Und David fragte ben Gerrn, der sprach:
Du sollst nicht hinauf ziehen, sondern komm von hinten zu ihnen, daß du an ste-kommest 24 gegen den Maulbeerbäumen. * Und wenn du hören wirst das Rauschen auf den Wipfeln der Maulbeerbäume einher gehen, so zaue dich, denn der Herr ist dann ausgegangen vor dir her, zu schlagen das 25 heer der Philister. * David that, wie der herr ihm geboten hatte, und schlug die Philister von Geba an, dis man kommt gen Gaser.

VI. Und David fammlete abermal alle junge Mannschaft in Ifrael, breißig taufend.
2 Und machte fich auf, und ging hin mit allem Bolf, bas bei ihm war aus den Bürgern Juda, daß er die Lade Gottes von dannen herauf holete, welcher Name heißt: Der

19. U.L. Beuch. 24. A.A. eile bich.

21. B.dW.vE: nahmen f. (weg, mit). A: gefchnitsten G., welche D. ... nahmen.

22. Bie B. 18.

24. rege bich. B. VE: wenn du (dann) ein R. horen. dW: bas R. bes Einherziehens [Gottes]. A: ein R.,

1Ch.14,8. Audierunt ergo Philisthiim, quod 17 unxissent David in regem super Israel, et ascenderunt universi, ut quaererent David; quod cum audisset David, de-1Ch14.9. autem venientes diffusi sunt in valle Raphaim. *Et consuluit David Do-19 23,18. minum, dicens: Si ascendam ad
Joe 15,8. Philisthiim, et si dabis eos in manu 11,18. mea? Et dixit Dominus ad David: Die2,11... Ascende, quia tradens dabo Philisthiim in manu tua. Venit ergo Da- 20 14,11; vid in Baal Pharasim, et percussit eos ibi, et dixit: Divisit Dominus inimicos meos coram me, sicut dividuntur aquae. Propterea vocatum est nomen 1Ch14,12 loci illius Baal Pharasim. *Et re-21 (2Rg.7,7-liquerunt ibi sculptilia sua; quae tulit 1Ch14,12 David et viri ejus. v.18.1Ch. Et addiderunt adhuc Philisthiim, 22 v.18.. ut ascenderent, et diffusi sunt in valle T.19.1Ch. Raphaim. * Consuluit autem David 23 14,14. Dominum: Si ascendam contra Philisthaeos, et trades eos in manus meas? Qui respondit: Non ascendas contra eos, sed gyra post tergum eorum, et venies ad eos ex adverso pyrorum. 1Ch. *Et cum audieris sonitum gradientis 24 in cacumine pyrorum, tunc inibis Jud.4.14. praelium, quia tunc egredietur Domi-1Rg. nus ante faciem tuam, ut percutiat 1Ch. castra Philisthiim. * Fecit itaque Da-25
14,16. vid, sicut praeceperat ei Dominus, et percussit Philisthiim de Gabaa usque 1Rg. dum venias Gezer.

23. Al. * Si - meas et contra cos.

wie wenn einer wegfchritte über bie B. B: bann mache bich hurtig auf. vE: eile. dW: fpute bich. (A: zieh in b. Streit?) dW.A: (benn) bann gehet. vE: weil bann Beh. auszieht.

1Ch.13,6.# Surrexitque David et abiit, et uni-

versus populus qui erat cum eo de

viris Juda, ut adducerent arcam Dei.

super quam invocatum est nomen

Congregavit autem rursum David VI. omnes electos ex Israel, triginta millia.

25. vE: bie bu nach &. fommft.

1. B.dW.vE.A: alle Auserlefenen (von, aus) 3fr. 2. von Baale. Inda. B: Baalim in 3. A: darüber ber R. ... ausgefprochen ift. B.dW.vE: bei (über) welcher ... angerufen wurde (wirb). Bgl. 5, 10.

^{23.} fond. wende bich. dW: w. b. in ihren Ruden. vE: umgehe fie v. hinten her. B: gegen ben M. über, vE: greife f. an v. ber Seite ber M. (A: fomme an f. ... Birnbaume.) dW: gegenüber ben Bechas Standen. 24. rege bich. B.vE: wenn bu (bann) ein R. höreft.

σαβαιού καθημένου έπὶ τῶν Χερουβιν ἐκὰ αὐτῆς.

δ Καὶ ἐπεβέβασαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐφὰ ἄμαξαν καινήν, καὶ ἦραν αὐτὴν ἔξ οἴκου Αμιναδὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ ᾿Οζὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἰοὶ Αμιναδὰβ ἤγον τὴν ἄμαξαν "⁴σὺν τῆ κιβωτῷ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, δ καὶ Ααυλό καὶ πάντες υἰοὶ Ἰσραὴλ πακζοντες ἐνώπιον κυρίου ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις 'καὶ ἐν φὸδαῖς' καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν κάβλαις καὶ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν αὐλοῖς.

6 Καλ παραγίνονται έως της άλω Ναχών, καὶ εξέτεινεν 'Οζά την χείρα αθτού πρός την κιβωτόν του θεού κατασχείν αὐτήν, καὶ έκράτησεν αὐτήν, ότι περιέσπασεν αὐτήν ὁ μόσχος. 7 Καλ έθυμώθη όργη κύριος εν τῷ 'Οζα, καλ ênáražev adròv exer o Deòc eni in noonerela. και απέθανεν έχει παρά την κιβωτόν τοῦ κυρίου. 8 Καὶ ήθύμησε Δαυίδ ύπλο ού διέκοψε κύριος διακοπήν έν τῷ 'Οζῷ, καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος έκεῖνος Διακοπή 'Οζά έως της ημέρας ταύτης. 9 Καλ έφοβήθη Δανίδ τον πύριον έν τη ήμέρα έκείτη, λέγων Πώς είζελεύσεται πρός με ή χιβωτὸς χυρίου; 10 Καὶ ούχ έβούλετο Δαυίδ τοῦ έχκλεναι πρός αὐτὸν τὴν κιβωτον διαθήκης κυρίου είς την πόλιν Δαυίδ, καί έξέκλινεν αὐτην Δαυίδ είς οίκον 'Οβηδ 'Εδώμ του Γετθαίου. 11 Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς του κυρίου είς οίκον 'Οβηδ 'Εδώμ τοῦ Γετθαίου μήνας τρείς, και εὐλόγησε κύριος όλον τὸν οίκον 'Οβηδ 'Εδώμ και πάντα τὰ αψτοῦ.

12 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεί Δευίδ, λέγοντες Ευλόγησε κύριος τον οίκιον 'Οβηδ' Εδώμ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἔνεκεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Δαυίδ καὶ ἀνήγαγε τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐπ τοῦ οῶιτ 'Οβηδ' Εδώμ

יבֹּבֹלְבַלִּים: יבֹּלְבַלִּים יִּבְּעִׁפִּׁים יִּבִּמְנְמִּנְמִי יִבְּוֹבְלִים יִּבְּעִפִּׁים יִּבִּמְנְמִּנְים יְּבְיְּנְיִהְ יִּמְּבִׁ בְּרִוּשִׁים יִּבְּכִּנְיִת יְּבְּנְרִים יִּאַחִין יִּכְּדֵּ לִפְנִּי מְם אֲּבִוּן אַבְּיִנְיָבְ אֲשָׁרִי בַּיִּבְעָה מָם אֲבִוּן יְּמִּבְּיְנְיָבְ אֲשָׁרִי בַּיִּבְּעָה מָם אֲבִוּן יְּמִּבְּעָרִם וְאַחִין בְּנִי אֲבֹרְנָבְ הְּשָׁאָחוּ מִפֵּיִת יְּמְבְּעָרֵם אֲבָרָוּן הֵאָלְהִים אֶלִבְּנְבָּ הְשָׁאָחוּ מִפֵּיִת בּיִּבְעָה חֲבָּעָה מָבֵּית אֲבִינְדֶב אֲשָׁר בַּיּבְעָה אַבּאָּאָחוּ מִשֵּׁב הַפְּנְבִים בְּלְיוֹן וְיִנְּשָׁה הַבְּּנְרָב הְּשָׁבְּי

וַיָּבָאוּ עַד־נְּרָן נָכִוּן וַיִּשָׁלַח עִוֹּח אָל־אָרָוֹן הַאָּלָהִים וַיִּאֹתָז בּוֹ כֵּי שׁמְטַוּ ז הַבַּקר: וַיָּחַר־אָפְ יָהוֹה בִּעָזָה וַיַּכֵּחוּ שם האלהים על-השל וימת שם עם 8 אַרוֹן האַלהִים: ויחר לדוֹד על אשר פַרֶץ יָהוָה פָּרֶץ בְּעִזֶּה וַיִּקרָא לַמְּקוֹם ץ עוה עד היום הזה: וירא יהוָה בַּיִּוֹם הַהִּיא רַיּאמר י אַיך יַבִּוֹא אֵכֵי אַרָוֹן יִהוַת: וְלָאֹ־אַבַה דוד להסיר אַלֵיו אָת־אַרוו יְהוֹה עַלּי עיר דָּוָד וַיַּמָּהוּ דַוְיִד בּית עבר 11 הַבָּתִּי: וַיֵּשֶׁבֹ אֲרוֹן יְהוֹוֹח בֵּית עֹבֵר אָדָם הַנִּתִּי שָׁלשָׁה הַדָּשַׁים וַיִבַּרָךְ יָהוַה אַת־עבר אדום ואת-פּל־פּיתוֹ: ואד לפלה דוד לאמר פרה יהוה אַת־בַּית עבר אַלם ואַת־כַּל־אַשַׁר בַּעַבִוּר אַרָוּן הַאָּלֹהַים וַיַּלֵבְ דָּוְּד וַיַּעַל את־אַרון האַלהים מבית עבד אום

v. 7. Persen Fare

^{2.} AB: τῶν δυνάμεων (σαβαώθ FX). 3. AB: κυρίε (τὰ θεἔ FX). Β: ἡγαν. ΑΧ † (in f.) τὴν παινήν, καὶ ἡραν αὐτὴν ἀπὸ οἴπὸ ἤμιναδάβ ἐν βενῶ. 5. AB * κάντες ... † (p. ἡρμ.) ἐν ἰσχύ. 6. AB * ἐν. Β: Ναχώο. AB: ἐπὶ (πρὸς FX). 7. AB * ἐν ... ἔπαισεν (c. FX). Β* ἐπὶ τῷ προπ. († AFX). AB † (in f.) ἐνώπιον τἔ θεῷ (*?). 10. AB: ἀπέπλινεν (c. FX). ... ᾿Αβεδδαρὰ (Ὀβὴδ Ἡδῶρ F). Β (eti.infra): Γεθαίε. 12. AB: ἀπηγγέλη. Β: ἔνεκα.

^{2.} B.A: zwifchen b. Cher. dW.vE.A: (auf) b. Ch. throuet.

^{3.} B.dW.vE: führten. A: febten f. auf einen. B: bas auf b. hügel mar. dW.vE: welches ... lag. B.Ar führten b. n. 2B. dW.vE: leiteten.

^{4.} B.vE: fo ging A. (u. M. g.) vor b. 2. her. dW: n. Ufa ging neben b. 2. Gottes, u. M. x.

Name bes Berrn Bebaoth wohnet barauf 3 über ben Chetubim. * Und fie liefen bie Labe Gottes führen auf einem neuen Bagen, und holeten fie aus bem Saufe Abi Nababs, ber zu Gibea wohnete. Ufa aber und Abio, bie Gobne Abi Rababs, trieben 4 ben neuen Wagen. "Und ba fie ihn mit ber Lade Gottes aus bem Saufe Abi Nababs führeten, ber ju Gibea mobnete, und Abio 5 vor ber Labe ber ging, "fpielte Davib und bas gange Baus Ifrael vor bem Berrn ber mit allerlei Saitenfpiel von Tannenholz, mit Barfen und Bfaltern und Paufen und Schellen und Combeln. Und ba fie tamen jur Tenne Nachons, griff Ilfa ju und bielt bie Labe Gottes, 7 benn bie Rinber traten beifeit aus. *Da ergrimmete bes herrn Born über Ufa, und Gott folug ihn bafelbft um feines Frevels willen, bag er bafelbft ftarb bei ber Labe 8 Gottes. * Da warb David betrubt, bag ber Berr einen folden Rig an Ufa that, und hieß biefelbige Statte Bereg Ufa bis 9 auf biefen Tag. *Und David fürchtete

fich vor bem Berrn bes Tages, und fprach: Wie foll bie Lade bes herrn zu mir kommen? 10 *und wollte fie nicht laffen zu fich bringen in die Stadt Davids, fondern ließ fie bringen ins Baus Dbeb Eboms, bes Bathiters. 11 " Und ba bie Labe bes herrn brei Monate

blieb im Saufe Dbeb Eboms, bes Bathitere, fegnete ibn ber Berr, und fein ganges Haus.

12 Und es ward bem Konige David angefagt, bag ber Berr bas Baus Dbeb Eboms fegnete, und alles, mas er hatte, um ber Labe Bottes willen. Da ging er bin und bolete bie Labe Gottes aus bem Saufe Dbeb Eboms herauf, in bie Stadt Davids,

15m.4,4.Domini exercituum sedentis in Cheru-Pa.80,2. bim super eam. *Et imposuerunt 8 18m.7,1 tuleruntque eam de domo Abinadab, 15,2.12asqui erat in Gabaa; Oza autem et Ahio filii Abinadab minabant plaustrum novum. * Cumque tulissent eam de 4 domo Abinadab, qui erat in Gabaa, custodiens arcam Dei Ahio praecede-1Ch.13,8,bat arcam. *David autem et omnis 5 Israel ludebant coram Domino in 15m.10.3 omnibus lignis fabrefactis et citharis et lyris et tympanis et sistris et cym-1Ch.13,9. Postquam autem venerunt ad aream 6

Nachon, extendit Oza manum ad ar-

cam Dei et tenuit eam, quoniam calcitrabant boves et declinaverunt eam. 1Ch. el ratusque est indignauone 113,10. el ratusque est indignauone 113,10. et percussit eum 114,10. et percussit eum 11 *Iratusque est indignatione Domi- 7 5,20. juxta arcam Dei. **Contristatus est 8
15,11. autem David, eo quod percussisset
13,13. Dominus Ozam, et vocatum est nomen 21,15. loci illius Percussio Ozae usque in diem hanc. *Et extimuit David Do-(13,12. minum in die illa, dicens: Quomodo ingredietur ad me arca Domini? *Et 10 noluit divertere ad se arcam Domini 5,9. in civitatem David, sed divertit eam 15,16,24,in domum Obededom Gethaei. Et 11 16,6; habitavit arca Domini in domo Obed-20,44s. edom Gethaei tribus mensibus, et benedixit Dominus Obededom et omnem domum ejus. Nunciatumque est regi David, quod 12

benedixisset Dominus Obededom et omnia ejus propter arcam Dei. Abiit 15.25; ergo David et adduxit arcam Dei de v.10.5,9.domo Obededom in civitatem David

^{5.} A.A: Tannenholz.

^{11.} U.L. Monben.

^{5.} dW.vE: tangten? A: auf all. Golginftrumen: ten. dW: [all. S.] von Copressenholz. vE: bet all. Tannenh. (B: mit all. Tannenzweigen!) B.dW: S., Lauten, B. vE: Cithern, S., B. A: S., Cith., B. B: flingenden Instrum. A: 3infen.

^{6.} B: jur 2. G. bag er f. hielte. dW: redete U. [f. Sand aus nach ... u. erfaffete fie. vE: gr. U. nach ... bielt f. feft. B: glitfchten ans. dW.vE: wollten fic losreißen.

^{6.} S: Nachor. Al. * et decl. eam.

^{12.} S† (a. Abiit) Dixitque David: Ibo et reducam arcam cum benedictione in domum meam.

^{7.} B: Fehlers. dW.vE: Bergebens.

^{8.} B: unmuthig. dW: Schlag?

^{10.} B: gu fich I. einfehren. dW: gu f. fcaffen. B: ließ f. abfelt br. dW: feste fie ab.
11. B: Alfo blieb. dW: Unb fo. vE.A: Unb ble Labe blieb.

^{12.} B: angezeigt, bag man fprach: Der Gerr bat ... gefegnet. vE: augeg. u. gefagt. dW: berichtet, inbem m. (pr.

13 * Kal είς την πόλιν Δαυίδ έν εύφροσύνη. ησαν μετ' αύτου οι αίροντες την κιβωτόν έπτα γοροί, καὶ θύμα μόσχου καὶ ἄρνα. 14 Καὶ Δαυίδ άνεκρούετο έν όργάνοις ήρμοσμένοις ένώπιον χυρίου, και ο Δαυίδ ένδεδυκώς στολήν Eallor. 15 Kal Aavid nai nac o olnos Isφαήλ ανήγαγον την κιβωτόν του κυρίου μετά κραυγής και φωνής σάλπιγγος. 16 Kai eyéτετο, της κιβωτού κυρίου παραγινομένης έως της πόλεως Δαυίδ, καὶ Μεγόλ ή θυγάτηρ Σαούλ διέχυπτε διά τῆς θυρίδος, και είδε τὸν βασιλέα Δαυίδ όργούμενον καὶ άνακρουόμενον ένώπιον uvolov. xal Bouderwaer auror er in napola αὐτης.

17 Καὶ εἰςφέρουσι την κιβωτὸν τοῦ κυρίου, καὶ ἀπέθηκαν αὐτην εἰς τὸν τόπον αὐτης, ἐν μέσφ τῆς σκηνῆς ἡς ἔπηξεν αὐτῆ Δαυίδ, καὶ ἀνήνεγκε Δαυίδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου καὶ εἰρηνικάς. 18 Καὶ συνετέλεσε Δαυίδ ἀναφέρων τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικάς, καὶ εὐλόγησε τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων, 19 καὶ ἐμέρισε παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν την δύναμων τοῦ Ἰσραηλ ἀπὸ ἀνδρὸς ἔως γυναικὸς ἐκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου καὶ ἐσχαρίτην καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου. Καὶ ἀπῆλθε πᾶς ὁ λαὸς ἔκαστος εἰς τὸν οἰκον αὐτοῦ.

20 Καὶ ἀπέστρεψε Δανὶδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθε Μεγὸλ ἡ θυγάτης Σαοὺλ εἰς ἀπάντησιν Δανίδ καὶ εἰπε· Τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ος ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοὰς παιδισκῶν τῶν δούλων αὐτοῦ, καθῶς ἀποκαλύπτεται εἰς τῶν ὀρχουμένων ἀποκαλυφθείς. 21 Καὶ εἶπε Δανίδ πρὸς Μεγόλ Ἐνώπιον κυρίου 'ὀρχήσομαι. Εὐλογητὸς κύρως' ος ἐξελέξατό με ὑπλο τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἰκον αὐτοῦ, τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν Ἰσραήλ· καὶ παίξομαι 'καὶ ὀρχήσομαι'

יִהִיְה וַשִּׁכֵּז לִוֹ בִּלִבֵּה: אָת-הַמֵּלָדְ דִּוֹדִ שְׁמַבַּזִּ וּמְכַּרְכֵּרְ לִפְּנִי אָת-הַמֵּלָדְ דִּוֹדִ מְעַלֵּים אָת-אַרָּוּ אַלוּן יְהוָה בָּא צַיר דְּנֵד וּמִיכַּל כַּתּ-זְלְלַ-בִּית יִשְׁרָאֵל מַעְלֵים אָת-אַרָּוּ יִלְּפְבַּיִיְהוֹנִה וְמָלִדְ מִעְלֵים אָת-אַרָּוּן יִלְלַ-בִּית יִשְׁרָאֵל מַעְלֵים אָת-אַרָּוּן יִלְלַ-בִּית יִשְׁרָאֵל מַעְלֵים אָת-אַרָּוּן יִלְלַ-בִּית וְשָׁלְיֵה וְעָיִר אֵכְרְכֵּר בְּכָל-לִּזְּן יִנְיִה וְּעָלִיא וְיָּנִדְ דְּעָּיִר אֵפָרִים נִיזְבָּח יִהְיָה וַבְּיִר בְּעָרְאוֹן

לְכֵּילוּ: לִאָּיִשִּׁ חַלֵּע כָּחָט אַבִּע נְאָשׁפּׁר אָלְע לְאָיִשׁ חַלֵּע כָּחָט אַבִּע נְאָשׁפּׁר אָלְע לְכָלְרַבְּעַלְּנִוּ יִשְׁרָאֵל לְמֵאִיִּשׁ וְמַבּאשִׁה 10 יְבִינְיִנְ צַבְּלִּינִת יִנְיִבְל לְכָלְ-בִּאָׁה 11 וְשִׁלְמִים זַּוֹּבֶל בְּנִיד מִלְּנִע לְפִנֹּי וְבִּינִי בְּמַלְנִתְּם זַּוֹּבֶל בְּנִד מִלְנִע לְפִנֹי וְבִּינְה בְּמַלְנִתְּם זַּוֹּבֶל בְּנָד מְלְנִע לְפְנֵי וְבִּנְה בְּמַלְנִתְּי בְּנִבְּל בְּנָד מְלְנִת לְפְנֵי וְבִּנְה בְּמַלְנִתְּי בְּנִוּדְ בִּעְנִיךְ וְיִבְּנָה בְּנִיים בְּמָב בְּמַלְנִתְי בְּנָבְיּ בְּעָר בְּלֵב וְיִבְּיָה בְּבְּיִים בְּיִבְּים בְּמָב בְּמַלְנִיתְּי בְּנִידְ בְּלְנִיתְ בְּלְנִית בְּבָּיר בְּיִבְּיה בְּבְּיוּ בְּמְלִנִים וְנִבְּלֵים בְּנִיי וְבִּנְיִים בְּיִבְּים בְּנִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּנִייִים בְּבְּים בְּבָּים בְּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּנִים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיִים בְּבְּיִבְּים בְּבְּיִם בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיִים בְּבְּים בְּבְּיִים בְּבְּים בְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִיי בְּבְּבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִייִים בְּבְּבְּיִים בְּבִייִים בְּבְּבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִייִים בְּבִייִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִייִים בְּבִּיים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּים בְּבִיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּים בְּיִיבְּים בְּבְּיבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּבְּים בְּבְיבְּיבְיים בְּיבְיים בְּבְּיים בְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיבְּיבְּים בְּיבְיבְּיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיבְייִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיים בְּיבְּים בְּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיבְּיִים בְּיבְּבּ

בּלָבלֹם יִׁנִינָּע בּלְבִישִׁילָּלֵל יִׁשְּׁחֵלּשׁׁי בּי מֹאָבׁילְ יִמִבּלְבבּיעוּ לְצַיְּעִ אִעֹּי יִצֹּעַ זְּנִבְ אָלִימִיכֹּלֵ יִּפְׁנֹי יְנִינָּע אֹמָר צְּחַר. זִּלְּעַע יִּלְּלָע אַחַׁג עְינִלְּים יִנְּאָמֶר נִילְּצָׁע יַּיִּיְם לְמִינִי אַמְׁבָּוּע נְּבְּלִים יִּנִּאָמֶר מִנְכֹּלְ בּעבּּאָאוּרְ לְלְרַאׁע נְּיִּנִי וְשִּׁאמֶר מִנְכֹּלְ בּעבּּאָאוּרְ לְלְרַאׁע נְּיִּנִי וְשִּׁאמֶר מִנְכֹּלְ בּעבּּאָמִר לְּבְרֵלְ אֶנִבּיּעוֹי בְּיִּרְ יִּמִּבְּיִייִּי וְּיִּאמֶר בּיִּיִּי לְבְרֵלְ אֶנִבּיּיִייִּי

^{13.} AB* of ... μόσχος. A*B: ἄρνες. ` 15. AB* τδ ... † (a. φ.) μετά. 16. B* πνοίυ. AB* (sq.) τῆς... Mελχὸλ. 17. AB: φέρσι. B*τδ. AB: ἀνέθηπαν ... είς μέσον. B* (ul.) καλ. 18. AB: συναναφέραν. 19. AB: διεμέρισε. AB † (p. Ἰσρ.) ἀπὸ ἀπὸ ἄρν ἔφς Βεραβεὲ [καλ] (*F). 20. AB: ἐπέστρεψε (ἀπ. ΕΓΧ)... * (bis) τδ (†F)... † (p. Δ.) καλ εὐλόγησεν αὐτὸν (*FΧ) ... έαντδ (αὐτδ ΓΧ) ... pon. ἀποκαλυφθ. a. εἰς (in f. ΓΧ). 21. A*όρχ. Εὐλ. κύρ. AB † (a. τ. Ἰσρ.) ἐπλ (*FΧ).

עספא באמצע פסוק .20.

^{13.} fo oft bie Träger ... Gange gethan batten. B: ba ... Schritte fortgegangen maren? dW: menn ... Schr. gefdritten. vE.A: opferte er? B: man D. n. gemaftet Bieb. dW.ve: ein Rind n. e. Maftfalb.

^{14.} B: hupfte. dW.vE.A: aus allen Kraften. (Bgl. 1 Sam. 2, 18.)

^{15.} B.dW.A: (Jubel) u. Bofaunenicall. vE: unster Freudengeschrei u. Erommetenich. 16. dW.vE.A. ichaucte.

13 mit Freuben. "Und da fie einher gingen mit ber Labe bes herrn sechs Gange, opferte man einen Ochsen und ein settes 14 Schaf. "Und David tanzte mit aller Macht vor bem herrn her, und war begürstet mit einem leinenen Leibrock. "Und David sammt bem ganzen Ifrael führeten die Labe des herrn herauf mit Jauchzen 16 und Bosaunen. "Und da die Labe des herrn in die Stadt Davids kam, kuckte Michal, die Tochter Sauls, durchs Kenster, und sahe den König David springen und tanzen vor dem herrn; und verachtete ihn in ihrem herzen.

Da fie aber bie Labe bes Gerrn hineinbrachten, stelleten fie bie an ihren Ort mitten in ber hutte, bie David für fie hatte aufgeschlagen. Und David opferte Brands 18 opfer und Dankopfer vor bem Gerrn. "Und ba David hatte ausgeopfert bie Brandopfer und Dankopfer, segnete er bas Bolk in bem

19 Namen bes Gerrn Bebaoth, "und theilete aus allem Bolt und der Menge Ifraels, beibe Mann und Weib, einem jeglichen einen Brottuchen und ein Stud Fleisch und ein Nößel Wein. Da tehrete fich alles Bolt bin, ein jeglicher in fein Saus.

20 Da aber David wiedertam, fein haus zu fegnen, ging Michal, die Tochter Sauls, heraus ihm entgegen, und fprach: Wie herr-lich ift heute der König von Ifrael gewesen, der fich vor den Mägden seiner Knechte entblößet hat, wie fich die losen Leute entblößen!

21 David aber fprach zu Michal: Ich will vor bem Gerrn fpielen, ber mich erwählet hat vor beinem Bater und vor alle feinem Saufe, bag er mir befohlen hat, ein Fürft zu fein über bas Bolt bes herrn, über

cum gaudio, et erant cum David septem chori et victima vituli. *Cum-13 que transcendissent, qui portabant arcam Domini, sex passus, immolabat 15,86. bovem et arietem. *Et David sal-14 tabat totis viribus ante Dominum: porro David erat accinctus Ephod 18m.3,18 lineo. *Et David et omnis domus 18.23,18; lineo. *Et David et omnis domus 18.24; Israel ducebant arcam testamenti *Et David et omnis domus 15 Pa.47,6. Domini in jubilo et in clangore buc-Cumque intrasset arca 16 2,14. Domini in civitatem David, Michol filia 18m. Saul, prospiciens per fenestram, vidit regem David subsilientem atque sal-(Job. tantem coram Domino, et despexit 12,5. eum in corde suo. 1Ch.16,1.

imposuerunt eam in loco suo in me
1Ch.15,1.dio tabernaculi, quod tetenderat ei

1Ch.15,1.dio tabernaculi, quod tetenderat ei

1Ch.16,2.pacifica coram Domino. Cumque 18

complesset offerens holocausta et

1ch.16,3.pacifica, benedixit populo in nomine

1R2-7,53:Domini exercituum. Et partitus est 19

universae multitudini Israel, tam viro

quam mulieri, singulis collyridam

panis unam et assaturam bubulae

carnis unam et similam frixam oleo;

1ch.
16,43. et abiit omnis populus unusquisque
in domum suam.

1Ch.
14,43.
Reversusque est David, ut hene-20 diceret domui suae, et egressa Michol filia Saul in occursum David ait: Quam gloriosus fuit hodie rex Israel, discoperiens se ante ancillas servorum suorum, et nudatus est quasi si nudetur unus de scurris! Dixitque David 21 ad Michol: Ante: Dominum, qui elegit me potius quam patrem tuum et quam omnem domum ejus, et praecepit mihi, 13,14.

^{16.} A.A: gudte. A.A: fcaute. 17. A.A: ftell, fie biefelbe. A.A: fie fie!

^{17.} dW: in bem Belte. vB.A: bas 3, 18. B: aufgehort ... ju opf. dW: bas Opfern ... geenbigt.

^{19.} allem B., aller M. ... Flafche B. B: von ben Rannern bis gu b. B. dW: vom Manne 2c. B: fcon St. Fl. A: St. gebraten Rinbfl. u. Beifmehl mit Del geröftet. dW: Maß [Bein] u. e. Roftnenfuchen.

^{12.} Al. * et erant - vituli. 13. 8† (p. bov.) et ovem. 14. 8† (a. saltab.) percutiebat in organis armigatis et. 18. Al.: holocaustum. 21. 8: Vivit Dominus, quia ludam ante Dom.

vE: Tranbenfuchen.
20. dW.vE: begrußen. B: fo berrl. geworben. vE: Bie h. hat fich ... gezeigt. dW: fich verherrlicht. dW. vE: folechte 2. (A: einer ber Boffenreißer!)

^{21.} Bor b. D. ... ja vor b. D. will ich fp. B: habe ich gespielet. dW.vE: getanget. dW: erforen ... u. mich geordnet jum F. vE: um m. 3. F. gu fcgen.

ένώπιον κυρίου, 22 καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι ούτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ μετὰ παιδισκών ών εἶπάς με δοξασθῆναι. 23 Καὶ τῷ Μεχὸλ θυγατρὶ Σαοὺλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἔως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν.

VII. Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἰκφ αὐτοῦ καὶ κύριος κατέπαυσεν αὐτὸν κύκλφ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, ² καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ναθὰν τὸν προφήτην 'Ιδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἵκφ κεδρίνφ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ κάθηται ἐν μέσφ τῆς σκηνῆς. ³ Καὶ εἶπε Ναθὰν πρὸς τὸν βασιλέα· Πάντα ὄσα ἄν ἢ ἐν καρδία σου, βάδιζε καὶ ποίει, ὅτι ὁ κύριος μετὰ σοῦ.

4 Kai eyévero év zñ vuxzi exelvy, xal eyévero ύπμα χυρίου πρός Ναθάν, λέγων 5 Πορεύθητι καὶ είπὸν πρὸς τὸν δοῦλόν μου Δαυίδ. Τάδε λέγει χύριος. Οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οίκον τοῦ κατοικήσαί με, 6 ότι οὐ κατφκηκα έν οίκφ ἀφὶ ής ήμερας ἀνήγαγον τοὺς υίοὺς Ισραήλ έξ Αίγύπτου καὶ έως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ήμην έμπεριπατών έν καταλύματι nal er cuppy ? er nace ois denktor er nari τῷ Ίσραήλ. Εἰ λαλών ελάλησα πρὸς μίαν συλήν του Ίσραήλ ο ένετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, λέγων Τί ὅτι οὐκ οικοδομήκατε μοι οίκον κέδρινον: 8 Καὶ σῦν τάδε έρεις τῷ δούλφ μου Δαυίδ. Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ. Ελαβόν σε έκ της μάνδρας τών προβάτων του είναι σε είς ήγούμενον έπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ, 9 καὶ ημην μετά σοῦ ἐν πᾶσιν οἶς ἐπορεύου, καὶ ἐξωλόθρευσα πάντας τους έχθρους σου άπο προςώπου σου, καὶ ἐποίησά σοι ὅτομα μέγα κατὰ τὸ ὅτομα των μεγάλων των έπὶ τῆς γῆς. 10 Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ Ίσραήλ, καὶ καταφυτεύσω αυτόν, και κατασκηνώσει καθ' έαυτόν, מוּתֵה: בּת־שָׁאֵּרְ לְאִ־תִּיִה לֵה זֵּלֶד פַּר יִים יְהָיִיתִי שָׁפֶּל בְּעֵיכָל בְאָמָר אָמִרְהְּ עָפֶם אִפְּבִדְה: וּלְמִיכַל בּלְפָנֵי יְהוְה: וּנְקַלְּתִי עוֹּדְ מִּוְּאַת בּלִפְנֵי יְהוְה: וּנְקַלְּתִי עוֹּדְ מִוּאַת

בּהְּלָךְ בָּלְ אֲשֵׁר בּלְבֵּלְךָ לַךְ עֲשֵׂה ז ישָׁב בְּתִּוֹדְ הַוְיִרִיעֵה בִּלְבֵּלְךָ לַבְּיִלְוֹ הַנְּיִלִים ז ישָׁב בְּתִּוֹדְ הַוְיִרִיעֵה וְאַרוֹן הְאָּלִיהִים ז הַפָּלֶדְ אָלִ-נָתָן הַנְּבִיא רְאַה נְא אָלִכִי הישָׁב בְּתִּוֹדְ הַיְּיִבְים נִוְאַרוֹן הְאָלִהִים הַפָּלֶדְ אָלִ-נָתָן הַנְּבִיא רְאַה נְא אָלִכִי הישָׁב בְּתִוֹדְ הַיִּישָׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתִוֹ וְיהוֹנֵה זיִהְי בִּי־יִשִׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתִוֹ וְיהוֹנֵה

וַיָהִי בַּלַּיָלָה הַהַוּא 0 וַיָהוֹ דְּבַר־ לאמר: ח יהוה אל־נתן אכדרד עבדי 6 האתה תכנה־פי בית לשבתי: פי לא ישַּׁבְתַּיֹ בַּבִּית לַמיּוֹם העַלֹתִי את־בּני ממצרים ז נאַהַנָה מַתַהַפֶּה בַּאָהֵל וּבְמַשָּׁבֵּן: בַּכַּל אָשָׁר־הַתָּהַלֶּכְתִּיֹ בָּכֶל־בָּנֵי יִשִּׁרָאֵל הַהַבַּר הַבַּּרָתִּי אַת־אַחֵל שָׁבְטֵי יְשָׂרָאַל אַשַׁר בָּוִּיתִי לַרְעִוֹת אָת־עַמֵּי אָת־ ישראל לאמר לפה לא־בניתם לי בית 8 אַרַזִים: וְעַתָּה כָּה־תאֹמֵר לְעַבְדִּי לְדָוֹר פַּה אָמַר יִהוָה צָבָאוֹת אַנֵי לְקַחָתִּיהׁ מרהפלה מאחר הצאן להיות נגיד • על עמי על ישראל: ואַהוה עמה בּכֹל אשר הלכת ואכרתה את־פַּל־אַיִביה וְצַשַּׂתִי כְדְּ שָׁם בַּלוֹכְ י הַבָּדֹלֶים אֲשֵׁר בָּאָרֵץ: וְשַׂמְתֵּי מַׁקוֹם לעפר לישראל ונטעתיו לשכן תחתיו

^{22.} AB + (a. παιδ.) τῶν. B + (p.με) μη. — 1. AB: πατεκληφονόμησεν (κατέπ. FX). B + (in f.) τῶν κύκλφ. 2. AB + (p. Iδ.) δη. 3. AB + η ... + (a. καφδ.) τη ... + δ. 4. Β * ἐν. 5. AB: Ποφενκ. 6. AB * (pr.) καλ. 7. AB * τῷ. Β: Γνατ (Τ΄ ὅτι FX). 8. A*B + (a. τ. Ισφ.) ἐπλ. 9. AB: σε ὀνομαστὸν (σοι ὄν. μέγα FX).

ע. 28. 'D ילד סי ע. 4. סוסם באמצע מססם

^{22.} vE: mich noch ger. zeigen. dW: n. g. geachtet fein. A: bemuthig f. in m. A. dW.vE: aber bei (vor) ben Magben? — 23. und m. vE: befam feine Rinber.

VI.

Das Cebern-Sans. Das Gegenwort an Rathan.

22 Freel; and will noch geringer werben benn also; und will niebrig sein in meinen Augen, und mit ben Mägben, bavon bu 23 gerebet haft, ju Ehren werben. Alber Michal, Sauls Tochter, hatte kein Kind bis an ben Tag ihres Tobes.

VII. Da nun ber König in seinem Sause saß und ber Gerr ihm Ruhe gegeben hatte 2 von allen seinen Feinden umber, "sprach er zu bem Bropheten Nathan: Siehe, ich wohne in einem Cebern-Hause, und die Lade Gottes wohnet unter ben Teppichen. 3 Nathan sprach zu bem Könige: Gehe hin, alles, was du in beinem Herzen haft, das thue, benn ber Herr ift mit bir.

Des Rachts aber tam bas Bort bes 5 Geren gu Rathan und fprach: "Gebe bin und fage gu meinem Rnecht David: Go fpricht ber Berr: Sollteft bu mir ein Baus 6 bauen, bag ich barinnen mobnete? * Sabe ich boch in feinem Baufe gewohnet feit bem Tage, ba ich bie Rinber Ifrael aus Cappten führete, bis auf biefen Tag, fonbern ich habe gewandelt in ber Gutte und 7 Bohnung, * wo ich mit allen Rinbern Ifrael binmanbelte. Babe ich auch je gerebet mit irgenb ber Stamme Ifrael einem, bem ich befohlen babe, mein Bolf Ifrael gu weiben, und gesagt: Warum bauet ihr mir 8 nicht ein Cebern-Baus? "Go follft bu nun fo fagen meinem Anechte David: Go fpricht ber Berr Bebaoth: 3d habe bich genommen von ben Schafhurben, bag bu fein follteft 9 ein Fürft über mein Bolt Ifrael, * und bin mit bir gewesen, wo bu bingegangen bift, und habe alle beine Feinde vor bir ausgerottet, und habe bir einen großen Ramen gemacht, wie ber Rame ber Großen 10 auf Erben. "Und ich will meinem Bolf Ifrael einen Ort feben, und will es pflangen,

6. U.L. fint. 7. U.L. ben ich befohlen.

in Israel, et ludam *et vilior fiam plus 22 P. 123, 2 quam factus sum, et ero humilis in 138,6. oculis meis, et cum ancillis, de quibus locuta es, gloriosior apparebo! *Igitur Michol filiae Saul non est na- 23 tus filius usque in diem mortis suae. Factum est autem, cum sedisset VIII. 5,11. rex in domo sua et Dominus dedisset Dt. 25,19 ei requiem undique ab universis inimicis suis, *dixit ad Nathan Prophetam: Videsne, quod ego habitem in domo 5,11; cedrina et arca Dei posita sit in me-1Ch.17.2.dio pellium? * Dixitoue Nathan ad (18m. regem: Omne, quod est in corde tuo, vade, fac! quia Dominus tecum est. 1Ch.17,3. Factum est autem in illa nocte, et ecce sermo Domini ad Nathan. 1Ch.17,4 dicens: *Vade et loquere ad servum meum David: Haec dicit Dominus: 1Bg.5,3.Numquid tu aedificabis mihi domum 28,3; ad habitandum? Neque enim habi-1Ch.17.2. 1Bg.8,16.tavi in domo ex die illa, qua eduxi filios Israel de terra Aegypti, usque in diem hanc, sed ambulabam in ta-26,1.7 bernaculo et in tentorio *per cuncta loca, quae transivi cum omnibus filiis Israel. Numquid loquens locutus sum ad unam de tribubus Israel, cui praecepi, ut pesceret populum meum Israel, dicens: Quare non aedificastis 1Ch.17,7.mihi domum cedrinam? *Et nunc 8 haec dices servo meo David: Haec dicit Dominus exercituum: Ego tuli 16,1100 te de pascuis sequentem greges, ut esses dux super populum meum 1Ch.17.8 Israel, *et fui tecum in omnibus 9 14,17. ubicumque ambulasti, et interfeci universos inimicos tuos a facie tua, fecique tibi nomen grande juxta nomen magnorum, qui sunt 1Ch.17,9.in terra. *Et ponam locum po- 10 Ez.15,17: pulo meo Israel, et plantabo eum,

^{1.} dW.vB: wohnete ... R. geschafft (verich.) vor (allen) f. F.
2. dW: zwischen ben E. vE: unter bem Belttuche.

^{2.} dW: zwifchen ben E. vB: unter bem Belttuche. (A: mitten unter ben Fellen.)

^{3.} dW: was bir im Ginn if

^{4.} B.dW: in berfelben (felbiger) R. ba gefdah b. B. vB.A: erging.

^{5.} dW.vE: Du willft ... ? B.dW: zu meiner Bobs mung.

^{21.} Al.: et Judam.

^{6,} B: Denn ich habe. dW: 3ch habe ja. B: in einer 5, dW. VE.A: wanbelte (umber) in b. Belte.

^{7. 280} ich immer unter ... wandelte. B.dW.vE.A: je ein Bort ger.

^{8.} B: v. b. Schafh., hinter b. Schafen weg. dW. vE: v. ber Schafh., h. b. Deerbe w. A: v. b. Deibe, ba bu hergingeft b. b. Sch.

ba bu hergingeft h. b. Sch.
10. A: Ort bestimmen. vE: u. ich habe einen O.ges sett. dW: Bohnsige gegeben?

καί ου μεριμνήσει ουκέτι, καί ου προςθήσει υίὸς άδικίας τοῦ ταπεινώσαι αὐτόν, καθώς ἀπ' ἀργῆς 11 καὶ ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτάς έπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ, καὶ ἀναπαύσω σε απο πάντων των έγθρων σου. Καὶ αναγγελεί σοι χύριος, ὅτι οἶχον οἰχοδομήσει σοι, 12 καὶ ἔσται, ἐὰν πληρωθώσιν αἰ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθήση μετά τών πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετά σέ, ος έστα: ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ έτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. 13 Οὖτος οἰκοδομήσει μοι οίκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἔως είς τὸν αἰώνα. 14 Καὶ ἐγώ έσομαι αύτφ εἰς πατέρα, καὶ αύτὸς ἔσται μοι είς υίον, και έαν έλθη ή άδικία αύτου, καί ελέγξω αυτον έν φάρδφ άνδρων και έν άφαι; υίων ανθρώπων. 15 Το δε έλεος μου ούκ αποστήσω απ' αὐτοῦ, καθώς ἀπέστησα ἀπὸ Σαούλ, ον απέστησα από προςώπου σου. 16 Καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκός σου καὶ ἡ βασιλεία σου έως αἰώνος ἐνώπιόν μου, καὶ ό θρόνος σου έσται άνωρθωμένος είς τον αίονα.

17 Κατά πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατά πάσαν την δρασιν ταύτην, ουτως έλάλησε Ναθάν πρός Δαυίδ. 18 Καλ εἰςῆλθεν ό βασιλεύς Δαυίδ και έκάθισεν ένώπιον κυρίου, καὶ εἶπε. Τίς εἰμι έγω, κύριέ μου, κύριε, καὶ τίς ο οίχος μου, ότι ηγάπησάς με έως τούτων; 19 Καὶ κατεσμικρύνθη τὰ μικρά ταῦτα ένώπιόν σου, κύριέ μου, κύριε, καὶ ἐλάλησας υπέρ του οίκου του δούλου σου είς μακράν. ούτος δε ο νόμος του άνθρώπου, κύριε μου, χύριε. 20 Kal τι προςθήσει Δαυίδ έτι τοῦ λαλήσαι πρός σε; καὶ νῦν σὰ οἶδας τὸν δοῦλόν σου, κύριέ μου, κύριε. 21 Διά τὸν λόγον σου 'πεποίηκας καὶ κατὰ τὸν δοῦλόν σου πεποίηκας καὶ κατά τὴν καρδίαν σου πεποίηκας πάσαν την μεγαλωσύνην σου ταύτην,

וְלָא יִרְבָּז עִוֹד וְלָא־יֹסֵיפּה בְנֵי־עַוְלָהֹ וו לְעַנוֹתוֹ כֵּאֲשֵׁר בָּרָאשׁוֹנָה: וּלִמְן־הַיּוֹם אָשֹׁר צַנִּיתי שׁפַטים על-עמי ישׂראל וַהַנִיחִתִּי לָהָ מִבֶּל־אִּיְבֵיה וְהִבְּיד לְהַ יוהוָה פִּי־בֵית וַצְשֵּׁה־לָּךְ וְהוָה: פֵּי וּ 12 ושכבת את-אבתיה וָהַקִּימֹתֵי אָת־זַרִעַהְּ אַחַרִיה אַשֵּׁר יַבא 13 מַמְּעֵיה וַהַכִּינֹתֵי אַת־מַמְלַכְתּוֹ: הָוּא יבנה-בית לשמי וכנותי 14 מַמְלַכְתִּוֹ עַד־עוֹלם: אַנִי אַהְיַה־לּוֹ לאָב וְהַוּא יַהָיֵה־כֵּי לְבֵן אֲשׁׁרֹ בְּהַצֵּוֹתׁוֹ וַהְכַּחָתִּיוֹ בִּשָּׁבֵט אֲנָשִׁים וּבְנָגְעֵי בְּנֵי כאריסור ממנו כאשר מעם שאול אשר הסירתי 16 מַלְפַנֵיך: וָנֵאָמַו בֵּיתָה וּמַמָלַכְתָּה עַד־

פָכֹל הַדְּבָרֵים הָאֵּלֶה וּכַכָּל החזיוו 18 הַנָּה בַּן דִבֶּר נָתָן אָל־דָּוָד: וַיִּבאׁ הַמַּלֶהְ דָּוָד וַיָּשָׁב לַפְנֵי יְהוָה וַיֹּאמר אַנֹכִי אַדֹגֵי וָהוָהֹ וּמֵי בֵיתִּׁי פֵּי יהַלָם: וַהַּקַטַן עוד זָאַת ה אדני נהוה ותדבר גם אל־ 21 עַבְוּהָ אֲלֹנֵי וָהוֹה: בַּעַבַוּר וּכַלְבָּהַ עַשִּׁיתַ אָת כַּלִ־הַבְּּרוּלֶה הַוּאת

v. 21. בנ"א חל" דגושה

voll fein werben. B: erfüllt ... bid wirft fol. legen. dW.vE: u. bu liegeft. A: folafft. dW: erheben? dW.vE.A: aus beinen Lenben gefommen (hervorsgeht). B.vE: befeftigen. — 13. dW.vE.A: Thron. 14. dW.vE.A: 3ch will ihm (gum B.) fein u. er 12. dW: beine Tage bahin finb. A: um finb. vE: foll mir ic. B: unrecht thut. A: etwas Bofes. dW:

^{11.} AB* (pr.) καὶ ... απαγγελεῖ ... οἰκοδομήσεις αὐτῷ. 13. AB: Αὐτὸς οἰκ. 14. AB* Καὶ 15. AB: ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα ἐκ προςώπε με. 16. AB (tr.): αὐτὸ (σε F). 19. Βι κατεσμικρυνού ... ΔΕ . θην. ΑΒ: μικοόν (τὰ μ. τ. F). 21. Α*Β † (in.) Καλ. Β* τ. λόγ. σε πεπ. κ. κατὰ. ΑΒ: ἐποίησας πὰσ. Β*σε.

^{10.} es an feiner Stelle wohne. B: n. mehr bes weget werbe. dW.vE.A: beunruhiget (wirb). B: un= gerechten Leute ... plagen. dW: Unger. ... unterbruden. vE: Frevler ... bruden.

^{11.} dW.vE: hat bir verf. ... S. bauen.

bağ es bafelbit mobne und es nicht mehr in ber Irre gebe und es bie Rinder ber Bos-11 beit nicht mehr brangen, wie vorbin * und feit ber Beit ich Richter über mein Bolf Ifrael verordnet habe, und will bir Rube geben von allen beinen Reinden. Und ber Bert verfundiget bir, bag ber Bert bir ein 12 Saus machen will. * Wenn nun beine Beit bin ift, bag bu mit beinen Batern fclafen liegft, will ich beinen Samen nach bir ermeden, ber von beinem Leibe fommen foll, bem will ich fein Reich beftätigen. 13 * Der foll meinem Ramen ein Saus bauen. und ich will ben Stuhl feines Ronigreichs 14 beftätigen ewiglich. * 3ch will fein Bater fein, und er foll mein Sohn fein. Wenn er eine Diffethat thut, will ich ihn mit Menschen-Ruthen und mit ber Menschen-15 finder Schlägen ftrafen. * Aber meine Barmbergiafeit foll nicht von ihm entwandt werben, wie ich fie entwandt habe von Saul, ben ich vor bir habe weggenommen. 16 "Aber bein Saus und bein Ronigreich foll beständig sein ewiglich vor bir, und bein Stuhl foll ewiglich befteben. 18 bieg Geficht David gefagt hatte, "tam

17 Da Nathan alle biese Worte und alle
18 dieß Gesicht David gesagt hatte, *fam
David, ber König, und blieb vor dem
Herrn und sprach: Wer bin ich, herr
Herr, und was ist mein Hast, daß
19 du mich bis hieher gebracht hast? *Dazu hast du das zu wenig geachtet, herr
Herr, sondern hast dem hause beines
Knechts noch von sernem Zukunstigem
geredet. Das ist eine Weise eines Men20 schen, der Gott der herr ist. *Und was
soll David mehr reden mit dir? Du er21 kennest weinen Knecht, herr herr! *Und
beines Worts willen und nach beinem herzen hast du solche große Dinge alle gethan,

11. U.L: fint.

fich vergehet. vE: verkehrt handelt. dW.vE: (fo) daß ... ich ihn guchtige.

15. B. Gutigelt. dW.vE: Gnabe. A: v. ihm nehs men. B.dW.vE: foll n. welchen. dW: abzog v. Saul ... weathat. vE: abgez. habe.

17. B.A: Rach allen b. B. n. nach ... alfo (bems gemäß) rebete R. zu D. dW: Gleich ... Offenbarung. vE: Bie ... war.

18. B.dW.vE.A: Da ging ... hinein. dW.vE.A: u. feste fich. dW: fo weit gebr.

Bolyglotten - Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

et habitabit sub eo, et non turbabitur amplius, nec addent filii iniquitatis, ut affligant eum sicut 17,10. prius, ex die qua constitui judices 11
Jud-2,14.
Actis,20. super populum meum Israel, et rev.1. quiem dabo tibi ab omnibus inimicis v. 16.18m. tuis. Praedicitque tibi Dominus, quod 28,29. domum faciat tibi Dominus. Cum-12
17,11. que completi fuerint dies tui et dor-Dt. 31,16-mieris cum patribus tuis, suscitabo semen tuum post te, quod egredietur de utero tuo, et firmabo regnum 1Ch-17, ejus. *Ipse aedificabit domum no-13 18. 11. mini meo, et stabiliam thronum 18.54. regni ejus usque in sempiternum.
18.64. Ess. regni ejus usque in sempiternum.
16.14.7 Ego ero ei in patrem, et ipse erit 14.
18.62.10 mihi in filium, qui si inique ali-89,87,27,47 quid gesserit, arguam eum in virga 85,87,83,4 virorum et in plagis filiorum homi-12,13,5 num. *Misericordiam autem meam 15 5,13, num. misorios.

59,34; non auferam ab eo, sicut abstuli a 14,23.36. Saul, quem amovi a facie mea. *Et 16 v.11,23,3 fidelis erit domus tua et regnum tuum 72,7.17. usque in aeternum ante faciem tuam, 17,14. et thronus tuus erit firmus jugiter. 17,14. Secundum omnia verba haec et juxta 17 17,15. universam visionem istam sic locutus est Nathan ad David. *Ingressus 18
17,16. est autem rex David, et sedit coram 18m. Domino, et dixit: Quis ego sum, Do-Sir. \$ 184. mine Deus, et quae domus mea, quia 1ch. adduxisti me hucusque? *Sed et hoc 19 Domine Deus, nisi loquereris etiam de domo servi tui in longinguum; (Pa. 1107 ista est enim lex Adam, Domine Deus. 1Ch. *Quid ergo addere poterit adhuc 20 David, ut loquatur ad te? tu enim Pa. 139, 1. scis servum tuum, Domine Deus. *Propter verbum tuum et secundum 21 17,19. cor tuum fecisti omnia magnalia haec,

10. Al.: habitabe cum. 15. Al.: a fac. tua.

19. B.dW.vE: ift dies n. zu gering gewesen (war n. zu w.) in beinen Augen. B: daß du auch von bem ... in die Ferne hin ger. h. dW: u. du gabft a. bem ... Berheißungen in d. K. vE: auf ferne Zeit. A. von ... in b. f. Jufunft gesprochen. B: u. dieses nach dem Gesebes M. ber der herr hift. (dW: u. folches ist menschl. Weise, h. Jehova! vE: ist dies die W. ber M. ...? A. benn das ist d. W. Abams. Gott, Herr!!)

20. dW.vE: feunest ja. (B: ba bu bich beines Kn. angenommen.) — 21. dW: nach b. Willen!

29

γνωρίσαι τῷ δούλω σου, 22 ένεκεν τοῦ μεγαλυνθηναί σε, κύριε μου, κύριε ότι ούκ έστιν ώς σύ καὶ ούκ έστι θεός πλήν σοῦ ἐν πάσιν οίς ήκούσαμεν εν τοῖς εἰσὶν ἡμεον. 23 Καὶ τίς τός ο λαός σου Ίσραήλ έθνος άλλο έν τη γη, ώς ώδήγησεν αύτον ο θεός τοῦ λυτοώσασθαι σεαυτώ λαόν, του θέσθαι σε όνομα, του ποιήσαι μεγαλωσύνην καὶ έπιφάνειαν, τοῦ ἐκβαλεῖν σε έχ προςώπου τοῦ λαοῦ σου, οθς έλυτρώσω σεαυτώ έξ Αίγύπτου, έθτη και σκητώματα; 24 Καὶ ήτοίμασας σεαυτφ τὸν λαόν σου Ίσραήλ είς λαόν έως αίωνος, και σύ, κύριε, έγενου αὐτοίς είς θεόν. 25 Καὶ νῦν, κύριέ μου, όημα, δ ελάλησας ύπερ του δούλου σου καί τοῦ οίκου αὐτοῦ, πιστωθήτω έως αἰώνος, καὶ καθώς ελάλησας ποίησον. 28 Καὶ νῦν μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου έως αλώνος." 27 Κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἀπεκάλυψας τὸ ώτίον τοῦ δούλου σου, λέγων. Οίκον οἰκοδομήσω σοι. Διὰ τοῦτο εύρεν ὁ δοῦλός σου την παρδίαν έαυτου, του προςεύξασθαι πρός σε την προςευγήν ταύτην. 28 Καὶ νῦν, κύριέ μου, κύριε, σύ εί ὁ θεός, καὶ οι λόγοι σου **Ισον**ται άληθινοί, καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ άγαθὰ ταῦτα. ²⁹ Καὶ νῦν αρξαι και ευλόγησον τον οίκον του δούλου σου, του είναι είς τον αίωνα ένωπιον σου, ότι σύ, χύριε μου, χύριε, ελάλησας, χαὶ ἀπὸ τῆς εύλογιας σου εύλογισθήσεται ο οίκος του δούλου σου είς τὸν αἰώνα.

VIII. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξε Δανὶδ τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς, καὶ ἐλαβε Δανὶδ τὴν ἀφωρισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων.

² Καὶ ἐπάταξε

על־פו בדלת את-עבדה: כַמוד ואין פישראל גוי בְּבָּדְוֹתיכוֹ לְעָם וְלָשֵׁוֹם לְוֹ שֵׁם וְלַצַשׁוֹת לכם הפדולת ונראות כארצה מפני עמה אשר פדית כה ממצרים גוים - 24 רַאל הַיר: רַתְּכוֹנָן לָךְ אָתעַמָּה יִשֹׁרַאֵל עם עד עולם ואתה יהוה היית כת להם לאלתים: ועתה יהוה אלהים אָשָׁר דָּבַּרָתַּ עַל־עַבְדָּה ועל־ ביתו חקם עדיעולם ועשה כאשר אַרָבָּרָהַ: רָיְגָהַל שָׁמְהַ עַד־עוֹלָם לָאמֹר יָהוָה בָּכָאוֹת אֵלֹהֵים עַלֹייִשִּׂרַאל וּבית 27 עַבָּדָהָ דַּוָּד יַהְיַה נָכָוֹן לַפְּנֵיה: כִּי־ אַתַּה יָהוֹת צָבַאוֹת אַלְהֵי יִשְּׂרָאַל יתה את-און עבוה לאמר בית אָּבָנָה־פַּדְ עַל־פַּוֹ מַבָּא עַבִּדָּה אַת־לְבּוֹ לָהַתְפַּבֶּל אָלֵיךּ אָת־הַתְּפַבָּה הַוֹּאֹת: 28 וְעַתַּהוּ אֲדֹנֵי יָהוֹּיָה אַתַּהדהוּאֹ הַאֵּלֹהִים וֹדְבַרֵיה וָהָיִוּ אָמַת וַתַּדְבַּר אָל־עַבְּוָהׁ 29 אַת־תַּטוֹבת הַיָּאָת: וַעַתַּה הוֹאַל וּבַרהָ אַת־בֵּית עַבְדָּה לָהָיִוֹת לְעוֹלֵם לְפַנֵיה יאַתַּה אַדֹנֵי וָהוָה הַבַּּרָתַ וּמִבּּרַכַתְהּ יכבה בית-עבוה לעוכם:

ג הַאַפּׁט מִגֹּג פּלִּאָשׁים: וֹנֵּג אָתּכֹּנִי פּלְאָשׁטִּם וֹנִּלְנִימֵם וֹנִּפּׁט בְּנִבְ אָתּכֹּנִיּע וֹנְיִנִּי אְנִדְנִיִּיְ אְנִדְּנִיּיִ בְּּוֹ וְנִיּנְ בְּנִר אָתּבְּ

> ע. 25. מרגושה . 25. ע ע. 25. מרות בס"מ . 25.

22. groß, \$.

^{22.} B: μ eyalűval...* (alt.) núgis. 23. AB: α erő (σε. FX). 25 s. AB: π egl ($\dot{\sigma}$ πλος FX)... π (στωσον. B $\frac{1}{7}$ (a. α lõν.) τδ (* AFX) et (p. α lõν.) νύριε παντοκράτως Φεὶ τδ Ισραήλ (* AEFX, sed cf. 26) et (a. π αθ.) νῦν (* AFX)...* ποί ησον. π al νῦν († FX; sim. A). 26. AEFX $\frac{1}{7}$ (in f.) [λέγων] Κύριε παντοκράτως Φεὶ ἐπὶ τὸν Ισραήλ, ὁ οἰπος τδ δάλυ συ Δανὶδ ἔσται ἀνωρθωμένος ἐνώπιόν συ. Ότι εὐ. 27 s. B* (bis) ὁ. 29. AB: εὐλογηθήσεται. B $\frac{1}{7}$ (p. $\frac{1}{7}$. Θο) τδ εἰναι.

^{23.} u. euch herrlichteit ju schaffen, u. Schreden beinem 2. B: wer ift wie b. B., wie Ifr., ein einziges B. auf b. Erbe. dW: wo ift wie ... ein B. auf C. vE: welches B. ift wie b. B., ift w. 3.? Es ift ein eing. B. B. vE.A: es fich zu einem (jum) B. ju erl. dW: welches

Davids Gebet. Gieg über die Philifter.

VII.

baß bu fie beinem Rnecht fund thateft. 22 * Darum bift bu auch groß geachtet, Berr Bott, benn es ift feiner wie bu, und ift tein Gott benn bu, nach allem, bas wir mit unfern Ohren gebort haben. 23 * Denn wo ift ein Bolt auf Erben, wie bein Bolt Ifrael, um welches willen Gott ift bingegangen, ibm ein Bolt zu erlofen. und ibm einen Ramen zu machen und folde große und fcredliche Dinge gu thun auf beinem ganbe vor beinem Bolt, welches bu bir erlofet baft von Egypten, von ben 24 Beiben und ihren Gottern? * Und bu baft bir bein Bolt Ifrael gubereitet, bir gum Bolf in Ewigfeit, und bu, Berr, bift ibr 25 Gott geworben. * So befraftige nun, Berr Gott, bas Bort in Ewigfeit, bas bu über beinen Rnecht und über fein Baus gerebet 26 haft, und thue, wie bu gerebet baft. *Go wird bein Name groß werben in Emigfeit, bag man wird fagen: Der Berr Bebaoth ift ber Gott über Ifrael. Und bas Baus beines Rnechts David wird befteben vor 27 bir. * Denn bu, Berr Bebaoth, bu Gott Ifraels, baft bas Dbr beines Rnechts geoffnet und gefagt: 3ch will bir ein Baus bauen. Darum bat bein Rnecht fein Berg gefunden, bag er bieg Bebet ju bir betet. 28 * Run, herr herr, bu bift Gott, und beine Worte werden Bahrheit fein. Du haft foldes Gut über beinen Rnecht gerebet. 29 * So bebe nun an und fegne bas Baus beines Rnechtes, bag es emiglich por bir fei, benn bu, Berr Berr, hafts gerebet, unb mit beinem Segen wird beines Rnechtes Baus gefegnet werben emiglich.

VIII. Und es begab sich barnach, bag David die Philister schlug und schwächte fie, und nahm ben Dienstzaum von ber 2 Philister Sand. *Er schlug auch bie

ita ut notum faceres servo tuo. #Id- 22 circo magnificatus es, Domine Deus, 1Ch. quia non est similis tui neque est 17, 11, Dt. gens in terra, propter quam ivit Deus, 47.44. gens in terra, propter quam ivit Deus,
25,19. ut redimeret eam sibi in populum,
25,34.65 et poneret sibi nomen faceretque eis magnalia et horribilia super terram, a facie populi tui, quem redemisti tibi ex Aegypto, gentem et deum ejus. *Firmasti enim tibi po-24 17,22. pulum tuum Israel in populum sempiternum, et tu, Domine Deus, factus es eis in Deum. *Nunc ergo, Do-25 mine Deus, verbum, quod locutus es super servum tuum et super domum ejus, suscita in sempiternum, et fac sicut locutus es, *ut magnificetur 26 nomen tuum usque in sempiternum, atque dicatur: Dominus exercituum Deus super Israel. Et domus servi tui David erit stabilita coram Domino: 1Ch. *quia tu, Domine exercituum, Deus 27 Be. 50, 5. Strael, revelasti aurem servi tui, dicens: Domum aedificabo tibi, propterea invenit servus tuus cor suum. ut oraret te oratione hac. *Nunc 28 17,26. ergo, Domine Deus, tu es Deus et 18g.8,86 verba tua erunt vera; loculus es enim 1Ch. ad servum tuum bona haec. Incipe 29 ergo et benedic domui servi tui, ut sit in sempiternum coram te: quia tu, Domine Deus, locutus es, et benedictione tua benedicetur domus servi tui in sempiternum. 1Ch.18,1.

percussit David Philisthiim et humiliavit'eos, et tulit David frenum tributi de manu Philisthiim. Et percussit 2

G. getommen ift fich ju lofen ju feinem B. B: enrets wegen folde ac. dW: für ench Großes u. Furchtbares. vE: an euch. dW.vE: Bolfern u. ihren G.

^{24.} B: fur bid ... befeftiget. A: bir ... gef.

^{25.} B: bestätige. dW.vE: erfulle? A: lag bestehen.
26. dW: Und gr. fei b. R. vE: foll fein. B: wird befest. fein. A: fest fteben. dW.vE: fet beständig.

^{27.} B.dW: baft es bem Dbr beines In. (beinem

^{23.} Al.: gente et Deo s. gentibus et Diis. 29. Al. * (ult.) et.

An.) geoffenbaret. vE: hat es b. An. über f. H. vers mocht? dW: faffet b. An. bas H.

^{28.} Gute. B: berjenige Gott? vE: feien Babrb.

^{29.} B: nimm bir nun por. dW.vE: lag es bir (jest) gefallen.

^{1.} B.vE.A: bemuthigte. dW: bengte. A: ben 3. bes Tributes. dW.vE: ber hauptftabt?

VIII.

Victoriae a Davide reportatae.

Δαυίδ την Μωάβ, και διεμέτρησεν αυτούς σγοινίο, κοιμίσας αὐτούς έπλ την γην, καλ έγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατώσαι, καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ 'τρίτου' σχοινίσματος εζώγρησε, καὶ έγένετο Μωάβ τῷ Δαυίδ εἰς δούλους φέροντας ξένια. 3 Καλ επάταξε Δανίδ τον 'Αδραέζερ νίον 'Ροώβ βασιλέα Σωβά, πορευομένου αύτοῦ ἐπιστῆσαι τὴν χείρα αύτου επί τον ποταμόν Εύφράτην. 4 Καί προκατελάβετο Δαυίδ τών αύτοῦ χίλια άρματα καί έπτακις γιλίους ίππείς, καί είκοσι γιλιάδας άνδρων πεζών και παρέλυσε Δαυίδ πάντα τὰ ἄρματα, καὶ υπελείπετο έαυτῷ έξ 5 Καὶ παραγίνεται αὐτῶν έκατὸν ἄρματα. ή Συρία έκ Δαμασκού βοηθήσαι τῷ Αδραέζερ βασιλεί Σωβά, καὶ ἐπάταξε Δανίδ ἐν τῷ Σύρφ είκησι και δύο γιλιάδας ανδρών. 6 Και έθετο Δαυίδ φρουράν έν τη Συρία τη κατά Δαμασκόν, και έγενοντο οι Σύροι τῷ Δαυίδ είς δούλους φέροντας ξένια. Καὶ έσωσε κύριος ròn Auvid en nagur oig enopevero. 7 Kai έλαβε Δαυίδ τους γλιδώνας τους γρυσούς οί ήσαν έπὶ τών παίδων Αδραέζερ, καὶ ήνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. 8 Καὶ έκ τῆς Βατὰκ καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ Αδραείζερ έλαβεν ο βασιλεύς Δαυίδ χαλκόν πολύν σφόδοα. Έν αὐτῷ ἐποίησε Σαλομών τὴν θάλασσαν την χαλκήν καὶ τοὺς στύλους καὶ 9 Kai τους λουτήρας και πάντα τὰ σκεψή. ηκουσε Θοού βασιλεύς Ήμάθ, ὅτι επάταξε Δαυίδ πάσαν την δύναμιν Αδραέζερ, 10 καί απέστειλε Θοού Ιεδδουράμ τον υίδν αύτου πρός βασιλέα Δαυίδ, έρωτησαι αὐτόν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ εὐλογῆσαι αὐτόν ὑπέρ οῦ ἐπολέμησε τον Αδραέζευ και επάταξεν αυτόν (ότι άντικείμενος ήν τῷ Αδραέζερ), καὶ ἐν ταῖς γερσίν αύτοῦ ήσαν σκεύη άργυρα και σκεύη χρυσα και σχεύη χαλχά. 11 Καίγε ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεύς Δαυίδ τῷ χυρίω, μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ γρυσίου ου ήγιασεν έκ πασών τών πόλεων ών κατεδυνάστευσεν, 12 έκ τῆς 'Ιδουμαίας καὶ ἐκ τῆς Μωάβ καὶ ἐκ τῶν υίῶν Ἀμμών καὶ ἐκ τῶν άλλοמוֹאָב וַיִּמַדָּדָם בַּהַבֶּל הַשָּׁבַב אוֹתַם אַרָצָה וַיִּמַדֵּד שָׁנֵי־חִבַלִים לַהַמִּית לעבדים נשאי אָת־הַדַּדְצֵוֶר בּּן־רָחָב מַלֵּה צוֹבָה בָּתוֹו לָהַשָּׁיב יָדִוֹ בָּנָהַר־יִּ: וַיְּלְפֹּד מְמַנּר אָלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת פַּרְשִׁים רַבַּשָּׂרֵים אֱלֶּף אֵישׁ רַגְּלֵי וַיְעַפַּר דְּוִד אַת־כַּל־הַרֶּכֶב וַיּוֹתֵר וַתַּבא אָרֵם דַּמַּשֵׂק כַעִזר להדדעור מלה צובה ויה דוד בארם 6 צַשִּׁרִים־וּשְׁנַיִם אֱלֶתְ אִישׁ: רַיָּשָׂם דָּרָד נָבָיבִים בַּאָרֵם דָּבָּשָׁק וַתְּקִי אֲרַם לְדַוֹּד נושאי מנחה וישע יהוה בַּכֹל אַשָׁר הַלַה: וַיִּפְּח הַוֹּד לפי הזהב אשר היו אל עבדי יַרָנְשָׁלֵם: וּמְבַּטֵח כִּי־אֵישׁ מִלְחֲמִוֹת זַהָב וּכְלֵי נְקְשָׁת: צַּם־אֹתָם הַקְבָּישׁ הַפֶּּלֶךְ דָּנֵד לֵיהֹנָה עִּם־הַבָּכֵּף והזהב אשר הקדיש מכּל־הַגּוֹיָם אִשֵּׁר 12 כבש: מארם וממואב ומבני עמון

פרת קרי ולא כתיב .v. 3.

^{2.} A*B: ἐν σχοινίοις ... τὰ δύο σχοινίσματα (σχοινίω ... τὸ πλής, τῷ τς, σχ. FX). 3. AB: ᾿Αδςααζὰς (-ἑξες F) ... Ραὰβ (Ροωβ?) ... (εἰι. infra) Συρά (Σωβὰ?). 4. AB: ἐπτὰ χιλιάδας ἰππέων. Β*ἐξαντι, 5. AB* ἡ εὶ ἐκ. A'B* (μιλ.) καλ. 6. AB* (pr.) τῷ ... ἐγένετο ὁ Σύςος. 7. B+ (p. παλδ.) τῶν (*FX). AB+ (p. Λ.) βασιλέως Συβὰ (*?) εὶ (in f.) Καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Συσακὶμ βασιλεύς Λίγυπτυ ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς Ἱερυσαλὴμ ἐν ἡμέςαις Ῥοβοὰμ νίῦ Σολομῶντος. 8. B: Μετεβάκ. 9. AB+ (α, βασ.) ὁ. 11. AB: Καὶ (Καίγε αὐτὰ Χ). B+ (p. παλ) μετὰ.

^{2.} n. maß fie mit ber Schnur am B., alfo bağ ... ein wolles Eb. B: maß f. m. einer Schn. ab, baß f. fich mußten auf b. Erbe legen, u. zwei Schnure maß er ab zu tobten ac. dW: mit b. Reßichu., indem er f. nieberl. ließ zur E. vE: u. ließ fie. B: zu Rnechten, bie G. brachten. A: bienftbar u. gaben Tribut.

Moabiter alfo zu Boben, bag er zwei Theile gum Tobe brachte und ein Theil beim Leben Alfo murben bie Moabiter Davib unterthänig, daß fie ihm Geschenke gu-David folug auch Sabad Efer, 3 trugen. ben Sohn Rebobs, Ronig zu Boba, ba er bingog feine Dacht wieber zu holen an bem 4 Baffer Bhrath. * Und David fing aus ibnen taufend und fleben bunbert Reuter und zwanzig taufend Fugvolfe, und verlabmte alle Bagen, und behielt übrig bun-*Es famen aber bie Sprer von Damastus, zu helfen Sabab Gjer, bem Könige zu Boba, und David schlug ber Sprer zwei und zwanzig taufend Mann, 6 *und legte Bolt gen Damastus in Spria. Alfo marb Sprien David unterthanig, bag fie ibm Befchente gutrugen. Denn ber 7 herr half David, wo er bingog. * Und Davib nahm bie golbenen Schilbe, bie Sabab Efere Rnechten maren, und brachte 8 fle gen Berufalem. * Aber von Betah und Berothai, ben Stabten Babab Efere, nahm 9 ber Ronig David faft viel Erg. aber Thoi, ber Ronig zu Bemath, borete, bag David hatte alle Macht bes Sabab 10 Efer gefchlagen, * fanbte er Joram, feinen Sohn, ju David, ihn freundlich ju grugen und ihn zu fegnen, bag er wiber Babab Gfer geftritten und ihn gefchlagen hatte (benn Thoi hatte einen Streit mit Babab Efer), und er hatte mit fich filberne, golbene 11 und eherne Rleinobe, " welche ber Ronig David auch bem Berrn beiligte, fammt bem Silber und Golbe, bas er bem Geren beiligte von allen Beiben, Die er unter fic 12 gebracht, "bon Sprien, von Moab, von ben Rinbern Ammon, von ben Bbiliftern,

1Ch.18,2. Moab, et mensus est eos funiculo, 18m. 14.47. Coaequans terrae; mensus est au-Jud.3,15, tem duos funiculos, unum ad occi-2Ch. dendum et unum ad vivificandum. factusque est Moab David serviens sub tributo. *Et percussit David 3 1Ch.19,2; Adarezer filium Rohob regem Soba, 18m. 19,47; quando profectus est, ut dominaretur 12,47; Gon. 15,18; super flumen Euphraten. Et captis 4 1Ch.18,4 David ex parte ejus mille septingentis equitibus et viginti millibus peditum, Jos. 11,6. subnervavit omnes jugales curruum, dereliquit autem ex eis centum cur-1Ch.18,8; rus. *Venit quoque Syria Damasci, 14,15. ut praesidium ferret Adarezer regi Soba; et percussit David de Syria 1Ch.18.6. viginti duo millia virorum. *Et posuit David praesidium in Syria Damasci, factaque est Syria David serviens sub tributo; servavitque Dominus David Jos. 1,9. in omnibus, ad quaecumque profectus 1Ch.18,7;est. *Et tulit David arma aurea, quae 10,16. habebant servi Adarezer, et detulit 1Ch.18,8,ea in Jerusalem. *Et de Bete et de Beroth, civitatibus Adarezer, tulit 1Ch.18.9. rex David aes multum nimis. *Au- 9 Nm.13,92 divit autem Thou rex Emath, quod 128,5.55 percussisset David omne robur Adarezer; et misit Thou Joram filium 10 16,10. suum ad regem David, ut salutaret eum congratulans et gratias ageeo quod expugnasset Adarezer et percussisset eum (hostis quippe erat Thou Adarezer), et in 2Rg.5,5. manu ejus erant vasa aurea et vasa argentea et vasa aerea, "quae et ipsa 11 sanctificavit rex David Domino cum argento et auro, quae sanctificaverat de universis gentibus, quas subegerat, 11,1. de Syria et Moab et filiis Ammon 12

^{6. 12.} U.L: Spria. 8. U.L: Erzes. A.A: fehr viel.

^{3.} Strom. B: f. Sand zu wenden wiber ben Blug. dW.vK: f. DR. auszudehnen an (bis zum). A: zu berrichen über.

^{4.} vE: nahm. B.dW.vE: von ihm. dW.vE.A: (lahmte) alle Bagenpferbe.

p. Befanungen in Sprien ber Damaster. B.dW. vE.A: in bas bamafcenifche S. (wie B.2). dW: Unb fo fchaffte Seh. B. Sieg. vE: gab heit.

^{8.} S† (in f.) de quo fecit Salomon omnia vasa aurea in templo et mare aeneum et columnas et altare.

^{9.} B.dW.A: bie gange (heere-) M. vE: bas g. heer.

^{10.} jum Ronig D. (vgl. 1 Sam. 25, 5). dW.A: u. ihm Glud ju munichen. dW. vE: war im Str. A: ein Feind. B: führte ftete Rrieg. B.A: hatte in f. hand. vE: iu f. h. waren. B.A: Gefäße. dW. vE: Gerathe.

^{11.} dW.vE.A: weihete ... geweihet (hatte) ... Boltern. dW: überwunden. A: unterjocht, vE: fich unters worfen,

VIII.

Pietas erga domum Sauli.

φύλων καὶ ἐξ 'Αμαλὴκ καὶ ἐκ τῶν σκύλων 'Αδραείζερ υἰοῦ 'Ροὰβ βασιλέως Σωβά. 18 Καὶ
ἐποίησε Δαυὶδ ὅνομα, καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν
αὐτὸν ἐπάταξε τὴν 'Ιδουμαίαν ἐν Γεμέλαχ εἰς
όκτὰ καὶ δέκα χιλιάδας. 14 Καὶ ἔθετο ἐν τῷ
Ἰδουμαία φρουράν, ἐν πάση τῆ Ἰδουμαία ἔθηκεν
ἐστηλωμένους, καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ Ἰδουμαῖοι δοῦλοι τῷ Δαυίδ. Καὶ ἔσωσε κύριος
τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἱς ἐπορεύετο.

15 Καὶ ἐβασίλευσε Δαυὶδ ἐπὶ πάττα Ἰσραήλ, καὶ ἦτ Δαυὶδ ποιῶτ κρίμα καὶ δικαιοσύτητ ἐπὶ πάττα τὸν λαὸν αὐτοῦ. 16 Καὶ Ἰωὰβ τὸς Σαρουίας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Ἰωσαφὰτ τὶὸς ᾿Αχιλοὺδ ἐπὶ τῶτ ὑπομτημάτων, 17 καὶ Σαδώκ υἰὸς ᾿Αχιτώβ καὶ ᾿Αχιμέλεχ υἰὸς ᾿Αβιάθαρ ἰερεῖς, καὶ Σαραίας γραμματεύς, 18 καὶ Βαταίας νίὸς Ἰσιαδὰ ἀσύμβουλος', καὶ ὁ Χελεθὶ καὶ ὁ Φελετὶ καὶ οἱ υἰοὶ Δαυὶδ αὐλάργαι ἦσαν.

ΙΧ. Καὶ είπε Δανίδ· Εἰ ἔστιν ἔτι ὑπολελειμμένος τῷ οίκφ Σαούλ, καὶ ποιήσω μετ αὐτοῦ έλεος ένεκεν Ἰωνάθαν; 2 Καὶ ἐκ τοῦ οίκου Σαούλ ήν παῖς, καὶ ὅνομα αὐτῷ Σιβά, καὶ καλούσιν αὐτὸν πρὸς Δαυίδ, καὶ εἶπε πρός αὐτὸν ὁ βασιλεύς. Εί σὰ εί Σιβά; Καὶ είπεν Έγω δοῦλος σός. 3 Και είπεν ὁ βασιλεύς. Ει υπολελειπται έχ του οίχου Σαούλ έτι ανήρ, και ποιήσω μετ' αύτου έλεος θεου; Καὶ είπε Σιβά πρὸς τὸν βασιλέα: "Ετι έστιν υίὸς τῷ Ἰωνάθαν πεπληγώς τοὺς πόδας. 4 Και είπεν ὁ βασιλεύς. Ποῦ οῦτος; Και είπε Σιβά πρός τὸν βασιλέα. Ἰδού ἐν οἴκο Μαγείρ υίοῦ 'Αμιήλ έκ τῆς Λοδάβας. 5 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεύς Δαυίδ, καὶ έλαβεν αὐτὸν έκ τοῦ οίκου Μαγείο υίοῦ Αμιηλ έκ της Αοδάβαρ.

6 Καὶ παραγίνεται Μεφιβόσεθ νίὸς Ἰωνάθαν νίοῦ Σαοὺλ πρὸς τὸν βασιλέα Δανίδ, καὶ
ἔπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ καὶ προςεκύνησεν
αὐτῷ. Καὶ εἰπεν αὐτῷ Δανίδ. Μεφιβόσεθ.
Καὶ εἰπεν Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σον. ⁷ Καὶ εἰπεν
αὐτῷ Δανίδ. Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω

13. Β: Γεβελὲμ (Γεμέλαχ?). 14. Β * ἔδ. ἐστηλ.
(† ΑΓΧ). ΑΒ: βασιλεί (Δ. ΓΧ). 17. Β: Σασὰ (Σαφαίας ΑΧ). ΑΒ † ὁ (* ΓΧ). 18. ΑΒ: Ἰωδαὲ (Ἰωιαδι
Ϝ). — 1. Β † (α. τῷ) ἐν (* ΑΓΧ). 2. Β* Εἰ († ΑΧ).
4. Β: (eti.infra) Μαχὶς (-εἰς ΑΓΧ). 6. Β: (eti.infra)
Μεμφιβοσθέ (Μεφιβόσεδ Γ).

יִינִינִ אַת-בּוָּנִ פַּכָל אָשִׁר נִּלְנֵּנִ יַנִּוְשָׁת נִינִי כֹּלְ-אָבׁיִם פַּלָּלְ-אָבִוּם מָּם נְצִּבִּים פּאָבִוּם נְצִּבִּים פַּלָּלְ-אָבִוּם מָּם נְצִּבִּים אַנְ מֶּלְם שִׁמִּנְנִי מְשָׁכִּי אָלָּנִי אָלָּנִי בִּנְּאָר שִׁם פַּשְׁבֵּי מִנִּכּוּתוּ אָת-אָלֶם בִּנִּאָר שִׁם פְּשְׁבֵּי מִנִּכּוּתוּ אָת-אָלֶם בְּנִיאַר הַנְּפַּלְּשְׁשִׁים וּמַבְּמְלֵּלְ וּמִשְׁלֵּלְ וְתִּשְׁלֵלֵ הְדִּדְּצֵנֶיר

יבפלתי ברי דיד פביות בינ: זְאַדִימֶלָךְ בּּן־אָבִיָתִר פְּׂדַנִּת וְתִּפְּרֵתְי זוֹ בָּרְאָחִילִּיִּד מַזְפִּיר: וְצִּדְנְׁלְ בָּרְאַחִיטִיּב זוֹ בָּרְאָחִילִיִּד מַזְפִּיר: וְצִּדְנְׁלְ בָּרְאַחִיטִיּב זוֹ בְּלְאָחִילִיִּד מַזְפִּיר: וְצִּדְנְּלְ בָּרְאַחִיטִיּב זוֹ יְיִמְלָּהְ בָּוֹ־אָבְיִתְר פְּׂהַנִּית לְכָל־מַמְּוּ

ַנִיּפְּלֵתְי מִבֵּיִת מְכֵּיִר בּּרְבַּמִּיאֵל מִפְּׁנ הַבְּלִוּ הָבָּר: וַיִּשְׁׁלֵח הַמֵּלֶּה דְּנְּי הַפְּלָּה הְּבָּר: וַיִּשְׁלֵח הַמֵּלֶּה דְּיִּאָּ הַמָּלֶּה הִּנְּה הְּיִא נַיְּאָמֶר בִּיְלָּה בָּיִּלְּה הַמָּל בּיְבָּא וַיִּפְּרְאוּר לְוֹ אֶלְרְדְּיִר הַּאָּלֶּה בָּיִלְּה וַמָּלָּה בִּיּלָּא בִּיּבָא בִיּבָא בִיּלָא אָל־ בּיבְּהָה: וַיִּאְמֶר בִיכָּא אָל־דְּיָרְ וַיִּאָמֶר בִּילָּא בָּילָ בְּבְבָּה: וַיִּאְמֶר בִיכָּא אָל־דְּיָרְ וַמְּעָּפֶּס פְּוֹד בִּמֶּלֶּה בִּיבָּא אָל־ בְּבְבָּה: וַיִּאְמֶר בִיכָּא אָל־דְּיָנְלָ נְיִּה בַּּעָּלָּה בִּיּלָא אָלַר בְּיִבְּא אָל־ בְּבְבָּה: וַיִּאְמֶר בִיכָּא אָל־הָמָּלֶּה נִיּאְמֶר בִּיבָּא אָל־הַמָּלֶּך בְּיִּדְ אָלְהִים וַיִּאְמֶר בִּיבָּא אָלְרְיִבְּי בִּיִּבְא אֶלְרְיִם וַיִּאְמֶר בִּיבָּא אָל־ בְּבְבָּהְה: וַיִּאְמֶר בִּיבָּא אָלְרְיִבְּי בְּיִּבְּא אָלִי בְּעָּבְּיוּ בְּיִבְּא אָלְיר בְּבָּר וְיִשְׁלָּוֹ בְּיִבְּי בְּיִר בְּיִבְּי בְּיִבְּי בִּיִּבְא אָלְרְים: וַיִּאְמֵיר בִּיבָא אָל־בְּיבְּא בָּיִר בְּיִּבְּלָּה בְּיִר בִּיּבְא אָּלְרְים: וַיִּאְלֵּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּי בְּיִּבְי בִּיִּבְּא אָלֵר בְּיִר בִּיְבָּא בִּיִּים בְּיִיבְייִם בְּּבְּיִים בְּיוֹים בְּלָּיוֹבְית בְּיִבְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִּים בְּיִּבְּים בִּילִים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִּבְּא בִּיִים בְּיִיִּים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְיִיבְיּא אָרֵיר בְּיִבְּיִים בְּיוֹיִים בְּיִייִים בְּיִבְּיִים בְּיִייִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיִּיִּים בְּיִיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיוֹיִייְיִים בְּיִיבְּא בִּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיוֹיִייִים בְּיוֹיייִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיוֹייִים בְּיוֹיים בְּיִייִים בְּיוֹייִים בְּיִיבְּיִים בְּיוֹייִים בְּיִיבְייִים בְּיוֹייִים בְּיִייִים בְּיוֹייִיבְּייִים בְּיִייִיבְּייִים בְּיוֹים בְּיוֹיים בְּיוֹייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיוֹיים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיוֹייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִיייִים בְּיִיייִים בְּיוֹייִים בְּיוֹיים בְּיִייִים בְּיִיים בְּיִי

ז שַבְּדָּה: וַיּאִמֵר לֵּוֹ דָוִר אַל־הִּירָא כֵּּי זִיָּבֹא מְפִּיבֹשֶׁת בַּוְ־יְהְּוֹנְתֵּן בָּּוֹר זַיָּאמֶר דְּוִדֹ מְפִּיבֹשֶׁת בַּוֹּ־יְהְוֹנְתֵּן בָּּוֹר זַיִּאמֶר דְּוֹדֹ מְפִּיבֹשֶׁת בָּּוֹ־יִהְוֹנְתֵּן בָּּוֹר זַיִּבָאמֶר דְּוֹיִאמֶר הַּבָּה

^{12.} dW.vE.A: Beute.
13. von ber G. Schlacht, im Galgth., u. fcl. dW: ein Dentmal?

von Amalet, vom Raube Babab Efers, bes 13 Cohns Rehobs, Konigs zu Boba. machte fich David einen Ramen, ba er wiebertam und bie Sprer foling im Salzthal, 14 adigebn taufenb. "Und er legte Bolf in ganz Edomäa, und ganz Edom war David unterworfen, benn ber Berr half David, wo er bingog.

Alfo marb. David Ronig über gang Ifrael, und er ichaffte Recht und Berech-16 tigfeit allem Bolt. "Joab, ber Cobn Beru Ja, war über bas Geer, Josaphat aber, 17 ber Sohn Ahiluds, mar Rangler, * Babot, ber Sohn Abitobs, und Abimelech, ber Sohn Ab Jathars, maren Priefter, Geraja mar 18 Schreiber, *Benaja, ber Sohn Jojaba, mar über bie Crethi und Blethi, und bie Sohne Davibs waren Briefter.

1X. Und David fprach: Ift auch noch jemand übergeblieben von bem Saufe Saule, bag ich Barmbergigfeit an ibm thue um Jona-2 thans willen? * Es war aber ein Rnecht vam Saufe Sauls, ber hieß Biba, ben riefen fie zu Davib. Und ber Ronig fprach ju ihm: Bift bu Biba? Er fprach: 3a, 3 bein Rnecht. " Der Ronig fprach: 3ft noch jemand vom Baufe Sauls, bag ich Gottes Barmbergiafeit an ibm thue? Biba fprach jum Ronige: Es ift noch ba ein 4 Sobn Jonathans, labm an Fugen. * Der Ronig fprach zu ihm: Wo ift er? Biba fprach zum Ronige: Siebe, er ift ju Lobabar im Baufe Machirs, bes Cohns Am-*Da fanbte ber Ronig Davib hin, und ließ ihn bolen von Lodabar aus bem Saufe Machirs, bes Cobne Ammiels. Da nun Mephibofeth, ber Gobn Jonathans, bes Sohns Sauls, zu David kam, fiel er auf fein Angeficht und betete an. David aber fprach: Mephiboseth! Er 7 fprach: Bier bin ich, bein Rnecht. *Davib fprach ju ihm: Fürchte bich nicht, benn ich

et Philisthiim et Amalec, et de manubiis Adarezer filii Rohob regis So-7,9.12,25 ba. *Fecit quoque sibi David no- 13 1Ch. men, cum reverteretur capta Syria in 18,12. valle salinarum, caesis decem et octo 1Ch. millibus, et posuit in Idumaea cu-14
18,18. stodes statuitque praesidium, et facta Gen. 25,23. est universa Idumaea serviens David. 27,29. Et servavit Dominus David in omnings bus, ad quaecumque profectus est. 16,16. Et regnavit David super omnem 18,14. Lirael; faciebat quoque David judi-Et regnavit David super omnem 15 Jer. 25, 6. cium et justitiam omni populo suo. 20,23. *Joab autem filius Sarviae erat su-16 18,18. per exercitum; porro Josaphat filius 20,24. Ahilud erat a commentariis, * et 17 20,25. Sadoc filius Achitob et Achimelech
18,16. filius Abiathar erant sacerdotes, et filius Abiathar erant sacerdotes, et 15m. ut faciam cum eo misericordiam 10,15. 24,13. propter Jonathan? *Erat' autem de 2 domo Saul servus nomine Siba; quem cum vocasset rex ad se, dixit ei: Tune es Siba? Et ille respondit: Ego sum servus tuus. *Et ait rex: 3 Numquid superest aliquis de domo 21,7. Saul, ut faciam cum eo misericordiam 50,14se. Dei? Dixitque Siba regi: Superest

10h.4.4. filius Jonathae debilis pedibus. Ubi, 4.9.40. inquit, est? Et Siba ad regem: Ecce, 17,27. ait, in domo est Machir filii Ammiel 26,29... in Lodabar. *Misit ergo rex David 5 et tulit eum de domo Machir filii Ammiel de Lodabar.

Cum autem venisset Miphiboseth 6 filius Jonathae filii Saul ad David. corruit in faciem suam et adoravit. Dixitque David: Miphiboseth! Qui respondit: Adsum servus tuus. *Et ait 7 ei David: Ne timeas, quia faciens faciem

^{3.} A.A: an ben Füßen.

^{14.} Befannngen. Bal. B. 6.

^{15.} olle feinem B. B: regierte. dW.vE.A: berrichte. dW: ubte R. A: that.

^{18.} B: bei ben Gr. vB: und bie Gr. dW: Goarfs richter u. Laufer. B: waren Befehlehaber.

^{13.} Al.: duodecim. S. + (in f.) et in Gebelem ad viginti tria millia.

^{1.} B: Gutthätigt. an ihm beweife. vE: 3ch will ihm Gnabe ermeifen. dW: an ihm Liebe thun. 2. dW.vE: fprach: Dein Rnecht! B: Dein Rn. ift es.

^{3.} Riemand mehr. vE: an beiben &.

μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ Ἰωνάθαν τὸν πατέρα σου, καὶ ἀπεδώσω σοι πάντας τοὺς ἀγροὺς Σαοὺλ πατρὸς τοῦ τοῦ φαγῆ ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου διαπαντός.
⁸ Καὶ προςεκύνησε καὶ εἶπε· Τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθνηκότα τὸν ὄμοιον ἐμοί;

9 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεύς Σιβὰ τὸν παίδα Σαούλ καὶ είπε πρὸς αὐτόν. Πάντα ὅσα ύπζργε τῷ Σαούλ καὶ πάντα τὸν οἰκον αὐτοῦ δέδωκα τῷ υἰῷ τοῦ κυρίου σου. 10 Kal ἐργῷ αὐτῷ τὴν γῆν σὰ καὶ οί νίοί σου καὶ οί δοῦλοί σου, καὶ εἰςοίσεις τῷ υίῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ φάγονται, καὶ Μεφιβόσεθ υίὸς τοῦ χυρίου σου φάγεται διαπαντός άρτον έπὶ τῆς τραπέζης μου. Καὶ τῷ Σιβῷ ἦσαν πέντε καὶ δέκα νίοι και είκοσι δούλοι. 11 Και είπε Σιβά πρός τον βασιλέα. Πάντα όσα έντέταλται ο κύριος μου ο βασιλεύς τῷ δούλφ αὐτοῦ, ούτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ Μεφιβόσεθ ήσθιεν έπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως καθώς είς τών υίων του βασιλέως. 12 Καὶ τῷ Μεφιβόσεθ νίὸς μικρὸς ἢν, καὶ όνομα αυτφ Μιγά, και πάσα ή κατοίκησις τοῦ οίκου Σιβά δούλοι τῷ Μεφιβόσεθ. 13 Καὶ Μεφιβόσεθ κατώκει ἐν Ἱερουσαλήμ, διότι έπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως αὐτὸς διαπαντός ήσθιε, καὶ αὐτός ήν χωλός άμφοτέρους τούς πόδας αύτοῦ.

Χ. Καὶ έγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἀπέθανε ὁ βασιλεὺς υἰῶν ᾿Αμμῶν καὶ έβασίλευσεν ᾿Αννῶν υἰὸς αὐτοῦ ἀντὰ αὐτοῦ. ² Καὶ εἶπε Δαυίδ Ποιήσω έλεος μετὰ ᾿Αννῶν υἰοῦ Ναάς, ὅν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ᾽ ἐμοῦ ἔλεος. Καὶ ἀπέστειλε Δαυίδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ παρεγένοντο οἱ παίδες Δαυίδ εἰς τὴν γῆν υἱῶν ᾿Αμμών. ³ Καὶ εἶπον οἱ ἀρχοντες υἰῶν ᾿Αμμών πρὸς ᾿Αννῶν τὸν κύριον αὐτῶν Οὐχὶ δοξάζων Δαυίδ τὸν πατέρα σου

בְּמִוֹנִי: שְׁלָּחָנִי הִּמְּיִד: וַיִּשְׁמֵּחוּ וַיִּאֹמֶר מֵה שְׁלָּחָנִי הִּמְיִד: וַיִּשְׁמֵּחוּ וַיִּאֹמֶר מֵה שְׁלָּוֹל אָבְיף וְאַהָּה תָּאֹכַל לֵחֶם עַל־ שְׁלָּוֹל אָבְיף וְאַהָּה תָּאֹכַל לֵחֶם עַל־ שְׁלָּוֹל אָבְיף וְאַהָּה תִּמְּלְ-הַבֶּלֶכ הַמֵּת אֲשֶׁר בְּבְּדֶּךְ בִּי שְׁנִית אָלְ-הַבֶּלֶכ הַמֵּת אֲשֶׁר

יִּלְכַבָּּר נְּנָר אָת-אָכִּוּלְ בַּגִּינִיםּ שִּׁלֵי בְּנִי-עַפִּוּן אָל-חָנִיּן אָלְכִיהָּם שִׁלְנִי בְּנִי-עַפִּוּן אָל-חָנִיּן אָלְכִיהָּם בּעַרִּי דְּיָּאַכְיוּ בְּעַיִּיהָ בְּעַרִיּ בְּעַיִּי בִּיִּאַכְּיוּ בִּיִּי אָלִ-אָכִיוּ וַיִּאָמֶרוּ בְּנִי שִּׁלְנִיהָּ בְּעַיִּי וַיִּאָמֶרוּ בְּנִי שִּׁלְנִי בְּעָּרִי וַיִּאַמֶּר בְּנִי שִּׁבְּיִי אַל-אָכִיוּ וַיִּיְּבְאִיּ בְּעַיִּ בְּעָּיִוּ אָלִיהְ בָּנִי שִּׁמְּוּן בָּוֹי בְּעָבְיוּ בְּעָבְיוּ בְּנִי שִׁמְּיוּ בְּנִי שִּׁמְּיוּ בְּנִי בִּמְּיִּ בְּעָּיִי בְּעִּיי בְּנִיי בְּעָּיִי בְּעָּיִי בְּנִי בְּעָּיִי בְּעָּיִי בְּעִּיי בְּנִי בְּעָּיִי בְּנִי בְּעָּיִי בְּנִיי בְּעָבִיי בְּעָּיִי בְּבִיי בְּעָבִיי בְּעָּיִי בְּבְּיִי בְּעָּיִי בְּבְּיִי בְּעָבִיי בְּעָבִיי בְּבְּיִי בְּעָבְייִבְּי בְּעָּיִי בְּעָּיִי בְּעָּיִי בְּעָבְּיוֹ בְּעְבִּיי בְּעָּיִי בְּנִי בְּעָבִיי בְּעָּיִי בְּעִּייִם בְּעִּייִי בְּעִּיִי בְּעָּיִים בְּעִּיִי בְּבְּיִי בְּעִּבְייִי בְּעִּיִּי בְּעָּיִים בְּעִּיִים בְּעִּבְייִי בְּעִבְּיוּ בְּבְּעִייִי בְּעָּבִיי בְּעָּבְּיוֹי בְּעִייִים בְּעִייִּבְיי בְּעָּבְּיוֹ בְּיִּבְּיִים בְּעִּיִים בְּעִּיִים בְּבְּיִייִים בְּעִּייִים בְּעִייִים בְּבְּיִייִים בְּעִּייִים בְּעִייִּים בְּעִּיִים בְּעִּבְּייִים בְּעָּיִים בְּעָּבִייִים בְּעָּיוּן בְּיִייִים בְּבְּיִייִים בְּעִּיִים בְּעָבִייִים בְּעִייִים בְּעִּבְייִיבְּבְייִים בְּעִּבְייִים בְּעִּיִים בְּבְּיִיבְּייִים בְּעִיים בְּיּבְייִים בְּבְּייִים בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיוּיוּ בְּיִייּבְייִים בְּיִיבְּייִינְייִים בְּיִיּיבְּייִּבְייִּייִים בְּיִייִייּבְייִים בְּיִיבְייִים בְּבְייִיבְּייִּבְייִּבְייִים בְּבְּייִים בְּיבּייִיבְייִים בְּיִיבְייִּבְייִים בְּיִיבְּייִים בְּיִיבְייִּבְייִים בְּבְּיוּבְייוּ בְּיבִייים בְּיבִּייבְּייִים בְּייִיבְּייִים בְּיִיבְייִים בְּיִּיבְייִים בְּיִּבְייִים בְּיבִּיים בְּיִּבְייִים בְּבְּיוּבְייִיבְּיים בְּיבִּייִים בְּבְּייִים בְ

^{7.} AB: ἀποκαταστήσω ... πάντα ἀγοὸν (c. FX).
8. AB+(p. π.) Μεμφιβοσθὲ. 9. AB: το παιδάριον ... ὅσα ἐστὶ ... ὅλω τῷ οἴκω. 10. AB: ἔδεται ἄρτυς s. αὐτὸς (φάγονται ΕΓΧ). 11. AB+(a. Π.) Κατὰ (*FX) ... τραπ. Δανὶδ (τρ. τῷ βασ. FX). B+(p. γίῶν) αὐτὸ. 12. B: τῷ Μ. (τῷ Μ. AFX). 13. AB: ὅτι ... ἀμφοτέροις τοῖς ποοίν. — 1. AB*ὁ. 3. AB: Μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν (Οὐτὶ δ.FX).

v. 12. "II 'II 'II.

7. dW: alles Felb. B.vE.A: alle Aecker. B: über m. T. dW.vE.A: an. A: bein Br. ... effen far u. für. B: stets bas Br. dW: folist an m. T. effen bestänbig. vE: speisen.

^{8.} dW: blideft nach. vE: auf ... hinblideft. A: aus gefehen.

will Barmbergigfeit an bir thun um Jonathans, beines Baters, willen, und will bir allen Ader beines Baters Sauls wiebergeben, bu aber follft täglich auf meinem Tifch 8 bas Brot effen. *Er aber betete an und fprach: Wer bin ich, bein Rnecht, bag bu bich wenbeft zu einem tobten Sunbe, wie ich bin? Da rief ber Ronig Biba, ben Anaben Sauls, und fprach ju ihm: Alles, was Sauls gewesen ift und feines gangen Baufes, habe ich bem Sohne beines Berrn 10 gegeben. * Go arbeite ibm nun feinen Ader, bu und beine Rinder und Rnechte, und bringe es ein, bag es beines Berrn Sohns Brot fei, daß er fich nahre; aber Mephibofeth, beines herrn Sohn, foll taglich bas Brot effen auf meinem Tifc. Biba aber hatte funfzehn Gohne und zwan-11 zig Rnechte. * Und Biba fprach zum Ronige: Alles, wie mein Berr, ber Ronig, feinem Rnechte geboten hat, fo foll fein Rnecht thun. Und Dephibofeth effe auf meinem Tifche, wie bes Ronigs Rinber 12 eine. * Und Dephibofeth hatte einen fleis nen Cohn, ber bieg Dicha. Aber alles, mas im Saufe Biba mobnete, bas bienete 13 Meubibofetb. * Mephibofeth aber mohnete gu Berufalem, benn er ag taglich auf bes Ronigs Tifch, und hinkte mit feinen beiben Fügen.

M. Und es begab fich barnach, bag ber Rönig ber Kinder Ammon ftarb, und sein
Sohn Hanon ward König an seine Statt.

2 *Da sprach David: Ich will Barmherzigkeit thun an Hanon, bem Sohn Nahas,
wie sein Bater an mir Barmherzigkeit
gethan hat. Und sandte hin und ließ ihn
trösten durch seine Knechte über seinen
Bater. Da nun die Knechte Davids ins
3 Land ber Kinder Ammon kamen, * sprachen
die Gewaltigen der Kinder Ammon zu
ihrem Herrn Hanon: Meinst du, daß David
beinen Bater ehre vor beinen Augen, daß

v.1.18m. in te misericordiam propter Jonathan patrem tuum, et restituam tibi omnes v.10.11. agros Saul patris tui, et tu comedes 19,88. panem in mensa mea semper. *Qui 8 25,290. adorans eum dixit: Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super 16,9.8,8. canem mortuum similem mei? 24,15. Vocavit itaque rex Sibam puerum 9 Saul et dixit ei: Omnia, quaecumque fuerunt Saul, et universam domum ejus dedi filio domini tui. Operare 10 igitur ei terram, tu et filii tui et servi tui, et inferes filio domini tui cibos, ut alatur: Miphiboseth autem filius domini tui comedet semper panem super mensam meam. Erant autem Sibae quindecim filii et viginti servi. Dixitque Siba ad regem: Sicut jus- 11 sisti, domine mi rex, servo tuo, sic faciet servus tuus. Et Miphiboseth comedet super mensam meam quasi unus de filiis regis. * Habebat au-12 tem Miphiboseth filium parvulum no-1Ch.8,84 mine Micha; omnis vero cognatio domus Sibae serviebat Miphiboseth. *Porro Miphiboseth habitabat in 13 v.r.. Jerusalem, quia de mensa regis jugiv.3.4.4. ter vescebatur; et erat claudus utroque pede.

Factum est autem post haec, ut X.

1Ch.19,1 moreretur rex filiorum Ammon, et
regnavit Hanon filius ejus pro eo.

1Ch.19,2 Dixitque David: Faciam misericor18m.11,1 diam cum Hanon filio Naas, sicut
fecit pater ejus mecum misericordiam. Misit ergo David, consolans
eum per servos suos super patris interitu. Cum autem venissent servi
David in terram filiorum Ammon,

1Ch.19,2 dixerunt principes filiorum Ammon
ad Hanon dominum suum: Putas
quod propter honorem patris tui

^{9.} U.L: bem Rnaben. 11. U.L: ber Ronigs Rinber.

^{9.} dW.vE: gebe ich.
10. B.dW: (baue ihm) bas lanb. A: b. nun fein l.
B.dW.A: Sohne. vE: Und bu follft ihm mit ... bauen
u. es einfuhren. dW.vE: bag ... Br. habe u. es effe.

^{11.} gebeut ... Und [Dav. fprach]: M. effe. B: ges bieten wirb.

^{11.} S: m. tuam.

^{12.} B.dW.vE: alle bie. vE: jum &. M. gehorten. A: bas gange Gefchlecht bes &.

^{1.} Sanun.

^{2. (}Bie R. 9, 1.) dW.vE: wegen scines B. 3. ehren wolle, daft. B.vE.A: Fürften. dW: Oberften, B: Sollte ... ehren. dW.vE: Bill (wohl).

ενώπιόν σου ἀπέσταλκε σοι παρακαλοῦντας; 'Αλλ' ὅπως εξερευνήσωσι τὴν πόλω καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτὴν, ὅει κατασκέψασθαι αὐτὴν ἀπέσταλκε Δαυὶδ τοὺς δυύλους αὐτοῦ πρός σε. ⁴ Καὶ ελαβω 'Αννών τοὺς δούλους Δαυἰδ, καὶ εξύρησε τοὺς πώγωνας αὐτῶν τὸ ῆμισυ, καὶ ἀπέκοψε τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ῆμισυ εως τῶν ἰσχίων αὐτῶν, καὶ εξαπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν, ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἢτιμωμένοι σφόδρα, καὶ εΙπεν ὁ βασιλεύς Καθίσατε ἐν Ἱεριχω εως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν, καὶ επιστραφήσεσθε.

6 Καὶ είδον οι νίοι 'Αμμών ὅτι κατησχύνθησαν οι δοῦλοι Δανίδ, καὶ ἀπίστειλαν οι
νίοι 'Αμμών καὶ ἐμισθώσκετο τὴν Συρίαν
Βαιθροώβ καὶ τὴν Συρίαν Σωβά, εἴκοσι χιλιάδας πεζών, καὶ τὸν βασιλέα Μααχὰ χιλίους
άνδρας, καὶ 'Ιςτώβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρών.
7 Καὶ ἡκουσε Δανίδ καὶ ἀπέστειλε τὸν 'Ιωὰβ
καὶ πᾶσαν τὴν στρατιὰν τῶν δυνατῶν. 8 Καὶ
ἔξῆλθον οι νίοι 'Αμμών, καὶ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῆ θύρα τῆς πύλης Συρίας Σωβὰ
καὶ 'Ροώβ καὶ 'Ιςτώβ καὶ Μααχὰ μόνοι ἐν
ἀγρῷ.

9 Καὶ είδεν Ἰωὰβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόςωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ πρόςωπον ἐξεναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὅπισθεν, καὶ ἐπελεξεν ἐκ πάντων τῶν νεανίσκων υἰῶν Ἰσραήλ, καὶ παρετάξαντο ἔξεναντίας τοῦ Σύρου. 10 Τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ ᾿Αβιπαὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἔξεναντίας τῶν νίῶν ᾿Αμμών, ¹¹ καὶ είπεν ᾿Εὰν κρατήση ὁ Σύρος ὑπὸρ ἐμέ, καὶ ἔση μοι εἰς σωτηρίαν, καὶ ἐὰν υἰοὶ ᾿Αμμών κρατήσωσιν ὑπὸρ σέ, καὶ πορεύσομαι τοῦ σῶσαί σε ¹² ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὸρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ ὑπὸρ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ ὁ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῦς αὐτοῦ.

לְכַבַּם כּּמָּבָּה: הַאָּרָם צוָבֵּא וּלְבַּוּכִ וֹאִיִּשִׁ-מֹּוָכ וּמֹבֹּכָּנ הַאָּרָן וֹיֹּהַלְכִּי מִלְּטִמֵּי פֹּתַּט בּאָּרָ אָלָשְ וֹיִּאָּכ בְּנִי בֹּאָרַם בּוֹבָּא מִּיִּכּוּ אָלָשְ וֹיִּאָּה מוּכ שְׁנִים-בֹּמִּר אֵלָּשׁ אָלָשְ וֹיִּאָּה מוּכ שְׁנִים-בֹמִּע אֵלְשׁ אָלָשְ וֹיִּאָּה מוּכ שְׁנִים-בֹמִּע אֵלְשׁ אָלָשְ וֹיִּאָּה מוּכ שְׁנִים-בְמִשְׁר אֵלְשׁ אָלָשְ וֹיִּאָּה מוּכ שְׁנִים-בְמִשְׁר אֵלְשׁ אָלָשְ וֹיִּאָּה וֹיִאָּה וֹיִשְׁלְחוּ בִּיִּה בְּאָּהְיִם וֹיִּלְאַנְּ בְּנִי תַּמְּנוֹן נִיִּשְׁכִּרוּ אָרִאַּאַ בּבּנִים בַּיִּרְאַנִּים בּנִּיבְּמִיוֹן פִי נִבְאָּשׁׁוּ בִּנְעִם בּנִּיבְ

v. 9. 'p ישראל

4. bie an bas Gefag. B.vE.A: an ihre (ben) bins

^{3.} AB \dagger (p. σθ) ὂτι: ἀπέστειλέ. B \dagger (p. $\tilde{\sigma}\pi$.) θχλ. AB: ἐρευνήσωσι ... καὶ τῷ κατασκέψ. ... ἀπέστειλε ... παὶδας. 4. AB: παὶδας (δόλ. FX) ... \dagger (pr.) τὸ ημ. ... τὸς μανδύας αὐτῶν ἐν τῷ ημίσει. 5. AB: ἀπ(ν)ήγγειλαν ... ἀπέστειλεν. B: ἀπαντὴν. AB: ἡτιμασμένοι. 6. AB: ὁ λαὸς (ἐν) Δ. (οἱ δ. Δ. FX). B: Βαιδραὰμ ... \dagger (p. Σ. Σ.) καὶ 'Ροώβ ... (εἰὶ. 8) 'Αμαλὴκ (Μ. AFX). 7. AB: δύναμιν τὸς δυνατός. 9. B: ἐπελέξατο. AB: νεανιῶν: \dagger νίῶν ... Συρίας. 11. AB: κραταιωδη Συρία ... ἔσεοδε ... κραταιωδώσιν νίοὶ \dagger Αμμ... ἐσόμὲδα τῷ σ. 12. AB: περὶ τ. πόλ. ... \dagger δ. ἱτττι.

^{3.} B: vertunbicafte. dW: in b. Abficht, bie St. gn erf. u. f. gu erfpahen u. gu gerfteren. vB: um b. St. anegufpahen u. f. anegutunbich. sc.

er Erofter zu bir gefandt hat? Meineft bu nicht, bag er barum bat feine Rnechte au bir gefanbt, baf er bie Stabt erforiche 4 und erfunde und umtebre? "Da nabm Banon bie Rnechte Davide und befchor ibnen ben Bart balb und ichnitt ibnen bie Rleiber balb ab bis an ben Burtel. 5 und ließ fie geben. *Da bas Davib marb angefagt, fanbte er ibnen entgegen, benn bie Manner maren fehr geschändet. Und ber Ronig ließ ibnen fagen: Bleibt gu Berico, bis euer Bart gewachsen, fo fommt bann wieber.

Da aber bie Rinber Ammon faben, bag fle vor David ftinfend waren geworben, fanbten fie bin und bingeten bie Sprer bes Baufes Rebobs und Die Sprer zu Boba, zwanzig taufend Mann Fugvolks, und von bem Ronige Maacha taufenb Mann und 7 von Betob gwölf taufend Dann. bas Davib borete, fandte er Joab mit bem 8 ganzen Beer ber Rriegeleute. * Und bie Rinder Ammon zogen aus und rufteten fich jum Streit vor ber Thur bes Thore. Die Sprer aber von Boba, von Rebob, von Istob und von Maacha maren allein

im Relbe. Da Joab nun fahe, bag ber Streit auf ihn geftellet war, vorne und hinten, ermablete er aus aller jungen Dannichaft in Ifrael, und ruftete fich wiber bie Sprer. 10 * Und bas übrige Bolf that er unter bie Band feines Brubers Abifai, bag er fich 11 ruftete wiber bie Rinber Ammon, * und fprach: Werben mir bie Sprer überlegen fein, fo tomme mir ju Gulfe; werben aber bie Rinder Ammon bir überlegen fein, fo 12 will ich bir ju Gulfe tommen. getroft und lag une ftart fein fur unfer Bolf und fur bie Stabte unfere Gottes, ber Berr aber thue, mas ihm gefällt.

miserit David ad te consolatores, et non ideo, ut investigaret et exploraret civitatem et everteret eam, misit 1Ch.19,4. David servos suos ad te? Tulit ita-Lev. que Hanon servos David, rasitque Kais, dimidiam partem barbae corum, et ^{20,4.} praescidit vestes eorum medias usque 1Ch.19,5.ad nates, et dimisit eos. *Ouod 5 cum nunciatum esset David, misit in occursum eorum; erant enim viri confusi turpiter valde. Et mandavit eis David: Manete in Jericho, donec crescat barba vestra, et tunc revertimini.

1Ch. Videntes autem filii Ammon, quod 6 15m.13,4 injuriam fecissent David, miserunt et Nm.13,22 conduxerunt mercede Syrum Rohob ^{8,3.} et Svrum Soba, viginti millia pedi-Jos. 18,11 tum, et a rege Maacha mille viros, Jud. 11,3. et ab Istob duodecim millia virorum. 1Ch.19,8.# Quod cum audisset David, misit Joab et omnem exercitum bellatorum. 1Ch.19,9.4 Egressi sunt ergo filii Ammon et 8 direxerunt aciem ante ipsum introitum portae; Syrus autem Soba et Rohob et Istob et Maacha seorsum erant in campo.

Videns igitur Joab, quod praepa- 9 ratum esset adversum se praelium (RCh. et ex adverso et post tergum, elegit ex omnibus electis Israel et instruxit 10h. aciem contra Syrum; *reliquam au- 10 18m.26,6 tem partem populi tradidit Abisai fratri suo, qui direxit aciem adversus filios Ammon. * Et ait Joab: 11 Si praevaluerint adversum me Syri, eris mihi in adjutorium; si autem filii Ammon praevaluerint adversum te, auxiliabor tibi. "Esto vir fortis, et 12 16.13. pugnemus pro populo nostro et civi-18,13. pugnemus pro populo nostro et civi-18. pugnemus pro populo nostro et civi-8,5860 quod bonum est in conspectu suo.

3. Al.: ut te. 6. Al.: decem. 9. Al.: elegit sibi. bert auf bem &. A: abfeite im &.

^{9.} B.dW.vE.A: (auf) gegen (wiber) ibn gerichtet von v. B.vE: aus allen Auserlefenen. dW.A: las er aus von a. A. dW.vE: ftellete fie ben S. entgegen.

^{10.} dW.vE: gab. A: übergab er A.

^{11.} B: ju ftarf.

^{12.} B: Starfe bich u. I. une einanber ftarfen. dW. vE: Sei feft (fart) n. l. une f. (ft.) fein. B.vE.A: was gut ift in f. Lugen. dW: ihm g. baucht.

^{5.} vE: befdimpft. B: beichamet. A: gar ichmablich entebrt.

^{6.} Ronig ju DR. ... v. benen ju Tob. dW: bei D. ftanten. vE: in üblen Beruch gefommen maren. dW. vE: bie Manner v. Tob.

^{7.} dW: S. ber Rrieger. vE: Tapfern. B: Gelben. 8. por bem Gingang. dW.A: ftellten fich j. Str. (jur Schlacht). dW: bilbeten e. Schlachtorbnung. B: ordueten ben Str. dW: vor bas Th. vE:abgefon-

Ammonitarum erga legatos injuria et poena.

13 Καὶ προςῆλθεν Ἰωὰβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον ἐπὶ τὸν Σύρον, καὶ ἔφυγεν ὁ Σύρος ἐκ προςώπου αὐτοῦ. 14 Καὶ οἱ τἰοὶ Ἰμμῶν είδον ὅτι πέφευγεν ὁ Σύρος, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προςώπου ἸΑβισαί, καὶ εἰςῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰωὰβ ἀπὸ τῶν Ἰμμών, καὶ παρεγένοντο εἰς Ἱερου-

σαλήμ.

15 Καλ είδεν ὁ Σύρος ότι έπταισεν ένώπιον των υίων Ισραήλ, καὶ συνήγθησαν κατὰ τὸ αὐτό. ¹⁶ Καὶ ἀπέστειλεν Αδραέζερ καὶ συνήγαγε τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμού, και παρεγένοντο είς Αίλάμ, και Σωβάκ ἄρχων τῆς δυνάμεως Αδραέζερ έμπροσθεν αὐτῶν. 17 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυίδ, καὶ συνήγαγε πάντα Ισραήλ, καὶ διέβη τὸν Ιορδάνην, και παρεγένετο είς Αίλάμ. Καί παρετάξατο ο Σύρος απέναντι Δαυίδ καί έπολέμησεν μετ' αὐτοῦ. 18 Καὶ έφυγε ὁ Σύρος έχ προςώπου Ισραήλ, και απέχτεινε Δαυίδ έκ των Σύρων έπτακόσια άρματα καί τεσσαράκοντα γιλιάδας Ιππέων, και τον Σωβάχ τον άρχιστρατηγόν αύτου επάταξε, καλ απέθανεν έχει. 19 Καὶ είδον πάντες οἱ βασιλείς οἱ δοῦλοι Αδραέζερ, ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν Ίσραήλ, καὶ διέθεντο διαθήκην μετά Ίσραήλ, καὶ έδούλευσαν αύτοις καὶ έφοβήθησαν Σύροι τοῦ διασώσαι τοὺς υίοὺς Αμμών έτι.

ΧΙ. Καὶ ἐγένετο, ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἔξοδίας τῶν βασιλέων, καὶ ἔξαπέστειλε Δανὶδ τὸν Ἰωὰβ καὶ τοὺς παϊδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν Ἰσραήλ, καὶ διέφθειρε τοὺς νίοὺς Ἀμμών, καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ Ῥαββάθ καὶ Δανὶδ κατώκει ἐν Ἱερουσαλήμ. ² Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τῆς δείλης, καὶ ἀνέστη Δανὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ εἶδε γυναϊκα λουομένην

13 רַיִּבָּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לַמִּלְחְמֶה בִּי־נֵס אֲלֵם רַיִּנְּסוֹ מִפְּנֵי אֲבִישֵׁי רַיְּבְאוּ בִּי־נֵס אֲלֵם רַיִּנְּסוֹ מִפְּנֵי אֲבִישֵׁי רַיְּבְאוּ הַּעִיר רַיִּשָׁב יוֹאָב מֵעֵל בְּנֵי עַמּוֹן רָאוּ ירוּשלם:

אָת-בַּנִּר מַמִּוּן: נִיֹּמַבְנִּיִּם נִיּּנִיאַ אָּנִם לְּצִּיִּשִׁיתַ אַנִּר לִפְּנַּר יִשִּׁנְאָל וַהַּשְׁלֵמוּ אָת-יִשִּׁנִאַ עַּרָּ נְיִּמַבְנִּים הַבְּנִי הַבְּנִי הְּעָבׁ לְּצִיִּשׁׁלְמוּ אָת-יִשִּׁנִאַ 10 בִּיבְּבָּאָוֹ נִפָּנִי הַבְּנִי הַבְּנִי הַּבְּרָ 11 לִפְּנִיבֶּם: וַיִּבְּרִ אָת-בַּינִי וֹהְּצָּע הַוֹּבְּרָ 12 לִפְּנִיבֶּם: וַיִּבְּר אָת-בִּינִי וֹהְּלָאוּ הָּוֹּבְ הַבְּלְבָּע וְשִׁיְבֵּר אָת-בִּינִי וֹהְּלָּא הַּבְּרָ הַבְּלְבָּע וְהַבְּלֵּר אָת-בִּינִי הַּבְּרָּ הַבְּלְבָּע וְשִׁיְבֵּר אָת-בִּינִי וְשִׁיְבֵּע הַבְּלְבָּע וְשִׁיְבֵּר אָת-בִּינִי וְשִּׁבְּעִּ הַבְּלְבָּע וְשִׁיְבֵּלְ אָתְרָבִּי וְשִּׁבְּעִי הַבְּלְבָּע וְשִׁיְבֵּלְ אָּתְּיִבְּי וְיִּבְּעִּ הַבְּיִבְּעוֹ וְשִּׁבְּעִי וְשִּׁבְּעוֹ הַבְּבָּר הַּבְּר בִּיְבִּילְ הַבְּיִבְּעִּים וְשִּׁבְּע בְּנִינְהַ בְּבִּיר בַּבְּיִּר וַיִּבְּעָּים וְשִּבְּע בְּבִּיר בִּבְּיִּבְּע בְּבִּיר בִּיִּבְּעִּי הַבְּיְבְּעִּים וְשִׁוֹבְּי בִּיִּבְּעם בְּבִּי נִבְּּעְּבִּי וִשְּׁבְּעִּי וְיִבְּבָּי וְשִׁיְבֵּעוֹ בִּיבְּבָּעוֹ בְּבִּיי וְבִּיּבְּעִי וְבִּבְּעִּי וְיִבְּבְּעִי וְבִּבְּיִי בְּבִּיי וְשִּׁבְּעִי בְּבְּבִּיי וְבִּבְּיִי בְּבְּיִי בְּבִּי בִּבְּיי בִּבְּייִי בְּבִּבְּיי וִבְּבְּבְיי וִשְּׁבְּעִּי בְּבְּיִי בְּבִּייִי בְּבִּבְּיי בִּבְּיִּי בְּבִּיי בִּבְּיִי בְּבָּבְיי וִבְּבְּיִיבְּיי בְּבָּיִי בִּבְּיִּי בְּבִּיי בִּיבְּבְּיי בִּבְּיִי בְּבָּייִי בְּבָּיי בִּבְּיִי בְּבְּבִּיי בִּבְּבְיי בִּבְּיִייִי בְּבְּיִייִי בְּבְּבִּייִי בְּבְּבִּיי בְּבְּבִּיי בִּבְּיִי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִּיי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִּיי בְּבְּבְייִי בְּבְּבִיי בִּבְּיִי בְּבְּיִייִים בְּבְּייִייִים בְּבְּבִיי בִּבְּבְייִי בְּבְּבִּייִייִי בְּבְּבִּייִייִים בְּבְּבִּיייִים בְּבְּבִּיייִים בְּבְּבִּייִי בְּבְּבִּייִייִּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְּייִייִיבְּבְּבְייִּים בּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִייִּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְּיוּיבְּבְּבְייִייִים בְּבְּבְּיוּיי בְּבְּבְּיוֹי בִּבְּיוּים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּיוּיבְּבְּיוּייִיבְּבְּבְּבְּבְייוּ בְּבְּבְּיוּי בְּבְּבִייִּייִים בְּבְּבְיוּיים בְּבְּבְּיוּבְיבְייִּים בְּבְּבְּבְייִּים בְּבְּבְּיוּבְיבְי

בִּיתִ-הַמָּלֶךְ וַיַּרָא אִשָּׁה רְחָבָּת מַעַּלְ בִּיּלָאָּלִים נְּיִּדְ מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַצֵּלְ נַבְּעָר בִּישָׁב בִּירִוּשְׁלֵם: וַיְּהֵי יִלְעַת הָעָּרָ אַת־בְּנִי עַמִּוֹ וַיִּצְרוּ עַל־רַכָּה וְדָיָד אָת־בְּנִי עַמִּוֹ וַיִּצְרוּ עַל־רַכָּה וְדָיָד בִּישָׁב בִּירִוּשְׁלֵם: וַיִּמְיִי אָתְהַיּלְ אָת־בְּנִי עַמִּל מִשְׁכָּם: וְיִמְיִ בִּימִם בִּירִוּשְׁלָם: וְיִמְיִ בִּימִם בִּירִנּשְׁלַם: וְיָּמָר בְּעַת בְּעַל וַ בִּימִם בִּינִם בִּינִם בַּיִּלְּת בְּעָבְיוֹ בְּאַת בְּעַבְיוֹ בְּאַת בּיבְּאַת בְּעַבוּ בְּעָבוּ בְּעָת בִּעִּל בִּיִּשְׁ

> v. 17. 'א ירורי ירורי א' v. 1. 'א

15. B: verfammelten f. fic allzufammen. dW.A: allzumal. vE: zogen f. fic zufammen.

17. B.dW.vE.A: verfammelte er.

^{13.} Β: αυτό μετ' (ο μ. Α²FX). ΑΒ: πρὸς Συρίαν (ἐπὶ τὸν Σύρον FX). Β: ἔφυγαν. ΑΒ*ὁ Σύρος (Α † in f. Συρία) ... ἀπὸ (ἐκ FX). 14. Β: εἰδαν. ΑΒ: ἔφυγε Συρία... ἔφυγαν. Α³Β: παρεγένετο. 15. ΑΒ: Συρία ... ἔμπροσθεν Ἰσραήλ ... ἐπὶ τὸ αὐτό (ὁ Σ. κτὶ. FX). 16. ΑΒ: τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τδ. Β † (ρ. ποτ.) Χαλαμάκ. 17. ΑΒ: τὸν πάντα ... Συρία ... ἐκολέμησαν. 18. ΑΒ: Συρία ἀπὸ πρ... ἀνείλε ... ἐκ τῆς Συρίας... ἄρχοντα τῆς δυνάμεως. 19. ΑΒ: εἰδαν ... ηὐτομόλησαν μ. Ἰ. ... ἐφοβήθη Συρία τ. σῶσαι ἔτι τ. νίδς Ἰμμ... — 1. ΑΒ: ἀπέστειλε. Β: τὸν κ. ΑΒ: διέφθειραν. Β: διεκάθισαν. ΑΒ: ἐκαθισεν ἐν Ἰ. 2. ΑΒ: πρὸς ἐσκέραν (ἐν τῷ κ. τ. δ. FX).

^{13.} dW.vE: Unb fo (ba) rudte ... zum Streite (au). A: Alfo gog ... in b. Str.

^{16.} Strome, n. f. tamen gen Delam. dW.vE: ließ ... ausgleben. B: Oberfic bes Ders, dW: heers oberfte. vE: heerführer. A: Felbherr.

Unterwerfung ber Evrer. Joab vor Rabba.

13 * Und Joab machte fich herzu mit bem Bolk, bas bei ihm war, zu streiten wider 14 die Sprer, und sie flohen vor ihm. * Und ba die Kinder Ammon sahen, daß die Sprer slohen, flohen sie auch vor Abisai, und zogen in die Stadt. Also kehrete Joab um von den Kindern Ammon, und kam gen Zerusalem.

Und ba bie Sprer faben, bag fie gefchlagen waren vor Ifrael, tamen fie gubauf. 16 * Und Sabab Efer fanbte bin, und brachte beraus bie Sprer jenfeit bes Baffers, unb führete berein ihre Macht, und Cobach, ber Relbbauptmann Sabab Efers, joa por 17 ihnen ber. * Da bas David marb angefagt, fammlete er gubauf bas gange Ifrael, und jog über ben Jordan, und fam gen Belam. Und bie Sprer rufteten fich wiber 18 David, mit ibm zu ftreiten. * Aber bie Sprer floben vor Ifrael, und David erwürgete ber Sprer fieben bunbert Bagen, und vierzig taufend Reuter, bagu Cobach, ben Kelbhaubtmann, folug er, bag er 19 bafelbft ftarb. *Da aber bie Ronige, bie unter Sabab Efer maren, faben, bag fie gefdlagen maren bor Ifrael, machten fie Frieben mit Ifrael, und wurben ihnen unterthan. Und bie Sprer fürchteten fich, ben Rinbern Ummon mehr zu helfen.

MI. Und ba bas Jahr um fam, zur Zeit, wenn die Könige pflegen auszuziehen, sandte David Joad und seine Knechte mit ihm, und das ganze Israel, daß sie die Kinder Ammon verderbeten, und belegten Rabba.

2 David aber blieb zu Jerusalem. "Und es begab sich, daß David um den Abend aufstand von seinem Lager, und ging auf dem Dach des Königs Hauses, und sahe vom Dach ein Weib sich waschen, und das

1Ca. *Iniit itaque Joab et populus, qui 18 erat cum eo, certamen contra Syros; qui statim sugerunt a facie

tos. ejus. Filii autem Ammon, viden-14

19,15. tes quia fugissent Syri, fugerunt et
ipsi a facie Abisai et ingressi sunt
civitatem; reversusque est Joab a
filiis Ammon et venit Jerusalem.

Videntes igitur Syri, quoniam cor-15
ruissent coram Israel, congregati sunt
pariter. *Misitque Adarezer et eduxit 16
Syros, qui erant trans fluvium, et
adduxit eorum exercitum; Sobach
autem, magister militiae Adarezer,

erat princeps eorum. *Quod cum 17
nunciatum esset David, contraxit omnem Israelem, et transivit Jordanem
venitque in Helam; et direxerunt
aciem Syri ex adverso David, et pu-

gnaverunt contra eum. *Fugerunt-18
que Syri a facie Israel, et occidit David
de Syris septingentos currus et quadraginta millia equitum, et Sobach
principem militiae percussit; qui statim mortuus est. *Videntes autem 19
universi reges, qui erant in praesidio
Adarezer, se victos esse ab Israel,
expaverunt et fugerunt quinquaginta
et octo millia coram Israel. Et feterunt pacein cum Israel, et servie-

ton. et octo milia coram Israel. Et fe19,19. cerunt pacein cum Israel, et servierunt eis, timueruntque Syri auxilium
praebere ultra filiis Ammon.

1Ch.30,1; Factum est autem vertente 1Rg.
20,22: anno, co tempore quo solent reges
ad bella procedere, misit David Joab
et servos suos cum eo, et universum
Dt.2,19: Israel, et vastaverunt filios Ammon
Dt.3,11: et obsederunt Rabba; David autem
remansit in Jerusalem. Dum haec 2
agerentur, accidit, ut surgeret David
4,5. de strato suo post meridiem et de-

5,11. ambularet in solario domus regiae; viditque mulierem se lavantem ex ad-

ins Feld ziehen. dW: u. fie verheerten [bas Canb] ber Sohne A. vE: verh. bie S.

^{15.17.} U.L: ju Bauf. A.A: ju Saufe ... Saufen. 1. A.A: nm mar.

^{18.} A: tobtete. vB: Streitwagen. 19. alle bie R. dW.A: wieber gu h, vE: ferner gu Bulfe gu fommen.

^{1.} belagerten. B: herumfam. A: um war. vE: nach b. Umlauf eines 3. dW: bei b. Rudftehr bes 3. vE:

^{15.} S: Vid. ig. filii Ammon, quoniam Syrus expavit, et quoniam corr. 19. Al.* expaverunt-Et. S*ultra. 2. Al.† (p. accidit) quadam die.

^{2.} n. wandelte. B.dW.vE: um bie (gur) Abends geit. A: um Nachmittag! vE.A: fich baben. dW: bas benbes 2B.

ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυνὴ καὶἡ τῆ όψει σφόδρα. ⁸ Καὶ ἀπέστειλε Δαυλό καὶ ἐξήτησε τὴν γυναϊκα, καὶ εἰπον· Οὐχὶ αὐτη Βηθσαβεὲ θυγάτης Ἐλιὰμ γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου; ⁴ Καὶ ἀπέστειλε Δαυλό ἀγγέλους καὶ ἐλαβεν αὐτήν, καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη μετ αὐτῆς· καὶ αὖτη ἦν ἀγιαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἰκον αὐτῆς. ⁵ Καὶ συνέλαβεν ἡ γυνή, καὶ ἀπέστειλε καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυλό καὶ εἰπε· Συνείλησα έγώ.

6 Καὶ ἀπέστειλε Δανίδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ εἶπεν Απόστειλόν μοι τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. Καὶ ἀπέστειλεν Ιωάβ τον Ούρίαν προς Δανίδ, ,7 καὶ παραγίνεται Ούρίας καὶ εἰςῆλθε πρὸς αύτον, και έπηρώτησεν αύτον Δαυίδ είς είρήνην Ίσοὰβ καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ καὶ εἰς είρήνην του πολέμου. 8 Καὶ είπε Δαυίδ τῷ Ουρία Κατάβηθι είς τον ολκόν σου και νίψαι τους πόδας σου. Καὶ εξηλθεν Ουρίας εξ οίκου του βασιλέως, και έξηλθεν όπίσω αὐτοῦ άρσις του βασιλέως. 9 Καὶ ἐκοιμήθη Ουρίας έν τῷ πυλώνι τοῦ οίκου τοῦ βασιλέως μετά πάντων τών παίδων του χυρίου αύτου, καί ού κατέβη είς τον οίκον αὐτοῦ. 10 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυίδ, λέγοντες. Ότι οὺ κατέβη Ούριας είς τὸν οίκον αὐτοῦ. Καὶ είπε Δαυίδ πρός Ούρίαν Ούγι έξ όδου παραγέγονας σύ; τί ου κατέβης είς τον ολκόν σου; 11 Καὶ ελπεν Ούριας πρός Δαυίδ. Η κιβωτός καὶ Ισραήλ καὶ Ἰούδα κατοικούσιν έν σκηναίς, καὶ ὁ κύριός μου Ιωάβ και οι παίδες του κυρίου μου έπὶ προςώπου τοῦ αγροῦ παρεμβεβληκότες, και έγω είςελεύσομαι είς τον οίκον μου φαγείν καί πιείν και κοιμηθήναι μετά της γυναικός μου; Μὰ την ζωήν σου καὶ μὰ τὴν ζωήν τῆς ψυχῆς σου, ού μὴ ποιήσω τὸ πρᾶγμα τοῦτο. 12 Καὶ elne Δανίδ πρός Ούριαν Κάθισον ώδε και σήμερον, και αθριον έξαποστελώ σε. Καὶ ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἱερουσαλημ ἐν τῆ ημέρα εκείνη και τη έπαύριον. 18 Και εκάλεσεν αύτον Δαυίδ, καὶ έφαγεν ένώπιον αύτοῦ,

וַיָּשָׁלֵח דַּוָּדֹ אֵל־יוֹאַב שָׁלַח אלי אַת־אַּוּרִיָּה הַתְתֵּי וַיִּשָׁלַת יוֹאָב אָת־ וַנַּבָא אַרְרִיּה אכיר ז אַרריַה אַכ־דַּרַד: וַד כִשָּׁכִוֹם יוֹאֲבֹ וַלַשְּׁכִּוֹם הַמְּלְחַמה: וַכְשָׁכוֹם בּוָד לְאַרִּיָּה רֵד לְבֵיתָה וּרְתַּץ רַגְּלֵי ויצא אוריה מבית הפוכה אחריו משאת המכה: וישכב אוריה פתח בית המלה את כל-עבדי אדניו י וַלֹא יַרַד אָל־בִּיתִוֹ: וַיַּבַּדוּ לְדַוָּדֹ לַאמֹר יַרֵד אָוּרָיַה אֶל־בַּיתוֹ וַיֹּאמֵר זַּוֹר אָוּרָיַה הַלַוֹא מְהַרֶּךְ אַמַּה בָא 11 מדויע לא־יַרדָת אל־בּיתַה: ויאמר הארון דַּרָנד וֹנָה יִשָּׁבֵים בַּסְּכּוֹת וַאַלֹנִי יוֹאַב אַלני עַל־פָּנִי הַשּׁדָה חֹנים ואַנֿי אשתי חיה וחי נפשה אם אעשה ויאמר בם-היום ומחר אַשַׁכְּחֶדֶ רַיֵּשֶׁב אִוּרִיָה בִּירִוּשָׁלַם בַּיִּוֹם וַיִּקרא־ וז ההוא ומפתרת:

^{2.} AB: τῶ εἶδει (τ. ο๋ψ. FX). 3. AB: εἶπεν. B: Βηρσαβεὲ. AB: Εἰιάβ. 4. AB * ἡν. 5. AB: ἐν γαστρὶ ἔιαβεν... ἀποστεἰλασα ἀπηγγ.... Ἐγώ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω. 6. AB: πρός με (μοι F). 7. AB * αὐτὸν. 9. AB: παρὰ τῷ δύρα (ἐν τ. π. FX). B * τἔ οἴπε. AB: (* πάντων) τ. δεἰων. 10. AB: ἀνήγγειλαν... σὐ ἔχη; τί ὅτι ἐ. 11. AB: ἀνας - δα?)... δεἰοι τὰ π.μ. ἐπὶ πρόςωπον. A²B: παρεμβάλλεσι... † (a. φαγ.) τἔ. AB: (καὶ) πῶς; Ζῆ ἡ ψυχή σε, εἰ ποιήσω τὸ δἡμα τ. (Μὰπτὶ. FX). 12. AB: ἐνταῦδα παίγε (ώδε παὶ FX).

v. 11. 'ר חסר ה

^{2.} B: von f. fc. Aufeben. dW.vE: f. fcon von A. 3. u. man fprach. dW.vE: erkundigte fich. dW: Das ift B.

^{4.} B.dW: lag. dW.vE: u. f. helligte f. v. ihrer Bernureinigung. (A: f. hatte fic aber fury vorher

3 Beit war febr feconer Geftalt. David fandte bin, und ließ nach bem Beibe fragen und fagen: Ift bas nicht Bath Ceba, Die Tochter Gliams, bas Weib 4 Uria, bes Bethiters? # Und David fandte Boten bin, und ließ fle bolen. Und ba fle gu ihm binein tam, folief er bei ibr. Gie aber reinigte fich von ihrer Unreinigfeit, und * Unb 5 febrete wieber zu ihrem Saufe. bas Weib marb fcmanger, und fanbte bin und ließ David verfundigen und fagen: 36 bin fdwanger geworben. David aber fandte zu Joab: Senbe gu mir Uria, ben Bethiter. Und Joab fandte 7 Uria zu David. * Und da Uria zu ihm fam, fragte David, ob es mit Joab und mit bem Bolf und mit bem Streit wohl 8 auftanbe? * Und Davio fprach zu Uria: Gebe binab in bein Sans und mafche beine Fuge. Und ba Uria ju bes Ronigs Baus hinaus ging, folgte ihm nach bes 9 Ronigs Gefchent. * Und Uria legte fich folafen vor ber Thur bes Ronigs Saufes, ba alle Rnechte feines Berrn lagen, und 10 ging nicht binab in fein Saus. *Da man aber Davib ansagte: Uria ift nicht binab in fein Baus gegangen, fprach David au ibm: Bift bu nicht über Feld bergefonmen? warum bift bu nicht binab in bein 11 Daus gegangen? "Uria aber fprach ju David: Die Labe und Ifrael und Juda bleiben in Belten, und Joab, mein Berr, und meines herrn Rnechte liegen zu Felbe, und ich follte in mein Saus geben, bag ich age und trante und bei meinem Weibe lage? So mabr bu lebft und beine Seele 12 lebet, ich thue foldes nicht. *David forach ju Uria: So bleibe beute auch bier, morgen will ich bich laffen geben. Go blieb Uria zu Jerusalem bes Tages, und bes anbern 13 bagu. * Und David lub ibn, bag er vor

verso super solarium suum; erat au-(Sir.9,8s.tem mulier pulchra valde. *Misit 3 ergo rex et requisivit, quae esset mulier, nunciatumque est ei, quod ipsa esset Bethsabee filia Eliam uxor 23,20. Uriae Hethaei. *Missis itaque David 4 nunciis, tulit eam; quae cum ingressa esset ad illum, dormivit cum ea, sta-Lev. timque sanctificata est ab immunditia sua. Et reversa est in domum suam *concepto foetu, mittensque nun- 5 ciavit David et ait: Concepi. Misit autem David ad Joab, dicens: 6 Mitte ad me Uriam Hethaeum. Misitque Joab Uriam ad David. *Et 7 venit Urias ad David, quaesivitque David, quam recte ageret Joab et populus, et quomodo administraretur bellum. *Et dixit David ad Uriam: 8 Vade in domum tuam et lava pedes tuos. Et egressus est Urias de domo regis, secutusque est eum cibus re-*Dormivit autem Urias ante 9 portam domus regiae cum aliis servis domini sui, et non descendit ad domum suam. *Nunciatumque est Da- 10 vid a dicentibus: Non ivit Urias in domum suam. Et ait David ad Uriam: Numquid non de via venisti? quare non descendisti in domum tuam? *Et 11 18-4.4. ait Urias ad David: Arca Dei et Israel et Juda habitant in papilionibus, et dominus meus Joab et servi domini . mei super faciem terrae manent; et ego ingrediar domum meam, ut comedam et bibam et dormiam cum uxore 18m.1,24 mea? Per salutem tuam et per salutem animae tuae! non faciam rem hanc. *Ait ergo David ad Uriam: Mane hic 12 etiam hodie, et cras dimittam te.

11. Al. * Dei. 12. Al. + (p. Mansit) autem.

Mansit Urias in Jerusalem in die illa

et altera. *Et vocavit eum David, 13

gereiniget?)
5. dW.vE:3ch bin fcw. A: nachbem fie bie Frucht empfangen hatte ... 3ch habe empfangen!
7. wohl ftanbe. dW.vE: wie es um 3. ftebe.

8. B.dW: fam hinter ihm her (heraus). vE: hinter ihm folgte Speise vom R. A: fonigl. Sp. dW: ein Gericht v. R. B: eine Tracht v. Speisen bes R.

9. Mber u. dW.vE.A: folief. B.dW.vE: bei (allen)

ben Anechten. A: mit anbern An.
10. B.A: v. ber Reife gef. dW.vE: Kommft bn n.
v. b. R.

11. dW: find unter ben 3. vE: wohnen in hutten. B: haben fich gelagert auf offenem F. dW.vE: find auf b. F. gel. A: liegen auf b. Erbboben. dW.A: Bei beinem Leben.

12. dW: entlaffen. vE: abfenben.

καὶ ἔπιε καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἔξῆλθεν ἐσπέρας, καὶ ἐκοιμήθη ὁ Οὐρίας ἐν τῷ κοίτη αὐτοῦ μετὰ τῶν παίδων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατέβη.

14 Καὶ έγένετο πρωί, καὶ έγραψε Δαυίδ βιβλίον πρός Ίωὰβ καὶ ἀπέστειλεν έν γειρί Ovolov. 15 Kai eypawer er Biblio, leyor. Παράδος τον Ούριαν είς τον πόλεμον τον κραταιόν, και αποστραφήσεσθε από όπισθεν αύτοῦ, καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανείται. 16 Καὶ έγένετο ἐν τῷ περικαθῆσθαι τὸν Ἰωὰβ έπὶ την πόλιν, καὶ έδωκε τὸν Οὐρίαν ἐπὶ τὸν τόπον οθ ήδει ότι ανδρες δυνάμεως ήσαν έκει. 17 Καὶ έξηλθον οι άνδρες της πόλεως καὶ έπολέμουν πρός Ιωάβ, καὶ έπεσυν άπὸ τοῦ λαού έκ τών δούλων του Δαυίδ, καὶ απέθανε καίγε Ούρίας ὁ Χετταΐος. 18 Καὶ ἀπέστειλεν 'Ιφάβ και απήγγειλε τῷ Δαυίδ πάντα τὰ ῥήματα του πολέμου, 19 και ένετείλατο "Ιωάβ τῷ ἀγγέλφ, λέγων 'Εν τῷ συντελέσαι σε πάντα τὰ ἡήματα τοῦ πολέμου λαλοῦντα πρὸς τὸν βασιλέα, 20 καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβῆ ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως καὶ είπη σοι Τί ήγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν πολεμήσαι; ούκ ήδειτε ότι πληγήσεσθε απάνωθεν τοῦ τείχους; ²¹ τίς ἐπάταξε τὸν 'Αβιμέλεχ τὸν υίὸν 'Ιεροβάαλ; οὐχὶ γυνή ἔψύιψεν επ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους και απέθανεν έν Θηβής; ίνατί προςηγάγετε πρός τὸ τείχος; καὶ έρεις. Καίγε ό δουλός σου Ούρίας ο Χετταίος τέθνηκε.

22 Καὶ παρεγένετο ὁ ἄγγελος Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπήγγελε τῷ Δανὶδ πάντα ὅσα ἐλάλησεν αὐτῷ Ἰωάβ.
23 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δανίδ 'Οτι κατεκράτουν οἱ ἀνδρες ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἔξῆλθον ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτούς ἔως τῶν θυρῶν τῆς πύλης, ²⁴ καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παϊδάς σου ἀπάνωθεν

וַיָּאַכַל לָפָנֵיו וַיִּשְׁתְּ וַיִּשׁׁבְּרֵהוּ וַיִּצֵא בַצָּרֵב לָשָׁפֵב בִּמְשָׁכְבוֹ עִבּ־עַבְדֵי אַלנִיר וָאָל־בַּיתוֹ לַאׁ יַרֵד: וַנְהַי בַבּקר וַיִּכְתִּב דָּוַד מֵפֶּר אָל־ טויוֹאָב וַיִּשָׁלַח בִּיִד אָוּרְיַה: וַיְּכְתִּב בספר לאמר הבו את־אורוה אל-מול פני המלחמה החומה ושבתם 16 מַאַחַרֵיו וִנְכָּה וַמֵּת: וַיִּהִי בִּשִׁמִוֹר יואָב אַל־הָעַיר וַיִּהַן אַת־אִרְרַיָּה אַל־ הַמַּקוֹם אֲשֶׁר יָדֶע כֵּי אַנִשִּׁי־חַיָּל שׁם: 17 רוֹצָאַר אַנִשֵׁי הַעִירֹ רַיִּלְּחֲמִר אַת־יוֹאָב וַיִּפָּל מִוְ־הָצֵם מֵעַבְדֵי דָוָד וַיִּמָת בֵּם 18 אַרְרַבָּה הַחָתַּי: רַיִּשְׁלֵח יוֹאָב רַיַּבְּד 19 לַדַוֹּד אָת כַּל־דָּבְרֵי הַמְּלָחָמַה: וַיִּצֵּו הַפַּלְאַךְ לָאמָר פַּכַלְוֹתָדְ אַת כַּל־ דָּבָרֵי הַמָּלְחַמֵּה לְדַבֵּר אֵל־הַמַּלְהוּ ב וַהַיַה אִם־הַעַלֶה חֲמַת הַמֵּלֶךְ וְאָמֵר לה מַדָּוּעַ נַנְשָׁתֵּם אַל־הַעֵיר לְהַלְּחם הַלְוֹא יָדַעָתָּם אָת אַשָּׁר־יִּרָוּ מַעַל 21 הַחוֹמַה: מִי־הָפָּה אֶת־אֲבִימֵלֶהְ בֵּן־ יָרְבָּשָׁת הַלְוֹא אָשָּׁה הִשָּׁלַיכָה עַלַיוּ פַּלַח רַבֶּב מֶעַל הַחוֹמָה וַיַּמָת בְּתָבַץ לַמָּה נָגַשָׁתֵּם אֶל־הַהוֹמָה וָאֲמַרָתּ גַּם צַבְּוָּדָ אִוּרִיָּה הַחָתִּי בֵּתוּ:

הַפּוִרָּאָים אָל-מַבָּרָּוּהְ מַעַּלְ הַחִּוּמְה בּפּרָבָּאָהְ אָל-דָּוָדְ פִּי-נְּבְּרַנּ עָלָינּ הַפַּלְאָהְ אָל-דָּוָד פִּי-נְּבְרַנּ עָלֵינּ הַפַּלְאָהְ אָל-דָּוָד פִּי-נְּבְרַנּ עָלֵינּ הַפַּלְאָהְ אָל-דָּוָד פִּי-נְבְּרַנּ עָלֵינּ הַפָּלְאָהְ אָל-דָּוָד פִּי-נְבְּרַנּ עָלֵינּ הַפְּלְאָהְ הָעָּלְאָהְ וַיִּבְּלִי בּיבָּלָהְ הַפַּּלְאָהְ וַיָּבֹאָ

v. 24. bis 'א יתיר

ότι πληγήσεσθε ἀπὸ τἔ τείχυς; Τίς ἐπάταξε τὸν ᾿Αβιμέλες υἱον Ἱεροβάαλ; ὅχὶ γυνὴ ἔξιξιψεν ἐπὰ αὐτον κλάσμα μύλυ ἀπὸ τὰ τείχυς καὶ ἀπέθανεν ἐν Θαμασί; Ἱνατί προς ηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; 23. ΑΒ: ἐκραταίωσαν ἐφ ἡμ. οἰ ἄ... εἰς τὸν ἀγρόν ... ἔως τῆς θύρας (c. FX).

^{13.} AB: ἐμέθυσεν αὐτόν ... τὰ κοιμηθῆναι (*ὁ Οὐο.) ἐπὶ τῆς κοίτης ... μ. τ. δύλων.. 15. AB: Εἰς-ἀγαγε τ. Ο. ἐξεναντίας τὰ πολέμα τὰ κραταιᾶ. 16. AB: ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσειν (* τὸν) Ἰ. ... ἔθημεν ... εἰς τ. τ. ... * ἡσαν. 17. AB: μετὰ Ἰ. κ. ἔπεσαν. B: ἐκ ἀπὸ ΑΕΧ). AB * (alt.) τὰ. 18. AB: πάντας τὰς λόγὰς τ. π. Β+ (in f.) λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα. 19. AB * Ἰωαβ ει σε ... πάντας τὰς λόγὰς ... λαλῆσαι. 20. Β+ (p. Τί) ὅτι ... τοξεύσθοιν (πλ. ΤΧ). 21. AB+ (p. Ἱερ.) νίὰ Νήρ. Β: κλάσμα μ. ἐπ' αὐτα ἀπὸ ἀνωθεν ... Θαμασί (Θηβης ?). AB: ἀπέθανε (τέθν. ΓΧ). 22. AB: ἐπορεύθη ... + (p. Ἱερ.) καὶ παρεγένετο ... ὅσα ἀπήγγειλε ... † (in f.) πάντα τὰ ἡηματα τὰ πολέμΣ. Καὶ ἐθνιμώθη ἀνυλό πρὸς γάγει πρὸς τὴν πόλιν τὰ πολεμποτι; ἔπ ἡθειτε πρὸς τὴν πόλιν τὰ πολεμποτι; ὅπ ἡθειτε

ihm ag und trant, und machte ihn trunten. Und bes Abends ging er aus, daß er fich schlafen legte auf fein Lager mit feines herrn Rnechten, und ging nicht hinab in fein haus.

14 Des Morgens fchrieb David einen Brief gu Joab, und fanbte ihn burch Uria.

15 * Er fchrieb aber alfo in ben Brief: Stellet Uria an ben Streit, ba er am harteften ift, und wendet euch hinter ihm ab, bag

16 er erschlagen werbe und fterbe. "Alls nun Joab um bie Stadt lag, stellte er Uria an ben Ort, ba er wußte, daß streit-

17 bare Manner waren. * Und ba bie Manner ber Stadt heraus fielen und ftritten wider Joah, fielen etliche bes Bolls von ben Knechten Davids, und Uria, ber He-

18 thiter, ftarb auch. *Da fandte Joab hin und lieg David ansagen allen Gandel bes

19 Streits, * und gebot bem Boten und fprach: Benn bu allen Sanbel bes Streits

20 haft ausgerebet mit bem Könige, *unb flebeft, bag ber König erzürnet und zu bir fpricht: Warum habt ihr euch so nahe zur Stadt gemacht mit bem Streit? wiset ihr nicht, wie man pflegt von ber Mauer

21 gu ichiegen? * wer ichlug Abimelech, ben Sohn Jerubbefeths? warf nicht ein Beib ein Stud von einer Muble auf ihn von ber Mauer, bag er ftarb gu Thebez? warum habt ihr euch fo nahe gur Mauer gemacht? fo follft bu fagen: Dein Knecht Uria, ber

Bethiter, ift auch tobt.

22 Der Bote ging bin, und tam und sagte an David alles, barum ihn Joab gefandt 23 hatte. *Und ber Bote sprach zu David: Die Manner nahmen überhand wider uns, und sielen zu uns heraus aufs Feld, wir aber waren an ihnen bis vor die Thur 24 bes Thors, *und die Schügen schossen von ber Mauer auf beine Knechte, und ut comederet coram se et biberet, et inebriavit eum; qui egressus vespere dormivit in strato suo cum servis domini sui, et in domum suam non descendit.

Factum est ergo mane et scripsit 14

David epistolam ad Joab, misitque

19,17. per manum Uriae, *scribens in epi-15

Baraulia. stola: Ponite Uriam ex adverso belli,

10,7.11. ubi fortissimum est praelium, et derelinquite eum, ut percussus intereat.

v.1. *Igitur cum Joab obsideret urbem, 16
posuit Uriam in loco, ubi sciebat
viros esse fortissimos. *Egressique 17
viri de civitate bellabant adversum
Joab, et ceciderunt de populo servorum David, et mortuus est etiam
Urias Hethaeus. *Misit itaque Joab 18
et nunciavit David omnia verba praelii,
*praecepitque nuncio, dicens: Cum 19
compleveris universos sermones belli
ad regem, *si eum videris indignari, 20
et dixerit: Quare accessistis ad murum, ut praeliaremini? an ignorabatis
quod multa desuper ex muro tela
Jud. 9,52, mittantur? *quis percussit Abimelech 21

filed.9,55. mittantur? * quis percussit Abimelech 21
filium Jerobaal? nonne mulier misit
super eum fragmen molae de muro
et interfecit eum in Thebes? quare
juxta murum accessistis? dices:
v.15.3. Etiam servus tuus Urias Hethaeus

occubuit.

Abiit ergo nuncius, et venit et 22 narravit David omnia, quae ei praeceperat Joab. Et dixit nuncius ad 28 David: Praevaluerunt adversum nos

viri et egressi sunt ad nos in agrum, nos autem facto impetu persecuti eos sumus usque ad portain civitatis,

15m.31,30 et direxerunt jacula sagittarii ad ser-24 vos tuos ex muro desuper, mortuique

13. Mber bes Mb. vE: beraufchte ibn.

15. vorne an b. Str. dW: bem ftarfften Str. gegens über. vE: geg. bas ft. Ereffen n. giehet euch hinter ihm gurud. dW.A: u. umfomme.

16. B.dW: bie St. beobachtete? vE.A: belagerte. B.dW.vE: tapfere D. A: befonbere ftarfe.

17. B: famen beraus. dW.vE: jogen (bers)aus.

18. dW.A: ben gangen Bergang. vE: Borgang.

19. befahl ... ju b. R.

Boltglotten - Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

13. S: in stratu. 21. Al.: Jerobeseth.

20. B: u. es geschiebet, bağ bes R. Grimm auffleiget. dW: n. wenn b. Gr. b. R. erregt ift ... feib ihr an b. Mauer gerückt. dW.vE: wußtet ihr u. baß m. v. b. M. schleget. (A: viele Pfeile heruntersch.)

21. einen obern Dabiftein. B.dW.vR: ein Stud eines Dublit.

22. dW.vE: was ihm 3. aufgetragen.

23. vor den Gingang. B: Rachbem ... ba waren wir über fie ber. dW: Es überwaltigten uns ... u. wir brangen gegen fie.

XL

του τείχους, και απέθανον από των δούλων του βασιλέως, και ὁ δουλός σου Ούρίας ό Χετταίος τέθνηκε. 25 Καὶ είπε Δαυίδ πρός τὸν άγγελον. Τάδε έρεῖς πρὸς Ἰωάβ. Μὴ πονηρόν έστω εν όφθαλμοῖς του τὸ δημα rouro, ogi noth mer ovrens und note ovres καταφάγεται ή φομφαία. κραταίωσον τὸν πόλεμόν σου έπι την πόλιν και κατάσκαψον αθτήν

καὶ κραταίωσον αὐτήν.

26 Καὶ ηκουσεν ή γυνή Ούρ/ου ότι τέθνηκεν Ούρίας ὁ ἀνήρ αὐτῆς, καὶ ἐκόψατο ἐπὶ τὸν ανδρα αύτης. 27 Καὶ διηλθε το πένθος, καὶ άπέστειλε Δανίδ και έλαβε την Βηθσαβεέ રાંદ્ર જાંગ ભારતમ લાંજભા, પ્રલો રંજ્રકાર લાંજ શંદ્ર γυναϊκα, και τίκτει αύτφ υίόν. Και πονηρόν έφανη το πράγμα, ο έπρίησε Δαυίδ, ένώπιον χυρίου.

ΧΙΙΙ. Καὶ ἀπέστειλε πύριος τον Ναθάν 'εόν προφήτην' πρός Δαυίδ, και είςηλθε πρός αύτον και είπεν αύτω. Δύο ανδρες ήσαν έν μιά πόλει, είς πλούσιος και είς πέτης. 2 Και ην τῷ πλουσίφ ποίμνια καὶ βουκόλια πολλά σφόδρα, 8 και τῷ πένητι οὐκ ἦν οὐδλν άλλ ἢ άμνας μία μικρά, ην έντήσατο 'και περιεποιήσατο' και έξεθρεψεν αυτήν, και συνετράφη μετ' αύτοῦ καὶ μετὰ τῶν τέκνων αύτοῦ ἐπὶ τὸ αύτο ἀπὸ τοῦ ἄρτου αύτοῦ ἦσθιε, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἐπινε, καὶ ἐν τῷ κόλπφ αύτοῦ ἐκάθευθε, καὶ ήν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ. 4 Καλ ήλθεν όδοιπόρος πρός τον άνδρα τον πλούσιον, καλ έφείσατο λαβείν έκ του ποιμνίου αύτου και έκ του βουκολίου αύτου, του ποιήσαι τῷ ἀνδοὶ τῷ ξένω ελθόντι πρὸς αὐτόν, καὶ દૌλαβε την άμνάδα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος, και έποίησεν αύτην τῷ ἀνδρί τῷ ἐλθόντι πρὸς αυτόν.

5 Καὶ ἐθυμώθη ὀργῆ Δαυὶδ σφόδρα ἐπὶ τον άνδρα, και είπε Δαυίδ πρός Ναθάν Ζή χύριος, ότι υίδς θανάτου ο άνηρ ο ποιήσας τούτο, 6 καλ την άμνάδα ἀποτίσεται τετραπλα-

רימיותי מעבדי הפלה וגם עבדה כח אַרְרַיַה החַתָּי מַת: וַיֹּאמַר דַּוָד אַל־ תַּפָּלְאַדְ בְּתּ־תּאַמֵר אֵל־יוֹאַבֹ אַל־ירע בַּצֵילֵיה אַת־הַנָּבֶר הַזֵּה כִּי־כָזָה וְכְזֵה תאכל החבב החוֹק מלחמתה אל-העיר והרסה וחושהוי

וַתְּשָׁמֹל אָשָׁת אָוּרְיָת כּי־מת אָרְרַיַּה אָישָׁה וַתְּסְפֹּּד 27 רַיַּצַבָר הַאַבל וַיִּשְׁלַח דָּוָד וַיָּאַסְפַה אַל־בֵּיתוֹ וַתִּהִי־לִוֹ לַאָשָׁה וַתֵּלֵד לְוֹ בו נירג הובר אַשרינשה ווד בּציני יָהוַה:

וַיִּשְׁלֶח יָהוֹה אַתרנתו אַל־דַּוָד 🗶 💵. וַיָּבָא אֵלֶיר וַיָּאמֶר לוֹ שָׁנֵי אַנְשִׁים הָיוּ בְּעֵיר אֶּהָוֹת אָחֲד נָשִׁיר וְאֵחֲד ב ראש: לַעַשִּׁיר הַיַה צָאן וּבָקַר הַרְבֵּה ז מאָד: וַלַרָשׁ אין־פֿל פּי אַם־פּבַשָּׁה אַחַת מְטַנָּהֹ אֲשֶׁר קַנָּה וַיִחַיֵּה וַמִּגְדֵל עָפָּוֹ וְעָם־בַּנֵיוּ יַחְדֵּוּ מִפָּתוֹו תאֹכֵל וּמָפֿסָוֹ תִשְׁתֵּה וּבְחֵיקוֹ תַשְׁפַבׁ וַתְּהָר 4 לוֹ פָבֶתוּ וַיָּבָא הַלֵהְ לָאֵישׁ הַעַּשִׁיר מצאנו לפתת לַעַשוֹות לָאֹרֶת תַּבָּא לִוֹ וַיְּפַּח אֵת־ פבשת האיש הַרָאשׁ וַיַּעַשָּׁה לָאִישׁ

יאָף דָּרָד בָּאֵישׁ מָאָד רַיּּאֹמָר' ־נָתָּוֹ חַי־יִהוָּה כַּי בָן־מָּוַת הָאַישׁ העשה זאת: ואַת־הַכְּבְשַׂה יְשַׁכֵּם

^{24.} AB* ἀπὸ († EFX). ABEX: παίδων (δάλ. FX). AB: παίγε (παί X)... ἀπέθανε (τέθν. FX). 25. B: φάγεται (παταφ. AFX). AB: μάχαιοα (δομφ. FX). B: εἰς (ἐπὶ FX; ΑΧ: πρὸς). AB: πατάσπασου (πατάσκ. FX). 26. AB: ἀπέθανεν (τέθν. FX). Β*έπλ († ΑΕΓΧ). 27. ΑΒ: συνήγαγεν αύτην ... έγενή θη ... ἔτεμεν ... τὸ δῆμα ... ἐν ὁφθαλμοῖς κυρ. (ἔλ. τὴν Β. κτλ. FX). — 1. Β: ἡσαν ἄνδο. (ἄ. ἡσ. ΑΓΧ).
2. ΑΒ: τῷ πλεσ. ἡν (ἡν τ.πλ. FX). 3. ΑΒ+ἀκ ἡν († ΕΓΧ) ... ἡδρύνθη ... νίῶν ... κατὰ τὸ αὐτὸ (συνετρ. ... τέκν ... ἐπὶ τ. α. FX). 4. ΑΒ: πάρ-

V. 1. 'N '197 עם בו"ק . ג. ע

τῶν βθπολίων (c. FX). Β: τῷ ξένφ οδοιπόρω τῷ (τῷ ἀ. τῷ ξ. FX; ΑΧ: τῷ ξ.). ΑΒ* τῷ ἀνδρός († FX). 5. ΑΒ: (* ἐπὶ) τῷ ἀνδρὶ (c. FX). 6. ΑΒ: anoricei (-icerai FX). B: Entantaciora (teto. X).

Bathfeba wird Davids Weib. Rathans Barabel.

töbteten etliche von bes Königs Anechten, bazu ift Uria, bein Anecht, ber Gethiter, 25 auch tobt. Davib fprach zum Boten: So follft bu zu Joab fagen: Laß bir bas nicht übel gefallen, benn bas Schwert friffet ist biefen, ist jenen. Saltet an mit bem Streit wiber die Stabt, baß bu fle zerbrecheft, und seib getroft.

26 Und da Urias Weib hörete, daß ihr Mann Uria todt war, trug sie Leid um 27 ihren Sauswirth. *Da sie aber ausgetrauert hatte, sandte David hin und ließ sie in sein Saus holen, und sie ward sein Weib, und gebar ihm einen Sohn. Aber die That gestel dem Herrn übel, die David that.

MII. Und ber Berr fandte Nathan ju David. Da ber zu ihm tam, fprach er zu ihm: Es waren zween Danner in einer Stabt, 2 einer reich, ber anbere arm. * Der Reiche 3 hatte febr viele Schafe und Rinber, * aber ber Arme hatte nichts benn ein einiges fleines Schaffein, bas er getauft batte: und er nahrete es, bag es groß marb bei ihm und bei feinen Rinbern zugleich, es ag bon feinem Biffen und trant von feinem Beder und ichlief in feinem Schoof, und 4 er bielt es wie eine Tochter. *Da aber bem reichen Mann ein Gaft tam, iconete er gu nehmen von feinen Schafen und Rinbern, bag er bem Gaft etwas gurichtete, ber zu ihm gekommen war, und nahm bas Chaf bes armen Mannes und richtete es ju bem Danne, ber ju ibm gefommen mar.

5 Da ergrimmete David mit großem Born wider ben Mann, und sprach zu Nathan: So wahr ber Herr lebt, ber Mann ist ein Kind bes Todes, ber bas gethan hat! 6 *Dazu soll er bas Schaf vierfältig bezahlen,

26. U.L. Leibe. 3. A.A. einziges.

26. Cheberrn. B: beflagte f. thren Chemann. dW.vE: trauerte f. uber ihren Geren.

27. gethan batte. B.dW.vE.A: bie Trauer porsuber war. B.dW.vE: nahm f. in f. &. B.dW: bie

sunt de servis regis, quin etiam servus tuus Urias Hethaeus mortuus est.

Et dixit David ad nuncium: Haec 25 dices Joab: Non te frangat ista res, varius enim eventus est belli, nunc 2,26.18,5 hunc et nunc illum consumit gladius; conforta bellatores tuos adversus urbem, ut destruas eam, et exhortare eos.

Mudivit autem uxor Uriae, quod 26
mortuus esset Urias vir suus, et planxit eum. Transacto autem luctu misit 27
David et introduxit eam in domum
suam, et facta est ei uxor, peperitque
18,9,18,5,6 ei filium; et displicuit verbum hoc,
Pr.5,5,6 quod fecerat David, coram Domino.

Misit ergo Dominus Nathan ad Qui cum venisset ad eum, dixitei: Duo viri erant in civitate una, unus dives et alter pauper. *Dives 2 habebat oves et boves plurimos valde: *pauper autem nihil habebat omnino. 3 praeter ovem unam parvulam, quam emerat et nutrierat, et quae creverat apud eum cum filiis ejus simul, de pane illius comedens et de calice ejus bibens et in sinu illius dormiens, eratque illi sicut filia. *Cum autem 4 peregrinus quidam venisset ad divitem, parcens ille sumere de ovibus et de bobus suis, ut exhiberet convivium peregrino illi, qui venerat ad se, tulit ovem viri pauperis et praeparavit cibos homini, qui venerat ad se.

Iratus autem indignatione David 5 adversus hominem illum nimis, dixit (18m. ad Nathan: Vivit Dominus! quoniam 30,16. filius mortis est vir qui fecit hoc. 82,22,1. Ovem reddet in quadruplum, eo 6

Sache. vE: mas D. geth. hatte.

2. dW.vE.A: Son. u. R. fehr viel.

^{25.} und beig ibn getroft fein. dW: 2. bich biefe Sache n. verbriegen. vE: Dies fei n. bofe in beinen Augen. dW.vE: balb biefen, b. j. B: fowohl b. als j. vB: verftärke beinen Str. B: baß bu f. nieberreißest. A: zerftöreft. dW.vE: n. zerftöre ste! Und (So) fprich ihm Muth ein. B: Also solls bu ihn ftarken.

^{25. 8:} et nunc (bis). 27. S: Transactoque l. 1. Al.: †(p. ei) Responde mihi judicium.

^{3.} B.dW.A: gang (gar) nichts. dW: erzog es u. es wuchs anf ... mit f. Sohnen zugl. B.dW.vE.A: war (bei) ihm wie (eine) E.

^{4.} bem Banberer. B.vE: ein Reifenber ... bem Banbersmann (für ben R.). dW: ein Banberer ... für b. R. B: verschonete. dW: es bauerte ibn.

^{5.} vE: ein Sohn b. T. dW: bee T. fculbig ift.

^{6.} Und b. Sch. foll. dW.vE.A: erftatten.

σίονα, ανθ' ών δτι εποίησε το πραγμα τουτο, και περι ού ούκ έφείσατο.

7 Kai elne Na9àr noòs Aavid. Sù el ò άνηρ ό ποιήσας τοῦτο. Τάδε λέγει κύριος ό θεὸς Ἰσραήλ Ἐγω έχρισά σε βασιλέα έπὶ τὸν Ίσραήλ, καὶ έγω ερρυσάμην σε έκ γειρός Σαούλ, 8 καὶ ἔδωκά σοι τὸν οίκον τοῦ κυρίου σου καὶ τὰς γυναϊκας αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον σου, καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καλ Ιούδα, καὶ εἰ όλίγα σοι ἐστί, προςθήσω καθώς ταύτα. 9 Τί ότι έξουδένωσας τὸν λόγον κυρίου, του ποιήσαι το πονηρον ένώπιον αὐτοῦ; Τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαία, καὶ τὴν γυναϊκα αὐτοῦ έλαβες σεαυτώ είς γυναϊκα, καὶ αὐτὸν ἀπέπτεινας έν ρομφαία υίων Αμμών. 10 Καὶ νῦν ούχ έξαρθήσεται ρομφαία έχ τοῦ οίκου σου είς τὸν αἰῶνα, ἀνθ' ὧν ὅτι ἔξουδένωσάς με καὶ έλαβες την γυναϊκα Ούρίου τοῦ Χετταίου, τοῦ είναι σεαυτώ είς γυναϊκα. 11 Τάδε λέγει κύριος. Ίδου έγω έγείρω έπι σε κακά έκ του οίκου σου, καὶ λήψομαι κὰς γυναϊκάς σου ένώπιόν σου, καὶ δώσω αὐτάς τῷ πλησίον σου, καλ κοιμηθήσεται μετά των γυναικών σου ένώπιον του ήλίου τούτου. - 12 Ότι συ έποίησας έν κρυπτῷ, κάγὰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντός Ισραήλ και ένώπιον τοῦ ήλίου τούτου.

18 Καὶ είπε Δαυίδ πρὸς Ναθάν 'Ημάρτηκα τῷ κυρίφ. Και είπε Ναθὰν πρὸς Δαυίδ Καὶ κύριος παρεβίβασε τὸ ἀμάρτημά σου. Οὐ μη ἀποθάνης '¼ πλὴν ὅτι παροργίζων παρωρισας ἐν τοῖς ὑπεναντίοις κυρίου ἐν τῷ λόγφ τούτφ, καὶ ὁ υίός σου ὁ τεχθείς σοι θανάτω ἀποθανείται.

15 Καὶ ἀπῆλθε Ναθὰν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἔθραυσε κύριος τὸ παιδάριον ὁ ἔτεκεν ἡ γυτὴ Οὐρίου τῷ Δαυίδ, καὶ ἡρρώστησε. 16 Καὶ ἡξίου Δαυίδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παι-

6. AB: το ξήματ. 7. AB: εἰμὶ ὁ χρίσας. A³B† (a. βασ.) εἰς. AB*τὸν...† (p. ἐγω) εἰμι. 8. AB: τῷ πορίδ σε (αὐτὲ FX)... ἐν τῷ πόλπῳ ... μιπρόν (όλ. σοι FX) ...† (p. προςθ.) σοι. A³B: πατὰ ταῦτα. 9. AB: ἐφαν. ωίσας (ἐξεδ. FX). ABEX: ἐν ὁφθαλμοῖς (ἐνώπ. FX). 10. AB: ἀποστησεται ξ... ἔως αἰῶνος ...† (a. Ούρ.) τῷ ... σοι εἰς γ. 11. A³B: ἐξεγείρω. AB: πατ ὁφθαλμὸς ...* αὐτας ... ἐναντίον τ. ἡλ. (ἐνώπ. πτλ. FX). 12. B: πρυβῆ (ἐν πφ. FX)... ἀπέναντι. 13. AB: Δ. τῷ N. 14. ABEX: τὸς ἐχθοὺς (ἐν τ. ὑπ. FX). AB: ξήματι ... παίγε (λ. ... καί FX). 15. B: παιδίον ...† (p. Οὐρ.) τῷ Χετταίδ. 16. AB: ἐξήτησε ... παιδαρίδ.

אַרְבַּיְעָתֵיִם נַּלָּכָב אֲשֵׁר עִשְׂה אֶת־הַדְּבְר הַזָּה רָעֵל אַשָּׁר לָא־חָמֵל:

ויאמר נתן אלדנד אתה האיש פָּה־אָמַר יִהוַה אָלהַי יִשִּׁראַל אוֹבי למלה על־ישראל יאנכי 8 הַבַּלְתֵּיה מִיַּד שׁאוּל: אַת־בֵּית אַלנִיךּ וָאָת־נִשַׁי אַלנִידּ בַּחַילַה וַאָּתִנָה לָהְ אַת־בֵּית יִשִּׁרָאֵל ויהודה ואם מעם ואספה לה כהנה • וְכַהַנָּה: בַּלּוּעַ בַּזִיתִּי אַת־דָּבַר יָהוֹה לעשות הרע בעינו את אוריה החתי הכית בחרב ואת-אשמו לקחת לה לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: י וַעַתַּה לָא־תַסִוּר חֵרֵב מַבַּיתָה עַד־ עוֹכַם עַקַב פַּי בְזָתַנִי וַתְּפַּח אַת־אַשָׁתֹ אַריַת הַחָמִּי לַהָיִוֹת לַהַּ לַאָּשָׁה: וו פה ואמר יהוה הנני מקים עליה יניה ונתתיי 12 נשיה לעיני השמש הואת: כי אתה עשית בפתר ואני אנשה את-הדבר הוה עד כל־ישראל ועד השמש: אַל־נַתֹּוּ ס ניאמר נמו אַל־דַּוֹד בַּם־ הַשַּאתה לא תַמִּוּת: 14 אַפָס פִּי־נָאַץ נָאַבָּהָ אָת־אִיבֵי יָהוְה בַּרָבֵר הַנֵה גַּם הַבַּן הַיִּלְוֹד לַהַ מִוֹת ימות:

פּן לְדָלָד וַיַּאָבָׁה : וַיְבַבָּשׁ דָּנָד אָשָּׁת־אִּוּרִינֵּה אָת־הַיָּלָד אֲשָּׁר יְלְדֶּה אֲשָׁת־אִּוּרִינֵה שׁ וַיַּלֶּדְּ נְתָּלֶשׁ: וַיִּלְבָּה אֲשָׁת־אִּוּרִינֵה

> קמץ בז"ק 8. v בעיטין ק' . v . v פסקא באמצע פסוק . 13. v חג' בפרח . v . 15. v

barum, bag er foldes gethan und nicht geschonet hat.

Da fprach Rathan zu David: Du bift ber Mann. Go fpricht ber Berr, ber Gott Ifraele: 3ch habe bich jum Ronige gefalbet über Ifrael, und habe bich errettet aus 8 ber Sand Saule. * und babe bir beines Berrn Baus gegeben, bagu feine Beiber in beinen Schoof, und habe bir bas Saus Ifrael und Juba gegeben; und ift bas gu wenig, will ich noch bieg und bas bagu 9 thun. * Barum haft bu benn bas Bort bes Berrn verachtet, bag bu folches Uebel por feinen Augen thateft? Uria, ben Bethiter, baft bu erichlagen mit bem Schwert, fein Beib baft bu bir jum Beibe genommen, ibn aber haft bu erwurget mit bem 10 Schwert ber Rinber Ammon. * Run foll von beinem Bause bas Schwert nicht laffen ewiglich, barum, baß bu mich verachtet baft, und bas Weib Uria, bes Bethiters, genommen haft, bag fie bein Beib fei. 11 * Go fpricht ber Berr: Siehe, ich will Unglud über bich erweden aus beinem eigenen Saufe, und will beine Beiber nebmen por beinen Augen, und will fie beinem Rachften geben, bag er bei beinen Beibern 12 folgfen foll an ber lichten Sonne. *Denn bu

hafte heimlich gethan, ich aber will dieß thun vor dem ganzen Ifrael und an ber Sonne. 18 Da fprach David zu Rathan: Ich habe

gefündiget wider ben Gerrn. Nathan fprach zu David: So hat auch ber Gerr beine Sunde weggenommen. Du wirft nicht fter-14 ben; * aber weil bu die Keinde bes Gerrn

haft burch biese Geschichte lästern gemacht, wird ber Sohn, ber bir geboren ift, bes Todes sterben.

15 Und Nathan ging heim. Und ber herr schlug bas Rind, bas Urias Beib David geboren hatte, bag es tobtfrant warb.
16 Und David ersuchte Gott um bas Knäblein,

10. U.L: Run fo foll.

quod fecerit verbum istud et non pepercerit.

Dixit autem Nathan ad David: Tu 7

20,40. es ille vir! Haec dicit Dominus Deus

18m. Israel: Ego unxi te in regem super

16,12. 22,114. Israel, et ego erui te de manu Saul,

**et dedi tibi domum domini tui et 8

uxores domini tui in sinu tuo, de
3,10.5,5. dique tibi domum Israel et Juda; et

7,146. si parva sunt ista, adjiciam tibi multo

18m. majora. *Quare ergo contempsisti

11,27,15, verbum Domini, ut faceres malum in

4.82. conspectu meo? Uriam Hethaeum per
Gen.38,9. cussisti gladio, et uxorem illius accepisti in uxorem tibi, et interfecisti

eum gladio filiorum Ammon. *Quam 10

13,735.
ob rem non recedet gladius de domo

136.
136.
c, 236.
tua usque in sempiternum, eo quod
despexeris me et tuleris uxorem Uriae
Hethaei, ut esset uxor tua. *Itaque 11
haec dicit Dominus: Ecce, ego susci-

ep.13-18. tabo super te malum de domo tua, et tollam uxores tuas in oculis tuis, 16,320. et dabo proximo tuo, et dormiet cum Jeb.31,10uxoribus tuis in oculis solis hujus.

*Tu enim fecisti abscordite; ego 12 autem faciam verbum istud in conspectu omnis Israel et in conspectu solis.

24,10. Pr. 28,12. Domino. Dixitque Nathan ad David: Bir. 47,13. Dominus quoque transtulit peccatum Joh. 7,21. tuum. Non morieris; *verumtamen 14 Lev. 20,10. Domini propter verbum hoc, filius,

11,27. qui natus est tibi, morte morietur.

Et reversus est Nathan in domum 15 suam. Percussit quoque Dominus parvulum, quem pepererat uxor Uriae David, et desperatus est. Deprecatus 16 que est David Dominum pro parvulo,

biefer G.

^{8.} fo mochte ich. dW: wollte. A: fann. vE: wurde ... hingn gethan haben. dW: an beinen Bnfen.

^{9.} B: das Uebel geth, haft. dW.vE: u. geth. was bofe ift. dW: gemorbet. A: erm. dW.vE: burch bas Schw.

^{10.} B.dW.vE.A: weichen.

^{11.} B: ein Uebel. A: etwas Bofes. dW.vE: einem Anbern. B.dW: liege. vE: ber wird beine B. besichlafen. B.dW.vE.A: vor b. Angen (im Angeficht)

^{7.} Al. + (p. vir) qui fecisti hanc rem. 12. Al. + (în f.) hujus. 14. Al. + nomen (a. Dom.).

^{12.} B.dW: im Berborgenen.

^{13.} dW: vergeben. vE: lagt ... bingeben?
14. B: biefe Sache. vE: ben F. ... That Anlag jum gaft. gegeben. dW: Urfache jur gafterung geg. burch b. Sache.

^{15.} dW.vE: ben Rnaben. vB: gefährlich fr. A: bag man verzweifelte.

^{16.} dW.vE: fuchte.

XII.

Homicidium adultorio adjunctum.

δίου, καὶ ένήστευσε Δαυίδ νηστείαν, καὶ είςηλθε καὶ ηὐλίσθη ἐπὶ τὴν γῆν. 17 Καὶ ἀνέστησαν οί πρεσβύτεροι τοῦ οίκου αὐτοῦ πρός αὐτόν, έγεθραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ούκ έβούλετο, καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς άρτον. 18 Καὶ έγένετο έν τη ήμέρα τη έβδόμη, καὶ ἀπέθανε τὸ παιδίον, καὶ ἐφοβήθησαν οί παίδες Δαυίδ άπαγγείλαι αὐτώ, ότι τέθνηκε το παιδίου, ότι είπου. Ότι έν τῷ τὸ παιδίον ἔτι ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτόν, και ούκ ήκουε της φωνης ήμων, και πώς είπωμεν πρός αύτον ότι τέθνηκε το παιδίον, καὶ ποιήσει κακά. 19 Καὶ είδε Δαυίδ τούς παίδας αύτοῦ, ὅτι ψιθυρίζουσι, καὶ ἐνόησε Δαυίδ ότι τέθνηκε το παιδίον, και είπε Δαυίδ πρός τούς παίδας αύτοῦ. Εί τέθνηκε τὸ παιdlor; Kal elnar Teornne. 20 Kal areorn Δαυίδ από της γης, και έλούσατο και ήλειψατο καὶ ήλλαξε τὸν ίματισμὸν αὐτοῦ, καὶ είς ηλθεν είς τον οίκον του θεου και προςεκύνησεν αύτῷ, καὶ εἰςῆλθεν είς τὸν οἶκον αύτοῦ καὶ ήτησεν άρτον φαγείν, καὶ παρέθηκαν αὐτῷ άρτον καὶ έφαγε. 21 Καὶ είπαν οι παίδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν Τίς ὁ λόγος οῦτος ὅν πεποίηκας; Έτι γάρ του παιδίου ζώντος ενήστευες και έκλαιες, και ώς απέθανε το παιδίον, ανέστης και έφαγες άρτον 'και πέπωκας olvov'; 22 Kai elne Aavid. Er, vou naidlov ζώντος ενήστευον καὶ εκλαιον, ότι είπον Τίς οίδεν εί έλεήσει με χύριος και ζήσεται τὸ παιδάριον; 28 Νύν δε τέθνηκε το παιδάριον, ίνατί νύν νηστεύσω έγω; μη δυνήσομαι του έπιστρέψαι αὐτὸ ἔτι; Έγω πορεύσομαι πρός αύτόν, αύτος δε ούκ άναστρέψει πρός με.

24 Καὶ παρεκάλεσε Δαυίδ Βηθσαβεε την γυναϊκα αυτού, καὶ είςηλθε πρὸς αυτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αυτής, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υίον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὅνομα αυτού Σαλομών, καὶ κύριος ἡγάπησεν αὐτόν.

16. AX + (p. ηὐλ.) κ. ἐκοιμήθη. AB: ἐπὶ τῆς γῆς.
17. AB: ἐπὰ ἀντον (B pon. p. ἀνέστ.) ... ἡθέλησε.
18. AB (quater): παιδάριον ... δέλοι Δ. ἀναγγεῖλαι ... (pro Ττὶ) Ἰδὰ... εἰς ἡμόσε. 19. AB: Κ. συνῆκε Δ. ὅτι παιδάς αὐτὰ ψ. ... παιδάριον (c. FX).
20. AB: ἐκ... τὰ ἰμάτια (ἐκ... τὸν ἰμ. FX). 21. AB:
Τί τὸ ῆμα τῦτο ὁ ἐκοίησας Ενεκα τὰ παιδαρίδ ... * γὰρ et τὰ παιδ... + (p. ἔκλ.) καὶ ἡγρύπνεις ... (pro ὡς) ἡνίκα... παιδάριον ... * οἰνον (c. FX).
22. AB: Ἐν τῷ τὸ παιδαρίον ἔτι ζῆν ἐνῆστευσα κ. ἔκλαυσα, ὅτι εἰπα (c. FX). 23. Καὶ νῦν τέθνηκεν, ἐνατί τῷτο ἐγὼ νηστεύω; * τῷ (c. FX).
Β: αὐτὸν (-τὸ ΑFX). AB: καὶ αὐτὸς ὅκ ἀναστρ.

הַאָלהֵים בִּעַד הַנָּעַר וַנְצָם דְּוָל צוֹם 17 ובא ולן ושכב אַרצָה: וַיַּלְמוּ זִקְנֵי עליו להקימו מן ולא־ברת אתם דוד להגידולו ופיומת הולד פֵּי אמַרוּ הַפַּה בַהיוֹת הילד חֹי הבּרנוּ אליו ולא־שמע בּקוֹלנוּ וְאִידְ נאמר פַּי עַבָדִיוֹ מִתְּלֵחֲמִׁים וַיָּבֶן דְּוָד מת הילד ניאמר דוד אל־עבדיו ב המת הילד ויאמרו מת: ויקם דוד מַהָּאָרֶץ וַיִּרְתַץ וַיָּפֶהְ וַיִּתַלֵּףׁ שִׁמְלֹתָוּ וַיָּבָא בֵּית־יָחוֵֹה וַיִּשְׁתַּחוּ וַיַּבאׁ אַל־־ בֵּיתֹוֹ וַיִּשָׁאַל וַיִּשָּׂימוּ לַוֹ לֵחֶם וַיּאֹכֵל: ונויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אַשָׁר עַשַּׂיתָה בַּעַבֿוּר הַיַּלֵד חַי צִּמְתַּ וַמַּבָּהָ וָבַאֲשֶׁרֹ מֵת הַּיָּבֶּד קַמְתַּ וַתִּאבַל 22 לחם: ויאמר בעוד הילד חי צמתי מי יוֹדֶע יְחַנַּנִי אַבורתי 23 יָהוָה וְחֵי הַיֶּלֶד: וְעַמֶּה י מֵת לֵמָה זַה אַנִי בָּם האוּכַל לַהַשִּׁיבָוֹ עִוֹד אַנִי

דֹּילֵבֵׁא אָת-הִּמוַ הָּלְמֵיִט וֹיִטוּט אַתּבּיּוּ דֹּיֹכֹא אָלֶּיט דִּיִּהִּפַּׁב צֹפֵּׁש וֹעֹלֶּב פָּּוּ זוּ דִּיֹנֹטֵס בָּוָּב אָת פֿעַ-הָּבֹּת אִהְּעָּיְ עַלֶּב אָלֶיו וְטִּיּא לְאָבְיְהָׁבּב אָלֶר:

> שמלתיו ק' 20. v. 20. ק יחנני ק' 22. י יתקרא ק' 24. v. 24. 'p

^{16.} B: hielt eine Faften.

^{18.} dW: noch lebte ... horete nue nicht. vE: am Leben war, haben w. ihm juger. u. er hat n. gehört auf u. St. A: wird er fich betrüben. B: wie mogen wir dann ju ihm fagen ... baß er f. Uebele thue. dW. vE: fonnten (fonnen) w. nun ... Er möchte (Da wird er) ein Unglud aurichten.

^{19.} leife aufammen. dW.A: murmelten. vE: flus

und faftete, und ging hinein, und lag aber 17 Racht auf ber Erbe. *Da ftanben auf Die Melteften feines Baufes, und wollten ibn aufrichten von der Erbe; er wollte aber 18 nicht, und ag auch nicht mit ihnen. * Am flebenten Tage aber ftarb bas Rinb. Und bie Rnechte Davibs fürchteten fich ibm angufagen, bag bas Rind tobt mare. Denn fle gebachten: Siehe, ba bas Rinb noch lebendig mar, rebeten wir mit ibm, und er geborchte unserer Stimme nicht, wie viel mehr wirb er fich webe thun, fo wir fagen: 19 Das Rind ift tobt. *Da aber David fabe. baf feine Rnechte leife rebeten, und merfte, bağ bas Rinb tobt mare, fprach er ju feinen Rnechten: 3ft bas Rind tobt? Sie forachen: 20 Ja. * Da ftanb David auf von ber Erbe, und wufch fich und falbete fich und that andere Rleiber an, und ging in bas Saus bes herrn und betete an. Und ba er wieber beim tam, bieg er ihm Brot auf-21 tragen, unb ag. * Da fpracen feine Rnechte ju ibm: Bas ift bas für ein Ding, bas bu thuft? Da bas Rind lebte, fafteteft bu und weineteft, nun es aber geftorben 22 ift, ftebeft bu auf und iffeft? * Er fprach: Um bas Rinb faftete ich und weinete, ba es lebte, benn ich gebachte: Wer weiß, ob mir ber Berr gnabig wirb, bag bas Rinb 23 lebendig bleibe. * Mun es aber tobt ift, mas foll ich faften? Rann ich es auch wieberum bolen? 3ch werbe mohl ju ihm fahren, es tommt aber nicht wieber

20. A.A: finen Brot.

20. B: veranbeste f. Rl. dW: wechfelte. A: ba er gewechselt. B: forberte bağ f. ihm Br. vorfetten. dW: befahl bağ m. ihm Speife auftrug. vE: verlanate ... binfepe.

Und ba David fein Beib Bath Seba

getröftet hatte, ging er zu ihr hinein und

schlief bei ibr. Und fie gebar einen Sohn,

ben hieß er Salomo. Und ber Berr liebte ibn.

21. wein. um boffetbige. B: Um bes lebenbigen R. willen. vB: Um ben An., da er lebte.

22. da bas R. noch lebes. dW: Jehova begna:

gressus seorsum jacuit super terram. *Venerunt autem seniores domus 17 eius, cogentes eum ut surgeret de terra; qui noluit nec comedit cum eis cibum. *Accidit autem die se- 18 ptima, ut moreretur infans; timueruntque servi David nunciare ei, quod mortuus esset parvulus. Dixerunt enim: Ecce, cum parvulus adhuc viveret, loquebamur ad eum et non audiebat vocem nostram: quanto magis si dixerimus: Mortuus est puer, se affliget? *Cum ergo David vidisset 19 servos suos mussitantes, intellexit quod mortuus esset.infantulus, dixitque ad servos suos: Num mortuus ėst puer? Qui responderunt ei: Mortuus est. *Surrexit ergo David de terra 20 (2Ch. et lotus unclusque est, cumque mu-80,15. et lotus unclusque est, cumque mu-Ma-6,166-tasset vestem, ingressus est domum tasset vestem, ingressus est domum Domini et adoravit, et venit in domum suam, petivitque ut ponerent ei panem, et comedit. Dixerunt 21 autem ei servi sui: Quis est sermo quem fecisti? Propter infantem, cum adhuc viveret, jejunasti et flebas; mortuo autem puero surrexisti et comedisti panem? *Qui ait: Propter 22 infantem, dum adhuc viveret, jejunavi Jon. 3,9,5 et flevi, dicebam enim: Quis scit, si 2,16.13. forte donet eum mihi Dominus et vivat infans. *Nunc autem quia mor- 23 tuus est, quare jejunem? numquid po-28.24.22 tero revocare eum amplius? Ego vadam magis ad eum, ille vero non

et jejunavit David jejunio, et in-

revertetur ad me. Et consolatus est David Beth- 24 sabee uxorem suam, ingressusque ad eam dormivit cum ea; quae ge-1Ch.22,9 nuit filium, et vocavit nomen ejus Mt. 1,6. Salomon, et Dominus dilexit eum.

23. S: jejuno.

biget mich vielleicht. vR: erbarmet fich wohl meiner.

A: ob n. etwa b, O. mir es ichenket, baß b. R. lebe.
23. vE: ihu wieber zurüchtringen. A: zurückrufen.
dW: Bermag ich ihn w. zurückzubr. vE.A: werbe zu ihm gehen. B.dW: gebe (wohl hin) zu ihm.

24. B.dW.A: Und D. troftete, vE: Dann tr dW.

vE: wohnte ihr bei.

^{19.} S: audisset. 20. Al.: vestes.

XII.

Amnonis erga sorerem papilium et caedes.

25 Καὶ ἀπέστειλεν ἐν γειρὶ Ναθὰν τοῦ προφήτου, καὶ ἐκάλεσε το ὁνομα αὐτοῦ Ἰεδιδιὰ ἔνεκεν κυρίου.

26 Καὶ ἐπολέμησεν Ἰωὰβ ἐν Ῥαββὰθ νίῶν Αμμών, και προκατελάβετο την πόλιν της Βασιλείας. 27 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ ἀγγέλους πρός Δαυίδ, λέγων Πεπολέμηκα έν Ραββάθ καὶ κατελαβόμην την πόλιν των ύδάτων. ²⁸ καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ, καὶ παρέμβαλε έπὶ τὴν πόλιν, καὶ προκαταλαβοῦ αὐτήν, ὅπως μὴ προκαταλάβωμαι έγὼ την πόλιν καλ κληθη τὸ ὅνομά μου ἐπ' αὐτήν. 29 Καὶ συτήγαγε Δαυίδ πάντα τὸν λαόν, καὶ έπορεύθη είς Ραββάθ, και έπολέμησεν αὐτήν καὶ κατελάβετο αὐτήν. 80 Καὶ έλαβε τὸν στέφανυν 'Μολγομ' τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀκτὸ της κεφαλης αὐτοῦ, και ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χουσίου καὶ λίθου τιμίου, καὶ ἦν έπὶ τῆς κεφαλῆς Δαυίδ, καὶ τὰ σκῦλα τῆς πόλεως έξήνεγκε πολλά σφόδρα. 31 Καὶ τὸν λαόν τὸν ἐν αὐτῆ έξήγαγε καὶ έθηκεν ἐν τῷ πρίονι καὶ έν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς καὶ σκεπαφίοις σιδηφοῖς, καὶ πεφιήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. Καὶ οὖτως ἐποίησε πάσαις ταις πόλεσιν υίων Αμμών. Και ανέσρεψε Δαυίδ και πας ό λαός είς Ίερουσαλήμ.

ΑΙΙΙ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ τῷ ἐβει ἀβεσσαλῶμ νίῷ Δανὶδ ἀδελφή καλὴ τῷ είδει σφόδρα, καὶ ὅνομα αὐτῆ Θαμάρ, καὶ ἡγάπησεν αὐτὴν ᾿Αμνῶν νίὸς Δανίδ. ² Καὶ ἐθλίβετο ᾿Αμνῶν, ῶςτε ἀξῷωστεῖν διὰ Θαμὰρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, ὅτι παρθένος ἡν αὐτη καὶ ἡδυνάτει ἐν ὀφθαλμοῖς ᾿Αμνῶν τοῦ ποιῆσαί τι αὐτῆ. ³ Καὶ ἡν τῷ ᾿Αμνῶν ἐταῖρος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰωναδάβ, νίὸς Σαμαὰ τοῦ ἀδελφοῦ Δανίδ καὶ Ἰωναδάβ ἀνὴρ φρόνιμος σφόδρα. ⁴ Καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί σοι ὅτι οὖτως ἀσθενής, νἱὲ τοῦ βασιλέως, τὸ πρωὶ πρωί; οὐκ ἀπαγγελεῖς μοι; Καὶ εἶπεν αὐτῷ ᾿Αμνών ㆍ

25. B. Τεδδεδὶ (c. A²). 26. AB: κατέλαβε (πορπατ. FX). 27. AB: καὶ εἶπεν Ἐπολέμησα (λ. Π. FX). 28. AB: ἐνα (ὅπας FX). 29. AB: ἐπολ. ἐν αὐτῆ (ἐπ. αὐτὴν FX). 30. AFX * Moλχ. AB * τὰ († EFX). 31. B † (p. alt. τὸν) ὅντα (* ĀFX). AB: ὑποτομεῦσι (σκεπ. FX). A²B: διἡγαγεν (περ. FX). AB: ἐκεστο. (ἀνέστο. ΕΓΧ). — 1. AB: ἐγενήθη (c. FX). B: Θημάρ (Θαμάρ AFX). 2. AB: ὑπότοργκον ἰρόυν. FX). 3. AB: σοφός (φρόν. FX). 4. AB † (p. δτι) σὐ (* EFX). B: ἀπαγγέλλεις (-γελεῖς ΑΕFΧ).

ינישקם: בלי – האון היאב בנג וכל – האום שינים פּאַלפּן וֹכֹן הֹהֹשׁׁם לְכֹל הַנְּבׁ שינים פּאַלפּן וֹכֹן הֹהֹשׁׁם לְכִל הַנֹּבׁ בּפּרֹיבֶל וּכֹאבׁי הַלְּבֹר הַבּּרֹיבֶל וֹשְּלֵל בּפּר בּיבּר הַשְׁרַי הִשְּׁלְכָּם פּאַר. בּלְרָי הַשְּׁלְ וּכִשְׁלְבָּ פּפֹּר זִּילְ שַׁבִּיר בּלְרָי הַשְּׁלְ הִשְׁלְבָּ הַפֹּר הַבְּלָ הַבּיר בּלְרָי בּשׁׁר בְּלִר בַבְּעׁם הַבְּלָב בּלְּכָּ בּלְבַבְּי בִּפּר בְּלִב הַבְּעַר בַּבְּעַר בַּנִלְ שָׁבְּר בּלְבַלְּע שָׁמִי בְּלְנִי בַּלְּעַב בְּלֵב בְּנִי בִּלְּר בּלַבְּי שָׁמִר בְּלָב בַּי בִּלְים בְּנִב אָר בּלַבְּי שִׁמְר בְּלֵב הִילְים בְּעַר בַּלֵּב בְּעַר בַּלֵּב בְּעַר בַּלֵב בְּעַר בַּלֵב בְּעַר בַּלֵב בְּעַר בַּלֵב בְּעַר בַּלֵב בְּעַר בַּלֵּב בּער בִּלְּב בּער בִּלְּב בּער בִּלְּב בּער בִּלְבְּעִר בַּעְּב בִּער בִּבְּעַר בַּעַר בַּעַלְ בִּער בִּעַלְ בְּעִר בִּעִּלְ בִּער בְּעַלְ בַּעִר בִּעַלְ בִּער בְּעַר בַּעַר בַּעַלְ בִּער בְּעַר בַּעַב בּער בְּעַר בַּעַר בַּעַר בְּעַב בּער בְּעַר בַּעַר בְּעַר בְּעַר בִּעִר בִּעַלְ בִּער בְּעַר בִּעִר בִּעִּער בִּעַלְ בִּער בְּעַב בּער בְּעַלְ בַּער בְּעַר בְּעִר בְּעַר בְּעַב בְּעַב בְּעַב בִּער בְּעַלְ בִּער בְּעַל בִּער בְּעַר בְּעִב בִּער בְּעַל בִי בִּער בְּעַב בִּער בְּעַל בִּער בְּעַר בְּעִר בִּער בְּעַר בְּעַב בִּער בְּעַב בּער בְּעַב בּער בְּעַב בּער בְּעַב בּער בְּעַב בִּער בְּעַב בּער בְּעַב בִּער בְּעַב בִּער בְּער בְּעַב בּער בְּעַב בּער בְּער בְּער בְּער בְּעַב בּער בְּעַב בְּער בְּעַב בְּער בְּער בְּעַב בּער בְּער בִּער בְּער

בּבּבּלר נוֹלָיִא שַּנִּיד לֵי וֹיִּאָמָר לוֹ אַמְנוֹן מַדְּיִּב אִישׁ חָבֶּם מִאָּד: וַיִּאֶּדָר לְאַמְנוֹן הְשׁמוֹ וִיִּנָדְׁכ בָּן-שִׁמְעָה אַחָר לְאַמְנוֹן הַעַ בְּתִּיּלֶה הָיִּא וַיִּפְּלֵא בְּעִינֵי אַמְנוֹן הְשׁמוֹ וִיִּנָדְׁכ בָּן-שִׁמְעָה אַחָר אַחֹר בִּי בְתִּיּלֶה הָיִא וַיִּפְּלֵא בְּעִינֵי אַמְנוֹן בְתִיּלֶה הָיִא וַיִּפְּלֵא בְּעִינֵי אַמְנוֹן בְתִיּלֶה הָיִא וַיִּפְּלֵא בְּעִינֵי אַמְנוֹן בְתִיּלֶה הָיִּא וַיִּפְּלֵא בְּעִינֵי אַמְנוֹן בְתִיּלֶה הָיִּא וַיִּפְּלֵא בְּעִינִי אַמְנוֹן בְּתִיּלָה אָמָר לוֹ אַמְנוֹן בְּבָּבְר הָלִּא הָעָּנִין וּיָּים בָּן וּיִּלְאַבְיּעוֹנוֹן בָּן הַיְּעָּר בְּיִּי בְּתִּילִים בָּן וּלָּאַבְשְׁנֹוֹן בָּן הַיִּים בְּוֹלִים בְּוֹלֵים בָּוֹן

במלבן ק' .31. יי

^{25.} Und fandte bin M. ben Pr., n. lief ihn mennen. 26. dW: nahm b. Ronigeft. ein. vE: bie St. b. Reiches.

^{27.} vE: u. fcon b. B. eingenommen.

^{28.} B.dW.A: verfammle. vE: fammle. B.dW.vE: u. mein Rame barüber (bei, über ihr) genannt werbe. 30. dW.vB.A: ein Zalent. B: mit ben Goelft. vE:

Groberung Rabba's. Thamar.

25 "Und er that ihn unter bie Gand Nathans, bes Propheten, ber hieß ihn Jebib Ja, um bes Geren willen.

26 So ftritt nun Joab wiber Rabba ber Kinber Ammon, und gewann bie königliche 27 Stadt, *und fandte Boten zu David und ließ ihm fagen: Ich habe gestritten wiber Rabba, und babe auch gewonnen bie

Rabba, und habe auch gewonnen bie 28 Bafferftabt. *So nimm nun zuhauf bas übrige Bolt, und belagere bie Stadt und gewinne fie, auf bag ich fie nicht gewinne,

29 und ich ben Namen bavon habe. * Also nahm David alles Bolk zuhauf, und zog bin und ftritt wider Rabba, und gewann

30 fie, * und nahm die Krone ihres Königs von feinem Saupt, die am Gewicht einen Centner Golbes hatte, und Ebelgesteine, und ward David auf fein Haupt geseth, und führete aus ber Stadt fehr viel Raub.

31 "Aber bas Bolt brinnen führete er heraus, und legte fie unter eiferne Sagen und Baden und eiferne Reile, und verbrannte fie in Biegelöfen. So that er allen Stabten ber Kinder Ammon. Da kehrete David und alles Bolt wieder gen Jerufalem.

AIII. Und es begab sich barnach, baß Abfalom, ber Sohn Davids, hatte eine schöne
Schwester, die hieß Thamar, und Amnon;
2 der Sohn Davids, gewann sie lieb. *Und
Amnon stellete sich frank um Thamar,
seiner Schwester, willen. Denn sie war
eine Jungfrau, und bäuchte Amnon schwer
3 sein, daß er ihr etwas sollte thun. *Amnon aber hatte einen Freund, der hieß
Jonadah, ein Sohn Simea, Davids Brubers, und berselbe Jonadab war ein sehr
4 weiser Mann. *Der sprach zu ihm: Warum wirst du so mager, du Königssohn,
von Tage zu Tage? Magst du mirs nicht
ansagen? Da sprach Amnon zu ihm:

28. 29. Wie Rap. 10, 15. 17.

mit fostbaren St. dW.vE: n. feste f. auf f. (eigen) S. B: u. fam aufs S. Davids.

*Misitque in manu Nathan Prophetae, 25
(Mi.3,17.et vocavit nomen ejus Amabilis Domino, eo quod diligeret eum Dominus.

Igitur pugnabat Joab contra Rab- 26 bath filiorum Ammon, et expugnabat urbem regiam. *Misitque Joab nun- 27 cios ad David, dicens: Dimicavi adversum Rabbath et capienda est Urbs aquarum. * Nunc igitur congrega re- 28 liquam partem populi, et obside civitatem et cape eam, ne, cum a me vastata fuerit urbs, nomini meo adscribatur victoria. *Congregavit ita-29 que David omnem populum et profectus est adversum Rabbath, cumque 1Ch.20.2 dimicasset, cepit eam. *Et tulit dia- 30 dema regis eorum de capite ejus, pondo auri talentum, habens gemmas pretiosissimas, et impositum est super caput David. Sed et praedam civitatis asportavit multam valde. 1Ch.20,3.4 Populum quoque ejus adducens ser- 31

ravit, et circumegit super eos fer
Am. 1,3. rata carpenta, divisitque cultris et
traduxit in typo laterum; sic fecit
universis civitatibus filiorum Ammon.
Et reversus est David et omnis exercitus in Jerusalem.

Factum est autem post haec, XIII.

3,3. ut Absalom, filii David, sororem spe(Gn.38,6-ciossimam vocabulo Thamar adama3,2. ret Amnon, filius David, *et deperiret 2
eam valde, ita ut propter amorem
ejus aegrotaret; quia cum esset virgo,
v.5ss. difficile ei videbatur, ut quidpiam
inhoneste ageret cum ea. *Erat 3
(Gn. autem Amnon amicus nomine Jona18-16,9 dab, filius Semmaa fratris David, vir
prudens valde. *Qui dixit ad eum: 4
Quare sic attenuaris macie, fili
regis, per singulos dies? cur non
indicas mihi? Dixitque ei Amnon:

^{31.} legte f. unter G. u. eif. Drefcwagen n. eif. Beile. vE: Drefcwalzen. dW.vE: ftedte (brachte) f. in 3. B: ließ f. burch ben 3. hindurchgeben. (A. zersfägte f., n. fuhr eif. Wagen über f. her, u. zerschnitt f. mit Reffern, n. zog f. durch, wie man die Ziegel formet?)

^{25.} Al.: eum in m.

^{2.} S: in eam. Al. * valde.

^{1.} B: hatte biefelbe lieb. dW.vE: liebte. (A: baß ... fich verliebte in ...)

^{2.} ward fo webe, baf er fich fr. machte. B: wurde bange. vE: beflommen, baf er erfranfte? dW: gramete fich, fo baf er fr. ward? dW.vE: es ichieu A. uumöglich.

^{3.} Pluger.

^{4.} B: bift bu ... alle Morgen. dW.vE: von DR. ju DR.

XIII.

Amnonis erga sororem flagilium el caedes.

Θαμὰς τὴν ἀδελφὴν 'Αβεσσαλώμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγώ ἀγαπῶ. 5 Καὶ εἰπεν αὐτῷ Ἰωναδάβ: Κατακλίθητι ἐπὶ τὴν κοίτην σου καὶ προςποίου ἐνοχλεῖσθαι, καὶ ἤξει ὁ πατής σου τοῦ ἐπισκέψασθαί σε, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν 'Ελθέτω δὴ Θαμὰς ἡ ἀδελφή μου, καὶ παρεστηκέτω μοι ψωμίζουσά με, καὶ ποιήσει ἐνώπιόν μου βρῶμα, ὅπως ίδω καὶ φάγω ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. 6 Καὶ ἐκοιμήθη 'Αμνών καὶ προςποιήσατο ἐνοχλεῖσθαι, καὶ παρεγένετο ὁ βασιλεὺς ἐπισκέψασθαι αὐτόν, καὶ εἰπεν 'Αμνών πρὸς τὸν βασιλέα. 'Ελθέτω δὴ Θαμὰς ἡ ἀδελφή μου πρός με, καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας, καὶ φαγοῦμαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς.

7 Καὶ ἀπέστειλε Δανίδ πρὸς Θαμάρ είς τον οίχον, λέγων· Πορεύθητι δή είς τον οίχον 'Αμγών τοῦ άδελωοῦ σου καὶ ποίησον αὐτῶ δείπνον. 8 Καὶ έπορεύθη Θαμάρ είς τον οίκον Αμνών του άδελφου αύτης και αύτος έκάθενδε. Καὶ Ελαβε 'Θαμάρ' τὸ στέαρ, καὶ έφύρασε καὶ έκολλύρισε κατ' όφθαλμοὺς αὐτου, και ήψησε τας κολλυρίδας, 9 και έλαβεν είς ο ἀπυχέουσι τήγανον καὶ κατεκένωσεν ένωπιον αύτου καὶ οὐκ έβούλετο φαγείν. Καὶ είπεν 'Αμνών' 'Εξαγάγετε απ' έμου πάντα ανδρα. Καὶ εξήγαγον απ' αύτοῦ πάντα ανδρα. 10 Καὶ είπεν 'Αμνών πρός Θαμάρ Εἰςένεγκέ μοι τὸ βρώμα εἰς τὸν κοιτώνα, καὶ φαγούμαι έχ της γειρός σου. Καὶ έλαβε Θαμάρ τὰς χολλυρίδας ας εποίησε, και είςήνεγκε τῷ 'Αμνών άδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτώνα. 11 Καὶ προςήνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν, καὶ ἐκράτησεν αὐτὴν Αμνών και είπεν αυτή. Δεύρο κοιμήθητι μετ' έμου, άδελφή μου. 12 Καλ είπεν αὐτῷ Μή, άδελφέ μου, μη ταπεινώσης με, ότι οὐ ποιηθήσεται ούτως έν τῷ Ἰσραήλ· μὴ ποιήσης την αφροσύνην ταύτην. 13 Καὶ έγω ποῦ άποίσω τὸ ονειδός μου: καὶ σὸ ἔση ώς είς τών ἀφρόνων έν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ νῦν λάλησον δή πρός τὸν βασιλέα, ὅτι οὐ μή ἀποκωλύση με από σου. 14 Καὶ οὐκ ἐβούλετο Αμνών

5. AB: Κοιμήθητι έπὶ τῆς ποίτης π. μαλαπίσθητι, π. εἰςελεύσεται ὁ π. τθ (eti.6) ίδεῖν σε ... (* παρεστ. μοι) ψωμισάτω με π. ποιησάτω πατ' φφθαλμές με ... τῶν χειρῶν. 6. AB: π. ἡδρώστησε π. εἰςῆλθεν ... (eti. 10) φάγομαι. 7. B * λ. AB: (τὸ) βρῶμα. 8. AB* τἔ ... ποιμώμενος (ἐπάθ. FX) ... *Θ. Α³Β: σταῖς. 9. AB* εἰς ὁ ἀποχ. † (a. τήγ.) τὸ ... ἡθέλησε φ. ... Ἐξαγ. πάντα ἄνδρα ἀπὸ (At

אַת־פַּנִר אַחות אַבְשַׁלָם אָחֵי י אֹהַב: וַיָּאֹמֶר לוֹ יִהוֹנַיִּבׁ שִׁכֶב עַל־ מִשְׁבֶּבְהָ וְהַתְּחָל וּבָא אָבִיה לִרְאוֹתָה ראַמֶּרָתּ אַלַיוּ תַּבָּא נָאַ תַּמַּר אַחוֹתי רעשתה יָה לְמַעַן אֲשֵׁר אַראָה וַאַכַלְתֵּי רַיִּשָׁפַב אַמְנוֹן וַיִּתְחֶל וַיַּבֹא המכה כראותו ויאמר אמנון אכי הַּמָּלֵהְ תַּבוֹא נָא תַּמֵר אַחוֹתִי וּתַלְבָּב לבבות ואברה מידה: אַכְנוֹן אַחִירְ KJ לו הבריה: וַתַּלָּהְ תַּטָּר בֵּית אַמְנוֹן אַחִיהַ וְהַוּא שׁכַב וַתְּקָּח אַת־ הַבָּצַק וַהָּלִוֹשׁ וַהְלַבֶּב לְעִינִיוּ וַהִּבְשׁׁל 9 אַת־הַלָּבבוֹת: וַהַּקַּח אַת־הַמַּשְׂרָת וַתְּצִּק לֶפָנִיוּ וַיִּמְאָן לַאָּכוֹל וַיִּאֹמֵר אַמְנוֹן הוֹצֵיאוּ כַל־אִישׁ מֵעַכֵּי וַיַּצְאִוּ י כַל־אֵישׁ מַעַלֵיו: וַיֹּאמֵר אַמִּנוֹן אֵל־ תַּבָּיאִי הַבִּרִיָּהֹ הַחֶּדֶר וְאֶבְרֵה מיַדה וַתַּקּח תַּמַר אַת־הַלְּבָבוֹת אַשׁר צַשַּׂתַה וַתַּבַא לָאַמִנוֹן אָחֵיהָ הֶחֶדְרָה: 11 רַתַּבָּשׁ אַלֵיר לַאֲלָל רַיַּחַזֵּק־בָּהֹ רַיִּאֹמֵר 12 כַּה בּוָאִי שׁכבי עמי אחוֹתֵי: ותּאִמר לוֹ אַל־אַחָי אַל־תַענֹנִי כֵּי לָאּ־יַעַשֵּׁה בו בּיִשֹּׁרָאֵל אַל־תַּעשׁה אַת־הַנְּכָלֵה 18 הַּזָּאתוּ וַאֲנִי אַנָה אוֹלִיהְ אָת־חֵרְפַּתִּי

۷. 8. ٦ ٢٠٢٢

^{*} ἀπὸ) ἐπάνωθέν με ... πάντα ἄ. ἐπάνωθεν αὐτδ.
10. ΑΒ*μοι ... βρ. εἰς ταμ(ι)εἰον (βρ. εἰς τ. μ. FX).
11. ΑΒ: προςήγαγεν αὐτῷ τὰ φ. κ. ἐπελάβετο αὐτῆς *'Αμν. 12. ΑΒ: διότι (ὅτι Ϝ) ... *τῷ. 13. ΑΒ*
τῷ. .. κωλύση. 14. ΑΒ: ἡθέλησεν (c. FX).

Ich habe Thamar, meines Brubers Abfalom 5 Schwefter, lieb gewonnen. * Jonabab fprach ju ibm: Lege bich auf bein Bett und mache bich frant. Wenn bann bein Bater fommt, bich zu befeben, fo fprich zu ihm: Lieber, lag meine Schwefter Thamar tommen, daß fie mich ate und mache vor mir ein Effen, baß ich zusebe und von ihrer Sand effe. 6 * Alfo legte fich Amnon und machte fich frant. Da nun ber Ronig fam, ibn gu befehen, fprach Amnon zum Ronige: Lieber, lag meine Schwefter Thamar fommen, bag fte vor mir ein Bemufe ober zwei mache, und ich von ibrer Sand effe. Da fanbte David nach Thamar ins aus, und ließ ihr fagen: Bebe bin ins Baus beines Brubers Amnon und mache 8 ibm eine Speife. *Thamar ging bin ins Baus ihres Brubers Amnon; er aber lag gu Bette. Und fie nahm einen Teig und fnetete, und fott es vor feinen Augen, und 9 fochte ibm ein Gemufe. "Und fie nabm bas Bericht und icuttete es vor ibm aus, aber er weigerte fich zu effen. Und Amnon fprach: Laft jebermann von mir binaus geben. Und es ging jebermann von ihm 10 hinaus. *Da fprach Amnon zu Thamar: Bringe bas Effen in die Rammer, bag ich von beiner Band effe. Da nahm Thamar bas Bemufe, bas fie gemacht hatte, und brachte es ju Amnon, ihrem Bruber, in 11 bie Rammer. * Und ba fie es zu ihm brachte, bag er age, ergriff er fie und fprach ju ihr: Romm ber, meine Schwe-12 fter, ichlaf bei mir. * Sie aber fprach gu ihm: Nicht, mein Bruber, ichmache mich nicht, benn fo thut man nicht in Ifrael, thue nicht eine folche Thorheit. 13 * Bo will ich mit meiner Schanbe bin? Und bu wirft fein wie die Thoren in Ifrael.

5. dW: Lager. B.dW.vE.A: ftelle bich. B.dW. vE: gu feben. A: befuchen. A.B.dW: (3ch bitte) Lag boch. vE: Mochte boch ... gu effen geben. B.dW. A: baß f. mir (bas Brot, etwas) ju e. gebe. B.dW: bas Effen (ju)bereite. vE: bie Speife. A: ein Gericht. 6. ein paar Bergtuchen. dW.B: (jween) Ruchen. vE: zwei Gerichte. (A: Bruhen toche!)

Rebe aber mit bem Ronige; ber wirb mich

14 bir nicht versagen. *Aber er wollte

7. dW: ein Effen. B.vE: bereite ihm bas G.

Thamar sororem fratris mei Absalom amo. *Cui respondit Jonadab: Cuba 5 super lectum tuum et languorem simula, cumque venerit pater tuus, ut visitet te, dic ei: Veniat, oro, Thamar soror mea, ut det mihi cibum, et faciat pulmentum, ut comedam de manu eius. *Accubuit itaque Amnon et 6 quasi aegrotare coepit; cumque venisset rex ad visitandum eum, ait Amnon ad regem: Veniat, obsecro. Thamar soror mea, ut faciat in oculis meis duas sorbitiunculas, et cibum capiam de manu ejus.

Misit ergo David ad Thamar do- 7 mum, dicens: Veni in domum Amnon fratris tui et fac ei pulmentum. *Ve- 8 nitque Thamar in domum Amnon fratris sui, ille autem jacebat; quae tollens farinam commiscuit, et liquefaciens in oculis ejus coxit sorbitiunculas. *Tollensque, quod coxerat, effudit et 9 posuit coram eo, et noluit comedere; dixitque Amnon: Ejicite universos a me! Cumque ejecissent omnes, "dixit 10 Amnon ad Thamar: Infer cibum in conclave, ut vescar de manu tua. Tulit ergo Thamar sorbitiunculas, quas fecerat, et intulit ad Amnon fratrem suum in conclave. *Cumque obtulis- 11 set ei cibum, apprehendit eam et ait: Veni, cuba mecum, soror mea! *Quae 12 respondit ei: Noli, frater mi, noli v.137Lv: opprimere me; neque enim hoc fas De.27,227 est in Israel. Noli facere stultiti-Jud. 19,25 am hanc; *ego enim ferre non potero 13

opprobrium meum, et tu eris quasi unus de insipientibus in Israel. Ouin

potius loquere ad regem, et non negabit me tibi. * Noluit autem acquiescere 14

12. vE: fo barf man n. thun. A: alfo ifte n. recht. vE.A: biefe Th. dW: übe n. e. f. Schandthat.

^{8.} u. machte Bergt. ... u. tochte fie. B: bereitete es ju Ruchen. B.dW: buf bie R.

^{6.} Al. + (p. cibum) paratum. 10. S(bis): conclavi. 14. Al. + (p. aut.) Amnon.

^{9.} nahm bie Pfanne. dW: goff f. aus. 11. dW: ihm reichte. vE: Babrenb ... barreichte. B.dW.A: liege. vE: lege bich ju mir.

^{13.} B: Und was mich betrifft, wow. ich m. Schmach hinbringen? dW: ich, wo follte ich hin mitm. Schimpfe. vE: wohin foll ich m. Schande br. dW.A: murbest fein. B.A.vE: einer ber (von ben) Th. dW: Berworfenen.

XIII.

Amnonis erga sororom flagitium et caedes.

άκουσαι της φωνης αυτης, και έκράτησεν υπέρ αυτήν, και έταπείνωσεν αυτήν και έκοιμήθη μετ' αυτης.

15 Καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν 'Αμνών μίσος μέγα σφόδρα, ότι μέγα τὸ μῖσος ο ἐμίσησεν αὐτὴν ύπες την αγάπην ην ηγάπησεν αυτήν. Καί είπεν αὐτῆ Αμνών Ανάστηθι καὶ ἀπότρεχε. 16 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Θαμάρ' . Ότι μεγάλη κακία ή έσχατη ύπερ την πρώτην ην εποίησας μετ έμου, έξαποστείλαι με. Καὶ οὐχ έβούλετο 'Αμνών ακούσαι της φωνής αύτης, 17 και έκάλεσε τὸ παιδάμιον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οίκου αυτού, και είπεν αυτώ · Έξαποστείλατε δή ταύτην απ' έμου έξω, και κλείσον τήν θύραν όπίσω αὐτῆς. 18 Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν γιτών άστραγολωτός, ότι ούτως ἐπεδιδύσκοντο αί θυγατέρες του βασιλέως αί παρθένοι τους επενδύτας αὐτῶν. Καὶ έξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργός του Αμνών έξω και απέκλεισε την θύραν όπίσω αὐτῆς. 19 Καὶ έλαβε Θαμάρ σποδόν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ τὸν χιτώνα τὸν ἀστραγολωτὸν τὸν ἐπ΄ αὐτη διέρψηζε, καὶ έθηκε τὰς γεῖρας αὐτης έπὶ την κεφαλην αύτης, καὶ έπορεύετο πορευομένη και βοώσα. 20 Και είπεν αὐτῆ Αβεσσαλώμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς. Μὴ Αμνών ὁ ἀδελφός σου γέγονε μετά σοῦ; Καὶ νῦν, άδελωή μου, σιώπησον, ότι άδελφός σου έστί μη θης την καρδίαν σου λαλησαί τι. Καὶ ἐκάθισε Θαμάρ έκψυγούσα έν τῷ οἴκφ 'Αβεσσαλώμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς. 21 Καὶ ήχουσεν ὁ βασιλεὺς Δαυλό πάντας τους λόγους τούτους καλ έθυμώθη σφόδρα. 22 Καὶ οὐκ ελάλησεν 'Αβεσσαλώμ τῷ Αμνών ἀπὸ πονηροῦ ἔως ἀγαθοῦ, ὅτι έμίσει 'Αβεσσαλώμ τὸν 'Αμνών άνθ' ών έταπείνωσε Θαμάρ την άδελφην αύτοῦ.

28 Καὶ ἐγένετο μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, καὶ ἢσαν κεἰροντες τῷ ᾿Αβεσσαλὼμ ἐν Βααλασὼρ τῆ παρὰ Ἐφραίμ, καὶ ἐκάλεσεν ᾿Αβεσσαλὼμ πάντας τοὺς νἱοὺς τοῦ βασιλέως. 24 Καὶ ἢλθεν ᾿Αβεσσαλὼμ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἰπεν·

14. AB \dagger (a. ἀπ.) τδ. B: ἐνραταίωσεν. 15. B \dagger (p. ult. αὐτήν) ὅτι μείζων ἡ κακία ἡ ἐσχάτη ἢ ἢ πρώτη. AB: πορεύς (ἀπότρεγε FX). 16. AB: Θ. περί τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταὐτης ὑπλρ ἐτέραν ἢν. λ^2 B \dagger (a. ἐξαπ.) τδ. AB: ἡ δὲλησεν (ἐδ. FX). 17. B *(alt.) αὐτδ. AB: ἀπόκλεισον. 18. AB: ααρωτός (eti. 19) ... ἐνεδιδύσκετο ... αὐτδ. (ἀστρ. ... ἐπ... τδ. A. F. X). 19. AB: ἐπ ἀντῆς δ. κ. ἐπεδηνιε ... ἐπορεύθη ... κράζυσα. 20. AB: πτδ αὐτην 'Αβ. ... ἐγένετο ... * μδ: κωφρευσον ... τδ λαλήσαι (Λ † εἰς) τὸ ξῆμα τότο ... Θ. χηρεύσσα.

בְּקוֹלֶה וַיְחָזָק מִפּּנְּה וַיְעַנָּה וַיִּשְׁבָּב

אַמְנֹרוּן מָאָד כָּי נְדוֹלָה הַשְּׁנָאָה אַשֵּׁר שִׂנַאַה מאהבה אשר אהבה ויאמר-לה 16 אַמְנָוֹן קוּמִי לַכִי: וַתְּאֹמֶר לוֹ אַל־ אדות הרעה הגדולה הואת מאחרת אַשַּׁר־עָשִּׂיתָ עִמֵּי לְשַׁלְּחֲנִי וְלָאׁ אַבַּה יוּ לִשְׁמִעַ לֶה: וַיִּקְרָא אָת־נַעֲרוֹ מְשֶׁרְתוֹוֹ וַיֹּאמֶר שָׁלְתוּ־נָא אָת־זָאת מֵעַלֵי 18 הַחַרַּצָה וּנְעָל הָהֵלֶת אֲחַרֵיהָ: וְעָלֵיהָ פָּתְנֵת פַּפִּים כִּי בֹן תִּלְבַשְׁנָה בְּנִית־ הַפֶּלֶהְ הַבְּתוּלְת מִעִילִים וַיֹּצֵא אוֹתַה מְשֶׁרְתוֹ הַחֹוּץ וְנָצֵל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהִּ: 19 וַתְּלָּח תָּמֵר אַפַר עַל־ראשׁה וּכְתֹנת הַפַּפַים אֲשֶׁר נָלֶיהָ קָרָנָה וַהֲשֶׂם יָּדָהֹ ראּשָׂה וַתַּלֶּךְ הָלְוֹךְ וְזָצֶקָה: וַיּּאֹמֶר יָהָ אַבְשָּׁכְוֹם אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן אָחִיהֿ וְעָתָה אַחוֹתֵי הַחֲרִישִׁי אַל־תַּשִׁיתִי אַת־לַבַּה לדבר הזה ומשב ממר ושממה בית 21 אַבְשָׁלִוֹם אָחֶיהָ: וְהַפֵּעֶלֶהְ דָּוִֹד שְׁמַע אַת כָּליהַדָּבָרֵים הָאֵלֶה וַיֵּחַר לִוֹ מִאָד: יבּבֶר אַבְשָׁלְוֹם עִם־אַמִנוֹן לְמֵרֵע 22 וְלָאֹ־דָבֶּר אַבְשָׁלְוֹם עִם־אַמְנוֹן לְמֵרֵע יטוֹב כַּי־שַׂנָא אַבְשָׁלוֹם אַת־אַמִנוֹן צַל דָבַר אַשָּׁר עָנָה אָת תַּמֵר אַחֹתוֹ: לשנתים יפים ויהיר גזזים בַבַעַל חַצִּוֹר אָשֵׁר א אַבִשׁלוֹם אֵל־הַפָּלֶה

ענ"א אודה .16.

21. AB † (in f.) καὶ όκ διύπησε τὸ πνεῦμα Αμνών τὰ υίδ αὐτό, ὅτι ἡγὰπα αὐτόν, ὅτι πρωτότοκος αὐτό ἡν. 22. AB: Αβ. μετὰ Α. . . ἐπὶ λόγο ὁ ἐτ. 23. AB: ἐγ. 'εἰς διετηρίδα ἡμ. Β: Βελασώρ (c. F). AB: ἐχόμενα (παρὰ FX).

XIII.

ihr nicht gehorchen, und übermaltigte fie, und ichmachte fie und ichlief bei ihr.

15 Und Amnon ward ihr überaus gram, bağ ber hağ größer war, benn vorhin bie Liebe war. Und Amnon fprach zu ihr:

16 Mache bich auf und hebe bich. * Sie aber fprach zu ihm: Das Uebel ift größer, benn bas andere, bas bu an mir gethan haft, bag bu mich ausstößest. Aber er gehorchte

17 ihrer Stimme nicht, "fonbern rief feinem Rnaben, ber fein Diener war, und fprach: Treibe biefe von mir hinaus, und schließe

18 bie Thur hinter ihr zu! "Und fie hatte einen bunten Rod an, benn folche Rode trugen bes Königs Töchter, weil fie Jungfrauen waren. Und ba fie fein Diener aus getrieben und bie Thur hinter ihr

19 zugefchloffen hatte, *warf Thamar Afche auf ihr Saupt, und zerriß ben bunten Rod, ben fie anhatte, und legte ihre Sand auf bas Saupt, und ging baber und fchrie.

20 * Und ihr Bruber Absalom sprach zu ihr: 3ft bein Bruber Amnon bei bir gewesen? Run, meine Schwefter, schweig stille, es ist bein Bruber, und nimm die Sache nicht so au Bereen. Also blieb Thamar ledig in

zu Gerzen. Alfo blieb Thamar ledig in 21 Abfaloms, ihres Brubers, Saufe. * Und ba ber Konig Davib folches alles hörete,

22 ward er fehr zornig. *Aber Absalom redete nicht mit Amnon, weber Bofes noch Gutes. Aber Absalom ward Amnon gram, barum, baß er seine Schwester Thamar geschwächt batte.

23 Ueber zwei Jahre aber hatte Absalom Schaffcherer zu Baalhazor, bie unter Ephraim liegt, und Absalom lub alle Rin-24 ber bes Königs, *und fam zum Könige, precibus ejus, sed praevalens viribus oppressit eam et cubavit cum ea.

Et exosam eam habuit Amnon odio 15 magno nimis, ita ut majus esset odium, quo oderat eam, amore, quo ante dilexerat. Dixitque ei Amnon: Surge et vade! "Quae respondit ei: Majus 16 est hoc malum, quod nunc agis adv.14.12. versum me, quam quod ante fecisti, expellens me. Et noluit audire eam, "sed vocato puero, qui ministrabat 17

ei, dixit: Ejice hanc a me foras et claude ostium post eam. *Quae in-18 duta erat talari tunica; hujuscemodi enim filiae regis virgines vestibus utebantur. Ejecit itaque eam minister illius foras, clausitque fores post eam.

Joh. 2, 12. ** Quae aspergens cinerem capiti suo, 19
v. 21. 2, 24 scissa talari tunica impositisque maJos. 2, 27 nibus super caput suum, ibat ingrediens et clamans. ** Dixit autem ei 20

Absalom frater suus: Numquid Amnon frater tuus concubuit tecum? Sed nunc, soror, tace; frater tuus est,

19,19. neque affligas cor tuum pro hac re.
 Mansit itaque Thamar contabescens in domo Absalom fratris sui. Cum 21
 12,6. autem audisset rex David verba haec, contristatus est valde, et noluit con-

contristatus est value, et noiuit contristare spiritum Amnon filii sui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei. *Porro non est locutus Ab-22 salom ad Amnon nec malum nec bonum; oderat enim Absalom Amnon, eo

Factum est autem post tempus 28

Gom. biennii, ut tonderentur oves Absa34,19. lom in Baalhasor, quae est juxta
25,2.5. Ephraim, et vocavit Absalom omnes
filios regis, *venitque ad regem 24

21. Al. * et-ei.

14. ihrer Stimme. vE: horen auf ihre St. B: wurde ihr zu ftart. A: ba er ftarter war. 15. B: Darauf faffete A. einen fehr großen Saß

15. B: Darauf faffete A. einen fehr großen haß gegen fie ... womit er f. haffete ... womit er f. geliebet hatte. dW.vE. benn b. Saß, womit ... war ... B: n. gebe weg. dW.vE.A: Steh auf (und) gehe!

16. Barum boch ? bas ... wollte ihr n. gehorchen. B: 3ft nicht um begwillen biefes lebel ... dW: Ach! aber biefes noch gr. leb. vE: Laf nicht b. Urfache biefes leb. u. gr. fein. dW. vE: verftogeft. B: hinaustreibeft. 17. ibm bienete ... Treibet. dW: Rnappen. vE: Diener, ber ihn bebiente. B.dW: (ver)riegele.

18. Leibrod. dW: Aermelfleib. A: langen R. B: alfo fleibeten fich ... mit Oberroden. dW: mit Laslaren waren gefl. vE: m. folden Oberfleibern w. befl.

laren waren gefl. vE: m. folden Dberfleibern w. befl. 19. B.dW.vE: nahm. A: ftreute. dW: fcling ihre Sanbeuber bas &. gufammen u. ging u. fchrie im Gehen.

20. bl. Th. einfam. (vE: troftlos? A: fich abfum: mernb?)

22, benn M. war M. gr. B.dW.vE.A: hafte. 23, alle Sohne. B.vE.A: bei Chhr. dW: in,

Ίδου δη κείρουσι τῷ δούλφ σου, πορευθήτω δή ο βασιλεύς και οι παϊδες αύτου μετά του δούλου σου. 25 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Αβεσσαλώμ. Μή, τέχνον, μή πορευθώμεν πάντες ήμεζς, όπως μη βαρυνθώμεν έπὶ σέ. Καὶ κατεβιάζετο αυτόν, και ουκ έβούλετο ό βασιλεύς του πορευθήναι, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν. 26 Καὶ είπεν 'Αβεσσαλώμ' Καὶ εί μή, πορευθήτω δη μετ έμου Αμνών ο άδελφός μου. Και είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. Ίνατι πορευθή μετά σοῦ; 27 Καὶ κατεβιάσατο αὐτὸν 'Αβεσσαλώμ, και έξαπέστειλε μετ' αύτοῦ τὸν Αμνών και πάντας τους υίους του βασι-28 Καὶ ένετείλατο Άβεσσαλώμ τοῖς παισίν αὐτοῦ, λέγων Τόετε, ώς ἂν εὖ ἔχη ἡ καρδία Αμνών έν τῷ οίνφ καὶ ἐρῶ πρὸς ύμας. Πατάξατε τὸν Άμνων καὶ θανατώσατε αύτόν, μη φοβείσθε, ότι ούχι έγω έντέλλομαι ύμιν; χραταιούσθε και γίνεσθε είς υίους δυνατούς. 29 Καὶ ἐποίησαν οἱ παζδες ᾿Αβεσσαλώμ τῷ 'Αμνών, καθώς ένετείλατο αὐτοῖς 'Αβεσσα-Καὶ ανέστησαν πάντες οι υίοι τοῦ βασιλέως, και έπεκάθισεν έκαστος έπι την ήμίονον αὐτοῦ καὶ ἔφυγον.

80 Και έγένετο ὡς αὐτοὶ ἦσαν ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ἡ ἀγγελία ἦλθε πρὸς Δανίθ, λεγόντων Πέπαικεν Άβεσσαλώμ πάντας τοὺς νίοὺς τοῦ βασιλέως καὶ οὐ κατελείφθη ἔξ αὐτῶν ἔως ἐνός. 81 Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέξξηξε τὰ ἰμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκασιν αὐτῷ διεξξηγότες τὰ ἰμάτια. 82 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναδὰβ νίὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δανὶδ καὶ εἶπε· Μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μον ὁ βασιλέως ἐθανάτωσεν, ἀλλ' ἢ ᾿Αμνῶν μόνος τέθνηκε, ὅτι ἐπὶ στόματος ᾿Αβεσσαλώμ ἢν κείμενος ἀφ' ῆς ἡμέρας ἐταπείνωσε Θαμὰς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ. 33 Καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ

25. AB: Μὴ δή, νίε με ... καὶ ἐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ... ἐβιάζετο. AB: ἠθέλησε (τἔ) πορ.
26. B † (p. 'A.) πρὸς αὐτόν. AB: δή μεθ' ἡμῶν.
27. AB: ἐβιάσετο ... ἀπέστειλε ... † (in f.) καὶ ἐποίησεν 'Αβεσσαλὼμ πότον πατὰ τὸν πότον τῷ βασιλέως. 28. AB: παιδαρίοις ... ἀγαθυνθῷ ... εἴκω
... φοβηθῆτε ... ἐγώ εἰμι ὁ ἐντελλόμεγος ὑμ.; ἀνδρίζεσθε ... δυνάμεως (παιδίν ... εὐ ἔχη ... ἐρῶ
πτὶ. FX). 29. AB: τὰ παιδάρια ... καθὰ. Α¹Β: ἐπεκάθισαν Β: ἀνήρ (ἔκ. AFX). 30. AB: αὐτῶν ὅντων
... ἀκοὴ ... λέγων 'Επάταξεν ... ἐδὲ εἰς (ὡς αὐτ. ἠσ.
... ἀγγ. ... λ.' Π... ἔ. ἐν. FX). 31. AB: ἐκοιμήθη
ἐπὶ τὴν γῆν ... οἱ περιεστῶτες αὐτῶ διέζόηξαν τ.
ίμ. αὐτῶν. 32. Β: παιδάρια. AB: ὅτι ... μονωτατος
ἀπέθανεν ... ἀπὸ τῆς ἡμ. ἡς (ἀλὶ ἡ κτὶ. FX).

רַיּאמר הַפָּה־נַא בְּזְזֵים לְעַבְהֵּהְ יֵלְהְ־נַא ועבדיר עם־עבדה: הַמַּלַה אַל־אַבְשַׁלוֹם אַל־בַני אַל־נַא נַלֵה בְּלָּנוּ וְלָא נִכְנֵּד עָלֵיה וַיִּסְרָ 26 ולא־אָבָה לָלֵבֶת וַיְבְרַבַהוּ: וַיּאֹמֶר אכשלום ולא ילה־נא אתנו אמנון וַיָּאמֶר לוֹ הַמַּלֶהְ לַמַּה יַלַהְ יע־בָּוֹ אַבָשָׁלָוֹם וַיִּשָׁלֵח ואת אַמְנֹרוֹן ָנְעַרֵיו לֵאמֹר רָאוּ־נָא כָּטוֹב לַב־אַמְנִוּן בַּיַּוֹן וָאֲמַרִהִּי אֲלֵילֵם הַכַּוּ אֶת־אַמְנַוֹן וַהַמְתֵּם אֹתִוֹ אַל־תִּירָאוּ הַלוֹא כַּי אַנֹכִיּ צִנִּיתִי אֵתְכֶּם תִזְקַוּ וְהְיָוּ לִבְנֵי־ 29 חיל: וַיּצָשׁוּ נַעַרֵי אַבָשׁלוֹם לַאַמְנֹוֹן פַּאֲשֶׁר צִּרָּה אַבְשָׁלֵוֹם וַיָּמֵמוּ י כַּל־בָּנֵי הַמַּלֵה וַיָּרָכָּבָוּ אֵישׁ עַל־פָּרָדִּוֹ וַיַּנָסוּ : וַיָּהִי הַמָּה בַּנֶּרָהְ וְהַשְּׁמְעֵה בָאָה אַל־דַּוַד לַאמִר הַכָּה אַבְשָׁלוֹם אַת־ פָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלְאֹ־נוֹתֵר מֵהֶם אֶחֲד: 21 וַיַּקָם הַמֵּלֶה וַיִּקְרֵע אָת־בְּגָדֵיו וַיִּשְׁפַב עַבָּדֵיוּ -32 בָבָרִים: וַיַּּצַן יְוֹנָדָב : בֶּן־שָׁמִעָּה אֲחִי־ דַרָד וַיֹּאמֶר אַל־יאמֶר אָדֹנִי אָת כַּל־ הַנְּעַרֵים בְּנֵי־הַמָּלֶהְ הֵמִיתוּ בְּי־אַמְנִוּן לָבַרָּוֹ מֵת פִּי־עַל־פִּי אַבְשָׁלוֹם הֵיְתַה שימה מיום עלתו את תמר אחתו: נו רַעַתַּת אַל־יַשָּׁם אַלנִי הַמָּלֶךְ אָל־

> ער 33. לף אוש בנ"א על 33. יי

25. dW.vE: wir wollen u. alle. B.vE: bir u. beschwerlich seien (fallen). dW.vE: u. er brang in ihm.
26. B.dW.vE: Bo nicht, so laß bech.

28. fürchtet ench n. B.dW.vE: Schet boch (ja zu). A: Sabet Acht. B: gutes Muths ift. dW: frohl. Sers gens. vE: bas S. A. frohl. A: trunfen mirb? dW. vE: beim B. vE: Erfclaget. dW.vE: fo (bann)

und forach: Giebe, bein Rnecht bat Schaffcherer, ber Ronig wolle fammt feinen 25 Rnechten mit feinem Rnecht geben. *Der Ronig aber fprach ju Abfalom: Dicht, mein Sohn, laß uns nicht alle geben, bag wir bich nicht befchweren. Unb ba er ton ubthigte, wollte er boch nicht 26 geben, fonbern fegnete ibn. * Abfalom fbrach: Goll benn nicht mein Bruber Amnon mit une geben? Der Ronig fprach ju ibm: Warum foll er mit bir 27 aeben? *Da nothigte ihn Abfalom, bag er mit ibm ließ Amnon und alle 28 Rinber bes Ronigs. * Abfalom aber gebot feinen Rnaben und fprach: Sebet barauf, wenn Amnon guter Dinge wirb von bem Wein und ich zu euch fpreche: Schlaget Amnon und tobtet ibn! bag ibr euch nicht fürchtet, benn ich habe es euch gebelben, feib getroft und frifc baran. 29 " Alfo thaten bie Rnaben Abfaloms bem Amnon, wie ihnen Abfalom geboten hatte. Da ftanben alle Rinder bes Ronigs auf, und ein jeglicher faß auf feinem Daulthier und floben.

30 Und ba fle noch auf bem Wege waren. tam bas Gerucht vor David, daß Abfalom hatte alle Rinber bes Ronige erichlagen, bag nicht einer von ihnen abrig mare. 31 * Da ftanb ber Ronig auf und gerriß feine Rleiber und legte fich auf die Erbe, und alle feine Rnechte, bie um ibn ber 32 ftanben, gerriffen ihre Rleiber. * Da antwortete Jonabab, ber Sohn Simea, bes Brubers Davibs, und fprach: Dein Berr, bente nicht, daß alle Anaben, die Rinber bes Ronigs, tobt find, fonbern Umnon ift allein tobt; benn Abfalom bat es bei fich behalten von bem Tage an, ba er feine 33 Schwefter Thamar fcmachte. *So hebme nun mein Berr, ber Ronig, foldes nicht

tobtet ibn. B: fo follt ihr ibn t. dW: gebiete es euch. B: ift es nicht fo, daß ich es cuch geb. habe? A: ich bins, ber es ench gebietet. dW: feft u. tapfer. B.vE: Rart u. beweift euch (feib) t.

29. dW.A: machte f. auf. B.dW. TB.A: festen fic. B: Maulefel.

et ait ad eum: Ecce, tondentur oves servi tui; veniat, oro, rex cum servis suis ad servum suum. Dixit-25 que rex ad Absalom: Noli, fili mi, noli rogare, ut veniamus omnes et gravemus te. Cum autem cogeret eum et noluisset ire, benedixit ei. *Et ait Absalom: Si non vis venire, 26 veniat, obsecro, nobiscum saltem Amnon frater meus. Dixitque ad eum rex: Non est necesse, ut vadat tecum. *Coegit itaque Absalom eum, et di-27 misit cum eo Amnon et universos filios regis. Feceratque Absalom convivium quasi convivium regis. *Prae- 28 ceperat autem Absalom pueris suis, dicens: Observate, cum temulentus fuerit Amnon vino et dixero vobis: Percutite eum et interficite! nolite timere; ego enim sum qui praecipio vobis, roboramini et estote viri fortes! *Fecerunt ergo pueri Absalom 29 adversum Amnon, sicut praeceperat eis Absalom, surgentesque omnes filii

(18g. regis ascenderunt singuli mulas suas et fugerunt.

Cumque adhuc pergerent in itinere, 30 fama pervenit ad David, dicens: Percussit Absalom omnes filios regis et non remansit ex eis saltem unus. v.19.3.31 Surrexit itaque rex et scidit vesti- 31 12.16. menta sua et cecidit super terram. et omnes servi illius, qui assistebant

ei. sciderunt vestimenta sua. Re- 32 15,3 spondens autem Jonadab filius Semmaa fratris David dixit: Ne aestimet dominus meus rex, quod omnes pueri filii regis occisi sint; Amnon solus mortuus est, quoniam in ore Absalom erat positus ex die, qua oppressit Thamar sororem ejus. *Nunc ergo 33 ne ponat dominus meus rex super

^{29.} A.A: fein Maulthier ob .: fein Maul, U.L: feinem Daul.

^{26.} Al. † (p. Abs.) ad David. 27. Al. * Feceratque - regis.

^{31. † (}p. rex) David.

^{30.} B.dW.vE: bağ (inbem) man fprach (fagte): A. hat ic. A: u. es ward gefagt.

^{31.} B.vE: fanben ba mit getriff. RI.

^{32.} alle Junglinge ... getobtet. dW: auf bem Munbe A. lag es. vE: nach b. D. A. war es feftges fest. B: es ift auf A. Befehl angeftellt gemefen.

XIII.

Absalowi profugi revocatio.

την καρδίαν αὐτοῦ τὸ ἔῆμα, λέγων. Πάντες οί υίοι του βασιλέως τεθνήκασιν οτι άλλ ή Αμτών μόνος τέθνηκε. 34 Καὶ ἀπέδρα Αβεσσαλώμ. Καλ ανέβη τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς καὶ ήρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ είδε, καὶ ίδου λαός πολύς πορευόμενος έν τη όδο όπισθεν αύτοῦ έκ πλευρᾶς τοῦ όρους. 35 Καὶ είπεν Ιωναδάβ προς τον βασιλέα 'Ιδού οί υίοι του βασιλέως παραγεγόνασι κατά τὸ ἡῆμα τοῦ δούλου σου ούτως γέγονεν. 36 Καὶ εγένετο ήνίκα συνετέλεσε λαλών, και ίδου οι υίοι του βασιλέως παραγεγόνασι, και ήραν την φωνήν αύτων καὶ ἔκλαυσαν, καὶ ὁ βασιλεύς καὶ πάντες οί παϊδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμόν μέγαν 37 Καὶ 'Αβοσσαλώμ ἀπέδρα καὶ σφόδρα. έπορεύθη πρός Θολμὶ νίον Εμιούδ βασιλέα Γεσούρ. Και επένθησεν ό βασιλεύς Δαυίδ έπὶ τὸν υίὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας.. 38 Καὶ 'Αβεσσαλώμ έφυγε καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεσούρ, και ην έκει έτη τρία. 39 Kal exóπασε τὸ πνευμα τοῦ βασιλέως Δαυίδ τοῦ έξελθεῖτ πρὸς 'Αβεσσαλώμ, ὅτι παρεκλήθη έπὶ 'Αμνών τοῦ τεθνηχότος.

ΧΙν. Καὶ ἔγνω Ἰωὰβ ὁ νίὸς Σαρονίας, ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως παρεκλήθη ἐπὶ ᾿Αβεσσαλώμ. ² Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ εἰς Θεκωέ, καὶ ἔλαβεν ἐκείθεν γυναϊκα φρονίμην, καὶ εἶπεν αὐτῆ. Πένθησον δὴ καὶ περιβαλοῦ ἰμάτια πενθικά, καὶ μὴ ἀλείψη ἔλαιον, καὶ γενήθητι ὡς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας πολλάς, ³ καὶ ἥξεις πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦτο· καὶ ἔθετο Ἰωὰβ τοὺς λόγους ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῆς.

4 Καὶ παρεγένετο ή γυνή ή Θεκωτις πρός τὸν βασιλέα, καὶ ἐπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτῆς ἐπὶ τὶν γῆν, καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἰπε Σῶσον, ὁ βασιλεύς, σῶσον. δ Καὶ εἰπε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς Τί ἔστι σοι; Ἡ δὲ εἰπεν "Οντως γυνή χήρα ἐγώ εἰμι καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ μου. δ Καὶ τῷ δούλη σου δύο υίοι, καὶ ἐμαχέσαντο ἐν τῷ πεδίω άμφότεροι

שָׁנִי בִּנִּים וַנִּפָּבִּי שְׁנִיהָם בַּשְּׁלָה וְאֵין אַלְמְנָה אָנִי וַיִּמְת אִישִׁי: וּלְשִׁפְחְתְּהָ הַמֶּלֶּהְ מַהּ-לֵּהְ וַהִּאָמֶר אַבָּל אָמָר-לָה הַמַּלֶּהְ מַהּ-לֵּהְ וַהִּאַמֶר אַבָּל אָמָר-לָה הַמְּלְבָּה נַהִּאָמֶר הּוֹמֶלֶה: וַיִּאָמֶר-לָה בַּמְּלְבָּי נַיִּאָמֶר הּוֹמֶלֶה הַמְּלְבִית אָלִהַהְּמֶּלְה בַּמְּלְבִית אָלִיהַ הַּנְּיִּלְבִי הַיִּמְלְבִית אָלִיהַ פֶּּלֶּהְ

ע. 33. עוניון ק' . 34. עוניון ק' . 35. עמידוד ק' . 37.

έση. 3. AB: n. έλεύση... έθημεν. B: έν (έπλ FX). 4. AB: K. εἰςῆλθεν. B: εἰς (ἐπλ AFX). AB: βασιλεῦ (ὁ β.FX). 5. AB: Καὶ μάλα ("Οντ. FX). 6. AB: Καίγε ... ἀμφ. ἐν τῷ ἀγοῷ (c. FX).

^{33.} B*τὸ. AB: ἀπέθανον ... μονώτατος ἀπέθανε. 34. AB: ἡρε (ἀνέβη FX)...*χ. ἡρε. ABEX † (in f.) ἐν τῆ καταβάσει. Καὶ παρεγένετο ὁ σιοπὸς καὶ ἀπήγγειλε τῷ βασιλεί καὶ εἰπεν ᾿Λνδρας ἐφόρακα ἐκ τῆς ὁδῷ τῆς Ὠρωνῆν ἐκ μέρθς τῷ ὅρθς. 35. AB: πάρεισι ... τὸν λόγον ... ἐγένετο. 36. AB: ἡλθον χ. ἐπῆραν ... καίγε ὁ β. 37. AB: ἔφυγε ... Γεδσόρ † εἰς γῆν Χαμααχάδ ε. Μαχάδ. 38. AB: ἀπέδα. 39. AB: ὁ βασιλεὸς ... ὅτι ἀπέδανε (τὸ πν. τῷ β. ... τῷ τ. FX). — 1. AB * ὁ et παρεκλ. 2. AB: γ. σοφὴν ... χρὸς αὐτήν ... ἔνδυσαι ... χ.

ju Bergen, bag alle Rinber bes Ronigs tobt feien, fonbern Amnon ift allein tobt. 34 Mbfalom aber flobe. Und ber Rnabe auf ber Warte bob feine Augen auf und fabe, und fiebe, ein großes Bolt fam auf bem Wege nach einanber an ber Seite bes 35 Berges. Da fprach Jonabab jum Rbnige: Siebe, bie Rinber bes Ronigs tommen; wie bein Rnecht gefagt bat, fo ifts 36 ergangen. * Unb ba er hatte ausgerebet, flebe, ba famen bie Rinber bes Ronigs, und hoben ihre Stimme auf und weineten. Der Ronig und alle feine Rnechte weineten 37 auch faft febr. +Abfalom aber flohe unb jog zu Thalmai, bem Sohn Ammihubs, bem Ronige ju Gefur. Er aber trug Leib 38 über feinen Cobn alle Lage. *Da aber Abfalom flohe und gen Gefur jog, war "Und ber Konig 39 er bafelbft brei Jahre. David borete auf auszuziehen wiber Abfa-Iom, benn er hatte fich getroftet über Amnon, bağ er tobt mar.

NIV. Joab aber, ber Sohn Zeru Ja, merkte, baß bes Königs Herz war wiber Absalom, 2° und sandte hin gen Thekoa und ließ holen von bannen ein kluges Weib, und sprach zu ihr: Arage Leid und ziehe Leidekleiber an, und salbe dich nicht mit Dele, sondern stelle dich wie ein Welb, das eine lange Zeit Leid getragen hat über einen Arobten, "und sollst zum Könige hinein gehen und mit ihm reden so und so. Und Joad gab ihr ein, was sie reden sollte.

4 Und da das Weib von Thekoa mit bem Könige reben wollte, siel sie auf ihr Antlit zur Erbe, und betete an 5 und sprach: Hilf mir, König! *Der König sprach zu ihr: Was ist bir? Sie sprach: Ich bin eine Witwe, ein Weib, das Leid trägt, und mein Mann ist gestorschen, * und beine Magd hatte zween Sohne, die zankten mit einander auf dem

36. A.A: gar fehr. 37. 2. 5. U.L: Leibe. 2. U.L: Leibefleiber.

Boltyglotten - Bibel. M. T. 2. 206 1, 26th.

cor suum verbum istud, Omnes filii regis occisi sunt; quoniam *Fugit 34 Amnon solus mortuus est. 15.24. autem Absalom. Et elevavit puer speculator oculos suos et aspexit, et ecce populus multus veniebat per iter devium ex latere montis. *Dixit 35 autem Jonadab ad regem: Ecce, filii regis adsunt; juxta verbum servi tui sic factum est. *Cumque cessasset 36 loqui, apparuerunt et filii regis, et intrantes levaverunt vocem suam et fleverunt; sed et rex et omnes servi ejus fleverunt ploratu magno nimis. *Porro Absalom fugiens abiit ad Tho- 37 lomai filium Ammiud regem Gessur. Gen. Luxit ergo David filium suum cunctis diebus. "Absalom autem cum fugis-38 14.23, set et venisset in Gessur, fuit ibi tribus annis. *Cessavitque rex Da- 39 vid persequi Absalom, eo quod consolatus esset super Amnon interitu.

solatus esset super Amnon interitu.

2,146.
20,22. Intelligens autem Joab filius XIV.
17,252.
17,252.
17,252.
2,132.
2,252.
2,132.
2,252.
2,132.
2,252.
2,132.
2,252.
2,132.
2,252.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,132.
2,13

Itaque cum ingressa fuisset mulier

Thecuitis ad regem, cecidit coram eo
super terram, et adoravit et dixit:
super terram, et adoravit et dixit:
Serva me, rex! *Et ait ad eam rex: 5
Quid causae habes? Quae respondit:
Heu, mulier vidua ego sum; mortuus
est enim vir meus. *Et ancillae tuae
erant duo filii, qui rixati sunt adver-

37. Al. † (p. saum) Amnon. S: multis d.

1. geneigt war gegen M. B: ju A. ging. vE: fich fehrte. dW: jugethan war. A: ju A. gewenbet war.

2. B.dW.vE.A: Stelle bich trauernb (boch traurig an). B.A: baß bu seiest wie. dW.vE: u. sei.

3. B: bergleichen Borte. vE.A: biefe, dW: gleich biefem B. B.dW.vE: legte ihr bie B. in b. Dennb.

A: bie 20. in thren 212. — — 4. B: (prach.
5. Ach! ich bin e. 228. mad m. 202. (dW: Trann!!)

3

^{34.} B: ber bie Wacht hatte. dW: b. Knappe, b. Bachter. vE: Als. nun b. Knecht, welcher Bache hielt. vE. A: viel B. dW: e. gr. Sanfe f. gezogen. B.dW. vE: von (auf) b. B. (her) hinter ihm. A: auf e. Resbenwege? — 35. dW. A: geschehen. vE: so ift es. 37. B: war geslohen. dW. vE: tranerte.

^{39.} es verlangte ben R. D. hinansing. ju M. dW: febnete fich ansjug.

καὶ οὐκ ἦν ὁ ἔξαιρούμενος ἀνὰ μέσον αὐτών, καὶ ἐπάταξεν ὁ είς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, και έθανάτωσεν αὐτόν. 7 Και ίδου έξανέστησαν όλη ή φυλή πρός την δούλην σου, λέγοντες. Παράδος τὸν πατάξαντα τὸν άδελφὸν αύτου, καί θανατώσομεν αύτον άντι της ψυχης του άθελφου αθτού ου άπεκτεινε, και έξαρουμεν καίγε τὸν κληρονόμον ἡμῶν· καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθήρ ὁ ὑπολελειμμένος μοι, ώςτε μή θέσθαι τῷ ἀνδρί μου ὄνομα καὶ λεῖμμα ἐπὶ προςώπου 8 Καλ είπεν ὁ βασιλεύς πρός την TÑC YÑC. Υγιαίνουσα βάδιζε είς τὸν οἰκόν σου, κάγω έντελούμαι περί σού. 9 Καὶ είπεν ή γυνή ή Θεκαίτις πρός τον βασιλέα. Κύριέ μου βασιλεῦ, ἐπ' ἐμὲ ἡ ἀδικία καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον του πατρός μου, καὶ ὁ βασιλεύς καὶ ὁ θρόνος avrov aboog. 10 Kai siner o Basileve Τὸν λαλούντα πρός σε όημα άγαγε αὐτὸν πρός με, καὶ οὐ προςθήσει έτι ἄψασθαί σου. 11 Καὶ είπε Μνημονευσάτω δη ο βασιλεύς τον χύριον θεόν σου, ότι έαν πληθυνθώσι οί άγχιστεύοντες τὸ αίμα τοῦ διαφθείραι, καὶ οὐκ ἔξάρωσι τὸν νίον μον. Καὶ είπε. Ζη κύριος, εί πεσειται από των τριγών του υίοῦ σου έπὶ τὴν γῆν.

12 Και είπεν ή γυνή · Δαλησάτω δη ή δούλη σου προς τον κύριόν μου τον βασιλέα δήμα. Και είπεν ή γυνή · Ινατί έλογισθη ούτως έπὶ λαὸν θεοῦ; και έκ τοῦ λαλεῖν τὸν βασιλέα τὸν λόγον τοῦτον ώς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἀπωσμένον ἀπ' αὐτοῦ; 14 * Οτι θανάτω ἀποθανούμεθα, καὶ ὡςπερ τὸ νόωρ τὸ ἐκχεόμενον ἐπὶ τὴν γῆν οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐ λήψεται ὁ θεὸς ψυχήν, καὶ ἐλογίσατο λογισμὸν τοῦ μὴ ἀπώσασθαι ἀπ' αὐτοῦ ἀπωσμένον. 15 Καὶ νῦν ὑπὲρ ὧν ῆκω λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τὸν λόγον τοῦτον, ὅτι ὁψεταί με ὁ λαός, καὶ ἐρεῖ ἡ

מציל בַּיניהֵם וַיַּבּוֹ הַאָּחֶד אֶת־חֶאֶחָד ז וַיַּמֵת אֹתְוֹ: וְהַנֵּהֹ לֻמָה כָל־הַמִּשִׁפַּחָה עַל־שָׁמָּחָתָה וַיִּאֹמְרוּ מִני י את־מכּה אַחיר וּנִמְתַּהוּ בָּנַפָּשׁ אַחִירֹ אַשֵּׁר הַרָּג וַנִשָּׁמֵידָה בַּם אָת־הַיּוֹרֵשׁ וַכְבּוּ אַת־ בַּחַלְתִּי אֲשֶׁר נָשְׁאָרָה לְבַלְתֵּי שַׁוֹם־ לאישי שם ושארית על־פני האדמה: וַיָּאמֶר שַּמֵּלֶהְ אֶל־הַאִּשָׁה לָכֵי לְבֵיתַהְ אבות עכיה: הַתִּקוֹעִיתֹ אַל־הַנָּוֹלֶהְ עָלֵי אַדֹנֵי הַנַּלֶּהְ תַעַלוּ וַעַל־בַּית אָבֵי וַהַמַּלֵהְ וַכְסְאָוֹ נקי: וַיִּאֹבֶר הַמֶּלֵה הַבְּדַבֵּר אָלֵיה וַהַבָּאתוֹ אָלֵי וִלְאֹ־יֹסֵית עִוֹד לַגַּעַת וובה: וַתּאמֵר יָחוָֹה אֵלְהִיךּ מַהַרְבַּיֹת נֹאֵל הַדָּם לְשַׁחַת וְלָא יַשְׁמֵידוּ אָת־בְּנֵי וַיּאֹמֵר אם־יפל おいれば

בּבַּבֵּר בַּזַּבָּר אָרְבַּפָּלְּב אַבִּר בַזַּיָּב פֿי יִּרְאָנִי טִמֹּם וַשַּאָמָר פִּילְכַלְשַּׁי יְּבַּׁם מָמֵּפּי נִבְּׁם: וְמַשָּׁב אַבִּינִּ אָתַר הַלְּכַלְשֵּׁי יִבַּׁם מִמֵּפּי נִבְּם: וְמַשָּׁב עַהְשָׁב מְּחַשְׁבְנִּע בּילְכַלְשֵּׁי יִבְּשׁׁר לָא יִאָסׁפּי וְלָאַר בּיּבְּרָהם אָלְבַבְּשׁׁ שָׁמָר לָא יִאָסׁפּי וְלָאַר בּיּבְּרָהם אָלְבַלְשֵּׁי חִשְּׁבְּעָּי נַכְּמָּי וְלָאָר בּיּלְבַלְשֵּׁי נִימָּלְעָּ בַּיּמָלְ בּיִּבְּרִם אָלְבַלְשֵּׁי וְלָאָר הַפָּעָ בּיִּבְּלִר הַאָּאָר וְלָמָּר וְהָבְּר הַּמָּלְנְ הַנְּבְּר בּיִּלְאַמֶּרְ הֵאִּאָּׁה וְלְמָּי וְהַבְּר וַיִּאְמָר וַבַּבּיוּ בּיִּבְּעִר וְיִאָמֶר וַבְּעָּבְיוּ

^{6.} AB: ἔπαισεν ο εἰς τον ἕναἀδ. 7. AB: ἐπανέστη δλ. ἡ πατριὰ... κ. εἶπαν ' Δὸς τ. παίσαντα... ὑμῶν ... σβέσθει τὸν ἄνθραπά με τὸν παταλειφθέντα. Β: κατάλειμμα καὶ ὄνομα. 9. AB: Ἐπ΄ ἔμὲ, κύρ, με β. ΑΒΕΧ: ἡ ἀνομία. 10. AB: Τίς ὁ λαλῶν πρός σε, καὶ ἄξεις αὐτ. πρὸς ἔμὲ ... ἄψ. αὐτδ. 11. AB: αὐτδ (σδ F). AB: πληθυνθῆναι (Α: πληθῦναι) ἀγχιστὲα τδ αἴματος ... ὁ μἡ ἐξ.... τῆς τριτὸς (ὅτι ἐὰν πτὶ. FX). 12. Β* (alt.) τὸν. 13. AB: ἐλογίσω. Α'Β: τοιῦτο (ἔτ. FX). AB: ἡ ἐπ στόματος τῷ βασιλέως ὁ λόγος ὅτος ... ἐξωσμένον αὐτδ. 14. AB: καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς δά...* (sq.) ἐ... καὶ (δια)λογιζόμενος (λογισμός) τῷ ἐξῶσαι ... ἐξ(ε)ωσμένον. 15. AB: νῦν δ ἡλθον λαλ. ... τὸ ϙῆμα τότο.

ערבת ק' v.11. שים ק' ib. שים אינו

^{6.} zwifchen ihnen war 7. B.dW.vE: bas g. Gefchlecht. vE: tritt auf. B: aufgestanden. dW: ben Tobtichläger f. Bruders. B: meine Rohie! dW: Rame noch Rachfommen. A: Rachfommenicaft. B: Ramen ober Ucherbleibiel.

^{8.} B.vE: Deinetwegen. dW: beinethalben. A: Bes febl geben.

Felbe, und ba fein Retter mar, fchlug einer 7 ben andern und tobtete ibn. *Und fiebe, nun ftebet auf bie gange Freundschaft wiber beine Magb und fagen: Bib ber ben, ber feinen Bruber erfclagen bat, bag wir ibn tobten für bie Seele feines Brubers, ben er ermurget hat, und auch ben Erben vertilgen, und wollen meinen Kunken auslofchen, ber noch übrig ift, bag meinem Mann fein Rame und nichts übrig bleibe 8 auf Erben. *Der Ronig fprach jum Beibe: Gebe beim, ich will fur bich gebieten. 9 *Und bas Beib von Thefoa fprach gum Ronige: Mein Berr Ronig, Die Diffethat fei auf mir und meines Baters Baufe, ber Ronig aber und fein Stuhl fei unschulbig. 10 "Der Ronig fprach: Wer wiber bich rebet, ben bringe ju mir, fo foll er nicht mehr 11 bich antaften. *Sie fprach: Der Ronig gebente an ben Berrn, beinen Bott, bag ber Blutracher nicht ju viel werben, ju verberben, und meinen Sohn nicht vertilgen. Er fprach: Go mabr ber Berr lebt, es foll tein Saar von beinem Sohn auf bie Erbe fallen.

Und bas Beib fprach: Lag beine Dagb meinem Berrn Ronige etwas fagen. Er 13 fprach: Sage ber. *Das Weib fprach: Warum haft bu ein folches gebacht wiber Bottes Bolt, bag ber Ronig ein folches geredet bat, daß er fich verschuldige und feinen Berftogenen nicht wieber bolen laffet? 14 *Denn wir fterben bes Tobes und wie bas Baffer in bie Erbe verschleift, bas man nicht aufhält; und Gott will nicht bas Leben wegnehmen, fondern bebenfet fich, bag nicht bas Berftogene auch von ibm 15 verftogen werbe. *So bin ich nun gefommen, mit meinem Berrn Ronige folches ju reben, benn bas Bolt macht mir bange.

14. A.A: verfchliefet ob .: verfchleißet!

9. dW.vE: Soulb ... Thron.

11. B: b. Blutr. n. ju viel verberbe. dW: noch mehr Berberben aurichte. vE: u. mehr Blut vergieße jum B. 12. B.dW.vE.A: ein Bort ju ... reben ... Rebe! vE: Moge boch ... burfen.

13. Diefed Wort ger. hat als ein Schuldiger. dW: finnest bu bergl. vE: hast bu foldes vor. B.dW.vE: nachbem (weil, inbem) b. A. bies Wort (foldes) gesrebet hat (rebet), ift er wie fculbig. dW.vE: wieber (zurud) fommen l.

14. das B. v. ihm v. bleibe. dW: u. finb wie 2B,

sum se in agro, nullusque erat qui eos prohibere posset, et percussit alter alterum, et interfecit eum. *Et 7 ecce, consurgens universa cognatio adversum ancillam tuam dicit: Trade eum, qui percussit fratrem suum, ut Dt. occidamus eum pro anima fratris sui, Num. quem interfecit, et deleamus haere-21,17.. dem; et quaerunt extinguere scintil-2ng.8,19-lam meam, quae relicta est, ut non supersit viro meo nomen et reliquiae super terram. *Et ait rex ad mu- 8 lierem: Vade in domum tuam, et ego jubebo pro te. *Dixitque mulier 9 Thecuitis ad regem: In me, domine mi rex, sit iniquitas et in domum patris mei, rex autem et thronus ejus sit innocens. *Et ait rex: Qui con- 10 tradixerit tibi, adduc eum ad me. et ultra non addet, ut tangat te. *Quae ait: Recordetur rex Domini 11 Dei sui, ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum et neguaquam interficiant filium meum. Qui 18m. ait: Vivit Dominus! quia non c 14,45, de capillis filii tui super terram. 12,70. Dixit ergo mulicario. ait: Vivit Dominus! quia non cadet Dixit ergo mulier: Loquatur ancilla 12 27,84. tuà ad dominum meum regem verbum. 2.16.16. Et ait: Loquere. *Dixitque mulier: 13 Quare cogitasti hujuscemodi rem contra populum Dei, et locutus est rex verbum istud, ut peccet et non re-Pa.09.49. ducat ejectum suum? *Omnes mori- 14 15m.7.41 mur et quasi aquae dilabimur in terram, quae non revertuntur; nec Ea. 18,23. vult Deus perire animam, sed retractat cogitans, ne penitus pereat qui abjectus est. *Nunc igitur veni, ut 15 loquar ad dominum meum regem verbum hoc, praesente populo; et dixit

ausgegoffen auf b. E., bas Niemand faffet. vE: wels ches auf d. E. ausgeg. B. vE: u. (welches) nicht wieber (auf)gesammelt wirb. A: werben ausgeg. wie B. ... bas u. wiederkommt. dW: G. uimmt n. b. L. u. hat bie Absicht, baß er n. ben B. v. fich verstoße. vE: fonsbern er finnet barauf, baß ber ... bleibe. (B: Da num G. bie Seele u. w. wegu., so wird er auf bie Gebanten kommen, baß ber B. n. gar ... werbe.)

15. weil b. B. m. b. macht. dW: Und nun, bag ich fam ... war, weil b. B. mich in Furcht feste. vE: ges fest hat. B: furchtfam gemacht.

31

XIV.

Absalomi profugi revocatio.

δούλη σου Δαλησάτω δη πρός τον κύριόν μου τον βασιλέα, είπως ποιήση ὁ βασιλέυς τὸ ρημα της παιδίσκης αὐτοῦ, 16 ὅτι ἀκούσεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἔξελεῖται την δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ζητοῦντος ἔξολοθρεῦσαί με καὶ τὸν υίόν μου κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκ τῆς κληρονομίας θεοῦ. 17 Καὶ ἐρεῖ ἡ δούλη σου Γενηθήτω δη ὁ λόγος τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως εἰς θυσίαν, ὅτι καθῶς ἀγγελος θεοῦ, οὔτως ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τοῦ εἰς ακούειν τὸ καλὸν καὶ τὸ ποτηρόν, καὶ κύριος ὁ θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ.

18 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς καὶ είπε τῆ γυναικί. Μή ούτω κρύψης έμπροσθέν μου όημα ο αν έγω επερωτώ σε. Καὶ είπεν ή γυνή. Δαλησάτω δη ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. 19 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Εἰ δη ή γείο Ἰωάβ έν παντί τούτφ μετά σοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη καὶ είπεν ή γυνή τῷ βασιλεῖ Ζῆ ή ψυγή σου, κύριό μου βασιλεύ, εί έστιν είς τὰ δεξιά η είς τὰ ἀριστερὰ ἐχ πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ χύριός μου ὁ βασιλεύς. ὅτι ὁ δοῦλός σου Ἰωὰβ αὐτὸς ένετείλατό μοι, καὶ αὐτὸς έθετο έν τῷ στόματι της δούλης σου πάντας τοὺς λόγους τούτους. 20 7 Ο πως κυκλώση τὸ πρόςωπον τοῦ λόγου τούτου, εποίησεν ο δουλός σου Ιωάβ τον δόλον τούτον και ο κύριος μου φρόνιμος κατά την φρόνησιν άγγέλου τοῦ θεοῦ τοῦ γνώναι πάντα रवे स्ति रगृंद गृंगूद.

21 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου τοῦτον· πορεύου καὶ ἐπίστρεφε τὸ παιδάριον τὸν ᾿Αβεσσαλώμ. 22 Καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προςεκύνησε, καὶ εὐλόγησε τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν Ἰωάβ· Σήμερον ἔγνωκα ὁ δοῦλός σου, ὅτι εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, κύριέ μου βασιλεῦς καθότι ἐποίησεν 'ὁ κύριός μου' ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δούλου αὐτοῦ. 23 Καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεσούρ, καὶ ῆγαγε

 יְנִהִּ הִפּּבֵּי:
 לְשִׁׁמָבַּ בַּפִּוֹכ וְנִינָה וֹהִינָּה שֵׁלְבָּיִם פֿוֹ אַבְנִּ בַּפּּנְלֵּיׁ
 יִבְּשִׁׁמָבַ בַּפּוֹלְאַ בַּבְּרַ-אַבְנִּ בַּפּּלְבֵּי בַּפּּלְבֵּ לְמַלְנֵים
 זי כִּפְּלַבְּ צִּבְּרַ-אַבְנִּ בַּפּּלְבַ לְמַלְנֵי בַּפּּלְבַ לְמַלְנֵים
 זי כִּפְּלַבַ אֵּלְבִים: זִשְּׁאַמֶּרְ שִׁפְּנֹוֹלְנַ בַּפְּלֵב בַּאַלְנַב בַּעַבְּבְרַ אַתּבּבְּלִי הַשֵּׁלַנִ בְּעַבְּרַ אַבְּלְנִי בְּעַבּרַ אַמְלֵנִוּ מִפְּנֹּבּ בַּבְּלְנִי בַּעָּלֵב אֶרבַבְּלִ אַתַבּבְּלִי בַּפְּלֵב אַנְלַבְ אַלְנַבְּ אַנְלֵבְ אַנְלֵב אַנְלַבְ אַנְלַבְ אַנְילְבַ אַנְילְבַ אַנְבְּרָ בַּבְּבְּיבוּ בְּעִּבְּבְּרִי בַּבְּעַבְּיבִּי בְּעַבְּבְּיבוּ בַּבְּעַבְּיבוּ בַּבְּיבוּ בַּבְּעַבְּיבוּ אַלְבַבְּעַבְּיבְּיבוּ בַּבְּעַבְּיבוּ בְּבַּבְּעַבְּיבוּ בַּבְּבְּרִים:

וַיָּעַן הַמַּלֵה וַיּאמר אַל־האשׁה דָּא תְכֵחֲדֵי מִנֵּינִּי דָבַּר אֲשׁר אַנֹכי שׁאֵל אֹתֶהְ וַתֹּאמֵר הַאָּשָּׁה יְדָבֶּר־נַא יוֹאַב אָתַּךְ בָּכָל־זָאֹת וַתַּעון האשׁה רַתֹּאמֵר תַי נַפְשָׁהַ אֲדֹנִי הַמֵּכֶה אָם־ אשׁי להמין וּלַהשׁמִיל מכֹּל אשר-דָבֶּר אַדֹנֵי הַפָּלָהְ כִּי־עַבְדָּהְ יוֹאַבֹ הוּא צוֹנִי וְהוֹא שֹם בַפּי שׁפַחַתְהֹ אַת כַּלֹ־ כ הדברים האלה: לבעבור סבב אתר עשה עבדה הַדָּבַר הַזָּה וַאדני חַכָּם פַּחַכְמַת מַלְאַה הַאָּלְהִים לַדֶעַת אָת־כַּל־אָשֵׁר בַּאַרֵץ: המלה אל־יואב הנה־נא את-הדבר הזה 22 אַת־הַנּעַר אָת־אַבְשַׁלְוֹם: וַיָּפּּל יוֹאָב יפַניו ארָצה וּישָׁתּחוּ וַיִברהָ את־ כה בשורה ויבא אתר 23 ויקם יואב וי

> עשרת ק' . 21. 'ל . 27 'ל עבוד ק' . 22 'ל . 29 . v

15. Und d. M. dW. A: bas Bort feiner M. thun.
16. Sand Jemer. B: w. es anhören, bag er f. M. dW: mich erh. bag er f. M. (vE: wenn ber R. mich höret 2c.) dW: hand ber Männer. vE: Leute. B: bes

^{15.} A^*BX : ποιήσει. AB: δέλης. 16. A^*B : ἀπέσει ... (*παὶ) ὁνσάσδω ... ἐξᾶραί. B * πατὰ τὸ αὐτὸ. AB: ἀπὸ πλ. 17. AB: εἶπεν ἡ γυνή Eί ἤδη ε. Εἴη δὴ, B: δυσίας. AB: ἀπέειν τὸ ἀγαθὸν. 18. AB: πρὸς τὴν γυναῖπα * Μὴ δὴ πρυψης ἀπ΄ ἑμᾶ ... * αν. 19. AB: Μὴ ἡ γεὶρ ... * Καὶ ἀπ. 20. AB: Ένεπεν τὰ περιελθεῖν τὸ πρ. τὰ ὁτματος τ. ο ἐπ. (τ. FX) ... λόγον (δόλ. X) ... σοφὸς παθῶς σοφία ἀγγ. ... ἐν τῷ γῷ (c. FX). 21. AB † (p. * Iδ.) δὴ. B: πορ. ἐπίστρεψον. 22. AB: ἔγνω ... ενορν ... ὅτι ἐπ.

Denn beine Magb gebachte: 3ch will mit bem Könige reben; vielleicht wird er thun, 16 was seine Magb sagt. Denn er wird seine Magb erhören, daß er mich errette von der hand aller, die mich sammt meinem Sohn vertilgen wollen vom Erbe Got-17 tes. Und beine Magb gedachte: Meines Herrn, des Königs, Wort soll mir ein Troft sein, denn mein herr, der König, ift wie ein Engel Gottes, daß er Gutes und Boses hören kann. Darum wird ber Gerr, dein Gott, mit dir sein.

Berr, bein Gott, mit bir fein. Der Ronig antwortete und fprach jum Beibe: Leugne mir nicht, was ich bich frage. Das Beib fprach: Mein Berr, ber 19 Ronig, rebe. *Der Ronig fprach: 3ft nicht bie Sand Joabs mit bir in biefem allen? Das Weib antwortete und fprach: So mahr beine Seele lebt, mein Berr Ronig, es ift niemand anbers, weber gur Rechten noch gur Linken, benn wie mein Berr, ber Ronig, gerebet bat. Denn bein Rnecht Joab bat mirs geboten, und er hat folches alles 20 beiner Dagb eingegeben. *Dag ich biefe Sache also wenden follte, bas bat bein Rnecht Joab gemacht. Aber mein Berr ift weife, wie bie Beisheit eines Engels Bottes, bag er mertt alles auf Erben.

21 Da sprach ber König zu Joab: Siehe, ich habe folches gethan, so gehe hin und 22 bringe ben Knaben Absalom wieder. *Da siel Joab auf sein Antlitz zur Erbe und betete an und bankte bem Könige und sprach: Heute merket bein Knecht, daß ich Gnade gefunden habe vor beinen Augen, mein herr König, daß ber König thut, 23 was sein Knecht sagt. *Also machte sich Joab auf und zog gen Gesur, und brachte

ancilla tua: Loquar ad regem, si
quo modo faciat rex verbum ancillae suae. *Et audivit rex, ut liberaret ancillam suam de manu omni15m. um, qui volebant de haereditate
26,19. Dei delere me et filium meum simul.
*Dicat ergo ancilla tua, ut fiat verbum domini mei regis sicut sacrifiv.20. cium. Sicut enim Angelus Dei, sic
19,27. est dominus meus rex, ut nec bene28,9. dictione nec maledictione moveatur;
unde et Dominus Deus tuus est tecum.

Et respondens rex dixit ad mulie- 18 rem: Ne abscondas a me verbum quod te interrogo. Dixitque ei mulier: Loquere, domine mi rex. *Et ait 19 rex: Numquid manus Joab tecum est in omnibus istis? Respondit mulier 11,11. et ait: Per salutem animae tuae, do-8m.1,36 mine mi rex, nec ad sinistram nec ad dexteram est ex omnibus his, quae locutus est dominus meus rex: servus enim tuus Joab ipse praecepit mihi, v.3. et ipse posuit in os ancillae tuae omnia verba haec. *Ut verterem 20 figuram sermonis hujus, servus tuus Joab praecepit istud; tu autem, domine mi rex, sapiens es sicut habet v.17... sapientiam Angelus Dei, ut intelligas omnia super terram.

Et ait rex ad Joab: Ecce, placatus 21

v.22. feci verbum tuum; vade ergo et re
13,372a. voca puerum Absalom. "Cadensque 22

v.4. Joab super faciem suam in terram

2,10. adoravit et benedixit regi, et dixit

Joab: Hodie intellexit servus tuus,

quia inveni gratiam in oculis tuis,

domine mi rex! fecisti enim sermo
nem servi tui. "Surrexit ergo 23

13,372. Joab et abiit in Gessur, et adduxit

Mannes? (A: Unb nun hat b. R. gehoret.)

^{16.} Al. † (p. rex) verba. 22. Al. † (p. sermonem) domine mi.

^{20.} A: Um beswillen, bağ ich b. Gestalt ber Sachen wenden follte, so ... dies Ding gethan. dW: Um b. G. ber Sache zu andern. (vE: Damit das Gesicht der Rebe umgekehrt werde, dazu ... diese Rede gemacht.) dW.vE: (so) daß er Alles weiß. (vE: was im Lande geschieht!)

^{21.} dW.vE: bn haft f. geth.
22. B.dW.vE.A: feguete ben R. B: Sente erfährt, vE: hat erfannt. A: gefehen. dW: Anjeht fichet. (Bgl. B. 15.)

^{17.} moge Anbe fchaffen ... und b. D. b. G. wirb m. b. fein. B.vE: wirb (boch) ... jur Beruhigung fein.

^{18.} B.dW.vE: Berhehle nichte vor mir. A: B. mir bas Bort u.

^{19.} nicht anders. B: Es läßt fich weber ... abgeben von allem was ... dW: Riemand kann gur R. ober E. weichen. vE: Reiner t. rechts noch I. ausw. (vgl. B. 3).

XIV.

Absalomi profugi revocatio.

τὸν 'Αβεσσαλώμ εἰς 'Ιερουσαλήμ. 24 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς 'Αποστραφήτω εἰς τὸν οίκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόςωπόν μου μὴ ἰδέτω. Καὶ ἀπεστράφη 'Αβεσσαλώμ εἰς τὸν οίκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἰδε.

25 Καὶ καθῶς 'Αβεσσαλῶμ οὐκ ἦτ ἀτὴρ καλὸς ἐτ παττὶ 'Ισραὴλ αἰνετὸς σφόδρα. ἀπὸ ἔγους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἔως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦτ ἐτ αὐτῷ μῶμος. ²⁶ Καὶ ἐτ τῷ κείρεσθαι αὐτὸτ τὴτ κεφαλὴτ αὐτοῦ (καὶ ἐγέτετο ἀπὸ τέλους ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ὡς ἄν ἐκείρετο, ὅτι κατεβαρύνετο ἐπ' αὐτότ), καὶ κειρόμενος αὐτὴτ ἔστα τὴτ τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἦτ ἐκατὸν σίκλων ἐτ τῷ σταθμῷ τῷ βασιλικῷ. ²⁷ Καὶ ἐτέχθησαν τῷ 'Αβεσσαλώμ τρεῖς υἰοὶ καὶ θυγάτρο μία, καὶ τὸ ὅτομα αὐτῆς Θαμάρ αὐτη ἦτ γυτὴ καλὴ τῷ είδει σφόδρα, 'καὶ γίτεται γυτὴ 'Ροβοὰμ υἰῷ Σαλωμών καὶ τίκτει αὐτῷ τὸν 'Αβιά'.

²⁸ Καὶ ἐκάθισεν 'Αβεσσαλώμ ἐν 'Ιεμουσαλήμ δύο έτη ήμερων, καὶ τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως οὐκ είδε. 29 Καὶ έξαπέστειλεν 'Αβεσσαλώμ πρός Ίωάβ, τοῦ ἀποστείλαι αὐτὸν πρός τον βασιλέα, και ούκ ήθέλησε παραγενέσθαι πρός αυτόν και απέστειλεν έκ δευτέρου πρός αὐτόν, καὶ οὐκ ή θέλησεν έλθεῖν. 30 Καὶ είπεν 'Αβισηπλωμ' πρός τους δούλους αύτου. Ίδετε δή, ή μερίς έν άγρφ τοῦ Ἰωάβ έγόμενά μου, καί αυτφ έκει κριθαί. πορεύεσθε και έμπρήσατε αυτά έν πυρί. Και ένέπρησαν οι δούλοι Αβεσσαλώμ την μερίδα. Και παραγίνονται οί δούλοι Ιωάβ πρός αυτόν διεβρηγότες τά ίματια αὐτων, και είπον 'Ενέπρησαν οί δοῦλοι Αβεσσαλώμ την μερίδα έν πυρί. 31 Καί ανέστη Ιωάβ και επορεύθη προς Αβεσσαλώμ είς τὸν οίχον, καὶ είπε πρὸς αὐτόν Ίνατί ένεπύρισαν οι δοῦλοί σου τὸν ἀγρόν μου έν πυρί; 32 Καὶ είπεν 'Αβεσσαλώμ πρὸς 'Ιωάβ. 'Ιδού απέστειλα πρός σε λέγων. Ήχε ώδε όπως αποστελώ σε πρός τον βασιλέα, λέγων 'Ινατί ήλθον έκ Γεσούς; αγαθόν μοι ήν είναι έκει. Καὶ τῦν ἰδοὺ οὐκ είδον τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως εί δε έστιν εν έμοι άδικία, και θανάτωσόν με. 33 Καὶ ἐπορεύθη Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ανηγγειλεν αυτφ. Καὶ εκάλεσε τον Αβεσσαיַפָּב אָל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי לָא יִרְאָת הַפֶּלֶךְ לָא יַפְּב אָל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי לָא יִרְאָת וַיִּפְּב צאַבְשָׁלוֹם אָל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי לָא יִרְאָת וַיִּפְּב צאַבְשָׁלוֹם יְרְוּשָׁלֵם: וַיִּאמֶר הַפֶּּלֶךְ לָא

בּיֹנִינִּי אִּשָּׁשׁ יִפּֿע מֹנִאָּטִי בּיָנִים וּכֹּע אַטֹע וּשְׁמֵשׁ שׁמֵר בֿיִא אַבּשְּׁלָנִים וּכַּע אַטִע וּשְׁמֵשׁ שְׁלִיִם בּּאָכּו אָבּשְׁלָנִים נִּאַבְנִים הְּלָנִים בּאָכּו אָבּרוֹנִקְּטִוּ לְאִבּנִיתִ כְּאַכִּוֹ וְנִּלְּטִוּ וְשְׁׁלֵלָ אַבראָשָׁנְיִם לְאִבּינִיה כִּוֹ מִיּם י כַּיִּמִים אַבּלְכִיוּ לְאִבּינִיה כִּוֹ מִיּם י כַּיִּמִים בּבְּלְבוֹשְׁלָנִים לְאִבּינִיה אָשִׁרְיִּים וְיִבְּנִּלְּחוּ בּבְלְבוֹשְׁלָנִים לְאִבּינִיה אָשִׁרְיִּים יִּלְּאִרָּנִים בּיִּמָּה

וַיָּשָׁב אַבְשַׁלִוֹם בִּירוּשָׁלֵם שִׁנָתַיִם ינְשִׁים וּפְנֵי הַמֵּלֵךְ לָא רַאַה: וַיִּשׁלֵׁח מִּיָּים יִּפְיַים אַבִּשַׁלוֹם אַל־יוֹאַב לַשָּׁלַתַ אֹתוֹ אַל־-הַמֶּלֶהְ וְלָא אַבַה לַבוֹא אַלִיוּ וַיִּשׁׁלֹח ל עוד שַנִּית וְלָא אָבָה לָבִוֹא: וַיּאמֵר יַעַבַדַיוּ רָאוּ חֵלְלַת יוֹאָב אֶל־יָדִיׂ וָלוֹ־שָׁם שִׁעֹרִים לָכִוּ וְהַוּבִּיתְיֹּהָ בָאֲשׁ רַיַּבִּיתוּ עַבְדֵי אַבִּשָׁלְוֹם אֶת־הַחֶלְּמָה מו באש: ויקם יואב ויבא אל־אבשלום הַבַּוִתָה וַיָּאמֶר אֵלֵיו לַמָּה הָבַּיתוּ צַבָּדֵיך אַת־הַחָלְקַה אַשַׁר־כֵּי בָּאַשׁ: -אַל הפה אבשכום אַכיה י כאמר ראשלחה אתה אל-תפלה לַמָּה בָּאתָל מִבָּשׁוּר מָוֹב לֵי עָד אֲנִי־ שָׁם וְעַתָּה אֶרְאֶהֹ פְּנֵי הַמֵּלֵהְ וִאִם־ 33 יָשׁ־בִּי פְּוֹן וֶהֶמִתְנִי: וַיָּבֹא יוֹאֲב אֶל־־ הַפֶּלֶהְ וַיַּבֶּד־לוֹ וַיִּקְרָא אֶל־אַבְשָׁלוֹם

v. 30. 'p ותציתוו

Ένεπύρισαν. 31. ΑΒ: ἦλθε ... παῖδές σε τὴν μερίδα τὴν ἐμὴν. 32. ΑΒ: καὶ (ὅπ. ϜΧ). Β: τὸ πρ. τ. βασ. ἐπ εἰδον (c. Α). 33. ΑΒ: εἰςῆλθεν Ί. Β: ἀπήγγειλεν.

^{24.} AB: μη βλεπέτω... ἀ(ἐ)πέστονψεν. 25. AB: ἀς. B* καλός. 26. AB: ἀπ' ἀςτῆς... ἔστησε... κεφ.α. διακοσίας σίκλως ἐν τῷ σίκλω. 27. AB* τὸ ... δν. αὐτῆ. Β: Θημάρ. AB* τὰ εἶδ. 29. AB: ἀπέστειλεν... * τἔ... ἡδ. ἐλθεῖν... ἡδ. παραγενέσθας. 30. AB: παιδας... * δη... ἐμπρ. αὐτην ... παίδες... * δη... ἐμπρ. αὐτην ... τὰ ... * δη... ἐμπρ. αὐτην ... τὰ ... * δη... ἐμπρ. αὐτην ... τὰ ... * δη... ἐμπρ. αὐτην ... * δη... * δη... ἐψπρ. * δη... ἐψπρ. δυ... * δη... ἐψπρ. δυ... * δη... * δη... ἐψπρ. δυ... * δη... * δη... ἐψπρ. δυ... * δη... * δη... ἐψπρ. δυ... * δυ... * δη... * δη... ἐψπρ. δυ... * δη... * δη... ἐψπρ. δυ... * δη... * δη

24 Abfalom gen Berufalem. *Aber ber Ronig fprach: Lag ibn wieber in fein Baus geben und mein Ungeficht nicht feben. Alfo tam Abfalom wieber in fein Baus, und fabe bes Ronigs Angeficht nicht.

25 Es war aber in gang Ifrael fein Dann fo fcon als Abfalom, und hatte biefes Lob por allen; von feiner Fußfohle an bis auf feinenScheitel mar nicht ein gehl an ihm.

26 *Und wenn man fein Baupt befcor (bas gefchab gemeiniglich alle Jahre, benn es mar ihm zu ichwer, bag mans abicheren mußte), fo wog fein Saupthaar zwei bunbert Sefel nach bem foniglichen Bewicht.

27 * Und Abfalom murben brei Gobne geboren, und eine Tochter, bie bieg Thamar, und war ein Beib fcon von Geftalt.

Alfo blieb Absalom zwei Jahre zu Jerufalem, bag er bes Ronies Angeficht nicht 29 fabe. *Und Abfalom fanbte nach Joab, bag er ibn jum Ronige fenbete, und er wollte nicht zu ihm tommen. Er aber fandte jum anbern Dal; noch wollte er

30 nicht tommen. *Da fprach er gu feinen Rnechten: Sebet bas Stud Ader Joabs neben meinem, und er hat Gerfte barauf, fo gebet bin und ftedet es mit Reuer an. Da ftedten bie Rnechte Abfalome bas Stud

31 mit Feuer an. *Da machte fich Joab auf und tam ju Absalom ins Saus, und fprach gu ibm: Barum haben beine Rnechte mein

32 Stud mit geuer angestedt? *Abfalom fprach ju Joab: Siehe, ich fanbte nach bir und lief bir fagen: Romm ber, bag ich bich jum Ronige fenbe und fagen laffe: Warum bin ich von Gefur getommen? es ware mir beffer, bag ich noch ba ware. So lag mich nun bas Angeficht

bes Königs feben; ift aber eine Diffes 38 that an mir, fo tobte mich. *Unb Joab ging binein jum Ronige, und fagte es ibm an. Und er rief ben Absalom,

26. U.L. feine Scheitel. 30. U.L. Aders.

Absalom in Jerusalem. * Dixit autem 24 rex: Revertatur in domum suam et faciem meam non videat. Reversus est itaque Absalom in domum suam, et faciem regis non vidit.

Porro, sicut Absalom, vir non erat 25 pulcher in omni Israel, et decorus ni-

Job. 2,7, mis; a vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula. *Et quando tondebat capillum (semel 26 autem in anno tondebatur, quia gravabat eum caesaries), ponderabat capillos capitis sui ducentis siclis pon-

8x.30,13 dere publico. *Nati sunt autem Ab- 27 18,18 salom filii tres et filia una, nomine Thamar, elegantis formae.

Mansitque Absalom in Jerusalem 28 duobus annis et faciem regis non vidit. *Misit itaque ad Joab, ut mitteret 29 eum ad regem; qui noluit venire ad eum. Cumque secundo misisset et ille noluisset venire ad eum, *dixit 30 servis suis: Scitis agrum Joab juxta agrum meum, habentem messem hor-

dei; ite igitur et succendite eum igni. Succenderunt ergo servi Absalom segetem igni. Et venientes servi Joab. scissis vestibus suis, dixerunt: Succenderunt servi Absalom partem agri igni. *Surrexitque Joab et venit ad 31 Absalom in domum ejus, et dixit: Ouare succenderunt servi tui segetem meam igni? *Et respondit Ab- 32 salom ad Joah: Misi ad te obsecrans, ut venires ad me et mitterem te ad

v.23. regem et diceres ei: Quare veni 18,3% de Gessur? melius mihi erat ibi esse. Obsecro ergo, ut videam fa-

15m. 20, nciem regis; quod si memor est ini-Act. 25, 13 quitatis meae, interficiat me. In-83 gressus itaque Joab ad regem nunciavit ei omnia, vocatusque est Absalom

^{33.} U.L: rief bem A.

^{24.} B: Er foll fich nach f. D. wenden. dW: Er gehe in, vE: febre wieber. A: gurud.

^{25.} n. hoch barum gepriefen. B.dW: (berfo) fehr gu preifen (war). vE: Er war f. gu p.!

^{26.} B.dW.vE.A: wenn er. dW.vE: v. Jahr ju 3. B: ju eines jeden 3. Enbe. A: einmal im 3.

^{27.} Bal. R. 11, 2.

^{30.} Al. * Et-igni.

^{33.} Al. * omnia.

^{28.} dW: ohne baß er ... fcanete. (vE: Dachbem nun ... gewohnt ... hatte.)

^{30.} vE: ben Ader. B: an meiner Seite. vE: ber mir zur S. liegt. dW: zündet es an m. F. vE: ft. ihn in Brand.

^{32.} fo tobte er m. dW: Unb nun will ich ... fcanen. vR: Munmehr mochte. dW: Sould auf mir. vR. ober wenn e. Sch. an m. ift.

XV.

λώμ, και εἰςῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα και προςεκύνησεν αὐτῷ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν ᾿Αβεσσαλώμ.

💌 🗸 και έγένετο μετά ταῦτα και έποίησεν αὐτῷ Αβεσσαλώμ ἄρματα καὶ ίππεῖς καὶ πεντήκοντα ανδρας προτρέχοντας έμπροσθεν 2 Καὶ ώρθρισεν 'Αβεσσαλώμ, καὶ έφιστατο άνὰ χείρα τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης. Καὶ ην πας ανήρ φ εγένετο κρίσις, ήρχετο πρός τον βασιλέα είς κρίσιν, και έβόησε πρός αυτόν 'Αβεσσαλώμ και έλεγεν αὐτῷ. Έκ ποίας πόλεως συ εί; Και είπεν Έκ μιας των φυλών Ίσραηλ ὁ δουλός σου. ⁸ Καὶ έλεγε πρὸς αὐτὸν 'Αβεσσαλώμ. 'Ιδού οἱ λόγοι σου καλοὶ καὶ εύκολοι, καὶ ἀκουσόμενος ούχ ὑπάρχει σοι παρά τοῦ βασιλέως. 4 Καὶ είπεν Αβεσσαλώμ. Τίς με καταστήσει κριτήν έπὶ τῆς γῆς έπι τὸν Ἰσραήλ, και ἐπ' ἐμε ελεύσεται πᾶς άτλο φ αν ή άντιλογία και κρίσις, και δικαιώσω αὐτόν; 5 Καὶ εγένετο εν τῷ προςάγειν τὸν ἄνδρα τοῦ προςκυνήσαι αὐτῷ, καὶ ἔξέτεινε την γείρα αύτου, και έπελαμβάνετο αύτου καί κατεσίλει αὐτόν. 6 Καὶ ἐποίει 'Αβεσσαλώμ κατά τὸ ὑῆμα τοῦτο παντὶ Ἰσραήλ, τοῖς παραγινομένοις είς κρίσιν πρός τον βασιλέα, καί ίδιοποιείτο 'Αβεσσαλώμ τὰς καρδίας ἀνδρών Ίσραήλ.

7 Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ εἶπεν 'Αβεσσαλώμ πρὸς τὸν βασιλέα: Πορεύσομαι δὴ καὶ ἀποδώσω τὰς εὐχάς μου ἄς ηὐξάμην τῷ κυρίφ ἐν Χεβρών, ⁸ ὅτι εὐχὴν ηὕξατο ὁ δοῦλός σου, ὅτε ἐκαθήμην ἐν Γεσούρ ἐν Συρία, λέγων ' κὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψη με ὁ κύριος εἰς 'Ιερουσαλήμ, καὶ λατρεύσω τῷ κυρίφ. ⁹ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς ' Βάδιζε εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς Χεβρών. ¹⁰ Καὶ ἀπέστειλεν 'Αβεσσαλώμ κατασκόπους εἰς πᾶσας τὰς φυλὰς 'Ισραήλ, λέγων' Ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος

לָאַרְשָׁלֵּים: אַרְצָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶהְ וַיִּשִּׁק הַמֶּלֶה בַּיָּבָּא אֶל־הַטָּלֶּהְ וַיִּשְׁׁמַּחוּ לְּיֹ עַל־אַפֵּיוּ

ניָהִי מֵאַחַרִי בֹּן וַיַּעֲשׁ לוֹ אַבְשְׁלוֹם 🗷 🗷. כָּבָה וָסְסֵים וּחָמשׁים אישׁ רצים אַבִשָּׁלִוֹם וַעמֹד והשכים נד ברה השער ניתי פל-האיש ־יַהיֵה־לִּוֹ רִיבֹ לָבוֹא אֵל־הַפֶּׁלֶךְ לַמִּשָׁפָּט וַיִּקרָא אַבְשַׁלִוֹם אַליוֹ וּיֹאַמַר אתה ויאמר מאחד 3 שָׁבְמֵי־יִשְׁרָאֵל עַבְהַה: וַיָּאמר אליוֹ אַבִשְׁלוֹם רָאָה דָבָרֵיהְ טוֹבֵים וּנְכֹחֵים י וַשֹּׁמֵעַ אֵין־לְהָ מֵאֵת הַמֵּלֶה: וַיּאמר י אָבִשָּׁלוֹם מִי־יִשִּׁמֵנִי שׁפִט בַארץ ועלי כל־אַישׁ אשר־יַהיַה־כּוֹ רַיב-י וּטִשָּׁפָט וַהָּצָהַקְתַּיו: וָהַיָה בַּקּרַב-אַישׁ לַהְשְׁמַחַוֹּת לִוֹ וִשְׁלֵח אֶת־יַדְוֹ • וַהֶּחָזִיק לִוֹ וִנָשַׁק־לְוֹ: וַיַּעַשׁ אַבְשׁלֹוֹם פַּדָבֶר הַזָּהֹ לַכַל־ישׂראל אשר-יבאוּ כַּמִשְׁפֵּט אַל־הַמֵּלֶהְ וַיְנַכָּב אבשׁלוֹם אַת־לב אַנשי ישראל:

אָת-פֿוּלְ הַשִּׁפִּׁר וֹאַמַּרְשָׁם מִלֵּהְ בְּבָלְ-שִׁבִּמִי יִשִּׁלְּח אַבְשָׁלִוּם מְתַּבְּּלָים לְּי הַשָּׁלָּם אַבְּשָׁלִם זִיּלְם מִרַּנְּלִים לִּי הַשָּׁלָּם וְאָבַרְשִׁי אָת-יִהוְּה בְּחָבְרִוּוּ פִּי־נַבָּרְ נְדַר מַבְּדְּשִׁי בְּשִׁלִּים וַיְּאָמָר־ בּּאָבָם נִאמֶר אִם-יִשִׁיב יִשִּׁבַנִּי יִהּיְּשִׁי פִּיבֹנָדָר נְדַר מַבְּדְּשִׁי בְּשִׁלִים וַיְּאָמָר־ בְּאָבָם נִאמֶר אִם-יִשִּׁים יִשְּׁבָּיי בְּיִּשְׁנִּר בּאָבָרם נִאמֶר אִם-יִשִׁים יִיּאָבָר פִיבנָדָר נְדַר מַבְּדְּשִׁי אָת-יִהֹנְיהוֹה בְּחָבְרִוּוּ בְּאָבָם נִיּאָמָר יִבְּיִּשְׁיִּבְּים מִּעָּר וַיִּאָּמָר־ בּיְבָּר נְבִר מַבְּדְּשִׁי אֶּתִּים בְּיִּבְים בְּיִבְּים בְּיִּאָבְיּר בּיִבְּיָר יִבְּעָר אָם-יִשְׁלִּים וַיְּאָבְר יִבְּיִּבְיִים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּבְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבָּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּעָּבִייִּם בְּיבִּנִּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְים בְּבִּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּבִּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִיּבְּבִים בְּיִּבְּים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִיבְּים בְּיִיּאבָּים בְּיִיּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּיִיבְּים בְּיִבְּים בְּיִּבְּים בְּיִיבְּבְּים בְּבִּיבְים בְּיִבְּיבְים בְּיבְּבְיים בְּיבְּבְיבִיים בְּיבְּבְיבְּיבִּים בְּיבְּבְּיִים בְּבְּיבִים בְּיבִּים בְּבִּיבְים בְּיבְּבְּיים בְּבְּבְּיִים בְּיבְיבִייִייִיים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְּיִייִייִים בְּיִיבְּים בְּבִּיבְייִייִייִייִּיִייִייִייִּייִייִּים בְּיִבּיים בְּיִיבְּייִייִייִּייִייִּייִיים בְּיבְּיִייִייִּים בְּיבְּבְּיִים בְּיִיב

v. 8. 'ס בשר

^{33.} AB: καὶ κατὰ πρόςωπον (ἐνώπ. FX). — 1. B: ἐαντῷ (αὐτῷ s. αντῷ AX). AB: ἔππες ... παρατρέτειν. 2. AB: ἔστη ... ἐγένετο ... ήλθε ... *τῶν (ἐφιστατο ... ήν ... ἤοχ. κτὶ. FX). 3. AB: εἶπεν (ἔλ. FX). B + (a. Aβ.) ὸ. AB: ἀγαθοί (καὶ. FX). B + (a. ἀκ.) ὸ. AB: ἀνάθοί (καὶ. FX). B + (a. ἀκ.) ὸ. AB: ἀνάθοί (καὶ. FX). ακὶ τ. Ἰσο. ... ἐὰν. 5. AB: ἐγγίζειν* :ὸν ... κατεφίλησεν (c. FX). β. AB: ἐποίησεν ... τὴν καρδίαν

⁽c, FX). 7. AB: ἀπὸ τέλυς τεσσ. ἐτῶν ... τὸν παττέρα αὐτὸ ... ἀποτίσω (c, FX). 8. AB: ἐν τῷ οἰπεῖν με (ὅτε ἐπ. FX) ἐν Γεδσὰρ (Γεσὰρ X). Β*ὁ († ΑΕΓΧ). 10. AB: ἐν πάσαις φυλαῖς ... περατίνης (c. FX).

bağ er hinein zum Rönige tam, und er betete an auf feinem Antlig zur Erbe vor bem Konige, und ber Konig tuffete Abfalom.

XV. Und es begab fich barnach, bag Abfalom ihm ließ machen Wagen und Roffe, und funfzig Mann, Die feine Trabanten 2 waren. *Und Absalom machte fich alfo bes Morgens frube auf, und trat an ben Beg bei bem Thor. Und wenn jemand einen Banbel hatte, bag er gum Ronige vor Bericht tommen follte, rief ihn Abfa-Iom ju fich und fprach: Aus welcher Stadt bift bu? Wenn bann ber fprach: Dein Rnecht ift aus ber Stamme Ifrael einem, 3 fo fprach Abfalom ju ihm: Giebe, beine Sache ift recht und ichlecht, aber bu haft 4 feinen Berborer vom Ronige. *Und Ab= falom fprach: D wer fest mich zum Rich= ter im Lande, bag jebermann ju mir fame, ber eine Sache und Bericht hat, bag ich 5 ibm gum Rechten bulfe! "Und wenn jemand fich zu ihm that, bag er ihn wollte anbeten, fo redte er feine Band aus und 6 ergriff ibn und fuffete ibn. *Auf bie Beife that Abfalom bem gangen Ifrael, wenn fie famen bor Bericht jum Ronige, und fahl alfo bas Berg ber Manner Ifrael. Nach vierzig Jahren fprach Absalom jum Ronige: 3ch will bingeben und mein Belubbe ju Gebron ausrichten, bas ich bem 8 Gerrn gelobt habe. "Denn bein Rnecht that ein Belübbe, ba ich ju Befur in Syrien wohnete, und fprach: Wenn mich ber Berr wieber gen Jerufalem bringt, fo will ich bem Berrn einen Gottesbienft thun. 9 Der Ronig fprach ju ihm: Gebe bin mit Frieden. Und er machte fich auf und ging 10 gen Bebron. *Abfalom aber hatte Rundfchafter ausgefandt in alle Stamme Ifraels, und laffen fagen: Wenn ihr ber Bofaunen

1. ihm bereftete. B: fich anschaffte. dW.vE.A: (ba) schaffte fich ... (an). B.dW.A: die vor ihm her liefen (gingen). vE: n. 50 M. liefen ... v.22.4. et intravit ad regem, et adoravit super 19,39. faciem terrae coram eo, osculatusque est rex Absalom.

Igitur post haec fecit sibi Ab-XV. 18g.1,5; salom currus et equites et quinquaginta viros, qui praecederent eum. Et mane consurgens Absalom sta- 2 bat juxta introitum portae, et omnem virum, qui habebat negotium, ut 8,15. veniret ad regis judicium, vocabat Absalom ad se et dicebat: De qua civitate eş tu? Qui respondens ajebat: Ex una tribu Israel ego sum servus tuus. *Respondebatque ei Absalom: 3 Videntur mihi sermones tui boni et justi; sed non est, qui te audiat con-Er. stitutus a rege. Dicebatque Ab- 4 salom: Quis me constituat judicem super terram, ut ad me veniant omnes, qui habent negotium, et juste judicem? *Sed et cum accederet ad 5 eum homo, ut salutaret illum, extendebat manum suam, et apprehendens osculabatur eum. *Faciebatque hoc 6 omni Israel venienti ad judicium, ut audiretur a rege, et sollicitabat corda virorum Israel. Post quadraginta autem annos dixit 7

Post quadraginta autem annos dixit

Absalom ad regem David: Vadam et

reddam vota mea, quae vovi Domino

2.2.2.1.:in Hebron: *vovens enim vovit ser-

23,22,1.1. in Hebron; *vovens enim vovit ser-14,38,23, vus tuus, cum esset in Gessur Syriae, 13,47; dicens: Si reduxerit me Dominus in Je-28,20. rusalem, sacrificabo Domino. *Dixit-

que ei rex David: Vade in pace! Et

v.7. surrexit et abiit in Hebron. Misit 10
autem Absalom exploratores in universas tribus Israel, dicens: Statim ut
audieritis clangorem buccinae, dicite:

Riemand verordnet v. R. ber bich bore.

^{1.} A.A: lief fic. U.L: lief ibm.

^{3.} A.A: recht und gut.

^{2.} vor S. geben wollte. vE.A: ftellte fich. B.vE: an bie Seite bes B. dW.vE: jum Th. A: jum Gins gang an bas Th. B: wer nur. dW: wer ba war, ber. B: Streithandel. vE: Streitfache.

^{3.} gut m. recht. B: richtig. (A: D. Reben bunten mir g. u. gerecht.) B: bei b. R. dW: Reiner ift, ber bich horet von wegen bes R. vE: v. Seite. A: es ift

S † (p. portae) in via.
 S: quatuor. Al. * David.

^{4.} eine Streitfache bat ... jum Recht. B.dW.vE: fo wollte (wurbe) ich ihm R. fprechen.

^{5.} ju ihm nabete.

^{6.} dW: taufchte? (A: warb um bie Gerzen!)
7. B: Lag mich boch h. bag ich ... bezahle. dW.A: erfüllen. vE: eutrichten.

^{8.} dW.vE: gurudfehren lagt. B: bem D. bienen. dW: opfern. vE.A: ein Opfer bringen.

^{10.} dW.vE: fanbte R.

καὶ ἐρεῖτε· Βεβασίλευκε βασιλεὺς 'Αβεσσαλώμ ἐν Χεβρών. 11 Καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ 'Αβεσσαλώμ διακόσιοι ἄνδρες ἐξ 'Ιερουσαλὴμ ἔπίκλητοι, καὶ ἐπορεύοντο ἀπλότητι καὶ οὐκ ἤδεισαν οὐθὲν ἑἤμα. 12 Καὶ ἀπέστειλεν 'Αβεσσαλώμ 'καὶ ἐκάλεσε' τὸν 'Αχιτόφελ τὸν Γελωναῖον, τὸν σύμβουλον Δαυίδ, ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ τῆς Γελώ ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο σύντριμμα ἰσχυρόν, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο μετὰ 'Αβεσσαλώμ.

¹³ Καὶ παραγίνεται ὁ ἀπαγγέλλων πρὸς Δαυίδ, λέγων 'Εγενήθη καρδία ανδρών Ίσραήλ όπίσω 'Αβεσσαλώμ. 14 Καὶ είπε Δανίδ πᾶσι τοις δούλοις αύτου τοις μετ' αύτου έν Ιερουσαλήμ. Ανάστητε καὶ φύγωμεν, ὅτι ούκ ἔστιν ημίν σωτηρία ἀπὸ προςώπου Αβεσσαλώμ. σπεύσατε απελθεῖν, ἵνα μὴ φθάση καὶ κατα-λάβη ἡμᾶς, καὶ ἐπώσηται ἐφ՝ ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξη την πόλιν εν στόματι ψομφαίας. 15 Καὶ είπον οι παίδες τοῦ βασιλέως πρός αὐτόν 'Εν πάσιν οίς αίρειται ο κύριος ήμων ο βασιλεύς, ίδου οι παϊδές σου. 16 Και έξηλθεν ό βασιλεύς και πᾶς ό οίκος αύτοῦ τοῖς ποσίτ αύτων, και άφηκεν ο βασιλεύς δέκα γυναϊκας τών παλλακών αύτου του φυλάσσειν τὸν οἶκον. ¹⁷ Καλ έξηλθεν ο βασιλεύς καλ πάντες οί παίδες αύτου πεζοί, καὶ έστησαν ἐν οίκφ τῷ μακράν, 18 καλ πάντες οι παίδες αύτοῦ άνὰ γείρα αύτοῦ παρήγον, και πας Χερεθί και πας ὁ Φελεθί καί πάντες οἱ Γετθαίοι, έξακόσιοι άνδρες οἱ ηκοντες έκ Γέθ, πεζοί παρεπορεύοντο κατά πρόςωπον τοῦ βασιλέως.

19 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθαὶ τὸν Γετθαῖον Ἱνατί πορεύη καὶ σὰ μεθ' ἡμῶν; Ἐπιστρεφε καὶ οἴκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλότριος σὰ καὶ ὅτι μετφκισας ἐκ τοῦ τόπου

11. ΑΒ: μετά 'Αβ. έπος ... κλητοί, κ. πος ενώμενοι (Α † έν) τῆ ἀπλ. αντῶν ... ἀκ ἔγνωσαν πάν. 12. ΑΒ *κ. ἐπάλ.: τῶ 'Αχ. τῷ. Β: Θεκωνί (Γ. Ϝ: Α: Γιλωναίω) *τὸν (ΑΧ: τῷ συμβόλω) ... ἐκ Γωλὰ. 13. ΑΒ: παρεγένετο *ὁ ... ἡ καφὸ. 14. ΑΒ: παισίν ... τοῖς ἐν Γες ... ταχύνατε τὰ πος ενθῆναι, Γνα μὴ ταχύνη... ἐξώση ... μαχαίρας. 15. ΑΒ: τὸν βασιλέα Κατα πάντα ὅσα. 16. ΑΒ *τῷ. 17. Β: πεζῷ. 18. Β: Χελεθί (-ρεθί Ϝ) ... † (p. Φ.) καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῷ ἐρήμω, καὶ πάς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτὸ, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτόν, καὶ πάντες οἱ ἀδροί, καὶ πάντες οἱ μαχηταί, ἐξακόσιοι ἀνδοες, καὶ πας ὁ Φελεθί (* ΑΕΓΧ) ... Γεθαίοι (Γετθ. Χ), οἱ (* οἱ ΑΕΓΧ) ἔξ... οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσίν αὐτῶν ἐκ Γέθ, καὶ πορενόμενοι ἐπὶ (c. ΕΓΧ). 19. Β: ሜθι ΑΒ: ὅτι ξένος εἰ σὐ ... μετφπηκας σὸ ἐκ (c. ϜΧ).

יוּלֵה וַרָב אָת־אַבְשָׁלִוּם: יוּצֵץ דְּיָד מֵצִירוֹ מִגְּלָה בְּיְבְּעָ בְּיִבְרוּ אָתִּד יוּצֵץ דְּיִדְי מַלִּים אָתּדְאַחִיתֹפֶל הַגְּיִלְי גוּ וַיִּשְׁלָח אַבְשָׁלוֹם אָתּדְאַחִיתֹפֶל הַגְּילִי הְלְבִּי מָאִתְיִם אִישׁ מִירְוּשָׁלֵם קְרָאִים הַלְּאִים בְּיִבְרוּ אָתַד אַבְשָׁלוֹם הַבְּיִבְיוֹ אָתַד אַבְשָׁלוֹם הַּחָבְרְוֹן: וְאָת־אַבְשְׁלוֹם הַּחָבְרְוֹן: וְאָת־אַבְשְׁלוֹם הַּחָבְרְוֹן: וְאָת־אַבְשְׁלוֹם

ויבא המגיד אל־דוד לאמר היה לב-איש ישראל אחרי אַבְשַׁלָּוֹם: בירושלם קומו אבשלם תהוה־בנו פליםה מפני מַהַרוּ כַּלַכֵת פַּן־יִמַהַר וְהִשְּׁגָנוּ וְהַדַּיחַ ינו אַת-הַרָעָה וְהַבֵּה הַעֵּיר לְפִי-ַרַיָּאמָרָרּ עַבְדֵי־הַמֶּלֵהְ אַל־ הַפֵּלֶהְ כְּלָל אֲשֶׁר־יִבְחַר אֲלוֹנִי הַפֵּלֶהְ 16 הַבַּה צַבַרַיה: רַיָּצֵא הַפַּלֵה וְכָל־בִּיתִוֹ בּרַגַליו וַיַּצַוֹב הַמַּלַהְ אַת צַשֵּׁר נָשִׁים 17 פּלַגִשׁים לַשְׁמִר תַבַּיִת: וַיָּצֵא הַמֵּלֶהְ 18 הַמֵּרָחַק: וְכָל־עַבָּדִיוֹ עִבְרִים עַלֹּ־יַדוֹי וָכָל־תַּפָּרֵתֵי וָכָל־הַפָּלֵתִי וִכַּל־הַּגִּּתִּים ששרמאות איש אשר מלת עברים על-פני המלה:

הַפָּלֶלָךְ פִּי-נְּלְרֵי אַפִּתוּ שִׁיּבּר וְשַׁב אִמָּר תַלֶּדְ בִּּם־אַמֵּּה אִמְנוּ שִׁיּבּר וְשַׁב אִם־ בַּפָּלֶךְ בִּי-נִּלְרָי אַלִּר-אִמַּי הַבּּּגִּי לְמָּה

^{10.} vE: fo rufet aus.

^{11.} als Gafte geladen, n. gingen. dW: Unfont. vE: gingen in G. mit. B: um ble gange G. dW: von ber g. S. vE: v. Allem.

^{12.} Gilo, da er die O. that; also ward ... bei A. vE: Rathgeber. dW.vE.A. Berschwörung. B: bas B. vermehrte s. immerfort. dW: mehrete s. immer mehr! A: lief ausammen u. m. s.

mehr! A: lief gusammen u. m. f. 13. dW.vE: ber Manner v. 3. dW: neiget fich A. nach. vE: bangt A. au. 14. B.dW.vE: für uns f. Entr. B.vE: Gebet eis

Schall hören werbet, so sprecht: Absalom ist König geworden zu Gebron.

11 *Es gingen aber mit Absalom zwei hunbert Mann, von Jerusalem berusen, aber sie gingen in ihrer Einfalt und wußten 12 nichts um die Sache. *Absalom aber sandte auch nach Ahitophel, dem Giloniten, Davids Rath, aus seiner Stadt Gilo. Da er nun die Opfer that, ward der Bund stark, und das Wolf lief zu und mehrete

fich mit Absalom. Da fam einer, ber fagte es Davib an und fprach: Das Berg jebermanne in 3f-14 rael folget Abfalom nach. *David fprach aber ju allen feinen Rnechten, bie bei ibm maren gu Berufalem: Muf, lagt uns flieben. benn bier wirb fein Entrinnen fein por Abfalom; eilet, bag wir geben, bag er uns nicht übereile und ergreife uns, und treibe ein Unglud auf uns, und ichlage bie Stabt 15 mit ber Scharfe bes Schwerts! *Da fpraden bie Rnechte bes Ronigs zu ihm: Was mein Berr, ber Ronig, ermablet, fiebe, bier 16 find beine Rnechte. *Und ber Ronig ging ju Bufe binaus mit feinem gangen Saufe. Er ließ aber gehn Rebeweiber, bas Saus 17 ju bewahren. *Und ba ber Ronig und alles Bolt ju Fuge binaus tamen, traten 18 fie ferne vom Saufe. *Und alle feine Rnechte gingen neben ihm ber, bagu alle Crethi und Blethi, und alle Gethiter, feche bunbert Dann, bie von Gath ju guge getommen waren, gingen vor bem Ronige ber. Und ber Ronig fprach ju Ithai, bem Gethiter: Warum geheft bu auch

lenbe. A: g. n. eilet. B.dW.vE: bağ er nicht (etwa) in ber Gil (eilend, fonell) uns erreiche. B: bas Ungl. dW.vE.A: n. U. (Berterben) über uns bringe.

bem Ronige, benn bu bift fremb und von beinem Ort ausgetreten bieber.

Rebre um und bleibe bei

15. dW: Bas auch. dW.vE: wir finb.

mit uns?

16. dW: Da g. b. R. hinans, u. f. g. Sans ihm nach. B: hinterließ. dW.vE.A: ließ gurud. vE: Resbenweiber.

17. a. B. bas ihm nachfolgete ... an bas ferne Bans. dW: ftanben ftille bei Bethe Merhat. vE:

19,10. Regnavit Absalom in Hebron. Porro 11 cum Absalom ierunt ducenti viri de Jerusalem vocati, euntes simplici corde et causam penitus ignorantes. Accersivit quoque Absalom 12 16,23. Achitophel Gilonitem, consiliarium

^{12,33}
David, de civitate sua Gilo. Cumque

^{12,11}
immolaret victimas, facta est conju
Ps.3. ratio valida, populusque concurrens

augebatur cum Absalom.

Venit igitur nuncius ad David, di-13 v.6.20,2. cens: Toto corde universus Israel sequitur Absalom. *Et ait David servis 14 suis, qui erant cum eo in Jerusalem:

r..3,1. Surgite, fugiamus; neque enim erit nobis effugium a facie Absalom; festinate egredi, ne forte veniens occupet nos, et impellat super nos ruinam, et percutiat civitatem in ore gladii. *Dixeruntque servi regis ad 15 eum: Omnia quaecumque praeceperit dominus noster rex, libenter exequemur servi tui. *Egressus est ergo 16 rex et universa domus ejus pedibus

18,21. suis, et dereliquit rex decem mulieres
18,11. concubinas ad custodiendam domum.

*Egressusque rex et omnis Israel pe- 17 dibus suis stetit procul a domo, *et 18

s,1a,20,7 eum, et legiones Cerethi et Phelethi
15m.
20,00; et omnes Gethaei, pugnatores validi,
15m.
27.

sexcenti viri qui secuti eum fuerant de Geth pedites, praecedebant regem.

thaeum: Cur venis nobiscum? revertere et habita cum rege, quia peregrinus es et egressus es de loco tuo.

10. S: Regnabit. 12. Al.: cum immol. victimas, et facta. 14. S: impleat. 16. S: reliquit. 18. Al. * pugn. validi.

blieben bei einem entfernten &. fteben. B: an e. Ort in b. Ferne?

18. sogen ... unter ihm v. G. get. ... voraber. (Die R. 8, 18.) B: hinter ihm her. dW.vE: ihm ges folget waren.

19. n. auch ansgetreten v. d. D. dW.vE: ein Frember. A: Ausländer. B: so fannst bu auch nach b. D. hinwandern? dW: auch wanderst du wieder ... vE: ober wande w.

καὶ ἐρεῖτε· Βεβασίλευκε βασιλευς Αβεσσαλώμ ἐν Χεβρών. 11 Καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ Αβεσσαλώμ διακόσιοι ἄνδρες ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἐπίκλητοι, καὶ ἐπορεύοντο ἀπλότητι καὶ οὐκ ἤδεισαν οὐθὲν ἔῆμα. 12 Καὶ ἀπέστειλεν Αβεσσαλώμ 'καὶ ἐκάλεσε' τὸν Αχιτόφελ τὸν Γελωναῖον, τὸν σύμβουλον Δαυίδ, ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ τῆς Γελώ ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο σύντριμμα ἰσχυρόν, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο μετὰ Αβεσσαλώμ.

13 Καλ παραγίνεται ο απαγγέλλων προς Δανίδ, λέγων 'Εγενήθη καρδία άνδρων Ισραήλ όπίσω 'Αβεσσαλώμ. 14 Καὶ είπε Δανίδ πασι τοις δούλοις αύτου τοις μετ' αύτου εν Ιερουσαλήμ. Ανάστητε καὶ φύγωμεν, ότι ούκ έστιν ήμιν σωτηρία από προςώπου Αβεσσαλώμ. σπεύσατε απελθείν, ίνα μή φθάση και καταλάβη ήμᾶς, καὶ ἐπώσηται ἐφὶ ἡμᾶς τὴν κακίαν, καὶ πατάξη την πόλιν ἐν στόματι ψομφαίας. 15 Kai elnor of naides 200 Basilieus noos avτόν 'Εν πάσιν οίς αίρειται ο χύριος ήμων ο βασιλεύς, ίδου οι παίδές σου. 16 Και έξηλθεν ό βασιλεύς και πᾶς ό οίκος αὐτοῦ τοῖς ποσίν αύτων, και άφηκεν ο βασιλεύς δέκα γυναϊκας τών παλλακών αύτου του φυλάσσειν τὸν οἶκον. 17 Καλ έξηλθεν ὁ βασιλεύς καλ πάντες οι παίδες αὐτοῦ πεζοί, καὶ ἔστησαν ἐν οίκο τῷ μακράν, 18 καλ πάντες οι παίδες αύτοῦ άνα γείρα αύτοῦ παρήγον, και πας Χερεθί και πας ὁ Φελεθί καὶ πάντες οἱ Γετθαίοι, έξακόσιοι άνδρες οἱ ηκοντες έκ Γέθ, πεζοί παρεπορεύοντο κατά πρόςωπον τοῦ βασιλέως.

19 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐθαὶ τὸν Γετθαῖον Ἱνατί πορεύη καὶ σὰ μεθ' ἡμῶν; Ἐπίστρεφε καὶ οίκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλότριος σὰ καὶ ὅτι μετψκισας ἐκ τοῦ τόπου

שוִלֵּה וָרֶב אָת-אַבְשָׁלִּוִם: יוֹצֵלְ דָּוֹר מַּאִרוֹ מִּגְּלָה אַּמִּץ וְּדְּלָּה יוֹצֵץ דְּיִשְׁלִוּ אַבְשָׁלִוּם אָתּיְאַחִיתִּפֶּל הַנִּיְלְנִי גוּ וֹיִשְׁלְח אַבְשָׁלִוּם אָתּיְאַחִיתִפֶּל הַנִּיְלְנִי הְלְכִּיּ מָאִלִּיִם אָתּאַ מִירִוּשְׁכֵּם לְּרָאִים הַלְלָנִים לְתָּפֶּם וְלָא יְדְעִּי פְּלִ-דָּבֵּר: הַלְלָנִים לְתָּפֶּם וְלָא יְדְעִי פָּל־דָּבֵּר: הַלְלָנִים בְּחָבְרְוֹן: וְאָת־אַבְשְׁלָוֹם

מִפְּע לְּבֹרִים הֹקִבּפִּי, בַּמֵּלֵב: מִפְּע לְבֹרִים הֹקִבּפִּי, בַּמֵּלֵב: וֹלְכִבּפִּרְעָׁים וֹלְבִּבְּבִּי, וֹלְכִבּפִּיעִם וֹלְּבָּעִי וֹלְכִבּיּנִים וֹלְבִּעִּים וֹלְבִּעִּי וֹלְכִבִּפִּעִּים וֹלְבִּעִּים וְלִבְּעִּים בְּעִּנִים וְלִבְּעִּים בְּבִּנִּעִי וֹלְכִבִּבִּעִּים וְלִבְּעִּים בְּבִּנִּעִי וֹלְכִבְּעַבּעִּים וְלִבְּעִּים בְּבִּנִּעִי וֹלִבְּעַבּעַ בְּבִּנִּעִי וֹלִבְּעַבּעַ בְּעַבִּעִּים וְלִבְּעַבּעַ בְּעַבְּעִּים בְּבַּנִּעִי וֹנִבְּעָּעִי בַּבְּעַלִּי וֹנִבְּעָּעִי בַּבְּעַבְּעִי וֹנִבְּעָּעִי וְעַבְּעִּעִּי וְעַבִּעִּעִּ וְעַבְּעַבְּעִּי וְעַבְּעִּים וּבְּבְּעִי בְּבָּעִּלֵב אָשָׁרִי בִּפְּעָּע בְּבְּעִי וְנִבְּעָּעִי וְעַבְּעִּעִּ וְעַבְּעִּעִּ בְּבָּעִּי וְעַבְּעִּעִּ בְּעָּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְנִבְּעָּעִי וְעִבְּעִּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְנִבְּעָּעִי וְנִבְּעָּעִי וְנִבְּעָּעִי וְעָבְּעִּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְעַבְּעִּעִּי וְנִבְּעָּעִי וְנִבְּעָּעִי וְנִבְּעָּעִי וְּעָּעִּעִּ בְּעָּעִי וְעִבְּעִּעִּי וְּעָבְּעִּעִּי וְנִבְּעָּעִי וְּבִּעְּעִי וְּעָּבְּעִּי וְּעָּבְּעִּי וְנִבְּעָּעִי וְּבְּבְּעִייִי וְּעִבְּעִּי וְנִבְּעִּעִי וְּעִבְּעִּי וְּעִבְּעִי וְּעִבְּעִייִי וְּעִבְּעִּעִי וְּעִבְּעִיי וְבִּעִּעִּי וְּעִּעִּי וְּעִבְּעִי וְּבִּעִּעְּי וְּעִבְּעִּי וְּבִּעִּעְיי וְּעִּבְּעִּיי וְבִּעְּבְּבְּיִיתְ וְּעִּבְּעִייִי וְּבִּעִּעְּיוּ וְבְּבְּבְּעִייוֹ וְּעִבְּעִּיוּ וְּעִּבְּעִייוּ וְבִּבּעִּעִּיוּ וְּבִּבְּעִּבְּיוֹי וְבִּעִּבְּעִיי וְבִּעִּעִּי וְּעִבּיוּ בְּעִּבְּעִיי וְבִּעִּבְּעִי וְבִּעִּבְּעִייוּ וְבְּעִבְּעִייוּ וְבִּבְּעִּבְּיוּ בְּעִּבְּיוּ בְּבְּעִבְּיוּ בְּבְּעִבְּיוּ בְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּעִבְּיוּ בְּבְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּבְייוּ בְּבְּבְּבְּיוּ בְּבְּיִי בְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּעִייוּ בְּבּבּבּייוּ בְּבּבּייוּ בְּבְּבּבּיי בְּבְּעִיי וְבְּבּבּבּייוּ בְּבְּעִיי בְּבּבּבּייוּ בְּבְּבּייוּ בְּבְּעִּבְּיוּ בְּבְּבְּבּבּייוּ בְּבּבּבּעּבְּיוּ בְּבּבּעּבְּעִיי וְבְּבּבּבּעּבְּיוּ בְּבְּבְּעִיי בְּבְּבּעּבְּבּיוּי בְּבְּבּעּבְּעוּבּי בְּבּבּעּבְּעִיי בְּבְּבְּבּעּבְּעִיי בְּבְּבּבּעּיי בְּבּבּעּבְּעִייּי בְּבְּ

ין אַמֶּר הַפֶּּלֶהְ אֶל־אִתְּי הַנִּחִּי לְמָּה תַלַּךְ נַּם־אַתֶּה אָתָנוּ שִׁיּב וְשַׁב יִּם־ הַמֵּלֵהְ כִּי־נִכְרִי אַתִּה וְנַם־נֹּלֵה אַתַּה הַמֵּלֵהְ כִּי־נִכְרִי אַתִּה וְנַם־נֹּלֵה אַתַּה

^{11.} AB: μετὰ 'Αβ. ἐπος.... πλητοί, π. ποςενώμενοι (Α † ἐν) τῷ ἀπλ. αὐτῶν ... ἀκ ἔγνωσαν πάν. 12. AB *π. ἐκαίλ.: τῷ 'Αχ. τῷ. Β: Θεκωνὶ (Γ. Ϝ; Α: Γιλωναίω) *τὸν (ΑΧ: τῷ συμβάλω) ... ἐκ Γωλὰ. 13. AB: παρεγένετο *ὁ... ἡ καρὰ. 14. AB: παισίν ... τοῖς ἐν Ιες.... ταχύνατε τῷ ποςενθῆναι, ἐνα μὴ ταχύνη... ἐξώση... μαχαίρας. 15. AB: τὸν βασιλέα Κατὰ πάντα ὅσα. 16. AB* εῷ. 17. B: πεξῷ. 18. B: Χελεθὶ (-ρεθὶ Ϝ) ... † (p. Φ.) καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῷ ἐρήμω, καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, καὶ πάντες οἱ αὐρὸς, καὶ παύτες οἱ μαχηταί, ἐξακόσιοι ἄνδρες, καὶ παρῆσαν ἐπὶ γεῖρα αὐτὸ, καὶ πάς ὁ Χελεθί, καὶ πάς ο Φελεθί (* ΑΕΓΧ)... Γεθαϊοι (Γετθ. Χ), οἱ (* οἱ ΑΕΓΧ) ἔξ.... οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ Γέθ, καὶ πορενόμενοι ἐπὶ (c. ΕΓΧ). 19. B: 'Εθὶ. ΑΒ: ὅτι ξένος εἰ σὺ ... μετώπηκας σὸ ἐκ (c. ΓΧ).

^{10.} vE: fo rufet aus.

^{11.} ale Gafte gelaben, n. gingen. dW: Uufchufb. vE: gingen in G. mit. B: um bie gange G. dW: von ber a. S. vR: v. Milem.

ber g. S. vE: v. Allem.
12. Gilo, ba er bie D. that; alfo ward ... bei A. vE: Rathgeber. dW.vE. A: Berfchwörung. B: bas B. vermehrte f. immerfort. dW: mehrete f. immer mehr! A: lief gusammen u. m. f.

^{13.} dW.vE: ber Manner v. J. dW: neiget fich A. nach. vE: hangt M. an.
14. B.dW.vE: für uns f. Entr. B.vE: Gehet eis

Schall hören werbet, so sprecht: Absalom ift König geworden zu Gebron.

11 *Es gingen aber mit Absalom zwei hundert Mann, von Jerusalem berusen, aber sie gingen in ihrer Einfalt und wußten 12 nichts um die Sache. *Absalom aber sandte auch nach Ahitophel, dem Giloniten, Davids Rath, aus seiner Stadt Gilo. Da er nun die Opfer that, ward der Bund stark, und das Bolk lief zu und mehrete fich mit Absalom

fich mit Absalom. Da tam einer, ber fagte es Davib an und fprach: Das Berg jebermanns in 3f-14 rael folget Abfalom nach. *David fprach aber ju allen feinen Rnechten, bie bei ibm maren gu Berufalem: Auf, lagt une flieben. benn bier wirb fein Entrinnen fein vor Abfalom; eilet, bag wir geben, bag er uns nicht übereile und ergreife uns, und treibe ein Unglud auf une, und fchlage bie Stabt 15 mit ber Scharfe bes Schwerte! *Da fpraden die Rnechte bes Ronigs zu ibm: Bas mein Berr, ber Ronig, erwählet, fiebe, bier 16 find beine Rnechte. "Und ber Ronig ging gu Buge binaus mit feinem gangen Saufe. Er lieg aber gehn Rebeweiber, bas Saus

17 zu bewahren. **Und ba ber König und alles Bolt zu Fuße hinaus tamen, traten 18 fie ferne vom Hause. **Und alle seine Knechte gingen neben ihm her, bazu alle Crethi und Blethi, und alle Gethiter, sechs hundert Mann, die von Sath zu Fuße gekommen waren, gingen vor dem Könige ber.

19 Und ber König fprach zu Ithai, bem Gethiter: Warum geheft bu auch mit und? Rehre um und bleibe bei bem Könige, benn bu bift fremd und von beinem Ort ausgetreten hieher.

lenbs. A: g. u. eilet. B.dW.vE: baß er nicht (eima) in ber Gil (eilenb, schnell) uns erreiche. B: bas Ungl. dW.vE.A: u. U. (Berterben) über uns bringe.

15. dW: Bas auch. dW.vE: wir finb. 16. dW: Da g. b. R. hinaus, n. f. g. Sans ihm nach. B: hinterließ. dW.vE.A: ließ zuruck. vE: Res benweiber.

17. a. B. bas ihm nachfolgete ... an bas ferne Daus. dW: ftanben ftille bei Bethe Merhaf. vE:

19,10. Regnavit Absalom in Hebron. *Porro 11 cum Absalom ierunt ducenti viri de Jerusalem vocati, euntes simplici corde et causam penitus ignorantes. *Accersivit quoque Absalom 12

16,23. 23,34; Achitophel Gilonitem, consiliarium Jos. 13,51 David, de civitate sua Gilo. Cumque

P.3. ratio valida, populusque concurrens augebatur cum Absalom.

Venit igitur nuncius ad David, di-13

v.6.20,2. cens: Toto corde universus Israel sequitur Absalom. *Et ait David servis 14

suis, qui erant cum eo in Jerusalem:

Ps.3,1. Surgite, fugiamus; neque enim erit nobis effugium a facie Absalom; festinate egredi, ne forte veniens occupet nos, et impellat super nos ruinam, et percutiat civitatem in ore gladii. Dixeruntque servi regis ad 15 eum: Omnia quaecumque praeceperit dominus noster rex, libenter exequemur servi tui. Egressus est ergo 16 rex et universa domus ejus pedibus

18,21. suis, et derenquit rex decem muneres
18,11. concubinas ad custodiendam domum.

*Egressusque rex et omnis Israel pe- 17 dibus suis stetit procul a domo, *et 18

16,6. universi servi ejus ambulabant juxta 8,18,20,7 eum, et legiones Cerethi et Phelethi 15m. 20,40; et omnes Gethaei, pugnatores validi, 15m. 27. sexcenti viri qui secuti eum fuerant de Geth pedites, praecedebant regem.

thaeum: Cur venis nobiscum? revertere et habita cum rege, quia peregrinus es et egressus es de loco tuo.

10. S: Regnabit. 12. Al.: eum immol. victimas, et facta. 14. S: impleat. 16. S: reliquit. 18. Al. * pugn. validi.

blieben bei einem entfernten O. fteben. B: an e. Ort in b. Ferne?

18. 30gen ... unter ihm v. G. get. ... vorüber. (Die R. 8, 18.) B: hinter ihm her. dW.vE: ihm ges folget waren.

19. n. auch ausgetreten v. d. D. dW.vE: ein Frember. A: Auslander. B: fo faunst du auch nach b. D, hinwandern? dW: auch wanderst du wieder ... vE: ober wandre w.

XV.

Absalomi adversus patrem seditio.

20 Εί έγθες παραγέγονας σύ, καὶ σήμερον κινήσω σε του πορεύεσθαι μεθ' ήμων; Έγω δε πορεύσομαι ού αν πορεύωμαι πορεύου καὶ ἀνάστρεφε τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ, καὶ κύριος ποιήσει μετά σοῦ έλεος καὶ άλή-21 Καὶ ἀπεκρίθη Ἐθαὶ τῷ βασιλεῖ καὶ είπε. Ζη κύριος καὶ ζη ή ψυγή σου, κύριέ μου βασιλεύ, ότι είς τὸν τόπον οῦ αν ή ὁ πύριός μου, καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωήν, ότι έχει έσται ο δούλος σου. 22 Καί είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Ἐθαί. Πορεύου καὶ διέλθε. Καὶ παρηλθεν Εθαί ὁ Γετθαῖος καὶ πάντες οι άνδρες οι μετ' αύτοῦ και πάντες οί παϊδες αύτοῦ. 23 Καὶ πᾶσα ή γη φωνή μεγάλη κλαίοντες, και πας ο λαός διεπορεύετο έν τῷ χειμάρὸῷ τον κέδρων, καὶ ὁ βασιλεύς διέβη τον χειμάδδουν Κέδρων, και πας ο λαός παρεπορεύοντο έπὶ πρόςωπον αὐτοῦ τὴν έρημον.

²⁴ Καὶ ἰδού Σαδώκ καὶ πάντες οἱ Λευίται μετ' αὐτοῦ, αίροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης του θεου, και έστησαν την κιβωτόν του θεου. Καὶ ἀνέβη 'Αβιαθάρ, ἔως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς διελθείν έκ της πόλεως. 25 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρός τὸν Σαδώκ. Ἐπίστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεου είς την πόλιν. εάν εύρω γάριν ένώπιον κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ την ευπρέπειαν αυτής. 26 Καὶ έὰν είπη μοι Ουτε ή θεληκά σε, ίδου έγω, ποιείτω μοι κατά το άρεστον ένώπιον αὐτοῦ. ²⁷ Καὶ είπεν ὁ βασι-λεὺς τῷ Σαδώκ τῷ ໂερεῖ· "Ιόετε, συ ἐπιστρέφεις είς την πόλιν εν είρηνη, και Αγιμάας ο υίός σου καὶ Ἰωνάθαν ὁ υίὸς ᾿Αβιαθάρ, οἱ δύο υίοὶ ὑμῶν, μεθ' υμών 28 ίδου, έγω προςδέχομαι υμάς έν μευ υμων Αραβώθ της ερήμου έως του ελθειν όημα 29 Καλ απέστρεψαν Σαδώκ καὶ 'Αβιαθάρ την κιβωτόν

20. AB* σύ († FX). B* τῦ πορ. († FX)... † (p. ἡu.) παίγε μεταναστήσεις τὸν τόπον σει. Χθὲς ἡ ἐξέλευσίς σει, καὶ σήμερον μετανινήσω σε μεθ' ἡμῶν τῦ πορευθῆναι; AB: Καὶ ἐγὼ. Β: ἐἀν: AB+ ἐγὼ. ABΕΧ: πορευθῶν (-εύωμαι F). AB: ἐπιστρέφει καὶ ἐπίστρεφιον. 21. AB: κ. ζῦ ὁ κύριός με ὁ βασιλεύς. B: ἐἀν. 22. AB: Δεῦγο καὶ διάβαινε μετ ἐμοῦ. B† (p. Γ.) καὶ ὁ βασιλεύς (* AFX). AB: οἱ παίδες αὐτὰ καὶ πᾶς ὁ ὁ τὸι οἱ φετ ἀὐτὰ. 23. AB: ἐκλαιε φωνῆ μεγάλη... παρεπορεύοντο. B† (α. παρεπ.) καὶ ὁ βασιλεύς. AB: ἀπὸ Βαιθάρ... παρελθείν. 25. AB: Λπόστρεψον... ἐν ὀφθαλμοῖς κυρ. 26. AB: ἔτως: Οὐκ ἡθ. ἐν σοί, ἰδ. ἐγώ εἰμι... ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς. 28. AB: ἰδετε, ἐγώ εἰμι στρατεύομαι ἐν Λρ.... ἀπαγγεῖλαί μοι. 29. Α²Β: ἀπέστρεψε.

יסריב ולא קרי . 21. אניעך ק' . 20. כחיב ולא פרי . 21. אניעך ק

20. follte ich bich mit nus flüchtig g. heißen? ... u. nimm beine Br. mit, bir w. vE: in bie Irre ziehen laffen. dW: nehmen auf ben Irraug. B: hin u. her wanbern l. Ich aber muß g. dW.vE: benn ich ziehe bin (wo ich hintomme). dW: Mit bir fei Liebe u. Tr. vE: in L. u. Tr. B: aus.

20 * Geftern bift bu getommen, und heute mageft bu bich mit uns ju geben. 3ch aber will geben, wo ich bin fann ge= Rebre um, und beinen Brubern mit bir wiberfahre Barmbergigfeit unb 21 Treue. * Ithai antwortete und fprach: So mahr ber Berr lebt, und fo mabr mein Berr Ronig lebt, an welchem Drt mein Berr, ber Ronig, fein wirb, es gerathe jum Tobe ober jum Leben, ba wirb 22 bein Rnecht auch fein. *Davib forach gu Ithai: So fomm und gebe mit. ging Ithai, ber Bethiter, und alle feine Manner mit, und ber gange Baufe Rinber, "Und bas gange 23 bie mit ibm maren. Land weinete mit lauter Stimme, und alles Bolf ging mit. Und ber Ronig ging über ben Bach Ribron, und alles Bolt ging vor auf bem Bege, ber gur Bufte gebet.

24 Und fiehe, Babot war auch ba, und alle Leviten, bie bei ihm waren, und trugen bie Labe bes Bunbes Gottes, und ftelleten fie babin. Und Ab Jathar trat empor, bis 25 bağ alles Bolf jur Stabt aus fam. * Aber ber Ronig fprach ju Babot: Bringe bie Labe Gottes wieber in bie Stabt. Berbe ich Onabe finben vor bem Gerrn, fo wirb er mich wieber holen, und wird mich fie feben 26 laffen und fein Baus. * Spricht er aber alfo: 3ch habe nicht Luft gu bir; fiebe, hier bin ich, er mache es mit mir, wie es 27 ihm wohlgefällt. "Und ber Ronig fprach ju bem Briefter Babot: D bu Geber, tebre um wieber in bie Stadt mit Frieben, und mit euch eure beiben Gobne, Ahimaag, bein Sohn, und Jonathan, ber Sohn Ab 28 Jathars. * Siebe, ich will verziehen auf bem blachen Felbe in ber Bufte, bis bag Botichaft von euch tomme und fage mir "Alfo brachte Babot und Ab Jathar bie Labe Gottes wieber gen Jerufalem,

Heri venisti, et hodie compelleris 20 nobiscum egredi? Ego autem vadam, quo iturus sum; revertere et reduc tecum fratres tuos, et Dominus faciet tecum misericordiam et veritatem, quia ostendisti gratiam et fidem. *Et re- 21 spondit Ethai regi, dicens: Vivit Dominus et vivit dominus meus rex. quoniam in quocumque loco fueris, domine mi rex, sive in morte sive in vita, ibi erit servus tuus. *Et ait 22 David Ethai: Veni et transi! Et transivit Ethai Gethaeus et omnes viri. qui cum eo erant, et reliqua multi-*Omnesque flebant voce 23 tudo. 14,85. magna, et universus populus transibat; rex quoque transgrediebatur 18g.2,37-torrentem Cedron, et cunctus populus incedebat contra viam, quae respicit ad desertum.

Venit autem et Sadoc sacerdos et 24 universi Levitae cum eo, portantes 6,1ss.Ex. arcam foederis Dei. Et deposuerunt 15m. 20,7 arcam Dei. Et ascendit Abiathar, donec expletus esset omnis populus, qui egressus fuerat de civitate. *Et 25 dixit rex ad Sadoc: Reporta arcam 6.12.5.9. Dei in urbem; si invenero gratiam in oculis Domini, reducet me et ostendet mihi eam et tabernaculum suum. *Si autem dixerit mihi: Non places! 26 10,12, praesto sum, faciat quod bonum est 18m.3,18 coram se. Et dixit rex ad Sadoc 27 sacerdotem: O videns, revertere in ci-1Ch.4,8, vitatem in pace, et Achimaas filius 1Bg.1,82 tuus et Jonathas filius Abiathar, duo filii vestri, sint vobiscum. *Ecce, 28 ego abscondar in campestribus de-17.16. serti, donec veniat sermo a vobis *Reportaverunt 29 indicans mihi. ergo Sadoc et Abiathar arcam Dei

21. antw. bem Ronig. dW.A: es fei. vE: gebe. A: im Tobe? 22. B: binuber. dW.vE.A: (gieh) vorüber. B.

dW.vB: alle Rinber. 23. B: ba alles B. hinüber ging? vE: feste über uicht ber (bu ein) S ben B. ... feste hinüber. B.dW: ging hinüber. 28. Sebet. dW. 24. Lev. mit ibm ... U. opferte. dW: fam hinauf? B: ein Wort v. euch.

20. Al. * et Dom .- veritatem. Al. * quia-fidem.

^{23.} Al. * et cunctus-viam. 8† (p. viam) olivae.

^{24.} Al. * sacerdos. S† (p. arcam) foederis.

^{26.} Al. + (p. faciat) mihi.

B: ba A. hinaufging.

^{25.} u. feine Bohnung. dW.vE: ihn u. f. D.

^{26.} dW.vE: Befallen an bir.

^{27.} Giebeft bu wohl? ?. w. um. B.vE: Bift bu nicht ber (bu ein) Seber?

^{28.} Gebet. dW.vE: in ben Gbenen ... Rachricht.

Absalomi adversus patrem seditio.

τοῦ θεοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ. 30 Καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινε την ἀνάβασιν τῶν ἐλαιῶν καὶ ἔκλαιε, καὶ ἡ κεφαλή αὐτοῦ ἐπικεκαλυμμένη, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόθετος καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἔκαστος τὴν κεφαλήν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες.

31 Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Δανίδ, λίγοντες· Καὶ ᾿Αχιτόφελ ἐν τοῖς συγκειμένοις μετὰ ᾿Αβεσσαἀμ. Καὶ εἶπε Δανίδ· Κύριε ὁ θεός μου, μα-

ταίωσον δή την βουλήν Αγιτόφελ.

32 Καὶ ἐγένετο Δαυίδ παραγενομένου εως Ρώς, ού προςεκύνησεν έκει τῷ θεῷ, καὶ ἰδοὺ είς απάντησιν αυτού Χουσί ο Αραγί έταιρος Δαυίδ διεβρηχώς του γιτώνα, και γη έπι 33 Kal elner avro της κεφαλής αύτου. Δαυίδ 'Εάν μέν διέλθης μετ' έμου, έση έπ' έμε είς φορτίον. 34 Και έαν αναστρέψης είς την πόλιν και έρεις τῷ 'Αβεσσαλώμ' Νύν παίς σου είμι, βασιλεύ, έασόν με ζήσαι, παίς τοῦ πατρός σου ημην τότε καὶ άρτίως, και τύτ έγω δούλός σου και διασκέδασόν μοι την βουλην Αγιτόφελ. 35 Καὶ ίδου έκεί μετά σου Σαδώκ και 'Αβιαθάρ of lepeic και έσται παν όημα ο έαν ακούσης παρά του βασιλέως, καὶ ἀναγγελεῖς τῷ Σαδώκ καὶ Αβιαθάρ σοις ίερευσιν. 36'Ιδού έκει μετ' αύτων δύο υίοί αὐτῶν, 'Αχιμάας υίὸς Σαδώκ καὶ 'Ιωνάθαν υίὸς 'Αβιαθάρ, καὶ έξαποστελεῖτε ἐν ταῖς γερσὶν αὐτῶν πρός με πᾶν όῆμα ο ἐὰν ἀκούσητε. 37 Καὶ είςπορεύεται Χουσί έταϊρος Δαυίδ είς την πόλιν, και 'Αβεσσαλώμ είζεπορεύετο είς 'Ιερουσαλήμ.

ΧΝΙ. Καὶ Δανὶδ διῆλθε βραχύ τι ἀπὸ τῆς Ῥώς, καὶ ἰδοὺ Σιβὰ τὸ παιδάριον Μεφιβόσεθ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ζεῦγος ὄνων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἐπὰ αὐτῶν διακόσιοι ἄρτοι καὶ οἰφὶ σταφίδων καὶ ἐκατὸν παλάθαι καὶ νέβελ οἶνου. ² Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς

אַרָוֹן הָאֶלֹהָים יְרְוּשָׁלֵם וַיִּשְׁכַּוּ שְׁם: יְדָוֹד עֹלֶה בְּמְעֵלֵה הַצִּיתִׁם עֹלֶה יִבוֹלֶה וְרָאשׁ לוֹ חָפֹּוּי וְהִוּא הוֹלֵךְ רִאשׁוֹ ועלוּ עלה וּבלה:

גנליא ילינאלים: גנליל אוישׁ בער בער אַליר וּאַלִּשׁנִים לַבְּנִים אֵלֵּי פּׁלְבַּבֶּר אֲשׁׁר וּשִׁשְׁלֵּים לַבְּנִים אֵלֵי פּׁלְבַבֶּר אֲשׁׁר וּשִׁשְּׁלֵּים בּינִים אֲטִימֹעּא בּנִּיבָׁ שִׁיּבִּי בְּנִיעָּם וְנִּאָמִר וְשִׁלֵּים בְּנִיעָּם אַטּבּירִים בְּבַּרְ אַשְּׁרִים בְּבִּרָּים וְנִּאָמָר לְּוֹ בְּעִבּיה בְּבָּרָ אַבִּיף וְשִׁבְּיִם בְּעִּרִים וְהִּיָּה בְּפָּבִּים וְנִּאָמִר בְּנִי אֵשְׁרִים בְּבִּיְרָם וְהִּיָּה בְּפָּבִּים וְנִּאָמִר בְּנִי אֵשְׁרִב בְּבְּיִּבְּי אַבְּיִים וְנִּיְּהִי בִּבְּיִּבְּי אַבְּיִתְּר בְּבְּבְּיִּתְר בִּבְּיִּבְּי אַבְּיִם וְנִּאָנִי בִּבְּיִּה בְּבִּיִּת בְּבְּיִּה וְצִּבִי בְּבִּיְה וְצִּבְּי בִּבְּיִּתְּ בְּבְּיִבְּי בְּבְּיִבְּי בְּבִּיְתְּר בִּבְּבְּיִבְּי בְּבִיתְּר בִּבְּבְּיִבְּי בְּבִייְתְר בִּבְּבְּיִבְּי בְּבְּיִבְּי בְּבִּיְה וְצִּבְיִי בְּבִיּעְר וְשִׁבְּיְתְר בְּבְּבְּיִבְּי בְּבִייְתְר בְּבְּבְּיְבְּי בְּבִיּוּ וְצִּבְיִה בְּבְּיִבְּי בְּבִיּוּ וְצִאִּנִי בְּבְּיִבְּי בְּבִיּעְר בְּבְּבְּיִבְּי בְּבִיּוּ וְצִאְנִי בְּבְּיִבְּי בְּבִיּעְר בְּבְּיִבְּי בְבִּיְבְּי בְּבִייִּתְ בְּבְּיִבְּיוּ בְּבִּיְר בְּבְּיִבְּי בְּבִייִים וְהִבּיִּבְי בְּבִיּבְיוּ בְּבִּיְבְּי בְּבִייִי בְּבְּיִבְּי בְּבְּבִּיי בְּבְּיִבְּי בְּבְּבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבִיּבְּי בְּבִּיְבְּי בְּבִּיְבְּי בְּבִּיְבְּי בְּבִּיְבְּי בְּבִּיְבְּיי בְּבִּיְבְּי בְּבִּיְבְּיי בְּבִּיְבְּי בְּבִּיְבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּבִּיְבְּיִי בְּבִּיְבְּיי בְּבִּיְבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבִּיי בְּבִּייִי בְּבִּיְבְּיי בְּבִייְבְּיִי בְּבְּבְּיִי בְּבִּייִי בְּבִּיְבְּיִי בְּבְּבִּייִי בְּבְּיִים בְּבִּיבְּיים בְּבִּבְּיִבְּיי בְּבִּבְּייִי בְּבְּבִּיים בְּבִּבְּיִים בְּבִּבְּיִים בְּבִּבְּיוּבְּבְייִי בְּבִּבְיי בְּבְיּבְּבְּבְּבְּיבְּיוּבְיי בְּבְבִּיים בְּבִּיבְייִים בְּבִיים בְּבְּבְּבְּבְייִים בְּבִּבְּבְּבְייִים בְּבִּבְּבְּבְּבְייוּבְּבְּבְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְבִּיים בְּבְּבְיבְּבְייִים בְּבְּבְּבּבְיוּבְיי בְּבְּבְּבְיבְּבְּבְייוּבְיּבְיבְיי בְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבּבְייבְּבּבְיי בְּבִיים בְּבְּבְבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְּבּבְיים בְּבְּבּבְיים בְּבְיבְּבְיים בְּבִּבְּבְ

גער. יְדְוּיִד פְּבֵר מְעַטֹּ מְהָרֹאשׁ וְהִנֵּה צִּיבָא נְעַר מְפִיבְשׁת לִקְרָאתוּ וְצָּמָד בְּעַבְּים וּמֵאָה בְּעִים נְעַלֵּיהָם מְאָה קִיִץ בְּעַלִים וּמֵאָה בִּמּוּלֵים וּמֵאָה קִיִץ בְּעַלִים נְעַלֵּיהָם וּמֵאָה קִיִץ בּעַר מָפָלָך אָל־צִּיבָא בִּיּבָא נְנָבֶל יְיִוּן וַיְּאָמֶר הַמָּלֶלֶך אָל־צִיבָא

v. 22 3"25

έξ οἴκε (παρὰ ΓΧ). Β: ἀπαγγελεῖς. ΛΒ + (a. 'Λβ.) τῷ. 30, ΛΒ + (a. Σ. et 'Λβ.) τῷ ... ἀποστ. ἐν χειρὶ. 37. ΛΒ: εἰςῆλθε ... + (p. X.) ὁ. Β+ (p. 'Λβ.) ἄρτι (*ΛΧ). -1. ΛΒ: παρῆλθε ... ε Μεμφιβοσθὲ ... ἀπαντὴν. ΛΒ: αὐτοῖς ... ἐπ' αὐτοῖς ... ἐπατὸν σταφιδες χ. ἐχ. φοίνιχες.

^{29.} AB: ἐκάθισεν. 30. A²B: ἐν τῷ ἀναβ. AB: ἀναβαίνων καὶ κιαίων κ. τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλνιμένος ... (pro ἔκ.) ἀνῆρ. 31. AB*τῷ ... συστρεφομένοις ... ὁ ἰασμέδασον σὴ τ. βθλὴν Αχ. κύριε ὁ δ. μβ. 32. AB: ἡν Δ . (εἰς-) ἐρχόμενος ἔως τὰ P. B: ἀπαντὴν αὐτῷ. AB: ὁ ἀρχιεταῖρος. A²B † (p. χιτ.) αὐτῷ. 33. AB: διαβῆς μ. ἐμ. καὶ ἔση ... βασταγμα. 34. AB: ἐπιστρέψης. B: ἐπὶ (εἰς ΑΕΓΧ). AB† (p. Άβ.) Διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σβ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέ μβ διεληλύθεν ὁ πατήρ σβ καὶ (*F). B: δ. σός. AB: διασκεδάσεις. 35. AB:

30 und blieben bafelbft. David aber ging ben Delberg hinan und weinete, und fein Saupt war verhullet und er ging barfuß. Dazu alles Bolf, bas bei ihm war, hatte ein jeglicher fein Saupt verhullet, und gingen hinan und weineten.

31 Und ba es David angesagt ward, daß Ahitophel im Bunde mit Absalom war, sprach er: Gerr, mache ben Rathschlag

Abitophels zur Narrheit.

32 Und ba David auf die Gohe tam, ba man Gott pflegte anzubeten, flehe, ba begegnete ibm Bufai, ber Arachiter, mit zerriffenem Rod und Erbe auf feinem Saupt.

33 "Und David fprach zu ihm: Wenn bu mit mir geheft, wirft bu mir eine Laft fein;

- 34 wenn bu aber wieber in die Stadt gingeft und sprächst zu Absalom: Ich bin bein Knecht, ich will bes Königs fein, ber ich beines Baters Knecht war zu ber Beit, will nun bein Knecht sein: so wurdest bu mir zu gut ben Rathschlag Ahitophels zu
- 35 nichte machen. Go ift Babot und Ab Jathar, die Briefter, mit bir. Alles, was bu boreteft aus bes Königs Saufe, sagteft bu an ben Brieftern Babot und Ab 3a-
- 36 thar. *Siehe, es find bei ihnen ihre zween Sohne, Ahimaaz Zadofs, und Ionathan, Ab-Jathars Sohn; durch dieselbigen kannst du mir entbieten, was du hören wirst.

37 *Alfo tam Sufai, ber Freund Davids, in ble Stabt, und Abfalom tam gen Berufalem.

AVI. Und ba David ein wenig von ber Sohe gegangen war, fiehe, ba begegnete ihm Biba, ber Anabe Mephiboseths, mit einem Baar Efel gesattelt, barauf waren zwei hundert Brote und hundert Stud Refinen und hundert Stud Feigen und 2 ein Legel Wein. *Da fprach ber König

30. U.L: benn er ging b. (verbullet?) 35. U.L: fageft bu an. A.A: horeft ... fageft. 1. Bie 1 Cam. 25, 18.

30. dW.vE: weinend (er weinte) im Gehen.
31. B: unter benen die fich mit A. verbunden. dW.
vE: ben Berichworenen. dW.A: Rath ... Thorheit.
vE: Bereitle boch.

32. Architer. B: mofelbft er G. anbetete? vE.A: anbeten wollte? dW.vE.A: Rleibe. vE: Afche.

33. B.dW.vE.A: gur 2.

in Jerusalem, et manserunt ibi.

*Porro David ascendebat clivum oli-30
varum, scandens et flens, nudis
**Besh.6,12*pedibus incedens et operto capite;
Jer. 14,3. sed et omnis populus, qui erat cum
eo, operto capite ascendebat plorans.

Nunciatum est autem David, quod 31
v.12. et Achitophel esset in conjuratione
cum Absalom, dixitque David: In15,14.23. fatua quaeso, Domine, consilium
Es.44,25. Achitophel.

Cumque ascenderet David summi-32 185.3,2. tatem montis, in quo adoraturus erat Jos. 16,3. Dominum, ecce occurrit ei Chusai 18,19. Arachites scissa veste et terra pleno capite. *Et dixit ei David: Si vene-33 ris mecum, eris mihi oneri; *si au-34 tem in civitatem revertaris et dixeris Absalom: Servus tuus sum, rex; sicut fui servus patris tui, sic ero serv.31. vus tuus: dissipabis consilium Achiv.24ss. tophel. "Habes autem tecum Sadoc 35 et Abiathar sacerdotes, et omne verbum quodcumque audieris de domo regis, indicabis Sadoc et Abiathar sacerdotibus. *Sunt autem cum eis 36 duo filii eorum, Achimaas filius Sadoc et Jonathas filius Abiathar, et mittetis per eos ad me omne verbum quod audieritis. *Veniente ergo Chusai 37 1Ch.2:,33 (1Ba.4,5,amico David in civitatem, Absalom quoque ingressus est Jerusalem.

Cumque David transisset pau-XVI.

15,20;

10 julum montis verticem, apparuit Siba
puer Miphiboseth in occursum ejus
cum duobus asinis, qui onerati erant

15,20;

25,13;

ducentis panibus et centum alligaturis
uvae passae et centum massis palatharum et utre vini. Et dixit rex 2

^{34.} vE: 3ch möchte b. An. fein, o R. ... fanuft bu mir b. R. A. vereiteln.

^{34.} S† (p. rex) patere me vivere.

^{36.} S: enim.

^{1.} S: duobus utribus.

^{35.} dafelbft mit bir. dW: So mogeft bu benn Alles ac.

^{36.} Fonnet ihr m. entb. w. ihr h. werbet. B: 3us fenden. dW: fo feubet benn burch fie gu mir. vE: fens bet mir.

^{1.} Colaud Bein. dW.vE: Paar gegürteter E. B: Rlumpen R. A: Bunblein. dW: R. Ruchen. vE: Traubent. B: Stud Commerobft? vE: Früchte. A: Maffen Feigen. dW: F. Ruchen.

XVI.

Absalomi adversus patrem seditio.

όνοι τῷ οἶκφ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπιβαίνειν, και οι άρτοι και αι παλάθαι είς βρώσιν τοις παιδαρίοις, καὶ ὁ οίνος πιεῖν τῷ ἐκλελυμένο έν τη ερήμφ. 3 Καὶ είπεν ο βασιλεύς. Καὶ ποῦ ἐστὶν ὁ υίὸς τοῦ χυρίου σου; Καὶ είπε Σιβά προς τον βασιλέα. Ίδου κάθηται εν Ίερουσαλήμ, ότι λέγει. Σήμερον έπιστρέψουσί μοι ό οίκος Ισραήλ την βασιλείαν του πατρός μου. 4 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Σιβά· 'Ιδού σοι έσται πάντα όσα τὰ τοῦ Μεφιβόσεθ. Καὶ εἶπε Σ ιβά \cdot Προςκυνώ \cdot εὖροιμι χάριν ἐν ὀφθαλ \cdot μοζς σου, χύριέ μου βασιλεύ.

5 Καὶ παραγίνεται ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἔως Βαουρίμ, καὶ ίδου έκειθεν ανήρ έξεπορεύετο έκ πατριάς οίκου Σαούλ, και όνομα αυτφ Σεμεί νίος Γηρά. Έξεπορεύετο έκπορενόμενος και καταρώμενος 6και βάλλων λίθους έπι τον Δαυίδ και επί πάντας τους παίδας αυτού · καί πας ο λαός και πάντες οι δυνατοί έκ δεξιών και έξ ἀριστερών τοῦ βασιλέως. 7 Καὶ οὖτως έλεγε Σεμεί έν τῷ καταρᾶσθαι αὐτόν Εξελθε, Εξελθε, ανήρ των αιμάτων και ανήρ ο παράνομος. 8 ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ χύριος πάντα τὰ αίματα τοῦ οίκου Σαούλ, ότι έβασίλευσας άντ αύτου, καί έδωκε κύριος την βασιλείαν είς γείρας Άβεσσαλώμ τοῦ υίοῦ σου, καὶ έδειξέ σοι την κακίαν σου, ότι άνηρ αίμάτων συ εί. 9 Kai elner Αβισατ νίος Σαρονίας πρός τον βασιλέα. Ίνατί καταράται ὁ κύων ὁ τεθνηκώς οὐτος τον κύριον μου τον βασιλέα; διελεύσομαι δή καὶ ἀφελῶ την κεφαλην αὐτοῦ. 10 Καὶ είπεν ό βασιλεύς. Τι έμοι και υμίν, υίοι Σαρουίας; καὶ ἄφετε αὐτόν, καὶ οὕτως καταράσθω, ὅτι κύριος είπεν αὐτῷ κακολογείν τὸν Δαυίδ· καὶ τίς έρει πρός αυτόν. Τι πεποίηκας ουτως; 11 Και είπε Δανίδ πρός 'Αβισαί και πρός πάντας τοὺς παϊδας αὐτοῦ. Ίδοὺ ὁ υίός μου

בּוּה־אֵלֵה לַהְ רַיִּאמֵר צִׁיכָא הַחְמוֹרָים 'Οί בּיִבָּא הַחְמוֹרָים בּיִבָּא בַּרָ בִיּאמֵר בּיִבָּא בַּרְ לבית־הפלה לרפב ולהפחם והפוץ לַאָּכָוֹל הַנְּעָלִים וְהַיַּיוֹ לְשָׁתִּוֹת הַיַּעֵּת ַנִיּאמֶר הַמַּלֶּהְ נְאַיֵּה בַּוּ־ אַדֹנֵיה רַיּאמר בִּיבָא אַל־הַמַּלֶּהְ הְנַהֹ יוֹשֶׁב בִּירָוּשָׁלֶם כֵּי אָמֵר הַיּוֹם יַשִּׁיבוּ לו בית ישראל את ממלכות אבי: ַ רַיָּאמֶר הַמָּלֶהְ לַצְּבָא הַנַּה לַהְּ כִּל אֲשֵׁר • לִמְפִּיבְשָׁת וַיָּאמֶר צִיבָא הְשָׁתַּחַוֹיתִי אָמִצָא־חָן בָּעֵינֵיךּ אַדֹנֵי הַפַּּלֵךְ:

וּבָא הַפֵּלֶךְ דָּרֶד עַד־בַּחוּרִים וְהַנַּה בַשָּׁם אָישׁ יוֹצֵא מִמְּשָׁפַּחַת בֵּית־ שָׁאוּל וּשָׁמוֹ שָׁמִעֵי בֶוְ־צֵּרָא יצֵא יַבְוּא באבנים את־דוד ויספכ וָאָת־כָּל־עַבְדֵי הַמֵּלֶהְ זְּיַר וְכָל־הָעָם מימינו ומשמאלו: וַלַה־אַמר שמעי בּקללו צא צא איש 8 הַדָּמֵים וָאִישׁ הַבְּלַיֵּעַל: השִׁיבּ עליה יָהוָה כָּל י דָמֵי ביתישאול אַשֶׁר מַלֶּכְתַּ פַּתְמַּוֹ וַיָּמֵן יָהוָהֹ אָת־הַפְּלוּכָה בְּיֵר אַבְשָׁלָוֹם בָּנֵה וְהַנְּהֹ בְּרַעָתֵׂהְ כֵּי אֵישׁ רַיֹּאמֶר אַבִישִׁי בַּן־ 9 דַּמִים אַתַּה: צרויה אל-הפלה לפה יפלל הפלב הַפַּתֹ הַזָּה אֵת־אֲדֹנֵי הַפֶּלֶךְ אֶעְבְּרָה־ י פא נאסירה את־ראשו: ויאמר הפלק מַה־לֵּי וְלָכֶם בָּנֵי צָרוּיֵה כִּי יִקַלֵּל וּבֵּי יָהוָהֹ אֲמֵר לוֹ קַכֵּל אָת־דָּוֹד וּמֵי יאׁמַר 11 מהוע עשיתה פו: וַיֹּאמֶר דְּנָד אֵל־

> וחלחם כ' . 2. עדותיו ק' .8 .v v. 10. 'p ום ib. 'p כר ק

^{2.} AB: Τὰ ὑποζύγια τη οἰκία ... ἐπικαθησθαι …οι φοίνικες …τοις έκλελυμένοις. 3. AB* έστλν … ότι είπεν. B* ό (+AFX). 4. AB: τῶ Σ . … *ἔστ. … όσα ἐστὶ M. … Σ ιβὰ προςκυνήσας 'Εὖρ. (c. FX). 5. AB: ἡλθεν ὁ β . … έκ συγγενείας … 'Εξῆλθε (c. FX). 6. A^B : λ ιθαζων ἐν λίθοις (c. FX). AB* (bis) έπὶ ... (pro αὐτῶ) τῷ βασιλέως Δανίδ (c. FX). B f (p.λ.) ην (*AFX). AB: εὐωνύμων (ἀριστ. FX). 7. AB
*τῶν (†FX). 8. AB: ἐν χειρὶ ... ἰδὸ σὸ ἐν τῆ πακία
... * εἰ (εἰς χ. ... ἔδ. σοι τὴν κ. κτλ. FX). 9. Β: Αβεσσὰ.
AB: διαβήσομαι (διελ. FX). 10. AB: καταρᾶσθαι (κακολ. FX) ... * πρ. αὐτόν († X): Δς τί ἐποίησας.

^{2.} B.vE: Saus bes R. dW: Ronigshaus! dW. vE: jum Reiten ... fur bie Ermatteten. B: bag bie, fo matt w. ... trinfen.

^{3.} dW.vE: bleibt. B: Ronigreich. dW: Ronige

zu Biba: Bas willft bu bamit machen? Biba fprach: Die Efel follen fur bas Befinde bes Ronigs, barauf zu reiten, und bie Brote und Reigen für bie Angben, gu effen, und ber Bein, zu trinken, wenn fle 3 mube werben in ber Bufte. *Der Ronig fprach: Bo ift ber Cobn beines Berrn? Biba fbrach jum Ronige: Siebe, er blieb ju Jerufalem, benn er fprach: Beute wirb mir bas Baus Ifrael meines Baters Reich 4 wiebergeben. *Der Ronig fprach ju Biba: Siebe, es foll bein fein alles, mas Dephibofeth hat. Biba fprach: 3ch bete an, lag mich Onabe finben vor bir, mein Berr Ronig. Da aber ber Ronig David bis gen Bahurim tam, fiebe, ba ging ein Dann bafelbft beraus, vom Gefchlecht bes Saufes Sauls, ber bieg Simei, ber Gobn Bera, 6 ber ging heraus und fluchte, *und warf David mit Steinen, und alle Rnechte bes Ronigs Davib. Denn alles Bolt und alle Bewaltigen waren ju feiner Rechten und 7 zur Linken. *So fprach aber Simei, ba er fluchte: Beraus, beraus, bu Bluthunb, 8 bu lofer Mann! *Der Berr bat bir vergolten alles Blut bes Saufes Saule, bag bu an feine Statt bift Ronig geworben. Run hat ber Berr bas Reich gegeben in bie Band beines Cohnes Abfalom, und fiebe, nun ftedft bu in beinem Unglud, 9 benn bu bift ein Bluthund. * Aber Abifai, ber Sohn Beru Ja, fprach zu bem Ronige: Sollte biefer tobte Bund meinem Berrn, bem Ronige, fluchen? 3ch will bin-10 geben und ihm ben Ropf abreißen. "Der Ronig fprach: Ihr Rinber Beru Ja, mas habe ich mit euch ju fchaffen? Lagt ibn fluchen, benn ber Berr hats ihm gebeißen: Wer fann nun fagen: Fluche Davib. 11 Warum thuft bu alfo? "Und David forach ju Abifai und ju allen feinen Rnechten: Sibae: Quid sibi volunt haec? Responditque Siba: Asini domesticis regis, ut sedeant; panes et palathae ad vescendum pueris tuis; vinum autem, ut bibat si quis defecerit in s.e. deserto. Et ait rex: Ubi est filius domini tui? Responditque Siba regi: 19,24... Remansit in Jerusalem, dicens: Hodie restituet mihi domus Israel regnum patris mei. Et ait rex Sibae: Tua s.e. 15,119,259 sint omnia quae fuerunt Miphiboseth.

15m.1,18 Dixitque Siba: Oro, ut inveniam gratiam coram te, domine mi rex!

Venit ergo rex David usque Bahurim, et ecce, egrediebatur inde vir de cognatione domus Saul, nomine 19,18. 186,2,9; Semei, filius Gera, procedebatque egrediens et maledicebat, *mittebatque lapides contra David et contra universos servos regis David; omnis 18,18. autem populus et universi bellatores a dextro et a sinistro latere regis incedebant. *Ita autem loquebatur 7 Semei, cum malediceret regi: Egre-(20,1. dere, egredere, vir sanguinum et vir 25,25.17. Belial! *Reddidit tibi Dominus uni-4,8.1,17. 18m.24,7 versum sanguinem domus Saul, quoniam invasisti regnum pro eo, et dedit Dominus regnum in manu Absa-12,11. lom filii tui, et ecce, premunt te 21,84 mala tua, quoniam vir sanguinum *Dixit autem Abisai filius Sar-2,18. 18m.26,6 es. 9,0.18m. viae regi: Quare maledicit canis hic 26,18m. mortuus domino meo regi? vadam et amputabo caput ejus. "Et ait rex: 10 19,22. Quid mihi et vobis est, filii Sarviae? dimittite eum, ut maledicat; Dominus enim praecepit ei, ut malediceret Da-Dan.4,82.vid; et quis est qui audeat dicere, quare sic fecerit? *Et ait rex Abisai 11 et universis servis suis: Ecce, filius

^{3.} S: Domine mi rex, asini pro dom. r. sunt, ut. Al. * tuis. 7. Al. * regi. 9. S: moriturus.

^{5.} B: g. immerfort h. u. fl. dW: fl. im Gehen. vE: im herausg. lafterte er.
6. dW.vE.A: mit St. nach D. B.vE: alle (bie)

Helben. A: Kriegelente. dW: u. allem B. u. allen H. 7. Sinand. B: Blutmann u. bu Belialsmann. dW.vE: Fort, fort, bu Blutm. (Blutmenfc), bu Bofewicht. A: Mann bes Bl., M. Bel.

Polyglotten . Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{8.} B: wieder über bich gebracht. dW: bringt auf bich jurud. B.dW.vE: bift. dW: im Ungl. (A: bein eigen Unbeil brudet bich.)

igen ungen ornaer olas.) 9. dW.A: abhauen. vE: nehmen. 40. R.dW.vE: Er mag (fa) fl. (låflern). B.

^{10.} B.dW.vE: Er mag (fo) fl. (laftern). B:.nachs bem b. o. an ihm gefagt hat ... wer will benn. dW. vE: barf.

Absalomi adversus patrem seditio.

ό έξελθών έκ τῆς κοιλίας μου ζητεί τὴν ψυχήν μου, καλ προςέτι νῦν ὁ νίὸς τοῦ Ἰεμιταίου. Αφετε αὐτὸν καὶ καταράσθω, ὅτι κύριος εἴρηκεν αὐτῷ. ¹²εἰπως εἰδη κύριος τὴν ταπείνωσίν μου, καὶ ἀνταποδώση μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη. ¹³καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ Σεμεὶ ἐπορεύετο κατὰ τὸ κλίτος τοῦ ὅρους, ἐχόμενα αὐτοῦ ἐπορεύετο καὶ καταρᾶτο καὶ ἔβαλλε λίθους ἐπὶ αὐτὸν καὶ χοῦν ἐπέπασσε. ¹⁴καὶ παρεγένετο ὁ βασιλεύς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὶ αὐτοῦ ἐκλελυμένοι, καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ.

16 Καὶ Αβεσσαλώμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνδρῶν Ἰσραὴλ εἰςῆλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ᾿Αχιτόφελ μετ' αὐτοῦ. 16 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ῆλθε Χουθὶ ὁ ᾿Αραχὶ ἐταῖρος Δαυίδ πρὸς ᾿Αβεσσαλώμ, καὶ εἶπε Χουσὶ τῷ ᾿Αβεσσαλώμ. Ζήτω ὁ βασιλεύς, ζήτω ὁ βασιλεύς. 17 Καὶ εἶπεν ᾿Αβεσσαλώμ τῷ Χουσί· Τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἐταίρου σου; ἰνατί οὐκ ἐπορεύθης μετὰ τοῦ ἐταίρου σου; ἰνατί οὐκ ἐπορεύθης μετὰ τοῦ ἐταίρου σου; ἰνατί οὐκ ἐπορεύθης μετὰ τοῦ ἐταίρου σου; ιλαλὶ ἢ κατόπισθεν οῦ ἔξελεξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς οὖτος καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ, αὐτῷ ἐσωκαι καὶ μετ' αὐτοῦ καθήσομαι. 19 Καὰ τὸ δεύτερον τίσι ἐγὼ δουλεύσω; οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ νἰοῦ αὐτοῦ; Καθάπερ ἐδούλευσα ἐνωπιον τοῦ πιτρός σου, οῦτως ἔσομαι μετα σοῦ.

20 Καὶ εἶπεν 'Αβεσσαλῶμ πρὸς 'Αχιτόφελ· Αότε ξαυτοῖς βουλὴν τι ποιήσωμεν; 21 Καὶ εἶπεν 'Αχιτόφελ πρὸς 'Αβεσσαλώμ· Εἴςελθε πρὸς τὰς παὶλακὰς τοῦ πατρός σου, ᾶς κατέλειπε φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι κατήσχυνας τὸν πατέρα σου, καὶ κρατήσουσιν αί χεῖρες κάντων τῶν μετὰ σοῦ. 22 Καὶ ἔπηξαν σκηνὴν τῷ 'Αβεσσαλώμ ἐπὶ τῷ δώματι,

אַלִּישׁ לְאַלִּשָׁלִּיִם נִאָּטֵּלְ בּֿלְּבִּיּאַ אָלִיִּעּ וְחֵוֹּלְּנִּ וְדֵׁי כָּלְיַאֲׁשֵׁר אִשְּׁנֵּי אָלִיִּעּ פְּלִיִּשִׁרְאַלְ פִּי-ִנִלּאַשְׁנּ אָּעִ-אָלָיִעּ פְּלִישִׁר נִיפִּית אָלָינְ אָלֶכֶם גַּצְּׁנִי נִשְׁנְים בִּוּא אָלִ-פּּלַּלְּשֵׁי גַּיִּאָמֶר הַבְּיִּשְׁי ב וְיִּאִמֶּר אֲבִּשְׁלָנִם אֶלָ-אַנְשׁלְנִם אֶלָ-אֲטִיעִפּלְ

> קללזור ק' .ib. בערנד ק' .v. 12. v פסקא באמצע פסוק .i3. v לו ק' .i3. v

^{11.} Β: Τεμινί. Α¹Β * καὶ. Β: καταρᾶσθαι. ΑΒ: εἶπεν αὐτῶ κύρ. 12. ΑΒ: ἔδοι ... ἐν τἢ ταπεινώσει μ.
π. ἐπιστρέψει. Β* ἐν. 13. ΑΒ: ἐπορεύθη Δ. Β † (α.
οἷ) πώνεος. Α¹Β: ἐπ. ἐκ πλευρᾶς τἔδος. ΑΒ: πορενόμενος κ. καταρώμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ
πλαγίων αὐτἔ καὶ τῷ χοῖ πάσσων. 14. ΑΒ: ἡλθεν
ὁ β. Α²Β * (ult.) ὀ. 15. Β: πᾶς ἀνὴρ Ἰσρ. 16. ΑΒ: ἐγεγήθη ἡνίκα ... ἀρχιεταῖρος ... Χ. πρὸς λβ.... * (alt.)
ζ. ὸ β. 17. ΑΒ: πρὸς Χ.... ἀπῆλθες. 18. ΑΒ: ἀλλὰ
κατ. Β: μετὰ ἀὐτᾶ. 19. ΑΒ: ἐνόπιόν σὰ (μετὰ σᾶ
FX). 20. ΑΒ: Φέρετε (Δ. FX). 21. Β: κατέλιπε. ΑΒ:
ἐνίσχὰσιν αἷ χ. 22. ΑΒ † (α. σκ.) τὴν ... ἐπὶ τὸ δῶμα.

^{11.} Gobu Benjamin? 2. ibn gewähren. dW.vE. A: (hervorgegangen) aus m. Lenben. vE.A: ftwbt.
12. B: baf mir b. G. Gutes vergelte für f. FL an

Siebe, mein Sohn, ber von meinem Leibe getommen ift, ftebet mir nach meinem Leben, warum nicht auch itt ber Sohn Jemini? Lagt ibn begahmen, bag er fluche, 12 benn ber Berr hats ihm geheißen. "Bielleicht wird ber Berr mein Elend anseben, und mir mit Bute vergelten fein heutiges 13 Kluchen. "Alfo ging David mit feinen Leuten bes Beges, aber Simel ging an bes Berges Seite neben ihm ber, und fluchte, und warf mit Steinen zu ihm, 14 und fprengete mit Erbenflößen. *Und ber Ronig fam binein mit allem Bolf, bas bei ihm war, mube, und erquidte fich bafelbft. Aber Absalom und alles Bolf ber Danner Ifrael tamen gen Jerusalem, und *Da aber Bufai, ber 16 Abitophel mit ibm. Arachiter, Davide Freund, ju Absalom binein tam, fprach er ju Abfalom: Glud gu, Berr Ronig! Glud gu, Berr Ronig! 17 Abfalom aber fprach ju Gufai: 3ft bas beine Barmherzigfeit an beinem Freunde? warum bift bu nicht mit beinem Freunde 18 gezogen? * Bufai aber fprach zu Abfalom: Richt alfo, fonbern welchen ber Berr. ermablet, und bieg Bolf und alle Manner in Ifrael, beg will ich fein und bei ihm *Bum anbern, wem follte ich bienen? sollte ich nicht vor seinem Sohne bienen? Wie ich vor beinem Bater gebienet habe, fo will ich auch vor bir fein. 20 Und Abfalom fprach zu Ahitophel: Rathe 21 gu, mas follen wir thun? *Abitopbel fprach zu Abfalom: Befchlafe bie Rebeweiber beines Baters, bie er gelaffen hat bas Baus zu bemahren, fo mirb bas gange 3frael boren, bag bu beinen Bater haft ftinfend gemacht, und wird Aller Sand, die 22 bei bir find, befto fühner werben. "Da machten fie Abfalom eine Butte auf bem Dache,

18. U.L: alle Mann.

biefem Zage. dW.vE: u. (erweifet) mir Gutes. 13. B.A: auf b. Begehin (fort). B.dW: (flaubete) mit Staub. vE: regte ben St. auf ? A: ftreute m. Erbe. 14. dW.vE: (famen) ermubet (an), u. erholte(n) fic.
16. Ge lebe ber R. (A: Sei gegrußt, o Rouig!)
17. B: Gutthatigf. dW.vE.A: Liebe gu.

7,12. meus, qui egressus est de utero meo. quaerit animam meam; quanto magis 19,16. nunc filius Jemini? Dimittite eum, ut **. 45,7. maledicat juxta praeceptum Domini; *si forte respiciat Dominus afflictio-12 nem meam, et reddat mihi Dominus bonum pro maledictione hac hodi-*Ambulabat itaque David 13 et socii ejus per viam cum eo; Semei autem per jugum montis ex latere contra illum gradiebatur, maledicens et mittens lapides adversum Ast. 32,93 eum terramque spargens. *Venit 14 itaque rex et universus populus cum

eo lassus, et refocillati sunt ibi.

Absalom autem et omnis populus 15 ejus ingressi sunt Jerusalem, sed et 15,12. Achitophel cum eo. *Cum autem 16 15,37.32. venisset Chusai Arachites amicus David ad Absalom, locutus est ad eum:

18g.1,28. Salve rex, salve rex! *Ad quem Ab- 17 salom: Haec est, inquit, gratia tua ad amicum tuum? quare non ivisti cum amico tuo? *Responditque Chu- 18 sai ad Absalom: Nequaquam! quia

v.11.10. illius ero, quem elegit Dominus et omnis hic populus et universus Israel. et cum eo manebo. *Sed ut et hoc 19 inferam: cui ego serviturus sum?

nonne filio regis? Sicut parui patri tuo, ita parebo et tibi. Dixit autem Absalom ad Achitophel: 20

Inite consilium, quid agere debeamus. 12,11.8. Et ait Achitophel ad Absalom: Ingre- 21 18.0 dere ad concubinas patris tui, quas 18,16 dimisit ad custodiendam domum, ut cum audierit omnis Israel, quod foe-15m.13,4 daveris patrem tuum, roborentur te-

cum manus eorum. *Tetenderunt 22 11,2. ergo Absalom tabernaculum in solario.

biene ich.

^{19.} dW.vE: Il. zweitens. vE.A: merbe. dW:

^{11. 8:} m. hic filius. Al. + (p. Jem.) maledicet mihi. 14. Al.: rex David et: refocillatus est. 15. Al.: pop. Israel.

^{20.} Rathet. B.dW.vE: Gebet (einen) Rath (von euch). A: Saltet R.

^{21.} bu bich bei beinem B. B.A: Behe ju ... ein. dW.vE: Dohne ben ... bei. B: bei b. B. bift ft. geworben. dW: ftinteft. vE: in abl. Geruch getommen.

B: geftarfet. vE: ftarf. dW: es ftarfet fic ber Duth. 22. B.A: folingen f. bas (ein) Belt auf. vE: foling man ein 3. a. dW: errichteten f. e. 3.

XVI.

Absalomi adversus patrem seditio.

καὶ εἰςἤλθεν 'Αβεσσαλώμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμοὺς παττὸς 'Ισραήλ.

23 Καὶ ἡ βουλὴ 'Αχιτόφελ ἥν ἐβουλεύσατο ἐν ταϊς ἡμέραις ταϊς πρώταις, καθώς ἐρωτῆ τις διὰ τοῦ θεοῦ, οὖτως πᾶσα ἡ βουλὴ τοῦ 'Αχιτόφελ καίγε τῷ Δαυὶδ καίγε τῷ 'Αβεσσαλώμ.

ΧΥΠ. Καὶ είπεν Άγιτόφελ πρὸς Άβεσσαλώμ. 'Εκλέξομαι δή έμαντῷ δώδεκα γιλιάδας άνδρών, και άναστάς καταδιώξω όπίσω Δαυίδ την νύκτα, 2 και είςελεύσομαι έπ' αὐτόν, και αύτὸς κοπιών καὶ ἐκλελυμένος τὰς γεϊρας, καὶ έκστήσω αὐτόν, καὶ έκφεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ό μετ' αὐτοῦ, καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον, 3 καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρός σε, καθώς έπιστρέφει ή νύμφη πρός τὸν ανδρα αὐτῆς, πλην ψυχην ανδρός ένὸς έκζητήσεις, και παντί τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη. 4 Καὶ ήρεσεν ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς Αβεσσαλώμ καὶ έν όφθαλμοϊς πάντων των πρεσβυτέρων Ίσραήλ. 5 Καλ είπεν Άβεσσαλώμ Καλέσατε δή τὸν Χουσί τον 'Αραχί, και ακουσώμεθα τί έν τώ στόματι αὐτοῦ.

6 Καὶ παρεγένετο Χουσὶ πρὸς ᾿Αβεσσαλώμ, καὶ εἰπεν ᾿Αβεσσαλώμ πρὸς αὐτόν, λέγων · Κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦτο λελάληκεν ᾿Αχιτόφελ · εἰ ποιήσομεν κατὰ τὸ ὑῆμα αὐτοῦ; εἰ δε μή, σὺ λάλησον. ㆍ Καὶ εἰπε Χουσὶ πρὸς ᾿Αβεσσαλώμ · Οὐκ ἀγαθὴ ἡ βουλὴ ἢν βεβούλευται ᾿Αχιτόφελ νυνὶ ταὐτην. ὁ Καὶ εἰπε Χουσί · Σὸ οἰδας τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς μετ αὐτοῦ, ὅτι δυνατοί εἰσι σφόδρα καὶ κατάπικροι τῆ ψυχῷ αὐτῶν, καὶ εἰσιν ὡςπερ ἄρκος ἤτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ ἀκὶ ὡς ὑς τραχεῖα ἐν πεδίω, καὶ ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστής, καὶ οὐ μὴ καταπαύσει τὸν λαόν.

9 Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν ἐνὶ τῶν αὐλώνων ἢ ἐν ἐνὶ τῶν τόπων, καὶ ἔσται

פֿם-לָנְוֹד פֿם-לָאַרָשָׁלָם: יִבֻּלָּ בִּיָּלֵים הָתָּם פַּאֲשֶׁר יִשְׁאַלִּי יִבֻּלָּ בַּיָּלֵים הָתֵּם פַּאֲשֶׁר יִשְׁאַלִּ־יְ צּ פָּלִייִשְׂרָאֵל: וְצַבַּת אֲחִיתִפּל אֲשֶׁר נַנְיָבָא אַּרְשָׁלִוּם אֶלִ-פִּפַּלְּמְשֵׁי אָבִּיו לְצִינִי

וַיָּאמֵר אַחִיתֹפֵל אַל־אַבשׁלם XVII. שנים־עשר אלת איש וְאָקַוּמָה וְאֶרְדָּמָה אֵחֲרֵי־דַרֵד הַלַּיַלַהּוּ 2 וַאָבוֹא עַלֵיו וְהַוּא יַגַע וּרְפַה יַדַיִם 2 והחרדתי אתו ונס כל־הַעָם אַשׁר־ -תעם אליה כשוב הככל יאתה מבלש כל ח וַיָּאמֵר אָבָשָׁלוֹם קרַא נָא גַּם לְחוּשֵׁי הארכי ונשמעה מה-בפיו גם-היא: ויבא חושי אל־אבשלום ויאמר אבשלום אליו לאמר פדבר הזה דבר אַחִיתֹפַל הַנַעָפַה אַת־דָּבַרָוֹ אָם־אַיָן 7 אַתַּה דַבַּר: וַיָּאמָר חוּשֵׁי אַל־אַבשׁלוֹם לא-טובה הַעַבַה אַשֶּׁר־יַעֵץ אַחִיתִּפֵּל ויאמר חושי אתה אַבִיה וָאָת־אַנְשִׁיוּ כֵּי גבּרים יאַבִּיה נפש המה פדוב שפול יה איש מכחמה וכא יכיו הפה באחת הפחתים או באחד הַמַּקוֹמֹת

ער בא כחדב איש קרי ולא כחדב v. 23.

^{23.} AB: δν τρόπον (καθώς FX). AB: ἐπερωτήση τις ἐν λόγω τῷ θ. — 1. AB: Ἐπιλέξω ... ἀναστήσομαι καλ (c. FX). 2. AB: ἐπελεύσομαι ... ἐκλ. χερσί (c. FX). B: φεύξεται (c. AFX). 3. AB: ὁν τρόπον ... οὺ ζητεῖς (καθώς ... ἐκζ. F). 4. A²B: εὐθὺς (ἡρεσεν FX). 5. AB+ (p. δὴ) καίγε (*FX). B: ἀκόσωμεν. AB+ (in f.) καίγε αὐτὸ (*X). 6. AB: εἰςῆλθε ... ἐλάλησεν 'Αχ. * εἰ... κατὰ τὸν λόγον. 7. λΒ+ (a. ἡ) αῦτη... ἐβθλεύσατο 'Αχ.τὸ απαξ τότο. 8. AB * τὸς μετ' et καλ εἰσὶν. B+ (a. πεδ.) τῷ. AFX * κ. ὡς — πεδ. AB: καταλύση τ. λ. 9. AB: Ἰδὸ γὰρ αὐτὸς εῦν κέκρ. ἐν ἐνὶ τῶν βθνῶν.

^{23.} B: Und A. R., ben er in benjelben Tagen g. dW: Der R. aber A., ben er rieth gu felbiger 3. vB: ben er gab, galt gu b. 3. B: Gottes Bort fragte. dW: bas B. G. befr. dW. vE: Alfo galt aller (jeder) R.

^{1.} Diefe Racht. B.dW.vE: Lagmich boch. dW: bes

^{2.} B.vE: (Co werbe ich) über ihn fommen. A: u. fraftlos. B: u. laffe hanbe hat. vE: bie h. finten

und Abfalom befchlief bie Rebeweiber feines Baters vor ben Augen bes gan-23 gen 3fraele. *Bu ber Beit, wenn Ahitophel einen Rath gab, bas mar, als wenn man Gott um etwas batte gefragt; alfo waren alle Ratbichlage Abitopbels beibe bei David und bei Abfalom.

XVII. Und Abitophel fbrach zu Absalom: 3d will zwölf taufenb Mann auslefen, und mich aufmachen und David nachjagen 2 bei ber Racht, *und will ibn überfallen. weil er matt und lag ift. Wenn ich ibn bann erfchrede, bag alles Bolt, fo bei ibm ift, fliebet, will ich ben Ronig allein fola-3 gen, "und alles Bolt wieber zu bir bringen. Wenn bann jebermann zu bir gebracht ift, wie bu begehreft, fo bleibet al-4 les Bolf mit Frieden. *Das bauchte Abfalom gut fein, und allen Melteften in 3f-5 rael. *Aber Abfalom fprach: Lieber, laffet Bufai, ben Arachiten, auch rufen, und boren, mas er bagu fagt.

6 Und ba Bufai binein zu Abfalom tam. fprach Absalom zu ihm: Solches hat Ahitophel gerebet, fage bu, follen wirs 7 thun ober nicht? *Da fprach Gufai gu Abfalom: Es ift nicht ein auter Rath. ben Ahitophel auf biegmal gegeben hat. 8 "Und Bufai fprach weiter: Du fenneft beinen Bater mobl und feine Leute, bag fie ftart find und gorniges Bemuthe, wie ein Bar, bem bie Jungen auf einem Felbe geraubt find; bagu ift bein Bater ein Rriegsmann, und wird fich 9 nicht faumen mit bem Bolt. *Siebe, er bat fich ist vielleicht verfrochen irgend in einer Grube, ober fonft an einem Ort.

12,114. Gn.40,4. ingressusque est ad concubinas patris Lev.20,11 sui coram universo Israel. *Con-*Con- 23 silium autem Achitophel, quod dabat in diebus illis, quasi si quis consuleret Deum, sic erat omne consilium Achitophel, et cum esset cum David et cum esset cum Absalom.

Dixit ergo Achitophel ad XVII. Absalom: Eligam mihi duodecim millia virorum, et consurgens persequar David hac nocte, *et irruens super 2 eum (quippe qui lassus est et solutis manibus) percutiam eum. Cumque fugerit omnis populus, qui cum eo est, percutiam regem desolatum, *et 3 reducam universum populum, quomodo unus homo reverti solet (unum enim virum tu quaeris), et omnis populus erit in pace. *Placuitque sermo eius Absalom et cunctis majoribus natu Israel. *Ait autem Absalom: 5

16,16. Vocate Chusai Arachiten, et audiamus quid etiam ipse dicat.

> Cumque venisset Chusai ad Absa- 6 lom, ait Absalom ad eum: Huiuscemodi sermonem locutus est Achitophel; facere debemus an non? quod das consilium? *Et dixit Chusai ad

15,34 Absalom: Non est bonum consilium quod dedit Achitophel hac vice. .*Et 8 rursum intulit Chusai: Tu nosti patrem tuum et viros, qui cum eo sunt, esse fortissimos et amaro animo, vel-

Ros.18,8. uti si ursa raptis catulis in saltu saeviat; sed et pater tuus vir bellator est, nec morabitur cum populo.

18m.18,6 Forsitan nunc latitat in foveis aut 9 in uno quo voluerit loco; et cum ceci-

lagt. dW.vE: n. will ibn in Soreden feben. dW. vB.A: (ben verlaffenen R.) erfchlagen.

^{3.} ben bu beg. B: ber Dann, ben bu fucheft, ift als wenn Alles wieber umfehret. dW: bie Rudfebr Aller gilt ber D. bem bu nachftelleft, u. alles B. wird ruhig fein. (A: wie Gin M. jurudantommen pflegt, benn bu fucheft nur Gineu DR.)

^{4.} B: Und bas Bort mar recht in b. Angen. dW. vE.A: U. die Rebe (Diefer Borfchlag) gefiel A.

^{5.} Laffet bod. B.dW.vE: Anfe bod and ... bas wir (auch) hören.

^{3.} Al.: omnis (pro unus h.). 5. Al. + (p. Vocate) et.

^{6.} B: Rach folden Borten ... nach f. Wort thun. dW: Gleich biefem 2B. ... th. was er faget. VE: ober nicht? Rebe bu. B.dW: mo nicht, fo r. bu.

^{7.} B.A: Der R. ift n. gut ... (gerathen). dW.vE: M. g. ift b. M.

^{8. 8.} anf b. g., bem ... nicht über Racht bei b. 18. bleiben. B.dW: f. Manner ... helben. vE.A: (fehr) tapfer. B.A: n. erbitterten G. dW: grimmiges. vE: erbittert, wie. vE.(A.): Barin.

^{9.} B.dW.vE: (ift er) verftedt. B: einer v. ben Gruben o. in einem v. ben Orten. dW.vE: (in eines ber Locher) o. an einen and. D.

XVII.

Absalomi adversus patrom sedillo.

έν τῷ ἐπιπεσεὰν αὐτοὺς ἐν ἀργῦ, καὶ ἀκούσεται δ άκούων καὶ έρει. Γέγονε πτώσις έν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ. 10 καὶ ἔσται ὁ νίὸς ὁ μαγητής οδ έστιν ή καρδία ώς ή καρδία τοῦ λέοντος, θρανομένη θρανσθήσεται, ότι οίδεν πας Ισραήλ, ότι δεδυνάστευκεν ὁ πατήρ σου καλ οί μαγηταί πάντες οί μετ' αὐτοῦ. 11 Οὕτως συμβουλεύω έγώ. Συναγόμενος συναχθήσεται πρός σε πας Ισραήλ από Δαν και έως Βηρσαβεί, ώς ή άμμος ή έπι της θαλάσσης είς πληθος, καί τὸ πρόςωπόν σου πορεύσεται είς μέσον αὐτών, 12 καὶ ήξομεν ἐπ' αὐτὸν εἰς ἔνα τῶν τόπων οδ αν ευρωμεν αύτον έχει, και παρεμβαλουμεν έπ' αὐτόν, ώςεὶ πίπτει ή δρόσος έπὶ τὴν γην, και ούν υπολειψόμεθα έν αύτο και τοις άνδράσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ καίγε ἕνα. δε είς πόλιν συναγθη, και προςάξουσι πας 'Ισραήλ σχοινία έπι την πόλιν έκείνην, καί έπισπάσονται αὐτὴν είς τὸν γειμάρδουν, ὅπως 14 Kai μή καταλειφθή έκει μηδέ λίθος. είπεν Άβεσσαλώμ καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραήλ. Αγαθή ή βουλή Χουσί τοῦ Αραγί ὑπὲρ τὴν βουλήν Αχιτόφελ. Καὶ κύριος ένετείλατο τοῦ διασκεδάσαι την βουλήν του Αγιτόφελ την άγαθήν, δαως αν έπάγη χύριος τὰ χαχὰ έπὶ 'Αβεσσαλώμ.

15 Καὶ εἶπε Χουσὶ πρὸς Σαδῶχ καὶ πρὸς ᾿Αβιαθὰρ τοὺς ἱερεῖς. Οὕτως καὶ οὕτως συνεβουλεύσατο ᾿Αχιτόφελ τῷ ᾿Αβεσσαλῶμ καὶ οῦτως καὶ οῦτως καὶ οῦτως καὶ οῦτως καὶ οῦτως καὶ οῦτως συμβεβούλευκα ἐγώ. ¹6 Καὶ τῦν ἀποστείλατε ταχὰ καὶ ἀπαγγείλατε τῷ Δαυίδ, λέγοττες. Μὴ αὐλισθῆς τὴν τύκτα κατὰ δυσμὰς τῆς ἐρήμου, ἀλλὰ διαβαίτων διάβηθι, ὅπως μὴ καταποθῆ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς

והוה כנפל בהם בתחלה ושמע הַשַּׁמַל וָאַמֹר היַתה מנּפֹה בּלַם אשׁר והוא גם-בו-חיל אבשלם: לַבָּוֹ כָּלֵב הַאַרְיֵה הַמֵּס יָמֶס פל־ישראל פי־גפור אביה אשר אתו: האסת יאסת עליה כל-ישראל מהן יבאר שבע פחול אשריעל-הים 12 לַרָב וּפָנֵיה הַלְכֵים בַּקּרֵב: וּבַאנוּ באחת המקומה אשר נמצא וַלָּא־נָּוֹתֵר אתו גם־אחד: ואם־ 13 האַנשׁים אשר יאסת והשיאה כל־ישראל הָצֵיר הַהֵּיא חֲבָלַים וְסָתַבִנוּ אֹתוֹ אשר־לא־נמצא שם רַיָּאמֶר אַבִּשָׁלוֹם וְכַל־ אים ישראל טוכה עצת חושי הארפי ויהוה צוה 0 אַרעצת אַחִיתֹפֶל הפובה רְבָעֲבוּר הָבֵיא יִהוַה אֵל־אַבִּשׁלוֹם אָת־הָרָעָה:

> מלעיל . ib. באחד מלעיל פסקא באמצע פסוק . 14 . v. 14 . בערבות ס' . 16 .

'Αβ. τα κακὰ π. (c. FX). 15. B+ (p. X.) ὁ τἔ 'Αφαχὶ (* AFX). AB * (alt.) πρὸς († FX)... συνεβέλευσεν ... συνεβέλευσα. 16. Β: ἀναγγείλατε. AB: ἐν 'Αφαβὰθ τ. ἐφ. καίγε διαβ. σπεύσον, μήποτε καταπείση τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν.

^{9.} ΑΒ: αὐτοῖς ... ἀκάση. Β* ὁ. ΑΒ: εἶπη Ἐγενήθη θραῦσις. 10. ΑΒ: καίγε αὐτὸς νίὸς δυνάμεως θ ... * έστιν ... καθῶς ἡ κ.... τηκομένη τακήσεται ... δυνατός ὁ π. σ. κ. νίοι δυνάμεως * πάντ. (c. FX). 11. ΑΒ † (init.) "Οτι (*ΕΓΧ). Β: συμβείενων έγω συνεβέίενσα (c. FX). ΑΒ: και συναγ. σ. έπι σὲ ... ποοςκόμενον ἐν μέσω (c. FX). 12. Β: πρὸς (ἐπ΄ ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐὰν ... ἀς (ἄν ... ἀς εἰς τὴν π. σ. κ. λήψεται π. Ἰσο, πρὸς τ.π. ἐκ. σχοινία κ. συρᾶμεν αὐτὴν ἔως εἰς (c. FX). 14. ΑΒ: ἐπαγάγη κύρ. ἐπὶ

Wenn es bann gefchabe, bag bas erfte Dal übel geriethe, und fame ein Begefcheben in bem Bolt, bas Abfalom 10 nachfolget: * fo murbe jebermann vergagt werben, bet auch fonft ein Rrieger ift, und ein Berg hat wie ein Lowe. Denn es weiß gang Ifrael, bag bein Bater ftart ift, und Krieger, die bei 11 ibm find. *Aber bas rathe ich, bag bu ju bir versammleft gang Ifrael von Dan an bis gen Ber Geba, fo viel, als ber Sand am Meer, und beine Berfon siebe 12 unter ihnen. *Go wollen wir ibn überfallen, an welchem Ort wir ihn finben, und wollen über ibn fommen, wie ber Thau auf die Erbe fällt, baf mir von ibm und allen feinen Dannern nicht einen übria 13 laffen. *Wird er fich aber in eine Stadt verfammlen, fo foll bas gange Ifrael Stricke an biefelbige Stadt werfen und fie in ben Bach reißen, bag man nicht ein Riefelein "Da fprach Abfalom und 14 baran finbe. febermann in Ifrael: Der Rath Gufai, bes Arachiten, ift beffer, benn Abitophels Rath. Aber ber Berr ichidte es alfo, bag ber gute Rath Abitophels verhindert murbe, auf bag ber Berr Unglud über Abfalom brächte. 15

brachte.

15 Und Husai sprach zu Babot und Ab Jathar, ben Brieftern: So und so hat Ahitophel Absalom und ben Aeltesten in Israel gerathen, ich aber habe so und so 16 gerathen. So sendet nun eilend hin, und lasset David ansagen und sprecht: Bleibe nicht über Nacht auf dem blachen Felde der Wüste, sondern mache dich hinüber, daß ber König nicht verschlungen werde,

derit unus quilibet in principio, audiet quicumque audierit, et dicet: Facta est plaga in populo, qui sequebatur Absalom. *Et fortissimus 10 1,23. quisque, cujus cor est quasi leonis, Pr. 30,30. pavore solvetur; scit enim omnis populus Israel, fortem esse patrem tuum et robustos omnes, qui cum *Sed hoc mihi videtur 11 eo sunt. rectum esse consilium: Congregetur 3,10, ad te universus Israel a Dan usque Bersabee, quasi arena maris innumerabilis, et tu eris in medio corum. *Et irruemus super eum, in quo-12 cumque loco inventus fuerit, et operiemus eum, sicut cadere solet ros super terram, et non relinquemus de viris, qui cum eo sunt, ne unum quidem. *Quod si urbem aliquam 13 fuerit ingressus, circumdabit omnis Israel civitati illi funes, et trahemus eam in torrentem, ut non reperiatur Mt.24,2. ne calculus quidem ex ea. *Dixit- 14 que Absalom et omnes viri Israel: Melius est consilium Chusai Arachitae

Melius est consilium Chusai Arachitae 15,31.34. consilio Achitephel. Domini autem 23,10.15. nutu dissipatum est consilium Achitophel utile, ut induceret Dominus super Absalom malum.

15,35. Et ait Chusai Sadoc et Abiathar 15
sacerdotibus: Hoc et hoc modo consilium dedit Achitophel Absalom et
senioribus Israel, et ego tale et tale
dedi consilium. Nunc ergo mittite 16
cito et nunciate David, dicentes: Ne
moreris nocte hac in campestribus
deserti, sed absque dilatione transv.21s. gredere, ne forte absorbeatur rex

10. Al.: ipse et: omnis Isr.

9. B: Und es würbe gefc, wenn Einige v. ihnen im Anfang fielen, daß, wer es bann hörte, ber w. fprechen. W: U. w. es g., daß Etl. unter ihnen f. anfangs, fo würde ze. vE: so wie Einige ... Jeder ber es b., jagen wird. dW.A.(vE.): Rieberlage.

es h., fagen wird. dW.A.(vB.): Niederlage.
10. ein Deld ift. B: Und so berselbe anch ein tapf.
Mann ware, dessen db. wie eines L. d. ware, so w. er gewiß verzagen. dW. anch ber Tapfere ber ein ... w. v. vE: da wird a. d. Tapferte, beffen ... muthlos wers ben. B.dW.vE: tapfere Leute. A: herzhaft.

11. 3. mit ind Treffen. dW.vB: (ber) am Ufer bes M. (ift) au Menge, n. bu felbst mußt z. zum Kampfe.
12. bag von ... Einer fibr. bleibe. B: an ihn t. vB: wenn w. zu ihm t. dW: Und treffen w. ihn an

einem ber Derter, wo er fich befinbet, fo lagern w. uns wiber ihn. vR: fallen w. über ihn ber. B: uns betihm nieberlaffen ?

13. fammeln ... n. wir wollen fie ... bis bag ... bon felbit f. dW: U. ziehet er fich zurud. vE: wenn er f. in e. St. z., fo muß ... legen. dW: fo leget ... Selle. B: herbeitragen? A: Seile ziehen um ... B.vE: fchleifen. dW: fchleppen. dW.vE: Steinchen. A: Stein von ihr.

14. vernichtet. A: Denn b. &. fügte es. dW.vE: Denn Jeh. gebot (hatte geboten). B: befohlen ... bas Bofe, vE: bas Ungl.

16. dW.vE: in ben Ebenen. dW.A: gebe (hin.) aber. vE: giebe weiter? dW: bem R. ... Berberben bereitet werbe.

XVII.

Absalomi adversus patrem seditio.

17 Καὶ Ἰωνάθαν καὶ Άγιό μετ' αὐτοῦ. μάας είστήκεισαν έπὶ τῆς πηγῆς τοῦ 'Ρωγήλ, καὶ ἐπορεύετο ἡ παιδίσκη καὶ ἀπήγγειλεν αύτοῖς καὶ αύτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βαπιλεί Δαυίδ, ότι οὐκ ἐδύναντο όφθηναι και είζελθεῖν είς την πόλιν. 18 Καί είδεν αύτους παιδάριον και άπήγγειλε τώ Αβεσσαλώμ. Καὶ ἀπῆλθον οἱ δύο ταγέως και είς ηλθον είς οίκον ανδρός έν Βαουρίμ και τῷ ἀνθρώπῳ λάκκος ἐν τῆ αὐλῆ, καὶ καταβαίνουσιν έχει. 19 Καὶ έλαβεν ή γυνή καὶ διεπέτασε τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόςωπον τοῦ λάκκου, καὶ ἔψυγεν ἐπ' αὐτῷ παλάθας, καὶ οὐκ ἐγνώσθη όημα. 20 Και εἰςηλθον οι παίδες 'Αβεσσαλώμ πρός την γυναϊκα είς τὸν οίκον και είπαν. Που έστιν Αγιμάας καὶ Ιωνάθαν; Καὶ είπεν αύτοις ή γυνή· Παρηλθον γευσάμενοι μικρόν τοῦ υδατος. Καὶ έζήτουν καὶ ούχ ευρισκον αύτούς, και άναστρέφουσιν είς Ίερουσαλήμ.

21 Έγενετο δε μετά το άπελθεῖν αὐτούς, καὶ ἀνέβησαν έκ τοῦ λάκκου, καὶ ἀπῆλθον καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ Δαυίδ, καὶ λέγουσιν αύτω. Ανάστητε και διάβητε το τάχος τα ύδατα, ότι τάδε βεβούλευται καθ' ύμῶν 'Αγιτόφελ. 22 Καὶ ἀνέστη Δανίδ καὶ πᾶς ὁ λάὸς ό μετ' αὐτοῦ, καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην ἔως φωτός του πρωί, έως ένος ούκ έλαθεν ός ού διέβη τον Ἰορδάνην. 23 Καὶ Αχιτόφελ είδεν ότι ου γέγονεν ή βουλή αύτου, και έπέσαξε τήν όνον αυτού, και άνέστη και άπηλθεν είς τον οίκον αύτου και είς την πόλιν αύτου, και ένετείλατο τῷ οίκφ αὐτοῦ, καὶ ἀπήγξατο καὶ άπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφφ τοῦ πατρὸς αύτοῦ.

24 Καὶ Δαυίδ παρεγένετο είς Μαανάϊμ, καὶ Αβεσσαλώμ διήλθε τον Ιορδάνην, αύτος καὶ πῶς ἀνηρ Ισραήλ μετ' αὐτοῦ. 25 Καὶ τὸν Αμεσσά κατέστησεν Αβεσσαλώμ άντι Ίωὰβ έπὶ την στρατιάν καὶ Αμεσσά ην υίὸς ἀνδρός,

17 אַשָּׁר אָתּוֹ: וְיהָוֹנְתָּן וּאָחִילֵעִעִי לִמְדִים בַּיִירַלֹּנְל וְהַלְּכָה הַשִּׁפְחָה וְהַנִּידָה לָהָם וְהַםֹּ יַלְבֹר וְהַנֵּידוּ לַמֵּלֵה דָּוַד כִּי לָא יָוּכָלָוּ לְהֵרָאָוֹת לְבָוֹא הַעֵּירָה: 18 רַיַּרָא אֹתַם כַּעַר וַיַּבֵּד לְאַבְשַׁלָם וַיַּלְכוּוֹ שָׁנֵיהָם מָהֶרָה וַיָּבָאוּ וּ אָל־בַּית־אישׁ בַּבַּחָרִים וְלִוֹ בָאֵר בַּחַצֵּרִוֹ וַיֵּרִדוּ שַׁם: 19 והפח האשה והפרש את-המסה עַל־פָּנֵי הַבָּאָר וַתִּשִׁטח עַליו הַרְפוֹת כ וַלָא נוֹדֶע דָבַר: וַיַּבָאוּ עַבְדֵי אַבְשַׁלוֹם כּ אַל־הַאָשָׁה הַבּּיִתָה וַיָּאֹמָרוּ אַיָה וַתָּאמֵר הַאָשָּׁה עַבָרִוּ מִיכַל הַמֵּיִם וַיִבַקְשׁוּ וְלָא מָצָאוּ וַיָּשָׁבוּ יִרְוּשָׁלֵם:

ַרַיָּתִי : אַחַרֵי לַכְתַּם רַיִּעַלוּ מַהַבָּאַר רַנַלְכֹּה רַנַבָּרה לַמֶּלֶה דָרָד רַיִּאֹמִרה אֵל־ הַרָּד קוּמוּ וְעָבְרָוּ מְהֵרָה אָת־הַמַּיִם 22 פַּי־בֶּכָה יָעַץ עַלֵיכֶם אֲחִיתְׁפֵּל: וַיַּקִם דַּרָּד וָכַל־דַּגַעָם אַשָּׁר אַתּוֹ וַיַּעַבָּרָוּ אַתּד הַנַרָהן עַד־אור הבַּקר עַד־אַחָד כָאֹ־ נעלר אַשר לאיעבר אַת־הַיַּרְדַּן: 23 וַאַחִירְפָּל רָאָה כֵּי לְאֹ־נֵעֶטִוֹתָהֹ עַצַּתוֹי וַיַּחַבְשׁ אָת־הָחֲמוֹר וַיָּכְם וַיַּלֵהְ אֵל־ ביתוֹ אַל־עִירוֹ וַיִּצַוּ אֵל־כֵּיתוֹ וַיַּחָנֵק וַיַּמָת וַיָּקָבֵר בָּקַבֵר אַבִיוּ:

וְדָרֶד בָּא מַחֲנֵימָה וָאַבִּשִׁלֹם עַבַּר אָת־הַיַּרְהַן הוּא וְכָל־אֵישׁ יִשְׂרַאֵל כח עמו: ואת עמשא שם אבשלם תחת על־הַצָּבָא נַצַנִּשָׂא בֶּן־אִימי

v. 22. p"12 pp

^{17.} AB: ἐν τῷ πηνῷ 'P. κ. ἐπορεύθη ... ἀνήγγ. A²B: πορεύονται. AB: ἀναγγέλλοι. B: ἡδύν. AB: ἐκ (καὶ FX). 18. Β: ἀνήγγ. AB: ἐπορεύθησαν. B: 19. AB * (alt.) τὸ. Β: ἔψυξεν. Α²Β: Αραφώδ (παλ. FX). 20. AB * ηλθο(α)ν ... τὴν οἰκίαν ... * ἔστὶν. Β: Παρῆλθαν. ΑΒ * γενσάμ... ἔχήτησαν. Α³Β: ἐνοτέν. Β: Παρῆλθαν. ΑΒ * γενσάμ... ἔχήτησαν. Α³Β: εντένους ... ἐχήτησαν. Αὐβ: ἐνοτέν. Β: Παρῆλθαν. ΑΒ * γενσάμ... ἔχήτησαν. Αὐβ: ἐνοτέν. οαν. ΑΒ * αύτες ... άνέστρεψαν. 21. ΑΒ: κ. έπορεύδησαν κ.... είπαν προς Δαυίδ ... τατέως το ύδως, οτι έτως έβελεύσατο περί ύμ. 22, ΑΒ † (α. φ.) τῦ ... διήλθε. 23. AB: έκ έγενήθη ... * (p. oln. αντ.) καl. 24. AB: Δ. διήλθεν. B: Μαναίμ ... διέβη. 25. B trenete Gr. daranf. A: Gerstengraupen. (eti, infra): Αμεσσαί. AB: ἐκὶ τῆς δυνάμεως ... * ήν.

^{17.} dW: hielten fich auf b. ber Balfer : Onelle. vE: b. En : R. [2B. : Du.] dW.vE: fonnten ... u. (noch) in b. St. fommen.

^{18.} dW: eine Brube. dW.vE.A: binab.

^{19.} vE: bie Deffnung. A: Munbung. dW.vE: ftrenete Gr. baranf. A: Gerftengraupen. vE: So u.

Abimaag und Jonathan im Brunnen. Abitophel erbangt fic. Amafa. XVII.

17 und alles Bolt, bas bei ibm ift. "30nathan aber und Abimaag ftanben bei bem Brunnen Rogel, und eine Dagb ging bin, und fagte es ihnen an. Sie aber gingen bin und fagten es bem Ronige Davib an, benn fle burften fich nicht feben 18 laffen, bag fle in bie Stadt famen. fabe fle aber ein Rnabe, und fagte es Abfalom an. Aber bie beiben gingen eilenb bin, und tamen in eines Dannes Saus gu Baburim, ber batte einen Brunnen in 19 feinem Bofe, ba binein fliegen fie. *Und bas Weib nahm und breitete eine Dede über bes Brunnen Loch, und breitete Bruse 20 barüber, bag man es nicht mertte. *Da nun die Rnechte Abfaloms jum Beibe ins Baus tamen, fprachen fie: Bo ift Abimaag und Jonathan? Das Weib fprach gu ibnen: Sie gingen über bas Bafferlein.

Und ba fie weg waren, fliegen fie aus bem Brunnen, und gingen bin und fagten es David, bem Ronige, an, und fprachen ju Davib: Dacht euch auf und gehet eilenb uber bas Baffer, benn fo und fo hat 22 Ahitophel wiber euch Rath gegeben. *Da machte fich Davib auf und alles Bolt, bas bei ihm mar, und gingen über ben Jorban, bis es licht Morgen warb, und fehlete nicht an einem, ber nicht über ben Jorban 23 gegangen mare. *Als aber Abitophel fabe, baß fein Rath nicht fortgegangen war, fattelte er feinen Efel, machte fich auf und jog beim in feine Stabt, und befcidte fein Baus und bing fich, und

Und ba fie fuchten und nicht fanden, gin-

gen fie wieder gen Berufalem.

Und David tam gen Mahanaim. Und Abfalom jog über ben Jorban, und alle Man-25 ner Ifrael mit ibm. "Und Abfalom batte Amafa an Joabs Statt gefest über bas Beer. Es war aber Amafa eines Mannes Sobn,

Grab.

ftarb und warb begraben in feines Baters

vB: Bis 2. 2. bes DR. mar n. e. Mann mehr übrig ac. 23. bangete. B: u, ine Berf gerichtet murbe. dW:

1Rg.1,9. juxta fontem Rogel; abiit ancilla et nunciavit eis, et illi profecti sunt, ut referrent ad regem David nuncium; non enim poterant videri aut introire civitatem. ** Vidit autem eos quidam 18 puer et indicavit Absalom: illi vero concito gradu ingressi sunt domum 16,6.3,16 cujusdam viri in Bahurim, qui habebat puteum in vestibulo suo, et descenderunt in eum. *Tulit autem 19 mulier et expandit velamen super os putei, quasi siccans ptisanas; et sic latuit res. *Cumque venissent servi 20 Absalom in domum ad mulierem, dixerunt: Ubi est Achimaas et Jona-. thas? Et respondit eis mulier: Trans-

et omnis populus, qui cum eo est. 15,36. *Jonathas autem et Achimaas stabant 17

ierunt festinanter, gustata paululum aqua. At hi, qui quaerebant, cum non reperissent, reversi sunt in Jerusalem.

Cumque abiissent, ascenderunt illi 21 de puteo, et pergentes nunciaverunt regi David et dixerunt: Surgite et transite cito fluvium, quoniam hujuscemodi dedit consilium contra vos Achitophel. *Surrexit ergo David 22 et omnis populus, qui cum eo erat, Ps. 42,7. et transierunt Jordanem, donec dilucesceret, et ne unus quidem residuus fuit, qui non transisset fluvium. *Porro Achitophel, videns quod non 23 fuisset factum consilium suum, stravit asinum suum, surrexitque et abiit 15,12. in domum suam et in civitatem suam, 2ng.10,1;et disposita domo sua suspendio in-Jo.13,18, teriit, et sepultus est in sepulchro Pa.41,16, patris sui.

2,39.8. David autem venit in Castra, et 24 Absalom transivit Jordanem, ipse et 19.13. omnes viri Israel cum eo. Amasam 25 vero constituit Absalom pro Joab super exercitum; Amasa autem erat filius

^{17. 18.} U.L: Brunn. 22. U.L: bis licht. A.A: es lichter Dt.

^{20.} dW.vE: Bafferbachlein. 22. B: bis an ben l. D. warb n. ein Gingiger vermiffet. dW: bis ber M. aubrach, bis bag Reiner f.

^{22.} Al. † (p. dilucesc.) antequam denudaretur verbum.

gethan. vE.A: befolgt. dW.vE: gurtete. dW.vE: (ging) in f. Saus. B: nach feinem. A: ju. dW.vE: bestellte. B: gab Befehl an ... Alfo ft. er. dW: Begrabniß. vE: Gruft.

^{25.} dW.vE: Unb M. feste ...

και ὅνομα αὐτῷ Ἰέθερ ὁ Ἰεζραηλίτης, οὖτος είς ήλθε πρός Αβιγάϊλ θυγατέρα Ναώς άδελφην Σαρονίας μητρός Ιωάβ. 26 Καὶ παρενέβαλε 'πᾶς' Ισραήλ καὶ Άβεσσαλώμ εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ: 27 Kai έγένετο ότε εἰςῆλθε Δανίδ είς Μαανάϊμ, και Σοβί νίδς Ναάς έκ Ραββάθ υίων 'Αμμών, καὶ Μαγίο υίὸς 'Αμιήλ ὁ ἐκ Δωδαβάρ, καὶ Βερζελλαϊ ὁ Γαλααδίτης ὁ ἐκ 'Ρωγελλίμ 28 ήνεγκαν κοίτας 'καὶ άμφιτάπους' καὶ λέβητας καὶ σκεύη κεράμων καὶ πυρούς καὶ κριθάς καὶ ἄλευρα καὶ ἄλφισον καὶ κύαμον καὶ φακὸν 29 καὶ μέλι καὶ βούτυρον καὶ πρόβατα καὶ γαλαθινὰ μοσχάρια, καὶ προςήνεγκαν τῷ Δαυίδ καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτου εσθίετ, ότι είπον. Ο λαός πεινών καλ έκλελυμένος και δεψών έν τη έρημφ.

ΧΙΙΙ. Καὶ ἐπεσκέφατο Δαυίδ 'πάντα' τον λαόν τον μετ' αύτου, και κατέστησεν έπ' αύτους χιλιάργους και έκατοντάργους. 2 Καί απέστειλε Δαυίδ τον λαόν το τρίτον έν γειρί 'Ιωάβ, και το τρίτον έν γειρί Αβισαί υίου Σαρουίας άδελφοῦ Ἰωάβ, και τὸ τρίτον έν γειρί Έθαι του Γετθαίου. Και είπε Δαυίδ πρός τὸν λαόν. Ἐκπορευόμενος ἐκπορεύομαι καὶ εγώ μεθ' ύμοστ. 3 Καὶ είπετ ὁ λαός. Οὐκ έξελεύση, ότι έὰν φυγόντες φύγωμεν, οὐ στήσεται εν ημίν καρδία, και εάν αποθάνωμεν τὸ ημιου ήμῶν, οὐ θήσουσιν ἐφ' ήμᾶς καρδίαν, ότι σύ ώς ήμεις δέκα χιλιάδες, και εύε καλόε έστιν ήμων του είναι σε έν τη πόλει είς βοηθον ήμων. 4 Καὶ είπεν αθτοῖς ὁ βασιλεύς. Τὸ άρεστον ενώπιον ύμων ποιήσω. Καὶ έστη ό βασιλεύς παρά τὸ κλίτος τῆς πύλης, καὶ πᾶς ό λαός έξεπορεύετο έν έκαταντάσι καὶ έν 5 Kal everelleto o pacileos to γιλιάσι. Ιωάβ καὶ τῷ 'Αβισαί καὶ τῷ 'Εθαί, λέγων. Φείσασθέ μοι τοῦ παιδαρίου Αβεσσαλώμ, καὶ πας ο λαος ήκουσεν έντελλομένου του βασιλέως πασι τοις αργουσιν υπέρ Αβεσσαλώμ.

25. AB: Αβιγαίαν. 27. AB: ἡνίαα ἡλθε ... Οὐεσβὶ s. -εὶ (Σοβὶ F) ... *(bis a. ἐκ) ὁ ... Βερξελλὶ s. -εὶ. 28. AB † (a. κοίτ. et p. λέβ.) δέκα. B* (pr.) καὶ. AB: ἄλευρον. 29. AB: σαφ(φ)ωθ βοῶν... φαγεῖν (γαλ. μοσχ.... ἐσθ. FX). — 1. AB * πάντα ... ἐπ αὐτῶν χ. 2. AB: Ἐξελθῶν ἐξελευσομαι καίγε. 3. AB: εἰπο(α)ν (* ὁ λ.) ... φυγῆ φύγ., ἐ θήσθοιν ἐφ΄ ἡμῶς κασδίαν ... ἀγαθὸν ὅτι ἔση ἡμῖν ἔν τῆ πόλει βοήθεια (τἔ βοηθεῖν). 4. AB: πρὸς αὐτὸς ὁ β. Ὁ ἐὰν ἀφέση ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμ. ... ο β. ἀνα χεῖρα τ. π. ... εἰς ἔκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας. b. AB † (p. παιδ.) τἔ (*FX).

רַיִּסְקֹר דָּוִֹד אַרדיהַעַם אַשֵּׁר אַרדיהַעַם אַשַּׁר . אָתָּוֹ וַיָּשָּׂם צַלֵּיהָוֹם שָׂרֵי אֲלָפֶּים וְשָׂרֵי ג מאות: וַיִּשַׁלֵּח דַּוֹד אַתדַבַעַם הַשָּׁלְשַׁית ג יוֹאַבֹ וְתַּשָּׁלְשִׁית בּוַד אֱבִישֵּׁי בֶּן־ צַרוּיה אַתי יוֹאַב וְהַשְּׁכְשִׁית בַּיִד אַתִּי וַיָּאמֵר הַמַּלָה אָל־הַעָּם יבא אצא פסדאני עמכס: וַיּאמר תלם לא תצא פי אם־נוס ננוס לא־ יַשַּׂימוּ אֱלֵינוּ לֻב וְאִפּ־יָמֻתוּ חֶצְּיֵנוּ לָאַ־יָשָּׁימר אָלַינוּ לַב בַּי־עַתַּה כַמנוּ צשרה אכשים ועתה סוב כּי דייטב בעיניכם אעשה יד השער וככי יצאר למאות ולאלפים: ויצר הפכה וָאָת־אַבִישִׁי ילי לפער לאבשלום וכל־ הַשָּׁרֵים עַל־דְּבֶר אַבְשׁלִוֹם:

פסקא באמצע פסוק .s. v. 3. 'עוור ק' .s. v

25. dW.vE: beigewohnt (hatte). A: mit A. gu thun gehabt.

Die brei Beerführer.

ber bieg Bethra, ein Ifraeliter, welcher lag bei Abigail, ber Tochter Rabas, ber Schwefter Beru Ja, Joabs Mutter. 26 * Ifrael aber und Abfalom lagerten fich 27 in Gileab. *Da Davib gen Dahanaim getommen war, ba brachten Gobi, ber Sohn Nahas, von Rabbath ber Rinber Ammon, und Machir, ber Sobn Ammiels von Lobabar, und Barfillai, ein 28 Gileabiter von Roglim, *Bettwert, Beden, irbenes Befag, Beigen, Berfte, - Debl, 29 Sangen, Bobnen, Linfen, Bruge, * Bonig, Butter, Schafe und Rinber-Rafe gu Davib und zu bem Bolt, bas bei ihm mar, zu effen. Denn fie gebachten, bas Bolf wird hungrig, mube und burftig fein in ber Bufte.

XVIII. Und David ordnete bas Bolf, bas bei ihm mar, und feste über fie Bauptleute über taufend und über hundert, 2 "und fanbte aus bes Bolfs einen britten Theil unter Joab, und einen britten Theil unter Abifai, bem Sohn Beru Ja, Joabs Bruber, und einen britten Theil unter Ithai. bem Gethiter. Und ber Ronig ibrach gum Bolf: 3ch will auch mit euch ausziehen. 3 *Aber bas Bolt fprach: Du follft nicht ausziehen, benn ob wir gleich flieben ober bie Balfte fterben, fo werben fle fich unfer nicht annehmen, benn bu bift, als wenn unfer gebn taufend maren; fo ifte nun beffer, bag bu uns aus ber Stadt belfen *Der Ronig fprach zu ihnen: 4 mögeft. Bas euch gefällt, bas will ich thun. Und ber Ronig trat ans Thor, und alles Bolt zog aus bei Sunderten und bei Tau-5 fenben. "Und ber Ronig gebot Joab und Abifai und Ithai, und fprach: Fahret mir fauberlich mit bem Rnaben Abfalom. Und alles Bolf borete es, ba ber Ronig gebot allen Sauptleuten um Abfalom.

audiebat praecipientem regem cunctis principibus pro Absalom.

puerum Absalom! Et omnis populus

libus computaris; melius est igitur,

quos rex ait: Quod vobis videtur re-

ctum, hoc faciam. Stetit ergo rex

juxta portam, egrediebaturque po-

milleni. *Et praecepit rex Joab et 5

ut sis nobis in urbe praesidio.

15m.20,2 pulus per turmas suas centeni et

Abisai et Ethai, dicens: Servate mihi

26. im Lanbe G.
28. Linfen, u. Cangen bavon. dW.vE.A: Betten.
B.dW: n. Schalen. vE: Becher. dW. Topfergef.
vE: Topfe. B: geborrte Aehren. dW.A: Gerofteies.
(vB. Graupen?) dW: 2., auch geroftet. (B: n. burr Obft?)

29. dW.vE: Rubfafe. B: von Ruben.

qui ingressus est ad Abigail filiam Naas, sororem Sarviae, quae fuit mater Joab. *Et castrametatus est 26 Israel cum Absalom in terra Galaad. *Cumque venisset David in Castra, 27 12,26. Sobi filius Naas de Rabbath filiorum Ammon 'et Machir filius Ammiel de 19,31 ... Lodabar, et Berzellai Galaadites de 16.14. Rogelim * obtulerunt ei stratoria et 28 tapetia et vasa fictilia, frumentum et Jos. 8,11. hordeum et farinam et polentam et fabam et lentem et frixum cicer *et 29 mel et butyrum, oves et pingues vitulos, dederuntque David et populo, qui cum eo erat, ad vescendum; su-16.2. spicati enim sunt, populum fame et siti fatigari in deserto. Igitur considerato David XVIII. populo suo constituit super eos tri-18m.22,7 bunos et centuriones, *et dedit po- 2 14.1.. puli tertiam partem sub manu Joab, 16,9.. et tertiam partem sub manu Abisai filii Sarviae fratris Joab, et tertiam 15,19. partem sub manu Ethai, qui erat de Geth. Dixitque rex ad populum: Egrediar et ego vobiscum. *Et re-21.17. spondit populus: Non exibis! sive enim fugerimus, non magnopere ad eos de nobis pertinebit, sive media pars ceciderit e nobis, non satis cu-18m.18,7 rabunt, quia tu unus pro decem mil-

1Ch. viri, qui vocabatur Jetra de Jesraeli,

28. Al. † (p. frixum) oleo. 3. Al. † (p. unus) solus.

1. B.dW.vE: mufterte ... Dberften. A: überfab. 2. dW: entließ? vE: ftellte. A: gab.

3. unfer n. achten ... von b. St. aus. B.dW.vE auf uns. B.dW. n. (f.) Acht haben.

4. B: jur Seite bes Th. vE: Rellte fich an bie S. 5. B: gehet mir gelinde um. dW.vE: [Berfahret] m. gel. m. b. Jungling.

XVIII.

Absalomi adversus patrem seditio.

6 Καὶ ἔξηλθε πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ Ἐφραϊμ. 7 Καὶ ἔπταισεν ἐκεῖ ὁ λαὸς Ἰσραήλ ἐνόπιον τῶν παίδων Δαυίδ, καὶ ἐγένετο ἡ πληγή μεγάλη ἐν τῆ ἡμέρᾳ ἐκείνη, εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν. 8 Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ προςώπου ὅλου τοῦ δρυμοῦ, καὶ ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οῦς κατέφαγεν ἡ ξομφαία ἐν τῆ ἡμέρᾳ ἐκείνη.

9 Καὶ συνήντησεν 'Αβεσσαλώμ ἐνώπιον τῶν παίδων Δαυίδ, καὶ 'Αβεσσαλώμ ἐπιβεβηκώς έπὶ τοῦ ήμιόνου αὐτοῦ, καὶ εἰςῆλθεν ὁ ἡμίονος ύπο φυτον δένδρου μέγα, και περιεπλάκη ή κεφαλή αύτου έν τῷ δένδρφ, καὶ έκρεμάσθη έν τῷ δένδρφ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ άνὰ μέσον τῆς γῆς, καὶ ὁ ἡμίονος ὁ ὑποκάτω αὐτοῦ παρηλθε. 10 Καὶ είδεν ἀνήρ είς καὶ ἀπήγγειλε τῷ Ἰωάβ, καὶ είπεν Ἰδοὺ έγὸ έωρακα τὸν Άβεσσαλώμ κρεμάμενον έπὶ τὸ δένδρον. 11 Καὶ είπεν Ἰωὰβ τῷ ἀνδρὶ τῷ άπαγγείλαντι αύτῷ. Καὶ ίδοὺ είδες, τί ὅτι ούκ έπαταξας αὐτόν έκει έπι την γην; και εγω αν Εδωκά σοι δέκα άργυρίου και παρα-12 Είπε δε ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ. ζώνην μίαν. Καὶ ἐὰν παραστῆς σὰ ἐν ταῖς γερσί μου γιλίους άργυρίου σίκλους, ού μη ἐπιβάλω τὰς γεῖράς μου έπὶ τὸν υίὸν τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν τοῖς ώσιν ήμων ένετείλατο ο βασιλεύς σοι και τω Αβισατ και τῷ Εθαϊ, λέγων Φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν Αβεσσαλώμ 13 και πῶς ποιήσω έν τῆ ψυχῆ μου ἄδικον; Καὶ πᾶς ὁ λόγος οὐ κρυβήσεται άπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ στήση έξεναντίας. 14 Καὶ είπεν Ἰωάβ· Διὰ τοῦτο έγω αρξομαι ενώπιον σου. Καὶ Ελαβεν Ιωάβ τρία βέλη έπὶ τῆ χειρί αὐτοῦ, και ἐνέπηξεν αὐτά

נְיָבֵא הָעֲם הַאָּשֵׁר אֵכְלֵה הַחֶּרֶב יְשִׁם הַפִּנְּם בְאָשֵׁר אֵכְלֵה הַיִּדְּב הַהָּגְּפּיּ שְׁם עֲם יִשְּׁבָּפְּה גְּדוֹלֵה בַּיִּוֹם הַהְּגִּיִּ עְּשִׁרִים אֵלֶף: וַתְּהִי-שֵׁם הַפִּלְחָמֲה עָּשָׁרִים אֵלֶף: וַתְּהִי-שֵׁם הַפִּלְחָמֲה עָּשָּׁרִים אֵלֶף: וַתְּהִי-שֵׁם הַפִּלְחָמֵה בְּיִּוֹם הַהְּוֹּא: בַּיִּוֹם הַהְּוֹּא:

ויפרא אבשלום לפני עבדי דוד וָאַבְשֶׁלוֹם רֹכֵב עַל־תַפַּבד וַיַּבָא תַפּּבד מחת שוכה האלה הגדולה ויחזק ראשו באלה וַיָּתַּן בֵּין הַשַּׁמַיִם וּבֵין הַאַרֶץ וָהַפַּּרָד אַשָּר־תַּחַמִּיו עָבַר: י וַיַּרָא אַישׁ אָחָד וַיַּבַּד לְיוֹאַב וַיִּאַמר הנה ראיתי את-אכשלם תלוי פאלה: וו רַיָּאמֶר יוֹאָב לַאִישׁ הַמַּבּיד לוֹ וְהַנְּה ראית ומדוע לא-הפיתו שם אַרְצַה ועלי לחת לה עשבה בפח נחגרה 12 אחת: וַיָּאמר הַאִישׁ אַל־יוֹאַב וַלֹא אנלי שקל על-כַפּי אֵלֶת בַּסָת לָא־ אַשָּׁכָח יַדֵי אָל־בּוְ־הַמֵּלֶה בִּי בִאוּלֵינוּ אַנָה הַפָּלֶרְ אֹתְהְ וָאֶת־אֲבִישַׁי וָאֵת־ אתי לאמר שמררימי בַנַער בָּאַבשׁלום: בנפשר שקר לא־יַבַּחַד מִוּ־הַמֵּלֶדְ וָאַתַּה תִּתִיַבֵּב 14 מפנד: וַיָּאמֶר יוֹאָב לאֹ־כֵן אֹחִילָה לשביה ניפח שלשה שבשים בכפו

^{0.} AB: εἰς τὸν δρυμὸν ἐξεναντίας (Α: ἐναντίον) Ἰσο. (c. FX). 7. AB: δραῦσις (πληγή FX). 8. AB † (p. ἐγ.) ἐκεῖ ... πρόςωπον πάσης τῆς γῆς (c. FX). B† (a. ἡ) ἐν τῷ λαῷ (* AFX). AB: μαχαιρα (δ. FX). B* ἐν († AFX). 9. B† (a. ἐπιβ.) ἤν (* AFX), AB: ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης ... ἐν τῆ δρυῖ ... * (alt.) ἐν τῷ δἐνδρῷ (c. FX). B* (ult.) ὁ († AFX). 10. AB: ἀνήγγειλε ... * ἐγὼ (c. FX). A*Β: ἐν τῷ δρυῖ (ἐπὶ τὸ δ. FX). 11. AB: (ἀν-)ἀγγέλλοντι ... ἰδὰ ἐω(ό)ραπας ... εἰς τ. γ. ... ὁ εδωπειν. 12. AB: Καὶ ἐγώ εἰμι ἐστημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μὲ ... σίχλ. ἀργ. ... τὴν χεῖρά μὲ. 13. AB: μὴ ποιῆσαι ἐν τ. ψ. αὐτᾶ ... ελ λήσεται (π. πῶς π. πτλ. FX). 14. AB* Διὰ. B† (p. ἄρξ.) ἐχ ὅτως μενῶ. AB: ἐν (ἐπὶ FX).

נפוצרו ק' . 8 . v. 12. 'ך ולו ק' . 12 . v. בנפשר ק' . v. 13 .

^{6.} dW: u. es entftanb. vE: war. A: gefcah. 8. B: gerftreuete fich. dW.vE.A: verbreitete fich (uber bas gange L.).

^{9.} n. er fow. B: unter bas bide Geftrand einer gr. G. vB.dW: bas Didicht (bie bichten 3meige) e.

Und ba bas Bolt hingus kam aufs Belb, Ifrael entgegen, erhob fich ber Streit 7 im Balbe Ephraim. * Und bas Bolf Ifrael warb bafelbft gefchlagen vor ben Rnechten Davids, bag beffelben Tages eine große Schlacht geschab, zwanzig taufenb Mann. 8 * Und war bafelbft ber Streit gerftreuet auf allem Lande, und ber Balb frag viel mehr Bolfs bes Tage, benn bas Schwert

Und Abfalom begegnete ben Rnechten Davibs, und ritt auf einem Maulthier. Und ba bas Maultbier unter eine große bide Giche tam, bebing fein Saupt an ber Giche, und ichwebte zwischen himmel und Erbe, aber fein Maulthier lief unter ibm 10 meg. *Da bas ein Mann fabe, fagte

ere Joab an, und fprach: Siebe, ich fabe 11 Abfalom an einer Giche bangen. Joab fprach zu bem Mann, ber es ihm hatte angefagt: Siebe, fabeft bu bas, warum folugeft bu ibn nicht bafelbft gur Erbe? fo wollte ich bir von meinetwegen gebn

Silberlinge und einen Gürtel gegeben haben. 12 Der Dann fprach ju Joab: Wenn bu mir taufend Silberlinge in meine Band gewogen batteft, fo wollte ich bennoch meine Sand nicht an bes Ronigs Sohn gelegt haben. Denn ber Ronig gebot bir und Abifai und Ithai vor unfern Ohren, und fprach: Butet euch, bag nicht jemanb bem

13 Rnaben Abfalom! *Dber wenn ich etwas Falfches gethan batte auf meiner Seelen Befahr, weil bem Ronige nichts verholen wird, wurdeft bu felbft wider mich geftanben

14 fein. * Joab fprach: 3ch fann nicht fo lange bei bir vergieben. Da nahm Joab brei Spiege in feine Band, und fließ fle

6. U.L: hub fic.

9. U.L. Mani.

gr. Terebinthe. dW.A: blieb hangen. vE: befeftigte fic. B: wurbe feft u. w. 3w. ... geftellt.

Itaque egressus est populus in cam- 6 pum contra Israel, et factum est praelium in saltu Ephraim. *Et cae- 7 sus est ibi populus Israel ab exercitu David, factaque est plaga magna in die illa, viginti millium. *Fuit au- 8 tem ibi praelium dispersum super faciem omnis terrae, et multo plures erant, quos saltus consumpserat de De. 32,42. populo, quam hi, quos voraverat Es. 1,20. gladius in die illa.

Accidit autem, ut occurreret Ab- 9 salom servis David, sedens mulo; cumque ingressus fuisset mulus subter condensam quercum et magnam, adhaesit caput ejus quercui, et illo suspenso inter coelum et terram, mulus, cui insederat, pertransivit. *Vidit autem hoc quispiam et nun-10 ciavit Joab, dicens: Vidi Absalom pendere de quercu. *Et ait Joab 11 viro, qui nunciaverat ei: Si vidisti, quare non confodisti eum cum terra, et ego dedissem tibi decem argenti siclos et unum balteum! *Oui dixit 12 ad Joab: Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquam mitterem manum meam in filium regis: audientibus enim nobis praecepit rex tibi et Abisai et Ethai, dicens: Custodite mihi puerum Absalom! *Sed 13 et si fecissem contra animam meam audacter, nequaquam hoc regem latere potuisset, et tu stares ex adverso. * Et ait Joab: Non sicut tu vis, sed ag-14 grediar eum coram te. Tulit ergo tres lanceas in manu sua, et infixit eas

in Acht ben Jüngling A. vE: Bewahret. A: Behütet mir. B: D. mabr wer ihr auch feib.

13. B: untren an m. S. gehanbelt. dW: gegen m. S. truglich. A: waglich wiber m. Leben. vE: eine Ereulofigt. gegen ihn begangen. B: bich entgegenges ftellt haben. dW.vE: dagegen auftreten.

14. B: fo vor bir warten. dW.vE: Richt alfo will (fo mag) ich w. v. b. dW.vE.A: Burffpiege.

^{12.} A.A: Abfal. Leib thue ob.: ein Leib thue ob.: [leib thue]. U.L. Abfal. [2. thue]. 13. A.A: Seele. U.L. Seele Fahr.

^{11.} B: foulbig gewefen fein bir ... ju geben. dW: war es an mir. vE: bann mare ... gewefen. dW.vE.A: Gefel Silbers.

^{12.} Benn man ... woge. B: ich ... auf m. Banben follte wiegen. vE: w. ich aufm. Sand ... wagen wurbe. dW: fonute ich ... (zehen S. S.) ... Rehmet ein Jeber

^{14.} Al. † (p. ergo) Joab.

XVIII.

Absalomi adversus pairem seditio.

εἰς τὴν καρδίαν ᾿Αβεσσαλώμ ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῷ καρδία τοῦ δένδρου. ¹δ Καὶ ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια τῶν αἰρόντων τὰ σκεύη Ἰωάβ, καὶ ἐπάταξαν τὸν ᾿Αβεσσαλώμ καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν.

16 Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν σάλπιγγι, καὶ ἐπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ καταδιώκειν κατοπισθεν τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐφείδετο Ἰωὰβ τοῦ λαοῦ. 17 Καὶ ἔλαβεν Ἰωὰβ τὸν ᾿Αβεσσαλώμ, καὶ ἔψιψεν αὐτὸν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ, καὶ ἔστησαν ἐπ΄ αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγον ἔκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 18 Καὶ ᾿Αβεσσαλώμ ἔτι ζῶν ἔλαβε καὶ ἔστησεν ἐαυτῷ στήλην ἐν τῆ κοιλάδι τοῦ βασιλέως, ὅτι ἔλεγεν Ὅτι οὐκ ἔστι μοι υἰός, ἵνα ἀναμιμνήσκηται τὸ ὅνομά μου. Καὶ ἐπεκάλεσαν αὐτὴν Χεὶρ ᾿Αβεσσαλώμ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19 Καὶ Άγιμάας νίὸς Σαδώκ «Ιπε πρὸς Ίωάβ. Δραμών δή εὐαγγελιοῦμαι τῷ βασιλεί, οτι έχρινε χύριος αθτώ έχ γειρός των έγθρων αὐτοῦ. 20 Καὶ είπεν αὐτῷ Ἰωάβ· Οὐκ ἀνήρ εύαγγελισμού εἶ σὺ ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη, καὶ σὺ εὐαγγελιῆ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλη· ἐν δὲ τῷ ἡμέρᾳ ταύτη ούκ ευαγγελιή, ότι υίὸς βασιλέως τέθνηκε. ²¹ Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Χουσί· Πορεύου καὶ ἀπάγγελλε τῷ βασιλεῖ ὅσα ἐώρακας. Καὶ προςεκύνησε Χουσί τῷ Ἰωὰβ καὶ ἔδραμε. 22 Καὶ προςέθετο έτι Αγιμάας υίδς Σαδών και είπε τῷ Ἰωάβ. Καὶ τί ἐστιν ἐὰν καὶ ἐγὼ δράμω οπίσω του Χουσί; Kal sīner Ιωάβ. Ίνατί συ τρέχεις, τέχνον μου; Δεύρο, ούχ έστι σοι ευαγγέλια είς ώφέλειαν πορευομένω. 23 Καί slow 'Azınaac'. Kal ri koraı kav doana; Kal είπεν αὐτῷ Ἰωάβ. Δράμε. Καὶ ἔθραμεν Αγιμάας την όδον την του Κεχρά και παρηλθε TOV XOUGL

14. Β: ἐν τῷ καφδ. ᾿Αβ. ΑΒ: τῆς δονός (τἔ δ. FX).
15. ΑΒ: αἰροντα (τῶν αἰρ. FX). 16. ΑΒ: κερατίνη κ. ἀπέστρ.... διώπειν ἀπίσω Ἰσρ. 17. ΑΒ* Ἰωβ... † (p. δρ.) εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν ... ἐστηλωσεν ... ἔφυγεν ἀνὴο εἰς. 18. Β † (α. στ.) τὴν. ΑΒ † (p. στ.) ἐν ἢ ἐἰηφθη καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβείν τὴν στήλην τὴν ... εἰπεν ... ἐκ ἔστιν αὐτῷ νίὸς ἔνεκα τἔ ἀναμνῆσαι τὸ ὄνομα αὐτᾶ ... ἐκάλεσε τὴν στήλην. 19. ΑΒ* πρὸς Ἰωάβ· Δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιῶ ... * αὐτῷ. 20. ΑΒ: εὐαγγελίας * εἰ et (alt.) σὸ ... ἐ εῖ(ξ)νεκεν ὁ νίὸς τἕ βασιλέως ἀπέθανε.

אַבִּשָׁלֵים עַדִּ הַּיִּיִם הַזַּהַ: עַפַּצָּבֶעָ בַּלְבִשְׁלֵים הַזָּהַ: עַפַּצָּבָעָ בַּלְבִשְׁלֵים הַזְּפֵּר שָׁמִי וַיִּאָב אַר-בְּי בַּן בַּאַבְיּעָ בָּשָׁלָּה בַּיִּעָּלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלָה בַּיִּעָלִה בָּיִּעָה בָּעָב בַּשָּׁלָּה בִּיִּעָה בָּעָב בַּשָּׁלָּה בִּיִּעָה אָל-הַפַּּחַע הַבְּּעָר בִּיּעָר אָל-הַפַּחַע הַבְּּעָר וּלִבְּע אָלר בַּפַּשַּׁר וַיִּשָּׁב הְּעָה וּלִבּ בַּיִּעָּלִה אָר בַּיִּבְּיִים בְּעָּעִה וּלִבּ בַּיִּעָּלִה אָר בַּיִּבְּיִים בְּעָּעְה וּלִּב בַּיַּעָּלִים בָּיִנְים בְּעָּעִים וּנִישְׁב הִּעְּם וַיִּבְּעַר אָלִים בַּיִּעָּלִם בַּיִּעָּלִם בַּיִּעָּלִם בַּיִּעָּלִם בַּיִּעָּלִם בַּיִּעָּלִם בַּיִּעָּלִם בַּיִּעָּלִם בְּעָבִים בְּעָּעִים בְּעָבְּים בְּעָּעִים בְּעִּעִים בְּעָּעִים בְּעָבִּים בְּעָּבִּים בְּעָּבִים בְּעִבִּים בְּעָּבִים בְּעָּבִים בְּעָּבִים בְּעָבִים בְּעָבִּים בְּעָבִים בְּעָבִים בְּעָבִים בְּעָבִים בְּעָּבִים בְּעָּבִים בְּעָבִים בְּעִבּיים בְּעָּבִּים בְּעָּבִיים בְּעָּבִים בְּעָבִים בְּעִּבִּים בְּעָּבְים בְּבָּבִיים בְּעָבְּים בְּעָבִים בְּעָבִים בְּעָבְים בְּעָבְים בְּבָּבְייִים בְּעָבְיִים בְּעָבְיים בְּעָבְּיִים בְּבְּעָב בִּיבְּבּיי בְּיִבּים בְּעָבּיים בְּבָּעב בִּבּבּייִים בְּבָּעב בְּבִּבּעבּיים בְּעִייִים בְּעָּבְיים בְּבְּיִים בְּבָּעבּיים בְּבְּיבְיבּבּייִים בְּבָּייִים בְּעִיבְּיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבָּייִים בְּבְּייִים בְּבָּבְייִים בְּבְּבּייִים בְּבְּיבּיים בְּבְּבּייִים בְּבּבּייִים בְּבּבּייִים בְּבִּיבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבּיים בְּבִּיבְיים בְּבָּבְייִים בְּעִיבְיים בְּבְּבְּיִים בְּבְיּבְיים בְּבְּיִים בְּבְּבִּים בְּבִּבּיים בְּבּבּייִים בְּבִּבּייִים בְּבְּבּבּיים בּבּייִים בְּבִּבּיים בּבְּבִּים

ניאָמֶר לָוֹ רָוּץ וַיִּיֶרְץ אֲחִימַפֵּץ בָּרָהּ נִיאָמֶר לָוֹ רָוּץ וַיִּיִרץ אֲחִימַפֵּץ בִּיּהְ בְּהְּנָהְ מִיִּדְ אִיְבֵיוּ: וַיְּאָמֶר לָוֹ יוֹאָכ בְּהְשִׁרְ הָאִים בְּשֹרֵה אַתְּהַנְּמֶלְ בִּיִּים הַיָּיָה וּבְשֵּׂר בָּיִ עַּלְרָ בִּיִּים אַתְר וְהַיִּים הַיָּיָה לָא בּבְיּאָמֶר יוֹאָב לַפּוּשִׁי לֵהְ הַבִּּד לַמֶּלְהְ בִּבְיּאָמֶר יוֹאָב לַפּוּשִׁי לֵהְ הַבִּּד לַמֶּלְהְ בִּבְיּאָמֶר יוֹאָב לַפּוּשִׁי לֵהְ הַבִּּד לַמֶּלְהְ בִּבְיּאָמֶר יוֹאָב לַפּוּשִׁי לֵהְ הַבִּּדְ לַמֶּלְהְ בִּבְיּאָנֶר יוֹאָב לִיהִי לָה אָרְצָּה־נָּא בִּבְיּאָמֶר יוֹאָב לַפּוּשִׁי לֵהְ הַבְּּדְ לַמֶּלָהְ בִּבְּיִי אָנְרָי, וַיִּשְׁמְר יוֹאָב לַפּוּשִׁי לֵהְ הַבְּּדְּלָּ בִּבְּיִלְין: וַיִּסְׁם שִׁדְּי הַפּנּשִׁי לֵהְ הַבְּּיִלְ בָּיִילָּ בִּבְּיִלְין: וַיִּסְׁם שִׁדְּר וְהִיּנִים הַיָּיָה לָּוֹי אַר בִּבְּיוֹים בָּעָּה יִיוֹאָב בִּילִיה בְּבָּיה וּלְכָה אִירוּ בַּפְּבֹּר יִוֹאָב בִּי בִּלְּי בִּנְיִים אַחָר בִּפְּישִׁי לֵבְּ הַבְּּבְּר יוֹאָב בִּיּילְייִבְּיבְּיוֹ לִיוֹאָב בִּייִילְנִים בְּנִייִּים בְּעָּיִים בְיִּבְּיוֹם אַבְר יוֹאָב בּייִים בְּיִּיִים בְּבָּיוֹים בְּבִּיוֹים בְּיִיּבְיה וְּבִבּיה וּלְבָבה אִרוּין בִּיּבְיוֹים בִּינִים בְּיִים בְּבִיים בְּיִבְּיה וּלְבָּה בִּנִּבְיּין בְּשָׁר יוֹאָב בִּבּיים בְּבִּים בְּבִּיוֹים בְּבִּיּה וּלְבָבּה בִּבְּיוֹים בְּבּיוֹים בְּבִּיוֹם בְּבִּבְּיוֹים בְּבִּיוֹם בְּבִּים בְּבִּיוֹים בְּבִּבּיוֹם בְּבִּיוֹם בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּבּים בְּבִּים בְּיוֹים בְּבִּים בְּבִּים בְּבּים בְּבִּים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּבִּבּים בְּבְּבּים בְּבִּים בְּבְּיים בְּבִּים בְּיוֹים בְּבִּיים בְּבִּים בְּיוּים בְּיוֹים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּבְּבְּבּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבְּבְיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְייִים בְּבְיים בְּיִים בְּיוּים בְּבְיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבְי

> לאחליו ס' .17. v. בודייו ס' .18. v כן קרי ולא כחיב v. 20. v.

21. AB: Βαδίσας ἀνάγγειλον τ. β. ὅσα εἰδες ... ἐξηλθε. 22. AB: προς Ί. Καὶ ἔστω ὅτι δράμω
καίγε ἔγὼ ... σὸ τὅτο τρ., νίέ. 23. AB: (*pr. 'Az.)
Τί γὰς ἔὰν ... Κετὰς (s. Καιχ.) κ. ὑπεςέβη.

Abfalom ins Serz, ba er noch lebte an ber 15 Eiche. *Und zehn Anaben, Joabs Waffenträger, machten fich umher und schlugen ihn zu Tobe.

16 Da blies Joab bie Bofaune, und brachte bas Bolt wieber, baß es nicht weiter Ifrael nachtagte, benn Joab wollte bes

- 17 Bolts verschonen. *Und fie nahmen Abfalom und warfen ibn in ben Bald in eine große Grube, und legten einen fehr großen Saufen Steine auf ihn. Und bas gange Ifrael flobe, ein jeglicher in feine
- 18 Butte. *Absalom aber hatte sich eine Saule aufgerichtet, ba er noch lebte, bie stehet im Königsgrunde. Denn er sprach: Ich habe teinen Sohn, barum soll bieß meines Namens Gebächtniß sein, und hieß bie Saule nach seinem Namen, und heißt auch bis auf biesen Tag Absaloms Raum.
- 19 Ahimaaz, ber Sohn Babots, sprach: Lieber, laß mich laufen und bem Könige verkundigen, daß ber herr ihm Recht vorschafft hat von seiner Feinde Sänden.
- 20 "Joab aber fprach ju ihm: Du bringeft beute teine gute Botichaft. Einen andern Lag follft bu Botichaft bringen, und heute nicht, benn bes Königs Cobn ift tobt.
- 21 "Aber zu Chuft fprach Joab: Gebe bin und fage bem Konige an, was bu gesehen haft. Und Chust betete Joab an, und lief.
- 22 Ahimaaz aber, ber Sohn Babote, fprach abermal zu Joab: Wie, wenn ich auch liefe bem Chuft nach? Joab fprach: Was willst du laufen, mein Sohn? Komm her, bu wirst nicht eine gute Botschaft bringen.
- 23 * We, wenn ich liefe? Er sprack zu ihm: So laufe boch. Alfo lief Ahimaaz ftrack Beges, und kam Chuft vor.

16. A.A: fconen. 23. A.A: ftrades \$8.

14. dWaburch b. G. vE: Da er noch ... lebte, (B. 15.) umringten ihn. dW: Roch lebte er ... ba traten brei Ruappen hingu.

15. fcbl. Abfatom. B.dW.vE.A: u. töbteten ihn. 16. bes B. fobrete um. dW.vE: (gurud) vom Berfolgen Ifraele. B: hielt bas B. gurud. dW: that bem B. Einhalt. vE: weil ... gurud.

17. dW: Lody. B: richteten ... über ihm auf. dW: erricht. A: trugen über ihn ... jufammen.

18. Abf. Denkmal. dW.A: ein Maal. vE: Denkmal. B.dW.yE.A: im Ronigethal. R: Sobn, auf bag ich ..., ftiften moge. dW.vE: um (meinen R. im G.) zu erhalten. dW: Abf. Zeichen. A: Danb!

in corde Absalom; cumque adhuc palv.10. pitaret haerens in quercu, *cucurre-15
(Pr.19,28 runt decem juvenes armigeri Joab et
164.83; percutientes interfecerunt eum.

Cecinit autem Joab buecina et re-16
tinuit populum, ne persequeretur
guientem Israel, volens parcere multitudini. Et tulerunt Absalom et 17
projecerunt eum in saltu in foveam
grandem, et comportaverunt super
grandem, et magnum minis;
19,8.
nacula sua. Porro Absalom erexe-18
rat sibi, cum adhuc viveret, titukum,
grandem, et in valle regis; dixerat enim:
10,1%. Non habeo filium, et hoc erit monimentum nominis mei. Vocavitque titulum nomine suo, et appellatur manus Absalom usque ad hanc diem.

Curram et munciabo regi, quia judicium fecerit ei Dominus de manu inhasicorum ejus. Ad quem Joab 20 dizit: Non eris nuncius in hac die, sed nunciabis in stia; hedie nolo te nunciara, filiua enim regia est mortuus. Et ait Joab Chusi: Vade et 21

Chusi Joab et cucurrit. Rursus 22
autem Achimaas, filius Sadoc, dixit ad
Joab: Quid impedit si etiam ego curram post Chusi? Dixitque ei Joab:
Quid vis currere, fili mi? non eris
boni nuncii bajulus. Qui respondit: 23
Quid enim si eucurrero? Et sit ei:
Curre! Currens ergo Achimaas per
viam compendii transivit Chusi.

22. 8 † (p. mi) veni buc!

19. dW: Botichaft bringen. vE: bie frohe Rache richt. B: gute Zeitung. dW.vE.A.: gefch. (aus ber &.). 20. B: wirst diesen Zag f. g. Botichafter fein. vE: R. fr. Botich. kaunst bu h. br. (dW.A: Du follst u. Bote sein.). 21. dW.vE: zu einem Chusten (Ruschiten)?

21. dW.vE: zu einem Chufiten (Anschiten)?
22. Cohn? Du w. E. Botensohn erlangen. B: Bas ware es bann, las mich boch auch laufen. dW: B. es auch sei... a. noch hinl. vE: Es s. w. es wolle ... nachl. B: ba für bich f. g. Botsch. vorhanden ift. dW: es ift f. B. bie etwas einbringet. vE: hir f. eins trägliche.

23. ben Beg ber Gbene. dW: Aue.

XVIII.

Absalomi adversus patrem seditio.

24 Καὶ Δαυίδ εκάθητο ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων των πυλών. Καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς ἐπὶ τῷ δώματι της πύλης έπι τοῦ τείχους, και ήρε τούς όφθαλμούς αύτοῦ καὶ είδε, καὶ ίδοὺ ανήρ τρέγων μόνος ένωπιον αύτου. ανεβόησεν ό σκοπος καὶ απήγγειλε τῶ βασιλεί. καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Εἰ μόνος τρέγει, εύαγγελισμός εν τφ στόματι αύτου. Και έπορεύετο πορευόμενος και έγγίζων. 26 Και είδεν ο σκοπός άνδρα έτερον τρέχοντα, και άνεβόησεν ό σκοπός έπι την πύλην και είπεν. Ίδου άνηρ έτερος τρέγων μόνος. Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Καὶ ούτος εὐαγγελιζόμενός έστι. 27 Καὶ είπεν ό σκοπός Εώρακα τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ώς δρόμον 'Αγιμάας υίοῦ Σαδώκ. Και είπεν ό βασιλεύς. Ανήρ άγαθός ούτος, καίγε είς εύαγγελίαν άγαθην έλεύσεται.

28 Καὶ ἐβόησεν Αγιμάας καὶ είπε τῷ βασιλεί. Βίρήση. Καὶ προςεχύσησε αὐτῷ ἐπὶ πρόςαπον έπι την γην και είπεν. Εύλογητός κύριος ό θεός σου, ός συνέκλεισε τοὺς ανδρας τοὺς έπαραμένους τας γείρας αύτων έπὶ τὸν κύριόν μου τον βασιλέα. 29 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Ελρήνη τῷ παιδαρίφ τῷ Αβεσσαλώμ; Καὶ εἶπεν Αγιμάας. Είδον το πληθος το μέγα ευφραινόμενον έν τῷ ἀποστείλαι τὸν δοῦλον τοῦ βασιλέως Ιωάβ και τον δοῦλόν σου, και ουκ έγνων τί έκει. 30 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς. Πάρελθε καὶ παράστηθε ώδε. Καὶ ἐπεστράφη καὶ έστη, 31 καὶ ίδου Χουσὶ παρεγένετο καὶ είπε τῷ βασιλεί. Εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ο βασιλεύς, ότι έδίκασε σοι κύριος σήμεοον έκ γειρός πάντων των άνθεστηκότων σοί. 82 Kal elner à basileis apòs tòr Xovol. 'Υγιαίνει τὸ παιδάριον 'Αβεσσαλώμ; Καὶ είπε Χουσί. Γένοιντο ώς τὸ παιδάριον οί έγθροί τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως καὶ πάντες ΧΙΧ. οσοι επανέστησάν σοι είς κακά. 1 Καί έδακρυσεν ο βασιλεύς, και ανέβη είς το ύπερφον της πύλης και έκλαυσε, και τάδε είπεν έν τῷ πορεύεσθαι αὐτύν Τέχνον ἐμὸν Αβεσ-

מוּכה יַבִּיִא: הַפָּלֶרָ אָישׁ־מִינ זָה וְאָל-בְּשוּרָה הַפָּלֶרָ אָישׁ־מִינ זָה וְאָל-בְּשוּרָה הַבְּּלֶרָ אִיהְ אָת־מְרוּצַת הְּיִאָשׁ הַבְּּלֶרְ הָלְּוֹךְ וְיִּיְלְתְ הַבּּמֶּר אָל-הַחוּמָה הַבְּּלֶרְ הָלְוֹךְ וְיִּלְרֵא הַבּּפֶּה עָרְ בִּיִּאמֶר הַפֶּּלֶרְ אִם־לְבַדִּוּ בְּשוּרֵה בְּפִּיּו הַבְּּלֶרְ הָלְוֹךְ וְיִּלְרֵא הַבּבֶּפֶּה עָרְ בִּיִּאמֶר הַפֶּלֶרְ אִם־לְבַדִּוּ בְּשוֹרֵה בְּפִּיוּ הַבְּּלֶרְ הָלְוֹךְ וְיִּלְרֵא הַבּבֶּפֶּה אָל-הַבְּּלֶרְ הַלְּוֹךְ וְיִּלְרֵא הַבּבֶּפֶּה אָל-הַבְּלֶרְ הִלְּיִךְ וְיִּלְרֵא הַבּבֶּפֶּה בִּיִּלְרָ הַיִּלְרָא הַבְּבָּיוּ הַבְּבֶּיוּ וְיִּלְרָא הַבְּבָּהוֹ וְיִלְרָא הַבְּבָּיוּ הַבְּלָרוּ וְלְּבָר וִיּשְׁב בִּיוֹ-שְׁמֵנִי הַשְּׁעְרִים וַיִּלְּךְ הַבְּבְּיוֹ וְיִבְּרִ וּיִשְׁב בִּיוֹ-שְׁמֵנִי הַשְּׁבְּיוֹ בַּמִּיוֹלְהְ

^{24.} A B: τῶν δύο π....εἰς τὸ δῶμα τ. π. πρὸς τὸ τεῖχος, κ. ἐπῆρε. 25. A B: μ. ἐστίν, εὐαγγελία. 26. A B:
ἐβόησεν ὁ σκ. πρὸς τῷ πύλη. B + (a. Iδ.) Καὶ. A B:
Καίγε ἐτ. ... * ἔστι. 27. A B: Ἐγώ ὁρῶ. 28. A B:
πρὸς τὸν βασιλέα... πρ. τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρ. αὐτιἔ ...
ἀπέκλεισε ... τὴν χεῖρα αὐτ. ἐν τῷ κυρ. με τῷ β.
29. A B: (* εὐφρ.) τὸ ἀποστ. (c. EFX), 30. A B: Ἐπ/-

24 Davib aber fag zwischen zweien Thoren. Und ber Bachter ging aufe Dach bee Thore an ber Mauer und bob feine Augen auf. 25 und fabe einen Mann laufen alleine, *und rief und fagte es bem Ronige an. Ronig aber fprach: Ift er alleine, fo ift eine gute Botichaft in feinem Munbe. Und ba berfelbige ging und herzu fam, 26 fabe ber Bachter einen anbern Dann laufen, und rief in bas Thor und fprach: Siehe, ein Mann läuft alleine. Der Ronig aber fprach: Der ift auch ein guter Bote. 27 "Der Bachter fprach: 3ch febe bes erften Lauf ale ben Lauf Ahimaag, bes Cohns Babots. Und ber Ronig fprach: Es ift ein guter Mann, und bringt eine gute Botidaft. Abimaag aber rief und fprach gum Ro-

nige: Friebe! Und betete an vor bem Ronige auf fein Antlig gur Erbe, und fprach: Gelobet fei ber Berr, bein Gott, ber bie Leute, die ihre Sand wider meinen Gerrn, 29 ben Ronig, aufhoben, übergeben hat. *Der Ronig aber fprach: Gebet es auch mobl bem Rnaben Abfalom? Abimaag fprach: 3ch fabe ein großes Getummel, ba bes Ronigs Rnecht Joab mich, beinen Rnecht, 30 fandte, und weiß nicht, mas es mar. *Der

Ronig fbrach: Gebe berum und tritt ba Und er ging herum und fanb 31 allba. * Siebe, ba tam Chuft und fprach: Sier gute Botichaft, mein Berr Ronig! Der Berr bat bir beute Recht verschafft von ber

Sand aller, bie fich wiber bich auflehneten. 32 Der Ronig aber fprach ju Chuft: Gebet es bem Anaben Absalom auch wohl? Chuft fprach: Es muffe allen Feinben meines Berrn Ronigs geben, wie es bem Rnaben gehet, und allen, die fich wider bich

XIX. auflehnen übel zu thun. *Da warb ber König traurig, und ging bin auf ben Saal im Thor und weinete, und im Beben fprach et alfo: Dein Gobn

1. Gewöhnlich (auch Griech, n. Bat.) 2. 33.

David autem sedebat inter duas 24 18,24. portas; speculator vero, qui erat in fastigio portae super murum, elevans oculos vidit hominem currentem solum. * Et exclamans indicavit regi, 25 dixitque rex: Si solus est, bonus est nuncius in ore eius. Properante autem illo et accedente propius, *vidit 26 speculator hominem alterum currentem, et vociserans in culmine ait: Apparet mihi alter homo currens solus. Dixitque rex: Et iste bonus est nuncius. *Speculator autem: Contemplor, ait, 27 cursum prioris quasi cursum Achimaas filii Sadoc. Et ait rex: Vir 18g.1,42.bonus est et nuncium portans bonum venit.

Clamans autem Achimaas dixit ad 28 14,122.4. regem: Salve rex! Et adorans regem coram eo pronus in terram, ait: Benedictus Dominus Deus tuus, qui conclusit homines qui levaverunt manus suas contra dominum meum regem. *Et ait rex: Estne pax puero Absa-29 lom? Dixitque Achimaas: Vidi tumultum magnum, cum mitteret Joab servus tuus, o rex, me servum tuum; nescio aliud. *Ad quem rex: Transi, 30 ait, et sta hic! Cumque ille transisset et staret, *apparuit Chusi et veniens 31 ait: Bonum apporto nuncium, domine mi rex! judicavit enim pro te Dominus hodie de manu omnium qui *Dixit au- 32 surrexerunt contra te. v.sp. tem rex ad Chusi: Estne pax puero Absalom? Cui respondens Chusi: Fiant, inquit, sicut puer inimici domini mei regis et universi qui

*Contristatus itaque rex ascen-16,22. dit coenaculum portae et flevit, et 19,1.4. sic loquebatur vadens: Fili mi Absa-

consurgunt adversus eum in malum!

^{24.} ben swei ... auf bie 102.

^{25.} B.dW: fo ift (eine) B. B: Und er g. immerfort u. t. bergu. dW.vE: er f. immer naber.

^{26.} z. bem Thorwart in. B: Thorbuter.

^{27.} vE: wie. dW: fehe ... an fur. A: erfenne. 28. dW: Beil! vE: Glud! dW.vE: preisgegeben.

^{29.} ba 3. bes R. Rn. n. mich. B: bae gr. Get.

^{30.} B: ftelle bich ... blieb fteben. vE: Tritt auf b. Polyglotten . Bibel. A. E. 2. 2016 1. Abth.

^{29.} Al.: tumulum.

Seite u. ft. b. dW : Romm, tr. hieber ... fam u.

^{31.} B: Gelaffe fich ... g. Beitnug fagen. dW: ... ers balt bie Botich. vE: Brobe B. erh. dW: erhoben. vE.A: aufgeftanben.

^{32.} den &. ... wie b. Rn. B: Es muffen bie ... bem Rn. gleich merben. B.dW.vE.A: jum Bofen.

^{1.} febr bewegt. dW.vE: erbebte ... Chergemach. 33

XIX.

Absalomi adversus pairem seditio.

σαλώμ, τέχνον έμόν, τέχνον έμόν. Τίς δώσει μοι θάνατον άντι σου, Αβεσσαλώμ, υίε μου, υίε μου. 2 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωάβ, λέγοντες 'Ιδοὺ ὁ βασιλεύς κλαίει και περθεζ ύπερ Άβεσσαλώμ. 3 Καὶ εγένετο ή σώτηρία έν τῆ ήμερα έκεθη είς πένθος παντί τῷ λαῷ, ὅτι ηκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, λεγόντων. Ότι λυπείται ο βασιλεύς έπι τῷ υίῷ αὐτοῦ. 4 Και διεκλέπτετο ο λαός έν τῆ ἡμέρα έκείνη του είςελθεϊν είς την πόλιν, καθώς διακλέπτεται ὁ λαὸς οι αισχυνόμενοι έν τῷ φεύγειν αύτους εν πολέμφ. 5 Καὶ ὁ βασιλεύς έκρυψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ ἀνεβόα ὁ βασιλεὺς ἐν φωτή μεγάλη, λέγων Τέχνον έμον Αβεσσαλώμ, Αβεσσαλώμ τέχνον έμόν. 6 Καὶ εἰςῆλθεν Ιωάβ πρός τον βασιλέα είς τον οίκον και είπε. Κατήσχυνας σύ σήμερον τα πρόςαπα πάντων των δούλων σου των διασωσάντων την ψυγήν σου σήμερος και της ψυχής τως υλώς σου και τως θυγατέρων σου και την ψυχήν των γυναικών σου καὶ τών παλλακών σου, 7 τοῦ άγαπᾶν τοὺς μισούντάς σε καὶ μισείν τοὺς άγαπώντάς σε. "Ότι ανήγγειλας σήμερον, ότι ούχ είσλη οι αργοντές σου ούδε παίδες. ότι έγνωκα σήμερον, ότι εί 'Αβεσσαλώμ έζη καὶ πάντες ᾶν ήμεῖς σήμερον νεκροί, ότι τότε ήρεσκεν ενώπιόν σου. 8Καὶ νῦν άνάστηθι, έξελθε και λάλησον έπι την καρδίαν εων ααίδων σου. φει εν κυδίώ ωποσα' φει εί μη συ έξελεύση σήμερον, ει αύλισθήσεται τις μετά σου την νύκτα ταύτην, και έπίγνωθι τούτο σεαυτώ, ότι ζεϊρόν σοι έσται τούτο έκ πάντων των κακών των έπεληλυθότων έπὶ σὲ

9 Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς πύλης, καὶ ἀπηγελη παντὶ τῷ λαῷ, λεγόντων Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ εἰςῆλθε πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόςωπον τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν πύλην. ΄Ο δὲ Ἰσραὴλ ἔφυγεν ἔκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ. ¹0 Καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς διακρινόμενος ἐν πάσαις ταῖς

έκ νεότητός σου έως του νῦν.

1. A*B: viέ με, viέ με' A. (c. F). AB: δώη τὸν Φ. με (c. FX). B † (p. σὲ) ἐγὼ ἀντὶ σὲ. 2. AB: ἀνηγγ... ἐπὶ (ὑπὲς FX). 3. AB: ἐνων. 4. Β: ἀντὰς φ. ἔν τῶ πολ. 5. AB: ἔνομέςν (ἀνεβ. FX). Β* ἐν. AB: Τίξ με 'Αβ., 'Αβ. (A: νίξ με) «Εντων) σε (διασ. τ. ψ. σε FX). ** ἐξαιρεμένων (A: -ἐντων) σε (διασ. τ. ψ. σε FX). ** 7. AB: παὶ ("Οτι FX) ... * (sq.) παὶ εἰ ἀν ... τότε τὸ εὐθὲς ἡν ἐν ἀφθαλμοῖς σε. 8. AB: ἀναστάς ... εἰς τὴν παρδ. τ. δέλων σ. ... ἔπαιρεύση ... αἰλ ἀνὴς ... *(sq.) τῶτο ... (pro ὅτι χ. πτλ.) παὶ πακόν σοι τῶτο ὑπὲς πᾶν τὸ κακὸν τὸ ἐπελθόν σοι ἐν νεότ. πτλ. 9. AB: ἐν τῆ πύλη , κ. πᾶς ὁ λαος ἀνήγγειλαν ἰέγοντες ... καθ. ἐν τῆ πύλη ... Καὶ Ίσς. ἔφ. ἀνὴς εἰς. 10. AB: κρινόμενος ... *ταῖς.

אַבְשָׁלוֹם בְּנֵי בִנֵי אַבְשָׁלוֹם מִי־יָתַן מותי אַנִי תַחָתִּיה אַבְשַׁלְוֹם בְּנֵי בְנִי: ליואב הנה המלך בכה זַיָּתָאַבֶּל עַל־אָבָשָׁלָוֹם: וַתְּהַי הַתְּשָׁעַה 3 בַּיִּוֹם הַהָּוּא לָאָבֵל לָכַל־הַעָם כִּי־שַׁמַע האם ביום החוא לאמר נעצב המלה 4 עַל־בָּנוֹ : וַיְּתַבַּנָב הַעַם בַּיִּוֹם הַהָּוּא ח הַנַּכְלָנִים בְּנוּסָם בַּמִּלְחָמֵה: וְהַמָּלֶהְ לַאַם אָת־פָּנִיר וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ קוֹל בָּדִוֹל אַבְשָׁלוֹם אַבְשָׁלִוֹם ַנְיָבָא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלַהְ הַבַּיִת וַיּאֹמֵר • תובשת היום את־פני הממלטים את-נפשה נפש בניה ובנתיה ונפש נשיה ונפש ז פּלַנִשִׁיד: לַאַהַבָּה אַת־שֹׁנָאֵיה וַלְשִׁנָא אַר אָּחַבֵּיה פי י תַּנְדַתַּ חַיּוֹם כִּי אֵין לָדְ שְׁרָים וַעַבְּוֹים כִּי יִדַעִּתִי הַיּוֹם בָּי לֵא אַבִשָּלִוֹם חֵי וְכַלֵּנוּ חֵיוֹם מַתִּים ועתה קום וַשָּׁר בְּעֵינֵיה: ודַבֶּר עַל־לֵב עַבַדֵיף פּי ביחות נָשְׁבַּעְתִי כִּי־אַינְהַ יוֹבֵא אִם־יַלֵין אִישׁ ייפלר וושלילה ורמה לון ואת מפלר הרצה אשר־באה

בּאָשָׁ מָּוּוֹן בְּכָל-שִׁכְשֵׁי יִשְּׂרָאֵל לֵאמֵר יְוֹיִשְּׂרָאֵל נָס אִישׁ לְאִהָּלְיוּז וַיְּהָי כָלִּר בַּשֵּׁשֵׁרֵ וַיִּבָּא כָל-הָעָם לִפְּנֵי הַשָּׁלָּךְ נַיִּאָם הִשָּׁלָךְ וַיִּשָׁב בַּשָּׁמֵר וְלְכָלִר וַיִּצֶּם הַשָּׁלֶךְ וַיִּשָׁב בַּשָּׁמֵר וְלְכָלִר

v. 7. '5 13

^{1.} Bare ich boch ftatt beiner geftorben.

^{2.} B.dW.vE: u. tranert (fehr).
3. dW.vE.A: ber S. an jenem (felbigem) E. gur Traner. B: aus b. Griofung ... ein Tranern.

^{4.} bat es in b. Gt. B: fam verftohlenerweife. dW:

Abfalom, mein Sohn, mein Sohn Abfa-Iom! Bollte Gott, ich mußte fur bich fterben! D Abfalom, mein Sohn, mein Sohn! Und es warb Joab angefagt: Siebe, ber Ronig weinet und tragt Leib um Abfalom. 3 "Und warb aus bem Gieg bes Tages ein Leib unter bem gangen Bolt, benn bas Bolt batte gebort bes Tages, bag fich ber Ronig 4 um feinen Sobn befummerte. "Und bas Bolt fahl fich weg an bem Tage, bag es nicht in ble Stadt tam, wie fich ein Bolt wegfliehlet, bas ju Schanben geworben ift, 5 wenn es im Streit gefloben ift. Ronig aber hatte fein Angeficht verhullet, und forie laut: Ach mein Sohn Abfalom, 6 mein Sohn, mein Sohn! "Joab aber tam jum Ronige in bas Baus und fprach: Du haft heute ichamroth gemacht alle beine Rnechte, bie beute beine, beiner Gobne, beiner Tochter, beiner Beiber und beiner 7 Reboweiber Seele errettet baben. *baß bu lieb habeft, bie bich haffen, und haffeft, bie bich lieb haben! Denn bu laffeft bir beute . merten, bag bire nicht gelegen ift an ben Sauptleuten und Rnechten. Denn ich merte heute mohl, wenn bir nur Abfalom lebte und wir heute alle tobt maren, bas bauchte 8 bich recht fein. *So mache bich nun auf. und gehe heraus, und rebe mit beinen Rnechten freundlich. Denn ich fcwore bir bei bem Berrn: Wirft bu nicht heraus geben, es wird tein Mann bei bir bleiben biefe Racht uber. Das wird bir arger fein benn alles Mebel, bas über bich getommen ift von beiner Jugend auf bis bieber.

9 Da machte fich ber König auf, und feste fich ins Thor. Und man fagte es allem Bolt: Siehe, ber König fist im Thor. Da fam alles Bolt vor ben König. Aber Ifrael war geflohen, ein jeglicher in feine Ohitte. "Und es zankte fich alles Bolt in allen Stämmen Ifraels und sprachen:

2ff. Gewöhnlich (auch Griech. u. Lat.) B. 1 ff. 2. U.L: Leibe. 4. U.L: verstahl sich weg ... verstiehlet. 7. U.L: laffest bich hente. A.A: baß bir nichts. A.A: recht zu fein.

verftohlen. B: beugte aus in b. St. ju gehen? dW: bas beschämet ift. vE: fich fcamt. A: f. wenbet?

5. B.dW.vE.A: (webflagete) mit lauter Stimme. 6. Seelen. dW: macheft h. ich. bas Angeficht aller. vE: beschämeft alle. B: haft besch, b. Ang. dW.vE. A: Leben.

lom! Absalom fili mi! quis mihi tribuat ut ego moriar pro te, Absalom fili mi! fili mi Absalom!

Nunciatum est autem Joab, quod 2 rex fleret et lugeret filium suum. *Et versa est victoria in luctum in die 3 illa omni populo; audivit enim populus in die illa dici: Dolet rex super filio suo. *Et declinavit populus in die 4 7.33; illa ingredi civitatem, quomodo declinare solet populus versus et fugiens 15.30. de praelio. Porro rex operuit caput 5 v.1. suum et clamabat voce magna: Fili mi Absalom! Absalom fili mi, fili mi! *Ingressus ergo Joab ad regem in domum dixit: Confudisti hodie vultus omnium servorum tuorum, qui salvam fecerunt animam tuam, et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum, et animam uxorum tuarum, et animam concubinarum tuarum. Diligis odien- 7 tes te, et odio habes diligentes te, et ostendisti hodie, quia non curas de ducibus tuis et de servis tuis, et vere cognovi modo, quia si Absalom viveret et omnes nos occubuissemus, tunc placeret tibi. Nunc igitur surge 8 et procede, et alloquens satisfac servis tuis: juro enim tibi per Dominum, quod si non exieris, ne unus quidem remansurus sit tecum nocte hac; et peius erit hoc tibi, quam omnia mala, quae venerunt super te ab adolescentia tua usque in praesens.

18,84.4. Surrexit ergo rex et sedit in 9
porta, -et omni populo nunciatum
est, quod rex sederet in porta, venitque universa multitudo coram rege;
18,17. Israel autem fugit in tabernacula
sua. *Omnis quoque populus certa- 10
hat in cunctis tribubus Israel, dicens:

7. lieb baft ... bir nichts ... ertenne ... wenn nur ... wir jest. B: zeigeft h. an. A: haft h. gez. dW.vE: gibft h. zu erfennen ... bir nichts find. B: n. bei bir gelten. S. fow. es. dW.vE: fiehe auf. dW: rebe fr. beinen R. zu. dW.vE: folimmer ... Schlimme bas (bich bestroffen hat).

^{5. 8° (}ult.) fili mi.

φυλαίς Ίσραήλ, λέγοντες· 'Ο βασιλεὺς 'Δαυὶδ' εξήρηται ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν εχθρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς εἰρὐσατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφόλων· καὶ νῦν πέφευγεν ἀπὸ τῆς γῆς. 11 Καὶ 'Αβεσσαλώμ, ὅν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν, τέθνηκεν ἐν τῷ πολέμφ· καὶ νῦν ἱνατί σιωπᾶτε ὑμεῖς ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα; 'Καὶ τὸ ἡῆμα παντὸς 'Ισραὴλ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα'.

12 'Ο δε βασιλεύς Δαυίδ έξαπέστειλε πρός Σαδών και πρός Αβιαθάρ τους ίερεις, λέγων Λαλήσατε προς τους πρεσβυτέρους Τούδα, λέγοντες Ινατί γίνεσθε έσγατοι του επιστρέψαι τὸν βασιλέα είς τὸν οἶκον αὐτοῦ; (Καὶ ὁ λόγος παντός Ίσραηλ ηλθε πρός τον βασιλέα είς τον οίκον αὐτοῦ.) 18 'Αδελφοί μου ὑμεῖς, ὀστά μου καί σάρκες μου υμείς. και ίνατι γίνεσθε εις τούς έσχάτους τοῦ έπιστρέψαι τὸν βασιλέα είς τον οίκον αύτου; 14 Και τω Αμεσσά έρειτε. Ούχὶ όστοῦν μου καὶ σάρξ μου σύ; καὶ νῦν τάδε ποιήσαι μοι ο θεός καὶ τάδε προςθείη, εί μη άρχιστρατηγός έση ένώπιον έμου πάσας τας ήμέρας αντί Ίωαβ. 15 Και έκλινε την καρδίαν παντὸς ανδρὸς Ιούδα ώς ανδρὸς ένός, καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες: Επίστρεφε σύ και πάντες οι παϊδές σου. 16 Και επέστρεψεν ο βασιλεύς, και ηλθεν έως τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ άνδρες Ἰούδα παρεγένοντο είς Γάλγαλα του καταβήναι είς απάντησιν τῷ βασιλεζ, διαβιβάσαι τον βασιλέα τον Ίορδάνην.

17 Καὶ ἐσπευσε Σεμεὶ νίὸς Γηρὰ νίὸς τοῦ Ἰεμινὶ ἐκ Βαουμίμ, καὶ κατέβη μετὰ τῶν ἀνδρῶν Ἰούδα εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως Δανίδ, 18 καὶ χίλιοι ἀνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ Βενιαμίν, καὶ Σιβὰ τὸ παιδάριον τοῦ οίκου Σαούλ, καὶ πέντε καὶ δέκα νίοὶ αὐτοῦ καὶ είκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ κατεύ-θυναν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, 19 καὶ διέβη ἡ διάβασις τοῦ διαβιβάσαι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ Σεμεὶ νίὸς Γηρὰ

אַע-בּמּלָנֵי: וְתַּטִּׁיִּה לָמֵׁׁי אַשָּׁם מִוְחַרִּשִׁׁים לְּשִׁשִׁׁיִב אַמָּׁיִר מָשָׁׁחִנּי עָכֵּינִי מֵע פַּמּלְחַמִּי ז מוריניאָרא מִמַּל אַבְשִׁלְוִם: וְאַבְשָׁלִוּם סִלְּטָׁנִי מִכַּּוּ פִּלְשִׁיִם וְתַּשָּׁה בָּתִּי בּּמְלְנִי מִכַּּוּ פִּלְּשִׁיִם וְתַּעָּה וְהָנִיּא

אָעִרַבּוּלִבּוּן; לְּלַלָּאַע נַּפּּלָּצִּ לְנִיֹּהַבֹּיר אָעִרַנַּנְּלָּצִּ לְּלָכָּעִ הַיּנְיַצֵּוֹ וֹיִשִּׁנְעוֹ כְּאַמֵּר נַפּּלָּצָּ הַבְּיִּבְּעָּ אָעָר וֹיִשְׁלְחוּ אָלִרְנִּפְּלָּצָׁ הָּבּרְ אָעָר וֹיִשְׁלְחוּ אָלִרְנִּפְ לַּאְמָר לַמָּה תְּבִּיּ אָעָר בִּיּתְ וְּלָבִר כָּלְרִאָּת בִּשְׁלָּצְ הָּנִּ אַעָר בִּיתוּ יִשְׁנִי כְּלִריִשְׁלְאֵע בִּעְּיִם לְּנִּאָּת אַער בִּפּלָּצִי וְּלְשִׁרִּ אֲשִׁר כָּשׁ הִּיְנְיִם לְּנִּאָּת אַלִר בִּיתוּ וְלַבָּר יְּנְשְׁרָשׁׁ אִּמְר בַּפֶּלָּ אַער בִּפְּלִי וְּלִבְּעִ הָּלִים אָתר־בַּבְּלָ אַער בִּפְּלָר יִיִּשְׁרָשִׁיב אָער בִּפֶּלָּ אַער בִּפְּלָּיי וְלְפַּעְשְׁאַ מִּעְּלִי וּלְנִים לְנִישְׁר אַלְרִים וְלְבָּי וְלִּבְּעָשְׁאַ מִּעְּלִי וְּבָּלָּ אַלְרִים וְלָבִי וְּלִבְּעִי מְּלִי אַמְּר בְּפָּלָּ אַלְרִים וְלָבִי וְּלָבְי אָלִר בַּבְּלָּ אָלְרִים וְלָבִי וְּבִּילִי אַנְיִי אְנִיִּשְׁיִב בְּעִיים לְּנְיִשְׁר וְבָּבָּי אָלִר בִּיתוּ וְּבָּבָּי אָלִרִים וְלְבָּי וְלִבְּיִי שְׁנִי אַלְי אַלְּבִי בְּבָּי אָלְרִים וְלְבִּי וְּבָּיִי וְּבִּיִּשְׁיִב בְּנִייִישְׁיִי אַלְּי בְּבָּעָּיִי אָלְנִים וְּלִבְי וְנִינִי וְּהִיּנִייִי אַנְיִישְׁ בְּעִים בְּיִּבְייִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי אָּיִי בְּבִּיתְּיוֹ בְּבִּיתְיוֹ בִּירְי בְּבִּיתְיוֹ אַבְּיי בְּבִּיתְיוֹ בִּבְּיִי בְּיִי בְּיִר בְּבִּיתְיוֹ בִּירְי בְּבִּיתְיוֹ בִּבְּייתוֹ בִּיר בְּבִּיתוֹי בִּבְּיתוּ בְּיוּ בְּיִי בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבְּיִי בְּיִּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּבִּיתוּ בְּבִּיתוּ בְּבִּיר אִּיִי בִּיר בְּבְּיִי בְּיִי בְּבִּיר בְּיִים בְּיִים בְּיִיים בְּיִיבְיוּ בְּיִים בְּיִיים בְּיִבְיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיוּ בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיוּבְיים בְּיִים בְּבִיי בְּיבְיים בְּבִּים בְּיִים בְּבִיי בְּיבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִּבְּיים בְּיבִּיים בְ

בּפָּלֶב וְלַצַּמָּוִת הַמִּוֹב בַּצִּינֶׁוּ וְשִׁמְצֵּי אַשְׁוֹ וְצֵּלְתוּ הַנִּירִב לְפַבִיר שָׁמְלֵּב: אַמָּר וְצֵּלְתוּ הַנִּירִבוּן לִפְבֹּי הַמְּלֶב: מִבּנְיָמוֹ וְצִּילָא כַבּר בִּית שָׁאִּוּל הַבְּנִימוֹ וְצִּילָא כַבַּר בִּית שָׁאִּוּל הַבְּנִימוֹ וְצִּילָא כַבַּר בִּית שָׁאִּוּל הַבְּנִימוֹ וְצִּילָא כַבַּר בִּית שָׁאִוּל הַבְּנִימוֹ וְיִבִּילָא כַבַּר בִּית שָׁאִוּל הַבְּנִימוֹ וְיִבְּילִא בְּנִיר בִּית שָׁאִוּל הַבְּרָים וַיִּלֶבְיּת בְּבָּרִים וַנִּלֶר בִּית בִּית יְשִׁלְּבִי הַבְּבִיים בְּבָּרִים בַּבְּיים בְּבַּיִים בְּבַּיִים בְּבַּיִים בְּבִּיים בְּבַּיִים בְּבַּיִים בְּבַּיִים בְּבַּיִּים בַּבְּיִם בִּבְּיִם בְּבַּרִים בַּבְּיִבּים בַּבְּיִם בְּבַּיִּים בְּבַּרִים בַּבְּיִם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בְּבַּיִם בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּים בִּבְּים בַּבְּים בַּבְּים בְּבַּים בְּבִּים בִּבְּים בִּבְּים בִּבְּים בְּבִּים בַּבְּים בִּבְּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּבִים בְּבִּים בִּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בִּים בִּבְּים בִּבְּים בִּבְּים בִּבְּים בְּבִּבְים בִּבְּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבּים בְּבִּים בְּבִּים בִּים בִּים בִּבְּים בִּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בִּבְּים בִּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבָּים בְּבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבִּיבִּים בְּבִּיבִּים בּבּייבִּים בְּבִּיבִּים בּבּיבי בִּיבּים בּבּיבים בְּבִּיבִים בּבּיבים בּבּיים בּבּים בּיבּיבּים בּבּבּים בּבּים בּבּיבים בּבִּים בּבּים בּיבִּים בְּבִּים בּיבּים בּבּים בּבִּים בּבִּים בּבִּים בְּבִּים בּבּיבִים בּבּים בּבּיבים בּבּיבִים בּבִּים בְּבִיבּים בְּבִים בּבִּים בּבִּבִּים בְּבִּיבִּים בּבִּים בְּבִּבִּים

v. 14. 'א חסר v. 19. 'p בערניו

αύτδ ...* έπλ ... έμπροσθεν τ. β. (c. FX). 19. AB† (ab in.) Καλ έλειτύργησαν τὴν λειτυργίαν τῷ δικβιβάσαι τὸν βασιλέα ... τῷ ἐξεγεῖραι (c. F).

^{10.} AB: ἐξὰνσατο (ἐξὴᾳ. FX). B: ἐξεἰλετο (ἐξὸ. AFX). AB*(sq.) τῶν ... † (in f.) καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτῷ καὶ ἀπὸ Ἀβεσσαλώμ (c. FX). 11. AB: ἀπέθανεν ... ὑμεῖς κωφεύετε τδ ἐπιστᾳ. (c. FX). 12. AB: Καὶ ὁ βασ. Δ. (c. F). Α*Β: ἀπέστ. (ἐξαπ. FX). AB* ὁ († ΕF). 13. AB* (alt.) καὶ († ΕFΧ) ... ἔσχατοι (εἰς τ. ἐσχ. FX). 14. AB: ἀρχων δυνάμεως (ἀρχιστᾳ. FX). 15. AB: Ἐπιστᾳάφηθι ... δὅλοί (c. FX). 16. AB: ἡλθα(ο)ν ... πορεύεσθαι (παρεγ. ... καταβ. FX). B (εἰι 17): ἀπαντὴν (-τησιν ΑΕΓΧ). ABEX: τῷ βασιλέως (τῷ β. FX). 17. AB: ἐτάχυνε (ἔσπευσε FX). ... Γ. νίᾶ (Γ. νίος X) ... μ. ἀνδρος (μ. τῶν ἀνδᾳ. FX). 18. AB † (p. alt. αὐτῷ) μετ

Der König hat uns errettet von ber Hand unferer Feinde, und erlösete uns von ber Bhilister hand, und hat muffen aus bem 11 Lande fliehen vor Absalom. *So ift Absfalom gestorben im Streit, ben wir über uns gesalbet hatten. Warum seid ihr nun so stille, daß ihr ben König nicht wieder holet?

12 Der König aber sandte zu Zabot und Ab Jathar, ben Brieftern, und ließ ihnen sagen: Rebet mit ben Aeltesten in Juda und sprecht: Warum wollt ihr die Letzten sein, ben König wieder zu holen in sein Haus? (Denn die Rede des ganzen Iraels war vor ben König gekommen in sein

13 Saus.) *3hr feib meine Bruber, mein Bein und mein Fleisch, warum wollt ihr benn bie Letten fein, ben Ronig wieber ju

14 holen? "Und zu Amasa sprecht: Bift bu nicht mein Bein und mein Fleisch? Gott thue mir bieß und bas, wo du nicht soust sein Feldhauptmann por mir bein Leben-

15 lang an Joabs Statt. *Und er neigte bas herz aller Manner Juba wie Eines Mannes, und fie fandten bin zum Könige: Romm wieber, bu und alle beine Knechte.

16 *Alfo tam ber König wieber. Und ba er an ben Jordan tam, waren bie Manner Juda gen Gilgal gekommen, hinab zu ziehen bem Könige entgegen, baß fie ben König über ben Jordan führeten.

17 Und Simei, ber Sohn Gera, bes Sohns Jemini, ber zu Bahurim wohnete, eilete und gog mit ben Mannern Juba hinab,

18 bem Könige David entgegen. "Und maren taufend Mann mit ihm von Benjamin, bazu auch Biba, ber Anabe aus bem Saufe Sauls, mit feinen funfzehn Sohnen und zwanzig Anechten, und fertigten fich burch

19 ben Jorban vor bem Ronige ber, *und machten bie Furt, bag fie bas Gefinbe bes Ronigs hinuber führeten, und thaten, was ihm gefiel. Simei aber, ber Sohn Bera,

19. U.L: thaten, mas ihm gefiele.

10. hat nun muffen. vE: nun ift er geflohen.

11. B: ftille bavon, b. R. w. gu holen. vE: fcweiget ihr nun, b. R. gurudguführen. dW: figet ihr ft. dW. A: u. fahret b. R. nicht 3.

13. dW.A: Gebein.

14. Bgl. 1 Sam. 20, 13. B.dW: Geeroberfter. vE. A: Geerführer.

Rex liberavit nos de manu inimicorum nostrorum, ipse salvavit nos de manu Philisthinorum, et nunc fugit de terra propter Absalom; *Ab-11 15,1000. salom autem, quem unximus super nos, mortuus est in bello: usquequo 3,18. siletis et non reducitis regem?

Rex vero David misit ad Sadoc et 12 Abiathar sacerdotes, dicens: Loguimini ad majores natu Juda, dicentes: Cur venitis novissimi ad reducendum regem in domum suam? (Sermo autem omnis Israel pervenerat ad regem *Fratres mei vos, 13 in domo ejus.) os meum et caro mea vos; quare no-17,95; vissimi reducitis regem? *Et Amasae 14 2,16a. dicite: Nonne os meum et caro mea 3,35. es? haec faciat mihi Deus et haec 1Rg.2,82,addat, si non magister militiae fueris coram me omni tempore pro Joah. *Et inclinavit cor omnium virorum 15 Jud. 10,1 Juda quasi viri unius, miseruntque ad regem, dicentes: Revertere tu et omnes servi tui. *Et reversus est 16 17,22, rex, et venit usque ad Jordanem, et

Jordanem.

14,546.

Festinavit autem Semei filius Gera 17
filii Jemini de Bahurim, et descendit
cum viris Juda in occursum regis David *cum mille viris de Benjamin, et 18

omnis Juda venit usque in Galgalam,

ut occurreret regi et traduceret eum

decim filii ejus ac viginti servi erant cum eo, et irrumpentes Jordanem ante regem *transierunt vada, ut 19 traducerent domum regis et facerent v.17... juxta jussionem ejus. Semei autem

11. S† (in f.) Et consilium totius Israel venit ad regem. 12. S† (in f.) quia dixerat rex: Haec dicetis ad populum Juda. 16. Al. * omnis.

16. bin ju g. dW.vE.A: u. Inba fam (bie) gen (nach) G. — 17. bes Benjaminiten, ber von B. war. 18. B: fuhren hurtig über b. 3. dW: festen über. vE: gingen. A: begaben fich eilig an ...? 19. es ging eine gabre hindber. dW: bie F. vE: Ale b. F. h. fuhr. B: bas Fahrichiff hinübergef. war. B.dW.vE.A: bas haus bes R.

Absalomi adversus pairem soditio.

έπεσεν έπλ πρόςωπον αύτοῦ ένώπιον τοῦ βασιλέως διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, 20 καὶ είπε πρός τὸν βασιλέα. Μὴ δὴ λογισάσθω ὁ κύριός μου άδικίαν, και μη μνησθήτω όσα ήδίκησεν ό δουλός σου έν τη ήμερα ή ό κύριός μου εξηλθεν έξ Ίερουσαλήμ, του θέσθαι τον βασιλέα έπὶ την καρδίαν αὐτοῦ. 21 Ότι ἔννω ὁ δοῦλός σου ότι έγω ήμαρτηκα, και ίδου έγω ήλθον σήμερον πρώτος παντός τοῦ οἴκου Ἰώσήφ, τοῦ καταβήναι με είς την απάντησιν του κυρίου μου τοῦ βασιλέως. 22 Καὶ ἀπεκρίθη 'Αβισαί υίος Σαρουίας και είπε Μη άντι τούτου ού θανατωθήσεται Σεμεί, ότι κατηράσατο τον χριστον χυρίου; 23 Καὶ είπε Δαυίδ· Τί έμοι και ύμιν, νίοι Σαρονίας, ότι γίνεσθέ μοι σήμερον είς έπίβουλον; Εί σήμερον θανατωθήσεται τις εν Ίσραήλ; ότι ούκ οίδα εί σήμερον βασιλεύσω έγω έπι τον Ίσμαήλ. 24 Kal elner o Basilevs noos Senet. Où vaνατωθήση. Καὶ ώμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς.

²⁵ Καὶ Μεφιβόσεθ viòς Ἰωνάθαν vioῦ Σαούλ κατέβη είς απάντησιν τῷ βασιλεί. καὶ ούκ έθεραπεύσατο τούς πόδας αύτοῦ 'ουδε ώνυχ/σατο' ούδε εποιήσατο τον μύστακα αὐτοῦ καὶ τὰ ἰμάτια αὐτοῦ οὐκ Επλυνεν, αφ' ης ημέρας απηλθεν ο βασιλεύς έως εής ημέρας ής αυτός παρεγένετο έν είρηνη. 26 Καί έγένετο ότε παρεγένετο είς Ιερουσαλήμ είς απάντησιν τῷ βασιλεί, καὶ είπεν αὐτῷ ο βασιλεύς. Τί ότι ούχ έπορεύθης μετ' έμου, Μεφιβόσεθ; 27 Keil είπε 'πρός αύτον Μεφιβόσεθ. Κύριε μου βασιλεύ, ὁ δούλός μου παρελογίσατό με, ότι είπεν ὁ δοῦλός σου αὐτῷ. Επίσαξόν μοι τὸν ὅνον καὶ ἀναβήσομαι έπ' αυτόν και πορεύσομαι μετά τοῦ βασιλέως, ότι χωλός ο δοῦλός σου. ²⁸Καὶ κατηγόρηκεν έν τῷ δούλφ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα. και ο κύριος μου ο βασιλεύς ώς άγγελος τοῦ θεού έποίησε καλόν ένώπιον θεού. 29 Ότι ούχ έστιν όλος ὁ οίχος τοῦ πατρός μου άλλ' η ανδρες θανάτου τῷ χυρίφ μου τῷ βασιλεί,

בורצֵרא נְפַל לְפְנֵי הַמֵּלֹבְר - בַּיַרַדַּן: וַיִּאמַר אַל־הַמַּלֹדְ אַל־יחשׁב־ אַלני עַוֹּן וָאַלַ־תּזָכּר את אַשׁר העוה עבוה ביום אשו המלה מירושלם לשום המלה אל-21 לבו: פי ידע עבהה פי אני חטאתי רַהנה־בַאתִי הַיּוֹם רַאשׁוֹן לְכַל־בֵּית יוֹסַׁתּ לַרַדָּת לַקראת אַדֹנִי הַמַּלֵּךְ: מַנַיַּעַן אֲבִישַׁי בֶּן־צִרוּיָהֹ וַיֹּאמֵר הַתַחַת זאת לָא יוּמֵת שִׁמִעִי כֵּי קַכֵּל אָת־ 23 משיח יהוה: ויאמר דוד מהדכי וַלְכם בָנֵי צָרוּיָה כִּי־תַהִיוּ־לֵי הַיָּוֹם לַשַּׂשֵוּ הַיּוֹם יַוּמַת אִישׁׁ בִּיִשְׂרַאֵּל כֵּי הלוא ידעתי כי היום אני־טלה עלי ישָׂרָאַל: וַיָּאמר הַמַּלַהְ אָל־שָׁמְעֵי 4: לא תמות וישבע לו השלה:

עם על יצא 20. נסוד על יצא

^{20.} AB: ἀνομίαν, π. μὴ μνησθῆς ... ὁ παῖς σ. ... ἐξεπορεύστο ... εἰς τὴν π. (c. FX). 21. AB: ἤμαρτον ... πρότερος ... * (pr.) τδ (c. FX). B† (p. παντ.) Ἰσραὴλ παὶ (*AFX). AB: ἀπαντὴν (-τησιν FX). 22. B: Ἀβεσσαὲ (c. A). A: (pro π. εἶπε) λέγων. 23. AB: Σήμερον ... † (p. τις) ἀνὴρ ... ἐξ Ἰσρ. ... βασιλεύω (c. FX). 24. AB: Οὐ μὴ ἀποθάνης (c. FX). 25. AB * Ἰων. († ΕFX; A * eti. υἰά). B: (eti. 26) ἀπαντὴν (-τησιν ΑΕΓΧ). AB: (eti. 26) τδ βασιλέως (σῶ β. FX) ... ἐθεράπευσε (c. ΕΧ)... ἐποίησε (c. ΕΧ). B: ἀπέ-

πλυνεν (c. AFX). AB: ἀπὸ τῆς ἡμ. ῆς (c. FX). AFX * αὐτὸς. 26. AB: εἰςῆλθεν (παρεγ. FX). 27. AB· ὁ παις συ.... τὴν ὅνον... ἐπιβώ ἐπ' αὐτὴν. 28. AB: μεθώθευσεν... καὶ ποίησον τὸ ἀγαθὸν ἐν ἀφθαλμοῖς συ. 29. AB: ἐν ἡν πᾶς ὁ ... † (p. ἢ) ὅτι.

fiel vor bem Ronige nieber, ba er über ben 20 Jorban fuhr, "und fprach jum Ronige: Dein Berr rechne mir nicht zu bie Diffethat, und gebenke nicht, bag bein Anecht bich beleibigte bes Tages, ba mein Berr Ronig aus Berufalem ging, und ber Ronig 21 nehme es nicht ju Bergen. *Denn bein Rnecht ertennet, bag ich gefündigt habe. Und fiehe, ich bin heute ber erfte getommen unter bem gangen Baufe Josephe, bag ich meinem Gerrn Rönige entgegen herab zöge. 22 "Aber Abifai, ber Cobn Beru 3a, antwortete und fprach: Und Simei follte barum nicht fterben, fo er boch bem Gefalbten 23 bes Berrn geffuchet hat? *David aber iprad: Bas babe ich mit euch zu ichaffen, ihr Rinder Beru Ja, bag ihr mir heute wollt gum Satan werben? Gollte beute jemand fterben in Ifrael? Deineft bu, ich wiffe nicht, bag ich beute ein Ronia bin 24 geworben aber 3frael? "Und ber Ronig iprach zu Simei; Du follft nicht fterben. Und ber Ronig fdwur ibm. 25 Mephiboseth, ber Sohn Sauls, tam auch berab bem Ronige entgegen. Und er hatte feine Buge noch feinen Bart nicht gereinigt, und feine Rleiber nicht gewaschen, von bem Tage an, ba ber Ronig weggegangen war, bis an ben Sag, ba er mit 26 Frieben fam. *Da er nun gen Jerufalem tam, bem Ronige ju begegnen, fprach ber Ronig zu ibm: Barum bift bu nicht mit 27 mir gezogen, Dephibofeth? "Und er fprach: Dein Berr Ronig, mein Rnecht hat mich betrogen. Denn bein Rnecht gebachte, ich

29 was bir wohlgefällt. Denn alle meines Baters Saus ift nichts gewesen benn Leute bes Tobes vor meinem Gerrn König,

will einen Gfel fatteln und barauf reiten

und jum Ronige gieben, benn bein Rnecht

herr Ronig ift wie ein Engel Gottes; thue,

28 ift lahm. *Dagu hat er beinen Anecht angegeben por meinem Gerrn Ronig. *Aber mein filius Gera prostratus coram rege, cum jam transisset Jordanem, dixit 20 ad eum: Ne reputes mihi, domine mi, iniquitatem, neque memineris injuriarum servi tui in die qua egressus es, domine mi rex, de Jerusalem, (18,000 neque ponas, rex, in corde tuo. Agnosco enim servus tuus pecca-21 tum meum, et idcirco hodie primus veni de omni domo Joseph descendique in occursum domini mei regis.

16,900 Respondens vero Abisai, filius Sar-22 viae, dixit: Numquid pro his verbis non occidetur Semei, quia maledixit Ex.22,200. Christo Domini # Et ait David: Quid 23

18,10.
3,39. mihi et vobis, filii Sarviae? cur effi20,16,22.cimini mihi hodie in Satan? Ergone
18,22. hodie interficietur vir in Israel? an
11,13. ignoro hodie me factum regem super

16,10. Israel? *Et ait rex Semei: Non mo-24

descendit in occursum regis illotis pedibus et intonsa barba, vestesque suas non laverat a die, qua egressus fuerat rex, usque ad diem reversionis ejus in pace. Cumque Jerusalem 26 occurrisset regi, dixit ei rex: Quare non venisti mecum, Miphiboseth?

"Et respondens ait: Domine mi rex, 27

ei ego famulus tuus, ut sterneret mihi asinum et ascendens abirem cum rege; claudus enim sum servus tuus.

16,3. Insuper et accusavit me servum 28 tuum ad te dominum meum regem; tu 14,17,30, autem, domine mi rex, sicut angelus 18m.23,9 Dei es, fac quod placitum est tibi.

Neque enim fuit domus patris mei 29

12,5. aisi morti obnoxia domino meo regi,

24. vE: fcm. es ihm.

^{29.} A.A: alles m. B. Saus.

^{20.} was d. An. Berkehrtes gehandelt hat. dW: bas Bergehen ... fich verging. B: mißhandelt hat. B: geb. n. des Bergehens das d. R. begangen h.
21. dW: weiß. B: vor d. g. S. dW.vE.A: vom.

^{23.} heute R. vE: habt ihr mit mir. dW. ve: zu Biversachern (h. meine B.) werbet. dW.A: benu (ober) weiß ich n. vE: w. ich benu n. B: sollte ich n. erkennen.

^{25.} dW.vE: gurecht gemacht. B: im Fr. heimfam, vE: einzog in Fr. dW: gluckl. wiebert.

^{27,} dW.vE: ben @. gurten.

^{28.} verleumbet. A: angeflaget.

^{29.} vE: Manner bes E. dW.A: b. T. foulbig. dW.vE> gegen meinen D.

καὶ κατέστησας τὸν δοῦλόν σου μετὰ τῶν ἐσθιόντων ἐν τῆ τραπέζη σου. Καὶ τὶ ἔστι μοι ἔτι δικαίωμα καὶ τοῦ κεκραγέναι ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα; ³⁰ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς 'Ινατί λαλεῖς ἔτι τοὺς λόγους σου; εἴρηκα σὲ καὶ Σιβὰ διελεῖσθαι τὸν ἀγρόν. ³¹ Καὶ εἶπε Μεφιβόσεθ πρὸς τὸν βασιλέα · Καὶ τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριὸν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνη εὰ; τὸν οἶκον αὐτοῦ.

32 Καὶ Βεοζελλαί ὁ Γαλααδίτης κατέβη έκ 'Ρωγελλίμ και διέβη μετά τοῦ βασιλέως τὸν Ιορδάνην, προπέμψαι αύτον τον Ιορδάνην. 33 Καί ο Βερζελλατάνης πρεσβύτης σφόδρα νίὸς όγδοήκοντα έτων, καὶ αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα έν τῷ καθήσθαι αὐτὸν ἐν Μαανάϊμ, ὅτι ἀνήρ μέγας ην σφόδρα. 84 Καλ είπεν ὁ βασιλεύς προς τον Βερζελλαί. Συ διαβήση μετ' έμου, και διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ' έμοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. 35 Καὶ είπε Βεοζελλαί πρὸς τὸν βασιλέα. Πόσαι αι ήμεραι έσονται ετών ζωής μου, ίνα αναβώ μετα του βασιλέως είς Ίερουσαλήμ; 36 Tios ογδοήκοντα ετών έγώ είμι σήμερον· μη γνώσομαι ανα μέσον αγαθού και ανα μέσον κακού; εί γεύσεται ο δούλος σου έτι όσα αν έσθίη η όσα αν πίνη; ει ακούσομαι έτι φωνήν άδόντων καὶ άδουσων; Καὶ ίνατι γίνεται έτι ὁ δουλός σου φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα; 37 Ότι όλίγον διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τον Ίορδάνην μετά τοῦ βασιλέως. Καλ ίνατί ὁ χύριός μου ὁ βασιλεύς άνταποδίδωσί μοι τοῦτο τὸ ἀνταπόδομα; 38 Αποστρεψάτω δη ὁ δοῦλός σου, καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῷ πόλει μου, 'καὶ ταφήσομαι' ἐν τῷ τάφφ τοῦ πατρός μου και της μητρός μου και ίδου ο δουλός σου Χιμαλμ διελεύσεται μετά τοῦ χυρίου μου τοῦ βασιλέως, και πουήσεις αὐτῷ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου. 39 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς 'πρὸς αὐτόν Διελθέτω μετ' έμου Χιμαάμ, κάγω ποιήσω αὐτῷ τὸ άγαθὸν ἐν όφθαλμοῖς μου,

29. AB: ἔθηπας ... ἐν τοῖς ἐσθίως τὴν τράπεζάν σε ... † (p. κευρ.) με. 30. AB: εἶπον ˙ Σὐ κ. Σ. διελεῖσθε. 31. B: Καίγε (Κ. τ.π. ΑΓΧ). 32. AB: ἐκπέμψαι. 33. AB* ὁ ... πρεσβύτερος ... οἰπεῖν. B: Μαναῖμ. 34. AB* τὸν. 35. AB* αῖ εἰ ἔσονται ... ὅτι ἀναβήσομαι. 36. B: εἰ μὴν (μὴ Α¹ΕΓΧ). AB* (alt.) ἀνὰ μ. AB: ὁ φάγομαι ἡ πίομαι (ὅσα ᾶν κτί. ΓΧ). Α²B (pro alt. εἰ) ἢ. AB: ἔσται ... εἰς φορτ. 37. AB: ὑς βραχὺ διαβ. ... ἱνατί ἀνταποδίδ. μοι ὁ βασ. τὴν ἀνταποδοσιν ταὐτην. 38. AB: Καθισάτω ... (*π. ταφ.) παρὰ τοῦτ. Α²B (et. infra): Χαμαὰμ. AB δια βήσεται ... ποίησον αὐτῶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σε. 39. AB: (*πρὸς αὖτ.) Μετ ἐμὲ διαβήτω.

בּשׁלִּים אַלְּבּיתוּ: יַפֶּח אָחֲבִי אֲשָׁר־בָּא אֲדְנִי הַפֵּלֶּךְ יַפֶּח אָחֲבִי אָל־הַפֶּלֶּךְ בַּם אֶת־הַפָּל יַּנְדִּילָא תַּחְלָּלִי אָת־הַפָּלֶר בָּם אֶת־הַפָּל יַּנְאָלֶר אָתְ־הַפָּלֶר לֵוְ הַפָּלֶר לֵמְה יַּנְאָלֶר אָת־הַפָּלְר אָתְר־הַפָּלֶר אָתְרּ יַּמְלִים אַל־בּיִּרְּ אָתַרְרַבִּיר אָתְרּ יַּמְלְּחָלֵי אָת־בַּבְּיּרוֹ בְּאַלְלֵי שָׁלְּהָנֶרְ

v. 32. 'p דירדן

29. vE: beine Tifchgenoffen. dW.vE: Und w. b. ich (nun) noch (weiter) für (ein) Recht. A: gerechte Rlage! vE: fchreien ju b. R. B: ben R. angufcht. dW.A: u. wie fann (fonnte) ich (furber) mich beflagen bei.

bie, fo auf beinem Tifch effen. Mas habe ich weiter Gerechtigfeit, ober wei-30 ter ju fcreien an ben Ronig? "Der Ronig fprach zu ihm: Bas rebeft bu noch weiter von beinem Dinge? 3ch habe es gefagt: Du und Biba theilet ben Ader mit 31 einander. * Dephibofeth fprach jum Ronige: Er nehme es auch gar babin, nachbem mein herr Ronig mit Frieben beim getommen ift. Und Barfillai, ber Gileabiter, fam berab von Roglim, und führete ben Ronig über ben Jorban, bag er ibn im Jorban gelei-33 tete. *Und Barffllai mar faft alt, mobl achtzig Jahre, ber hatte ben Ronig verforget, weil er zu Mahanaim war, benn 'er 34 war ein fehr trefflicher Dann. *Unb ber Ronig fprach ju Barfillat: Du follft mit mir hinüber gieben, ich will bich verforgen 35 bet mir ju Berufalem. *Aber Barfillai fprach jum Ronige: Bas ifts noch, bas ich zu leben habe, baß ich mit bem Ronige 36 follte hinauf gen Berufalem gieben? *3ch bin beute achtzig Jahre alt. Wie follte ich tennen, mas gut ober bofe ift, ober fchmeden, was ich effe ober trinte, ober boren, mas bie Ganger ober Gangerinnen fingen? Barum follte bein Rnecht meinen Berrn Ro-37 nig forber beschweren? *Dein Rnecht foll ein wenig geben mit bem Ronig über ben Jorban. Barum will mir ber Ronig eine 38 folde Bergeltung thun? * Lag beinen Rnecht umtehren, bag ich fterbe in meiner Stabt, bei meines Baters und meiner Mutter Brab. Siebe, ba ift bein Rnecht Chimebam, ben lag mit meinem Berrn Ronig hinüber gieben, und thue ihm, mas bir 39 mobigefällt. *Der Ronig fprach: Chimeham foll mit mir binuber gieben, und ich will ibm thun, was bir wohlgefällt,

fo haft bu beinen Rnecht gefet unter

9.11. tu autem posuisti me servum tuum inter convivas mensae tuae; quid ergo habeo justae querelae, aut quid possum ultra vociserari ad regem? *Ait ergo ei rex: Quid ultra 30 loqueris? fixum est quod locutus sum: Tu et Siba dividite possessiones. *Re- 31 sponditque Miphiboseth regi: Etiam cuncta accipiat, postquam reversus est dominus meus rex pacifice in

domum suam. Berzellai quoque Galaadites, de-32 scendens de Rogelim, traduxit regem Jordanem, paratus etiam ultra fluvium prosequi eum. Erat autem Berzellai 33 Galaadites senex valde, id est octogenarius, et ipse praebuit alimenta regi, cum moraretur in castris; fuit quippe vir dives nimis. *Dixit itaque 34 rex ad Berzellai: Veni mecum, ut requiescas securus mecum in Jerusalem. *Et ait Berzellai ad regem: Quot sunt 35 dies annorum vitae meae, ut ascendam cum rege in Jerusalem? *Octo-36 genarius sum hodie; numquid vigent sensus mei ad discernendum suave aut amarum? aut delectare potest servum tuum cibus et potus? vel Coh.2,9. audire possum vocem cantorum atque cantatricum? Quare servus tuus sit oneri domino meo regi? *Pau-37 lulum procedam famulus tuus ab Jordane tecum; non indigeo hac vicissitudine, *sed obsecro, ut revertar 38 servus tuus, et moriar in civitate mea. et sepeliar juxta sepulchrum patris mei et matris meae. Est autem serdomine mi rex, et fac ei quidquid tibi bonum videtur. Dixit itaque 39

18g.3,77vus tuus Chamaam, ipse vadat tecum, ei rex: Mecum transeat Chamaam, et ego faciam ei quidquid tibi placuerit,

^{33.} A.A: febr alt. 35. U.L: ju Jernf. 36. U.L. fürber. A.A. weiter.

^{30.} vE: 3d fage. dW: fpreche.

^{31.} B.dW: auch bas Gange. vE.A: (3a) Alles.

^{32.} fube mit b. R. B.dW.vE: (bie) über ben 3. gu geleiten (begl.).

^{33.} fic aufhielt ... reicher m. dW: wohnete. B: vermögenber.

^{32.} Al. † (p. Gal.) senex valde. 36. 8: 37. Al.: procedat. 38. Al. * et sepeliar. 36. 8: aut pot.

^{35.} B: Wieviel mogen n. ber Tage meiner Lebens:

jahre fein. dW.vE: find noch b. T. meines Lebens. 36. dW: jego. vE: jest ichon. B: erfennen fonnen awischen bem. dW.vE: fann ich Gutes u. B. untericheiben? B.dW.vE: (vernehmen) bie Stimme ber &. ... jur Laft fein.

^{38.} dW: Begrabnig. vE: Gruft.

καὶ πάντα όσα αν ἐκλέξη ἐπ΄ ἐμοὶ ποιήσω σοι. 40 Καὶ διέβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὁ βασιλεὺς εἰστήκει, καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλαὶ καὶ ηὐλόγησεν
αὐτόν, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.
41 Καὶ διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς Γάλγαλα, καὶ
Χιμαὰμ διέβη μετ' αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς
Ἰούζα διεβίβασαν αὐτὸν καὶ τὸ ἤμισυ τοῦ
λαοῦ Ἰσραήλ.

42 Καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ παρεγένοντο πρός τον βασιλέα, και είπον τῷ βασιλεί. Τί ότι έκλεψάν σε οἱ άδελφοὶ ἡμῶν οἱ ἄνδρες 'Ιούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οίκον αύτου τον Ιορδάνην και πάντας τούς άνδρας Δαυίδ μετ' αύτοῦ; `43 Καὶ ἀπεκρίθησαν άνδρες Ιούδα τοῖς ἀνδράσιν Ισραήλ καλ είπον. "Οτι έγγίζει ήμῶν ὁ βασιλεύς καὶ ίνατί τούτο έθυμοθης περί του λόγου τούτου; "Η έσθίοντες βεβρώχαμέν τι βρώμα παρά τῷ βασιλεῖ ἢ δόμα δέδωκεν; 44 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ άνδρες Ισραήλ πρός τους ανδρας Ιούδα και είπον. Δέκα χειρές μοι έν τῷ βασιλεί, καίγε έν τῷ Δανίδ είμι ύπερ σέ. Καὶ ίνατί τοῦτο υβρισάς με, καὶ οὐκ ἐγένετο τὸ ὁῆμά μου πρότερον τοῦ επιστρέψαι τὸν βασιλέα μου; Καὶ ἐσκληούνθη τὸ ὑῆμα τῶν ἀνδρῶν Ἰούδα ὑπὲρ τὸ όξμα ανθρών Ίσραήλ.

ΧΧ. Καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ νίὸς λοιμός, καὶ ὅνομα αὐτῷ Σαβεαί, νίὸς Βοχορὶ ἀνὴρ Ἰεμινί, καὶ ἐσάλπισε τῷ σάλπιγι καὶ εἰπεν Οὐκ ἔστιν ἡμὶν μερὶς ἐν τῷ Δανὶδ οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ νίῷ Ἰεσσαί ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, Ἰσραήλ. ² Καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ ἐν Ἰσραήλ ἀπὸ ὅπισθεν Δανὶδ ὁπίσω Σαβεαὶ νίοῦ Βοχορί οἱ δὲ ἀνδρες Ἰονδα προς εκολλήθησαν πρὸς τὸν βασιλέα αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἔως Ἱερουσαλήμ.

וֹלֵכִל שׁבֹּּה מִּם הֹשִּׁהָשׁׁלִי וֹלְלִבְּתֹּם הִשִּּהׁ מִי הֹתֹבֹּהוּ שִׁבֹּה הַשְּׁנִּ בּשִּׁנְלְשָׁ בּצִּלְבְּטׁ וֹכִּמְנֵיוּ בְּבֹר הֹמָּ וּזְיֹלְבַרַכְּעִּי וֹהְשָׁׁם צְמִׁלְמִין: וֹיֹהְבָּר וֹבִימֹלְנְ בְּבֵר בִּלְבִּעִּׁם שָׁבָּעָה לְכַרְוֹמָּל בּלֵב: וֹהְבֹּלְ שִׁשָּׁתִּבשִׁלִם שְׁבָּנִי שֶׁבְּשִׁהִי

אל-תפילה וה אחינו איש יהודה ויעברו ־אַנִשַּׁי דָרֶד עַמָּוֹ: וַיַּעַוֹ כָּל־אִישׁ ישראכ על-איש לה אַלֵּי וַלְמָּה זָה חַרַה לַהְּ עַל־ נשא אם־נשאת ישראל אתיאיש יהודה ויאמר עשר־ לַהַשִׁיב אַת־מַלְכָּי איש יחודת מדבר איש ישראל: לכף מוכק אין ישר איש כאהכיו アコゼ ישונה בַּבָקוּ בְשַׁלְבָּם מִוֹרַהַיַּרְבֵוֹ

v. 41. 'p העבירו

τότονος έγω η σύ ... π. όπ έλογίσθη ὁ λόγος με πρώτός μοι τε Ιέδα έπιστο. τ. β. έμοί; ... ὁ λόγος άνδρὸς ... τὸν λόγον άνδρὸς (c. FX). — 1. AB: έπει έπικαλέμενος νίος παράνομος ... (eti. infra) $\Sigma \alpha$ -βεὲ ... + (a. Iεμ.) ὁ ... (έν) τη περατίνη ... *(pr.) τω ... τὰ σπ. συ (c. FX). 2. AB * έν ... παὶ ἀνης T. έχαλλήθη τῷ βασιλεῖ (c. FX).

^{39.} AX* αν, 40. AB: διέβη (εἶστήπει FX) ... εὐ-λόγησεν (ηὐλ. <math>X) ... ἐπέστρ. (απ.FX), 41. AB: διαβαίνοντες μετὰ τῷ βασιλέως καίγε τὸ ημ. 42. <math>B: εἶπε (-0ν FX. AX: -αν). AB: πρὸς τὸν βασιλέα ... ἀνης Γ. ... πάντες ἀνδηες Δ. <math>(c. FX). 43. AB: ἀπενείθη πᾶς ἀνης Γιόδα πρὸς ἄνδος Γιοραήλ κ. εἶπαν Διότι ἐγγ. πρός με ὁ β. (c. FX). $A^3B:$ ὅτως $(τότο A^3FX)$. AB: Μή βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τῷ βασ. (c. FX). B: ἔδωπεν (dεδ. AEFX). AB+ (in f.) η ἄρσιν ημεν <math>(αν) (αν) (αν)

auch alles, mas bu an mir ermableft, will 40 ich bir thun. "Und ba alles Bolf über ben Jordan mar gegangen, und ber Ronig auch, fuffete ber Ronig ben Barfillai unb fegnete ibn, und er febrete wieber an feinen

41 Drt. "Und ber Ronig jog hinüber gen Bilgal. Und Chimeham jog mit ihm. Und alles Bolf Juba hatte ben Ronig binüber geführt, aber bes Bolte Ifrael mar

nur bie Balfte ba.

42 Und fiebe, ba famen alle Danner 3frael jum Ronige und fprachen ju ibm: Barum haben bich unfere Bruber, bie Manner Juba, gestohlen, und haben ben Ronig und fein Baus über ben Jorban geführt, und alle Danner Davide mit ibm?

43 Da antworteten bie von Juda benen von Ifrael: Der Ronig geboret une nabe gu, mas gurnet ihr barum? meinet ihr, bag wir von bem Ronige Nahrung ober Be-

- 44 fcente empfangen haben? "Go antworteten bann bie von Ifrael benen von Juba, und fprachen: Wir haben gehnmal mehr bei bem Ronige, bagu auch bei David, benn ihr; warum haft bu mich benn fo geringe geachtet, bag bas Unfere nicht bas erfte gemefen ift, unfern Ronig gu bolen? Aber bie von Juba rebeten barter benn bie von Ifrael.
- XX. Und es war bafelbft ein berühmter beillofer Dtann, ber bieg Geba, ein Sobn Bichri, eines Mannes von Jemini, ber blies bie Bofaune und fprach: Wir haben teinen Theil an Davib, noch Erbe am Sohn 3fai. Ein jeglicher bebe fich ju feiner 2 Butte, o Ifrael! "Da fiel von Davib jebermann in Ifrael, und folgeten Seba, bem Cobn Bidri. Aber bie Manner Juda hingen an ihrem Könige vom Jor-3 ban an bis gen Berufalem. *Da aber

et omne quod petieris a me, impetrabis. *Cumque transisset 40 universus populus et rex Jordanem,

osculatus est rex Berzellai et benedixit ei, et ille reversus est in locum

suum. *Transivit ergo rex in Gal- 41 galam, et Chamaam cum eo. Omnis autem populus Juda traduxerat regem, et media tantum pars adfuerat de populo Israel.

Itaque omnes viri Israel concur-42 v.10a. rentes ad regem dixerunt ei: Quare te furati sunt fratres nostri, viri Juda, et traduxerunt regem et domum ejus Jordanem omnesque viros David cum eo? *Et respondit omnis vir Juda 43 v.18. ad viros Israel: Quia mihi propior est rex; cur irasceris super hac re? numquid comedimus aliquid ex rege aut munera nobis data sunt? *Et 44 respondit vir Israel ad viros Juda, et ait: Decem partibus major ego sum apud regem, magisque ad me pertinet David quam ad te; cur fecisti mihi injuriam et non mihi nunciatum est priori, ut reducerem regem meum? Durius autem responderunt viri Juda viris Israel.

Accidit quoque, ut ibi esset vir XX. Belial, nomine Seba, filius Bochri, vir Jemineus; et cecinit buccina et 19,48. ait: Non est nobis pars in David, Ga. 31,14 ait: Non est nobis pars in David,

186: neque haereditas in filio Isai; revertere in tabernacula tua, Israel! *Et 2 separatus est omnis Israel a David. secutusque est Seba filium Bochri; viri autem Juda adhaeserunt regi suo a Jordane usque Jerusalem. *Cum- 3

^{39.} B: bu bei mir begehren wirft. dW.vE.A: von mir municheft (begebreft). 40. dW: u. er f. ihn u. f.

^{41.} and bajn bes B. 3fr. b. &. dW.vE: begleitete b. R. (hinüber).

^{43.} Alle v. Juba. B: Weil uns b. R. u. zugeh. vE.A: naher ift. dW: ber R. ift mir n., u. warum gurneft bu barum? dW.vE.A: Saben wir benn (etwas) v. R. gegeffen? dW: Sind uns G. gebracht worten? vB.A: Gat man u. . gegeben ?

^{44.} jehnfachen Theil am R. ... bağ mein Bort ...

^{40.} Al. + (p. Jord.) restitit et.
44. Al. + (a. magisque) et primogenitus ego sum. 1. Al. (*revertere): sua.

meinen R. B.dW.vE. gehn Theile. vE: verachtet. dW: meine Rebe. (B: haben wir n. querft unf. R. ge-halten?) dW.vE: bie Rebe (bas Bort) ber Manner v. 3. war harter. B: fraftiger. (A: antworteten noch harter ??)

^{1.} Cs befand f. aber b. e. beill. ... v. Benjamin. B.dW: v. ungefahr. vE: es traf fich ju, bag ... war. B: Beliale: Dt. A: Dt. B. dW.vE: fcblechter Menfch. dW: noch Gigenthum.

^{2.} B: jog ... v. D. ab hinter ... her. dW.vE: gins gen ... weg v. D. (S. ... nach). A: blieben bei.

είς ηλθε Δανίδ είς τον οίκον αύτου είς Ίερουσαλήμ, καὶ έλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναϊκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ ᾶς κατέλιπε φυλάσσειν τὸν οίκον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς είς οίκον φυλακής, καὶ διέτρεφεν αὐτὰς καὶ πρός αύτας ούχ είςηλθε, και ήσαν συνεγόμεναι έως ημέρας θανάτου αὐτών γηραι ζώσαι.

4 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Αμεσσά · Βόησόν μοι ανδρας Ιούδα έν τρισίν ήμέραις σύ δε ένταῦθα στηθι. 5 Και επυρεύθη Αμεσσά παραγγείλαι τῷ Ἰούδα, καὶ ἐγρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιρού ου έτάξατο αυτώ Δαυίδ. 6 Kal elne Δαυίδ πρός Αμεσά. Νύν κακοποιήσει ήμας Σαβεαί νίος Βοχορί ύπερ Αβεσσαλώμ και νύν λάβε μετά σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου καλ καταδίωκε όπίσω αύτοῦ, όπως μη έαυτῷ εύρη πόλεις όγυρας και σκιάση τους όφθαλμούς ήμῶν. ⁷ Καὶ ἔξηλθον ὀπίσω αὐτοῦ "Αβισαί και" ανδρες Ίωὰβ και ὁ Χερεθί και ὁ Φελεθί καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ κατεδίωξαν όπίσω Σαβεαὶ νίοῦ Βογορί. ⁸ Καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρὰ τὸν λίθον τὸν μέγαν τὸν ἐπὶ Γαβαών, καὶ Αμεσσὰ παρεγένετο κατά πρόςωπον αὐτῶν, καὶ Ἰωὰβ περιεζωσμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος μάγαιραν άμφήκη ἐπὶ τῆς όσφύος αὐτοῦ ἐν τῷ Χολεῷ αὐτῆς, καὶ ἡ μάγαιρα έξηλθε καὶ έπεσε. 9 Καὶ είπεν Ἰωάβ τῷ Αμεσσά Εἰ ὑγιαίνεις σύ, ἀδελφέ μου; Καὶ κατέσχεν Ιωάβ τη γειρί τη δεξιά του πώγωνος Αμεσσά τοῦ καταφιλησαι αυτόν. 10 Καὶ Αμεσσά οὐκ έφυλάξατο ἀπὸ τῆς μαχαίρας τῆς έν τη χειρί Ιωάβ, και ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν αὐτη Ιωάβ είς την ψύαν, καὶ έξέχεε τὰ έντερα αὐτοῦ έπι την γην, και ούκ έδευτέρωσεν αύτῷ, και ἀπέθανε. Καὶ Ἰωὰβ καὶ ᾿Αβισαϊ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ κατεδίωκον οπίσω Σαβεαί νίου Βογορί. 11 Kai

ביתו ירושלם ויפח המלה את עשר-נָשִׁים וּ פַּלְנִשִּׁים אֲשֵׁר הַנִּיח לשׁמוֹר הַבַּיִת וַיִּתָנֶם בַּית־מִשְׁמֵּרֶת וַיִּכַלְכְּלֵם ואליהם לא־בא וַתַּהַנֵינָה צָרְרָתּ עַד יום מתו אלמנות חיות:

ַרַיָּאמֶר הַמָּלֶהְ אֵל־צַמָּמָא הַזְעֵק־לֵי אַת־אַישׁ־יָהוּדה שָׁלשׁת ימים וָאתה ח פלה עַבְּר: וַיַּכֶּךְ עַבְּבָשָׁא כְהַזְעִים אָת־ יָהוּדָה וַיּוֹלְחֵר מִן־הַמּוֹעֵד אֲשָׁר יִעַדְוֹי 6 וַיָּאמֶר דָּוָד אָל־אֲבִישׁי עַתַּה יַרַע לַנה שבע בו־בכרי מו־אַבשׁלום אתה לח אָרעַבִנִי אַלֹנִיךֹ וּרְדִֹם אָחֲרָיוּ פּּרְמֵצָא ז לָוֹ עַרֵים בִּצָּרָוֹת וְהָצֵּיל עֵינֵנוּ: וַיֵּצְאָוּ אַחַרִיוֹ אַנִשֵׁי יוֹאָב וְהַכְּרֵתֵי וְהַפְּלֵתִי הַנָּבּרָים וַיַּצָאוּ מִירִוּשָׁלֵם לַרְדּׁתְּ 8 אַחַרֵי שַׁכַע בּוּ־בִּכְרֵי: הַסׁ עִס־הַאָבוּ הַבּּדוֹלָה אַשר בָּגַבְעוֹן ועמשא בַּא לַפְּנֵיהֶם וְיוֹאָב חַגוּר י מדו לבשו וְעָלָוֹ חֲגוֹר חֵׁרֶבֹ מִצְּמֵּדֶת עַל־מַתְנֵיוֹ • בַּתַעַרָה וְהָוּא יַצַא וַתְּפָּלְ: השלום אתה אחי יוֹאַב בּזַקוֹ עַמְשָא נשקרלו: ועמשא לארנשמר בחרבי ואים עמד

> ויותר ס' .5. ע. יעליו כן . 8. v. דעליו

^{3.} ΑΒ: ἀφῆκε φυλ....* (sq.) αὐτὔ... ἐν οἴκφ φυλ.

δ. ἐθοενἐν (c. FX). 4. Α²Β (eti. infra): μεσσαί (-σά X). ΑΒ: τὸν ἀνδρα Ἰ. τρεῖς ἡμέρας, σὐ δὲ αὐτῷ στ. (c. FX). 5. ΑΒ: τῷ βοῆσαι τὸν Ἰεθαν (c. FX). 6. Β†(p. νῦν) σὺ. ΑΒ: καταδίωξον ... μήποτε ἐ. ... σκιάσει. 7. ΑΒ: οἱ ἄνδο.... † (p. δυν.) καὶ ἐξῆλθον ... διῶξαι (c. FX). 8. ΑΒ: (* ἤσαν) παρὰ τῷ λίθω τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν... με, εἰςῆλθεν ἔμπροσθεν ... *ἐπ΄ αὐτ. (c. FX). Β: ἐξωσμένος (c. ΑΓΧ). ΑΒ: μάχ. ἐξευγμένην ... *τῷ (c. FX). Β † (p. ἐξ.) καὶ αὐτὴ ἐξῆλθε (* ΑΕΓΧ). 9. Β * με († ΑΓΧ). ΑΒ: ἐκρατησεν ἡ χεὶς ἡ δεξιὰ Ἰωὰβ (c. FX). 10. ΑΒ: ἐφοτησεν ἡ χεὶς ἡ δεξιὰ Ἰωὰβ (c. FX). 10. ΑΒ: ἐφοτησεν ἡ χεὶς ἡ δεξιὰ Ἰωὰβ (c. FX). έφ. την μάχαιραν την ... έκαισεν ... φόαν, κ. έξε-χύθη ή κοιλία αὐτΕ είς τ. γ. ΑB: εδίωξεν.

^{3.} B.dW: in ein vermahrtes Bans. vE: 6. jur B.

B: in einer Witwenschaft auf Lebenslang.

4. die M. B.A: rufe ... zusammen. dW.vE: ine nethalb (in) 3 Tagen. dW.vE: u. bn (bann) ftelle bich hier. B: ft. bu b. bann hier ein.

^{5.} fiber b. 3. dW.vE: zogerte. A: blieb ans. B: gefeste 3. dW.A: bestimmte.

ber König David heim fam gen Jerusalem, nahm er die zehn Kebsweiber, die er hatte gesassen das Haus zu bewahren, und that sie in eine Verwahrung und versorgte sie, aber er beschlief sie nicht. Und sie waren also verschlossen die an ihren Tod, und lebten als Witwen.

4 Und ber Ronig fprach ju Amafa: Berufe mir alle Manner in Juba auf ben britten Tag, und bu follft auch hier fteben. 5 * Und Amasa ging hin, Juda zu berufen; aber er verzog bie Beit, bie er ihm be-6 ftimmt hatte. *Da fbrach David gu Abifai: Nun wird uns Seba, ber Sohn Bichri, mehr Leibes thun benn Abfa-Iom; nimm bu bie Rnechte beines Berrn und jage ihm nach, bag er nicht etwa fur fich fefte Stabte finbe und entrinne aus 7 unfern Augen. *Da zogen aus ihm nach bie Danner Joabs, bagu bie Crethi und Blethi und alle Starten. Sie wgen aber aus von Jerufalem, nachzujagen Seba, 8 bem Cobn Bichri. *Da fie aber bei bem großen Stein waren zu Gibeon, tam Amafa Joab aber mar gegürtet por ibnen ber. über feinem Rleibe, bas er anhatte, und hatte barüber ein Schwert gegürtet, bas bing an feiner Bufte in ber Scheibe, bas 9 ging gerne aus und ein. *Und Joab fprach ju Amafa: Friede mit bir, mein Bruber! Und Joab faffete mit feiner rechten Sand Amafa bei bem Bart, bag er ihn tuffete. 10 "Und Amaja hatte nicht Acht auf bas Somert in ber Band Joabs, und er fach ihn bamit in ben Banft, bag fein Gingeweibe fich auf bie Erbe ichuttete, und gab ibm feinen Stich mehr, und er ftarb. Joab aber und fein Bruber Abifai jagten 11 nach Seba, bem Sohn Bidri. *Und es

que venisset rex in domum suam in Jerusalem, tulit decem mulieres con-15,14. cubinas, quas dereliquerat ad custo-16,21. diendam domum, et tradidit eas in custodiam, alimenta eis praebens, 16,32. et non est ingressus ad eas, sed erant clausae usque in diem mortis suae, in viduitate viventes.

Dixit autem rex Amasae: Convoca mihi omnes viros Juda in diem tertium, et tu adesto praesens. *Abiit ergo Amasa, ut convocaret Judam, et moratus est extra placitum quod ei constituerat rex. Ait autem Da-19,22. vid ad Abisai: Nunc magis afflicturus 15,10 est nos Seba, filius Bochri, quam Ab-18.7.5. salom; tolle igitur servos domini tui et persequere eum, ne forte inveniat civitates munitas et effugiat nos. *Egressi sunt ergo cum eo viri 8,18.18. Joab, Cerethi quoque et Phelethi, et 20,14. omnes robusti exierunt de Jerusalem ad persequendum Seba filium Bochri. *Cumque illi essent juxta lapidem grandem, qui est in Gabaon, Amasa veniens occurrit eis. Porro Joah vestitus erat tunica stricta ad mensuram habitus sui, et desuper accinctus gladio dependente usque ad ilia in vagina, qui fabricatus levi motu egredi poterat et percutere. *Dixit itaque (Ps. 25, 3. Joab ad Amasam: Salve, mi frater!

(P2.25,3. Joab ad Amasam: Salve, mi frater!
et teruit manu dextera mentum Amasae, quasi osculans eum. Porro 10
Amasa non observavit gladium, quem
185.2,5. habebat Joab, qui percussit eum in
latere, et effudit intestina ejus in ter-

18,14s. ram, nec secundum vulnus apposuit, 18m.28s,6 et mortuus est. Joab autem et Abi19,22. sai frater ejus persecuti sunt Seba

10. 8 * et mort. est (Al. pon. p. terram).

^{3.} U.L: Bitminnen.

^{6.} dW: fcaben. vE: fclimmer werben. dW.vE: erreiche. dW: fich entgiehe.

^{7.} A: Tapferen. B.dW.vE: Gelben.

^{8.} und ba er hervortrat, ging es heraus. dW: thuen vore Angeficht. vE.A: entgegen. dW: nm: gartet mit f. Rl. vE: geg. fein Rl. B: baraber war ein Gartel mit e. Schw., fo an f. Lenben fefigemacht

filium Bochri. *Interea quidam viri 11

5. Al. * rex.

war an f. Sch. vE: angebunben. dW: ber G. bes Schw. bas befeft, war. B.dW: inbem er fortging (als

er hervorg.), ba fiel es herans. vE: nieber.
9. Gebers bir wohi ...? vE.A: als wollte er ihn fuffen.

^{10.} dW.vE: hatete fich n. vor (vgl. 2, 23). B.dW. vE: bağ er f. G. ... (heraus) fcutt. dW: zweiten St. vE.B: wieberholte ben St. (es ihm) nicht.

άνηρ επέστη επ' αὐτὸν τῶν παιδαρίων Ἰωὰβ καὶ είπε· Τίς ὁ βουλόμενος Ἰωάβ καὶ τίς τῷ Δαυλδ οπίσω τοῦ Ἰωάβ; 12 Καὶ ἸΑμεσσα τεθνηκώς και πεφυρμένος έν τῷ αΐματι αὐτοῦ કેν μέση τῆ ὁδῷ, καὶ εἶδεν ἀνὴρ ὅτι είστήκει πᾶς ὁ λαός, καὶ ἀπέστρεψαν τὸν Αμεσσὰ ἐκ της τρίβου εἰς τὸν ἀγρόν, καὶ ἐπέρριψαν ἐπ΄ αὐτὸν ἰμάτιον, ὅτι είδον ὅτι πᾶς ὁ ἐρχόμενος ίστατο έπ' αὐτόν.

18 Ηνίκα δε έφθασεν έκ τῆς τρίβου, παρηλθε πας ανήρ Ισραήλ οπίσω Ιωάβ, καταδιώχειν όπίσω Σαβεαί νίοῦ Βογορί. 14 Καί διήλθεν είς πάσας τὰς φυλὰς Ίσραήλ είς Αβὲλ καὶ είς Βαιθμαγά· έξεκκλησιάσθησαν καὶ παραγίνονται όπίσω αὐτοῦ. 15 Καὶ παρεγένοντο καὶ περιεκάθισαν αὐτὸν ἐν Αβὲλ καὶ Βαιθμαχά. Καὶ έβαλον γάρακα ἐπὶ τὴν πόλις, καὶ ἔστη έν τῷ προτειχίσματι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ 'Ιωάβ ένενόουν καταβαλεῖν τὸ τεῖχος. 16 Καὶ έβόησε γυνή σοφή έκ τῆς πόλεως καὶ εἶπεν. Ακούετε δή, ακούετε είπατε Ιωάβ. Έγγισαι ώδε καὶ λαλήσω πρός σε. 17 Καὶ προςήγγισεν 'Ιωάβ' πρός αὐτήν, και είπεν ή γυνή Εί σὺ Imaβ; O de elner Eym. Elne de auro. "Ακουσον τους λόγους τῆς δούλης σου. Καὶ είπεν Ιωάβ. Ακούω έγω, λέγε. 18 Kai elne Λόγος έλαλήθη εν πρώτοις, λεγόντων 'Ερωτώντες επερωτήσουσιν εν' Αβέλ, και ούτως έξελιπον. 19 Εγώ είμι είρηνικά των στηριγμάτων Ισραήλ, σὺ δὲ ζητεῖς θανατώσαι πόλιν καὶ μητρόπολω έν Ισραήλ· τι καταποντίζεις κληρονομίαν 20 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωὰβ καὶ είπεν. xvolov; Μή μοι γένοιτο, εί καταπίομαι καὶ εί διαφθερώ.

11. AB: ἔστη.... τδ Δ....*(εq.) τδ (c. FX). 12. AB: (*τεθνημώς και ει αυτδ) δν μέσω τῆς τρίβο. Β: απέστρεψε. AB * (ah.) τον. AB: ἐπέρξιψεν. AB: καθότι εἰδ(-εν ΑΒΕΧ, -ον Χ) πάντα τὸν ἔοχ. ἐπ' αὐτὸν ἔστηκότα. 13. ΑΒ: τἔ διῶξαι (καταδ. FX). 14. AB: ἐν πάσαις φυλαίς (c. FX). ABEX † (p. B.) και πάντε (α)ς ἐν Χαζοί (-εί) και (*F). AB: ήλθον κατόπισθεν. 15. ΑΒ: παρεγενήθησαν κ. ἐπολιόρκεν ἐπ πισθεν. 15. AB: παρεγενήθησαν κ. έπολιορωθν έπ αὐτον (c. FX). B: Φερμαζά (B. AX). AB: ἐξέχεαν πρόςχωμα πρός... ἐνοβσαν (c. FX). 16. AB: ἐπ τἔ τείχες ... ἀκόσατε, ἀκόσατε, εἰπ. δή πρός (τον) 'Ι. 'Εγγισον (c. FX), Α³Β + ἔως (* Α¹Χ). AB rell. αὐτόν (σε Χ). 17. AB * Ἰωάβ... + (p. σν) εἶ... (pro λέγε) εἰμι (c. FX). 18. AB: εἶπε λέγισσα · Λόγον ἐλάλησαν ἐν πρ. λέγιοντες (c. FX) · ABΕΧ + Ἡρω τημένος ήρωτήθη ἐν τῆ ᾿Λβὲλ καὶ ἐν Δάν, εἰ ἐξέ-λιπον ὰ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τὰ Ἰσραήλ (* F). AB + (p. ὅτ.) εἰ (* FX). 19. ABΕΧ: ἰνατί (τί FX). 20. AΒ: Ἰλεώς μοι, ἔλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ. Β: φθερῶ. Ἰλεώς μοι, ἔλεώς μοι, εἰ καταποντιῶ. Β: φθερῶ.

מנערי יואַב וַיֹּאמֵר מִיּ אֲשֵׂר חָמֵץ בּיוֹאַב וּמֵי אַשָּׁר־לְדָרָד אַחֲרֵי יוֹאַב: 12 רַעַמִשַּׁא מִתְּוֹלֵל בַּדָּם בְּתִּוֹךְ הַמְסִּלֶּה רַּרָא הָאִׁישׁ כִּי־עָמַד כַּל־הַעָּם וַיַּפַּב אַרדעמטא מרהמסכה השורה וישכה יוֹ בַּבֶר בַּאֲשֵׁר רָאָה כָּל־הַבָּא עָכֵיו

בַאַשֵר הֹנֵה מָן־הַמְסְלַה עבר כּל־ אַישׁ אַחַרֵי יוֹאָב לְרַדֹּף אַחַרֵי שַׁבַע אַבלָת וּבֵית טו ויקלהו ויבאו את־אחריו: 16 משחיתם להפיל החומה: ותקרא אָשָׁה חֲכָמָה מִן־הַצֵּיר שִׁמִעוּ שָׁמִעוּ אמרורנא אלריואב קרב עדרהוה 17 וַאַדַבָּרָה אַלַיף: וַיִּקרַב אָלֵיהַ וַתַּאֹמֵר הַאָשַׁה הַאָּתַה יוֹאַב וַיִּאֹמֵר אַנִי וַתְּאַמֶר כֹּוֹ שָׁמֵעֹ דָּבְרֵי אֲמַתֵּדְ וַיִּאֹמֵר וַתָּאמֵר כַאמָר דַבּּר יַדְבָּרָוּ בַרָאשׁוֹנָהֹ לֵאמֹר שָׁאָוֹל יִשְׁאַלוּ 19 בַּאָבֵל וְכֵן הַתְּמוּ: אֵנֹלִי שָׁלְבֵי אֵמוּנֵי אַתַּה מִבַפֵּשׁ לָהָמִית עַיר למה תבלע וַיַּעַן יוֹאַב וַיּאֹמֵר חַכִּי בי אָם־אֲבַלֵּע וְאָם־אַשִּׁחַית:

trat einer bon ben Rnaben Joabs neben ibn und fprach: Tros, und mache fich einer an Joab, und thue fich bei Davib 12 nach Joab! *Amafa aber lag im Blut gewallet mitten auf ber Strafe. Da aber einer fabe, baß alles Bolt ba fteben blieb. wandte er Amaja von ber Strafe auf ben Ader, und warf Rleiber auf ibn, weil er fabe, bag, wer an ibn tam, fteben blieb. Da er nun aus ber Strafe gethan mar. folgete jebermann Joab nach, Geba, bem 14 Cohne Bichri, nachzujagen. *Und er gog burch alle Stamme Ifraele gen Abel unb Beth Maacha und gang Saberim, und fie versammleten fich und folgeten ibm nach, 15 "und fatten und belegten ibn ju Abel und Beth Maache, und ichutteten einen Schutt um bie Stadt, und traten an bie Manet, und alles Voll, bas mit Joab war, fturmete und wollte ble Mauer nie-16 berwerfen. *Da rief eine weise Frau aus ber Stabt: Boret! boret! Sprecht ju Joab, daß er hier bergu tomme, ich will mit ibm 17 reben. "Und ba er ju ihr fam, fprach bie Frau: Bift bu Joab? Er fprach: Ja. Sie fprach zu ihm: Bore bie Rebe beiner Er fprach: 3ch bore. 18 Magb. fprach: Borgeiten fprach man: Wer fragen will, ber frage ju Abel, und fo ginge 19 mohl aus. *3ch bin eine von ben friebfamen und freuen Städten in Ifrael, und bu willft die Stadt todten, und bie Mutter in Ifrael? Warum willft bu bas Erbtheil bes 20 Bertn verschlingen? *3oab antwortete und fprach: Das fei ferne, bas fei ferne von mir, bağ ich verschlingen und verberben follte.

cum stetissent juxta cadaver Amasae de sociis Joab, dixerunt: Ecce, qui esse voluit pro Joab comes David! *Amasa autem conspersus sanguine 12 iacebat in media via. Vidit hoc quidam vir, quod subsisteret omnis populus ad videndum eum, et amovit Amasam de via in agrum, operuitque eum vestimento, ne subsisterent transeuntes propter eum. Amoto ergo illo de via, transibat 13

omnis vir sequens Joab ad persequendum Seba, filium Bochri. *Porro 14 ille transierat per omnes tribus Israel in Abelam et Bethmaacha, omnesque viri electi congregati fuerant ad *Venerunt itaque et oppu-15 gnabant eum in Abela et in Bethmaacha, et circumdederunt munitionibus civitatem, et obsessa est urbs; omnis autem turba, quae erat cum Joab, moliebatur destruere muros. *Et exclamavit mulier sapiens de ci-16 vitate: Audite, audite! dicite Joab: Appropingua huc et loguar tecum. *Qui cum accessisset ad eam, ait illi: 17 Tu es Joab? Et ille respondit: Ego. Ad quem sic locuta est: Audi sermones ancillae tuae. Qui respondit: Audio. *Rursumque illa: Sermo, in- 18 quit, dicebatur in veteri proverbio: Oui interrogant, interrogent in Abela, et sic perficiebant. *Nonne ego sum 19 quae respondeo veritatem in Israel, et tu quaeris subvertere civitatem et Jud.5,7. evertere matrem in Israel? Quare prae-

21,3: cipitas haereditatem Domini? 86,19. spondensque Joab ait: Absit, absit hoc Ps. 74, 2. a me, non praecipito neque demolior.

19. tobten e. Gt. u. DR. in 3fr. B.dW: (Wir finb) v. b. Friedi. u. Betr. vE: Friedliebenben u. Er. dW vB.A: fucheft ... ju (gerftoren). B: ein Erbib. dW: bas Gigenth. Jehovas verberben (A: umfehren).

20. vE.A: ich will nicht.

13. B: weggeth. dW.vE.A: weggefcafft.

14. Betim ... and nach. B: ju allen Beraern? dW: man verf. fich.

15. belagerten ... n. als ber fcon an ber Befte gand. B.dW.vE: (warfen) e. Ball auf gegen b. St. A: umgaben b. St. mit Bollwerfen. B.vE: ber an ber Bormaner ft. dW: an b. Stabtgraben. vE: fturmte gegen bie D. um f. niebergureifen. dW: fuchte b. D. au gerftoren u. eingur.

16. dW.vE: fluges Beib. B: bağ ich zu ihm r.

^{14.} S: usque in Ab. 18. S: proficiebant.

^{18.} B: pflegten fie allerbinge gureben u. fagten: D. wird all. ju A. fragen muffen; u. alfo vollbrachten f. es. dW: Sagen hatte m. querft follen: DR. moge boch fr. in M. u. alfo mare m. jum Biel gefommen. vE: Dt. h. querft reben f. u. fagen: Dt. muß ... bann b. m. es ansjuhren follen. A: So ging b. Rebeim alten Spruch. worte: Die ba fr. wollen ... u. alfo famen f. ans Biel.

moge. dW.vE.A: mit (gu) bir rebe. 17. nabe gu ibe. B: Reben. vE: Borte.

XX.

21 Οὐχ οὖτος ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἔξ ὅρους Ἐφραίμ, Σαβεαὶ νίὸς Βοχορί, ἀντῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δανίδ· παράδοτέ μοι αὐτὸν μόνον, καὶ ἀπελεύσομαι ἀπὸ τῆς πόλεως. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Ἰωάβ· Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ὑιφήσεται ἀπὸ τοῦ τείχους. 22 Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαόν, 'καὶ ἐλάλησε πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῆ σοφίς αὐτῆς', καὶ ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν Σαβεαὶ νίοῦ Βοχορί καὶ ὁἰπτουσιν αὐτὴν πρὸς Ἰωάβ. Καὶ ἐσάλπισεν ἐν σάλπιγγι, καὶ διεσπάρησαν ἐκ τῆς πόλεως ἔκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ καὶ Ἰωὰβ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα.

28'Ο δὲ Ἰωὰβ ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατείας Ἰσραήλ, καὶ Βαναίας νίὸς Ἰωιαδὲ ἐπὶ τοῦ Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί, 24 καὶ ᾿Αδωρὰμ ἐπὶ τοῦ φόρον, καὶ Ἰωσαφὰτ νίὸς ᾿Αχιλοὶδ ὑπομιμνήσκων, 25 καὶ Σονσὰ γραμματεύς, καὶ Σαδώκ καὶ ᾿Αβιαθὰρ ἰερεῖς. 26 καίγε Ἰρὰς ὁ Ἰαρὶ ἦν ἱερεὺς τῷ Δανίδ.

ΧΧΙ. Καὶ εγένετο λιμός εν ταῖς ἡμέραις Δαυίδ τρία έτη, ένιαυτός έγόμενος ένιαυτού. Καὶ έζήτει Δαυίδ τὸ πρόςωπον κυρίου καὶ είπε κύριος 'Επὶ Σαούλ καὶ ἐπὶ τὸν οίκον αὐτοῦ ή ἀδικία διὰ τὸ θανατῶσαι αὐτὸν τους Γαβαωνίτας. 2 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ είπε πρὸς αὐτούς. (Καὶ οἱ Γαβαωνίται ούκ ήσαν υίοι Ίσραήλ, ότι άλλ' ή έχ τοῦ έλλειμματος τοῦ Αμορραίου, καὶ οι υίοὶ Ισραήλ ωμοσαν αύτοις και έζήτησε Σαούλ πατάξαι αύτούς έν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υίοὺς Ίσραὴλ καὶ Ἰούδα.) 3 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας Τί ποιήσω ύμιν και έν τίνι έξιλάσομαι, καὶ εὐλογήσατε τὴν κληρονομίαν κυρίου; 4 Καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται. Οὐκ ἔστιν ἡμῖν άργύριον ούδλ γρυσίον μετά Σαούλ και μετά 21. A²B: ετως. AB: Β. ονομα αὐτε, καὶ ἐπῆρε. δότε αὐτόν μοι μ. κ. ἀπ. ἀπάνωθεν. Α2Β+(p. 6.) σότε αυτόν μοι μ. κ. άπ. απανωθεν. Α²Β† (p. φ.) πρός σε. ΑΒ: διά (άπὸ FX). 22. ΑΒ: εἰςῆἰδεν ... ἀφεῖλε ... Β. κ. ἀφεῖλε καὶ ἔβαλε ... κερατίνη ... ἀπὸ τ. πόλ. ἀπ' αὐτἔ ἀνης εἰς ... ἀπέστρ. 23. ΑΒ: Καὶ ὁ Ἰ. πφὸς πάση τῆ δυνάμει ... Ἰωδαλ. 24. ΑΒ: 'Αδωνιρὰμ... ἀναμιμνήσκων. 26. Β: Ἰαρίν. — 1. Βι ὁ ἐχ. ΑΒ: ἐξήτησε ... * ή. Β: ἐν θανάτω αἰμάτων αὐτᾶ περὶ δ ἐθανάτωσε τὰς Γ. 2. ΑΒ † (p. βασ.) Δανίδ. ΑΒΕΧ: ἐχ(ὶ) νίοὶ Ἰσρ. εἰσιν (FX: δπ ἡσαν ἐκ τῶν νίῶν Ἰ.). 3. Β: ἐξιλάσωμαι. ΑΒ: ενλογήσετε. 4. ΑΒ: εἰπαν. Β: ἢ (άδὶ FX; ΑΧ: καὶ).

קּב וֹרִנִּשִׁלֵם אָּלִ-צַּפּׁלָנֵי: וֹיָפֹבּגִּ מֹבּלִ-צַּהֹלִי אַיִשׁ לְאִנִּילֵיוּ וְיִּאָב וֹיִּכְּרְתַּנִּ אָּלִ-גִּוּאָם שַׁכַּע פּוֹשִּפְׁר בּוֹבְּרָתְנִּ אָּעִ-רְאָם שַׁכַּע פּוֹ-בִּכְיִי בּוֹבְּרָתְנִּ אָתִּ-רְאָם שַׁכַּע פּוֹ-בִּכְיִי בּוֹלְרָב שָׁמִּר בִּאִשְׁי אָל-יוּאָב הַפֹּע בּוֹלְדְ מִנִּרּאָנִוּ לְבַנִּי וְאִשְׁלַכֵּי מֵעַּלִ בְּוֹלִד מִנִּרּאַנִוּ לְבַנִּי וְאִשְׁלַכֵּה מֵעַלֵּ בְּנָלִד מִּנִּר בִּוֹבְיִ אָמִי נְשָׁא יִדְּן פַּמְּלָבְ בְּנְלִי מִּבַּלְ הַבְּבָּר בִּי אִשׁ מֵבַּר אֶפֹּלִים מְבַּלִּי

ג וְיוֹאָב אֵל כְּל־הַבְּבֶא יִשְׂרָאֵל וּבְנָיְהֹ בּּן־יִּחּּוֹיִלְע עַל־הַפְּבֵץ יִשְׂרָאַל וּבְנִיְהֹ בּוְאָדֹרֶם עַל־הַפָּב יִיהְוּשְׁפֶּט בָּן־ אַנְאָדֹרֶם עַל־הַפָּל וִיהְוּשְׁפֶּט בָּן־ תְּאָדִיתֶר כְּהַנִּים: וְנֵם עִירָאֹ הַיָּאָרִי הָיָה כֹהַן לְיָרִד:

אַיִּוּבַלֶּ פֶּסָׁף וְזָּהָׁכָ עִם־שָׁאַּיּל וְעִם־ אַיִּוּבַלֶּ פֶּסָף וְזָּהָׁכָ עִם־שָׁאַּיּל וְעִם־ אָרְנַּחֲלֵת יְהֹּהָה עָכֶּם וֹבַבְּּשָׁה וְצִבְּעַנִים לֹא מִבְּנֵים וְיִבְּפָּשׁ וְיִבְּעַלִים וְיִבְּעָּה בְּיִבְּעִּים בְּלַנִּה וְהַגָּבְעַנִים לֹא מִבְּנֵים וְיִבְּעָּעׁר וְהַנָּיִם לֹא מִבְּנֵים וְיִבְּעָּעִים בְּלַנִּים וְהַגִּבְעַנִים לָא מִבְּנֵים וְיִבְּעָּעִים בְּלַנִּים וְהַגִּבְעַנִים לָא מִבְּנֵים וְיִבְּעָּעִים וְהַגִּבְעַנִים לְא מִבְּנֵים וְיִבְּעָּשׁ וְיִבְּעַלִּים וְהַגִּבְעַנִּים לֵּא מִבְּנֵים וְיִּאָמֶר זְּיִבְּעָנִים לְא מִבְּנֵיִי וְשְׁיְבְּעֹּלְיִם וְיִּאָּמֶר זְיִּלְּתְּיִם וְהַגִּבְעַנִּים לָא מִבְּנֵים וְיִּבְּעַלְּיִם וְהַגִּבְעַנִּים לֵא מִבְּנֵיִי יְשְׂיְבֵּילְיִם וְיִּאָּמֶר זְּיִבְּקְּשׁ וְּעִבְּעַלִּים לְא מִבְּנֵיִי יְשְׁיְבֵּעְ וִשְּׁיִבְּעְ וִישְּׁיִבְּעִּלְיִם וְיִּאָּמִר זְּבָּבְעְנִים לְא מִבְּנֵים וְיִבְּבְּעְנִים וְיִּאָּבְעַנִּים וְיִבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְּיִם וְיִּבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְנִים וְיִּבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְּיִם וְיִבְּבְּעְּיִם וְיִּאָּלְ וְעִבְּבְּעְנִים וְיִּבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְּיִם וְיִבְּבְּעְנִים וְנִיבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְנִים וְנִיבְּבְּעְּיִם וְּבְּבְּעְנִים וְּעִּבְּיוֹ וְיִבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְנִים וְּבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְנִים וְיִבְּבְּעְנִים וּיִּבְּבְּעְנִים וּבְּבְּיִים וּיִבְּבְּעְנִים וּיִּבְּעְּיִּם וּיִים וְּיִבְּבְּעְנִים וּבְּבְּעְיִּם וּיִּיִּים וְיִּבְּיִים וְּיִּבְּעְּיִם וּיִּבְּעְּיִּם וּיִּבְּעְּיִם וּיִּבְּיִים וְּבְּבְּעְנִים וּיִּיִים וְיִּבְּבְּעְנִים וּיִים וְּבִּיִּים וְּבְּבְּיִּים וְּיִּיִים וְבִּיּים וְּבִּיּיִים וְּיִּבְּעְּיִים וּעִבְּיִים וּבְּבְּעּיִים וּיִים וְיִּבְּבְּעְיִים וּבְּבְּיִים וְבִּבְּעְיִים וּבְּבְּבְייִים וְּבָּבְּיִים וּבְּבְּיִים וּבְּבּּיבְּיִים וְּעִּבְּייִים וּבְּבּיּיִים וּבְּבּיבְּיים וּבְּבּיים וּבְּבּיּים וּבְּיים וּבְּבּייִים וּבְּבּיים וּבְּבּיים וּיִּבְיים וּבְּבּיים וּבְייִים וּבְּיים וּבְּבְּיים וּבְּיִים וּבְּבּיים וּבְּיִים וּבְּיים וּבְּיים וּבְּבְּיים וּבְּבְּיִים וּבְּיבְּיים וּבְּיבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיבְּיים וּבְּיים וּבְּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיבְּי

> דברתי ק' . 23. 'י פתח באחסר . 24. יי ושוא ק' . 25. י לני ק' . 4. י פססא באמצע פסוס . 1. v. 1.

21. B: D. Sache ift n. alfo beichaffen. dW: R. alfo fiebet. A: verhalt fich. vE: fo ift. B.dW.vE.A: feine Sanb erhoben. dW.vE.A: beraus. B.dW.A: abs 21 *C6 hat fich nicht also, sonbern ein Mann vom Gebirge Ephraim mit Namen Seba, ber Sohn Bichri, hat fich empöret wiber ben König David. Gebt benfelbigen her allein, so will ich von ber Stadt ziehen. Die Frau sprach zu Joab: Siehe, sein haupt soll zu dir über die Mauer geworfen werden.

22 *Und die Frau tam hinein zu allem Bolt mit ihrer Beisheit, und sie hieben Seba, dem Sohn Bichri, dem Ropf ab, und warfen ihn zu Joab. Da blies er die Posaune, und sie zerstreueten sich von der Stadt, ein jeglicher in seine Hatte. Joab aber kam wieder gen Jerusalem zum Könige.

23 Joab aber war über das ganze Geer Ifrael. Benaja, der Sohn Jojada, war 24 über die Crethi und Plethi. *Aboram war Rentmeister. Josaphat, der Sohn 25 Ahilubs, war Kanzler. *Seja war Schreiber. Zadof und Ab Jathar waren

26 Priefter. *Dazu mar Ira, ber Jairiter, Davibs Briefter.

XXI. Es war auch eine Theurung zu Davibs Beiten, brei Jahr an einander, und David fuchte bas Angeficht bes Berrn. Und ber Berr fprach: Um Sauls willen und um bes Bluthaufes willen, bag er bie 2 Gibeoniter getobtet bat. *Da lieg ber Ronig bie Gibeoniter rufen, und fprach ju ihnen. (Die Gibeoniter aber maren nicht von ben Rinbern Ifrael, fonbern übrig von ben Amoritern, aber bie Rinber 3frael hatten ihnen geschworen, und Gaul fucte fie gu ichlagen in feinem Gifer für 3 die Rinder Ifrael und Juda.) *So fprach nun David zu ben Gibeonitern: Bas foll ich euch thun und womit foll ich verfobnen, bag ihr bas Erbtheil bes Berrn feg-4 net? *Die Gibeoniter fprachen ju ihm: Es ift und nicht um Gold noch Gilber gu thun an Saul und feinem Baufe,

2. U.L: ben Gibeonitern.

3. U.L: fühnen, daß ihr bem Erbth. A.A: fohnen.

gieben. vB: fo giebe ich ab. dW: bir hinausgew. A: gugew.

22. dW.vE: Rlugh. 23. vE: über ... gefest.

25. B: über bie Schahung. dW.vE: Frohn(en). A: ben Tribut.

26. B: ein Amtmann.

1. B: entfinnb. A: warb. vE.A: Sungerenoth. dW: war Sunger. B. vE.A: in ben Tagen D. (A: Bolyglotten. Bibel. A. T. 2. 8bs 1. Abit).

*Non sic se habet res, sed homo 21
de monte Ephraim Seba, filius Bochri cognomine, levavit manum suam
contra regem David; tradite illum
solum, et recedemus a civitate. Et
ait mulier ad Joab: Ecce, caput ejus
mittetur ad te per murum. *Ingressa 22
est ergo ad omnem populum, et locuta

Coh. 9,15. est eis sapienter; qui abscissum caput
Seba filii Bochri projecerunt ad Joab.

7.11. Et ille cecinit tuba, et recesserunt ab
urbe unusquisque in tabernacula sua;
Joab autem reversus est Jerusalem

ad regem.

8,16. Fuit ergo Joab super omnem 23

8,18. exercitum Israel, Banajas autem filius
Jojadae super Cerethaeos et Phele
18g.4,6. thaeos, *Aduram vero super tributa; 24

8,16. porro Josaphat filius Ahilud a commentariis, *Siva autem scriba, Sadoc 25
vero et Abiathar sacerdotes. *Ira 26

8,18. autem Jairites erat sacerdos David.

Facta est quoque fames in XXI.

diebus David tribus annis jugiter, et

2,1.18m. consuluit David oraculum Domini,
Pa.24,6 dixitque Dominus: Propter Saul et
domum ejus sanguinum, quia occidit
Gabaonitas. *Vocatis ergo Gabaoni2,00.9,300.1is, rex dixit ad eos. (Porro Gabaonitae non erant de filiis Israel, sed reJoo.11,19 liquiae Amorrhaeorum; filii quippe Is-

Jos. 9, 190. rael juraverant eis, et voluit Saul percutere eos, zelo quasi pro filis Israel et Juda.) Dixit ergo David 3 ad Gabaonitas: Quid faciam vobis, et quod erit vestri piaculum, ut be-

26,19... nedicatis haereditati Domini? Dixe-26,19... runtque ei Gabaonitae: Non est nobis super argento et auro quaestio, sed contra Saul et contra domum ejus,

22. S: Sebae.

fragte ben Munb.) dW: [feines] blutbefledten S. A: blutigen.

2. dW.vE: find n. B: v. ben übergebliebenen Am. dW.vE: bem Refte ber A. A: fonb, Ueberbleibfel b. A. vE: aus Gifer. B: ba er eiferte.

3. dW.vE: fühnen.

4. B: bei Saul. dW.vE: gegen. (A: fonbern wir haben's wiber S.)

34·

^{1.} Al. * ejus. 4. Al. * sed.

του οίκου αύτου, και ούκ έστιν ήμιν θανατώσαι ανδρα έκ παντός Ίσμαήλ. Καλ είπε Τί ύμει, θέλετε καὶ ποιήσω ύμιν; 5 Καὶ είπον προς τον βασιλέα. Ὁ ἀν ἡρ ος συνετέλεσε ἡμᾶς καί ος εδίωξεν ήμας και ος παρελογίσατο εξολοθρεύσαι ήμας, αφανίσομεν αθτόν, του μή έστάναι αὐτὸν έν παντὶ ὁρίφ Ἰσραήλ. 6 δότω ήμεν έπτὰ ἄνδρας έκ τῶν υίῶν αὐτοῦ, καὶ έξηλιάσωμεν αύπους τῷ χυρίο ἐν τῷ Γαβαών Σαούλ έκλεκτούς τῷ κυρίω. Καὶ είπεν ό βασιλεύς 'Ενώ δώσω. 7 Καὶ ἐφείσατο ο βασιλεύς επί Μεφιβόσεθ νίον Ιωνάθαν υίου Σαούλ διά τὸν όρχον χυρίου τὸν ἀνὰ μέσον αὐτῶν, ἀνὰ μέσον Δαυίδ και ἀνὰ μέσον Ιωνάθαν νίου Σαούλ. 8 Καὶ έλαβεν ὁ βασιλεύς τούς δύο υίους 'Ρεσφά θυγατρός Αια ους έτεκε τῷ Σαούλ, τὸν Αρμωνὶ καὶ τὸν Μεφιβόσεθ, καὶ τοὺς πέντε υἰοὺς τῆς Μεγὸλ θυγατρός Σαούλ ους έτεκε τῷ '4δριήλ υίῷ Βερζελλέ τῷ Μοσυλαθί, 9 καὶ ἔδακον αὐτοὺς είς γείσας των Γαβαωνιτών. Καὶ έξηλιασαν αύτους έν τῷ ὅρει ἔναντι τός πυρίου, καὶ επεσαν of έπτα κατά τὸ αὐτό· καὶ αὐτοὶ έθανατώθησαν εν ήμέραις θερισμού έν πςώτοις, έν άρχη θερισμού πριθών.

10 Καὶ ὅλαβε 'Ρεσφὰ θυγάτης 'Αἰᾶ τὸν σάκκον καὶ ἔστρωσεν αὐτὸν ἑαυτῷ ἐπὶ τὴν πέτραν ἀπὶ ἀρχῆς θερισμοῦ κριθῶν ἔως οὖ ἔσταξεν ἐπὶ αὐτοὺς ὕδατα θεοῦ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καθισαι ἐπὶ αὐτοὺς ἡμέρας οὐδὲ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τυκτός. 11 Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ πάντα ὅσα ἐποίησε 'Ρεσφὰ θυγάτης 'Αίᾶ παλλακὴ Σαούλ. 12 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υίοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν Ίαβὶς Γαλαάδ, οῦ ἔκλεψαν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους Βιιθσάν, ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι

בַּיתוֹ וַאֵיף לַנוּ אֵישׁ לְהַמִית בִּישִּׁרָאֵל וַיָּאמֶר מַה־אַתַּם אִמְרֵים אַנַשֵּׂה לַכַם: ח וַיָּאמָרוּ אֵל־הַפַּלֶהְ הָאִישׁ אֲשֵׁר כִּכְּנוּ ינבל ישראל: ינתרבנו שבעה והוקענום פגבעת שאול פחיר יהוה וויאמר ייהונתן-ישַּׁבְעַת יָהוָה אָשֵׁר בַּינֹתִם בַּין בַּרְשָׁאִוּלְ: וַיִּקַּח ה אַת־שָׁנֵי בָּנֵי רָצַפָּה בַת־אַיַה בֶלְדָה לְשָׁאֹּרֹל אַת־אַרְמֹנֵי וְאָת־ מָפָבָשֶׁת וָאַתְ־חֲמֵשֶׁת בְּנֵי מִיכַל בַּת־ כפני יָעָהַיֹם יָחָד וְהֵהֹפֶּ הָּמָחֹנוּ בִּיצִי פַצִּירׂ בַּרָאשׁנִים יְתַחְלֵּת קַצֵיר שִׁעֹרִים: והַפָּח רַבָּפָּה בַתראַיָה אַת־הַפַּק וַתַּמָּחוּ לָה אֵל־הַצוּר מִתְּחַלַּת קַבּור נַתַּה־מַיִם צַלֵיהַם מִן־הַשַּׁמַיִם וְלָאִ־נַתְנָת ׁ עוֹף הַשַּׁמֵיִם לַנַיּתַ צַלֵּיהֵם וו יוֹמָם וָאַת־חַיֵּת הַשָּׁדֶה לֵיְלָה: וַיְּבֶּר -עַשַּׁתַה רְצָפָּה כַת־ 12 איה פלגם שאול: וילה דוד ויפח שארכ

בַּנָבֹר אַתָּם מַרָּחָב בַּית־שַׁן אַשׁׁר

הפַּלְשָׁתִּים בִּיוֹם הכּוֹת

^{4.} AB: ἀνὴς θαν. ἐν Ἰσς. ... λέγετε (c. FX).

5. AB: εἶπαν (-ον FX) ... † (p. συντ.) ἐφ' (* ΕΓΧ)
... * (sq.) δς († F) et καὶ († FX) ... ἀφανίσωμεν
(-ομεν FX). 6. ΑἶΕΧ: δότε. ΑΒ: κυρίς (κῶ κυς FX). 7. Β (eti. infra): Μεμφιβοσθὶ (c. FX).
8. Β: Εφμωνοί (Λομ. F). Α²Β: Μιχολ ... Ἐσδοιὴ (c. FX). Β: Μωνλαθί (c. FX). 9. ΑΒ: ἐν χειρί
... *τὰ ... ἐπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ ... † (p. αὐτοὶ) δὶ.
10. ΑΒ: ἔπῆξεν αὐτῆ πρὸς τ.π. ἐν ἀρχῆ ... * ἔ
... ΰδως ἐκ τὰ ἀρ. ... κατακαῦσαι ... καὶ τὰ
θ. (c. FX). 11. ΑΒ * πάντα ... † (in f.) καὶ
ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτὸς Δὰν νίὸς

פסקא באמצע פסוק. ib. יהון ק'.v.6. בחדלה ק'. ib. יהור ר'. v.9. יהור ר'. ib. יהור ה'. ev.9. שמה פלשתים ק'. ib. יהיה הלאום ק'. v.13. 'p

^{&#}x27;Ιωὰ ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγώντων (c. ΕΡΧ). 12. AB + (p. ἀνδο.) υίῶν ... ἐκ τῆς πλατείας Β. (c. FX).

tobten in Ifrael. Er fprach: Was fprecht ibr 5 benn, bağ ich euch thun foll? *Gie fprachen gum Ronige: Den Dann, ber uns verberbet und zu nichte gemacht hat, follen wir vertilgen, bag ibm nichts bleibe in allen 6 Grengen Ifrael; "gebet uns fleben Danner aus feinem Baufe, bag wir fle aufhangen bem herrn zu Bibea Sauls, bes Erwähleten bes Beren. Der Ronig fprach: *Aber ber Ronig 73ch will fie geben. verschonete Mephiboseth, bes Sohns 30nathans, bes Sohns Sauls, um bes Eibes willen bes herrn, ber zwischen ihnen mar, nemlich zwischen David und Jonathan, bem *Aber bie ameen Sohne 8 Sohn Sauls. Rigba, ber Tochter Aja, bie fie Saul geboren hatte, Armoni und Dephibofeth, bazu bie funf Sohne Michals, ber Tochter Sauls, die fie bem Abriel geboren hatte, bem Sohn Barfillai bes Mahalothiters, Inahm ber Ronig, *und gab fie in bie Band ber Gibeoniter: bie bingen fie auf bem Berge vor bem Berrn. Alfo fielen biefe fleben auf einmal, und ftarben gur Beit ber erften Ernte, wenn bie Gerftenernte angehet. Da nahm Rigpa, bie Tochter Aja, einen Sack und breitete ihn auf den Fels am Anfang ber Ernte, bis bas Baffer vom himmel über fle troff, und ließ bes Tags bie Bogel bes himmels nicht auf ihnen ruben, noch bes Nachts bie Thiere bes 11 Felbes. "Und es warb David angefagt,

und ift une nicht zu thun, um jemanb zu

neque volumus, ut interficiatur homo de Israel. Ad quos rex ait: Quid ergo vultis ut faciam-vobis? * Qui 5 dixerunt regi: Virum, qui attrivit nos et oppressit inique, ita delere debemus, ut ne unus quidem residuus sit de stirpe ejus in cunctis finibus Israel; * dentur nobis septem viri de filiis ejus, ut crucifigamus Nm. VIII ue mino opus, 28,4-.; eos Domino in Gabaa Saul quondam electi Domini. Et ait rex: Ego * Pepercitque rex Miphiboseth filio Jonathae filii Saul, pro-20,15.42, pter jusjurandum Domini quod fuerat inter David et inter Jonathan filium Saul. * Tulit itaque rex duos filios Respha filiae Aja, quos peperit Sauli, Armoni et Miphiboseth, et quinque filios Michol filiae Saul, quos genue-18,19. rat Hadrieli filio Bersellai, qui fuit de Molathi, * et dedit eos in manus Ga- 9 baonitarum. Qui crucifixerunt eos in monte ceram Domino, et ceciderunt hi septem simul occisi in diebus messis primis, incipiente messione hordei.

Tollens autem Respha filia Aja 10 cilicium substravit sibi supra petram ab initio messis, donec stillaret aqua super eos de coelo, et non dimisit aves lacerare eos per diem neque bestias per noctem. *Et nunciata 11 sunt David, quae fecerat Respha filia sunt David, quae fecerat Respha filia Aja, concubina Saul. *Et abiit Da-12 vid et tulit ossa Saul et ossa Jonathae filii ejus a viris Jabes Galaad, 11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

21,11550.

4. Al. * rex.

4. B: B. ihr sagen werbet, bas will ...
5. benn wir find vertilgt worden, bas unf. Blets bene nicht war. B: une aufgerieben h. u. ber gegen une gedacht h. dW.vE: (aufrieb) ... wider une sann, B: bag wir n. bestehen mögen. vE: um une ausguroteten ... mehr best, follten. dW: bag w. vert. wurden u. n. m. beständen. dW: im ganzen Gebiet. vE: ber g. Grenze.

was Rigpa, bie Tochter Aja, Saule Rebe-

bin, und nahm bie Gebeine Sauls und bie

Gebeine Jonathans, feines Sohns, von ben Burgern ju Jabes in Gilead, bie fie

von ber Gaffe Bethfan geftohlen hatten, babin fie bie Philifter gebanget hatten gu

12 weib, gethan hatte. *Und David ging

6. feinen Rindern. B.dW.vE.A: Sohnen. dW: ver Bebova. A: bem &, freugigen!! (B: o bu Erw. bes &.?)

9. B.dW.A: wurden getöbtet. vE: umgebracht. dW.vE.A: in b. erften Tagen ber E. B: erfteren E. T. B.dW.vE: im (ju) Anfang ber G.

10. ihn ihe auf ... Dom Auf. dW: Sadtuch. vE. Tuch. B: vor fich. A: unter fich. vE: über ben Felfen? dW.A: bie B. ... traufelte. vE: fich B. ... ergog. dW: feinen Bogel bes h. auf f. fallen ... Bilb b. Felsbes. vE: l. n. zu baß fich die ... festen.

12. A: Mannern, vE: Ginwohnern, dW: Martts plat, vE: Thorpl. (B: Strafe nach B.)

Davidis victoriae.

έν τη ήμέρα ή ἐπάταζαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ ἐν Γελβουέ. ¹³ Καλ ἀνήνεγκε 'Δαυὶδ' ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἰοῦ αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ἐστᾶ Σαοὺλ καὶ ἐδαψε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ 'τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἰοῦ αὐτοῦ 'καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἰοῦ αὐτοῦ 'καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ήλιασθέντων' ἐν γῆ Βενιαμὶν ἐν τῷ πλευρῷ τοῦ τάφου Κὶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς, καὶ ἔξιλάσατο ὁ θεὸς τὴν γῆν μετὰ ταῦτα.

15 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις πρὸς Ἰσραήλ, καὶ κατέβη Δανὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἔξελύθη Δανίδ. 16 Καὶ Ἰεσβὶ ἀπὸ Νὰβ εἶς ἢν ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων, καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ τριακοσίων σίκλων ὁλκῆ χαλκοῦ, καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην, καὶ διενοεῖτο τοῦ πατάξαι τὸν Δανίδ. 17 Καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ ᾿Αβισαὶ νίὸς Σαρονίας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Τότε ἄμοσαν οἱ ἀνδρες Δανίδ, λέγοντος ᾿Οὐκ ἔξελεύση ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον, καὶ οὐ μὴ σβέσης τὸν λύχνον Ἰσραήλ.

18 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα πόλεμος ἔτι ἐν Γὸβ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Τότε ἐπάταξε Σοβεκχὶ ὁ ᾿Ασωθὶ τὸν Σὲφ ἐν τοῖς ἐγγόνοις τοῦ 'Ραφά. 19 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γὸβ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐπάταξεν Ἑλλανὰν νίὸς Ἰαρὰ τῶν ὑφαινόντων ὁ Βαιθλεεμίτης τὸν Γολιὰθ τὸν Γετθαῖον, καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ἢν ὡς ἀντίον ὑφαινόντων. 20 Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος 'μετὰ τῶν ἀλλοφύλων' ἐν Γέθ· καὶ ἢν ἀνὴρ ἐκ Μαδών, καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἔξ καὶ ἔξ, εἴκοσι καὶ πέσσαρες ὰριθμῷ· καίγε αὐτὸς ἀπόγονος τιτάνων. 21 Καὶ ἀνείδισε τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν

13. AB* Δ. († FX). 14. Β: ἔθαψαν (-ε AEFX). AB: ἐν τῶ τάφω Κ. ... *πατὰ ... ἐπήμβεεν ὁ θ. τῷ γῷ (c. FX). 15. AB: ἐνενήθη ... μετὰ Ἰσο. (c. FX). B: ἐπορεύθη (ἐξελ. ΑΕΓΧ). 16. Β* ἀπὸ († F; A: ἐν). AB: ὁς εἰς ΕΧ)... ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῷ Ῥαφά. 17. ΒΕΧ: Ἰβεσσὰ (Ἰβισαῖ?). 18. AB: ἐγενήθη ... ἔτι πόλ. (c. FX). ἐν Γὲθ (Γὸβ?). Β: Σεβοχὰ ὁ Ἰστατωθὶ (c. FX). 19. AB: ὁ (ἔτι ΕΓΧ). Β: Ρὸμ (Γὸβ ΑΧ). AB: Ἑλεανὰν (c. FX) ... Ἰσιωργὶμ s. -εἰμ

לִאָּבֹר אַנִוֹבִי-כּוֹ: אָשָּׁבּר-צִּנִּע בַּמֶּלְצִּ וֹהֹגמֹּר אָלְבַיִּם הַאָּנְּלְ בֹּלָבּעָ לֹּהָשׁ אָבִׁיוּ וַהְּגַּמָׁה בְּלְ הָאָנָל וֹהִּנְּלֵוֹ בְּנִי בֹּאָבׁר אָע בּגֹּלְנִע יִינְנְלֵוֹ בְּנִי וֹהִּלְּבְּרוּ אָע בּגֹּלְנִת מִשְׁׁסְ אָע-בֹּגַלְנִוּ הָּאָנִּע הָאִנְּע וְאָע-בֹּצְלִנִת מְשָׁׁמַיִם אָע-הַאָּאִנִּל בְּנִלְבְּבֵּי: וַהַּבֹּלְנִת מְּפְלְשִׁנִּים אָע-הָאָאִנְל בָּנִּלְבְּבֵּי: וַהַּבֹּלְ

18 בַּמְּלֵיוּ שֵׁשׁ וְשֵׁשׁ עֶשְׁרִים וְאַרְבֵּע הַמְּלְחָמֵה בְּגֹב עִם־פְּלְשְׁתִּים אֵז הִּפָּׁה פוֹתְּהִי אִרְגִים בִּית הַכַּקְשְׁתִי אֵת בִּילְתַ בְּצְיֵב עִם־פְּלִשְׁתִּים וַיַּדְ אֶלְחָנְן בָּן־ בְּמָבִי אִרְגִים בִּית הַכַּקְשָׁתִי אֵת בִּילְתַ בְּמָלֵי אִרְגִים בִּית הַכַּקְשָׁתִי אֵת בִּילְתַ בְּמְּלִי אִרְגִים בִּית הַכַּקְחָמִי אֵת בִּילְתַ בְּמְלִי אִרְגִים: בְּגְלֵי אִרְגִים: בְגְלֵי אִרְנִים בְּית הַכַּקְשָׁתִי אָת בִּילְתַ בְּגְלִי אִרְנִים בִּית הַכַּקְשָׁתִי אָת בְּילִת בְגְלִיוּ אַשְׁ בְּיִלִי אָנְלִי לְהַרָבָּה וְאַרְבָּע בְּבְּלִיוֹ אַשְׁ וְשִׁשׁ עָשְׁרִים וְאִּרְבָּע בִּילְחָבָה וְשִׁשׁ וְשִׁה יְלֵּד לְהַרָבָּה וְנִיחְבָּן בְּיּר

יישבי ק' . 16. 'ר' זעירא . 19. אי יישבי ק' . 19. ער יישבי ק' . 19. ער יישבא ער . 21. 'ף שמעא פייט יישבי אי אי יישבי אי אי יישבי אייב אי אי יישבי איישבי אי אייבי אי אייבי אי אייבי אי אייבי אי אייבי אייבי אי איי

אַת־יִשֹׁרַאֵּל וַיַּבָּהוֹ יִהוֹנָתוֹ בּּן־שִׁמְצֵׁי

(Ἰαρὶ F) ... * ἦν († FX). 20. AB* μ. τ. ἀἰλ. et ἐκ et (ult.) καὶ ... αὐτὸς ἐτέχθη τῷ Ῥαφῷ (c. FX).

ber Beit, ba bie Philifter Saul ichlugen 13 auf bem Berge Gilboa; *und brachte fie von bannen berauf, und fammleten fle gu-

hauf mit ben Gebeinen ber Gebenkten, 14 "und begruben bie Gebeine Saule und feines Sohns Jonathan im Lanbe Benjamin gu Bela im Grabe feines Baters Ris, und thaten alles, wie ber Ronig geboten hatte. Alfo warb Gott nach biefem bem Sanbe wieber verfohnet.

Es erhob fich aber wieber ein Rrieg von ben Philiftern wiber Ifrael, und David jog binab und feine Rnechte mit ibm, und ftritten wiber bie Philifter. Und Da-

16 vib warb mube, "und Jesbi gu Dob, melder war ber Rinber Rapha einer (unb bas Gewicht feines Speeres mar breibunbert Gewicht Erg, und hatte neue Baffen), 17 ber gebachte Davib ju fcblagen. *Aber

Abifai, ber Sohn Beru Ja, half ihm, und folug ben Philifter tobt. Da fdwuren ibm bie Manner Davide und fprachen: Du follft nicht mehr mit uns ausziehen in ben Streit, bag nicht bas Licht in Ifrael veribiche.

Darnach erhob fich noch ein Rrieg gu Rob mit ben Philiftern. Da folug Gibechai, ber Hufathiter, ben Saph, welcher

19 auch ber Rinder Rapha einer mar. es erhob fich noch ein Rrieg zu Gob mit ben Philiftern. Da ichlug Elhanan, ber Sohn Jaere Orgim, ein Bethlehemiter, ben Golfath, ben Gethiter, welcher hatte

einen Spieg, beg Stange war wie ein *Und es erhob fich noch ein 20 Weberbaum. Rrieg zu Gath. Da war ein langer Mann, ber hatte fechs Finger an feinen Banben und feche Beben an feinen Fugen, bas ift vier und zwanzig an ber Babl, und er

21 war auch geboren von Rapha. *Und ba er Ifrael Gohn fprach, schlug ihn Jonathan,

13. A.A: gu Gauf ob.: gu Saufen. 16. A.A: Bewichte.

thim, cum interfecissent Saul in Gelboë, *et asportavit inde ossa Saul 13 et ossa Jonathae filii ejus. Et colligentes ossa corum, qui affixi fuerant, sepelierunt ea cum ossibus Saul et 14 Jonathae filii ejus in terra Benjamin os.18, in latere in sepulchro Cis patris ejus, e;18m. feceruntque omnia quae praeceperat v.1,24,25 rex, et repropitiatus est Deus terrae Nm. 35,33. post haec.

Factum est autem rursum prae- 15 lium Philisthinorum adversum Israel, et descendit David et servi eius cum eo, et pugnabant contra Philisthiim. 15mti, 1; Deficiente autem David, *Jesbi-benob, 16
1Ch. 20, 4; qui fuit de genore 1Ca.20,4 qui fuit de genere Arapha, cujus De. 2,4 de l'est de genere Arapha, cujus De. 2,4 de l'est de 17,7. debat, et accinctus erat ense novo, nisus est percutere David, * Praesi- 17 dioque ei fuit Abisai, filius Sarviae, et percussum Philisthaeum interfecit. Tunc juraverunt viri David, dicentes: Jam non egredieris nobiscum in bellum, ne extinguas lucernam Israel.

Secundum quoque bellum fuit in 18 Gob contra Philisthaeos; tunc per-1Ch. 20,4 cussit Sobochai de Husathi Saph T.16. de stirpe Arapha de genere gigan-* Tertium quoque fuit bel- 19 lum in Gob contra Philisthaeos, in 1Ch.30,8. quo percussit Adeodatus filius Saltus polymitarius Bethlehemites Goliath 18m. 17,7. Gethaeum, cujus hastile hastae erat 10.2. quasi liciatorium texentium. *Quar-*Quar- 20 tum bellum fuit in Geth, in quo vir fuit excelsus, qui senos in manibus pedibusque habebat digitos. id est viginti quatuor, et erat de *:16-5 origine Arapha. *Et blasphemavit 21 17,10. Israel; percussit autem eum Jonathan

^{14.} dW: Begrabnif. vE: Bruft ... zeigte fich. A:

nabig. B: ließ sich (vom L.) erbitten.

15. B: bei ben Bh. dW: es hatten bie Ph. abermal Streit mit J. (vE: Als b. Ph. noch Str. h.)

16. B.A: Jesbi-Benob. dW: Erzengten R. B: Söhnen bes Riesen? dW: Lanze. dW.vE: Sefel E. B.dW.vE.A: mit e. nenen [Schwert] umgürtet

^{18.} Al. * de gen. gig.

^{17.} bie Lenchte. B.dW.vE.A: bu n. ... (ans)los fceft. (B: Lampe !!)

^{18.} Gob.

^{19.} B: n. feines Sp. St. war. vE: feiner Lange. dW: ber Schaft f. Speeres.

^{20.} B: febr langer. dW.vE: DR. v. großer Lange. 21. B: gefprochen. dW.vE: er (ver)hohnete 3. A:

XXI.

Cantioum Davidis (Psalm. XVIII.)

υίδς Σεμεὶ ἀδελφοῦ Δαυίδ. 22 Οι είσσαρες οδτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων τῷ Ῥαφῷ ἐν Γέθ, καὶ ἐπεσαν ἐν χειρὶ Δαυίδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ.

ΧΧΙΙ. Καὶ ἐλάλησε Δανὶδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ὡδῆς ταύτης ἐν ἡμέρα ἡ ἔξείλετο αὐτὸν ὁ κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ. ² Καὶ εἰπεν 'ώδή'.

Κύριε πέτρα μου καὶ ὸγύρωμά μου, καὶ έξαιρούμενος έμοι, 36 θεός μου σύλαξ μου έσται μοι, πεποιθώς έσομαι έπ' αὐτῷ. ὑπερασπίστής μου καλ κέρας σωτηρίας μου, άντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή μου σατηρίας μου, έξ άδίκου σώσεις με. 4 Αβνετον επικαλέσομαι τον κύριον, καλ έκ των έγθρων μου σωθήσομαι. 5 OZL 128ριέσγον με συντριμμοί θανάτου, και γείμαρδοι ανομίας εθάμβησαν με. βσχοινία άδου εκύκλωσάν με, και προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου. Τ'Εν θλίψει μου επικαλέσομαι τον χύριον, καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι, καὶ ἐπακούσεται έκ ναοῦ αὐτοῦ φωνής μου, καὶ ή κραυγή μου 8 Καλ εταράχθη καὶ દેર રહ્યું છેતાર લ્ટેન્ટર્ગે. έσείσθη ή γη, καὶ τὰ θεμελια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθη, δτι έθυμώθη 'αὐτοῖς κύριος'. 9 Ανέβη καπνός εν όργη αὐτοῦ, καὶ πυρ έκ στόματος αύτοῦ κατέφαγε, καὶ άνθρα-10 Kal Exhwer κες ανήφθησαν έξ αύτου. ούρανούς καὶ κατέβη, καὶ γνόφος ύπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· 11 καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβίμ, καὶ έπετάσθη καὶ ώφθη έπὶ πτερύγων ανέμων, 12 και δθετο συότος αποκρυφήν αύτου, κύκλω αύτου ή σκηνή αύτου σκό-

22. A* ἐτέχθ. B: ἐν Γ. τῷ P. οἶκος (c. AEX).—
1. B: ἐν ῷ ἡμ. (c. AEFX). AB*ὁ († X). 2. AEFX
* ἀδή. AB † (p. ἐξ.) με. 3. A: φ. ἔσται με (* μοι).
4. AB al. * τὸν († X). 5. AB* καὶ († KFX). 6. AB: ἀδἰνες θάνατε ... * καὶ (c. FX). 7. AB: Ἐν τῷ οδἰνες θάνατε ... * καὶ (c. FX). ΑΒ: κυίριος αὐτοῖς (c. FX). 9. AB † (p. ἐν) τῷ (* ΕΓΧ). ... κατέδεται * (sq.) καὶ ... ἐξεκκύθησαν ἀπ² (c. FX). 10. AB: ὑποκάτα τῶν ποδῶν (c. FX). 11. BA: ἐπεκάδισεν ε. ἐκάδ. (ἐπεξη FX). B † (a. Χ.) τῷ (* AFX).
Α²Β: ἀνέμε (-ων Α¹ΕΓΧ).

הֹבֹרֵנ: לְנֵינִפָּׁנִ בִּגִּע וֹנִּפְּלָנִּ בִּיִּגִּדְּנְּיִנְיִּנְ נְצִּאָתֵי בִּוֹב: אֶתַּאִרְבְּׁתַּת אָנֶּנְּנִ וְּלְּנְנִּ

יִהְנָה סַלְּעִי וּמְצֵּדְתָי וּמְצֵּדְתָי וּמְפַּלְּטִי־לִי: ג מִבָּּׁם בָּלִ־אִּיְבֶיו וּמִבָּּוּם שָׁאִּוּל: וַיּאֹמֵר ג מִבָּּם בָּלִ־אִיְבֶיו וּמִבָּּוּם שָׁאִּוּל: וַיּאֹמֵר יָּהֹיָה אֹתְוּ בִּיִּים מָלִייִי יִיּאֹמֵר.

מְשֶׁלֶּי בַּוּרָי אֶהֶטֶה־בְּוֹ מְאָלָי וְקֵּרֶן יִשְׁעִׁי מִשְׁנַבִּי וֹמְנוּסִׂי מִשְׁלָּי מַחָמֵס תִּשְׁעֵנִי:

י מְהַלֵּל אָקרָא יְהוֹיָה וּמֵאִיבָּי אִּנְשֵׁעַ:

ז בַּיֹ אֲפָקָנִי מִשְׁבְּרֵי־מָנָת

נַחֲלֵי בְּלִיֻעַל יְבְעַתְנִי וּ

קּהָמֵנִי מִקּשִׁי־מֵוֵת: חָבְלֵי שִׁאִוֹל סַבֵּנִי

זַ בַּצַּר-לָיֹ אֶקְרֵא יְהוְּה יִישָׁעַע מִקִיכְלוֹ קוֹלִי יִשִּׁעַע מִקִיכְלוֹ קוֹלִי יִשׁׁוִעתי בָּאַזִניו:

רִּתְּבָּעַשׁ וַתְּרְעֵׁשׁׂ הָאָּׁרֶץ מְיּ מִוֹסְדִּוֹת הַשָּׁמֵיִם יִרְנָּזִּוּ ויתנעשו פי-חרה לוּי

> ַ בַּאֲכָר בִּשְׁרָ בִּאֲפֿוּ וְאָשׁ מִפֶּיו האַכֶּל בַּאֲכָר בְּאֲפֹּוּ

י וַיַּט שָׁמֵים וַיֵּרֶד רָצָרָפֶּל מִּחַת רַנְּלֵיו:

וּהַרָא עַל־כַּנְפִּי־רְוּחַ : וּיִרְפָּכ עַל־כְּנְפִי־רְוּחַ :

12 רַיָּשֶׁת חָשֶּׁךְ סְבִיבֹתֵיו סְבִּוֹת

יי. 1. חפטרת האזיני ויום ז' של פסח . 1. הפטרת התגעש ק'. 8. יי

^{1.} red. bem 4. B.dW.vE.A: gn. B.vE.A: an b. Tage?
2. B: Beftung. A: Kraft? (dW: Jehova, m. F.)

ber Sohn Simea, bes Brubers Davibs. 22 Diefe vier waren geboren bem Rapha gu Gath, und fielen burch bie Band Davibs und feiner Anechte.

XXII. Und David rebete vor bem Geren bie Borte biefes Liebes, jur Beit ba ihn ber herr errettet batte von ber Banb Saule, 2 "und ibrach:

Der Berr ift mein Wels und meine Burg 3 und mein Erretter. *Bott ift mein Sort. auf ben ich traue, mein Schilb und horn meines Beils, mein Schut und meine Bufincht, mein Seiland, ber bu mir bilfft vom 4 Frevel. *36 will ben Berrn loben und anrufen, fo werbe ich von meinen Reinben 5 eriet werben. "Denn es batten mich umfangen bie Schmerzen bes Tobes, unb 6 bie Bache Belials erfcredten mich. *Der Bollen Banbe umfingen mich, und bes 7 Tobes Stride übermaltigten mich. *Wenn mir angft ift, fo rufe ich ben Berrn an und foreie ju meinem Gott, fo erhoret er meine Stimme von feinem Tempel, und mein Befdrei tommt vor ihn zu feinen Die Erbe bebete und marb 8 Obren. bewegt, Die Grundfeften bes Simmels regten fich und bebeten, ba er gornig mar. 9 *Dampf ging auf von feiner Rafe, und verzehrenbes Feuer von feinem Munbe, 10 bag es bavon blitte. *Er neigete ben himmel und fuhr berab, und Dunkel war 11 unter feinen Sugen. "Und er fuhr auf bem Cherub und flog baber, und er fdwebete auf ben Mittiden bes Winbes. 12 *Gein Begelt um ibn ber war finfter, und

13,3,15 filius Samaa fratris David. #Hi qua- 22 v. 20.16. tuor nati sunt de Arapha in Geth, et ceciderunt in manu David et servorum eius.

Locutus est autem David XXII. Ps.15. Demino verba carminis hujus, in die qua liberavit cum Dominus de manu omnium inimicorum suorum et de manu Saul, * et ait:

Ps. 18,3. Dominus petra men Dt. 39,4. et salvator meus. Dominus petra mea et robur meum * Deus fortis 3 Gea. 15,1; meus, sperabo in eum; scutum 2,1.10. meum et cornu salutis meae, elevator meus et refugium meum; salvator meus, de iniquitate liberabis me. Ps. 18,4. * Laudabilem invocabo Dominum, et 4

Pa.18,5, ab inimicis meis salvus ero. *Ouia 5 36,5. Act. 2,24; circumdederunt me contritiones mor-Dr. 13,18. tis, torrentes Belial terruerunt me. Pa. 18.6. * Funes inferni circumdederunt me, Pr. 14,27. praevenerunt me laquei mortis. *In

Ps. 18,7. tribulatione mea invocabo Dominum et ad Deum meum clamabo, et exaudiet de Ps.11,4 templo suo vocem meam, et clamor

Ps.18,8, meus veniet ad aures ejus. *Com- 8 (es, 9) mota est et contremuit terra, funda-26,11. menta montium concussa sunt et conquassata, quoniam iratus est eis.

Ps. 18,9. Ascendit fumus de naribus ejus, et 9 24,17. ignis de ore ejus vorabit; carbones suc-P..19,10, censi sunt ab eo. Inclinavit coelos et 10
144,5. descendit, et caligo sub pedibus ejus.

P. 18,11. * Et ascendit super Cherubim et vo- 11 Ra.1,4. lavit, et lapsus est super pennas Ps. 18,12. venti. Posuit tenebras in circuitu 12

Hab. 1,4. suo latibulum, eribrans aquas de

^{3.} B: Er ift ber G. meines Felfens, gu bem ich m. Influcht genommen. dW: mein G. u. S. gu b. ich fluchte. vE: G. ift m. Fels, ich fliebe ju ihm. dW: Sorn ber Rettung. B: m. hoher Ort. vE: hohe Befte. B: Gelfer ... ausgeholfen haft. dW.vE: Retter. dW: v. b. Gewalt hilfft bu mir. vE: Frevelthat retteft.

^{4.} Mit Lob w. ... aur. B: für einen Breismurbigen ... auer. dW.vE: Den Br. rief ich (an), Beh. A: Den lobwurb. O. w. ich anr. dW.vE: warb ich gerettet. (B: nachbem ich ... erl. bin?)

^{5.} Bellen bes E. B: überfallen. dW: umrangen Bogen, vE: umgaben gluthen, vE.A: Strome. dW: bes Berberbens.

^{6.} B: Str. find mir enigegengefommen. dW: Str. ber Unterwelt umgaben m., es überraschten m. Schlin-

^{7.} S† (p. templo) sancto. 8. Al. * eis.

gen. vE: bes Tobtenreichs umfchlangen m. u. über m. fielen.

^{7.} tommt ju f. D. B: Da m. a. war. dW: In m. Bebrangnif. vE: Angft. A: Trubfal. B.dW.vE: rief ... rief ic. (A: wird horen.) 8. dW: Da wantt' u. beb. vE: ward erschüttert u.

gitterte ... Grunbe. dW: gitt. u. fcmanften.

^{9.} Gluth fuhr aus D. ibm. dW.vE.A: Es flieg Rauch. B: in f. R. B.dW: (glubenbe) Roblen brann: ten aus ihm. vE: Feuerf.

^{10.} vE: bog ... Bolfennacht. 11. B: fag auf einem. B.dW.vE: erichien auf (b.

Blugeln). 12. und feste Finfternif um fich b. jum G. dW. VE: (machte) Duntel. B: ftellte bie & ... gur Gutte. vE: ale S.

XXII.

Canticum Davidis (Psaim. XVIII).

τος ύδάτων, νεφέλαι άέρος. 13 Ex 067γους απέναντι αύτου έξεκαύθησαν ανθρακες πυρός, 14 και εβρόντησεν έξ ούρανοῦ κύριος, και ό υψιστος έδωκε φωνήν αύτου. 15 Kal απέστειλε βέλη και διεσκόρπισεν αὐτούς, καὶ ηστουψεν αστραπήν και έξεστησεν αυτούς. 16 καὶ ουφθησαν αφέσεις θαλάσσης, καὶ άπεκαλύφθη θεμέλια της οίκουμένης, έν τη έπιτιμήσει τοῦ χυρίου ἀπὸ πτοῆς πτεύματος όργης αὐτοῦ. 17 Εξαπέστειλες εξ ύψους καὶ ανέλαβέ με, είλκυσέ με έξ ύδατων πολλών, 18 έξειλετό με έξ ίσχύος έχθρων μου, έκ των μισούντων με, ότι ίσγυον ύπλο έμε · 19 προέφθασάν με εν ήμερα άπωλείας μου, καλ εγενετο χύριος αντιστήριγμα μου. 20 Καλ έξήγαγέ με είς πλατυσμόν και έξειλετό με, ότι ηὐδόκησεν εν εμοί. 21 και άνταπεδωκέ μοι χύριος κατά την δικαιοσύνην μου, καλ κατά την καθαριότητα των γειρών μου άνταπέδωκέ 22 Ότι εφυλαξάμην όδους κυρίου, καί ούκ ηγόμησα έγώπιος του θεού μου. 23 ότι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἀπέναντί μου, καὶ τὰ προςτάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησα ἀπ' αὐτῶν. 24 Καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ, καὶ φυλάξω με άπὸ τῆς ἀνομίας μου· 25 καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατά την δικαιοσύνην μου καί κατά την καθαριότητα των χειρών μου άπέναντι των όφθαλμών αὐτού. 26 Merà όσίου όσιωθήση, και μετά άθώου άθώος έση, ²⁷καί μετά έκλεκτου έκλεκτος έση, και μετά στρε-

חַשָּׁרַת־מֵיִם עָבֵי שִׁחַקִּים: 13 מַפַּבָה נָבָהָוֹ בַּעָרָוּ בַּחֲלֵי־אָשׁ: ונירעם מון שמים יהנה ועליון יתו קולו: פינישלח חַצֵּים נַיִּפִיצֵם בָּרֵק נַיָּהְמֹם: 16 ויראו אפיכי ים יגלו מסדות תבל בַּבַערת יָהוָה מִנְּשָׁמֵת רִיחַ אַפְּוֹ: 17 ישלח מַמַּרִוֹם יַקּחֲנִי יַמְשָׁנֵי מִפַּים רַבַּים: 18 וַצִּיכֵני מַאִּיבֵי עַז משנאי פי אמצר ממני: 19 רַקַדְּמַנֵּר בַּיִוֹם אַידִי וַיָהֵי יָהוָה מִשְׁעַן כִייּ כ וַיּצֵא כַמַּרְחַב אֹתֵי יַחַלְצַנִי כַּי־חַפֵּץ בִּי: בָּבָר יָדֵי יַשִׁיב לי: 22 פַר שָׁמָרִתִּי דַּרְבֵי יִהֹוָה א רשעתי מאלהי: 23 פי כל-משפטר לנגדי וַחַלָּתיו לָאדאַסור מפנה: אואהיה תמים לו נאשתפבה מצוני <u>סונשב יהוה לי פּצדקתי</u> 26 עם־חָסֵיד הַתְּחַסֵּד לם־גַּבָּוֹר תַּמֵים תַּתַּבַּם: 27 עם־נבר תּתַבר ועם־עקש תתפל:

> יידום ק' . 15. v. 23. 'p משפטיו ק' . 23.

^{12.} AB: ἐπάχυνεν ἐν νεφίλαις. AEX: ἀδρων.
13. AB: Ἰπὸ τὰ φ. ἐναντίον (c. FX). 14. AB* (pr.)
καὶ († ΕFX). 15. AB: ἐσκόρπισεν. AX: κ. ἤστο.
16. AB*τᾶ(† FX)... ϑνμᾶ (ὀργῆς F). 17. AB: Ἰπὰστοτειλεν (Ἐξ. ΕFX). Β: ἐλαβε (ἀνέλ. ΑΧ). 18. AB: ἐξόνσατο (ἐξείλ. FX). Β: ἐχθρων με ἰσχνος (c. FX; A: ἐχθ. με ἰσχνοςς). AB: ἐκραταιώθησαν (ἰσχ. FX). 19. AB: ἡμέραι (ἐν ἡμ. ΕFX) θλίψεως (ἀπ. FX)... ἐπιστης. (ἀντ. ΕFX). 20. AX: ἐξείλατό... ἐκὸθ. 22. AB: ἐφφίλαξα... ἡσέβησα ἀπὸ τ. θ. (c. FX) *με († X). 23. AB: κατενιντίον ... δικαιώματα (c. FX). A²B: ἀπέστην (-ησα X; Α¹ΕΧ: -σαν). ΕFX: ἀπ' ἐμᾶ. 24. AB: προφνλάξομαι ἀπὸ (c. FX).
25. AB: ἀποδώσει (c. ΕFX). Β: ἐνώπιον τ. ὀφθ.
26. AB: μετά ἀνθδος τελείω τελειωθήση.

^{12.} Bafferwolten. dW.vE: Bafferfammlung, bichte B. (b. Gewölf).

^{13.} feurigen Robien. vE: Aus b. Lichtglange. 14. feine Crimme. dW: St. erfchallen. A: horen. vE: l. fahren f. Gefrach!

13 fdmarge bide Bolfen. *Bon bem Glang 14 vor ibm brannte es mit Bligen. *Der Berr bonnerte vom Simmel, und ber Sochfte 15 ließ feinen Donner aus. "Er icon feine Strahlen, und gerftreuete fle, er ließ bligen, 16 und ichredte fie. *Da fabe man Bafferguffe, und bes Erbbobens Grund marb aufgebedt, von bem Schelten bes Berrn, von bem Dbem unb Schnauben feiner 17 Rafe. *Er fcbidte aus von ber Bobe und holte mich, und gog mich aus großen 18 Baffern. *Er errettete mich von meinen ftarten Feinden, von meinen Saffern, bie 19 mir ju machtig waren, *bie mich überwaltigten jur Beit meines Unfalls, unb 20 ber Berr warb meine Buverficht. führete mich aus in ben Raum, er rig mich heraus, benn er hatte Luft zu mir. 21* Der Berr thut wohl an mir nach meiner Berechtigfeit, er vergilt mir nach ber Reinig-22 feit meiner Ganbe. *Denn ich halte bie Bege bes Berrn, und bin nicht gottlos 23 wiber meinen Gott. Denn alle feine Rechte habe ich vor Augen, und feine Be-24 bote werfe ich nicht von mir; "fonbern ich bin ohne Banbel vor ibm, und bute 25 mich vor Gunben. *Darum vergilt mir ber Berr nach meiner Gerechtigfeit, nach 26 meiner Reinigfeit vor feinen Mugen. *Bei ben Beiligen bift bu beilig, bei ben From-27 men bift du fromm, *bei ben Reinen bift du rein, und bei ben Berfehrten bift bu verfehrt.

15. dW.vE.A: (feine) Bfeile. B: fanbte Bf. ans. dW.vE: (u.) Blige. dW: trieb f. in b. Flucht. vE:

16. bas Bette bes Meeres ... bem Gon. bes Db. B: die tiefen Gruben. vE: fichtbar wurden b. Tiefen. dW: es zeigten fich b. Thaler. B.A: Grunbveften. dW: enthull. f. b. Grundo. (vE: Grunde) ber Belt. vE: Son. bes Binbes. A: fonanbenben Gauche f. Bornes?

17. dW: ftredte [f. Ganb]. vE: reichte. dW.vE.

A: faßte mich. dW: 3. m. hervor. 18. B: meinem ft. Feinbe. vE: ftarfften. A: bem überftarfen. vE.A: machtiger (ftarfer) als ich. dW: bie mich übermaltigt.

19. B: Gie famen mir entgegen am Tage. dW.vE: überfielen mich. dW: bes Unglude. vE: meiner Roth. B.dW.vE: mir gur (meine) Stupe.

20. dW.vE: ine Freie. A: Beite. vE: jog m. heraus.

Pa. 18.13. nubibus coelorum. * Prae fulgore 18 Bare in conspectu ejus succensi sunt car-Ps.18,14. bones ignis. Tonabit de coelo 14 Dominus, et excelsus dabit vocem Ps. 18,15 suam. Misit sagittas et dissi144,6. pavit eos, fulgur, et consumpsit eos. Misit sagittas et dissi- 15 Pr. 18,16. * Et apparuerunt effusiones maris, et 16 Be. 50.2s. revelata sunt fundamenta orbis, ab in-Joh. 4,9. crepatione Domini, ab inspiratione Ps. 16, 17, spiritus furoris ejus. * Misit de ex-17 97,45, 144,7. celso et assumpsit me, et extraxit me
32,45, 28,18,18, de aquis multis. Liberavit me ab 18
69,15. inimico meo potentissimo, et ab his qui oderant me, quoniam robustiores Ps.18,19. me erant. Praevenit me in die 19 afflictionis meae, et factus est Domi-Pr. 18,20. nus firmamentum meum. *Et edu-20 v.37.Pa. tit me in latitudinem, liberavit
15:88m, me quia complacui ei. Retribuet 21
18:81.7.8 mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum munditiam ma-Pr-18.86 nuum mearum reddet mihi: * quia 22 custodivi vias Domini, et non egi Pa.18,28 impie a Deo meo. * Omnia enim 23
Da.17,19 judicia ejus in conspectu meo, et
18,14,19 praecepta ejus non amovi ame. * Et 24
15,2.51,7 ero perfectus cum eo, et custodiam Ps.16,25. me ab iniquitate mea. *Et restituet 25 y.21. mihi Dominus secundum justitiam meam et secundum munditiam manuum mearum, in conspectu oculorum Ps. 18,26. suorum. *Cum sancto sanctus eris, 26 Pa.18,27; et cum robusto perfectus; *cum ele- 27 26,324. cto electus eris, et cum perverso per-

13. Al. † (p. ejus) nubes. 15. Al.: sag. suas. 17. S: de coelo.

dW: hervor. vE.A: Boblgefallen an mir. dW: weil er mich liebte.

21. B: bat mir wohlgethan. dW.vE: vergalt (ver: golten hat) ... lohnte. A: wird m. vergelten ... lohnen. 22. bobbaft. B: habe bewahret. dW: hielt ... frevelte nicht. vE: frevle.

23. von f. Geboten weiche ich u. dW.vE: v. f. Satungen.

24. B.A: vollfommen. A: will v. mit ihm fein. dW.vE: unftraflic. B.A: vor meiner Diffethat (Bosheit).

25. dW: bie ihm por A. 26. B: Bei b. Gutthatigen erzeigft bu bich gutth. dW.vE: Gegen ben Guten bift bu gutig (gut). B: bei einem vollt. Belben ... vollt. dW.vE: g. b. redl. Mann 2c. A: mit bem Starkmuthigen ausbauernb?

27. B: hantelft bu gang ungereimt! dW.vE: ge-

gen ben (Faliden) b. bu treulos!

XXIII.

Conticum Davidis (Pealm, XVIII.)

βλού στρεβλωθήση. 28 ότι σύ τὸν λαὸν τὸν ταπεινόν σώσεις, καὶ όφθαλμούς έπὶ ὑψηλῶν ταπεινώσεις. 29 Οτι σύ φωτιώς λύγρον μου, κύριε, καὶ ὁ κύριος ἐκλάμψει ἐν σκότει μου· ³⁰ οτι εν σολ δραμούμαι μονόζωνος, καὶ εν θεφ μου υπερβήσομαι τείγος. 31 Ο θεός, άμωμος ή όδος αὐτοῦ, τὸ ἡῆμα κυρίου πεπυρωμένον: υπερασπιστής αυτός έστι πάσι τοῦς π**επο**ιθόσιν ἐπὰ αὐτόν. 32 Διότι τίς θεὸς πλην τοῦ κυρίου; και τίς κτίστης πλήν τοῦ Φεοῦ ήμῶν; 33 Ο θεός ο κραταιών με δυνάμει, καὶ έθετο άμωμον την όδόν μου. 34 τιθείς τους πόδας μου ώς ελάφου, και έσεων με έπι τὰ ύψηλά. ³⁵ ο διδάσκων τὰς γεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ κατατάξας τόξον γαλκοῦν ἐπὶ βραγίονάς μου. 36 Καὶ έδωκάς μοι οπλον της σωτηρίας, καὶ ή ύπακοή σου επλήθυνε με, 37 και επλάκυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου, καὶ οὐκ ήσθένησα έν ταῖς τρίβοις μου. ³⁸ ⊿ιώξω τούς έχθρούς καὶ άφανιᾶ αὐτούς, καὶ οὐκ αναστρέψω έως συντελέσω αὐτούς. 39 καλ θλάσω αὐτοὺς καὶ οὐ μη ἀναστῶσι, καὶ πεσούνται ύπο τούς πόδας μου. 40 Καὶ ένισγύσεις με δυνάμει του πολεμείν, και κάμψεις σούς επιστανομένους μοι. 41 Καὶ οἱ ενθροί μου παρεδόθησών μοι, αθχένας μισούντων με κατεπάτησα. 42 Ανεβόησαν, και ούκ ήν δ σώζων, πρός χύριον, χαλ ούχ έπήχουσεν αύτων.

28. AB: καὶ (ὅτι σὰ ϜΧ) ... πτωχὸς (ταπ. Χ) μετεώρων (ὑψ. ϜΧ). 29. AB: σὰ ὁ ἰν΄χνος με... *δ ... μοι τὸ σκότος με. 30. AB + τῶ. 31. AB: ἰσχυρός (ðεός ϜΧ). Β † (κ. πεπ.) κραταιὸν. ΑΒ* αὐτὸς. 32. AB: Τίς ἰσχυρὸς (ðεός ϜΧ). Β † (κ. πεπ.) κραταιὸν. ΑΒ * αὐτὸς. 32. AB: ἐσχυρὸς (ðεὸς ϜΧ). Β: ἐξετίναξεν (ἔδ. ΕϜΧ; ΑΧ: ἐξέτεινεν). 34. AB: ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τ. ὑψη ἱστῶν με. 35. AB * ὁ et τὰς († ϜΧ) ... κατάξας (c. Χ). Β: ἐν βραχίονί (c. ϜΧ). 36. AB: ὑπερασπισμὸν σωτ. (c. ϜΧ) με (* Χ). 37. AB: (* καὶ) εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ δ.... ἐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη με (c. ϜΧ). 38. AB * τὰς († ϜΧ) ... † (p. ἐχδ.) με (* Χ). Β† (p. ἔως) ἀν (* ΑΧ). 39. AB: ἐκ ἀναστήσονται (c. ϜΧ). 40. AB: εἰς πόλερον, * καὶ ... † (in f.) ὑποκατω με (c. ϜΧ). 41. AB: τὰς ἐχθρός με ἔδωκάς μοι νῶτον, τὰς μισῶντάς με, καὶ ἐδανάτωσας αὐτὸς (c. ϜΧ). 42. AB: Βοησονται (΄Αν. ϜΧ). Α*Β: ἔστι (ἢν ϜΧ). ΑΒ: βοηθὸς (ὁ σ. ϜΧ).

26 ואַת־עַם עני חושיע וְצֵינֶיךְ עַל־רָמֵים תַּשִׁפַּיל: אַתָּה נֵירֵי יְהֹיַה ויחוָה וַגֵּיהַ חַשְּׁכִּי: ל פַּי בָכַה אַרִוּץ בִּדְוּד באלהי אדלגרשור: 31 הַאֶּל תַּמים דַּרְכּוֹ אמרת יהוה צרופה מַמַן הֹוּא לָכָל הַחֹסֵים בְּוֹ: 32 פר מי־אַל מְבַּלְעַדֵי יְהוֹה ומי צור מבלעדי אלהיני: 33 האל מעוזי היל ויתר תַּמִים דַּרְכָּוֹ: שנה רגליו פאילות לחמלמד ידי למלחמה וכחת סשת כחושה זרלתי: 36 רַתְּתַּוֹ כִּי מָבֵוּ יִשְׁעֵה רַעַיְתַה תַּרַבּוִי: 37 פַּרְחֵיב צַעַרֵי פַּּחְפֵּנִי וַלָא מַעַדָּר קַרְסְבֵּי: 35 אַרְדָּפַת אִיִבֵי וַאַשְׁנִידֵם 35 וַלָא אַשִׁוּב עַד־כַּלֹתַם: 39 ראכפם ראמחבם ולא יקפמין וַיָּפָּלָוּ תַּחַת רַגָּלֵי: ב וַתַּזָרַנִי חַיַל לַמַּלְחָמָה תַּבְרֵיעַ קַנֵי תַּחְתֵּנִי: 11 ואיבי תתה כי ערם משנאי ואַבְמִיתֵם:

ע. 33. יף דרכי ק' 34. יף דרכי ק'

29. meine Leuchte. dW: warft? dW.vK: erheilte

^{28.} vE: bas gebeugte B. retteft. dW: bem B. bet Gl. B: beine M. find gegen b. S. bag bu fie niebr. vE: gerichtet auf b. Stolzen, bu bemuthigft fie. dW: n. blideft ... u. b. f.

28 Denn bu bilfft bem elenben Bolt, und mit beinen Augen niebrigeft bu bie 29 Boben. "Denn bu, Berr, bift mein Licht; ber Berr macht meine Finfterniß 30 licht. *Denn mit bir tann ich Rriegevolt gerichmeißen, und mit meinem Gott über 31 bie Mauern fpringen. * Gottes Wege finb ohne Banbel, bes Berrn Rebe ift burchlautert, er ift ein Schilb allen, bie ibm 32 vertrauen. *Denn wo ift ein Bott, ohne ben Berrn? und wo ift ein Bort, ohne 33 unfern Gott ?* Gott ftartet mich mit Rraft, und weiset mir einen Weg ohne Banbel. 34 Er macht meine Suge gleich ben Girichen, 35 und ftellet mich auf meine Bobe. lehret meine Banbe ftreiten, und lehret meinen Arm ben ebernen Bogen fpannen. 36 "Und gibft mir ben Schild beines Beile, und wenn bu mich bemuthigeft, machft bu 37 mich groß. *Du macheft unter mir Raum zu geben, bag meine Anochel nicht *36 will meinen Feinben nach-38 aleiten. jagen und fie vertilgen, und will nicht umtehren, bis ich fle umgebracht babe. 39 * 3ch will fie umbringen und gerschmeißen, und follen mir nicht wiberfteben, fie muf-40 fen unter meine guge fallen. Du fannft mich ruften mit Starte jum Streit, bu fannft unter mich werfen, bie fich wiber 41 mich feten. *Du gibft mir meine Feinde in bie Flucht, bag ich verftore, bie mich haffen. 42 * Gie lieben fich gu, aber ba ift fein Belfer; gum Berrn, aber er antwortet ihnen nicht.

29. U.L: lichte.

31. U.L. Rebe finb.

42. A.A: Sie blidten um fic.

(erhellet) m. Duntel. B: m. m. F. glangen. 30. B: burch e. Rriegetruppen laufen. dW.vE: raunte (renue) ich (an) gegen Schaaren. B: über

31. B.vE: Beg ift volltommen. dW: ohne Trug ... gelant. im gener. A: im &. bemahret. vE: lauter. B: gu ihm ihre Buffucht nehmen.

32. dW.vE.A: wer ift . auger. B.vE: m, ift (ein) gele. A: ftart.

33. B. ift meine machtige Beftung. vE: ftarffte Befte. dW.A: ifts ber m. gartete m. Rr. B: hat mels nen 20. vollt. geöffnet. vE: unftraff. macht er m. 2B. dW: eben ... Bfab. A: meinen B. ber Bollfommenh.

34. Soben. B: hat gem. dW.vE.A: gab mir &. (wie die ber G.). B: gl. ber Ginbinnen ihren.

35. dW: Sanb. B.dW.A: ben Streit. vE: ubte ... jum Str. u. ben ... m. A. dW: baf ... fpannet m. Arm.

Ps.18,28sverteris. Et populum pauperem 28 17:5,5; humiliabis. * Ouia tu lucerna 29 Pa.97,11. mea, Domine, et tu, Domine, illumi-Ps. 18,30, nabis tenebras meas. In te enim 30 60,14. curram accinctus, in Dec meo transiliam murum. * Deus, immaculata 31 Di 32,4; via ejus, eloquium Domini igne exaw.a. minatum; scutum est omnium speran-Ps. 18,32, tium in se. * Quis est Deus praeter 32
18m.*, 2. Domiaum, et quis fortis praeter Deum Pa.18,32 nostrum? Deus, qui accinxit me 33 fortitudine et complanavit perfectam Pr. 18,34; viam meam, *coaequans pedes meos 34

**Bab. 5, 19; cervis et super excelsa mea statuens Ps. 18,35, me, *docens manus meas ad praelium 35 Ps. 15,36. brachia mea. Dedisti mihi clypeum 36 (71,300. 119,71. salutis tuae, et mansuetudo tua mul-Pr.15,35; tiplicavit me. * Dilatabis gressus 37 Pr.4,12. meos subtus me, et non deficient tali Pr.18,38, mei. * Perseguar inimicos meos 38 et conteram, et non convertar donec Ps.18,89 consumam eos. * Consumam eos 39 110,1. et confringam, ut non consurgant; Pe.18,40 cadent sub pedibus meis. * Accin-40 18m.2,4 xisti me fortitudine ad praelium, incurvasti resistentes mihi subtus me. Po.18,41. # Inimicos meos dedisti mihi dorsum, 41 Ps. 18.42, odientes me, et disperdam eos. Cla- 42 Job. 27, 9: mabunt, et non erit qui salvet, ad Dominum, et non exaudiet eos.

36. S: mea.

36. dW: beiner Galfe. As beine Milbe machte m.

gr. dW: Gute erhob mich. vB: bein Erhoren?
37. B: haft meinem Eritt ... gem. dW.A: gabft (gibft) R. meinen Schritten. vE: machteft weit m. Sor. dW.vB: wanften n. A: werben n. ftrauchein.

38. dW: verfolgte ... vernichtete ... getilget. vE: feste ... nad ... vernichtet.

39. bağ fie n. auffteben. dW: tilgt' u. gerichmets terte ... erftanben, f. fanten ... vE: vernichtete ... aufft., f. felen.

40. B: haft ... umgürtet. dW.vB.A: garteteft m. m. Rraft. B: haft unter m. gebenget ... auflehnten. dW.vE: ftredteft (liegeft fturgen) meine Biberfacher unter m. A: frammteft.

41. B: haft m. meiner &. Raden gegeben! vE: m.

F. Ructen fehrteft bu m. gu. 42. Gie fcauen um. B: faben fich um ... mar. dW:

blidten um fich. dW.vE: (er:)borte f. n.

XXII.

Davidis canticum et ultima verba.

43 Και ελέανα αὐτούς ώς γοῦν γῆς, ώς πηλὸν έξόδων ελέπτυνα αύτούς. 44 Καὶ έξελοῦ με έξ αντιλογιών λαού μου, φυλάξεις με είς κοιαιήν έθνων. Λαός ον ούκ έγνων έδούλευσέν μοι, 45 νίολ άλλότριοι έψεύσαντό μοι, είς άκοὴν ωτίου ήκουσάν μου 46 νίοι άλλότριοι άπορξιφθήσονται καλ σφαλούσιν έκ τών συγκλεισμών യ്ത്ത്. 47 Ζη κύριος καὶ εύλογητὸς ὁ πλάσας με, και ψψωθήσεται ὁ θεός μου ὁ σωτήρ μου. 48 Ισχυρός κύριος ὁ θεὸς ος έδωκε έκδικήσεις έμοί, και έταπείνωσε λαούς ύποκάτω μου, 49 καὶ έξήγαγέ με έξ έγθρων καὶ έκ των έπεγειρομένων μοι ύψώσεις με, έξ άνδρὸς αδικημάτων δύση με. 50 Διὰ τοῦτο εξομολογήσομαί σοι εν έθνεσι, κύριε, καὶ έν τῷ ὀνόματί σου ψαλώ, 51 μεγαλύνων σωτηρίας του βασιλέως αὐτοῦ καὶ ποιών έλεος τῷ χριστῷ αύτοῦ τῷ Δαυίδ καὶ τῷ σπέρματι αύτοῦ έως αἰῶνος.

Καὶ οὖτοι οι λόγοι Δανὶδ οἰ ἐσχατοι· Πιστὸς Δανὶδ νίὸς Ἰεσσαί, καὶ πιστὸς ἀνὴρ ˙ὅν ἀνέστησεν ὁ θεὸς χριστὸν θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ὡραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ Ἰσραήλ. ² Πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοί, καὶ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου. ³ Εἰπεν ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ἐμοὶ ἐλάλησε πλάστης Ἰσραήλ, ἄρχων ἐν ἀνθρώποις δίκαιος, ἀρχὸς φόβφ θεοῦ. ⁴ Καὶ ὡς φῶς τὸ πρωινόν· ἀνατελεὶ ῆλιος τὸ πρωὶ καὶ οὐ σκοτάσει, ἀπὸ φέγγους καὶ ἔξ ὑετοῦ ως βοτάτὴ ἐκ γῆς.

ואָשָׁחַקם כּעפַר־אַרֶץ 4 בָּטִים־חוּצִוֹת אַדְקַם אָרְקַעַם: 4 וַתַּפּלָטֹני מריבי עמי תשמרני לראש גוים לשמוע אזו ישמער לי: 44 בני נכר יפלף ויחגרו ממסגרותם: 47 חיריהוה וכרוה צורי וירם אַלהַי צור יִשְׁעֵי: 48 האל הנתו נקמת לי ומריד עפים תחתני: 49 וּמְוֹצִיאֵי מֵאֹיָבֵי וּמִפַּמֵי תּרוֹממֹני מאיש חמסים תצילני: נ על פואודהיהוה בַּנּוֹים וּלְשִׁמְהָ אֲזַפֵּר: וז מהיל ישועות מלפו וְעְשֶׁה־חֲמֵד לַמְשׁיחוֹ ואאא וְאֵכֶּה דִּכְרֵי דָנַד הַאַחֲרֹנַים נִאַם. דָּרָד בֶּּרְיִשַּׁי וּנָאָם הַנָּבֶרֹ הַפַּם עָׁל מִשִּׁירֵוֹ הי יעקב ונעים זמרות ישראל: ב רוח יהוה הפריפי ומלתו על־לשוני: ישראל ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת לא עבות מלגה ממטר דַשָּׁא מַאַרֶץ:

44. B: haft m. erlofet v. b. Streitsachen meines B. dW.vE: retteteft (h. m. ger.) aus ben Kampfen. A: erlofest m. v. bem Biberspruch. B.vE: (auf)bewahret. dW: sestest? A: h. ber Boller. dW.vE: Rastionen; Boller bie ich ...

45. B: Die ... haben mir geschmeichelt. dW.vE:

45. B: Die ... haben mir geschmeichelt. dW.vK: (Die) Sohne ber Frembe schmeicheln m. vR: aufs hören geh. f. m. dW: auf b. bloße Gerücht? B: fos balb f. es mit D. gehöret.

46. dW: finten bin. vE: welfen babin. dW: u.

^{43.} $A^{1}FX$: χνέν. 44. AB: ξύση (ἐξελῶ F) μάτης λαῶν (ἀντ. λαῷ FX). ABF*με (†X). B: ἔγνω (-ων AFX). $A^{2}B$: ἐδέλευσάν (-έν $A^{1}EFX$). 46. AB: ἀποζόιφήσ. (-όιφΦ. F). 47. AB: ὁ φύλαξ με ... ὁ φύλαξ (τῆς) σατηρίας με (c.FX). 48. A: Υψηλος. AB: ενόρ. ὁ διδὸς ἀδ. έμοΙ, παιδεύων (<math>c.FX). 49. $A^{2}B$: ἐξάγων ... +(p. έχΦ). με (c.FX). 50. AB: πύριε, ἐν τοῖς ἔΦν. (c.FX). 51. B +(a. σωτ.) τὰς (*AX). AB*τδ (+EFX). -1. AB: αν. πύριος ἐπλ χρ. ... εὐπροπεῖς ψαλμοὶ Ἰσρ. (<math>c.FX). 2. AB +(a. λογ.) ὁ (*FX). 38. AB: Aέγει... ἐλάλ. φύλαξ (ἐξ) Ἰσρ. παραβολήν · Είπον (<math>s.Παραβ. εἰπὸν) ἐν ἀνθρώπω · Πῶς πραταιώσητε φόβον χριστῷ, παὶ ἐν φωτὶ δεῦπρωίας ; ἀνατείλαι ... ὁ κυριος παρῆλθεν · ἐκ φέγγες παὶ ως ἐξ ὑετῷ χλόης ἀπὸ γῆς (c.FX).

v. 1. p"ון אינר ל כן על ברול מלן על 1. p"ון אינר ל על 1. p"ון על 1. permalmen. dW: germalmte. vE: gerriebe. B: habe f. gerrieben. vE. A: St. ber G. dW: bes Bobens. dW.vE: w. Straßen: (Baffen:) R. gertrat (ich fie), gerftampft' ich f.

48 *36 will fle gerftogen wie Staub auf ber Erbe, wie Roth auf ber Baffe will 44 ich fie verftauben und gerftreuen. *Du hilfft mir von bem gantischen Bolt, und behüteft mich jum Saupt unter ben Beiben; ein Bolt, bas ich nicht fannte, 45 bienet mir. *Den fremben Rinbern bat es wiber mich gefehlet, und gehorchen mir Die fremben 46 mit geborfamen Obren. Rinber find verschmachtet, und gappeln in Der Berr lebet, und 47 ihren Banben. gelobet fei mein Bort, und Gott, ber Bort 48 meines Beile, muffe erhoben werben. *Der Bott, ber mir bie Rache gibt und wirft 49 bie Boller unter mich, Der hilft mir aus von meinen Feinben. Du erhöheft mich aus benen, bie fich wiber mich fegen, bu 50 hilfft mir von ben Frevlern. *Darum will ich bir banten, Gerr, unter ben Beiben, 51 und beinem Ramen lobfingen, ber feinem Ronige großes Beil beweiset, und mohl thut feinem Gefalbten Davib und feinem Samen ewiglich.

XXIII. Dieß find bie letten Borte Davide: Es fprach David, ber Sohn Isai, es fprach ber Dann, ber verfichert ift von bem Deffias bes Gottes Jafobs, lieblich 2 mit Bfalmen Ifraels. Der Beift bes Berrn hat burch mich gerebet, und feine Rebe ift burch meine Bunge geschehen. 3 * Es hat ber Gott Ifraels ju mir gefprochen, ber Bort Ifraels bat gerebet, ber gerechte Berricher unter ben Denichen, ber Berricher 4 in ber Furcht Gottes, und wie bas Licht bes Morgens, wenn bie Conne aufgehet bes Morgens ohne Wolfen, ba vom Glang nach bem Regen bas Gras aus ber Erbe machft.

> 47. U.L: erhaben. 1. A.A: verfichert ift, von. U.L: von b. Deffta bes &. 3. verf. ift.

Mieben bebend aus ihren Schlöffern. vB: gurten fich ... Burgen hervor. B. ba f. f. in ihr. verfcoloff. Ders tern geg. hatten?
47. dW.vE: Es lebe. B.vE: Sels.

48. B: vollfommene R. dW.vE: mir R. verlieh (foaffie) u. (bie) B. mir unterjochte (unterwarf).

49. v. bem freveln Mann, dW: über m. Bibers facher m. erhob. vE: ja von m. 2B. erhobeft bu m. dW: vom Gewaltthatigen. vE: Butherich.

50. B: bich loben. dW: ruhmen. vE: preife ich. 51. B: bas vollt. G. feines R. groß macht. vE: Er werherrlicht bas o. dW: herrl. Schut leihet. B: bes weifet Gutthatigt. an f. G. dW.vE: ubt hulb. A: Barmbergigt, thut.

Ps. 18,43; * Delebo eos ut pulverem terrae, 43 Rs. 10,6. quasi lutum platearum comminuam Pr. 18,44, eos atque confringam. Salvabis me a 44 ep.15 ... contradictionibus populi mei, custo-10,644. 8,344. 8,245. 12,455. alieni resistent mihi, auditu auris Pa.18,44 obedient mihi. Filii alieni defluxe- 46 runt, et contrahentur in angustiis Ps. 18,47, Suis. *Vivit Dominus, et benedi- 47 Di. 22,40. ctus Deus meus, et exaltabitur Deus Pa.15.48 fortis salutis meae. * Deus, qui das 48 Ps. 47,4. vindictas mihi et dejicis populos sub v.18, me, qui educis me ab inimicis meis 49 Ps. 18,49. et a resistentibus mihi elevas me: a Propterea 50 J^{37,10}. J_{ad.}15,2. confitebor tibi, Domine, in gentibus, R_{2.15,9}: et nomini tuo cantabo. Magnificans 51 salutes regis sui, et faciens miseri-7,12ss. cordiam Christo suo David et semini Pa.30,5. ejus in sempiternum.

Haec autem sunt verba 1Ch.28,4. David novissima: Dixit David filius Isai, 2Ch.7,4. dixit vir, cui constitutum est de Chri-(Nm. sto Dei Jacob, egregius psaltes Israel. Mt. 22, 43. a Spiritus Domini locutus est per me, 2 Art. 2,20. Crasting of the sermo ejus per linguam meam. 7,11ss. * Dixit Deus Israel mihi, locutus est 3 22,3; fortis Israel, Dominator hominum, 78,100; justus dominator in timore Dei, Ho. 6,3. sicut lux aurorae oriente sole 4 mane absque nubibus rutilat, et B. 41,11. sicut pluviis germinat herba de terra.

^{1.} S: verba nov. quae d. D. f. Is. 4. Al., Et sicut lux.

^{1. 6} fpricht ... ber boch geftellet ift, ber Gefalbte. dW.vE: Spruch Davibs. vE: ber erhoben ift. B: hoch erhaben ... liebl. war in den Bf. dW.vE: n. bes liebl. Sangere 3fr. A: ber herrl. S.

^{2.} f. Gefprach ift auf m. S. dW.vE: rebet. B: in mir. B.dW.vE.A: f. Bort.

^{3. 66} h. gefagt ... mir b. ... berheifen, einen ger. 6. ... einen ... vE: von einem.

^{4.} wirb b. G. anfgeben, ein DR. B: Unb ber wie ... ift, wenn ... eines De. ba feine bide B. find. dW: wie bei'm Anbruch b. DR. b. S. aufg., am DR. ohne Gemolf. vE: wie bas Morgenlicht ... wie e. M. ohne B., wie nach Sonnenschein, nach R. bas Gr. [fprofit] ... dW: v. Bl., v. R. fpr. es.

XXIII.

Davidis heroes.

δ'Ότι οὐχ οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ θεοῦ διαθήκην γὰρ αἰώνιον ἔθετό μοι 'σῷσαί με' ἐτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην, ὅτι πὰσα σωτηρία μου καὶ πὰν θέλημα ἐν κυρίῳ ὅτι οὐ μὴ βλαστήση ⁶ ὁ παράνομος. Ὠςπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες οὐτοι, ὅτι οὐ χειρὶ ληφθήσονται, ⁷καὶ ἀνηρ ὅς κοπιάσει ἐν αὐτοῖς, πλήρης σιδήρου καὶ ξύλων δόρατος, καὶ ἐν πυρὶ καύσει καυθήσονται εἰς αἰσχύνην αὐτῶν.

8 Ταῦτα τὰ ὀτόματα τῶν δυναστῶν Δαυίδ· Ἰεβοσθὲ υίὸς Θεκεμανί, πρῶτος τῶν τριῶν οὐτος ᾿Αδινὼν ὁ ᾿Ασωναῖος, οὐτος ἐσπάσατο τὴν ὀομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰςἀπαξ.

9 Καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεαζὰρ νίὸς Δουδὶ νίοῦ πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν τοῖς τρισίν δυνατοῖς οὖτος ἦν μετὰ. Δαυλδ ἐν τῷ ὀνειδίσαι αὐτόν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐκεῖ συνήχθησαν εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησεν ἀνὴρ Ἰσραήλ, 10 καὶ αὐτὸς ἔξανέστη καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους, ἔως οῦ ἐκιοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ προςεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐκὶ τὴν ἡομφαίαν. Καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ὁ λαὸς ἐπέστρεψεν ὀπίσω αὐτοῦ πλὴν ἔκδιδύσκειν.

11 Καλ μετ αὐτὸν Σαμὰ νίὸς "Αγὰ ὁ 'Αραρικαὶ ἐπισυτήχθησαν ἀλλόφυλοι ἐπὶ Σιαγόνα,
καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς ἀγροῦ πλήρης φακοῦ, καὶ ὁ
λαὸς ἔφυγεν ἐκ προςώπου τῶν ἀλλοφύλων.

12 Καὶ κατέστη ἐν μέσφ τῆς μερίδος καὶ ἐξείλετο αὐτήν, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλουςκαὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην.

13 Καὶ καταβαίνουσι τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων, καὶ κατέβησαν πρὸς Δαυὶδ

5. AB: Ο ψ γὰρ ὅτως ... μετὰ ἰστυρῷ ... * σῶσαί με εὶ ἐν πυρίω (c. FX). 7. B: ἐ (δς F, A*). AB: καὶ πλῆρες ... ξύλον ... † (a. καυθ.) καὶ ... * εἰς (c. F). 8. AB: δυνατῶν ... Ἰ. ὁ Χαναναιὸς ἄρχων τὰ τρίτε ἐστίν (o. FX). Βι στρατιώτας (τραυμ. AEFX). 9. Β: Ελεανάν (c. AEFX). AB: νἱος πατραδι αὐτᾶ ῦἰος Δθὸὶ τὰ ἐν τοῖς ... * ὅτ. ἡν ... (καὶ) ἐν τῶ ὀν. αὐτ. ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ... * ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ... πρὸς τὴν μ. ... λαὸς ἐκαθητο (c. FX). FX (pro πλην ἐκδ.) εἰς τὸ σκυλεύειν. 11. Β: Σαμαΐα (Σαμά?) ... ᾿Ασα (Ἦνα FX). AB: ᾿Αραχαῖος κ. συνήχθησαν οἱ ἀλλ. εἰς θηρία ... † (a. ἀγρ.) τὰ ... * τῶν (c. FX). 12. AB: ἐστηλώθη ... ἐξείλατο (c. FX). 13. AB: κατέβησαν τρ. ἀπὸ ... * ἀρχ. ... † (p. κατ.) εἰς Κασών ε. Κασωὰρ (c. FX).

בּשָּׁכָּע: נְאַל װְצָּע וּכָאָש שָּׁלִּוּשׁ יִשְּׁלְפַּנּ זִיִּשְׁחֵנּי לְּאִישָּׁ יִנְּע בְּבָּיִם יִמְּלָא בַּנְיֵנֶ זִּילְפַעַּע בְּלָּנִיע בְּלָּנִים כִּי-לִא בֹּגְל כְּלְ-נִשְׁעֵּר לְּלָנִית בְּלָּנִים כִּי-לִא בֹּגְלִים: בּלְכִּילִשְׁעֵּי וְכָּלְ-װֻפָּע כִּירְא בַּבְּעִים: בּלְבִילָּשׁבְּע בְּלָנִית בְּבָּע בַּבְּעָ בִּעְים: בּלְבִילַא־בֵּן בִּיעִּי בִּם־אָל כִּיְ בְּנִית

ם לכל בּפֿבּם אָטַגָּ: בּנּא הֹנִינוּ בּהֹבּנְן הַלְ-הָּמְנִנִּט הַאָּנִת הַשָּׁר בּּאָּבָע שַׁטְבָּנוּ הַלְּבְנִי אַפָּט הָשָׁר הַבּנּפְלִים אָּמָּר לְנְבְנִּד

אב לפשם: יוד אל-ביהרב נייהה ישוני שיחותה בּפּלְשׁׁיִם הַבּינִים נִיּאֹנִי הִיּאֹ לִם נִינָּר בּפּלְשׁׁיִם הַבּינִים יִשְּׁרָאל: הִיּא לֹם נִינָּר בּפּלְשׁׁיִם הָאַרְשׁׁים לָמּלְחָנִי בּשְּׁלְשִׁים הָאַבּיִם אִם-בּיִּנִי בּּנְרְאַחְנִיה בּשְׁלְשָׁים הָּצִּיִם אִם-בּיִּנִי בּּנְרְאַחְנִיה בּשְׁלְשָׁים בָּיִּבְיִם אַלְאָנִר בּוֹדִינִי בּּנְרְאַחְנִיה

י אָחָרֵי שַׁמַּה בּוֹלה: בּפְלשִׁתִּים לַחַיָּה נַמְּהִי־שִׁם חַלְּמַת בּפְלשִׁתִּים לַחַיָּה נַמְּהִי־שִׁם חָלְמַת בּפְלשִׁתִּים לַחַיָּה נַיִּדְים וְהָעָם נֵס מִפְּנֵי בּוֹבְּילָהְ תַּיַבְּ בִּיְתִּיבַב בְּתְוֹדְּ־הְּחֶלְמְהֹ יהוֹה תּשׁוּעה בדוֹלה:

ני ראש בישלשים מהשלשים ראש נייר אל־קלה אל־מערת אל־קביר אל־הוד אל־מערת

י. אחת ק' ib. (ה'א בר'א בר'ש ib. (ה'א ברגש v. 9. יו ואחריו ק' ib. (ה'א יינו ק' יום שלשח ק' v. 13. 'ק יום יינו אוריו ק' יום יינו אוריו ק' יום יינו אוריו ק' יום יינו אוריו ק'

5. Ift benn ... n. fest ...? benn ... ew. B. gefest, wohl geord. in Alem n. geh. Das all m. D. n. Bunsch ist, sollte erdn, laffen blüben? (B: Obfchon m. h. n. rechtschaffen gegen G. sein wird, so hat er m. boch.) dW.vE: Ist n. also (so m. h. bor burch) Gott? dW: bestimmt in A. u. bewahret. vE: burchans best. u. tren geh. (B: bağ ... Bohlgefallen fein wird, wann erd n. w. wachsen laffen?) dW: w. er es n. w. laffen? vE: n. alle Bünsche, sollten f. n. sproffen?

- 5 Denn mein Saus ift nicht also bei Bott, benn er bat mir einen Bund gefest, ber ewig, und alles mohl geordnet und gehalten wirb. Denn alles mein Beil Sund Thun ift, bag nichts machft. *Aber Belial find allesammt wie die ausgeworfenen Difteln, bie man nicht mit Banben faffen 7 fann, *fonbern wer fle angreifen foll, muß Gifen und Spiefftangen in ber Band baben, und werben mit Reuer verbrannt werben in ber Wohnung.
- Dieg find bie Ramen ber Belben Davibs: Jafabeam, ber Cobn Sachmoni, ber Bornehmfte unter breien; er bob feinen Spieg auf und folug acht hunbert auf einmal.
- Rach ibm war Elegiar, ber Sobn Dobo. bes Cohns Ahohi, unter ben breien Belben mit David. Da fie Sohn fprachen ben Philiftern, und baselbft versammlet waren jum Streit, und bie Manner Sfrael binauf
- 10 zogen, *ba ftanb er und fchlug bie Philifter, bis baß feine Band mube am Schwert erftarrete. Und ber Bert gab ein großes Beil zu ber Beit, bag bas Bolf umwandte ihm nach, zu rauben.
- 11 Rach ihm war Samma, ber Sohn Age, bes Barariters. Da bie Philifter fich verfammleten in eine Rotte, und war bafelbft ein Stud Ader voll Linfen, und bas Bolt
- 12 flobe por ben Bhiliftern: "ba trat et mitten auf bas Stud und errettete es, und folug bie Philifter, und Gott gab ein großes Beil.
- Und diese drei Bornebmften unter brei-Bigen tamen binab in ber Ernte ju Davib

5. U.L: alle mein.

6. dW: bie Richtswurdigen. vE: Bofewichter. B.dW.vE: (gleich ausgeriffenen) Dornen. A: bie man n. wegraffet m. b. &

7. aur Rubegett. dW.vE.A: (be)waffnet fich. dW.A: u. fpigem Golg? vE: bes Spiefes o. B: an bemfelben Black? dW.vE: auf ber (ihrer) Stelle?

8. Der Borfiper Zachtemoni. B.dW.vE: 3ofebe Baffebeth, ber (ein) Tachtemoniter? A: Der Gigenbe auf b. Stuhl, ber Beifefte. B: unter b. Ganptlenten. vE: bas haupt von b. Dr. dW: h. ber Bagentams pfer ; felbiger fomang f. Speer über 800 Erfolagene.

7,12ss. # Nec tanta est domus mea apud 5 Ps. 89,4s. Deum, ut pactum aeternum iniret 85.5. mecum firmum in omnibus atque 2Ch.13,5. munitum. Cuncta enim salus mea et omnis voluntas: nec est quidquam

(Dt. ex ea quod non germinet. *Prae-6 lentur universi, quae non tolluntur manibus, et si quis tangere volue- 7 rit eas, armabitur ferro et ligno lan-

E4.82,17* ceato, igneque succensae comburen-Ma.3,10*, tur usque ad nihilum. Eb-6,6; II

Ebr. 6,8; ing. 1,8. Haec nomina fortium David. 8 11,10 s. Sedens in cathedra sapientissimus 27, 141; princeps inter tres, ipse est quasi tenerrimus ligni vermiculus, qui octingentos interfecit impetu uno.

Post hunc Eleazar filius patrui 9 ch.37,4 ejus, Ahohites, inter tres fortes, qui erant cum David, quando exprobraverunt Philisthiim et congregati sunt illuc in praelium. * Cumque ascen- 10 dissent viri Israel, ipse stetit et percussit Philisthaeos, donec deficeret manus ejus et obrigesceret cum gladio; fecitque Dominus salutem magnam in die illa, et populus, qui fugerat, reversus est ad caesorum spolia detrahenda.

> Et post hunc Semma filius Age 11 de Arari; et congregati sunt Philisthiim in statione. Erat quippe ibi ager lente plenus, cumque fugisset populus a facie Philisthiim, * stetit ille in medio agri et tuitus 12 est eum, percussitque Philisthaeos; et fecit Dominus salutem magnam.

Nec non et ante descenderant tres. 13 qui erant principes inter triginta, et venerant tempore messis ad David

5. Al.: ex eo. 8. S: David sedens.

vE: Er bieg Abino-Saegno, wegen ber 800 bie ... erfolug. 9. dW.vE: bie Bh. (ver)höhneten. dW: bie bas

felbft sc.

10. nur ju ranben. B: Der machte fich auf. dW.vE. ftanb auf. A: blieb er fleben? B: fleben blieb. dW.vE: flebte ... fchaffte (verlieh) e. gr. Sieg. B.dW: ju plunbern. vE: Bente gu machen. 11. dW.vE: (zu einem) haufen. (A: auf bem

Stanborte? B: in e. Dorf?)

13. dW.vE: biefe Drei v. b. breifig Bauptern ...

είς τὸ σπήλαιον Όδολλάμ, καὶ τὰ τάγματα τῶν άλλοφύλων παρενέβαλον έν τη κοιλάδι των τιτάνων. 14 Καὶ Δαυίδ ήν τότε έν τη περιογή, καὶ τὸ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων ἢν τότε ἐν 15 Καὶ ἐπεθύμησε Δανίδ καὶ Βηθλεέμ. είπε· Τίς ποτιεί με ύδωρ έχ του λάχχου του έν Βηθλεόμ τοῦ έν τῷ πύλη; 16 Καὶ διέρψηξαν οί τρείς δυνατοί την παρεμβολήν των άλλοφύλων, και ύδρεύσαντο ύδωρ έκ τοῦ λάκκου τοῦ εν Βηθλεέμ τοῦ εν τη πύλη, καὶ ελαβον καὶ παρεγένοντο πρός Δαυίδ και ούκ έβούλετο πιείν αὐτό, καὶ έσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίφ 17 καὶ εἶπε. Μή μοι γένοιτο παρά κυρίου τοῦ ποιήσαι τούτο, ει αίπα ακροώλ των πουερθέντων έν ταϊς ψυχαίς αὐτών πίομαι; Καὶ οὐχ εβούλετο πιείν αυτό. Ταύτα εποίησαν οί τρεϊς μαχηταί.

18 Καὶ 'Αβισατ ὁ ἀδελφὸς 'Ιωὰβ νίὸς Σαρονίας πρώτος τῶν τριῶν' ούτος εξήγειρε τὸ
δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας. Ούτος ἢν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν, 19 ἐκ τῶν
τριῶν ἐνδοξος, καὶ ἢν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ
ἔως τῶν τριῶν οὐκ ῆρχετο.

20 Καὶ Βαναίας νίος Ἰωιαδὲ ἀνδρὸς δυνατοῦ πολλὰ ἔργα ῆν αὐτῷ ἀπὸ Καβασαήλ, καὶ οὐτος ἐπάταξε τοὺς δύο νίοὺς ᾿Αριὴλ τοῦ Μωάβ, καὶ οὕτος κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσφ τοῦ λάκκου ἐν ἡμέρα χιόνος. ²¹ Καὶ οὖτος ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὁρατόν καὶ ἐν τῆ χειρὶ τοῦ Αἰγύπτιον δόρυ ὡς ξύλον διαβάθρας, καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ὑάβδφ, καὶ ἀφείλε τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Αἰγυπτίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ. ²² Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας νίὸς Ἰωιαδέ, καὶ τούτφ ὅνομα ἐν τοῦς τριοὰν δυνατοῖς Ἰωιαδέ, καὶ τούτφ ὅνομα ἐν τοῦς τριοὰν δυνατοῖς.

אַכּבּרִים: אָכָּר לְּשִׁׁעּוֹעֵם אַכָּּר לְּשִׁׁנְ שִׁלְשָׁׁע הַלְּלָנִם בְּנִפְשׁוֹלָם וְלָא הַלְּלָנִם בְּנִפְשׁוֹלָם וְלָא אָבָה הַלְּלָנִם הַבְּאָר בִּית-לָטׁם אַשָּׁר בִּשְּׁבִר הַלְּשָׁעִּן הַיִּבְאוּ אֶלְ-דְּנִד וְלָא אָבָה הַלְּשָׁאָר בִּית-לָטׁם אֲשָׁר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר וֹנִישְׁאָנִּר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר וֹנִישְׁאָנִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר וֹנִישְׁאָנִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר וֹנִישְׁאָנִים אָשָׁר בִּשְּׁבִר וֹנִישְׁאָבר בִּשְּׁבִר בִּשְׁבִּר בִּשְׁבַר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְּבְיר בִּשְּׁבַר בִּשְׁבִּר בִּיִּשְׁבִּי בְּיִבְאוּ בְּשְׁבִּר בִּשְׁבִּר בִּשְּׁבִר בִּשְּׁבִר בִּשְׁבַר בִּשְּׁבִיר בִּשְּׁבִי בִּיתְ בְּשְׁבִּר בִּשְׁבִּר בִּשְׁבִּר בִּיִּבְ בִּית בְּשָׁבְיר בִּשְׁבִּר בִּיִּבְ בִּית בְּשְׁבִּי בִּיתְ בְּעִּבְ בִּיִּבְ בִּיתְ בִּיתְ בִּית בְּעָם בִּיבְּבְּי בְּבִּי וְהַיִּת בְּבְּע בְּעְבִּי בְּיִבְי בִּית בְּעְבִּי בְּיִבְיִי בְּיִבְּי בְּיִבְיִים בְּיִבְּים וְחַבְּים וְחַבִּית בְּבְּעָׁתְּים בְּבְּבְּים וְחַבְּים וְחַבְּים וְחַבְּים וְחַבְּים וְחַבִּית בְּלִּשְׁתִּים בּבְּעְּבְּים וְחַבְּים וְחַבִּית בְּבְּעִים בְּבְּיִים בְּלִישְׁתִּים בּּבְּים וְחַבִּית בְּבְּבְּים בְּבִיים בְּבִית בְּבִּית בְּבְּעִבּים וְחַבְּים וְחַבְּית בְּבִּעְּשִׁים בּבְּיִים בְּבִּים וְחַבִּית בְּבִּישְׁתְּים בּבְּבְּים וְחַבְּית בְּבִּים וְחַבְּים בְּבִים וְחַבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּבְּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְים בּבּבּיב בְּבְּיבְים בְּבְּבְיבְּים בּיבּים בּבְּים בְּבִּבְּיבּים בּיבְּבְּבְּים בְּבְּבְּיב בְּבְּבְּיב בְּבְיבְיבּים בּיבּבּים בּבּבּיב בּיבּיב בּיבְיים בּיבּבּים בּבּבּיב בּיבְּיב בּיבְּיב בּבּיבְּיב בּיבְּיבּים בּבְּבִיבְּים בְּבְּבְיבְים בּבּבּבְּבְיבּים בְּבְּבְּבְיבְּיבְיבְּים בּבְּבְּבְיבְּיבְי

18 וְאֲבִישֵׁי אֲחָי יוֹאֵב בּּן־צְּרוּיְהׁ הָּוֹא רָאשׁ הַשְּׁלשִׁי וְהוֹאׁ עוֹבֵר אָתד הַוֹּיִתֹּוֹ עַל־שְׁלִשׁ מֵאוֹת חְלֶל וְלוֹ־שֵׁם 19 בַּשְּׁלשֵׁה: מִן־הַשְּׁלשָׁהֹ הַבִּי וִּכְבָּּד נִיְהֵי לְהָם לְשָׁר וְעַד־הַשְּׁלשָׁה לִא־בְּא: בּוֹבְנִיהוּ כָּן־יְהְוֹיְדֵע בָּן־אִישׁ חָיִי רַב־ אַרָאֵל מוֹאָב וְהַוּא יְרַבֹד וְהַבָּה אָת־שְׁנֵי בַּשְׁלֵים מִפְּבְצְאֵל הְוֹא הָבָּה אָת־שְׁנֵי בַּאָרֵיה בְּנִיה הָבִּאַר בְּיִוֹם הַשְּׁלֵג: בַּאָבִיה וּבְיֵד הַמִּצְרִי חֲנִית וַיָּרָד אַלֵּי בַּאָרָה וּבְיֵד הַמִּצְרִי חֲנִית וַיָּרָד אֵלֵי בַּאָרָה בְּנִיהוּ בִּחְנִיתְוֹ: אֵכָּה עְשָׁה הַבָּבּרִים: בַּוֹיְהָוֹיְדָע וְלוֹ־שֵׁם בִּשְׁלשָׁה הַבָּבּרִים:

^{13.} AB: κ. τάγμα. B†(p. άll.) καl. AB: 'Ραφαΐν s. -είν (τ. τιτ. FX). 14. AB* (bis) ήν. A¹B: ὑπόστεμα. 15. ABEX † (in f.) τὸ δὲ σύστεμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ. 16. AB: ἐν τῆ παρεμβολῆ (την π. FX). Β: ἐλαβαν. AB: ἡθέλησε. 17. AB: Ἰλεώς μοι, κύριε, τδ....† (a. ἀνδρ.) τῶν ἡθέλησε... τρ. δυνατοί. 18. Β: ᾿Αβεσσὰ (-ισαῖ A). AB: αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισί, καὶ αὐτὸς ἑξήγ. ... καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν. 19. AB: τρ. ἐκείνων ἐνδ. κ. ἐγένετο... ἡλοεν. 20. Β (ετί. 22): Ἰωδαὲ, AB: ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔργοις ἀπὸ Καβεσεὴλ... αὐτὸς (bis)... ἐν τῷ ἡμ. τῆς χ. 21. AB: (*Καὶ) Αὐτὸς ... ἐν δὶ τῷ χ. τ. Αἰγ.... ἡρπασε τὸ δ. 22. AB: αὐτῷ ὄν.... τοῖς τρ. τοῖς δ.

מבר ק' .15. et 16. '9 השלשה ק' .18. 'v הבר ק' .16 הארי ק' .16 היל ק' .20. 'v איש ק' .21. 'p

^{13.} dW.vB: ein Saufe b. Bh. B.dW.vE: (hatte fich) war gelagert im Thale R. A: Riefenth.
16. Bergfefte ... Befanung. dW: auf e. Berghobe.
B.vE: in (e.) Festung. B: bie Lagerstätte. dW: Auftellung.
15. dW: hatte ein Geluft. B: groß Berlangen.

in ber Boble Abullam, und bie Rotte ber 14 Philifter lag im Grunde Rephaim. *David aber mar bazumal in ber Burg, aber ber Philifter Bolf lag ju Bethlehem. 15 "Und David mar luftern und fprach: Ber will mir zu trinfen holen bes Baffers aus bem Brunnen ju Betblebem unter bem 16 Thor? "Da riffen bie brei Belben ins Lager ber Philifter, und ichopften bes Baffere aus bem Brunnen zu Bethlehem unter bem Thor, und trugens und brachtens Davib. Aber er wollte es nicht trinten, 17 fonbern gog es bem herrn *und fprach: Das laffe ber herr ferne von mir fein, bag ich bas thue. Ifte nicht bas Blut ber Danner, bie ihr Leben gewagt baben und babin gegangen find? Und wollte es nicht trinfen. Das thaten bie brei Belben.

18 Abifai, Joabs Bruber, ber Sohn Beru Ja, war auch ein Bornehmster unter breien. Er hob feinen Spieß auf und schlug brei hundert, und war auch berühmt unter 19 breien und ber Herrlichste unter breien, und war ihr Oberster, aber er kam nicht bis an die brei.

20 Und Benaja, ber Sohn Jojaba, bes Sohns Ishail, von großen Thaten, von Kabzeel. Der schlug zween Löwen ber Moabiter, und ging hinab und schlug einen Löwen im Brunnen zur Schneezeit.
21 * Und schlug auch einen egyptischen greulichen Mann, ber hatte einen Spieß in seiner Hand; er aber ging zu ihm hinab mit einem Steden und riß dem Egypter ben Spieß aus der Hand, und erwürgete 22 ihn mit seinem eigenen Spieß. * Das that Benaja, der Sohn Jojaba, und war berühmt unter ben breien Gelben,

15. U.L. ward luftern.

in speluncam Odollam; castra autem 5,18.. Philisthinorum erant posita in valle gigantum, et David erat in prae-14 11,16; sidio; porro statio Philisthinorum ** tunc erat in Bethlehem. *Desideravit 15 11,17, ergo David et ait: O si quis mihi daret potum aquae de cisterna, quae est in Bethlehem juxta portam! 11.18. Irruperunt ergo tres fortes castra 16 Philisthinorum; et hauserunt aquam de cisterna Bethlehem, quae erat juxta portam, et attulerunt ad David. 18m.7,6. At ille noluit bibere, sed libavit eam Domino, *dicens: Propitius sit mihi 17 Dominus, ne faciam hoc! num san-17.10. guinem hominum istorum, qui profecti sunt, et animarum periculum bibam? Noluit ergo bibere. Haec fecerunt tres robustissimi. Abisai quoque, frater Joab filius 18 Sarviae, princeps erat de tribus; ipse 2,18. est qui levavit hastam suam contra trecentos, quos interfecit, nominatus 1Ch. in tribus, *et inter tres nebilior, 19 eratque eorum princeps, sed usque v.8-12. 16: ad tres primos non pervenerat. 1Cb.11. 1Cb.11. Et Banajas filius Jojadae vir Et Banajas filius Jojadae viri for- 20 22m.0,18 tissimi, magnorum operum, de Cab-30,22; tissimi, ipse percussit duos leones 29,1.2.7. Moab, et ipse descendit et percussit leonem in media cisterna in diebus nivis. • Ipse quoque interfecit virum 21 10h. nivis. - 1980 quoquo spectaculo, habentem in manu hastam; itaque cum descendisset ad eum in virga, 17,40.43. vi extorsit hastam de manu Aegyptii, et intersecit eum hasta sua. Haec 22 11,24. fecit Banajas filius Jojadae, 1Ch. ipse nominatus inter tres robustos,

ehrter war ... fo wurde ... ? dW.A: an bie [erften] Dr. B: jene Dr.

22. vE: hatte e. Ramen.

^{16.} U.L: Brunn.

vE: Da gelüftete es D. A: fam D. e. Luft an. vE: gibt m. zu tr. B: will m. zu tr. geben. dW.vE: am Th. (A: Cifterne!?)

^{16.} B.dW.vE.A: brachen ... burch (in) b. 2.

^{17.} dahing. find n. ihr 2. gew. b. B: fet f. v. mir, o S. dW: [Sollte ich] b. Bl. b. M. [trinten]. B: auf ihr 2. dahing. dW.vE: mit Lebensgefahr. A: Gef. ibres 2.

^{18.} dW: bas Saupt ber [anbern] Drei. vE: ... u. er hatte einen Ramen unter b. Dr.

^{19.} dW: herrlicher ale bie Drei? vE: Beil er ges Bologlotten. Bibel. A. Z. 2. Bbs 1. Abts.

^{15.} S† (p. Dav.) aquam de lacu. 18. Al.: de istis tr. et: in illis tribus.

^{20. 3}w. Ariele. B.dW: eines tapfern Mannes Sohn. vE: bes S. eines t. M. A: bes großen Gelben. B: groß v. Th. vE: reich an. B: fol. 3w. helben. dW.vE: Löwen-Manner. B.dW.vE.A: (mitten) in e. Grube.

^{21.} B.vE: anfehnlichen. dW: von [großem] Ansfehen. (A: fehenswerth?) dW: Speer ... Stab. vE: Lange ... Stod.

XXIII.

Davidis heroes. Becensio populi peste punita.

23 ύπες τους τριάκοντα ένδοξος, και πρός τους τρεω σύκ πρχετο, και κατέστησεν Δαυίδ αύτον πρός τὰς ἀκρὰς αὐτοῦ.

24 Ασαήλ αδελφός Ιωάβ ούτος εν τοῦς τριάκοντα. 'Ελεανάν υίος Δουδί πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ. 25 Σαμαΐας ὁ Αροδί. εκικά ο Αροδί. 26 Χαλλὶς ο Φαλτί. Ίρα υίος Εκκις ο Θεκωίτης. 27 Αβιίζες ο Ανωθίτης, έκ των υίων του Ανωθίτου. 26 Σελμών ο 'Αχοίτης. Μαχαραί ο Νετοφατίτης. 29 Ελάδ viòs Baarà Nerwoartrys. 'Evat viòs 'Pißat ex του βουνού Βενιαμίν. 30 Baralac & Φαρα-Hoai ex Nayahıyaas. θωνίτης. 'Αλβών ὁ 'Αραβωθίτης. 'Αζμώθ ὁ Βαρχμίτης. 32 Ελιαβά ο Σαλαβωνίτης. Τίοι 'Ιασέν. 'Ιωνάθαν. 33 Σαμα ὁ 'Αρωρίτης. 'Αχιαμ νίὸς Σαράρ ὁ 'Αραδίτης. 34 Ελιφάλατ νίος 'Αχασβαϊ τοῦ Μααχαθί. 'Ελιὰμ νίος 'Αχιτόφελ του Γελωνίτου. 35 Ασαρί ὁ Καρμήλιος. Φααραί ὁ 'Aρβl. 36' Ιγαὰλ νίὸς Ναθάν έκ Σουβά. Βανὶ ὁ Γαδί. 37 Σέλεκ ὁ Άμφνίτης. Ναχαραί ὁ Βηρωθαῖος ὁ αίρων τὰ σκεύη τοῦ Ἰωάβ νίου Σαρονίας. 38' Ιράς ό 'Ιεθραίος. Γαρέβ ό 'Ιεθραίος. 39 Ούρίας ό Χετταίος. Οι πάντες τριάκοντα καὶ ἐπτά.

ΧΧΙν. Καὶ προςέθετο ὀργή κυρίου θυμωθήναι ἐν Ἰσραήλ, καὶ ἐπέσεισε τὸν Δαυὶδ εἰς αὐτούς, λέγων Πορεύθητι καὶ ἀρίθμησον τὸν Ἰσραήλ καὶ τὸν Ἰούδαν. ² Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς πρὸς Ἰωὰβ άρχοντα τῶν δυνάμεων τὸν μετ αὐτοῦ Περίελθε δὴ πάσας τὰς φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηρσαβεὶ καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαόν, καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ. ³ Καὶ εἰπεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέω Προςθήσει κύριος ὁ θεός σου πρὸς τὸν λαόν σου ὡςπερ καὶ τούτους ἐκατονταπλασίως, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες.

23. AB: ἐκ τῶν τριῶν ἔνδ.... ἦλθε ... ἔταξεν.
24. AB † (in.) Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν Δαυὶδ τῷ βασιλέως (*?). 25. Β: Σαιμὰ ὁ Ρεβαῖος...
* Ἐ. ὁ ΄Λ. 26. Β: Σελλης ὁ Κελλωθὶ. ΑΒ: Ἰρας. Β: Ἰσαα. 28. Β: Ελλών ὁ ᾿Λωίτης. Νοερὲ ὁ Ν. 29. Β: (* Ἐλ.- Ν.) Ἡσθαὶ... ἐκ Γαβαεθ υίος Β. τὰ Ἐφραθαί... ἐκ Γαβαεθ υίος Β. τὰ Ἐφραθαί... ἐκ Γαβαεθ υίος Β. τὰ Εφραθαί... ἐκ Γαβαεθ υίος Ελ. Ε.). ΑΒ: ᾿Λσάν. 33-38. Β (c. Ϝ): Σαμνὰν ὁ Ἰρωδίτης. ᾿Λμνὰν υίος Ἰρατικής. 32. Β: Ἐμασὰ (Ἐλ. Ϝ). ΑΒ: ᾿Λσάν. 33-38. Β (c. Ϝ): Σαμνὰν ὁ Ἰρωδίτης. Ἰρωδίτης. Ἰρωδίτης. Ἰρωδίτης. Ἰρωδίτης τὰ Μαχαχαχί. Ελιὰβ υίος Ἰρατικής τος Ἰρωδίτης. Ἰρωδίτης τὰ Μαχαχαχί. Ελιὰβ υίος Ἰρατικής Γιαρικός Ἰρατικής Πολυδυνάμεως υίος Γαλααδδί. Ἐλὶὲ ὁ Ἰρμανίτης. Πδροὶ ἀπὸ χειμάβρων. Γαδαβιῆλ υίος τὰ Ἰρακδιος Ποραίος. Τηρὰβ ὁ Εθεναϊος. — 1. Β: ὀργὴν κύριος. ΑΒ: ἐκκαῆναι ἐν Ἰ.

23 מורה שלשים נכבד ואל השלשה לאד בא וַיִשִּׁימֵהוּ דָרֶד אָל־מִשְׁמֵעתִּוֹ: עשהאל אַקי־יוֹאַב בֵית לַחֵם: שַׁמַּהֹ ם אַלְדוֹנֵן בּּוֹ-הּוֹדְוֹ 26 הַחַרֹּדִי אָלִיקא הַחְרֹדִי: חָלֶץ הַפַּּלְטֹי התלעי: עפש צַלִמוֹן 29 הַאַחֹתִי מַהַרֵי הַנְּטְפַתִי: חֵלֵב בַּן־ בַענה הַנְּטִפְתֵי אָתֵי בֵּן־רִיבֵי מִנְּבְעָת 31 מַנַּחַלֵּי גַעַשׁ: אָבָי־עַלְבוֹן הַעַרְבָתִי 32 עַזְמֵוֶת הַבַּרָחִמִי: אֶלְיַחִבָּאֹ הַשְּׁעַלְבֹּנִי שמה ההררי ישו יָהָוֹנַתַן: אַ אַדיאָם בֶּּרְשְׁרֵר פָּרַאֲחַסְבֵּי בָּוֹ־הַמַּצַרָתִי אֵלִיצַם בָּוֹ־ 36 פַּנְעַרֵי הָאַרְבִּי: יִנְאָל בָּן־נָתָוֹ מִצֹּבָה 37 בָּנֵי תַּגָּדִי: בָּכֶּק הַעַמּוֹנֵי נַחֲרֵי הַבְּאֵרֹתִי 38 נפטאר פַלֵי יוֹאַב בֶּן־צָרוּיֵה: עִירָאֹ 39 בּוּיִתְלִי בָּרֵב הַוִּתְרֵי: אָוּרְיַּה הַחְתִּיׁ פל שלשים ושבעה:

קְּנְמִים וְעֵיבֵי אֵלִי־הַמֶּלֶךְ וְיֹּהָהׁ לַחֲרָוֹת אָלְהָיִהְ אָלִ־הְּעָּם כְּהָם וְנְכָהַם מֵאָה אָלְהָיִהְ אָלִּיהְעָּטְ לְּהַיִּבְּאָר שָׁבַע וּפִּקְּדָּוּ אָלְהָיִהְ אָלִּיהְעָּטְ לְּעַדִּבְּאָר שָׁבַע וּפִּקְּדָּוּ אָלְהָיִהְ אָלִיהְעָּטְ לְּעַדִּבְּאָר שָׁבַע וּפִּקְּדָּוּ אָלְהָיִהְ אָלִיהְעָּטְ כְּהַבְּאָר שָׁבַע וּפִּקְדָּוּ אָלְהָיִהְ אָלִיהְעָּטְ כְּהַבְּעִי שָׁבַע וּפִּקְדָּוּ אָלְהָיִהְ אָלִיהְעָּטְ בְּּהַבְּעִי בְּבָּער הַבְּעָלָה וְיִנְּטֵּח יְהֹהָהוּ אָלְהָיִהְ אָלִיהְעָּטְ בְּהַבְּעָּטְ בְּהַבָּער וֹאָב אָלִיהְנָּעְ אָלְהָיִהְ אָלִיהְנְּעָ אַלִּיִיהְ אָלִייִהְ אָלִייִהְ אָלִייִהְ אָלִּיִיה בְּמֶּלֶּךְ וְיִנְּחָבְּעַיִּים בְּעִיבָּי

v. 35. ירויר ד' . 37. 'v. אריר

... Δ . ἐν αὐτοῖς ... Βάδιζε (*καὶ) ἀρ. 2. AB: ἄρχ. τῆς ἰσχύος ... Δ (ελθε ... *τας. B*κ. Ἰ. 3. AB: Καὶ προςθείη κύρ. B*(pr.) συ. AB*(alt.) συ. Α²Β: ᾶς-περ αὐτὸς καὶ ὥςπερ αὐτὸς. B* οί ... ἑκατοντακασίονα. AB: β. ὀρῶντες.

Afahel und die Dreifig. Der Born bes Geren.

XXIII

23 und herrlicher benn bie breifig, aber er fam nicht bis an bie brei. Und Davib machte ihn gum heimlichen Rath.

Afabel, ber Bruber Joabs, ift unter ben breißigen. Elhanan, ber Sobn Dobo, qu " Samma, ber Barabiter. 25 Bethlehem. 26 Elifa, ber harabiter. * Beleg, ber Bal-titer. 3ra, ber Sohn Ifes bes Thefoiters. 27 * Abiefer, ber Antothiter. Mebungi, ber Bu-28 fathiter. *Balmon, ber Ahohiter. Dabe-29 rai, ber Netophathiter. * Beleb, ber Gobn Baena, ber Netopbathiter. 3thai, ber Gobn Ribai, von Bibea ber Rinber Benjamin. 30 *Benaja, ber Pirgathoniter. Sibai, von ben 31 Bachen Gaas. * Abialbon, ber Arbatbiter. 32 Asmaveth, ber Barhumiter. * Eliaheba, ber Saalboniter. Die Rinder Jafen und * Samma, 33 Jonathan. ber Barariter. Abiam, ber Sohn Sarar, ber Barariter. 34 * Eliphelet, ber Sohn Abasbai, bes Sohns Maechati. Eliam, ber Sohn Abitophel 35 bes Gilonitere. * Begrai, ber Carmeliter. 36 Baerai, ber Arbiter. * Jegeal, ber Sohn Rathans von Boba. Bani, ber Gabiter. 37 * Belet, ber Ammoniter. Rabarai, ber Beerothiter, ber Baffentrager Joabs, bes 38 Sohns Beru Ja. * 3ra, ber Jethriter. 39 Gareb, ber Jethriter. * Uria, ber Betliter. Derer find allesammt fleben und breißig.

mete abermal wiber Jorn bes herrn ergrimmete abermal wiber Israel, und reizete David unter ihnen, daß er sprach: Gehe hin, 2 gähle Israel und Juda. *Und ber König sprach zu Joab, seinem Feldhauptmann: Gehe umher in allen Stämmen Israels von Dan bis gen Ber Seba, und zähle das Bolk, daß ich wisse, wie viel sein ist. 3 *Joab sprach zu dem Könige: Der herr, bein Gott, thue zu diesem Bolk, wie es ist ist, noch hundertmal so viel, daß mein herr, der König, seiner Augen Lust daran sehe;

*qui erant inter triginta nobiliores; 23 verumtamen usque ad tres non pervenerat, secitque eum sibi David auricularium a secreto.

2,18.1Ch. 11,26. 27,7. Asael frater Joab inter triginta, 24 Elehanan filius patrui eius de Beth-7.5.7nd. lehem, * Semma de Hárodi, Elica de 25 11.270. 27.10.2; Harodi, * Heles de Phalti, Hira filius 26 12.11,28. Acces de Thecua, * Abiezer de Ana- 27 thoth, Mobonnai de Husati. Sel-28 1Ch.11, 30.27,13. mon Ahohites, Maharai Netophathites, 8ar.2,122; Heled filius Baana et ipse Netopha-29 30.27,15; Heled filius Baina et ipse Netopha-29; 13,3; Jauthites, Ithai filius Ribai de Gabaath 19,14; Ich.11,31; 22. Jud.2,9. nites, Heddai de torrente Gaas, 4.1,31; 22. Arbathites, Armayeth de 34 * Abialbon Arbathites, Azmaveth de 31 11,33,34 Beromi, *Eliaba de Salaboni, filii 32 Jassen, Jonathan, * Semma de Orori, 33 11.35. Ahiam filius Sarar Arorites, * Eliphe- 34 leth filius Aasbai filii Machati, Eliam 15,12; filius Achitophel Gelonites, *Hesrai 35 11,37. de Carmelo, Pharai de Arbi, *Igaal 36 filius Nathan de Soba, Bonni de Gadi, 1Ch. * Selec de Ammoni, Naharai Berothi- 37 tes armiger Joab filii Sarviae, * Ira 38 11,3. * Urias Hethaeus. Omnes triginta 39 11,41. septem. 21, 12s.
(1Ch. Et addidit furor Domini XXII)
21, 13s.
21, 23s.
21, 23s.
12s. irasci contra Israel, commovitque Et addidit furor Domini Jai: David in eis dicentem: Vade, nu-

21,13.
21,13.
21,13.
21,13.
21,13.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,23.
21,24.
21,25.
21,25.
21,26.
21,27:1Ch.
21,27:

^{. 39.} A.A: Derer ift. U.L: Der ift.

^{23. (}Bgl. B. 19.) B: ftellte ihn über f. Leibwacht? dW.vE.A: m. ihn gu f. (geheimften) Bertrauten.

^{24.} von 28. 29. dW: bes Ret.

^{30.} dW.vE: Rabale: Baas.

^{32.} Bene-Jafen. (B: Bon ben Sohnen 3. Jon.)

^{33.} dW: bee Bar.

^{25.} Al.: Arori (pro alt. Har.). 33. 8: Orodi. 36. Al.: Bani. 1. Al.: dic. ad Joab.

^{1.} D. wiber fie. B.dW.vE: entbrannte. vE: vers leitete. dW: Auf! gafle.

^{2.} gabiet. dW: Oberften ber Rriegsmacht bie bei thm war. dW.vE: muftert. B.dW.vE: wiffe (wiffen moge) bie (Ans) Jahl bes B.

^{· 3.} es mit M. febe.

XXIV.

Davidis recensio populi peste punita.

καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς ίνατί θέλει 4 Kal κατεκράτησε τὸ όημα τούτο; τὸ όῆμα τοῦ βασιλέως πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρός τους άρχοντας της δυνάμεως, και έξηλθεν Ἰωάβ καὶ οι άργοντες της δυνάμεως έχ προςώπου τοῦ βαοιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαὸν τὸν Ἰσραήλ. 5 Καὶ διέβησαν τὸν Ἰορδάνην, και παρενέβαλον έν Αροήρ έκ δεξιών της πόλεως της εν μέσφ της φάραγγος Γάδ nal Eliege. 6 Kai Altor sig Talaad nai είς γην Χεττικίμ, η έστιν 'Αδασαί, και παρεγένοντο είς Δαιβάν, καὶ εκύκλωσαν Σιδώνα: 7 και ήλθον είς Μάψαρ Τύρου και είς πάσας τας πόλεις του Ευαίου και του Χαναναίου, καλ εκπορεύονται κατά νότον Ἰούδα είς Βηρσαβεέ. 8 Καὶ περιηλθον πάσαν την γην, καὶ παραγίνονται μετά έννέα μήνας καὶ είκοσι ήμέρας είς Ίερουσαλήμ. 9 Καὶ έδωκεν Ἰωάβ τὸν άριθμόν της επισκέψεως τον λαού τφ βασιλεί. καὶ ην Ίσραηλ όκτακόσιαι γιλιάδες άνδρῶν δυνάμεως έσπασμένων ψομφαίαν, καὶ ἄνδρες Ιούδα πεντακόσιαι χιλιάδες άνδρων μαχητών.

10 Καὶ ἐπάταξε καρδία Δαυίδ αὐτὸν μετὰ ταύτα ότι ήριθμησε τὸν λαόν. Καὶ είπε Δαυίδ πρός κύριον 'Ημάρτηκα σφόδρα ποιήσας τὸ ήημα τούτο καὶ νύν, κύριε, περίελε δή την ανομίαν του δούλου σου, ότι έματαιώθην σφόδρα. 11 Καὶ ἀνέστη Δαυίδ τὸ πρωί, καὶ λόγος κυρίου εγένετο πρός Γάδ τον προφήτην τὸν ὁρῶντα Δαυίδ, λέγων 12 Πορεύου και λάλησον πρός Δαυίδ, λέγων Τάδε λέγει κύριος· Τρία έγω αίρω έπὶ σέ, έκλεξαι σεαυτῷ εν εξ αὐτῶν καὶ ποιήσω σοί. 13 Kal ηλθε Γάδ πρός Δαυίδ και άνήγγειλεν αύτφ, λέγων. Έκλεξαι σεαυτφ γενέσθαι ή τρία έτη λιμού έπι την γην, η τρείς μηνας φεύγειν σε έκ προςώπου των έγθρων σου καὶ αὐτοὺς καταδιώχειν σε, η γενέσθαι τρείς ήμέρας θάνατον દેખ રનું મનું હરું. ખર્ચેખ કર્યુંખ માર્જીના ત્રલી દેવેદ, માં 3. AB: βάλεται ἐν τῷ λόγῳ τάτᾳ (c. FX). 4. AB: υπερίσχυσεν ὁ λόγος ... εἰς τὰς ... ἰσχύος ἐνώπιον ρῶν (c. FX). 9. AB: πρὸς τὸν βασιλέα κ. έγένετο ... σπωμένων ... ἀνής. 10. ΑΒ: μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι ... Ημαρτον. Β: ὁ ἐποίησα νῦν, πύριε (ποιήσ. πτλ. ΕΓΧ). ΑΒ: παραβίβασον ... έμωρανθην. 11. Β* (alt.) Δ. 12. AB: Πορεύθητι ... έγω είμι αίρω έ. σέ,

תמלה למה ראדכי חפץ 1777 4 ריחוק דבר שבי החיל הַחַיל כִּפְנֵי הַפַּלֹּכֶה כִפְּלֵד אַת־ בעוויבנינול הַבָּלְעַרָה וָאֶל־אָרֶץ תַּחָהַּים דַנָה וַעַן וְסָבֵיב אֵל־ דצר וכל־ערי מכצר רַהַּכָּנַענִי וַיַּבָאָר אָל־נַנָב יְהרּדָה 8 בָּאֵר שַׁבַע: וַיַּשִּׁטוּ בְּכַל־הַאָּרֵץ וַיַּבֹאוּ מַקַבָּה תִּשָׁצָה תַדָשׁים וַצָשָׂרֵים יִוֹם 9 יְרְוּשָׁלֵם: וַיָּתֵן יוֹאָב אֶתימִסְפֵּר מִפְּקַד הָעָם אֶל־הַפֶּלֶהְ וַמְהֵי יִשִּׂרַאֵּל שִׁמֹנֵה בַאוֹת אַלָּף אִישׁ־חַוֹיִל שָׁלָף חַוֹּרֶב וְאֵישׁ יָהוּדָה חַמַשׁ־מַאָּוֹת אֱלֶף אַישׁ: ויה לכדוול אולו אחרייכן ספר וַיֹּאמֵר דַּוִֹד אַל־יִהוֹרָה O חַטַאתִי מִאֹד אֲשֵׁר עָשִׁיתִי וְעַתָּה יְהוְה הַצַבֶּר־נָא אָת־צַוֹן עַבְדָּה בֵּי נִסְכַּלְתִּי וו מַאָּד: וַיַּקם דָרָד בַּבָּקר יָהוֹה הַיָּה אֶל־בֵּר הַנְּבִּיא חֹוֵה דְוַד 12 לַאִּמָר: הָלֹוֹהְ וָדָבַּרָתַּ אֵלי אַמֵר יָהוָה שָׁלֹשׁ אַנֹכֵי נוֹטֵל עַלֵיף אחת-מהם ואעשה-לה: דָרָד רַיַּבָּר־כָּוֹ רַיִּאמָר כוֹי הַתָבָוֹא לָהָ שֵׁבָע־שָׁנֵים י רַעַב י בָּאַרְצֵּה ראָם־שָׁלשָׁה חָדָשִׁים נָסְהֹּ לִפְנֵי־צָּרֵיה רְדָפַּה וְאָם־הֵיוֹת שָׁלֹשָׁת ימים

ע. 10. 11. פסקא באמצע מסרק

nal šul. 13. AB: ϵ l ϵ $\tilde{\eta}$ l θ e. B* α $\dot{\sigma}$ e $\tilde{\eta}$ AB: nal ϵ lnev α $\dot{\sigma}$ r $\tilde{\phi}$ (léy. FX) ... ϵ l $\tilde{\epsilon}$ l θ η σοι το. $\tilde{\epsilon}$. lupòs év
τ $\tilde{\eta}$ y $\tilde{\eta}$ σ δ 8 ... $\tilde{\epsilon}$ μπροσ θ ev ... $\tilde{\epsilon}$ σονται διώκοντές σε.

באַרָבָה עַתַּה דַע וּרָאַה מָה־

aber mas bat mein Berr Ronig qu * Aber bes Ronigs 4 biefer Sache Luft? Bort ging vor wiber Joab und bie Bauptleute bes Beeres. Alfo gog Joab aus und bie Bauptleute bes Beeres von bem Ronige, baß fle bas Bolt Ifrael gableten, 5 und gingen über ben Jorban, und lagerten fich ju Arger jur Rechten ber Stabt, bie am Bach Gab liegt, unb gu 6 Jaefer, * und tamen gen Gileab und ins Rieberland Babft, und famen gen Dan 7 Jaan und um Bibon ber, * und tamen ju ber feften Stadt Thrus und allen Stabten ber Beviter und Cananiter, und famen binaus an ben Mittag Juba gen 8 Ber Seba, * und jogen bas gange Land um, und tamen nach neun Monaten und 9 zwanzig Tagen gen Jerusalem. * Und Joab gab bem Ronige bie Summa bes Bolts, bas gezählet mar, und es maren in Ifrael acht bunbert mal taufend ftarte Manner, bie bas Schwert auszogen, und in Juda funf hundert mal taufend Dann. 10 Und bas Berg folug David, nachbem bas Bolt gezählet mar. Und David fprach jum Berrn: 3ch habe schwerlich gefündigt, bağ ich bas gethan habe, und nun, Berr, nimm weg bie Diffethat beines Rnechtes, 11 benn ich habe fehr thorlich gethan. * Und ba David bes Morgens aufftanb, tam bes Berrn Bort ju Gab, bem Bropheten, 12 Davids Seher, und fprach: * Gehe bin und rebe mit David: Go fpricht ber Berr: Dreierlei bringe ich gu bir, ermable bir 13 beren eins, bas ich bir thue. * Gab fam zu Davib und fagte es ihm an, und fprach ju ihm: Billft bu, bag fleben Jahre Theurung in bein Land tomme? ober, bag bu brei Monate vor beinen . Wiberfachern flieben muffeft, und fie bich verfolgen? ober, bag brei Tage Beftilenz in beinem Lanbe fei? Go merte nun unb

sed quid sibi dominus meus rex vult in re huiuscemodi? Obtinuit 4 1Ch.31,4 autem sermo regis verba Joab et principum exercitus, egressusque est Joab et principes militum a facie regis, ut numerarent populum Israel. Cumque pertransissent Jor-Dt.2.36, danem, venerunt in Aroer ad dexteram urbis, quae est in valle Gad, Nm. et per Jazer * transierunt in Galaad et in terram inferiorem Hodsi, et venerunt in Dan sylvestria, circumeuntesque juxta Sidonem * transie- 7 Joe runt prope moenia Tyri et omnem terram Hevaei et Chananaei, vene-18m. runtque ad meridiem Juda in Bersa-1Ch.21,4.bee, et lustrata universa terra affuerunt post novem menses et 1Ch.21.5. viginti dies in Jerusalem. * Dedit 9 ergo Joab numerum descriptionis populi regi, et inventa sunt de Israel octingenta millia virorum fortium, qui genta millia pugnatorum. 28g.3,24. educerent gladium, et de Juda quin-Percussit autem cor David eum, 10 18m. postquam numeratus est populus, et 1Ch.21,8 dixit David ad Dominum: Peccavi 12,13.; valde in hoc facto; sed precor, Do-^{Es. 10,12} mine, ut transferas iniquitatem servi (18m. tui, quia stulte egi nimis. * Surrexit 11 2Ch.16,9;itaque David mane, et sermo Domini 18m. factus est ad Gad Prophetam et videntem David, dicens: * Vade et 12 10h. videntem David; Grand dicit Dominus: Trium tibi datur optio, elige unum quod volueris ex his, ut faciam tibi. * Cumque venisset Gad ad Da-13 21,11;12. vid, nunciavit ei dicens: Aut septem 21,1. annis veniet tibi fames in terra tua, aut tribus mensibus fugies adversa-

6. 8: Hadsi.

rios tuos et illi te persequentur, aut

certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua; nunc ergo delibera et vide,

^{8. 13.} U.L: Monben.

^{9.} A.A: Summe. U.L: ftarfer Mann.

^{3.} dW.vB: beliebt ... biefe S. (biefes).

^{4.} B: war ju machtig gegen. dW.vE: blieb feft. A: brang burd. - - 5. dW.vE.A: (mitten) im Thale G.

^{6.} dW.vE: Land Thahthim Dabfi. 7. dW: in bas Mittagliche v. 3. vE: bie Gub:

gegenb. A: ben Guben.

^{9.} Abergab ... Anjahl. dW.vE.A: 3ahl ber Dus fterung (Befdreibung) bes B. vE.A: ftreitbare DR.

dW: Kriegsleute. dW.vE.A: gogen.
10. B.dW.vE: fehr gef. B.dW: mit bem (bamit) was ich geth. (babe). vE: laß boch ... hingehen. dW: verzeihe bas Bergehen ... baß ich fo thöricht gewefen.

^{11.} B.dW.vE.A: gefchah. vE: ber Ausspruch.

^{12.} lege ich bir vor. B: auf.

^{13.} vE: Sungerenoth. dW.A: (ein) Sunger. dW. iE: Beft.

άπυχριθώ τῷ ἀποστείλαντί με. 14 Καὶ είπε Δαυίδ πρός Γάδ. Στενά μοι σφόδρα έστί. πλήν έμπεσουμαι είς τὰς χεῖρας του κυρίου, ότι πολλοί οἰκτιρμοί αὐτοῦ σφόδρα, καὶ εἰς γετρας ανθρώπων ού μη έμπέσω. 15 Kal έδωκε κύριος θάνατον έν Ισραήλ από πρωίθεν καί έως ώρας αρίστου, και απέθανον έκ τοῦ λαοῦ ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηρσαβεὶ εβδομήκοντα γιλιάδες ἀνδρών. 16 Καὶ έξέτεινεν ὁ άγγελος την γείρα αύτου είς Ιερουσαλήμ του διαφθείραι αυτήν, και μετεμελήθη κύριος έπι τη κακία και είπε τῷ αγγέλφ τῷ διαφθείροντι έν τῷ λαῷ. Ίχανὸν νῦν, ἄνες τὴν γεῖρά σου. Καὶ άγγελος του θεού ήν έστηχώς παρά τη άλφ Ορνα του 'Isβουσαίου. 17 Kal sine Δαυίδ πρός κύριον, έν τῷ ίδεῖν αὐτὸν τὸν ἄγγελον τὸν τύπτοντα τὸν λαόν, καὶ είπεν Ἰδοὺ ἐγῶ ηδίκησα καὶ ούτοι τὰ πρόβατα τι εποίησαν: Γενέσθο ή χείο σου έν έμοι και έν τῷ οίκφ τοῦ πατρός μου.

18 Καὶ ήλθε Γὰδ πρὸς Δανίδ ἐν τῆ ἡμέρα έκείνη και είπεν αυτώ. Ανάβηθι και στησον θυσιαστήριον τῷ κυρίφ ἐν τῷ άλωνι 'Ορνὰ τοῦ Ἰεβουσαίου. 19 Καὶ ἀνέβη Δαυίδ κατὰ τὸν λόγον Γὰδ 'τοῦ προφήτου', δν τρόπον ένετειλατο αύτῷ κύριος. ²⁰ Καὶ διέκυψεν 'Ορνά, και είδε τον βασιλέα και τους παίδας αύτοῦ διαπορευομένους ἐπ' αὐτόν καὶ ἔξῆλθεν 'Οργὰ καὶ προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρός-ωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. 21 Καὶ εἰπεν 'Οργά· Τί ότι ήλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς πρὸς τον δούλον αὐτοῦ; Καὶ είπεν αὐτῷ Δαυίδ. Κτήσασθαι παρά σου την άλω και οίκοδομησαι θυσιαστήριον τῷ χυρίφ, ὅπως ἐπίσχη ή πτώσις ἀπὸ τοῦ λαοῦ. 22 Καὶ είπεν 'Ορνά πρός Δαυίδ. Αμβέτω και ποιησάτω ο κύριος μον ό βασιλεύς τῷ κυρίφ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αύτοῦ. ἰδού οἱ μόσχοι είς όλοκαύτωσιν καὶ οἱ

τροχοί και τὰ σκεύη τῶν βοῶν εἰς ξύλα.

14 אַשִׁיב שָׁלָחֵי דָּבֶר: וַיָּאׁמֶיר דְּנָד אֶל־ ־לֵי מָאָד נָפָּלָה־נָא בְיַד־יִהוְהֹ וַיָּמֵּן יָהוָה הַּבֶּר בִּיִשְּׁרָאֵּל מַהַבָּפַר וְעַר־עַת מוֹעֵד וַיַּמָת מִן־הָעָם ועדיבּאַר שַׁבַע שָׁבְעִים אֵכָף 16 אַישׁ: וַיַּשָּׁלַח יַדֹּוֹ הַמַּלָאה יַ יַרְוּשָׁלַם יָהוָה אָל־הַרַעָּה לשחתה וינחם לַמַּלְאַהַ הַמַּשָׁחִית בּעם רב צַתָּה הָרֶף יָבֶר וּמַלְאַר יְהוֹה הָיָה 17 עם־ברן האררנה היבסיו ויאמר דור בַראֹתוֹ ו אַת־הַמַּלְאַדְ ו הַמַּכָּה בַעָּׁם וַיּאֹמָר הֹנָה אַנֹכִי חַטָּאתִי ואַנֹבֵי הַצַּנִיתִי וְאֵנֶּה הַצְּאוֹ נֶיה עְשִׁרּ וּאָהָי בָּא יַדְדַּ בִּי וּכִבֵית אָבִי:

ביום אכ־דוד וַיָּאמֶר לוֹ עַלָה הַקָם לַיהוָה מְזָבֵּח 19 בְּלָרֶן אֲרַנְיָֹה הַיְבָסְי : וַיַּצֵל דָּוִדֹ פִּדְבַר־ כ בָּד כַּאַשֵׁר צָּוָה יָהוָה: וַיַשְׁקַף אַרַיִנָה וַיַרָא אַת־הַפַּלֶּךְ וְאָת־עַבָּדִיוֹ עֹבְרֵים יר וַיַּבָא אַרַוֹנָה וַיִּשְׁתַּחוּ לַמַּלֶּה 21 אַפֵּיר אַרָצה: וַיִּאמֵר אַרַוָנה מַדְּוּעַ אַדֹנָי־הַמַּלֵהָ אַל־עַבִּהָוֹ וַיֹּאׁמֵר דָרָד לְקַנָּוֹת מֵצִפָּהָ אֶת־הַנֹּרֶן לְבְנָוֹת מַזְבַּחַ כִיהוָה וְתַעַבָּר הַמַּנַפַה מֵעַכ ארונה אל־דוד יפח וְיַעַל אַלנֵי הַפֵּלֵךְ הַטוֹב בַּעִינַוֹ רָאָה הַבַּקַר לַעֹלָה וְהַפִּיְרְגַּים וּכָלֵי הַבַּּקַר

> ירומיו ק' v. 14. 'p יוארונה ק' . 16. 'v. v. 18. 'ס ארונה ק' . 22. 'ס בעיפין

^{13.} AB † (in f.) δημα (*EFX). 14. AB † (a σφ.) πάντοθεν ... * πλην... † (p. έμπ.) δη (c. FX). Β*τὰς (†FX). AB*τὰ ... † (a. οἰκτ.) οἰ ... εἰς δὲ χ. ανθοφωπε (c.FX). 15. ABEX † (in.) Καὶ ἐξελέξατο ἐαντῶ Δανὶδ τον θάνατον, καὶ ἡμέραι θερισμῶ πυρῶν (*?) ... καὶ * (a. ἔως) ... † (p. ἀρ.) καὶ ἡρξατο ἡ θρανδεις ἐν τῶ λαῷ ... ἀπέθανεν (c.FX). 16. Β 21. AB* αὐτῷ ... τὸν ἄλωνα τδ οίκ. A²B: καὶ συσχεθη. 22. ΑΒ: ἀνενεγκάτω ... τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ... οί βόες. Β: ὀλοκαύτωμα (c, FX).

^{14.} m. Banbe. dW.A: 3ch bin fehr bebranget.

vB: im Gebrange. (dW: burch bie Sanb?)
16. B.dW: ber G. ftredte (redte) f. G. aus ... aber es (ba) reuete. B: bes Uebels. dW: Bofen. vE: bas lleb. A: erbarmte fich b. S. über bas Glenb? B.dW. vE: ber bas (unter bem) B. verberbete. A: folug. dW.vE: giehe b. G. ab (gurud). A: halt nun ein b. G.

Rict in der Menfcen Band. Die Tenne Arafna des Jebufiters. XXIV.

fiebe, was ich wieber fagen foll bem, ber 14 mich gefandt hat. *Davib fprach zu Bab: Es ift mir faft angft, aber lag uns in bie Band bes Berrn fallen, benn feine Barmherzigkeit ift groß; ich will nicht in ber 15 Meniden Canb fallen. * Alfo lief ber Gerr Beftileng in Ifrael tommen, von Morgen an bis gur bestimmten Beit, baß bes Bolts ftarb von Dan bis gen Ber 16 Seba fiebengig taufenb Mann. ba ber Engel feine Banb ausftredte über Berufalem, bag er fle verberbete, reuete es ben herrn über bem Uebel, und fprach jum Engel, ju bem Berberber im Bolf: Es ift genug, lag nun beine Banb ab. Der Engel aber bes herrn mar bei ber 17 Tenne Arafna, bes Jebufitere. * David aber, ba er ben Engel fabe, ber bas Bolt folug, fprach er jum herrn: Siebe, ich babe gefundiget, ich babe bie Diffethat gethan, was baben biefe Schafe gethan? Lag beine Sand wiber mich und meines Baters Baus fein.

18 Und Gab tam zu David zu berselben Beit und fprach zu ihm: Gehe hinauf und richte bem Gerrn einen Altar auf in 19 ber Tenne Arafna, bes Jebufiters. * Alfo ging Davib binauf, wie Bab gesagt unb 20 ber Berr geboten hatte. * Und ba Arafna fich manbte, fabe er ben Ronig mit feinen Rnechten zu ihm geben, und betete an auf 21 feinem Angeficht gur Erbe, * und fprach: Barum tommt mein Berr, ber Ronig, gu seinem Rnechte? Davib fprach: Bu faufen von dir die Tenne und zu bauen bem Berrn einen Altar, bag bie Blage vom 22 Bolt aufhore. * Aber Arafna fprach ju David: Mein Berr, ber König, nehme und opfere, wie es ihm gefällt, flehe, ba ift ein Rind gum Brandopfer, und Schleifen, und Befdirr vom Doffen gu Bolg.

quem respondeam ei, qui me misit, sermonem. * Dixit autem David ad 14 21,12; Sic.5,15, Gad: Coarctor nimis! sed melius est Es.47,5, ut incidam in manus Domini (multae enim misericordiae eius sunt), quam * Immisitque 15 in manus hominum. Dominus pestilentiam in Israel de mane usque ad tempus constitutum, v.z., et mortui sunt ex populo a Dan usque ad Bersabee septuaginta millia **Ch. virorum. **Cumque extenuisset in a super en est pomini super en est pomini super est pomini super est pomini super est pomini super est libraria est pominus super afflictione, est est pominus super afflictione, est pomini est virorum. Cumque extendisset ma- 16 Erat autem Angelus Domini juxta 7.23, aream Areuna Jebusaei. Dixitque 17 21,17. David ad Dominum, cum vidisset Nm.16,22 Angelum caedentem populum: Ego Ps.\$2,5. sum qui peccavi, ego inique egi; isti 186; qui oves sunt, quid fecerunt? verta-P. 74.1. tur, obsecro, manus tua contra me et contra domum patris mei. Venit autem Gad ad David in die 18 illa et dixit ei: Ascende et constitue altare Domino in area Areuna Jebu-2Ch.3.1. saei. * Et ascendit David juxta ser- 19 monem Gad, quem praeceperat ei Dominus. * Conspiciensque Areuna 20 1Ch. animadvertit regem et servos ejus 18,28, transire ad se, et egressus adoravit regem prono vultu in terram, et ait: 21 Quid causae est, ut veniat dominus meus rex ad servum suum? Cui David ait: Ut emam a te aream et aedificem altare Domino, et cesset interfectio quae grassatur in populo. 1Ch. * Et ait Areuna ad David: Accipiat 22 et offerat dominus meus rex. sicut

placet ei; habes boves in holocau-

stum et plaustrum et juga boum

^{14.} A.A: febr angft. 18. U.L. jur felben. 22. A.A. Schlaufen!

^{17.} mifgehandelt ... aber biefe Cc. B.A: unrecht gethan. dW: mich vergangen. vE: verfehrt gehanb. dW.vE: biefe, bie Geerbe. A: bie Sch. finb. vE: mich u. ... treffen. A: Benbe, ich bitte, b. S. wiber ... dW: Es fomme beine D. über.

^{18.} B.dW.vE.A: an bemfelben (jenem) Tage. dW.vE: errichte. A: baue. B.dW.vE.A: auf b. T.

^{20.} hinfchanete ... berübertommen. B: jnich. vE:

^{16.} S: afflictionem. 18. Al. † propheta.

fcanete. A: auffah. dW: blidte bin.

^{21.} B.dW.vE: ber Bl. von (in, unter) b. 2. ges wehret werbe.

^{22.} dW.vE.A: Ge nehme fie. B.vE: finb (bie) Rinber. A: haft bu bie Dofen. B.dW.vE: (n. bie) Drefcmagen n. bas Gefc. von beu R. (bes R., ber R.). A: ben Bagen, n. bie Joche ber D.

XXIV.

Salomo rex a paire constitutus.

23 Τὰ πάντα ἔδωκεν 'Ορνὰ τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰπεν 'Ορνὰ πρὸς τὸν βασιλέα· Κύριος ὁ θεός σου εὐλογήσαι σε. ²⁴ Καὶ εἰπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς 'Ορνά· Οὐχί, ἀλλ' ἢ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀλλάγματι, καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ κυρίφ μου θεῷ ὁλοκαύτωμα δωρεάν. Καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ τὸν ἄλωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίφ σίκλων πεντήκοντα. ²⁵ Καὶ ψκοδόμησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον τῷ κυρίφ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικάς. Καὶ ἴλεως ἐγένετο κύριος τῷ γῷ, καὶ ἐπέσχεν ἡ πτεῶσις ἐκὶ Ἰσραήλ.

ִּםּמִּנְּפִּׁשִּ תַּמֵּל יִשְׁרַאָּל:

יִּשִּׁלְמֵּים וֹלְּמָתַר יְשִׁרָאָל:

שִׁם גִּוֹר מִזְפָּתַ לְיִהְנָה וַיִּמָּל וּמִּצְּר בְּכֶּטָף שִׁלְּלִים חַמִּשָּׁים: וַיִּכֹּן

מִינִּפְּלֶר בְּכֶּטָף שִׁלְלִים חַמִּשִּׁים: וַיִּכֹּן

בְּלְּתִּע חִנֵּם וֹיִּלֵּן דְּנִד אָתַרַבּנְּנָּל וְאָלְנִה מֵאִיְעִׁנְּ

בְּלְתִּע חִנֵּם וֹיִּלֵּן דְּנִד אָתַרַבּנְּנָל וְאָלְנָה מֵאִיְעְנְּ

בְּלְּתְּלִיִּי וְלְאָׁ אִצְּבַלֶּנִי לִיבּוֹיְנִי אֵּלְנִיי נִיּלְנִי אָלְנִיי נִיּאָרְוֹיְנִי אֶלְבָּיִנְ וְנְאָּלְיִיִּי בְּעָרִוֹיִי וְלְאָּ אִבְּלֵנִי נִינְוֹן אֲלִנְּנִה מָאִיְעְנְּיּ

בְּמָּלְנִי וְיִבְּבְּים: מַּפְּּלְ נְתַוֹן אֲלִוֹנְנִי אֶּלְיִבְּיּ בַּמְּלְּנְיִי בְּיִּבְּים: מַפְּלְרְ נְתַוֹן אֲלִינְנְּיִי בְּבְּים: מַפְּלְיִם בְּעַנְיִינְיִי בְּיִבְּים: מַפְּלְיִם בְּעַנְיִּנְיִי בְּיִבְּים: מַפְּלְיִם בְּעַנְיִינְיִי בְּיִבְּים: מַפְּלְים בְּעֵנִין אַנְיִנְיִייִּי בְּיִבְּיִים: מַפְּלְּים בְּעִוֹן אַלְיִנְיִּים בְּבְּבִּים: מַפְּלְיִים בְּיִבְּיִים: מַפְּלְיִים בְּיִבְּיִים: מַפְּלְים בְּיִבְּיִים: מִּבְּבְים: מִּבְּבְים: מִבְּיִים: מִּבְּיִים: מִּבְּים: מִּבְּיִים: מִּבְּיִים: מִּבְּים: בְּבְּבְים בְּיבְּים: בְּבְּבְּים: בְּיִבְּיִּם: בְּבְּבְּים: בְּבְּבְּים: בְּבְּבְּים: בְּבְּיִים: בְּבְּים בְּיבְּים: מַבְּלְים בְּבְּים: בְּבְּיִּים: בְּבְּיבְים: בְּבְּבְּים: בְּבְּיִים: בְּבְּיבְּים: בְּבְּבְּיִם: בְּבְּבְּים: בְּבְּבְּיִים: בְּבְּבְּים: בְּבְּבְּים: בְּיִבְּיְים: בְּבְּבְּיִבְּים: בְּיִבְּיְים: בְּיִיבְּיִים: בְּיִבְּיִים: בְּבְּיִים: בְּיִבְּיִים: בְּיִיבְים: בְּיִבְּיִים: בְּיִיבְיִים: בְּיִבְּיְים: בְּבְּיְיִים: בְּיִּבְּיְים: בְּבְּבְּים: בְּיִבְּיִים: בְּבְּיִים: בְּיִבְיְיִים בְּיִיבְיים: בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיבְים: בְּיבְּבְּיִים בְּיבְּבְּים בְּיבְּבְּיִים בְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְיים בְּבְּיבְּים בְּבְּיבְיִים בְּבְּיבְיבְּים בְּיבְּיִים בְּבְּבְיבְּיהְיבְּיהְיבְּיבְּיהְיבְּיבְּיִים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְיבְייִים בְּבְּיבְּיִים בְּיִבְּבְייִים בְּבְּיבְים בְּבְּבְּיבְּבְּיים בְּיבְּיבְּבְּים בְּבְּיבְּיבְּים בְּבְּיִים בְּבְּיבְים בְּבְּבְיבְּיהְיבְּיִים בְּבְּבְּיבְּיבְ

BAZIAEIQN F. א מלכים

Ι. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δανὶδ πρεσβύτης σφόδρα προβεβηκὸς ἐν ἡμέραις, καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱματίοις, καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο. ² Καὶ εἰπαν οἱ παιδες αὐτοῦ αὐτῷ Ζητησάτωσαν τῷ κυρίφ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ νεᾶνιν παρθένον, καὶ παραστήσεται ἐναντι τοῦ βασιλέως, καὶ ἐσται αὐτὸν θάλπουσα, καὶ κατακείσεται ἐν τῷ κολπφ αὐτοῦ, καὶ θερμανθήσεται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεύς. ³ Καὶ ἐζήτησαν παίδα καλὴν ἐν παντὶ ὁρίφ Ἰσραήλ, καὶ εὐρίσκουσι τὴν ᾿Αβισὰν τὴν Σουναμῖτιν, καὶ εἰςάγουσιν αὐτὴν τῷ βασιλεί. ⁴ Καὶ ἡ παϊς καλὴ τῷ είδει σφόδρα, καὶ ἦν θάλπουσα τῷ βασιλεῖ καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν.

24. Β: ὅτι ἀλλὰ (ἀλλ' ἢ ϜΧ) ... ἀναλλάγματι. 25. Β
*τῷ. ΑΒ † (p. εἰρ.) Καὶ προς ἐθηπε Σαλωμῶν ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον ἐπ ἐσχάτᾳ, ὅτι μικοῦν ἢν ἐν πρώτοις ... ἐπήπεσε πύρ. ... συνεσχέθη ἢ θραῦσις ἐπάνωθεν. — 1. ΑΒ: πρεσβύτερος *σφ. et ἐν ... περιξβαλλον. 2. Β: εἰπον. ΑΒ * αὐτῷ. Β * τῷ που, ἡμ. ΑΒ: παφθ. νεἀνιδα. Β: π. π. τῷ βαῦιλεῖ. ΑΒ: νοιμηθήσεται μετ ἀὐτῷ. Β: με (ἡμ. ΑΕΓΧ). 3. ΑΒ: νεανιδα π. ἐππαντὸς ορίε... εὐρον. Α²Β: Σωμανῖτιν. ΑΒ: ἤνεγπαν α. πρὸς τὸν β. 4. ΑΒ: νεᾶνις παλ. ἔως σφ. ... τὸν β.
απ (απῖ).

סכּנָיע וַשִּׁמָּלִישִׁינּ וְיַשַּׁמֶּלָּהְ לִא יִּדְאֵהּ: דְּבַּבְּּבְרָּעְ יִשְׁבָּעִית וַנְּשָׁלָּהְ וְשִׁהָּי לַשְּׁלָּהְ בְּבַּבְּלְ יִשְׂבָּאִל וַיִּבְּאִנּ אָעִים לְּמִלָּהְ בְּבַּבְּלִי יִשְׂבָּאִל וַיִּבְאִנּ אָעִים לְמָלֵּהְ בְּבַּנְּלִהְ יִשְׂבָבִּת בְּחֵלֵּהְ וְחָם לְּוּ: וַיְּאָמְרוּ לְּוּ בְּבַנְיִה וְבָּלְשִׁיּ לְאִדְנִי הַפָּּלֶּבְ וּתְּהִי־לְּוּ בְּתִּנְלָה וְשְׁבָּבְּתְ לְאַלְנִי הַפָּּלֶּבְ וּתְהִי־לְוּ בְּבְּנְיִה וְלָא יִחָם לְוּ: וַיְּאָמְרוּ לָּוּ בְּבְּנְיִה וְלָא יִחָם לְוּ: וַיְּאָמְרוּ לָוּ בְּבְּבָּנִים וְלָא יִחָם לְוּ: וַיְּאָמְרוּ לָוּ בְּבַּבְּנִים וְלָא יִחָם לְוּ: וַיְּאָמְרוּ לְּוּ בְּבְּנִים וְלָא יִחָם לְוּ: וַיִּאָמְרוּ לָּוּ

> מסקא באמצע מסוק v. 23. מ הפטרת חיד שרת v. 1. בנ"א ד' בצירד

23. B.dW.vE.A: Das Alles. dW.vE: gibt. B: habe e. Bohlgef. an bir. dW.vE: nehme bich gnabig an (auf).

Der Altar auf ber Tenne Arafna. Abifag bon Sunem.

23 " Alles gab Arafna, ber Ronig, bem Ronige. Und Arafna fprach jum Könige: Der Berr, bein Bott, laffe bich ihm angenehm 24 fein. "Aber ber Ronig fprach ju Arafna: Nicht alfo, fonbern ich will bire abfaufen um fein Belb, benn ich will bem Berrn, meinem Gott, nicht Branbobfer thun, bas ich umfonft habe. Alfo faufte Davib bie Tenne und bas Rind um funfzig Setel 25 Silber, *und bauete bafelbft bem Berrn einen Altar, und opferte Brandopfer und Dankopfer. Und ber Berr marb bem Lande verfohnet, und bie Blage borete

auf von bem Bolt Ifrael.

in usum lignorum. Omnia dedit 23 5,6.1Ch. Areuna rex regi, dixitque Areuna Lev. 1.4. ad regem: Dominus Deus tuus suscitch. piat votum tuum. Cui respondens
21,24;
(Geo.: rex ait: Nequaquam ut vis, sed emam
23,12;
27.3,5. pretio a te et non offeram Domino piat votum tuum. * Cui respondens 24 Deo meo holocausta gratuita. Emit ergo David aream et boves argenti siclis quinquaginta. * Et aedificavit 25 1Ch. 21,26. 23,1. ibi David altare Domino, et obtulit holocausta et pacifica. Et propitiatus est Dominus terrae, et cohibita est plaga ab Israel.

Das 1. Buch von den Königen.

Und ba ber König alt war und wohl betaget, tonnte er nicht warm werben, ob man ihn gleich mit Rleibern bebedte. 2 * Da fprachen feine Rnechte zu ihm: Lagt fte meinem herrn Ronig eine Dirne, eine Jungfrau, fuchen, bie bor bem Ronige stehe und seiner pflege, und schlafe in seinen Armen, und warme meinen herrn, ben 3 Ronig. *Und fie fuchten eine fcone Dirne in allen Grengen Ifrael, und fanben Abifag bon Sunem, und brachten fie bem 4 Ronige. * Und fie war eine febr fcone Dirne, und pflegte bes Ronigs und bienete ibm. Aber ber Konig ertannte fie nicht.

24. U.L: Gilbers. 1. U.L: fein.

24. B.dW.vE: von bir faufen um (fur) ben Berth (Breis). A: nach feinem B. B. VE: bieich umf. (hatte). dW.A: nnentgeltlich. B.vE: bie Rinder. A: Doffen. B: ums Gelb v. 50 G.

25. von 3fr. A: n. Friebopfer (wie R. 21, 14. u. 44, 21).

1. B.dW: an (in) bie Sahre gefommen. B: fo be-

Et rex David senuerat habebatque L. aetatis plurimos dies, cumque operiretur vestibus, non calefiebat. * Dixerunt ergo ei servi sui: Quaeramus domino nostro regi adolescentulam v.4. virginem, et stet coram rege et foveat Mich. 7, 5; eum, dormiatque in sinu suo et ca-Coh. 4, 11. lefaciat dominum nostrum regem. *Quaesierunt igitur adolescentulam 3

speciosam in omnibus finibus Israel, 2Rg.4,8, et invenerunt Abisag Sunamitidem et adduxerunt eam ad regem. * Erat 4 autem puella pulchra nimis, dormiebatque cum rege et ministrabat ei; Gen.4,1. rex vero non cognovit eam.

23. 8 * rex. 2. Al.: tuo.

bedten fie ... er fonnte aber ... dW.vE: u. man ... (Teppichen), aber es wurde ihm n. w.

2. dW.vE: Dan fuche. vE: ein jungfraul. Dabchen. B.dW.vE: feine Pflegerin fei. B.vE: in beinem Schoof (liege). dW: an f. Bufen. B: n. mein & ... warm werbe. dW.vB: bamit es meinem ...

3. B.dW.vE.A: bie Sunamitin.

δ Καὶ 'Αδωνίας υίδς 'Αγγίθ ἐπῆρτο, λέγων' 'Εγώ βασιλεύσω. Καὶ ἐποίησεν ἐαυτῷ ἄρματα και Ιππείς και πεντήκοντα ανδρας προτρέγοντας αὐτοῦ, 6 καὶ οὐκ ἐπετίμησεν αὐτῷ ό πατήρ αύτοῦ ούδέποτε, εἰπών Τί ότι πεποίηκας ούτως; Καὶ ούτος ώραῖος τῆ όψει σφόδρα, καὶ τοῦτον ἐγέννησεν ὀπίσω 'Αβεσσαλώμ. 7 Καὶ ήσαν οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ Ἰωὰβ υίου Σαρουίας και μετά Αβιαθάρ του Ιερέως, καὶ ἐβοήθουν ὁπίσω Αδωνίου. 8 Καὶ Σαδώκ ό Ιερεύς και Βαναίας νίος Ίωιαδε και Ναθάν ο προφήτης και Σεμεί και 'Ρηί και οι έταϊροι αύτοῦ οἱ όντες δυνατοί τῷ Δαυλό οὐκ ήσαν μετά 'Αδωνίου. 9 Καὶ έθυσεν 'Αδωνίας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ άρνας παρά τὸν λίθον τὸν Ζωέλεθ τὸν εχόμενον τῆς πηγῆς τοῦ 'Ρωγήλ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοὺς υίοὺς τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς ἄνδρας Ἰούδα παῖδας τοῦ βασιλέως. 10 καὶ Ναθάν τὸν προφήτην καὶ τὸν Βαναίαν καὶ τούς δυνατούς και τον Σαλομώντα τον άδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσε.

11 Καὶ εἶπε Ναθὰν πρὸς Βηθσαβεὲ μητέρα Σαλομῶντος, λέγων· Οὐχ ἤκουσας ὅτι βεβασίλευκεν ᾿Αδωνίας υίὸς ᾿Αγγὶθ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Δαυὶδ οὐκ ἔγνω; 12 καὶ νῦν δεῦρο συμβουλίαν, ὅπως σώσης τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υίοῦ σου Σαλομῶντος. 13 Δεῦρο, εἰςελθε πρὸς τὸν βασιλέα Δαυὶδ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· Οὐχὶ σύ, κύριέ μου βασιλεῦ, τὰμοσας τῷ δούλη σου, λέγων· ὅτι Σαλομῶν ὁ υίός σου βασιλεύσει μετ ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθίσεται ἐπὶ θρόνου μου; καὶ τί ὅτι βεβασίλευκεν ᾿Αδωνίας; 14 Καὶ ἰδοὺ ἔτι σου λαλούσης ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγὰ εἰςελεύσομαι μετὰ σὲ καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου.

15 Καὶ εἰςτλθε Βηθσαβεὶ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης

5. AB: ἐπήρετο ...παρατρέχειν (-οντας) ἔμπροσθεν αὐτὸ. δ. AB: ἀπεκώλυ(σ)εν αὐτὸν ... λέγων Διατί σὺ ἐποίησας; Καίγε αὐτὸς ... αὐτὸν ἔτεκεν. 7. AB: ἐγένοντο ... τἔ υίξ. 8. Β: Ἰωδαὲ ... Ὑρηδ. AB: π. νίοὶ δυνατοὶ τἔ Δ. ἐκήσαν ὁπίσω, 9. AB: ἐθνσίασεν ... *(sq.) καὶ. Β: μόσχες ... μετὰ αἰθὴ τὰ Σωελεθὶ. AB: δς ἡν ἐχόμενα. Β* πηγῆς. AB* τὰ. Β* τ. νίδς τ. β. Β. ἀδρὰς Ἰ. 10. AB*(alt.) τὸν. Β* quart. Β: Σαλωμών. 11. Β: Βηρο. AB (elt. 13): ἐβασίλενσεν. 12. AB+(ρ. σω) δὴ ... καὶ ἐξεἰᾶτ. ψ. 13. AB+(ρ. αὐτ.) λέγασα ... καθιείται ἐπὶ τὰ θρ. Β: ὁ νίός συ Σ. 14. Β: λαλ. συ, ΑΒ: ὁπίσω συ (μ. σὲ ϜΧ). 15. ΑΒ: τὸ ταμεῖον.

יוֹרָאָמֶר בְּלָהְ אָל־פַּת־שָׁבֵע אָם־ שָׁלְמַה לֵאמֵר הַלְּוֹא שָׁלַבֵּת בְּיִלְּה לְּכִי אִישָבֵּה נְאָבְינוּ דָּוָד לְא אַלְנִיְהוּ בָּן־חַגְּיִת וַאֲלֹנִינוּ דָוָד לְא וּמַלְּטִי אָת־נַפְשׁׁהְ וְאָת־נָפָשׁ בְּנֵךְ וּמַלְּטִי אָת־נַפְשׁׁהְ וְאָת־נָפָשׁ בְּנֵךְ וּמַלְּטִי אָת־נַפְשׁׁהְ וְאָת־נָפָשׁ בְּנֵךְ וְאָמֵרְהִּ אֵלִיוֹ הַלְאִ־אַתָּה אֲדֹנֵי הַפָּלֶּךְ וְאָמֵרְהִ אֵלִיוֹ הַלְאִ־אַתָּה אֲדֹנֵי הַפָּלֶּךְ בְּנֵהְ יִמְלָהְ אָחַבִי וְהָהִּא יֵשֶׁב עַל־כִּסְאִי בְנֵהְ יִמְלָהְ אָחַבִי וְהָהִּא יֵשֶׁב עַל־כִּסְאִי בְנֵהְ יִמְלָהְ אָּחָבִי וְהָהִּא יֵשֶׁב עַל־כִּסְאִי בְנֵהְ יִמְלָהְ אָּחָבִי וְהָהָא יַשְׁב עַל־כִּסְאִי בְּנֵהְ יִמְלָהְ אָּחָבִי וְהָהִיא יִשְׁב עַל־כִּחְ

ם. וֹשַׁבָּא בֿע-אָבֿב אָל-נַפֿאַלָּלְ נִינְוֹּלִינִי אַנְוֹנִינֵ וּמִפָּאנוֹ, אָע-גַּבְּנְינִינִּ

5. B.dW.vE.A: schaffte fich ... (an) ... M. bie v. ihm her liefen. (vE: l. v. ihm her.)

^{6.} fein Lebrage ... u. war ibm geboren. dW: hatte ihn nie betrübet? A: niemals geftraft? vE: betrübte ihn n. dW: in f. Leben. B.vE: f. Lagen. B.vE: Re hatte ihn (aber) geb. dW: [feine Mutter].

Abonia aber, ber Cohn Bagith, erhob fich und fprach: 3ch will Ronig werben, und machte ibm Bagen und Reuter, und funfgig Dann ju Trabanten vor ibm ber. 6 " Und fein Water wollte ibn nicht befummern bei feiner Beit, bag er hatte gefagt: Barum thuft bu alfo? Und er war auch ein febr fconer Dann, und er batte ibn 7 gezeuget nächst nach Abfalom. * Und hatte feinen Rath mit Joab, bem Sohn Beru Ja, und mit Ab Jathar, bem Prie-8 fter, bie halfen Abonia. * Aber Babot, ber Briefter, und Benaja, ber Gobn 30= jaba, und Mathan, ber Brophet, und Stmet und Rei, und bie Belben Davibs, 9 waren nicht mit Abonia. * Und ba Abonia Schafe und Rinder und gemäftetes Bieb opferte bei bem Stein Sobeleth, ber neben bem Brunnen Rogel liegt, lub er alle feine Bruber, bes Ronigs Gobne, und alle Manner Juba, bes Ronigs Rnechte, 10 aber ben Propheten Rathan, und Benaja, und die Belben, und Salomo, feinen Bruber, lub er nicht.

Da fprach Rathan zu Bath Seba, Sa-Iomone Mutter: Saft bu nicht geboret, bağ Abonia, ber Sohn Bagith, ift Ronig geworben, und unfer Berr, David, weiß 12 nichts barum? * So fomm nun, ich will bir einen Rath geben, bag bu beine Seele und beines Cohnes Calomone Seele er-13 retteft. * Bin, und gebe jum Ronige David hinein und sprich zu ihm: Saft bu nicht, mein Berr Ronig, beiner Dagb gefdworen und gerebet: Dein Sohn Salomo foll nach mir Ronig fein, und er foll auf meinem Stuhl figen? Barum ift benn Abonia

14 Ronig geworben? * Siehe, weil bu noch ba bift und mit bem Ronige rebeft, will ich bir nach binein tommen, und vol-Ienbe bein Bort ausreben.

Und Bath Seba ging hinein gum Ronige in die Rammer. Und ber Ronig war

Adonias autem filius Haggith eleva- 5 batur, dicens: Ego regnabo. Fecit-25m. que sibi currus et equites et quinquaginta viros, qui currerent ante eum. Nec corripuit eum pater 6 suus aliquando, dicens: Quare hocfecisti? Erat autem et ipse pulcher valde, secundus natu post Absalom. Et sermo ei cum Joab filio Sarviae 7 17.18m. et cum Abiathar sacerdote, qui adju-2,22,25m vabant partes Adoniae. *Sadoc vero 8 8,17;18. sacerdos et Banajas filius Jojadae et 12,95.1; Nathan Propheta et Semei et Rei et robur exercitus David non erat cum * Immolatis ergo Adonias 9 arietibus et vitulis et universis pinguibus, juxta lapidem Zoheleth qui erat vicinus fonti Rogel, vocavit uni-17,17. erat vicinus ionu Rogel, vocavit um-18,15,7; versos fratres suos filios regis et omnes viros Juda servos regis, "Na- 10 than autem Prophetam et Banajam et robustos quosque et Salomonem y.19. fratrem suum non vocavit.

Dixit itaque Nathan ad Bethsabee 11 matrem Salomonis: Num audisti, quod regnaverit Adonias filius Haggith et dominus noster David hoc ignorat? * Nunc ergo veni, accipe 12 consilium a me et salva animam tuam filiique tui Salomonis. "Vade 13 et ingredere ad regem David, et dic ei: Nonne tu, domine mi rex, jurasti mihi ancillae tuae, dicens: Salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit in solio meo? quare ergo regnat Adonias? *Et adhuc ibi te 14 loquente cum rege, ego veniam post te et complebo sermones tuos.

Ingressa est itaque Bethsabee 15 ad regem in cubiculum; rex autem

15. vE: Schlaffammer. A: Bemach.

^{5.} U.L: Sagiths. A.A: machte fic. 11. 12. A.A. Salomos. U.L. Salomonis?

^{7.} B: fein Befen? dW.vE: unterrebete fic. 9. Und Al. opferte ... u. Iud. B.dW.vE: falache tete. vE.A: (allerlei) Daftvieh. dW: Maftfalber (vgl. 2 Sam. 17, 17). 12. vE.A: bein Leben?

^{8.} S: Cerethi et Phelethi (pro Rei). Al. + omne (a. rob.). 15. 8: in cubiculo.

^{13.} B: Romm u. g. hin. dW.A: G. hin u. tritt hinein. vE: Mache bich auf u. g. h. dW.vE.A: Ehron. 14. B.dW.vE.A: (inbem) mahrend bu n. bafelbft r. dW.A: Rebe vollenben.

σφόδρα, καὶ Άβισὰγ ή Σουναμίτις ήν λειτουργούσα τῷ βασιλεί. 16 Καὶ ἔχνψε Βηθσαβεε και προςεκύνησε τῷ βασιλεί. Και είπεν αὐτη ὁ βασιλεύς. Τί ἔστι σοι; 17 Καὶ είπε Βηθσαβεέ Κύριέ μου 'βασιλεῦ', σὸ ώμοσας ἐν κυρίω τω θεώ σου τη δούλη σου, λέγων "Οτι ο νίος σου Σαλομών βασιλεύσει μετ' έμε καί αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου. 18 Καὶ νύν ίδου 'Αδωνίας βεβασίλευκε, καί σύ, κύριέ μου βασιλεύ, οὐκ ἔγνως. 19 Καὶ ἔθυσε μόσχους και άρνας και πρόβατα είς πληθος, και έχάλεσε πάντας τοὺς υίοὺς τοῦ βασιλέως καὶ Αβιαθάρ τὸν ἰερέα καὶ Ἰωάβ τὸν ἀρχιστράτηγον της δυνάμεως, και τον Σαλομώντα τὸν δοῦλόν σου ούκ ἐκάλεσε. 20 Καὶ σύ, κύριέ μου βασιλεύ, οι όφθαλμοι παντός Ισραήλ πρός σε, απαγγείλαι αύτοις τίς καθήσεται έπλ θρόνου τοῦ χυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν. 21 Καὶ ἔσται εν τῷ κοιμηθηναι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα μετά τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐσόμεθα ἐγώ καὶ Σαλομών ὁ νίος μου άμαρτωλοί.

22 Καὶ ίδοὺ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ Ναθὰν ὁ προφήτης εἰςῆλθε. ²³ Καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ· Ἰδοὺ Ναθὰν ό προφήτης. Καὶ εἰςῆλθε 'Ναθὰν' ενώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ προςεκύνησε τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόςωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, 24 καὶ είπε Ναθάν Σύ, κύριέ μου βασιλεύ, είρηκας λέγων· 'Αδωνίας βασιλεύσει μετ' έμε και αυτός καθήσεται έπὶ θρόνου μου; 25 Oτι κατέβη σήμερον και τέθυκε μόσγους και άρνας και πρόβατα είς πλήθος, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς υίους του βασιλέως και τον άργιστράτηγον και Αβιαθάρ τον ίερέα, καὶ ίδου αυτοί έσθίοντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ είπον Ζήτω ό βασιλεύς Αδωνίας. 26 Καὶ ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου και Σαδώκ τὸν Ιερέα και Βαναίαν νίον 'Ιωίαδε καὶ Σαλομώντα τὸν δοῦλόν σου οὐκ έκάλεσεν. 27 Εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ όημα τοῦτο, καὶ διατί οὐκ

וּלֹנִי שׁׁלְמָׁנִי חַשָּׁאִם: אַבְּנִי-צַּשָּׂלָנִי מִבְאַבְנֹיו וְנִיִּינִי אַבָּּנִ אַבְּנִי-צַּשָּׂלָנִי מִבְּצִּינִי וְנִיִּינִי נְשִׁבְּ אַבְּנִי-צַּשָּׂלָנִי מִבְּעַנִי וְנִיְּיִנִי נִשְׁכִּ בַּ בּנְאַנִּי לְשָׁלְנִי נִשְּׁלְנִי נִשְׁכִּ בַּ בּנְאַנִי נַשְּׁלְנִי בִּפְּנִי וְלִאָּבְיִי כְּבִּיּ בּבְּרִי וְמִּלְנִי שִּׁלְנִי נִפְּנִי וְלִאָּכִ מִּר בּבְּרִי וְמִּלְנִי מִּשְּׁלְנִי נִפְּנִי וְלִאָּכִי בְּּרִי מִבְּנִי מִעְּלָּנִי נִישְּׁלְנִי נִשְּׁלְנִי נִישְּׁלְנִי נִישְּׁלְּנִי נִישְּׁלְנִי נִישְׁכְּ שִּׁנִי נִישְּׁלְּנִי נִישְּׁלְּבְּי נִישְׁכִּ בְּיִי בְּשְּׁלְנִי נִבְּי נִישְׁנִי נִישְׁלְּבְּי נְעִיי נְבְּי נִּעְּי נְּבְּעָּהְ נִבְּעְּי נְבְּעִּי נְּבְּיי נִישְׁלְּבְּי נְעִּבְּי שְׁנִי נְבִּעְּבְּי נִבְּיי נְבְּשְׁלְנִי נְבְּעְּבְּי נְבִּי נְבִּי נְבִּי נִישְׁנִי נִישְׁלְּבְּי נְבִּיי נְבְּשְׁלְבִי נִבְּי נִבְּי נִבְּיי נְבְּיִי נְּבְּי נְבִּי נְבִּי נְבִּי נְבִיי שְׁלְבִּי נִבְּי נְבְּי נִבְּיי נְבִּי נְבִּי נְבִּי נְבְייִּבְּי נְבִּי נְבְּיִי נְבְּיִי נִבְּיי נִבְּייִי נְבְּייִי נְבְּיִי נְבְּיִי נְבְּיִי נְבְּיִי נְבְּייִי בְּיִי בְּבְּייִי נְבְּיִים בְּיִּי נְבְּייִים נְּבְּייִים נְּבְּייִים נְּבְּיִים נְבְּיִים נְבְּייִים נְּבְּייִים נְּבְּיִים נְבְּייִים נְבִּייִים נְּבְּייִים נְּיִים נְּיִים נְּבְּיִים נְּיִּים נְּייִים נְּיִיים נְּיִיים נְּבְּייִים נְּבְּייִים נְּבְּייִים נְּייִיתִי יִּיִייִי נְּבְּייִים בְּיּיים נְּבְּייִי נְּבְּייִּים נְּבְּייִים נְּבְּייִים נְּבְּייִים נְּבְּייִים בְּבְּייִי בְּבְּייִים נְּבְּייִיתְ נְּבְּייִיתְ נְבְּייִיתְ נְּבְּייִיתְ נְּבְּיייתְייִי נְּבְּייִישְׁיוּ בְּיבְּייִי בְּיוּבְייוּ בְּיבְּיוּי בְיבְּבְּיי בְּיבְּייוּ נְיבְּייִישְׁיִי בְּבְּבְיי בְּבְּבְּייִי בְּבְּייִישְׁיבְּבְיי בְּבְּבְייי בְּבְּבְייִי בְּבְּיבְּיי בְּיב

natà πρόςωπον (c. FX). 24. AB^* $\Sigma \dot{v}$... $\sigma \dot{v}$ słneς* ... $\dot{\sigma}$ κίσω $\mu \dot{v}$... $\dot{\tau}$ (a. $\theta \dot{v}$). $\tau \dot{\delta}$ (c. FX). 25. A^*B : έθυσίασε (τέθ. FX). AB: $u \dot{u}$ τὸς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως ... εἰσιν (pro αὐτοὶ) ... εἰπαν (c. FX). 26. $AB + (p. \dot{s} \dot{\mu} \dot{v})$ αὐτὸν. B: Ἰωδα \dot{v} . 27. AB^* διατί ($\dot{\tau}$ FX).

^{16.} AB* $\alpha \dot{\nu} \dot{\tau} \dot{\eta}$ († FX). 17. AB: H &\delta \delta \lambda \alpha \epsilon (.FX). B* μB $\beta \alpha \sigma$. et $\alpha \dot{\nu} \dot{\tau} \dot{\sigma} \dot{\sigma}$ († AEFX). 18. AB: \delta \delta \sigma \lambda \delta \delta

febr alt, und Abifag von Sunem bienete 16 bem Ronige. * Und Bath Geba neigete fich und betete ben Ronig an. Der Ro-17 nig aber fprach: Bas ift bir? * Sie fprach gu ibm: Dein Berr, bu baft beiner Daab geschworen bei bem Berrn, beinem Bott: Dein Sohn Salomo foll Ronig fein nach 18 mir, und auf meinem Stuble fiten. * Dun aber fiebe, Abonia ift Ronig geworben, und, mein Berr Ronig, bu weißt nichts 19 barum. * Er bat Ochfen und gemäftetes Bieh und viele Schafe geopfert, und hat gelaben alle Sohne bes Ronigs, bazu Ab Jathar, ben Priefter, und Joab, ben Felb= hauptmann, aber beinen Rnecht Galomo 20 hat er nicht gelaben. *Du bift aber, mein Berr, Ronig; bie Augen bes gangen Ifrael feben auf bich, bag bu ihnen anzeigeft, wer auf bem Stuhl meines Berrn Ronigs nach 21 ihm figen foll. * Wenn aber mein Berr Ronig mit feinen Batern entichlafen ift, fo werben ich und mein Sohn Salomo muffen Gunber fein Weil fie aber noch rebete mit bem Ro-23 nige, tam ber Bropbet Rathan. * Unb fie fagten es bem Ronige an: Siehe, ba ift ber Prophet Rathan. Und ale er binein vor ben Ronig fam, betete er an ben Ro-24 nig auf feinem Angeficht gur Erbe, "und fprach: Mein herr Konig, haft bu gefagt: Abonia foll nach mir Ronig fein und auf 25 meinem Stuhl figen? * Denn er ift beute binab gegangen und hat geopfert Ochfen und Daftvieh und viele Schafe, und hat alle Sohne bes Ronigs gelaben, und bie Sauptleute, bagu ben Briefter Ab Jathar. Und fiebe, fie effen und trinten vor ibm, und fagen: Blud zu bem Ronige Abonia! 26 *Aber mich, beinen Rnecht, und Babot, ben Priefter, und Benaja, ben Sohn 30= jaba, und beinen Rnecht Salomo bat er 27 nicht gelaben. * 3ft bas von meinem Gerrn Ronig befohlen, und haft es beine Rnechte

y.34. senuerat nimis, et Abisag Sunamitis v.23.31. ministrabat ei. * Inclinavit se Beth- 16 16,44. sabee et adoravit regem. Ad quam rex: Quid tibi, inquit, vis? * Quae 17 respondens ait: Domine mi, tu jurasti per Dominum Deum tuum ancillae 1Ch. tuae: Salomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit in solio meo: et ecce, nunc Adonias regnat, te, 18 domine mi rex, ignorante! "Macta-19 vit boves et pinguia quaeque et arietes plurimos, et vocavit omnes filios regis, Abiathar quoque sacerdotem et Joab principem militiae, Salomonem autem servum tuum non vocavit. Verumtamen, domine mi rex, 20 in te oculi respiciunt totius Israel, ut indices eis, quis sedere debeat in solio tuo, domine mi rex, post te. 2,10. Eritque cum dormierit dominus 21 (Ex.5,16. meus rex cum patribus suis, erimus ego et filius meus Salomon peccatores. Adhuc illa loquente cum rege, 22 Nathan Propheta venit. *Et nun-23 ciaverunt regi, dicentes: Adest Nathan Propheta. Cumque introisset v.a1.23. in conspectu regis et adorasset eum pronus in terram, *dixit Nathan: 24 Domine mi rex, tu dixisti: Adonias regnet post me et ipse sedeat super thronum meum? "Quia descendit ho- 25 die et immolavit boves et pinguia et arietes plurimos, et vocavit universos filios regis et principes exercitus, Abiathar quoque sacerdotem. Illisque vescentibus et bibentibus 18m.10, coram eo et dicentibus: Vivat rex 16,16. Adonias! *me servum tuum et Sadoc 26 v.10. sacerdotem et Banajam filium Jojadae

24. Al. * rex.

et Salomonem famulum tuum non

rege exivit hoc verbum, et mihi non

vocavit. * Numquid a domino meo 27

^{16.} B.A: budte fich (tief) vor b.A. dW.vB: bengte. 17. B.dW.vE: R. werben. A: herrschen. 19. n. Sch. die Menge. (Bgl. B. 9.) B.dW: beer:Dberflen. vE: Geerführer.

Seer-Oberfien. vE: Geerfuhrer.
20. A: bifts aber? dW.vE: Unb auf bich (Auf b. unn) ... find ... gerichtet.

^{21.} B.vE: entichl. wirb. dW: fich leget gu f. B. ... bufen.

^{25.} Co. bie Menge ... Cs lebe ber R. A. B: bie Dberften bes heers. dW: h.: D. vE: heerführer.
27. beinen Ruecht. B.dW: (von wegen) ... ge-fchen. A: ausgegangen, vE: Rommt foldes von ...?

έγτώρισας τῷ δούλφ σου τίς παθήσεται επὶ τοῦ θρότου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτό»;

28 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δανὶδ καὶ εἰπε. Καλέσατέ μοι τὴν Βηθοαβεέ. καὶ εἰςῆλθε καὶ ἔστη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 29 Καὶ
ἄμοσεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἰπε. Ζῷ κύριος ος
ἐλυτρώσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ πάσης θλίψεως,
30 ὅτι καθώς ἄμοσά σοι κατὰ κυρίου τοῦ
θεοῦ Ἰσραήλ, λέγων. "Οτι Σαλομών ὁ νίός
σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθήσεται
ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ, ὅτι οὖτως
ποιήσω ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη. ³¹ Καὶ ἔκυψε
Βηθσαβεὲ ἐπὶ πρόςωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
Βηθσαβεὲ ἐπὶ πρόςωπον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
κυριός μου ὁ βασιλεὺς Δανὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.

32 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Δανίδ. Καλέσατέ μοι Σαδώκ τὸν ἱερέα καὶ Ναθάν τὸν προφήτην καὶ Bavalar viòr Ἰωιαδέ. Καὶ εἰςῆλθον ένωπιον του βασιλέως, ³³ καὶ είπεν ὁ βασιλεύς αὐτοῖς. Λάβετε μεθ' ὑμῶν τοὺς δούλους του χυρίου ύμων και επιβιβάσατε Σαλομώντα τον υίον μου έπε την ημίονον την έμην, καί καταβιβάσετε αὐτὸν είς τὴν Γιών, 84 καὶ γρισάτω αὐτὸν έχει Σαδώχ ὁ ίερεὺς καὶ Ναθάν ό προφήτης είς βασιλέα έπὶ Ίσραήλ, καὶ σαλπίσατε έν σάλπιγγι και έρειτε. Ζήτω ὁ βασιλεύς Σαλομών. 85 Καὶ ἀναβήσεσθε όπίσω αύτοῦ, καὶ εἰζελεύσεται καὶ καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ αύτὸς βασιλεύσει άντ' εμοῦ, καλ αύτῷ ἐντελοῦμαι τοῦ είναι ἡγούμενον ἐπλ Ιούδαν καὶ ἐπὶ Ἰσραήλ. 36 Καὶ ἀπεκρίθη Βαναίας υίος Ιωιαδέ τῷ βασιλεί και είπε. Γένοιτο ούτως πιστώσαι κύριος ο θεός τούς λόγους τοῦ χυρίου μου τοῦ βασιλέως. 37 Καθώς ήν ο κύριος μετά τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, ούτως είη μετά Σαλομώντος, καλ μεγαλύναι τον θρόνον αύτοῦ ὑπὲρ τον θρόνον τοῦ χυρίου μου τοῦ βασιλέως Δανίδ.

88 Καὶ κατέβη Σαδώκ ὁ ἱερεὺς καὶ Να-Θὰν ὁ προφήτης καὶ Βαναίας νίὸς Ἰωιαδὲ אַדְנִי־הַמֶּלֶה אָחַרֵיו: הוּדַּלְשָהָ אֶת־עַבְהְּיֶּהְ מִי יַשַּׁב עַל־כִּפְא

רַיָּאמֶר ו הַפֵּּלֶהְ דור לָצָדָוֹק הַפֹּהֵוֹ וּלְנָתֵו הַנָּבִיא וְלְבְנֵיַהוּ לפני הַמֵּלה: ויבאר נו בַּיּאַמֶר הַפָּעלֶהְ לְהַוֹם מְקְוּרּ נִמָּכֶם אֵת־ עַבְדֵי אַלְנִיכָם וְהִרְכַּבְתָּםׂ אַת־שִׁלֹמִה בָּנִי עַלְ-הַפִּרְהָה אֲשָׁר-לֵי וִהְוֹרַדְתֵּם אַנוֹ עַּל־בָּחָוֹן: וּמָשַׁח אֹתִוֹ שַׁם צַּלּוֹק הַפֿהַן וְנָתֵן הַנַּבֵיא לְמֵלֵה עַל־יִשְּׂרָאֵל וּתַפַּעָהֵם בַּשׁוֹפָר וַאֲבַרְהָּם יְחֵי הַבֶּּבֶלָה לה שַׁלֹמָה: וַעַלִיתֵם אַחַרִיו וּבַאֹ וִישִׁב בֿל-בַּסִאָּי וִהָּוּא יִמְלָה תַּחַתַּי וֹאֹתַוֹ בַּוּיתוֹ לַהִּוֹות בַּנִיד בַל־יִשִּׁרַאֵל וִבַּל־ 36 יַהוּדַה: וַיַּעַן בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהְּוֹיָדֵע אָת־ הַמֶּלֶהְ וַיָּאֹמֶר י אָמֵן בֵּן יאִמַר יְהוָה 37 אַלהֵי אַוֹנִי הַפֶּלֶך: כַּאֲשָׁר הָנֶה יְהֹוָהׁ עם־אַלנֵי הַפָּלֹרָ כֵּן יְהְיֵּ עִם־שָׁלֹלְה ריגהל את־כּסָאוֹ מַבְּסֵא אַדֹנֵי הַמֵּלֶהְ בּנָג :

אַ בַּבָּרִא בָּבְרוֹץ הַפָּבָוּן וְנָּגָוֹן הַכְּבִּיא 28

^{27,} AB: τον θρόνον (τὰ θρ. FX). 28. AB* π. ἔστη ... † (in f.) καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτἔ (c. FX). 30. AB: ἐν πυρίφ θεῷ Ἰσρ.... *ἐν (c. FX). 33. B: Λ. τὰς δ. τ. πυρ. μεδ' ὑμῶν ... τὸν υἱόν με Σαλ. (c. A[ΕΓ]Χ). AB: παταγάγετε (παταβ. FX). 34. AB: σ. περατίνη (c. FX). 35. B* Καὶ - εἰςελ. et αὐτὸς. AB: π. ἐγὰ ἐνετειλάμην. B† (a. ἡγ.) εἰς. AB: ἐπὶ Ἰσρ. καὶ (ἐπὶ) Ἰέδ. 36. AB * τὰς λ. 37. AB * ὁ.

ער כאן .31. עברך ק' .31. ער כאן .33. ידויה לי .33. ידויה לי .33.

Dabibs Befehl Galomo jum Ronig ju falben.

nicht wiffen laffen, wer auf bem Stuhl meines herrn Koniges nach ihm figen foll?

28 Der König David antwortete und sprach: Ruset mir Bath Seba. Und sie kam hinein vor ben König. Und ba sie

29 vor bem König ftanb, *fcwur ber König und sprach: So mahr ber Herr lebt, ber meine Seele erlöfet hat aus aller Roth,

30 "ich will heute thun, wie ich dir gefchworen habe bei bem Gerrn, dem Gott Ifraels, und geredet, daß Salomo, bein Sohn, foll nach mir König fein, und er foll auf mei-

31 nem Stuhl figen für mich. Da neigete fich Bath Seba mit ihrem Antlitz zur Erbe, und betete ben König an und sprach: Glud meinem Herrn König David ewiglich!

32 Und ber König David fprach: Rufet mir ben Briefter Babot, und ben Propheten Nathan, und Benaja, ben Sohn Jojaba. Und ba fie hinein famen vor ben König,

33 *fprach ber Konig zu ihnen: Nehmet mit euch eures Geren Rnechte, und fetzet meinen Sohn Salomo auf mein Maulthier, und

34 führet ihn hinab gen Gibon; "und ber Briefter Zabot, fammt bem Propheten Nathan, falbe ihn bafelbst zum Könige über Ifrael. Und blafet mit ben Posaunen und sprecht: Glud bem Könige Sa-

35 lomo! * Und giehet ihm nach herauf, und fommt. So foll er figen auf meinem Stuhl und Ronig fein fur mich, und ich will ihm gebieten, daß er Furft fei über Ifrael und

36 Juba. Da antwortete Benaja, ber Sohn Jojada, bem Könige, und fprach: Amen! es fage ber Herr, ber Gott meines Herrn

37 Königs, auch also. * Wie ber Gerr mit meinem Herrn Könige gewesen ift, so sei er auch mit Salomo, daß sein Stuhl grösper werbe benn ber Stuhl meines Herrn Königs Davids.

38 Da gingen binab ber Briefter Babot und ber Brophet Rathan, und Benaja,

33. U.L: Manl.

indicasti servo tuo, quis sessurus esset super thronum domini mei regis post eum?

Et respondit rex David, dicens: 28

v.15ss. Vocate ad me Bethsabee. Quae cum
fuisset ingressa coram rege et stetisset ante eum, "juravit rex et ait: 29

25m.4,9. Vivit Dominus qui eruit animam
meam de omni angustia, "quia sicut 30

v.17,13. juravi tibi per Dominum Deum Israel,
225,8s. dicens: Salomon filius tuus regnabit
post me et ipse sedebit super solium
meum pro me, sic faciam hodie!

Summissoque Bethsabee in terram 31

v.23,16. vultu adoravit regem dicense Vivet

v.23.16. vultu adoravit regem, dicens: Vivat

Don.2,4. dominus meus David in aeternum!

Dixit quoque rex David: Vocate 32 mihi Sadoc sacerdotem et Nathan Prophetam et Banajam filium Jojadae. Qui cum ingressi fuissent coram rege, * dixit ad eos: Tollite vobis-33 cum servos domini vestri, et imponite Esth. 6,8. Salomonem filium meum super mu-2Ch. lam meam, et ducite eum in Gihon; 32,30. * et ungat eum ibi Sadoc sacerdos 34 et Nathan Propheta in regem super Israel, et canetis buccina atque dicev.as.. tis: Vivat rex Salomon! * Et ascen- 35 v.so. detis post eum, et veniet et sedebit super solium meum, et ipse regnabit pro me, illique praecipiam ut sit dux super Israel et super Judam. * Et 36 respondit Banajas filius Jojadae regi, Jer. 11,5: dicens: Amen! sic loquatur Dominus Deus domini mei regis. * Quomodo 37 25m. fuit Dominus cum domino meo rege, sic sit cum Salomone, et sublimius faciat solium ejus a solio domini mei

> Descendit ergo Sadoc sacerdos et 38 Nathan Propheta et Banajas filius Joja-

regis David.

^{28.} B: n. ftanb ba. dW: n. trat vor ben R.

^{29.} B: Angft. dW.vE.A: Bebranguig.

^{30.} B.dW.vE.A: an meine(r) Statt.

^{31.} Ge lebe mein &.

^{33.} B: bas Dt. bas fur mich ift.

^{34.} Ge lebe ber R. B: mit ber Bofaune. dW.vE.A: ftoget in bie (Erommete).

^{34.} Al.: Isr. et Judam.

^{35.} S: et venietis. Al. † in Jerusalem.

^{35.} u. wenn er tommt, fo fou. B.dW.vE.A: (baß) und er fomme u. (febe fich). vE: ihn habe ich verorbenet. dW: ordne ich gum F.

^{36.} dW: So fei es! vE: Es gefchehe!

^{37.} B: u. wolle feinen St. größer machen, vE: mache f. Thr. noch gr. dW.A: erhebe f. Thr. über ben Ibr.

καὶ ὁ Χερεθὶ καὶ ὁ Φελεθί, καὶ ἐπεβίβασαν τὸν Σαλομῶντα ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως Δανίδ, καὶ ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν Γιών. ³⁹ Καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἰερεὺς τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου ἐκ τοῦ σκηνώματος, καὶ ἔχρισε τὸν Σαλομῶντα καὶ ἐσάλπισε τῷ σάλπιγγι καὶ είπε πας ὁ λαός · Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σαλομών. ⁴⁰ Καὶ ἀνέβη πας ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πας ὁ λαὸς ἐχόρενον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραινόμενοι εὐφροσύνη μεγάλη, καὶ ἡχησεν ἡ γῆ ἐν τῆ φωνῦ αὐτῶν.

41 Καὶ ηκουσεν 'Αδωνίας καὶ πάντες οί κλητοί οί μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν έσθίοντες καὶ ήκουσεν Ἰωάβ την φωνήν τῆς σάλπιγγος και είπε. Τίς ή φωνή της πόλεως ηγούσης; 42 Ετι αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ίδοὺ Ίωνάθαν νίὸς Άβιαθὰρ τοῦ Ιερέως ηλθε. Kal elner 'Adorlag' Eigelde, ori arno duráμεως σύ, και άγαθά εὐαγγελιεῖς. 43 Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωνάθαν καὶ είπε τῷ ᾿Αδωνία. Καὶ μάλα, ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ βεβασίλευκε τὸν Σαλομώντα, 44 καὶ ἀπέσταλκε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεύς Σαδώκ τὸν Ιερέα καὶ Ναθάν τὸν προφήτην καὶ Βαναίαν τὸν υίὸν Ionade nai ròr Xepedi nai ròr Peledi, nai έπεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως, 45 και έγρισαν αύτον Σαδώκ ο ίερευς καὶ Ναθάν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐν τῆ Γιών, καὶ ανέβησαν εκείθεν ευφραινόμενοι και ήχησεν ή πόλις. αυτη έστιν ή φωνή ήν ηκούσατε. 46 Καὶ ἐπάθισε Σαλομών ἐπὶ τοῦ θρόνου της βασιλείας, 47 καίγε ηλθον οί δούλοι του βασιλέως εύλογησαι τον κύριον ημών τον βασιλέα Δαυίδ, λέγοντες Αγαθύγαι ό θεός τὸ δνομα τοῦ υίοῦ σου Σαλομώντος ύπες τὸ δτομά σου, και μεγαλύναι τὸν θρόνον αύτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου. Καὶ προςεκύνησεν ὁ βασιλεύς ἐπὶ τῆς χοίτης αὐτοῦ, 48 χαὶ ούτως είπεν ο βασιλεύς. Εύλογημένος χύριος וַיִּשְׁמַע אֲדְנִיָּהוּ וְכָל־הַפְּרָאִים אֲשֵׁר אָתּוֹ וְהַם כִּלְּוּ לַאָלָל וַיִּשְׁמַע יוֹאַבֹ את-קול השופר ויאמר מדוע קול-42 הפריה הומה: עוֹדֵנוּ מְדַבּר וְהנַה יוֹנַתַן בּּן־אָבִיַתַר הַכּהַן בַּא וַיָּאמֵר אַדְנַיַּהוּ בֹּא כִּי אֵישׁ חַיָּל אַתַּה וְטִוֹב 43 תַּבַשַּׁר: וַיַּעַן יִוֹנַתַּוֹן וַיִּאמֵר לַאַדְנִיַהוּ אבֿל אַלנֵינוּ הַמַּלְהַ־דָּנֵד הַמָּלִיהְ אָת־ 44 שַׁלְּעָה: וַיָּשְׁלֶח אָתִּוֹ־הַפֶּלֶה אָתּ־ צַרוֹסְ הַכּהֵוּ וְאָת־נָתַוְ הַנָּבִיא וּבְנָיַהוּ בַּן־יִהוֹיַלָע וְהַפְּרֵתֵי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְבְּבוּ שואתו על פּרְדֵת הַפַּלֶה: וַיִּמְשִׁחַוּ אֹתוֹ צַדוֹם הַכּהַן וְנַתָּן הַנָּבִיא לְטָׁלֶךְ בְּּגִחוֹן ויעלר משם שמחים ותהם הקריה 46 הוא הקול אשר ששקתם: וגם ישב זו שַלמה על כּפַא הַמְּלוּכַה: וְגַם־בָּאוּ עַבְדֵי הַפַּלֶּךְ לְבָרַהְ אֶת־אַלנִינוּ הַפַּלֶּהְ

^{38.} AB: ἐπεκάθισαν...ἀπήγαγον αὐτὸν (c. FX). 39. AB: τῆς σκηνῆς ... κερατίνη (c. FX). 40. AB *(alt.) πᾶς ὁ λ. ... εὐφροσύνην μεγ. κ. ἐξδάγη (c. FX). 41. AB * οἱ μετ' ... φαγεῖν ... τ. κερατίνης. 42. B: εἰςῆλθε. AB † (a. σὰ) εἰ ... εὐαγγέλισαι. 43. B*τῷ Ả. AB: ἐβασίλευσε. 44. AB: ἀπέστειλε ... † (a. Σ.) τὸν ... ἐπεκάθισαν. 45. B * εἰς β. AB * ἐστὶν. 46. AB: ἐπὶ θρόνον. B*τῆς. 47. AB: Καὶ εἰςῆλθον. B* τε νίξισε. AB: τὴν ποίτην (τῆς κ. FX). B* αὐτὰ. 48. AB: καίγε... Εὐλογητὸς.

v. 47. 'p אלדוים א

^{38.} bie Er. u. Pl. (2 Sam. 8, 18).
39. Gs lebe. vE.A: aus bem Belte. aW: [Ber: fammlungs:] 3.

^{40.} erbröhnete. B: fpielte. dW.vE.A: (flotete) auf Floten. B.vE: freuete fich (gar) fehr. A: fr. f. mit

I.

Die Runde an Abonia.

ber Sobn Jojaba, und Crethi und Blethi. und festen Salomo auf bas Maultbier bes Ronigs Davib, und fuhreten ihn gen 39 Gibon. * Und ber Briefter Babot nahm bas Delborn aus ber Butte und falbete Salomo. Und fie bliefen mit ber Bofaune, und alles Bolt fprach: Blud bem Ronige 40 Salomo! "Und alles Bolf zog ihm nach berauf, und bas Bolt pfiff mit Pfeifen, und mar fehr frohlich, bag bie Erbe von ibrem Beidrei ericoll. Und Abonia borete es, und alle, die er gelaben hatte, bie bei ihm maren, und fie hatten ichon gegeffen. Und ba Joab ber Bofaunen Schall horete, fprach er: Bas will bas Gefdrei unb Getummel ber : 42 Stabt? *Da er aber noch rebete, fiebe, ba fam Jonathan, ber Sohn Ab Jathars, bes Briefters. Und Abonia fprach: Romm berein, benn bu bift ein redlicher Mann 43 und bringeft gute Botichaft. * Jonathan antwortete und fprach zu Abonia: 3a, unfer herr, ber Ronig Davib, hat Galomo 44 gum Ronige gemacht, * und bat mit ibm gefandt ben Briefter Babot und ben Bropheten Nathan, und Benaja, ben Sohn Jojaba, und Grethi und Blethi, und fie haben ihn auf bes Ronigs Maulthier ge-45 fest. * Und Babot, ber Briefter, fammt bem Propheten Nathan, bat ihn gefalbet jum Ronige ju Bibon, und find von bannen herauf gezogen mit Freuden, bag bic Stadt tummelt. Das ift das Beichrei, 46 bas ihr gehoret habt. * Dazu fist Sa-47 lomo auf bem foniglichen Stuhl, * unb bie Rnechte bes Ronigs find binein gegangen, ju fegnen unfern Berrn, ben Ronig Davib, und haben gefagt: Dein Gott mache Salomo einen beffern Ramen benn bein Name ift, und mache feinen Stuhl größer benn beinen Stuhl. Und ber Ronig bat 48 angebetet auf bem Lager. * Auch hat ber Ronig alfo gefagt: Belobet fei ber Berr,

38. 44. U.L: Maul. 44. U.L. auf's Ronigs. großem Frohloden. B: burch ihr Geton gerichellt wurde. dW: [faft] rig. vE: hatte berften mogen. A: erflang?

v.33.15m dae et Cerethi et Phelethi, et imposue-25m.8,18 runt Salomonem super mulam regis v.83.. David, et adduxerunt eum in Gihon. 15m. * Sumpsitque Sadoc sacerdos cornu 39 6,12,5m. olei de tabernaculo, et unxit Salomo-39,821 nem, et cecinerunt buccina, et dixit v.34.25.. omnis populus: Vivat rex Salomon! * Et ascendit universa multitudo post 40 eum, et populus canentium tibiis et 18m.4,5. laetantium gaudio magno, et insonuit terra a clamore eorum.

Audivit autem Adonias et omnes, 41 *.23.9. qui invitati fuerant ab eo (jamque convivium finitum erat); sed et Joab, v.39.34. audita voce tubae, ait: Quid sibi vult clamor civitatis tumultuantis? * Ad-42 29. huc illo loquente, Jonathas filius Abiathar sacerdotis venit. Cui dixit Adonias: Ingredere, quia vir fortis es et bona nuncians. * Respondit- 43 que Jonathas Adoniae: Nequaquam! Dominus enim noster rex David regem constituit Salomonem, * misit- 44 que cum eo Sadoc sacerdotem et Nathan Prophetam et Banajam filium Jojadae et Cerethi et Phelethi, et imposuerunt eum super mulam regis. *unxeruntque eum Sadoc sacerdos et 45 Nathan Propheta regem in Gihon, et ascenderunt inde lactantes et insonuit civitas; haec est vox quam audistis. 1Ch.28,5.4 Sed et Salomon sedet super solium 46 15m. es. dixerunt domino nostro regi David,

regni; et ingressi servi regis bene- 47 dicentes: Amplificet Deus nomen Sa-25m.7,9. lomonis super nomen tuum et magnificet thronum eius 'super thronum tuum! Et adoravit rex in lectulo suo,

Ges. 47,31. *et locutus est: Benedictus Dominus 48

wirft (Gutes jur B.) bringen. 43. dW.vE: (Ach) nein! A: D nein! 45. B: gang rege ift. dW: u. b. St. ift in Getum:

47. (Bgl. B. 37.)

^{41.} alle Belabene. dW: h. aber bas Effen beenbigt. vE: ale f. eben b. Mahlgeit geenb. h. A: Bas foll. dW.vE: Barum (ift). dW: bas Gefchr. in ber larmenden St. (B: B. ift b. G. ber St. fo aufrührifch?)

^{42.} B.vE: tapferer? dW.A: maderer. B.dW.vE: Bolyglotten-Bibel. M. T. 2. Bbs 1. Abtb.

mel. A: bavon erflungen. vE: in ber St. ift e. garm entitanben.

^{46.} dW: Und S. hat fich gefest. vE: Auch h. f.

^{48.} dW.vE: Bepriefen. A: Befegnet.

ό θεὸς Ἰσραήλ ος έδωκε σήμερον 'έκ τοῦ σπέρματός μου' καθήμενον έπλ τοῦ θρόνου μου, καλ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσι.

49 Καὶ ἐξέστησαν πάντες οί κεκλημένοι ὑπὸ του 'Αδωνίου, και απήλθον ξκαστος είς την έαυτοῦ όδόν. 50 Καὶ Αδωνίας έφοβήθη από προςώπου Σαλομώντος, και ανέστη και απηλθε και επελάβετο των κεράτων του θυσιαστηρίου. 51 Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σαλομῶντι, λέγων 'Ιδού 'Αδωνίας έφοβήθη τον βασιλέα Σαλομώντα, και ίδου έκράτησε τών κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων 'Ομοσάτω μοι σήμερον ὁ βασιλεύς Σαλομών τοῦ μὴ θανατώσαι τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ψομφαία. 52 Καί είπε Σαλομών 'Εὸν γένηται είς υίδη δυνάμεως, ού μη πέση από της κεφαλης αύτου θρίξ έπι την γην εάν δε εύρεθη εν αύτφ κακία, άπο-Vareitai. 53 Kal anéoreiler o Baoilede Saλομών, και κατήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου και είςηλθε και προςεκύνησε τώ βασιλεί Σαλομών, και είπεν αὐτῷ Σαλομών. Πορεύου είς τον οίκον σου.

II. Καὶ ηγγισαν αί ημέραι Δαυίδ τοῦ ἀποθανείν αύτόν, και ένετειλατο τῷ υἰῷ αύτοῦ Σαλομώντι, λέγων 2'Εγώ πορεύομαι έν όδῷ πάσης της γης και κραταιωθήση και έση είς ανδρα. 3 Καὶ φυλάξη την φυλακήν κυρίου τοῦ θεού σου, τού πορεύεσθαι έν ταϊς όδοις αὐτου και συλάσσεις τὰς έγτολὰς αύτου και τὰ προςτάγματα αύτοῦ καὶ τὰ κρίματα αύτοῦ καί τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καθώς γέγραπται έν τω νόμω Μωυσέως. Γνα συνιής α ποιήσεις κατά πάντα όσα αν έντείλωμαί σοι. 4 όπως στήση κύριος τὰ ξήματα αὐτοῦ ἃ έλάλησε περί έμου, λέγων 'Εάν φυλάξωνται τὰ τέκνα σου την όδον αύτων του πορεύεσθαι ένώπιον μου έν άληθεία καὶ έν όλη καρδία αὐτῶν, λέγων Ουκ έξαρθήσεται σοι άνηρ από θρόνου Ίσραήλ.

ַנְּאָמֶר־לְּוֹ שְׁלְמִה לֵּךְ לְבִיתֵּף: הַמִּוְבָּׁח הַבְּלָּה שְׁלְמִה לֵּךְ לְבִיתֵּף: בּנִישְׁבַּח הַבְּּלָךְ שְׁלְמִה לַמֵּלְרְ שְׁלְמִה מַעֵּלְ בּנִישְׁבַּח הַבְּּלָךְ שְׁלְמִה הַמְּצִא־בִּוֹ וְאַלְּנִיְהוּ מִעְּלְ בּנִישְׁבַע־לִי כִּיוֹם הַמֵּלֶךְ שְׁלְמִה מִמְּעָרְ שְׁלְמִה אָם: בּנְיִבְיוֹ אָמִר שְׁלְמִה הַמִּוֹבָּן לִאְמֵר שְׁלְמִה אָם: בּנְרְנִית הַמִּוֹבְּיוֹ בַּנְיְנִית הַמִּוֹבָּן מְאַמֵּר שְׁלְמִה אָם: בְּנִיתְ אָת־בַּבְיוֹ בְּנְינִית הַמִּוֹבָּן מִשְּׁבְרְתוּ בְּנִיתְ אָת־בַּבְיוֹ בְּנְינִית הַמִּוֹבָּן מִשְּׁבְרְתוּ בְּנִינִית אָת־בַּבְיוֹ בְּקְרְנִית הַמִּוֹבָּן מְשְׁלְמֹה אָמִר שְׁלְמִה הַמְּנְינִית הַמִּוֹבְּיוֹ מִבְּעִר שְׁלְמִה הַמְּנִילְ בְּנִיתְירָדוּ בְּנִילְרָנִי הַבְּמְרְנִית הַמִּוֹבְּם וּנִילָּם וְיִנְּלָה שְׁלְמֹה מִבְּעִיר שְׁלְמִה הַבְּעָּלְה שְׁלְמֹה בְּעִירְנִית הַמְּנִבְייוֹ בְּלֵּרְנִית הַמְּנִבְּי הָּלְּמִה בְּנִינְיוֹ בְּבְּנְינִיית הַמְּנִבְייוֹ בְּלִינְיִית הַמְּנִבְייִ בְּיוֹם בְּעָּלְהוּ הַיְבִּים בְּעִבְּיים בְּעָּבְייִים בְּעִבְּיים בְּבִּייִּבְייִה בְּעִּיְבְּיִי בְּעִירְנִית הַמְּבְּיִים בְּבְּיִנְייִם בְּעִים בִּבְּיִים בְּעִבְּיים בְּעִיבְּיִים בְּעִים בְּיִבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּבִּים בִּינִילְּה בִּינִים בְּעִים בִּינִילְּה בִּינִים בְּיִים בְּיִים בְּעִּים בְּיִבְּיִים בְּעִים בְּיִים בְּבִּים בְּיִיבְּיִים בְּעִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּבִּיים בְּעִים בְּיִּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבּים בְּיִים בְּבְּיים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיִים בְּינִים בְּיִים בְּיִים בְּבּיתְנְיבּים בְּיבּיתְּבּיים בְּיבּים בְּיִים בְּיבּיתְנְיים בְּיִים בְּיבּים בְּיבְּבּיים בְּייִים בְּיבּיתְּבוּים בְּיבְּיבְיים בְּיבְּבְיים בְּבְּיים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבְּים בְּיבְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְיים בְּבְּבְּיים בְּיבְּיבְּבְּיוֹים בְּיבְּיבְּבְּיבְּים בְּיבְיבְּיוֹים בְּבְּיבְּבְּיבְיוֹים בְּבְּיבְּים בְּיבְּיבְּיבְּבְּים בְּבְּיבְיהוּים בְּבְּיוֹים בְּיבְּיבְּיוֹים בְּיבְּבְּיבְּיוֹי

י. ו. אפשרה היחד רעקב.

(προςτ. FX). Β* (ter) αὐτὖ et τὰ μαρτ. (AFX †). AB: τὰ γεγραμμένα (c. FX). Β: συνήσης (c. AFX). 4. AB: ἔνα στ. κύρ. τὸν λόγον αὐτῷ ὄν. Β* περὶ ἔμῷ († AEFX). AB: φυλάξωσιν οἱ νίοι ... *τῷ et καὶ (c. FX). AEFX † (p. καρδ. αὐτ.) καὶ ἐν οἶμ ψυχῆ αὐτῶν. AB: ἐξολοθρευθήσεται σ. ἀν. ἐκανωθεν (c. FX).

אֶלֹתִי יִשְּׂרָאֵל אֲשֶׁר נְתַן הַיָּוֹם ישֵׁב עַל־כִּסְאָי וְעֵינִי רֹאִוֹת: וַיִּחָרָדוּ וִיִּּלְּמוּ כּל־הֹפּראִים אשׁר

^{49.} AB † (p. ἐξέστ.) καὶ ἐξανέστησαν ... κλητοὶ τῷ Λ. (c. F). Β: ἡλθον (ἀπ. Α²ΕΓΧ). AB: ἀνήρ εἰς τὴν ὁσὸν αὐτῷ (c. FX). 51. AB: λέγοντες ... (* ἰδὸ) κατέχει (c. F). Β * ὁ βασ. († ΑΓΧ). AB: εἰ δ θανατώσει (c. FX). 52. AB: εἰ πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτῷ ... καὶ ἐὰν κακ. εὐρ. ἐν αὐτῷ, θανατωθήσεται (c. FX). 53. Α³Β: κατήνεγκαν αὐτ. ἀπώνωθεν ... Δεῦρο εἰς (c. FX). - 1. AB * τῷ αὐτῷ (c. FX). 2. AB: Ἐγψρ εἰμι πορ... ἰσχύσεις (c. FX). 3. AB: φυλάξεις (-ἔμ FX). Β * τὴν († ΑΕΓΧ). AB* (sq.) τῷ († FX) et (sq.) καὶ († X) ... δικαιωματα

I.

ber Gott Sfraels, ber heute hat laffen einen figen auf meinem Stuhl, bag meine Augen gefehen haben.

49 Da erschrafen und machten fich auf alle, bie bei Abonia gelaben waren, und gingen 50 hin, ein jeglicher feinen Weg. *Aber Abonia fürchtete fich vor Salomo und

machte fich auf, ging hin und faffete die 51 Hörner des Altars. Und es ward Sa-lomo angefagt: Siehe, Abonia fürchtet den Rönig Salomo, und fiehe, er faffet die Hörner des Altars und spricht: Der König Salomo schwöre mir heute, daß er seinen Knecht nicht tödte mit dem Schwert.

52 "Salomo fprach: Wirb er reblich fein, fo foll tein haar von ihm auf die Erbe fallen; wird aber Bofes an ihm gefunden, fo foll

53 er sterben. * Und ber König Salomo fandte hin, und ließ ihn herab vom Altar holen. Und da er kam, betete er ben König Salomo an. Salomo aber sprach zu ihm: Gehe in bein Haus.

II. 218 nun bie Beit herbei fam, bag Davib fterben follte, gebot er feinem Sohne Sa-2 lomo und fprach: *3ch gehe bin ben Beg aller Belt, fo fei getroft und fei ein 3 Dann! * Und warte auf bie But bes herrn, beines Gottes, bag bu manbelft in feinen Wegen, und halteft feine Sitten, Gebote, Rechte und Beugniffe, wie gefchrieben ftebet im Gefet Mofe, auf daß du flug feieft in allem, bas bu thuft und wo bu 4 bich binwenbeft; * auf bag ber Berr fein Bort erwede, bas er über mich gerebet hat und gefagt: Berben beine Rinber ihre Bege behüten, bag fie vor mir treulich und von gangem Bergen und von ganger Seele wandeln, fo foll von bir nimmer gebrechen ein Mann auf bem Stuhl Ifraels.

omnes, qui invitati fuerant ab Adonia, et ivit unusquisque in viam suam. *Adonias autem timens Sa-50 s.396. lomonem surrexit et abiit, tenuitque sature. *Et nunciaverunt Sa-51 s.396, vs. lomoni, dicentes: Ecce, Adonias timens regem Salomonem tenuit cornu altaris, dicens: Juret mihi rex Salomon hodie, quod non interficiat servum suum gladio. *Dixit-52

Deus Israel qui dedit hodie sedentem

in solio meo, videntibus oculis meis.

que Salomon: Si fuerit vir bonus,
14,11: non cadet ne unus quidem capillus
15m: ejus in terram; sin autem malum
inventum fuerit in eo, morietur.

*Misit ergo rex Salomon et eduxit 53
25m. eum ab altari, et ingressus adoravit
14,28. regem Salomonem, dixitque ei Salomon: Vade in domum tuam.

Appropinquaverunt autem dies II.

47,250. David, ut moreretur, praecepitque
Salomoni filio suo, dicens: Ego 2
23,161. ingredior viam universae terrae; con-

Lev.8,35. fortare et esto vir! * Et observa S
custodias Domini Dei tui, ut ambules
in viis ejus, ut custodias caeremonias
eius et praecepta eius et judicia et

De.17, 18 testimonia, sicut scriptum est in lege Jos. 1,7. Moysi; ut intelligas universa quae facis et quocumque te verteris;

(15m. aut confirmet Dominus sermones 15r. suos, quos locutus est de me, dicens: 25,101, suos, quos locutus est de me, dicens: 25,101, si Si custodierint filii tui vias suas et Gan. 17,1 ambulaverint coram me in veritate in 25m. omni corde suo et in omni anima sua, non auferetur tibi vir de solio Israel.

50. S: ab. in tabernaculum Domini. 2. Al.: Ecce ego et: vir fortis. 3. S: obs. ut custodias mandata Domini. 4. S: vias meas (Al.: viam suam).

D. ber gangen Erbe. B.A: fei ftart. dW.vE: feft. A: n. ermanne bic.

3. B: nimm wahr ber H. A: hab' Acht auf. dW. vE: beobachte was gegen ... zu beob. (ift). B: einhers geheft... bewahreft. dW.A: beobachteft. dW.vE: Sas zungen ... Berordnungen. A: Geremonien! vE: weisslich handeln mögest. dW: glüdlich feieft?

4. treul. von. B.A: bestätige. dW.vE: erfülle ... Sohne auf ihre W. Acht haben. B: ihren Beg beh.

4. trent. von. B.A. benatige. aW. v. erzuite ... Sohne anf ihre M. Acht haben. B: ihren Beg beh. dW: mit Trene. B.A. in (ber) Bahrh. B.dW. v. E. mit (ihrem) g. H. dW. v. bir nie ein M. fehlen. B: ausgerottet werben von b. St.

48. B.dW.A: einen gegeben ber ... fibet. vE: mir e. Thronfolger geg. B.dW.vE: baß es m. A. feben. A: ba m. A. es f.

49. dW.vE: ftanben auf. A: erhoben fich. B.dW. A: f. Begees.

52. B: fich tapfer halten?? dW.vE: Benn er rebl. ift. A: Birb er e. guter Mann f.

53. dW: bag man ... holete. B: u. fie brachten ihn.

1. B: bie Tage Davibs herannaheten, bag er. dW: fich ... bem Zobe nah. vE: naher famen.

2. dW.vE: g. b. 2B. alles Irbifchen. B: auf bem

5 Καὶ νῦν σὸ οίδας ἃ ἐποίησέ μοι Ἰωὶβ υίος Σαρουίας, καὶ όσα ἐποίησε τοῦς δυσίν άρχιστρατήγοις των δυνάμεων Ίσραήλ, τώ 'Αβεννήο υίφ Νήο και τῷ 'Αμεσσά υίφ 'Ιέθερ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ ἔξεδίκησεν αίμα πολέμου έν είρήνη, καὶ έδωκεν αίμα άθωον έν τη ζώνη αὐτοῦ τη έν τη όσφύι αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ τῷ ἐν τῷ ποδί αὐτοῦ. 6 Καὶ ποιήσεις κατά την φρόνησίν σου, καὶ οὐ κατάξεις ἐν εἰρήνη αὐτοῦ την πολιάν είς άδου. 7 Και τοῦς υίοῦς Βερζελλαί του Γαλααδίτου ποιήσεις έλεος, καὶ έσονται έν τοις εσθίουσι την τράπεζάν σου ότι ουτως ήγγισάν μοι έν τῷ φεύγειν με έκ προςώπου 'Αβεσσαλώμ του άδελφου σου. 8 Καὶ ίδου μετά σου Σεμεί υίος Γηρά υίος τοῦ Ίεμινὶ ὁ ἐκ Βαουρίμ, καὶ αὐτὸς κατηράσατό με κατάραν όδυνηραν έν τη ήμέρα ή έπορευόμην είς παρεμβολάς, καὶ αὐτὸς κατέβη είς απάντησίν μου έπὶ τον Ἰορδάνην καὶ ώμοσα αὐτῷ ἐν κυρίφ, λέγων Εἰ θανατώσω σε εν φομφαία. 9 Καὶ οὐ μη άθωώσης αὐτόν, ότι ανήρ σοφός εί σύ, και γνώση α ποιήσεις αύτῷ, καὶ κατάξεις τὴν πολιάν αύτοῦ έν αૌματι કોંડુ વૃંદેવ .

10 Καλ κοιμάται Δαυίδ μετά τών πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῆ πόλει Δαυίδ. 11 Καὶ αί ήμέραι ας έβασίλευσε Δαυίδ έπὶ Ἰσραήλ, τεσσαράκοντα έτη εν Χεβρών εβασίλευσεν έπτα έτη, και έν Ίερουσαλημ έβασίλευσε τριάκοντα καὶ τρία έτη. 12 Καὶ Σαλομών έκάθισεν έπὶ τοῦ θρόνου Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα.

13 Καὶ εἰςῆλθεν Αδωνίας νίὸς Αγγίθ πρὸς Βηθοαβεε την μητέρα Σαλομώντος 'καὶ προςεκύνησεν αὐτη. Η δε είπεν Εἰρήνη ή ειςοδός σου; Καὶ είπεν Εἰρήνη. 14 Καὶ είπε Λόγος μοι πρός σε. Καὶ είπεν αὐτῷ. Λάλησον. 15 Καλ είπεν αύτη. Σύ οίδας ότι έμοι ην ה וגם אתה ידעת את אשר עשה לי ־צַרוּיַה אִשׁר עַשַּׂה לשני־ צָבְאוֹת יִשִּׁרָאֵל לְאַבְנֵּר בַּוְ־נֹר בַּשָּׁלָם וַיָּהֵוֹ דְּמֵי מַלְהַמֹה אַשֶּר בְּמַתְנִיו וּבְנעלוֹ אשר שיבתו בשלם שאל: ולבני 8 בַּבַרְחֹי מִפָּנֵי אַבְשַׁלְוֹם אַחִיך: וְהָנָה מַבַּחָרִים וְחָוּא קּלֶלֵנִי קּלֶלֵה וִמְרַבֵּת בִּיִוֹם לֶכְתֵּי מַחֲנֵיִם וְהָוּאינֵרֵד לְקרֵאתִי ואשבע לו ביהוה לאמר אם ועתה פַּי אִישׁ חָבֶם אָתָה וְיָדַעָהָ אֵת אֲשֵׁר הַצַּמָה־לּוֹ וְהָוֹרַיְהָ אֵת־שֵּׂיבְתָוֹ בְּדָם

וַיִּשָׁכֵּב זַּרָד עָם־אָבֹתֵיו וַיָּקַבֵּר בָּעֵיר 11 דְּרָד: וְהַיְּמִים אֲשֶׁר מָלֵך דָּוֹל עַל־ יָשָׁרָאֵל אַרָבָּעֵים שָׁנָה בְּחָבְרָוֹן מָלַהְ שַבֶע שָׁנִים וּבִירִוּשָׁלֵם מַלַה שָׁלשִׁים 12 וַשַּׁלִשׁ שָׁנִים: וּשָׁלְמֹה יַשַּׁב עַלְ־כָּפָא דַּרָד אֲבִיר וַתְּכַּן מַלְכָתוֹ מָאָד:•

וַיָּבֹא אָדְנָיַהוּ בֵּן־חַגִּּית אֵל־בַּת־ ותאמר שבע אם־שכמה 14 באה ויאמר שלום: ויאמר דבר לי פו אַלֵיךְ וַתְּאַמֶר זַבַּר: וַיֹּאֹמֵר אַתִּ יַלַעַתִּ

^{5.} AB: Kaiys ซึ่ง รังของ อ๊ซน ... * (sq.) นนโ ... นั้ง χεσι ... έταξε τὰ αξματα πολ. (c. FX). Β: Αμεσαί (c. FX). 6. ΑΒ: σοφίαν (φο. FX) ... την πολ. αὐτὸ (c. FX). C. AB: σοφίση (φο. FX)... την πολ. αυτος έν είρ. (c. FX). 7. AB: με ἀποδιδράσκειν ἀπό νε brafte an. 6. ins Toderenreich. B: [affeft in b. H. fahren. FX). B: ἀπαντήν (-τησιν ΑΕΓΧ). 10. AB: ἐκοιμήθη...* τῆ (c. FX). 11. AB+(a. Ίσο.) τὸν (*FX). B* (tert.) ἐβασ. (+AΕΓΧ). B* (ult.) καὶ (+AΕΓΧ). 12. B* (pr.) τδ. 13. AB* τὴν. 14. B* (pr.) Καὶ εἶπ. (u.) j. seien (laß s. sein) unter benen bie (an) b. Σ. ε.

ער כאן .12. ער

^{5.} dW.vE: (er)morbete. A: ba er f. tobtete. dW.

5 - Auch weißt bu mobl, mas mir gethan hat Joab, ber Cobn Beru Ja, mas er that ben zween Felbhauptmannern 3fraels. Abner, bem Gobn Rer, und Amafa. bem Sohn Jether, die er erwurget hat, und vergog Rriegeblut im Frieben, und that Rriegeblut an feinen Gurtel, ber um feine Lenben war, und an feine Schube. 6 bie an feinen Augen waren. * Thue nach beiner Beisbeit, daß bu feine grauen Sagre nicht mit Frieden binunter gur Golle brin-7 geft. * Much ben Rinbern Barfillai, bes Gileabiters, follft bu Barmbergigfeit beweisen, bag fie auf beinem Tijch effen. Denn alfo thaten fie fich zu mir, ba ich 8 vor Abfalom, beinem Bruber, flobe. *Und fiebe, bu haft bei bir Simei, ben Sobn Berg, bes Cobne Jemini von Baburim, ber mir ichandlich fluchte gur Beit, ba ich gen Dabanaim ging. Er aber tam berab mir entgegen am Jorban; ba fcwur ich ihm bei bem herrn und fprach: 3ch will 9 bich nicht tobten mit bem Schwert. *Du aber, lag ibn nicht unichulbig fein, benn bu bift ein weiser Dann, und wirft mobl wiffen, mas bu ihm thun follft, bag bu feine grauen Baare mit Blut binunter in bie Bolle bringeft.

Alfo entschlief David mit feinen Batern, und warb begraben in ber Stabt Davibs. 11 *Die Beit aber, bie David Ronig gemefen ift über Ifrael, ift vierzig Jahre. Sieben Jahre mar er Ronig ju Bebron, und brei 12 und breißig Jahre ju Berufalem.

Salomo faß auf bem Stuhl feines Baters David, und fein Ronigreich ward fehr beständig.

Aber Abonia, ber Sohn Bagith, fam hinein ju Bath Geba, ber Mutter Galomons. Und fle fprach: Rommft bu auch 14 mit Frieden? Er fprach: Ja. "Und fprach: 3ch habe mit bir gu reben. Gie fprach: 15 Sage ber. * Er fprach: Du weißeft, bag

13. Die Rap. 1, 5. 11.

dW.vE: nabeten f. mir. A: f. famen m. entgegen. 8. bes Benjaminiten. B: mit e. heftigen Gluche. dW: fraufenbem. A: boshaften. vE: fr. Schmahs

9. in b. Tobtenreich. dW.vE.A: ungeftraft. dW. vE: (u. lag ... hinunterfommen) in b. Unterwelt. A: Grube.

*Tu quoque nosti, quae fecerit 5 mihi Joab filius Sarviae, quae fecerit duobus principibus exercitus Israel, Abner filio Ner et Amasae 30,10. filio Jether, quos occidit, et effudit sanguinem belli in pace, et posuit cruorem praelii in balteo suo, qui erat circa lumbos ejus, et in calceamento suo, quod erat in pedibus eius. *Facies ergo juxta sapientiam 6 7.9.25m. 3.39(Ge. tuam, et non deduces canitiem ejus 42,38; Ber.2,61. pacifice ad inferos. * Sed et filiis 7 Berzellai Galaaditis reddes gratiam, eruntque comedentes in mensa tua: occurrerunt enim mihi, quando fugiebam a facie Absalom fratris tui. *Habes quoque apud te Semei filium 8 Gera filii Jemini de Bahurim, qui 28m. maledixit mihi maledictione pessima, quando ibam ad castra. Sed quia 25m. descendit mihi in occursum, cum transirem Jordanem, et juravi ei per 25m. transirem Jordanem, of Jan.
19,22. Dominum, dicens: Non te interficiam gladio: *tu noli pati eum esse inno- 9 xium. Vir autem sapiens es, ut P. 63,10. scias quae facies ei, deducesque canos ejus cum sanguine ad inferos. 25m.7,18 1Ch. Dormivit igitur David cum patri- 10 29, 289, bus suis, et sepultus est in civitate
3,7,9,
Acr. 2,29, David. Dies autem, quibus regnavit 11 25m. David super Israel, quadraginta anni 10h.3.4. sunt; in Hebron regnavit septem ^{39,37.} annis, in Jerusalem triginta tribus. 1,12. * Salomon autem sedit super thro- 12 num David patris sui, et firmatum est regnum ejus nimis. Et ingressus est Adonias filius 13 1,5. Haggith ad Bethsabee matrem Salo-(15m. monis. Quae dixit ei: Pacificusne Pacificus. *Addiditque: Sermo mihi 14 est ad te. Cui ait: Loquere! Et ille:

9. Al.: et scies. 11. Al. † (p. Jerus.) vero.

10. vE: wie feine B. dW.A: (legte fich) an.

11. dW.A: regierte. vE: herrichte.

12. B.dW.vE.A: befestigt. 13. B: 3fte Fr. baß bu f. vE: etwas Gutes. A: bein Gintritt friedlich. (dW: Bebentet bein Rommen

14. B.dW: ein Bort an bic.

Βασιλεία και έπ' έμε έθετο πας Ισραήλ το πρόςωπον αὐτῶν εἰς βασιλέα, καὶ ἐπεστράφη ή βασιλεία καὶ έγενήθη τῷ ἀδελφῷ μου, ὅτι παρά κυρίου έγένετο αὐτῷ. 16 Kal vvv aiτησιν μίαν έγω αίτουμαι παρά σου: μή ἀποστρέψης τὸ πρόςωπόν σου. Καὶ είπεν αὐτῷ Βηθσαβεέ' Λάλει. 17 Καὶ είπεν αὐτῆ Εἰπὸν δὴ πρός Σαλομώντα τὸν βασιλέα, ὅτι οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ ίνα δώ μοι την Αβισάν την Σουναμίτιν είς γυναϊκα. 18 Καὶ είπε Βηθσαβεέ Καλώς έγω λαλήσω περί σου τῷ βασιλεῖ.

19 Καὶ εἰςῆλθε Βηθσαβεὶ πρὸς τὸν βασιλέα Σαλομώντα λαλήσαι αύτῷ περί Άδωνίου. και έξανέστη ο βασιλεύς είς απάντησιν αυτης καί προςεκύνησεν αύτη, και έκάθισεν έπι τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐτέθη θρόνος τῆ μητρί τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιών αὐτου. 20 Καὶ είπεν αὐτῶ. Αίτησιν μίαν μικράν έγω αίτουμαι παρά συυ μη άποστρέψης το πρόςωπόν μου. Και είπεν αύτη ὁ βασιλεύς Αΐτησαι, μητερ έμή, ότι οὐκ ἀποστρέψω σε. 21 Καὶ είπε. Δοθήτω δη Αβισάν ή Σουναμίτις τῷ Αδωνία τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναϊκα.

 22 Καὶ ἀπεχρίθη ὁ βασιλεὺς $oldsymbol{\Sigma}$ αλομών καὶ είπε τη μητρί αὐτοῦ · Ίνατί σὸ αἰτη τὴν Αβισὰγ την Σουναμίτιν τῷ Αδωνία; καὶ αίτησαι αὐτῷ την βασιλείαν, ότι ούτος ὁ άδελφός μου ὁ μέγας ύπλο έμέ, και αὐτῷ 'Αβιαθάρ ὁ ίερεὺς καὶ αὐτῷ Ίωὰβ νίὸς Σαρονίας ἀρχιστράτηγος έταίρος. 23 Καὶ ώμοσεν ο βασιλεύς Σαλομών κατά του κυρίου, λέγων Τάδε ποιήσαι μοι ό θεός και τάδε προςθείη, ότι κατά της ψυγης αὐτοῦ ἐλάλησεν Αδωνίας τοῦτον τὸν λόγον. 24 Καὶ νῦν, ζή κύριος δς ήτοιμασέ με καὶ έθετό με έπὶ τὸν θρόνον Δαυίδ τοῦ πατρός μου καὶ αὐτὸς ἐποίησέ μοι οἶκον καθώς έλαλησε μοι κύριος, ότι σήμερον θανατωθήσεται 'Αδωνίας. 25 Καὶ έξαπέστειλεν ὁ βα-15. AB: αὐτδ (-ῶν FX) ... ἐστράφη (ἐπ. F). Β: ἐγένετο... ἐγενήθη (c. FX). 17. AB: (* Γνα) δώσει (c. FX). 19. Β: ἀπαντὴν (-τησιν ΑΧ). AB: αὐτῆ (-ης EFX) κ. κατεφίλησεν αὐτήν (c.F). Β* αὐτδ. 20. B: καὶ (ὅτι ΑΕΓΧ). 22. AB†(a. 'I», καὶ (*X). ... ἢτησαι (αἰτῆ ΓΧ). Β* τὴν Σ. AB* (pr.) ὁ. 23. AB rell, τὸν λόγ. τἔτ. (c. X). 24. AB* (alt.) μοι. פַי־לֵי הַיָּתָה הַמָּלוּבָּה וְעַלֵי שַּׁמוּ כַל־ יִשִּׁרָאֵל פָּנֵיהֵם לַמְלֹה וַתְּפָב המְלוּכה לאחי כי מיהוה היתה 16 ועתה שאלה אחת אנכי שאל מאתה כא־ישיב אתי את־אבישג 18 ותאמר בת-שבע טוב אוכי

וַתְּבָא בַת־שַּׂבַל אָל־הַמֵּלֶהְ שִׁלֹמֹה על־אַדניַהוּ וַיַּקַם הַפּלה לַקרָאתָה רַיִּשָׁתַחוּ לֵה רַיִּשׁבֹ עַל־ בּסָאוֹ וַיַּשָּׁם בָּסַאֹ לָאֵם הַמֶּלֶךְ וַתְּשֶׁב לימינו: ותאמר שאלה אחת קסנה שאלת מאתה אליתשב אתי פַנָי וַיּאמֵר לַה המלה שאלי אמי פי אתרפניה: את־אכישג השנמית כאדניהו אחיה באפה:

וַיַעַן הַמַּלָה שׁלמה ויאמר לאמו ולפה את שאלת אתיאבישג השנפית לאַדְנַיַּהוּ וְשֹׁאַלִּי־לוֹ אָת־הַמָּלוּבָּה כֵּי הרא אתי הפדול מפני ולו ולאביתר ועתה חי יכַּפּא דָּוָד אָבִי ואָשֵׁר פאשר דבר כי היום רַיִּשׁׁכַרוֹ הַמּכַה

V. 24. '1 7777

П.

bas Königreich mein war, und ganz Ifrael hatte fich auf mich gerichtet, bag ich Ronig fein follte, aber nun ift bas Ronigreich gewandt und meines Brubers geworben, 16 von bem Beren ifte ibm geworben. *Mun bitte ich Gine Bitte von bir, bu wolleft mein Angeficht nicht beschämen. Sie fprach 17 ju ihm; Sage ber. * Er fprach: Rebe mit bem Ronige Salomo, benn er wirb bein Angeficht nicht beschämen, bag er mir gebe Abifag von Sunem jum Beibe. 18 *Bath Seba fprach: Wohl, ich will mit

bem Ronig beinethalben reben.

Und Bath Seba fam binein gum Ronige Salomo, mit ihm ju reben, Abonia's halben. Und ber Ronig ftanb auf und ging ihr entgegen und betete fie an, und feste fich auf feinen Stuhl. Und es marb bes Ronigs Mutter ein Stuhl gefest, baf fie 20 fich feste gu feiner Rechten. * Und fie fprach: 3ch bitte eine fleine Bitte von bir, Du wollest mein Angeficht nicht beschämen. Der Ronig fprach ju ihr: Bitte, meine Mutter, ich will bein Angeficht nicht be-

21 icamen. * Sie fprach: Lag Abifag von Sunem beinem Bruber Abonia zum Beibe

geben.

Da antwortete ber Ronig Salomo und fprach zu feiner Mutter: Warum bitteft bu um Abifag von Sunem bem Abonia? Bitte ibm bas Ronigreich auch, benn er ift mein größter Bruber, und bat ben Briefter Ab Jathar, und Joab, ben Sohn Beru

23 Ja. * Und ber Ronig Salomo fcwur bei bem herrn und fprach: Gott thue mir bieg und bas, Abonia foll bas wiber fein

24 Leben gerebet haben! "Und nun, fo mabr ber Gerr lebt, ber mich bestätigt hat und figen laffen auf bem Stubl meines Baters Davib, und ber mir ein Saus gemacht hat, wie er gerebet hat: heute foll Abonia 25 fterben! "Und ber Konig Salomo

1,25.5ss. gnum et me praeposuerat omnis Israel sibi in regem; sed translatum est regnum et factum est fratris mei: a Domino enim constitutum est ei. *Nunc ergo petitionem unam precor 16 (v.20. a te; ne confundas faciem meam. 20.6.42 Quae dixit ad eum: Loquere! * Et 17 ille ait: Precor ut dicas Salomoni

regi (neque enim negare tibi quidquam potest), ut det mihi Abisag Sunamitidem uxorem. *Et ait Beth- 18 sabee: Bene, ego loquar pro te

Venit ergo Bethsabee ad regem 19 Salomonem, ut loqueretur ei pro Adonia. Et surrexit rex in occursum ejus adoravitque eam, et sedit super thronum suum, positusque est thronus matri regis, quae sedit ad dexteram ejus. *Dixitque ei: Petitionem unam 20 parvulam ego deprecor a te; ne con-(v.16. fundas faciem meam. Et dixit ei rex: Pete, mater mea! neque enim fas est ut avertam faciem tuam. *Quae 21

ait: Detur Abisag Sunamitis Adoniae fratri tuo uxor.

Responditque rex Salomon et dixit 22 matri suae: Quare postulas Abisag Sunamitidem Adoniae? postula ei et regnum; ipse est enim frater meus 1,6;7. major me, et habet Abiathar sacerdotem et Joab filium Sarviae. * Ju- 23 ravit itaque rex Salomon per Dominum, dicens: Haec faciat mihi Deus et haec addat! quia contra animam suam locutus est Adonias verbum hoc. * Et nunc, vivit Dominus qui 24 firmavit me et collocavit me super solium David patris mei, et qui fecit 25m. mihi domum, sicut locutus est: quia hodie occidetur Adonias! * Misit- 25

alter als ich ift. Ja fur ihn u. fur Abj. dW.vE.A: n. für ihn find ...

^{16.} A.A. (U.L.?): eine Bitte. 18. U.L: beinenhalben. 20. A.A: Gine fleine B.

^{15.} hatte f. Angeficht ... benn v. b. D. dW: fein Ange. vE: f. Augen. B: hat fich b. R. gewandt. vE: wandte f. ab. dW: ba w. f.

^{16.} B: abweifen. dW: weife mich n. ab. vE: boch

t. zurácť. 17. B.dW.vE.A: Sprich boch (zn) S.

^{19.} dW: erhob fich ihr entg.

^{22.} größerer. dW.vE.A: alterer. B: Br. ber

^{23. (}Bgl. 1 Sam. 20, 13.) B.A: hat (gewißl.) bice Bort ... dW: w. f. 2. hat A. bice g. vE: f. 2. toftet es A. baß er folches g.

^{24.} B.dW: befestigt. dW.vE.A: gefest auf ben. A: H. gebauet.

σιλεύς Σαλομών έν γειρί Βαναίου υίου Ίωιαδε nai aveile ror Admelar, nai antouve.

26 Καὶ τῷ 'Αβιαθὰρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεύς Απότρεγε είς Αναθώθ είς τον άγρον σου, ότι ανήρ θανάτου εί συ έν τη ημέρα ταύτη καὶ οὺ θανατώσω σε, ότι ήρας την κιβωτόν της διαθήκης κυρίου ένώπιος Δαυίδ τοῦ πατρός μου, καὶ ότι ἐκακουχήθης ἐν πασιν οίς έκακουχήθη ο πατήρ μου. 27 Καὶ έξέβαλε Σαλομών τον Αβιαθάρ, του μη είναι είς ἱερέα τῷ χυρίφ, τοῦ πληρωθήναι τὸ ἡῆμα χυρίου ο ελάλησεν έπι τον οίχον Ήλι έν Σιλώ.

28 Καὶ ή ἀχοὴ ηλθεν ἔως Ἰωὰβ νίοῦ Σαρουίας, ὅτι Ἰωὰβ ἢν κεκλικώς ὁπίσω ᾿Αδωνίου, καὶ ὀπίσω Αβεσσαλώμ οὐκ ἔξέκλινε καὶ ἔφυγεν 'Ιωάβ είς το σκήνωμα του κυρίου και κατέσγε των κεράτων του θυσιαστηρίου. 29 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαλομῶντι, λέγοντες. Ότι πέφευγεν Ιωάβ είς τὸ σκήνωμα τοῦ κυρίου καὶ ίδοὺ κατέγει τών κεράτων του θυσιαστηρίου. Καί απέστειλε Σαλομών τον Βαναίαν νίον Ιωιαδέ, λέγων Πορεύου και άνελε αυτόν και θάψον αὐτότ. 30 Kal ήλθε Baralag ving Ἰωιαδλ πρός Ιωάβ είς την σκηνην του κυρίου καλ είπεν αὐτῷ. Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. Εξελθε. Καὶ είπεν Ἰωάβ. Ουκ έκπορεύομαι, ότι ώδε αποθανούμαι. Καὶ ἐπέστρεψε Βαναίας νίὸς 'Ιωιαδε και είπε τῷ βασιλει, λέγων· Τάδε λελάληκεν Ίωὰβ καὶ τάδε ἀποκέκριταί μοι. 31 Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. Πορεύου καὶ ποιήσεις αὐτὸν καθώς είρηκε, καὶ άνελε αὐτὸν καὶ θάψον αὐτόν, καὶ έξαρεῖς σήμερον τὸ αίμα ο δωρεάν έξέχειν απ' έμου και από του 32 Καλ ἀπέστρεψε οίχου τοῦ πατρός μου. κύριος τὸ αίμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ είς τὴν κεφαλήν αύτου, ώς απήντησε τοις δύο ανδυάσι τοις δικαίοις καὶ άγαθοις ύπερ αὐτόν, καὶ απέκτεινεν αύτους εν δομφαία, και ο πατήρ μου Δαυίδ ούκ έγνω, τον Αβεννής υίον Νής άρχιστράτηγον Ίσραηλ και τον Άμεσσα νίον 'Ιέθερ ἀρχιστράτηγον Ιούδα. 33 Καὶ ἀποστρα-

25. AB: αὐτὸν (pro τὸν 'A.) ... + (in f.) 'Aδωνίας έν τη ημέρα έκείνη. 26. $AB+(p.A\pi.)$ συ...* τον ct A. 27. AB*είς... fερ. το κυρίt: *τω... Σηλώμ. 28. $A^2B^1X:$ κεκληκώς (c. A^1B^2X). B: Σαλωμών (Αβεσσ. AX). AB: έκλινε. 29. AB: απηγγέλη... είς την σκηνήν...+ (p. θυσ.) Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών (ὁ βασιλεύς) πρὸς Ιωάβ, λέγων Τι γέγονέ σοι ὅτι πέφευγας είς τὸ δυσιαστήριον; Καὶ εἰπεν Ιωάβ· "Οτι ἐφοβήδην ἀπὸ προςώπε σε, καὶ ἔφυγον πρὸς (τὸν) κύριον (*F), Β: Βαναίε, 31, ΑΒ: δάψεις, 32, Β: ἐπέστρεψε, ΑΒ* τὴν... δυσίν (δύο Χ) ἀνὶ ρώποις... † (p. έγνω) τὸ αίμα αὐτῶν. 33. ΑΒ: ἐπεστράφη.

שָׁלְמָׁה בְּיָד בְּנְיֶהוּ בֶן־יְהְוֹיָדֶע וַיִּפְבַּע־

וּלְאֶבְיָתִר הַפֹּהֵן אָמַר הַפַּּ'לֵךְ עַנְתֹת צַל־שָּׂדֵיף בַּי אֵישׁ בַיָּות אָתָה רְבַיּנִם הַוֹּה לָא אֲמִיתֵה בְּי־נְשָּׁאת אָת־אֲלוֹן אֲלֹנֵי וֶהוֹהֹ לִפְנֵי דַּוַד אַבֹּי וָכִי הַתְעַנִּיתַ בָּכֹל אַשֶׁר־התַענה אבי: מַנְינֵרָשׁ שָׁלְמֹהֹ אָת־אבַיַתִּר מַהְיוֹת פהן ליהוה למלא את־הבר יהוה אַשַׁר דָּבֵּר עַל־בֵּית עַלֵּי בִּשִׁילָה: וָהַשְּׁמָעָה בָּאָה עַד־יוֹאָב פּי יוֹאַב נָטָה אָחֲרֵי אַדְנִיָּה וְאַחַרֵי אַבְשֶׁלִוֹם לְאׁ נָמָה וַיֵּנָס יוֹאַבֹ אֵל־אָהֵל יְהוֹה 29 בַּיַחַזַק בְּקַרָנוֹת הַמָּזַבֶּח: וַיַּבַּׁד לַמֵּלֶהְ שלמה פי נס יואב אל-אהל יהוה וְהַנָּה אַצַל המזבח וישׁלח שׁלמה אָת־בָּנָוָהוּ בָּוְ־יָהוֹיַדֵע לַאמִר לַךְ פְּגַע־ ל בָּוֹ: וַיָּבֹא בִנַיַחוּ אֱל־אָהֵל אַלַיד פֿה־אמר וַיּאמרוּ לֹא כִּי־פֹּה אַמוּת וַיִּשׁב בְּנָרֵהוּ אַת־הַמַּלַהְ דָּבַר לַאמֹר פָּת־דָבּר יוֹאב 31 וכה עבני: וַיָּאמֵר לוֹ הַמַּלָה עמַה בַּאֲשֶׁר דָבָּר וּפָגַעבוּ וּקבַרִתּוֹ וַהַסִירְתִּי דָּמֵי חָנָּם אֲשָׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעַלֵי וּמֵצֵל והשיב יהוה את־דְמוֹ ראשו אַשֶּׁר פַּגַע בְּשָׁנֵי־אֵנְשִׁים צַדְקִים וְטַבֵים מַמֵּנּוּ וַיהַרְגַם בַּחַרֶב דַנָד לָא יַדֵע אָת־אַבְנַר בּּן־נֵר

25. B: burd ben Dienft. dW.vE.A: fanbte (bin) 8. 26. ein Mann b. Tobes ... Gottes bes D. B: auf beinen Ader. vE.A: bein Belb. dW: Felber ... u. weil bu all bas Glenb erbulbet f., bas m. B. erbulbete. vE: alle Leiben bie ... mitgel.

fanbte bin burch Benaja, ben Sohn 30- jaba: ber fchlug ibn, bag er ftarb.

26 Und zu bem Priefter Ab Jathar fprach ber König: Gebe hin gen Anathoth zu beinem Acker, benn bu bift bes Tobes; aber ich will bich heute nicht töbten, benn bu haft die Labe bes herrn herrn vor meinem Bater David getragen, und haft mit gelitten, wo mein Bater gelitten hat.

27 *Also verstieß Salomo ben Ab Jathar, baß er nicht mußte Priester bes herrn Bort, bas er über bas haus Eli gerebet hatte

zu Silo.

28 Und dieß Gerücht kam vor Joab, benn Joab hatte an Abonia gehangen, wiewohl nicht an Absalom. Da flohe Joab in die Hütte bes Herrn, und fassete die Hörner 29 des Altars. * Und es ward dem Könige

Salomo angesagt, daß Joab zur Sutte bes herrn geflohen ware, und fiehe, er ftehet am Altar. Da sandte Salomo hin Benaja, ben Sohn Jojada, und sprach:

30 Gehe, schlage ihn. * Und ba Benaja zur hutte bes herrn tam, sprach er zu ihm: So fagt ber König, gehe heraus. Er sprach: Nein, hier will ich sterben. Und Benaja sagte solches bem Könige wieder, und sprach: So hat Joab gerebet, und so

31 hat er mir geantwortet. *Der König fprach zu ihm: Thue, wie er gerebet hat, und schlage ihn und begrabe ihn, daß bu bas Blut, bas Joab umsonft vergoffen hat, von mir thust und von meines Baters

32 Sause, *und ber Gerr ihm bezahle sein Blut auf seinen Ropf, bag er zween Manner geschlagen hat, die gerechter und besser waren benn er, und hat sie erwürget mit bem Schwert, bag mein Bater David nichts barum wußte, nemlich Abner; ben Sohn Ner, ben Feldhauptmann über Ifrael, und Amasa, ben Sohn Jether, ben Feldhaupt=

33 mann über Juda; *daß ihr Blut bezahlet

23,26. filii Jojadae, qui interfècit eum, et mortuus est.

Jec. 1,1. rex: Vade in Anathoth ad agrum

15m.
20,16. at a rem en of the rem en of the

Venit autem nuncius ad Joab, quod 28
25m.18,2 Joab declinasset post Adoniam et post
Salomonem non declinasset; fugit
ergo Joab in tabernaculum Domini et
1,50. apprehendit cornu altaris. *Nuncia-29
tumque est regi Salomoni, quod fugisset Joab in tabernaculum Domini et esset juxta altare, misitque Salomon Ba1,25... najam filium Jojadae, dicens: Vade, in24,46;
25... 14, terfice eum! *Et venit Banajas ad 30
tabernaculum Domini et dixit ei: Haec

tabernaculum Domini et dixit ei: Haec dicit rex: Egredere. Qui ait: Non egrediar, sed hic moriar. Renunciavit Banajas regi sermonem, dicens: Haec locutus est Joab et haec respondit mihi. *Dixitque ei rex: Fac sicut 31

Nm.35,31 locutus est, et interfice eum et

De.19,13. sepeli, et amovebis sanguinem innov.5s. centem, qui effusus est a Joab, a
me et a domo patris mei. * Et red- 32

(25m.
1,16.
v.s. caput ejus, quia interfecit duos viros
justos melioresque se, et occidit

cos gladio, patre meo David igno25m.3,27 rante: Abner filium Ner principem
25m.
20,10. militiae Israel, et Amasam filium Jether principem exercitus Juda. **Et 33

28. S: ad Salomonem.

27. burfte. B: vertrieb. B.dW.vE: (fein) Br. ... mar. A: mare.

30. dW: brachte b. R. Rachricht. A: hinterbr. bie

Rebe?

31. B: wegthuft. vB: wegschaffest. dW: u. schaffe ... v. mir. A: so wirst du ... dW: ohne Ursach. vE.A: bas unschulbige Bl.

32. B: So wirb ... wieberfehren laffen. vB.A: Und Beb. bringe f. Bl. gurud. dW: febre f. Blutichulb. dW.yE.A: haupt. A: gerechte D. bie beffer ...?

^{28.} B.dW.A: (bie) zu 3. dW.vE: fich zu A. geneigt. B: gelenkt. A: war auf b. Seite A. getreten. 29. dW.vE: 3. ift geft. dW.vE.A: in b. Belt. B.A: bei b. A. dW.vE: neben.

φήτω τὰ αίματα αὐτῶν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ έως αίωτος και τῷ Δανίδ και τῷ σπέρματι αύτοῦ καὶ τῷ οἴκφ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνφ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἔως αἰωνος παρά κυρίου. 34 Καὶ ανέβη Βαναίας υίος Ιωιαδί και απήντησεν αυτώ καὶ έθανάσωσεν αὐτόν, καὶ έθαψαν αὐτὸν έν τῷ οίκφ αντοῦ εν ερήμφ. 35 Kαὶ έδωκεν ό βασιλεύς 'Σαλομών' τον Βαναίου νίον 'Ιωιαδέ άντ' κύτου έπι την στρατιάν και Σαδώκ τον ίερεα έδωχεν ὁ βασιλεύς είς ίερεα πρώτον άντὶ

Αβιαθάο.

36 Καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς 'Σαλομών' τὸν Σεμεί και είπεν αὐτῷ. Οίκοδόμησον οίκον σεαυτφ έν Ίερουσαλήμ καὶ naroinei enei, nai oun exelevan eneiller oudaμοῦ · 37 καὶ κοται ἐν τῆ ἡμέρα τῆς ἐξόδου σου καὶ διαβήση τὸν γειμάρρουν τὸν Κέδρων, γινώσκων γνώση ότι θανάτφ άποθανή, καὶ τὸ αίμα σου έσται έπὶ την κεφαλήν σου. 38 Καὶ είπε Σεμεί πρὸς τὸν βασιλέα 'Αγαθὸν τὸ όημα ο ελάλησας, χύριε μου βασιλεύ ούτω ποιήσει ὁ δοῦλός σου. Καὶ ἐκάθισε Σεμεί ἐν 'Ιερουσαλημ έτη τρία. 89 Καὶ έγένετο μετά τὰ τρία έτη, και ἀπέδρασαν δύο δούλοι Σεμεί προς Ακτίς υίον Μααγά βασιλέα Γέθ καὶ απήγγειλαν τῷ Σεμεί, λέγοντες. Ίδου οι δοῦλοί σου έν Γέθ. 40 Καὶ ανέστη Σεμετ καὶ έπέσαξε τον όνον αύτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεθ πρός 'Ακτίς του ζητήσαι τούς δούλους αὐτου, και έπορεύθη Σεμεί και ήγαγε τους δούλους αὐτοῦ ἐκ Γέθ. 41 Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σαλομώντι, λέγοντες. Ότι έξεπορεύθη Σεμετ έξ Γερουσαλήμ είς Γεθ και ανέστρεψε τούς δούλους αὐτοῦ. 42 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βα-

33. AB*(pr.) τὴν(†FX; alt.*B, † AFX)... εἰς τὸν αἰῶνα (c. FX). 34. AB: ἔθαψεν... † (a. ἐρ.) τῆ (c. X). 35. AB*Σ.(†FX). A*B: στρατηγίαν (-τιάν FX) † καὶ ἡ βασιλεία κατωρθῦτο ἐν Ἰερισαλήμ (* FX). B † (p. ἔδ.) αὐτὸν (* AEFX). ABEX (passim discrep.) † (in f.) Καὶ Σαλομών νίὸς Αυνίδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰορισήλ καὶ Ἰόδα ἐν Ἰερισαλήμ· καὶ ἔδωκε κύρις φρόνησεν εῆ Σαλομών καὶ σολέμα πολλέμα πολέκα καὶ σολέμα πολέκα πολέκα πολέκα καὶ σολέμα πολέκα καὶ σολέμα πολέκα πο τῷ Σαλωμών και σοφίαν πολλήν σφόδρα και πλάτος καρδίας ώς ή αμμος ή παρά την θάλασσαν. Και επληθύνθη ή φρόνησις Σαλωμών σφόδρα ύπερ την φρόνησεν πάντων υίων άρχαίων και ύπερ πάντας φρονίμες Λίγύπτε. Καὶ έλαβε την θυγατίρα Φαραώ, και είς ήγαγεν αυτήν είς πόλιν Δαυίδ έως συντελέσαι αύτον οἰκοδομήσαι τον οίκον αύτε καί τόν οίκον κυρία έν πρώτοις και το τείχος Ίερασαλήμ κυκλόθεν εν έπτα έτεσιν έποίησε και συνετέλεσε. Καὶ ήν τῷ Σαλωμών έβδομήκοντα χιλιάδες αξροντες άρσιν καὶ ογδοήκοντα χιλιάδες λατόμων έν τῷ όρει καὶ ἐποίησε Σαλωμών την Θάλασσαν

לגלם בראש יואב ובראש זרעו וּלְדָרָר וֹלְזַרָעוֹ וּלְביתוֹ וּלַכסָאוֹ יַהַיה יהוָה: מלום עד־עוֹלַם מֵעָם יְהוָה: בָּנָיֹהוֹ בֶּן־יִהוֹיִיִע וַיִּפִּגַע־בִּוֹ וַיִּמְתֵהוּ אַרַיּקבר בָּבֵיתוֹ בַּמִּדְבַּר: וַיָּמֵן הַמֵּכֹּך אַת־בְּנֵיָהוּ בו־יַהוֹידע תחתיו על־ הַבָּבָא וָאַת־בָּדַוֹּק הַפֹּהֵוֹ נָתַוְ הַפֶּּלֶךְ

וַיָּקרָא לְשִׁמְלִי וַיִּשְׁלֵח הַמַּלֵה בְּנֵה־לָךְ בַּיִתֹ בִּירִוּשָׁלֵם וַנְשַׁכָתַ שֵׁם וַלְאַ־תַּצֵא מְשֵׁם אַנָה 37 נאָנָה: וָהַיַה י בִּיוֹם צֵאתָה וְעַבַרְתַּ אַת־נַחַל קִּדְלוֹן יָלְכַ תַּדֵע בַּי מְוֹת 38 תַּמָרת הַמָּה יָהְיֵה בְרֹאשׁה: וַיֹּאמֵר שָׁמְעֵי לַמָּלֶהְ טְוֹב הַדָּבָר בַּאֲשֶׁר דְּבֶּר אַדני הַפַּלֶה כּו יַנְשַׁה עַרַהַה וַיַּשָׁב יים בְּרָה בִּירְהּשָׁלֻם יָמִים רַבְּים: מַקַץ שָׁלָשׁ שָׁנִים וַיִּבְרְתַוּ שָׁנֵי־צַבָּדִיםׂ לִשְׁמִלִּי אֵל־אָכִישׁ בֶּן־מַצְכָה מֶלֶךְ אַת רַיַּבַּידוּ לָשִׁמְעִי לֵאמֹר הָנֵּה עַבְדֵיה ם בַּנֵתוּ וַיַּקָם שַׁמְעָי וַיּחָבשׁ אַת־חָמֹלוֹי וַיַּלֶה בַּתַּה אָל־אַכֿישׁ עבדיו וילה שׁמִלִי וַיַּבֵא אָת־עַבְדֵיו 14 מבת: ריבד לשלמה כיי בא מירושלם בת וישב: וישלח תפלה

παὶ τὰ ὑποστηρίγματα καὶ τὰς λυτήρας τὰς μεγάλυς καὶ τὰς στύλες καὶ τὴν κρήνην τῆς αὐλῆς καὶ τὴν Θάλασσαν τὴν χαλκῆν. Καὶ ψκοδόμησεν τὴν ἄκραν ἔπαλξιν ἐπ' αὐτῆς, διέκοψε τὴν πόλεν Δαυίδ' οῦτας θυγάτης Φαραώ άνέβαινεν έκ τῆς πόλεως Δανίδ εἰς τον οίπον αυτης ον ωποδομησεν αυτη. Τότε ο δόμησε την άπραν και Σαλωμών ανέφερε τρείς έν τῷ διαυτῷ όλοκαυτώσεις και είρηνικάς ἐπὶ τὸ θυσοαστήριον ο ψαοδόμησε τῷ αυρίω, και έθυμία ἐνώπουν αυρία, και συνετέλεσε τὸν οίκον. Και ἔτοι οι ἄρχοντες οί καθεσταμένοι έπι τὰ έργα τὰ Σαλωμών, τρεῖς χελιάδες και έξακόσιοι έπιστάται τε λαθ τών ποιώντων τα έργα. Καὶ ἐκοδόμησε την Ασσύρ καὶ την Μαγδώ και την Γαζίρ καὶ την Βαιθωρών έπάνω καὶ τὰ Βαλλάθ πλήν μετά τὸ οἰκοδομήσαι αὐτον τον οίκον το πυρία και το τείχος Ίερασαλήμ πύκλμ, μετά

Cimei's Beldrandung auf Jerufalem.

werbe auf ben Ropf Joabs und feines Samens ewiglich, aber David und fein Same, fein Saus und fein Stuhl Friebe 34 habe ewiglich von bem Gerrn. Bengia, ber Sobn Jojaba, ging binauf, und folug ibn, und tobtete ibn. Und er ward begraben in feinem Baufe in ber 35 Bufte. * Und ber Ronig feste Benaja, ben Sohn Jojaba, an feine Statt über bas Beer, und Babot, ben Briefter, feste ber Ronig an bie Statt Ab Jathars. 36 Und ber Ronig fandte bin und ließ Simei rufen, und fprach zu ihm: Baue bir ein Saus zu Berufalem und mohne bafelbft, und gebe von bannen nicht beraus, 37 weber bier= noch baber. * Belches Tages bu wirft hinaus gehen und über ben Bach Ribron geben, fo wiffe, bag bu bes Tobes fterben mußt, bein Blut fei auf beinem 38 Ropf. * Simei fprach jum Ronige: Das ift eine gute Meinung; wie mein Berr, ber Ronig, gerebet hat, fo foll bein Rnecht thun. Alfo wohnete Simei gu Berufalem * Es begab fich aber über 39 lange Beit. brei Jahre, bag zween Rnechte bem Simei entliefen zu Achis, bem Gohn Daecha, bem Ronige ju Bath. Und es ward Simei angefagt: Siehe, beine Rnechte find gu 40 Bath. * Da machte fich Simei auf und fattelte feinen Efel, und jog bin gen Bath gu Achis, bag er feine Rnechte fuchte. Und ba er bin tam, brachte er feine Rnechte 41 von Bath. * Und es ward Salomo angefagt, baß Simei bingezogen mare von Berufalem gen Bath und wieder getommen. 42 * Da fandte ber Ronig bin und ließ Siταύτα ψαοδόμησε τὰς πόλεις ταύτας. Καὶ ἐν τῷ ἔτι Aavid Liv evereilaro ro Zalwuw, liyar 'Ida uera σο Σεμεί νίὸς Γηρά νίὸς το σπέρματος το Ίεμενὶ έκ Χεβρών ούτος κατηράσατό με κατάραν όδυνηράν έν ή ήμέρα επορευόμην είς παρεμβολάς, και αὐτος κατέβαινεν είς απαντήν μοι έπὶ τον Ίορδανην, καὶ ώμοσα αὐτῷ κατὰ τἔ κυρίκ, λέγων · Εἰ θανατωθή-σεται ἐν ξομφαία. Καὶ νῦν μή άθωώσης αὐτόν, ὅτι ανήρ φρονεμος σύ, και γνώση α ποεήσεις αὐτῷ, και κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτἔ έν αίματι εἰς ἄθε. πατάξεις τὴν πολιὰν αὐτᾶ ἐν αἰματι είς ἀδε. 36. Β* αποστ. († AEFX). AΒ* Σαλ. ... πάθε ἐκ. (c. FX). 37. Β: χείμαζοςν (c. AFX). ΑΒ* τὸν ... † (in f.) Καὶ ὡς κισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἡμέρς ἐκείνη (c. F). 38. AΒ: τρία ἔτη (ἔτ. τρ. X). 39. ΑΒ: ἐγενήθη (c. FX). ΑΕΓΧ* τὰ. Β†(α. Σ.) τὕ (*F; Α: τῷ) ... Αγχθς (c. F). ΑΒ: ἀπηγγέλη (c. FX). 40. ΑΒ: τὴν (τὸν F) ... ἐκζητῆσαι (c. FX). 41. ΑΒ: ἀπηγγέλη ... ἐκορεύθη.

revertetur sanguis illorum in caput Joab et in caput seminis ejus in sempiternum, David autem et semini ejus et domui et throno illius sit pax usque * Ascen- 34 in aeternum a Domino. y.25.: dit itaque Banajas filius Jojadae et aggressus eum interfecit, sepultusque (18m. est in domo sua in deserto. * Et 35 4.4. constituit rex Banajam filium Jojadae Es.44,15.pro eo super exercitum, et Sadoc 2,35, sacerdotem posuit pro Abiathar. Misit quoque rex et vocavit Se-36 mei, dixitque ei: Aedifica tibi domum in Jerusalem et habita ibi, et non (2ng. egredieris inde huc atque illuc; •qua- 37 cumque autem die egressus fueris et 25m. transieris torrentem Cedron, scito te interficiendum, sanguis tuus erit super 7.44. 95a. caput tuum! * Dixitque Semei regi: 38 (2Rg. Bonus sermo! sicut locutus est dominus meus rex, sic faciet servus tuus. Habitavit itaque Semei in Jerusalem diebus multis. * Fa- 39 ctum est autem post annos tres, ut fugerent servi Semei ad Achis filium 15-Maacha regem Geth, nunciatumque est Semei, quod servi ejus issent in Geth. *Et surrexit Semei et stravit 40 asinum suum, ivitque ad Achis in Geth ad requirendum servos suos, et adduxit eos de Geth. * Nuncia-41 tum est autem Salomoni, quod isset

Semei in Geth de Jerusalem et

rediisset, et mittens vocavit eum 42

^{39.} Al.: essent. 41. Al.: regi Sal.

^{33.} dW.vE.A: D. n. feinem ... fei Gr. (Seil).

^{37.} dW: fomme auf b. Haupt. vE.A: wird auf beinem S. fein.

^{38.} ein gutes Bore. B: Das BB, ift gut. vE: Gut! dW: Bohl! B.A: viele Tage.

^{39.} dW.vE.A: nach (Berlanf von) 3 3.

^{40.} dW.vE: gurtete. vE: u. S. fam u. holte. B: ba S. hingezogen, br. ... wieber.

^{41.} dW.vE.A: (weg)gegangen.

σιλεύς και εκάλεσε τον Σεμεί και είπε πρός αὐτόν. Οὐγὶ ὧρκισά σε κατὰ τοῦ κυρίου καὶ έπεμαρτυράμην τσοι, λέγων Έν ή αν ήμέρα έξέλθης έξ Ίερουσαλημ καὶ πορευθής είς δεξιά η είς αριστερά, γινώσκων γνώση ότι θανάτο άποθανή; 43 καὶ νῦν διατί ότι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὄρκον κυρίου καὶ τὴν ἐντολὴν ἦν ἐνετειλάμην κατά σοῦ; 44 Καὶ είπεν ὁ βασιλεὺς πρός Σεμεί. Σύ οίδας πάσαν την κακίαν σου ην οίδεν ή καρδία σου, δσα έποίησας τῷ Δαυλό τῷ πατρί μου, καὶ ἀνταπέδωκε κύριος τὴν κακίαν σου είς την κεφαλήν σου: 45 καὶ ὁ βασιλεύς Σαλομών εύλογημένος, και ο θρόνος Δαυίδ έσται έτοιμος ενώπιον χυρίου είς τὸν αίωνα. 46 Καὶ ένετείλατο ὁ βασιλεύς Σαλομών τῷ Βαναία νίῷ Ἰωιαδέ, καὶ έξηλθε καὶ ανείλεν αὐτάν, καὶ ἀπέθανε. Καὶ ή βασιλεία έστερεώθη έν γειρί του Σαλομώντος.

ΗΠ. Καὶ ἐγαμβρεύσατο Σαλομῶν τῷ Φαραῶ βασιλεῖ Αἰγύπτου, καὶ ἔλαβε 'Σαλομῶν' τὴν θυγατέρα Φαραῶ, καὶ εἰςήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυὶδ ἔως τοῦ συντελέσαι αὐτὸν οἰκοδομῆσαι αὐτῷ τὸν οἰκον καὶ τὸν οἰκον κυρίου καὶ τὸ τεῖχος 'Ιερουσαλὴμ κύκλφ. ² Πλὴν ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς, ὅτι οὐκ ῷκοδομήθη ὁ οἶκος τῷ ὀνόματι κυρίου ἔως τοῦ νῦν. ³ Καὶ ἤγάπησε Σαλομῶν τὸν κύριον τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς προςτάγμασι Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· πλὴν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς αὐτὸς ἔθυε καὶ ἐθυμία. ⁴ Καὶ 'ἀνέστη Σαλομῶν καὶ' ἐπορεύθη εἰς Γαβαῶν

תַּבֶּלֶךְ בִּלְּעָהֹ לִזְבְּחַ שָׁם פִּי-הָיא בְּבְּלוֹת הָיּא מְזַבְּחַ הָּקְטְיר: וַיִּלֶּהְ בְּבְּלוֹת הָּי לְאִינְבְנָה בַּלְתֹּוֹ לִבְנִוֹת אָת־ בְּבְּעוֹת בְּיר דְּוֹדְ עַד בַּלְתוֹ לִבְנִוֹת אָת־ בְּבְּעוֹת בִּי לְאִינְבְנָה בַּיִת לְשָׁם יְהוֹה בְּבְּעוֹת הָיּא מְזַבְּחַ יִּמְלְם מְזַבְּחִים בְּבְּעוֹת הָיּא מְזַבְּחַ הַמְּלְטִיר: וַיֵּלֶךְ יְהֹוֹת לָלֶכֶת בְּחְאָתִר בְּעִלְמִיר: וַיֵּלֶךְ בְּבְּעוֹת הָיּא מְזַבְּחַ שָׁם פִּי-הָיא בְּבְּעוֹת הָיּא מְזַבְּחַ שָׁם פִּי-הָיא

42. AEFX + (iu f.) Καὶ εἶπάς μοι ' Αγαθὸν τὸ ὅημα ὁ ηκεσα. 43. ΑΒ: (*νῦν) τί (c. FX). 44. Α(ΕΓ) Χ: ἔγνως ... ην ἔγνω. ΑΒ: ὰ (σσα FX). Β* (pr.) τῷ († ΑΧ). ΑΒ * αι ἀπέθ. († ΑΕΚ) † Καὶ ἦν ὁ βασιλευς Σαλωμών φορόνμος σφόδρα καὶ σοφός καὶ Ἰέδα καὶ Ἰσραήλ πολλοί σφόδρα κὰ ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος, ἐσθοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες. Καὶ Σαλωμών ην ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις, καὶ ἦσαν προςφέροντες δῶρα καὶ ἐδυλευον τῷ Σαλωμών πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῦ· καὶ Σαλωμών ης ἔστο ἀνοίγειν τὰ δυναστεύματα τῦ Διβάνε, καὶ τῦτο τὸ ἄριστον τῷ Σαλωμών τρεδαίλεως καὶ ἐξήμοντα κόροι σεριδάλεως καὶ ἐξήμοντα κόροι σεριδάλεως καὶ ἐξήμοντα κόροι σεριδάλεως καὶ ἐξήμοντα κόροι ἀλεύρε κικοπανι-

σμένα, δέκα μόσχοι έκλεκτοι και είκοσι βόες νομα
δες και έκατον πρόβατα έκτος έλαφων και δορκα
δων και δρνίθων έκλεκτῶν νομάδων ὅτι ἡν ἄρχων

έν παντι πέραν τῶ ποταμῦ ἀπό Ῥαφὶ ἔως Γάζης ἐν

πᾶσι τοῖς βασιλεῦσι πέραν τῶ ποταμῶ. Καὶ ἡν αὐτῷ

εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτῦ κυκλόθεν καὶ

κατώκει Ἰέδα καὶ Ἰσραἡλ πιποιθότες ἐκαστος ὑπὸ

τὴν ἄμπελον αὐτῦ καὶ ὑπὸ τὴν συκὴν αὐτῦ, ἐσθίσν
τες καὶ πίνοντες καὶ ἐορτάζοντες ἀπὸ Δάν καὶ ἔντο

εῖ ἄρχοντες τῶ Σαλωμών ᾿Λζαρίν υἰὸς Σαδώκ τῦ

ἐερέως, καὶ Θραὶς νἱὸς Ναθὰν ἄρχων τῶν ἰφιστηκότων, καὶ ἰδραμεν ἐπὶ τὸν οἰκον αὐτῦ, καὶ Σουβὰ

γραμματεύς, καὶ Βασὰ υἰὸς ᾿Λχεθαλὰμ ἀναμμνή
σκων, καὶ ᾿Λβὶ υἰὸς Ἰωὰβ ἀρχιστράτηγος, καὶ ᾿Λχεφὸ

mei rufen, und fprach ju ibm: Sabe ich bir nicht geschworen bei bem Berrn, und bir bezeuget und gefagt, welches Tages bu wurdeft ausziehen, und bier- ober babin geben, bag bu wiffen follteft, bu mußteft bes Tobes fterben? Und bu ibrachft gu mir: 3ch habe eine gute Meinung geboret. 43 "Barum haft bu benn nicht bich gehalten nach bem Gib bes Berrn, und Bebot, bas 44 ich bir geboten habe? * Und ber Ronia fprach zu Simei: Du weißt alle bie Bosbeit, ber bir bein Berg bewußt ift, bie bu meinem Bater David gethan haft; ber Berr hat beine Bosheit bezahlet auf beinen 45 Ropf, "und ber Ronig Salomo ift gefegnet, und ber Stuhl Davide wird be-46 ftanbig fein vor bem Berrn ewiglich. *Und ber Ronig gebot Benaja, bem Sohne 30-

ftatigt burch Salomons Banb. III. Und Salomo befreundete fich mit Bharao, bem Ronige in Egypten, und nahm Pharao Tochter, und brachte fie in die Stadt Davide, bie er ausbauete fein Baus und bes herrn baus und bie Dauern um 2 Berufalem ber. * Aber bas Bolf opferte noch auf ben Bohen, benn es war noch fein Saus gebauet bem Ramen bes Gerrn 3 bis auf die Beit. * Salomo aber hatte ben Berrn lieb, und manbelte nach ben Sitten feines Batere David, ohne bag er auf ben Boben opferte und raucherte. 4 *Und der Ronig ging hin gen Gibeon, baselbft ju opfern, benn bas mar

jaba: ber ging hinaus und fclug ihn, baß

er ftarb. Und bas Ronigreich warb be-

1. A.A: Bharaos, Bharaons.

υίος Έδραϊ έπλ τὰς ἄρσεις, καὶ Βαναίας υίος Ἰωδαὲ έπι τῆς αὐλαρχίας και ἐπί τἔ πλινθία, και Καχὰρ υίὸς Ναθὰν ὁ σύμβαλος και ἦσαν τῷ Σαλωμών τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ξπποι εἰς ἄρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ξππων. Καὶ ἡν ἄρχων ἐν πᾶσι τοις βασιλεύσιν ἀπὸ τἔ ποταμᾶ καὶ ξως γῆς αλλοφύλων καὶ ξως όρίων Αἰγύπτυ (* ΑΓΧ). ΑΒ* Καὶ ἡ βασ. ἐστ. - fin. († Γ). — 1. Β: Καὶ Σαλωμών νίὸς Δανὸδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραήλ καὶ Ἰιόσα ἐν Ἰερυσαλήμ (c. F? A: Της δε βασιλείας έδρασθείσης έν χειοί Σαλωμών έπιγαμίαν έποιήσατο Σαλ. ποὸς Φαραώ βασιλέα Αίγύπτυ, και έλαβε Σ. τὴν Θυγ. Φαρ. κ. είς ήγ. αὐτὴν είς τ.π. Δ. ἔως & συνετέλεσεν οἰκοδομῶν τὸν οἶκον ἐαντῷ κ. τὸν οἶκον τῷ κυς. κτλ.). 2. AB*(alt.) ὁ (+FX). Β: τῷ κυςιῷ (c. AEFX). 3. AB*τδ(+FX). B*αὐτὸς (+ AX). 4. AB*Σ. (+FX).

dixitque illi: Nonne testificatus sum tibi per Dominum et praedixi tibi: Quacumque die egressus ieris huc et illuc, scito te esse moriturum? Et respondisti mihi: Bonus sermo quem audivi. *Ouare ergo non 43 · custodisti jusjurandum Domini et ·praeceptum, quod praeceperam tibi? * Dixitque rex ad Semei: Tu nosti 44 omne malum, cuius tibi conscium 16,555. est cor tuum, quod fecisti David Ps. 54.7. patri meo; reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum, * et rex 45 Salomon benedictus, et thronus David erit stabilis coram Domino usque in sempiternum. * Jussit itaque rex 46 v.25. Banajae filio Jojadae; qui egressus percussit eum, et mortuus est. Confirmatum est igitur regnum in manu Salomonis * et affinitate con-Dt. 23,7. junctus est Pharaoni regi Aegypti; accepit namque filiam ejus et adduxit 2,10.. in civitatem David, donec compleret 7,8.9,24. 2Ch.6.11.aedificans domum suam et domum Domini et murum Jerusalem per cir-

18m.9,12 cuitum. *Attamen populus immola-De.114,130 bat in excelsis; non enim aedificatum 18,722. erat templum nomini Domini usque 33,17. in diem illum. * Dilexit autem Salo- 3 mon Dominum, ambulans in praeceptis David patris sui, excepto quod in excelsis immolabat et accendebat thymiama. *Abiit itaque in Gabaon, 4 1,300.1Chut immolaret ibi; illud quippe erat

42. S: fueris huc. 46. S: aggressus. 4. Al.: Ab. itaque Salomon.

42. Das Bort ift gut, ich habs gehört. B.dW. vE.A: bid n. beschworen. dW.vE: bir betheuert. (B: D. 20. ift g. bas ich geh. h.)

43. B.dW.vE.A: ben (Gib=)Schwur geh. 44. vE: fenneft. dW.vE.A: all bas Bofe. B.dW. vE: an D. (verübt, bewiesen). Bgl. noch B. 32.

45. dW.A: Aber ... wird gef. fein. B.dW: befes fliget (werben). vE: feft fein.

46. B.dW.A: befeftiget in b. S. (vE: b. Reich bef.

burch S.)

1. B.dW.A: verschwägerte. vE: machte fich jum Cochtermanne Bh. dW.vE.A: führete. B: vollenbs banete. vE: v. aufgeb. hatte. dW.A: vollenbete ben Ban feines &. dW.vE.A: Mauer (v.) Beruf. ringeum. 2. dW: Rur opf. B: Es ... nur allein.

3. B: baß er einherging in b. Ginfepungen. dW. VE: u. w. (in) b. Sagungen. A: Beboten.

Balomonis conjugium et sapientia.

θυσαι έκεζ, ότι υψηλοτάτη καλ μεγάλη· χιλίαν όλοκαύτωσιν ανήνεγκε Σαλομών έπλ το θυσιαστήριον το 5 έν Γαβαών.

Καὶ οιφθη κύριος τῷ Σαλομώντι ἐν υπνφ την νύκτα, και είπε κύριος τω Σαλομώντι. Αίτησαί τι αίτημα σεαυτφ. 6 Kal slns Σαλομών. Σὰ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου Δαυίδ του πατρός μου έλεος μέγα, καθώς διηλθεν ενώπιόν σου εν άληθεία και εν δικαιοσύνη και έν εύθύτητι καρδίας μετά σου, καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ έλεος τὸ μέγα τοῦτο, δούναι αύτω τον υίον αύτου έπι τον θρόνον αὐτοῦ, ὡς ἡ ἡμέρα αὖτη. 7 Καὶ νῦν, κύριε ό θεός μου, σὺ έβασίλευσας τὸν δοῦλόν σου άττι Δαυίδ του πατρός μου, και έγω είμι παιδάριον μικρόν, καὶ οὐκ οἶδα τὴν είζοδόν μου καὶ τὴν έξοδόν μου, 8 καὶ ὁ δοῦλός σου έν μέσφ τοῦ λαοῦ σου, ον έξελέξω, λαον πολυν ος ούκ άριθμηθήσεται καί ού διηγηθήσεται από τοῦ πλήθους. 9 Καὶ δώσεις τῷ δούλφ σου καρδίαν φρονίμην ακούειν καὶ διακρίνειν τον λαόν σου έν δικαιοσύνη, τοῦ συνιέναι ἀνὰ μέσον αναθού και κακού. ὅτι τίς δυνήσεται πρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺν τοῦτον:

10 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἤτήσατο Σαλομών τὸ ἡῆμα τοῦτο. 11 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν ' Ανθ' ὡν ἤτήσω τὸ ἡῆμα τοῦτο παὸ ἐμοῦ, οὐδὰ ἢτήσω σεαυτῷ ἡμέρας πολλὰς οὐδὰ ἢτήσω πλοῦτον οὐδὰ ἢτήσω ψυχὰς τῶν ἐχθρῶν σου, ἀλλ' ἢτήσω σεαυτῷ σύνεσιν τοῦ εἰςακούειν κρίματα καὶ δικαιώματα, 12 ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ἡῆμα σου. 'Ιδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν φρονίμην καὶ σοφήν' ὡς σὰ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου, καὶ μετὰ σὰ οὐκ ἢτήσω, δέδωκά σοι, καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ὡς οὐ γέγονεν ἀνὴρ ὅμοιός σοι ἐν τοῦς

הַבְּמָה הַבְּּדוֹלֶה אֶלֶפְ עֹלוֹתֹ יְצַלֶה שָׁלִשׁה עֵל הַמָּזִבֵּח הַהִּוּא:

בּגַבְעוֹן נָרָאָה יָהוֹה אַל־שָׁלְמִה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל רַיָּאמר שָלמה אתה 6 מה אתוכה: עַשִּׂיתַ עִם־עַבְדָּהְ דָּוָד אָבִיֹ חֱסֵר גַּדוֹכ' בַּאַשֶּׁרֹ הַלַּךְ לַפָּנִיךְ בַּאַמֵּת וּבִּצְּדְכַה וּבִושָׁבַת לַבַב עַמַּך וַתִּשִׁמַר־לוֹ אֵת־ הַתְסֶד הַּנָּדוֹל הַנֶּה וַתְּמָן־לָוֹ בֵן ישֵׁב ז עַל־כָּסָאָוֹ כַּיִּוֹם הַזָּה: וְעַתַּה יָהוָה זֹ אַלהֵּי אַתַּה הָמָלֵכְתָּ אָת־עַבְיְּהְ הָחַת דַּרָד אָבֶי רָאַנֹכִי נַעַר קַטֹן לָא אָדַע 8 צאת וַבָּאוּ וַעַּבְהָהְ בָּתוֹהְ עַמָּהָ אַמֵּר בַּחַרָתַ עַם־רָב אַשֵּׁר לָא־יַמַנה וַלָא יִּפְּתֵּר מֵרָב: וְנַתַהַּ לְעַבִּדְּהְ לַב שׁמֵעַׂ לשפט את־עַמָּה לְהַבֵּין בֵּין־טוֹב לְרֵע פי מֵי יוּכַל לַשָּׁפֹּט אַת־עַמָּהָ הַפָּבֵר र लहुन

י בַּתִּיָּה כָמִוּך אָישׁ בַּמְּלָכֵים כָּל־ 11 שְׁלְמִׁה אָתְידִּיְה לְּאִּישׁ בַּמְּלָכִים כָּלִּי גַּתְּמִּי לְּהְ נַבּ הַשְּׁלְּהְ לְּהְ לִבּ הְאָבִי בְּתַּמִּי לְהְ לֵב חָבֶם וְלָאִישְׁלְחְ לְּהְ יְמִים הַבָּים וְלְאִישְׁאַלְחְ לְּהְ לֵב חָבֶם וְלָבוֹן אֲשֶׁר בַּמִּים וְלְאִישְׁאַלְחְ לְּהְ לֵב חָבֶם וְלָבוֹן אֲשֶׁר וֹלְאִ הַבָּים וְלְאִישְׁאַלְחְ לְּהְ לֵב חָבֶם וְלָבוֹן אֲשֶׁר וֹלְאִ בְּמִיּה לָאִיהְיְה לְפְּנִיף וְשְׁחֲרֵיף לְאִּי בְּמִיתִּלְ לִאִיהְיְה לְפְּנִיף וְשְׁחֲרֵיף לְאִי בְּמִיתִּל לְאִיהִי לְהְ לֵב חָבֶם וְלִאִּים לְּאָר וְלָא בְּמִיתִּ לְּלָּה בַּמִּים בְּלָבוּ וְשִׁבְּיר וְלָא בְּמִירִ לְּהְ בַּמִּים וְלָאִים עְשָׁבְּלִי לְבְּי וְשְׁתֵּלְ בְּמִים וְלְאִים לְבָּיוֹן אֲשָׁר לִאִּים וְלָאִים לְבְּיוֹן אֲשֶׁר לְאִיים בְּנִינִים בְּלָּבְיוֹ וְשְׁבָּיוֹי בְּבְּרָבְיוֹ בְּבְּיִים וְלָאִים בְּבְּיִבוֹן אָשֶׁר לְאִיים בְּבְּיִבוֹן בְּבְּיִים וְלָאִים בְּבְּיִבְיוֹ בְּבְיִבְּים וְלָאִים בְּבְּיבִים וְלָאִים בְּבָּבְיוֹב וְבְּבָּים וְלְבְאוֹן בְּשָׁר וְבְּבְּים בְּלְּבְּים בְּלִיף בְּבִים וְלָאִים בְּבָּבְים בְּלִים בְּבְּיבוֹי בְּבִיים וְלְבְאִים בְּבָּבְים בְּבְּבִים בְּלִיים בְּבִּים בְּבָּים בְּבְּיבִים וְלָאִבְים בְּבְּבִים בְּבְּבִים בְּבְּבִים בְּבְּיבִים וְלְאִיבְיִים בְּבָּבְיבִים בְּבָּבְיבִים בְּבְּבִים בְּבָּבְים בְּבִּיבִים בְּבְּבִים בְּבָּבְיוֹ בְּבִים בְּבִּיבוֹ בְּבִּבְים בְּבִים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִים בְּבִיים בְּבִּיבוֹי בְּבִים בְּבִּבְיבוֹ בְּבִים בְּבִּיבוֹי בְּבִיים בְּבִּיבוֹי בְּבִּים בְּיִבְיִים בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִים בְּבִיוּבְיוֹי בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבְּבִים בְּבִּים בְּיִבְיוֹם בְּיִים בְּבִּים בְּבִּיבִים בְּבִּבְיבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּיבוֹי בְּבִים בְּבִּיבִים בְּבִּיבוּים בְּלִים בְּבִּיבוּי בְּבִים בְּבְּבּיוֹב בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּיבְים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבְּבְּיבְּים בְּבִּיבְיוֹם בְּבְּבְּיבוֹם בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבּבְּים בְּבִּבְּיִים בְּבִים בְּיבְּבְּבְיוֹם בְּבִים בְּבִּים בְּבְּבְּבְיבְבְּים בְּבִּיב

קמץ בו"ק .7.

^{4.} AB+ (p. στι) αῦτη (*FX). B* (alt.) τὸ (†FX). 5. AB: πρὸς Σαλ. Αἴτφς. FX). 6. AB* (alt.) αὐτῶ (†F)... (A + καθήμενοῦ) ἐπὶ τῷ θρόνο (c. ΕFX). 7. AB: ἔδωπας (ἐβασ. F). B: ἔξοδον ... εἰςοδον (c. AFX). 8. AB: ὁ δὲ (καὶ ὁ FX). B* κ. ἐδ. — πλήθ. (†FX; sim. A). 9. AB* φρον. B: δ. καὶ τῷ συνιεῖν ... δυνηθήσ. 10. B* ὁ λογ. 11. AB: παρ ἑμῷ τὸ ὁ. τῆτο (c. FX). ... πολλὰς καὶ ἐκ (c. X?)... * τῶν (†ΕF)... τῷ συνιεῖν (συνεσιν ΕFX)... κρόμα et*καὶ διχ. 13. AB: Καὶ ᾶ... * τοῖς (c. FX).

^{4.} die große &. vE.A: größte.

^{5.} dW: mas foll ...?

^{6.} Bergen an bir. dW.vE: in Treue u. in G. B: in Aufrichtigf. bes S. gegen bich. dW: Rechtichaffent. vE: m. grabem S. mit bir ... Gnabe bewahrt. dW:

eine berrliche Bobe. Und Salomo opferte taufend Brandopfer auf bemfelben Altar. Und ber herr ericbien Salomo zu Bibeon im Traum bes Rachts, und Gott fprach: Bitte, was ich bir geben foll. 6 * Salomo fbrach: Du haft an meinem Bater David, beinem Rnecht, große Barmbergigfeit gethan, wie er benn vor bir gemanbelt bat in Bahrheit und Berechtigfeit und mit richtigem Bergen vor bir, und haft ibm biefe große Barmbergigfeit gehalten, und ihm einen Cobn gegeben, ber auf feinem Stuhl fage, wie es benn ist gebet. 7 * Run herr, mein Gott, bu haft beinen Rnecht gum Ronige gemacht an meines Baters Davide Statt. Go bin ich ein fleiner Rnabe, weiß nicht weber meinen 8 Ausgang noch Gingang. * Und bein Rnecht ift unter bem Bolt, bas bu ermablet baft, fo groß, daß es niemand gablen noch be-9 fdreiben tann vor ber Menge. * Go wolleft bu beinem Rnechte geben ein geborfames Berg, bag er bein Bolt richten moge, und verfteben, mas gut und bofe ift. Denn wer vermag bieg bein machtiges Bolf gu richten? Das gefiel bem Berrn wohl, bag Sa-* Und Gott fprach zu ihm: Beil bu folches bitteft, und bitteft nicht um langes Leben, noch

11 lomo um ein folches bat. um Reichthum, noch um beiner Feinde Seele, fonbern um Berftanb, Gericht gu 12 boren: *fiebe, fo habe ich gethan nach beinen Worten. Siebe, ich habe bir ein weises und verftanbiges Berg gegeben, bag beines gleichen vor bir nicht gemefen ift, und nach bir nicht auffommen wird. 13 * Dazu, bas bu nicht gebeten haft, habe ich bir auch gegeben, nehmlich Reich=

thum und Ehre, bag beines gleichen feiner

8. U.L: bağ niemanb.

bewahrteft ... Liebe. B.vE.A: figet. dW: liegeft ... figen auf b. Thr. ju biefer Beit.

7. w. weder M.n. C. vE: noch jung! B: ans: noch einzugeben. vE: w. aus n. ein!! dW: nicht anszug. m. einzug.

8. beinem 13. ... einem 13. fo gr. ... bor 10R. B.dW.vE.A: bas nicht gez. n. gerechnet (ber.) wers

9. B.dW: verftanbiges? vE.A: gelehriges. B.vE. A: ju unterfcheiben (wiffe) zwifchen ... dW: eingu-

altare illud *in Gabaon. 9.3.
20c. 1,7:
228.2.2.0
Mt.7,7.
per somnium nocte, dicens: Postula,
Mt.7,7.
Jee.1,5: quod vis ut dem tibi. *Et ait Salo20c. 1,8: quod vis ut dem tibi. *De tibi. Apparuit autem Dominus Salomoni patre meo misericordiam magnam. 14,8. sicut ambulavit in conspectu tuo in veritate et justitia et recto corde Ps. 25.6. tecum; custodisti ei misericordiam 1.48. tuam grandem, et dedisti ei filium sedentem super thronum ejus, sicut sch.1.9. est hodie. *Et nunc, Domine Deus, 1,48. tu regnare fecisti servum tuum pro ^{2,15.} David patre meo; ego autem sum (SCh. puer parvulus et ignorans egressum et introitum meum. *Et servus 8 27,17. tuus in medio est populi quem ele-

2Ch. excelsum maximum; mille hostias in

holocaustum obtulit Salomon super

4,20. gisti, populi infiniti qui numerari et acc. 1,9. supputari non potest prae multitudine. 3Ch.1.10,* Dabis ergo servo tuo cor docile. ut populum tuum judicare possit et discernere inter bonum et malum. Quis enim poterit judicare populum istum, populum taum hunc multum?

Placuit ergo sermo coram Domino, 10 (Jac.1,5. quod Salomon postulasset hujusce-2Ch.1.11. modi rem. * Et dixit Dominus Sa- 11 lomoni: Quia postulasti verbum hoc. et non petisti tibi dies multos nec divitias aut animas inimicorum tuorum, sed postulasti tibi sapientiam ad discernendum judicium: * ecce, 12 feci tibi secundum sermones tuos et

2Ch.1,12. dedi tibi cor sapiens et intelligens, 5,7,12. in tantum ut nullus ante te similis Cob.1,16-tui fuerit nec post te surrecturus

sit. *Sed et haec, quae non postu-13
2Ca.1,12,1asti, dedi tibi: divitias scilicet et Sap.7,726 gloriam, ut nemo fuerit similis tui

4s. Al.: In Gabaon apparuit D.

feben Ontes u. B. dW.A: vermochte. B: fo großes. dW.vE: jahlreiches. A: bein B., biefes große.

10. vE: mar recht in b. Augen bes & 11. B.dW.vE.A: gebeten. B.vE: (bir) viele Tage (fur bid). vE: b. Leben b. F. dW: ben Tob! dW.vE: Ginficht. A: Beish. B: bag bu flug fein mögeft. vE:

bas Recht. (dW: ju verfteben?) 12. dW.vB: thue ich ... gebe. dW: u. einfichte. volles. B.vE.A: aufftehen wird.

13. B.dW.vE: fomohl R. als (Gerrlichfeit).

βασιλεύσι. 14 Καὶ ἐὰν πορευθῆς ἐν τῆ ὁδῷ μου τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προςτάγματά μου, ὡς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, καὶ μακρυνῶ τὰς ἡμέρας σου. 15 Καὶ ἔξυπνίσθη Σαλομών, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον. Καὶ ἀνέστη καὶ παραγίνεται εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔστη κατὰ πρόςωπον τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόςωπον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐν Σιών, καὶ ἀνήγαγεν ὁλοκαυτώσεις καὶ ἐποίησεν εἰρηνικάς, καὶ ἐποίησε πότον 'μέγαν ἐαυτῷ καὶ πᾶσι τοῦς παισίν αὐτοῦ.

16 Τότε ώφθησαν δύο γυναϊκες πόργαι τῷ βασιλεί 'Σαλομώντι', και έστησαν ένώπιον αὐτου. 17 Και είπεν ή γυνή ή μία Εν εμοί, χύριε μου εγώ καὶ ή γυνή αυτη φκουμεν εν οίκω ενί, καὶ έτεκον εν τῷ οίκω. 18 Καὶ εγένετο έν τη ήμερα τη τρίτη τεχούσης μου, καλ કૈτεκε καὶ ή γυνὴ αῦτη, καὶ ῆμεν κατὰ τὸ αὐτό, καὶ οὺκ ἔστιν οὐδεὶς μεθ' ἡμῶν πάρεξ αμφοτέρων ήμων έν τῷ οίκφ. 19 Καὶ απέθανεν ὁ υίὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα, ώς έπεχοιμήθη έπ' αυτόν. 20 Καὶ ανέστη μέσης της νυκτός καὶ ἔλαβε τὸν υίόν μου ἐκ τῶν άγκαλών μου, καὶ ή δούλη σου έκοιματο, καὶ έχοίμισεν αὐτὸν έν τῷ κόλπφ αὐτῆς, καὶ τὸν υίον αυτής τον τεθνηκότα έκοιμισεν έν τώ κόλπω μου. 21 Καὶ ἀνέστην τὸ πρωὶ θηλάσαι τὸν υίον μου, καὶ ἐκεῖνος ἦν τεθνηκώς καὶ κατενόησα αὐτὸν τὸ πρωί, καὶ ίδοὺ οὐκ ἦν ὁ υίος μου δυ έτεκου. 22 Καλ είπεν ή γυνή ή έτερα. Ούγί, άλλα ο υίος μου ο ζών, και ο υίος σου ο τεθνηχώς. Καὶ ελάλησαν ενώπιον 23 Kal elner o Basileds τοῦ Βασιλέως. αύταις. Σύ λέγεις. Ούτος ὁ υίός μου ὁ ζων, καὶ ὁ υίὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς καὶ σὺ λέγεις. Ούχί, αλλα ὁ υίὸς μοῦ ὁ ζῶν, ὁ δὲ υίὸς ταύτης ὁ τεθνηκώς. ²⁴ Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς· Αάβετέ μοι μάγαιραν. Καὶ προςήνεγκαν την דַּגַּמִּשׁ שִׁלְּמִים זַיִּמַשׁ מִשְׁמָּה לְכָלִּ לִפְּנֵי שְׁלְמִים זַיִּמַשׁ מִשְׁמֶּה לְכָלִּ וְהִפָּה שְׁלָנִים זַיְּבוֹא יְרְוּשְׁלֵם זַיְּצַּלְּדוּ מוּ וְהַצְּעַרְכְּתִּי שָּׁתִּרוּ וְיִבּוֹא יִרְוּשְׁלֵם זַיִּצְּעְדוּ מוּ וְהַצְּעַרְכְתִּי שָּׁתִּרוּ וְיִבּוֹא יְרְוּשְׁלֵם זִיִּצְּעְדוּ מוּ וְהַצָּעַרְכְתִּי שָּׁתְרוּ וְנִיבוּ אָבְיִה יִּלְּהְ הָּנִיד אָבְיִה תְבָיִיה: וְאָם וּ תֵּלֵּהְ בִּוְּרָכִּי . לִשְּׁמְר הַּלָּבְיוּ בְּוֹיְבֵי . לִשְׁמְר

אַז הַבֹאנָה שָׁתּיִם נַשָּׁים זֹנִוֹת אֵלְ־ זו המכה ותעמדנה לפניו: ותאמר הַאָּשָׁה הַאָּחַת בִּי אַדֹנִי אַנִי וְהַאָּשָׁה הואת ישבת בבית אחד ואכד עמה 18 בַּבֵּית: וַיְהֹי בּיַּוֹם הַשַּׁלִישִׁי לְלֹדְהִי רַתַּכָד בּם־האשה הזאת ואנחנו יחדו יור אמנו בבית זוכתי שתים-19 אַנַחָנוּ בַּבַּיִת: וַיַּמַת בַּן־הַאָּשֵׁה הַזָּאת כה אשר שכבה בתוך הַלַּיִלָה וַתְּקֵח אֶת־בָּנִי מֵאָצְלִי ישנה ותשפיבהי ואת־בנה המת השפיבה בחיקי: וג וַאַקם בַּבַּקר לַהינֵיק את־בַּני וְהנּה־־ אַכִיר 22 לא־הַיַה בָנֵי אֲשֵׁר יַלַדְתִּי: וַתּאֹמֶר הַאִּשָּׁה הַאַחַרֶת לָא כִּי בְּנֵי הַחַיּ וּכְנַהְ הַמַּת וְזָאת אֹמֵרֶתׁ כְא כִּי בְּנַהְ לפני וַתִּדַבֵּרנָה החי אֹמַרֶת זָה־בְּגִי הַחָי וּבְנֵךְ הַמֵּת וְזָאת אֹמַרֵתֹ לָא לִי בְּנַךְ הַמֵּת וּבְנֵי הַחֵי: 12 ויאמר הַמַּלֶךְ קחוּ לִי־חָרֶב וַיִּבֵיאוּ

v. 15. אפטרת מקץ

^{14.} AB * τδ ... πληθυνῶ τ. ἡμ. (c. FX). 16. AB * Σαλομ. († X). 17. B * (alt.) ἡ et μβ († AEFX). AB: ἐτέκομεν (ἔτεκον FX). 18. AB: ἐγενήθη (c. FX). B * (sq.) παλ († AFX). AB: ἡμεῖς (ἡμεν FX). ... ἐθεἰς (ἐδ. X). 20. B * π. ἡ δ. σβ ἐκοιμᾶτο († AFX; A: ὅπνβ. 21. AB † (a. κατ.) ἐδὰ (παλ ὁ FX). \$\$ * (sq.) τὸ († AFX). 22. AB: ὁ δὲ (παλ ὁ FX). 23. AB: σβ (ταύτης FX). 24. B * μοι († AEFX).

^{13.} B: in allen b. Tagen. vE: alle b. Tage. dW: all b. Lebenlana.

^{14.} B: bewahreft m. Ginsehungen. dW.vE: (bes obachteft) m. Say. B.vE: beine Tage verlangern. A: b. Leben.

^{16.} B: Gurenweiber. dW.vE.A: 2B. (bie) f. (maren). vE.A: ftellten fich.

^{17.} dW.A: (3d) bitte, m. . . B.dW.vE.A: gebar bei (nebft) ihr.

^{18.} B.dW.vE: biefes Beib and,

unter ben Ronigen ift gu beinen Beiten. 14 "Und fo bu wirft in meinen Wegen manbeln, daß bu baltft meine Sitten und Bebote, wie bein Bater David gewandelt bat, fo will ich bir geben ein langes Leben. 15 "Und ba Salomo erwachte, fiebe, ba war es ein Traum. Und fam gen Jerufalem und trat por bie Labe bes Bunbes bes Berrn, und opferte Brandopfer und Dantopfer, und machte ein großes Dabl allen feinen Anechten. Bu ber Beit tamen gwo Buren gum 17 Ronige, und traten por ibn. * Und bas eine Beib fprach: Ach, mein Berr, ich und bieg Beib wohneten in Ginem Baufe, und 18 ich gelag bei ibr im Saufe. * Und über brei Tage, ba ich geboren batte, gebar fie auch, und wir waren bei einanber, bag fein Frember mit uns war im Baufe, ohne 19 wir beibe. * Und biefes Beibes Sohn ftarb in ber Racht, benn fle hatte ihn im 20 Schlaf erbrudt. * Und fie ftanb in ber Racht auf und nahm meinen Gobn von meiner Seite, ba beine Dagb fcblief, unb leate ibn an ibren Arm, und ibren tobten 21 Sohn legte fie an meinen Arm. * Und ba ich bes Morgens aufftanb, meinen Sobn gu faugen, fiebe, ba war er tobt. Aberam Morgen fabe ich ibn eben an, und fiebe, es war nicht mein Gobn, ben ich

28 nige.

22 geboren hatte. * Das andere Beib fprach:

Richt alfo, mein Sohn lebt, und bein

Sohn ift tobt. Jene aber fprach: Dicht

alfo, bein Sohn ift tobt, und mein Sohn

lebt. Und rebeten alfo vor bem Ro-

fpricht: Rein Sohn lebt, und bein Sohn

ift tobt; jene spricht: Nicht also, bein Sohn

Ronig fprach: Solet mir ein Schwert ber.

24 ift tobt, und mein Sohn lebt. * Und ber

*Und ber Ronig fprach: Diefe

in regibus cunctis retro diebus. *Si 14.

9,4. autem ambulaveris in viis meis et custodieris praecepta mea et mandata mea, sicut ambulavit pater tuus,

Pr.3.16. longos faciam dies tuos. *Igitur 15
evigilavit Salomon et intellexit, quod
esset somnium; cumque venisset Je20.1.4. rusalem, stetit coram arca foederis
6.17. Domini et obtulit holocausta, et fecit
(Ga. victimas pacificas et grande convi-

60,30. vium universis famulis suis.

Tunc venerunt duae mulieres 16 meretrices ad regem, steteruntque coram eo. *Quarum una ait: Ob-17 secro, mi domine, ego et mulier haec habitabamus in domo una, et peperi apud eam in cubiculo. * Ter- 18 tia autem die, postquam ego peperi, peperit et haec, et eramus simul nullusque alius nobiscum in domo. exceptis nobis duabus. * Mortuus 19 est autem filius mulieris hujus nocte; dormiens quippe oppressit eum. *Et 20 consurgens intempestae noctis silentio, tulit filium meum de latere meo, ancillae tuae dormientis, et collocavit in sinu suo, suum autem filium, qui erat mortuus, posuit in sinu meo. * Cumque surrexissem mane, ut da-21 rem lac filio meo, apparuit mortuus; quem diligentius intuens clara luce, deprehendi non esse meum quem genueram. * Responditque altera 22 mulier: Non est ita, ut dicis, sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit! Econtrario illa dicebat: Mentiris! filius quippe meus vivit, et filius tuus mortuus est. Atque in hunc modum contendebant coram *Tunc rex ait: Haec dicit: 23 rege. Filius meus vivit et filius tuus mortuus est! et ista respondit: Non, sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit! *Dixit ergo rex: Afferte 24 mihi gladium. Cumque attulissent

^{15.} A.A: Unb er fam.

^{17.} A.A.(U.L.?): einem Saufe. A.A: ich gebar.

^{21.} A.A: ihn genan an.

^{19.} B.vE: barum bağ (weil) f. auf ihm gelegen h. dW: benn f. h. ...

^{20.} dW.A: ale b. D. vE: mahrenb. dW.vE: au ihren Bufen. B.A: in ihr. Schoof.

^{21.} genau an. dW: u.ich betrachtete ihn, B: boch ... Bologietten Bibel. A. E. 2. Bbe 1. Abth.

^{14.} Al. † David (a. pat.). 22. Al. * ut dicis.

vE: Aber ale ich ... A: am hellen Tage forgfältiger anfab.

^{22.} B.dW.vE: ift ber lebenbige ... ber tobte.

^{23.} dW.vE: bas ift m. G., ber leb.

Salomonis ministri.

μάγαιραν ενώπιον τοδ βασιλέως. 25 Kal 81πεν ὁ βασιλεύς. Διέλετε τὸ παιδίον τὸ ζών τὸ θηλάζον είς δύο, καὶ δότε τὸ ημισυ αὐτοῦ ταύτη καὶ τὸ τμιου αὐτοῦ ταύτη. 26 Kai απεκρίθη ή γυνή ής ήν ὁ υίὸς ὁ ζών καλ είπε πρός τον βασιλέα, ὅτι ἐταράχθη ἡ μήτρα αύτης έπὶ τῷ υίῷ αὐτης, καὶ είπεν. Έν έμοι, κύριε δότε αὐτη τὸ παιδίον καὶ θανάτφ μή θανατώσητε αὐτό. Καὶ ή έτέρα είπε· Μήτε έμοι μήτε αὐτῆ έστω διέλετε. 27 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς καὶ είπε. Δότε τὸ παιδίον τὸ ζῶν τῆ εἰπούση. Δότε αὐτὸ αύτη και θανάτο μη θανατώσητε αύτό, ότι αύτη ή μήτης αύτου. 28 Καὶ ήκουσε πᾶς 'Ισραήλ τὸ κρίμα τοῦτο ο έκρινεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προςώπου τοῦ βασιλέως, ότι είδον ότι φρόνησις θεού έν αύτῷ τοῦ ποιείν δικαιώματα.

IV. Καὶ ἡν ὁ βασιλεὸς Σαλομῶν βασιλεύων ἐπὶ Ἰσραήλ. ² Καὶ οὖτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἦσαν αὐτῷ· ᾿Αζαρίας νίὸς Σαδῶκ ὁ ἰερεύς· ⁸ Ἑλιχόρεφ καὶ ᾿Αχιὰ νίὸς Σισὰ γραμματεῖς, καὶ Ἰωσαφὰν νίὸς ᾿Αχιλοὸδ ἀναμμηήσκων, ⁴ καὶ Βαναίας νίὸς Ἰωαδὲ ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, καὶ Σαδῶκ καὶ ᾿Αβιαθὰρ ἱερεῖς, ⁵ καὶ ᾿Αζαρίας νίὸς Ναθὰν ἐπὶ τῶν καθεσταμένων, καὶ Ζαβοὺδ νίὸς Ναθὰν ἱερεὺς ἐταῖρος τοῦ βασιλέως, ⁶ καὶ ᾿Αχισὰρ οἰκονόμος, καὶ ᾿Αδωνιρὰμ νίὸς ᾿Αβὸὰ ἐπὶ τῶν φόρων.

⁷ Καὶ τῷ Σαλομῶντι δώδεκα καθεσταμένοι ἐπὶ πάντα Ἰσραήλ, γορηγεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οίκφ αὐτοῦ · μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγένετο ἐπὶ τὸν ἔνα γορηγεῖν. ⁸ Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν · Τίὸς 'Ωρ ἐν ὅρει Ἐφραίμ. ⁹ Τίὸς Δάκαρ ἐν Μακὲς καὶ ἐν Σαλαβὶν καὶ Βαιθσάμις καὶ Ἐλοὸν ἔως Βηθανάν. ¹⁰ Τίὸς Έσεδ

לְּהֹשִּׁוִת מִשִׁפָּמ: בּי בֹאִּ בִּישִׁלִמִת אֵלְנִים בַּׁלַנְבִּוּ צִּיִשְׁלְנִּ בִּישִׁלְנִּ מִיּנִים בַּלַנְבִּוּ צַיִּשְׁלְנִּ כַּלְ-יִשְׁלָצִׁ אָת-בַּנִּשְׁפַּׁמָ בּיַבִּי וֹנִשְׁלְנִּ כַּלְ-יִשְׁרָצִׁלְ אָת-בַּנִּשְׁפַּׁמָ בּיַבִּי וֹנִשְׁלְנִּ כַּלְ-יִשְׁרָצִילְ אָת-בַּנִּשְׁבָּי בַּיַּשְׁלָנִ יִּבּבְלָּנִ לָּאִ יִבִּינִ אָתּבּילָנִּ אָת-בַּיּלְנִּ בַּיַּשְׁלָנִ יִּבּבְלְנִ לְּאִ יִבִּיעִ יִּבְּיִ אָת-בַּיּלְנִּ בַּיּשְׁלָנְ בַּבּבְּלָנִ לְּאִיבִּלְּנִי בְּנִיּ בְּעִּנִי בְּעִׁתְּהִ וַּנִּעִּלְּנִּ בַּיּבְּלָנִ בִּיבִּלְנִי עִּנִּי-כְּלָּנִי אָת-בַּנְּעָנִי בַּבְּלָנִי בְּבִּלְנִי בְּבִּילְנִי בְּנִיּיבְּלְנִי בְּנִיּילְנִי בְּעָרִי בַּנְּעָרִי בַּעְּלָּנִי בּבְּלָנִי בְּעִבּילְנִי בִּבּילְנִי בִּנִי בְּעָּבִי בְּעָּנִי בַּנְּעָּלָּנִי בּבְּלָנִי בְּעִבּילְנִי בְּעָּבִי בְּעָּבְּיִ בִּיּעִּנִי בְּעָּבְּיִּ בְּעָּבְּיִּ בַּבְּבְּיִּ בּיבַּעְרָנִי בְּעִבּילְ בְּשְׁנִי בִּמְּלֵנִי בַּעְּנִי בְּעָּבְּיִּ בְּבִּילְנִי בִּעִּייִ בְּעָּבְּיִי בְּעָּבְּיִּים נְּעִּלִּי בְּעָּבְּיִּי בְּעָּבְייִּ בְּעִּיִּי בְּעָּבְּיִּי בּיבְּעָי בְּבִּילָי בִּיבִּילְרִי בִּעְּנִי בִּעְּבָּייִי בִּינִייְי בְּעִּבְּיי בַּבְּבְּילְּיִי בּיבִּילָּי בְּעִּייִי בְּישִׁבְּיי בְּשָּבְּיי בְּבִּבְּיִי בַּיּבְּייִי בְּעִּבְּיי בְּבִּבְּיִּבְּיִּי בְּבִּילְּיִי בְּבִּבְּייִּ בְּבִּילְנִי בַּעְּבִּיי בִּיּבְּעִיי בְּבִּבְּייִּבְּיִי בְּבִּבְּיִּבְּיִּ בְּבִּייִּבְּיי בְּבִּבְּיִּבְייִּ בְּבִּילְיוֹ בְּבִּילְיי בְּבִּילְיוֹ בְּבִּיּבְּיִּבְּיִי בְּבִּבְּיבְייִּבְּיִי בְּבְּבְּבְּיִּבְּייְּבְּיִּבְּיִיי בְּבְּבְּיִּבְּיי בִּיבְּיִּבְּיִיי בְּבִּיּבְייִּבְּיי בְּבִּילְייִי בְּבְּבְּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּיוּבְּייִּבְּייִי בְּבְּבְּיוּבְּבְּיוּ בְּבְּבְּבְּיוּבְייִים בְּבְּבְּיוּבְייוּ בְּבְּיוּבְייִיים בְּיבְּבְּיוּיוּבְיבְּיבְּבְיּבְּיוּבְייוּ בְּבָּבְיוּבְיבְּבְיוּבְייִיבְייוּבְּבְייִּבְּבְיּבְּבְיוּבְּבְּבְּבְיוּבְיבְּבְּבְייוּ בְּבְּבְיבְּבְיוּבְייוּ בְּבְּבְיוּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְיּבְּבְּיוּבְייוּבְיבְּבְיבְּבְּיוּבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְיוּבּבְיבּבּייּבְּבְּבְּבְיּבְּייבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְיּבְּבְּבְיּבְּבְּבְ

ובֿינו שָׁמָשׁ וֹאַילְוּוֹ בּֿינו-טִוֹנוֹ : פּוֹבְינוֹ שָׁמָשׁ וֹאִילְוּוֹ בּׁינוּ שִׁפֹנִים: פּוֹבֹנֹלּ בּמֹלֹּאׁ וּבֹשְׁבֹּלְבִים
 לְכֹלְפַלְ: וֹאֹלְּטִׁ שְׁמִוּעִים פּוֹבֹּעוּנֵּ בַּעִּר בּעִיר בּעִינִ תְּלִבְּעָּלְנִּ אָתִּבַשְּׁמֵּלְנִ וֹאָעַר בַּעַר הַלְּבְּלִוּ אָתַבּעַפּלְנִּ וֹאָער בַּעַר הַבְּעָר וֹבְּבָּכִלְ וֹלִשְׁרְמִינוֹ הַבְּעָר וֹבְּבָּעִים בּעְּבִּים בֹּעְבַּי וֹבְּבִים בּעַבּים בֹּעַר וֹבְּבַּינִם בּעַר.

ער כאן .25. ער פתח בז"ק .25. ער ער כאן .7. ער פתח בס"פ .7. מתח בס"פ

^{26.} AB: αὐτη (ἡ ἐτ. FX). 27. B*τὸ ζ. († AEFX).
AB: αὐτῆ αὐτὸ ... * ὅτι (c. FX). 28. A²B: ἤπεσαν
(-σεν Α¹ΕΓΧ). AB: διακίωμα (c. FX). -1. AB: Σαλωμών. 2. B*οί εἰ ὁ ἰερ. 3. Β: Ἐκὰφ (c. F)... Σηβὰ
(c. X). 4. Β: Ἰισδαὶ ἐπὶ τ. δυνάμεως. 5. Β: Ὁρνία
(λζ. AEFX)... Ζαβὰδ. 6. AB+(p. Αχ.) ἤνεί (p. οἰπ.)
καὶ Ἐκιὰκ ὁ οἰκόνομος, καὶ Ἐκιὰβ νίὸς Σὰφ ἐπὶ
τῆς πατριᾶς ... Αὐδών. 7. AB: τῷ Σαλωμὼν ... ἐγίνετο. 8. AB † (a. T.) Β(ε)ὸν (*?). Β † (in f. εἰι. 9) εἰς.
9. AB: Βαιδ-(Βεδ-)σαμὸς. 10. Β: Ἐσδὶ (c. Α²).

^{24.} B.dW: Und fie brachten ... 25. B.dW.vE: (Ber-)hauet ... (Stude). A: eine &. vE: bie eine &. ... b. anbre.

Und ba bas Schwert vor ben König ge-25 bracht warb, * sprach ber König: Theilet bas lebendige Kind in zwei Theile, und gebt biefer die Halfte, und jener die Halfte.

26 Da sprach bas Weib, beg Sohn lebete, zum Könige (benn ihr mutterliches Herz entbrannte über ihren Sohn): Ach, mein herr, gebet ihr bas Kind lebendig, und tödtet es nicht. Jene aber sprach: Es sei weber mein noch bein, laßt es theilen. 27 Da antwortete ber König und sprach:

Gebt biefer bas Rind lebenbig, und töbtet 28 es nicht, die ist feine Mutter. * Und bas Urtheil erscholl vor dem ganzen Ifrael, das der König gefället hatte, und fürchteten sich vor dem Könige, benn sie sahen, daß die Weisheit Gottes in ihm war, Gericht

zu halten.

W. Usso war Salomo König über ganz 2 Ifrael. * Und dieß waren seine Kürsten: Asarja, der Sohn Zadots, des Briesters. S *Ellhoreph und Ahija, die Söhne Sisa, waren Schreiber. Iosaphat, der Sohn 4 Mhiluds, war Kanzler. * Benaja, der Sohn Iosada, war Feldhauptmann. Zadot 5 und Ab Jathar waren Briester. * Asarja, der Sohn Nathans, war über die Amtleute. Sabub, der Sohn Nathans, des 6 Priesters, war des Königs Freund. * Ahisar war hosmeister. Aboniram, der Sohn

Abba, war Rentmeister.

7 Und Salomo hatte zwölf Amtleute über ganz Ifrael, die den König und sein Haus versorgeten. Ein jeder hatte des Jahrs seinen Monat lang zu versorgen. ** Und hießen also: Der Sohn Hurs, auf dem Ges birge Ephraim; ** der Sohn Dekers zu Mataz und zu Saalbim und zu Beth Semes 10 und zu Elon und Beth Hanan; ** der Sohn

7. U.L. Monb.

gladium coram rege: * Dividite, in-25 quit, infantem vivum in duas partes, et date dimidiam partem uni et dimidiam partem alteri. *Dixit autem mu-26 lier, cujus filius erat vivus, ad regem (commota sunt quippe viscera ejus super filio suo): Obsecro, domine, date illi infantem vivum et nolite interficere eum. Econtrario illa dicebat: Nec mihi nec tibi sit, sed dividatur. *Respondit rex et ait: Date huic 27 infantem vivum, et non occidatur; haec est enim mater ejus. * Audi-28 vit itaque omnis Israel judicium, quod judicasset rex, et timuerunt Sap.8,11. l'egem, videntes sapientiam Dei esse l'accendum judicium.

Erat autem rex Salomon re- IV.
gnans super omnem Israel, "et hi 2
2,35. principes quos habebat: Azarias filius
1Ch.6., Sadoc sacerdotis, "Elihoreph et Ahia 3
8,10;16. filii Sisa scribae, Josaphat filius Ahi2,84.25. lud a commentariis, "Banajas filius 4
2,35.27. Jojadae super exercitum, Sadoc autem et Abiathar sacerdotes, "Azarias filius Nathan super eos qui assiste25m.16, bant regi, Zabud filius Nathan sacer37,286. dos amicus regis, "et Ahisar prae182,5,14. positus domus, et Adoniram filius
20,24. Abda super tributa.

Habebat autem Salomon duodecim
praefectos super omnem Israel, qui
praebebant annonam regi et domui
ejus; per singulos enim menses in
anno singuli necessaria ministrabant.
*Et haec nomina eorum: Benhur in 8
17,15.18, monte Ephraim; *Bendecar in Macces et in Salebim et in Bethsames et

in Elon et in Bethanan; *Benhesed 10

2. Al.: sacerdos. 10. S: Bethhesed.

4. B.dW.vE.A: war über bas Geer.

5. mar Dr., bes R. Fr. B: Befehlehaber.

^{26.} B.dW.vE.A: (beren) S. ber lebenbige war. B: ihr Eingeweibe. dW: Liebe. .(vE: Mitleib regte fich?) A: Innres warb bewegt. B.dW.A: d. lebenbige R. B: boch ja uicht ... zerhanet es. dW.vE: hauet es von einander.

^{28.} B.dW.vE.A: gang 3. hörete. dW: b. Gericht ... gehalten. vE.A: Recht zu fprechen (fchaffen).
1. B.dW.vE: ber R. G. R.

^{2.} dW.vE.A: finb. B.dW.vE.A: bie (Dberften) bie er hatte. (B: mar ber Br.)

^{6.} dW.vE: über bas [fönigl.] Saus. A: Borfteher bes S. B: über bie Schatzung. dW.vE: bie Frohn (en). A: ben Tribut.

^{7.} B: Borfteher. A: mit Speife versaben. B: einem Beben lag ob e. M. im 3. dW: e. M. im 3. lag es einem ob.

^{8.} B.vE.A: Und bies waren (find) ihre Ramen. dW: Das aber f.

έν Αραβώθ αύτοῦ Σωγώ και πάσα ή γη "Οφερ. 11 Τίὸς 'Αμιναδάβ πᾶσαν Νεφθαδώρ Ταφάθ θυγάτης Σαλομώντος ήν αὐτῷ εἰς γυναϊκα. 12 Βαανά νίὸς 'Αγιλούθ την Θαανάγ καὶ Μαγεδδώ καὶ πάντα οίκον Σαὰν τὸν παρὰ Σαρθάν ύποκάτω Ίεζραήλ καλ έκ Βηθσαάν έως 'Αβελμαουλα έως Μαέβερ 'Ιεγμάαμ. 13 Τίος Γαβέρ εν 'Ραβώθ Γαλαάδ' τούτφ ήσαν πόλεις Ίαελο υίου Μανασσή έν Γαλαάδ, αὐτῷ σχοίνισμα Ἐργὸβ ή ἐν τῆ Βασάν, έξήκοντα πόλεις μεγάλαι τειγήρεις καλ μογλοί γαλκοῖ. 14 Αγιναδάβ νίὸς Αδδώ Μαανάϊμ. 15'Ayı. μάας εν Νεφθαλίμ και ούτος έλαβε την Βασεμάθ θυγατέρα Σαλομώντος είς γυναϊκα. 16 Baarà viòc Xovol er Aono nal er Baalos. 17 Ιωσαφατ νίος Φαρουλ εν Ισσάγαρ. 18 Σεμεί υίος 'Ηλά εν τῷ Βενιαμέν. 19 Γαβεο νίος Ούρὶ ἐν τῆ τῆ Γαλαὰδ τῆ Σηών βασιλέως του 'Αμοβραίου και 'Ωγ βασιλέως του Βασάν, και Νασίβ είς έν τη γη. 20 Ιούδα καὶ Ισοαήλ πολλοί ώς ή αμμος έπι της θαλάσσης είς πληθος, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ γαίροντες.

V.*) Καὶ Σαλομών ἢν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἔως ὁρίου Αἰγύπτου, καὶ ἢσαν προςφέροντες αὐτῷ δῶρα καὶ δουλεύοντες τῷ Σαλομώντι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ²Καὶ τοῦτο ἄριστον τῷ Σαλομῶντι ἐν ἡμέρα μιῷ τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως καὶ ἔξήκοντα κόροι ἀλεύρου, ³ δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ καὶς ἔλοσι βόες νομάδες καὶ ἐκατὸν πρόβατα ἐκτὸς ἔλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν σιτευτά. ⁴ ὅτι ἢν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν

בּיִהְנִיִּמְיִיִּמְיִּמִיִּמְיִּמִּמְיִּ בְּּבִּיִם בַּיְחוֹל אֲשֶׁרַבַּלְּיִם בִּיְחוֹל אֲשֶׁרַבַּלִּים בִּיחוֹל אֲשֶׁרַבַּלִּים בִּיְחוֹל בִּיִּמְם בִּיְחוֹל אֲשֶׁרַבַּלִּים בִּיְחוֹל בִּיִּמְם בִּיִּחוֹל בְּּשְׁרִים בְּעָר וְבִיְּבִּיִם אָתִרִים בְּעָר וְבִיְבִּיִם אָתִר שְׁלְבִּיִם וְשִׁתִים וְעָד בְּבְּוֹל בְּיִם אָתִר שְׁלְשִׁים כִּיְּלְבִּיִם אָתִר שְׁלְבְּיִם אָתִר שְׁלְשִׁים כִּיְּלְבִּיִם אָתִר שְׁלְשִׁים כִּיְּלְתְּבִּיִם אָתִר שְׁלְשִׁים כִּיְּלְתְּבִּיִם אָתִר בְּאָר בְּאָר וְבִיּיִם אָתִר שְׁלְשִׁים כִּיְּל לְנִים אָתֵר שְׁלְשִׁים בְּיִּלְית בְּאָר בְּאָר בְּאָר בְּעָבִר וְבִייִּבְּיִם אָתִר בְּאָר בְּעָבְר בְּבָיִים אָתִר בְּלְּתְּבְּיִם אָתִר בְּעָבְר בְּבְיִים הְּבִּיִּם בְּעִר וְבְיִיִּבְים אָתִר בְּאָר בְּעָבר בְּבְּיִבְּים בְּעִר בְבָּיִים בְּבִּיִּם בְּעִר בְּבָּיִים בְּבִּיִּם בְּעִבְּר וְבְיִיבְּים אָתִר בְּבְּרִים אָתִר בְּבְּיִם בְּבִּיים בְּעִבְּרִים בְּעִר בְּבָּיִים בְּבִּיִּם בְּעִבְּיִם בְּבִּיים בְּעִבְּיִם אָּתְר בְּבְּיִבְּים בְּעִבְּים בְּבִּיים בְּבִּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבְּיִבְּים בְּבִּיִּבְיים בְּבִּים בְּבִּיִּבְיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִיים בְּבִּבּיי בְּבְּבִיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִּבּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבּיים בּבְיבִּים בְּבִּבּיים בְּבִּים בְּבּים בְּבִּבּיים בְּבּבּיים בְּבּבּיים בּבּים בּבּיים בּבּבּיים בּבּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּיבּים בּבּיים בּבּבּיים בּבּיבּים בּבּיבּים בּבּיים בּבּבּים בּבּיים בּבּיבּים בּבּיים בּבּיבּים בּבּיים בּבּיבּים בּבּיים בּבּיים בּבּיים בּבּיבּים בּבּבּיים בּבּיבּים בּבּיבּים בּבּיבּים

σιάζων ἐν πάσιν τοῖς βασιλείοις ... (*κ. ήσαν) προς-εγγίζοντες (* αὐτῷ) ... * τὰς εὶ τῆς (c, F). Β² (pro vss. 20 et 1): Καὶ ἐγορῆγῶν οἱ καθεσκαμένοι ἔτως τῷ βασιλεῖ Σ. καὶ πάντα τὰ διαγγέμματα ἐπὶ τ. τράπεζαν τῷ β. ἔκαστος μῆνα αὐτῷ ἐ παφαλλάσσωτι λόγον. Καὶ τ. κριδὰς καὶ τὸ ἄγυρον τ. ἔπκοις καὶ τ. ἄρμασιν ῆρον εἰς τ. τόπον ὁ ἀν ἦ ὁ β. ἔκαστος κατὰ τ. σύνταξιν αὐτοῦ. 2. ΑΒ: ταῦτα τὰ δέοντα ... † (in f.) κεκοπανισμένω. 3. Β † (in.) καὶ ... * κ. ὁρν. 4. Β * ἐν π.

^{11.} AB: νίδ (Τίὸς Χ?). Α²Β: πᾶσα... Τεφάθ. Β† (in f., eti. v. 12. 13. 15. 16) εἰς. 12. Β: Βανὰ ... 'Ιθαασάχ. ΑΒ: πᾶς ὁ οἰπος Σάν ὁ. Α³Β: Σεσαθάν ὑπ. τδ. Β: 'Εσραὰ π. ἐκ. Βηθσαν ... Σαβελμ.. Α²Β: Λεκάμ (Ἰεγμ. F). 13. Β: Ναβὲς (Γ. ΑΕΧ) ... * ἡσ. - αὐτῶ εἰγ. 14. Β: Σαδδὰ. 15. Β: Βασεμμάθ. 17 pon. Β p. 19 (h. l. ΑΕΕΧ) ... Φυασὰδ. 19. ΑΒ: 'Λδαὶ (Οὐοὶ F). Β: Γὰδ (Γαλ. ΑΕΕΧ) * γῆ († Α²ΕΧ) ... 'Εσεβὰν ('Αμοδδ. Χ) ... Νασὲφ. Α¹ΒΕΧ: ἐν γῆ 'Ιούδα. 20 * Β¹ († ΑΒ³ΕΧ). ΑΒ† (α. ἐπὶ) ἡ (* F). ΑΒ²: ἔσθοντες ... εὐτραινόμενοι (c. FX). — 1*Β¹ († ΑΒ²ΕΧ). ΑΒ²: ἐξυ-

Befebs zu Aruboth, unb hatte bagu Socho und bas gange Land Bepher; 11 "ber Sobn Abi Rababs, bie gange Bertschaft zu Dor, und hatte Taphath, Salo-12 mons Tochter, jum Beibe; "Baena, ber Sohn Ahiluds, ju Thaenach und zu Megibbo, und über gang Bethfean, welche liegt neben Barthana unter Jefreel, von Bethfean bis an ben Plan Debola, bis 13 jenfeit Jatmeam; * ber Sohn Bebers gu Ramoth in Gileab, und hatte die Fleden Jairs, bes Sohnes Manaffe, in Gileab, und hatte bie Gegend Argob, bie in Bafan liegt, fechzig große Stabte, vermauert und 14 mit ehernen Riegeln; "Abi Rabab, ber 15 Sohn Idoo, zu Mahanaim; *Ahimaaz in Naphthali, und er nahm auch Salomone Tochter, Basmath, gum Weibe; 16 *Baena, ber Sohn Bufai, in Affer und 17 ju Aloth; * Josaphat, ber Sohn Baruah, 18 in Ifafchar; * Simei, ber Sohn Ela, in 19 Benjamin; * Geber, ber Sohn Uri, im Lanbe Gileab, im Lanbe Gibons, bes Ronige ber Amoriter, und Dge, bes Ronigs in Bafan: Gin Amtmann war in bemfel-"Juba aber und Ifrael, 20 bigen Lande. beg mar viel wie ber Sand am Meer, und affen und tranten, und waren froblich. W.*) Alfo war Salomo ein herr über alle Ronigreiche von bem Baffer an in ber Philifter Lande bis an bie Grenze Egyptens, bie ibm Befchente gubrachten, unb 2 bieneten ibm fein Lebenlang. * Und Sa= Iomo mußte täglich jur Speifung haben breifig Cor Semmelmehl, und fechzig Cor 3 anberes Dehl, * gebn gemaftete Rinber, und zwanzig Beiberinber, und hundert Schafe, ausgenommen hirsche und Rebe 4 und Bemfen und gemaftetes Bieb. "Denn er herrichete im gangen Lande bieffeit bes Jos. 15.35 in Aruboth: ipsius erat Socho et 18m.16.8 omnis terra Epher; *Ben-Abinadab, 11 Jos. 17, 11 cujus omnis Nephat-Dor: Tapheth filiam Salomonis habebat uxorem; *Bana fi- 12 lius Ahilud regebat Thanac et Mageddo et universam Bethsan, quae est juxta 7,46. Sarthana subter Jezrael, a Bethsan usque Abelmehula e regione Jecmaan; * Bengaber in Ramoth Galaad: habe- 13 Nm.38,61 Jud.10,62,bat Avoth-Jair filii Manasse in Galaad, 10t.8,28 10t.8,61 10t.8,61 quae est in Basan, sexaginta civitatibus magnis atque muratis, quae habebant seras aereas; * Ahinadab filius 14 25m. Addo praeerat in Manaim, *Achimaas 15 v.11. in Nephthali, sed et ipse habebat Basemath filiam Salomonis in conjugio; *Baana filius Husi in Aser et in Ba- 16 loth; *Josaphat filius Pharue in Is-17 sachar: * Semei filius Ela in Benia-18 min: * Gaber filius Uri in terra Ga- 19 laad, in terra Sehon regis Amorrhaei No. ai,ai et Og regis Basan, super omnia quae erant in illa terra. *Juda et Israel 20 3,8.Nm. innumerabiles sicus arcan 23,10. innumerabiles sicus arcan Gn.13,16. multitudine, comedentes et bibentes

Salomon autem erat in ditione V.*) ach.9,26. sua habens omnia regna a flumine ter-25m.8,2. Aegypti, offerentium sibi munera et 27,8. Servientium sionation 27,8. 20,12. * Erat autem cibus Salomonis per 2 Neh. dies singulos triginta cori similae et sexaginta cori farinae, *decem boves 3 pingues et viginti boves pascuales et centum arietes, excepta venatione cervorum, caprearum atque bubalorum et avium altilium. * Ipse enim obtine- 4 bat omnem regionem, quae erat trans

^{*)} B. 1-14. gewöhnlich Rp. 4, 21-34.

^{10.} B: ber b. dW.vE: ibm geborte. A: unter ibm B.dW.vE.A: an (in ber) Menge. fand.

^{11.} Lanbic. D. dW.vE.A: in (aber) gang Ra: phath:D.

^{12.} B.dW.vE.A: Abel : Dehola.

^{13.} mit Maneen u. eh. R. B.dW.vE: (Girten:) Dorfer. B.dW: (Lanbs) Strich A.

^{19.} B: u. er mar b. einzige Borfteber ber in bem &. war. dW: es w. aber Gin Amtm.

^{20.} dW.vE: waren gabireich. A: ungabibar.

^{10.} Al. + (p. ips.) enim. 19. Al. + (p. Gal.) et. 1. S: regna secum.

^{1.} Strom an ju b. Wh. 2., und bis. B: Regent. dW.vE: herrichete. vE.A: Reiche. dW.vE: maren S. unterthan.

^{2.} B.dW.A: es war bie Speife S. auf (ffir) eis nen I. vE: betrug an G. I. dW.A: Beigm. vE: feines ... gemeines DR.

^{3.} u. Buffel, u. fettgemachtes Geffügel. B: fette R. A: Maftodfen. dW: n. Gafellen. B.dW.vE: n. Damhiriche. B: gem. Febervieh. dW.vE: Gevogel.

τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ Θαψὰ ἔως Γαζὰ ἐν πάσαις ταϊς βασιλείαις ταῖς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ην αὐτῷ εἰρήνη έχ πάντων τών μερών χυχλόθεν. δ Καὶ κατώκει 'Ιούδας καὶ 'Ισραήλ πεποιθότες εκαστος ύπο την αμπελον αὐτοῦ καὶ ύπὸ την συχην αύτοῦ ἀπὸ Δὰν καὶ ἔως Βηοσαβελ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλομώντος. 6 Καὶ ήσαν τω Σαλομώντι τεσσαράκοντα γιλιάδες είς άρματα καὶ δώδεκα γιλιάδες ίππέων. 7 Καὶ έγορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὖτοι τῷ βασιλεί Σαλομώντι κατά πάντα τὰ διηγγελμένα έπι την τράπεζαν τοῦ βασιλέως έκαστος τὸν μῆνα αὐτοῦ· οὐ παρήλλασσον λόγον. 8 Καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄγυρον τοῖς ἵπποις καί τοῖς άρμασιν έφερον είς τὸν τόπον, οῦ αν η 'δ βασιλεύς', έκαστος κατά την σύνταξιν αύτοῦ.

9 Καὶ έδωκε κύριος φρόνησιν τῷ Σαλομώντι καλ σοφίαν πολλήν σφόδρα καλ χύμα καρδίας, ώς ή διμμος ή παρά την θάλασσαν. 10 Καὶ ἐπληθύνθη Σαλομών σφόδρα ύπερ την φρόνησιν πάντων άργαίων άνθρώπων καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους Αἰγύπτου. 11 Καὶ έσοφίσατο ύπερ πάντας άνθρώπους καὶ έσοplaces vndo Aldar tor Ecociens xal tor Αίμαν και τον Χαλκάλ και Δαρδαε νίους Μαχώλ, και έγένετο τὸ ὅνομα αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι κύκλω. 12 Καὶ ελάλησε Σαλομών τρείς γιλιάδας παραβολάς, και ήσαν φδαί αύτοῦ πεντάκις γίλιαι. 18 Καὶ ελάλησε περί τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ Διβάνφ καὶ ἔως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης ἐκ του τοίχου, και έλάλησε περί των κτηνών καί περί των πετεινών και περί των έρπετών και περί των ίγθύων. 14 Καὶ παρεγίνοντο πάντες οί λαοὶ ἀκούειν τῆς σοφίας Σαλομώντος, καὶ έλάμβανε δώρα παρά των βασιλέων τῆς γής, όσοι ήχουυν τής σοφίας αὐτού.

4. Β*ἀπὸ -ποτ. († Α*ΤΧ). 5 s. * Β¹Χ († ΑΒ*ΓΧ). ΑΒ² † (p. alt. αὐτδ) ἐσθίοντες καὶ πίνοντες (* F). 6. ΑΒ²: ἡν (ἡσ. ΓΧ)... † (p. τ. μιλ.) τοπάδες ἔππων (* F). 7 s. * h. l. Β (sed v. vs. 1). ΑΒ: ἔτως τῶ β.... καὶ π. τὰ διαγγέμματα... * τὸν ... παραλλάσσυς (c. ΓΧ). 8. Β: ἤρον (ἔφ. ΓΧ). 11. ΑΒ † (a. ἀνθο.) τὸς (* ΓΧ)... Γαιθὰν (Λίθ.?). Β: Ζαρίτην... Λίνὰν ... Χαλαδ π. Δαράλα... Μαλ, * π. έγ. - fin. 12. ΑΒ: τριςχιλίας. 13. Β: ὑπὲς τ. ξ. ΑΒ: διὰ τ. τ. 14. ΑΒ: ἀκδσαι ... * ἐλάμβ. δ. ... † (a. τῶν) πάντων

אָשֶׁר יִהִיה-שָׁם אִישׁ פִּמִשְׁפִּמִוּ: אַלְרָמָח וְלְרָכָשׁ יִבִּאוּ אָל־הַמָּקוֹם לְּנִים וְהַמָּלִוֹ אַל־שָׁים: וְכִלְכְּלוֹּ הַנְּצְּבִים אָלֶף אִרְיּה אַל־שָׁים: וְכִלְכְּלוֹּ הַנִּצְּבִים אָלֶף אִרְיִה אַל־שָׁים: וְכִלְכְּלוֹּ הַנִּצְבִים אָלֶף אִרְיִה אַל־שָׁים: וְכִלְכְּלוֹּ הַנִּצְבִים אָלֶף אִרְיִה אַל־שָׁים: וְכִלְכְּלוֹּ הַנִּצְבִים אָלֶף אִרְיִה אַל־שָׁים: וְכִלְכְּלוֹּ הַנִּצְיִם אָלֶף אִרְיִה אַל־שָׁים: וְכִלְכְּלוֹּ הַנִּצְיִם אָלֶף אִרְיִה אַל־שָׁים לְמֶרְכָּבְי יִבְּעִּים אָלֶף אִרְיִה אַל־שָׁים וְלְרָכָשׁ יִבְּאִר פְּלִּים הָאָּכָּה אַלְרָים הְאָבֶּיים הְאָלֶף אִרְיִה אָל־שָׁים וְלְרָכָשׁ יִבְּאָר שִׁלְּבִים הָאָלָף אַרְיִּה אַלְרָשָׁם וְלְרָכָשׁ יִבְּאָר בְּנִבְּיִם הְאָבִּים הְאָבֶּיוּ אַל־שָׁים וְלְרָכָשׁ יִבְּאָר שִׁלְּבִים הְאָלִים הְנִיּשְׁרָאוֹים הְאָבִים הְאָבֶּיים הְאָבֶּיים בְּנָבְּיִים וְבְּבָּיִבְּיים אָלְרִים וְבִּיּבְּבָּיים אָלֶרְיִים וְבִּיּבְּיִבְּים אָלֶרְיִם וְבִּיבְּיִבְּיִים הְבָּבְּיִים הְאָבִים אָבָּיים הְאָבֶּיים הְּבָּבְיים הְבָּבְּיִים הְבָּבְיים וְלְבָּבְים הָּבְּיִים וְבְּבִּיבְים הָּבְּיִבְּים אָבָּיים בּבְּילִים הְבִּבְּיִים הְבָּבְּיים אָבָּיים הְבָּבְיים אָבָּיים הְבִּבְּיִים הְבָּבְיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיִים הְבִּבּיים הְבִּבְּיים הְבִּבְּיים הְבִּבּיים הְבִּבּיים הְבִּבְּיים הְבִּיבְּיוֹם בְּבִּילְבִּבּיים הְבִּיּבְּיוֹם בְּבִּיים הְבִּבּיים הְבִּיבְּבִיים הְבִּיבְּיוֹם בְּבִיים הְבִּיבְּיִבְּיִבְּיִים בְּבִּיים הְבִּיבְּיבְּיִבְייִים בְּבִיים הְבִּיבְּיבּיים הְבִּיבּיים הְבִּיבּים הְבִּיבְּיבְּיִבְּים בְּבִּיים הְבִּיבְּבִּים הְבִּיבְּים בְּבִּים בְּבִּיבְּיבְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִיבְּבְּבִים בְּבִּיבְים בְּבִיבְּים בְּבִּיבְּים בְּיבּבְּיבּים בְּבִיבְיבְּבְּבְיּים בְּבִּבּיים בּיבּיבּיבְּבְּבִיבְים בּבּיבּיבּים בּבּיים בּיבּיבְרִים בְּבִּבּבְּים בּבּיבּים בְּבִּבּיים בּיבּיבּיבְיבְיבּים בּבּבּיים בּיבּיבּים בּבּבּיים בּיבּיבּיים בּבּיים בּבְּבִּיבְים בּבּיבּים בְּבִּיבְיבּבּיבְיבְים בּבּבּבּים בּבּבּים בּבּיבּבּיבְיבִים בּבּבּיבְים בּבּבּיבְיבּבּיבְיבּבּים בּבּבּיב

שׁכֹמִשֹּׁנִי : בְּלִבֹמְלָכֵּי בִּאָּרָא אֲשֵׁר שֵׁמִׁמִּ אָעַרּ לִשְׁׁמֵּה אָע שׁכִמָּע מִפָּלְ-שַׁמַּמִּים יוֹ הַלְ-שַבְּנִים : וֹיּבָאוּ מִפָּלִ-שְׁמַּנִים זוֹ הַלְ-שַבְּנִים : וֹיּבָאוּ מִפָּלִ-שַׁמַּנִים הַלְ-שַׁבַּנִים : וֹיּבְאוּ מִפָּלִ-שַׁבַּנִים זוֹ הַבְּנִים : וֹיִּבְּיִם וֹ אֹמָשֵׁר בַּלְּבָּנִיוֹ מִּלְ-שֵׁבִּנִים : תַּלְּבָּיוֹ אַמָּשׁר בַּלְּבָּנִוּן בְּלִּרְבַּנִי שִׁעְּבָּנִי שִׁלְשָׁר אַלְשָׁר בַּלְּבָּנִוּן מַבְּבְּנִי תַּעְבַּנִי שִׁלְשָׁר אַלְשָׁר בַּלְּבָּנִוּן הַבְּבָּנִי תַּבְּבָּנִי שְׁלָשֵׁר בִּנִּבְּלָנִם נִמָּבְּלָ הַבְּבָּנִי הַבְּבָּנִי שְׁלָשֵׁר בַּלְּבָּנִוּן הַבְּבָּנִי הַבְּבָּנִי שְׁלָבֵּי וְנַבְּבָּנִין הַבְּבָּנִי הַבְּבָּנִי שְׁלָשֵׁר בְּלָּבְּיוֹ וְנִבְּבָּנִין הַבְּבִּנִי בַּלְבָּנִי וְנִבְּבָּי שְׁלָבְי וְבַבְּבַּנִין הַבְּבֵּי שִׁלְבָּי וְבַבְּבָּי שְׁלָּבִי שְׁלָבָּי וְבַּבְּבָּי הַבְּבִּי שִׁלְבִּי הַבְּבָּבִי מְאָבִי וְרָשֵׁב בָּבְּבְּעִּים הַעְבָּבְּי וְבִּבְּבָּי הַבְּבִּי בַּבְּבְּיִים : בַּבְּבִּים הְשִׁבְּבֵּי בְּבִּבְּים וּבְּבָּבְּי וְבְבַּבְּי שְׁלָּבְּי וְבַּבְּבַּי שְׁבָּבְיי בְּבִּבְּי בְּבָּבְיים בְּבְּבִּים בְּבִּבְּים בִּיבְּים בּבְּבִּים בְּבָּבִיי בְּבָּבִי בְּבָּבִים בְּבָּבִּים בְּבָּבְּבִּים בְּבָּבְּים בְּבָּבִּים בְּבִּבְּבִּים בְּבָּבִיים בְּבָּבְּבִּים בְּבָּבְיוּ בְּבִּבְים בְּבָּבִיים בְּבָּבִּים בְּבָּבִים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּבְים בְּבִּבּים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּבִּים בְּבִּבְים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבִּבְים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְבְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבִּבּים בְּבְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְים בְּבְּבְּבְיוּבְיבְיבְים בְּבְּבְיבְיבְיבְּבְיבְים בְּבְּבְּבְּבְּבְיבְיוּבְיבְיבְים בְּבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְבְּבְיבְּבְּבְּבְיוּבְ

(c. FX). B† (in f., cf. 3, 1) Καὶ ἔλαβε Σ. τὴν δυγατέρα Φαρακ αὐτῷ εἰς γυναϊκκ, κ. εἰςήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν Δαυλό ἔως συντελέσαι αὐτὸν τὸν οἰκον κυρίζ κ. τ. οἰκον ἐαυτὰ κ. τὸ τεἰχος Ἱερισαλήμ. Τότε ἀνέβη Φ. βασιλεύς Αἰγυπτα, κ. προκατελάβετο τὴν Γαζὸν κ. ἐνεπύρισεν αὐτὰς κ. τὸν Χανανίτην τ. κατοικάντα ἐν Μεργάβ καὶ ἔδωκεν αὐτας Φ. ἀποστολάς δυγατρὶ αὐτὰς γυναικὶ Σ., καὶ Σ. ἀκοδόμησε τὴν Γαζὸν (* ΑΕΡΧ).

Der Friede umber. Galomo's Beisheit.

Baffers, von Tiphfab bis gen Gafa, über alle Ronige bieffeit bes Baffers, und hatte Friebe von allen feinen Unterthanen umber, 5 *bag Juba und Ifrael ficher mobneten, ein jeglicher unter feinem Beinftod und unter feinem Beigenbaum, von Dan bis gen Ber Geba, fo lange Salomo lebte. 6 "Und Salomo hatte vierzig taufend Ba-7 genpferbe, und zwölf taufend Reifige. * Und bie Amtleute versoraten ben Ronia Salomo und alles, was jum Tifch bes Ronigs geboute, ein jeglicher in feinem Monat, und Sliegen nichts fehlen. *Auch Gerfte und Strob fur bie Roffe und Laufer brachten fie an ben Ort, ba er war, ein jeglicher nach feinem Befehl.

Und Gott gab Salomo febr große Weisbeit und Berftand, und getroftes Berg, wie 10 Sand, ber am Ufer bes Meeres liegt, *bag bie Beisbeit Salomons größer mar benn aller Kinder gegen Morgen und aller * Und mar weiser 11 Cappter Beisbeit. benn alle Menfchen, auch weifer benn bie Dichter Ethan, ber Efrahiter, Beman, Chalfol und Darba, und war berühmt 12 unter allen Beiben umber. *Ilnb er rebete brei taufend Spruche, und feiner Lie-13 ber maren taufend und funf. *Und er tebete von Baumen, von ber Ceber an' gu Libanon bis an ben Dfop, ber aus ber Band machft. Auch rebete er von Bieb, von Wigeln, von Gewürm und von Fischen. 14 "Und es tamen aus allen Bolfern, gu boren bie Beisheit Salomons, von allen Ronigen auf Erben, bie von feiner Beis-

7. U.L: feinem Monben.

beit geboret batten.

flumen, a Thaphsa usque ad Gazam. et cunctos reges illarum regionum; 1Ch.22,9 ct habebat pacem ex omni parte Brief, 16; et hanenat pacem ex ommi pares stref, 16; 10; in circuitu. Habitabatque Juda et 18,3 t. Israel absque timore ullo, unus-18. Mich. quisque sub vite sua et sub ficu sua, 4,4. Zech. quisque sub vite sua et sub ficu sua, * Habitabatque Juda et 5 1013 Jud. a Dan usque Bersabee, cunctis diebus * Et habebat Salomon 6 Salomonis. 2Ch.9.25. Dr. 17.16. quadraginta millia praesepia equorum currilium, et duodecim millia equestrium, * nutriebantque eos supradicti regis praefecti. Sed et necessaria mensae regis Salomonis cum ingenti cura praebebant in tempore suo. * Hordeum quoque et paleas equorum 8 (Esth. et jumentorum deserebant in locum, him. et jumentorum deferebant in locum, him. ubi erat rex, juxta constitutum sibi. Dedit quoque Deus sapientiam Sa- 9 8,12.23. 81:.47,16-lomoni et prudentiam multam nimis v.20.Ps. et latitudinem cordis, quasi arenam 189,18. quae est in littore maris. *Et prae-10 cedebat sapientia Salomonis sapien-Job. 1,3; tiam omnium Orientalium et Aegyptio-Ast. 7,22. rum. *Et erat sapientior cunctis ho- 11 Page, 1. minibus, sapientior Ethan Ezrahita et 88,1.1Ch. Heman et Chalcol et Dorda filiis Mahol. et erat nominatus in universis gentibus per circuitum. *Locutus est quoque 12 Coh. 18,9. Salomon tria millia parabolas, et fuerunt carmina ejus quinque et mille. * Et disputavit super lignis, a cedro 13 quae est in Libano, usque ad hyssopum quae egreditur de pariete, et disseruit (60.1,34. de jumentis et volucribus et reptilibus 10,1.6 et piscibus. * Et veniebant de cunctis 14 populis ad audiendam sapientiam Salomonis, et ab universis regibus terrae. qui audiebant sapientiam ejus.

4. 8: quasi a Th. 6. 8: currulium.
11. 8: Ezrabitae. 12. 8: quinque millia.

vK.A: sehr viele (überans viel) Rlugh. B: u. ein H. v. großem Begriff. dW.vE: (einen) ausgebreiteten Berstand. A: Erkenntniß, so ausg. 10. R. des Morgenlandes. dW.vE: Söhne b.

10. R. bes Morgentandes. dW.vE: Sohne b (Oftens) ... Egyptens. A: Morgentander.

11. beun Sth. ... die D. B.dW.vE.A: Sohne Mahols. B: also baß f. Name fam unter alle bie D. u. dW.vE.A: und ... war u. a. Bolfern ringeum (im Imfresse)

13. v. Artechenbem. Biv. ben B. dW.vE.A: über bie B. B.dW.vE.A: (fo) auf (bem) 21b. (ift). vE: Mauer. B: hervorw.

14. B.dW.vE.A: ber Erbe ... horten.

^{4.} Stroms ... Stroms ... allen Geiten umber. B.dW.A: ringeum(her). vE: im Umfreife,

^{5.} dW.vB: Und es wohnete ... in Siderheit.

^{6.} dW: Gefpanne Roffe ju f. Bagen. vE.A: Rrippen für (B.:) Pferbe. B: Pferbeftälle für f. B. B.dW.vE: Reiter. A: für Reitpferbe?

^{7. (}Bgl. B. 7.) B.dW.vE: u. Alle bie 3. E. ... (bingunaheten) famen.

^{8.} ba felbige maren. dW.vE: Renner. B: Renns thiere! A: Maulthiere. B: nach f. Amt. dW.vE: Ordnung.

^{9.} FRUe bes D. wie ber G. dW: u. Ginfict.

15*) Καὶ ἀπέστειλε Χιραμ βασιλεύς Τύρου τούς παϊδας αύτου πρός Σαλομώντα (ήχουσε γάρ ότι αὐτὸν ἔχρισαν είς βασιλέα ἀντὶ Δανίδ του πατρός αυτου), ότι άγαπων ήν Χιράμ τὸν Δανίδ πάσας τὰς ἡμέρας. 16 Καὶ ἀπέστειλε Σαλομών προς Χιράμ, λέγων 17 Σὺ οίδας Δαυίδ τον πατέρα μου, ότι ούκ ήδύνατο οίκοδομήσαι οίκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεού μου από προςώπου των πολέμων των χυκλωσάντων αὐτόν, έως τοῦ δοῦναι αὐτοὺς χύριον ὑπὸ τὰ ίγνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 18 Καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος ὁ θεός μου έμοι κυκλό-Ber oux forer enthousog xal oux forer anarτημα ποτηρότ. 19 Καὶ ίδου έγω λέγω οίκοδομήσαι οίκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καθώς ελάλησε κύριος πρός Δαυίδ τον πατέρα μου, λέγων 'Ο υίος σου ον δώσω άντι σοῦ έπλ τὸν θρόνον σου, ούτος οἰκοδομήσει τὸν οίκον τῷ ὀνόματί μου. 20 Καὶ νῦν ἔντειλαι και κοψάτωσάν μοι ξύλα έκ τοῦ Διβάνου. καὶ ίδοὺ οἱ δοῦλοί μου μετὰ τῶν δοῦλων σοὺ. και τὸν μισθὸν δουλείας σου δώσω σοι κατά πάντα όσα αν είπης, ότι σὸ οίδα ότι οὐχ έστιν έν ήμεν είδως ξύλα κόπτειν καθώς οί Σιδώνιοι.

21 Και έγένετο, ὡς ἤκουσε Χιρὰμ τῶν λόγων Σαλομῶντος, ἐχάρη σφόδρα καὶ εἶπεν·
Εὐλογητὸς ὁ θεὸς σήμερον, ὅς ἔδωκε τῷ Δαυὶδ υἰὸν φρόνιμον ἐπὶ τὸν λαὸν τὸν πολὺν τοῦτον.

22 Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ πρὸς Σαλομῶντα,
λέγων ᾿Ακήκοα περὶ πάντων ὡν ἀπέσταλκας
πρός με· ἐγὼ ποιήσω τὸ θέλημά σου εἰς ξύλα
κέδρινα καὶ πεὐκινα.

23 Οἱ δοῦλοί μου κατάξουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ Λιβάνου εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς σχεδίας ἔως τοῦ
τόπου οῦ ἀν ἀποστείλης πρός με, καὶ ἐκτινάξω αὐτὰ ἐκεῖ καὶ σὰ ἀρεῖς καὶ σὰ ποιήσεις
τὸ θέλημά μου, τοῦ δοῦναι ἀρτους τῷ οἵκφ
μου.

24 Καὶ ἦν Χιρὰμ διδοὸς τῷ Σαλο-

וישלח חירם מלה-צור צַבָּדִיוֹ אֶל־שָׁלֹמָה כֵּי שָׁמַל כֵּי אֹחָוֹ משחו למלך תחת אביהו כי אהב 16 הַנָה חִירֵם לְדָנֵד כַּל־הַּיּמֵים: וַיִּשְׁלַח 17 שלמה אל-חירם לאמר: אמח ידעת את־דוד אבי פי לא יכל לְבְנוֹת בַּיִת לָשָׁם יָהוָה אַלֹהָיו מפָני הַמְּלַחֲמה אַשֶּׁר סָבַבָּהוּ עַד מַת־יִהוֹה אֹתַם מַחַת 18 כּפוֹת רגלוֹ: ועַתַּה הניח יְהוֹה אַלהַי לֵי מִסָּבִיב אֵין שִּׁטָו וָאֵין פֵּנַע 19 רֵע: וְהְנָנֵי אֹמֵר לְבְנִוֹת בַּיִת לְמֵם יָהוָה אַלהָי פַאַשׁר י דְּבֵּר יִהוֹה אַל־ דרר אָבוּ לאמר בּנָהֿ אָשָׁר אָתֵּו תַּחָתִּיהׁ על-פסאה הוא־יבנה הבית לשמי: צוה ויכרתוילי או לה ככל פַּיוּ אַתַּה וָדָעָתַּ כַּי אֵין בַּנוּ אַישׁ יֹדַעַ

ישִׁמֵּא וֹאֹמִּהְ שִׂבֹּמִּה אָתרחַפִּבִּן לְמִּלִמִּה הַמְּאֵ וֹאַמִּהְ שִׂבַּמִּה אָתרחַפִּבִּי לְתֵּת הַמְּאַלִח אִלְּי וֹנִפֹּצִּמִּים מָם וֹאַמֵּר אַל-שִׁלִם אַלִּי וֹנִפֹּצִּמִים הַבְּבַבְּיִוֹן יִּפְּׁט וֹאַמָּר אַל-שָׁלִם אָלִי אַנִי מַּרְדַּפְּלְנִוֹן יִּפְּט וֹאַמִּר אַל-שָׁלְם אָלָי אַנִי מַּרְבַּעְבַּי כִּרְוֹשְׁים: אַל-שְׁלְמָה בָּעָבֵּי אַרְזִים וּבְּבַבְּי בְּרְוֹשְׁים: אַל-שְׁלְמָה בָּעָבִי אַנִי אַנְּמָה אָת אָמָר אָל-שְׁלְמָה בָּעְבַּי אַנִי אַנְּמָּה עָּהְיִּבְּ אַל-שְׁלְמָה הָיִּפְּ הַאָּמָּר שְׁנַעִּי אָנִי אָנְשָׁרּ יְהִיּנְה הַּיִּם הְּנֵּב הַזְּה: וַיִּשְׁמִּח הִילִם אַל-שְׁלְבָּר וְנִישְׁלֵח הִילָם יְנִיּלְה הַּיִּם אָּמָּר בְּנִילְי

^{15,} Β: γρίσαι τὸν Σ. ἀντὶ Δ. (πρὸς - Δ. ΑΕΧ).
17. Β: τὸν πατ. με Δ. ΑΒ* (pr.) τἔ ... πύρ, αὐτὸς.
18. Β: ἀμάρτημα π. 19. ΑΒ * τἔ ... πύρ, ὁ θεὸς.
20. ΑΒ* ἐν. 21. ΑΒ: ἐγενήθη παθὼς. 22. Β* Χ. ΑΒ:
πᾶν τὸ ΕΧ). Β* εἰς. 23. Β: ἐγω θ. (παὶ θ. Χ).
ΑΒ* (alt.) εἰς. Β: ἐἀν (ἄν ΑΕΧ). ΑΒ* (alt.) σὺ († ΕΧ).

^{15.} vE: hatte Dav. geliebt. dW.A: war ber (ein) Freund Davibs gewesen. B: alle die Tage. vE.A: alle Beit.

^{17.} B: von meinem B. D. bağ er n. f. dW.vE: ver-

v. 17. 'p רגלי v. 20. בצרד 'מר mochte. B.dW.vE: Rr. (Streites) womit fie ihn umgaben. B: gegeben hat. dW.vE: legte.
18. dW:R. gefchafft. A: böfer Biberftanb, dW.vE. ungindefall?

15*) Und hiram, ber Konig ju Thrus, fanbte feine Rnechte ju Salomo, benn er hatte geboret, bag fie ibn gum Ronige gefalbet hatten an feines Baters Statt. 16 hiram liebte David fein Lebenlang. *Und Salomo fanbte ju Biram und ließ ihm 17 fagen: *Du weißeft, bag mein Bater Davib nicht tonnte bauen ein Saus bem Ramen bes Berrn, feines Gottes, um bes Rriegs willen, ber um ihn her war, bis fte ber Bert unter feine Fußfohlen gab. 18 "Run aber hat mir ber Berr, mein Gott, Rube gegeben umber, bag fein Wiberfacher 19 noch bofes Sinbernig mehr ift. *Siebe, fo babe ich gebacht ein Saus zu bauen bem Ramen bes Berrn, meines Gottes, wie ber Berr gerebet hat zu meinem Bater David, und gefagt: Dein Sohn, ben ich an beine Statt fegen werbe auf beinen Stuhl, ber 20 foll meinem Ramen ein Baus bauen. * So befiehl nun, bag man mir Cebern aus Libanon haue, und bag beine Rnechte mit meinen Rnechten feien. Und ben Lobn beiner Rnechte will ich bir geben, alles, wie bu fageft. Denn bu weißeft, bag bei uns niemand ift, ber Golg ju bauen miffe, wie die Ridonier. Da hiram aber borete bie Borte Ga-

Iomons, freuete er fich boch, und fprach: Gelobet fei ber Berr heute, ber David einen weisen Sohn gegeben hat über bieß 22 große Bolt! *Und hiram fandte gu Galomo und ließ ihm fagen: 3ch habe geboret, was bu ju mir gefandt haft; ich will thun nach alle beinem Begehr, mit 23 Cebern- und Sannenholg. "Deine Rnechte follen fle vom Libanon binab bringen ans Meer, und will fie in Floge legen laffen auf bem Meer, bis an ben Ort, ben bu mir wirft ansagen laffen, und will fle baselbst abbinden, und bu sollst es holen laffen. Aber bu follft auch mein Begehr thun, und Speife geben meinem Befinbe. 24 "Also gab hiram Salomo Cebern- und

Misit quoque Hiram rex Tyri 15*) servos suos ad Salomonem (audivit enim quod ipsum unxissent regem pro patre ejus), quia amicus fuerat Hiram David omni tempore. * Misit 16 autem Salomon ad Hiram, dicens: *Tu scis voluntatem David patris mei, 17 25m. et quia non potuerit aedificare domum 1Ch.22,8, nomini Domini Dei sui propter bella imminentia per circuitum, donec daret P. Dominus eos sub vestigio pedum ejus. *Nunc autem requiem dedit Dominus 18 Deus meus mihi per circuitum, et non est Satan neque occursus malus. 2Ch.2,1. * Quamobrem cogito aedificare tem-19 plum nomini Domini Dei mei, sicut locutus est Dominus David patri meo, di-25m.7,18 cens: Filius tuus, quem dabo pro te super solium tuum, ibse aedificabit do-2Ch.2,8, mum nomini meo. *Praecipe igitur ut 20 Bar. 3,7. praecidant mihi servi tui cedros de Libano, et servi mei sint cum servis tuis; mercedem autem servorum tuorum dabo tibi, quamcumque petieris: scis enim quomodo non est in populo meo vir, qui noverit ligna caedere

Jud. 18,7. sicut Sidonii. Cum ergo audisset Hiram verba 21 Salomonis, laetatus est valde et ait: 2Ch.2,12. Benedictus Dominus Deus hodie, qui dedit David filium sapientissimum super populum hunc plurimum. *Et 22 misit Hiram ad Salomonem, dicens: Audivi quaecumque mandasti mihi; ego faciam omnem voluntatem tuam *Ch.2,16.in lignis cedrinis et abiegnis. *Servi 23 mei deponent ea de Libano ad mare, et ego componam ea in ratibus in mari usque ad locum, quem significaveris mihi, et applicabo ea ibi; et tu tolles ea, praebebisque necessaria Act. 12,50 mihi, ut detur cibus domui meae. * Itaque Hiram dabat Salomoni ligna 24

B: Bohlgefallen. dW: Copreffen. 6.

^{20.} U.L: bas Lohn. 22. U.L: Tannenholg. *) B. 15-32. gewöhnlich Rp. 5, 1-18.

^{19.} dW.vE.A: ich gebente. B.vE: m. D. bas Ф. 20. vom Lib. ... n. meine An. follen m. beinen Rn. fein ... gang wie ... ber D. ju h. vE: für mich fälle ... verftanbe bas D. gu f. dW: ift funbig D. gu h.
21. B.dW.vE.A: fich fehr.

^{22.} dW.A: mir entboten. vE: haft fagen laffen. holeft. vE: u. bu taunft es h.

^{15.} Al. † (p. reg.) super Israel. 18. Al. * Dominus. 20. Al. * servi tui.

^{23.} meinem Baufe. B: ju flogen. vE: w. es in gl. aufe D. I. dW: fcaffe es in Fl. im D. B: von ein: anber machen. vE: losmachen. dW: aus einander nehmen. (A: ans ganb bringen?) B: bag bu fie wege

μώντι κέδρους καὶ πεύκας κατὰ πῶν τὸ θελημα αὐτοῦ. 25 Καὶ Σαλομών ἔδωκε τῷ Χιρὰμ εἴκοσι χιλιάδας κόξους πυροῦ μαχὰλ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ εἴκοσι βαὶθ έλαίου κεκοπανισμένου κατὰ τοῦτο ἐδίδου Σαλομών τῷ Χιρὰμ κατ ἐνιαυτόν.

26 Καὶ έδωκε κύριος τῷ Σαλομῶντι σοφίαν καθώς ελάλησεν αὐτῷ καὶ ἦν εἰρήνη ἀνὰ κέσον Χιράμ και άνα μέσον Σαλομώντος, και διέθεντο διαθήκην άνα μέσον αύτων. 27 Καί άνήνεγκεν ό βασιλεύς Σαλομών φόρον έκ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ήν ὁ φόρος τριάκοντα χιλιάδες ἀνδρών. 28 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς είς τὸν Λίβανον, δέκα χιλιάδες έν τῷ μηνὶ ἀλλασσόμενοι μηνα ήσαν έν τφ Λιβάνφ και δύο μηνας έν τοῖς οίκοις αὐτῶν, καὶ 'Αδωνιράμ ἐπὶ τοῦ φόρου. 29 Καὶ ην τῷ Σαλομῶντι έβδομήχοντα γιλιάδες αξροντές άρσιν καὶ όγδοήχοντα χιλιάδες λατόμων έν τῷ ὅρει, ³⁰ έκτὸς รดัง ฉักรูกราบง รดัง หลของรถนย์งดง ยักโ รดัง ยักγων του Σαλομώντος, τρείς γιλιάδες και έξακόσιοι έπιστάται του λαού των ποιούντων τά έργα. ⁸¹ Καλ ένετείλατο ὁ βασιλεύς καὶ αίρουσι λίθους μεγάλους τιμίους είς το θεμέλιον τοῦ οίκου, λίθους ἀπελεκήτους. 32 Καὶ ἐπελέκησαν οι δούλοι Σαλομώντος και οι δούλοι Χιράμ και οι Γιβλιοι, και ήτοιμασαν τους λίθους και τα ξύλα του οικοθομήσαι τον olxov.

VI. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὀγδοηκοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἔξόδου τῶν υίῶν Ἰσραὴλ
ἔξ Αἰγύπτου, τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ
δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως Σαλομῶντος ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀκοδόμησε τὸν
οἶκον τῷ κυρίῳ. ² Καὶ ὁ οἶκος ὅν ἀκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς Σαλομῶν τῷ κυρίῳ, ἔξήκοντα
πήχεις τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ
πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα πήχεις τὸ ὑψος

24. AB: καὶ πᾶν δ. 25. AB: καὶ μαχ. (Β: μαχεἰο). AB † (ρ. εἶκ.) χιλιάδας... κεκομμένν. 26. AB: κορ. ἔδωκε σοφ. τῷ Σ.. 27. B* Σ. 28. AB: ἐν οἶκφ. 30. AB: χωρὶς... τῷ Σ. ϜΧ). B* τῷ λαβ. AB: οἶ ποιδντες (τῶν π. ϜΧ). 31 s. B* Καὶ ἐνετ. -Γιβλ. († AFX, cf. 6, 1). AB: τρία ἔτη (τ. οἶκοδ. τ. οἶκ. Ϝ). - 1. AB: ἐγενήθη ἔν τ. τεσαφακ. (c. ϜΧ). B* τῷν εἰ καὶ -κνρ. † Καὶ ἐνετείλατο ὁ β. ἔνα αἰφωσι λίθυς μεγάλυς τιμίως εἰς τὸν θυμέλιον τῷ οἶκα κ. λίθυς ἀπελεκήτως. Καὶ ἐπελέκησων οἱ νίοὶ Σ. π. οἱ νίοὶ Χ. καὶ ἔβαλαν αντός. Ἐν τῷ ἔτει τῷ τετὰγτω ἑθεμελίωσε τ. οἰκον κυρίυ ἑν μηνὶ Ζιᾶ κ. τῷ δεντέφω μηνί. Ἐν ἑνθεκάτω ἐνιαντῷ

שָׁמֶן פָתְית פְּהּ־יִתַּן שְׁלֹמָה לְּחִירֶם פַּר חָשִּים מַפְּלֶת לְבֵיתוֹ וְעָשִׁרִים אֶׁלֶּף מּרּשָׁלְמִה נָתַּוֹ לְחִירֶם עָשְׁרִים אֶׁלֶף מּרִים בָּשִׁרִים נָעַבְּית בְּשִׁרִים אֶׁלֶף

לבילים וֹיבֹיה הַמֹּצִים וֹעֹשְׁכֹיִם זי וֹיִבּבְלִים וֹיִכֹּתוּ הַמְּצִים וֹעִשְׁכֹיִם זי וֹיִבּבְלִים וֹיָכֹתוּ הַמְּצִים וֹעִשְׁכֹּיִם זי בְּיִבִּים בְּמָם הַמְּמִם בּמִּלְשְׁכֵּיוּ שִּׁכִּיֹּים זי הַרְנִים בּמָם הַמְּמָם בּמִּלְשׁבּי יִנִּצִּים זי הַרְנִים בּמָם הַמְּמָם בּמִּלְשׁבּי יִנִּצִּים זי הַבְּּמִלְּהַ הַּמָּלְשׁבִּים אֶלֶשׁ חִבְּּכֵּ בּחְרִי הָּבְּרִ זי הַפְּלְשְׁבִים שְׁלְשׁבּים אֶלֶשׁ מִבְּעָּהַ בַּמְּלִשְׁבִּי זי בְּבְּעִבְּים הָּמָלִשׁ מִבּּלְשׁבִּים אֶלֶשְּ בּבְּיִּהְ זי בְּבְּעִבְּים הְּעָלִשׁ מִבְּעָבִּם הָּבְּלְבִּיוֹ שְׁבָּיבִּם זי בְּבְּעָבְ וִשְׁלְשִׁים שְּלְשִׁים אֶלֶשׁ מִבְּעָּהַ בַּלְּבְּנְוֹן שְׁנִים זי בְּבְּעִבְּים הְּעָלִשׁ וֹיִבְּים בְּעָבְּים הַּעָּשׁׁר בַּלְּבְּ זי בְּבְּעִבְּים הְּבָּעִם מִעְּלָשׁ מִשְּׁבְּים הַּבְּעָּהִי בְּבְּבְּנִים הְּבָּבְּים בְּעָּבְּים הַּבְּעָּהִי בְּבְּבְּנִים בְּבְּבְּנִים בְּבְּבְּנִים בּבְּרָבוּ הְּבָּים זְיבָּבְּרָב הְּעִבְּים הַבְּלָבְים אֶלֶשְׁר בִּלְּבִּים הְּבָּבְּים הְשִּלְשִׁים אֶלֶּבְּ בִּבְּים בְּבְּבְּיוֹ שְׁנִים בּּבְּוֹים בְּבְּבְּבְּיוֹ שְׁנִים בּּבְּיוֹ הְיִבְּים בְּבְּבְּיוֹ שְׁנִים בְּבְּבְּבְּיוֹ שְׁבִּים בְּבְּבְּיוֹ שְׁנִישְׁ זִבְּבְּים בְּבְּבִים בְּשָׁלְהִים בְּלָבְּלִיוֹ שְׁלְּבִים הְּעָּבְים בְּבְּבְּיוֹם בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בּבְּרִים בְּבְּבְּבְיוֹ שְׁבִּים בּּבְּיוֹ הְשִׁבְּבְּים בּבּיוֹת בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּיוֹ בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּיוֹ בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְיוֹ בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבִּבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּיִבְּבְּים בְּיִבְּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּבְּיוֹ בְּבִּבְיוֹ בִּבְּיוּ בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבְּבְּוּ בְּבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּבְיוּ בְּבִּבְיוּ בְּבִּיבְיוּ בְּבִּיבְים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּים בְּבִּבְיוּ בְּבְּבְּבְּים בְּבִּבְּיוּ בּבְּבְּבְּים בּבּּבְיוּם בְּבִּבְּים בְּבְּבְּיוּבּבְּיוּ בְּבְּבְּבְּבְּבְּיבְּיוּבְבְּבְּים בּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְּבְ

שָׁשִׁים־אַמָּה אָרְפָּוֹ וְעֶשִׁרִים רְחְבֵּוֹ אָשָּׁר בְּטָׁמוֹנִים שָׁנֵּה וְאַרְבֵּע מֵאֶרֹת מִצְרֵיִם בַּשָּׁנָה הְּרְבִיעִית בְּּחְדֶשׁ זְּוֹ מִצְרֵיִם בַּשָּׁנָה הְּרְבִיעִית בְּּחְדֶשׁ זְּוֹ מִצְרֵיִם בַּשָּׁנָה הְבִּיִת לִיהוְה: וְהַבַּּיִת שָׁשָׁר בְּטָׁמוֹנִים אָרְבָּוֹ שְׁלְמֹה עַלִּר שִׁשָּׁרִים רְחַבָּיִת שִׁשָּׁר בִּעָּתְה אִרְבָּוֹ וְעָשְׂרָים רְחְבֵּיׁוֹ שִׁשְּׁרִם רְחָבָּוֹ

ע. 26. חפשרת תרומה v. 31. אקם ממץ בשרחא

έν μηνὶ Βαάλ, δτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος, συνετελίσθη ὁ οἰκος εἰς πάντα λόγον αὐτδ κ. εἰς πάκαν διάταξιν αὐτδ († AFX; cf. 5, 31 s. 6, 37 s.). 2. B* Σ. ... τεσσαράκ. (ἐξήκ. AFX) ἐν πήχει (πήχεις FX). AB * (bis s. ter) τὸ. Β: πέντε καὶ εἴκοσι (τριάκ. AFX).

Die Arbeiter auf dem Libanon und die Bauleute.

Tannenholz, nach alle seinem Begehr. 25 *Salomo aber gab hiram zwanzig tausend Cor Weizen zu effen für sein Gefinde, und zwanzig Cor gestoßen Del. Solches gab Salomo jährlich dem hiram.

26 Und ber Gerr gab Salomo Beisheit, wie er ihm gerebet hatte, und war Friede zwischen hiram und Salomo, und fie mach-

27 ten beibe einen Bund mit einander. *Und Salomo legte eine Anzahl auf bas ganze Ifrael, und bie Anzahl war breißig tau-

28 fend Mann. "Und fandte fle auf ben Libanon, je einen Monat zehn taufend, daß fle einen Monat auf dem Libanon waren, und zween Monate daheime. Und Abo-

29 niram war über folche Anzahl. *Und Salomo hatte fiebenzig taufend, die Laft trugen, und achtzig taufend, die da zim-30 merten auf dem Berge, *ohne die oberften

Amtleute Salomons, die über das Werf gefest waren, nehmlich drei taufend und drei hundert, welche über das Bolk herrscheten,

31 bas ba am Werk arbeitete. *Und ber König gebot, baß fle große und köftliche Steine ausbrächen, nehmlich gehauene Steine zum

32 Grunde bes Saufes. *Und bie Bauleute Salomons und bie Bauleute Sirams und bie Giblim hieben aus und bereiteten zu holz und Steine, zu bauen das Saus.

VI. Im vier hundert und achtzigsten Jahr nach bem Ausgang der Kinder Ifrael aus Egyptenland, im vierten Jahr bes König-reichs Salomons über Ifrael, im Monat Sif, das ist der andere Monat, ward das 2 haus dem herrn gebauet. *Das haus aber, das der König Salomo dem herrn bauete, war sechzig Ellen lang, zwanzig Ellen breit, und breißig Ellen hoch.

25. Saus. B.vE.A: jur Speife. dW: Rahrung. B.dW: von Jahr ju 3. vE: 3. für 3.

27. hob e. Frohnde and von gang 3. n. felbige. B: ließ einen Ausschuß nehmen. A: ermählte Berts leute. dW.vE: ber Frohner waren.

28. 3. tauf. abwechfelnb. B.dW.vE.A: wechfels weife.

29. dW.vE.A: Lafttrager ... (Golgen.) Steinhauer

a. d. Gebirge.

30. B: ob. Borfieher ... B. waren. dW.vE: Obers auffeher (bie) üb. d. Arbeit (gef. w.). A: Amtleute ... jegl. Arb. B: zu gebieten hatten. dW.vE: bie Arb.

cedrina et ligna ablegna juxta omnem voluntatem ejus. Salomon autem 25 2,16.10. praebebat Hiram coros tritici viginti Ea.27,17 millia in cibum domui ejus, et viginti Ex.27,20 coros purissimi olei; haec tribuebat Salomon Hiram per singulos annos.

4,22, 3,12. Dedit quoque Dominus sapientiam 26
Salomoni, sicut locutus est ei, et erat
pax inter Hiram et Salomonem, et
percusserunt ambo foedus. Elegit-27

que rex Salomon operarios de omni Israel, et erat indictio triginta millia virorum. * Mittebatque eos in Liba-28 num, decem millia per menses singulos vicissim, ita ut duobus mensibus

4,6. essent in domibus suis; et Adoniram erat super hujuscemodi indictione.

millia eorum, qui onera portabant, et octoginta millia latomorum in

9,28.82. monte; *absque praepositis, qui 30
1,11.5,14 praeerant singulis operibus, numero
trium millium et trecentorum praecipientium populo et his, qui faciebant

opus. *Praecepitque rex, ut tollerent 31
7,96. lapides grandes, lapides pretiosos, in
fundamentum templi, et quadrarent
eos; *quos dolaverunt caementa-32

Jos. 13.5. rii Salomonis et caementarii Hiram; Es. 27,9. porro Giblii praeparaverunt ligna et lapides ad aedificandam domum.

Factum est ergo quadringentesi- WI.

mo et octogesimo anno egressionis filiorum Israel de terra Aegypti, in anno
sch.2,2.1quarto mense Zio (ipse est mensis se1Ch.2,2.1quarto mense Zio (ipse est mensis se1Ch.2,3.1 cundus) regni Salomonis super Israel,
sch.2,3. aedificari coepit domus Domino. Domus autem, quam aedificabat rex Salomon Domino, habebat sexaginta cubitos in longitudine, et viginti cubitos
in latitudine, et triginta cubitos in alti-

that (verrichtete).

31. B: gr. St. herbeiführen follten, fo toftbare St. waren. vE: bag berbeigefchafft murben. B: ben Gr. bes S. von geh. St. zu legen. dW.vE: um... zu legen, geb. Steine.

geh. Steine.
32. B.dW.vE.A. Gibliter. B.vE: behaueten fie. dW.A: behieben.

1. Ausgug. dW.A: ber Regierung. vE: herrichaft. B: nachbem S. Konig war geworben. B.dW.vE: ba bauete er.

2. B.dW: feine Lange ... Breite ... Sohe. vE.A: hatte ... in ber E.

^{24.} U.L: Tannenholz. 25. A.A: gestoßenes. U.L: gestoßen Deles. 27. U.L: auf gang Ir., unb ber Anz. 28. 1. U.L: Monben u.: Monb.

αύτοῦ. 3 Καὶ τὸ αίλὰμ κατὰ πρόςωπον τοῦ ναοῦ είκοσι πήγεις τὸ μῆκος αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πλατος τοῦ οἴκου καὶ δέκα πήγεις το πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόςωπον τοῦ οἴκου. 4 Καλ εποίησε τῷ οἴκφ θυρίδας δεδικτυωμένας κρυπτάς. 5 Καὶ ἐποίησεν ἐπὶ τὸν τοῖγον τοῦ οίκου μέλαθρα κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβίρ, καὶ ἐποίησε πλευράς κύκλφ. 6 Ή πλευρά ή ύποκάτω πέντε πήγεων τὸ πλάτος αὐτῆς, και τὸ μέσον έξ πήγεων τὸ πλάτος, και ή τρίτη έπτὰ πήγεων τὸ πλάτος αὐτῆς. ὅτι διαστήματα έδωκε τῷ οίκφ κυκλόθεν έξωθεν τοῦ οίκου, όπως μη ἐπιλαμβάνωνται τῶν τοίγων τοῦ οίκου. 7 Ο γὰρ οίκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις όλοκλήροις ἀκροτόμοις ώκοδομήθη, καὶ σφύρα καὶ πέλεκυς καὶ πάν σκεύος σιδηρούν ούκ ήκούσθη έν τῷ οίκφ έν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν. 8 Καὶ ὁ πυλών τῆς πλευράς της υποκάτωθεν έπι την ώμιαν του οίκου την δεξιάν, και έλικτη ανάβασις είς τὸ μέσον καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριώροφα. 9 Καὶ φκοδόμησε τὸν οίκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν, καὶ ἐκοιλοστάθμησε τὸν οἶκον φατνώμασι και διατάξεσιν έν κέδροις. 10 Και ώκοδόμησε τους ένδέσμους δι όλου του οίκου πέντε πήγεων τὸ ύψος αὐτοῦ, καὶ συνέγεεν ένδέσμους έν ξύλοις κεδρίνοις.

11 Καὶ ἐγένετο λόγος πυρίου πρὸς Σαλομῶντα, λέγων · 12 Ο οἶπος οὖτος ὃν σὺ οἰποδομεῖς, ἐαν οὖεύσης ἐν τοῖς προςτάγμασί μου καὶ τὰ κριματά μου ποιῆς καὶ φυλάσσης πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου μετὰ σοῦ, ὃν ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου, ¹3 καὶ κατασκηνώσω ἐνμέσω τῶν υίῶν Ἰσραήλ, καὶ οὐ καταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.

3. AB (eti. 6, 10): ἐν πήζει * (sq.) τὸ ... (pro ἐπὶ) εἰς (c. FX). Β* π. δέπα - αντῦ († AFX). AB † (in f.) καὶ ἀποδόμησε τὸν οἶκον καὶ συνετέιεσεν αντόν (* FX). 4. AB: παρακυπτομένας (δεδιπτ. FX). 5. AB: ἔδωπεν (ἐπ. FX). Β* π. ἐπ. πλ. π. († AETX, AEX: κυκλόθεν). 6. Β† (p. pr. πήχ.) ἐν πήχει ... *πήχ. τὸ πλάτ. (c. AE[F]X) ... διαστημα (c. AX). 7. AB: Καὶ ὁ οἶκ. ... * ὁἰοκὶ. † (p. ἀκρ.) ἀργοῖς (c. FX). AFX * ἐν τ. οἶκ. 8. AB: ὑπὸ (ἐπὶ FX). Β: τριόρ. (c. AEX). 9. Β* φατν.π. διατάξ. († [A] ΕΧ). AB * ἐν († ΕΓΧ). 10. AB: π. ἐν πήχει ... συνέσχε τὸν σύν-(ἐν-)δεσμον (c. FX). 11—14 * B' († AB*FX). 12. AB²: ὁδεύης (-σης X) * ἐν († FX). ΑΧ: σὺν σοί (μετὰ σῦ F, Β²*). 13. AB² * τῶν (†?) ... ἐγκαταλείψω (c. F).

ב ושלשים אַמה קוֹמַתוֹ: וָהַאוּלֵם עַל־ פָּנֵי הֵיכֵל הַבַּיִת עַשַּׁרִים אמה ארבוֹ באמה הבית רחב על־פְּנֵי הַבַּיִת: וַיַּעשׁ לבּית ח חלוני שקפים אטמים: וַיָּבֵּן עַל־קִיר הבית יצוע סביב את־קירות הבית סַבִּיב להַיכַל וְלַדְּבִיר וַיַּעַשׁ צָּלְעָוֹת 6 סביב: היצוע התחתונה חמש באמה רחבה והתיכנה שש באמה רחבה וָהַשָּׁלִישִׁית שָׁבע בּאַמה רחבה כי לבות סביב חוצה ז לבלתי אחז בסירות הבית: והבּית שלמה וּמַקּבָוֹת וְהַבּּרְזֵן בָּלֹ־בְּלֵי בַרְזֵל לָאֹ־ 8 נִשָּׁמֵע בַּבֵּיָת בִּהָבַּנֹתְוֹ: פַּׂתַח הַצּּלַעׁ התיכנה אל-פתף הבית הימנית רבלרלים יעלר על-התיכנה רמו**-**• הַתִּיכֹנָה אַל־הַשָּׁלַשִּׁים: וַיָּבֵן אַת־ הַבָּיָת וַיְכָבֵּהוּ וַיִּסְפַּוֹ אֵת־הַבֹּיתֹ גּבֹים רָת בַּאַרָזִים: וַיָּכֵן אָת־הַיַּצַוֹּעַׂ פל-הבית חמש אמות קומתו ויאַלז אַת־הַבּיַת בַּעַבַּי אַרַזִים:

יִשִּׁרָאֵל וֹלָא אֵבֵּוֹב אָתַבּמֵּה יִשִּׂרָאֵל יִלָּ זְּלְבְּבָּרִ אָלִבְּרָ יִּ וְשָׁכַנְּשִׁי בְּעִּוֹדְ בְּנִי זְּנְשְׁמֵרָנִ אָתִּבְּלִבְי, וְשָׁכַנְּשִׁי בְּעִּרָ וּ אִם־שִּׁלְבָּ בְּעִלְּתִי וְאָתִּבְשִׁׁבְּעִי לְלֶכֶנת בְּנֵים אִם־שֵּׁלְבָּ בְּעִלְּתִי וְאָתִּבְשִׁׁבְּעִי לְּלֶכָת בְּעֵּים אִם־שֵּׁלְבָּי אָתִּבְּיִלִ וְאָתִבּשְׁבְּעִי לְּלֶכָת בְּעָה אִם־שֵּׁלְבָּי וְשִׁלְנִיה זְּבָּילִת בְּיִבּי בְּנִינִי בְּבַּרֵבִי בְּיִּנִים בְּנָה

יציע ק' . ז. ז קמץ בז"ק . ז. ז. ער כאן . 1. ז. דרציע ק' v. 6. et 10. דרציע ק'

^{3.} Und bie D. vor b. T. bes Saufes ... vor b. Br, bes D. ber. B: bas Borgeban.

^{4.} B: von engen Ausfichten. vE: von ichrageliegens ben Brettern (?), verichloffen. dW: mit verichl. Gesgitter? A: ichiefe Fenfter!

^{5.} Umgange ... bat fle ... u. ben Gprachort ...

3 "Und bauete eine Salle por bem Tempel. zwanzig Ellen lang, nach ber Breite bes Baufes, und gebn Ellen breit vor bem Baufe 4 ber. "Und er machte an bas Baus Fen-5 fter, inwendig weit, auswendig enge. "Und er bauete einen Umgang an ber Wand bes Baufes rings umber, bag er beibes um ben Tempel und Chor herging, und machte 6 feine außere Banb umber. *Der unterfte Bang mar funf Ellen weit, und der mittelfte feche Ellen weit, und ber britte fieben Ellen weit, benn er legte Trabmen außen am Saufe umber, bag fie nicht an ber 7 Band bes Baufes fich hielten. *Und ba bas Baus gefest warb, waren bie Steine juvor gang jugerichtet, bag man feinen Sammer, noch Beil, noch irgend ein Gi-8 fengeug im Bauen borete. *Gine Thur aber mar gur rechten Seite mitten am Saufe, bag man burch Wenbelfteine binauf ging auf ben Mittelgang, und vom 9 Mittelgang auf ben britten. *Alfo bauete er bas Baus und vollendete es, und fpunbete bas Saus mit Cebern, beibes oben und an 10 ben Banben. *Er bauete auch einen Bang oben auf bem gangen Baufe berum, funf Ellen boch, und bedte bas Baus mit Cedernholz.

Und es gefcah bes herrn Wort ju Ga-12 lomo und fprach: "Das fei bas Baus, bas bu baueft. Birft bu in meinen Beboten manbeln, und nach meinen Rechten thun, und alle meine Gobote halten, barinnen zu wandeln: so will ich mein Wort mit bir beftatigen, wie ich beinem Bater 13 David gerebet babe, "und will wohnen unter ben Rinbern Ifrael, und will mein Bolt Ifrael nicht verlaffen.

7,15ss. tudine. * Et porticus erat ante tem- 3 plum viginti cubitorum longitudinis, juxta mensuram latitudinis templi, et habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi. * Fecitque in 4

8,12, ante faciem tempin.

25.40,16 templo fenestras obliquas. *Et aedificavit super parietem templi tabulata per gyrum, in parietibus domus per v.16., circuitum templi et oraculi, et fecit

Es.41,6. latera in circuitu. *Tabulatum, quod 6 subter erat, quinque cubitos habebat latitudinis, et medium tabulatum sex cubitorum latitudinis, et tertium tabulatum septem habens cubitos latitudinis. Trabes autem posuit in domo per circuitum forinsecus, ut non haererent muris templi. *Domus autem 7 5,17s. cum aedificaretur, de lapidibus dolatis

atque perfectis aedificata est, et malleus et securis et omne ferramentum non sunt audita in domo, cum aedificaretur. *Ostium lateris medii in parte 8 erat domus dextrae, et per cochleam ascendebant in medium coenaculum et a medio in tertium. *Et aedificavit do- 9 mum et consummavit eam; texit quoque domum laquearibus cedrinis. *Et 10 aedificavit tabulatum super omnem domum quinque cubitis altitudinis, et operuit domum lignis cedrinis.

Et factus est sermo Domini ad 11 Salomonem, dicens: *Domus haec 12 quam aedificas: si ambulaveris in praeceptis meis et judicia mea seceris et custodieris omnia mandata mea, 25m. gradiens per ea: firmabo sermenem
7,13.16. meum tibi, quem locutus sum ad David
22,10; 2

filiorum Israel, et non derelinguam populum meum Israel.

8. S: in pariete.

^{6.} A.A: legte Rahmen!

^{7.} U.L: einen Gifengezeug. 9. U.L. an Banben.

Seitengemacher umber. B: einen gepflafterten Gang? vE: einen G. dW.A: Stodwerfe. dW: an b. Bans ben ... hinterraums. vE: Allerheiligften. B: Seitens

balten? dW: Seitenzimmer. vE: Gange. 6. machte Abfage ... nicht in. dW.vE: nicht eingriffen in.

^{7.} B: Das S. aber, ba es gebauet murbe, marb v. gang gubereit. St., bie herbeigeführt murben, erb. dW: warb in feinem Ban v. gangen St. bes Steins bruches geb. vE: v. St. bie man icon gang guger. herbeiführte. dW: D. noch Meifel. B.dW.vE.A: eifernes Bertgeng.

^{8.} Die Th. aber jum mittelften Geitengang m. 1. r. C. am D. B: mittleren Seitengebau ... auf Binbeltreppen. dW.vE.A: auf einer Benbeltr.

^{9.} beatte b. f. m. Balten u. Bretern von C. B: getäfelten Bewölben u. Balten. vE: mit an einanber gereiheten Br. A: Tafelmert.

^{10.} eine Babne aber ... ber. B: einen gepflaft. Bang. dW: bie Stodwerte? B: fugte bas D. m. C.

gufammen? dW: übergog.
12. Canungen w. B: Bas bies S. betrifft. dW: Diefes S. ... wenn bu w. A: Du baueft nun b. G. dW: Bort erfüllen. vE: in Erfüllung gehen laffen!

14 Και φαοδόμησε Σαλομών τον οίκον καί συνετέλεσεν αὐτόν. 15 Καὶ ἀκοδάμησε τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου ἔσωθεν διὰ ξύλων κεδρίνων από τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου ἔως τῶν δοκῶν, καὶ έκοιλοστάθμησε συνεγόμενα έν ξύλοις έσωθεν. καὶ περιέσχε τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πευκίναις πλευραίς. 16 Καὶ ώκοδόμησε τους είκοσι πήγεις απ' ακρου του τοίχου των πλευρών των **κεδρίνων ἀπὸ ἐδάφους ξως τῶν δοκῶν, καὶ** έποίησεν αύτῷ έκ τοῦ δαβίο είς τὸ άγιον των άγίων. 17 Καὶ τεσσαράκοντα πήγεων ήν ο ναὸς κατὰ πρόςωπον τοῦ δαβίρ. 18 Καὶ κέδρφ περιεσκέπασε τον οίκον έσωθεν, και έγλυψε χολαπτάς καὶ διαπεπετασμένα πέταλα, πάντα κέδρινα, καὶ λίθος οὐκ ἐφαίνετο· 19 καὶ τὸ δαβλο εν μέσφ τοῦ οίκου εσωθεν, δοῦναι εκεί την πιβωτόν διαθήκης κυρίου. 20 Καὶ εἰς πρόςωπον τοῦ δαβίρ είκοσι πήχεων τὸ μῆκος και είκοσι πήγεων το πλάτος και είκοσι πήγεων τὸ ύψος αὐτοῦ, καὶ περιέσγεν αὐτὸ γουσίο συγκεκλεισμένο και εποίησε θυσιαστήριον κέδρου. 21 Καὶ περιεπίλησεν Σαλομών τον οίκον ενδόθεν χουσίφ αποκλείστφ, καὶ παρήγαγεν έν καθηλώμασι χρυσίου κατά πρόςωπον του δαβίρ, και περιέσχεν αύτο χρυσίω. 22 Και όλον τον οίκον περιέσχε χρυσίφ έως συντελείας παντός του οίκου, και όλον τὸ έσω τοῦ δαβίρ έπετάλωσε χρυσίφ.

23 Καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ δαβὶρ δύο Χερουβὶμ έκ ξύλων κυπαρισσίνων, δέκα πήχεων μέγεθος έσταθ μωμένον. 24 Καλ πέντε πήγεων πτερύγιον του Χερουβ του ένός, και πέντε πήγεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δεύτερον, ἐν πήχει δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αυτού είς μέρος πτερυγίου αύτου. 25 Ούτως τῷ Χερουβ τῷ δευτέρφ έν μέτρω ένὶ συντέλεια μία αμφοτέροις.

14. B²: svertlesav (-sev AFX). 15. AB † (p. alt. olns) nal & cor row rolger nal ... * (sq.) nal et & v ... πλευρ. πευκ. (c. F?X). 16. AB: το πλευρόν το Εν... τδ ἐδάφ. (c. F). Β* αὐτῷ († ΑΕΧ). 17 ss. A: ο οἶχος ὅτος ὁ ἐσώτατος καὶ διὰ κέδος ο οίπος ότος ο ναος ο εφωτατός και ότα κεός πρός τ. οίπον έσω πίοπην έπαναστήσεις, κ. πέταλα κ. άναγλυφα πάντα κέδο., όκ έφ.λ. (ό ναός κτλ. F; B * Καὶ κέδοω - δαβίο). 20 s. B * Κ. - δαβ. († ΑΧ). ΑΒ (ter): πήχεις ... * (bis) τὸ (c. FX). Β * κέδου - χουσία († ΑΧ). Β * κ. δλ. - χουσία († ΑΒ). 23. Β * έπ ξύλ. κ. († [ΑΕ] FX). 24. Β: Χεουβίμ (c. FX). 25. Α † (in.) Καὶ δέκα έν πήχει.

15, inm. mit Bretern v. C. ... Dede fpfinbete ers. B: von innen m. cebernen Balten. A: Tafelwerf v. C. dW.vE.A: Fußboben. dW.vE: bis an b. Banbe ber bas A. B.dW: von (an) ber hinterften Geite ... vom Dede. B: bes Getafele. B.dW.vE: abergog. A: bedte. (Bug.) B. bis an bie B. vE: an ben h. Seiten ... bis

וַיָּבֶן שָׁלֹמָה אַת־הַבּיַת וַיְכַלַּהוּ: את־סירות בַּבַּלְעוֹת אַרַזִּים מְקַּרְקַע הַבַּּיִת עַד־ קירות הַסְּפוֹ צָפָה עֵץ מִבַּיִת וַיְצַף אָת־קַרָקַע הַבַּיָת בָּצַלְעוֹת בָּרוֹשִׁים: את־עמרים אַמה מירכותי הַבַּיִת בָּצַלְעוֹת אַרוֹים מו־הַקּרַקע לוֹ מַבַּיִת לְדָבַר עד־הַפִּירוֹת וַיָּבֵוּ 17 כקדש הקדשים: וארבעים באמה 18 הַנָה הַבַּנִת הָוּא הַהַיכֵל לַפְנֵי: וָאֵרָז הבֹיַת פִּנִימַה מִקְלֵעַת פְּקְעִים ופטורי צצים הַכֹּל אַרֵז אֵין אַבַן 19 נראה: וּדָביר בַּתַוֹדְ־הבּית מפּנימת לתתו שם את־ארון ברית כ יהוה: ולפני הדביר עשרים אמה וַעָשָּׁרֵים אַמַּה רֹחַב וַעַשָּׂרִים קומתו ויצפהו זהב 21 רַיַבַּת מָזָבַת אַרָז: רַיַבַּת שְׁלְמָה אָת־ הבית מפנימה זהב סגור בַרַתּיֹקוֹת זָהַבֹּ לָפָנֵי הַדָּבִיר וַיִּצְפֵּחוּ 22 זַהַבוּ וָאָת־כָּל־הַבַּית צַפַּה זַהַב עַד־ תַּם בַּל־הַבַּוֹת וְכַל־הַמַּוֹבֵח אַשׁר־ לַדְבֵיר צָפֵּה זָהַב:

וַיַּעַשׁ בַּדָבַיר שָׁנֵי כִרוּבֵים עַצֵּי־ אַמַּות קומָתו: אַמוֹת כָּנָף הַכָּרוּבֹ הַאָּחָת וְהַמִּשׁ אמות כנת הכרוב השנית עשר אמות הפרוב השני

> v. 16. 'ז רעיר ו ברתוקות ק' . 21.

16. bauete 20 G. im Sintertheil bes B. mit Gebernbretern, fo Boben als Banbe ... ben Spracort,

14 Alfo bauete Salomo bas Baus, und 15 pollenbete es. *Und bauete bie Banbe bes Baufes inwenbig an ben Seiten von Cebern, von bes Saufes Boben an bis an bie Dede, und fpunbete es mit Bolg inwendig, und tafelte ben Boben bes Sau-16 fes mit tannenen Bretern. * Und er bauete binten im Baufe zwanzig Ellen lang eine ceberne Band, vom Boben an bis an bie Dede, und bauete bafelbft inwendig ben 17 Chor und bas Allerheiligfte. *Aber bas Haus bes Tempels (vor bem Chor) mar 18 vierzig Glen lang. *Inwendig mar bas gange Daus eitel Cebern, mit gebrebeten Rnoten und Blumwert, bag man feinen 19 Stein fabe. *Aber ben Chor bereitete er inwendig im Baufe, bag man bie Labe bes 20 Bunbes bes Berrn bafelbft bintbate. *Unb por bem Chor, ber zwanzig Ellen lang, zwanzig Ellen weit und zwanzig Ellen hoch mar, und überzogen mit lauterem Bolbe, fpunbete er ben Altar mit Cebern. 21 *Und Salomo übergog bas Baus inmenbig mit lauterem Golbe, und jog golbene Riegel vor bem Chor ber, ben er mit Golbe 22 überzogen batte, *alfo, bag bas gange Saus gar mit Golbe überzogen war; bazu auch ben gangen Altar vor bem Chor übergog er mit Golbe.

Er machte auch im Chor zween Cherubim, gehn Ellen boch, von Delbaumbolg. 24 * Funf Glen batte ein Mlugel eines jegliden Cherubs, bag gebn Glen maren von bem Enbe feines einen Flugels jum Enbe 25 feines anbern Mlugels. *Alfo batte ber anbere Cherub auch gehn Ellen, und mar einerlei Daag und einerlei Raum beiber

sanctorum. *Porro quadraginta cu- 17 bitorum erat ipsum templum pro foribus oraculi. *Et cedro omnis domus 18 intrinsecus vestiebatur, habens tornaturas et juncturas suas fabrefactas et caelaturas eminentes; omnia cedrinis tabulis vestiebantur, nec omnino lapis apparere poterat in pariete. v.16.. * Oraculum autem in medio domus in 19

interiori parte fecerat, ut poneret ibi Br. 40,81 arcam foederis Domini. *Porro ora-20 culum habebat viginti cubitos longitudinis et viginti cubitos altitudinis, et operuit illud atque vestivit auro

Sed et altare vestivit

Ez.30,1. purissimo. cedro. *Domum quoque ante oracu- 21 lum operuit auro purissimo, et affixit laminas clavis aureis. *Nihilque erat 22 in templo, quod non auro tegeretur; sed et totum altare oraculi texit auro.

2Ch Et fecit in oraculo duos Cherubim 23 3,10-18. Ez.37,7. de lignis olivarum, decem cubitorum altitudinis. *Quinque cubitorum ala 24 Cherub una, et quinque cubitorum ala Cherub altera, id est decem eubitos habentes, a summitate alae unius usque ad alae alterius summitatem. *Decem quoque cubitorum erat Che- 25 rub secundus; in mensura pari et opus unum erat in duobus Cherubim,

^{15.} U.L: tannenen. A.A: Zannenbretern. 18. A.A: gang von Cebern ... Blumenwerf.

ju ben 28. ... ben hinterranm. dW: innerhalb bes b. 17. b. D., nehml. ber vorbere Tempel. B.dW.vE:

bas ift ber T. (ber) vorne (an ift). 18. gefconigten Rn. B: Unb bie C. am S. inw. waren ausgeschuist mit Anopfen u. aufgegangenen Blumen, es war alles G. dW: bas Cebernholg ... eins gefduittene Arbeit mit Coloquinthen u. anfbrechen: ben Bi., alles von C. VE: Schnigwerf von Col.

^{19.} Speachort ... binten im D. dW.vE: Sinters

Act.7,47. Igitur aedificavit Salomon domum 14 et consummavit eam. *Et aedificavit 15 parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis, a pavimento domus usque ad summitatem parietum, et usque ad laquearia operuit lignis cedrinis intrinsecus, et texit pavimentum domus tabulis abiegnis. Aedificavit- 16 que viginti cubitorum ad posteriorem partem templi tabulata cedrina, a pavimento usque ad superiora, et fecit Nm.7,89, interiorem domum oraculi in sanctum

^{15.} Al.: et operuit.

^{20.} B.dW.vE: übergog er baffelbe (es, ibn) ... n.

überg. (auch) ben A.
21. B: machte eine Scheibwand an g. Retten? dW: verriegelte mit g. R. ben hinterr. vE: jog vor bem D. g. R. ber.

^{23,} dW: v. wilbem Delbaum. 25. u. einerl. Bilbung. B: Schnitt. dW: Jufonitt! vE: Geftalt. A: Figur.

26 και τὸ ύψος του Χερούβ του ένὸς δέκα έν πήγει, καὶ ούτω τῷ Χερουβ τῷ δευτέρω. 27 Καὶ αμφότερα Χερουβίμ έν μέσφ τοῦ οίκου τοῦ έσωτάτου καὶ διεπέτασε τὰς πτέρυγας αὐτών, και ήπτετο ή πτέρυξ ή μία του τοίχου τοῦ οίκου, καὶ πτέρυξ τοῦ Χερούβ τοῦ δευτέρου ήπτετο του τοίγου του έτέρου, και αί πτέρυγες αὐτῶν ἐν μέσφ τοῦ οἴκου ἦπτοντο πτέρυξ πτέρυγος. 28 Καὶ περιέσγε τὰ Χερουβὶμ γρυσίω. 29 Πάντας τοὺς τοίγους τοῦ οἴκου κύκλφ έγκολαπτά έγλυψεν έν γραφίδι Χερουβίμ καί φοίνικας καί διαπεπετασμένα πέταλα τῷ έσωτέρφ καὶ τῷ έξωτέρφ. 30 Καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οίκου περιέσχε χρυσίφ τοῦ έσωτάτου καὶ του έξωτάτου. 31 Καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβίο ἐποίησε θύρας ξύλων ἀρκευθίνων καὶ ωλιάς πενταπλάς, 82 και δύο θύρας έκ ξύλων πευκίτων καὶ έγκολαπτὰ ἐπ' αὐτῶν έγκεκολαμμένα Χερουβίμ και φοίνικας και πέταλα διαπεπετασμένα, και περιέσγε γρυσίφ και κατέβαινεν έπλ τὰ Χερουβίμ καλ έπλ τοὺς φοίνικας τὸ γρυσίον. 88 Καὶ ούτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ · φλιαὶ ξύλων ἀρχεύθου, στοαὶ τετραπλώς, 34 εν άμφοτεραις ταίς θύραις ξύλων πευκίνων δύο πτυχαλ ή θύρα ή μία καλ στροφείς αύτων, και δύο πτυγαί ή θύρα ή δευτέρα στρεφόμεναι· 35 έγκεκολαμμένα Χερουβίμ καί φοίγικες καὶ διαπεπετασμένα πέταλα καὶ περιεγόμενα γουσίω καταγομένω έπὶ την έκτύπωσιν. 36 Και φχοδόμησε την αυλήν την έσωτάτην, τρείς στίχους απελεκήτων, και στίχος κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν.

37 Έν τῷ ἔτει τῷ τετάρτφ ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ Ζιού· 3 8 ἐν ἐνδεκάτφ ἐνιαυτῷ ἐν μηνὶ Βούλ (οὕτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος) $\overline{^{2}}$ 6. BEX (bis): Χεραβὶμ (c. AFX). 27. B * (bis) ἡ (+FX). AB * τῦ οἶκυ (+EFX). B: πτ. Χερυβὶμ (c. AFX). AB (bis): δευτέρυ (c. FX). 29. AB: ἔγραψε * ἐν ει καὶ δ. π. (ο. FX). 3 1 ss. 3 1 s. 3 1 s. 3 2 γιας - ἀρκούθυ (+ 3 3 γιας - 3 3 γιας - ὰρος οπον τῷ ναῷ (*FX). 3 3 s. *B (sed cf. γιας 3). 3 3. ABEX + (in f.) Καὶ ἀρκούθο (τ. γιας 3). 3 3. ABEX + (in f.)

και τῷ δευτέρφ μηνί (* F). 38. B: Βαάλ (Βάλ AF).

26 קומת הַכָּרוּב הַאֶּחָד עַמֵּר בַּאַמָּה וְכֵן 27 הפרוב הַשַּׁנִי: וַיָּתֹּן את־הַפְּרוּבִים בתוד ו הבית הפנימי ויפרטון את־ פנפי הפרבים ותגע בַּפִּיר וּכְנַתְּ הַבָּרוּב הַשָּׁנִי נֹגַעַת בַּפּיר השני וכנפיהם אל-תוד הבית נגעת 28 פָנָת אֶל־כָּנָת: וַיִּצַת אַתּ־הַכְּרוּבֵים 20 זַהַב: וָאָת בַּל־קירוֹת הַבַּיִת מַסַב י קַלַע פָּתוּהֵי מִקּלָעוֹת בִּרוּבִים וְתִּפֹּרֹת וסטורי צבים מלפנים ולחיצון: ל ואת־פַּרְקע הַבַּיִת צָפָּה זָהָב לַפְנִימַה וגולחיצוו: ואת פתח הדביר עשה עצי־שמו האיל דַלְתִוֹת בַצֵּי־שָׁמֵוֹ 32 חַמַשִּׁית: וּשׁתּי עליהם מקלעות ותמלת ופטיבי צבים וצפה זהב על-הפרובים צּגּ אֶת־הַזָּהָב: וְכֵן עָשֵׂה לְפֵּתַח הַהֵּיכַל 34 מִזוּוּאָת עַבַּי־שָׁמֵן מֵאֵת רָבִעַית: וּשָׁמֵי ברושים שני בלעים הדלת האחת גלילים ושני קלעים לח הַדֵּלֵת הַשַּׁנֵית בָּלִילֵים: וַקַלַע פַרוּבִים ותמלות ופטבי צבים וצפה זהב 36 מִישָׁר עַל־הַמִּחָפַה: וַיִּבֶּוֹ אֵת־הַחָצֵר הַפָּנִימִית שָׁלשָׁה טוּרֵי בְּרָתָת אַרַזַים:

יה בְּשִּׁנָה בְּילִת יְפָּד בַּית יְהנְה גּבְּיֵרַח זְּוּ: וּבִשָּׁנָה הֵאָנַוֹת עָשְׂרֵה בּיֵרַח בּוּל הָוּא הַחְּדָשׁ הַשְּׁמִינִּי בָּלְה

^{27.} ins innerfte S. B: bie Fl. ber Ch. br. fic aus. 29. ausgegraben Schn. machen son Cher. B: alle Banbe ... ausschniten mit ausg. Schn. ... aufgegansgenen Blumen. dW: machte er eingeschnittene Arbeit mit ... aufbrechenben Bl.

^{30.} B.dW.vE.A: mit Golb.

^{31.} eine Thur ... Gefimfe u. Pfoften ein Fanfeet. B: jur Thur ... bie Flugel. dW.vE: (mit) Flugelthus ren. B: bie Thurschwelle von ben Pfoften war ber

26 Cherubim, *bag alfo ein jeglicher Cherub 27 gebn Glen boch mar. "Und er that bie Cherubim inwendig in bas Baus, und bie Cherubim breiteten ihre Alugel aus, bag eines Flügel ruhrete an biefe Banb und bes anbern Cherubs Flugel rubrete an bie anbere Banb, aber mitten im Baufe 28 rubrete ein Mlugel an ben anbern. *Und 29 er übergog bie Cherubim mit Golbe. *Unb an allen Banben bes Saufes um und um ließ er Schnigwert machen von ausgebobleten Cherubim, Balmen und Blum-30 wert, inwendig und auswendig. überzog er ben Boben bes Saufes mit golbenen Blechen, inwendig und auswen-31 big. *Und im Gingang bes Chore machte er zwo Thuren von Delbaumbolg mit funf-32 edigten Pfoften, *und ließ Schnigwert barauf machen von Cherubim, Balmen und Blumwert, und übergog fie mit gol-33 benen Blechen. "Alfo machte er auch im Eingang bes Tempels vieredigte Pfoften 34 von Delbaumbolg, *und zwo Thuren von Tannenholz, bağ eine jegliche Thur zwei Blatt batte an einanber bangenb in ibren 35 Angeln, *und machte Schnigwert barauf von Cherubim, Balmen und Blumwert, und überzog fie mit Golbe, recht, wie es 36 befohlen war. *Und er bauete auch einen Hof darinnen von brei Reihen gehauener Steine, und von einer Reihe gehobelter Cebern.

37 Im vierten Jahr, im Monat Sif, warb ber Grund geleget am Saufe bes Herrn. 38 "Und im eilften Jahr, im Monat Bul (bas

29. 32. 35. Bie B. 18. 31, A.A. fünfedigen. U.L. fünfedeten. Eben fo B. 33. Rap. 7, 5. und ferner. 36. A.A. breien Riegen. U.L. gehauenen Steinen ... gehobelten. 37. 38. U. L. Monben.

fünfte Theil? dW: die Einfaffung mit b. Bf. machte bas Fünftheil [ber Band] and? A: mit Bf. von fünf Eden.

32. und zween Thürftigel von Oelbaumhols, u. lies. dW: Und auf ben zwo Flügelthuren ... machteer. 33. Pf. v. Delb., ind Gevierte. B: aus bem viers ten Theil? dW: aus b. Biertheil [ber Banb]? vE: ein Biered.

34. B: zwei Leiften waren an bem einen Flügel, bie fic umdreheten, und zwei Thur- Blatter hatte ber Bolyglotten-Bibel. A. L. 2. 866 1. Abit.

* id est altitudinem habehat unus 26 Cherub decem cubitorum et similiter Cherub secundus. * Posuitque Che- 27 rubim in medio templi interioris; extendebant autem alas suas Cherubim, et tangebat ala una parietem. et ala Cherub secundi tangebat parietem alterum, alae autem alterae in media parte templi se invicem contin-* Texit quoque Cherubim 28 *Et omnes parietes templi 29 per circuitum sculpsit variis caelaturis et torno, et secit in eis Cherubim et palmas et picturas varias, quasi prominentes de pariete et egredien-* Sed et pavimentum domus 30 tes. texit auro intrinsecus et extrinsecus. *Et in ingressu oraculi fecit ostiola 31 de lignis olivarum, postesque angulorum quinque, * et duo ostia de 32 lignis olivarum, et sculpsit in eis picturam Cherubim et palmarum species et anaglypha valde prominentia, et texit ea auro, et operuit tam Cherubim quam palmas et caetera auro. * Fecitque in introitu templi postes 33 de lignis olivarum quadrangulatos, *et duo ostia de lignis abiegnis 34 altrinsecus; et utrumque ostium duplex erat et se invicem tenens ape-Es.41,25. riebatur. * Et sculpsit Cherabim et 35 palmas et caelaturas valde eminentes, operuitque omnia laminis aureis opere quadro ad regulam. * Et aedificavit 36 . SCh.4,9. atrium interius tribus ordinibus lapi-7,2.7,12. dum politorum et uno ordine ligno-Esr. 6,4: rum cedri.

v.1. Anno quarto fundata est domus 37 ^{2Ch.3,2}. Domini in mense Zio, * et in anno 38 undecimo mense Bul (ipse est mensis

anbre Fl., ble f. umbr. dW: mit zwei Blattern eine Thure, brehbar, u. m. zw. Bl. bie a. Th., br. vE: von zw. Brettern ... bie fich brehen ließen.

35. mit G., gefdilichter aber ber Bilbnerei. dW: n. 30g breitgefchlagenes Gold über bas Gingegrabene. vE: genan über bem Gingegr. B: fo nach bem G. einsgerichtet war. A: wohlgerichtet und anvaffenb.

36. b. ben innern D. von ... R. Gebernbalten. B.dW.A: inn. Borhof. vE: von brei Lagen.

37. dW.A: bas D. gegrunbet.

^{27.} Al. * alterae.
31. Al.: duo ostiola.

συνετελέσθη ὁ οίκος εἰη πάντα λόγον αὐτοῦ καὶ εἰη πάσαν διάκειξεν αὐτοῦ, καὶ ψποδόμησεν αὐτὸν ἐν ἐστὰ ἔτεσιν.

VII. Καὶ φαυδόμησε Σαλομών τὸν οίκον αύτου τρίς και δέκα έτεσι, και συνετέλεσεν όλον τον οίκον αύτου. 2 Καὶ ἀκοδόμησε τον οίκον δρυμού του Λιβάνου έκατὸν πήχεων τὸ μῆπος αύτου, καὶ πεντήκοντα πήγεων τὸ πλάτος αὐτοῦ, καὶ τριάκοντα πήχουν τὸ ὑψος αὐτοῦ. έπὶ τεσσάρων στίχων στύλων κεδρίνων, καὶ ωμίαι κέδριναι τοῖς στύλοις. 3 Καὶ ἐφάτνωσε κέδρφ του οίκον άνωθεν έπλ σών πλευρών των σεύλων, και ό άριθμός των στύλων πέντε καὶ τεσσαράκοντα, ὁ στίγος ὁ εἶς δέκα καὶ névre. 4 xal péladou tola, xal ywoa éni γώραν τρισσώς. 5 και πάντα τὰ θυρώματα καὶ αὶ γώραι τετράγωνοι μεμελαθρωμέναι, καὶ άπο θύρας έπι θύραν τρισσώς. 6 Και τὸ αίλαμ των στύλων εποίησε πεντήχοντα πήγεων τὸ μῆκος, καὶ πεντήκοντα πήγεων έν αγάτει εζολοπίρα, αιγάπ εας αδοδουιος αρεφε. καί στύλοι καὶ πάχος ἐπὶ πρόςωπον αὐτῆς. 7 Καὶ τὸ αἰλὰμ τῶν θρόνων οὖ κρινεῖ έκεῖ, τὸ αλόμι του κριτηρίου, ἐποίησε και αἰρόφωσεν έν κέδρη ἀπό τοῦ έδάφους ἔως τοῦ ἐδάφους. 8 Καί ο οίκος αντού છે ο καθήσεται έκει, αύλη μία έξελισσομένη τούτου κατά τὸ έργον τούτο και οίκον τη θυγατρί Φαραώ (ην έλαβε Σαλομών) κατά το αίλαμ τούτο. ταύτα έχ λίθων τιμίων κεκολαμμένα έκ διαστήματος έσωθεν και έξωθεν, και έκ τοῦ Densylon god ton Aslams. Huy gentles sid that

לכל- דבריו וַיְבְנַהוּ שָׁבַע שׁנִים: ואַת־בֵּיתוֹ בַּנַה שלמה שלש צַשְּׁרֵח שָׁנַח וַיְכֵל אָת־כַּל־בּיתוֹי: יוֹבו אַת־בַּית יַעַר הַלְבָנון מָאָה 2 אַפַח אַרָבוֹ וַחֲמִשַּׁים אַפָּה רַחָבּוֹ ושלשים אַפַח קוֹמַתוֹ עַל אַרְבַּעַה טובי עמודי אַרוֹים וּכְרְתוֹת אַרְוִים ינובשורם: וֹספוֹ בּאָנוֹ מִנְּבְּלֹ בַל־. עול אשר על-העמוזים אַרְבָּעִים ל בַ בַּ בְּשָׁה בַ בָּשָּׁה נְשָּׁר הַשִּיר: וּשְׁקְפֵים שלשוה טוירים ומוחות אל-מחות ח שׁלִשׁ פִּעָמֵים: וְכָליהַפָּתָחֵים וְהָאָזוּוְת רָבְצִים שָׁמַּף וּמְוּל מַחָזָה אֶל־מַחָזָה 6 שָׁלָשׁ שִּּבְּמִים: וְאֵּת אוּלֵם הַבְּמוּדִים 6 צַשָּׁה חַמְשַׁים אַמָהֹ אַרְפוֹ וּשָׁלשָׁים ואולם על־פניהם רחבו ז וַעַּמְּוַיִּם וַעַב עַלְּ־פָּניּתם: הַכְּפָא אַשָּׁר יִשְׁפָּט־שָּׁם אָלֶה הַמִּשְׁפָּם בארז מהקרקע ופמן אַ הַאָּרָבֵע: וּבֵיתוּ אֲשַׁרייַשָּׁב שָׁם חָצֵר 8 הַאַהַרת מִבּיה לַאוּלֶם בַּמֵּנשה חוּה הָנָה וּבַּׁיִת יַעַשֵּׁה לְבַתֹּ־שַּׁרָעה אַשׁר 9 לַקַח שָׁלֹמֹה כַּאוּלֵם הַזָּה: כַּל-אַלה אַבָנִים יָקַרֹת בְּמִדְוֹת בְּוֹית מְגַרְרוֹת בפגרת עביה ומחוץ וממסל עד-הַמְּפַּחוֹות וּמִּחָאין עַד־תַּחָצֵר הַבָּדוֹכַה:

עשמטיד כן" v. 36. v. סשמטיד כן" v. 7. שרש יו

^{38.} B* śneð.-fin. ... † (in f.) Aal snoðóungs tö nataktusum tög aðlige të allem tög aðlige tö nata koganov tö vað (cf. 7, 12).— 1.—12 B¹ in f. pon. 1. AB: K. tòv olnov aðtö (s. kavtā) án. ∑. B*n. obvev.-fin. 2. B: dovum. AB: (bis) nizetg et nizetu. B' (tar) vò. AB: val tesa (kn) t. FX). 3. AB nizetga et (pr.) ó ... tesa. n. nivet. B + ò slç - n. 5. AB: tö dvomutatog (dvogg FX). 6. B* knolige. († A) et (bis) nizew et (all.) tò († FX). (A)B† (in f.) tolg allaulv (* FX). 7. B*(all.) tò et én.-fin. († AX). 8, B: aðtæv (-ĕ FX). 9. B*(pr.) n. Égað.

^{38.} nollendet, gang wie. B: vollendete er b. S. nach allen feinen Studen n. n. a. f. Weisen; alfo bauete ... dW: war b. D. vollendet ... feiner Gebühr, n. man b. vE: gangen Anordnung. A: mit all f. Werfe n. a. f. Gerathe.

^{1.} B: ba vollenbete er f. ganges &. (dW.vE: u. ale er f. S. [gang] voll. hatte, B. 2. fo b. er and?)

^{2,} bas &. bes B. L. ... hoch, auf 4 Reiben Cebernfänlen, m. auf ben Ganten lagen ceberne Balten. B: n. von ceb. Bohlep auf ben S,

^{3.} und war mit G. gebodt, fiber ben Gentleben, fo auf ben G. ftanban. B: getäfelt ... über ben Boflen. dW: Bretern ... lagen. vE: Balfen.

^{4.} B. brei R., grabe neben einanber, breimal. B: Ausfichten ... bag ein B. über bem anbern war, jn breien malen. dW: Ballen:Lagen B., u. T. gegen B. 3mal. vE: n. zwar F. über F. 3mal.

^{5.} w. alle in ihnen Orffnungen u. Pf. viercelig, und war grade ein P. ad bom andern, Banal. B: offe

ift ber achte Monat), warb bas Saus bereitet, wie es fein follte, bag fie fieben Jahre baran baueten.

VII. Aber an feinem Baufe bauete Salome breigebn Jahre, bag er es gang ausbanete. 2 * Rebmlich er bauete ein Saus vom Balbe Libanon, bunbert Glen lang, funfzig Ellen weit, und breißig Ellen boch. Auf baffelbige Bevierte legte er ben Boben von cebernen Bretern auf cebernen Saulen, nach 3 ben Reihen bin, "und oben barauf ein Begimmer von Cebern auf biefelben Gau-Ien, welcher waren funf und viergia, je 4 funfgebn in einer Reibe. *Und maren Senfter gegen bie brei Reiben, gogen ein-5 anber über, brei gegen brei, *unb waren . 6 in ihren Bfoften vieredigt. *Er bauete auch eine Salle von Saulen, funfzig Ellen lang und breißig Ellen breit, und noch eine Salle vor biefe, mit Gaulen und biden 7 Balten. "Und bauete auch eine Salle gum Richtftuhl, barin man Bericht bielt, und Btafelte beibe Boben mit Cebern. fein Baus, barinnen er wohnete, im Binterbof, binten an ber Salle, gemacht wie bie anbern. Und machte auch ein Saus, wie bie Salle, ber Tochter Bharao, bie Sa-9 lomo zum Beib genommen batte. *Soldes alles waren foftliche Steine, nach bem Binteleifen gehauen, mit Gagen gefchnitten auf allen Seiten, vom Grund bis an bas Dach, bagu auch außen ber große

> 38. U.L: Mond. 2. 3. 4. A.A: Riegen. 9. U.L: hangen.

bie Thuren u. b. Bf. w. vieredet in ber Ausficht. dW: geviert mit Gebalt, u. F. gegen F. aber. vE: vieredig, gebedt. (1Ch. octavus) perfecta est domus in omni 18,11. Dm. 18,20. Suis; aedificavitque eam annis septem.

Domum autem suam aedificavit WIII. 2.10. Salomon tredecim annis et ad perfeach.e,1. ctum usque perduxit. *Aedificavit 2 10,17.21. quoque domum saltus Libani centum cubitorum longitudinis, et quinquaginta cubitorum latitudinis, et triginta cubitorum altitudinis, et quatuor deambulacra inter columnas cedrinas; ligna quippe cedrina exciderat in columnas. Et tabulatis cedrinis vesti- 3 vit totam cameram, quae quadraginta quinque columnis sustentabatur. Unus autem ordo habebat columnas quindecim *contra se invicem positas *et e regione se respicientes aequali spatio inter columnas, et super columnas quadrangulata ligna in cunctis aequalia. *Et porticum columnarum fecit quinquaginta cubitorum lengitudinis et triginta cubitorum latitudinis, et alteram porticum in facie majoris porticus, et columnas et epistylia super columnas. Porticum quoque 7 solii, in qua tribunal est, fecit, et texit lignis cedrinis a pavimento usque ad summitatem. * Et domuncula, in 8 qua sedebatur ad judicandum, erat in media porticu simili epere. Domum quoque fecit filiae Pharaonis (quam uxorem duxerat Salomon) tali opere quali et hanc porticum. "Omnia 9 lapidibus pretiosis, qui ad normam quamdam atque mensuram tam intrinsecus quam extrinsecus serrati erant, a fundamento usque ad summitatem

parietum et extrinsecus usque ad

^{6.} machte auch. B: Borgebau. dW.vE: Saulenhalle: (B: u. bas Borg. mar gegen jenen über, so auch bie S. n. b. B. gegen jenen über?) dW: u. eine [ans bere] halle vor berselben, u. S. u. eine Schwelle vor benselben. vez. eine Borhalle baran mit S. n. eine Schwelle bavor.

^{7.} bar. er Ger.... ben gangen B. B: ein Borgeban bes Ger. dW: bie h. bes Thrones, wo er richtete, b. h. bes G. vB; eine Thromhalle ... bie Gerichtsh.

^{6.} Al. † (inf.) fecit. 9.8: intrinsecus usque.

^{8.} war gleicherweise gem. B: hatte einen anbern Borhof innerhalb bes Borgebans, ber war nach biefer Arbeit. dW: an f. hanse... war ber anbere hof hinter ber h. gleich biefer Banart. vE: es war wie biefes Bert.

^{9.} war von tont. Ge., n. b. Binkelmaag. dW,vE: Maße. B.dW: gefäget, v. innen u. v. angen. vE: inwendig n. ausw. B: u. bas von ben Grundfieinen an bis zu benen, bie einer hand breit waren? dW: vom Brund bis an h. Rragfteine. vE: bis oben an bie Dadgelander. B.dW.vE.A: bis an b. großen (Bor:) hof.

αὐλὴν τὴν μεγάλην 10 τὴν τεθεμελιωμένην έν τιμίοις λίθοις μεγάλοις, λίθοις δεκαπήχεσι καὶ ὀκταπήχεσι 11 καὶ ἐπάνωθεν τιμίοις κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον πελεκητοῖς, καὶ κέδροις. 12 Τῆς αὐλῆς τῆς μεγάλης κύκλφ τρεῖς στίχοι πελεκητῶν, καὶ στίχος κεκολαμμένης κέδρου. Καὶ ἀκοδόμησεν αὐλὴν οἴκου τὴν ἐσωτάτην κατὰ πρόςωπον τοῦ ναοῦ.

13 Καὶ απέστειλεν ὁ βασιλεύς Σαλομών καὶ έλαβε τὸν Χιρὰμ ἐκ Τύρου, 14 υίὸν γυναικός γήρας, και ούτος άπο της φυλής της Νεφθαλείμ, και ό πατήρ αύτοῦ ἀνήρ Τύριος, τέκτων γαλκού και πεπληρωμένος τῆς σοφίας της τέγνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως του ποιείν παν έργον έν χαλκώ. καλ είςηνένθη πρός τον βασιλέα Σαλομώντα, καλ έποίησε πάντα τὰ έργα. 15 Καὶ εγώνευσε τοὺς δύο στύλους τῷ αλλάμ τοῦ οἶκου, δέκα καλ όκτω πήγεις τὸ ύψος τοῦ στύλου, καὶ περίμετρον δύο και δέκα πήγεις έκύκλου αὐτὸν τὸ πάγος τοῦ στύλου τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα: καλ ούτως ὁ στύλος ὁ δεύτερος. 16 Καλ δύο έπιθέματα έποίησε, δούναι έπι τὰς κεφαλάς τών στύλων, γωνευτά γαλκά: πέντε πήγεις τὸ ύψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ένός, καὶ πέντε πήγεις τὸ ύψος τοῦ ἐπιθέματος του δευτέρου. 17 Καλ έποίησε δίκτυα έπικαλύψαι τὰ ἐπιθέματα τῶν στύλων, ἐπτὰ τῷ हेमारिहंपवरा रक्षे हेर्रा, καὶ हेमरवे रक्षे हेमारिहंपवरा रक्ष δευτέρφ, ¹⁸ έργον κρεμαστόν, δύο στίγοι ροών γαλκών δεδικτυωμένοι, έργον κρεμαστόν, στίγος έπὶ στίγον καὶ ούτως ἐποίησε τῷ ἐπιθέματι τῶ δευτέρφ. 19 Καὶ ἐπιθέματα ἐπὶ τῶν κεφαλών τών στύλων έργον κρίνου κατά τὸ αί-

י וּמְיָפֶּׁד אֲבָנִים יְקְרָוֹת אֲבָנִים בְּדֹלְוֹת אַבְנִים יְמְלָמִיְלָה אֲבָנִים בְּלְרִוֹת אַבְנִים שְׁלְשָׁה טוּרִים בְּיִים יְקְרָוֹת אַבְנִים שְׁלְשָׁה טוּרִים בְּיִים יְקְרָוֹת פְּרָתוּת בְּיִית וָאֵרָז: וְחָצֵר הַבְּדוֹלְה בְּיִרנּוֹת בְּיִים וְלְחַצֵּר בִּית־יְהֹנְה הַפְּנִימִית וּלָאִלֵם הַבַּיִת:

•וַיִּשָׁלֵח הַפֵּלָה שׁלֹמה וַיִּפַח אָת־ אשה אכמנה הוא מִמַּמָה נַפְתַּלִי וַאַביו אַישׁ־צֹרי חֹרשׁ נחשת וימכא את־החכמה ואת־הדעת מלאכה בנחשת ויבוא אל־הַמַּלָה טו שלמה ויעש את־פל־מלאכתו: ויצר העמרדים עשרה אפה קומת העפוד האחד וחום שׁתַּים־עַשֹּׁרָה אַמַּה יַסְב אַת־ 16 הַעַמַּוּד הַשָּׁנִי: וּשָׁתַּי כְּתַרוֹת עַשָּׁה ראשי העמודים מצק נחשת חמש אפות קומת הכתרת האחת וחמש אפות קומת הפתרת השנית: 17 שבבים מצשה שבבה גדלים מעשה שרשרות לפתרת אשר שָבְעַה לֻכּׁתֵרֶת 18 ושבעה לפתרת השנית: ויַעשׁ אַת־ טוּחִים סַבִּיב על־ הַשָּבָכָה הָאֶחָת לְכַפַּוֹת אָת־הַכְּתַרֹת ראש 19 כפתרת השנית: וכתרת אשר על-ראש העמודים מעשה שושן באולם

^{11.} AB* αὐτὸ ... ἀπελεκήτων (c. FX). 12. AB: στ. ἀπελεκήτων (c. F). Β: Καὶ συνετέλεσε Σ. ὅἰον τὸν οἰκον αὐτῷ (Κ. ῷκοὂ. κτὶ. Α, sed p. ἐσωτ. †τῷ s. τῶν αἰλὰμ τῷ οἴκυ τῷ. Cf. 6, 38. 14. AB *τῆς σφ. (†FX). 15. AB: ὁκτὰ καὶ δέκα... *τὸ... τἑσ-σαρες κ. δέκα (c. FX). 16. B * χαὶπᾶ († ΑΕΓΧ). 17. AB: δὸῦ δίκτ. κερικαλύψαι τὸ ἐπέθεμα (c. FX). B: (bis) τὸ δίκτυον (ἐπτὰ ... κ. ἐπτὰ F). 18. AB † (in.) καὶ (*F). 19. pon. B p. 21 (c. AFX). 19. B *ἐπεθ. († AFX).

בנ"א חל" ברגש .12 v. בנ"א חל" ברגש .13 v. 13. הפטרת ויקחל כמנחג הספרדים .13 v. 15

^{10.} dW.vE: Grunblage.

^{12.} auch ber innere Dof. 14. B: Anpferschmibt, dW: ErgeArbeiter, vK:

10 Sof. *Die Grunbfefte aber maren auch toftliche und große Steine, gebn und acht 11 Ellen groß, *und barauf toftliche gehauene Steine nach bem Winkeleisen, und Cebern. 12 "Aber ber große Sof umber hatte brei Reihen gehauene Steine, und eine Reihe von cebernen Bretern, alfo auch ber Gof am Saufe bes Berrn inwendig, und bie Salle am Baufe.

13, Und ber Ronig Salomo fandte bin 14 und ließ holen hiram von Aprus, *einer Bitwe Sohn aus bem Stamm Naphthali, und fein Bater war ein Mann von Thrus gewefen: ber war ein Meifter im Erz, voll Beisbeit, Berftand und Runft, zu arbeiten allerlei Erzwerf. Da ber gum Ronige Salomo fam, machte er alle feine Berfe. 15 "Und machte zwo eberne Gaulen, eine jegliche achtzehn Ellen boch, und ein Faben von zwölf Ellen war bas Daag um 16 jegliche Saule ber. "Und machte zween Rnaufe von Erz gegoffen, oben auf bie Saulen zu fegen, und ein jeglicher Rnauf 17 war funf Ellen boch. "Und es waren an jeglichem Rnauf oben auf ber Gaule 18 fieben geflochtene Reife, wie Retten. *Und machte an jeglichem Anauf gwo Reiben Granatapfel umber an einem Reife, bamit 19 ber Rnauf bebedt warb. "Und bie Rnaufe waren wie bie Rofen vor ber Balle, vier (2Ch.4,9.atrium majus. *Fundamenta autem 10 de lapidibus pretiosis, lapidibus magnis decem sive octo cubitorum. Et desuper lapides pretiosi aequalis 11 mensurae secti erant, similiterque de cedro. *Et atrium majus rotundum 12 trium ordinum de lapidibus sectis et unius ordinis de dolata cedro, nec non et in atrio domus Domini in-(6,8. teriori et in porticu domus.

Misit quoque rex Salomon et tulit 13

RCh. Hiram de Tyro, * filium mulieris 14 viduae de tribu Nephthali, patre Ty-Ga.4,22, rio, artificem aerarium et plenum Ex.31,30 sapientia et intelligentia et doctrina ad faciendum omne opus ex aere. Qui cum venisset ad regem Salomonem, fecit omne opus ejus. * Et 15 2Ch.3,15 finxit duas columnas aereas, decem 25,17. Jer, 12.21 et octo cubitorum altitudinis columnam unam, et linea duodecim cubitorum ambiebat columnam utramque. *Duo quoque capitella fecit, quae 16 ponerentur super capita columnarum, fusilia ex aere; quinque cubitorum altitudinis capitellum unum, et quinque cubitorum altitudinis capitellum 2Ch. 2.16 alterum, * et quasi in modum retis 17 et catenarum sibi invicem miro opere Utrumque capitellum contextarum. columnarum fusile erat, septena versuum rettacula in capitello uno, et septena retiacula in capitello altero.

Et perfecit columnas et duos ordi-18

secundo. * Capitella autem, quae 19 erant super capita columnarum, quasi

nes per circuitum retiaculorum sin-

gulorum, ut tegerent capitella, quae

erant super summitatem malogranatorum; eodem modo fecit et capitello

opere lilii fabricata erant in porticu gleichwie ein Ret u. wie Retten, wunderbar in einanber geflochten.)

18. m. an ben Gaulen zween Reife umber für jes bes Blechtwert, ju bebeden jegl. Rn., mit Gran. vergieret. B: m. bie G., n. 2 Reihen umher über bem einen Degm., bie Rronen gu beb., welche oben über ben Gr. waren, n. alfo m. ere an b. anbern Rrone. dW: an bas eine Gitter, jur Bebedung ber Rn. oben, von Gr. vE: 2 Reihen Gran, ringenm um ein Flechtw., um bas Saulenhanpt ju beb. welches oben mar.

19, an ber B. B: wie Lilien gemacht. dW: von 2. Arbeit. vE: hatten ein Lilienwerf.

^{12.} A.A. Riegen ... Riege. U. f. f. 14. A.A: in Gra.

Runftler in G. B.A: Berft. n. Miffenichaft. dW: Berft. n. Ginficht n. Runde. vE: Ginf. u. B. n. Renninif.

^{15.} B.dW.vE.A: bilbete. B.dW: (mar) b. Sohe ber einen S.... ging um b. anbre S. her (umfaßte...)? vB: Seil ... umfaßte b. zweite S.? 16. B: Kronen. vE: Saulenhaupter.

^{17.} an ben Rnanfen oben auf ben G. Geflechte wie Repe von getetteten Fiben, fieben an jegl. R. B: Die Rebe w. v. gefiocht. Arbeit, bie Reife v. Retten: werf an b. Rr., bie ... waren. dW: Gitter v. Gitter: Arbeit n. Gewinde v. RettensArb. waren. vE: Unb Beflechte, Blechtwerf, und Gewinde, Rettenw. (A:

λάμ τεσσάρων πηχών. 20 και μελαθον έπ΄ άμφοτέρων τών στύλων, και ἐπάνωθεν τών πλευρών ἐπίθεμα τὸ μέλαθον τῷ πάχει. 21 Και ἔστησε τοὺς στύλους τοῦ αίλὰμ τοῦ ναοῦ. και ἔστησε τὸν στῦλον τὸν δεξιὸν και ἐπεκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Ἰαχίν, καὶ ἔστησε τὸν στῦλον τὸν δεύτερον τὸν άριστερὸν καὶ ἐπεκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Βόαζ. 22 Καὶ ἐτελειώθη τὸ ἔργον τῶν στύλων.

28 Καὶ έποίησε την θάλασσαν γυτήν δέκα έν πήγει από του γείλους αύτης έως του γείλους, στρογγύλον κύκλφ αὐτῆς πάντε ἐν πήχει τὸ ύψος αὐτῆς, καὶ συνηγμένοι τρεῖς καὶ τριάκοντα εν πήγει. 24 Καὶ υποστηρίγματα υποκάτω τοῦ γείλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλουν αύτήν. δέκα ἐν πήγει ἀνίσταν τὴν θάλασσαν κυκλόθεν, δύο στίγοι ὑποστηριγμάτων γυτών εν τω γονευτηρίω αὐτων. ²⁵Καὶ δώδεκα βόες ύποκάτω της θαλάσσης, οί τρεζε έπιβλέποντες βοβράν, και οι τρείς επιβλέποντες θάλασσαν. και οί τρείς ἐπιβλέποντες νότον, και οι τρείς επιβλέποντες άνατολάς καὶ πάντων τὰ ὀπίσθια είς τὸ ένδον. 26 Καὶ τὸ πάγος αὐτοῦ παλαιστής, και το γείλος αθτής ώς έργον γείλους ποτηρίου βλαστός πρίσου, διεχιλίους χοιίς χω-0009Tag.

27 Καὶ ἐποίησε δέκα μεχωνώθ χαλκάς, τεσσάρων πήχεων τὸ μῆκος μεχωνά τῆς μιᾶς, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕφος αὐτῆς. 28 Καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῆς μεχωνά συγκλειστὸν αὐτῆς, καὶ συγκλειστὸν ἀνὰ μέσον τῶν ἔξεχομένων.

20. AB*EFX + (in f.) καὶ τῶν δοῶν πέντα στίχοι (πύκλω) ἐπὶ τῆς πεφαλίδος τῆς δευτέρας (* ?).
21. ΑΒ: Ενα (δεξ. FX). ΑΒ: Ταχύμ ε. -ν ... * τὸν ἀρ.
Β: Βολωζ. 22 * Β¹ († ΑΒ*ΕΓΧ). ΑΒ' Ε΄ (in.) Καὶ ἐπὶ τῶν πεφαλίῶν ἔργον πρίνθ (* ?).
23. Β* χυτὴν. ΑΒ: χείλ. αὐτῆς, στρ. π. τὸ αὐτὸ ΄ Β: συνηγμένη.
24. ΑΒ: ὑποπάτωθεν. Β: δ. ἐν π. πυπλόθεν παὶ τὸ χείλος αὐτῆς ὡς ἔργον χείλυς ποτηρίθ βλαστὸς πρίνθ, καὶ τὸ πάχος αὐτὸ παλαιστῆς (δέπα πτλ. [Ε] FX; sim. Α).
25. ΑΒ: ἀνατολήν ΄ π. πάντα εἰς τὸν οἰπὸν. Β(in f.) ΑΓΧ (p. ἀνατολήν ΄ π. πάντα εἰς τὸν οἰπὸν. Β(in f.) ΑΓΧ (p. ἀνατολήν ΄ π. πάντα τὶς τὰν αὐτῶν ἐπάνωθεν.
26*Β¹. 27. ΑΒ: πέντε πήχεις μήπος τῆς μεχωνώθ (στὶ, infτα) ... τέσεαρες πήχεις ... ἐξ ἐν πήχει Φφ.
28. ΑΒ: αὐνοῖς.

יבֿבּקיִּיּ מִּפַּעִבּּנִים פֿבּנִע מִוּמָּׁן אַלְפּׂנִם בּֿע אַ פּׂנִעבּיִּים פֿבּנַע מִּנְמַעְּלְּיִה וְמָּפִּעִּע פִּנַבּמ מִּנְעַ וְדַּיִּים בְּכִּנְיָם מִלְּמֵעְּלְּיִה וְכָּלְ-אַּעְרִינָּם בּפְּנִים נִּיִּבָּע וּמִּלְמָּע פִּנִים מִוּלְּעָה בּפְּנִים נִיִּבְּע וּמְּלְמִּים יִבְּלֵּע מִּלְּיִם נִּמְּלְּעִיה בּפְּנִים נִיִּבְּעְ מִלְּיִבִּים יִבְּלֵּע מִּלְּיִם בּּאַבְּיוּ בּמְּנִים נִיּבְּעְ מִפְּנִים יִבְּלְים מִּנִּים מִּנִּים מִּיִּלְּעָה וּ בּמְּנִים נִיִּבְּעִ מִּפְּנִים יִבְּעָר מִּלְּמָתְ פִּנִים מִוּלְּעָה בּּיִּ בְּמִּעְּה וִשְּׁלְשִׁי מִפְּנִים יִבְּלְּים בְּצִּבְּעִי בּמְּנִים נִּיִּבְּים אָּעִר בִּיִּם סְבִּיב שְׁנֵּי בְּעִּבְּיִם בְּיִבְּעִּים וְבָּלְים בְּצִּבְּים בְּצִּבְּעְהוּ בְּשִׁפְּעִוּ וִי סִבִּיב מְנִים אָּערּבְּים מִבְּעָּתוּ בְּשִׁפְּעִוּ מִּנְּעִיּוֹ נִיְשְׁכָּים אָרִבּים מִנְּבָּעִים בְּצִּאָּהוּ בְּשִׁפְּעִוּ כִּיבְּים אָּערִבּים מִּנְּעִים בְּצִּאָּהוּ בְּשִׁפְּעִי מִּנְיִים בְּעִּבְּים מִּנְּעִים בְּבָּאַנִּים בְּבָּאַנִּים בְּבָּאַנִים בְּצִּעְּהוּ בְּשִׁפְּעִי מִּנְיִם בְּנִיבְּים אָּנִים מִּנְּיִם מִּנְּבִּים מִּנִּים בְּבִּאַנְיה בְּיִּבִּים אָּנִים בְּבָּאַנִּים בְּבִּאּבָּיה בְּיִּבְּים בּיִּבִּים מִּנִים בְּבִּאּנִים בְּבִּים בְּעִּבִּים בְּבִּים בְּיִּבְּיִּבּים בְּבִּים בְּבִּעִּה בְּיִבּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּיבּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּיבִּם בְּיבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּיבִּים בְּיִּבְּים בְּבִּיבּים בְּיבִּיבִּים בְּבִּים בְּבִּיבִּים בְּיִּבְּים בְּבִּים בְּבִּיבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִּבְּים בְּיבִּים בְּיִּבְּיבּים בְּיִבְּבִּים בְּבִּים בְּיִּבּים בְּיבִּיבְּים בְּיִים בְּבִּים בְּיבִּים בְּבִּיבְּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבּיבּים בּּיבִּים בּּבְּיבּים בְּבִים בְּיבִּים בְּבִּיבּים בְּבִּיבְּים בְּיִים בְּבִּים בּּבְּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּיבּים בְּיבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבּים בְּיבּים בּּבּיים בּיּבְּבּים בּיּבְּיבּים בּּבְּיבּים בּּבְּיבּים בּּיבּים בּּבְּיבּים בּ

מִסְּגְּרָוֹת לָהֶם וּמִסְּגְּרָת בֵּין הַשְּׁלַבְּים: 28 לְוֹמְתָה: וְזָה מִנְשֵׁה הְשִׁלְשׁ בֵּאַמָּה הַאַרְבַּע בֵּאַמָּה אָרֶךְ הַמְּכוֹנָה הַאָּלִשׁ הַאָּרְבָּע בָּאַמָּה יְרְוְבָּה וְשָׁלְשׁ בַּאַמָּה הַאָּלְה 27 בִּילִבָּע הָאָרִה וְמָּלִית בָּעָּר וְתְשָׁת

בנ'א חל' בדגש . v. 21. השבכח ק' v. 20. יקו ק' v. 22. יקור ק' v. 22. יקור ק' v. 23. 'ib. עד כאן . ib. יעד כאן

^{20.} II. waren auch Anaufe auf ben zwo Gatien oberhalb am Banche felbit, welcher jeufette b. Flechte werts war, n. ber Gr. ... 200 an jegt. An. B. bie Kr. auf ... beiangenb, ba waren auch v. obenher gegen bet hervorragenben Ranbe über, welche neben b.

VII.

20 Effen groß. Bunb ber Grangtapfel in ben Reiben umber maren zwei bunbert, oben und unten an bem Reife, ber um ben Bauch bes Rnaufe berging, an jeglichem Rnauf 21 auf beiben Gaulen. "Und er richtete bie Saulen auf por ber Balle bes Tempels, und bie er gur rechten Banb feste, bieg er 3ochin, und bis er gur linten Band feste, 22 bieg er Boas. *Und es ftand alfo oben auf ben Gaulen wie Rofen. Alfo warb pollenbet bas Bert ber Gaulen.

23 Und er machte ein Meer, gegoffen, gebn Ellen weit, von einem Ranbe gum anbern, rund umber, und funf Ellen boch, und eine Schuur breißig Ellen lang war bas · 24 Daag rings um. *Und um baffelbige Meer, bas gebn Glen weit mar, gingen Rnoten an felnem Ranbe ringe um bas Meer ber, ber Anoten aber maren amo 25 Reihen gegoffen. *Und es ftand auf amolf Rinbern, welcher brei gegen Mitternacht gewandt maren, brei gegen Abend, brei gegen Mittag, und brei gegen Morgen, und bas Meer oben brauf, bag alle ibre 26 Sintertheile inwendig waren. Dide aber war einer Sand breit, und fein Rand war wie eines Bechers Rand, wie eine aufgegangene Rofe, und ging barein zwei taufenb Bath.

Er machte auch gebn eherne Beftuble, einen jeglichen vier Glen lang 28 und breit, und brei Ellen hoch. war aber bas Geftlible alfo gemacht, bağ es Seiten hatte zwifchen ben Leiften,

25, A.Ar aller Gintertheil. U.L. alle ibr &. inm. 26. A.A: gingen barein. 27. A.A: ein war. jeglides.

Rebw. war. dW: an ben Ru. ... oberh. nabe bei b.

Bauche. — 21. en ber 4. 22. B: war es gemacht. dW: w. Lilien-Arb. vE:

auf bie S. fellte er b. Lilienwert.

23. rund ringenm ... M. umber. vE: bas D. dW: bas gegoffene DR. dW.vB: gerunbet (vgl. B. 15).

24. unter f. R. r. muber ... geg. mit feinem Guft. dW.vE: Roloquinthen. A: Gufgierath. B: in beffen Giegung. dW.vE.A: aus Ginem Gufe (mit bem: jelben).

quatuer cubiterum. *Et rursum alia 20 capitella in summitate columnarum desuper juxta mensuram columnae contra retiacula; malogranatorum autem ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi. Et statuit duas 21 v.12. columnas in porticu templi; cumque 2Ch.z.17. statuisset columnam dexteram, voca-25,13.16. vit eam nomine Jachin; similiter erexit columnam secundam et vocavit nomen eius Booz. Et super capita 22 columnarum opus in modum lilii posuit, perfectamque est opus columnarum.

2Ch.4,200 Fecit quoque mare fusile decem 23 16,17: 25,13,16. cubitorum a labio usque ad labium, Ex.^{20,12} rotundum in circuitu; quinque cubitorum altitudo ejus, et resticula triginta cubitorum cingebat illud per circuitum. * Et sculptura subter 24 labium circuibat illud decem cubitis ambiens mare; duo ordinés sculpturarum striatarum erant fusiles. *Et 25 ^{2Ch.4,26} stabat super duodecim boves, e quibus tres respiciebant ad aquilonem et tres ad occidentem et tres ad meridiem et tres ad orientem, et mare super eos desuper erat: quorum posteriora universa intrinsecus latitasch.4.5. bant. * Grossitudo autem luteris 26

trium unciarum erat, labiumque ejus quasi labium calicis et folium repandi lilii; duo millia batos capiebat.

Et fecit decem bases aeneas, qua- 27 singulas, et quatuor cubitorum latitudinis, et trium cubitorum altitudinis. *Et ipsum opus basium interrasile 28 erat, et sculpturae inter juncturas,

^{24.} S: histriatarum.

^{25. 8:} stabant.

^{26. 8 + (}in f.) et tria millia metretas.

^{25.} dW: gerichtet. vE.A: faben. B: inwarte. dW:

nach innen gu. vE: u. inn. gefehrt. 26. dW.vE: wie bie Arbeit (bas Bert) eines Bederranbes. B: wie e. Lillenbluthe. vE: Liliens blume. dW: [in Gestalt] einer aufgeblüheten &.

^{27.} ein jegliches. B.dW.vE.A: Geftelle. 28. Welber batte. B: es maren & baran, n. b. &. waren jw. ben Rrangen? dW: Schilber w. baran, u. Sch. 3m. b. Geffeiften. vB: fle hatten 2.,. u. 2. m. 3w. b. G.

29 Καὶ ἐπὶ τὰ συγκλείσματα αὐτών ἀνὰ μέσον έξεγομένων λέοντες και βόες και Χερουβίμ, και έπι τών έξεγομένων ούτως και έπάνωθεν, και ύποκάτωθεν τών λεόντων καλ τών βοών χώραι, έργον καταβάσεως. 30 Καὶ τέσσαρες τρογοί γαλκοί τῆ μεγωνά τῆ μιὰ καὶ τὰ προέγοντα γαλκά καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῆς, ωμίαι αὐτῶν ύποκάτωθεν των λουτήρων, και ώμιαι κεχυμέναι ἀπὸ πέραν ἀνδρὸς προκείμεναι. 31 Καλ τὸ στόμα αὐτοῦ ἔσωθεν τῆς κεφαλίδος καὶ άνω ἐν πήγει, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ στρογγυλούν ποίημα ούτως πήγεος και ήμίσους τοῦ πήγεος, και έπι του στόματος αὐτου διατορεύματα καλ διάπηγα αύτων τετράγωνα, ου 32 Καὶ τέσσαρες τροχοὶ ύποxázwder zwe dianýzwe. aj Zeideč er zoič τροχοῖς ἐν τῷ μεχωνῷ, καὶ τὸ ὑψος τοῦ τροχού του έγος πήγεος και ήμισους. 88 Και τὸ έργον τῶν τροχῶν ώς έργον τροχῶν άρματος και γείρες αύτων και οι νώτοι αύτών και ή πραγματεία αύτών τὰ πάντα γωνευτά. 84 Αι τέσσαρες ώμιαι έπι τών τεσσάρων γωνιών της μεγωνά της μιάς, έκ της μεγωνα οι ώμοι αὐτης. 35 Καὶ ἐπὶ της κε-Φαλής τής μεγωνά ήμισυ του πήγεος μέγεθος στρογγύλον κύκλφ έπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεγωνά, και αί γετρες αύτης και τὰ συγκλείσματα αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς · 86 καὶ ἡνοίγετο ἐπὶ τὰς άργας των γειρών αυτής. Και τα συγκλείσματα αυτής Χερουβίμ και λέοττες και φοίνικες έστωτα, έχόμενον έκαστον κατά πρόςωπον αὐτοῦ ἔσω κυκλόθεν. 37 Κατὰ ταύτην έποίησε τας δέκα μεγωνώθ, τάξω μίων καὶ μέτρον εν εν πάσαις.

יבֶּל־הַמְּסָבְּרוֹת אַשֵׁר יבֵין הַשְּׁלַבְּים יַּיִּן הַשְּׁלַבְּים אַרְנָוֹת : בַּקַרֹ וּכְרוּבִים וְעַלְ־השָׁלבּים בו מַמַּצָל וּמָהַּחַת לַאַרָיוּת וְלַבָּלֵּר ל ליות מַנַשָּה מוֹרֵד: וְאַרְבַּעָה אִוֹפַנְּי נחשת לפכונה האחת וסרני נחשת וָאַרְבַּעַה פּעַמֹתיו כָּתפָת להם מתחת לַכִּיֹר הַכְּתַפוֹת יָצַלּוֹת מַעבר אים 21 ליִוֹת: וֹפִיהוּ מָבֵּית לַכֹּתֵרֶת וַמַּעְלָה בַאַמָּה וּפֹיהָ עול מעשה־כון אמה וַחַבי הַאַמָּה וְגַם־עַל־פִּיהַ מִקּלַעוֹת וּמְסָבָּרְתֵיהֵם מִרְבַּעוֹת לָאֹ־עַגַלְּוֹת: יבַעת הַאִּוֹבֻנִּים לַמַתַּחַתֹּ לַמַּסְנַּרוֹת האוספים בפכונה הַאוֹפו האחד אמה וחצי האמה: האופנים כמצמה אופן הַמֶּרְכָּבָה יְדוֹתֵם וְנַבֵּיהֵם וְחָשֶׁקִיהֵם מוצק: 34 רחפשריהם פָתַפֿות אַל אַרָבַע פָּנות הַמְּכֹנַה לי האחת מן־הפכנה פתפיה: ובראש הפכונה חבי האמה קומה עגל סביב ועל ראש הפלנה ידתיה ומסגרתיה 36 ממנה: ויפתח 37 כַּזָאת עַמָּה את עמר הַמָּכֹנוֹת מוּצַק אָחָד מִדָּה אַחַת כַבֶּב אַחַד לְכִכַּהנָה:

עם גררדיה ק' . 36. 'v.

30. mit eh. Achfen ... Meme geg. dW: maren Schultern, unter bem Beden w. bie gegoff. Co., jens

feit eines jegl. Kranges.

31. einwarts ber Rrone u. braber ... u. b. Min: bung rund, als ein Unterfas ... n. and an b. D. war

^{30.} AB: προςέχοντα ... μ. αὐτῶν. Β * αὐτῶν († FX; ΑΧ: αὐτοῖς). ΑΒ: ὑποκάτω (c. ΕΓΧ). Β* και ώμ. - διαπήγων v. 32 († AEFX). 33. AB* ώς. ΑΧ: και οι αύχένες αύτῶν και οι νῶτοι αὐτ. Β* τὰ († ΕΓΧ; Α: ἴσα). 35. Β † (p. μέγ.) αὐτῆς (*AX). AB: ἀρχή χειρῶν (αἱ χεῖρες FX). B*ἀπ' αὐτῆς(†F; AX: ἐξ αὐτῆς). 36. B*αὐτῆς(† ΑΕΓΧ). AB + (p. έσω) καὶ τὰ (* ΕΕΧ). 37. AB: Κατ' αὐτὴν ... † (p. ἐπ.) πάσας. Α: τάξις μία ... † (p. દેઝ) τέρμα ξυ. ΑΒ * ἐν († FX).

^{29.} Und fiber ben Leiften ftanb oben ein Unterfas, u. unter ben 2. u. D. waren herabhangenbe Rrange. B: auf b. Rrangen obenher mar ein Ing, n. unter b. 2. u. bei b. Rinbern waren Anhange wie ein Abfas gemacht. dW: auf b. Edleiften eben fo, oberhalb, n. nnterhalb ... Kränze, herabhangenbe Arbeit. vE: herabhangenben Berfes.

29 "und an ben Seiten gwifden ben Leiften waren Lowen, Ochfen und Cherubim. Und bie Seiten, baran bie Lowen und Dofen waren, hatten Leiften oben 30 und unten, und Fuglein baran. "Und ein jegliches Geftühle hatte vier eberne Raber, mit ehernem Beftell. Und auf ben vier Eden waren Achseln gegoffen, eine jegliche gegen ber anbern über, unten 31 an ben Reffel gelebnet. *Aber ber Sals mitten auf bem Beftuble mar einer Elle boch, und rund, anderthalb Ellen weit, und waren Bodeln an bem Bale, in Felbern, bie vieredigt waren und nicht runb. 32 "Die vier Raber aber ftanben unten an ben Seiten, und bie Achsen ber Raber maren am Geftuble. Ein jegliches Rab mar 33 anderthalb Glen boch, *und waren Ra-- ber wie Bagenraber, und ihre Achfen, Raben, Speichen und Felgen mar alles 34 gegoffen. *Und bie vier Achsen, auf ben vier Eden eines jeglichen Geftuble, maren 35 auch am Geftühle. *Und am Balfe oben auf bem Geftuble, eine halbe Elle boch, rund umber waren Leiften und Seiten am 36 Geftühle. *Und er ließ auf die Flache berfelben Seiten und Leiften graben Cherubim, Lowen und Balmenbaume, ein jegliches am anbern, rings umber baran. 37 * Auf Die Beife machte er gebn Geftuble, gegoffen, einerlei Daag und Raum war an allen.

31. A.A: u. war Souitwert.

Bildwert. B: beffen Loch innerhalb b. Kr. u. aufswärts ... f. Loch w. rund wie ein Fugwerf gemacht ... fo war auch an beffen L. allerlei eingegraben, ihre Leiften aber waren v. dW: bie Mundung Des Bedens] ... gerundet, von ber Arbeit eines Saulenfußes ... eins geschnittene Arb., ihre Schilber aber ... vE: fein Mund rund, bas Bert e. Gestelles ... war Stechwert.

et inter coronulas et plectas leones 29 et boves et Cherubim, et in juncturis similiter desuper, et subter leones et boves quasi lora ex aere dependentia. *Et quatuor rotae per bases 30 singulas, et axes aerei, et per quatuor partes quasi humeruli subter luterem fusiles contra se invicem respectantes. * Os quoque luteris 31 intrinsecus erat in capitis summitate, et quod forinsecus apparebat, unius cubiti erat totum rotundum, pariterque habebat unum cubitum et dimidium; in angulis autem columnarum variae caelaturae erant, et media intercolumnia quadrata non rotunda. Quatuor quoque rotae, quae per 32 quatuor angulos basis erant, cohaerebant sibi subter basim: una rota habebat altitudinis cubitum et semis. Tales autem rotae erant, quales 33 solent in curru fieri, et axes earum et radii et canthi et modioli omnia fusilia. Nam et humeruli illi gua-34 tuor per singulos angulos basis unius ex ipsa basi fusiles et conjuncti erant. *In summitate autem basis erat 35 quaedam rotunditas dimidii cubiti, ita fabrefacta ut luter desuper posset imponi, habens caelaturas suas variasque sculpturas ex semetipsa. Sculpsit quoque in tabulatis illis, 36 quae erant ex aere, et in angulis Cherubim et leones et palmas, quasi in similitudinem hominis stantis, ut non caelata sed apposita per circuitum viderentur. * In hunc modum 37 fecit decem bases fusura una et mensura sculpturaque consimili.

35. S: unius et dim.

Seft. an Sinem. B: oben auf bem Gestell ... bessen Sandhaben u. bessen L. an bemselben bran. dW: seine Seiteneinsassungen u. s. Schilber. vE: Seiten ... ans ihm.

36. Flächen ber L. u. auf b. Felber ... Palmen, nach eines jeden Raum, n. Kränze umber. B: Platzten. dW.vE: schnitt (grub) auf b. Tafeln. B: nachebem es irgentwo u. auf bem Anhaug ringsumber bloß war. dW: nach eines jegl. leeren Raume, u. Rr. was ren ringsum.

37. einerlei Guf, Maat u. Bilbung war. (Bgl. 6,25.)

^{32.} unter b. gelbern.

^{33.} Belgen, Gp. u. Raben.

^{34.} vier Arme ... am Geft. feft. vE: ans b. Geftelle.
35. am Ropf des Geft. ... war's rund umber, und
an demfelbigen A. waren b. Leiften u. Felber mit dem

88 Καὶ ἐποίησε δέμα χυτρογεύλους χαλκοῦς, τοσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν ἔνα
χυτρόγαυλον μετρήσει τεσσάρων πήγεων. χυτρόγαυλος ὁ εἶς ἐπὶ τῆ μεχωνῷ τῆ μιῷ ταῖς
δέκα μεχωνώθ. 39 Καὶ ἔθετο τὰς δέκα μεχωνώθ πέντε ἀπὸ τῆς ώμίας τοῦ οἶκου ἐκ
δεξιῶν καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ώμίας τοῦ οἶκου
ἔξ ώμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατὰ ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ νότου.

40 Και εποίησε Χιράμ τους λέβησας καί τάς θερμαστρείς και τάς φιάλας και συνετέλεσε Χιράμ ποιών πάντα τὰ έργα α έποίησε τῷ βασιλεῖ Σαλομώντι ἐν τῷ οἶκφ κυρίου. 41 τούς δύο στύλους και τὰ στρεπτά τῶν στύλων δύο ἐπὶ τῶν μεφαλῶν τῶν στύλων δύο. καλ δίκτυα δύο τοῦ καλύπτειν άμφότερα τὰ συρεκτά των γλυφών τὰ όντα ἐπὶ τῷν στύλων, 42 καλ τὰς ροὰς ἀμφοτέροις τοῖς διατύοις τετρακοσίας, δύο στίγοι φοών τῷ δαιτύφ τῷ ἐνί, παλύπτειν άμφότερα τὰ δυνα τὰ συρεπτα ἐπ' αμφοτέρων των στύλων, 🕏 και τὰς μεχωνώθ δέκα, και τους γυτρογαύλους δέκα έπι τών μεγωνώθ, 44 και την θάλασσαν μίαν, καὶ τούς βόας δώδεκα τούς ύποκάτω της Φαλάσσης, 45 καὶ τους λέβητας καὶ τὰς θερμαστρείς καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ σκεύη α ἐποίησε Χροάμ τῷ βασιλεί Σαλομώντι ἐν τῷ οἶκφ χυρίου χαλκά άρδη». 46 Εν τῷ περικές τοῦ Ιορδάνου έχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὸς ἐν τῷ πάχει της γης ἀνὰ μόσον Σοκχώθ καὶ ἀνὰ μέσον Σαρθάν. 47 Ούκ ήν σταθμός του γαλκού οδ έποίησε πάντα τὰ έργα ταύτα έκ πλήθους σφόδρα, ουκ ήν τέρμα τῷ σταθμῷ τοῦ yalnov. 48 Kal Elaser o saciled Enloyed πάντα τὰ σκεύη ὰ ἐποίησεν ἐν οἔκο πυρίου. Τὸ

38. B (eti, infra): χυτροκαύλ. (-γ. AFX). 39. AB *δέκα († EFX)... ή δάλωσσα * ἔθεσο (e. X)... κατὰ ἀν. (c. FX). 40. AB * τῷ († FX). 41. AB: Στ. δύσ ... † (a. δίντ.) τὰ (c. FX). 42. AB * (pr.) καὶ († FX). AB rell: περικαλύπτειν (καλ. X)... στρ. τῆς μεχωνώθ ἐπ ἀμφοτέροις τοὶς στύλοις (c. FX). 43. B: τὰ (τὰς AFX). 44. AB * (alt.) τὰς († FX). 45. AB * ἐν († FX). 45. AB * ἐν († FX)... † (p. κυρίν) Καὶ οἱ στύλοι τεσσαράποντα καὶς κατὰ τὰ οἶκν τὰ βασιλέως καὶ τὰ οἶκν κυρίν. Πάννα τὰ δίνα τὰ βασιλέως καὶ τὰ οἶκν κυρίν. Πάννα τὰ δένα τὰ βασιλέως λειραί (Σαρθάς FF). 46. Β* ὁ βασ. († AEFX)... Σειραί (Σαρθάς FX)... 47 pon. Δ¹Β a. να. 46. AB: τῶν σταθμῶν (τῷ στ. ΕΧ). 48. Β* πάντα († AEFX); Λ: ἐπὶ π.).

מִפִּילִ בָּבִּי הַיָּם נְתַּוֹ מִפָּׁתָּף הַּבִּיִּת תַּיְּשָׁתַ אַרְבָּלִים הַבְּיִּרָת הָשָּׁתָּף הַבְּיִת תַּיְּשָׁת אַרְבּּע הַבְּיִּרָת הְעָשׁר הַבְּיִרָת הַבְּיַנִת מִיְּמִלּיוּ הַבְּיִּרָת הָעָשׁר הַבְּיִרָת הַבְּיַנִת מִיְּמִלוּ הַבְּיִּרָת הָשָּׁתִּף הַבְּיִרת הַיִּשְׁרָת מִיְּשָׁת אַרְבּּע בְּאַמָּה הַבְּיִרָת הַבְּיִלוּת בְּיִּבְּע הַאָּבְיוֹ הַבְּיִּרָת הָתְּשָׁרָת הַבְּיִרָת הַבְּיִלְית בְּיִּבְּע בְּאַמָּה הַבְּיִרְנִית בְּיִּבְּע בְּאַמָּה הַבְּיִּרְת הַבְּיִלְית בְּיִּבְע בְּאַבָּיה הַבְּיִּרְת הַבְּיִבוּת הַיִּבְּירִת בְּיִבּע בְּאַבָּית הַבְּיִבוּת הַבְּיִבוּת הַבְּיִבוּת הַבְּיבוּת הַבְּיִבוּת הַבְּיבוּת הַבְּיבוּת הַבְּיבוּת הַבְּיבוּת הַבְּיבוּת הַבְּיבוּת הַבְּבִּיבוּת הַבְּיבוּת הַבְּבִּית בְּאַבְּיבוּת הַבְּבִּית בְּבָּבְיבוּת הַבְּבִּית בְּבָּבְּיבוּת הַבְּבִּית הַבְּבִּית בְּבִּבְּיבוּת הַבְּבִּית בְּבִּבְּיבוּת הַבְּבִּית בְּבִּבְּיבוּת הַבְּבִּית בְּבִּבְּיבוּת הַבְּבִּית בְּבִּבְּיה הַבְּבִּית בְּבִּבּיה בְּבִּבּית בְּבִּבּית בְּבִּבּית בְּבִּבּית בְּבִּבְּיה הַבְּבִּית הַבְּבִּית בְּבִּבְּיה הַבְּבִּית בְּבִּבְּיה הַבְּבִּית בְּבִּבְּיה הַבְּבִּית בְּבִּבְּיה הַבְּבּית בְּבָּבְּיה הַבְּבִּית בְּבִּבְּיה הַּבְּבִּית בְּבִּבְּיה הַבּבְּיה בְּבִּבְּיה הַבְּבִּיה הַבְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּבְּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּבְּיה הַבּבְּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בְּבִּיה בִּיבּיה בּבּיים בּבּבּיה בּבִּיה בּבּיים בּבּבּיה בּבּיים בְּבּבּיה בּבּיים בּבּיה בּבּייה בּיוּיה בּיּביים בּבּבּיה בּבּיים בּבּיה בּבּיים בּבּיה בּבּיים בּבּבּיה בּביים בּבּבּיה בּבּיים בּבּבּיה בּבּיים בּבּיב בּבּיה בּבּיים בּבּיה בּבּיים בּבּביים בּבּבים בּבּבּיה בּביים בּבּבים בּבּבּיה בּבּיים בּביים בּבּביים בּבּביים בּבּביים בּביביביים בּבּביים בּבּביים בּבּביבים בּבּביבים בּבּביבים בּבּביבים בּבּביבים בּבּבים בּבּבים בּבּבּבים בּבּבים בּבּביבים בּבּבים בּבּבּבים בּבּביבים בּבּביבים בּבּבים בּבּבּבים בּבּבים בּבּבים בּבּבים בּבּביבים בּבּבים בּבּבּבים בּבּבּבים בּבּבים בּבּביבים בּבּבים בּבּבּבּים בּבּביבים בּבּבּבים בּבּבּבּבים בּבּבים בּבּביבים בּבּביבּבּים בּבּבּבים בּבּבּבים בּבּבּבּ

יַנַיַּעַשׁ תִילוֹם אָת־הַנְּנִילוֹת וָאֵת־. הַיָּעֶים וְאָת־הַפִּזְרָקוֹת וַיְכָל חִירַם לַעשות אַת-כַּל-הַכָּלאבָה אַשֶׁר עַשַּה 14 לַפַּלָה שׁלֹמה בַּית יְחוֹהוּ עַמִּדים שַׁנַיִם וָגַלָּת הַלְּתַרָת אֲשֵׁר העמודים שתים והשבכות שתים לָכַפּוֹת אַת־שָׁתֵּי בָּלְוֹת חַכְּתַרֹת אַשֵּׁר 42 על דאם העמודים: אַרָבַע מֵאָוֹת לָשָׁתֵּי הַשָּּבְכָוֹת שְׁנַּי־ טורים רפונים לשבבה האוחת לבפות אַת־שָׁהַיּ וּנְלָת הַכְּּתִרֹת אֲשֵׁר עַל־שְּנֵי 43 הַעַפְּּדֵים: רָאָת־הַפְּלֹנְוֹת עַשֵּׁד רָאָת־ 4 הַפִּיֹרָת עַשַּׂרָה עַל־הַפְּלֹנְוֹת: וְאֵת־ הַנֶם הַאָּחָד וָאָת־הַבָּבַר שְׁנֵים־עָשֵּׁר מו תַּדַות דַיַּיָם: וְאָת־קּפִירוֹיוֹת וְאָת־דַיַיִּיּבִים ואת הפורלות ואת פליחפלים האחל אַשָּׁר נָשָּׁה חִידֵם לַמַּלֵהְ שָׁלֹמַה בּית 46 יהוה נחשת ממרט: יַבַּפַס הַפַּּלַרְ בְּמַצַבַה הַאַּדְמֵה בֵּין 47 סְכְּוֹת וּבֵין צֶּרְתַן: וַיַּנַח שָׁלְמֹה אֵת־ תַּבֶּלִים מֵרָב מָאָד מָאָד לָא נַחָּקר 48 בשפל הַנְּחָשֵׁת: וַיַּעַשׁ שָׁלֹמֹה אָת בל־הכלים אשר בית יהוה את מובח

פחדו בז"ק .38, יי המטרת וייכותל כממתג אשכנורם והרא .40. יו המטרה פקודי כפי הספרדים ואפרה ק .46. 'v. 46. 'v. 46. 'v. 46. 'v. 46. 'v.

38 Und er machte gehn eherne Reffel, bag vierzig Bath in einen Reffel gingen, und mar vier Ellen groß, und auf jeglichem 39 Geftuble mar ein Reffel. *Und feste fünf Beftuble an bie rechte Ede bes Saufes, und bie anbern funf an bie linte Ede, aber bas Meer feste er gur rechten born an gegen Mittag.

Und Biram machte auch Topfe, Schaus feln, Beden, und vollenbete alfo alle Werke, bie ber Konig Salomo am Baufe 41 bes Berrn machen lieg. *Rebmlich bie gwo Gaulen, und bie feuligen Ananfe oben auf ben zwo Gaulen, und bie gween geflochtenen Reife, ju bebeden bie zween 42 feuligen Rnaufe auf ben Gaulen; "unb Die vier hunbert Granatapfel an ben zween gefinchtenen Reifen, je zwo Reiben Branatapfel an einem Reife, ju bebeden bie zween 43 teuligen Rnaufe auf ben Gaulen; *bagu bie gebn Geftlible, umb gebn Reffel oben 44 brauf, *und bas Deer, und zwalf Rin-45 ber unter bem Meer, *und bie Topfe, Schaufeln und Beden. Und alle biefe Befage, bie biram bem Ronige Salomo machte jum Saufe bes Berrn, maren von 46 lauterem Erg. *In ber Begend am 3orban Reg fie ber Ronig giegen, in bider Erbe, zwifchen Guchoth und Barthan. 47 * Und Salomo ließ alle Gefäße ungewogen, vor ber febr großen Menge bes Erges. 48 "Auch machte Salomo alles Beug, bas jum Baufe bes Berrn geborete, nehmlich

> 38. A.A: u. waren. 41. 42. A.A: fugligen.

Fecit ergo Hiram lebetes et seu- 40 tras et hamulas, et perfecit omne opus regis Salomonis in templo Do-

2Ch.4,12.mini: * columnas duas, et funiculos 41 capitellorum super capitella columnarum duos, et retiacula duo, ut operirent duos funiculos, qui erant

2Ch.4.18. super capita columnarum; #et malo-42 granata quadringenta in duobus retiaculis, duos versus malogranatorum in retiaculis singulis ad operiendos funiculos capitellorum, qui erant

2Ch.4.14. super capita columnarum; *et bases 43 decem et luteres decem super bases,

ach.4,15.met mare unum et boves duodecim 44 2Ch.4,16. subter mare, *et lebetes et scutras 45

et hamulas. Omnia vasa, quae fecit Hiram regi Salomoni in domo Do-2Ch.4.17.mini, de aurichalco erant. "In cam-46

pestri regione Jordanis fudit ea rex 204.2.5, in argillosa terra inter Sochoth et Jos. 3, 16; Sarthan. *Et posuit Salomon omnia 47 sag. vasa; propter multitudinem autem
25,16.
Ler.1,11; nimiam non erat pondus aeris. Fe-48
20a.
citque Salomon omnia vasa in demo

Ex. 30,1. Domini: Altare aureum, et men-

^{48.} A.A: Gerathe. U.L: allen Gegeng, ber.

^{38.} u. mar ein jeber ... jegl. ber jehn Geft. dW: vB: Beden. B: Bafchfaffer.

^{39.} auch jur Rechten. B.dW.vE.A: Seite ... mor: genwarts (gegen Morgen gu). 40. B: Alfo m. S. bie Bafcf. u. b. Sch. u. b. Sprengbeden. dW.vE: bie Beden ... Shalen.

^{41.} bie zween taulichten Ru. oben auf b. & Mechemerte. B: Rn. ber Rronen ... Rege. dW.vE: Angeln ber (Sanlenhanpter). dW: Bitter.

^{42.} am. Plechemerten. 44. B.dW.vE: bas eine M.

²Ch.4.6. Fecit quoque decem luteres ac-38 neos; quadraginta batos capiebat luter unus, eratque quatuor cubitorum; singulos quoque luteres per singulas id est decem bases posuit. *Et constituit decem bases, quinque 39 ad dexteram partem templi et quinque ad sinistram, mare autem posnit ad dexteram partem templi centra orientem ad meridiem.

^{40.} Al.: quoque. 8 (eti. 45): amulas. 47. Al. † (p. vasa) in domo Domini.

^{45.} geglättetem Ges. B: polirtem Rupfer.

^{46.} dW: 3m Jorbanfreife. vB: Gaue bes 3. A: flachen Lanbichaft am 3. dW.vE: bichter G. A: tho: niger.

^{47.} B: ftellte alfo a. G. hin vor b. f. gr. M., es murbe bas Gewicht bes Rupf. nicht nachgeforichet. dW: brachte ... [in b. Saus Jehovas]; vor ... warb ... erforfchet. vE: ftellte ... auf ... untersucht.

^{48.} B.A: alle (bie) Befage. dW.vE: Berathe. dW.A: im Gaufe. vE: für bas o.

θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ΄ ἡς οἱ ἀρτοι τῆς προθέσεως χρυσῆν, 49 καὶ τὰς λυγείας πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ εὐωνύμων κατὰ πρόςωπον τοῦ δαβὶρ χρυσᾶς συγκεκλεισμένας, καὶ τὰ λαμπάδια καὶ τοὺς λύχνους καὶ τὰς ἐπαρύστρις χρυσᾶς. 50 καὶ τὰ πρόθυρα καὶ οἱ ἡλοι καὶ αὶ φιάλαι καὶ τὰ τρυβλία καὶ αὶ θυῖσκαι χρυσαῖ, συγκλειστά καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ τοῦ ἐσωτάτου ἀγίου τῶν ἀγίων, καὶ τὰς θύρας τοῦ ναοῦ γρυσᾶς.

51 Καὶ ἀνεπληρώθη τὸ ἔργον ὁ ἐποίησε Σαλομών οίκου κυρίου καὶ εἰςήνεγκε Σαλομών τὰ ἄγια Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οίκου κυρίου.

VIII. Τότε έξεκκλησίασεν 'ό βασιλεύς' Σαλομών πάντας τους πρεσβυτέρους Ίσραήλ καὶ πάντας άρχοντας φυλών, ήγεμόνας πατριών υίων Ισραήλ, έν Ιερουσαλήμ, του άνενεγκείν την κιβωτόν της διαθήκης κυρίου έκ πόλεως Δαυίδ, αυτη έστι Σιών. 2 Και έξεκκλησιάσθησαν πρός τὸν βασιλέα Σαλομώντα πᾶς ἀνήρ Ισραήλ έν μηνί Αθανίν έν έορτη (αὐτός έστι μην έβδομος), 3 καὶ ηλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ίσραήλ. Καὶ ήραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτόν, 4 καὶ ἀνεβίβασαν τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ τὸ σκήτωμα τοῦ μαρτυρίου καὶ πάττα τὰ σκεύη τὰ άγια τὰ ἐν. τῷ σκηνώματι τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὰ οἱ Ιερείς καὶ οἱ Λευίται. 5 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλομών καὶ πᾶσα συναγωγή Ισραήλ οί συντεταγμένοι επ' αὐτὸν σὺν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῆς χιβωτοῦ θύοντες πρόβατα και βόας α ού ψηφισθήσεται, θμητα από πλήθους. 6 Καὶ εἰςφέρουσι οί ίερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν τόπον αυτής είς τὸ δαβίο τοῦ οίκου, είς τὰ 48. AB: προςφοράς (προθέσ. FX). 49. B: έξ αριστ. ... ἐπ δεξ. (c. [AE]FX). AB: συγπλειομένας (c. EFX). 50. AEFX + (p. δυρας) εδ οίπε. 51. AB † (p. αὐτδ) και πάντα τὰ ᾶγια Σαλωμών (*F). Β † vs. 1 – 12. — 1. Β† (in.) Και εγένετο ως συνετέλεσε Σαλ. τδ οίποδομήσαι τον οίπον πυρίθ και τον οίπον αὐτο μετὰ εἴκοσι ἔτη. ΑΒ: Σιών (Iεο. F). Β: ἐνεγ-κεῖν. ΑΒ* τῆς. 2.Β* Καὶ - Ἰσο. († ΑΧ) et ἐν ἐοοτ. εβδ. (+ F; sim. A), 3. B*ηλθον-καλ. 4. B*κ. ανεβ. κυρίο ειπάντα ει κ. άνεβ. - fin. 5. Β* Σαλ. ... πας Ίσο. * οι - αύτῷ ει και ει αὐ ψ. ει ἀπὸ πλ. 6. Β*διαθ. κυρ.

יְשְׁרָאֵל יְאָת־קְנָשׁ הַפֶּנִשִׁים אָל־ יִשְׁרָאֵל יְאָת־פְּלִה שִׁכְּלִישׁ הַפָּנִשׁים אָל־ יִשְׂרָאֵל יְאָת־פְּלִר אֲשֵׁר לִּבְנִי יִשִּׂרָאֵל אָל־ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂאִּה הַבְּנִי יִשְׂרָאֵל אָל־ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאָה הַבְּנִים לְהִעְּלוֹת אָתּר יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאָה הַבְּנִים לְהַעָּלוֹת אָתּר יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאָה הַבְּנִים לְהַעָּלוֹת אָתּר יִשְׂרָוֹן: יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאָה הַבְּנִים לְהַעָּלוֹת אָתּר יִשְׂרָוֹן: יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאָה הַבְּנִים הָשְׂרָה שְׁלְּיִם בְּעָבְּר שִׁלְּיִם בְּעָב וְיִשְׂאָה הַבְּנִים אָת־הְאָרְוֹן: יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאָה הַבְּנְיִם הָשְׂרָה יִשְׂרָוֹן: יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאָה הַבְּנְיִם אָל־הַמְּלָים בְּעָבְּר שִׁלְּיִם בְּעָבְּר שִׁלְּיִם בְּעָבְּר שִׁלְּיִם בְּעָבִים אָתַר לְאִר-הְבָּלִיוֹ אָתַר-אָרְוֹן: אַרֹוֹן בְּרִיתּ־יְהְנִוֹּם הַבְּלֵים הָבְּלִים אָתַר לְאִר-הְבָּלְיִים בְּעָבִי הַבְּּעִים בְּעָבִי הַבְּיִים בְּעָבִי הַבְּעִיוֹן: אַרְוֹן בְּרִיתּ־יְהְיִבְּלֵּה אָלִרְבְּבְּיִים אָּתְרֹּוֹן: אַרְוֹן בְּרִיתּ־יִבְּיִה הָּלְּיִים אָּלְיִים בְּלֵּים בְּעָבְים הָאָרְוֹן בְּרִיתִּיְהְוֹּלְיִים אָּתְרּיִבְּיִים בְּעָלִי אָלִנְיִם אָּתְרִים אָּעְרִים אָּעִרְ אַלְּיִים בְּעָבִיים בְּעִבְים אָּבְיִים אָּבְיִים בְּלְיִים בְּעָבִים הְּעָבִים אָּבְיִים אָּבְּיִים בְּלְּיִים בְּעִבְּעִים אָּבְיִים בְּעִבְּיִים בְּבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִבְּיִם בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּיִים אָּבִיים בְּעִבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּעִים בְּבָּיִים בְּעִבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבְּבִּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיִים בְּבָּיִים בְּבְּבִיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבִיים בְּבְּבְייִים בְּבְּיִים בְּבְּבְייִים בְּבְּיִים בְּבְּבְייִים בְּבִּייִים בְּבְּיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְּיִים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְּבִיים בְּבְּבִיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבִיים בְּבְּיִים בְּבְּבְיים בְי

עד כאן .50. v הפטרת פקודי כמנהג אשכנזים .51 v. הפטרת יום שני של סוכות .v. 2.

einen golbenen Altar, einen golbenen 49 Tisch, barauf die Schaubrote liegen, "fünf Leuchter zur rechten hand und fünf Leuchter zur linken, vor dem Chor, von lauterem Golbe, mit golbenen Blumen, Lampen und 50 Schnäuzen; "bazu Schalen, Schüffeln, Beden, Löffel und Pfannen von lauterem Golbe. Auch waren die Angeln an der Thur am Hause inwendig im Allerheiligften, und an der Thur des Hauses des Tempels golben.

51 Also ward vollenbet alles Werk, bas ber König Salomo machte am Sause bes Herrn. Und Salomo brachte hinein, was sein Bater David geheiliget hatte, von Silber und Golbe und Gefäßen, und legte es in den Schatz bes Hauses hern.

VIII. Da versammlete ber König Salomo ju fich bie Melteften in Ifrael, alle Oberften ber Stämme und Fürften ber Bater unter ben Rinbern Ifrael, gen Jerufalem, bie Labe bes Bunbes bes Berrn' herauf gu bringen aus ber Stabt Davids, bas ift 2 Bion. *Und es versammleten fich jum Ronige Salomo alle Männer in Ifrael im Monat Ethanim, am Feft, bas ift ber fie-3 bente Monat. *Und ba alle Aelteften 3fraels tamen, boben bie Briefter bie Labe 4 bes Berrn auf, *und brachten fie binauf, bagu bie Butte bes Stifts, und alles Berathe bes Beiligthums, bas in ber Butte mar. Das thaten bie Briefter und Leviten. 5 "Und ber Ronig Salomo und bie gange Bemeine Ifrael, Die ju ihm fich versammlet hatte, gingen mit ibm vor ber Labe ber, und opferten Schafe und Rinber, fo viel, bağ mans nicht gahlen noch rechnen konnte. 6 * Alfo brachten die Priefter die Labe bes Bundes bes herrn an ihren Ort, in ben Chor bes Baufes, in bas Allerheiligfte,

Ex. 25, 23 sam super quam ponerentur panes 2Ch. 4,7 propositionis auream, et candela-49 25, 13 sa. bra aurea, quinque ad dexteram et 6, 16.20, quinque ad sinistram contra oracu-Nm. 5, 4 lum, ex auro puro et quasi lilii flores, et lucernas desuper aureas, et 28, 6 forcipes aureos, et hydrias et fu-50 25, 14 secinulas et phialas et mortariola et Ex. 28, 28 thuribula de auro purissimo; et cardines ostiorum domus interioris sancti sanctorum et ostiorum domus templi ex auro erant.

ciebat Salomon in domo Domini, et

see an et al.

ciebat Salomon in domo Domini, et

see an et al.

ciebat Salomon in domo Domini, et

see an et al.

ciebat Salomon in domo Domini, et

see an et al.

ciebat Salomon in domo Domini, et

see an et al.

ciebat Salomon in domo Domini.

2Ch.5,2so Tunc congregati sunt omnes VIII.

Nam.1,16 majores natu Israel, cum principibus
tribuum, et duces familiarum filiorum
Israel, ad regem Salomonem in Jerusalem, ut deferrent arcam foederis
25m.5,7. Domini de civitate David id est de
2Ch.5,3. Sion. **Convenitque ad regem Sa2

lomonem universus Israel in mense Lov. 23, 24 Ethanim in solemni die; ipse est 2Ch. 5, 4, mensis septimus. Veneruntque cun-Nm. 4, 15, cti senes de Israel, et tulerunt arcam

2Ch.1,3s. Domini et tabernaculum foederis et omnia vasa sanctuarii, quae erant in tabernaculo, et ferebant ea sacerdo-

mon et omnis multitudo Israel, quae convenerat ad eum, gradiebatur cum 28m.6,18 illo ante arcam, et immolabant oves

et boves absque aestimatione et nu-2Ch.5,7. mero. Et intulerunt sacerdotes 6 arcam foederis Domini in locum

suum, in oraculum templi, in San-

^{2.} U.L: alle Mann. U.L: Monben ... Monb.

^{48.} B.dW.vE.A: ben g. A.

^{49.} Sprachert. (S. 2 Dof. 25, 31 ff.)

^{50.} Sch., Meffer ... Rauchpfannen ... Th. bes immern D., bes Mu. B: Beden, M., Sprengbeden, Schalen, Ronchpf., Jangen. va: Rauchpf., Rohlpf. v. gediegenem G. dW: toftslichem?

^{1.} B: Dazumal. dW: Damals. B.dW: Gaupter ber St. A: Furften. vE: Stammhaupter, ble F. ber

^{49.} Al. * aurea. 51: rex Sal.

^{2.} S: Bethanim.

väterl. Hänser, dW: Oberften b. Stammhäuser, A: ber Geschlechter.

^{2.} B.vE: auf bas Feft.

^{3.} B.dW.vE.A: es famen ... (trugen).

^{4,} B: S. ber Bufammenfunft. dW.vE: Berfamms lungegelt. A: Belt b. Bunbes.

^{5.} B.dW.vE: (war, waren) m. ihm vor b. L. (her).

^{6.} Opracort. dW.vE: hinterraum.

άγια τῶν ἀγίων, ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν Χερουβίμ. Τ'Οτι τὰ Χερουβίμ διαπεπετασμένα
ταῖς πτέρυξεν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ· καὶ
περιεκάλυπτον τὰ Χερουβίμ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν
καὶ ἐπὶ τὰ ἄγια αὐτῆς ἐπάνωθεν. ⁸ Καὶ ὑπερεῖζον τὰ ἡγιασμένα, καὶ ἐνεβλέποντο αἰ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἀγίων ἐπὶ πρόςωπον τοῦ δαβίρ, καὶ οὐκ ἀπτάνοντο ἔξω· καὶ
ἡσαν ἐκεῖ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. ⁹ Καὶ
οὐκ ἡν ἐν τῆ κιβωτῷ πλὴν δύο πλάκες λίθιναι, πλάκες τῆς διαθήκης ᾶς ἔθηκε Μωυσῆς
ἐν Χωρήβ, ᾶς διέθετο κύριος μετὰ τῶν υίων
Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς
Αἰγύπτου.

10 Καὶ έγένετο, ὡς ἔξηλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἀγίον, καὶ ἡ νεφέλη ἀνέπλησε τὸν οἶκον κυρίον· 11 καὶ οὐκ ἡθύναντο οἱ ἱερεῖς στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προςώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησε δόξα κυρίου τὸν οἶκον κυρίον· 12 Τότε εἶπε Σαλομών· Κύριος εἶπε τοῦ κατασκηνώσαι ἐν γνόφφ· 13 καὶ ἐγω՝ ἀκοδόμησα οἶκον ἄγιόν σοι καὶ τῆ καθέδρα σου εἰς τοὺς αἰῶνας. 14 Καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν πάντα Ἰσραήλ· καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία Ἰσραήλ εἰστήκει-

15 Καὶ είπεν Εὐλογητὸς χύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ, ὅς ἐλάλησε ἐν στόματι αὐτοῦ περὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου καὶ ἐν ταῖς χεροὶν αὐτοῦ ἐκλήρωσε, λέγων 16 Αφ ἡς ἡμέρας ἀνήγαγον τὸν λαόν μου Ἰσραήλ ἰξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἐνὶ σκήπτρφ Ἰσραήλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἰκον τοῦ είναι τὸ ὄνοπά μου ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην τὸν Δαυὶδ τοῦ είναι ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 17 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας Δαυὶδ τοῦ πατρός μου οἰκοδομῆσαι οἰκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ, 18 καὶ είπε χύριος πρὸς Δαυὶδ τὸν πατίρα μου ᾿Ανθ' ͼν ἤλθεν ἐπὶ τὴν ἀνοὰδιματί μου, ἡγάθνως ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν δορματί μου, ἡγάθνως ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τὴν

בַּחַרֵב אָשָׁר פַּרַת יִשִּוֹת מִם בּפָּנִי לְחָוִת בִּאָבׁנִים אָשָׁר הִנִּחַ שָׁם משָׁה גַּגְ הַיִּנִם הַּזָּבִי אַין בַּאָרוֹן רַלְ שְׁבֵּ בַּגְּרָת וֹלָא זֹרָאוּ פַּעוֹנִּבָּע וֹיַבְּיִנּ שְׁבֵּ גַּלְמֵעְלָּה: זִיּגְאוּ פַּעְרָבּנָּת וַיִּבְּיִים וַיִּרְאוּ גַּלְמֵעְלָה: זִיּגְאוּ בַּעְרָבּנָים וַבְּבָּנִים וַיִּרְאוּ בּּלְמַעְלְבָּים הָּלָבִי שָׁל־מְלָוֹן וְעַל־בַּנָּיוּ בְּלְמַעְלַבְּים בְּנָפֵים אָל־מְלְנִי הַפְּרִנִּים בְּנָבִים בּּבָּיוּ גַּלְמַעְלַבְּים בְּנָפֵים אָל־מְלְנִים הַּבְּּרָנִים בּבָּיוּ

םּמָּלֵּצָ אָּתִבֻּפְּנָיו וַוֹּלְּרָב אָׁת פּֿלִ-לְּנֵילְ 1. לְּשָׁבָּוֹ לְּמִּבִּינִּנְ תְּלְמִים: וַנִּפַּׁר 1. לְשָׁבּוֹ בְּבֹּרִפֿלְ: בּּלִינִ בֹּלִּינִי בְּנִינִי אָּתַ-בִּינִ בּיֹנִינִי בְּבָּנִים לְבַּלִיד לְשָׁבְנִי מִּוֹבִּיִּת הַפְּנִי בּיִלְנִּ בּּבְּשַׁנִּים לְבַּלִיד לְשָׁבִּע מִפְּנִי בְּלְּצִּ בְּבִּאַת הַבְּנִים מִוֹבְּיִנִי מִוֹבְּלִי בְּבָּבְּיִ בְּבָּאַת הַבְּנִים מִוֹבְּלָנִים מִוֹבְּלְנִים:
בִּיִּנִים מִוֹבְּלִים מִוֹבְּלִים:

לְבֹּלִוּע פֿוֹע לִשְׁמֹּג נֵימִבְעׁ פֹּג נִינִּע אָקְבֹּנִּע פֿוֹע לִשְׁמֹּג נַיֹּגִים פֹּג בְּבַבְּעַ אַקְבַנִּע אָבִי זְבַּל אַמֹּג נִינִים אַם בְּבְּבַּעַּ גו בֹּבְוֹג לְפִיֹּגע מֹכְבֹּמִּג וֹשִּׁנָאל: וֹגִּאָמֹנ וֹשְׁבַעַר לְמִּםְ לַבְּנָּע קְּעִינִע מַכְבֹּמִּג וֹשְׁנָאל: וֹהְּיָּעְר בַּנִּיע לְמִּם בֹּיִנְע בְּנִיע לְמִב וֹשְׁבָּעִר בָּנִיע לְשִׁכְּבַּנִי אָתִּבּמַנִ וֹשְׁבָּעַר בִּנְּעַ מִּמֹבְּבַּנִים לְאִּב אַעּבּמַנִּי אָעבוֹת מִבְּעַל מִמֹבְּבַּנִים לְאִּב אַעבּבּמַנ אָעבוּנִיע מִנְּבְּעָּל מִמֹב בְּנִינְ מִּנְּבְּעַר בִּנִּינ וִשְּׁבְעַר בִּיִּנְי וְשִׁרְאֵל מִמֹב בְּנִינְ וְשִׁרְאֵל מִבְּבְּיוֹ מוּ נִיּצְּעל וְכֹּלְ-לִנְעַלְ וֹשְׁרָאֵל מִבְּבְּנִי וִשְּׁרָאֵל מִבְּיִי וִשְּׁרָאֵל בְּבַּר בְּבָּבִּי וִשְּׁרָאֵל בְּבַר בִּיִּי וְשִׁרְאֵל בְּבַּר בִּבְּיִּוּ וִשְּׁרִאֵּל בְּבִּר בִּיִּי וְשִׁרְאֵל בִּבְּיוֹנ וִשְּׁרָאֵל בִּבְּיִי וֹשְׁרָאֵל בְּבִּיר בִּיִּי וִשְּרָאֵל בִּבְּיוּ וִישְׁרָאֵל בְּבִּיר בְּבָּבִי וִשְּׁרְאֵל בְּבִּיר בִּיִּבְּי וְשִׁרְאֵל בִּבְּבְּיוֹ בְּבְּבִיי וִשְּׁרְאֵל בְּבְּר בְּבָּבִיוֹ מִיִּבְייִם בְּבִּיוּ בִּיִּבְּיִי בְּבִּייוֹי אִבְּי וִבְּיִי בְּבִּיוֹי וִשְּׁרְאֵבְּי וִבְּבְּיוֹי בְּיִבְייִי בְּבִּיוֹ בִּיִבְּי בִּיִי בְּבִּי בִּיִבְּי בִּיִי בְּבִּי בִּיִבְּי וִישְׁרָב. בְּבְּבְּיוֹב בְּיִבְּי וִבְּיִבְּי וִבְּיִי בְּבִּי בִּיִי בְּבִּי בִּייִי בְּבִּייוֹ בִּיִי בְּבִּיי בִּיי בְּבִּיוּ בְּיִי בְּבָּבְייִי בְּבִּייִי בְּיִבְּי בִּיִּי בְּבִּייִי בִּיִי בְּיִבְּי בִּיִּבְּי בִּייִי בְּיִּבְייִי בְּיִי בְּבִּייִי בְּיִייְיִי בְּיִיי בְּיִבְּי בִּייִי בְּיִיבְּי בִּבְּיוֹי בְּיִי בְּבָּיוֹי בְּיִיבְיי בִּייִי בְּיִי בְּבִייִי בְּיִי בְּבִּיי בְּיִי בְּבִּבְּרְיוֹי בְּיִיבְייִים בְּבִּייִים בְּבִייוּי בְּבְּבְּבְּבְּבְּיוֹי בּייִים בְּיבְייִי בְּייִי בְּבְּייִים בְּייוֹי בְּייִים בְּיבּייוֹי בְּיבְייִים בְּיוּב בְּייוּב בְּיִייוּב בּייִיים בְּבְייִיים בְּבְּייוּב בְּיִיים בְּבְּיוּב בְּייוּב בְּייִיים בְּייִייִים בְּייִייִים בְּיִייִים בְּיִייים בְּיִיים בְּייִים בְּייִיים בְּבְּבְּיוּים בְּייִים בִּייִים בְּבְייִים בְּיִיים בְּבְּבְּיוּים בְּיִים בְּיִים בְּבְייוּבְייי

^{8.} AB: εἰς (ἐπὶ FX). B*π. ἦσαν - ταύτης († AF; A: ἐγένοντο). 9. AB* Καὶ († FX). 10. AB: ἔπλησε (ἀνέπλ. F). B* πνοίε († AFX). 11. B: στήπειν (στῆν. AEFX). AB: ἔπλησε (ἐνέπλ. FX). B* (alt.) πνοίε († AFX). 12 s. *Βἱ(† AB*Ε). 12. AB²: σπηνώσαι (c. F). 13. AB²* π. ἐγω († F)... πατοιπητησίε σοι, ἔδρασμα τῆς παθέδρας σε αἰῶνος (ὰγ. πλ. F). 14. AB† (p. εὐλ.) ὁ βασιλεὺς (* FX)... *τον ετ ἡ († EFX). 15. AB† (p. 'Ισο.) σήμερον (* F). B† (a. στ.) τῶ (* AEFX). B† (b. π. ἐξελ.) ἐν Γερσσαλήμε εἶναι τοῦνομά με ἐκεὶ, καὶ ἐξελεξαμην. ΑΒ* ἡγόμ. 17. B*Δ. 18. AB: παλῶς ἐποίησας ὅτι ἔγενηθη.

^{7.} B: beiben Fl. B.dW.vE.A: über ben D. ber L. 8. vorn am Oprachoet. B: fie jogen d. St. hervor, baß die Andpfe. dW.vE: machten b. St. fo lang, baß b. Enben.

^{9, 2.} bie M. barein gelegt hatte. dW.vE: auf Goreb.
10, dW: bem Geiligen ... ein Bewolf.

7 unter bie Mlugel ber Cherubim. *Denn bie Cherubim breiteten bie Rlugel aus an bem Ort, ba bie Labe fanb, und bebedten bie Labe und ihre Stangen von oben ber. 8 "Und bie Stangen waren fo lang, bag ihre Anaufe gefeben murben in bem Beiligthum vor bem Chor, aber außen wurden fie nicht gefehen, und waren bafelbft bis 9 auf biefen Lag. *Und mar nichts in ber Labe, benn nur bie amo fteinernen Tafeln Mofe, bie er bafelbft ließ in Boreb, ba ber herr mit ben Rinbern Ifrgel einen Bund machte, ba fie aus Egyptenland gegogen maren. Da aber bie Briefter aus bem Beiligthum gingen, erfallete eine Bolte bas 11 Saus bes Beren, *bag bie Briefter nicht fonnten fteben und Amte pflegen vor ber Balfe. Denn bie berrlichkeit bes Berrn 12 erfüllete bas Saus bes Berrn. *Da fprach Salomo: Der Berr hat gerebet, er wolle 13 im Dunkeln wohnen. *3ch habe amar

ein Saus gebauet, dir zur Wohnung, einen Gig, daß du ewiglich ba wohneft.

14*Und ber König wandte sein Angesicht, und segnete die ganze Gemeine Israel, und bie ganze Gemeine Irael ftand.

Und er fprach: Gelobt fei ber Berr, ber Bott Ifraels, ber burch feinen Munb meinem Bater David gerebet und burch feine 16 Sanb erfullet bat, und gefagt: "Bon bem Tage an, ba ich mein Bolt Ifrael aus Egypten führete, habe ich nie feine Stabt erwablet unter irgend einem Stamm 3fraels, bag mir ein Baus gebauet murbe, bağ mein Rame ba ware; David aber habe ich ermablet, bag er über mein Bolt If-17 rael fein follte. *Und mein Bater David hatte es gwar im Sinn, bag er ein Baus banete bem Mamen bes Berrn, bes Gottes 18 3fraele, *aber ber Berr fprach ju meinem Bater Davib: Dag bu im Ginne haft, meinem Ramen ein Saus zu bauen,

haft bu wohl gethan, bag bu folches vor-

6,22,55. ctum sanctorum, subter alas Cherusch,5,6 bim. *Siquidem Cherubim expan6,27. debant alas super locum arcae, et protegebant arcam et vectes ejus de2Ch.5,0 super. *Cumque eminerent vectes 8
Nm.6,6 et apparerent summitates eorum foris Ex.
25,126c. Sanctuarium ante oraculum, non apparebant ultra extrinsecus, qui et fuerunt ibi usque in praesentem diem.
2Ch.5,10; In arca autem non erat aliud nisi 9
Ex. duae tabulae lapideae, quas posuerat 25,16.51 in ea Moyses in Horeb, quando Ex.44,27 pepigit Dominus foedus cum filiis Israel, cum egrederentur de terra

2Ch.5,11. Factum est autem, cum exissent 10

2Ch.5,12. sacerdotes de Sanctuario, nebula im
Nm.9,16.2,plevit domum Domini; et non po-11

Lev.16.2,plevit domum Domini; et non po-12

Ap.15.5, terant sacerdotes stare et ministrare

Ex.40,24.

2Ch.7,15. propter nebulam, impleverat enim

2Ch.6,14.2gloria Domini domum Domini. Tunc 12

Lv.16.2. ait Salomon: Dominus dixit ut habi
Dt.4,11. taret in nebula; aedificans aedifi-13

Pa. cavi domum in habitaculum tuum,

133,136. firmissimum solium tuum in sempi
2Ch.6,2. ternum. Convertitque rex faciem 14

v.56. suam et benedixit omni ecclesiae

Israel; omnis enim ecclesia Israel

stabat.

26h.6,6. Et ait Salomon: Benedictus Domi- 15
28m. nus Deus Israel, qui locutus est ore
7,5ss. suo ad David patrem meum et in ma26h.6,5. nibus ejus perfecit, dicens: *A die, 16
qua eduxi populum meum Israel de
Aegypto, non elegi civitatem de universis tribubus Israel, ut aedificaretur
De. 12,5.11; domus et esset nomen meum ibi; sed
26h.6,6. elegi David, ut esset super populum
26h.6,7. meum Israel. *Voluitque David pa-17
28m.7,2. ter meus aedificare domum nomini
26h.6,8. Domini Dei Israel. *Et ait Dominus 18
ad David patrem meum: Quod cogitasti in corde tuo aedificare domum
nomini meo, bene fecisti, hoc ipsum

^{8.} U.L: haußen. 16. A.A: nie eine.

^{11.} B.vE.A: bienen. dW: im Dienfte.

^{12.} gefagt. dW: gebentet ju m. vE: im bichten Rebel! A: in ber Bolfe!

^{13.} Ja, ich habe ... Giq, ba bn em. bleibeft. dW: Ort zu beinem Sipe in Ewigf. vE: e. Statte ... auf em. Setten.

^{15.} Al. * Salomon et: in manu sua.

^{14.} B.dW.vE: Berfammlung. dW.vE: (benn) ...

^{15.} vE: Gepriefen ... augefagt.

^{17.} dW: es war D. meinem B. im S. vR: im Gergen Davibs.

^{18.} dW: bas ift gut.

καρδίαν σου 19 πλην οὐ σὺ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ἀλλ' ἢ ὁ υἰός σου ὁ ἐξελθὰν ἐκ τῶν πλευρῶν σου, οὐτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου. 20 Καὶ ἀνέστησε κύριος τὸ ὑἤμα αὐτοῦ ὁ ἐλάλησε, καὶ ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου Ἰσραήλ, καθὰς ἐλάλησε κύριος, καὶ ὡκοδόμησα οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ. 21 Καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῷ κιβωτῷ, ἐν ἢ ἐστὶν ἐκεῖ ἡ διαθήκη κυρίου ἢν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ έξαγαγεῖν αὐτὸν αὐτοὺς ἐκ γῆς Δἰγύπτου.

22 Καὶ έστη Σαλομών κατά πρόςωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ένώπιον πάσης έκκλησίας 'Ισραήλ, καὶ διεπέτασε τὰς γεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν 28 καὶ είπε. Κύριε ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ούκ έστιν ώς σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ έπλ της γης κάτω, φυλάσσειν διαθήκην καλ έλεος τῷ δούλφ σου τῷ πεπορευμένω ἐνώπιόν σου εν όλη καρδία αὐτοῦ, 24 α εφύλαξας τῷ δούλφ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, α ἐλάλησας έν τῷ στόματί σου καὶ έν ταῖς γερσί σου έπλήρωσας, ώς ή ήμέρα αύτη. 25 Καὶ νύν. κύριε ό θεὸς Ίσραήλ, φύλαξον εφ δούλφ σου Δαυίδ τῷ πατρί μου α ελάλησας αὐτῷ, λέγων Ούκ έξαρθήσεται σου άνηρ έκ προςώπου μου καθήμενος έπλ θρόνον Ισραήλ, πλην έαν φυλάξωνται οι υίοι σου τας όδους αυτών, του πορεύεσθαι ένωπιόν μου καθώς έπορεύθης σύ ἐνώπιόν μου. 26 Καὶ τῦν, κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ, πιστωθήτω δη το όπμα σου τῷ Δαυίδ τῷ πατρί μου. 27°Οτι εἰ άληθῶς κατοικήσει ό θεός μετά άνθρώπων έπι της γης; Εί ό ούρανός και ό ούρανός των ούρανων ούκ αρκέσουσί σοι πως ο οίκος ούτος ον ωκοδόμησα τῷ ὀσόματί σου; 28 Καὶ ἐπιβλέψη ἐπὶ מַצָּרֵים:. עם־אָבֹרִים: עם־אַבֹּתִינוּ בְּהְּוֹצִיאִוֹ אַתֶּם מֵאֶרֶץ יִבְּיָה תַּאָבׁי הַבַּּית לְשָׁם יְהֹוָה אָלִה יִבְּיָה תַּאָבׁי הַבַּּית לְשָׁמִי יְהֹיָה אָלִה יְבְּבָּר יִבְּיָה תַּאָבִי יִעַלִּבְּפָּא יִשְׂרָאֵל בְּאָבִיוּ אָלִה יִבְּנָה תַּלְּהָר יִבְּיָר אָשָׁר יִבְּיָר אָלָה יִבְּיָר אָלִה יִבְּנָה הַבְּיִר לְשָׁבִיי. וַיְּאֶלֵם יְהוֹנָה אָלִה יִבְּנָה הַבְּיִר לְשָׁבִיי. וַיְּאָבָם יְהוֹנְה אָלִה יִבְנָה הַבְּיִר לְשָׁבִיי. וַבְּלָב בְּרָים:. מַצְרַיִם:.

^{19.} B: σὐ ὅκ (ἐ σὰ AFX). AB (eti. 20) † (a. olz.) τὸν (*FX). 21. AB * ἡ (†FX). 22. B: ἀνέστη (ἔστη ΑΕΓΧ). 23. AB * τδ ... φυλάσσων ... πορευομένω (c. FX). B † (a. καρδ.) τῆ (* AEFX). 24. B: καὶ γὰρ ἐλ. (ὰ ἐλ. FX; A: ὅσα ἐλάλησας αὐτῷ καὶ ἐλάλ.). AB * ταῖς († FX). 25. AB: Φρόνυ (-ον F) ... τὰ τέκνα σឞ ... *συ (c. FX). 27. AB: τῷ ὑρανῦ ... πλὴν καὶ (τῶν ὑρ. ... πῶς FX).

יער כאן . 21. אי דברך ק' . 26. 'ער כאן . 21 בג''א יכלכלוך . 27. י

^{19.} Fommt.
20. dW.-E. erfüllet. vE: aufgeftanben. A: ward aufgefteltet. dW: trat! dW.A: n. feste mich. vE: habe m. gefest. B.vE: habe das &. geb.
21. dW: gab b. einen Ort. A: bestimme, vE: habe

19 nahmeft, *boch bu follft nicht bas Saus bauen, fonbern bein Sohn, ber aus deinen Lenden tommen wird, ber foll mei= 20 nem Ramen ein Saus bauen. ber Berr bat fein Bort bestätiget, bas er gerebet hat. Denn ich bin aufgetommen an meines Baters David Statt, und fige auf bem Stuhl Ifraels, wie ber Berr gerebet bat, und babe gebauet ein Saus bem Ramen bes Berrn, bes Gottes Ifraels. 21 Und habe bafelbft eine Statte zugerichtet ber Labe, barin ber Bund bes Berrn ift, ben er gemacht bat mit unfern Batern, ba er fie aus Capptenland führete. Und Salomo trat vor ben Altar bes Beren gegen bie gange Bemeine Ifrael, und breitete feine Banbe aus gen Simmel, 23 *und fprach: Berr, Bott Ifraels, es ift fein Gott, weber broben im Simmel, noch unten auf Erben, bir gleich, ber bu haltft ben Bund und Barmherzigfeit beinen Anechten, bie vor bir manbeln von gangem Ber-24 gen, "ber bu haft gehalten beinem Rnecht, meinem Bater David, was bu ihm geredet baft. Dit beinem Dunbe baft bu es gerebet, und mit beiner Sand haft bu es er-25 fullet, wie es ftebet an biefem Tage. * Run Berr, Bott Ifraels, halte beinem Rnechte, meinem Bater David, mas bu ihm gerebet haft, und gefagt: Es foll bir nicht gebreden an einem Dann vor mir, ber ba fige auf bem Stuhle Ifraels, fo boch, bag beine Rinder ihren Weg bewahren, baß fle vor mir manbeln, wie bu vor mir gewandelt 26 haft. *Mun, Gott Ifraele, lag beine Borte mahr werben, die bu beinem Knecht, mei-27 nem Bater David, gerebet haft. meineft bu auch, bag Bott auf Erben mobne? Siebe, ber himmel und aller himmel bimmel mogen bich nicht verforgen; wie follte es benn bieg Baus thun, bas ich gebauet 28 babe? "Benbe bich aber jum Gebet beines

2Ch.4.9. mente tractans; *verumtamen tu non 19 aedificabis mihi domum, sed filius (Ex.1,5. tuus, qui egredietur de renibus tuis, Sap. 9,8. ipse aedificabit domum nomini meo. 2Ch. 6.10. Confirmavit Dominus sermonem 20 v.23.9.5. suum, quem locutus est, stetique pro David patre meo et sedi super thronum Israel, sicut locutus est Dominus, et aedificavi domum nomini 2Ch.6.11. Domini Dei Israel. *Et constitui ibi 21 v.a.Bx. locum arcae, in qua foedus Domini an, las. est, quod percussit cum patribus nostris, quando egressi sunt de terra Aegypti. 2Ch.6,12. Stetit autem Salomon ante altare 22 Domini in conspectu ecclesiae Israel,

2Ch.6,13. et expandit manus suas in coelum Ex. 1,15; # et ait: Domine Deus Israel, non est 23 similis tui Deus in coelo desuper et Den. 9,4 pactum et misericordiam servis tuis, qui ambulant coram te in toto corde 2Ch.6.15. suo, * qui custodisti servo tuo Da- 24 3.6. vid patri meo, quae locutus es ei; ore locutus es et manibus perfecisti. 2Ch.6.16.ut haec dies probat. * Nunc igitur, 25 Domine Deus Israel, conserva famulo tuo David patri meo, quae locutus 2,4.9,5. es ei, dicens: Non auseretur de te vir 78.,11s. coram me, qui sedeat super thronum Je. 25m., 17 Israel, ita tamen si custodierint filii 7,12.16 tui viam suam, ut ambulent coram me, sicut tu ambulasti in conspectu _{2Ch.6,17}.meo. *Et nunc, Domine Deus Israel, **26** 1,9,25m. firmentur verba tua, quae locutus es ach.s,18. serve tuo David patri meo. *Ergone 27 putandum est, quod vere Deus habi-Ps. 149,4 tet super terram? Si enim coelum et Be. 66, 1. coeli coelorum te capere non pos-Mt.5,34s. sunt, quanto magis domus haec quam 3Ch.6,19. aedificavi? * Sed respice ad oratio-28

werten. dW: wenn nur. vE: w. andere. dW: Acht haben auf ihre Bege.

26, dW: fo bemabre fic nun. B.dW.vE: bein Bort.

27. follte in ber That ... wohnen? ... nicht faffen. B: furmahr follte. dW: 3war in Bahrheit. vE: Aber f. G. wirflich. B: in fich faffen, wie viel weniger. dW.vE: geschweige.

28, vE: blide auf. A: fieh.

... ihren Blat beftimmt.

22. gegen ber gangen G. B: ... Berfamml. 3. über. vE: ftellte fich vor ... dW.A: im Angefichte (ber Gem. 3.).

Gem. 3.). 23. halen B. B. u. bie Gute. vE: Gnabe. dW: B. u. Liebe bewahreft.

24. vE: wie es heute ift. dW: erf. zu dieser Zeit. 25. B: dir n. ein M. ausgerottet werben von m. Angesicht. dW.vE: nie e. W. sehlen. B: wenn... bew. Bolyglotten Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abch.

^{19.} Al. * mihi. 23. Al.: ambulabant. 26. Al. * Domine.

την προςκυγήν μου, έπε την δέησεν μου, χύριε ό θεός Ισραήλ, ακούειν της δεήσεως καλ της προςευχής ής ο δούλος σου προςεύγεται ένωπιόν σου πρός σε σήμερον, 29 τοῦ είναι τούς δαθαλμούς σου ήνεφημένους είς τὸν οίκον τούτον ήμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν τόπον τούτον ον είπας. Εσται τὸ όνομά μου έκει, τοῦ εἰςακούειν τῆς προςευχῆς ἡς προςεύχεται ό δούλός σου είς τὸν τόπον τούτον. 80 Καὶ είς ακούση της δεήσεως του δούλου σου καί που λαού σου Ισοαήλ, όσα αν προςεύξωνται είς τὸπ τόπον τούτον, και ση είζακοήση έν τω τόπω της κατοικήσεώς σου έν τω ούρανώ, καί ποιήσεις και ίλεως έση. 81 Όσα αν αμάρτη ανθρωπος το πλησίον αύτου, καὶ ἐὰν λάβη ἐπ΄ αύτον άραν του άρασασθαι αύτον, και έλθη και έξαγορεύση κατά πρόςωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου εν τῷ οίκφ τούτφ. 82 καὶ σὸ εἰςακούση έκ του ούρανου, καὶ ποιήσεις καὶ κριγείς τὸν λαόν σου Ισραήλ, τοῦ ἀνομῆσαι ἄνομον, δούναι την όδον αύτου είς κεφαλήν αύτου, και του δικαιώσαι δίκαιον, δούναι αυτφ κατά την δικαιοσύνην αὐτοῦ. 33 Έν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραηλ ενώπιον έχθρών, ότι αμαρτήσονταί σοι, και επιστρέψουσι καί έξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ προςεύξονται και δεηθήσονται έν τῷ οίκω τούτω. 34 και σύ είς ακούση έκ τοῦ ούρανοῦ, καὶ ίλεως έση ταϊς άμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ καὶ αποστρέψεις αύτους είς την γην ην έδωκας τοίς πατράσιν αὐτών. 35 Εν τῷ συσγεθηναι τον ούρανον καὶ μὴ γενέσθαι ύστον, ότι άμαρτήσονταί σοι, καὶ προςεύξονται είς τὸν τόπον τούτον, και έξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν, όταν ταπεινώσεις αὐτούς. 36 καί είς ακούση έκ του ούρανου, και ίλεως έση ταις άμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ισραήλ, ότι δηλώσεις αύτοῖς την όδον την αγαθήν πορεύεσθαι έν αύτη, και δώσεις ύετον έπε την γην σου ην έδωκας το λαφ σον

וַאָּל־תַּחַפַּתוֹ יָהוֹה אַלֹחי לשׁמֹע אל־ הרנה ואל־הַתְּפְלָה ביתפולל לפניה תיום: להיות עינה פתחת אל-הבית הזה תמלום אשר אמרת יהיה שמי לְשָׁמֹלֵ אַל־הַתְּפְלֵּה אֲשֶׁר יַתְפַּלַל אכיהמקום הזתו תַּחַבַּת עַבָּדָה וְעַמָּה יְשִׂרָאָל אִשׁר אל-המקום הִשְׁמֵע אֵל־מְקוֹם שְׁבְתִּהְ אֵל־תַּשְּׁמִים משׁבֶעהַ וְסַלַּחָהַ: אָתֹ אָשָׁר אִישׁ לְרֵלֶהוּ וְנַשִּׁא־בִוֹ אַלַה לְהָאֵלֹתְוֹ וּבָּא אַלַה לִפְּנֵי מִזְבֵּחַהָּ בַּבֵּיִת הַזָּה: לתת דרפו בראשו והתחננו ואתה תשמע השמים וסכחת והשבתם האדמה אשר שמים חח הַפוֹבָה אַשֶּׁר יַלִכרּבָה וְנַתַתַּה מַטֵּר בּל־אַרִּדָּהְ אַשָּׁר־נָתַּמָה לְעַמְּהָ לְנַחֲלֶה:

33. AX † (p. έπιστο. et δεηθ.) πρός σε. 34. B: ἐπιστρέψεις (c. AFX). 35. AB: ἀμαρτιῶν (ἀνομ. FX)... ταπεινώσης (-εις EX). 36. B* (tert.) συ († AFX).

^{28.} B* την - ἐπὶ († F; AX: προςευχην δέλε σε καὶ τὴν δ.) et τῆς δεήσ. καὶ († A²FX; A¹EX: τῆς τέρφεως καὶ). 29. AB* (alt.) τἔτον († FX), AB† (in f.) ημέρας καὶ νυκτός (* F). 30. AB: αι (ὅσα FX). B* (alt.) τῷ († AEFX). 31. AB: ἐκαστος (ἄνθρ. FX). 32. AB: (* τῷ) ἀνομηθῆναι (c. FX).

Rnechts und zu feinem Fleben, Berr, mein Bott, auf bag bu boreft bas Lob unb Bebet, bas bein Rnecht beute vor bir thut, 29 * bag beine Augen offen fteben über bieg Saus Nacht und Tag, über bie Statte, bavon bu gefagt haft: Dein Rame foll ba fein. Du wolleft horen bas Bebet, bas 30 bein Rnecht an biefer Statte thut, *unb wolleft erhoren bas Fleben beines Rnechts und beines Bolts Ifrael, bas fie bier thun merben an biefer Statte beiner Bohnung, im Simmel, und wenn bu es boreft, gnabig 31 fein. Benn jemanb wiber feinen Rachften fundigt und nimmt beg einen Gib auf fich, bamit er fich verpflichtet, und ber Gib tommt vor beinen Altar in biefem Saufe: 32 * fo wolleft bu boren im Simmel und Recht ichaffen beinen Rnechten, ben Gottlofen gu verbammen und feinen Weg auf feinen Ropf zu bringen, und bem Berechten Recht zu fprechen, ihm zu geben nach fei= 33 ner Gerechtigfeit. *Wenn bein Bolf 3f= rael vor feinen Beinben gefchlagen wirb, weil fie an bir gefündigt haben, und befebren fich ju bir und befennen beinen Namen, und beten und fleben ju bir in 34 biefem Baufe: "fo wolleft bu boren im himmel und ber Gunbe beines Bolfs 3f= rael gnablg fein, und fie wieber bringen in bas Land, bas bu ihren Batern gegeben 35 haft. *Wenn ber himmel verschloffen wirb, baf nicht regnet, weil fie an bir gefündigt haben, und werben beten an biefem Ort und beinen Ramen betennen, und fich von ihren Gunben befehren, weil bu fle bran= 36 geft: *fo wolleft bu boren im Simmel, und anabig fein ber Gunbe beiner Anechte und beines Bolfs Ifrael, bag bu ihnen ben guten Weg meifeft, barinnen fie man= beln, und laffeft regnen auf bas Land, bas bu beinem Bolf jum Erbe gegeben baft.

orationem, quam servus tuus orat ach. 6, 20, coram te hodie, ut sint oculi tui 29

Nob. 1,6. aperti super domum hanc nocte ac 12,4. die, super domum de qua dixisti: Ez. 20,24. Erit nomen meum ibi, ut exaudias 12,5.11. orationem quam orat in loco isto ad 2Ch.6,21, te servus tuus, *ut exaudias depre-30 cationem servi tui et populi tui Israel. quodcumque oraverint in loco isto. was. Et exaudies in loco habitaculi tui in coelo, et cum exaudieris, propitius 2Ch.6,22.eris. *Si peccaverit homo in pro-31 Lev.5,1. ximum suum et habuerit aliquod juramentum, quo teneatur astrictus, et venerit propter juramentum coram ach.6.22. altari tuo in domum tuam: "tu exau-32 dies in coelo, et facies et judicabis Dt. 25,1; servos tuos, condemnans impium et Es. 9,10. reddens viam suam super caput ejus, justificansque justum et retribuens 2Ch.6,24.ei secundum justitiam suam. *Si fu-33 Lv.26,17. pt. 25,25. gerit populus tuus Israel inimicos suos, quia peccaturus est tibi, et agentes poenitentiam et confitentes nomini tuo venerint, et oraverint et deprecati te fuerint in domo hac: *ex- 34 ^{2Ch.6,25}iaudi in coelo, et dimitte peccatum populi tui Israel, et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum. 2Ch.6,26.# Si clausum fuerit coelum et non 35 ^{17,1}_{Dt.11,17} pluerit propter peccata eorum, et ^{26,23}e orantes in loco isto poenitentiam egerint nomini tuo, et a peccatis suis conversi fuerint propter afflictionem 2Ch.6.97 suam: * exaudi eos in coelo, et di-36 mitte peccata servorum tuorum et populi tui Israel, et ostende eis viam bonam, per quam ambulent, et da pluviam super terram tuam quam dedisti populo tuo in possessionem.

nem servi tui et ad preces ejus, Do-

mine, Deus meus; audi hymnum et

^{35.} A.A: baß es nicht r.

^{28.} B: Befdrei u. Geb. dW.vE: Rufen.

^{29.} bağ bu boreft ... thun wirb. B.dW: offen

feien. vE: Laß ... fein. 30. Gtätte; buwolleft boren and. Ort beiner Bob.

nung ... dW.vE: hore (barauf) u. vergib (Ganbe). 31. n. ihm ber e. C. aufleget, ihn ju befchmoren. dW.vE: u. man legt. A: ift ihm e. G. aufgel. worben.

^{32.} ben Ger. recht ju fp. B: u.es thun bag bu rich: teft beine Ru. dW.vB: fo bore bu (ee) im O. u. hanble (thue) u. richte ... bag bu b. Schulbigen für fonlbig

erfidreft u. f. That (Banbel) auf f. Saupt br. A: auf f. S. gurudbringen ... rechtfertigen u. ihm vergelten. d W.v.E: für gerecht erfl. n. ihm thuft.

^{33.} B.dW.vE: por bem Beinbe.

^{34.} dW.vE: vergib bie S.

^{35.} B: fein R. fein wirb. dW.vE: fommt t. R. ... weil bu f. bemuthigeft. dW: gebemuthiget.

^{36.} wand. follen. dW.vE: nachbem bu ihnen ... gewiesen. A: wolleft ihnen einen g. 2B. zeigen. 39 *

VIII.

Inauguratio templi.

έν κληρονομία. ³⁷ Λιμός έὰν γένηται έν τῆ γή, καὶ θάνατος έὰν γένηται, ότε έσται έμπυρισμός, βρούγος, έρυσίβη έὰν γένηται, καὶ έὰν θλίψη αὐτὸν ὁ έγθρὸς αὐτοῦ έν μιᾶ τῶν πόλεων αὐτῶν, πᾶν συνάντημα, πάντα πόνον, 38 πάσαν προςευχήν, πάσαν δέησιν, έαν γένηται παντί άνθρώπφ παντός λαού σου Ίσραήλ, ώς αν γνώσιν έκαστος άφην καρδίας αύτου, καὶ διαπετάση τὰς γεῖρας αὐτοῦ είς τὸν οἰκον τούτον· 39 καὶ σὰ εἰςακούση ἐκ τοῦ οὐρανοῦ έξ έτοίμου κατοικητηρίου σου, και ίλεως έση καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ πάσας τας ύδους αύτου, καθώς αν γνώς την καρδίαν αύτοῦ (ότι σὺ μονώτατος οίδας τὴν καρδίαν πάντων υίων άνθρώπων), 40 οπως αν φοβώνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας ᾶς αὐτοὶ ζῶσω ἐπὶ της γης ης έδωκας τοις πατράσιν ήμων. 41 Καί τῷ ἀλλοτρίφ ος ούχ ἔστιν ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου Ίσραὴλ οὖτος, καὶ ῆξει ἐκ γῆς μακρόθεν διὰ το δνομά σου 42 (διότι ακούσονται τὸ ονομά σου τὸ μέγα καὶ τὴν γεῖρά σου τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραγίονά σου τὸν ὑψηλόν), καὶ ήξει καὶ προςεύξεται είς τον τόπον τούτον. 48 καὶ σὺ είς ακούση έκ τοῦ οὐρανοῦ έξ έτοίμου κατοικητηρίου σου, καὶ ποιήσεις κατά πάντα α έπικαλέσηταί σε ὁ άλλότριος, ὅπως ᾶν γνῶσι πάστες οι λαοί τῆς γῆς τὸ ὅνομά σου, καὶ φοβώνται σε καθώς ὁ λαός σου Ίσραήλ, καλ γνωσθη ότι τὸ όνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οίκον τοῦτον ον οκοδόμησα. 44 Ότι έξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς έχθροὺς αὐτοῦ ἐν όδῷ ἡ ἀποστελεῖς αύτούς, και προςεύξωνται έν ονόματι κυρίου όδον της πόλεος ής έξελέξο ἐν αὐτῆ, καὶ του οίκου ού φκοδόμησα τῷ ονόματί σου. 45 καὶ εἰςακούση ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς προςευχής αὐτῶν καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν. 48"Οτι άμάρποιησεις το οικαίωμα αυτών. ** Οτι αμαφ37. Β* έν τῆ γῆ καὶ († ΑΧ[FX]). ΑΒ: ὅτι (ὅτε
FX)...αὐτὸ (-ἄν F). 38. Β* π. λαῦ σε Ἰσρ. († ΑΧ).
39. Β* πάσας († ΑΓΧ). 40. ΑΒ* ἀν († FX). Β: ὅσας
(ας Α*ΕΓΧ). Α: ἐπὶ προςςώπου πάσης τ. γ. 41. ΑΒ
* τὸ († ΕΓΧ). Β* π. ῆξει - ὑψ. νε. 42 († ΑΓΧ). ΑΧ:
ἔλθη (ῆξει F). Α: ἐνεια ὀνόματος. 42. Α: ὅτι
ἀκόθοιν ... τὴν ἰσγύσσαν ... τὸν ἐπτεταμένον.
ΑΒ: ῆξειι κ. προςευξονται (c. FX). 43. ΑΒ: ὅσα
ἀν (α F) ... * (sq.) ἀν († FX). Β* τ. γῆς († ΑΕΓΧ).
ΑΒ: γνῶσιν (-σθη FX). 44. ΑΒ: ἐπιστρέψεις
(ἀποστ. FX) ... προςευζονται (-ωνται F). 45. Β:
δεήσ. ... προςευχ. ΑΒ: δικ. αὐτοῖς (c. F). δεήσ. ... προςευχ. AB: δικ. αὐτοῖς (c. F).

זּרָעָׂב פְּי־יָהְיָה בָאָרֶץ הֵבֵר פִּי־יִהְיָה 37 שָׁדָּפּוֹן יַרַקוֹן אַרְבָּה חָסִיל כִּי יָהָיָה כֵּי יַצַר־כָּוֹ אִיִבְוֹ בְּאָרֶץ שִׁעָרֵיוּ כָּל־נַגַע 38 כַּל־מֲדַלַהּ: כַּל־תִּפְלַה כָל־תִּחָנָּה אֲשֶׁר תַהָּיָהֹ לָכַל־הַאַדָּם לָכָל עַמְּדֵ יִשִּׁרָאֵל אַשַּׁר וַדְעוּן אַישׁ נַבַע לְבָבוֹ וּפָּרֵשׂ 30 כַּפַּיו אַל־הַבּיָת הַזָּה: וְאַתַּה תִּשְׁנַע הַשָּׁמַיִם מִכָּוֹן שִׁבְתֵּּלְ וְכֵלַחָתַ וְעָשִׁיתָ וְנַתַתַּ לַאִּישׁ כְּכָל־דְּרָכִיו אַשֵּׁר תַּדֵע אַת־לְבַבָּוֹ פָּי־אַתַּה יַזַּעָתַּ לְבַדָּהְ אָת־ מ לָבֵב פָּל־בָּנֵי הַאָּדֵם: לָמַעַן יָרַאִּיּהְ פַל־הַּיַּמִים אַשָּׁר־הַם חַיֵּים 41 הַאַרָּמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לַאַבֹּתֵינוּ: וְגַּםֹ אָל־הַנְּכְרָי אֲשֵׁר לְאֹ־מֵעַמִּה יִשֹּׂרָאֵל הָוּא וּבָא מֶאָרֶץ רְחוֹקַה לְמַצַן שְׁמֶּהְ: 42 כַּר יִשְׁמָעוּן אָת־שָׁמָהָ הַבַּּדוֹל וְאָת־ החופה וולעה 43 והתפכל אל־הבית תִשָּׁמֵע הַשָּׁמֵיִם מִכוֹן שָׁבְתֵּה וְעַשִּׁיתַ פַכל אַשָּׁר־יָקרָא אָכֵיה הַנָּכְרָי לְמַצַן ָּיִרְאָה אִתְהֹ פְעַמָּהַ יִשֹּׂרָאֵל וַלַדַּעַת בּי־שָׁמָהָ נִקְרָא עַל־הַבַּיָת הַזָּה אַשֵׁר ++ בָּנִיתִי: בַּי־יֵבֵא עַמָּהָ לַמִּלְחָמָה עַל־ אַיבוֹ בַּדֶּרָה אַשֶׁר תִּשְׁלַחֵם וְהָתְפַּלְּלֹּוּ אַל־יִהוַיָּה דָרָהְ הָעִיר אֲשֵׁר בְּחַרָהָ בָּה מחוהבות אשר-בנתי לשמה: ושמינת הַשַּׁמַיִם אַת־הִּפְּלַתֵם וָאֵת־הַחָּנָתָם 46 וַצַּשֵּׂיתַ מִשְׁפַּטֵם: כֵּי יַחָטִאוּ־לָהְ כֵּי

37. fein werben ... Krauth. ba ift. B: Branbforn, Mehlthau, heuschr. dW: hunger ... Peft ... Brand, Bergelben [bee Geiretves], wenn freffende heuscht. ve: hungersnoth ... Getreibebrand, Berwelsfung. B: es belagern wird im L. feiner Th. dW: ihm f. Städte bel. in f. L.

37 * Wenn eine Theurung ober Beftileng ober Durre ober Brand ober Beufdreden ober Raupen im Lande fein wirb, ober fein Feind im Lande feine Thore belagert, ober irgend eine Blage ober Krantheit; 38 wer bann bittet und flebet, es feien fonft Menfchen ober bein Bolf Ifrael, bie ba gewahr werben ihrer Blage, ein jeglicher in feinem Bergen, und breitet feine 39 Banbe aus ju biefem Baufe: *fo wolleft bu boren im himmel, in bem Gis, ba bu wohneft, und gnabig fein und ichaffen, bag bu gebeft einem jeglichen, wie er gewanbelt bat, wie bu fein Berg ertenneft (benn bu allein kennest bas herz aller Rinber ber 40 Menichen); *auf bag fie bich fürchten allegeit, fo lange fie auf bem Lanbe leben, bas 41 bu unfern Batern gegeben haft. "Benn auch ein Frember, ber nicht beines Bolts Ifrael ift, fommt aus fernem Lanbe, um 42 beines Ramens willen * (benn fle werben boren von beinem großen Namen unb von beiner machtigen Band und von beinem ausgeredten Arm), und fommt, bag 43 er bete vor biefem Saufe: "fo wolleft bu boren im himmel, im Gis beiner Bobnung, und thun alles, barum ber Frembe bich anruft; auf bag alle Bolter auf Erben beinen Ramen ertennen, bag fie auch bich fürchten, wie bein Bolf Ifrael, und bag fie inne werben, wie bieg Baus nach beinem Namen genannt fei, bas ich gebauet 44 babe. "Wenn bein Bolt ausziehet in Streit wiber feine Feinbe, bes Weges, ben bu fie fenben wirft, und werben beten gum herrn gegen bem Wege gur Stabt, bie bu ermablet haft, und jum Baufe, bas ich 45 beinem Ramen gebauet habe: "fo wolleft bu ihr Gebet und Fleben boren im Simmel, 46 und Recht ichaffen. "Benn fie an bir

2Ch.6,28.# Fames si oborta fuerit in terra, 37 DL 28, 22 aut pestilentia aut corruptus aër aut erugo aut locusta vel rubigo, et afflixerit eum inimicus ejus portas obsidens, omnis plaga, universa in-2Ch.4.29 firmitas, "cuncta devotatio et impre- 38 catio, quae acciderit omni homini de populo tuo Israel; si quis cognoverit v.22...; plagam cordis sui et expanderit ma-2Ch. nus suas in domo hac: *tu exaudies 39 v.30. in coelo in loco habitationis tuae, et Pr.33,132 repropiitaberis, et facies ut des unicuique secundum omnes vias suas. 1Ch.28,9 sicut videris cor ejus (quia tu nosti 18a...15.7 steut viteris cor ejus (quia un nosu 19a.7.10. solus cor omnium filiorum hominum); 19a.12. solus cor omnium filiorum hominum); 20.12. ut timeant te cunctis diebus, qui-40 11.20. ti, 15. bus vivunt super faciem terrae quam 11.50. dedisti patribus nostris. Insuper 41 The control of the co Jo. 12.40. ginqua propter nomen tuum *(audie- 42 tur enim nomen tuum magnum et De. 3,24. manus tua fortis et brachium tuum extentum ubique), cum venerit ergo 2Ch.6.23.et oraverit in hoc loco: *tu exaudies 43 v.49.39 in coelo in firmamento habitaculi tui, et facies omnia, pro quibus invocaw.eo. verit te alienigena; ut discant universi Ba.54,7. populi terrarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Israel, et probent quia nomen tuum invocatum est super 2Ch. 6,34. domum hanc quam aedificavi. egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per viam. quocumque miseris eos: orabunt te contra viam civitatis quam elegisti, et contra domum quam aedificavi 2Ch.4.35 nomini tuo, * et exaudies in coelo 45 orationes eorum et preces eorum, et ach.6.86 facies judicium eorum. "Quod si 46

38. unter allen Mt., unter beinem g. B. 3fr. ... ein jegl. bie Pl. f. Dergens. B.dW: alles Gebet, a. Fleben bas von irg. e. M. geschen wirb. vE: wenn ba irg. e. G. u. irg. e. Fl. zu bir geschieht v. irg. e. M. B: die extennen werben. dW: wenn fie ert. vE: inne worben find, jeber ... n. ihre h. ausstrecken nach b. h. 39. dW.A: Ort. vE: Statte. B.dW.vE.A: beiner

Bohnnug. B: n. verschaffen. dW.vE: u. vergib u. thue. A: thun u. vergelten einem Jegl. dW.vE: nach f. Banbel. B.A: allen f. Begen. vE: ber bn. B: erfennen mirft.

40. B.vE.A: alle Tage bie f. leben (werben). dW:

Seit. B.dW.vE.A: in b. Lanbe.

41. B: So auch gegen b. Fremben ... fo er t. wirb. dW: Auch auf ... vE: ben Auslänber.

42. B.dW.vE.A: ftarten G. B.dW.A: ausge= ftredten. B.dW.vE: gu biefem O.

43. (Bie B. 39.) dW.vE: erfennen. A: erfahren. B.vE: bein R. gen. über biefem (bies) &. A: ans

44. B.dW.vE: feinen Feinb. dW: wohin bu. A: auf welchen 2B. immer. dW.vE.A: nach ber St. hin.

45. ihnen R. fd. B: ihr R. ansführen

τήσονταί σοι (ότι ούκ έστιν ανθρωπος ός ούγ άμπρτήσεται), καλ επάξεις επ' αύτούς καί παραδώς αύτους ενώπιον έχθρών, καὶ αίγμαλωτεύσουσιν οί αίγμαλωτεύσαντες είς γῆν μακράν η έγγυς, 47 και έπιστρέψωσι τας καρδίας αύτων εν τῆ τῆ οδ μετωχίσθησαν έχει, και έπιστρέψωσιν έν γη μετοικεσίας αὐτῶν καὶ δεηθῶσί σου, λέγοντες 'Ημάρτομεν, ήνομήσαμεν, ήδικήσαμεν, 48 και επιστρέψωσι πρός σε εν όλη τη καρδία αὐτῶν καὶ ἐν ὅλη τῆ ψυχή αὐτῶν ἐν τη τη ένθρων αύτων ού μετήγαγες αύτούς, καὶ προςεύζωνται πρός σε όδον γῆς αὐτῶν ῆς έδωκας τοις πατράσιν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ής έξελέξω και του οίκου ου φκοδόμησα τφ ότοματί σου 49 και είςακούση έκ τοῦ οὐρατοῦ έξ ετοίμου κατοικητηρίου σου της προςευγής αύτων και της δεήσεως αύτων, και ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτῶν, 50 καὶ ίλεως έση ταῖς άδικίαις αὐτῶν αἶς ἥμαρτόν σοι καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἇ ἡθέτησάν σοι, και δώσεις αύτους είς οίκτιρμους ένώπιον τών αίγμαλωτευσάντων αύτούς και οίκτειρήσουσιν αὐτούς. 51 ότι λαός σου καὶ κληψονομία σου είσιν, ους έξήγαγες έκ γης Αίγυπτου έκ μέσου χωνευτηρίου σιδηρού. ⁵² Καὶ έστωσαν οί οφθαλμοί σου 'και τὰ ἀτά σου' ήνεφγμένα είς την δέηπεν του δούλου σου καλ είς την δέησιν του λαού σου Ίσραήλ, είς ακούειν αὐ-રજીમ કેમ મહાનામ ભીડ હોમ હોમામામી છેલ્લામાં છેલે 53 હૈયા σὺ διέστειλας αὐτοὺς σεκυτῷ εἰς κληρονομίαν έκ πάντων των λαών της γης, καθώς ελάλησας εν γειρί τοῦ δούλου σου Μωυση, εν τῷ έξαγαγείν σε τούς πατέρας ήμων έκ γης Αίγύπτου, χύριε, χύριε.

54 Καὶ έγένετο ὡς συνετέλεσε Σαλομῶν προςευχόμενος πρὸς κύριον ὅλην τὴν προςευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην, καὶ ἀνέστη ἀπὸ προςώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου κεκλικώς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ, καὶ αὶ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπετασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν, ὅδ καὶ ἔστη καὶ εὐλόγησε πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ

אַין אָדָם אַשר לא־יַחָטַא ואַנפַתּ בֿם וּנְתַקָּם לִפְנֵי אוֹנֵב וְשָׁבְוּם שָּׁבֵיהֵם אליארץ האונב רחוקה או קרובה: ־לַבָּם בַאַרֶץ אָשׁר נשׁבּוּ־ שם לשבוי להתחכנו חמאנה 49 לשמה: ושמיקת השמים מכון שבתה אַת־תַּפַבָּתִם וַאַת־תַּחבַּתם י מַשָּׁפַטַם: וָסַלָּחָתַּ לָעַמָּה אַשׁר חַטָּאוּ־ וּלְכל־פּשָׁעיהם ־עַפָּהָ וָנָחַלַתָּהָ הַם אַשׁר 51 ורחמום: כי הוצאת ממצרים מתוה פור הברול: עַבְדָּהָ וָאל־תַּחַנּת עמָהַ יְשַׂראל לשמע הַם בָּכָל קראם אליה: כִּי־אַתַּה דַּלְתַּם לָהָּ לְנַחֲלֶה מִפָּל עַמֵּי הַאָּרֶץ בָּהוֹצִיאָהָ אָת־אַבֹתַינוּ מִמְּצְרֵיִם אַדֹנֵי

מו וֹיֹבֹתֵּג וֹיִבְּרָר אָע פּֿלִ-לֹּנֹע יִשִּׁרָאֵלְ בֹּלְבַּרְבָּׁיוּ וְכַפּּיוּ פִּלְשֹׁנִע הַנְּשְׁמֵי הַאָּע לָם מִצְּפִׁנִּי מִוְבַּח וְהִּיְּהְ מִכְּּלְבּ אָלִ-וִהְנָּה אָע כָּלִ-הַשִּׁפִּלְּה וְהַנְּשְׁרָפֶׁה אָלִ-וֹהְנָּה בְּּכַלְּוִת שְׁלְמֵּה לְהִּעְפַּלֵּלֶ

> בניתי ק' .48. הפטרת שמיני חעצרת .54. v. 54.

κύριος είπε τό κατοικεϊν έν γνόφω ο οικοδόμησον οικόν μο, οίκον εύπρεκή σαυτώ τὰ κατοικεῖν έπὶ καινότητος. Ούκ ἰδὰ αὐτη γέγραπται ἐν βιβλίω τῆς ἀδῆς; 54. AB: ὁκλακὸς. 55. AB* τὴν.

^{46.} Β* έπ'. ΑΒ: παραδώσεις ... αίχμαλωτιδσιν οι αίχμαλωτίζοντες. 47. ΑΒ: ἐπιστρέψδει (* τὰς) ... μετήχθησαν ... μετοικίας. Β: ήδ. ήν. 48. ΑΒ (bis) * τῷ. Β: προςευξονται ... φιοδόμηκα (o. ΑΕΧ). 49. Β * τῆς προςευξονται ... φιοδόμηκα (o. ΑΕΧ). 49. Β * τῆς προςευχ. - fin. († f'; sim. A). 50. ΑΒ: (* τῶν, † ΑΕΧ) αίχμαλωτευόντων (c. ΕΧ). Β † (p. οίκτ.) εἰς (* ΑΕΕΧ). 51. Β * εἰσὶν († ΑΕΧ). Α²Β²: σιδήρα (σιδήρα Ελίμησε Σαλωμών ὑπὲρ τῷ οίκα ὡς συνετέλεσε τῷ οίκοδομῆσαι αὐτόν * Ἡλιον ἐγνώρισεν ἐν δρανῷ ... * Εκανοδομῆσαι αὐτόν * Ἡλιον ἐγνώρισεν ἐν δρανῷ ... * Εκανοδομῆσαι αὐτόν * Ἡλιον ἐγνώρισεν ἐν δρανῷ ... * Εκανοδομῆσαι αὐτόν * Ἡλιον ἐγνώρισεν ἐν δρανῷ ... * Εκανοδομῆσαι αὐτόν * Ἡλιον ἐγνώρισεν ἐν δρανῷ ... * Εκανοδομῆσαι αὐτόν * Ἡλιον ἐγνώρισεν ἐν δρανῷ ... * Εκανοδομῆσαι αὐτόν * Εκανοδομῆσαι αὐτόν * Εκανοδομῆσαι * Εκανοδομῆ

funbigen werben (benn es ift tein Menfch, ber nicht funbiget), und bu ergurneft und gibft fle vor ihren Beinben, bag fle fle gefangen führen in ber Feinbe Sanb, fern 47 ober nahe, *und fle in ihr Berg ichlagen im Lanbe, ba fie gefangen find, und befebren fich und fleben bir im Lande ihres Befangniffes und fprechen: Wir haben gefundiget und miggethan und find gott-48 los gewefen, *und betebren fich alfo gu bir bon gangem Bergen und von ganger Seele in ihrer Feinde Lande, bie fie meggeführt haben, und beten ju bir gegen ben Beg ju ihrem Lande, bas bu ihren Batern gegeben haft, gur Stadt, bie bu ermablet haft, und gum Baufe, bas ich beinem Da-49 men gebauet babe: "fo wolleft bu ibr Bebet und Fleben boren im himmel vom Gis 50 beiner Bohnung, und Recht fchaffen, "und beinem Bolfe gnabig fein, bas an bir gefündiget hat, und allen ihren Uebertretungen, bamit fle wiber bich übertreten haben, und Barmbergigfeit geben bor benen, die fle gefangen halten, und bich 51 ibrer erbarmen. "Denn fie find bein Bolf und bein Erbe, bie bu aus Egypten, 52 aus bem eifernen Dfen geführt haft, "bag beine Augen offen feien auf bas Fleben beines Rnechts und beines Bolfe Ifrael, bağ bu fie boreft in allem, barum fie bich 53 anrufen. *Denn bu baft fie bir abgefon= bert jum Erbe aus allen Bolfern auf Erben, wie bu gerebet haft burch Dofe, beinen Rnecht, ba bu unfere Bater aus Egypten führeteft, Berr Berr!

54 Und ba Salomo alle dieß Gebet und Fleben hatte vor dem Gerrn ausgebetet, ftand er auf von dem Altar bes herrn, und ließ ab vom Anieen und Sandes 55 Ausbreiten gen himmel, "und trat dabin und segnete die ganze Gemeine Irael

47. A.A: fieben an bir. U.L: miffethan.

46. erg. wider fie n. g. f. dahin. dW: Breis. B: wegfahren, die f. gef. genommen. vE: nehmen. dW: ihre Gieger.

47. B: es ihnen werben zu herzen nehmen. dW: fie n. es. vE: fehren wieber in fic. dW: E. ihrer Gefangenfchaft? B.vE: berer bie f. gef. weggeführt (halten). dW.vE: nus vergangen. dW:n. finb fchulsbig. vE: haben Bofes gethan.

50. ihnen 2. geben ... bağ f. fich forer erb. dW.

Pr.20,0. Coh.7,20, peccaverint tibi (non est enim homo R.2,32, qui non peccet), et iratus tradideris eos inimicis suis, et captivi ducti fuerint in terram inimicorum longe ach.e.sr.vel prope, * et egerint poenitentiam 47
De.Bi,1: in corde suo in loco captivitatis, et conversi deprecati te fuerint in ca-Pr. 105,6. ptivitate sua, dicentes: Peccavimus. Dan. 9,5; inique egimus, impie gessimus! *et 48 reversi fuerint ad te in universo corde suo et tota anima sua in terra inimicorum suorum, ad quam captivi Pa.4.10 ducti fuerint, et oraverint te contra viam terrae suae quam dedisti patribus corum, et civitatis quam elegisti, et templi quod aedificavi nomini tuo: 2Ch.4,39.4 exaudies in coelo in firmamento 49 v.48.39. solii tui orationes eerum et preces eorum, et facies judicium eorum, *et 50 2Ch.6,39. propitiaberis populo tuo qui peccavit tibi, et omnibus iniquitatibus corum quibus praevaricati sunt in te, et Est. 9,9. Andrew Meh. 1,11. dabis misericordiam coram eis, qui 43,12, eos captivos habuerint, ut misercanv.53. tur eis. *Populus enim tuus est et 51 Di.4,70. haereditas tua, quos eduxisti de terra Aegypti de medio fornacis ferreae. 2Ch. 6,40. Ut sint oculi tui aperti ad depreca- 52 tionem servi tui et populi tui Israel, Dt.4.7. et exaudias eos in universis, pro quiv.51. bus invocaverint te. *Tu enim se-53 Lv.20,24. Ez.21,13. parasti eos tibi in haereditatem de 19,6. universis populis terrae, sicut locutus es per Moysen servum tuum, quando eduxisti patres nostros de Aegypto, Domine Deus.

set Salomon orans Dominum omnem orationem et deprecationem hanc, surrexit de conspectu altaris Domini; utrumque enim genu in terram fixevate et manus expanderat in coelum.

*Stetit ergo et benedixit omni eccle- 55

vE: vergib ... was f. gef. ... Bergehungen. dW: las f. B. finden.

51. B.vE.A: mitten aus ... (berans).

52. dW.vE: für b. 81.

53. dW.vE.A: anogef. dW: Eigenthum, 54. B.vE.A: (in beten) vollenbet. dW: geenbigt. B: vor b. A. b, b., von bem Bengen auf f. Anieen. dW.vE: wo er f. A. gebengt.

55. vE: trat vor. A: Alfo fanb er.

VIII.

Inqueuratio templi.

φωνή μεγάλη, λέγων δε Εὐλογητὸς κύριος σήμερον ος έδωκεν αναπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ισριιήλ, κατά πάντα όσα ελάλησεν ου διεφώνησε λόγος είς έν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοις άγαθοις οίς ελάλησεν έν χειρί δούλου αυτου Μωνση. 57 Γένοιτο κύριος ὁ θεὸς ήμῶν μεθ' ήμων, καθώς ήν μετά των πατέρων ήμων μη εγκαταλίποι ήμας μηδε αποστρέψη ήμας, 58 άλλ' ἐπικλίναι καρδίας ήμῶν πρὸς αύτόν, του πορεύεσθαι έν πάσαις ταϊς όδοις αύτοῦ καὶ φυλάσσειν πάσας έντολὰς αὐτοῦ και τὰ προςτάγματα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ήμων. 59 Καὶ έστωσαν οἱ λόγοι μου ούτοι ώς δεδέημαι ένώπιον κυρίου θεοῦ ήμῶν 'σήμερον', έγγίζοντες πρὸς χύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός, τοῦ ποιείν τὸ δικαίωμα τοῦ δούλου σου καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ λαοῦ σου Τσραηλ βημα ημέρας εν ημέρα αὐτοῦ · 60 ὅπως γνῶσι πάντες οί λαοί τῆς γῆς, ότι σύ χύριος ό θεός και ούχ έστιν έτι. 61 Καλ έστωσαν αι καρδίαι ήμων τέλειαι πρός κύριον τον θεον ήμων, του όσίως πορεύεσθαι έν τοίς προςτάγμασιν αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν τας έντολας αύτου, ώς ή ήμέρα αυτη.

62 Καὶ ὁ βασιλεύς καὶ πάντες οἱ νίοὶ Ἰσοαηλ έθυσαν θυσίαν ένώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ. 68 Καὶ έθυσεν 'ὁ βασιλεὺς' Σαλομών την θυσίαν τῶν εἰρηνικῶν ην ἔθυσε τῷ κυρίφ, βοῶν δύο και είκοσι χιλιάδας και προβάτων έκατον και είκοσι λιγιάρας, και ελεκαίλιας του οίκολ κυρίου ὁ βασιλεύς καὶ πάντες οἱ υίοὶ Ἰσραήλ. 64 Έν τῆ ἡμέρα ἐκείνη ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ πρόςωπον τοῦ οἶκου κυρίου ότι έποίησεν έκει την όλοκαύτωσιν καί τας θυσίας και τα στέατα των είρηνικών, διότι το θυσιαστήριον το γαλκούν το ένώπιον κυρίου μικρόν ήν του μη δύνασθαι δέξασθαι την όλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικών. 65 Καλ εποίησε Σαλομών την έορτην έν τη ημέρα έκείνη, και πας Ισραηλ μετ' αὐ-56. AB: πατάπαυσιν (άν. FX). 57. AB: έγκαταλ[ε] (ποιτο ... ἀποστοέψοιτο s. -αιτο (c. F). 58, AΒ * ἀλλ' († FX). Α*Β*: ἐπιπλῖναι (-ίναι FX). Β: ἐπ' *άλλ' († FX). A*B*: ἐπιπλῖναι (-ιναι FA). Β: ἐπ (πρός ΑΕΓΧ). ΑΒ*ταῖς († ΕΓΧ). 59. Β*μβ († ΑΧ). ΑΒ * σήμ. et τὸν et (tert.) τἔ († FX). Β*σβ . . . ἐν ἡμ. ἐνιαντἔ (c. ΑΕΓΧ). 60. ΑΒ * σν († FX). Β † (p. θ.) αὐτὸς θεὸς. 61. Β*τὸν († ΑΧ). ΑΒ: καὶ (τἔ FX) ... * τὰς († ΕΓΧ). 62. ΑΒ*τἔ θεὄ († FX). 63. ΑΒ: τὰς θνσίας τ. εἰρ. ᾶς (c. FX). Β * (α. προβ.) καὶ († ΑΓΧ). 64. ΑΒ * Ἐν († ΓΧ). Α (bis) † (p. ολοκ.) καὶ τὸ ἐκοον. ΑΒ: ἄτι ιξυότι FX)... * πν et

όλοκ.) καὶ τὸ δῶρον. ΑΒ: ὅτι (διότι ΕΧ)...*

δέξ. († FX). A2B † (in f.) υπενεγκείν (* A1EX).

56 קול בדול לאמר: ברוך יהוה אשר נתו מנוחה לעמו ישראל ככל אשר דפר לא־נפלל דָבר אָדָוֹד מִפֹּל דְּבַרְוֹ אַכדינוּ 58 יששנף: לחשות לבבנו אליו ללכת דְּרַכַּיוּ וַלְשָׁמֹר מַצְּוֹתֵיוּ וְחָקֵיוֹ ומשפטיו אשר צוה את־אבתינו: 59 רַיָּתִיֹּר דָבֶרַי אַכָּה אֲשָׁר הַתְּחַנַּנְתִּיֹ לִפְנֵּי יִהֹוָה קַרֹבֵים אָל־יִהוֹה אֵלֹהֵינוּ יוֹמֵם וַלַיָלָה לַצָּשִּוֹת י מִשְׁפַּט עַבְהוֹ וּמְשָׁפֶּט עַמִּוֹ יִשִּׁרָאֵל זְבַר־יִוֹם בִּיוֹמוֹ: ס לַבַּען דַעַת כַּל־עַפֵּי הַאָּרֵץ כֵּי יִהוָה 61 הוא האלתים אין עוד: וְהְיֶה לְבַּבְּכֶםׂ שַׁלֶם עָם יָהוָה אֵלהֵינוּ לַלַכֵּת בִּחְפֵּיוּ וַלְשָׁמָר מַצָּוֹתֵיו פַיִּוֹם הַזָּה:

וַתַּמַּלֶה וְכַל־יִשֹּׁרָאֵל עַמִּוֹ זְבְתֵים 63 זֶבַח לָפְנֵי יְהוָה: וַיִּזְבַּח שָׁלמֹה אַת זֶבַח הַשָּׁלָמִים אֲשֵׁר זָבַח לֵיהוָה בַּלַּר עַמִּלְרִים וּשְׁנַּיִם אֶּלֶת וָצֹאן וַצָּשִׂרֵים אָלֶף וַיַּחִנִכוּ אַת־בֵּית יְהוָה 64 הַמֵּלֶהְ וְכַלְ־בָּנֵי יִשְּׁרָאֵלֹ: בַּיִּוֹם הַהֹּוּא קַרָּשׁ הַפַּּלֶךְ אָת־תִּוֹרְ הַתָּצֵּר אַשׁׁרֹ לְפָנֵי בֵית־יָהוָה כִּי־עַשַּׂה שָׁם אַת־ ואַת חַלְבֵי ואת הפנחה הַשָּׁלְמֵים כִּי־מִזְבֵּח הַנְּחֹשֵׁת אֲשֵׁר לְפָנֵי יִהוָיה קַטון מַהַכִיל אַת־הַעֹּלָה וָאָת־הַפְּנָחָה וָאֵת חַלְבֵי הַשְּׁלְבִים: סחויעם שלמה בעת־ההיא את החג וְכַל־יִשִּׂרָאֵל עִמוֹ קַהָּוֹל בַּדוֹל מִלְבוֹא

^{56.} B: tahingef. dW: ausgef. vE: gur Erbe gef. 57. dW.vE: entziehe fich une n. B. wolle ... noch uns fahren laffen. A: verwerfe. 58. dW.A: fonbern neige. (vK: bag u. G. fich gu

siae Israel voce magna, dicens: *Be-56

56 mit lauter Stimme, und fprach: * Gelobet fei ber Berr, ber feinem Bolt Ifrael Rube gegeben bat, wie er gerebet bat! Es ift nicht eines verfallen aus allen feinen guten Borten, bie er gerebet hat burch feinen 57 Anecht Mofe. *Der Berr, unfer Gott, fei mit uns, wie er gewesen ift mit unfern Batern. Er verlaffe uns nicht, und giebe 58 bie Band nicht ab von uns, "ju neigen unfer Berg zu ibm, bag wir manbeln in allen feinen Wegen, und halten feine Bebote, Sitten und Rechte, bie er unfern 59 Batern geboten bat. *Und biefe Borte, bie ich vor bem Berrn geflehet babe, muffen nabe tommen bem Berrn, unferm Bott, Lag und Racht, bag er Recht ichaffe feinem Rnecht und feinem Bolt Ifrael, ein 60 jegliches ju feiner Beit, *auf bag alle Bolfer auf Erben ertennen, bag ber Berr 61 Gott ift, und feiner mehr. *Und euer Berg fei rechtschaffen mit bem Berrn, unferm Gott, zu wanbeln in feinen Sitten, und zu halten feine Bebote, wie es heute gehet. Und ber Ronig, sammt bem gangen 3f-63 rael, opferten vor bem Berrn Opfer. *Unb Salomo opferte Dantopfer, bie er bem Gerrn opferte, zwei und zwanzig taufenb Dofen, und hunbert und zwanzig taufenb Schafe. Alfo meiheten fle bas Baus bes herrn ein, ber König und alle Rinber 64 Ifrael. *Deffelbigen Tages weihete ber Ronig ben Mittelhof, ber vor bem Saufe bes Berrn mar, bamit, bag er Branbopfer, Speisopfer und bas Bett ber Dantopfer bafelbft ausrichtete. Denn ber eberne 21tar, ber bor bem Berrn ftanb, war gu flein zu bem Branbopfer, Speisopfer und 65 jum Setten ber Dantopfer. *Und Salomo machte zu ber Beit ein Feft, und alles 3f-

nedictus Dominus qui dedit requiem populo suo Israel juxta omnia, quae locutus est! non cecidit ne unus quidem sermo ex omnibus bonis, quae locutus est per Movsen servum suum. *Sit Dominus Deus noster nobiscum, 57 sicut fuit cum patribus nostris, non derelinguens nos negue projiciens. *Sed inclinet cords nostra ad se. ut 58 ambulemus in universis viis ejus, et custodiamus mandata ejus et caeremonias ejus et judicia, quaecumque mandavit patribus nostris. * Et sint 59 sermones mei isti, quibus deprecatus sum coram Domino, appropinquantes Domino Deo nostro die ac nocte, ut faciat judicium servo suo et populo Coh. suo Israel per singulos dies, * ut 60 v.43; sciant omnes populi terrae, quia Do-Bt. minus ipse est Deus et non est ultra 4,55.30. minus ipee cos social de cor no-61 strum perfectum cum Domino Deo nostro, ut ambulemus in decretis ejus et custodiamus mandata ejus, sicut et Igitur rex et omnis Israel cum 62 eo immolabant victimas coram Do-2Ch.7.5. mino. * Mactavitque Salomon ho-63 stias pacificas, quas immolavit Domino, boum viginti duo millia et ovium centum viginti millia, et dedicaverunt templum Domini rex et filii 2Ch.7.7. Israel. *In die illa sanctificavit rex 64 medium atrii, quod erat ante domum Ly.1,8. Domini; fecit quippe holocaustum ibi 3,1,16, et sacrificium et adipem pacificorum, 2Ch.4,1. quoniam altare aereum, quod erat

ihm neige?)

coram Domino, minus erat et capere

non poterat holocaustum et sacrificium

celebrem et omnis Israel cum eo.

2Ch.7.8. et adipem pacificorum. *Fecit ergo 65

v.2. Salomon in tempore illo festivitatem

^{59.} b. meine Worte. vE: mogen n. bleiben. dW.A: feien n. dW.vE: Tag für E. A: alle Tage. B: was auf einen jeben T. beichieben ift?

^{60.} B.dW.vE.A: 2. ber G.

^{61.} B: muffe volltommen fein. dW.vE: fei gang ... ergeben! dW: an biefer Beit? vE.A: wie (auch) beute.

^{60.} S: et sciant. 63. Al.: omnes filii.

^{62.} vE: folachteten. B: Solachtopfer.

^{63.} A: Friedopfer.

^{64.} B.dW.vE.A: heiligte. A: mittleren Borhof. vE: die Mitte bes hofes. dW: Umfang b. Borh. B: bas innere Theil ... verrichtete. dW.A: opferte. vE: brachte.

^{65.} B.dW.vE: (hielt) feierte ... bas &.

VIII.

Dei promissio.

τοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰρόδου Ἡμὰθ ἔως ποταμοῦ Αἰγύπτου, ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν 'ἐν τῷ οἴκῳ ῷ ϣκοδόμησεν, ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραινόμενος ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπτὰ ἡμέρας καὶ ἐπτὰ ἡμέρας, τέσσαρας καὶ δέκαι ἡμέρας. ⁶⁶ Καὶ ἐν τῆ ἡμέρα τῆ ὀγδόη ἐξαπέστειλε τὸν λαόν, καὶ εὐλόγησαν τὸν βασιλέα, καὶ ἀπῆλθεν ἔκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ χαίροντες καὶ ἀγαθῆ καρδία ἐπὶ τοῦς ἀγαθοῖς οἶς ἐποίησε κύριος τῷ Δαυὶδ τῷ δούλφ αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ τῷ λαῷ αὐτοῦ.

ΤΧ. Και έγένετο ώς συνετέλεσε Σαλομών οίχοδομήσαι τὸν οίκον κυρίου καὶ τὸν οίκον τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν Σαλομώντος α ήθελησε ποιήσαι, 2 και ώφθη κύριος τῷ Σαλομώντι τὸ δεύτερον, καθώς ώφθη αὐτῷ ἐν Γαβαών, 3 καὶ είπεν πρὸς αὐτόν κύριος "Ηκουσα της προςευγής σου καί της δεήσεώς σου ής έδεήθης ένώσιον μου. ήγίασα τὸν οίκον τοῦτον ὃν φαοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ ὅτομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας. * Καὶ σὰ ἐὰν πορευθής ενώπιον μου, καθώς επορεύθη Δαυίδ ό πατήρ σου, έν όσιότητι καρδίας και έν εὐθύτητι καὶ τοῦ ποιείν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῷ, καὶ τὰ προςτάγματά μου καὶ τας έντολας μου φυλάξης. 5 και αναστήσω τον θρόνον της βασιλείας σου έπι Ίσραηλ είς τὸν αἰῶνα, καθώς ἐλάλησα τῷ πατρί σου Δαυίδ, λέγων. Οὐκ έξαρθήσεταί σοι ἀνήρ ήγουμενος εν Ίσραήλ. 6 Eur de anostoaφέντες αποστραφήτε ύμες καλ τα τέκνα ύμων άπ' έμοῦ, καὶ μὴ φυλάξητε τὰς έντολάς μου καὶ τὰ προςτάγματά μου ἃ ἔδωκα ἐνώπιον ύμων, και πορευθήτε και δουλεύσητε θεοίς έτέροις και προςκυνήσητε αύτοις. 7 και έξαρω τὸν Ισραήλ ἀπὸ τῆς γῆς ῆς έδωνα αὐτοῖς, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὅν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου, αποδέίψω έκ προςώπου μου, καὶ ἔσται Ισραήλ είς άφανισμόν και είς λάλημα είς

65. AB * τἔ. B * π. ἐπτὰ-fin. 66. AB: τὰ σπηπώματα ... ἀγαθη (ή) παρδία ... * (alt.) τῷ (quart.
*B). — 1. AB: ἐγενηθη. Β: οἰποδομεῖν (c. FX; AEX:
-ῷν). AB: ὅσα (ὰ X). 2. AB * τὸ. B * αὐτῷ. 3. AB
† (p. Ἡκ.) τῆς φωνῆς ε((p. με) Πεποίηκά σοι πατὰ
πάσαν την πορςευχήν σε. Β: ἡγίακα. 4. Β: ἐνώπ.
ἐμε. AB: ὰ (ὁσα X). 5. Β: ἐν (ἐπὶ ΑΕΕΧ)... * τῷ.
AB pon. Δ. p. ἐἰάλ. 6. AB: ἔδωπε Μωυσῆς.

לְדָּדֶר עַבְּהָּ וּלְיָשִׂרָאֵל עַפִּוֹי יְהֹּדְה אָל בְּלִר לְאָהָלֵיהָם שְׁמֵחִים וְשִׁבְעַת יְהֹיָה שׁלֶח אָת־הָּלֶם וַיְבְרַכִּוּ אָת־הַמֶּלֶךְ שׁלֶח אָת־הָּלֶם וַיְבְרַכִּוּ אָת־הַמֶּלֶךְ שׁלֶבְיִר יְשִׁהְיִנִי שָׁלְבִּיר יְשִׁהְיִנִי אָל הֵינוּ שִׁבְעַת יְטִים וְשִׁבְעַת יְמִים אָל הֵינוּ שִׁבְעַת יְטִים וְשִׁבְעַת יְהָיִה אָל הִינוּ שִׁבְעַת יְטִים וְשִׁבְעַת יְהָיִה אָל הִינוּ יִבְּרָה שִּבְּעַת יְטִים וְשִׁבְּעַת יְהָיִהּ

ווָהָי בְּכַלְוֹת שָׁלֹמֹה לַבְנוֹת אתד בּוֹהָ בַּנוֹת אתד בֵּית יָהוָת וָאֶת־בֵּית הַפֵּלֵךְ וָאֵתֹ כָּל־ חַשֶּׁק שָׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵּץ לַצַשִּׂוֹת: 2 וירא יהוה אל־שלמה שנית פאשר ז נראה אליו בגבעון: ויאמר יהוה ראונד אַת־תַּפַבַּתְהַ שמעתי לַפַנַי הַקַנְשִׁתִּי אָת־הַבֵּיִת הַזָּה אַשֵּׁר בַּנֹתַה לַשִּׁוּם שָׁמִי־שָׁם עַד־עוֹלֵם וְהִיוּ עֵינֵי ולפי שם פַל־הַיַּמִים: וַאַתָּה אִם־הֵלַךְ כַבְּנֵי בַאֲשָׁר הַכֶּךְ דָּנָד אֲבִידְ בַּתְּם לַבַב וּבְישׁר לַצַשׁוֹת כָּכֹל אַשֵּׁר צַּוְיתִיה ח חקי ומשפטי תשמר: והקמתי את-מַמְלַכְתִּהָ עַל־יִשֹּרְאֵל לִעֹלם פַאַשֵׁר דָבַּרְתִּי עַל־דָּרָד אַבִּיה כַאמר לאַ־יפרת לַהָּ אִישׁ מעל פסא יַשִּׂראל: 6 אָם־שׁוֹב מִשְׁבֹוּן אַתַּם וּבְנֵיכֵם מֵאַחַבִי ולא תשמרו מצותי חקתי לפניכם והכלהם אַלהַים אַתַרִים וְהָשְׁתַּחַוִיתֵּם לָהַם: ז נחכרתי את־יִשֹּׁרָאֵל מַעַּׁל פְּנֵי הַאַדְמַה י נתתי להם ואת־הבית אשר הקדשתי לשמי אשלח מעל פני לנגבנ ישלהאל למשל ולשנינע בכל

ער כאן .66. ער

1. dW.vE.A: ben Ban bes ... vollenbet. dW: Enft u. Berlangen hatte,

rael mit ihm, eine große Bersammlung, von der Grenze Hemath an bis an den Bach Egyptens, vor dem Herrn, unserm Gott, sieben Tage und abermal sieben Cage, das waren vierzehn Tage, "und ließ das Bolk des achten Tages gehen. Und sie segneten den König, und gingen bin zu ihren Hütten fröhlich und gutes Muths über alle dem Guten, das der Herr an David, seinem Knecht, und an seinem Bolk Israel gethan hatte.

IX. Und ba Salomo hatte ausgebauet bes Berrn Baus und bes Ronige Saus, und alles, mas er begehrte und Luft hatte ju 2 machen, "erfchien ihm ber herr gum anbern Dal, wie er ihm erschienen war gu 3 Gibeon. *Und ber Berr fprach gu ihm: 3d babe bein Bebet und Fleben geboret, bas bu von mir geflehet haft, und habe bieg Baus gebeiliget, bas bu gebauet haft, bag ich meinen Namen bafelbft binfege emiglich, und meine Augen und mein Berg 4 follen ba fein allewege. "Und bu, fo bu por mir manbelft, wie bein Bater Davib gewandelt hat, mit rechtschaffenem Bergen und anfrichtig, bag bu thuft alles, mas ich bir geboten habe, und meine Bebote 5 und meine Rechte haltft: "fo will ich beftatigen ben Stuhl beines Ronigreiche über Ifrael ewiglich, wie ich beinem Bater Davib gerebet habe, und gefagt: Es foll bir nicht gebrechen an einem Dann vom Stuble 6 Ifrael. "Berbet ihr euch aber von mir hinten abwenden, ihr und eure Rinber, und nicht halten meine Gebote und Rechte, bie ich euch vorgelegt habe, und hingehet und anbern Bottern bienet und fie an-7 betet: "fo werbe ich Ifrael ausrotten von bem Lanbe, bas ich ihnen gegeben habe, und bas Saus, bas ich geheiliget habe meinem Namen, will ich verlaffen von meinem Angeficht, und Ifrael wird ein Spruchwort und Rabel fein unter allen

5. auf b. Stubl. (Bgl, 8, 25.)

25m. 5,9; multitudo magna ab introitu Emath Gn. 15,16 usque ad rivum Aegypti, coram Domino Deo nostro, septem diebus et septem diebus id est quatuordecim 2ch. 7,0 diebus. Et in die octava dimisit 66 2Mc. 2,12 populos; qui benedicentes regi pro-2ch. 7,10 fecti sunt in tabernacula sua, laetantes et alacri corde super omnibus bonis quae fecerat Dominus David servo suo et Israel populo suo.

2Ch.7.11. Factum est autem, cum per- IX. fecisset Salomon aedificium domus Domini et aedificium regis et omne quod optaverat et voluerat facere. 2Ch.7,12. apparuit ei Dominus secundo, sicut 2 apparuerat ei in Gabaon. *Dixitque 3 8.55cc. Dominus ad eum: Exaudivi orationem tuam et deprecationem tuam, quam deprecatus es coram me; sanctificavi 8,16. domum hanc quam aedificasti, ut 28,6,21,7 ponerem nomen meum ibi in sem-Da.12,11; piternum, et erunt oculi mei et cor meum ibi cunctis diebus. "Tu quo-3,14. que si ambulaveris coram me, sicut 3Ch.7,17 ambulavit pater tuus in simplicitate cordis et in aequitate, et feceris omnia quae praecepi tibi, et legitima 2Ch.7.18 mea et judicia mea servaveris: *po- 5 8,25.2,4 nam thronum regni tui super Israel ^{25m.}, in sempiternum, sicut locutus sum ^{Jar.33,17} David patri tuo, dicens: Non aufere-132,11s. tur vir de genere tuo de solio Israel. 2Ch.7,19.4 Si autem aversione aversi fueritis 6 is, ii. vos et filii vestri, non sequentes me nec custodientes mandata mea et caeremonias meas, quas proposui 23.16. vobis, sed abieritis et colueritis deos ^{2Ca.7, 20,} alienos et adoraveritis eos: *aufe-^{Da.8, 19}. ram Israel de superficie terrae, quam 26,1500 dedi eis, et templum, quod sanctifi-Mt.23,38, cavi nomini meo, projiciam a con-^{24,2.} spectu meo, eritque Israel in prover-De. 60,37. bium et in fabulam cunctis populis.

4. Al.: David pat.

^{65.} U.L: Egypti ... und aber fleben. 6. A.A: und thr hingehet.

^{3.} dW: babin lege. vE: bamit ... legte? dW.A: allegeit. B.vE: alle (bie) Tage.

^{4.} B: in Bollfommenheit des H. u. in Aufrichtigf. dW: Unschuld ... Rechtschaffenh. vE: mit Ginfalt ... Reblichf. A: Gerechtigf.

^{6.} B: gangl. hinter mir wegw. ... bewahren ... ench vor ihnen buden.

^{7.} will ich verwerfen. B: wegw. dW: wegthnu. B.dW: gum Spr. n. gur Stichelrebe. A: Spottr, vE: Gespotte werben.

πάντας τοὺς λαούς ⁸καὶ ὁ οἶκος οὕτος ὁ ὑψηλός, πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ, καὶ ἐροῦσιν ^{*}Ενεκεν τίνος ἐποίησε κύριος οὕτως τῷ γῷ ταύτη καὶ τῷ οἴκφ τούτφ; ⁹Καὶ ἐροῦσιν ^{*}Ανθ' ὧν ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν τὸν ἔξαγαγόντα τοὺς πατέρας αὐτῶν ἔξ Αἰγύπτου ^{*}ἔξ οἴκου δουλείας', καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἀλλοτρίων καὶ προςεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπήγαγε κύριος ἐπ΄ αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην. ^{*}Τότε ἀνήγαγε Σαλομών τὴν θυγατέρα Φαραώ ἐκ πόλεως Δαυλδ εἰς οἰκον αὐτοῦ ὄν ψκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις'.

10 Και εγένετο μετά είκοσι έτη έν οίς φαοδόμησε Σαλομών τους δύο οίκους, τον οίκον πυρίου και τον οίκον τοῦ βασιλέως 11 (Χιράμ βασιλεύς Τύρου άντελαμβάνετο τοῦ Σαλομώντος εν ξύλοις κεδρίνοις και έν ξύλοις πευκίνοις καὶ ἐν χρυσίφ καὶ ἐν παντὶ Θελήματι αὐτοῦ), τότε έδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ Χιράμ είκοσι πόλεις έν γη Γαλιλαία. 12 Καὶ έξηλθε Χιράμ έκ Τύρου και έπορεύθη είς την Γαλιλαίαν, του ίδειν τας πόλεις ας έδωκεν αὐτῷ Σαλομών, καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ. 13 καὶ είπε Τί αι πόλεις αύται ας έδωκας μοι, ω άδελφέ; Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς Όριον ἔως τῆς 14 Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ ημέρας ταύτης. τῷ Σαλομώντι έκατὸν καὶ είκοσι τάλαντα χρυσίου.

15 Καὶ αὐτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἡς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς Σαλομών, οἰκοδομῆσαι τὸν οἰκον κυρίου καὶ τὸν οἰκον τοῦ βασιλεὺς καὶ σὺν τὴν Μελλώ καὶ τὸ τεἔχος Ἱερουσαλημ καὶ τὴν ᾿Ασῶρ καὶ τὴν Μαγεδδὰ καὶ τὴν Γάζερ. 16 Φαραὰ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέβη καὶ προκατελάβετο τὴν Γάζερ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν προί, καὶ σὺν τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῆ πόλει ἐθανάτωσεν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῷ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικι Σαλομῶντος. 17 Καὶ ἀκοδόμησε Σαλομῶν τὴν Γάζερ καὶ τὴν Βαιθωρών τὴν κατωτέραν. 18 Καὶ τὴν Βααλὰθ καὶ τὴν Θαμῶρ Β. ΑΒ+ (ρ. ἔτ.) ἔσται (*ΕΧ). 9. ΑΧ: ἐγκατέλει-

8. AB+ (p. &t.) Foral (*EX). 9. AX: Eynaréleitov. B*tov (†AEFX). AB: δ_S Esynaye (tov Esay. FX). B* $\pi \tilde{\alpha} \sigma \alpha \nu$ (†FX). (10.) B*K. Eyéveto peta (†F; A: $\dot{\phi}$ n. Eaut $\dot{\phi}$. K. Eyéveto Ev τ . $\dot{\eta}$ n. Enelvais eln.). 11. AB: $\dot{\alpha} \nu \tau s l \dot{\alpha} \beta \tau c$ (c. EFX). A*B: $\dot{\epsilon} \nu \tau \dot{\eta} \nu \dot{\tau} \dot{\tau} \dot{\tau} \Gamma$. (c. F). 13. AB* $\dot{\epsilon} s l c \nu c$ et $\dot{\phi}$ (†FX). 14. AB: $\dot{\eta} \nu c \nu c$ (c. FX). 15–25 *B¹ (sed v. 10, 22; † AB*FX passim inter se discr.).

אָת פָּל־הָרְצָה הַוּאָת: פָּל־תַבְרִים מַאָרָץ מִצְּרִים רַיִּשְׁמְחַרֶּץ הַאָּרָה פַל־ אָת־אָבֹרָה מֵאָרָץ מִצְּרִים רַיִּשְׁמְר בּוֹצְחַיִּלְּה אָת־אָבֹרָה מֵאָרָץ מִצְּרִים בַּיִּשְׁמָּר הוֹצִּיא קוֹלַבִּית הַזָּה: וְאָמְרוּ פַל אֲשָׁר הוֹצִּיא קוֹלַבִּית הַזָּה: וְאָמְרוּ פַל אֲשָׁר הוֹצִיא קרבים מַאָרָץ מִצְּיִים בַּלֹּה בָּיִא יְהוֹּה בָּלִי הוֹצִיא אָרְבִיה מַבְיִּא יְהוֹּה בָּיִא יְהוֹּה בָּיִא הוֹצִיא בּיִלְיוֹן הַבָּיִא יְהוֹּה בָּלִיים בַּיִּים בַּיִּבְיא יִהוֹּה בָּלִייוֹן בְּיִבְּים בַּלִּיבוּן הַיִּאָת:

מִאָּה וְעָשִׁיִם כִּכֵּר זְהָב: 11 בְּיִּנִם הַיִּּה: וִיִּשְׁלֵח חִירֶם לַמֵּלֶּךְ 21 בְּיִר בְּאָרָע הַבְּלִיל: וַנִּצַא חִירָם מַמֶּלָרְ 21 בְּיִר בְּאָרָע הַבְּלִיל: וַנִּצַא חִירָם מִצְּר 21 בְּיִר בְּאָרָע הַבְּלִיל: וַנִּצַא חִירָם מִצְּר 21 בְּיִר בְּאָרָע הַבְּלִיל: וַנִּצַא חִירָם מִצְּרִ 21 בְּיִר בְּאָרָע הַבְּלִיל: וַנִּצַא חִירָם מִצְּרִ בּבְּיִר בְּאָרָע הַבְּיִר הַמְּלֶרְ: חִירִם מִצְּרִ בְּבְיִר בְּאָרָע הַבְּיִר הַמְּלֶרְ: חִירִם מִעְּרָּים בּבְּיר בְּאָרָע הַבְּיִר הַמְּלְבִיים בְּאַבֶּיים אָבִיּר בְּנִבְּיִּת בִּיִּר בְּאָרָע הַבְּיִר הַמְּצְבִּיים בְּעָבֵּיי בִּירִּשְׁים וּבְּיִבְּים בְּעָבֵּיי בִּרְנִּמְיִם בְּעָבֵּיי בְּרִישִׁים וּבְיִּבְּיִם בְּעָבֵּיי בִּרְיִּמְלְּהְ בִּינִים בְּעָבִּיי בְּרִישִׁים וּבְּיִּבְיִם בְּעַבֵּיי בִּילְבִּיִּים בְּעָבִּיי בְּרִישִׁים וּבְּיִבְּיִם בְּעָבִיי בִּילְבִּים בְּעַבִּיים בְּעָבִיים בְּעַבִּיים בְּעַבִּיים בְּעַבִּיים בְּעָבִיים בְּעַבִּיים בְּעַבִּיים בְּעִבִּיים בְּעַבִּיים בְּעַבִּיים בְּעִבְּים בְּעָבִּיים בְּעַבִּיים בְּיִבְּים בְּעבִיים בְּיִבְּים בְּעַבִּיים בְּעַבִּיים בְּעַבִּיים בִּיִּים בְּעַבִּיים בְּעַבִּיים בִּיים בִּיבִּית בִּיִּבְּיִים בְּבִּיבִּיים בְּעַבִּיים בִּיבִּים בִּיבִּים בִּיבִּיים בְּיבִּים בִּבִיים בְּעַבִּיים בְּיבִּבִּיים בְּעִבִּיים בְּיבִּבִּית בִּבְּבִים בְּיבִּבִּית בִּיבְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּבִּית בִּבְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּבּיית בִּיבְּבִּים בְּיבִּים בִּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבִּים בִּיבְּבִּית בִּיבְּבִיים בְּיבִּבִיים בְּיבִּים בְּיבְּבִּים בְּיבִּבִּית בְּיבְּבִּים בְּיבִּים בְּיבִּבִים בְּיבְּבִּים בִּים בְּבִּים בִּים בְּיִּבְּים בְּיִים בְּיבְּבִים בְּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיִים בִּיבְּים בְּבִּבִּיים בְּבִּים בְּיוּבְּים בְּיבְּיִבְּים בְּבִּיבִּיים בּיּבְּים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּיבִּיוּ בְּבִּיים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיבִּיים בְּיבִּיבִּים בְּבִּים בְּיִּבְּיים בְּבִּיוּבְיים בְּבִּים בְּבִּים בְּיים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיוּבְיים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּים

פּגַּלֵלֵּע וֹאָתִבּילֵּתִר פּמִּבְפֵּר פּאָרָאוּ: וֹאָתַר 18 אָתַבְּנָיר וֹאָתַבּית חִלְן שַּחְמִּוּוּ: וֹאָתַר 19 אָתַבְּנָיר וֹאָתַר הַלְּתְי וֹיִבֹּן שְׁלְחִים 19 צְּיִר: פַּרְתִּי מֵלֶּעְבִּתִּצְּרִים הַלְּיָה וֹיִּלְכָּׁר זְיִרוּשְׁלֵם וֹאָתַבּיתוּ נִאָּתַבּיתוּ וֹאָתַר חִנְמַת 19 צְּיִר: פַּרְתִּי מֵלֶּעְבִיתִּבְּיִים הְלָּהִי וֹיִּלְכָּׁר וֹאָתַבּיתוּ וֹאָתַבּיתוּ וֹאָתַבּיתוּ וֹאָתַר וֹאָתַבּיתוּ וְאָתַר וֹאָתַר חִנְמַת 19 בּיתוּ וְשָׁלִם וֹאָתַבְיתוּ וֹאָתַר בְּיִבְּיִּים בְּלָּיִה וְיִאָּתַר חִנְמַת וְהִנְּיִה וְאָתִר בַּיתוּ וְהִוֹיָה וֹיִּלְבִּיר וְאָתִר בִּיתוּ וְהִוֹיִה וּיִבְּיִם וּבְּיתוּ וְהִוֹיְה וּבְּיִת וְהִוֹּיִה וּבְּית וְהַנְּיִה וּבְּיתוּ וְבִּיתוּ וְבִּיתוּ וְאָתִר בַּיתוּ וְהַבְּיתוּ וְבִּיתוּ וְבִּיתְּיִבְּיִים וְאָּתִיבְּיתוּ וְבָּיתוּ וְבָּבְּית וְבִּיתוּ וְבִּיתוּ וְבִּבְּית וְבִּיתוּ וְבִּבְּיתוּ וְבִּיתוּ וְבִּבְּית וְבִּבְּיתוּ וְבִּבְּיתוּ וְבִּבְּית וְבִּיתוּ וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְיתוּ וְבִּיתוּ וְבִּבְּית וְבְּבִּית וְבִּבְּית וְבְּבִּית וְבִּבְּית וְבְּבִּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבִּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבִּית וְבִּבִּית וְבִּבִּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּבִית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּבִיית וְבִּבְּבִית וְבִּבְּית וְבִּבְּבִית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּבִיית וְבִּבְּית וְבְּבִּית וְבִּבְּבִיית וְבִּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּבִיית וְבְּבִּית וְבִּבְּבִית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְּית וְבִּבְית וּבְּבִּית וְבִּיּבְית וְבִּבְּיִית וְבִּית וְבִּבְּית וְבְּבְּית וְבִּית וְבִּית וְבִּית וְבִּית וְבִּית וְבִּיבְּית וּבְּיִית וְבְּבְּית וּבְּיִית וְבְּיִית וְיִּית וְבִּית וְבִּית וְבִּית וְבִּיתְיוּבְיּבְית בְּבְּיתְיוּים בְּבָּית בְּבְּית וְבְּבִּית וּבְּבִּית וּבְּבְּית וְיִיבְּבְּית וְבְּיִיתְיּים וְבְּבְּית וְבְּבְּית וְבְּבִּית וְבְּבְּית וְבְּבְּית וְיִיבְּית וְבְּבְּית וְיִיבְּית וְבְּבְּיבְּבְּבְית וּיבְּית וְבְּבְּבְּית וְבְּבְּבְּבְיתְיוּ בְּבִּית וְבְּבְּית וּבְבְּבְּבְיתְיוֹים וְבְּבְּבְּבְיתְית וּבְיתְיוֹים בְּבְּבְבְּבְּית וּבְיּבְיתְיוּ בְּבִּיתְיוּ

קמץ בז"ק . 17. אישתחוו ק'. 9. v. חישתחוו ק'. 9. v. g. תרמר ק'

8 Bbltern. *Und bas Saus wird eingeriffen werben, bag alle, die vorüber gehen,
werben fich entjeten, und blafen und fagen:
Barum hat ber Gerr biefem Lande und
D biefem Saufe also gethan? *So wird man
antworten: Darum, bag fie ben Berrn,

obiejem Sauje also gethan? So wird man antworten: Darum, baß fie ben herrn, ihren Gott, verlassen haben, ber ihre Bater aus Egyptenland führete, und haben angenommen andere Götter, und fie angebetet und ihnen gebienet, barum hat ber herr alle bieß Uebel über fie gebracht.

10 Da nun bie zwanzig Jahre um waren, in welchen Salomo bie zwei Gaufer bauete, bes herrn haus und bes Ronigs Saus,

11 *bazu Giram, ber König zu Tyrus, Salomo Cebernbäume und Tannenbäume und Gold, nach alle seinem Begehr, brachte: ba gab ber König Salomo Hiram zwanzig

12 Stabte im Lande Galilaa. *Und hiram jog aus von Tyrus, die Stabte zu befehen, die ihm Salomo gegeben hatte, und fie

13 geftelen ihm nicht, "und fprach: Bas finb bas fur Stabte, mein Bruber, bie bu mir gegeben haft? Und hieß fie bas Sand Ca-

14 bul bis auf biesen Tag. "Und hiram hatte bem Konige gefandt hunbert und

zwanzig Centner Golb.

15 Und baffelbe ift die Summa der Binfe, die der König Salomo aufhob, zu bauen des Gerrn Saus und sein Saus und Millo und die Mauern Jerusalems, und

16 Sazor und Megibbo und Gafer. *Denn Pharao, ber König in Egypten, war herauf gekommen und hatte Gafer gewonnen und mit Feuer verbrannt, und bie Cananiter erwürget, die in der Stadt wohneten, und hatte sie seiner Tochter, Salomond Weibe, zum Geschenkt gegeben.

17 *Also bauete Salomo Gaser, und das 18 niedere Reth Horon. * und Raelath.

18 niebere Beth Horon, * und Baelath, und Thamar in ber Bufte im Lande,

11. U.L: Tannenbaume, 14. U.L: Golbes. 15. A.A: Summe.

9. B: anb. G. ergriffen. dW.vE: fich hangten (hingen) an. A: nachgingen. dW.vE: Unglud.

11. B: hatte S. mit ... befchentet. dW.vE: unterstäte. dW: Copreffenb.

12. B.dW.vE: waren u. recht in f. Augen.

2Ch.7,21. Et domus haec erit in exemplum; 8
omnis qui transierit per eam, stupeDa.29,24. bit et sibilabit et dicet: Quare fecit
SCh.29,24. Dominus sic terrae huic et domui
18,16; huic? Et respondebunt: Quia dereliquerunt Dominum Deum suum,
qui eduxit patres eorum de terra
Aegypti, et secuti sunt deos alienos
et adoraverunt eos et coluerunt eos,
idcirco induxit Dominus super eos
omne malum hoc.

4.57c...5,1. Expletis autem annis viginti, post-10
quam aedificaverat Salomon duas domos, id est domum Domini et domum
5,1. regis (Hiram rege Tyri praebente 11
Salomoni ligna cedrina et abiegna et
aurum juxta omne quod opus habuerat), tunc dedit Salomon Hiram

puerat), tunc dedit Salomon Hiram

**ca.8.8.* viginti oppida in terra Galilaeae. **Et 12

egressus est Hiram de Tyro, ut videret oppida quae dederat ei Salomon,
et non-placuerunt ei, **et ait: Hae-13

cine sunt civitates quas dedisti mihi,
frater? Et appellavit eas terram Chabul usque in diem hanc. **Misit quo-14
que Hiram ad regem Salomonem
centum viginti talenta auri.

Salomonis. *Aedificavit ergo Salo-17 sch.8,5; mon Gazer et Bethoron inferiorem *et 18 8,6;4: Baalath et Palmiram in terra solitu-

13, man bief.

^{8.} Und fo erhaben bas D. mag fein, fo follen. B: was angehet b. D. fo bas höchfte wirb werben, ba wird Jebermann. (A: b. D. foll ein Beifpiel werben?) dW.vE.A: zifchen. B: ausz.

^{11.} Al.: rex Salomon.

^{14.} Al. * Salom.

^{14.} dW.vR.A: Talente.

^{15.} diefes ift die Sache ber Frohnde (wie 5, 13). dW.vE: also verhielt es fich mit. B: u. die Beftung?
16. ane Mitgift. B.dW.A: (ein)genommen. dW. A: umgebracht. B: Ausstener.

^{17.} dW.vE: untere. A: UntersB.

^{18.} B.dW.vE: Thabmor. A: Palmira im &. ber Bafte.

ἐν τῆ ἐρήμερ ἐν τῆ γῆ, 19 καὶ πάσας τὰς πόλεις των σκηνωμάτων αι ήσαν τω Σαλομώντι, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἀρμάτων καὶ πάσας τὰς πόλεις τών Ιππέων, καὶ τὴν πραγματείαν Σαλομώντος ην επραγματεύσατο οἰκοδομήσαι εν 'Ιερουσαλήμ καλ έν τῷ Λιβάνφ καλ έν πάση τῆ γῆ τῆς δυναστείας αὐτοῦ. 20 Πάντα τὸν ύπολελειμμένον λαόν από τοῦ Αμοβόαίου καλ του Xerralou και του Φερεζαίου και του Εὐαίου καὶ τοῦ Ἰεβουσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υίσε Ισραήλ όντων, 21 τὰ τέκνα αὐτών τὰ ύπολελειμμώνα μετ' αύτοὺς ἐν τῆ γῆ, οὖς ούκ ήδύναττο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ έξολοθρεῦσαι αύτούς, και ανήγαγεν αύτούς Σαλομών είς φόρον δουλείας έως της ημέρας ταύτης. 22 Καὶ έκ των υίων Ισραήλ οὐκ έδωκε Σαλομών είς δουλείαν, ότι αύτοὶ ήσαν οἱ ἄνδρες οί πολεμισταί και παϊδες αύτοῦ και άργοντες καλ τρισσολ αύτοῦ καλ ἄρχοντες τῶν άρμάτων αύτου και ίππεις αύτου. 23 Ήσαν δε άργοντες οι έπιστάμενοι έπι των έργων Σαλομώντος πεντακόσιοι και πεντήκοντα, οι κυριεύοντες જ્ઞે વર્ણ તેવણે વર્ણ માગાગ્યમાં વર્ષે જીવુરા.

24'Η θυγάτης δε τοῦ Φαραω ἀνέβη ἀπὸ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἰκον αὐτῆς δν ψκοδόμησεν αὐτῆς τότε ψκοδόμησε Μελλώ.

25 Καὶ προςήνεγκε Σαλομών τρισσώς κας ενιαυτόν όλοκαυτώματα καὶ εἰρηνικάς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁ ἀκοδόμησε τῷ κυρίφ, καὶ ἐθυμίασεν ἐπὶ αὐτὸ τὸ ὂν ἐνώπιον κυρίου καὶ συνετέλεσε τὸν οίκον.

28 Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλομών ναῦν ἐν ᾿Ασίων Γάβερ τὴν οὐσαν ἐχομένην Αἰλὰθ ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἐν γῦ ᾿Εδώμ. ²⁷ Καὶ ἀπέστειλε Χιρὰμ ἐν τῆ κηὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικοὺς εἰδότας ἐλαύνειν θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων Σαλομῶντος. ²⁸ καὶ ἦλθον εἰς ἸΩρείρ, καὶ ἔλαβον ἐκείθεν χρυσίου ἐκατὸν καὶ είκοσι τάλαστα καὶ ἦνεγκαν τῷ βασιλεὶ Σαλομῶντι.

18s. AB²: παὶ ἐν τῷ γῷ πάσ. (c. ?) ...*(alt.) πάσας ... (pro τῆς δ.) τὸ μη κατάρξαι (c. FX). 20. AB² † παὶ τὸ Χαναναίο παὶ τὸ Γεργεσαίο (*F?). 21. AB²: ἐξολεθορεῦσαι (-λοθο. F). 22. AB²: πρᾶγμα (δελ. F) ... *(bis) οἱ ... (bis) † (p. ἄρχ.) αὐτὸ ... *(p. ἄρμ.) αὐτὸ (c. F). 23. AB²: Οὐτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐστηλωμέσοι οἱ ἐπὶ τῷ ἔργε ... ἐπικρατὸντες ... οἱ ποιδυτες ἐν τῷ ἔργω (c. F). 24. AB²: Πλην θυγ. Φαρ. ... ἐπ πόλεως ... πρὸς οἰπον.

19 ואת כל-ערי המספנות אשר לָשָׁלֹמָה וָאֵת עָרֵי הָרֶּכֶב וְאֵת עָרֵי הַפַּרָשִׁים וָאָת י חָשָׁק שָׁלְמֹה אָשֵׁר חשל לבנות בירושלם ובלבנון ובכל ב אַרֶץ מַמְשַׁלְתִּוֹ: כַּלְ־הַעַם הַנּוֹתַר מוּ האַמֹרִי הַחַתִּי הַפְּרָזִי הַחָנִי וְהַיִבּוּסִי 21 אשר לארמבני ישראל המה: בניהם אַשָּׁר נוֹתְרָוּ אַחַרֵיהָם ישראל וַיַּצַלֵם שָׁלְמֹה לְמַס־עֹבֵר עֵד הַיִּוֹם 22 הַנַה: וּמִבְּנֵי יִשִּׁרָאֵל לָאֹ־נַתוּ שָׁלֹמה יהַם אַנִשִּׁי הַפַּלְחַמַּה וַעַבַּדִיוֹ וַשַּׂרֵיו וְשֵׁלִשִּׁיו וְשָּׂרֵי רַכְבְּוֹ וּפֶּרָשָׁיו: הַּמַּלַאכָה לְשָׁלְמֹה חממים וחמש מַאָּוֹת הַרֹדֵים בַּעָם הַעשׁים בַּמְּלַאכָה: אַר בַּת־פַּרָעה עלַתַה מִעיר דְּוֹד אַל־בַּיתַה אַשֵּׁר בַּנָה־לֵה אָז כְּנָה אָת־

לפני יהנה שלמה שלש פּעלים אַשֶּׁר בָּנָה לִיהוָה וְהַקְּמִיר אָהּוֹ אֲשֶׁר בָשָּׁנָה לִיהוָה וְהַלְּמִיר אָהּוֹ אֲשֶׁר לפני יהנה ושלם אָת־הַבּיִת:

בּפֵּר וֹהָבָאוּ אָלִ-שַּמֵּלְנְ שָׁלְטִּהּ: מִשְׁׁםִ זִּשָּׁר אַרְבַּתּמֹלִּה וְנְמִּי וְנְמִּלְיִה וֹנִילְּחַוּ אַרּבֹּרבֹּי שְׁלְּשִׁי: וֹהָלִאוּ אוִפִּירִה וְּנְמֵּי הַּיָּם מֹם אַרּבֹּלבֹי, אַנְּמִי אָנִיְּוִת וְּנְמֵּי הַיָּמֵם מֹם אַרּבְּלְבָי, אַמָּה אָנִיְּוִת וְנִיְּמָלֵח הִינֵם בּּאָנִי בָּמֶל אָמִר אָת-אַילְוּת מַלְ-שִׁפַּת יִם-בַּאָבָר אָמָּה אָת-אַילְוּת מַלְ-שִׁפַּת יִם-בַּאָנִי בְּשָׁׁהָּי הַּפָּלֶלְי שְׁלְחֵי בְּלִבְּיוֹוּך.

(*αὐτῆ) σὐν τὴν Μ. (c. F). 25. AB^* : ἀνεβίβασεν Σ. τρεῖς καθόδες ἐν τῷ ἐν. ... ἐπὶ τἔ θυσιαστηρίδ ... ἐθυμία αὐτὸς εἰς πρόςωπον ... ἀπήτεισεν σὑν τὸν οἰκον (c. F). 26. AB: Καὶ ναῦν ὑπὲς δ ἐποίησεν ὁ β. Σ. ἐν Γασίων ... τῆς ἐσχ. Φαλ. (c. FX). 27. AB: ἐλαύν. εἰδ. (c. FX). 28. B: Σωφιρά ('Oφείς?'). AEX: τετραπόσια καὶ εἴκοσι.

19 und alle Stabte ber Rornbaufer, Die Sa-Iomo batte, und alle Stabte ber Wagen, und bie Stabte ber Reuter, und wozu er Luft batte zu bauen zu Berufalem, im Libanon und im gangen ganbe feiner Berricaft. 20 "Und alles übrige Bolf von ben Amoritern. Bethitern, Pherefitern, Bevitern und Jebufitern, bie nicht von ben Rinbern Ifrael 21 maren, "berfelben Rinber, Die fie binter fich überbleiben liegen im Lande, bie bie Rinber Ifrael nicht konnten verbannen, bie machte Salomo ginsbar bis auf biefen "Aber von ben Rinbern Ifrael 22 Tag. machte er nicht Rnechte, fonbern ließ fie Rriegeleute und feine Rnechte und Furften und Ritter und über feine Bagen 23 und Reuter fein. *Und ber Amtleute, bie uber Salomone Beidafte maren, berer waren funf hunbert und funfzig, bie über bas Bolf berricheten und bie Beichafte

24 Und die Tochter Pharao zog herauf von ber Stadt Davids in ihr haus, bas er für fie gebauet hatte. Da bauete er auch Millo.

ausrichteten.

- 25 Und Salomo opferte bes Jahrs breimal Brandopfer und Dankopfer auf bem Altar, ben er bem herrn gebauet hatte, und räucherte über ihm vor bem herrn. Und warb also bas haus fertig.
- 26 Und Salomo machte auch Schiffe zu Ezeon Beber, die bei Eloth liegt, am Ufer bes Schilfmeers, im Lande ber Ebomiter.

27 *Und Siram fandte feine Rnechte im Schiff, bie gute Schiffleute und auf bem Meer erfahren waren, mit ben Knechten Salomons,

28 "und famen gen Ophir, und holeten bafelbst vier hundert und zwanzig Centner Gold, und brachtens bem Ronige Salomo. 2Ch. 9,6. dinis. Et omnes vicos, qui ad se 19

(32,29. pertinebant et erant absque muro,
10,26. munivit, et civitates curruum et civi2Ch. 1,14. tates equitum, et quodcumque ei placuit ut aedificaret in Jerusalem et
in Libano et in omni terra potestatis

Die Schiffabrt nach Ophir.

2Ch.8,7, suae. *Universum populum, qui re-20
Juli manserat de Amorrhaeis et Hethaeis
et Pherezaeis et Hevaeis et Jebusaeis,

2Ch.8,8, qui non sunt de filiis Israel: *ho-21 rum filios, qui remanserant in terra,

De.7,2.
Jos. 16,10 quos scilicet non potuerant filii IsBer.2,64 rael exterminare, fecit Salomon triBCB.5,9. butarios usque in diem hanc. De 22

filiis autem Israel non constituit Sa-Lv.26,39. lomon servire quemquam, sed erant viri bellatores et ministri ejus, et principes et duces et praesecti curruum et equorum. Erant autem 23

2Ch.8,11. Filia autem Pharaonis ascendit de 24 civitate David in domum suam, quam aedificaverat ei Salomon; tunc aediv.15. ficavit Mello.

offerebat quoque Salomon tribus 25
vicibus per annos singulos holocausta
s,64. et pacificas victimas super altare,
quod aedificaverat Domino, et adolebat thymiama coram Domino; perfectumque est templum.

^{2CL-8,17}. Classem quoque fecit rex Salomon 26

DL-2,8. in Asiongaber, quae est juxta Ailath
in littore maris rubri in terra Idu-

v.11. maese. * Misitque Hiram in classe 27 ^{2Ch.8,18}.illa servos suos viros nauticos et guaros maris cum servis Salomonis.

10,11.22; Qui cum venissent in Ophir, sum-28 ptum inde aurum quadringentorum viginti talentorum detulerunt ad regem Salomonem.

^{23.} U.L: ber waren. 28. U.L: Golbes.

^{19.} dW.vE: Borratheh. B: Proviantftabte.

^{21.} frohnbar. vB: vertilgen. A: anerotten. dW: hob S. ale Frohn. Arbeiter ans. vE: machte gu Frohnarb. B: ließ S. zu einem bleuftbaren Ausschnst ansnehmen.

^{22.} u. f. Diemer. B.dW.vE: feinen (gum) Ruecht, fenbern (benn) f. waren. B: n. f. Sanptleute u. Obersften über ... dW.vE: u. f. Ob. n. f. (Bagentampfer)

^{24.} Al. * Salomon.

n. bie Db.

^{23.} Arbeiten ... fo an bem Wert arbeiteten (wie 5, 16).

^{24.} Mber. B: bie Beftung?

^{25.} u. verbraunte babet was fic gebilbrete. (B. dW.vE: rauch. auf bem, welcher v. b. h. war (ftanb) ? 26. dW: ein Schiff? dW.vE. A: banete.

^{27.} dW.vE.A: bee M. funbig.

Χ. Καὶ βασίλισσα Σαβά ήκουσε τὸ όνομα Σαλομώντος καὶ τὸ ὅνομα κυρίου, καὶ ἦλθε τοῦ πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασι. ήλθεν είς Ίερουσαλήμ εν δυνάμει βαρεία σφόδρα, καὶ κάμηλοι αίρουσαι ἀρώματα καὶ γρυσὸν πολύ σφόδρα και λίθον τίμιον και ήλθε πρός Σαλομώντα και έλάλησεν αύτώ πάντα όσα ήν έν τη καρδία αὐτης. δ Καὶ ἀπήγγειλεν αύτη Σαλομών πάντας τούς λόγους αὐτης. ούκ ήτ λόγος παρεωραμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως οτ ούκ απήγγειλεν αὐεή. ⁴ Καὶ είδε βασίλισσα Σαβά πάσαν την Φρόνησιν Σαλομώντος, και τον οίκον ον φκοδόμησε, 5και τά βρώματα Σαλομώντος, και την καθέδραν παίδων αύτου, και την παράστασιν λειτουργών αύτου, και τον ίματισμον αύτών, και τούς οίτογόους αύτοῦ, καὶ τὴν όλοκαύτωσιν αύτοῦ ην άνέφερεν έν οίκφ κυρίου καὶ έξ έαυτης εγένετο. 6 Καλ είπε πρός τον βασιλέα Σαλομώντα. Άληθινός ο λόγος ον ηκουσα έν τη τη μου περί του λόγου σου και περί της φρονήσεώς σου, 7 και ούκ έπίστευσα τοῖς λαλούσί μοι, έως ότου παρεγενόμην καὶ έωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ ίδοὺ οὐκ ἐστὶ τὸ ήμισυ καθώς ἀπήγγειλάν μοι προςτέθεικας σοφίαν και άγαθά έπι πάσαν την άκοην ην ήκουσα έν τη τη μου. 8 Μακάριαι αί τυναϊκές σου, μακάριοι οἱ παϊδές σου οὖτοι οἱ παρεστηχότες ενώπιόν σου διαπαντός, οἱ ἀχούοντες πάσαν την φρόνησω σου. 9 Γένοιτο χύοιος ο θεός σου ευλογημένος, δε ήθέλησεν έν σοι δούναι σε έπι θρόνου Ίσραήλ, διά κό άγαπαν χύριον τον Ισραήλ στήσαι είς τον αίώνα και έθετό σε είς βασιλέα έπ αυτούς του ποιείν κρίμα έν δικαιοσύνη και έν κρίμα-10 Και έδωκε τῷ Σαλομώντι έκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χουσοῦ καὶ ἀρώματα πολλά σφόδρα καὶ λίθον τίμιον πολύν ούκ εληλύθει κατά τὰ άρώματα έκεινα έτι είς πλήθος, α έδωκε βασίλισσα Σαβα τῷ βασιλεί Σαλομώντι. 11 Καὶ ή ναῦς Χιρὰμ

ד ומלכת-שבא שמעת את-שמע 🛣 שַׁלְמֹה לשם יהוה ותבא לנפתו ותבא ירושלמה בחיל גמלים נשאים בשמים וָאֶבֶן יָקְרָה וַתַּבֹא ישָׁלִמֹה וַתִּדַבֵּר אֲלֵיו אֵת כַּל־אֲשׁר לבבה: וַיַּבְּד אָת־כַּל־דָּבַרֵיהַ לְאֹ־הַיֵה דָבַר נִעְלֵם 4 בַּוְדַקּמָלֶךְ אֲשָׁר לָא הָבֵּיד לַהּ: וְתַּרָא מַלְכַּת־שָׁבָא אָת כַּל־חַכָמַת שׁלֹמה בַיָּת אַשר בּנה: וּמאַכל שׁלְחַנוֹי וּמַלְבַשׁיהָם וּמשׁמִין ועלתוּ אשר וַשַּלֵה בֵּית וָהוֹה וָלָא־הַיָה בַהּ עוֹד • רַרָּתוּ ותֹאָמר אל־המלה אַמת היה יה ועל־חַכְמַתַה: וכְאֹ־הַאָּמַנָּהִי ־בַאתִי אל־הממועה 8 שמעתי: אשרי אנשיה אַשָּׁרֵי עַבְדֵיהְ אַכֶּה הַלְמִדֵים לְפָנֵיהְ תִּמִיד הַשִּׁמִעִים 9 אַת־תַכְמַתה: יָהֹי יָהוֹה אַלְהֹיהֹ בּרֹוּה בַּאַהַבַת יָהֹוָה אָת־יִסְּרָאַל לעלם וַיִּשִּׁיִתְהַ לְמֵלֶהְ לֵצַשִּׁוֹת מִשְׁפַּט י וּבָּדָקָה: וַהָּנֵוֹן כַבָּנֹרֶךְ בֵיאָה וְעַשְּׁרֵיםי זַהַּב וּבְשַּׁעֵים הַרָבָּה מָאָד וָאֵבֶן כבשם ההוא れば 日本 ינתנה מלפתרשבא למלה 11 שָׁלֹמָה: וָגַם אַנֵי חִירָם אֲשָׁר

^{1.} AB*τδ(†FX). 2. AB: ηδύσματα (άρ. FX)...
πολύν...εἰςῆλθε (c. FX). 3. Β: παρὰ (ὑπὸ ΑΕΓΧ).
5. AB: στάσιν λ.... ἰμ. αὐτδ (c. FX). 7. Β: εἰσὶ (ἐστὶ ΑΕΓΧ)...*σοφ. καὶ († ΑΓΧ). AB † (p. ἀγ.)
πρὸς αὐτὰ (*FX). 8. ΑΒ: διόλε (ἐιαπ. FX). 9. ΑΒ
*(alt.) εἰς († FX). ΑΧ: καὶ δικαιοσύνην. 10. ΑΒ
(pr. ἐκ.) καὶ († ΕΓΧ)... χρυσίν... (bis) ἡδύσματα
...*πολ. (c. FX).

^{1.} bie R. ... das G. G. hörete ob dem R. B.vE: wegen bes R. dW: ben Ruf G. burch Jehova. A: im R. b. D.

^{2.} B: Geer. dW: Juge. vE: Bracht ... Gewarge,

X. Und ba bas Gerücht Salomons, von bem Ramen bes Berrn, tam vor bie Roniain vom Reich Arabien, tam fie, ihn zu 2 versuchen mit Rathfeln. "Und fie tam gen Berufalem mit einem febr großen Beug, mit Rameelen, bie Specerei trugen und viel Bolb und Ebelgefteine. Und ba fie jum Ronige Salomo binein tam, rebete fie mit ibm alles, was fle fich vorgenommen hatte. 3 "Und Salomo fagte ibr alles, und war bem Ronige nichts verborgen, bas er ibr Anicht fagte. *Da aber bie Ronigin vom Reich Arabien fabe alle Beisheit Salomone, und bas Baus, bas er gebauet 5 hatte, *und bie Speife für feinen Tifch, und feiner Rnechte Wohnung, und feiner Diener Amt und ihre Rleiber, und feine Schenken, und feine Branbopfer, bie er in bem Baufe bes Berrn opferte: tonnte fie fich 6 nicht mehr enthalten "und fprach gum Ronige: Es ift mabr, was ich in meinem Lanbe geboret babe von beinem Befen und 7 von beiner Beisheit, * und ich habe es nicht wollen glauben, bis ich getommen bin und habe es mit meinen Augen gefeben. Und fiebe, es ift mir nicht bie Balfte gefagt; bu haft mehr Beisheit und Butes benn bas Gerucht ift, bas ich geboret habe. 8 "Selig find beine Leute und beine Rnechte, die allezeit vor bir fteben und beine Beis-9 beit horen. *Gelobet fei ber Berr, bein Bott, ber gu bir Luft hat, bag er bich auf ben Stuhl Ifraels gefest bat, barum, bag ber Gerr Ifrael lieb hat ewiglich, und bich gum Ronige gefest bat, bag bu Bericht "Und fie gab bem 10 und Recht halteft. Ronige bunbert und zwanzig Centner Gold. und febr viele Specereien und Chelgefteine; es fam nicht mehr fo viel Specerei, als bie Ronigin vom Reich Arabien bem Ro-11 nige Salomo gab. * Dazu bie Schiffe

1.4.10. Reiche. U.L. von Reicharabien. 2. U.L. mas fie vorgen. 10. U.L. fehr viele Speceren.

Sed et regina Sada, audica.

Liliai; Salomonis in nomine Domini, venit
126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

126.

1 tatu et divitiis, camelis portantibus aromata et aurum infinitum nimis et gemmas pretiosas, venit ad regem Salomonem, et locuta est ei universa 2Ch.9,2 quae habebat in corde suo. *Et docuit eam Salomon omnia verba quae proposuerat; non fuit sermo, qui regem posset latere et non reach.e.s. sponderet ei. *Videns autem regina Saba omnem sapientiam Salomonis et domum quam aedificaverat, *et 5 2Ch.9.4. cibos mensae ejus et habitacula servorum et ordines ministrantium vestesque corum et pincernas, et ho-(eng. locausta quae offerebat in domo Domini: non habebat ultra spiritum, sch.9,8.4 dixitque ad regem: Verus est sermo quem audivi in terra mea super sermonibus tuis et super sapientia 2Ch.e.s. tua, * et non credebam narrantibus 7 mihi, donec ipsa veni et vidi oculis meis et probavi quod media pars (Sap: mihi nunciata non fuerit: major est sapientia et opera tua, quam rumor ach. 9.7. quem audivi. Beati viri tui et beati 2Ch. 9.8. et audiunt sapientiam tuam. *Sit Do- 9 5,7. minus Deus tuus benedictus, cui complacuisti, et posuit te super thronum Israel, eo quod dilexerit Dominus Israel in sempiternum, et constituit 25m.8,15 te regem, ut faceres judicium et juaca. s. stitiam. * Dedit ergo regi centum 10
Pa.72,16 viginti talenta auri et aromata multa nimis et gemmas pretiosas; non sunt allata ultra aromata tam multa, quam ea quae dedit regina Saba regi Salo-2Ch. 9,10 moni. *Sed et classis Hiram, quae 11

B.A: in ihrem Bergen hatte. dW: im Sinne. vE: was in ihr. S. war.

^{3.} alle ihre Fragen. B: zeigte ihr a. ihre Cachen

an? vE: hatte fagen fonnen.

^{5.} feinen Mufgang, baburch er ju ... ging, erftans mete fie. B.vE: Munbichenten. dW: fam fie gang außer fich. B.vE: war fein Geift mehr in ihr. A: Athem ?

^{6.} dW: Babrheit mar bie Rebe. vE.A: Bahr ift. Polyglotten - Bibel. M. T. 2. 206 1. Abth.

^{2.} Al. * regem.

dW: beinen Sachen. vE: Ginrichtungen. A: Reben ? 7. B: haft mit 2B. ... übertroffen bas G. dW.vE: übertriffft an M.

^{8.} n. fel. biefe b. Rn. vE: Gladfelig. dW: Geil beinen ...!

^{9.} bat er ... gef. bağ bu R. n. Gerechtigt. übeft. B: andubeft. A: icaffeft. vE: Bohlgefallen an bir. dW: bich erforen. A: bem bu mohlgef. haft.

^{. 11.} dW.vE: bas Schiff?

ή αίζουσα τὸ χουσίον ἐκ બρελο ἤνεγκε ξύλα πελεκητὰ πολλὰ σφόδρα καλ Μθον τίμιον 'πολύν'. 12 Καλ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πελεκητὰ ὑποστηρίγματα τοῦ οίκου κυρίου καὶ τοῦ οίκου τοῦ βασιλέως, καλ νάβλας καλ κινύρας τοῖς ἀδοῖς οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὧφθη που ἔτι ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης, 13 Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλομών ἔδωκε τῆ βασιλίσση Σαβὰ πάντα ὄσα ἡθέλησεν ὄσα ἡτήσατο, ἐκτὸς πάντων ὡν ἔδωκεν αὐτῆ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως Σαλομώντος. Καὶ ἀπεστράφη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς, αὐτὴ καὶ πάντες οἱ παίδες αὐτῆς.

14 Καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐληλυθότος Σαλομώντι έν ένιαυτώ ένὶ έξακόσια και έξήκοντα έξ τάλαντα γρυσίου, 15 γωρίς τών φόρων των ύποτεταγμένων και των έμπόρων και πάντων των βασιλέων των έν τφ πέραν και των σατραπών της γης. 16 Καί εποίησε ο βασιλεύς Σαλομών διακόσια δόρατα χρυσά έλατά εξακόσιοι χρυσοί έπησαν έπλ τὸ δόρυ τὸ έν. 17 καὶ ἐποίησε τριακοσίους θυρεούς χρυσούς έλατούς τρείς μναί χρυ-Glov ernaar ful tor groede tor fea. nat gower αὐτὰ εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ Διβάνου. 18 Καλ έποίησεν ο βασιλεύς θρόνον έλεφάντικον μέγαν και περιεχούσωσεν αὐτὸν χουσίφ δοκίμφ. 19 Εξ αναβαθμοί τῷ θρόνφ, καὶ προτομαί μόσχων έκ τών όπίσω αὐτοῦ τῷ θρόνφ, καὶ γείρες ένθεν καὶ ένθεν έπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας, καὶ δύο λέοντες έστηκότες παρά τάς γετρας, 20 και δώδεκα λέοντες έστωτες દેમના हेमा रळेर हुई αναβαθμών हंνθεν και ένθεν. ούκ εγένετο ούτως έν πάση βασιλεία. 21 Καί πάντα τὰ σκεύη τὰ ὑπὸ τοῦ Σαλομώντος γεγονότα χουσά, και λουτήρες χουσοί, και πάντα τα σκεύη οίκου δρυμού του Λιβάνου γρυσίφ συγκεκλεισμένα ούκ ήν άργύριον, ότι ούκ 11. AB: Συφλος. -ελο ('Δφ.?). AB*πολύν († FX).
12. AB: ἀφθησαν ... * ἔτι (ο, FX).
13. AB: (ἐ)δε-δώκει ... ήλθεν (c, FX).
14. B† (a, Σ.) τῷ (*F; A: τἔ).
15. Β: τἔ πέραν (τῶν ἔν τ. π. FX).
16. Β Α: τθ). 10. Β: τθ περαν (των εν τ. π. τ.Α.). 10. Β * ό βασ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ: τριακόσια (διακ.?)... τριακόσιοι (δε. Γ). 17. ΑΒ: (* έποιησε) τριακόσια όπλα (χουεᾶ) έλατά * καὶ τρ. Β: ένησαν χουσῦ. ΑΒ: εἰς τὸ ὅπλον τὸ Ἐν ... † (p. αὐτὰ) ὁ βασιλεὺς. 19. ΑΒ: τῷ θρ. ἐκ τ. ὁπίσω αὐτῦ. 20. ΑΒ: ἐ γέγονεν ... * ἐν, וֹמֹלְבָּהָהִּ : הַלְּכִּבִּי וַשְּׁפָּן וַשַּׁלָּבְּ לְאַרְבֵּּהִ הַיִּא הַלְּכֵבִ זְּשָׁבֵּר נְּתַּוֹן-לֶּשִּ כְּיָד הַשְּׁלָּבְ הַלְּבָּא אָת-כָּלְ-חָפְּצִהְ זְּלְאָה מָד הַלְּוֹם הַלְּבָּא אָת-כָּלְ-חָפְּצִהְ זְּלְאָה עֵד הַלְּכַּ הַלְּבָּא הָרָבָּע וְלָא נִרְאָה עֵד הַנְּכָּ בּיּ נִיבְּעָה וְּנְבָלְים לַשָּׁרִים לְאִּרבֵּא כֵּן הַלְּבָּרוֹת וּנְבָלְים לַשָּׁרִים לְאָרבָּא כֵּן בּיּלְמְבָּים וְּלָבְּע וְלָא וֹלְאָה עֵד הַנְּעָּבְּ בּיִנְעַשׁ הַבְּבָּנִים לַשְּׁרִים לִאָּרבָּא כֵּן בּיּלְמְבָּים הַּנְבָּה מָאָד וְאָבֶּן יִלְּבָּה בִּיּ בּיּבְּע הַלְּבָּים לַשְּׁלִים לַשְּׁרִים לִישְׁרִבּים לְאַבְּים בְּיִבְּים בַּיְבָּבִיים בַּיְבָּבִיים בַּיְבָּבִים בַּיְבָּבִים בַּיְבְּבָּים בַּיְבָּבִים בַּיְבָּבִים בַּיְבָּבִים בַּיְבָּבִים בַּיִּבְּים בַּיְבָּבִים בַּבְּבָּים בַּיְבָּבִים בַּבְּבִּים בְּבָּבִים בַיְבְּבָּים בַּבְּבִּים בִּיבְּבִּים בְּבָּבִּים בַּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבְּבִּבְּים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבְּים בְּבָּבְּים בְּבִּבְּים בְּבָּבִים בְּבְּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבִּים בְּבָּבִּים בְּבָּבִּים בְּבָּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבִּבְּיִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבְים בְּבָּבִים בְּבִּבְּים בְּבָּבְיִים בְּבִּבְּיִבְּים בְּבָּבִים בְּבִּבְים בְּבְּבִּבּים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּים בְּבָּבִים בְּבָּבְים בְּבָּבִים בְּבָּבְים בְּבְּבִים בְּבָּבִים בְּבָּבְיִים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבְבָּבְים בְּבָּבְיִים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָּבְיים בְּבָּבְים בְּבָּבְים בְּבָבְיים בְּבָּבְיים בְּבְבָּבְיים בְּבָּבְיים בּבְּבָּבְייה בְּבְבָּיים בְּבְיבִּיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיים בְּבְבְייִים בְּבְיבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְיים בְּבְּבְיבְבְיים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּבְיבְים בְּבְבְים בְּבְּבְיים בְּבְּים בְּבְּיבְיבְיבְיים בְּבְּבְּיִים בְּבְּים בְּבְּבְיים בְּבְבְיים בְּבְבּים בּבְבְיים בְּבְּבְּים בְּבְבְ

מממק אחת שש מאות בִּשׁנֵה מי ששים ושש פפר זהב: לבר מאנשי הַתַּרִים וּמסחר הַרכלים וַכל־מַלְכי 16 הערב ופחות הארץ: ויצט הפלה שכמה מאתים שש־מאות זהב 17 הַאָּחַת: וּשָׁלְשׁ־מַאָּוֹת מֵנְנַים זָהַב שַׁחוּם שָׁלַשָּׁת מַנִים זַהַב יצֵלַה עַל־-הַפָּגַן הָאָחָת וַיִּחָנִם הַפַּּלֶךְ בֵּית וַצֵּר 18 הַלְּבָנְוֹן: וַיַּצָשׁ הַמַּלֵךְ כְּפָא־שַׁן בַּדְוֹל 19 ויצפהר זהב מופז: שש מעלות לכסה וראש עגול לכסה מאחריו וידת מזה ומנה אל-מקום השבת ושנים אַרְיוֹת עַמְדים אצל הידות: < וּשָׁבַּים עַשֵּׁר אָרַיִּים לְמִדִים שֵׁם עַלְ־ שש המעלות מזה ומזה לא־נעשה לַכַל־מַמְלַכִּוֹת: וְכֹל כִּלִּי מַשְׁלָה הַּפַּלֵה שָׁלֹמה זָתָּב וְכֹל כְּלֵי בֵּית-יַצֶּר הַּלְבָנְוֹן זָהָב סָנִיר אֵין בַּסָף לָא נַחִשֵּׁב

v. 19. bis ברוא תחת אלם

^{11.} and aus D. febr D. Minnggimbolg. 12. jum D. B.dW.vE.A: Belanber, B.dW: 5. u. Ranten. vE.A: Cithern u. S.

^{13.} nach feiner tonigl. Danb. B: w. man ihr g. m.

Sirams, die Gold ans Ophir führeten, brachten sehr viel Ebenholz und Ebelgesteine.

12 *Und der König ließ machen von Ebenholz Bfeiler im Hause des Herrn und im Hause des Kerrn und im Hause des Königs, und Harfen und Msalter für die Sänger; es kam nicht mehr solch Ebenholz, ward auch nicht mehr gesehen 13 bis auf diesen Tag. *Und der König Salomo gab der Königin vom Reich Arabien alles, was sie begehrte und bat, ohne was er ihr gab von ihm selbst. Und sie wandte sich und zog in ihr Land sammt ihren Knechten.

14 Des Goldes aber, das Salomo in einem Jahre kam, war am Gewicht sechs hundert 15 und sechs und sechsia Gentner **ohne was

Jahre kam, war am Gewicht sechs hundert 15 und sechs und sechzig Centner, *ohne was von Krämern und Raufleuten und Apothekern und von allen Königen Arabiens und von den Gewaltigen in Ländern kam. 16 *Und der König Salomo ließ machen zwei hundert Schilde vom besten Golde, sechs hundert Stud Goldes that er zu einem

17 Schilbe, *und brei hundert Tartichen vom besten Golde, je brei Pfund Gold zu einer Tartiche; und ber Konig that fie in bas

18 Saus vom Balbe Libanon. * Und ber Ronig machte einen großen Stuhl von Elfenbein, und übergog ihn mit bem ebel-

19 ften Golbe. *Und ber Stuhl hatte feche Stufen, und bas haupt am Stuhl war hinten rund, und waren Lehnen auf beiben Seiten um bas Gefäge, und zween

20 Lowen ftanben an ben Lehnen, "und gwolf Lowen ftanben auf ben feche Stufen auf beiben Seiten. Solches ift nie

21 gemacht in feinen Rönigreichen. *Alle Trinkgefäße bes Ronigs Salomo waren golben, und alle Gefäße im hause vom Balbe Libanon waren aus lauter Golb, benn

b. Bermögen bes Ron. S.? dW: n. ber Beife? vE: Freigebigfeit. A: an fonigl. Gabe.

16. B.vE: gefchlagenem G. dW: verfestem? A: lanterflen? vE: nahm er. dW: zog er über ein Sch. B: ging auf ein. A: gab ... zu ben Blechen eines Sch.

9,276. portabat aurum de Ophir, attulit ex (aca.a,a.Ophir ligna thyina multa nimis et ach.9,11.gemmas pretiosas. *Fecitque rex de 12 lignis thyinis fulcra domus Domini et domus regiae et citharas lyrasque cantoribus; non sunt allata hujuscemodi ligna thyina neque visa usque 2Ch.9,12.in praesentem diem. * Rex autem 13 Salomon dedit reginae Saba omnia, quae voluit et petivit ab eo, exceptis (Esth. his quae ultro obtulerat ei munere regio. Quae reversa est et abiit in terram suam cum servis suis. 2Ch.9,13. Erat autem pondus auri, quod 14 afferebatur Salomoni per annos singulos, sexcentorum sexaginta sex ta-2Ch.9,14.lentorum auri, excepto eo quod 15 2.25. afferebant viri, qui super vectigalia Pa. 72, 10. erant, et negotiatores universique scruta vendentes et omnes reges Ara-20,24; biae ducesque terrae. *Fecit quo-16 14,36. que rex Salomon ducenta scuta de ^{28m.8,7} auro purissimo; sexcentos auri siclos 2Ch.9,16. dedit in laminas scuti unius; *et tre- 17 centas peltas ex auro probato; trecentae minae auri unam peltam vestiev.21.7.2 bant; posuitque eas rex in domo 2Ch.9.17. saltus Libani. * Fecit etiam rex Sa- 18 22,39. lomon thronum de ebore grandem, Ap. 30,11 et vestivit eum auro fulvo nimis. sch.9,18.# Qui habebat sex gradus, et summi- 19 tas throni rotunda erat in parte posteriori, et duae manus hinc atque inde tenentes sedile, et duo leones stabant juxta manus singulas, * et 20 2Ch.9,19 duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde; non est factum tale opus in universis regnis. ach., so. Sed et omnia vasa, quibus potabat 21 rex Salomon, erant aurea, et univ.17.7,2. versa suppellex domus saltus Libani de auro purissimo; non erat argen-

17. bes Balbes. B.A: fleinere Schilbe.

18. dW.vE.A: Ehron. B: feinften. dW.vE: gesteinigtem. A: gar glangenbem.

19, hinten war. B: v. hinten her. dW: er war oben gerundet v. h. vE: die Spihe bes Thr. h. w. ger. dW. vE: Armlehnen ... am Sihe. B: an b. Ort da ber S. war. A: 300 hande hafteten an b. S. bes S.

21. B.dW.A: nichts (war) von S. vE: baw. gar n. v. S.

^{11. 12.} A.A.: Gebenholz. 13. A.A.: Reiche. U.L.: von Reicharabten. 16. A.A.: Schilber. 19. A.A. um ben Sit. A.A.: bes Sites. U.L.: zwo & winnen. 20. A.A.: feinem Ronigreiche.

^{15.} D. Saufl. u. vom handel b. Rramer. dW.vE: v. b. Rr. ... Raufl. dW: Kon. ber Bunbesvölfer? B: Gew. im Lande. dW.vE: Statthaltern bes 2. A: Fürsten.

16. B.vE: geschlagenem G. dW: verieptem? A:

X.

ην λογιζόμενον εν ταϊς ήμεραις Σαλομώντος. 22 Οτι ναύς Θαρσείς τῷ βασιλεί Σαλομώντι έν τῦ θαλάσση μετὰ τών νηών Χιράμ· μία διά τριών έτων ήρχετο τῷ βασιλεί ναῦς έχ Θαρσείς χρυσίου καὶ άργυρίου καὶ λίθων το-

ρευτών καὶ πελεκητών.

23 Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαλομών ὑπὲρ πάντας τούς βασιλείς της γης πλούτφ και φρονήσει. 24 Καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόςωπον Σαλομώντος, του ακούειν της φρονήσεως αύτοῦ ής έδωκε κύριος έν τῆ καρδία 25 Καὶ αύτοὶ ἔφερον ἔκαστος τὰ δώρα αὐτοῦ, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ ίματισμόν, στακτήν καὶ ήδύσματα καὶ ίππους καλ ήμιόνους το κατ' ένιαυτον είς ένι-26 Kal συνήγαγε Σαλομών άρματα καὶ ίππεῖς, καὶ ήσαν αὐτῷ τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι επποι είς άρματα και δώδεκα χιλιάδες Ιππέων, καὶ έθετο αύτους έν ταῖς πόλεσι των άρματων καί μετά του βασι-27 Καὶ ἔδωκεν ό βαλέως εν Ίερουσαλήμ. σιλεύς 'Σαλομών τὸ χουσίον καί' τὸ ἀργύοιον εν Ίερουσαλημ ώς λίθους, και τας κέδρους έδωκεν ώς τας συκαμίνους τας έν τη πεδινή είς πλήθος. 28 Καὶ ή έξοδος των ίππων Σαλομώντος έξ Αίγύπτου, και είςηγον οί έμποροι του βασιλέως έν αλλάγματι, ²⁹ καί ανέβαινεν ή έξοδος έξ Αίγύπτου αρμα ανθ' έξακοσίων άργυρίου καὶ ἴππος άντὶ έκατὸν και πεντήκοντα άργυρίου και ούτως πάσι τοϊς βασιλεύσι Χεττιίν και βασιλεύσι Συρίας κατά θάλασσαν έξεπορεύοντο.

ΧΙ. Καὶ ὁ βασιλεύς Σαλομών ήν φιλογύναιος καὶ έλαβε γυναϊχας άλλοτρίας, καὶ τὴν θυγατέρα Φαραώ καὶ Μωαβίτιδας καὶ Αμ-

22. ΒΕΧ † (in f.) Αυτή ήν ή πραγματεία τῆς προγομῆς ής ανήνεγκεν ὁ βασιλεύς Σ. οἰκοδομῆσαι τ. οίκον πυρία και τ. οίκον τα βασιλέως και το τείχος Ίερυσαλήμ καὶ τήν ἄκραν, το περιφράξαι τον φραγμόν τῆς πόλεως Δαυίδ, καὶ τήν Ασσούρ καὶ την Μαγδάλ και την Γαζέρ και την Βαιθωρών την άνωτέρω και την Ίεθερμάθ, και πάσας τας πόλεις των άρμάτων και πάσας τὰς πόλεις των ιππέων καὶ την πραγματείαν Σαλωμών ην επραγματεύσατο οἰχοδομῆσαι ἐν Ἱερυσαλήμ καὶ ἐν πάση τῆ γῆ το μή πατάρξαι αὐτῶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολελειμμένου ύπο το Χετταίυ και το Άμοββαίο και το Φερεζαίυ και το Χαναναίο και το Ευαίο και το Ίεβοσαίο και το Γεργεσαία, των μή έκ των υίων Ίσραήλ όντων, τα τέκνα αύτων τα ύπολελειμμένα μετ αύτα έν τῆ γῆ, ες ἀκ ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτάς, καὶ ανήγαγεν αὐτὸς Σαλωμών εἰς φόρον ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκ τῶν υίων 'Ισραήλ ἐκ Εθωκε Σαλωμών πράγμα, ότι αὐτοί ήσαν άνδρες οἱ πολεμισταί καὶ

22 בימי שלמה למאומה: תַרְשַׁישׁ לַמַּלֵה בַּיָּם עם אַנִי אַדַוּת לַשַּׁלֹשׁ שָׁנִים תַּבְוֹא י אֵנֵי תַרְשִׁישׁ נִשְּׁאֵל זָהָב וָכָּטֶף שֻׁנְהַבְּים

ולפים ותכנים:

23 . וַיִּגְדַל הַמֵּלֵה שׁלמה מִפַּל מַלְכי אַ הַאָּרֵץ לְעָשָׁר וּלְחָרְמָה: וָכָּל־הָאָּרֵץ 🕰 מְבַקְשָׁים אָת־פְּנֵי שְׁלֹמָה לִשְׁמֹצַׁ אֵת־ חַכְמַתוֹ אֲשָׁר־נָתֵן אֱלֹהֵים בָּלְבִּוֹ: כח וָהַמָּה מִבִּיאַים אִישׁ מִנְחַתוֹּ כְּלֵי־ זַהַב וּשָּׁלְמוֹת וַנִשִּׁק ובשמים סוסים ופרדים דבר-שנה 26 בַּשָׁנֶה: וַיָּאֶסְף שָׁלֹמֹה רַכֵב וּפַרַשִׁים וַיָּהִי־לוֹ אֶלֶף וָאַרְבַּע־מֵאוֹת רֶכֵב אֶלֶף פַּרָשִׁים וַיַּנְחֵם הָרֶכֶב וְאִם־הַמֶּלֶהְ בִּירִוּשָׁלֵם: 27 נַיָּתוֹ הַמָּלֶה אָת־הַכַּסִף בִּירִוּשָׁלֵם פַאַבנים וָאָת הָאַרַזִים נָתַן בַּשְּׁקְבֵּים 28 אַשֶּׁר־בַּשִּׁפֵלֶה לָרְב: וּמוֹצֶא הַפּוּסִים אַשֶׁר לִשְׁלִמָה מִמְּצַרֵיִם וּמְקַוָּה סְחֵרֵי 20 הַמֶּלֶה יִקְחָוּ מִקְוָה בִּמְחַיר: וַׁתַּצֵלֵה וַתַּצָא מֶרְכָּבָה מִמְּצַרָיִם בִּשֵׁשׁ מֵאוֹת בַּפֶּפָת וְסִוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכַל־ מַלְבֵי הַחָתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרֵם בְּיַדֵם

יַהַפֶּלֶהְ שָׁלֹמֹה אָהַב נָשֵׁים נָלְרְיַוֹּת 🎞. רַבּוֹת וָאֵת־בַּת־פַּרִלָה

મલાઉ કે દુ લઈ દર્ણ મલો લાફ મુજબ કે કે મલો દ્વારા છે છે છે છે છે મલો લાફ માનો કે માનો સ્થાન માને માને માને માને χοντες τῶν ἀρμάτων αὐτό καὶ ἱπκεῖς αὐτὸ (* ΑΕΧ). 24. ΑΒ: ἀκὸσαι... * ἐν. 25. Β * αὐτὸ et σκ. ἀργ. κ. ΑΒΕΧ * εἰς. Β: ἐνιαυτῷ. 26.Β * Καὶ - ἱπκεῖς († ΑΓΧ: Α: συνέλεξεν ... Γππυς). ΑΒ: τῷ Σαλωμων ... αὐτὰς (αὐτῷ ... αὐτὰς ΓΧ) ... + (in f.) Καὶ ἦν ἦνέμε-νος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τῷ ποταμῷ καὶ ἔως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἔως ὁρίων Λίγύπτο (* F). 27. ΑΒ* Σαλ. et (alt.) τὰς. 28. Β: ἔξ. Σ. τῶν ἐππέων. ΑΒ al.: καὶ ἐξ Λίγ. κ. ἐκ Θεκοὰ ἔμπ. τῷ β., καὶ ἐλάμβανον έχ Θ. έν άλλ. (c.?). 20, AB: ἀντὶ ἐκατὸν (ὰ. έξ. F) ...*έχ. χ. (+F).—1—8, B: 1•, 3•, 1•, 2, 4•, 4·, 4·, 7. 5. F) ...* £x. x. (†F). — 1 — 8. B: 1 a. 3 a. 1 b. 2. 4 a. 4 c. 4 b. 7. 5. 8. 6. (c. AFX). 1. B: φιλογύνης. (A) B*(duoult.) καλ. bes Silbers achtete man zu ben Beiten 22 Salomons nichts. Denn bas Meerschiff bes Königs, bas auf bem Meer mit bem Schiff hirams fuhr, kam in breien Jahren einmal, unb brachte Gold, Silber, Elfenbein, Affen und Pfauen.

Alfo warb ber Ronig Salomo größer mit Reichthum und Beisbeit benn alle 24 Ronige auf Erben. *Und alle Belt begebrte Salomo zu feben, bag fle bie Beisbeit boreten, bie ibm Gott in fein Berg 25 gegeben hatte. * Und jebermann brachte ihm Befchente, filberne und golbene Berathe, Rleiber und Barnifche, Burge, Roffe, 26 Maulthiere jahrlich. * Und Salomo brachte juhauf Bagen und Reuter, bag er hatte taufend und vier bunbert Bagen unb awolf taufend Reuter, und ließ fle in ben Bagenftabten und bei bem Ronige gu Je-27 rufalem. *Und ber Ronig machte, bag bes Silbers zu Jerufalem fo viel mar wie Die Steine, und Cebernholz fo viel wie bie wilden Feigenbaume in ben Brunben. 28 "Und man brachte bem Salomo Bferbe aus Cappten und allerlei Baare, und bie Raufleute bes Ronigs fauften biefelbige 29 Baare, *und brachten es aus Egypten beraus, je einen Wagen um feche bunbert

MI. Aber ber Konig Salomo liebte viele ausländische Beiber, die Lochter Bharao und Moabitische, Ammonitische, Ebomiti-

Silberlinge, und ein Pferd um hundert und

funfzig. Alfo brachte man fie auch allen

Ronigen ber Bethiter und ben Ronigen gu

Sprien burch ihre Banb.

tum nec alicujus pretii putabatur in 2Ch.9,21. diebus Salomonis, quia classis regis 22 per mare cum classe Hiram semel per tres annos ibat in Tharsis, de[22,49. ferens inde aurum et argentum et dentes elephantorum et simias et payos.

super omnes reges terrae divitiis et super omnes reges terrae divitiis et super omnes reges terrae desi-24 derabat vultum Salomonis, ut audiret sapientiam ejus, quam dederat Deus super corde ejus. Et singuli defere-25

v.15. bant ei munera, vasa argentea et
aurea, vestes et arma bellica, aromata quoque et equos et mulos per
annos singulos. Congregavitque 26
Salomon currus et equites, et facti

202.5.25. sunt ei mille quadringenti currus et
1,12. duodecim millia equitum, et disposuit eos per civitates munitas et cum
202.5.27. rege in Jerusalem. *Fecitque ut 27

ach., as., rege in Jerusalem. Frectique ut. 27
1,15.
siz. 47,20. tanta esset abundantia argenti in Jerusalem, quanta et lapidum, et cedrorum praebuit multitudinem quasi sycomoros, quae nascuntur in cam-

sch. 9.22 pestribus. Et educebantur equi 28

D1-17,14: Salomoni de Aegypto et de Coa;

al, 1.23: negotiatores enim regis emebant de

Coa et statuto pretio perducebant.

Egrediebatur autem quadriga ex 29

Aegypto sexcentis siclis argenti et
equus centum quinquaginta; atque in
hunc modum cuncti reges Hethaeorum et Syriae equos venumdabant.

Rex autem Salomon adamavit XI.

De.17,17 mulieres alienigenas multas, filiam

a,1. quoque Pharaonis et Moabitidas et

^{21.} A.A: nicht. 23. A.A: an Reichthum.

^{25.} U.L. Dauler.

^{26.} A.A: gu Gauf, Baufe. U.L: gu Baufen.

^{21.} B: bas war n.im Geringften geachtet. dW.vE: es (biefes) w. fur nichts g.

^{22.} B: ber R. hatte eine Schiff-Flotte nach Tarfis auf ber See. dW.vE: ein Tarfis Sch. im Deere.

^{24.} B: bie gange Erte fuchte S. Angeficht. vE: alle Lanber fuchten. dW: a. Lanbe famen, S. gu feben.

^{25.} B.dW.vE: brachten ein Segl. f. Befchenf. dW.vE: Baffen u. (Spezereien). A: Rriegemaffen.

^{26.} dW.A: br. gufammen. vE: fammelte. B.dW. vE.A: legte fie in bie. A: feften Stabte.

^{27.} dW: ben Steinen gleich. dW.vE: Spfomoren, bie in ber Rieberung wachfen (finb).

^{28.} B: bie Pf. bie S. hatte kamen ans Aeg. vE: m. br. ... hatte aus Aeg. dW: bie Ausführung ber Roffe, welche S. b., [geschah] a. Aeg. B: u. was anslaugt bas leinen Garn, so holten ... für Geld? dW: ein Jug von K. bes K. holte einen 3. um ben Preis. vE: nehml. e. Gesellschaft ... Trupp für Geld.

^{1.} nebft ber E. Pharav: Moab. B.dW: u. bas (amar) neben.

uarlzidac nal Idovualac nal Sidorlac nal Xerralaç xal Apodéalaç, 2 ex tor etror or απείπε κύριος τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ, 'λέγων'. Οὐκ રાંદ્રસોરાં વસ્ત કરે હું વાર્ષ્ટ મેલી લાંજી છેમ રાંદ્રελεύσονται είς ύμας, ίνα μή έκκλίνωσι τάς παδοιας ήμων ομισω εων ειρώγων αηεών. ες αὐτοὺς ἐκολλήθη Σαλομών τοῦ ἀγαπῆσαι. ³ Καὶ ήσαν αὐτῷ γυναϊκες ἄρχουσαι ἐπτακόσιαι και πάλλακαι τριακόσιαι και έκλιναν αί γυναϊκες αύτου την καρδίαν αύτου. 4 Καί έγένετο έν καιρφ γήρους Σαλομώντος, καὶ αί γυναϊκές αύτου έξέκλεναν την παρδίαν αύτου όπίσω θεών έτέρων, και ούκ ήν ή καρδία αὐτοῦ τελεία μετά κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, καθώς ή καρδία Δαυίδ του πατρός αύτου. 5 Καί έπορεύθη Σαλομών οπίσω της Αστάρτης βδελύγματος Σιδωνίων και οπίσω Μελγώμ βδελύγματος Αμμών. 6 Καὶ ἐποίησε Σαλομών τὸ πονηρὸν ένώπιον κυρίου οὐκ έπορεύθη όπίσω κυρίου ώς Δαυίδ ό πατήρ αὐτοῦ. 7 Τότε φχοδόμησε Σαλομών ύψηλον τῷ Χαμώς είδωλφ Μωάβ έν τῷ όρει ο ἐπὶ πρόςωπον Ίερουσαλήμ, και τῷ Μελγώμ εἰδώλφ υίῶν 'Auμών. 8 Καὶ ούτως ἐποίησε πάσαις ταῖς γυναιξίν αὐτοῦ ταῖς άλλοτρίαις εθυμίων καὶ ર્દિમાળ જાાદ કાંઇજીરેલા લાઇજીજ.

9 Καὶ φργίσθη κύριος έπὶ Σαλομώντι, ότι έξέκλινεν ή καρδία αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ισραήλ, τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ δὶς 10 καὶ έντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου τὸ παρά παν μή πορευθήναι όπίσω θεών έτέbon. naj ogn sobyage nordan a grecelyato αὐτῷ κύριος ὁ θεός. 11 Καὶ είπε κύριος πρός Σαλομώντα · 'Ανθ' ών έγένετο ταυτα μετά σοῦ, και οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προςτάγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι, διαφφήσσων διαφφήξω την βασιλείαν σου έχ γειρός σου καὶ δώσω αὐτήν τῷ δούλφ σου. 12 Πλην εν ταις ημέραις σου ού ποιήσω ταυτα διά Δαυίδ τὸν πατίρα σου εκ γειρός τοῦ υίοῦ 1. B+(p. 'Aµµ.) Σύρας (*F). AB*n. Lið.n.(+F).
2. AB*léyer et lea et των (+FX). 3. B*n. lul.
-nagð. αὐτὖ (+AFX). 4. AB: ἐγενήθη (c. FX).
B: n. ἐξέκλ. γυν. αἱ ἀλλότοιαι τ. nagð. αὐτὖ όπ. Φεῶν αὐτῶν (c, A). 7. B: M., καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδ. νίῶν A., καὶ τῷ Aστάρτη βδελύγματι Σ ., καὶ δτως κτὶ. (c, A). 8. AB \dagger (a, έθνμ.) αὶ (* FX).

2 עַמוֹנִיוּתְ אַלְמִיּת בַּדְנִייָת חִתּיְת: מִן־ אַשַר אַמַר־יִהוָהֹ אַל־בּנֹי לא־תבאר בהם והם לא יָבָאוּ בַכָּם אָכֶן יַשִּוּ אָת־לְבַבָּכָם אָתַרֵי אַלְהֵיהֵם בָּהַם דַּבַק שׁלֹמָה לַאַהבה: ז ויהי-לו נשים שרות שבע מאות לגשים שלש מאות וישו נשיו ויהי לעה זקנת שלמה השר את־לבבו אחרי אלהים וַלָאַ־הַיַּה לָבַבָּוֹ שַׁלֵם עִם־ ח יהוָה אַלהֹיר כְּלָבֵב דַּוֵיד אַבִּיר: וַיֵּלְהְ מה אחרי עשמרת אלהי צונים מִלְכֹּם שָׁקּץ עַמֹנִים: ויעשׂ כדוד אביו: ככמוש בני עמרו: נשיר הַנַּכְרִיּוֹת מַקְטִירָוֹת וּמְזַבְּחָוֹת כַאלַהֵיהַן:

לִמַבּוֹ נִּנִּג אָבִינּ מִנֵּג בִּנִנְ אֵלִּבְנָּנִה אָלְבַּנְנִ אָבִינּ מִנֵּג בִּנִּנְת אָבְּנָּה וּנִתּשִּׁינִּ אָלְבַּנְ אַלְבִּר בִּנְּעִי בְּנִיתִי עָלֵינּ וּנִתּשִּׁינִּ אַלְבַים אָחַרִם וְלָא שָׁמַר וְהִּנְּה לְּאָלִי אַמָּרְ אָּת אַשְּׁרָנִּ אַלְבִים אָחַרִם וְלָא שָׁמַר וְהִּנְּה לִשְׁלְמִר אַלְבִים אָחַרִם וְלָא שָׁמַר וְהִנְּה לִשְׁלְמִה אַלְבִים אָחַרִים וְלָא שָׁמַר וְהִנְּה לִשְׁלְמִה אַלְבִים אָחַרִים וְלָא שְׁמַר אֵת אָשָׁר אַלְבָבוּ אַעָּיוֹ פַּנְעַמְיִם: וְצִּנְּה אַלְּיִר אַנְיִּלּי אָלְנִי מִעָּם וְחִנְּיִה בִּיּיִּה בְּיִּהְיּ בְּנִּיר אָבְיּה אַנְיִּוּ אַלְבָבוּ אַבְּי וְהִנָּי וְנִיּאָנִי וְּבְּנָּה אַנְיוֹ בְּיִּבְּיה בִּיִּילִים אָלְבָבוּ הִיּבְּנָּה וְהִנְּיָה בְּיִּבְּיה בְּיִּבְּיִם וּבְּיִּה בְּיִבְּיִם וְיִבְּיָּה בִּיִּים וְּבִּיּבְים וּבְּיִבְים וּבְּיִבְים וּבְּבָּים וּבְּיִבְּים אַלְבִים בְּבִּים וְיִבְּיִּה בִּיִּבְים וּבְּיִבְּים וְּבִּיבְים וְבִּיִּבְים וְבִּיבְים וּבְּיִבְּים וְבִּבְים וְבִּיבְים וּבְּבִּים וּבְּבְּים וּבְּבִּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּבְּים וְבִּים וְּבִּבְּים וְבִּבְּים וְּבְּבִּים וְיִבְּבָּים וְיבּבְּים וְבִּים וְּבִּים וְּבְּבְּים וְהִיה בִּשְּׁלְנִים בּּבְּבִים וְיבּבְּים וּבְּבִּים וּבְּבִים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וְיבִּבְּים וּבְּבִּים וְיִבּבְּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּים וּבְּבִים וְיבִּים בְּיבּבְּבְיִים וּבְּבִים וְבְּבְּבְים וּבְּבְּים וְבִּים בְּבִּים בְּיִבְּבְים וּבְּבִים בְּיבּבְּבְּים וּבְּים וּבְּבִים וְיִבּבְּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבּים וּבְיבִּים בּיּבְים בְּבִּבְּבְים וּבְּבְּבְיבְּים בְּיבְּבָּבְיבְים בְּבִּים וּבְּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבִּים וּבְּבּים וּבְּבִּים בְּיבְּבְּבְיבְּיבְּים בְּבְּבְּבְּיבְּיבְּים בְּבְּבְיבְּבָּבְים וּבְּבְּים וּבְּיבְּים בּיבּים בּיבּיים בּיבְּיבְּים בּיבְּים בּבְּיבְים בּבְּיבְיבְּים בּיּבְיבְּבּיבְּים בּבְּבְיבְּיבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְּיבְּב

9. ΑΒ: παρδίαν ([ή] παρδία ΕΓΧ). 10. ΑΒ: φνλάξαι ε. φνλάξασδαι (ἐπ ἐφ. Γ). Β †(in !) ἐδ ἤν ἡ παρδία αντό τελεία μετά πυρίο κατά την παρδίαν Δανλό τὸ πατρὸς αὐτό (* ΑΕΓΧ). 11. Α: τὰ προςτ. μο καλ τὰς ἐντ. μο ᾶς. 12. ΑΒ: π. αὐτὰ ... *τὸ (c. FX).

2 fce, Bibonitifce und Bethitifche, "von folden Bolfern, bavon ber Berr gefagt hatte ben Rinbern Ifrael: Gebet nicht zu ihnen und lagt fie nicht zu euch tommen, fie werben gewiß eure Bergen neigen ihren Bottern nach. An biefen bing Salomo 3 mit Liebe. "Und er hatte fieben bunbert Beiber ju Frauen, und breihundert Rebsweiber, und feine Beiber neigten fein Berg. 4 Und ba er nun alt war, neigten feine Beiber fein Berg fremben Gottern nach. bag fein Berg' nicht gang war mit bem Beren, feinem Gott, wie bas Berg feines 5 Baters David. *Alfo manbelte Salomo Afthoreth, bem Gott berer von Bibon, nach, und Milcom, bem Grauel ber Am-6 moniter. *Und Salomo that, bas bem Berrn übel gefiel, und folgte nicht ganglich 7 bem Berrn, wie fein Bater Davib. *Da bauete Salomo eine Bobe Camos, bem Grauel ber Moabiter, auf bem Berge, ber vor Jerufalem liegt, und Molech, bem 8 Grauel ber Ammoniter. *Alfo that Ga-Iomo allen feinen auslandischen Beibern, bie ihren Gottern raucherten unb opferten.

Der herr aber warb gornig über Galomo, bag fein Berg bon bem Berrn, bem Gott Ifraels, geneigt war ber ihm zwei-10 mal ericbienen war *und ihm folches geboten hatte, bag er nicht anbern Göttern nachwandelte, und boch er nicht gehalten hatte, was ihm ber Gerr geboten hatte. 11 Darum fprach ber Berr zu Salomo: Beil folches bei bir geschehen ift, und haft meinen Bund und meine Gebote nicht gehalten, die ich bir geboten habe, fo will ich auch bas Ronigreich von bir reigen und 12 beinem Rnechte geben. *Doch bei beiner Beit will ich es nicht thun, um beines Baters Davide millen, fonbern von ber Band beines Sohnes will ichs reigen.

5. U.L: ber v. 3.

Ammonitidas, Idumaeas et Sidonias et Hethaeas, *de gentibus, super 2 Dt.7,3.1. quibus dixit Dominus filiis Israel: Ex.34,16. Non ingrediemini ad eas neque de illis ingredientur ad vestras, certissime enim avertent corda vestra, ut sequamini deos earum. His itaque copulatus est Salomon ardentissimo amore. *Fueruntque ei uxores quasi 3 reginae septingentae et concubinae (21.25, trecentae; et averterunt mulieres cor ejus. * Cumque jam esset senex. depravatum est cor ejus per muliesir.^{47,21} res, ut sequeretur deos alienos; nec erat cor ejus perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris ejus, Jud. 2,13. *sed colebat Salomon Astarten deam 28.7. Sidoniorum et Moloch idolum Ammonitarum. * Fecitque Salomon quod non placuerat coram Domino, et non adimplevit, ut sequeretur Dominum sicut David pater eins. *Tunc aedificavit Salomon fanum Chamos idolo Moab, in monte qui est contra Jerusalem, et Moloch idolo filiorum Ammon. 2310.43. * Atque in hunc modum fecit universis 17,17.31. uxoribus suis alienigenis, quae ado-jer.32,35 uxoribus suis alienigenis, quae ado-7,81, Ea.16,20, lebant thura et immolabant diis suis. Hon.18,21 Igitur iratus est Dominus Salo-20,2ss. moni, quod aversa esset mens ejus 9,2.8,5. a Domino Deo Israel, qui apparuerat ei secundo *et praeceperat de verbo 10 hoc, ne sequeretur deos alienos, et (18m. non custodivit quae mandavit ei Dominus. *Dixit itaque Dominus Salo- 11 moni: Quia habuisti hoc apud te, et 8,14. non custodisti pactum meum et praecepta mea quae mandavi tibi, disv.30e. rumpens scindam regnum tuum et dabo illud servo tuo. *Verumtamen 12 in diebus tuis non faciam, propter 12.13.19. David patrem tuum; de manu filii tui

^{2.} dW.A: abmenben.

^{3.} fürftiche Fr. B.dW: ju (an) 2B. 700 Fürstins nen. vE: 700 2B. bie F. waren. A: ju Königinnen! vE: Rebenweiber.

^{4.} B.A: vollfommen. dW.vK: (gang) ergeben. 5. ber Gottheit, vR.A: Gottin. dW: Schenfal.

^{6.} B.dW.vE: bofe mar in b. Augen.

^{1.} S: Cethagas. 3. Al. * quasi.

^{5.} S† (p. Sid.) et Chamos Deum Moabitarum.

^{8.} vE: bag fie ibren G. ranchern u. o. fonnten.

^{9.} B: bag er ... gewendet hatte. dW: weil er f. O. abwandte. vB: abgeneigt h.

^{11.} dW.vE: bu fo gefinnet bift? A: bas an bir ge-

^{12.} B.vE.A: in beinen Tagen. dW: bei beinem Leben.

σου λήψομαι αὐτήν. 18 Πλην όλην την βασιλείαν ου μή λάβω, σκήπτρον εν δώσω τῷ υίφ σου δια Δαυίδ τον δουλόν μου και δια 'Ιερουσαλήμ την πόλεν ην έξελεξάμην.

14 Καὶ ήγειρε χύριος σατάν τῷ Σαλομώντι τὸν Αδὰρ τὸν Ιδουμαΐον ἐκ τοῦ σπέρματος της βασιλείας εν Ιδουμαία. 15 Καλ εγένετο έν τῷ έξολοθρεῦσαι Δαυίδ τὸν Ἐδώμ έν τῷ πορευθήναι Ίωὰβ τὸν ἄρχοντα τῆς στρατιάς θάπτειν τους τραυματίας, και έκοψαν παν αρσενικόν 16 (ότι έξαμηνον ένεκάθητο έκεῖ Ιωάβ και πας Ισραήλ έν τη Ίδουμαία, έως οδ έξωλόθρευσεν παν αρσενικόν έκ της Ίδουμαίας), 17 καὶ ἀπέδρα 'Αδάρ αὐτὸς καὶ ἄνδρες Ίδουμαῖοι τῶν παίδων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰζηλθεν εἰζ Αίγυπτον καὶ 'Αδάρ παιδάριον μικρόν. 18 Καὶ άνίστανται έκ Μαδιάμ καὶ έρχονται είς Φαράν, καὶ λαμβάνουσιν άνδρας μεθ' αύτων άπο Φαράν, καὶ έρχονται είς Αίγυπτον πρός Φαραώ βασιλέα Αλγύπτου. Καλ εἰςῆλθεν 'Αδὰρ πρὸς Φαραώ, καὶ έδωκεν αὐτῷ οίκον καὶ άρτους διέταξεν αὐτῷ. 19 Καὶ εύρεν 'Αδάρ γάριν έναντίον Φαραώ σφόδρα, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναϊκα την άδελφην της γυναικός αύτου την άδελφήν Θεχεφενής την μείζω. 20 Καὶ έτεκεν αὐτῷ ἡ άδελφὴ Θεγεφενής τῷ Αδὰρ τὸν Γανηβάθ υίὸν αὐτῆς, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτον Θεχεφενής εν μέσω υίων Φαραώ, και ην Γανηβάθ έν τῷ οικφ Φαραω έν μέσφ των νίων Φαραώ. 21 Καὶ 'Αδάρ ήχουσεν εν Αἰγύπτφ, ότι κεκοίμηται Δαυίδ μετά τών πατέρων αύτοῦ καὶ ότι τέθνηκεν Ἰωὰβ ὁ άρχων τῆς στρατιάς, καὶ είπεν Αδάρ πρός Φαραώ. 'Εξαπόστειλόν με καὶ ἀναστρέψω εἰς την γην μου. 22 Καὶ είπε Φαραώ τῷ Αδάρ. Τίνι σὺ ελαττονή μετ' εμοῦ; καὶ ἰδοὺ σὺ ζητείς απελθείν είς την γην σου; Καλ είπεν αὐτῷ Αδάρ Μηδαμῶς οτι έξαποστέλλων έξαποστελείς με.

14. AB (eti. infra): "Adeq (c. F). BEX † (p. 'Id.) x. τον Εσφώμ υίον Ελιαδαν τον έν Ραεμά Αδαδέξες βασιλέα Συβά πύριον αύτβ καὶ συνηθροίσθησαν έπ' αύτον άνδρες, και ήν άρχων συστρέμματος και προκατελάβετο την Δαμασέκ και ήσαν σατάν זו רק את־כַּל־הַמַּמְלַכָה לָא אָקּרָע שָׁבָט אָתַן לָבָנָהְ לָמַּעַן דָּרָד עַבִּדִּיי וּלַמַעו יִרִּשְׁלַם אֲשֵׁר בָּחַרְתִּי:

ווֹפַם יְהוָה שַׁטַן לְשָׁלְמֹה אֵת הַדְּד הָאַלמִי מְזַרַע הַמֵּלֶךְ הִוּא בַּאֵּדוֹם: טווַיָהִי בָּהִיוֹת דָּוַדֹ אַת־אַדוֹם בּעלות יוֹאָב שַּׁר הַצָּבָא לְקַבֵּר אַת־הַחַלָּלִים באַדום: חַדַשִּׁים יַשָּׁב־שָׁם יוֹאַב וָכָל־יִשִּׂרַאֵּל יהָכְרֵיתּ כָּל־זָכֵר בֵּאָדְוֹם: וַיִּבְרַח הוא ואנשים אַלְמִיִּים מֵעַבְדֵי אביו אתו לבוא מצרים והדד נער וַיַּלָמוּ מִפִּדְיַן וַיַּבְאוּ פָּארָן וַיִּקַחוֹּ אַנִשָּׁים עַמַּם מַפַּארָן וַיָּבָאוּ מַצְרַיָּם אָל־פַּרָעָה מֵלֶהְ־מִצְרַיִם רַיִּתּוְ־ לוֹ בַּיִת וַלֵּחֵם אֲמַר לוֹ וְאֶרֶץ נָתַן לְוֹ: 19 וַיַּמְצָא הַדֶּד חֵן בָּעֵינֵי פַּרְעָה מְאָד וַיָּתֶן־כָּוֹ אָשָׁהֹ אָת־אַחָוֹת אָשָׁהוֹ אֲחָוֹת ב הַּחְפָּנֵים הַנְּבִירֵה: וַתַּּלֶד לוֹ אַחוֹת הַּחְפָּנֵים אֵת גִּנִבֵת בָּנוֹ וַהִּגִּמְלֵהוּ תַחָפָּנֶס בִּתִּרְ בֵּית פַּרְעה וַיִּהַי גִּנְבַת 21 בֵּית פַּרְעָה בִּתְוֹךְ בְּנֵי פַרְעָה: וַהַּדֵּד בָּמִצָּרַיִם כַּי־שַׁכַב דָּוַד עם־ וכי-מת יואב שר-הַצַּבָא ריאמר הדל אל-פּרעה שׁלְחַנִי וָאֵלֵה 22 אַל־אַרָצֵי: וַיַּאֹמֵר לִוֹ פַּרָעֹה כִּי מַה־ חסר עפי והנה מבשש ללכת רַיָּאמר ו לֹא כֵּי שׁלַחַ

> v. 13. p"קסץ בז v. 22. במעם פסים ודגש

πόλεως (* FX). Β* ἀπό Φας. et εἰς Αἰγ. († Α). ΑΕΓΧ † (in f.) καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. 19. Β*(ter) τὴν. ΑΒ(eti. infra): Θεκεμίνας (c. F). 20. ΑΒ* ἐν τ. οἰ. Φ. τῷ ἴσραἡλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλωμών, καὶ Αδερ πόλεως (* FX). B*άπὸ Φαρ. et ɛlς Αίγ. († A). AEFX ὁ Ἰδυμαίος (* AFX). 15, B* (alt.) τὸν. AB+ (in f.) ἐν + (in f.) καὶ γῆν ἔδωκεν αὐτῷ. 19. B* (ter) τὴν. τῆ Ἰδυμαίρς (* ?). 16. AB: ἔξ μῆνας. B: ὅτυ (§ AFX) AB (eti. infra): Θεκεμίνας (c, F). 20. AB* ἐν τ. οί. Φ. ... ἀρο. ἐν τῆ Ἰδ. 17. AB+ (a. ανδ.) πάντες. B: εἰς- 21. AB: ἀποστρέψω. 22. AB* Μηδ. ... + (in fin.) ῆλθον. 18. AB+ (p. ἀνίστ.) ανδρες et (a. M.) τῆς καὶ ἀνέστρεψεν Αδερ εἰς τὴν γῆν αὐτῦ. 13 Doch will ich nicht bas gange Reich abreißen; Einen Stamm will ich beinem Sohne geben, um Davibs willen, meines Rnechts, und um Berufalem willen, bie ich ermablet babe.

Und ber Berr erwedte Salomo einen Biberfacher, Sabab, ben Ebomiter, von toniglichem Samen, welcher war in Ebom.

15 *Denn ba Davib in Ebom mar, und Joab, ber Felbhauptmann, binauf gog, bie Erschlagenen zu begraben, schlug er, was

16 Mannsbilber maren in Chom: * benn Joab blieb feche Monate bafelbft, und bas gange Ifrael, bis er ausrottete alles, mas

17 Mannsbilber waren in Com. *Da flobe Sabab, und mit ihm etliche Manner ber Ebomiter von feines Baters Rnechten, baff fie in Egypten famen. Sabab aber mar

18 ein junger Rnabe. "Und fie machten fich auf von Mibian, und tamen gen Baran, und nahmen Leute mit fich aus Paran, und tamen in Cappten ju Bharao, bem Ronige in Egypten: ber gab ibm ein Saus und Nahrung, und gab ibm ein gand ein.

19 "Und Sabab fand große Gnabe vor bem Bharao, bağ er ihm auch feines Beibes Thachpenes, ber Ronigin, Schwefter gum

20 Beibe gab. "Und die Schwefter Thachpenes gebar ihm Benubath, feinen Sohn, unb Thachvenes gog ibn auf im Saufe Bharao. bağ Genubath war im Saufe Pharao unter

21 ben Rinbern Bharao. *Da nun Sabab borete in Egypten, bag David entichlafen war mit feinen Batern, und bag Joab, ber Felbhauptmann, tobt war, fprach er zu Pharao: Laß mich in mein Land ziehen.

22 *Pharao fprach zu ihm: Bas fehlt bir bei mir, bag bu willft in bein Lanb gieben? Er fprach: Dichts, aber lag mich ziehen.

15. 16. U.L: Mannebilbe.

Sir. scindam illud; nec totum regnum 13 12.21. auferam, sed tribum unam dabo filio 2Ch.6,6, tuo, propter David servum meum et Jerusalem quam elegi.

Suscitavit autem Dominus adver- 14 sarium Salomoni, Adad Idumaeum Gm.86,31. de semine regio, qui erat in Edom.

8.11. *Cum enim esset David in Idumaea 15 et ascendisset Joab princeps militiae ad sepeliendum eos, qui fuerant interfecti, et occidisset omne masculinum in Idumaea *(sex enim mensi-16 bus ibi moratus est Joab et omnis

Da.20,12. Israel, donec interimeret omne masculinum in Idumaea), * fugit Adad 17 ipse et viri Idumaei de servis patris ejus cum eo, ut ingrederetur Aegyptum; erat autem Adad puer parvulus. * Cumque surrexissent de Ma-18 dian, venerunt in Pharan, tuleruntque

Nm. 20,12. secum viros de Pharan et introierunt Aegyptum ad Pharaonem regem Aegypti; qui dedit ei domum, et cibos constituit, et terram delegavit. * Et 19 invenit Adad gratiam coram Pharaone valde, in tantum ut daret ei uxorem sororem uxoris suae germanam Taphnes reginae. * Genuitque ei soror 20 Taphnes Genubath filium, et nutrivit eum Taphnes in domo Pharaonis, eratque Genubath habitans apud Pharaonem cum filiis ejus. Cumque 21 2.10. audisset Adad in Aegypto, dormisse

David cum patribus suis et mortuum 2,34. esse Joab principem militiae, dixit (8x.4,18. Pharaoni: Dimitte me, ut vadam in terram meam. *Dixitque ei Pharao: 22 Qua enim re apud me indiges, ut quaeras ire ad terram tuam? At ille respondit: Nulla; sed obsecro te ut dimittas me.

ftimmte ihm Sp. dW.vE: gab ihm E. A: eine Lands fcaft einraumte.

^{16.} U.L: Monben.

^{14.} welcher w. vom t. G. in G. dW.vE: erregte. 15. B.dW: Geeroberfte. vE: Geerführer. A: Dees reefürft. vE.A: alles Mannliche.

^{17.} B.dW.vE.A: (noch) ein fleiner Ru.

fic. B.dW: fagte ihm (bie R.) Speife ju. vE: bes vE: Leibeft bu benn irg. einen Mangel ... fucheft bu.

^{20.} B.vE: entwöhnete ibn.

^{21.} vE: wie feine B. dW: fich gelegt gu ...! 22. B: Boran mangelts ... benn fiehe, bu fucheft in 18. u. verordnete ibm R. dW.vE.A: Manner mit b. 2. ju g. dW: Bas m. ... u. fiehe, boch trachteft ru.

23 Καὶ ήγειρε θεὸς σκτὰν αὐτῷ τὸν 'Ρεζών υἰὸν 'Ελιαδά, ος εφυγεν ἀπὸ 'Αδαρέζερ βασιλέως Σορὰ κυρίου αὐτοῦ, 24 καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες, καὶ ήν ἄρχων συστρεμμάτων ἐν τῷ ἀποκτενεῖν Δαυὶδ αὐτούς, καὶ προκατελάβετο τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐκάθισεν ἐν αὐτῆ, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Δαμασκῷ. 25 Καὶ ἡν σατὰν τῷ Ίσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας Σαλομῶντος. Αὐτη ἡ κακία ἢν ἐποίησεν 'Αδάρ· καὶ ἐβαρύνθη ἐπὶ Ίσραὴλ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν τῷ 'Εδώμ.

26 Καὶ Ἱεροβοὰμ νίὸς Ναβὰτ ὁ Ἐφραθὶ ἐκ της Σαριδά υίος Σαρουίας γυναικός χήρας δούλος τού Σαλομώντος, και ύψωσε την γείρα έν τῷ βασιλεί. 27 Καὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ώς έπηρε γείρας έπὶ βασιλέα· ὁ βασιλεύς Σαλομών φκοδόμησε την άκραν και συνέκλεισε τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως Δαυίδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 28 Καὶ ὁ ἄνθρωπος Ίεροβοὰμ ἰσχυρός δυνάμει καὶ είδε Σαλομών τὸ παιδάριον ότι άνηρ έργων έστί, καὶ κατέστησεν αὐτὸν έπὶ τὰς ἄρσεις οίκου Ἰωσήφ. 29 Καὶ έγένετο έν τῷ καιρῷ ἐκείνο, καὶ Ἱεροβοὰμ ἔξῆλθεν έξ 'Ιερουσαλήμ, καὶ εύρεν αὐτὸν Άγιὰ ὁ Σηλωνίτης ὁ προφήτης εν τῆ ὁδῷ, 'καὶ ἀπέστησεν αύτὸν έκ της όδοῦ καὶ Αγιά περιβεβλημένος ίματίφ καινφ, καὶ ἀμφότεροι μόνοι ἐν τφ πεδίω. 30 Καὶ ἐπελάβετο Άγιὰ τοῦ ίματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπὰ αὐτῷ, καὶ διέρύηξεν αύτὸ εἰς δώδεκα ύτγματα, ³¹ καὶ εἶπε τῷ Ἱεροβοάμ. Λάβε σεαυτῷ δέκα ὑήγματα. ότι τάδε λέγει κύριος ό θεός Ίσραήλ. Ίδοὺ έγο ύήσσο την βασιλείαν έκ χειρός Σαλομώντος καλ δώσω σοι δέκα σκήπτρα, ³² καλ δύο σχηπτρα έσται αύτῷ διὰ τὸν δυῦλόν μου Δαυίδ και διά Ίερουσαλημ την πόλιν ην έξελεξάμην εν αὐτη εκ πασών φυλών Ίσραήλ. 33 ανθ' ών εγκατελιπε με και εδούλευσε τη Αστάρτη βδελύγματι Σιδωνίων καὶ τῷ

25. lebte, neben bem lebel, fo &. anrichtete; unb

בּיִשִּׂרִאָּל וֹיִמְלָּה עַלִּרִאָּרִם: מּ בְּדַּמְשָׁל: וַיִּהִי שָׁמֵּן לִישִּׁרִאָל פָּל-יִמִּי אַעָּם וֹיִלְלְנִי דַּמָּשָׁל וַיִּשְׁבוּ לְהִיּלְנִי וַיִּלְלְנִי אַעָּם וֹיִלְלְנִי דַּמָּשָׁל וַיִּשְׁבוּ לְהִ בְּהִּ וַיִּמְלְכִי אַנְמִים וַיִּלְכִי אַבְּיִיי שַּׁר־בְּּוִיד בְּוִּילִּג דְּיָּד בּּוֹ-אָלְיָדֶע אֲשָׁר בָּיָח מַאֵּׁת בְּדַּדְעֵיֶר בּוֹ-אָלְיָדֶע אֲשָׁר בָּיַח מַאָּת הַּדַּדְעֵיֶר בּוֹיִלְפָם אָלְהִים לוֹ שְּׂטְּן אֶת־רְיֻזִּוּן

ושם אפו צרולה אשה אַלְטָנָה עֲבֶּד לְשָׁלֹטָה וַיַּרֶם יֵד בַּמֵּלֶהְ: 27 ווה הַנְּבָר אַשׁר-הַרִים יֵד בַּמֵּלְהְ שלמה בנה את-הפלוא סגר את-בּבָּעָם נַרַבָּעָם יַרַבָּעָם בָּרַנָּם אָבָיו: וְהָאֵישׁ נַרַבָּעַם 28 חַיַל וַיַּרָא שָׁלְמֹה אָת־הַנַּעַר פי-עשה מכאכה הוא ויפקד אתו 29 לכל-סבל בית יוסף: וַיִהִי בְּעֵת הַהִיא וְיַרְבָעַם יַצָא מִירְוּשָׁלַם וַיִּמְצַא אַתוֹ אַחַיַה הַשִּׁילֹנִי הַנְּבִיא בַּדֵּרֶך בשלמה מתכסה ל ושניהם לכדם בשבה: וַיַּתְפָשׁ אַחִיַּה בַּשַּׂלְמָה הָתַדְשָׁה אֲשֶׁר עַלֵיוּ וַיִּקְרַעָּה 31 שָׁנֵים עָשָּׁר קרַעִים: וַיֹּאמֵר לְיַרַבְעַׂם פחרלה עשורה קרעים פי כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני לרע את־ הַשַּׁמְלֶכָה מִיַּד שָׁלְמֹה וְנַתַתַּי לְךּ אֶת האחר 32 עשרה השבטים: לְמַעַן וּ עַבְהֵי אשר בחרתי בה מכל יען ואשר עובוני לעשתרת אַלִהי

haffete 3fr. B: bas von S. herfam. dW.vE: u. zwar neben (au) b. Unbeil b. S. (that). vE: hatte Bibers willen an 3fr.

26. B.dW.vE.A: Ephratiter. dW.vE.A: erhob bie (feine) &.

²³⁻²⁵ ημ, Σ.*B(\uparrow AFX). 25. AB: ἐβαρυθύμησεν*ἐπὶ (c. EFX). 26. B: Σαριρὰ (c. A). B* Σαρει
(\uparrow A?). AB * τδ (\uparrow FX). B * π. τψ. - fin. (\uparrow AFX).
27. AB: ἐπήρατο (c. FX). B \uparrow (p. ἐπὶ β.) Σαλωμών,
παὶ (\uparrow ?)... (sq.) παὶ. 29. AB: ἐγενήθη. 30. AB * εἰς
(\uparrow ?)... 32. AB: ἐσονται. 33. AB: ἐποίησεν (ἐδ. FX).

^{23.} vE: noch einen B. dW: einen [anbern] B. 24. D. eines Beerhanfens. dW: Führer einer Schaar. vR: benu ichon bamale, ale D. fie erw., war er Anf. (A: über Rauber?)

Refon ber Gobn El Jaba.

23 Auch erwedte ibm Gott einen Biberfacher, Refon, ben Cohn El Jaba, ber von feinem Geren Sabab Efer, bem Ronige gu 24 Boba, geflohen war, *und fammlete wider ibn Danner, und warb ein Sauptmann ber Rriegsfnechte, ba fle David erwurgete, und gogen gen Damgefus und mobneten 25 bafelbft, und regiereten zu Damastus. #Und er mar Ifraele Biberfacher, fo lange Galomo lebte. Das ift ber Schabe, ben Sabab litt , barum hatte er einen Gfel wiber Ifrael, und warb Ronig über Sprien. Dazu Berobeam, ber Sohn Rebats, ein Ephrater von Bareba, Salomone Rnecht (und feine Mutter hieß Beruga, eine Bitme), ber bob auch bie Band auf wiber 27 ben Ronig. *Und bas ift bie Sache, barum er bie Sand wiber ben Ronig aufhob. Da Salomo Dillo bauete, verschloß er eine Lude an ber Stadt Davide, feines Baters. 28 * Und Jerobeam war ein fireitbarer Dann, und ba Salomo fabe, bag ber Rnabe ausrichtig mar, feste er ihn über alle Laft bes 29 Saufes Josephs. *Es begab fich aber gu ber Beit, bag Berobeam ausging von Berufalem, und es traf ihn an ber Brophet Abia von Silo auf bem Wege, und batte einen neuen Mantel an, und waren bie 30 beiben allein im Felbe. * Und Abia faffete ben neuen Mantel, ben er anhatte, und 31 rif ihn in zwölf Stude, *und fprach zu Berobeam: Nimm gehn Stude zu bir. Denn fo fpricht ber Berr, ber Bott Ifraele: Siebe, ich will bas Ronigreich von ber hand Salomons reißen und bir zehn 32 Stamme geben: *Ginen Stamm foll er haben um meines Anechts Davids willen, und um ber Stadt Jerusalem willen, bie ich ermablet babe aus allen Stämmen 38 Ifrael; * barum, bag fie mich verlaffen und angebetet haben Afthoreth, ben Gott ber Bibonier, Camos, ben Gott ber Moa-

26. U.L. Bitmin. 27. C. bauete MR. u. verfchl. bie Luden. B.A: Urfache. vE: Grund, dW: fo verhielt es fich bamit. dW.vE: fcblog ben Rig ber St. (A: ben Graben aus-28. dW: maderer? vE: ftarfer, fraftiger. A: mad. n. tuchtiger. B: tapferer Gelb. dW.A: Jungling. vE: junge Mann. B: gefcaftig im Berf. vE: wertsthatig. (dW: ben Jungl. fab, wie er bas Gefcaft

that?) A: v. guter Art u. fleißig. dW: alle Dienfte.

Berobeam ber Gohn Rebat. Suscitavit quoque ei Deus adver-23 sarium Razon filium Eliada, qui fu-^{28m.9,3}. gerat Adarezer regem Soba dominum ^{1Ch.18,3}. suum, *et congregavit contra eum 24 viros, et factus est princeps latronum, 25m. cum interficeret eos David, abieruntque Damascum et habitaverunt ibi, et constituerunt eum regem in Damasco. *Eratque adversarius Israeli 25 cunctis diebus Salomonis; et hoc est malum Adad et odium contra Israel. regnavitque in Syria. Jeroboam quoque filius Nabat, 26 Ephrataeus de Sareda, servus Salomonis, cujus mater erat nomine Sarua, mulier vidua, levavit manum contra regem. *Et haec est causa 27 rebellionis adversus eum, quia Salo-9,15. mon aedificavit Mello et coaequavit voraginem civitatis David patris sui. *Erat autem Jeroboam vir fortis et 28 potens; vidensque Salomon adolescentem bonae indolis et industrium. constituerat eum praesectum super Jos. tributa universae domus Joseph. *Factum est igitur in tempore illo, 29 ut Jeroboam egrederetur de Jerusalem, et inveniret eum Ahias Silonites 12,15. lem, et inveniret eum Ahias Silonites 14,22. Propheta in via, opertus pallio novo; 10,16. erant autem duo tantum in agro. * Apprehendensque Ahias pallium 30 suum novum, quo coopertus erat, (15m. scidit in duodecim partes et ait ad 31 Jeroboam: Tolle tibi decem scissuras! haec enim dicit Dominus Deus v.tt. Israel: Ecce ego scindam regnum de manu Salomonis et dabo tibi decem v.13. tribus; * porro una tribus remane- 32 12,21. bit ei, propter servum meum David

vE: b. gange Dienftleiftung. A: gum Borfteber über b. Tribut.

y.42.7.. quod dereliquerit me, et adorave-

et Jerusalem civitatem, quam elegi

rit Astarten deam Sidoniorum et

ex omnibus tribubus Israel; * eo 33

29. dW.vE: war angethan mit. B: hatte fich ... bebedet.

30. B.dW.vE: gerrif.

31. Rimm bir. dW.vE: ich reiße.

32. B: ben einen. dW: ber eine St, aber f, ibm gehören. A: bei ihm bleiben.

33. Me Gottheit ber 3. (Bgl. 28, 5. 6.)

Χαμώς είδώλο Μωάβ και τῷ Μελγομ προςονθίσματι υίων 'Αμμών, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταϊς όδοις μου, του ποιήσαι το εύθες ένωπιόν μου καὶ τὰ προςτάγματά μου καὶ τὰ δικαιώματά μου ώς Δαυὶδ ὁ πατήρ αὐτοῦ. 34 Καὶ ου μη λάβω την βασιλείαν όλην έκ γειρός αυτοῦ, διότι αντιτασσόμενος αντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, διὰ τὸν Δαυίδ τον δουλόν μου ον έξελεξάμην αυτόν, ος εφύλαξε τας εντολάς μου και τα δικαιώματά μου. 35 Καὶ λήψομαι την βασιλείαν έχ γειρός του υίου αύτου, καὶ δώσω σοι τὰ δέκα σκήπτρα. 36 τῷ δὲ νίῷ αὐτοῦ δώσω τὰ δύο σχηπτρα, όπως η θέσις τῷ δούλφ μου Δαυίδ πάσας τὰς ἡμέρας ενώπιόν μου έν Ίερουσαλήμ, τῆ πόλει ην έξελεξάμην εμαυτῷ τοῦ θέσθαι τὸ ὅνομά μου έχεῖ. 37 Καὶ σὲ λήψομαι, καὶ βασιλεύσεις ἐν οἶς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ σὰ ἔση βασιλεὺς ἐπὶ Ἰσραήλ. 88 Καὶ έσται έὰν φυλάξης πάντα όσα ᾶν έντείλωμαί σοι, καὶ πορευθῆς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου, καὶ ποιήσης τὸ εὐθὲς ἐνώπιόν μου, τοῦ φυλάξασθαι τὰ προςτάγματά μου καὶ τὰς έντολάς μου καθώς έποίησε Δαυίδ ὁ δοῦλός μου· καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ οἰκοδομήσω σοι οίχον πιστόν, καθώς φκοδόμησα τῷ Δαυίδ, και δώσω σοι τον Ίσραήλ, 39 και κακουχήσω τὸ σπέρμα Δαυίδ διὰ ταῦτα, πλην οὐ πάσας τὰς ἡμέρας. 40 Καὶ ἔζήτησε Σαλομών του θανατώσαι τὸν Ίεροβοάμ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπέδρα εἰς Αίγυπτον πρὸς Σουσὰκ βασιλέα Αἰγύπτου, καὶ ην ἐν Αἰγύπτο ἔως απέθανε Σαλομών.

41 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Σαλομῶντος καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ πᾶσα ἡ φρόνησις αὐτοῦ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίφ λόγων ἡμερῶν Σαλομῶντος; ⁴² Καὶ αὶ ἡμέραι ας ἐβασίλευσε Σαλομῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη. ⁴³ Καὶ ἐκοιμήθη Σαλομῶν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε 'Ροβοὰμ ὁ υίὸς αὐτοῦ ἀντ αὐτοῦ.

33. AB: nal tois eldálois M. n. tã βασιλεί αὐτῶν πο. Melz... (eti. 36. 38) ἐνώπ. ἑμἔ (c. FX). B*καὶ τὰ πο. -δ. με (c. [A]F). 34. B*δς - fin. († [A]F). 37. AB+(a. Ίσο.)τὸν (*FX). 38 s. B¹*καὶ δώσω — ἡμέρας († AB²FX). 40. AB*τᾶ ... Συσακ(ε)μ... † (p. ἔως) δ. 41. AB: πὰσᾶν τὴν φοόνησιν. Β: γέγραπται. AB: ὁημάτων (λόγ. ἡμ. FX). 42. B: ββασίλενε. 43. B † (p. πατο. αὐτἔ) 12, 2 et κατ

לכמוש אלהי מואב ולמלפם אלחי בני־עַמִּוֹן וְלָאֹ־הַלְכִוּ בַדְרַכֹי לעמוֹת הַיָּשֶׁר בִּעֵינֵי וְחָלְתֵי וּמִשְׁפַטי כָּדרד 34 אָבְיו: וַלְאִ־אָפַח אַת־כָּל־הַמְּמִלְכֵה מידו פי ונשיא אשתפר פל ימי חייר לַבַּעוֹ דַּנַד עַבָּדִי אֲשֵׁר בַּחַרָתִּי אֹתוֹ לח אַשֶׁר שַׁמֵר מִבּוֹתֵי וְחִלְּתֵי; וְלַקַחְתֵּי הַמָּלוּכֵה מִיַּד בִּנוֹ וּנִתַמִּיהַ כָּך אֱת פּנ צַשַּׂרֶת הַשָּׁבִּטִים: וָלִבְנָוֹ אֶתֵּן שֵׁבֶּט־ למען היות-ניר כָּכִרהַיִּמֵים וּ כִּפְניּ בירושלם העיר בַּחַרָתִּי לֵי לַשִּׁרִם שָׁמֵי שָׁם: מַלְכָהַ בָּכָל אֲשֶׁר־תָּאָהָה בָּלֹל אֲשֶׁר־תַּאַהָה 37 38 נַפְּשֶׁה וָהָיֶית מֵּלֶה עַל־יִשְׂרָאֵל: וְהַיַּה יתשמע אתי וָהַלַכְתַּ בִדְרַכֵּי וְעַשִּׁיתַ הַיַּשֵׁר בִּעינוֹ לשמור חקתי ומצותי פאשר עשה דָרֶד צַבְדֶּי וְהָיֵיתִי אִפֶּּה וּבָנִיתִי כִּהְ בַות־נַאָטָן בָּאֲשֶׁר בָּנֵיתִי לְדָוָד וְנַתַתֵּי את־ישראל: לְנַעַן זָאת אַךְ לָא כַלְ־הַיּמֵים: ירבעם עדימות שלמה:

לִחַבְּאָם בָּלִּוֹ תַּּחְתֵּיו: אָבֹתִיוּ וַיִּלְּבָר בִּאִיר דְּוֹד אָבִיוּ וַיִּמְלְּהְ אַבֹתִיוּ וַיִּלְּבָר בִּאִיר דְּוֹד אָבִיוּ וַיִּמְלְּהְ אַרְבָּתִי שָׁלְמִה בִירְוּשְׁלֵכִׁ עַל־כְּלְבִי שַׁלְמִה מָכֶּרְ אַרְבָּעִים שְׁלְמִה יַּרִיּשְׁלֵמִׁ עַל־כִּים עַּלְ־מַעָּר אַרְבָּעִים שְׁלְמִה יִּרְיִשְׁלֵמִׁ עַל־כִּים עַּלְ־מַעְּרָ בּּאָרִים שְׁלְמִה בִּירְוּשְׁלֵמִׁ עַּל־יִשְׁלְמִה עָּלֵבְּי בְּבָּעִים שְׁלְמִה בְּעָיר בְּעֵיר בְּעָר בְּעִים בְּעָר בְּעָבְיה בְּעָר בְּעָר בְּעָר בְּעָר בְּעָר בְּעָר בְּעָר בְּעָר בְּעִיבְיים בְּעָר בְּעִיר בְּעָר בְּעִיר בְּעָר בְּעִיים בְּעָר בְּעִיר בְּיִבְייִים בְּעִיר בְּעִיר בְּעִייִים בְּעִיר בְּעִיר בְּעִייִים בְּעִיר בְּיִיבְייִי בְּעִיר בְּיִבְייר בְּיִיבְּער בְּיִיר בְּיִיבְּער בְּער בְּיבְיבְיי בְּעִיר בְּיִיבְיבְיי בְּיִיבְּיבְייי בְּיִייים בְּיִיב בְּיִיר בְיִיבְּבְייים בְּיִיבְייים בְּיִיבְּייים בְּיִיב בְּעִייר בְּיִבְייִיבְייים בְּעִיר בְּיִיבְּיבְייים בְּעִיר בְּיִיבְּיבְיים בְּעִיר בְיִיבְּיבְייים בְּיִיבְיים בְּיִיבְיים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְיים בְּיִיים בְּיִיים בְּיִיבְייִים בְּיִים בְּעִיר בְיִיבְּייִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְיי

v. 37. הוא' נהוה v. 39. יוא' נהוה

^{34.} dW: ihn Fürft fein laffen.

^{35.} B.dW.vE: ee bir geben, (nehml.) gehn St,

biter, und Milcom, ben Gott ber Rinber Ammon, und nicht gewandelt haben in meinen Begen, bag fle thaten, mas mir wohlgefällt, meine Bebote und Rechte, wie 34 David, fein Bater. *3ch will auch nicht bas gange Reich aus feiner Sand nehmen, fonbern ich will ihn zum Fürften machen fein Lebenlang um Davibs, meines Knechts willen, ben ich ermablet babe, ber meine 35 Gebote und Rechte gehalten bat. + Mus ber Sand feines Cohnes will ich bas Ronigreich nehmen, und will bir zehn Stämme, 36 "und feinem Sohne einen Stamm geben, auf bag David, mein Anecht, vor mir ein Licht habe allewege in ber Stadt Jerufalem, bie ich mir erwählet habe, bag ich meinen 37 Namen babin ftelle. *Go will ich nun bich nehmen, bag bu regiereft über alles, was bein Berg begehrt, und follft Ronig 38 fein über Ifrael. "Wirft bu nun geborchen allem, bas ich bir gebieten werbe, und in meinen Wegen wanbeln, und thun, was mir gefällt, bag bu halteft meine Rechte und Gebote, wie mein Rnecht David gethan bat: fo will ich mit bir fein, und bir ein beständiges Saus bauen, wie ich David gebauet habe, und will bir Ifrael geben, 39 *und will ben Samen Davibs um begwillen bemuthigen, boch nicht ewiglich. 40 * Salomo aber trachtete Berobeam gu tobten. Da machte fich Jerobeam auf, und flohe in Egypten zu Sifat, bem Rönige in Egypten, und blieb in Egypten, bis bag Salomo ftarb. Bas mehr von Salomo zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, und feine Beisheit, bas ift geschrieben in ber Chro-42 nifa von Salomo. *Die Beit aber, Die Salomo König war zu Jerufalem über 43 gang Ifrael, ift vierzig Jahre. *Und Salomo entichlief mit feinen Batern, und warb begraben in ber Stadt Davide, feines

36. eine Leuchte. B: Lampe! dW: meinem Rn. D. bie &. fcheine. A: b. &. bei D. bleibe. dW.vE: m. R. bahin ju legen. 37. B.dW.vE.A: Seele. B: begehren wirb.

Baters, und fein Sohn Rehabeam warb

38. A: treues Baus?

Ronig an feine Statt.

39. vE: bengen. A: Leib anthun. dW.vE: allezeit. B: alle bie Tage. A: auf immer.

40. B.dW.vE.A: fuchte ... mar in Reg.

Nm.21,29 Chamos deum Moab et Moloch deum 23,6,23, Chamos deum Moab et Moloch deum 15.3,265. filiorum Ammon, et non ambulaverit Jer. 48,7. in viis meis, ut faceret justitiam coram me et praecepta mea et judicia sicut v.13. David pater ejus. *Nec auferam omne 34 regnum de manu ejus, sed ducem 25m.7,12 ponam eum cunctis diebus vitae suae, ^{8Ch.6,6.} propter David servum meum quem 182,10s. elegi, qui custodivit mandata mea et praecepta mea. * Auferam autem 35 12,19.13. regnum de manu filii ejus, et dabo tibi decem tribus; * filio autem ejus 36 15,4. dabo tribum unam, ut remaneat lu-25m. cerna David servo meo cunctis diebus Pa.132,17 coram me in Jerusalem, civitate quam elegi, ut esset nomen meum ibi. Te 37 autem assumam, et regnabis super (28m. omnia quae desiderat anima tua, erisque rex super Israel. *Si igitur \$8 9,4.3,14. áudieris omnia quae praecepero tibi. et ambulaveris in viis meis, et feceris quod rectum est coram me, custodiens mandata mea et praecepta mea, sicut fecit David servus meus: ero tecum et aedificabo tibi domum 25m.7.11 fidelem, quomodo aedificavi David domum, et tradam tibi Israel, "et af- 39 25m.7,14 fligam semen David super hoc, verumtamen non cunctis diebus. * Voluit 40 ergo Salomon interficere Jeroboam: qui surrexit et aufugit in Aegyptum 14,25. ad Sesac regem Aegypti, et suit in Aegypto usque ad mortem Salomonis. Reliquum autem verborum Salomo- 41 nis, et omnia quae fecit, et sapientia ejus, ecce, universa scripta sunt in libro verborum dierum Salomonis. 2Ch.9,30.4 Dies autem, quos regnavit Salomon 42 in Jerusalem super omnem Israel, qua-2Ch. 9, 81 draginta anni sunt. Dormivitque Sa- 43 Sir. 47, 36 lomon cum patribus suis et sepultus est in civitate David patris sui, regnavitque Roboam filius ejus pro eo.

41. Al. * dierum.

41. B: Das Uebrige nun v. ben Befchichten S. dW.vE: Die ubr. Gefcichte. A: Bas noch übriget v. ben Berten. B: find nicht biefelben gefchr. ...? vE: feht bies nicht ...? B.dW.vE: im Buch ber Befchich. te(n). (A: B. ber Borie v. ben Tagen!)
42. B.vE.A: Die Tage.

43. A: enticol. gu f. B. vE: wie feine B. dW: lege fich ju f. B.

Decem tribuum a Behabeamo defectio.

ΧΙΙ. Καὶ ἐπορεύθη 'ὁ βασιλεὺς' 'Ροβοὰμ είς Σίχιμα, ότι είς Σίχιμα προρούτο πας Ίσραήλ βασιλεύσαι αὐτόν. 2 Καλ έγένετο ώς ημουσεν Ίεροβοὰμ υίὸς Ναβάτ (καὶ αὐτοῦ έτι όντος εν Αλγύπτφ, ώς έφυγεν εκ προςώπου Σαλομώντος και έκάθητο έν Αίγύπτο), 3 και απέστειλαν και έκαλεσαν αὐτόν. Καί ηλθεν Ίεροβοάμ καὶ πάσα ή έκκλησία Ίσραήλ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς Ροβοάμ, λέγοντες 4'Ο πατήρ σου έσκλήρυνε τὸν κλοιὸν ἡμῶν, καὶ σθ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τής σκληράς και άπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέως οδ έδωκεν έφ' ήμας, καὶ δουλεύσομέν σοι. 5 Καὶ είπε ποὸς αὐτούς Απέλθετε έως ήμερων τριών, καὶ άναστρέψατε πρός με καὶ ἀπῆλθον.

6 Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ βασιλεύς τοῖς πρεσβυτέροις, οι ήσαν παρεστηχότες ένώπιον Σαλομώντος του πατρός αύτου έτι ζώντος αύτου, λέγων Πώς ύμεις βουλεύεσθε ίνα αποκριθώ τῷ λαῷ τούτφ λόγον; 7 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν, λέγοντες. Εί ἐν τῆ ἡμέρα ταύτη ἔση δούλος τῷ λαῷ τούτφ καὶ δουλεύσεις αὐτοῖς καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς λόγους ἀγαθούς, καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέęας. 8 Καὶ ἐγκατέλιπε τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων ην συνεβουλεύσαντο αύτφ, καλ συνεβουλεύσατο μετά τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ προςώπου αὐτοῦ, ⁹καὶ είπεν αὐτοῖς. Τί ὑμεῖς συμβουλεύετε, και τι αποκριθώ τῷ λαῷ τούτφ τοῖς λαλήσασι πρός με καὶ εἰρηκόσι. Κούφισον από του κλοιού ού έδωκεν ο πατήρ σου έφ ήμας; 10 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέττα μετ' αὐτοῦ, λέγοντες. Τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτφ τοῖς λαλήσασι πρός σε και είρηκόσιν. Ο πατήρ σου έβάρυνε τὸν κλοιὸν ήμῶν καὶ σὰ νῦν κούφισον ἀφ ήμων, - τάδε λαλήσεις πρός αὐτούς Ή μικρότης μου παιυτέρα έστιν της όσφύος ευθύνει και έρχεται είς την πόλιν αὐτδ είς την γην Σαριρά την έν δρει Εφραίμ. Και ό βασιλεύς Σαλωμών έκοιμήθη μετά τῶν πατέρων αὐτΕ, και έβασίλευσε Ροβράμ ο υίος αὐτΕ ἀντ αὐτΕ (c. AFX). ερασιλευσε Γοροαμο υιος αυτό αυτ αυτό (c. ΑΥ Α).

— 1. ΑΒ: πορεύεται (c. FX), Β*ό († ΑΕΓΧ). 2. Β: ἐγενήθη (c. ΑΓΧ). 3. Β*π. ἀπέστ. - Ίσο. († ΑΓ).
ΑΒ: ἐλαλησεν ὁ λαὸς πρ. τὸν βασιλέα Ῥ. (ο.?).
4. ΑΒ: ἐβάρυνε (ἐσπλ. ΓΧ). 6. ΑΕΓΧ † (ρ. βασ.) Ῥοβοὰμ. ΑΒ: παρεστῶτες (c. ΓΧ)... παλ (ἔνα ΓΧ).
8. ΑΒ: ὰ (ῆν ΓΧ). 9. Β: λέγυσι (λαλήσ. ΑΕΓΧ).

וילה החבעם שכם פי 🗚 🗷 🗷 2 בַּא כָל־יִשִּׂרָאֵל לְהַמְלֵיךְ אֹתְוֹ: וַיְהִיּ ז וישכחו ויקראו־כוי וכל-קהל ישראל וידברו אל-רחבעם 4 לַאִּמָר:אַבֵּיךָ הָקְשַׁה אַת־עָלֵנוּ וְאַמַּה מעברת אביה שכשה ימים ושובו אלי ויכבו העם: נץ הַפֵּכֶה רְחַבְעַם אֶת־הַוּקַנִים את־פני לאמר איה אתם בהיתו חי נועצים להשיב את־העם־הזה דבר: ויַדבּרָ אליו לאמר אַס־הַּיוֹם תַּהַיה־ הזה ועבדתם ועניתם ודפרת אליהם דברים טובים והיי רַיַּעַוָב עבדים כל-הימים: עבת הזקנים אשר יעבהו ניועץ אָת־הַיָּכְדִים אָשֵׁר בַּדְכִרּ אָתּוֹ אַשֵּׁר 9 הַלְּמְדֵים לְפָנֵיו: וַיָּאמֵר אֲלֵיהֵם מָה אַתֵּם נְוֹעַבִּים וְנָשֵׁיב דָבֵר אָת־הַעַם הזה אשר דברו אלי לאשר הקל מו־ הַעָּל אָשָׁר־נָתָן אָבֵיה עָלֵינוּ: וַיִּדַבְּרוּ ר הַיְלַדִים אֲשָׁר בַּדְלָוּ אַתּוֹ לאַמֹר זַּבָרוּ לעם הזה

יידברו ס'. ז. זי היבא ס'. v. 3.

AB: leyóptop (n. elo.FX). 10. AB+(p. p. $\alpha \dot{v} \dot{v} \ddot{v}$) of nagestruóres ngò nagosánt $\alpha \dot{v} \dot{v} \ddot{v}$ (*EFX)... lévores (n. elo.FX) ... este (+FX).

MII. Und Rehabeam jog gen Sichem, benn bas gange Ifrael war gen Sichem getom-2 men, ihn jum Ronige ju machen. *Unb Berobeam, ber Sohn Rebats, borete bas, ba er noch in Egypten war (babin er vor bem Ronige Salomo gefloben war), und 3 blieb in Egypten. "Und fle fandten bin und liegen ihn rufen. Und Jerobeam fammt ber gangen Gemeine Ifrael tamen, unb 4 rebeten mit Rehabeam, und fprachen: "Dein Bater hat unfer Joch zu hart gemacht; fo mache bu nun ben barten Dienft und bas fcwere 3och leichter, bas er uns aufgelegt hat, fo wollen wir bir unterthanig fein. 5 *Er aber fprach ju ihnen: Bebet bin bis an ben britten Tag, fo fommt wieber gu mir. Und bas Bolf ging bin.

į.

Und ber Ronig Rehabeam bielt einen Rath mit ben Aelteften, bie vor feinem Bater Salomo ftanben, ba er lebete, unb fprach: Wie rathet ihr, bag wir biefem 7 Bolle eine Antwort geben? *Sie fprachen gu ihm: Birft bu beute biefem Bolt einen Dienft thun und ihnen gu Billen fein, und fle erhoren und ihnen gute Borte geben: fo werben fle bir unterthanig fein bein 8 Lebenlana. *Aber er verließ ber Melteften Rath, ben fie ihm gegeben hatten, und bielt einen Rath mit ben Jungen, bie mit ibm aufgewachsen maren und vor ibm 9 ftanben. "Und er fprach zu ihnen: Bas rathet ihr, bag wir antworten diefem Bolt, bie zu mir gefagt haben: Dache bas 3och leichter, bas bein Bater auf uns gelegt 10 hat? *Und bie Jungen, bie mit ihm aufgewachsen maren, sprachen zu ihm: Du follft gu bem Bolt, bas ju bir fagt: Dein Bater bat unfer Joch ju fchwer gemacht, mache bu es une leichter, alfo fagen: Dein fleinfter Finger foll bider fein benn meines

3. U.L. ihm rufen.

Venit autem Roboam in Siv.25, chem; illuc enim congregatus erat omnis Israel ad constituendum eum 2Ch.10,2.regem. *At vero Jeroboam filius 2 11,40. Nabat, cum adhuc esset in Aegypto profugus a facie regis Salomonis. audita morte ejus reversus est de 2Ch.10,3. Aegypto. * Miseruntque et vocaverunt eum; venit ergo Jeroboam et omnis multitudo Israel, et locuti sunt 2Ch.10.4.2d Roboam, dicentes: *Pater tuus 4 4.7.5.48. durissimum jugum imposuit nobis; tu itaque nunc imminue paululum de imperio patris tui durissimo et de jugo gravissimo, quod imposuit noach,10,5.bis, et serviemus tibi. *Qui ait eis: 5 Ite usque ad tertium diem et revertimini ad me. Cumque abiisset populus, "iniit 6 2Ch.10,6. consilium rex Roboam cum seniori-10,8. bus, qui assistebant coram Salomone patre ejus, cum adhuc viveret, et ait: Quod datis mihi consilium, ut responach.10,7 deam populo huic? *Qui dixerunt 7 ei: Si hodie obedieris populo huic et servieris, et petitioni eorum cesseris locutusque fueris ad eos verba lenia, erunt tibi servi cunctis die-*Qui dereliquit consilium 8 2Ch. 10.8. bus. senum, quod dederant ei, et adhibuit adolescentes, qui nutriti fuerant cum 2Ch.10,9,e0 et assistebant illi, *dixitque ad 9 eos: Quod mihi datis consilium, ut respondeam populo huic, qui dixerunt mihi: Levius fac jugum quod imposuit pater tuus super nos? *Et 10 2Ch. imposuit pater sum - 10,10. dixerunt ei juvenes, qui nutriti fuerant cum eo: Sic loqueris populo huic, qui locuti sunt ad te, dicentes: Pater tuus aggravavit jugum nostrum, tu releva nos, - sic loqueris ad eos: Minimus digitus meus grossior est

1. Al.: omnis pop. Isr. 10.8* sie loq. ad eos.

Alten. B.vB: geftanben hatten.

^{2.} B: benn er war ... geff. B.dW.vE: u. 3. wohnete in Meg.
3. B.dW.vE: Berfammlung.

^{4.} dW.vB: 3. h. gem., bu aber erleichtere (nun m. 1.). A: fo minbere nun bu ein wenig? B.dW.vE.A: bir bienen.

^{5.} B.dW.vE: . nod 3 Tage bin (fort).

^{6.} B: berathichlagte fic. dW: berieth. dW.vE.A: (worben).

^{7.} B: biefes B. Ruecht fein u. ihnen bienen. vE: Wenn bu b. ber Ru. ... dW: anjest biefem B. bieneft n. ihnen willfahreft. B: g. 2B. gureben. A: faufte 2B. an ihnen rebeft. dW: gutige.

^{8.} dW: groß geworben. A: auferzogen worben 10. dW.vE.A: fleiner. B.dW.vE.A: ift bider

τοῦ πατρός μου 11 καὶ τῦν ὁ πατήρ μου ἐπεσάξατο ὑμᾶς ἐν κλοιῷ βαρεῖ, κἀγὼ προς-θήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν, ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς μάστιξι, καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις.

12 Καὶ παρεγένετο πᾶς ὁ λαὸς πρὸς 'τὸν βασιλέα 'Ροβοάμ εν τῆ ἡμέρα τῆ τρίτη, καθότι ελάλησεν ὁ βασιλεύς, λέγων Αναστρέψατε πρός με τη ἡμέρα τη τρίτη. 13 Καὶ ἀπεκρίθη ό βασιλεύς πρός τὸν λαὸν σκληρά, καὶ έγκατέλιπε 'Ροβοάμ την βουλήν των πρεσβυτέρων ην συνεβουλεύσαντο αύτω, 14 καὶ ελάλησε πρός αύτους κατά την βουλήν των παιδαρίων, λέγων 'Ο πατήρ μου εβάρυνε τὸν κλοιὸν ὑμῶν, κάγω προςθήσω έπι τον κλοιον ύμων ο πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς μάστιζι, κάγὰ παιδεύσω ύμας έν σκορπίοις. 15 Καὶ οὐκ ήκουσεν ό βασιλεύς του λαου, ότι παρά χυρίου ήν ή μεταστροφή, όπως στήση κύριος τὸ ἡῆμα αὐτοῦ ο ελάλησεν έν γειρί Αγία 'τοῦ προφήτου' τοῦ Σηλωνίτου ἐπὶ Ἱεροβοὰμ νίοῦ Ναβάτ. 16 Καὶ είδε πᾶς Ισραήλ ότι οὐκ ήκουσεν αὐτῶν ὁ βασιλεύς, καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεί. λέγοντες Τίς ήμιν μερίς εν Δαυίδ; και ούκ έστι ήμιν κληρονομία εν υίφ Ίεσσαί. 'Αποτρεγέτω έκαστος είς τὰ σκηνώματά σου σύν βόσκε τὸν οἰκόν σου, Δαυίδ. Καὶ ἀπήλθεν Ίσραήλ είς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ, 17 καὶ οἱ νίοὶ Ἰσραήλ οἱ κατοικούντες ἐν ταῖς πόλεσιν Ιούδα έβασίλευσαν έφ' έαυτοῖς τὸν Ροβοάμ. 18 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεύς τὸν Αδωνιράμ τον έπλ του φόρου, και έλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις πᾶς Ἰσραήλ, καὶ ἀπέθανε· καὶ ὁ βασιλεὺς 'Ροβοὰμ ἔφθασεν ἀναβῆναι ἐπὶ τὸ άρμα τοῦ φυγεῖ» εἰς Ἱερουσαλήμ. 19 Καὶ ηθέτησεν Ισραήλ είς τὸν οίκον Δαυίδ έως τῆς ήμέρας ταύτης.

20 Καὶ ἐγένετο, ὡς ἥκουσε πᾶς Ἰσορηλ ὅτι

11. ΑΒ: ἐπεσάσσετο (c. F)...* ἐν... † ἐν μάστ., ἐγω
δὲ (c. FX). 12. ΑΒ: παρεγένοντο πᾶς Ἰσορηλ πρὸς
... † (p. ἐἰάλ.) αὐτοῖς ... Αναστράφητε (c. Α[ΕΓ]Χ).
13. ΑΒ: ᾶ (ῆν FX). 14. ΑΒ * (a. μάστ.) ἐν (* Χ?).
15. ΑΒ: ἡν μεταστο. παρὰ πυρ. ... * πύριος et τἔ προφ. ... περὶ Ἱεροβ. (c. FX). 16. ΑΒ: εἰδον ... ὁ βασ. αὐτῶν (c. [Ε]FX)... λέγων (-οντες Χ)... ᾿Απότρεχε (pro ἔκ.) Ἰσραῆλ (c. FX). 17* Βὶ († ΑΒ²FX non tamen constanter). 18. Β*πᾶς Ἰσο. et ἐπὶ τὸ ἄρμα († FX).

11 וְעַהָּה אָבִּי הָעְעֵים וְאֲנִי אָנַפֶּר אָהְכֶם הָאָנִי אָכִיף עַל־עָלְכֶם אָבִי יִפַּר בַּעַקרָבִּים:

וַיָּבוֹ יָרָבָעָם וִכָּל־הָעָם אֵל־רְחַבָעַם בַּיִּוֹם הַשָּׁלִישָׁי כַּאֲשָׁר דָבַּר הַמַּלה לַאמר שוּבוּ אַלֵי בַּיִּוֹם הַשְּׁלִישִׁי: המלה את־העם קשה ויעוב הזקנים יהם כַּצַבָּת הַיְלַדִים לאמר עלכם אבי יפר אתכם בשומים אַנַפַר אָתָכֵם בַּעַקרבִּים: לַמַעַן הָקִים אַתּי אשר דבר יהוה ביד אחיה השילני 16 אֶל־יַרֶבְעֵם בֶּן־וִבֶּט: וַיַּרָא כָּל־יִשִּׁרְאֵׁל לא־שַׁמַע הַמַּלָהְ אַלַהַם רַיַּשָּׁבר חַלַק בַּדַוֹד וַלָּאִ־נַחַלָה בְבַּן־יָשַׁי ישראל עלה ראה ביתה ישראל הישבים בערי יהודה וַיִּמְלָהְ יִשְׁרַאָּל בָּבֵית דוֹד עד היוֹם הזה:

v. 12. 'p אבא

^{11.} B.vE.A: werbe (will) zu eurem 3. (noch) bins guthun. dW: fo will ich noch. B.dW.A: Geißeln. A: gefclagen.
12. dW: Unb als ...

11 Baters Lenben. *Mun, mein Bater hat auf euch ein schweres Joch gelaben, ich aber wills noch mehr über euch machen; mein Bater hat euch mit Beitschen gezüchtiget, ich will euch mit Scorpionen zuchtigen.

12 Also tam Jerobeam sammt bem ganzen Bolt zu Rehabeam am britten Tage, wie ber König gesagt hatte und gesprochen: Rommt wieber zu mir am britten Tage.

13 "Und ber König gab bem Bolf eine harte Antwort, und verließ ben Rath, ben ihm

14 bie Aeltesten gegeben hatten, wund redete mit ihnen nach bem Rath ber Jungen und sprach: Wein Bater hat euer Joch schwer gemacht, ich aber wills noch mehr über euch machen; mein Bater hat euch mit Beitschen gezüchtiget, ich aber will euch

15 mit Scorpionen zuchtigen. *Alfo gehorchte ber König bem Bolf nicht; benn es war also gewandt von bem Herrn, auf daß er sein Wort bekräftigte, das er durch Ahia von Silo gerebet hatte zu Jerobeam, bem

16 Sohn Nebats. *Da aber bas ganze Ifrael fahe, baß ber König fie nicht hören wollte, gab bas Bolk bem Könige eine Antwort, und sprach: Was haben wir benn Theils an David, ober Erbe am Sohn Isai? Ifrael, hebe bich zu beinen Hutten. So fiehe nun bu zu beinem Hause, David!

17 Also ging Irael in seinem Gutten, *baß
Rehabeam regierte nur über die Rinder
Ifrael, die in den Städten Juda wohneten.

18 "Und ba ber König Rehabeam hinfandte Aboram, ben Rentmeister, warf ihn ganz Ifrael mit Steinen zu Tobe. Aber ber König Rehabeam flieg frisch auf einen

19 Wagen, bağ er flohe gen Jerufalem. *Alfo fiel ab Ifrael vom Saufe Davids bis auf biefen Tag.

20 Da nun gang Ifrael hörete, daß Jero-

16. A.A: Theil.

13. B.dW: antwortete bem B. bart.

15. vR: hörte n. auf bas B. dW: gab bem B. fein Gehor. B: war eine Abwendung? dW: w. Schickung. vE: Fügung. A: ber D. hatte fich v. ihm abgewandt? B.vE: bestätigte. dW: erfüllte.

16. vE.A: antwortete. vK: Welchen Th. haben. A: Welcher Th. ift und. B: So haben w. auch fein C. dW.vE: B. haben f. (Eigenthum) ... Ju b. Jelten, Ifr. B: Berfieh bu n. bein H. vE: R. sieh bn. dW: Bolyglonen-Bibel. U. X. 2. 80s 1. Abis. och. dorso patris mei; et nunc pater 11
meus posuit super vos jugum grave,
ego autem addam super jugum vestrum: pater meus cecidit vos flagellis, ego autem caedam vos scorpionibus.

v.s. pulus ad Roboam die tertia, sicut locutus fuerat rex, dicens: Reverti-

2Ch. mini ad me die tertia. Respondit-13
10,13. que rex populo dura, derelicto con47,26s. p. 15,15 silio seniorum, quod ei dederant, et 14
2Ch.

***, is, is ilio seniorum, quod ei dederant, ** et 14
***Chi.** locutus est eis secundum consilium
juvenum, dicens: Pater meus aggravavit jugum vestrum, ego autem addam jugo vestro: pater meus cecidit

vos flagellis, ego autem caedam vos 2Ch. scorpionibus. *Et non acquievit rex 15 10,15. populo; quoniam aversatus fuerat

eum Dominus, ut suscitaret verbum 11,31.11. suum, quod locutus fuerat in manu Ahiae Silonitae ad Jeroboam filium

2Ch. Nabat. Videns itaque populus, quod 16 10,16,1. noluisset eos audire rex, respondit

ei dicens: Quae nobis pars in David,
vel quae haereditas in filio Isai? Vade
in tabernacula tua Israel, nunc vide
domum tuam David. Et abiit Israel

sch. in tabernacula sua; *super filios 17

10,17. autem Israel, quicumque habitabant
in civitatibus Juda, regnavit Roboam.

*Ch. * Misit ergo rex Roboam Adu-18
4,6. ram, qui erat super tributa; et lapidavit eum omnis Israel, et mortuus est.
Porro rex Roboam festinus ascendit

sca. currum et fugit in Jerusalem. Re- 19
10,19. cessitque Israel a domo David usque
17,81. in praesentem diem.

Factum est autem, cum audisset 20 omnis Israel, quod reversus esset

16. Al. * Vade.

forge für. A: fieh nach b. Saufe.

17. B: Bas aber angehet bie... fo reg. R. über bies felben. dW: Ueber ... ub. bie warb R. Konig. vE: berrichete R.

18. B: ber über ben Ansichus war. dW.vE: bie Fronn. A: bie Renten. vE: w. auf ihn. B.dW.vE: baß er ftarb. A: fteinigte ihn, n. er ft. B: machte fich burtig auf, nm... zu ft. vE: beeilte fich. A: ftieg eilig. dW: raich.

ανέκαμψεν Ίεροβοαμ 'έξ Αίγύπτου', απέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν είς την συναγωγην, καὶ έβασίλευσαν αθτόν έπὶ τὸν Ἰσραήλ· καὶ ούκ ήν δπίσω δίκου Δαυίδ πάρεξ σκήπτρου Ιούδα καὶ Βετιαμίν μόνοι. 21 Καὶ Ροβοάμ είς ηλθεν είς 'Ιερουσαλήμ, καὶ έξεκκλησίασε την συναγωγήν Ίούδα καὶ σκήπτρον Βενιαμίν, έκατὸν ὀγδοήπουτα χιλιάδας νεανιών ποιούντων πόλεμου, του πολεμείν πρός οίκον Ίσραήλ, έπιστρέψαι την βασιλείαν Ροβοάμ τῷ υίῷ Σαλομώντος. 22 Καλ έγένετο λόγος κυρίου πρός Σαμαίαν άνθρωπον τοῦ θεοῦ, λένων 23 Είπε τῷ 'Ροβοὰμ τῷ νίῷ Σαλομῶντος βασιλεί Ἰούδα καὶ πρός πάντα οίκον Ἰούδα καὶ Βενιαμίν και τῷ καταλοίπφ τοῦ λαοῦ, λέγον· 24 Τάδε λέγει κύριος. Ούκ αναβήσεσθε οὐδὲ πολεμήσετε μετά τών άδελφών ύμων υίων Ισραήλ· άναστρεφέτω έκαστος είς τον οίκον έαυτου, ότι έξ έμου γέγονε το όημα τουτο. Καὶ θχουσαν τοῦ λόγου κυρίου, καὶ κατέπαυσαν τοῦ πορευθήναι κατὰ τὸ ἡῆμα κυρίου.

20. AX * & Aly. AB + (a. an.) nal (* X) ... * τον (+ FX). 21. B: & nal stroot (& n. oyð. AX). AB * (eti. 23) τῶ (+ EX). 23. AB: El-πον (- & FX). 24. B: ἀποστρεφέτω (ἀν. AEFX). ΑΒ: παφ' (έξΕΧ). ΒΕΧ (contra ΑΓΧ) † (in f.) Και ό βασιλευς Σ. ποιμάται μετά τών πατέρων αύτϋ, και θάπτεται μετά τῶν πατέρων αὐτῦ ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ ἰβασίλευσε 'P. υίὸς αὐτῦ ἀντ' αὐτῦ ἐν 'Ιερυσαλήμ, υίὸς ων εξιαώθεια έτων έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν καὶ δώδεια έτη έβασίλευσεν έν Ιερυσαλήμ, καὶ όνομα τῆς μητρὸς αὐτε Ναανάν θυγάτης Ανα υίδ Ναάς βασιλίως υίων Αμμών. Και εποίησε το υτο ναρό δυώκιος υπο Αμμον. Από εποιού το το πονηρόν δυώκιον αυρώς, από ούμ έπορεύθη έν όδῷ Από τε πατρός αύτε. Καὶ ήν άνθρωπος εξ όρος Έρραιμ δελος τῷ Σ., καὶ όνομα αὐτῷ Ι., καὶ όνομα εῆς μητρός αὐτε Σαριρά, γυνή πόρνη. Καὶ έδωκεν αὐτόν Σ. εἰς άρχοντα σκυτάλης επὶ άρσεις οίκε Ιωσήφ. και ώνοδύμησε τῷ Σ. τὴν Σαφιρά τὴν ἐν ὅρει Έφραίμ, και ήσαν αὐτῷ τριακόσια άρματα έππων. Ούτος ώποδόμησε την άπραν έν ταις άρσεσιν οίκο Έφραίμ, έτος συνέκλεισε την πόλιν Δαυίδ και ην έπαιρόμενος έπλ την βασιλείαν. Και έζήτει Σ. θανατωσαι αὐτόν καὶ έφοβήθη καὶ ἀπέδρα αὐτὸς πρὸς Σεσακλμ βασιλέα Αλγύπτε, και ήν μετ' αὐτε έως άπ-έθανε Σ. Και ήκεσεν Ι. έν Αιγύπτω ότι τέθνηκε Σ., καὶ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὧτα Σεσακὶμ βασελέως Λίγύπτε, λέγων · Βξαπόστειλόν με και άπελεύσομαι έγω είς την γην με. Και είπεν αυτῷ Σεσακίμ · Αίτησαί τι αξτημα και δώσω σοι. Και Σοσακίμ έδωκε τῷ Ι. τῆν 'Ανώ άδελφήν Θεκεμίνας τήν πρεσβυτέραν της γυναικός αυτό αυτώ είς γυναίκα. Αυτη ήν μεγάλη έν μέσω των θυγατέρων το βασιλίως, και Έτεκε τῷ Ί. τὸν 'Αβιά υἱον αὐτό. Καὶ εἶπεν Ί. πρὸς Σοσακίμ Όντως έξαπόστειλόν με και απελεύσομαι. Και έξηλθεν Ιεροβοάμ έξ Λίγύπτο και ηλθεν είς γην Σαριρά την έν όρει Έφραίμ, και συνάγεται έκει πάν σκήπτρον Εφραίμ, και εικοδόμησεν έκει Ι. γάρακα.

יַרַבָּעָׂם וַיָּשָׁלָחוֹר וַיָּקְרָאָר אֹתוֹ אָל־ הַעָּדָה וַיִּמְלִיכוּ אֹתוֹ עַל־כַּל־יִשְׂרָאַל לָא הָיָה אָחָרֵי בֵית־דָּוִֹד זְוּלְחֵי שֵׁבֵט־ בי הרדה לבדו: ויבאו רחבעם ירושבם וַיַּקהֶל אָת־כַּל־בּית יְהוּידָה וָאת־שׁבט בַּנִימָון מַאָּה וּשְׁמֹנֵים אַלֶּף בַּחַוּר עשה מלחמה להלחם עם־בית ישראל להשיב את-הפלובה לרחבעם בן-בג שלמה: וַיָהֵי דְּבֵר הַאֶּלְהִים אָל־ 23 שַׁמַעָיָה אַישׁ־הָאֵלֹהִים לֵאמִר: אֵמֹר אַל־רְחַבְצֵם בַּן־שָׁלמה מֵלֶהְ יְהוּלָה ואַל־כָּל־בֵּית יִהוּדֵה וּבְנִיְמֵין וְיֵתֶר 24 העם לאמר: פה אַמֵר יִהוָּה לְאֹד תַעַלוּ וָלָאַ־תַלַּחֲמֿוּן עַם־אַחֵיכֵם בְּנֵי־ ישראל שובו איש לביתו פי מאתי נָהָיֵה הַדָּבַר הַזֵּה וַיָּשָׁמְעוּ אֵת־דָּבַר יהוֹה וַיִּשִׁוּבוּ לַלֵכֶת פִּדְבֵר יְהוַח:

Y. 21. 'P אבא

Καὶ ήδύωστησε τὸ παιδάριον αὐτε άδδωστία πραraia opodom. Kai inopiúdy I. ipurnom negi re παιδαρία και είπε πρός Ανώ την γυναϊκα αὐτε. 'Ανάστηθε, πορεύε, ἐπερώτησον τὸν θεόν περὶ τε παιδαρίε εἰ ζήσεται ἐπτῆς άρρωστίας αὐτε. Καὶ ἄνθρωπος ήν έν Σηλώμ, και όνομα αθτώ 'Αχιά, καί ਬੌτος η νιος έξήκοντα έτων, και ζημα κυρίν μετ αὐτῦ. Καὶ είπεν Ί. πρὸς την γυναϊκα αὐτδ 'Ανάστηθε καὶ λάβε εἰς τὴν χεξρά συ τῷ ἀνθρώπφ τὰ θεὰ ἄρτυς καλ πολλύρια τοῖς τέπνοις αὐτὸ καὶ σταφυλήν καὶ στάμνον μέλιτος. Καὶ ἀνίστη ή γυνή καὶ έλαβεν εἰς τήν χεῖρα αὐτῆς ἄρτας καὶ δύο κολλύρια καὶ σταφυλήν καὶ στάμνον μέλιτος τῷ 'Αχιά. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεπβύτερος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτἔ ήμβλυώπεν τἔ ideir. Kai artorn in Zapepa nai nugeveras nai tytνετο έλθεσης αυτής εις την πόλιν προς Αχιά τον Σηλωνίτην, και είκεν Αχιά τῷ παιδαρίω αὐτὰ "Εξ-ελθε δή εἰς ἀπαντήν Ανό τῆ γυναικί Ι., καὶ έρεις αὐτη . Είζελθε καὶ μή στης, ότι τάδε λέγει κύριος. Σκληρά έγω έπαπουτέλλω έπι σέ. Και είςηλθεν Ανώ πρός τον άνθρωπον το θεθ, και είπεν αυτή Αχεά. Ίνατί ἐνήνοχάς μοι άρτως καὶ σταφυλήν καὶ κολλύρια καὶ στάμνον μέλιτος; Τάθε λίγει κύριος 'Ιθὰ οὐ ἀπελεύση ἀπ' έμα, καὶ ἔσται εἰςελθάσης σα τήν πόλω είς Σαρερά, και τὰ κοράσιά σε έξελεύσονται σοι είς συνάντησιο καὶ έρδοί σοι. Το παιδάριον τέθνη-κεν. "Οτε τάθε λίγει κύριος: 'Ιδο έγω ίδολοθρεύσω το Ί. δρόντα πρός τοίχον, καὶ δουνται οί τεθνηκότες τε Ί., εν τη πόλει καταφάγονται οι κύνες, και τον τεθνημότα έν τω άγρω καταφάγεται τα πετεινά τα

beam mar wieber getommen, fanbten fie bin und liegen ibn rufen zu ber gangen Gemeine, und machten ihn jum Ronige über bas gange Ifrael; und folgte niemand bem Baufe Davibs, ohne ber Stamm 21 Juba alleine. * Und ba Rebabeam gen Jerusalem kam, sammlete er bas ganze Saus Juba und ben Stamm Benjamin, hundert und achtzig taufend junge ftreitbare Mannichaft, wiber bas Baus Ifrael zu streiten, und bas Ronigreich wieber an Rehabeam, ben Sohn Salomons, zu brin-22 gen. * Es tam aber Gottes Bort gu Semaja, bem Manne Gottes, und fprach: 23 * Sage Rehabeam, dem Sohne Salomone, bem Ronige Juba, und jum gangen Saufe Juda und Benjamin und bem anbern 24 Bolt, und fprich: * So fpricht ber Berr: Ihr follt nicht hinauf ziehen und ftreiten wiber eure Bruber, bie Rinber Ifrael; ein jeber Mann gebe wieber beim, benn folches ift von mir gescheben. Und fie geborchten bem Bort bes herrn und fehrten um, bag fie hingingen, wie ber Berr gefagt hatte.

21. B: Anderlesene fo Rriegelente waren. dW: auserl. Rr. vE.A: a. ftreith. Manner.
22. B.dW.vE.A: geschah. vE: ber Ansspruch.

έρανε, και τό παιδάριον κόψεται. Οὐαί κύριε, ὅτι εδρίθη έν αθτῷ δῆμα καλόν περί τῦ κυρία. Καὶ ἀπ-ῆλθεν ἡ γυνή, ὡς ἤκασεν. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰςῆλθεν είς την Ζαριρά, και το παιδάριον απέθανε. Και έξήλθεν ή μφαυγή εἰς ἀπαντήν. Καὶ ἐπορεύθη Τ. εἰς Επιμα την ἐν ὅρει Ἐφραίμ, καὶ συνήθροισεν ἐπεῖ τὰς φυλάς τῦ Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη ἐπεῖ Ῥ. νίὸς Σ. Καὶ λόyog nugis éyévere ngòg Zapaiar ror Erlapi, lépur Λάβε σεαυτῷ έμάτιον καινόν τὸ ἐκ εἰςεληλυθὸς εἰς ύδως, και ξήξον αυτό δώδεκα ξήγματα, και δώσεις và I., xai toxic avzū Tade live nuosoc Aafte oravτῷ δέκα ὑήγματα το περιβαλίσθαι δε. Και έλαβεν Ι., καὶ είπε Σαμαίας Τάδε λίγει κύριος ἐπὶ τὰς δίκα φυλώς τοῦ Ἰοραήλ. Καὶ εἰπεν ὁ λαὸς πρός 'Ρ. υἰον Σ. 'Ο πατήρ σου ἐβάρυνε τὸν πλοιὸν αὐτῦ ἰφ' ἡμᾶς παὶ ἐβάρυνε τὰ βρώματα τῆς τραπέζης αὐτῦ, καὶ νῦν noqueis do hade nat dulevoouer oot. Kai elner P. πρὸς τὸν Ιαόν ' Ετι τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀποκρεθήσο-μαι ὑμῶν ἡῆμα. Καὶ εἰπεν ' P. Εἰςαγάγετὶ μοι τὸς πρεσβυτίρες, και συμβολούσομαι μετ' αὐτῶν τι ἀποπροθώ τῷ λαῷ ἔῆμα ἐν τῷ ἡμέρα τῆ τρίτη. Καὶ ἐλά-λησε P. οἰς τὰ ἐντω αὐτών, καθώς ἀπέστειλεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν · καὶ εἶπον οἶ προσβύτεροι τὰ λαῦ· Οὔτως ελάλησεν πρός σε ό λαός. Και διεσπέδασε 'Ρ. την βυλήν αὐτών, και έκ ήροσον δνώπιον αὐτο. Καί απίστειλε και είζηγαγε τως συντρόφως αὐτώ, και thanger avrois. Tavra nat ravra antoralner o

3Ch.13,7. Jeroboam, miserunt et vocaverunt eum congregato coetu, et constituerunt eum regem super omnem Israel: nec secutus est quisquam domum 18.16! David praeter tribum Juda solam. 2Ch. *Venit autem Roboam Jerusalem, et 21 congregavit universam domum Juda et tribum Benjamin, centum octoginta millia electorum virorum bellatorum, ut pugnarent contra domum Israel et reducerent regnum Roboam filio 2Ch.11.2 Salomonis. *Factus est autem sermo 22 (18,1. Domini ad Semeiam virum Dei, di18m 3,27; cens: Loquere ad Roboam filium 23 Salomonis, regem Juda, et ad omnem domum Juda et Benjamin et reliquos 3Ch.11.4.de populo, dicens: "Haec dicit Do- 24 minus: Non ascendetis neque bellabitis contra fratres vestros filios Israel; revertatur vir in domum suam, a me enim factum est verbum hoc. Audierunt sermonem Domini et reversi sunt de itinere, sicut eis praeceperat Dominus.

21. 8: viror. et.

23, übrigen B.

24. dW: von meinetwegen ift biefe Sache gefc. A: v. mir ... gefommen.

λαὸς πρός με λίγων. Καὶ εἶπαν οἱ σύντροφοι αἰπε̄ . Οὕτως λαλήσεις πρὸς τὸν λαόν, λίγων ' Ἡ μιπρότης μου παχυτέρα ὑπὸς τὴν ὀσφῦν τε̄ πατρός μου ' ὁ πατήρ με ἐμαστίγε ὑπὸς μάστιξιν, ἐγωὶ ἀλ παταρξω ὑπῶς ἐν σκορπίοις. Καὶ ἦρεσε τὸ ἦμα ἐνώπιον 'Ρ., καὶ ἀπεκρίθη τῷ λαῷ καθως συνεβωλευσαν αὐτῷ ο σύντροφοι αὐτὰ τὰ παιδάιρα. Καὶ εἰπεν πὰς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἰς ἔκαστος τῷ πλησίον αὐτᾶ, καὶ ἀνέκραξαν ἄπαντες, λίγοντας ' Οὐ μερὶς ἡμῶν ἐν ἀπὰθὰ ἐδὰ πληρονομία ἐν υἰῷ 'Ιεσσαὶ ' ἔκαστος εἰς τὰ σκηνωματά οκ 'Ισραήλ, ὅτι ὁ ἄν θρωπος ἔτος ἐκ εἰς ἀρχοντα ἐδὰ εἰς ἡγωμενον. Καὶ διεσπάρη πᾶς ὁ λαὸς ἐκ Σκιμων καὶ ἀπῆλθον ἔκαστος εἰς τὸ σκήνωμα αὐτᾶ. Καὶ κατακράτησε 'Ρ., καὶ ἀπῆλθε καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ ἄρμα αὐτᾶ, καὶ εἰςῆλθεν εἰς 'Ιερσαλήμ. Καὶ πορεύονται ὁπίσω αὐτᾶ πῶν σκῆπτρον 'Ιόδα καὶ πὰν σκῆπττον ὁπίσω αὐτᾶ πῶν σκῆπτρον 'Ιόδα καὶ πὰν σκῆπττον ὁπίσω αὐτᾶ πῶν σκῆπτρον 'Ιόδα καὶ Βενκαμίν, καὶ ἀνέβη τῶ πολεμεῖν πρὸς 'Ι. εἰς Σίκιμα. Καὶ ἐγένετο ἡῆμα κυρίε πρὸς Σαμαίαν ἄνθρωπον τῷ θεῷ, λίγων 'Ιόδα καὶ Βενκαμίν καὶ πρὸς τὸ κατάλειμμα τὰ λαῦ, λίγων 'Τάδε λίγει κύριος ' Οὐκ ἀναβήσεσθε ἐδὰ πολεμήσετε πρὸς τὰς ἀδελφὸς ἡμῶν υἰὰς 'Ισραήλ' ἀναστρίφετε ἔκαστος εἰς τὸν οἷκον αὐτῶ, ὅτι παρ΄ ἐμῦ γέγονε τὸ ἡῆμα τῦτο. Καὶ ἤκασαν τὰ λόγε καὶ ἀνόχον μὴ πορευθῷναι κατὰ τὸ ἡῆμα κυρίε. Α1*

25 Καὶ ονοδόμησεν Ίεροβοὰμ την Σίκιμα την εν τφ δρει Εφραίμ και κατφκησεν εν αύτη, και έξηλθεν έκειθεν και φκοδόμησε την Φανουήλ. 28 Καὶ είπεν Γεροβοάμ έν τη καρδία αὐτοῦ · Ἰδοὺ νῦν ἐπιστρέψει ἡ βασιλεία εἰς τὸν οίκον Δαυίδ. 27 ἐὰν ἀναβῆ ὁ λαὸς ούτος arapépeur ràs ovolas els olnor nuplor eis Isρουσαλήμ, και έπιστραφήσεται ή καρδία τοῦ λαού πρός τὸν κύριον αὐτῶν πρὸς Ροβοὰμ βασιλέα Ἰούδα, και αποκτενούσι με καὶ έπιστραφήσονται πρὸς 'Ροβοαμ βασιλέα 'Ιούδα. ²⁸ Καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεύς, 'καὶ ἐπορεύθη' καὶ ἐποίησε δύο δαμάλεις χρυσᾶς, καὶ εἶπε πρός τὸν λαόν. Ίκανούσθω ύμω αναβαίνειν είς 'Ιερουσαλήμ · ίδου οι θεοί σου, 'Ισραήλ, οί αναγαγόντες σε έκ γης Αιγύπτου. 29 Καὶ έθετο την μίαν έν Βαιθήλ, καλ την μίαν έδωκεν εν Δάν. 30 Καὶ εγένετο ὁ λόγος ούτος είς άμαρτίαν, καὶ έπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προςώπου της μιᾶς έως Δάν, 'καὶ είασαν τὸν οίκον κυρίου. 31 Καὶ ἐποίησεν 'Ίεροβοὰμ' οίκους έφ' ύψηλών, και εποίησεν ίερεις μέρος τι έχ τοῦ λαοῦ, οἱ οὐχ ἦσαν έχ τῶν υίῶν Aevl. 32 Καὶ ἐποίησεν Ἱεροβοὰμ ἑορτην ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόφ ἐν τῆ πεντεκαιδεκάτη ήμέρα τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἐορτὴν τὴν ἐν γῆ Ιούδα, καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον δ έποίησεν έν Βαιθήλ, τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεσιν αίς εποίησε, καὶ παρέστησεν εν Βαιθήλ τούς ίερεὶς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησε. ^{33}K αὶ ἀνέβη έπὶ τὸ θυσιαστήριον δ ἐποίησε τῆ πεντεχαιδεκάτη ήμέρα έν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόφ, έν τῆ έορτῆ ή επλάσατο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ έποίησεν έορτην τοῖς υίοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἀνέβη έπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῦσαι.

ΧΙΙΙ. Καὶ ἰδοὺ ἄνθοςοπος τοῦ θεοῦ παςεγέτετο ἐξ Ἰούδα ἐν λόγφ κυρίου εἰς Βαιθήλ,
καὶ Ἱεροβοὰμ εἰστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
τοῦ ἐπιθῦσαι. ²Καὶ ἐπεκάλεσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,

25. ΑΒ*τῷ († Χ) ... κατώκει (c. FX). 26. Β*τὸν
(† ΑΧ). 27. Β: θυσίαν (-ας ΑΧ). ΑΒ: ἐν οἴκφ (c.
FX) ... *ἡ († ΕFΧ) ... πρὸς κύριον καὶ πύριον αὐτῶν (c. FX). Β*κ. ἐπιστρ. - Ἰιδα († ΑΧ). 28. Β*
(ρτ.) οἶ († ΑΕΓΧ). 30. ΑΓΧ*π, εἴασ. - πυρ. 31. ΑΒ
* Ἰεροβ. († FX). 33. ΑΧ † (ρ. δ ἐπ.) ἐν Βαιθήλ. —
1. Β: ἐξ Ἰισα παρεγ. (c. ΑΕΓΧ). Α¹Β*(sq.) τἔ (†
Α*FX). 2. ΑΒ: πρὸς (ἐπὶ ΕΓΧ).

רַיִּבֶן יָרֶבְעָם אָתדשְׁבֵם בְּהֵר אָפְרֵיִם הממככה זהב ויאמר לכם מעלות ירושבם הבה אלהיה פָּהַנִּים מַקְצִוֹת הַעָּם אַשֵּׁר כְאִרהַיִּוּ 32 מִבְּנֵי לֶוָי: וַיַּעַשׂ יָרָבִעֲם וּ חָג בַּחְדָשׁ הַשָּׁמִינִי בּֿחַמְשָּׁה־עַשָּׁרֹ יוֹם׳ לַחֹׁדָשׁ פחגי אשר פיהודה ויעל על-המזבח יום בחדש השמיני י־בָּדָא מִלְבַּדְ כָהַקְמֵיר:

יְאָלהִים בְּא מְיהוּדָה אָל הְיִם בְּא מִיהוּדָה בּלְּהַבְּים אָל וְיֵרְכְּעֵם בּלְּהַ יְהּלָּה וַיֹּאמֶר מְזְבָּת עלד עַל־הַמִּזְבָּת לְהַקְּמְיר: וַיִּקְרֵא עַל רְיֵרְכְעֵם בּלְיה עַלְיהַלְמִיר: וַיִּקְרֵא עַל בּיִה אַל וְיֵרְכְעֵם עַלְיהוּה וַיֹּאמֶר מִזְבָּת עַלְיהוּת וַיִּאמֶר מִזְבָּת עַלְיהוּת וַיִּאמֶר מִזְבָּת עַלְיהוּת עַלְיהוּת עַלְיהוּת וַיִּיּאמֶר מִזְבָּת עַלְיהוּת עַלְיהוּת עַלְיהוּת עַלְיהוּת וְיִּהוּת עַלְיהוּת עַלְּיהוּת מִינְיהוּת עַּיִּת עַלְּיהוּת מִּלְּיה עַּיִּים בְּא מִיהוּתְה.

חב' דגושח .32. v מלבו ק' .33. v

Berobeam aber bauete Sichem auf bem Bebirge Ephraim und mobnete barinnen, und gog von bannen beraus und bauete 26 Bnuel. * Jerobeam aber gebachte in feinem Bergen: Das Ronigreich wirb nun 27 wieber jum Saufe Davids fallen, "fo bieß Bolt foll binauf geben, Opfer ju thun in bes herrn Saufe zu Jerufalem, unb wird fich bas Berg bes Bolfs wenden gu ihrem Berrn Rehabeam, bem Ronige Juba, und wird mich erwurgen und wieder gu Re-28 habeam, bem Ronige Juda, fallen. * Und ber Ronig bielt einen Rath, und machte zwei golbene Ralber und fprach zu ihnen: Es ift euch zu viel, binauf gen Berufalem zu geben, fiebe, ba find beine Gotter, Ifrael, die bich aus Egyptenland ge-* Und er feste eine gu 29 führt baben. Beth El, und bas anbere that er gen Dan. 30 * Und bas gerieth jur Gunbe, benn bas Bolk ging bin vor bem einen bis gen 31 Dan. * Er machte auch ein Saus ber Soben, und machte Briefter von ben Beringften im Bolt, bie nicht von ben Rin-32 bern Levi maren. * Und er machte ein Seft am funfgebnten Tage bes achten Donate, wie bas Feft in Juba, und opferte auf bem Altar. So that er zu Beth El, bag man ben Ralbern opferte, bie er gemacht hatte, und fliftete zu Beth El bie Briefter ber Goben, bie er gemacht hatte. 33 * Und opferte auf bem Altar, ben er gemacht hatte zu Beth El, am funfzehnten Tage bes achten Monats, welchen er aus feinem Bergen erbacht hatte, und machte ben Rinbern Ifrael Fefte, und opferte auf bem Altar, bag man rauchern follte. XIII. Und fiehe, ein Mann Gottes fam

will. Und fiehe, ein Mann Gottes kam von Juda durch das Wort des herrn gen Beth El, und Jerobeam stand bei dem 2 Altar, zu räuchern. * Und er rief wider den Altar durch das Wort des herrn, und

25. vE: barnach 3. er v. ba weg. 26. dW.vE.A: fprach. vE: zuruckfallen. B: fehren. A: fommen. dW: fich wieber wenben.

27. werben m. erw. vE: D. gu bringen. dW:

28. B: berathichlagte fich. dW.vE: berieth. A: ers bachte einen Rath? (dW: Laßt es genug fein an bem hinaufziehen. A: Biehet nicht mehr hinauf.) dW.vE: bein Gott, 3., ber bich heraufgef.

29. dW.vE: ftellete ... feste. A: richtete anf.

Aedificavit autem Jeroboam Sichem 25 9,45.39 in monte Ephraim et habitavit ibi; Jud. 8.17. et egressus inde aedificavit Phanuel. * Dixitque Jeroboam in corde suo: 26 Nunc revertetur regnum ad domum David, *si ascenderit populus iste, 27 ut faciat sacrificia in domo Domini in Jerusalem; et convertetur cor populi hujus ad dominum suum Roboam regem Juda, interficientque me Sir.47,28, et revertentur ad eum. Et excogi-28
Bx.30,460
Bos.13,2,tato consilio fecit duos vitulos aureos et dixit eis: Nolite ultra ascendere in Jerusalem; ecce, dii tui, Israel, qui te eduxerunt de terra Aegypti! Jud.1,22.4 posuitque unum in Bethel et alte-29 Jud. 18,30, rum in Dan. *Et factum est verbum 30 13,34. hoc in peccatum; ibat enim populus Jad.8,27.ad adograndum vitulum usque in Dan. *Et fecit fana in excelsis et sacer- 31 13,33. dotes de extremis populi, qui non 14,15. erant de filiis Levi. **Constituitque 32 Nm.3,10.diem solemnem in mense octavo, quintadecima die mensis, in similitu-Lv.23.34 dinem solemnitatis quae celebrabatur in Juda. Et ascendens altare simi-'liter fecit in Bethel, ut immolaret vitulis, quos fabricatus fuerat; constituitque in Bethel sacerdotes excelsorum, quae fecerat. * Et ascendit 33 super altare, quod extruxerat in Bethel, quintadecima die mensis octavi, (Col.2,28 quem finxerat de corde suo; et fecit Hos.7,5; solemnitatem filiis Israel et ascendit 16,18. super altare, ut adoleret incensum.
26,16. Et accession de la constant de Et ecce, vir Dei venit de (19,22, 13th Good, 7th 2011)
18m.2,27 Juda in sermone Domini in Bethel, 12,33. Jeroboam stante super altare et thus jaciente. *Et exclamavit contra altare 2 in sermone Domini, et ait: Altare,

30. vE.A: wurbe, dW: Berfculbung, B.dW: vor

bas eine (hin). vE: ju bem einen.
31. dW.vE.A: bauete. vE: anf ben S. dW: ein Soben=O. (A: auch Tempel auf bie S.) dW.vE: aus bem fammtl. (gangen) Bolt?

32. dW: bag er b. R. opf. vE.A: um b. R. ju opf. B.vE: beftellte. dW.A: orbnete.

33. u. randerte. vE.A: in f. . (fic). dW: erb. v. fich felber.
1. vE: auf b. B.

XIII.

Propheta a leone discerptus.

θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος 'Ιδού νίὸς τίκτεται τῷ οἴκφ Δανίδ, Ἰωσίας ὅτομα αὐτῷ, καὶ θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοὺς ἐπιθύοντας ἐπὶ σέ, καὶ ὁστᾶ ἀνθρώπων κατακαύσει ἐπὶ σέ. ⁸ Καὶ ἔδωκεν ἐν τῷ ἡμέρᾳ ἐκείνη τέρας, λέγων · Τοῦτο τὸ ὑῆμα ὅ ελάλησε κύριος · 'Ιδοὺ τὸ θυσιαστήριον ὑήγνυται καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πιότης ἡ οὖσα ἐπὶ αὐτῷ.

4 Καλ έγένετο ώς ήχουσεν ό βασιλεύς Ίεροβοάμ τών λόγων τοῦ άνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ έπικαλεσαμένου έπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ, και έξέτεινε την χείρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, λέγων Συλλάβετε αὐτόν. Καὶ ίδου έξηράνθη ή γείρ αύτου ην έξέτεινεν έπ' αὐτόν, καὶ οὐκ ήδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτήν προς έαυτόν. 5 Καὶ το θυσιαστήριον ερβάγη, καλ έξεχύθη ή πιότης από του θυσιαστηρίου. κατά τὸ τέρας ο έδωκεν ὁ άνθρωπος τοῦ θεοῦ έν λόγω ανοίου. 6 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς και είπε τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ. Δεήθητι του προςώπου κυρίου του θεού σου, και έπιστρεψάτω ή γείρ μου πρός με. Καὶ έδεήθη δ ανθρωπος του θεού του προςώπου κυρίου, καὶ ἐπέστρεψεν ή γεὶρ τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν, καὶ έγένετο καθώς τὸ πρότερον. 7 Καὶ έλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεού · Είζελθε μετ' έμοῦ είς τὸν οίχον καὶ άριστησον, και δώσω σοι δόμα. 8 Και είπεν ό άνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα: Έαν δώς μοι το ήμισυ του οίκου σου, ούκ είζελεύσομαι μετά σοῦ, οὐδε μή φάγω άρτον ούδε μη πέω ύδωρ εν τῷ τόπφ τούτφ. 9 Ότι ούτως ένετείλατό μοι κύριος έν λόγφ, λέγων Ού μη φάγης άρτον ούδε μη πίης ύδωρ ούδε μη επιστρεψης εν τη όδο εν ή επορεύθης εν αύτη. 10 Kal άπηλθεν έν όδο αλλη, καί ούκ άνέστρεψεν εν τη όδο ή ήλθεν εν αὐτη είς Βαιδήλ. 2. A: ἐπιθύσει. AB: (*nal) τῶν ἐπιθυόντων (c. FX). AB: καύσει (κατακ. FX). 3. Β: δώσει (έδ. AEFX). A (pro δ.) τέρας. AB † (p. κύρ.) λέγων ... * ὅσα (c. [E]FX). 4. AB † (p. ἐξέτ.) ὁ βασιλεὺς (*FX). Β: ἐδυνήθη (ἦδ. AFX) ... αὐτόν (ὲ. ΑΕΓΧ). 1. ΔΒ: Καὶ εἶπεν ὁ βασ. Ἱεροβοὰμ τῷ (c. FX). ΑΧ † (p. θ. σδ) καὶ πρόςευξαι περί ἐμδ. Β: ἐμέ (μέ AFX). ΑΒ: ἐπέστρ. τὴν χεῖρα (c. FX). ΑΧ * τὸ. 7. ΑΒ*(alt.) τὸν († FX). 9. ΑΒ* Οῦ († FX)... (bis

pro 802) καί ... *(alt.) έν (c. FX).

וְנִשְׁפֵּךְ הַּנִּשִׁן אֲשֶׁר-עַלֵּיר: אָת־לְּדָרִי יְאִשִּיְהוּ שְׁמִּוֹ וְזְבַח נְעָּלִיהְ אָת־לְּהָנִי הַבְּמוֹת הַפֵּקְמִירִים נְעָּיְהְ מִּלְבָּמִית אָדֶם יִשְּׂרְפִּוּ עָלֵיהְ: וְנְתַּוֹ מִנְצַבְּמִית אָדֶם יִשְּׂרְפִּוּ עָלֵיהְ: וְנְתַּוֹ אַמִּר דְּבֵּר יְהּוֹּיֶה הִפַּה הַפּּוֹבֵּוֹ נִקְלִיע יִנְשָׁר דְּבָּר יְהּוֹּיָה הִפָּה הַפּּוֹבוֹ נִקְלִיע יִנְשְׁבָּר יְהּוֹּיֶה הִפָּה הַפּּוֹבוֹ נִקְלִיע

וַיָּהִיּ כָשָׁמֹעַ הַפָּׁלָהְ אָתּדּבָבר אַישׁר בַּבֵית־אֵּל וַיִּשָׁלַח יַרְבְעֵם אָת־יִדְוֹ מעל הַמּזָבּחַ לַאמַר וּ תַּפְּמָהוּ וַתִּיבָשׁ הַנְשֵׁן מִן־הַמַּתְבַּת בַּמוֹפֹת אַשַׁר נָתַן אַישׁ הַאַלְהֵים בַּדָבַר יָהוַת: • וַיַּצַן הַמֶּלֶה וַיָּאמר י אַל־אישׁ האַלהים חַל עָא אָת־פָּנֵי יָהוָה אֵלהֵיהּ וְהִתְפַּנֵּל בַּצַרָּי וְתַּשָּׁב יַדֵי אָלֵי הַאֱלַהִים אַת־פָּנֵי יִהוָה וַפַּשָׁב יַדּ י הַפַּלָה אָלֶיר וַתְּהֵי פְּבֵרָאשׁנָה: וַיִּדְבֵּר^{, ז}ַ המלה אל-אים האלהים באה-אתי הבַּיָתָה וָסַעַדָה וָאָתַנָה לָהָ מַתַּת: 8 וַיָּאמֶר אִישׁרהַאֵּלֹהִים אַל־הַמֵּלֹהָ אָם־ את־חַצי בַיתַּדְּ כָא אַבָא עַמַה וָלָא־אָּכַל לֵחֶם וְלָא אֲשָׁתַּה־מַּיִם 9 בַּמַקוֹם הַזָּה: כִּי־כֵן : צִנַּה אֹתִי בִּדְבַר יהוה לאמר לא-תאכל לחם ולא תשתת פים ולא תשוב בנור אשר י הלכתו וילה בדרה אחר ולאישב בּלַרָה אַשׁר בַּא בַה אַל־בּית־אַל:

> קמץ בז'ק .5. קמץ בז'ק הס' בחטה קמץ .7. ז

sprach: Altar, Altar! so spricht ber Gerr: Siehe, es wird ein Sohn bem hause Dawids geboren werden mit Namen Jossa, der wird auf dir opfern die Priester der höhe, die auf dir räuchern, und wird 3 Menschenbeine auf dir verbrennen. *Und er gab des Tages ein Bunder und sprach: Das ist das Bunder, daß solches der herr geredet hat: siehe, der Altar wird reißen, und die Asche verschüttet werden, die darauf ist.

4 Da aber ber König bas Wort von bem Manne Gottes borete, ber wiber ben Altar gu Beth El rief, redte er feine Banb aus bei bem Altar und fprach: Greift ibn! Und feine Band verborrete, bie er wider ibn ausgeredt batte, und fonnte fie 5 nicht wieber ju fich gieben. "Und ber Altar rig und bie Afche marb verfcuttet vom Altar nach bem Bunber, bas ber Mann Gottes gegeben hatte burch bas 6 Bort bes Gerrn. "Und ber Ronig antwortete und fprach ju bem Manne Gbttes: Bitte bas Angeficht bes Berrn, beines Bottes, und bitte fur mich, bag meine Band wieber zu mir tomme. Da bat ber Dann Bottes bas Angeficht bes Berrn, und bem Ronige marb feine Band wieber gu ihm gebracht, und warb, wie fie vorbin 7 mar. "Und ber Ronig rebete mit bem Manne Bottes: Romm mit mir beim und labe bich, ich will bir ein Gefchent geben. 8 * Aber ber Mann Bottes fprach jum Ronige: Wenn bu mir auch bein halbes Baus gabeft, fo fame ich boch nicht mit bir, benn ich will an biefem Ort fein Brot 9 effen noch Baffer trinten. * Denn alfo ift mir geboten burch bes Berrn Bort unb gefagt: Du fouft fein Brot effen und fein Baffer trinken, und nicht wieder burch ben Weg fommen, ben bu gegangen bift. · 16 * linb er ging weg burch einen anbern Beg, und fam nicht wieber burch ben Beg, ben er gen Beth El gefommen war.

altare! haec dicit Dominus: Ecce, filius nascetur domui David Josias nomine, 23,163. et immolabit super te sacerdotes excelsorum, qui nunc in te thura succendunt, et ossa hominum super te pe.18,1 incendet. Deditque in illa die signum, dicens: Hoc erit signum, qued locutus est Dominus: Ecce, altare scindetur, et effundetur cinis qui in eo est.

Cumque audisset rex-sermonem hominis Dei, quem inclamaverat contra altare in Bethel, extendit manum suam de altari, dicens: Apprehendite eum! Et exaruit manus ejus, quam extenderat contra eum, nec valuit retrahere eam ad se. * Altare quo- 5 que scissum est, et effusus est cinis de altari, juxta signum quod praedixerat vir Dei in sermone Domini. (Ex. 8,8, *Et ait rex ad virum Dei: Deprecare 6 faciem Domini Dei tui et ora pro me, ut restituatur manus mea mihi. Oravitque vir Dei faciem Domini, et reversa est manus regis ad eum, et facta est sicut prius fuerat. *Locutus est autem rex ad virum Dei: Veni mecum domum, ut prandeas, et dabo tibi munera. *Responditque 8 vir Dei ad regem: Si dederis mihi mediam partem domus tuae, non veniam tecum nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto; *sic enim mandatum est mihi in ser-(100. mone Domini praecipientis: Non comedes panem neque bibes aquam, nec reverteris per viam qua venisti. (Mc.2,12. # Abiit ergo per aliam viam, et non 10 est reversus per iter, quo venerat in

Bethel.

^{2.} A.A: Menfchenbein.

^{2.} Siben ... bağ man wirb.

^{3.} dW.A: Bunbergeichen. vE: Beichen. B: bavon b. 6. ger. hat? B.dW.vE.A: gerreißen.

^{4.} bon b. Mrt. dW.vE.A: vom A. her. dW.vE: erftarrete. dW.vE.A: au fich g. B: gu f. bringen.

^{5.} dW. wurbe gerriffen?

^{6.} n. bete. dW.vE: fich wieber an mich ziehe. A: mir w. gegeben werbe. B: ba fam bes R. h. w. zu ihm, dW.vE: gog f. w. an ihn. A: beugte f. w. ein gegen ihn. 7. B.dW.vE.A: ins hans. dW: erquide.

^{8.} auch will ich. dW: benn ich barf. A: u. afe nicht ... vE: wurde ... n. weber Br. effen,

XIII.

Propheta a leone discerptus.

11 Και προφήτης είς πρεσβύτης κατφκει έν Βαιθήλ, και έργονται οι υίοι αύτου και διηγούνται αὐτῷ πάντα τὰ έργα ἃ ἐποίησεν ὁ ανθρωπος του θεου εν τη ήμερα έχείνη εν Βαιθήλ, και τους λόγους ους ελάλησε τῷ βασιλεί, και επέστρεψαν το πρόςωπον τού πατρός αὐτῶν. 12 Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ό πατήρ αὐτῶν, λέγων · Ποία όδῷ ἀπελήλυθεν; Καλ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ νίολ αὐτοῦ την όδον ην απηλθεν ο άνθρωπος του θεου o egeldor eg lovda. 18 Kal elne rois viois αὐτοῦ · Ἐπισάξατέ μοι τὸν ὅνον. Καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ τὸν ὅνον, καὶ ἐπέβη ἐπὰ αὐτόν. 14 καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου του θεου, και εύρεν αυτόν καθήμενον έπι την δρύν, και είπεν αύτω · Εί σύ εί ὁ ανθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ έξεληλυθώς έξ Ἰούδα; Καὶ είπεν. Έγω. 15 Καὶ είπεν αὐτῷ · Δεῦρο μετ' έμοῦ και φάγε άρτον. 16 Και είπεν Ου μη δύνωμαι επιστρέψαι μετά σού, ούτε φάγω άρτον ούτε μη πίω ύδως έν τῷ τόπφ τούτφ. 17 Ότι ουτως έντεταλταί μοι έν λόγφ κύριος, λέγων Μή φάγης άρτον έκει και μή πίης ύδως και μη επιστρεψης εν τη όδφ εν ή επορεύθης εν αὐτῆ. 18 Καὶ είπε πρὸς αὐτόν Καὶ έγο προφήτης εἰμὶ καθώς σύ, καὶ ἄγγελος λελάληκε πρός με εν φήματι κυρίου, λέγων Επίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ φαγέτω ἄρτον καὶ πιέτω ύδωρ. Καὶ έψεύσατο αύτῷ, ¹⁹ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν, καλ έφαγεν άρτον καλ έπιεν υδωρ έν τῷ οίκφ αύτοῦ.

20 Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν, ²¹ καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ῆκοντα ἔξ Ἰούδα, λέγων · Τάδε λέγει κύριος · Ανθ ῶν παρεπίκρανας τὸ ἔῆμα κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ῆν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, ²²καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπφ τούτφ ἐν ῷ ἐλά-

11. AB: διηγήσαντο. 12. AB: όδ. πεπόρευται ... όδ. ἐν ἡ. Β: ἀνῆλθεν ... ὁ ἐλθῶν. 14. A²B: ὑπό δρ. (ἐπὶ [τὴν] δρ. A¹FX). AB: ἐληλ. ... + (p. εἶπ.) αὐτῷ. 16. A²B+ (a. ἐπ.) τἔ. AB: ἐδὰ (μὴ) φάγομαι ... ἐδὰ πίομαι, 17. AB+ (p. ἐπισ.) ἐπεὶ ... * (tert.) ἐν. 18. AB: Κάγὼ. 20. AB+ (p. τραπ.) καὶ. 22. AB* (alt.) ἐν.

וַנְבֵיא אַחָל זָלֵן ישָׁב בְּבֵית-אֵל וַיָבוֹא בָנוֹ ויָספּר־לוֹ את־כּל־המעשה אשר-עשה יאיש-האלהים ו היים את־הדברים 12 אַל־הַפֹּלהָ וַיִספּרוּם לאביהם: אביהם אי X איש האלהים אשריבא מיהודה: אַל־בַּנִיר חַבְּשׁרּ 14 וַיַּכֹּהָ אחַרי אישׁ האַלְהִים וַיִּמְצאֹהוּ האכהים אשר אָנִי: וַיָּאמֶר אָלֵיו לֵךְ אְתֵּי 16 הביתה ואכל לחם: ויאמר לא אוכל לַשָּׁוּב אָתַּדְ וַלָבוֹא אָתַּדְ וַלְאֹ־אָכֵל לַחָם וַלָאראָשָׁתָּה אָתַּה מַיִּם בַּמַּקוֹם -דַבַר אַלַיֹּ בַּדַבר יהוֹה לאּ-תאבל לַחֵם וּלָא־תִשָּׁתֵּה שָׁם מֵיִם לָאַ־תַשָּׁוּב לַלֵּכָת בַּדֵּרֵךְ אֲשֶׁר־הָלֶכְתָּ 18 בַה: וַיָּאמר לוֹ גּם־אַני נביאַ כַּמוֹה וּמַלאַה דָבַּר אַלַיֹּ בָּדָבַר יִהוַיה לֵאמֹר השבהו אתה אל-ביתה ויאכל לחם מים כחש לו:

v. 20. ססקא באמצע פסוק

11 Es mobnete aber ein alter Bropbet gu Beth El, ju bem tam fein Cohn unb ergahlte ihm alle Berte, bie ber Dann Bottes gethan batte bes Tages zu Beth El, und bie Borte, bie er jum Ronige gerebet 12 hatte. * Und ihr Bater fprach ju ihnen: Bo ift ber Beg, ben er gezogen ift? Und feine Gohne zeigten ihm ben Weg, ben ber Mann Gottes gezogen mar, ber von 13 Juba getommen mar. * Er aber fprach zu seinen Sohnen: Sattelt mir ben Esel. Und ba fie ibm ben Gfel fattelten, ritt er 14 barauf * unb jog bem Danne Gottes nach, und fand ihn unter einer Giche figen, und fprach ju ihm: Bift bu ber Dann Gottes, ber von Juba getommen ift? Er 15 fprach: Ja. * Er fprach zu ihm: Romm 16 mit mir beim und if Brot. * Er aber fprach: 3ch tann nicht mit bir umtehren und mit bir fommen, ich will auch nicht Brot effen noch Baffer trinten mit bir 17 an biefem Ort. * Denn es ift mit mir gerebet worben burch bas Wort bes Gerrn: Du follft bafelbft weber Brot effen noch Baffer trinfen, bu follft nicht wieber burch ben Beg geben, ben bu gegangen bift. 18 * Er fprach zu ihm: 3ch bin auch ein Brophet wie bu, und ein Engel hat mit mir gerebet burch bes herrn Wort unb gefagt: Subre ibn wieber mit bir beim, bag er Brot effe und Baffer trinte. Er 19 log ihm aber, * und führete ihn wieber um, bag er Brot ag und Baffer trant in

Und ba fie zu Tische fagen, tam bas Bort bes Berrn gum Propheten, ber ihn 21 wieber umgeführt hatte, *und fchrie ben Mann Gottes an, ber von Juba getommen war, und fprach: So fpricht ber Berr: Darum, bag bu bem Munbe bes Berrn bift ungehorfam gewefen, und haft nicht gehalten bas Bebot, bas bir ber 22 Gerr, bein Gott, geboten hat, * und bift umgetehret, haft Brot gegeffen und Baffer getrunten an bem Ort, bavon er bir fagte:

feinem Saufe.

11. Coldes ergableten bie Cohne ihrem Bater. B.A: bie erg. fie. dW: bas erg. [b. C.].
12. hatten gefeben b. 28. dW.vE.A: Belden B.

ift er (gegangen)?

13. dW.vE: Gurtet ... feste fich b. A: flieg binauf. 14. dW.vE.A: Terebinthe. B.dW: ber bu v. 3. gef. (bift).

Prophetes autem quidam senex 11 habitabat in Bethel, ad quem venerunt filii sui et narraverunt ei omnia opera, quae fecerat vir Dei illa die in Bethel, et verba, quae locutus fuerat ad regem, narraverunt patri suo. *Et dixit eis pater eorum: Per 12 quam viam abiit? Ostenderunt ei filii sui viam, per quam abierat vir Dei. qui venerat de Juda. * Et ait filiis 13 suis: Sternite mihi asinum! Qui cum stravissent, ascendit et abiit post 14 virum Dei, et invenit eum sedentem subtus terebinthum, et ait illi: Tune es vir Dei qui venisti de Juda? Respondit ille: Ego sum. Dixitque 15 ad eum: Veni mecum domum, ut comedas panem. *Qui ait: Non pos-16 sum reverti neque venire tecum, nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto, "quia locutus est Do-17 minus ad me in sermone Domini, dicens: Non comedes panem et non bibes aquam ibi, nec reverteris per viam qua ieris. * Qui ait illi: Et 18 ego Propheta sum similis tui, et an-

(Gal.1,8. gelus locutus est mihi in sermone Domini, dicens: Reduc eum tecum in domum tuam, ut comedat panem et bibat aquam. Fefellit eum * et 19 reduxit secum; comedit ergo panem in domo ejus et bibit aquam.

ctus est sermo Domini ad Prophetam, qui reduxerat eum, et ex-21 clamavit ad virum Dei, qui venerat de Juda, dicens: Haec dicit Dominus: 9. Quia non obediens fuisti ori Domini, Nm. et non custodisti mandatum quod praecepit tibi Dominus Deus tuus, * et reversus es et comedisti panem 22 et bibisti aquam in loco, in quo

Cumque sederent ad mensam, fa-20

^{11.} Al.: venit filius suus et narravit. Al. + (p. regem) et. 12. Al.: Et ostend. 15. Al.: Dixit.

^{18.} hat mir ger. ... in bein Baus. vE: belog ihn. A: betrog.

^{19.} B: er fehrte mit ihm um u. af. dW.vE: Da f. er m. ibm gurud.

^{21.} er febr. B.dW.vE: rief bem D. G. gn. dW. vE: widerspenftig gew. wiber bas Bort (ben Aus-(pruch).

XIII.

Propheta a leone discerptus.

11 Και προφήτης είς πρεσβύτης κατώκει έν Βαιθήλ, και έργονται οι νίοι αύτου και διηγούνται αὐτφ πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ άνθρωπος του θεου έν τη ήμέρα έκείνη έν Βαιθήλ, και τους λόγους ους ελάλησε τφ βασιλεί, και επέστρεψαν το πρόςωπον τοῦ πατρός αὐτῶν. 12 Καὶ ἐλάλησε πρός αὐτοὺς ό πατήρ αὐτῶν, λέγων Ποία όδῷ ἀπελήλυθεν; Και δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υίοὶ αὐτοῦ την όδον ην απηλθεν ο ανθρωπος του θεου ò exelowr ex lovda. 18 Kal elne voic viois αὐτοῦ · Ἐπισάξατέ μοι τὸν ὅνον. Καὶ ἐπέσαξαν αὐτῷ τὸν ὅνον, καὶ ἐπέβη ἐπὰ αὐτόν: 14 καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου του θεού, και εύρεν αύτον καθήμενον έπι την δρύν, και είπεν αύτῷ . Εί σὺ εί ὁ ανθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐξεληλυθώς ἐξ Ἰούδα; Καὶ είπεν. Έγω. 15 Καὶ είπεν αὐτῷ · Δεῦρο μετ' έμοῦ καὶ φάγε άρτον. 18 Καὶ είπεν · Ού μη δύνωμαι επιστρέψαι μετά σού, ούτε φάγω άρτον ούτε μή πίω ύδως έν τῷ τόπφ τούτφ. 17 Ότι ουτως εντεταλταί μοι έν λόγφ κύριος, λέγων. Μή φάγης άρτον έκει και μή πίης ύδως και μη έπιστρεψης έν τη όδφ έν ή επορεύθης έν αὐτῆ. 18 Καὶ είπε πρὸς αὐτόν · Καὶ ἐγώ προφήτης εἰμὶ καθώς σύ, καὶ ἄγγελος λελάληκε πρός με εν φήματι κυρίου, λέγων 'Επίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ φαγέτω άρτον καὶ πιέτω ύδωρ. Καὶ έψεύσατο αὐτῷ, 19 καὶ ἐπέστρεψεν αὐτόν, καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν νόδωρ ἐν τῷ οίκφ αὐτοῦ.

20 Καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθημένων ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτόν, ²¹ καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ῆκοντα ἐξ Ἰούδα, λέγων · Τάδε λέγει κύριος · Ανθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ἔῆμα κυρίου, καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ῆν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, ²²καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπφ τούτφ ἐν ῷ ἐλά-

11. AB: διηγήσαντο. 12. AB: όδ. πεπόφενται ... όδ. ἐν ἡ. Β: ἀνήλθεν ... ό ἐλθῶν. 14. Α²Β: ὑπό δο. (ἐπὶ [τὴν] δο. Α¹FX). AB: ἐληλ. ... † (p. εἰπ.) αὐτῷ. 16. Α²Β † (a. ἐπ.) τἔ. AB: ἐδὲ (μὴ) φὰγομαι ... ἐδὲ πίομαι. 17. AB † (p. ἐπισ.) ἐκεὶ ... * (tert.) ἐν. 18. AB: Κάγὼ. 20. AB † (p. τραπ.) καὶ. 22. AB * (alt.) ἐν.

וַנְבַיא אָחַד זַלַן ישׁב בִּבית־אַל וַיָבוֹא בְנוֹי וַיְסַפַּר־לוֹ אַת־כַּל־המעטה עשה איש-האלהים ו היום בבית־אל את־הדברים 12 אַל־הַמַּלַהְ וַיָּסַפְּרַוּם לאַביהם: וַיִּדְבּר אלהם אביהם אי ארגינירה איש האלהים אשריבא מיהודה: אַל־בּניו חבַשוּ־לי וַנַּתְבָּשׁוּ־לָוֹ החַמוֹר 14 וַיַּכֹך אַחַרָי אִישׁ הַאָּלְהִים וַיִּמְצַאָּהוּ תַתַת הַאֶּלָה וַיִּאֹמֵר אַלַיוּ הַאֲתָה אים האכהים אםר -באת מיהודה סוריאמר אַני: וַיִּאמר אַלִיוֹ כַךְ אַתִּי 16 הביתה ואכל לחם: ויאמר לא אוכל אָתַּדְּ וַלָבוֹא אָתַּדְ וַלְאֹ־אָכַל לחם ולא אָשָׁתָה אָתַה מַיָם בַּמַּקוֹם 17 הַזֶּה: כְּי־דָבֶר אֵלֵי בִּדְבַר יִהֹוֹה לֵא־ תאבל לחם ולא-תשתה שם מים לא־תשוב ללכת בדרך אשר־הלכת 18 בַה: רַיָּאמֶר לוֹ בַּם־אָנִי נַבִיאֹ כַּמוֹה וּמַלַאָּה דּבּר אלי בּדַבַּר יַהוָה לַאמֹר השבהו אתה אל-ביתה ויאכל לחם 19 נישת מים כחש לו:

קִים פַּמָּלִים אֲשָׁר וַבֵּר אֵלָיף אַל־
אַלְהֵיף: וַהְּשָׁב וַתְּאַכַל לֵּחָם וַתִּשְׁהְּ
אַלְהֵיף: וַהְּלָרְא אָלִ-אִישׁ הְאָלָּר יִהְּהָּ
אַשְּׁר־בָּא מִיהּיְהָה לֵאמֵר כִּה אָמֶר אַשָּר־בָּא מִיהּיְהָה לֵאמֵר כִּה אָמֶר אַשָּׁר־בָּא מִיהּיְהָה לֵאמֵר כִּה אָמֶר אַמֶּר כָּה אָמֶר אַמָּר לָלָחם בְּבִיתָוֹ וַיִּמְשׁׁתְּ מִיִם:

ע. 20. אמצע מסוק אססם

Es mobnete aber ein alter Prophet zu Beth El, ju bem tam fein Cohn und ergahlte ihm alle Berte, bie ber Mann Bottes gethan batte bes Tages zu Beth El. und bie Worte, bie er jum Ronige gerebet 12 hatte. * Und ihr Bater fprach ju ihnen: Bo ift ber Beg, ben er gezogen ift? Und feine Cobne zeigten ibm ben Beg, ben ber Mann Gottes gezogen mar, ber von 13 Juba gefommen war. * Er aber fprach au feinen Sohnen: Sattelt mir ben Gfel. Und ba fie ibm ben Gfel fattelten, ritt er 14 barauf *und jog bem Manne Gottes nach, und fanb ihn unter einer Giche figen, und fprach ju ihm: Bift bu ber Dann Gottes, ber von Juba gefommen ift? Er 15 fprach: Ja. * Er fprach zu ihm: Romm 16 mit mir beim und if Brot. * Er aber fprach: 36 fann nicht mit bir umtebren und mit bir fommen, ich will auch nicht Brot effen noch Waffer trinten mit bir 17 an biefem Ort. *Denn es ift mit mir gerebet worben burch bas Wort bes Gerrn: Du follft baselbft weber Brot effen noch Baffer trinten, bu follft nicht wieber burch ben Weg geben, ben bu gegangen bift. 18* Er fprach zu ibm: 3ch bin auch ein Brophet wie bu, und ein Engel hat mit mir gerebet burch bes Geren Bort unb gefagt: Bubre ibn wieber mit bir beim, bag er Brot effe und Baffer trinke. 19 log ihm aber, *und führete ihn wieber um, bag er Brot ag und Baffer trant in feinem Baufe.

20 Und da fie zu Tische saßen, kam das Wort des herrn zum Propheten, der ihn
21 wieder umgeführt hatte, *und schrie den Mann Gottes an, der von Juda gekommen war, und sprach: So spricht der herr: Darum, daß du dem Munde des herrn bift ungehorsam gewesen, und haft nicht gehalten das Gebot, das dir der 22 herr, dein Gott, geboten hat, *und bist umgekehret, hast Brot gegessen und Wassergetrunken an dem Ort, davon er dir sagte:

11. Colches ergableten die Cohne ihrem Bater. B.A: bie ers. fie. dW: bas ers. [b. S.].

B.A: bie erg. fie. dW: bas erg. [b. C.].
12. harten gefeben b. 28. dW.vE.A: Belden D.

ift er (gegangen)?

13. dW.vE: Gürtet ... feste fich b. A: flieg hinauf.

14. dW.vE.A: Terebinthe. B.dW: ber bu v. 3. gef. (bift).

Prophetes autem quidam senex 11 habitabat in Bethel, ad quem venerunt filii sui et narraverunt ei omnia opera, quae fecerat vir Dei illa die in Bethel, et verba, quae locutus fuerat ad regem, narraverunt patri suo. *Et dixit eis pater sorum: Per 12 quam viam abiit? Ostenderunt ei filii sui viam, per quam abierat vir Dei. qui venerat de Juda. Et ait filiis 13 suis: Sternite mihi asinum! Qui cum stravissent, ascendit et abiit post 14 virum Dei, et invenit eum sedentem subtus terebinthum, et ait illi: Tune es vir Dei qui venisti de Juda? Respondit ille: Ego sum. * Dixitque 15 ad eum: Veni mecum domum, ut comedas panem. "Qui ait: Non pos- 16 sum reverti neque venire tecum, nec comedam panem neque bibam aquam in loco isto, "quia locutus est Do-17 minus ad me in sermone Domini, dicens: Non comedes panem et non bibes aquam ibi, nec reverteris per viam qua ieris. * Qui ait illi: Et 18 ego Propheta sum similis tui, et an-

Col.1,9. gelus locutus est mihi in sermone
Domini, dicens: Reduc eum tecum
in domum tuam, ut comedat panem
et bibat aquam. Fefellit eum * et 19
reduxit secum; comedit ergo panem
in domo ejus et bibit aquam.

ctus est sermo Domini ad Prophetam, qui reduxerat eum, et ex-21 clamavit ad virum Dei, qui venerat de Juda, dicens: Haec dicit Dominus:

Quia non obediens fuisti ori Domini,

No. 21.

et non custodisti mandatum quod praecepit tibi Dominus Deus tuus,
et reversus es et comedisti panem 22 et bibisti aquam in loco, in quo

Cumque sederent ad mensam, fa-20

^{11.} Al.: venit filius suus et narravit. Al.; (p. regem) et. 12. Al.: Et ostend. 15. Al.: Dixit.

^{18.} hat mir ger. ... in bein Sans. vE: belog ibn. A: betrog.

^{19.} B: er fehrte mit ihm um u. ag. dW.vE: Da f. er m. ihm gurud.

^{21.} er fcbr. B.dW.vE: rief bem D. G. zu. dW. vE: miberfpenstig gew. wiber bas Bort (ben Ansspruch).

XIII.

Propheta a leone discerptus.

λησεπρός σε, λέγων · Οὐ μὴ φάγης ἄρτον καὶ μὴ πίης ὕδωρ · οὐ μὴ εἰςέλθη τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου. ²³ Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτὸν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ, καὶ ἐπέσαξεν αὐτῷ τὸν ὄνον, τῷ προφήτη, καὶ ἀπέστρεψε ²⁴ καὶ ἀπῆλθε. Καὶ εὐρεν αὐτὸν λέων ἐν τῆ ὁδῷ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν · καὶ ἤν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβριμμένον ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ὁ δνος εἰστήκει παρὰ αὐτῷ, καὶ ὁ λέων εἰστήκει παρὰ τὸ σῶμα. ²⁵ Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι, καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον ἐβριμμένον ἐν τῷ ὁδῷ, καὶ ὁ λέων εἰστήκει ἐγριμένα τοῦ θνησιμαίου. Καὶ ἔρχονται οὶ ἄνδρες καὶ ἐλάλησαν ἐν τῷ πόλει οῦ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτης κατώκει ἐν αὐτῆ.

²⁶ Καὶ ήχουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐχ τῆς όδου και είπεν. Ο άνθρωπος του θεου ούτός έστιν ος παρεπίκρανε τὸ όῆμα κυρίου, καὶ έδωκεν αύτον ο κύριος τῷ λέοντι, καὶ συνέτρημεν αυτόν καὶ έθανάτωσεν αυτόν κατά τὸ όημα χυρίου ο ελάλησεν αύτφ. 27 Και ελάλησε πρὸς τοὺς υίοὺς αὐτοῦ, λέγων Ἐπισάξατέ μοι τον όνον. Καὶ ἐπέσαξαν, 28 καὶ ἐπορεύθη καὶ εύρε τὸ σώμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ὁ ὅνος καὶ ὁ λέων είστήκεισαν παρά τὸ σῶμα, καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα καὶ οὐ συνέτριψε τον ονον. 29 Καὶ ήρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπέθηκεν αύτὸ ἐπὶ τὸν ὅνον, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς την πόλιν του προφήτου του πρεσβυτέρου του κόψασθαι καὶ θάψαι αὐτόν. 30 Καὶ έθηκε τὸ σῶμα ἐν τῷ τάφφ αὐτοῦ, καὶ ἐκόψαντο αὐτόν · Οὐαὶ άδελωέ. 31 Καὶ ἐτένετο μετά τὸ κόψασθαι αὐτόν, καὶ εἶπε τοῖς υίοῖς αὐτοῦ, λέγων · Έαν αποθάνω, θάψατέ με έν τῷ τάφφ τούτο έν ο ο άνθροπος του θεου τέθαπται έν αύτφ, παρά τὰ όστᾶ αύτοῦ θέτε με. ^{82°}Οτι γινόμενον έσται τὸ ἡῆμα ὃ ἐλάλησεν έν λόγφ χυρίου έπὶ τοῦ θυσιαστηρίου έν

23. B*τῶ ποφ. († AEFX). AB: ἐπέστο. (ἀπ. X).
24. AB: αὐτό (αὐτῷ EFX). 25. A*B: εἰςῆλθον (ἔρχ.
FX). AB*οἰ ἄνδο. († FX). 26 s. B¹* χ. ἐδωχ. - ἐπέσαξ. († AB*EFX). 28. AB † (p. ult. σῶμα) τῷ ἀνθρώπει τῷ θεῷ (* FX). 29 s. B* τῷ προφ. - θ. αὐτόν
(† AFX) et Κ. ἔθηχε τὸ σ. AB † (a. ἐν) ὁ προφ. τῷ
θάφαι αὐτὸν. B: τ. τ. ἐαντῷ. 31. AB: ἔ (ἐν ῷ
FX). AB rell. † (in f.) ἔνα σωθῶσι τὰ ὀστῷ με τὰ
τῶν ὀστῶν αὐτὸ (*?). 32. B: ἐπὶ τὸ θνσιαστήριον.

ישׁב פַּשּ: זִיְדַפָּרִנּ בִּאִיר אֲשֵׁר הַנְּבֵּיא הַזָּכֵּוּ אָרְיָה עֹמָד אָבֶּל הַנְּבָּלָה וַיְּהָאָר אַרְיָה עִמָּד אָבָּלָה וְתָאַרְיֵה עֹמָד אָבֶּל זִיּלָף וִיִּמְצְאָה אַרְיַה פַּנָּרָף וְיִהְחַמוּר לוֹ הַחְמוּר לַנְּבָיא אֲשָׁר וֹיִיְהִי אַבָּל עמֵד אָבְּלָה וְתָאַרְיֵה פַּנָּרָף וְיִהְחַמוּר לוֹ הַחְמוּר לַנְּבָיא אֲשָׁר וֹיִיְהִי אָבֶּל עמֵד אָבְּלָה וְתָאַרְיֵה פַּנָּרֶף וְיִהְחַמוּר לוֹ הַחְמוֹר לִנְּבָיא אַבְייָה עֹמֶד אָבֶּל אָרְרְיִם וְיִּרְאָר אָרְלוֹ לֶחֶם וְאִלְתָרְיִה שְׁמָּר הַנְּבָּלָה וַיִּבְאוּר אָרְלוֹ לֶחָם וְאַלְתָרָה שָׁמָר בַּנָּיִים לְאִרְיִם וֹיִיְאָּה אָבְלוֹ לֶחָם וְאַלְתָּר אַמְיִר בְּנָּיִים לְאִרְיִם וַיִּיְרָאָר אָרְלוֹ לֶחָם וְאַלְרַבְּיִה שִּׁבְּיִים בְּיָּבְיִים וְיִּבְּיִבּר אַנְיִים לְאִרְבִּיים וְיִּבְאָּר

25 פֿי בָּיָה יְדִּיֶּה שַּׁבָּרֵוּ אִשׁר בַּבִּיתּ־אֵל

בּבָּרָר אַשֶּׁר מְרָא בִּיְבִר אַשֶּׁר מָרָא בִּיְבִר אַשָּׁר מָרָא בִּיְבִר אַשָּׁר מָרָא בִּיִבִר אַמָּר מִיּיִה וְיִּשְׁרָא בִּיבִר אַשָּׁר מָרָא שִׁבְּיִיה מִבְּבִּר אַמִּר בִּמִּרְתִּי וּמְבַּרְשִּׁר בִּיִּבְר אַמָּר בִּמִּר אַשָּׁר בִּיִּבְר אַמָּר בִּיִּבְר אַשָּׁר בִּיִּבְר אַמָּר בִּיִּבְר אַמָּר בִּיִּבְּר אַמָּר בִּיִּבְּר אַמָּר בִּיִּבְר אַמָּר בִּיִּבְּר אַמָּר בִּיִּבְּר אַמָּר בִּיִּבְר אַמָּר בִּיִּבְר בִּיִּבְ אַ אַר־בִּבְּרְהוֹּ נִיִּבְּר בִּיִּר בִּיִּר בִּיִּר בִּיִּרְ בִּיִּר בְּיִבְר בִּיִּר בְּיִּרְ בִּיִּר בְּיִּרְ בִּיִּר בְּיִּרְ בִּיִּר בְּיִבְיר בִּיִּר בְּיִּרְ בִּיִּר בְּיִבְר בִּיִּי בְּבְּר בִּיִּר בְּיִבְּר בְּיִּבְ בְּבְּר בִּיִּי בְּבְּרְ בִּיִּי בְּבְּר בִּיִּי בְּבְּר בִּיִּי בְּבְּר בִּיִּי בְּבְּר בִּיִּי בְּבְּר בִּיִּי בְּבְּרוֹ וִיִּבְּבְר בִּיִּי בְּבְּרוֹ בִיִּבְּרְ בִּיִּי בְּבְּרוֹ בִיִּבְּר אָּבְּר בִּיִּי בְּבְּרוֹ בִיִּבְּר אָּבְּר בְּבִּר בְּבִּיוֹ בְּבְּר בְּבִּי בְּבְרוֹ בִיִּבְּר אָּבְּר בְּבִּיוֹ בְּבְּר בְּבִּר בְּבִּי בְּבְּרוֹ בִיּבְּרְ בְּבְּר בְּבִּי בְּבְּר בְּבִּי בְּבְּר בְּבִּי בְּבְּרוֹ בִיִּבְּבְר בְּבִּיוֹ בְּבְּרְיוֹ בִיּבְּבְר בְּבִּי בְּבְיוֹל בְּבְּרְוֹן בְּיִבְּבְר בְּבְּיוֹ בְּבְּבְרוֹ בְיִיבְבְּר בְּבְּרוֹ בְיִיבְּבְּר בְּבְּיוֹ בְּבְּרְיוֹ בְּיִבְּרְ בְּבְּבְרוּ בְּבְּר בְּבְּיוֹ בְּבְּרְיוֹ בְיִיבְּבְר בְּבְּיוֹ בְּבְּרְיוֹ בְּבְּבְר בְּבְּיוֹ בְּיִבְרְ בְּבְּבְרוֹי בְּיִבְּרְ בְּבְּבְרוֹי בְּיִבְּבְרוֹ בְיִיבְּבְר בְּבְּיוֹ בְּבְיוֹל בְּבְיוֹל בְיוֹבְיוֹ בְּבְּבְרוּב בְּיוֹ בְּבְּבְרוּבְיוֹ בְּבְּבְרוּבְיוֹ בְּבְיוֹל בְּבְיבְרוּב בְּבִייוּ בְּבְּבְר בְּבְּבְיוֹ בְּבְיבְר בְּבְּבְּרוּ בְּבְּבְרוּב בְּבְיוּ בְּבְיבְרוּ בְּבְּבְרוּב בְיוּ בְּבְּבְרוּ בְּבְיבְרוּ בְּבְּבְרוּבְיוּ בְּבְּבְרוּ בְּבְיוּבְּבְיוּ בְּבְיוּבְּבְיוּ בְבְּבְרוּבְיוּ בְּבְּבְרוּ בְבְּבְרוּבְּבְיוּבְּבְיוּבְּבְיוּ בְבְּבְרוּבְבְיוּ בְבְּבְרוּבְּבְיוּבְבְיוּ בְבְּבְבוּבְר בְּבְּבְיוּ בְבְּבְבְּבְיוּ בְבְּבְּבְיוּבְיוּ

^{22.} dW: Begrabnif.

^{23.} dW.vE: ba gurtete er.
24. dW.vE.A: fraf. vE: hingew, dW lag im B.

Du follst weber Brot effen noch Waffer trinken: fo foll bein Leichnam nicht in bei-23 ner Bater Grab fommen. * Und nachbem er Brot gegeffen und getrunten hatte, fattelte man ben Gfel bem Bropheten, ben er 24 wieber umgeführet hatte. * Und ba er megzog, fand ihn ein Lowe auf bem Wege und tobtete ibn, und fein Leichnam lag geworfen in bem Wege, und ber Efel ftanb neben ihm, und ber Lowe ftanb neben bem 25 Leidnam. * Und ba Leute vorüber gingen, faben fle ben Leichnam in ben Weg geworfen, und ben Lowen bei bem Leichnam fteben, und tamen und fagten es in ber Stabt, ba ber alte Prophet innen mobnete. Da bas ber Prophet borete, ber ibn wieber umgeführt batte, fprach er: Es ift ber Mann Gottes, ber bem Munbe bes Berrn ift ungehorfam gewefen, barum hat ihn ber herr bem Lowen gegeben, ber bat ihn gerbrochen und getobtet nach bem Wort, 27 bas ihm ber Berr gefagt hat. * Und iprach gu feinen Sohnen: Sattelt mir ben Efel. 28 Und ba fie ihn gefattelt hatten, * jog er bin, und fand feinen Leichnam in ben Beg geworfen, und ben Efel und ben 20wen neben bem Leichnam fteben. Der Lowe hatte nichts gefreffen vom Leichnam, 29 und ben Gfel nicht gerbrochen. * Da bob ber Prophet ben Leichnam bes Mannes Bottes auf, und legte ihn auf ben Gfel, und führete ihn wieber um, und fam in bie Stadt bes alten Propheten, bag fie 80 ihn flageten und begruben. *Und er legte ben Leichnam in fein Grab, und fle flag-31 ten ibn: Ach Bruber! * Und ba fie ibn begraben hatten, fprach er zu feinen Goh= nen: Wenn ich fterbe, fo begrabet mich in bem Grabe, ba ber Mann Gottes innen begraben ift, und leget meine Beine neben 32 feine Beine. Denn es wird gefchehen, was er gefdrieen hat wiber ben Altar gu

> 25. A.A: barinnen ... mobnete. 30, U.L: unb flagten. 31. Bie B. 25. U.L. inne.

Beth El burch bas Wort bes herrn, und

praecepit tibi ne comederes panem neque biberes aquam: non inferetur cadaver tuum in sepulchrum patrum tuorum. * Cumque comedisset et 23 bibisset, stravit asinum suum Prophetae, quem reduxerat. *Oui cum 24 20.34, abiisset, invenit eum leo in via et occidit, et erat cadaver ejus projectum in itinere; asinus autem stabat juxta illum, et leo stabat juxta cadaver. * Et ecce, viri transeuntes vi- 25 derunt cadaver projectum in via et leonem stantem juxta cadaver, et venerunt et divulgaverunt in civitate, in qua Prophetes ille senex habitabat.

Ouod cum audisset Propheta ille, 26 v.18. qui reduxerat eum de via, ait: Vir v.21. Dei est, qui inobediens fuit ori Domini, et tradidit eum Dominus leoni, et confregit eum et occidit juxta verv.22. bum Domini quod locutus est ei. v.18.11. Dixitque ad filios suos: Sternite 27 mihi asinum! Qui cum stravissent

et ille abiisset, invenit cadaver ejus 28 projectum in via et asinum et leonem stantes juxta cadaver; non comedit leo de cadavere nec laesit asinum. *Tulit ergo Prophetes cadaver viri 29 Dei et posuit illud super asinum, et

v.26.11. reversus intulit in civitatem Prophetae senis, ut plangeret eum. *Et 30 28,17; posuit cadaver ejus in sepulchro suo,

22,18. et planxerunt eum: Heu, heu, mi frater! * Cumque planxissent eum, 31 dixit ad filios suos: Cum mortuus

28.5. fuero, sepelite me in sepulchro, in quo vir Dei sepultus est; juxta ossa ejus ponite ossa mea. *Profecto 32

v.2.28g. enim veniet sermo, quem praedixit in 38,1666. sermone Domini contra altare, quod est in Bethel, et contra omnia fana

Br., um ihn gu befl.

^{26.} hatte vom Bege. B.A: übergeben, dW.vE:

preisgeg. dW.vE: (bag er ihn) gerriffen. 28. dW.vE.A: ben & nicht gefr.

^{29.} B: Alfo fam ber alte Br. in b. St. eine Behs llage ju führen u. ... dW. u. tam in b. St., ber alte

^{23.} Al. * suum. 8: Propheta.

^{29.} Al.: Prophetes senex.

^{30.} Al. * (alt.) heu.

^{32. 8:} phana.

^{30.} dW: erhoben über ihn e. Rlage. dW: D! weh

A: Ach, ach ... B.dW.vE.A: mein Br. 31. B.dW.vE.A: Bebeine.

^{32.} B.dW: bas Bort bas er (aus)gerufen.

XIII.

Ahiae contra Jeroboamum vaticinatio.

Βαιθήλ και έπι τους οίκους τών ύψηλών τών έν Σαμαρεία.

38 Καὶ μετὰ τὸ ὁῆμα τοῦτο οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψεν στρεψε καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἰερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἰερεὺς τῶν ὑψηλῶν.
34 Καὶ ἐγένετο τὸ ὑῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν τῷ οἴκφ Ἱεροβοὰμ καὶ εἰς ὅλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμὸν ἀπὸ προςώπου τῆς τῆς.

XIV. Εν τῷ καιρῷ ἐκείνο ἡ ρρωστησεν Αβία υίος Ίεροβοάμ. 2 Καὶ είπεν ὁ Ίεροβοάμ πρὸς την γυναϊκα αὐτοῦ 'Ανάστηθι καὶ άλλοιωθήση, και ού γνώσονται ότι σύ γυνή Ίεροβοάμ, καλ πορευθήση είς Σηλώ. Καὶ ίδοὺ έκεῖ Άγία ό προφήτης αὐτὸς ἐλάλησεν ἐπ' ἐμὲ τοῦ βασιλεύσαι έπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. 3 Καὶ λάβε εἰς την γετρά σου δέκα άρτους καὶ κολλυρίδα καὶ στάμνον μέλιτος, και έλεύση πρός αὐτόν: αὐτὸς ἀναγγελεί σοι τί έσται τῷ παιδίω. ⁴ Καὶ ἐποίησεν ούτως ἡ γυνὴ Ἱεροβοάμ, καὶ άνέστη και επορεύθη είς Σηλώ, και είςηλθεν είς τὸν οίχον Αγία καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος τοῦ ίδεῖν, καὶ ἡμβλυώπουν οἱ ὀφθαλμοὶ αύτοῦ ἀπὸ τοῦ γήρως αὐτοῦ. 5 Καὶ είπε κύριος πρός 'Αγία 'Ιδού γυνή 'Ιεροβοάμ είς έργεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρά σοῦ ὑπὲρ υίου αύτης, ότι άβρωστός έστι κατά τουτο καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. Καὶ έγένετο έν τῷ εἰζέρχεσθαι αὐτήν, καὶ ἀπεξενούτο. 6 Καλ έγένετο ώς ήκουσεν Αγία την φωνήν ποδών αὐτῆς εἰςεργομένης ἐν τῷ ἀνοίγματι, καὶ είπεν Είζελθε γυνή Ἱεροβοάμ ίνατι τούτο συ αποξενούσαι; Και έγω είμι άπόστολος πρός σε σχληρός· ⁷ πορευθείσα είπον τῷ Ίεροβοάμ. Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς 'Ισραήλ· 'Ανθ' οδ δσον διψωσά σε άπο μέσου τοῦ λαοῦ, καὶ ἔδωκά σε ήγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραήλ, 8 και έξξηξα το βασίλειον από οίκου Δαυίδ και έδωκα αυτό σοί, και

ְרָעֵלֹ פָל־בָּׁתַּי הַבְּמֹוֹת אֲשֶׁר בְּעָרֵי שָׁמִרִוּן:

וּלָהַשְּׁמִּיד מֵעֵל פְּנֵי הַאַדְמֵה: הָּדֶּר לְחַשֵּׁאת בֵּית הֵדְּכָעֵם וּלְהַּלְחִיל

הָּדֶּר לְחַשֵּׁאת בֵּית הֵדְבָעֵם וּלְהַּלְחִיל

הַּיָּה לְחַשֵּׁאת בֵּית הֵדְבָעֵם וּלְהַּלְחִיל

הַּיָּה לְחַשֵּׁאת בִּית הַאָּדְמֵה:

הַיָּה לְחַשָּׁאת בִּית הַאָּדְמֵה:

הַלְהַשְּׁב וְיִרְבָעֵם וּלְהַּלְחִיל

הַלְהַשְּׁב וְיִרְבְעֵם וּלְהַבְּעִם:

בעת ההיא חלה אבנה כך ירבעם: ויאמר ירבעם לאשתו קומי נא והשתלית ולא ידער כי־אתי אשת ירבעם והלכת שלה הנהישם אחיה וכלטיש בּיבּר וָנָקְדַים וּבַקבֶּק דָבֵשׁ וּבַאת אֱלֵיו הַוּא 4 יַבּיד לֵהְ מַה־יַּהְיֵה לַכַּעַר: וַתַּעַשׁ כֵּן אַשַׁת יֶרָבְעָׁם וַתִּּלֵם וַתַּלָּה שָׁלֹה וַתַּבֹא אחיהו הנה אשת ירבעם באה וכזה 6 ככאה והיא מתנפרה: ויהי ויאמר באי אשת ירבעם למה זה שכות אכיה מתנפרה ואנכי הַרֶמתֶיה מִחְוֹך הָצֵם וַאֵּתֵּוָה נַגִּיד עַל ע אַת־הַמַּמְכַּ

^{32.} AB: τὸς ὑψηλὸς τὸς (c. FX). 33. AB * τῶν ... ໂερ. εἰς τὰ ὑψηλὰ (c. FX). -1-20* B¹ († AB² EFX). 2. B²: Καὶ τῆ γυναικὶ αὐτἄ εἶπεν Γερ. (c. A). A * ἐπ' († B²). 3. AB² † (p. σε) τῷ ἀνθρωπῷ τᾶ θεᾶ (*?) * δὲκα († F) ... † (p. κολλ.) τοῖς τέκνοις αὐτᾶ καὶ σταφίδας (* F?). 4. A: (* ἡ et τᾶ) γήρες. 6. AB² † (p. εἰςερχ.) αὐτῆς (* X). 7. A * τᾶ. 8. AX † (a. το) σὺν (* B²).

v. 2. 'p rx 33. Wer 2. hatte. B.vE: machte wieberum. A: hingegen? dW: fuhr fort u. m. (wie 12, 31). A: wer nur wollte. dW: ben weihete er ein.
34. (Wie 12, 30.) B.dW: baß es ... (wurbe). vE:

wider alle Saufer ber Sohen, bie in ben Städten Samaria finb.

33 Aber nach dieser Geschichte kehrete sich Jerobeam nicht von seinem bosen Wege, sonbern verkehrete sich, und machte Briefter ber Soben von ben Geringsten bes Bolks. Bu wem er Luft hatte, beß Hanb füllete er, und ber ward Priester ber Sobe.

34 *Und dieß gerieth zur Sunde dem Sause Jerobeams, daß er verderbet und von der Erde vertilget ward.

XIV. Bu ber Beit mar Abia, ber Sobn 2 Jerobeams, frant. * Und Jerobeam fprach gu feinem Beibe: Dache bich auf und verftelle bich, bag niemand merfe, bag bu Berobeams Beib feieft, und gebe bin gen Silo. Siehe, bafelbft ift ber Prophet Abia, ber mir gerebet hat, bag ich follte Konig 3 fein über bieg Bolt. * Und nimm mit bir gebn Brote und Ruchen, und einen Rrug mit Sonig, und fomme ju ihm, bag er bir fage, wie es bem Rnaben geben wirb. 4 Und bas Weib Jerobeams that alfo, und machte fich auf und ging bin gen Silo, und kam in bas haus Abia. Abia aber tonnte nicht feben, benn feine Augen 5 ftarreten vor Alter. * Aber ber Berr fprach gu Abia: Siebe, bas Beib Jerobeams tommt, bag fie von bir eine Sache frage um ihren Sohn, benn er ift frant. Go rebe nun mit ihr fo und fo. Da fie nun 6 hinein tam, ftellete fie fich frembe. * 218 aber Abia borte bas Raufchen ihrer Fuge jur Thur binein geben, fprach er: Romm berein, bu Beib Jerobeams! Barum ftelleft bu bich fo fremb? 3ch bin gu bir ge= 7 fandt ein harter Bote. " Bebe bin und fage Jerobeam: So fpricht ber herr, ber Bott Ifraels: 3ch habe bich erhoben aus bem Bolte und jum Fürften über mein 8 Bolf Ifrael gefest, * und habe bas Ronigreich von Davids Saufe geriffen und bir gegeben. Du aber bift nicht gemefen

n. jur Bertilgung u. Ausrottung v. b. Dberflache b. G. dW: vom Erbboben.

1. vE: murbe. dW.A: erfrantte.

2. vE.A: verfleibe. dW.vE: man nicht (erfenne). A: bich n. feune.

3. B.A: in beine Sanb. vE: u. fleines Badwert. B.A: ber (benn er) wirb bir anzeigen. dW.vE: er w. b. verfunden (fagen), was bem Ru. gefchen wirb. A: wiberfahren. excelsorum, quae sunt in urbibus

Post verba haec non est reversus \$3

Jerohoam de via sua pessima, sed

12,81... e contrario fecit de novissimis populi

2Ch...12,9. sacerdotes excelsorum; quicumque vo
82... 2,54.1 lebat, implebat manum suam et fiebat

Jud. 17,5. sacerdos excelsorum. Et propter \$4

18,20. hanc causam peccavit domus Jero
14,16. boam, et eversa est et deleta de

superficie terrae.

In tempore illo aegrotavit XIV.

Abia filius Jeroboam. *Dixitque Jero- 2 boam uxori suae: Surge et commuta habitum, ne cognoscaris quod sis uxor 11,29. Jeroboam, et vade in Silo, ubi est 11,31. Ahias Propheta, qui locutus est mihi quod regnaturus essem super popu-15m. lum hunc. * Tolle quoque in manu 28,6.9,3. tua decem panes et crustulam et vas mellis, et vade ad illum; ipse enim indicabit tibi, quid eventurum sit puero huic. *Fecit, ut dixerat, uxor 4 Jeroboam, et consurgens abiit in Silo. et venit in domum Ahize; at ille non (15m. poterat videre, quia caligaverant oculi 4,15.3,2. ejus prae senectute. Dixit autem 5 27,15 Dominus ad Ahiam: Ecce, uxor Jeroboam ingreditur, ut consulat te super filio suo, qui aegrotat; haec et haec loqueris ei. Cum ergo illa intraret et dissimularet se esse quae 28g.6,32 erat, *audivit Ahias sonitum pedum ejus introeuntis per ostium, et ait: Ingredere, uzor Jeroboam; quare aliam te esse simulas? Ego autem Bs.21,2. missus sum ad te durus nuncius. * Vade et dic Jeroboam: Haec dicit 7

*Vade et dic Jeroboam: Haec dicit 7

11,37,31.Dominus Deus Israel: Quia exaltavi

12,12. te de medio populi, et dedi te ducem
super populum meum Israel, *et 8
scidi regnum domus David et dedi

11,38. illud tibi, et non fuisti sicut servus

5. Und wenn f. herein tommt, wird f. f. fr. ftellen. dW.vE: bich ju befragen. vE: verftellen.

6. Ale unn. dW: ben Schall. vE: bie Tritte. dW.vE.A: ba fie herein fam (trat). B: mit etwas harten. A: harter Botichaft, dW.vE: habe (einen) h. Anftrag an bich.

7. B.dW.vE.A: Darum bag (weil) ich bich ... 8. dW: abger. vE: bem H. D. entr. A: bas Reich bes H. D, gerr.

XIV.

Ablae contra Jeroboamum vaticinatio.

ούκ έγχου ώς ὁ δοῦλός μου Δαυίδ, ὅς ἐφύλαξε τὰς έντολάς μου καὶ ος έπορεύθη όπίσω μου έν πάση καρδία αύτου του ποιήσαι τὸ εύθες εν όφθαλμοϊς μου, 9 και επονηρεύσω του ποιήσαι παρά πάντας όσοι έγενοντο είς πρόςωπόν σου, καὶ ἐπορεύθης καὶ ἐποίησας σεαυτώ θεούς έτέρους και γωνευτά του παροργίσαι με, καὶ ἐμὲ ἔρριψας ὀπίσω σώματός σου. 10 διά τοῦτο ίδου έγω άγω κακίαν προς οίκον Ίεροβοάμ, καὶ έξολοθρεύσω τοῦ Ίεροβοάμ υύρουντα πρός τοίχον καὶ ἐπεγόμενον και καταλελειμμένον έν Ίσραήλ, και έπιλέξω Ίεροβοὰμ καθώς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος ἔως τελειωθήναι αὐτόν. 11 Τὸν τεθνηκότα τῷ 'Ιεροβοάμ εν τη πόλει καταφάγονται οι κύνες, καί τὸν τεθνηκότα έν τῷ ἀγρῷ καταφάγεται τὰ πετεικά τοῦ υὐρακοῦ · ὅτι κύριος ἐλάλησε. 12 Καὶ σὰ ἀνάστα, πορεύθητι εἰς οἰκόν σου, καὶ ἐν τῷ εἰςἐρχεσθαι τοὺς πόδας σου τὴν πόλιν άποθανείται τὸ παιδάριον 18 καὶ κόψονται αὐτὸ πᾶς Ἰσραήλ καὶ θάψουσι αὐτόν, ότι ούτος μόνος είζελεύσεται τῷ Ίεροβοὰμ πρὸς τάφον, ότι εύρέθη έν αὐτῷ έῆμα καλὸν περί του πυρίου θεού Ισραήλ έν οίκφ Ίεροβοάμ. 14 Καὶ ἀναστήσει χύριος έαντῷ βασιλέα ἐπὶ Ισραήλ, ος πλήξει τὸν οίκον Ίεροβοὰμ ταύτη τη ήμέρα καὶ έτι καίγε σύν. 15 Καὶ πλήξει κύριος τὸν Ἰσραήλ καθὰ κινεῖται ὁ κάλαμος έν τῷ ὕδατι, καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραήλ ἀπὸ ἄνω της γθονός της άγαθης ταύτης ής έδωκε τοις πατράσιν αὐτών, καὶ λικμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν του ποταμού. άνθ' οδ όσον εποίησαν τὰ άλση αὐτῶν παροργίζοντες τὸν κύριον. 16 Καὶ δώσει κύριος τον Ίσραηλ γάριν άμαρτιών Ίεροβοάμ, ος ήμαρτε και ος έξήμαρτεν 17 Καὶ ἀνέστη ή γυνή Ίεροβοὰμ Ισραήλ. καὶ επορεύθη είς την Θερσά καὶ έγένετο ώς είς ηλθεν έν τῷ προθύρο τοῦ οίκου, καὶ τὸ

בעבדי דַרָּד אִשׁר שמר מצותי ואשר היו לפניה ומלה ומצטחולה אַלהים אחרים ומסכות להכעיסני הַשְּׁבֶּכְתַּ אֲחַרֵי גַּבַּה: לַבַּוֹ הַנַנִי יָנָה אֶל־בָּית וֶרְבְּנָם וְהִכְרַתִּי ירבעם משתין בסיר עצור ועזוב בישראל ובערתו אחרי בית־ירבעם לַיַרַבָעַם בַּעִירֹ יָאכְלְוּ הַבְּּלַבִּים וְהַמֵּתֹ בשדה יאככו עום השמים כי י 13 רַגַלַיָּה הָעֵירָה וּמֵת הַיַּכֵר: וְסֵפְּדוּ־כְוֹ כַל־יִסְרַאֵל וְקַבְרוּ אֹתוֹ כּי יַבָּא לְיַרַבְעַם אֵל־קַבֵּר יַעַן נִמְצָּא־בֿוֹ יהוה אלהי ישראל דבר סוב אלי סו יַרַבְעם זַה הַיִּוֹם וּמֵה גַּם יהוה אתרישראל באשר ינוד הפנה בַּפַיִם וְנַתִשׁ אָת־יִשְׂרָאֵל מַעַל הַאָּדְמָה וַתֵּכֶר וַתַּבָא תִרְצַתָּה תֵיא בַּאָה בְסַתּי

۷. 16. '۲ ۲۳۲۳

was an b. 20. A: ben Berfchl. n. Geringften. VE: Bebunbenen u. Ungebunb. dW: Rnechte u. Freie. B: ce binter bem 6. 3. her anef. vE: w. h. b. S. 3. wegf. dW: u. fege aus ... her. A: bie Ueberbleibfel ... bis alles rein ift? dW.vE: nichte mehr abrig.

^{8.} nur thate w. m. wohlg. 9. B: mehr Bofes benn. dW.vE.A: folimmer (ges hanbelt). dW: mir ben R. gewandt? A: mich wegs warfeft, hinter bid.

^{10.} B.vE.A: bringen. dW: bringe id. dW.vE.A:

wie mein Knecht Davib, ber mein Bebot bielt, und manbelte mir nach von gangem Bergen, bag er that, was mir nur mobl 9 gefiel; "und haft ubel gethan über alle, bie vor bir gemefen find, bift bingegangen und haft bir anbere Gotter gemacht, und gegoffene Bilber, bag bu mich jum Born reigeteft, und baft mich binter beinen Ruden 10 geworfen. * Darum fiebe, ich will Unglud über bas Baus Berobeams führen, und ausrotten an bem Berobeam auch ben, ber an bie Wand piffet, ben Berichloffenen und Berlaffenen in Ifrael, und will bie Nachtommen bes Saufes Jerobeams ausfegen, wie man Roth ausfeget, bis es gang 11 mit ibm aus fei. * Ber von Berobeam ftirbt in ber Stabt, ben follen bie Sunbe freffen; wer aber auf bem Felbe flirbt, ben follen bie Bogel bes himmels freffen, benn 12 ber Berr hat es gerebet. * Go mache bu bich auf und gebe beim, und wenn bein Fuß jur Stabt eintritt, wirb bas Rind 13 fterben. "Und es wird ihn bas gange Ifrael flagen, und werben ihn begraben. Denn biefer allein von Berobeam wird zu Grabe tommen, barum, bağ etwas Gutes an ihm erfunden ift vor bem Berrn, bem 14 Gott Ifraels, im Saufe Berobeams. *Der Berr aber wird ihm einen Ronig über Ifrael erweden, ber wirb bas Baus Jerobeams ausrotten bes Tages. Und mas 15 ift nun gemacht? * Und ber Gerr wirb Ifrael ichlagen, gleichwie bas Rohr im Baffer bewegt wirb, und wird Ifrael ausreißen von biefem guten Lande, bas er ihren Batern gegeben bat, und wird fie ftreuen über bas Baffer, barum, bag fie ihre Saine gemacht haben, ben herrn zu ergurnen, 16 and wird Ifrael übergeben um ber Gunbe willen Berobeams, ber ba gefündiget hat, * Unb 17 und Ifrael bat funbigen gemacht. bas Weib Jerobeams machte fich auf, ging bin und tam gen Thirza. Und ba fie

15. aber ben Gerom. dW: [bag es mante] wie ein

15,2. meus David, qui custodivit mandata (Es.36,3, mea et secutus est me in toto corde suo, faciens quod placitum esset in conspectu meo, *sed operatus es mala super omnes, qui suerunt ante 12.28 te, et fecisti tibi deos alienos et conflatiles, ut me ad iracundiam provo-(Neh. cares, me autem projecisti post cor-Ba. 23, 35. Jer. 2, 27. pus tuum: *idcirco ecce, ego inducam 10 15,300 mala super domum Jeroboam, et per-16,3; cutiam de Jeroboam mingentem ad 21,21, parietem et clausum et novissimum in Israel, et mundabo reliquias domus Jeroboam, sicut mundari solet fimus usque ad purum. *Qui mor-11 tui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent eos canes; qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves coeli, quia Dominus locutus est. *Tu 12 igitur surge et vade in domum tuam! et in ipso introitu pedum tuorum in urbem morietur puer, *et planget 13 eum omnis Israel et sepeliet; iste enim solus inferetur de Jeroboam in (2Ch. sepulchrum, quia inventus est super eo sermo bonus a Domino Deo Israel in domo Jeroboam. * Consti-14 tuet autem sibi Dominus regem su-15.29. per Israel, qui percutiet domum Jeroboam in hac die et in hoc tempore; *et percutiet Dominus Deus 15 Israel, sicut moveri solet arundo in ans. aqua, et evellet Israel de terra bona 25,4m; ventilabit eos trans flumen, quia fev.22s. cerunt sibi lucos, ut irritarent Do-Jer.34.7. minum. ** Et tradet Dominus Israel 16 propter peccata Jeroboam, qui pec-12,30 care fecit Israel. * Surrexit ita- 17 ^{8ir.47,88}que uxor Jeroboam et abiit, et venit 16,82, in Thersa. Cumque illa ingrederetur

R. wanket. vE: w. b. Schilfr. im B. w. dW.vE:A. heranst. B.dW.vE.A: zerftr. (auf) jenfeit bes Fluffes (Str.). B: Göhenwälber? dW: Aftarten.

16. Damit er gef. B: Darum hat er 3. bahinges geben? dW: jur Sunbe verleitet. vE: bie er begans gen, u. bie er 3. hat begeben laffen.

^{9.} U.L. 3n Jorn. 10. U.L. bis gang. 14. A.A. wirb fic.

^{13.} vB: in ein Ør.

^{14.} was auch wohl jego? B: au eben biefem Tage erweden? dW.vE.A: an jenem (biefem) T. A: u. um biefe Beit! vB: ja, was? fcon jest. dW: n. w. [gesschieht] schon jeso? B: n. wie es auch jest schon ift.

^{13.} Al.: ad Dominum Deum.

παιδάριον ἀπέθανε. 18 Καὶ έθαψαν αὐτὸ καὶ ἔκοψαν αὐτὸ πᾶς Ἰσραήλ, κατὰ τὸ ρῆμα κυρίου ὁ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ᾿Αχία τοῦ προφήτου.

19 Καὶ περισσὸν ρήμα τῷ Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐπολέμησε καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου ρημάτων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. 20 Καὶ αὶ ἡμέραι ἄς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ είκοσι καὶ δύο ἔτη, καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ναδὰβ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

²¹ Καὶ 'Ροβοὰμ νίὸς Σαλομώντος έβασίλευσεν έπὶ Ἰούδαν υίὸς τεσσαράκοντα καὶ ένος ενιαυτών Ροβοάμ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, nal entà nal déna éty ébasileuser er Tegovσαλήμ, τη πόλει εν ή έξελεξατο κύριος θέσθαι τὸ ὅτομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶτ φυλῶτ τοῦ Ισραήλ καὶ τὸ ὅνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Νααμά ή 'Αμμωνίτις. 22 Καὶ ἐποίησεν 'Ιούδα τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ παρεζήλωσαν αύτὸν έν πάσιν οίς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτῶν όν ταϊς άμαρτίαις αὐτῶν αἶς ήμαρτον. 28 Καὶ φχοδόμησαν έαυτοῖς ύψηλὰ καὶ στήλας καὶ άλση επί πάντα βουνόν ύψηλόν και ύποκάτω παντός ξύλου συσκίου. 24 Καὶ σύνδεσμος έγένετο έν τῆ γῆ, καὶ ἐποίησαν ἀπὸ πάντων βδελυγμάτων των έθνων ών έξηρε κύριος από 25 Kal 878προςώπου τών υίων Ίσραήλ. νετο έν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτφ βασιλεύοντος 'Ροβοάμ, ἀνέβη Σουσάκ βασιλεύς Αλγύπτου έπὶ Ίερουσαλήμ. 26 Καὶ έλαβε τοὺς θησαυροὺς οξχου χυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οξχού τοῦ βασιλέως τὰ πάντα Ελαβεν, καὶ Ελαβεν ὅπλα τὰ χουσα όσα εποίησε Σαλομών. 27 Καὶ εποίησε Ροβοάμ ὁ βασιλεύς όπλα χαλκά αντ' αὐτών και επέθεντο έπ' αύτων οι ήνούμενοι των παρατρεχόντων οί φυλάσσοντες τὸν πυλώνα οίκου τοῦ βασιλέως. 28 Καὶ ἐγένετο ὅταν εἰςεπορεύετο 19. ΑΒ²: περισσόν δημάτων Ιερ. (c. ΕΓΧ). 21. ΑΒ: ην (ἐν ἡ ΓΧ). 22. ΑΒ: Ροβοὰμ (Ιέδας ΓΧ). Β: παρεξήλωσεν (-σαν ΑΕΧ). Α¹ΕΓΧ: π. αὐτδ (π. αὐτῶν A*B). 24. AB: ἐγενήθη (c.FX). A*B† (a, βδ.) τῶν (*A*X). AB* (ult.) τῶν (†FX). 25. AB: Συσακ(ε)ὶμ (c.F), 26. Β† (p. ἐλ.) πάντας (* A). AB† (p. βασ.) καὶ τὰ δόρατα τὰ τρυσᾶὰ ἐξιαβε Δαυλδ ἐκ χειρός τῶν παίδων Λδραζαὰρ βασιλέως Συβὰ καὶ εἰςηνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἰερυσαλήμ. Β † (inf.) καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Λίγυπτον. 27. Β: ἐπ' αὐτὸν ... *τῦ. 28. ΑΒ: ὅτε.

ורְחַבְעַם בַּן־שָׁלְמֹה מַלַה בִּיהוּדה שנה ואחת עשרה שנהי מלה בַּמַלְכוֹ נְשָׁבַע שם מככ לשום את-שמו ישראל נשם אמו 22 וַיַּעַם יָהוּדָה הָרֶע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּקְנְאוּ אַתוֹ מַפֹּל אֲשֵׁר עָשוֹּ אֲבֹתִּם בְּחַמּאתָם 23 אַשַׁר חָטַאוּ: וַיָּבְנוֹוּ גַּם־הַמַּה לַהַם במות ומצבות ואשרים על כל-גבעה 24 גבהה ותחת כל ככל התועבת עשר הַבּוֹיָם אֲשֶׁרֹ הוֹרֵישׁ יְהוָה מַפָּנֵי בְּנִי ווהי בשנה החמישית לַמַּלֶהְ רָחַבָּצִם עַלַה שִׁוֹשֵׁק 26 מִצְרֵיִם עַל־יִרְוּשָׁלֵם: אַברוֹת בַּית־יָהוֹה וָאֵת־אָוֹצִרוֹת בַּית הַפָּלֶךְ וְאֶת־הַפָּל לְקָח וַיִּקַחׁ אֵת־כָּל־ 27 מַנַנַי הַזָּהָב אָשֶׁר עַשָּׁה שָׁלְמָה: וַיַּעֲשׁ הפלה החבעם החפם מנני נחשת ינל שַּׂבֵי הַרַצִּים הַשְּׁמִרִים 28 פתח בית הַפַּלֵה: וַיִהַי

Y. 25. 'D סייש

^{17.} dW.vE: an bie (Thur.) Som. A: über ... trat. 18. dW: es begrub ihn n. befl. ihn g. 3.

^{19. (}Bie 11, 41.) B: im Buch ber Jahr-Gefcichte.

auf die Schwelle bes haufes tam, ftarb ber 18 Rnabe. * Und fie begruben ihn, und ganz Ifrael klagete ihn, nach bem Wort bes herrn, bas er gerebet hatte burch feinen Knecht Abia, ben Bropheten.

19 Bas mehr von Berobeam zu fagen ift, wie er gestritten und regieret hat, fiebe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber

20 Könige Ifraels. * Die Beit aber, Die Jerobeam regierte, find zwei und zwanzig Jahre, und entschlief mit seinen Batern, und sein Sohn Nabab ward König an seine Statt.

21 So war Rehabeam, ber Sohn Salomons, Rönig in Juda. Ein und vierzig Jahre alt war Rehabeam, da er König warb, und regierte flebenzehn Jahre zu Jerusalem, in ber Stadt, die ber herr erwählet hatte aus allen Stämmen Israel, daß er seinen Namen baselbst hinstellete. Seine Mutter hieß Naema, eine Ammo-

22 nitin. * Und Juba that, bas bem Geren ubel gefiel, und reigten ihn gum Gifer, mehr benn alles, bas ihre Bater gethan batten, mit ihren Sunben, bie fie thaten.

23 Denn fie baueten ihnen auch Goben, Saulen und Saine, auf allen hohen Gugeln und unter allen grunen Baumen.

24 Es waren auch Gurer im Lande, und fie thaten alle die Grauel ber Beiben, die ber Gerr vor ben Rindern Ifrael vertrie-

25 ben hatte. * Aber im funften Jahre bes Ronigs Rehabeam gog Sifat, ber Ronig in Egypten, herauf wiber Jerufa-

26 lem, "und nahm bie Schatze aus bem Saufe bes herrn und aus bem Saufe bes Ronigs, und alles, was zu nehmen war, und nahm alle golbenen Schilbe, bie Sa-

27 lomo hatte laffen machen. "Un welcher Statt ließ ber Rönig Rehabeam eherne Schilbe machen, und befahl fie unter bie Sand ber oberften Trabanten, bie ber Thur 28 huteten am Saufe bes Ronigs. "Und fo

23. A.A: baneten fic. 26,27. A.A: Schilber.

dW: Beit: B. vE: Tagesgefd.

20. (Bie 11, 43.)

21. Und R. ... war. (Bie 11, 36.)

22. B: bamit f. fich verfündigten. dW: wie f. ges fündigt. vE.A: die f. (begangen).
23. B: auch biefe. dW.vE.A: (Und) auch fie. vE:

Bilbfaulen.

Polyglotten . Bibel. A. L. 2. Bbs 1. Abth.

limen domus, puer mortuus est, *et 18 sepelierunt eum, et planxit eum omnis v.12a. Israel juxta sermonem Domini, quem locutus est in manu servi sui Ahiae Prophetae.

Reliqua autem verborum Jero-19
2Ch. boam, quomodo pugnaverit et quo13,8-20. modo regnaverit, ecce, scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel. *Dies autem, quibus regnavit 20
2Ch. Jeroboam, viginti duo anni sunt; et dor13,20. mivit cum patribus suis, regnavitque
15,25. Nadab filius ejus pro eo.

Porro Roboam filius Salomonis 21 ach. regnavit in Juda. Quadraginta et unius anni erat Roboam, cum regnare coepisset; decem et septem annos regnavit in Jerusalem, civitate quam 11,36; elegit Dominus, ut poneret nomen suum ibi, ex omnibus tribubus Israel. Nomen autem matris ejus Naama Ammonitis. *Et fecit Juda malum 22 v.18. coram Domino, et irritaverunt eum Dt.32,16. super omnibus, quae fecerant patres eorum in peccatis suis, quae peccaverunt. *Aedificaverunt enim et ipsi 23 Jud. 3,7 sibi aras et statuas et lucos super 282, 16,4 omnem collem excelsum et subter 84,65,7 omnem arborem frondosam; *sed et 24 28g.23,7:effeminati fuerunt in verra 1000. R1,27: Ph.23,17:que omnes abominationes gentium, 18,5: Nominus ante faciem 18,9. que omnes abominus ante faciem sch. filiorum Israel. *In quinto au-25 18,185 tem anno regni Roboam ascendit 11,40. Sesac rex Aegypti in Jerusalem, *et 26 2Ch. tulit thesauros domus Domini et thesauros regios, et universa diripuit, 10,16. scuta quoque aurea quae fecerat ach. Salomon; * pro quibus fecit rex 27

18,10. Roboam scuta aerea, et tradidit ea in manum ducum scutariorum et eorum, qui excubabant ante ostium 30h. domus regis. *Cumque ingrederetur 28

24. B: fcanbliche S. dW: Schanbbuben. vE: feile Rnaben. B.dW.vE: nach allen Gr. dW.vE.A: Bolfer.

26. alles hinweg; u. nahm alle. 27. dW.vE: vertrauete f. ber S. ber Ob. ber Laufer. A: gab f. in b. G. ber Sauptleute über bie Schilbs träger u. berer fo Bache hielten.

42

ό βασιλεύς εἰς οίκον κυρίου, ἦρον αὐτὰ οί 🗀ἡ뉯ηৄఞ παρατρέχοντες καὶ άπηρείδοντο αὐτὰ εἰς τὸ θεὲ 29 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τών παρατρεγόντων. λόγων Ροβοάμ και πάντα όσα εποίησεν, ούκ ίδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίφ λόγων τῶν ήμερων των βασιλέων Ιούδα; 30 Καλ πόλεμος ην άνὰ μέσον 'Ροβοὰμ καὶ ἀνὰ μέσον Ίεροβοάμ πάσας τας ήμέρας. 31 Καὶ ἐκοιμήθη Ροβοάμ μετά των πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται μετά των πατέρων αύτου έν πόλει Δανίδ. καὶ ἐβασίλευσεν ᾿Αβία ὁ υίὸς αὐτοῦ ἀντ΄ αύτοῦ.

ΧV. Έν τῷ ὀγδόφ καὶ δεκάτφ έτει βασιλεύοντος Ἱεροβοὰμ νίοῦ Ναβὰτ βασιλεύει Αβία υίος 'Ροβοάμ ἐπὶ 'Ιούδαν, 2 καὶ τρία ἔτη έβασίλευσες έν Ίερουσαλήμι και όνομα τῆς μητρός αὐτοῦ Μααγά θυγάτης 'Αβεσσαλώμ. ³ Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσαις ἁμαρτίαις τοῦ πατρός αύτου αίς εποίησεν έμπροσθεν αύτου, καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετά κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ώς ή χαρδία Δαυίδ τοῦ πατρός αὐτοῦ. 4 Ότι διὰ Δαυίδ ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ό θεός αὐτοῦ κατάλειμμα ἐν Ἱερουσαλήμ, ἵνα στήση τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτόν, καὶ στήση την Ίερουσαλήμ, δώς έποίησε Δαυίδ τὸ εὐθές ένωπιον χυρίου, ούχ έξέκλινεν από πάντων ών ένετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωής αὐτοῦ, ἐχτὸς ἐν δήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. 6 Καὶ πόλεμος ἦτ μεταξύ Ροβοὰμ καὶ μεταξύ Ίεροβοὰμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς 7 Καλ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων 'Αβία καὶ πάντα όσα ἐποίησεν, οὐκ ίδοὺ ταῦτα γεγραμμένα έπι βιβλίω λόγων των ήμερων των βασιλέων Ἰούδα; 8 Καὶ ἐκοιμήθη Άβία μετά τών πατέρων αύτου, και θάπτεται έν πόλει Δαυίδ, καὶ βασιλεύει 'Ασὰ νίὸς αὐτοῦ ἀττ' αὐτοῦ.

9 Έν τῷ ἐνιαυτῷ 'τετάρτῷ καὶ' εἰκοστῷ τοῦ Ίεροβοὰμ βασιλέως τοῦ Ἰσραήλ βασιλεύει Ασὰ

28. AB+(a. ηφ.) καὶ (*FX). 29. B: α (οσα AFX). AB: τοῖς βασιλεύσιν (τῶν β. FX). 31. AB (eti. infra):

'Αβιὰ (-lα FX). — 1. AB: Καὶ ἐν τῷ ὁπτωπαιδενιάτῷ
(c. FX). 2. Β: ἐπὶ (ἐν ΑΓΧ). 3. Β: ταῖς (πάσαις
FX; ΑΧ: π.ταῖς). ΑΒ: ἐνώπιον (ἔμπ. FX). Β* Δ. († AEFX). -4, Β * δ θ. αύτδ et έν Ισο. († ΑΕΓΧ). 5 s. Βι *έκτος -ξ. αὐτδ († ΑΒ² rell.). 7. Β: δ (ὅσα ΑΓΧ). ΑΒ: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. ΓΧ)... † (in f.) καὶ πόλεμος * δ and δ and δ and δ are all δ and δ are all δ are all δ and δ are all δ are all

בית יהות ישאום 29 וַהָשִׁיבִוּם אֶלְ־תַּא הַרַצִּים: זיבורי רוובעם וכליאשר עשת תלאי ־סַפַר דָּבְרֵי הַיַּמֵים המה כתובים על ַלְמַלְכֵי יָהוּדה: וּמַלְחַמָּה הַיְתָה בֵּין יַרַבְעַם כַּלְ־הַיָּמִים: רַחַבָּעַם וּבֵין 13 וַיִּשְׁפַּב וְהַתְּבָעָם עִם־אַבֹתִיוּ וַיִּקּבַר עם־אַבְתִיוֹ בעיר דוֹד וְשׁם אַמּוֹ נַעַמה הָעַמֹּנָית וַיִּטְלֶךְ אַבְיֵם בִּנִוֹ מַחִמַּיוּ: עשורה ובשנת שמנה 2 יהודה: שׁלִשׁ שׁנִים מַלֵּהְ בִּירוּשָׁלֵם . 3 וַשֶּׁם אָפּוֹ מַעֲכָה בַּתראַבִישָׁלְוֹם: וַיֵּלֵהְ קשאות אביו אשר־עשה לפניו אַלְתַּיוּ פַּלָבֶב זְיוָד אָבִיוּ : פַּי לְמַעַן זְּיְרֹ * יַהוַה אַלהַיו לַוֹ נֵיר בִּירְוּשָׁלֵח לָהַקִּים אָת־בָּנֹוֹ אָחֲלִיוּ וּלְהַעַמִּיד את־ ח יַרוּשַׁלַם: אַשָּׁר עַשָּׁה דָוָד אָת־הַיַּשָּׁר יהוה ולאוסר צורו פל ימי חויי לק פדבר אוריה • הַחָּתִּי: וּמִלְחָמָה הֵיָתָה בֵין־רָחַבְצֵם ז וביו יהבעם פל־ימי חייו: אַבִּיָּם וְכָל־אַשֵּׁר עָשָּׁה הַלוֹא־ יספר דברי הם בתובים על לְמַלְכֵי יָהוּדָח וּמְלְחַמֵּה הַיָּתָה בֵּין וַיִּשְׁבָּב אַבִיִּם נָם וּבֵין נַרְבָעָם: יאַבֹתִיר וַיִּקבְרָר אתו וימכה אפא בנו תחתיו:

עמרים יַתוּדַוּה : KOR

7. 3. '1 'VW'

aft ber Ronig in bas Baus bes Berrn ging, trugen fle bie Trabanten, und brachten fie wieber in ber Trabanten Ram-29 mer. * Bas aber mehr von Rehabeam zu fagen ift, und alles, mas er ge= than hat, flebe, bas ift gefchrieben in ber 30 Chronica ber Ronige Juba. * Es war aber Rrieg zwischen Rehabeam und Bero-31 beam ibr Lebenlang. * Und Rebabeam entichlief mit feinen Batern, und marb begraben mit feinen Batern in ber Stabt Davibs. Und feine Mutter bief Raema, eine Ammonitin. Und fein Sohn Abiam ward Ronig an feine Statt.

XV. 3m achtzehnten Jahre bes Ronigs Berobeam, bes Sohns Rebat, ward Abiam 2 Ronig in Juda, * und regierte brei Jahre gu Berufalem. Seine Mutter bieg Daecha, Seine Sochter Abifalome. "Und er manbelte in allen Gunben feines Baters, bie er por ihm gethan hatte, und fein Berg war nicht rechtschaffen an bem Berrn, feinem Gott, wie bag Berg feines Baters *Denn um Davibs willen gab 4 David. ber Berr, fein Gott, ihm ein Licht zu Berufglem, bag er feinen Gobn nach ibm er-5 wedte und erhielt ju Jerufalem. *Darum, bağ Davib gethan batte, bas bem Beren wohl gefiel, und nicht gewichen war von allem, bas er ihm gebot fein Lebenlang, ohne in bem Sanbel mit Uria, bem Bethi= 6 ter. * Es mar aber ein Rrieg gwifchen Rehabeam und Jerobeam fein Leben= "Bas aber mehr von Abiam gu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, flehe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Ronige Juba. Es war aber Rrieg zwischen Abiam und Berobeam. 8 "Und Abiam entschlief mit feinen Batern, und fie begruben ihn in ber Stadt Davips, und Affa, fein Sohn, warb Ronig an feine Statt.

9 Im zwanzigsten Jahre bes Kinigs Serobegm über Ifrael warb Affa König in

S. A.A: ihr Lebenl.

rex in domum Domini, portabant ea,
qui praeeundi habebant officium, et
postea reportabant ad armamentarium

2Ch. Reliqua autem ser-29

18,15. monum Roboam et omnia quae fecit,
ecce scripta sunt in libro sermonum

15,6. dierum regum Juda. Fuitque bellum 30

12,16. diebus. Dormivitque Roboam cunctis

12,16. diebus. Dormivitque Roboam cum 31

(15,24. patribus suis et sepultus est cum eis
v.21. in civitate David; nomen autem matris ejus Naama Ammonitis; et regnavit Abiam filius ejus pro eo.

Igitur in octavo decimo anno re-

gni Jeroboam filii Nabat regnavit Abiam

2Ch. 13,2 super Judam. Tribus annis regnavit

2Ch. in Jerusalem; nomen matris ejus Ma
11,20. acha filia Abessalom. Ambulavitque

14,8. in omnibus peccatis patris sui, quae
fecerat ante eum, nec erat cor ejus
perfectum cum Domino Deo suo sicut cor David patris ejus. Sed 4
propter David dedit ei Dominus Deus

11,32. supus lucernam in Jerusalem, ut suscitaret filium ejus post eum et statueret Jerusalem, eo quod fecisset
David rectum in oculis Domini, et
non declinasset ab omnibus quae

253.42. suae, excepto sermone Uriae Hethaei.
14,90. Attamen hellum fuit inter Rohoam 6
et Jerohoam omni tempore vitae
eius. Reliqua autem sermonum 7
18,22. Abiam et omnia quae fecit, nonne
haec scripta sunt in Jibro verborum
20,18,2 dierum regum Juda? Fuitque praelium inter Abiam et inter Jerohoam.

praeceperat ei, cunctis diebus vitae

eca. Et dormivit Abiam cum patribus 2,10. suis et sepelierunt eum in civitate 25,20. David, regnavitque Asa filius ejus pro eo.

In anno ergo vigesimo Jeroboam 9 regis Israel regnavit Asa rex Juda,

1. S: Abias. 7. S: Abiae. 8. S: Abias.

vE: Betreff.

^{28.} dW: in bas Gemach. vE: Simmer. A: Rufts fammer.

^{29.} Bie 98. 19. U. f. f.

^{30.} dW.vE: Streit.

^{31.} Bie 9. 20. U. f. f.

^{3.} B.A: vollfommen mit, dW.vE: (gang) ergeben. 7. Und es w. Rr.

^{4.} Aber ... Leuchte ... erhielte Jer. dW: ließ ihm ... bie 2. fcheinen n. beftätigte. vE: baburch bag er ... bestellte u. 3. bestehen ließ. B: im Stand erhielte.
5. B: in ber Sache. dW.A: außer in Ansehung.

έπι Ἰούδαν, 10 και τεσσαράκοντα και εν έτος έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμ καὶ ὅνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μααγά θυγάτης 'Αβεσσαλώμ. 11 Καὶ ἐποίησεν 'Ασά τὸ εὐθὲς ἐνώπιον χυρίου ώς Δαυίδ ὁ πατήρ αὐτοῦ, 12 καὶ ἀφείλε τοὺς τετελεσμένους από της γης, και έξηρε πάντα τὰ βδελύγματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. 18 Καὶ τὴν Μααχὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησε τοῦ μὴ είναι ἡγουμένην, καθότι ἐποίησε σύνοδον τῷ άλσει αὐτῆς, καὶ έξέκοψεν Ασά πάσας τὰς καταδύσεις αὐτῆς καὶ ένέπρησεν έν πυρὶ έν τῷ χειμάροφ Κέδρων. 14 Τα δε ύψηλα ούκ έξηρε πλην ή καρδία Ασα ήν τελεία μετά χυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. 15 Καὶ εἰςήνεγκε τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αύτου, και τους κίονας αύτου είς ήνεγκεν είς τὸν οίκον κυρίου άργυροῦς και χρυσοῦς καί σχεύη.

16 Καὶ πόλεμος ην ἀνὰ μέσον Ασὰ καὶ ἀνὰ μέσον Βαασὰ βασιλέως Ίσραηλ πάσας τὰς ημέρας αυτών. 17 Καὶ ανέβη Βαασά βασιλεύς Ίσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ψκοδόμησε τὴν Ῥαμὰ τοῦ μη είναι έκπορευόμενον και είςπορευόμενον τῷ 'Ασὰ βασιλεί 'Ιούδα. 18 Καὶ έλαβεν 'Ασὰ σύμπαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εύρεθέν έν τοῖς θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροίς του οίκου του βασιλέως, καλ έδωκεν αύτὸ εἰς χεῖρας τῶν παίδων αὐτοῦ. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς 'Ασὰ πρὸς υίὸν 'Αδὰρ υίοῦ Ταβρεμών υίοῦ 'Αζιών βασιλέως Συρίας τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δαμασκῷ, λέγων· 19 Διαθήκη ἔστωἀνὰ μέσον έμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός σου · ίδου ἀπέσταλκά σοι δῶρα ἀργυρίου καὶ χουσίου · δεύρο διασκέδασον τήν διαθήκην σου την πρός Βαασά βασιλέα Ίσραήλ, καὶ ἀναβήσεται απ' έμου. 20 Καὶ ηκουσεν υίος 'Αδαο τοῦ βασιλέως 'Ασά, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ Ἰσραήλ, και ἐπάταξε τὴν Αΐν τὴν Δὰν και τὴν

Αβὲλ οἴκου Μααχὰ καὶ πᾶσαν τὴν Χενέφεθ ἔως

10. Β: ἀνὰ (Μ. ΑΕΧ). 12. ΑΒ: τὰς τελετὰς ...
ἐξαπέστειλε ... ἐπιτηδεύματα (c. F). 13. Β: μητ.
ἐξαπέστειλε ... ἐπιτηδεύματα (c. F). 13. Β: μητ.
ἐξαπέστειλε ... ἐπιτηδεύματα (c. F). 13. Β: μητ.
ἐξαπέστειλε ... ἐκιτηδεύματα (c. F). 18. Α²Β:
αὐτὰ (αὐτὸ ΕΧ). ΑΒ*τῶν ... (εἰι. infra) Μδεφ (c.
ΕΧ). Β: νίὸν (-ἔ ΑΕΧ) Ταβεφεμὰ (c. F). Α²Β: ἀχὶς
μέσον ... ἐξαπέσταλκα ... ἀργομον π. χουσίον.
20. ΑΒΧ: τῶν δυνάμεων ... *ἐν. Α¹Β: ἐπαταξαν.
allem lùnfath ber ⑤.

י וָאַרְבָּעִים וָאַחַתֹּ שָׁנָה מַלַהְ בִּירְוּשׁלם מעכה בת־אבישלום: רה ויכרת אסא את-מפלצתה 14 בישרת בנחל סַרוּ רַס לָבַב־אָסָא הָיֵה שָׁכֵם עִם־ רַנַמַיר: וַיַבָא אַת־קּדְשֵׁי אַבִּיר וַפַּלְשׁוֹ בַּית יָהוָה בַּסַף וְזָהָב וְכֶּלְים: וֹמִלְחָנָה הָיִתָּה בֵּין אַסַא וּבֵין מַלֶּהְ־יִשְּׁרָאֵל זוֹרַיַעל בַּקשׁא מֵכֶה־יִשֹּׁרָאֵל על־יִהוּדֹה וַיַבַן אֶת־הַרָמַה לְבִלְתִּי תַּת יֹצֵא וַבְא הַכַּסֶׁף וְהַזְּהַב. בַּית־יִהוָה וָאָת־אִוֹצְרוֹת פֿיע פֿקלר וֹיִשֹּלִם בּוֹב צֹבֹנֿיו וֹיִשְּׁלְחֵׁם הַמַּלֵהְ אַסָּא אֵל־בֵּון־הַּדֵד בַּוּ־שַבְרִפְּוֹ יחזיון מַלָּה אַרָם הַישָׁב בְּדַּמֵּשָׂק. 19 לַאִּמָר: בָּרָיתֹּ בֵּינֵי וּבֵינֵיה בֵּין אֲבֵי וּבֵין אַבֵיה הָנֵהֹ שַׁלֵּחָתִּי לָהָ שֹׁחֲרֹ וְזָהָב כֵּךְ הָפַרָה אַת־בַּרֵיתִה וישמע בו אסא וישכח את-שרי החיכים אשר-בכ

> יקדשר ק' .15. v. ומלך א. ומלך ס' .18.

^{12. (}Bie 14, 24.) B: Dreckgöhen. A: reinigte es v. allem Unstath ber G.

10 Juba, * und regierte ein und vierzig Sabre ju Jerusalem. Seine Mutter hieß Maecha, 11 eine Tochter Abifalome. * Und Affa that. bas bem herrn wohl geftel, wie fein Ba-12 ter Davib. "Und that bie Burer aus bem Lanbe, und that ab alle Bogen, bie 13 feine Bater gemacht hatten. * Dagu feste er auch feine Mutter Maecha ab vom Amt, bas fie bem Diplegeth gemacht hatte im Saine. Und Affa rottete aus ihren Miplegeth, und verbrannte ibn im Bach 14 Ribron. * Aber bie Boben thaten fie nicht ab; boch mar bas Berg Affa rechtschaffen 15 an bem Berrn fein Lebenlang. "Und bas Silber und Golb und Gefag, bas fein Bater geheiliget hatte, und mas geheiliget mar jum Saufe bes Berrn, brachte er ein. Und es war Streit zwischen Affa und Baefa, bem Ronige Ifraels, ihr Lebenlang. 17 *Baefa aber, ber Ronig Ifraels, jog berauf wider Juda, und bauete Rama, bag niemand follte aus- und einziehen auf Affa 18 Seiten, bes Ronigs Juba. *Da nahm Affa alles Gilber und Gold, bas übrig mar im Schat bes Baufes bes Berrn und im Schat bes Saufes bes Ronigs, und gab es in feiner Rnechte Banbe, und fanbte fle ju Ben Babab, bem Cobn Tabrimone, bes Cohns Beftons, bem Ronige in Chrien, ber ju Damastus mobnete, und ließ 19 ihm fagen: * Es ift ein Bund zwifchen mir und bir, und zwifchen meinem Bater und beinem Bater, brum ichide ich bir ein Befchent, Silber und Golb, bag bu fahren laffeft ben Bund, ben bu mit Baefa, bem Ronige Ifraels, baft, bag er von mir 20 abziehe. * Ben Babab gehorchte bem Ronige Affa, und fanbte feine Bauptleute wiber bie Stabte Ifraele, und folug Bion und Dan, und Abel Beth Daecha, bas gange Cineroth, an bem gangen Lanbe

13. A.A: am Bad.

13. v. ber Barbe, weil f. ein Grauelbild gemacht b. in einem D. dW: von [ber B.] ber Rönigin. B: baß f. nicht follte R. fein. vE: entfernte er, b. f. n. Gerricherin f. burfte. (A: n. mebr Fürftin fet im Dienfte bee Briapue!) B: einen graft. Gögen. dW.vE: ein Gögenbilb.

14. dW: Aber b. O. wurben n. abgefchafft, vE.A: fchaffte man (er) n. ab. B: famen n. weg.

15. B: brachte herzu. dW.vE.A: br. ... ine S.

et quadraginta et uno anno regna-10 vit in Jerusalem; nomen matris eius Maacha filia Abessalom. * Et fecit 11 2Ch.14.1. Asa rectum ante conspectum Domini, 14,24. sicut David pater ejus, et abstulit 12 22,47: effeminatos de terra, purgavitque universas sordes idolorum quae fece-RCh. rant patres ejus. *Insuper et Maacham 13 15,16. matrem suam amovit, ne esset prin-14,23. ceps in sacris Priapi et in luco ejus, 18,19. quem consecraverat, subvertitque specum ejus, et confregit simulachrum 28.4.6. turpissimum et combussit in torrente 22.44. Cedron. *Excelsa autem non abstu- 14 ^{2Ch.} lit; verumtamen cor Asa perfectum erat cum Domino cunctis diebus suis. BCh. * Et intulit ea, quae sanctificaverat 15 pater suus et voverat, in domum Domini, argentum et aurum et vasa. P.6. Bellum autem erat inter-15,19. Baasa regem Israel cunctis diebus 15,200 dit guoque Baasa Bellum autem erat inter Asa et 16 3Ch. eorum. * Ascendit quoque Baasa 17 16,1ss. rex Israel in Judam, et aedificavit Rama, ut non posset quispiam egredi vel ingredi de parte Asa regis Juda. 2Ch.16.2. Tollens itaque Asa omne argentum 18 14,26. ris domus Domini et in thesauris domus regiae, et dedit illud in manus servorum suorum et misit ad Benadad filium Tabremon filii Hezion, regem 25m.5,8. Syriae, qui habitabat in Damasco, di-2Ch.16,3,cens: *Foedus est inter me et te 19 et inter patrem meum et patrem tuum; ideo misi tibi munera, argentum et aurum, et peto ut venias et irritum facias foedus, quod habes cum Baasa 2Ch.16,4. rege Israel, et recedat a me. * Ac- 20 (2Rg. quiescens Benadad regi Asa misit principes exercitus sui in civitates Israel, et percusserunt Ahion et Dan 15,39. et Abel domum Maacha et universam

17. B: bağ er Reinem verftattete weber aus, noch einzugehen zu A. vE: n. geft. Riemanb. dW: um R. ... zu laffen.

Jos. 11,2. Cenneroth, omnem scilicet terram

18. B.dW.vE.A: in ben Schagen.

19. B: fomm u. breche beinen B. vE: gehe, br. dW: auf! brich.

20. fammt bem g. 2. B: bie Oberften ber Geere bie er hatte. vE: b. Anführer feiner G. dW: feine Rrieges Ob.

πάσης τῆς γῆς Νοφθαλί. 21 Καὶ ἐγένετο ὡς Τίσος ήκουσε Βαασά, και διέλεπε του οικοδομείν την Ραμά και ανέστρεψεν είς Θερσά. 22 Καί ο βασιλεύς Ασά παρήγγειλε παντί Ιούδα έν Ακί, και αίρουσι τους λίθους της Ραμά και τὰ ξύλα αὐτῆς ἄ φκοδόμησε Βαασά, καὶ φκοδόμησεν εν αύτοις ὁ βασιλεύς Ασὰ τὸν 23 Kai βουνόν Βενιαμίν και την σκοπιάν. τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ασὰ καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ πάντα ἃ ἐποίησε καὶ αί πόλεις ας φκοδόμησεν, ούκ ίδου ταῦτα γέγραπται επί βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ιούδα; Πλην έν τῷ καιρῷ τοῦ γήρως αὐτοῦ ἐπόνεσε τοὺς πόδας αὐτοῦ. ²⁴ Καὶ ἐκοιμήθη 'Ασὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτου, και θάπτεται μετά τών πατέρων αὐτου έν πόλει Δαυίδ του πατρός αύτου, καί βασιλεύει Ίωσαφατ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

 25 Kαὶ Ναδὰeta νίὸς Ἱεροβοὰμ etaασιλεύει έπὶ Ίσραὴλ έν έτει δευτέρφ τοῦ ᾿Ασὰ βασιλέως Ιούδα, και έβασιλευσεν έπι Ισραήλ έτη δύο. 26 Καὶ ἐποίησε το πονηρον ἐνώπιον χυρίου, και επορεύθη έν όδω του πατρός αὐσου και έν ταις άμαρτίαις αύτου έν αίς έξήμαρτε τον Ισραήλ. 27 Και περιεκάθισεν έπ avedr Bauva vide Ayla em tor olner tov Ισσαγάρ και επάταξεν αθτόν έν Γαβαθών τῆ των άλλοφύλων και Ναδάβ και πας Ισραήλ περιεκάθητο έπὶ Γαβαθών. 28 Καὶ έθανάrwser avror Bansa er erer roiro rov 'Asa βασιλέως Ιούδα, και έβασιλευσεν άντ αυτού. 29 Και έγένετο ώς έβασιλευσε, και έπαταξεν όλον τὸν οίκον Γεροβοάμ, και ούχ υπελείπενο πασαν πουήν εν τῷ Γεροβοάα έως του έξολο-Φρεθου αὐτόν, κατά το όῆμα κυρίου ο ελάλησεν έν γειρί δούλου αὐτοῦ Αγία τοῦ Σηλωνίτου 80 περί των άμωρτιών Γεροβοάμ, ώς έξήμαρτε τὸν Ισραήλ, και έν τῷ παρυργισμοῦ αύτου εν φ παρώργισε τὸν κύριον θεὸν τοῦ 31 Καὶ τὰ λοιτά τῶν λόγων Να-Ισραήλ. δάβ καὶ πάντα όσα ἐποίησεν, οὐκ ίδοὺ ταῦτα 22. A + (p. παντί) τῷ λαῷ. Β: εἰς Ἐνακίμ (ἐν 'Ακί 22. A † (p. παντί) τῷ λαῷ. Β: εἰς Ἐναπίμ (ἐν Ἀπί F). A Β: πᾶν β. (τὸν β. FX). 23. A¹B*: δυναστία (-εία A¹B¹EFX). Β: ἦν (κ. πάντα ἄ ΑΕΓΧ). ΑΒ: τὰς πόλ. ... γεγομμενα ἐστίν (c. FX). Β: βιβλίω (-ία ΑΓΧ). ΑΒ: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 24. Β*τδ († ΑΓΧ). 25. Β (eti. infra): Ναβάτ (c. ΑΧ) ... ἐβασ. ἐν Ἰσφ. (c. ΑΓΧ). 26. ΑΒ*(tert.) ἐν († FX). 27. ΑΒ*ἐπ' († FX). Β: οἰπ. Βελαὰν νίδ Ἰχία (c. FX). Β: ἐχάφαξεν (ἔπάτ. ΑΕΓΧ). 28. ΑΧ*τῦ. Β† (p. Ἰσὰ) νίδ Ἰσὰ (* ΑΓΧ). 29. Α: ἐπ. τὸν σύμπανγα οἰπ. ΑΒ: τῦ (ἐν τῷ FX). 30. ΑΒ: Ὁς (ὡς FX). Β: ῷ (ἐν ῷ FX). 31. Β: ᾳ (ὅσα ΑΕΓΧ).

B: φ (ἐν φ FX; A: ως). 31. B: α (ὅσα ΑΕΓΧ).

וצריהו פשמע בעשא ויחדים 22 אַת־הַרְמָה וַיַּשָׁב בְּתַרְצה: השׁמֵיעַ אָת־פָּל־יִהוּדָה וַיִּשָאר אָת־אַבְנִי הַרַמָּה וְאָת׳ אַשר בַּנַה בַּעִשׁא וַיָּבון בָּם את־בַבע בִּניָמֵן וַכַל־בָּבּבּרווו וְכַל־אַשֵׁר עַשָּׁה וְהֵעַרִיםׁ אַשַׁר בָּנָה הַלְאֹ־הַמָּה כִתוּבַים עַל־ ספר דַבָרָי הַיַּמֵים לְמַלְכֵי יִהוּדָה רֵק אַ לַעַת זָקַנָּתוֹ חָלָה אֵת־רַנְלֵיו: וַיִּשְׁבָּב 🕰 אָסָאֹ לָם־אַבֹּתִיוּ וַיִּקְבֵרֹ עַם־אַבֹּתִיוּ בָּצֶיר דָּוָד אָבָיר וַיִּמְלָהְ יִהְוֹשָׁפֵּט בִּנִוּ

וָנָדֶב בֶּוּ־יַרַבִּנָּם מָלַרְּ עַל־יִשִּׂרָאֵל בּשָׁנַת שָׁתַּיִם לָאָפָא מֵלֶךְ יְחּתָח 26 וַיִּמִלְהָ עַל־יִשִּׁרָאֵל שְׁנַתַיָּם: וַיִּעשׁ הָרֶע בָּצִינֵי יִחֹנָה וַנִּכֵּה בְּדֵּרֶה אָבִּיוּ וּבְתַפַּאתוֹ אֲשָׁר הַתָּטִיא אֶתֹּדִיִּסִירָאֵל וּ 27 רַיָּקשׁר עַלֵיר בַּעִשָׁא בָּן־אֲחִיָּה לְבֵית יששלר ויכהו בַּעִשַּׁא בָּגִבָּתוֹן אֲשֵׁר לַפָּלִשָּׁתַּים וְנַדָבׁ וְכַלֹּ־יִשִּׁרָאֵל צָרֵים 28 על־בּבְּתוֹן: וַיִּלְתַתְהוּ בַעִשָּׁא בִּשְׁנַת שׁלֹשׁ לִאָּפָא מֵלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלְךְ 29 מַחָּמָיוֹ: וַיָּהֵי כְּמָלְכוֹ הַפָּה אֶת־בֶּלֹ־ בַּית יַרַבְעָשׁ לָאִ־הָשָׁאֵיר כַּל־נִשְׁמֵה לַיַרָבְעָם עַדִּיהָשָׁמָדוּ אשר דבר ביד־עַבְּדוֹ אַתְיַה הַשִּׁילְנֵי : חַפָּאות יַרָבְעָם אֲשֵׁר חָטָא וַאֲשֵׁר את־ישראל הַכְעִים אַת־יִהוַה אֵלְהֵי יִשְׁרָאֵל: 31 וְיַתֵּר דִּבְרֵי נָדֵב וִכָּל־אֲשֵׁר עַשֵּׁה הַלֹאׁ־

21. u. blieb ju Th. dW.vE: (fanb) er ab vom Bane. 22. fei R. ansgenommen! B: ausrufen. dW: 1. g. 3. berufen. vE: rief g. 3. jufammen. B.vE: D. 21 Naphthali. * Da bas Baefa borete, ließ er ab zu bauen Rama, und jog wieder 22 gen Thirza. * Der Ronia Affa aber lief erfcallen im gangen Juba: Bier foll niemand ungeftraft bleiben! Und fie nahmen ble Steine und Bolg von Rama meg, bamit Baefa gebauet hatte, und ber Ronig Affa bauete bamit Beba Benjamin und 23 Migba. *Bas aber mehr von Uffa ju fagen ift, und alle feine Dacht, unb alles, mas er gethan bat, und bie Stabte, bie er gebauet bat, fiebe, bas ift gefchrieben in ber Chronica ber Ronige Juda, ohne bag er in feinem Alter an feinen 24 füßen trant war. * Und Affa entichlief mit feinen Batern, und warb begraben mit feinen Batern in ber Stabt Davibs, seines Baters. Und Josaphat, sein Sohn, warb Renig an feine Statt. Rabab aber, ber Sobn Berobeams, ward Konig über Ifrael im anbern Jahr Affa, bes Ronigs Juba, und regierte über 26 Ifrael zwei Jahre. "Und that, bas bem Berrn übel gefiel, und manbelte in bem Bege feines Baters, und in feiner Gunbe, bamit er Ifrael hatte funbigen gemacht. 27 " Aber Baefa, ber Sohn Abia, aus bem Baufe 3fafdat, machte einen Bund wiber ibn, und fclug ibn ju Gibethon, welche war ber Philifter; benn Rabab und bas 28 gange Ifrael belagetteit Gibethon. * Alfo tobtete ibn Baefa im britten Jahr Affa, bes Königs Juba, und warb König an 29 feine Statt. * Als et fün Ronig mar, fclug er bas gange Baus Jerobeams, und ließ nicht über etwas, bas ben Dbem hatte bon Jerobeam, bis er ihn bertilgete, nach bem Bort bes Berrn, bas er gerebet hatte 30 burch feinen Rnecht Abia von Silo: *um bet Ganbe willen Berobeams, bie er that und bamit Ifrael funbigen machte, mit bem Reigen, bamit er ben Berrn, ben Gott 31 3ftaels, etzürnete. * Was aber mebr von Mabab zu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, flebe, bas ift gefchrieben in

2Ch.16.5. Nephthali. *Quod cum audisset Baasa, 21 intermisit aedificare Rama, et rever-2Ch.16,6. sus est in Thersa. * Rex autem Asa 22 nuncium misit in omnem Judam, dicens: Nemo sit excusatus. Et tulerunt lapides de Rama et ligna eius, quibus aedificaverat Baasa, et extruxit Jud. 20,4. de eis rex Asa Gabaa-Benjamin et 11,11. Maspha. Reliqua autem omnium 23 sermonum Asa, et universae fortitudines ejus, et cuncta quae fecit, et civitates quas extruxit, nonne haec ach. Civitates quas canali,

16,11. scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda? Verumtamen in tempore 16,12;18, senectutis suae doluit pedes. Et 24 dormivit cum patribus suis, et sepul-2Ch. tus est cum eis in civitate David 22,2. patris sui, regnavitque Josaphat filius 20.1.7.1. ejus pro eo. 14.20. Nadab vero filius Jeroboam regna- 25 vit super Israel anno secundo Asa regis Juda, regnavitque super Israel duobus annis. *Et fecit quod malum 26 est in conspectu Domini, et ambulavit in viis patris sui et in peccatis ejus, quibus peccare fecit Israel. * Insi- 27 diatus est autem ei Baasa filius Ahiae de domo Issachar, et percussit eum 16, 15. in Gebbethon, quae est urbs Philisthinorum; siquidem Nadab omnis Israel obsidebant Gebbethon. *Interfecit ergo illum Baasa in anno 28 tertio Asa regis Juda, et regnavit pro eo. *Cumque regnasset, percussit 29 21,22. omnem domum Jeroboam; non dimisit ne unam quidem animam de semine ejus, donec deleret eum, juxta verbum 14,10. Domini quod locutus fuerat in manu servi sui Ahiae Silonitis: * propter 30 peccata Jeroboam quae peccaverat et quibus peccare fecerat Israel, et propter delictum quo irritaverat Dominum Deum Israel. autem sermonum Nadab et omnia

war frei. dW: fo bag feiner fr. w. B: baf f. ... weg: tragen follten. dW.vE: trugen. A: fanbte e. Aufgebot burch g. 3. u. fprach: R. foll entichulbigt f.

w. er. dW: tapfern Thaten. vE: 23. Abet ... Grofthaten. dW.vE: wurbe. A: litt er Schmergen. quae operatus est, nonne haec scripta

^{24.} Al.: dorm. Asa.

^{27.} B: eine Bufammenfcmorung. dW.vE: berfdwor fic.

^{29.} vE: erfchlug ... I. n. eine Seele ubrig. 30. Gunden. dW: inbem er ... reigte, vE: wegen bes Bornes mogn er ...

γεγοαμμένα έστιν έν βιβλίφ λόγων τῶν ἡμεοῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; ³² Καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον Βαασὰ βασιλέως Ἰσραήλ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

33 Kal er ro erei ro rolro rov 'Asà βασιλέως Ἰούδα βασιλεύει Βαασὰ νίὸς Αγία έπὶ Ἰσραήλ έν Θερσά είκοσι καὶ τέσσαρα έτη. 34 Καὶ εποίησε τὸ πονηρόν ενώπιον πυρίου, και έπορεύθη έν όδῷ Ίεροβοὰμ 'υίοῦ Ναβάτ' και έν ταις άμαρτίαις αὐτοῦ έν αίς **Χ VI.** εξήμαρτε τον Ισραήλ. 1 Καλ εγένετο όημα κυρίου πρὸς Ἰοῦ υίὸν Ανανὶ πρὸς Βαασά, λέγων 2 Ανθ΄ ών υψωσά σε άπο της γης και έδωκά σε ήγούμενον έπι τον λαόν μου Ίσραήλ, και επορεύθης εν όδφ Ίεροβοάμ και έξήμαρτες τὸν λαόν μου Ίσραήλ, τοῦ παροργίσαι με έν τοϊ; ματαίοις αύτων. δίδου έγω έξεγερο όπίσω Βαασά καὶ όπίσω τοῦ οίκου αύτοῦ 'κακά', καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ώς τὸν οίκον Ίεροβοὰμ υίου Ναβάτ. 4 Τὸν τεθνηκότα τοῦ Βαασὰ ἐν τῆ πόλει καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίφ καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τού ούρανού. 5 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Βαασά καὶ πάντα όσα ἐποίησε καὶ αἱ δυναστείαι αύτου, ούκ ίδου ταυτα γέγραπται έπί βιβλίφ λόγων των ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ; 6 Καὶ ἐκοιμήθη Βαασὰ μετὰ τῶν πατέρων αύτου, και θάπτεται έν Θερσά, και έβασίλευσεν Ήλα υίος αυτοῦ ἀντ' αυτοῦ. 7 Και ελάλησε κύριος εν χειρί Ιου υίοῦ Ανανί έπὶ Βαασά καὶ ἐπὶ τὸν οίκον αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πάσαν την κακίαν, ην έποίησεν ένωπιον κυρίου του παροργίσαι αυτόν έν τοις έργοις των γειρών αύτοῦ, τοῦ είναι αύτὸν ώς ὁ οίκος Ίεροβοάμ, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξαι αὐτόν.

8 Εν τῷ ἔντω καὶ εἰκαστῷ ἔτει Ασὰ βασιλέως Ἰούδα ἸΗλὰ νίὸς Βαασὰ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ δύο ἔτη. 9 Καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν ὁ παῖς αὐτοῦ Ζαμβρὶ ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσους τῆς ἵππου, καὶ αὐτὸς ἡν ἐν פּֿלָ-וֹמִיִּטִּ: צּיִּלְמַלְכֵּי וִשְּׂרָאֵלִ: וִמִלְחָמָה הֵיְּיְאָה הַלְּבַלְכֵי וִשְּׂרָאֵלִ: וִמִלְחָמָה הֵיְיְאָה הַם פְּתוּבָּים עַלַ-מַפֶּר דִּבְרֵי הַיְּאָים

בַּשָׁנַת שַׁלֹשׁ לָאַסָא מֵלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּנְשָׁא כֶּן־אַחִיָּה עַל־בָּל־יִשִּׂרָאַל 34 בַּתַרְצָה עשָׂרים וָאַרְבַּע שַׁנַה: וַיַּעַשׂ הַרֶע בָּצִינֵי יִהוָה וַיַּכֵּהְ בְּדֵרָהְ יַרְבְעָם וֹבְחַשָּאתוֹ אֲשֵׁר הַהָשָׁיא אַת־יִשְׂרָאֵל: ווהי דבר־יהוה אל־יהוא בו־ 🗶💵. על־בעשא לאמר: הַרִימֹתִּיהֹ מִן־הַעַפַּר וַאָּתָּנָהְ נַגִּיד עַל יִשָּׁרָאֵל וַתַּלֶהְי בְּדֵרָה יֵרָבְּעִם וַתְּחַטָא אַת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְהַכָּעִיםָנִי 3 בַּחַמּאתָם: הָנְנֵי מַבְעַיר אָחֲבֵי בַּעִּשֵׁא וְאַחֲרֵי בֵיתוֹ וְנַתַתִּי אֵת־בֵּיתוּ כְּבֵית 4 ַרָרָעָם בֶּן־נָבַם: הַמַּת לְבַעִשׁאֹ בַּעִיר יָאכָלָוּ הַכָּלָבֵים וְהַפֵָּת לוֹ ח יאכלו עות השמים: בַעָשָׁא ואָשָׁר עַשָּׁת וּנְבִוּרָתוֹ הָלְאִ־הֵם פָתוּבִים עַל־סֵפֵר זִּבְרֵי הַּוַּמֵים לְמַלְכי 6 יַשְּׂרָאֶל: וַיִּשְׁבָּב בַּעַשָּׁא עַם־אַבֹּתִיו וָגָם בּידֹ -יהוה היה אכ-פעטא עשה בעיני יהוה להכעיסו במעשה יָדָיו לַהְּיֻוֹת כְּבֵית וֶרְבְצֵם וְעַל אֲשֶׁר

עלָיוּ עַבְדָּוּ זִמְרִי שָׁר מְּדְעַבִּית הָרֶכֶב 9 עַלִּיוּ עַבְדָּוּ זִמְרִי שָׁר מְלָה בֶּן־בַּּנְשָׁא 2 עַלְּיוּ נִיִּיְדָה עָׁלַּהְ אֵלָּה בֶּן־בַּנְשְׁא 3 בִּשְׁנַּת עָשְׂרִים וְשֵׁשׁׁ שָׁנְּהּ לְּאָּטֶא

xον ([xαθ-]ώς ὁ οἶκ. ΑΕΓΧ). 8, Β: Καὶ Ἡλὰ (Ἐν- Ἡλὰ Ϝ; sim. Α)... δύο ἔτη ἐν Θ. (c. ΑΓΧ). 9. ΑΒ:
συνέστρεψεν (c. ΓΧ). Β*ὸ παῖς αὐτῦ († [A]ΓΧ).

^{31.} AB: τοὶς βασιλεῦσι» (τῶν β. FX). 32*Β¹ΕΧ († AΒ²FΧ). AB (bis): μεταξύ (c. F). 34. AB: ὡς (ἐν αἰς FΧ). — 1. AB: λόγος κυρ. ἐν χειρὶ Ἰ. νιδ... * λέγ. (c. [Ε]FΧ). 2. AB† (a. ὀδ.) τῆ (*FΧ). B† (a. Ἰσρ.) τὸν (*AFΧ). 3. AB: ἐξεγείρω... ὅπισθεν τ. οἰπ.... * κακά (c. FΧ). 5. Β: ἀ (ὅσα ΑΓΧ). Α: ὅχὶ τ.γ. AB: γεγραμμένα (c. FΧ). Β: ἐν β. (ἐπὶ β. ΑΧ). δ. AB: βασιλεύει (c. FΧ). Τ. AB pon. ἐλ. κύρ. a. ἐπὶ Β. (c. FΧ). Α¹: περὶ Β. Α¹Β* (alt.) κ. ἐπὶ († Α²FΧ). AB* (alt.) αὐτὸν († ΕΓΧ). Β: κατὰ τὸν οἰ-

32 ber Chronica ber Ronige Ifraels. "Und es mar Rrieg gwifchen Affa und Baefa, bem Ronige Ifraels, ihr Lebenlang. 3m britten Jahr Affa, bes Ronigs Juba, marb Baefa, ber Cobn Abia, Ronig über bas gange Ifrael zu Thirza vier 34 und zwanzig Jahre, * und that, bas bem Beren übel gefiel, und manbelte in bem Wege Berobeams und in feiner Sunde, damit er Ifrael hatte fundigen ge-XVI. macht. * Es fam aber bas Bort bes Berrn ju Bebu, bem Sohn Sanani, 2 wiber Baefa, und fprach: * Darum, bag ich bich aus bem Staube erhoben babe und gum Kurften gemacht über mein Bolt Ifrael, und bu manbelft in bem Wege Jerobeams und machft mein Bolf Ifrael fundigen, bag bu mich ergurneft burch ihre 3 Gunde: *flebe, fo will ich bie Rachtommen Baefa und bie Rachtommen feines Baufes wegnehmen, und will bein Baus fegen wie bas Baus Berobeams, bes 4 Sobne Rebate. * Wer von Baefa ftirbt in ber Stabt, ben follen bie Bunbe freffen, und wer von ihm ftirbt auf bem Felbe, ben follen die Bogel bes Simmels fref-*Bas aber mehr von Baefa gu ju fagen ift, und mas er gethan bat, und feine Dacht, fiebe, bas ift gefchrieben in 6 ber Chronica ber Konige Ifraels. * Und Baefa entschlief mit feinen Batern, und ward begraben zu Thirza, und fein Sohn 7 Ella ward Ronig an feine Statt. * Auch bas Bort bes herrn tam burch ben Bropheten Jehu, ben Sohn Sanani, über Baefa und über fein Baus, und wiber alles Uebel, bas er that por bem Berrn, ibn gu ergurnen burch bie Werte feiner Banbe, bağ es murbe wie bas Baus Berobeams, und barum, bag er biefen erichlagen batte.

sunt in libro verborum dierum regum v.16. Israel? * Fuitque bellum inter Asa 32 et Baasa regem Israel cunctis diebus

Anno tertio Asa regis Juda regna- 33

vit Baasa filius Ahiae super omnem 14.17 Israel in Thersa, viginti quatuor an-14,17. loi act in August, 16,8.22. nis, et fecit malum coram Domino 84 (v.26. ambulavitque in via Jeroboam et in peccatis ejus quibus peccare fecit Israel. *Factus est autem sermo XVI. 2Ch. 16.7 Domini ad Jehu filium Hanani contra Baasa, dicens: * Pro eo quod exal-📆 tavi te de pulvere et posui te ducem 18m.2,8. super populum meum Israel, tu autem ambulasti in via Jeroboam et peccare fecisti populum meum Israel, ut me irritares in peccatis eorum: *ecce, ego 14,10. demetam posteriora Baasa et posteriora domus ejus, et faciam domum tuam sicut domum Jeroboam filii Nabat. *Oui mortuus fuerit de Baasa in civitate, comedent eum canes, et qui mortuus fuerit ex eo in regione, comedent eum volucres coeli. *Reliqua autem sermonum Baasa et quaecumque fecit et praelia ejus, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel? * Dormivit ergo Baasa cum patribus suis sepultusque est in 15,88.. Thersa, et regnavit Ela filius ejus pro eo. *Cum autem in manu Jehu 2Ch.19,2. filii Hanani Prophetae verbum Domini factum esset contra Baasa et contra domum ejus et contra omne malum, quod fecerat coram Domino ad irritandum eum in operibus manuum suarum, ut fieret sicut domus Jeroboam: ob hanc causam occidit eum, hoc est Jehu filium Hanani

Anno vigesimo sexto Asa regis 8 v.6. Juda regnavit Ela filius Baasa super 15,83.. Israel in Thersa duobus annis. * Et 9 (15,27. rebellavit contra eum servus suus 9,22. Zambri dux mediae partis equitum;

Prophetam.

3m feche und zwanzigsten Jahr Affa,

bes Ronigs Juba, warb Ella, ber Sohn

Baefa, Ronig über Ifrael zu Thirza zwei

Dberfte über bie Balfte ber Bagen, machte

einen Bund wiber ibn. Er aber mar ju

9 Jahre. * Aber fein Rnecht Simri, ber

^{7.} Al. * hoc est. 34. S: in viis.

^{7.} Doch tam ... fomobi wegen alles Uebels ... als auch barum. dW.vE: fo bag er mar wie ... baffelbe folug (weil er biefen erfchl. hatte). 9. (Bie 15, 27.) A: 5. ber Reiter.

^{1. (}Bie 12, 22.)

^{2.} ihre Gunben. B.A: erhöhet.

^{3.} Baufes wegfegen, n. w. b. D. machen. (Bie

^{14, 10.) - - 5. (}Bie 15, 23.)

XVI.

Simri rea Israelis.

- Θερσά πίνων καλ μεθύων έν τῷ οίκο Κρσά του οἰκονόμου του έν Θεροά. 10 Καὶ εἰςηλθε Ζαμβρί και ἐπάταξεν αύτον και ἐθανάτωσεν αύτὸν εν έτει είκοστῷ καὶ έβδόμω 'Ασά τοῦ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν άντ' αὐτοῦ. 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βασιλεύσαι αὐτὸν ἐν τῷ καθίσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ έπαταξεν όλον τὸν οίκον Βαασά, καί οὐ κατέλιπεν αύτῷ οὐροῦντα πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ τούς συγγενείς και έταιρους αύτου. 12 Και έξωλόθρευσε Ζαμβρὶ ὅλον τὸν οΙκον Βαασά, κατὰ τὸ ὑῆμα ο ἐλάλησε χύριος ἐπὶ τὸν οἶχον Baasa er yeigl 'Ioù 'vioù 'Ararlov' vou nooφήτου 13 περί πασών άμαρτιών Βαασά καί Ήλα του νίου αὐτου, ως έξήμαρτε τὸν Ίσραήλ, του παροργίσαι κύριον τον θεον Ίσραήλ έν τοῖς ματαίοις αὐτῶν. 14 Καὶ τὰ λοιπὰ των λόγων Ήλα και πάντα όσα έποίησεν, ούκ ίδου ταυτα γέγραπται έν βιβλίφ λόγων τών ήμερών των βασιλέων Ίσραήλ;

15 Εν τω είκοστω και έβδόμο έτει Ασά βασιλέως Ιούδα έβασίλευσε Ζαμβρί έν Θεφεά έπτά ήμέρας και ή παρεμβολή Ισραήλ έπι Γαβαθών την των άλλοφύλων. 16 Καλ ημουσαν ο λαός έν τη παρεμβολή, λέγων Συνεστράφη Ζαμβρί nul ménaine tor faciléa, nul épucileusar ér Ισραήλ τόν Αμβρί τον ήγεμόνα τής στρατιάς έπὶ Ἰσραήλ έν τῆ ήμερα έκενη έν τῆ παρεμβολή. 17 Καὶ ἀνέβη 'Αμβοί και πας 'Ισραήλ per wison en l'abation nai regienation έπὶ Θερσά. 18 Καὶ έγένετο ώς είδε Ζαμβρὶ ઉંદા જ્રણ્યાન્યકાંત્રિયુવાઓ ને જલીતાં લાઇરવર્ષે, જલી કોંદ્રજળρεύεται είς τον οίκον του βασιλέως, και ένεπύρισεν έφ' έπυτὸν τὸν είκον τοῦ βασιλέως έν πυρί, καὶ ἀπέθανω. 19 ύπλο των άμαρτιών αὐτοῦ อ้า สิทอร์ทูซส ขอบี พอเก็ปสเ ขอ พอจากุออง ส่งอักเอง κυρίου, τοῦ πορουθήναι εν όθφ Ίεροβοαμ καὶ er raiz humpilais ubrod die ikipagre ror 20 Καὶ τὰ λοικά τῶν λόγων Ισραήλ. Ζαμβοί και αί συνάψεις αύτου ας συνήψεν,

9. AB*καl († FX). B: 'Ωσὰ (c. F). AB* (ult.) τδ († FX). 10. B* ἐν ἐτει-Ἰόδα († AFX). 11 s. A*B: ἐνενήθη (c. FX). B* κ. ἀ-(pr.) Β. († F; sim. A). AB: Β. καl πρὸς Ἰὰ τὸν προφ. (c. FX). 13. AB† (a. ἀμ.) τῶν (* X ?). 14. B*κ. πάντα. AB: ὰ ἐπ.... γεγαμμένα. 15. B: Καl Ζ. ἐβασ. ἐν Θ. (Εν τῷ κτλ. F; sim. A). 16. AB: λεγόντων... ἔπαισε... ἡγόμενον. 17. AB: περιεκάθισαν. 18. AB: ἐγενήθη... αὐτὸ ἡ πόλ. Β: πορεύεται. AB: εἰς ἄντρον τὸ οἴκὸ τῷ β.κ. ἐν. ἐπ. ἀντὸν. Β*ἐν πυρί. 19. Β* (alt.) τδ. AB† (p. Ἰερ.) νίδ Ναβὰτ (* ?). 20. AB: τὰς συνάψεις.

ישָּׁרָאֵל: פַּענּיִים בַּלְ-סֵׁפָּר זִּלְרֵי נִיִּמָים לְמַלְכֵי אַלָּה וְבָּלִ-אַשֶּׁר בְּלַרִי נִיִּמָים לְמַלְכֵי יִשְּׁרָאֵל בְּעַבְּלִיתְם: וְיִשָּׁר דִּבְרִי הִּבְּרִי יִשְּׁרָאֵל בְּעַבְּלִיתְם: וְיִשָּׁר דִּבְּרִי בְּעָּהְ זִי עַבְּאָא בְּעָד יִיְשִׁא וְשָׁבְּר בְּעָבְית בְּעָשְׁא לְאִר בּבְּשָׁא בְּיִד יִנְיּהִי בְּמְלְכִו בְּשִׁבְּוֹן בְּלֵיר וְנִּאֲּבֶׁיו בּבְּשָׁא בְּיִד יִנְיּהִי הְּנְלְרִי אֵּת כְּלִרבִית בְּעָשְׁא לְאִר בּבְּשָׁא בְּיִד יִנְיּהִי הְּנְלְרִי אֵת כְּלִרבִּית בְּעָשְׁא לְאִר בַּבְּשָׁא בְּיִד יִנְיּהִי הְנִּלְרִי אֵת כְּלִרבִית בַּעְשָׁא לְאִר בּבְּשָּׁא בְּיִד יִנְיּהִי הְנִּלְרִי אֵת כְּלִרבִּית בְּעָשְׁא לְאִר בּבְּשָׁא בְּיִד יִנְהִיּא הָנְּכִּית בְּעָשְׁא לְאִר בּבְּשָׁא בְּיִד יִנְהִיּעְ הִישְׁהְי וְנִיּלְרְ בְּבְשָׁא בְּיִדְ יִנְהִיּעְ הִישְׁא וְיִבְּי וְיִבְּיִי בְּעָּיִי בְּיִּבְּיִּלְ בְּבְשָׁא בְּיִּד יִנְהִיּעְ הִינְיִי בְּעִּיְי בְּיִּבְּיִי בְּיִּבְּיִי בְּבְּשָׁא בְּיִר יִנְהִיּלְיוֹ בְּיִבְּיִי בְּבְּיִּהְ בְּבִּילִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִּי בְּבְּיִי יִנְיִיִּלְיוֹ בְּיִבְּיִה בְּיִבְּיִי בְּבְּשָׁא בְּיִּי יִינְהִיי בְּנִילְרוֹ בְּיִבְּיִּה בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיִי בְּבְּשָׁא בְּיִי יִיִּבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּבְּיִים בְּיִּבְּיִי בְּבְּיִּים בְּבִּיי וְנִיהְיִים בְּבִּיי בְּיִבְּיִי בְּבְּיִים בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיוֹי בְּיִבְּיוֹי בְּיִבְּיוֹי בְּיִבְּיִי בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיי וְנִיבְּיוֹי בְּיִיבְיים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְייִי בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִי בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּעִייִים בְּיִיבְּייִי בְּיִים בְּיִבּייִים בְּיִים בְּיבְּייִים בְּיִיבְייִים בְּיִים בְּבִּיים בְּיִיבְייִים בְּנִייִים בְּיבְּייִים בְּיבְּיים בְּיבְּיים בְּיִיבְּייִים בְּיִיבְּיים בְּיבְּייִים בְּיבְּייִים בְּיבְּיים בְּבִּייִים בְּיִיים בְּבִּייִים בְּיבְּבְייִים בְּיִבְּייִים בְּיִּבְייִים בְּיִבְּיים בְּיִּבְּיים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְּבְּיים בְּיִיבְּיִים בְּבְּבִיים בְּבְּבְיבְּבְיים בְּבְּיבְייִּבְּים בְּבְּיבְייִים בְּבְּיים בְּבְּייִים בְּבְּבְּייִים בְּבְּבִּיי

על 12. על

XVI.

Thirpa, trant, und mar trunten im Saufe 10 Arza, bes Bogts zu Thirza. * Und Simri fam binein und ichlug ibn tobt im fleben und zwanzigften Jahr Affa, bes Ronigs Buba, und warb Ronig an feine Statt. 11 * Und ba er Ronig mar und auf feinem Stuble faß, folug er bas gunge Bans Baefa, und ließ nicht über, auch ben, ber an bie Band piffet, bagu feine Erben und 12 feine Freunde. * Alfo vertilgte Simri bas gange Baus Baefa, nach bem Bort bes Beren, bas er uber Baefa gerebet hatte 13 burch ben Bropheten Jebu: "um aller Sunben willen Baefa und feines Sohns Ella, bie fie thaten und Ifrael funbigen machten, ben Berrn, ben Gott Ifraels, gu 14 ergurnen burch ihre Abgötterei. aber mehr von Ella zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, fiebe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Ronige Ifraels.

15 3m fleben und zwanzigsten Jahr Affa, bes Ronigs Juba, warb Simri Ronig fieben Tage ju Thirja; benn bas Bolf lag 16 vor Gibethon ber Philifter. "Da aber bas Bolt im Lager hörte fagen, bag Simri einen Bund gemacht und auch ben Ronig erschlagen hatte, ba machte gang Ifrael beffelben Tages Amri, ben Felbhauptmann, 17 jum Ronig über Ifrael im Lager. " Und Amri jog herauf und bas gange Ifrael mit ihm von Gibethon, und belagerten 18 Thirza. * Da aber Simri fabe, daß die Stadt follte gewonnen werben, ging er in ben Balaft im Saufe bes Ronigs, und perbrannte fich mit bem Baufe bes Ronigs, 19 und ftarb: * um feiner Gunbe willen, bie er gethan hatte, bag er that, bas bem herrn übel gefiel, und manbelte in bem Wege Berobeams und in feiner Gunbe, bie er that, bag er Ifrael funbigen 20 machte. * Bas aber mehr von Simri gu fagen ift, und wie er einen Bund

11. U.L: and ber an.

15.23...i erat autem Ela in Thersa bibens et temulentus in domo Arsa praesecti 2Rg. 9,31. Thersa. * Irruens ergo Zambri per- 10 cussit et occidit bum anno vigesimo septimo Asa regis Juda, et regnavit pro eo. * Gumque regnasset et se-11 15.40 disset super solium ejus, percussit omnem domum Baasa, et non dere-14,10. liquit ex ea mingentem ad parietem
15m. 21,22. et propinquos et amicos ejus. Dele-12 v.s., vitque Zambri omnem domum Baasa, juxta verbum Domini quod locutus fuerat ad Baasa in manu Jehu Prophetae: * propter universa peccata 13 Baasa et peccata Ela filii ejus, qui peccavérunt et peccare fecerunt Is-15,30. rael, provocantes Dominum Deum 15,30. Israel in vanitatibus suis. Reli-* Reli- 14 qua autem sermonum Ela et omnia quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel?

Anno vigesimo septimo Asa regis 15 Juda regnavit Zambri septem diebus 15,23. in Thersa. Porro exercitus obside-16,27. bat Gebbethon urbem Philisthinorum; "cumque audisset rebellasse Zambri 16 et occidisse regem, fecit sibi regem omnis Israel Amri, qui erat princeps militiae super Israel in die illa in castris. * Ascendit ergo Amri et 17 v.15. omnis Israel cum eo de Gebbethon, et obsidebant Thersa. * Videns au- 18 tem Zambri quod expugnanda esset ene civitas, ingressus est palatium et succendit se cum domo regia, et mertuus est: "in peccatis suis quae 19 peccaverat faciens malum coram Do-18.10. mino, et ambulans in via Jeroboam et in peccato ejus quo secit peccare *Relique autem serme-20 num Zambri et insidiarum ejus et

16. (Bie 11, 15.)

^{9.} B.dW: Arga, ber über b. Sans gu Th. mar. VB: bie Aufficht hatte.

^{11.} lief ihm ... weber Blutsverwanbte noch Br.

⁽vgl. 14, 10). dW.vE.A. Bermanbten.
13. dW.vE: mit ihren Boben. B.A. Gitelfeiten. 15. dW: war gelagert wiber . vE.A: belagerte.

^{18.} B: gew. murbe. dW.A: eingenommen warb (werbe). vE: erobert mar. dW: bie Burg bes Ros nige o. B: verbr. nebft ibm bas o. dW: gunbete über fich bas R. o. an. B.dW: mit Bener. vE: ftedte ... in Brand.

οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 21 Τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραήλ· ἡμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω Θαβνὶ υἰοῦ Γινὴθ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτόν, καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω ᾿Αμβρί. 22 'Ο λαὸς ὁ ὧν ὀπίσω ᾿Αμβρὶ ὑπερεκράτησε τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω Θαβνὶ υἰοῦ Γινήθ · καὶ ἀπέθανε Θαβνὶ 'καὶ Ἰωρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνφ', καὶ ἐβασιλευσεν ᾿Αμβρί.

23 Έν τῷ έτει τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτφ τοῦ 'Ασὰ βασιλέως Ιούδα βασιλεύει 'Αμβοί ἐπὶ 'Ισραήλ δώδεκα έτη, καὶ ἐν τῆ Θερσὰ βασιλεύει εξ έτη. 24 Καὶ ἐχτήσατο ''Αμβοί' τὸ ὅρος τὸ Σεμηρών παρά Σεμήρ 'τοῦ κυρίου τοῦ όρους' δύο ταλάντων άργυρίου, και φκοδόμησε τὸ όρος, και επεκάλεσε τὸ όνομα τοῦ όρους οδ ώχοδόμησεν έπλ τῷ ὀνόματι Σεμής τοῦ χυρίου τοῦ όρους Σεμηρών. 25 Καλ εποίησεν 'Αμβρλ τὸ πονηρὸν ένώπιον κυρίου, καὶ ἐπονηρεύσατο ύπερ πάντας τους γενομένους έμπροσθεν αὐτοῦ, 26 καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υίου Ναβάτ καὶ ἐν ταῖς άμαρτίαις αὐτοῦ αἶς έξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν Ἰσραήλ ἐν τοῖς ματαίοις αὐ-27 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Άμβοὶ καὶ πάντα όσα έποίησε καὶ αί δυναστεῖαι αὐτοῦ, οὐχ ίδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίφ λόγων των ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ; 28 Καὶ ἐκοιμήθη 'Αμβρὶ μετὰ τῶν πατέρων αύτου, και θάπτεται έν Σαμαρεία, και έβασίλευσεν Αγαάβ ὁ υίὸς αὐτοῦ άντ' αὐτοῦ.

29 'Ο δε 'Αγαὰβ νίὸς 'Αμβρὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ 'Ισραὴλ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόφ τοῦ 'Ασὰ βασιλέως 'Ιούδα : βασιλεύει δε 'Αγαὰβ ἐπὶ 'Ισραὴλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη. ³⁰ Καὶ ἐποίησεν 'Αγαὰβ νίὸς 'Αμβρὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, 21. ΑΒ(eti. infra): Θαμνὶ... Γωνὰδ (c. F). 22. ΑΒ † (in f.) μετὰ Θαμνὶ (*F). 23. Β: τἔ βασ. 'Ασὰ (c. ΛεΥΧ)... * 'Ιόδα († ΑΓΚ). ΑΒ* καὶ ει τῷ († FΧ). 24. ΑΒ † (a. δύο) ἐν (* ΈΓΧ). Β: ἐπεκαλεσαν (-εν καστεία (c. ΑΓΚ). 28. Β: βασιλεύει (c. ΑΓΧ). ΒΕΧ † (in f.) Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐνοδεκάτῷ ἔτι τῦ 'Αμβρὶ βασιλεύει Ἰωσαφὰτ νὶὸς 'Ασὰ ἐτῶν τριαποντα καὶ πίστε ἐν τῷ βασιλείια αὐτε, καὶ εἰκοσιπέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερσσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆς μη-

וֹיִמֹלֵלֵׁ בַּמְּלֵּי. אַזְּדֵרִׁ שִּבְנִּי בּוֹ-נִּינִע וֹיִּמְע שִּבְּנִי אַמָּר אַזְדֵרִּ בִּמְלִי. אָתּ-בְּצָּמְ אַמְּׁר בּיִנִים אַזְּדֵרִ בְּמִלִי. וֹיִּדְּזֹלֵל בִּצְּמְ זְּיִנְלֵל בִּצְּמִי לְמַלְכִּי וִשְּׁרָאֵל לְדִּמְלִכִּי זְּיִבְּבָרִי בִּיָּמִים לְמַלְכֵּי וִשְּׁרָאֵל: אָזְ אַמָּר לְּמֶּר בִּיִּמִים לְמַלְכֵּי וִשְּׁרָאֵל: אָזְ

בשנת שלשים ואחת שנה לאסא בַּכֶּר יִהוּלָה מַכַּה עַמִרוֹ עַל־יִשִּׁראֹל שָׁתֵּים עַשָּׁרֵה שָׁנֵה בְּתַרְצֵּה מַלֵּךְ 24 שַׁשׁ־שָׁנִים: וַיִּקוֹ אֱת־הָהֵר שְּׁמְרוֹן בַאָּת שַׁמֵר בָּכִבְּרִים כַּסֵף וַיִּבֵּן אָת־ ההר ויקרא אתישם העיר אשר בנה אדני שמר. מוניבשה עבורי הבע בעיני יהוה ויבע יַרָבָעַם בַּוּ־נָבַט ובחטאתיו הַחָטֵיא אַתיִשִּׁרָאֵל לְהַכְעִיס אַתיִהוֹה 27 אַלתֵי יִשֹּׁרָאֵל בְּהַבְּלֵיהָם: ויתר דַבְרַי עַמַרִי אַשׁר עַשַּׁה וּנְבִוּרָתוּ אֲשֵׁוּ עַשַּׂה הַלֹאִ־הֵם כָּתוּבִים עַל־ספר הברי מהימים למלכי ישראל: וַישׁבַּב עַמְרָיׁ עַם־אַבֹתִיו וַיָּפֶבֶר בִּשִׁמִרְוֹן וַיִּמְכֶּךְ אַקאָב בְּנִוֹ תַּחָתֵּיו:

τρός αὐτε Γαζεβά θυγάτης Σελί. Καὶ ἐπορεύθη ἐντῆ ὁδῷ Μσὰ τε πατρός αὐτε, καὶ ἐκ ἐξέκλινεν ἀκ' αὐτῆς τε ποιείν το εὐθὲς ἐνώπιον κυρίε · πλὴν τῶν ὑψηλῶν ἐκ ἐξῆραν, ἔθυον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐθυμίον. Καὶ ἄ συνέθετο Ἰωσαφάτ μετά βασιλέως

machte, fiehe, bas ift geschrieben in ber 21 Chronica ber Rönige Ifraels. *Dazumal theilete fich bas Bolt Ifrael in zwei Theile. Eine Salfte hing an Thibni, bem Sohne Ginaths, bag fie ihn zum Rönige machten, bie andere Salfte aber hing an Amri.

22 Aber bas Bolk, bas an Amri hing, warb ftarker, benn bas Bolk, bas an Thibni hing, bem Sohn Ginaths; und Thibni ftarb, ba warb Amri König.

23 3m ein und breißigsten Jahr Affa, bes Königs Juba, ward Amri König über Ifrael zwölf Jahre, und regierte zu Thirza

24 sechs Jahre. * Er taufte ben Berg Samaria von Semer um zween Centner Silber, und bauete auf ben Berg, und hieß bie Stadt, die er bauete, nach dem Namen Semers, bes Berges herrn, Samaria.

25 " Und Amri that, bas bem herrn ubel gefiel, und war arger benn alle, bie vor

26 ihm gewesen waren. * Und wandelte in allen Wegen Jerobeams, des Sohns Nebats, und in seinen Sunden, damit er Ifrael sundigen machte, daß fie den herrn, ben Gott Ifraels, ergurneten in ihrer Ab-

27 götterei. * Bas aber mehr von Amri ju fagen ift, und alles, was er gethan hat, und feine Racht, die er geubet hat, flebe, das ift geschrieben in der Chronica

28 ber Könige Sfraels. "Und Amri entschlief mit seinen Batern, und ward begraben zu Samaria, und Ahab, sein Sohn, ward König an feine Statt.

29 Im acht und breißigsten Jahr Affa, des Rönigs Juda, ward Ahab, der Sohn Amri, König über Ifrael, und regierte über Ifrael zu Samaria zwei und zwanzig Jahre, 30 und that, das dem Herrn übel gefiel,

24. U.L. Gilbere.

Ισραήλ καὶ πασα ή δυναστεία ην ἐποίησε καὶ δς ἐπολίμησεν, ἐκ ἰδὰ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίω λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰέδα; Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ᾶς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις Μαὰ τῶ πατρὸς αὐτὰ ἐξῆρεν ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ βασιλεὺς ἐκ ην ἐν Συρία Νασίβ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωσαφὰτ ἐκ δυκοίρε ναῦν εἰς θαροίς πορεύεσθαι εἰς Σωφὸρ ἐπὶ τὸ χρυσίον καὶ ἐκ ἐπορεύθη, ὅτι συνετρίβη ἡ ναῦς

tyrannidis, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel? *Tunc divisus est populus 21 Israel in duas partes: media pars populi sequebatur Thebni filium Gineth, ut constitueret eum regem, et media pars Amri. *Praevaluit autem 22 populus qui erat cum Amri, populo qui sequebatur Thebni filium Gineth; mortuusque est Thebni et regnavit Amri.

Anno trigesimo primo Asa regis 23 Juda regnavit Amri super Israel duov.17.8.. decim annis; in Thersa regnavit sex Am.4,1. annis. * Emitque montem Samariae a 24 Somer duobus talentis argenti, et aedificavit eum, et vocavit nomen civitatis quam extruxerat nomine Semer domini montis Samariam. *Fecit au- 25 tem Amri malum in conspectu Domini, v.80. 14,9. et operatus est nequiter super omnes ^{Mich.8},16</sup>qui fuerunt ante eum. *Ambulavitque **26** v.10. 15,26.34 in omni via Jeroboam filii Nabat et in peccatis ejus, quibus peccare fecerat Israel, ut irritaret Dominum Deum Israel in vanitatibus suis. qua autem sermonum Amri et praelia quae gessit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum lsrael? * Dormivitque Amri cum patri- 28 v.24. bus suis et sepultus est in Samaria. regnavitque Achab filius ejus pro eo. Achab vero filius Amri regnavit 29

Achab vero filius Amri regnavit 29 super Israel anno trigesimo octavo Asa regis Juda, et regnavit Achab filius Amri super Israel in Samaria viginti et duobus annis. *Et fecit 30 Achab filius Amri malum in conspectu

24. S: Samariae.

^{21.} vE: Darauf. B: in bie Salfte. dW: zwo Salfsten. B.dW.vE: folgte ... (nach). A: war anhangig. dW: dag es ... machen wollte, vE: u. wollte.

^{22.} B.vE.A: war. A: bem B. überlegen. dW: bes hielt b. Oberhand über.

^{24.} dW.vE.A: Talente. vE: bauete eine Stabt auf b. B. B.dW: (be)bauete ben B.

^{25.} dW.vE:(that)folimmer. A: machte es arger. 26. Bie B. 13.

^{27.} B: bemiefen.

έν Γασιών Γαβέο. Τότε είπεν ὁ βασιλεὺς Ίσοαὴλ ποὸς Ίωσαφάτ Ἐξαποστελῶτοὺς παϊδάς συκαὶ τὰ παιδάοιά με έν τἢ νηὶ, καὶ ἐκ ἔβέλετο Ίωσαφάτ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφάτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτὸ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβαιλευσεν Ἰωράμ υἰος αὐτὸ ἀντὶ αὐτὸ τὰ. 29. Β. Ἐν ἔτει δευτέρω τὰ Ἰωσαφάτ βασ. Ἰέδα Ἰχαὰβ υἰὸς Ἰ. ἐβασ. ἐκὶ Ἰσο, ἐν Σαμαρεία εἰκ. κτλ.

καὶ ἐποτηρεύσατο ἑπὲς πάντας τοὺς γετομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ⁸¹ Καὶ σἐκ ἦν αὐτῷ ἰκανὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υἰοῦ Ναβάτ, καὶ ἔλαβε γυναϊκα τὴν Ἱεζάβελ θυγατέρα Ἐθβάαλ βασιλέως Σιδωνίων, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐδούλευσε τῷ Βάαλ καὶ προςεκύνησεν αὐτῷ. ³² Καὶ ἔστησε θυσιαστήριον τῷ Βάαλ ἐν οἴκφ τοῦ Βάαλ αὐτοῦ ὂν ἀκοδόμησεν ἐν Σαμαρεία. ³³ Καὶ ἐποίησεν ᾿Αχαὰβ τὸ ἄλσος, καὶ ἐπλεόνασεν ᾿Αχαὰβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα, τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ ὑπὲς πάντας τοὺς βασιλέας Ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

34 Καὶ ἐν ταῦς ἡμέραις αὐτοῦ φλοδόμησε Χιὴλ ὁ Βαιθηλίτης τὴν Ἱεριχώ ἐν τῷ ᾿Αβιρῶν πρωτοτόκφ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐν τῷ Σεγοὺβ τῷ νεωτέρφ αὐτοῦ ἐπέστησε θύρας αὐτῆς, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὁ ἐλάλησεν ἐν γειρὶ Ἰησοῦ υἰοῦ Ναυή.

XVII. Kal elner 'Halag o Osabling o ex Θεσσεβών της Γαλαάδ πρός 'Αχαάβ · Ζή κύριος ό θεός Ισραήλ φ παρέστην ένώπιον αύτου, εί έσται τὰ έτη ταυτα δρόσος καλ ύετὸς ὅτι εἰ μὴ διὰ λόγου στόματός μου. ² Καὶ ἐγένετο ὑῆμα κυρίου πρὸς Ἡλίαν, λέγων· 8 Πορεύου έντεῦ θεν κατὰ άνατολάς, καὶ κρύβηθι έν τῷ γειμάζόφ Χερίθ τοῦ ἐπὶ πρόςωπον τοῦ Ἰορδάνου. * καὶ ἔσται ἐκ τοῦ γειμάρψου πίεσαι ύδωρ, καὶ τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι του διατρέφειν σε έχει. $^5 K$ αὶ έπορεύ $heta_\eta$ χαὶ έποίησεν Ήλίας κατά το όξμα κυρίου, καί έκάθισεν έν τῷ γειμάζόφο Χερίθ έπὶ προςώπου 200 Ιοδοανου. Θκαι οι κοδακες εφεδον αηιώ άρτους τὸ πρωί καὶ κρέα τὸ δείλης, καὶ ἐκ τοῦ γειμάρρου έπινεν 'υδωρ'.

7 Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἔξηράνθη ὁ χειμάρρους, ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τὴν γῆν.
8 Καὶ ἐγένετο ἑῆμα κυρίου πρὸς Ἡλίαν, λέγων:

ישָׂרָאֵל מִפֹל מֵלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר תְיִהּ יִשְׂרָאֵל מִפֹל מֵלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לְּפְבֵּיו: וַיִּהִּיּ זְּבְּבַּעַל לְּכְהוֹ בְּחַשְׁאוֹת יִרְבִּעָם בּּוֹ־יָבָע גַּנְיִשְׁתַחוּ לְוֹּ וַיְּלֵבְ וַיִּעֲבָּר שָׁת־אָּהְבַּעַל בּנִישְׁתַחוּ לְוֹּ וַיְּלֵבְ וַיִּעֲבָּר שָׁת־אָּהְבַּעַל אַחְאֶב שָּׁת אָשָׁר בְּנָה בְּשְׁמְרוֹן: וַיִּעֲשׁׁ בּבְּעַל אָשֶׁר בְּנָה בְּשְׁמְרוֹן: וַיִּעֲשׁׁ בְּבַּעֵל אָשָׁר בְּנָה בְּשְׁבָּל בֵּית בְּבַּעַל אָשָׁר בְּנָה בְּשְׁלֵּרוֹן: וַיִּעֲשׁׁ בְּבַּעוֹנִי יְאוֹנָה מִפְּל אֲשֵׁר לְפְבֵּיוּ בִּיִהְ בְּבַּעוֹנִי יְאוֹנָה מִפְּל מֵבְּלְבֵיי מִשְׁרָאֵל אֲשֶׁר לְפְבֵּיוּ וַיְיִהְיֹּ מְפְבִּיוּ:

אָשׁר גַּבְּר בִּנֵד יִטוּשִׁאַ בּוּרנִּנוּ: גְּגִירוֹ מִצַּיִב גְּלְנִיתִ כִּנְבַר יִחֹנְׁת יִרִיתִׁת בַּאָּבִילִים בְּכִרוּ יִפְּנָת יִתְּאָלִי אָתר בּנְּלִיוּ בַּאָּבִילִים בְּכִרוּ יִפְּנָת יִתְאָלִי

נְבַּמֵּר בַּאֵרֵב נְּמִוֹדִפּנֹטִל נִשְׁפִבּי: מְבִּיאִם לְוִ לְטָם וּבִּמִּרְ בַּבְּמֵר וְלְטִם פּוֹבָר יְהְוֹע וֹנְלָב וֹנִמָּבְ בִּבְּמֵר נְּלְבִים פּוֹבַר יְהְוֹע וֹנְלָב וֹנִמָּבְ בִּבְּמֵר בְּנִתְּלְ בּוֹבְרוֹ יִנְיֹנִי אָמָר מִמְּמֵר בְּיִ אִם־לְבִּים בּלְבָב נְּיִנִת לְּכַלְּכֵּלְנֵּ מִשְׁתִּב וֹנִמְּער בִּי אִם־לְבֹּים בּלְבָר יִּיוֹנְי אִמֶּר מִלְ וּמְמֵר בְּי אִם־לְבִּים בּלְבָר יִּיוֹנְי אִמֶּר יִפְנִית לְנָב מַוֹנִי אָלִי וֹנִימְרוֹ בּלְבָּר יִּיוֹנִי וְבַּרִייִתְ לְנָב מַוֹנִי אָבִי וְנִסְמִּרְ בּלְבָּר יִּיוֹנִי וְּבָּרְית אָמֶּר בְּיִבְייִם וְּאָלִי וֹנִי עְּלָּב מַלְ וּמְמֵר בִּי אִם־לְפִּי בּלְבָּב מָּלִי אָּלִי וְנִילְיִי לְנָבְ מִלְיִם הָּאָבֶּי מַלְ וּמְטֵּבר בְּי אִם־לְפִּי בּלְבָּב מִּי אָלַר אָנְית וְּמָּבְיוֹ אַלְּיִם הָאָּבֶּי מִלְ וְּמְבְּיִיתוֹ בְּבְּר יִיְּעְּיִּה וְנִימְיִר בְּיִּבְייִי וְיִּבְּיִים בְּעָּבְּיוֹ אַלְיִיתְּי בְּבְּרִיי וְנִיִּיתְּיי בְּבְּבְּיי בְּיִּבְיִיתְייִהְיִּיתְּיי בְּבְּרִיי בִייִּבְּיוֹ בְּעִּים הָאָבֶּיׁ מִלְ וְּבִּיים וְּבִּבְּיוֹ אַלְיִייִּיתִי בְּבְּרִיי וְּעִּיִּבְייִיתְּי בְּבְּבְייִיתְייִי בְּבְּרִייִּתְ בְּבָּייתִי בְּבְּבְּיתְ בְּבְּיִיתְ בְּבְּבְּית בְּיִבְּיִּתְ בְּבְּבְייִיתְ בְּבְּיבְית בְּבְּבְית בְּבְּית בְּיִבְּית בְּבְּבְייִיתְּי בְּבְּבְייִיתְ בְּבְּבְיית בְּבְּבְּבְּית בְּבְּבִיית בְּבְּבְיית בְּבִּית בְּבִיית בְּבְּבְיית בְּבִיית בְּבְּבְית בְּבְּיִית בְּבְּבְייִיתְ בְּבְּיוֹית בְּבְּבְייִיתְ בְּבְּיִיתְ בְּבְּבְייוֹ בִּיִּבְיִיתְ בְּבְּבְייִיתְ בְּבְּבְייִית בְּבְּבְּיוֹי בְּיִיתְ בְּבְּיִיתְ בְּבְּיִיתְ בְּבְּבְּבְייִית בְּבְּבְייִיתְ בְּבְּיִים בְּבְּבְּבְייִיתְ בְּבְּבְייִים בְּבְּלְבְּיִים בְּבְּבְּבְּיוֹים בְּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְּבְּבְייִים בְּבְּבְּבְּבְייוֹם בְּבְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְים בְּבְּבְייִים בְּבְיבְּבְייִים בְּבְּבְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּבְּבְייוּים בְּבְּבְּבְיים בְּבְּיים בְּבְּיבְיים בְּבְּים בְּבְּיים בּבּבּבְיים בְּבְּיים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּיבְּים בְּבְּים בּבְּבְּבְים בְּ

לאינונע לימוס בשנת זייבת בינוע בי
 לאינונע לימוס בשנת בינוע בי

י. אַ שׁנְתוּ . א. ובְשְנִוּבְ ק׳ . א. א. בְּנִ'אָ שׁנְתוּ

^{30.} B* viος 'Δμβρὶ († ΑΧ). AB* γενομ. († FX). 31. A*B: 'Ιεθεβ. (Εθβ. FX). 32. AB: εῶν προςουχθισμάτων (τἔ Β. F). 33. AB* τὸ... προςόθητεν 'Δχ. (c. FX). A*B+ [p. 'Ισρ.) καὶ την ψυχήν αυτό τἔ έξολοθρενθήναι ἐπακοποίησεν (* Α'FX). 34. AFX * Καὶ. AB: 'Δχιήλ...* (alt.) ἐν (α. F). — 1. AB: (eti. infra) 'Ηλιὰ ὁ προφήτης Θ. ὁ ἐπ Θεσβῶν ... † (p. κύρ.) ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ... διὰ στόμ. λόγυ μὰ (c. FX). 2. AB * λέγ. († X). 3. AB (eti. δ): Κοδοὰθ (c. F)... προςώπυ (c. FX). 4. AB* (alt.) τἔ († FX). 5. B* ἐπος. π. 7. AB: ἐπὶ τῆς γῆς. 8. B* λέγ.

^{31.} dW: Und es gefcah - war es 3n wenig, baß ... ? - er nahmt. vE: war es ihm zu gering ... ? 33. dW: eine Uftarte.

^{34.} In boffelbigen S. dW: Um Ab. f. Erftgebors nen i. er ihren Gr., n. mm ... ftollete er ihre Thoue auf. vE: Um ... grunbete ... feste er ihre Th. ein. (A: auf Ab. ...!)

über alle, bie vor ibm gewesen maren. 31 "Und war ihm ein Geringes, bag er manbelte in ber Gunbe Berobeams, bes Sohns Nebats, und nahm bazu Ifebel, bie Tochter Eth Baals, bes Ronigs gu Bibon, jum Beibe, und ging bin und 32 bienete Baal, und betete ihn an, "und richtete Baal einen Altar auf im Saufe

Baals, bas er ihm bauete ju Samaria, 33 " und machte einen Bain: bag Abab mehr that, ben Berrn, ben Gott Ifraele, ju er-

gurnen, benn alle Ronige Ifraels, bie por

ibm gewesen maren.

Bur felben Beit bauete Biel von Beth El Berico. Es toftete ibn feinen erften Sohn Abiram, ba er ben Grund legte, und feinen jungften Sohn Segub, ba er bie Thuren feste, . nach bem Borte bes Berrn, bas er gerebet hatte burch Josua, ben Cobn Run.

XVII. Und es fprach Glia, ber Thisbiter, aus ben Burgern Gileab, ju Abab: So mahr ber Berr, ber Gott Ifraels, lebet, por bem ich ftebe, es foll biefe Jahre weder Thau noch Regen fommen, ich fage 2 es benn. "Und bas Wort bes Berrn tam 3 ju ihm und fprach : " Bebe meg von hinnen, und wende bich gegen Morgen, und verbirg bich am Bach Crith, ber ge-4 gen ben Jordan fließt, * und follft vom Bach trinten, und ich habe ben Raben geboten, bag fie bid bafelbft follen verfor-5 gen. * Er aber ging bin und that nach bem Bort bes Berrn, und ging weg, unb feste fich am Bach Crith, ber gegen ben 6 Jordan flieft. "Und bie Raben brachten ihm Brot und Fleifch bes Morgens und bes Abends, und er trant bes Bachs.

Und es geschah nach etlichen Tagen, bag ber Bach vertrodnete, benn es mar 8 fein Regen im Lanbe. * Da fam bas Bort bes herrn zu ihm und fprach:

fagt es.
2. B.dW.vE: gefcah. A: erging an ihn. vE: ber Ausspruch.

v.25.. Domini super omnes qui fuerunt ante 16.96.24 eum. * Nec suffecit ei, ut ambularet 31 in peccatis Jeroboam filii Nabat: insuper duxit uxorem Jezabel filiam 18,4. Super undit under the services Sidoniorum, et abiit et Jul. 2,11. servivit Baal et adoravit eum. * Et 32 284.3.2. posuit aram Baal in templo Baal, quod aedificaverat in Samaria, * et 33 14,28, plantavit lucum, et addidit Achab in opere suo, irritans Dominum Deum Israel, super omnes reges Israel qui fuerunt ante eum.

In diebus ejus aedificavit Hiel de 34 Bethel Jericho; in Abiram primitivo suo fundavit eam, et in Segub novis-(Neh.7,1. simo suo posuit portas ejus, juxta verbum Domini quod locutus fuerat Jos. 4,26. in manu Josue filii Nun.

21,17. Et dixit Elias Thesbites de XVI Am. 4,7. 4,7.4,1s,habitatoribus Galaad ad Achab: Vivit Led. 455. Dominus Deus Israel, in cujus con-dapit. 8. spectu sto, si erit annis his ros et Et dixit Elias Thesbites de XVIII. ph.11,16, pluvia nisi juxta oris mei verba!

* Et factum est verbum Domini ad 2 eum, dicens: *Recede hinc et vade 3 contra orientem, et abscondere in torrente Carith, qui est contra Jordanem, * et ibi de torrente bibes. 4 (Job. corvisque praecepi ut pascant te ibi.

* Abiit ergo et fecit juxta verbum 5 Domini. Cumque abiisset, sedit in torrente Carith, qui est contra Jordanem; * corvi quoque deferebant 6 ei panem et carnes mane, similiter panem et carnes vesperi, et bibebat de torrente.

Post dies autem siccatus est tor- 7 rens; non enim pluerat super terram. *Factus est ergo sermo Domini ad 8

- 3. dW: öftlich vom 3. B: vorne an bem. A: gegen: über.
 - 4. dW.vE.A: aus bem (biefem) B. A: nahren.
 - 5. B.dW.A: blieb am B. vE: mohnte.
 - 6. u. Br. u. Bl. bes Mb.
- 7. nach ber Beit. A: nach Tagen. vE: n. Berlanf einiger 3. B.dW: ju Enbe (n. Berl.) b. Jahres. dW.vE: fiel f. R. auf b. Erbe. A: regnete nicht,

^{3.} A.A: gen Morgen.

^{1.} aus ben Fremdlingen. B.A: Ginwohnern. dW.vE: Beifaffen. dW: Bei'm Leben Beb. ... bem ich biene. dW.vE.A: Regen fallen. B: es fei benn nach b. Ausfage meines Borts. dW.vE: außer gus folge (auf b. Befehl) m. B. A: außer mein Dunb

XVII.

Elias Thisbites.

9 Ανάστηθι καὶ πορεύου είς Σαρεπτά τῆς Σιδώνος, και κατοικήσεις έκει ίδου έντέταλμαι έκει γυναικί γήρα του διατρέφειν σε. 10 Καί ανέστη καὶ ἐπορεύθη είς Σαρεπτά, καὶ ήλθεν είς τὸν πυλώνα τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνή γήρα συνέλεγε ξύλα, καλ έβόησεν οπίσω αὐτῆς 'Ηλίας καὶ είπεν αὐτῆ · Λάβε δή μοι όλίγον ύδωρ είς άγγος καὶ πίομαι. 11 Kal έπορεύθη λαβείν, και εβόησεν οπίσω αὐτῆς Ήλίας και είπεν αὐτῆ. Δήψη δή μοι καὶ ψωμόν άρτου εν τη γειρί σου. 12 Καλ είπεν 'ή γυνή ' Ζη κύριος ὁ θεός σου, εί έστι μοι έγχρυφίας άλλ' η όσον δράξ άλεύρου έν τή ύδρία, καὶ όλίγον έλαιον ἐν τῷ καψάκη καὶ ίδου έγω συλλέξω δύο ξυλάρια, και είζελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ έμαυτῆ καὶ τοῖς τέκροις μου, καὶ φαγόμεθα καὶ ἀποθανούμεθα. 13 Καὶ είπεν αὐτῆ 'Ηλίας · Θάρσει, εἴςελθε καὶ ποίησον κατά τὸ ὁῆμά σου : άλλὰ ποίησόν μοι έγκρυφίαν μικρόν έν πρώτοις έκειθεν καλ έξοίσεις μοι, έαυτη δε και τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις έπ' έσγάτφ. 14 Ότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραήλ 'Η ύδρία τοῦ άλεύρου οὐκ ἐκλείψει καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει έως ημέρας του δούναι τὸν κύριον τὸν ὑετὸν έπὶ τὴν γῆν. 15 Καὶ ἐπορεύθη ή γυνή καὶ έποίησε κατά τὸ όημα Ήλίου, καὶ έδωκεν αὐτῷ', καὶ ήσθιεν αὐτὸς καὶ αὐτὴ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς. 16 Καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου ούκ έξέλιπε καὶ ὁ καψάκης τοῦ έλαίου οὐκ ηλαττονήθη, κατά τὸ ὑημα κυρίου ο ελάλησεν έν γειρί 'Ηλίου.

17 Καλ εγένετο μετά ταυτα καλ ήδρώστησεν ὁ υίὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τοῦ οίκου, καὶ ην ή άρφωστία αὐτοῦ κραταιὰ σφόδρα έως ού ούχ ύπελείφθη έν αύτῷ πνοή ζωῆς. 18 Καλ είπεν ή γυνή πρός 'Ηλίαν' Τί έμολ καλ

9. **ΑΕΧ**: πορεύθητι. ΑΒ: Σιδωνίας (c. F). Β*καὶ 9. ΑΕΧ: πορεύθητι. ΑΒ: Σιδωνίας (c. F). Β*παι κατ. ἐπαῖ († F; sim, A). 11. ΑΒ*αὐτῆ στααί († ΕΓΧ). Α*Β† (α. ἐν) τδ (*Α¹ΕΓΧ). ΕΓΧ † (in f.) καὶ φάγομαι. 13. ΑΒ: πρὸς αὐτὴν (αὐτῆ ΓΧ). ΑΒ pon. ἐκεῖσεν α. ἐγκρ. Β: ἐξοίσεις μοι ἐν πρώτοις (c. ΑΓΧ). ΑΒ: σαυτῆ (ἐ. ΓΧ). 14. Β* ὁ ϑ. Ἰσρ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ*(pr.) τὸν († ΓΧ). Β: ἐπὶ τῆς γῆς (c. ΓΧ). 15. Β* κατὰ τὸ δ. Ἡλ. († ΑΕΓΧ). ΑΒ* π. ἔδ. αὐτῷ († ΕΓΧ). Β: αὐτὴ π. αὐτὸς (c. ΑΓΧ). 17. Β* δ († ΑΕΓΧ). ΑΒ: πνεῦμα (πν. ζ. ΓΧ). 18. ΑΒ* ἡ γ. († ΓΧ).

יהוה אליו לאמר: קום לה צרפתה אַשַׁר לַצִּילוֹן וְיַשֶּׁכְתֵּ שָׁם הַנָּה צָּוֵיתִי י שם אשה אַלְעַנָה לְכַלְכָּלַבָּוֹ וַיַּקַם י ויַלה צרפתה ויִבא אל־פתח העיר יהנה שם אשה אלמנה מקששת עַבִּים וַיִּקרָא אַלֵּיהָ וַיּאַמַר קַחִי־נָא וו לֵי מִעַט־מַיִם בַּבְּלֵי וָאָשְׁחַה: וַחֵּלֵהְ לַקַחַת וַיִּקָרָא אַלֵּיהָ וַיֹּאַמֹר לַקַחִי־נּא 12 לי פת־לחם בַּיַדָה: וַהֹאמֵר חַי־יִהוְה אַל הִיה אם־יַשׁרלי מַעוֹג כּי אם־מַלא בפרקמה בפד ומעם־שמו בצפחת והנני מַקשׁשׁת שׁנים עצים ובאתי 13 ויאמר אליה אליהו אל-תיראי באי צַפַּלי כָדָבָרֶךְ אַךְּ צַּפִּיי קטנה בראשנה והוצאת 14 וַלְבַנַהְ הַעֲשֵׂי בַּאַחַרנַה: כּי כֹהֹ אמֹר יָהוָה אָלהֵי יִשֹּׁרָאַל כַּד הַּכַּּטַח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תַּתְריָהוַה גַּשָׁם עַל־פְּנֵי הַאַדְמַה: סיותכה ותעשה פובד אליהו ותאכל 16 הואדוהיא וביתה ימים: פד הפמח כלתה וצפחת השמו לא חסר וַיָּהֵי אַחַר הַדָּבַרים האֹלָה חלֶה בַּרְהַאִּשֵׁה בַּצַלָת הַבַּיִת וַיִּהֵי חָלִיוֹ חזק באד עד אשר לאינותרהיבו 18 נשמה: וַתֹּאמֵר אַל־אַליַהוּ מה־כֵּי

> v. 14. 7 nn v. 15. 'p דרא רווא מ

beiner Band.

^{9.} dW: Auf! vE: welches ju 3. gebort. dW: [im Lanbel ber Bibonier. A: einem Beibe, einer 2B. 10. vE: an bas Thor. dW.A: jum. B: las S. gus

fammen. A: Bib mir 11. B: Sole m. boch ein Stud. B.vE.A: (mit) in

9 * Mache bich auf und gebe gen Barpath, welche bei Bibon liegt, und bleibe bafelbft; benn ich babe bafelbit einer Bitme gebo-10 ten, bag fie bich verforge. * Und er machte fich auf und ging gen Barpath, und ba er tam an die Thur ber Stabt, flebe, ba war eine Bitwe und las Golz auf. Und er rief fie und fprach: Gole mir ein menig Waffer im Befage, bag ich trinte. 11 * Da fle aber binging zu bolen, rief er fle und fprach: Bringe mir auch einen 12 Biffen Brot mit. * Sie fprach: So mahr ber Berr, bein Gott, lebt, ich habe nichts Bebadenes, ohne eine Sand voll Mehl im Cab und ein wenig Del im Rruge, und fiebe, ich habe ein Golg ober zwei aufgelesen, und gehe binein und will mir und meinem Sohn zurichten, bag wir effen 13 und fterben. * Elia fprach zu thr: Furchte bich nicht, gebe bin und mache es, wie bu gefagt haft, boch mache mir am erften ein fleines Gebackenes bavon und bringe mirs beraus, bir aber und beinem Sohn follft 14 bu barnach auch machen. *Denn alfo fpricht ber herr, ber Gott Ifraels: Das Mehl im Cab foll nicht verzehret werben, und bem Delfruge foll nichts mangeln, bis auf ben Tag, ba ber Berr regnen laffen 15 wird auf Erben. * Sie ging bin und machte, wie Elia gefagt hatte. Und er aß, und fie auch und ihr Baus, eine Belt-16 lang. *Das Mehl im Cab ward nicht verzehret, und bem Delfruge mangelte nichts, nach bem Wort bes Berrn, bas er gerebet hatte burch Elia.

Und nach biefen Geschichten warb bes Beibes, feiner Bauswirthin, Sohn frant, und feine Rrantheit mar fo fehr bart, bag 18 fein Doem mehr in ihm blieb. * Und fie fprach zu Glia: Bas habe ich mit bir zu

eum, dicens: *Surge et vade in 9 L.4,36. Sarephta Sidoniorum, et manebis ibi; praecepi enim ibi mulieri viduae ut pascat te. * Surrexit et abiit in Sa-10 rephta; cumque venisset ad portam civitatis, apparuit ei mulier vidua colligens ligna, et vocavit eam dixitque ei: Da mihi paulum aquae in vase. ut bibam. * Cumque illa pergeret. 11 ut afferret, clamavit post tergum ejus, dicens: Affer mihi obsecro et buccellam panis in manu tua. * Ouae 12 18.10. respondit: Vivit Dominus Deus tuus, quia non habeo panem, nisi quantum pugillus capere potest farinae in hy-28,4,2 dria et paululum olei in lecytho; en, colligo duo ligna, ut ingrediar et faciam illum mihi et filio meo, ut comedamus et moriamur. *Ad quam 13 Elias ait: Noli timere, sed vade et fac sicut dixisti; verumtamen mihi primum fac de ipsa farinula subcinericium panem parvulum et affer ad me, tibi autem et filio tuo facies postea. "Haec autem dicit Dominus 14 Deus Israel: Hydria farinae non de-28g.4,6. ficiet nec lecythus olei minuetur usque

18,1. ad diem, in qua Dominus daturus est pluviam super faciem terrae. *Quae 15 (Me. abiit et fecit juxta verbum Eliae, et comedit ipse et illa et domus ejus, et ex illa die * hydria farinae non de- 16 fecit et lecythus olei non est imminutus, juxta verbum Domini quod v.14. locutus fuerat in manu Eliae.

Factum est autem, post haec aegro- 17 tavit filius mulieris matrisfamilias, et Job.27,2 remaneret in eo halitus. Dixit ergo 18 (28m; ad Eliam: Quid mihi et tibi vjr Dei? Jud. 11,12.

17. Al.: verba haec et: languor ejus.

flache ber G. dW: ben Erbboben. A: über b. Banb her.

15. B.dW.vE.A: (that) nach b. Bort G. vE: einige Beit. B: viele Tage. dW: ein Jahr lang.

17. warb febr h., bis ban. dW: n. biefen Dingen. vE: n. biefem. A: barnach. B.dW.A: bee 28., ber Sausfrau. vE: Befigerin bes &. dW.vE: mar (murbe) fehr heftig. A: ftart. B: nahm f. ju. A: thm ber Obem ausging.

^{10.} U.L: rief ihr. Eben fo B. 11. 11. U.L: Brote. 12. U.L. Mehle.

^{17.} A.A. war febr hart.

^{12.} M. im Topf ... ein paar Stücke D. dW: Gis mer. vE: Raften. B.dW.vE: will es jur. (bereite es, richte es gu) ... es effen.

^{13.} B.dW: thue nach beinem Bort. B.dW.vE:

einen fl. Ruchen. A: Afchfuchen. B: es gulest machen. 14. im Topf. B: Der Cab mit M. dW: Dehl. Gimer f. n. abnehmen. vE: Deblfaften f. n. leer werben. dW.A: ber Delfr. f. n. leer (leerer) w. B.vE.A: (eis nen) R. geben wirb. dW: gibt. vE: auf bie Ober:

Bolyglotten Bibel. A. T. 2. 206 1. Abth.

σοί, ανθρωπε του θεου; Εισήλθες πρός με του αναμνήσαι τας αδικίας μου και θανατώσαι ròr viór μου; 10 Kal elner Hlag mpòc rèr γυναϊκα. Δός μοι τὸν υίόν σου. Καὶ έλαβεν αύτὸν έκ τοῦ κόλπου αὐτῆς, καὶ ἀνήνεγκεν αύτὸν εἰς τὸ ὑπερφον ἐν ον αὐτὸς ἐκάθητο દેશકા, ત્રલો કેમ્લાંમાનમ લોક્સેંગ કેલો કર્મુંદુ પ્રદેશમુદ્ર લોક્સ્સેં 20 Και ανεβόησεν Ήλιας πρός κύριον και είπε · Κύριε ὁ θεός μου, καίγε την γήραν, μεθ' ής εγώ κατοικώ μετ' αυτής, συ εκάκωσας του θανατώσαι τον viòr αὐτῆς. 21 Kal ένεφύσησε τῷ παιδαρίω τρίς, καὶ ἐπεκαλέσατο Tor xopor xal elas. Kupis o Beog nou, eniστραφήτω δή ή ψυγή τοῦ παιδαμίου τούτου είς αὐτό. 22 Καὶ ηκουσε κύριος ἐν φωνη 'ΕΝίου, και έπεστράση ή ψυχή του καιδαρίου είς αὐτό, καὶ ἀνεβόησε 'τὸ παιδάριον'. 28 Καὶ κατήγαγεν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπερφου εἰς τὸν οίκον, και έδωκεν αύτο τη μητρι αύτου και elnev Hlag. Bléne, ¿ñ o vlog dov. 24 Kal elπεν ή γυνή πρός Ήλαν 'Ιδού έγνωκα ὅτι ἄνθρωπος θεού εί σύ, και όημα κυρίου έν τῷ στόματί σου άληθινόν.

ΧνΙΙΙ. Καὶ ἐγέτετο μεδ' ἡμέρας πολλάς, καὶ ὑῆμα κυρίου ἐγέτετο πρὸς Ἡλίαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων Πορεύου καὶ ὁφθητι τῷ ᾿Αχαάβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόςωπον τῆς γῆς. ² Καὶ ἐπορεύθη Ἡλίας τοῦ ὀφθῆναι τῷ ᾿Αχαάβ καὶ ἦν λιμὸς κραταιὸς ἐν Σαμαρεία. ³ Καὶ ἐκάλεσεν ᾿Αχαάβ τὸν ᾿Αβδίαν τὸν οἰκονόμον (καὶ ᾿Αβδίας ἦν φοβούμενος τὸν κύριον σφόδρα, ⁴ καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τώπτειν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, καὶ ἐλαβεν ᾿Αβδίας ἐκανὸν ἄνδρας καὶ κατέκρυψεν αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν δύο σπηλαίος, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν άρτφ καὶ ὕδατί).

5 Καὶ εἶπεν ᾿Αγαάβ πρὸς ᾿Αβδίαν · Δεῦρο καὶ

וַלַה אִישׁ הַאָּלְתַּים בָּאתַ אָלֵי לְתַּזְכֵּיר מחיקה ויעלהו הרא ישב שם רישהבהר על־משחר: ייהוה ויאמר יהוה אלהי כ דיקדא אלי תמלמנת אשר להמית ויקרא אל־יהוה ויאמר יהוה אלהי תשברנא נפשרהילד הזה על־קרבו: 22 וישמע יהוה בקול אַלַיָּהוּ אַת־הַיָּלֶד וַיִּרְדַהוּ מִוּ־הַעַּלְיַה הַבַּיָתָה וַיָּתְנֶהוּ לַאִּפִוֹ וּיֹאמר אַלִיהוּ ותאמר האשה אל־ 77 אלהים אתה הדבר הראה אל-אתאב ואתנה בַּשְּׁמָרָוֹן: רַיִּקרָא אַחָאַב אַל יהוה מאד: ויהי נביאי יהוה ויפח עב ח בַּמְעַרָה וְכַלְכָּלִם לַחֵם וְמַיִם: וַיָּאמֵר

^{18.} Β * τὰς. 19. Β * αὐτὖ. 20. ΑΒ * πρὸς κύρ.
... Οἴ μοι πύριε, ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ΄ κτλ.
(c. F) ... κεκάκωνας. 21. Α¹Β: αὐτόν (-τό Α¹FX).
22. Β: ἐγένετο ὅτως (ἤκ. - αὐτό mixt. ex ΑFX).
24. Β† (ρ. ὅτι) σὸ ... *εἰ σύ. — 1. ΑΒ: Πορεύθητι
(c. FX). 2. Β: καὶ ἡ λιμός κρατακά. 3. Α¹Β (εἰ.
infra): ἀβδιά. 4. Β† (α. Ἰεξ.) τὴν (*ΑFX). ΑΒ† (α.
προφ.) ἀνδρας (*F) ... κατὰ π. ἐν σπηλαίφ (c. ΕFX).

18. VE: Βἰξ ὑπ... 18. (εὐπὸτα πίξε (in Grinnerung)
(εῦπὸτα πόξος) ἀνδρας (*F) ... κατὰ π. ἐν σπηλαίφ (c. ΕFX).

קמץ בז"ק .20.21. v. 20.21. לופסדת כי תשא כפסוג האשכמים .1 .v

^{18.} vE: Bift bu ... ? B.vE: meine Dt. ine Gebachte niß (in Erinnerung) ju bringen. dW.A: Sould (Sunben wieber) ine Anbenten. B.dW.vE.A: n. meinen G. ju tobten.

schaffen, bu Mann Gottes? Du bift zu mir herein gekommen, bag meiner Missethat gebacht und mein Sohn getöbtet 19 warbe. "Er fprach zu ihr: Gib mir her beinen Sohn. Und er nahm ihn von ihrem Schooß, und ging hinauf auf ben Saal, ba er wohnete, und legte ihn auf 20 sein Bette. "Und rief ben Gerrn an und sprach: Herr, mein Gott, hast bu auch ber Witwe, bei ber ich ein Gast bin, so übel 21 gethan, daß du ihren Sohn iddiest? "Und er maß sich über bem Kinde breimal, und

Gott, lag bie Seele biefes Rinbes wieber 22 zu ihm fommen. * Und ber herr erhörete bie Stimme Elia, und bie Seele bes Rinbes tam wieber ju ibm, und ward leben-

rief ben herrn an und fprach: herr, mein

23 big. * Und Elia nahm bas Kind und brachte es hinab vom Saal ins Haus, und gab es seiner Mutter und sprach:

24 Siehe ba, bein Sohn lebt. "Und bas Weib sprach zu Elia: Nun erkenne ich, baß du ein Mann Gottes bift, und bes herrn Wort in beinem Munde ist Wahr-hett.

AVIII. Und über eine lange Zeit kam bas Wort bes herrn zu Ella, im britten Jahr, und sprach: Gehe hin und zeige bich Ahab, baß ich regnen lasse auf Erzeben. "Und Elia ging hin, daß er sich Ahab zeigete. Es war aber eine große Theurung zu Samaria. "Und Ahab rief Obabja, seinen hosmeister. (Obabja aber fürchtete den herrn sehr. "Denn da Isebel die Bropheten des herrn ausrottete, nahm Obabja hundert Propheten und verstedte sie in der Höhle, hier funszig und da sunszig, und versorgete sie mit Brot und Wasser.) "So sprach nun Ahab zu Obabja: Ziehe durchs Land zu allen

3. U.L. feinem Bofm.

Ingressus es ad me, ut rememera-L.5,8. rentur iniquitates meae et interficeres filium meum? * Et ait ad eam Elias: 19 Da mihi filium tuum! Tulitque eum de sinu ejus et portavit in caenacuv.23. de sinu ejus et portavit in caenacu-(Jad.3.00]um, ubi ipse manebat, et posuit 32.46: supar legtulum supur \$ Ft clement super lectulum suum. * Et clamavit 20 ad Dominum et dixit: Domine, Deus meus, etiamne viduam, apud quam ego utcumque sustentor, afflixisti ut interficeres filium ejus? *Et expandit 21 SRg.4,34.se atque mensus est super puerum tribus vicibus, et clamavit ad Dominum et ait: Domine, Deus meus, revertatur obsecro anima pueri hujus in viscera eius. *Et exaudivit Do-22 (Jee. in viscera ejus. Sir.48.5. anima pueri intra eum, et revixit. * Tulitque Elias puerum et deposuit 23 v.19. eum de caenaculo in inferiorem do-2Rg.4,38. mum, et tradidit matri suae, et ait L. 7,45; illi: En, vivit filius tuus! * Dixitque 24 mulier ad Eliam: Nunc in isto cognovi, 25m.7,28 quoniam vir Dei es tu et verbum Domini in ore tuo verum est.

Post dies multos factum XVIII.

L.4,25. est verbum Domini ad Eliam in anno
Jaco,5,17a-tertio, dicens: Vade et ostende te
Achab, ut dem pluviam super faciem
terrae. *Ivit ergo Elias, ut ostenderet
se Achab; erat autem fames vehemens
in Samaria. *Vocavitque Achab Abv.12. diam dispensatorem domus suae; Ab(15m)
12,26. dias autem timebat Dominum valde.
16,31. *Nam cum interficeret Jezabel Prophetas et abscondit eos quinquagenos
v.02. phetas Domini, tulit ille centum Prophetas et abscondit eos quinquagenos
v.03. liv,101 et quinquagenos in speluncis, et pavit
Bac.11,280 eos pane et aqua. *Dixit ergo Achab
ad Abdiam: Vade in terram ad uni-

19. Al. * Elias.

^{19.} n. brachte ihn binanf. dW: Bufen. B: Obers, fral. dW. B. Dbergemad.

^{20.} B.dW: mich anshalte. (A: gur Roth genähret werbe!)

^{21.} dW: firedte f. über bas R. vE: legte f. br. üb. ben Rnaben bin. dW.vE: in ihn (fehren). B: in f. Immenbiges. A: Leib.

^{22.} dW.A: er warb (wieber) l. vB: er lebte. B: baß es leb. wurbe.

^{24.} dW: weiß. B: erf. ich hierin. A: baran erf. ich ... wahrhaftig.

^{1.} dW: nach langer 3. B.vE: nach vielen Zagen (wie 2. 14).

^{2.} B: ber Sunger ftart. dW.vE: (bie Sungerea noth) heftig. A: ein heftiger S.
3. B.dW: ber über bae Sans war. vE: bie Anfficht

^{3.} B.dW: ber über bas Gans war. vE: bie Aufficht hatte. A: Borfieher s. Gauses.

^{4.} hier ... in einer obbie. B.dW.vE: bei (je) 50 Mann. A: je 50 in Soblen.

XVIII.

Elias Thesbites.

διέλθωμεν εν τῆ γῆ επὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ πάντας χειμάζόους, εἴ πως εὐφομεν βστάνην, καὶ περιποιησόμεθα ἵππους καὶ ἡμιόνους, καὶ οὐκ εξολοθρευθήσονται ἀπὸ τῶν κτηνῶν. ⁶Καὶ διεμέρισαν ἐαυτοῖς τὴν ὁδὸν τοῦ πορευθῆναι ἐν αὐτῆ ᾿Αχαὰβ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλη μόνος, καὶ ᾿Αβδίας ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ ἄλλη μόνος.

7 Καλ ήν 'Αβδίας ἐν τῆ ὁδῷ 'μόνος', καὶ ηλθεν 'Hλίας εἰς συνάντησιν αὐτῷ· καὶ 'Αβδίας έσπευσε καὶ έπεσεν έπὶ πρόςωπον αύτοῦ καὶ είπεν Εὶ σὰ εί αὐτός, κύριε μου 'Ηλία; 8 Καὶ είπεν "Ηλίας' αὐτῷ· Ἐγώ είμι· σορεύου, λέγε τῷ κυρίφ σου· 'Ιδου 'Ηλίας. 9 Και είπεν 'Αβδίας' Τι ἡμάρτηκα, ότι σὸ δίδως τον δούλόν σου είς γείρας 'Αχαάβ τού θανατώσαι με; 10 Ζη χύριος ο θεός σου, εί έστιν έθνος η βασιλεία, ού ούκ απέσταλκέ με ο κύριος μου ζητεώ σε, και είπον. Ούκ έστι, και δρκισε την βασιλείαν και τάς γώρας αὐτῆς, ότι οὐχ εύρηκέ σε. 11 Καὶ τῦν σὺ λέγεις. Πορεύου και απάγγελε τῷ κυρίφ σοῦ. 'Ιδού 'Ηλίας · 12 και έσται έαν έγω απέλθω άπο σού, και πνεύμα κυρίου άρει σε είς γην ην ούκ οίδα, καὶ ἀπελεύσομαι τοῦ ἀπαγγείλαι τῷ Αχαάβ, καὶ οὺχ εύρη σε, καὶ ἀποκτενεῖ με. Καὶ ὁ δοῦλός σου φοβούμενος τὸν κύριον ἐκ νεότητος αὐτοῦ · 18 ἢ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίω μου, α πεποίηκα ἐν τῷ αποκτείνειν 'Ιεζάβελ τους προφήτας κυρίου, και έλαβον έκ των προφητών κυρίου έκατον ανδρας, καί έκουψα αὐτοὺς ἀνὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίφ, καὶ έθρεψα έν άρτοις καὶ ύδατι; 14 Καὶ νῦν σύ λέγεις. Πορεύου καὶ λέγε εῷ κυρίφ σου. 'Ιδού Ήλίας, και αποκτενεί με; 15 Και είπεν 'Ηλίας Ζη κύριος εων δυνάμεων δ παρέστην ένώπιον αύτου, ότι σήμερον όφθήσομαι avrą.

16 Καὶ ἐπορεύθη Αβδίας εἰς συνάντησιν τῷ Αχαὰβ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, καὶ ἔδραμεν Αχαὰβ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν Ήλίου.

5. Β: ἐπὶ την γῆν (c. FX) καὶ (* AFX) ... *πάντ. († AEFX). AB: ἐαν (εἰ FX). Β: εῦρωμεν (-ομ. ΑΧ) ... περιποιησώμεθα (-όμ. AFX) ... σκηνῶν (κτην. AEX). 6. Α²Β: ἐμέριαν (c. FX). AB: διελθεῖν αὐτήν (πορ. ἐν αὐτῆ FX). Β*μόν. († AEX). 7. AEX *μόν. ΑΒ: συνάντ. αὐτᾶ (c. FX; AB † μόνος, *ΕΕΓΧ). 8. ΑΒ *εἰμι († ΕΕΚ). 9. ΑΒ *σὺ († FX). Β: χεῖρα (-ας ΑΕΓΧ). 10. Β: ἀπέστειλέν (c. ΑΕΓΧ). ΒΕΧ *με († ΑΕΓΧ). Β† (α. εἶπ.) εἰ (* ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐνέπρησε (ὅρκ. F). 11. ΑΒ *παὶ († FX): ἀναγν. (ἀπ. X). 12. Β† (α. γ.) τὴν (* ΑΕΓΧ). ΑΒ: εἰςελεὐσ. *τὸ

בְּדֶרָהְ־אָחָד לְבַהְּוֹ: בְּדֶרָהְ אָחָד לְבַהְּוֹ וְלְבַדְּרֵהוּ הְּלָּהְ בְּדֶרָהְ אָחָד לְבַהְּוֹ וְלְבַדְּרֵהוּ הְּלָהְ בְּדֶרָהְ אָחָד לְבַהְּוֹ וְלְבַדְּרֵהוּ הְּלֵהְ בְּדֶרָהְ אָחָד לְבַהְּוֹ וְלְבַדְּרֵהוּ הְּלֵהְ בְּדֶרָהְ אָחָד לְבַהְּוֹ:

וַיָהֵי עַבַּדִיהוּ בַּדֵּרָה וְהִנֵּה אַלְיַהוּ ריפל ויפרחו אַדכי האתה זה יָאמֶר כְוֹ אָנִי לֵךְ אָמָר לַאלֹנֵיךְ הַנֵּה יַהוּ: וַיִּאמֶר מֵה חַמָאתִי כִּי־אַתַּה נתָן אָת־עַבְוּהַ בְּיֵד אַחָאַב לַהַנִיתַנִי: חי יהוה אלהיה אם-ישוגוי ומעלכה וָאַמָרוּ אָיָן וְהָשְׁבָּיעַ אָת־הַפַּמְלַכָה ווּ וָאָת־הַגּוֹי כֵּי לָא יִנְגַאַכָּה: אַתַה אֹמַר לַךְ אֵנִר לֵאלנֵיך הָנָה אַנֵי ו אָכֶה ורוח יהוה ושאה על אשר לאיאדע ַנְהַּרָגָנִי וְעַבְּדְּדֶּ יָרֵא אָת־יִהנֵה מִנְּעִרִי: 13 הַלָּאַ־הַבַּר לֵאַדֹנִי אֵת אֲשֶׁר־עָשִׁיתִי בּהַרָג אַיזַבֶּל אַת נִבְיאֵי יִהוַה וַאַחְבָּא יהוה מאה אים חמשים חַמְשֵׁים אִישׁ בַּמְעַרָה וַאֲכַלְכָּכֵם לַחָם 14 ומים: וַעַּמַה אַמַּה אֹמֵר כַּךְ אָמָר סו כאדנוה הנה אַליָהוּ וַהַרַנָנִי: וַ־אֹמֵר יהו חי יהוה צבאות אשר עמדתי

לְנִ וַיִּלֶּבְ אַּחָאָב לִלְּרֵאת אַלְיֵהוּ: נַיַּלֶּבְ לְּבַדְּיֵהוּ לִלְּרֵאת אַחָאָב וַיַּבָּר־ נְפָּנָיוּ כִּי תַּיְּוִם אַרְאָה אֵלְיוּ:

v. 5. 'p מהבהמה v. 12. p"סמץ בז"ם

... εὐρήσει ... † (a. φ.) ἔστὶ (c. FX). 13. AB: οἶα (ౘ FX). B † (a. Ἰεζ.) την (*AFX). AB; ἔκουψα ἀκὸ (ἔλαβ. ἐκ ΕΓΧ) ... *κ. ἔκο. αὐτ. 14. B † (p. σὐ λ.) μοι ... * (aq.) καὶ. 16. Β: συναντήν. AB: ἐξέδοραμεν. Wafferbrunnen und Bachen, ob wir mochten Seu finden und die Roffe und Maulthiere erhalten, daß nicht das Bieh alles Gumkomme. * Und fle theileten fich in das Land, daß fle es durchzogen; Ahab zog allein auf einen Weg, und Obadja auch allein den andern Weg.

7 Da nun Obadja auf dem Wege war, siehe, da begegnete ihm Elia, und da er ihn kannte, siel er auf sein Antlit und sprach: Bist du nicht mein Herr Elia? 8 Er sprach: Ja, gehe hin und sage deisnem Herrn: Siehe, Elia ist hier. * Er aber sprach: Was habe ich gefündiget, daß du beinen Anecht willst in die Hände 10 Ahabs geben, daß er mich töbte? * So wahr der Herr, dein Gott, lebet: es ist kein Wolk noch Königreich, dahin mein Herr nicht gesandt hat, dich zu suchen. Und wenn sie sprachen: Er ist nicht hier, nahm er einen Eid von dem Königreich und Bolk, daß man dich nicht gesunden 11 hätte. * Und du sprichst nun: Gehe hin, sage deinem Herrn: Siehe, Elia ist hier.

12 Benn ich nun hinginge von bir, fo wurde bich ber Beift bes herrn wegnehmen, weiß nicht wohin, und ich bann kame und fagte es Ahab an, und fanbe bich nicht, so erwurgete er mich. Aber bein Knecht fürchtet ben herrn von seiner

13 Jugend auf. *3fte meinem herrn nicht angefagt, was ich gethan habe, ba Jebel bie Bropheten bes herrn erwurgete? baß ich ber Bropheten bes herrn hundert verftedte, hier funfzig und ba funfzig in ber hohle, und versorgete fie mit Brot und

14 Baffer? * Und bu fprichft nun: Gehe bin, fage beinem Gerrn: Elia ift hier; bag 15 er mich erwurge? * Elia fprach: So mahr ber Gerr Zebaoth lebet, vor bem ich ftebe:

ich will mich ihm heute zeigen. 6 Da ging Obabja hin Ahab entgegen, und fagte es ihm an, und Ahab ging

5. U.L. Roffe und Dauler.

5. und n. b. B. um?. dW.vE.A: Bafferquellen. A: n. in alle Thaler. vE: vielleicht f. wir. B.dW.vE.A: Gras. yE: am Leben erh. B.dW.vE: n. nichts aussrotten (umf.) laffen vom B.
6. dW.vE: (ver)th. unter fich bas L.

6. dW.vE: (ver)th, unter nch bas E.
7. B.dW.vE.A: (u. er) erfannte (ihu) ... Bift bu e6 ...? — 9. B.dW.vE.A: Hand.

versos fontes aquarum et in cunctas valles, si forte possimus invenire herbam, et salvare equos et mulos, et non penitus jumenta intereant. *Diviseruntque sibi regiones, ut circuirent eas; Achab ibat per viam unam et Abdias per viam altéram seorsum.

Cumque esset Abdias in via, Elias 7 occurrit ei; qui cum cognovisset eum, cecidit super faciem suam et ait: Num tu es, domine mi, Elias? *Cui 8 ille respondit: Ego! vade et dic domino tuo: Adest Elias. * Et ille: 9 Quid peccavi, inquit, quoniam tradis me servum tuum in manu Achab, ut 17.13. interficiat me? * Vivit Dominus Deus 10 tuus, quia non est gens aut regnum. quo non miserit dominus meus te requirens, et respondentibus cunctis: Non est hic, adjuravit regna singula et gentes, eo quod minime reperireris. *Et nunc tu dicis mihi: Vade et dic 11 domino tuo: Adest Elias! * cumque 12

v.40. recessero a te, Spiritus Domini as226.2,16. portabit te in locum quem ego ignoro,
3,14.5,20. et ingressus nunciabo Achab, et non
inveniens te interficiet me; servus
autem tuus timet Dominum ab infantia sua. *Numquid non indicatum 13
v.4. est tibi domino meo, quid fecerim,
cum interficeret Jezabel Prophetas
Domini, quod absconderim de Prophetis Domini centum viros quinquagenos et quinquagenos in speluncis,
et paverim eos pane et aqua? *Et 14
nunc tu dicis: Vade et dic domino
tuo: Adest Elias; ut interficiat me!

17,1. * Et dixit Elias: Vivit Dominus exer-15 28g.3,14-cituum, ante cujus vultum sto, quia hodie apparebo ei.

Abiit ergo Abdias in occursum 16 Achab et indicavit ei, venitque Achab

7. 8: Non tu.

10. B.vE: ließ er bas ... e. Eibschwur thun (schwös

12. n. es warbe ... er fanbe. B.vE: bağ ich n. wüßte. dW: tragt bich wohin ich n. weiß. A: an e. Ort bag iche n. w.

15. dW: welchem ich biene. A: heute vor ihm ersicheinen.

^{8.} Al. † (p. Ego) Et dixit.

XVIII.

Elias Therbiter.

17 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ᾿Αχαὰβ τὸν Ἡλίαν, καὶ εἶπεν ᾿Αχαὰβ πρὸς Ἡλίαν Εἰ σὰ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν Ἰσραήλ; ¹8 Καὶ εἶπεν Ἡλίας Οὐ διαστρέφω ἐγὼ τὸν Ἰσραήλ, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ σὰ καὶ ὁ οἰκος τοῦ πατρός σου, ἐν τῷ καταλιπεῖν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν καὶ πορευθῆναι ὀπίσω τῶν Βααλίμ. ¹9 Καὶ νῦν ἀπόστειλον καὶ συνάθροισον πρός με πάντα Ἰσραήλ εἰς ὅρος τὸ Καρμήλιον, καὶ τοὰς προφήτας τοῦ Βάαλ τετρακοσίους πεντήκοντα, καὶ τοὰς προφήτας τοῦν Βάαλ τετρακοσίους πεντήκοντα, καὶ τοὰς προφήτας τοῦν Ἰσραήλ, καὶ συνήγαγε πάντας τοὰς προφήτας εἰς τὸ ὅρος τὸ Καρμήλιον.

21 Καὶ προςῆλθεν Ἡλίας πρὸς πάντα τὸν λαὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ΄ Εως πότε ὑμεῖς γωλανείτε έπ' άμφοτέραις ταίς ίγνύαις ύμῶν; εί έστι κύριος ὁ θεός, πορεύεσθε όπίσω αύτου, εί δε ο Βάαλ έστι, πορεύεσθε οπίσω αύτου. Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον. 22 Καὶ είπεν 'Ηλίας πρός τον λαόν 'Εγώ υπολέλειμμαι προφήτης χυρίου μονώτατος, καὶ οἱ προφήται τοῦ Βάαλ τετρακόσιοι καλ πεντήκοντα άνδρες. ²³ Δότωσαν οὖν ἡμῖν δύο βόας, καὶ ἐκλεξάτωσαν ἐαυτοῖς τὸν ἔνα, καὶ μελισάτωσαν και έπιθέτωσαν έπι τών ξύλων, καὶ πῦρ μη ἐπιθέτωσαν καὶ ἐγώ ποιήσω τὸν βούν τὸν άλλον, καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ. 24 Καὶ βοάτε έν ονόματι των θεων ύμων, και έγω έπικαλέσομαι έν όνόματι κυρίου του θεού μου, καὶ ὁ θεὸς ος αν ἐπακούση ἐν πυρί, ούτος έστι θεός. Καὶ απεκρίθησαν πας ό λαὸς καὶ είπεν 'Αγαθὸς ὁ λόγος 'ὅν ελάλησας'. ^{25}K al elner Hlíac τοῖς προφήταις τοῦ Báal \cdot Έκλεξασθε έαυτοῖς τὸν βοῦν τὸν ένα καλ ποιήσατε πρώτοι, ότι ύμεῖς πολλοί, καὶ ἐπικαλείσθε έν ονόματι θεού ύμων καὶ πύρ μή έπιθήτε. 26 Καὶ έλαβον τὸν βούν καὶ έποίησαν, καὶ ἐπεκαλούντο ἐν ὀνόματι τοῦ

18. AB* έγω. B* ό. A*B: παταιμπάνειν ... έπορεύθης. 19. AB* (p. άπ.) καὶ. B: τῆς αἰσχύνης (τδ Β. AΕΓΧ). A*B: τ. παὶ πεντ. 20. AB* τὸν. B: ἐπισυνήγαγε. AB* (pr.) τὸ. 21. AB: προςήγαγεν. B: ἐπισυνήγαγε. AB* (pr.) τὸ. 21. AB: προςήγαγεν. B: πάντας (π. τ. λ. AFΧ). AB: εἰπεν αὐτοῖς Ἡλιά... * ὑμῶν. B* (alt.) ὁ. AB* (alt.) ἐστὶ († F). 22. AB † (a. πυρ.) τὰ et (in f.) παὶ οἱ προφῆται τὰ ἄἰσυς τετραπόσιοι (* FΧ). 23. AB* ἐν... ἐπλεξάσθωσαν (c. FΧ). 24. AB* πῶν († F). B † (a. ὀν. πυρ.) τῶ (* AΕΧ). AB* ἐστὶ († FΧ). B: εἰπον (-εν FΧ; AΕΧ: -αν). AB: Καὶὸν τὸ ὁῆμα δ (c. FΧ). 25. AB: τῆς αἰσχύνης (τὰ Β. FΧ)... (ετί. 26) μόσχον (βῶν FΧ). B: ἐπιπαὶἐσασθε (c. AΕΓΧ).

יִשְׂרָאֵל : יִשְׂרָאֵל וֹיִלְּכָּץ אֶת-הַנְּכִיאִים אָל-הַר הִאְרָאֵל וַיִּלְכָּץ אֶתְ-הַנְּכִיאִים אָלּרָהְוּ אַרְבַּּר הַפִּרְמֵל וְאָת-וְּכִיאִי הַכַּּלְים: אַרְבַּּר הַפִּרְמֵל וְאָת-וְּכִיאִי הַכָּּלִים: אַרְבַּּר הַפִּרְמֵל וְאָת-וְּכִיאֵי הַכָּּעְלִים: אַרְבַּּר הַפִּרְמֵל וְאָת-וְּכִיאֵי הַכָּעְלִים: אַרְבַּּר הַפִּרְמֵל וְאָת-וְּכִיאֵי הַכַּעְלִים: אַרְבַּּר הַפִּרְמֵל וְאָת-וְּכִיאֵי הַבְּעַלִים: אַרְבַּּר הַפִּרְמֵל וְאָת-בְּּרִישִׁי הַבְּעַלִים: אָרְבַּיּר הַפִּרְמֵל וְאָת-בָּיר אַבְּילִים: אַרְבַּער הַפְּרְאָוֹה אַבְּעָר אָבְייִם אָרִבּע מָאוֹם וּנְּבִיאֵי הַבְּּעַלִים: אַרְבַּער הַאָּרְהָּע וְהָאָר אָבְיּרְהָּי אָרְבַּע מָאוֹת הְבָּעְלִים: אַרְבָּער הַאָּרְהָּע אָבְרָהִי אַרְבָּע מֵאוֹת אִכְּלִי אָּרְבָּע הַבְּעַלִים:

וַיַּבָּשׁ אַלַיָּהוּ אַל־כַּל־הַעָּם וַיּאמֵר עַד מַתֹּי אַתֵּם פַּסְחִים עַל־שָׁתֵּי הַפְּעָפִּים אם־יִהוָה הַאָּלִהִים לְכַרּ אַחֲרָיו וְאִם־ הַבַּעַל לָכִוּ אַחֲרֵיו וְלָאֹ־עַנִוּ הַעַם אֹתִוֹ 22 הַבר: וַיָּאמר אַלֹּיָהוֹ אַל־הַעָּם אַנִי נוֹתַרָתִּי נָבֵיא לִיהוַה לְבַּדִּי וּנָבִיאֵי הַבַּעַל אַרָבַע־מֵאָוֹת וַחֲמִשֵּׁים אַישׁ: בג רַיִתּנוּ־לָנוּ שָׁנִים פָּרִים וְיִבְּחֲרָוּ לָהֶםׂ הַפָּר הַאָּתָד וַינַתּחָהוּ וִימֹּימוּ על־-הַעַבָּים וָאָשׁ לָא יָשִׁימוּ וַאָנִי אַעַשָּׂהוּ על-העצים אָת־הַפַּר הַאָּחַד וְנַתַּתִּי אָקרָא בְשַׁם־יִהוָּה אָלְהֵיכֵם וַאָּנִי וְהָיֵה הַאָּלֹהִים אַשֶּׁר־יַצַנַה בָאֵשׁ הְוּא הַאֵּלְהַים וַיַּעַן כַּלִּדהַעַם וַיִּאִמְרִוּ טִוֹב ם תַדַבר: רַיֹּאמֵר אַלִיָּהוּ לְנְבִיאֵי הַבַּעַל בַּחֲרֹוּ לָכֶּם הַפָּר הַאֶּחָדֹ רַצַשִּׁי רַאשׁנַֹה פֵּי אַתֶּם הֲרַבִּים וְקְרָאוֹ בְּשֵׁם אֵלְהֵיבֵם 26 וַאָשׁ לָא תַשִּׁימוּ: וַיִּקְחוּ אֵת־הַפָּר אַשֶּׁר־נְתַן לֶהֶםֹ וַיַּצֵשׁוֹּ וַיִּקְרָאִוּ בְשֵׁבּר

> תפטרת כי תשא כמנתג הספרדים .20 v. הפ' דגושת .21 v.

Ifraels Bermirrer. Die Geransforderung ber Baglebropbeten.

17 bin, Elia entgegen. * Und ba Abab Elia fabe, fprach Ahab ju ihm: Bift bu, ber 18 Ifrael verwirret? * Er aber fprach: 3ch verwirre Ifrael nicht, fonbern bu und beines Baters Baus, bamit, bag ihr bes Derrn Bebot verlaffen habt und wanbelt 19 Baglim nach. "Bobian, fo fenbe nun bin und versammle zu mir bas gange Ifrael auf bem Berge Carmel, und bie vier bunbert und funfzig Brobbeten Baals, auch die vier hundert Bropheten bes 20 Sains, Die vom Tifch Ifebels effen. "Alfo fandte Ahab bin unter alle Kinber Ifrael, und versammlete bie Bropbeten auf bem Berge Carmel. Da trat Glie ju allem Bolf und fprach: Die lange bintet ihr auf beiben Seiten? Ift ber Berr Gott, fo wandelt ihm nach; ifte aber Baal, fo wanbelt ibm nach. 22 Unb bas Bolf antwortete ibm nichts. *Da fbrach Elia jum Bolt: 3ch bin allein übergeblieben ein Brophet bes Berrn, aber ber Propheten Baals find vier hundert und 23 funfzig Dann. * Go gebet uns nun zween Farven, und laffet fie ermablen einen garren, und ihn gerftuden und aufe Solg

ich ben andern Farren nehmen und aufs Holz legen, und auch kein Feuer bran le-24 legen. * 60 rufet ihr an ben Ramen eures Gottes, und ich will ben Ramen bes herrn anrufen; welcher Gott nun mit Feuer antworten wird, ber fei Gott. Unb bas gange Bolf antwortete und fprach:

legen, und tein Feuer bran legen: fo will

25 Das ift recht! "Und Elia fprach ju ben Propheten Baals: Erwählet ihr einen Farren und machet am erften, benn euer ift viel, und rufet eures Gottes Ramen

26 an, und leget fein Feuer bran. * Und fie nahmen ben Farren, ben er ihnen gab, und richteten zu, und riefen an ben Ra-

17. A.A: Bift bu ce.

in occursum Elize. Et cum vidisset 17 (Am.7,10eum, ait: Tune es ille qui conturbas Act.16,20 Israel? *Et ille ait: Non ego turbavi 18 Israel, sed tu et domus patris tui. qui dereliquistis mandata Domini et 16,31s. secuti estis Baalim. *Verumtamen 19 nunc mitte et congrega ad me universum Israel in monte Carmeli, et Prophetas Baal quadringentos quinquaginta, Prophetasque lucorum qua-(11 das. dringentos qui comedunt de mensa Jezabel. Misit Achab ad omnes fi- 20 lies Israel, et congregavit Prophetas in monte Carmeli.

Accedens autem Elias ad omnem 21 populum ait: Usquequo claudicatis Mt. 6,34; in duas partes? Si Dominus est Jud. 6,31. Deus, sequimini eum; si autem Baal, sequimini illum. Et non respondit ei populus verbum. Et ait rursus 22 Elias ad populum: Ego remansi Pro-7.41, pheta Domini solus, Prophetae autem Baal quadringenti et quinquaginta viri sunt. * Dentur nobis duo boves, et 23 illi eligant sibi bovem unum et in frusta caedentes ponant super ligna, ignem autem non supponant; et ego faciam bovem alterum et imponam super ligna, ignem autem non supponam. *Invocate nomina deorum 24 vestrorum, et ego invocabo nomen Domini mei; et Deus, qui exaudierit 10h. per ignem, ipse sit Deus. Respondens omnis populus ait: Optima propositio! Dixit ergo Elias Prophetis 25 Baal: Eligite vobis bovem unum et facite primi, quia vos plures estis, et invocate nomina deorum vestrorum, ignemque non supponatis. *Qui 26 cum tulissent bovem, quem dederat eis, secerunt, et invocabant nomen

^{17.} dW. E: ine (in foldee) Unglad bringet.

^{18.} Gebote ... manbelft. 19. ben Berg. B: bes Gobenwalbs. dW: ber Aftarte. (dW.A: jum Berge? vE: an ben B.)

^{21.} swo Geiten. (B: zwei zweifelhaften Gebanten!) dW: auf beibe G. bin. B: nicht ein Bort. dW.vE.A: fein M.

^{23.} gebe man ... fic erw. ... anb. &. jurichten.

^{22.} Al. † (p. quinquag.) Prophetaeque lucorum quadringenti.

^{24.} Al. † (in f.) quam locutus est Elias.

dW.vB.A: (junge) Stiere, vE: auelefen. A: in Stude hauen. dW: anb. St. opfern?

^{24.} vB.A: foll G. fein. B: ift G. B.dW.vE: Die

⁽Sade) Reve tft gut. A: D. Borfchlag ift fehr 25. B. dW: bereitet (opfert) ihn zuerft. vE: richtet ihn z. zu. A: ihr feib Biele. dW: bie Bielen. B: Reiften.

^{26.} dW: opferten ibn.

XVIII.

Elias Theshites.

Βάαλ έκ πρωίθεν έως μεσημβρίας, και είπαν. 'Ω Βάαλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἦν φωνή, καὶ ούκ ήν ακρόασις καὶ διέτρεγον έπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ού έποίησαν. 27 Καὶ έγένετο μεσημβρία, και έμυκτήρισεν αὐτοὺς 'Ηλίας καὶ είπεν 'Επικαλείσθε έν φωνή μεγάλη, ότι θεός έστιν, ότι άδολεσγία αύτφ έστίν, καλ άμα μήποτε χρηματίζει αὐτός, η μήποτε καθεύδει αὐτός, καὶ έξαναστήσεται. 28 Kal έπεκαλούντο έν φωνή μεγάλη, και κατετέμροντο κατά τὸν έθισμὸν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καλ έν σειρομάσταις έως έκγύσεως αίματος έπ' αὐτούς, 29 και προεφήτευον έως ού παρήλθε τὸ μεσημβρινόν. Καὶ εγένετο ὡς ὁ καιρός του άναβήναι την θυσίαν, και ούκ ην φωνή και ούκ ήν ακρόασις.

30 Καὶ είπεν Ήλίας πρός τὸν λαόν. Προςαγάγετε πρός με. Καὶ προςήγαγε «ᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν, καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον. 31 Καὶ έλαβεν Ἡλίας δώδεκα λίθους κατὰ ἀριθμὸν φυλών τοῦ 'Ισραήλ (ώς ελάλησε κύριος πρός αὐτὸν λέγων 'Ισραήλ έσται το όνομά σου), 32 καί φχοδόμησε τους λίθους έν ονόματι χυρίου, και εποίησε θάλασσαν γωρούσαν δύο μετρητας σπέρματος κυκλόθεν του θυσιαστηρίου, 33 και επέθηκε τας σχίδακας έπι το θυσιαστήριον, καὶ εμέλισε τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν έπὶ τὰς σχίδακας, καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον 34 και είπε · Λάβετέ μοι τέσσαρας ύδρίας ύδατος καὶ έπιχέττε ἐπὶ τὸ όλοκαύτωμα καὶ ἐπὶ τὰς σγίδακας. 'καὶ ἐποίησαν οῦτως'. Καὶ είπε. Δευτερώσατε καὶ έδευτέρωσαν. Καὶ είπε· Τρισσώσατε καὶ ετρίσσευσαν. 35 Καὶ έπορεύετο το ύδως χυχλόθεν του θυσιαστηρίου, και την θάλασσαν έπλησαν ύδατος. δο Καὶ ώς ήν καιρός τοῦ προςφέρεσθαι την θυσίαν, καὶ παρεγένετο Ἡλίας ὁ προφήτης

לַמָּב: יַפִּגְּעֵׁעֵבּ וֹאָּגוֹ-לוּלְ וֹאֹנוּ-קַבּנִי וֹאֹנוּ בּבּגְּעָלִר יַצְּבַּעַרִיִם וֹנִינְיּבָּעְיִ צֹּדְ לְּאַלִי גַּנְלָר יַבְּצָּעַרִים וֹנִינִיבָּעְ נְּאַנוּ בֹּנִי גַּנְלְינִי בַּצְּבָּעִר נְּלִיּאָנִ בְּנִי נְּאַנוּ וֹלִיבִּעָּים בּוֹנִינִי בַּלְּנִי בּלוּלְ-בּנִי נְאַנוּ וֹלִיבְּעִּיִם בּנִינִלְ בִּיּאַמָּעָם בּוֹנִלְיבִּי בּלְּנִי בּבְּנִילְ בָּנִים בְּלִּנְיבּוּ בּלְּנִי בַּצְּבְּנִי נִישְׁנִי בַּבְּנִי בַּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּנִי בִּבְּנִי בְּבִּנִי בְּבְּנִי בְּבְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּבִּי בְּבְּבְּנִי בְּבְּנִי בְּבְּבְּנִי בְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבִי בְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבִי בְּבְּבִי בְּבְּבְיבִים בְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְיבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבִי בְּבְּבִים בְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבִּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבִּיבְים בְּבְבִּבְיבִים בְּבְּבִי בְּבְּבְּבִי בְּבְּבִיים בְּבִּיבִים בְּבִּבְּבִי בְּבָּבְבֵּל בְּבָּבְבִי בְּבָּבְבֵּי בְּבְּבִיים בְּבְּבִים בְּבְבִּים בְּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בַּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בַּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בַּבְּבֵּים בְּבִּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבָּבִים בְּבְּבֵּבְיבִים בְּבִּבְיבִים בְּבִּים בְּבִּבּבְיבִים בְּבִּבְיבִים בְּבִּבּבְּבִיים בְּבִּבּבְיבִים בְּבִּבּבְיבִים בְּבִּבְּבְיבִים בְּבִּבּבּבּבְיבִים בְּבִּבּבּבּבְיבִים בְּבִּבּבְבִים בְּבְּבְבִיים בְּבְּבְבּבְיבְים בְּבְּבְבִים בְּבְּבְבּים בְּבְבִים בְּבְּבְבּבּבְיבְיבִים בְּבְבּבְבּבּים בְּבְבּבּבְיבְיבְיבְים בְּבְבּבּבְיבְיבְיבְיבְים בְּבְבּבּבְיים בְּבְיבְבְבּבּבְיים בְבְּבְבּבְיבְיבְבְּבְיבְיבְבְיבְים בְּבְבּבְבְבְּבְבְבּבּבְיבִיים בּבְּבְבְבְבּבּבְבְּבְבְבּבּבְבְבּבּבְבְּבְבּבּבּבְבּבּבְבּבּבּב

v. 27. יום' רפי

^{26.} AB: εἶπον (-αν X) Ἐπάκδον ήμῶν ὁ Βάαλ, ἐπ. ἡμ. (c. F?). 27. AB+ (p. Ἡλ.) ὁ Θεσβίτης (* X). 28: τὸ κρίμα (τὸν ἐθ. FX). 29. AB: δειλινόν (μεσ. FX). Β* κ. ἀκ ἡν - fin. (+ AEFX). ABX + (in f.) καὶ ἐλάλησεν Ἡλ. ὁ Θεσβίτης πρὸς τὸς προφήτας τῶν προφοχθισμάτων, λέγων Μετάστητε ἀπὸ τὰ ντῶν, καὶ ἐγῶ ποιήσω τὸ ὁλοκαντωμά με καὶ μετέστησαν καὶ ἀπῆλθον (* FX). 30. B* κ. ἰάσ. - κατεσκ. († AFX). 32. BFX † (p. κνρ.) καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκαμμένον (* AX). 33. AB: ἐστοίβασε (ἐπέθ. FX)... † (p. pr. θυσ.) ὁ ἐποίησε (*). 35. AB: διεπορεύετο... κυκλω (c. FX). 36. B: ἀνεβόησεν Ἡλ. εἰς τὸν ἐφανὸν (ὡς ἡν - προφήτης F).

^{26.} man gem. hatte. dW: antworte uns. B.vE: noch (Semand) ber (ba) antwortete. A: n. Riemanb. B: fcritten heftig bei b. A. her? (A: fprangen über ...)

^{27.} B.dW.vE.A: mit lauter(er) Stimme. B: wenn er ja ein G. ift, weil er etwa ein Gesprach hat, ober w. er auf eine Seite gegangen, o. w. cr. e. Reise hat. dW: er tonnte in Rachbenken, er f. bet Seite geg., er f. auf b. R. sein. vE: in tiefem R. ... in Geschäften. A: ift viell. im Gesprache, o. im Gastaus.

Das Gebet ohne Erfolg. Elia's Altar.

XVIII

men Baals vom Morgen an bis an ben Mittag, und fprachen: Baal, erhore une! Aber es mar ba feine Stimme noch Untwort. Und fie binften um ben Altar, ben 27 fie gemacht batten. * Da es nun Mittag warb, fpottete ihrer Elia und fprach: Rufet laut, benn er ift ein Gott, er bichtet, ober hat ju ichaffen, ober ift uber Belb, ober 28 folaft vielleicht, bag er aufwache! * Und fle riefen laut, und rigeten fich mit Deffern und Pfriemen nach ihrer Beife, bis 29 bağ ihr Blut hernach ging. *Da aber ber Dittag vergangen mar, weiffageten fle, bis bag man bas Speisopfer thun follte, und war ba feine Stimme noch Antwort noch Aufmerten.

Da ibrach Elia zu allem Bolf: Rommt her alles Bolk, zu mir! Und ba alles Bolt zu ihm trat, beilete er ben Altar 31 bes Berrn, ber gerbrochen mar, *unb nahm zwölf Steine nach ber Babl ber Stamme ber Rinber Jafobs (gu welchem bas Wort bes herrn rebete und fprach: 32 Du follft Ifrael beigen), *und bauete von ben Steinen einen Altar im Ramen bes herrn, und machte um ben Altar ber eine 33 Grube, zwei Kornmaag weit, *und richtete bas Golg gu, und gerftudte ben gar-34 ren und legte ihn aufs Golg, * und fprach: Bolet vier Cab Baffer voll, und gießet es auf bas Brandopfer und auf bas Bolg. Und fprach: Thuts noch einmal; und fie thatens noch einmal. fprach: Thute zum britten Mal; und fie 35 thatens jum britten Dal. "Und bas Baffer lief um ben Altar ber, und bie 36 Grube ward auch voll Waffer. * Und ba bie Beit war Speisopfer zu opfern, trat

27. U.L: fvottete ihr. 28. A.A: barnach ging. 34. A.A: Rruge voll Waffer.

· 28. dW.A: schnitten f. n. ihrem Gebrauche. vE: r. ... bie hant auf. B: bis baß f. Bl. über fich her goffen. vE: an fich vergoffen. A: mit Bl. bebedt was ren. dW: Bl. herabstof an ihnen.

29. B.dW.vE: vorbei(gegangen). A: vorüber. dW: rafeten fie. (vE: fangen f. begeifterte Lieber!) dW: n. fein Gebor.

30. her ju mir! B: ergangte ... niebergeriffen. dW: ftellete ... wieber ber. vE: banete ... w. auf. A: richtete ... gurecht. dW.vE.A: gerftoret.

31, erging u. fpr.

Baal de mane usque ad meridiem, dicentes: Baal, exaudi nos! Et non erat vox mec qui responderet; transiliebantque altare quod fecerant.

**Cumque esset jam meridies, illu-27 debat illis Elias, dicens: Clamate voce majore; Deus enim est, et forsitan loquitur, aut in diversorio est aut Ps.121,4. in itinere, aut certe dormit, ut excitetur. **Clamabant ergo voce magna, 28 Lv.19,88-et incidebant se juxta ritum suum cultris et lanceolis, donec perfundereatur sanguine.

Postquam · autem transiit meri-29 dies et illis prophetantibus venerat 18,10; tempus, quo sacrificium offerri so-29,304 let, nec audiebatur vox, nec aliquis 284.4,31. respondebat nec attendebat orantes: dixit Elias omni populo: Venite 30 ad me! Et accedente ad se populo 19,10. curavit altare Domini, quod destructum fuerat, *et tulit duodecim la-31 Br. 26,4. pides juxta numerum tribuum filiorum Jacob (ad quem factus est sermo Gn. 32,28 Domini, dicens: Israel erit nomen
88,10 tuum), et aedificavit de lapidibus 32 tuum), et accument de la contraction de la contr aquaeductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris, *et com-33 v.24. posuit ligna divisitque per membra bovem et posuit super ligna, * et 34 ait: Implete quatuor hydrias aqua et fundite super holocaustum et super ligna. Rursumque dixit: Etiam secundo hoc facite! Qui cum fecissent secundo, ait: Etiam tertio idipsum facite! Feceruntque tertio, * et cur- 35 rebant aquae circum altare et fossa aquaeductus repleta est. * Cumque 36 v.29.. jam tempus esset, ut offerretur holo-

32. B.dW.vE: einen Graben. A: Baffergang. B: nach d. Beite zweier Raffe v. Samen. dW: vom Umfang zw. M. Saat. vE: welcher ... faffen fonnte. A: etwa zw. Furchen breit?

33. B: legte b. S. orbentlich. dW: gurecht. A. fcichtete.

34. Simer voll 28. vE.A: Rruge. B: Biebers holt es.

35. B.dW: anch ben Graben fullete man?
36. dW: um bie 3. wenn b. Opfer gebracht wirb.
vE: 3n b. 3. wo. A: ale es icon 3. war b. D. 3n br.
(B: als man b. Sp. opferte?)

nal eles · Kúpis o Osog Affondu und Isaux καλ Ταρικήλ, σήμερον γνώντωσαν ινάς ὁ λαὸς ούτσε, ότι σὸ εί πύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ καὶ έγω δούλός σου, και διά σε πεποίηκα τὰ έργα ταύτα. 87 Επάκουσόν μου, κύριε, επάκουσόν μου, και γνώτω ό λαός ούτος, ότι σύ εί κύριος ό θεός και σύ επέστρεψας την καρδίαν του λαού όπίσω. 38 Καὶ έπεσε πύρ παρά χυρίου έκ τοῦ οὐραγοῦ, καὶ κατέφαγε τὸ ὁλοκαύτωμα καὶ τὰς σχίδακας καὶ τούς λίθους καὶ τὸν χοῦν, και τὸ ῦδωρ τὸ ἐν τῆ θαλάσση ἐξέλειξε τὸ πῦρ. 89 Καὶ είδε πᾶς ὁ λαός, καὶ ἐπεσον ἐπὶ πρόςαπον αὐτών και είπον· 'Αληθώς κύριός έστεν ὁ θεός, κύριος αὐτός έστι θεός. 40 Καὶ είπεν Ήλίας πρός τον λαόν. Συλλάβετε τους προφήτας του Βάαλ· μηδείς σωθήτω έξ αύτων. Καλ συνέλαβον αὐτούς, καὶ κατήγαγεν αύτους 'Ηλίας είς. τον γειμάρδουν Κισών καί έσφαξεν αύτους έχει.

41 Καὶ είπεν 'Ηλίας τῷ 'Αχαάβ. 'Ανάστηθι καὶ φάγε καὶ πίε, ότι φωνή του ήχους του ύετου. 42 Καλ ανέστη 'Αχαάβ του φαγείν καί πιείν και Ήλιας ανέβη έπι τον Καρμηλον, καὶ έκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐθηκε τὸ πρόςοπον αὐτοῦ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ. 43 Καὶ είπε τῷ παιδαρίω αὐτοῦ Ανάβηθι καὶ ἐπίβλεψον όδὸν τῆς θαλάσσης καὶ ἀνέβη και επέβλεψε το παιδάριον και είπεν. Ούκ έστιν οὐθέν. Καὶ είπεν Ήλίας Καὶ σὺ έπίστρεψον έπτάκις. 44 Καλ εγένετο έν τφ έβδόμφ, καὶ ἰδοὺ νεφέλη μικρὰ ὡς ἵχνος ἀνδρός ανάγουσα ύδωρ. Καὶ είπεν 'Ανάβηθι και είπον Αγαάβ. Ζεύξον το άρμα σου και κατάβηθι, μη καταλάβη σε ο ύετός. 45 Καί έγένετο έως ώδε καὶ ώδε, καὶ ὁ οὐρανὸς συνεσκότασε νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο ύετὸς μέγας, καὶ ίππευσε καὶ ἐπορεύετο Αγαάβ έως Ιεζράελ. 46 Καὶ γείρ κυρίου έγένετο

36. B+(p. 'Isq.) ἐπάπυσόν μυ, κύριε, ἐπάπυσόν μυ σήμερον ἐν πυρὶ καὶ (* AFX) * σήμ. († FX). AFX * π. ο λ. ἐτος. 37. Β: ἔστρεψας (ἐπέστ. AFX). AB + (p. λαδ) τότυ (* F). 38. AB: τὰ ὁλοκαντάματα (τὸ ὁλ. ΕΓΧ). Β pon. π. τὸ ὑδ. - Θαλ. p. σχίδ. (c. AX). 39. Β: Καὶ ἔπεσε π. ο λ. ἐπὶ πρ. (c. F; sim. A)... πύο. ὁ θεὸς αὐτὸς ὁ θ. (c. F; sim. AE). 40. AB: πατάγει (α, FX), Β: Κισσών (α, FX), 41. AB: Ανάβηθι (α, FX), Β: την ποστών (τΕ ήχ. F). 42. AB:
ἀνέβη 'Αχ. (α, FX), Β: την Κ. (τὸν Κ. FX; Α: εἰς
την ποσυφην τῦ Κ.). 43. Β* κ. ἀνέβη († ΑΕΓΧ).
44. AB † (ia.) Καὶ ἐπέστροψε τὸ παιδάσιον ἐπτάκις
(*FX), AB: ἔκλαιε (Εππ. F), 46, Β* έγ. († ΑΕΓΧ).

πάσς wandt haft, νΕ: π. wende ihre h. επέπατε!!

אַליַהוּ הַנַּבִיאֹ וַיאֹמֵר יְהוֹה אלהי אַכָרָהָם וְצָחַק וְוִשְׂרָאֵל הַיִּוֹם יְנְּדֵּע אַתָּה אָלֹהֵים בִּיִשְׂרָאֵל וַאַנִי עַבְהַהְּ עַשִּׁיתִי אַת פָּל־הַדְּבָרֵים 37 הַאַכָּח: עַנָנִי יְהוָהֹ עַנֵנִי וְיַדְעוּ הָעָם אַפַה יָהוָה הַאָלְהַים וְאַפַה 38 הַסְבַּת אָת-לַבּם אַחַרְנִּית: יהוה ותאכל את-העלה ואת-39 וַיַּרָאׁ כָּל־הַעָּם וַיִּפְּלָוּ עַל־פָּנֵיהִם ויאמרו יהוה הוא האלחים יחות מ הוא הַאֵּלְהִים: · וַיֹּאמֵר אליַהוּ להם הַפָּשָׂוּ י אָת־נְבִיאַי הַנַּצַעַל אַישׁ אַל־ ימלם מהם ויתפשום ויורדם אליהו

אַל־נַחַל פִישׁוֹן וַיִּשְׁחַמֵם שַׁם: רַיָּאמֶר אַלִיָּהוּ לְאַחָאָב צַלָה אֱכָּל 42 ושתה פייקול המון הגשם: ויעלה אַחָאָב לַאָּכָל וָלִשִׁתִּוֹת וָאַלַיָּהוּ פַלַּה אַל־רָאשׁ הַפַּרְמֵלֹ וַיִּנְחַר אַׂרְצָה וַיְּשֶׁם 43 פַּנֵיר בֵּין בָּרְכֵּוֹ: וַיָּאֹמֶר אֵל־נַערוֹ עַלַה־נָאַ הַבָּט דַּרֵה־נָם וַיַּעַל וַיַבָּט רַיָּאמֶר אֵין מִאַנְּמָה רַיּאמר שָׁב שׁבַע 44 פעמים: ויהו בשבעית ויאמר הפהד עב קשנה פכח איש ללה מים ויאמר עַלָה אָמַר אָל־אַחָאַב אָסָר וַרֹד וַלֹא מחי עברכה הגשם: ויהי יעד כה ועד וְהַשָּׁמַיִם הָתְקַדְרוּ עַבֵּים וְרֹוּח וַיָּהֵי גַּשָׁם נָּדְוֹל וַיִּרְכֵּב אַחָאָב וַיֵּלֶהְ

> יוזרר ר' 36. יי ער כאנן .39 .ש

Elia, ber Prophet, bergu, und fprach: Berr, Gott Abrahams, Ifaats und Ifraels, lag beute fund werben, bag bu Bott in Afrael bift und ich bein Anecht, und bafi ich folches alles nach beinem Wort gethan 37 habe. * Erbore mich, Berr, erhore mich, bağ bieg Bolf miffe, bağ bu, herr, Gott bift, bag bu ihr Berg barnach befehreft! 38 * Da fiel bas Weuer bes herrn berab und frag Branbopfer, Bolg, Steine und Erbe, und ledte bas Baffer auf in ber Brube. 39 * Da bas alles Bolt fabe, fiel es auf fein Angeficht und fprachen: Der Berr ift Gott. 40 ber Berr ift Gott! * Glia aber fprach gu ibnen: Greift bie Bropbeten Baals, bag ibrer feiner entrinne. Und fie griffen fie, und Elia führete fie binab an ben Bach Rifon, und ichlachtete fle bafelbit.

41 Und Elia fbrach zu Abab: Bieb binauf, if und trint; benn es raufchet, als wollte 42 es fehr regnen. "Und ba Ahab binauf jog, ju effen und ju trinten, ging Elia auf bes Carmels Spise und budete fich gur Erbe und that fein Saupt gwifden 43 feine Rnice, * und forach zu feinem Rnaben: Gebe binauf und fcaue jum Deere gu. Er ging binauf und icauete, und fprach: Es ift nichts ba. Er fprach: Bebe 44 wieber bin fiebenmal. * Und im fiebenten Dal fprach er: Siebe, es gebet eine fleine . Wolfe auf aus bem Meer, wie eines Mannes Sanb. Er fprach: Bebe binauf und fage Abab: Spanne an und fabre hinab, daß dich ber Regen nicht ergreife. 45 * Und ehe man gufahe, warb ber himmel fchwarz von Wolfen und Wind, und tam ein großer Regen. Ahab aber fuhr und 46 gog gen Jefreel. * Und bie Band bes Berrn tam über Elia, und er gurtete feine

caustum, accedens Elias Propheta ait: Exis. Domine Dous Abraham et Isaac et 2Ch. 20,4 Israel, ostende hodie, quia tu es Deus Israel, et ego servus tuus et juxta 18,500 praeceptum tuum feci omnia verba haec. * Exaudi me, Domine, exaudi 37 me! ut discat populus iste, quia tu (Jall,48 es Dominus Deus et tu convertisti Lv.9,34. cor eorum iterum. • Cecidit autem 38 Jad.6,21. ignis Domini et voravit holocaustum et ligna et lapides, pulverem quoque et aquam, quae erat in aquaeductu, lambens. * Quod cum vidisset omnis 39 populus, cecidit in faciem suam et (Zoch. ait: Dominus ipse est Deus, Dominus ipse est Deus! * Dixitque Elias ad 40 eos: Apprehendite Prophetas Baal et ne unus quidem effugiat ex eis! Quos cum apprehendissent, duxit eos Jud. 4.7. Elias ad torrentem Cison et inter10.25. fecit eos ibi.
15.25. Et ait Elias ad Achab: Ascende,
L.7,6. comede et bibe; quia sonus multae Et ait Elias ad Achab: Ascende, 41 17.1. pluviae est. * Ascendit Achab, ut 42 comederet et biberet; Elias autem ascendit in verticem Carmeli, et Jee. 5, 18. pronus in terram posuit faciem suam inter genua sua, et dixit ad puerum 43 suum: Ascende et prospice contra mare! Qui cum ascendisset et contemplatus esset, ait: Non est quidquam. Et rursum ait illi: Revertere septem vicibus. * In septima autem 44 vice, ecce, nubecula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari. Oui ait: Ascende et dic Achab: Junge currum tuum et descende, ne occupet te pluvia. * Cumque se verteret huc 45 atque illuc, ecce, coeli contenebrati Jac. 5, 18. sunt, et nubes et ventus, et facta est pluvia grandis. Ascendens ita-21,1-10; que Achab abiit in Jezrael. Et ma-46
(22,6); nus Domini facta est super Eliam,

ft. i

dW: u. lente ihr S. herum. A: herum gel. haft. 38. B.vE.A: verzehrte.

^{40.} B: kein Mann v. ihnen. vE: ließ f. hinabführen. A: töbtete.

^{41.} B: ift ein Geraufch ba v. einem farten Regen.

dW.vE: ich höre bas G. eines R.
42. dW: höhe. B.A: Gipfel, B.dW.vE.A: (legte) f. Augeficht.

^{44.} Al. * currum tuum.

^{43.} dW: Diener. vR: Anechte. dW.vE: hin nach b. M. A: gegen bas M. B: bes Weges zum M. zu. 44. beim f. M. B.dW.vE: fteiget ... (auf). vE: überfalle. B.dW.A: aufbalte.

^{45.} II. allmählig warb. B: mittlerweile, dW: unterboffen. vE: wahrend beffen. A: ale er fich hin n. ber wandte... finfter. dW.A: ftarfer R. dW.vE: fuhr hinweg (fort). B.A: feste fich auf. dW.vE. n. fam.

XIX.

Elias Thesbites.

έπὶ τον 'Hllar, καὶ συνέσφιγζε τὴν ὀσφύν αὐτοῦ καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν 'Αχαὰβ εἰς 'Ιεζοάελ.

ΧΙΧ. Καὶ ἀνήγγειλεν 'Αγαὰβ τῆ 'Ιεζάβελ πάντα όσα εποίησεν Ήλίας, και ώς άπέκτεινε τούς προφήτας έν δομφαία. 2 Καὶ ἀπέστειλεν 'Ιεζάβελ άγγελον πρὸς 'Ηλίαν και είπε· Τάδε ποιήσαισάν μοι οί θεοί και τάδε προςθείησαν, ότι ταύτην την ώραν αύριον θήσομαι την ψυγήν σου καθώς ψυγήν ένος έξ αὐτών. 3 Καὶ έφοβήθη 'Ηλίας καὶ ανέστη καὶ απηλθε κατά την ψυγήν αὐτοῦ, καὶ έργεται είς Βηρσαβεὶ ή έστι τοῦ Ἰούδα, καὶ ἀφηκε τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ. 4 Καὶ αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῆ ἐρήμφ όδὸν ήμέρας, και ήλθε και ἐκάθισεν ὑποκάτω 'Ράθαμ, καὶ ἡτήσατο τὴν ψυγὴν αὐτοῦ ἀποθανείν και είπεν 'Ικανούσθω νύν, λάβε δή την ψυχήν μου απ' έμοῦ, κύριε ότι οὐ κρείσσων είμι έγω ύπερ τους πατέρας μου. 5 Καί έκοιμήθη καὶ υπνωσεν έκει υπό φυτόν καὶ ίδού τις ἄγγελος ήψατο αύτοῦ καὶ είπεν αὐτῷ. 'Ανάστηθι καὶ φάγε. 6 Καὶ ἐπέβλεψεν 'Ηλίας, καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλής αὐτοῦ έγκρυ-Φίας όλυρίτης καὶ καψάκης υδατος καὶ ἀνέστη ''Ηλίας' καὶ έφαγε καὶ έπιε, καὶ ἐπιστρέψας έκοιμήθη. 7 Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου έκ δευτέρου καὶ ηψατο αύτοῦ, καὶ είπεν αὐτοῦ · 'Ανάστηθι καὶ φάγε, ὅτι πολλή ἀπὸ σοῦ ή ὁδός. 8 Καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγε καὶ έπιε, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῆ ἰσχύι τῆς βρώσεως έχείτης τεσσαράκοντα ήμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας έως δρους Χωρήβ, ⁹καλ είςῆλθεν έκει είς τὸ σπήλαιον καὶ κατέλυσεν έκει.

Καλ ίδου όπμα κυρίου πρός αὐτόν, καλ εἶπεν αὐτῷ Τί σὰ ἐνταῦθα, Ἡλία; 10 Καλ εἶπεν Ἡλίας Ζηλῶν ἔζήλωκα τῷ κυρίφ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ viοὶ Ἰσραήλ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καλ

וַיִשׁנֵס מַתְנֵיוּ ריגד אחאב לאיזבל את כל־אשר 🗶 🛣. עשה אַלְיַהוּ וָאֹת כַּל־אַשׁר הַרג אַת־ יָהַנְּבִיאֵים בֶּחֲרֵב: וַתִּשָׁלַח אִיזִבׁל -אכיהו לאמר פהדיעסוון אַל הִים וְלָה יוֹסְפֹּוּו פּי־כעת מחר אַשִּׁים אַת־נַפְשׁהֹ כַּנַפַשׁ אחד מהם: רַיַּלַהְ אַל־נפּשׁוֹ ויבּא באר וְהָרּא־הַלֶּהְ בַּמְּדָבַּר ויבא וישב תחת רחם אחת וישאל את־נפשו למות ויאמר י רב יהוה כח נפשי פי לא־טוב אנכי ח מאבתי: וישכב ויישו תחת רתם אחד והנהדוה מלאה נגע בו ויאמר כו קום אַכול: וַיַבּט וְהַבָּה מַראַשֹּׁתֵיו ז וַיִּשָׁתַּ וַיִּשָׁב וַיִּשָׁפב: וַיִּשָׁבֹ מַלְאַׁדְ ויגע־בו פַּי רֵב מִפָּהָ הַדֵּרֶה: וַיַּקִם וַיִּאכַל וַיִּשְׁתָּה וַיֵּלָהְ בַּלַחְ י הַאַכִּילַה הַהִּיא אַרַבַּעֵים יוֹם וָאַרַבַּעִים כַּיַלָה עַד הַר הַאֶּלהֵים חֹרֵב: וַיַּבֹא־שַׁם אֵל־הַפְּעַרה י וַיִּאמר כוֹ מַה־כָּהָ פָה אַכִּיהוּ: וַיּאמַר ישראל אתר

> ארוד ק' . 4 . 4 . בנ"א על . 3 . פתות בז"ס . 5 . 7

^{46.} AX + (p. 'Ax.) τε έλθειν. — 1. ABEX + (p. 'Ist.) γυναικὶ αὐτε (* FX). $AB: \hat{\alpha}$ (ὅσα EFX). A + (a. τες) πάντας. 2. B* αγγ. (+ AX). AB + (p. είπε) El συ εί 'Ηλ. καὶ έγω 'Ιεζάβελ (* F). B: ποιήσαι μοι ὁ θεὸς ... προςθείη (c. AEFX). 3. AB: Bηφσ. $γῆν s. την 'I. (c. FX). 4. <math>A^*B:$ 'Ραθμέν (c. F). AB: έγω είμι (c. FX). 5. AB* αγγ. († F). 6. A^*EFX : καμψάκης. AB* 'Ηλ. († FX). 7. B: 'Ανάστα (c. AEFX). AB* καὶ († FX). 8. B* τῆ († AFX). AX: ος. τε θεῦ τε X: 9. AB* αὐτῷ († ?).

^{46.} bis ba man tommt: dW: l. A. poraus.

^{1.} alle die Pr. mit. dW.A: getöbtet.
2. (Bgl. 1 Sam. 14, 44. 1 Kon. 2, 23.) B.dW: m. will ich. dW.vE.A: wie ber Seele eines Jegl. (Jeben) von ihnen.

^{3.} B.dW.vE: ging (fort) um f. Lebens willen? dW: Rnappen. vE: Rnecht.

Benben und lief vor Abab bin, bis er tam gen Jefreel.

XIX. Und Ahab fagte Ifebel an alles, mas Elia gethan batte, und wie er batte alle Propheten Baals mit bem Schwert 2 erwurget. *Da fanbte Ifebel einen Boten ju Glia und ließ ihm fagen: Die Botter thun mir bieg und bas, wo ich nicht morgen um biefe Beit beiner Seele 3 thue, wie biefer Seelen einer! *Da er bas fabe, machte er fich auf und ging, wo er hin wollte, und tam gen Ber Geba in Buba, und ließ feinen Anaben bafelbft. 4 "Er aber ging bin in bie Bufte eine Iagereife, und tam binein, und feste fich unter eine Bachholber und bat, bag feine Seele fturbe, und fprach: Es ift genug, fo nimm nun, Berr, meine Seele, ich bin 5 nicht beffer benn meine Bater. * Und legte fich und ichlief unter ber Bachholber. Und fiebe, ber Engel rubrete ibn und fprach ju ibm: Stehe auf und ig. 6 " Und er fabe fich um, und fiebe, gu feinen Baupten lag ein geröftetes Brot und eine Ranne mit Baffer. Und ba er gegeffen und getrunten hatte, legte er fich wieber 7 fcblafen. * Und ber Engel bes Berrn tam jum andern Dal wieber und rubrete ibn, und fprach: Stehe auf und if, benn bu 8 haft einen großen Weg vor bir. "Und er ftand auf und ag und trant, und ging burch Rraft berfelben Speise vierzig Tage und vierzig Rachte bis an ben Berg Got-9 tes Boreb, *und fam bafelbft in eine Soble und blieb bafelbft über Racht.

Und fiebe, bas Bort bes herrn fam ju ihm und fprach ju ihm: Bas machft bu 10 bier, Elia? "Er fprach: 3ch babe geeifert um ben Berrn, ben Gott Bebaoth, benn bie Rinber Ifrael haben beinen Bunb

v.12. accinctisque lumbis currebat ante (Jer. 12,5 Achab, donec veniret in Jezrael.

Nunciavit autem Achab Je-18,4. Nunciavit autem Action 19,31. zabel omnia quae fecerat Elias, et 21,5; 18,40,22. quomodo occidisset universos Proin,32. photas gladio. Misitque Jezabel 2 nuncium ad Eliam, dicens: Haec 2,23. mihi faciant dii et haec addant, nisi hac hora cras posuero animam tuam sicut animam unius ex illis! Ti- 3 muit ergo Elias et surgens abiit, quocumque eum ferebat voluntas, Jos. 19,2. venitque in Bersabee Juda et dimisit ibi puerum suum, *et perrexit in 4 desertum viam unius diei. Cumque venisset et sederet subter unam juniperum, petivit animae suae ut more-Nm. perum, petivit animae suae ut more-11,13. retur, et ait: Sufficit mihi, Domine! Jon.4,3. tolle animam meam, neque enim me-75-5.3,6. lior sum quam patres mei. Pro- 5 (Gn. jecitque se et obdormivit in umbra (Act.12,:juniperi, et ecce, Angelus Domini tetigit eum et dixit illi: Surge et comede! * Respexit, et ecce, ad caput 6 suum subcinericius panis et vas aquae; comedit ergo et bibit et rursum obdormivit. * Reversusque est 7 Angelus Domini secundo et tetigit eum, dixitque illi: Surge, comede! grandis enim tibi restat via. * Qui 8 cum surrexisset, comedit et bibit et ambulavit in fortitudine cibi illius Bz. 24, 18. quadraginta diebus et quadraginta Mt.4,2pp;noctibus usque ad montem Dei Ho-Eb.,11,23 reb; * cumque venisset illuc, mansit 9
Ex. 23,22 in spelunca.

Et ecce, sermo Domini ad eum, dixitque illi: Quid hic agis, Elia? *At 10 v.14. ille respondit: Zelo zelatus sum pro Pa.60,10. liquerunt pactum tuum filii Israel;

^{4. 5.} U.L. Bacholber.

^{4.} benn ich bin. B: Bach. : Bufd. A: Baum. dW.vE: Ginfterfrand, B: bat fur f. C. bag f. ft. vE: wunschte ju fterben. dW.A: w. fic ben Lob. (dW: mein Leben?)
5. febe ba ein C. dW: fcblief ein. A: l. f. nieber

u. entichl. vE: Als er f. niebergel. hatte u. eingefchl.

^{6.} ein Rrug. B.vE: fcanete (bin). dW: blidte

^{1.} Al.: Proph. Baal. 2. Al. * mibi. 5. Al. * Domini. 6. Al.: Et respexit.

^{10.} Al.: pactum Domini.

um fich. dW: e. Ruchen. dW.vE: auf heißen Steinen gebaden. B: auf Roblen. A: Afdtuden ... Gefdirr. dW.vE: Unb er af u. tr. A: Alfo af ...

^{7.} dW.vE.A: meiten. B: ber 2B. mirb bir an groß fein ?

^{8.} B: in Rr. biefer.

^{9.} dW.vE: abernachtete.

^{10.} B.dW.vE.A: far b. 6.

XIX.

Elias Thesbites.

τούς προφήτας σου απέκτειναν έν δομφαία, καὶ ὑπελείφθην έγω μονώτατος, καὶ ζητοῦσι την ψυγήν μου λαβείν αὐτήν. 11 Καὶ είπεν Έξελεύση και στήση ένώπιον κυρίου έν τῷ ορει. ίδου χύριος παρελεύσεται. Καλ πνεύμα μέγα κραταιον διαλύον όρη και συντρίβον πέτρας ένωπιον χυρίου, ούχ έν τῷ πνεύματι χύριος: καλ μετά τὸ πνευμα συσσεισμός, οὐκ ἐν τῷ συσσεισμο χύριος. 12 και μετά τὸν συσσεισμὸν πύρ, ούκ ἐν τῷ πυρὶ κύριος καὶ μετὰ τὸ πύρ φωνή αύρας λεπτής. 13 Καὶ ἐγένετο ώς πκουσεν 'Ηλίας, καὶ ἐπεκάλυτος τὸ πρόςαπον αύτοῦ ἐν τῆ μηλωτῆ αὐτοῦ, καὶ ἔξηλθε καὶ έστη παρά τὸ σπήλαιον. Καὶ ίδου πρὸς αυτόν word nal else. Il son dreavda, 'Hhla; 14 Καὶ είπεν 'Ηλίας · Ζηλών εξήλωκα τῷ πυρίφ παντοκράτορι, ότι έγκατέλιπον την διαθήκην σου οί υίοὶ Ἰσραήλ, καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καλ τούς προφήτας σου απέκτειναν έν φομφαία, και ύπολέλειμμαι έγώ μονώτατος, καὶ ζητούσι τὴν ψυγήν μου λαβεῖν αὐτήν. 15 Καὶ είπε κύριος πρὸς αὐτόν · Πορεύου καὶ ἀνάστρεφε εἰς όδόν σου, καὶ ήξεις είς οδον ερήμου Δαμασκού και γρίσεις τον 'Αζαύλ είς βασιλέα έπι Συρίαν, 16 και τον 'Ιού υίον Ναμεσσί γρίσεις είς βασιλέα έπι Ισραήλ, καὶ τὸν Ελωαιὸ υίὸν Σαφάτ έξ 'Αβελμεουλά γρίσεις είς προφήτην αντί σού. 17 Καί έσται, τον σωζόμενον έχ φομφαίας Αζαήλ θανατώσει 'Ιού, και τον σωζόμενον έκ δομφαίας Ίου θαrarassi Eligasi. 18 nai narakelya èr Igραήλ έπτα χιλιάδας άνδρών, πάντα τα γόνατα α οθα έκαμψαν γόνυ τη Βάαλ, και παν στόμα o où สองcexข์งทงลง ฉบรดั.

19 Καὶ ἀπῆλθων "Ηλίας" ἐκεῖθεν καὶ εὐρίσκει 'ἐκεῖ' τὸν 'Ελισαιὸ τὸν Σαφάτ, καὶ
10. Α*Β: ὑπολέλειμαι (c. FX). 11. ΑΒ+ (p. 'Εξ.)
ενῆριον (*FX). Β+ (ε. πν.) ἐδὸ (* ΑFX). 13. ΑΒ: ὑπό
(καρὰ FX). Β*τὸ (+ ΑΕFX). ΑΒ: εὸ (σοι FX). 14.
Α¹Χ (prοτ. διαδ. σε) σε. ΑΕΓΧ* (εq.) καὶ. ΑΒ: καδεἰαν (κατέσκ. FX). 15. ΑΒ* (p. Πορ.) καὶ († FX)...
(bis) τὴν ὁδὸν (* τὴν ?)... + (p. Δ.) καὶ ῆξεις (* ΕΓΧ)
... β. τῆς Συρίας (c. FX). 16. Β* ἐξ ἐῆκλμ. († F; εἰπ.
ΑΕΧ). 18. ΑΒ: καταλεύψεις ...* τα ... ἐκλασαν γ.
(*γ. ΑΧ) τῷ Β. (c. FX). 19. ΑΒ* Ηλ. εὶ ἐκεῖ († FX).

מָזְבָּחֹתֵיךָ הַּרָסוּ וָאָת־נָבִיאֵיךְ הַרְנִּיּ בחרב ואותר אני לבדי ויבקשו את-לפחתה: ויאמר לַפְנֵי יָהוֹה וְהַנָּה יָהוֹה עֹבַר מפרל וּמְשַׁבַר סָלֶעִים לְפָני יְהוֹיָה לָא בַרְוּחֵ יהוה ואחר הרוח רעש לא ברעש 12 יהוה: ואחר הרעש אש לא כאש יָהֹוָה וְאָחַר הָאָשׁ קוֹל דְּמַמֵה דַפָּה: אכיהו 13 ריהי כשמע באַדרַמוֹ ויצא ויעמד פתח המערה והנה אליו לול ויאמר מה-לף פה 14 אליהר: ויאמר קנא קנאתי ליהוה: אַלהי בבאות כּי את-מזבחתיה הרסו נָבִיאֵיהָ הַרָנִוּ בַחַרֵב וַאַוַּתַר אַנִּי טוריבקשר את נפשי לפחתה: ויאבר יָהוָהֹ אֵלֶיוּ לֵךְ שִׁוּב לְדַרָכָּךְ מִדְבַּרַה וּמַשָּׁחָתָּ אָת־חַזָּאַל ־אַרַם: רָאַתֹּ יַהְוּא בַּן־נִּמְשִׁי בו-שפם זו תִּמְשֵׁח לְנָבֵיא תַּחְתַּידוּ וְדָּיַיָה הַנְּּמָלֵם מחרב חואל ימית יהוא והנמלם 18 מחרב יהוא ימית אַלישׁע: וְהַשְּׁאַרְתֵּי בישראל שבעת אלפים כל־הבּרכּים אשר לא־כרעוּ לבּעל וכַל

פֿו הַפָּפָׁם וְהַּוּא חִנֵים שְׁנִּים־עָשְׁר זיַּלָבְ טִּשָּׁם וַיִּימְבְּא אָת־אָלִישְׁע

> יהב' במרוח .15. דוב' מלרע .18. מלרע

10. B: niebergeriffen. dW.vE.A: gerftoret. dW: trachten mir b. 2. gu n. vE.A: tr. m. u. b. (n. meinem) 2. ee (mir) gu n. B: suchen m. Seele bag f. f. wegn. möchten.

verlaffen, und beine Altare gerbrochen, und beine Brobbeten mit bem Schwert ermurget, und ich bin affein übergeblieben, und fle fteben barnach, bag fle mir mein Leben 11 nehmen. * Er fbrach: Bebe beraus unb tritt auf ben Berg vor ben herrn. Und fiebe, ber Berr ging vorüber, und ein gro-Ber ftarter Binb, ber bie Berge gerrif und bie Felfen gerbrach, bor bem Berrn ber, ber herr aber mar nicht im Binbe. Rach bem Winbe aber tam ein Erbbeben, aber ber herr war nicht im Erbbeben. 12 " Und nach bem Erbbeben fam ein Feuer, aber ber Berr mar nicht im Feuer. Und nach bem Feuer tam ein flilles fanftes 13 Saufen. * Da bas Elia borete, verbullete er fein Antlig mit feinem Mantel, und ging beraus und trat in bie Thur ber Boble. Und fiebe, ba tam eine Stimme gu ihm und fprach: Bas haft bu bier 14 gu thun, Glia? * Er fprach: 3ch babe um ben Berrn, ben Gott Bebaoth, geeifert, benn bie Rinber Ifrael haben beinen Bunb verlaffen, beine Altare gerbrochen, beine Bropheten mit bem Schwert erwurget, und ich bin allein übergeblieben, und fle fteben barnach, bag fie mir bas Leben nebmen. 15 "Aber ber Berr fprach zu ihm: Bebe wieberum beines Weges burch bie Bufte gen Damaftus, und gebe binein und falbe 16 Safael gum Ronige über Sprien, * unb Bebu, ben Cobn Dimft, jum Ronige über Ifrael, und Elifa, ben Sohn Saphats von Abel Mehola, jum Bropheten an beine 17 Statt. * Und foll gefcheben, bag, wer bem Schwert Bafaels entrinnet, ben foll Jehu tobten, und wer bem Schwert Behu ent-18 rinnet, ben foll Elifa tobten. "Und ich will laffen überbleiben fleben taufend in Ifrael, nemlich alle Rnice, die fich nicht gebenget haben vor Baal, und allen Munb, ber ibn nicht gefuffet bat. Und er ging von bannen und fand

Elifa, ben Sohn Saphats, bag er pflu-12. U.L: ftill fauftes.

18,30; altaria tua destruxerunt, Prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum •n.ii.a ego solus, et quaerunt animam meam ut auserant eam. * Et ait ei: Egre-11 Bx.33,21s dere et sta in monte coram Domino. Et ecce, Dominus transit et spiritus grandis et fortis subvertens montes et conterens petras ante Dominum: non in spiritu Dominus; et post spiritum commotio: non in commotione Dominus; et post commotionem 12 ignis: non in igne Dominus; et post (Job.4,16 ignem sibilus aurae tennis. * Quod 13 Bx.5,6. cum audisset Elias, operuit vultum suum pallio et egressus stetit in ostie speluncae, et ecce, vox ad eum, dicens: Quid hic agis, Elia? *Et ille 14 v.ta.. respondit: Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel;

*R.11,3. altaria tua destruxerunt, Prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum ego solus, et quaerunt animam meam ut auferant eam. * Et ait Dominus 15 ad eum: Vade et revertere in viam 15.18 tuam per desertum in Damascum.

2Rg. 8,12, cumque perveneris illuc, unges Ha-2Rg. 0, 2s. Zael regem super Syriam, et Jehu 16 Sir. 46,5: filium Namsi unges regem super Israel, Eliseum autem filium Saphat. 4,18. qui est de Abelmeula, unges Prophe-

tam pro te. * Et erit, quicumque fu- 17 Sir.48,7. gerit gladium Hazael, occidet eum
10,38,13. Jehu, et quicumque fugerit gladium
22,7; Res.5.5. Jehu, interficiet eum Eliseus. Et 18
10,11,4. derelinquam mihi in Israel septem a,12. millia virorum, quorum genua non sunt incurvata ante Baal, et omne os

(Ps.2,12. quod non adoravit oum osculans Hos.12,2 manus.

Profectus ergo inde Elias reperit 19 (18m. Eliseum, filium Saphat, arantem in

^{11.} vE.A: benn (unb) f. b. D. gebet vorüber? vE: ff. geriprengte. dW: B. gerreifenb u. f. gerichmetstenb. A: umtehrenb ... germalmenb. (A: ift nicht

^{12.} B: eine Stimme eines f. S. dW.vE: (ft.) f. Saufein. A: bas S. faufter Luft.

^{18.} Al.: universorum (pro viror.). S: manum.

^{13.} vE: fiellete fich an b. Gingang. 15. tomm u. falbe. B: in b. 23. v. D. vK.A: wenn bu bahin fommft fo f. B: hineint. fo follft bn ... 18. vE: werbe übrig beh. B: habe l. überbl. dW: laffe übrig. dW.vB: Alle bie ihre In. n. geb. ... ihn u. get. (haben) mit ihrem IR.

αυτός ήν αροτριών έν βουσί, και δεύδεκα ζεύγη βοών ην ενώπιον αύτου, και αντός εν τοις δώδεκα και απήλθεν έπι τον Ελισαιέ Ήλιας. καὶ ἔξιριψεν ἐπ' αὐτὸν τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ. 20 Καὶ κατέλιπεν Ελισαιε τους βόας, καὶ κατέδραμεν όπίσω Ήλίου και είπε · Καταφιλήσω τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου, καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου. Καὶ είπεν Πορεύου, ἀνάστρεφε τί πεποίηκά σοι; 21 Καὶ άνεστρεψεν άπὸ ὅπισθεν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὸ ζεῦγος τῶν βοῶν καὶ ἔθυσε, καὶ ἤψησεν αύτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν, καὶ ἔδωκε τῷ λαῷ καὶ ἐφαγον· καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη όπίσω 'Ηλίου, καὶ έλειτούργει αὐτῷ.

ΧΧ. Καὶ συνήθροισεν νίὸς Αδέρ βασιλεύς Συρίας πάσαν την δύναμιν αύτου, καὶ τριάκοντα και δύο βασιλείς μετ' αύτου, και ίππος καὶ άρματα · καὶ ἀνέβησαν καὶ περιεκάθισαν έπὶ Σαμάφειαν, καὶ ἐπολέμησαν αὐτήν. 2 Καὶ απέστειλεν αγγέλους προς Αγαάβ βασιλέα Ισραήλ είς την πόλιν, 3 και είπε πρός αὐτόν: Τάδε λέγει υίος Αδέρ Το άργυριόν σου καλ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι, καλ αί γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα σου τὰ κάλλιστα έμά έστι. ♣ Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ εἶπε · Καθώς ελάλησας, κύριε μου βασιλεῦ · πός εἰμι έγω καλ πάντα τὰ έμά. 5 Καὶ ἀνέστρεψαν οί άγγελοι καὶ είπαν . Τάδε λέγει ὁ υίὸς Αδέρ. 'Εγεὸ ἀπέσταλκα πρός σε, λέγων Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς γυναϊκάς σου καί τὰ τέκνα σου δώσεις μοι, δότι ταύτην την ώραν αύριον έξαποστελώ τους παϊδάς μου πρός σε, καὶ έξερευνήσουσι τὸν οἰκόν σου καὶ τούς οίκους των παίδων σου, και έσται πάντα τα επιθυμήματα των όφθαλμών αύτων, έφ α αν επιβάλωσι τας γείρας αὐτών και λήψωνται. 7 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πάντας τους πρεσβυτέρους της γης και είπεν 'αὐτοζ' · Γνώτε δή καὶ ίδετε ότι κακίαν ούτος

צָמַדִים לָפַנִּיו וְהַוּא בַּשְׁנִים הַעַשֵּׁר ויעבר אליהו אַליו וַיַשְׁלַד אַדְרְתִּוֹ בְּצַלֵיר: וַיִּעַזָֹב אָת־הַבְּלֵר ויֹרל אחרי יָהוּ וַיֹּאמֶר אֲשֵׁקַה־נַּאֹ לאבי וּלאמֹי וָאַלְכַה אַתַרֵיף וַיָּאֹמֵר לוֹ לַהְ שׁוּב וַיָּפֶת אָת־צַמֵּד הַבַּכֵּר וַיִּזְבַּחָהוּ וּבַכְּכֵי וושרתהו:

ובּורהַדִר מֵלָה־אַרַם קבּץ אַתרפָל־. 🖎. תַילוֹ וּשָׁלשִׁים וּשָׁנֵים מֵלֶהְ אָתַוֹ וְסִוּס על־שמרוו ויכהם פַּה אַמַר בַּרַהַלֵּד כַּסְפַּהַ וּזָהַבַהַ כִּי־ הוא ונשיה ובניה השובים לי-הם: מכהדישראל אַלנִי הַפֶּלֶרְ לְהַ אֲנֵי ח וַיִּשְׁבוּ הַפַּּלָאַלִים וַיִּאַמְרוּ כְּה־אֲמֵר לאמר פַסְפָּהָ וּזָהַבְהָ וְנַשֵּׁיה וּבַנֵיה

> אם בחטף קמץ .20. ער כאן . 21. ער

^{19.} AB: ἡροτρία (ἡν ἀρ. FX). AB rell. * (sq.) καὶ († Ε) ... * ἡν († FX). B: ἐκ' αὐτόν (ἐκὶ τον Εἰ. F). AB * Ἡι... ἐκέζδιψε τὴν μ. αὐτὸ ἐκὶ αὐτ. (c. FX). 20. AB: τὰς (τὰς FX). A¹B* κ. τὴν μ. με († Α²ΕΓΧ). B: εἶκεν Ἡιιδ· (* Πορ.) ἀναστρ. (c. AΕΓΧ). AB: ὅτι (τί FX). 21. AB: ἐξ ὅπ. (c. FX). B: τὰ ξεὐγη (τὸ ζ. ΑΕΧ). (c. A rell.). 1. B* βασ. Σ. († ΑΕΓΧ). AB al. † (p. pr. αὐτδ) καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐκὶ Σαμάρειαν... τριακονταδύο ... κ.

πᾶς ἔππος καὶ ᾶομα ... ἐπ' αὐτήν (c. FX). 2. Β *ἀγγέλες († ΑΕΓΧ). 3. Β*τὰ κάλλ. († FX). 4. Β *ὁ ... ἐγώ εἰμι (c. ΑΓΧ). 5. Β: ἀπέστειλα (c. FX; ΑΧ: ἀπέστρεψα) ... *(tert.) σε († ΑΓΧ). ΑΒ: ἐμοί (μοι FX). 6. Α²Β: ἀποστελῶ ... ἐρευνήσεοι (c. FX). AB: λήψονται (-ωνται X). 7. AB* αυτοίς (+ FX).

gete mit zwölf Jochen vor sich bin, und er war selbst unter ben Zwölsen. Und Elia ging zu ihm, und warf seinen Man20 tel auf ihn. *Er aber ließ die Rinder, und lief Elia nach und sprach: Laß mich meinen Bater und meine Mutter kuffen, so will ich dir nachfolgen. Er sprach zu ihm: Gehe hin und komm wieder, benn 21 ich habe etwas mit dir zu thun. *Und er lief wieder von ihm, und nahm ein Joch Rinder und opferte es, und kochte das Fleisch mit dem Holzwerk an den Rindern, und gab es dem Bolt, daß sie aßen; und machte sich auf und solgete Elia nach, und dienete ihm.

Und Ben Babab, ber König zu Sprien, verfammlete alle feine Dacht, und waren zwei und breißig Ronige mit ibm, und Rog und Bagen, und gog berauf und belagerte Samaria, und ftritte wiber 2 ffe. "Und fanbte Boten ju Ahab, bem 3 Ronige Ifraels, in bie Stabt, * und ließ ihm fagen: Go fpricht Ben Babab: Dein Silber und bein Golb ift mein, und beine Beiber und beine beften Kinder find auch *Der Konig Ifraels antwortete und fprach: Dein Berr Ronig, wie bu gerebet haft, ich bin bein und alles, mas 5 ich babe. * Und bie Boten tamen wieber und fprachen: So fpricht Ben Babab: Beil ich zu bir gefandt habe und laffen fagen: Dein Silber und bein Golb, beine Beiber und beine Rinder follft du mir ge-6 ben: " so will ich morgen um biefe Beit meine Rnechte ju bir fenben, bag fie bein Baus und beiner Unterthanen Baufer besuchen, und mas bir lieblich ift, follen fie in ihre Banbe nehmen und wegtragen. 7 * Da rief ber Ronig Ifraels alle Aelteften bes Landes, und fprach: Mertt und febet,

19. A.A: felbft bei bem zwölften. 7. U.L: allen Melteften.

duodecim jugis boum, et ipse in duodecim jugis boum arantibus unus erat; cumque venisset Elias ad eum,

278,6-1,8. misit pallium suum super illum. Qui 20

27,6-1,8. misit pallium suum super illum. Qui 20

28,6-2,81. Eliam et ait: Osculer, oro, patrem Ga.81,28. meum et matrem meam, et sic sequar te. Dixitque ei: Vade et revertere; quod enim meum erat, feci tibi.

Reversus autem ab eo tulit par 21

25m. boum et mactavit illud, et in aratro

26,22. boum coxit carnes et dedit populo, et comederunt; consurgensque abiit et secutus est Eliam, et ministrabat ei.

Porro Benadad rex Syriae XX. congregavit omnem exercitum suum et triginta duos reges secum et equos et currus, et ascendens pugnabat 16,24. contra Samariam et obsidebat eam. * Mittensque nuncios ad Achab regem Israel in civitatem * ait: Haec 3 dicit Benadad: Argentum tuum et aurum tuum meum est, et uxores tuae et filii tui optimi mei sunt. * Responditque rex Israel: Juxta verbum tuum, domine mi rex; tuus sum Juda.3,4. ego et omnia mea. * Revertentesque 5 nuncii dixerunt: Haec dicit Benadad, qui misit nos ad te: Argenfum tuum et aurum tuum et uxores tuas et filios tuos dabis mihi; "cras igitur 6 hac eadem hora mittam servos meos ad te, et serutabuntur domum tuam et domum servorum tuorum, et omne quod eis placuerit ponent in manibus suis et auferent. * Vocavit au- 7 tem rex Israel omnes Seniores ter-284.5,7.rae et ait: Animadvertite et videte

^{19.} bei bem zwölften. dW.vE: 12 3. Rinber (gins gen) vor ihm her. B: über ihn.

^{20.} benn gebente, mas ich bir gethan habe. B.vE: w. hab ich bir gethan? dW: [bebente] was ... A: bas Reinige h. ich an b. gethan!

^{21.} ging ... ipr Fl. B: bae 3. A: ein Baar Dofen. B.dW.vE.A: folachtete. B.dW.vE: (bei) bem Gesichirr. A: Pfinge.

^{1.} B: heeremacht. vE.A: f. ganges S. Botoglotten-Bibel. A. T. 2. 20bs 1. Abth.

^{19.} Al. * (alt.) jugis boum.

^{5.} Al.: dixit.

^{3.} dW.vE.A: Sobne.

^{4.} dW: fageft. B.vE.A: (Es fei) Rach beinem Borte. dW.A: was mein ift.

^{5.} Biewohl ich. B: 3ch habe zwar ...

^{6.} boch ... burchfuchen. dW: fo [wiffe] bag wenn ich ... B: alles w. beine Augen begehren ... legen u. wegnehmen. dW: beiner A. Luft ift, mit fich nehmen n. fortführen.

^{7.} dW: Erfennet boch u. f.

ζητεί, ότι απέσταλκε πρός με περί τών γυναικών μου και περί των τέκνων μου και τὸ άργύριον μου καὶ τὸ γρυσίον μου οὐκ ἐκώλυσα απ' αύτου. 8 Καὶ είπαν αύτῷ οί πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαός. Μὴ ἀκούσης καὶ μὴ θελήσης. 9 Καὶ είπε τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ ᾿Αδέρ. Εἴπατε τῷ χυρίφ ὑμῶτ. Κατὰ πάντα ὅσα ἀπέσταλκας πρός τον δούλον σου έν πρώτοις ποιήσω, τὸ δε όημα τούτο οὐ δυνήσομαι ποιησαι. Καί απηλθον οι ανδρες και επέστρεψαν αυτφ λόγον. 10 Καὶ ἀνταπέστειλε πρὸς αὐτὸν υίὸς Αδέρ, λέγων Τάδε ποιήσαιέν μοι οί θεοί και τάδε προςθείησαν, εί έκποιήσει ο γούς Σαμαρείας ταις δραξί παντί τῷ λαῷ τοις πεζοίς μου. 11 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς Ίσραήλ και είπεν . 'Ικανούσθω ύμιν'. μή καυγάσθω ο χυρτός ώς ο ορθός. 12 Καὶ έγένετο ότε απεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον (πίνων η» αὐτὸς καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ έν σκηναίς), καὶ είπε τοῖς παισίν αὐτοῦ. Οἰκοδομήσατε γάρακα. Καὶ ἔθεντο γάρακα έπὶ τὴν πόλιν.

13 Καὶ ἰδοὺ προφήτης είς προςήλθε τῷ 'Αγαὰβ βασιλεῖ 'Ισραὴλ καὶ είπε · Τάδε λέγει κύριος. Εί έωρακας πάντα τὸν ὅγλον τὸν μέγαν τούτον; ίδού έγω δίδωμι αύτον σήμερον είς τας γειράς σου, και γνώση ότι έγω κύριος. 14 Καὶ είπεν 'Αγαάβ · 'Εν τίνι; Καὶ είπε · Τάδε λέγει κύριος · Έν τοῖς παιδαρίοις τών άρχόντων των χωρών. Και είπεν Αγαάβ. Τίς συνάψει τὸν πόλεμον; Καὶ είπε Σύ. 15 Καλ έπεσκέψατο 'Αγαάβ τούς παΐδας των άρχόντων των χωρών, καὶ ἐγένοντο διακόσια τριάχοντα καὶ δύο καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο τὸν λαὸν πάντα υίὸν δυνάμεως, έπτά γιλιάδας, 16 καὶ έξηλθε μεσημβρίας. Καὶ υίὸς Αδέρ πίσων καὶ μεθύων έν Σοκγώθ αὐτὸς καί οι βασιλείς, τριάκοντα καί δύο βασιλείς

פרשלח אלי לנשי ולבני 8 ולזהבי ולא מנעתי ממנו: ויאמרו פל-הַזְּקנֵים וְכָל־הָעֵם 9 תשמע ולוא תאבה: ויאמר למלאכי כורהדד אמרו לאזני המלה כל אשר-שלחת אל-עבדה בראשנה אעשה והדבר הזה לא אוכל לעסות וילכו וַיִּשְׁכָתוּ דָּבֶר: וַיִּשְׁלַח בורהדד ויאמר פהריעשון כי אלהים וכה יוספו אמדישפק עפר לְשָׁעֶלֶים לְכַל־הַעֵם אִשׁר ויעו מלה־ישראל ויאמר 11 בָּרֻגְלי וּ 12 דַּבָּרוֹר אַל־יִתְהַלֵּל חֹנֵר כַּמְפַתַּח: וַיְהַיּ פַשְּמֹלֵ אֶת־הַנְבֵר הַוֹּה וְהַוּא שׁתָה הוא והמלכים בספות ויאמר אל-עבדיו שימו וישימו על־העיר:

רַהַּנַה וּ נַביא אַחַד נַנָּשׁ אַל־אַחָאב מַלַה־יָשֹּׁרָאֵל וַיֹּאמָר פָּה אַמַר יְהוַה הַרַאִּית אַת כַּל־הַהַעוֹן הַנַּדִוֹל הַנֵּה חנני לתנו בידה היום וידעת פיראני 14 יָהֹוָה: וַיָּאמֵר אַחָאַבֹּ בְּמִי וַיּּאמֵר 14 פה־אַמר יָהוֹה בָּנערי שׁרֵי הַמְּדִינוֹת ריאמר מי־יאסר המלחמה ויאמר טו אתה: ויפקד את־נערי שבי הפדינות וְאֶחֲרֵיהָם פָּקַד אָת־בַּל־הַעֵּם בַּל־ יִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אַלְפִים: וַיֵּצְאִוּ הדה שתה שפור בסבות הוא והמלכים שלשים־ושנים מלה

vE: br. ihm bie Rebe. A: berichteten ihm. 10. (Bie 19, 2.) dW.vE.A: hinreicht bag a.B. bas

^{7.} AB: (pro τ. μ8) υίῶν μ8 καὶ περὶ τῶν θυγατέρων με ·* (sq.) και ... άπεπώλυσα (c. FX). 9. AB: Aéyete ... * Katà ... ἀπῆραν (c. FX). 10. B: ἀπέστειλε ... ποιήσαι μοι ό θεός καλ τάδε προςθείη (c. AE[F]X). AB: ἀλώπεξι (δοαξί FX). 11. AB * ψμῖν († FX). 12. A: ως ἀπ. 13. B * πάντα († AEFX). AB: είς χείρας σάς (c. FX). 15. B: τὸς ἄρχοντας τὰ παιδάρια ... * n. δύο (c. AEFX). A † (a. τον λ.) σύμπαντα. 16. AB * καλ († EFX).

^{7.} dW.vE: baß er Bofes (hier) vorhat. B: nach B. trachtet. (A: une nachftellet!) dW.A: verfaget. vE: Als ... fclug iche ihm u. ab.

^{8.} B.dW.vE.A: Melteften. 9. B.dW: warum ... gefchict (gefanbt). vE.A: um was. B.dW: brachten (foldes jur) Antwort (wieber).

wie bofe ere vornimmt. Er hat ju mir gefandt um meine Beiber und Rinber, Silber und Gold, und ich habe ihm beg 8 nicht gewehret. *Da fprachen zu ihm alle Alten und alles Bolf: Du follft nicht 9 geborden noch bewilligen. * Und er fprach zu ben Boten Ben Bababs: Saget meinem Berrn, bem Ronige: Alles, mas bu am erften beinem Anecht entboten baft, will ich thun, aber bieg fann ich nicht thun. Und bie Boten gingen bin und 10 fagten folches wieber. *Da fanbte Ben Babab ju ihm und ließ ihm fagen: Die Sotter thun mir bieg und bas, wo ber Staub Samaria genug fein foll, bag alles Bolf unter mir eine Sanbvoll bavon 11 bringe! "Aber ber Ronig Ifraels antwortete und fprach: Saget: Der ben Barnisch anlegt, foll fich nicht rühmen, als 12 ber ibn bat abgelegt. Da bas Ben Babab borete (und er eben trant mit ben Ronigen in ben Begelten), fprach er gu feinen Rnechten: Schidet euch. Und fie fdidten fich wiber bie Stabt. Und fiebe, ein Prophet trat zu Abab, bem Ronige Ifraels, und fprach: Go fpricht ber Berr: Du haft je gesehen allen biefen großen Baufen; fiebe, ich will ihn beute in beine Sand geben, bag bu wiffen fouft, 14 ich fet ber Deer. "Ahab fprach: Durch wen? Er fprach: Go fpricht ber Berr: Durch bie Rnaben ber Lanbvogte. Er fprach: Wer foll ben Streit anfhannen? 15 Er fprach: Du. * Da gablete er bie Rnaben ber Landvögte, und ihrer waren zwei bunbert und zwei und breißig, und

quoniam insidietur nobis; misit enim ad me pro uxoribus meis et filiis et pro argento et auro, et non abnui. Dixeruntque omnes majores natu 8 et universus populus ad eum: Non audias neque acquiescas illi. *Re- 9 spondit itaque nunciis Benadad: Dicite domino meo regi: Omnia, propter quae misisti ad me servum tuum in initio, faciam; hanc autem rem facere non possum. Reversique nuncii retulerunt ei. Oui remisit et 10 19.2. ait: Haec faciant mihi dii et haec addant, si suffecerit pulvis Samariae pugillis omnis populi qui sequitur me! *Et respondens rex Israel ait: 11 Dicite ei: Ne glorietur accinctus aeque ut discinctus! * Factum est 12 autem, cum audisset Benadad verbum istud (bibebat ipse et reges in umbraculis), et ait servis suis: Circumdate civitatem! Et circumdederunt eam.

Et ecce, Propheta unus accedens 13 ad Achab regem Israel ait ei: Haec dicit Dominus: Certe vidisti omnem multitudinem hanc nimiam? ecce, ego tradam eam in manu tua hodie, ut scias quia ego sum Dominus. * Et 14 Jud. 6,18. ait Achab: Per quem? Dixitque ei: Haec dicit Dominus: Per pedissequos principum provinciarum. Et ait: 20.18. Quis incipiet praeliari? Et ille di-* Recensuit ergo pueros 15 xit: Tu. principum provinciarum, et reperit Jud.7,7. numerum ducentorum triginta duorum, et recensuit post eos populum, omnes filios Israel, septem millia; * et egressi sunt meridie. Benadad 16 (16,9. autem bibebat temulentus in umbraculo suo et reges triginta duo cum

gablete nach ihnen bas gange Bolf aller

gogen aus im Mittage. Ben Babab aber

trant und war trunten im Begelt, fammt

ben zwei und breißig Ronigen, bie ihm au

16 Rinber Ifrael, fieben taufenb Mann, *unb

eo, qui ad auxilium ejus venerant.

^{13.} A.A: haft ja gefehen.

mir (meinen Fågen) folgt ... nehme. B: gu hanbvollen får ... folget.

^{11.} ihn ablegt. dW: bas Schwert angurtet ... es lofet. vE: Ber gurtet ... welcher I. B.A: fich g. ...

^{12.} dW: Stellet ench. vE: Ruftet ench. B: Leget an. A: Belagert b. Stabt.

^{12.} Al. * Benadad.

^{13.} Daft bu gef. ... ? A: gange übergr. Menge. vE: bente noch.

^{14.} dW.E: Leute. A: bie fo ju Fuße folgen ben. B.dW.A: Dberften ber Laubichaften. vE: Borfteber. vE.A: anfangen. dW: Angriff thun.

^{15.} dW.vE.A: mufterte.

^{16.} am Mittag.

Achabi oum Byris bollum et victoria.

συμβοηθοί αὐτοῦ. 17 Καὶ ἔξῆλθον τὰ παιδάρια των άργόντων των γωρών έν πρώτοις. καὶ ἀπέστειλεν υίὸς Αδέρ καὶ ἀνήγγειλαν αύτω, λέγοντες - Ανδρες έξηλθον έκ Σαμαpelas. 18 Kai elmer 'o Basilevs' Ei els είρήνην έκπορεύονται, συλλάβετε αὐτοὺς ζώντας καὶ εί είς πόλεμον έξηλθον, συλλάβετε αὐτοὺς ζώντας. 19 Καὶ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως τὰ παιδάρια τῶν ἀργόντων τῶν γωρῶν, καὶ ή δύναμις οπίσω αὐτών. 20 καὶ ἐπάταξεν έκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ, καὶ έφυγε Συρία, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς Ἰσραήλ, καὶ σώζεται υίος Αδέρ βασιλεύς Συρίας έφ' ιππων ιππέων. 21 Καὶ έξηλθεν ὁ βασιλεύς Ίσραὴλ καὶ έλαβε τούς ίππους καὶ τὰ ἄρματα, καὶ ἐπάταξε πληγήν μεγάλην έν Συρία.

²² Καὶ προςήλθεν ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ίσραήλ, λέγων Κραταιού και γνώθι καὶ ίδε τι ποιήσεις, ότι ἐπιστρέφοντος τοῦ ένιαυτοῦ 'υίὸς Άδλρ' βασιλεύς Συρίας άναβαίνει έπί σε. 23 Καὶ οι παίδες βασιλέως Συρίας είπον πρός αὐτόν. Θεός όρεων ὁ θεός Ἰσραήλ ικαι ού θεός κοιλάδων, διά τοῦτο έκράτησαν ύπερ ήμας εάν δε πολεμήσωμεν αύτους κατ εύθύ, η μην κρατήσομεν υπέρ αυτούς. 24 Καί ποίησον κατά τὸ όημα τοῦτο 'Απόστησον τούς βασιλείς έκαστον είς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ θοῦ ἀντ' αὐτῶν σατράπας, ²⁵ καὶ ἄλλαξον σὸ δύναμιν κατά την δύναμιν την πεσούσαν από σού, καὶ ἵππον κατά τὸν ἵππον καὶ άρματα κατὰ τὰ άρματα, καὶ πολεμήσομεν πρός αύτους κατ' εύθύ, και κραταιώσομεν ύπερ αύτούς. Και ήχουσε της φωνής αύτοῦ, 26 Καὶ έγένετο έπικαι έποίησεν ούτως. στρέφοντος τοῦ ενιαυτοῦ, καὶ ἐπεσκέψατο ὁ υίος 'Αδέρ την Συρίαν, και ανέβη είς 'Αφεκά els nobemor ent Isopand. 27 Kal oi viol Is-

17. Β: ἄρχοντες παιδάρια ... και ἀποστέλλυσι παὶ ἀπαγγέλλεσι τῶ βασιλεῖ Συρίας (c. ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐξεληλύθασιν(c. ΓΧ). 18. ΑΒ*ὁ βασ. † αὐτοῖς (c. ΓΧ). 18. ΑΒ * ὁ βασ. † αὐτοῖς (c. ΓΧ). Β: (bis) συλλαβεῖν ... * ἐξῆλθ. (c. ΑΕΓΧ). 19. ΑΒ: Καὶ μή ἐξελθάτωσαν (c. ΓΧ). Β: ἄρχοντα τὰ παιδάρια (c. ΓΧ). 20. ΑΒ*(pr.) καὶ († ΓΧ). Β † (p. αὐτδ) καὶ ἐδεντέρωσεν ἔκαστος τὸν παρ' αὐτοῦς καὶ ἐδεντέρωσεν ἐκαστος τὸν παρ' αὐτοῦς καὶ ἐδεντέρος (ΕΧ). 21. Β ± (c. Σχν.) ἐπ. Σχν. (ΕΧ). 21. Ε. (c. Σχν.) ἐπ. Σχν. (c. Σχν.) ἐχν. (c. Σχν.) ἐπ. Σχν. (τὰ (*AFX)... ἐφ' ἵππυ ἶππέως (c. FX). 21. Β† (a. τὰς) πάντας (*AFX). 22. ΑΒ * τὸν ... καὶ εἰπεν (αὐτῷ) (c. FX). 23. Β† (a. εἰπ.) καὶ ... * πρὸς αὐτὸν et ο (c. AEFX). AB: έπραταίωσεν (c. FX). Β: εί μην (η μην FX; AEX: εί μη). ΑΒ: πραταιώσομεν (c. FX). 24. ΑΒ: τὸ ὁ, τἔτο ποίησον (c. FX)... τ. τ. αὐτῶν. 25. ΑΒ: ἀλλάξομέν σοι. Β * ἀπὸ σῦ. ΑΒ: πατὰ τὴν ἔππ. 26. ΑΒ: ἐπιστρέψαντος ... * ὁ.

17 עֹזֵר אֹתְוֹ: וַיַּצְאוֹ נַעַרֵי שָּׁרֵי הַמְּדִינְוֹת בָּרָאשׁנֵה וַיִּשָׁלָה בֵּן-הַדַּיד וַיַּבִּידוּ לוֹ 18 לַאמֹר אָנָשִֿים יָצָאָר מִשְּׁמִרְוֹן: וַיָּאמֵר אם־לשלום יצאו תפשום חיים ואם 19 למלחמה יצאו חיים תפסום: ואלה וַבָּאָר מַן־הַלִּיר נערֵי שַׂרֵי הַמַּדְ כ והחיל אשר אחריהם: רַיַּנָסוּ אַרַם רַיִּרָ מכה ריצא אַת־הַסָּוּס וְאָת־הָרֵכֶב וְהִפֶּה בְאֲרֶם

אַל־מַלָּה רַיּבָשׁ הַנַבִּיא רַיָּאמֵר כֹוֹ כֵך הִתְחַזַּק וְדֵע וּרְאָה אָת בֿי 23 מכה ארם עלה עליה: אָלְהֵיהֵם עַל־בֵּן חֲזָקוּ מִנֵּנוּוּ וִאוּלָם נלחם אתם במישור אם לא 24 מהם: ואת־הַדָּבר הַזּה עשה הסר הַמַּלְכִים אִישׁ ממַלְמוֹ וְשִׁים פַּחוֹת ם מַּחָמֵיהֵם: וָאַמַּה תַמְנֵה־לָּדֵּ וּ חַׁיָל בַּחַיַל הַנֹפָל מַאוֹתַה וְסִוּס־בַּפוּס וּ וָרֶכֶב פַּרָבֶב וְנַלַּחֲמָה אוֹתָם בַּמִּישׁוֹר אָם־כָּא נַחָזַק מַהָּם רַיִּשְׁמַע ויהי לתשובת השנה וַיִּפְקָר בַּן־הַדֵּד אָת־אַרֵם וַיִּעַל אַפַּקה 27 לַמְּלְחָמֶה עִם־יִשִּׂרָאֵל: וּבְנֵי יִשִּׂרַאֵּל

^{16.} B.dW.vE: halfen.

^{17.} dW.vE.A: u. man berichtete (fagte) ibm.

B.vE.A: Es find (her)ausgezogen.

19. jur Gradt berausgez. dW: Jene aber zogen.
vE: Indefi 3. A: Alfo 3. aus.
20. B.dW.vE: feinen Mann. A: ben Mt. ber ibm

entgegen fam. B.dW.vE: auf einem R. (Bferb) mit (einigen) R. A: floh ju Bf. m. feinen R.

v.13.

17 Gulfe gefommen maren. "Und bie Rnaben ber Landvögte jogen am erften aus. Ben Babab aber fanbte aus, und bie fagten ihm an und fprachen: Es gieben 18 Danner aus Samaria. * Er fprach: Greifet fle lebenbig, fle feien um Friebe 19 ober um Streits willen ausgezogen. * Da aber bie Anaben ber Landvögte maren ausgezogen und bas Beer ihnen nach, 20 fcblug ein jeglicher, wer ihm vortam; und bie Sprer floben, und Ifrael jagte ihnen nach, und Ben Babab, ber Ronig zu Sprien, entrann mit Roffen und Reu-21 tern. * Und ber Ronig Ifraels jog aus, und ichlug Rog und Wagen, bag er an ben Sprern eine große Schlacht that.

Da trat ein Brophet jum Ronige Ifraels und fprach ju ibm: Bebe bin und ftarte bich, und merte und fiehe, mas bu thuft; benn ber König zu Sprien wird wiber bich berauf gieben, wenn bas Jahr um ift. 23 Denn bie Rnechte bes Konigs zu Sprien fprachen ju ibm: 3bre Gotter find Bergabtter, barum baben fie uns angewonnen. D bag wir mit ihnen auf ber Ebene ftreiten mußten! Bas gilte, wir wollten ih-24 nen angewinnen? *Thue ibm alfo: Thue bie Ronige weg, einen jeglichen von feinem Drt, und ftelle Berren an ihre Statte, 25 * und orbne bir ein Geer, wie bas Geer war, bas bu verloren baft, und Rog und Bagen, wie jene maren, und lag uns miber fie ftreiten auf ber Ebene. Bas gilts, wir wollen ibnen obliegen? Er geborchte 26 ihrer Stimme und that alfo. * A118 nun bas Jahr um mar, orbnete Ben Babab bie Sprer und jog herauf gen Aphet, · 27 wiber Ifrael zu ftreiten. * Und bie Rin-

* Egressi sunt autem pueri principum 17 provinciarum in prima fronte. Misit itaque Benadad; qui nunciaverunt ei, dicentes: Viri egressi sunt de Samaria. * Et ille ait; Sive pro pace 18 veniunt, apprehendite eos vivos, sive ut praelientur, vivos eos capite! * Egressi sunt ergo pueri principum 19 provinciarum ac reliquus exercitus sequebatur, * et percussit unusquis- 20 que virum, qui contra se veniebat, fugeruntque Syri et persecutus est eos Israel; fugit quoque Benadad rex Syriae in equo cum equitibus suis. * Nec non egressus rex Israel per-21 cussit equos et currus, et percussit Syriam plaga magna.

Accedens autem Propheta ad re-22 gem Israel dixit ei: Vade et confortare, et scito et vide quid facias; sequenti enim anno rex Syriae ascendet contra te. * Servi vero regis 23 Syriae dixerunt ei: Dii montium sunt dii eorum, ideo superaverunt nos; sed melius est, ut pugnemus contra v.ss. eos in campestribus, et obtinebimus eos. * Tu ergo verbum hoc fac: 24 v.16.1. Amove reges singulos ab exercitu tuo et pone principes pro eis, * et 25 instaura numerum militum, qui ceciderunt de tuis, et equos secundum equos pristinos, et currus secundum currus quos ante habuisti, et pugnabimus contra eos in campestribus: et videbis quod obtinebimus eos. Credidit consilio eorum et fecit * Igitur postquam annus
11,1. transierat, recensuit Benadad Syros * Igitur postquam annus 26 v.30. et ascendit in Aphec, ut pugnaret 12,17. contra Israel. * Porro filii Israel

21. dW.vE: n. richtete unter ... Rieberlage an.

A: foling Sprien mit e. gr. R.

32. ber Dr. dW: Anf! fei mader u. überlege. vE: Geh! zeige bich ftart n. wiffe. B.A: thun follft. B: bie Sahrezeit wiebertommt. dW.vE: nach Umfehr (Umlauf) bes 3. A: im folgenden 3.

23. B: find f. une ju ftart gewefen. dW: haben f. b. Dberhand gehabt über une. vE: überwältigten f. uns. A: h. f. uns übermunben. B: Doch aber laßt uns ... dW: Aber wir wollen ... B.dW: ob wir nicht vE: vielleicht fonnen ... gewiß, wir werben ... A:

contra Israel. * Porro filii Israel 27

barum ift beffer ... fo werben ...

19. Al. † (in f.) eos.

24. Landpfleger an ihre Stelle. dW.vE: entferne ... fete Statthalter a. i. Statt. B.A: ichaffe meg. B: Befehlehaber. A: Dberfte.

25. B.dW.vE: jable ... (ab). B: bas von bir ift gefallen. dW: bir gef. vE: bae gef. B.vE: fo (bann) wollen wir. B.vE: ob wir nicht ... vE: gewiß, wir

26. (Wie 2. 22.) B.dW.vE.A: mufterte.

ραήλ έπεσκέπησαν καὶ διοικήθησαν, καὶ παρεγέροντο εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν καὶ παρεγέβαλεν Ἰσραήλ εξ ἐναντίας αὐτῶν ὡςεὶ δύο ποίμνια αἰγῶν, καὶ Συρία ἔπλησε τὴν γῆν.

28 Καὶ προςηλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ είπε τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ Τάδε λέγει κύριος 'Ανθ' ών είπε Συρία Θεός όρέων κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων αὐτός, και δώσω την δύναμιν την μεγάλην ταύτην είς χειράς σου, και γνώση ότι έγω κύριος. ²⁹ Καὶ παρεμβάλλουσα ούτοι άπέναντι τούτων έπτα ήμέρας καὶ έγένετο τη ήμέρα τη έβδόμη, και προςήγεν ο πόλεμος, καλ ἐπάταξεν Ἰσραηλ την Συρίαν έκατὸν γιλιάδας πεζών μια ήμέρα. 30 Καλ έφυγον οί κατάλοιποι είς 'Αφεκά είς την πόλιν, καὶ έπεσε τὸ τεῖγος ἐπὶ είκοσι καὶ ἐπτὰ γιλιάδας ἀνδρῶν των καταλοίπων καλ υίος 'Αδέρ έφυγε καί είς γία τον που του κοιτώνος είς τά 81 Καὶ είπον οἱ παῖδες αὐτοῦ πρός αὐτόν· 'Ιδού δή ήχούσαμεν ότι βασιλείς Ισραήλ βασιλείς ελέους είσίν έπιθώμεθα οὖν σάκκους ἐπὶ τὰς ὀσφύας ἡμῶν καὶ σχοινία έπὶ τὰς κεφαλάς ήμῶν καὶ έξελθωμεν πρὸς βασιλέα Ίσραήλ, εί πως ζωογονήση τὰς ψυχὰς ήμων. 32 Και περιεζώσαντο σάκκους έπι τὰς όσφύας αὐτῶν καὶ ἔδησαν σχοινίοις τὰς κεφαλάς αὐτῶν, καὶ είπον τῷ βασιλεῖ Ἰσραήλ. Δοῦλός σου υίὸς 'Αδέρ λέγει' Ζησάτω δη ή ψυγή μου. Καὶ είπεν Εὶ ἔτι ζη, ἀδελφός μου έστί. 38 Καὶ οἱ άνδρες οἰωνίσαντο καὶ έσπευσαν, καὶ άνελεξαντο τὸν λόγον αὐτοῦ έκ του στόματος αύτου καὶ είπον . Αδελφός σου νίὸς 'Αδέρ; Καὶ είπεν' Εἰζέλθατε καὶ λάβετε αὐτόν. Καὶ έξηλθε πρὸς αὐτὸν υίὸς 'Αδέρ, καὶ ἀναβιβάζουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα πρός αὐτόν. 84 Καὶ είπε πρός αὐτόν Τὰς πόλεις ας έλαβεν ο πατήρ μου παρά τοῦ

בּגַּיִם נֹאַבֵּם מֹלְאִׁי אָעִּרִּשִּׁעָרִוּ: דַיִּבְׁתָּי לַכִּיִּיִשִּׁרָאָּלְ נִּיְּנִים כִּשְׁנִּיְ דַשִּׁשִּׁה בִּעִּשְּׁלַבוּ וְכֹלְכָּלְי וֹיֹלְלְנִי לְלְּבְאַתֵּם

נְס נִיבָא אַל־הָּצִיר חַזֵּר בְּחַזֵּר:

וְשִׁרְצִה אָלִה בְּשׁ הַהָּאַלהִים וַיִּאְמֶר הָּהָדּ

יִשְׂרָאָל אָרִבְּאַ לַנִי עֲמֶלְים הֵּיּא וְנְחַהִּים

יִשְׂרָאַל אָתּרְאַנְי עֲמֶלְים הֵּיּא וְנְחַהִּים

יִשְׂרָאַל אָתּרְאַנִי עֲמֶלִים הֵּיּיּא וְנְתַחִּיּי

יִשְׂרָאַל אָתּרְאַנִי עֲמָלִים הֵיּיּא וְנְתַחִּיּ

יִשְׂרָאַל אָתּרְאַנִי עֲמָלִים הֵיּיּא וְנְתַחִּיּ

יִשְׂרָאַל אָתּרְאַנִי עַמְלִים הַיִּיּה בְּיִוֹם יִאֲמֵלְהִים הַיּיִּה בְּיִוֹם הַיּיִּה וְנִיִּחַיִּיִּ אַלָּה תַּיִּיִם וְיִבְּעָהִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּעִּיִּים בְּיִּבְּעִּיִּים בְּיִּבְּעִּיִ וְהַנְּיִּה עַלְּיִבְיִּים וְאָפֵּקְהַ הַּנִּיִם מְּיִּבְּעָּתְיִם וְבְּלִיהְ אַנְיִם הְּנִּיִּם בְּיִבְּיִּים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִּתְיִּים בְּיִבְּעָּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִּתְיִים וְבְּיִבְּיִים בְּיִּבְּיִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיִבְּיִּבְיִים בְּיִּבְּיִּים בְּיִבְּיִים בְּבִּיִּים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְּיִּים בְּבְּיִרִים בְּבְּיִבְיִים בְּבְּיִבִּים בְּיִּבְיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִּים בְּבִּיִּם בְּיִבְּיִים בְּבְּיִבְּיִים בְּבְּיִּיִם בְּבְּיִּבְיִים בְּבִּיִּיִּתְיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּיִּיִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּם בְּבִּיִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּבִּיִּים בְּיִּבְּבִּיִים בְּיִּבְּבִּיִים בְּבָּבְּיִים בְּבִּיִים בְּבְּבִּיים בְּבִּיִּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיִים בְּבִּיִּים בְּבְּבִּיים בְּבִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּייִים בְּבִּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִיבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיִים בְּבְּבִּיים בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְבִּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּבְיִים בְּבְּיִים בְּבְּבִּיִים בְּיִּבְּיִים בְּבִּיִּבְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיִּים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבְּבְ

יז בֹּלְבַבּפּׁלְבַּבָּנוּ : וֹנִאָמָר אֹלָיוּ בּיֹלֵינִי בַּיֹלָרִים בּיִּאַנִּ לַעֲבִּי וֹנִאַמָר אַלְיוּ בּוֹבְּדַנִי וַנִיאַלְּשִׁרִּ בּוְבִּינִּ וַנִּאַמָר בּיִּאַנִּ לַעֲבִּי וַנִּיאַלְּשִׁר בּוֹבְּאַבְ וַנִּאַלְּשִׁר בּוֹבְּאַבְ וַנִּאַלְּשִׁר בּוֹבְּעַבְ וַנִּאַלְּשִׁר בּוֹבְּאַבְ וֹנִישְׁבִּי וַנִּיאַלְּטִּי בּוֹבְּאַבְּי וֹנִישְׁבִּי וַנִּיִּאַלְּשִׁר וַּנִּאַלְּשִׁי וַנִּיִּאַלְּבִּי וַנִּיִּאַלְּבִּי וַנִּיִּאַלְּבִּי וַנִּיִּאַלְּבִּי וַנִּיִּאַלְּבִּי וַנִּיִּאַלְּבִּי בּיִּבְּעִּלְּבִּי בְּיִּאָבִי אַלְבִּבְּעְ אַלְבִּעְלְּבִּי בִּיּאַבְּנִים בּּעִּעְנִינִּנְ וַנִּצִּאָ אַלְ-מֹלְכִי בּּעִּבְּנִים בּּעִּעְנִינִּי וְנִיבִּעְ אַלְבִּלְּבִּי בַּעְּעְנִינִּי וְעַבְּעִּבְּעִּ שִּׁלְבִּי בַּעְּעְנִינִּי וְעַבְּעִּבְּעִּ שִּׁלְּבִי בּּעִּעְנִינִּ בְּנִישְׁבְּעִּי בְּעִּעְנִינִּ בְּנִים בּעִּעְנִינִּי בְּעִּעְנִינִּ בְּנִישְׁבְּעִּי בְּעִּעְנִינִּ בְּעִּעְנִינִּ בְּעִּעְנִינִ בּּעְעִבְּנִים בּּעִּעְנִינִּ וְּעַבְּעִּבְּעִ בְּעִּעְנִינִּ בְּעִּעְנִינִּ בְּעִּעְבְּעִי בְּעִּעְבְּעִּי בְּעִּעְנִינִּ בְּנִי בְּעִּעְבְּעִי בְּעִּעְנִינִּ בְּעִּעְבְּעִי בְּעִּבְּעִי בְּעִבְּעִי בְּעִבְּעִים בְּעִּעְנִינִּי בְּעִבְּעִבְּעִי בְּעִיבְּעִבְּעִי בְּעִּבְּעִּי בְּעִבְּעִי בְּעִּבְּעִי בְּעִּבְּעִּי בְּבִּעִּעְנִינִי בּּעִּעְנִינִי בּּעִּעְנִינִי בּּעִבְּעִי בְּעִּבְּעִי בְּעִבְּעִי בְּבִּעִּעְ בְּעִּבְּעִי בְּבִּעִיעִי בְּבִּעְ בְּעִּבְּעִי בְּבִּיעִי בְּבִּעְיעִייִּי בְּבִּעִּעְבִּיי בְּבִּיעְ בִּעִּבְּעִי בְּיִּבְּעִייִּבְּעִי בְּבִּעִּעְּעִייִּי בּּבְּעִּעְּבְּעִייִּי בְּעִּבְּעִייִי בְּבִּעִּיעְ בְּיִבְּעִייִּבְּעִּבְּעִייִּבּייִּי בְּיִבְּבִּעִּעְ בְּעִּבְּיִים בְּבִּבְּעִייִי בְּיִבּיעִּיְיִי בְּיִּבְּעִייִי בְּיִּבְּעִייִּי בְּבְּעִּבְּייִי בְּיִּבְּעִייִּייִי בְּיִּבּעּיִי בְּיבּבּעּיי בְּיבּייי בִּיּבּעּייי בּיּיבּייי בּיּבּייִי בְּיבּייי בּייי בְּיבּייי בְּייי בּיּבּעּיי בּיייבּיי בּעּייי בְּייי בְּייִיי בְּיִייי בְּייִי בְּייִיי בְּיּייִי בְּייִיי בְּיִיייִייִיי בְּיִייּעְּיִייִיי בְּייּיּעְיּיייי בְּייּיּעּבְּייִייּעּיייייִי בְּייּייִייּעְייייּיּעְייִייִיייִי בְּייִּיּעּעְייִייּייּי בְּיּיּעְּעִּייייִייי

^{27.} B rell. * καὶ διοικήθησαν († A) ... ἀπαντήν (c. AEFX). Α: παρενέβαλον οί νίοὶ. 28. ΑΒ: χεῖρα σήν (c. FX). 29. ΑΒ † (p. ἐγέν.) ἐν ... προςήγαγεν. 31. B: εἶκε τοῖς παιοὶν αὐτὖ Οἶδα ὅτι (c. AEFX; AEX: Οἴδαμεν c. F: ἡκάσαμεν). B: δἡ (ἐν AFX). ΑΒ: ζωογονήσει (-ση F). 32. B: ἔθεσαν (c. FX; ΑΧ: ἔθηκαν). ΑΒ: σχοινία ἐκὶ τ. κ. (c. FX). Α: Ζήτω. B: ἡμῶν (με ΑΕΓΧ). 33. Α¹Β: ἐσκείσαντο (c. FX). ΑΒ * (εq.) αὐτὖ ... πρὸς αὐτ. ἐπὶ τὸ α̃. (c. FX).

^{27.} B.dW.vE.A: wurden (and) gemuftert. dW.vE: u. anegeruftet. B: hielten fich gufammen? A: nahmen Speifevorrath. B.dW.vE.A: bie S. (er)fulleten b. L. 28. ber m. A: Thaler. dW.vE: Berggott ... Thale

^{28.} ber DR. A: Thaler. dW.vE: Berggott ... Thals gott. B.dW.vE.A: will ich ... geben.
29. I. ftr. gegen einander. B: ba ging ber Str. an.

^{29. 1.} ftr. gegen einander. B: ba ging ber Str. an. dW.vE: fam es jum Str.
30. und v. e. Kammer. B.dW.vE: u. fam in b. St.

XX.

ber Ifrael ordneten fich auch, und verforgten fich, und zogen bin ihnen entgegen, und lagerten fich gegen fie, wie zwo kleine heerben Biegen; ber Sprer aber war bas Land voll.

Und es trat ein Mann Gottes bergu und fprach jum Ronige Ifraels: So fpricht ber herr: Darum, bag bie Sprer baben gefagt, ber Berr fei ein Gott ber Berge und nicht ein Gott ber Grunbe, fo habe ich alle biefen großen Saufen in beine Band gegeben, bag ibr wiffet, ich fei ber 29 Berr. * Und fie lagerten fich ftrade ges gen jene, fleben Tage. Am flebenten Tage gogen fie gubauf in ben Streit, und bie Rinber Ifrael ichlugen ber Sprer hunbert 30 taufend Rugvolts auf Ginen Sag. * Und bie Uebrigen floben gen Aphet in bie Stabt, und die Mauer siel auf die übrigen sieben und zwanzig tausend Mann. Und Ben Babab flohe auch in bie Stabt, von einer 31 Rammer in bie anbere. *Da fprachen feine Rnechte ju ihm: Siehe, wir haben geboret, bag bie Ronige bes Baufes Ifrael barmherzige Ronige find; fo lagt une Gade um unfere Lenben thun und Stride um unfere Baupter, und gum Ronige Ifraels hinausgeben; vielleicht lagt er beine Seele 32 leben. * Und fie gurteten Gade um ihre Lenben und Stride um ihre Baupter, und tamen zum Ronige Ifraele und fprachen: Ben Babab, bein Rnecht, läßt bir fagen: Lieber, lag meine Seele leben. Er aber fprach: Lebt er noch, fo ift er mein Bru-33 ber. * Und bie Manner nahmen eilend bas Wort von ihm, und beuteten es fur fich und fprachen: Ja, bein Bruber Ben Babab. Er fprach: Rommt und bringet ibn. Da ging Ben Sabab ju ibm beraus, 34 und ließ ibn auf ben Bagen figen, * unb

29. A.A: ju Saufen. U.L: in Streit.

dW: v. R. zu R. (A: in eine R. bie innerhalb e. anb. R. war.)

fprach ju ihm: Die Stabte, bie mein Ba-

recensiti sunt, et acceptis cibariis profecti ex adverso castraque metati a. sunt contra eos, quasi duo parvi greges caprarum; Syri autem repleverunt terram.

v.13..22. Et accedens unus vir Dei dixit ad 28 regem Israel: Haec dicit Dominus: v.22. Quia dixerunt Syri: Deus montium est Dominus et non est Deus vallium, dabo omnem multitudinem hanc grandem in manu tua, et scietis quia ego sum Dominus. * Di- 29 rigebantque septem diebus ex adverso hi atque illi acies, septima autem die commissum est bellum; percusseruntque filii Israel de Syris centum millia peditum in die una. *Fu-30 gerunt autem, qui remanserant, in Aphec in civitatem, et cecidit murus super viginti septem millia hominum qui remanserant. Porro Benadad fugiens ingressus est civi-(22,25. tatem, in cubiculum quod erat intra cubiculum. *Dixeruntque ei servi 31 sui: Ecce, audivimus quod reges domus Israel clementes sint; ponamus (Ga. itaque saccos in lumbis nostris et funiculos in capitibus nostris, et egrediamur ad regem Israel: forsitan salvabit animas nostras. Accinxe-32 runt saccis lumbos suos et posuerunt funiculos in capitibus suis, veneruntque ad regem Israel et dixerunt ei: Servus tuus Benadad dicit: Vivat, oro te, anima mea. Et ille ait: Si adhuc vivit, frater meus est. * Quod acceperunt viri pro omine, 33 et festinantes rapuerunt verbum ex ore eius atque dixerunt: Frater tuus Benadad! Et dixit eis: Ite et adducite eum ad me. Egressus est ergo ad eum Benadad, et levavit eum in currum suum. Oui dixit ei: 34 Civitates quas tulit pater meus a

^{31.} B: gutige. dW.vE: guabige. dW: Sactuch anlegen. vE: Trauerfleiber. A: Trauergewand. dW: bich leben.

^{32.} dW.vE: &. er noch? Er ift m. Br.

^{28.} Al. * unus. 33. Al. † (p. pr. Benad.) vivit.

^{33.} Die MR. bent. f. fich, n. nahmen ... u. er lieft. B: fpareten es eilenbe n. faßten bas v. ihm auf. dW: nahmen es als eine gute Borbebentung u. eileten n. ließen es fich beftätigen, ob es v. ihm fame. vE: riethen u. eilten u. hafchten, ob es aus ihm fet.

^{34.} er fpr. dW.vE: [Benhabab] fpr.

πατρός σου αποδώσω σοι, και έξόδους θήσεις σεαυτώ εν Δαμασκώ, καθώς έθετο ὁ πατήρ μου έν Σαμαρεία και έγω έν διαθήκη έξαποστελώ σε. Καλ διέθετο αὐτῷ διαθήκην και έξαπέστειλεν αὐτόν.

35 Καλ άνθρωπος είς έχ των υίων των προαπτών είπε πρός τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐν λόγφ κυρίου · Πάταξον δή με. Καὶ οὐκ ήθέλησεν ό ανθρωπος πατάξαι αὐτόν. 86 Καὶ είπε πρός αὐτόν 'Ανθ' ών οὺκ ήκουσας τῆς φωνῆς χυρίου, ίδου συ αποτρέχεις απ' έμου και πατάξει σε ὁ λέων καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ εύρεν αὐτὸν ὁ λέων καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. 87 Καὶ ευρίσκει ἄνθρωπον άλλον και λέγει αυτώ: Πάταξον δή με. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος, καὶ πατάξας συνέτριψε. 38 Καὶ επορεύθη ο προφήτης και έπέστη τῷ βασιλεί έπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ κατεδήσατο τελαμώνι τοὺς όφθαλμούς αὐτοῦ · 39 καὶ έγένετο ώς παρεπορεύετο ὁ βασιλεύς, καὶ αὐτὸς ἐβόα πρὸς τον βασιλέα καλ είπεν. Ο δούλος σου έξηλθεν έπὶ τὴν στρατιάν τοῦ πολεμεῖν, καὶ ίδοὺ άνὴρ είς ήγαγε πρός με ανδρα και είπε μοι. Φύλαξον τουτον τον ανδρα: έαν δε έκπηδών έκπηδήση, καὶ έσται ή ψυχή σου άντι τῆς ψυχής αθτού ή τάλαντον άργυρίου στήσεις. 40 Καὶ εγένετο ώς περιεβλέπετο ὁ δοῦλός σου ώδε καὶ ώδε, καὶ ίδοὺ αὐτός οὐκ ην. Καὶ είπε πρός αὐτὸν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ· Ἰδού δικαστής σύ παρ έμοι εφόνευσας. 41 Καὶ έσπευσε και άφειλε τὸν τελαμώνα ἀπὸ τών όφθαλμών αὐτοῦ, καὶ ἐπέγνω αὐτὸν ὁ βασιλεύς Ίσραήλ ότι έχ των προφητών ούτος. 42 Καὶ είπε πρὸς αὐτόν. Τάδε λέγει κύριος: Διότι έξήνεγκας σὸ άνδρα όλέθριον έκ γειρός σου, ίδου ή ψυγή σου άντι της ψυγης αυτού, καὶ ὁ λαός σου άντὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 48 Καὶ απηλθεν ο βασιλεύς Ισραήλπρος οίκον αύτοῦ συγκεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος, καὶ ἔρχεται εἰς Σαμάρεια».

36. B + (a. los) nal (* AEFX). AB* (bis) o ... evolσκει (c. FX). 37. A²B: εἶπε * αὐτῷ (c. FX) ... πατάξας σκει (c. FX), 37. Α*Β: εἰπε* αὐτῷ (c. FX) ... πατάξας καὶ (κ. πατ. ΕΓ). 38. ΑΒ: ἔστη (c. FX)... † (p. βασ.) 'Ισραήλ (* X?). Α*Β+ (α. τελ.) ἐν (* Α¹Χ). 39. ΑΒ: ἔτος ἐβ.... τδ πολέμυ ... ἀνης εἰςηγαγε (c. FX). Β: πρός με (μοι FX, * Α). 40. ΑΒ: ἐγενήθη (* ἀς) περιερίθη (* ἀς) περιερίθη (* ἀς) περιερίθη (* ἀς) περιερίθη (* ἀς) καὶ τὰ διέφατο ... * ἰδὰ (c. FX): ἀτος (αὐτὸς X) ... καὶ τὰ διέφατο ... * ἰδὰ (c. FX): ἀτος (αὐτὸς X) ... καὶ τὰ διέφατο ... * ἰδὰ (τ. FX). 42. Β † (p. ἐκ) τῆς (* ΑΧ). ΑΒ: μελιερίθη (... ἀν.) Ε΄ τιπό (... ἀν.) (... ἀν.)

אשר-לקח-אבי מאת אביה אשיב וָתִצוֹת תַּשִּׁים לָךָּ בְדַמֵּשֵׂלְ כַּאֲשֶׁר-שָׂם וַיָּבָרת־כִּוֹ בַרִית וּיָשׁבְּחהוּ:

ואיש אחד מבני הנביאים אמר בא 36 וַיַמַאוָ האִישׁ לָהַכֹּתוֹ: וַיַּאִמֵר לוֹ יַעַן לא־שמקת בקול מאצלו וימצאהר 37 וימצא איש אחר ויאמר הכיני נא האיש 39 ריתחפש רהוא צעק וַיֹּאמֶר עַבְהָהַ יַצַא בְקַרֶב־הַמָּלְחַמָּה רָהַנָּה־אָּישׁ סַׁר רַיָּבֵא אֵלֵי אִישׁ רַיּאמֵר שמר את-האיש הוה אס-הפקד יפקד וָהַיָּתָה נַפִּשָׁה תַּחַת נַפִּשׁוֹ אָוֹ כַכַּר ם כסף תשקול: ויהי עבדה עשה הנה רהפה והוא אינפו ויאמר אליו מלה יִשְרָאֵל כֵּן מִשְׁפַּטֵד אַתַּה חַרַצָּתּ: וּ וַיִּמַהַר וַיַּכַר אַת־הָאֲפֵר מֵעַבֵּ רַיַּכֵּר אֹתוֹ מֵלָהְ יִשֹּׁרָאֵל כֵּי מֵהַנְּבִיאֵים 42 הָרָאוּ וַיָּאמֶר אֵלֵיו כָּה אַמַר 42 מַיָּד אַת־אַישׁי מחת נפשו 43 תַּחַת עַמָּוֹ: וַיַּלֵהְ עַלֶּהְ וַזֶעָת וַיַּבָא שִׁמְרוֹנַה:

שעלר ס' .41. v.

ter beinem Bater genommen hat, will ich bir wieber geben, und mache bir Baffen gu Damaffus, wie mein Bater gu Samaria gethan bat, fo will ich mit einem Bunb bich laffen. Und er machte mit ihm einen Bund und ließ ibn gieben.

Da fprach ein Mann unter ben Rinbern ber Bropheten zu feinem Nachften burch bas Wort bes Berrn: Lieber, fchlage mich. Er aber weigerte fich, ihn zu fchla-

36 gen. * Da fprach er ju ihm: Darum, bag bu ber Stimme bes Berrn nicht haft gehorcht, fiebe, fo wird bich ein Lowe fclagen, wenn bu von mir geheft. Und ba er von ihm abging, fant ihn ein Lowe

37 und schlug ihn. "Und er fand einen anbern Mann und ibrach: Lieber, ichlage mich. Und ber Dann folug ihn wund. 38 * Da ging ber Prophet bin und trat gum

Ronige an ben Weg, und verftellete fein 39 Angeficht mit Afche; * und ba ber Ronig

vorüber jog, ichrie er ben Ronig an und fprach: Dein Rnecht mar ausgezogen mitten im Streit, und fiehe, ein Mann mar gewichen und brachte einen Dann zu mir und fprach: Bermabre biefen Mann, wo man fein wird miffen, fo foll beine Seele anftatt feiner Seele fein, ober follft einen

40 Centner Gilber barwagen. * Und ba bein Rnecht hier und ba ju thun hatte, mar ber nicht mehr ba. Der Ronig Ifraele fprach zu ihm: Das ift bein Urtheil, bu

41 hafts felbft gefället. * Da that er eilenb bie Afche von feinem Angeficht, und ber Ronig Ifraele fannte ibn, bag er ber Bro-

42 pheten einer war. "Und er fprach gu ibm: So spricht ber herr: Darum, bag bu haft ben verbannten Dann von bir ge= laffen, wird beine Geele fur foine Seele fein,

43 und bein Bolt für fein Bolt. * Aber ber Rönig Israels zog hin unmuths und zornig in fein Baus, und tam gen Samaria.

39. U.L: Silbers. 43. A.A: unmuthig.

35, dW.vE.A: Cobnen. dW.vE: gu bem (einem) Anbern. A: feinem Befellen. (vE: Auf b. Befehl Jehovas, schlage mich.)

37. dW.vE.A: u. verwundete ihn. B: fo bag er ihn v.

38. verft. fic mit einer Binbe über den Angen. 39. dW: ba trat e. D. bergu u. br. mir. vE: fam Bemand. A: ale e. D. flob, fuhrete ihn e. Anberer gu mir. dW.vE: bein Leben haften fur f. 2.

patre tuo, reddam, et plateas fac tibi in Damasco, sicut fecit pater meus in Samaria, et ego foederatus recedam a te. Pepigit ergo foedus et dimisit eum.

Tunc vir quidam de filiis Prophe-35 19,20. sum dixit ad socium suum in sermone Domini: Percute me! At ille noluit percutere. * Cui ait: Quia 36 noluisti audire vocem Domini, ecce, 13.24, recedes a me et percutiet te leo.

Cumque paululum recessisset ab eo, invenit eum leo atque percussit. Sed et alterum inveniens virum 37 dixit ad eum: Percute me! Qui percussit eum et vulneravit. * Abiit 38 ergo Propheta et occurrit regi in 14.2. via, et mutavit aspersione pulveris

os et oculos suos. * Cumque rex 39 transisset, clamavit ad regem et ait: Servus tuus egressus est ad praeliandum cominus, cumque fugisset vir unus, adduxit eum quidam ad me

et ait: Custodi virum istum, qui si elapsus fuerit, erit anima tua pro anima ejus, aut talentum argenti appendes. * Dum autem ego turbatus 40 huc illucque me verterem, subito non comparuit. Et ait rex Israel ad eum: Hoc est judicium tuum quod ipse decrevisti. * At ille statim abstersit 41 pulverem de facie sua, et cognovit eum rex Israel quod esset de Prophetis. " Qui ait ad eum: Haec dicit 42

Lv.27,29.Dominus : Quia dimisisti virum dignum 7.39. morte de manu tua, erit anima tua 22,34.38. pro anima ejus et populus tuus 2ns. pro populo ejus. Reversus est 43

21,4. igitur rex Israel in domum suam, audire contemnens, et furibundus venit in Samariam.

38. Al. * os et.

40. vE: beschäftigt war. dW: fo war er fort. B: Dein U. ift recht? dW: Alfo b. U., bu h. entschieben.

41. Binbe. B.dW.vE.A: erfannte.

43. dW: migmuthig. vE: verbrieglich. B: gang außer fich felbft u. unmuthig

^{42.} aus ber Sant gel. B.dW: ben ich verb. (ge= habt). vE: ben ich ber gottverfdworenen Bertilgung preisgegeben hatte. A: einen D., einen Tobeswurs bigen.

ΧΧΙ. Καὶ έγένετο μετά τὰ ξήματα ταῦτα, καὶ άμπελών είς ήν τῷ Ναβούθ τῷ Ἰεζραηλίτη παρά τη άλφ Αγαάβ βασιλέως Σαμαρείας. 2 Καὶ ἐλάλησεν 'Αγαὰβ πρὸς Ναβούθ, λέγων. Δός μοι τὸν ἀμπελώνά σου καὶ ἔσται μοι είς κήπον λαγάνων, ότι έγγίζων ούτος τφ οίκω μου, και δώσω σοι άμπελώνα άλλον άγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν, εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου, δώσω σοι άργύριον άντάλλαγμα άμπελώγός σου τούτου. 3 Καὶ είπε Ναβούθ πρός Αγαάβ Μή μοι γένοιτο παρά κυρίου δούναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί. 4 Καὶ ηλθεν Αγαάβ πρός οίκον αὐτοῦ συγκεγυμένος καὶ έκλελυμένος έπὶ τῷ λόγφ ὧ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Ναβούθ ὁ Ἰεζραηλίτης καὶ είπεν · Οὐ δώσω την κληρονομίαν των πατέρων μου σοί και έχοιμήθη έπι της κλίνης αὐτοῦ, και συνεκάλυψε το πρόςωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ έφαγεν άρτον.

5 Καὶ εἰςῆλθε πρὸς αὐτὸν Ἰεζάβελ ή γυνή αὐτοῦ καὶ είπε πρὸς αὐτόν. Τί τὸ πνεῦμά σου τετάρακται καὶ οὐκ εἶ σὰ ἐσθίων ἄρτον; 6 Καλ είπε πρός αὐτήν. Ότι λελάληκα πρός Ναβούθ τὸν Ἰεζραηλίτην, λέγων Δός μοι τον άμπελώνά σου άργυρίου, εί δε 'μή' βούλη, δώσω σοι άμπελώνα άντ' αὐτοῦ, καὶ είπεν : Ού δώσω σοι την κληρονομίαν πατέρων μου. 7 Καὶ είπε πρός αὐτὸν Ἰεζάβελ ή γυνή αὐτοῦ. Σύ νύν ούτω ποιείς βασιλείαν έπὶ Ἰσραήλ; ανάστηθι και φάγε άρτον και σεαυτού γενού, καὶ έγω δώσω σοι τὸν ἀμπελώνα Ναβούθ τοῦ 'Ιεζραηλίτου. 8 Καὶ έγραψε βιβλίον έπὶ τῷ ονόματι 'Αγαάβ καὶ έσφραγίσατο τῆ σφραγίδι αύτου, καὶ ἀπέστειλε τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους και τούς έλευθέρους τούς κατοικούντας μετά Ναβούθ. 9 Καὶ εγέγραπτο έν τῷ βιβλίφ, λέγων · Νηστεύσατε νηστείαν 1. B * K. έγ. - ταῦτα († AEFX). AB (eti. infra): Να-βεθαί (c. F). 2. Β: ἄλλαγμα (c. AEX). AB † (in f.) παί

έσται μοι είς πήπον λαχάνων (*FX). 3. ΑΒ: Θεδ μυ (πυο. Γ). 4. Β: Καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα Αχαὰβ τετα-

οαγμένον π. έποιμ. (c. ΑΕΧ). 5. Β pon. πο. αυτόν p. γ. αυτό. ΑΒ: ἐλάλησε... τεταραγμένον (c. ΕΧ). 6. ΑΒ: ἐλάλησα... * μὴ... † (p. sq. ἀμπ.) ἄλλον ... * τὴν (c. ΕΧ). 7. Β: βασιλέα (c. ΑΕΧ). ΑΒ: σαυτό (c. ΕΧ).

B: êyô đề (c.FX). 9. AB: êr τοῖς βιβλίοις (c.EFX).

זַּמִּכְמָּב בַּפְּפָּבָים לֵאמָר קֹרְאַרְבַּוֹם אַתְּרֹבְּיִם אָעָר קַרְאַרְבַּיִּם אָעָר קַרְאַרְבַּיִּם אָעָרִים אָעָר קַרְאַרְבַּיִּם אָעָרִים אָעָר קַרְאַרְבַּיִּם אַלָּיִר בִּיְּעָבָר אָלָר הְּחָבִים אָער־בַּרְעַלִי זְשָׁבֵּר אָלִר הְּחָבִים אָער־בַּרְעַלִי זְשָׁבֵּר אַלִּר בְּיִעְרֵבְ אַעָּרִים וְאָלַר הְחֹרִים אַלְיִתְ בִּיִּעְרָ בִּיְּתְבְּרָעִי זִּבְּרְ אַלְר אָשְׁתֹּוֹ צַּמְּה עַמְּה תְּעָבּר אָלִר אָשְׁתֹּוֹ צַּלְּהְ בְּיִבְּר אָלִר אָשְׁתֹּוֹ לַהְּ אָתַר־בָּרָם תַּחְתָּיִי זְבְּבְּר אָלִר אִישְׁתְּוֹ בַּיְעָבְּרְ אַבְּרְיִם הְאָבְרְבְּיִם אָבְרְלְבָּרְ בְּיִבְּרְ אַבְּיִם אָעְרִבּלְּיִם וְאָלַרְבְּחֹרִיִם אָלְרִבּלְיִם בְּעָבְּה הַּנְבְּה בְּלְיִם הִיּשְׁתְּוֹ וַלְּיְ אָתִּרְבָּרְם אַלִּים הְאָבְרָם אָלִרְלְּבְּרְבְּיִם הְאָבְּבְּר אָלִר אִשְׁתְּוֹ וַהְּשְׁתְּוֹ וַהְשְּבְּיוֹם בְּעִבְּר בְּיִבְּרְ בְּיִבְיבְּרְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּיִבְּרְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּיִבְ בְּיִבְּרְ בְּיִבְּיִבְּר אָלִרְים הְעִבְּבְּר אָלִר בְּחִרְים אָלִרְים הְאָבְּבְּר אָלִר בְּחִרְיִם הְיִבְּבְּר אָלִיךְ בִּיִּבְיִבְּיִבְּיִבְּיִים בְּעְבְּיבְ בְּיִבְּיִים לְּאָבִיים לְאָבִיים בְּעִבְּים בְּאָבְיבְ בְּבְּיבְיבְיִים בְּיבְּבְיוֹ בְּיִבְיבְ בְּבְּיבְים בְּיִבְּיבְ בְּבְּיבִים בְּבְּבִים בְּבְּבְיבִים בְיבְּבְיבְיבְיבְּים בְּבְיבְיבְיבְּים בְּיבְּבְיבְיבְּים בְּבְּיבְיבְּים בְּבִּיבְיבְּים בְּבִּיבְיבְּים בְּבְּיבְיבְּבְיים בְּבְבִים בְּבִּיבְיבְים בְּבִיבְיים בְּבִיבְיים בְּבִיבְיים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְּיִים בְּבִיבְיים בְּבִיבְיים בְּבִיבְיים בְּבִיבְיים בְּבִּייִבְיּבְּים בְּבִייִישְׁבְיִבְים בְּבִיים בְּבִיים בְּבְיבְיבְים בְּבְּיִים בְּבְּיבְיבְּים בְּבְּיבְיבְיוּ בְּבְיבְיבּיים בְּבְּיבְיבְיים בְּבִיבְיוֹם בְּבְיבְיבְיוּ בְּיבְיבְיים בְיבְיבְיים בְּבְיבְיבְיוּבְיים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְּיבְיבְיים בְיבְּיבְיים בְּבְּיבְיבְּים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְּיבְיבְיוּבְיוּבְיבְּיוּבְיים בְּבְּבְּיבְּיבְּיבְיבְּיבְּיבְּיבְיים בְּבְּבְיבְיבְּיבְיוּבְיבְּיבְּבְיבְּיבְּבְיים בְּבְּבְּבְיבְּיבְיבְּיבְּיבְיבְיים בְּבְיבְיבְיים בְּבְּבְיבְיבְיים בְּבְּבְּיבְיבְיים בְּבְ

י. א. אל . ז. א אל . ז. א

^{1.} dW: Dingen. vE: Borfallen. dW.vE.A: neben. 2. B.dW: bag er mein Gemufe: G. werbe. B: bir an Gelb beffelben Berth. dW: bir G. jum Raufpreife

Rach biefen Gefchichten begab fiche, bağ Maboth, ein Jefreeliter, einen Beinberg hatte zu Jefreel, bei bem Balaft 2 Ababs, bes Konigs zu Samaria. "Unb Ahab rebete mit Naboth und fprach: Bib mir beinen Beinberg, ich will mir einen Roblgarten baraus machen, weil er fo nabe an meinem Saufe liegt; ich will bir einen beffern Beinberg bafur geben, ober, fo bire gefällt, will ich bir Gilber 3 bafur geben, fo viel er gilt. * Aber Raboth fprach ju Abab: Das laffe ber Bert ferne von mir fein, bag ich bir meiner Ba-4 ter Erbe follte geben. *Da fam Ahab beim unmuthe und gornig um bes Wortes willen, bas Raboth, ber Jefreeliter, gu ihm hatte gefagt und gesprochen: 3ch will bir meiner Bater Erbe nicht geben. Und er legte fich auf fein Bette, und manbte fein Antlig, und af fein Brot.

Da fam ju ibm binein Sfebel, fein Beib, und rebete mit ibm: Bas ifte, baß bein Beift fo unmuthe ift, und baf bu 6 nicht Brot iffeft? * Er fprach zu ihr: 3ch babe mit Naboth, bem Jefreeliten, gerebet und gefagt: Gib mir beinen Beinberg um Gelb, ober, fo bu Luft bagu haft, will ich bir einen anbern bafur geben; er aber fprach: 3ch will bir meinen Beinberg nicht 7 geben. * Da fprach Sfebel, fein Beib, gu ibm: Bas mare fur ein Ronigreich in Ifrael, wenn bu thateft? Stebe auf und if Brot, und fei gutes Duthe. 3ch will bir ben Beinberg Nabothe, bee Jefreeliten, 8 verfchaffen. * Und fie ichrieb Briefe unter Ababs Ramen, und verflegelte fie mit feinem Bitichier, und fanbte fie zu ben Melteften und Dberften in feiner Stabt, bie 9 um Raboth wohneten. "Und fchrieb alfo in ben Briefen: Lagt ein gaften ausschreien,

Dafar. VE: G. bafar, fo v. er werth ift. A: ben Gelbs preis, mas ...

Post verba autem haec tempore illo vinea erat Naboth Jezrae-18.45. litae, quae erat in Jezrael juxta 20,1. palatium Achab regis Samariae. *Lo- 2 cutus est ergo Achab ad Naboth, dicens: Da mihi vineam tuam, ut faciam mihi hortum olerum, quia vicina est et prope domum meam, daboque tibi pro ea vineam meliorem, aut si commodius tibi putas, argenti pretium quanto digna est. Cui 3 respondit Naboth: Propitius sit mihi Lv.25,23 Dominus, ne dem haereditatem pa-Ba.46, 10. trum meorum tibi. * Venit ergo 4 20,42. Achab in domum suam indignans et frendens super verbo, auod locutus fuerat ad eum Naboth Jezraelites dicens: Non dabo tibi haereditatem patrum meorum. Et projiciens se in lectulum suum avertit faciem suam ad parietem, et non comedit panem. 19,1.18,4. Ingressa est autem ad eum Jezabel 5 uxor sua dixitque ei: Quid est hoc unde anima tua contristata est, et quare non comedis panem? *Qui 6 respondit ei: Locutus sum Naboth Jezraelitae et dixi ei: Da mihi vineam tuam accepta pecunia, aut si tibi placet, dabo tibi vineam meliorem pro ea, et ille ait: Non dabo tibi vineam meam. * Dixit ergo ad 7

neam Naboth Jezraelitae. *Scripsit 8 'itaque litteras ex nomine Achab, et

**Esth: signavit eas annulo ejus et misit

Buth-6,*ad majores natu et optimates, qui

erant in civitate ejus et habitabant

cum Naboth. **Litterarum autem 9

**Est. **Li

eum Jezabel uxor ejus: Grandis au-

ctoritatis es et bene regis regnum

Isráel! Surge et comede panem et

aequo animo esto, ego dabo tibi vi-

thun (Best handle) als König ub. 3. B.vE: lag bein Gerg guter Dinge (froblich) fein. vE.A: ich will ... geben.

^{4. 5.} A.A: unmuthig.

^{7.} A.A: bu fo thateft.

^{9.} A.A: eine Faften ausrufen.

^{4. (}Bie 20, 43.) B: Angef. herum. vE: auf bie Seite. dW: af nichts.

^{6.} vE: wenn bu es wanfcheft!

^{7.} Das w. e. R. ... fo th. B: Du, bu mußt jest bie tonigl. Macht über 3. üben! dW.vE: Zego m. bu

^{1.} Al. * tempore illo. Al.: qui.

^{6.} Al. * meliorem.

^{8.} n. Bornehmften, bie in f. St. mit R. w. dW. vE: Siegel. A: Ring. B: Siegelring. B.dW.vE: u. (au ben) Ebeln.

^{9.} eine Fafte. B.dW.vE.A: Rufet (e. Faftiag) ans.

Achabi et Isebelis flagitium adversus Nabothum.

καὶ καθίσατε τὸν Ναβούθ ἐν ἀργή τοῦ λαοῦ, 10 καὶ καθίσατε δύο ἄνδρας υίοὺς παρανόμων έξ έναντίας αὐτοῦ, καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αύτοῦ λέγοντες Εὐλόγηκας θεὸν καὶ βασιλέα, και έξαγάγετε αύτον έξω και λιθοβολίσατε 11 Kai enolnous αὐτόν, καὶ ἀποθανέτω. οί ανδρες της πόλεως οι πρεσβύτεροι και οί έλεύθεροι οί κατοικούντες έν τη πόλει αύτού, καθώς άπέστειλε πρός αὐτούς Ἰεζάβελ καὶ καθώς γέγραπται έν τῷ βιβλίφ, 12 καὶ ένετείλαστο σηστείαν καὶ ἐκάθισαν τὸν Ναβούθ έν ἀργη τοῦ λαοῦ. 18 Καλ ήλθον δύο ἄνδρες υίοι παρανόμων και έκάθισαν έξ έναντίας αύτου, και κατεμαρτύρησαν αύτου ανδρες *ἀποστασίας τοῦ Ναβούθ κατέναντι τοῦ λαοῦ*, λέγοντες · Εὐλόγηκας Θεόν καὶ βασιλέα, καὶ εξήγαγον αὐτὸν έξω τῆς πόλεως καὶ ελιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις, καὶ ἀπέθανε. 14 Καὶ άπέστειλαν πρός Ίεζάβελ, λέγοντες • Λελιθοβόληται Ναβούθ καὶ τέθνηκε. έγένετο ώς ήχουσεν Ίεζάβελ των λεγόντων Αελιθοβόληται Ναβούθ καὶ τέθνηκεν, είπεν 'Ιεζάβελ πρὸς τὸν 'Αγαάβ· 'Ανάστα καὶ κληρονόμει τὸν άμπελώνα Ναβούθ τοῦ Ἰεζραηλίτου, ότι ουκ έδωκε σοι άργυρίου, ότι ουκ έστι Ναβούθ ζών άλλὰ τέθνηκε. 16 Καὶ έγένετο ώς ηκουσεν Αγαάβ ότι τέθνηκε Ναβούθ ό Ἰεζοαηλίτης, άνέστη και κατέβη Αγαάβ είς τον αμπελώνα Ναβούθ τοῦ Ἰεζραηλίτου πληρονομήσαι αὐτόν.

17 Καὶ είπε κύριος πρὸς Ἡλίαν τὸν Θεσβίτην, λέγων · 18 Ανάστηθι καὶ κατάβηθι εἰς ἀπάντησιν ᾿Αχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ ἐν Σαμαρεία, ιδοὺ αὐτὸς ἐν τῷ ἀμπελῶνι Ναβούθ, ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτόν · 19 Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν · Τάδε λέγει κύριος · Ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας, διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος · Ἐν τῷ τόπφ ῷ ἔλειξαν οι κύνες τὸ αίμα Ναβούθ, ἐκεῖ λείζουσιν οι κύνες τὸ αίμά σου. 20 Καὶ εἰπεν ᾿Αχαὰβ

10. Β: ἐγκαθίσ. (c. AFX). AB: Ε(s.Η)ῦλόγησε ... ἐξαγαγέτωσαν ... * ἔξω ... λιθοβολησάτωσαν (c. FX). 11. AB† (p. πόλ.) αὐτῷ (*FX) ... καθὰ ἐγέγραπτο (s. γέγραπται) ἐν τοῖς βιβλίοις οἱς ἀπέστειλε πρὸς αὐτῷς (c. F). 12. Α*Β: ἐκάλεσαν (ἐνετ. FX). 13. Β: ἐιξηλθον (c. AFX). Β*ἄνδρες · λαῷ († AEFX; AEX: τῆς ἀπ.). AB† (a. λίθ.) ἐν (*X). 15. Β*τῶν - τέθν. († F; sim. AE). AB† (a. εἶπ.) καὶ (*F). Β*(sq.) Ἰεξ. († AFX). ΑΒ*(sq.) τὸν εἰκαὶ... ος ἐκ ἔδ.... ζ. οῖι τέθν. (c. FX). 16. AB† (a. ἀνέστη) καὶ διέξὸρηξε τὰ ἰμάτια αὐτῷ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ (*F). 18. Βι ἀπαντὴν

נְגְהוֹ נְיִעְדְהוּ לֵאמר בְּּרָכְהְ אֶלְהִים נְרָהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲלָשִׁים בְּנִי־כְלְיַעַל נִגְהוֹ נִיעִדְהוּ לֵאמר בְּרַכְהָ אֵלֹהִים נִגְהוֹ נִיעִדְהוּ לֵאמר בְּרַכְהָּ

וַמֶּלֶהְ וְהָוֹצִיאָהוּ וְסִקּלֶהוּ וְיַמְת: ווַרַיַּצָשׁוֹּ אַנִשָּׁי עִירוֹ הַזְּקַנִים וְהַחֹרִים 11 אַשֶר הַיִּשְׁבִים בַּעִירוֹ כּאשׁר שׁלחה אליהם איזבל פאשר פתוב בספלים שׁלַחַה אַלֵּיהַם: קַרְאָוּ צָּוֹם 13 וָהשָׁיבוּ אָת־נָבוֹת בַּרָאשׁ הַעם: וֹיַבאוּ שָׁנֵי הַאַנְשִׁים בְּנִי־בְלִיַעַלֹ וַיַשָּׁבַר נַנְדּוֹ וַיִעַדְהוּ אַנשׁי הבּליעל את־נבות נבר הָעָם לַאמר בַּרָך נְבָוֹת אֱלֹהֵים וַמֵּלֵהְ ויציאהו מחוץ 14 בַאַבַנִים וַיַּמָת: וַיִּשָׁלְחַוּ אַל־איזַבל פו לאמר ספל נבות ויימת: פַּי־סָקַל נָבִוֹת וַיָּמְת כשמע איזבל אָל־אַחָאָב קוּם רַשׁ אַת־כַּרָם וּ נָבָוֹת הַיּזָרָעאלִי אַשָּׁר מאָן לַתֶּת־לָהָ בָלַכֶּף כֵּי אֵין נָבָוֹת חֵי כִּי־ 16 בַת: וַיָּהֵי כִּשָׁמִעֻ אַחָאַבׁ כֵּי מֵת נְכִוֹת וַיַּקָם אַחָאָב לַרֵדֶת אֵל־פַּרָם נָכָוֹת בַּיָּזָרְעָאַלֵי לְרְשָׁתְּוֹ:

אַעבבּמַה פַּס־אַמַה: וֹגַאָמָר אַהָאָרַ
 הַבְּלַכִים אָעבַדַם נְבִוּת יְלַפֹּנ הַפְּלַכִים אַמַר יְיִהְיָה הַבְּלַכִים אַמַר יְיִהְיָה הַבְּלַכִים אַמַר יְיִהְיָה הַבְּלַכִּים אַמַר יְיִהְיָה הַבְּלַכִּים אַמַר יְיִהְיָה הַבְּרָמְ אַלְיוּ לֵאמִר לְּהַלָּח אַלְיוּ לַאמִר לְּהַבְּרִתְּ אַלְיוּ לֵאמִר לְּהַבְּרִתְּ אַשְׁר־יְיִבִּד שָׁם לְרִשְׁהְוּ: וְדִבּרְתְּ אַלְיוּ לֵאמִר לְּהַ אָמֶר יְהִּיְּה הַבְּרְתְּ אַשְׁרִין הַבּּהְ בְּכֵּכְים אַלְיוּ לֵאמִר לְּהַ הְּתְּיִבְיוֹ לֵאמִר לְּהַ אַמְרְאָכְ מְלָּהְיוֹ לֵאמִר לְּהַ הַּבְּיִלְהְיוֹ לֵאמִר לְּהַ הַּתְּלְבִים אַמְרָיוּ לִּאמִר בְּיִבְּיה הַבְּיִבְּיה הַיְּהְיִּהְיִּה בְּיִבְּיה הַבְּיִבְּיה הַבְּיִבְּיה הַבְּיִבְּיה הַבְּילְבְיה הַבְּילְבְיה הַבְּילְבְיה בְּיִבְּרִים הַיִּיה הְּלִּבְיה הַבְּילְבְיה הַבְּילְבְיה הַבְּילְבְיח בְּיִבְּרִים הַיְּבְילְהְיִבְּיתְּה בְּיִבְּה בְּיִבְּיה הְבִּילְהְיִבְּיתְ אַשְׁרִי: לְּיִבְּרִיה הְבִּילְה בְּיִבְּרִים בְּילְבְית אַבְּירְבִים בְּילְבְית בְּילְבְית אַבְּיר בְּיִבְּרִים בְּילְבִים בְּיבְרִיה הְבִּילְיה בְּיבְּרִים בְּילְבְית בְּיִבְּיה הַבְּיִבְּיה בְּיִבְּה בְּבְיבְיה הְיִבְּילְבְית בְּיבְּיה הְבִּיבְיה הְיִבְּיִבְּה הְיִבְּית בְּיבְיה הְבִּילְבְיה בְּבְּרִים בְּיבְרִיה הְבִּילְה בְּיבְּבְיה הְבִּילְר: בְּבְּיר בְּבְּיבְיה הְיִבְּיבְיה הְּבְּיבְיה הְיִּבְּיבְיה הְיִבְּילְר: בְּיבְּיה הְבִּיבְיה הְיִּבְּיבְיים בְּיבְירִיה הְבִּיל בְּבְיבְים בְּיבְיבְיה בְּיבְיבְיים בְּבְיבְים בְּבְיבְיים בְּבְּיבְיבְּים בְּבְּיבְים בְּבִיריים הְיִבְיבְים בְּבְיבְיים בְּבְיבְיים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְיבְיבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבִיבְיים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּיבְּיִים בְּבְּבְים בְּיבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְיבְים בְּבְבְים בְּבְיבְים בְּבְּים בְּבְיבְים בְּיבְיבְים בְּבְיבְים בְּיבְיבְים בְּבְבְיים בְּבְיבְים בְּבְּים בְיבְים בְּבְיבְים בְּיבְים בְּיבְיבְים בְּבְיבְּים בְּיבְיבְים בְיבְים בְּיבְים בְּיבְיבְים בְּיבְים בְּבְיבְיבְים בְּיבְבְּבְּים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְים בְּבְּבְים בְּבְבְים בְּבְבְים בְּבְבְּבְבְּים בְּיבְים בְּבְּים בְּבְּים בְּיבְבְים בְּיבְים בְּבְיב

15. Β*τῶν-τέθν. († F; sim. AE). AB† (a. εἶπ.) καὶ
(c. AEFX). AB: ὅτι ἔτος ἐν ἀμπ. (c. FX). 19. AB: λα(* F). Β* (sq.) Ἱεξ. († AFX). AB* (sq.) τον εἰ καὶ τω...)ς
ἐκ ἔδ.... ζ. ὅτι τέθν. (c. FX). 16. AB† (a. ἀνέστη) καὶ
δι ἐξόρηξε τὰ ἱμάτια αὐτθ καὶ περιεβάἰετο σάκκον καὶ αὶ πόρναι λύσονται ἐν τῷ αξματί σε (c. FX).
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ (* F). 18. Βι ἀκαντὴν FX † Καὶ ἀνέστη Ἡλ. καὶ ἔπορεύθη πρὸς Αχαάβ.

10 und fest Naboth oben an im Bolt, * und ftellet zween lofe Buben vor ihn, bie ba zeugen und forechen: Du baft Bott und bem Ronige gefegnet, und fuhret ibn binaus und fteiniget ibn, bag er "Und bie Aelteften und Oberften in feiner Stabt, bie in feiner Stabt wohneten, thaten, wie ihnen Ifebel entboten batte, wie fie in ben Briefen gefdrie-12 ben batte, bie fie ju ihnen fanbte, * und ließen ein Faften ausschreien, und ließen Raboth oben an unter bem Bolf figen. 13 * Da famen bie zween lofen Buben unb ftelleten fich vor ibn, und zeugeten wiber Naboth vor bem Bolf und fprachen: Maboth bat Gott und bem Ronige gefegnet. Da führeten fle ihn vor die Stadt hinaus 14 und fteinigten ibn, bag er ftarb. * Und fle entboten Ifebel und ließen ihr fagen: • Da 15 Naboth ift gefteiniget und tobt. aber Ifebel borete, bag Naboth gefteinigt und tobt mar, fprach fie ju Ahab: Stehe auf und nimm ein ben Beinberg Mabothe, bes Jefreeliten, welchen er fich meigerte bir um Gelb ju geben; benn Da-16 both lebt nimmer, sonbern ift tobt. *Da Ahab horete, bag Raboth tobt war, fand er auf, bağ er binab ging jum Beinberge Rabothe, bes Jefreeliten, und ihn einnabme.

nayme.
17 Aber das Bort des Herrn kam zu Elia, 18 dem Thisbiten, und sprach: *Mache dich auf und gehe hinab, Ahab, dem Könige Jsraels, entgegen, der zu Samaria ist; siehe, er ist im Weinberge Naboths, dabin er ist hinab gegangen, daß er ihn einst 19 nehme. *Und rede mit ihm und sprich: So spricht der Gerr: Du hast todt geschlagen, dazu auch eingenommen. Und sollst mit ihm reden und sagen: So spricht der Gerr: An der Stätte, da Hunde das Blut Naboths geledt haben, sollen auch Hunde 20 dein Blut leden. *Und Ahab sprach zu

nium et sedere facite Naboth inter Ma. 26,60 primos populi, et submittite duos 10
Do. 19,14 viros filios Belial contra eum, et Job. 1.5. falsum testimonium dicant: Benedixit 82,39.14x. Deum et regem, et educite eum et 84,16. Ph. 17.5; lapidate, sicque moriatur. Februaria. Da. 6,42; cerunt ergo cives ejus majores natu et optimates, qui habitabant cum eo in urbe, sicut praeceperat eis Jezabel, et sicut scriptum erat in litteris' quas miserat ad eos. Praedica-12 verunt jejunium et sedere secerunt Naboth inter primos populi, *et 13 adductis duobus viris filiis diaboli. fecerunt eos sedere contra eum. At illi, scilicet ut viri diabolici, dixerunt contra eum testimonium coram multitudine: Benedixit Naboth Deum et regem; quam ob rem eduxerunt 20.34,31eum extra civitatem et lapidibus inBbr.11,47(terfecerunt. Miseruntque ad Jeza-14 bel, dicentes: Lapidatus est Naboth et mortuus est. * Factum est 15 autem, cum audisset Jezabel lapidatum Naboth et mortuum, locuta est ad Achab: Surge et posside vineam Naboth Jezraelitae, qui noluit tibi acquiescere et dare eam accepta pecunia; non enim vivit Naboth, sed mortuus est. "Quod cum audisset 16

Achab, mortuum videlicet Naboth, Job.24,6. surrexit et descendebat in vineam Naboth Jezraelitae, ut possideret eam.

Factus est igitur sermo Domini 17
ad Eliam Thesbiten, dicens: "Surge 18
et descende in occursum Achab regis Israel, qui est in Samaria; ecce,
ad vineam Naboth descendit, ut possideat eam. "Et loqueris ad eum, 19
dicens: Haec dicit Dominus: Occidisti, insuper et possedisti! Et post haec addes: Haec dicit Dominus: In

sans. loco hoc in quo linxerunt canes

sanguinem Naboth, lambent quoque sanguinem tuum. "Et ait Achab ad 20

^{10. 13.} A.A: ben Ronig geläftert. 12. A.A: eine Faften ausrufen.

^{10.} feget ... gegen ibn. B. Manner, bie Rinber Beliale find. dW: M., nichtemurbige B. vE: folechte Lente. dW.vE: gelaftert.

^{11.} u. Bornehmen f. Gt. ... wie in ... war.

^{13.} festen f. gegen.

^{15.} B: n. erblich ein? dW.A: in Befig. vE: B.

^{18.} M. entg., bem R. 3. jn G.

^{19.} Daft bu ...? dW.vE.A: gemorbet.

XXI.

Achabi et Isebelis flagitium adversus Nabothum

προς 'Ηλίαν · Ελ ευρηπάς με, ο έχθρος μου; Καλ είπεν 'Ηλίας · Εύρηκα, διότι μάτην πέπρασαι τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου παροργίσαι αὐτόν. 21 Ιδού εγώ επάγω επί σε κακά, καὶ ἐκκαύσω ὀπίσω σου καὶ ἔξολοθρεύσω τοῦ Αγαάβ οθρούντα πρός τοίχον καί συνεχόμενον καλ έγκαταλελειμμένον έν Ίσραήλ, 22 καὶ δώσω τὸν ολκόν σου ώς τὸν ολκον Ίεροβοὰμ υίοῦ Ναβάτ καὶ ώς τὸν οἶκον Βαασὰ νίοῦ 'Αγία, περί τῶν παροργισμάτων ὧν παρώργισας καί εξήμαρτες τον Ισραήλ. 23 Καὶ τῆ Ἰεζάβελ ελάλησε κύριος, λέγων Οι κύνες φάγονται αὐτὴν έν τῷ προτειγίσματι τοῦ Ἰεζράελ. 24 τὸν τεθνηκότα τοῦ Αγαάβ ἐν τῆ πόλει καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ έν τῷ πεδίφ καταφάγονται τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ. 25 Πλην οὐκ ην ώς Αγαὰβ ος ἐπράθη ποιήσαι τὸ πογηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὡς μετέστησεν αὐτὸν Ἰεζάβελ ή γυνή αὐτοῦ. 26 καὶ έβδελύγθη σφόδρα πορευθήναι όπίσω τῶν βδελυγμάτων κατά πάντα όσα ἐποίησεν ὁ Αμοδραίος, ον έξωλοθρευσε κύριος από προςώπου υίων Ισραήλ.

27 Καὶ εγένετο ώς ηχουσεν Αγαάβ τὰ φήματα ταύτα, διέφφηξε τὸν χιτώνα αὐτοῦ, και έζώσατο σάκκον έπι το σώμα αυτού, και ένήστευσε καὶ έκοιμήθη έν σάκκο, καὶ έπορεύετο κεκυφώς. 28 Καὶ εγένετο όπμα κυρίου έν γειρί δούλου αὐτοῦ Ἡλίου περί Ἁγαάβ, καί είπε κύριος 29 Εώρακας ώς κατενύγθη Αγαάβ από προςώπου μου; Ούκ ἐπάξω τὴν κακίαν έν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, ἀλλ' έν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν κακίαν.

ΧΧΙΙ. Καὶ ἐκάθισε τρία έτη, καὶ οὐκ ην πόλεμος ανα μέσον Συρίας και ανα μέσον Ισραήλ. 2 Καὶ έγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ

אַל־אַליַהוּ המַצַאתני אוּיָכֵי וַיִּאמֵר מַצָּאתִי יַצַן הַתְמַכֵּּרָה לעַמּוֹת הַרע הנני מבי אַת־אַיזַבל לאמר הכלבים 24 בחל יזרעאל: המת לאחאב בּעיר יאכלו הפלבים והמת פשדה יאכלו ם עות השמים: רַק לַא־הַיַה כַאַחָאַב אשר התמפר לעשות הרע בעיני יָהוָה אֲשֶׁר־הֶסֶתָּה אֹתָוֹ אִיזֵבֵל אָשָׁתְּוֹ : 26 ויתעב מאד ללכת אחרי הגלולים פכל אשר עשו האמרי אשר הוריש יהוה מפני בני ישראל:

ויהי כשמע אַחַאַב אַת־הַדְּבַרִים ויַּקרע בָּגַדִיו וַיִּמוֹם־מוֹק עַל־ כאמר: אחאב מלְפַנֵי יַצַן כִּי הרעה בימיו בימי כנו אביא הַרַעַה עַל־בַּיתְוֹ וּ

וישבר שלש שנים אין מלחמה 2 בֵּין אַרֵם וּבֵין יִשְׁרַאַל: וַיִהֵּי בַּשָּׁנָה

^{20.} AB * Hλ. et τδ (+ FX). 22. AB: καταφάγονται (c. FX). 24. B (bis): φάγονται (c. AFX). AB: ματαίως (A † ἐπράθη) ... μετέθηκεν (ἐκ ην ώς ... μετέστ. FX). 26. πορεύεσθαι ... π. α (c. FX). 27. ABEX: Καὶ ὑπὸρ τἔ λόγε ὡς κατενύγη Αχαάβ ἀπὸ προςώπου τὖ κυρία, καὶ ἐπορεύετο κλαίων καὶ διέδδ. κτλ. ... καὶ ἐνήστ. καὶ περιεβάλετο σάκκον έν τῷ ἡμέρος ἡ ἐπάταξεν Ναβὰθ (a. τρία) τὰ (* AFX). 2. Β: ἐγενήθη (c. AFX).

v. 21. 'p מברא יעק בז"ק . 27. p ib. מרוח בס"ם V. 29. 'P MIN

τον Ιεζοαηλίτην, και έπορεύθη (c. F). 29. Α1 (ut solet): Έορ. AB: κατενύγη (c. F). A: (pro αll') nal. AEFX + (in f.) ênl tor olnor auts. — 1. B+

Elia: Baft bu mich je beinen Seinb erfunben? Er aber fprach: Ja, ich habe bich gefunden, barum, bag bu vertauft bift, nur Uebels zu thun vor bem Berrn. 21 " Siebe, ich will Unglud über bich bringen und beine Nachkommen wegnehmen, und will von Abab ausrotten auch ben, ber an bie Band piffet und ber verschlof-22 fen und übergelaffen ift in Ifrael, * und will bein Baus machen wie bas Saus Berobeams, bes Sohns Mebats, und wie bas Baus Baefa, bes Sohns Abia, um bes Reigens willen, bamit bu mich ergurnet und Ifrael funbigen gemacht haft. 23 " Und über Ifebel rebete ber Berr auch, und fprach: Die Sunde follen Ifebel fref-24 fen an ber Mauer Jefreels; * mer von Mhab ftirbt in ber Stabt, ben follen bie Bunde freffen, und wer auf bem Felbe ftirbt, ben follen bie Bogel unter bem Bim-25 mel freffen. * Alfo war niemanb, ber fo gar vertauft mare, übel zu thun vor bem herrn, als Ahab, benn fein Weib Ifebel 26 überrebete ibn alfo. * Und er machte fich jum großen Grauel, bag er ben Bogen nachwandelte allerbinge, wie die Amoriter gethan hatten, bie ber Gerr vor ben Rinbern Ifrael vertrieben batte.

Da aber Ahab folche Worte borete, gerriß er feine Rleiber und legte einen Gad an feinen Leib und faftete, und ichlief im 28 Sad, und ging jammerlich einher. * Und bas Wort bes herrn tam ju Elia, bem 29 Thisbiten, und fprach: "Daft bu nicht gefeben, wie fich Abab vor mir budet? Weil er fich nun vor mir budet, will ich bas Unglud nicht einführen bei feinem Leben, aber bei feines Cohnes Leben will ich Unglud über fein Saus führen.

XXII. Und es tamen brei Jahre um, bag fein Rrieg mar zwischen ben Sprern 2 und Ifrael. *3m britten Jahr aber gog

Eliam: Num invenisti me inimicum tibi? Qui dixit: Inveni, eo quod v.25. venumdatus sis, ut faceres malum in vas. venumdatus sis, ut faceres malum in
17,17; conspectu Domini. * Ecce, ego in-21
811.43,8.
811.43,8.
811.43,8.
9,782
ducam super te malum, et demetam posteriora tua, et interficiam de Achab mingentem ad parietem et clausum et ultimum in Israel, * et 22 dabo domum tuam sicut domum Je-15,29. roboam filii Nabat et sicut domum 16,3. Baasa filii Ahia, quia egisti ut me 15.80. ad iracundiam provocares, et peccare fecisti Israel. * Sed et de Jeza- 23 bel locutus est Dominus, dicens: e.33sa. Canes comedent Jezabel in agro 16,11. Jezrael; *si mortuus fuerit Achab 24 in civitate, comedent eum canes, si autem mortuus fuerit in agro, comedent eum volucres coeli. * Igitur 25 non fuit alter talis sicut Achab, qui v.20... venumdatus est ut faceret malum 11.5. in conspectu Domini; concitavit enim eum Jezabel uxor sua. * Et abomi- 26 nabilis factus est in tantum, ut se-Ga.15,16. queretur idola, quae fecerant Amorrhaei, quos consumpsit Dominus a

ltaque cum audisset Achab ser-27 2Rs. 5,7. mones istos, scidit vestimenta sua et Kir. 5, 3; operuit cilicio carnem suam, jejunavitque et dormivit in sacco, et ambulavit demisso capite. * Et factus 28 v.17.17,1 est sermo Domini ad Eliam Thesbiten, dicens: *Nonne vidisti humi-29 (ach liatum Achab coram me? Quia igitur humiliatus est mei causa, non inducam malum in diebus ejus, sed in diebus filii sui inferam malum domui eius.

facie filiorum Israel.

Transierunt igitur tres anni XXIII. absque bello inter Syriam et Israel. *In anno autem tertio descendit 2

^{26.} U.L. aller Dinge. 27. U.L. jammerlich ber.

^{20.} gefunden, mein Feind? ... dieweil bu bich vert. haft, lieb. dW: bich gang hingibft.
21. u. verlaffen (wie 14, 10).

^{22. (}Bie 15, 30.) 23. B.vE: Bormaner. dW: Stabtgraben.

^{25.} Aber es w. R. ber fich fo g. vert, hatte. B: welchen ... anheste. dW: weil ihn ... verführte. vE: aufreigte. A: benn ... reigte ibn.

^{20.} Al.: inimice mi.

^{21.} Al. + (ab in.) Haec dicit Dominus.

^{26.} B: ging fehr graulich ben Dredgoben nach, nach allem wie. dW.vE: abte fehr viele (argen) Gr

gang fo. 27. (Bie 20, 31.) B: legte fich nieber? dW.vE: langfam einher. B: leife.
29. B.dW.A: bemuthiget? vE: benget.

^{1.} man fag rubig 33. dW: fie rubeten. vE: fafen ftill. B. blieben fo.

XXII.

Achabi in pugna contra Syres interitus.

τρίτφ, καὶ κατέβη Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. ¾ Καὶ εἰπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ. ¾ Καὶ εἰπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ πρὸς τοὺς παίδας αὐτοῦ· Εἰ οίδατε ὅτι ἡμῖν Ῥαμῶθ Γαλαάδ; καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν τοῦ μὴ λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας; ⁴ Καὶ εἰπεν 'ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ' πρὸς Ἰωσαφάτ· Εἰ ἀναβήση μετ ἐμοῦ εἰς Ῥαμῶθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον; Καὶ εἰπεν Ἰωσαφάτ· Καθῶς σὰ οῦτῶς καὶ ἐγώ, καὶ καθῶς ὁ λαός σον ὁ λαός μου, καθῶς οἱ ἵπποι σον οἱ ἵπποι μου.

5 Καὶ είπεν Ίωσαφατ 'βασιλεύς 'Ιούδα' προς 'Αγαὰβ' βασιλέα 'Ισραήλ 'Επερωτήσωμεν δή σήμερον τον κύριον. 6 Καὶ συνήθροισεν ό Βασιλεύς Ίσραήλ 'πάντας' τούς προφήτας ώς τετρακοσίους ανδρας, και είπεν αυτοῖς 'ὁ βασιλεύς Εί πορευθώ είς Ραμώθ Γαλαάδ είς πόλεμον η ἐπισχῶ; Καὶ είπον 'Ανάβαινε, ὅτι διδούς δώσει κύριος είς γείρας του βασιλέως. 7 Καὶ είπεν Ἰωσαφὰτ 'πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ'. Ούκ έστιν ώδε προφήτης του κυρίου, καλ έπερωτήσομεν τον χύριον δι' αὐτοῦ; 8 Καλ είπεν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ πρὸς Ἰωσαφάτ. Ετι είς έστιν ανήρ είς το έπερωτήσαι δί αὐτοῦ τὸν χύριον, καὶ ἐγὰ μεμίσηκα αὐτόν, ὅτι ού λαλεί περί εμού άγαθα άλλ ή κακά, Μιγαίας νίος Ίαμβλά. Καὶ είπεν Ἰωσαφατ βασιλεύς Ιούδα Μη λεγέτω ὁ βασιλεύς ου-

9 Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ εὐνοῦχον ἔνα καὶ εἶπε· Τὸ τάχος Μεχαίαν νίὸν Ἰαμβλά. 10 Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰν ὁ βασιλεὺς Ἰούδα ἐκάθητο ἀνὴρ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐνοῦ ἔνοπλοι ἐν ταῖς πύλαις Σαμαρείας, καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον ἐνώπιον αὐνῶν. 11 Καὶ ἐποίησεν ἐαυτῷ Σεδεκίας νίὸς Χανανὰ κέρατα σιδηρᾶ καὶ εἶπε· Τάδε λέγει κύριος Ἐν τούνοις κερατιεῖς τὴν Συρίαν ἔως ἀν συντελεσθῷ. 12 Καὶ πάντες οἱ προφῆται προεφήτευον οῦνως, λέγοντες·

בפופה בפופה ב ישלישל בעונה בלוף בבדה לבפר ישלישל בילונה בלוף בעל ישלש ביל בעל אשי לפלחמה לכר לני למר גלל אשי לפלחה בלחת לני למר גלל אלי בלחי בידהלם פר לני למר גלל אלי בעלה בידהלם פר מלדי שלה אל מלד הישלאל: באמר מלדי שלה אל מלד הישלאל: באמר בישלי של הישל אל מלד ביד בידור בידור בידור בידור הידור הישל הידור הי

יְהַוּשִׁפָּׁם אַלִּיִאִּמֵּר הַּפָּלְּךְ פֿן: אָם-לָּע מִיכֵּיְהוּ פָּן־יִמְלָּה וַיִּאָמָר בְּפָּלְּךְ פֿן: אָלְד לַּדְרוֹשׁ אָת־הַנְּפָּא עְלַי טוּב פַּי בּלְּבְּיִשְׁרָאֵל אָת־הַנְּכִּיאִים פְּאַרְפָּע בּלְּבְּיִשְׁרָּאַל אָת־הַנְּכִיאִים פְּאַרְפָּע בּלְּבְיִתְּעָר נְּלְעֵד לַפִּלְּחָמֶה אִם־אָּחְנֵּי בּלְּבְיִתְּעָר יְהִּוּשְׁפָּם הַאֵּין פָּה נְבָיא בַּלְּבְיִתְּעָר יְהִּוּשְׁפָּם הַאֵּין פָּה נָבְיא בּלְבְרִישְׁרָּ בְּלֵב לִפִּלְחָמֶה אָל־בָּלְה יִשְּׁלָּב בַּלְּבִיתְ הָּנְּלְעֵד לַפִּלְחָמֶה אָלְה נָבְיא בּלְבְיתְ בְּלִב יִשְּׁבְּם הַאָּלְרְ בּלְבְיתְ בְּלִב יִנְּלְבְי בְּנִבְּיִי בְּבְּלְבִי בִּבְּלְבִי בְּבְּיִבְּ בְּלְבִי טוֹּב בְּיִאְ בְּלְבִי מִבְּיִבְּי בְּבְּלָבְי בְּלִבְי בְּבְּלָבְי בְּבְּבָּי בְּלְבִי מִבְּבְיוֹ בְּבְּלִבְי בְּלָבְי בְּבְּבְי בְּלְבִי מִבְּבְיוֹ בְּבְּיִבְּי בְּלָבְי בְּבְּבְּי בְּבְּבְּי בְּלְבִי בְּבְּבְּי בְּבְּבִים בְּבָּבְי בְּבְּבְּי בְּבְּבְּי בְּיִבְּבְי בְּבְּבְּי בְּבְּבְּי בְּבְּבְי בְּבְּבְּי בְּבְּבְייִבְּי בְּבְּבְּי בְּבְּבְּי בְּבְּבְּי בְּוּבְיבְּי בְּבְּבְיוּ בְּבְּיבְיהְ בְּבְּבְּי בְּבְּבְייִבְּיוֹ בְּבְּיבְייִבְּיוֹבְייִבְיהְיִבְּיבְיוֹי בְּבִיים בְּבִּבְיים בְּבִּבְּי בְּבִּים בְּבִּבְּיים בְּבִּיבְיים בְּבִּבְּיים בְּבִיבְּיִים בְּבִּבְייִם בְּבִּיבְיים בְּבִּיבְיים בְּיִבְּיִבְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּבִּיבְיים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיבְיִים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּיִבְּבִיים בְּבִּים בְּבִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּבְיִים בְּבִּבְּיוֹ בְּיִבְּיִבְּיִים בְּבִּבְּיים בְּבִּיוֹ בְּבְּבִים בְּבְּבִּים בְּיִבְּיבְים בְּיִבְּבְיוֹבְיוּבְּיוֹבְייִבְּבְיוֹבְיוּבְיבְּבְיוֹבְיוּבְיבְּרוּבִים בְּבְּבְּיבְיבְיבְיבְּבְיבְּיבְיבְּיבְים בְּיבְּבְּבְיבְּבְּיבְים בְּיבְּבְּבְייִבְּבְּיבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְּיבְּבְּבְיבְּיבְיבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְיבְבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְבְּבְּבְבְּבְיבְבְּבְיבְיבְּבְבְּבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְבְּבְיבְּבְבְּבְיבְיבְּבְבְּבְיב

גו אָת־אַרֶם עַד־פַּלּוֹתֶם: וְכָל־הַנְּכִיסׁ אָתָד וֹבְּאַבֶּם עַבְּרָיִם אָלַד יִשְׂרָאֵל אֶל־סְרָיִם אָתָד וֹיִּלְּהֹ בְּאַבֶּם עַכְּדִּיִהְּנְּתְם: וְנִּלְּהַ בְּעָבָּת שְׁעַר שְׁמְרָנִי בַּוֹיִעְלְהוֹ לְבְּלַר בְּנְאֵל אָל־סְרָיִם אָתָד וֹיִבְּלָה בְּנְעַכָּה בְּבְּנְיִה בְּנִיתְם בְּלְּבְּיִה בְּנְעַבְּים לִפְנִיהֶם: וַיִּעְשׁ בְּל־בְּנְּעִב שְׁעַר שְׁמְרָוֹ וְכְלִר בְּנִיאִם מְלְבְּיִם שְׁעַר שְׁמְרָוֹן וְכְלִר בְּנִיאִם מְלְבְּיִם שְּׁתַח שְׁעַר שְׁמְרָוֹן וְכְלִר בְּנִיאִם מְלְבְּיִם בְּלּוּתְם: וְיִּלְּהַ בְּנִיתְם בְּלֹּיתְם: וְיִלְּכְּים אָתְד וֹבְלֹר בְּנִיאִם מְלְבְּיִם בְּלּוּתְם: וְכָּלְ־הַנְּבְּיאִים מְלְבְּיִם שְׁתְּב וְיִבְּלְּה בְּלּוֹתְם: וְכָּלְ־הַנְּבְּים אָתְד אָבְים מְלְבְּיִם בְּלּוּתְם: וְכָּלִיה בְּבְּלוּת בְּבִּיל בְּבְּיִם בְּלּוּתם: וְכָּלְיה בְּבְּלוֹן פָּתְח שְׁנֵיך שְׁבִיה בְּלִיתְם אָתְד בְּלּוֹתם: וְכָּלִיה בְּבְּילִם אָתְד בְּלּוֹתם: וְכָלְיה בְּבְּילִם בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְיִבְּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבְיִם בְּבְּים בְּבְּבְיִבְּים בְּבְּבְיִם בְּבְּיִבְּים בְּבְּיִבְים בְּבְּבְיִם בְּבְּיִם בְּבִּיִם בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִייִּם בְּבִּיִים בְּבִייִם בְּבִייִם בְּבִייִים בְּבִייִּם בְּבִּיִים בְּבִּיִים בְּבִייִּם בְּבִייִּם בְּבִּיִים בְּיִים בְּבִּייִם בְּבִּייִים בְּבִייִים בְּבִּייִם בְּבְּיִבְיִם בְּבִּיִבְּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִייִבְּים בְּבִייִם בְּבִים בְּבְּבִייִם בְּיִים בְּבִּבְיִים בְּבִייִּבְים בְּבִּבְּבִייִּם בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּייִים בְּבְיבִייּבְּים בְּבִייִים בְּבִּבְיבִייּבְּבִיים בְּבִייִּבְּבְייים בְּבְיבִייּבְּבְיבְיבְייִים בְּבְּבִיים בְּבִים בְּבְּבְיבְיבְּבְיבְיבְיים בְּבְּבְיבִּבּיים בְּבְּבְיבְּבְיבִּים בְּבְּבִיים בְּבְּבִיים בְּבִיבְּבְּבְּבְיבְּבְיבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְיבְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְיבִּבְּבְּבְיבְיבְּבְיבְבְּבְיבְּבְּבְבְּבְיבְּבְבּיבְיבְים בְּבִּים בְּבְּבּבְיבְּבְּבְּבְים בְּבְּבּבְים בְּבְ

παὶ (ὅτι ΑΓΧ), 8. Β*Ετι († ΑΕΓΧ), ΑΒ: παλα (ἀγ. ΓΧ). Β (eti.infra): Ἰεμβλαά. 10. ΑΒ*(alt.) ὁ († Χ). Α³Β: ἐπάθηντο (ο, Α¹ΓΧ), ΑΒ: ἐπὶ τῦ θρόνο ... ἐπροφήτευον (c. ΓΧ). 11. Β: Χαναάν (c. Α), ΑΒ*ἀν († ΓΧ). 12. Β: ἐπροφήτ. (c. ΑΧ).

^{3.} AB*ό...(eti. infra) Ρεμμάθ...*τδ μή (c.FX).
4. AB*ό († FX). A¹B*Εἰ(† Α²ΕΧ). AB: μεθ ἡμῶν
(c. FX). A † (p. Ἰως.) πρὸς βασιλέα Ἰσραήλ. AB:
Καθώς ἐγὼ καὶ σὰ ἔτως, καθώς ὁ λαός με ὁ λαός σε, καθώς οἱ ἔπποι ως οἱ ἔπποι σε (c. FX).
5. AB * Ίχ.... Ἐπερωτήσατε (c. FX). 6. B:

Der Bund gegen Gurien. Die beiben Könige und der Prophet Zebeffia. XXII.

2Ch.18,4.

Jofaphat, ber Ronig Juba, hinab jum 3 Ronige Ifraele. * Und ber Ronig Ifraele ibrach zu feinen Rnechten: Wiffet ihr nicht, baß Ramoth in Gileab unfer ift; und wir figen ftille und nehmen fie nicht von ber 4 Band bes Ronigs ju Sprien? * Unb fprach ju Jofaphat: Willft bu mit mir gieben in ben Streit gen Ramoth in Gileab? Josaphat sprach jum Ronige 3fraels: 3ch will fein wie bu, und mein Bolt wie bein Bolt, und meine Roffe wie beine Roffe.

Und Josaphat fprach zum Könige 3fraels: Frage boch beute um bas Wort bes 6 Berrn. * Da fammlete ber Ronig Ifraels Bropheten bei vierhundert Dann, und fprach zu ihnen: Soll ich gen Ramoth in Gileab gieben ju ftreiten, ober foll ichs laffen anfteben? Gie fprachen; Biebe binauf, ber Berr wirb es in bie Banb bes 7 Ronige geben. * Jofaphat aber fprach: 3ft bier tein Prophet mehr bes Berrn, 8 bag wir von ibm fragen? *Der Ronig Ifraels fprach ju Jofaphat: Es ift noch Ein Mann, Micha, ber Sohn Jemla, von bem man ben herrn fragen mag; aber ich bin ihm gram, benn er weiffaget mir fein Gutes, fonbern eitel Bofes. Jofaphat fprach: Der Ronig rebe nicht alfo.

Da rief ber König Ifraels einen Kammerer und fprach: Bringe eilenb ber 10 Micha, ben Sohn Jemla. * Der Konig aber Ifraels, und Jofaphat, ber Ronig Juba, sagen ein jeglicher auf seinem Stuhl, angezogen mit Rleibern, auf bem Plat vor der Thur am Thor Samaria, und alle Bropheten weiffageten vor ihnen. 11 * Und Bebefia, ber Sohn Cnaena, hatte ihm eiferne Gorner gemacht und fprach: So fpricht ber Gerr: hiermit wirft bu bie Sprer ftogen, bis bu fie aufraumeft. 12 * Und alle Bropheten weiffagten alfo, und

9. U.L: einem R. 11. A.A: hatte fic.

2Ch.18. Josaphat rex Juda ad regem Israel. * Dixitque rex Israel ad servos suos: 3 20,34. Ignoratis quod nostra sit Ramoth Galaad, et negligimus tollere eam de 2Ch.18,2. manu regis Syriae? * Et ait ad Jo- 4 saphat: Veniesne mecum ad praelian-28g.u,28.dum in Ramoth Galaad? Dixitque 28g.3.7. Josaphat ad regem Israel: Sicut ego sum, ita et tu, populus meus et populus tuus unum sunt, et equites mei equites tui.

Dixitque Josaphat ad regem Israel: 5 Quaere, oro te, hodie sermonem 2Ch.18.5. Domini. * Congregavit ergo rex Is- 6 rael Prophetas, quadringentos circiter viros, et ait ad eos: Ire debeo Jua. ter viios, oc al. ad bellandum, an quiescere? Qui responderunt: Ascende et dabit eam Dominus in

ech. 16,64 manu regis. Dixit autem Josaphat: ²⁸⁸5.3,11. Non est hic Propheta Domini quispiam, ut interrogemus per eum? sch.18,7.2 Et ait rex Israel ad Josaphat: Remansit vir unus, per quem possumus interrogare Dominum; sed ego

Am.5,10 odi eum, quia non prophetat mihi bonum, sed malum, Michaeas filius Jemla. Cui Josaphat ait: Ne loguaris ita, rex!

*Ch.15.6; Vocavit ergo rex Israel eunuchum 9 quemdam et dixit ei: Festina addu-*Rex 10 autem Israel et Josaphat rex Juda sedebant unusquisque in solio suo vestiti cultu regio in area juxta ostium portae Samariae, et universi Prophetae prophetabant in conspectu eorum. *Fecit quoque sibi Sede-11

8,10; cias filius Chanaana cornua ferrea, pa.43.17. et ait: Haec dicit Dominus: His ventilabis Syriam, donec deleas eam.

*Ch. *Omnesque Prophetae similiter pro-12

8. B.dW.vE.A: haffe ibn.

vE: aufreibeft. dW: vernichteft.

^{3.} B: fcmeigen fill? vE: jogern es ju n. A: ver= ihn fr. fånmen.

^{5.} B: ale h. bae 2B. vE: Befr. boch h. noch. dW: boch erft.

^{6.} B.dW.vE.A: bie Proph. vE: es laffen. dW: ich abfteben. A: ober ruben.

^{7.} dW.vE: ihn (darum) befr. tonnten. A: burch Boltglotten . Bibel. 2. E. 2. Bbs 1. 21btb.

^{4.} Al.: et sicut pop. m. et pop. tuus, et sicut equi m. et equi tui.

^{9.} A: Rammerling. vE: Boffing. dW: Bamling! 10. porb. Gingang. dW.vE.A: angethan. B: mit ben Rl. dW: m. [fonigl.] Rl. A: fonigl. Schmud. 11. dW.vE.A: machte fich. B: aufgerieben haft.

XXII

Achabi in pugna contra ligros intertius.

Ανάβαινε είς Ραμώθ Γαλαάδ, και ενοδώσει σε κύριος και δώσει είς γειράς σου τον βασιλία Συρίας.

13 Καὶ ὁ άγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν Μιχαίαν ελάλησεν αὐτῷ, λέγων 'Ιδού δη πάντες οί προφήται λαλούσεν ἐν στόματι ἐνὶ καλὰ περί τοῦ βασιλέως. γίνου δή και σὰ εἰς τοὺς λόγους σου κατά τοὺς λόγους ἐγὸς τούτων nal lálngor nalá. 14 Kal elne Megalag Ζη χύριος ότι α έαν είπη χύριος πρός με, ταύτα λαλήσω. 15 Kal ήλθε προς τον βασιλέα και είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Μιχαία, εί ἀναβώ εἰς 'Ραμώθ Γαλαὰδ εἰς πόλεμον η έπισχώ; Και είπεν 'Ανάβαινε, και εὐοδώσει σε κύριος είς χείρα τοῦ βασιλέως. 16 Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. Ποσάκις έγω ὁρκίζω σε, όπως λαλήσης πρός με άλήθειαν έν όνόματι πυρίου; 17 Καὶ είπεν · Ούχ οῦτως · δώρακα πάντα τὸν Ίσραηλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὅρεσιν ώς πρόβατα οίς ούκ έστι ποιμήν, καὶ είπε κύριος. Οὐ κύριος τούτοις, ἀναστρεφέτω έκαστος είς τὸν οίκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνη. 18 Καὶ είπε βασιλεύς 'Ισραήλ πρός 'Ιωσαφάτ 'βασιλέα 'Ιούδα' · Ούκ είπα πρός σε ότι οὐ προφητεύει οδτός μοι καλά άλλ' ή κακά;

19 Καὶ εἶπε Μεχαίας. Διὰ τοῦτο ακουσον τὸν λόγον κυρίου · Είδον θεὸν Ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ στρατια τοῦ οὐρανοῦ εἰστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἔξ ἀριστερῶν αὐτοῦ. 20 Καὶ εἶπε κύριος · Τίς ἀπατήσει τὸν ᾿Αχαὰβ βασιλάα Ἰσραἡλ, καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται εἰς Ἡρμῶθ Γαλαὰδ 'καὶ πεσεῖται ἐκεί'; Καὶ εἶπεν οὖτος οὐτως καὶ οὖτος οὖτως. 21 Καὶ εἶπεν οὖτος οὖτως καὶ εἴηλθε πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν ἔχοὰ ἀπατήσω αὐτόν. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος · Ἐν τίνι; 22 Καὶ εἶπεν · Ἐξελεύσριμα καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν στόματι

12. AB: ενοδ. (* σε) κ. δώσει κύρ. (c. FX). B+(a. τόν) και (* ΑΕΓΧ). 13. AB pon. λαλ. p. δή (c. FX). 15. AB * σε († FX). 16. AEX: "Ετι δις έγω όρκ. 17. AB: ποίμνιον ω (c. FX). B+ (p. τότ.) θεός; (* ΑΓΧ). ... pon. άναστρ. in fine (c. ΑΕΓΧ). 18. AB † (a. άλλ') διότι (* ΕΓΧ). 19. AB: Ούν ὅτως ΄ όκεγω ακτε όῆμα κυρίου 'δι ἔτως ... ἐξ ἐνωνυμων (c. FX). 20. AB: ἐν Ρε(s. α)μμὰδ... *κ. πεσ. ἐκεῖ (c. FX). 22. B: εἰς τὸ στόμα (c. ΑΕΓΧ).

לַאִּמָר עַלֵּה רָמָת נִּלְעָדׁ מבאים כן וְהַבְּלֵח וְנָתֵן יְהוֵֹה בְּיֵד הַפַּלֵה: תַּפַּלָאָהְ אֲשָׁר הָלַךְ וּלְקְרָא מִיכָּיִהוּ אשר יאמר יחוה אלי וַיַבוֹאֹ אֵל־תַפֵּלֵהְ וַיּאׁמֵר יָהוּ הַנַלַה אַל־רַמִּת צַלָה וְהַבָּלֵח וְנָתֵו יְהֹוָה בְּיֵד וּ הַפֵּלֵהְ וּ נַיָּאמֵר אֵלָיוֹ הַפַּׁלָהְ עַד־פַּמַה פָּעָנֵים אַנִי מַשִּׁבִּיעֵה אֲשֶׁר לְאֹ־תְּדַבֵּר אמת בשם יחוה: ויאמר רִישָּׁרֵאֵל נפֹצַים אֵל־-אַטר אַין־לָהֵם רעה ויאמר יְהוָהֹ לִא־אַדֹנִים לַאָּלֵּה יִשִּׁוּבוּ -יהושפט יתנפא עַלַי סוֹב פֵּי אִס־רֵע: וַוּאָמֶר לַכַן שָׁמַע דְּבַר־יִהוַיָה רַאַיתִי את־יהוה ישב על־פַסְאוֹ וְכַל־צָבָא רַשָּׁמַיִם עֹמֵד עַלֵּיו מִימִינִוֹ וּמִשְּׁמֹאלְוֹ: וַיַּעַל וָיִפְּל בַּרַמִּת בָּלְעֵד מַבְּכֵּה וְזֵה אֹמֵר בְּלָה: וַיַּבֵא הָרֹיּחַ

דברך ק' . 13.

13. eines berfelben. B.vE: (laufen) einftimmig. dW: find einmuthig ... rebe gut. B: bag bu G. rebeft.

^{12.} B: fahre wohl. dW.vE: es wird bir gelingen.

fpracen: Biebe binauf gen Ramoth in Gileab, und fahre gludfelig, ber herr wirb es in bie Banb bes Konigs geben.

Und ber Bote, ber hingegangen mar, Micha zu rufen, fprach zu ihm: Siehe, ber Propheten Reben find einträchtiglich aut fur ben Ronig, fo lag nun bein Bort auch fein wie bas Wort berfelben, und 14 rebe Gutes. * Dica fprach: Go mahr ber herr lebt, ich will reben, mas ber 15 Berr mir fagen wirb. * Und ba er gum Ronige tam, fprach ber Ronig zu ihm: Micha, follen wir gen Ramoth in Gileab gieben ju ftreiten, ober follen wirs laffen anstehen? Er fprach zu ihm: Ja, ziehe hinauf, und fahre gludfelig, ber herr wirb 16 es in bie Band bes Ronigs geben. *Der Ronig fprach abermal zu ihm: 3ch befdwore bich, bag bu mir nicht anbers fageft benn bie Babrheit im Ramen bes 17 Geren! * Er fprach: 3ch fabe gang Ifrael gerftreuet auf ben Bergen, wie bie Schafe, bie teinen hirten baben. Und ber Berr fprach: Baben biefe teinen Berrn? Gin jeglicher tehre wieber beim mit Frieben. 18 Da fprach ber Ronig Ifraele ju 30faphat: Babe ich bir nicht gefagt, bag er mir nichts Gutes weiffagete, fonbern eitel

19 Er fprach: Darum höre nun das Wort des herrn: Ich fahe den herrn sigen auf seinem Stuhl, und alles himmlische heer neben ihm stehen zu seiner Rechten und 20 Linken. ** Und der herr sprach: Wer will

Ahab überreben, bag er hinauf ziehe und falle zu Ramoth in Gilead? Und einer 21 fagte bieß, ber andere bas. Da ging

ein Geift heraus und trat vor ben Gerrn und fprach: Ich will ihn überreben. Der

22 Gerr fprach zu ihm: Bomit? * Er fprach: Ich will ausgehen und will ein falfcher Getft fein in aller seiner Bropheten Munbe.

Beles?

phetabant, dicentes: Ascende in Ramoth Galaad et vade prospere, et tradet Dominus in manus regis.

ret Michaeam, locutus est ad eum, dicens: Ecce, sermones Prophetarum ore uno regi bona praedicant, sit ergo sermo tuus similis eorum, et loquere bona. * Cui Michaeas 14

16,18, dt: Vivit Dominus, quia quodcumque dixerit mihi Dominus, hoc loquar.

v.4. *Venit itaque ad regem, et ait illi 15
v.4. rex: Michaea, ire debemus in Ramoth
Galaad ad praeliandum, an cessare?
Cui ille respondit: Ascende et vade
prospere, et tradet eam Dominus in
manus regis. *Dixit autem rex ad 16

18,15; eum: Iterum atque iterum adjuro te, ut non loquaris mihi nisi quod ve-2Gh, rum est, in nomine Domini. Et ille 17 18,16. ait: Vidi cunctum Israel dispersum Nm.57,17in montibus, quasi oves non haben-Mt.9,56 tes pastorem, et ait Dominus: Non

habent isti dominum, revertatur unusquisque in domum suam in pace! ach: Dixit ergo rex Israel ad Josaphat: 18 (286: Numquid non dixi tibi, quia non 6,28: prophetat mihi bonum, sed semper

malum?

2Ch.
18,18. Ille vero addens ait: Propterea 19

25.4. audi sermonem Domini: Vidi Domi
25.4. num sedentem super solium suum, et

26.4. omnem exercitum coeli assistentem ei

a dextris et a sinistris. Et ait 20

18,19. Dominus: Quis decipiet Achab regem
Israel, ut ascendat et cadat in Ramoth Galaad? Et dixit unus verba
hujuscemodi, et alius aliter. Egres-21

sch. hujuscemodi, et anus anter. *Egres-21

18,80; sus est autem spiritus, et stetit co18,10; ram Domino et ait: Ego decipiam

Jea. 1,40; sillum. Cui locutus est Dominus: In

3Ch. quo? *Et ille ait: Egrediar et ero 22

18,21. spiritus mendax in ore omnium Pro-

^{13.} U.L: einträchtlich. 16. A.A: nichts anders.

^{17.} U.L. ber Berr ber fprach.

^{16.} Bie oft foll ich bich befchworen. dW.vE: oft(male) muß.

^{17.} dW: eine Deerbe. dW.vE.A: Diefe haben.

^{18.} meiffagen werbe.

^{19.} B.dW.vE.A: (alle bas) b. gange &. bes hims mels. B.vE: ftanb (vor ihm).

^{13.} S: praedicunt. Al.: et sermo.

^{15. 8:} trad. enm.

^{20.} dW.vE.A: (mit Trug) bereben. B: biefer f. fo, n. b. Anb. f. fo. dW: fprach fo, n. Jener.

^{21.} B.dW.vE: hervor. B: fam. vE: trat. (dW: ber Geift.)

^{22.} dW.vE.A: Lugengeift.

XXII.

Achabi in pugna contra Syros interitus.

πάντων τών προφητών αύτου. Και είπεν 'Απατήσεις, καίγε δυνήση έξελθε καὶ ποίησον ούτως. 23 Καὶ νῦν ίδοὺ δέδωκε κύριος πνεύμα ψευδές έν στόματι πάντων των προαπτών σου τούτων, και κύριος ελάλησεν έπί σε κακά.

24 Καὶ προςηλθε Σεδεκίας νίὸς Χανανά καὶ ἐπάταξε τὸν Μιγαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ είπε. Ποίον πνευμα κυρίου απέστη απ' έμου του λαλήσαι έν σοί; 25 Καὶ είπε Μιγαίας 'Ιδού συ όψει έν τη ημέρα έκείνη, όταν είςελεύση είς ταμείον έκ ταμείου τοῦ κρυβήναι έκει. 26 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ. Λάβετε τὸν Μιγαίαν καὶ ἀποστρέψατε αὐτὸν πρὸς Αμμών τὸν άρχοντα τῆς πόλεως καὶ πρὸς Ἰωὰς νίὸν τοῦ βασιλέως, 27 καὶ είπόν. Ούτως λέγει ο βασιλεύς. Θέσθε αυτόν έν φυλακή, και έσθιέτω άρτον θλίψεως και υδωρ θλίψεως έως του επιστρέψαι με έν είρήνη. 28 Καὶ είπε Μιγαίας. Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψης εν είρηνη, οὐ λελάληκε κύριος εν εμοί. Καὶ είπεν 'Ακουσάτω πᾶς ὁ λαός.

29 Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ καὶ Ἰωσαφάτ βασιλεύς Ιούδα 'μετ' αὐτοῦ' είς 'Ραμώθ Γαλαάδ. 30 Και είπε βασιλεύς Ίσραήλ πρός Ἰωσαφάτ· Συγκαλύψομαι καὶ είςελεύσομαι είς τὸν πόλεμον, καὶ σὰ ένδυσαι τὸν ίματισμόν μου καί συνεκαλύψατο βασιλεύς Ίσραὴλ καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. 31 Καὶ ό βασιλεύς Συρίας ένετείλατο τοίς άρχουσι των άρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο, λέγων. Μή συνάψητε πόλεμον πρός μικρόν καί μέγαν άλλ' ή πρὸς τὸν βασιλέα Ίσραήλ μονώτατον. 32 Καὶ ἐγένετο ώς είδον οἱ ἄρχοντες των άρμάτων τὸν Ἰωσαφατ βασιλέα Ιούδα, καὶ αὐτοὶ είπον Φαίνεται βασιλεύς Ίσραηλ ούτος, καὶ ἐκυκλωσαν αὐτὸν τοῦ πολεμήσαι· καὶ ἀνέκραξεν Ἰωσαφάτ. 33 Καὶ έγένετο ώς είδον οι άρχοντες τῶν άρμάτων 23. AB: Edwie (c.FX). 24. AB: II. (zeto nag-23. AB: εσωπε (c. τ. χ.). 24. AB: 11. (18το πας-ηλθεν) πν. πνο. (πας) έμδ) το λαλήσαν (c. τ. Χ.; Α ἐν σοι). 25. AB: δψη (c. τ. Χ.). Β*έν. AB: εἰςεἰ-θης (*εἰς) ταμ. (*έκ) τό ταμ. 26 s. Β: Σεμης (Λμμ. ΑΕΧ) τ. βασιλέα ... κ. τῶ Ἰωὰς νίῷ τ. β. εἰπὸν θέ-σθαι τύτον ἐν φ. π. ἐσθίειν. 28. Β*Καὶ - λ. († F; sim. A). 29. AB*ὁ. 30. AB † (ρ. Ἰωσ.) βασιλέα Ἰάθα (*Χ.). 31. AB*ὁ († ΕΧ.). Β: δνοὶ (δνο ΑΕΓΧ.). AB: Μὸ ποὶνμεῖο μπο. 32. Β. εἰπομ. ΑΒ* τῷ

Μή πολεμείτε μίπο. 32. Β: είπαν. ΑΒ* τδ.

נביאיר ויאמר תפתה וגם תוכל צא בין: וְעַמַּה־כֵּן: וְעַתַּה הַנָּה נָתַן יְחוַה רְוּהַ בְּפֵּי כָּל־נְבִיאֵיהְ אֵלֵה וַיהוָת

צַרְקיַהוּ בָּוְ־פָנַעַנָה וַיַּפֵּה ריגש אַת־מִיכֵיָהוּ עַל־הַלֵּחִי וַיֹּאמֵר אַי־זֵה עַבַר רוּחַ־יִהוֹה מַאָּתִּי לַדַפּר אוֹתַךְּ: כי וַיִּאמֶר מִיכַיָהוּ הַנְּהָ רֹאֵה בַּיִּוֹם הַהוּא 26 נַיֹּאמֶר מַלֶה יִשְׂרָאָל קַח אַת־מִיכֹּיָהוּ ַרַהַשִּׁיבֵהוּ אֵל־אַמוֹ שַׂר־הַעיר ואל־ 27 יוֹאָשׁ בֶּן־הַמַּלֶה: וָאַמַרְתַּ כָּה אַמַר הפלה שימו את־זה בית הכלא וָהאַכלָהוּ לַחָם לַחַץ וּמִיָם לַחַץ עד 28 באי בשלום: ויאמר מיכיהו אם־ שוב משוב בשלום לאדבר יהוה בַּי רַיֹּאמֵר מִּמְעִרּ עַמֵּים כִּלֹם:

רַנִּלת ישראל אל־יהושפט התחפש ובא במלחמה ואתה 31 בּפַּלְחַמֵּה: וּמֵלֵה אֲרַם צְּוָה אֵת־שָּׂרֵי הרכב אשר-לו שלשים ושנים לאמר ויסרו עליו להלחם ויועק יהושפט: 33 ויָתֹּי פַּרָאוֹתׁ שַׂרֵי הַרֶּכֶב פַּי

סמע בז"ם .22 אס

^{22.} B: wirft ibn. B.d W.vE: es and vermogen. 23. dW.vE: gelegt. dW: befchloffen über bich. 24. Bie mare ber ... rebete? (B: Bo ift jest ... por mir vorbeigegangen.) dW: Bo mare ... an bir r.

Mica in ben Rerter. Der Auszug in ben Streit.

XXII.

Er ibrach: Du follft ibn überreben unb fouft es ausrichten, gebe aus und thue 23 alfo. * Mun fiebe, ber Berr hat einen falfchen Beift gegeben in aller biefer beiner Bropbeten Mund, und ber Berr bat Bbfes über bich gerebet.

Da trat bergu Bebefia, ber Sohn Engena, und ichlug Dicha auf ben Baden und fprach: Wie? Ift ber Beift bes Gerrn von mir gewichen, bag er mit bir rebet?

25 * Dicha fprach: Siehe, bu wirft es feben an bem Tage, wenn bu von einer Rammer in bie andere gehen wirft, bag bu

* Der König Ifraels 26 bich verfriecheft. fprach: Rimm Dicha und lag ihn bleiben bei Amon, bem Burgermeifter, und bei

27 Joas, bem Sohn bes Konigs, * unb fprich: Go fpricht ber Ronig: Diefen feget ein in ben Rerter und fpeifet ibn mit Brot und Waffer ber Trübsal, bis ich mit Frie-

28 ben wieberkomme. * Dicha fprach: Rommft bu mit Frieben wieber, fo hat ber Berr nicht burch mich gerebet. Und fprach: Boret gu, alles Bolf!

Alfo zog ber König Ifraels und 30-

faphat, ber Ronig Juda, hinauf gen Ra-30 moth in Gileab. "Und ber Ronig Ifraels fprach zu Jofaphat: Berftelle bich unb fomm in ben Streit mit beinen Rleibern angethan. Der Ronig Ifraels aber verftellete fich auch, und gog in ben Streit.

31 * Aber ber Ronig zu Sprien gebot ben Dberften über feine Bagen, berer maren zwei und breißig, und fprach: 3hr follt nicht ftreiten wiber Rleine noch Große, fonbern wiber ben Ronig Ifraels allein.

32 "Und ba bie Oberften ber Wagen 30faphat faben, meineten fie, er mare ber Ronig Ifraels, und fielen auf ihn mit

33 Streiten, aber Jofaphat fchrie. * Da aber bie Oberften ber Wagen faben, bag er

31. U.L: ber maren ameien.

phetarum ejus. Et dixit Dominus: 2Th.2,92. Decipies et praevalebis, egredere et 2Ch. fac ita! * Nunc igitur, ecce, dedit 23 18,72; Be.19,14. Dominus spiritum mendacii in ore omnium Prophetarum tuorum, qui hic sunt, et Dominus locutus est contra te malum.

Accessit autem Sedecias filius 24 Chanaana et percussit Michaeam in (Mish maxillam, et dixit: Mene ergo dimisit Spiritus Domini et locutus est tibi?

Et ait Michaeas: Visurus es in die 25 20,30. illa, quando ingredieris cubiculum

intra cubiculum, ut abscondaris. 2Ch. * Et ait rex Israel: Tollite Michaeam, 26 et maneat apud Amon principem ci-

vitatis et apud Joas filium Amelech. *ch. * et dicite eis: Haec dicit rex: Mittite 27 14,26; et diese old. Indiana et susten-Ps. 30, 60 tate eum pane tribulationis et aqua

angustiae donec revertar in pace. 2Ch. *Dixitque Michaeas: Si reversus fue-28 16,39,Dt. ris in pace, non est locutus in 18,30. me Dominus. Et ait: Audite populi

Ascendit itaque rex Israel et Jo-29 saphat rex Juda in Ramoth Galaad.

ach. * Dixit itaque rex Israel ad Josaphat: 30 Sume arma et ingredere praelium,

*.10. et induere vestibus tuis. Porro rex (18m. Israel mutavit habitum suum et in-

gressus est bellum. * Rex autem 31 2ch. gressus est ponum.

18,80. Syriae praeceperat principibus cur-

ruum triginta duobus, dicens: Non pugnabitis contra minorem et majo-

2Ch. rem quempiam, nisi contra regem Israel solum. * Cum ergo vidissent 32 principes curruum Josaphat, suspi-

cati sunt quod ipse esset rex Israel, (15m. et impetu facto pugnabant contra eum; et exclamavit Josaphat. * Intel-33

2Ch. eum; et exclamavit 2002. 18,32. lexeruntque principes curruum, quod

30. 3ch will mich verftellen u. Fommen ... bu aber gench beine Rl. an. Unb b. R. 3. verft. f. u. tam. dW: verftellet in b. Str. f. vE: verfleibet ... gehen.

31. B: über bie 32 B. bie er hatte. dW.vE: feiner (ber) 2B., b. er h., 32. A: hatte geboten.

32, dW: u. gebachten. B.vE: (ba) fpracen fie. B: Diefer ift gewißlich. dW.vE: Sicher ift es (bas). B: wenbeten f. gu ihm bin gu ftr. dW: nach ihm, um [mit ibm] an ftr. vE: lentten bin. A: brangen auf ibn ein.

vB: 3ft alfo ... um burch bich gu r. A: Alfohat ... verlaffen u. h. m. bir ger.

^{25. (}Bie 20, 30.) B.vE: verfteden. A: verbergen. 26. führe ihn bin ju M. B.dW.vE.A: Dberften ber Stabt.

^{27.} B: bas Gefangenbaus, dW.vE: Gefangnif. vE: Trubfalebr. A: bem Br. bes Glenbe ... ber Bes

^{28.} B.vE: Gorete ihr Bolfer alle(fammt).

XXII.

Achabi in pugna contra Syros interitus.

ότι οὐκ ἔστι βασιλεὺς Ἰσραήλ οὖτος, καλ 84 Kal évἀπεστράφησαν ἀπ' αὐτοῦ. έτεινεν είς τὸ τόξον αὐτοῦ ἀφελώς, καὶ ἐπάταξε τὸν βασιλέα Ἰσραηλ ἀνὰ μέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνὰ μέσον του θώρακος. Καὶ είπεν 'ό βασιλεύς' τῷ ἡνιόχφ αὐτοῦ Ἐπίστρεψον την χειρά σου και έξάγαγέ με έκ του πολέμου, ότι τετραυμάτισμαι. 85 Καὶ έτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῆ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ὁ βασιλεύς ην έστηκώς επί του άρματος έξ έναντίας Συρίας από πρωί έως έσπέρας, καί άπέχυνε τὸ αἰμα ἀπὸ τῆς πληγῆς τῆς τροπώσεως είς τὸν κόλπον τοῦ ἄρματος, καὶ ἀπέθανεν έσπέρας. 86 Καὶ έστη ο στρατοκίρυξ έν τη παρεμβολή, δύνοντος του ήλίου, λέγων Εκαστος είς την έαυτοῦ πόλιν καὶ έκαστος είς την έαυτου κληρονομίαν, 37 ότι τέθνηκεν ό βασιλεύς. Καὶ ήλθον είς Σαμάρειαν, καὶ έθαψαν τὸν βασιλέα 'Αχαάβ' ἐν Σαμαρεία. 38 Καὶ απενίψαντο το αίμα από τοῦ ἄρματος έπι την κρήνην Σαμαρείας, και έλιξαν οί κύνες το αίμα και αι πόργαι ελούσαντο 🟕 τῷ αἴματι, κατὰ τὸ όῆμα κυρίου δ ἐλάλησε.

89 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων 'Αχαὰβ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ οίκον ἐλεφάντινον ὂν φκοδόμησε, καὶ πάσας τὰς πόλεις ᾶς ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 40 Καὶ ἐκοιμήθη 'Αχαὰβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσεν 'Οχοζίας υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

41 Καὶ Ἰωσαφὰτ νίὸς ᾿Ασὰ ἐβασίλενσεν ἐπὶ Ἰούδαν ἐν ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ ᾿Αχαὰβ βασίλέως Ἰσραήλ· 42 νίὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ είκοσι καὶ πέντε ἔτῶν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ είκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ ὅνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ ᾿Αζουβὰ θυγάτης Σαλαϊ. 43 Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ ᾿Ασὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὶ αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

מִנוֹזִילֶׁנִי בֹלִי שִׁלְּשִׁינִי סֵפָּר דִּלְּבִי שִּׁלְּשֵׁר בְּלִבִי יִשְּׁרָאֵלְ: סֵפָּר דִּלְבִי תַּיִּמִים לְמַלְכֵּי יִשְּׁרָאֵלְ: יִבִּית תַּיִּמִּן אֲשָׁר בִּלְנוּ וְכִלְ-תֵּלְכִי וּבִּית תַּיִּמֵּן אֲשָׁר בִּלְנוּ וְכִלְ-תֵּעְרִים מַנְיִים בְּנִי אֵיְאָב וְכִלְרִיאַשֶּׁר כְּשָׁה

לאַ־פֶּר מִמֶּנּוּ לִנְשִׁיוֹת הַיְּשֵׁר בְּעֵינֵי בּיִּרְוּשָׁלֶם וְשֵׁם אִמּוֹ לְזִיבֶּה שְׁלָה מָלָה שִּׁלְּה בִּירְוּשָׁלֶם וְשֵׁם אִמּוֹ לְזִיבֶּה שָׁלָה בִּירְוּשָׁלֶם וְשֵׁם אִמּוֹ לְזִיבֶּה שָּׁלָה בְּמְלְכִוֹ וְעָשְׁרִים וְחָמֵשׁ שָׁלָה מָלֶה בִּירְוּשָׁלָם וְשֵׁם אִמּוֹ לְזִיבֶּה שָּׁלָה בִּירְוּשָׁלָם וְשָׁם אִמּוֹ לְזִיבֶּה שָּׁלָה מָלֶה מָלֶה מָלֶה בִּירְוּשָׁלָם בָּירִים וְחָמֵשׁ שָׁלָה מָלֶה מִלֶּה מִּלְה יִשִּׂרָאֵל יוּ בַּיְרָה אָפָא אָבִיוּ בִּירְהוּשָׁפָם בָּן־אָסְא מְלֶה עַלֶה עַלְרִי הִיּהָיה בְּיִבּיר בְּמֵינִי בִּירְהוּ אָפָא אָבִיוּ

^{33.} AB: ἀν(s. ἀπ) ἐστο εψαν (c. FX). 34. A*B: ἐπέτεινεν (c. A'EFX). AB: τόξ, εὐστόχως ... * ὁ βασ. (c. FX). B: τὰς χεῖράς (c. AFX). AB: τέτρωμαι (c. FX). 35. AB* τῆς τροπ. († FX). ABEX † (in f.) καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἶμα (ἐπ) τῆς τροπῆς Ϝως τὸ κόλπο τὸ αἴραατος (* FX). 36. B * ἐν τῆ παρ. († AEFX). A'B* (alt.) ἔπαστ. († A'FX). AB: γῆν (κληφον. FX). A † (in f.) ἀποτο εχέτω. 37. AX: ἡλθεν. AB* 'Az. 38. AB: ἀπένιψων ... * ἀπὸ τὸ αρμ. (A:

٧. 34. ١٠ ٢٠١١

τὸ αρμα έπι) ... ἐξέι(ε)ιξαν αι ῦτς και οι κ. (c. FX). 39. AB: π. α έπ. ... ἐν βιβιίω λ. τῶν ἡμ. (c. FX). 41 s. AB: Ἰέδαν ἐν ἔτει τετ. ... Ἰτοραηλ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφάτ, νίὸς κτλ. 43. A: εὐθὲς ἐνώπιον κυρ.

nicht ber König Ifraels war, wandten fie fich hinten von ibm. * Gin Mann 84 fich binten von ibm. aber fpannte ben Bogen ohngefahr, und fcog ben Ronig Ifraels zwischen ben Banger und Bengel. Und er ibrach gu feinem Rubrmann: Wenbe beine Sand und fuhre mich aus bem Beer, benn ich bin 35 munb. * Und ber Streit nahm überhand beffelben Tages, und ber Ronig fanb auf bem Bagen gegen bie Sprer, und ftarb bes Abenbe; und bas Blut flog von ben 36 Bunben mitten in ben Bagen. * Unb man ließ ausrufen im Beer, ba bie Sonne unterging, und fagen: Ein jeglicher gebe 37 in feine Stadt und in fein Land! * Alfo ftarb ber Ronig, und marb gen Samaria gebracht, und fie begruben ibn gu Sa-38 maria. * Und ba fie ben Wagen wufchen bei bem Teiche Samaria, ledten bie Bunbe fein Blut (es wuschen ibn aber bie Buren), nach bem Wort bes Berrn, bas er gerebet batte.

Bas mehr von Abab zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, und bas elfenbeinerne Baus, bas er bauete, und alle Stabte, bie er gebauet bat, fiebe, bas ift gefchrieben in ber Chronica ber Ronige 40 3fraels. * Alfo entichlief Abab mit feinen Batern, und fein Sohn Ahasja warb Rbnig an feine Statt.

Und Josaphat, ber Sohn Affa, ward Ronig über Juda im vierten Jahr Ahabs, 42 bes Königs Ifraels, * und mar funf unb breißig Jahre alt, ba er Ronig warb, unb regierete funf und zwanzig Jahre zu Jerufalem. Seine Mutter bieg Afuba, eine 43 Tochter Gilbi. * Und manbelte in allem Wege feines Baters Affa, und wich nicht bavon, und er that, bas bem herrn wohl

> 39. U.L: elfenbeine Sans. 43. A.A: allen Begen.

33. v. ihm hinmeg.

34, am. bie Jugen bes B. B: hatte ... gefpannet in f. Ginfalt. dW: Unichulb. B: traf. B.dW.vE: aw.

b. Fug. n. (3w.) ben B. ... verwundet. 35. mußte fteben. B: nahm gu. vE: wurde heftig. B: ber R. wurde aufgehalten. dW. vE: blieb (fteben). B.dW.vE: ben S. gegenüber. dW.vE.A: von (ans) ber Bunbe. vE: war gefioffen. dW.vE.A: in (auf) ruftung wufch? A: u. f. w. ben Bagengeng.)

non esset rex Israel, et cessaverunt "Vir autem quidam te-84 tendit arcum, in incertum sagittam dirigens, et casu percussit regem Israel inter pulmonem et stomachum. (ach. At ille dixit aurigae suo: Verte ma-

num tuam et efice me de exercitu, quia graviter vulneratus sum. Com- 35 missum est ergo praelium in die illa, et rex Israel stabat in curru

20.42, suo contra Syros, et mortuus est vespere: fluebat autem sanguis plagae in sinum currus. * Et praeco inso- 36 nuit in universo exercitu, antequam v.17. sol occumberet, dicens: Unusquisque

revertatur in civitatem et in terram suam! * Mortuus est autem rex et 37 perlatus est in Samariam, sepelieruntque regem in Samaria. *Et la- 38 verunt currum ejus in piscina Samariae, et linxerunt canes sanguinem

104. ejus, et habenas laverunt, juxta 21,19. verbum Domini quod locutus fuerat. 28g.9,36. Reliqua autem sermonum Achab, 39

Ps.45,9, et universa quae fecit, et domus eburnea quam aedificavit, cunctarumque urbium quas extruxit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? * Dormivit 40 ergo Achab cum patribus suis, et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.

Josaphat vero filius Asa regnare 41 30,31ss. coeperat super Judam anno quarto Achab regis Israel. "Triginta quin-42 que annorum erat, cum regnare coepisset, et viginti quinque annis regnavit in Jerusalem; nomen ma-

20,32. tris ejus Azuba filia Salai. * Et am- 43 15,11. bulavit in omni via Asa patris sui et non declinavit ex ea, fecitque quod rectum erat in conspectu Domini.

^{34.} Al.: Unus autem. 35. Al. * Israel. 36. Al.: civ. suam.

^{39.} Al.: eburneae et: cunctaeque urbes.

b. Boben bes 2B.

^{36.} B: Da ging b. Gefdrei fort burd b. Deerlager. dW.vE: Und beim (mit) Untergang ber S. g. ber Ruf burch b. E.

^{37.} B.vE: u. fam.

^{38.} abfpaleten ... u. b. Ouren w. es ab. (B: ba f. bie Baffen wuschen? vE: Als man ... u. b. Baffen-

XXII.

Josephat rex Judae. Achasias rex Israelis.

44 Πλήν των ύψηλων ούκ έξπρεν έτι ό λαός έθυσίαζε καὶ έθυμίων έν τοις ύψηλοις. 45 Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφατ μετα βασιλέως 46 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰω-Ίσραήλ. σαφάτ καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ας ἐποίησε καὶ όσα ἐπολέμησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα έν βίβλφ λόγων ήμερών τών βασιλέων Ἰούδα; 47 Καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν τετελεσμένων των καταλελειμμένων έν ταῖς ἡμέραις Ασά του πατρός αύτου άφειλεν από της γης. 48 Καὶ βασιλεύς οὐκ ην έστηκῶς ἐν Ἰδουμαία. 49 Καὶ Ἰωσαφὰτ ἐποίησε νῆας Θαρσείς τοῦ πορεύέσθαι είς 'Ωφέρ ένεκεν του γρυσίου, καί ούκ επορεύοντο, ότι συνετρίβησαν αί νήες έν 'Ασίων Γάβερ. 50 Τότε είπεν 'Οχοζίας νίος 'Αχαάβ πρός Ίωσαφάτ · Πορευέσθωσαν οι δοῦλοί μου μετά των δούλων σου έν ταῖς ναυσίν καὶ οὐκ ήθέλησεν Ἰωσαφάτ. 51 Καὶ έκοιμήθη Ιωσαφάτ μετά των πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ του πατρός αύτου, και έβασίλευσες Ίωραμ νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

52 Καὶ 'Οχοζίας υἰὸς 'Αχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρεία, ἐν ἔτει ἐπτακαιδεκάτφ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ δύο ἔτη. 53 Καὶ ἐποιησε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐκορεύθη ἐν ὁδῷ ''Αχαὰβ' τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδῷ ''ἰξάβελ' τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ υίοῦ Ναβὰτ ος ἐξήμαρτε τὸν 'Ισραήλ, 54 καὶ ἐδούλευσε τοῖς Βααλίμ καὶ προςεκύνησεν αὐτοῖς, καὶ παρώργισε τὸν κύριον θεὸν Ἰσραήλ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

בּנִי שַּחְבֵּיו: בְּנִי שַּחְבֵּיו: הְיִהְשָׁפָּט עִם־אַבְנִיו וַיִּמְלָּהְ יִהוֹנֶם הִיהְשָׁפָּט עִם־אַבְנִיו וַיִּמְלָהְ יִהִּיּשָׁפָּט: וַיִּשְׁכָּב הְיִהְוֹשְׁפָּט עִם־אַבְנִיו וַיִּמְלָהְ יִשְׁכָּבּי יִהְּוֹשָׁפָּט: וַיִּשְׁכָּבּ הְלָא הָלָהְ בִּעְרִי וְבְּיִשְׁכָּט עַלְבִי עִבְּיִי אַלָּהְ הְלָא הָלֶהְ בִּעְרִ הִּלְּהִי בְּעָבִי יִהְּוֹשְׁפָּט עִּטְרָ הְלָא הָלֶהְ בִּעְרִ הִּלְּהִי בְּעָבְיִי עִבְּיִי עִנְיִה בְּעָבִי בְּבָּיי בִּעְרִי אַנְיִי בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָבְיוֹ בְּעָרְ בִּעְרָ הִּבְּעָיוֹ בְּעָבְיִי בְּעָבְיי בְּעָבְי יִהְּוֹשְׁפָּט יִבְּבְיי וְהִוּשְׁבָּט עַּמְר בִּעְרָי אָמָה בְּעָבְי יִהְּוֹשְׁפָט עִּשְׁר בִּעֵּי אָמָה בְּעָבְיוֹ בְּעָר מִוֹלְבְי יִבְּיוֹת בְּעָבְיוֹ בְּעָר מִוֹי בְּעָבְיוֹ בְּעָר מִוֹי בְּעָבְי יִהְוֹשְׁפָט עִּטְר בִּעְר אִנְיְהִי בְּעָר מִּוֹ בְּעָר בִּעְר בִּעְר בִּעְר מִוֹי בְּעָר מִוֹּבְיְיִ הְּנִייְ בִּעְר בִּעְר מִוֹי בְּעָר בִּעְר בִּעְר בִּעְר בִּעְר בִּעְר בִּעְר בִּעְר בִּעְרְי, וְבְּיִי בְּעָבְיוֹ בְּעָר בִּעְר בִּיִי בְּבְּיוֹי בְּעִי בִּבְייִי בְּבְּבְיוֹי בְּיִי בְּבְיִי בְּבְייִי בִּבְּיוֹ בִּעְר בְּעָר בְּיוֹי בִּעְר בִּיִי בְּיִי בְּבִּיי בְּבִּיי בְּבְּבְיי בִּבְּיי בִּבְּיוֹ בּיִי בְּיִבְיי בְּבְּיוֹ בִּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּבְייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּיִיי בְּיִבְּיוֹ בִּיִי בְּיִי בְּיִבְייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִיי בְּיוֹי בְּיִי בְּייִים בְּעִיי בִּייִי בְּיִי בְּיִיי בִּייִי בְּיִי בְּיוֹי בְּייבְיי בְּיוּבְיי בְּיוּבְייִים בְּיִבְּייִי בְּיִיבְּיי בְּיוּבְייִי בְּיִיבְּייִי בְּיִבְּייִי בְּיִיבְּייִי בְּיִיבְּיוּ בְּיִיבְיי בְּיִיי בְּיִייְי בְּיִייְי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִייִי בְּיִייְי בְּיִיי בְּיִייִי בְּיִייִּבְייִייְייִייי בְּיִיי בְּיִיייִי בְּיִייְיבְּייִי בְּיִייי בְּיִייִּבְּייִי בְּייִיי בְּיִיי

ישָׂרָאֵל פְּכָל אֲשָׁר-עָשָׂה אָבִיוּ: יִשְׂרָאֵל פְּמִלְוֹן בִּשְׁנַהֹ שְׁבָע עָשְׂרָה יִשְׂרָאֵל פְּמִּמְרוֹן בִּשְׁנַה שַׁנָת שְׁבַע עָשְׂרֵה יִשְׂרָאֵל שְׁנְתִּיִם: וַיִּעֲשׁ הָרָע בְּעֵירֵ יִּהְנָה וַיִּלֶּךְ בְּזֶרֶךְ אָבִיוֹ וּבְּזֶרֶךְ אָמּוֹ יִּהְנָתְ יִרְבִעָם בָּן־יִבְּט אֲשָׁר הָחֲטְיא א אָת הִיִּשְׁרָאֵל יִ וַיִּעֲבַׁם אָשָׁר הָחָטְיא יִיּשְׂרָאֵל בְּלָל וְיִכְעֵּס אָת־יְהֹוָהֹ אָלְהֵי יִשְׂרָאֵל פְּכָל אֲשָׁר-עָשָׂה אָבִיוּ:

^{46.} AB: ὅσα (ας EFX). B*π. ὅσα ἐπολ. († A; A perg.: ἐχὶ ταῦτα). AB: βιβλίω (c. FX) ... † (a. ἡμ.) τῶν (* ?). B*(sq.) τῶν († AFX). 47—50* ΒΕΧ († AB*ΓX). 47. AB*: Καὶ περισσόν τἔ ἐνδιηλλαγμένε δ (A¹: ἔχὶ ὑπελείφθη ... * ταῖς εἰ τἔ ... ἐπέλεξεν (c. F). 48. AB*: ἐν Ἑδὰμ ἐστηλωμένος (c. F). 49. AB*: ὁ βασιλεὺς Ἰωσ. ... πορευθῆναι Ὠφει-

Die Ronige wie ibre Bater.

XXII.

44 geffel. * Doch that er bie Bben nicht weg, und bas Bolf opferte und raucherte 45 noch auf ben Boben. * Und hatte Friebe *Bas aber 46 mit bem Ronige Ifraele. mehr von Josaphat ju fagen ift, und bie Dacht, mas er gethan und wie er geftritten bat, flebe, bas ift gefdrieben in ber 47 Chronica ber Ronige Juba. * Auch that er aus bem ganbe, mas noch übrige Gurer maren, bie zu ber Reit feines Baters Affa 48 waren übergeblieben. * Und es war tein 49 Ronia in Com. * Und Josaphat batte Schiffe laffen machen aufs Meer, bie in Ophir geben follten, Golb zu bolen. Aber fie gingen nicht, benn fie wurben gerbro-50 den ju Egeon Geber. * Dagumal fprach Ahasja, ber Sohn Ahabs, zu Josaphat: Lag meine Rnechte mit beinen Rnechten in Josaphat aber wollte Schiffen fabren. 51 nicht. * Und Josaphat entschlief mit feinen Batern, und marb begraben mit feinen Batern in ber Stabt Davibe, feines Baters, und Joram, fein Sohn, ward Ronia an feine Statt. 52 Ahasja, ber Sohn Ahabs, marb Ronig über Ifrael ju Camaria im flebenzehnten Sabr Jofaphate, bee Ronige Juba, und 53 regierete über Ifrael zwei Jahre, * unb that, bas bem Berrn ubel gefiel, und manbelte in bem Bege feines Batere und feiner Mutter, und in bem Wege Berobeams. bes Cohns Rebats, ber Ifrael funbigen .54 machte, * und bienete Baal und betete ibn an, und ergurnete ben Berrn, ben Gott Ifraels, wie fein Bater that.

44. that man (wie 15, 14).

2Ch. * Verumtamen excelsa non abstu-44 15,14. lit; adhuc enim populus sacrificabat 2Ch.17,6.et adolebat incensum in excelsis. v.4. * Pacemque habuit Josaphat cum 45 rege Israel. Reliqua autem 46 ach. rege Israel. Reliqua autem 20,34. verborum Josaphat, et opera ejus quae gessit, et praelia, nonne haec scripta sunt in libro verborum die-15.12 rum regum Juda ? * Sed et re- 47 liquias effeminatorum, qui remanserant in diebus Asa patris ejus, 28m. abstulit de terra. * Nec erat tunc 48 rex constitutus in Edom. * Rex vero 49 10,22,11. Josaphat fecerat classes in mari, 20,36. quae navigarent in Ophir propter au-9,28. rum; et ire non potuerunt, quia con-9,26. fractae sunt in Asiongaber. * Tunc 50 2Ch. ait Ochozias filius Achab ad Josaphat: Vadant servi mei cum servis tuis in 2ch. navibus. Et noluit Josaphat. *Dor-51' mivitque Josaphat cum patribus suis 15,24 et sepultus est cum eis in civitate 1Ch.3,11.David patris sui, regnavitque Joram filius eius pro eo. Ochozias autem filius Achab re-52 gnare coeperat super Israel in Samaria anno septimodecimo Josaphat regis Juda, regnavitque super Israel duobus annis. * Et fecit malum in 53 16,30.21, conspectu Domini, et ambulavit in via 25,30. patris sui et matris suae, et in via 15,34,2R Jeroboam filii Nabat qui peccare fe-15,24,28 cit Israel. * Servivit quoque Baal 54 16,31. et adoravit eum, et irritavit Dominum Deum Israel juxta omnia quae

49. Meerschiffe I. m., bie ... gerbrachen. B: nach Larsie. dW.vE: E.: Schiffe. dW: nach Golb. B: baß s. nach O. zogen bes G. wegen. vE: um n. O. zu fahren ... B: wurden zerbrochen. dW.vE.A: zerstrümmert.

50, B: willigte n. ein.

fecerat pater ejus.

54. gang wie. dW: gang fo. B: nach Allem wie.

^{45.} Bofaphat batte. B: machte Ar.

^{46.} feine DR. (wie 15, 23).

^{47. (}Bie 14, 24.) dW.vE.A: ben Reft ber ...

^{48.} in G., fondern es regierete ein Landpfleger. dW: ein Statth. reg. B.vE: war R.

BAZIAEIQN A. בלכים ב

Ι. Καλ ήθέτησε Μωάβ έν Ίσραήλ μετά τὸ αποθανείν 'Αγαάβ. 2 Καὶ έπεσεν 'Ογοζίας διά τοῦ δικτυαιτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερώω αὐτοῦ τῷ έν Σαμαρεία, και ήρφωστησε. Και απέστειλεν άγγελους και είπε πρός αυτούς. Δεύτε και έπερωτήσατε διά του Βάαλ μυίαν θεόν 'Αχκαρών, εἰ ζήσομαι έκ τῆς ἀξέωστίας μου Καὶ επορεύθησαν επερωτήσαι δί ταύτης. αὐτοῦ. 8 Καὶ άγγελος θεοῦ ελάλησε πρὸς Ήλίαν τὸν Θοσβίτην, λέγων 'Αναστάς δεύρο είς ἀπάντησην τοῖς ἀγγέλοις 'Οχοζίου βασιλέως Σαμαρείας και λάλησον πρός αὐτούς. Εὶ διὰ τὸ μὴ είναι θεὸν ἐν Ἰσραὴλ ὑμεῖς πορεύεσθε έπερωτήσαι δια του Βάαλ μυίαν θεον Ακκαρών: 4 Οτι τάδε λέγει κύριος 'Η κλίνη έφ ής ανέβης εκεί ου καταβήση απ' αυτής, ότι εν αὐτή θανάτφ ἀποθανή. Καὶ ἐπορεύθη Ἡλίας 'καὶ είπε πρός αὐτούς'.

5 Καὶ ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς 'Τί ὅτι ἐπεστρέψατε; 'δ Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν ' Ανὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν καὶ εἶπε πρὸς ἡμᾶς ' Δεῦτε ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς καὶ εἴπατε αὐτῷ ' Τάδε λέγει κύριος ' Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν ' Ἰσραὴλ σὰ πορεύμ ἐκζητῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν θεὸν ' Ακκαρών; Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ' Η κλίνη ἐφ ἡς ἀνέβης ἐκἔι οὐ καταβήση ἀπ αὐτῆς, ὅτι θανάτφ ἀποθανῖ. ⁷ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς 'Τίς ἡ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῶν καὶ λαλή-

מִוּת שִׁמִּנּת וֹהְלָבֵ אַלְיָּנִי:

אַמָּרִוּלִּית שָׁם לִאִּתֹרֵג מִפֵּנִּנִּ כַּּג אַמָּרִוּלִית שָׁם לִאִּתַרִג מִפּנִּנִּ כַּּג בְּלֵלִים לִוְרָוְשׁ בְּכַמַל וֹבִּנִּר אַלְנִי הַלְאַכִּים לִוְרָוְשׁ בְּכַמַל וֹבִּנִּר אַלְנִי בְּלַאַלִים לִוְּרְוּשׁ בְּכַמַל וֹבִּנִּר אַלְּנִי בְּלַאַלִי מֵּוּ וִּמְלָאֵר שְׁלְנִיוֹ וְדַפַּר הָאָלָי בְּלַאַלִי זְבוּרָ אָלְנִי בְּאָלִיוֹ וְדַפַּר הְאָלָי בְּלַאַלִי זְבוּל אָלְנִי בְּאָלְיוֹ וְיִשְׁרָ בְּלֵאָלִי זְבוּל אָלְנִי בְּאָלְיוֹ וְיִשְׁרָ בְּלֵלְיִנְוֹ אַמֹּשְׁר בְּשְׁמְרָוֹן וַיְּיָם לְכִּי וְיְשְׁרָ בְּבַלְּיְיְנוֹ אָשִׁרְ בְּשְׁמְרָוּן וְיִּבְּר הְשְּׁבְּי בְּבַלְּיִלְּוֹ אָמִר בְּשְׁלְרֵוֹן וִינִּחָל וַיִּשְׁלֵח בְּבַבְּלִייְהוֹ אָשָׁר בְּשְׁמְרָוֹן וֹנְיִם לִּיר בְּשְׁרָּי בְּבַבְּלִייְהוֹ אָשָׁר בְּשְׁמְרָוּן וֹנְיָחַל וַיִּשְׁרָּ

לַלַבִּאִּנִפֵּם זַּוֹּדַפֵּּר אָּלִיכָם אָּעַבּ כָּלְכַאִּעָּכֵּם זַוֹּדַפֵּר אָלִינָם אָּלָינ בּלָנִה עַכֵּנְהָ בִּבְּעָת בְּכַבְּעַ זְּבִיב אָלִינ בַּיִּאָמָר אַלֵּנ אָלְכֵּן בַּמִּשְׁה אָּמָּר אַלְיִנ בְּיִאָּמָר אַלֵּנְי אָלְכֵּן בַּמִּשְׁה אָּלָינו בְּיִאָמֶר אַלֵּנְי אָלְכֵּן בַּמִּשְׁה אָלִינִים בְּיִשְׁרָאֵל אַשְּׁנ אָלְכֵּן הַמִּשְׁה אָלִינים בְּיִשְׁרָאֵל אַתְּי אָלְכֵּן הַּמִּשְׁה אָלְיִי בְּה אָלֵיו וַיִּאָמֶר אַלֵּנ אָלְכֵּן הַבְּּבְּלְי אֵלְיִי בְּה אָלֶיו בְּיִאמֶר אַלֵּנוּ אָלְכֵּן הַבְּּבְּלְי אֵלְרִים אַלְיוּ בְּיִּאמֶר אַלֵּנוּ אָלְנוּ הָבְּבְּלְי אַלְיִים אַלְיוּ בִּיּאמָר אַלְינּ אָלְנוּ מָּבְּרְבָּים אַלְיוּ בִּיִּבְּים אַלָּיו וַיִּאָמֶר אַלְנוּ מָּבְּרְבָּים אַלְיִים אַלְיוּ בִּיּאַבָּים אָּלָיוּ בִּיּאַבָּים אַלִּיוּ

τη Β. ΑΒ: Οὐχ ὅτως (Διὰ-πύς. FX?). Β† (in f.) Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεί, καθὰ ἐλάλησεν Ἡλ. (* ΑΓΧ). 7. ΑΒ: ἐλάλησε πρὸς αὐττός (εἶπ. αὐτοῖς ΓΧ) * ό βασιλεύς († FX).

^{2.} Β: ἐπιζητήσατε (ἐπερ. ΑΓΧ). ΑΒ: ἐν τῷ (ε. τῷ) Β. (c. FX), 3. ΑΒ: κυρίε (ðeð FX) ἐπάλεσεν (ἐλ. πρὸς ΕΓΧ) Ἡλιὰ (eti. infra, c. FX). Α: Ἰνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς. ΑΒ: εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων (c.? FX: ἀπάντησον τοῖς ἀγγ.)... λαλήσεις ... παρὰ τὸ μὴ ... ἐπιζητήσαι ἐν τῷ Β. ...† (in f.) Καὶ δχ ἔτως (c. FX). 4. Β*ἐν αὐτ. († FX). 6. ΑΒ: λαλήσατε πρὸς αὐτόν (εἴπ. αὐτῶ FX). Β: ἐπιζητήσαι (ἐπζ. FX; ΑΧ: ζητήσαι). ΑΧ:

Das 2. Buch von den Königen.

- I. Auch fielen bie Moabiter ab von Afrael. 2 ba Abab tobt mar. "Und Ababia fiel burchs Gitter in feinem Saal gu Samaria, und warb frant, und fanbte Boten und fbrach zu ibnen: Gebet bin und fraget Baal Sebub, ben Gott gu Efron, ob ich von biefer Rrantheit genesen werbe? 3 * Aber ber Engel bes Berrn rebete mit Elia, bem Thiebiten: Auf! und begegne ben Boten bes Ronigs ju Samaria, und fprich zu ihnen: Ift benn nun fein Gott in Ifrael, bag ihr bingeht zu fragen Baal 4 Sebub, ben Bott ju Efron? *Darum fo fpricht ber herr: Du follft nicht von bem Bette tommen, barauf bu bich gelegt haft, fonbern follft bee Tobes fterben. Und Elia ging weg.
 - 5 Und ba die Boten wieder zu ihm kamen, sprach er zu ihnen: Warum kommt 6 ihr wieder? *Sie sprachen zu ihm: Es kam und ein Mann herauf entgegen und sprach zu und: Sehet wiederum hin zu dem Könige, der euch gesandt hat, und sprecht zu ihm: So spricht der Herr: It denn kein Gott in Israel, daß du hinsendest, zu fragen Baal Sebub, den Gott zu Etron? Darum sollst du nicht kommen von dem Bette, darauf du dich gelegt haft, 7 sondern sollst des Todes sterben. *Er sprach zu ihnen: Wie war der Mann gestaltet, der euch begegnete und solches zu

Praevaricatus est autem Moab in I.

Israel, postquam mortuus est Achab.

* Ceciditque Ochozias per cancellos 2 coenaculi sui, quod habebat in Samaria, et aegrotavit, misitque nuncios,

**E-19,25; dicens ad eos: Ite consulite Beel15,26,10,26bub deum Accaron, utrum vi(8,8. vere queam de infirmitate mea hac.

* Angelus autem Domini locutus est 3

IRg-17,1-ad Eliam Thesbiten, dicens: Surge et ascende in occursum nunciorum regis Samariae, et dices ad eos:

**E-8,18. Numquid non est Deus in Israel, ut eatis ad consulendum Beelzebub deum

**Solution **Numquid non est Deus in Israel, ut
eatis ad consulendum Beelzebub deum
Accaron ** Quam ob rem haec dicit 4
Dominus: De lectulo, super quem
s,10. ascendisti, non descendes, sed morte
morieris. Et abiit Elias.

Reversique sunt nuncii ad Ocho
ziam. Qui dixit eis: Quare reversi
estis? At illi responderunt ei: Vir 6
occurrit nobis et dixit ad nos: Ite et
revertimini ad regem, qui misit vos,
et dicetis ei: Haec dicit Dominus:
Numquid quia non erat Deus in Israel,
mittis ut consulatur Beelzebub deus
Accaron? Idcirco de lectulo, super
quem ascendisti, non descendes, sed
morte morieris. Qui dixit eis: 7
Cujus figurae et habitus est vir ille,
qui occurrit vobis et locutus est

^{1.} dW.vE: Unb Moab fiel ab. A: Aber M. lehnte fic anf. B.dW: nach b. Tobe Ahabs.

^{2.} B: Dberfaal. A: feines Dbergemache. vE: v. f. Dbergem. berab. dW: vom Dberg. [f. Balaftes].

^{3.} ger t. Gott.

^{4.} herabtommen. B.vE: gestiegen (bift). dW: bas bu best. hast. vE.A: (wieber) herabsteigen. B: gewißt. sterben. dW: fonb. ft. follst bu.

^{5.} B: foon wieber.

^{7.} B.dW: bie Beife bes D. vE: Befchaffenbeit.

σαντος πρός ύμᾶς τοὺς λόγους τούτους; ⁸ Καὶ είπον · Ανήρ δασύς καὶ ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος την όσφυν αὐτοῦ. Καὶ είπεν · 'Ηλίας ὁ Θεσβίτης οῦτός ἐστι.

9 Καὶ ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πεντηκόνταργον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθησαν πρός αὐτόν, καὶ ίδοὺ Ἡλίας ἐκάθητο έπι της χορυφής του όρους, και ελάλησεν ό πεντηκόνταρχος πρός αὐτὸν καὶ είπεν · "Ανθρωπε του θεού, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. 10 Kal ἀπεκρίθη 'Ηλίας καί Κατάβηθι. είπε πρός τὸν πεντηκόνταρχον Και εί ανθρωπος του θεού είμι έγώ, καταβήσεται πυρ έχ τοῦ ούρανοῦ καὶ καταφάγεταί σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ ούρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. 11 Καὶ προςθεὶς ὁ βασιλεὺς απέστειλε πρός αυτόν πεντηκόνταρχον έτερον καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ καὶ ἀνέβη, καὶ ελάλησε πρός αὐτὸν καὶ είπεν "Ανθρωπε τοῦ θεοῦ, τάδε λέγει ὁ βασιλεύς Ταγέως κατάβηθι. 12 Καὶ ἀπεκρίθη Ήλίας καὶ είπε πρός αὐτόν. Εί ανθρωπος του θεου έγω, καταβήσεται πύρ έκ του ούρανου καλ καταφάγεται σε και τους περτήκορτά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρατοῦ καὶ κατέφαγεν αυτόν και τους πεντήκοντα αυτού. 13 Kai neocoels o basileds et anéstelle πεντηχόνταρχον καί τούς πεντήχοντα αύτοῦ: καὶ ήλθεν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος, καὶ έκαμψεν έπὶ τὰ γόνατα αύτοῦ ἀπέναντι τοῦ 'Ηλίου, καὶ έδεήθη αὐτοῦ, καὶ ελάλησε πρὸς αύτον και είπεν "Ανθρωπε του θεου, έντιμωθήτω ή ψυχή μου καὶ αι ψυχαὶ τῶν δούλων σου των πεντήκοντα έν όφθαλμοζ σου. 14 'Ιδού γὰρ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγε τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς πρώτους καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτών, καὶ νῦν ἐντιμωθήτω δη ἡ ψυχή τῶν δούλων σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου. 15 Καὶ ἐλάλησεν άγγελος πυρίου πρός 'Ηλίαν, 'λέγων' Κατάβηθι μετ' αύτου, μη φοβηθης από προςώπου αύτων. Καὶ ἀνέστη 'Ήλίας' καὶ κατέβη μετ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα. 16 Καὶ ἐλάλησε πρός αὐτὸν 'καὶ είπεν 'Ηλίας' . Τάδε λέγει

8. AB+ (p. elm.) πρὸς ἀὐτόν († FX). 9. AB: ἀνέβη (ἐπος. FX; AEX † καὶ ἡλθεν)... ὁ βασ: ἐκάλεσέ σε (c. FX). 10. Β* τῦ († AEFX). AB* εἰμι († FX). 11. Β (eti. 13): προςέθετο ὁ β. καὶ ἀπ. (c. FX). AB: ἀλλον πεντ. (π. ἔτ. FX). Β* κ. ἀνέβη († AEFX). AB † (p. ἐλάλ.) ὁ πεντηκόνταρχος (* hic FX, † p. ἀνέβη). 12. AB: κ. ἐλάλησε πρ. αὐτόν κ. εἰπεν (c. FX). Β

זְּיִאמְר אָלֵיָר הָאָנְר בְּיִאמְרָרּ אָלִיר אָישׁ בַּעַל שַׁלָּר וְאֵזְוֹר עֻוֹר אָזִיר בְּמְתְנָיִר ניאמָר אַלָּיָה הַתִּשִׁבֵּי הִרּא:

רַיָּשָׁלֶת אַלֵיוּ שַׂר חֲמַשֵּׁים וחֲמַשֵּׁיוּ רַיָּעָל אֱלֶיוּ וְהָנַה ישָׁבֹ עַל־רָאשׁ הַהֹּר וַיָּדֶבֶּר אַלִּיוּ אַישׁ הַאַלֹהִים הַפַּלָּהְ י דָּבֶּר רָדָה: רַיַּצְנַה אֵלְיָהוּ רַיִּדַבֵּר אַל־ שַּׁר הַחַמְשִּׁים וָאָם־אַישׁ אֵלְהִיםׁ אָנִי תַרָד אַשׁׁ מִן הַשָּׁמֵיִם וָתאַכֵל אִתְהַ ואת חמשיה ותרד אם מודהשמים 11 רתאכל אתו וָאָת־חֲמָשֵׁיוּ: וַיַּשָׁב שר-חמשים אחר וַיִדַבֵּר וייעו הַמַּכֶּרְ פה-אמר רַיַּעַן אֵלִיָּהֹ וַיְדַבּּר אסראַישׁ האַלהִים אַנִי מַרֶד אַשׁ מִן הַשָּׁמִים וְתאַכֵל אִתְּךָ וְאֶת־דְחַמִּשֶּׁידְ ותרד אש־אַלהִים מו־השׁמִים וַתּאכל ראת-חמשיר: בַּמְשָׁים שָׁלְשֵׁים וַדַּמְשָׁיר וַיַּצַל ויַבא שר־ההמשים השַּׁלִישִׁי וַיִּכְרַע אַליַהוּ נַיִּתְחַבּּן ־בַּרְפַּיר וּ לְנֵגַר אַלֵיוֹ וַיִּדָבֶּר אַלִיוּ אַישׁ הַאָּלַהִּים תַּיַקר־נַא נַפְּשִׁי וְנָפָשׁ עַבַדִיךּ אַלַה 14 חֲמִשַּׁים בְּצִינֵיף: הִנֵּה יֶרְדָה אַשׁ רהשמים ותאכל אתישני החמשים הראשנים ואת חמשיהם טו וְעַתַּה תִּיקר נַפְשׁי בַּעיניה: וַיְדַבּר יָהוָה אָל־אַלְיַהוּ רֵד אוֹתוֹי וַיִּדַבָּר אָלֵיו כִּה־אַמֵר

* $\tau\delta$ (†AEFX). 13. AB: anosteilai. ABEX † (p. an.) hydresov (* FX). B* nestruortaggor († AEFX, iid. † $\tau\varrho$ tor). AB: natioarti 'H\ldots.... $\dot{\eta}$ wurd τ . $\dot{\sigma}$. s. totor τ or (c. FX). 14. AB* y\dots († FX). B* x. τ \dots avit. († AE[F]X)... ψ . μ s (ψ . τ . $\dot{\sigma}$. su AEFX). 15. AB: nal elne (lift, FX).

8 euch fagte? * Gie fprachen ju ihm: Er batte eine rauche Saut an, und einen lebernen Gurtel um feine Lenben. Er aber fprach: Es ift Elia, ber Thisbiter.

9 Und er fandte bin ju ibm einen Sauptmann über funfzig fammt benfelbigen funfzigen. Und ba ber zu ihm binauf tam, fiebe, ba fag er oben auf bem Berge. Er aber fprach ju ihm: Du Mann Gottes, ber Ronig fagt: Du follft berabfom-

10 men. * Elia antwortete bem Sauptmann über funfzig und fprach zu ihm: Bin ich ein Dann Gottes, fo falle Feuer vom Simmel und freffe bich und beine funfgig. Da fiel Feuer vom himmel und frag ibn

11 und feine funfzig. "Und er fanbte wieberum einen anbern Saubtmann über funfgig gu ibm fammt feinen funfzigen. Der antwortete und fprach ju ihm: Du Mann Gottes, fo fpricht ber Ronig: Romm ei-

12 lenbs berab. * Elia antwortete und fprach: Bin ich ein Dann Gottes, fo falle Feuer vom himmel und freffe bich und beine funfzig. Da fiel bas Feuer Gottes vom Simmel und frag ihn und feine funfzig.

13 * Da fanbte er wieberum ben britten Bauptmann über funfzig fammt feinen funfzigen. Da ber zu ihm hinauf tam, beugete er feine Rnie gegen Glia, unb flebete ibm und fprach ju ibm: Du Dann Bottes, lag meine Seele und bie Seele

beiner Rnechte, biefer funfzigen, vor bir 14 etwas gelten. * Siebe, bas Feuer ift vom Simmel gefallen und hat bie erften zween Sauptmanner über funfzig mit ihren funfgigen gefreffen, nun aber lag meine Seele

15 etwas gelten vor bir. "Da fprach ber Engel bes Berrn zu Elia: Bebe mit ibm hinab und fürchte bich nicht vor ibm. Und er machte fich auf und ging mit ibm

16 binab jum Ronige. * Und er fbrach gu ihm: Go fpricht ber Berr: Darum, bag

2.5. 1Bg. verba haec? * At illi dixerunt: Vir 8 19,13. pilosus et zona pellicea accinctus Mt.3.4. renibus. Qui ait: Elias Thesbites 11,187.

Misitque ad eum quinquagena- 9 rium principem et quinquaginta, qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum, sedentique in vertice montis ait: Homo Dei! rex praecepit ut descendas. * Respondensque Elias 10 dixit quinquagenario: Si homo Dei N_{m.16,35}sum, descendat ignis de coelo et L.9,54. Ap.11,5; devoret te et quinquaginta tuos. Sir.48,3. Descendit itaque ignis de coelo et devoravit eum et quinquaginta, qui erant cum eo. * Rursumque misit 11 ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo. Qui locutus est illi: Homo Dei! haec v.10. dicit rex: Festina, descende! Re- 12 spondens Elias ait: Si homo Dei ego sum, descendat ignis de coelo et devoret te et quinquaginta tuos. (Job.1,16 Descendit ergo ignis de coelo et devoravit illum et quinquaginta ejus. *Iterum misit principem quinquage- 13 narium tertium et quinquaginta, qui erant cum eo. Qui cum venisset, curvavit genua contra Eliam, et precatus est eum et ait: Homo Deil (18m. noli despicere animam meam et animas servorum tuorum, qui mecum sunt. * Ecce, descendit ignis de 14 v.12.10. coelo et devoravit duos principes Str.48,3. quinquagenarios primos, et quinquagenos qui cum eis erant; sed nunc obsecto, ut miserearis animae meae. Locutus est autem Angelus 15 Domini ad Eliam, dicens: Descende cum eo, ne timeas! Surrexit igitur et descendit cum eo ad regem. locutus est ei: Haec dicit Dominus:

^{8.} A.A: rauhe Saut. 13. A.A: flebete ibn ... biefer funfgig.

^{8.} B: ein haaricht Rleib. dW: Gin harenes Gewand trug er. vE.A: Es war ein haariger Dann. B.dW.A: mar mit ... gegürtet (umg.). 9. B.dW.vE.A: Oberften. B: beffelben Funfgigen.

vE: feinen. dW: u. feine &. A: u. bie &. fo unter ihm

^{12.} Al.: ignis Dei.

waren. dW.vE.A: auf b. Gohe (Gipfel) eines B. 10. B.vE: (herabfahren) ... vergebren.

^{13.} dW.vE: m. Leben. B: biefer beiner 50 Rn. B.dW.vE: thener fein in teinen Angen.

κύριος 'Ανδ' ὧν ἀπέστειλας άγγελους ἐπερωτήσαι ἐν τῷ Βάαλ μυῖαν Θεὸν 'Ακκαρών, ὡςεὶ μὴ ἢν Θεὸς ἐν Ἰσραὴλ τοῦ ἐπερωτήσαι τὸν λόγον αὐτοῦ, διὰ τοῦτο ἡ κλίνη ἐφ' ἡς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήση ἀπ' αὐτῆς, ὅτι θανάτφ ἀποθανῆ. ¹⁷ Καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ ἡῆμα κυρίου ὁ ἔλάλησεν 'Ηλίας, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ 'ὁ ἀδελφὸς 'Ογοζίου' ἀντ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρφ Ἰωρὰμ υἰοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα.

18 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Όχοζίου, πάντα ὅσα ἀποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν

Ισραήλ;

Μ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναγαγεῖν κύριον ἐν συσσεισμφ τον 'Ηλίαν ώς είς τον οδρανόν, και έπορεύθη 'Ηλίας και 'Ελισαιε εκ Γαλγάλων. 2 Kal elmer 'Hhlag προς 'Eherau' Kάθου δή ένταῦθα, ότι ὁ θεὸς ἀπέσταλκέ με έως Βαιθήλ. Καὶ είπεν Ελισαιά · Ζῆ κύριος καί ζή ή ψυχή σου, εί έγκαταλείψω σε. Καί έρχονται είς Βαιθήλ. 3 Καλ εξήλθον οι viol τών προφητών οἱ ἐν Βαιθήλ πρὸς Ελισαιὸ και είπον αὐτῷ. Εί δὴ έγνως ὅτι κύριος σήμερον λαμβάνει τον κύριον σου απάνωθεν της πεφαλής σου; Καὶ είπε Κάγω έγνωκα, σιοπάτε. A Kal slave 'Hlag τος 'Blioais' Κάθου δη έντανθα, ότι κύριος απέσταλκέ με els Legero. Kal elses Zη κύριος και ζη ή ψυχή σου, εί έγκαταλείψω σε. Καὶ ήλθον είς Ίερεχώ. δ Καὶ ήγγισαν ol viol τῶν προφητών οἱ ἐν Ἱεριχώ πρὸς Κλισαιε καὶ είπον αύτῷ. Εἰ ἔγνως ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν πύριον σου ἐπάνω τῆς πεφαλῆς σου; Καλ elne · Kaiye syo syron, σιοπάτε. 6 Kai είπεν αὐτῷ Ἡλίας Κάθου δη ἐνταῦθα, ότι κύριος απέσταλκέ με έως τοῦ Ιορδάνου. Καὶ

16. B: Τί ότε άπ. ἀγγ. ἐκζητῆσαι (c. AFX) ...* ἀς ελ-λόγ. αὐτὖ († FX; sim. AX). AB: ἐχ ὅτως (ð. τ. FX). 17. AB* κ. ἐβ. - fin. († FX). 18. AB* πάντα († FX). 17. AB* κ. ἐβ. - fin. († FX). 18. AB* πάντα († FX). B: ὰ (ὅσα ΑΕΓΧ). AB: γεγοαμμένα (c. FX). BEX † (in f.) Καὶ Ἰωραμ νίὸς Αχαάβ βασιλευει ἐπὶ Ἰος ἐν Σαμαρεία ἔτη δεκαδύο, ἐν ἔτει ὁπτωπαι-δεκάτω Ἰωσωφὰτ βασιλέως Ἰόδα. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον πυρίβ, πλην έχ ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτβ ὁδ' ὡς ἡ μήτηρ αὐτῦ καὶ ἀπέστησε τὰς στήλας τὸ Βάαλ, ὰς ἐποίησεν ὁ πατηρ αὐτῦ, καὶ συνέτριψεν αὐτάς πλην ἐν ταῖς ώμαρτίαις οἶνῶ τὶροβοάμ, ὸς ἐξημαρτε τὸν Ἰσραήλ, ἐκολλήθη, ἐν ἀπέστη ἀπ ἀυτών καὶ ἐθνμωθη ὀργῆ πύριος εἰς τὸν οἶκον Ἰηαάβ (* AFX, sed A † in v. 17).— 1. AB: ἀνάγειν (c. FX). 2. ΑΒ: ἡλθον (ἔγχ. FX). Β. ἐπά-ηλθον ... εἶπ. πρὸς αὐτόν ... * δὴ (c. FX). Β. ἐπά-ρωθεν (ἀπ. ΑΧ). 4. AB: πρὸς (τρ FX). δ. AB: πρὸς

פּֿ לָאִבּנִּיִנִּ לָוָ פֿוֹ ! לִינּיִנָּם בּּוֹ־יִנִּיִם שַׁטְמִּיִּ בִּשְׁכָּׁ יְנִינִּם זִיִּלְלָּעְ יְנִּיִּבָם שַּׁטְמִּיִּ בִּשְׁכָּיִּ שְׁמַּיִּם זִיּלְלָע פּּוְבַּר-יִשְּׁנָח שְּשָׁר-יִבְּלִית שְׁמִּרת לָאִ-תַרַּג לְכֵּן הַּפִּּמְּה מִּיבִית שְׁמִּרת בִּוֹבְרָוֹ לָכֵן הַפִּמְּה מְשָׁר-יְמְלָיִת שְׁמִרת לְאִ-תַרָּ לָכֵן הַפִּמְּה מְּשִׁר-יְמְלִית שְׁמִרת לְיִרְשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֵלְיִה עָּמְ לִיִּרִשׁ בְּבַעַל זְבוּב בְּיִשְׁרָיִּ שָּׁם לִיִּרִשׁ בְּבַעַל זְבוּב בִּישְׁרָאַל לִיִּרְשׁ לִיִּרִשׁ בְּבַעַּל זְבוּבּ בִּישְׁרָאַ לְיִרִּשׁ בְּבָעַל זְבוּבּ בּבּיִּ

שִּיבֵּים לִמַלְכֵּי יִשְׁרָאֵל: הַּלְּוֹא־הַּפְּׁהִּה כְּתוּבִּים עַל־כַּפָּר דִּבְּרִי וֹנְתָּר דִּבְּרֵי אֲחַזְיֶהוּ אֲשֶׁר עָשֶׂר בְּשֶׁר

בַּהַבַּלִות יְהוֹה אַת־אַלִיהוּ ב לאלימת מודתינלנל: אַלישׁע שב־נַא פֿה כַּי יָהוֹה רבית־אַל וַיִּאמֶר ותי-נפשה ידָר בַּירדאַל: וַיַּבְאוֹר בְנַי־הַנְּבִראַים אַל־אַלִישׁע ויִאמרף הַּיָּדֶעָתַ כָּי הַיּוֹם יָהוַה לְקַתְ אַלנֵיה מֶעַל ראֹשָה וַיָּאמר נַּם־ יַדֶעָתִי הַהָּשָׁרוּ: וַיּאֹמֵר כוֹ אַלּיֹהוּ אַלִישׁע שברנא פה כי יהוה שלחני ח אָם־אַעַזָבָהָ וַיָּבָאוּ יַרִיתוֹ: וַיְּגָּשׁוּ בְנֵי־הַנְּבִיאֵים י אֲשֵׁר בַּירִיחוֹ אל־ אַלִישׁע וַיָּאִמְרָּ אַלֵּיר הַיּוֹם יָהוַת לַפַחַ אַת־אַדֹנֵיף מֵעַל ראשה ויאמר בכראני ידעתי החשוי 6 וַיּאַמֵר כוֹ אַלְיָּהוּ שָׁב־נָא פֿה ַחַנִּי הַיַּרְבָּנָה וַוּאמֵר חֵי־

רוס' בחטק קמץ . 1 . ז

ήλθον ... εἶπ. πρὸς αὐτόν...* ởὴ (ο.FX). Β: ἐπάσωθεν (ἀπ.ΑΧ). 4. ΑΒ: πρὸς (τῷ FX). 5. ΑΒ: πρὸς (ἐντ. FX). Α*ἔως. ΑΒ: εἰς τὸν Ἰορδάνην (τἢ Ἰ. ΕFX).

Т.

gen Baal Cebub, ben Gott gu Efron, als mare tein Gott in Ifrael, beg Wort man fragen möchte: fo follft bu von bem Bette nicht fommen, barauf bu bich gelegt haft, fonbern fouft bes Tobes fterben. 17 Alfo ftarb er nach bem Wort bes Berrn, bas Elia gerebet hatte, unb 30ram warb Ronig an feine Statt im anbern Jahr Jorams, bes Sohns Jofaphats, bes Ronigs Juba; benn er hatte feinen

bu baft Boten bingefandt und laffen fra-

Bas aber mehr von Abasja ju fagen ift, bas er gethan bat, flebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Ronige 3fraels.

Sobn.

Da aber ber Berr wollte Elia im Better gen Simmel bolen, ging Glia unb 2 Elifa von Gilgal. * Und Elia ibrach zu Elifa: Lieber, bleibe bier, benn ber Berr bat mich gen Beth El gefanbt. Elifa aber fprach: Go mabr ber Bert lebt und beine Seele, ich verlaffe bich nicht! Und ba fie 3 hinab gen Beth El tamen, *gingen ber Bropheten Rinber, bie ju Beth El waren, beraus zu Elifa und fprachen zu ihm: Beifeft bu auch, bag ber Berr wirb beinen Berrn beute bon beinen Baupten nebmen? Er aber fprach: 3ch weiß es auch 4 mohl, fcweiget nur ftille. * Und Elia fprach gu ihm: Glifa, Lieber, bleibe bier. benn ber Berr hat mich gen Bericho gefanbt. Er aber fprach: So mahr ber Berr lebt und beine Seele, ich verlaffe bich nicht! Und da fie gen Jericho kamen, 5 * traten ber Bropheten Rinber, bie gu Jericho waren, ju Glifa und fprachen ju ibm: Beigeft bu auch, bag ber Berr wirb beinen Berrn beute von beinen Baupten nehmen? Er aber fprach: 3ch weiß es 6 auch wohl, fcweiget nur ftille. * Und Elia fprach zu ibm: Lieber, bleibe bier, benn ber Bert hat mich gefandt an ben Borban. Er aber fprach: Go mahr ber

16. hinabgef. ... berabtommen. B: ift benn bas barnm als ... bağ man bei f. Borte fragte ? (Bie B. 4.) 1. vE.A: im Sturme. B: hinaufholen. vE: hin= aufführen. dW.A: anfheben.

2. dW.vE: fenbet mich. B.dW: Da gingen (Unb

Quia misisti nuncios ad consulendum .a. Beelzebub deum Accaron, quasi non esset Deus in Israel, a quo posses ... interrogare sermonem, ideo de lectulo, super quem ascendisti, non descendes, sed morte morieris. *Mor- 17 tuus est ergo, juxta sermonem Domini quem locutus est Elias, et regnavit Joram frater eius pro eo, anno secundo Joram filii Josaphat regis Judae; non enim habebat filium.

Reliqua autem verborum Ochoziae 18 quae operatus est, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel?

Factum est autem, cum levare III. (Gn.5,34. vellet Dominus Eliam per turbinem in coelum, ibant Elias et Eliseus 18g. in coelum, ibant Elias et Eliseus 19,19; de Galgalis. *Dixitque Elias ad Eli- 2 seum: Sede hic, quia Dominus misit me usque in Bethel. Cui ait Eli-4,30. seus: Vivit Dominus et vivit anima 25m. tua, quia non derelinquam te! Cumque descendissent Bethel, * egressi 3 and in sunt filii prophetarum, qui erant in Bethel, ad Eliseum, et dixerunt ei: Ga.5.94. Numquid nosti quia hodie Dominus tollet dominum tuum a te# Qui xit autem Elias ad Eliseum: Sede hic, quia Dominus misit me in Jev.a., richo. Et ille ait: Vivit Dominus et vivit anima tua, quia non derelinquam te! Cumque venissent Jericho, *accesserunt filii prophetarum, qui erant in Jericho, ad Eliseum, et dixerunt ei: Numquid nosti quia Dominus hodie tollet dominum tuum a te? Et ait: Et ego novi; silete! *Dixit autem ei Elias: Sede hic. 6 quia Dominus misit me usque ad Jordanem. Qui ait: Vivit Dominus et

fo famen) f. binab g. B.

3. vE: von bir wegnehmen. dW.A: v. bir nimmt. dW.vE.A: Aud ich w. es, fdweiget!

4. B: Unb f. famen. dW: U. fo f. f.

είπεν Έλισαιέ · Ζῦ κύριος καὶ ζῷ ἡ ψυχή σου, εἰ ἐγκαταλείψω σε. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι. ⁷ Καὶ πεντήκοντα ἀνδρες νίοὶ τῶν προφητῶν ἦλθον καὶ ἔστησαν ἔξ ἐναντίας μακρόθεν · ἀμφότεροι δὲ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου. ⁸ Καὶ ἔλαβεν Ἡλίας τὴν μηλωτὴν αὐτοῦ καὶ εἴλησε, καὶ ἐπάταξεν 'ἐν αὐτῷ' τὰ ὖδατα, καὶ διηρέθη τὸ ὖδωρ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ διέβησαν ἀμφότεροι διὰ ξηρᾶς.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοὺς είπεν Ηλίας προς Ελισαιέ. Αϊτησαι τί ποιήσω σοι πρίν η αναληφθηναί με από σου. Και είπεν Ελισαιέ. Γενηθήτω δη τὸ πνευμα τὸ ἐπὶ σοὶ δισσώς επ' εμέ. 10 Καὶ είπεν Ήλιας 'Εσκλήουνας του αιτήσασθαι εάν ίδης με άναλαμβανόμενον από σου, και έσται σοι ούτως. καὶ έὰν μή, οὐ μὴ γένηται. 11 Καὶ έγένετο αύτων πορευομένων και λαλούντων, καί ίδου άρμα πυρός και ιπποι πυρός, και διεχώρισαν ανα μέσον αμφοτέρων, και ανελήφθη Ήλίας εν συσσεισμορ ώς είς τον ουρανόν. 12 Καὶ Ελισαιε έώρα, καὶ αὐτὸς εβόα. Πάτερ, πάτερ, άρμα Ισραήλ και Ιππεύς αυτόυ. και ούκ είδεν αύτον έτι. Και έκράτησεν "Ελισαιδ' του ίματίου αύτου, και διέζψηξεν αύτο είς δύο, 13 και είλετο την μηλωτήν Ήλίου την πεσούσαν επάνωθεν αύτου. Καί έπέστρεψεν Ελισαιά καὶ έστη έπὶ τοῦ γείλους τοῦ Ἰορδάνου, 14 καὶ έλαβε την μηλωτην 'Ηλίου η έπεσεν επάνωθεν αύτοῦ, και επάταξε τὰ υδατα, 'καὶ οὐ διηρέθη'. Καὶ είπε ' Ποῦ ὁ θεὸς 'Ηλίου ἀφφώ; καὶ ἐπάταξε τὰ υδατα, καὶ διηρέθη ένθα καὶ ένθα, καὶ ήλθε διὰ ξηρᾶς Έλισαιέ.

16 Καὶ είδον οι νίοι τῶν προφητῶν οι ἐν Ἱεριχὰ εξ ἐναντίας ἀναστρέφοντα αὐτόν, καὶ είπον Ἐπαναπέπανται τὸ πνεῦμα Ἡλίον ἐπὶ Ἑλισαιέ· καὶ ἐπορεύθησαν εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ προςεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, 16 καὶ είπον πρὸς αὐτόν Ἡδοὺ δὴ εἰσὶ μετὰ

יְהֹנָה וְחָיבַפְּשָׁךּ אִם־אַעָּזְכֵּה וַיְּעַבְּרִי אַלְיָּהוּ אֶת־אַנִיקָם אִישׁ מִבְּנֵי אַלְיָּהוּ אֶת־אַנִירְתַּוֹ מִנְּכָּת מַנְּתְדׁוּ מִנָּכֶּת מַנְּתְוֹץ אָלִיָּהוּ אֶת־אַנְיְתְּוֹּ וַיִּצְמְדִּוּ מִנֶּכֶּת מַנְּתְוֹץ אָת־הַפִּים בְּמְדִּוּ עַל־הַיִּרְבֵּן: וַיִּצְּחֹ אָת־הַפִּים בַּחָרָבֵה: הָשִׁנִיהָם בַּחָרָבֵה:

אָלּיִשָּׁה: אָלּיִשָּׁה: אָלּיִשָּׁה: אַלּיִשָּׁר: אַלּיִשָּׁר: אַלּיִשָּׁר: וֹיְלָא וְאָבּה וְהַּנָּה וְיִּבָּר אָנִי בּבְּבָּלִיוּ וַדְּשָׁר וַיִּצְּטָר אַלִּיְהוּ אָשִׁר וְפַּלָּה בּבְּבָלִיוּ וַיִּפָּׁר אַלִּיְהוּ אַלִּיְהוּ אָשָׁר וְפַּלָּה בּבְּבָלִיוּ וַיִּפָּׁר אַלִּיְהוּ אַלִּיְהוּ אַשִּׁר וְפַּלָּה וּ בּבְּבָלִיוּ וַיִּשְּׁר אַבְּבָּל אָבִי וְאָבִי וְלָא וֹאָר אָנִישָׁר וְיִּבְּוּ בּבְּבָלִיוּ וַיִּשְּׁר אַבְּבַּל אָבִי וְאָבִי וְלָּא וֹבְּיִּה וְלָּא וְאָבר וְיִּבְּנִים הְּלִוּה וְיִבְּיִּ וְיִהִירְלְתֵּ כֵּן וְאִם־אָּיוּ לְשֵׁר וּבְּבָּר וְיִבְּיִּ אַלְיָּהוּ אַבְּעַר אַנִּיּ וּבְּלִים הְלִוּה וְלָּא וְאָבִי וְלָּא וְאָבּי וְלָּא וְאָבִי וְלָּא וְבָּבְּי וְיִבְּיִב וְיִבְּיִבוּ וְיִבְּיִי וְלָּא וְשִׁבְּעִר אַלִּיְהוּ אַשְׁרְבִּנְּבְּלְיוּ בְּיִבְּיוֹ וְנִיּבְּי לְּשִׁר וְנִיבְּי וְלִּעְּי וְנִיּבְי וְבִּיּבְּים וְנִיּבְּי בְּנִים הְלִוּה בְּיִבְּיוֹ וְנִיבְי וְנִיבְּי וְלָּעָּי וְנִיבְּי וְיִבְּיִבְּי וְנִיבְּי וְנִיבְיוֹ אַלְיִים בְּרִנְיוְלָּע עְרִישִׁי וְיִבְּיִ וְיִבְּיִלְ אָּבְּיוֹ וְיִבְּיִי וְיִבְּיִי וְיִבְּיִם וְנִיבְּיִ בְּיִבְּיִם וְנִיבְּים הְלִוּן לְּעָּי וְנִיבְּי בְּנְבִיים וְנִיבְּי וְיִבְּבִּי וְיִבְּבָּי וְבִּבְּיִי וְיִבְּעִי וְנִיבְּי בְּיִבְּיִים וְנִיבְּיוֹ וְנִבְּיִי וְיִּעְּבִי וְיִבְּיִר אָלִייִם בְּוּבְיוֹם וְנִיבְּיוֹ וְנִיבְּיִם בְּיִבְּיִים וְנִיבְּי וְבִיּבְּיִם וְיִיבְּיִי בְּיִבְּיִים וְנִיבְּיִי בְּיִשְׁעוּן בּי בְּיִים וְיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְיי בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְּיי בְּיִבְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיִים וְיִבְּבְייִם בְּיִבְּיִים וְיִבְּיִבְייִם בְּיִבְייִם בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִבְיוּ בְּבְּיִבְּים וְּבִּבְיוֹים בְּיִבְּים בְּבִּבְיוֹ בְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְיי וְיִבְּבְיוֹ בְּיִבְייוּ בְיִבְּיִבְייִים בְּיִבְּיִבְּיוּ בְּיִבְּיבְּיוּ בְּיבְיוֹים וְיִבְּיִבְּיוּ בְּיבְיוּ בְּבְּיִבְייוּ בְּיבְּיִבְיי בְּיִבְּיוּי וְנִיבְּיבְיי בְּיִבְיבְיים בְּיִבְּיבְּים בְּבִּיבְייִים בְּיבְּיִּים בְּיבְּיִים בְּיבְּיִבְּי בְּיבְייִבְּיי בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְיים בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּי

פּי רַיִּיְרְאָּהוּ בְנֵי־הַנְּבִיּנִי רַיְּאִמְרָוּ אֵלְיוּ אָלְיֵּהוּ פַל־אָלִישָׁע רַיִּבֹאוּ לָחָה רְוּחַ בּירִיחוֹ מִנָּבֶּד רַיִּאמְרֹּוּ נָחָה רְוּחַ פּי רַיִּיְרְאָהוּ בְנֵי־הַנְּנְּבִיאִים אֲשָׁרִד

^{7.} AB* ήλθον ... καὶ ἀμφ. ἔστ. (c. FX). 8. AB: (*ἐν αὐτῆ) τὸ ὕδωρ ... ἔνθα κ. ἔνθα ... ἀμφ. ἐν ἔρημω (c. FX). 9. AB: καὶ Ἡλ. εἰπε ... ἀικὶᾶ ἐν πνεύματί σε. 11. AB: πορευομένων ἐπορεύοντο καὶ ἐιὰθν ... διέστειλεν ε. -αν (c. FX). 12. AB *αὐτὸς ... ἐπελάβετο τῶν ἱματίων ... αὐτὰ εἰς δύο ἡηματα (c. FX). 13. AB: ῦνφωσεν ... ἢ ἔπεσεν έπ. Ελισσαιέ (c. FX). 14. AB: τὸ ῦνδωρ * κ. ἐ ἀιρο. ... διεδβάγησαν ἔ. κ. ἔ. κ. διέβη * διὰ ξ. (c. FX). 15. AB †(p. εἰδ.) αὐτὸν ... *άναστο, αὐτὸν ... ἡλθον (c. FX). B: συναντὴν (c. ΛΕΓΧ). AB: αὐτὸ (-τῷ FX). 16. AB* εἰσὶ († FX).

^{7.} B.vE: bliebon a. 3. fleben. dW: traten an ben 3. 8. dW.vE. A: fchl. (bamit) bas B. B. hier: u. borthin. dW.vE: hiehin u. bahin, B.dW.vE.A: auf bem Trodenen.

Berr lebt und beine Seele, ich verlaffe bich nicht! Und gingen bie beibe mit einanber. . 7 * Aber funfzig Danner unter ber Brobbeten Rinbern gingen bin und traten gegen über von ferne, aber bie beibe ftanben am 8 Jorban. * Da nahm Glia feinen Dantel und widelte ihn gufammen und fchlug ins Baffer, bas theilete fich auf beiben Seiten, bag bie beibe troden burchbin gingen. Und ba fie binuber tamen, fprach Elia gu Elifa: Bitte, was ich bir thun foll, ebe ich von bir genommen werbe. Elifa sprach: Dag bein Geist bei mir sei zwie-10 faltig. * Er fprach: Du haft ein Bartes gebeten, boch, fo bu mich feben wirft, wenn ich von bir genommen werbe, fo wirds ja sein, wo nicht, so wirds nicht 11 fein. * Und ba fle mit einanber gingen und er rebete, fiebe, ba tam ein feuriger Bagen mit feurigen Roffen, und ichieben bie beibe von einander, und Elia fubr alfo 12 im Better gen himmel. * Elifa aber fabe es und fchrie: Dein Bater, mein Bater, Bagen Ifraele und feine Reuter! und fabe ibn nicht mehr. Und er faffete feine Rleiber und gerriß fie in zwei Stude,

13 * und hob auf ben Mantel Elia, ber ihm entfallen war, und kehrete um und trat 14 an das Ufer des Jordans. * Und nahm benselben Mantel Elia, der ihm entfallen war, und schlug ins Wasser und sprach: Wo ift nun der Herr, der Gott Elia?

Und schlug ins Baffer; ba theilete fiche auf beiben Seiten, und Elisa ging bin-

burch.
5 Und ba ihn faben ber Bropheten Rinber, bie zu Jericho gegen ihm waren, fpra-

chen fie: Der Geift Elia ruhet auf Elifa, und gingen ihm entgegen und beteten an

16 gur Erbe * und fprachen zu ihm: Siebe,

Bolhglotten - Bibel. M. T. 2, Bbe 1, Abib.

vivit anima tua, quia non derelinquam te! Ierunt igitur ambo pariv.s.s. ter, et quinquaginta viri de filiis 7
Prophetarum secuti sunt eos, qui et steterunt econtra longe; illi autem ambo stabant super Jordanem.

1,5,1ng. Tulitque Elias pallium suum et inig. volvit illud, et percussit aquas, quae

Jorda, 16. divisae sunt in utramque partem, et transierunt ambo per siccum.

Cumque transissent, Elias dixit ad 9

18g. 3,15. Eliseum: Postula quod vis ut faciam Sir.48.12 tibi, antequam tollar a te. Dixitque Eli-Nm.11,17 seus: Obsecro ut fiat in me du-Dt.21,17 plex spiritus tuus. * Qui respondit: 10 (Dt. 1,17. Rem difficilem postulasti; attamen si videris me, quando tollar a te, (*Co. erit tibi quod petisti; si autem non videris, non erit. * Cumque perge- 11 rent et incedentes sermocinarentur, 6,17.18, 14.Ps.6, ecce, currus igneus et equi ignei 19.104,6; Sir.48,5 diviserunt utrumque, et ascendit 286.2,58; Elias per turbinem in coelum, *Eli-12 seus autem videbat et clamabat: 6,21. Pater mi! pater mi! currus Israel Ga. 5,24, et auriga ejus! et non vidit eum Sbr. 11,5, amplius. Apprehenditque vestimenta sua, et scidit illa in duas partes, v.8.1,8. # et levavit pallium Eliae, quod ce-13 19,19. ciderat ei, reversusque stetit super ripam Jordanis. * Et pallio Eliae, quod 14 w.s. ceciderat ei, percussit aquas, et non

v.v.s. Videntes autem filii Prophetarum, 15
qui erant in Jericho econtra, dixesir.48,12.runt: Requievit spiritus Eliae super
Eliseum. Et venientes in occursum
ejus adoraverunt eum proni in terram, **dixeruntque illi: Ecce, cum 16

sunt divisae. Et dixit: Ubi est Deus

Eliae etiam nunc? percussitque aquas.

et divisae sunt huc atque illuc, et

transiit Eliseus.

^{11.} U.L. fceibeten. 15. U.L. gegen ihn.

^{9,} mir ein zw. Theil an beinem G. werbe. B. hindurch gingen? A: gegangen. vE.A: Berlange! B: So muffen boch zwei Th. v. b. G. auf mich fommen, dW: Laß ein zw. Th. beines G. ... vE: von b. G. bas Doppelte mir zut.

^{10.} dW.vE: (um) etwas Schweres. A: ein schw. Ding. B: wirb es bir also wibersahren. vE: foll birs a. werten. dW: geschehe es b. a.

^{14.} Al. * et n. s. divisae. 15. Al.: autem eum.

^{11.} n. redeten. B: flehe fo war ... ba, u. machte eine Scheibung zwischen ihnen B. dW: u. schieb B.
12. vK: Da C. bas fah. (A: ber B. J. u. f. Fuhrsmann!!)

^{14. (}Bie B. 8.) dW: ber G. C., ja berfelbe? dW. vE: Und als er b. B. fol. B: Alfo fol. auch er ine D.

^{15.} gegenüber ... bet. vor ihm an.

τών παίδων σου πεντήχοντα άνδρες υίοι δυνάμεως πορευθέντες δη ζητησάτωσαν τον κύριόν σου, μήποτε ήρεν αὐτον πνεῦμα χυρίου καὶ ἔξιρίψεν αὐτον ἐφ' ἔν τῶν ὀρέων η ἐφ' ἔνα τῶν βουνῶν. Καὶ εἶπεν 'Ελισαιε' Οὐκ ἀποστελεῖτε. ¹⁷ Καὶ παρεβιάσαντο αὐτον ἔως οῦ ἡσχύνετο, καὶ εἰπεν 'Αποστείλατε. Καὶ ἀπέστειλαν πεντήχοντα ἄνδρας, καὶ ἔζήτησαν τριοὶν ἡμέραις καὶ ούχ εῦρον αὐτόν. ¹⁸ Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν 'Ιεριχώ · καὶ εἰπεν 'Ελισαιε' Οὐκ εἰπον ὑμῖν Μὴ πορεύεσθε;

19 Καὶ εἶπον οἱ ἀνδρες τῆς πόλεως πρὸς Ἑλισαιέ· Ἰδοὺ δὴ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθή, καθώς σύ, κύριε, ὁρῷς· καὶ τὰ νδατα πονηρὰ καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη. 20 Καὶ εἶπεν Ἑλισαιε · Λάβετε μοι ὑδρίσκην καινὴν καὶ ἐμβάλετε ἐκεὶ ἄλας. Καὶ ἔλαβον αὐτῷ. 21 Καὶ ἔξῆλθεν Ἑλισαιε ἐπὶ τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων, καὶ ἔρἰψεν ἐκεῖ τὸ ἄλας, καὶ εἶπε· Τάδε λέγει κύριος Ἰαμαι τὰ νδατα ταῦτα, οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν ἀποθνήσκων οὐδὲ ἀτεκνουμένη. 22 Καὶ ἰάθη τὰ ῦδατα ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ἡῆμα δ ἔλάλησεν Ἑλισαιε.

28 Καὶ ἀνέβη Ελισαιε ἐκειθεν εἰς Βαιθήλ, καὶ αὐτοῦ ἀναβαίσοντος ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ἔξῆλθε παιδάρια μικρὰ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ καὶ εἰπον αὐτῷ ᾿Ανάβαινε, φαλακρέ, ἀνάβαινε, φαλακρέ, 24 Καὶ ἔξένευσεν ὁπίσω αὐτοῦ καὶ εἰδεν αὐτά, καὶ κατηράσατο αὐτὰ ἐν ὀνόματι κυρίου καὶ ἔξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ καὶ ἀνείρηξαν ἔξ αὐτῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο παιδάρια. 25 Καὶ ἐπορεύθη ἐκείθεν εἰς τὸ ὅρος τὸ Καρμήλιον, καὶ ἐκείθεν ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν.

ΗΠ. Καὶ Ἰωράμ νίος ᾿Αχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ ἐν Σαμαρεία ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτφ

16. AB + (p. alt. αὐτον) ἐν τῷ Ἰορδάνη ἢ (*FX).
17. AB: τρεῖς ἡμέρας (c. FX). 18. Β: πρὸς ὑμᾶς (ὑμῖν ΑFX). AB: πορενθῆτε (c. FX). 19. AB * δη ... ὁ πόριος βλέπει (c. FX). 20. AB: θέτε ἐκ. ἄλα (c. FX). ... ἔλ. (καὶ ἡνεγκαν) πρὸς αὐτόν (c. FX). 21. AB: ἐκεῖ ἄλα ... δὰνατος καὶ ἀτεκν. (c. FX).
22. AB: ἐαθησαν ... Ἑλ. ὁ ἐλ. (c. FX). 23. AB * Ἑλισ. ... ἀναβ. αὐτᾶ ... παιδ. μ. ἐξῆλθον (c. FX). Β* (alt.) φαλ. 24. AB: ὁπ. αὐτῶν ... και αὐτοῖς (c. FX). AB † (p. sq. καὶ) ἰδὰ † FX). Β: ἀπ (ἐξ ΑΕΓΧ). Α³Β; καιδας (c. FX). 25. Β: κακεῖθεν. — 1. AB * ἐν Σ.

הַנָּה־נָא מוֹשָׁב הַעִיר לאה והפים רעים כ מַשַּׁכֵּלָת: וַיֹּאמֵר קחוּ־לוֹ צַלְחית חדשה ושימו שם מלח ויקחו אליו: 21 רַיַּבא אַל־מוֹצא המים ויַשׁלה־שם מלח ויאמר פהראמר יהוה רפאתי לַמַּיִם הַאֵּלֵה לָאֹ־יַהְיֵה מִשָּׁם מבמת ומשפכת: הַיִּוֹם הַזָּה בְּדָבֶר אֶלִישָׁע אֲשֶׁר דָבַּר: ויעל משם בית־אל והוא עלה בַהַּרֶה וּנָעַרֵים קַשַנִּים יַבָּאַוּ מַן־הַעַּיר ויתקפסו בו ויאמרו לו עלה קרח ויפו פרת: לכם בשם יהוה והצאנה שחים כחארבעים ושני ילדים: וַיֵּלֶךְ מִשֵּׁם אל-הר הפרמל ומשם שב שמרון: ישראל בשמרון בשנת שמנה עשהה

v. 16. 'p הגאיות

17. fic fcamete u. fpr .: Geubet bin. dW.vE.

^{16.} Genbet nicht. B: tapfere 2. dW: wadere R. vE: fraftige. A: ftarte M. dW.vE: ob ihn viell. B: aufgehoben. B.dW.vE.A: auf einen ber Berge (von ben B.) ... weggeführet (hingew.).

es find unter beinen Rnechten funfzig Manner, ftarte Leute, bie lag geben und beinen Berrn fuchen, vielleicht hat ihn ber Beift bes Berrn genommen und irgenb auf einen Berg ober irgend in ein Thal geworfen. Er aber fprach: Lagt nicht ge-17 ben. "Aber fie nothigten ihn, bis er fich ungeberbig ftellete und fprach: Lagt bingeben. Und fie fandten bin funfzig Danner, und fuchten ibn brei Tage, aber fle 18 fanben ibn nicht. * Und tamen wieber gu ihm, und er blieb gu Bericho und sprach zu ihnen: Sagte ich euch nicht, ihr folltet nicht bingeben?

Und bie Manner ber Stabt fprachen gu Elifa: Siebe, es ift gut wohnen in biefer Stabt, wie mein herr flebet; aber es ift bofes Baffer und bas Land unfruchtbar. 20 * Er fprach: Bringet mir ber eine neue

- Schale und thut Salz barein. Und fie 21 brachten es ihm. * Da ging er binaus gu ber Bafferquelle, und warf bas Salz barein und fprach: Go fpricht ber Berr: 36 habe bieg Baffer gefund gemacht, es foll hinfort kein Tob noch Unfruchtbarkeit
- 22 baber tommen. * Alfo warb bas Baffer gefund bis auf biefen Sag, nach bem Bort Elifa, bas er rebete.
- Und er ging hinauf gen Beth El. Und als er auf bem Wege binan ging, tamen fleine Anaben gur Stadt beraus, und fpotteten ihn und fprachen ju ihm: Rahlfopf, tomm herauf! Rahlfopf, tomm herauf!
- 24 Und er wandte fich um; und ba er fie fabe, fluchte er ihnen im Namen bes herrn. Da famen zween Baren aus bem Balbe und gerriffen ber Kinber zwei unb
- 25 vierzig. *Bon bannen ging er auf ben Berg Carmel, und fehrete um von bannen gen Samaria.

Joram, ber Sohn Ahabs, warb Ronig über Ifrael zu Samaria, im achtzehn-

brangen in ihn. A: zwangen ihn. vE: bie er verlegen ward. (dW: lange, lange!) A.dW.vB: fuchten 32.

18. B.dW.vE: benn er war (er w. aber) ju 3. ges blieben. A: wohnte?

19. B.vE: bie Bohnung biefer St. ift g. B.A: bas 2B. ift (fehr) b. vE: fchlecht. dW: ungefund ... brins get Sehlgeburten.

20. A: Gefäß.

servis tuis sunt quinquaginta viri fortes, qui possunt ire et quaerere *.3.3,113dominum tuum, ne forte tulerit eum 18,12. Spiritus Domini, et projecerit eum in unum montium aut in unam vallium. Qui ait: Nolite mittere! *Co-17 Jud. 3,25; egeruntque eum, donec acquiesceret 25m; et diceret: Mittite! Et miserunt quinquaginta viros. Qui cum quaesissent tribus diebus, non invenerunt, *et 18 reversi sunt ad eum. At ille habitabat in Jericho, et dixit eis: Numquid non dixi vobis: Nolite mittere?

Dixerunt quoque viri civitatis ad 19 Eliseum: Ecce, habitatio civitatis hujus optima est, sicut tu ipse, domine, perspicis; sed aquae pessimae sunt et terra sterilis. * At ille ait: 20 (4,41. Afferte mihi vas novum et mittite

(No. 1, 5, pp. in illud sal. Quod cum attulissent, Jos. 16,1. * egressus ad fontem aquarum mi- 21 sit in illum sal, et ait: Haec dicit Dominus: Sanavi aquas has, et non erit ultra in eis mors neque sterili-

Bx.15,25.tas. * Sanatae sunt ergo aquae us- 22 que in diem hanc, juxta verbum Elisei quod locutus est.

Ascendit autem inde in Bethel. 23 12,89. Cumque ascenderet per viam, pueri parvi egressi sunt de civitate et illudebant ei, dicentes: Ascende, calve! ascende, calve! * Qui cum respexis-24 set, vidit eos et maledixit eis in no-

17,23. mine Domini, egressique sunt duo L-25,22. ursi de saltu et laceraverunt ex eis 11,17s. quadraginta duos pueros. Abiit 25

4,25, autem inde in montem Carmeli, et inde reversus est in Samariam.

Joram vero filius Achab regna- III. vit super Israel in Samaria anno de-

^{18.} Al.: Nol. ire.

^{21.} dW. Qu. bes B. vE: hinans, mo bas B. bers anefam. dW: mache b. 2B. gef. vE: beile. A: barin fein? dW: Febigeburt. 22. vE: geheilt.

^{23.} von baunen hinauf. vE: ben 2B. binaufging. B.vE: trieben ihren Spott mit ihm. dW: fteinigten

^{24.} B: Und ale er fich binter fich w. u. f. fabe. B.dW.vE.A: von (ans ihnen) 42 (Rnaben).

Ίωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα, καὶ έβασίλευσε δώδεκα ἔτη. ² Καὶ ἐποίησε τὸ ποτηρὸν ἐνώπιον κυρίου, πλὴν οὐχ ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ὰς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ³ πλὴν ἐν ταῖς ἀμαρτίαις Ἱεροβοὰμ υίοῦ Ναβάτ, ος ἔξημαρτε τὸν Ἰσραήλ, ἐκολλήθη, καὶ οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν.

4 Καλ Μεσά βασιλεύς Μωάβ ήν Νωκήδ, καλ ήν φέρων φόρον καλ έπιστρέφων τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐν τῆ ἐπαναστάσει ἐκατὸν χιλιάδας άρνων και έκατον χιλιάδας κριών έπι πόκων. 5 Καὶ ἐγένετο μετά τὸ ἀποθανεῖν Αχαάβ, ήθέτησε βασιλεύς Μωάβ έν βασιλεί Ίσραήλ. 6 Καὶ εξήλθεν ο βασιλεύς Ιωράμ εν τῆ ἡμερφ έκείνη έκ Σαμαρείας, και έπεσκέψατο πάντα τον Ισραήλ, 7 και επορεύθη και απέστειλε πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλέα Ἰούδα, λέγων Βασιλεύς Μωάβ ήθετησεν έν εμοί εί πορεύση μετ έμου είς Μωάβ είς πόλεμον; Καὶ είπεν 'Αναβήσομαι · ομοιός σοι ομοιος έμοί, ώς ο λαός σου ὁ λαός μου, ώς οί ιπποι σου οί ιπποι μου. 8 Καὶ είπε · Ποία όδῷ ἀναβῶ; Καὶ είπεν 'Οδον έρήμου Εδώμ. 9 Και έπορεύθη ό βασιλεύς Ισραήλ και ό βασιλεύς Ιούδα και ο βασιλευς Έδωμ και εκύκλωσαν οδον έπτα ήμερών, καὶ οὐκ ήν ύδωρ τῆ παρεμβολῆ καὶ τοῖς κτήνεσε τοῖς έν τοῖς ποσίν αὐτών. 10 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Ἰσραήλ. "Ω, ότι κέκληκε κύριος τους τρείς βασιλείς δουναι αυτούς εν χειρί Μωάβ. 11 Και είπε 'πρός αὐτὸν Ἰωσαφάτ · Εί έστιν ένταῦθα προφήτης σου χυρίου και έπερωτήσωμεν τον χύριον δί αύτοῦ; Καὶ ἀπεκρίθη είς τῶν παίδων τοῦ βασιλέως Ισραήλ και είπεν Εστιν ένταῦθα Βλισαιδ νίος Σαφάτ ος επέχευν ύδωρ επί γείρας 'Ηλίου. 12 Καὶ είπεν Ίωσαφατ 'ὁ βασιλευς 'Ιούδα'. "Εστιν έν αὐτῷ δῆμα κυρίου. Καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ίσραὴλ καὶ Ίωσαφατ βασιλεύς Ἰούδα καὶ βασιλεύς Ἐδώμ.

2. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς (ἐνάπ. FX). A*B+ (p. καὶ) ἐχ ὡς (*FX). 3. AB: τἢ ἀμ... αντῆς ... *καὶ (c. FX). 4. AB (eti, infra): Μωσὰ ... * ἢ ψ. φ. καὶ (c. FX). ἐκέστρεψε s. -ψε (c. FX). 5. AB+ (a. ἢθ.) καὶ (*FX). 6. AB rell. * πάντα (†X?). 7. AB: ἐξαπέστεὶε ... μοι -σοι ... (bis) με -σε (c. FX). AB: ἔξημον (-ημε FX). 10. A*Β+ (p. τρ. βασ.) παρεργομένες (*FX, sed † τέτες). 11. AB * πρὸς αὐτὸν († p. Ἰωσ. ΕΓΧ). Β: Οὐκ (Εἰ FX; ΑΧ: Εἰ ἀκ). ΑΒ: ἀδε προφ. ... ἐκιζητήσωμεν ... παρὰ αὐτὲ; ... Ωδε Ἑλ. (c. FX). 12. AB* ὁ βασ. Ἰάδα († FX). B* ἐν († FX; ΑΧ: σύν).

מִמַּנִּה: הַתְּמִיִּא אָת־יִשְּׂרָאֵל זְּבֵּלְ לִא־סֶר הָתְּבִּבְת הַבַּׁצֵל אֲשֵׁר עָשֶׁה אָבִיוּ: הָתְּבְּבִת הַבַּּצֵל אֲשֵׁר עָשֶּׁה אָבִיוּ: עָשְּׁרַה שָׁבָּת הַבָּצֵל אֲשֵׁר עָשֶּׁה אָבִיוּ: עָשְׂרָה שָׁבָּת הַבָּצֵל אֲשֵׁר עָשֶּׁה אָבִיוּ: עָשְּבָת בַּבְּצֵל אֲשֵׁר עָשֶׂה הָרַע בְּעִינִּי עָשְׂרָה שָׁבָּת מֵעֶּה וֹיִנְעָלְהְ שְׁתִּים־

מואב-מכה־ למכה־ישראל ויפשע במלה ישראל: ויצא המלה יהובם בַּיִּוֹם הַהַּוּא מִשְּׁמִרָוֹן וַיִּפְקֹד אָת־כַּל־ רַאַל: וַיַּכָּה וַיִּשְׁכַח אַל־יַהְוֹשְׁפַט יהודה לאמר מלה מואב פשב התלה אתי אל-מואב למלחמה ישראל אהה פַֿה נַבִיא לֵיהוָה וְנִדְרְשָׁה אֶת׳ ישראל ויאמר פה אלישע בן 12 רַּאַמר יָהוּשַׁפֿט יַשׁ אוֹתְוֹ דְּבֵר אַלִיר מֵלֶה יִשֹּׁרָאֵל וִיהְוֹשָׁפֵּט

ע. 7. בר"א דובי בחטת .

ten Jahr Josaphats, bes Königs Juba, 2 und regierete zwölf Jahre. "Und that, bas bem Berrn übel gefiel, boch nicht wie fein Bater und feine Mutter. Denn er that weg bie Saulen Baals, bie fein Ba-Ster machen ließ, *aber er blieb hangen an ben Gunben Berobeams, bes Sohns Mebats, ber Ifrael fundigen machte, und ließ nicht bavon. Defa aber, ber Ptoabiter Ronig, hatte viel Schafe, und zinfete bem Ronige 3fraels Bolle von bunbert taufenb gam= mern und von hunbert taufenb Bibbern. 5 * Da aber Abab tobt mar, fiel ber Moa-6 biter Ronig ab vom Ronige Ifraele. *Da gog gur felben Beit aus ber Ronig Joram von Samaria, und orbnete bas gange 3f-7 rael, "und fanbte bin ju Jofaphat, bem Ronige Juba, und ließ ihm fagen: Der Moabiter Ronig ift von mir abgefallen, tomm mit mir zu ftreiten wiber bie Moabiter. Er fprach: 3ch will binauf fommen, ich bin wie bu, und mein Bolf wie bein Bolf, und meine Roffe wie beine 8 Roffe. * Und fprach: Durch welchen Weg wollen wir hinauf gieben? Er fprach: Durch ben Weg in ber Bufte Chom. 9 * Alfo jog bin ber Ronig Ifraels, ber Ronig Juba und ber Ronig Choms. Und ba fie fieben Tagreifen zogen, hatte bas Beer und bas Bieb, bas unter ihnen mar, 10 fein Baffer. * Da fprach ber Konig 3fraels: D mehe! ber Berr hat biefe brei Ronige gelaben, bag er fle in ber Doa-11 biter Banbe gabe. " Jofaphat aber fprach: Ift fein Prophet bes herrn hier, bag wir ben Berrn burch ihn rathfragten? Da antwortete einer unter ben Rnechten bes Ronige Ifraele, und fprach: Sier ift Elifa, ber Sohn Saphats, ber Elia Baffer auf 12 bie Banbe gog. * Josaphat fprach: Des Berrn Bort ift bei ibm. Alfo gogen gu ibm binab ber Ronig Ifraels, und 30faphat, und ber Ronig Chome.

2. Canle. vE: entfernte!

6. B.dW.A: an bemfelben Tage? B.dW.vE.A: mufterte.

cimo octavo Josaphat regis Judae, regnavitque duodecim annis. fecit malum coram Domino, sed non sicut pater suus et mater. Tulit enim 10,2645 statuas Baal quas fecerat pater ejus; 16,33. • verumtamen in peccatis Jeroboam 3 10,29. filii Nabat, qui peccare fecit Israel, 145. Hill Manae, 12. 12. 14.28. adhaesit, nec recessit ab eis.

Porro Mesa, rex Moab, nutriebat 4 25m.8,2.pecora multa et solvebat regi Israel 24-16,1- centum millia agnorum et centum millia arietum cum velleribus suis. *Cumque mortuus fuisset Achab, 5 praevaricatus est foedus quod habebat cum rege Israel. * Egressus est 6 igitur rex Joram in die illa de Samaria et recensuit universum Israel. misitque ad Josaphat regem Juda. 7 dicens: Rex Moab recessit a me. veni mecum contra eum ad prae-184.22.4 lium. Qui respondit: Ascendam! qui meus est, tuus est, populus meus populus tuus, et equi mei equi tui. * Dixitque: Per quam viam ascende- 8 mus? At ille respondit: Per desertum Idumaeae. * Perrexerunt igi- 9 tur rex Israel et rex Juda et rex 1Rg. Edom, et circuierunt per viam septem dierum, nec erat aqua exercitui et jumentis quae sequebantur eos. * Dixitque rex Israel: Heu, heu, heu! 10 congregavit nos Dominus tres reges, ut traderet in manus Moab. * Et 11 ait Josaphat: Estne hic propheta Domini, ut deprecemur Dominum per eum? Et respondit unus de servis regis Israel: Est hic Eliseus filius 19,19.21. Saphat, qui fundebat aquam super manus Eliae. * Et ait Josaphat: 12 18g. Est apud eum sermo Domini. Descenditque ad eum rex Israel et Josaphat rex Juda et rex Edom.

10. Al.* (bis) heu. 12. Al.* rex Juda.

^{3.} B: boch flebte er. B.dW.vE.A: wich nicht.
4. Schaffeerben. B: ging mit b. Biehzucht um. dW.vE: mar (ein) Biehbefiter. A: unterhielt v. Scafh. vE: fteuerte. B: brachte bem ... Lammer ... in ber 2B. ein. A: mit ihren Fellen.

^{7.} willft bu m. mir geben ...? B.dW.vE: ging (hin) u. fandte ... gieben.

^{9.} umbergogen. dW: fehlte es an BB. fur. vE: u. es war f. 2B. ba f. b. Lager. B.dW: bas ihnen folgte. vE: ihren Füßen.

^{10.} B.dW.vE: (her)gerufen. A: une 3 R. verfams melt. - 11. dW.vE: befragen. B: von ihm fragten, . 12. vE: Bei bem ift ...

13 Καὶ είπεν Έλισαιε πρός τον βασιλέα Ισραήλ. Τι έμοι και σοι; δεύρο πρός τους προφήτας του πατρός σου καὶ τοὺς προφήτας της μητρός σου. Καὶ είπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς 'Ισραήλ · Μή, ότι κέκληκε κύριος τους τρεῖς βασιλείς τούτους του παραδούναι αύτούς είς yespag Moods. 14 Kal elner 'Elicais' Zn χύριος των δυνάμεων ο παρέστην ενώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ πρόςωπον τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα έγω λαμβάνω, εί είζέβλεψα πρός σε η είδον σε · 15 και νῦν λάβετέ μοι ψάλλογτα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλεν ὁ ψάλλων, καὶ έγένετο ἐπ' αὐτοῦ γείρ κυρίου 16 καὶ είπε · Τάδε λέγει κύριος · Ποιήσατε τον γειμάζιουν τούτον βοθύνους βοθύνους, 17 οτι εάδε λέγει κύριος. Οὐκ όψεσθε πνεύμα καὶ ούκ δψεσθε ύετόν, και ὁ γειμάρρους ούτος πλησθήσεται ύδατος, καλ πίεσθε ύμεῖς καὶ αί κτήσεις υμών καὶ τὰ κτήνη υμών. ¹⁸ Καὶ κούφον τούτο εν όφθαλμοϊς κυρίου, καὶ παραδώσω την Μωάβ είς γείρας ύμων. 19 Kal πατάξετε πᾶσαν πόλιν όγυραν καὶ πᾶσαν πόλιο έκλεκτής, και παι ξύλος άγαθος καταβαλείτε, καὶ πάσας πηγάς υδατος έμφράξετε, καὶ πάσαν μερίδα άγαθην άγρειώσετε έν λίθοις. 20 Καὶ εγένετο εν τη πρωία, αναβαινούσης της θυσίας, καὶ ίδοὺ ύδατα ήρχετο έξ όδοῦ Ἐδώμ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ τῶν ὑδάτων.

21 Καὶ πᾶσα Μωὰβ ἥκουσεν ὅτι ἀνέβησαν οἱ βασιλεῖς πολεμῆσαι αὐτούς, καὶ ἐβόησαν ἐκ παντὸς περιζωννυμένου παραζώνην καὶ ἐπάνω· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὁρίου. 22 Καὶ ὡρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕθατα, καὶ εἰδε Μωὰβ τὰ ῦδατα ἔξ ἐναντίας πυρρὰ ὡςεὶ αίμα. 23 Καὶ εἰπον· Αίμα τοῦτο ψομφαίας· ἐμαχέσαντο οἱ βασι-

ריאמר אלישע אל-מלה ישראל פי-פרא יהוה לשלשת יַהושׁפַט מַכָּה־יָהוּדָה אַנִי סי אם־אַבים אליה ואָם־אַרָאַהַ: קחריכי מנבו והיה פנבו המנבו ותהי 16 עליו יד יהוה: ויאמר פה אמר יהוה 17 עשה הנחל הזה גבים ו גבים: פי־ כה אמר יהות לא-תראו רוח ולא-תראו לשם והנחל ההוא ימלא מים ושתיתם אתם ומקניכם ובהמתכם: יונקל זאת בעיני יהוה ונתן את-מואב 16 ַכַם: וְהָפִּיתַּם פַּל־צֵיר מִבְצֵּר וְכַל־ עַיר מִבְחוֹר וְכָל־עֵץ טוֹבֹ תַּפִּילוּ וִכל־ -מים תסתמה וכל - הטובה תכאבו באבנים: ויהי בבקר הפנחה והנה-מים באים מדרה אדום ותפלא

23 וַיְּאִמְרוּ זָּם זֶּה הֵחֲרֵב נֵחֶרְבוּ הַמְּלְכִּים מוֹאָב מִנָּגִד אָת־הַמָּיִם אַדְמִּים פַּדְּם: בּבָּקר וְהַשָּׁמָט זְרְחֵה עַל־הַנְּבְוּל: וַיַּשְׁפִּימוּ בּבָּקר וְהַשָּׁמָט זְרְחֵה עַל־הַנְּבְוּל: וַיַּשְׁפִּימוּ בּבָּקר וְהַשָּׁמָט זְרְתָה עַל־הַנְּבְוּל: וַיִּשְׁפִּימוּ בּבְּקר וְהַשָּׁמָט זְוִרְחֵה עַל־הַנְּבְוּל: וַיִּשְׁפִּימוּ בּבְּקר וְהַשְּׁמָט זְוֹרְחֵה עַל־הַנְּבְוּל: וַיִּשְׁפָּימוּ בּבְּקר וְהַשְּׁמָלוּ זְּתְלְּה עַלּים בַּבְּים:

^{13.} AB*τὸν et τότες († FX). 14. AB*τδ... ἐπέβλ. πρ.σε και. 15. Β: λάβε (-ετέ Α²FX). AB: αὐτὸν (-τδ F). 18. AB: πέφη αὐτὴ ... ἐν χειρί. 19. Β*παι-ἐκί.... ἐμφραξεσθε (c. AFX). 20. AB: ἐγ. πρωί ... ἤρχοντο ... γῆ ῦδατος (c. FX). 21. AB: ἤκυσαν (-σεν ΕΓΧ). Β† (p. οί) τρεῖς (* AFX). AB:πολεμεῖν (-ῆσαι FX). Α²BΕ: ἀνεβόησαν (c. F; A¹X: ἀνέβησαν). AB: περιεζωσμένοι (c. F; βάνην (c. FX). Β: εἰπαν το β (ἐπάνω ΑΕΓΧ). 22. AX: τόε». Β: ὡς (ὡςεὶ ΑΕΓΧ). 23. AB: τῆς δ. Β: καὶ ἐμ.

^{13.} B.dW.vE.A: habe ich mit bir.

^{14.} Josaphate ... Perfon. dW: nahmeichn. Rud: ficht auf. B: auf bich n. fcauen noch b. anf. dW: wurde b. n. anbliden n. anf.

^{15.} vE.A: Barfenfpieler. dW.vE.A: ber Sp. (5.) fpielte, B.dW.vE: über ibn.

^{16.} in biefem Thal. dW.vE: Br. an Br.

^{17.} bies Thal ... ihr u. enre Beerben. VE: fic

bin zu ben Bropbeten beines Baters und gu ben Bropbeten beiner Mutter. Ronig Ifraels fprach ju ibm: Rein, benn ber Berr bat biefe brei Ronige gelaben, bag er fie in ber Moabiter Ganbe gabe. 14 Elffa fprach: So wahr ber Berr Bebaoth lebt, bor bem ich ftebe, wenn ich nicht Jofaphat, ben Ronig Juba, anfabe, ich wollte bich nicht anseben noch achten: 15 fo bringet mir nun einen Spielmann. Und ba ber Spielmann auf ben Saiten fpielete, tam bie Band bes Berrn auf ibn, 16 unb er fprach: Go fpricht ber Berr: Dacht bie und ba Graben an biefem Bach. 17 * Denn fo fpricht ber Berr: 3br werbet feinen Wind noch Regen feben, bennoch foll ber Bach boll Baffer werben, bag ihr und euer Gefinde und euer Bieb trinft. 18 * Dazu ift bas ein Beringes vor bem Berrn, er wird auch bie Moabiter in eure 19 Sanbe geben, "bag ihr folagen werbet alle fefte Stabte und alle auserwählte Stabte, und werbet fallen alle gute Baume, und werbet verftopfen alle Bafferbrunnen, und werbet allen guten Ader mit Steinen 20 verberben. * Des Morgens aber, wenn man Speisopfer opfert, flebe, ba tam ein Bemaffer bes Beges von Ebom und fullete bas Land mit Baffer. Da aber alle Moabiter horeten, bag die Ronige herauf zogen wider fie zu ftreiten, beriefen fie alle, bie gur Ruftung alt genug und bruber maren, und traten an 22 bie Grenze. "Und ba fie fich bes Morgens frube aufmachten und bie Conne

Elifa aber fprach jum Ronige Ifraels:

Bas baft bu mit mir ju ichaffen? gebe

17. U.L. voll Baffers. 19. U.L. Bafferbrunnen. 22. A.A: roth ju fein.

aufging auf bas Gewässer, bauchte bie

Moabiter bas Gemaffer gegen ihnen roth

fullen mit B. b. ihr zu tr. habet. dW.A: u. ihr follt (werbet) tr. B: u. euer B. u. e. Thiere.

23 fein wie Blut, *und fprachen: Es ift

18. dW.vE.A: (noch zu) wenig.
19. dW.vE.A: aneerlefene. A: Fruchtbanme ums hanen. dW.vE.A: Bafferquellen. dW: alle bie besten Neder. vE: befchabigen! A: bebeden.

20. dW.vE: bas (Speis:)D. (bar)gebracht wirb. B: als ... opferte. dW.vE.A: f. Baffer ... wurbe voll

Dixit autem Eliseus ad regem Is- 13 (1Rg. rael: Quid mihi et tibi est? vade ad prophetas patris tui et matris tuae. Et ait illi rex Israel: Quare congregavit Dominus tres reges hos. ut traderet eos in manus Moab? 18.15.1. Dixitque ad eum Eliseus: Vivit Do- 14 minus exercituum, in cujus conspectu sto, quod si non vultum Josaphat regis Judae erubescerem, Pa 15,4 non attendissem quidem te nec respexissem; * nunc autem adducite 15 16.16. mihi psaltem. Cumque caneret psal-Ka.1.3. tes, facta est super eum manus Domini *et ait: Haec dicit Dominus: 16 Facite alveum torrentis hujus fossas et fossas. * Haec enim dicit Domi- 17 nus: Non videbitis ventum neque pluviam, et alveus iste replebitur aquis, et bibetis vos et familiae vestrae et iumenta vestra. * Parum-18 que est hoc in conspectu Domini; v.13.10 insuper tradet etiam Moab in manus vestras. * Et percutietis omnem ci-19 vitatem munitam et omnem urbem Dt. 20, 19. electam, et universum lignum fructiferum succidetis, cunctosque fontes aquarum obturabitis, et omnem agrum egregium operietis lapidibus. *Fa- 20 ctum est igitur mane, quando sacrificium offerri solet, et ecce, aquae veniebant per viam Edom, et repleta est terra aquis. Universi autem Moabitae, audien-21 tes quod ascendissent reges, ut pugnarent adversum eos, convocave-

13: Quare? congr. .. Moab.

(v.) B. B: angefüllet.
21. B.dW.vR: wurden (fie) zusammenbernfen (zus. ger.). B: von einem Jeben an ber ben Gürtel angurstete. vE: benen an w. b. G. anlegten. dW: v. ben Baffenfähigen an.

runt omnes qui accincti erant balteo

desuper, et steterunt in terminis.

jam sole ex adverso aquarum, vide-

runt Moabitae econtra aquas rubras

* Primoque mane surgentes, et orto 22

quasi sanguinem, *dixeruntque: San-23

22. gegenüber. vE: bes M. aufftanben. dW.vE.A: über bem Baffer. B.dW.vE.A: ba (fo) faben ... (an) r. wie Bl.

λεῖς καὶ ἐπάταξεν ἔκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ τῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα, Μωάβ. 24 Καὶ παραγίτονται είς την παρεμβολήν Ίσραήλ, καί άνίσταται Ίσραήλ καὶ τύπτει τὸν Μωάβ, καὶ έφυγε Μωάβ έκ προςώπου αὐτῶν. Καὶ εἰςῆλθον είςπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὸν Μωάβ. 25 και τὰς πόλεις καθείλον, και πάσαν μερίδα άγαθήν εβρίψεν άνήρ τον λίθον αὐτοῦ καλ ένέπλησαν αὐτήν, καλ πᾶσαν πηγήν ύδατος ένέφραξαν, και παν ξύλον άγαθον κατέβαλον, έως του καταλιπείν τούς λίθους του τοίχου. καὶ παρεκύκλωσαν οἱ σφενδονῆται καὶ ἐπάταξαν αὐτήν. 26 Καλ είδεν ὁ βασιλεὺς Μωὰβ δτι κεκραταίωται ύπερ αὐτὸν ὁ πόλεμος, καὶ έλαβε μεθ' έαυτοῦ έπτακοσίους ανδρας σπωμένους φομφαίαν διακόψαι πρός τον βασιλέα 'Εδώμ· και ούκ ήδυνήθησαν. ²⁷ Καὶ έλαβε τὸν υίὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον ὂν έβασιλευσεν άστ' αύτοῦ, καὶ άσήσεγκες αὐτὸς όλοκαύτωσις έπὶ τοῦ τείγους, καὶ έγένετο μετάμελος μέγας έπὶ Ἰσραήλ· καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ καὶ έπέστρεψαν είς την γην.

IV. Καὶ γυτὴ μία ἀπὸ τῶν νίων τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς Ἑλισαιέ, λέγονσα: Ὁ δοῦλός σου ὁ ἀνήρ μου τέθνηκε, καὶ σὸ οἰδας ὅτι δοῦλός σου ἡν φοβούμενος τὸν κύριον: καὶ ὁ ἀπειστὴς ἤλθε λαβεῖν τοὺς δύο νίοὺς μου ἐαντῷ εἰς δούλους. ²Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ελισαιέ: Τὶ ποιήσω σοι; ἀπάγγειλόν μοι τὶ σοι ἔστιν ἐν τῷ οίκφ σου; Ἡ δὰ εἰπεν: Οὐκ ἔστι τῷ δούλη σου οὐδὲν ἐν τῷ οίκφ, ὅτι ἀλλ' ἢ ἀγγεῖον ἐλαίου ἐν τῷ οίκφ ῷ ἀλείψομαι. ³Καὶ εἶπε 'πρὸς αὐτήν' Δεῦρο αἴτησαι σεαντῷ ἀγγεῖα ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου, σκεύη κενά, μὴ ὀλιγώσης, ⁴καὶ εἰςελεύση καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν ἐπὶ σεαντὴν καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα σου; καὶ ἐκχέης εἰς τὰ ἀγγεῖα

מַעֶּלֶיוּ וַיִּשָׁבוּ לְאָרֵץ: בּיִלְּיִּ וַיִּשָׁבוּ לְאָרֵץ: בּיִלְּיִּ וַיִּשְׁבוּ לְאָרֵץ: בִּיְלָּיִה שִׁיִּים וַיִּבְּוּ אָת־מוֹאָב וַיִּיְנֶסוּ מִעְיַן-מֵיִם יְהַרְסוּ וְכָל-תְלְבָּ טׁוֹבִה מִעְיַן-מֵיִם יְהַרְסוּ וְכָל-תֵלְבָּ בּיִּיְסָבּוּ הַפְּלְּעִים וַיִּבְּנִיהְ בַּפְּיר חֲרָשֶׁׁת מִעְיַן-מֵיִם יְהַרְטוּ וְכָל-תֵץ-מִוֹב יִפִּילוּ מַעְיַן-מֵיִם יְהַלְּמוֹ וְבְּלְּהָ אָדוֹם וְלָאִ יְלְלוּּ מִעְיַן-מֵיִם יִבְּלְהוּ וְבְּלְּהָ הָּנְלְחְבָּוֹ וַיִּבְּלוּ מִעְיַן-מֵיִם יְבְּלוֹ הַבְּבְנוֹר אָשׁר־מִלְבָּ מִעְיַן-מִים יְבִּלְהוּ וְבְלָּה יִבְּלִּה וְנִילְּה יִיְּלְבָּ מִעְיַן-מִים יְבְּלְהוּ וֹבְּלְּה הָּלְלְּה יִיְּלְבָּוּ מִעְיַן-מִים יִבְּלְהוּ וְבְּלָּה יִבְּלִּהְ הָּלִּים וַיִּבְּלוּ אוֹהוֹ שָׁבַע־מֵאוֹת אִישׁ שִׁלֵּלְ וַיִּבְּלָּה יִיִּלְרָּ אוֹרוּ שְׁבָּע־מֵאוֹת אִישׁרוּ עַלְהָּי הַיִּבְּלְיוֹ וַיִּשְּׁבוּ לְּבָּלְיוֹ עַלְּהָוֹ וְנִילְּהָוֹ לַנְיִילְבְּיוֹ וְיִיְבְּעָּוֹ וְנִילְרָוֹ וְלָבְּיִלְּר וְיִיִּלְּהָוֹ וְיִיבְּלְבוּ מִלְּרְם מִוֹלְבְּיִלְּר וְבִיּיִם יְלָאוֹ יְלְבָּוֹ הַבְּבְלוֹר אֲלָהְיִלְ וַיִּילְבוּ וְיִבְּעָּוֹם וַיִּבְּלָּה וֹיִבְּלְיוֹ בִּיִּבְּים וְיִבְּעָּה וּ בְּלָּרוּ וְיִבְיּתְּב יִייִבְּיל בְּילִים וְיִבְּבָּוֹי מִבְּבְּיוֹם וְיִבְּבָּוֹת שִׁרְיִבְיוֹ וְיִשְׁבּוּ בִּיִּבְּנִיתְ בְּבְּיוֹ בִּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בִיִּבְּבוּ בְּבִייתְם בְּלָּבוּ וְיִיבְּבְּוֹי בְּבְּבּוֹי בְּבְּבוֹי בְּבְּבּוֹי בְּבְּבּוֹי בְּיִבְּבּוּ בְּיִיבְּיוֹ וְיִשְׁבּוּ בְּבְּבּיוֹ בְּיִבְּבְּוֹי בְיִישְׁבוּי וְיִשְׁבּוּ בְּבְּרִים וְיִבְּבְּוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבּוּ בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבּיוֹי בְיִישְׁבּבּיוֹי וְיִבְּבְּיוֹים בְּיִבְּבְּיוֹי בְייִשְׁבָּיתְיּים בְּיִבְּיבְּבְיוֹי בְייִּבְּיִבְּים בְּיבְּיוֹים בְּיִבְּיוֹים בְּבְּיתוֹים בּיוֹבְיוּים בְּיִבְּים בְּיבְּיוֹים בְּיִבְּיוֹם בְּיִבְּבְּיוֹי בְייִשְׁבְּיִים בְּבְּיוֹים בְּבְּיוֹים בְּבְּיוֹים בְּבְּיוֹם בְּבְּבְּיוֹים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיוֹים בְּיִבְּבְּבְּיוֹים בְיבְּבְּים בְּיִבּיוֹים בְּיִבְיוֹים בְּבְּבּיוֹים בְּיבְיבְּיבְיוּים בְיִבְּיִבְים בְּבְּבְּיוֹים בְיִבּים בְּבְּבְיוֹים בְּבִיבְי

^{23.} AB: ἀνὴο (ἔκ. ϜΧ). 24. AB: εἰςῆἰθον ... κ. Ἰσοαὴλ ἀνέστησαν κ. ἐπάταξων τὴν Μ., κ. ἔφυγον (* Μ.) ἀπό πο. (c. ϜΧ). 25. AB: ἔὀδιψαν ... * αὐτᾶ (c. ΕϜΧ). Β* ὕδ. († ΑΕϜΧ). Α²Β† (p. τοίχε) καθηρημένες (* ϜΧ?) ΑΒ: ἐκύκλ. (c. ϜΧ). 26. AB: ἐκοαταίωσεν ... ἐσπασμένες ... * τὸν (c. [Ε] ϜΧ). 27. AB: ὀἰοκαὐτωμα (c. ϜΧ). — 1. Β† (a. Ἑλ.) τον (* ΑϜΧ) ... * (alt.) ὁ († ΑΕϜΧ). ΑΒ: ἀπέθανε ... ἔγνως (c. ϜΧ). 2. Β* αὐτῆ († ϜΧ; ΑΕΧ: πρὸς αὐτην). ΑΒ: ἀνάγγειλον μ. τί ἔστι σοι ... * (pr.) σε ... ἀλὶ ἢ δ ἀλείψομαι ἔλαιον (c. ϜΧ). 3. ΑΧ: αἰτησον. ΑΒ: σκεύη (ἀγγ. ϜΧ). Β* σε († ΑΕϜΧ). 4. ΑΒ: κατὰ σὲ κ. κατὰ τῶν υίῶν σε, κ. ἀποχεεῖς εἰς (πάντα) τὰ σκεύη (c. ϜΧ).

בנ"א בש" ימנית 25. ייכו ק". 24. לך ק". 24. ייכו ק". 24. עלך ק". 24. ייכו שפרת ויירא 1. עכניך ק". 3. ייכו

^{23.} dW.vE: gefampfet haben unter einander bie R. A: wiber fich felbft geftritten. B.dW.vE.A: u. (haben) einer ben and, gefchl. (erfchl.), B.dW.vE: (u.) nun 3. Bente, DR.

^{24.} dW: ftanb J. auf. B: alfo f. f. hinein. vE: n. jene rudten unter fievor. dW: [3frael] fam ine Lanb.

Blut, bie Ronige haben fich mit' bem Schwert verberbet, und einer wird ben anbern gefchlagen haben. Bui, Doab, 24 mache bich nun gur Ausbeute! "Aber ba fle gum Lager Ifraels famen, machte fich Ifrael auf und ichlugen bie Moabiter, und fie floben vor ihnen. Aber fie tamen 25 hinein, und ichlugen Moab; * bie Stabte gerbrachen fie, und ein jeglicher marf feine Steine auf alle gute Aeder, und machten fie voll, und verftopften alle Bafferbrunnen, und fälleten alle gute Baume, bis bag nur bie Steine an ben Biegelmauern überblieben, und fie umgaben fie mit 26 Schleubern und ichlugen fie. * Da aber ber Moabiter Ronig fabe, bag ibm ber Streit zu ftart mar, nahm er fieben bunbert Mann gu fich, bie bas Schwert ausjogen, beraus ju reigen wiber ben Ronig 27 Eboms; aber fie fonnten nicht. *Da nahm er feinen erften Sohn, ber an feine Statt follte Ronig werben, und opferte ibn jum Brandopfer auf ber Mauer; ba warb Ifrael febr gornig, baß fie von ihm abzogen, und fehreten wieber gum Lanbe.

IV. Und es fchrie ein Beib unter ben Beibern ber Rinber ber Bropheten gu Elifa, und fprach: Dein Rnecht, mein Mann, ift geftorben, fo weißt bu, bag er, bein Rnecht, ben Berrn fürchtete; nun tommt ber Schulbberr und will meine beiben Rinder nehmen zu eigenen Rnech-2 ten. * Elifa fprach ju ihr: Bas foll ich bir thun? Sage mir, was haft bu im Saufe? Sie fprach: Deine Magb bat nichts im Saufe benn einen Delfrug. 3 * Er fprach: Bebe bin und bitte braugen von allen beinen Nachbarinnen leere Ge-4 fage, und berfelben nicht wenig, gebe binein, und ichließ bie Thur binter bir zu mit beinen Gobnen, und gieße in

> 25. U.L: BBafferbruunen. 27. A.A: ju Banbe. U.L: ju Banb.

27. erftgebornen... tam ein großer Born über Ifr. dW.vE.A: ale Br. vE: Stabtmaner ... wiber 3. A:

guis gladii est! pugnaverunt reges contra se et caesi sunt mutuo; nunc perge ad praedam, Moab! "Per-24 rexeruntque in castra Israel; porro consurgens Israel percussit Moab: at illi fugerunt coram eis. Venerunt igitur qui vicerant, et percusserunt v.19. Moab, * et civitates destruxerunt. 25 et omnem agrum optimum mittentes singuli lapides repleverunt, et universos fontes aquarum obturaverunt, et omnia ligna fructifera succiderunt. ita ut muri tantum fictiles remane-16,7.11 rent; et circumdata est civitas a fundibulariis et magna ex parte percussa. *Quod cum vidisset rex 26 Moab, praevaluisse scilicet hostes, Jud. 3, 10, tulit secum septingentos viros educentes gladium, ut irrumperent ad regem Edom: et non potuerunt.

* Arripiensque filium suum primo- 27 genitum, qui regnaturus erat pro eo, Mich. 6,7. obtulit holocaustum super murum; Nm.1,52. et facta est indignatio magna in Is-16,46. et facta est indignatio magna in Is-Jos.0,30. rael, statimque recesserunt ab eo, et reversi sunt in terram suam.

Mulier autem quaedam de uxo- IV. (2,5.3. ribus Prophetarum clamabat ad Eliseum, dicens: Servus tuus vir meus mortuus est, et tu nosti quia servus tuus fuit timens Dominum, et ecce, Lv.25,29. creditor venit, ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi. Cui 2 dixit Eliseus: Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua? At illa respondit: Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, 186: nisi parum olei quo ungar. * Cui 3 ait: Vade, pete mutuo ab omnibus

vicinis tuis vasa vacua non pauca, *et ingredere et claude ostium 4 tuum, cum intrinsecus fueris tu et filii tui, et mitte inde in omnia vasa

26. S: gladios. 1. S: Deum.

unter. B: es entftanb e. gr. Berbitterung wiber 3. 1. dW.vE: tobt. dW.A: Glanbiger. dW: Rnaben gu n. gu feinen Rn. vE: ju Sflaven. 2. B: Rr. mit Del.

3. Rachbarn. B: forbere für bich. dW.vE.A: borge (bir) ... Bef., n. w. B: lag berf. n. w. fein.

4, an binter bir u. b. C.

^{25.} feinen Stein ... St. ju Rirharefet. B: riffen f. nieber. dW.vE.A. gerftorten. (Die B. 19.) B.dW: bie Schleuberer umg. f. vE: Dieß umg. Schl.

^{26.} B.dW.vE: (au bem) R. v. G. burchanbrechen. A: eingubr. auf. B.dW.vE.A: vermochtene nicht.

ταύτα, και τὸ πληρωθὸν ἀρεῖς. δ Και ἀπῆλθε παρὰ αὐτοῦ και ἀπέκλεισε τὴν θύραν ἐφὰ ἐαντὴν και ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς αὐτοὶ προςῆγον πρὸς αὐτὰν και αὐτὴ ἐπέχει. δ Και ἐγένετο ὡς ἐπληρώθη πάντα τὰ ἀγγεῖα, και είπε πρὸς τοὺς υίοὺς αὐτῆς 'Εγγίσατέ μοι τὸ σκεῦος, και είπον αὐτῆ. Οὐκ ἔστιν ἔτι σκεῦος καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον. Τ Και παραγίνεται και παραγγέλλει τῷ ἀνθρώπος τοῦ θεοῦ, καὶ είπεν 'Ελισαιί' Πορεύου καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον, καὶ ἀπότισον τοὺς τόκους σου, καὶ σὺ καὶ οἱ υίοι σου ζήσεσθε ἐν τῷ καταλοίπω.

8 Καὶ έγένετο ήμέρα και διηλθεν Ελισαιε είς Σουνάμ, καὶ έκετ γυνή μεγάλη, καὶ έκράαμοες αυτός φαλεις αστος, και έλειστο αφ ίχανου του είςπορεύεσθαι αύτον έξέκλινεν αύτον έκει φαγείν άρτον. 9 Kal elew ή γυνή πρός τον άνδρα αὐτῆς 'Ιδού δή, οίδα ότι άνθρωπος του θεού άγιος ούτος διαπορεύεται έφ ήμας διαπαντός · 10 ποιήσωμεν δή αὐτῶ ύπερφον μικρόν, και θώμεν αύνφ έκει κλίνην καὶ τράπεζαν καὶ δίφρον καὶ λυχνίαν, ι καὶ έσται έν τῷ αὐτὸν έργεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ έκκλισει έκει. 11 Και έγένετο ήμέρα και έρχεται 'Ελισαιε' έκες, καὶ έξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερφον καὶ έκοιμήθη έκες, ¹²καὶ εἶπε πρὸς Γιεζί τὸ παιδάριον αὐτοῦ Κάλεσον τὴν Σουναμίτιν ταύτην. Καὶ έκάλεσεν αὐτήν, καὶ έστη ένώπιον αὐτού. 13 Καὶ είπε 'τῷ παιδαρίφ' Είπε πρός αὐτήν 'Ιδού εξέταξας ήμεν πάσαν την έκταξιν ταύτην, τί ποιήσομέν σοι; Εί έστι σοι λόγος λαλήσαι πρός τὸν βασιλέα η πρὸς τον ἄρχοντα της ουνάμεως; 'Η δὲ είπεν Εν μέσφ τοῦ λαοῦ μου ἐγώ εἰμι κατοικῶ. 14 Καὶ είπε 'πρὸς Γιεζί' Τί δεῖ ποιήσαι αυτή; Καὶ είπε Γιεζί. Οἰκ έστιν αὐτη υίός, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτης πρεσβύτης. 15 Καὶ είπεν Έλισαιέ. Κάλεσον αὐτήν καὶ

5. AB: καθ' ἐαντῆς καὶ κατὰ τῶν νίῶν... προςήγγιζον...+ (p. ἐπέχ.) ἔως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη.
6. AB*ἐγ.-τ.άγγ. καὶ ... Εγγ. ἔτι πρός με. 7. Β:
ήλθε (πας. FX; A: ἀνέστη). AB: ἀπήγγειλε (πας.
F)... Δεῦςο (Πος. FX)... ἀποτίσεις. Β: ἐπιλοίπω. AB + (in f.) ἐλαίω (* FX).. 8. AB: διέβη (c.
FX). Β (eti. infra): Σωμάν (Σενάμ?). AB*(ult.) αὐτὸν († F)... + (a. ἐπεῖ) τὸ (* FX)...*(ult.) ἄστον (†
ΕΓΧ). 9. Β: ἔγνων (οἰδα FX; A: ἔγνωπα). 10. AB
† (p. ὑπ.) τόπον... (* ἀντὸν) εἰςπορονέσθαι (c. FX).
11. AB: εἰςῆλθεν*Ελ. (c. FX). 12. AB† (p. Κάλ.)
μοι (*FX). Β (eti. infra): Σωμανῖνιν (c. Α²Χ). 13. AB:
εἶπεν αὐτῶ· Εἰπὸν δή πρ... ἐξέστησας... ἔπατασιν
τ. τί δεῖ ποιῆσαί σοι... λόγος σοι (* λαλ.). Β* με.
ABΕΧ: οἰκῶ. 14. AB: εἰπε Γ. τὸ παιδάορον αὐτᾶ·
Καὶ μάλα νίὸς ἀκ ἔστιν αὐτῷ. 15. Β* εἰπεν-παὶ.

בַלַּיִכָּ תַּחָיִי בַּנּוֹתַר: אָת־הַשָּׁמָן וְשַׁלְּמִי אָת־נִשְׁיַכִּ וְאָמָּ אַלֵּיה וְיִּצְּאָר הַשְּׁמָן: וַיְּהָי יִּפִּלְאָר אַלֵּיה וְיִּצְּאָר הַשְּׁמָן: וַיְּהָי יִּפִּלְאָר אַלִי עוּדְ פָּלִי וַיְּאָמֶר אֶלִיהְ אֵין עִוּד אַלִי עוּדְ פָּלִי וַיְּאָמֶר אֶלִיהְ אֵין עִוּד אַלִי עוּדְ פָּלִי וַיְּאָמֶר אֶלִיהְ אֵין עִוּד אָלִי עוּדְ פָּלִי וַיְּאָמֶר אֶלִיהְ אֵין עִוּד אָר בְּשָׁלָא הַפְּיִעִי: וַנִּהַּלֶּהְ בִּאִתֹּוֹ וַתִּסְנִּר יִּבְּיָּ אָר בְּשָׁלָא הַפְּיִעִי: וַנִּהַּלָּה בְּאֹתוֹ וַיִּחְּסְנִּיר יִּבְּיִּ אָר בְּשָּׁלָא הַפְּיִעִי: וַנִּהַלָּה בְּיִּהְוֹיִי יִּבְּיִּלְיה בְּנִיתְר:

ַנְיָהִי הַיּוֹם וַיַּצֵבָר אֱלִישַׁע אֱל־ שׁרָנֶם וְשָׁם אַשָּׁה גָדוֹכָׂה וַתְּחֲזֶק־בִּוֹ רלחם ויהי 9 שַׁמָּה לַאַכל־לַחם: וַהֹאמר אל־אישה הַנַה־נַא יַדְעִתִּי כַּי, אֵישׁ אֶלְהָים קַדִּוֹשׁ עבר עלינו ממיד: נעשה־נַא צַליַת־קיר קטַנַּה וְנַשִּׁים לוֹ שַׁם מְשַׁה וַשַּׁלָחוֹ וַכְפַּא וּמְנוֹרֶה וְהַיֵה בְּבֹאוֹ 11 אַלֵינוּ יַסוּר שַׁבַּה: וַיִּהֵי הַיִּוֹם וַיָּבְא ויסר אל־העליה 12 שַׁמַה: וַיּאמֵר אַל־בַּיחַזֵי נַצַרוֹ קרַא לַשִּׁוּנַפֵּית הַוֹּאת וַיִּקרַא־לַה וַתַּעַבִּיר 13 לפניו: וַיִּאמֵר כוֹ אֱמָר־נָא אֵלִיהָ הַנָּה חַרֶדְתִּ שָּׁלֵינוּ אָת־כַּל־החַרַדָה הַזּאּת מַה לַצַּשִּוֹת לַהְ הַיַשׁ לְדַבֶּר אַל־הַפָּלֶךְ אָוֹ אָל־שַׂר הַבָּבָא וַתּאֹמֶר 14 בַּתְוֹךְ עַפֵּי אַנֹכִי ישַׁבַת: וַנֹּאמֵר וּמֵה לַצְשִּׂוֹת כָה וַיָּאמֶר בַּיִחוֹי אֲבֶל בַּן לה וְאִישָׁה זַפַן: וַיִּאַמֵּר קּרָא־.

> מוצקת ס. 5. 'p מוצקת ובניך ס' ib. 'p נשיך

^{4.} bie Gef., n. wenn eins voll ift, fo fen es bei Geite. B.dW.vE: biefe G. B: was v. ift bas thue beisfeit. dW: bie vollen trage fort. vE: ftelle weg. A: wenn f. v. finb, nimm fie?

^{5.} g. von ihm. 6. dW: noch mehr Gefäße. B.vE: blieb fleben. 7. beine Coulb. dW.A: lebet.

5 fo gib fie bin. * Sie ging bin und folog bie Thur hinter ihr ju, fammt ihren Gohnen; bie brachten ibr bie Befage gu, fo 6 gog fie ein. "Und ba bie Befage voll waren, fprach fle ju ihrem Sohn: Lange mir noch ein Befäß ber. Er fprach ju ihr: Es ift fein Befag mehr bier. Da ftanb 7 bas Del. * Und fle ging bin und fagte es bem Dann Gottes an. Er fprach: Bebe bin, verfaufe bas Del und bezahle beinen Soulbberrn, bu aber und beine Sohne nahret euch von bem Uebrigen. Und es begab fich zu ber Beit, bag Elifa ging gen Sunem. Dafelbft mar eine reiche grau, bie bielt ibn, bag er bet ibr ag. Und ale er nun oft bafelbft burchgog, ging er gu ihr ein und ag bei ibr. 9 * Und fie fprach zu ihrem Dann: Siebe, ich merte, bag biefer Dann Bottes beilig 10 ift, ber immerbar bier burchgebet. und ihm eine fleine bretterne Rammer oben machen, und ein Bett, Tifch, Stuhl und Leuchter binein fegen, auf bag, wenn 11 er zu uns tommt, bahin fich thue. * Und es begab fich zu ber Beit, bag er binein fam, und legte fich oben in die Rammer 12 und ichlief barinnen, * und fprach gu feinem Anaben Bebaff: Rufe bie Sunamitin. 13 Und ba er fie rief, trat fie vor ihn. * Er fprach zu ibm: Sage ibr, flebe, bu haft uns allen biefen Dienft gethan, mas foll ich bir thun? Saft bu eine Sache an ben Rönig ober an ben Felbhauptmann? Sie fprach: 3ch wohne unter meinem Bolt. 14 " Er fbrach: Was ift ihr benn gu thun? Gehafi sprach: Ach, fie hat keinen Sohn, 15 und ihr Dann ift alt. * Er fprach:

alle Befage, und wenn bu fie gefüllet haft,

haec, et cum plena fuerint, tolles.

*Ivit itaque mulier et clausit ostium 5 super se et filios suos; illi offerebant vasa, et illa infundebat. *Cum-6 que plena fuissent vasa, dixit ad filium suum: Affer mihi adhuc vas! Et ille respondit: Non habeo. Stetitque oleum. *Venit autem illa et 7 indicavit homini Dei. Et ille: Vade, inquit, vende oleum et redde creditori tuo, tu autem et filii tui vivite de reliquo.

Facta est autem quaedam dies et 8 Jos. 19.18 transibat Eliseus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quae tenuit eum ut comederet panem; cumque frequenter'inde transiret, divertebat ad eam, ut comederet panem. "Quae 9 dixit ad virum suum: Animadverto quod vir Dei sanctus est iste, qui transit per nos frequenter: * facia- 10 1Rg. mus ergo ei coenaculum parvum, et ponamus ei in eo lectulum et mensam et sellam et candelabrum, ut cum venerit ad nos, maneat ibi. *Facta est ergo dies quaedam et 11 veniens divertit in coenaculum, et requievit ibi, *dixitque ad Giezi pue-12 rum suum: Voca Sunamitidem istam. Qui cum vocasset eam et illa stetisset coram eo, *dixit ad puerum 13 suum: Loquere ad eam: Ecce, sedule in omnibus ministrasti nobis, quid vis ut faciam tibi? Numquid 28m.15,2 habes negotium et vis ut loquar regi sive principi militiae? Quae respondit: In medio populi mei habito. *Bt ait: Quid ergo vult ut faciam 14 ei? Dixitque Giezi: Ne quaeras; filium enim non habet et vir ejus senex est. *Praecepit itaque ut 15

^{5.} A.A: hinter fic. 10. A.A: er babin fic.

^{12.} U.L. Rufe ber S. ... ihr rief.

^{8.} Und fo oft er nun. B.vE.A: eines Tages? dW: bes E. B.vE: hinuber gog (ging). dW.vE: nothigte. B.vE: (bas) Br. zu effen. B.dW.vE.A: fehrte er (bei ihr) ein.

^{9.} ein heiliger M. G. ift. dW: febe, vE: weiß.
10. Pl. Oberfammer mit Banben ... er babin eine Tebre. dW.vE: Obergemach (jurichten). A: Obergimmer.

^{11.} eines Tages b, er babin ?. u. Tehrete ein im

^{8.} Al.: Sunam civitatem.

d. Obert. u. fcl. dafelbft. B: legte fich nieber. A: rubete.

^{12.} dW.A: Diener. vE: Rnechte.

^{13.} B: um unsertwillen alle biese Sorgfalt bewiesen. dW: für uns gesorgt mit a. b. S. vE: bir unsertwegen so viele Sorge gemacht. A: emsig uns bebient in Allem. B: etwas zu reben für bich bei ... dW.vE: (etw.) zu r. zum.

^{14.} dW: Traun!

εκάλεσεν αὐτήν, καὶ ἐλθοῦσα ἔστη παρὰ τὴν θύραν. 16 Καὶ εἰπεν "Ελισαιε πρὸς αὐτήν' Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὧρα αὕτη ζῶσα σὺ περιειληφοῖα νίόν. Ἡ δε εἰπε Μή, κύριε, ἀνθρωπε θεοῦ, μὴ διαψεύση τὴν δούλην σου. 17 Καὶ ἐν γαστρὶ συνέλαβεν ἡ γυνή, καὶ ἔτεκεν νίὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὧρα ζῶσα, ὡς ἐλάλησε πρὸς αὐτὴν Ἑλισαιέ.

18 Καὶ ήδρύνθη τὸ παιδάριον καὶ ἐγένετο καὶ έξηλθε πρός τὸν πατέρα αὐτοῦ πρός τοὺς θερίζοντας, 19 καλ είπε πρός τὸν πατέρα αὐτοῦ Τὴν κεφαλήν μου, τὴν κεφαλήν μου. Καὶ είπε τῷ παιδαρίφ . Αγαγε αὐτὸν πρὸς την μητέρα αὐτοῦ. 20 Καὶ ήρεν αὐτὸν καὶ ελήνεγκεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καλ έκάθισεν αὐτὸν ἡ μήτης αὐτοῦ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἔως τοῦ μεσημβρίνου, καὶ ἀπέθανε. 21 Καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν έπὶ την κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ απέκλεισεν έπ' αὐτὴν καὶ έξηλθε. 22 Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ είπεν 'Απόστειλον δή μοι εν των παιδαρίων και μίαν των όνων, καὶ δραμούμαι έως του άνθρωπου του θεού, καὶ ἐπιστρέψω. 23 Καὶ είπε· Τί ότι σὺ πορεύη πρός αὐτὸν σήμερον; οὐ νουμηνία οὐδὲ σάββατον. Ἡ δὲ εἶπεν Εἰρήνη. 24 Καὶ έπεσαξε την όνον καλ ε**ίπε τ**ῷ **παιδαρίφ** αὐτῆς Αγε καὶ πορεύου, καὶ μὴ ἐπίσχης μοι τοῦ ἐπιβῆναί με ἔως τοῦ εἰπεὶν σοι. 25 Καὶ ἐπορεύθη καὶ ηλθεν ἔως τοῦ άνθρώπου τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὅρος τὸ Καρμήγιολ. και ελερετο φε είζει Εγιααις εδλοπερών αὐτήν έξ έναντίας, καὶ είπε πρὸς Γιεζί τὸ παιδάριον αὐτοῦ 'Ιδοὺ δὴ ἡ Σουναμίτις έκείνη · 26 νῦν δράμε είς συνάντησιν αὐτῆς, καὶ έρεις αὐτη 'Η είρήνη σοι; ή είρήνη τῷ άνδοι σου; ή εἰρήνη τῷ παιδαρίφ; Καὶ ἔδραμεν είς ἀπάντησιν αὐτῆς καὶ είπεν Εἰρήνη σοι; εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου; εἰρήνη τῷ παιδαρίο σου; Η δε είπεν Είρηνη. 27 Καλ κατεύθυνε

15. AB * έλθ. († FX). 16. AB * αῦτη († FX). B * ἄνθο. (τδ) Φ. († AFX). 17. AB: ἔλαβεν (σ. FX), sed * ἐν γ.). 18. AB: ἔν, ἡνίνα (ἐγ. ἡμέρο Φερισμε καὶ FX). 19. AB: Ἰρον (Ἰγ. FX). 20. AB * κ. εἰςἡκ. αὐτ. ... κ. ἐκοιμήθη ἐκὶ τ. γον. αὐτ. ἔως μεσημβρίας (c. FX). 21. AB: κατ αὐτδ (ἐκ' αὐτὴν F). 23. AB: νεομηνία (νθμ. FX). 24. AB: πρὸς τὸ παιδάριον... * (sqq.) καὶ εἰμε: ὅτι ᾶν εἶπω σοι (c. FX). 25. AB rell. † (in.) Δεῦρο καὶ πορεύση καὶ ἔλεύση

16 נְיּלָבְּלָ הִילִדְ רִיהִי הּיִּוֹם רִיצֹא אַל־ 17 הַיָּאָמֶר כַּמּוֹעֵד הַוָּהֹ פָּעֵת חַיִּה אַהִּיּ 17 הַאָּלַהִּים אַל־יִּאְכַהָּב בְּשִׁמְּחְתֵּדְּ: וַתִּּהַר 18 הַיִּאְמֶּר כַמּוֹעֵד הַוָּהֹ בְּשִׁמְחְתֵּדְּ: וַתִּהַר הַאִּשֶּׁה וַתִּלָּד בַּן לַמּוֹעֵד הַיָּהֹ אָיִשׁ הַיִּאְמֶּר כַמּוֹעֵד הַוֹּהֹ אָלִישְׁע: 18 הַיִּבָּל הִילֹד רִיהִי הּיִּוֹם רִיצֹא אַל־

וַיְּבָהַל הַיַּלֶד וַיְהִי הַיִּוֹם וַיִּצָא אַל־-19 אַבֵּיר אַל־הַּקּבְּרִים: רַיָּאמר אַל־אביר ראשי וראשי רואמר אַל־הַנַּער שַאָּהרּ ב אַל־אַמָּוֹ: וַיִּשְּאַהוּ וַיִבאַהוּ אַל־אַמּוֹ -ברפיה עד ותשפבהו rezk: רַתֹּאמר 22 וַתְּקַרַאֹּ אֶל־אִישׁתֹּ הַאַתֹנוֹת וָאַרִוּצָה עַד־אַישׁ הַאַלהַים 23 וָאָשִׁוּכָה: וַיֹּאמֵר מַדוּיע אַתּי הֹלַכתי שכום:• תַּצַבָּר־כֵּי לָרָפֹב כֵּי אָם־אַמֵּרְתִּי לַדְּ: כת וַתַּלָה וַתַּבָא אל־אישׁ האַלהים אל־ האלהים אותה מנגד השלום לה השלום לאישה השלום 27 לַיַּלֶד וַתְּאמֶר שַׁלָּוֹם: וַתַּבֹא אַל־אַישׁ

> את ק' . 16. 23. 'p את ער כאן . ib הולכת ק'

πρὸς τὸν ἄνθοωπον τῷ θεῷ εἰς ὅρος τὸ Καρμήλιον (*?). AX*K ἑπος. - τὸ ὅς. AB* τὸ Καρμ. (†?) et έξ ἐναντ. († FX). 26. B: ἀπαντήν (συνάντ. FX; AEX: ἀπάντησιν). AB* αὐτῷ († FX). A^1EFX* (ter) ἡ. AB* *K. ἔδς. - παιδ. σῦ († FX). 27. AB: ἡλθε (πατ. FX).

16 bie Thur. * Und er fprach: Um biefe Beit uber ein Jahr follft bu einen Sobn bergen. Sie fprach: Ach nicht, mein Berr, bu Mann Gottes, luge beiner Magb nicht. 17 * Und bie Frau ward ichwanger und gebar einen Sobn, um biefelbe Reit über ein Jahr, wie ihr Elifa gerebet hatte. Da aber bas Rinb groß warb, begab fichs, bag es binaus ju feinem Bater gu 19 ben Schnittern ging, * und fprach ju feinem Bater: D mein Saupt, mein Saupt! Er fprach zu feinem Rnaben: Bringe ibn 20 ju feiner Mutter. * Und er nabm ibn und brachte ibn binein gu feiner Dutter, und fle feste ihn auf ihren Schoog bis an 21 ben Mittag, ba ftarb er. "Und fie ging binauf und legte ibn auf bas Bette bes Mannes Gottes, ichloß zu und ging 22 hinaus, *und rief ihren Dann und fprach: Senbe mir ber Anaben einen, unb eine Gfelin, ich will zu bem Dann Got-23 tes, und wiebertommen. * Er fprach: Barum willft bu zu ibm? ift boch beute nicht Reumond noch Sabbath. Sie fprach: 24 Es ift gut. * Und fle fattelte bie Gfelin und fprach jum Rnaben: Treibe fort und faume mich nicht mit bem Reiten, wie ich 25 bir fage. *Also 20a fie bin und fam 2u bem Dann Gottes auf ben Berg Carmel. Als aber ber Dann Gottes fle gegen ibm fabe, fprach er ju feinem Anaben Behaft: 26 Siebe, Die Sunamitin ift ba; * fo lauf ibr nun entgegen und frage fie, ob es ihr und ihrem Mann und Sohn wohl-27 gebe? Sie fprach: Bobl. *Da fie aber

Rufe fie. Und ba er fie rief, trat fie in

vocaret eam; quae cum vocata fuisset et stetisset ante ostium, dixit 16
ad eam: In tempore isto et in hac
18,10.14 eadem hora, si vita comes fuerit, habebis in utero filium. At illa respondit:
Noli quaeso, domine mi, vir Dei, noli
mentiri ancillae tuae. Et concepit 17
mulier et peperit filium, in tempore
et in hora eadem qua dixerat Eliseus.
Crevit autem puer; et cum esset 18

quaedam dies et egressus isset ad patrem suum ad messores, * ait 19 patri suo: Caput meum doleo, caput meum doleo. At ille dixit puero: Tolle et duc eum ad matrem suam. * Qui cum tulisset et duxisset eum 20 ad matrem suam, posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem. *Ascendit autem 21 et mortuus est. *.10. et collocavit eum super lectulum hominis Dei, et clausit ostium. Et egressa *vocavit virum suum et 22 ait: Mitte mecum, obsecro, unum de pueris et asinam, ut excurram usque ad hominem Dei et revertar. * Qui 23 ait illi: Ouam ob causam vadis ad Nm.28,11eum? hodie non sunt Calendae neque Sabbatum. Quae respondit: Vadam. * Stravitque asinam et prae- 24 18, dam. Suavingas and 13,18. cepit puero: Mina et propera, ne 25,20.18 mihi moram facias in eundo, et hoc age quod praecipio tibi. Profecta 25 est igitur et venit ad virum Dei in 2,25. montem Carmeli. Cumque vidisset eam vir Dei econtra, ait ad Giezi puerum suum: Ecce, Sunamitis illa! * vade ergo in occursum eius et dic 26 ei: Rectene agitur circa te et circa virum tuum et circa filium tuum? Quae respondit: Recte. Cumque 27

^{15.} U.L: Aufe ihr ... ihr r. 16. U.L: leng. 22. U.L: rief ihrem.

^{16.} B: Auf biefe bestimmte 3., wenn biese Jahreg. wiederfommt. dW: Um b. 3. im aubern Jahre. vE: Grabe ... nach b. 3. des Lebens? (A: so bu noch am Leben bist!!) dW.vE: umarmen. vE: tausche n. beine D.

^{18.} B.dW.vE: Unb (b. Anabe) wurde gr. A: D. An. aber wuchs.

^{19.} dW.vE: Ropf! dW: Anappen. vE.A: Anechte. 20. B.dW.vE: (e6) er fag auf (ihren Anieen).

^{21.} fcl. binter ibm gn. dW.vE: fcl, ibn ein.

^{17.} Al.: dixerat ei. 19. Al.* (bis) doleo. 23. Al.: Vale.

^{22.} M. S. reifen. B.dW.vE: eine v. b. Efelinnen. dW: eilen. A: bağ ich bimeile. vE: gefchwind ... reifen. 23. bn hente ... boch nicht. vE: Laß es g. fein. dW: Rubie! (R. Es gefch mahl.)

dW: Ruhig! (B: Es gehe wohl.)
24. ich f. birs benn. B: Führe hin n. giehe fort.
vE: F.u. gehe. A: Er. fort n. eile. dW: Er. immer f.
B.dW.vE.A: halte m. n. auf. vE: bis ich birs f.

^{25.} dW.vE.A: fabe v. ferne. 26. B.dW.vE: fprich ju ihr: Gehte bir wohl (gut)? G. beinem Dt. w.? G. bem Rinbe w.?

πρός Ελισαιε είς το όρος, και έπράτησε των ποδών αυτού · καὶ ήγγισε Γιεζὶ ἀπώσασθαι αυτήν, και είπεν Ελισαιέ Αφες αυτήν οτι ή ψυχή αὐτῆς κατώδυνος αὐτῆ, καὶ κύριος απέκουψεν απ' εμού και ούκ ανήγγειλέ μοι. ²⁸ Καὶ είπεν ή γυνή· Μή ήτησάμην υίὸν παρά του κυρίου μου; ότι ούκ είπου. Ού πλανήσεις μετ' έμοῦ; 29 Καὶ είπεν 'Ελισαιε' τῷ Γιεζί. Ζώσαι την όσφυν σου και λάβε την βακτηρίαν μου έν τῆ χειρί σου, καὶ πορεύου καὶ έὰν εύρης τινά, οὐκ εὐλογήσης αὐτόν, καὶ ἐὰν εθλογήση σέ τις, ούκ άποκριθής αύτῷ καὶ έπιθήσεις την βακτηρίαν μου έπὶ τὸ πρόςωπον τοῦ παιδαρίου. 80 Καὶ είπεν ή μήτηρ τοῦ παιδαρίου Ζη χύριος και ζη ή ψυχή σου, εί έγκαταλείψω σε Και άνέστη Ελισαιδ και έπορεύθη οπίσω αντής. 31 Καὶ Γιείλ διήλθεν ξ**ιιπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἀπέθηκε τὴν** βακτηρίαν έπὶ πρόςωπον τοῦ παιδαρίου, καὶ οὐκ ήν φωνή και ούκ ήν ακρόασις και επέστρεψεν είς απαντήν αὐτοῦ, καὶ είπεν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων. Οὐκ έξεγήγερται τὸ παι-82 Καὶ εἰςῆλθεν Ελισαιε εἰς τὸν δάριον. οίκον, καὶ ίδου το παιδάριον τεθνηκός κεκοιμημένον έπλ την κλίνην αύτου. 38 Καλ είς ήλθεν Ελισαιε και απέκλεισε την θύραν κατά των δύο αὐτῶν, καὶ προςηύξατο πρὸς κύριον. 34 Καὶ ἀνέβη καὶ έκοιμήθη ἐπὶ το παιδάριον, καὶ ἐπέθηκε τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αύτου και τούς όφθαλμούς αύτου έπι τούς όφθαλμούς αύτοῦ καὶ τὰς γείρας αύτοῦ ἐπὶ τας γείρας αύτου, και συνέκαμψεν έπ' αύτόν, καλ δι**εθερμάνθησαν** αί σάρκες τοῦ παιδαρίου. 85 Και επέστρεψε και διηλθεν έν τη οίκία ένθεν καί ένθεν, καὶ ἀνέβη καὶ συνεκάλυψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον, καὶ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτό, καὶ ήνδρίσατο τὸ παιδάριον ἐπτάκις, καὶ διεκινήθη τὸ παιδάριον καὶ ήνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 36 Καὶ έξεβόησεν "Ελισαιδ' πρὸς Γιεζί καὶ είπε Κάλεσόν μοι την Σουναμίτιν ταύτην και εκάλεσε, και είςηλθε πρός αὐτόν. Καὶ είπεν Ελισαιδ Αάβε τὸν νίον σου.

הַאֶלֹהִים אֶל־הַהַּר וַתַּחְזֵק בְּרָגְלִיוּ לְהַדְּמָה וַיֹּאמר אֹישׁ רַיּבַּט בַּיִחוֹי הַאֶּלתִים הַרְפָּה־לָהֹ כִּי־נַּמְשַׁה מֵרַה־ לַה וַיהוָה הַעָּלֵים מָפֵּוֹנִי וְלָא הָבֵּיד 28 לי: וַתֹּאַמֵר הַשַּׁאַלְתִּי בֵן מַאַת אֲלֹנֵי לא תענפו ושמת משענתי על-פני הנער: ל וַתּאֹמֵר אָם הַנַּער 31אחריה: ונחזי עבר לפניהם וישם אָת־הַמִּשְׁעֶּנֶתֹ עַל־פְנֵיְ הַנַּעַר וְאֵין קוֹל ואין קשב וַיַּשָׁב לַקראתוֹ וַיַּגַּד־לַוֹּ 32 לאמר לא הקיץ הַנַּער: מכא אַלִישָׁע הַבָּיִתָה וְהִנַּה הַנַּצַר 33 משפב על־משתו: וַיַבֹּא וַיִּסְנָּר הַדֵּלֵת ויתפבל שניהם אַנַלַל וַיָּשׁפַב עַל־הָּוֹלָד 34 בל־פּור ועיניו על־עיניו וְכַפּוּו על־ בַּפַּוֹר וַיָּבָהַר עַלֵיו וַיַּחָם בְּשֵׂר הַיַּלֵד: לח בַּיִּשָׁב וַיָּלֶהְ בַּבַּיִת אַחַת הַּנָּת ואַחַת הַבָּה וַיַּצַל וַיִּבְהַר עָלֵיר וַיִזוֹרֵר הַבַּּעַר עד שבע פעמים ויִספח הַנַּער אָת־ קרא אל־הַשָּׁנַמַית הַוֹּאת וַיִּקראָה ריאמר

עפיר ק' 34. 'ד

τὰ ἔχνη αὐτὖ ἐκὶ τὰ ἔχνη αὐτὖ. ΕΓΧ † (p. ἐκ' αὐτ.) καὶ ἐνεφύση σεν ἐπ' αὐτόν. AB: διέκαμψεν ... διεθερμάνθη ἡ σάοξ (c. FX). 35, AB: ἐκορεύθη (διηλθεν FX). Α¹B: συνέκαμψεν (-εκάλ. Α¹ΕΓΧ). AB* κ. ἐγέπν. -παιδ. ... † (a. ἐπτ.) ἔως ... (* κ. διεκιν.) κ. ἦν. τὸ παιδ. (c. FX). 36, AB*μοι († ΕΓΧ)

^{27.} AEX † (a. El.) τον. AB: ἐπελάβετο (ἐπρ. FX).
28. AB: Ἡ δὲ ἐπε: Α¹ΕΧ * ἐπ. Β: εἰπα (-ον ΑΕΓΧ).
29. AB: δεῦρο, ὅτι ἐὰν εῦρχς ἄνδρα, ἀπ εὐλογησεις ... σὲ ἀνήρ, ἀπ ἀποπριθήση ... * τὸ (c. FX).
31. AB: αὐτῆς (-ῶν FX). AB²: ἐπέθηπε. ΑΕΓΧ: ἀπάντησιν. AB * εἰπ. αὐτὰν ἡνέρθη (c. FX).
32. Β: πεποιμισμένον (-μημ. AFX). 33. AB † (p. Ἑλ.) εἰς τὸν οἰπον (* FX). Β: ἐαντῶν (αὐτ. ΑΕΓΧ).
34. AB: ἔθηπε (ἐπ. FX et † τὸ πρόςωπον αὐτδ ἐπλ τὸ καὶ ἐπ. ΕΧ † (p. alt. 2. αὐτδ) παὶ

gu bem Dann Gottes auf ben Berg tam, bielt fie ibn bei feinen Rugen: Bebaff aber trat bergu, bag er fle abftiege. Aber ber Dann Gottes fprach: Lag fie, benn ibre Seele ift betrubt, und ber Berr hat mirs 28 verborgen und nicht angezeigt. * Gie fprach: Wenn habe ich einen Sohn gebeten von meinem Berrn? fagte ich nicht, 29 bu follteft mich nicht taufchen? * Er fprach au Gebaff: Gurte beine Lenben und nimm meinen Stab in beine Banb, und gebe bin (fo bir jemanb begegnet, fo gruße ibn nicht, und gruget bich jemanb, fo bante ihm nicht) und lege meinen Stab auf bes 30 Knaben Antlig. * Die Mutter aber bes Rnaben fprach: So mabr ber Berr lebt und beine Seele, ich laffe nicht von bir! Da machte er fich auf und ging ihr nach. 31 " Behaff aber ging vor ihnen bin, und legte ben Stab bem Anaben auf bas Antlig, ba war aber feine Stimme noch Anblen. Und er ging wiederum ihm entgegen, und zeigete ihm an und fprach: 32 Der Rnabe ift nicht aufgewacht. ba Elifa ins Saus tam, fiebe, ba lag * Unb 33 ber Rnabe tobt auf feinem Bette. er ging hinein und ichlog bie Thur gu, für fie beibe, und betete gu bem Berrn. 34 "Und flieg binauf und legte fich auf bas Rinb, und legte feinen Dunb auf bes Rinbes Mund und feine Augen auf feine Augen und feine Banbe auf feine Banbe, und breitete fich alfo über ihn, bag bes " Er aber 35 Rinbes Leib warm warb. ftand wieber auf und ging im Baufe einmal hieber und baber, und flieg hinauf und breitete fich uber ibn. Da fcnaubete ber Rnabe fiebenmal, barnach that ber 36 Rnabe feine Augen auf. "Und er rief Behafi und fprach: Rufe bie Sunamitin. Und ba er fle rief, tam fle hinein zu ihm. Er fprach: Da nimm bin beinen Sohn.

venisset ad virum Dei in montem. (Mi.SS.s. apprehendit pedes ejus; et accessit Giezi ut amoveret eam. Et ait homo Dei: Dimitte illam; anima enim ejus in amaritudine est, et Dominus celavit a me et non indicavit mihi. * Quae dixit illi: Numquid petivi 28 v.16. filium a domino meo? numquid non 186 dixi tibi: Ne illudas me? *Et ille 29 ait ad Giezi: Accinge lumbos tuos Br.4,17. et tolle baculum meum in manu tua, et vade (si occurrerit tibi homo, L.10,4. non salutes eum, et si salutaverit te quispiam, non respondeas illi) et pones baculum meum super faciem pueri. Porro mater pueri ait: Vi-30 vit Dominus et vivit anima tua, non 15.21. dimittam te! Surrexit ergo et secutus est eam. . Giezi autem prae- 31 cesserat ante eos et posuerat baculum super faciem pueri, et non erat 18.5. vox neque sensus; reversusque est in occursum eius et nuntiavit ei di-(ing. cens: Non surrexit puer. In17,19ss. gressus est ergo Eliseus domum, et * In- 32 v.21.10. ecce, puer mortuus jacebat in lectulo eius. * Ingressusque clausit ostium 33 super se et super puerum, et oravit Ast. 9,40. ad Dominum. *Et ascendit et in-34
186. 1189.
17,80s. cubuit super puerum, posuitque os suum super os ejus et oculos suos super oculos ejus et manus suas super manus ejus, et incurvavit se super eum, et calefacta est caro *At ille reversus deambu-35 lavit in domo semel huc atque illuc, et ascendit et incubuit super eum, et oscitavit puer septies aperuitque oculos. * At ille vocavit 36 Giezi et dixit ei: Voca Sunamitidem hanc! Quae vocata ingressa est ad

1Rg17,22 eum. Qui ait: Tolle filium tuum.

^{27.} U.L: auf bem Berg. 36. U.L: St. ber ... ibrr.

^{27.} B: ergriff f. feine &. dW.A: faßte. vE: umf. B: betr. in ihr. dW.vE: ift ihr befammert. dW: geoffenbart. vE: gefagt.

^{28.} Sobe ich ...? dW.A: begehret. A: Spotte mein nicht.

^{29.} vE: Wenn bu Jem. begegneft. B: wirft ans treffen. dW: Trifft bu. B.dW.vE.A: antworte.

^{30.} dW.vE.A: verlaffe bich n. B: werbe ...

^{27. 8*} a me. 35. 8: deambulabat.

^{31.} noch boren. dW: Webor. B.vE: Aufmerten. dW.vE: erwacht. A: auferftanben!

^{32.} B: war b. Ru. t. und auf f. B. gelegt.

^{33.} hinter ihnen beiben.

^{34.} B.vE: auf beffen Dr. ... beffen A. A: beffelben. B: frummete f. ub. ihn ber. dW.vE.A: beugte ... (hin). B.A: Fleifc.

^{35.} B.dW.vE: niefete ... (bis gu 7 malen). A: gahnte. dW: fching f. A. auf. vE: öffnete.

37 Καὶ εἰςελθοῦσα ή γυνή ἔπεσε ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ προςεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔλαβε τὸν υίὸν αὐτῆς καὶ ἐξῆλθε.

38 Καί Ελισαιδ δπέστρεψεν είς Γάλγαλα καί ην λιμός έπὶ την γην, και υίοι των προφητών έκάθηντο ένώπιον αὐτοῦ. Καὶ είπεν Ελισαιδ' εφ παιδαρίφ αὐτοῦ Επίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν καὶ ἔψει ἔψημα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητών. 39 Καλ έξηλθεν είς τον άγρον συλλέξαι αριώθ, και εύρεν αμπελον αγρίαν, καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν πλῆδες το Ιπατιον απτορ. και ελέβαγεν είς τολ λέβητα του εψήματος, ότι ούκ ήδει. 40 Καί ενέγει τοῖς ἀνδράσι φαγείν· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ έσθίει αὐτοὺς έχ τοῦ έψήματος, καὶ ίδοὺς άνεβόησαν και είπον. Θάνατος έν τω λέβητι, ανθρωπε του θεου και ούκ ήδύναντο φαγείν. 41 Καὶ εἶπε · Λάβετε ἄλευρον καὶ ἐμβάλλετε είς τὸν λέβητα · καὶ είπεν Ελισαιδ πρός Γιεζί τὸ παιδάριον' "Εγχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. Καὶ οὐκ ἐγένετο ἐκεῖ όῆμα πονηρὸν ἐν τῷ 42 Kal arno Those in Baakσαλισά, καὶ ήνεγκε τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ πρωτογενημάτων είκοσι άρτους κριθίνους καὶ παλάθας ἐν τῆ πήρα αὐτοῦ. Καὶ είπε. Δότε τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν. 48 Καὶ είπεν ὁ λειτουργός αύτου . Τί δω τούτο ενώπιον έκατὸν άνδρῶν; Καὶ είπε. Δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν · ότι τάδε λέγει κύριος · Φάγονται καί καταλείψουσι. 44 Καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατά τὸ όῆμα κυρίου.

W. Καὶ Νεεμάν ὁ ἀρχιστρατηγὸς βασιλέως Συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ τεθαυμασμένος προςώπω, ὅτι δι αὐτοῦ ἔδωκε κύριος σωτηρίαν τῆ Συρία καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύι λεπρός. 2Καὶ Συρία ἔξηλθον μονόζωνοι καὶ ἡχμαλώτευσαν ἐκ γῆς

37. AB: εἰςῆλθεν... καὶ (εἰςηλθόσα FX). 38. AB: κ. ὁ λιμὸς ἐν τῷ γῷ ... ἔψε (c. FX). B (eti, infra): ἐψεμ. (-ημ. AEFX). 39. AB: ἄμπ. ἐν τῷ ἀγοῷ ... ὅτι ὅπ ἔγνωσαν (c. FX). 40. A: ἐνέχεαν. AB: εἰ-παν (-ον FX). 41. B: ἐμβάἰετε (-ἰλ. ΑΧ). AB: ἐγενηθη (c. FX). B† (a. δ.) ἔτι (* AX). 42. AB: διῆλθεν (ἤλθεν FX). B: Βαιθαφισά (c. A*F). AB: πρὸς τὸν ἄνθρωπον (τῷ ἄ. FX). B* ἐν τῷ π. αὐτ. († F; A: βακελὶὲθ). 44. ΑΧ † (in.) Καὶ ἔδωκεν εἰς πρόςωπον αὐτῶν. — 1. AB (eti, infra): Ναιμὰν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως (τῆς) Συς.... ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδ. B* τῷ. AB: λελεπρωμένος (λεπρὸς FX).

זר וַהָּבָאֹ וַהָּפָּל עַל־רַגְלָיו וַהְּשָּׁהַחוּ אָרָצָה וַתִּשָּׁא אַת־בָּנַה וַתַּצָא: בּאַרץ וּבנֵי הַנָּביאַים יִשָּבִים לְפַנֵיו רַיָּאמֶר לָנָצֵרוֹ שָׁפֹּת הַפִּיר הַבְּדוֹלָה נזיד לבני הפביאים: ויצא אָדַוד אָל־הַשַּּדָה לָלַפָּט אורת וַיִּמְצַא גפו שוה וילפם מפני פקלת שוה מָלָא בָגָדָוֹ וַיָּבֹא וַיָּפַלֵּח אֵל־סֵיר ־לָא יַדַעוּ: וַיַּצְקוּ לַאַנְשֵׁים לַאָּכָוֹל וַיָּהִי כָּאַכָלָם מַהַנּוֹיד וְהַפָּה ריאמרף 41 הַאַלְהִים רָלָא יַכְלַוּ לַאָּכָל: וַיּאׁמֵר וּקחוּ־לַבַּח וַיָּשָׁלַה אָל־הַפַּיר וַיּאֹבֶר צק לעם ויאכלו ולא היה דבר רע ואיש בא מבעל שלשה. ויבא לאיש האלחים לחם בפורים עשרים-לחם שעלים וכרמל בּצִקלנוֹ ניאמר מו לעם ויאכלו: ויאמר מְשֶׁרְתֹּוֹ מָה אָתַּוֹ זְהֹ לְפָנֵי מֵאָה אִישׁ רַיּאמֶר תַּן לַעָם וִיאַבַּלוּ כֵּי כָה אָמֵר

יִּבְּאָנִּ גִּדּנִּיִּים וַנִּשְׁבָּנִ מֵאָרָץ יִשְׁרָאַ גַּיִּבְנִּ בְּנִּיִּר חֻיִּל מְצִּרֶּע: וְאָׁרָם פִּיּבִּוּ בְּנִּוּ בִּנִּיִּ הְּשִׁיּצֶּה בְּאָרָם אִישׁ צִּדְּוּל לִפְנַּי אֲּלְנִיוּ וּנְשְׁא פְּנִים אִישׁ צִּדְוּל לִפְנַּי אֲלְנִיוּ וּנְשְׁא פְנִים בִּיִּאָּכְלִּוּ וַיִּוּנִתְרוּ כִּדְבֵּר יְהֹנְה:

4 יְהוֹהַ אַכִּוֹל וְהוֹתֵר: וַיָּתַּן לָפְּנֵיהֵם

v. 42. Arter affen vor (f. Angeficht). B.dW: den gr. X. vE: Gericht.
39. wilde Col. B: Gemäs Arauter aufl. vE.A:

^{39.} welbe Col. B: Gemüs Arauter auft. vE.A: (Felbfr.) zu fammein. dW.vE: fand w. Reben. B: einen w. Beinftod. dW: Gurfen. vE: Mantel v. A: füllete bamit f. M. B.dW.vE: zerfchnitt. B.dW. A: in ben Gemüstopf. vE: T. bes Gerichtes.

^{41.} warfs. A: feine Bitterfeit mehr. 42. n. frifche gerftoftene Rorner, in f. Sact. B: Brot v. ben Erfil. dW.vE: Lafche. (B: in feinen

37 * Da tam fie und fiel zu feinen Bugen, und betete an zur Erbe, und nahm ihren Sohn und ging hinaus.

38 Da aber Elifa wieber gen Gilgal tam, ward Theurung im Lande, und die Kinber der Propheten wohneten vor ihm. Und er sprach zu seinem Knaben: Setze zu einen großen Topf und toche ein Ge-

39 muse für die Kinder der Bropheten. *Da ging einer aufs Feld, daß er Kraut läse, und fand wilde Ranken, und las davon Coloquinten, sein Kleid voll, und da er kam, schnitt ers in den Topf zum Ge-

40 mufe, benn fie tannten es nicht. Unb ba fie es ausschütteten für bie Manner zu effen, und fie von bem Gemufe agen, ichrieen fie und sprachen: D Mann Gottes, ber Tob im Topf! Denn fie tonnten es

41 nicht effen. *Er aber sprach: Bringet Wehl her. Und er that es in den Topf und sprach: Schütte es dem Bolf vor, daß sie effen. Da war nichts Böses in

42 bem Topf. * Es tam aber ein Mann von Baal Salifa, und brachte bem Mann Gottes Erftlinge Brots, nemlich zwanzig Gerftenbrote, und neu Getreibe in seinem Rleib. Er aber fprach: Gibs bem Bolt,

43 bag fle effen. * Sein Diener fprach: Was foll ich hunbert Mann an bem geben? Er fprach: Gib bem Bolt, daß fle effen; benn so fpricht ber herr: Man

44 wird effen, und wird überbleiben. * Und er legte es ihnen vor, daß fie agen; und blieb noch über, nach bem Wort bes herrn.

V. Raeman, ber Felbhauptmann bes Ronigs zu Sprien, war ein trefflicher Mann
vor feinem herrn, und hoch gehalten, benn
burch ihn gab ber herr heil in Sprien;
und er war ein gewaltiger Mann, und
2 ausfähig. *Die Kriegsleute aber in Sprien waren herausgefallen und hatten eine

38. A.A: war Theurung. 39. 40. 41. U.L: ins, im, in bas, in bem Töpfen. et adoravit super terram, tulitque filium suum et egressa est.

2,1. Et Eliseus reversus est in Galgala. 38
Erat autem fames in terra, et filii
v.1.6,1. Prophetarum habitabant coram eo.
Dixitque uni de pueris suis: Pone
ollam grandem et coque pulmentum
filiis Prophetarum. Et egressus est 39
unus in agrum, ut colligeret herbas

1,307.2.2.1 agrestes, invenitque quasi vitem sil-

(Jor.2.21 agrestes, invenitque quasi vitem silba.22,22 vestrem, et collegit ex ea colocynthidas agri, et implevit pallium suum, et reversus concidit in ollam pulmenti; nesciebat enim quid esset. *Infuderunt ergo sociis; ut comederent; cumque gustassent de coctione, clamaverunt dicentes: Mors in olla, vir Dei! Et non potuerunt comedere.

Cumque tulissent, misit in ollam et ait: Infunde turbae, ut comedant.

Et non fuit amplius quidquam amaritudinis in olla.

Vir autem qui-42

15m.9,4.dam venit de Baalsalisa deferens viro Nm.18,12Dei panes primitiarum, viginti panes Lv.2,14. hordeaceos et frumentum novum in

Mt. pera sua. At ille dixit: Da populo, ut

16,16.. comedat. *Responditque ei minister 43

Jo. 5,9. ejus: Quantum est hoc ut apponam
centum viris? Rursum ille ait: Da populo, ut comedat! haec enim dicit Dominus: Comedent et supererit. *Posuit 44

Jo. 6, 12. itaque coram eis; qui comederunt, et Mata, 20. superfuit juxta verbum Domini.

e,7. Naaman princeps militiae regis V.
Syriae erat vir magnus apud dominum suum et honoratus; per illum
enim dedit Dominus salutem Syriae;

7,2. erat autem vir fortis et dives, sed le1.4,27. prosus. * Porro de Syria egressi fue2.25.25.27 rant latrunculi et captivam duxerant

^{42.} A.A: Erftling:Brot, Erftlings:Brote.

Gulfen?)
43. Mannern ... n. übriglaffen. B: vorlegen. dW.vE: Bie follte ich bies h. M. vorfeten. vE: u. wird noch üb. haben.

^{44.} u. liegen uoch fibrig.
1. aber andf. B: Oberfie b. heers. dW: h.:Ob. vE: heerführer. A: heeresfürft. B.vE.A: großer. Boltyglotten-Bibel. A. E. 2. 206 1. Abth.

^{41.} Al.: Et misit (pro Cumque t. m.). 42. S: et viginti.

^{1.} Al.: Naam. autem.

dW: vielgeltenber. dW.vE: bei f. S. B: u. v. hohem Anfeben. dW.vE: angefeben. A: geehret. B: hatte gegeben. dW: Sieg. B.vE: tapferer (farter) Gelb. dW: Kriegeh.

^{2.} D. Sprer aber w. ftreifen gezogen. B: mit Parsteien ausgez. dW.vE: in (Streif:) Schaaren. A: aus S. Rauber.

'Ισραήλ νεάνιδα μικράν, και ήν ένώπιον τῆς γυναικός Νεεμάν. ³ Καὶ είπε τη πυρία αὐτης· Όφελον 'όφθείη' ὁ πύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου του έν Σαμαρεία και δεηθείη του προςώπου αὐτοῦ' τότε ἀποσυνάξει ἀπ' αὐτοῦ την λέπραν αὐτοῦ. 4 Καὶ εἰςηλθε καὶ ἀνήγγειλε τῷ κυρίφ αὐτῆς καὶ είπεν. Οὐτως καὶ ούτως ελάλησεν ή νεάνις ή εκ γης Ισραήλ. 5 Καὶ είπεν ο βασιλεύς Συρίας προς Νεεμάν. Δεύοο, απελθε καὶ αποστελώ βιβλίον πρός τον βασιλέα Ισραήλ. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ έλαβεν έν τῆ γειρί αὐτοῦ δέκα τάλαντα άργυρίου καὶ έξακις χιλίους χρυσούς καὶ δέκα άλλασσομένας στολάς, ⁶ ×al નુંગ્કγ×ક જો βιβλίον τῷ βασιλεί Ἰσραήλ, λέγων Καὶ νῦν ώς αν κομισθη. το βιβλίον τούτο πρός σε, ίδου απέσταλκά σοι Νεεμάν τον δουλόν μου, καὶ ἀποσυνάξεις αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ. 7 Καὶ εγένετο ώς ανέγνω ὁ βασιλεύς Ίσραηλ τὸ βιβλίον, διέρψηζε τὰ ἰμάτια αύτοῦ καὶ είπε. Μή θεός έγω του θανατώσαι καὶ ζωοποιήσαι, ότι ούτος άποστέλλει πρός με άποσυνάξαι άνδρα άπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ; πλην γνώτε καὶ ίδετε ότι ούτος προφασίζεται πρός με.

8 Kal eyéverő wc nxovaer Elianie o avθρωπος του θεού, ότι διέρδηξεν ὁ βασιλεύς Ισοαήλ τὰ ἰμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ίσραήλ, λέγων Ίνατί διεζόηξας τὰ ἰμάτιά σου; παραγενέσθω δή πρός με Νεεμάν, και γνώσεται ότι έστι προφήτης έν Ισοαήλ. 9 Καλ παρεγένετο Νεεμάν σύν τοῖς άρμασιν αύτοῦ καὶ ίπποις αύτοῦ, καὶ έστη έπὶ τῆς θύρας τοῦ οίκου Ελισαιέ. 10 Kal απέστειλεν Έλισαιὸ αγγελον πρὸς αὐτόν, λέγων Πορευθεὶς λοῦσαι ἐν τῷ Ἰορδανη ἔβδομον, καὶ ἐπιστρέψει ἡ σάρξ σου ἐπὶ σοὶ καὶ καθαρισθήση. 11 Καὶ έθυμώθη Νεεμάν καὶ απήλθε και είπεν 'Ιδού έλεγον Πρός με πάντως έξελεύσεται καὶ στήσεται, καὶ έπικαλέσεται έν ονόματι θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει την γείρα αύτου έπι τον τόπον, και αποσυνάξει το λεπρόν. 12 Ούγλ αγαθός Αβανά נצרה קשמה ותהי לפני אשת נצמו: ז רַהֹאָמֶר אֶל־גְּבְרְתִּה אַחֲלֵי אֲדֹלִי לִפְנֵי הַבָּבֶרא אֲשַׁר בְשִׁמִרוֹן אַז יַאַסְׁתְּ אֹתִוֹ בַּבַּרַעָתוֹ: וַיַּבֹּא וַיַּבַּד לַאדֹנֵיו לֵאמָר 4 הברח הנערה אמר ריאמר ישראל וילה וילח ביח עשר פפרי-6 חַלִיפִּוֹת בָּבָּדִים: וַיַּבֵא הַפַּפֵּר אֵל־ לאמר הַפַּפָר הַנָּה אֶלֵיך הְנַּה שָׁלַחִתִּי אֵלֵיהׁ את־נעמן עבדי ואספתו מצרעתו: ז וַיָהִי כָּקראֹ מַלַהְ־יִשִּׁרָאֵל אַת־הַסֹּפַר ע בַּגדיר רּאמר האַלהים אַני לָהָמָית וּלְהָחֲיוֹת כִּי־זֵה שׁלַת אַלֹּי לאַסֹת איש מצרעתוֹ כִּי אַהְ־דָעוּ־נָא דראו כי-מתאנה הוא כי:

ו אַלִימַע ישראל אתר פרע מכה יר וַיִּשָׁכַח אָל־הַמַּלַךְ לַאמר לַמַּה רישכח אַה לַאּמָר הָלוֹהְ וְרַחַבְּאַ שַׁבַע־ פַעַמִים בַּיַרָהָן וְיַשָּׁב בִּשֵּׂרָהָ לְהַ וּטְהַרּ: י יצא יצוא ועמד וקרא

^{3.} AB: H de elne ... * og d. ... + (p. #009.) th 3. AB: H δὲ εἶπε ... *όφθ. ... † (p. προφ.) τἔ δεξ ... *π. δεηθ. τἔ πρ. αὐτόν ἀπό τῆς ἐἐπρας α. 4. ΑΒ: ἀπήγγειλε ... ἐαντόν ἀπό τῆς ἐἐπρας α. 4. ΑΒ: ἀπήγγειλε ... ἐαντής. 5. Α*Β *ό. ΑΒ: εἴεελθε π. ἐξαποστελῶ ... * τὸν . 6. ΑΒ: πρὸς τὸν βασιλέα Ἰ. ... ὡς ἀν ἔλθη ... ἀπέστειλα πρὸς σε. 7. Β *ό. ΑΒ: Ο Φ. (Μὴ θ. ΕΓΧ) ... ὅτι πλὴν γν. δὴ π. ... προφ. ὅτ. Α*Β: μοι (πρ. με ΓΧ). 8. Β *ό ἀνθρ. τῷ θ. ΑΒ: ἐλθέτω δὴ ... γνωίτω. 0. ΑΒ: ἡλθε Ν. ἐν ἔππω π. ἄρματι. Β * τῆς ει τἔ. 10. ΑΒ: ἐκτάκις ἐν τῷ Ἰορδ. ... *ἐπλ. 11. Α*Β: Ἰδὰ εἶπον. tete auf. νΕ: war νοτ.

3 Raeman. * Die fprach zu ihrer Frau: Ad, bag mein Berr mare bei bem Bropheten zu Samaria, ber wurde ihn von 4 feinem Musfat los machen! *Da ging er binein gu feinem Berrn, und fagte es ihm an und sprach: So und so hat bie 5 Dirne aus bem Lanbe Ifrael gerebet. *Der Ronig ju Sprien fprach: Go giebe bin, ich will bem Ronig Ifraele einen Brief fchreiben. Und er gog bin, und nahm mit fich gehn Gentner Gilber und feche tau-6 fenb Gulben und gebn Feierfleiber, * unb brachte ben Brief bem Ronige Ifraels, ber lautete alfo: Wenn biefer Prief gu bir tommt, fiebe, fo wiffe, ich habe meinen Rnecht Raeman ju bir gefanbt, bag bu ibn von feinem Ausfage los machft-7 * Und ba ber Konig Ifraels ben Brief las, gerriß er feine Rleiber und fprach: Bin ich benn Gott, bag ich tobten unb lebendig machen fonnte, bag er zu mir fdidet, bag ich ben Dann von feinem Ausfas los mache? Mertet und febet, wie fucht er Urfach ju mir. Da bas Elifa, ber Mann Gottes, borete, bag ber Ronig Ifraele feine Rleiber gerriffen hatte, fandte er gu ihm und ließ ibm fagen: Barum haft bu beine Rleiber gerriffen? Lag ibn zu mir tommen, bag er inne werbe, bag ein Bropbet in Ifrael 9 ift. * Alfo tam Raeman mit Roffen und Bagen, und bielt por ber Thur am Saufe 10 Elifa. * Da fanbte Elifa einen Boten gu

Meine Dirne weggeführt aus bem Lanbe

Ifrael, bie mar am Dienfte bes Beibes

de terra Israel puellam parvulam, quae erat in obsequio uxoris Naaman. * Quae ait ad dominam suam: Utinam fuisset dominus meus ad 2.25. Prophetam, qui est in Samaria! profecto curasset eum a lepra quam habet. * Ingressus est itaque Naaman ad dominum suum et nuntiavit ei, dicens: Sic et sic locuta est puella de terra Israel. Dixitque ei rex 5 Syriae: Vade, et mittam litteras ad regem Israel. Qui cum profectus esset et tulisset secum decem talenta argenti et sex millia aureos et decem mutatoria vestimentorum, "detulit 6 litteras ad regem Israel, in haec verba: Cum acceperis epistolam hanc, scito quod miserim ad te Naaman servum meum, ut cares eum a lepra sua. "Cumque legisset rex Israel litte-6,30. ras, scidit vestimenta sua et ait: 13,31; Numquid Deus ego sum, ut occidere Dt. 22,59. possim et vivificare, quia iste misit ad me, ut curem hominem a lepra 184.20,7. sua? Animadvertite et videte, quod occasiones quaerat adversum me.

Ouod cum audisset Eliseus vir Dei. 8 scidisse videlicet regem Israel vestimenta sua, misit ad eum, dicens: Ouare scidisti vestimenta tua? veniat \$1.2.5. ad me et sciat esse Prophetam in Israel. *Venit ergo Naaman cum equis et curribus et stetit ad ostium domus Elisei, *misitque ad eum Eli- 10 seus nuntium, dicens: Vade et lavare (4,25. septies in Jordane, et recipiet sanitatem caro tua atque mundaberis. *Iratus Naaman recedebat, dicens: 11 Putabam quod egrederetur ad me (Ast. 3, 6 et stans invocaret nomen Domini Dei L.17,14 sui, et tangeret manu sua locum leprae et curaret me; "numquid non 12

3. dW.vE: befreien.

11 werben.

12 fabren und ben Ausfat alfo abthun. * Sind

ihm und ließ ihm fagen: Bebe bin und

wafche bich ftebenmal im Jordan, fo wirb bir bein Bleisch wieber erftattet und rein

gog weg und frach: 3ch meinete, er follte

au mir heraus tommen und hertreten, und

ben Ramen bes Gerrn feines Gottes an-

rufen und mit feiner Band über bie Statte

* Da ergurnete Naeman, und

^{5.} Br. femben ... Getel Golb. A: Golbftide (?) ... Bechfelfleiber.

^{6.} B: Cobalb ale. vE: Run wann, dW: alfo:.... Unb nun, wenn.

einen Mann ... fehet bod w. er ... fnchet. dW: ein Gott!! B: Darum erfennets boch nur u. f. bag er f.an mich ju tommen. dW: Urf.an mir. A: Urfachen B.vE: megnehmen. dW: wegichaffen.

wiber mich. vR: Gelegenheit gegen m. 8. dW.vB.A. erfahre. B: fo foll er erf. 9. B.dW.vB: feinen R. B: blieb halten. A: ftanb. 10. n. wirk z. w. dW.vK: babe ... hergeftellt. A:

gefunb. 11. Ciebe ich m. B.dW.vE: (ge)bachte. vE: feine b. über b. Stelle binführen. dW: auf b. St, legen.

καὶ Φαρφάρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ ὑπὲρ πάντα τὰ ὑδατα Ἰσραήλ; οὐχὶ πορευθείς λούσομαι ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρισθήσομαι; Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ. ¹8 Καὶ προςῆλθον οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, λέγοντες Πάτερ, εἰ μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρός σε, οὐκ ἄν ἐποίησας; καθότι εἶπε πρός σε · Λοῦσαι καὶ καθαρίσθητι. ¹4 Καὶ κατέβη 'Νεεμάν' καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ Ἰορδάνη ἐπτάκις, κατὰ τὸ ὑῆμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ · καὶ ἀπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη.

15 Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ αὐτὸς καὶ πᾶσα ή παρεμβολή αὐτοῦ, καὶ ήλθε καὶ έστη ένώπιον αὐτοῦ καὶ εἶκεν 'Ιδού δή έγρωκα ότι ούκ έστι θεός έν πάση τη γη, ότι άλλ' η έν τῷ Ίσραήλ καὶ νῦν λάβε εὐλογίαν ἐκ γειρὸς τοῦ δούλου σου. 16 Kal elner 'Eligais' . Zī nopios o napsorm ένωπιον αύτοῦ, εί λήψομαι καὶ παρεβιάσατο αυτον λαβείν, και ούκ ήθελησε. 17 Kal είπε Νεεμάν Καὶ εἰ μή, δοθήτω τῷ δούλω σου γόμορ ζεύγος ήμιόνων γης, ότι οὐ ποιήσει έτι ό δουλός σου όλοκαύτωμα ή θυσίαν θεοῖς έτέροις αλλ' η τφ χυρίφ μόνφ. 18 Kal ιλάσεταί μοι περί τοῦ λόγου τούτου κύριος τῷ δούλφ σου, έν τῷ εἰςπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οίκον 'Ρεμμάν προςκυνήσαι έκετ, ότι αύτὸς έπαναπαύσεται έπὶ τῆς γειρός μου, καὶ προςхитово вт оїхо Рецийт вт тф проскитейт αυτόν εν οίκφ Ρεμμάν, και Πάσεται δη κύριος τῷ δυύλφ σου ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου. 19 Καὶ είπεν 'Ελισαιε' προς 'Νεεμάν' Δεύρο είς εἰρήνην.

Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς Χαβραθὰ τῆς γῆς. ²⁰ Καὶ εἶπε Γιεζὶ τὸ παιδάριον Ἑλισαιὲ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ· Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ בּמָּרָוּ פּבֹמִּר נֹהֵר פֹמִן וֹיִּמִׁנֵר: מַּגִּיִּנִים פֹּנַבֹר אִּיִם בֵּאֹלְנִים וֹיָּמָׁב נַבְּלְנִים פֹּנַבֹר אִיִם בֵּאֹלְנִים וֹיִּמָּב נַבְּלִים נִּבְּלִים נִיּלְנִי בִּבְּלִים אַלְיִם וְיִּלְּנִי נַבְּלִים נְּבָּלִים נִיּבְּלִי אַלְיִּר בְּנִימָר אָכִי נַבְּלָים נִּבְּלִים נִיּבְּלִי בְּנִימִּם נִיּבְּלִי בְּבָּלִים נִמָּרְנִי נִיּפָּר בְּנְבְנִית בַּנָּמָּל מִפּּלְ בְּבָּלִים נִפְּרְנִי נִיפָּרְנִי בְּנְבְנִית בַּנָּמָּל מִפּּלְ

כמר אָלִישָׁת אִישִּ-נֵּאָלִנִים נִנּנִּי נוֹלָּצָלִישָׁת אִישִּ-נֵּאָלִנִים נִנִּאָלִים נִנָּלָּי נוֹלָּאָלִי כְּבָלֵע אָרָאִי וַיִּאָמָר צְּיְחַוֹּי נוֹלָּאָלִר לְּוְ לֵּעְ לְּשִׁלְּוֹי נִיּאָמָר לְּיִבְּיִּהְ לְּשִׁלְּיִם נִינָּאָ נוֹלָבָע לְּצִלְנִים אָחַוֹּיִלִּעְ לְּפַבְּיָּה לְּבָּנִי נִישְׁים בְּיִבְּיִר לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיָּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְּפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִה לְפַבְּיִה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפַבְּיִּה לְפְבָּיִה לְפְבָּיִה לְפְבָּיִה לְפִבְּיִה לְפִבְּיִה לְנִישְׁם בְּיִבְּיִה לְפְבָּיִה לְפְבָּיִה לְפְבָּיִה לְפְבָּיִה לְפִבְּיִה לְפִבְּיִה לְפְבְּיִה לְפְבְּיִה לְפְבְּיִה לְפְבְּיִה לְפְבְּיִה לְנִי עִּמְּה לְנִייִּי לְפִּבְּיִּה לְנִים בְּיִּבְיִּה לְבְּיִה לְנִים בְּיִבְּיִה לְנִים בְּיִּיה לְבְּבְּיִּה לְנִיי לִיבְּבְּיְּה לְנִי בְּבְּיְּה לְנִיי לְפִבְּיְּה לְנִי עִּפְבְּיְּה לְנִיי לְפִבְּיִּה לְנִיי לְפִבְּיְה לְנִיי לְיִי לְפִּבְּיְה לְנִיי לְיִבְּבְּיה לְנִיי לִּבְּיִים לְּיִי לִּיִבְּיה לְנִיי לְבִּיְים לְּבִּילְיוֹּ לְנִייִי לְּבְּיִּבְּיִּי לְנִייִי לְּבְּיִּים לְּבִייִם לְּיִי שִׁם בְּיִבְּיִים לְנִייִי לְּבְּבְּיִּבְּי לְנִיי שִּׁבְּיוּ לְנִיי שִּׁבְּיוּ לְנִיי שִּׁבְּיוּ לְנִיי שִּבְּיוּ לְנִיי לְּבְּיִים לְּיִיים בְּיִייוּ לְּבִיבְּיִּה לְיִייִים בְּיִי בְּיִים לְּיִיים לְּיִי בְּיִים בְּיִּיוּ לְּבִייוּ בְּבְּיִים בְּיִּים בְּיִיים בְּיִיי בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִייוּ בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוּים בְּיִיי בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוּים בְּיִיי בְּיִבְיוּי בְּיבְּיוּים בְּייוּ בְּבִּיוּ בְּיִים בְּיִים בְּיִיוּי בְּיִים בְּיוּי בְּיבְיוּי בְּיִים בְּיִייוּ בְּיי בְּיִים בְּיִיי בְּיִיי בְּיִייוּי בְּיִייוּי בְּייִיי בְּיי בְּיבְייוּי בְּייוּי בְּיִיי בְּייי בְּיִיייי בְּייוּי בְּיִיי בְּיייוּי בְּייי בְּיִּייוּי בְּיִייי בְּיייי בְּיִייי

^{12.} AB: ἐξέκλινε (ἐπ. FX). 13. AB: ἤγγισαν οἱ π.... ἐλάλησαν (c. FX)... * λέγ. (†?). Β* Πάτεο. AB *εἰ... ἀχὶ ποιήσεις; καἰὅτι. 14. AB: ξῆμα Ἑλισαιἐ κ. ἐπέστρεψαν. 15. AB: πρὸς Ἑλισαιὲ αὐτὸς (c. FX). Β* δῆ. AB: λάβε τὴν εὐλ. παρὰ τὰ δύλυ συ (c. FX). 16. AB: ἡπεἰθησε (ἐπ ἡθ. FX). 17. s. AB † (p. δοθ.) δὴ (* FX). A*B: γόμος (-ορ ΑΈΧ). B * γῆς († FX; A: ἀπὸ τῆς γῆς). AB: ὁλ. καὶ (ὁλ. ῆ FX). B: θυσίασμα (-ἰαν ΑΓΧ). AB: τὰ κυρ. τῷ ξῆματι τύτω. Καὶ ἱλάσ. κύρ. κτὶ. (c. FX). 18. AB: καὶ ... ἐν τὰ λόγω τότω (ὅτι... ὑπλρ τ. λ. τ. FX). 19. B: Δεβραθὰ (c. ΕΓΧ). 20. AB* τῷ ἀνθρ. τῷ θ.

יא כחדב ולא קרד .18 . אמנה ק' .13 . עד כאן .19 .

^{12.} Biffe. B.dW.vE.A: (ber) A. u. B., bie M. (von) D. B.vE: Sollte ich m. nicht in benfelben w. dW: Barum foll.

^{13.} nabeten f. An. dW.vk.A.: (Dein) Bater' vE: gefagt. B: zu bir gerebet. dW: wollteft. vE. wurbeft. B: warbeft ... gethan haben? A: wahrl, bu batteft es th. muffen.

^{14.} B: tauchte f. ... ein. dW.vE: unter, B.dW. vE.A: bas Fl. e. (fleinen) Rn.

^{15.} ertenne ... einen G. VE: Lager? dW: 3ug.

nicht bie Waffer Amana und Abarbbar gu Damastus beffer benn alle Baffer in Ifrael, bag ich mich brinnen mufche und rein murbe? Und manbte fich und 13 gog weg mit Born. "Da machten fich feine Rnechte gu ihm, rebeten mit ibm und fprachen: Lieber Bater, wenn bir ber Prophet etwas Großes batte gebeißen, follteft bu es nicht thun? wie vielmebr, fo er zu bir fagt: Bafche bich, fo wirft 14 bu rein! "Da flieg er ab und taufte fich im Jorban fiebenmal, wie ber Dann Gottes gerebet hatte, und fein Fleisch marb wieber erftattet, wie ein Fleisch eines jungen Anaben, und warb rein.

Und er tehrete wieber ju bem Mann Bottes, fammt feinem gangen Beer. Unb ba er hinein fam, trat er vor ihn unb fprach: Siebe, ich weiß, daß fein Gott ift in allen ganben, obne in Ifrael, fo nimm 16 nun ben Segen von beinem Rnecht. * Er aber fprach: Go mabr ber Berr lebet, vor bem ich ftebe, ich nehme es nicht! Und er nothigte ibn, bag ere nahme, aber er 17 wollte nicht. *Da fprach Raeman: Möchte benn beinem Rnecht nicht gegeben werben biefer Erbe eine Laft, fo viel zwei Maulthiere tragen? Denn bein Rnecht will nicht mehr anbern Göttern opfern und Brandopfer thun, fonbern bem Berrn, 18 bag ber Berr beinem Rnecht barinnen wolle gnabig fein, wo ich anbete im Baufe Rimmons, wenn mein herr ins Saus Rimmone gehet, bafelbft angubeten, unb 19 er fich an meine Sand lebnet. * Er fbrach

ju ihm: Biebe bin mit Frieben. Und als er von ihm weggezogen mar, 20 ein Relbmeges auf bem Sanbe, * gebachte Gehafi, ber Rnabe Glifa, bes Mannes Bottes: Siehe, mein herr hat biefen SpCant.4,8.meliores sunt Abana et Pharphar fluvii Damasci omnibus aquis Israel. ut laver in eis et munder? Cum ergo vertisset se et abiret indignans, *accesserunt ad eum servi sui et lo-13 cuti sunt ei: Pater, etsi rem grandem dixisset tibi Propheta, certe facere debueras; quanto magis quia nunc dixit: Lavare et mundaberis! *De-14 scendit et lavit in Jordane septies. Jah. juxta sermonem viri Dei, et restituta 23,25. L.4,37. est caro ejus sicut caro pueri parvuli, et mundatus est.

Reversusque ad virum Dei cum 15 universo comitatu suo venit et stetit coram eo, et ait: Vere scio quod non sit alius Deus in universa terra, nisi tantum in Israel. Obsecro itaque, ut Ga.33,11. accipias benedictionem a servo tuo.

3.14. *At ille respondit: Vivit Dominus, 16 ante quem sto, quia non accipiam. Cumque vim faceret, penitus non acquievit. *Dixitque Naaman: Ut vis! 17 sed obsecro, concede mihi servo tuo. ut tollam onus duorum burdonum de

8x.20,34 terra; non enim faciet ultra servus tuus holocaustum aut victimam diis alienis, nisi Domino. *Hoc autem 18 solum est, de quo depreceris Dominum pro servo tuo, quando ingredietur dominus meus templum Remmon, 7,2.17, ut adoret, et illo innitente super

manum meam, si adoravero in templo Remmon, adorante eo in eodem loco: ut ignoscat mihi Dominus servo tuo pro hac re. *Oui dixit ei: Vade 19 in pace!

Abiit ergo ab eo electo terrae 35,16. tempore. Dixitque Giezi puer viri 20 Dei: Pepercit Dominus meus Naaman

^{13.} U.L. wenn bid ber Br.

^{17.} U.L. zwei Mauler.

A: Gefolge. B.vE.A: auf b. gangen Grbe. dW.vE:

^{16.} dW.vE: brang inifn. B.dW.vE: weigerte fich. 17. eine 2. G. ... Br. u. Colachtopfer thun. B. dW.vE: Bo nicht. B: fo lag boch ... dW.vE: fo fei (werbe) ... geftattet. B.vE: fo v. C. ale (ein paar) D. tr. mogen (fonnen). dW.A: bie 2. zweier DR. C. dW.vE.A. mirb.

^{13.} Al.: si. S: tantum (pro nunc).

^{15.} Al. * alius.

^{17.} S: Si vis.

^{18.} Rur barin wolle ... wenn m. S. ... u. ich auch anb. im D. R., fo wolle foldes mein Anbeten b. S. b. An. vergeben. dW.vE: vergeben ... fich ftuset. B: baf ich mich buden muß. B: in biefer Sache. dW.A: biefem Stude.

^{19.} ein F. weit. dW: eine gange Beges. vR: Meile Lanbes? B: ein flein Stud B.

^{20.} dW: Rnappe. vE: Rnecht. A: Diener.

κύριός μου του Νεεμάν του Σύρου τούτου, του μή λαβείν έκ γειρός αύτου α ένηνόγει. ζη κύριος, ότι εί μη δραμούμαι όπίσω αὐτού καὶ λήψομαί τι παρ' αὐτοῦ. 21 Καὶ κατεδίωξε Γιεζί οπίσω του Νεεμάν, και είδε Νεεμάν τρέγοντα όπίσω αὐτοῦ καὶ κατεπήδησεν από του αρματος αύτου είς επάντησιν αύτου. 22 Καὶ είπεν Εἰρήνη ό κύριος μου ἀπέσταλκέ με, λέγων · Ίδου νύν παραγεγόνασι πρός με δύο παιδάρια έξ δρους Έφραξμ από των νέων των προφητών. δός δή αὐτοῖς τάλαντον άργυρίου καὶ δύο άλλασσομένας στολάς. ²³ Καὶ εἰπε 'Νεεμάν' · Ἐπιεικαίως λάβε διτάλαντον άργυρίου καλ εβιάσατο αὐτὸν καὶ έδωκεν αὐτῷ δύο τάλαντα ἀργυρίου ἐν δυσί θυλάκοις καί δύο άλλασσομένας στολάς, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ, καὶ ήραν έμπροσθεν αὐτοῦ. 24 Καὶ ήλθον εἰς τὸ σκοτεινόν, καὶ έλαβον έκ γειρὸς τῶν σαιδαρίων καὶ παρέθετο έν οίκο, καὶ έξαπέστειλε τὰ παιδάρια, και ἀπηλθον. 25 Και αὐτὸς είςηλθε κα**ι παρέστη τ**φ κυρίφ αύτου. Και είπε πρός αὐτὸν Ελισαιέ Πόθεν, Γιεζί; Καὶ είπε 'Γιεζί'. Οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ένθα καὶ ένθα. 26 Καὶ είπεν αὐτῷ 'Ελισαιέ'· Ούχὶ ή καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ, ὅτε κατεπήδησεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς συνάντησίν σου; Καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καί τον έλαβες τα φιάτια και έλαιώνας καί άμπελώνας και ποίμεια και βουκόλια και δούλους και δούλας; 27 και ή λέπρα Nesμαν κολληθήσεται έν σοί και έν τῷ σπέρματί σου είς τους αίωτας. Και έξηλθε 'Γιεζί' έκ προςώπου αύτοῦ λελεπρωμένος ώςει γιών.

ΨΙ. Καὶ είπον οι νίοι τῶν προφητών πρὸς Ελισαιέ· Ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος, ἐν ῷ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σεν, στενὸς ἀφὶ ἡμῶν · ² πορευθῶμεν δὴ ἔως τοῦ Ἰορδάνον, καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ δοκὸν μίαν, καὶ ποιήσωμεν ἔαυτοῖς ἐκεῖ σκέπην τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ. Καὶ εἶπε· Πορεύεσθε.

קשה אַלנִי אַת נַצַבון האַרַפִּי הַוֹּה מפתת מידו את 21 בַאָּתְוֹ בִאָּרְמָה: וַיִּרְדְּׁתְּ בֵּיחָזֵי כקראתו 22 הַשַּׁלִוֹם : וַיָּאִמַר וּ שַׁלוֹם אַלני שׁלחני לַאמֹר הַנָּה עַמַּה זָה באוּ אלי שׁני־ וְשָׁרֵים מָהַר אֶפְרֵיִם מִבְּנֵי הַנְּכִיאֵים תנה־נא להם כפר כָּסֶת וּשָׁתֵי תַלְפוֹת. 28 בַּבַים: וַיִּאֹמֵר נַעַמַן הוֹאֱל מַח כִּכַּרֵים יבו וַיַּצַר כִּכְּרַיָם כַּסַת בַּשְׁנֵי חרטים ושתי חלפות בנדים ניתן אַל־שָׁנֵּי נִעֲרַיו וַיִּשָּאָר כְפָנֵיו: וַיְּבאׁ אַל־שָׁנֵיו: וַיְּבאׁ אַל־הַעַפַל וַיִּפַח מִיָּדַם וַיִּפְקַר בַּבָּיִת כח וַיִּשַׁלַח אָת־הַאָנשׁים וַיַּלְכוּ: וְהוּאַ־ אַל־אַדֹנִיר ויַאמר אַליר ראכה: לא־לָבֵּי הַלַּהְ כַּאֲשֵׁר הַפַּה־אַישׁ מַעַל בַּרְפַּבְתִּוֹ לָקַרָאתֶהְ הַעַּת לַקַחַת אָת־ הַבַּּכֵּף וְלַקַתַת בְּנַדִּים וְזֵיתִים וּכַרַמִים 27 וַבָּאוֹ וּבָלֵר וַעֲבָדֵים וּשִׁפַּחוֹת: וְצֵּרֵעֵת בעמו מדבק־בה וכזרבה לעולם ניצא בַּלְפַניר נִיצרע פּשׁלג:

לֹלֹהֹמָּשׁ - לֵּלִני שָׁם מַׁלֹּנִם לְמָּבֹּע שָׁם נַיַּנְבִּיּן וְנִלְּנִתְּיִם מִשָּׁם אָׁיִשׁ פֹּנִיבִּי אָּנְיִת זְּיִּבְּרִבִּין וְנִלְּנִתִּי מִשְּׁפִי זְּלְבִיבִּיּאַ פֿרַבּ זְּיִּשְׁרִבְּיִבְּעִּ בַּבְּרִבִּיִּ אָּמִּר אְּדָּלִינִי אָּלִישְׁר זְּיִּאְמֹלְנִי בְּפִּלִּנִם אְׁמָּר אְּדָּלִים אָלַ-אָּלִימָׁת זְיִּאְמֹלְנִי בְּבִּיבִיבִּיּ

ע. 20. מאַדן ס . 25. 'ס מומח . 25. 'ס

πρὸς τὸν κύριον (c. FX). 26. AB: πρὸς αὐτὸν Ελ. ... ὅτε ἐπέστρεψεν (c. FX). B: συναντήν σοι (c. AE[F]X). AB: πρόβατα π. βόας π. παῖδας π. πατδίσκας (c. FX). 27. AB: τὸν αἰῶνα (τὸς αἰ. X) ... $*\Gamma.-1.$ B*oi, 2. B: ἀνὴς εἰς. AB*σκέπ. ... Δεὐτε.

^{20.} ABEX: ἐνήνοχε. Β: ἀπ' αὐτὸ τι (τι π. αὐτὸ ΓΧ). 21. AB: ἐδίωξε (c. FX)... εἰδ. αὐτὸν N. (c. X) ... ἐπέστοροφεν (κατ. FX) ... * (sq.) ασὸτὸ. Β: ἀπαντὴν. ΑΧ † (in f.) καὶ εἶπον Εἰρήνη; 22. AB: ἀπέστειλέ... νῦν ἡλὸον (c. FX). 23. Β* N. († ΑΕΓΧ) et Ἐκιειπ. († FX; A: Οῦκον) ... ἔλαβε (ἐβιάσ. αὐτὸν ΑΧ, π. ἔδωκεν αὐτῷ FX). AB: ἔδωκεν (ἐπέδ. FX). 24. A^2 Β: ἡλὸον (-ον X). AB: ἐν τῷν χειρῷν αὐτῷν ... ἔξαπ. τὸς ἀνδρας (c. FX). B^* π. ἀπῆλὸ. († FX; ΑΧ: κ. ἐπορούδησαν). 25. AB: παρειστήκει

rer Raeman verfconet, bag er nichts von ibm bat genommen, bas er gebracht bat; fo mabr ber Berr lebt, ich will ihm nach-21 laufen und etwas von ibm nehmen. *Also jagte Behaft bem Naeman nach; unb ba Raeman fabe, bag er ihm nachlief, ftieg er vom Wagen ibm entgegen, und fprach: 22 Bebet es recht ju? * Er fprach: 3a. Aber mein herr hat mich gefanbt und läßt bir fagen: Stebe, ist find gu mir gefommen vom Gebirge Ephraim zween Anaben aus ber Propheten Rinbern, gib ihnen einen Centner Silber und zwei Feier-23 fleiber. * Raeman fprach: Lieber, nimm zween Centner. Und er nothigte ibn, und banb zween Centner Gilber in zween Beutel, und zwei Feierfleiber, und gab es feinen zween Rnaben, bie trugen es vor ibm 24 ber. "Und ba er tam gen Ophel, nahm ers von ihren Banben und legte es beifeit im Baufe, und ließ bie Danner ge-25 hen. Und ba fie weg waren, * trat er por feinen Berrn. Und Elifa fprach ju ibm: Bober, Gehaft? Er fprach: Dein Rnecht ift weber bieber noch baber gegan-26 gen. * Er aber fprach ju ihm: Banbelte nicht mein Berg, ba ber Mann umfehrete von feinem Bagen, bir entgegen? Bar bas bie Beit, Gilber und Rleiber zu nehmen, Delgarten, Weinberge, Schafe, Rin-* Aber ber 27 ber, Rnechte und Dagbe? Aussat Naemans wird bir anhangen und beinem Samen ewiglich. Da ging er von ibm binaus, ausfähig wie Schnee. VI. Die Rinder ber Propheten sprachen

yu Elifa: Siehe, ber Raum, ba wir 2 vor bir wohnen, ift und zu enge; * lag und an ben Jordan gehen und einen jeglichen bafelbft Golz holen, bag wir und bafelbft eine Stätte bauen, ba wir wohnen. Er fprach: Gehet hin.

quae attulit; vivit Dominus, quia curram post eum et accipiam ab eo aliquid. * Et secutus est Giezi post 21 tergum Naaman; quem cum vidisset ille currentem ad se, desiliit de curru in occursum ejus et ait: Rectene sunt omnia? *Et ille ait: Recte! Dominus 22 meus misit me ad te, dicens: Modo venerunt ad me duo adolescentes de monte Ephraim ex filiis Prophetarum; da eis talentum argenti et vestes mutatorias duplices. *Dixitque Naaman: 23 Melius est ut accipias duo talenta. Et coegit eum, ligavitque duo talenta argenti in duobus saccis, et duplicia vestimenta, et imposuit duobus pueris suis, qui et portaverunt coram eo. *Cumque venisset jam vesperi, tulit 24 de manu corum et reposuit in domo. dimisitque viros et abierunt; "ipse 25 autem ingressus stetit coram domino suo. Et dixit Eliseus: Unde venis. Giezi? Qui respondit: Non ivit servus *,86.42. tuus quoquam. *At ille ait: Nonne 26 cor meum in praesenti erat, quando reversus est homo de curru suo in occursum tui? Nune igitur accepisti argentum et accepisti vestes, ut emas

Syro isti, ut non acciperet ab eo

oliveta et vineas et oves et boves et
servos et ancillas? *sed et lepra 27
3,55. Naaman adhaerebit tibi et semini tuo
usque in sempiternum. Et egressus
mm.12,10est ab eo leprosus quasi nix.

2,2... Dixerunt autem filii Propheta- VI.
rum ad Eliseum: Ecce, locus, in quo
4,32. habitamus coram te, angustus est
nobis; eamus usque ad Jordanem, 2
et tollant singuli de silva materias
singulas, ut aedificemus nobis ibi locum ad habitandum. Qui dixit: Ite!

^{20.} B.dW.vE: von (aus) feinet Ganb. vE: ans

^{21.} Geebess moht? dW: eilete R. nach. vE: feste. dW.vE.A: fprang ... (u. ging) ihm entg. dW: 3ft es heil? vE: Bringest bu Gutes? A: 3ft nicht Alles recht?

^{22. 3}a. Mein D. dW.vE.A: Junglinge.

^{23.} B.dW: Lag bire gefallen, nimm. vE: Beliebe ... ju nehmen. dW.vE.A: jw. feiner Leute (Diener, Rnechte).

^{2.} Al.: tollamus.

^{24.} an ben Sigel. dW.A: bob fie (e8) auf. B. dW.vE.A: u. fie gingen (weg).

^{25.} ba er hineintam u. ... trat, fpr. ... blebin n. babin gewandelt. B.dW.vE: gegangen.

^{26. 3}f bas. B: Ging ... bahin, vB: 3ft ... mitges gaugen. dW: Barn. m. Geift mitg. A: Bar m. S. n. babei. dW.vE: Delbaume?

^{27.} B.A: ber Sonee.

^{1.} dW.vE.A: Ort. B: Statte. vE: figen? 2. einen Balten, vE: wo w. figen tonnen!

8 Καὶ εἰπεν ὁ εἰς 'ἐπιεικῶς' · Δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου · καὶ εἰπεν · Ἡρὰ πορεύσομαι 'μεθ' ὑμῶν'. ⁴ Καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθον ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην καὶ ἔτεμνον ἔύλα. ⁵ Καὶ τοῦ ἐνὸς καταβάλλοντος τὴν δοκόν, καὶ τὸ σίδηρον ἔξέπεσεν 'ἐκ τοῦ στελέγους' εἰς τὸ ὕδωρ · καὶ ἐβόησεν ὁ ἀνὴρ καὶ εἶπεν · Ὠ δή, κύριε, καὶ αὐτὸ κεγρησμένον. ⁶ Καὶ εἰπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ · Ποῦ ἔπεσε; Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον · καὶ ἀπέκλασεν 'Ελισαιὲ ξύλον καὶ ἔβὸιψεν ἐκεῖ, καὶ ἐπεπόλασεν τὸ σίδηρον. ⌉ Καὶ εἰπεν 'Ελισαιέ · Μετεώρισον καὶ λάβε σεαυτῷ. Καὶ ἔξέτεινε τὴν γεῦρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτό.

8 Καὶ ὁ βασιλεύς Συρίας ην πολεμών τὸν 'Ισραήλ, και συνεβουλεύσατο τοῖς παισίν αὐτου, λέγων Είς τον τόπον φελωνί έλμωνί παρεμβαλώ. 9 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Ισραήλ, λέγων Πρόςεγε του μή παρελθείν έν τῷ τόπφ τούτφ, ότι έκει Σύροι ένεδρεύουσι. 10 Kal απέστειλεν ό βασιλεύς Ίσραηλ είς τον τόπον ον είπεν αὐτῷ ὁ άνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐφυλάξατο έχειθεν ούγ άπαξ ούδε δίς. 11 Καλ εξέστη ή ψυγή βασιλέως Συρίας περί τοῦ λόγου τούτου, και εκάλεσε τους παίδας αυτού καὶ είπε πρὸς αὐτούς. Οὐκ ἀπαγγελεῖτέ μοι, τίς προδίδωσί με τῷ βασιλεῖ Ίσραήλ; 12 Καλ είπεν είς έκ των παίδων αύτου · Ούχί, κύριέ μου βασιλεύ · άλλ' ή Ελισαιε ό προφήτης ό έν Ίσραήλ άναγγέλλει τῷ βασιλεῖ Ίσραήλ πάντα όσα έὰν λαλήσης έν τῷ ταμιείω τοῦ ποιτωνός σου. 18 Καὶ είπεν 'ὁ βασιλεύς'· Πορεύθητε καὶ ίδετε ποῦ ούτος, καὶ ἀποστείλας λήψομαι αὐτόν. Καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες 'Ιδού ἐν Δωθαίμ.

14 Καὶ ἀπέστειλεν έχει ιππους καὶ ἄρματα

נְאָלֶר לְכוּ: וַיּאֹמֶר הָאָלְר הָאָלְר הְוּאֶל נָא וְלַךְ אָת־קַבְּרֶיף וַיִּאֹמֶר אֲנִי אַלְּרְ וַיֵּלֶךְ אָת־קַבְּרָיֶר וַיִּאֹמֶר אֲנִי אַלְרָ וַיָּאָמֶר אָישׁ־הְאָלְיִ תַּפְּיִל הַפּוֹיְה וַיָּאמֶר אָישׁ־הְאָלְיִים אֵלִי וְהָרֹּא שְׁאִוּל: וַיִּאמֶר אָישׁ־הְאָלְהִים אֵנְה נָפֶּלְ וַיִּאמֶר אָתְה אֲלְיָר וְהָרֹּא שְׁאִוּל: וַיִּאמֶר אָתְה הַפְּלְוֹם וַיִּקְצָב־עֵץ וַיִּאמֶר אָתְר הַפְּלְוֹם וַיִּקְצָב־עֵץ הַרָם לֵּה וַיִּשְׁלַח יְדוֹ וַיָּקְחָהוּ: הַרֶם לֵּה וַיִּשְׁלַח יְדוֹ וַיְּקְחָהוּ:

וּמַלה אַרֹם הַיה נלחם בּישׂראַל וַיָּנַעָץ אָל־עָבָדֵיו לֵאמֹר אָל־מִקוֹם ני אלמני תחנתי: וישלח איש הַשַּּמֶר מַעָבָר הַמַּקוֹם הַזָּה פּי־שׁם י אַרֵם נָּחָתִּים: וַיִּשְׁלֵח מֵלֵהְ יִשְּׁרַאֵּל אמר־לו המקום אשר הַאֶּלֹהֵים וְהַזָּהִירָה וְנָשְׁמַר־שַׁם לָאֹ־ וו אַחָת וָלָא שָׁתַּיִם: וַיִּפַּעַר לֵב עַלַה־ אָבָרם עַל־הַדָּבָר הַזֶּהַ וַיִּקְרֵא אֶל־עַבַדִּיוֹ רַיָּאמֶר אַלֵּיתָם הַלוֹאֹ הַבּידוּ לִי מי 12 בשפנה אל-מלה ישראל: אַדוד מַעַבַרִיוּ כוֹא אָדני הַמַּכֹּךְ כִּי ישע הנכיא אשר בישראל יגיד ישראל. את־הדברים אשר 13 הְּדָבֶּר בַּתַדַר מִשְׁכַּבַה: וַיֹּאמר לכוּ רראו איכה הוא ואשלח ואקחהו ויבדילו לאמר הנה בדתו:

זי אָשְלָח שֲׁמָה סוּסִים וְהֶכֶב וְחַיִּל

ירוודיריו ק' .10. v. איכו ק' איכו ק' .13.

^{3.} $AB^*\mu$, $\delta\mu$. 4. AB: εἰς τ. I.... τὰ ξ. 5. AB: K. ἰδὰ ὁ εἰς καταβάλλων (s. καταβαλών) ... σιδήφιον ...* ἐν τῷ στ. et ὁ ἀν. (καὶ εἰπ.) et δή ... κεκρυμμένον. 6. AB: ἀκέκνιδε (s. -ζε) * Ἑλ. B: σιδήφιον. 7. B: εἰζημεν (εἰπ. AEFX). AB: (* Ελ.) Τφωσον * κ. λάβε, B^* αὐτὰ B. AB: ἐν I: κ. ἐβκλευάστο πρὸς τὰς παίδας ... τ. τόπον τόνδε τινὰ ἐλμ. 9. AB: ἀκέστ. Ἑλισαιὲ πρὸς ... Φύλαξαι (* τῷ) μὴ ... Συρία κέκρυπται. 10. AB: αὐτῷ Ἑλισαιὲ, κ. ἐφ. ἐκ. ἑ μίαν ἐδὲ δύο. 11. AB: ἐξεκινήθη ἡ ψ. ... ἀναγγελεῖτε ... *τῷ. 12. AB^* ἐκ. ... ὅτι $E\lambda$... πάντας τὸς λόγὸς δς ἐὰν. A^2B : ταμείφ. 13. AB(* ὁ βασ.) Δεῦτε (* καὶ) ἱδ. AEX: αὐτὸς. 14. AB: ἐππον κ. ἄφμα (c. FX).

^{3.} B.dW: Lafes bir boch gefallen. vE: Beliebe boch. 4. B.vE: (fälleten) bas &. dW: hieben Banme.

^{5.} einen Balten.

^{6.} dW.vE: hinein. B: warfs baf. hin?
7. dW.vE: Rimm (bir) es (her)anf. A: R. es!

VI.

3 " Und einer fprach: Lieber, gebe mit beinen Rnechten. Er fprach : 3ch will mit geben. 4 " Und er ging mit ihnen. Und ba fie an ben 5 Jordan tamen, hieben fle Bolg ab. * Und ba einer ein Bolg fallete, fiel bas Gifen ins Baffer, und er fcbrie und fprach: Ame, mein Berr! bagu ifte entlehnet. 6 *Aber ber Dann Gottes fprach: Wo ifts entfallen? Und ba er ibm ben Ort zeigete. fcnitt er ein Golg ab und fließ bafelbft 7 bin. Da fowamm bas Gifen. * Und er fprach: Bebe es auf. Da redte er feine Sand aus und nabm es.

8 Und ber Ronig aus Sprien führete einen Rrieg wiber Ifrael, und berathichlagte fich mit feinen Rnechten und fprach: Wir 9 wollen uns lagern ba und ba. "Aber ber Mann Gottes fanbte jum Ronige Ifraels und lieg ihm fagen: Bute bich, bag bu nicht an ben Ort gieheft, benn bie Sprer 10 ruben bafelbft. * Go fanbte bann ber Ronig Ifraels bin an ben Ort, ben ihm ber Mann Gottes fagte, verwahrete ihn und hutete bafelbft, und that bas nicht einmal 11 ober zweimal allein. *Da marb bas Berg bes Ronigs zu Sprien unmuthe barüber, und rief feine Rnechte und fprach ju ihnen: Bollt ihr mir benn nicht ansagen, wer ift aus ben Unfern zu bem Ronige Ifraels 12 gefloben? *Da fprach feiner Rnechte einer: Nicht alfo, mein herr Ronig, fonbern Elifa, ber Prophet in Ifrael, faget es alles bem Ronige Ifraels, was bu in ber Rammer 13 rebeft, ba bein Lager ift. "Er fprach: So gebet bin und febet, wo er ift, bag ich hinsende und laffe ihn bolen. Und fie zeigten ihm an und fprachen: Siebe, er ift zu Dothan.

14 Da fanbte er bin Roffe und Wagen und

5. A.A: D mebe.

10. gefagt n. ihn gewarnt hatte ... n. bas gefchab. B: baß er fich bafelbft hatete? vK: hatete fic. dW:

*Et ait unus ex illis: Veni ergo 3 et tu cum servis tuis. Respondit: Ego veniam. *Et abiit cum eis. Cum- 4 que venissent ad Jordanem, caedebant ligna. Accidit autem, ut cum unus 5 materiam succidisset, caderet ferrum securis in aquam; exclamavitque ille et ait: Heu, heu, heu! domine mi, et hoc ipsum mutuo acceperam! *Dixit 6 autem homo Dei: Ubi cecidit? At ille monstravit ei locum. Praecidit ergo lignum et misit illuc, natavitque ferrum. *Et ait: Tolle! Oni extendit 7 manum et tulit illud.

Rex autem Syriae pugnabat contra 8 Israel, consiliumque iniit cum servis suis, dicens: In loco illo et illo ponamus insidias. Misit itaque vir Dei 9 ad regem Israel, dicens: Cave ne transeas in locum illum, quia ibi Syri in insidiis sunt. Misit itaque rex 10 Israel ad locum, quem dixerat ei vir Dei, et praeoccupavit eum, et observavit se ibi non semel neque bis. Conturbatumque est cor regis Sy-11 riae pro hac re, et convocatis servis suis ait: Quare non indicatis mihi. quis proditor mei sit apud regem Israel? * Dixitque unus servorum 12 ejus: Nequaquam, domine mi rex! sed 5,8.2,1. Eliseus Propheta, qui est in Israel, 19,19. indicat regi Israel omnia verba quae-(L.12,3. cumque locutus fueris in conclavi tuo. Dixitque eis: Ite et videte, ubi sit, 13 ut mittam et capiam eum. Annun-

tiaveruntque ei, dicentes: Ecce in Ga.37,17. Dothan!

Misit ergo illuc equos et cur- 14

13. 8: Dothain.

vermahrete f. b.

11. mer aus b. II. es mit ... balt. dW.vE: un. ruhig. A: verlegen. dW.vE: Ronnet ihr ...

12. fagt bem R. J. ... beiner Colaft. r. dW.A: offenbaret. B: wirb anzeigen? B.vE.A: bie (alle)

13. B: es wurde ihm angezeigt, bag man fpr. dW: berichtet, inbem.

^{11.} A.A : numathig. U.L : feinen Rnechten. A.A: Unfrigen.

^{8.} B: Meine Lagerstätte foll an bem u. bem Orte fein. dW.vE: An (bemjenigen) D. f. m. Lager f.

^{9.} ben D. n. verfaumeft ... tommen b. herab. B: biefes D. vorbeigieheft? vE: an b. D. vorbeigugiehen? dW: biefen D. ju überfeben. B: haben fich nieberges laffen. vE: gelagert.

καὶ δύναμιν βαρεῖαν, καὶ ἦλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν. 15 Καὶ ἄρθρισεν ὁ λειτουργὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ἀναστῆναι 'τὸ πρωί' καὶ ἔξῆλθε, καὶ ἰδοὰ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἔπποι καὶ ἄρματα, καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν 'Ω κύριε, τί ποιήσομεν; 16 Καὶ εἰπεν 'Ελισαιί' Μὴ φοβοῦ, ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὸρ τοὺς μετ' αὐτῶν. 17 Καὶ προςηύζατο Έλισαιὰ καὶ εἰπε · Κύριε, ἄνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἰδέτω · καὶ διήνοιξε κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου, καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὸ τὸ ὄρος ὅλον πλῆρες ἵππων καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω Έλισαιά.

18 Καὶ κατέβησαν πρός αὐτόν, καὶ προςηύξατο Έλισαιε πρός κύριον και είπε Πάταξον δή τὸ έθνος τοῦτο ἀορασία καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς 'κύριος' ἀορασία κατά τὸ ἡῆμα Ελισαιέ. 19 Καὶ είπεν Ελισαιε πρός αὐτούς: Ούγι αὐτη ή όδος και αὖτη ή πόλις : δεῦτε οπίσω μου καὶ ἐπάξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ον ζητείτε. Καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς Σαμάρειαν. 20 Καὶ έγένετο ώς είςηλθον είς Σαμάρειαν, καὶ είπεν Ελισαιέ. Ανοιξον δή, κύριε, τούς όφθαλμούς αύτων και ίδετωσαν. Καί διήνοιζε χύριος τοὺς όφθαλμοὺς τούτων, καλ είδον, καὶ ίδου αυτοί εν μέσφ Σαμαρείας. 21 Καὶ είπεν ὁ βασιλεύς Ἰσραηλ πρὸς Ελισαιέ. ώς είδεν αὐτούς. Εί πατάξας πατάξω, πάτερ; 22 Καὶ είπεν "Ελισαιέ". Οὐ πατάξεις ους ήχμαλώτευσας έν φομφαία σου καὶ τόξφ σου σύ πατάξεις παράθες αὐτοῖς ἄρτους καὶ ύδωρ, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν καὶ άπελθέτωσαν πρός τον κύριον αὐτῶν: 23 Καὶ παρέθηκεν αύτοις παράθεσιν μεγάλην, καί έφαγον καὶ έπιον, καὶ άπέστειλεν αὐτούς, καὶ άπηλθον πρός τον κύριον αὐτών και οὐ προςέθεντο έτι μονόζωνοι Συρίας έλθεϊν είς γῆν Ἰσραήλ.

24 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ συνήθροισεν ὁ υίὸς "Αδερ βασιλεὺς Συρίας πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη καὶ περι-

מְלֵא סִנְּכִים וְרֵכֶב אֵשׁ סְכִיכִּת מָלֵא סִנְּכִים וְרֵכֶב אֵשׁ סְכִיכִּת זיַבְּאַ וְהָּפָּה־חָיִל טוֹבֵב אָת־הָעָיר יִּנְּהְ זיַרְוּמְפַלֵּל אֶלִישָׁעֹ וַיִּאְמֶר יְהֹּוְה פְּקַח־ זִּיִרְמְפַלֵּל אֶלִישָׁעֹ וַיִּאְמֶר יְהֹּוְה פְּקַח־ אָל־פִי וְרָבֶּה נְצְשָׁה: וַיִּאְמֶר אַלִּרחִירָא אַל־פִּי וְרָבָּה נְצְשָׁה: וַיִּאְמֶר אַלִּרחִירָא אָלִישָׁע; הַיִּבְּה וְנְצְשָׁהוֹ וְיִרְאָה וְיִּפְּקַח יְהּוְּה פְּקַח־ אַלִישָׁע; מִיִּבְּים וְיִרָּבְּה וְנִיְרָא וְהַנָּה וְהַנְּה הְּחָר אַלִישָׁע;

וַיַרְדוּ אַלִיוּ וַיִּתְפַּנֵּל אֵלִישׁע אַל־ יהוה ויאמר הדינא את הגדי היוה בסנורים ריכם 19 אלישע: ויאמר אלהם אלישע לאי זַה הַדֶּרֶהְ וָלֹאֹ־זְה הַעִיר לֶכֶר אֲחַרֵּי אַתַכֹם אַל־הַאַישׁ אַשֵׁר < תַּבַקַשִׁוּן וַיְּלֵך אוֹתַם שׁמִרוֹנַה: וַיִּהִי פַבֹאָם שָּׁמָרוֹן רַיָּאמֵר אָלִישָׁע יִהוָה פַקַח אַת־עיני־אַלָּה וְיַרְאַרּ וַיִּפְקַח יהוה אורעיניהם ויראו והפה בתוה 21 שַׁמְרְוֹן: וַיַּאֹמֵר מֵלֵה־יִשְׂרַאֵל אלישע פראתו אותם האפה אפה 22 אבי: וַיּאַמר לָא תַכַּה הַאֲשֵׁר שָׁבַיתַ בַּתַרָבָּךְ וּבִקַשְׁתִּךְּ אַתַּה מַבָּה שִׁיםׁ לחם ומים לפניהם ויאכלו וישתו 23 רילכו אל-אַלניתם: וַיְּכְרֵה לָהַם פַרַה בִּוֹלָה וַיִּאכִלוֹ וַיִּשָׁתוֹּ וַיָשַׁלְחֵם וילכף אל-אדניהם ולאריספף עוד

מֿלְלֵבּיאָנֶם אָת-פּֿלְ-מִׂנֹנִנִינִּ נَקַּמֹלְ נَיּאַׁנ אַ זֹּגִּנִי, אֹנֹנִרִּבֵּן נִיּלְבָּּגִּלְ בּּּנִ-נִּנֹגִּ נַּנְנַגֵּי אָנָנִה לָבְנָא בַּאָּנֶרת נִשְּׁנָאֵל:

(τότων... αὐτοὶ FX). 22. AB* El.... † (a. θς) el μη ... σὸ πόπτεις ... † (p. θδ.) ἐνώκιον αὐνῶν (c. FX). 23. AB† (a. ἐλθ.) τδ (*FX). 24. AB: ἤθοωσεν (c. FX) * ὁ († X) ... πᾶσαν την παρεμβολήν (c. FX).

^{15.} AB: less, Elisas dvast. *τὸ πρ. A*B: Εππος. AB: ἄρμα...πῶς ποιής. 17. AB: διάνοιξον...
όφθ. τἔ παιδαρίε... όφθ. αὐτἔ... *δλ. 18. B
* Ελ. AB * κύο. 19. AB: πρὸς αὐτ. Ελ. (ε. FX).
B: πόλις...ὀδὸς (ὀδ....πόλ. AFX)... ἄξω (ἐπ. FX).
...πρὸς Σ. (εἰς Σ. AEFX). 20. AB: αὐτῶν... ήσαν

eine große Dacht, und ba fie bei ber Nacht binfamen, umgaben fie bie Stabt. 15 " Und ber Diener bes Mannes Gottes ftanb frahe auf, bag er fich aufmachte und auszoge, und fiehe, ba lag eine Dacht um bie Stadt mit Roffen und Bagen. Da fprach fein Rnabe ju ibm: Awe, mein Berr! wie 16 mollen wir nun thun? *Er fprach: Fürchte bich nicht, benn berer ift mehr, bie bei uns 17 find, benn berer, die bei ihnen find. *Und Elifa betete und fprach: Berr, öffne ihm bie Augen, bag er febe! Da öffnete ber Berr bem Rnaben feine Augen, baf er fabe; und flebe, ba mar ber Berg voll feuriger Roffe und Bagen um Elifa ber. Und ba fie gu ibm bingb femen, bat Elifa und fprach: Berr, fcblage bieg Bolt mit Blindheit! Und er ichlug fle mit Blind-19 beit nach bem Bort Glifa. "Und Glifa fprach ju thnen: Dieg ift nicht ber Bea noch die Stadt; folget mir nach, ich will euch fuhren ju bem Dann, ben ihr fuchet. 20 Und führete fie gen Samaria. * Und ba fle gen Samaria tamen, fprach Elija: Berr, offne biefen bie Augen, bag fie feben. Und ber herr offnete ihnen bie Augen, bag fle fahen, und fiehe, ba waren fie mitten in 21 Samaria. * Und ber Konig Ifraels, ba er fle fabe, fprach er zu Elifa: Dein Bater, 22 foll ich fie fchlagent "Er fprach: Du follft fie nicht ichlagen; welche bu mit beinem Schwert und Bogen fangeft, bie fclage. Gege thnen Brot und Baffer por, baß fie effen und trinten, und lag fie gu ihrem 23 Berrn gieben. *Da warb ein groß Dabl zugerichtet, und ba fie gegeffen und getrunten hatten, ließ er fle geben, baß fle gu ihrem herrn zogen. Seit bem kamen bie

24 Nach biefem begab fichs, bag Ben Sabab, ber Konig zu Sprien, alle fein heer versammlete, und gog berauf und belagerte

Birael.

Rriegsleute ber Sprer nicht mehr ins Lanb

15. A.A: D wehe. 16. U.L: ber. 22. U.L: faheft. 23. U.L: Sint bes ?.

rus et robur exercitus; qui cum vénissent nocte, circumdederunt civitatem. **Consurgens autem diluculo 15.20.4.12 minister viri Dei, egressus vidit exercitum in circuitu civitatis et eques et currus, nuntiavitque ei, dicens: Heu, heu, heu, domine mi! quid faciemus?

P. J. J. At ille respondit: Noli timere! plu-16.25.25.7. **At ille respondit: Noli timere! plu-16.25.7. **Ch.33.7.* illis. **Cumque orasset Eliseus, ait: 17 Domine! aperi oculos hujus ut vi-Nm. deat. Et aperuit oculos pueri, et

Nm. ucat. Es aper mons plenus equo27,211...
Gm.325,22...rum et curruum igneorum in circuitu Elisei.
Hostes vero descenderunt ad eum. 18
Porro Eliseus oravit ad Dominum.

dicens: Percute, obsecto, gentem

Ga.19,11.hanc caecitate! Percussitque eos Dominus, ne viderent, juxta verbum
Elisei. Dixit autem ad eos Eliseus: 19
Non est haec via neque ista est civitas; sequimini me, et ostendam vobis
virum quem quaeritis. Duxit ergo
eos in Samariam. Cumque ingressi 20
fuissent in Samariam, dixit Eliseus:
v.17. Domine! aperi oculos istorum ut videant. Aperuitque Dominus oculos
eorum, et viderunt se euse in medio
Samariae. Dixitque rex Israel ad 21
Eliseum, cum vidisset eos: Numquid

8,9,Jud. percutiam eos, pater mi? *At ille 22
17,10. ait: Non percuties; neque enim cepisti eos gladio et arcu tuo, ut per27.25,21. cutias; sed pone panem et aquam coram eis, ut comedant et bibant et vadant ad dominum suum. *Apposita-28 que est eis ciborum megna praeparatio, et comederunt et biberunt, et dimisit eos abieruntque ad dominum 4,2. suum; et ultra non venerunt latrones Syriae in terram Israel.

Factum est autem post haec, con-24'
^{178,20,1} gregavit Benadad rex Syriae universum exercitum suum, et ascendit et

^{14.} B: ftarte Seersmacht. dW.vE.A: großes (ftar:

fes) Orer ... umringten. 15. Ach web. B: u.ba er finansging, f.ba umgab.

dW.vE.A: ale (nun, aber) b. D. ... 16. dW.A: mehr find mit une. vE: m. une f. m.

^{15.} S: egressus portam.

^{18.} bat E. den herrn u. fprach: Schl.
22. B: Schlägeft du wohl die fo ... gefangen gefühstret? vE: Billft du die follagen ... genommen?
23. ließ er ihnen ... zurichten ... heerbaufen. B: Kriegeb. dW: Streificharen, vE: Schaeren.

25 Kai έγένετο εκάθισαν έπὶ Σαμάρειαν. λιμός μέγας έν Σαμαρεία, και ίδου περιεκάθηντο έπ' αὐτήν έως τοῦ γενέσθαι κεφαλήν όνου όνδοήκοντα σίκλων άργυρίου καλ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερών πέντε σίκλων άργυρίου. 26 Καὶ ην ὁ βασιλεὺς Ισραήλ διαπορευόμενος έπι του τείγους, και γυνή έβόησε πρός αὐτόν, λέγουσα. Σῶσόν με, κύριε βασιλευ. 27 Καὶ είπεν αὐτῆ 'ὁ βασιλεύς' · Μή σε σώσαι χύριος πόθεν σε σώσω, μη από της αλω η από της ληνού; 28 Kal elner αὐτη ό Βασιλεύς Τί έστι σοι; Καὶ είπεν αὐτῷ ή γυνή · Αύτη είπεν πρός με · Δὸς τὸν υίόν σου και καταφάγωμεν αύτὸν σήμερον, και τὸν υίον μου φαγόμεθα αύριον. 29 Καλ ήψήσαμεν τὸν υἰόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτόν, καὶ εἶπον αύτη ἐν τη ἡμέρα τη άλλη. Δὸς τὸν υίόν σου και καταφάγωμεν αὐτόν και έκουψε τὸν υίον αυτής. 80 Και εγένετο ώς ήκουσεν ό βασιλεύς τούς λόγους της γυναικός, καλ διέβόηξε τα ίματια αύτου (καλ αύτος είστήκει έπὶ τοῦ τείγους), καὶ είδεν ὁ λαός, καὶ ἰδοὺ σάκκος επί της σαρκός αύτοῦ έσωθεν. 81 Καί είπε. Τάδε ποιήσαι μοι ό θεός καὶ τάδε προςθείη, εί στήσεται κεφαλή Έλισαιε υίου Σαφατ επ' αὐτφ σήμερον.

82 Καὶ Ελισαιὰ ἐκάθητο ἐπὶ τῷ οἴκῷ αὐτοῦ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθητο μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπίστειλεν 'ὁ βασιλεὺς' ἄνθρα ἐκ προςώπου αὐτοῦ 'πρὸς αὐτόν'. Πρὶν ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν, καὶ Ελισαιὰ εἶπε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους. Έωράκατε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υίὸς τοῦ φονευτοῦ οὕτος ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; ίδετε ὡς ἄν ἔλθη ὁ ἄγγελος, ἀποκλείσατε τὴν θύραν καὶ ἐκθλίψατε αὐτὸν ἐν τῆ θύρα. οὐκ ίδοὺ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ; 33 Ετι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ αὐτῶν, καὶ ίδοὺ ὁ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν 'Ιδοὺ αυτη ἡ κακία παρὰ τοῦ κυρίου, τὶ ὑπομείνω τῷ ΨΙΙ. κυρίφ ἔτι; ¹ Καὶ εἰπεν 'Ελισαιέ'

ם עַל־שָׁמִרוֹן: וַיָּהֵי רַעַב בַּדוֹל בַשְּׁמִרוֹן וָהָפָה צַרִים עַלֵיהַ עַד הַיָּוֹת רָאשׁד בשמנים ככף אַ חַרִייוֹנֵים בַּחַמִשָּׁה כַסָף: וַיְהִי מֶלֶךְ מַּ ישראל לבר על-החמה וְאִשַּׁה צַעַמַה אליו לאמר הושיעה אַלנֵי הַמַּלַהְ: אושיעה המורהברו או 28 וַיִּאמֶר־כָה הַפֶּּלֶךְ מַהּ־לֶּךְ וַתֹּאמֶר האשה הזאת אמרה אלי תני את־ בכה ונאכלפו תיום ואת־בני נאכל תַּבְשׁל אַת־בּני ראמר אליה בַּיִּוֹם הַאַחֵר תְּנֵי אָת־ ל בַּנה ונאכלפו וַתַּחבא אַת־בְּנַה: וַיְהַיּ כִשְׁמֹעַ הַמַּלֶּהְ אָת־דִּבְרֵי הַאִּשָּׁהֹ וַיִּקְרַע את-בגדיו והוא עבר על-החמה וַיַּרָא הַעַּׁם וְהַבָּה הַשָּׁלְ עַל־בְּשַׂרָוֹ 12 מבית: וּלֹאמר פֿה־יַעַמָּה־כֵּי אֵלהֵים וָכָה יוֹסף אַם־יַעַמֹד רָאשׁ אֵלִישָׁע ברשפט עליו היום:

26. B.dW.A: auf b. M. vorüber (vorbei) g. vE:

^{24.} AB: περιεκάθισεν. 25. AB: ξως δ έγενήθη πεφαλή δνε πεντήκ....* (bis) σίπλων. 26. AB*με. 27. AB*ό βασ....σώσω σε ... άλωνος. B* (bis) τῆς. 28. AB*αὐτὸν ... (bis) φαγόμεθα αὐτὸν (c.FX; alt. αὐτὸν *AEFX). 29. AB: πρὸς αὐτὴν (*èν).... ήμ. τῆ δευτέρα φάγ. 30. AB † (p. βασ.) Ίσραηλ ... *(sq.) καὶ († FX)... διεπορεύετο (είστ. X)... (*π. ἰδὸ) τὸν σάπον. 31. AB†(α. πεφ.) ή (*FX). Β' υίδ Σ. 32. AB: ἐν. ἐν τῷ ... *ὁ βασ... πρὸ προς... *πρὸς αὐτ... κ.. αὐτὸς εἰπε... Εἰ s. Μὴ εἰδετε s. οἰδατε... παρα-θιίψ.... ἀχὶ φωνή. 33. B*δ. AB* (pr.) τἔ.

v. 25. 'רברנים ק' v. 32. רובר' דגרשהו v. 32. רובר' דגרשהו v. 32. הר' דגרשהו 25. B.A: warb. vE: entstanb. B.vE: Gungerdenth. dW.A: hnger. dW.vE: Sefel Silbers. vE-fostet. B: fam auf ... A: um ... verfauft wurbe.

obsidebat Samariam. *Factaque est 25

obsessa est, donec venumdaretur

caput asini octoginta argenteis et

quarta pars cabi stercoris columba-

rex Israel transiret per murum, mu-

rum quinque argenteis. * Cumque 26

^{18g.18,9}.fames magna in Samaria, et tamdiu

8,8.1Rg-lier quaedam exclamavit ad eum, di-

166m.14,4 cens: Salva me, domine, mi rex!

Pr. 145.2 * Qui ait: Non te salvat Dominus; 27

Nm. unde te possum salvare? de area vel 18,27. de torculari? Dixitque ad eam rex: 28

Ouid tibi vis? Quae respondit: Mu-

lier ista dixit mihi: Da filium tuum,

ut comedamus eum hodie, et filium

dixique ei die altera: Da filium tuum,

ut comedamus eum. Quae abscondit

filium suum. *Ouod cum audisset 30

Ly.26,29 meum comedemus cras. * Coximus 29

28,43.57, ergo filium meum et comedimus,

rung zu Samaria. Sie aber belagerten bie Stadt, bis bag ein Efelstopf acht Silberlinge, und ein Biertheil Cab Taubenmift 26 funf Silberlinge galt. *Und ba ber Ronig Ifraels gur Mauer ging, fcrie ibn ein Beib an und fprach: Bilf mir, mein Berr 27 Ronig! * Er fbrach: Bilft bir ber Berr nicht, woher foll ich bir belfen? von ber 28 Tenne ober von ber Relter? * Und ber Ronig fprach zu ibr: Bas ift bir? Gie fprach: Dieg Weib fprach ju mir: Gib beinen Sohn ber, bag wir heute effen, morgen wollen wir meinen Sobn effen. 29 * So haben wir meinen Sohn gefocht und gegeffen; und ich fprach ju ihr am anbern Tage: Gib beinen Sohn ber und lag uns effen, aber fle bat ihren Sohn 30 verftedt. *Da ber Konig bie Worte bes Beibes borete, gerriß er feine Rleiber, inbem er zur Mauer ging; ba fahe alles Bolt, bag er einen Sad unten am Leibe 31 anhatte. * Und er fprach: Gott thue mir bieg und bas, mo bas Baupt Elifa, bes Sobnes Sapbats, beute auf ibm fteben wird. Mifa aber fag in feinem Baufe, und bie Melteften fagen bei ibm. Und er fanbte einen Mann por ibm ber. Aber ebe ber Bote zu ihm tam, fprach er zu ben Aelteften: Babt ihr gefeben, wie bieg Dorbfinb hat bergefandt, bag er mein Saupt abreige? Sebet ju, wenn ber Bote tommt, bag ibr bie Thur auschließet und ftoget ibn mit ber Thur weg; flebe, bas Raufchen feines 33 Berrn Fuge folget ibm nach. *Da er noch alfo mit ihm rebete, fiehe, ba tam

25 Samaria. * Und es war eine große Theu-

5,7.6,30. rex, scidit vestimenta sua et transibat per murum, viditque omnis populus al. F. cilicium, quo vestitus erat ad carnem 1Rg.19,2 intrinsecus. * Et ait rex: Haec mihi 31 v.ss. faciat Deus et haec addat! si steterit caput Elisei filii Saphat super ipsum hodie. Eliseus autem sedebat in domo 32 sua, et senes sedebant cum eo. Praemisit itaque virum; et antequam veniret nuntius ille, dixit ad senes: Numquid scitis quod miserit filius homicidae hic, ut praecidatur caput meum? Videte ergo, cum venerit nuntius, claudite ostium et non si-185.14,6 natis eum introire; ecce enim, sonitus pedum domini ejus post eum est. *Adhuc illo loquente eis, apparuit 33 nuntius, qui veniebat ad eum, et ait: Am.3,6. Ecce, tantum malum a Domino est; Jab. 21, 15 quid amplius expectabo a Domino?

33, U.L. gewarten.

ber Bote gu ihm binab und fprach:

Siehe, folch Uebel fommt von bem Berrn,

was foll ich mehr von bem Berrn er-

VII. warten? "Elifa aber fbrach: Soret

Dixit autem Eliseus: Audite ver- VII.

über bie Stabtm. dW: Gilf, B., R.

^{27.} B: aus ber Schener.

^{28.} ihn bente.

^{29.} ihn effen. dW.A: verborgen. vE: Da ich aber ... ba verbarg fie ...

^{30,} innen am 2. dW: Sadtud, vR.A: Traners fleib. B.vB: auf f. &. inwendig. dW: unter ben Rieibern.

^{31. (1} Ron. 2, 23.) B: foll ft. bleiben. dW.yE:

^{31.} Al. * rex.

auf ihm bleibt.
32. dW: Da fanbte [b. Konig] e. M. vor fich hin.
ver son fich aus. A: voran. B: biefer Sohn bes Mors.

VK: von ncaus. A: voran. B: diefer Sohn des More bers. dW.vK.A: daß d. Mörderssohn. B: wegnehme. dW.vK: mir (d. Kopf) abzuschlagen. A: abzuhauen. dW: branget ihn w. vK: bei d. Th. B: klemmet ihn in d. Thur? (1 Kon. 14, 6.)

^{33.} B.dW.vE.A: (bies) Unglud. B: fetner auf b. G. warten. dW.vE: noch (langer) harren.

Ακουσον λόγον κυρίου · τάδε είπε κύριος · 'Ως ή ώρα αύτη, αύριον μέτρον σεμιδάλεως σίκλον καλ δύο μέτρα κριθών σίκλου εν τῆ πύλη Σαμαρείας. ² Καλ ἀπεπρίθη ὁ τριστάτης, ἐφ' ὅν ἐπανεπαύετο ὁ βασιλεὺς ἐπλ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ καλ είπεν · Ἰδοὺ ποιήσει κύριος καταράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ ἔσται τὸ ἑῆμα τοῦτο; Καλ είπεν αὐτῷ 'Ελισαιέ · Ἰδοὺ σὸ ὁψει ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καλ ἐκείθεν οὐ φάγες.

8 Καλ εδοσαρες λεπροί ανδρες ήσαν παρά την θύραν της πόλεως, και είπεν έκαστος πρός τον πλησίον αὐτοῦ. Τί ήμεις καθήμεθα δως αν αποθάνωμεν; 4'Εαν είπωμεν · Είςέλθωμεν είς την πόλιν, και ὁ λιμὸς ἐν τῆ πόλει, καὶ ἀποθανούμεθα έκει καὶ έὰν καθίσωμεν ώδε, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ νῦν δεύτε και έμπέσωμεν είς την παρεμβολήν Συρίας : είαν ζωογονήσωσιν ήμας, καὶ ζησόμεθα, καὶ ἐὰν θανατώσωση ήμᾶς, καὶ ἀποθανούμεθα. 5 Καλ ανέστησαν έν τῷ σκότει είς ελθεω είς την παρεμβολήν Συρίας καὶ είς ηλθον έως μέρους της παρεμβολής Συρίας, καὶ ίδου ουκ ήν άνηρ έκει. 6 Καὶ κύριος άκουστην έποίησε την παρεμβολήν Συρίας φωνή άρμάτων και φωνή ιππων και φωνή δυνάμεως μεγάλης, και είπεν άνηρ πρός τον άδελφον αὐτοῦ · Ίδοὺ μεμίσθωται ἐς' ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς 'Ισραήλ τούς βασιλείς των Χετταίων καὶ τούς βασιλείς Αίγύπτου, του έλθεω ἐφ' ἡμᾶς. 7 καλ ανέστησαν καλ απέδρασαν έν τῷ σκότει, καὶ έγκατέλιπον τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ίππους αύτών και τούς όνους αύτών έν τῆ παρεμβολή ώς ήσαν, και έφυγον κατά τάς ψυγάς έαυτών. 8 Καὶ ήλθον οἱ λεπροὶ οὖτοι έως μέρους της παρεμβολής, καὶ είςηλθον έως σκήσωμα έν, καὶ έφαγον καὶ έπιον καὶ ήραν έκεῖθεν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ίματισμόν, και απήλθον και κατέκρυψαν και έπιστρέψαντες οι λεπροί ούτοι είς ηλθον είς σκηνήν

יְהּנְּתֵה פְּה י אָמֵר יְהּנְּה פְּעֵת י מְקוֹר סְאָה־סְלֶת בְּשֶׁמֵר שְׁמְרְוֹן: וַיְצַן הַּשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר לַפֶּלֶה נִשְׁעָרְוֹן: וַיִּצַן הַשְּׁלִישׁ הַאָּלֵהִים וַיִּאמֵר הָנֵּה יְהּנְּה עשָׁה הַאֶּלְהִים וַיִּאמֵר הָנֵּה יְהּנְה עשָׁה וַיִּאמֶר הִפְּבָח וֹאָה בְּעֵר הָנְה לָא תאַבַל:

אנשים פַתַח הַשָּׁעַר וַיִּאֹמַרוּ אישׁ אל־רעהוּ אנחנה ישבים פה עד-מתנה: אַמַרָנוּ נָבוֹא הַעִּיר וְהַרַעַב כַּעיר ומתנו שם ואם־ישבנו פה ומתנו לבשו לכוּ ונפַלה אַל־מַחַנה אַרַם אַם־יִחַיָּנוּ נָקוָת וְאָם־יִמִיתִנוּ וַמֵּתְנוּי: ח וַיַּקַמוּ בַנָּשַׁף לַבְוֹא אַל־בַּוֹחֵנָה אַרָם רַיַבאוּ עַד־קַבָּה מַחָנָה אַרָם וְהָנַה 6 אַין־שָׁם אַישׁ: וַאַדֹנָי הַשְּׁמִיעַ אַרד מחנה אובם קול וַכָב וְקוֹל סוּס קוֹל בדול ויאמרף אים אל-אחיו עלינו מַלָּך יִשְּׂרַאָּל אַת־ החמים 7 לבוא עלינו: ויַקוּמוּ ויַנוּסוּ בנּשׁׁף וַיַּעַזְבַוּ אָת־אַהַלִיהַם וָאָת־כִּוּסֵיהַם ואת-חמריהם המחנה פאשר 8 וינסו אל־נפשם: ויבאוּ המצרעים יסצה המחנה ויבאו אלי רַיַבאוּ

וופטירון מצורע . 3

^{1.} AB: Liyes wie. ... dipersoon ... in take wildle (c. FX). 2. AB: ò β as. êxav. êxl tip yelea aveë të (e. xoòc tòr) 'Elisaiè n. ela. ... * (sq.) tō et aveō (El. elser) et ér († tole) ... ϕ ayy (c. FX). 3. AB: avoō, $\dot{\eta}$ s. lexool ... elser drip π_0 ... nao. doe soc anob. (c. FX). 5. AB: n. $\dot{\eta}$ ldor els péocs. péocs. péocs. ... * $\dot{\tau}$ is. ... $\dot{\tau}$ is. ..

⁽ter): φωνήν (-ῆ F): ἄρματος... ἐνκό *(sq.) ned ...
Νύν έμισθώσατο...(bis) βασιλέας (c. FX). 7. AB: ἐς ἔστι, κ. ἔφ. πρὸς την ψυχήν ἔ. (c. FX). 8. AB: Κ. εἰςῆλθον ... εἰς σκηνήν μίαν... καὶ ἐπορεύθησαν (καὶ ἔκρυψαν) καὶ ἐπέστρεψαν ἐκείθεν καὶ εἰςῆλθον (c. FX).

bes herrn Bort! So spricht ber herr: Morgen um biese Zeit wird ein Scheffel Semmelmehl einen Setel gelten, und zween Scheffel Gerfte einen Setel, unter bem Ahor zu Samaria. *Da antwortete ein Ritter, auf welches hand sich ber König lehnete, bem Mann Gottes und sprach: Und wenn ber herr Fenster am himmel machte, wie könnte solches geschehen? Er sprach: Siehe ba, mit beinen Augen wirst du es sehen, und nicht bavon effen. Und es waren vier aussätzige Männer

3 Und es maren vier ausfätige Danner an ber Thur por bem Thor, und einer fprach gum anbern: Bas wollen wir bier 4 bleiben, bis wir fterben? "Benn wir gleich gebachten in bie Stabt zu tommen, fo ift Theurung in ber Stadt, und mußten boch bafelbft fterben; bleiben wir aber hier, fo muffen wir auch fterben. Go lagt uns nun bingeben und ju bem Beer ber Sprer fallen; laffen fie uns leben, fo leben wir, 5 tobten fie uns, fo find wir tobt. * Unb machten fich in ber grube auf, bag fie gum Beer ber Sprer tamen. Und ba fie porne an ben Ort bes Beers famen, fiehe, ba war 6 niemanb. *Denn ber Berr hatte bie Sprer laffen boren ein Befdrei von Roffen, Bagen und großer Beerestraft, bag fie unter einander fprachen: Siehe, ber Ronig Ifraels hat wiber uns gebinget bie Ronige ber Bethiter und bie Ronige ber Egopter, bag 7 fle über uns tommen follen. "Und machten fich auf und floben in ber Frube, und liegen ihre Gutten, Roffe und Gfel im Lager, wie es fand, und flohen mit ihrem 8 Leben bavon. * 208 nun bie Ausfätigen an ben Ort bes Lagers tamen, gingen fie in ber Gutten eine, agen und tranten, unb nahmen Gilber, Bolb und Rleiber, unb gingen bin und verbargen es, und famen wieber, und gingen in eine anbere Butte,

6. U.L: Beerfraft.

*.16.19. bum Domini: Haec dicit Dominus:

a,25. In tempore hoc cras modius similae
uno statere erit, et duo modii hordei
statere uno, in porta Samariae. *Respondens unus de ducibus, super

5,18. cujus manum rex incumbebat, homini
Dei ait: Si Dominus fecerit etiam

Ga. 7,11. cataractas in coelo, numquid poterit
v.17.19. esse quod loqueris Qui ait: Videbis
oculis tuis, et inde non comedes.

Quatuor ergo viri erant leprosi 3 Lv.13,46 juxta introitum portae; qui dixerunt ad invicem: Quid hie esse volumns donec moriamur? *Sive ingredi vo- 4 luerimus civitatem, fame moriemur, sive manserimus hic, moriendum nobis est. Venite ergo et transfugiamus 25,11. ad castra Syriae; si pepercerint no-Esth.4,16 bis, vivemus, si autem occidere voluerint, nibilominus moriemur. *Surrexerunt ergo vesperi, ut venirent ad castra Syriae. Cumque venissent ad principium castrorum Syriae, nullum ibidem repererunt. * Siguidem Dominus sonitum audiri fecerat in castris Syriae curruum et equorum et exercitus plurimi, dixeruntque ad invicem: Ecce, mercede conduxit adversum nos rex Israel reges Hethaeorum et Aegyptiorum et venerunt super nos! *Surrexerunt ergo et fugerunt in te- 7 nebris, et dereliquerunt tentoria sua et equos et asinos in castris, fugeruntque animas tantum suas salvare cupientes. * Igitur cum venissent le- 8 prosi illi ad principium castrorum, ingressi sunt unum tabernaculum, et comederunt et biberunt: tuleruntque inde argentum et aurum et vestes, et abierunt et absconderunt, et rursum reversi sunt ad aliud taberna-

^{1.} dW.vE: Mag. dW.A: Beifmehl. B.dW.A: im Th.

^{2.} B.vE: ber hauptmann. dW: Bagentampfer. dW.vE: ftute.

^{3,} por bem Gingang bes Th. vE.A: am C. dW; por bem Th. B: Bas figen m. hier.

^{4.} dW: auch fprachen. vB: Sagen wir. dW.vB: aberlaufen. A: hinaberfliehen ine &.

^{5.} Dammerung. B.dW.yE: an bas Enbe. A: ben

^{6.} Al. * (pr.) et.

Anfang. B.dW.vE.A: Lagers. B: fein Mann. dW. vE: Menic.

^{6.} Getofe. B: Geraufch ... Gefcrei. B.dW.vE: (heeres:) Macht. A: heeres. dW: uns überfallen. vE: gegen uns giehen.

^{7.} Dammerung ... bas 2. vE: hatten f. aufgem. u. waren geft. ... ftehen gelaffen. B.A: verließen. B.dW. vE.A: Zelte, B.dW.vE: wie es war, B: um ihr Leben. vE: ihres 2. wegen. dW: ihr 2. gu retten.

^{8,} наршен вод фаниев. (B. 5.)

άλλην, καὶ έλαβον έκειθεν καὶ ἀπηλθον καὶ

χατέχρυψαν.

9 Καλ είπεν άνηρ πρός τὸν πλησίον αὐτοῦ. Ούν ούτως ήμεις ποιούμεν; ή ήμέρα αύτη ήμερα εὐαγγελισμοῦ έστι, καὶ ἡμεῖς σιοπαμεν καὶ μένομεν έως φωτός τοῦ πρωί, καὶ εὐρήσομεν άδικίαν. νύν πορευθώμεν καὶ άναγγείλωμεν είς τὸν οίκον τοῦ βασιλέως. 10 Καὶ είς ηλθον καλ εβόησαν είς την πύλην της πόλεως, και ανήγγειλαν αύτοις, λέγοντες · Είςήλθομεν είς την παρεμβολήν Συρίας, καὶ ίδου ούκ ην έκει ανήρ ούδε φωνή ανθρώπου, αλλ' ที่ เพทอง อิงอิงแล่งอง หณ่ อึงอง อิงอิงแล่งอง หณ่ อหทναὶ αὐτῶν ὡς εἰσί. 11 Καὶ ἐκάλεσαν τοὺς θυρωρούς και αναγγέλλουσιν είς τον οίκον τοῦ βασιλέως έσω. 12 Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτός και είπεν τους παιοίν αύτου . Απαγγελώ δη ύμιν α πεποιήκασιν ύμιν οί Σύροι. έγνωσαν ότι πεινώμεν ήμεζς, καλ έξηλθαν έκ της παρεμβολής κρυβήναι έν άγρφ, λέγοντες: "Οτι έξελεύσονται έκ τῆς πόλεως, καὶ συλληψόμεθα αὐτοὺς ζώντας, καὶ εἰς τὴν πόλιν είςελευσόμεθα. 18 Καλ απεκρίθη είς τών παίδων αὐτοῦ, λέγων Λαβέτωσαν δη τών ίππων των ύπολελειμμένων ένταυθα πέντε των καταλειφθέντων έν παντί Ίσραήλ (ίδού είσι παν τὸ πλήθος Ίσραηλ τὸ ελλιπόν), καὶ ἀποστελούμεν έκει και όψόμεθα. 14 Και έλαβον δύο αναβάτας ίππων, και απέστειλεν ο βασιλεύς οπίσω της Συρίας, λέγων · Πορεύθητε xal idere. 15 Kal inogendygar onlow avewr έως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ίδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ίματισμοῦ καὶ σκευών ών ἔρριψαν οί Σύροι έν τῷ θαμβείσθαι αὐτούς καὶ άπέστρεφαν οἱ άγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλετ. 16 Καὶ έξηλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασαν την παρεμβολήν Συρίας, και έγένετο μέτρον

8. AB: ἐπορεύθησαν (ἀπῆλθ. FX). 9. AB: εὐαγγελίας... ἀνομίαν' καὶ νῦν δεῦρο καὶ εἰςἐλθωμεν κ. (c, FX). 10, AB: πρὸς τ. π. ... ἐκ ἔστιν ἐκ, ἀν, καὶ φ. ἀνθο, ὅτι εἰ μὴ ἔππ. (c. FX). B*(alt.) δεδεμ. († AFX). AB+ αἰ (* FX). 11. AB: ἐβόησαν οἱ θυοφορί κ. ἀνήγγειλαν (c. FX). 12. AB: πρός τές παίδας ... Αναγγελώ ... ἃ ἐποίησεν ὑμιν (ἡμιν) Συοία ... και ἐκούβησαν ἐν τῷ ἀ. (c. FX). 13. AB: καὶ είπεν ' Λ. δή πέντε τ. ίπ.τ. όπολ. οἱ κατελεί-φθησαν ώδε (ἰδό εἰσι πρὸς πᾶν ... ἐκλείπον) (c. FX). 14. AB: ἐπιβάτας. B+ (p. βασ.) Ισοαήλ. AB: όπ. τδ βασιλέως Συο. λέγων ' Δεύτε κ. 15. AB: Ιματίων ... ἔξξιψε Συοία ... ἐπέστοεψαν (c. FX).

רישאר משם רילכר ריטמנר: ריַאמרף איש אל־רעהר לא־כו ו אנחנו עשים היום הזה יום-בשרה הוא ואנחנו מחשים והכינו עד הביסר ומצאנו עוון ועתה לכו ונבאה וְנַבֵּידָה בֵּית הַפַּכַה: וַיָּבֹאוּ וַיִּקראוּ באנו אַל־מַחַנָּה אַרַם וְהַנַּה אַיןי וַקוֹל אַדֶם כֵּי אָם־הַפַּוּס אַסוּר וַהַּחְמִוֹר אַסוּר וַאָּהַלִים כּאָשׁר המַה: ריבידו בית המכה 12 פנימה: ויַכם הפכה כיכה ויאמר 'דַה־כַּא לַכֹם את אַשׁר־ צאר מו הסוסים הנשארים אשר נשארו-תמר ונשכחה סו מתבהדאבם לאמר לכו וראו: וילכו 16 וַיַּבָּדרּ לַמַּלַהְ: וַיַּצֵא הַלַּם ויבור את מתנה ארם ויהי סאה־סלת בשקל

בחפום ל.13. ל חמון ל.13. בשרה ל.15.

10. r. fle bem Thorwart. B: Thorhuter. vE: ben Thorwachtern. B.vE : find (ftehen ba) wie f. find. dW: Belte, wie f. gewesen.

^{9.} B.A: Bir th. n. recht. dW: R. r. th. w. dW. vB: (warten) bis zum Anbruche bes M. B: fo wird une bie DR. finben. dW.vE: trifft une (unfre) Strafe. B.dW.vE: im O. A: am Gofe.

und nahmen baraus, und gingen bin und verbargen es.

Aber einer ibrach jum anbern: Lafit uns nicht also thun. Dieser Tag ift ein Tag guter Botichaft; mo wir bas verschweigen, und barren bis bag licht Morgen wirb, wird unfere Miffethat gefunden werben; fo lagt une nun bingeben, bag wir tommen 10 und anfagen bem Saufe bes Ronigs. *Und ba fie tamen, riefen fie am Thor ber Stabt und fagtens ihnen an und fprachen: Wir find gum Lager ber Sprer gefommen, und flebe, es ift niemand ba, noch teine Menfchenstimme, fonbern Roffe und Efel angebunden, und bie Butten, wie fie fteben. 11 "Da rief man bie Thorhuter, bag fie es brinnen ansagten im Saufe bes Ronigs. 12 "Und ber Ronig fand auf in ber Racht und fprach zu feinen Rnechten: Laft euch fagen, wie bie Sprer mit uns umgeben. Sie wiffen, bag wir Sunger leiben, unb find aus bem Lager gegangen, bag fle fich im Felbe verfrochen, und benfen: Wenn fie aus ber Stadt geben, wollen wir fie lebenbig greifen und in bie Stabt tommen. 13 * Da antwortete feiner Rnechte einer unb

fprach: Dan nehme die funf übrigen Roffe. bie noch brinnen find übergeblieben (flebe, bie find brinnen übergeblieben von aller Menge in Ifrael, welche alle babin ift), bie

14 lagt uns fenben und befehen. *Da nahmen fle zween Wagen mit Roffen, und ber Ronig fanbte fie bem Lager ber Sprer nad, und fbrach: Biebet bin und befebet.

15 "Und ba fie ihnen nachzogen bis an ben Jorban, fiebe, ba lag ber Beg voll Rleiber und Berathe, welche bie Sprer von fich geworfen batten, ba fie eileten. Unb ba bie Boten wieberfamen und fagten es bem

16 Ronige an, *ging bas Bolf binque unb beraubete bas Lager ber Sprer. Und es galt ein Scheffel Semmelmehl einen Setel,

> 9. A.A: es lichter Morgen. 11. U.L. ben Thorhutern.

11. rief er. vE: riefen bie Thorm. bag man ...

12. dW.vE.A: 3d will end f. B: Laffet mich end boch anzeigen ... es une machen. dW.vE.A: mas b. S. (gegen) une gethan. dW: hungrig find. B: versfteden. dW.vE. A: u. haben f. verft. dW.vE: eins

13, boch 5 ber übr. R. ... (f. fle find wie a. Mt. Boltglotten . Bibel. A. T. 2. 206 1. Abth.

culum, et inde similiter auferentes absconderunt.

Dixeruntque ad invicem: Non recte 9 facimus. Haec enim dies boni nuntii est; si tacuerimus et noluerimus nuntiare usque mane, sceleris arguemur; venite, eamus et nuntiemus in aula regis. *Cumque venissent ad 10 portam civitatis, narraverunt eis, dicentes: Ivimus ad castra Svriae et nullum ibidem reperimus hominem. nisi equos et asinos alligatos et fixa tentatoria. Flerunt ergo portarii et 11 nuntiaverunt in palatio regis intrinsecus. *Qui surrexit nocte, et ait ad 12 servos suos: Dico vobis, quid fecerint nobis Syri: Sciunt quia same laboramus, et idcirco egressi sunt de castris et latitant in agris, dicentes: Cum egressi fuerint de civitate, capiemus eos vivos, et tunc civitatem ingredi poterimus. *Respondit autem 13 unus servorum ejus: Tollamus quinque equos, qui remanserunt in urbe (quia ipsi tantum sunt in universa multitudine Israel, alii enim consumpti sunt), et mittentes explorare poterimus. * Adduxerunt ergo duos 14 equos, misitque rex in castra Syrorum, dicens: Ite et videte. * Qui 15 abierunt post eos usque ad Jordanem. Ecce autem, omnis via plena erat vestibus et vasis quae projecerant Syri, cum turbarentur; reversique nuntii indicaverunt regi. *Et egres-16 sus populus diripuit castra Syriae. factusque est modius similae statere

3fr. fo br. fibrig ift n. wie a. Mt. 3fr. fo bahin ift) Die ... sufeben. dW: (fie find ja boch ... babin ift).
14. febet. dW: Gefpanne Roffe. vE: nach b. L.

dW: hinter b. Geere b. G. ber.

15. gange Beg. dW.vE.A: meggew. B: bavon eileten. vE: eilig floben. (A: erfchrect wurben.) dW: auf ihrer Flucht.

16. B.dW.vE.A: plunberte. (Bie B. 1.)

σεμιδάλεως σίκλου, κατά τὸν λόγον κυρίου, και δύο μέτρα κριθης σίκλου. 17 Και ὁ βασιλεύς κατέστησε τον τριστάτην, εφ' ον έπανεπαύετο έπὶ τῆς γειρός αύτοῦ, ἐπὶ τῆς πύλης, καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῷ πύλη, καὶ ἀπέθανε καθώς έλάλησεν ὁ ἄνθρωπος του θεου, ος ελάλησεν εν τώ καταβήναι τον άγγελον πρός αὐτόν. 18 Καὶ ἐγένετο καθά ελάλησεν Ελισαιε πρός τον βασιλέα, λέγων Μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καλ δύο μέτρα κριθης σίκλου, και έσται αύριον ώς ή ώρα έν τῆ πύλη Σαμαρείας. 19 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ ἀνθρώπφ τοῦ θεοῦ καὶ είπε Καὶ έαν χύριος ποιήση καταράκτας έν τῷ οὐρανῷ, εί έσται το όημα τουτο; Καὶ είπεν ο άνθρωπος του θεού. Ιδού όψει τοις όφθαλμοις σου και έκειθεν ού φάγη. 20 Και εγένετο ούτως, και συνεπάτησεν αύτον ο λαός έν τη πύλη, καὶ ἀπέθανε.

VIII. Καὶ Ελιακιὸ ἐλάλησε πρὸς τὴν γυναϊκα ής έζωοποίησε τον υίον αυτής, λέγων: Ανάστηθι καὶ πορεύου σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκει οῦ ἐὰν παροικήσης, ὅτι κέκληκε κύριος λιμόν έπὶ την γην, καὶ παρέσται έπὶ την γην έπτὰ έτη. ² Καὶ ἀνέστη ή γυνή καὶ έποίησε κατά τὸ όημα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεού, και ἐπορεύθη αὐτή και ὁ οἶκος αὐτῆς καὶ παρώκει ἐν γη άλλοφύλων ἐπτὰ ἔτη. ⁸ Καὶ ἐγώνετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐπτὰ ἐτῶν, και επέστρεψεν ή γυνή έκ γης άλλοφύλων, καὶ ἐξῆλθε βοῦσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ σοῦ οίκου αὐτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρών αὐτῆς. 4 Καὶ ὁ βασιλευς ελάλει πρὸς Γιεζι τὸ παιδάριον Ελισαιε του ανθρώπου του θεου, λέγων. Διήγησαι δή έμοι πάντα τὰ μεγαλεία α έποίησεν Ελισαιέ. ΕΚαὶ έγένετο αὐτοῦ διηγουμένου τῷ βασιλεί, ὡς έζωοποίησεν νίὸν τὸν τεθνηχότα, καὶ ίδοὺ ἡ γυνὴ ῆς έζωοποίησε τὸν υίὸν αὐτῆς, βοώσα πρὸς τὸν βασιλέα περί του οίκου αύτης και περί των άγρων αὐτῆς. Καὶ είπε Γιεζί Κύριε βασιλεύ, αυτη ή γυνή και ούτος ο υίδς αυτής ον Κωοποίη-

16. ABEX: τὸ όῆμα κυς κ. δίμετρον κοιθῶν (c. FX). 17. $AB\dagger$ (p. δν) ὁ βασιλεύς. B^* (pr.) ἐπλ. ABEX: τῆ χειςλ. B: καθώς. 18. AB: Δίμετρον κοιθῆς σ. κ. μ. σ. σ. ... ἀς ἡ ἄρα αὕς. 19. AB: τῷ Κλισαιὲ κ. εἰπεν Ἰδὰ κύς. ποιελ... μὴ ἔσται... εἰπεν Κλισαιὲ κ. εἰπεν Ἰδὰ κύς. ποιελ... μὴ ἔσται... εἰπεν Κλισαιὲ ν. B: ἐμὴ φ. 20. $A^2B:$ συνεκάτησαν. — 1. AB (eti. infra): ἐζαπύρησε ... * αὐτῆς... Δ. κ. δεύφο συ ... καίγε ἡλθεν ἐπλ τ. γ. 2. AB: ξ. Έλισαιὲ μ. B *ἐπος. 3. $B\dagger$ (p. ἀλλ.) εἰς τὴν πόλιν. AB: ἡλθε. B: οἶκυ ἑαυτῆς. 4. AB: μεγάλα. 5. AB: ἐξηγυμ. ... * (pr.) τὸν ... \dagger (p. pr. αὐτῆς) Κλισαιὲ.

אַעוֹ עַצֵּם בַּשָּׁעֵר וַיְּמָת:
 נִמְשֵּׁם לָא תִאַלֵל: וְיְהִי־לְּוֹ בֵּן וַיִּרְמְסֹר בּנִשְּׁעֵר וַיִּמְת:
 נִמְשֵּׁם לָא תִאַלֵל: וְיְהִי־לְּוֹ בַּן וַיִּיְרְמְסֹר הַּנְּתֵּ רִאָּהַ הְשִׁלֵּים הַיִּיְהָה בַּשְּעֵר הַיָּצְר וְיִיְּהָה בְּשָׁעֵר וְיִּבְּתְ בַּשְּׁעֵר וְיִּבְּתְ בַּשְּׁעֵר וְיִּבְּתְ בִּשְּׁעֵר וְיִּבְּתְ בַּשְּׁעֵר וְיִּבְּר בְּתָר הַשְּׁלִים הְּאָלִהִים בְּשָׁעֵר וְיִּבְּתְ בַּשְּׁעֵר וְיִבְּתְ בַּשְּׁעֵר וְיִבְּתְ הַשְּּעְרוֹ: וַיִּבְּעַ וְהִשְּכִּיה בְּשָׁעֵר וְיִבְּתְ בִּשְּׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּתְ הַשְּּעְרִים בְּשְׁעֵר וּבְּבֶר בְּתָעָת הַשְּּעְרִים בְּשְּעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָּׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵּר וְיִבְּעָר בְּשָׁעֵר וְיִבְּעָר בְּעָר בְּשְׁעֵּר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁעֵר וְיִבְּעָר בְּשְׁבְּר וְיִבְּעָר וְיִבְּעְר בְּעָבְר וְיִבְּעָּר בְּעָר בְּעָבְר וְיִבְּעָר בְּעִר בְּשְּבְר וְיִבְּעָר בְּבְּער בְּעָבְר וְיִבְּעָר בְּעִר בְּשְׁבְּר וְיִבְּעָר בְּבְּער בְּעָבְר וְיִבּעְר בְּשְׁעֵר וְבִיבְר יְיהוֹבְיּי בְּיבְּר בְּבְיבְייִר וּיִבְּיוֹי בְּיִיבְייִם בְּעִילְים בְּיבְּבר וְיִבְּיְבְּייִים בְּבְּעִיים בְּיבְּער בְּיִבְּר יְיִבּוֹים בְּיִבְר יִבְּיוֹבְר וְיִבּיְיְיִים בְּיִבְּיים בְּיִבְּיוֹים בְּעִבְּים בְּבְּבְּער בְּיִבְּתְיִים בְּבְּעִבְּיוֹים בְּעִבְּיוֹים בְּעִיבְיוֹים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּער וְיִבְּעְיִים בְּיִבְּיוֹים בְּיִבְּערוּייִים בְּעִבְּיוּיוּייִבְּעוֹית יִיי בְּיבְּער בְּיִבְּער בְּיִבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְייִבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבּייִים בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּעְיבְער בְּיבּער בְּיבְּער בְּיבְּער בּיבְּיבְּער בְּיבְּער בְּיבְּיבְּער בְּיבְּבְּב

רַאָּלִישָׂע דִּבֶּר אָל־תַאִּשָׁח אַשֵׁר VIII. הַחָיָה אָת־בָּנָה לַאמר פַוּמִי וּלְכִיּ אַתִּי ובֶינֵוֹה וְגִוּרִי בַּאַשֵׁר וַוּגוּרִי בִּי־ קַבַא יָהוַהֹּ לַרַעָב וְגַּם־בָּא אֶל־הָאֶרֶץ 2 שבע שנים: וַמְּקם האשה וַמְּעם האלהים ותקה בארץ־פלשתים שבע וביתת ותגר מקבה שבע Links רַאַשָּׁב הֱאִשֶּׁח מֵאֶרֶץ פּּלִשִׁמִים וַתַּצַא לַדְּלָק אַל־הַפַּלֶהָ אַל־בַּיתַהּ וָאַל־ 4 שַּׁבַּתוּ: רָתַּפִּיֹלֶהְ מִדֶבֵּרֹ אָל־בַּחָזִי נַעַר אָישׁ־הָאֶלהֵים לַאמִר סַפּּרַה־נַּא לִי אַה כַּל־הַבָּלֹוֹת אַשָּׁר־עַשָּׁה אַלִּישַׁע: הוא־מְסַפַּר לַמַּלֶהְ אָת־אַשַׁר רָהָנֶה אֶת־הָפֵּת וְהָנֵּה הַאִּשַּׁה אִשׁר־ הַחָבֶת אַת־בָּנָהֹ צֹצַקת אַל־הַנָּּלֹרָ אַלנִי הַפֶּלֶךְ זָאת הַאִּשָּׂות וְזֵה־בְּנַהּ

v. 20. ער כאן v. 1. 'p rek 17. (Wie V. 2.) B: hatte bestellt, vE: stellte.

^{20.} B.dW: gefchah ihm alfo.

und zween Scheffel Berfte auch einen Setel, 17 nach bem Bort bes Berrn. * Aber ber Ronig beftellete ben Ritter, auf beffen Banb er fich lebnete, unter bas Thor. Unb bas Bolf gertrat ibn im Thor, bag er ftarb, wie ber Mann Gottes gerebet hatte, ba ber 18 Ronig gu ibm binab tam. * Und es gefcab, wie ber Mann Gottes bem Roniae fagte, ba er fprach: Morgen um biefe Beit werben gween Scheffel Berfte einen Setel gelten und ein Scheffel Semmelmehl einen 19 Sefel unter bem Thor ju Samaria, "unb ber Mitter bem Dann Gottes antwortete und fprach: Siebe, wenn ber Berr Fenfter am himmel machte, wie mochte foldes geschehen? er aber fprach: Siehe, mit beinen Augen wirft bu es feben und nicht 20 bavon effen. * Und es ging ihm eben alfo, benn bas Bolf gertrat ibn im Thor, bag er ftarb.

VIII. Glifa rebete mit bem Beibe, beg Sohn er hatte lebenbig gemacht, und fprach: Mache bich auf und gehe hin mit beinem Saufe, und fei Frembling, wo bu tannft; benn ber Berr wird eine Theurung rufen, bie wird ins Land fommen fleben Jahre 2 lang. *Das Weib machte fich auf und that, wie ber Mann Gottes fagte, unb gog bin mit ihrem Saufe, und war Frembling in ber Bhilifter Lanbe fleben Jahre. 3 "Da aber bie fieben Jahre um maren, tam bas Beib wieber aus ber Philifter Lande, und fie ging aus, ben Ronig angufchreien Aum ihr Saus und Ader. * Der Ronia aber rebete mit Behaff, bem Rnaben bes Mannes Bottes, und fprach: Ergable mir alle großen Thaten, die Elifa gethan hat. 5 " Und indem er bem Ronige ergablete, wie er hatte einen Tobten lebenbig gemacht, fiebe, ba tam eben bagu bas Weib, beg Sohn er hatte lebenbig gemacht, und fchrie ben Konig an um ihr Saus und Ader. Da fprach Gehaft: Mein Berr Ronig, bieg ift bas Beib, und bieg ift ihr Gobn, ben

uno et duo modii hordei statere uno, juxta verbum Domini. Porro rex 17 Lit ducem illum, in cujus manu incumbebat, constituit ad portam; quem conculcavit turba in introitu portae, et mortuus est juxta quod locutus fuerat vir Dei, quando descenderat rex ad eum. Factumque est secun-18 dum sermonem viri Dei, quem dixerat regi, quando ait: Duo modii hordei statere uno erunt et modius similae statere uno hoc eodem tempore cras in porta Samariae; #quando respon-19 derat dux ille viro Dei et dixerat: Etiamsi Dominus fecerit cataractas in coelo, numquid poterit fieri quod loqueris? et dixit ei: Videbis oculis tuis et inde non comedes. Evenit 20 ergo ei sicut praedictum fuerat, et conculcavit eum populus in porta, et

Eliseus autem locutus est VIII. 4.854.8. ad mulierem, cujus vivere fecerat filium, dicens: Surge, vade tu et Jud. 17. adomus tua, et peregrinare ubicumque repereris; vocavit enim Dominus Ga.41.30 famem, et veniet super terram septem annis. *Ouae surrexit et fecit juxta verbum hominis Dei, et vadens cum domo sua peregrinata est in terra Philisthiim diebus multis. *Cumque Ruth.1.6 finiti essent anni septem, reversa est mulier de terra Philisthiim, et egressa 6,26.. est ut interpellaret regem pro domo sua et pro agris suis. Rex autem 4 6,15.. loquebatur cum Giezi puero viri Dei. dicens: Narra mihi omnia magnalia quae fecit Eliseus. * Cumque ille 5 4.20 narraret regi, quo modo mortuum suscitasset, apparuit mulier, cujus vivificaverat filium, clamans ad regem pro domo sua et pro agris suis. Dixitque Giezi: Domine, mi rex! haec est mulier et hic est filius eius quem

mortuus est.

^{18.} U.L: Und geschah.

^{1.} hat einer Th. gernfen. B.dW.vE.A: ju b. 20. vE: jum Leben gebracht. B.dW.vE.A: (giebe weg) bu n. bein . B.dW: halte bich auf wo bu b. anfh. fannft. VB: ... in b. Frembe, wo bu einen Anfenthalt finbeft. A: weile wo bu Ort finben f. (wie 6, 25). dW.vE: ruft.

^{17.} Al.: incubuerat. Al. + verbum.

^{2.} Al.: annis septem.

^{3.} ihren Mder. B: gn Enbe von ben. dW.vE: nach Berlauf ber. vE.A: angurufen wegen (fur) ... dW. vB: Felb(e6).

^{4.} B: gr. Dinge. dW.vE.A: alles (bas) Große. 5. B.dW.vE: f. ba forie (rief) bas 28.

σεν Ελισαιέ. ⁶Καὶ ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναϊκα, καὶ διηγήσατο ἡ γυνὴ αὐτῷ καὶ ἔδωκεν αὐτῆ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἔνα, λέγων ⁷Επίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς καὶ πάντα τὰ γεννήματα τοῦ ἀγροῦ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἦς κατέλιπε τὴν γῆν ἔως τοῦ νῦν.

7 Καὶ ηλθεν Έλισαιδ είς Δαμασχόν∙ καὶ υίδς "Αδερ βασιλεύς Συρίας ήδρωστησε, καί απήγγειλαν αὐτῷ, λέγοντες "Ηκει ένταῦθα ὁ ανθρωπος του θεού. 8 Και είπεν ὁ βασιλεύς τῷ Αζαήλ Λάβε εἰς την γεῖρά σου δώρα, και δεύρο είς απαντήν του ανθρώπου του θεού, και επιζήτησον τον κύριον δι αύτου, **λέγω»** Εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀξψωστίας μου ταύτης; 9 Καὶ επορεύθη 'Αζαήλ είς απάντησιν τῷ Ελισαιέ, καὶ έλαβε δώρα εν τῆ γειρί αύτου έκ πάντων των άγαθων Δαμασκού, άρσιν τεσσαράκοντα καμήλων. Καί ήλθε και έστη ένώπιον Ελισαιε και elner Ο νίος σου νίος Άδες βασιλεύς Συρίας απέσταλκέ με πρός σε, λέγων Ει ζήσομαι έκ της αξόωστίας 'μου' ταύτης; 10 Και είπε πρός αὐτὸν Ελισαιέ. Πορεύου και είπε αὐτῷ. Ζωή ζήση καὶ αὐτὸς θανάτω ἀποθανείται, καθώς έδειξέ μοι κύριος. 11 Καὶ έστη 'Αζαὴλ' κατά πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ παρέθηκεν ἐνώπιον αύτοῦ τὰ δῶρα ξως ήσχύνετο καὶ ξκλαυσεν ὸ άνθρωπος του θεού.

12 Καὶ εἰπεν 'Αζαήλ ' Τι ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει; Καὶ εἰπεν ' Ότι οἰδα ὅσα ποιήσεις τοῦς νίοις 'Ισραήλ κακά ' σὸ' τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐστερεωμένας ἐμπρήσεις ἐν πυρί, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἀποκτενείς ἐν ρομφαία, καὶ τὰ τήπια αὐτῶν ἐνσείσεις, καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐγούσας αὐτῶν διαρρήξεις. 18 Καὶ εἰπεν 'Αζαήλ ' Τις ἐστιν ὁ δοῦλός σου ὁ κύων 'ὁ τεθνηκώς', ὅτι ποιήσει τὸ ρῆμα τὸ μέγα τοῦτο; Καὶ εἰπεν 'αὐτῷ' Ἑλισαιέ ' Ἑδειξέ μοι κύριος σὲ βασιλεύοντα ἐπὶ Συρίαν. 14 Καὶ ἀπῆλθεν ἀπὸ 'Ελισαιέ καὶ ήλθε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ · καὶ εἶπεν αὐτῷ ' Τι εἶπε σοι

מִיִּנִם מַזָּבָה אָת־הַארֵץ וְעַדִּעַהָה: אָשָׁר־לְהִּ וְאֵתֹ כְּלִ-מְבוּאָת הַּשָּׁלָה סְרִיס אֶּחָר לֵאמֵר הָשַׁיב אָת־כָּלָר לֵאשֶׁה וַמְסַפָּר-לִוּ וַיְּמֶּרְלֵה הַפֶּלֶהְ אַמָּיר־הָחָיָה אָלִישְׁע: וַיִּשְׁאַל הַפֵּלֶהְ

דמשק אַלישׁל לו לאמר בא בַּכֶּה אַרַם חֹכֵה וַיִּבַּד יהַנָּה: וַיֹּאמֵר האלהים עד הַפַּלֵה אַל-חַזַהאַל קַח בְּיָדְהָ מִנְּחָה לַקַרַאת אַישׁ הַאָּלֹהַים וְדַרָשְׁתַּ מאותו לאמר האחוה • בַּחֲלֵי זַה: וַיָּלֶה חַזָאֵל לִקְרָאתִוֹ וַיִּלָּח וכל שוב דַּמַשֶּׁק מַשָּא לאמר האחוה מחלי י זה: וַיָּאמֵר אַכִּיוֹ אַכִּישׁע כַּהְ אַמַר־ לא תוה תחוה והראני יָהוַה כִּי־ וו מות ימות: וַיַּעמֵר אַת־פַּנֵיו וַיַּשֵׂם צריבש וייבה איש האלהים:

אַלְּיִר וֹנִּאָמָר כְּוִ מִּעִּיאָתׁ לְּנָ אַלִּישָׁת שִׁרְאַנִי יִמִּאָּת אַלִּישָׁת וַנִּבְאָ אָלְר אָלִישָׁת שִׁרְאַנִי וְשִּׁרְתִּ שָׁלִּישָׁת וַנִּאָּמָר נוּ וֹנִּאָמָר שַׁיִּשְׁל פֹּי מֵּע מַבְּוֹנְ שַׁצְּׁנִ וַנִּאָמָר לְּלְלֵימָם שִׁרָּשִׁת וְשָׁרְתִּינִים שִׁבּלְּנֵּ לְלְלֵי יִשְׁ שִּׁרְשִׁ וְבַּעְוֹרִינִים שַּׁבַּלְּרֵ לְלְלֵי יִשְׁרָ בְּשָׁת וְבַעוֹרִינִיםְ בַּבְּוֹרֶ עַכְּלֵּ לְלְלֵי יִמְּטְ בְּאַמָּר בְּי יְדַּלְּתִּי אֵׁר בְּשִׁר בִּבְּרִינִים לִבְלָי יִשְׁמָר בִּי יְדַּלְתִּי אֵר בְּעָּר בִּבְּרִי בְּבָּר בּי יְדַלְּתִּי אֵר בְּיִבְּי בִּבְּיים בְּבִּיים בְּבִּירִים בְּבְּרִי בַּבְּרִים בְּבִּיים בְּבִּירִים בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבְּבּים בִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בּבּיים בְּבִּבּים בּיּבְּבְּיבְּיבְּיבְּבְּבּים בְּבּיבְיבְּיבְּיבְּבְּבְּבְּיבְים בְּבִּים בּבּיבְּיבְּיבְּבְּבְּבּים בְּבְּבְּבִּים בּיּבְּבִיים בּבּבּים בְּבִּבְּיבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְּבּים בּיבּים בּבּבּים בּיבּים בּבּבּים בּיִיבְּבְיבִּים בּיבּבּים בּבּבּבּים בּיבְּבְּבִיים בּייִיבְּבְיי בְּבְּבְּיבְיי בְּבּ

לו כ' עם יסו. זוה' בלא מפיק . v. 10. 'כ

πύριος ὅτι θανάτω ἀποθανῆ (c.FX). 11. AB: παρέστη τῷ προςώπω αὐτὰ, κ. ἔθηκεν ἔως αἰσχύνης (c.FX). 12. AB: (*σὺ) τὰ ὀσυρώματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ... ἀναφφήξεις (c.FX). 13. AB*τὸ μέγα (†FX). 14. AB: εἰςῆλθε πρὸς (c.FX).

^{6.} AB: ἐπηφώτ.... * ἡ γυνὴ (c. FX). 7. AB: ἀνήγγ.... * ἐνταῦθα ... † (in f.) ἔως ώδε (c. FX). 8. AB: πρὸς Δ. · Λ. ἐν τῆ χειρί σῦ (ct. infra)μαναά, Β (cti. 9): ἀπαντὴν (c. AEFX). AB: παος '(δι΄ ΕΓΧ). 9. AB: εἰς ἀπ. αὐτὰ ... ἀνώπιον αὐτὰ, καὶ εἰπε πρὸς Ελ. (c. FX). B * O († ΑΕΓΧ). AB: ἀπέστειλέ (c. FX). B † (a. λέγ.) ἐπεφωτῆσαι (* ΑΕΓΧ). 10. Β* πρὸς αὐτ. († ΑΕΓΧ). AB: Δεῦρο εἰπόν (αὐτῷ) · Ζωῷ (ε. Ζῶν) ζήση, καὶ ἔδειξέ μοι

6 Elisa hat lebenbig gemacht. Und ber Rönig fragte bas Weib, und fie erzählete es ihm. Da gab ihr ber König einen Kämmerer und sprach: Schaffe ihr wieber alles, bas ihr ift, bazu alles Einkommen bes Ackers, seit ber Zeit fie bas Land verlaffen hat bis hieher.

7 Und Elisa kam gen Damaskus. Da lag Ben Habab, ber König zu Sprien, krank, und man sagte es ihm an und sprach: Der

- 8 Mann Gottes ift hergefommen. *Da fprach ber Ronig zu Gafael: Mimm Geichente mit bir und gehe bem Mann Gottes entgegen, und frage ben Herrn burch ihn und fprich: Ob ich von biefer Krantheit
- 9 möge genesen? * Safael ging ihm entgegen, und nahm Geschenke mit sich und allerlei Güter zu Damastus, vierzig Rameele Last. Und da er kam, trat er vor ihn und sprach: Dein Sohn Ben Sabab, ber König zu Sprien, hat mich zu dir gesandt und läßt bir sagen: Kann ich auch von dieser Krant-

10 heit genesen? *Elisa fprach zu ihm: Behe bin und fage ihm: Du wirft genesen; aber ber Gerr hat mir gezeiget, bag er bes Tobes

11 fterben wirb. Und ber Mann Gottes fabe ernft und ftellete fich ungeberdig, und weinete.

12 Da fprach Safael: Warum weinet mein Herr? Er fprach: Ich weiß, was Uebels bu ben Kindern Ifrael thun wirst: bu wirst ihre festen Städte mit Feuer verbrennen, und ihre junge Mannschaft mit dem Schwert erwürgen, und ihre jungen Kinder töbten, und ihre schwangeren Weiber zerhauen.

13 " Safael fprach: Was ift bein Rnecht, ber Sund, bag er folch großes Ding thun follte? Elifa fprach: Der herr hat mir gezeiget,

14 bağ bu Ronig zu Sprien fein wirft. *Und er ging weg von Elifa und fam zu feinem herrn, ber fprach zu ihm: Bas fagt bir

> 6. U.L: fint ber Beit. 9. U.L: Rameelen, A.A: Rameelen:Laft.

suscitavit Eliseus. Et interrogavit 6

rex mulierem, quae narravit ei. Dedit-

nunciaveruntque ei, dicentes: Venit vir Dei huc. *Et ait rex ad Hazael: 8 ^{1ng.16,8}.Tolle tecum munera et vade in occursum viri Dei, et consule Dominum

1,2. per eum, dicens: Si evadere potero de infirmitate mea hac? *Ivit igitur 9 Hazael in occursum éjus, habens secum munera et omnia bona Damasci, onera quadraginta camelorum. Cum-

6,81. que stetisset coram eo, ait: Filius Jud. tuus Benadad rex Syriae misit me ad te, dicens: Si sanari potero de infirmitate mea hac? *Dixitque ei Eli-10 seus: Vade, dic ei: Sanaberis! porro 1,4. ostendit mihi Dominus, quia morte

morietur. *Stetitque cum eo, et 11
(2,17. conturbatus est usque ad suffusionem
(2,13,28; vultus; flevitque vir Dei.
3-0.11,35.

Cui Hazael ait: Quare dominus 12

meus flet? At ille dixit: Quia scio

10.52.
12.77. quae facturus sis filiis Israel mala:
12.77. civitates eorum munitas igne succendes, et juvenes eorum interficies

P2.127,9. gladio, et parvulos eorum elides,
Ami, 1a. et praegnantes divides. Dixitque 18

Hazael: Quid enim sum servus tuus

18m. 28,18. canis, ut faciam rem istam magnam?
18g. Et ait Eliseus: Ostendit mihi Domi19,15. nus te regem Syriae fore. Onicum 14

18,15. nus te regem Syriae fore. * Qui cum 14
recessisset ab Eliseo, venit ad dominum suum. Qui ait ei: Quid dixit

^{6. (}Bie 1 Ron. 22, 9.) B: Ginfanfte. dW.vE:

Ertrag. dW.vE.A: von b. Tage an. 7. dW.A: Es ift ein M. ...? 8. B.vE: ein Gefc. in beine Sanb. B: von ihm. 9. Gutes. dW.vE: eine L. für 40 R. A: anf. B.

^{9.} Suted. dW.vE: eine E. für 40 R. A: anf dW.vE.A: Berbe ich v. b. Ar. gen. (tonnen)?
10. (B: tonnteft gar wohl g.?)

^{11.} er f. ftarr auf ibn, bie bağ er betreten warb, n. b. 107. G. w. B.dW.vE: b. M. G. richtete f. Au-

^{186.22,9} que ei rex eunuchum unum, dicens:
Restltue ei omnia quae sua sunt, et
universos reditus agrorum, a die qua
reliquit terram usque ad praesens.

186.
Venit quoque Eliseus Damascum; 7
6,24. et Benadad rex Syriae aegrotabat,

geficht (fteif) ftarn auf ihn. B: b. er fich icamie. vE: verlegen marb. dW: lange.

^{12.} Beil ich w. ... R. zerschmettern. dW.vE.A: Bofes. B: bas Uebel, bas ... B.dW.vE: Feftungen in Brand fteden. dW: anserlesene M. vE.A: Jungs linge ... (Sanglinge). dW.vE.A: ihre Som aufsschneiben.

^{13.} B.dW.vE: mir bich gez. (als R.).

VIII.

Joramus et Ahasja reges Judas.

Ελισαιέ; Καὶ εἶπεν Εἶπέ μοι Ζωή ζήση.

15 Καὶ ἐγένετο τῆ ἐπαύριον, καὶ ἔλαβε τὸ
στρῶμα καὶ ἔβαιψεν αὐτὸ ὕδατι καὶ ἐπέβαλεν
ἐπὶ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε καὶ
ἐβασιλευσεν ᾿Αζαὴλ ἀντ αὐτοῦ.

16 Εν έτει πέμπτω τοῦ Ἰωραμ νίοῦ ᾿Αγαὰβ βασιλέως Ίσραηλ έβασίλευσεν Ίωραμ νίος Ίωσαφατ βασιλεύς Ιούδα. 17 Υίος τριάκοντα καλ δύο έτων ήν 'Ιωραμ' έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ οκτώ έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμ. 18 Καί έπορεύθη εν όδφ βασιλέων Ίσραήλ, καθώς έποίησεν οίκος Αχαάβ, ότι θυγάτης Αχαάβ ήν αύτφ είς γυναϊκα· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ένώπιον χυρίου. 19 Καλ ούκ ήθέλησε κύριος διαφθείραι τὸν Ἰούδαν, διὰ Δανίδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καθὰ είπεν αὐτῷ δοῦναι λύγνον καὶ τοὶς υίοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. 20 Εν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἡθέτησεν Ἐδώμ ὑποκάτωθεν χειρός Ιούδα καὶ εβασίλευσεν εφ έαυτον βασιλέα. 21 Καὶ ἀνέβη Ἰωραμ εἰς Σιώρ, καὶ πάντα τὰ ἄρματα τὰ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέστη νυκτός, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδώμ κυκλούντα ἐπ' αὐτόν, καὶ τούς άρχοντας τῶν άρμάτων, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αύτοῦ. 22 Καὶ ήθέτησεν Έδωμ ύποκάτωθεν της γειρός Ιούδα έως της ήμέρας ταύτης. Τότε ήθέτησε Λεβνά έν τῷ καιρῷ ėxelrą. 23 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωρὰμ καλ πάντα όσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραστου όπι βυβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ιούδα; 24 Καὶ ἐκομήθη Ιωράμ μετά τών πατέρων αύτου, καὶ ἐτάφη μετά τών πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ έβασίλευσεν 'Οχοζίας υίὸς αύτοῦ άντ' αύτοῦ.

25 Έν έτει δωδεκάτφ τοῦ Ἰωρὰμ νίοῦ Αχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ὁχοζίας νίὸς Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰούδα. 26 Τίὸς εῖκοσι καὶ δύο ἐτῶν Ὁχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἐνιαυτὸν

דוֹזִהאָל שַּׁחִשִּׁיוּ: פּי דִיְהִי, מִּמְּדִּלְת דִּיִּפְּת הַמִּלְבָּר וֹיִמְת וַיִּמְלְהְ אֶּלִישָׁע וַיִּפְּרָשׁ צַּלִ־פְּנֵיוּ וַיִּמְת וַיִּמְלָּהְ אֶּלִישָׁע וַזִּאמֶר אָמַר לֶּי חָיָה תְחִיֵה:

ליוֹרֶם בַּן־אַתְאַבֹּ ובשנת חמש מַלֵה יִשִּׁרָאֵל וִיהוֹשַׁפֵּט מַלֶּךְ יִהוּדָה יהושפט שנה 17 נהדה: בּן־שָׁלשִׁים וּשָׁתּים רשמנה יִשֹרָאָל פַאַשֵׁר עַשֹּוּ בֵּית אַחָאָב בֵּי פתראחאב היתה־לו לאשה ויעש 19 הַרֶע בָּעֵינֵי יָהוָֹה: וָלָאֹ־אַבָה יָהוֹה לָהַשָּׁחית אַת־יָהוּדָה לָמַעון דַּוּד עַבַּדּוֹי פַאַשר אַמָר־כוֹ לַתַּת לוֹ נֵיר לַבַניוּ כ כל היַמִים: בַּיִמיוֹ פשׁע אָדוֹם מתחת 21 וַיַּעַבַּר יוֹרָם צַּעִירָה וְכָל־הָרֶבֶב עִמְּוֹ יכה וַיַּבָּה אַת־אַדוֹם ויהידהוא כם כ הסביב אליו ואת שרי הרכב וינס בג העם לאהליו: ויפשע אַדום מתחת ידיהדרה עד היום הוה או תפשע ויתר דברי 23 כבנה בעת ההיא: עשה יורם וישפב וַיָּקַבֶּר עִם־אֲבֹתֵיוּ בְּעֵיר וְּוָד וַיִּמְלָהְ אַתַזָיַהוּ בָנָוֹ תַּחָתֵּיו:

רי בְּיִּשְׁנֵה שְׁנָה אֲחַזְיָה בְּעָלְכוֹ וְשְׁנֵה בְּיוֹרָם בּּנְלְכוֹ וְשְׁנֵה בְּיִלְכוֹ וְשְׁנֵה בְּיִלְכוֹ וְשְׁנֵה בּּנְרִים בּּנְרִים בְּעָלֶך וְהוּדְהוּ בְּנְרִיִּהְוּ בְּנִילְכוֹ וְשְׁנֵה בּנְיִלְכוֹ אֲחַזִּיְרְהוּ בִּנְלְכוֹ וְשְׁנֵה בִּנְיִלְכוֹ וְשְׁנֵה בִּנְלְכוֹ וְשְׁנֵה בִּנְיִיה בְּנִלְכוֹ וְשְׁנֵה בִּנְלְכוֹ וְשְׁנֵה בִּיִּיה בְּנִלְכוֹ וְשְׁנֵה בּיִיה בְּנִלְּכוֹ וְשְׁנֵה בְּיִבְּיִה בְּנִילְבוֹ וְשְׁנִה בְּנִים בְּיִבְּיה בְּנִבְּיִה בְּנִילְבוֹ וְשְׁנִים בְּיִבְּיה בְּנִילְבוֹ בְּיִבְּיה בְּנִילְבוֹ בְּיִבְּיה בְּנִילְבוֹ וְשְׁרָה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּיִבְּיה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּיִבְיהוֹ בְּיִבְּיה בְּנִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִה בְּנִבְּיה בְּנִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיים בְּיִים בְּיִיבְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְיים בְּיִים בְּיִיבְּיים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְּייִים בְּיִיים בְּיִים בְּיבְּיים בְּיבְּיים בְּייִים בְּייִיים בְּייִיים בְּיים בְּיבְּיים בְּיבּיים בְּיבּיים בְּיבּיים בְּיִים בְּיבְּיבְיים בְּייִיים בְּיבּיים בְּייבְייִיבְיים בְּיבְּיים בְּיבְּיבְיבְּיבְיים בְּיבְּיים בְּיבּיים בְּיבְיבְּיבְּיים בְּיבְּיבְּיים בְּיִיבְיבְיים בְּיבְּיבְייבְּיבְיים בְּיבְיבְיבְּיבְיים בְּיבְּיבְּיבְּיים בְי

ע. 16. בנ"א יורם שטים ק' . 17. יע

^{15.} A*B: μαχβὰς (στς. FX). AB * αὐτὸ († FX). A*B † (a. ΰδ.) ἐν τῷ (* FX). AB: περιέβαλεν (c. FX). 16. B: τῷ Ἰως. νἱῷ Ἰ. βασιλεῖ Ἰσς. καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεῖ Ἰδὰα (c. [A]EFX). 17. AB* Ἰως. († FX). 19. AB: καθὰς (-ὰ FX). B: δῷν. αὐτῷ (αὐτῷ δῷν. αὐτῷ ΑFX). 20. B: ἐβασίλευσαν (-εν ΑΕΓΧ). 21. AB: ἐγ. αὐτῷ ἀναστάντος (c. FX). B * νυπτος († AFX). AB: τὸν κυκλώσαντα ... σκ. αὐτῶν (c. FX). 22. B: ὑποκάτω (c. AΕΓΧ, sed iid. * sq. τῆς). Λ*Β: Λοβνὰ. 23. AB: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 24. AB † (p. Δ.) τῷ πατρὸς αὐτῷ (* FX). 25. AB: τῷ Ἰ. νἱῷ Ἰ. βασιλεῖ (c. FX). B*β. Ἰδὸα († AFX).

Elifa? Er fprach: Er faget mir: Du wirft 15 genefen. * Des anbern Tags aber nabm er ben Rolter und tuntete ibn in Baffer, und breitete ihn über fich her; ba ftarb er. Und Safael warb Konig an feine Statt.

16 3m funften Jahr Jorams, bes Cobns Ababs, bes Ronigs Ifraels, warb Joram, ber Cohn Josaphate, Konig in Juba. 17 * 3mei und breißig Jahre alt war er, ba er Konig marb, und regierte acht Jahre *und manbelte auf bem 18 gu Berufalem, Bege ber Ronige Ifraels, wie bas Baus Abab that; benn Ababs Tochter war fein

Beib, und er that, bas bem Berrn übel 19 geffel. *Aber ber Berr wollte Juba nicht verberben um feines Anechts Davids willen, wie er ihm gerebet hatte, ihm ju geben eine Leuchte unter feinen Rinbern immer-

20 bar. Bu feiner Beit fielen bie Ebomiter ab von Juba und machten einen Ronig

21 über fic. * Denn Joram war burch Bair gezogen, und alle Wagen mit ihm, und hatte fich bes Rachts aufgemacht und bie Chomiter gefchlagen, bie um ihn ber maren, bagu bie Oberften über bie Bagen, bag

22 bas Bolf flohe in feine Gutten. * Darum fielen bie Chomiter ab von Juba bis auf biefen Tag. Auch ftel gur felben Beit ab

* Was aber mehr von Joram 23 Libna. ju fagen ift, und alles, mas er gethan hat, flehe, bas ift gefdrieben in ber Chronica

24 ber Ronige Juba. "Und Joram entschlief mit feinen Batern, und ward begraben mit feinen Batern in ber Stadt Davids, und Abasja, fein Sobn, warb Ronig an seine Statt.

3m zwölften Jahr Jorams, bes Sohns Ahabs, bes Königs Ifraels, warb Ahasja, 26 ber Cohn Jorams, Ronig in Juba. *3wei und zwanzig Jahre alt war Abasja, ba er Könia warb, und regierte ein Jahr zu

19. U.L: ein Sicht.

batte (eine T. A.) jum B. 19. Bgl. 1 Ron. 11, 36. 15, 4.

tibi Eliseus? At ille respondit: Dixit mihi: Recipies sanitatem. * Cumque 15 venisset dies altera, tulit stragulum et infudit aquam et expandit super v.10. faciem ejus; quo mortuo regnavit Hazael pro eo.

1.17. Anno quinto Joram filii Achab 16 regis Israel et Josaphat regis Juda regnavit Joram filius Josaphat rex 2Ch. Juda. * Triginta duorum annorum 17
21,500: erat, cum regnare coepisset, et octo 2Ch.21.4. annis regnavit in Jerusalem. *Am- 18 bulavitque in viis regum Israel, sicut ambulaverat domus Achab; filia enim Achab erat uxor ejus, et fecit quod malum est in conspectu Domini.

*Ch. 21,7. Noluit autem Dominus disperdere 19 Judam, propter David servum suum, tag, sicut promiserat ei, ut daret illi lu-

7,18.16; In diebus ejus recessit Edom, ne 20 3,9. esset sub Juda, et constituit sibi reomnes curras cum eo, et surrexit

nocte percussitque Idemaeos, qui eum circumdederant, et principes curruum: populus autem fugit in ta-201. bernacula sua. *Recessit ergo Edom, 22 ne esset sub Juda, usque ad diem

hanc. Tunc recessit et Lobna in * Reliqua autem 23 tempore illo. sermonum Joram et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda? * Et 24

2Ch. 31,18es. dormivit Joram cum patribus suis, sepultusque est cum eis in civitate David, et regnavit Ochozias filius ejus 22,1ss. pro eo.

Anno duodecimo Joram filii Achab 25 regis Israel regnavit Ochozias filius 2Ch.22,2 Joram regis Judae. "Viginti duorum 26 annorum erat Ochozias, cum regnare coepisset, et uno anno regnavit in

25. Al.: Achazias (eti. sqq.).

22. 2004. B.A: Alfo, dW: Unb fo.

^{14.} fagre wie. (B: fonuteft gar wohl g.) 15. die Decte ... über fein Geficht. dW: nahm [bafael]. dW.vE: bas Fliegennes. A: ein Bettiuch. B.dW.vE: baf er ftarb. (A: u. ba er geft. war.)
18. dW: in bem 28. A: ben Begen. B.dW.vE: er

^{20.} B.vB: in f. Tagen. vB: v. b. Gerrichaft 3. A: baß f. nicht unter 3. maren. B: n. mehr u. b. Gewalt 3. maren. dW.vE.A: festen.

^{21.} Da jog 3. gen 8. ... n. machte f. auf ... foling ... aber bas B. dW.vE.A: bie ihn umringt hatten, B: fich ju ihm gewenbet.

ένα έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμ καὶ ὅνομα τής μητρός αὐτοῦ Γοθολία θυγάτης Άμβρὶ βασιλέως Ἰσραήλ. 27 Καὶ ἐπορεύθη ἐν όδφ οίκου Άγαάβ, καὶ ἐποίησε τὸ πονηρον ενώπιον κυρίου καθώς ο οίκος Αγαάβ, ότι γαμβρός οίκου 'Αγαάβ έστίν. 28 Καλ έποοεύθη ''Ονοζίας' μετά Ίωραμ νίοῦ 'Αναάβ είς πόλεμον μετὰ 'Αζαήλ βασιλέως Συρίας εἰς 'Ραμώθ Γαλαάδ, καὶ ἐπάταξαν οἱ Σύροι τὸν Ἰωράμ. 29 Καλ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς Ἰωράμ τοῦ ἐατρευθήναι ἐν Ἰεζραὴλ ἀπὸ τῶν πληγών ών έπαταξαν αὐτὸν ἐν Ῥαμώθ, ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ 'Αζαήλ βασιλέως Συρίας καὶ 'Οχοζίας υίὸς Ιωράμ βασιλεύς Ἰούδα κατέβη τοῦ ίδεῖν τὸν Ἰωρὰμ υἰὸν 'Αχαάβ ἐν 'Ιεζραήλ, ὅτι ἡρρώστει αὐτός.

ΙΧ. Καὶ Έλισαιὸ ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἔνα रक्षा गाण्य रक्षा मिठिक्षारक्षा प्रवा श्वास्त वर्गरक् Ζώσαι την όσφύν σου καλ λάβε τὸν φακὸν του έλαίου τούτου έν τη γειρί σου, καὶ πορεύθητι είς 'Ραμώθ Γαλαάδ. 2 Καλ είςελεύση έκει και όψει έκει Ίηου υίον Ίωσαφατ υίου Ναμεσσί, καὶ εἰαελεύση καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν έκ μέσου τών άδελφων αύτου, και είςάξεις αύτὸν εἰς τὸ ταμιεῖον ἐχ ταμιείου, 8 χαὶ λήψη τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου καὶ ἐπιγεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλήν αὐτοῦ, καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Κέγρικά σε βασιλέα έπὶ Ἰσραήλ. Καὶ ἀνοξεις κήν θύραν και φεύξη, και ούχ υπομενείς. 4 Καλ έπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης είς 'Ραμώθ Γαλαάδ, δ και είςηλθε, και ίδου ol άρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο, καὶ εἶπε · Αόγος μοι πρός σε, ὁ άργων. Καὶ είπεν 'Ιηού · Πρός τίνα έκ πάντων ήμων; Καὶ είπε· Πρός σέ, ὁ ἄργων. 6 Καὶ ἀνέστη καὶ είςηλθεν είς τὸν οίκον, καὶ ἐπέγεε τὸ έλαιον હેલો જોય પ્રસ્તુલોનેય લાંજારા મલો શીવદય લાંજા . Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ · Κέγρικά σε είς βασιλέα έπὶ λαὸν χυρίου έπὶ τὸν Ισραήλ 7 και έξολοθρεύσεις τὸν olxov 27. B * δτι - ἐστίν († ΑΕΓΧ; ΑΕΧ: γαμ. γὰο).
28. ΑΒ * Όχ. ... (pro Συο.) ἀλλοφόλων (c. FX). Β (eti. infra) 'Ρεμμώθ (c. ΑΧ).
29. Β * βασ. 'Ι. († ΑΕΓΧ). —
1. ΑΒ: δεῦφο (πορ. ΓΧ).
2. Β (eti. infra): 'Ιὰ (c. ΑΕΧ).
ΑΒ: ταμεῖον ἐν (τῶ) ταμείω (c. FX).
3. ΑΒ: εἰπόν (ἐρ. ΓΧ). Α¹Β † (a. βασ.) εἰς (* Α¹Χ). ΑΒ: ὁ μενεῖς.

ג יִשְּנֵׁה אֶלְבֹּיִשׁלָאֵלְ: וֹיִפְּׂהִילְיִשׁ אַתְּבַבֹּּיִתְ
ג יִשְּׁרָשׁלְ מִשְּׁטִׁמֶּרְ וֹיִפְּׂהִילְישׁ אַתַּבַּבֹּיִתְ
בֹּבְּלֵבְ מִשְּׁרָבֹּיִתְ וֹיִבְּלֵבְ וַשְּׁכֵּוֹ אַלְבַבְּּעַבְּ בַּשְּׁרֵן אַלְבַּעַבְּ בַּשְּׁרֵן אַלְבַּעַבְּ בַּשְּׁרֵן אַלְבַּעַבְּ בַּשְּׁרֵן אַלְבַּעַבְ וֹיִבְּעָם בַּשְּׁמֵן אַלְבִּאַלְ וֹבְּבַּעַבְּ בַּשְּׁרֵן אַלְבַּעַבְּ וֹנִיבְּעָם בַּשְּׁכֵּן אַלְבִּי וֹנִיבְּעַם בַּשְּׁבֵּי וֹבִּיּאָם בַּיְּשָׁכֵּן וֹנִיבְּעַם בַּעַּבְּי אַלְבִּי וַנִּיּאָם בַּנִּישָׁכֵּ וַבְּאָבָ וּשְׁכֵּוֹ וֹנִיבְּעַם בַּעַּבְּי אַלְבִיּ וֹנִישְׁעַ וּשְׁכֵּי וֹנִיבְּעָם בַּבְּבִי אַלְבִישְׁכִ וֹנִיבְּעָם בַּעְּבִּי וֹנִילְּשְׁעַ בַּבְּבִּי אַלְבִישְׁכִּ וּשְׁכִּיוֹתְ עַבְּעַבְּוֹ וֹנִיבְּעַם בַּעְּבִּי וְנִבְּעָבוּ וֹלְבְּעַבוּ וֹנְבָּעַבוּ וֹלְבָּעִי וְנִבְּעָבוּ וֹלְבָּעִבוּ וֹנְבְּעַבוּ וֹנְבְּעַבוּ וֹנְבְּעַבוּ וֹנְבְּעַבוּ וֹנְלְשְׁעַ בַּבְּבִי אַלְּבִי וְנִבְּעָבוּ וֹנְלָשְׁעַ בַּבְּבִּי אַלְּבִי וְנִבְּעָבוּ וְלָבְעִבוּ וֹנְלְבְּעִבוּ וֹנְבְּעַבוּ וֹנְלְבְּעִי וְנִבְּעְּעַבוּ וְנִבְּעִם וְנִישְׁעַ בַּבְּבְּבִי אְלְבְּעִבוּ וֹנְבְּעִבוּ וִנְיִבְּעִם וְנִישְׁעַ בַּבְּבִּיא בְּיִבְּעִי וְנִבְּעִם וְנִישְׁעָּעְ בַּבְּבִי אִבְּעִי וְנִבְּעִבְּיוֹ וְבְּבִּבִי אִבְּעִי וְנִבְּעִבְּיוֹ וְנִבְּעִבְּיוֹ בְּבְּבִיי אַבְּבְּיוֹ בְּבְּבִּיי אַ בְּבְּעִים וְנִישְׁעָבוּ בִּבְּעִי וְנִבְּעִבְּי וְנִבְּעִי וְנִבְּעִם וְנִישְׁעִּבְ בִּיִּבְּעִי וְנִבְּעִים וְיִּאְשָׁבְּי בְּבְּיִי שְׁבְּבִּי וְבִּבְּעִים וְיִישְׁעְבְּי בְּבִּייִי בְּבְּעִים וְיִישְּעְבְּיוּ בְּבְּבִיי בְּבְייִי בְּבְּבִיי וְבִּבְּעִים וְיִשְּעְבִּי וְנִישְׁבְּיוֹ בְּבְּבִיי וּבְּבִיי וּבְּבְעִים בְיִישְׁבְּעִי בְּבִּיים בְּיִשְׁבְּי בְּבְּבְייִבְּיים בְּישִׁבְּיים בְּישְׁבְּיי בְּבְּבִיים בְּישְׁבְּישְׁי וִבְּבְּעוּבְייוּבְיי בְּבְּבִּיים בְּישְׁבִּיי וּבְּבְּבִייוּ בְּבְּבִיי בְּבְּבְּיים בְּיבְּעִים בְּישְׁבְּיוֹ בְּבְּבְיוּ בְּעִבְּים בְּבְּעִבְיוּ בְּבְּבְיוּ בְּבְּבְיוּ בְּבְּעִבְיוּ בְּבְּיבְּבְייִים בְּבְּבְּבְיוּ בְּבְּבְיבְייִי בְּבְּבְיבְּבְּיים בְּבְּבְּבְּיבְּיוּ בְּבְיבְּבְיים בְּבְּבְּבְבְּבְיוּ בְּבְּבְ

^{27.} B: ein Schw. bes G. vE: ber Tochtermann. dW.A: verfchwägert mit bem G.

^{28.} dW.A: u.b. S. verwundeten.
29. dW.vE: v. d. Bunden (womit ihn b. S. verwundet). B.dW.vE.A: zu befuchen ... war er.

Bernfalem. Seine Mutter bieg Athalia. eine Tochter Amri, ber Ronigs Ifraels. 27 * Und manbelte auf bem Bege bes Saufes Ababs, und that, bas bem Berrn übel gefiel, wie bas Saus Ahab, benn er war 28 Schwager im Saufe Abab. "Und er soa mit Joram, bem Sobn Ababs, in Streit wiber Bafael, ben Ronig ju Sprien, gen Ramoth in Gileab; aber bie Sprer folu-29 gen Joram. * Da febrete Joram, ber Ronig, um, bag er fich beilen ließe gu Jefreel von ben Schlägen, bie ibm bie Sprer gefclagen hatten ju Rama, ba er mit Bafael, bem Ronige gu Sprien, ftritt. Unb Abasja, ber Cobn Jorams, ber Ronig Juba, tam binab zu befeben Joram, ben Sobn Ababs, ju Befreel; benn er lag frant.

IX. Glifa aber, ber Brophet, rief ber Bropheten Rinber eins und fprach ju ibm: Burte beine Lenben und nimm biefen Delfrug mit bir, und gebe bin gen Ramoth 2 in Gileab. "Und wenn bu babin tommft, wirft bu bafelbft feben Jehu, ben Sohn Josaphats, bes Cobnes Nimfi. Und gebe binein und beige ibn auffteben unter feinen Brubern, und fubre ibn in bie innerfte 3 Rammer, "und nimm ben Delfrug, und foutte es auf fein haupt und fprich: Go fagt ber Berr: 3ch habe bich jum Ronige über Ifrael gefalbet. Und follft bie Thur aufthun und flieben, und nicht verziehen. 4 "Und ber Jungling bes Bropheten, ber Rnabe, ging bin gen Ramoth in Gileab. 5 " Und ba er hinein fam, flehe, ba fagen bie Bauptleute bes Beers. Und er fprach: 3d habe bir, Bauptmann, mas zu fagen. Bebu fprach: Welchem unter uns allen? 6 Er fprach: Dir, Sauptmann. * Da ftanb er auf und ging binein. Er aber ichuttete bas Del auf fein Saupt und fprach zu ibm: Go fagt ber Berr, ber Bott Ifraels: 36 habe bich zum Ronige gefalbet über 7 bes Berrn Bolf Ifrael. "Und bu follft

v.18.11.1 Jerusalem; nomen matris ejus Athalia 186. e. filia Amri regis Israel. Et ambu-27 quod malum est coram Domino, sicut domus Achab; gener enim domus 2Ch.22.5. Achab fuit. * Abiit quoque cum Jo-28 ram filio Achab ad praeliandum con-18,15.8; tra Hazael regem Syriae in Ramoth Galaad, et vulneraverunt Syri Joram. 2Ch.22,6.# Qui reversus est, ut curaretur in 29 12,15,1,Jezrael, quia vulneraverant eum Syri in Ramoth praeliantem contra Hazael regem Syriae. Porro Ochozias filius Joram rex Juda descendit invisere Joram filium Achab in Jearael, quia aegrotabat ibi.

Eliseus autem Prophetes voca- IX. vit unum de filiis Prophetarum et ait illi: Accinge lumbos tuos et tolle 18m.10,1 lenticulam olei hanc in manu tua, et vade in Ramoth Galaad. * Cumque 2 veneris illuc, videbis Jehu filium Josaphat filii Namsi: et ingressus suscitabis eum de medio fratrum suorum et introduces in interius cubiculum. tenensque lenticulam olei fundes 3 super caput ejus, et dices: Haec dicit 18g. super caput ejus, et dices: Haec dicit 19,16. 2Ch.12g., Dominus: Unxi te regem super Israel. Aperiesque ostium et fugies, et non ibi subsistes. * Abiit ergo adolescens 4 puer Prophetae in Ramoth Galaad, et ingressus est illuc. Ecce autem 5 principes exercitus sedebant, et ait: Verhum mihi ad te, o princeps! Dixitque Jehu: Ad quem ex omnibus nobis? At ille dixit: Ad te, o princeps! *Et surrexit et ingressus est cubiculum; at ille fudit oleum super caput ejus et ait: Haec dicit Dominus Deus Israel: Unxi te regem super populum 3Ch.22,7 Domini Israel. * Et percuties domum 7

^{1.} U.L: Rinber einem. 5. A.A: etwas ju fagen.

^{1.} biefe Delflafche. A: Delflafdlein.

^{2.} B.dW.vE: fiebe (bich um) ba(felbft) nach 3. ... lag ihn aufft. (aus ber Mitte f. Br.). dW: von R.

^{3.} dW.vE: giefe fie ... 3d falbe bid. B: nicht ware

^{29.} Al.: Rama.

ten. dW: barre n. vE: verweile.

^{4.} Jungl., ber Prophetentnabe. dW: Brobh. Rnappe. vE.A: Rnecht (Diener) bes Br. 5. B.dW.A: ein Bort an bich.

^{6.} Bolt, fber 3.

'Αχαὰβ τοῦ χυρίου σου ἐκ προςώπου μου, καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἴματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν καὶ τὰ αἴματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χειρὸς 'Ιεζάβελ 8 καὶ ἐκ χειρὸς όλου ταῦ αἴκου 'Αχαάβ, καὶ ἐξολοθρεύσεις τῷ 'Αχαὰβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλελειμμένον ἐν 'Ισραήλ. 9 Καὶ δώσω τὸν οἶκον 'Αχαὰβ ὡς τὸν οἶκον 'Ιεροβοὰμ υἰοῦ Ναβὰτ καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασὰ υἰοῦ 'Αχιά · 10 καὶ τὴν 'Ιεζάβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν μερίδι τοῦ ἀγροῦ 'Ιεζραήλ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων. Καὶ ἥνοιξε τὴν θύραν καὶ ἄψυγεν.

11 Καὶ Ἰηοὸ Εξήλθε πρὸς τοὺς παίδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ είπον αὐτῷ Εἰρήνη; τί ότι εἰςῆλθεν ὁ ἐπίληπτος οδτος πρός σε; Καὶ είπε πρὸς αὐτούς Τμεῖς οίδατε τὸν ανδρα και την άδολεσγίαν αύτου. 12 Καί είπον ' Αδικον : ἀπάγγειλον δή ήμα. Καὶ είπεν 'Ίηοὺ πρὸς αὐτούς' · Ούτω καὶ ούτω έλάλησε πρός με λέγων καὶ είπε. Τάδε λέγει κύριος • Κέχρικά σε είς βασιλέα έπὶ Ἰσραήλ. 13 Καὶ 'ἀκούσαντες' Εσπευσαν καὶ Ελαβεν έκαστος τὸ ἰμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ τὸ γαρὲμ τῶν ἀναβάθμων, καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνη καὶ είπαν Βεβασίλευκεν Ἰηού. 14 Καλ συνεστράφη Ἰηοὺ νίὸς 'Ιωσαφατ νίου Ναμεσεί έπι Ίωραμ· και Ιωράμ ἐφύλασσεν ἐν Ῥαμώθ Γαλαάδ αὐτὸς καὶ πᾶς Ἰσραηλ ἀπὸ προςώπου Αζαηλ βασιléms Suglas, 15 xal enécrosure logau o βασιλεύς ἰατρευθήναι ἐν Ἰεζραήλ ἀπὸ τῶν πληγών ών επάταξαν αὐτὸν οι Σύροι έν τῷ πολεμείν αὐτὸν μετὰ Άζαηλ βασιλέως Συρίας. Καλ είπεν Ἰηού · Εἰ έγετε ύμεῖς την ψυγήν ύμων μετ' έμου, μη έξερχέσθω διασωζόμενος έκ της πόλεως του πορευθήναι καὶ ἀπαγγείλαι έν Ίεζραήλ. 16 Καὶ κατέβη Ίηοὺ καὶ έπορεύθη είς Ίεζραήλ, διότι Ίωραμ έθεραπεύετο

לִיפִּשִׁם בַּשִּׁכֵּע נִינִּס: הַפָּלָכִּים פַּחַלֶּל יִזִׁרְמָּאַל וְאָּין לְבֵּר הַפְּלָכִים פַּחַלֶּל יִזִּרְמָּאַל וְאָין לְבֵּר פַּבֹּיִם יֵּרְבַּמֵם פַּרְנְּכֵּם וּלִכֵּית פַּגִּמָשׁא פַּבִּים יִּרְבַּת פַּרְבַּית אַטְאָׁכ וְשִׁלָּיִר אַטְאָׁכ מַשְׁמִּין פַּלְּרַנְיִת אַטְאָׁכ וְשִׁלְּרֵ אַטְאָב וְאָכָּר פַּלְ-פַּית אַטְאָכ וְשִׁלְּרַ אַטְאָב וְאַכָּר פָּלְ-פַּית אַטְאָב וְשִׁלְּרַפּי אַטְאָב וּאַכָּר וְנִפַּמְשִׁיִּי וְּמֵּל וּשְׁבָּרֵי וְמַבָּרֵי

רַיַהרא יַצַא אַל־עבדי אַלניו ויאמר השלום מהוע בארהמשגע הזה יה וַיִּאמֵר אַלֵיהַם אָתַם יִדַּלְתֵּם מ אַת־דָגאַישׁ וָאַת־שִּׁיחָוֹ: וַיִּאֹמָרוּ שַׁמַר לנר דיאמר פואת פה אמר 13 ויִמהָרוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ בּבְדוֹ וישימוּ אל-גרם המעלות תחתיו 14 בשופר ויאמרו מלה נהואו ויתקשר יַהָרא בַּן־יִהְוֹשָׁפַט בַּן־נִמְשֵׁי אָל ויורם היה שמר ברמת גלעד הוא וָכַל־יִשְרָאָל מִפְּנֵי חַזָאֵל עֵכָד אַרַם: מרהמפים בהלחמו את־חואל יהוא אם־יש נפשכם עאכו ויר

בנ"א חצ' בסגול .10 v. 16 להגיד ק' .15 v.

^{8.} B † (p. τῶ) οἴκω (*FX; AEX: τἔ οἴκυ). 9. A † (a. ἀχ. et Ἰερ.) τἔ. 10. AB † (p. ἐν) τῷ ... * τῷ ἀγοῷ ... ἐν ἔστιν (c. FX). 11. B: eἰκαν (-ον AFX). AB: αὐτοῖς (πρ. αὐτὸς FX). 12. AEFX * κ. εἰκε. 13. AFX: ἔἰαβον. AEX: ἐκὶ γὰρ ἔνα τῶν ἀναβ. ἐκάθη(ν)το. AB: Ἐβασίλευσεν (c. FX). 14. ABτ προς (ἐκὶ FX). A²B † (a. ἐφ.) αὐτὸς (*FX). B*(sq.) αὐτὸς († AEFX). 15. AB: ἀκέστρεψεν ... ἀν ἔκαι-

σαν ... Εί έστι φυχή ύμ. ... μή έξελθένω διαπεφευγώς (c. FX). Β: έκ τῆς πόλ, διαπ. (c. AFX). 16. ΑΒ: Κ. Γππευσε (s. ἔσπευσε) κ. ἐπορεύθη Ἰδ, καὶ κατέβη είς Ἰ. ὅτι Ἰ. βασιλεύς Ἰσραήλ (c. FX).

bas Baus Abab, beines Berrn, felagen, bag ich bas Blut ber Bropheten, meiner Rnechte, und bas Blut aller Rnechte bes 8 Gerru rache von ber Sand Ifebels, "bag bas gange Baus Abab umfomme. Und ich will von Ahab ausrotten ben, ber an bie Wand piffet, und ben Berichloffenen 9 und Berlaffenen in Ifrael. "Und will bas Baus Abab machen wie bas Saus Berobeams, bes Cobne Rebats, und wie bas 10 Baus Baefa, bes Cobns Abia. "Und Die Bunde follen Sfebel freffen auf bem Ader zu Jefreel, und foll fie niemand begraben. Und er that die Thur auf und floh. 11 Und ba Jebu beraus ging zu ben Rnechten feines Berrn, fprach man ju ihm: Stebets mobl? Warum ift biefer Rafenbe ju bir getommen? Er fprach ju ihnen: 36r fennet boch ben Dann wohl und was 12 er faget. * Sie fprachen: Das ift nicht mabr; fage es uns aber an. Er fbrach: So und fo hat er mit mir gerebet und gefagt: So fpricht ber Berr: 3ch habe bich 13 jum Ronige über Ifrael gefalbet. *Da eileten fle, und nahm ein jeglicher fein Rleib und legte es unter ihn auf bie boben Stufen, und bliefen mit ber Bofaune und 14 fprachen: Jehu ift Ronig geworben! * Alfo machte Jehu, ber Sohn Josaphats, bes Sohnes Rimft, einen Bund wiber Joram. Joram aber lag vor Ramoth in Gileab mit bem gangen Ifrael wiber Bafael, ben Ro-15 nig ju Sprien. " Joram aber, ber Ronig, war wieber gekommen, bag er fich heilen ließe zu Jefreel von ben Schlagen, bie ibm die Sprer geschlagen hatten, ba er ftritte mit Safael, bem Ronige zu Sprien. Und Jehu fprach: 3fte euer Bemuth, fo foll niemanb entrinnen aus ber Stabt, bag er 16 hingehe und ansage ju Jefreel. * Und er ließ fich führen und jog gen Jefreel, benn Joram lag bafelbft; fo mar Abasja, ber

omnem domum Achab, et interficiam 184.21,21 de Achab mingentem ad parietem et 14,26. clausum et novissimum in Israel. 1Rg. * Et dabo domum Achab, sicut do-18g.16,8, mum Jeroboam filii Nabat et sicut domum Baasa filii Ahia; Jezabel 10 quoque comedent canes in agro Jezas, quoque comocami si, rael, nec erit qui sepeliat eam. Aperuitque ostium et fugit. Jehu autem egressus est ad servos 11 s.e. domini sui; qui dixerunt ei: Rectene Jer. 29,36 sunt omnia? quid venit insanus iste ad te? Oui ait eis: Nostis hominem et quid locutus sit. At illi respon-12 (15m. derunt: Falsum est, sed magis narra nobis. Qui ait eis: Haec et haec locutus est mihi et ait: Haec dicit Dominus: Unxi te regem super Israel. * Festinaverunt itaque et unusquis-13 Mt.21,7s, que tollens palhum suum posuerunt sub pedibus ejus in similitudinem tribunalis, et cecinerunt tuba atque dixerunt: Regnavit Jehu. * Conjuravit 14 ergo Jehu filius Josaphat filii Namsi contra Joram. Porro Joram obsederat Ramoth Galaad ipse et omnis Israel contra Hazael regem Syriae, et re- 15 versus fuerat, ut curaretur in Jezrael propter vulnera, quia percusserant eum Syri praeliantem contra Hazael regem Syriae. Dixitque Jehu: Si placet vobis, nemo egrediatur profugus de civitate, ne vadat et nuntiet in Jezrael. * Et ascendit et profectus 16 est in Jezrael; Joram enim aegrotabat

18g. Achab domini tui, ut ulciscar sangui-

nem servorum meerum Prophetarum Dt.32,48, et sanguinem omnium servorum Do-

mini de manu Jezabel. * Perdamque 8

7. m. Ru. d. Dr. vE: benn ich will rachen. A: fo w. ich. (dW. fcl. n. ... rachen?)

8. B.dW.vE: Unb ... foll (untergehen). Bgl. 1 Ron. 14, 10. - 10. A: es f. R. fein ber f. begrabe.

11. dW: 3ft es Beil? vE: Bar es etwas Gutes? A: 3ft Alles richtig? B: Unfinnige. A: Bahnwipige. B.dW.vE: f. (ja) b. M. n. f. Rebe. A: w. er ges iprochen.

12. une an. B: falfc. A: bu vielmehr f. es une. 13. Die St. (dW: blogen St.) vE: Mantel ... oben

auf. B: hochfte Stufe. dW.vE: ftiegen in bie (Erom:

mete) ... ift Konig! 14. B.dW: Unb. B: eine Jusammenschwörung. dW.vE.A: verschwor fich. B: hatte R. in G. bemahret ... vor G. vE: belagerte in R. ... G.

15. Er war aber jurudgegangen (8, 29). B: Wenn bas euer Sinn ift. dW.vE.A: es ener Wille. B: fo laßt ... gehen ber ba entrinne.

16. Und Jehn fat auf n. jog. B: Da feste fich 3. auf. vE: feste f. ju Bagen.

έν Ἰεζραήλ· καὶ Ὁχοζίας βασιλεύς Ἰούδα κατέβη ίδεῦν τὸν Ἰωράμ.

17 Καὶ ὁ σποπὸς είστήπει ἐπὶ πύργου ἐν Ἰεζραήλ καὶ είδε τον κονιορτον Ιηού έν τῶ παραγίνεσθαι αὐτόν, καὶ εἶπεν "Όχλον ἐγὰ ὁρῶ. Καὶ είπεν Ἰωράμ · Λάβετε ἐπιβάτην Γππου καὶ ἀποστείλατε είς απάντησιν αύτων, και είπατω. Εί ελοήνη; 18 Καλ επορεύθη επιβάτης τοῦ εππου είς απάντησιν αύτοῦ καί είπε. Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς · Εί είρήνη; Καί είπεν Ίηού · Τί σοι καί είρήνη; επίστρεφε είς τὰ όπίσω μου. Καὶ απήγγειλεν ο σκοπός, λέγων ΤΗλθεν ο άγγελος έως αὐτών καὶ οὐκ ἀνέστρεψε. 19 Καὶ απέστειλεν επιβάτην Ιππου δεύτερον, καλ ηλθεν έως αὐτών και είπεν. Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς · Εί εἰρήνη; Καὶ είπεν Ἰηού · Τί σοι καλ είρήνη; επιστρέφου είς τὰ οπίσω μου. 20 Καλ απήγγειλεν ο σκοπός, λέγων Ηλθε και ούτος έως αύτων και ούκ ανέστρεψε και ή άγωγη ώς άγωγη Ίηου υίου Ναμεσσί, διότι έν παραλλαγή ήγεν.

21 Καὶ είπεν Ἰωράμ. Ζεύξατε άρματα, καὶ έζευξαν. Καὶ έξηλθεν Ίωραμ βασιλεύς Ίσραηλ καὶ 'Οχοζίας βασιλεύς Ιούδα άνηρ έν τῷ ἄρματι αύτου, καὶ εξηλθον εἰς ἀπάντησιν Ἰηού, και εύρον αύτον έν τη μερίδι Ναβούθ τοῦ Ίεζραηλίτου. 22 Καὶ έγένετο ώς είδεν Ίωραμ τον Ίηού, και είπεν Ει ειρήνη, Ίηού; Και είπεν 'Ιηού' · Τί σοι και είρηνη; αι πορνείαι Ίεζάβελ τῆς μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά. 23 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωράμ τας γείρας αύτοῦ τοῦ φυγείν, και είπε πρός 'Οχοζίαν · Δόλος, 'Οχοζία. 24 Καὶ Ίηοὺ ἐπλήρωσε τας γείρας αύτου έν τῷ τόξω, καί έπαταξε τὸν Ἰωραμ ανα μέσον τῶν βραχιόνων αύτου, και έξηλθε το βέλος δια της καρδίας αύτοῦ, καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. 25 Και είπεν 'Ιηού' πρός Βαδεκάρ τον τριστά-την αυτού ' Αρον και όλψον αυτόν έν τῆ

16. Β: ἐν τῷ Ί. ΑΒΕΧ † (p. Ἰεξ.) ἀπὸ τῶν τοξενμάτων ὡν κατετόξευσαν αὐτὸν οἱ Ἰοραμίν ἐν τῷ Ἰοραμίν ἐν τὸ Ἰοραμίν ἐν τὸ Ἰοραμίν ἐν ἐν Ἰοραμίν ἐν Ἰοραμ

וְאֲחַזְיָהֹ מֶלֶךְ יְהוּלְה יָרֵד לְרְאִוֹת את־יורם:

בּגַלּלָר שָׁלְּשָׁנֵי מֹשָׁא בִּשָּׁלְכְּנִינִ בּּנֹלְלֵּלֵת שִׁמִּפְצֵּי וֹיִכְּרֶׁת בַּנִלְּבָּוֹ: וַיִּאָמֵר שִׁלְבַּ אַת-יִבּוֹלִם בֹּוֹ זְּרְבָּׁוֹ וֹדִּאָמֹר שִׁלֵּא יֹלוִ כֹּשְּׁמֵּע וַזִּבְּ אַלּב-יִבּוֹלִם בֹּוֹ זְּרְבִּׁוֹ הִנְּיִבׁ שִׁלָּא יִלוִ כֹּשְּׁמֵּע וַזִּבְּ אַלביוּ וֹיִּבְּׁט וַיִּאָמֹר אַלְבֹּעוֹ בִּנְּמָתׁוֹ יִנִינְרם מֹלְּבִּים: וַזְּבַּעִּע יִבְּיָלֵּע מַב-זְנוּנִי אִיזָבׁל אִפְּעֵּ אַלב-יִבּינִּא וֹיִבְּעׁלִי וַוֹּיִבְּיִ שִּׁנְבָּע בְּרַאִּנִוּ בְּטִלְּעָע וַבְּעָבְּעוֹ וַבְּעָּעִר וַבְּשָׁלָּוִם וֹצִּיְעִי וַנִּיְּעָע יִבְּעִּע וַבְּעִבְּעוֹ וַנִּעֹבְּא יִבּוֹלֵם מֵלְנִי וַנִּעֹבְּא וְבִּעְּע וַבְּעִּעְ וַבְּעִּעְּע וַבְּעִבְּעוֹ וַנְּעַבְּע וַבְּעִבְּעוֹ וַנְּעַבְּעוֹ וַנְּעַבְּעוֹ וַנְעַבּע וַבְּעַבְּעוֹ וַנְּעַבְּעוֹ וֹנְבְּעוֹ וַבְּעִבְּעוֹ וַנְנִּעִנְּע וַבְּעִבְּעוֹ וַנְנְעִבּע וַבְּעַבְּעוֹ וִנְנִבְּע מַלֶּלֵי וַבְּעִבְּעוֹ וִנְנְעִבְּע וַבְּעִבְּעוֹ וִנְּבְּעוֹ וִנְנְעֵבְּיִ בִּיִּבְּעוֹ וִנְנְעֵנִי בִּי בְּשִׁבְּעוֹן וִנְנְעִבְּע וַבְּעִבְּעוֹ בִּיְנְבְּעִי בִּיִּבְּעוֹ בִּיְבְּעִי בִּיִּבְּעוֹ וִנְנְבְּעִי בִּיּבְּעוֹ בִּיִּבְּעוֹ בִּבְּעוֹ וִנְבְּעוֹ בִּיבְּעוֹ בִּיִבְּעוֹ בִּיִבְּעוֹ בִּי בְּעִישְׁיִּשׁׁ בִּי בְּשִׁבְּעוֹ וִנְנְבְּבּעוֹ בִּיְבְּעִי בִּי בְּשִׁבְּעוֹין וִנְנְבְּבּעוֹ בִּיְבְּעִי בִּיִי בְּעִבְּעוֹ וִנְנְבְּעוֹ בִּבְּעוֹ בִּבְּעוֹ בִּבְּעוֹ בִּבְּבְּעוֹ בִּיִבְּעִי בִּיִּבְּעִי בְּבִּבְּעוֹ בִּיְבְּעִבְּעוֹ בִּבְּעוֹי בִּבְּעִי בְּבְּעִי בְּבְּבְּעוֹי בִּבְּעוֹ בִּבְּבְּעוֹ בִּבְּבְּעוֹ בִּבְּעִבְּעוֹ בִּבְּעוֹי בִּבְּעִבְּיוֹ בִּבְּעוֹ בִּבְּעִבְּי בְּבִּבְּעִי בְּבְּעִים בְּבְּבְּעוֹים בְּבְּבְעוֹים בְּבְּבְּייִייִי בָּבְּבְּעוֹי בִּבְּבְּעוֹי בִּבְּבְּעִים בְּבִּבְּעִבְּבְּים בְּבִּיבְּיבְּיבְּיי בִּבְּעִים בְּבְּבְּעוֹים בְּבְּבְּעִייִים בְּבּבּעוֹי בְּבְּבְּעִים בְּבְּבְּעִייִים בְּבְּבְּיבְּיבְייִי בְּבְּעִבְּיִים בְּבִּבְּיוּי בִּיִּבְּייִים בְּבְּבְּבְּייִי בְּעִבְּעִייִייְ בְּבְּבְּבְּיוּ בְּיִבְּעִים בְּבְּבְּבְּיִיייִייִים בְּבְּבְּיוֹים בְּיבְּבְּיוּבְעוּים בְּיבְּבְּייִייִי בְּיבְּבְּיוּייים בְּבְּבְּבְּיוּים בְּבְּבְּייִים בְּבְּבְּבְּבְ

עלשו ק' . 25. v.

^{16.} B.dW.vE.A: befuchen.

^{17.} baft er fpreche. dW: frage, ob es Gell ift. vE: Bollemenge ... u. er foll fagen: 3ft es etwas Gutes? A: Rimm einen Bagen ... alles recht?

^{18.} B.vE: haft bu mit ... ju fcaffen. dW: 28. g. es bich an. (A. zieh vorüber n. folge mir.)

Ronig Juba, binab gezogen, Joram gu befeben.

17 Der Bachter aber, ber auf bem Thurm gu Befreel ftanb, fabe ben Saufen Bebu tommen und fprach: 3ch febe einen Baufen. Da fprach Soram: Rimm einen Reuter und fenbe ihnen entgegen und fprich: 3ft8

18 Friebe? * Und ber Reuter ritt bin ibm entgegen und fprach: Go fagt ber Ronig: 3fte Friede? Jebu fprach: Bas gebet bich ber Friede an? Benbe bich binter mich. Der Bachter verfunbigte und fprach: Der Bote ift zu ihnen gefommen und tommt

19 nicht wieber. *Da fanbte er einen anbern Reuter. Da ber ju ihm tam, fprach er: So fpricht ber Ronig: Ifte Friede? Jehu fprach: Bas gebet bich ber Friebe an?

20 Wenbe bich binter mich. *Das verfunbigte ber Bachter und fprach: Er ift gu ibnen gefommen und tommt nicht wieber; und es ift ein Treiben, wie bas Treiben Bebu, bes Sohnes Mimfi, benn er treibt.

wie er unfinnig mare.

Da fprach Joram: Spannet an! Unb man fpannete feinen Bagen an; und fie jogen aus, Joram, ber Ronig Ifraels, und Abasja, ber Ronig Juba, ein jeglicher auf feinem Bagen, bag fie Jebu entgegen tamen, und fie trafen ibn an auf bent Ader

22 Raboths, bes Befreeliten. * Und ba Boram Bebu fabe, fprach er: Jehu, ifte Friebe? Er aber fprach: Was Friede? Deiner Mutter Rebels Burerei und Bauberei wirb 23 immer größer. *Da manbte Joram feine

Sand und floh, und sprach zu Ahasja:

24 Es ift Berratherei, Abasja. * Aber Jehu faffete ben Bogen und ichog Joram amifchen bie Arme, bag ber Pfeil burch fein Gerz ausfuhr, und fiel in seinen Wagen.

25 " Und er fprach jum Ritter Bibefar: Mimm und wirf ibn aufs Stud Ader Naboths,

17. U.L. Thurn. 20. A.A. wie wenn er.

19. an ibnen.

21. dW.vE.A: Spann' an (ben 28.).

ibi, et Ochozias rex Juda descenderat 8,29. ad visitandum Joram.

25m. 18.24. Igitur speculator, qui stabat super 17 turrim Jezrael, vidit globum Jehu venientis, et ait: Video ego globum. Dixitque Joram: Tolle currum et mitte in occursum eorum, et dicat vadens:

v.18.. Rectene sunt omnia? * Abiit ergo, 18 qui ascenderat currum, in occursum

15m.16,4 ejus, et ait: Haec dicit rex: Pacatane sunt omnia? Dixitque Jehu: Quid tibi et paci? transi et sequere me! Nuntiavit quoque speculator, dicens: Venit nuntius ad eos et non revertitur. *Misit etiam currum equorum secun- 19 dum; venitque ad eos, et ait: Haec dicit rex: Numquid pax est? Et ait Jehu: Ouid tibi et paci? transi et sequere me! * Nuntiavit autem specu- 20 lator, dicens: Venit usque ad eos et non revertitur; est autem incessus quasi incessus Jehu filii Namsi, praeceps enim graditur.

Et ait Joram: Junge currum! Jun- 21 xeruntque currum ejus, et egressus est Joram rex Israel et Ochozias rex Juda singuli in curribus suis, egressique sunt in occursum Jehu, et in-18g.21,1. venerunt eum in agro Naboth Jezraelitae. Cumque vidisset Joram Jehu, 22 dixit: Pax est, Jehu? At ille respon-

Nah. 2,4. dit: Quae pax? adhuc fornicationes Ap. 2,20. Jezabel matris tuae et veneficia ejus multa vigent! * Convertit autem Jo- 23 ram manum suam, et fugiens ait ad Ochoziam: Insidiae, Ochozia! Porro 24 Jehu tetendit arcum manu et percussit Joram inter scapulas, et egressa est sagitta per cor ejus, statimque corruit in curro suo. Dixitque Jehu 25 ad Badacer ducem: Tolle, projice

21. Al.: Junxitque.

23. A: Sanb herum. B.vE: (fehrte) 3. f. Ganbe (um). dW: lenfte 3. nm. B: Betrug ?

25. feinem Ritter.

^{20.} dW: bas gabren ift. A: ber 3ug? dW: fabret wie unf. vB: tr. rafenb. A: giehet rafch einher!

^{22.} B: Bas foll ber Fr. fo lang als bie hurereien .. fo groß finb? dW: fo l. b. vielen ... banern. vE: Bie ... bei ben D. ... u. ihren vielen 3. A: Roch mabren ...

^{24.} u. er fant. vE: B. in bie Ganb. B: nahm b. B. jur S. (A: fpannete mit b. S.) B. aus f. Gergen. dW.vE.A: jum. B.dW.vE.A: heransging. dW: umfant. vE: nieberf. A: alebalb hinf. B: frammete fic. B.dW.vE.A: in (auf) feinem B.

μερίδι άγρου Ναβούθ του Ίεζραηλίτου, διότι μέμνημαι, έγω καὶ σὰ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγους όπίσω Αγαάβ του πατρός αὐτου, και κύριος ελάλησεν έπ' αὐτὸν τὸ λημμα τοῦτο, λέγων 26 Εί μλη τὰ αίματα Ναβούθ και τὰ αίματα τών υίων αὐτοῦ είδον έχθές, φησί κύριος, καὶ άνταποδώσω σοι έν τῆ μερίδι ταύτη, φησὶ κύριος καὶ σῦν ἄρατε καὶ ὑίψατε αὐτὸν ἐν τῆ μερίδι κατά τὸ όῆμα κυρίου. 27 Καὶ 'Ογοζίας βασιλεύς Ἰούδα είδε καὶ έφυγεν όδὸν Βαιθγάν καὶ ἐδίωξεν ὁπίσω κύτοῦ Ἰηοὸ καὶ είπε. Καίγε αὐτόν, πατάξατε αὐτόν. Καὶ ἐπάταξεν αύτὸν ἐπὶ τῷ ἄρματι ὅντα ἐν τῆ ἀναβάσει Γούρ, η έστιν Ἰεβλαάμ καὶ έφυγεν είς Μαγεδδώ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 28 Καὶ ἀνήνεγκαν αύτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ 'ἐπὶ τὸ ἄρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν' εἰς Ίερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφο αὐτοῦ μετά τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δανίδ. 29 Καὶ έν έτει ένδεκάτω Ιωράμ βασιλέως Ίσραηλ εβασίλευσεν Όγοζίας έπὶ Ἰούδαν.

89 Καὶ ήλθεν Ἰηοὺ ἐπὶ Ἰεζραήλ, καὶ Ἰεζάβελ ήπουσε και έστιμμίσατο τούς όφθαλμούς αύτης, και έκόσμησε την κεφαλήν αύτης καὶ διέκυψε διὰ τῆς θυρίδος. 31 Καὶ Ἰηοὺ eicenopevero ès ry noles, un uvry elnes El εἰρήνη Ζαμβρὶ ὁ φονεὺς τοῦ κυρίου αὐτοῦ; 32 Καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα, 'καὶ είδεν αὐτὴν' καὶ είτε ' Τίς εί σύ; 'κατάβηθι πρός με'. Καὶ έξέκυψαν πρὸς αύτον δύο εύνουχοι αύτης, 38 και είπε. Κατασπάσατε αὐτήν. Καὶ έἰριψαν αὐτήν, καὶ ἐρραστίσθη τοῦ αίματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοξχον και πρός τους ιππους, και συνεπάτησαν αὐτήν. 34 Καλ εἰςῆλθεν ''Ιηού' καὶ ἔφαγε nal face, nal elaer 'Enconspacte di vir 25. AB: ὅτι μνημονεύω ... ἐπὶ ζεύγη (c. FX) ..

וֹנּאָכֹל וֹיֹאָשׁׁ וֹיִאָמֹר פֹּלֹנוּ-זְא אָער זּנּאָכֹל וֹיֹאָשׁׁ וֹיִאָמֹר פֹּלֹנוּ-זָא אָער הַּמִּמְטִּר וְּהָּאָמֹטִים וֹיִּנְּמִטְפָּנִי וֹנִּאָמָר זּנּ זִּלְּנִי הְּנִיֹּם הְּעְמָּׁשִׁ טֹנִיסִׁם: וֹיִּאָמָר זּנּ זִמְלְיוּ הְּנִּיִּם הְּעְמָּשׁׁ טֹנִיסִׁם: וֹיִּאָמָר זּנּ זִמְלִי הִיִּרְ אַבְנֵּיו: וֹיִּמָּא פֹנִין אָלְ-זּנְיֹבְוּא בֹּאַבְּוּו: וֹיִמָּא פֹנִין אָלְ-אָע-רִאִּמָּנִי וַנִּיְּמָשׁׁם בּפּׁשְּׁנֵּ בְּעֹב וְנִיּמְלָנוּ הְּמֹלְנִי וַנִּיְמָשׁׁם וֹּפְּנִוּן: הְנִיּבְוּא וֹפִּנְּא וֹוֹנְמֹאְלָה וְּנִיּנִינִּלְּ

^{25.} AB: ὅτι μνημονεύω ... ἐπὶ ζεύγη (c. FX) ... ἔλαβεν (ἐλάλ. ΕΧ) ... * λέγων († ΕΓΧ). 26. AB: Βἰ μὴ ... ἀντ. αὐτῷ ... ἄρας δἢ δίψον (c. FX). 27. AB * πατάξ. αὐτόν († F). Β: πρὸς (ἐπὶ FX; ΑΕΧ: ἐν). ABΕΧ * ὄντα († FX). AB: ἐν (s. πρὸς) τῷ ἀναβαίνειν Γαί (c. FX). 28. AB: ἐν (s. ἔν-)εβίβασών (ἀνήν. FX). AFX * ἐπὶ - ἡγ, αὐτὸν. Β* μ. τῶν πατ. αὐτὸ († AFX). 30. ABΕΧ (cti. alias): Ἰεξαάλ (c. FX). AB: ἡγάθυνε (ἐπόσμ. ΕΓΧ). 31. AB * αὐτὴ ... Ἡ εἰρ. ... φονευτὴς (c. FX). δ2. AB: ἐπ. τὸ πρόςωνον ... καταβ. μετ ἐμῷ ... κατέκυψαν ... * αὐτῆς (c. FX). 33. AB: Κυλίσατε (c. FX). Α²Β: ἔπύλισαν (ἔδὸ. FX). 34. AB * Ἰηὰ († ΕΓΧ).

עמשרת ק'. 33. 'ה יי. 35.

^{25.} Denn ged. ... auf ihn legte (wie 7, 2). B.dW: ich u. bu neben einander (paarweise) ritten hinter ... (her). vE: zusammen. dW.vE: diesen Ausspruch that. 26. B: 3ch habe gewist. das Bl. ... angefehen, n. ich will bire. dW.vE.A. Baht. ich ... ges.

^{27.} auf der Anhöhe S. dW.vE: nach b. G.s.G. gu. B.dW.vE.A: Anch (biefen) ihn schlaget. dW:[Und man schlug ihn] auf d. W. B: da man gen G. hinanfgebet. 28. B.dW.vE: führeten. A: legten ihn auf f. Bas

^{28.} B.d.W.v.E: führeten. A: legten ihn auf f. 28 gen? dW.vE: Begrabniß.

^{29.} ward Ronig. B: mar R. geworben.

bes Befreeliten. Denn ich gebente, bag bu mit mir auf einem Wagen feinem Bater Abab nachfuhreft, bag ber Berr folche Laft 26 über ibn bob. * Bas gilte, fprach ber Berr, ich will bir bas Blut Nabothe unb feiner Rinber, bas ich geftern fabe, vergelten auf biefem Ader. Go nimm nun und wirf ihn auf ben Ader nach bem 27 Bort bes Berrn. * Da bas Abasia, ber Ronig Juba, fabe, flob er bes Beges gum Saufe bes Gartens. Bebu aber jagte ibm nach, und bieg ibn auch folagen auf bem Bagen gen Bur binan, Die bei Jeblaam liegt. Und er flob gen Megibbo und ftarb 28 bafelbft. * Und feine Rnechte ließen ibn führen gen Berufalem, und begruben ibn in feinem Grabe mit feinen Batern in ber 29 Stabt Davibs. * Abasia aber regierte über Juba im eilften Babr Jorams, bes Cobnes Ababs.

30 Und da Jehu gen Jefreel kam und Jebel das erfuhr, schminkte sie ihr Angesicht und schmüdte ihr Haupt, und kudte zum Fenst fier aus. *Und da Jehu unter das Ahor kam, sprach sie: Iks Simri wohl gegans 32 gen, der seinen Herrn erwürgete? *Und er hob sein Angesicht auf zum Fenster und sprach: Wer ist bei mir hier? Da wandten sich zween oder drei Kämmerer zu ihm. 33 *Er sprach: Stürzet sie herab! Und sie stürzten sie herab, daß die Wand und die Rosse mit ihrem Blute besprenget wurden, 34 und sie ward zertreten. *Und da er hinein kam und gegessen und getrunken hatte, sprach er: Besehet doch die Versluchte und

eum in agro Naboth Jezraelitae: memini enim, quando ego et tu sedentes 28,35.28. in curru sequebamur Achab patrem 118. hujus, quod Dominus onus hoc le-21.19. sa.13.1 vaverit super eum, dicens: * Si non 26 pro sanguine Naboth et pro sanguine (14,6. filiorum ejus, quem vidi hori, ait Dominus, reddam tibi in agro isto, dicit Dominus. Nunc ergo tolle et projice eum in agrum juxta verbum Domini. Ochozias autem rex Ju- 27 9Ch.22,9.da videns hoc fugit per viam do-185.21,2 mus horti, persecutasque est eum Jehu et ait: Etiam hunc percutite in curru suo! Et percusserunt eum in ascensu Gaver, qui est juxta Jeblaam; 23,29. qui fugit in Mageddo, et mortuus est ibi. Et imposuerunt eum servi 28 (4,50. ejus super currum suum et tulerunt 23,30. in Jerusalem, sepelieruntque eum in sepulchro cum patribus suis in civitate David. * Anno undecimo Joram 29 filii Achab regnavit Ochozias super

Venitque Jehu in Jezrael. Porro 30 Jezabel, introitu ejus audito, de-Jer.4.30.pinxit oculos suos stibio et ornavit caput suum, et respexit per fenestram *ingredientem Jehu per portam, et 31 ait: Numquid pax potest esse Zambri, ing. all: Numquiu per possessione; *Le-32 vavitque Jehu faciem suam ad fenestram et ait: Quae est ista! Et inclinaverunt se ad eum duo vel tres eunuchi. * At ille dixit eis: Prae-33 cipitate eam deorsum. Et praecipitaverunt eam, aspersusque est sanguine paries, et equerum ungulae conculcaverunt eam. * Cumque in-34 trogressus esset, ut comederet biberetque, ait: Ite et videte male-

Judam.

34. Ochet b. nach ber 9.

^{30.} A.A. gudte ... beraus.

^{30.} B.dW.vE.A: horte. dW.vE: that f. Schminfe an ibre Angen. A: beftrich i. A. mit Schm. dW.vE: fcauete (burch b. g.). A: fabe 3. g. herans auf.

^{31.} dW: 3ft es heil, bu [zweiter] G., Moeber fels nes h. vE: Birb Friebe haben G. ber M. Ar Runn es G. wohl ergehen ... getobtet hat?

^{26.} S: Naboth, quem vidi heri, alt Dominus, sanguinem filiorum ejus reddam. 27. Al. * Et percuss eum. S: Gaber. 29. Al.: Achab regis Israel. 32. Al. † (in f.) et dixerant: Haec est illa Jezabel.

^{32.} baits mit m. b. Da fchaneten ... beraus B.dW.vE: mir, wer (ifte)? Bgl. 1 Ron. 22, 9.
33. dW.vE: Berfet ... u. ihr Bl. fprihte an ... B baf von ihrem Bl. ... fpr., n. er ließ f. gertreten. vE gertrat. dW: tr. f. mit Fugen.

κεκατηραμένην ταύτην, και θάψατε αὐτήν: δτι θυγάτης βασιλέως έστι. 35 Καὶ ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτήν, καὶ οὐχ εύρον ἐν αὐτῆ άλλ' ή τὸ κρανίον και τοὺς πόδας και τὰ ίγνη των γειρών. 36 Καλ επέστρεψαν καλ ανήγγειλαν αὐτῶ, καὶ εἶπεν Ἰηού '. Λόγος πυρίου ον ελάλησεν εν γειρί του δούλου αὐτοῦ Ήλίου τοῦ Θεσβίτου, λέγων Εν τῆ μερίδι 'Ιεζραήλ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας 'Ιεζάβελ, ³⁷ καλ έσται τὸ θνησιμαῖον 'Ιεζάβελ ώς χοπρία ἐπὶ προςώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῆ μερίδι Ιεζραήλ, ώςτε μή είπεω αύτούς 'Ιεζάβελ.

X. Καὶ τῷ 'Αγαὰβ ἐβδομήκοντα νίοὶ ἐν Σαμαρεία. Καὶ έγραψεν Ίηοὺ βιβλίον, καὶ απέστειλεν έν Σαμαρεία πρός τους αργοντας τῆς πόλεως καὶ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πρός τους τιθηνούς των υίων Αχαάβ, λέγων 2...Καὶ νῦν ὡς ἂν έλθη τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ύμας, και μεθ' ύμων οι νίοι 'του βασιλέως' τοῦ κυρίου ύμῶν, καὶ μεθ' ύμῶν τὰ ἄρματα και οι ιπποι και πόλεις όγυραι και όπλα. 8 મતા ઉપાયલિક રહેર તેમુલાઈએ મતા રહેર કહેઈએક ક્રેમ τοϊς υίοις του κυρίου ύμων, και καταστήσατε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ πολεμετε ύπερ του οίχου του χυρίου ύμων. 4 Καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα καὶ είπον· Ἰδοὺ οί δύο βασιλείς ούκ έστησαν κατά πρόςωπον αὐτοῦ, καὶ πῶς ἡμεῖς στησόμεθα; 5 Καὶ άπέστειλαν οι άπὸ τοῦ οίκου καὶ οι άπὸ τῆς πόλεως και οι πρεσβύτεροι και οι τιθηνοί προς Ίηού, λέγοντες 'Ημείς δούλοί σου, καλ πάντα όσα αν είπης πρός ήμας, ποιήσομεν: ού βασιλεύσομεν ούδένα, τὸ άγαθὸν ἐν οφθαλμοίς σου ποιήσομεν.

6 Καλ έγραψε πρός αύτους 'Ιηου' βιβλίον δεύτερον, λέγων Εί έμοί έστε ύμεζς και της φωνής μου ύμεῖς ακούετε, λάβετε κεφαλάς ανδρών των υίων του κυρίου ύμων και ένέγκατε πρός με ώς ή ώρα αθριον έν Ιεζραήλ. תאַרוּרָה הַוּאֹתֹ וְקַבְרוּהַ כֵּי בַת־מֵלֶהְ לח הַניא: וַיַּלְכִוּ לַקבְרַה וָלָא־מַצְאוּ בָה אָם־הַגּּלְנָּלֶת וְהַרַגְּלֵים יָהוָה הוּא אָשֵׁר דָבַּר בַּיַד אליהו התשבי לאמר בְּחֶלֶק יזרעאכ יאמרה זאת איזבל

וּלַאַחַאַב שַבְעֵים בָּנֵים בְּשַׁמְרוֹן 🛣 וַיִּכְתֹּבַ יַהֹרָא סְפַרִים וַיִּשָׁלֵח שְׁמִרוֹן אל-שרי יזרעאל הזקנים ואל-האמנים 2 אחאב לאמר: ועתה כּבֹא הספר הזה אַכִּיכֶם וָאָתָּכֶם בָּנֵי אַלְנֵיכֶם וַאָתְּכֵם הַרַכַב וָהַפּוּסִים וְעֵיר מִבְצֵר וְהַנָּשֶׁק: 3 רָרָאִיתָּם הַשָּוֹב וְהַיַּשָׁרֹ מַבְּנֵי אַדְנִיכַם ַןשַּׁמְתֵּם עַל־כָּפָא אָבֵיו וְהָכַּחֲמִוּ עָל־ רַיָּרָאוֹּ מְאָד מאָד 4 בית אלניכם: ריאמלר הנה שני המלכים לא עמדר רָהזַּקנִים רָהַאָּמִנִים אָל־יֵהַוּא י לַאמֹר עַבַדִיה אַנַּחָנוּ וְכָל אַשָּׁר־תּאֹמֵר אַלַינוּ נעשה לא־נַבְּלַךְ אִישׁ הַשִּוֹב בְּעַ צמה:

ויכמב אליהם ספר ו שלית לאמר אם־לי אַתִּם וּלְכֹלי אתם שׁמעים כחו את־ראשי וּבָאוּ אֵלֵי פָּצֵת מָחֶר יִזְרָצָאלָה וּבְנַי

^{34.} AB: πατηραμ. (c. FX). 35. AB: α1λο τι η ... οι πόδες (c. FX). 36. AB* / 1ην ει τῦ δόλο αὐτὸ († FX). — 1. AB: Σαμαρείας (τῆς πόλ. FX)... *τ. υἶῶν († EFX). 2. AB*τὸ β.... τὸ αρμα... τὰ ὅπλα (c. FX). 3, A*B: εὐθῆ ... καταστήσετε. 4. AB: στησ. ημ. 5. A*B (bis): ἐπὶ (ἀπὸ A¹X). AB: Παζ-δές στ ημ. (αὐτοί) ... *πάντα ... ἐὰν ... βασ. ἀν-δος ατο ημ. (αὐτοί) ... *πάντα ... ἐὰν ... βασ. ἀν-δος ατο θε π. 3. πάῆε ωἰε Μὶ δρα. 6. AB*ἐστε ... εἰςακύετε ... την πεφαλήν. του ... ἀν. Εἰκικο ... Την πεφαλήν. του ... ἀν. Εἰκικο ... διοί... ἀν. Εἰκικο ... Την πεφαλήν. του ... ἀν. Εἰκικο ... Την πεφαλήν. του ... ἀν. Εἰκικο ... ἐξακιέντε ... την πεφαλήν. του ... ἀν. Εἰκικο ... ἐξακιέντε ... την πεφαλήν. Του ... ἀν. Εἰκικο ... ἐξακιέντε ... την πεφαλήν. Του ... ἀν. Εἰκικο ... ἐν. Εἰκικο ... ἀν. Εἰκικο ... ἐν. Εἰκικο ... ἐν.

^{35.} B: Sirufcale n. b. beiben &. n. b. f. 6. A:

^{37,} unb bas M. 3. muffe wie Mift ... liegen ...

begrabet fie; benn fie ift eines Königs 35 Tochter. *Da fie aber hingingen, fie zu begraben, fanden fie nichts von ihr benn den Schäbel und die Füße und ihre flachen 36 Hände, *und kamen wieder und fagten es ihm an. Er aber fprach: Es ifts, bas der herr gerebet hat durch seinen Knecht Elia, den Thisbiten, und gesagt: Auf dem Ader Jesreels sollen die Hunde der Jesebel 37 Fleisch fressen. *Also ward das Aas Isebel wie Koth auf dem Felbe im Acter Jesreels, daß man nicht sagen konnte: Das ift Isebel.

X. Ahab aber hatte flebengig Sohne gu Gamaria. Und Jehu fcrieb Briefe und fandte fie gen Samaria zu ben Oberften ber Stadt Jefreel, zu ben Aelteften und Bor-2 munbern Ababs, bie lauteten alfo: * Benn biefer Brief zu euch fommt, bei benen eures Berrn Sohne find, Bagen, Roffe, fefte 3 Stabte und Ruftung, * fo febet, welcher ber befte und geschicktefte fei unter ben Gohnen eures Berrn, und fest ihn auf feines Baters Stuhl, und ftreitet für eures Berrn 4 Baus. * Sie aber fürchteten fich faft fehr und fprachen: Siebe, zween Ronige finb nicht geftanben bor ibm, wie wollen wir 5 benn fteben? * Und bie über bas Baus und über bie Stabt waren, und bie Aelteften und Bormunber fanbten bin ju Jehu und liegen ihm fagen: Wir find beine Rnechte, wir wollen alles thun, mas bu uns fageft, wir wollen niemand jum Ronige machen; thue, mas bir gefällt.

6 Da fchrieb er ben anbern Brief zu ihnen, ber lautete alfo: So ihr mein felb
und meiner Stimme gehorchet, fo nehmet
bie Saupter von ben Mannern, eures herrn
Sohnen, und bringet fle zu mir morgen
um biese Zeit gen Jefreel. Der Sohne

36, A.A: Das ift es. 1. 5. U.L: Bormans ben u.: Bormanbe. 4. A.A: gar fehr.

dictam illam et sepelite eam, quia

18.51. filia regis est. Cumque issent, ut 35
sepelirent eam, non invenerunt nisi
calvariam et pedes et summas manus, reversique nuntiaverunt ei. 36
Et ait Jehu: Sermo Domini est quem

10.18.6. locutus est per servum suum Eliam
Thesbiten, dicens: In agro Jezrael
comedent canes carnes Jezabel, et 37

10.5.2. erunt carnes Jezabel sicut stercus
super faciem terrae in agro Jezrael,
ita ut praetereuntes dicant: Haeccine
est illa Jezabel?

Erant autem Achab septuaginta filii X. in Samaria; scripsit ergo Jehu litteras et misit in Samariam ad optimates civitatis et ad majores natu et v.s. ad nutritios Achab, dicens: * Statim 2 ut acceperitis litteras has, qui habetis filios domini vestri et currus et equos et civitates firmas et arma, * eligite meliorem et eum qui vobis 3 placuerit de filiis domini vestri, et eum ponite super solium patris sui, et pugnate pro domo domini vestri. * Timuerunt illi vehementer et dixe- 4 9,27.24, runt: Ecce, duo reges non potuerunt stare coram eo, et quo modo nos valebimus resistere? * Miserunt ergo 5 praepositi domus et praefecti civitatis et majores natu et nutritii ad Jos. 9.25, Jehu, dicentes: Servi tui sumus, quaecumque jusseris faciemus, nec

> Rescripsit autem eis litteras secundo, dicens: Si mei estis et obeditis mihi, tollite capita filiorum domini vestri et venite ad me hac eadem hora cras in Jezrael. Porro

constituemus nobis regem; quaecum-

que tibi placent, fac!

ane. A: mahlet ... ber euch gefällt?
4. B: beft. vE.A: fonnten n. (be)fteben. dW: ihm n. wiberft.

5. B.dW: ber ... war. vE: welcher ... n. bie welche ... gefest w.

6. dW.A: einen zweiten Br. vE: zum zw. mal eisnen. dW: far mich feib. vE: zu mir halten ... wollt, B.dW.vE.A: u. tommet. dW: [bamit].

^{1.} O. von S., ben Melt., n. ju b. B. dW: an bie Rinbermarter. vE: Erzieher ber Rinber. A: Biehs vater! B: u. ließ fagen. vE: fagte. A: fprac.

^{2.} B: Sobalb ale. vE: Sogleich wenn. A: Alebalb. dW: Und nun. B: ba ... bet euch find. vE.A: bie ihr ... habet. dW: u. ihr h. ja. B.dW.vE: u. eine f. Stadt u. (bie) Baffen.

^{3.} dW.vE: suchet ben besten u. (rechtschaffensten) Bolyglotten-Bibel. A. E. 2. Bbs 1. Abth.

Καλ οἱ νἱολ τοῦ βασιλέως ήσαν έβδομήκοντα ανδρες ούτοι άδροι της πόλεως εξέτρεφον αύτούς ται εγένετο, ώς ήλθε το βιβλίον πρός αύτούς, και έλαβον τούς υίούς τοῦ βασιλέως και έσφαξαν αθτούς, έβδομήκοντα ανδρας, και έθηκαν τὰς κεφαιλάς αὐτών είς καρτάλλους, και ἀπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν είς Ίεζρειήλ. 8 Καὶ ήλθεν μγγελος καὶ ἀπήγγειλεν αύτο, λέγων "Ηνεγμαν τὰς κεφαλάς των υίων τοῦ βασιλέως. Καλ είσεν 'Ιπού' · Θέτε αὐτὰς δύο βουνούς παρά την θύραν της πύλης είς πρού. 9 Kai έγένειο πρού, και έξηλθε και έστη καὶ είπε πρός πάντα εὸν λαόν. Δίκαιοι ύμες ιδού έγω είμι συνεστράφην έπί τον ξμαυτού κύριον και απέκτεινα αυτόν καί τίς ἐπάταξε πάντας τούτους; 10 10 ετε ἀφφώ, ότι ού πασείται από των λόγων χυρίου έπί τὰν τῆν τον ελάλησε κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον Αγαάβ, και κύριος ἐποίησεν όσα ελάλησεν ἐν γειρί τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἡλίου.

11 Καὶ ἐπάταζεν Ἰηοὺ πάντας τοὺς καταληφθέντας έν τφ οίκφ 'Αγαάβ έν 'Ιεζραήλ, καὶ πάντας τοὺς άδροὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς γνωστούς αύτοῦ καὶ τούς Ιερείς αύτοῦ, έως του μή καταλιπείν αύτου κατάλειμμα. 12 Καλ ανέστη και ήλθε και έπορεύθη είς Σαμάρειαν και αύτος ην έν Βαιθακάδ των ποιμέτου ἐν τῆ ὁδῷ. 18 Καὶ Ἰηοὺ εύρε τοὺς άδελφούς 'Οχοζίου βασιλέως Ιούδα και είπε. Tires upets; Kal elnor · Ol adelmol 'Oyotlov ήμεζς παὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τοῦν υἰοῦν του βασιλέως και τών υίων της δυναστευούσης. 14 Καὶ είπεν 'Ιηού'. Συλλάβετε αὐτούς ζώντας. Καὶ συνέλαβον αύτοθς ζώντας καὶ έσφαξαν αύτους είς Βαιθακάδ, τεσσαράκοντα καὶ δύο ανδρας ου κατέλιπεν άνδρα έξ αύτων. 15 Καί έπορεθθη έκεθεν 'Ιηού' και εύρε τον Ιωναδάβ υίον 'Ρηχάβ 'έν τη όδφ' είς άπαντησιν αὐτού, και εθλόγησεν αυτόν, και είπε πρός αυτόν 'Ιηού' Ελ έστιν καρδία σου μετά καρδίας μου εύθεῖα, καθώς Εστιν ή έμη καρδία μετά

7. AB: ἐν καφτάλλοις (εἰς καφτ. FX). 8. AB: ὁ ἄγγ..., * αὐτὰ et Ἰηδ... βονές δύο (c. FX). 9. AB: πύρ. με (ἐμ. κύρ. FK). 10. AB: τδ ἡηματος ... εἰς (τῶν λ.... ἐπὶ FX). ΑΒ: ἐ (ἀν FX). AB τε († FX). 11. AB τ δρτε (δρς τδ FX). 12. Β*κ. ηλδε († ΑΧ).

AB*(ult.) και εί ην († FX). 13. Β*Ο († ΑΧ). 14. AB
* Ἰηδ († FX). Β* Κ. σ. αὐτ. ξ. († [AF]X). 15. AB
* (pr.) Ἰηδ († FX) et δν τ. ὁδ. († ΕϜΧ). Β: ἀπαντήν ten f. etzogen. Β: bet den ... die f. αιξε.

(c. AEFX). AB: καθώς ή καφδ. με (c. FX).

7. dW: [δl. fie, 70 M. A: tödteten die 70.

תַּמָּלֵה שָׁבְעִים אִישׁ אַת־גַּדֹלי חעיר רישתטו שבעים איש בדרדים 8 יורעאלתו ויבא המלאה רַיֹּאמֶר שַּׁימוּ אֹתָֹם שָׁנֵי צָּבְּרֵים פַּתַח וַיְדֵי בַבּקר ויצא אל־כּל ריאמר ראהרגהה ומי תכה את־פל־אלה: דער אפוא כי לא יפל מדבר יהוה אַחאַב וַיהוָה עַשָּה אַת אַשֵּר

וַיַּהְ יַתֹּוּא אַת כָּלִ־הַנָּשְׁאַרֵים לָבֵית־ אתאב ביזרצאל וכל בלליו ופיחעיו וְלֶתְנֵיו עַדּבּלְתֵּי הַשָּׁאִיר־ בו וַיִּכָּם וַיָּבֹא וַיֵּכָה שְׁבִירוֹן הַוּא בֵּית־ הַרעים בַּדַּרֵה: וְיֵהוּא מַצַאֹ אֵת־ אַתוֹנַתוּ מַלַהְ־יָהוּנָה וַיִּאמֶר מֵי רַיָּאמַרר אָחי אָחַזְיָהוּ אַנֹחָנוּ תפשום ויאמר וית**פטו**ים חיים וישמטים אל־בּור בַּית־עַקַד אַרְבָּעִים וּשִׁנַים אִישׁ ולא־ M'W ישר בַּאַשָר לִבְבִי נִם־לְבַבֵּה

בנ"א חרו בסגול .v. 9.

^{6.} Großen b. Gt. vE: Bornehmften, dW.vE: bab

aber bes Ronias maren febengia Daun, und bie Brogeften ber Stabt jogen fle auf. 7 * Da nun ber Brief gu ihnen tam, nabmen fie bes Ronigs Cohne und fchlachteten ftebengig Dann, und legten ibre Saupter in Rorbe, und ichieten fle zu ihm gen Jefreel. 8 * Und ba ber Bote fam und fagte es ibm an und fprach: Gie haben bie Baupter bes Ronigs Rinber gebracht; fprach er: Legt fie auf zween Saufen vor ber Thur am Thor 9 bis morgen. * Und bes Morgens, ba er ausging, trat er babin und fprach ju allem Bolt: Ihr wollt ja Recht baben! Giebe, habe ich wiber meinen herrn einen Bund gemacht und ihn ermurget: wer hat benn 10 biefe alle gefchlagen? "So ertennet ibr ja, bag tein Wort bes Beren ift auf bie Erbe gefallen, bas ber herr gerebet hat miber bas Saus Ahab, und ber Berr hat gethan, wie er gerebet hat burd feinen Rnecht **Glia**

Alfo fchlug Jehn alle übrigen bom Paufe Abab zu Jefreel, alle feine Großen, feine Bermanbten und feine Priefter, bis bag 12 ibm nicht einer überblieb. * Und machte fich auf, jog bin und tam gen Samaria. 13 Unterweges aber war ein hirtenhaus. *Da traf Jehu an bie Bruber Abasja, bes Ronige Juba, und fprach: Ber feib ihr? Gie fprachen: Wir find Braber Abasja und gieben binab ju grugen bes Ronigs Rin-14 ber und ber Ronigin Rinber. * Er aber fprach: Greifet fie lebenbig! Und fie griffen fie lebendia und folachteten fie bei bem Brunnen am Birtenhaufe, zwei und vierzig Mann; und ließ nicht einen von ihnen 15 übrig. * Und ba er von bannen jog, fand er Jonabab, ben Gobn Rechabs, ber ibm begegnete, und grugete ihn und fprach gu ibm: 3ft bein Berg richtig, wie mein Berg

12. U.L: Unterwegen.

*.14 filii regis septuaginta viri apud optimates civitatis nutriebantur. * Cum- 7 que venissent litterae ad eos, tule-(v.14. runt filios regis, et occiderunt septuaall's ginta viros, et posuerunt capita eorum in cophinis, et miserunt ad cum in Jezrael. Venit autem pun- 8 tius et indicavit ei, dicens: Attulegunt capita filiorum regis. respondit: Ponite ea ad duos acervos jaxta introitum portae usque mane. * Cumque diluxisset, egres- 9 sus est et stans dixit ad omnem populum; Justi estis! Si ego conjuravi contra dominum meum et interfeci eum: quis percussit omnes hos? 185.855 Videte ergo nunc quoniam non ce-10 ram, quos locutus est Dominus super domum Achab, et Dominus fecit vis. quod locutus est in manu servi sui

Percussit igitur Jehn omnes qui 11 reliqui erant de dome Achab in Jezrael, et universos optimates ejus 29m.15, et notos et sacerdotes, donec non remanerent ex eo reliquiae. *Et 12 surrexit et venit in Samariam; cumque venisset ad cameram pastorum m via. Pinvenit fratres Ochoziae re- 13 gis Juda dixitque ad eos: Quinam estis vos? Oui respenderunt: Fratres Ochoziae sumus et descendimus ad salutandos filios regis et filios reginae. * Qui ait: Comprehendite eos 14 vivos. Quos cum comprehendissent Jac. 41,7, vivos, jugulaverunt eos in cisterna juxta cameram, quadraginta duos viros, et non reliquit ex eis quemquam. * Cumque abiisset inde, invenit 15 15.25.4 Jonadab filium Rechab in occursum sibi, et benedixit ei et ait ad eum: Numquid est cor tuum rectum sicut

^{8.} vor den Gingang hen Th, bis an ben M, B: in 120. D.

^{9.} ging er b., tr. b. ... 3hr feib gerecht. G. ich habe. dW.vE: fculblos. B: Geib ihr bie Gerechten?
10. B.vE: Erfennet jest (nun). dW: Erf. benn.
A: benn nun. vE: zur G. fallt.

^{11.} f. Wreunde. B.dW.vB.A: Befannten.

^{12.} Und ale er unt. bei b. . war. B: b. Sane ba

^{15.} Al. † (p. rectum) cum corde meo.

bie hirten b. Schaffchur haben auf b. Bege. vR: bei Beth Gfeb . Daroim. dW: Er w. eben beim Binbe haufe ber o.

^{13.} dW.A: find herabgefommen. dW: [gu feben] nach b. Befinden ber Gobne. vE: herricherin.

^{14.} B: Baufe ber Schaffchur. dW.vE.A: bei ber Grube. dW: am Binbed.

^{15.} B.A: aufrichtig. dW.vE: reblic. 49*

τῆς καρδίας σου; Καὶ εἶπεν Ἰωναδάβ· Ἔστι. 'Καὶ εἶπεν Ἰηού' · Καὶ εἰ ἔστι, δὸς τὴν γεῖρά σου · καὶ ἐπέδωκε τὴν γεῖρα αὐτοῦ. Καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα, ¹ὁ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν · Δεῦρο μετ ἐμοῦ καὶ ίδε ἐν τῷ ζηλῶσαί με τῷ κυρίφ. Καὶ ἐπεκάθισεν αὐτὸν ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ, ¹γ καὶ εἰςῆλθεν εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταζε πάττας τοὺς ὑπολελειμμένους τοῦ ᾿Αχαὰβ ἐν Σαμαρείᾳ ἔως τοῦ ἀφανίσαι αὐτόν, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὁ ἐλάλησε πρὸς Ἡλίαν.

18 Καὶ συνήθροισεν Ίηου πάντα τον λαόν καὶ είπε πρὸς αὐτούς . Αγαὰβ έδούλευσε τῷ Βάαλ όλίγα, Ίηοὺ δουλεύσει αὐτῷ πολλά. 19 Καλ τῦν πάττας τοὺς προφήτας τοῦ Βάαλ καὶ τοὺς ἰερεῖς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς δούλους αύτοῦ καλέσατε πρός με άνηρ μη άπολειφθήτω έξ αὐτών, ότι θυσία μεγάλη μο τῷ Βάαλ· πᾶς ος αν ἀπολειφθη, οὐ ζήσεται. Καὶ Ἰηοὺ ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ, ἴνα ἀπολέση 'πάντας' τους δούλους τοῦ Βάαλ. 20 Καὶ είπεν Ιηού · Αγιάσατε θεραπείαν του Βάαλ. καὶ ἐκήρυξαν. 21 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰηοὸ ἐν παντί Ισραήλ, και ήλθον πάντες οί δούλοι του Βάαλ καὶ πάντες οι ίερεῖς αὐτου καὶ πάντες οι προφήται αυτού ου κατελείφθη ανήρ ος ου παρεγένετο. Και είς ηλθον είς τον οίκον του Βάαλ, και επλήσθη ο οίκος του Βάαλ στόμα ἐπὶ στόμα. 22 Καὶ είπε τῷ ἐπὶ του οίκου 'Εξένεγκε ένδύματα πάσι τοις δούλοις του Βάαλ και έξήνεγκεν αύτοις ό στολιστής. 28 Καλ είςηλθεν Ίηου καλ Ίωναδάβ υίὸς Ρηγάβ εἰς τὸν οἰκον τοῦ Βάαλ, καὶ είπε τοῖς δούλοις τοῦ Βάαλ 'Ερευνήσατε καὶ ίδετε, εἰ ἔστι μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων κυρίου, ότι άλλ' ή οί δούλοι τού Βάαλ μονώτατοι.

24 Καὶ εἰςῆλθον τοῦ ποιῆσαι τὰς θυσίας καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ Ἰηοὺ ἔταξεν ἐαυτῷ ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας καὶ εἶπεν

15. AB: ἐδωκε (c. FX). 16. B²: ἀπεκάθ. 17. AB: προφῆται αὐτῶ, καταλειφθέντας (ὑπ. FX) ... (eti. alias) Ἡλιά (c. F).
19. AB: πάντες οἱ προφῆται ... *(sq.) καὶ ... δάἰδς ... ἐπισκεπήτω* ἐξ αὐτῶν (c. FX). B: ἐὰν (*AFX; iid. * κ. π (ἀν ΑFX). AB: ἐπισκεπῆ (ἀπολ. FX). B: ἐν' (ἐνα με(s. ι)σθάαλ (* FAFX). AB* πάντ. († FX). 20. AB: ἐερείαν τῷ Β. (c. FX). 21. B† (p. Ἰσρ.) λέγων * Καὶ νῦν πάντες οἱ δῆλοι καὶ πάντες οἱ δορεῖς αὐτὰ καὶ πάντες οἱ τὰ θυμιάματα).

יִנּוֹנִי אָשָׁר יִנְּבֵּר אָל־אַלְיֵּנִינִּ לְאַחְאָב בְּשְׁמְרִוֹן עַד־הַשְּׁמִדְּוֹ פִּדְבַר שִׁמְרְוֹן וַנִּיְבְּבִּר אִתִּוֹ בְּּרִכְבְּוֹ: וַיִּבְאׁ 1. לְיִנִּיְנִי נְיָבְבָּר אִתִּוֹ בְּרִכְבְּוֹ: וַיִּבְאׁ 1. לְיִנִּיְנִי נְיָבְבָּר אִתִּוֹ בְּרִכְבְּוֹ: וַיִּבְאׁ 1. בִּיּאמֶר לְכֵּח אִתִּי וּרְאָה בְּכְבְּוֹ: וַיִּבְאׁ בִּיִּלְמָר יְיְהוֹנְדְב יִשְׁ וְיֻשׁ הְּנֵבְ אֶת־יָנֶהְ

בנברת הבהר הבתר קרבה הפלב מלבה הפלב הבית קרבה הבית הפלב הבית הפלב הבית הפלב הבית הפלב הפלב הפלב הבית הפלב

יַנְיָבֹאָר בְּעַשְׂוֹת זְבְתִים וְעֹלְוֹת וְיַהֹּוֹא מָסִרלְוֹ בַחוּץ שְׁמִנִים אִּישׁ וְיַהֹּוֹא מָסִרלְוֹ בַחוּץ שְׁמִנִים אִישׁ

προφήται αὐτἔ, μηθεὶς ἀπολιπέσθω, ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ δς ἀν ἀπολειφθή, ὁ ζήσεται (*AFX; iid.*π.πάντ. πρ. αὐτ.). AB: εἰς (ἐπὶ FX). 22. AE(F)X: εἶπ. Ἰηὰ τοῖς ἐπὶ. Λ*οἴκε, AB † με(s.ι)σθάαλ(*FX): Ἐξαγάγ(ετ)ε ἔνθυμα (c.FX). 23. AB*τὸν (†FX). $Λ^1X$ † (p. ἔστιν) ώδε. 24. AB: εἰςῆλθε (-ον F). Βι τὰ θύματα (τὰς θυσ. F; AEX: τὰ θυμιάματα).

mit beinem Gerzen? Jonabab sprach: Ja. 3fts also, so gib mir beine Ganb. Und er gab ihm seine Ganb. Und er ließ ihn 16 zu ihm auf ben Wagen sitzen, *und sprach: Romm mit mir und siehe meinen Eifer um ben Herrn. Und sie führten ihn mit ihm 17 auf seinem Wagen. *Und ba er gen Samaria kam, schlug er alles, was übrig war von Ahab zu Samaria, bis daß er ihn vertilgete, nach bem Wort bes Herrn, bas

er zu Elia gerebet hatte. 8 Und Jehu versammlete alles Bolf und

ließ zu ihnen fagen: Uhab hat Baal wenig gebienet, Jehu will ihm beffer bienen. 19 So laßt nun rufen alle Propheten Baals, alle feine Knechte und alle feine Priefter zu mir, baß man niemand vermiffe; benn ich habe ein großes Opfer bem Baal zu thun. Wen man vermiffen wird, ber soll nicht leben. Aber Jehu that solches, zu unter-

20 * Und Jehu fprach: Seiliget bem Baal bas
21 Fest und last es ausrusen. * Auch sandte
Zehu in ganz Ifrael und ließ alle Diener
Baals tommen, daß niemand übrig war,
ber nicht tame. Und sie tamen in das haus
Baals, daß das Haus Baals voll ward

treten, bag er bie Diener Baals umbrachte.

22 an allen Enden. Da fprach er zu benen, bie über bas Rleiberhaus waren: Bringet allen Dienern Baals Kleiber heraus. Und

23 fie brachten bie Kleiber heraus. *Und Jehu ging in die Kirche Baals mit Jonabab, bem Sohn Rechabs, und sprach zu ben Dienern Baals: Forschet und sehet zu, daß nicht hier unter euch sei bes herrn Diener jemand, sondern Baals Diener allein.

24 Und ba fie hinein tamen, Opfer und Brandopfer ju thun, bestellete ihm Jehu außen achtzig Mann und fprach: Wenn

cor meum cum corde tuo? Et ait
Gal.2,9. Jonadab: Est. Si est, inquit, da manum tuam; qui dedit ei manum
suam. At ille levavit eum ad se in
currum, dixitque ad eum: Veni me16
cum et vide zelum meum pro Domino.
Et impositum in curru suo duxit 17
in Samariam, et percussit omnes
qui reliqui fuerant de Achab in Samaria usque ad unum, juxta verbum
1184: Domini quod locutus est per Eliam.

Congregavit ergo Jehu omnem 18 ing, populum et dixit ad eos: Achab eoluit Baal parum, ego autem colam eum amplius; * nunc igitur omnes 19 Prophetas Baal et universos servos ejus et cunctos sacerdotes ipsius vocate ad me: nullus sit qui non veniat, sacrificium enim grande est mihi Baal; quicumque defuerit, non vivet. Porro Jehu faciebat hoc insidiose, ut disperderet cultores Baal, * et dixit: Sanctificate diem solemnem 20 Baal. Vocavitque et misit in uni-21 versos terminos Israel, et venerunt cuncti servi Baal; non fuit residuus ne unus quidem, qui non veniret. Et ingressi sunt templum Baal, et repleta

summum. Dixitque his qui erant 22 super vestes: Proferte vestimenta universis servis Baal. Et protulerunt eis vestes. Ingressusque Jehu 23 v.18. et Jonadab filius Rechab templum Baal ait cultoribus Baal: Perquirite et videte, ne quis forte vobiscum sit de servis Domini, sed ut sint servi Baal soli.

Ingressi sunt igitur, ut facerent 24 victimas et holocausta; Jehu autem praeparaverat sibi foris octoginta viros

20, ein Beft. Und fie riefens ans. dW.vE: eine

^{15.} A.A: zu fich. 18. U.L: baß bienen. 19. U.L: allen Broph. n. f. w. ... niemandes verm. ... Beg man. A.A: foldes, zu verbergen. 20. U.L: last andrufen. 23. A.A: in das haus B. 24. A.A: bestellete sich. U.L: haußen.

^{15.} B.dW.vE: gegen bein fteigen.

^{16.} B.dW.vE.A: fur b. Ø.

^{17.} dW: alles vert.

^{18.} B.dW.A: (viel) mehr. vB: viel.

^{19.} truglich. dW.A: f. Diener. vE: bie ihm bies men. B: gebienet haben, dW: Reiner fehle. vE: foll fehlen. A: fei ber nicht tomme, B.dW.vE.A: (hans beite) mit hinterlift.

Beftverfammlung. B: einen Feiertag.
21. Fam. B.dW.vE.A: Da (Und ee) famen ... (gefommen ware) ... v. einem Enbe (bis) jum anbern.

^{22.} brachten ihnen. B.dW.vE: ju bem, ber ... (Bringe). B.vE: er brachte. dW: man.

^{23.} bas Bans B. B: Durchsuchet. 24. B.A: hatte (fich) beftellt. vE: hingeft.

Ανής δε αν διασωθή έκ εων ένδρων έν έγω είςάγω ότι μερος ύμων, ή ψυχή αὐτοῦ ἀντιτής ψυχής αὐτοῦ. 25 Καὶ ἐγένετο τὸς συνετέλεσαν ποιοθυνες τὴν όλοκανίνωσιν, καὶ είπεν Τηοὺ τοῦς παρατρέχουσι καὶ τοῦς τριστάταις Εἰςελθόντες πατάξατε αὐτοὺς, μἡ ἔξελθέτω εξ αὐτῶν ἀνής. Καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ρομφαίας καὶ ἔρὸς μαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται, καὶ ἐπορεύθησαν τὸς πόλεως οἰκου τοῦ Βάαλ, 26 καὶ ἔξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ Βάαλ καὶ ἐκπρησαν αὐτήν, 27 καὶ κατέπασαν τὰς στήλας τοῦ Βάαλ καὶ καθείλου τὸν οἰκον αὐτοῦν καὶ 'τὸν οἰκον τοῦ Βάαλ' δθετο εἰς κοπρώνα δως τῆς ἡμέρας ταύτης.

28 Καὶ ἡφάνισεν Ἰηοὺ τὸν Βάαὶ ἔς Ἰσραήὶ.
29 Πλὴν ἀπὸ ἀμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ νίοῦ Ναβάτ, ὅς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, οὐκ ἀπέστη Ἰηοὺ ἀπὸ ὁπισθυν κὐτῶν 'ἐπορεύετο ὅπισθυν' τῶν ὁπισθυν τῶν ἐπορεύετο ὅπισθυν' τῶν ὁπισθυν τῶν ἐν Δάν. 30 Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ἰηοῦ · ᾿Ανθ' ὧν ἡγάθυνας τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὑφθαλμοῖς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐν τῷ παρδία μου ἐποίησας τῷ οἴκφ ᾿Αγαάβ, νίοὶ τέντιρτοι καθήσονταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ. ὅ¹ Καὶ Ἰηοὺ οὐκ ἐφύλαξε πορεύεσθαι ἐν νόμφ κυρίου θεοῦ Ἰσραήλ ἐν ὅλη καρδία αὐτοῦ · οὐκ ἀπέστη ἐπαίνωθυν ἀπαρτιῶν Ἱεροβοὰμ ὡς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ.

32 Εν ταις ήμεραις έκειναις ήρξατο κύριος συγκόπτειν έν τῷ Ίσραήλ, και ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀζαήλ ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραήλ, 33 ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ καὶ τοῦ Γὰδ καὶ τοῦ 'Ρουβὴν καὶ τοῦ Μανασσῆ, ἀπὸ ᾿Αροὴρ ῷ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρξου 'Αρνών, καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Βασάν.

אָשׁר צַבְּבֹּלְּ לֵּאֵ סֵׁרַ מֵּהַלְ זַשְׁאָרִע זְּרָבְּבָׁ בְּבַבְּיַ לֵּאַ סֵׁרַ מֵּהַלְ זַשְׁאָרִע זְרָבְּבָׁ בּּבְּעָרֵבִי, לָּאַ סִׁרַ מֵּהַלְ זַשְׁאָרִע זְרָבְּבָׁ אַבְאָלֵי בְּבָּלְבִי הַשְּׁבָּי לְּאַ שָׁמֵּר לְלָכָּע אַבְאָלֵי בְּנָלְ אָשֶׁר בּּלְבַבִּי הְשָׁיִע לְצִּשְׁר לְכִּיע בְּבֹּרְכִּי בְּפָּלְ אָשֶׁר בּלְבַבִּי הְשָׁיִע לְצִּשְׁר לְכִּיע בְּבְּרַבִּי בְּבָּלִ אָשָׁר בּלְבַבִּי הְשָׁיִע לְצִּשְׁר בִּינִינְ בְּבְּבִי הְשָׁבְּע בְּלְבָּיִ הַיִּאָמָר יְיִבּנְע אָלְבִינִ בְּבְּבַּיִ הְשָׁבְּע בִּיְּבְּעִם בְּבְּרֵבְי בְּשָׁר בִּינִים אָבִּי בְּבְּבַּבְּע בִּבְּרָבִים בְּבָּבִי בִּינִים בְּבָּבְּע בְּבָּבִי בְּבָּבְי בְּבָּבְּע בְּבָּבְּע בְּבָּבְי בְּבְּבְּבִי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְיי בְּבָּבְיי בְּבְּבְּבִי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְיי בְּבְּבְבָּבְי בְּבְּבְּי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְּי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בִּיבְּיִים בְּעָבִים בְּעַבְּיבִּים בְּבִּבְּי בְּבָּבְּי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בִּיבְּים בְּעַבְּי בִּבְּבְּי בְּבְּבִּי בְּבָּבְי בְּבָּבְי בִּיבְּים בְּרַבְּיבִי בְּבָּבְי בִּבְּבִים בְּבִּבְּי בְּבָּבְּי בִּיבְּיבִים בְּבְּבִים בְּבִּבְים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבְבִּי בְּבָּבְּי בְּבָּבְּי בְּבָּבְיי בְּבְּבִים בְּבִּבְים בְּבִּבְּיבִי בְּשָּבִיר בִּיבְּיבִים בְּבָּבְּי בְּבָּבְיבִים בְּבָּבְיבִי בְּבָּבְיבִי בְּבָּבְּיי בְּבָּבְיבִים בְּבָּבְיבִים בְּבָּבְּיבִי בְּבָּבְיבִי בְּבָּבְּיבִי בְּבְּבִים בְּבָּבְּבִים בְּבִּבְּבִים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבָּבִי בְּבָּבְיבִי בְּבָּבְּיבְיבִים בְּבְּבִים בְּבְּבְבִּים בְּבְּבְּבְיבִים בְּבְּבְּבְיבְיבְיבְּבִים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבִים בְּבְבְּבִים בְּבָּבְים בְּבְּבְּבִים בְּבָּבְיבְיבִי בְּבָּבְיבִי בְבִים בְּבָּבְיבְיי בְּבָּבְיי בְּבָּבְיבִי בְּבָּבְיבְי בְּבְּבִיי בְּבָּבְיבְיי בְּבָּבְיי בְּבָּבְיי בְּבָּבְיבִי בְּבְבָּבְיי בְּבָּבְיי בְּבָּבְיבְיי בְּבָּבְיי בְּבָּבְיי בְּבְבָּבְיי בְּבְּבְיבְיי בְּבָּבְיי בְּבְּבְיי בְּבְיבִי בְּבְבְּבְיי בְּבָּבְיבְיבְיי בְּבְּבִיי בְּבְבִּי בְּבְּבְיבְיי בְּבְבְּבְיבְיי בְבְבִיי בְּבְבְּבְיי בְּבְּבְיי בְּבְּבְיבְיי בְבְּבְיבְיי בְבְּבְיב

לִנִיִּהִלָּהַי נִנְּבָּהָּוֹן זּ פָּלְּ-אָרָא בִּנְּלְבָּר בִּצָּבִי וְהָרְאוּבֵנְי בּ יִשְּׁרָאַלְ : מִן-בִּיּנְבָן מִזְלָח הַשָּׁמָשׁ אַת פּ יִשְׂרָאַלְ : מִן-בִיּנְרְבֵּן מִזְלָח הַשָּׁמָשׁ אַת פּיִשְׂרָאַל : מִן-בִיּנְרָבוֹ מִזְאָל בְּּכְּלְינְּכִּוּל בּיִבְּיִבְּיִם הָבִּים בַּתְּלֹל יִהְיָּה לְּלַצְּוֹת

למוצאות ק' . 27.

^{24.} B: ἐἀν (ἀν ΑΓΧ). AB: ἀπὸ ... ἀνάγω (ἐν ... εἰςἀγω ΓΧ). B: χεἰρα (c. ΑΓΧ). 25. AB: συνετέλες ποιῶν (c. ΓΧ). B: ἐξελθάτω (-ἐτω ΑΕΓΧ). 27. B*π.παθ. -αὐτθ († ΑΓΧ). AB: παὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρῶνα(ς) c. ΓΧ. 29. AB * ἀπὸ († ΓΧ; ΑΕΧ † τῶν) ... αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ (αἱ) ἐπορ. -χουσῶν τῶν ΓΧ). 30. AB † (p. ἀν) ὅσα ... *τῦ (c. ΓΧ). 33. AB: πατ' ἀν. ... *(pr.) παὶ (c. ΓΧ). B: Γαδδὶ (Γὰδ ΓΧ).

^{24.} A: enren S. übergebe. B.dW.vE: in eure S. B: gebracht habe. B.A: f. S. für beff. S. dW.vE: ener Leben für f. E. baften.

^{25.} fcblagt fie; I. n. beraus !... bes Saufes B. dW. vE: gu ben Lanfern. dW.vE.A: warfen f. bin(ans), dW: in bas Stabttheil.

ber Manner jemand entrinnet, die ich unter eure Hande gebe, so soll für seine Seele 25 besselben Seele sein. *Da er nun die Brandopfer vollendet hatte, sprach Jehu zu den Arabanten und Rittern: Gehet hinein und schlagt jedermann, last niemand heraus gehen! Und sie schlugen sie mit der Schärse des Schwerts. Und die Arabanten und Ritter warsen sie weg, und ginzegen zur Stadt der Kirche Baals, * und brachten heraus die Saulen in der Kirche Paals, und verbrannten sie, * und zerbrachen die Saule Baals sammt der Kirche Baals, und machten ein heimliches Gemach deraus bis auf diesen Aag.

Alfo vertilgete Jehn ben Bagl aus If-29 rael. * Aber von ben Gunben Berobeams, bes Sohnes Rebats, ber Ifrael funbigen machte, ließ Jehu nicht, bon ben golbenen 30 Ralbern ju Beth El und ju Dan. * Und ber Berr fprach ju Jehu: Darum, bag bu willig gewefen bift gu thun, was mir gefallen bat, und baft am Baufe Abab gethan alles, mas in meinem Bergen war, follen bir auf beinem Stuhl Ifraels figen 31 beine Rinber ins vierte Blieb. "Aber bod bielt Jehu nicht, bag er im Gefet bes Berrn, bes Gottes Ifraels, manbelte von gangem Bergen; benn er ließ nicht von ben Sanben Berobeams, ber Ifrael hatte funbigen gemacht.

32 Bur selbigen Beit fing ber Gerr an, überdruffig zu werden über Ifrael; benn Safael schlug fie in allen Grenzen Ifraels, 33 *vom Jordan gegen ber Sonne Aufgang, und bas ganze Land Gilead ber Saditer, Rubeniter und Manasster, von Aroer an, die am Bach bei Arnon liegt, und Gilead und Basan.

25, 26, 27. A.A: bes Baufes, bem Baufe B.

26. Bildfaulen des S. vE: thaten ... heraus. dW: nahmen b. S. aus ... heraus.

et dixerat eis: Quicumque fugerit de hominibus his, quos ego adduxero in manus vestras, anima 184: ejus erit pro anima illius. Factum 25 est autem, cum completum esset holocaustum, praecepit Jehu militibus 11.18. et ducibus suis: Ingredimini et percutite eos, nullus evadat! Percusseruntque eos in ore gladii et projecerunt milites et duces, et ierunt in civitatem templi Baal, *et protule- 26 runt statuam de fano Baal, et combusserunt et comminuerunt eam: 27 v.21. destruxerunt quoque aedem Baal et fecerunt pro ea latrinas usque in diem hanc.

Delevit itaque Jehu Baal de Is-28 1,1,2, rael. * Verumtamen a peccatis Je-29 Israel, non recessit, nec derelimuit vitulos aureos qui erant in Bethel et in Dan. * Dixit autem Dominus ad 80 Jehu: Quia studiose egisti quod rectum erat et placebat in oculis meis, et omnia, quae erant in corde meo, 15,12, fecisti contra domum Achab: filii tui usque ad quartam generationem sedebunt super thronum Israel. Por- 31 Jac. 46,10 ro Jehu non custodivit, ut ambularet - in lege Domini Dei Israel in toto v.27., corde suo; non enim recessit a peccatis Jeroboam, qui peccare fecerat Israel.

In diebus illis coepit Dominus \$2
taedere super Israel, percussitque
8,12.8. eos Hazael in universis finibus Israel,
*a Jordane contra orientalem pla-83
gam, omnem terram Galaad et Gad
10.8,12. et Ruben et Manasse, ab Aroer quae
est super torrentem Arnon, et Galaad et Basan.

vE: wohl ausgerichtet. A: emfig geth. B: Bergen ift. dW.vE: gang wie es (mir im) h. war.

^{27.} Bilbfaule B. u. gerbr. das D. B. n. m. heimsliche Semacher. dW: riffen ... nieber. vE: gerftorten. A: Gemacher b. Unrathe. vE: einen Rothplat?

^{29.} B: Allein was anlangt ... B.dW.vE: wich 3. n. B: ihnen nachzufolgen.

^{30.} dem Gtubl. dW: wohlgethan u. gethan. B.

^{31.} B: einhergegangen mare. dW.vE: achtete n. barauf zu manbeln. A: mar n. auf f. hut.

^{32.} abzuhauen an 3. dW: abzuschneiben von. B: Abbruch zu thun in. vE: 3. ju vermindern.

^{33.} Gil., bie G. ... B. Arn. dW.vE: bie nach G. u. Bafan.

X.

84 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰηοὺ καὶ πάντα α εποίησε καὶ πασα ή δυναστεία αύτου, 'και τὰς συνάψεις ας συνήψεν', οὐκ ίδου ταύτα γέγραπται έπι βιβλίου λόγων τών ημερών των βασιλέων Ισραήλ; 35 Καὶ έχοιμήθη Ίηοὺ μετά τών πατέρων αὐτοῦ, καὶ θάπτεται έν Σαμαρεία, και εβασίλευσεν Ἰωάχαζ νίος αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 36 Καὶ αί ήμέραι ας έβασίλευσεν Ίηου έπι Ίσραήλ είκοσι καὶ όκτο έτη εν Σαμαφεία.

XI. Καὶ Γοθολία ή μήτης 'Ογοζίου είδεν ότι απέθανεν ο υίος αυτής, και ανέστη καί απώλεσε παν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας. 2 Kal έλαβεν Ίωσαβεὶ ή θυγάτης τοῦ βασιλέως Ίωρὰμ ἀδελφή Όχοζίου τὸν Ἰωὰς υίὸν "Ογυζίου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν έχ μέσου των υίων του βασιλέως των θανατουμένων, αύτον και την τροφήν αύτου έν τω ταμιείφ τών κλινών, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐκ προςώπου Γοθολίας, καλ ούκ έθανατώθη. 8 Καὶ ην μετ' αὐτης κεκουμμένος έν οίκφ κυρίου έξ έτη : και Γοθολία βασιλεύουσα έπι ชที่ร ๆที่ร.

4 Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐβδόμφ ἀπέστειλεν Ιωιαδε και έλαβε τους εκατοντάρχους των Χοδόι και των Ρασίμ, και εἰςήγαγεν αὐτούς πρός έαυτόν είς οίχον χυρίου, και διέθετο αύτοις διαθήκην, και δρκισεν αύτους ένωπιον κυρίου, και έδειξεν αύτοις τον υίον του βασιλέως, 5 και ένετείλατο αύτος, λέγων · Τουτο τὸ ὸῆμα ο ποιήσετε. Τὸ τρίτον εξ ύμον οι είςπορευόμενοι το σάββατον, καὶ φυλασσέτωσαν την φυλακήν οίκου τοῦ βασιλέως, 6 καὶ τὸ τρίτον έν τη πύλη των όδων, και το τρίτον έν τη πύλη οπίσω τῶν παρατρεγόντων, καὶ φυλάξετε την φυλακήν του οίκου. 7 Καὶ δύο γείρες έν ύμιν, πας ο έκπορευόμενος το σάββατον, φυλάξουσι την φυλακήν οίκου κυρίου έπι τον βασιλέα. 8 Καὶ κυκλώσατε περὶ τὸν βασιλέα κύκλφ, άνηρ και τὸ σκεύος αὐτοῦ ἐν τῆ γειρὶ αὐτοῦ,

34. AB: οσα (α EX). B: έχλ τ. (ἐκ ἰδὲ τ. AEFX). ΑΒ: γεγοαμμένα ... τοις βασιλεύσιν (c. FX). 35. ΑΒ: εθαψαν αυτον (θάπτ. FX). 36. ΑΒ*(alt.) και. ... 1. ΑΒ*άν. π. 2. ΑΒ*ή. Β*(alt.) 'Οχ. ΑΒ*(sq.) τδ ... τροφόν. Β: ταμείω. ΑΒ: ἀπο (έπ FX). 3. ΑΒ: κουβόμενος. 4. Β (eti. infra): Ἰωδαε (c. F). AB: ἀπήγαγεν (εἰςήγ. FX). Β: πρ. αὐτὸν. ΑΒ† (p. διαδ.) πυρίω. Β: ώρκωσε ... αὐτ. ἐνώπ. πυρ. ΑΒ† (p. αὐταϊς) Ἰωδαὲ (*FX). 5. AB: Ούτος ὁ λόγος ον ... (pro of εἰςπ.) εἰςελθέτω... φυλάξατε (* τὴν) φ.... † ἀπίσω ... φυλάξατε (c. FX). 7. AB † (a. φυλάξ.) (in f.) ἐν τῷ πυλῶνι (c.FX). 6. AB: το. τῆς πύλης και... πρὸς τὸν β. 8. AB: ἐπὶ (περὶ ΕFX) ... * τῷ.

וְלָתָר דִּכְרֵי יַדְוּיָא וְכָל־אַשָׁר עַשַּׁה יּגְבִוּרָתִוֹ הַלוֹא־הַם כְּתוּבִים עַל־ דָּבָרֵי הַיָּמֵים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: לח וַיִּשָׁפַב יַהוּאֹ עַם־אַבֹתִיוּ וַיִּקְבְרָוּ אֹתְוֹ בָּשְׁמִרָוֹן וַיִּמָלֶךְ יִהָוֹאֲחֵז בִּנִוֹ מַחְמֵּיו: 36 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַה יֵהוּא עַל־יִשִּׂרָאַל עשרים־ושמנה שנה בשמרון:

וַעַתַלְיָה אָם אַחַזְיָהוּ וֹרַאַתַה כֵּי 🗷. מת בנה ומקם ומאבר את כל־זרע ותקח הַפַּלָה־יוֹרָם אָחוֹת אָחַזיַהוּ אַת־יוֹאַשׁ בַּן־אַחַזָיַה וַהְגַנָב אֹתוֹ מחוֹה בּניי הממותים אתו בַחַדֵר הַּמְּשִּוֹת וַיַּסְתַּרוּ אֹתִוֹ מַפְּנֵי 3 צַתַלְיַהוּ וְלָא הוּמָת: וַיָּהֵי אָתַּהֹ בֵּית יהלה מתחבא שש שנים ועתלנה מככת על־הארץ:

וּבַשָּׁבָה הַשָּׁבִיעִית שַׁלַּח יהוּיַלע המאיות ויפת י את־שרי וַלַרַבִּים וַיָּבֵא אֹתַם אֵלֵיו בֵּית יְהוָה וַיָּכְרֹתֹ לַהֵּם בָּרִית וַיַּשָׁבֵּע אֹתַם בְּבֵית יַהוֹה וַיַּרָא אֹתָם אַת־בּוֹ־הַפַּלֵּךְ: תַנְצַנָם לַאמֹר זָה הַדָּבר אָמֶר תּעשׁון הַשָּׁלְשַׁית מִכָּם בָּאֵי הַשַּׁבָּת וְשִׁמְרֵי • בשמרת בית הפלה: בַּשַׁעַר סוּר וָהַשָּׁלְשֵׁית בַּשָּׁעַר אַחַר הרצים ושמרתם את-משמרת הבית איש

> יומומתים ק' . v. 2. ראחה ק דונטערת p אינטערו

Abasja's Mutter. Jojaba's Berfcwbrung.

Bas aber mehr von Jebu ju fagen ift, und alles, was er gethan hat, und alle feine Dacht, fiebe, bas ift gefchrieben in 35 ber Chronica ber Ronige Ifraele. * Und Jebu entichlief mit feinen Batern, und fie begruben ihn zu Samaria, und Joahas, fein Sohn, warb Ronig an feine Statt. 36 " Die Beit aber, bie Jehu über Ifrael regiert hat ju Samaria, find acht und zwanzig Jabre.

MI. Athalja aber, Ahasja Mutter, ba fie fabe, baß ihr Sohn tobt war, machte fie fich auf, und brachte um allen foniglichen 2 Samen. * Aber Jofeba, bie Tochter bes Ronigs Joram, Ahasja Schwefter, nahm Joas, ben Sohn Ahasja, und ftabl ihn aus bes Ronigs Rinbern, bie getobtet murben, mit feiner Amme in ber Schlaffammer; und fie verbargen ibn vor Athalja, 3 bag er nicht getobtet warb. * Und er war mit ihr verftedt im Saufe bes Berrn feche Jahre; Athalja aber mar Ronigin im Lanbe.

3m flebenten Jahr aber fandte bin 30= jaba, und nahm bie Oberften über hundert mit ben Sauptleuten, und bie Trabanten, und ließ fie zu fich ins Baus bes Berrn fommen, und machte einen Bund mit ibnen, und nahm einen Gib bon ihnen im hause bes herrn, und zeigete ihnen bes 5 Ronigs Sohn, *und gebot ihnen und fprach: Das ifte, bas ihr thun fout: Guer ein britter Theil, die ihr bes Sabbathe angebet, follen ber but warten im Baufe bes 6 Ronigs, "und ein britter Theil foll fein am Thor Gur, und ein britter Theil am Thor, bas binter ben Trabanten ift, und follt ber but warten am Saufe Daffa. 7 * Aber zwei Theile euer aller, bie ihr bes Sabbaths abgebet, follen ber But marten 8 im Saufe bes Berrn um ben Ronig; *und follet rings um ben Ronig euch machen, und ein jeglicher mit feiner Webr in ber Banb,

Reliqua autem verborum Jehu, et 34 universa quae fecit, et fortitudo ejus, nonne haec scripta sunt in (2Ch.22,8libro verborum dierum regum Israel? *Et dormivit Jehu cum pa-35 tribus suis, sepelieruntque cum in Samaria, et regnavit Joachaz filius ejus pro eo. * Dies autem, quos 36 regnavit Jehu super Israel, viginti et octo anni sunt in Samaria.

Athalia vero mater Ochoziae, XI.

23.002. Athalia vero mater comments sur-**Ch. gium. *Tollens autem Josaba, filia 2 8,19. regis Joram soror Ochoziae, Joas Jud.9,8. filium Ochoziae, furata est eum de medio filiorum regis, qui interficiebantur, et nutricem ejus de triclinio, et abscondit eum a facie Athaliae, ut 2Ch. non interficeretur. * Eratque cum 3 ea sex annis clam in domo Domini; porro Athalia regnavit super ter-2Ch.23,1. Anno autem septimo misit Jojada, 4 et assumens centuriones et milites introduxit ad se in templum Domini, ^{2Ch.23,2}.pepigitque cum eis foedus, et adjurans eos in domo Domini ostendit eis filium regis, et praecepit illis, 5 ach 23,44 dicens: Iste est sermo quem facere debetis: Tertia pars vestrum intro-1Ch. eat sabbato et observet excubias domus regis, *tertia autem pars sit ad 6 portam Sur, et tertia pars sit ad 18g. portam quae est post habitaculum scutariorum, et custodietis excubias domus Messa. Duae vero partes e 7 vobis, omnes egredientes sabbato. custodiant excubias domus Domini

3. Al. † (in f.) septem annis. 6. S: Seir.

ach.22,7, circa regem. *Et vallabitis eum. 8

habentes arma in manibus vestris;

^{1.} A: ermorbete. 2. B: mitten aus. dW.vE.A: (weg) aus b. Mitte. vE: ibn n. f. Amme, in eine Schl.

^{3.} B.dW: regierte über bas &. vE.A: herrfchte. 4. fammt Leibwachtern u. Er. dW: über hunb. ber gaufer u. Scharfrichter. vE: ber Rari u. b. 2. B.dW: ließ fie fdworen. A: befdwor f.

^{5.} brittes. B: hineingehet, bie f. mahrnehmen bie

Bacht am b. dW: e. Drittheil v. ench treten an am Ruhetage u. halten b. Bache. vE: ziehe auf am G. u. halte. A: trete ein ... h. Sut.

^{6.} follt alfo. B: an b. G. bağ ihr abwehret. vE: mit Abmehr. dW: u. fo bewachet bas S. u. haltet ab. 7. von euch, alle bie bes &. abgeben. dW: abs

treten. A: austr. vE: abziehen. B: bei bem R. 8. ben R. umgeben. B: Gemehr. dW.vE.A: Baffen.

καὶ ὁ εἰζεργόμενος εἰς τὰ σαθηφώθ ἀποθανεῖται καὶ γίνεσθε μετὰ τοῦ βασιλίως ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ εἰςπορεύεσθαι αὐτόν.

⁹Καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταργοι κατὰ πάντα όσα αύτοῖς ένετείλατο Ίωιαδε ὁ ίερεύς, καὶ έλαβεν άνης τους άνδρας αύτου τους είςπορευσμένους τὸ σάββατον μετὰ τῶν ἐκπορευομένων τὸ σάββατον, καὶ εἰςῆλθον πρὸς Imade ror ispen. 10 Kal somer o lepeuc τοίς έκατοντάρχοις τὰς φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα Δαυίδ του βασιλέως α ήν έν οίκφ κυρίου. 11 Καὶ ἀνέστησαν οἱ παρατρέχοντες, ανήρ και τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῆ χειρι αὐτοῦ, άπὸ τῆς ώμίας τοῦ οίκου τῆς δεξιᾶς ἔως τῆς ώμίας τοῦ οἴκου τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου και τοῦ οίκου περί τὸν βασιλέα κύκλο. 12 Καὶ εξήγαγε τὸν υίὸν τοῦ βασιλέως, και έδωκεν έπ' αὐτὸν τὸ άγίασμα καί τὸ μαρτύριον, καὶ έβασίλευσεν αὐτὸν καὶ έγρισεν αυτόν. Καὶ εκρότησαν ταϊς γερσίν αυτών και είπαν. Ζήσω ο βασιλεύς.

13 Καλ ηκουσε Γοθολία την φωνήν τών καρατρεγόντων καὶ τοῦ λαοῦ, καὶ εἰςῆλθε πρός τον λαόν είς οίκον κυρίου, 14 καὶ είδε, και ίδου ο βωσιλεύς είστηκει έπι του στήλου κατά τὸ κρίρκ, καὶ οἱ φθοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες περί τὸν βασιλέα, και πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς γαίρων και σαλπίζων έν σάλπιγξι. Και διέξόηξε τον ίματισμόν αὐτῆς Γοθολία, καὶ έβόησε · Σύνδεσμος, σύνδεσμος. 15 Καὶ ένετείλατο Ιωιαδε ο ίερευς τοις έκατοντάρχοις σοίς έπισκόποις της δυνάμεως και είπε πρός αὐτούς 'Εξαγάγετε αὐτὴν έξωθεν τῶν σαδηρώθ, καλ δ είςπορευόμενος όπίσω αὐτῆς ἀποθανείται φομφαία. Ότι είπεν ο ιερεύς Μή αποθάνη εν οίπφ κυρίου. 16 Καὶ επεβαλον αύτη γείρας, καὶ είζήγαγον αύτην όδὸν είςόδου τῶν ἴππων οίκου τοῦ; βασιλέως, καὶ εθανάτωσαν αυτήν έχεῖ.

8. AB: εἰςπορενόμ. (c. FX). A¹B: τὰς (τὰ A²FX). B: ἔσονται (γίν. FX). 9. AB* κατὰ ... Ἰ. ὁ συνετός ... † (p. αὐτὸ) καὶ (c. FX). 10. AB: ἑκ. τὸς σειφομάστας καὶ τὸς τρισσὸς τῷ β. Δ. τὸς ἐν οἶκφ (c. FX). 11. A²B: ἔς στησαν (c. A¹). AB: τὸ σκεῦνς ... τῆς εὐωνύμι ... ἐκὶ τὸν β. (c. FX). 12. AB: ἑξαπέστειλε (ἐξήγ. FX). A²B: νέζερ (τὸ ᾶγ. FX). AB: τῆς χειρὶ *αὐτ. (c. FX). 13. AB: τοεχόνταν (*παὶ) τ. λ. 14. AB: στύλι ... πρὸς τὸν β. ... διέβι. Γοδ. τὰ ἱμάτια ἑαυτῆς. 15. AB: ἐσωθεν (ἔξ. F). B* (sq.) καὶ († AFX). AB: (δανάτω) δανατωθήσεται. A²B † (a. δ.) ἐν et (a. μὴ) Καὶ. 16. AB: ἐπέθημαν ... εἰςῆλθον (μ. -αν) ὁδὸν ... ἀπέθανεν ἐκεῖ.

וְהַבְּאָ אֶלִ־הַשְּׁדֵרְוֹת יוּמֶת וְהְיִּוּ אֶתִּד הַמַּלַהְ בָּצֵאתוֹ וּכְבֹאוֹ:

וֹיִאַמְרָי יְחִי הַמֵּלֵּה: הַיִּאַמְרָי יְחִי הַמֵּלֵּה: בּיִּתְלֵכִּ אָעִוֹ וַיִּמְשְׁחֲהוּ וַיַּפִּרּ-כְּׁף בּיִּתְלְכִּי אָעִוֹ וַיִּמְשְׁלֵּה וְיִבְּא אָתרבּן-הַמָּלָּה בּבִּית הַשְּּלְּתִי לְמִּוְבָּט וְלַכֵּיִט בַּלֵּר בּבְּיָת הַשְּּלְתִי לְמִּוְבָּט וְלַכֵּיִט בַּלֵּר בּבְיָר מִכָּעָף הַבְּעִר הַנְּמָוֹ וְלַכֵּיִט בְּכִּר בְּיָר מְשָׁלְיִם אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דְּנְד אֲשֶׁר בְּבֵּית לְשָׁרִי הַמָּאיוֹת אָת-הְחָוֹנִת וְשָּבְּר בְּיָרוֹ מִכְּלֵּר בְּנִי אָמֶר בְּבֵּית לְשָׁרִי הַבְּּעִלְר בְּנִי אָמֶר בְּבֵּית לְשָׁרִי הַבְּּעִר הַבְּּעָלֵר דְּנִי וְיִמְּשְׁר בְּבָּית לְשָׁרִי הַבְּּעִלְר בְּנִית וְבְּבָּית לְשָׁרִי הַבְּּעָלֵר בְּנִית בְּבָּנְר בְּנִית וְבָּבֶּית לְשָׁרִי הַבְּעָלִי אָלִר הַבְּבָּית בְּבָּבְּית בְּבָּית בְּבִּית בְּבָּית בְּבָּית בְּבִּית בְּבָּית בְּבָּית בִּבְּית בְּבִּית בְּבָּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבְּית בְּבּיים בּבְּית בְּבְּית בְּבִּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְים בְּבְּית בְּבְּיבְים בְּבְּיבְיבְיבּים בְּבְּבְיבְיבּים בְּבְּיבּים בְּבְּיבְיב בּיִים בְּבְּבְּבְּיוּבְיים בְּבְיבְּבְיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְית בְּבְּית בְּבְּבְּבְיוּבְיים בְּבְיבְיבְיבְיים בְּבְּבּים בְּבְּבְּבְיוּים בְּבְּבְיבְים ב

מביא הפוסים בית המלל והומת מביא הפוסים בית המלל והומת בחלב בי אמר חפה על מדברות הל בהלר בי אמר הפה על מדברות אל ביל אור בי אמר משר: ניבי יהוה ביל את של הפלר בי את הולי ביל את של הפלר בי את הליל ביל את של הפלר בי את הליל ביל את של הפלר בי את הליל ביל את של הפלר בי המליה את הללי ביל את של השלי המליה את הללי ביל את של השלי המליה את הללי ביל את של השל השל הלי ביל את של השל השל הלי ביל הלב בי המליה את הלליה ביל הלב בי המליה את הלליה ביל הלב בי המליה את הלליה ביל הלב בי המליה אל הלב בית החול הלב ביל הלב בי המל הלב בי הלב בית הלב בית ביל הלב בי המל הלב בית הלב בי

> יים אות ק' v. 9. 10. 'סמץ בז"ל ע. 12. יס דמאות ליים v. 15. 'p

^{8.} zw. bie Reihen ... u. fout alfo ... fein. dW. vK. A: (wenn einer) einbringt. A: in b. Schranfen bes Tempels? B: b. Orbnungen.

^{9.} ein Jeber feine DR. dW.vE.A: Lente. 10. Oberften. B.dW.vE.A: bie Sp.

und wer herein zwifchen die Wand kommt, ber fterbe, bag ihr bei bem Ronig feid, wenn er aus = und eingehet.

9 Und die Obersten über hundert thaten alles, wie ihnen Jojada, der Priester, geboten hatte, und nahmen zu sich ihre Ranner, die des Sabbaths angingen, und famen zu

10 bem Briefter Jojaba. "Und ber Briefter gab ben Sauptienten Spiege und Schilbe, bie bes Konigs David gewesen waren und

11 in bem Saufe bes Geren waren. * Und bie Trabanten ftanden um ben König ber, ein jeglicher mit seiner Wehr in ber Sand, von bem Binkel bes Saufes zur Rechten bis gum Binkel zur Linken, zum Altar zu

12 und zum Sause. * Und er ließ bes Rönigs Sohn hervor tommen, und feste ihm eine Krone auf, und gab ihm bas Beugniß, und machten ihn zum König, und waren froh- lich und schlugen die Hande zusammen und

fprachen: Glud zu bem Ronige!

13 Und ba Athalja hörete bas Geschrei bes Bolks, bas zulief, kam sie zum Bolk in 14 bas haus bes hoern, "und sahe, siehe, ba stand ber König an ber Säule, wie es Gewohnheit war, und die Sanger und Arompeter bei bem Könige, und alles Bolk bes Landes war fröhlich, und bliesen mit Arompeten. Athalja aber zerriß ihre Kleistber und sprach: Aufruhr, Aufruhr! "Aber ber Briefter Jojaba gebot ben Obersten

ber Priefter Jojaba gebot ben Oberften über hundert, die aber bas heer gefett waren, und fprach zu ihnen: Führet fie jum hause hinaus in ben hof, und wer ihr folget, ber fterbe bes Schwerts! Denn ber Priefter hatte gesagt, sie follte nicht im

16 Saufe bes Geren fterben. * Und fie legten bie Sanbe an fie, und fie ging hinein bes Weges, ba bie Roffe zum Saufe bes Ronigs gehen, und ward baselbst getöbtet. si quis autem ingressus fuerit septum templi, interficiatur; eritisque cum rege introcunte et egrediente.

omnia quae praeceperat eis Jojada sacerdos, et assumentes singuli viros suos, qui ingrediebantur sabbatum, cum his qui egrediebantur sabbato, venerunt ad Jojadam sacerdotem.

^{2Ch.23,9;*} Qui dedit eis hastas et arma regis 10 David, quae erant in domo Domini.

2Ch. *Et steterunt singuli habentes arma 11 in manu sua a parte templi dextera usque ad partem sinistram altaris et

v.14; aedis circum regem. Produxitque 12 23,11. filium regis et posuit super eum dia-

E.55,12.eum regem et unxerunt, et plaudentes manu dixerunt: Vivat rex!

Audivit autem Athalia vocem po-13
puli currentis, et ingressa ad turbas
sch.
21.12. in templum Domini *vidit regem 14

et cantores et tubas prope eum, omnemque populum terrae laetantem et canentem tubis; et scidit vestimenta sua, clamavitque: Conjuratio,

conjuratio! Praecepit autem Jojada 15

a3,14
centurionibus, qui erant super exercitum, et ait eis: Educite eam extra
septa templi, et quicumque eam secutus fuerit, feriatur gladio. Dixerat
enim sacerdos: Non occidatur in

2ch. templo Domini. Imposueruntque 16
23,15. ei manus, et impegerunt eam per
viam introitus equorum juxta palatium, et interfecta est ibi.

^{14.} U.L: Drommeter ... Drommeten.

^{11.} B.dW.vE.A: von ber rechten Seite bes (Tempels). B: nach b. A. ... ju. dW: am A. vE: langft bem.

^{12.} u. falbeten ibn ... Es lebe ber R. B.dW.vE. A: bie Rr. dW: bas Gefet, vE: bie Berordnung!! dW.vE: flatichten in bie S. A: mit ben S.

^{13.} B: berer bie herzuliefen wom B. dW.vE: ber Laufer u. bes B.

^{14.} n. b. Buren ... forie: Berrath! dW: auf bem Stanbe. vE: feiner Statte. A: auf b. Throne?

^{9.} S: sabbato (bis). 14. Al.: turbas. 15. Al.: Jojada sacerdos. 16. Al.: pal. regis.

B: wie bas ein Recht war. dW.vE.A: nach b. Gebranche. dW: bie Oberften. dW.vE.A: rief: Berfcworung!

^{15.} zwifchen ben Reihen hinand, u. wer... fprach, f. folle. B: bis außer ben Orbnnugen. vE: außerhalb ber R. dW: hinans zw. bie R. hinein? (A. wie B. 8.)

^{16.} R. eingeben. dW.vE: l. hanb. B: machten ffr Blap? dW: burd b. Eingang ber R.

17 Καὶ διέθετο Ίωιαδὶ 'ὁ ἱερεὺς' διαθήκην άνα μέσον χυρίου και άνα μέσον του βασιλέως και άγα μέσον του λαού, του είναι είς λαον τῶ χυρίω, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ανα μέσον τοῦ λαοῦ. 18 Καὶ εἰςῆλθε πᾶς ὁ λαός της της είς τόν οίχον του Βάαλ, καί κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν άγαθώς, καὶ τὸν Μαθάν τὸν ἰερέα τοῦ Βάαλ απέκτειναν κατά πρόςωπον των θυσιαστηρίων. Καλ κατέστησεν ὁ ίερεὺς ἐπισκόπους ἐν οἵκφ πυοίου. 19 Καὶ ἔλαβε τοὺς έκατοντάρχους καὶ τον Χοββί και τον Ρασίμ και πάντα τον λαόν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα έξ οἴκου κυρίου, καὶ εἰζηλθον όδὸν τῆς πύλης τῶν παρατρεγόντων οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέων. 20 Kal έγάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύγασε · καὶ τὴν Γοθολίαν ἐθανάσωσαν ἐν δομ-**ΧΙΙΙ.***) φαία έν οίκφ τοῦ βασιλέως. ¹ Tiòς έπτα ετών Ιωάς εν τῷ βασιλεύειν αὐτόν. 2 έν έτει έβδόμφ τῷ Ἰηοὺ ἐβασίλευσεν Ἰωάς, καὶ τεσσαράκοντα έτη έβασίλευσεν εν Ιερουσαλήμ, καὶ όνομα της μητρός αὐτοῦ Σαβιά έκ της Βηυσαβεέ. 3 Καλ εποίησεν Ιωάς το εὐθες ενώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ᾶς ἐφώτιζεν αὐτὸν Ἰωιαδε ὁ ἱερεύς. 4 Πλην των ὑψηλών ούκ ἀπέστησε, καὶ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζον καὶ έθυμίων έν τοῖς μετεώροις.

δ Καὶ εἰπεν Ἰωὰς τοῖς ἱερεῦσι · Πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἀγίων τὸ εἰςοδιαζόμενον ἐν οἴκφ κυρίου, ἀργύριον συντιμήσεως ἀνδρός, ἀργύριον συντιμήσεως ἀνδρός, ἀργύριον συντιμήσεως ψυχῶν, πᾶν ἀργύριον ὁ ἐὰν ἀναβῆ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ εἰςενεγκεῖν εἰς οἰκον κυρίου, ὁ λαβέτωσαν ἐαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ κραταιώσουσι τὸ βέδεκ τοῦ οῖκου εἰς πάντα

יַנְיַבַרֹת יַהָּוֹידֹע את־הבַּרִית בּיוּ יהות ובין הַפַּלָה ובין הַעָּם לַהְיוֹת לָעָם לֵיהוָה וּבָין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם: כל־עם הארע ראת-ויתצהו את-מזבחתו הישב ואת מַתּוֹ פֿהַוּ הַבַּעַל לפני המזבחות כ פסא המלכים: וישמח כל עם בתרב אוו. יַהוֹאשׁ בִּמלְכוֹ: בַּשְׁנת־שָׁבַע לַנָהוּא מַלַה יָהוֹאָשׁ וַאַרְבַּעִים שׁנַה אמר רַיעם דימיר אשר יהוה ככ יהוידע הפהו: רַק הבּמוֹת כְאׁי עוד הַעַם מְזַבָּחֵים וּמְקַפְּרֵים בַּבַּמִוֹת: ויאמר יהואש אל־הפהנים פסת הפדשים אשר יובא בית־יהוה עובר איש כסף יְתַזִּקוּ אֶת־בַּדֶק

> יתפטרת שקלים .17. מזבחורויי (18. 'P תמלך (20. 'v

^{18.} AB (pr.) τον ... ἔθημεν ὁ ίες. ... εἰς τὸν οἰπον (c. FX). 19. AB τῆς († F). B: ἐκάθισαν (-εν ΑΧ). — 2. B (εἰ. nira): Ἰος (c. AFX). 3. AB: ἐφωισεν (-ξεν FX). B (εἰ. nira): Ἰωδαὰ (c. F?). 4. AB: ἀ μετεστάθησαν, καὶ ἐκεῖ ἔτι (c. F)... ἐθυσίαζε ... ὑψηλοῖς (c. FX). 5. AB: πρὸς τὸς ἱερεῖς (τοῖς ἷ. FX). B † (p. ἐν) τῷ (* AFX)... συντ., ἀνὴρ ἀργ. λαβῶν συντ. *ψυχ. (c. FX). AB: καρδ. ἀνδρὸς ἐνεγπεῖν ἐν οἵκφ (c. FX). 6. AB: καρδ. ἀνδρὸς ἐνεγπεῖν ἐν οἵκφ (c. FX). 6. AB: καντῦ (-ῶν Α¹ΕFX). B: κρατήσῶσι (c. FX). 4. κρατήσωσι).

^{18.} bas paus B. n. riffens ein u. gerbr. f. M. n. f. B. wohl. dW.vE.A: Bilber. dW.vE: ganglich. vE: fellte Bachen auf. dW.A: fehte (fiellte) B. in bas S.

17 Da machte Jojaba einen Bunb gwifden bem herrn und bem Ronige und bem Bolt, baf fie bes Berrn Bolf fein follten; alfo auch zwischen bem Ronige und bem Bolf. 18 * Da ging alles Bolt bes Lanbes in bie Rirche Baals und brachen feine Altare ab, und gerbrachen feine Bilbniffe recht wohl, und Matthan, ben Briefter Baals, ermurgeten fie vor ben Altaren. Der Briefter aber bestelltete bie Memter im Saufe 19 bes Berrn, "und nahm bie Dberften über bunbert und bie Sauptleute und bie Trabanten und alles Bolf bes Lanbes, und führeten ben Ronig binab vom Saufe bes herrn, und tamen auf bem Wege von bem Thor ber Trabanten jum Ronige-Saufe, und er fette fich auf bee Ronige 20 Stubl. * Und alles Bolf im Lande war fröhlich, und bie Stadt warb ftille; Athalia aber tobteten fie mit bem Schwert in bes MII.") Ronigs Saufe. "Und Joas mar fieben Jahre alt, ba er Ronig warb. 2 * 3m fiebenten Jahr Jehu marb Joas Ronig, und regierte vierzig Jahre gu Berufalem; feine Mutter bieg Bibea von "Und Joas that, was recht war und bem herrn wohlgefiel, fo lange 4 ihn ber Priefter Jojaba lehrete, "ohne bag fie bie Boben nicht abthaten, benn bas Bolt opferte und raucherte noch auf ben Und Joas fprach ju ben Brieftern: Alles Belb, bas geheiliget wirb, bag es in bas Saus bes Geren gebracht werbe, bas gange und gebe ift, bas Gelb, fo jebermann gibt in ber Schätung feiner Seele, und alles Belb, bas jebermann von freiem Bergen opfert, bag es in bes herrn haus gebracht 6 werbe, " bas lagt bie Briefter ju fich neb-

18. A.A: bas Sans. U.L: fein Bilbniß.

men, einen jeglichen von feinem Befannten. Davon follen fie beffern, mas baufällig ift

2Ch. 23,16. Pepigit ergo Jojada foedus -inter 17 23.3: Dominum et inter regem et inter po-Dt. 4,20. pulum, ut esset populus Domini, et inter regem et populum. *Ingres-18 susque est omnis populus terrae 10,27. templum Baal et destruxerunt aras ejus, et imagines contriverunt valide; Mathan quoque sacerdotem Baal occi-1Ch.25. derunt coram altari. Et posuit sa-23,19:20, cerdos custodias in domo Domini, *.4. * tulitque centuriones et Cerethi et 19 Phelethi, legiones et omnem populum terrae, deduxeruntque regem de domo Domini: et venerunt per viam portae scutariorum in palatium, et 2Ch. sedit super thronum regum. *Laeta- 20 tusque est omnis populus terrae, et civitas conquievit; Athalia autem occisa est gladio in domo regis,

26, * septemque annorum erat ***

26,1se. Joas, cum regnare coepisset. **Anno 2

26,24,1, septimo Jehu regnavit Joas, et quadraginta annis regnavit in Jerusalem;

nomen matris ejus Sebia de Bersabee.

Sch.* Fecitque Joas rectum coram Do**mino cunctis diebus quibus docuit
eum Jojada sacerdos; **verumtamen 4
**ing.s,e.excelsa non abstulit: adhuc enim populus immolabat et adolebat in excelsis incensum.

(22,450. Dixitque Joss ad sacerdotes: 5
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,500.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700.
24,700

17. S: inter Dominum et populum.

*) 12,1-22. vulgo: 11, 21. 12, 1-21.

eingebr. w. ... gangbares G. (vE.A: von Borübergehenben, B: beffen ber übergehet.) B: eines Jegl.
G. für bie S. nach f. Sch. dW.vE: bas G. einer jegl.
S. (ber Seelen) n. ihrer Sch. B: bas einem J. ins Derz fommt ... zu bringen. dW.vE: Jemanb in b.

6. B.vE: ausbeffern. vE: bie Riffe.

^{19.} Leibmachter n. Er. ... Des Thord. (BieB. 4.) dW: burch bas Laufer: Th. A: Schilbtrager: Th. 20. B.dW.vE: war ruhig ... hatten f. getobtet. B: beim G.

^{3.} th. was bem &. B.dW.vE: unterwies.

^{4.} Bie 1 Ron. 15, 14.

^{5.} Schanung. B: von ben geheiligten Dingen, bas ... wirb. vE: für geweihete D. dW.A: geheil. G. bas

οῦ ἐἀ» εὐρεθῆ ἐκεῖ βέθεκ. ⁷ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτφ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωὰς οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἰερεῖς τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου, ⁸ καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Ἰωὰς Ἰωασὰ τὸν ἱερέα καλ τρὰς ἱερεῖς καὶ εἶπε πρὰς αὐτούς ¹ Τί ὅτε οὐ πραταιεῦτε τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου; καὶ νῦν μὴ λάβητε τὸ ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν, ὅτι εἰς τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου δάσετε αὐτό, ⁹ Καὶ συνεφώνησαν οἱ ἰερεῖς τοῦ μὰ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τοῦ μὴ ἐκρογῦσει τὸ βέθεκ τοῦ οἵκου.

10 Καλ Ελαβεν Ίσμαδε ο ίερενα κιβωτον plav nak žnolnose in advi dahr ular, nak έθηκεν αὐτήν παρά το θυσιαστήριον & δεξιά είςπορευοιιένων ανδρών είς ολκον κυρίου καί έδίδουν έκει οι ίερεις οι φυλάσσοντες τὰ πρόθυρα παν τὸ άργύριον τὸ εἰςφερόμενον εἰς τον οίκον κυρίου. 11 Καὶ έγένετο, ώς είδον ότι πολύ τὸ ἀργύριον τὸ ἐν τῷ κιβωτῷ, καὶ ανέβη ὁ γραμματούς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερούς ό μέγας, καὶ έσφιγξαν καὶ ἡρίθμησαν τὸ άργύριον τὸ εύρεθεν εν οίκφ κυρίου. 12 Καὶ έδωκαν τὸ άργύριον τὸ έτοιμασθέν έπὶ γείρας τών ποιούντων τὰ έργα τών έπισκόρων οίκου χυρίου, καλ εξωδίασαν τοι: τέκτοσι τών ξύλων καί τοις οἰκοδόμοις τοις ποιούσιν ἔργον ἐν οἴκω nuglou, 18 nal tois telulotais nal tois olnodóμοις τῶν λίθων, τοῦ κτήσασθαι λίθους λατομητους και ξύλα, του κραταιώσαι τὸ βέδεκ του οίπου πυρίου, εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶπου του πραταιώσαι αὐτόν. 14 Πλην οὐ ποιηθήσονται οίπω πυρίου θύραι άργυραϊ, ήλοι, φιάλαι, σάλπιγγες, παν σκεύος χρυσούν και σκεύος αργυρούν έκ του άργυρίου του είςενεχθέντος למוֹמֹלְוּע מֹוֹלְלּמִע שַׁבְּבְּלְּוִע פֹּלְבּׁלֵּמִ מִוֹמִּלְוּע מִוֹלְלּמִע שַׁבְּבְּלְוּע פֹּלִבּלְּע מִוֹמִּלְוּע מֹוֹלְלְוּע שֹׁבְּבְּלְוּע פֹּלִבּלְּע אָמָבּלּבּי בֹּלְעַבְּע בַּבָּלּע לְטִוֹלְם: אַלְּ אָמָבּלּע לְטִלְּע מֹבִּע לְטִוֹלְם: אַלְּנִע בִּבְּעָ גוּ דֹמִמָּט פֹּע בּמַלְּע בַּבְּעָלִי בַּצְּלְנִים נִאָּלְנִּי מִשְׁבַּי גוּ בֹתְבִּינִם בַּתָּלִי וֹבְּעָלִי וֹבְּעָלִי בַּלְּעָבִי בַּיְּלְּעָרִ בַּנְּפָׁע בַּנְּעָלִי בַּבְּעָלִי בַּנְּעָלִי בַּנְּעָלִים בַּנִים בּּעָלִי בַּנְּעָלִי בַּנְּעָלִי בַּנְּעָלִי בַּעָּעָלִי בַּנְּעָלִי בַּנְּעָלִי בַּעָּעָּלִי בַּעָּעָלִי בַּעָּעִלִּי בַּעָּעָלִי בַּעָּעָלִי בַּעָּעָלִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָלִי בַּעָּעָּעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָּעִי בַּעָּעָעִי בַּעָּעָעִ בַּעָּעָעוּ בַּעָּעִי בַּעָּעָעוּ בַּעָּעִי בַּעָּעָעוּ בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעִּעִי בַּעְּעִי בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעָּעִי בַּעִּעִי בַּעִי בִּעִּעִי בַּעָּעִי בַּעִּיעִי בְּעִי בִּעָּעוּ בִּעִּעִי בַּעִּעִי בַּעִּעִי בַּעִי בִּעִּעִי בְּעִייִי בְּעִי בִּעִי בְּעִּעִי בְּעִי בִּעִי בְּעִי בִּעִי בְּעִי בִּעִי בְּעִייוּ בְּבִּעִי בְּעִּעִי בְּעִייִי בְּעָּי בִּעִּי בְּעִייִי בְּעִּי בְּעִייִי בְּעִּעְּיוּ בִּיּעִי בְּעִי בְּעִייִי בְּעִּעִי בְּעִּייִי בְּעִּי בְּעִייִי בְּעִּי בְּעִּי בְּעִי בְּעִּייִי בְּעִּי בְּעִייִי בְּעִּי בְּעִּייִי בְּעִּעִי בְּעִּייִי בְּעִּי בְּעִייִי בְּעִּעִיי בְּעִּבְּעִיי בְּעִּייִי בְּעִּייִי בְּעִּי בְּעִייִי בְּעִייִי בְּעִייִי בְּעִּעְייִי בְּעִּייִי בְּעִּייִי בְּעִּיייין בְּבִּעִייי בְּעִייִי בְּעִיייי בְּעִייי בְּעִיייי בְּעִיייי בְּעִּיבְייִי בְּעִייייי בְּעִּייייי בְּעְיבְּעִייי בְּעִּיייין בְּבְּעִיייי בְּעִּיייי בְּעִייייי בְּעְיבְּעִיייי בְּעִיייי בְּעִּייי בְּעִיייייי בְּעִייייי בְּעִיייי בְּעִייי בְּעִייי בְּעִּייייי בְּעִּיייי בְּעִיייי בְּעִייי בְּעִיייי בְּבְּעיייי בְּעִיייי בְּבְּייי בּעִיייי בְּעִיייי בְּעִיייי בְּעִיייי ב

ידי ק' ובנ"א זב' רפה (v. 10. ידי ק' רפה (ib. 'p ממקדים ק

^{7.} AB: ἐγενήθη ... τῶ βασιλεί Ἰ. (c.FX). 8, B. Ἰωὰς ὁ β. (ὁ β. Ἰ. AFX). AB: ἐκ ἐκραταιἔτε ... *(alt.) τὸ (c.FX). 10. AB: ἔτερησε τρώγλην ἐκὶ τῆς σανίδος αὐτῆς κ. ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ ἀμμαζειβὶ ἐν τῷ εἴκφ ἀνδρὸς οἴκῦ κυρόβι κ. ἔδωκαν *ἐκεῖ... τὸν σταθμὸν ... τὸ εὐρηθὲν ἐν οἴκφ (c.FX). 11. AB *(alt.) τὸ († FX). 12. B*(pr.) τῶν († AFX). AB: ἐξέσδοσαν ... *ἔργον (c.FX). 13. AB: λατόμοις τ. λ. τῷ κτ. ξύλα κ. λίθ. λατ. τῷ κατασχεῖν ... *(aq.) τῷ et αὐτὸν (c.FX). 14. AB†(a. σάλκ.) καὶ (*FX).

^{6.} vE: bes Sanfes überall wo fich ein Rif findet.
7. B: Es gefchah aber im ... als bie Pr. n. ansgeb. hatten. vE: bis zum ... baß... ansbefferten. dW: Umb cs gefch. im ... hatten ... geb.

^{8.} G. v. euren 3. B: baß ihr es ... dahingebet. dW.vE: benn far bas B. am S. folltet ihr es (ber). geben.

am hause (bes herrn), wo sie sinden, das 7 baufällig ist. *Da aber die Priefter bis ins drei und zwazigste Jahr des Königs Joas nicht besserten, was baufällig war 8 am hause, *rief der König Joas den Priefter Jojada sammt den Prieftern, und sprach zu ihnen: Warum bessert ihr nicht, was baufällig ist am hause? So sollt ihr nun nicht zu euch nehmen das Geld, ein jeglicher von seinem Bekannten, sondern sollts geben zu dem, das baufällig ist am Bause. *Und die Priester bewilligten, vom Bolt nicht Geld zu nehmen, und das Bausfällige am Sause zu bessern, und das Bausfällige am Sause zu bessern.

10 Da nahm ber Priefter Jojaba eine Labe und bohrte oben ein Loch brein, und feste fie jur rechten hand neben ben Altar, ba man in bas haus bes herrn gehet, und bie Priefter, bie an ber Schwelle hatteten, thaten brein alles Geld, bas zu bes herrn 11 hause gebracht warb. "Wenn fie bann

faufe gebracht warb. Wenn fie bann faben, bag viel Gelb in ber Labe war, so tam bes Königs Schreiber herauf mit bem Hohenpriefter, und banben bas Gelb zusammen und zähleten es, was für bes

12 herrn haus gefunden warb. "Und man gab bas Gelb baar über benen, bie ba arbeiteten und bestellet waren zu bem hause bes herrn; und fie gabens heraus ben Bimmerleuten, die ba baueten und arbeite-

13 ten am Saufe bes Gerrn, *namlich ben Maurern und Steinmeten, und bie ba Holz und gehauene Steine kauften, bag bas Baufällige am Saufe bes herrn gebeffert murbe, und alles, was fie fanden

14 am Saufe zu beffern noth fein. Doch Beg man nicht machen filberne Schalen, Pfalter, Beden, Arompeten, noch irgend ein golbenes ober filbernes Gerathe im Saufe bes herrn, von folchem Gelbe, bas rium viderint instauratione. *Igitur 7
usque ad vigesimum tertium annum
regis Joas non instauraverunt sacerdotes sartatecta templi. *Vocavitque rex Joas Jojadam pontificem et

(3Ca. sacerdotes, dicens eis: Quare sartatecta non instauratis templi? nolite
ergo amplius accipere pecuniam juxta
ordinem vestrum, sed ad instaurationem templi reddite eam. *Prohibitique sunt sacerdotes ultra accipere pecuniam a populo et instaurare sartatecta domus.

PCh.24,8. Et tulit Jojada pontifex gazophy-10
L.21,11. lacium unum, aperuitque foramen
desuper, et posuit illud juxta altare
ad dexteram ingredientium domum
Domini, mittebantque in eo sacerdotes, qui custodiebant ostia, omnem
pecuniam quae deferebatur ad templum Domini. **Cumque viderent 11
24,11. nimiam pecuniam esse in gazophyla-

cio, ascendebat scriba regis et pontifex, effundebantque et numerabant pecuniam quae inveniebatur in domo pecuniam quae inveniebatur in domo pecuniam quae inveniebatur in una 12 st,12. merum atque mensuram in manu eorum, qui praeerant caementariis domus Domini; qui impendebant eam

domus Domini; qui impendebant eam in fabris lignorum et in caementariis iis, qui operabantur in domo Domini et sartatecta faciebant, et in 13 iis qui caedebant saxa, et ut emerent ligna, et lapides qui excidebantur, ita ut impleretur instauratio domus Domini in universis quae indigebant expensa ad muniendam domum. Verumtamen non fiebant 14

ach. mum. Verumtamen non fiebant 1.
24,141 ex eadem pecunia hydriae templi Domini et fuscinulae et thuribula et
tubae et omne vas aureum et argenteum, de pecunia quae inferebatur

^{8.} U.L.: bem Pr. 3. 12. A.A : übergab bas G. hear benen, 13, A.A : f. bag ... noth fei, 14. U.L : Drommeten.

^{9.} moch bas Bauf,

^{10.} ein 2. in ben Dedel. dW: in ihre Thure! dW. vB.A: bie Thure huteten.

^{11.} in bes &. D. B: ale f. f. vE: So oft f. nun. A: zu viel? B: banbene juf. ba f. es gezählet hatten, bas G. (A: fchuttetens aus?)

^{12.} übergab b. G. gewogen in b. Banbe beren, bie bas 2Bert betrieben ... 3. u. Banleuten, bie ba

^{9.} Al.: templi.

arb. dW: bas B. fcafften. B: am B. arb. vE: ben Arbeitern, bie fur ... verorbnet w.

^{13.} und ben M. u. St., u. holg... aufaufen, bag... u. qu allen Ausgaben für b. Befferung bes D. B. dW. vE: Steinhauern (u. gum Anfauf). B: für alles w. man für bas h. ausgab es ausgub. dW.vE: qu allem w. ausgeg. wurde gur (Aus.) Beff.

^{14.} machen filr b. D. bes D. f. Cch., Meffer. B: Sprengbeden. dW.vB: filb. B., Meffer, Sch., Tr.

είς οίκον κυρίου. 15 ὅτι τοῖς ποιοῦσι τὰ ἔργα ἔδωκαν αὐτό, καὶ ἐκραταίωσαν ἐν αὐτῷ τὸν οἰκον κυρίου. 16 Καὶ οὐκ ἔξελογίζοντο τοὺς ἄνδρας οἰς ἐδίδοτο τὸ ἀργύριον ἐπὶ χεῖρας αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιοῦσι τὸ ἔργον, ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ἐποίουν. 17 Αργύριον δὲ περὶ ἀμαρτίας καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας οὐκ εἰςηνέχθη εἰς τὸν οἰκον κυρίου τοῖς ἰερεῦσιν ἐγένετο.

18 Τότε ἀνέβη 'Αζαὴλ βασιλεὺς Συρίας καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ Γέθ, καὶ προκατελάβετο αὐτήν καὶ ἔταξεν 'Αζαὴλ τὸ πρόςωπον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ 'Ιερουσαλήμ. 19 Καὶ ἔλαβεν 'Ιωὰς βασιλεὺς 'Ιούδα πάντα τὰ ἄγια ἃ ἡγίασεν 'Ιωσαφὰν καὶ 'Ιωρὰμ καὶ 'Ογοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς 'Ιούδα, καὶ τὰ ἄγια αὐτοῦ, καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εὐρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἰκου κυρίου καὶ ἐν τῷ οἴκφ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ 'Αζαὴλ βασιλεῖ τῆς Συρίας, καὶ ἀνέβη ἀπὸ 'Ιερουσαλήμ.

20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 21 Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν σύνδεσμον, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκφ Μαλλὰ τῷ ἐν Σελά. 22 Καὶ Ἰωζαγὰρ νίὸς Σεμαὰθ καὶ Ἰωζαβὰδ υἰὸς Σωμὴρ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰμασίας υἰὸς αὐτοῦ ἀντ΄ αὐτοῦ.

ΧΙΙΙ. Εν έτει εἰκοστῷ καὶ τρίτφ τοῦ Ἰωὰς νὶοῦ ᾿Ογοζίου βασιλέως Ἰούδα έβασιλευσεν Ἰωάχαζ νίὸς Ἰηοὺ ἐν Σαμαρεία ἐπτὰ καὶ δέκα ἔτη. ² Καὶ ἐποίησε τὸ ποτηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω άμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἰοῦ Ναβὰτ ος ἔξήμαρτε τὸν

14. AB: ἐν οἴκω (c. FX). 15. AB: δώσσων (ἐδ. FX). 16. AB: ἐδιδων ... τὰ ἔργα, ὅτι ... ποιἔσιν. 17. AB*δὶ ... πλι. ὅτι (ὁπ) εἰςην. ἐν οἴκω (c. FX). 19. AB: αχ, ὅσα ... καὶ οἴκω τὰ ἔρ ... * τῆς (c. FX). 20. AB: γεγραμμένα. Β: βιβλίω (-σ AFX). AB: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 21. AB: ἔδησαν πάντα συνδ. (c. FX). 22. Β: Ἰεζιργὰρ (c. AFX). AB: Ἰεμβὰδ κ. Ἰεξεβὰδ (c. F). Β † ὁ (* AFX). AB: ἰὸς αντᾶ (c. FX). ... Αμεσ(σ)λας (c. EFX). -1. Α³Β † (p. τρίτω) ἔτει (* A¹ΕΓΧ). Β: τῷ Ἰ. νἱῶ "Ο. βασιλεῖεί (c. AEFX, AEX*τῷ). 2. AB: ἐνόφθαλμοῖς (ἐνώπ. FX).

יִהְנָּת לְּבָּׁהַנִּים יָהִיִּנִּי אָשָׁם וְכֵּסָף חַשְּׁאִוּת לְא יִּנְבָא בִּיה אַת-הַבָּּסָף עַל-יִדְם לְתַת לְעִתּי אַת-הַבָּּסָף עַל-יִדְם לְתַת לְעִתְּי וֹלְא יְחַשְּׁבִּיּ אָת-הְאַנְיָּשִׁים אֲשָׁר יִהְנְיּ פּי בִיתּ־יִהוֹה: בִּי-לְעשִׁי הַפְּלָאכָה

יִהְנָה וּבִית תַּמֶּלֶה וַיִּשְׁלֵח לְחָזְאֵל יִהנָה וּבִית תַּמֶּלֶה וַיִּשְׁלֵח לְחָזְאֵל אַלְהִיוּ מַלְכֵי יְהוּדְה וְיָשׁת בְּיִדְּיִה בְּיִּשְׁים וְאָדִוֹיְהוּ מַלֶּה־יְהוּיִה אַת כְּלִרַהְמָּדְיִם וְאָדִוֹיְהוּ מַלֶּהְ־יְהוּיִה אַת כְּלִרַהְמָּדְיִם וְאָדִוֹיְהוּ מַלֶּהְ־יִהוּיִה אַת כְּלִרַהְמָּדְיִם וְאָדִוֹיְהוּ מַלֶּהְיוֹ מַלְכֵי יְהוּיְה וְיִשְׁלֵם וְיִאָּלִה מְּשָׁר וְאָת מַלְה אָרָם וִיִּעְל מִעל יִרוּשׁלם וְיִּלְּח בִיּלְּחָם מַלְה אָרָם וַיִּעל מעל יִרוּשׁלם וַיִּלְּחם בִּיּלְּחָם מלה אָרָם וִיִּעל מעל יִרוּשׁלם וַיִּלָּח מִיּלְ

וֹיִלְּבָּרָנִ אָּמָבְּיִׁטְ בִּנִּיְ שַּׁחַשַּׁיִנִּי וִיּלְבָּרָנִ אָשָׁוֹ הִם-אַבְּתֵּיו בְּהַּיִּר בְּנִיתְ הִילְבָּרָנִ בָּּרִשְׁמֵבְ וֹיְנִילְכֵר בָּּרִבְּיִּ וֹיִּלְמִיּ הִילְבָּא הַּיְּרֵב סִלְּא: וְיִוּזְכֵר בָּּרִבְּשִׁמְּעִּ זִּילְפָּא הַיְּרֵב סִלְּא: וְיִוּזְכֵר בָּּרִבְּשִׁה בַּיִּת זִּילְשָׁב בַּנְיִ בְּנָבְיִ הִיּבְּה: וַנְּלְמִי בְּבָרֵי בְּבְרָנִי וִיִּשְׁשׁ וְכַּלְ-אַמֵּשׁׁר בְּמָּתִּ בְּרָנִי וִיִּשְׁשׁ וְכַלְ-אַמֵּשׁׁר בְּמָּתִּר

לכם אַשָּׁר-בָּטָם אַתּ-נִשְׁלָמִיא אָת-נִשְׁלָאֵל לִאָּ-יִּשְׁלָּה נְּיִּלֶּה אַתַּר תַשְּׁאִת יְלִּבְּמֵם בָּּוֹר יִּשְׁלָּה בְּשִׁבְּה שָׁנֵּה יִּ זִּיִּבְּשׁ הָרָּה בְּמִינִּי יִּשְׁלָת בּּנְהִיּנִּא מַלְ-נִשְּׂנְאַל בְּשִּׁמְרוּוּ אָבְרּ בְּשִׁלְהוֹ בְּשְׁלָת בְּשִׁירִוּ מְעָלְהְ יִּהְּנְתוּ עְׁלָבְּ אָבְּרוּ בְּשִׁלִת בְּשִׁלִת בְּשִׁלִת בְּשִׁלִם יְּשְׁלִשׁ שְׁלָה שְׁלָה

ער כאן . 17.

^{15,} das ф. des ф. b. B: b. bie am Bert arbeiteten. dW: bas D. fcafften.

^{16.} au Banben th. B: Sie bielten aber feine Reche

15 ju bes herrn Baufe gebracht marb, *fonbern man gabs ben Arbeitern, bag fie bamit bas Baufallige am Baufe bes Berrn 16 befferten. * Auch burften bie Danner nicht berechnen, benen man bas Belb that, baf fie es ben Arbeitern gaben, sondern fie 17 handelten auf Glauben. * Aber bas Belb von Schulbopfern und Gunbopfern marb nicht zum Saufe bes Gerrn gebracht; benn es mar ber Briefter.

Sprien, berauf, und ftritt wider Bath und gewann fie. Und ba Safael fein Angeficht ftellete gu Berufalem binauf gu gieben, 19 nahm Joas, ber Ronig Juba, alle bas Bebeiligte, bas feine Bater Jofaphat, 30ram und Ahasja, bie Ronige Juba, gebeiliget hatten, und mas er geheiliget hatte, bazu alles Golb, bas man fand im Schat in bes herrn Saufe und in bes Ronigs Saufe, und ichidte es Safael, bem Ronige

Bu ber Beit jog Safael, ber Ronig ju

ju Sprien; ba jog er ab von Jerufalem. 20 Bas aber mehr von Joas zu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, bas ift gefcrieben in ber Chronica ber Ronige Juda.

21 " Und feine Rnechte emporeten fich und machten einen Bund, und ichlugen ihn im Saufe Millo, ba man binab gebet zu Gilla.

22 * Denn Josabar, ber Sohn Simeathe, unb Jofabab, ber Cohn Comers, feine Rnechte, folugen ihn tobt. Und man begrub ihn mit feinen Batern in ber Stabt Davids. und Amagia, fein Sohn, warb Ronig an feine Statt.

MIII. Im brei und zwanzigften Jahr Joas, bes Cohns Ahasja, bes Ronigs Juba, warb Joahas, ber Cohn Jehu, Ronig über 2 Ifrael zu Samaria fiebengebn Jahre, *unb that, bas bem Berrn übel gefiel, und manbelte ben Gunben nach Jerobeams, bes Sohns Nebats, ber Ifrael funbigen machte,

16. A.A: Gelb gab.

nung mit ben DR. dW.vE: Und man rechnete nicht ... (ab). A: nahm f. R. von. B.dW.vE: benn. dW.A: auf Eren u. Gl.

18. wiber Jer. dW.A: nahm es ein. vE: eroberte.

dW.vE.A: richtete.

19. B.dW.vE.A: in ben Schaten. Boltglotten . Bibel. A. T. 2. Bbe 1. Abib.

in templum Domini; "iis enim, qui 15 faciebant opus, dabatur, ut instaura-22.7. retur templum Domini. *Et non 16 fiebat ratio iis hominibus, qui accipiebant pecuniam, ut distribuerent eam artificibus, sed in fide tractabant Lv.5,15e.eam. *Pecuniam vero pro delicto 17 et pecuniam pro peccatis non inferebant in templum Domini, quia sacerdotum erat.

Tunc ascendit Hazael rex Syriae 18 deret in Jerusalem. * Quam ob rem 19 ^{32,2.} tulit Joas rex Juda omnia sanctificata quae consecraverant Josaphat et Joram et Ochozias patres ejus, reges Juda, et quae ipse obtulerat, et 16,8.1Re universum argentum quod inveniri potuit in thesauris templi Domini et in palatio regis, misitque Hazaeli regi Syriae; et recessit ab Jerusalem.

Reliqua autem sermonum Joas et 20 universa quae fecit; nonne haec scripta sunt in libro verborum die-14,5.2Ch rum regum Juda? *Surrexerunt 21 24,252 autem servi ejus et conjurave-(14,19. runt inter se, percusseruntque Joas 28m.5,9.in domo Mello in descensu Sella. Josachar namque filius Semaath et 22 Jozabad filius Somer servi eius percusserunt eum, et mortuus est, et sch. sepelierunt eum cum patribus suis 24,25; in civitate David, regnavitque Ama-14,1.. sias filius ejus pro eo.

Anno vigesimo tertio Joas XIII. 10.35. filii Ochoziae regis Juda regnavit Joachaz filius Jehu super Israel in Samaria decem et septem annis. *Et fecit malum coram Domino, se- 2 3,3.1ng.cutusque est peccata Jeroboam fi-19,9^{ng.}-lii Nabat, qui peccare fecit Israel,

^{15.} Al.: instaur. ex ea.

^{19.} Al.: aurum.

^{21.} ba es binab g. gen G. B: ftanben auf. dW: machten fich auf. vE: erhoben f. A: lehnten f. auf. dW.vE: (flifteten) eine Berfdworung. B. in ber Beftung brinnen. dW: bas nach S. b. lieget. A: beim Abhanae S.

^{22.} B.dW.vB: fcl. ihn baß er ftarb.

Ισραήλ, οψα άπεστη απ' κύτων. 3 Καὶ έθυμώθη όργη κύριος ἐν τῷ Ἰσρακίλ, καὶ ἔδωκεν avrove & yeigh Aland Basiling Toplas ual ên yesel vioù Adeo mieŭ Açant missuc raç ήμέρας. 4 Κεὰ ἐδεήθη Ἰωάγαζ τοῦ προςώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι είδε την θλάριν του Ισραήλ, ότι έθλιψεν αύτούς βασιλεύς Συρίας. 5 Καὶ έδωκε κύριος σωτηρίαν τῷ Ισραήλ καὶ εξήγαγεν αὐτοὺς ὑποκάτωθεν των γειρών Συρίας, καὶ ἐκάθισαν σί νίοι Ίσραηλ έν τους σκηνώμασιν αὐτών καθώς έγθες και τράτης. 6 Πλήν ούκ απέστησαν από των άμαρτιών οίκου Ίεροβοαμ ος εξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, έν αὐταῖς επορεύθησαν· καίγε τὸ άλσος ἐστάθη ἐν Σαμαρεία. 7 Εως ότου ούν ύπελείωθη τῷ Ἰωάγαζ λαὸς άλλ' ή πεντήκοντα ίππεῖς καὶ δέκα άρματα και δέκα γιλιάδες πεζών, ὅτι ἀπώλεσεν κύτοὺς βασιλεύς Συρίας, και έθετο αύτούς ώς γουν हांद्र अवरवस्त्रंत्रम्णण. 8 Kai sà loisa sor λόγων Ἰωάναζ καὶ πάντα όσα ἐποίησε καὶ αί θυναστείωι αθτού, ούκ ίδού ταύτα γέγραπται έπλ βιβλίω λόγων τών ήμερών τών βασιλέων 'Ισραήλ; 9 Καὶ ἐκοιμήθη 'Ιωάγαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτού, καὶ έθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρεία, καὶ έβασίλευσεν Ίωας υίὸς αὐτοῦ ἀντ αύτοῦ.

10'Β, έτει τριακροτώ και έβθόμω έτει του Imac Barthéme louda épartheurer Imac vios 'Ιωάγαζ έπὶ 'Ισραήλ έν Σαμαρδία έξ καὶ δέκα ετη. 11 Καὶ ἐποίησεν "Ιωὰς' τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοίς πυρίου · ούκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ίεροβοὰμ υίοῦ Ναβὰτ ος ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ, έν αὐταξς ἐπορεύθη. 12 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ίωας και πάντα όσα έποιησε και αι δυναστείαι αύτοῦ ὡς ἐποίησε μετὰ Αμασίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίω λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 13 Kal έκοιμήθη Ιωάς μετά των πατέρων αὐτοῦ, καὶ 2. Β: αὐτῆς (-ῶν ΑΕΓΧ). 3. AB: ωργίσθη θυμῶ (c. FX). 4. AB * (ult.) τῷ († FX). 5. AB: ἐξῆζ-Θεν s. -ον ὑπ. χειρὸς (c. FX). 6. Β* τῶν († F) ... ἐν ἀστῷ ἐπορεύθη (c. AEFX). 7. AB: "Ότι ... ἔθεντο ("Eog ors... & ero FX). 8. B: ezl (ex los AFX). AB: γεγοαμμένα ... τοις βασιλευσιν (c. FX). 10. A'FX *(alt.) έτει. AB: τῷ Ι. βασιλει ... έκκαίδεκα (c. FX). 11. AB* Ιωάς... ἀπό πασης Γεο. υδέ Ν. άμαοτίας (c. FX). Β: αὐτῆ (-αῖς ΑΕΓΧ). 12. ΑΒ: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX).

י. 6, 'ס אדומרא

^{3.} B.dW.vE: entbrannte. B.dW.vE.A: in bie &. B.vE: alle (bie) Tage. dW: bie gange Beit. A: ims merbar.

"Und bes Berru 3 und ließ nicht bavon. Born ergrimmete aber Ifrael, und gab fie unter bie Band Bafaels, bes Ronigs gu Sprien, und Ben Sababs, bes Sohns 4 Safaels, ihr Lebenlang. * Aber. Joahas bat bes Berrn Ungeficht, und ber Berr erhorete ibn; benn er fabe ben Jammer Ifraels an, wie fie ber Ronig ju Sprien 5 brangete. * Und ber Berr gab Bfrael einen Belland, ber fie aus ber Bewalt ber Sprer führete, bag bie Rinber Ifrael in ihren 6 Gutten wohneten, wie vorbin. *Doch liegen fle nicht von ber Sanbe bes Baufes Berobeume, ber Mrael fündigen machte, fonbern wanbelten barinnen. Auch blieb fteben 7 ber Bain ju Samarin; *benn es war bes Bolte Joahas nicht mehr übergeblieben, benn funfgig Reuter, gebn Bagen und gebn taufend Rugvolfs. Denn ber Ronig ju Sprien batte fie umgebracht, unb hatte fie 8 gemacht wie Drefcherftaub. *Bas aber mehr von Joahas zu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, und feine Dacht, fiebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Ro= 9 nige Ifraels. "Und Joahas entichlief mit feinen Batern, und man begrub ihn zu Samaria, und fein Sobn Joas warb Ronia an seine Statt. '

10 Im steben und breifigsten Jahr Joas, bes Königs Juda, ward Joas, ber Sohn Joahas, König über Ifrael zu Samaria
11 sechzehn Jahre; "und that, das dem Herrn übel gestel, und ließ nicht von allen Sünden Jerobeams, des Sohns Nehats, der Ifrael sündigen machte, sondern wandelte
12 varinnen. "Bas aber mehr von Joas zu sagen ift, und was er geban hat, und seine Macht, wie er mit Amazia, dem Könige Inda, gestritten hat, siehe, das ist geischrieben in der Chronica der Könige Meaels.

18 "Und Joas entschlief mit feinen Bätern,

4. dW.vEr fiebete zu Jest. As vor bem Angef. Be bie Unterbrachung J. an, bag ... unterbrachte. dW. vE: Drud. A: Beaugfal: vB: been ... brudte fie. A: weil.

5. dW.vB.A: Retter. A: bag es errettet warb aus h. v. J. n. m. Bolfe aberbl. laffen. vE: ju Grunbe b. Sanb. dW.vE: fie lostamen von (ans) b. S. B. richtet, B.dW.vB: (ben) St. beim (im) Drefchen.

1344.2.14et non decknavit ab eis. * Iratusque B est furor Domini contra Israel, et 12,18. tradidit eos in manu Hazael regis 5,12. Syriae et in manu Benadad fili Ha-Me. 13.6 gael quactis diebus. * Deprecatus est autem Joachaz faciem Domini, et and,, audivit eum Dominus; vidit enim angustiam Israel, quia attriverat eos rex Syriae. Et dedit Dominus v.en. salvatorem Israeli, et liberatus est 16,27. Salvatorem 15. Syriae, habitaveruntque filii Israel in tabernaculis suis sicut heri et nudfustertius. • Verumtamen non recesserunt a peccatis domus Jeroboam, qui peccare ferit Israel, sed in ipsis ambulaverunt, siquidem et lucus permansit in Samaria. * Et non sunt derelicti Joachae 7 de populo nisi quinquaginta equites et decem currus et decem millia peditum; interfecerat enim eos rex Sv-Ps. 18,48 riae et redegerat quasi pulverem in 20,10 tritura areae. Reliqua autem sermonum Joachaż et universa quae fecit, et fortitude ejus, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel 1 "Dormivitque Josephaz cum patribus suis, et sepelierunt eum in Samaria, regnavitque Joas filius eius pro eo.

Anno trigesimo septimo Joas regis 10
Juda regnavit Joas filius Joachaz
super Israel in Samaria sedecim annis, et fecit quod malum est in 11
conspectu Domini; non declinavit ab

712,2000 bat, qui peccaris Jerobeam filii Na12,2000 bat, qui peccare fecit Israel, sed in
ipsis ambulavit. Reliqua autem 12
sermonum Joas et universa quae fecit, et fortitudo ejus, quomodo pu14,000 gnaverit contra Amasiam regem Juda, nonne haec scripta sunt in libro
sermonum dierum regum Israel? Et 13
16,14. dormivit Joas cum patribus suis,

5. Al. * regis.

unter ber Gew. b. S. hervorfamen. dW.A: wie ges ftern n. ebegeft.

6. dW: bie Aftarte.

7. dW: 3. hattevom B. n. m. übr. behalten. B: er h. v. 3. n. m. Bolfe überbl. laffen. vE: 3u Grunbe ges richtet. B.dW.vB: (ben) St. beim (im) Drefchen. 'Ιεροβοὰμ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη 'Ιωὰς' ἐν Σαμαρείς μετὰ τῶν βασιλίων Ίσραήλ.

14 Καὶ Ελισαιὰ ήδρώστησε την άδρωστίαν αὐτοῦ, δί ην ἀπέθανε. Καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραήλ, καὶ ἔκλαυσεν έπὶ πρόςωπον αὐτοῦ καὶ είπε · Πάτερ, πάτερ, άρμα Ισραήλ και ίππευς αυτού. 15 Καί είπεν αὐτῷ Ελισαιέ. Λάβε τόξον καὶ βολίδας και έλαβε πρός αύτον τόξον και βέλη. 16 Καὶ είπε τῷ βασιλεὶ Ἰσραήλ . Ἐπιβίβασον την γειρά σου έπι το τόξον και επεβίβασεν "Ιωάς' την γειρα αύτου. Και επέθηκεν Ελισαιδ τὰς γεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς γεῖρας τοῦ βασιλέως 17 καλ είπεν Ανοιζον την θυρίδα κατά άνατολάς και ήνοιξε. Και είπεν Ελισαιέ Τόξευσον και ετόξευσε. Και είπε Βέλος σωτηρίας το χυρίο και βέλος σωτηρίας έν Συρία, και πατάξεις την Συρίαν εν Αφέκ έως συντελείας. 18 Καὶ είπεν αὐτῷ. Λάβε βέλη καὶ έλαβε. Καλ είπε τῷ βασιλεί Ίσραήλ. Πάταξον είς τὴν γην· καὶ ἐπάταξε τρὶς καὶ ἔστη. 19 Καὶ έλυπήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ είπεν Εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ έξάκις, τότε αν επάταξας την Συρίαν έως συντελείας. καλ νύν τρίς πατάξεις την Συρίαν. 20 Καί άπέθανεν Ελισαιέ καὶ έθαψαν αὐτόν καὶ μονόζωνοι Μωὰβ ήλθον έν τῆ γῆ έλθόντος του ένιαυτου. 21 Καὶ έγένετο αυτών θαπτόντων ανθρωπον ένα, και ίδου είδον τον μονόζωνον καὶ ἔροιψαν τον άνδρα ἐν τῷ τάφφ Έλισαιέ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἥψατο τῶν όστων Ελισαιέ, καὶ έζησε καὶ έστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

22 Καὶ 'Αζαήλ βασιλεὺς Συρίας ἔξέθλιψε τὸν Ίσραήλ πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ. 23 Καὶ ἡλέησε κύριος αὐτοὺς καὶ ἀκτείρησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ 'Αβραὰμ καὶ Ίσαὰκ καὶ Ίακώβ, καὶ οὐκ ἡθέλησε κύριος διαφθεῖραι

ונרבעם נשב עליפסאו ויקבר יואש בַּשֹׁמְרוֹן עֵם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּ ואלישל חַלַה אַת־חַלְיוֹי רוֹרֶד אַלֵּיר יִשִּׂרָאֵל וַיַבְהָ עַל־פַּנִיוֹ וַיֹּאמַר אַבי י סיאַבי רכב ישראל ופרשיו: ויאמר לוֹ אַלִישִׁע קַח קשׁת וְחָבִּים וַיִּקַח 16 אַלֵיר קשׁת וְחָבִּים: וַיְּאֹמֶר וּ לְמֵלְהְ יִשְׂרָאֵל הַרְפַב יַדְהָ עַל־הַפָּשׁת וַיַּרְפֵב ידו וישם אַלישע יַדֵיו עַל־יִדֵי הַמַּלַהְּ: 17 וַיֹּאמֶר פָּתַח הַחַלְּוֹן קַדְּמָה וַיִּפְתַּח אַלִישׁע יִרה ויור באַרַם וָהַכִּית אַת־אַרַם בַּאָפַק עד־ ויאמר ניאמר למלה ישראל הה ארצה ניה 19 שַׁלְשׁ־פִּעַמֵים וַיַּצַמְד: וַיִּקְצֹּף עָלֶיו איש תאלהים ניאמר להכות חמש אוֹ־שַׁשׁׁ פַּעַמִּים אַז הָכֵּית אַת־אַרֵם עַד־כַּלֶה וְעַתַּה שַׁלְשׁ פַּעַמים תכּה כ את־ארם: וַיִּמַת אֵלִישַׁע וַיִּקבְּרָהוּ וּבְרוּדֵי מוֹאָב יָבָאוּ בָאָרֶץ בַּא שַׁנַה: 21 וַיָּהַי הֵם י לָבְרֵים אַישׁ וְהַנָּה רַאָּוּ אַת־הַגּּלוּד וַיַּשָׁלַיכוּ אַת־הַאֵישׁ בְּקַבֵּר אַלִישַׁע וַיַּלָה וַיָּבַּע הַאִישׁׁ בְּעַבָּמִוֹת אָלְישַׁע וַיָּחֵי וַיַּקָם עַל־רַגְלַיו:

אָע־אַבֹּרָנִים וֹאַמֹּל וֹיֹבְּעָׁכ וְלָא אָבִּה זֹיִרְחַמֵּם וַיִּפּׁן אַלִּינִים לְמַעַּן יִהּוְּה אָעֵם 22 פָּל יִמֵּי יִהְוּאָחֵז: וַיְּחָן יִהּוְּה אָעֵם 12 בּיִנְאָל מֶּלֶּךְ אֲרָם לְחָץ אֶנּ-יִשְּׂרָאֵל

^{13.} AB: ἐκάθισεν (c. F). B * Ἰσὰς († AFX).
15. AB: βέλη (βολ. FX). B: ἐαντὸν (αὐτ. AEFX).
16. Β *Ἰσο. († AFX). 17. AB: κατ' (κατὰ FX). A:
'Ροίζησον' κ. ἐροίζησεν. 18. AB: τόξα (βέλη FX).
... † (ρ. ἐκάτ.) ὁ βασιλεὺς (* FX). 21. AB: τὸν ἄνδρα (ἄνθο. ἕνα FX)... ὁστέων ... ἀνέστη (c. FX).
22. Β* βασ. Σ. († AFX). Β: ἐκ' (πρὸς ΑΕFX).

^{14.} lag an feiner Rrantheit, baran er ft. B: war schwach. dW.vE: fiel in feine (eine) Rr. A: litt an einer. B: baß er auch b. geftorben. (21al. 2.12.)

einer. B: bağ er auch b. geftorben. (Bgl. 2,12.)
16. feine Sanbe... Sanbe. B.dW.vR.A: Legebeine S. an ben B. ... an (baran).

^{17.} dW: Sieges! vE: aufgerieben haft. B.dW: bis jum Aufreiben.

und Jerobeam faß auf feinem Stuhl; Joas aber warb begraben zu Samaria bei bie Ronige Ifraels.

14 Elisa aber warb frank, baran er auch ftarb. Und Joas, ber König Israels, kam zu ihm hinab und weinete vor ihm und sprach: Dein Bater, mein Bater, Wagen

15 Ifraels und feine Reuter! * Elifa aber fprach zu ihm: Nimm ben Bogen und Bfelle. Und ba er ben Bogen und bie

16 Bfeile nahm, * fprach er zum Ronige Sfraels: Spanne mit beiner Sanb ben Bogen; und er spannete mit feiner Sand. Und Elifa legte feine hand auf bes Ronigs

17 Hand, *und sprach: Thue bas Fenster auf gegen Morgen; und er thats auf. *Und Elisa sprach: Schieße; und er schoß. Er aber sprach: Ein Pfeil bes Heils vom Herrn, ein Pfeil bes Heils wider bie Sprer! und bu wirst die Sprer schlagen zu Aphet,

18 bis fie aufgerieben find. * Und er fprach: Rimm bie Pfeile. Und ba er fie nahm, fprach er zum Könige Ifraels: Schlage bie Erbe; und er schlug breimal, und ftanb

19 ftille. *Da warb ber Mann Gottes zornig auf ihn und fprach: Hatteft bu funf ober sechsmal geschlagen, so wurdest bu bie Sprer geschlagen haben, bis fie aufgerieben waren; nun aber wirst bu fie breimal

20 fclagen. Da aber Elifa gestorben war und man ihn begraben hatte, fielen bie Rriegeleute ber Moabiter ins Land beffel-

21 ben Jahrs. * Und es begab fich, bag fie einen Mann begruben; ba fie aber bie Rriegsleute fahen, warfen fie ben Mann in Elifa Grab. Und ba er hinab tam und bie Gebeine Elifa anrührete, warb er lebenbig und trat auf feine Füße.

22 Miso zwang nun hasael, ber König zu Sprien, Ifrael, so lange Joahas lebte.
23 Mber ber herr that ihnen Gnabe und erbarmete sich ihrer, und wandte sich zu ihnen, um seines Bundes willen mit Abraham, Isaat und Jatob, und wollte sie nicht ver-

Jeroboam autem sedit super solium ejus; porro Joas sepultus est in Samaria cum regibus Israel.

Eliseus autem aegrotabat infirmi-14 tate qua et mortuus est, descenditque ad eum Joas rex Israel, et flebat coram eo dicebatque: Pater mi, 2,12.. pater mi, currus Îsrael et auriga ejus! * Et ait illi Eliseus: Affer ar- 15 cum et sagittas. Cumque attulisset ad eum arcum et sagittas, "dixit ad 16 regem Israel: Pone manum tuam super arcum. Et cum posuisset ille manum suam, superposuit Eliseus manus suas manibus regis * et ait: 17 10,33. Aperi fenestram orientalem. Cumque aperuisset, dixit Eliseus: Jace sagittam; et jecit. Et ait Eliseus: Sagitta salutis Domini et sagitta salutis contra Syriam! percutiesque Syriam 1Rg. in Aphec, donec consumas eam. *Et 18 ait: Tolle sagittas. Qui cum tulisset, rursum dixit ei: Percute jaculo terram. Et cum percussisset tribus vicibus et stetisset, *iratus est vir 19 Dei contra eum et ait: Si percussisses quinquies aut sexies sive septies, percussisses Syriam usque ad consumptionem; nunc autem tribus vicibus percuties eam. * Mortuus est 20 ergo Eliseus et sepelierunt eum; latrunculi autem de Moab venerunt in terram in ipso anno. "Quidam au-21 tem sepelientes hominem viderunt latrunculos et projecerunt cadaver in

sepulchro Elisei; quod cum tetias, is. gisset ossa Elisei, revixit homo et stetit super pedes suos.

Igitur Hazael rex Syriae affixit 22
Israel cunctis diebus Joachaz, *et 23

*** misertus est Dominus eorum, et re
*** misertus est ad eos propter pactum

*** by 26, 12, 20 um quod habebat cum Abraham et

**Isaac et Jacob, et noluit disperdere

^{13.} A.A: bei ben Ronigen. 21. A.A: binein fam. U.L: bin fam.

^{18.} an b. G. dW.vE.A: auf. B: gegen. dW.vE:

und hielt inne. 19. B: Du hatteft ... fchl. follen, alebann ...

^{20.} fielen Deerhaufen. dW.vE: (Streif:)Schaarren. A. Rauber. B. ju Gingang bee 3. dW.vE:

Anfang.

^{21.} ben Beerh. B: fo ruhrte ber DR. ... an. vE. ftellte fich. B: richtete. A: ftanb anf feinen &.

^{22.} B.dW.vE.A: (unter)brudte.

^{23.} dW.vE: begnabigte fie.

αὐτούς, καὶ οὐκ ἀπείβριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ ἔως κῦν. ²⁴ Καὶ ἀπέθανεν
'Αζαήλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν υἰὸς "Αδερ νίὸς αὐτοῦ ἀντ αὐνοῦ. ²⁵ Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἰὸς Ἰωάχαζ καὶ ἔλαβε τὰς πόλεις
ἐκ γειρὸς ὑιοῦ "Αδερ υἰοῦ 'Αζαήλ, ᾶς ἔλαβεν
ἐκ γειρὸς Ἰωάχαζ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ
πολέμφ · τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς καὶ
ἐπέστρεψε τὰς πόλεις Ἰσραήλ.

XIV. Er trei devrtom rou 'Imag viou Ιωάγαζ βασιλέως Ισραήλ έβασίλευσες 'Αμασίας νίὸς Ἰωας βασιλεύς Ἰούδα. 2 Tiòς ων είκοσι και πέντε έτων έν τω βασιλεύειν αὐτόν, καὶ είκοσι καὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν 'Ieρουσαλήμε καὶ δνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ιωαδείν Εξ Ίερουσαλήμ. 3 Και εποίησε τὸ εύθες ενώπιον κυρίου πλήν ούχ ώς Δαυίδ ό πατήρ αύτου · κατά πάντα όσα εποίησεν Ιωάς ό πατήρ κύτου εποίησε. 4 Πλήν κα ύψηλα oux scuper. Ect o rage equalate xai sonnion δη, τοῦς ὑτψηλοῦς. 5 Καὶ ἐγένετο τος ἐκραταιώθη ή βασιλεία 🕏 τη γειρό αθτού, και ἐπάταξε τούς παίδας αύτου τούς πατάξαντας τόν βασιλέα τὸν πατέρα αὐτοῦ • 6 καὶ τοὺς υἰοὺς τών παταξάντων ούκ έθανάτωσε, καθώς γέγραπται έπι βιβλίου νόμου Μωϋση, ώς ένετείλατο κύριος, λέγων Ούκ άποθανοῦνται πατέρες ύπερ τέμνων ούδε υίοι αποψανούνται ύπερ πατέρων, άλλ' η έκαστος εν τη άμαρτία αὐτοῦ ἀποθανείται. 7Αὐτος 'Αμασίας' έπαταξε τον Έδωμ έν Γεμελά δέκα χιλιάδας, καὶ συνέλαβε την πέτραν έν τῷ πολέμφ, καὶ έκάλεσε τὸ ὅνομα αὐτῆς Ἰεκθοὴλ ἔως τῆς ημέρας ταύτης.

8 Τότε ἀπέστειλεν Αμασίας άγγελους προς Ιωάς υίον Ιωάχαζ υίου Ίηου βασιλέως Ισραήλ, λέγων Αευρο όφθωμεν έν προςώποις. 9 Καὶ ἀπέστειλεν Ιωάς βασιλεύς Ισραήλ, προςφαήλ, προς Αμασίαν βασιλέα Ιούδα, λέγων

23. AB+ (p. ἀπό) τθ (* EFX)... * ἔως νῦν (+ F). —
1. AB: τῷ Ἰωὰς νἱῷ Ἰ. βασιλεῖ Ἰσο, καὶ ἔβασ. (c. FX). B: Ἰμεσσίας (c. AX). 2. AB * ῷν ... + (p. ἐτ.) ἡν (c. FX). B: Ἰωαδὶμ. 3. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς (ἐνώπ. FX). 5. AB: ὅνε κατίσχυσεν ... * τῷ ... δόλως. Β* τὸν ῆμασ. δ. Β: ἔν βιβλίω (ἐπὶ β. FX). A*B: νόμων. AB: νἱῶν, καὶ νἱοὶ ὁπ ἀπ. ... + (a. ἀλὶ) ὅτι ... ἐν ταῖς ἀμαστίας (c. FX). 7. AB * Ϡμ. Β: τἡν Ἑδ, ἐν Γεμελὲδ ... Ἰεθαὴλ. 8. AB* ἐν († FX).

יִּשִׁרִּאָּלִי: שַּׁאָמִים שִּׁפָּׁעּי יוּאָשִׁ זֹיּאָשׁ זִּיּאָשׁ אַנּבּּער מִּיַּגַ זְּבִּוֹאָטֵוֹ אָבָּיו פַּמּלְטִמֵּי שָׁבָּע יְבּיִּאָשׁ פּּוֹבִינְע פּּוּבּיּאָטִ זִּיּפְׁע אָתּבּעְנּלְּע פּי זִיּמְלָּע פּּוֹבְיִּעְיִאָּט זִּיּבְּע אָתִרְּעָּבְיּ פּי זִיּמְלָּע פּּוֹבְיִּעְיִאָּט דְּיִּאָּט פּּוֹבְיִיּ בּיִּמְלַכְּע מִּבְּעְבִּיִּ בּיִּמְעוֹנְיִם מַלְּאָבְיִּבְּט מֵבַּעְ-פּבּּנִי בּיִּשְׁנִייִנְם מַלְּאָבִיּ

בשנת שַּׁמִים לֵיוֹאָשׁ בּוְ־יִוֹאָחַז XIV. מַלָּהְ יִשְׁרָאֵל מַלַהְ אַמַצְיָהוּ בָּדְיוֹאֵשׁ ב בַּכֶּר יָהרָדָה: בּּוֹ־עַשִּׁרִים וַחַבַּשׁ שַׁנָה בַמַלְבוֹ וְעָשָּׁרִים וְחָשׁׁעֹ שָׁנָה מַלֶהְ בִּירִוּשָׁלֵם וְשֵׁם אָמֹוֹ יִהְוֹעַדֵּיוֹ ריעם נב בודירושלם: יַהוֹיָה הַסְ כֹא פַּדַוּד אביו כַּכֹל אָשׁוּ עשה יואש אביו עשה: בק הַבְּמוֹת סרו עוד העם מובחים ומקשרים ת בַּבָּמְוֹת: וַיִּהִי בַּאֲשֵׁר חַזָּקַה הַפַּמְלַכַה אַת־עַבַּדִיוּ הַמַּכֵּים אָת־ הַפֶּכֵה אָבִיו: ואַת־בָּנִי הַפַּנִים לֹא תו בַּבַּתוּב בַּסַפַר תורת־משה אַמר־צַרָּה יַהוָה לאמר לא־יוּמתי אַבָוֹת עַל־בַּנִים וּבַנִּים לָא־יוּמְּאַוּ עַל־־ אבות כי אם־אים ותפש את-הפלע אכפים בַּפָּלְחָמָה וַיִּקְרָא אַת־שִׁמַה עד היום הזה :

אָז שָׁלָח אָמַבְּיָהּ לַאמֵר הַחְוּחַ יִשְּׂרָאֵל לֵאמֶר לְכָה נִתְּרָאָה מָלֶה יִשְּׂרָאֵל לֵאמֶר לְכָה נִתְּרָאָה מָלֶה יִשְׂרָאֵל לֵאמֶר לְכָה נִתְּרָאָה מָלֶה אַן אָמָלְה בָּן־יִהְּוּאָשׁ בָּן־יִהְוּא מָלֶה אַן אָמָלְה יִהּוּאָשׁ מָלֶה־יִהּוּדָה לַאמֵר הַחוּים אַן

מלח פי . 7. לומת פי . 7. לתדר ד' . 7. מ

berben, verwarf fle auch nicht von seinem 24 Angesicht bis auf viese Stunde. *Und Hasael, der König zu Sprien, starb, und sein Sohn Ben Habab ward König an 25 seine Statt. *Joas aber kehrete um und nahm die Städte aus der Hand Ben Habebs, des Sohnes Hasaels, die er aus der Hand seines Baters Joahas genommen hatte mit Streit; dreimal schlug ihn Joas und brachte die Städte Ifraels wieder.

XIV. 3m anbern Jahr Joas, bes Sohns Joahas, bes Ronigs Ifraels, marb Amagia Ronia, ber Cobn Joas, bes Konige Juba. 2 "Runf und zwanzig Jahre alt war er, ba er Ronig warb, und regierte neun und amangia Sabre gu Berufalem; feine Mutter 3 bieg Ivaban von Berufalem. "Und er that, mas bem Berrn mobigefiel, boch nicht wie fein Bater Davib, fonbern wie fein 4 Bater Joas that er auch. "Denn bie Billen murben nicht abgetban, fonbern bas Bolf opferte und raucherte noch auf ben 5 Soben. *Da er nun bes Ronigreichs machtig warb, foling er feine Rnechte, bie feinen 6 Bater, ben Ronig, gefchlagen hatten. # Aber bie Rinber ber Tobtichlager tobtete er nicht; wie es benn gefdrieben ftebet im Befesbuch Mofe, ba ber Berr geboten bat und gefagt: Die Bater follen nicht um ber Rinber willen fterben, fonbern ein jeglicher foll um feiner 7 Sunbe willen fterben. * Er fclug auch ber Ebomiter' im Galithal gobn taufenb, und gewann bie Ctabt Gela mit Streit, und bieg fie Jattheel bis auf biefen Tag.

8 Da sandte Amazia Boten zu Joas, dem Sohn Joahas, des Sohns Jehu, dem Könige Arnels, und ließ ihm sagen: Komm 9 her, laß und mit einander besehen. "Aber Joas, der König Jiraels, sandte zu Amazia, dem Könige Juda, und ließ ihm sagen:

23. B.vE: warf fie (auch) nicht (weg). B.dW.vE: bie jest.

25. 3. aber, ber Cohn Joahab, nahm wieberum. dW.vB: im Str. B: Rriege. A: froft bes Str. B: wieber herbei. vE: w. an fich. dW: jurud. (A: u. er gab ... jurud.)

3. B.dW.vE: (nach allem) gang (fo) wie ... gethau (hatte, fo) that er.

eos neque projecte penitus adque in praesens tempus. *Mortune est 24

****... autem Hazael rex Syriae, et regnavit Benadad filius ejus pro eo.

**Porro Joas filius Joachaz tulit ur-25

bes de manu Benadad filii Hazael,
quas tulerat de manu Joachaz patris

**.19. sui jure praelii; tribus vicibus percussit eum Joas et reddidit civitates Israel.

In anno secundo Joas filii XIV. Joachaz regis Israel regnavit Amasias 34,97; filius Joas regis Juda. * Viginti quinque annorum erat, cum regnare coepisset, viginti autem et nevem annis regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Joadan de Jerusalem. 2Ch.25,2.* Et fecit rectum coram Domino, ve- 3 16.3.15.8 rumtamen non ut David pater ejus: juxta omnia quae fecit Joas pater suus fecit. *Nisi hoc tantum quod 4 15,4.18,6 excelsa non abstulit; adhuc enim populus immolabat et adolebat incen-2Ch.25,3 sum in excelsis. * Cumque obtinuis-18,20, set regnum, percussit servos suos, qui 2Ch.25,4 interfecerant regem patrem suum; " fi-9,26, lios autem corum, qui ecciderant, non occidit, juxta quod scriptum est in libro legis Moysi, sicut praecepit Donat, la Dominus, dicens: Non morientur pa-31,30. sa. 19,19 pro patribus, sed unusquisque in ach, peccato suo morietur. * Ipse per-25,11,945 cussit Edom in valle Salinarum, de-(Be.16.1. cem millia, et apprehendit petram in praelio vocavitque nomen ejus Jecte-

Joas filium Joachas filii Jehu regis

Joas filium Joachas filii Jehu regis

v.11a. lsrael, dicens: Veni et videamus nos!

22,29; Remisitque Joas rex Israel ad Ama9; 25,14; siam regem Juda, dicens: Carduus

hel usque in praesentem diem.

2. Al.: nomen autem.

6. dW.vE.A: Cobne. A: Buche bee Gef. &R. B. dW.vE.A: getobtet merben.

^{5.} B.dW.vE: bas Ronige. (Ronigihum) in feiner Sand befestigt mar.

^{7.} B.vE.A: nahm (ein), dW: eroberte. B: in bem Rrieg.

^{8.} B.dW: Damals. vE: Alebann? A: Bu ber Beit. B.dW.vE: E. une einander (wir wollen une) von Angeficht feben.

'Ο ἀκχὰχ ὁ ἐν τῷ Λιβάνος ἀπέστειλε πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ Λιβάνος, λέγων ' Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἰῷ μου εἰς γυναϊκα ' καὶ διῆλθε τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ Λιβάνος καὶ συνεπάτησαν τὴν ἀκγάχ. 10 Πατάξας ἐπάταξας τὴν Ἰδουμαίαν, καὶ ἐπῆρέ σε ἡ καρδία σου ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οῖκος σου, καὶ ἰνατί ἐρίζεις ἐν κακία, καὶ πεσῆ σὸ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦς:

11 Καὶ οὐκ ήκουσεν 'Αμασίας. Καὶ ἀνέβη 'Ιωάς βασιλεύς 'Ισραήλ, και ώφθησαν έν προςώποις αὐτὸς καὶ Αμασίας βασιλεύς Ιούδα εν Βαιθσάμις τῆ τοῦ Ἰούδα, 12 καὶ έπταισεν Ιούδας από προςώπου Ισραήλ, καλ έφυγον ανήρ είς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ. 18 Καὶ τὸν 'Αμασίαν βασιλέα 'Ιούδα νίὸν 'Ιωὰς νίοῦ 'Οχοζίου συνέλαβεν 'Ιωάς βασιλεύς 'Ισραήλ έν Βαιθσάμις, καὶ ήγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ καθείλε τούς τείχους Γερουσαλήμ άπὸ της πύλης Έφραζα έως της πύλης της γωνίας, τετρακοσίους πήγεις, 14 καὶ έλαβε πᾶν τὸ γρυσίον και τὸ άργύριον και πάντα τὰ σκεύη τα εύρεθέντα έν οίκφ κυρίου και έν θησαυροῖς οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς υίοὺς τών συμμίζεων, και απέστρεψεν είς Σαμάρειαν.

16 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστεία αὐτοῦ, α ἐπολέμησε μετὰ ᾿Αμασίου βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 16 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρεία μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ, καὶ ἐβασιλευσεν Ἱεροβοὰμ υἰὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

17 Καὶ ἔζησεν 'Αμασίας νίὸς 'Ιωὰς βασιλεὺς 'Ιούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν 'Ιωὰς νίὸν 'Ιωάς κιὸν 'Ιωάς κιὸν 'Ιωάς κιὸν 'Ιωάς κιὸν 'Ιωάς κιὸν 'Ιωάς κιὰ 'Ισραὴλ πέντε καὶ δέκα ἔτη. 18 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων 'Αμασίου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων 'Ιούδα;

אָשֶׁר בּּלְּבָנוֹן שָׁלַחׁ אֶל־הָאֶרָז אָשֶׁר בּלְבָנוֹן לֵאמֹר הְּנֶה אֶת־בִּחְּהָ לִבְנָי לְאִשֶּׁה וַתְּעֲבֹר חַיַּת הַשְּׁדָה אֲשֶׁר בַּלְבְנוֹן וַתִּרְמִס אֶת־בַּחְוֹחַ: הַבֵּה הַבִּילוֹן וַתִּרְמִס אֶת־הַחְוֹחַ: הַבָּה הַבִּילָה אֶתה וְיהדה עִפֵּה: וְנַפַּלְתָּה אִתּה וְיהדה עִפֵּה:

דּשֹׁבֹּרְבָּוּת זֹיּמֶׁב מְּמִלְּוּנִי: פּלְ-בִּפּּלָּים בַּנִּמְצַאִּם פֿת-יִּנִּי פּלְ-בַּפּּלָּים בַנִּמְצַאִּם פֿת-יִּנִּיָּ מַבֹּר בַפּּלָּים בַנִּמְצַאִּם פֿת-יִּנִּיָּ מַבְּרִם מָשְׁבַר מָאָנִע אַפּבּ מַבְּרִם הָפָּטָם בְּמְּבֹר מָאָנִע אַפּנִים בְּעָּבּר מַבְּרִם הָפָּטָם בְּמָּבַר מָאָנִילְיִם בַּנִּפָּ מַבְּיִם הָפָּטָּ זִיּנְפָּע בַּרְבִּיּ מַלְבִּים הָנִּמְ זִיּנְיָּטוּ מִּלְּבִייִם בְּעָּבַר מָאִינִים בְּעַבּר מַלְבִּייִם מָּלָּבִייִם בְּעָּבּר מָאָנִים בְּעַבּר מַלְבִּיִם הָּנְּעָּ בַּנִים בְּעָבּר בְּעָבְּיִם בְּעָּבּר מָאָנִים בְּעַבּר מַלְבִּיים מַלְּבִייִם בְּעָבּר בְּעָבּר בְּעָבְּיִם בְּעָבְּיִם בְּעָבּי מַלְבִּיִם בְּעָבְּיִם בְּעָּבְיִם בְּעָבְּיִבְּיּ בְּעַבְּיִם בְּעָבְּיִם בְּעָבְּיִם בְּעַבְּים בְּעָבְּיִם בְּעַבְּים בְּעָבְּים בְּעַבְּים בְּעָבְּים בְּעָבְּים בְּעַבְּים בְּעָבְים בְּעַבְּים בְּעָבְּים בְּעָבְּים בְּעַבְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּעָבְּים בְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּיִבְּים בְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּעַבְּים בְּעִבְּים בְּבִּים בְּעַבְּים בְּבִּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּבִּים בְּעִבְּים בְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבּב בּיבּבּב בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּיים בּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּים בּבּבּבּים בּבּים בּבּבּיים בּבּבּיים בּבּבּיים בּבּבּבּים בּבּבּים בּבּבּבּבּב בּב

יִרָּבָעֵם בָּגִּוֹ תַּחְתֵּיוֹ: בְּשָׁמְרוּוֹ עָם מַלְכֵּי יִשְּׂרָאֵל וַיִּמְלְהְ מַפֶּר הִּבְּרֵי הַּיִּאָים לְמַלְכִי יִשְּׂרָאֵל מַפֶּר הִּבְרֵי הַיִּאָים לְמַלְכִי יִשְּׂרָאֵל מֵלֶהְ־יִחִּתְּה הָּלְאִרְהַם פְּתוּבִים עַלִּר מֵלֶהְ־יִחִּתְּה הָּלָאִרהם כְּמִלְכִי יִשְּׂרָאֵל מֵלֶהְ־יִחִּתְּה הָּנְאֵר וְנְאָשׁׁ בְּשָׁתִּי מֵלֶהְ־יִחִּתְּה הָּבְרֵי יִהוּאָשׁׁ בְּשָׁתִּי

מל-ספר דִּבְרֵי תַּיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדְה: מָלֶךְ יִשְּׁרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׁרָה שָׁנֵה: מֵלֶךְ יִשְּׁרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׁרָה שְׁנֵה: מַלֶּךְ יִשְּׁרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׁרָה שָׁנֵה: יִרִּיּדְה אֲחַבִּי מוֹת יְהוּאֲשׁ בֶּּוֹ־יוּיִאְשׁׁ מֵלֶךְ

^{9.} AB: ἄκαν (ἀκτάς F). B: διῆιδον (-ε AFX). A²B: ἄκανα (c, FX). 10. AB: Τύπτων (Πατάξ. FX). B* ή († AEFX). AB†(p. κακ.) σε (* FX). 11. AB *(pr.) ἐν († FX)... (eti. infra) Βηδ- ε. Βαιδσαμὸς (c. EF). 12. AB: ἔφονρεν (-ον FX). 13. Β* βασ. Ἰεό. AB: ἢλδεν εἰς Ἰερ. κ. καδ. (s. διέκοψε) ἐν τῷ τείτει ἐν τῷ πόλη. B* (sq.) τῆς. 14. AB rell. *πὰν (†?). 15. (A)B (eti. 18): ἐπὶ (s. ἐν) βιβλίω ... τοῖς βασιλεῦσιν. 17. AB* τὸν. 18. AB: γεγοαμμένα.

יבנ"א משער .ib ויבא ק' v. 13. 'לאחליו ק' ib. בנ"א

Der Dornstrauch, ber im Libanon ift, sanbte zur Ceber im Libanon und ließ ihr sagen: Gib beine Tochter meinem Sohn zum Weibe; aber bas Wilb auf bem Felbe im Libanon lief über ben Dornstrauch und zertrat ihn.

10 *Du haft bie Ebomiter geschlagen, beg überhebt sich bein Gerz; habe ben Ruhm und bleibe baheim, warum ringest bu nach Unglud, bag bu fallest und Juda mit bir?

11 Aber Amazia gehorchete nicht. Da zog Joas, ber Konig Ifraels, herauf, und fie befahen fich mit einander, er und Amazia, ber König Juda, zu Beth Semes, die in 12 Juda liegt. *Aber Juda ward geschlagen vor Ifrael, daß ein jeglicher flohe in seine

13 Gutte. *Und Joas, ber König Ifraels, griff Amazia, ben König Juba, ben Sohn · Joas, bes Sohns Ahasja, zu Beth Semes, und tam gen Jerusalem, und zerriß

bie Mauern Jerusalems von dem Thor Ephraim an dis an das Eckhor, vier 14 hundert Ellen lang, "und nahm alles Mald und Silfar und Arkibe das

Golb und Silber und Gerathe, bas gefunden ward im Sause bes Gerrn und im Schatz bes Konigs Sauses, bazu bie Kinber zu Pfande, und zog wieder gen Samaria.

15 Was aber mehr von Joas zu sagen ift, bas er gethan hat, und seine Macht, und wie er mit Amazia, bem Könige Juba, gestritten hat, fiehe, bas ift geschrieben in

16 ber Chronica ber Könige Ifraels. *Und Joas entschlief mit feinen Batern, und warb begraben zu Samaria unter ben Königen Ifraels, und fein Sohn Jerobeam ward König an feine Statt.

17 Amazia aber, ber Sohn Joas, bes Königs Juba, lebte nach bem Tobe Joas, bes Sohns Joahas, bes Königs Jfraels, 18 funfzehn Jahre. *Was aber mehr von Amazia zu fagen ist, bas ist geschrieben in ber Chronica ber Könige Juba.

9. jum Ceber ... ibm. vE: ein Thier bes Fels bes? 10. erhebt. B.vE: erh bich. dW: genieße bes

10. erhebe. B.vE: erh. bich. dW: genieße bes Anhmes. vE: ruhme bich beffen. (A: lag bir genugen bie Ghre.) dW: willft bu bich einlaffen mit bem Ungl.

Libani misit ad cedrum, quae est in Libano, dicens: Da filiam tuam filio meo uxorem; transieruntque bestiae saltus, quae sunt in Libano, et conculcaverunt carduum. *Percutiens 10 25,19. invaluisti super Edom, et sublevavit te cor tuum; contentus esto gloria p...11,27. et sede in domo tua: quare prosepti. vocas malum, ut cadas tu et Juda tecum?

Et non acquievit Amasias; ascen-11 (v.s., ditque Joas rex Israel, et viderunt se ipse et Amasias rex Juda in Beth-31,16; sames oppido Judae, *percussus-12 2Ch. 25,22. que est Juda coram Israel, et fu-²⁵m: gerunt unusquisque in tabernacula sua. * Amasiam vero regem Juda 13 rex Israel in Bethsames, et adduxit eum in Jerusalem, et interrupit mu-Neb.8,16 rum Jerusalem a porta Ephraim usque Jer. 31,38 ad portam anguli, quadringentis cubitis, "tulitque omne aurum et ar- 14 gentum et universa vasa, quae inventa sunt in domo Domini et in

Reliqua autem verborum Joas quae 15 fecit, et fortitudo ejus, qua pugnavit contra Amasiam regem Juda, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? Dormivitque 16 Joas cum patribus suis, et sepultus est in Samaria cum regibus Israel, et regnavit Jeroboam filius ejus pro

thesauris regis, et obsides, et rever-

sus est in Samariam.

2Ch. Vixit autem Amasias filius Joas 17
rex Juda, postquam mortuus est Joas
filius Joachaz regis Israel, quindecim
3Ch. annis. Reliqua autem sermonum 18
25,266,188 Amasiae, nonne haec scripta sunt in
libro sermonum dierum regum Juda?

^{17.} S: viginti gainque.

vE: friegen wiber bas U. B: bich jum U. in Streit begeben.

^{13.} dW.vE.A: fing ... rif b. Mauer nieber. 14. baju auch Geifeln. B.dW.vE.A: in ben Schaben.

XIV.

Jerobeam rex Itraelle.

19 Καὶ συνεστράφη σύστρεμμα επὶ 'Αμασίαν εν 'Ερουσαλήμ, καὶ έφυρον εἰς Αυχίς. Καὶ ἀπέστειλαν οπίσω αὐτοῦ εἰς Ασχίς; καὶ ἐθανάτωσων κὐτὸν ἐκεῖ. 20 Καὶ ἤραν αὐτὸν ἐκὶ τῶν ῖκπων, καὶ ἐτάφη ἐν 'Ιερουσαλήμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Ααυίδ. 21 Καὶ ἐλαβε πᾶς ὁ λαὸς 'Ιούδα τὸν 'Αζαρίαν (καὶ αὐτὸς τὸς ἔξ καὶ δέκα ἐτῶν), καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ - Διλώθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτην τῷ 'Ιούδα μετὰ τὸ κοιμηθήναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

²³ Έν έτει πέντε καὶ δεκάτω τοῦ 'Αμασίου υίοῦ Ἰωὰς βασιλέως Ἰούδα έβασίλευσεν Ίεροβοάμ τίος Ίωας έπι Ίσραήλ έν Σαμαρεία τεσσαράκοντα καὶ ἐν ἔτος, έποίησε τὸ πονηρόν ένώπιον κυρίου ούκ απέστη από πασών των άμαρτιών Ίεροβοάμ υίοῦ Ναβὰτ δς εξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 25 Αὐτος απεκατέστησε το δριον Ίσραηλ από είςύδου Αίμαθ έως της θαλάσσης της πρός έσπέραν, κατά το όημα κυρίου θεού Ισραήλ ο ελάλησεν έν γειρί δούλου αύτοῦ Ίωνα υίοῦ 'Αμαθί του προφήτου του έκ Γεθγόφερ. 26°Οτι είδε κύριος την ταπείνωσιν Ίσραηλ πικράν σφόδρα, καὶ όλιγοστούς καὶ συνεχομένους καὶ έγκαταλελειμμένους, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθών τῷ Ἰσραήλ. 27 Καὶ τὸν ελάλησε κύριος διαφθείραι τὸ όνομα Ίσραήλ ύποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ γειρός Ίεροβοὰμ νίοῦ Ἰωάς.

28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἱεροβοὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίτσε, καὶ αἱ δυναπτεῖαι αὐτοῦ, καὶ οἰς ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Αἰμὰθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραήλ, οὐχὰ ταῦτα γερραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 29 Καὶ ἐκοιμήθη Ἱεροβοὰμ μετὰ τῶν πατέρων πὐτοῦ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ, καὶ ἐβασίλευσε Ζαγαρίας υἰὸς αὐτοῦ ἀντ αὐτοῦ.

יני ליני אָער אֹנְעִע נֹוֹאָבּנִי לִינִינְעָ זִּילְלָכִנּ אָעִּי שְׁנִע נִוֹאָבּנִי לִינִינְּע זִּיבְּעַרְ בְּנְרֵי נִיּשְׁעִּי בְּלִרִי אָעִּרְ בַּלְּבַּ זִּיבְּעַתְ בְּנְרִי נִיּשְׁלָנוּ בְּלִרְבַּם יְנִינְי ב נַיִּמִשְׁנִי בְּנָרִי נִיִּשְׁלָנוּ בִּיְרְיִשְׁעַ מִּמִּבְּיִינִי ב נַיִּמִשְׁנִי בְּנִי נִיִּשְׁלְנוּ בִּיְרְיִשְׁעִּ מִשְׁנִי נַנְיִי ב נַיִּמִשְׁנִי עָלָיו עַמָּי בִּיְרְיִשְׁעִּי נִנְיִי נִנְּשְׁרִּי בִּיִּרְיִּשְׁנִי נִנְיִי נַמְשׁׁרִּ בִּירְיִּשְׁעַנִי נִנְיָם.

וֹיִמִלְצִׁ זִכֹרִנִּי כִּנִּי שַּׁטִשִּׁיִנִּי זִּלְבֹּגִׁסְ הִם-אַּבְנִּיוּ אַם מַלְבֹּי יִשִּׁרָאֵלְ זִּלְבַּגִּׁסְ הִם-אַבְּנִיוּ אַם מַלְבֹּי יִשִּׁרָאַלְ זִּיִשְּׁיִבְ אַעִּבּיִּמְ לָמֵלְכִי וֹשְׁלָאַלִּי וַיִּשְׁכֵּּ צִּיִשְּׁיִבְ אַעַבּיִּמְּשָׁלְ וֹאָעִ-חַׁשְּׁנִע לְּיִנִּינְהַ צִּישְׁיִבְ אַעַבּיּנְמָשׁלְ וֹאָת-חַׁשְּׁנִע לְּיִנִּינְהַ גַּשְּׁיִבְ אַעַבּינְעוֹ אַמָּבְיוּ וֹלְבָּעָם וְלְכָּלְבִּאַמֶּׁר

T. 28. p"ום אים

^{19.} ΑΒι συνεστράφησαν έπ' αὐτύν σύστρ. (υ. FX).
20. ΑΒ: ἐφ' ἔππων (c. FX). 21. Β: ἐκκαίδεκα (c. ΑΕΧ).
23. Β: 'Δμ. υἶῷ Ἰωὰς βασιλεὶ (c. ΑΕΓΧ).
Α: Ί. βασιλέως Ἰσο, ἐπὶ Ἰσο, 24. ΑΒ*κῶν († FX).
25. ΑΒι απέστησε... ϑαλ. τῆς Ἰαράς (c. FX). 26. ΑΒ' (alt.) καὶ († FX)... † (ρ. συνεχ.) καὶ ἐσπαγισμένυς (* X). 27. ΑΒ: ἐξαλεϊψαι τὸ σπέρμα(δ. τὸ ὄν: FX).
28. ΑΒ*(α, ὅσα) καὶ († FX)... ὅσα (ωὲ X)... βιβλίω ... τοἰς βασιλεῦσιν (c. FX). 29. ΑΒ * (alt.) τῶν.

fle fandten bin ibm nach gen Lachis, und * Und fie brachten 20 tödteten ihn baselbit. ibn auf Roffen, und er ward begraben gu Berufalem bet feine Bater in ber Stabt 21 Davids. *Und bas gange Bolf Juba nahm Afarja in feinem fechzebnten Sabr und machten ihn jum Ronige anftatt fei-22 nes Baters Amagin. - Er bauete Glath und brachte fie wieber zu Juba, nachbem ber Ronig mit feinen Batern entichlafen mar. 3m funfgehnten Jahr Amagia, bes Sohns Joas, bes Ronigs Juba, warb Berobeam, ber Gohn Joas, Ronig über Israel zu Samaria ein und vierzig Jahre, 24 "und that, bas bem Berru fibel gefiel, Jund lieft nicht ab von allen Gunden Jerobeams, bes Cohns Mebats, ber Ifrael 25 fundigen machte. * Er aber brachte wieber bergu bie Grenze Ifrael, von: Gemath an bis ans Meer, bas, im blachen Gelbe liegt, nach bem Bort bes Berrn, bes Gottes Ifraele, bas er gerebet hatte burd feis nen Rnecht Jona, ben Gobn Amithai, ben Propheten, ber von Gath Bepher mar. 26 " Denn ber Berr foche ani ben elenben Jammer Ifraele, bag auch bie Berichloffenen und Berlaffenen babin waren, und 27 fein Belfer war in Ifrael. * Und ber Berr , hatte nicht gerebet, bag er wollte ben Ramen Ifrael austilgen unter bem Simmel, und baif ihnen burch Berobeam, ben Sobn Bas aber mehr von Jerobeam zu fagen ift, and alles, was er gethan hat, und feine Dacht, wie er geftritten hat, und wie er Damaftus und Bemath wiedergebracht au Juba und Ifrael; ftebe, bas ift

19 "Und fie machten einen Bund wiber ibn gu

Berufalem, er aber flobe gen Lachis. Und

20. A.A: bei feinen Batern,

feine Statt.

19. Bgl, 12, 20. 1 Ron. 15, 27.
22. dW: jurud. vE: wie feine U. dW.A: (fich geslegt) ju f. B.
25. M. im bl. 3. dW.vE.A: ftellete ... wieber ber. dW.vE: R. ber Chene. A: Bufte.

geschrieben in ber Chronica ber Ronige 3f-

und fein Sohn Sacharja marb Ronig an

29 raels. * Und Jerobeam entschlief mit feinen Batern mit wen Rouigen Ifraels, 26. *Factaque est contra eum conjura-19
12.30. tio in Jerusalem; at ille fugit in Lachis.
15.10. Miseruntque post eum in Lachis, et
9.22. interfecerunt eum ibi, *et asporta-20
25.20. verunt in equis, sepultusque est in
25.20. Jerusalem cum patribus suis in civi16. tate David. *Tulit autem universus 21
15.1. populus Judae Azariam annos natum sedecim, et constituerunt eum
16.1.25.2 regem pro patre ejus Amasia. *Ipse 22
16.6 aedificavit Aelath et restituit eam
18g.9,26 Judae, postquam dormivit rex cum
patribus suis.

Anno quintodecimo Amasiae filii 23

Montalia Joas regis Juda regnavit Jeroboam

Amatia filius Joas regis Israel in Samaria quadraginta et uno anno, et fecit 24 quod malum est coram Domino; non

13,41 a recessit ab omnibus peccatis Jero-

184.8.6. boam filii Nabat, qui peccare fecit
Israel. Ipse restituit terminos Is-25
185.8.6.7. rael ab introitu Emath usque ad mare
4.49 solitudinis, juxta sermonem Domini
Dei Israel, quem locutus est per
Jon.1.1. servum suum Jonam filium Amathi

Prophetam, qui erat de Geth, quae 18,4... est in Opher. Vidit enim Dominus 26 afflictionem Israel amaram nimis, et quod consumti essent usque ad D6.32,36. clausos carcere et extremos, et non

esset qui auxiliaretur Israeli. * Nec 27 locutus est Dominus, ut deleret nomen Israel de sub coelo, sed sal
13,5 vavit eos in manu Jeroboam filii
Joas.

Reliqua autem sermonum Jeroboam 28
et universa quae fecit, et fortitudo
ejus qua praeliatus est, et quomodo
118.4. restituit Damascum et Emath Judae
126.5.5.5 in Israel; nonne haec scripta sunt in
11bro sermonum dierum regum Israel? Dormivitque Jeroboam cum 29
patribus suis regibus Israel, et regna15,8. vit Zacharias filius ejus pro eo.

22: S: Ailam. 25. Al.: Prophetae.

26. febr bittern. B: bas Clenb 3. baß es f. b. mar. dW.vE: (febr) b. Gl. A: überbittere (1 Ron. 14,10). dW.vE: far 3fr.

27. vE: nicht ausgesprochen. dW: beschloffen.

43 Kai Salloun vios Iabeis ibaslevoer. έν ένει τριακοστώ και έννάτω του Αζαρίου βασιλέως Ιούδα έβασίλευσε Σελλούμ μηνα ήμερών έν Σαμαρεία. 14 Καὶ ἀνέβη Μαναήμ υίος Γαδί έχ Θερσά και είςηλθεν είς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε τὸν Σελλούμ νίὸν Ἰαβείς έν Σαμαρεία, καὶ έθανάτωσεν αὐτὸν καὶ έβα-15 Kai tà loisa σίλευσεν લેજરે αύτου. τών λόγων Σελλούμ και ή συστροφή αύτοῦ ην συνήψεν, ίδου ταύτα γέγραπται έπι βιβλίου λόγων ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ. 16 Τότε έπάταξε Μαναήμ και την Θεφσά και πάντα τὰ ἐν αὐτῆ, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς ἀπὸ Θερσά, ότι ούκ ήνοιξεν αύτω, καὶ επάταξεν αύτήν καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐγούσας διέρφηξεν.

17 Έν έτει τριακοστφ καὶ έννάτφ τοῦ 'Αζαρίου βασιλέως Ιούδα έβασίλευσε Μαναήμ viòs Fadi eni Ivonil er Sauageia dena ern, 18 καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν όφθαλμοῖς κυρίου · ούκ απέστη από αμαρτιών Ίεροβοάμ υίου Ναβατ ος έξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 19 "Εν ταῖς ἡμέραις τοῦ Μαναἡμ' ἀνέβη Φοὺλ βασιλεύς Ασσυρίων έπὶ τὴν γῆν, καὶ Μαναἡμ έδωκε τῷ Φούλ γίλια τάλαντα ἀργυρίου, τοῦ είναι την γείρα αύτου μετ' αύτου και κραταιώσαι την βασιλείαν αὐτοῦ ἐν γειρὶ αὐτοῦ. 20 Kal έξήνεγκε Μαναήμ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ έπλ πάντα δυνατόν ἰσχύι, δούναι τῷ βασιλεί των 'Ασσυρίων, πεντήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρί τω ένι καὶ απέστρεψεν ὁ βασιλεύς Ασσυρίων, મલો οὐમ હૈંજરη દેમદા દેજ રજૂ γૅંગૂ. 21 Kal 7à λοιπά τῶν λόγων Μαναήμ καὶ πάντα ὅσα έποίησες, ούκ ίδου σαυτα γέγραπται έπί βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ; 22 Καὶ ἐκοιμήθη Μαναήμ μετά τῶν πατέρων αύτου, και έβασίλευσε Φακείας νίος αύνοῦ ἀντ' αύτοῦ.

28 Βν έτει πεντηχοσιώ του Αζαρίου βασι-

שַׁלַּוּם בֶּן־יָבָשׁׁ מַלַהְ בַּשׁנֹת שׁלשׁים ا برلال

לא־פֿר מַעַּל תַשּאות יַרְבָעַם בּן מנחם לפול אלת פפו יַדִיוֹ אַתּוֹ לַהַחַזִיק הַפַּמְלֶכֶה בְּ רצא מנחם אתרהפסף עליישראל עשה הכוא

בנ"א בפרוח .16. v.

^{13.} B + (a. pr. ev) και ... τῷ Αζαρία βασιλεί. 14. B: Γαθδί έκ(eti, infra) Θαρσιλά. ΑΒ: ήλθεν. Β* κ. έβ. αντ' αντθ. 15. Α²Β: ή συνεστράφη (ήν σ. FX). ΑΒ: ίδό είσι γεγραμμένα. Β: βιβλίφ. ΑΒ: τῶν ήμ. τοῖς βασιλεύσιν. 16. Β: Θερσά. ΑΒ: ήνοιξαν ... ανέδδηξεν. 17. Β: τῷ Λζαρία βασιλεί. 18. ΑΒ † (a. ἀμ.) ... *δ. 21. ΑΕΧ: δχὶ τ. ΑΒ: γεγραμμένα (c. FX). πασῶν. 19. ΑΒ: αὐτὖ (τῷ Μ. FX). Α'Β (eti, infra): Β: βιβλίω (-τ ΑFX). ΑΒ: τοζς βασιλεῦσιν (τῷν β. Φτὰ. ΑΒ*τἔ, Β*π. πρατ.-fin. 20. ΑΒ: πᾶν δυν. FX). 22. Β (eti, infra): Φαπεσόας (c. ΑΕΧ).

Sallum aber, ber Gobn Jabes, warb Ronig im neun und breißigften Jahr Ufarja, bes Konigs Juba, und regierte einen 14 Monat zu Samaria. * Denn Menabem, ber Sohn Babi, gog herauf von Thirza, und tam gen Samaria, und ichlug Sallum, ben Sohn Jabes, ju Samaria, und tobtete ibn, und marb Ronig an feine * Bas aber mehr von Gallum 15 Statt. ju fagen ift, und feinem Bunb, ben er anrichtete, flebe, bas tft gefchrieben in bet 16 Chronica ber Ronige Ifrnels. " Dagumal fcblug Menahem Tiphfah und alle, Die barinnen waren, und ihre Grenze bon Thirza, barum, bağ fie ibn nicht wollten einlaffen, und ichlug alle ihre Schwangeren und gerriß fie. Im neun und breitigften Jahr Afarja, bes Königs Juba, marb Ronig Menahem, ber Sobn Gabi, über Ifrael gebn Jahre gu 18 Samaria, "und that, bas bem Gerrn übel geffel. Gr ließ fein Lebentang nicht von ben Gunben Jerobeams, bes Cobns

von ben Sunden Jerobeams, des Sohns
19 Rebats, der Ifrael fundigen machte. "Und
es tam Bhul, ber König von Affprien,
ins Land, und Menahem gab dem Phul
tausend Centner Silber, daß erk mit ihm
hielte und beträftigte ihm das Königreich.
20 "Und Menahem sette ein Geld in Ifrael

auf die Reichsten, funfzig Sekel Silbers auf einen jeglichen Mann, das er dem Konige von Affprien gabe. Also zog der Rönig von Affprien wieder heim, und 21 blieb nicht im Lande * Mas aber

21 blieb nicht im Lanbe. *Bas aber mehr von Menahem zu fagen ift, und alles, was er gethan hat, fiehe, bas ift gefchrieben in ber Chronica ber Könige If-

22 raels. * Und Menahem entschlief mit seinen Batern, und Bekahjah, fein Gohn, ward Rönig an feine Statt.

23 3m funfzigsten Jahr Afarja, bes Ronigs

13. U.L: Monben.

16. u. fcl. Ae, u. lieft a. ihre Schw. gerhauen (8, 12). B: bieweil man ihm n. hatte aufgemacht. vE: w. fie ihm n. anfmachte. dW: man ihm n. aufsthat. A: benn es wollte ihm n. aufthun.

19. u. ihm betr. B: baß feine Banbe mit ihm mar ren, b. R. in feiner Sanb ju befeftigen. vE: f. Sanb m.

Sellum filius Jabes regnavit trige- 18 simo nono anno Azariae regis Juda; regnavit autem uno mense in Samaria. * Et ascendit Manahem filius 14 185; Gadi de Thersa venitque in Samariam, et percussit Sellum filium Jabes in Samaria, et interfecit eum regnavitque pro eo. * Reliqua 15 autem verborum Sellum et conjura-**-.10.** tio ejus, per quam tetendit insidias, nonne haee scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? * Tunc percussit Manahem Thapsan 16 et omnes, qui erant in ea, et terminos ejus de Thersa (noluerant enim aperire ei), et interfecit omnes

8,12. praegnantes ejus et scidit eas. Anno trigesimo nono Azariae regis 17 Juda regnavit Manahem filius Gadi super Israel decem annis in Samaria, *fecitque quod erat malum coram 18 14.35. Domino; non recessit a peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel, cunctis diebus ejus. *Venie-19 ich. 3,26 bat Phul rex Assyriorum in terram, et dabat Manahem Phul mille talenta 16.7% argenti, ut esset ei in auxilium et firmaret regnum ejus. * Indixitque 20 22.25. Manahem argentum super Israel cunctis potentibus et divitibus, ut daret regi Assyriorum, quinquaginta siclos argenti per singulos; reversusque

regi Assyriorum, quinquaginta siclos argenti per singulos; reversusque est rex Assyriorum, et non est moratus in terra. *Reliqua autem 21 sermonum Manahem et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel? *Et dormivit Manahem cum 22 patribus suis, regnavitque Phaceja filius ejus pro eo.

Anno quinquagesimo Azariae regis 23

ihm fei u. ... befeftige.

¹⁸s. Al.: Cunctis d. e. veniebat. S: in Thersam. 20. S: in Thersa.

^{20.} legte bas G. auf Ift., auf alle bie Reichen ... einen Mann, bag erd ... B: brachtebas G. heraus von ... Wohlvermögenbsten. dW.vE: legte (b.) G. ... vermöglichen (reichen) Lente. A: Mächtigen n. R. B.dW.vE: bl. n. bafelbft im &

λέως Ἰούδα έβασιλευσε Φακειας υίὸς Μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρεία δύο ἔτη, 24 καὶ ἐποίησε τὸ ποτηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἀμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υίοῦ Ναβὰτ δς ἔξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 25 Καὶ συνεστράφη ἐπ αὐτὸν Φακεὲ υίὸς Ῥομελίου ὁ τριστάτης αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Σαμαρεία ἐν οἵκφ τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ ᾿Αργὸβ καὶ μετὰ τοῦ Καὶ αὐτοῦ πεντήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν υἰῶν τῶν Γαλααδίτων, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντὶ αὐτοῦ. 26 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακείου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ.

27 Έν έτει πεντηχοστῷ καὶ δευτέρφ τοῦ Αζαρίου βασιλέως Ιούδα έβασίλευσε Φακελ υίος 'Ρομελίου έπι Ισραήλ έν Σαμαρεία είκοσιν έτη, 28 καλ έποίησε το πονηρον ένώπιον ×υρίου· ούκ ἀπέστη ἀπὸ άμαρτιών Ίεροβοὰμ υίοῦ Ναβὰτ ος έξήμαρτε τὸν Ἰσραήλ. 29 Εν ταις ημέραις του Φακεε βασιλέως Ισραήλ άνέβη Θεγλαθφαλασάρ βασιλεύς 'Ασσυρίων καὶ έλαβε την Αίαν καὶ την 'Αβέλ Βαιθμααγά καὶ τὴν Ἰανωγά καὶ τὴν Κόδες καὶ τὴν ᾿Ασώρ καὶ τὴν Γαλαάδ καὶ τὴν Γαλιλαίαν, πάσαν γην Νεφθαλεί, και απώκισεν αὐτοὺς εἰς 'Ασσυρίους. 30 Καὶ συνέστρεψε σύστρεμμα Άση νίος Ήλα έπι Φακεε νίον Ρομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αύτόν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν ἔτει είκοστῷ Ἰωάθαμ νίοῦ ἸΛζαρίου. 31 Kai τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακεὲ καὶ πάντα ὅσα έποίησεν, ίδου ταῦτα γέγραπται έπι βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ίσραήλ.

32'Ev έτει δευτέρφ τοῦ Φακεδ υἰοῦ 'Ρομελίου βασιλέως 'Ισραήλ ἐβασίλευσεν 'Ιωάθαμ υἰὸς 'Αζαρίου βασιλέως 'Ιούδα. 33 Τίὸς είκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ήν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ἔξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαחמשים בשנת יָהוּ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׂבִיוֹן עַשְּׁרֵים 26 שנה: ויעם הרע בעיני יהוה לא סר ירַבָעם בּוּ את־ישראל: מַלַה־יִשִּׁרָאָל בָּאֹ תִּגִלַת פִּלְאָסֶר מֵלַה אַשׁוּרֹ וַיָּפָּח אָת־עַיוֹן וָאָת־אַבֶּל כּית־ מעלה ואת־ינות ואת־לדש ואת-חַבּור וָאָת־הַגּּלְעַר וַאָת־הַגּּ ל ארץ נפתלי ויגלם אשורה: ויקשר הושע בוראלה על פוח בו בשנת עשלים ליותם בּן וַיַתֵר דִּבְרֵי פֵּקַח וַכָּל־אַמֵּר עשה הנם פתובים על־ספר הברי הַיַּמִים לְמַלְכֵי יִשְּׂרָאֵל:

בּינָה בְמָלְכֹּוּ וְשַׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָּה מְלֶּךְ 32 מֵלֶךְ יְהִדְּהִיּ בָּן־עֶשְׂרִים וְחָתֵשׁ שְׁנָה 23 בִּשְׁנָה יִשְּׂרָאֵל מְלֵךְ יוֹתְם בָּן־נְיִיּהוּ 34 בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְפֵּקח בָּן־רְמַלְּיֶהוּ

^{23.} B (cti. 27, 32): βασιλεῖ (-έως AEFX). 24. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς κυς. *καλ. 25. AB: ἐναντίον οἴκυ... τετρακοσίων (ἐν οἴκω... νίῶν τ. Γ. FX). 26. AB: ἐδά εἰσι γεγοαμμένα. B (cti. 31): βιβλίω. AB: τοῖς βασιλεῦσιν (τῶν β. FX). 28. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς κυς.... ἀπὸ πασῶν ἀμ. 29. AB * τἔ. Α*Β: ἤλθε (cti. infi*) Θαλγαθφελλασὰφ. AB: 'Δτν. B: καὶ τῆν Θαμααγὰ (Βαιθμ. Α*Χ)... Δνιῶχ ... Κενὰξ ... Γαλαὰν ... Νεφθαλί. 30. B* (alt.) αὐτὸν († ΑΕΓΧ). 31. AB: γεγοαμμένα (c. FX). 32. AB * τἔ († FX).

דמלך ק' .25.

Thiglath Wileffer von Affprien.

Juba, warb Ronig Betabiab, ber Cobn über Ifrael zu Samaria Menabems. 24 gwei Jahre, * und that, bas bem Berrn ubel gefiel; benn er ließ nicht von ber Sunbe Berobeams, bes Sohns Rebats, 25 ber Ifrael funbigen machte. * Unb es machte Befah, ber Cobn Remalja, feines Ritters, einen Bund wiber ibn, und ichlug ibn ju Samaria im Ballaft bes Ronigs Baufes, mit Argob und Arie, und funfgig Dann mit ibm von ben Rinbern Bileab, und tobtete ibn, und warb Ronig 26 an feine Statt. * Bas aber mebr von Bekabiab zu fagen ift, und alles, mas er gethan bat, flebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Ronige Ifraels.

3m zwei und funfzigften 3abr Afarja, bes Königs Juba, warb Konig Befah, ber Sobn Remalia, über Ifrael zu Samaria 28 gwangig Jahr, "und that, bas bem Berrn übel gefiel; benn er ließ nicht von ber Sunbe Berobeams, bes Sohns Rebats, 29 ber Ifrael funbigen machte. * Bu ben Beiten Betab, bes Ronigs Ifraels, tam Thiglath Bileffer, ber Ronig zu Affprien, und nahm Sion, Abel, Beth Daecha, Janoha, Rebes, Bagor, Gileab, Galilaa und bas gange Land Naphthali, und füh-30 rete fle weg in Affprien. * Und Sofeg, ber Cohn Ela, machte einen Bund wiber Betah, ben Sohn Remalja, und ichlug ihn tobt, und warb Ronig an feine Statt im zwanzigsten Jahr Jothams, bes Sohns *Was aber mehr von Befah zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, fiehe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Ronige Ifraels.

32 Im anbern Jahr Bekah, bes Sohns Memalja, bes Königs Ifraels, warb König Jotham, ber Sohn Uffa, bes 33 Königs Juba, " und war fünf und zwanzig Jahre alt, ba er König warb, und regierte sechzehn Jahre zu Ierusa-

25. fein Ritter (7, 2). dW: in ber Burg. A: im Ehurme.

Boltglotten-Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

Juda regnavit Phaceja filius Manahem super Israel in Samaria biennio. et fecit quod erat malum coram 24 v.18.9. Domino; non recessit a peccatis Je-18, roboam filii Nabat, qui peccare fecit v.15.10. Israel. * Conjuravit autem adver-25 sus eum Phacee filius Romeljae, dux ejus, et percussit eum in Samaria in turre domus regiae juxta Argob et juxta Arie, et cum eo quinquaginta viros de filiis Galaaditarum, et interfecit eum regnavitque pro eo. liqua autem sermonum Phaceia et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel?

Anno quinquagesimo secundo Aza- 27 riae regis Juda regnavit Phacee filius Romeljae super Israel in Samaria viginti annis, *et fecit quod erat 28 malum coram Domino: non recessit a peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel. *In diebus 29 16,7.1Ch. Phacee regis Israel venit Theglathpha-15,20.4; lasar, rex Assur, et cepit Ajon et 25,20.4.4.Abel domum Maacha et Jance et Cedes et Asor et Galaad et Galilaeam et universam terram Nephthali, et transtulit eos in Assyrios. *Conju-30 ravit autem et tetendit insidias Osee filius Ela contra Phacee filium Romeljae, et percussit eum et interfe-17.1. cit, regnavitque pro eo vigesimo anno Reliqua au- 31 Joatham filii Oziae. tem sermonum Phacee et universa sch. se, s quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Israel ?

Anno secundo Phacee filii Ro-32

**Robin meljae regis Israel regnavit Joatham

I.S. filius Oziae regis Juda. ** Viginti 33

(16,2. quinque annorum erat, cum regnare coepiaset, et sedecim annis regnavit

29. vE: f. fie gefangen.

λήμ παὶ δτομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἱερουσὰ θυγάτης Σαδώκ. 84 Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς έν όφθαλμοϊς χυρίου χατά πάντα δσα έποίησεν 'Οζίας ὁ πατής αὐτοῦ · 🍪 πλήν τὰ ὑφηλὰ οψα έξήρεν, έτι ο λαός έθυσίαζε καὶ έθυμία έν τοῖς ὑψηλοῖς. Αὐτὸς ἀκοδόμησε τὴν πύλην 86 Kal 7à οίκου κυρίου την ύψηλήν. λοιπά των λόγων Ίωάθαμ καὶ πάντα όσα έποίησεν, ούκ ίδου ταυτα γέγραπται έπί βιβλίου λόγων τών ήμερών τών βασιλέων 'Ιούδα; ³⁷'Εν ταϊς ήμέραις έκείναις ήρξατο κύριος αποστέλλου έν Ιούδα τον Ρασών βαoilia Dvolac nai tor Panel vior Pouellov. 88 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωάθαμ μετὰ τῶν πατέρων αύτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ τοῦ πατρός αύτοῦ, καὶ Buolkevoer Ayal vide avrov art avrov.

ΧΙΙ. Έν έτει έπτα και δεκάτφ Φακεε υίου 'Ρομελίου έβασίλευσεν "Αγαζ υίος 'Ιωάθαμ βασιλέως Ἰούδα. 2 Υίδς είχοσι έτων ην "Αγαζ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ έξ καὶ δέκα έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμι καλ ούκ έποίησε τὸ εὐθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρέου ψεοῦ αὐτοῦ, καθώς Δαυίδ ὁ πατήρ αψτού. 3 Καὶ επορεύθη έν όδφ βασιλέων Ισραήλ καίγε τον υίον αύτου διήγεν έν πυρί κατά τά βδελύγματα τών έθνων ών έξήρε κύριος από προςώπου τών υίων Ισραήλ, 4 και εθυσίαζε και έθυμία έν τοῦς ὑψηλοῦς καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ύποκάτω παντός ξύλου άλσώδους.

5 Τότε ανέβη Ρασών βασιλεύς Συρίας καὶ Φακεὶ νίὸς 'Ρομελίου βασιλεύς 'Ισpail eis Tepovoaliju eis noleuor nai έπολιόρχουν τὸν Αγαζ, καλ οὐκ ήδύναντο 6 Έν τῷ καιρῷ ἐκείνφ ἀπίστρεψε πολεμείν. 'Ρασών βασιλεύς Συρίας την Αϊλάθ τη Συρία και έξέβαλε τους Ιουδαίους έξ Αιλάθ, καὶ ήλθον οἱ Ἰδουμαῖοι εἰς Αϊλάθ καὶ κατώκησαν έκει έως της ημέρας ταύτης.

בַּירִוּשָׁלַם וָשׁם אמּוֹ ירושא בתד אַבְּוֹק: וַיַּצֵשׁ הַיָּשֵׁר בְּצֵינֵי יְהוַה בְּכַל דעשה עויהו אביו עשה: בק הבמות לא סרו עוד חעם מזבחים וּמְקַשְּׁרֵים בַּבַּמִוֹת הוֹא בְּנָה אָת־שַׁעַר 36 ביתריהוה העליון: עשה הלוא-הם וַכַל־אָשָׁר ספר דברי היַמֵים לַמֹּלְכִי בַּיִמִים הָהָם הָחֵל לַהַשָּׁלִיתַו בַּיהוּדָה רָצֵין מֵלֶה 38 וַאַת פַַּּקַח בַּן-רָבַלְיַהוּ: וַיִּשְׁבַּב יוֹתָם 38 **עָם־אַבֹּתִּיו** וַיָּפֶבֵר עִם־אָבֹתַיו בְּעֵיר זַרָר אַבֵּיר וַיָּכִלְךְ אַתֵז בִּנִּי תַּחָתֵירוּ בשות שבע-עשרה שנה לפקח אדען. בּורַבְּלְנָהוּ מָלֵה אָחֵז בּוּדיוֹחַם מַלְה ג יַתוּדַתוּ בּוְ־בָשִׁרִים שַׁנָּהֹ אַחֲוֹ בִּמַּלְכֹוֹ ושש-עשרה שנת מלה בירושלם עשה הַיִּשִׁר בְּעֵינֵי יִהוֹנָה אֵלהַיו וְגֵם אָת־כָּנוֹ פתעבות הגוים אשר הוריש יהוה וַיָּקַשֵּר בַּבַּמָוֹת וַעַּל־תַּנְּכָעוֹת

יעכת 78 מַקה־ישראל -אָדָוֹז וַלְאׁ יַכְלְּוּ לחמת ויצרו ולחם: בעת ההיא השיב רצין שם עד היום הזה:

^{34.} AB: Αξαρίας (Of. FX). 35. AB: ἐπάνω (ψηλήν FX). 36. AB: 8χλ τ. γεγοαμμένα (c. FX). B: βιβλίω (-8 AFX). ΑΒ: τοῖς βασιλεύσιν (τῶν β. FX). 37. ΑΒ: ἐξαποστέλλειν (ο. FX) ... (eti. infra) Ρασσ-

ואדוטים כ' .8.

μετά των πατέρων αύτδ (* A¹X). — 2. AB: έπαα/βιβλίω (-8 AFX). AB: τοῖς βασιλεύσιν (τῶν β. FX). δεκα (c. EX) ... δ. αὐτὰ πιστῶς ὡς Δ. (c. FX). 5. AB: 37. AB: ἐξαποστέλλειν (c. FX) ... (eti. infra) Pαασ- έπὶ M_Z . (τὸν M_Z . FX). 6. B: ἐπέστς. (ἀπ. AFX). σὼν (c. X). 38. A^*B † (p. πατές. αὐτᾶ) καὶ ἐτάφη AB: π. Ίδ. ἡλθον (c. FX).

Iem; feine Mutter bieg Jerufa, eine Toch-34 ter Babote. "Und that, bas bem Geren wohl gefiel, aller Dinge, wie fein Bater Uffa ge-35 than hatte, *ohne bag fie bie Boben nicht abthaten; benn bas Bolf opferte und rauderte noch auf ben Goben. Er bauete bas 36 bobe Thor am Baufe bes Berrn. aber mehr von Jotham ju fagen ift, und alles, mas er gethan bat, flebe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Ronige 37 Juba. Bu ber Beit bob ber Berr an gu fenben in Juba Regin, ben Ronig ju Gbrien, und Betah, ben Sohn Remalja. 38 * Und Jotham entichlief mit feinen Batern, und warb begraben bei feine Bater in ber Stadt Davibe, feines Baters, unb Abas, fein Sobn, warb Ronig an feine

XVI. 3m flebengehnten Jahr Befab, bes Sohns Remalja, warb König Ahas, ber Sohn Jothams, bes Ronigs Juba. 2 Bwangig Jahr war Ahas alt, ba er Ronig marb, und regierete fechzehn Jahr ju Berusalem; und that nicht, mas bem herrn, feinem Gott, wohl gefiel, wie fein BBater Davib. "Denn er marbelte auf bem Wege ber Ronige Ifraels; bagu ließ er seinen Sohn burchs Feuer geben, nach ben Graueln ber Beiben, bie ber Gerr vor ben Rinbern Ifrael vertrieben 4 batte, * und that Opfer und raucherte auf ben Soben und auf allen Sugeln und unter allen grunen Baumen.

5 Dazumal zog Rezin, ber König zu Sprien, und Bekah, der Sohn Remalja, König in Ifrael, hinauf gen Jerufalem zu streiten, und belagerten Ahas, aber sie 6 konnten sie nicht gewinnen. Bur selbigen Zeit brachte Rezin, König zu Syrien, Elath wieder an Syrien, und stieß die Juden aus Elath, aber die Syrer kamen und wohneten darinnen bis auf diesen Tag.

34. Bie B. 3. 38. Die B. 7.

in Jerusalem; nomen matris ejus Je-2Ch.27.2 rusa filia Sadoc. *Fecitque quod 34 erat placitum coram Domino; juxta 14,3. omnia, quae fecerat Ozias pater suus, operatus est, verumtamen 85 excelsa non abstulit; adhuc populus immolabat et adolebat incensum in ach.27.3 excelsis. Ipse aedificavit portam domus Domini sublimissimam. ach.47,7. liqua autem sermonum Joatham et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum diev.sr. rum regum Juda? *In diebus illis 37 coepit Dominus mittere in Judam Rasin regem Syriae et Phacee filium 3Ch. 27.2 Romeljae. *Et dormivit Jeatham 38 cum patribus suis sepultusque est cum eis in civitate David patris sui, et regnavit Achaz filius ejus pro eo. · Anno decimo septimo Phacee

Anno decimo septimo Phacee XVI.
filii Romeljae regnavit Achaz filius
2Ch. Joatham regis Juda. Viginti an28,144. norum erat Achaz, cum regnare
coepisset, et sedecim annis regnavit
18g.14,8 in Jerusalem. Non fecit quod erat
placitum in conspectu Domini Dei

2Ch.28,2 sui, sicut David pater ejus, * sed \$
ambulavit in via regum Israel; insu17,17,231. per et filium suum consecravit,
28,33.
Lv.28,31. transferens per ignem secundum
Da.18,10. idola gentium, quae dissipavit Do17,8. minus coram filiis Israel. * Immo-

2Ch.25,4-labat quoque victimas et adolebat 18,5- incensum in excelsis et in collibus 17,10. et sub omni ligno frondose.

Phacee filius Romeljae rex Syriae et 5
Phacee filius Romeljae rex Israel in
Jerusalem ad praeliandum, cumque
obsiderent Achaz, non valuerunt superare eum. *In tempore illo re14,22. stituit Rasin rex Syriae Ailam Sy-

14,22. stituit Rasin rex Syriae Ailam Syriae, et ejecit Judaeos de Aila, et Idumaei venerunt in Ailam et habitaverunt ibi usque in diem hanc.

^{35.} dW.vE: obere Th. A: hochte Pforte. 37. dW.vE.A: begann wider J. in f. 3. dW: weihete f. S. burchs F.

^{4.} auf ben Bugeln. B.dW.vB: opferte u.r.

^{6.} Al.: Idum. et Syri.

^{5.} B: fonuten ihm nichts anhaben im Streiten. vE: ihn aber nicht überwältigen. A: überwinden. dW: vermochten u. ju fireiten.

^{6.} aber bie Chomiter. dW: verftief. vE.A: vertrieb.

7 Καὶ ἀπέστειλεν "Αχαζ ἀγγέλους ποὸς Θεγλαθφαλασὰρ βασιλέα 'Ασσυρίων, λέγων ' Λοῦλός σου καὶ υἰός σου ἐγώ ' ἀνάβηθε καὶ σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Τορίαν καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἵκφ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἵκου τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέστειλε τῷ βασιλεῖ δῶρα. ⁹ Καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς 'Ασσυρίων καὶ ἀνέβη ἐπὶ Δαμασκόν, καὶ συνελαβεν αὐτὴν καὶ ἀπφκισε τὴν πόλιν, καὶ τὸν 'Ρασὼν ἐθανάτωσε.

10 Καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς Άγαζ εἰς συνάντησιν Θεγλαθφαλασάρ βασιλεί 'Ασσυρίων είς Δαμασκόν, και είδε το θυσιαστήριον το έν Δαμασκώ, και απέστειλεν ο βασιλεύς "Αχαζ πρός Ούρίαν τον Ιερέα την όμοιωσιν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸν ψυθμόν αὐτοῦ κατά πάσαν ποίησιν αὐτοῦ. 11 Καὶ φκοδόμησεν Ούρίας ὁ ίερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατά πάντα όσα απέστειλεν 'αὐτῷ' ὁ βασιλεὺς "Αγαζ έχ Δαμασκού ούτως έποίησεν Ούρίας ὁ Ιερευς έως τοῦ έλθεῖν τὸν βασιλέα ἐκ Δαμασκοῦ. 12 Kal ηλθεν ὁ βασιλεύς έκ Δαμασκοῦ, καὶ είδεν ο βασιλεύς το θυσιαστήριον, και προςήλθε πρός το θυσιαστήριον ο βασιλεύς καί ανέβη επ' αυτό, 18 και ανήνεγκε την όλοκαυτωσιν και την θυσίαν αύτου, και την σπονδήν αύτοῦ έσπεισεν αὐτῷ, καὶ προςέχει ἐπὶ αὐτῷ τὸ αίμα τών είρηνικών τών αὐτοῦ έπὶ τὸ θυσιαστήριον. 14 Το δε γαλκούν θυσιαστήριον ο ήν έναντίον χυρίου, προςήγαγεν αυτό άπο προςώπου του οίκου έκ μέσου του θυσιαστηρίου και έκ μέσου του οίκου κυρίου, καὶ έδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μηρὸν τοῦ θυσιαστηρίου κατά βοροάν. 15 Και ένετείλατο ὁ βασιλεύς "Αχαζ τῷ Οὐρία τῷ ἰερεῖ, λέγων 'Επὶ τὸ θνσιαστήριον τὸ μέγα πρόςφερε την όλοκαύτωσιν την πρωινήν και την θυσίαν την έσπεριγην και τας όλοκαντώσεις του βασιλέως

לּהַבָּה נִאָּעַ-נַבֵּה נִיהִנִּפְּשָׁה נִיּנִלְּפָּה אַשִּׁבּר אָלְ-בַּפָּשָׁל נַיִּתְפַּשָׁנְ וַיִּנְלְה יִּשְׁמַבּר אָלִ-בַּפָּשָׁל נַיִּתְפְּשָׁנִּר נְּבַּבְּל יַנִּפְּלֵב וַיִּשְׁלָח לְמֵלְנֵב אַשְׁבּר שְּׁחַב: הַנּפָּלְבָּא פַּרִת יְשִּׁנְה נִבְּאְבְּנִה שָּׁבִּר שְׁחַב: זְיִפְּׁם אָלִי אָעִ-נִּפְּלָם וְאָת-נַּיּיָּלְם זְיִפְּׁם אָלִי אָער-נַּיְּבְּלְם לְאָבְיִם לְּלֵי: אָנִי בַּלָּב וְיִשְׁבָּׁם לְּלֵי: מִכַּם מְלֶּבְיִם לְּלִי: בְּיִשְׁכַּׁם אָלְיבִּאְשִׁנִּי מִכַּם מְלֵבְיּוֹ בְּיִשְׁכַּׁם אָלְבִּאְנִים אָלִים אָלִינִים אָלַרִּיּאָנְים

ויַלַה הַפַּלַה אַתֹז לַקראת תַּנְלַת ה־אַשׁוּרֹ הוֹּמַשֹּׁק וַיִּרָא אַשר בּדַמַשִּׁק רַיִּשְׁכַּה הַבַּּלֵך אָלו אֵל־אִוּרָיַה הַכּּהַוֹ אֵת־ הַפָּקבָת וָאֶת־תַּבְנִיתְוֹ 11 בַּעֲשַׂחוּ: וַיַּבֶן אִוּרִיַּה הַכּּהַן אַת־ הַפַּּקבּת כָּכֹל אַשֶּׁר־שָׁלַת הַפַּּלַה אַתוֹז מַדְפַּמֹשֵׁל פַן עַשָּה אִירְיָה הַכּּהון עַד־ נו בוא הַפֶּלה־אָחֵז מִדַּפַּמָּק: הַמַּלֵהְ שַּׁדְּמַשָּׁק וַיַּרָא הַמַּלַהְ אָת־ הַפַּּוָבֵּת וַיָּקָרֵב הַפַּלָה עַל־הַפִּּוָבֵת 13 וַיַּצַל עָלֵיוּ: וַיַּקְטֵר אָת־לְּלָתוֹ וָאַת־ מָנָחַתוֹ וַיַּפֶּה אָת־נָסְכָּוֹ וַיְּזָרָק אָת־ זַם־הַשָּׁלְמֵים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־הַמָּוַבַּחַ: אַנְאַת הַפְּּוָבָּח הַנְּחִשֶּׁת אָשֶׁר יַ יָהוָה וַיַּקרֶב מָאֵת פּנֵי הַבַּיִת מִבֵּיוֹ הַמְּחָבָּת וּמְבֵּין בֵּית יְהוָה וַיִּמֵן אֹתוֹ מו בלבורה המובח בפונה: הַפֶּלֶהְ אָׁתָז אֵת־אִוּרְיַּה הַפֹּהַוֹ לַאמֹר הַמָּזְבֵּחַ הַנָּדוֹל הַקְטֵר אַת־לַלַת־ הַבַּקר וְאַת־מִנְחַת הָעָרֶב וְאָת־עֹלֵת

י. 10. בשורק ודגש אחריו v. 16. p

πυο. Καὶ προςήγ, τὸ πρόςωπον τῷ οἴκε πυρίε ἀπὸ τῷ ἀνὰ μέσον τῷ ϑ. καὶ ἀπὸ τῷ ἀνὰ μέσον τῷ οἴκ, πυο. κ. ἔδειξεν. 15. ΑΒ: τὴν ὁλοκαύτωσιν τῷ βασ.

^{7.} B*(pen.) καὶ († ΑΕΓΧ). ΑΒ: τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμὲ (ὅτι κτλ. ΓΧ). 8. B*(pr. et alt.) τᾳ (†
ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐψὲ (ὅτι κτλ. ΓΧ). 8. B*(pr. et alt.) τᾳ (†
ΑΕΓΧ). ΑΒ: ἐψὲ ἐν ἢησανροῖς οἰνε κυρ. κ. οἰνε
(c. ?). ΑΓΚ † (p. τῶ β.) Ἰσσυρίων. 9. Α²Β† (p. ἀν.)
βασιλεὺς Ἰσσυρίων. ΑΒ: εἰς Δ... ἀπώκ. αὐτὴν.
Β† (p. 'P.) βασιλέα. 10. ΑΒ* ὁ. Β† (p. pr. Ἰχ.) εἰς
Δαμασκὸν... ἀπαντὴν (συν. ΓΧ)...*(alt.) τὸ. ΑΒ:
τὸ ὁμοίωμα. Α¹Β: καὶ π. (κατὰπ. ΓΧ). 11. ΑΒ* ἀντῷ. Β* ὅτως - Δαμ. 12. Β* ἢιθε - καὶ et κ. προςῆιθε
- βασ. 13. ΑΒ: π. ἐθυμίασε τῆν ὁλ. αὐτῷ. Β* ἔσκ.
αὐτῷ. ΑΒ* ἐπὰ ἀὐτῷ. 14. ΑΒ: τὸ χαλκ. τὸ ἀπέναντι

XVI

Bileffer, bem Ronige ju Afforien, und ließ ihm fagen: 3ch bin bein Anecht und bein Sohn; tomm herauf und hilf mir aus ber Danb bes Ronigs ju Gyrien und bes Ronigs Ifraels, bie fich Swiber mich haben aufgemacht. Abas nabm bas Gilber und Bolb, bas in bem Baufe bes Berrn und in ben Schaten bes Ronigs Saufes gefunden marb, und fanbte bem Ronige ju Affprien Gefchente. 9 * Und ber Ronig zu Affprien geborchte ihm und jog berauf gen Damaftus, und gewann fie und führete fie weg gen Rir, und töbtete Regin. Und ber Ronig Abas gog entgegen Thiglath Bileffer, bem Ronige gu Uffprien, gen Damaftus. Und ba er einen Altar fabe, ber ju Damaftus mar, fanbte ber Ronig Abas beffelben Altare Chenbilb und Gleichnif jum Briefter Uria, wie ber-11 felbe gemacht mar. * Und Uria, ber Briefter, bauete einen Altar, und machte ibn, wie ber Ronig Abas zu ihm gefandt batte von Damaftus, bis ber Ronig Abas von 12 Damaftus fam. "Und ba ber Ronig von Damaffus tam und ben Altar fabe, 13 opferte er barauf, * und gunbete barauf an fein Brandopfer und Speisopfer, und aog barauf feine Trantopfer, und ließ bas Blut ber Dantopfer, bie er opferte, auf

7 * Aber Abas fanbte Boten ju Thiglath

26,16. *Misit autem Achaz nuntios ad Theg15,19. lathphalasar regem Assyriorum, di15,19. cens: Servus tuus et filius tuus ego
25,15. cens: Servus tuus et filius tuus ego
25,15. sum; ascende et salvum me fac de
manu regis Syriae et de manu regis
Israel, qui consurrexerunt adversum
me. *Et cum collegisset argentum et
16,15. aurum, quod inveniri potuit in domo
16,19. Domini et in thesauris regis, misit
18,4,21; regi Assyriorum munera. *Qui et
18,10. acquievit voluntati ejus; ascendit
enim rex Assyriorum in Damascum
et vastavit eam, et transtulit habita2,5. tores ejus Cyrenen, Rasin autem interfecit.

Perrexitque rex Achaz in occursum 10 Theglathphalasar regi Assyriorum in Damascum; cumque vidisset altare Es.S.2. Damasci, misit rex Achaz ad Uriam sacerdotem exemplar ejus et similitudinem juxta omne opus ejus. *Exstruxitque Urias sacerdos altare; 11 juxta omnia quae praeceperat rex Achaz de Damasco, ita fecit sacerdos Urias, donec veniret rex Achaz de Damasco. * Cumque venisset rex 12 de Damasco, vidit altare et veneratus est illud, ascenditque "et immo- 13 lavit holocausta et sacrificium suum, et libavit libamina, et fudit sanguinem pacificorum quae obtulerat su-2Ch.4.1 per altare. *Porro altare aereum, 14 quod erat coram Domino, transtulit de facie templi et de loco altaris et de loco templi Domini, posuitque illud ex latere altaris ad aquilonem. * Praecepit quoque rex Achaz Uriae 15 sacerdoti, dicens: Super altare majus 8x.29,35. offer holocaustum matutinnm et sacrificium vespertinum et holocaustum

14 ben Altar ibrengen. "Aber ben ebernen

Altar, ber bor bem Berrn ftanb, that er

neg, bag er nicht ftanbe zwischen bem 21-

tar und bem Saufe bes Berrn, fonbern

feste ibn an bie Ede bes Altars gegen

bot Uria, bem Briefter, und fprach: Auf

bem großen Altar follft bu angunben bie

Brandopfer bes Morgens, und bie Speis-

opfer bes Abende, und bie Brandopfer

15 Mitternacht. * Und ber Ronig Abas ge-

^{8.} Ai.: colleg. Achaz. 12. 8* de Dam.

^{7.} B.vE: aufgeftanben find. dW.A: fich erhoten.

^{8.} vE: es ... jum Befch.

^{9.} dW: f. [bie Ginwohner] weg. vE: b. G. gefans

^{10.} den Altar ... gang wie. B: u. beffen Rufter. dW.vR: (b. Gleichnis) ... Borbild. A: Abris u. Gl.

bavon nach all feinem Bau. vE: nach f. gangen Berte. dW: all f. Bauart, B: Arbeit.

^{11.} gang wie.

^{12.} trat er hingu u. opf.

^{14.} reiete er w. von b. Angeficht bes Daufes ... auf b. Ceite bes M. B: lief er ... beifeit thun. dW. vE: weg [von f. Stelle] vor bem &.

મનો રહેદ ઉપરાંવદ લાંગરા મની જોન ઇતેલ્સવર્જસભાગા παντός τοῦ λαοῦ καὶ τὰς θυσίας αὐτῶν καὶ τὰς σπονδάς αὐτῶν, καὶ πᾶν αίμα όλοκαυτώσεως καὶ καν αίμα θυσίας ἐπ' αυτφ προςγεείς. καί το θυσιαστήριον το γαλκούν έσται μοι είς τὸ πρωί. 16 Καὶ ἐποίησεν Ούρίας ὁ ἱερεὺς κατά πάντα όσα ένετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεύς Ayal. 17 Kai συνέκοψεν ὁ βασιλεύς Ayal τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνώθ, καὶ μετῆρεν άπ' αύτων τον λουτήρα, και την θάλασσαν κατεβίβασεν από των μόσχων των χαλκών των ύποκάτω αυτής, και έθηκεν αυτήν έπι βάσεν λιθίτην. 18 Καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας τών σαββάτων φαοδόμησεν έν οίκφ κυρίου, καί την είζοδον τοῦ βασιλέως την έξωτέραν έπέστρεψεν έν οίκφ κυρίου από προςώπου τοῦ βασιλέως 'Ασσυρίων.

19 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων "Αχαζ ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ιδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Τοὐδα; 20 Καὶ ἐκοιμήθη "Αχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δανίδ, καὶ ἐβασίλευσεν Έζεκίας νὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

XVII. Έν έτει δωδεκάτφ τῷ 'Αγαζ βασιλέως Ιούδα έβασίλευσεν Άσης νίος Ήλα έν Σαμαρεία έπι Ισραήλ έννεα έτη, 2 και έποιησε το πονηρον έν όφθαλμοῖς κυρίου πλην ούχ ώς οι βασιλείς Ισραήλ οι ήσαν έμπροσθεν αύτοῦ. 3 Επ' αύτον ανέβη Σαλαμανασάο βασιλεύς Ασσυρίων, και έγένετο αὐτῷ Χσηλ δοῦλος, καὶ ἔφερεν αὐτῷ δῶρα. 4 Καὶ εύρεν ὁ βασιλεύς Ασσυρίων εν τῷ Ωσηὶ έπιβουλήν, διότι απέστειλεν αγγέλους πρός Σουα βασιλέα Αίγύπτου, και ούκ ήνεγκεν δώρα τῷ βασιλεί 'Λοσυρίων ένιαυτὸν κατ' ένιαυτόν και έπολιόρχησεν αύτον ο βασιλεύς Ασσυρίων, και έδησεν αύτον & οίκφ φυλακής. 5 Καλ ανέβη ὁ βασιλεύς 'Ασσυρίων åπὶ πάσαν την γην, καὶ ἀνέβη εἰς Σαμάφειαν και επολιόρκησεν αύτην τρία έτη.

15. AB: (bis) την δυσίαν ... (την) σπονδην (c. FX). A+ (p. λ αδ) της γης. B: ἐνχεεζς (c. AFX). 17. AB: καθείλεν ἀπό τ. βοῶν ... κ. ἔδωπεν (c. FX). 18. AB *τ. σαββ... την έξω (c. FX). B*τδ (+AFX). 19. AB: δχὶ τ. γεγοαμμένα ἐπὶ βιβλίω ... τοῖς βασιλεῦσιν (c. FX). 20. B* (alt.) μ.τ. πατ. αὐτῶν (+AFX). 1. AX: βασιλεί. 3. AB: ἐγενηδη ... κ. ἐκέστρεψεν αὐτῶ μαναά (c. FX). 4. AB*ὁ (†ΕΓΧ)... ἀδιπίαν, δτι (c. FX). B: Σηγώρ (Εθά Γ). AB: ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνω (ἐν. κατ ἐν. Γ). 5. AB: ἐν πάση τῆ γῷ (c. FX).

וֹיִמְלָהְ חִזְּקְיָהוּ בִּנִּי מַּחְמֵּיוּ: בְּלְמַלְכֵּי יְהִּדְה: וַיִּשְׁכֵּב אָחָז יִבּי בְלְמַלְכֵי יְהִּדְה: וַיִּשְׁכֵּב אָחָז יִבּי תַּם כְּתִּלְכֵי יְהִּדְה: וַיִּשְׁכֵּב אָחָז יִבּי וְנָתָּר דִּבְּרֵי אָחֶז אֲשֶׁר עָשָׂה דְּלוֹאר וְנָתָר דִּבְרֵי אָחֶז אֲשֶׁר עָשָׂה דְּלוֹאר

שִׁמְלּוּן וַיָּצֵּר עְלֵיה שׁלְשׁ שִׁנִים: מַלָּהְ יְהִינָה עְׁלֵּה הוֹשֵׁעַ בָּן יִהִינָה עְלָּה הִיּהְרָל וַיִּצֵּל בְּעַבִּיה עָלָה שִׁנִים: מַלְּהְ יְהִינָה עְׁלָּהְ הַּשְּׁיִּר בְּהוֹשֵׁעַ לָּשְׁר בִּיִּתְּלְ תְּעָרִה עִּבְּיִר בְּיִּשְׁר עְּלָהְ עִּלְּהְים מִּלְהְר בְּיִהוֹשֵׁעַ עָּלֶהְ אַשִּׁיּר בְּהוֹשֵׁעַ עָּלֶהְ אַשִּׁיּר בְּהוֹשֵׁעַ לָּשְׁר בִּיִּעְלָה עִנְּהְוֹ מִנְּהְה בִּיִּעְ בִּיִּבְּי וְהִיּצְּעָ בִּי בְּיִבְּיה עִּלֶּהְ בִּיִּעְ בִּיִּעְ בִּיִּעְ בִּיִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיה בְּעְבָּיה בִּיְבְּיה בִּיִּעְ בִּיְבְּיה בְּעָבְּיה בִּיְעִים בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בִּיִּעְ בִּיִּים בְּיִּעְ בְּיִים בְּיִּעְ בִּיִּבְּיה בְּשְׁנִיה בְּשְׁנִים בְּיִבְּיה בִּיִּבְיה בְּיִבְּיה בִּיְבְּיה בִּיִּבְיה בִּיִּבְיה בְּיִבְּיה בִּיִּבְיה בְּיִבְּיה בִּיִּבְיה בִּיִּבְּיה בִּיִּבְיה בִּיִּים בְּעִּבְּיה בִּשְׁנִים בְּיִבְּיה בִּיִּבְּיה בִּיִּבְיה בִּיִּבְּיה בִּיִּבְיה בִּיִּבְּיה בִּיִּבְּיה בִּיִּבְּיה בִּיִּבְּיה בִּיּבְיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיִּבְּיה בִּיבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בִּיִּבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּים בְּיבִּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בְּיבּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִיבְּיה בּיבְּיה בִּיבְּיה בְּיבּים בּיבּים בּיבְּיה בִּיבְּיה בּיבְּיה בִּיבְּיה בְּיבּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בִּיבְּיה בּיבְּיה בּיבְּיה בּיבְּיה בּיבְּיה בּיבְּיה בּיבְּיבּים בּיבְּיבּיה בּיבְּיבּיה בְּיבּיבּים בּיבּים בּיבְיבּים בּיבּים בּיבְּיבּים בּיבּיב בּיבְּיבּים בּיבְּיבּים בּיבּיב בּיבְּיבּים בּיבּים בּיבְּיבּים בּיבּים בּיבְּבְיב בּיבְּבְּיב בּיבְּיבּים בּיבּיב בּיבְיבּים בּיבּים בּיבְּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּיב בּיבּיב בּיבּיב בּיבּים בּיבּים בּיבּיבְים בּבּיבים בּיבּיבּים בּיבּבּיב בּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיבּים

צנ"א הוריד .ib את ק" v. 17. 'p מוסך ק" ib. על מל מוסך מיא מיא למד' סיא כ' מוא ק" v. 4. 'p מיא מ' v. 4. 'p

bes Ronigs und fein Speisopfer, und bie Brandopfer alles Bolts im Lanbe fammt ibrem Speisopfer und Tranfopfer, und alles Blut ber Branbopfer, und bas Blut aller anbern Opfer follft bu barauf fprengen; aber mit bem ehernen Altar will ich 16 benfen, was ich mache. * Uria, ber Briefter, that alles, mas ibm ber Ronig Abas 17 hieß. * Und ber Ronig Ahas brach ab bie Geiten an ben Geftühlen, und that bie Reffel oben bavon, und bas Deer that er von ben ehernen Ochfen, bie barunter maren, und feste es auf bas fteinerne Bfla-18 fter. * Dazu bie Dede bes Sabbathe, bie fle am Saufe gebauer hatten, und ben Gang bes Ronigs außen wendete er jum Saufe bes Berrn, bem Ronige ju Affprien gu Dienft.

19 Bas aber mehr von Ahas zu sagen ift, bas er gethan hat, siehe, bas ift geschrieben in ber Chronica ber Könige Juda.
20 Und Ahas entschlief mit seinen Batern, und warb begraben bei seine Bater in ber Stadt Davids, und Histia, sein Sohn, ward König an seine Statt.

XVII. Im zwölften Jahr Ahas, bes Ronigs Juba, marb Ronig über Ifrael gu Samaria Bofea, ber Cobn Gla, neun 2 Sahre, * und that, bas bem Berrn übel geftel, boch nicht wie die Konige Ifraels, 3 bie vor ihm maren. *Biber benfelben gog berauf Salmanaffer, ber König zu Affprien, und Bofea warb ihm unterthan, bag er 4 ihm Befchente gab. "Da aber ber Ronig gu Affprien inne warb, bag Bofea einen Bund anrichtete, und Boten hatte ju Go, bem Ronige in Egypten, gefandt, und nicht barreichte Beidenfe bem Ronige ju Affprien alle Jahre, belagerte er ihn und legte 5 ibn ins Befangnig. Und ber Ronig ju Affprien gog auf bas gange Land und gen Samaria, und belagerte fie brei Jahre.

regis et sacrificium eius et holocaustum universi populi terrae et sacrificia eorum et libamina eorum, et omnem sanguinem holocausti et universum sanguinem victimae super illud effundes; altare vero aereum erit paratum ad voluntatem meam. * Fe- 16 cit igitur Urias sacerdos juxta omnia quae praeceperat rex Achaz. * Tulit 17 186.7, as autem rex Achaz caelatas bases et 37.25.55. luterem, qui erat desuper, et mare deposuit de bobus aereis, qui sustentabant illud, et posuit super pavimentum stratum lapide. * Musach quo-18 que sabbati, quod aedificaverat in 18g.10.5. templo, et ingressum regis exterius convertit in templum Domini propter regem Assyriorum.

Calmanaffer.

Reliqua autem verborum Achaz 19
ach
quae fecit, nonne haec scripta sunt
in libro sermonum dierum regum
Juda? * Dormivitque Achaz cum 20
patribus suis, et sepultus est cum
18,1... eis in civitate David, et regnavit Ezechias filius ejus pro eo.

Anno duodecimo Achaz re- XVII. gis Juda regnavit Osee filius Ela in Samaria super Israel novem annis. * fecitque malum coram Domino. 2 16,2. sed non sicut reges Israel qui ante eum fuerant. * Contra hunc ascen- 3 Tob. 1.2. dit Salmanasar rex Assyriorum, et factus est ei Osee servus reddebat-14,8. que illi tributa. * Cumque deprehen-(Res. 12 disset rex Assyriorum Osee, quod re-Hes. 7,11, bellare nitens mississet nuntios ad Sua regem Aegypti, ne praestaret tributa regi Assyriorum, sicut singulis annis solitus erat: obsedit eum et vinctum misit in carcerem, *pervagatus- 5 que est omnem terram, et ascendens Samariam obsedit eam tribus annis.

19. Al.: et omnia quae.

^{18.} A.A. von außen. U.L. haußen.

^{20.} A.A: bei feinen Batern.

^{15.} dW.vE: wegen bes e. A. will ich mich (noch) bes benten. A: ber ... foll bereit fein nach meinem Billen ?
17. Die Bertafelungen ... ein ft. Pfl. dW.vE: auf bas Steinpfiafter?

^{18.} augern Singang ... wegen des R. jn M. dW: Den bebedten Sabbathsgang. vE: bie Sabbaths, halle. B.dW: that (nahm) er weg vom Saufe? vE.A: verlegte er in (ben Tempel),

^{2.} B.vE: gewefen (waren).

^{3.} B: fein Anecht. dW:u, ginfete ihm . vE: ents richtete. A: gab ihm Eribnt.

^{4.} Dieweil er Boten hatte ... verhaftete er. B: ließ ihn einschließen u. ihn binden im Gefangenhause. dW.vE.A: legte ihn gebunden ins Gef.

^{5.} B: 3. herauf burch b. g. 2. dW: 3. über b. g. vE: überjog b. g.

6'Er de so erraro era 'Aone ovrelabe bagiλεύς 'Ασσυρίων την Σαμάρειαν, και άπφκισε τὸν Ἰσραήλ είς ᾿Ασσυρίους καὶ κατώκησεν αὐτοὺς ἐν Άλαὲ καὶ ἐν Άβώρ ποταμοῖς Γωζάν καὶ ἐν ὁρίοις Μήδων. 7 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ημαρτον οι νίοι Ισραήλ τῷ χυρίο τῷ θεῷ αὐτῶν τῷ ἀγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ύποκάτωθεν γειρός Φαραώ βασιλέως Alγύπτου, καλ έφοβήθησαν θεούς έπέρους 8 καλ έπορεύθησαν τοῖς δικαιώμασι τῶν ἐθνῶν ὧν έξηρε χύριος ἀπὸ προςώπου τῶν υίῶν Ἰσραήλ, και οι βασιλείς Ισραήλ όσοι εποίησαν, 9 καλ ήμφιέσαντο οί νίοι Ίσραήλ λόγους άδίκους κατά κυρίου θεού αὐτών, καλ φκοδόμησαν έαυτοῖς ύψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἔως πόλεως όγυρας· 10 καλ έστήλωσαν έαυτοῖς 'οί υίοὶ 'Ισραήλ' στήλας και άλση έν παντί βουνφ ύψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους, 11 και έθυμίων έχει έν πασι τοις ύψηλοις, καθώς τὰ έθνη α ἀπφκισε κύριος έκ προςώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίησαν κοινωνούς καὶ έγαραξαν του παροργίσαι τὸν κύριον, 12 καὶ έλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπε κύριος αὐτοις. Ού ποιήσετε τὸ ύῆμα τοῦτο. 13 Καὶ διεμαρτύρατο τῷ Ἰσραὴλ καὶ τῷ Ἰούδα ὁ κύριος εν γερσί πάντων των προφητών αὐτου, παντός όρωντος, λέγων Αποστράφητε από τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὸν νόμον μου ον ένετειλάμην τοῦς πατράσιν ύμων, όσα ἀπέστειλα αὐτοῖς ἐν γειρὶ τῶν δούλων μου των προφητών. 14 Καὶ οὐκ ήκουσαν, και έσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νώτον των πατέρων αύτων οι ούκ έπίστευσαν κυρίω τῷ θεῷ αὐτῶν. 15 Καὶ ἀπώσαντο τὴν διαθήχην αύτου, καὶ τὰ δικαιώματα ἃ διέθετο τοῖς πατράσει αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ

6, AB: Έν δτοι ένν. (α. FX). B*τὸν († AFX). AB: δοη (ἐν ὸρ. FX). 7, B: ὅτι (ὅτε AFX). AB * (alt.) τῷ († F)... ἀναγαγόντι (α. FX). 8, B: ἐκ (ἀπὸ ΑΕΓΧ). ΑΒ*τῶν († FX). 9, AB: κ. ὅσοι ἡμφ.... λόν, ἔχ ἔτως κατὰ (α. FX). 10, AB * οἱ νἰοὶ Ἰσρ... ἐκὶ τ. β. (α. FX). 11. AB: ἐθνμίασεν... *τοῖς (α. FX). Β: ἀπώκησε. 12. ABX † (in f.) τῷ κυρίω (* FX). 13. AB: (* ὁ) κύριος ἐν τῷ Ἰσρ. κ. ἐν (τῷ) Ἰ. καὶ ἐν χειρὶ... *(pen.) με (α. FX). 14s. Β*οῖ -πατρ. αὐτ.

• בִּשָׁנַת הַתְּשִׁילִית לָהוֹשִׂעַ לַכד מלה־ אַשׁוּר אַת־שִּׁמִרון וַיְגַל אַת־יְשִׂראַל אשורה וישב אותם בַּחַלֵח וּכִחָבור המעלה אתם מארע מצר הגוים אשר הוריש יהוה מפני בני מַצַבות וַאַשׁרִים עַל כַּל רענו: -במות כגוים אשו אַמַר יָהוַה לָהֶם לָא תַעֲשִּׁוּ אָת־הַזְּבֵר 13 הזה: ויעד יהות ביטראל וביהודה כַל־נָביאוֹ כַל־חוֹה לַאמֹר שׁבׁוּ הרעים וַיַּקשָׁוּ אֵת־עָרָפָּסֹ כִּלְרֵף אַבוֹתַׂם אַשֵׁׁר סו וימאסו את-חקיו ואת-בריתו פַרת את־אָבוֹתָם וָאֹת עַדְוֹתִיוּ אֲשֶׁר

> נבראר ק' .18. 'נבראר ק' ב' טעמים במילה א' .ib.

^{6.} am Dabor, bem Bing G. B: lief fie wohnen. dW.vE:gab ibnen Bohnnng.

^{7.} B.dW.vE: Und bas gefchah, (bie)weil. A: Denn es gefch. bag ... gef. hatten.

6 " Und im neunten Jahr Bofea gewann ber König zu Affprien Samaria, und fubrete Ifrael weg in Affprien, und feste fie ju Salah und ju Sabor am Baffer Bofan, und in ben Stabten ber Deber. 7 * Denn ba bie Rinber Ifrael wiber ben Berrn, ibren Gott, funbigten (ber fie aus Egyptenland geführet hatte, aus ber Banb Bharao, bes Ronigs in Egypten), unb 8 andere Gotter fürchteten, * und wandelten nach ber Beiben Beife, bie ber Berr vor ben Rinbern Ifrael vertrieben batte, unb 9 wie bie Ronige Ifraels thaten. "Und bie Rinber Ifrael ichmudten ihre Sachen wiber ben Berrn, ihren Gott, bie boch nicht aut maren, nemlich bag fie ihnen Boben baueten in allen Stabten, beibes in Schlof-10 fern und feften Stabten, *und richteten Saulen auf und Saine auf allen boben Bugeln und unter allen grunen Baumen, 11 " und raucherten bafelbft auf allen Boben, wie bie Beiben, bie ber Berr vor ihnen weggetrieben batte, und trieben bofe Stude, 12 bamit fie ben Gerrn ergurneten, * und bieneten ben Goben, bavon ber Berr ju ihnen gefugt hatte: 3hr follt folches nicht thun. 13 "Und wenn ber Berr bezeugete in Ifrael und Juba burch alle Bropheten und Schauer, und ließ ihnen fagen : Rebret um von euren bofen Wegen und haltet meine Bebote und Rechte nach allem Gefet, bas ich euren Batern geboten habe, und bas ich zu euch gefandt habe burch meine 14 Rnechte, Die Bropheten: "fo gehorchten fie nicht, fonbern barteten ihren Raden, wie ber Raden ihrer Bater, bie nicht glaubten 15 an ben Berrn, ihren Bott. * Dazu berachteten fie feine Bebote, und feinen Bunb, ben er mit ihren Batern gemacht hatte, und feine Beugniffe, bie er unter ihnen

9. A.A: fic Soben.

8. u. ber Ronige 3., Die fle machten. B.dW.vE:

in (nach) ben Sagungen. A: bem Bebrauch. 9. erfannen Dinge, bie nicht recht maren ... ihren St., som Bachtthurm an bis auf bie f. St. B: be: fconten bie D. ...? vE: trieben heimlich D. ...?

10. vE.A: Bilbfaulen. dW: u. Aftarten. vE.A:

jebem b. Gugel ... (laubigen) Baume.

*Anno autem nono Osee cepit rex 6 15,29. Assyriorum Samariam, et transtulit Jec. 89,10 Israel in Assyrios posuitque eos in Hala et in Habor juxta fluvium Gozan Tob.1,16-in civitatibus Medorum. * Factum 7 est enim, cum peccassent filii Israel Domino Deo suo, qui eduxerat eos de terra Aegypti de manu Pharaonis regis Aegypti: coluerunt deos aliev.11. nos, et ambulaverunt juxta ritum 8 16,8,21,8 gentium, quas consumpserat Dominus in conspectu filiorum Israel et regum Israel, quia similiter fecerant. Et offenderunt filii Israel verbis non rectis Dominum Deum suum, et aedificaverunt sibi excelsa in cunctis 18,8, urbibus suis a turre custodum usque ad civitatem munitam. *Fecerunt-10 que sibi statuas et lucos in omni 16,4. colle sublimi et subter omne lignum nemorosum, et adolebant ibi incen- 11 v.s. sum super aras in morem gentium, quas transtulerat Dominus a facie eorum, feceruntque verba pessima irritantes Dominum, et coluerunt 12 Ex.20,25. immunditias, de quibus praecepit eis ^{23,18.} Dominus ne facerent **verbu**m hoc. *Et testificatus est Dominus in Israel 13 et in Juda per manum omnium Pro-18m. 9,9 phetarum et Videntium, dicens: Re-Jer. 25,5. vertimini a viis vestris pessimis et custodite praecepta mea et ceremonias, juxta omnem legem quam praecepi patribus vestris, et sicut misi ad vos in manu servorum meorum ach.33,10Prophetarum. * Qui non audierunt, 14 36,16, sed induraverunt cervicem suam juxta Ex.35,6 cervicem patrum suorum, qui noluerunt obedire Domino Deo suo. Et abjecerunt legitima ejus, et 15 pactum quod pepigit cum patribus

9. Al.: operuerunt s. irritaverunt.

11. B.dW.vE.A: thaten (über)bofe Dinge.

12. B: Dredgoben. A: bem Unflath. 13. B: Und b. G. ließ bezengen. vE: betheuerte.

eorum, et testificationes quibus con-

dW: warnte. A: bezeugte fich? 14. dW: waren haleftarrig gleich ihren B.

15. und veracht. B.vE.A: verwarfen. dW: vers fcmabeten ... u. f. Barnungen. vE: Betheuerungen.

όσα διεμαρτύρατο αύτοζς, και έπορεύθησαν οπίσω των ματαίων, και έματαιώθησαν και οπίσω των έθνων των περικύκλω αύτων ών ένετείλατο κύριος αὐτοῖς τοῦ μὴ ποιῆσαι κατά ταύτα, 16 καὶ έγκατέλιπον πάσας τὰς έγτολὰς κυρίου θεού αύτων, και έποίησαν έαυτοίς γωνευτά δύο δαμάλεις, καλ έποίησαν άλσος, καί προςεκύνησαν πάση τη στρατιά του ούρανου, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ Βάαλ 17 καὶ διήγαγον τούς νίούς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν êr avol, nal êharrevorro parrelaç nal odorlζοντο, και ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν έν όφθαλμοῖς χυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτόν. 18 Καλ εθύμειθη κύριος σφόδρα ές σφ Ίσραήλ, καλ απέστησεν αύτους από προςώπου αύτου, καὶ ούγ ὑπελείφθη πλήν φυλή Ἰούδα μονωτάτη. 19 Καίγε Ιούδας οὐκ ἐφύλαξε τας έντολας χυρίου του θεου αυτών, και έποοεύθησαν έν τοξε δικαιώμασιν Ίποαλλ οξε έποίησαν. 20 Καὶ απώσατο κύριος απαν τὸ σπέρμα Ισραήλ, 'καὶ έθυμώθη κύριος ἐκί αύτοις', και έσάλενσεν αύτους και έδωκεν αύτοὺς ὁ κύριος ἐν χειρὶ διαφπαζόντων αὐτούς, έως ού ἀπέρριψεν αύτους ἀπό προςώπου αύτου. 21 Πλην ότι εφράγη ο Ισραήλ άπὸ τού οίκου Δαυίδ, καὶ έβασίλευσαν τὸν Ἱεροβοὰμ υἰὸν Ναβάτ, καὶ ἀπώσατο Ἱεροβοάμ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ὁπισθεν τοῦ χυρίου. καὶ ἐξήμαρτεν αὐτούς άμαρτίαν μεγάλην. 22 Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ νίοὶ Ἰσραήλ ἐν πάσαις άμαρτίαις Ίεροβοάμ αίς έποίησες, ούχ άπέστησαν απ' αυτών 23 έως ου μετέστησε κύριος τὸν Ἰσραήλ ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ, καθώς ελάλησε έν γειρί πάντων των δούλων αύτου των προφητών. Και άποικίσθη Ισραήλ από της γης αύτου είς Ασσυρίους έως της ημέρας ταύτης.

24 Καὶ ήγαγε βασιλεύς 'Ασσυρίων έκ Βαβυλώνος καὶ έκ Χουθά καὶ ἀπὸ 'Αουά καὶ חַעֵּיד בֵּם וַיַּלְבׁר אָחַרֵי הַהַּבֶּל וַיַּהְבָּלר ראחרי הגוים אשר סביכתם אשר צַנָּה יָהוָה אֹתָם לְבַלְתֵּי עַשִּׂוֹת כַּהַם: 16 ויעובו את־פל-מצות יהוה אלהיהם שנים עגלים ויצשו אשירה וישתחוו לכל־צבא זו הַשָּׁמַיָם וַיַּעַבְּדִוּ אָת־הַבַּעַלְ: וַיִּעַבִירוּ ראת קסמים וינחשר לַצָּשָׁוֹת הָרֵע בַּעִינֵי יְהוֹה לַהַכַּעִיסוֹ: 18 ויתאלת יהוה מאד בישראל ויסרם משל פניו לא נשאר בק שבט יהידה 19 לְכַדְּוֹ: גַּפּדיָתוּדַּה לֹא שׁמֹר את־מצוֹת יָהוָה אֶלְהֵיהֵם וַיַּלְכֹוּ בְּחַפּוֹת יִשְּׂרָאֵל ב אַשֶר עשוו וַיִּמְאַם יְהוֹה בּכל יִשְרָאֶל וַיִּצֶלֶם וַיִּתְנַם בִּיַד שׁסִים עד מַפַניו: השליכם ישראל מעל בית הוד ויַמְלִיכוּ אָת־ ברובכם 22 חַטְאַת בּדוֹלָה: וַיַּלְכוֹּ בִּנֵי יִשְׂראֹל חשאות ירבעם אשר עשה כא־ לד אשר־הסיר יהוה ממנה: אדמתו אשורה עד

זיבא מלריאשור מבּבּלן וימפוחה

סמק בז"ק .15. ע שני ק' .16. וירות ק' .21. ע

^{15.} AB+ (p. αὐτοῖς) ἀκἐφύλαξαν (* FX). B*τὕ († AEFX). 16. AB*καὶ († FX) etπασ. († X)... χάνευμα. A*B: ἄλση (-ος FX). AB: δυνάμει (στρ. FX). 17. AB: διῆγον...* (ult.) τὕ. 18. AB+ (a.πρ.) τῷ. 20. AB: ἀπεώσαντο τὸν πύριον (καὶ ἐθυμώθη πύριος) παντὶ σπέρματι Ἰ., καὶ ἐσ. AB* ὁ πύρ. 21. AB: Ότι πλην Ἰ. ἐπάνωθεν οἶκυ... καὶ ἐξέωσεν Ἰ.... ἔξόπισθε*τῷ. 22. AB: πάση ἀμαρτίᾳ Ἰ. ἡς... αὐτῆς. 23. AB+ (p. ἐλ.) κύριος (* X)... ἐπάνωθεν (ἀπὸ FX). 24. AB: τὸν (καὶ FX). B*(sq.) καὶ, AB: Δτὰ (c.?).

^{15.} und wand. der C ... und ben &. n. dW: ben eiteln Gogen nach, u. handelten eitel. vE: ber Richt tigfeit n. u. wurden felbft nichtig. A: wand. Richtigs feiten u.

^{16.} alles heer. B.dW.vE: geg. Bilber, (nehml.) zwei R.

that, fonbern manbelten ihrer Gitelfeit nad, und wurben eitel ben Beiben nad. bie um fie ber wohneten, von welchen ibnen ber Berr geboten hatte, fie follten nicht 16 wie fie thun. * Aber fie verliegen alle Bebote bes Berrn, ibres Bottes, und machten ihnen zwei gegoffene Ralber und Baine, und beteten an alle Grere bes Simmels, 17 und bieneten Baal, *und ließen ibre Gobne und Tochter burche Weuer geben, und gingen mit Beisfagern und Bauberern um, und übergaben fich ju thun, bas bem Berrn übel gefiel, ihn zu erzurnen. 18 * Da warb ber herr febr gornig über 3frael, und that fie von feinem Angeficht, bag nichts überblieb benn ber Stamm 19 Juba allein. *Dazu bielt auch Juba nicht die Bebote bes Berrn, ihres Bottes, und manbelten nach ben Sitten Ifraels, 20 bie fie getban batten. * Darum verwarf ber Berr allen Samen Ifraels, und brangete fle und gab fle in die Banbe ber Rauber, bis bag er fie marf von feinem 21 Angeficht. * Denn Ifrael warb geriffen bom Saufe Davibe, und fie machten gum Ronige Jerobeam, ben Sobn Rebats; berfelbe manbte Ifrael binten ab vom Berrn, und machte, bag fie ichwerlich fun-22 bigten. * Alfo manbelten bie Rinber 3frael in allen Gunben Berobeams, bie er angerichtet batte, und liegen nicht bavon, 23 *bis ber Berr Ifrael von feinem Angeficht that, wie er gerebet batte burch alle feine Rnechte, bie Propheten. Alfo warb 3frael aus feinem Lanbe weggeführt in Affbrien bis auf biefen Zag.

Der Ronig aber ju Affprien ließ tommen von Babel, von Cutha, von Ava.

XVII. Janes, lestatus est eos, secutique sunt va-B.1.21. nitates et vane egerunt, et secuti sunt gentes quae erant per circuitum Lv.18,24.eorum, super quibus praeceperat 18,10. Dominus eis, ut non facerent sicut et illae faciebant. * Et dereliquerunt 16 omnia praecepta Domini Dei sui, fe-184. ceruntque sibi conflatiles duos vi-18,88. tulos et lucos, et adoraverunt uni-DL4,19. versam militiam coeli servieruntque vas.14.4 Baal, • et consecraverunt filios suos 17 ra 104,87, et filias suas per ignem, et divina-21,6.De tionibus inserviebant et auguriis, et ai, tradiderunt se ut facerent malum coram Domino, ut irritaret eum. *Ira-18 tusque est Dominus vehementer Issa.r. raeli, et abstulit eos a conspectu suo, et non remansit nisi tribus Juda Mos. 4,15, tantummodo. * Sed nec ipse Juda 19
Ra. 14,44. custodivit mandata Domini Dei sui, verum ambulavit in erroribus Israel 30.7,15, quos operatus fuerat. *Projecitque 20 Dominus omne semen Israel, et af-Jud.2,14-flixit eos et tradidit eos in manu div.ia. ripientium, donec projiceret eos a 13,23. facie sua. Ex eo jam tempore, 21 185 quo scissus est Israel a domo David, et constituerunt sibi regem Jeroboam filium Nabat; separavit enim Jero-18, Illum Manas, soprasion of peccare eos fecit peccatum magnum. * Et 22 ambulaverunt filii Israel in universis peccatis Jeroboam quae fecerat, et non recesserunt ab eis * usque quo 23

v.ao.18. Dominus auferret Israel a facie sua, 1Rg.14,15 sicut locutus fuerat in manu omni-His. 1.5. um servorum suorum Prophetarum. Translatusque est Israel de terra sua

Beat.t. in Assyrios usque in diem hanc.

Adduxit autem rex Assyriorum de 24 Babylone et de Cutha et de Avah et

^{15.} A.A: und wanbelten. 16. A.A: machten fic. U.L: alle Beer.

^{17.} mit Bahrfagen u. Baubern (16, 3). dW.A: (trieben) Bahrfagerei u. Beichenbeuterei. vE: Bahrfagereien u. Sauberei. dW.A: gaben fich (gang) bin. B.vE: verfauften fich (felbft).

^{19.} B: bewahrete. B.dW.vE: Cabungen 3fr. bie f. (fich) gemacht (hatten). A: 3rrthumern?

^{20.} wegwarf. dW.vE: bemuthigte ... Plans berer.

^{19.} Al.: verumtamen. 22. Al. * et.

^{24.} Al.: viros de B.

^{21.} tried 3fr. B: Denn er hatte ... abger. dW.vE: Rehml. 3. hatte fich losger. ... führte 3fr. von Behova ab. dW: hatte 3fr. ... abwenbig gemacht u. f. verleistet zu großer Gunbe. vE: u. ließ f. gr. G. begeben. A: machte f. funbigen burch eine gr. C.

^{22.} B: begangen. dW.vE.A: gethan.

^{23.} B: mußte ... bavon gichen. 24. dW: ließ [Bolf] f. vE: führte Leute.

XVII.

Mosea rea Israelis.

από 'Αμάθ και Σεπφαρουαίμ, και κατώκισεν αύτους έν ταίς πόλεσι Σαμαρείας άντι των υίων Ισραήλ, και έκληρονόμησαν την Σαμάρειαν και κατφκησαν έν ταις πόλεση αντής. 25 Και έγένετο, έν άρχη της καθέδρας αντών ούκ έφοβήθησαν τον κύριον, καὶ απέστειλε κύριος έν αυτοίς τους λέοντας, και έθανάτουν έν αύτοις. ²⁶ Καὶ είπον τῷ βασιλεί Άσσυρίων, λέγοντες Τὰ έθνη, α ἀπφαισας καὶ κατώκισας έν ταϊς πόλεσι Σαμαρείας, ούκ έγνωσαν τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ άπέστειλεν είς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἰδού είσι θανατούντες αὐτούς, καθότι οὐκ οίδασι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. 27 Καὶ ἐνετείλατο βασιλεύς 'Ασσυρίων, λέγων ' Απαγάγετε έχειθεν ένα των ίερέων ών απώχισα έκ Σαμαρείας', και πορευθήτω και κατοικήτω έκει, καί φωτιεί αύτοις το κρίμα του θεου της γης. 28 Καὶ ήγαγον ένα τῶν ἰερέων ών ἀπφκισαν άπο Σαμαρείας, και έκάθισεν έν Βαιθήλ, και ήν 'δ ίερευς' φωτίζων αυτοίς πώς φοβηθώσι τον κύριον. 29 Καὶ ήσαν ποιούντες έθνος έθνος θεούς αύτων, καλ έθηκαν αύτούς έν οίκοις των ύψηλων ών έποίησαν οι Σαμαρείται, έθνος έθνος έν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν έν αίς κατώκουν. 30 Καὶ οἱ ανδρες Βαβυλώνος έποίησαν την Σωκχώθ Βανώθ, και οι άνδρες Χούθ έποίησαν την Νεργέλ, καὶ οἱ ανδρες Αμάθ έποίησαν την Ασιμάθ, 31 καὶ οἰ Ευαίοι εποίησαν την Νιβχάζ και την Θαρθάκ, καὶ οἱ Σεπφαρουαίμ κατέκαιος τους υίους αύτων έν πυρί τῷ Αδραμέλες και Ανημέλες θεοίς Σεπφαρουαίμ. 32 Καὶ ήσαν φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ κατφκισαν τὰ βδελύγματα αύτων εν τοις οίκοις των ύψηλων α εποίησαν έν Σαμαρεία, έθνος έθνος έν πόλει έν ή κατφκουν έν αὐτῆ', καὶ ἐποίησαν ἐαυτοῖς ἰερεῖς ર્જીંગ જેમુમોર્જીંગ, મલો જ્ઞારીનુવા જેલ્લારા છે જારોડ્ર οίκοις των ψυηλών. 38 Τον κύριον εφοβούντο, καί τοῦς θεοξς αὐτῶν ελάτρευον κατά τὸ κρίμα των έθνων όθεν απώμισαν αύτούς έκείθεν.

ומענא ומחמה ופפרונם נישב בערי שְּׁמְרוֹן הָתַת בְּנֵי יִשִּׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֵת־ ם שַׁמִרוֹן וַיַשָּׁבִרּ בַּעָרֵיהָ: וַיָהִי בַּתְחַלֵּתֹ שָׁבְתָּם שָׁם לָא יֵרְאָר אָת־יְהוָה וַיְשַׁלֹּח יָהוָה בָּהֶם אֶת־הַאַרָיוֹת וַיַּהִיוּ הֹרְנֵים בּהַם: רַיִּאִמָרוּ לְמֵלֶהְ אַשׁוּרֹ לֵאמרׁ הַבּוֹיָם אַשֶּׁר הָגַלָּיתָ וַמּוֹשָׁבַ בַּעָרֵי שָׁמְרוֹון לָא יָדְעוֹּ אָתרִמִשְׁפַּט אֶלְהַי הָאָרֶץ וַיְשָׁפֶּת־בָּם אֵת־הַאַרַיוֹת וְהַנַּם מְנִיתִים אוֹרָּוֹם כָּאֲשֶׁרֹ אֵינָם וְדָלִים 27 אַת־מִשָּׁפֵּט אֶלֹהֵי הָאַרֵץ: וַיְצַׁוּ מֵלָהְי אשור לאמר הליכו שַׁפָּה אָחֶד מַהַפְּהָנִים אֲשֵׁר הָנְלִיתֵם מִשָּׁם וְיֵלְכִוּ וְוַשָּׁבוּ שֵׁם וְיֹרֶם אָת־מַשָּׁפַט אֵלֹהֵי 28 הָאֶרֶץ: וַיָּבֹא אֶחֶד מֲהַלְּהַנִּים אֲשֶׁר הָּגַלוֹּ מִשָּׁמִרוֹן וַיֵּמֵב בְּבֵיתראַל וַיִּהָּיֹּ בוֹרָה אֹתִׂם אֵיך וְרָאִרּ אָת־יִהֹוָהּוּ 20 רַיַּהַיָּר עשׁים בִּוֹי בִּוֹי אַלְהַיוֹ רַיַּכּיחף ו בבית הבמות אשר עשו השמרנים בור בור בעריהם אשר הם ישבים ל שם: וְאַנְשֵׁי בַבַּל עַשׂוֹ אָת־סְכּוֹת בּנוֹת רָאַנִּשִׁי־כֹוּת עָשִׁוּ אָת־נֵרְגַּל וָאַנְשֵׁי את־אשימא: וָבְחֵן וָאֶת־תַּרְתָּק וְהַסְפַרִוִים שָּׁרַפַּים אַת־בָּנֵיהֶםֹ בָּאַשׁ לְאַדְרַפֵּּכֶךְ \$2 וַעַנַמַלָּה אָלָהָ סְפַרְיַם: וַיָּהִיוּ יְרָאִים \$2 אָת־יִהוָּה וַיִּצְשׁוּ לָהַם מִקּצוֹתַםׂ פָּהֲנֵי בָמוֹת וַיָּהִיָּוּ עשׁים לָהֵם בְּבֵּית ואת־אַלהיהם היו עבדים בּמִשׁפַּטׁ הַגּוֹנִים אַשָּׁר־הָנְלִי אֹתָם

^{24.} AB: (eti. 30) Alμάθ (c.?). A(pr. l.)B: (bis) πατωπίσθησαν (c. FX) ... * (eti. 26) ταῖς († ΕΓΧ) 25. ÂΒ: ἡσαν ἀποπτέννοντες (ἐθαν. FΧ). 26. Β: εἰπαν (-ον ΑΓΧ). Α²Β: ἀντεπάθισας (πατώπ. FΧ). 27. ΑΒ † (α. βασ.) ὁ (* F) ... * ἔνα - Σαμ. ... πορενέσθωσαν παὶ πατοιπήτωσαν ... φωτιδοίν (eti. 28) αὐτὸς (c. FΧ). 28. ΑΒΓΧ * ὁ ἰερ. († ΕΧ). ΑΕΧ: ὅπως. 29. ΑΒ: (bis) ἔθνη ἔθνη ... (* αὐτὸς) ἐν οἴκω (c. FΧ). 30. Β: Βενίθ (c. F)... Έργέλ (c. Α²Χ). 31. Β: Ἐβλαξὸς (Νιβχάζ F). Α²ΒΕΧ: ὁ Σ. (οί Σ. FΧ), ΑΒ † ἡνίπα. 32. ΑΒ † (p. ἔν αὐτῆ) παὶ ἦσαν φοβύμενοι τὸν πύριον ... ἐν οἴκφ. 33. ΑΒ † (in.) Καὶ.

ומספרויים ק' .ib. למצ' ומערה .v. 24. v בנ"א בפתח .v. 30. אלרד ק' .ib. זין רברד .v. 31. ספרוים ק' .ib.

von Gemath und Sebbarvaim, und besette bie Stabte in Samaria anftatt ber Rinber Berael, und fie nahmen Samaria ein und wohneten in berfelben Stäbten. 25 *Da fie aber anboben bafelbft zu wohnen und ben Berrn nicht fürchteten, fanbte ber Berr Lowen unter fie, bie ermurgeten fie. 26 "Und fie ließen bem Ronige ju Affprien fagen: Die Beiben, Die bu haft hergebracht und die Stabte Samaria bamit befest, wiffen nichts von ber Beife bes Gottes im Lanbe; barum bat er Lowen unter fle gefanbt, und fiebe, biefelben tobten fie, weil fle nicht wiffen um bie Beife bes Gottes 27 im Lande. "Der Ronig gu Affprien gebot und fprach: Bringet babin ber Briefter einen, bie von bannen find meggeführt, und ziehet bin und wohnet bafelbft, und er lebre fie Die Beife bes Gottes im Lande. 28 " Da fam ber Briefter einer, bie von Samaria weggeführet maren, und feste fich gu Beth El, und lehrete fie, wie fie ben 29 Berrn furchten follten. * Aber ein jegliches Bolt machte feinen Gott, und thaten fie in die Baufer auf ben Boben, bie bie Samariter machten, ein jegliches Bolf in ihren Stabten, barinnen fie wohneten. 30 * Die von Babel machten Suchoth Benoth. bie von Cuth machten Rergel, bie von 31 Bemath machten Affma, "bie von Ava machten Nibehas und Tharthat, bie von Sepbarvaim verbrannten ihre Sohne bem Abramelech und Anamelech, ben Gottern 32 berer von Sepharvaim. * Und weil fie ben Berrn auch fürchteten, machten fie ihnen Briefter auf ben Boben aus ben Unterften unter ihnen, und thaten fie in bie 33 Baufer auf ben Boben. * Alfo furchteten fle ben Berrn, und bieneten auch ben Bottern, nach eines jeglichen Bolts Beife, von bannen fle hergebracht maren.

32. Bie B. 16.

48,44,42. de Emath et de Sepharvaim, et col-19,13. locavit eos in civitatibus Samariae pro filiis Israel; qui possederunt Samariam et habitaverunt in urbibus ejus. *Cumque ibi habitare coepis-25 sent, non timebant Dominum; et im-

regi Assyriorum et dictum: Gentes, qui interficiebant eos. *Nuntiatumque est 26 regi Assyriorum et dictum: Gentes, quas transtulisti et habitare fecisti in civitatibus Samariae, ignorant legiti-

na Dei terrae, et immisit in eos Dona Dei terrae, et immisit in eos Dominus leones, et ecce interficiunt
eos, eo quod ignorent ritum Dei terrae. *Praecepit autem rex Assyrio-27
rum, dicens: Ducite illuc unum de
sacerdotibus, quos inde captivos adduxistis, et vadat et habitet cum eis,
et doceat eos legitima Dei terrae.

1B₅. *Igitur cum venisset unus de sacer-28 12,41. dotibus his, qui captivi ducti fuerant B_{50-10,6}.de Samaria, habitavit in Bethel et

docebat eos, quomodo colerent Do(Jon.1,5 minum. Et unaquaeque gens fa-29
bricata est deum suum, posueruntque eos in fanis excelsis quae fecerant Samaritae, gens et gens in urbibus suis in quibus habitabat.

****- * Viri enim Babylonii fecerunt So- 30 chothbenoth, viri autem Cuthaei fecerunt Nergel, et viri de Emath fecerunt Asima; * porro Hevaei fece- \$1 runt Nebahaz et Tharthac, hi autem

Anamelech dis Sepharvaim, comburenihilominus colebant Dominum; fecetransport de la constant de novissimis sacertransport de la constant de novissimis sacertransport de la constant de novissimis sacertransport de la constant de la consta

18,51. dotes excelsorum, et ponebant eos in fanis sublimibus. Et cum Dominum 33 colerent, diis quoque suis serviebant juxta consuetudinem gentium, de quibus translati fuerant Samariam.

28. dW.vE.A: wohnete.

29. gemacht hatten. dW.vE: Unb (Aber) fie m. fic [babei]. B.vE: feine Gotter. B.dW.vE.A: ftellesten. dW: Soben-Saufer.

30. dW: Tochters Butten!

32. Dr. ber D ... bie far fle opferten in ben Bau, fern. B: Auch f. fie ... Geringften. dW.vE: aus bem fammtlichen (gangen) Bolfe ?

33. ihren G. B.dW.vE: n. ber 28. (ben Gebrans den) ber Bolfer. A. Gewohnheit.

^{24.} B: ließ fie wohnen in ben St. vE.dW: u. feste fie (e6). B: nahmen S. erblich ein. vE: in Befig. dW.A: Bef. von S.

^{25.} B: Und es geschaft im Anfang, ale f. bas. wohe neten. dW: ju A. ihrer Rieberlaffung. vK: am A. ihres Aufenthaltes. dW.vE: wurg. unter ihnen. B: bie unter ihnen erw. mußten.

^{26.} festen ... hinweggebr. B: w. nicht bas Recht. vE: nichts v. ben Gebrauchen. dW.A: fennen n. bie G. 27. bie ihr v. b. habt wegg., baf fie hingieben.

34 Εως της ήμέρας ταύτης αὐτοὶ ἐποίουν κατά τὸ κρίμα αὐτών τὸ ἀπ' ἀρχῆς · οὐκ ήσαν φοβούμενοι τὸν κύριον, καὶ οὐκ ἐποίησαν κατά τὰ δικαιώματα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ κρίματα αὐτῶν καὶ κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ રોંગે જેમ્ફાર્ગમાં મુખ જેમ્જારીકાર જે પ્રતિકર્મ પ્રાથમ Ίακώβ, 🦸 ἐπέθηκε τὸ ὅνομα αὐτοῦ Ἰσραήλ. 86 Καλ διέθετο κύριος μετ' αὐτών διαθήκην, καλ ένετείλατο αὐτοίς, λέγων Οὐ φοβηθήσεσθε θεούς έτερους καὶ οὐ προςκυνήσετε αὐτοῖς και ού λατρεύσετε αύτοις και ού θύσετε αύτοίς, 86 δτι άλλ' η τφ πυρίφ τφ άγαγόντι ύμας έκ της Αιγύπτου έν ισχύι μεγάλη και έν βραγίονι ύψηλος αύτον φοβηθήσεσθε καί αὐτῷ προςκυνήσετε, αὐτῷ θύσετε· 37 τὰ δικαιώματα 'αὐτοῦ' καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς, ἄς ἔγραψεν ὑμῖν, φυλάξεσθε ποιείν πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεούς ετέρους · 88 και την δια-อีกุมกา กา ยือยาง แยอ บุ่นตัว อบุ่ม อักเมิกุรอธอง. καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς έτέρους, 39 ὅτι άλλ' η κύριον θεον ύμων, αὐτον φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς έξελείται ὑμᾶς ἐκ γειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. ⁴⁰ Kal οὐκ ηκουσαν, άλλ' η έν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῶν τοίς πρώτοις αυτοί έποθουν. 41 Καὶ ήσαν τὰ έθνη ταύτα φοβούμενοι τὸν χύριον, καὶ τοῖς ylumrois auran edoulevon xalps of viol xal υίοι των υίων αὐτων, καθώς ἐποίησαν οι πατέρες αύτῶν, αὐτοὶ ποιοῦσικ ἔως τῆς ἡμέρας tautuc.

ΧνΙΙΙ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρέτφ τοῦ 'ἐδοηὲ νίοῦ 'Ηλὰ βασιλέως Ίσραὴλ ἐβασίλευσεν 'Κζεκίας νίὸς 'Αχαζ βασιλέως 'Ισόδα. ² Τίὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἢν ἐν τῷ βασιλεύεν αὐτόν, καὶ είκοσι καὶ ἐντέκ ἔτη ἐβασιλεύεν ἐν 'Ιερουσαλήμ' καὶ ὁνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ 'Αβι θυγάτηρ Ζαχαρίου. ⁸ Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὁφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Δανὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ⁴ Αὐτὸς ἔξῆρε τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτριψε τὰς στήλας ³⁴ ΑΒ: αὐτῶν ' αὐτοὶ φοβῦνται, καὶ αὐτοὶ ποιειί (αὐτῶν τὸ - ἐποίησαν ΓΧ)... τὴν κρίσιν (τὰ κρίμ. FX)... δ ἔθηκε (ῷ ἐπ. FX). 35. Β: θυσιάσετε (c. FX). 36. ΑΒ: δς ἀνήγαγεν (τῷ ἀγ. FX). Β: ἡμᾶς (ὑμ. ΑΓΧ). 37. ΑΒ * αὐτδ. (Α)Β: ποιείν φυλάσσεσθε. 38. ΑΒ: διέθετο (c. F). 30. Β* ὅτι. ΑΒ † (α. κύρ.) τὸν ... * αὐτὸν ct γειρὸς. 40. ΑΒ: Κ. ἐκ ἀκαις σεσθε ἐπὶ τὸ κρίματι αὐτῶν δ αὐτοὶ ποιδοι (c. FX). 41. ΑΒ: ἤσαν δὐλεύοντες ... καθὰ ἐπ. ... * αὐτοὶ [... ** αὐτοὶ] καιθὰ ἐπ. ... * αὐτοὶ

4 עד היום הזה הם עשום כמשפטים הראשנים אינם יראים פחקתם וכמשפשם ראינם עשים וכתורה וכַפַּצוֹה אַשׁר צָנָה יהוֹה אתדבני יעלב אשר־שם שמו ישראל: ליוניכרת יחות אחם ברית ויצום לא תיראו אלהים ולא-תשתחור לָהָם וְלְאׁ תַּעַבְּרוּם 36 וְלָא תַזָבְּחָוּ לַהֵם: כִּי ו אַם־אַת־יָהוָה הַנֵלָה אַתְּכָם מַאַר בְּכַּחַ בָּדִוֹל וּבָזְרָוֹעַ נְטוּיֵה אֹתְוֹ תִירֵאוּ : ក្សាក្នុក្ תשתחור ולו רָאָת־הַמְשַׁפְּטים והמצוה אשר כתב לכם לַצְשָּׂוֹת כַּל־הַיָּמֵים וְלָא תַירָאָוּ אֵלְהֵים 36 אַתַרִים: וְהַבְּרֵית אֵשֵׁר 39 אחרים: כי אם־את־יָהוֹה אַלְהִיכִם תיראו והוא יַבול אַתַבֹּם מִיֵּד כָּל 41 הראשון הם עשים: וַיָּהְירּ י הַגּוֹיִם יהם היו לכנים גם־בּנוחם: וּבְנֵי בְנֵיהֵם כַּאָשֶׁר עַשָּׁוּ אַבֹּתִם הַם עשים עד היום חזה ו

נְיְהִי בִּשְׁנֵת שָׁלֹשׁ לְהוּשֵׁעַ אַרּאֵלָה נְיְהִי בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוּשֵׁעַ בּּרְאֵלֶה עֵלֶהְ יִהִּיְבּה: בּּרְ-אָתָז עֵלֶהְ יִהִיְה: בּרְ-אָתָז עֵלֶהְ יִהִיְה: בּרְ-אָתָז עֵלֶהְ יִהִיְה: בְּרְלְכֹוֹ וְעָשִׁרִים יְּעֵשׁׁר בְּעִינִי יְאַתָּז בְּתְלֵבְ וְשִׁם אִפּוֹ וְעַשׁׁר בְּעִינִי זְיִבְעָשׁ הַיְּשֶׁר בְּעִינִי זְּיִבְעָשׁ הַיְּשֶׁר בְּעִינִי זְיִבְעָשׁ הַיְּשֶׁר בְּעִינִי זְּבְּרִית: וַיִּעַשׁ הַיְּשֶׁר בְּעִינִי אָרִר: אָרִדּהָנְמוֹת וְשִׁבֵּרֹ אָרְדּר: (c. FX). — 1. AB: re assistive (c. FX). γρ, (f. AEFX). AB: re pyrest assistive (c. FX).

34 " Und bis auf biefen Tag thun fie nach ber alten Beife, bag fie meber ben Gerrn fürchten, noch ihre Sitten und Rechte thun nach bem Gefet und Gebot, bas ber Berr geboten bat ben Rinbern Jatob, welchem 35 er ben Ramen Ifrael gab; * und machte einen Bund mit ihnen, und gebot ihnen und fbrach: Fürchtet feine anberen Botter. und betet fie nicht an, und bienet ibnen 36 nicht, und opfert ihnen nicht; * fonbern ben herrn, ber euch aus Eguptenland geführet bat mit großer Rraft und ausgerectem Arm, ben fürchtet, ben betet an, 37 und bem opfert; * und bie Sitten, Rechte, Befete und Bebote, bie er euch bat befdreiben laffen, Die Baltet, bag ibr barnach thut allemege, und nicht anbere Bot-38 ter fürchtet; *und bes Bunbes, ben er mit euch gemacht bat, vergeffet nicht, bag ibr 39 nicht anbere Gotter fürchtet, * fonbern fürchtet ben Beren, euren Gott, ber wirb euch erretten von allen euren Feinben. 40 "Aber biefe gehorchten nicht, fonbern tha-41 ten nach ihrer vorigen Beife. * Alfo fürchteten biefe Beiben ben Beren, und bieneten auch ihren Giben; alfd thaten aud ihre Rinber und Rinbestinber, wie ihre Bater gethan haben, bis auf biefen Tag.

NVIII. Im britten Jahr Hofea, bes Sohns Ela, bes Königs Ifeaels, ward König Histia, ber Sohn Ahas, bes Kö-2 nigs Juda, "und war fünf und zwanzig Jahre alt, ba er König ward, und registete neun und zwanzig Jahre zu Jerusalem; seine Mutter hieß Abi, eine Toch-3 ter Sacharja. * Und that, was bem Herrn 4 wohl gesiel, wie sein Water David. "Er that ab die Höhen, und zerbrach die

34. noch nach ihren E. ... noch nach ben G. B: n, ben vorigen Beifen. dW.vB.A: (ihren) alten Gebt. 37. B.dW.vB: Sahungen ... bas Gef. n. b. Gebot ... (vor)gefchrieben.

*Usque in praesentem diem morem 34 sequuntur antiquum; non timent Dominum neque custodiunt ceremonias ejus, judicia et legem et mandatum quod praeceperat Dominus 18,31; filiis Jacob, quem cognominavit Israel, * et percusserat cum eis pa-35 Bar. 22, 24. Ctum, et mandaverat eis, dicens:
Jad. 5, B. Nolite timere deos alienos, et non non immoletis eis: * sed Dominum 36 v.7. Deum vestrum, qui eduxit vos de terra Aegypti in fortitudine magna et in brachio extento, ipsum timete, et illum adorate, et ipsi immolate; *ce- \$7 remonias quoque et judicia et legem et mandatum, quod scripsit vobis, custodite ut faciatis cunctis diebus. et non timeatis deos alienos; et 38 pactum, quod percussit vobiscum, nolite oblivisci, nec colatis deos alienos. • sed Dominum Deum vestrum 39 15.24. timete, et ipse eruet vos de manu Pr. 54,16. omnium inimicorum vestrorum. Filli 46 vero non audierunt, sed justa consuctudinem suam pristinam perpe-* Fuerant igitur gentes 41 trabant. v.32m. istae timentes quidém Dominum, sed nihilominus et idolis suis servientes: nam et filii eorum et nepotes, sicut fecerunt patres sui, ita faciunt usque in praesentem diem.

Anno tertio Osee filii XVIII.

16,20. Ela regis Israel regnavit Ezechias
20,12
22,12
23,17
24,11. quinque annorum erat, cum regnare
coepisset, et viginti novem annis
regnavit in Jerusalem; nomen matris
20,2,2,2,ejus Abi filia Zachariae. *Pecitque 3
22,2,2,0 quod erat bonum coram Domino, juxta
12,2,0 omnia quae fecerat David pater ejus.
17,9,0 *Ipse dissipavit excelsa et contrivit 4

^{38.} ich m. ench gem. babe.

^{41.} B: gefchuitten Bilbern.

^{3.} gang wie.

^{4.} dW.vE.A: jertrammerte,

XVIII.

Hiskia rex Judae.

καὶ τὰ άλση ἐξέκοψε καὶ συνέκοψεν Εζεκίας τον όφιν τον χαλκούν ον έποίησε Μωϋσης, ότι έως των ήμερων έκείνων ήσαν οι υίολ 'Ισραήλ θυμιώντες αὐτῷ, καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν Νεεσθάν. δ'Εν κυρίφ θεφ Ίσραήλ ήλπισε, καλ ούκ έγένετο μετ' αύτὸν δμοιος αύτῷ έν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰούδα καὶ ἐν τοῖς γενομένοις έμπροσθεν αὐτοῦ. 6 Καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίφο ούκ απέστη από διεισθεν αύτου και έφύλαξε τας έγτολας αύτοῦ όσας έγετείλατο τῷ Μωῦσῆ. 7 Καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν πᾶσιν οἶς έποίει συνήκε· καὶ ήθέτησεν έν τῷ βασιλεί Ασσυρίων, και ούκ έδούλευσεν αύτῷ. 8 Αὐτὸς έπάταξε τοὺς άλλοφύλους έως Γάζης καὶ έως όρίου αὐτῆς, ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ έως πόλεως όγυρας.

⁹ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεύοντος Έζεκιου (αὐτὸς ένιαυτὸς Εβδομος τῷ Άσης νίω Ήλα βασιλεί Ίσραήλ) ανέβη Σαλαμανασσάρ βασιλεύς Ασσυρίων επί Σαμάρειαν, καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν, 10 καὶ κατελάβετο αὐτήν eig tellog toien èten. Er eter exte ton , Eleκίου (αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἔννατος τῷ Κοηὶ βασιλει Ίσραήλ) συνελήφθη Σαμάρεια. 11 Καλ απώρισεν βασιλεύς Αστυρίων την Σαμάρειαν ele 'Acouplous, nat lonner avrove er 'Alae nat έν Αβώς ποταμφ Γωζάν και έν όροις Μήδων. 12 Ότι οθα ήκουσαν τής φωνής αυρίου τοῦ θεού αύτων, και παρέβησαν την διαθήκην αύτου πάντα όσα ένετείλατο Μωυσής ὁ δουloc xuolov, nal oun huovour nal oun enolnoay.

18 Καὶ ἐν τῷ τεσσαρεςκαιδεκάτφ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου ἀνέβη Σενναγηρὶβ βασιλεὺς ᾿Ασσυρίων ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ἰούδα τὰς ὀγυρὰς καὶ συνέλαβεν αὐτάς. 14 Καὶ ἀπεστειλεν Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα τῶν ᾿Ασσυρίων εἰς Λαχίς, λέγων Ἡμάρτηκα ἀποστράφηθι ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ ὅσα ᾶν ἐπιθῆς ἐπ᾽ ἐμέ, βαστάσω. Καὶ 4. ΑΒ: κ. ἐξωλό(έ) θρευσε τὰ ἄλση...*σ. Ἐξ.... ἐκάλεσεν. 5. ΑΒ: μετ᾽ αὐτὸν ἐκ ἐγενήθη. Β* (pr.) τοῖς. 6. ΑΒ* ἀπὸ et τῷ. 9. ΑΒ: βασιλεῖ Εζεκία. Α³Β † (a. Εβδ.) ὁ. ΑΒ † (p. ἐκολ.) ἐπ᾽. 10. ΑΒ: ἀπὸ τέλες... τῷ

קַּפַּצַבֹר וְכָרֵת אָת־הַאֲשֶׁרֵה וְכְחַתֹּ נחש הנחשת אשר-עשה משה כי ער־הימים ההמה היו כאדהיה כמחו בככ אַשָּוּר וָכֹא עבדו : הוא הכַה אָת־פָּלְשׁתִּים עַד אַלַה מַלָּה יִשֹׁרָאַל עַלָּה עַלֵיהָוּ וַיִּלְפְּרָה מִקְצֵּה שָׁלְשׁ ים בשנת שש לחזקיה היא שנתי להושל מַכָּה וו שׁמִרוו: רַיַּגַל מַלַה־אַשׁוּר אַת־יִשֹּׁרָאֵל אַשִּׁוּרָת וַיַּנְחַם בַּחַלַת וּבְחַכוֹר נהר 21 בּוֹזָן וְעַרֵי מַדֵי: עַל י אֲשֶׁר לָא־שָׁמִעֹר בקול יהוה אלהיהם ויעברו את בַּרִיתוֹ אַת כַּל־אַשֶׁר צוָה משָה עבד תזקיהו עלה סותריב מלה־אשור על יערי יחודה הפצרות 14 רַיִּשָׁכַח תוֹקיַה מַכֶּה אַשׁוּרֹ וּ לַכִּישָׁה וּ לֵאמַר וּ תַטָּאתִי שׁוּב

Έζ....† (a.συν.) μαλ. 11. ΑΒ: ὅρη (ἐνῶρ. ϜΧ). 12. Β † (a. ὅτι) ἀνθ' ἀν. ΑΒ*τῦ. 13. ΑΒ* ἔν ει πάσ. Β: Σενναχηρίμ. 14. ΑΒ*τὸν ει τῶν... (* μαλ) ὁ ἐὰν ἐπ

מַעַלֵי אַת אַשֶּׁר־תְּתֵּן עָלֵי אָשָּא וַיִּשֶּׁם

Die eherne Schlange. Gieg über bie Philifter. Sanbenib.

XVIII.

Saulen und rottete bie Baine aus, unb gerftieg bie eberne Schlange, bie Dofe gemacht hatte; benn bis zu ber Beit hatten ihr bie Rinber Ifrael gerauchert, und man * Er vertrauete bem 5 bieg fle Mebuftban. Berrn, bem Gott Ifraels, bag nach ibm feines Gleichen nicht mar unter allen Ro-6 nigen Juba, noch vor ihm gewefen. "Er bing bem Beren an und wich nicht binten von ihm ab, und hielt feine Gebote, bie 7 ber Berr Dofe geboten hatte. * Und ber Berr war mit ihm; unb wo er auszog, banbelte er fluglic. Dazu marb er abtrunnig vom Ronige ju Affprien, und 8 mar ihm nicht unterthan. * Er fchlug auch bie Bbilifter bis gen Bafa und ihre Grenze, von ben Schlöffern an bis an bie feften Stabte.

9 Im vierten Jahr histia, bes Königs Juba (bas war bas flebente Jahr hofea, bes Sonigs Ifraels), ba zog Salmanaffer, ber Königs zu Affprien, herauf wider Samaria, und belagerte fie, 0 * und gewann fie nach breien Jahren, im

10 " und gewann fle nach breien Jahren, im fechsten Jahr Sistia (bas ift im neunten Jahr Hofea, bes Konigs Ifraels, ba warb

11 Samaria gewonnen). Und ber König zu Affprien führete Jfrael weg gen Affprien, und feste fie zu halah und habor am Baffer Gosan, und in die Stäbte ber

12 Meber. *Darum, bag fie nicht gehorcht hatten ber Stimme bes Gerrn, ihres Gottes, und übergangen hatten seinen Bund, und alles, was Mose, ber Knecht bes Gerrn, geboten hatte; berer hatten fie keinem gehorchet noch gethan.

13 Im vierzehnten Jahr aber bes Königs Hiskia zog herauf Sanherib, ber König zu Affhrien, wiber alle feste Städte Juda, und

14 nahm fie ein. "Da fanbte Sistia, ber Rönig Juba, zum Könige von Affprien gen Lachis, und ließ ihm fagen: Ich habe mich verfündiget; kehre um von mir, was bu mir auslegest, will ich tragen. Da

12.U.L:ber ... feines gehorchet.A.A:noch es geth.

Bolyglotten-Bibel. M. T. 2, Bbs 1. Abth.

statuas et succidit lucos, Na. 21. 1 fregitque serpentem aeneum quem J. 3.14 fecerat Moyses, siquidem usque ad illud tempus filii Israel adolebant ei incensum, vocavitque nomen eius 19,15. Nohestan. In Domino Deo Israel 5 aca. 29,8. speravit; itaque post eum non fuit 23,251 similis ei de cunctis regibus Juda, sed neque in his qui ante eum fuerunt. *Et adhaesit Domino, et 6 ismia, so non recessit a vestigiis ejus, fecitque pariis, mandata ejus quae praeceperat Dominus Moysi. Unde et erat Do- 7 31,21. minus cum eo, et in cunctis, ad quae 18,5.16. procedebat, sapienter se agebat; rebellavit quoque contra regem Assyriorum, et non servivit ei. *Ipse 8 25.14,29 percussit Philisthaeos usque ad Gazam, et omnes terminos corum a turre custodum usque ad civitatem munitam.

Anno quarto regis Ezechiae, qui 9 erat annus septimus Osee filii Ela 17,8. regis Israel, ascendit Salmanasar rex Tob.1,8. Assyriorum in Samariam, et oppugnavit eam *et cepit; nam post an-10

gnavit eam et cepit; nam post an-10

17,56. nos tres, anno sexto Ezechiae id est
nono anno Osee regis Israel, capta

17,6. est Samaria. Bt transtulit rex As-11 syriorum Israel in Assyrios, collocavitque eos in Hala et in Habor fluviis Gozan in civitatibus Medorum.

17,7ss. • Quia non audierunt vocem Domini 12
Dei sui, sed praetergressi sunt pactum ejus; omnia quae praeceperat
Moyses, servus Domini, non audierunt neque fecerunt.

Es.34,1ss Anno quarto decimo regis Ezechiae 13
25c. sscendit Sennacherib rex Assyriorum
45,16ss ad universas civitates Juda munitas
et cepit eas. Tunc misit Ezechias 14
rex Juda nuntios ad regem As14,19. syriorum in Lachis, dicens: Pec15,39. cavi; recede a me, et omne quod
imposueris mihi, feram. Indixit ita-

^{7.} dW: war er gludlich. vE: in Allem, wogu er foritt, hatte er Glud. vE.A: bienete ihm nicht. 8. Bie R. 17, 9.

^{10.} B: Und fie gewannen. dW.vE.A: nahm ce (ein).

^{4.} Al.: Nehustan.

^{11.} Bie R. 17, 6.

^{12.} dem hatten f. nicht geb. noch es geth. dW. vE.A: übertreten.

^{14.} dW: mich vergangen.

έπέβαλεν ὁ βασιλεύς 'Ασσυρίων έπὶ 'Εζεκίαν βασιλέα Ιούδα τριακόσια τάλαντα άρrvolov zal zorázorza zálarza yovolov, 15 zal έδωκεν Έζεκίας παν τὸ άργύριον τὸ εύρεθεν દેક હાંત્રણ ત્રમહૂર્કા સ્તા દેક ઈમુકલપાદ્વાદ ક્રાંમાના પાર્થ Βασιλέως. 16 Έν τῷ καιρῷ ἐκείκο κατέκοψεν Έζεκίας τὰς θύρας ναού κυρίου καὶ τὰ ἐστηριγμένα α έγρύσωσεν Έζεκίας βασιλεύς Ιούδα, καλ έδωκεν αύτα το βασιλεί Ασσυρίων. 17 Καλ απέστειλε βασιλεύς Ασσυρίων τον Θαρθάν και τον Ραψαρίς και τον Ραψάκην έκ Λαγίς πρός τον βασιλέα Εξεκίαν έν δυνάμει βαρεία είς Ίερουσαλήμ. Καλ άνέβησαν καλ ηλθον είς Ιερουσαλήμ, και έστησαν έν τῷ ύδραγωγώ τῆς κολυμβήθρας τῆς άνω, ἢ ἐστω έν τη άδφ του άγρου του γναφέως, ¹⁸ καὶ έβόησαν πρός Έξευίαν. Καὶ έξηλου πρός αὐτὸν Ελιακίμ υίὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σωβτάς ὁ γραμματεύς, καὶ Ἰωὰς ὁ νίὸς ᾿Ασὰφ ό ἀναμιμνήσκων.

19 Καλ είπε πρός αύτους 'Ραψάκης · Είπατε δή πρός Έζεκίαν Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς ὁ μέγας, βασιλεύς Ασσυρίων Τίς ή πεποίθησις αύτη ψη πέποιθας; 30 Είσας. Πλήν λόγοις yeilien ual booky augusatis ywesas els nó-Leuop · nal eur int eine minordag ore noirnoue in inol; 21'1800 ninosdus oravro ini την ράβδον την καλαμίνην την τεθλασμένην ταύτην, επ' Αίγυτοτον; δς έαν έπιστηριγθή άνηρ έπ' αὐτήν, και είζελεύσεται είς την γείρα αύτοῦ καὶ τρήσει αυτήν ούτως έστι Φαραώ βασιλεύς Αίγύπτου πάσι τοῖς πεποιθόσω ἐπ΄ αὐτῷ. 22 Καὶ ἐὰν είπης πρός με 'Επὶ κύριον τον θεον ήμων πεποίθαμεν ούχι αύτος ούτος οῦ ἀπέστησεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αύτοῦ καὶ είπε τῷ Ἰούδα τῆ Ἱερουσαλήμ. Ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηοίου τούτου προςκυνήσατε εν Ιερουσαλήμ;

14. AB: ἐπέθηκεν (ἐπέβ. FX). 16. AB: συνέποφεν. Β*πυρίς... ὁ β. Ἰ. AB*τῶ. 17. Β: Ὑραφίς... AB: ἐπὶ (εἰς ΕΓΧ). 18. AB: ἡἰθον. Β: Σωμνάς... Σαφὰτ. 19. Β: Τἰ. 20. AB: λόγοι χειλέων, βελὴ καὶ δύναμις εἰς π. Β: νῦν ἐν (κ. ἐν ΑΓΧ). AB*ἐπὶ ... πεποιθώς ἡθ. 21. AB: Νῦν ἰθὰ π. σαυτῶ... ος ἀν στηρ....*ἐστὶ ... ἐπὰ αὐτόν. 22. AB: δτι εἶπας ... *τὸν εὶ ἡμῶν. Β*ἔ. Α²Β: προςκυνήσετε,

עלמוֹבֹּט בּינִינִי שִׁמְּשֹׁנֹחֹוֹנִ בּּינִינִּשְׁכֵׁם בּיּמִשְׁכֵּר לְיִבִּינִינִי וֹלְינִינִּשְׁכֵּם לִפְׂבֹּי בּימֹשׁנֵּנִי שְׁעַבּׁמְעָנִי וֹלְינִינִּשְׁעַבּי בּמֹשׁנֵּנִּ שְׁעַבּמְעַנִי וֹמְינִינִּ שִׁמְּכִּי בּסֹינִים בּמֹשׁנֵּנִּ שְׁעַבּמְעַנִי וֹמְלַבֵּי פֿוֹ פּּלִינִי מֹלְנִּבּיעִּמְּנִים לְלְכִלְבַעַבְּמִשְׁנִים מֹלְנִי צִּלְנִים מִּלְנִי בַּמְּלֵנִי מִלְנִי מִּלְנִי מִלְנִי מִּלְנִי בַּמְּעָנִים מֹלְנִי בַּמְּנִים מֹלְנִי בַּנִּים מִּלְנִי בַּמְּנִים מֹלְנִי בִּעְּנִים מִּלְנִי בַּמְּנִים מִּלְנִי בַּעְּנִים מִּלְנִי בַּעְּנִים מִּלְנִי בַּעְּנִים מִּלְנִי בַּעְּנִים מִּלְּנִי בִּלְּנִי בִּיּנִי בּּנִיים מִּמְּבּׁ בִּיּי מַלְנִי בַּעְּנִי בַּלְּנִי בִּיּלְנִי מִּבְּנִים מִּלְּנִי בַּעְּנִים בְּלְנִי מִּבְּנִים מִּלְנִי מִּבְּנִים מִּלְּנִי בַּלְּנִי מִּבְּנִים מִּלְּנִי מִּבְּנִים מִּלְּנִי בִּעְּנִי בַּעְּים בְּלִּים מִּלְּנִי בִּעְּנִים בְּעָּבְּעִּי בַּעְּנִים בְּעָּבְּעִּי בַּעְּנִים בְּעָּבְּעִּי בַּעְּנִים מִּלְּיִי מִּבְּנִים מְּעָּבְּי בַּבְּעִּים בְּעָּבְּים מִּבְּייִי מִּי בְּעָּבְּעִי בִּעְּנִים בְּעָּבְּיוֹ בְּיִּיְּעִּי בְּלְּנִים מְּעָּבְּיוֹ בְּיִּבְּעִייִים בְּעִבְּיוֹ בְּיִי מִּבְּיִייִּי בְּבְּעִיים בְּעִּבְּיוֹ בְּעִּייִי בְּעִּייִם בְּעִּבְּיוֹ בְּעִיבְּייִי בְּבְּבְּיוֹים מְּעָּבְּיוֹ בְּעִּבְּיוֹ בְּבְּיִייִם בְּעִּבְּיוֹ בְּעִּבְּיתְּיִי בְּבְּבְּיוֹ בְּעִיבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹיוֹ בְּנִבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹיוֹ בַּנִּי מְבִּיוֹיוֹ בְּנִּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹ בְּבְיוֹי בְּיִּבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּבְּיוֹיוֹי בְּבְּבְּיוֹ בְּבְּיוֹים בְּבְּבְּיוֹים בְּבְּיבְּיוּ בְּבְּיבְּיוּבְּיוּ בְּיִינִיים בְּיבְּיוּתְיּבְּבְּיוֹבְייִים בְּבְּבְּיוֹים בְּבְּבְּיוֹים בְּיבְּיים בְּבְּבְּיוֹ בְּיוֹבְייִים בְּבְּבְיוּים בְּבְּיבְּיוּ בְּיוּ בְּבְּיבְּיוֹ בְּיבְּיבְייִים בְּבְּיבְיוֹי בְּיבְּיוּ בְּיוֹי בְּבְּיבְיוֹ בְּבְּיבְייִים בְּבְּיבְיוֹי בְּבְּבְּיוֹיים בְּבְּבְייִיים בְּבְּבְייִים בְּבְּייִים בְּבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְייים בְּבְּבְייִים בְּבְייִים בְּבִּייִים בְּבְּבְייים בְּבְּייִים בְּבְּיים בְּבְּבְּיים

^{14.} B.dW.vE: hieffa bem R. J. auf.
16. u. bie pfoften. B: befchnitt, dW: verfchn. vE: nahm [bas Golb] ab von ben Th.

legte ber Ronig von Affprien auf Sistia, ben Ronig Juba, brei bunbert Centner 15 Silber und breißig Centner Golb. *Alfo gab Bistia alle bas Silber, bas im Baufe bes herrn und in ben Schapen bes Ro-16 nige Saufes gefunden warb. Bur felbigen Beit zerbrach Sistia, ber König Juda, bie Thuren am Tempel bes Berrn, und bie Bleche, die er felbft übergieben batte laffen, und gab fie bem Ronige von Uffprien. 17 "Und der König von Affprien fandte Tharthan und ben Ergfammerer und ben Rabfote von Lachis zum Ronige Sistia mit großer Dacht gen Jerufalem. Und fie gogen herauf, und ba fie tamen, hielten fie an ber Baffergrube bei bem obern Teich, ber ba liegt an ber Strafe auf bem Ader bes 18 Balfmullers, "und rief ben Ronig. Da tam beraus zu ihnen Eliatim, ber Sohn Bilfia, ber Bofmeifter, und Sebena, ber Schreiber, und Joah, ber Sohn Affaphs, ber Rangler. Und ber Ergichente fprach ju ihnen: Lieber, fagt bem Ronige Bistia: Go fpricht ber große König, ber König von Affprien: Bas ift bas für ein Trop, barauf bu bich 20 verläffeft? "Meineft bu, es fei noch Rath und Racht ju ftreiten? Borauf verläffeft bu benn nun bich, bag bu abtrunnig von 21 mir bift geworben? *Giebe, verläffeft bu bith auf biefen gerftogenen Rohrstab, auf Egypten? welcher, fo fich jemanb barauf lebnet, wirb er ihm in die Band geben und fe burdbobren. Alfo ift Bharao, ber Ronig in Egypten, allen, bie fich auf ihn 22 verlaffen. Db ihr aber wolltet ju mir

> 14. U.L. Silbers ... Golbes, 16. U.L: bem Ronige. A.A: unb (fe) riefen.

fagen: Bir verlaffen uns auf ben Berrn,

unfern Gott: ifts benn nicht ber, beg Boben

und Altare Bistia hat abgethan und gefagt

gu Juba und gu Jerufalem: Bor biefem Altar, ber zu Berufalem ift, follt ihr anbeten?

8. riefm. B.A: ber über bas hans war. dW: [fonigl.] D. gefest w. vE: Schlofhauptmann.

que rex Assyriorum Ezechiae regi Judae trecenta talenta argenti et triginta talenta auri, * deditque Eze- 15 12,18. chias omne argentum quod repertum fuerat in domo Domini et in thesauris regis. In tempore illo 16 confregit Ezechias valvas templi Do-2Ch.29,3. mini et laminas auri, quas ipse af-182.4. fixerat, et dedit eas regi Assyriorum. 2Ch 22.2. Misit autem rex Assyriorum Thar- 17 #a. 40,1. tan et Rabsaris et Rabsacen de Lachis ad regem Ezechiam cum manu valida Jerusalem; qui cum ascendissent, venerunt Jerusalem et steterunt 90,\$0. juxta aquaeductum piscinae superioris, quae est in via agri fullonis, E4.84.8 * vocaveruntque regem. Egressus 18 2.32.20.est autem ad eos Eliacim filius Helciae praepositus domus, et Sobna 25m. scriba, et Joahe filius Asaph a commentariis. Dixitque ad eos Rabsaces: Loqui-19

*Chap.10; mini Ezechiae: Haee dicit rex ma-Ea.20,7; gnus rex Assyriorum: Quae est ista Rese, s. fiducia qua niteris? * Forsitan inisti 20 consilium, ut praepares te ad praelium; in quo confidis ut audeas re-E. 36,6; bellare? An speras in baculo arun-21 5. 29,6. dineo atque confracto Aegypto? super quem si incubuerit homo, comminutus ingredietur manum ejus et perforabit eam. Sic est Pharao rex Aegypti omnibus qui confidunt in se. Ba. 26,7. * Quod si dixeritis mihi: In Domino 22 as, ii. Beo nostro habemus fiduciam: nonne sca. iste est cujus abstulit Ezechias

74. 11 g. 1,2; excelsa et altaria, et praecepit 11 g. 1,2; Judae et Jerusalem: Ante altare 6.41. hoe adorebitis in Journalem? hoc adorabitis Jerusalem ?

19. dW: Pertrapen, bas bu begeft. vE: Rübnheit, bie bu haft. A: Buperficht, worauf bu bich lehneft.

21. vR: ftuseft bid. dW: gerbrochenen. vE: gers fnifte Robr. dW.vE: gehet (bringt) n. f. burchfticht. 52 *

^{17.} n. ben Grafdenten, son &. ... bem Baffere graben bes ob. E. ... Gir. bes Bafderfeibes. B.dW. vE.A: Rabfaris n. Rabfate? B: gr. Geeresmacht. dW.A: einem gr. (ftarten) Geere. B: blieben fteben. A: ftellten fich. vE: lagerten fich. B: bei ben Baffers robren ... Act. bes Balfores. dW.vE.A: Bafforleis tung. vk: an ber Laubftr. am Bleicherfelbe.

^{20.} Du fpricht nur gang vergeblich, es fei. B: Spr. bu, ba es bod nur ein Wort ber Lippen ift ...? dW: Du fpr. (bod es ift e. leeres B.): Es ift. vE: fagft (bod pur l. Borte find es!) ... bic gegen mich auflebneft.

23 Καλ νύν μίγθητι τῷ κυρίφ μου τῷ βασιλεί 'Ασσυρίων, και δώσω σοι διεγιλίους ίππους, εί δυνήση δούναι σεαυτῷ ἐπιβάτας ἐπὰ αὐτούς. 24 Καὶ πῶς ἀποστρέφεις τὸ πρόςωπον τοπάργου ένος των δούλων του χυρίου μου των έλαγίστων; καὶ ήλπισας σεαυτῷ ἐπ Αίγυπτον έπι ἄρματα και ίππεῖς; 25 Kal νῦν μὴ ἄνευ τοῦ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθείραι αὐτόν; χύριος είπε πρός με• 'Ανάβηθι ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αύτήν.

26 Kal elner Blianiu viòs Xelniov nal Σωβνάς καὶ Ἰωάς πρὸς Ῥαψάκην Δάλησον δή πρός τους παιδάς σου Συριστί, ακούομεν γαρ ήμεις, καὶ μη λάλει πρὸς ήμας 'Ιουδαίστί, καὶ tratt hadeig er toig wol tou have tou ent τοῦ τείγους; 27 Καὶ είπε πρὸς αὐτοὺς 'Ραψάκης. Μη πρός τον κύριον σου η πρός σε απέσταλκέ με ὁ κύριος μου λαλήσαι τοὺς λόγους τούτους; ούχὶ πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς καθημένους έπὶ τοῦ τείγους, ίνα φάγωσι τὴν κόπρον αθτών και πίωσι τον οθρον αθτών μεθ' ύμῶν ἄμα;

²⁸ Καὶ ἔστη Ραψάκης καὶ ἐβόησε φωνῆ μεγάλη Ιουδαϊστί, καὶ ἐλάλησε καὶ είπεν 'Ακούσατε τούς λόγους του βασιλέως του μεγάλου, βασιλέως Ασσυρίων. 29 Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς. Μή ύμας ἐπαιρέτω Έζεκίας, ὅτι οὺ μὴ δύνηται ὑμᾶς έξελέσθαι έκ γειρός μου. 30 Καλ μη έπελπιζέτω ύμας Έζεκίας έπὶ κύριον, λέγων Έξαιρούμενος έξελεϊται ύμας χύριος χαί οθ μη παραδοθή η πόλις αυτη είς χείρας βασιλέως Ασσυρίων. 31 Μή ακούετε Έζεκίου, ότι τάδε λέγει ὁ βασιλεύς Ασσυρίων Ποιήσατε μετ' έμοῦ εὐλογίαν και έξελθετε πρός με, και φάγεται έκαστος την άμπελον αύτοῦ καὶ έκαστος την συκήν αύτου, καλ πίεται έκαστος τὸ ύδωρ του λάκκου 23. AB: μίχθητε δή (c.FX). B*(ult.) τῷ († AEFX).

 AB: ἀποστρέψεις ... σαυτῷ ... εἰς ἄρμ. (c. FX).
 AB* τἔ († FX).
 AB: ὅτι ἀκόομεν ἡμ. κ. ἐ 25. AΒ* τδ († FX). 26. AΒ: δτι άκδομεν ήμ. κ. δ λαλήσεις (c. FX). Β: μεθ' ήμῶν (πρ. ήμ. AEFX). 27. Β: ἐπλ τὸν (πρ. τ. AEFX). ΑΒ: καὶ πρ. σε ἀπέστειλέ... βτλὶ λόγοις ... χ. αὐτδ (c. AEFX). 30. ΑΒ: πρὸς (ἐπλ ΕΓΧ). Β * ὑμᾶς († ΕΓΧ). ΑΒ* καὶ ... ἐν χειρί (c. FX). 31. ΑΒ: ἐξέλθατε... κ. πίσται ἀνής τ. ἀμπ. α. καὶ ἀνής τ. σ. α. φάγεται ... * ἐκ. τὸ (c. FX). νΕ: [σ viel R. başu ftellen f.]

23 וְעַתַּה הָתְעָרֶכ נָא אַתראַדני אַתרעַלֶּךְ וָאָתַנַה לָהָּ אַלְפַּיִם סוּסים אַם־תּוּבַל לַתָּת לְהָ רְכְבֵים עֲלֵיהָם: 14 ואיה תשיב את פני פחת אחד עבדי הַפְּשַנִים וַתִּבְשַח לָדֹּ עַל־מַצַּרַיִם וּלַפַרָשִׁים: עַתַּהֹ הַמַבּלַעִדי על-המקום הזה לַהַשְּׁחָתִּוֹ יָהוָהֹ אַמֵּר אַלֵּי עַלַה עַל־ נַאָרֶץ הַנִּאָת וְהַשְּׁתִיתַה:

ויאמר אליסים בו־חלקיהו ושבנת דבר־נא רבשקה עַבַרִיה אַרְמִית כֵּי שָׁמְעִים אַנּחַנוּ רָאַל־תִּדַבַּר עָבָּנוֹ יְהוּדִית בְּאַזְנֵי הַעַם על-החמה: ויאמר אליהם רבשפח הלל אוניה ואליה שלחני אַלנִי לַדָּבֵּר אָת־הַדְּכַרֵים הַאָּלָה הַלָּא על-האנשים הַיִּשָׁבִים עַל-הַחֹמָה אַת־חֹרֶיהָם וַלְשָׁתִּוֹת את־ שרניהם עמכם:

וַיַצַמֹּד רַבְשָׁלָה וַיִּקרֵא בְקוֹל־בָּדִוֹל יָהוּדְית וַיִּדְבָּר וַיֹּאמֵר שִׁמִעוּ דְּבַר־ יצַ הַשָּׁלֶהְ הַבָּּדָוֹל מֶלֶהְ אַשְׁוּר בּיּבָּוֹל מֶלֶהְ אַמֵּר הַפַּלָה אַל־יַשִּׁיא לַכֵם חוַקיַהוּ פִּי־לָא ל יוּכַל לַהַּצֵּיל אַתְכֵם מִיַדְוֹ: וַאַל־יַבְטַׁת אַתְכֶם חָזָקוּהוּ אֵל־יִהוַה לַאמֹר הַצַּל יַבָּילֵנוּ יָהוָה וְלָא תִנָּתוֹ אֶת־הָעֵיר 13 הַוֹּאַת בָּיַד מַלָה אַשִּׁוּר: אַל־תַּשְׁמִעְוּ אַל־חָזָקיַהוּ כִּיּ כֹה אַמַר מַלֶּה אַשׁוּר עלשה אַתָּי בַרַכַּה וּצָאָר אַלֵּי וָאַכְּכֹּוּ אַיש־בַּפָנוֹ וְאֵישׁ תַּאַנַתוֹ וּשְׁמַּוּ אֵישׁ

23 *Run gelobe meinem Gerrn, bem Könige von Affprien; ich will bir zwei taufenb Roffe geben, daß du mögest Reuter dazu 24 geben. *Bie willt bu benn bleiben vor bem geringsten Herrn, einem meines herrn Unterthanen? Und verlässest bich auf Egypten um ber Bagen und Reuter 25 willen? *Weinest du aber, ich sei ohne ben herrn herauf gezogen, daß ich biese Stätte verberbete? Der herr hat mirs geheißen: Ziehe hinauf in dieß Land und verberbe es.

26 Da sprach Eliakim, ber Sohn Hilkia, und Sebena und Joah zum Erzschenken: Rebe mit beinen Rnechten auf Sprisch, benn wir verstehens, und rebe nicht mit uns auf Jüdisch vor den Ohren des Bolks, 27 das auf der Mauer ift. *Aber der Erzsschenke sprach zu ihnen: Hat mich denn mein Herr zu deinem Herrn oder zu dir gefandt, daß ich solche Worte rede? Ja zu den Männern, die auf der Mauer sigen, daß sie mit euch ihren eigenen Mist fressen und ihren harn saufen!

28 Also stand der Erzschenke und rief mit lauter Stimme auf Jüdisch, und redete und sprach: Höret das Wort des großen

29 Ronigs, bes Ronigs von Affprien! *So

30 retten von meiner Sanb. "Und lagt euch

'spricht ber Konig: Laft euch histia nicht auffehen, benn er vermag euch nicht zu er-

Sistia nicht vertröften auf ben Gerrn, baß er faget: Der Gerr wird und erretten, und biefe Stadt wird nicht in die Gande bes Königs von Affprien gegeben werben. 31 *Gehorchet Sistia nicht. Denn fo fpricht ber König von Affprien: Nehmet an meine Gnabe und kommet zu mir heraus, fo foll jedermann feines Weinftod's und feines Beigenbaums effen, und feines Brunnens

25. U.L: miche geheißen. 29. A.A: auffeben [hintergeben]. U.L: nicht erretten.

ber ger. Geerfahrer m. O. gurudfclagen tonnen. 25. B: Bin ich benn nun ... dW: Run bin ... vE: Aber ... wiber Jeh. Willen gegen biefen Ort heranges radt, um ihn zu verwuften. dW.A: verheeren.

26. VE: gramaifd ... Mauer fist.

Ba.36,8. Nunc igitur transite ad dominum 23
meum regem Assyriorum, et dabo vobis
duo millia equorum, et videte an habere
Ba.86,9. Valeatis ascensores eorum. Et quo 24
modo potestis resistere ante unum
satrapam de servis domini mei miniv.21... mis? An fiduciam habes in Aegypto
Ba.36,10. quid sine Domini voluntate ascendi
Ga.19,18, ad locum istum, ut demolirer eum?
13,10. Dominus dixit mihi: Ascende ad terram hanc et demolire eam.

Es. 36,11. Dixerunt autem Eliacim filius Hel-26
ciae et Sobna et Joahe Rabsaci:
Precamur, ut loquaris nobis servis
Ex. 4,7. tuis Syriace, siquidem intelligimus
hane linguam, et non loquaris no(20.2. 22,18. bis Judaice, audiente populo qui est
Es. 15,18. super murum. Responditque eis 27
Es. 36,12. Rabsaces, dicens: Numquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus, ut loquerer sermones
hos, et non potius ad viros qui sedent super murum, ut comedant
stercora sua et bibant urinam suam
vobiscum?

Stetit itaque Rabsaces et exclama- 28

vit voce magna Judaice, et ait: Auvile.

dite verba regis magni regis Assyseducat Ezechias; non enim poterit

e. 26,18, eruere vos de manu mea. Neque 30 fiduciam vobis tribuat super Dominum, dicens: Eruens liberabit nos Dominus et non tradetur civitas haec

e. 26,16, in manu regis Assyriorum. Nolite 31 audire Ezechiam. Haec enim dicit rex Assyriorum: Facite mecum quod vobis est utile, et egredimini ad me,

186,4,25, et comedet unusquisque de vinea

Pr. 1,15, sua et de ficu sua, et bibetis aquas

27. Rein, ju b. 2R.

28. B.dW: Da trat Rabfate auf (hin). vE.A: Sos fort (Alfo) ftellie fich R. hin.

29. beirfigen. dW.vE: taufden. A: verführen. 30. vE: bereben ench auf Gott gu verlaffen. dW. vE: inbem (wenn) er fpricht.

31. B: Sanbelt mit mir burd ein Gefchent? dW. vE: Machet m. m. Frieben. A: Thuet mit m. wie ce euch nube ift?

^{24.} wiberfteben einem einzigen hauptmann von d. geringften m. D. Anechten. B: bas Angesicht eines Fürsten ... zurudweisen. dW: wiberft. e. e. Befehls: haber, einem ber ger. vE: wolltest bu auch nur Ginen ber ger. heerfahrer m. h. zurudschlagen tonnen.

XVIII

Hickis rea Judge.

αὐτοῦ, 32 ἔως ἀν δλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς τῆν ως τῆ ὑμῶν, τῆ σίνου καὶ οἔνου καὶ άρτου καὶ ἀμπελώνων, τῆ σίνου καὶ οἔνου καὶ άρτου καὶ ζήσεσθε καὶ οὐ μὴ ἀποθανεῖσθε. Καὶ μὴ ἀκού ετε Ἐξεκίου, ὅτι ἀπατῷ ὑμᾶς, λέγων Κύριος ἔξελεῖται ὑμᾶς. 33 Μὴ ἐνόμενοι ἐἐψύσεντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἔκαστος τὴν τῆν αὐτυῦ ἐκ χειρὸς βασιλέως ᾿Ασυρίων; 34 Ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ ᾿Αμὰθ καὶ ᾿Αρφάδ; ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ Σεπφαρουαίμ, ᾿Ανὰ καὶ ᾿Αουά, ὅτι ἔξελωντο Σαμάρειων ἐκ χειρός μου; δε Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν γαιῶν, ὅς ἔξελεῖται κύριος τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρός μου;

36 Καὶ ἐσιώπησαν καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολή τοῦ βασιλέως αὖτη, λέγοντος Οὐκ ἀποκριθήσεσθε αὐτῷ. ³⁷ Καὶ εἰςῆλθεν Ἑλιακίμ νίὸς Χελκίον ὁ οἰκονόμος καὶ Σωβνὰς ὁ γραμματεύς καὶ Ἰωὰς νίὸς ᾿Ασὰφ ὁ ἀναμιμνήσιων πρὸς Ἐζεκίαν, διερξήγότες τὰ ἰμάτια, καὶ ἀνήγγειλων αὐτῷ τοὺς λόγους Ῥαφάκου.

ΧΙΧ. Καὶ έγένετο ώς ηκουσεν ὁ βασιλεύς Εζεκίας, διέρρηξε τὰ ιμάτια αύτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον, καὶ εἰςῆλθεν εἰς τὸν οἶκον xuglov, 2 και απέστειλε τὸν Ελιακίμ τὸν οίκονόμον καὶ Σωβνάν τὸν γραμματέα καὶ τους πρεσβυτέρους των Ιερέων, περιβεβλημένους σάκκους, προς Houtar vièr Αμώς τον προσή-την. Καὶ είπον πρὸς αυτόν Τάδε λέγει Έζεκίας 'Ημέρα θλίψεως και έλεγμού καὶ παροργισμού ή ήμέρα αύτη, ότι ήλθον νίολ έως ώδίνων, και ούκ έστιν ίσχύς τῆ τικτούση. Είπως είςακούσεται κύριος ο θεός σου πάντας τους λόγους Ραψάκου, ον απέστειλεν αθτόν βασιλεύς Ασσυρίων, ο κύριος αύτοῦ, ὀνειδίζειν Θεὸν ζώντα καὶ ελέγγειν έν λόγοις ους ηκουσε κύριος ὁ θεός σου, 32. AB* av ... ζήσετε ... ἀποθάνητε ... δύσεται όμ. (c. FX). 33. AB: την δαυτό γώφαν (c. FX). 34. AB: (bis) έστιν ο δεός. Β (ctt. 19, 13): Αβά (c. F; AEX: Αόά). 35. AB: οδ έξελαντο. 36. AB: έπώ-ΑΕΑ: ΑΘα], 50, ΑΒ: οι εξειαντο. ου, ΑΒ: εκφ-φευσαν...τδ β. λέγων. 37. Β: Σαφέν (Aσ. ΑΓΧ), — 1, ΑΒ+ (α.δ.) καλ...* τόν. 2, ΑΒ rell.* (pr.) τύν († X) ... τόν προφ. υί. Α. 3, ΑΒ: ἰσχ. δκ ἔστι, 4.ΑΒ: βλασφημεῖν (ἐλ. ΓΧ), Α*Β: οἰς (ἐς ΓΧ),

מינה: מינה פֿי-הַבּּיל יִשְּנְׁשׁ אַתּ-יִלוּהְשָׁלֵם מִּאַרְבּּיִּנִ אַמָּר-שִׁבִּּילְּיּ אָת-אַלְבּּ מִּאַרְבּיִּנִ אַמָּר: מִיּבְ אָת-אַלְבּּ אָלְשִׁי סִפּּרְהִם הַנַּת וֹתֹּיָנִ פֿי-שִׁבִּילְּיּ אַלְשִׁי סִפּּרְהִם הַנַּת וֹתֹּיָ פֹּירִשִּׁלְּבָּ אַלְשִׁי סִפּּרְהִים הַנַּת וֹתֹּי פִּירִפְּ אָלִבּי סִפּּרְהִי שִׁישׁ אָת-אַרְצִּוּ וֹתִּלְּשִׁלְּהַ אַלִבּי לְחָם וּכִּלְתִּי אַעְּמֵּתוּ וֹאַלְּטִּלּ אָלָרֹל לְחָם וּכִּלְתִׁם אָּלִבּי וֹלְאַ הָעְּנִי וֹ אַלְּבָּ אָרָל לְחָם וּכִּלְתִים אָּלָּהְ וֹנִית וֹצְּחִׁרְּ אַלְרֹל לְחָם וּכִלְתִּים אָּלָרְ וֹנְיִּ וֹת וֹצְּחִׁרְ אַלּבּע וְחִייִּוֹ פִּאַרְבְּיָּהַ מִּיִּרְ וַבְּעִּים הַּיִּבְּילוּ וֹתִּירוּ אַלִּבְיל לְחָם וּכִּלְתִּים אָּלָּיוּ וַבְּעִּים הַּבְּיִרְ וֹנִייִרוֹשׁׁבְּעִּיּ

רַאַתַרִישׁה תַּעָם וְכָאֹ־עָנַהּ אֹתְוֹ הבר בּי־מָצָוֹת הַמֵּלֶהְ הִיא לַאמַר וַיָּבָא אָלָיַפִים בּוּ־תְּלְלַיָּה 37 תענהף: על־תַבות ושבנא הספר ויואח בַּן־אָסַף הַפַּזִּבַּיר אַל־חִזִקיַהוּ קרוּצֵי בגדים ויצדה כו את דברי רבשקה: בוהי כשמע המכה חוקיהו וַיְקַרַע אַתּ בַּגדיר וַיִּתְכַּס בַּטָּק וַיָּבא יהוה: וישכח את־אליקים קברת ושבנא הסופר ואת זָקנֵי הַכָּהַנִּים מִתְכַּסֵים בַּשַּׂמִים אַל־-ינהור הַנַּבַרא בּון־אָבִרוּץ: וַיִּאֹבְרִיּ אמר בנים עד-משבר 4 ארכר ישמל יהוה אלהיה את ופלר והוכית בדברים אשר

^{32.} R. und M., Br. u. B., Delb. u. D. 33. dW: [aubern] Bolfer. vE: frember B.

32 trinfen, "bis ich fomme und hole euch in ein Land, bas eurem Lande gleich ift, ba Rorn, Moft, Brot, Weinberge, Delbaume, Del und Bonig innen ift; fo werbet ihr leben bleiben und nicht fterben. Beborchet Bietia nicht; benn er verführet end, bag er fpricht: Der Berr wird uns erretten. 33 - Saben auch die Botter ber Beiben ein jeglicher fein Land errettet von ber Sanb 34 bes Ronigs von Affprien? * Wo find bie Gotter zu Bemath und Arphab? Bo find bie Götter zu Sepharvaim, Bena und Ima? Saben fie auch Samaria errettet von mei-35 ner Sand? *Bo ift ein Gott unter aller Lanbe Göttern, bie ihr Land haben von meiner Sand errettet, bag ber Berr follte Berufalem von meiner Band erretten?

36 Das Bolt aber schwieg ftille und antwortete ihm nichts, benn ber König hatte geboten und zesagt: Antwortet ihm nichts. 37 *Da fam Cliakim, ber Sohn Hillia, ber Hosmeister, und Sebena, ber Schreiber, und Joah, ber Sohn Assahh, ber Kanzler, zu histia wit zerriffenen Rleibern, und sagten ihm an die Worte bes Erzschenken.

XIX. Da ber Ronig Sistia bas borete, gerriß er feine Rleiber und legte einen Sad an, und ging in bas Band bes Berrn, 2 "und fandte Gliafim, ben Gofmeifter, und Sebena, ben Schreiber, sammt ben alteften Brieftern, mit Gaden angethan, ju bem Propheten Jefaja, bem Cohn Amog. 3 "Und fie fprachen zu ihm: Go fagt biefia: Das ift ein Tag ber Roth und Scheltens und Lafterus; bie Rinder find gefommen an bie Beburt, und ift feine Rraft ba gu 4 gebaren. "Db vielleicht ber Berr, bein Gott, boren wollte alle Worte bes Erzichenken, ben fein Berr, ber Ronig von Affprien, gefandt hat Sohn gu fprechen bem lebenbigen Gott, und ju fchelten mit Borten, Die ber Berr, bein Bott, gehoret hat.

32. A.A: barinnen ... ift.

panis et vinearum, terram olivarum et olei ac mellis; et vivetis et non 8.36,18. moriemini. Nolite audire Ezechiam,

qui vos decipit, dicens: Dominus li20h.
32,12. berabit nos. *Numquid liberaverunt 33

17,24. dii gentium terram suam de manu 17,24. dii gentium terram suam de manu 17,24. est deus 34 17,24. Emath et Arphad? ubi est deus Se-

n. 36,19. Emath et Arphad? uni est deus Se-10,5. pharvaim, Ana et Ava? Numquid liberaverunt Samariam de manu mea?

E. 35,20. Quinam illi sunt in universis diis 35
a2,14.17. terrarum, qui eruerunt regionem suam
E. 10,10,de manu mea, ut possit eruere Do-

Es. 10,10s de manu mea, ut possit eruere Dominus Jerusalem de manu mea?

spondit ei quidquam, siquidem praeceptum regis acceperant, ut non rer.18. sponderent ei. Venitque Eliacim 37

7.18. sponderent ei. Venitque Eliacim 37
E. 36,22 filius Helciae, praepositus domus, et
Sobna scriba, et Joahe filius Asaph
a commentariis, ad Ezechiam scissis
vestibus, et nuntiaverunt ei verba
Rabsacis.

6,30. rex, scidit vestimenta sua et opertus
est sacco, ingressusque est domum
18,37,18. Domini, et misit Eliacim praepositum domus et Sobnam scribam

et senes de sacerdotibus, opertos Es. 1,1. saccis, ad Isaiam Prophetam filium Es. 27,3. Amos. Qui dixerunt: Haec dicit 3

Be. 13,6. Ezechias: Dies tribulationis et incre-26,18. 26,48,20. pationis et blasphemiae dies iste; venerunt filii usque ad partum, et vires

audiat Dominus Deus tuus universa
verba Rabsacis, quem misit rex Assyriorum, dominus suus, ut expro-

17,16 braret Deum viventem, et argueret 18,5 verbis quae audivit Dominus Deus

^{34.} B.dW: baf fie ... err. hatten.

^{35.} Ber find fte, nuter ... B.dW: Ber ift. vE.A: Belde ... finb es.

^{36.} B.dW: benn bas (es) war bas Gebut bes R. VE: bes R. Befehl war.

^{1.} pattete fich in e. G. B: bebedte fich mit. d'W: vE: fteben in b. Beb.

et transferam vos in terram, quae similis est terrae vestrae, in terram Dt.5,8. fructiferam et fertilem vini, terram panis et vinearum, terram olivarum

^{3.} Al.: dix. el.

in Sadind. vE.A: jog (that) ein Tranergewand an. 2. dW.vE.A: Melteften ber Br. B: von ben Br.

^{3.} B.vE: Augft. dW: Bebrangnis. A: Trubfal. dW.A: u, b. Juditigung u, b. Somach (Lafterung). vE: ber Strafe u. b. E. dW: bis jum Mintermunb. vE: fleben in b. Geb.

Biskia rex Judae.

καὶ λήψη προςενχὴν ὑπλο τοῦ λείμματος τοῦ εὐρισκομένου.
5 Καὶ ἦλθον οἱ παίδες τοῦ βασιλέως Ἐζεκίου πρὸς Ἡσαίαν, 6 καὶ εἶπεν αὐτοῦς Ἡσαίας Οῦτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει κύριος Μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας, ὧν ἐβλασφήμησαν εἰς ἐμὰ τὰ παιδάρια τοῦ βασιλέως ᾿Ασσυρίων.
7 Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐν αὐτῷ πνεῦμα, καὶ ἀκούσεται ἀγγελίαν, καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν ῆν αὐτοῦ, καὶ καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ψομφαία ἐν τῆ τῷ αὐτοῦ.

8 Καὶ ἀπέστρεψε 'Ραψάκης καὶ εύρε τὸν βασιλέα 'Ασσυρίων πολεμούντα έπλ Λοβνά, ότι ήχουσεν ότι απήρεν από Λαχίς. 9 Καί ηκουσεν 'ο βασιλεύς των 'Ασσυρίων' περί Θαρακα βασιλέως Αλθιόπων, λεγόντων· Ιδου έξελήλυθε πολεμήσαί σε. Καὶ απέστρεψε καί απέστειλεν αγγέλους πρός Έζεκίαν, λέγων 10 Τάδε έρειτε πρὸς Έζεκιαν βασιλέα τῆς Ιουδαίας. Μή επαιρέτω σε ο θεός σου έφ' φ συ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ, λέγων. Οὐ μὴ παραδοθῆ Ιερουσαλήμ είς χείρας βασιλέως Ασσυρίων. 11 Ιδού σύ ήκουσας πάντα όσα ἐποίησαν βασιλείς Ασσυρίων πάσαις ταίς γαίαις, ως έξωλόθρευσαν αὐτάς, καὶ οὺ ψυσθήση; 12 Μὴ έξείλοντο αύτούς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὖς διἔφθειραν οί πατέρες μου, τήν τε Γωζάν καὶ την Χαρράν και την 'Ρασέφ και υιούς 'Εδέν τούς ἐν Θαλασσάρ; 13 Ποῦ ἔστιν ὁ βασιλεὺς 'Αμὰθ καὶ ὁ βασιλεύς Αρφάδ; καὶ ποῦ ἔστιν ὁ βασιλεύς της πόλεως Σεπφαρουαίμ, Ανά καί Αουά;

14 Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὸ βιβλίον ἐκ γειρὸς τῶν ἀγγελων καὶ ἀνέγνω αὐτό, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὸ Ἐζεκίας ἐνώπιον κυρίου, 15 καὶ προςηύξατο ὁ Ἐζεκίας ἀνώπιον κυρίου, λέγων Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραήλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, σὰ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς, σὰ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 16 Κλῖνον,

וֹתִּפּלְמִּיו בַּחַרֵב בְּאַרְצִּוּ: הְנִּחַ וְשָׁמֵע שְׁמִנּעָה וְשָׁב לְאַרְצִּוּ הַּנְּבְרִים אָשָׁר שִׁמִיקִּתְ אָל־יִּאָשֶׁר נְּדְּפָּנּ יְשַׁלְיָהוּ אָל־יִשַׁעְיְהוּ וִיִּיּאָמֶר לְהָם יְשַׁלְיָהוּ אָל־יִשַׁעְיְהוּ אַל־חִילִא מִפְּנֵי יְשַׁלְיָהוּ אָל־יִשַׁעְיְהוּ אַל־חִילִא מִפְּנֵי יְשַׁלְיָהוּ אָל־יִשַׁעְיְהוּ אַלִּר הִיְּנָנִי כְּתֵּן בּוֹ יְשַׁלְהָיִהוֹ אָלַרְיִשַׁעְיְהוּ הַּמָּלְרְאוֹ יִמְלְהָיִה וְלָשֵּׁאִרְ וְהִפְּלָּה בְּעַר הַשְּׁמֵּרִיתוּ

וּ שַּׁמְלָאָכִים וְאָּתִּ־הָאָרֶץ: הַּסְּפְרֵים מִיְּדְ הַפֵּלְאָכִים וַיִּפְּרָאֵם וַיַּצֵל בֵּית יְהוְהּ וַיִּפְרְשֵּׁהוּ חִזְּלְיָהוּ לִפְנֵי יְהוְהֹּ טוּוַיִּתְפַּלֵּל חִזְּלְיְהוּ לִפְנֵי יְהוֹהְהֹּ וַיֹּאֹמֵר יְהוְה אֶלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ישֵׁב הַכְּרָבִים אַתְּה־הָוּא הָאֶלְהִים לְבַּדְּף לְכָל מַמְלְכָוֹת הָאֶרֶץ אַתְּה עְשִׁיתְ אָתִּד מַמְלְכָוֹת הָאֶרֶץ הַשֵּׁיתִ הָּתָּד

^{4.} AB: περὶ (ὑπὲρ FX). 6. AB: Τάδε ἐρ....* εἰς ἐμὲ et τῷ (c. FX). 8. B: ἐπέστρ. (c. AEFX). BEX i ἔκ (ἀπὸ AFX). 9. AB*ὁ βασ. τ. Ἰσσ.... ἰέγων (c. FX). AB: ἐξῆλθε (c. FX). AB: πολεμεῖν μετὰ σῷ (c. FX). B: ἐπέστρ. (c. AFX). 10. B* Τάδε-1θδαίας († FX; sim. AEX)... ἐν (ἐπ᾽ AEFX). 11. AB: τῷ ἀναθεματίσαι (ὡς ἐξ. FX). 12. B† (p. Μη) ἐξαιφύμενοι. AB: ἐξείλαντο. B: Ραφὶς... Εδὲμ... Θαεσθέν. 14. AB: τὰ βιβλία... (bis) αὐτὰ... ἐναντίον. 15. B*καὶ πρ. -κύριον. AB: καὶ εἶπεν... ἐν πάσ.

So hebe bein Gebet auf für die Uebrigen, 5 die noch vorhanden find. *Und da die Knechte des Königs Sistia zu Jesaja 6 kamen, *sprach Jesaja zu ihnen: So sagt eurem Gerrn: So spricht der Herr: Fürchte dich nicht vor den Worten, die du gehöret haft, damit mich die Knaben des Königs 7 von Affprien gelästert haben. Siehe, ich will ihm einen Geist geben, daß er ein Gerücht hören wird und wieder in sein Land ziehen, und will ihn durchs Schwert fällen in seinem Lande.

8 Und da der Erzschenke wiederkam, fand er ben König von Affprien streiten wider Libna; benn er hatte gehöret, daß er von Pachis gezogen war. "Und da er hörete von Thirhaka, dem Könige der Mohren: Siehe, er ist ausgezogen mit dir zu streiten; wendete er um und sandte Boten zu 10 hiskia und ließ ihm sagen: "So saget hiskia, dem Könige Juda: Laß bich beinen Gott nicht aussetzen, auf den du dich verläffest und sprichst: Jerusalem wird nicht

in bie Sand bes Ronigs von Affprien ge-11 geben werben. Seiche, bu haft gehöret, was bie Ronige von Affprien gethan haben allen Landen, und fie verbannet, und bu

12 follteft errettet werben? "Saben ber Beiben Gotter auch fie errettet, welche meine Bater haben verberbet: Gofan, Saran, Rezeph, und bie Rinber Gben, bie zu Thelaffar

13 waren? * Wo ift ber König zu hemath, ber König zu Arphad, und ber König ber Stadt Sepharvaim, hena und Iwa?

14 Und ba Sistia die Briefe von ben Boten empfangen und gelefen hatte, ging er hinauf zum Saufe des herrn und breitete fie 15 aus vor bem herrn, aund betete vor dem herrn und sprach: herr, Gott Ifraels, ber du über Cherubim figeft, du bift allein Gott unter allen Ronigreichen auf Erden,

tuus; et fac orationem pro reliquiis Ec. 37, 5. quae repertae sunt. Venerunt 5 ergo servi regis Ezechiae ad Isaiam, Ec. 37, 6. 4 dixitque eis Isaias: Haec dicetis do-

mino vestro: Haec dicit Dominus:
Noli timere a facie sermonum quos

18,17. audisti, quibus blasphemaverunt pueri 25.57,7. regis Assyriorum me. Ecce, ego 7 7,84...; immittam ei spiritum, et audiet nun-7,6... tium, et revertetur in terram suam,

et dejiciam eum gladio in terra sua.

Reversus est ergo Rabsaces et invenit regem Assyriorum expugnantem

5,22. Lobnam; audierat enim quod reces-

de Tharaca rege Aethiopiae, dicentes:

Ecce egressus est ut pugnet adver-

nuntios ad Ezechiam, dicens: Haec 10 dicite Ezechiae regi Juda: Non te

seducat Deus tuus in quo habes fiduciam, neque dicas: Non tradetur Jerusalem in manus regis Assyriorum.

reges Assyriorum universis terris,
quo modo vastaverunt eas; num

19,33... ergo solus poteris liberari? Num-12

Be-\$7,12 quid liberaverunt dii gentium singulos quos vastaverunt patres mei, Go-

Za. 27,22 zan videlicet et Haran et Reseph et filios Eden qui erant in Thelasar?

2Ch. 22,17. litteras de manu nuntiorum et legisset eas, ascendit in domum Domini
et expandit eas coram Domino, et 15

16 be haft himmel und Erbe gemacht! Gerr,

11. Al.: tu (pro num).

t, erhebe b. Geb. f. B: fo bu ein G. wirft aufheben. dW: So bete benn. vE: lege beine Fürbitte ein. dW. vE fur ben (Ueber.) Reft | bee Bolles | ber noch ba ift.

L dW: Rnechte. vE.A: Diener.
7. u. er w. e. G. b., daß er ... B: Geift in ihn geben? dW: ihm ein Schreden eingeben. A: Geift gu: fenten?

^{9.} fandte er wiederum ... u. fprach. B.dW: Auch (Dahörete er. vE: Und er hatte Rachricht erhalten ...

ber Aethiopier. dW.A: von Methiopien.

^{10.} betrügen. (Bie 18,29.) 11. vE: vertilget. A: verheeret.

^{12. (}Bie 18,33.) vE:Borfahren. dW: ju Grunbe gerichtet!

^{14.} B: Da nahm G. bie Br. v. ber Sand ber B. u.

las fie, n. ging. dW: Unb S. n. 15. in alleu R. B.dW.vE.A: über ben Cher. B: wohneft. dW.vE: through.

XIX

Hiskia rex Judge.

κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσον, ἄνοιζον, κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ίδε, καὶ ἄκουσον τῶν λόγων Σενναχηρὶβ οὖς ἀπέστειλεν ὁνειδίζειν θεὸν ζῶντα. 17 Επ' ἀληθείς γάρ, κύριε, ἡρήμωσαν βασιλεῖς ᾿Ασουρίων τὰ ἔθυνα καὶ Ἰπᾶσων τὴν γῆν αὐτῶν, 18 καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς κὐτῶν εἰς τὸ. κῦρ οὐ γὰρ ἦσαν θεοί, ἀλλ ἢ ἔργα χειρών ἐνθρώκων, ζύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς. 19 Καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ἡῦσαι ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώτωσαν πάσαι αὶ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος.

20 Καὶ ἀπέστειλεν Ἡσαΐας νίὸς Αμιὸς πρός Έζεκίαν, λέγου Τάδε λέγει κύριος ό θεὸς Ἰσραήλ. "Ηκουσα & προςηύζω πρός με περί Σενναγηρίβ βασιλέως Ασσυρίων. 21 Ούτος ὁ λόγος ὅν ἐλάλησε κύριος πρὸς 'Εφαύλισέ σε καλ έμυκτήρισε σε παρθένος θυγάτης Σιών, έπὶ σὲ κεφαλήν αὐτῆς adryge θυγάτηρ Ίερουσαλήμ. 22 Tiva ώνείδισας και έβλασφήμησας; και έπι τίνα ύψωσας την φωνήν σου και ήρας είς ύψος τούς όφθαλμούς σου; Είς τὸν ἄγιον τοῦ Ἰσραήλ. 23 Έν γειρί άγγελων σου ώνείδισας κύριον καί είπας. Έν τῷ πλήθει τῶν άρμώτων μου έγω άνέβην είς τψος όρεων μέρους του Αιβάνου, καὶ έκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ, έκλεκτά κυπαρίσσων αύτοῦ, καὶ ήλθον εἰς μόσον δρυμού του Καρμήλου. 24 Εγώ έφυλαξα και έπιον ύδατα άλλότρια, και έξήρανα αὐτὰ τῷ ίγει τῶν ποδῶν μου, πάντας ποταμούς συνοχής. 25 Oux "xovoas oti μακρόθεν έγω εποίησα αὐτήν; Έξ ήμερών άρχης Επλασα αύτην και νύν ήγαγον αύτήν: και έγένετο είς επάρσεις αποικεσιών μαχί-26 Kai of drouxoveres μων πόλεις όγυράς.

מִיּדָלִּ וְשְׁמָּע פְּלִבְמִילְכִוֹת הָאָּרֶץ כִּי מִיּדָלִּ וְיִדְעוֹ פָּלִבמִילְכִוֹת הָאָּרֶץ כִּי מִּשְׁמֵּשׁ וְיִדִּי־אָבֵם עֵץ וְאֶבֶּן וַיְאַכְּוֹייהָם מִשְׁמִּי וְדִי־אָבֵם עֵץ וְאֶבָּן וַיְאַכְּוֹייהָם מִשְׁמֵּי וְדִי־אָבֵם עֵץ וְאֶבָּן וַיְאַכְּוֹייהָם מִשְׁמֵּי וְיִדִּי־אָבָם עֵץ וְאֶבָּן וַיְאַכְּוֹייהָם מִשְׁתִּים הָיִי אָמְרָבּי שִׁכְּוֹי הָוֹאַ מִיְבָיְהִ וְיִאַבְּם וְיִהֹנָוּ הְּעָבָה שְׁכְּוֹי בְּיִּ מִיְבְיָה וְיִשְׁמָע פְּּפְקוֹ יְהֹנְיִם בְּנִהְיּ אִמָּה יִהוֹה אֵלְהִים לְבַדֵּה: אִמָּה יִהוֹה אֵלְהִים לְבַדֵּה:

בנ"א על .20. v. פמץ בז"ק .16. v. 20. c. c לתשאות ק' .23. p עצר ק' .ib. י קצר ק'

^{16.} AB: (bis) ἄκσσον ... τὸς λόγες (c. FX). 17. AB: Οτι ἀληθεία, κύο. (c. FX). Β*καὶ - αὐτῶν († ΑΕΧ, Α * πᾶσ.) 18. AB: ὅτι ὁ θεσὶ εἰσιν ... λίθος (c. FX). 19. AB: οῦσον ἡμ. ... γνώσονται (c. FX). Β*εἰ. 20. ABΕΧ † (p. θεὸς) τῶν δυνάμεων θεὸς (* F). 21. Β: ἐπ΄ (πρὸς ΑΕΧ). AB: Ἐξυδένωσε (Εφ. FX). Β: ἐπὶ σοὶ. 22. Β† (p. pr. καὶ) τίνα. AΒ*τὴν εἰσι. 23. Β: ἀναβήσομαι. Α³Β: μηρὸς. ΑΒ† (a. ἐκλ.) τὰ. ΑΕΓΧ * (sq.) τἔ († FX; Β: καὶ). 24. Α³Β: ἐψυξα (ἐφ. Α¹ΕΓΧ). AB: ἐξεφήμωσα αὐτὰ ... τὸ ποδὸς... περιοχής. 25. Β*Ουκ. αρχῆς ct κ. νῦν: συνήγαγον. ΔΒ: ἐγενήθη.

^{16.} bein Obr.

^{17.} gefchlagen. B.dW: Furmahr! A: Bahrlid! vE: Allerbings. B.dW.A: verwuftet. vE: verheent. 18. Stein. dW: fie finb.

^{21.} B.dW: hinter bir her. (vE: uber bich!) A: binter beinem Ruden.

neige beine Obren und bore, thue beine Augen auf und fiebe, und bore bie Borte Ganberibs, ber bergefanbt bat Sobn zu fprechen 17 bem lebenbigen Gott. * E8 ift mahr, Berr, bie Ronige von Uffprien baben bie Beiben mit bem Schwert umgebracht und ihr Land, 18 "und haben ihre Gotter ins Feuer geworfen. Denn es waren nicht Gotter, fonbern Denichen-Banbe-Wert, Gols und Steine, barum 19 haben fle fle umgebracht. "Run aber, Berr, unfer Bott, hilf uns aus feiner Banb, auf bag alle Ronigreiche auf Erben ertonnou, bag bu, Gerr, allein Gott bift. Da fanbte Jesaja, ber Sohn Amog, zu Siefte und lief ihm fagen : Go fpricht ber Gerr, ber Gett 3fraels: Bas bu gu mir gebetet baft um Sanberib, ben Ronig von Affprien, bas habe ich gehöret. 21 * Das ifts, bas ber Gerr wiber ibn gerebet hat: Die Jungfrau, Die Tochter Bion, verachtet bich und fvottet bein; bie Tochter Jerusalems fcuttelt ihr Saupt bir 22 nach. * Wen haft bu gehöhnet und gelaftert? Ueber wen haft bu beine Stimme erhoben? Du baft beine Augen erhoben 23 wiber ben Beiligen in Ifrael. *Du haft ben herrn burch beine Boten gehöhnet unb gefagt: 3ch bin burch bie Menge meiner Bagen auf bie Goben ber Berge geftiegen, auf ben Seiten bes Libanons, ich habe feine hoben Cebern und auserlefenen Sannen abgehauen, und bin getommen an bie außerfte 24 Berberge bes Balbes feines Carmels. *3ch habe gegraben und ausgetrunten bie fremben Baffer, und habe vertrodnet mit meinen *Baft bu aber 25 Fußsohlen bie Geen. nicht gehoret, bag ich foldes lange juvor gethan habe, und von Anfang habe ichs bereitet? Run ist aber habe iche fommen laffen, baß fefte Stabte wurben fallen in 26 einen maften Steinhaufen, " und bie

18. A.A: (ber) Menschenhanbe Bert.

22. B.dW.vE: Und gegen (wiber) wen ... dW: u, beinen floigen Blid gerichtet? Gegen ...! vE: Biber wen erh, bu beiner Angen ft. B.

23. Sobe ... an dem himterften 2. dW: Mit meisnen B. über B.... erstiegen, ben außersten E. vE: Mit meiner B. M. ersteige ich b. höchsten B.. b. Seiten L. dW: Cypressen, bag ich tame an f. ans. H., an f. Gartenwald. vE: erklimme f. höchte H., f. Balbes Bracht. 24. alle Fasse Spriens. dW.A: (trodne) m. b. Tritte meiner Füße. vE: Fußtritt. A: verschlossen

vide; audi omnia verba Senacherib. v.4.. qui misit ut exprobraret nobis Deum Be. 87.18, viventem. Vere, Domine, dissipa- 17 verunt reges Assyriorum gentes et Bo.87,19. terras omnium, et miserunt deos 18 eorum in ignem; non enim erant dii, Ps.115,4. sed opera manuum hominum ex ligno Bastan et lapide, et perdiderunt eos. "Nunc 19 igitur, Domine Deus noster, salvos Jec. 4.24. nos fac de manu ejus, ut sciant omnia 184. 6.45. 517.24, 5. regna terrae quia tu es Dominus Deus solus. Misit autem Isaias filius Amos ad 20 Ezechiam, dicens: Haec dicit Domi-20.5. nus Deus Israel: Quae deprecatus es me super Senacherib rege Assy-Be.37.28 riorum, andivi. * Iste est sermo 21 quem locutus est Dominus de eo: Sprevit te et subsannavit te Ba. 37,38. exprobrasti et quem blasphemasti? contra quem exaltasti vocem tuam et elevasti in excelsum oculos tuos? Es.5,24. Contra Sanctum Israel. *Per ma-23 18,17. num servorum tuorum exprobrasti Domino et dixisti: In multitudine curruum meorum ascendi excelsa montium in summitate Libani, suc-

audi, aperi, Domine, oculos tuos et

Es. 14, 8. cidi sublimes cedros ejus et electas abietes illius, et ingressus sum usque ad terminos ejus, et saltum Carmeli 2.31,23. ejus *ego succidi; et bibi aquas alie-24 nas, et siccavi vestigiis pedum meorum 2.5 non audisti quid ab initio fecerim? Ex diebus antiquis plasmavi illud, et nunc 25,23,24, adduxi, eruntque in ruinam collium

16. Al. * nobis. 17. Al. * omnium. 23. Al. * (ult.) et. 25. S: compugnantium.

pugnantium civitates munitae. * Et 26

Waffer? B: Strome ber belagerten Derter? vE: bet Beftung Buffergraben? dW: Strome Egyptens.

25. zerfallen in wafte St. B: von ferne het geh. baß ich s. geth. dW: v. f. her dies veranstaltet. vE. v. lange h. d. vordereitet. A: was ich v. Anbeginu geth.? Seit d. alten Tagen h. ich es vorbere. B: v. d. vorigen T. her ... beschieffen, dW: vor langer Zeit es ber. vE: von längster S. her es veranst. B.dW: baß bu (ble) f. St. zerfdrieß (solließ zerft.). vE: besestigte St. in Schutth, verwandelt werden.

έν αύταις ήσθένησαν τη γειρί, έπτηξαν καί κατησχύνθησαν. έγένοντο ώς χόρτος άγρου ή γλωρά βοτάνη, ώς χλόη δωμάτων καὶ πάτημα ²⁷ Καὶ την καθέδραν άπέναντι έστημότος. σου καὶ τὴν έξοδόν σου καὶ τὴν εἴςοδόν σου έγνων, καὶ τὸν θυμόν σου τὸν ἐπὶ ἐμέ. 28 Διά τὸ ὀργισθηναί σε ἐπ' ἐμέ, καὶ τὸ στρηνός σου ανέβη εν τοις ωσί μου και εμβαλώ τὸ άγκιστρόν μου εἰς τοὺς μυκτῆράς σου καὶ χαλινόν έν τοῖς χείλεσί σου, καὶ ἀποστρέψο σε εν τη όδφ ή ήλθες εν αὐτη. 29 Και τοῦτό σοι τὸ σημείον. Φάγη τούτον τὸν ἐνιαυτὸν τὰ συνηγμένα και έν τῷ ἔτει τῷ δευτέρφ τὰ ἀνατελλοντα, και τῷ ἔτει τῷ τρίτφ σπαρεῖτε καί άμήσετε καὶ φυτεύσετε άμπελώνας καὶ φάγεσθε τον καρπόν αὐτών. 30 Καὶ προςθήσει τὸ διασεσωσμένον οίκου Ιούδα το υπολειφθέν έlζαν κάτω καὶ ποιήσει καρπόν άνω. 31°Οτι έξ Ίερουσαλήμ έξελεύσεται κατάλειμμα, καὶ άνασωζόμενος έξ όρους Σιών ο ζήλος κυρίου 32 Aià τοῦτο τών δυνάμεων ποιήσει ταύτα. τάδε λέγει χύριος πρός βασιλέα 'Ασσυρίων. Ούκ είζελεύσεται είς την πόλιν ταύτην, 'φησί κύριος¹, καὶ οὐ τοξεύσει έκετ βέλος, καὶ οὐ προφθάσει επ' αὐτήν θυρεφ, καὶ οὐ μή προςλεμ εμ, αρεμα μόρελωπα. 83 και εμ ορώ μ ήλθεν έν αύτη αποστραφήσεται, και είς την πόλιν ταύτην ούκ είςελεύσεται, φησί κύριος. 34 Καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὰρ τῆς πόλεως ταύτης δί έμε και διά Δαυίδ τον δουλόν μου.

36 Καὶ ἐγένετο τυπτὸς καὶ ἔξηλθεν ἄγγελος κυρίου, καὶ ἐπάταξεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν 'Ασσυρίων ἐκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε
χιλιάδας· καὶ ἄρθρισαν τὸ πρωί, καὶ ἰδοὺ
πάντες σώματα νεκρά. 36 Καὶ ἀπῆρε καὶ

יד חתר ויבשר היר עשב שבה ויבק לשא חציר גפות ושדפה לפני קמה: גוֹלשׁבְ וֹבַאַתְּהַ וּלְאַהָּ יָלָאַהּ יָנָלְתִּי וֹאָת יַעַן הָתָרַנּּוָדַ אַכֿי וְשַׁאַבַּנְּרָ עָלֵת בְאָזְנֵּי וְשַּׁמְתִּי חַחִי בשפתיה והשיבתיה באפה ומתגי הַ אַשֶּׁר־בָּאתָ בַה: וָזֵה־כָּוּ הַאּוֹת אכול השנה ספית ובשנה השנית סַחַישׁ וּבַשָּׁנָה הַשָּׁלִישִׁית זָרַעַוּ וַקַּצְרָוּ ל וְנָטְעָה כָרַמֵּים וְאָכְלָה פִרָיַם: וְיָּסְפָּה ישַת בֵּית־יִהוּדֵה הַנִּשְׁאָרַה שְׁרָשׁ שארית מהר ביון קנאת יהוה לכו פה־אָמֵר יְהוַה אֵל־ מַלָּהָ אֲשׁוּר לָא יַבוֹא אֱל־הַעֵיר הַוֹּאֹת יכא בה ישוב ואל 34 לָא יַבָא נָאָם־יִהֹוַה: וְגַנּוֹתֵי אֵל־תַּצֵיר הַוּאַת לִהְּוֹשִׁיצָה לְבַצַנִי וּלְבָּצַן וְּוָד עַבְדֵּי :

פּ בַבָּלֵר וְהִנִּה כַלֵּם פִּגְרֵים מֵתִּים: וֹיִפַּׁע שָׁמִוּנִים וְחֲׁמִשֵּׁה אֶלֶּם וַיַּשְׁכִּימוּ יְהִוָּה וַיַּבְ בְּמְחֲנִה אַשִּׁוּר מֵאֵה יִיִּהְה וַיַּבְּ בְּמְחֲנִה אַשׁוּר מֵאֵה לח וַיְיִהְיּ בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּבְא י מַלְאַה

> בנ"א הנ' בפתח .28. צבאות קרי ולא כחיב .31.

27. B: bein Bleiben ... bein Toben. dW: Siben ... Ausgang und Eingang fenn' ich u. b. Uebermuth. vE: Ausgehen ... Ginherfommen ... Jorn. A: ... habe ich vorhergemußt.

28. meinen R. ... mein G. B: Stolz. dW: Um beines Ueberm. willen ... Toben in m. D. gebrungen. VE: W. nun b. Jorn gegen mich gerichtet ift u. b. Frechheit bis hinanf zu m. D. fteigt. B.dW.A: in (au) ben Lippen.

^{26.} AB* (bis) ως († FX). 27. B*x.τ. εἴςοδ. σε († AFX). B*(ult.) τὸν († FX). 28. AB: δήσω τὰ ἄγκιστρά με ἐν τοῖς μυπτῆροί (c. FX). 29. A³B: Φάγε (c. A¹EFX). AB: αὐτόματα (τὰ σ. FX)... *ἐν († FX). B: καὶ ἔτει τρ. (c. AEFX). AB: σπορὰ καὶ ἀμητός καὶ φυτεία ἀμπειώνων (c. FX). 30. B: τὸν δ. (τὸ δ. AEFX). 31. AB: τἔτο (c. FX). 32. AB: Οὐχ ἄτως; (Δ. τ. F)... *φησ. κύρ.... δυρεός (c. X)... ἐκχ. πρὸς. 33. AB* (pr.) καὶ ... λέγει κύρ. 34. B† (p. ταύτ.) τὰ σῶσας αὐτήν. 35. AB: ἐν τῆ παρεμβ.

^{26.} wie Den ... und wie bas verbrannte Getreide, ebe es jum halm schieft. B: Darum find ihre Einswohner so ohnmächtig gewesen, sie find erschrocken n. zu Schanden worden, s. find worden wie die Kränter des F. n. d. gr. Gras ... Brandforn, ehe es in die Höhe kommt. dW: Und ihre E., ohnmächtig, verzagten... Gr. auf d. D. ... aufgeschossen. vE: werden kraftlos und besben, u. mit Schaam erfüllt ... Kornbrand, ehe es aufsschieft.

Antwort gegen Affprien. Der Engel bes Berrn.

XIX

brinnen wohnen, matt werben, und fich furchten und ichamen mußten, und werben wie bas Gras auf bem Relbe, und wie bas grune Rraut gum Beu auf ben Dachern, bas verborret, ehe benn es reif wirb. 27 *36 weiß bein Wohnen, bein Aus- und Einziehen, und bag bu tobest wiber mich. 28 "Weil du benn wiber mich tobest und bein Uebermuth vor meine Ohren berauf getommen ift, fo will ich bir einen Rina an beine Rafe legen, und ein Bebig in bein Maul, und will bich ben Weg wieber um-29 führen, ba bu bergetommen bift. "Unb fel bir ein Beichen: In biefem Jahr if, mas gertreten ift, im anbern Jahr, mas felber machft, im britten Jahr faet unb erntet und pflanget Beinberge, und effet 30 ihre Fruchte. * Und bie Tochter Juba, bie errettet und übergeblieben ift, wirb forber unter fich murgeln und über fich Frucht 31 tragen. *Denn von Berufalem werben ausgeben, die übergeblieben find, und die Erretteten vom Berge Bion; ber Gifer bes Gerrn 32 Bebaoth wirb folches thun. * Darum fpricht ber Berr vom Ronige ju Affprien also: Er foll nicht in biese Stabt fommen. und teinen Pfeil barein ichiegen, und fein Schild bavor tommen, und foll feinen 33 Wall barum fcutten, *fonbern er foll ben Beg wieder umziehen, ben er gekommen ift, und foll in biefe Stadt nicht tommen, 34 ber Berr fagt es. "Und ich will biefe Stadt beschirmen, bag ich ihr belfe um meinetwillen, und um Davibs, meines Rnechts, willen. Und in berfelben Racht fuhr aus ber Engel bes Berrn und fchlug im Lager von Affprien bunbert und funf und achtzig

tausend Mann; und da fie fich bes Morgens frühe aufmachten, siehe, ba lag es 36 alles eitel tobte Leichname. *Also brach

E..37,27. qui sedent in eis, humiles manu, contremuerunt et confusi sunt, facti sunt velut foenum agri et virens Ps. 189,6. herba tectorum, quae arefacta est antequam veniret ad maturitatem. 86.37,88. • Habitaculum tuum et egressum 27 tuum et introitum tuum et viam tuam ego praescivi, et furorem tuum con-B... 17,200 tra me. *Insanisti in me et super- 28 bia tua ascendit in aures meas; ponam itaque circulum in naribus tuis Ps.32,9. et camum in labiis tuis, et reducam Be. 37, 20, te in viam per quam venisti. Tibi 29 autem, Ezechia, hoc erit signum: Comede hoc anno quae repereris, in secundo autem anno quae sponte nascuntur; porro in tertio anno seminate et metite, plantate vineas E. 37, 31. et comedite fructum earum. Et 30 quodcumque religuum fuerit de domo Juda, mittet radicem deorsum EL 37.22 et faciet fructum sursum. * De 31 Jerusalem quippe egredientur reliquiae, et quod salvetur de monte Ba. 9.7. Sion; zelus Domini exercituum fa-Bs. 37, 33, ciet hoc. Quam ob rem haec 32 dicit Dominus de rege Assyriorum: Non ingredietur urbem hanc, nec mittet in eam sagittam, nec occupabit Jer. 6.6. eam clypeus, nec circumdabit eam Es. 37,34. munitio; * per viam qua venit re- 83 vertetur, et civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. Protegamque 34 20,6. dietur, diot bomman, et salvabo eam propter me et propter David servum meum. Es. 37, 36. Factum est igitur, in nocte illa 85 rch. 154; venit Angelus Domini et percussit rem. 6, 19. in castris Assyriorum centum octo-45,19ss. ginta quinque millia; cumque 38m. diluculo surrexisset, vidit omnia R. 27.27, corpora mortuorum. Et recedens 36

^{29.} A.A: Unb es fei.

^{30.} U.L. fürber. A.A. forthin.

^{35.} A.A: alles voll tobte &.

^{29.} Died fei ... w. v. felber w. ... abermal wilb aufgebet. B.dW: bas 3. vE: jur Berficherung. B: bavon wieber hervorsproffet. dW: ein 3. afet ihr, w. vom Ausgefallenen wuchs ... wieber v. Ausg. m.

^{30.} was entronnen u. aberg. ift vom Saufe 3. B: bie Entr. v. S. 3. bie ub. f. dW: Erretteten bee S. vE: ber Ueberreft ... ber noch gerettet ift. dW: B. fclagen unten u. oben Fruchte tr. vE. von u. wieber B. fcl.

^{29.} Al.: fructus.

^{31.} B: Entronnenen. vE: bie Giferliebe!

^{32.} Teinen Sch. b. bringen. B: mit f. Sch, bavor f. dW: bagegen richten ... bag. aufwerfen.

^{33.} wiederum gieben.

^{34.} B: beichuten ... fie erlofe. dW: beichute ... rette. vE: icunen will ... retten.

^{35.} alles voll tobter &. dW: ging ... ans. B.dW: waren es (fie) alle t. (Leichen). vE: fah man &. überall?

έπορεύθη καὶ ἀπέστρεψε Σενναχηρίβ βασιλεύς Ασουρίων, καὶ κατώκησεν ἐν Νινευξί. ⁸⁷ Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προςκυνοῦντος ἐν οἰκφ Νεσρὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ᾿Αδραμίλες καὶ Σαρασὰρ οἱ υἰοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρα. Καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν εἰς γῆν ᾿Αραφάθ, καὶ ἐβασίλευσεν ᾿Ασοβραθὰν ὁ υἰὸς αὐτοῦ ἀντὰ αὐτοῦ.

XX. Βν ταϊς ήμέραις έκείναις ήδδώστησεν Έζεκλας έως θανάτου. Καλ ελεήλθε πρός αύτον Ήσαΐας νίος Αμώς ὁ προφήτης καί είπε πρός αὐτόν. Τάδε λέγει κύριος. Έντειλαι το οίκο σου, ότι αποθνήσκεις σύ καὶ ού ζήση. 3 Καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόςωπον αὐτοῦ πρός τόν τοίχον, και προςηύξατο πρός κύριον, λέγων· 33 δή, κύριε, μνήσθητι δή ώς περιεπάτησα ένώπιόν σου έν άληθεία καὶ έν καρ-Bla telela, nai tò arabòr ér òwbalmois son έποθησα. Καλ έκλαυσεν Έζεκlaς κλαυδμώ μεγάλφ. 4 Καὶ ἦν Ἡσαΐας ἐν τῆ αὐλῆ τῆ μέση, καὶ όῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτόν, liver . 5' Enlorospor nal iosis noos 'Estenlar τὸν ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μου. Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυίδ τοῦ πατρός σου· "Ηκουσα της προςευχής σου καὶ είδον τὰ δάκρυά σου. ίδου έγω ιάσομαι σε, τη ήμέρα τη τρίτη άναβήση είς οίκον πυρίου. 6 Και προςθήσω έπι τὰς ήμέρας σου δεκαπέντε έτη, καὶ ἐκ γειρὸς Βασιλέως Ασσυρίων δύσομαί σε και την πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιο ὑπέρ τῆς πόλεως ταύτης δι' έμε και διά Δαυίδ τον δούλον μου. 7 Καὶ είπεν Ἡσαΐας. Δαβέτωσαν παλάθην σύχων καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἔλχος, καὶ ύγιάσει. 8 Kai siner Elenias noos Ήσαΐαν. Τι το σημείον ότι ιάσεται με κύριος καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἰκον κυρίου τῆ ἡμέρα τῆ τρίτη; 9 Καὶ είπεν Ήσαΐας. Τοῦτό σοι τὸ σημείον παρά κυρίου, ότι ποιήσει κύριος τόν

בּנִּנִ שַּׁשַׁשֵּׁיִנִּ נִמְלְשִׁׁ אָנֵּרְ אָׁבְנֵים וַיִּמְלְנֵּ אְסַׁבְּתַּוֹנְּוּ נִמְלְשִׁׁ אָנֵּרְ אָלְנִיוּ וְאַבְּבָּנָּלְ בּּיִת י נִסְּלְבְׁ אֶלְנִיוּ וְאַבְּנָּנֶלְ זּנְיָשׁׁ יִשְׁשְׁׁבְּוֹנִיּ וְיִּבְּּנִּלְּבְּ נִנְּלָבְ וַבְּּשְׁב סַּנְּחֵבִיב מֵלֶנְבּאַשִׁיּנִר

• 🗚 בַּיָמִים מָהַם חַלַת חָזְקיַהוּ לַמְוּת וַיָּבָא אָבֶיר יִשָּׁצִיהוּ בַּן־אַמוֹץ הַנְּבִיא יתוה צו בה-אמר מַת אַתַה וָלָא תַּחָיַה: 3 אל־יחות לאמר: אנת יהוה זכו את אשר התהפכהי וכלבב שלם והשוב בעיניה עשיתי 4 רַמַבְדֶּ הִזְּקְמֶּרוּ בְּבֵי בָדְוֹלֹ : וַיִהֵי יִשַׁשְּיַחוּ לא יצא העיר המיכנה וּדְבַר ם הַנַת אֱלֵיו לַאִּמְר: שִׁוּב וְאַמַּרָתּ אֱל־-עמי פה-אמר יהוה אַלְחֵי דָּרָד אַבִּיף שׁמַעְתִּי אַת־תּפַלְּתֹה רַאַיתִי אַת־דָּטְקַתָּדְ הַנְנִי ביום השלישי תעלה בית יחוה: 6 והספתי על-ימיה חמש עשרת שנה וּמַכַּף מַלַה־אַשׁוּרֹ אַבּילָהׁ וָאֵת הַעִיר הַזָּאָת וְגַפּוֹתְוֹ עַלְ־חַעִיר הַוֹּאַת לְעַענֹי ריאמר חזקיהוי יה שוניון וַפַּתִיי ז ישעיהו מה אות כיי יַהוֹה פַּי יַעֲשָה יִהוֹה אַת־הַדָּבֵר אַשֵּר

^{36.} AB: ψπησες (ματώμ. FX). 37. B: Μεσεράχ (c.F). AB: Λοορδάν (c.X). — 1. AB: εἰς Φάνατος (ε̃ως θ. FX). Β*ὅτι († ΑΕΓΧ). 2. AB † (p. ἀπ.) Βζεπιάς (* X) * τό πρ. αὐτῦ († ΕΓΧ)... ηνης. (c. FX). 3. B * Ὁ ἀ ἡ († ΑΓΧ). AB: ὅσα (ὡς FΧ). B* (alt.) ἐν († ΑΕΓΧ). AB: πλήρει (τελεία FΧ). 5. AB* (alt.) μαλ († ΕΓΧ). 6. AB: πέντε καὶ δέκα... σώσω σε (c. FX). 7. B* Hσ. († ΑΕΓΧ). 9. AB* σοι († FX).

יוצר ס' . א. בניו סרי ולא כחיב . 4. ל

^{1.} B: In benfelben Tagen. vE : tobtlich fr. A: fr. bis jum Tobe. B.dW: jum Sterben. dW.vB: Ber ftelle. A: Gebiete aber. B: Befehle beinem &. dW:

XIX.

Canberibs Ermordung. Sistia's Rrantheit.

Sanberib, ber Ronig von Affprien, auf und jog weg, und fehrete um und blieb 37 gu Minive. *Und ba er anbetete im Baufe Dieroche, feines Gottes, folugen ibn mit bem Schwert Abra Melech und Sar Eger, feine Gobne. Und fie entrannen ine Land Ararat, und fein Cobn Affar Sabbon warb Ronig an feine Statt.

XX. Bu ber Beit warb Siefia tobtfrant. Und ber Prophet Jefaja, ber Cobn Amoz, fam zu ihm und sprach zu ihm: So spricht ber Berr: Befchide bein Baus, benn bu wirft fterben und nicht leben bleiben. 2 " Er aber manbte fein Antlig jur Band, 3 und betete jum Gerrn und fprach: "Ach, Berr, gebente boch, bag ich vor bir treulich gewandelt habe und mit rechtschaffenem Bergen, und habe gethan, bas bir wohl-4 gefällt. Und Siefig weinete febr. *Da aber Jefaja noch nicht zur Stabt halb binaus gegangen mar, tam bes Gerrn 5 Bert ju ihm und fprach: * Rebre um und fage Biefia, bem Furften meines Bolfs: So fpricht ber Bert, ber Bott beines Baters Davib: 3ch babe bein Bebet geboret und beine Thranen gefeben; fiebe, ich will bich gefund machen, am britten Tage wirft bu hinauf in bas Saus bes Beren 6 geben. * Und will funfzehn Jahre ju beinem Leben thun, und bich und biefe Stadt erretten von bem Ronig gu Affprien, und biefe Stadt befchirmen um meinetwillen und um meines Rnechts Davibs willen. 7 * Und Jefaja fprach : Bringet ber ein Stud Feige. Und ba fle bie brachten, legten fie fie auf bie Drufe, und er warb ge-" Bistia aber fprach ju Jefaja: Beldes ift bas Beichen, bag mich ber Berr wird gefund machen, und ich in bes Berrn Baus hinauf geben merbe am britten 9 Tage? * Jefaja fprach : Das Beiden wirft bu haben vom Berrn, bag ber Berr thun

abiit et reversus est Senacherib rex As-Jon.1,2. syriorum, et mansit in Ninive. * Cum- 37 E. 37, 28. que adoraret in templo Nesroch deum 32,21. suum, Adramelech et Sarasar filii ejus Tob. 1,94: percusserunt eum gladio. Fugeruntque Jec. 51,94: in terram Armeniorum, et regnavit Ber.4,2. Asarhaddon filius ejus pro eo.

Es.38,1ss 2Ch. In diebus illis aegrotavit Ezechias usque ad mortem. Et venit ad eum Isaias fikius Amos Propheta, dixitque ei: Haec dicit Dominus Deus: Praecipe domui tuae, morieris enim Bank tu et non vives. * Qui convertit fasch. ciem suam ad parietem, et oravit Do-22,24; minum, dicens: * Obsecto, Domine, 18.3. memento quaeso, quo modo ambula-18g. 6,4 verim coram te in veritate et in corde perfecto, et quod placitum est coram te fecerim. Flevit itaque Ezechias fletu magno. *Et antequam egrederetur Isaias mediam partem Rassa atrii, factus est sermo Domini ad Re. 38.5. eum, dicens: Revertere et dic Eze-25-7.8 chiae duci populi mei: Haec dicit the 8,25 Dominus Deus David patris tui: Au-19,20, divi orationem tuam et vidi lacrymas tuas, et ecce sanavi te, die tertio ascendes templum Domini. * Et ad- 6 dam diebus tuis quindecim annos; E. 28,6 sed et de manu regis Assyriorum liberabo te et civitatem hanc, et pro-19,34. tegam urbem istam propter me et propter David servum meum. Di-E. 38,31. xitque Isaias: Afferte massam fico-(2,30). rum. Quam cum attulissent et po20,418. suissent super ulcus ejus, curatus
18m. 25,18; est. * Dixerat autem Ezechias ad 8 Jud. 6,17. Isaiam: Quod erit signum quia Dominus me sanabit et quia ascensurus sum die tertia templum Domini? Es. 38,7. *Cui ait Isaias: Hoc erit signum a 9 Domino, quod facturus sit Dominus

genefen. vE: wieber auffommen.

^{3.} B.A: wie id. vE: reblid. dW: mit Treue. B.A: in (ber) Bahrheit ... vollfommenem f. dW.vE: (gang) ergebenem.

^{4.} B.dW: jum mittleren Borhof (heraus). vE: mittl. hofe. A: über b. Mitte bes Borh.

^{5.} B: angefeben. dW.vE: beilen. A: habe bich ge-

^{37.} S: Armenorum.

^{1.} Al. * Deus. S: Dispone. 5. Al. * (ult.) et. beilet.

^{6.} B.A: ju beinen Tagen.

^{7.} eine maffe Feigen. B : Rlumpen. dW.vE : Feigentuchen. vR : Beule. B.dW.A : Beschwär dW.vE: genae.

^{8.} beilen. B: hatte gefagt. VE: fragte 3.: Bas wird mir für ein 3.

λόγον δν ελάλησε: Πορεύσεται ή σκιὰ δέκα ἀναβαθμούς, έὰν ἐπιστρέψη δέκα ἀναβαθμούς. 10 Καὶ εἶπεν Ἐξεκίας: Κοῦφον τὴν σκιὰν κλῦναι δέκα ἀναβαθμούς: οὐχ οὖνως, ἀλλ' ἀποστραφήτω ή σκιὰ δέκα ἀναβαθμούς εἰς τὰ ὀπίσω. 11 Καὶ ἐβόησεν Ἡσαίας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν ή σκιὰ ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς ᾿Αχάζ, οἶς κατέβη τοὺς δέκα ἀναβαθμούς, εἰς τὰ ὀπίσω δέκα ἀναβαθμούς.

12 Έν τῷ καιρῷ ἐκείνο ἀπέστειλε Βαρωδάς Βαλαδάν νίὸς Βαλαδάν βασιλεύς Βαβυλώνος έπιστολάς και δώρα πρός Έζεκίαν, ότι ήκουσεν öri nobwornger Elexlag. 13 Kai eyaon en αύτοις Έζεκιας, και έδειξεν αύτοις πάντα τὸν οίκον τοῦ νεγωθά, καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ γρυσίον, καὶ τὰ ἀρώματα καὶ τὸ διαιον τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν οίκον τῶν σκευῶν, καὶ κάντα όσα ηθρέθη έν τοῖς θησαυροῖς καὶ ov กลอร์โลเกลา ovider o ovix adeiger avroig Εξεκίας ἐν τῷ οἶκφ αὐτοῦ καὶ ἐν παντὶ θησαυρφ αὐτοῦ. 14 Καὶ εἰςῆλθεν Ἡσαίας ό προφήτης πρός Έζεκίαν τὸν βασιλέα καλ είπεν αύτω. Τι ελάλησαν οι άνδρες ούτοι. καὶ πόθεν ήκον πρὸς σέ; Καὶ είπεν Ἐζεκίας· 'Εκ τῆς πόρρωθεν ήκασι πρός με, ἐκ Βαβυλώvoc. 15 Kal elner "Hoafac". Ti eldor er zo olum oon; Kal elner 'Elexiag. Harra ooa er τῷ οἶκφ μου είδον, οὐκ ἦν ἐν τῷ οἶκφ μου ο ούκ έδειξα αύτοις, και τὰ ἐν τοις θησαυροίς 16 Kai siner Hoatas noòs Esexlar. "Ακουσον εδν λόγον κυρίου. 17' Ιδού ήμεραι έρχονται, 'φησὶ κύριος', καὶ ληφθήσεται πάντα τὰ ἐν τῷ οἶκφ σου, καὶ όσα ἐθησαύρισαν οἰ πατέρες σου έως της ημέρας ταύτης, είς Βαβυλώνα, και ούχ ύπολειφθήσεται ή ημα, είπε χύριος. 18 Καὶ ἀπὸ τῶν υἰῶν σου τῶν έξεληλυθότων έκ σου ών έγέννησας λήψεται,

9. B(eti, infra): βαθμός. 10. AB: ἐχι, ἀλλ' ἐπιστο. B
† (p.σκ.) ἐντοῖς ἀναβαθμοῖς. 11. ĀΒ*'λχ. Β* οἶς κ.
τὰς δ. ἀν. 12. Β: Μαρ. ΑΒ: βιβλία κ. μαναὰ (ἐπ. κ. δ.
FX). 13. ΑΒ: ὅἰον τὸν ...*(sq.) καλ. Β* (a. τὰ) καλ. ΑΒ
*πάντα ...†(p.δ.) ἀὐτῦ: (*καλ) ὅκ ἢν λόγος (s. τόπος)
ὅν ... κ ἐν πάση τῷ ἐξεσία. 14. ΑΒ: πρὸς τ. β. Ἑξ. κ.
εἶπε πρὸς αὐτόν ... ἤκασι. 15. ΑΒ*' Ἡσ. Β* Ἐξ. ΑΒ †
(a. καλ) ἀλλὰ. 16. Β*τὸν. 17. ΑΒ*φ. κύρ. ...†(p. δ.) δ.
18. ΑΒ: οῖ υῖοί σε οῖ ἐξελεύσονται ... ἐς γεννήσεις.

דָבֶר הָלַךְ הַצַּלֹ עַשֵּׁר מעלות אם־ ישוב עשר מעלות: ויאמר יחזקיהו כי נשוב הצל אחרנית עשר מעלות: וישב את־הצל בפעלות אשר ירלה שכח בראדה ב בּרבּלאַדון מלה־בבל ספרים ומנחה שמע כי חלה חזקיהוי יחוקקיהו כי 13 וַיִּשְׁמֵע עַלִיהם הַזְקַיַּהוּ וַיַּרָאָם אָת־ בַּל־בַּית נַכֹתה אָת־הַכַּסָף וָאָת־הַזָּהָב וָאָת־הַבְּשַׁמִים וָאַת ּ שַׁמוּ הַפוֹב ואת הראם 14 מַמְשַׁלְתְּוֹ : וַיַבֹּא יִשְׁעִיַהוּ הַנַּבֹיא אל־ ריאמר חזקיהו את כל ויאמר ישעיהו אשר בב מִמְהַ אַשֵּׁר תּוֹלֵיד יָפַּחָ

> יסחוי ק' .13. v. יסחוי ק' יסחוי ק' .18. v.

11. er lieft ben ... geben. dW.vE: Sonnenzeiger

^{9.} pormares. B.dW: Grabe! (A: Linien ... Gras

^{10.} B: bem Sch. ein Leichtes ... fich zu neigen. dW: ein L., bag ber Sch. finte. vE: bem Sch. leicht ... fortguraden.

wirb, was er gerebet hat: Soll ber Schatten zehn Stufen förber gehen, ober zehn Stustofen geben? * Holdkia fprach: Es ift leicht, bag ber Schatten zehn Stufen nieberwärts gehe; bas will ich nicht, sonbern baß er zehn Stufen hinter sich zuruck gehe.

1.*Da rief ber Prophet Jesaja ben Gerrn an, und ber Schatten ging hinter sich zuruck zehn Stufen am Zeiger Ahas, die er war nieberwärts gegangen.

Bu ber Beit fanbte Brobach, ber Sohn Balebans, bes Cohns Balebans, Ronigs ju Babel, Briefe und Gefchente zu Bistia; benn er hatte gehoret, bag Bistia frant 13 mar gemefen. * Sistia aber mar froblich mit ihnen, und zeigete ihnen bas gange Schabhaus, Gilber, Golb, Specerei und bas befte Del, und bie Barnifchtammer, und alles, mas in feinen Schagen vorbanben war; es war nichts in feinem Baufe und in feiner gangen Berrichaft, bas 14 ihnen Siefia nicht zeigete. "Da tam Jefaja, ber Prophet, jum Ronige Sistia, und fprach ju ibm: Bas baben biefe Leute gefagt, und mober find fle zu bir getommen? Sistia fprach: Sie find aus fernen Landen zu mir gefommen, von Babel. 15 * Er fprach: Bas baben fle gefeben in beinem Baufe? Bistia fprach: Sie haben alles gefeben, mas in meinem Saufe ift, und ift nichts in meinen Schätzen, bas ich nicht ihnen 16 gezeiget batte. "Da fprach Jefaja gu 17 Diefia: Gore bes Berrn Wort: "Siehe, es tommt die Beit, daß alles wird gen Babel meggeführt merben aus beinem Saufe, und mas beine Bater gesammlet haben bis auf biefen Tag, und wird nichts übergelaffen 18 werben, fpricht ber Berr. "Dagu bie Rinber, bie von bir fommen, bie bu zeugen wirft, werben genommen werben,

sermonem quem locutus est: Vis ut ascendat umbra decem lineis, an ut revertatur totidem gradibus? *Et ait 10 Ezechias: Facile est umbram crescere decem lineis, nec hoc volo ut fiat, sed ut revertatur retrorsum decem gradibus. *Invocavit itaque Isaias 11 **32.24.** Propheta Dominum, et reduxit um**18.48.** Bran per lineas, quibus jam descenderat in horologio Achaz, retrorsum decem gradibus.

Es. 33, 11ss In tempore illo misit Berodach 12 ack.
32,31. Baladan filius Baladan, rex Babyloniorum, litteras et munera ad Ezechiam; audierat enim quod aegrotasEs. 35,2. set Ezechias. Laetatus est autem 13 in adventu eorum Ezechias, et ostendit eis domum aromatum et aurum et argentum et pigmenta varia, unguenta quoque et domum vasorum suorum, et omnia quae habere poterat in thesauris suis; non fuit quod non monstraret eis Ezechias in domo sua et in omni potestate sua. Ve-14

Ea.39,3. nit autem Isaias Propheta ad regem
Ezechiam dixitque ei: Quid dixerunt
viri isti, aut unde venerunt ad te?
Cui ait Ezechias: De terra longinqua
venerunt ad me, de Babylone. *At 15

2ch. Isaias Ezechiae: Audi sermonem Do32,31,23; mini: * Ecce, dies venient, et aufe17
24,136. rentur omnia quae sunt in domo
tua, et quae condiderunt patres tui
usque in diem hanc, in Babylonem;
non remanebit quidquam, ait Domi-

35.39,7. nus. *Sed et de filis tuis qui egre- 18' dientur ex te, quos generabis, tollentur,

^{9.} A.A. fürber. A.A. vorwarts.

^{12.} A.A: Berobach Balaban, ber S. B.

^{18.} U.L. ber Rinber.

A: fuhrte b. Sch. burch bie Linien ... an ber Sonnens uhr ...

^{12.} Berobach-Balaban, ber Cobn B., Asnig.
13. fein ganges. B: Und als h. fie angehört hatte. dW: hörete f. an. vE: hierüber freuete fich h. A: fr. sich ihrer Ankunft. vE: Schaftammer. A: haus ber Gewürze. dW. vE: foftliche (Salben). B: gute Salbsol. B. dW. vE: Beughans. A: haus seiner Gefäße?
Bolbalotten Bibel. A. L. 2. Bbs 1. Abis.

^{13.} Al. † (p. fuit) verbum. 14. Al. * ad me. 18. Al.: tollent.

vE: ganzen Gewalt. A: g. Bermögen? 14. dW.vE.A: Männer. vE: hatten bie M. für-Auftrage.

^{16.} vB: Bernimm ben Ausspruch.

^{17.} mas in b. D. ift. vE: man ... Balaft ... mege foleppen wirb.

^{18.} aus beinen R. dW.vE.A : Sohnen. dW.A: bervorgehen (werben) aus bir. vE: v. bir abftammen.

καὶ έσονται εθνούγοι έν το οίκο του βασιλέως 19 Καλ είπεν Έζεκίας πρός 'Ησαΐαν· 'Αγαθός ὁ λόγος κυρίου ον ελάλησεν· έστω είρήτη και δικαιοσύτη έτ ταϊς ήμέραις μου.

20 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Έζεκιου καὶ όσα έποίησε καὶ πάσα ή δυναστεία αὐτοῦ, καὶ την κρήνην και τὸν ύδραγωγὸν α έποίησε καὶ εἰζήνεγκε τὸ υδωρ εἰς τὴν πόλιν, οὐχὶ ταύτα γέγραπται έπλ βιβλίω λόγων των ήμερων τών βασιλέων Ιούδα; 21 Καλ έκοιμήθη Έζεκίας μετά των πατέρων αύτου, και έβασίλευσε Μανασσής νίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΧΧΙ. Υίὸς δώδεκα έτων Μανασσής έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, και πεντήκοντα και πέντε έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμο καὶ ὅνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἐψιβά. 2 Καὶ ἐποίησε τὸ πογηρόν ένώπιον κυρίου κατά τα βδελύγματα των έθνων ών έξηρε κύριος από προςώπου των νίων Ίσραήλ, 3 καὶ ἐπέστρεψε Μανασσῆς' καὶ φκοδόμησε τὰ ύψηλὰ α κατέσκαψεν Έζεκίας ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησε θυσιαστήριον τῷ Βάαλ, καλ ἐποίησεν άλση καθώς εποίησεν Άχαὰβ βασιλεύς Ίσραήλ, καὶ προςεκύνησε πάση τῆ σερατιζ τοῦ οὐρανοῦ καὶ έδούλευσεν αύτοις, 4 και φκοδόμησε θυσιαστήριον έν οίκφ κυρίου έν φ είπεν Έν Ίερουσαλημ θήσω τὸ ὅνομά μου. 5 Καὶ ϣκοδόμησε θυσιαστήρια πάση τη στρατιά του ούρανου έν rais duolu aulais oixou xuelou, anal dinye τὰ τέχρα αὐτοῦ ἐν πυρί, καὶ ἐκληδονίζετο καὶ ολωνίζετο, και εποίησεν έγγαστριμύθους και γνώστας επλήθυνε του ποιήσαι το πονηρόν έν όφθαλμοῖς χυρίου, τοῦ παροργίσαι αὐτόν. ⁷ Καλ έθηκε τὸ γλυπτὸν τοῦ άλσους ἐν τῷ σίκφ εν φ είπε κύριος πρός Δαυίδ και πρός Σαλομώντα τὸν νίὸν αὐτοῦ. Ἐν τῷ οἵκω τούτω

והיול סריסים בהיכל מלה יָהוֹרָה אֲשֵׁר דָבַּרָתַ וַיֹּאמֵר הַכְּוֹא אם־שכום ואמת יהיה בימי:

וַאַשֶׁר עָשָּׂה אָת־הַבְּרֵכָהֹ וָאָת־הַתְּעַכָּה -ספר דברי הימים למלכי ו היהודה: דַיִּשְׁכַב חָזָקיַהוּ עִם־אַבֹתִיוּ ניִּעלָה מנַשֵּׁה כִנִּי מַחַפִּיר:

השנים בשבה שנה בשנה בישה בישה בִּמַלְכֹּוֹ וַחֲמָשַׁים וַחָמֵשׁ שָׁנָה מַלֶּה 2 בַּירוּשַׁלָם וְשָׁם אָמִוֹ חָפִבִּי־בַה: וַיֵּעֲשׁ יהוה בתועבת הגוים אַשָּׁר הוֹדְרִישׁ יִהֹוָת בִּפְּנֵי בְּנֵי יִשִּׂרַאֵל: 3 וַיַּשָׁב וַיָּבֶן אַת־הַבְּמוֹת אַשֶּׁר אָבּד חוקיהו אָבִיוֹ וַיַּלֵם מִוְבַּחוֹת לַבַּעַל רַיַּעַם אַשַּׁרָהֹ כַּאֲשָׁר עַשָּׁה אַחָאַבֹּ מֵלֶהְ ישראל וישתחו לכל־צבא השבים ויעבר אתם: ובנה מזבחת בבית אַמר יָהוָה בִּירִוּשׁלם ת אַשִּׁים אָת־שָׁמַי: וַיִּבֶן מִזְבַּחִוֹת לְכַל־ השמים בשמי הצרות בית-6 יהוֹה: וַהַּעַבִיר אַת־בָּנוֹ בָּאַטׁ וְעוֹנֵן רעשת אוב לשמות תרע בעיני יהוה להכעים: ז וַיַּשֹּׁם אַתֹּ־פַּטֶל הַאָשַׁרָה אָשׁר עַשַּׁה 7 בּבַּית אַשׁר אַמַר יָהוֹהֹ אַל־דָּוָדֹ וָאַל־ שלמה בנו בבית הוה ובירושבם

V. 19. FORMS FEND

^{19.} AB*π. διπ. († FX). 20. AB pon. π. δσα ἐπ. ρ. δυν. αὐτὖ ... *(quart.) παὶ et ὰ ἐπ. (c. FX). B: εἰςήγαγε (εἰςήν. AFX). AB: γεγοαμμένα ... τοῖς βασιλευσιν (c. FX). — 1. AB: τỷ μητοὶ (c. FX). B: Αψ. (Ἐψ. FX). 2. AB: ἐν ὀφθαλμοῖς (ἐνώπ. FX). 3. AB* Μαν. († FX). B: πατέσπασεν Ἐζ. ... τἡ Β. (c. FX). B † (a. ἄλση) τὰ (* AFX). AB (et. 4): δυνάμει (στρατ. FX). 4. AB: ἀς (ἐν ὡ FX). 5. AB: Φυσισστροιου (- μα FX). 6. AB: τὰς πίὰς (τὰ τ. FX). σιαστήριον (-ια FX). 6. AB: τὸς νίὸς (τὰ τ. FX). Sắ thm nicht fo? Sintemal ... fein w. in m. Lagen. B: τεμένη (ἐγγαστρ. FX; ΑΕΧ: Θελητήν). ΑΒ: dW: Bohlan! möge nur Gind n. Beftand f. fo lange ποιείν ... * (eq.) τδ (c. FX). 7. ΑΒ * (alt.) ἐν († FX). ich lebe! vE: Sắ có n. fo, wenn fr. n. Gidetheit

^{18.} vE : Cofbebienten, dW : Gamilinge! 19. Das Bort bes D. ift g. S. bu ger. buft ... Go wird ... Seiten? dW: Gatig ift ... vE: Grabig. B: Spihm nicht fo? Sintemal ... fein w. in m. Lagen. dW: Bohlan! moge nur Glad u. Beftanb f. fo lange

Bistia's Tob. Manaffe's Uebelthaten.

bag fie Kammerer feien im Palaft bes Rb-19 nigs zu Babel. * Sistia aber fprach zu Befaja: Das ift gut, bas ber herr gerebet hat. Und fprach weiter: Es wird boch Friebe und Treue fein zu meinen Zeiten!

20 Bas mehr von Gistia zu fagen ift, und alle seine Racht, und was er gethan hat, und ber Teich und die Wasserzöhren, damit er Wasser in die Stadt geleitet hat, flehe, das ift geschrieben in der 21 Chronica der Könige Juda. ** Und histia entichlief mit feinen Notern und Mage

entschlief mit seinen Batern, und Manaffe, sein Sohn, warb Konig an seine Statt.

Manaffe war zwölf Jahre alt, ba er Ronig warb, und regierete funf und funfzig Jahre zu Berufalem. Seine Dut-2 tet bieg Bephgiba. * Und er that, bas bem Geren übel gefiel, nach ben Grauein ber Beiben, bie ber Berr vor ben Rinbern 3 3frael vertrieben hatte, "und verfehrete fich, und bauete bie Soben, Die fein Bater Sistia hatte abgebracht, und richtete Baal Altare auf, und machte Saine, wie Abab, ber Ronig Ifraele, gethan batte, und betete an allerlei Beer am himmel und bienete 4 ihnen, *und bauete Altare im Baufe bes Berrn, bavon ber Berr gefagt hatte: 3ch will meinen Namen gu Berufalem fegen. 5 "Und er bauete allen Beeren am Simmel Altare, in beiben Gofen am Saufe bes 6 Berrn, *und ließ feinen Sohn burchs Beuer geben, und achtete auf Bogelgeschrei und Beichen, und hielt Bahrfager und Beichenbeuter, und that beg viel, bas bem Berrn übel gefiel, bamit er ihn erzurnete. 7 * Er feste auch einen Saingogen, ben er gemacht batte, in bas Baus, von welchem ber Berr ju Davib und ju Salomo, feinem Sohn, gesagt hatte: In biefem Sause unb

3. A.A: allerlei Beere.

ift ...? A: möge Fr. n. Bahrheit bauern in m. Tagen!
20. B: u. was er hat machen laffen, ben ... ba er bas B. ... bineingebracht hat. dW.vE.A: wie er ben T. u. b. Wafferleitung gemacht u. (bas) B. gesführet (gel.).

3. des himmets. B.dW.vE: bauete wieder (auf) bie S. B.dW: vertilget. A: verwüstet. vE: zerftort.
4. dW.vE: Nach 3. will ... legen.

5. allem Deer bes D. B.dW.vE.A: bem gangen ...

Dan. 1, 2. et erunt eunuchi in palatio regis Ea. 39, 2. Babylonis. Dixit Exechias ad Isaiam: 19 20, 24. Bonus sermo Domini quem locutus 186. 2, 24. es! sit pax et veritas in diebus 186. 3, 18 meis.

gnavit Manasses filius eius pro eo.

Duodecim annorum erat Manasses, cum regnare coepisset, et quinquaginta quinque annis regnavit in Jerusalem; nomen matris eius 3Ch.33.2 Haphsiba. * Fecitque malum in con- 2 18g. spectu Domini, juxta idola gentium 14,34. quas delevit Dominus a facie filiorum 185. ficavit excelsa, quae dissipaverat Eze-18.4. chias pater ejus, et erexit aras Baal et fecit lucos, sicut fecerat Achab ing. et letti iuous, salari omnem mili-17,164 tiam coeli et coluit eam, * exstruxit- 4 22.12 que aras in domo Domini, de qua v.7.. dixit Dominus: In Jerusalem ponam 2Ch.23,5. nomen meum. Et exstruxit altaria v.3.23, universae militiae coefi in duobus 15,2Ch, 4,5;33, atriis templi Domini, et traduxit 16,5;33, atriis templi Domini, et traduxit 16,5... filium suum per ignem, et ariolatus 17,17,21. est et observavit auguria, et fecit pythones et aruspices multiplicavit, ut faceret malum coram Domino et 2Ch.33.7. irritaret eum. Posuit quoque ido- 7 13,4. lum luci, quem fecerat, in templo 18,5,2 Domini, super quod loculus est Do-5,25,16 minus ad David et ad Salomonem filium ejus: In templo hoc et in

19. Al.: Dixitque et: sit tantum p.

(Borbofen) bee D. (Tempele).

7. B: bas gehanene Bilb bes Gogenwalbes. dW:

Bilb ber Aftarte.

^{6.} trieb Sauberei u. Bahrfagerei ... Befcwöret u. S. B: war ein Tagewähler u. ging mit B. um. dW: trieb 3. u. Selchenbeuterei. vE: B. u. Jaub. A: gab fich aufs Bahrfagen u. merfte auf Seichen. B: hielt Jauberer u. Zeich. dW.vE: bestellte Tobtensbeschwörer u. fluge Manner (weise Leute).

XXI.

Manasse rex Judae.

καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἡ ἔξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ Ἱσραήλ, καὶ θήσω τὸ ὅνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα, ⁸ καὶ οὐ προςθήσω σαλεῦσαι τὸν πόδα Ἰσραήλ ἀπὸ τῆς ῆς ῆς ἔδωκα τοῖς πατράσω αὐτῶν, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην αὐτοῖς, κατὰ πάντα τὸν νόμον δν ἐνετειλατο αὐτοῖς ὁ παῖς μου Μωϋσῆς. ⁹ Καὶ οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη ἃ ἔξῆρε κύριος ἀπὸ προςώπου νίῶν Ἰσραήλ.

10 Καλ έλάλησε χύριος έν γειρί των δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέγων 11'Ανθ' ὧν όσα έποίησε Μανασσής βασιλεύς Ιούδα τὰ βδελύγματα ταύτα τὰ πονηρὰ κατὰ πάντα ὅσα έποίησεν ὁ Αμοβραίος ὁ έμπροσθεν, καίγε και τὸν Ἰούδαν έξήμαρτεν έν τοῖς είδώλοις αὐτών. 12 τάδε λέγει κύριος ὁ Θεός Ἰσραήλ. 'Ιδού έγω επάγω κακά έπι 'Ιερουσαλήμ και έπι Ιούδαν, ώςτε παντός ακούοντος αὐτά ἡγῆσαι άμφότερα τὰ ώτα αὐτοῦ, 13 καὶ ἐκτενῷ ἐπὶ Ίερουσαλήμ τὸ μέτρον Σαμαρείας καὶ τὸν σταθμόν οίκου Αγαάβ, και άπαλείψω την Ίρρουσαλήμ καθώς έξαλείφεται ὁ ἀλάβαστρος καὶ καταστρέφεται έπὶ πρόςωπον αὐτοῦ. 14 Καὶ ἀπαλείψω τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς είς γεῖρας ένθρων αθτών, και έσονται είς διαρπαγήν καί είς προνομήν πασι τοις έγθροις αύτων, 15 ανθ' ών όσα έποίησαν τὸ πονηρὸν έν όφθαλμοῖς μου, καὶ ήσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας ής εξήγαγον τούς πατέρας αὐτῶν έξ Αἰγύπτου 16 Καίγε αξμα καί έως της ημέρας ταύτης. άθωσον έξέχεε Μανασσής πολύ σφόδρα, έως ού έπλησε την Ίερουσαλημ στόμα ἐπὶ στόμα, πλην των άμαρτιών αὐτοῦ ών Εήμαρτε τὸν Ἰούδαν του ποιήσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου.

אָתִּדְּרָּלְע מָן־הַבּנּוֹיִם אֲשָׁר הִשְּׁמֵיד אָתִּדְּרָּלְע מָן־הַבּנּוֹיִם אָמָשׁר הִשְּׁמֵיד בְּתְּבִּירִּה בְּנָע אֲשָׁר בִּנִּיתִּים וּלְכָּלְ-בַּתְּבִּירִ בְּנָע יִשְּׁרָאֵל מִן־הַאָּבִיתִים וּלְכָּלִ-בַּתְּבִּירִ בְּנָע יִשְּׁרָאֵל מִן־הַאָּדִּהָה אֲשָׁר בְּתְּבִּי בְּנָע יִשְּׁרָאֵל מִן־הַאָּדִּהָה אֲשָׁר בְּתְבִּי בְּנָע יִשְּׁרָאֵל מִן־הַאָּדִּהָה אֲשָׁר בְּתְבִּי בְּעָבִי תְשָׁר בְּנִי יִשְׂרָאַל מִן־הַאָּדִּהָה אֲשָׁר בְּתְבִּי יִשְׂרָאַל מִן־הַבּּנִי יִשְׂרָאַל יִּים בְּעָּים הַיִּבְּיִים הַּבְּעַיי אָמִין מִפְּנִי יִשְּׁרָאַל:

יָהוָה בִּיַד־צַבְדֵיוּ הַנָּבִיאֵים וו לַאַּמְר: יַעַן אֲשׁׁר עַשָּׁה מִנַשַּׁה מַלֵּהְ יהודה תתעבות האלה הרע מכל יעשר האַמרי אשר לפניו וַיּחָטא רושכם ויהודה אשר 13 שמליר תַּבַּלְנָה שְׁתֵּי אָזְנֵיר: וְנָטֵיתִי ארז כאשר־ימחה 14 מחה והפה על־פניה: ונטשתי את ת נחלתי ונתתים בנד איביהם וכמשפה מַכְעָסֵים אֹתי מו ונם דם נקי שפה מנשה 16 הזה: אשר־ מאד אַת־יָהוּיָה

^{8.} AB † (a. σ.) τε. Β: οδτινες φυλάξεσι πάντα όσα ένετειλάμης κατά πάσαν την έντολην ην ένετειλατο αύτοις ὁ δελός με Μ. (πλην κτλ. F). 9. AB: έκ όφθαλμοις κυρ.... ά ήφάνισε κ. έκ πρ. 10. AB*(pr.) τών. 11. AB † (p. M.) ό... πον. ἀπὸ πάντων ών έπ. A²B: καὶ ἐξ. καίγε τὸν Ἱ. 12. AB † (in.) Οὐχετως (*?) ... φέρω κ. Β * (ai.) ἐπὶ. AB: (*αν.) ήχήσει. 13. A²Bι τὸ στάθμιον. AB: ἀπαλ. ὁ ἀλ. ἀπαλειφόμενος κ. κ. 14. AB: ἀπεώσομαι τὸ. 16. AB: εἰς στ. πλην ἀπὸ.

ע. 9. המץ בז'ק . שמעה ק' . 12.

gu Berufalem, bie ich ermablet habe aus allen Stammen Ifraels, will ich meinen 8 Mamen feten ewiglich, *und will ben Sug Ifraels nicht mehr bewegen laffen vom ganbe, bas ich ihren Batern gegeben habe, fo boch, fo fle halten und thun nach allem, bas ich geboten habe, und nach allem Befege, bas mein Rnecht Mofes 9 ihnen geboten bat. * Aber fle geborchten nicht, fonbern Manaffe verführete fie, baß fie arger thaten benn bie Beiben, bie ber Berr por ben Rinbern Ifrael vertilget hatte. Da rebete ber Berr burch feine Rnechte, 11 bie Bropbeten, und fprach: * Darum, bag Manaffe, ber Ronig Juba, hat biefe Grauel gethan, bie arger find benn alle Brauel, fo bie Amoriter gethan haben, bie vor ibm gemesen find, und bat auch Juba funbigen 12 gemacht mit feinen Gogen: "barum fpricht ber Berr, ber Gott Ifraele, alfo: Siebe, ich will Unglud über Berufalem und Juba bringen, bag, wer es horen wirb, bem follen feine beiben Ohren gellen, 13 und will über Berufalem bie Defichnur Samaria gieben, und bas Bewicht bes Saufes Ahabe, und will Jerufalem ausfoutten, wie man Souffeln ausschüttet, 14 und will fie umfturgen. * Und ich will etliche meines Erbtheils überbleiben laffen und fie geben in bie Banbe ihrer Beinbe, bag fie ein Raub und Reigen werben aller 15 ihrer Beinbe, * barum, baß fie gethan baben, bas mir übel gefällt, und haben mich ergurnet von bem Tage an, ba ihre Bater aus Egppten gezogen find, bis auf * Much vergoß Danaffe 16 biefen Zaa. febr viel unschulbiges Blut, bis bag Jerusalem bie und ba voll ward, ohne bie Sunbe, bamit er Juba funbigen machte, bag fie thaten, bas bem herrn ubel geftel.

bubus Israel, ponam nomen meum 2Ch.33.8 in sempiternum, et ultra non fa-25m.7.10 ciam commoveri pedem Israel de 186 terra, quam dedi patribus corum; si 1Rg.8,23. tamen custodierint opere omnia quae praecepi eis, et universam legem quam mandavit eis servus meus Moyses. * Illi vero non audierunt, 9 ^{2Ch.85,9.}sed seducti sunt a Manasse, ut facerent malum super gentes, quas contrivit Dominus a facie filiorum Israel. Locutusque est Dominus in manu 10 servorum suorum Prophetarum, diya.re. cens: *Quia fecit Manasses rex Juda 11
Jer.15,4 abominationes istas pessimas, super omnia quae fecerunt Amorrhaei ante 17,19. eum, et peccare fecit etiam Judam 18.6: in immunditiis suis: *propterea haec 12 dicit Dominus Deus Israel: Ecce, ego inducam mala super Jerusalem et 1500.3,11 Judam, ut quicumque audierit, tin-Jer. 19,3. niant ambae aures ejus, * et exten-18 Basi,11. dam super Jerusalem funiculum Sa-9.7. mariae et pondus domus Achab. et delebo Jerusalem, sicut deleri solent tabulae, et delens vertam et ducam crebrius stylum super faciem ejus. *Dimittam vero reliquias haereditatis 14 meae et tradam eas in manus inimicorum ejus, eruntque in vastitatem et in rapinam cunctis adversariis suis, eo quod fecerint malum co- 15 ram me, et perseveraverint irritantes

Jerusalem, quam elegi de cunctis tri-

at,4. diem. Insuper et sanguinem 16 innoxium fudit Manasses multum nimis, donec impleret Jerusalem usque ad os, absque peccatis suis quibus peccare fecit Judam, ut faceret malum coram Domino.

me, ex die qua egressi sunt patres

eorum ex Aegypto usque ad hanc

8. dW.vE: wanbern l. B.dW.vE.A: aus b. 2.
11. und es arger gemacht benn Mues bas. dW. vE: gur Ganbe verleitet. B: Dredgogen. A: Uns flathereien.

13. andwischen ... andw. n. f. umftürzet. dW.vE: Senfblei ... (spannen). B: bie Bleiwage ... n. bas Oberfte bavon umfehret. vE: abwischen ... abw.; man w. f. ab u. ft. f. um. dW: ... aus u. wenbet f. um.

14. verlaffen die Uebrigen m. C. B: fahren laffen ... bahingeben. dW: Ueberbleibfel m. Eigenthums, vE: ben Reft m. Erbes. B.dW: jum R. n. jur Blunsberung. vE: u. z. Bente.

16. beg 3. an allen Enden. B.dW: er 3. (bamit erfüllete) anfall. v. einem E. zum anb. vE: fo baß er 3. fallete.

17 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶτ λόγων Μανασσῆ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε καὶ αὶ ἁμαρτίαι αὐτοῦ αὰς ῆμαιρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβίω λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 18 Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν κήπω τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπω Ὁ Οζά, καὶ ἐβασίλευσεν ᾿Αμῶν υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

19 Τίος είκοσι και δύο ετών Αμών εν τφ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο έτη έβασίλευσεν έν Ιερουσαλήμα και όνομα τη μητρί αυτού Μεσολλάμ θυγάτης Αρούς εξ Ιτέβα. 20 Καὶ έποίησε τὸ πονηρὸν έν οφθαλμοῖς χυρίου καθώς εποίησε Μανασσής ὁ πατήρ αύτοῦ, 21 καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ ἡ ἐπορεύθη ὁ πατήρ αύτου, και έδούλευσε τοις είδώλοις οίς έδούλευσεν ο πατήρ αύτοῦ, καὶ προςεκύνησεν αύτοϊ: ²² καὶ έγκατέλιπε κύριον Ο εόν τών πατέρων αύτοῦ, καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου. 23 Καὶ συνεστράφησαν οι παίδες Αμών έπ' αὐτόν, καὶ έθανάτωσαν τὸν βασιλέα έν τω οίκω αὐτοῦ. 24 Καὶ ἀπέκτειναν ὁ λαὸς της γης τους συστραφέντας έπι τον βασιλέα Αμών, και εβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς τῆς τὸν Ιωσίαν υίὸν αύτοῦ ἀντ' αύτοῦ.

25 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων 'Αμών ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίφ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 26 Καὶ ἔθαυμαν τὸν 'Αμών ἐν τῷ τάφφ αὐτοῦ ἐν τῷ κἡπῷ 'Οζά, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσίως υἰὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

ΑΝΠ. Υίος οκτώ έτων Ἰωσίας έν τῷ βαστλεύειν αὐτόν, καὶ τριάκοντα καὶ έν έτος εβασίλευσεν ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεδδίδα θυγάτηρ Ἐδετὰ ἐκ Βασκάθ. ² Καὶ ἐποίησεν Ἰωσίας τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῦς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν πάση ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οἰκ ἀπέστη δεξιὰ ἢ ἀριστερά.

3 Καί εγένετο έν τῷ ὀκτωκαιδικάτφ ετει Ἰωσίου βασιλέως Ἰούδα εν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόφ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Σαφὰν υίὸν Ἐσσελίου υίοῦ Μεσολλὰμ τὸν γραμματέα οίκου κυρίου, λέγων 4 Ανάβηθι πρὸς Χελκίαν τὸν ἰερέα

שַּחָשֵּׁיוּ: פַּלַרְבֵּיתִוּ פְּלַרְעָאָא וַיִּמְלֶּךְ אָמְּוּן בְּנִוּ צַלְ-פַפֶּר זִּבְרֵי תַּיָּמֶים לְמַלְּכֵי יְהוּדְהוּ זַרְ-פַפֶּר זִּבְרֵי תַּיָּמֶים לְמַלְכֵי יְהוּדְהוּ זְחַשָּׁאתוּ צִּשְׁיֵר חָטֵא הַלוּא־הַם פְּתוּבִים זְחַשָּׁאתוּ צִּשְׁיֵר חָטֵא הַלוּא־הַם פְּתוּבִים זְחַשָּׁאתוּ בְּבַרֵי מְנַשֶּׁיהּ וְכָלֹרְאֲמָּר עְּשְׁהוּ

אָעּבּי,אָשִּׂבִּי ִּכִּנְּ שִּׁטִּתִּנִּ ;

תַּם-שָּׁאָרֵל אַע בּּלִ-שַּׁשְׁבִּי בּם-שַּאָרֵל

צַּבְּלֵלְבָּ אָעֻׁנִּן וַזְּיַּטְלְּכִנְּ הַּם-שָּאָרֵל צַּבְּלֵלְבַ יִּשְׁלֵּעוֹ אַעִּ-שַּפֵּלְבָ בְּבִיעוִן: וַזִּלְּ צַּבְּלֵלְבַ יִּשְׁלְּעִי אַלִּיוֹ וְיִּשְׁלֵּעוֹ בְּבִיעוֹן: וַזִּלְּ צַּבְּלֵלְבָ וּשְׁבִּיוֹ וְיִּשְׁלֵּעוֹ בַּבִּיעִוּ וְלָא שָׁלֵּוֹ צַּבְּלְבָרוֹ וִאָּבִי אָבִיוֹ וַיִּלְבָּ בְּלֵּבִי אָתִּבּנִּנְיִי וּלָא שָׁלֵּוֹ צַּבְּלֵבו אָפָּוֹ הְאָבִּיוֹ וַיִּשְׁבֵּעוֹ בַּעַּבוּוֹי וְלָא שְׁלֵּוֹ צַּבְּלְבָּוֹ וּשְׁבַּוֹע שָׁבְּיוֹ וְנִיבְּבֵּי אָתִּבּנִינִי וְדִּלְּבֵּי בְּּבְּיוֹ בְּבְּלְבָּוֹ וּשְׁבַּוֹ הְשִׁבְּיוֹ וְנִיבְּבֵּי אָתִּבּוֹ בְּבְּעִינִין בְּבְּלְכָּוֹ וּשְׁבַּיוֹם וּשְׁבַּיִם מְלָבְ בְּבִּינִין וּלְּאָבִין עִּרְּבִּינִין בְּיִבְּעִּים בְּבְּלִבְּיוֹ בִּיְנִים בְּבְּבִּיִּים בְּבְּבִּיִּים בְּבְּבִּינִין בִּיבְּבָּים בְּבְּבִּינִים בְּבְּבִּינִים בְּבְּבִּיבִּים בְּבְּבִּינִים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּבִים בְּבְּבִים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבְּבִים בְּבְּבִים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְיבִּים בְּבְּבְּבִּים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְּבִּים בְּבְּבִּבְיוֹ בְּבִּבְיִים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְיבִים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבִּים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְּבִים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְּבִייִים בְּבִּבְיבִּים בְּבִּבְּבִּים בְּבִּיבְּיוֹ בְּבְּבִּבְיבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּבְּים בְּבִּבְיבִים בְּבִּבְּבְיבִּים בְּבִּבְּבְיבִּים בְּבִּבְּבִּים בְּבְּבִּבְּים בְּבְּבִּבְיבִּים בְּבְּבִּים בְּבִּיבְּיים בְּבִּבְּיבְּבִּים בְּבִּבְּבִיים בְּבִּיבְּיוּ בְּבְּבִּים בְּבְּבְּבִּים בְּבְּבִּיבְיים בְּבְּבְּבִּים בְּבּבּבִיים בְּבְּבִּים בְּבִּיבְּבְּיוּבְּבְּבְּבִּים בְּבִּבְּיִּבְּבִייִּבְּבְּיבְּבְּבְּבְּבִּים בְּבִּיבְּבְּבְּבְּבְּבִּים בִּבְּבְּבְייִים בּבּייִבְּבְייוֹבְּבְּבְּיִבְּיִים בְּבְּבְּבְבִּב

'A.FX).— 1. B: Ἰεδία (Ἰεδδ. F). AB: Βασυρώδ (c. F). 2. AB*Ίωσ. († FX). B: παὶ (ἢ AFX). 3. AB ἐγενήδη... τῷ βασιλεῖ Ἰωσία (c. FX). B: (eti. infra) Σαπφάν (c. FX) ... Έζελ. (Ἐσσ. AFX).

^{17.} AB: ἡ ἀμαστία α. ἡν...τῶν ἡμ. (eti. 25) τοῖς βασιλεῦσιν (c.FX). 18. B + (p. pr. ἐν) τῷ (*AFX)... (eti. infra) Ἰμῶς (c. FX). 19. A²B: Ἰετέβα (c. FX). 21. AB (bis): ἐλάτρενσε (ἐδ. FX). 22. AB + (p. ἐγκ.) τὸν (*FX). 23. AB: πρὸς (ἐπ' FX). 24. AB: ἐπάταξεν (ἀπέπτ. FX; ΑΕΧ † πᾶς)... † (a. τὸς) πάντας (*EFX). 25. A²B: ἐπ (ἐχὶ Χ). 26. AB: αντὸν (τὸν

9Ch.

17 Was aber mehr von Manasse zu sagen ist, und alles, was er gethan hat, und seine Sunde, die er that, siehe, das ist geschrieben in der Chronica der Könige 18 Juda. *Und Manasse entschlief mit seinen Bätern, und ward begraben im Garten an seinem Hause, nämlich im Garten Usa, und sein Sohn Amon ward König an seine Statt.

19 Zwei und zwanzig Jahre alt war Amon, ba er König ward, und regierete zwei Sahre zu Jerufalem. Seine Mutter hieß Mefulemeth, eine Aochter Haruz, von 20 Jathba. "Und that, bas bem herrn übel

gefiel, wie fein Bater Manaffe gethan 21 hatte, und wanbelte in allem Bege, ben fein Bater gewanbelt hatte, und bienete

ben Gbgen, welchen fein Bater gebienet 22 hatte, und betete fie an, * und verließ ben Berrn, feiner Bater Gott, und manbelte

23 nicht im Wege bes Geren. * Und feine Rnechte machten einen Bund wiber Amon, und tobteten ben Sonig in feinem Saufe-

24 Mer bas Boll im Lanbe schlug alle, bie ben Bund gemacht hatten wiber ben König Amon. Und bas Boll im Lanbe machte Josia, seinen Sohn, zum Könige an seine Statt.

25 Was aber Amon mehr gethan hat, flehe, bas ist geschrieben in ber Chronica ber 26 Könige Juba. **Und man begrub ihn in seinem Grabe im Garten Usa, und sein Sohn Josia ward König an seine Statt.

Ronig warb, und regierete ein und breißig Jahre zu Jerusalem. Seine Mutter hieß Jediba, eine Tochter Abaja, von Bazkath.
2 Und that, das bem Herrn wohl gestel, und wandelte in allem Wege seines Waters David, und wich nicht weber zur Rechten

noch zur Linken.

8 Und im achtzehnten Jahr des Königs Jofia fandte der König hin Saphan, den Sohn Azalja, des Sohns Mefulams, den Schreiber, in das Hausdes herrn, und fprach:

4 Bebe binauf zu dem Hobenpriefter Hilfia,

Reliqua autem sermonum Manasse 17
(11-16) et universa quae fecit, et peccatum
ejus quod peccavit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum
regum Juda † Dormivique Manasses 16
a3,20. cum patribus spis, et sepultus est in
horto domus suae in horto Oza, et
regnavit Amon filius ejus pro eo.

Viginti duorum annorum erat 19

omnes qui conjuraverant contra regem Amon, et constituerunt sibi regem Josiam filium ejus pro eo.

Reliqua autem sermonum Amon 25

quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro sermonum dierum regum Juda? ** Sepelieruntque eum in se-26
**.18. pulchro suo in horto Oza, et regna1Ch.2,14. vit Josias filius ejus pro eo.

cum regnare coepisset, triginta et uno anno regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Idida filia Hadaja de

202.24,2 Besecath. *Fecitque quod placitum 2 erat coram Domino, et ambulavit per 18,3. omnes vias David patris sui; non de-Joa.23,6. clinavit ad dexteram sive ad sinistram.

gis Josiae misit rex Saphan fi-25m. 3,17 lium Aslia filii Messulam, scribam templi Domini, dicens ei: *Vade 4

^{24.} BW.vE.A: bes Landes. A: erfcfl. dW: toblete alle bie Berfcworenen.

^{3.} S: Assia.

^{3.} A: Sor. Des Tempels.

τὸν μέγαν, καὶ γωνεύσατε τὸ άργύριον τὸ είςενεχθέν έν οικώ κυρίου, ο συνήγαγον οί φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ, ⁵καὶ δοθήτω αὐτὸ ἐπὶ γεῖρα τῶν ποιούντων τὰ ἔργα των καθεσταμένων έν οίκω κυρίου. Καὶ έδωκεν αὐτὸ 'κατὰ τὸ όῆμα τοῦ βασιλέως' τοις ποιούσι τὰ έργα ἐν οίκο κυρίου, τοῦ κατισχῦσαι τὸ βέδεκ τοῦ οίκου, 6 τοῖς τέκτοσι καὶ τοις οίκοδόμοις καλ τοις τειχισταίς, του κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητούς, τοῦ κραταιώσαι τὸ βέδεκ τοῦ οίκου· ⁷ πλήν οὐκ έξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αύτοῖς, ότι ἐν πίστει αὐτοὶ ἐποίουν. 8 Καὶ είπε Χελκίας ὁ ίερεὺς ὁ μέγας πρὸς Σαφάν τον γραμματέα. Βιβλίον του νόμου εύρον έν οίκο κυρίου. Καὶ έδωκε Χελκίας το βιβλίον πρός Σαφάν, καὶ ἀνέγνω αὐτό. 9 Καὶ είςήνεγκε Σαφάν τῷ βασιλεῖ Ἰωσία καὶ ἀπέστρεψεν αὐτῷ όৢημα, καὶ είπεν Ἐχώνευσαν οί δούλοί σου το άργύριον το εύρεθεν έν οίκω κυρίου, καὶ έδωκαν αὐτὸ ἐπὶ γείρας ποιούντων τὰ έργα τῶν καθεσταμένων ἐν οίκφ πυρίου. 10 Καὶ ἀπήγγειλε Σαφάν ὁ γραμματεύς τῷ βασιλεῖ Ἰωσία, λέγων Βιβλίον ἔδωκέ μοι Χελκίας ὁ ίερεύς. Καὶ ἀνέγνω αὐτὸ Σαφάν ένώπιον τοῦ βασιλέως.

11 Καὶ ἐγένετο ὡς ἥκουσεν ὁ βασιλεὺς τῶν λόγων βιβλίου τοῦ νόμου, διέξιρηξε τὰ ἰμάτια ἐαυτοῦ. 12 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκία τῷ ἰερεῖ καὶ τῷ ᾿Αχικὰμ υἰῷ Σαφὰν καὶ τῷ ᾿Αχοβὼς υἰῷ Μεχαίου καὶ τῷ Σαφὰν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ ᾿Ασαῖα τῷ δούλῳ τοῦ βασιλέως, λέγων · 18 Δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ παντὸς Ἰούδα ὑπὲς τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ εὐρεθέντος, ὅτι μεγάλη ἡ ὁργὴ κυρίου ἡ ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῶν, διότι οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου, τοῦ ποιεῦν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν.

הַבּּדוֹל וְיַתֵּם אֶת־הַבָּכֶף הַמּוּבֵא בֵּית שמרי הסף מאת יהוה אשר אספר עשי המלאכה אשר לַבּנֵים וְלַבָּּדְרֵים וְלָקְנַוֹת עַבִּים וְאַבְנֵי לְחַנֵּק אֶת־הַבַּיִת: נחשב אַתֹּם הַכּּסָת הנַתּו עַל־יַדָם כִּי 8 בַאָמוּנָה הָם עשׁים: וַיּאֹמֵר חָלָקיָהוּ תפהו הגדול על-שפו הספר כבית מצאתי חלקיה את-הספר אל-שפו ויקראהו: י וַיָבֹא שָׁפֵן הַסֹּפֵר אֵל־הַמַּלֹה וַישׁב 9 הַמֶּלֶהְ דָבֵר וַיֹּאמֵר הִמִּיכוּ עַבַלִּיה הכסת הנמצא עַל־יַדֹּ עשׁׁי הַמְּלָאכָה הַמַּפְקָדֵים בַּית יָהוָהּ: וַיַּבָּר שָׁפַן הַפֹּפֵר לַמַלַהְ לַאמר ספר נתו לי חלקיה הפתו ויקראהו שפו לפני המלה:

דַּיָּה לָצַמָּוֹת כְּכָל־הַפָּתִוּכ עְלֵינוּי בּיּבְתּה בְּיִבְּתִּה בְּכִל־הַבְּתִּה בְּיִבְיִּה הַפָּמָר בְּיִבְּתִּה בְּיִבְיִּה הַבְּיִּבְיִּה בְּיִבְּיִה הַפָּמָר בְּיִבְּתִּה בְּיִבְיִה בְּיִבְּיִה בְּיִבְיִה בְּיִבְיִי בִּפְּּיִם בְּבְּיִה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיב בְּבְּיִיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיב בְּבְּיים בְּבְּיב בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיִבְיה בְּבְּיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיִבְּיה בְּבְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיבְיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּבְיה בְּבְּבְּיה בְּבְּבְיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בּבְּיה בְּבְּיה בְּבְייה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְיה בְּבְּיה בְּבְיה בְּבְיה בְּבְּיה בְּבְייה בְּבִייה בְּבְייה בְבּיה בְּבְּיה בְּבִייה בְּבּיה בְּבִייה בְּבְיה בְּבּיה בְּבִּיה בְּבְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּיה בְּבְּבְּיה בְּבְּבְיה בְּבּבְּיה בְּבְּבְיה בְּבּיה בְּבּיה בְּבּיבְיה בְּבּיבְּיה בְּבּיבְּיה בְּבּיה בְּבּיה בְּבּיבְייה בְּבּיבְייה בְּבּיבְייה בְּבּיבְייה בְּבּיבְייה בְּבּיבְייה בְּבּיבְיה בְּבּבְייה בְּבּיבְיה בְּבּיבְיה בְּבּיבְּיבְיה בְּבּבְייה בְּבּבְּבְיה בְּבּבְּבְיה בְּבּבְּיה בְּבּבְייה בְּבּבְייה בְּבּבְייה בְּבּיה בְּבּבְייה בְּבּבְייה

ייחנדו ק' . ib. בית ק' . v. 5.

FX). 13. AB: $\tau\tilde{a}$ Tóđ. (c. FX), B+ xal (*AEFX), AB: $\pi\epsilon\varrho$ l ($\dot{v}\pi\dot{k}\varrho$ FX). B*(alt.) $\dot{\eta}$ (+AFX). AB: $\dot{v}\pi\dot{k}\varrho$ $\dot{\delta}$ (được FX).

^{4.} AB: σφράγισον (χων. FX). AEX: εἰς οἰπον. 5. AB: δότωσαν...* (εq.) τῶν et κατὰ τ. δ. τ. β. (c. FX). A²B † (a. ἐν) τοῖς (* A¹EFX). 6. AB† (a. pr. τἔ) καὶ (*FX). 7. AB: ποιᾶσι (ἐπ. FX). 9. AB: εἰςῆλθεν ἐν οἴκω (s. εἰς οἶκ.) κυφὶν πρὸς τὸν βασιλὲὰ (c. FX). Β: ἀπέστρ. (ἐπ. ΑΕFX). AB: τῷ βασιλεὶ (ἀὐτῷ FX). ... χεἰρα (c. FX). Β* τῶν († ΑΕFX). 10. AB: εἰπε Σ... πρὸς τὸν βασιλὲὰ *Ἰωσ. (c. FX). 11. AB: τὸς λόγυς... † (a. διἐξὸ.) καὶ (c. FX). 12. AB* (ult.) τῷ (†

gum Baufe bes Berrn gebracht ift, bas bie Buter an ber Schwelle gefammlet haben 5 vom Bolt, "bag fle es geben ben Arbeitern, Die bestellet find im Saufe bes Berrn, und geben es ben Arbeitern am Saufe bes Berrn, bag fie beffern was baufallig ift 6 am Baufe: * namlich ben Bimmerleuten und Bauleuten und Maurern, und bie ba Bolg und gehauene Steine taufen follen, 7 bas Saus ju beffern; * boch, bag man Teine Rechnung von ihnen nehme vom Belbe, bas unter ihre Band gethan wirb, fondern baß fie es auf Glauben handeln. 8 und ber Sobepriefter Gilfia fbrach gu bem Schreiber Sapban: 3ch habe bas Befesbuch gefunden im Saufe bes Berrn. Und Hiltia gab bas Buch Saphan, bağ 9 ers lafe. * Und Sabban, ber Schreiber, brachte es bem Ronige und fagte es ibm wieber und fprach: Deine Rnechte haben bas Gelb jusammen geftoppelt, bas im Baufe gefunden ift, und haben es ben Arbeitern gegeben, die bestellet find am Baufe 10 bes Berrn. * Auch fagte Saphan, ber Schreiber, bem Könige und sprach: Hilfia, ber Priefter, gab mir ein Buch. Und Saphan las es vor bem Ronige. Da aber ber Ronig borete bie Borte im 12 Gefesbuch, gerriß er feine Rleiber. * Und ber Ronig gebot Gilfia, bem Briefter, unb Ahikam, dem Sohn Saphans, und Achbor, bem Sohn Michaja, und Saphan, bem Schreiber, und Afaja, bem Anecht bes 13 Rönigs, und fprach: * Bebet bin und

bag man ihnen gebe bas Belb, bas

7. A.A: fie auf Glauben (hanbelten).

fraget ben Gerrn für mich, für bas Bolt

und für gang Juba, um bie Borte biefes

Buche, bas gefunden ift; benn es ift ein

großer Grimm bes Gerrn, ber über uns entbrannt ift, barum, bag unsere Bater

nicht gehorchet haben ben Worten biefes

Buchs, baß fie thaten alles, mas barinnen

4. bat er abtrage. B: jusammenmache. vE: jus. nehme. A: bag m. jus. richte. dW.vE.A: Thurhuter. 5. Berkmeiftern ... am D. ... biefe geben (wie 12, 5. 11). vE: auf bie hand ber Berkleute, welche b. Anfficht haben über das D.

6. A. u. Steinmeten u. benen bie bas Ludenhafte ausfallen. dW: jum Antauf von S.

7. B: wurbe mit ihnen n. gerechnet wegen bes G.

ut confletur pecunia quae illata est in 12.0. templum Domini, quam collegerunt ja-12,25. 1Ch.9,22 nitores templi a populo, *deturque fa-12,11s. bris per praepositos domus Domini, 34.10s. qui et distribuant eam his qui operantur in templo Domini ad instauranda sartatecta templi, *tignariis videlicet 6 et caementariis et iis qui interrupta componunt, et ut emantur ligna et lapides de lapicidinis ad instaurandum templum Domini: *verumta- 7 12,15. men non supputetur eis argentum, quod accipiunt, sed in potestate ha-3ch. beant et in fide. *Dixit autem Hel- 8 cias pontifex ad Saphan scribam: pt.31.26 Librum legis reperi in domo Domini. 17,184. Deditque Helcias volumen Saphan, qui et legit illud. Venit quoque Saphan scriba ad regem et renuntiavit ei, quod praeceperat, et ait: Con-2Ch. sa,17. flaverunt servi tui pecuniam, quae reperta est in domo Domini, et dederunt ut distribueretur fabris a praefectis operum templi Domini. *Narravit quoque Saphan scriba regi, 10 dicens: Librum dedit mihi Helcias sacerdos.

Quem cum legisset Saphan coram

20ch.24, rege *et audisset rex verba libri legis 11

Dr. 28, Rege *et audisset rex verba libri legis 11

Dr. 28, Reg. Domini, scidit vestimenta sua, *et 12

36, 24, 20

Grant filio Saphan et Achobor filio

20ch. 44, 20

Micha et Saphan scribae et Asajae

20ch. Servo regis, dicens: *Ite et consulite 13

34, 81. Dominum super me et super populo

et super omni Juda de verbis voluminis istius quod inventum est; magna enim ira Domini succensa est

contra nos, quia non audierunt patres nostri verba libri hujus, ut facerent omne quod scriptum est nobis.

5. Al.: praep. in domo. Al. † (in f.) Domini. 9. Al.: ac praef. 12. Al.: Michaea.

dW: Aber man rechne ... über. '(Bgl. 12, 15.)

8. u. er las barin. 9. Tam jum R. n. brachte ihm Antwort ... aus-

gefchüttet ... Bertmeistern. B: zusammengebracht. 11. B.dW.vE.A: bes Gef.

13. diefes gefundenen B., denn groft ift ... wider uns ... über uns gefchr. B.dW.vE.A: une vorgefchr. 14 Καὶ ἐπορεύθη Χελκίας ὁ ἰερεὺς καὶ Αχικάμ καὶ Αχοβεὸρ καὶ Σαφὰν καὶ Ασαΐας πρὸς Ολβαν τὴν προφήτιν γυναϊκα Σελλοὺμ υἰοῦ Θεκουὸ υἰοῦ Αράς τοῦ ἰματιοφύλακος καὶ αμκη κακφιει ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐν τῷ Μασενῷ, καὶ ἐἰάλησαν πρὸς αὐκήν.

15 Καλ είπεν πρός αὐτούς. Τάδε λέγει κύοιος ό θεός Ισραήλ. Είπατε τῷ ἀνδοὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρός με· 16 Τάδε λίγει πύριος 'Ιδου έγω κακά έπάγω έπὶ τὸν τόπον τούτον καὶ έπὶ τοὺς κατοικούντας αὐτόν, πάντας τους λόγους του βιβλίου ους ανέγνω ό βασιλεύς Ἰούδα, 17 ανθ' ών έγκατέλιπόν με και έθυμίασαν θεοίς έτέροις, ίνα παροργίσωσί με εν τοίς έργοις τών χειρών αὐτών, καί έχχαυθήσεται ο θυμός μου έν τῷ τόπφ τούτφ καὶ ου σβεσθήσεται. 46 Πρός δε τον βασιλέα Ιούδα τόν αποστείλαντα ύμας του εκζητήσαι τον κύριον, ούτως έρεθτε πρός αὐτόν Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ. Οἱ λόγοι ους ηκουσας — 19 ανθ' ών ότι ήπαλύνθη ή καρδία σου, και ένετράπης από προςώπου κυρίου, ώς ήχουσας δσα ελάλησα επί τὸν τόπον τοῦτον παλ हेन्रो τους ένοικούντας έν αυτώ, του γενέσθαι είς άφανισμόν και είς κατάραν, καί διέρφηξας τα ίματιά σου καὶ ἔκλαυσας ἐνώπιόν μου, καίγε έγω ήκουσα, φησί κύριος. 20 Διά τούτο ίδου έγω προςτίθημί σε πρός τους πατέρας σου καὶ συναχθήση εἰς τὸν τάφον σου έν είρηνη, και ούκ δψονται οι όφθαλμοί σου πάντα τὰ κακὰ α έγω ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τούτον. Καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ ἑῆμα.

ΧΧΙΙΙ. Καὶ ἀπέστειλεν "Ιωσίας' ὁ βασιλεύς καὶ συνήγαγε πρὸς αὐτόν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰούδα καὶ Ίερουσαλήμ. ² Καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίον, καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἰερεῖς καὶ οἱ προφῆται, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἔως μεγάλου, καὶ ἀνέγνω ἐν τοῖς ὡσὶν αὐτῶν πάντας

14 שַׁמַר הַבְּבָּלִים וְהָיא ישֶׁכֶת בִּירְוּשְׁלֵם אַשָּׁת וּ שֵׁלֶם בָּן־תִּלְיָּה בַּוּבִיאָה אַשָּׁת וּ שֵׁלֶם בָּן־תִּלְיָּה בַּוּבִיאָה שַׁמַר הַבְּבִּיִים וְהָיא ישֶׁכֶת בִּירִוּשְׁלֵם שַׁמָר הַבְּבִיים וְהָיא ישֶׁכֶת בִּירִוּשְׁלֵם בַּמִּשְׁנה וִיִדברוּ אלית:

אַליהם פָּה־אַמֵר יְהוֹה 16 שַׁלַת אַתְּכֵם אַלֵי: בל 17 אַשֶׁר קרַא מַלֶּהְ יָהּיּדָה: מַּחָרוּ יּאַשֵּׁר ַבַּזָבֹוּנִי וַיִּקַשָּׁרוּ לֵאלהֵים אֲחֵרִים לְמַׂצַוֹּ חַכְּעִמֵּיִנִי בָּכָל פַּנְעַמַּיַח יְדֵיתֶּם וְנִצְּתְּה 18 חַמָּתַי בַּמָּקוֹם הַזָּה וְלָא תִּכְבַּה: וְאֵלֹ־ מַלַה יָהּוּיַרת הַשׁלַת אַתְּכָּם לִּדְרָשׁ אַת־יָהוָה כָּה הָאַמָרָוּ אַלֵיוּ כָּה־אַמֵר יהות אלהי ישראל הדברים אשר יים שָׁמָצְתָה: יַצַן בַהְ־לָבָבִה וַתִּבָּנַע ּ מִפּנֵי אשר יהות בשמעה לשפה ולקללה והקרע אחרבגדיה וַתְּבְפַה לִבְנֵי וָגָם אַנֹבֵי שָׁמֵעִתִּי נִאְם־ לכן תִנְנִי אָסְמָה עַל־אַבֹרניה וָנַאֶּסַמְּתַּ אֵל־קבִרֹתֵיךֹ בִּשׁלוֹם וַלְאֹּ־ תַרָאֵינָת עֵינָיף בְּכֹל הַרָעָה אֲשֶׁר־אֵנָי מביא על הַמְּלוֹם הַנָּה וַיָּשַׁבוּ אֵת־ נופולה נברו

גְּדָוֹל וַיִּקְּרָא רָאָזְנֵיהָּם אָת־כָּל־הִּבְרֵי נְתַּנְּבִיאִים וְכָל־הָעֶם לְמִפְּטָן וְיַצִּל הַמֵּלֶהְ בִּית־יְהוֹה וְכָל־אַישׁ יְהוּדְהּ הַמְּלֶהְ בִּית־יְהוֹה וְכְל־אַישׁ יְהוּדָה הַמְּלֶהְ בִּית־יִהוֹה וְיִכְּלֹאִישׁ יְהוּדְהּ הַמְּלֶהְ בִּית־יִהוֹה וְיִכְּלֹאִישׁ יְהוּדְהּ הַמְּלֶהְ וַיִּאַלְם וּנְכָל־הָעֵם אָתוֹּ וְהַבְּּלְּהַנִים הַמְּלֶהְ וַיִּאַלְם וּנְיִבָּלֹה וִיִּאַלְם וּנִיבָּלִם אָנִיהָּם אָתוֹּי וְהַבְּלְהָבִילֹי

אפשרת יום שני של פסת .v. 1.

^{14.} B: $\mu\eta\tau\dot{\epsilon}\rho\alpha$ (yvv. AEFX) $\Sigma\epsilon ll\dot{\eta}v$ (- $\dot{\epsilon}\mu$ A) ... $\Theta\epsilon$ -nsav (- $\dot{\epsilon}$ EFX). 15. B: $\alpha\dot{v}\tau\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}$ ($\pi\rho$. $\alpha\dot{v}\tau\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}$ AFX). 16. AB: $\dot{\epsilon}\alpha\dot{\epsilon}\gamma\omega$ nand ... $\tau\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}$ voin. ... * $\dot{\delta}$ (c. FX). 17. AB: $\dot{\epsilon}\partial\nu\mu\ell\omega\nu$ d. $\dot{\epsilon}\tau$. $\ddot{\delta}m\omega$ c. B * $\dot{\delta}$. 18. AB: Kal mode fac. 1. ... (* $\tau\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}$ engre $\tau\dot{\epsilon}$ elsa. 1., $\tau\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}\dot{\epsilon}$ (9. B* nuo. AB: $\dot{\epsilon}\nu$ 0. AB: $\dot{\epsilon}\nu$ 0.

14 gefchrieben ift. Da ging bin hilfia, ber Priefter, Ahikam, Achbor, Saphan und Afaja zu ber Prophetin Hulba, bem Weibe Sallums, bes Sohns Thikma, bes Sohns Harhams, bes Hüters ber Kleiber, und fie wohnete zu Jerufalem im andern Theil, und fie rebeten mit ibr.

15 Sie aber fprach zu ihnen: So fpricht ber herr, ber Bott Ifraels: Saget bem

16 Mann, ber ench zu mir gefandt bet: "So fpricht ber herr: Siehe, ich will Unglud über biefe Stätte und ihre Einwohner bringen, alle Worte bes Gefand, die ber König

17 Juda hat laffen lefen, * barum, baß fie mich verlaffen und andern Göttern gerauchert haben, daß fie mich erzürneten mit allen Werken ihrer Sande: barum wird mein Grimm fich wider diese Stätte anzänden und nicht ausgelöschet werden.

18 "Aber bem Ronige Juba, ber euch gefanbt hat, ben Gerrn gu fragen, follt ihr fo fagen: Go ipricht ber herr, ber Gott 3f-

19 raels: *Darum, bag bein Gerz erweicht ift über ben Worten, bie bu gehoret haft, und haft bich gebemuthiget vor bem Gerrn, ba bu horeteft, was ich gerebet habe wider biefe Stätte und ihre Einwohner, bag fie follen eine Berwüftung und Fluch fein, und haft beine Kleider zerriffen und haft geweinet vor mir, so habe iche auch erhoret, spricht

20 ber Gerr. Darum will ich bich zu beinen Batern fammlen, bag bu mit Frieden in bein Grab versammlet werbeft, und beine Augen nicht feben alle bas Unglud, bas ich über biefe Statte bringen will. Und fie fagten es bem Könige wieber.

es versammleten sich zu ihm alle Aeltesten Zin Juda und Jerufalem. "Und ber König ging hinauf ins haus bes herrn, und alle Manner von Juda und alle Einwohner zu Jerufalem mit ihm, Briefter und Bropheten, und alles Bolt beibe klein und groß; und man las vor ihren Ohren alle

2. U.L: und alle Mann.

14. vE: zweiten Stabttheil.

16. bes Buchs. dW.vE.A: gelefen (hat).

17. A: auslofchen. B.dW: (v)erl.

19. dW.vE: erm, worben (ift). B: ift weich gew. A: erschroden. B.dW.vE: jur B. n. jum El. (wer-

Ahicam et Achobor et Saphan et
Jud.4,4. Asaja ad Holdam prophetidem uxorem
Sellum filii Thecuae filii Araas custodis vestium, quae habitabat in JeruMah.11,9 salem in secunda, locutique sunt ad
eam.

Et illa respondit eis: Haec dicit 15
Dominus Deus Israel: Dicite viro qui

sca. misit vos ad me: # Haec dicit Demi- 16
nus: Ecce, ego adducam mala super
locum istum et super habitatores ejus,
omnia verba legis quae legit rex Juda,

^{2Ch}. *quia dereliquerunt me et sacrifica-17 Jon. 25,7. verunt diis alienis, irritantes me in cunctis operibus manuum suarum, Jon. 7,50. et succendetur indignatio mea in

ach. loco hoc et non extinguetur. *Regi 18
autem Juda, qui misit vos ut consuleretis Dominum, sic dicetis: Haec dicit Dominus Deus Israel: Pro eo

sch. quod audisti verba voluminis, et 19
perterritum est cor tuum, et humiliatus es coram Domino, auditis sermonibus contra locum istum et habitatores ejus, quod videlicet flerent in stuporem et in maledictum, et scidisti vestimenta tua, et flevisti coram me: et ego audivi, ait Dominus.

Jed. *Idcirco colligam te ad patres tuos 20
Jed. 2,10- et colligeris ad sepulchrum tuum in
Jed. 57,10- pace, ut non videant oculi tui omnia
mala quae inducturus sum super locum istum.

*Qui misit, et congregati *XXIII.

*Qui misit, et congregati *XXIII.

sunt ad eum omnes senes Juda et

*Ascenditque rex templum Domini, et omnes viri Juda
universique qui habitabant in Jerusalem cum eo, sacerdotes et Prophetae, et omnis populus a parvo usque
ad magnum; legitque cunctis audien-

20. S: introducturus.

ben). dW.vE: [bich] auch geh.

20. gefammelt.

1. B: baß fie gu ihm verfammelten, dW: u. ver- fammelte ju fich.

τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὐρεθέντος ἐν οἵκφ κυρίου. ⁸ Καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον κυρίου, τοῦ πορευθήναι ὁπίσω κυρίου καὶ τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ προςτάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλη τῆ καρδία καὶ ἐν ὅλη τῆ ψυχῦ, τοῦ ποιῆσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταὐτης, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίφ τούτφ. Καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῷ διαθήκη.

4 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Χελκία τῷ ίερει τῷ μεγάλφ καὶ τοῖς ίερεῦσι τοῖς δευτερεύουσι καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὸν σταθμόν, τοῦ έξαγαγεῖν έχ τοῦ ναοῦ χυρίου πάντα τὰ σκεύη α έποίησαν το Βάαλ και το άλσει και πάση τη στρατιά του ούρανου και κατέκαυσεν αύτα έξω Γερουσαλημ έν τῷ έμπυρισμῷ Κέδρων, και έβαλε τον γουν αύτων είς Βαιθήλ. 5 Καὶ κατέκαυσε τους λερείς ους κατέστησαν οί βασιλείς Ιούδα, τοῦ θυμιᾶν ἐν τοῖς ύψηλοζ καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν Ἰούδα καὶ κυκλόθεν Ίερουσαλήμ, καὶ τοῦ θυμιᾶν τῷ Βάαλ καὶ τῷ ἡλίφ καὶ τῆ σελήνη καὶ τοῖς πλανηταῖς καλ πάση τη στρατιά του ούρανου. 6 Καλ έξήνεγκε τὸ άλσος έξ οίκου κυρίου έξω τῆς 'Ιερουσαλήμ είς τον γειμάρδουν Κέδρου, καὶ κατέκαυσεν αὐτὸ ἐν τῷ γειμάρρο Κέθρων, και ελέπτυνεν είς γούν, και έφριψε τον γούν αὐτοῦ εἰς τοὺς τάφους τῶν νίῶν τοῦ λαοῦ. 7 Και καθείλε τὸν οίκον τῶν Καδησίμ τῶν έν τῷ οίκο κυρίου, ἐν ορ αί γυναίκες υσαινον έκει Χεττιβι τφ άλσει. 8 Και έξήγαγε πάντας τους ίερεις έκ πόλεων Ιούδα, και έμίανε τὰ ὑψηλὰ οὖ ἐθυμίων ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς, ἀπὸ Γαβαά καὶ έως Βηρσαβεί, καὶ καθείλε τὸν οίκον των ύψηλων τὸν παρά τῆ θύρα τῆς πύλης Ιησού ἄρχοντος της πόλεως, των έξ άριστερών ανδρός είςπορευομένου την πύλην της πόλεως.

הַמֵּם בַּבִּרִית: הַבְּּתִּבִים אַל-הַפַּפָּר הַזָּה וַיַּגְעָד כָּלְ-הְהָּלִים אָת-הַבְּרֵי הַבְּּבְּרִית הַהְּאַת יְהּנְה וְלִשְׁמִר מִבְּוֹתְיו וְאָת-עִיְוֹתְיו הַבְּרִית י לִפְנֵי יְהוֹיָה לְלֶכֶת אַתַר בַּבְּרִית י לִפְנֵי יְהוֹיָה לְלֶכֶת אַתַר בַּבְּרִית י לִפְנֵי יְהוֹיָה לְלֶכֶת אַתַר בַּבְּרִית י הַנְּמִבְּא בְּבֵית יְהוֹיָה:

הַפָּלֵרָה אַת־חַלְקַיַחוּ הַכּּחוֹן הַבָּלוֹל וָאֶת־פְּהַנֵּי הַפִּשְׁנֵה וָאָת־שִׁמְרֵי הַפַּף לַהוֹצֵיא מהיכל יַהוֹה את כּל־-לבעל העשונים וּלַכָּל צַבא הַשַּׁמִים וַיִּשְּׁרַפֹּם מחויץ צפרם בית־אל: בַרונוּ הַכְּמַרִים אָשֵׁר ווַקַטר בַּבַּמוֹת בִּעָרֵי יִהוּלָה וּמְסְבֵּי יַרִישַׁלַם וָאַת המַקּשרים לַבַּעל לשָׁמשׁ וְלַיָּרָהַ וְלַמַּוָלוֹת וּלְכֹל צבא השמים: 6 ויצא את האשרה מבית יהוה מחוץ לירושלם אל-נחל אתה בנחל קדרון וידק לעפר וישלה ז אַת־עַפַּרָה עַל־קבר בָּנֵי הַעם: רַיִּתֹּלְ אַת־בַּתֵּי הַקּדָשִׁים אַשֵּׁר בָּבֵית יָהוָה יהרדה ויטפא את־הבמות יששה הפהלים מגבע עדי שבע ונתץ את־במות השערים ישַׂמָאול אֵישׁ בְּשֵׁעַר הָעַיר:

^{2.} B. des Bundes.
3. ftand an der G. (vgl. 11, 14). A: auf b. Stufe.
B: baß f. bestätigten. dW.vE: gu erfallen. A: willigte in b. B. vE: tr. bem B. bei.

Borte bes Buchs vom Bunbe, bas im Shause bes herrn gefunden war. *Und ber König trat an eine Saule und machte einen Bund vor bem herrn, daß sie sollten wandeln bem herrn nach, und halten seine Gebote, Zeugnisse und Rechte, von ganzem herzen und von ganzer Seele, daß sie aufrichteten die Worte bieses Bundes, die geschrieben standen in diesem Buch. Und alles Bolt trat in den Bund.

4 Und ber Ronig gebot bem Sobenpriefter Silfia und ben Brieftern ber andern Orbnung und ben Gutern an ber Schwelle, baf fie follten aus bem Tempel bes Berrn thun alles Beug, bas bem Baal und bem Saine und allem Geer bes himmels gemacht war; und verbrannten fie außen por Zerufalem im Thal Ribron, und ihr 5 Staub marb getragen gen Bethel. * Unb er that ab bie Camarim, welche bie Ronige Juba hatten geftiftet, ju rauchern auf ben Soben in ben Stabten Juba und um Berufalem ber, auch bie Raucherer bes Baal und ber Sonne und bes Monbes und ber Blaneten und alles Deers am 6 Simmel. * Und lieg ben Sain aus bem Saufe bes Berrn fubren binaus vor Berufalem in ben Bach Ribron, und verbrannte ihn im Bach Ribron, und machte ihn gu Staub, und warf ben Staub auf bie Bra-7 ber ber gemeinen Leute. * Und er brach ab bie Baufer ber Burer, bie an bem Baufe bes herrn waren, barinnen bie Beiber 8 wirteten Saufer jum Sain. * Und er ließ fommen alle Briefter aus ben Stabten Juba, und verunreinigte bie Goben, ba bie Brieftet raucherten, von Beba an bis gen Ber Seba, und brach ab bie Goben in den Thoren, die in der Thur des Thors waren Jofua, bes Stabtvogts, welches mar gur Linfen, wenn man gum Thor ber Stadt gebet. 28.8. tibus omnia verba libri foederis, qui biri, 62.5. inventus est in domo Domini. Ste-20. St., 21. titque rex super gradum et foedus 11,14.17. percussit coram Domino, ut ambula-15,12. rent post Dominum, et custodirent v.24. praecepta ejus et testimonia et ceremonias in omni corde et in tota anima, et suscitarent verba foederis hujus quae scripta erant in libro illo.

Et praecepit rex Helciae pontifici 4 25,18. et sacerdotibus secundi ordinis et 💥 janitoribus, ut projicerent de templo 34,23. Domini omnia vasa quae facta fuerant 21,7.5. Baal et in luco et universae militiae 18.12 coeli; et combussit ea foris Jerusav.c.. lem in convalle Cedron, et tulit pulverem eorum in Bethel. * Et dele-Mes. 10,5. vit aruspices, quos posuerant reges Juda ad sacrificandum in excelsis per civitates Juda et in circuitu Jerusalem. et eos qui adolebant incensum Baal et soli et lunae et duodecim signis Et efferri 6 et omni militiae coeli. fecit lucum de domo Domini foras v.4.28m. Jerusalem in convalle Cedron, et 15,22. Jerusalem in convalle Cedron, et Ja. 18,1; Er. 22,20, combussit eum ibi, et redegit in pulach.34,6. verem, et projecit super sepulchra vulgi. * Destruxit quoque aediculas 7 185 effeminatorum, quae erant in domo Domini, pro quibus mulieres texebant quasi domunculas luci. Congregavitque omnes sacerdotes de civitatibus v.14.16. Juda, et contaminavit excelsa ubi sa-10,27. crificabant sacerdotes, de Gabaa usque Bersabee, et destruxit aras portarum in introitu ostii Josue principis civitatis, quod erat ad sinistram portae civitatis.

6. has Thal A. ... germalmie ... ber Kinder bes

^{4.} U.L : Bezeng. A.A : Berath.

U.L : hangen vor Ber.

^{5.} U.L. bes Monden.

^{4.} dW: Unterprieftern. dW.vE.A: Thurhutern. dW: Gerath. vE: alle Gerathe. A: Gefage. B: a. bie Gerathichaft ... auf b. Aedern am R. dW.vE: in (auf) b. Felbern R. B: er ließ ben St. bavon g. B. tragen. dW.vE.A: brachte.

^{5.} B.dW.vE: fcaffte b. Goben-Bfaffen (-Briefter) ab. B: eingefest. dW.vE: beftellt. dW: u. bem Thierstreife? A: ben awolf Beichen? vE: Gestirnen.

^{4.} Al. * (pr.) in.

Bolto. dW: Leute vom B. A: bes gem. B.
7. für ben D. (wie 1 Ron. 14, 24). dW.A: riß nieber. vE: zerftorte. dW.vE.A: im Saufe. dW.vE: Belte webten. A: Saine 3.

^{8.} am Eingange ber Pforte 3. dW: bie g. vor ben Th. vE: g. ber Thore, B: Stabts Dberften. dW.vE.A: Ob. ber St.

9 Πλήν ούκ ανέβησαν οι Ιερείς των ύψηλων πρός το θυσιαστήριον χυρίου έν Ίερουσαλήμ, εί μή έφαγον άζυμα έν μέσφ των άδελφων αὐτων. 10 Καὶ έμίατε Τόφεθ τὸ ἐν φάραγγι νίοῦ 'Εννόμ, του μη διάγειν ανδρα τον υίον αύτου και την θυγατέρα αύτου τῷ Μολόγ ἐν πυρί. 11 Καλ κατέκαυσε τους ιππους ους έδωκαν βασιλείς Ιούδα τῷ ἡλίφ ἐν τῷ εἰςόδφ οἴκου χυρίου πρός το γαζοφυλάκιου Νάθαν εύνούχου του βασιλέως του έν Φαρουρίμ και το άρμα τοῦ ήλίου κατέκαυσε πυρί. 12 Καὶ τὰ θυσιαστήρια α ήν έπλ του δώματος του ύπερφου Άγαζ, α ἐποίησαν βασιλεῖς Ιούδα, καὶ τὰ θυσιαστήρια α έποίησε Μανασσής έν ταις δυσίν αύλαῖς οίκου πυρίου, κατέσπασεν αὐτὰ ὁ βασιλεύς και καθείλεν αύτα έκείθεν, και συνέτρημε τον γούν αύτων είς τον γειμάδδουν Κέδρων, 18 Καὶ τὸν οίκον τὸν ἐπὶ προςώπου Ίερουσαλήμ τὸν ἐκ δεξιών τοῦ ὅρους τοῦ Μοσχίθ, ον φαοδόμησε Σαλομών βασιλεύς Ισραήλ τη Αστάρτη βδελύγματι Σιδωνίων καὶ τῷ Χαμώς προςοχθίσματι Μωάβ καὶ τῷ Μολὸγ βδελύγματι υίῶν Άμμών, ἐμίανεν ό βασιλεύς, 14 καὶ συνέτριψε τὰς στήλας καὶ ἔξέκοψε τὰ ἄλση καὶ ἔπλησε τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων. 15 Καίγε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ τὸ ὑψηλὸν ὁ ἐποίησεν Ίεροβοὰμ υίὸς Ναβάτ, ος έξήμαρτε τὸν 'Ισραήλ, καίγε έκεῖνο τὸ θυσιαστήριον τὸ ύψηλον καθείλε, καὶ συνέτριψε τους λίθους αύτου και ελέπτυνεν ώς γουν, και κατέκαυσε 16 Kal Eterevoer Twolag nal τὸ ἄλσος. είδε τους τάφους τους έκει έν τῷ ὅρει, καί άπέστειλε καὶ έλαβε τὰ όστᾶ ἐκ τῶν τάφων, και κατέκαυσεν έπι το θυσιαστήριον, και έμίανε τὸ Θυσιαστήριον, κατὰ τὸ ἡῆμα κυρίου ο έλαλησεν ο ανθρωπος του θεού έν τῷ έσταναι Ίεροβοάμ έν τῆ έορτῆ έπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἐπιστρέψας ήρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αύτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον άνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους, ¹⁷καὶ είπε· 9. AB+(a, εί) οτι. 10. AB+(a, T.) τον (*X). Β: Ταφλθ. AB*μή. Β: διαγαγείν. AB+ (p. και) άνδοα. 11. AB: είς τὸ γ. Ν. βασιλέως τὰ εννέχυ. Β*(εq.) τῦ. 12. AB: θυσ. τὰ ἐπλ... καθείλεν ὁ β. κ. κατέσκασεν ἐκ. κ. ἔφοιφεν. 18. AB: ἐπλ πρόςωπον. A*B: Μοσθάθ. AB: (bis) προςοχθίσματι... βδελύγματι. 14. AB: ἐξαλόθρουσε (ἐξέκ. FX). 15. AB: τὸ θυσ. ἐν. τὸ ὑψ. κατέσπασε... εἰς χἔν. 16. AB: τῆ πόλει (τῷὄρ. FX)... ἐμιανεν αὐτὸ κατὰ ... τάφ. τἔ ά.

• אַר לָא יַצַלוּ פְּהַנֵי הַבַּמוֹות אַל־מִזְבַּח יְהוָה בִּירְוּשָׁלֵם כֵּי אִם־אֵכְלוּ מַצִּוֹת וְסַמֵּא את־החֹפת אחיהם: אשר בגי בני-הנם לבלתי להעביר איש את־בנו נאת־במו באש לפלד: וו וַיַשְׁבֶּת אָת־הַפּוּסִים אַשֶׁר נַתְנוּ מַלְבִׁי יָהוּדָה לַשָּׁמִשׁ מבּא בית־יָהוָה אַל־-הַפַּרִים בַּפַּרְוַרִים וָאָת־מֵרְכָּבִוֹת הַשָּׁמֵשׁ שַּׁרָף 12 בָּאֲשׁ: וָאֶת־הַמָּזְבְּחֹוֹת אֲשֵׁר עַל־הַנַּגֹ יעשור ו מַלְכֵי יְהרּדַיה עלית אחז אשר ואת־הַמַּזְבָּחוֹת אַשֶּׁר בִּשְׁתַּי חַבְּרוֹת בֵּית-יְהוָה נִתַץ הַמֵּלֵה ץ בשם והשליה את-בפרם אל-קַדְרָוֹן: וָאָת־תַבְּמֹוֹת אָשׁרי פָנֵי יִרְוּשָׁלָם אַשֶׁרֹ מִימֵין לְהַר־ הַפַּשָּׁחִית אַשֵּׁר בַּנָּה שָׁלֹמֹה מֵלֵה־ לַצַשָּׁתְּרֵת י שָׁבֶּץ וְלָכִמוֹשׁ שָׁפֶּץ מוֹאָב וּלִמְלְפָם חְוֹעֲבַת או בַּנֵי־עַמְּוֹן טְמֵּא הַמַּלֶה: וְשִׁבַּרֹ אֶת־ תַּמַבָּבוֹת וַיִּכְרָת אֶת־הַאַשִּׁרֵים וַיִּמַלֵּא סי את־מקומם עבמות אדם: וגם את־ הַפַּוְפַׁת אַשֵּׁר בִּבַית־אֵל הַבַּמָה אַשֹּׁר עשָּה יַרָבְעַם בּּן־וָבָט אַשֵּׁר הַחֲטֵיא את־ישראל בם את־הפוזבה ההוא וָאֶת־הַבָּבֶה נָתָץ וַיִּשְׁלָף אֵת־הַבַּבֵה רַיָּפֶּן 16 הַדַק לִעָפָר וִשְּׁרֵף אֲשׁרָה: יָאשׁיַּהוּ וַיִּרָא אַת־הַקּבַרִים אַשִּׁר שם בַּהַר וַיִּשְׁלַח וַיִּפָּח אַת־הַעַצַמוֹת אשר זו הַדָּבֶרִים הָאָפֶהּוּ וַיֹּאֹמֶר מַה הַצִּיִּין

Entfernung der abgbetifden Dienfte. Die Graber.

XXXIII.

9 "Doch batten bie Briefter ber 4then nie geopfert auf bem Altar bes Berrn gu Berufalem, fonbern agen bes ungefauerten Brote unter 10 ihren Bribern. * Er verunmeintgte auch bas Thophet im Thal ber Rinber hinnom, baß niemand feinen Sohn ober feine Tochter 11 bem Doled burds Feuer liege geben. *Ilub that ab die Roffe, welche die Ronige Juba hatten ber Sonne gefest im Eingang bes herrn Banfes, an ber Rammer Rethan Meleche, bes Rammerere, ber gu Barmarim mar; and bie Bagen ber Conne ver-12 braunte er mit Fener. * Und bie Aftare auf bem Dache im Saal Ahas, bie bie Ronige Juba gemacht hatten, und bie Altare, bie Manaffe gemacht batte in ben ameen Bofen bes herrn Baufes, brach ber Ronig ab, und lief von bannen und marf 13 ibren Staub in ben Bach Ribron. * Auch Die Boben, Die vor Berufalem maren, gur Rechten am Berge Dashith, Die Salomo, ber Ronig Ifraels, gebauet hatte Afthoreth, bem Grauel von Bibon, und Chamos, bem Grauel von Moab, und Miltom, bem Grauel ber Rinber Ammon, verunreinigte 14 ber Ronig, "und gerbrach bie Gaulen, und rottete aus bie Baine, und fullete ibre 15 Statte mit Menichentnochen. * Auch ben Altar gu Beth El, Die Bobe, Die Berobeam gemacht batte, ber Sohn Rebats, ber Mrael funbigen machte, benfelben Altar brach er ab und bie Gobe, und verbrannte bie Bobe und machte fie ju Staub, und 16 verbrannte ben Sain. " Und Joffa manbte fich und fahe bie Graber, bie ba waren auf bem Berge, und fanbte bin unb ließ bie Rnochen aus ben Grabern bolen, und verbrannte fie auf bem Altar und verunreinigte ibn, nach bem Bort bes Gerrn, bas ber Mann Bottes ausgerufen 17 hatte, ber foldes ausrief. "Und er fprach:

* Verumtamen non ascendebaut sa-Es. cerdotes excelsorum ad altare Domini in Jerusalem, sed tantum comedebant azyma in medio fratrum Ec. 80,22, Suorum. Contaminavit quoque To-10
Jec. 7,31; phet, quod est in convalle filii En-16.8. nom, ut nemo consecraret filium suum aut filiam per ignem Moloch. *Abstulit quoque equos, quos dede- 11 rant reges Juda soli, in introitu temphi Domini juxta exedram Nathanmelech eunuchi, qui erat in Pharu-26,18. rim; currus autem solis combussit Jon 10,12 igni. * Altaria quoque, quae erant 12 16,4.10 super tecta coenaculi Achaz, quae fecerant reges Juda, et altaria quae 21,5. fecerat Manasses in duobus atriis templi Domini, destruxit rex, et cucurrit inde et dispersit cinerem eorum in torrentem Cedron. *Excelsa quo- 13 que quae erant in Jerusalem ad dexteram partem montis offensionis, quae aedificaverat Salomon rex Israel Astaroth idolo Sidoniorum et Chamos Zoch 1,5 offensioni Moab et Melchom abominationi filiorum Ammon, polluit rex, *et contrivit statuas, et succidit lu-14 cos replevitque loca eorum ossibus 18g. mortuorum. Insuper et altare quod 15 erat in Bethel, et excelsum quod fecerat Jeroboam filius Nabat, qui peccare fecit Israel, et altare illud et excelsum destruxit atque combussit, et comminuit in pulverem succenditque etiam lucum. * Et conversus 16 Josias vidit ibi sepulchra, quae erant in monte, misitque et tulit ossa de sepulchris, et combussit ea super altme.13,2.tare et polluit illud, juxta verbum Domini quod locutus est vir Dei, qui praedizerat verba haec. * Et ait: 17

11. S: Nathamelech. 15. Al. * (alt.) et.

9. Aber ... opferten nicht. dW.vE: Ungefanertes.
11. A. im P. B.dW.vE: fchaffte ab ... (aufgeftellt).
A: nahm weg ... geweiht. dW.vE: (bei) ber Belle.
dW: ber in b. Borftabt wohnete?

^{12.} am Gaal ... rift fie v. baunen. B: D. bes Obersfaals. dW.vE: Obergemaches. A: Obergimmers. dW: gebanet. B.dW.A: Borhofen. dW: brach f. ab v. ba. vE: fcaffte f. weg. B: zermalmte. dW.A: (ftrente) ihre Afche.

^{13.} Schenfal b. Rinber Ammon. dW.yE : füblich (rechts) von bem. B.dW: B. bes Berberbens. vE: verberbl. B. A: B. bes Mergerniffes.

^{14.} dW.vB: DR. Bebeinen,

^{16.} dW: blidte um fich. vE: ale 3. um f. blidte. B.dW.vE.A: Gebeine. dW: verfanbigte, welcher biefe Dinge vert. vE: gerufen hatte, ba er ... A: gefprocen u. b. D. vorhergefagt hatte.

XXIII.

Josia rex Judae.

Τίς ὁ σκόπελος έκεθνος ὅν ἐγοὸ ὁροῦ; Καὶ είπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως. Ούτος ό τάφος του άνθρώπου του θεού του έληλυθότος έκ τοῦ Ἰούδα καὶ λελαληκότος πάντας τους λόγους τούτους ους έποίησας τυν έπί τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν Βαιθήλ. 18 Καὶ είπεν "Ιωσίας"· "Εάσατε αύτόν, μηδείς κινησάτω τὰ όστα αύτου. Και εύρεθησαν τα όστα αύτου μετά των όστων του προφήτου του ήκοντος έχ Σαμαρείας. 19 Καίγε πάντας τούς οίκους των ύψηλων τούς έν ταίς πόλεσι Σαμαρείας, οθς εποίησαν βασιλείς Ίσραήλ τοῦ παροργίσαι τὸν κύριον, καθείλεν Ἰωσίας, καὶ έποίησεν έν αύτοῖς κατὰ πάντα τὰ ἔργα ἃ έποίησεν έν Βαιθήλ. 20 Καὶ έθυσε πάντας τους ίερεις των υψηλών τους όντας έχει έπλ τών θυσιαστηρίων, καὶ κατέκαυσεν όστα τών ανθρώπων επ' αθτά, και απέστρεψεν είς Isρουσαλήμ.

21 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ, λέγων · Ποιήσατε τὸ πάσχα κυρίφ τῷ Θεῷ ἡμῶν καθῶς γέγραπται ἐν τῷ βιβλίφ τῆς διαθήκης ταὐτης. 22 Ότι οὐκ ἐγένετο τὸ πάσχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν, οὶ ἔκρινον τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐν πάσαις ταὶς ἡμέραις βασιλέων Ἰσραήλ καὶ βασιλέων Ἰσύδα · 28 ὅτι ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτφ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωσίου ἐγένετο τὸ πάσχα τῷ κυρίφ ἐν Ἱερουσαλήμ.

24 Καίγε τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ Θεραφὶν καὶ τὰ εἴδωλα καὶ πάντα τὰ προςοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν τῷ γῷ Ἰούδα καὶ ἐν τῷ Ἰερονσαλὴμ ἔξῆρεν Ἰωσίας, ἴνα στήση τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οἱ εὐρε Χελκίας ὁ ἰερεὺς ἐν οἴκφ κυρίου. 25 Ομοιος αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἄμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεύς, ος ἐπέστρεψε πρὸς κύριον ἐν ολη καρδία αὐτοῦ καὶ ἐν ολη ψυχῆ αὐτοῦ καὶ ἐν ολη τῷ ἰσχύι αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον Μωῦσῆ, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη οὐμοιος αὐτοῦ. 26 Πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος

אָבֶם הַלֵּיבֵּם וְיָּמָּב וֹלְיּמָּלֵם: אָבֶם הַלִּיבֵם וֹיָּמָּב וֹלְיּמָּלֵם: בְּוֹּזְבַם אָתַבּלְבִּלְבּוֹת וֹיִמְּלָם אָתִבּבּלִנִת אַמָּר בְּוֹזְבַם אָתַבּלְבּלְבּוֹת הַמָּה בַּמִּת אַמָּר לְבַּלְלִב בַּמְּלֵב הַמָּה בַּמְּר אָמָה בּוֹלְיָא אָתַבּוֹבְּלְבִים בּ בּבְּלְרַב מְּמָב בְּמִיר וְיִמְלְּבְי וֹיִבְּלֵי וְשִׁבְּי וְנִיבְּלְבִי וְשִׁלְּיוֹ אַמָּר בְּאָה תִּאָּלְרוּוֹ: וְדַבּ בּבְּלְרַב בְּמִר בְּאָה בַּאְנִי וֹיִמְלְם בְּעִר אְמָבְּלְנִי אַמָּר בְּבָּלְנִי אַמָּר בְּבָּלְנִי אַמָּר בְּאָב וְיִנְיוֹ אַתְרַבְּוֹבְּלְנִים בְּעָבְיוֹ בְּבְּלִינִי אַמָּר בְּשִׁילְ בַּבְּלִינִוּ אַמָּר בְּאָב בְּיִוּנוּ בְּיִבְּלֵיוּ אַמָּר בְּאָב בְּיִוּנוּ בְּבְּלִינִי אַמְרַבְּיִבְּעִיר בְּבָּבְינִים בְּמִבְּעוֹ בְּבְּלִינִי בְּעָבְיוּ אַלְּיִי בְּבָּעִינִיוּ בְּעָבְיוּ בְּעָבְיוּ בִּבְּעִינִי בְּבָּעִינִי בְּבָּעִינִיוּ בִּבְּעִינִי בְּבָּעִינִי בְּבָּעִינִיי בְּבָּעִינִי בְּבָּעִייִי בְּבְּעִינִי בְּבָּעִינִי בְּבָּעִינִי בְּבָּעִינִי בְּבָּעְיתִי בְּבְּעִינִי בְּבָּעִינִי בְּבָּעִייִי בְּבָּעִייִים בְּעִבְּיוֹ בְּבָּעִייִי בְּבָּעִיי בְּעָּבְּיוֹ בְּיִּעְבְּיוֹ בְּבָּעִייִי בְּבְּעִייִים בְּעִייִים בְּעִּבְּיוֹ בְּיִּבְּעִייִים בְּעִינִי בְּעִבְּיוּ בְּבְּעִייִים בְּיִישִּבְּיוֹ בְּיִישִּיְבְיוֹי בְּיִישִׁי בְּיִישִּיי בְּיִּבְּעִייִים בְּיִיבְּיבְיי בְּיִבְּעִייִים בְּבִּייִים בְּיִבְּיִי בְּיִבְּעִייִים בְּעִינִי בְּעִינִיי בְּבְּבְייִים בְּבְּיבְיבְיים בְּבְּיבְייִים בְּיִיים בְּבְּיבְיים בְּבְּיבְּיבְיבְייִיבְּבְּעִיים בְּבְּבְיבְיים בְּבְּבְיבְייִיבְייִים בְּבְּעִיים בְּבְּבְיבְייִים בְּיבְּבְּעְיבְּיבְיים בְּבְּיבְייִים בְּבְּבְיבְיבְיים בְּבְּבְייוּים בְּבְּיבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיבְּבְייִים בְּבְּבְיוּבְיים בְּבְּבְיוֹים בְּיבּיים בְּבְּבְיבְיים בְּבְּבְיבְּים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיבְיבְים בְּבְיבְיבְּבְיבְּבְיבְּיבְּבְּבְיבְיבְּבְּבְיבְיים בְּבְּבְּבְ

בּשָּׁכֵּח הַזָּה לַיִּהֹדָה בִּירִּנִּשְׁלֵם: בּיִשְׂרָאֵל וּמַלְכִי יִהֹיְה אָלְהִיכֵם בּשְּׁתִּה בִּשְׂלִאָר אָתִרְיִשְׁרָאֵל וְכֹל יִמֵּי מַלְכֵּי בּשָּׁכְּח הַיָּה מִימֵי הַשְּׁפְּטִים אֲשֵׁר בּשָּׁכִח הַיָּה מִימֵי הַשְּׁפְּטִים אֲשֵׁר בּשְׁרִי מַפָּר הַבְּּבְיִית הַאָּה: בִּי לָא נַצְשָׁה בּשְׁרִי מַפָּר הַבָּבְּיית הַאָּה: בִּי לָא נַצְשָּׁה

בּסְּאָת־הָאָלְוֹת וְאָת־הַיִּדְּעֹנִים וְאָת פָּל־ הַּמְּיְרָפִּים וְאָת־הַאּבְּיֹת וְאָת בְּאַרֵיְ יְהִּיְּדְּעֹנִים וְאָת פָּל־ וּבִירְוּשְׁלֵּם בִּעֵר יְאִשִּׁירְהּ בְּאָרֵיְ יְהִּיְּדִּה לְפַּנְיוֹ עַלְרְהַ הַּנְּתְבִים עַל־הַפַּטֶּער אָת־הָבְיַי הַּמּתֹרָה הַפְּתְבִים עַל־הַפַּטֶּער אָמֶר־הְבְיִ הַּמִּי לְפָנִיוֹ עָלֶךְ אֲשָׁר־שְׁב אַל־יְהְּהָּוֹ בְּכָל־לְכְּבָיוֹ וֹלְכָלְ אֲשָׁר־שְׁב אָל־יְהְהָוֹ בְּכָל־לְכְּבָיוֹ וֹלְכֶלְ אֲשָׁר־שְׁב וּבְכָל־בְלָר מִשְׁה וְאָתִרְיִ מִשְׁה וְאָחָרִיוּ בּמְּר וְּבִּלְיתְ (לֹשִׁי בּּי בִּי אַנְּר וּבְּלְר וְבָּבְי, בַּמַבְּי יְשִּׁהָּיוֹ בְּלְר בְּבָל בּמֹב וְּשִּׁנְם נְיִיִי בְּבֹּלְ הִוֹרָי וּ אַבְּר יִיִּבְּיִי בְּבָּלְיוּ בְּבָּלְיוּ בְּעָר יִבְּיִּי וְבְּבָּלְיי בּמְלּיוֹ בְּבָלְר וּבְּבְלּי בְּבָּלְייִי בְּבָּלְיוֹ וּבְּלָר יִבְּלָי יִבְּלְייִי בְּבָּלְייִי בְּבְּבְיי וְבִּבְּיִי וְבִּבְּיִי בִּבְּבְיי וּבְּבְּבְּיִי וּבְּבָּיִי וְבִּבְּיִי בְּבְּבְיִי בְּבְּבְּיִי וְבִּיְרָי בְּבְּבְּיִי וְבִּבְּיִי וְבִּבְּיִי בְּבְּבְיי וְבִּבְּבְּיִי וְבִּבְּיִי בְּבְּבְיי וְבְּבְּבְיי וְבִּבְּיִי וְבִּבְּיִי וְבִיבְּיִי וְבִייִי בְּבְּבְיי וְבִּבְּיִי וְבִייִי בְּבְּבְיי וְבְּבְּבִיי וְבְּבְּבְיי וְבְּבְּיִי וְבִייִי בְּבְּבְיי וְבְּבְּיִי וְבִייִי בְּבְּיִי בְּבְּבְיי וְבְּבְּיִי וְבְּבְּיִי וְבִיּבְיִי וְבִייִיי בְּבְּבְּיי וְבְּבְּבְיי וּבְּבְּבְיי וְבִּבְּיִי וְבִּיּבְייִי בְּבְּבְּיי וְבִּבְּיִי וְבִּייִים וְאָּתִייִיים וְיָאָרִיייים וְיִּבְּיִים וְיִּבְּיִים וְיִבְּבְּיִי בְּבְּבְיִים וְיִיִּבְּייִים וְיָּאָתִייִים וְיָּאָתִייים וְיּאָּתִייים וְיִּאָּתִייִים וְיִבְּיִים וְיִיבְּיִייִים וְיָּבְיִים וְיִבְּיִים וְיִבְּיִבְייִם וְיּבְּבְיּבְיּבְיּבְייִים וְיִבְּיִים וְיִבְּיִים וְיִּבְּיִים וְיּבְיּבְיּבְיּבְייִים וְיִּבְּיִים בְּיִבְּיים וְיִבְּבְיים בְּיִיבְיים וְיִּבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּבְּבְּיִיים וְּבְּיִבְּיבְייִים וְּבְּבְּים בְּבְּבְּיִים בְּיבְּבְיוְ בְּבְּיִים בְּיִים בְּבְּבְּיִים וְבְּבְּיִים וְּבְּבְּבְּיִי בְּבְּבְיוֹבְיבְייִים וְיבְּיבְיים וְיבְּבְיּבְיים וּבְּבְּיִים בְּבְיבְּבְיבְיבְיים בְּבְּבְייִּבְייִים וְיבְּבְּיִים וּבְּיִיבְיים וּבְּבְּיִי

^{17.} AB: $T\ell$ τὸ σκόπελον ἐκεῖνο δ ... Ὁ ἄνθοφπος τὰ θεὰ (ἐστιν) ὁ ἐξεληλυθώς ἐξ Ἰάδα καὶ ἐπικαλεσάμενος τὰς λ. τ. ἢς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ ... *τὸ ἐν (c. FX). 18. AB: (*Ἰωσ.) Ἰφετε αὐτ., ἀνης μη κιν. (c. FX). Β: κινησάτωσαν (c. AΕΥΧ). Α³Β: ἐρὐσθησαν (εὐφ. Α¹ΕΧ). 19. AB: (*τὖ) παροφγίζειν (*τὸν) κύφ. ἀπέστησεν (c. FX) ... *κατὰ (†Χ?). 20. AB: ἐθυσίασε ... † (a. ὁστ.) τὰ ... ἐπεστράφη (c. FX). 21. AB: (*τὸ) π. τῷ κυφ. Φ. (c. FX). Β: ἐπὶ βιβλίν (ἐν τῷ β. FX; A: ἑπὶ βιβλίφ). 22. AB: (etì. 23) ἐγενήθη (ἐγέν. FX). ΑΧ: ἔκριναν. Β· πάσας

Das Grab des Mannes Gottes. Joffa's Paffab.

XXIII

Bas ift bas fur ein Grabmal, bas ich febe? Und bie Leute in ber Stadt fprachen gu ibm: Es ift bas Grab bes Dannes Bottes, ber von Juba fam und rief foldes aus, bas bu gethan haft wiber ben Altar 18 gu Beth El. * Und er fbrach: Laft ibn liegen, niemand bewege feine Bebeine. Mlfo murben feine Gebeine errettet mit ben Bebeinen bes Propheten, ber von Samaria * Er that auch weg 19 gefommen mar. alle Baufer ber Boben in ben Stabten Samarias, welche bie Ronige Ifraels gemacht hatten zu erzurnen, und that mit ihnen allerbinge, wie er ju Beth El gethan 20 hatte. *Und er opferte alle Briefter ber Boben, bie bafelbft maren, auf ben Altaren, und verbrannte alfo Menfchenbeine barauf, und tam wieber gen Jerusalem. Und ber Ronig gebot bem Bolf und fprach: Saltet bem Berrn, eurem Gott, Baffah, wie es gefchrieben ftebet im Buch 22 biefes Bunbes. * Denn es war fein Baffab fo gehalten als biefes, von ber Richter Beit an, bie Ifrael gerichtet haben, und in allen Beiten ber Ronige Ifraels 23 und ber Ronige Juba, * fonbern im achtgebnten Jahr bes Ronigs Joffa marb bieg Baffab gehalten bem Beren ju Berufalem. 24 Auch fegte Joffa aus alle Wahrfager, Beichenbeuter, Bilber und Gogen, unb alle Grauel, bie im Lanbe Juba unb zu Jerufalem erfeben wurben, auf bag er aufrichtete bie Borte bes Befeges, bie geschrieben ftanben im Buch, bas Giltia, ber Briefter, fant im Baufe bes Berrn. 25 * Seines Bleichen war vor ihm fein Ronig gewefen, ber fo von gangem Bergen, von ganger Seele, von allen Rraften fich gum herrn betehrete nach allem Befet Mofe, und nach ihm tam feines Bleichen nicht 26 auf. *Doch febrete fich ber Gerr nicht

> 19. U.L: aller Dinge. 25. U.L: Seinesgleichen ... feingleichen.

Quis est titulus ille quem video? Responderuntque ei cives urbis illius: 18.30.1 Sepulchrum est hominis Dei, qui vev.16. nit de Juda et praedixit verba haec. quae fecisti super altare Bethel. *Et 18 ait: Dimittite eum, nemo commoveat ossa ejus. Et intacta manserunt ossa illius cum ossibus Prophetae, qui venerat de Samaria. Insuper et 19 185: omnia fana excelsorum, quae erant in civitatibus Samariae, quae fecerant reges Israel ad irritandum Dominum, abstulit Josias, et fecit eis secundum v.15. omnia opera quae fecerat in Bethel. *Et occidit universos sacerdotes ex-20 celsorum, qui erant ibi super altaria. ^{1Rg.13,2}·et combussit ossa humana super ea, reversusque est Jerusalem. Et praecepit omni populo, dicens: 21 Facite Phase Domino Deo vestro sev.2..Ex. cundum quod scriptum est in libro 12,34. 10 deris hujus. * Nec enim factum 22 2Ch. est Phase tale a diebus judicum, qui 30,24-17. judicaverunt Israel, et omnium dierum regum Israel et regum Juda, "sicut in 23 2Ch. as,19. octavo decimo anno regis Josiae factum est Phase istud Domino in Jerusalem. Sed et pythones et ariolos et 24 figuras idolorum et immunditias et abominationes, quae fuerant in terra Juda et Jerusalem, abstulit v.3. Josias, ut statueret verba legis quae scripta sunt in libro, quem invenit Helcias sacerdos in templo Domini. 18,51 *Similis illi non fuit ante eum rex, 25 qui reverteretur ad Dominum in omni corde suo et in tota anima sua et in universa virtute sua juxta

omnem legem Moysi, neque post

tamen non est aversus Dominus

* Verum- 26

eum surrexit similis illi.

^{17.} dW: Maal. B: vollbracht baft.

^{18.} dW.vE: bennruhige.

^{20.} B: folachtete. A: tobtete.

^{21.} dW.vE: biefem B. bes B. Bolyglotten-Bibel. A. T. 2. Bbs 1. Abth.

^{22.} foldes W. geb. son ...

^{24.} f. and bie Gelfterbanner, Beldenb. (vgl. 21,6.

u. 23, 3). 26. dW.vE: ließ n. ab. A: wandte fic n. ab. 54

Joahas rew Judas.

ἀπὸ ὀρτῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μετάλου οῦ ἐθυμώθη ὀρτῆ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰούθα ἐπὶ πάντας τοὺς παράργισεν αὐτὸν Μανασσῆς. ²⁷ Καὶ εἶπε κύριος · Καίγε καὶ τὸν Ἰούδα ἀποστήσω ἀπὸ τοῦ προςώπου μου, καθὸς ἀπίστησα τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἀπώσομαι τὴν πόλιν ταύτην ῆν εξελεξάμην, τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν οἶκον ὅν εἶπον 'Βσται τὸ ὅνομά μου ἐκεῖ.

28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶτ λόγων Ἰωσίου καὶ πάττα δσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίω λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα;

29'Εν ταζ ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Φαραὰ Νεχαὰ βασιλεὺς Αἰγόπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα τῶν 'Ασσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βὐφράτην, καὶ ἐπορεύθη 'Ιωσίας ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἐθανάτενσεν αὐτὸν Φαραὰ ἐν Μαγεδδῷ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν αὐτόν. ³⁰ Καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παίδες αὐτοῦ νεκρὸν ἐκ Μαγεδδώ, καὶ ἡγαγον αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ. Καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν 'Ιωάχαζ υἰὸν 'Ιωσιου, καὶ ἔχρισαν αὐτόν, καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

81 Υίὸς είκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἦν Ἰσάχαζ έν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ τρίμηνον έβασίγεροελ ελ 1εδορασγήπ, και ολοίτα εξ πωεδι αὐτοῦ Άμιτὰλ θυγάτης Ἱερεμίου ἐκ Λεβνά. 32 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατά πάντα όσα εποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. 83 Καὶ μετέστησεν αὐτὸν Φαραώ Νεχαώ έν Ρεβλαά εν γη Αμάθ, του μη βασιλεύειν εν Ίερουσαλήμ, και έπέβαλε φόρον έπι την γην έκατὸν τάλαντα άργυρίου καὶ δέκα τάλαντα χουσίου. 84 Καὶ έβασίλευσε Φαραώ Νεγαώ έπ' αὐτοὺς τὸν Ἐλιακὶμ υίὸν Ἰωσίου βασιλέως 'Ιούδα ἀντί Ιωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωακίμ· καὶ τὸν 'Ιωάγαζ έλαβε καὶ άπήνεγκεν εἰς Αίγυπτον, 35 Καὶ τὸ ἀργύριον મલો લેજકેઈ લગ્દર દેમકોં.

יִנְיִנִי שָׁמֵי שָׁם: יְרָיִשְׁלֵּם וְאָתִּדִּוּלִּיִּת אֲשָׁר בְּעַלִּית אָשָׁר אָמַרְיִתּ הָלָּיר תַּיִּאָת שָּׁשָּׁר בְּעַלְּיִּתְּ אָתַר הָלִיר תַּיִּאָת שִׁשָּׁר בְּעַלְּיִנְ הָּלָאַכְתְּיִ אָתַר אָתִּייִחוּדָת אָסִירְ תַעַלְ פְּלֵּי בְּאַשָּׁר בְּיִבּוּנְתִּ אָסִירְ תַּנְשָּׁה: וַנְּאָמֶר יְהִוֹּנָת צִּם בְּיִבּוּנְתִּ אַפּוֹ תַּבְּנְוֹל צִּשָּׁר יְהִוֹּת אַפּוֹ מַנְחַלִין אַפּוֹ תַּבְּנְוֹל צִּשָּׁר יְחָרֶת אַפּוֹ

28 וְעֶתָר הְבְּבֵי יְאִשִּׁיְהוּ וְכְלּ־אֲשֵׁר עָשֶׁה הֲלֹא-הַם כְּתוּבִים עַל־מַפֶּר הִּבְרֵי הַנְּמִים לַמְלָכִי יָהוּדָה :

עמלך ק' . 33. 'p

μοίς (ἐνώπ. FX). 33, Β: Ῥαβλαὰρ ... Ἐκὰθ. ΑΒ: ἔδωκεν ζημίαν ... ἐκατὸν (ἐπέβ. φόφ. ... ðfuα FX).

^{26.} AB: ἀπὸ θυμβ τῆς ὀργῆς αὐτῦ τῆς μεγάλης ...*πάντ. 27. AB: Καίγε τὸν († καὶ FX). Β: ἀπεωσ. AB: δ (ὃν ΕΧ). 28. AB: γεγραμμένα ... τοῖς βασιλεύσιν. 29. AB † (ρ. ⁴Εν) σ ε... * τὰν ει τῶν ει τὸν ει ὁ β. Β: ἀπαντήν ... Νεγαω (Φ. FX, ΑΧ*). AB * (ult.) αὐτόν. 31. AB: Αοβ(ε) νά. β2. AB: ἐνδφΦαλ-

Pharas Reds; Joffa's Tod und Joabas Gefangennehmung.

von bem Grimm feines großen Borns, bamit er über Juba ergurnet war, um aller bet Reizungen willen, bamit ihn Manaffe 27 gereiget batte. * Und ber Berr fprach: 3d will Juba auch von meinem Angeficht thun, wie ich Ifrael weggethan habe, und will biefe Stabt verwerfen, die ich ermah= let hatte, nämlich Jerufalem, und bas Baus, bavon ich gesagt habe: Mein Name foll bafelbft fein.

Bas aber mehr von Joffa zu fagen ift, und alles, mas er gethan hat, fiehe, bas ift gefdrieben in ber Chronica ber Ronige

Zuda.

29 Bu feiner Beit jog Pharao Recho, ber Ronig in Cappten, berauf wider ben Ronig von Affgrien an bas Waffer Phrath. Aber ber Ronig Joffa gog ihm entgegen,

und farb zu Degibbo ba er ihn gefehen 30 hatte. * Und feine Rnechte führeten ibn tobt von Megibbo, und brachten ihn gen Bernfalem, und begruben ihn in feinem Grabe. Und bas Bolt im Lande nahm Joahas, ben Sohn Joffa, und falbeten ibn, und machten ibn jum Ronige an feines Baters Statt.

31 Drei und zwanzig Jahre mar Joahas alt, ba er Ronig warb, und regierte brei Monate zu Berufalem. Seine Mutter hieß hamutal, eine Tochter Jeremia von Libna. 32 " Und that, bas bem Berrn übel gefiel, 33 wie feine Bater gethan hatten. Pharao Recho fing ibn gu Riblath im Lanbe Bemath, bag er nicht regieren follte gu Jerufalem, und legte eine Schatung aufs Land, hunbert Centner Gilber und 34 einen Centner Golb. "Und Pharao Necho neachte jum Ronige Eljafim, ben Sohn Joffa, anftatt feines Baters Joffa, und wandte feinen Namen Jojafim; aber Joahas nahm er und brachte ibn in 35 Egpbten, bafelbft ftarb er. * Und Joja-

ab ira furoris sui magni, quo iratus est furor ejus contra Judam, propter 24,82. irritationes quibus provocaverat eum Manasses. * Dixit itaque Dominus: 27 17,18. Etiam Judam auferam a facie mea. sicut abstuli Israel, et projiciam civitatem hanc quam elegi, Jerusalem et

21,7... domum, de qua dixi: Erit nomen meum ibi.

Reliqua autem sermonum Josiae 28 et universa quae fecit, nonne haec scripta sunt in libro verborum dierum regum Juda?

2Ch. 35,20es In diebus ejus ascendit Pharao 29 Nechao rex Aegypti contra regem Assyriorum ad flumen Euphraten, et abiit Josias rex in occursum ejus; 14,8... et occisus est in Mageddo, cum vidisset eum. *Et portaverunt eum 30 servi sui mortuum de Mageddo, et pertulerunt in Jerusalem, et sepeliesch. runt eum in sepulchro suo. Tulitque 36,111. populus terrae Joachaz filium Josiae,

Jer. 23, 11 Populus terrent eum, et constituerunt eum regem pro patre suo. Viginti trium annorum erat Joa-31 chaz, cum regnare coepisset, et tri-

bus mensibus regnavit in Jerusalem; 24,18. nomen matris ejus Amital filia Jeremiae de Lobna. * Et fecit malum 32 24,9.19. coram Domino, juxta omnia quae fecerant patres ejus. Vinxitque eum 33

25.21. Pharao Nechao in Rebla, quae est in 2Ch.26.2 terra Emath, ne regnaret in Jerusalem : et imposuit mulctam terrae centum talentis argenti et talento auri. Re- 34

sca.84,4 gemque constituit Pharao Nechao Eljacim filium Josiae pro Josia patre 24,17. ejus, vertitque nomen ejus Joakim; Ba.1.7; porro Joachaz tulit et duxit in Aegy-Je.22.11aptum, et mortuus est ibi. *Argentum 35

ibn in Reffeln. dW: n. mehr regierte. vE: n. berrichen fonnte. dW.A: Bufe. B.vE: (Gelb.) Strafe.

^{26.} U.L: erreiget.

^{31.} U.L: Monben.

^{33.} U.L. Silbers ... Golbes.

^{29.} ward getöbtet. B: Mlug. dW.vE.A: Strom Enphrat. B.dW.vE: er (jener) tobtete ihn. vE: fobalb er ibn fah? dW: im Ereffen?

^{30.} dW: jn Bagen v. M. weg.

^{29.} Al.: Necho (eti. sqq.) 33. 8: Reblath (Al.: Reblatha).

^{34. 8 *} et mort. est ibi.

^{34.} in Joj. dW.A: wanbelte. vE: veranberte. B.dW.,vE: nahm er mit (fich). dW: in Eg. vE: u. 33. Gelbbute. B.dW.A: ließ ihn binben. VE: legte berfelbe fam nach G. B: u. ale er in G. fam. 54*

καὶ τὸ γρυσίον έδωκεν Ἰωακὶμ τῷ Φαραῷ. πλήν έφορολόγησε την γην τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόματος Φαραώ· άνηρ κατά την συντίμησιν αὐτοῦ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον καὶ τὸ γρυσίον μετά τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, τοῦ δοῦναι τῷ Φαραῷ Neyao.

36 Τίδς είκοσε και πέντε έτων ην Ιωακίμ έν το βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ένδεκα έτη έβασίγεραεν εν Ιερουσαλήμ. και ονομα της μητρός αύτοῦ Ζαβουδά θυγάτηρ Φαδαΐα έκ Ρουμά. 87 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον χυρίου κατά πάντα όσα εποίησαν οι πατέρες αὐ-1 Έν ταζι ήμέραις αὐτοῦ XXIV. 700. ανέβη Ναβουγοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Βαβυλώνος, καὶ εγένετο αὐτῷ Ἰωακὶμ δοῦλος τρία έτη καὶ έπέστρεψε καὶ ήθέτησεν ἐν αὐτῷ. 2 Καὶ ἀπέστειλε κύριος αὐτῷ μονοζώνους τῶν Χαλδαίων καὶ μονοζώνους Συρίας καὶ μονοζώνους Μωαβίτων και μονοζώνους υίων 'Αμμών, και έξαπέστειλεν αύτοὺς ἐπὶ τὸν Ἰούδαν τοῦ ἀπολύειν αὐτόν, κατὰ τὸ ρῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν έν χειρί δούλων αύτου των προφητών. 🥻 Πλην θυμός χυρίου ήν έπὶ τὸν Ἰούδαν, τοῦ ἀποστῆναι αὐτὸν ἀπὸ προςώπου αὐτοῦ, διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας Μανασσῆ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, 4 καὶ ἐν τῷ αἵματι τῷ ἀθώφ ῷ έξέχεε, καὶ ἐνέπλησε τὴν Ἱερουσαλὴμ αἵματος άθώου και ούκ ήθελησε κύριος του Ιλασθή-5 Καλ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωακὶμ καὶ πάντα όσα εποίησεν, ούκ ίδου ταυτα γέγραπται επί βιβλίου λόγων των ήμερων των βασιλέων Ἰούδα; 6 Καὶ ἐκοιμήθη μετά τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ έβασιλευσεν Ίωαχὶμ υίὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 7 Καὶ οὐ προςέθετο έτι βασιλεύς Αίγύπτου τοῦ έξελθεῖν ἐκ τῆς τῆς αύτοῦ, διότι έλαβε βασιλεύς Βαβυλώνος, ἀπὸ γειμάρδου Αλγύπτου έως ποταμού Εύφράτου, πάντα όσα ην βασιλέως Αίγύπτου.

35. A²B: ἐτιμογράφησε (ἐφορ. FX). 36. AB* ἦν ... τῆ μητρί (c. FX). A²B: Ἰελδὰφ ϑ. Φαθαλλ (c. [E]FX). 37. B: ἐνόφθαλμοῖς (ἐνώπ. A). — 1. AB* ὁ [Ε] ξΥΧ). 37. Βι ἐνοφθαλμοις (ἐνωκ. Α). — 1. ΑΒ το ... ἐγενήθη (c. ΥΧ). 2. ΑΒ (quater) † (α. μον.) τὸς ... Μωὰβ ... ἐν ⟨τῆ) γῆ Ἰόδα τὰ κατισχύσαι κατά τὸν λόγον κυρ. ἢν... † (α. ἄὐλ.) τῶν. 3. ΑΒ: Πλ. ἐπλ τὸν δυμὸνκυρ. ἢν.ἐν τῷ (c. ΥΧ). Α²Β: ἀκοστῆσαι. Β † (α. πρ.) τῷ. ΑΒ: ἐν ἀμαρτίαις. 4. ΑΒ: Καίγε (τὸ) αἰμα ἀδωον ... ἔπλησε... *τῷ. 5. ΑΒ: γεγραμμένα ἐπλ βιβλίφ ... τοῖς βασιλεῦσιν. 6. ΑΒ † (ρ. ἐπ.) απί b. ξ. Α: παήθειπ et b. ξ. gefðåget. Β.d W.νΕ: Ιωακίμ. 7. ΑΒ *τῷ ... ὅτι ἔλ. ... † (α. χ. ει ποτ. ετβ.) τῷ. (πι) bas Gelb μι geben (μαβίεκ). Α: επι εδ μπίσων

נתן, יהויקים לפרלה אה הַבַּרִיךְ אַת־הַאַרֵץ כַתַת אַת־הַכַּסִף עַל־פַּי פַרָּעָה אָישׁ כָּעַרְכּוֹ נַגַּשׁ אָת־ הַבְּטֵּף וְאַת־הַזּהֹבֹ את־עם הארץ

יצשרים וחמש שנה יהויסים בַּמַלְכוֹ וְאָחֵת עָשְׁרֵה שַׁנָּה מַלַהְ בִּירִוּשָׁלֵם וְשָׁם אָפוֹוֹ זָבוֹנְה בַת־פָּדְיַה 37 מַררוּמַה: רַיַּעָם הַרע בְּעִינֵי יָהוָה כְּכַל שלש שנים וישב 2 וימרדיבו: וישפח יהוה ובו את־ בדרדי כשהים ואת-בדרדי אלם ואת י בדרדי מואב יהוה להסיר מעל פניו בחשאת מנשה ככל 4 אַשַׁר עַשַּׂה: רָנָם דַּם־הַנַּקיֹ אַשָּׁר שַׁכַּּה יאשר עשה הלא-הם פתובים על-ספר דבהי הימים למלכי יף עוד מַלֶּךְ מִצְרַיִם לָצֵאת מַאַרְצִוֹּ

Mebucad Rezar.

fim gab bas Silber und Golb Pharao, boch ichatte er bas Land, bag er foldes Silber gabe nach Befehl Pharao; einen jeglichen nach feinem Bermögen ichatte er am Silber und Golb unter bem Bolt im Lande, bag er bem Pharao Necho gabe.

Fünf und zwanzig Jahre alt war 30jafim, ba er Ronia marb, und regierte eilf Jahre gu Berufalem. Seine Mutter bieg Sebuba, eine Tochter Bebaja von Ruma. 37 * Und that, bas bem Berrn übel gefiel, wie XXIV. feine Bater gethan hatten. *Bu feiner Beit gog berauf Rebucab Regar ber Ronig ju Babel, und Jojatim ward ihm unterthanig brei Jahre, und er wandte fich 2 und warb abtrunnig von ihm. "Und ber Berr ließ auf ibn Rriegefnechte tommen aus Chalbaa, aus Sprien, aus Moab und aus ben Rinbern Ammon, und ließ fie in Juda tommen, bag fie ibn umbrachten, nach bem Bort bes Berrn, bas er gerebet hatte burch feine Rnechte, bie Propheten. 3 "Es gefchah aber Juba alfo nach bem Bort bes Berrn, bag er fle von feinem Ungeficht thate, um ber Gunbe willen Manaffe, bie der gethan hatte; * auch um bes unfculbigen Blute willen, bas er vergoß und machte Berufalem voll mit unichulbigem Blut, wollte ber Berr nicht ber-"Bas mehr zu fagen ift von 5 geben. Jojafim, und alles, mas er gethan bat, ftebe, bas ift gefdrieben in ber Chronica 6 ber Ronige Juba. " Und Jojatim entfolief mit feinen Batern, und fein Sohn Jojachin ward Ronig an feine Statt. 7 - Und ber Ronig in Egypten jog nicht mehr aus feinem Lanbe; benn ber Ronig gu Babel hatte ibm genommen alles, mas bes Ronigs in Egypten war, vom Bach Egyptens an bis an bas Waffer Phrath. autem et aurum dedit Joakim Pha15,20. raoni, cum indixisset terrae per
singulos, ut conferretur juxta praeceptum Pharaonis; et unumquemque
juxta vires suas exegit, tam argentum
quam aurum, de populo terrae, ut
daret Pharaoni Nechao.

kim, cum regnare coepisset, et undecim annis regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Zebida filia Phasch.36,8.daja de Ruma. *Et fecit malum 37 v.32... coram Domino juxta omnia quae fecerant patres ejus. *In **IN.

Prophetas. Factum est autem hoc S

22,56. per verbum Domini contra Judam,
21,1000. ut auferret eum coram se, propter
peccata Manasse universa quae lecit,

Si,16. et propter sanguinem innoxium 4
Pa-116,18 quem effudit, et implevit Jerusalem
cruore innocentium; et ob hanc rem

noluit Dominus propitiari. Re- 5

2Ch.34,8 liqua autem sermonum Joakim et
universa quae fecit, nonne haec
scripta sunt in libro sermonum
dierum regum Juda? Et dormivit
Joakim cum patribus suis, et re- 6

2Ch.34,8 manuit Ioachim Slive sius pre-

ach.24.8. gnavit Joachin filius ejus pro eo.

34.81. Et ultra non addidit rex Aegypti, 7

45.2. ut egrederetur de terra sua; tulerat

22.79. enim rex Babylonis, a rivo Aegypti

Ga.18,12. usque ad fluvium Euphraten, omnia

quae fuerant regis Aegypti.

36. Al.: Zebuda.

menzubringen. B: Rach eines 3. Schahung trieb er das ... herans von b. B. des 2. dW.vB: von e. 3. nach f. Schäh. tr. er ... ein. A: forberte er n. f. Berm.

1. B.vE.A: In feinen (besselben) Tagen. B:w.

1. B.vE.A: In feinen (beffelben) Lagen. B: w. fein Rnecht. dW.vE: w. wieder abtr. A: lehnte fich wiederum auf gegen ihn.

2. Rriegehaufen ... verberbeten. B: fcidte wiber

thn. dW.vE.A: fanbte. B: bie Kriegstruppen. dW. vE: (bie) Schaaren. A: Rauber. B.dW.vE.A: in (nach, wiber) Juba, (um) es zu verberben (zu Grunde zu richten).

3. B: gewißlich n. b. Befehl. dW.vE: Ja n. b. Willen (Bef.).

4. (Bgl. 21, 16.) A: fich n. verfohnen laffen.

8 Τίος δέκα καὶ όκτω έτων ήν Ιωαγίμ έν τῷ βασιλεύειν αψτόν, καὶ τρίμηνον έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμι και όνομα της μητρός αὐτοῦ Νεεσθά θυγάτης 'Ελνασθάν έξ 'Ιερουσαλήμ. 9 Καὶ έποίησε τὸ πονηρὸν έν ὀφθαλμοῖς κυοίου κατά πάντα α εποίησεν ο πατήρ αύ-10 Έν τω καιρώ έκείνω ανέβη Ναβου-ZAÑ. γοδογόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος είς Ιερουσαλήμ, καὶ ήλθεν ή πόλις έν περιοχή. 11 Καὶ εἰςήλθεν Ναβουγοδονόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος είς την πόλιν, και οι παϊδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν αὐτήν. 12 Καὶ ἐξῆλθεν Ἰωαγίμ βασιλεύς Ἰούδα έπλ βασιλέα Βαβυλώνος, αὐτὸς καλ ή μήτης αύτοῦ καὶ οἱ παῖδες αύτοῦ καὶ οἱ ἄργοντες αύτοῦ και οι εὐτοῦχοι αὐτοῦ, και έλαβεν αὐτὸν βασιλεύς Βαβυλώνος ἐν τῷ ὀγδόφ ἔτει τῆς Bagilelas abrov. 13 Kal štýreyner ineroer nárτας τούς θησαυρούς τούς ἐν οἵκφ κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς οίκου τοῦ βασιλέως, καὶ συνέκοψε πάντα τὰ σκεύη τὰ γρυσᾶ ἃ ἐποίησε Σαλομών ὁ βασιλεύς Ίσραήλ έν τῷ ναῷ κυρίου κατά τὸ ὑῆμα κυρίου, 14 καὶ ἀπφκισε την Ίερουσαλημ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας καὶ τούς δυνατούς Ισγύι αίγμαλωσίας, δέκα χιλιάδας, και παν τέκτονα και τὸν συγκλείοντα, και ούχ ὑπελείφθησαν πλήν τῶν πενομένων τοῦ λαού της γης. 45 Καὶ ἀπφκισε τὸν Ἰωαχὶμ είς Βαβυλώνα, και την μητέρα του βασιλέως και τας γυναϊκας του βασιλέως και τούς ευνούχους αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς απήγαγεν είς αποικεσίαν έξ 'Ιερουσαλήμ είς Βαβυλώνα, 16 και πάντας ανδρας δυνατούς, έπτα γιλιάδας, και τον τέκτονα και τον συγκλείοντα, γιλίους· πάντες δυνατοί ποιούντες πόλεμον, και άπήγαγεν αύτους βασιλεύς Βαβυλώνος μετοικεσίαν είς Βαβυλώνα. 17 Καλ έβασίλευσε βασιλεύς Βαβυλώνος τον Ματθαγίαν άδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀντ αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ ὄνομα Σεδεκίαν.

 $\overline{8. AB: οπτωπαίδενα...* ην...τημητοι. B: Νέσθα 8. Ελλανασθάμ. 9. AB: οσα (<math>\overline{\alpha}X$). 11. B^* την. AB† (p. έπ.) έπ'. 12. AB: οί παίδες... η μήτ. 13. AB: θησ. οίνα. 14. A'B† (p. χιλ.) αίχμαλωτίσας. AB: υπελείφθη πλην οί πτωχοι * τῦ λαῦ. 16. AB: π. τὸς α΄. τῆ δυνάμεως ἐπτανιςχιλίες... η γαγεν. 17. B: Βατθ. AB: νίὸν (άδ. τῆ π. FX)... τὸ ὄν. αὐτῦ. B: Σεδενία.

בוישמנה עשרה שנה בַּירוּשָׁלֵם וְשֵׁם אָמּוֹ נָקשָׁתַא בַתּי נתו מירושלם: ויעש הרע בעיני ותבא העיר בַּמַּצְוֹר: בשנת שמנה יהוח ואוצרות בית המכך 14 דַבַּר יַהוַהּ: וַהגלה את־כּל־ירוּשׁלם אכסים גוכה ואַת־סַרִיסִיו ואָת אַוֹבֵי הָאַרֵץ הוֹכֵיך בבורים עשי דֹדִוֹ תַּחָתֵּיו וַיַּכֶּב אָת־שִׁמִוֹ צִּדְקַיַּהוּ:

13. B: gericonitt (fonft wie 18, 16).

אילי ק' .15. 'עשרת ק' .14. עלו ק' .15.

^{10.} u. bie Et. Famin Belagerung. B.dW.vE:wurbe belagert. A: ringeum bel.

^{11.} als f. Rn. f. belagerten. B: Auch fam ... wiber b. St., ba ...

^{12.} ging 3. ... nahm ihn, im ... B: n. ihn mit. dW.vE: gefangen.

Achtrebn Sabre alt war Bojachin, ba er Ronig marb, und regierte brei Monate ju Berufalem. Seine Mutter bieg Rebuftba, eine Tochter Elnathans, von Berufalem. 9# Und that, bas bem Berrn übel gefiel, 10 wie fein Bater gethan batte. *Bu ber Beit zogen berauf bie Rnechte Rebucab Megare, bes Ronige zu Babel, gen Berufelem, und tamen an bie Stabt mit Boll-11 werf. "Und ba Nebucab Negar gur Stabt tam, und feine Rnechte, belagerte er fie. 12 Mber Jojadin, ber Ronig Juba, ging berauszum Ronige von Babel mit feiner Mutter, mit feinen Rnechten, mit feinen Dberften unb Rammerern, und ber Ronig von Babel nabm ibn auf im achten Jahr feines Ronigreichs. 18 " Und nabm von bannen beraus alle Schate im Saufe bes Berrn und im Saufe bes Ronige, und gerichlug alle golbenen Befane, bie Salomo, ber Ronig Ifruels, gemacht hatte im Tempel bes herrn, wie 14 benn ber Berr geredet hatte, "und führete meg bas gange Berufalem, alle Dberften, alle Bewaltige, gebn taufenb Befangene, und alle Bimmerleute, und alle Schmiebe, und lieg nichts übrig benn geringes 15 Boff bes Landes. "Und führete weg Jojachin gen Babel, bie Mutter bes Ronige, bie Beiber bes Ronige und feine Rammerer; bagu bie Dachtigen im Lanbe führete er auch gefangen von Berufalem 16 gen Babel, *und was ber beften Leute waren, fieben taufend, und bie Bimmerleute und Schmiebe, taufenb, alle ftarte Rriegemanner, und ber Ronig von Babel 17 brachte fie gen Babel. "Und ber Ronig von Babel machte Mathanja, feinen Better, gum Ronig an feine Statt, und manbelte feinen Ramen Bibefia.

8. U.L: Monben.

2Ch_36,9. Decem et octo annorum arat Jea- 8 chin, cum regnare coepieset, et tribus mensibus regnavit in Jerusalem; nomen matris ejus Nohesta filia ach. 26.2 Elnathan de Jerusalem. * Et fecit 9 23,37.32 malum coram Domino juxta omnia quae fecerat pater ejus. *In tem- 10 ach, pore illo ascenderunt servi Nabucho-26,10. donosor regis Babylonis in Jerusalem, et circumdata est urbs munitionibus, *venitque Nabuchodonosor 11 rex Babylonis ad civitatem cum servis suis, ut oppugnarent eam, 18,31. * Egressusque est Joachin rex Juda 12 ad regem Babylonis, ipse et mav.s.15. ter ejus et servi ejus et principes ejus et eunuchi ejus, et suscepit eum rex 26h. et eunuem ejus, et sans anno octavo regni sui. *Et protulit inde omnes thesauros 13 domus Domini et thesauros domus ach.36, regiae, et concidit universa vasa 10.18g. aurea quae fecerat Salomon rex Isv.s. rael in templo Domini juxta verbum 20,17, Domini, *et transtulit omnem Je-14 rusalem et universos principes et omnes fortes exercitus, decem millia, in captivitatem, et omnem artifi-Jar. 24,1 cem et clusorem, nihilque relictum 25,12. est exceptis pauperibus populi terv.12..5. rae. * Transtulit quoque Joachin in 15 Jer. 22, 26 Babylonem, et matrem regis et uxores zei.2,6. regis et eunuchos ejus, et judices terrae duxit in captivitatem de Jerusalem in Babylonem, *et omnes 16 Es.1,1s. viros robustos, septem millia, et artifices et clusores, mille, omnes viros fortes et bellatores, duxitque eos rex Babylonis captivos in Babylonem. Jer. 37, 1. * Et constituit Mathanjam patruum 17 23,84. ejus pro eo, imposuitque nomen ei Sedeciam.

^{14.} B.vE: Fürsten ... (tapfere helben). dW.vE: Kriegeleute. A: F. ... Tapfere. dW.vE: Schm. n. Schloffer. A: Werkleute n. Schl. ... arme B. vE: bie Armen bee B.

^{15.} dW.vE: Bornehmen. (A: Richter.) 17. in Beb. v 16. Dr. fie gefangen. B: vermögenbften E. dW.vE: Batere Bruber.

^{8.} Al.: Nehusta. 11. Al.: cum servi sui oppugnarent. 14. 8: inclusorem. 16. 8: inclusores. 17. 8: Sedechiam (eti. sqq.).

Rriegel. A: ftarte Manner. B: Alle biefe waren hels ben, so im Rrieg geubt w. dW: alle Streitbaren, bie gum R. taugl. vE: ftarten, streitb. M. A: tapf. M. u. Rriegel.

^{17.} in Beb. vE: peranberte. dW: Dheim. vE.A:

XXIV.

18 Υίος είκοσι και ένος ένιαυτών ήν Σεδεκίας દેν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ ένδεκα έτη έβασίλευσεν έν Ίερουσαλήμι καὶ όνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ 'Αμιτάλ θυγάτηρ 'Ιερεμίου έx Δεβνά. 19 Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατά πάντα όσα ἐποίησεν Ἰωακίμ. 20 Ότι έπλ τον θυμον χυρίου ην έν Ίερουσαλήμ καὶ ἐν τῷ Ἰούδα, ἔως ἀπέζζιψεν αὐτοὺς άπὸ προςώπου αὐτοῦ. καὶ ἡθέτησε Σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεί Βαβυλώνος.

XXV. Kal šyśreto że to żerato śtel the βασιλείας αύτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτφ ἐν δεκάτη τοῦ μηνός, ήλθε Ναβουχοδονόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος αύτος καλ πάσα ή δύναμις αύτοῦ ἐπὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ αύτην και περιφκοδόμησεν επ' αύτην τείχος κύκλο. ² Καὶ ήλθεν ή πόλις εἰς περιοχήν έως του ένδεκάτου έτους Σεδεκίου του βασιλέως. δ έννάτη του μηνός ένίσχυσεν ὁ λιμός έν τῆ πόλει, καὶ οὐκ ἦν ἄρτος τῷ λαῷ τῆς γῆς. 4 Καλ εβράγη ή πόλις, και πάντες οι ανδρες οί πολεμισταί έξηλθον νυκτός όδον πύλης της άνὰ μέσον των τειχών, η έστι του κήπου τοῦ βασιλέως. Και οι Χαλδαΐοι εκύκλουν την πόλιν, και ἐπορεύθησαν ὁδον τὴν ἐπὶ δυσμάς, 5 και κατεδίωξεν δύναμις των Χαλδαίων οπίσω τοῦ βασιλέως, καὶ κατέλαβον αὐτὸν κατά δυσμάς Ίεριχώ, καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρησαν επάνωθεν αύτοῦ. 6 Καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς βασιλέα Βαβυλώνος είς 'Ρεβλαά, καὶ ελάλησε μετ' αὐτοῦ κρίσεν. 7 Καὶ ἔσφαξε τοὺς υίοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκίου έξετύφλωσε, καὶ έδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλώνα.

8 Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτο ἐβδόμη τοῦ 18. AB*ην. B*έκ Δ. 20. AB: ἐπὶ (ἐν FX).—1. B: 18. $AB*\eta p$, $B*\acute{e}x A$, 20. $AB: \acute{e}n$ ($\acute{e}v$ FX). — 1. $B: \acute{e}v$ ενήθη. $\acute{A}B: \acute{e}v$ τῷ $\acute{e}v$ εν $\acute{e}v$ $\acute{e}v$ FX). AB: διεσπάρη. 6. AB: ἤγαγον (c. FX). B: Ῥεβλαθά (c.?). 7. AB: τὸς νίὸς Σεδεκίν ἔσφ. κατ' ὀφθαλμὸς αὐτ...ἤγαγεν (* αὐτ.) εἰς (c.FX).

ברעשורים ואחת שנה צדקיהו וַאַחַת עַשִּׂרֵה שָׁנָה מַלַּהְ בירושלם ושם אמו חמיטל בת-19 ירמיהר מפבנה: ויעם הרע בעיני אשר־עשה כ כַּי עַל־אַף יְהוָה הֵיְתָה בִירוּשָׁכֵּם וביהודה עד-השלכו אתם מעל פניו וַיִּמָרָד בָּדָקיַהוּ בִּמֵלֶךְ בַּבֵּל:

וַיָהוֹ בּשָׁנַת התַשִּׁיעִית לִמלכוֹי 🗴 🛣 🗸 . בַּחָרֵשׁ הַצַשִּׂירִיּ בַּעַשִּׂוֹר לַחֹדשׁ בֿא בַבַּל הַוּא וְכַל־חֵילֵוּ שַל־יִרוּשָׁלֵם וַיַּחוֹ עַלֵיהַ וַיִּבְנוּ עַלֵיהַ 2 היס סכיב: ותבא העיר במצור עד צַשָּׁתַּי צַשִּׁרָה שָׁנָה לַמֵּלֶךְ בִּדְקַיָּהוּ: בְּתִשְׁעַה לַחֹדֵשׁ וַיַּחֲזַק הַרָעַב בָּעִיר וָלָא־הַיָה לַחֶם לָעֵם הָאָרֶץ: וַהִּבַּקִע הָעִּיר וְכָל־אַנְשֵׁי הַפִּלְחֲמַה י הַלֵּילַה לַרֶך שָׁעֵר י בֵּין הַחְּמֹתַיִם אֲשֵׁר עַל־בַּן הַמַּלֶה וכַשִּׁהִים עַל־הָעֵיר סָבֵיב וַיֵּלֵהְ הַעַרַבָה: וַיִּרְהָפָּוּ חֵיל־כַּשְׂהִים אַחַר הַפָּלֶהְ וַיָּשֵּׂנוּ אֹתָוֹ בַּעַרְבִוֹת יִרחוֹ מעליו: וַיְּתְפְּשׁוֹּ 6 וַכֹל־תִיכוֹ נפֹצוּ אַת־הּפּלָה רַיִּעלִף אֹתָוֹ אֵל־מַלְהְ בַּבַל תַה רַיִדַבָּרָוּ אָתִּוֹ מִשָּׁפֵּט: וָאַת־ בָּדְקַיָּהוּ שַׁחֲטִוּ לְעֵינֵיו וְאֵת־עֵינֵי וַיַאַסְרָהוּ בַּנִחְשְׁתּוֹים

ובחדש החלישי בשבעה לחדש

חמוטל ס' .18. יי

^{20.} B: wegen bes 3. dW: um ... willen erging es [alfo]. vE: Durch ben ... uber ... gefch. es, bag ... pers ftieß. A: fiel ab.

^{1.} u. lagerte. A: Reiches. B.dW.vE: Regierung. B: Beeresmacht. vE.A: Beer. B.A: Bollmerte (wiber biefelbe) ringenmher. dW.vE: einen Ball.
3. dW.vE.A: nahm (bie Sungerenoth) überhanb.

B.A: fein Brot b. dW.vE: u. es war f. B. ba fur,

18 Ein und zwanzig Sahre alt war Bibefia, ba er König warb, und regierte eilf
Jahre zu Jerusalem. Seine Mutter hieß
Hamital, eine Tochter Jeremia von Libna.
19 "Und er that, bas dem Herrn übel gestel,
20 wie Jojakim gethan hatte. "Denn es
geschah also mit Jerusalem und Juda aus
dem Born des Herrn, bis daß er sie von
seinem Angesicht würse; und Zibekia ward
abtrunnig vom Könige zu Babel.

XXV. Und es begab fich im neunten Jahr feines Ronigreichs, am gebnten Tage bes gebnten Monats, fam Nebucab Regar, ber Ronig zu Babel, mit aller feiner Dacht wiber Berufalem, und fie lagerten fich wiber fie und baueten einen Schutt um 2 fie ber. * Alfo marb bie Stabt belagert bis ins eilfte Jahr bes Konigs Bibetia; 3 aber im neunten (bes) Monats warb ber Bunger ftart in ber Stabt, bag bas Bolf 4 bes Lanbes nichts zu effen hatte. *Da brach man in bie Stadt, und alle Rriegemanner floben bei ber Nacht bes Wegs von bem Thor zwischen ben zwo Mauern, ber ju bes Ronigs Garten gehet; aber bie Chalbaer lagen um bie Stabt. Unb er flobe bes Weges jum blachen Felbe; 5 aber bie Dacht ber Chalbaer jagten bem Ronige nach und ergriffen ibn im blachen Relbe ju Berico, und alle Rriegsleute, bie bei thm waren, wurden von ihm gerftreuet. 6 Sie aber griffen ben Ronig und führeten ibn binauf jum Ronige von Babel gen Riblath, und fie fprachen ein Urtheil aber "Und fie ichlachteten bie Rinber Bibefia vor feinen Mugen, und blenbeten Bibetia feine Augen, und banben ihn mit Retten, und führeten ihn gen Babel.

8 Um fiebenten Tage bes funften Monats

2Ch.26,161 Vigesimum et primum annum 18
aetatis habebat Sedecias, cum regnare coepisset, et undecim annis regnarit in Jerusalem; nomen matris
25,21. ejus erat Amital filia Jeremiae de
25Ch.26,12 Lobna. Et fecit malum coram Do-19
v.s. mino juxta omnia quae fecerat Joa25Ch.26,12 kim. Irascebatur enim Dominus 20
25Ch.26,13 contra Jerusalem et contra Judam,
25,27. donec projiceret eos a facie sua;
v.1. recessitque Sedecias a rege Baby25Ch.26,18 lonis.

26.17an
Jer. 52.6as
nono regni ejus, mense decimo de-Factum est autem anno cima die mensis, venit Nabuchodonosor rex Babylonis ipse et omnis exercitus ejus in Jerusalem, et circum-Es.4.2 dederunt eam et exstruxerunt in cir-Jer. 52,5. cuitu ejus munitiones. *Et clausa 2 est civitas atque vallata usque ad undecimum annum regis Sedeciae, Jor. 52,6. * nona die mensis, praevaluitque 3 fames in civitate, nec erat panis po-Jer. 52,7. pulo terrae. * Et interrupta est civi- 4 tas, et omnes viri bellatores nocte Jor. 39,4. fugerunt per viam portae, quae est inter duplicem murum ad hortum regis. Porro Chaldaei obsidebant in circuitu civitatem; fugit itaque Se-25m. decias per viam quae ducit ad cam-Jee, 59,8. pestria solitudinis, et persecutus 5 est exercitus Chaldaeorum regem, Jos.4,13, comprehenditque eum in planitie Jericho; et omnes bellatores, qui erant cum eo, dispersi sunt et re-

J_{sr,52,0}, liquerunt eum. Apprehensum ergo 6

^{29,6} regem duxerunt ad regem Babylonis

^{v,21}, in Reblatha; qui locutus est cum eo

J_{sr}, judicium. Filios autem Sedeciae 7

^{8,100}, occidit coram eo, et oculos ejus ef
J^{sd,16,21} fodit, vinxitque eum catenis et adduxit in Babylonem.

Jer.52,13 Mense quinto septima die mensis 8

19. S: Joakin.

^{3.} U.L: am nennten. A.A: [vierten] Monats. 4. 5. U.L: Blachenfelbe.

^{4.} burche Ih. ... und b. Ch. ... Aber er ... B: wurbe ... eingebrochen. dW: bie St. w. burchbr. vE.A: erbr. B: begaben fich. dW.vE: M. am Garten. B: bas bei ... ift? B.dW: u. man zog. vE: fie wendeten fich. dW.vE: nach b. Ebene zu (hin). A: Cb. ber Bufte.

^{5.} a. feine Rr. B.dW.vB: erreichten ... u. f. (gans geb) Geer gerftrenete fich.

d. vE: das Strafurth. dW: fpr. Gericht. 7. B.dW.vE.A: Sobne. A: ftach ihm b. A. ans. B.vE: zwei (ehernen) R.

XXV.

Zedekia rex Judue.

μηρός (ούτος ένιαυτός έγγεακαιδέκατος τώ Ναβουχοδονόσορ βασιλεί Βαβυλώνος) ήλθε Ναβουζαρθάν ὁ ἀρχιμάγειρος ὁ έστηκὸς ένώπιον τοῦ βασιλέως Βαβυλώνος είς Ίερουσαλύμ, θκαί ένέπρησε τὸν οίκον κυρίου και τὸν οίκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οίκους Ιερουσαλήμ, και πάντα οίκον μέγαν ενέπρησεν έν πυρί. 60 Καὶ τὸ τεῖγος Ἱερουσαλημ καθείλεν ή δύναμις των Χαλδαίων κυκλόθεν. οί σύν ἀργιμαγείρω. 11 Καὶ τὸ καταλειφθέν τού λαθό ir επ málai και τούς προκεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ Βαβυλώνος καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοδ μετφικουν Ναβουζαρδαν ὁ άρχιμάγειρος. 12 Και τών πενήτων του λαού της γης υπελείπετο ο άρχιμάγειρος είς άμπελουργούς καλ είς γεωργούς. 18 Καλ τούς στύλους τοὺς χαλκούς τοὺς ἐν οίκφ κυρίου καὶ τας βάσεις καὶ την θάλασσαν την γαλκήν την έν οίκφ κυρίου συνέτριψαν οι Χαλδαίοι, καλ έλαβον τὸν γαλκὸν αὐτῶν εἰς Βαβυλῶνα. 14 Καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰ ἰαμίν καὶ τὰς φιάλας και τάς θυίσκας και πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκά, ἐν οἶς ἐλειτούργουν ἐν κύτοῖς, ἔλαβον. 15 Καὶ τὰ πυρεία καὶ τὰς φιάλας τὰς γρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς ελαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος. 16 Στύλους δύο και την θάλασσαν μίαν και τας βάσεις ας εποίησε Σαλομών εν οίκφ κυρίου ούκ ήν σταθμός του γαλκού πάντων των σκευών. 17 Όπτω και δέκα πήχεων τὸ ύψος τοῦ στύλου τοῦ ένός, καὶ τὰ ἐπιθέματα γαλκᾶ τών στύλων, τριών πήγεων τὸ ύψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ενός, καὶ δίκτυον καὶ φοαὶ αί επὶ τα επιθέματα κύκλφ πάντα χαλκά· και κατά ταύτα τῷ στύλφ τῷ δευτέρφ ἐπὶ τοῦ δικτύου.

9. ΑΒ: αὐτὰς ἐν.... ἀρχ. ἐστὰς ... * τἔ (c. FX). 9. Β:
πᾶν (πάντα ΑΕΓΧ). ΑΒ* μέγ. († ΕΓΧ). Β: ὁ ἀρχιμάγειρος (ἐν πυρί ΑΓΧ). 10. ΑΒ pon. πυπλ. (Α:
πύπλω) p. Ἱερ. (p. Χ. FX). Β: κατέσπασεν (καθ. FX)
... * ὁ ἱ σὰν ἀρχ. († Χ?). 11. ΑΒ: τὸ περισσόν τἔ
λαβ τὸ καταλειφθὲν ... ἐμπεπτωπότας οὶ ἐνέπεσον (ε. -αν) πρὸς τὸν βασιλέα Βαβ. π. τὸ λοιπὸν τἔ
στηρίγματος μετῆρε Ν. (c. FX). 12. ΑΒ: ἀπὸ τῶν
πτωπῶν (* τἔ λ.) ... ὑπέλ(ε)ιπεν (c. FX). Β: γαβίν
(γεωργ. FX). 13. ΑΒ: (εti. infra) μεχωνώθ.... ἤραν
(βάσεις ... ἔλαβ. FX). 14. ΑΒ: λειτεργῶσιν... ἔλαβε
στος τἔ χωθὰς τοι
(c. FX). 15ε. ΑΒ: τὰς ἀργ. (c. FX)... ἀρχιμ., στὰλες
δ.... πυρίν ὅπ ἦν. 16. ΑΒ: τῷ (ἐν FX). 17. ΑΒ* (pr.)

σ σάβαχά (c. FX).

חיא שנת תשע עשבה שלה לפלה פבל בא נבווראדן יבית כדול שרה באש: ואת־חומת ירושלם סביב נתצו כל ה נבווראדו בב־שַבּתים: 13 ככרמים וכגבים: ואת־עמודי הנחשת ים הנחשת אשר ואת הכפות ואת ככ ש נאת המחתות נאת המורקות אשר זַחַב זַתַב ואַשר־כַּסָף כַּסַף לַקַח רַב־ 16 מֱבַחַים: הַעַמּוּדֵים: שָׁנַיָם הַיָּם הַאַחַדֹ והמכנות אשריעשה שלמה לבית יַהוֹה לָאַ־הַּיָה מִשְׁלֵּל לַנָּחָשֵׁת כַּלִּ־ 17 הכלים האלה: שמנה עשרה אמה צַל־הַשִּׂבָבָה:

יליוגבים ק' . 12. אמות ק' . 17. אמות ק'

τὸ ... καὶ τὸ χωθὰς ἐπ' αὐτβ τὸ χαλκβν, καὶ τὸ το τος τος χωθὰς τριῶν πήχεων σαβαχά καὶ δοαὶ ἐπὶ τῷ χωθὰς κύκλω τὰ πάντα χαλκᾶ ... (iu f.) ἐκὶ τῷ σαβαχά (c. FX).

KXV.

(bas ift bas neunzebnte 3abr Rebucab Regare, bes Ronige ju Babel) fam Rebufar Aban, ber hofmeifter, bes Ronias ju Babel 9 Rnecht, gen Jerufalem, * und verbrannte bas Saus bes Geren und bas Saus bes Ronigs und alle Baufer ju Berufalem, und alle große Baufer verbrannte er mit 10 Feuer. * Und bie gange Dacht ber Chalbaer, die mit bem Sofmeifter war, gerbrach 11 bie Mauern um Berufalem ber. "Das anbere Bolf aber, bas übrig mar in ber Stabt, und bie zum Ronige von Babel fielen, und ben anbern Bobel führete Rebufgr 12 Aban, ber hofmeifter, weg. . Und von ben Geringften im Sanbe lief ber Gofmeis 13 fter Beingartner und Aderleute. * Aber bie ehernen Saulen am Baufe bes Berrn, und bie Beftable, und bas eherne Deer, bas am Baufe bes herrn war, gerbrachen bie Chalbaer und führeten bas Erg gen 14 Babel. * Und bie Topfe, Schaufeln, Deffer, Löffel, und alle ebernen Befage, bamit 15 man bienete, nahmen fle meg. *Dagu nahm ber hofmeifter bie Bfannen und Beden, und mas golben und filbern mar, 16 * 3mo Saulen, ein Meer und bie Geftuble, bie Salomo gemacht hatte gum Saufe bes herrn; es war nicht zu magen bas Erz 17 aller biefer Befage. * Achtzebn Glen boch war eine Gaule, und ihr Rnauf barauf war auch ebern und brei Ellen hoch, und bie Reife und Granatapfel an bem Rnauf umber war alles ebern; auf bie Beife war auch die andere Gaule mit ben Reifen.

14. U.L: Topfen.

(ipse est annus nonus decimns regis Babylonis) venit Nabusardan princeps exercitus, servus regis Babylonis, in Jones, 13 Jerusalem, et succendit domum 9 wch. Domini et domum regis et domos Je-76,19.
Pa-74,7. Fusalem. omnemque domum com-340.08.14 bussit igmi. * Et muros Jerusalem 10 34,1a. in circuitu destruxit omnis exercitus Neb.1,8. Chaldaeorum, qui erat cum principe 36,14 militum. *Reliquem autem populi 11 Jer. 52,15 partem, quae remanserat in civitate, 30,1 partem, quae remanserat in civitate, 30,00 et perfugas qui transfugerant ad regem Babylonis, et religuum vulgus transtulit Nabuzardan princeps mi-26,16. litiae. *Et de pauperibus terrae 12 Jer 51,16 reliquit vinitores et agricolas. * Co-18 52,17, 201.36, lumnas autem aereas, quae erant 7.15as. in templo Domini, et bases et mare 270...234. Jan.27,19 aereum, quod erat in domo Domini, confregerunt Chaldaei et transtulerunt * Ollas 14 Jer. 52, 18 aes omne in Babylonem. 7,40,50, quoque aereas et trullas et tridentes et scyphos et mortariola et omnia vasa aerea, in quibus ministrabant, tulerunt. "Nec non et thuribula et 15 Jer. 58,19 Phialas, quae aurea aurea, et quae argentea argentea, tulit princeps mi-Jer.52,20 litiae; * id est columnas duas, mare 16 ing. unum et bases, quas fecerat Salo-7,18.284 mon in templo Domini. pondus aeris omnium vasorum. Jer. Decem et octo cubitos altitudinis 17
ilge 1,1545. habebat columna una, et capitellum
iCh. 1,1545. aereum super se altitudinis trium cubitorum, et retiaculum et malogranata super capitellum columnae. omnia aerea; similem et columna secunda habebat ornatum.

^{8.} Trabantenhauptmann. B: Dberfte ber Trab. dW: Scharfrichter. vE: Leibwache. A: bes heeres.

^{9.} vE: ja jebes gr. Saus. 10. (Bie B. 1.) dW.vE.A: rif ... nieber.

^{11.} übrige B. aber, bas überblieben ... bie übr, menge. dW.vE: ben Reft bes B. A: übr. Theil. B.dW.vE: bie lleberlaufer, bie ... (gefallen) übergegangen waren. A: Flüchtlinge, bie übergeftüchtet. dW.vE: (n.) ben Reft ber Boltomenge.

^{12.} I. er ju B. dW.vE.A: (bie) Binger u.A. jurud.

^{9.} Al. † omnes (a. domos) et maguam (a. combussit).

^{13.} bas im D. B.dW.vE.A: (Fuß:) Geftelle.

^{14.} B: ... n. d. Schalen. dW: Becher. vE: Ranchs pfannen. A: Dienft that. dW: ber Dienft verrichtet worben. (vE: beren fie fich beim Gottesb. bebienten.)

^{15.} B: Sprengbeden, dW.vE: Rohlpf Schalen. A: Rauchfaffer.

^{17.} Pechten u. Gr. B: ber Kranz barauf, vE: ein Säulenhaupt. B: bas Ret. A: Retlein, dW: ein Gitter. vE: Flechtwert,

18 Καλ έλαβεν ο άρχιμάγειρος τον Σαραίαν τόν Ιερία τον πρώτον και τον Σοφονίαν τον ίερέα τὸν δεύτερον καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς Φυλάσσοντας τον σταθμόν· 19 καλ έκ της πόλεως έλαβεν εύνουχον ένα, τὸν καθεστάμενον ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστάς, καὶ πέντε ἄνδρας εών όρώντων τὸ πρόςωπον τοῦ βασιλέως, τους ευρεθέντας έν τη πόλει, και τον γραμματέα τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ ἐξήκοντα ἄνδρας άπο του λαού της γης, τούς εύρεθέντας έν τη πόλει. 20 Καὶ έλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδὰν ὁ άργιμάγειρος και άπήγαγεν αύτους πρός τον βασιλέα Βαβυλώνος είς 'Ρεβλαά, 21 καὶ έπάταξεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς Βαβυλώνος καὶ έθανάτωσεν αύτους έν 'Ρεβλαά έν γή 'Αμάθ. Καὶ ἀπφχίσθη Ἰούδας ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ.

22 Kal eal tor ladr tor naraluguerra er γῆ Ἰούδα, ὂν κατέλειπε Ναβουχοδονόσορ βασιλεύς Βαβυλώνος, κατέστησεν έπ' αὐτών τον Γοδολίαν υίὸν Αχικάμ υίὸν Σαφάν. 28 Καὶ ήπουσαν πάντες οἱ άρχοντες τῆς δυνάμεως, લાંગ્રુદારે પ્રલો હાં લાંગ્રુદેશ્કુદ લાંગ્રુદારું, હૈયા પ્રલાકાંત્ર મુખ્ય βασιλεύς Βαβυλώνος τὸν Γοδολίαν, καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολίαν εἰς Μασσηφά, καὶ Ἰσμαὴλ viòc Navariov xal Imrà viòc Kapiè xal Zaραίας νίος Θανεμμάθ ο Νετωφαθίτης καί 'Ιεζονίας υίος τοῦ Μαγαθί, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄτδρες αὐτῶν. 24 Καὶ ώμοσε Γοδολίας αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσω αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς: Μή φοβείσθε από των Χαλδαίων καθήσατε έν τη γη και δουλεύσατε το βασιλεί Βαβυ-λένος, και καλός έσται ύμιν. ²⁵Και έγένετο, έν τῷ μηνὶ τῷ έβδόμφ ηλθεν Ίσμαὴλ νίὸς Ναθανίου υίοῦ Ἐλισαμά, ἐκ τοῦ σπέρματος της βασιλείας, και δέκα ανδρες μετ' αυτού, καὶ ἐπάταξαν τὸν Γοδολίαν καὶ ἐθανάτωσαν αύτον καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Χαλδαίους τούς όντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασσηφά. 26 Καλ άνέστη πᾶς ὁ λαός, ἀπὸ μικροῦ ἔως μεγάλου,

לַנִינֶל יִשִּרָּשִּׁ מֵבֵּל אַנִּמִעוּ:
בּבֵּל וֹיִמִישֵׁם בּּנִבְלָה בַּאָרֵל הַמָּמֵּל בַּבַּלְ וִיִּמִישֵׁם בּּנִבְלָה בַּאָרֵל הַמָּמָל בַּבַּלְ וִיִּמִישֵׁם בּּנִבְלָה בְּאָרֵל הַמָּבְּעִים נַיְּלֶבְ אַנָּם מַלְּבּ בִּצְּלִיך בִּבְּמָבְּעִים וַיְּלֶבְ אַנָּם מַלְּבּ בִּצְּלִיך בִּבְּמָבְּאִים בִּמִּבְ הִבְּבָּע בַּמָּבְ הִצְּבְּא בַּמְּיר: וַנִּפְּט אִתְם מַעֵּם בְּעִּיר בַּמָּבְּאוֹ בַּמְּבְּא בִּפְּעִר הַבְּבָּע הַבְּּעְבְּא בִּבְּע הַמַּבְּא בְּעִיר בַּמָּבְּא בְּעִיר בַּמָּבְּא בְּעִיר בִּמָּבְּא בְּעִיר בִּמָּבְּא בְּעִיר בִּמָבְּע בְּעִּיר בְּמָבְּא בְּעִיר בְּמַבְּעוֹ בְּמָבְי בְּעִּיר בְּעִבְּעוֹ בִּמְּעִים אִים בְּעַבְ בִּעִּיר בְּעִבְּאוֹ בְּעִּיר בְּמִבְּאוֹ בְּעִיר בִּמָּבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בִּעְּעִבְ בְּעִיר בְּמִבְּעוֹ בְּעִיר בְּמָבְּעוֹ בְּעִבְּעוֹ בִּעְּעִבְ בְּעִיר בִּמְבְּעִיים אָת-בִּעִבְּעוֹ בִּעְּעִיר בְּמַבְּעוֹ בִּעְבְּעִיים אָת-בִּעבְּעִיים בּעִבְּעִיר בִּמְבְּעִיים בּעִבְּעוֹים בּעבּבְייִב בְּעִבְּעִיר בְּעִבְּעִיים בּעבּיב בְּעִבְּעִיים בּעבּבְּעוֹים בּעבּעב בּעִבְּעִיים בּעבּבְּעִיים בּעבּבּעיים בּעבּבְּעִיים בּעבּבּיים בּעבּעבּיים בּעבּבְּעִיים בּעבּבּייִיים בּעבּבּייים בּעבּבּייים בּעבּבּייִיים בּעבּבּייים בּעבּבּיים בּעבּבּיים בּעבּבּייִים בּעבּבּייים בּעבּבּייִים בּעבּבּייִים בּעבּבּייִים בּעבּבּייים בּעבּבּייים בּעבּבּיים בּעבּבּייִים בּעבּיים בּעבּבּייִיים בּעבּבּייים בּעבּייים בּבּיים בּעבּבּייים בּעבּבּייִיים בּעבּיים בּעבּבּייים בּעבּבּייִיים בּעבּבּיים בּעבּבּייים בּעבּבּייִים בּעבּבּייִים בּעבּבּיים בּעבּבּיים בּעבּבּייִים בּעבּבּייים בּעבּבּייים בּעבּבּייים בּעבּבּייִבּיים בּעבּבּיים בּעבּבּיים בּעבּיים בּעבּיים בּעבּבּיים בּעבּיים בּעבּיים בּעבּבּיים בּעבּיים בּעבּבּיים בּעבּיים בּעבּבּיים בּעבּבּיים בּעבּיים בּעבּים בּעבּיים בּעבּעיים בּעבּעיים בּעבּעים בּעבּיים בּעבּעיים בּעבּעיים בּעבּים בּעבּעיים בּעבּיים בּעבּעיים בּעבּיים בּעבּיים בּעבּיים בּעבּעיים בּעבּיים בּעבּעיים בּעבּיים בּעבּייים בּעב

^{18.} AB^* (alt.) τὸν ... Σ. νίον τῆς δεντερώσεως (c. FX), 19. Β: ἔιαβον (-εν ΑΓΧ). ABEX: ος ἡν ἐπιστάτης (ἐπὶ) τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν (c. FX) ... τδ ἄρχοντος (c. X) ... *ἀπὸ († FX). 20. Β: ἡγαγεν (ἀπ. ΑΓΧ) ... (eti, infra) 'Pεβλαθά (c.?). 21. AB: ἔπαισεν (ἐπάτ. FX). Β: εἰς (ἐν ΑΓΧ). AB: ἔπαίνωθεν (ἀπὸ FX). A^*B : Aιμάθ (c.?). 22. AB: ὁ λαὸς ὁ καταληφθεὶς (ἐπὶ τ. λ. τ. κατ. FX). B † (ρ. ἐν)

Und ber hofmeifter nahm ben Briefter 18 Geraja ber erften Ordnung, und ben Briefter Bephanja ber anbern Orbnung, 19 und brei Thurbuter, * und einen Rammerer aus ber Stabt, ber gefetet mar über die Rriegsmanner, und funf Danner, bie ftets por bem Ronige maren, bie in ber Stabt gefunden murben, und Sopher, ben Felbhauptmann, ber bas Bolf im Lanbe triegen lehrete, und fechzig Mann bom Bolt auf bem Lanbe, bie in ber 20 Stabt gefunden murben. * Diefe nahm Rebufar Aban, ber hofmeifter, und brachte fie gum Ronige von Babel gen Riblath, 21 und ber Ronig von Babel ichlug fie tobt zu Riblath im Lande Bemath. Alfo ward Juba weggeführet aus feinem Lande. Aber über bas übrige Bolf im ganbe Inda, bas Rebucab Regar, ber König von Babel, überließ, feste er Bebalja, ben Sobn Abitams, bes Cobnes Caphans. 23 Da nun alle bas Rriegevolt, Bauptleute und bie Manner, boreten, bag ber Ronig von Babel Gebalja gefest batte, famen fle gu Gebalja gen Digpa, nämlich Ismael, ber Sohn Nethanja, und Johanan, ber Sohn Rareah, und Seraja, ber Sohn Thanhumethe, ber Metophatiter, und Jaefanja, ber Cobn Maechati, fammt ihren 24 Dannern. * Und Gebalja ichwur ihnen und ihren Dannern, und fprach ju ihnen: Fürchtet euch nicht unterthan gu fein ben Chalbaern; bleibt im Lande und feib unterthänig bem Ronige von Babel, fo wird Jer.52,24 Tulit quoque princeps militiae 18 1Ch.6,14. Sarajam sacerdotem primum et So-23.4. phoniam sacerdotem secundum et Jer.52,25 tres janitores; * et de civitate eu-19 nuchum unum, qui erat praesectus super bellatores viros, et quinque viros de his qui steterant coram rege, quos reperit in civitate, et (2Ch. Sopher principem exercitus, qui probabat tirones de populo terrae, et sexaginta viros e vulgo qui in-Jer.52,26 venti fuerant in civitate. * Quos 20 tollens Nabuzardan princeps militum v.et..s. duxit ad regem Babylonis in Reblatha,
vaj.vaj.
percussitque eos in Reblatha in terra 21 18,11. Emath. Et translatus est Juda de terra sua.

Populo autem qui relictus erat 22

in terra Juda, quem dimiserat Nabuchodonosor rex Babylonis, prae-Jer. 40,5. fecit Godoljam filium Ahicam filii Jor. 40,7. Saphan. Ouod cum audissent 23 omnes duces militum, ipsi et viri qui erant cum eis, videlicet quod constituisset rex Babylonis Godoljam, Jer. 40,8; venerunt ad Godoljam in Maspha, Ismael filius Nathaniae et Johanan filius Caree et Saraja filius Thanehumeth Netophathites et Jezonias filius Maachati, ipsi et socii eorum. *Jura-24 Jeq.40,9. vitque Godoljas ipsis et sociis eorum, dicens: Nolite timere servire Chaldaeis; manete in terra et servite regi Babylonis, et bene erit vobis. Jor.41,10-4 Factum est autem, in mense septimo 25 venit Ismael filius Nathaniae filii Elisama, de semine regio, et decem viri cum eo, percusseruntque Godol-Jer. jam, qui et mortuus est, sed et Ju-

25 es euch wohl geben. * Aber im fiebenten Monat tam Imael, ber Cohn Rethanja,

bes Cohnes Glifama, vom toniglichen

Gefchlechte, und gebn Manner mit ibm,

und folugen Gebalja tobt, bagu bie

Juden und Chalbder, bie bei ihm 26 waren zu Digpa. *Da machten fich

auf alles Bolt, beibe flein und groß,

eo in Maspha. "Consurgensque omnis 26

^{25.} U.L: Monben.

^{18.} oberften Dr. B: 3. ben anb. Br. vE: zweiten.

A: erften ... 3w. dW.vE: Oberpr. ... (Unterpr.).
19. von benen b. ftets ... u. ben Schreiber ... jum Rriegsbienft aushob ... B. bes R. B: bes R. Angeficht faben. vE: Antlig ... gef. hatten? dW.A: vor bem R. (ge)ftanden ... ben heer-Dberften. vE: heerfürften. A: F. bee S. dW: 3. Seere aneh. vE: 3. Rriege ausgieben ließ. B: auffchrieb.

^{21.} B.dW.A: fol. f. n. tobtete f. vE: (leg fie folge

populus, a parvo usque ad magnum, 19.8: sex (pro sexaginta). 23.8: Metophathites.

gen u. t. B: mußte ... bavonziehen. vB: iu b. Ge-

fangenicaft gef. - 22. vE: jum Auffeber. 23. alle p. bes Rr. m. ibre ER. B: a. Oberften ber Deere, fie nebft ben Dt. dW : f. u. bie Dt. vE : u. bie Manufchaft.

^{24.} A: ju bienen. B: ber Ch. Rnechte ju fein. B.vB.A: u. bienet bem R.

^{25.} B.dW.A: fonigl. Samen. B.dW.vE.A: schl. 3. bağ er ftarb.

XXV.

Sedekia rea Judas.

παὶ οἱ ἄρχοττες τῆς δυτάμεως, καὶ εἰςῆλθον εἰς Αίγυπτον, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προςώπου τῶν Χαλδαίων.

27 Καλ εγένετο εν τῷ τριακοστῷ καλ εβδόμο έτει της αποικεσίας του Ιωαγίμ βασιλέως 'Ιούδα, ἐν τῷ δωδεκάτο μηνὶ ἑβδόμη καὶ εἰκάδι του μηνός, υψωσεν Εύιαλμαρωδάν βασιλεύς Βαβυλώνος, έν τῷ ένιαυτῷ τῆς βασιλείας αύτου, την πεφαλήν Ίωαγίμ βασιλέως Ἰούδα, καὶ έξήγαγεν αυτον έξ οίκου φυλακής, ²⁸ καὶ έλάλησε μετ' αύτοῦ άγαθά, και έθηκε τὸν θρότον αύτοῦ ἐπάνω τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τών μετ' αὐτοῦ ἐν Βαβυλώνι, 29 καὶ ήλλαξε τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ήσθιεν άρτον δια παντός ένωπιον αύτου πάσας τας ήμέρας της ζωής αύτου, 30 και ή έστιατορία αύτου έστιατορία διά παντός έδόθη αὐτῷ έξ οίκου τοῦ βασιλέως, λόγον ἡμέρας ἐν τη ημέρα αὐτοῦ, πάσας τὰς ημέρας της ζωής αύτοῦ.

24. AB: πάροδον (ἀπὸ FX) ... καθίσατε (c. F). 25. AB: ἐγενήθη ἐν τῷ ἔβδ.μηνὶ ... σπερμ.τῶν βασιλέων (c. FX). Β: ἐπάταξε (-αν ΑFX). AB: ἀπέθανα (ἐθανάνωσαν s.-εν FX) ... οῦ ἤσαν (τὰς ὄντ. FX). 26. Α¹Β: τῶν θυνάμεων (τῆς δ. Α¹ΕΓΧ). 27. AB: ἐγενήθη (c. FX). Β: ἀποικίας (-εσίας ΕΓΧ; Α: μετοικείας) ... Εὐιαλμαρωθὲκ (c. ΕΧ; al. al.) ... † (p. sq. Ἰωχ.) τἔ (*ΑΕΓΧ). ΑΒ † (in f.) αὐτἔ (*FX). 28. AB: ἔθωκε ... ἐπάνωθεν (c. [Ε]FX). 29. AB: ἠλλοίωσε s. -αν (ηλλ. FX).

ַםְּפָּנֵי בְּשְׁדִּים: וְשָׂבֵי הַחְּיָלִים וַיְּכָאוּ מִצְרֵיִם כִּי יְרְאָוּ

וֹמָּג שַּגֵּגלְנֵ זְּבֹרַבּוִם בִּיּנִעֵּנִ כְּלְ כִּוֹאָרַבִּעָן אַׁרַבַּעַע שַׁמָּגַר נִשִּׁנְּעַבּּלָּנִ לְנֵוֹם שִׁמָּגַר נְשִׁבָּא אַע בֹּלְבֹּג בֹּלָאוֹ נִאַּבְּל כּבֹּבָבְל: וְשִׁבָּא אַע בֹּלְבֹּג בֹּלָאוֹ נִאַבֹּל כּבֹּאוּ כֹבָּלְ כִּפֹּא נַשְּׁלְכִּים אַּמָּר אִשְׁנִ בּבֹּאוּ כֹבָּל כִּפֹּא נַמְלָּנְ בַּבָּל בִּשְׁלָכִים אַמָּר אִשְׁנִ שָּׁבְּרָל מְּרַבַּּנְ אַשְׁנִ כְּלָּבְּיִ בִּשְׁלְכִים אַמָּר אִשְׁנִ שִׁבְּלְשִׁבְּיוֹ מֵלְלֵּבְ בַּבָּלְ בִּשְׁבָּע בַּשְׁנָנִת נִבְּעָּנְ שִׁבְּלִשְׁרִים וְשִׁבְּמֵּם בְּשְׁנָת כְּעָּבָּנוּ מִלְּכִּי בְּשְׁנִינוֹ מֵלְנִי בִּשְׁלְשִׁים וְשָּׁבַּת שִׁנְּיִם בְּשְׁנָים בְּשְׁנִים בְּשְׁבִּי בְּיִבְּיוֹ בִּלְּשִׁרִם וְשָׁבַּת שִׁנְּיִם בְּשְׁנָים בְּשִׁבָּים בְּשִׁבָּים בְּשִׁבְּי

26. ber Rriegsleute.
27. B.dW.A: 3. (nach) ber Begführung. vE: ber Gefangenschaft. dW.vE: feiner Regierung. B: in bem 3. ba er König murbe. A: ju regieren begann.

Evil Merodad und Jojadin.

KXV.

und bie Oberften bes Rriegs, und tamen in Egypten; benn fie fürchteten fich por ben Chalbaern.

Aber im fleben und breißigften Jahr, nachbem Jojachin, ber Ronig von Juba, weggeführet mar, am fleben und gwangig. ften Tage bes zwölften Monats, bob Evil Merobach, ber Ronig gu Babel, im erften Sahr feines Ronigreichs, bas Baupt Jojadins, bes Ronigs Juba, aus bem Rerfer 28 hervor, * und rebete freundlich mit ihm, und feste feinen Stuhl über bie Stuhle ber 29 Ronige, bie bei ihm maren gu Babel, "und manbelte bie Aleiver feines Befangniffes; und er ag allewege vor ibm fein Leben-30 lang, * und beftimmte ibnt fein Theil, bas man ihm allewege gab vom Ronige, auf einen jeglichen Tag fein ganges Lebenlang.

27. U.L. Monben.

dW: erhob ... ben Rönig v. J. aus b. Gefänguiß. vE: [u. entließ ihn] aus b. G. B: Gefaugenhaufe. 28. dW: gutig ... über ben Sinhl (A: Thron!). 29. das Brot vor ihm. B.A: veranberte. vE: wechfelte. dW: ließ ihn ansziehen. Jor.41,17 et principes militum, venerunt in 43,66. Aegyptum timentes Chaldaeos.

Factum est vero in anno trigesimo 27 septimo transmigrationis Joachin regis Juda, mense duodecimo vigesima Ga.40,13 septima die mensis, sublevavit Evilmerodach rex Babylonis, anno quo regnare coeperat, caput Joachin re-Je. 52.32 gis Juda de carcere, * et locutus 28 Bath 3.1. est ei benigne, et posuit thronum ejus super thronum regum, qui erant Jar.52.23 cum eo in Babylone, *et mutavit 29 vestes ejus, quas habuerat in car-25-9.7 cere, et comedebat panem semper in conspectu ejus cunctis diebus vitae Jer.52,34 suae; * annonam quoque constituit 30 ei sine intermissione, quae et dabatur ei a rege per singulos dies omnibus diebus vitae suae.

90. n. bekam f. beftimmtet Th. B: was f. Untershalt betrifft, so ward ihm ein steter U. v. R. gegeben, was a. j. T. beschieden war, alle die Tage f. Lebens. dW: es w. ihm U. geg. allezeit, bas Tägliche für f. Tag. vE: sein U. w. ihm beständig ... T. für T.

APPENDICES.

T.

EPICRISES MASORETHARUM

SINGULIS LIBRIS SUBJECTAE.

סכום הפסוקים של ספר

Summa versuum libri

Josuac

מאות וַחַמִּשִׁים וְשִׁשָּׁה.

וֹטָרן לְשִוּן אִנְם סִימִן:

רְּכְּנֶיוֹ אַרְבָּעָה עָשִׂר Et ordines ejus 2) quatuordecim: הַיְתָה צָלֵי וַך יי׳ סִימָן:

sexcenti et quinquaginta et sex:

Et sonabit lingua muti [Jes. 35,6] est symbolum 1).

בון עַד רָעַת הַּמִּבְּפָה: Et medium ejus est: Et ab Hesbone ad Ramam Mizpae [Jos. 13,26].

Fuit super me manus [=10+4] Domini [Ezech. 37,1] est symbolum.

סכרם פסוקים של ספר שופטים

Summa versuum libri

Judicum

שש מאות ושמנה עשרי

יָראוּ אֱת־יי׳ קדשִׁיוּ סִימָן:

יָהֶבְיוֹ וַיִּרְעַצוּ וַיִרֹצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשִּׁרָאֵלֹּ:

sexcenti et octodecim:

Timete Dominum, sancti ejus [Ps. 34,10] est symbolum.

בּלְרָרוֹ ידי Et ordines ejus sunt quatuordecim:

ווֹכֶב מִּפְתֵּי יְשֵׁנִים סִימָן: Irrepens labia dormientium [Cant. 7,10] est symbolum.

> Et medium ejus: Et concusserunt et contuderunt filios Israelts [Jud. 10,8].

¹⁾ Solent Masorethae in numeris literis exprimendis effata Scripturae sacrae eligere, quorum ună pluribusve vocibus literae în hunc usum necessariae continerentur. Ita h. l. Jes. 35,6. ubi הידרך -6 + 400 + 200 + 50 = 656. Alibi placuit voces fingere, quibus numeri sisterentur (v. c. versuum Geneseos: אך לד 1000 + 500 + 30 + 4 - 1534).

²⁾ Sunt sectiones s. capita, in quorum locum serius successerunt מרקדם, quae in Pentateuche praeter סדרים numerata habentur.

סְכוּם הַפְּסוּקִים שָׁל זֶה הַפַּפֶּר

[שמואל]

אָלֶת וְחָבֵיה נַאּתׁר וְשִׁשְׁה יִּסְדְּרִיוּ ל״ד. יִסְדָרִיוּ ל״ד. יִסְדָרִיוּ ל״ד. יִסְדָרִיוּ ל״ד. אָלֶת וְחָמֵשׁ מֵאוֹת וְשִׁשְׁה.

> קבוש וניותונק: קבוש וכויקיי דפפר

מלכים

וֹנִישִׁינִי יִשִּׂרָשֵׁלְ שָׁלֶּבֵּ יִשְׂרָשֵׁלְ שָׁתּ וֹנִישִׁ סְבִּיב וּלְּלָבוִּד שָׁנְיֵה בְּתוֹכָה: וֹסִימְנוּ וְאָנִׁי אָהְיָה-לְּהִ נְּאֶׁב הַ חִוֹמֵת וֹסִימְנוּ אָנְשְׁבֵּי הָשְׁלְשִׁים: שָׁלֶּפְ וְּאַבֵּׁשׁ מֵאוְנִי שְׁלְשִׁים וְאַרְבָּעָה: אֶלֶפְ וְּאַבִּׁשׁ מֵאוְנִי שְׁלְשִׁים וְאַרְבָּעָה:

ברוך הנותן ליצף פת ולאין אונים ברוך הנותן ליצף Summa versuum hujus libri

[Samuelis]

mille et quingenti et sex:

Et symbolum ejus: Rectum facite corruptum [Jes. 1,17].

Et ordines ejus triginta quatuor:

Et symbolum ejus: Aperiens manum tuam [Ps. 145,16].

Et medium ejus: Et mulieri erat vitulus saginatus [1.Sam. 28,24].

Fortis esto et fortes nos geramus! 1) Summa versuum libri

Regum

mille et quingenti et triginta et quatuor.

Et symbolum ejus: Beata gens cujus Jekooa Deus [Ps. 33,12].

De ordines ejus quinque et triginta.

Et symbolum ejus est: Et ego ero e1, dictum Jehovae, murus ignis circumeirea, et in gloriam ero in medio ejus [Zach. 2,3].

Et medium ejus: Et congragent ren Isruelis prophetas [1 Reg. 22,6].

Benedictus sit, qui dat fesso vires et destitute viribus robur auget! 2)

¹⁾ Excitatio lectoris ex 2 Sam. 10,12. sumta, item apposita ad Jes. Jer. et Chron.

²⁾ Doxelogia desumta ex Jes. 40,29.

CONSPECTUS

NOTARUM MASORETHICARUM.

'א ל) litera אָלֶהְ אָלֶהְ Aleph cum Segol 1.Reg. 16,24; 2) numerus: unus vel primus: 'א קָנְטִים בְּנִלְהָּה א' duo eccentus in voce una 2 Reg. 17,13.

うれ; うれ ド"3 (cf. ド"33) alia exemplaria う状 (pro うな) 1 Sam. 21,11.12.22,9.18. 1 Reg. 21,7. Cf. うび・

'그 1) litera 라고; 2) numerus (v. sub '환); 3) praepositio: in, cum, v. c. 기보고 '과정 Beth cum Tsere 1 Sam. 22,20.

p"12 — jido apją cum Sakopk parvo. Ci. 720.

אַרַריָּנְן הי הואיז אַרַריָּנְן הי aliis exemplaribus (a ロウ) transtulit, transscripsit), v. c. 2 Reg. 14,13: フェック スピラ); item

ים בס"א בּסְקּרִים אֲחֵרִים בּס"א in alius libris. כּה"ף בּס"ף קוֹסף in fine versus. Cf.

פתח מו בפתח.

'A 1) litera 차가, v. c. 지수 기다가 차가 com

He loco Aleph 1 Reg. 10,19; 2) numerus:

2 Reg. 9,28 ('A i. e. quinquies occurrit);

3) praefixus articulus, v. c. '가가 다 가가 Jud. 16,5. 1 Sam. 17,35; 한국 선생 기가 He sine Mappik 2 Reg. 8,6.

ANDOR dimissio. Sunt sectiones ex Prophotis (בָּרִאָּים רָאִמוֹנִים רָאָחַרוֹנִים) selectae, quae partim Legis sectionibus s. divisionibus (הַשֶּׁרְשָׁילוּה, הַוֹּלְשָׁילוּה), quibus ea universa per anni spatium in conventibus sacris praelegendo absolveretur, addendae, partim festis diebus praelegendae, distae sunt dimissiones, quia earum publica praelectione absoluta populus dimissus fuerit (a DD, unde lector Haphtarae dicatur າ້າວົວ dimittens). Huc spectant Jos. 2,1: קלעורת שלח לה Hapktara respondens Paraschae Num. 13,2. quae vocabulis 🎁 🗷 לך incipit; Jud. 4,4: תַּשְׁבַּוּ הַשְּבַּוּ אַנשׁ מַתָּחִילֵין וַמַּשֵׁר דָּבוֹרָה H. respondens Paraschae Ex. 13,17. a' secunda voce 디칠따크 appellatae et sunt qui incipient (non a 4,4. sed a verbis 5,1:) Et cecinit Debora; 2 Sam. 22.1: אַן האַן האַן האַן בּקּטְרָת האָןינה תיוֹם שָביעי של פַּסַח H. Paraschae Deut. 32,1. et diei septimi Paschatis; 1 Reg. 7,40: הַּפְטָרַת רַיַּקהֵל כִּטְנָהַג אַשְׁבְּנַזִים וְאִיא אַ הַּפִּטְרַת פִּּקוּדֵי כְפִי אַסְפַּרַדִים H. Paraschae Ex. 85,1. secundum morem Germanorum eademque H. Paraschae Ex. 38,21. secundum morem Hispanorum (coll. 1 Reg. 7,13.51); Jos.1,1 : אַלְטָרָת שְּׁמְדָת הוֹרָה

1) litera אַרָּן, v. c. 2 Reg. 17,31: אַרָּן אַרָּבְּרִּאָר Sain magnums. majusculum (cf. דערר); 2) numerus: septem vel septimus, ut 2 Sam. 22,1.

דעיר: אין עיר, אין דעיר 'זעיר' 'זער' 'זער'

되었다 rapions i. e. Schva quippe reptim pronunciandum: 2 Reg. 8,7: '고려 보"고 되었다구 in aliis exemplaribus Mem cum Schva; de YOP 되었다 v. sub YOP.

רָיָרֶ בְּ Sem. 1,10: אָרָירֶם Vun cum Chirek (pro Kametx-Chatuph, יְּבֶּילְּהָי בְּשְׁלֵּוֹ).

'Oli et noir deficiens, deficit: 'N noir deficit Aleph Jud. 4.19. 1 Sam. 25,8. 2 Sam. 19,14; 'n noir Jos. 5,15. 2 Sam. 11,11. Contraria sunt nir et Noir, quae v.

TOOR 'TO medium libri Jos. 18,26. (reliquorum librorum medii versus sunt Jud. 10,8. 1 Sam. 28,24. 1 Reg. 22,6).

קמץ בו חסף קמץ — ח"ק.

DPD accentus (q. d. sapores et sensus cum

pronunciationis tum sententiae): 1 Reg. 11,22: מַּבְּיִלְ רְדָנָשׁׁ בּנִשְׁרַ בְּעָבִּים בְּנִעָּבּוּ מַבְּיִלְ רְדְנָשׁׁ מּוּ בּנִעְבּוּ בּנִעְבִּים בְּנִעְבָּוּ Mappik et sequente Dagesch; 2 Reg. 17,13: אׁ בִּעְבִּים בְּנִעְבָּה 'a duo accentus in voce una.

ጅቪንը accentus (qui etiam ጅርር appellatur): Jud. 17,1. 1 Reg. 5,31: ጅርርር ምርር ምርርር Ramets cum Tarcha.

1) litera Ti; 2) numerus: decem vel decimus.

שׁבֵּי est, sunt: Jud. 4,4: שׁבֵּי ot sunt (reliqua v. sub v. אוֹבָי בּי הַבְּיבּי הַיִּי אַנְיבָּי הַיִּי בּי

למיר abundans: אין ביירי ביירי abundans: אין ביירי העיריה fluum est Aloph Jud. 13,18. 1 Sam. 10,17. 11,1.24.12,1.4; אין Jos. 9,7. 15,63.24,19. Jud. 4,19. 7,20. 8,1. 1 Sam. 22,15. 1 Reg. 6,16. 14,6. 15,3; אין Jos. 10,8. Jud. 13,17. 1 Sam. 10,7. 24,5. 26,8. 28,8. 2 Sam. 1,16. 21,9. 23,37. 1 Reg. 2,24. 18,36. 22,34. 2 Reg. 14,2. Cf. אין שלא ביירי ב

1) litera אֲD Jos. 14,11; 2) numerus:
 viginti vel vigesimus; 3) praefixum Caph
 similitudinis: secundum (cf. אורסטרה);
 4) = בירף (de quo v. sub ייף).

קמץ מו כרלר

בריה לקיות sic oportet esse i. e. de industria, non temere scriptum est, Jos. 7,7. 1 Sam. 10,11. 2 Sam. 14,19.

מסחל cr. מסחל

ל') 1) litera דֶּטֶׁל, v. c. 1 Sam. 16,7; 2) numerus: triginta vel trigesimus;

3) praefixum, v. c.

'מַזְרָחָא בְּתַדְנְחָאִי בּתַדְנְחָאִי בּתַדְנְחָאִי בּתַדְנָחָאִי Oriens) secundum orientales Judaeos (2 Reg. 17,4: 'P סוֹא כ' סוֹא מַד' מְדִי מְשׁת מִד' סִיא כ' סוֹא Orientales Si Cthib So Rri).

למע" (בּאֵי בּ למע" (בּאֵי בּ למע" (בּאֵי בּ למע" (בּאֵי בּ בּאַר בּ עוֹמַבֶּר בּאַר בּ בּאַר בּ מַבְרָבּאַ, cum He loco Aleph).

1) litera מָם, v. c. Jes. 1,6; 2) nu-

merus: quadraginta vel quadragesimus;
3) praefixum (12) ex.

אָבְאָן Jud. 2,7: 'ר אַבְאָ *plenum Vau* i. e. 55 *

praeter morem non defective (TWIT) sed plene (29017) scriptum. (1. 447 et חסר.

supra i. e. in penultima accentum praeter morem habens, 2 Sam. 17,12. 2 Reg. 16,18.

שלח infra i. e. in ultima tonum habens, Jud. 4,18. 5,12. 1 Reg. 19,18.

37320 ductus i. e. usus, mos, v. c. 1 Reg. 7,40: הַפְשַׁרֵת וַיַּקהַל בְּמָנְהַג הַאֲשִׁכּנְזִים וָהָיא הַפְּשֶׁרֵת בְּפִוּדִי כִפִּי הַפְּפַרַדִים Hapktara respondens Paraschae vocabulo בור (Ex. 85,1) more Germanorum atque eadem H. respondet Paraschae ab initio suo TPP dictae (Ex. 38,21) secundum Hispanos. Cf. המסטרה

מסורת . מסורה במסור׳ . מס׳ מס׳ מס׳ sora i. e. traditio, singulatim priscorum doctorum doctrina eritica circa testum sacrum (quae tanquam קיַג לְתוֹרֶה sepes Legis laudata ex antiquissima traditione derivaretur): Jos. 21,36. 37: 'DDD יו הַפְּסוּקִים הַאָּלֵה in Mesera non adsunt hi versus (quippe ex 1Chron.6,63.64. s. 7,78.79. interpolati). Everardus van der Hooght, qui versus omisit, adscripsitad v.35: בַּקבַת סְפַרִים יַשׁ כַאן ב', פְּסוּקִים וּמְפָּשֶׁה רָאוּבֶן וְגוֹמַר יִטְעוּת חוּא ואינם ראוים להיות ועין בפירוש הרד"ק וּבְמָסוֹרָה וְבֵּן נִמְצָא ספרים ישנים מדויקים פתיבת יד in parte librorum sunt hi duo versus: Et a tribu Ruben etc.; sed hoc vitium est, neque convenit illes adesse: vide etiam Commentarium Rabbi Davidis Kimchi et Masoram. Atque ita repertum est in tribus libris antiquis correctis manuscriptis (quae Kimchii verba allegata haec sunt: ולא ראיתי שני פסוקים אלו בשום ספר ישן מדויים .. וראיתי כי נשאל neque vidi רבינו האיי ז"ל את השאלה duos versus illos in ullo antique libro אום שברה פונות מונים וווים מונים מונים מונים וווים מונים מוני

vorreste . . et vidi kolerrogutum esse Rabbi nostrum Haji beatas memorias de hac quaestione).

יש qued factat coure (pronunciatione). 1 Reg. 8,6: PIPE NOT TIPE No sine

sum Jud. 18,80; 2) numerus: quinqueginia vel quinquagorimus.

בנ"א זכ נ"א.

กกุ quicevens, กกุ Mi Aleph quiescit 1 Reg. 11,89. (pro לא קרי); = לא R non pronunciatur Aleph Jos. 12,20. (cf. プラ); contrarium est ブラ moveri.

קבר punctatio (a ארב unde etiam דקף בו 2Sam. 19,20: אבן בקר על באו punctatio super voce ₩X3.

לים בַּוְעַבָּ קַבָּרץ v. c. טְנֵיךְ בּוֹעָבָ בַּיַרָּ סָרָיַ, Samech cum Chateph-Kames 1Reg. 13,7. 2 Reg. 2,1; 2) numerus: sexeginta vel soxagesimus.

בס"א ווו ס"א.

קבַלד putatum s. conjectaneum (a בּלִידְ putavit, conjecit), 1 Sam. 2,16.12,5. (legendum videri altero loco 17 pro 15, altero የግርሱቱን pro ግርሱቱን).

לוֹגס s. לוֹגס: 1 Reg. 16,24: לוֹגסׁבּוֹל אָדְּ Ateph cum Segol scriptum (ubi secundum analogiam Tzere scribendum fuisset); 2 Reg. 9,10. 10,9.

กา๋อาอ tabernacula 1. e. festum Taberna-בשמרת יום שני 1 Rek. 8,2: יום מוני ทีวีอี วิซี่ Haphtaru diei secundi festi Tabernaculorum.

ን 1) litera ነንን, v. c. 2Reg. 9,10; 2) numerus: septuaginta vel septuagesimus.

ער פאן -- ער ביין usque Auc sc. extenditur lectio s. sectio legenda, qua notatione significatur finis Haphtararum.

על ועל (cl. א"בל ועל בל ועל (cl. א"בל בי (pro 58) 2 Sam. 13,38. 1 Reg. 16,12. 19,3. 2Reg. 19,20. Cf. >R.

D 1) litera RD, v. c. 1 Reg. 18,21; 2) numerus: octoginto vel octogenimu.

(quem hiatum Rabbinis etiam אַרְיְבָּיָבְּי et אַרְיִבְּיִבְּי dictum recentiores non lacunae indicium esse sed ad interpunctionis discrimina pertinere existimant) Jos. 4, 1. 8, 24. Jud. 2,1. 1 Sam. 10,22. 14,19.36. 16,2.12. 17,37.21,10.23,2.11. 2 Sam. 5,2.19.6,20. 7,4. 12,13. 16,13. 17,14. 18,2. 21,1. 6. 24,10.11.23. 1 Reg. 13,20.

กกอ : กกอุว (2Sam. 1,10: กกุ กา อ) eum Patach: N 2 Sam. 1,26; 1 Sam. 17,12. 21,10. 1Reg. 19,15; 7 tSam. 1,10; 3 1Sam. 16.7; D Jos. 4.6; D 2 Sam. 12,15; D 1 Reg. 20.43. 21.4; 7 Jos. 14.2; 4 Jud. 5.7; 7 Jud. 16,5; ጠያውු እ"] alia exempleris cum Patack 1 Sam. 22,18. 1 Reg. 11,37. 2 Reg. 17,80. 19,28. - Notatur, ubi ob accentum Palack in Kamets producendum fuisset: ការ្តក្កខ្លាំ ការាគ្នា Patach cum Athnack Jud. 1,10.28. 1Sam.10,2.27,4.30,22. 2 Sam. 2,27. 6,7. 20,24. 2 Reg. 20,10; PIOD NIOP Patach in fine versus Jud. 1,30.33.35.6,19.36.37. 1 Sam. 15,15.20. 17,45.18,28.27,2. 2 Sam.7,25. 1 Reg.4,6. 21,27; אָבוּן אָבוּן אָדוּן Patach cum accentu Sakeph parvo 1 Reg. 7,38. 19,5.

법 1) litera 기빛; 2) numerus: nonaginta vel nonagesimus.

s. 기호 et 기호 다 무료를 cum Tzere
praeter morem scriptum esse notatur '그 1 Sam.
22,20. 2 Sam. 9,12; '그 1 Reg. 5,20; '도 Jud.
3,16; '도 Jos. 7,9; '고 Jos. 2,18.

p 1) litera קוֹף, v. c. 1 Reg. 18,27; 2) numerus: centum vel centesimus; 3) — קרי quod vide.

6,17; 가입한국 씨기 1 Sam. 21,11.12. 2 Sam. 3,34); Pឃុំខ្លុំ ក្សាក្នុង cum Chateph-Ramets : O 1 Reg. 13,7. 2 Reg. 2,1., D 1 Reg. 19,20. (cf. קמץ (חסף totum illud cum Ramets Jos. 10, 13. 1 Sam. 7,17. -קמין בופת פטון Rameix cum accentu Sakeph parvo Jos. 5,14.8,1.17,14.19,50. Jud.1,15.5,27.7,5.8,26. 1Sam.17,9.21,10. 2 Sam. 12, 3. 8. 14, 7. 17, 22. 23, 1. 1 Reg. 3,7.25. 6,4. 9,17. 11,13. 13,5. 17,20.21. 18,12.21,27.22,22. 2 Reg. 10,12.14,28. 17,15. 19,16. 21,9. 24,4; メロフロラ アロア Rametz cum accentu Tarcha (etiam אַרְסָאָ dicto) Jud. 17,1.1 Reg. 5,31; אָרָעָרָ בְּרַבִּיעַ Ramets cum Rbhia 1 Reg. 7,18. ברי = פרי lectum s. legendum, 1) notat literam esse pronunciandam s. movendam, Jos.12,20: אֹ קרי א non movetur Aleph (= הַחָּה 'Reg. 11,89; cf. הַחָה'); 2) apponitur decem vocibus obscoenis ad commonesaciendos lectores, non eas quas textus habet, sed alias in margine scriptas, quae magis honestae viderentur, esse pronunciandas, ut 1 Sam. 5, 6.9, 12.6, 4.5. 2 Reg. 6, 25. 18, 27. (quae v. in Append. III. suis ll.); — 3) plerumque sistit lectionis emendationem, quam quominus in ipsum textum reciperent Masorethae, prohibuit religio ejus quod acceperant scriptum (2772, quod simul cum קרי exhibet Append. III). Ad hoc criticum genus pertinent a) 57 ubi voces non scriptes esse legendas significatur vocalibus in textu positis quarum consonantes in margine exhibentur (ግጋ Jud.20,13; ነገጋቅ 2 Sam.8,3; אַלשׁ 16,23; בּן 18,20; אַלשׁ 2 Reg. 19,31; בַּנִיר (19,37); – b) בְּנִיר (לא קרי ubi voces in textu scriptae eo tanquam non legendae proscribuntur, quod nullae additae sunt vocales (DN 2Sam. 13,33. 15,21; אל 2Reg. 5,18); -- c) קרי quod sistitur vocalibus quae, quamquam consonantibus in textu scriptis appositae, le-

gendae tamen sunt cum consonantibus in margine positis, ita quidem, ut lectoris judicio relinquatur, quibus vocalibus consonantes textûs (בְּתֵּיב) pronunciandae sint (v. c. Jos. 24,3. 8. ubi 고기하기 sistit formam apocopatam באָרֶב pro qua plenam ክጔገዚያ legi volunt Masorethae, contra לאביאה formam paragogicam לאביאה cui Masorethae simplex אָבְראָן praeserunt). Praeter (quindecim) voces, quae aut separandae aut conjungendae viderentur (v. c. 1 Sam. 9,1), et ea exempla, ubi alia vocabulorum discriminatio commendaretur (v. c. 2Sam. 5,2. 21,9. 12), ad hoc TP etiam pertinent (sexaginta duae) voces, in quibus (non tam de industria s. errore, quam formis quippe rarioribus) literae transpositae sunt. Quae eidem critico consilio inservire nonnullis visae sunt literae ductu situque insolito pictae (majusculae, minusculae, suspensae, inversae, incisae), inserviunt potius judaicae cuidem religioni aut theologiae. Cf. דעירא, זעירא, זעירא. Ceterum ne toties eadem repetere cogerentur, Kri diserte notare plane omiserunt Masorethae in vocabulis quae vel semper vel saepissime sic occurrerent (v.c. בַלְּשֶׁלֵם secundum vocales יְרוּשָׁלֵיִם, secundum consonantes יַשְּׁשׁבֶר; יורוּשָׁלֵם secundum vocales つうゆう, secundum consonantes cet. ubi vocales לַיהוָה, וְהוָה; יְשָּׁשְׁכָר sunt nominis אַדֹבֶּי, quemadmodum in בַּדוֹנָדי,

ר' 1) litera שׁרַים, v. c. Jud. 4,11; 2) numerus: ducenti vel ducentesimus.

רביע כו. קמץ.

ק אָר , s. רְטֶּדה litera lenis i. e. sine Dagesck
s. Mappik: ב' 2 Règ. 12, 10; ב' Jud. 16, 16;
'P 1 Reg. 18, 27; 'ר Jud. 16, 28.

שלין s. שׁ dextrum et sinistrum, 1 Reg. 3,25: אַבְּעָרְיִלְיִרְ בּּעִּרְיִלְיִרְ בּּעִּרְיִלְ אַנְירִ בּעִּירְ בּעִּרְ בְּעִרְלִיתְ אַנְירְ בּעִּרְ בְּעִּרְלִיתְ s. יוֹנְיִנְירִ בּעִּירְלִיתְ s. יוֹנְיִנְירִ s. פּעִּיבְאָלִירְ s. פּעִּיבְאָלִירְ s. e. Sin; 2) numerus: trecenti vel trecentesimus; 3) שׁ seq. Dagesch f. —

う数 s. つ数数, nota Genitivi (a relative profecta).

1) litera אף, v. c. Jos. 2,18; 2) numerus: quadringenti vel quadringentesimus. און (denom. a און (initium) singulatim יחקה incepit, v. c. Jud. 4,4.

תחת כו. ה. מלויה כו. ב.

רכישא מולישא.

III.

CONSPECTUS

LECTIONUM MASORETHICARUM KARJAN ET KETHIBAN').

Cthib.	Josua.		Kri.	Cthib.				Kri.
2, ווֹתֵי 13.			אַקוּיתֵי	19, 22. កាប់នេញស្ថា		•	•	וֹמְיְחַבִּימָה
چېرت . 16.			מַאָּדָם	29. אַרְדְּלֶרה . 29.	•	•	•	וְדָינֵי •
4, 18. אַבְעלות			בַּאָלות	\$0,8. Jiba .	•	•	•	י בּוֹלֶן.
5, וּ, קֿבָרַנף	• • •		(יַ עָבְרָם	רָאִישׁנָה 10.′ בּיָאישׁ	•	•	•	(יּ רָאַטוֹנְה
פָּאָמְרְצָבֶכּם 6,50		•	בּשָׁמְעַנְכֵּם	. מַעֶּבֶר 1. 22,	•	•	•	. יבְּעֵבָר
ז. אַנְרף			(יַניאֹמֶר	24,3. בַּיָּצֶיָ .	•	•	•	י אַרְבֶּה
פּ הָלער .			הוֹקְעֵי	ָנְאָבִיאָה .8 .	,•	• .	•	ָרָאָכִיא
רוּלַרְ 13.			וי הָלוּהְ	נבר 15. בְּעֵבֶר . • .	•	•	•	. מַעֵבֶר
= •• • • • • • • • • • • • • • • • • •								
יָאֶרָאָה אָרָאָרָ	• • •		• <i>ห</i> ว์หัว๋	30	ıdie		le	•
קָּבְיָּה הּ. ^{7, 21,} 8, 12. כְּעִיר	• • •	· ·	V 1	1, 27. במֶב	.dic			ישָׁבֵי .
8, 12. ק'עיר 10, 8. ביָדֶיק	• • •		V ** T				•	ַ יִּשְׁׁכֵּי ישָׁׁכֵי
8, ולָעִיר .8	• • •	• •	٠ בְּלֶצִי בְּיֵדְהִ וְהָיִרּ	1,27. בְּיֵבְיִם . 4,11. בְּיִבְיִבִּים 6,5. אִבִּיִר	. die		•	וּבָאוּ בְּבְּעֲנַנִּים .
8, 12. ק'עיר 10, 8. ביָדֶיק	• • •	• •	٠ בְּלֶצִי בְּיֵדְהִ וְהָיִרּ	1,27. בּישֵׁב . 4,11. בְּצִנְים		•	•	בְּבַּיְנַנִּים.
8, 12. בְּיָבִיקּ 10, 8. בְיָבִיקּ 15, 4. הְיָבִיקּ 47. הַבְּבּרּל 13. רְיָבִים	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	• •	٠ בְּלֶצִי בְּיֵדְהִ וְהָיִרּ	1,27. בְּיֵבְיִם . 4,11. בְּיִבְיִבִּים 6,5. אִבִּיִר		•	•	וּבָאוּ בְּבְּעֲנַנִּים .
8, 12. \$\div \div \div \div \div \div \div \div			ני לֶעָי . בְּיְדְךָּ וְהָיוּ הַבָּדוֹל	1,27. בּיבַיבי . 4,11. בְּיִבְיִבּיִם 6,5. יְבֹאָר . 7,13. לְקלּגִי		•	•	בְּצַעְנַנְים . וּכָאוּ בְּלִיל
8, 12. בְּיָבִיקּ 10, 8. בְיָבִיקּ 15, 4. הְיָבִיקּ 47. הַבְּבּרּל 13. רְיָבִים	**************************************		ני לֶעָי . בְּיִדְּהְ וְהָיוּ וְיָנוּם וְיָנוּם . וְיָלֵוּ	1,27. בְּיֵבְיִם			•	בְּבְּעְנֵפִים . וּבָאוּ בְּלִיל רַיָּנוּסוּ
8, 12. בְּיָבֶיהְ 10, 8. בְיָבֶיהְ 15, 4. הַבְּבָרּל 47. בַּבְּברּל 53. בְיִבְים 63. יוּבְּלָרָה	**************************************		(• בְּעָׁי . בְּוֶדְהְ וְהָיוּ וְיָנוּם וְיָנוּם תְּבְלֹף תּוֹצָאוֹת	1,27. בּיֵבְיבִּים . 4,11. בְּיִבְיִבּיִם . 6,5. בְּיִבְיִם . 7,13. בְּיִבְים . 21. בְיִנִיסף . 21. בְיִנִיסף . 9,8.12.			•	בְּבְּעְנַפִּים . וּכָאוּ בְּלִיל בִינִּוּסוּ (" מָלְבֶּחּ

Cthib.		Kri.	Cthib. Kri.
יַרָרָיף 18, וּזָ		יַבְרָף.	יַנְאָאָהָבוּ יַנְאָאָהָבוּ 18, וּ
ופּלָאִר .18		פַּלִי	לָשׁרָר לָשׁרָּר 6٠
16, ו8. אָלָּה		بخ	יי פֿרָן s. יער אָ s. יער אָ s. יער אָ s. יער אָ
21. 25. הָאָָסִירִים.		האסורים .	19, 18. בְּנְיִית בִּנְיִית יֹים
25. בי טוֹב		כִּטוֹב .	20,2. השָׁבֶּי השֶׁבֵי אֹל
יהיבישור		וָהַמִּמָנִי .	24. אָדֶ אָל
17, 2. 171(4) 4)		רָאַרְגָּ	הַחָבָּים הַחֵבְּי 38.
. לַהַשִּׁיבוֹ 19,3.		לָהַשִּׁיבָה.	אָזָכִר אָזְכֹר 22, 17.
21, אוֹבְיָיַן		(יַרַּבֶּל	לְדוֹיֵג בְּדוֹיֵג 18.22.
21.20. 1377		קא <u>ַ</u> בר	אַיְבֶּיךְ אַיְבֶיךְ
22. בורף		לָרִיב	אַהַפְּעָרָה מִן־הַפְּעָרָה.
•		·	19. ភុស្ត្
I. San	nuelis.		בָּלְבֵּר בְלְבֵּר 25,3.
4, וז. קר (ג'°ך) אין s. (ד	. יו		(פּאַבִיגַיל אַבוּגַיל .18.
ַבַּעֲבָּלִים 5.6.	•	(* בַּמְּדוֹרִים ·	ינעמיריות בְּמִירות ib. יְנְמֹיריות
יַרְיְעַלֶּה יּי.ז		רַיְּעֲלֵהוּ	34. יְהָבֹאִתְּי הַּבְּבָּאַתִּי
. מִבּוֹ־יָמִין 9, 1.		בַּנְיָמִין	2610), 22. הַחֲנִית הַחֲנִית
26. 35.7		הַבָּנָה	27,4. קטָר
. תְבֹאֵינָה 10,1		-ייי תבאנה	וְהַבּּוְרִי 6 וְרַבּּוְרִי 8.
114),9. בָּחֹם .		בַּרום	קַקָּעָי
ו רַיאָמֵר 12, ווי.		. זְיאַמָרר (⁵ רֵיּאִמָרר	30,24 דיָזה דיָוֹיהַ
ואָ, אָ רַיִּרָתֵל . 18, א		ַרַיר <u>ָ</u> דול .	II. Samuelis.
19. אַבֶּער		אַנִרוּ	1,8. וַאַמֵר וַנְאָמֵר
וַתְּרָאֵנָה 14,27.	• • .	רַמּארָנָה	וַבְּבָרָהָ דְּבֶּרָהְ 16.
נייעמי . :		ריעם .	8, 2. אָרָבֶּירָ
יי שָׁלֶל ייִי		(• <u>ה</u> ִשְּׁלָל	(" לַאֲבִיבֵיל לַאֲבִיבָּל לַאֲבִיבָּל
יַרָדִיץ ז,ז ַרְנָדִיץ . ז,ז	• • •	ובע	לַרָישׁ שׁלְיָבׁ
יים מַּמְצֵרוֹת ייני.	• • •	מִפָּעַרְכוֹת	מֹרָבָאֶדָ מְבוּאֶדְ
34. ह्या	• • •	מַיה .	5, 2. הָיִיתָ הַמִּוֹצִיא . , הָיִיתָה מוֹצִיא
-		•	

¹⁾ forms plenior, etism in affine 2. pere. foom. singulatim ap. Jer. et Ez. (v. o. 16,13. אַרַלְיבָּיִץ) pro אַרְכֹּין) comparens, nec non in sufficie 2. pere. foom. (יבי זי ידי די סי ידי v. c. 2 Reg. 4,2.3.7; in participiis, ut v. 23: ידְלְבֹרוֹן pro דְּלְלֵבוֹן pro אָרִלְּבוֹן pro אָרִלְבוֹן pro אָרְלַבוֹן pro אָרָלְבוֹן pro אָרְלַבוֹן pro אָרְלַבוֹן pro אָרָלְבוֹן pro אָרָלְבוֹן pro אָרָלְבוֹן pro אָרָלְבוֹן pro אָרָלְבוֹן pro אָרָלְבוֹן v. 25: cf. Jos. 4,18. 3) item v. 9. 12. 6,4. 5; cf. Deut. 28,27. 4) v. 6: cf. Jos. 6,5. 5) cf. Jos. 6,7. 0) 15,16: cf. Jos. 6,7. 7) item v. 19. 22. 23. 20,1. 8) cf. 2 Sam. 3,3. 9) cf. 2 Reg. 25,4. 10) v. 8: cf. 24,5. 11) cf. 1 Sam. 25,18.

Cthib. Kri.	Othib. Kri.
אָב אָר אָד s מְיֹרָאָר s. יִשְׂרָאָר . s. מְיֹרָאָר יִ	20, 23. יַבְפָּדֵי, יַבְּיָבָי, יַבְּיָבָי,
וָלֶד יְלֶד בּּלֶד	אָיָשִיּן אַ אֹיְשִיּן 🏄 🏄 🌣 🧎 אַיָּ
פּנְהַר־פְּנָת בְּנָהַר־8,3.	לָנף לי 21,4
יִשְׂרָאֵל בְיִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל	פּ וְהַיַּיִי וְהַיִּי
רָתַפַּנִי יְתָּפָּנִי 13,22.	שָּׁבַעְהָּם שִׁבְעָהַיִם אּ
יַנְיִקְרָאַ אַיְקְהָיַן	יוֹם אוֹם
בַּמַלְבֵּן בַּמַלְבָּן וּגּ	בּתְתַּלֵּת מְתַּלֵּת שּ
18.0 שֹלְהַי שֹלְהָיוֹ	ות לאוים תלדם בו
פור	שָׁמָּה פָּלְשָׁתִּים . שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים 🗠
בַּמִיהוּד עַמִּיהוּד	וַיִּשִׁבּי וְיִשְׁבּי
מים	בָּלְדוֹן בַּנְהִין 20.
מַהַרְבָּת מַהַרְבָּת	שָׁמְנֶּצָא
עָמִיתָּר עָמִיתָּר 21.	בַּיִּרְבָּעַשׁ וַהִּגְעַשׁ
עבה קיים	וַיָּיָתְמֵּם בַּיְּתְמֵּם 15.
ייים איניים א	יַּרָבֶּי בַּרְבֵּי בַּיּ
ישוב	דָגָלָיר בַּגָלָיר
י אַנוּעַה אַנוּעַה אַנוּעַה 20.	מְנְהִיל לּ מַנְהִיל
בְּעַרְבּוֹת בְּעַבְרוֹת ²⁸ .	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
יְהַלֶּחֶם וּלְהַלֶּחֶם 16.2.	
T	9. min
פָּר	הַבָּבוֹרִים בְּבַּרִים הַ
בְּעִינָי בְּעָוֹנִי 12.	
פֿלְלָתוּ פֿלְלָתוּ	הַשְּׁלְשָׁתּ הַשְּׁלְשָׁתּ
יַבְאַחַת 17.12. בְּאַחַת 17.12.	דַוּיַל דַוּי יינּ
לַנְזוּר לַנְזוּר נּ	נאָאַרָיי
נָפוֹצֶת נְקְּצוֹת פּ	אַים אַטָּדר 21.
ולף איז לין י יולף	ָּ װָצְרֵי
רָנַקְשָׁי בְנַקְשׁׁי 19. זייַ	נאָא נאָאַי 37.
1∰•), 32. וְדֵרְבָּן s. בַּיַרְבֵּן . • הַיַּרְבֵּן	קאַרַוְנָה הָאוֹרְנָה 24, 16.
41. אַעֶבִירף יַוּיְעֲבִירף	אַרַוְנָה אַרַנְּה
בּיוֹקָר . זְיִים s. בְיָרַתָּר s. בְיִים בּיים בּיים 20,5.	I. Begum.
רַיִּקְהַלֹּר רַיִּקְלָהוּ 14.	1, 27. עַבְדָּיךָ עַבְדָיךָ (٥ עַבְּדָירָ
इसप् • ─	7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7 7

¹⁾ v, 24: cf. Jos. 6,5. 2) v. 21: cf. 13,83. 3) v. 16: cf. 15,28. 4) v. 7: cf. 18,12. 5) cf. Ps. 18,51. 6) v. 33: cf. 18am. 20,24.

Cthib. Kri.	Chib. Kri.
יָהָני	עָמָיר יְנְמָיר 22,49.
אָל הָים אֶל הָיק 47.	נִשְׁבְּרָה נִשְׁבְּרָה
2, 24. יַּיְנְשִׁיבֵנִי יַּיְנְשִׁיבֵינִי	II. Begum.
4,7. אָרְוד אָרְוד	2, 16. אַנְיאָיה הַנְּיאִיה
ַרַגְלֵי רַגְלֵי בּיְגְלֵי	8,24. לְבַיָּב זֹי בּיִבּיבוֹי
6, 5. 6. 10. יָצוּעַ יָצוּעַ	4.2. לָבִי אָבְי
מַיַרְכּּוֹתֵי מַיַּרְכּוֹתֵי 16.	ני שְׁבַנְיָדְ שְׁבַנְיָכִי 3.
בַּרַתּוּקוֹת בְּרַתּיקוֹת . נוֹ	ני מוֹצְּאָת מִיבְּאָת יּ
הַשְּּבְכָה שְּׁבְכָה	מש הלכנת הלבנתי .23
וְקוֹ וְקוֹת בּצֹּ	אַכְּנָהוּ אַכְּנָהוּ
יַבֶּל מִסְבָּ' וְעָלֵהַ s. וְעָלָה מִסְבָּ' . יִנְעָלִה	25. אָנְיַ אָנָיַ
אָּאֶלֶּה הָאֹחֶל 🔐	קּבְיוֹנִים חֲבֵי יוֹנָים 6,25.
פָּבָירְקּי בְּבָירְקּי . 81)	בַּשְּׂנֶה בְּהַשְּׂנֶה בּיִּ
9.9. אַרְאָשְׁיוָן אַרְאָשְׁיוָן אַ	וג. וְהָמָלון וּ הָּמָלון
תַּדְמֹר הָּמֶר 18.	المُنْ الْمُنْ
12, 3. 21. אָבְיָרַ אָביָרָ	פּייָנִים שְׁנָדִים
יַנְיָדֶבֶּבֶר ייִ י יַנְיְדַבְּבֵּר ייִ	לְּדֵּינִיד לְּדֵינִיד לְּדֵינִיד
מַלְבֵּר מִלְבַר .נג	שַּׁמְמַרָּהָיּ שִׁמְמַרּהִיּ שִׁמְמַרּהִיּ
14 3), 25. סְישִׁישִׁ שְׁישִׁישִׂ	יַהְיָהָיָת (מּיָרָת בּיִרָּתְּיִת בּיִרָּתְּיִת בּיִרָּתְּיִת בּיִרָּתְּיִתְ
וַקְדְשָׁר וְקְדְשָׁר וּ	לְמוֹצָאוֹת לְמְדְאוֹת 10,27
פַּפֶּלֶה	11, 1. הַאָּרָהְ הַאָּרָהְ
וּרְקַתְשָאתוֹ וּרְקַתְשֹאָתְיר . 16, 26.	הַפּרּטָתִים הַפְּמוֹתִים גּ
וּבְשְׂנִיב וּבְשְׂנִיב	4.9.10.15. הַמְּאָיוֹת הַמָּאָיוֹת
17,14. אָהָהָיּן	הַפֶּלֶהְ
זָּנִיא־נְהַנִּא הוּא־נְהָנִיא	מַנְמִין בְּיָמִין 13, 10.
י מַתַבְּהֵטָה מִן בְּהֵטָה.	יִדי יִד
ייי אָרָרָ	יה הַּמְּקְדִים · · · הַמְּקְדִים · ib.
מַעַל 1 מַעַּל	יוֹשְׁבָּיוֹן וְשְׁבַיּוֹן 18,2.
סְּפָרִים הַּסְּמָרִים 21.8	ינקת יְמוּת 6.
מַדְרָדְ דְיָרְדָּ	(" מָלַח הַמֶּלַח (" מָלַח ה

¹⁾ v. 26: cf. Jud. 13,17. 2) cf. Gen. 27,29. 3) v. 2: cf. Jud. 17,2. 4) cf. 1 Reg. 6,19. 5) v. 36: cf. Jud. 13,17. 6) v. 13: cf. Jud. 13,17. 7) ut 1 Reg. 12,12. 8) item v. 7. bis; cf. Jud. 17,2. 9) v. 16. 23: cf. Jud. 17,2. 10) cf. Jud. 17,2. 11) v. 1: cf. Jud. 17,2. 12) cf. Jer. 89,7. 13) cf. Lev. 25,21. 14) 14,13: cf. 1 Reg. 12,3; 15,25: cf. 11,20.

Chib.					Kri.	Chis.					Kri.
וָאָרוֹמִים 6,6.	•	•	•	•	וַאֲדוֹמִים	20,4, אָדָיר .	•	•	•	•	. אָצֵר
15. শলমুখ্যু .	•	•	•	•	יַרְצַנָּה.	יקדו 18.	•	•	•	•	יקדור
17. דאָרן	•	•	•	•	את	21, ו2. קיניר	•	•	•	•	بهظش
. מֵיסָה 18.	•	•	•	•	מוסף.	רָיִתְּנְיהָ . 22,5	•	•	•		וְיִהְנְבָּהוּ
נְבִיאָר 17, 13.	•	•	•	•	ּ נְבִיאֵי	יי בַבִּית ייּנ	•		•		בית
16. מַנַים .	•	•	•	•	יִשְׁנֵּר .	. בְבֵּר 23, 10.		•		•	٠ - ٦٦
21. אָיַדָיַץ .	•		•	•	רַיַּנְרוֹ .	. בְּמָלך .33		•	•	•	מִמְלַהְ
24. פְרָנֵיִם	•			•	וּמִסְּפֵרְנַיִם	זברדה .36	•	•	•		זְבַרִּדָה
31. אַלאָ		•			אַלהי	24, ועלה .		•	•		פלר
י ספורים .ib.	•			•	ספרוים .	י אָשָׁרָה 14.	•	•			צמורת.
18, 27. בתריהם		•	•		צואָתם	וֹ ארלֵי . 15.			•		אילי
ib. מיניתם		•			מימי רגליו	. הַמִּישֵל .18	•			•	המושל
19, 23. בֿרֶבֶב	•	•		. *		25, 12. פּלֶנְבָים		•	•	•	הלֵיוֹגְבַבִים הלֵיוֹגְבַבִים
25. מַלַהְּשׁוֹת 25. מַ	ئنج	8.	ď	לָה	לְהַשְׁאוֹת .	17. लक्ष	•	•	•	•	אַמּוֹת

¹⁾ cf. Ps. 73,4.

IV.

CONSPECTUS

HAPHTARARUM ET RESPONDENTIUM PARASCHARUM').

שִּׁמְתַת תּוֹרָה · · · · · Jos. 1, 1—18. · · · · · אַחֲרֵי מִוֹת	הַפְּטָרַת	
שָׁלַח לָדָּ בִּיִּשְׁלַח יְהוֹשְׁעַ	"	Num. 13,2.
יוֹם א' שָׁל פָּסַח 6,1.27 בְּעֵת הַהִּיא אָמֵר	"	
בְּשַׁלַת (?) إلى Jud. 4,4—6,31 بخضِ ה	"	Ez. 13,17.
רְאַקּת ׳ · · · ·	, ,,	Num. 19,1.
נָמֹא , וַיְהִי אִישׁ אֶחְד וֹיְהִי אִישׁ אֶחְד	99	Nom. 4,21.
לְיוֹם א' שֶׁלֶ ר"ה אַ 18am.1,1—3,10 היהי אִישׁ אֶחְדּ	"	
לְרַח	27	Num. 16,1.
זְבוֹיר זְבוֹיא מָר מְּשׁמוּאֵל	"	Deut. 24,9.
ּ בְּשַׁחֶל ר״ח בְּיוֹם א׳42-42. "ניאֹמֶר לוֹ יְהוֹנְתְן	"	
יוֹדָ דְּוָדָ בּוֹד דְּוָדָ 28am.6,1—29	"	Lev. 9,1.
הַאָזִינוּ (יִּיְדַבֵּר דְּיִד לֵיהוֹיָה , 22,1—51 (יִדְבֵּר דְּיִד לֵיהוֹיָה	"	Deut. 32,1.
חַיֵּי שָּׁרָה ו Reg. 1, 1—31. הַהַּמֶּלֶהְ הָּוִד זְקַן	"	Gen. 23,1.
וַיִּקְרָבּגּ יְמֵי דְּוָד " 2,1—12 בְּיִקְרָבּגּ יְמֵי דְוָד	"	Gen. 47,28.
בַּקַץ שְׁלֹמה " 3,15–28	"	Gen. 41,1.
הָרוּמָה	29	E1. 25,1.
רַבּּקְהֵּל בּיִּשְׁלֵח הַּמֶּלֶהְ (*) בּיִשְׁלַח הַמֶּלֶהְ (*) בּיִּשְׁלַח הַמָּלֶהְ (*) בּיִּשְׁהַל בּיִּשְׁתַּ הַיּבּיּ		Ex. 35,1.
(5) רַיַּעַם חִירָם , 7,40—50.	"	

⁽¹⁾ De Haphtaris ipsis et quae praeterea in hoc Conspectu explicatione egeant, vid. Append. II. sub v. השמשרה.

⁽²⁾ בוֹרָה וְישׁ מַחְחִילִין וַחָּשׁר דְּבוֹרָה et sunt qui incipiant a verbis : Et cecinit Debora (Jud. 5,1).

⁽³⁾ בְּמִנְהֵיעִי שְׁלּ שְּׁבֵח secundum morem Hispanorum, et etiam diei septimi Paschatis.

⁽⁴⁾ בְּמִנְהֵג הַּמְּפֶּרָדִים secundum morem Hispanorum.

⁽⁵⁾ בְּמְנְהַג הְמְּשְׁרָנִים וְהִיא הַפְּטְרַח פְּקוּדֵי כְמְנְהַג הָאָשְׁבְּנָיִים וְהִיא הַפְּטָרַח פְּקוּדִי בְמְנְהַג הּפּשְּׁתָּה morem forum, et etiam Haphtara Paraschae פְּקוּדֵי (Ex. 38,21) secundum Hispanos.

CONSPECTUS HAPHTARARUM ET RESPONDENTIUM PARASCHARUM. 877

ו נשמקם פל	Reg	.7,51sqq	•			. (1)	פָּקוּדֵי (הַפְּטָרַת	Ex. 38,21.
1 A A A! M		8,2-21						"	
וֹיְהִי כְבַּלּוֹת					-		•	"	
וַיְהִי יָפִּים רַבִּים(²) וַיִּשָׁלֵח אַחְאָב (³)	99 .	18,1—39.		•		. *	פי תשׁ	"	Ex. 30,11.
* *								••	
וְיֵד יְהוָה הְיְהָה		18,46—19,21.						"	Num.25,10.
יָנְאָשָׁה אַחַת :	Reg	. 4, 1—23.	•	•		• •	רַיִּרָא	"	Gen. 18,1.
וְאִישׁ בָּא מִבַּעֵל	**	4, 42-5, 19.	•	•			עַזְרִיעַ	"	Lev. 12,1.
וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים								"	Lev. 14,1.
וֹיִּכְרוֹת יְהוֹיְנֶע						_		"	
רֹיִּשְׁלַח ניפּלָנ	**	23, 1—27.	•	•	μōڠ	بڤر	יום ב'	22	

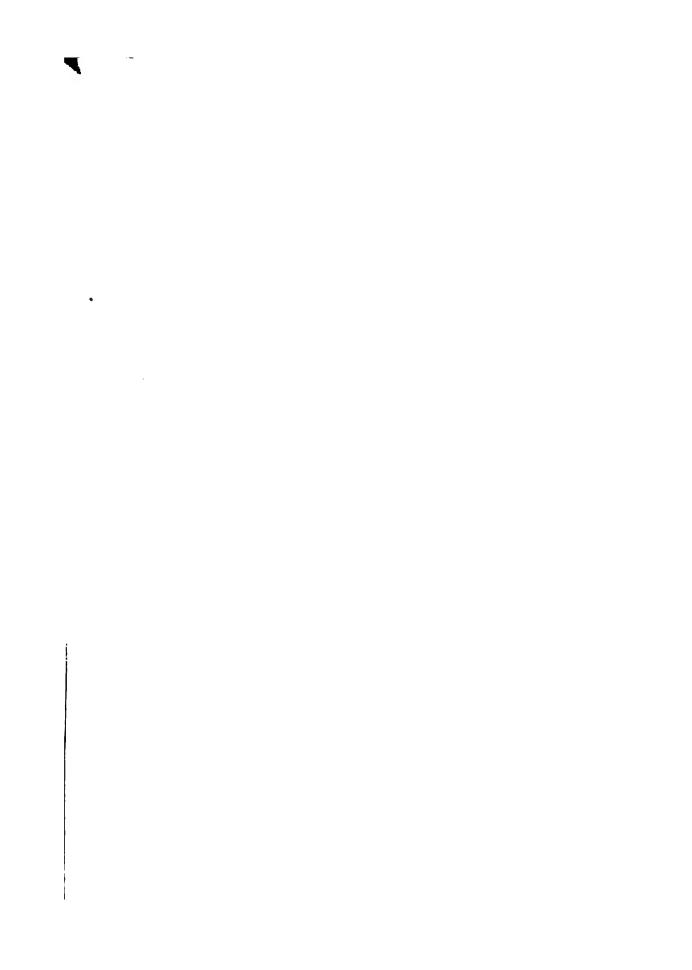
⁽¹⁾ בְּמִנְהַנ הָאַשְׁבְּנָוִים secundum morem Germanorum.

⁽²⁾ בְּמִנְהַג הָאַשְׁבְּנָוִים secundum morem Germanorum.

⁽³⁾ בְּמִנְהֵג הַפְּסָרָדִים secundum morem Hispanorum.

Drud von Belhagen & Rlafing in Bielefelb.

7-6254

		,

C038648246

